Ч. 1 (15.093). Львів, неділя 1. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 300.080.
Банку Українських Кооперативів
Ціна „Діло".
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ
місячно (з пересилкою) 3.00 зол.
чвертьрічно . . . . 13.00 „
піврічно . . . . . 26.00 „
річно . . . . . 50.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 16—18 АРКУШІВ ДРУКУ.

Найкращим і найвигіднішим другом
НА ЗИМУ і на ЦІЛИЙ РІК
для вкладів
Премія заохочує вкладчика
найбільшого в тому повіті українського
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ,
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 10,
Вклади що місячну — коли вклади + дотепер
вони одержать ще в нагороду за кожні сто
зл. — 10 золотих.

Складайте свої надвишки і вклад — коли дайду гроші,

в ЦЕНТРОБАНКУ

у Львові при вулиці Трибунальській ч. 12.

Це не тільки безпечне і корисне для Вас вложіть, але це рівночасно можна для цілого кооперативно-кооперативного організму. Центробанк директор наші кооперативні централи, Українська, Центральні Союзи, Рільничі Молочарні та інші кооперативні підприємства.

УКРАЇНЦІ!

Щоб під час Свят були уставлені Ваші столи в часі Святої Вечері, закупіть в кооперативних крамницях

Народної Торговлі
у Львові і в краю

Там, де нема складів Народної Торговлі, купуйте в місцевих споживчих кооперативах.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника
з порукою держави
ради рахунки бягучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 3,668.000 зол.
Ліквідові валюти — П. К. О. 500 тис.

Нові різдвяні дистінкти — Прикраси на ялинку
Артистичні альбуми, касетки і модерничи
М. БУМБИ
дешево у великому виборі поручає
Союзний Базар Львів Руська 20.

60-ий рік „Діла".

Львів, 31. грудня 1938.

Пятьдесять девять літ за собою та шістьдесятий рік життя впереді — це такий шмат часу, який викликує пошану у ближніх навіть для звичайної людини. Шістьдесятий рік громадської станиці, яка ввесь час стоїть на сторожі прав народу, це такий факт, який звільнює вже сам собою від самохвальби. Серед бур і негод утримався „Діло" на стійці. Бувало, що мовкало, але швидко відроджувалося, немов Фенікс із попелу, даючи доказ правди, що не можна вбити речі живої, органічно зв'язаної з життям народу. Бо так, як історії українського національного руху не можна пізнать без річників „Діла", тасамо „Дїло" є живим памятником того руху та всіх його еволюцій. Вступаючи в шістьдесятий рік свого життя, можна вже з фільософічним спокоєм глядіти на всі свої, нетільки заслуги, але й помилки, можна вже у свідомості своєї сили і свого значіння пригадувати, що не помиляється тільки той, хто нічого не робить, і не змінює своїх поглядів тільки той, хто ніколи нічого не думає.

З повною сатисфакцією стверджуємо, що за останні роки, такі багаті в події, вагітні в історичні наслідки для долі української нації, наше становище було правильне, наша оцінка міжнародніх, польсько-українських та внутрішніх українських відносин була майже вільна від помилок. Очевидно, можна було той чи іншої статті не містити, такий чи інший вислів можна було злагіднити або підкреслити, але суть, мериторичний підхід — були слушні. Правильний показався наш скептицизм щодо поправи польсько-українських відносин, правильна показалася наша аналіза міжнародніх тенденцій та їхнього звязку з українською проблемою, кинене нами гасло консолідації, хоч і досі не здійснене, стало власністю найширших мас, слушно ми перестерігали перед надмірною екзальтацією у звязку з подіями на Карпатській Україні і маємо теж глибоке переконання, що правильний наш дальший відклик до розумового чинника, як єдиного, що остаточно рішає в політиці. За той довгий шмат часу, що його маємо поза собою, „Діло" ніколи не зрікалося своїх поглядів у користь популярности газети. І бувало, що дійсно казало речі непопулярні, що дехто на шкоду речі ставував, на те, щоб за деякий час признати що часопис, який в очах земляків і чужинців є органом, що репрезентує національну політику, мусить керуватись іншими критеріями, ніж деякі пресові видавництва. І тільки завдяки цій свідомості „Діло" дійсно за ввесь той час виконувало ту місію, яку має виконувати часопис, що його стяг назва належить уже до символів українства. „Діло" було інформаційним

Мядярська меншина заповнює уряд Карпатської України про вірність.

Карпатоукраїнська пресова бюро повідомляє, що прем. о. д-р Волошин прийняв делегацію мадярської меншини в Церкасах Карпатської України, зложену із заступників сільської адміністрації.

Делегацію очолював інж. Іштван Ішіка, заступник Бела Сабова та д-р Гунки, які запевнили уряд про вірність мадярського народу.

Нова організація карпато-української поліції.

Як ми вже повідомляли, з днем 1. грудня м. р. організовано в Хусті окрему поліції, яка відразу почала правильну працю під управою свого коменданта Юрія Шіпоша. Межі діяльности поліції в Хусті буде поширена теж на громаду Боронину, яка належить до катастру Хусту.

Дирекції поліції в Хусті буде підчинена відповідна скількість поліційних експозитур, що їх у різних околицях організують. У першу чергу йде про поліційну експозитуру в Свалявській з паспортовою контролею у Фанчиковій, про експозитуру в Разлозі з паспортовою контролею у Великому Бичкові та в Ясіні.

Від 1. ц. м. починає працювати поліційний комісаріят у Свалаві, який матиме станиці у Драчині, Бистрій, Чорнику, Голубиному та в Полині. Паспортова контроля буде у Скотарському та в Підгорянах. У Великім Березнім працюватиме поліційна станиця з паспортовою контролею в Ужоку і в Домашинцях. Дирекція поліції збільшить теж скількість неумундурованої поліції. Поширення і скріплення поліційної служби від кордонів як до столиці дасть змогу точно провіряти, хто приходить до Карпатської України та причиняться до збільшення ладу й безпеки в Карпатській Україні.

Нові номінації в карпато-українськім міністерстві шкільництва.

Окремим секретарем представника міністерства шкільництва іменовано учителя Василя Сверенка. До І. відділу (народне шкільництво) зарядово, як референтів Михайла Мегеля та Івана Блащ. У II. відділі (середньошкільному) референтами іменовано д-ра Володимира Ырчака, п-ню Єлисавету Кузьмів, інж. Василя Чаплю та проф. Михайла Фущія. Референтом III. відділу (народньої освіти) іменовано д-ра Степана Росоху. Референткою домашніх наук іменовано учительку Єлисавету Воронову.

Розбудова шпиталів Карпатської України.

„Центр Преси" повідомляє з Хусту, що в Карпатській Україні розбудовано сітку шпиталів, реалізуючи їх плани на цілій території. При цьому у Хусті ухвалено збудувати військово-бактеріологічний [illegible] нагукувати будівлю санаторія для умово хворих та для суспільних. На цей [illegible] чені особливі кошти, завдяки яким [illegible] коло 100 ліжок.

Батьки і діти під Прапором Державності!

Апостольський адміністратор у Карпатській Україні у Перечині.

18. грудня приїхав до Перечина апостольський Нунцій, якого повитали дуже святочно. Промови виголосили місцевий староста та представники місцевих українських організацій.

Музичне товариство у Хусті.

18. грудня відбулись у Хусті установчі збори українського музичного товариства „Кобза", якого завданням є організувати українську музику.

БІБЛІОТЕКА ВИЩОЇ ТЕХН. ШКОЛИ У ЛЬВОВІ

Р 494

ним звязковим між широким світом та рідним громадянством, „Діло" було речником його вимог і змагань та ініціятором або кристалізатором української національно-політичної думки. Ніщо у світі не вічне і можливо, що інші сили та інші течії приймуть на себе ту ролю, що її шістьдесять літ виконувало „Діло". Ми не такі самозакохані, щоб не бачити назрівання нових течій, витвору нових часів, а проте покищо „Діло" стоїть дальше на стійці та не почуває себе старим: маємо те глибоке переконання, що навіть наші українські противники признають за нами ту ролю, що її далі в користь для нації виконуємо.

Обережні завжди, коли приходилось малювати землякам рожеві перспективи, знаючи, що нема нічого гіркого, як заведена надія, ми обережні також щодо обіцянок нашим читачам, які то нові блага принесе їм „Діло" у новому році. В минулому році наше Видавництво звернуло було більшу увагу на технічне покращання умовин праці: значно поширило свою домівку, збільшило персонал, поліпшило свій інформаційний апарат. Знаємо, що коли якась громадська станиця не йде вперед, тільки стоїть на місці, то при одночасному шаленому бігу зовнішніх подій — фактично завертає назад. І тому в останніх роках ми щороку щось до „Діла" додавали, чимось його поліпшували. Наші плани на будуче широкі: знову збільшити щоденний обем газети, видавати її не шість, а сім разів тижнево, ввести до „Діла" ілюстрації, перейти на дводенне, раніше й вечірнє видання. Що з цього вдасться нам зреалізувати — самі не знаємо. І тому не обіцюємо, лише згадуємо про ці плани на доказ, що люди, які стоять на чолі „Діла", не задовольняються теперішнім станом і не дрімають на лаврах. Все інше залежить у першій мірі не від Редакції та видавців, а від самих передплатників.

Гудуть довкола нас події, при яких маленькою та дрібонькою річчю видається, чи газета введе таку або іншу інновацію, чи ні. Але нам здається, що саме супроти цих подій — НАЙПЕРШИЙ ОБОВЯЗОК КОЖНОГО З НАС СТОЯТИ НА СТІЙЦІ Й ВИКОНУВАТИ СВОЮ РОБОТУ, ДБАЮЧИ, ЩОБ ВОНА БУЛА ЯКНАЙКРАЩА. БО ТІЛЬКИ ЗІ СУМИ ТИХ ДРІБНИХ ЗУСИЛЬ ТВОРЯТЬСЯ ВЕЛИКІ СПРАВИ. І НІХТО ТА НІЩО ІНШЕ У СВІТІ, ТІЛЬКИ СУМА ЗУСИЛЬ САМИХ УКРАЇНЦІВ СКЛАДАЄТЬСЯ НА ВЕЛИКУ УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ. НЕХАЙ КОЖНИЙ ІЗ НАС ВИКОНАЄ В НОВОМУ РОЦІ ПРИЗНАЧЕНЕ ЙОМУ ЗАВДАННЯ, НЕХАЙ МІСЦЕ, ЯКЕ ЗАЙМАЄ В РЯДАХ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ, НЕ СТОЇТЬ ПОРОЖНЕЮ! ОСЬ НАЙКРАЩЕ БАЖАННЯ УСІМ УКРАЇНЦЯМ І СОБІ З НОВИМ РОКОМ!

ік.

Великий успіх
принесе Вам реклама
на сторінках
СВЯТ-РІЗДВЯНОГО
„ДІЛА"
Малий гріш вкладений у рекляму
100% оплатиться 100%
Замовлення приймає Адміністрація „Діла"
тільки до дня 3. січня 1939 року.

КАПЕЛЮХИ
СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ
мужеські
від 6.50 до 34.—
жіночі і мужеські
поручає Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Якби на Середземнім Морі заграли гармати...

ПОЛОЖЕННЯ У НАДБЕРЕЖНИХ КРАЯХ ТА ФРАНКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Франко-італійське непорозуміння дає ще дуже поважні виглядн на мирну полагоду — та не очевидно не порешкоджує нам поставити питання в „конюнктиві", як виглядав би уклад сил, колиб таки дійшло до збройного конфлікту. Беручи під увагу територіяльне положення Італії та її заморських володінь, можна висловити здогад, що тоді витворились би два военні театри: европейсько-середземноморський та східно-африканський. На цьому останньому йшлаб мабуть чисто кольоніяльна кампанія, що могла б мати поважний вплив на процес закріплення італійської влади в Абісинії, але не на остаточну перемогу тої чи другої сторони. Як звичайно у подібних війнах, рішуча розгрівка прийшлаб на головному военному театрі, який в цьому випадку простягався би більше чи менше далеко у глибину европейського контінгенту, але мусів би обіймати середземноморську кітловину.

Побережжа західної частини цієї кітловини поділені між три держави — чи покищо між чотири, від коли Еспанія подвоїлася. Еспанія може при своїм положенні становити сполуку між Францією та її північно-африканськими кольоніями, якщо стане по стороні Франції; але як союзник Італії, вона може поставити морську сполуку Франції з Північною Африкою між молот та ковало, даючи італійським морським та повітряним силам догідні бази на Балеарах. Коли Італія заангажувалася по боці нац. уряду, Франція довший час підтримувала червону армію матеріялами, людьми та дипльоматичними маневрами, щоб не допустити до закріплення італійських позицій на західному березі Середземного Моря. Велика офензива національних військ (серед яких е, як кажуть, один італійський корпус) на Каталонію загрожує скорою ліквідацією цього червоного бастіону, що приліпився до південних збіч Піринеїв. Якщо ця офензива покінчиться перемогою і якщо італійські впливи в Бургосі справді такі сильні, як це твердить протифашистівська преса, франко-італійська граница може небавом продовжитися до... Біскайського заливу.

Куди складніша ситуація у східній частині середземноморської кітловини, бо її окружує більше країв — і то країв, що дуже ріжняться між собою під оглядом правного положення, внутрішньої ситуації та закордонної політики. Коли 1936 р. над східним басейном Середземного Моря нависли военні хмари, коли Італія загрозила, що на нафтові санкції та на замкнення Суеського каналу зареагує збройою, Англія та Франція забезпечили собі корисний уклад сил т. зв. середземноморським пактом, яким усі незалежні держави, положені над східною частиною Середземного Моря, себто Югославія, Греція та Туреччина запевнили поміч проти Італії. Коли додати, що за тими державами, положеними мов у першій лінії, крився ще й СССР, який за всяку ціну хотів при нагоді абісинської війни знищити фашистівську Італію, зясуємо собі, що положення Італії на цьому терені не було дуже надійне.

Та з цього часу чимало змінилося. Балканська Антанта зовсім вийшла з орбіти французьких впливів, Югославія навіть увійшла у дуже близькі взаємини з Італією та Німеччиною. Радикальну еволюцію перейшла у ділянці закордонної політики Туреччина, яка перестала глядіти на СССР як на протектора. На користь Італії змінилася й ціла постава Єгипту, який підчас абісинської війни займав супроти Англії становище поневоленої країни, а тепер займає становище союзника. Революційна боротьба єгиптян проти британського протекторату поважно загрозила позицію Англії над Суеським каналом і мабуть була однією з причин капітуляції протиитальського санкційного блоку. Затим від весни 1936. Єгипет є незалежною державою, звязаною з Англією лиш військовим договором взаємної допомоги. Зрештою крім цього договору є ще й інший сильніший звязок, який тепер зацементував би Францію та Англію співпрацю Єгипту проти Італії: це життєвий інтерес самого тих Єгипту, якому італійські домагання загрожують не менше як Англії: цей інтерес — рентовність експльоатації Суеського каналу, найбільшого багатства Єгипту. Тому треба пускати, що — не зважаючи на зусилля італійської дипльоматії яка зрештою має дуже багаті успіхи в арабському світі — Єгипет с... в би на випадок конфлікту проти Італії та ... би до диспозиції Англії та Франції свою ... важну територію з її 16-мільйоновим населе...м, та свою покищо невелику армію.

На прикладі Єгипту бачимо, як багато зискає для своєї незалежности держава, коли заспокоюючи націона...ні домагання, замінює ворогів на союзників. До яких висліпів веде протилежна політика — це бачимо на прикладі сумежної Палестини. Підчас санкційної кампанії був там уже доволі сильний революційний рух, але під впливом британської політики „сильної руки" перетворився він тепер в отверте збройне повстання. Англійцям горить земля під ногами, англійські комунікаційні лінії прориваються, англійська армія з трудом веде операції проти арабських повстанців. Чи в такому стані Палестина може служити за східну фланку Суеського каналу та за безпечну базу для британської флоти на Левантинському Морі — дозволимо собі сумніватися.

Положення у Сирії куди краще ніж перед двома роками, але цієї поправи не можна порівнувати зі зміною на єгипетському терені. В 1936. р. Франція успокоїла сирійську революційну стихію договором, що підносив Сирію до ступня майже незалежної держави, яка мала бути до Франції менш більш у такому відношенні, як Єгипет чи Ірак — до Англії. Та цей договір, яким оплачено спокій у Сирії, має мінімальну вартість невикупленого в терміні вексля. Франція не лише що не ратифікувала дотепер того договору, але навіть намагається увільнитися від зобовязань, що він їх на неї наложив. До Парижа запросили сирійського прем'єра, гостили його так пів року і підписали з ним додаткову умову, яка поважно обмежує постанови договору з 1936. р. Яким способом

ВОВНИ
ШОВКИ
ПОЛОТНА
КОВДРИ
КОЦИ
поручає українська бавовняна
„МАНУФАКТУРА"
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3.

При БОЛЯХ ГОЛОВИ НЕРВОВОЛЯХ І ГРИПІ
вживайте
ПОРОШКИ
KOWALSKI-NA

французької політики [illegible] польського прем'єра до таких уступ[illegible] мо[illegible] завдячує тим, що цим вони ви[illegible] фіктивна революційні настрої [illegible] що цілій мандатній території [illegible] залишивши [illegible] там, коли волієте, [illegible]).

Щоб мати [illegible] Шодо майбутнього щодо цього берега Середземного моря треба брати під увагу не лише ор[illegible] країни — Італію, Францію й Сирію — [illegible] Як відомо, у системі бр[illegible] Близькому Сході Ірак ст[illegible] фортеці проти французького в військового походу [illegible] невеличкої мусульманської Палестини [illegible], якби Італія перетяла британські [illegible] шлях через Середземне море. Ірак [illegible] Італії та — що важливіше — [illegible] для частини британської фльоти [illegible] б на левантинських водах [illegible] палестинських пристанях. На фр[illegible] цих міг Багдадом та Льондоном [illegible] дві обставини: раз, що Ірак вже д[illegible] не залежна держава, друге [illegible] країн Середземномор'я, в яку [illegible] до моря. Не дивно, що [illegible] до числа населення 5 разів мен[illegible], хто більше політично вимагає [illegible] Ірак з Туреччиною, Іраном [illegible] т. зв. передмюнхенський [illegible] — тепер турецькі впливи змагаються не без [illegible] з британськими в Багдаді; саме в останні [illegible] Ірак знищило в Ірак[illegible] міністрів, які буцімто [illegible] владі мали дати двопрофільний [illegible] у всякому орієнтацію на Рим та Лондон. [illegible] Ірак супроти французької [illegible] мав би мабуть вплив [illegible] східній сусід — Ірак, що передусім [illegible] економічні зносини з Францією. [illegible] цього факту — обида [illegible] сторінках якогось французького [illegible] гротескний, що [illegible] тут якихсь глибших причин [illegible] характеру, які доказово, що [illegible] Вільгельмштрасе.

При такім [illegible] на Середземному Сході ще найвпливовіше [illegible] Франції був би Єгипет, але й він [illegible] було загрожений на випадок [illegible] від Суецького каналу. Будувала в Лівії могутню оперативну [illegible] того дві менші морські й летунські [illegible] на островах Додеканезу — на [illegible] Коли візьмемо під увагу [illegible] Середземним Морем, а з другого [illegible] силу Німеччини та її дуже можливість [illegible] Італії, не буде [illegible] так дуже довгувати [illegible] постава Риму.

(гал.)

З нагоди Свят [illegible]

жіночі і мужеські одяги

ШАПІРА МУЗ. [illegible] ВУЛЬКА 3

МАДЯРЩИНА ЖДЕ НА КАРПАТОУКРАЇНСЬКЕ ДЕРЕВО

Швайцарський [illegible] „Літорищ", має [illegible] промислові станиці колишнього [illegible] маєтку, що залишилися у [illegible] території Карпатської України, в [illegible] свої центральні торговельні [illegible] в Мукачеві до Сваляви і [illegible] Ужгорода. „Літорищ" має великі [illegible] та окупованої території, де [illegible] (зокрема в Мукачеві й Ужгороді) [illegible] відсутнє недостача дерева. По [illegible] фірма „Літорищ" виявити в [illegible] р. [illegible] вагонів ялового дерева до Мадярщини. [illegible] трапиться ці відбудуть небавом. [illegible] лише [illegible] окуповані через окуповані [illegible] дуже прибільно на видання.

Альманахи і [illegible] книжки купите по-дешевому в єдиній українській крамниці

Романа Гарбовецького

у Львові вул. Потоцького ч. 4.

ЯК ЗЛЬКВІДОВАНО ЧЕСЬКУ КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ?

Преса в [illegible] комуністичної партії [illegible] Чехії мало в [illegible] своїх рр. Комуністичні посли [illegible] парламент [illegible] опозиційні кімнати, [illegible] та [illegible] партія, і це вони дістала вповні [illegible] від розпущених партій; комуністичні радні [illegible] чеських рад. Навіть [illegible] Палата забезпечила функції партій, що після [illegible] чинила відповідні [illegible]

Найпрактичніший дарунок на Ялинку

Del-Ha

дістанете у всіх філіях.

Нова столиця Карпатської України розбудовується.

(Від нашого кореспондента).

Нова столиця Карпатської України, Хуст, положена серед невисоких підкарпатських горбів в долині Великої ріки. В північному напрямку від[illegible]ється стрімка вулканічна гора, висока на поверх 300 м., на якій находяться розвалини старинного Хустського замку. Ці розвалини походять з замку, що його побудував в XI. столітті князь Володислав Святий. Володіли ним потім семиградські князі Степан Баторій, Бочкай і ін. В 16-ому ст. замок згорів до тла внаслідку удару грому.

Мешканців має тепер Хуст поверх 20.000. Це число зростає тепер дуже скоро: до столиці щоденно прибувають нові поселенці, урядовці, робітники, тощо. На підставі перепису з 1930 р. Хуст мав тільки 17.000 мешканців. Три четвертини усього населення це українці, решта жиди, мадяри, німці й чехи. На вулиці переважає мова українська, навіть жиди говорять досить чистою українською мовою.

У місті поруч малих, звичайних, старих домів є ще багато малих неохайних жидівських хатів, та поруч із ними находяться здебільша недавно побудовані нові великі, модерні будинки, головно уряди, школи, тощо. До найкращих нових будівель в Хусті, що звертають на себе увагу чужого відвідувача, належать: 1) палата окружного уряду, де тепер має свій канцелярій осідок крайовий уряд (резиденція його міністрів і також премієра), 2) поверховий будинок хустської гімназії, де тепер приміщені інші крайові уряди. 3) нова палата шкільного інспекторату, 4) будинок Каси хорих і т. д. Тепер дбають також про приміщення для почтового уряду.

[illegible] до [illegible] уряди, які ще не мають [illegible] свої [illegible] і т. д. [illegible] мають [illegible] і мову українську і то в чисто літературній мові. Щоб так було, про це подбав уряд, виславши в цьому змислі строгі розпорядки та створивши для цієї цілі окрему комісію для контролі написів. Бувають ще написи у двох мовах, українській і чеській, але українська все на першому місці.

Урядові, торговельні й усякі інші оголошення й наліпки також звичайно в українській мові. Крім того розліплені по місті спеціяльні українські пропагандивні наліпки, які вимагають молодь вступити в ряди Карпатської Січі. На наліпці представлений образ українського Січового Стрільця в мамепиці й із крісом у руках. На інших таких пропагандивних наліпках представлений гуцул з мечем у руці, а також різні пропагандивні надписи, як наприклад „У своїй хаті, своя правда і сила і воля" і т. п. Такі наліпки роблять добре враження на приїжджих сюди чужинців і мають корисний вплив на місцеве населення.

По всіх установах урядують у мові українській. Праця іде повною парою. Всюди панує взірцевий порядок, хоч не все ще налагоджене як слід. На вокзалі показуються ще чужостроннні або [illegible] елементи, однак українізація поступає з кожним днем.

Військо на Карпатській Україні спільне з іншими автономними частинами спільної держави. Різниця в порівнянні до попереднього

КІР

Львів, Українського 6. Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255
ПЛЯШІ
КОШТОРИСИ
СУДОВІ

Не забудьте купити
ревеляційну книжку
документальних спогадів

ПОЛК. ЯКІВ ОРЕЛ-ГАЛЬЧЕВСЬКИЙ

ПАРТИЗАНИ

Невідомі епізоди з 1919 — 1923 р. — Галєрія безіменних героїв. — Епопея повстанчого руху.

Передмова Романа Гучвановича.

МИСТЕЦЬКА ОПРАВА НІЛА ХАСЕВИЧА.

Вже незабаром появиться у продажі.

стану буде та, що українських новобранців не будуть більше приділювати до чужих полків. Вони будуть відбувати свою військову повинність на рідній землі. Крім того карпато-українська молодь почала масово організуватися в напіввійськовій організації Народньої Оборони „Карпатська Січ". Вже тепер є кілька тисяч вписаних членів. Січовики носять військовий однострій синьої барви, подібний до того, що його мали колись наші Січові Стрільці. На голові шапка-мазепинка з жовто-блакитною стяжкою. Старшини на лівому рукаві мають вишитий золотий тризуб. Одностроїв тимчасом є ще небагато, так, що їх дістають тільки ті, що роблять службу. Січовики мають право носити зброю, однак досі влада видала їм її тільки в дуже обмеженому розмірі.

Осідок Січової Організації знаходиться при площі, яку тепер мають перейменувати на площу ім. о. д-ра Волошина (вул. Румунська ч. 1). Будинок, де тепер міститься команда й казарні Січовиків, досить великий — це колишня чеська школа. При вході стоїть стійка з двох Січовиків з жовто-блакитними нараменниками.

До організації Карпатської Січі, приймають в члени звичайно місцевих людей — уроженців Закарпаття і то після строгої перевірки й за запорукою двох членів Січі. Обережність конечна тому, що були випадки, що хотіли записатися туди тільки такі, які слідили за діяльністю і плянами організації. На її чолі стоять люди з певним, виробленим світоглядом і багатим життєвим досвідом. Головним командантом є загально відомий карпатоукраїнський діяч і ширий патріот — Дмитро Клемпуш.

Крім свого автономного уряду, Карпатська Україна має ще й іншу політичну владу. Є нею т. зв. Центральна Народня Рада у Хусті. Зложена вона з найчільніших представників карпатоукраїнського народу, з п. Федором Реваєм, братом міністра, на чолі. Народня Рада заступає політичні партії (на Закарпатті, як відомо, всі політичні партії розвязані) і тимчасом парламент. Це так би мовити окреме народне представництво Карпатської України. Народня Рада виготовляє також і проекти законів, що їх предкладає для потвердження владі та які пізніше буде предкладати краєвому соймові. Бюро Народньої Ради (вул. Коменського ч. 9) виконує також інформаційну й допомічну службу для тих, що мають щонебудь до полагоди у влади, ріжних урядах, тощо. Цій Центральній Народній Раді підлягають Ради Окружні, яким далі підлягають Ради місцеві.

Національна свідомість серед населення Карпатської України зростає сильно. Настрої загально дуже прихильні до нової власної влади й нового порядку. Зокрема великою популярністю й улюбленістю втішається перший премієр Закарпаття, о. д-р Волошин, що його загально називають батьком карпатоукраїнського народу. Панує тут загальне переконання, що йому і його гідним співробітникам треба завдячити те, що Закарпаття здобуло й задержало таку широку самоуправу. Гарячо-патріотична й свідома обовязку карпатоукраїнська молодь готова віддати всі свої сили для піднесення рідного краю. Вона сподіється й вірить, що в найкоротшому часі дістане повну піддержку у своїй праці для піднесення свідомости серед міських і сільських народніх мас, як також і в своїй організаційній праці.

Безперечно, що до піднесення національної свідомости на Закарпатті причинилася у великій мірі місцева українська преса, театр, як також і ріжні українські культурно-просвітні установи.

У Хусті виходить тепер два українські часописи, що перейшли сюди з Ужгороду: 1) „Нова Свобода", інформаційний щоденник. Головний редактор інж. Довгаль. Число передплатників зростає сильно: незабаром дійде до 10.000. Видавництво має добре уладжену власну друкарню. 2) „Наступ" орган націоналістичної молоді. Виходить двічі в тиждень. Його власником є один з кращих представників карпатоукраїнської молоді, д-р Росоха. Наклад 5.000.

Новий карпатоукраїнський театр „Нова Сцена", що повстав з обєднання найвидатніших сил карпатоукраїнської сцени та якого провід лежить у вмілих руках таких мистців сцени як пп. Лібовецький, Шерегій і інші, розпочав минулого тижня свій зимовий сезон. В його репертуар входять найкращі з нових і старших українських пєс (перші вистави „Запорожець за Дунаєм", „Нові часи..."). Всі пєси є високої виховної вартости.

Отак наші закарпатські брати розбудовують постепенно всі ділянки свого народнього життя. Правда, ця розбудова находиться тепер тільки у своїх початках й тому не все ще наладнане якслід і не все стоїть ще на висоті, однак усе вказує на те, що ця розбудова буде продовжуватися невпинно далі.

Перед закінченням уважаю за потрібне подати до відома тим, що задумували б або збиралисяб виїхати на Закарпаття на постійний побут, що тут ніяких місць чи вільних посад для чужосторонніх, навіть українців нема. Ніякий фах вийму під увагом тепер не робить. Тому тепер приїжджати сюди це значилоб збільшувати тут число безробітних і спричинювати труднощі урядові.

Хуст, в грудні 1938.

О. Т.

Вовни, волічки, нитки до гафту і панчохи
поручає
КА-РЕ-WU
Львів, вул. Галицька 11.
Тел. 291-65.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові **Новини сезону**
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

Церква без живого слова.

„ЦЕРКВА І НАРІД" ЗАМОВКЛА.

Як подавало вже „Діло", орган кремянецької духовної консисторії, двотижневик „Церква і Нарід", числом 24 за цей рік закінчив своє 4-літнє, без сумніву дуже корисне життя. Причина припинення? Від нікого не дістанете цілковито ясної відповіді. Офіційна відповідь: митрополитальна і епархіяльна влада зобовязані відтепер видавати урядові „Відомості" в урядовій мові, припинивши свої дотеперішні органи.

Чи так?

Правда, видавцем „Ц. і Н." офіційно була Волинська Духовна Консисторія і цей двотижневик відограваб ролю офіційного консисторського органу. Але правда й те, що, як каже підтитул часопису „Церква і Нарід", це „двотижневик, присвячений церковним і церковно-громадським справам". Офіційне життя епархії (призначення, звільнення, переміщення і т. д.) займало невелику частину цього часопису (цілком окрему). В дійсності „Ц. і Н." була головним чином згаданим церковним і церк.-громадським часописом.

Здавалося б, що з огляду на церковно-публіцистичний і літературно-науковий характер „Ц. і Н." повинна була бути зліквідована лише офіційна частина (з перетворенням її в урядовий епархіяльний орган польською мовою), а сам часопис міг би виходити далі?

А може церковна влада взагалі не має права видавати часописів церковного публіцистично-літературного й наукового характеру?

Мабуть ні.

Бо митрополитальне „Слово", що теж з І. січня припинилося, в ч. 50—51 оголосило на першій сторінці:

„Щоб поповнити цю люку (припинення „Слова") видавництво доложить усіх заходів. З цією метою розширюється програма „Воскреснаво Чтенія": сюди ввійде публіцистичний матеріял і будуть введені нові відділи"...

Отже митрополитальний тижневик **„Воскресное Чтеніе" (російською мовою) не припиняється.** Навпаки, **розширюється** (зокрема — публіцистичний відділ). Крім цього, буде воно давати додатки **„За Трезвость"** (раз на 3 міс.) і **„Детскій Листок"** (раз на місяць).

Чому ж тоді припиняється „Церква і Нарід"? Чому вона теж не продовжує існуван-

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ поручає
ЛЮДВИК ОЛЯНЬЧУК
пл. Капітульна 3 побіч катедри.
ПАНЧОХИ — КРАВАТИ — СКАРПИТКИ

Др. Богдан Жакарушка

спеціяліст шкір і венеро-половних хвороб

Львів, ул. Р[illegible] 16, І. пов

Ординує від 3—6 Тел. 106-85

[illegible]ня? Чому [illegible] не вводять д[illegible] дитків, напри[illegible] дитина може тільки тому, що її [illegible] з українською мовою, а [illegible] подітками — російською?

Може це й не [illegible] можливість напрошується і така, що [illegible] Православній Церкві почав дбати [illegible] українського церковного слова, щоб зчистити [illegible] російському.

Чи не тому [illegible] видавництво дало [illegible] в „Слові" священик [illegible] митрополії, в тому числі й [illegible] його не лише особисто [illegible] але й принаймні [illegible] з вуст [illegible] своїх парохіян?

Уявіть собі [illegible] православна церковна влада [illegible] українські часописи (раніше [illegible] „Духовний Сіяч" і „Дзвінок" [illegible] українське українських [illegible] своїми російськими [illegible]

І це діється [illegible] українці (Волинь, [illegible] греко-католики, реформати, [illegible] мають і часописи й [illegible] рідною українською мовою. Діється в той час, коли свідоме українське громадянство [illegible] сподівається **російськими часописами можна лише відштовхнути від Православної Церкви, а не тримати при ній.**

[illegible] Православної Церкви [illegible] чи вони свідомо продовжують [illegible] російське слово в церковному житті та нищити власну Православну Церкву, за [illegible] вони повинні відповідають перед [illegible]

Загальна сторона цієї церковно-видавничої політики [illegible] громадянству надто [illegible] Вона церкву в ході повинно бути добре [illegible], що українське громадянство сьогодні не те, що було [illegible] віком, що воно [illegible] права й потреби. А потреби такі **православні українці мусять мати всі необхідні їм та їхнім дітям релігійні, літературні, суспільні та наукові видання рідною українською мовою.**

Треба сподіватися, що і архієрейська влада і світські члени Церкви дозволять усіх зусиль, щоб „Церква і Нарід" існувала далі, або щоб на її місці повстав новий подібний журнал.

„Церква і Нарід" робила дуже корисну роботу, даючи як духовенству так і „мирянам" цікаву й корисну лектуру. Церковно-історичні статті проф. О. Лотоцького, О. Цинкаловського, Волинянина й інших помітно поповнювали люки сільського духовенства, а проповіді служили цінним взірцем українського проповідництва. Не кажемо вже тут про ціну низки статей з ділянки церковної статистики, виховання дітей, церковно-парохіяльного життя, історії поодиноких церков та парохій і т. д.

Одним словом — і зовнішнім виглядом і змістом „Церква і Нарід" стояла високо й заслужила собі на подяку та добру згадку сучасного й наступних поколінь.

Але Українська Православна Церква не може залишитися без живого рідного слова. Бо було б це актом самогубства. Через те треба сподіватися, що місце часопису „Церква і Нарід" незабаром буде заповнене. Х.

Добрі ради в такі неділі: грипа: берегіться заказів і вилуг. Дезінфікуйте лежіть не лякають. При перших при- ваш грипа, простуді вживайте таблетки Тогаль. Тогаль спричиняє спадок гарячки і прикосить полегшу. Кільки таблеток Тогалю, які вживаємо в добу минуть надокучливі розкутання вилуги. Дотримуйте в аптеках.

Українці і „Залізна ґвардія".

В суботу [illegible] перед воєнним судом у Чернівцях процес проти виконавців замаху на прем'єра тогочасного суду полковника Кристеску. По [illegible] розправі процесу [illegible] вчинені [illegible] суд, що його вже подала румунська та [illegible] преса. Як відомо, Лепа та Іларіотеску (18-літній гімназист та Матей Стафіску (19-літнього студента) закидали суду за [illegible] політичне вбивство на [illegible] вимір кількох та по 20.000 лей грошової [illegible] Олександра Рахмистрова. Конституційна [illegible] 25 днів вязниці та по 20.000 лей [illegible] Агатора Лавуза на 15 діб [illegible] Кокута на 5 років вязниці та Фрідлянда [illegible] на 2 роки вязниці. Інша [illegible] воєнного суду [illegible] румунської гімназії на кари від [illegible] вязниці за участь в комуністичній організації залізної гвардії під назвою „Поборництво".

Як бачимо, то [illegible] виключно вадує про [illegible] Тільки в [illegible] справі. Нас цікавить лише румунська [illegible] і залізною гвардією, і чієї причини вони в ній засудженими є [illegible] українці, чи пак українського походження прізвища. Румунська преса розписувалася з приводу засудів на членів чернівецької організації, що між терористичними боївками залізної гвардії є теж українці (підходящий це теж дуже радо польська буковинська преса. — прим. ред.) Як ціла ця заплутана справа, така характеристична для румунського побуту виглядає? Яким чином „українці" (годі в цім випадку обійтися без лапок) опинилися в румунській націоналістичній організації?

Початки румунського націоналістичного руху сягають до 1922 р., в якому румунські студенти кинули гасло „numerus clausus" у румунських високих школах. Ідеольогом та провідником того руху був професор університету в Ясах Куза (старший). Одначе його ідеольогічний рух обмежився у [illegible] тільки на протижидівській площині.

Згодом, його учень Корнелій Кодреяну (в дійсності він [illegible] походження, називався Зеленський і прізвище змінив щойно тоді, коли був гімназійним учителем в Гушах) кинув гасло „Румунія для румунів". Це гасло прийнялося на найбільш податливому ґрунті серед молоді. Тоді Кодреяну заложив партію „Все для батьківщини" та організував пробоєві відділи молоді „Залізна гвардія". На Буковині мав Кодреяну прихильників у двох, заселених румунами повітах довголіпського та сучавського. Крім того студенти чернівецького університету, які походять головно зі Семигороду та Молдавії заповнили також гвардію.

Цезар Крісте-Жалінеску розвивав партію Кодреяну. Його самого засудили на 10 літ вязниці, визначніших членів партії інтернували по концентраційних таборах. Тоді (в літі ц. р.) нелегальна вже залізна гвардія перейшла до протинаступу — до терористичних актів: підпалів, бомбових атентатів і т. ін. Владі вдалося арештувати майже всіх винуватців, між якими теж знайшлися ті, що не вже подали, люди з українськими прізвищами.

Хто такі ці „українці" зі залізної гвардії, зрозуміємо найкраще тоді, коли приглянемося кожному з них зокрема. **Вони не українці!** Тих кільох безталанних молодих людей, що прикрашували шпальти румунської преси українськими прізвищами — це діти зрумунщених батьків. Українська молодь має свої національні інтереси, свої ідеї та за часто румунські справи нікому не спішно наставляти свою молоду голову. **Між засудженими нема нізнього свідомого українця.** Нор вільним Олександра Рахмистрова. Його дід був зяком у Чернівцях, батько православний священик в українськім селі оженився з румункою і сам теж вважав себе за румуна. Своїх дітей виховав на румунів. Він робив теж заходи, щоб змінити прізвище. Із завзятого москвофіла перескочити на такого самого румуна не так воно дуже важко. Другий змовник Леонід Литотович син учителя-москаля з Хотина. Іван Когут син міщанки-українки, яка вийшла вдруге заміж за румуна й виховала сина на румуна. Константин Зуя — поляк, брати Писарчуки, провідники підпалів на чернівецькому терені — це сини мазурських кольоністів, що замандрували на Буковину перед вільом.

Дех тут українці? Це життєві розбитки, яким українська національна ідея бодай так само близька як українській свідомій молоді ідеольогія залізної гвардії, чи інших румунських партій. Українська молодь Буковини живе тепер своїм життям і своїми ідеями та не думає вже по давньому вислуговуватися чужим.

В. Цешин.

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

РІДНА ШКОЛА

іноземний півмісячник, видає вооп. „Рідна Школа".

„РІДНА ШКОЛА" — це трибуна, з якої обговорюються справи виховання молодого покоління.

„РІДНА ШКОЛА" — видає докладний образ всього того, що діється в нас у ділянці рідного шкільництва, інформує про успіхи і хиби виховування української молоді у краю й на еміграції та про важливі події на цім вигодованні у других державах.

В „РІДНІЙ ШКОЛІ" друкують свої праці найвизначніші українські дослідники-педагоги й публіцисти з краю і цих кордонів.

„РІДНА ШКОЛА" містить обширний, різнорідний, цікавий матеріял, конкурси, дискусійні статті й т. п., публікації та інформації Головної Управи Рідної Школи.

Тому „РІДНА ШКОЛА" повинна найтися в руках кожного свідомого українця, в кожній шкільній, читальняній, кооперативній і приватній бібліотеці.

Передплата в краю: [illegible] Румунії і Америці коштує [illegible] річно (з горе) 3.50 зол., річно (з горе) 10 зол.

Дні реклами [illegible] 2 [illegible] зол. за рядок.

Адреса Редакції й Адміністрації:

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА Ч. 46.

Тел. [illegible] Конто ЧСО Відділ Львів 300.167.

Редакційний вечірок з 46.

НА СВЯТА

вина токайські угорські

тільки у ресторані

MAGYAR CSARDA

ЛЬВІВ 3 МАЯ 11 А. ТЕЛ. 239-36

Відкладіть вашу урочисту вечерю [illegible]

СЕНЗАЦІЙНА ШПИГУНСЬКА АФЕРА У ШВАЙЦАРІЇ.

На франко-швайцарському кордоні заарештовано танцюристку Віржінію Роту, яка ковала під сукінською модель винайденого у Швайцарії апарату до висліджування у повітрі повідомлень, щоб передати його одному дипльоматові в Парижі. 1934 р. Роту видалили зі Швайцарії. В останніх часах вона була у ближчих взаєминах з одним дипльоматом у Женеві.

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК

РАДІОПРИЙМАЧ СЕЛЕКТОН
український виріб

Львів, Сикстуська 43. ТЕЛ. 254-22

Поїздка Рібентропа до Варшави – неактуальна.

Хорватський „Обзор" приносить у числі з 30. грудня таку телеграму з Берліна: „Згідно з вістками, що наспіли сюди, німецький міністр закордонних справ Рібентроп мав у січні приїхати до Варшави. Німецькі офіціяльні кола не дементують цієї вістки, але одночасно завважують, що покищо справа поїздки мін. Рібентропа до Польщі неактуальна. Таксамо відвідини італійського міністра Чяна, вже двічі відкладані на пізніше, не відбудуться у половині січня, але хіба аж після Великодня.

—o—

ФАБРИЧНІ ЦІНИ ВЛАСНИЙ ВИРІБ!

продає найдешевше КОВДРИ, МАТРАЦИ, подушки з пір'я, простирала, готові пошевки ручники, обруси, полотна, шифони, КОЦИ, КАПИ, ФІРАНКИ

Антін Петрушевський ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА 20. Тел. 213-33. Цінники на бажання даром.

Протест мадярського посла у Празі проти словацької пропаганди.

Мадярський посол у Празі відвідав мін. Хвальковського та зложив протест проти словацької протимадярської пропаганди, яка м. ін. домагається плебісциту на землях, прилучених до Мадярщини; також запротестував проти гострих виступів словацьких послів проти Мадярщини.

800 СЛОВАКІВ У МАДЯРСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

Як подає „Ілюстровани Курєр Цодзєнни", мадярська жандармерія масово арештує словаків, які підписали меморіял з домаганням звороту Словаччині земель, що їх забрала Мадярщина. Арештовано до 800 словаків.

—o—

„ЦЕНТРОСОЮЗ"

Гуртова й детайлічна продажа овочів РИНОК 39.

Мясарські крамниці: Ринок 2. Кентшинського 21. Лінчаківська 50. Зибликевича 2. На Байках 8. Жовківська 175. Софії 8 а. Городецька 171.

Фінляндія уфортифікує Аляндські острови.

У перших днях січня фінляндський міністр закорд. справ Еркко виїде до Штокгольму, щоб обговорити зі шведським міністром закорд. справ Сандлером питання фортифікації Аляндських островів та спільного виступу в Женеві у цій справі, крім того військову співпрацю обох держав.

Про що говорять Пані.....

...що лише шовковий пудер косметольога д-ра Тушинського містить у собі „Маттін", витяг з екзотичних квітів, що стисло достосований до фізіольогічних функцій шкіри, надає навіть знищеній цері свіжий привабливий вигляд. Вже по одноразовім ужитю вдоволяємося ріжницею вигляду цери. — Дістанете у всіх першорядних перфумеріях і дрогеріях. 30 2754

ЧИ ВИ ВЖЕ ВИСЛАЛИ ПОБАЖАННЯ СВОЇМ НАЙБЛИЖЧИМ ДО ПОМІЩЕННЯ НА СТОРІНКАХ „ДІЛА"?

Якщо ні, зробіть це негайно. Побажання до 15 слів коштує 2.— зол., кожне дальше слово 20 сот.

Належитість просимо надсилати разом з текстом. Зголошення приймаємо до 3. січня 1939 до 12-ої год. уполудне.

Литва касує литовську поліцію у Клайпеді та робить великі уступки німцям.

Литовський уряд рішив скасувати у Клайпеді т. зв. „поліцію безпеки", яка йому підлягала. Клайпедські німці здавна домагалися, щоб цю поліцію скасували, бо крім неї існує у Клайпеді місцева поліція, підпорядкована автономній владі.

Крім того рішено приймати до адміністрації у Клайпеді місцевих людей та шанувати засаду до відомости як у державних так і в автономних урядах.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 1. січня 1889.

КЛОПІТ З МІСЦЕМ ПІД ТЕАТР.

„Міський театр, який мають будувати у Львові, завдає комітетові багато клопоту при виборі місця під будинок. У проекті є такі місця: 1) На Губернаторських шкарпах (або там, де німецька гімназія, або дальше на осі Куркової вулиці; 2) в Єзуїтському городі; 3) на ґрунтах Брасра і 4) на вулиці Карла Людвика (закуплено би квадрат домів і зруйновано). У підкомітеті більшість голосів дістав проект будови театру на Губернаторських шкарпах".

СЕРБИ ВИБИЛИ ВІКНА В АВСТРІЙСЬКІМ КОНСУЛЯТІ.

„Нічого з 29-го на 30-го грудня повибивав хтось в австро-угорськім консулаті у Білгороді камінням вікна понад австрійським гербом; але в приватному помешканні консула не зробили ніякої шкоди. Одночасно повибивано вікна багатьом австрійським підданим і то рівночасно в рівних сторонах міста. Те саме зроблено теж і сербським підданим, які зайшли з Австрії, особливо чехам. Серед австрійської колонії настав був великий переполох, а австрійський консуль звернувся зараз до сербського урядu і зажадав відшкодування, надолуження і поліційної сторожі перед консулятом.

МОРОЗ У ПЕТЕРБУРЗІ.

„В Петербурзі настав такий мороз (коло —30 ст. Цельзія), що діти перестали ходити до школи".

Українка.

В загребському католицькому органі „Грватска Стража" віддають чимраз більше місця на інформацію про українські справи. Нема майже числа того органу, в якому не було б коротшої або довшої українки, зокрема з церковної ділянки. Це не подобалось якомусь К. Рімаріче-Волинському, який у числі 291 „Грватської Стражи" намагається чудернацькою статистикою осмішити й обезцінити українство. Але без успіху, бо зараз у черговому числі дістав розумну й річеву відправу від самих хорватів.

Фляндський журнал **„Volk en Staat"** з 22. грудня приносить репортаж свого кореспондента Варда Германса про його враження з побуту у Львові, де згадує м. ін. і про редакцію „Діла". Стаття-репортаж поміщена на першій сторінці та ілюстрована знимкою „Діла".

„Последнія Новості" з 26. грудня приносять з Ню Йорку телеграму про державницьку акцію американських українців

—o—

Арештування на Совітській Україні.

В німецькій пресі появились повідомлення про нове загострення положення на Совітській Україні. Подають вістку, що московський комісаріят внутрішніх справ **сконфіскував нововидані твори Т. Шевченка** за націоналістичні коментарі до окремих поем. У звязку з тим арештовано редакторів Державного Видавництва з шефом редактором Розеном на чолі. **В Чернигові** мали увязнити двох секретарів комсомолу **Бойка й Миколаенка**, а також головного редактора органу комсомолу „Юний Комунар". **В Кам'янці Подільському** арештували трьох секретарів комсомолу й письменника **Курганського** під закидом націоналістичної агітації. Останні арешти в Совітській Україні вдарили головно по українській молоді, серед якої живлово зростає національна свідомість.

Добрі волічки
вовняні артикули D. M. C. 3080
М. ФІЛЬ, ЛЬВІВ, БОЇМІВ 21.

ЯПОНЦІ АРЕШТУЮТЬ БРИТІЙСЬКИХ МОРЯКІВ ТА ВОЯКІВ.

Як подає Домей, японська морська поліція арештувала капітана, 2-ох старшин та 43-ох моряків-китайців брит. корабля „Ганна Молер", що причалив до одної японської пристані, куди вступ чужинецьким кораблям заборонений. Капітан заявив, що він сховонився перед бурею.

У Тієнтсіні заарештовано двох британських вояків, які передерлися через ланцюг японських стійок, обидили японських старшин та чинно зневажили одного цивільного японця.

—o—

В НЕДІЛЮ РАНО ДАЛАДІЄ ВІДПЛИВЕ НА КОРСИКУ.

Прем. Даладіє виїде в неділю в 10. год. з Парижа і того самого дня вечором відчалить на кружляку „Фош". Він відвідає спершу Аячіо, опісля Бастію. 3. січня „Фош" причалить до Бізерти.

Відозва канцлера Гітлера до німецького народу.

Канцлер Гітлер видав з нагоди Нового Року відозву до німецького народу, в якій підкреслює, що в 1938. р. німецькі поведінок і задачі найважніші проблеми своєї закордонної політики — звертає увагу на будучі завдання, а саме виховання народу в національно-ідеалістичному дусі, скріплення збройних сил та реалізація 4-літнього плану. Канцлер Гітлер підкреслив ще, що німецький народ має повне порозуміння для історичної ролі, що її відограв Муссоліні для вдержання миру в цьому році та висловив вдячність для інших державних мужів, які співпрацювали з Німеччиною у розвязці важких справ. Відозва стверджує, що закордонна політика Німеччини спирається на протикомінтернівському пакті. Відозва кінчається запевненням, що німці хочуть причинитися до загального успокоєння світу.

„Л О Т О С", Львів, Словацького 21.

Як днина перемагає ніч,

так ми переможемо всі злидні, коли станемо постійно щадити

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНИМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14 (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

Чесько-словацьке порозуміння у висліді розмов президента Гахи з прем. Тісом.

Пред. Гаха закінчував свій побут у словацьких горах на розмові з прем. о. Тісо, що мали на меті уґлібнити становище до деяких спірних питань.

Карпатоукраїнське пресове бюро повідомляє, що у висліді дотеперішніх розмов дійшло до порозуміння щодо участи податків зі Словаччини у державному бюджеті.

Празький кореспондент „Ілюстр. Курєра Цодменного" твердить, що на домагання пред. Гахи усунуть від впливу на політичне життя проф. Туку, який змагав до того, щоб Словаччина зовсім відірвалася від Чехії. Устійнено також, що словацька поліція і жандармерія матиме окремі однострої та що чеських урядовців не будуть видалювати зі Словаччини.

ВИБАГЛИВІ **БАЛЕВІ СУКНІ** Поручає фірма **„VOGUE"** передає Брати Штаубер ЛЬВІВ, пл. Марійська 6 — 7.

Великий повітряний бій під Гранаделею.

В пятницю в год. 8.30 70 червоних літаків атакувало нац. становища під Гранаделею, обстрілюючи їх зі скорострілів. 4 нац. ескадри вилетіли на відсіч — дійшло до великого повітряного бою, найбільшого від вибуху війни. Червона армія втратила 8 літаків, національна 2.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ПОСУВАЮТЬСЯ У ГЛИБИНУ КАТАЛЬОНІЇ.

Комунікат еспанського червового командування, оголошений у пятницю вечором, стверджує, що нац. війська повільно посунулися вперед на відтинках Тремп, Балягер та Лерида. Нац. артилерія сильно обстрілювала Мадрид.

Нац. командування стверджує, що його війська заняли місцевости Камараса, Кубеле і Тормс. Дотепер в національний полон попало 17.000 червоних.

НІЯКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОРАБЕЛЬ НЕ ЗАТОНУВ У ГІБРАЛЬТАРСЬКОМУ ПРОЛИВІ.

Нац. уряд категорично заперечує поголоску, немов би підчас бою в Гібральтарському проливі затонула нац. канонірка „Юпітер". Та канонірка взагалі не брала участи у згаданій битві, лиш канонірка „Вулькано", яка є зовсім неушкоджена.

РИБИ на українські свята купуємо тільки у знаній фірмі

Інж. Б. Попович

ЛЬВІВ, РУСЬКА 16. ТЕЛ. 105-05.

Великий вибір. Ціни ринкові.

Частина зиску для Рідної Школи. 1-2

УКРАЇНСЬКІ УРЯДОВЦІ — ДО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, СЛОВАЦЬКІ — ДО СЛОВАЧЧИНИ.

Пресова служба Карпатської України повідомляє, що на основі порозуміння між Карпатською Україною та Словаччиною переведуть обосторонню виміну урядовців: українці урядовці зі Словаччини зможуть виїхати до Карпатської України, а словаки, урядовці в Карпатській Україні вернуться на Словаччину при чому одним і другим взаємно забезпечено працю.

КАРЕЛЬ ЧАПЕК.

Про ліричного злодія.*)

Воно часом складається інакше, — озвався після довшої мовчанки редактор Зах. — Кілько то разів направду не знаємо, чи то нечиста совість або лише така чванькуватість, бажання показати себе. Головно ті злочинці з покликання певно тріскали б, щоби не могли то тут то там похвалитися тим, що вчинили. Я гадаю, що багато злочинів вимерло б, якби суспільність їх легковажила. Такого фахового злочинця підбадьорює ще надзвичайна прихильна увага, якою вчишається. Не кажу, що люди крадуть і грабують лише задля тієї слави. Роблять це задля грошей або з легкодушности або під впливом злих приятелів, та як уже раз завоюють тієї „авра популяріс", пробудиться в них часто метальомання — це вже зовсім так само, як у тих політиків і взагалі людей, що працюють приповідно.

Чекайте! Буде тому вже чимало літ, як я редагував наш знаменитий провінціяльний тижневик „Післанець Сходу". Я, правда, народився на Заході, та ви не повірили б, з яким запалом я боровся за регіональні справи східної Чехії. Це така спокійна горбовина, вона її замальована, із сонливими ланами і тихими потічками. Я тих-часи переконував „наш простий верховинський нарід, що тяжко бореться за скибку хліба з непривітною природою і неприхильністю влади"... — Пане, от так гарно та від серця писалося: якого два роки я там працював, одначе за ті два роки я зміцнився тамошньому народові переконанням, що вони прості верховинці, що їх життя героїчне та тяжке, що їх батьківщина вже і біда, одначе мелянхолійно гарна і горда. І гадаю, журналіст більше не вспіє вимити ніг, ніж вичарувати на Чаплевську вишібсь шматінь Норвегії. З того видно, які великі завдання може виконувати преса.

*) З збірки „Оповідання з другої кишені".

То знаєте, провінціональний редактор мусить головно збати про льокальні події. Отже раз зупинив мене на вулиці тамошній поліційний комісар і каже: „Так, пане ввочі якийсь ледащо обрабив крамницю Вашати, торговлю мішаних товарів. А що ви на це сказали б, пане редакторе, той нікчемник там написав і полишив на пульті поезію. Так це безсоромність, що, ві?"

— Покажіть мені цю поезію — я сказав зараз — це буде для „Післанця". Побачите, що при допомозі друку зловимо того злодія. А крім того, пане, вважте, яка то сенсація буде для нашого міста і для всього краю!

Словом, цю поезію після довгих переговорів я дістав і надрукував у „Післанцю Сходу". Скажу вам ві, коли ще собі ві пригадую. То було більше-менше так:

Перша, друга, третя, четверта, пята,
Шеста, сема, осьма, девята, десята.
Одинацята, дванацята вдарив,
То така година, що злодіїв знає.
А коли я тіх двері розбивав,
То тудою вулицею хтось манджав,
Не був би я хіба злодій, коливб я боявся.
Відтуж ходи усе більше й більше віддалявся.
Як хто в тіпькій чорній пітьмі самий наглухо,
Чуе, як у нього в груди серце ударяє
Ой, те моє бідне серце, сирота, як я.
Рилала би надімною матінка моя
Комусь там у світі не щастить,
А я тут так сам, лиш миш шелестить.
Миш і я, обоє ми злодії,
Тож я їй кришок тюки розсіяв.
Вона не хоче показатись, де сидить
Так воно: злодій і перед злодієм тремтить.
Мір би я того написати ще багато,
Та згоріла мені свічка, темна хата.

Так то я цю поезію надрукував із обширним психольоґічним і мистецьким оглядом. Я підкреслив її балядові прикмети та ясно вказав на ніжні струни у злодійській душі. Була це свого роду сенсація. Часописи інших країв і інших країн міст воювали, що це звичайний плагіят. Знову-ж інші противники східної Чехії закидали, що це плагіят, невдатний переклад з англійської мови і ще там щось. Та коли я так від найзавзятішу полеміку в обороні нашого краєвого злодія-поета, прийшов до мене той комісар з поліції і каже: „Так, пане редакторе, вже можна би було скінчити з тим вашим проклятим злодієм. Подумайте: цього тижня він уже знову обікрав два помешкання і одну крамницю, і після кожної крадежі залишив на місці злочину довгу поезію!"

— Я дуже радий з того, приятелю, ми це надрукуємо!

— То так ішло би в безконечність — пробурмотів комісар. — Пане, не сприяйте злочинцям! Так той чоловік краде тепер лише із такої пробудженої письменницької амбіції! Якось мусите йому відібрати той запал, знаєте? Напишіть, що ті поезії нічого, що вони не мають форми або настрою, або що хочете. Я гадаю, що той драб тоді перестане красти.

— Гм, — кажу — такого ми написати не можемо, коли вже його раз похвалили. Та знаєте що? не будемо йому більше друкувати тих поезій, ось що!

І так. За дальших чотирнацять днів було пять нових крадежій із додатком поезій, одначе „Післанець Сходу" про них мовчав, наче мертвий. Я лише боявся, щоб наш злодій наслідком ураженого авторського себелюбства не переніс ся до Турновського або Таборського та не став темою тамошньої преси. Подумайте: якби там ті пани дерли носа! Ця мовчанка якось збентежила нашого злодія. Яких три тижні був спокійний, а потім зачалися ті крадежі знову, лише з тією різницею, що додаткові поезії він посилав почтою безпосередньо до редакції „Післанця Сходу". Одначе „Післанець Сходу" завзявся. Одно, що не хотів мати до діла з місцевою владою, друге, ті поезії були все слабші та слабші. Автор став повторятися та придумувати такі романтичні викрутаси і покраси, словом став поводитися наче справжній письменник.

(Докінчення буде.)

КІНО Химера

бажає всім Щасливого Нового Року і запрошує на найвеселішу віденську фільму п. н.

Три Гільтаї

З польської преси.

„Польська державна рація — то рівноправність, толєранція і воля всіх громадян".

До такого висновку доходить п. н. т. у статті п. н. „Шкідливі тайни" в **„Роботніку"** (ч. 368 з 30-го грудня ц. р.). Він пише:

„В останньому часі я ніде не чув про ніякі українські ексцеси й демонстрації, — тому дуже здивувався, коли у соймових звідомленнях прочитав про інтерпеляції українських послів: Целевича, Витвицького, Біляка, Великановича, і ще передтим — про промову п. віцемаршала Мудрого. Довідуюся звідти про „протиукраїнські виступи у Львові", про „конфіскату „Діла" за зміщення промови соймового посла", про „здемолювання українського Народнього Дому в Красним", про „побиття громадян української національности".

„З усього того бачу тільки, що славетна гармонія співжиття обох народів зазнала струсу. З якої причини це сталося і коли — і чому нічого про те не знаємо? Чому це затаюють? Не допускаю, щоб робили це злобно самі редакції часописів, зговорившись проти читачів, щоб тримати їх у несвідомости... Це мені нагадує політику струса, що ховає голову в пісок і вірить, що таким чином втече перед небезпекою.

„А все-ж перед небезпекою можна втекти тільки тоді, коли її докладно знається — і коли її не промовчується, але протиставиться сміливо лихові, яким сьогодні безсумніву є кожна націоналістична агітація, без уваги на те, з котрої сторони йде.

„Хто сіє вітер — збирає бурю" — і хто роздуває іскри, нехай не дивується, коли бачить луни пожеж. Хто розбуджує націоналізм, мусить бути приготований на національну боротьбу й ексцеси — раз польсько-жидівські, то знову українсько-польські.

„Можна потім — так, як це робить п. ген. Скварчинський — відгороджуватися від справців ексцесів, але коли вже раз поставилося засаду спеціяльних прав для окремих національностей держави — і хочеться нпр. виселювати жидівську людність тому, що її за багато — то треба бути приготованим на національні ексцеси.

„Нехай ідуть самі; нехай емігрують добровільно" — дораджують представники Озону — всеодно куди, але нехай покинуть нашу країну... Коли-ж не зроблять цього добровільно — то знайдуться вже інші, що приневолять їх до того насиллям і примусом... А тоді самі собою виринають національні конфлікти і націоналістичні ексцеси, що мусять послабити державу, яка має третину непольської людности.

„Автім можна затаювати стан речей і забороняти писати про таку чи іншу боротьбу, але вона буде вестися і може підточити державу, як рак, прокляттям націоналізму.

„Польська державна рація — то рівноправність, толеранція, і воля всіх громадян Річипосполитої."

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ Йосиф Тіссер ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2. 2879 5-13

Нарікає п. н. т. між іншим на те, що редакції часописів тримають своїх читачів у несвідомости. Та він певно не знає, як і сам признається, що багато речей не знає, про те, як польська преса інформує своїх читачів. Кілька днів тому ми навели клясичний приклад з біографією о. А. Волошина. Чи треба дивуватися, що багато речей вона затаює? Слова п. н. т. це справжній горох до стіни, бо важко переконати того, хто думає, що можна сховати шило в мішку.

„Атут, який ми дозволили вихопити собі з рук"..

Тим атутом, що його дозволила вихопити собі з рук Польща, є українська справа — каже п. Адам Прухнік у статті п. н. „Українська справа" в **„Роботніку"** (ч. 369 з 31-го грудня 1938. р.). Німеччина — каже він — здобула перевагу на заході Европи і після ліквідації незалежности Австрії та після захоплення під свій вплив нової Чехословаччини стануда як кольос на західному кордоні Польщі.

„По-третє — читаємо далі — Німеччина добула бажану віддавна змогу схопити у свої руки нитку української проблеми. Киньмо оком на мапу. Чехословаччина нагадувала нам своєю формою довбню. Її грубший кінець був спрямований у сторону Німеччини й у боротьбі між тоталізмом і демократією міг відіграти поважну ролю. Сьогодні положення змінилося і можна сказати відвернулося. Грубий кінець обтесано і Німеччина вхопила його у свої руки, а тонший кінець сягає далеко в глибину, аж до дна української справи."

Автор не вірить, щоб це був тільки крок у загальній протисовітській політиці Німеччини. На шляху німецького походу на Схід лежить Польща.

„Виринає побоювання, що наш великий західній сусід міг би вхопити нас у два вогні, виступаючи в імя постулятів меншин німецької й української."

Автор твердить, що всі починають здавати собі справу з поваги положення. У звязку з цим виринають ріжні концепції, як ось: співпраця з Німеччиною, спільний польсько-мадярський кордон, польсько-совітське порозуміння. Кожна з тих трьох концепцій має свої недостачі.

„Всі ті концепції — це спробн вийти з важкого положення, в якому ми знайшлися внаслідок помилок дотеперішньої політики. Українська справа — це атут, який ми дозволили вихопити собі з рук, і тепер його готові виграти проти нас. Яким могутнім чинником був би той атут в наших руках. Для тісних перспектив націоналізму ми стратили з очей шляхи справді великої політики. Ця політика наказувала шукати гармонії між ідеєю визволення народів і державним інтересом Польщі. На тому шляху Польща повинна була шукати забезпеки своєї позиції на Сході на довгі століття. Це було одночасно утривалленням нашого міжнароднього положення. Політика націоналізму була і є політикою типово консумційною без ніяких перспектив на майбутне. Це політика на коротку мету, а багато речей вказує на те, що до тієї мети ми вже добігаємо."

Чи можна ще сьогодні дістати назад цей атут у польські руки? — питається автор, і не виключає зовсім такої можливости. Але стверджує, що не видно в тому напрямі ніяких зусиль, хоч „шлях порозуміння двох сусідніх і близьких народів, польського й українського, накреслила історія".

Проф. Д-р АДАМ ҐРУЦА
ординує від 2. січня 1939
Ліндого 1 (ріг Сенкевича).

Смерть кардинала А Каковського.

В ночі на 31. грудня помер у Варшаві в 76-тому році життя варшавський римо-католицький митрополит, кардинал Александер Каковський.

Кардинал Каковський, уроженець Конґресівки, студіював теольогію у Петербурзі та Римі, був професором Духовної Семинарії у Варшаві, опісля ректором Духовної Академії в Петербурзі. В 1913 р. після смерти варшавського архиепископа Попеля папа Пій X. заіменував о. Каковського архиепископом та митрополитом варшавської архидієцезії.

В часі великої війни архиепископ Каковський відіграв визначну ролю як член так званої Реґенційної Ради Польського Королівства, що становила собою сурогат польського уряду по боці центральних держав. У листопаді 1918 р. архиеп. Каковський передав владу в руки Пілсудського.

В грудні 1919 р. папа Венедикт XV. заіменував архиепископа Каковського кардиналом. Польська преса й польське громадянство глибоко сумують над свіжою могилою свого високого церковного достойника.

При неправильнім випорожнюванні, коли наруше не травлення і зле самопочування, то треба довший час пити зранку натще і ввечір перед сном пів склянки природної гірної води Францішка Йосифа.

ЧОМУ УКРАЇНЦІ ГОЛОСУВАЛИ ПРОТИ СЛОВАЦЬКИХ ЛИСТ?

Розглядаючи це питання, українська закарпатська преса стверджує, що таку поставу викликав сам словацький премієр, який у радієвій промові, виголошеній перед виборами, погрожував вязницею за акцію проти цілости словацької території. „Не стерпимо — мовляв — ніяких кроків проти цілости Словаччини. Хто би того допустився дістанеться не до Попраду, лиш до Ілави (назва вязниці)". Українська преса стверджує, що Ілавою не змусить премієр о. Тіса українців до співпраці і співжиття. Не Ілава вирішить про українсько-словацький кордон, лиш природне право і Божа справедливість, на які покликувався о. Тіса.

На святочнім столі
ШИНКА
тільки
з ЦЕНТРОСОЮЗУ
8 власних крамниць
у Львові

Літературна сторінка.

Новий удар для чеської культури.

Карел Чапек.

Прага, 27 грудня 1938.

На першия день Різдвяних Свят помер чеський народ зазнав втрату: помер письменник Карел Чапек, найвизначніший представник чеської літератури, дуже відомий поза межами своєї батьківщини.

За свого короткого життя — Чапек народився 9-го січня 1890 р. — він написав стільки чисто літературних творів, що їх цінним вклалом в історію чеської культури. Почавши (спільно зі своїм старшим братом Йозефом) дрібними оповіданнями конструктивного характеру, він дав незабаром по світовій війні дві сильні соціальні драми „R. U. R." і „З життя комах", які обійшли всі світові сцени. Дальші три драми — „Справа Макропулоса", „Біла немоч" і „Матка" не мали вже того успіху, але письменник великого калібру міг би десятиліттями живитися їх славою. Поруч із драмами йшла довга низка романів: „Фабрика абсолюту", „Кракатит", „Гордубал" (із життя Карпатської України, варто булоб перекласти), „Інвентура", „Чаклівний життя", „Війна з саламандрами", „Остання група". Численні подорожі до чужих країн причинилися до появлення „Італійських листів", „Англійських листів", „Прогулянки до Іспанії", „Образків із Голландії" та „По морожі на північ". Захоплення природою та тваринами породило книги „Рік садівника" і „Дашенька або життя щеняти".

На всіх цих творах, принайменш на головніших, лежить тавро вскрало окресленої своєрідности, хоч вони в дечому нагадують твори інших письменників, головно англійських, а саме Честертона, Уелса й почасти Бернарда Шова. Нікма до фантастики, конструктивізму та соціальної сатири безперечно походить із цього джерела, але Чапек умів наповнити запозичену форму своїм власним змістом, головно вірою в людяність, поступ і добро. Тонкий гумор, який деколи пронизує його книги, та якась особлива, трохи „мужицька" кремезність, така властива чеським письменникам, надає його часто-літературним творам незвичайну принаду.

Та Чапек був не тільки письменником, але й мислителем і борцем. Студії у Празі, Берліні та Парижі дали йому солідну філософічну освіту, знання чужих мов і подорожі поширили його обрій, темперамент і ремесло журналіста спонукали його вмішуватись активно у всі ідеольогічні бої. Так воно сталося, що Чапек від самого початку опинився в осередку політичної боротьби, яка йшла у глибині чеського суспільства і часто прориваласа на поверхню в формі слабших або дужчих вибухів. Його гуманістичний напрям назперед визначив йому життєвий шлях і товариське середовище: був це шлях Т. Г. Масарика і було це середовище, що кучкувалось довкола обох перших президентів Чехословаччини. На Чапекових „пятницях" у його затишній віллі бували частими гістьми Масарик і Бенеш, зі свого боку й Чапек бував частим гостем у Ланах, Тополівці і на празькому Граді. Очевидно, що це тісне товариш[illegible] не лишалось без впливу і на політику, так, що частина ненависти, якою деякі чеські кола обдаровували Масарика й Бенеша, автоматично переносилась і на Чапека. Але й літературно цей звязок не залишився без наслідку. „Розмови з Т. Г. М." і „Мовчанка з Т. Г. М." належать до найкращого, що Чапек написав і разом із тим до найцінніших книг у цілім світовім письменстві останньої доби.

Чапекова смерть у розцвіті літ і в розгарі його творчої праці подекуди символічна. Цілий напрям, якого представником і найголоснішим промовцем Чапек був, тепер валиться і топчеться ногами. Провідник цього напрямку, Т. Г. Масарик, помер перед роком, його наступник і однодумець, Е. Бенеш, живе на еміграції, а кожний другий чех вимовляє його ім'я з огидою й ненавистю. Цілий табор, до якого ці мужі належали, лежить тепер розбитий і здеморалізований. Настали інші часи, принесли інші пташки і співають інших пісень. Чапек мусів себе почувати в цій атмосфері глибоко самітним і нещасним. І знову справдилось старе спостереження, що людина ніколи не вмирає передучасно, а щойно тоді, коли вона внутрішньо до того дозріла, коли її внутрішня духова відпорна сила вломлена. Це зовнішньою притокою діло тоді не стає. Досить малої простуди, грипи чи якого запалення, щоб людина попрощалась із остогидлим світом. І тут знов Чапек показав, що його туша належала до числа вибраних, вищих. Бо то тільки буденні люди „піддаються, але не вмирають" — хто справді належить до гвардії духа, той умирає, але не піддається.

Чехи втратили в Чапекові справжнього великого письменника світового формату, єдиного, що міг їх заступати на міжнародним форумі. Це видно, між іншим, і з того, що в міжнародніх літературних колах дуже повільно говорили вперед про нього як про кандидата на Нобелеву літературну нагороду. Можливо, що він її нарешті і дістав би, а тепер чехи не мають нікогісінького, хтоб хоч здалека надавався для такого відзначення. Але можна пізнати, що ця смерть прикусила чехів задуматись. Брукова преса, яка ще вчора обкидала Чапека брудом, тепер принишкла, президент республики послав удові письменника дуже теплу кондоленцію, похорон має відбутись на Вишеградськім цвинтарі, де лежать поховані найславніші сини й доньки чеського народу. Відчувається якийсь поворот у настроях, якийсь перелім, якесь отверезіння. Так письменник, що служив народові своїм життям, може прислужиться йому й своєю смертю.

М. Г—р.

КООП
ГОТЕЛЬ
НАРОДНЯ
ГОСТИННИЦЯ
ЛЬВІВ. ВУЛ. НОСЦЮШКА 1, ТЕЛ. 201-33 і 208-88.
Милі, вигідні фінвайово чисті кімнати по найнижчих цінах. — В готелі привітній гол, вінда, телефон, кулаяки. Бігучо вимна й тепла вода для вигоди Шан. Гостей. — Готель центрально огрітий. 2013 1-4

Англійська повість про вченого, що покинув науку.*)

Англійські повісти здебільша довгі, подробові, спокійні. Ось одна з „Досвіду" на 500 сторінок, свідомо перекладена, оповідає історію життя молодого вченого Майльса з найкращими виглядами на славу. Майльс кінчає львівський університет завдяки стипендії і входить уже як молодець у коло своїх учених, бо всі вірять у його сумісність, працелюбність і талант. Він вибирає собі за спеціальність кристалографію, не з хисту до цієї науки, а обраховавши, що над нею мало працюють і багато її питань ще непробованих. Перші дві малі студії на підставі досліду удаються йому щасливо і простягають перед ним великі можливости. Інтелігентна жінка, в якій він закохується, розбуджує в ньому вищі амбіції, головно потребу доброго матеріяльного становища. Коли по кількох роках ще приятелька вийде заміж за його приятеля, Майльс вирішує ще більше у праці, щоб забути про свою самотність, заглушити себе. Його вдалі наукові експерименти приводять йому доступ до становища директора нового науково-дослідного інституту, що має бути заснований як дослідчий осередок при співучасті вчених професорів із різних англійських університетів.

Майже напередодні вирад, на яких мають провести його кандидатуру, він подає до відома преси висліди своїх останніх експериментів, що є майже сенсаційним відкриттям. Один з учених приватно піддає у сумнів правдивість цього перевіреного експерименту. Виявляється, що Майльс справді помилився, не перевіривши при обрахунку одного фактору. Його кандидатура на директора падає; місце дістає інший, багато скромніший і менше талановитий. Майльс виправляється і покірливо приймає становище заступника директора. Тоді він закохується вдруге, у багатій гарній жінці і женеться з нею. Вона горда, що допоможе йому до наукової слави. Тимчасом Майльс рішає якимсь правом працювати і натугою чотири роки тільки на те, щоб у мо-

*) С. Р. Томсон. „Дослід в науці". Nakładem Trzaski, Everta i Michalskiego. Warszawa, str. 456.

менті найбільшого успіху покинути наукові студії. Він хоче зробити жест перед своїми товаришами-суперниками і своїми професорами на доказ, що йому не належить на славі.

Ця психольогічна еволюція 30-літнього вченого, кандидата в 33-ім р. життя на члена Академії Наук, змальована на тлі різних дискусій і міркувань про сучасний стан науки. Автор показує нам різні типи вчених — від безкорисних фанатиків для яких наукова праця є самоціллю аж до зрібничкових, вирахованих кар'єристів, що здобувають собі авторитет різними зверхніми прикметами, товариськими симпатіями та дрібними інтригами. Це наукове тло займає в повісти багато місця і може живо цікавити вчених, які орієнтуються у взаєминах поодиноких ділянок математики, хемії, фізики чи астрономії. Все ж і звичайний читач не надибує великих труднощів при лектурі цієї повісти, написаної з ясністю, якої майже не можна уявити собі у славянського письменника, що хотів би заторкнути таку тему.

Сам автор має часто сумніви, чи пише досить ясно і сповідається з них: „Усі ці роздумування дуже недолугі і гадаю, що хтось зробить це ліпше. На своє виправдання маю тільки те, що ці справи тепер досить складні. Трудно пишучи про явища зовнішнього світа не розбуджувати в уяві читача якихось образів, коли всі знаємо той світ, про який говоримо. Коли хтось пише і про людей, може бути певний, що його зрозуміють, коли його описи нагадують обставини, серед яких ми виховались. Зате дотеперішній спосіб відтворювання людини, оте поняття „характеру", змінилося небагато за 2000 років — від Сатирикону до Джойса.

Спроба повісти зі шкільного життя.

Марія Остромира: „У ВИРІЮ". Повість. З передмовою Л. Нигрицького. Львів 1938. „Українська Бібліотека", ч. 69, ст. 128.

Новий дебют. Наші читачі може пригадують собі прізвище авторки в деяких варіях друкованих у „Ділі". Вони були тихі, безпретенсійні, як ота повістева спроба, що має вводжу приємність: свіжий оберемок та великої простоти стилю. Не є та повість, а тільки нарис до неї, для повісти треба було б або розказувати про всі чисту учениці та їх учителі або вибрати із цього потоку якусь одну або декільох постатей та більше заглибитись. Тут мало тільки настрій шкільної атмосфери і вимушені постаті пересуваються досить механічно, не зуміли ми якоїсь уваги чомусь виділити, зацікавитись, чомусь, що вимало б дати тяжкість та розвинку ситуації або характеру взагалі.

Авторка пішла за добрим звичаєм Марка Вовчка у стилі, вводячи речення до найбільше вживаних слів, дбаючи за мелодію і природність. „Минали дні, минали місяці. Одні вимогли, зітерлись вигляднем, інші вимало, більшою пробували. Відомо ж, що від звуку справжнього слова „війна" хуртовинами і зі страху на місці примерзнуть. Але де ніші! Лиш на тяжкому хуртовинами. А тим з учнів часто рамолтано й скачали вперед. Як зачинали вісім, Овесько кінчала свою чотирнадцятий рік. Було вже майже по зимнат. Сама дотягала Овесько з минулого свого, не сповнила своєю мрією про війну".

Такий засіб монотонізації видається загалом, але він може виявити більше відповідність мови та психічного стану, ніж зірвані, яка перетворюється фуги якимсь поганим натуралізмом, якого авторка цього не зі вистрою. Та це дріб просторі, мабуть інтуїтивій, чим свідомі та вистачає і може він виправити безпомилково стрілу, таких нам добре відомих не шкільних життя, він повинен бо дати за собою відчути дно, що нам відкрилось вірним контуром. Як погодити вплив відтворюваних переживань з такою ясною тезою? — на це вистачає поганою відповідністю повістевих представників, коли на найбільшу безпомічну виявить якісь свої таки.

На окремий коментар на тему вибору теми дискусійного порядку Марії Остромирою треба приділити до свідомість.

Сторінка без політики.

Рекордисти поневолі.

Страх додає людині сил та відваги.

Загально відоме, що у хвилині найбільшої небезпеки людина зуміє здобутися на найбільше зусилля, про яке у звичайних умовинах не може навіть і мріяти.

Ясно, що підчас ріжного роду спортових змагань енергія та сили змагунів збільшуються під впливом амбіції та взаємної емуляції... Та інстинкт самооборони та страх перед смертю можуть видобути з людини ще більші засоби енергії. Прикладів на це маємо чимало.

Десятник американської мариняркн Дрім Масон, людина, як на це вказує його професія, здорова, сильна та вишпортована (але в кожнім разі не рекордист у легкоатлетиці) дістав приказ перевести вантажне авто з динамітом із залізничої стації до порохівні. Очевидно, він мусів їхати обережно та поволі, щоб оминути ріжні потрясення.

По дорозі, зїзджаючи на закрутї горбка, моряк запримітив, що невідомо з яких причин впоперек дороги впав великий телеґрафічний стовп. Дощ тільки що настав і асфальт гостинця був ховзький. Про затримання авта годі було навіть і мріяти. Здавалося, що моряка жде неминуча смерть, бо авто перевернеться на стовпі й динаміт вибухне.

Десятник вискочив відруховo з авта і то з такою силою, що випав відразу до рову віддаленого на 5 м. і 12 центиметрів. Ледви він успів положитися лицем до рова, як динаміт вибух.

Ясно, що такого скоку був би Масон у звичайних умовинах не виконав.

Відомі теж випадки, що люди, які у звичайних умовинах дуже слабо вміли плавати, підчас катастрофи корабля вміли вдержатися на поверхні моря в рекордовому часі. Два роки тому, француа Пеляр упав підчас прогулькн пароплавом через необережність до моря. На залишився на отвертім морі на своїх власних чердаку ніхто того не запримітив і нещасний силах. Розпука додала йому сил і він у черевиках та одягненій зумів удержатися на поверхні моря 12 годин і 35 хвилин. Вирятували його рибалки. Коли Пеляра посадили в човен, він негайно зімлів та пробудився аж по 24 годинах.

При цьому слід згадати, що Пеляр у звичайних умовинах міг удержатися на поверхні води найбільше годину.

Німецький турист Герберт Брер перебував на відпочинковій прогульці над Північним Морем. Одного разу він проходжувався по плажі підчас відпливу. Стомлений, він положився на піску та заснув. Колиж згодом пробудився, запримітив, що лежить у воді. Що б утекти від припливу він почав бігти й за 7 хвилин перебіг понад 3 кільометри.

Підчас боїв над рікою Ізонцо в часі світової війни австрійський вояк Рудольф Мозер, який стояв перед запорою з колючого дроту, запримітив раптом, що у віддалі кількох метрів від нього впала ґраната. Що б схоронитися перед вибухом до окопів, Мозер замість, в повному узброєнні перескочив запору.

Коли відтак по бою, що його вирішили австрійці у свою користь, Мозер хотів повторити свій рекордовий скок, попав у саму середину колючих дротів та дошкульно покалічився.

Виявилося, що він у звичайних умовинах, не міг перескочити навіть половини тієї висоти, що передтим, коли рятував своє життя.

Отакі події найкраще ілюструють, що у виїмкових умовинах, коли життя людини стає перед маревом загибелі чоловік зуміє добути зі себе просто „понадлюдські" сили, щоб перед тією небезпекою рятуватися і таким чином осягає спортові рекорди, що про них навіть найкращим спортовцям не снилося.

—o—

Клюб сліпих картярів.

Кожний край має якусь прикмету, що надає йому спеціяльний характер. Англія, край мряки та спліну завдячує свою популярність у великій мірі безчисленним клюбам найріжнішого типу й калібру.

Сам Льондон має дуже багато клюбів. Вони дають цьому містові спеціяльний характер і зовсім ніхто не переборщує, коли скаже, що людини, яка в Англії не належить до ніякого клюбу, взагалі не беруть під увагу.

Серед льондонських клюбів є два роди клюбів т. зв. старі й нові. По війні повстали численні т. зв. „найтклюб", нічні клюби, які дуже швидко потворилися. Між ними є ріжні клюби чудаків, містиків, але найбільший відсоток припадає на клюби, яких головним завданням є азарт. Бо треба знати, що навіть пристрасти та „вискоки" заборонені державою в інших місцях, в Льондоні знаходять захист у клюбових стінах. До таких клюбів слід теж зачислити клюби сліпих.

Цікаве, що люди, які з ріжних причин стратили зір, намагаються й далі вдержати такі самі життєві рямки, в яких вони жили давніше, заки їх навістило нещастя. Очевидно, їм це лиш почасти вдається. Якщо йде про лектуру, то про сліпців дбають добре уладжені спеціяльні бібліотеки, яких в Англії чимало. Вистане лиш, щоб сліпий навчився читати різблені букви, то книжок йому напевне не забракне. Також і радіо упримнює сліпим світ, дає їм багато розваги та нагоди до науки.

Та щож має робити сліпець, якому здавна залишилася пристрасть до азарду та який хотів би заграти партію покера.

В одному з льондонських клюбів, до якого належали розмірно заможні сліпці, винайшли спосіб, що при його допомозі сліпі могли грати в карти. В засаді така метода була дуже проста. Вистачило наколоти поодинокі карти відповідно до барви й до черги, щоб невидючий партнер міг зоріентуватися та заграти партію бріджа чи покера. Одначе роздавати карти мусить хтось, хто не бере участи у грі, бо не зважаючи на те, що карти швидко роздають, то той, що роздає, всеж міг би запамятати, що кожний з учасників має в картах.

Така нескладна система дає змогу сліпим вести між собою ріжні гри, очевидно по відповідній вправі і не в такому темпі, яке існує при грі видючих.

Ніхто не може брати за зле сліпому джентельменові, що шукає розваги у грі. Одначе в клюбі, в якому сліпі засіли вперше до гри, думки були неодноґідні. Багато членів клюбів побоювалося, що введення азардних гор може спричинити небезпеку для клюбу. Тому, що між членами клюбу не було одноґідности, частина членів примістилася в одному куті голю, друга частина, „картярі", примістилися в іншому куті голю.

Події ішли швидким темпом. У картяному куті процвітав якнайкраще дикий покер і чимраз більша скількість поважних та спокійних членів почала захоплюватися азардом, який дозволив їм забути про свою гірку долю.

Одного вечора, якийсь ґрач стратив у клюбі ціле своє майно. Схвильований ґрач вернувся в розпуці домів, написав листа до поліції та стрілив до себе з револьвера. На другий вечір до оригінального клюбу прийшла у відповідній порі поліція. Поліцисти обсервували довший час дискретно ґру, приглядалися схвильованим ґрачам, які кінчили партію. Відтак чемно, але рішуче поліцисти повідомили ґрачів, які нічого не сподівалися про конфіскату карт і грошей та всіх картярів запросили на малу ґутірку до Скотленд Ярду.

Д-р Михайло Дубовий

ординує у шкірних і венеричних недугах та лікарській косметиці

У ЛЬВОВІ — ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 4

(Сепаратнові ждальні).

Перегоновий букмейкер у спідниці.

Англійська поліція ставиться дуже гостро до перегонових маклерів т. зв. букмейкерів, які працюють без відповідної концесії. Оплати, що їх бере англійська влада за концесії для букмейкерів, дають доволі поважний прихід.

Підчас переговоного сезону поліція вживає всіх заходів, щоб нелеґальним букмейкерам не дати вести своєї праці. Поліційні протоколи проти потайних букмейкерів на денній черзі. Одначе недавно трапилося, що поліція записала за нелеґальне переведення закладів і подала до суду... жінку.

Першою букмейкеркою була 23-літня кельнерка Катерина Свіфт. Вона ставала при вході на перегоновий майдан і там приймала ставки. Одного дня вона так захопилася своєю працею, що не запримітила поліцайта, який до неї підійшов. За таку хвилинку розгублення її поставили перед суд, який покарав її ґривною трьох фунтів або на 15 днів арешту.

Оборонець Катерини Свіфт виголосив у суді промову, в якій просив, щоб його клієнтку лаґідно покарали, бо вона перша жінка букмейкер і, треба це признати, вона відчиняє перед жінками нову ділянку заробітків.

Не зважаючи на таку палку оборону суд таки засудив піонірку букмейкерства.

—o—

Перемога дня над ночею.

Дня 21. грудня був найкоротший день і найдовша ніч у році. Та вже від тієї дати день стає щораз довший, ніч щораз коротша. Народжується Новий Рік, нова весна, а Різдво Христове є величним знаком того відродження в природі. Разом із тою обновою на землі наче обновляються наші душі, мрії, надії. Бо чиж перемога дня над ночею не є пророчистим знаком і віщуном того, що і в нашому житті по довгім часі клопотів і всякого лиха стане перемагати добре і почнеться радісна та ясна доба кращого життя? Це відвічна правда, що в житті одиниць і народів чергуються доби горя й радости так, як у природі ніч і день, зима і літо, негода і погода. Віримо, що по добі історичної негоди мусить прийти доба весни і погоди. Та знаємо, що здійснення тієї мрії залежить не тільки від віри, але й від діл. Наші діла мусять скріпляти нас духово і матеріяльно, тоді вони приспішать прихід сподіваної весни й ожиданого добра. Тут хочемо вказати тільки на одну з чеснот, яка безперечно дуже сильно скріпляє духову й матріяльну силу одиниць та народів таким чином наближує їх до добра. Ця чеснота — це ощадність. Постійне щадження свого дорібку, особливо гроша в рідних фінансових установах — ось одна з громадянських чеснот, яку всі ми повинні розвивати і плекати, в ім'я свого особистого й загального добра! Коли плекання і пропагування цієї чесноти, щадження гроша в рідних банках, вважатимемо всі своїм національним обовязком, тоді певно скоріше зійде нам сонце ожиданої весни! (Ю).

Повідомляю до відома, що наш син і брат

Юрко Бурачинський

помер 24. грудня 1938 у Ключі (Франгерод) по довгій та важкій недузі в 33. році життя. Похорони відбулися 28. грудня 1938 в Чернівцях на Бруховиці.

Родичі і сестра.

З життя наших установ.

ЗЇЗД ГОЛОВ ФІЛІЙ „С. У.".

Дня 23. грудня 1938. р. відбувся у Львові зїзд голов Філій „С. У." в якому взяло участь 56 делегатов, що заступали 39 Філій „С. У.", члени Головного Видїлу та Контрольної Комісії, разом 70 учасників. Нарадами проводила голова централї п. Міланя Рудницька.

В програму зїзду входили: 1) Короткі інструкції референтом Головного Видїлу „С. У.". 2) „Фінансовий стан Товариства" — референт п. Олена Шевчукович. 3) „Союз Українок у 1938 р." — референт п. Милана Рудницькой.

Зїзд був скликаний та відбувався під гаслом „Вітповідьмо праці в Союзі Українок". Метою зїзду було висунути теперішне положення ? та, освідомити собі всі наслідки пятидневної перерви в праці та проаналізувавши змінені умовини нашого життя, повести згідно з ними відповідну дїяльність. Це було змістом усіх рефератів і дискусій.

Дискусія була надзвичайно оживлена і рівнева. Делегатки торкалися перш усього тих усіх практичних справ, що відносяться до відновлення праці та навязання її до того моменту, в якому вона перервалася. З голосів делегаток можна було виробити собі чітку картину ситуації в краю: в цілій низці повітів (дрогобицькі повіти, Бережанщина, Золочівщина й ін.) всяка організована дїяльність, не тільки в „С. У.", але і в інших товариствах, натрапляє на дуже великі труднощі.

Багато часу зайняв теж дискусія про аварійні виступи, що мали місце на терені двох Філій „С. У.", у Ковелї та в Стрию. Голоси делегаток виявили, що край одноголосно осуджує цього роду виступи, що потвердила ухвалена зїздом резолюція такого змісту:

„Зїзд голов Філій „С. У." дня 23. грудня 1938 р. осуджує з цілою рішучістю аварійні виступи невідповідальних членів Т-ва, що мали місце на терені двох Філій „С. У.". Уважаючи їх крайно шкідливими не тільки для нашої організації, але і для української справи взагалі. Зїзд завязує Головній Видїлі витягнути якнайгострійші консеквенції супроти тих членів Т-ва, які допустилися чи в майбутньому допустились би цього роду вчинків, та ліквідувати з місця всякі прояви аварії в „С. У."

Найшла теж відгомін у дискусії і справа вороже відношення преси п. І. Тиктора до „Союзу Українок" та факт виповіджения праці двом редакторам „Нового Часу", що їх жінки є членами Головного Видїлу. В цій справі зїзд прийняв таку резолюцію: „Тому, що преса п. Тиктора, зокрема часописи „Новий Час" і „Комар", виявили в останніх часах до „С. У." ворожі становище, чого доказом є такі факти, як обсипання на головну Т-ва в „Комарі", виповідження праці двом редакторам, яких дружини працюють у Головному Видїлі „С. У.", та вміщення в „Новому Часі" статтей, що хочуть робити з неї якусь ворожу організацію, зїзд голов закликає всі Філії і Кружки „С. У." та всіх членів Т-ва поставитися відповідно до преси п. І. Тиктора."

Нарада була вже час думає важкі і різні. Можна мати надію, що цей зїзд голов буде тою подією, від якої датуватиметься новий етап живої та активної праці в „Союзі Українок".

ПРОГРАМА КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ РАДІОВИХ АВДИЦІЙ.

Карпатоукраїнська пресова служба повідомила в суботу в годині 14.15, що від тепер карпатські радіостанції транслюють українські авдиції в такий годинах:

І. Інформаційні повідомлення. В будні дні: о. зїзд преси в год. 7.20, комунікати пресової служби в год. 12.45, 16.05, 19.00, 22.15. В неділі й католицькі свята: огляд преси в год. 12.20, комунікати пресової служби в год. 19.00 та 22.15.

II. Політичний денник: в неділю 14.20—14.45, у вівторок та четвер 18.20—18.45, в суботу 14.—14.25.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Останній лист.

Високоповажана Пані!

Мушу вам отверто зізнати, що Ваші відвідини були для мене дуже прикрі. Не дивуйтеся, що так кажу, але я чоловік щирий — що на умі те на язиці. Особливо тоді, коли не маю страху перед наслідками! В нашім випадку наслідок може бути хіба той, що ви більше до мене не покажетеся, а я — правду сказати — не маю нічого проти.

Наша знайомість не нова. Пригадую собі як нині: тому пятнадцять років пізнав я вас на одних вечеринках, пав разом і тоді ми навіть разом вийшли з забави.

Тоді я був багато молодший і тому знайомство з вами трактував зовсім інакше як тепер. Потім ми не бачилися два або в три роки, щоби вповні стрінутись невдовзі і — ніде правди хїти — зовсім непотрібно. Причин моєї нехіті до вас було дуже багато. Помимо ваш ненормальний темперамент, вашу заздрість та егоїзм, я вже тоді знав, що не тільки мене одного вирікнете своєю симпатією. Доходили до мене слухи і про цього і про того і про тамтого, а до всіх нас ви стосували мешь-більш однакову рецепту залицянок. Але я тоді примикав на це око думаючи, що кожні останні ваші відвідини будуть посліднями і що не варт робити вам з цього приводу більших закидів.

Одначе після вашої останньої візити бачу, що ви готові знову лизатися і тому пишу до вас оце письмо та заявляю: маю вас досить і — бувайте здорові!

Прийшли ви, правда, вібито на хвилину, ніби то припадково і що?!.. Сидїли в мене, як я мусів шукати помочі в посторонніх людей. Чим це для вами дуже похвальне — позволю сумніватися.

Сказали ви на вступі:

—*Й вам багато часу не заберу!*

Думаю — може справді. А ви — самі знаєте...

Потім прийшло ваше запевнювання про симпатію до мене, про велику тугу за мною, про потребу бачитися зі мною і т. д. А коли я запитав, які ваші плани на майбутнє щодо моєї особи, то ви воліли цю справу замяти і не дали ніякої ясної відповіді. Мої почування вам здається байдужі — головне річ, щоб був заспокоєний ваш егоїзм. Скажіть самі: як я міг почуватися в ваших ладних обіймах, коли знав, що того самого дня або день чи два дні тому ви так само, або ще палкіше голубили мого знайомого, чи мого товариша?!... Перша прикмета мужчини — це дискреція, але з недосказаних слів, з усміхів і натяків я переконуюся, що ваших симпатій і то дуже а дуже близьких симпатій не вложила би на одну снопову фіру.

Супроти цього всього: зриваю з вами і прошу більше до мене не показуватися.

Не подобається мені в вас усе — включно до вашого імени: Грипа!

І пошаною остаю

Галактіон Чінка.

Кава «Ніагара» № 1 в вакуумному упаковці рекомендує Бесіда Т. В.

Крем Наїна № 2 (світлостійкий) плекає церу хоронить перед зморщками і їх усуває

Чай „EWIG" упримнює свята

...Стежі, що понесуть польщину"...

Варшава, 30. грудня.

Заходами головної команди Легії Академічної виїхало протягом минулого тижня з Варшави на Гуцульщину (до Ворохти і до Березова Шляхетського) кілька груп академічної молоді з метою вести десятилітню пропагандивну працю.

Кожний відділ академіків (в одностроях Л. А.) одержав на кошти побуту по 2.000 зол.

Озовова прес. агенція ПАТ повідомляє:

„Організаційна акція „Займемку Молодей Польщі" обняла усі повіти підкарпатських земель и. і. відбулися великі орг. збори в Рускій Руси. В Жовкві відбувався великі інформаційні збори в салі міської ради, на яких командант десятої округи З. М. П. п. Пророк виголосив реферат „Послуги польської держ. ради на підкарпатських землях і молодь".

Аналогічні збори відбулися в Яворові".

Комуністичні пресових агенцій твердять усі ці почини і способи стежами польщини на „кресах".

Гром.

Не тримайте безжиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Городецьких 1. І. Тел. 297-15 і 260-15.

Охороните цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідайтеся про виграну зга. в ревізії займають Вам відсотки.

На господарському фронті.

V. ЗЇЗД ГОЛОВ І СЕКРЕТАРІВ ФІЛІЙ Т-ВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР".

Для обговорення умовин праці від сучасний момент та намічення напрямних на найближчий рік склікало Т-во „Сільський Господар" у Львові пятий з черги зїзд голов і секретарів Філій Т-ва „Сільський Господар" дня 28. грудня 1938. р. В цьому Зїзді взяло участь 68 делегатів філій та представників Центросоюзу і Маслосоюзу. Зїзд отворив голова Товариства Мирон Лушкай, який покликав до Президії: М. Куцьмина (Зборів), Л. Бачинського (Перемишль), та О. Кисілевську (Коломия) і на секретарів інж. О. Березовіївну й інж. С. Яцуру. При отворенні Зїзду голова згадав про смерть в останньому часі дир. д-ра П. Палійчука, голови філії в Теребовлі, інж. Р. Погорецького, повітового агронома в Яворові, дир. С. Василька, б. голови філії в Ходорові, о П. Петрівка, зест. голови філії в Самборі та О. Трача, визначного члена Філії у Станиславові. Пам'ять їх уцілували присутні повставанням з місць та однохвилинною мовчанкою. Відтак голова представив у загальних рисах наше господарське положення в краю, його труднощі зв'язані до економічнішого сконсолідування усіх тих чинників, що діють у господарському житті народу та до обслуговання хліборобського світу в Т-ві „Сільський Господар".

Умовини праці Т-ва „Сільський Господар" та завдання на 1939 рік референував інж. І. Дан. чук. На вступі прочовець зазначив, що в дїяльности Товариства показалася ріжа господарської скрути; на це доказує поважний спадок цін вбіжжя в порівнянні до минулих років, бо на 24—40 пр., та зменшення доходовости у господарстві тварин з причини прищиці. Події в Европі вплинули теж некорисно на наш експорт. А однії в краю в цьому році гальмували, а то й цілковито спаралізували нашу господарську роботу. Припинення дїяльности 2 філій, розвязання чи недопущення осягнути 13 кружків, позбавлення права свободи рухів самі в найважнішій порі праці — це перепони вдачі в масштабі. Перешкоди в зготах свиней, постійна загроза розвязати Секції Хліборобського Вишкільну Молоді і Секції Господинь —

Квартирні килими, Салонові, Вітальнові, вишивка квартирних покривців

фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"

Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в перші роковини смерти
бл. п. Марії Білецької
визначної громадської діячки і почесного члена „Союзу Українок"
відбудеться у вівторок 3. січня 1939 в 9-ій годині ранку в Успенській церкві (Волосівій). До участи в Богослуженні за душу незабутньої пам'яті Великої Покійниці запрошує громадянство
Союз Українок.

усе те було теж перешкодою у праці Товариства. Щораз то більше комплікуються справи набуття землі з парцеляції та справи впорядкування громадських грунтів, яких самоврядування сьогодні старається позбутись, хоч уже вийшов закон про впорядкування грунтових спільнот (який щойно за 3 роки ввійде в життя). Серед таких відносин довелося нашим хліборобам святкувати 90-і роковини скасування панщини та закріплення землі і волі за селянами і рівночасно кінчити 4-ий десяток літ праці „Сільського Господаря". Члени Товариства всеж старалися всіми силами піднести свої господарства. У звязку з працею над піднесенням сільського господарства йшов упарі розвій і нашої господарської установи. Число членів „С. Г." зросло у звітовому році на 10.5 тисяч так, що „Сільський Господар" нараховує понад 140 тисяч членів, себто обединує 15.5 прц. усіх господарств (пересічно в Польщі є обединих 11 прц.), але — як подають польські то-

НА СВЯТА!
Колачі масляне і водяне та гігієнічне печиво
тільки з української пекарні „АС"
Львів, Водна 3. Тел. 884-54.

вариства — вони обединують у тернопільському воєвідстві 20 прц., у станиславівському 15 прц., у львівському 12 прц. своїх господарств. Члени „Сільського Господаря" обединані в 1900 кружках і 60 філіях. Фахову працю ведуть фахові люди, яких є понад 160. (Для порівняння з польськими товариствами: працює у них понад 200 працівників на тому самому терені). У звітовому році „Сільський Господар" зорганізував 12 курсів для вишколу потрібних йому працівників з ріжних ділянок своєї праці і 3 зїзди агрономів та інструкторів для обговорення важних суспільно-агрономічних справ. Звязок з краєм держала централя „С. Г." через постійні поїздки, яких було 480 (у 1937 р. 285). Філії зорганізували 18 прогульок з 70 сіл, щоб увидіти свої центральні установи у Львові. Найкращим звязком з краєм є преса, на яку складаються: двотижневик „Сільський Господар" і місячники: „Український Пасічник", „Хліборобська Молодь" та „Практичне Садівництво" (від 1939 р. „Сад і Город"). Велике недомагання відчуваємо через брак власних домівок. Польські організації на тому самому терені мають понад 1.800 „людових домів", підчас коли ми далеко позаду тої цифри. Багато праці присвятило Товариство обороні інтересів села чи то при проектах законів, чи в заступництві інтересів на місцях. Як виходить, то не-

світлі були умовини праці Товариства в 1938 році. Для поборення всіх труднощів, які щораз то більше зростають, мусимо скріплювати Товариство „Сільський Господар", обединуючи в ньому всіх наших господарів, сильніше ширити господарські видавництва, подбати за хліборобське шкільництво та приготовлятися вже тепер до гідного відсвяткування 100-літніх роковин свободи українських хліборобів і 50-ліття праці „Сільського Господаря".

З черги референтів інж. М. Девоссер справи буджетів філій на р. 1939 та інж. А. Романенко про видавництва „Сільського Господаря".

В широкій, дуже річевій дискусії забирали голос усі представники Філій та приняли у вислід нарад низку постанов щодо дальшого поширення організації та змішнення і сконсолідування всіх господарських сил для піднесення культури й добра хліборобів.

Наради Зїзду тягнулися від год. 11—18 вечором. І. Л.

НОВИНКИ.

1 НЕДІЛЯ
Ст. ст. 19. грудня 1938.
Неділя перед Різдвом.
Лат. Новий Рік.
Сонце: схід 7.23, захід 15.32.
Місяць: схід 12.35, захід 2.41.
Завтра: Понеділок.
Ст. ст. 20. грудня 1938. Свщ. Ігнатія.
Лат. Імени Ісус.
Сонце: схід — 7.23, захід — 15.33.
Місяць : схід — 13.14, захід — 3.53.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

МЕДІВНИКИ на чистім меді відомі від 3 поколінь
КАРМЕЛЬКИ святочні в колірovім опаковані
МАРМЕЛЯДКИ овочеві
ФІҐУРКИ на ялинку з найліпшої чоколяди
поручає
Е. ВЕДЕЛЬ

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величинною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.
СВЯТОЧНЕ ЧИСЛО ЖУРНАЛУ
„ЖІНКА"
ВИЙДЕ У ЗБІЛЬШЕНОМУ ОБЄМІ І ПРИНЕСЕ ДУЖЕ ЦІКАВІ Й ЦІННІ СТАТТІ.
АДРЕСА: ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 46.

„Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.

— Косметичний Кабінет „DISTINCTION" перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов. Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 —10

— А коли засвітите ялинку, не забувайте, що найбільш ефектовну світлину зробите тільки на найкращому панхроматичному фото-матеріялі „АҐФА". — Дістанете в єдиній українській фотокрамниці Екомп, Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639 1—?

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

— Передсвяточний Ярмарок Кружка ім. Ганни Барвінок, відбудеться 3. січня 1939 р. Жертви просимо складати в шкільній домівці при вул. Мохнацького 12. Всі Пані роблять свої передсвяточні закупи на Рідно-Шкільнім Ярмарку. Початок в год. 10-ій. — **Старшина Кружка ім. Ганни Барвінок.** 3100 1—2

— Пригадуємо, що святочні закупи муку та інші споживчі товари найкраще полагодите в знаній українській фірмі „Промисловий Млин", Львів, Площа Унії Берестейської 4. 3089 1—2

— Медівнички, прецлики, чаєвики, тіста — приманливе печиво на ялинку — удасться Вам тільки на українського виробу порошку до печива „Ароза". 2997

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 б—2с

— Пошесть грипи шаліє від місяця у Львові. Нема тут, здається, одніського мешкання, де

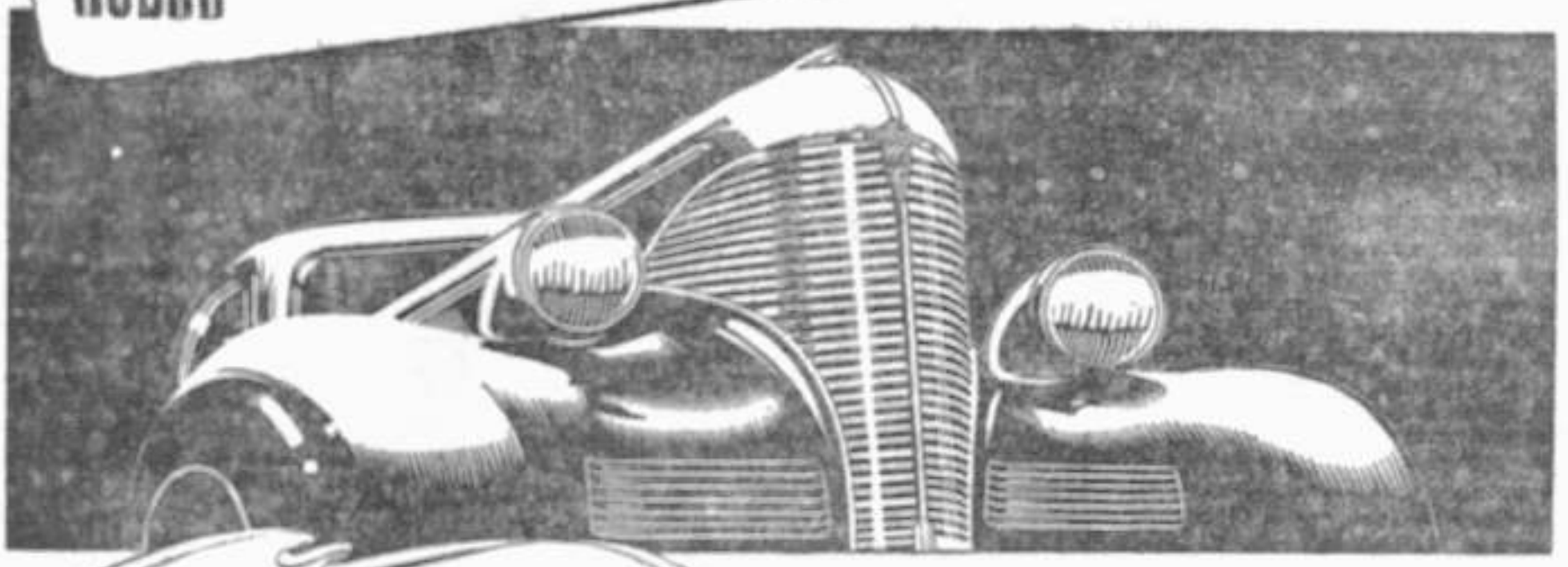
Добірні видання Видавництва „Діло"

1)	Др. К. Левицький: УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИКИ, два томи	ціна зол.	2.40		
2)	Др. Е. Олесницький: СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ, два томи	„ „	2.20		
3)	Др. В. Маковський: ГМІНД, спогади	„ „	1.40		
4)	В. Коннор-Вілінська: СТАРИЦЬКІ І ЛИСЕНКИ	„ „	0.80		
5)	Франц Аліхновіч: 7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ, спогади засланця	„ „	1.50		
6)	Михайло Возняк: ШЕВЧЕНКО І КНЯЖНА РЕПНІНА, літер. нарис	„ „	0.50		
7)	Михайло Возняк: БЕЛЕЙ І КОНИСЬКИЙ, літер. нарис	„ „	0.40		
8)	Михайло Рудницький: МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ, літер. нарис	„ „	1.20		
9)	М. Рудницький: ВІД МИРНОГО ДО ХВИЛЬОВОГО, літ. нар.	„ „	4.—		
10)	Ірина Вільде: ХИМЕРНЕ СЕРЦЕ, новелі	„ „	1.20		
11)	Василь Софронів-Левицький: ЛИПНЕВА ОТРУТА, новелі	„ „	1.—		
12)	Проспер Меріме: БЛАКИТНА КІМНАТА, новелі	„ „	1.20		
13)	Володимир Островський: СМІХ ЗЕМЛІ, оповідання	„ „	0.50		
14)	Микола Матіїв-Мельник: КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР, оповідання	„ „	0.40		
15)	Гордій Брасюк: БЕЗПУТНІ, оповідання	„ „	0.50		
16)	Іван Черинна: НА СХОДІ МИ, повість	„ „	1.20		
17)	Денис Лукіянович: Я З БІЛЬШІСТЮ, повість	„ „	1.30		
18)	Улас Самчук: ВІДНАЙДЕНИЙ РАЙ, новелі	„ „	1.60		
19)	Софія Яблонська: В КРАЇНІ ОПІЮ І РИЖУ, репортаж з Китаю	„ „	2.—		
20)	Д. Оревіллі: ЧОРТИЦІ, новелі	„ „	2.—		
21)	Оноре Бальзак: ЧАРОДІЙНА ШКІРА, повість	„ „	2.—		
22)	Василь Масютин: ДВА З ОДНОГО, повість два томи	„ „	3.60		
23)	Ольга Кобилянська: АПОСТОЛ ЧОРНІ, повість, два томи	„ „	3.60		
24)	Кнут Гамсун: ПІД ОСІННІМИ ЗОРЯМИ, повість	„ „	2.50		
25)	Вячеслав Будзиновський: ЯК ЧОЛОВІК ЗІЙШОВ НА ПАНА, пов.	„ „	2.50		
26)	Сальваторе Фаріна: ЛЮБОВ ОПОВИТА БРЕХНЕЮ, повість	„ „	2.50		
27)	Володимир Бірчак: ЗОЛОТА СКРИПКА, новелі	„ „	2.—		
28)	Юрій Косач: КЛУБОК АРІЯДНИ, новелі	„ „	2.50		
29)	Іван Зубенко: КВІТКА НА БАГНІ, повість	„ „	1.50		
30)	Богдан Лепкий: ТРИ ПОРТРЕТИ, літер. спогади	„ „	2.20		
31)	Федір Дудко: ДІВЧАТА ОЧАЙДУШНИХ ДНІВ, новелі	„ „	2.—		
32)	Новелі Девятьох: ЧОРНА ІНДІЯ „Молодої Музи", новелі	„ „	2.50		
33)	Ілько Борщак: НАПОЛЕОН І УКРАЇНА, з невідомих документів	„ „	2.50		
34)	Юрій Косач: ЧАД, повість	„ „	2.20		
35)	Михайло Посацький: ГРЕЦІЯ — усміх життя, опис-репортаж	„ „	3.—		
36)	Богдан Лепкий: ДО ЗАРВАНИЦЬ, повість	„ „	2.20		
37)	Гергард Геземан: УТЕЧА, повість	„ „	2.50		
38)	Олена Цегельська: ГАНУСЬКА ЇДЕ ДО МІСТА, повість	„ „	2.50		
39)	Юліян Опільський: ІДОЛИ ПАДУТЬ, повість, два томи	„ „	4.—		
40)	Оноре Бальзак: УТРАЧЕНІ ІЛЮЗІЇ, повість, два томи	„ „	4.—		
41)	Дарія Ярославська: ПОЛИН ПІД НОГАМИ, повість	„ „	2.50		

ЧИТАЛЬНЯМ, КРУЖКАМ „РІДНОЇ ШКОЛИ" і іншим Товариствам і Установам даємо при більшім замовленні великий рабат.

Замовляти: Видавництво „Діло", Львів, Ринок ч. 10. II. п.

Новий CHEVROLET 1939

Провідна зірка моторизації в році 1939

У ПРОДАЖІ СІЧЕНЬ 1939

- ★ певний горішньо-стягілевий 6-ти циліндр. мотор
- ★ уліпшені гидравлічні гальми
- ★ уліпшена незалежна завіса
- ★ влекшені зміни бігу
- ★ довша та обширніша середина возу
- ★ нова, гарна відпливова лінія в моделях De Luxe

LARUM

Монтування в заведеннях, ліцензія LILPOP, RAU i LOEWENSTEIN S. A., WARSZAWA. Продавці GENERAL MOTORS

У Львові «дина авторизована продаж, вул. Академічна ч. 7. Тел. 210-36, Йосиф і Еміль Козловський.

бодай одна член сім'ї не лежав бо захатарений, в меншому або більшому гарячкою в ліжку; нема уряду, заведення, варстату праці, в якому грипа не пробідила б числа способних до праці службовців та робітників. Пошесть, що має наслідки нормальний хід, не минула також нашої газети, адміністрації та друкарні; положення редакції, адміністрації та друкарні, положення співробітників видавництва вже творіла, або ще лежать у ліжку, а інші з захатаренними носами та кашлем терпеливо чекають на свою чергу.

— **Сенсаційні перекладини львівських суддів.** З днем 1. січня ц. р. судді окружного суду у Львові д-р **Яків** Льовгр, який був в останньому часі председником трибуналу у пресових справах, переходить з карного виділу до цивільного, переходить з карного виділу до цивільного виділу. Одночасно з карного виділу переїжджає до цивільного виділу судія окружного суду до цивільного виділу судія окружного суду у Львові Лисевич, який думає часто процесуду у Львові Лисевич, який думає часто процесах. На їх день трибуналові в політичних процесах. На їх місце прийшов до карного виділу суддя Цибульський в цивільного виділу у Львові і суддя Готар зпова Львова.

— **Дирекція** міських трамваїв у Львові, повідомляє, що карти вільної їзди трамваями і автобусами в 1938 році видані установами і т. п., на основі яких можна було купувати місячні білети, будуть важні до 15. січня ц. р.

— **Карні накази на священників.** Скарбовий уряд у Радехові наложив на всіх отців парохів радехівського і лопатинського деканату кару від 5—15 зол. за неподання зізнань у справі доходу за 1937 рік. — Від цього карного наказу слід внести відклик до Скарбової палати у Львові, що письмом з 24. лютого 1937 р. ч. Ж. О. К. Д./16/36 на основі податкової ординації (Д. З. ч. 14, поз. 134) постановила, що священники не мають обовязку складати зізнань про доходи по думці § 46. виконного розпорядку до ст. 68 і 69 податкової ординації. — О. М. З.

— **Обмеження у прикордонній смузі.** За розпорядком львівського воєводи про обмеження у прикордонній повіті у львівськім воєвідстві, що його наші читачі вже знають, появився у станиславівськім воєвідськім дзеннику з 27. грудня 1938 р. розпорядок станиславівського воєводи. На основі цього розпорядку не можна їхати на терен прикордонної смуги, означеного розпорядком станиславівського воєводи з 10. березня 1937 р., без спеціального дозволу староства свого постійного місця замешкання. Особи, які прибувають до прикордонної смуги, обовязані мелдувати свій побут до 24-ох годин. У прикордонній смузі заборонений всякий рух ... і від заходу до сходу сонця, хіба місцева повітова адміністраційна влада дала спеціальний дозвіл. Згадана постанова не торкається урядовців, старшин і підстаршин в активній службі та їх родин і учасників військових лещтарських курсів. Розпорядок станиславівського воєводи обовязує від 1. січня до 31. грудня 1939 р.

— **Вибори до міської ради** в Тернополі, розписала влада на день 5. лютого ц. р.

— **„Дом стшелецкі" в Любінцях.** На днях відбулося посвячення новозбудованого „дому стшелецкі"-ого в Любінцях, пов. Стрий, що його довершив кс. Станкевич. На посвяченні промовляв староста зі Стрия Гармата та кількох інших промовців. У новому домі знайдуть приміщення всі польські організації. („Всхуд").

— **Урядовий спис лікарів,** які виконують практику в Польщі, підготовляє міністерство суспільної опіки. Спис появиться вже в найкоротшому часі на основі статистичних даних лікарських палат. У спеціальній рубриці будуть подані лікарі, які скінчили лікарські студії за кордоном і свої дипльоми востріфікували в Польщі.

— **Жиди в Польщі втратять громадянство.** Польська преса пише, що по святах польський уряд голосить в Сеймі законопроект, на основі

В другі роковини смерти бл. п.
ВОЛОДИМИРА МРИЦА,
надрадника Скарбової Палати
відправиться
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
дня 3-го січня 1939 р. в год. 7.30 зранку в церкві сс. Редемптористів при вул. Зибликевича у Львові.

якого втратять громадянство всі жиди, які дістали його по 1918 р. На перший вогонь пішли б російські жиди, яких прибуло кількасот тисяч до Польщі по підписанні риського договору в 1921 р. і громадянство дістали щойно в 1926 р. Жидів, яким відберуть громадянство, виселюватимуть з Польщі більшими партіями. На викупно їх маєтків Польща затягне більшу міжнародню позичку.

— **Поворот д-ра В. Кархута до Кремянця.** В листопаді м. р. на основі декрету про охорону границь волинське воєвідство вислало з Кремянця лікаря д-ра Васила Кархута. Тепер він дістав дозвіл повернутися знову до Кремянця.

— **Велика чекова афера в Польщі.** Поліція арештувала секретаря управи дібр одної з більших ординацій за фальшування чеків і привоєння 200 тисяч зол. Прізвище арештованого і подробиці слідства зберігають в тайні.

— **Стрий найдешевшим містом у Польщі.** Згідно зі статистичними даними Головного Статистичного Уряду, найдешевшим містом у Польщі в 1938 р. був Стрий. (показчик цін — 47,5), найдорожчим Острівець (54,6); 1937 р. найдешевшим містом був Новий Санч (48,1), найдорожчим Пйотрків Трибунальський (57,5).

— **Перехитрив злодія.** В одному саксонському селі селянин сполошив злодія саме у хвилині, коли він хотів вкрасти мішок з пшеницею. Тому селянин здогадався, що злодій не подарує йому цього і найближчої ночі відвідає його комору. Отже хитрий селянин наповнив піском мішок, до якого минулої ночі злодій насипав пшениці. І дійсно злодій відвідав негостинного селянина і з радістю вхопив мішок з піском міркуючи, що в ньому є пшениця.

— **Пожежу бровару загасили пивом.** На днях вибухла пожежа в однім з більших броварів у б. горішній Австрії. Тому, що вода у водопроводах замерзла, управа бровару врятувала його пивом. На гашення пожежі вжила пожежна сторожа ввесь запас пива.

— **Грабунковий напад у поштовім уряді.** Трьох замаскованих бандитів ограбило поштовий уряд на стації Юнгставн у стейті Огайо. Грабіжники забрали кількадесять тисяч долярів і втікли.

— **Ріжні вісти.** В Шікаго Джон Герш збудував для себе електричний стіл і скінчив самогубством. — Французький міністр Кампінкі звернувся до Академії Наук з проханням вислати делеґатів до Бресту, де 17. січня ц. р. започатковують будову дреднавта, „Рішеліє". Як відомо кардинал Рішеліє був основником французької Академії Наук. — На обіді ґастрономів у Парижі відбувся іспит: ґастрономи мали відгадати страви і вина, що їх подавали на стіл. Висліди іспиту зовсім не сподівані: ґастрономи змішували вино барсак з шаблі і воловину з мясом дика. — В Софії помер відомий болгарський лікар проф. Василь Молов, голова болгарського Червоного Хреста. — Внаслідок загострення взаємин між Італією та Францією відкликано шермові змагання між репрезентаційними дружинами обох держав, що мали відбутись 15. січня ц. р. в Генуї. — В самоходовій катастрофі на шляху Лювен—Брюсель, важко ранений бельґійський міністр внутрішніх справ Марльо.

НА СВЯТА всі купують 3098 1—3
ПОРЦЕЛЯНУ, ШКЛО К-ИШТАЛИ
ЕЛЄКТРИЧНІ ЛЯМПИ
по небувало низьких цінах тільки у фірмі
Т. Й. АВІН
ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША.

— **Китайці і японці,** заки переступають поріг свого дому, вкладають кожночасно домашні пантофлі. Для них хата свята, але і знаття ніг потрапляють більше опінити від нас. Вони переконалися перед багато століттями, що ноги носять нас дві третини нашого життя і тому заслуговують на те, щоб їх плекати. Ноги не мають великих вимог — потребують пари теплих, м'яких, легких і вигідних капців БАТА, щоб у них добре відпочити.

— **Передбачлива господиня** змушена в теперішніх часах числитися з видатками і одночасно бажаючи вдоволити свою челядь в їді, купує гарні Яфські помаранчі і грейпфрути. Дешеві, видатні, здорові і прохолодні яфські овочі є прикрасою стола і є видатком, який стократно вибалатиться.

—o—

Спорт.

ЛЬВІВ. **ЧОРНІ — ТЕЛЄФОНКЛЮБ РОМАНІЯ (БУКАРЕШТ) 2:1 (1:0, 1:1, 0:0).**

Відплатні змагання у Львові закінчилися знову перемогою **Чорних, для яких ворота** стрілами Стуглинський і Юрковський.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Перші гакієкові змагання України в цьому сезоні відбудуться в неділю І. п. м. в год. 7. вечором на ледовищі ЛТЛ при вул. Пекінській.

Україна виступить до цих змагань у своїм найкращім складі з братами Дицями, Бучацьким та Марцином.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Неділя 1. І. год. 12. попол. „Польський Вифлеєм"; год. 3.30 попол. „Зможана королева", год. 7.30 веч. „День без брехні".

Понеділок 2. І. год. 8. веч. „Зможана королева".

Театр Різнородностей.

Неділя 1. І. год. 7.30 веч. „Пан Лямберт".

Понеділок 2. І. вистави нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТАРИЙ САМБІР:
1. І. Орфей у пеклі.

САМБІР:
2. І. Пригода в Чорчі.
3. І. Кирка з Львова.
З Самбора іде театр до Дрогобича.

Український театр Йосифа Стадника (Львів).

ЗБОРІВ:
1. І. Грань.
2. І. Сісі.
3. І. Хам.
4. І. Казка старого млина.

Книжки у 5 мовах
з обсягу белетристики, політики і педагогіки пізнаєте
„VITA" вул. Марійська 8. (б. Шпрехера)
ч. 3044 1—4

КІНА.

АПОЛЬО: „Сигнали".
АТЛЯНТИК: „Боротьба за щастя" (Ерроль Флін, Бетті Девіс).
БАЛТИК: „Пані Казановська".
ВАНДА: „Жінки над прірвою", „Фюрер ч. 13".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Нещасне серце".
ЕМПІР: „Бравура".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антонета".
КОПЕРНИК: „Смотрин".
МАРУСЕНЬКА: „Остання бригада".
МЕТРО: „Грішний Ріо", „Пратер".
МІРАЖ: „Гайді" з Шерлі Темпль.
МУЗА: „Золотоволоса".
ПАКС: „Королева передмістя", „Алі Баба і 40 розбійників".
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Марко Поло".
РОКСІ: „Професор Вовчур".
СВІТ: „Плинке полотно", „Моє щастя" (Вея Джілі).
СВЯТОВІД: „Пагальські романси".

СТИЛЕВЕ: „Для тебе співаріто" і ревія з Фалішевським і Волінським.
ТОН: „Погоня", „Жертви великого міста".
УТІХА: „Оборонці Рію Гранде" та ревія.
ХИМЕРА: „Три гільзи!" („Помпаші загабунлує".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Маріїська)
„Свята Земля".

ФОТОПЛАСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Каїм і Син)
„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тиверіяда, Вефлеєм"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 1. січня 1939.

7.20 Орхестра, 8.10 Програма, 8.15 Новорічна хліб. Газета, 8.30 Ранок хліборобів, хр. сирінька, хор, 9.25 Шлеський вертеп муз.-словна авд., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.20 Розр. концерт, орх., солісти, Щенко і Тонько, 14.45 Для дітей: Новорічні антивінки, з муз., 15.10 Новорічна авд., 15.35 Золота книга громад. 16.30 „Жовта шляфміца або коладо на Новий Рік" ком. опера Фр. Заблоцького, 17.30 Розр. концерт, орх., пісеньки, саксофон, мандоліни, 19.25 Спортова авд., 19.35 Програма на завтра, 19.40 Гостинний під левом, авд. В. Будзишевського, 20.10 Спортові вісти, 20.15 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. денник, спорт, програма на завтра, 21.05 „Цицльон" говорена повість, 21.20 Танк. музика, 21.40 Новорічні телеграми, вес. авд., 22.20 Танк. музика, 23.00 Ост. вісти.

Понеділок, 2. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Танкова музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Для купців і промисловців: Чи зумісмо вихінгувати посвяточну тишину. Як працює „купецький інститут, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: Про китайця Чінь-Чаня і про порцелянову книжку, 15.30 Орх., 16.00 Полудн. денник, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Суспільні науки, 16.35 Сучасна англ. музика: симф. орх., сопран, 17.20 Гімн, 17.30 Камер. концерт. 18.00 Вікучі вісти з міста та провінції, 18.05 Львівські наукові вартати: Найгарніша скеля, 18.20 Актуальність, 18.30 Розр. концерт: сальонова орхестра, спів, кларнет, форт., 19.00 Вояцька авд., 19.30 Розр. концерт, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вісти, спорт. програма на завтра, 21.00 „Цицльон" говорена повість, 21.15 Форт., 21.40 Літер. вогник, 22.00 Спортові вісти, 22.05 Серед доріг старого Львова, 22.20 Радіо в різних країнах, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення льокальної програми.

Вівторок, 3. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Орх., 8.50 Ранішні вісти, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Серед жінок: Карнавал і мода, Пісні, 14.30 Муз. з пл., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Звірі різних частин світа, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Полудневий денник, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Форт., 16.50 „Во-лямо — острів черців", 17.05 Віоля да ґамба, форт., 17.30 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва. 18.15 Для села: Чому рільні господарства повинні плекати волокнисті рослини. Суспільна хвилина, 18.30 Авд. для робітників, 19.00 Орх., ґітара, спів, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра. 21.00 „Цицльон" говорена повість, 21.15 „Манфред" драм. поема Байрона з музикою Р. Шумана, 22.15 Танк. музика, 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення льокальної програми.

Середа, 4. січня 1939.

7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл., 8.00 Добридень найменшим: „На ялинці" оповідання та пісеньки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Суїти, концерт орх., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Як то було на балю у прабабуні: Концерт для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий денник, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Охорона дітей та молоді перед сухотами. 16.35 Віол., 16.58 Авдиція Союзу ККО, 17.00 Події на Балтику тому 20 літ, 17.15 Солісти: скрипка, баритон. 18.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 18.05 „Зломаний меч" авд. для дітей, 18.20 Ґутірка про мову, 18.40 Мандрівка до міста чи розвиток села, 19.00 „Подзвін у невідоме" у вим. орх., пісеньки, форт., саксофон, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вісти, спорт. програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена: Мазурки. форт., 21.45 „Цицльон" говорена повість. 22.00 Спортові вісти, 22.05 Танк. музика, у перерві в год. 22.40 Знання та техніка, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення льокальної програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 1. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 Двапатьшві спр. країни складають новорічні бажання. 18.00 Танк. музика. 19.15 Веселі мельодії, 20.10 21.00 Концерт, орх., сопр., тенор. БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, 21.00 Концерт сох. кон. гвардії, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 15.45 Вок. концерт, 18.30 Сюїта, ВІДЕНЬ 11.40 Вес. авд., 15.15 Смичк. квартет в-дур Бетовена, 16.00 Вес. муз. авд., 19.00 20.00 21.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ГАМБУРГ 19.10 20.00 21.00 „Кармен" оп. Бізета, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Орх., форт., КЕНІҐСБЕРҐ 17.50 Камер. твори Моцарта, КОПЕНГАҐЕН 20.15 „Фіалка з Монмартру" оп. Кальмана, ЛЯЙПЦІҐ 19.25 Концерт, скр., орг., форт., МІЛЯНО 17.00 18.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Граф Люксембурґ" оп. Легара, ПРАҐА 16.45 Вок.інстр. концерт, 19.00 На нар. моту, 21.10 Орх. концерт. РАДІО ПАРІ 18.05 21.15 Пісні, 19.15 „Дя фоль журне" ком. Мазада, 21.30 22.00 23.00 „Чорне доміно" оп. Обера, РИМ 17.00 Розр. музика, пісеньки, 21.00 22.00 Іт. музика, СТОКҐОЛЬМ 17.05 Пісні, 22.15 „Льотенґрін" оп. Ваґнера, ШТРАСБУРҐ 22.00 „Паґаніні" оп. Лєгара (фраґм.). ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 18.00 „Малам Бетерфляй" оп. Пуччіні.

Понеділок, 2. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Сучасні пісні, форт. музика, 18.00, 19.00 Вес. муз. авд., БІЛҐОРОД 20.00, 21.00, (після комунікату) 22.00 Опера. БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00, 22.15 „Пісня щастя" оп. Болянда, 22.00 Пісні, БУДАПЕШТ 12.10, 22.00 Цит. музика, 18.30 Військ. орх., 18.35 Спів, 20.40, 21.00 Марші. ВІДЕНЬ 16.00 Орх., сол., 19.00 Ґітара, форт. муз., 19.50 Вісти, 20.10, 21.00 Чар змоги, розр. вечір, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. твори Ґайдна, 18.30 Концерт смичк. орх., 20.10 Солісти, КОПЕНҐАҐЕН 20.00 Пісні, 20.20 Класс. смичк. муз., ЛІЛЬ 18.45 Сольо на гармонії, 20.15 Пісні, 21.00 Легка музика, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Спів, 20.30 Розр. музика, 21.00 Сучасна італ. музика, 22.10 Комедія. РАДІО ПАРІ 21.15 Сюїта, 21.30, 22.00, 23.00 Вечір опер. „Люлян жалю" Ґретрі. „Ля сольдат магіціян" Філідора, РАДІО РОМАНІЯ 18.15 Камер. музика, 19.15 Концерт: танки, рапсодії, 20.15 „Бастієн і Бастієна" оп. Моцарта, 21.15 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика. 21.00 Розр. програма. 22.00 Форт., СТОКҐОЛЬМ 15.00 Камер. квартет. 21.30 Давні й нові пісні.

Вівторок, 3. січня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Португальська молодь, 18.00, 19.45 Веселі мельодії, Вечірній гомін, 20.10, 21.00, 22.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, БІЛҐОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.15 Нар. музика, БЕРОМІНстер 20.45 Два фортепіяни, 22.10 Вагнерові твори, БУДАПЕШТ 12.10 Орх., 18.30 Цит. музика, 18.35 Форт., 19.25, 20.00 Нар. пісні, 21.10 Військ. орх., 22.00 Квартет а-дур Доманія на смичк. БРЮСЕЛЯ

Найкраща українська ПАСТА до взуття рідка

В ФАБРИЦІ «ЕЛЕКТРИК» ВИРОБЛЯЄ

„БЛИСК“

ЛЕВИЦЬКИЙ і СКА

Станіславів, ул. [illegible]

Середа, 4. січня 1939.

[illegible]

БІРЖА

Львів, 11. грудня 1938

ГРОШІ.

Куповано-продано: Німецькі банк. 19.12—19.93 Долари касові. 5.22.05—5.23.05 Долари вільні. 5.20.95—5.21.95 Фальцовані бан. 5.21.—5.20.05. Франки фр. 11.99—11.98 Франки шв. 11.80—11.95. Фунти кан. 24.71—24.91. Гульдени голл. 10.75—10.93 Корона чеськ. 11.75-10.93 Корона слов. 13.85—13.80 Корона норв. 111.35—120.35 Корона шв. 11.20—120.40 Лєва (нова) 10.10—17.10 Марки фінськ. 10.92—10.70 Марки нім. «рейх» 10.91—10.95 Таляри Львів

Пасажи.

4 [illegible] 44.11—45.50 5 їмп. 1 ам. 8.51 серія 8 ам. 44.10 серія 4 [illegible]

Акції.

Банк [illegible] 1379 Цукор 21.21. Бутобуд 1.21. [illegible] 94.75—8.40. Зегрлуга 7.75 [illegible]

Тенденція [illegible]

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів дня 31 грудня 1939

1 кг масла сорт. Екстра 2.75 над 1 кг масла сорт. Екстра 2.70 над [illegible] 17.—19 сир 1 кг. сиру [illegible] 2.00 над. [illegible]

Тенденція на масло спокійна, на сир попит слабий, на яйця підвищення.

КУП..О — ПРОДАЖ

ДИЛЕТОРОФІЯ ГОЛОФІЯ [illegible] 8—10 св. 70 сот., кухлики [illegible] Львів, Рейтан 21. 2941 1-1

ФОТОПЛІВКИ КРАЄВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕН ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 25. 2988 1-1

ВАННИ ЦИНКОВІ, ФАНТ, НАСІДЛІВКИ, великий вибір. ЗАМОЙ, Оводівська чч. 12, горішній. 2987 1-1

НА ЯЛИВКУ [illegible] вишивки, пудрарочки, рукавички, [illegible] Львів, Ринок 37 [illegible] 1 вул., 2 поверх ч. 10 [illegible] 1-1

ПІЖАМИ фланелеві з 18 смугами жіночі, чоловічі 9.80, 10.90, 11.80, кобальтові чоловічі [illegible] 9.80, 11.80, молодіжні 11.90 та вищі [illegible] Фабрика білизни „Аструя“, Сапіґи 2. 2299 1-1

ВИРІВНЯ ФРАНОК, шин, молодіж, постелі. ВАНК, площа Марійська 8. 3087 2-3

ВЗУТТЯ — дальший дарунок на адвент у магазині Ю. ШТРАССЕР (передтим Краківська 15 фільдерак). 3095 1-16

НІ СНІГ НІ МОРОЗ не повинен стримати [illegible] від забезпечення потреби в купівлі [illegible] у Львові, який більший вибір на всяку ціну [illegible] в управительстві бюра „ТРАНСАКЦІЯ“ при вул. Лепкого ч. 1 [illegible] Мікольча. 3077 1-8

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ кращого до кращих кав, бубнів, артикулів галицько-спальних приймає Сарматів 187. Коронні умовини. 28/58 1-4

АГЕНТИ до продажі молочарських напоїв вигідні в високій комісійній. Оферти з подробиць досвідченості прос. під „Промінь“ Нова Гута, Львів, (Підзамче). 29/58 1-1

ПРИЙМЕМО [illegible] в вільній 5—30-го вул. готовою. „Інтерфін“ Адм. „Діна“. 3029 1-1

ГІМНАЗІЯ СС. ВАСИЛІЯНОК у Львові [illegible] (ки) до [illegible] від 1. вересня. Відомості [illegible] у гімназії Львів, ул. Лепкого 11. 3075

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КНИГОВОД-БІЛІНВІСТ, бух. спеціяліст У. Г. А. переходить ревізури, контролі, виготовляє фінансові річні рахунки, приймає у перемін подвійний бухгальтерію або цілком спеціяльно по кооперативній системі. 3082 1-1

ЧЕСНА, чиста, спокійна жінка зайнятися господарством у Львові, вміє гарно прати. Вгошення до „Діла“ під „Чесна“. 1-1

НАУКА

„LIBRO OBSOLETUS“ — [illegible] польська, французько-польська, [illegible] англійська, [illegible] журнал, що друкує [illegible] повідомлення між тими, що хочуть почувати. Оферти просимо, рекламні числа безплатно. Wydawnictwo, Wadowice 1939. 3023 2—1

ВЛЯСИ за підрічний курс кроєння і шиття дамського, [illegible] вишивання, вишивання ручні роботи. Різничанка [illegible] курс кравецтва. Оферти [illegible] Покутська, Стрийська 6, почта Клепарівська. 3008 1-6

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, проводжена [illegible] методою дітьми Паризької доповненого у Відні, Дрездені, Парижі, в якому вміємо пояснити, прибуває можна Оперовій 12. 3000 1-1

ВИХОВАНКА з Англії, хоче обібрати знання для вивчення [illegible] в школі на [illegible] англійську, французьку або німецьку. Вгошення до „Діла“ під „Англія“. 3060 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ВИСОКОКУЛЬТУРНИЙ, [illegible], [illegible] нечистий, добрий опіт магістер (без спадщини, можна) шукає матримоніяльного взаємину в багатою, щоденною повною [illegible] „Симпатичний“ — „Діло“. 3001 1-1

ПІДПРИЄМСТВА

ШУКАЮ [illegible] або відділ [illegible] кільного 12 в брамі. 3000 1-1

СТАНЦІЇ

ПРИЙМУ дівчину у [illegible] (ці) на стравіцю (на 60 рол.) Жулінського ч. 1 м. 5 (Вітова Личаківська). 1-2

РІЖНІ

ПЕРЕРОБКА КОВДРИ [illegible] Львів, Пекарська 17. дім 1-2

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Вибиткевича 27, поручає по приступних цінах [illegible] артистично-мистецькі удавання кольорів [illegible], також галантерію в інші модерні горнітура. 2988 1-12

НОВОВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ ГОРСЕТІВ Львів, Потоцького 20, І пов. оферує клієнтуру гарсети, гарселети, поперечний сеньйор, підвязки, очілки, основи при вагітності, також чинить, відповідає і перероблює. Марусин Ткаченків. 3104 1-1

ГОДИННИКИ і біжутерію найпорядніше виправляють Українська фірма П. Мацюпіда у Львові вул. Домінікальська ч. 1. 1980 87-0

УКРАЇНСЬКЕ фотографічне заведення М. Стариндубенка, Львів, Домінікальська 11 виконує по дешевих цінах гарні знімки. 3071 2-2

СКУПОВУЄМО ШКІРИ вирі всілякі: з заячків, кріликів, борів, кіз, вуль кіз, телят, худоби — всілякі вирі в ін. Платимо найвищі ціни. Гарбуємо — фарбуємо — Препарації хірургічних трофеїв. Футрівні виконуємо шкіри кроїмо, шиємо, вставки вистоюємо. Гурт — дрібниці.

Quality

Польська Централь Шкір і Футер Пр. в м. в Познані, Wł. M. Focha 27—31

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ і ФАРБАРНЯ попередньо П. Т. Кінчіта, віє в новому сезоні обіцяє від 20% до 50% на всілякі роботу, прання коміра по 10 сот. Марія Процишина, Вірменська 14. 2999 7-10

НОВОВІДКРИТА робітня дитячих візків І. Л. Юк, Львів, площа Ґарібальді 7. Приймає всілякі реферації відновлення і зміни. 2970 3—6

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, жіночі, проти усування матиці за гарантією виконує відомо УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 13-

ПЕЧАТКИ каучукові та металеві для Виробничих урядів, читалень, кооператива та ін. виконує найдешевше Мало Гадюрчин, Львів, Сапіґи 18, теодор 213-08. 2919 7-10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритмічне [illegible] ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сапіґи ч. 3. 2916 10-0

ВІЧНІ ПЕРА виправляє найкраще „ПРЕСТИЖ“, тепер Шпітальна 1.

ІВАН ЗЕЛЬТЕРМАЙЕР, Львів, вул. Марійська 5. виправляє різного роду гідзівники, примінює, соліднє і дешево. 2964а 1—1

„УБРАНЬОВМІН“ виконує сперу мундрівку і пальтову на високий [illegible] на убрання. Телефон 220-25. 3081 1-8

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкіряних,

венерологічних та лікарських косметичних

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дуравлява та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Сапіґи 56

Тел. 114-44.

НЕРВОЛЬ

Хініна д-ра Франсоза, однокий радикальний і випробований засіб (натуральних) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

кольок з причини простуди, посторонні, ішіясові і ін. достанете в аптеках.

Виріб і головна продажа

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Ягеллонська 1. ч. 2303

Для вибагливої ПАНІ вибагливий ПУДЕР

Śnieg tatrzański

FALKIEWICZ • POZNAŃ

Фабрика парфум і косметичних вонь, в р. 1911 в Перемишлі.

ОГОЛОШЕННЯ

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт до Англії (Bolcwy & Sons - Leeds). Америки Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Швайцарії і т. п.

ВИКЛЮЧНЕ ЗАСТУПНИЦТВО:

С. Новацький

Львів, вул. Пекарська 17.

СНІГІВЦІ в різних кращих ЧОБОТИ тепл. на черевиках ФІЛЬЦОВІ чоботи „Аляска“

поручає: спеціяльний магазин обувій для дітей і молоді

АЛЬ-СА-ДО

Львів, ул. Сапіґи 19

INSULAX

Королева фарб до волосся.

ФАРБА ЯКА ВІДМОЛОДЖУЄ СВІТ

із гарних природних відтінків.

Французький виріб.

Довідайтеся в найближчій фризерській салоні. Зверніть увагу на фірмовий знак „3 голови“ з написом Insulax.

Н. Шрайбер Львів, Гетьманська 5. Рік осн. 1904. Тел. 213-05

НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ

відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах НОРВЕЛЕТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ. 2949 4-10

Всякі тапіцерські роботи

виконує солідно і дешево

Арт. тапіцерсько-декоративна робітня П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК

Львів, Сапіґівська 48, тел. 113-39

На складі тапіцерські меблі.

Тільки оголошуючись у „Д І Л І“ можете успішно продати, купити або знайти роботу.

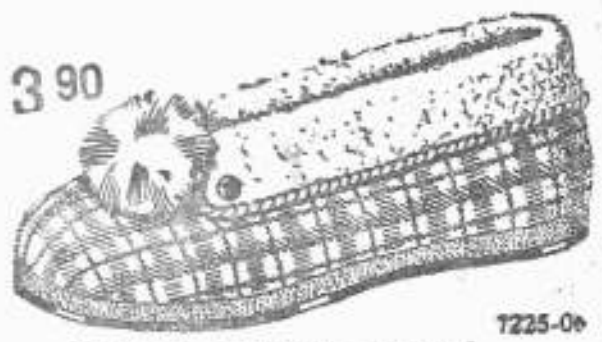
Тисячі дарунків

2 50

1515-90

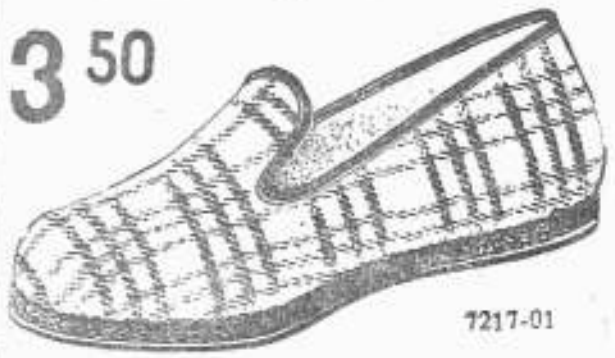
Верх суконний. Споди аговані.
Ті самі шкіряні, бронзові зол. 4.90

3 90

7225-04

Жіночі папучі д. теплі

3 50

7217-01

Мужеські папучі

Bata

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

ляними кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-168
Станиславів, 3-го Мая 12.

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ"

бажає

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

І ПРОСИТЬ КУПИТИ НА СВЯТА В ЇЇ СКЛАДАХ ВСІ ПОТРІБНІ ТОВАРИ І НАПИТКИ.

ШВАЛЬНЯ „ЕМКА"

Підвалля 1.

поручає по приступних цінах мужеська і жіноче білля, постіль, піжами, шлафрочки, блюзочки, спіднички. Охоронні плащі. — Замовлення із власних і принесених матеріялів виконує до 24 годин.

3046 1-5

ВИНЯРНЯ
Емануеля Штерншуса

Тернопіль, вул. Фарна

Поручає на свята вишукані вироби горівок і вин та краєвих і заграничних по цінах найдешевших.

Обслуга чемна. 3074 1-3

Прикраси на ялинку

поручає

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА 1 (РІГ РИНКУ). ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.

4—10 3047

Найбільший вибір грамофонів, красних і заграничних плит, гармоній, музичних інструментів. Ровери і приладдя до роверів знаної марки Герос, Легута, Рибовський та інші

поручає

Леопольд Гуттерер

Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

Тапчани, меблеві матеріяли, тапети, дивани і т. п.

Проектування і виконання комплетного нутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столяр.

Т. Кисяк і сини

ЛЬВІВ, ПЛ. СМОЛЬКИ 4.

1784 Тел. 240-09 і 219-85 37-0

Львівські шоферські курси

Тел. 2-2-46. інж. И. Гереско Тел. 272-46.

САМОХОДОВІ Й МОТОЦИКЛЕВІ ДЛЯ АМАТОРІВ І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ, ПРИЙ- І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ, ПРИЙ- ВУЛ. ТОМІЦКОГО 14 (давна Коперника 54) — ДЛЯ ТИХ, ЩО ПРИЇЗДЯТЬ ОПІКА. ЦІНИ ЗВИЧАЙНІ.

Найкращі глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

Ст. ҐАЛАНА ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20 (ріг Костюшка)

Нижкі ціни. Продаж за готівку і на сплати. — Приймаємо облігації Народ. Позички і інші вартісні папери. СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ ФІРМИ: півгобеленові, портіери, капи на ліжка і столи. 2935 8—10

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ

приймає безперервно вліс студентів та курсантів на:

1. ВИСОКОШКІЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНИЙ ВІДДІЛ. 4 роки. Дає всебічну фахову освіту, необхідну для праці в кооперативних і громадських установах та приватних підприємствах.
2. ВИСОКА ШКОЛА ПОЛІТИЧНИХ НАУК. 3 роки. Підготовляє до громадської, політичної та журналістичної діяльности.
3. ВИСОКІ КУРСИ ГРОМАДСЬКОЇ АГРОНОМІЇ. 1 рік. Докладно вивчають про форми і методи переведення громадсько-агрономічної праці серед українського населення.
4. ТЕХНІКУМ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ. 2 роки. Дає фахові знання з різних галузей промисловости, що працює на с.-г. сировині.
5. ВИЩІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Півтора року. Систематично ознайомлюють про минуле і сучасне України та українського народу, його культурні скарби і підстави матеріяльного добробуту.
6. КУРСИ БУХГАЛЬТЕРІЇ. 1 рік. Підготовляють книговодів для праці в установах і підприємствах.
7. КУРСИ МОВ: англійської, німецької та французької. Уможливлюють опанувати світові мови для користування чужоземною літературою і пресою.
8. КОРОТКОТЕРМІНОВІ КУРСИ: а) Пасічництво, б) Американське промислове пасічництво, в) Садівництво, г) Городництво, ґ) Консервація та переробляння садовини й городини, д) Оброблення шкіри, е) Миловарство, є) Радіотехніка, ж) Фотографія, з) Теорія музики.

Жадайте проспекти з програмами, правилами вступу і таксами оплат. Висилаються безплатно. На першу відповідь присилайте поштову міжнародню марку. Можна замовляти також лише самі підручники. Ціники висилаються безплатно. Прохання надсилати на адресу: Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady, Zámek, Tchechoslovaquie.

САМОХОДОВІ ПРОТИМОРОЗНІ ЩИБИ І СНІГОВІ ЛАНЦЮГИ поручає

Витовд Транда ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7.

3024 2—3

ГАРНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ найдешевше

Кельонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
куплю, продаж, вимінок і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10

Ч. 2 (15.093). Львів, вівторок 3. січня 1939. Oplata pocztowa uiszczona gotówk. Fil. L.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЗНАЧНА ЗНИЖКА ЦІН
ОДЯГІВ
ч. 3005 2—2
У ФАБРИЦІ ОДЯГІВ
Рот і Рудерфер
Львів, Легіонів 3/. (над кіном Паляс)

Прилюдна збірка на Рідну Школу не дозволена!

Воєвідські Уряди всіх трьох східно-галицьких воєвідств повідомили Головну Управу Рідної Школи, що не дають дозволу на прилюдну збірку на потреби Рідної Школи в часі від 6. до 22. січня ц. р., бо на той час призначена прилюдна збірка на зимову допомогу.

Головна Управа Рідної Школи.

Все, під чим будуть угинатися Ваші столи в часі Святої Вечері, закупіть в кооперативних крамницях
Народної Торговлі
у Львові і в краю.
Там, де нема складів Народної Торговлі, купуйте в місцевих споживчих кооперативах.
ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ бажає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Офіційна назва карпато-української держави.

Як подає карпатоукраїнська пресова служба, уряд Карпатської України оголосив у своїм урядовім вістнику декрет, яким дозволяє вже тепер уживати офіційної назви держави „Карпатська Україна".

Як відомо, згідно з 2. статтею конституційного закону з 22. листопада 1938. назву держави ухвалить остаточно карпатоукраїнський сойм, себто до тепер назви „Підкарпатська Русь" ще були формально не змінили.

Інтервю премієра Карпатської України у „Лідових Новінах".

Празькі „Лідове Новіни" помістили в новорічному числі інтервю з премієром о. д-ром Волошином, який підкреслив позитивні основи співжиття трьох рівнорядних народів у федерації та заявив, що найактуальнішими завданнями уряду є тепер підготова виборів та розбудова шкільництва, яку завершить перенесення до Хусту українського університету з Праги.

Французька палата послів ухвалила заяву довіря для уряду
372 голосами проти 228-ох.

ОБІ ЗАКОНОДАТНІ ПАЛАТИ ПРИНЯЛИ БУДЖЕТ.

Новорічну ніч виповнили гарячі наради французьких законодатних палат. Парлямент приняв буджет щойно в неділю в год. 12,20 372-ма голосами проти 228-ох. В год. 4,25 сенат приняв буджет 279-ма голосами проти 16-ох, та переслав його до фінансової комісії парляменту, де соціялісти й комуністи утворили гостру опозицію. Комісія довго радила над буджетом, хоч уряд принаглював.

В год. 9,35 почалося пленарне засідання парляменту. Парлямент висловив довіря для уряду 369-ма голосами (опозиція здержалась від голосування), опісля приняв буджет 372-ма голосами проти 228-ох.

Опісля буджет став предметом нарад фінансової комісії сенату, що тривали від год. 21. до 22,45. В год. 24.40 сенат на плєнарному голосуванні), опісля приняв буджет 372-ма голо- 16-ох.

ВИЇЗД ПРЕМІЄРА ДАЛЯДІЄ.

З огляду на ці наради прем. Далядіє, який мав приїхати на Корсику й до Північної Африки в год. 10.15, відложив свій виїзд до 12. години, коли вже не було сумніву, що буджет приймуть.

До Тульону приїхав Далядіє в год. 22.10, в год. 22.45 відчалив на кружляку „Фош". В понеділок в 8 год. причалив він до Бастії.

—o—

Сирія протестує перед Лігою Націй проти Франції.

ПОВСТАННЯ ДРУЗІВ.

Як подає турецька преса, сирійці вислали до Ліги Націй та до Франції телєграми з протестами проти Франції, яка зволікає з ратифікацією франко-сирійського договору у справі скасування мандату. Друзи уладили повстання проти сирійського уряду, нападають у ріжних околицях.

Тайне товариство молодих сирійців поставило собі за завдання повалити владу теперішнього уряду.

Іран зірвав з Францією під впливом інтриг?

Обговорюючи зірвання персько-французьких дипл. взаємин, франц. політичні кола твердять, що „Пті Парізієн" та „Ексцельзіор" у звітах з вистави перських котів не помістили ніяких політ. алюзій. Цілий інцидент викликала протифранцуська пропаганда, щоб елімінувати з Ірану не лише політичні, але й господарські впливи Франції, зокрема щоб усунути відділи французьких інжинірів та техніків.

—o—

Присилайте передплату!

Нові різдвяні листівки — Прикраси на ялинку
Артистичні альбуми, касетки і пудернички
М. БУМБИ
дешево у великому виборі поручає
Союзний Базар ЛЬВІВ Руська 20.

Наша громадянська діяльність і сьогоднішні вимоги.

(З приводу статті „Станиславівська атмосфера")

Львів, 2. січня 1938.

(К.) Перед кількома днями помістили ми статтю п. н. „Станиславівська атмосфера", в якій людина, що знає станиславівські відносини, піддала їх незвичайно гострій критиці. В тому самому часі інформаційний денник Польського Радія подав до відома, що в загальнодержавній кільканацятимільйоновій збірці на фонд розбудови морської фльоти — Станиславів стоїть на першому місці. Зіставлення — для нашої національної амбіції дуже прикре. З одного боку прилюдне ствердження під адресою українського суспільного життя даної місцевости, що воно „просто завмерло", або прозябає в атмосфері „апатії і безділля", що „якась душевна чума вліза в душі" станиславівських громадян і „точить їх", з другого таке саме прилюдне підкреслення великого досягу енергії польського громадянства тієї самої місцевости. Можна критику станиславівського дописувача вважати перебільшеною, можна теж казати, що громадянська енергія поляків Станиславівщини не так дуже самодужна, що там багато поміг державний і півдержавний апарат, проте оце зіставлення мусить застановити українську прилюдну опінію. Воно мусить теж і станиславівське громадянство вирвати з хорої атмосфери. Треба, щоб це сталося найскорше! Найскорше повинен український загал нарешті почути, що „станиславівська атмосфера" прочищена та що громадянське життя у Станиславові розвивається нормально.

Однак думки, порушені в цитованій статті, доторкують деяких справ, які мають загальніший характер. Уважаємо, що питання, чи в терені не за багато товариств і чи зміст діяльности цих наших товариств відповідає потребам, продиктованим сьогоднішнім політичним положенням нашого народу, це питання дуже важне і його слід піддати прилюдній аналізі.

Для доповнення картини подамо ще хід дискусії на одних недавніх провінціональних зборах, якої ми були свідками. На цих зборах була приявна інтелігентська і селянська еліта цілого одного повіту. Села — казалося там — апатичні, за мало інтелігентських сил. Наші у-

Великий успіх

принесе Вам **рекляма**

на сторінках

СВЯТ-РІЗДВЯНОГО

„ДІЛА"

Малий гріш вкладений у рекляму

100% оплатиться 100%

Замовлення приймає „Адміністрація „Діла" тільки до дня 3. січня 1939 року.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СНА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

станови перешкоджають собі взаємно. Не так воно серед поляків, яких діяльність концентрична, плянова. По селах багато товариств, у їхніх проводах ті самі люди, однак часто нема кому написати протоколу. Нема схеми й методики нашої громадянської праці. Українські організації працюють — кожна для себе. Єрархії потреб нема, ані нема устійненої „політики" праці на ріжних царинах громадянської діяльности, яка вкладалася б в одну окреслену національну громадянську політику. Коли до цього додати розбиття на верхах, загальнокраєву політичну розтіч і партійну гризню — вийде картина справді жалюгідна. На кожний випадок не такої вимагає від нас історична доба, яку переживаємо.

Приймаємо, що поданий угорі фактичний матеріял для прилюдної дискусії вистачає. Наш погляд такий: Не біда в тому, що наших товариств чи організацій на долах за багато. Навіть не вважаємо це нещастям, що політика, яку ведуть українські централі у своїх організаціях, не все узгіднена. Є ще сьогодні дуже багато (аж надто багато!) місця для „експансії" кожного виду громадянської діяльности. Ані культурно-освітню, ані господарсько-економічну, ані тіловиховну, ані врешті харитативно-суспільну ділянку нашого громадянського життя не вважаємо насиченою. Амбіція всіх низових українських інтеліґентів може бути аж надто заспокоєна. Колись, ще з початку 18. століття, сказав один француз, що одиниці стають корисні для громадянства лише через своє самолюбство. Такого самолюбства бажаємо собі в українців якнайбільше...

На нашу думку, **істота кволости нашого громадянського життя, малої його динаміки і невеликої ріжноманітности лежить у тому, що українська інтеліґентська верхівка недостаточно здає собі справу з сенсу новітньої національної боротьби.** Під цим оглядом у нас ще справді переважають навики наших батьків та навіть дідів. І за багато ми нарікаємо та даємо себе суґерувати зовнішнім умовинам чи перешкодам. Новітні національні змагання спираються не лише на зовнішній технічній справности громадянських організацій. Не кількість засідань, анкет, низових клітин, діловитість загальних зборів, засідань виділів, словом, не технічна досконалість громадянської зорганізованости виграє сьогодні національні змагання, хоч безперечно без технічної справности ніяка громадянська діяльність не можлива. Сьогодні національні змагання виграє 1) **масова**, 2) **свідома своїх національних цілей зорганізованість.** Кожна національна спільнота, чи вона державна чи бездержавна, змагає в сьогоднішніх часах до національної автаркії, самовистарчальности. Однак така самовистарчальність можлива лише тоді, коли вона охоплює всі ділянки збірної громадянської діяльности, коли в ній бере участь **вся нація і коли ця діяльність плянова, диригована.** Сьогодні маса йде проти маси, сьогодні зачіпний та оборонний потенціял народів шукає свого вияву, своєї інтенсифікації у всій ріжнородности амбіцій, потреб та життевих навиків **кожного** члена національної збірноти. Сьогодні не вільно прозивати себе патріотом одиниці, яка в практиці не переводить на кожному кроці того патріотизму в життя. Не можна тішитися успіхом закарпатських українців та одночасно купувати мило в чужинця. **Спрямована на один національний інтерес активність, яка охоплює кожну одиницю, опановує ввесь її життевий зміст і є кермована з одного осередка національної волі** — ось основний тон, який повинен пронизувати й нашу громадянську діяльність. Так ми її повинні розуміти, так розбудовувати і розпеченим залізом випалювати всі нарости, які її параліжують.

І тому ми не будемо казати, що маємо за багато організацій. Лише будемо глядіти, чи ті, які існують, мають справді такий зміст, як його вимагає сьогоднішня доба масової національної динаміки. Навпаки, схиляємось радше до погляду, що **маємо за мало організацій.** У наших руках напр. припадкова анкета, зроблена в одній провінціональній школі. Її оголосити покищо не можемо. Та матеріял, який вона дає, каже просто кричати: кому відомо те, що діється по клясах, павзах, в інтимному житті наших вселюдних шкіл? Кілько батьківських комітетів маємо на провінції, по містечках, по селах? Адже нема нічого лекшого, як їх заснувати! Якій українській громадянській організації відомо, що діється в школі і поза школою з українськими дітьми в тих кількацяти міських школах у Львові, які не мають ані своїх учителів ані катехитів? Нехай нам наші священничі кола відповідять: кілько Марійських Дружин є серед шкільної молоді по селах? Кілько парохіяльних бібліотек для дітей? Кілько примірників „Світа Дитини", „Нашого Приятеля", „Дзвіночка" поширюють свідомо серед своїх дітей голови, виділові і т. д. укр. низових установ? Що вміли ми протиставити цій просто молекулярній опіці, яку розвинено над національно хитких елементами нашої збірноти? Кілько зроблено на нашій території, щоб скріпити популяційну силу нашого населення, щоб піднести народне здоровля? Вистане ці питання поставити, щоб підважити погляд, немов у нас „за багато товариств".

Та цими питаннями заторкнули ми ще одну справу, яку можна би назвати національним запіллям. Це величезна царина людського життя, в якій про національне обличча території рішає неконтрольована одиниця. Те, що в цій царині стається, не знає або й уникає денного світла та не є доступне українській сьогоднішній громадянській діяльности старого типу, яка має радше репрезентативний, святочний характер, яка знає і признає збірні рішення („голосуванням") та яка звертає меншу увагу на поведення одиниці в кожному часі та в кожній ситуації. Та й у цій царині перейшло наше життя просто революційні переміни — під впливом европейських подій останніх місяців. Український загал уміє вже без наказу „сентіре кум націоні", він повинується без вагань нескодифікованій українській національній рації, він визнає український солідаризм. Треба йому лише... не перешкоджати.

Вже нема часу на „перевиховування" зорганізованої верхівки, на вичікування, що зробить „анкета", яку „треба скликати", щоб громадянське життя містечка чи повіту оживити. Коли будемо безрадно розкладати руками і дожидати, поки щось вирішимо „купою", бо-жевільне темпо сьогоднішніх часів нас вітре, знівечить. Усі українці повинні зрозуміти, що національним злочином є сьогодні всяка апатія, одинична, чи громадянська, що неадорова є особиста чи групова анархічність, ріжниця поміж приватною та прилюдною поведінкою, поміж життям національно контрольованим та неконтрольованим. Нашим гаслом, нашою пасією повинна бути сьогодні одинична і збірна активність! Лише тоді таємні порухи української національної душі, що їх сьогодні переживаємо, створять реальну українську силу. На люксус, щоб такі порухи були лише приватною приємністю тих, які слухають закордонного радія, українська нація собі не може дозволити. І не буде терпіти ніякої хорої атмосфери: нація ставитиме тих, що її творять, поза свої скобки.

В кожній хаті повинно бути на столі відоме своєю добротою і першорядної якости

ЖИВЕЦЬКЕ ПИВО

Тому просимо домагатися в сніданкових льокалях і торговлях делікатесів виключно

Пива „Живецький Здрій" — Марцеве — Солодове — Портер і „Але".

Звертаємо увагу П. Т. Консументів на нове гігієнічне і практичне капслеве замкнення пляшок **(Алька)** на цілу і пів літри пива.

ПРЕДСТАВНИЦТВО У ЛЬВОВІ

„ЗДРІЙ ЖИВЕЦЬКИЙ", ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО 16. ТЕЛ. 213-29.

Огляд подій у 1938 році.

Минулий, 1938 рік був перш за все роком значних та з уваги на дальшу будуччину дуже важних територіяльних змін у Середущій Европі. Очі всього культурного світу були в цьому році звернені на Берлін, як на центр, що спричинював і переводив радикальні зміни в укладі політичних сил Европи.

Першою важною подією в 1938 р., що започаткувала середньо-европейський переворот, була **конференція канцлера Гітлера з австрійським канцлером Шушнігом у Берхтесґадені,** дня 12. лютого, внаслідок якої до австрійського уряду допущено націонал-соціялістів. Колиж ці націонал-соціялістичні міністри щораз отвертіше почали спрямовувати австрійську політику на шлях злуки з Німеччиною та як наслідок цього викликали постанову канцлера Шушніґа перевести плебісцит у справі втримання незалежности Австрії — сталась подія, що довела до цілковитої ліквідації австрійської республики. До Австрії вмашерували німецькі війська, а зараз опісля відбув свій тріюмфальний **в'їзд** у Відні канцлер Гітлер. Протест Англії та Франції проти злуки Австрії з Німеччиною не мав ніякого впливу на доконаний факт і відслонив хіба військове безсилля західноевропейських держав у відношенні до Німеччини.

Саме в часі, коли Гітлер доконував злуку Австрії з Німеччиною, **спалахнув польсько-литовський конфлікт.** Убивство польського прикордонного вояка стало приводом ультимату польського уряду до Литви з домаганням негайно навязати дипльоматичні взаємини, яких досі між обома державами не було. Литовський уряд був приневолений принять 19. березня польський ультимат. Від цієї хвилини польсько-литовські відносини увійшли на шлях нормального сусідства.

Та ще не прогомоніла добре справа австрійського „аншлюсу" й польсько-литовського конфлікту, а вже середньо-европейський небозвід затемнила грізна проблема: **змагання судетських німців до широкої територіяльної автономії** у Чехословаччині. Пів року з гаком велися політичні бої судетських німців з центральним празьким урядом за самоуправу й одночасно чимраз жвавіше й натальніше німецький уряд вів пропаґандивно-дипльоматичний **наступ** у судетській справі під гаслом національного самовизначення. Посередництво англійця Рансімена було безвиглядне. Дійшло в судетській справі до найвищої напруги: у **відповідь на чехо-словацьку мобілізацію** Німеччина **зачала підвозити свої війська до кордонів Ч. С. Р.** У страху перед воєнною катастрофою англійський премієр Чемберлен зголосився на посередника й дістав підтримку італійського уряду Мусолінія. У висліді цього посередництва **відбулася 29. вересня конференція чоти-**

РИБИ на українські свята купуємо тільки у знаній фірмі
Інж. Б. Попович
ЛЬВІВ, РУСЬКА 16. ТЕЛ. 105-05.
Великий вибір. Ціни ринкові.
Частина зиску для Рідної Школи. 1-2

рьох держав у Мінхені, в якій крім Німеччини, Італії та Англії взяла участь також Франція Область Судетів конференція передала Німеччині, області з мадярським населенням признано Мадярщині. **На місце чехословацької республики повстала федеративна держава чехів, словаків та українців.** Словацький автономний уряд утворився 8. жовтня у Братиславі, **перший уряд Карпатської України створено теж 8. жовтня.** У справі устійнення мадярських територіяльних претенсій німецько-італійська арбітражна комісія вирішила дня 2. листопада, що значна частина південної Словаччини та шмат Карпатської України з Ужгородом, Мукачевом та Береговом перейшли до Мадярщини. За темні і зрадницькі махінації в користь Мадярщини арештовано першого міністра Карпатської України Бродія і **26. жовтня премієром карпато-української автономної держави став український патріот о. А. Волошин.** Від того дня керма Карпатської України, якої устрій основується на законі про автономію з 19. IX. є в певних та надійних руках.

У хвилині, коли в Мінхені представники чотирьох великодержав взялись розвязувати судето-чеську кризу, зголосила свої претенсії до Чехословаччини також Польща і приневолила празький уряд повернути Польщі тешинсько-заользянський Шлеськ.

Розвиток подій, спричинених німецьким національним динамізмом у Середущій Европі, приневолював західньо-европейську антанту, тобто Англію та Францію, підбігати майже безрадно за подіями. Наслідком частих взаємних візит і ревізит французьких та англійських міністрів були восени 1938 р. часті заяви у Льондоні й Парижі про зміцнення французько-англійської антанти. Одночасно й рівнобіжно прийшло до злагоди між Італією та Англією, що врешті визнала італійську імперію. 16. листопада обі держави підписали заяву про середземноморське порозуміння і не мало той наслідок, що також Німеччина та Франція і собі приняли та підписали 6. грудня пакт про неагресію. Нема ще і мабуть не скоро прийде до італійсько-французького порозуміння з уваги на те, що Італія зголосила свої домагання у середземноморському басейні саме на кошт французького стану посідання в Африці. Треба буде ще чимало переговорів і посередництв, щоб обі латинські „сестриці" найшли якусь спільну нову платформу для добросусідських взаємин.

Не зважаючи на незаперечні воєнні успіхи уряду ген. Франка, не видно ще кінця **еспанської трагедії.** Ще у грудні минулого року ген. Франко надіявся святкувати Різдво як переможець у столиці Еспанії, в Мадриді. На жаль, проминуло й Різдво 1938. року, відбулася ціла низка ріжних „мірових" конференцій, а Еспанія далі заливається кровю своїх дітей. Таксамо не знати, як покінчиться японсько-китайська війна ,хоча японські війська окупували вже майже половину китайської території.

З пекучих, актуальних, з чисто людського становища болючих справ висунулась на чергу дня **жидівська справа.** Сотні тисяч жидів чекають на рішення, куди їм дітися з держав, що їх викидають та переслідують. А таких держав мало не з кожним днем більше.

В положенні української нації на схід від Збруча і також на північ від Карпат рік 1938 не приніс ніяких суттєвих змін. Що правда, совітські можновладці в останньому часі нібито завертаються знову до політики „українізації" і ніби заходяться коло плекання української національної культури, але це діється дуже формально, без звязку з цілою практикою совітської державної адміністрації, яка спрямована на нищення всіх справді національних проявів українського життя. — У нас нормалізація нічого й досі не унормалізувала, навпаки — сама польська преса стверджує в 1938 р. загострення українсько-польських міжнаціональних відносин. Останні промови, заяви та внески УП. у варшавському соймі дають непотішні образки української дійсности, яку комплікує ще польська преса своїм становищем до подій на південь від Карпат, на Карпатській Україні. Може новий 1939 рік буде під цим оглядом веселіший.

І. П.

ГЕНЕРАЛ СЕДІЛЛЬО ВІДРИВАЄ ВІД МЕКСИКУ СТЕЙТ СЕН ЛЮІЗ ПОТОЗІ?

Як подає мексиканська преса, вожд повстанців ген. Седілльо дальше ховається в горах та веде переговори з мксиканським урядом. Рівночасно він має в Ню Йорку свого представника Соліссона, який титулує себе „генеральним агентом вільної держави Сен Люіз Потозі" та старається дістати позичку на сфінансування повстання.

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

Наївна пропаганда.

Мадярська пропаганда постійно видумує вісти про це, що в Карпатській Україні вбивають людей, що населення не погоджується з українською владою і т. п. Щож — пропаганда нераз послуговується неправдою — але і брехню треба вміти організувати. Не є напр. вказане поширювати три ріжні вістки про смерть тої самої особи. Чули ми в мадярському радіо, що „українські бандити забили професора Оласа". Одна вістка, поширена перед чотирма тижнями говорила, що його побили в Хусті, так, що він зараз-же помер, за два тижні повідомляли мадяри, що Олас помер у концентраційному таборі, а тепер твердять, що з початком минулого тижня помер Олас у поїзді, коли його везли до табору. Також хустського пароха Бокшая двічі вбили. Само собою, що обом нічого не бракує та є вповні здорові.

СИРІЯ ПРОГОЛОСИТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, ЯКЩО ПАРИЖ НЕ ЗРАТИФІКУЄ ФРАНКО-СИРІЙСЬКОГО ДОГОВОРУ.

В неділю відбулося засідання сирійського парляменту, на якому дійшло до гострих протифранцуських виступів. Опозиція домагалася, щоб уряд проголосив повну незалежність краю. Премієр ствердив, що Франція наражується на прикрі консеквенції, відкидуючи ратифікацію договору зі Сирією, яка цінить союз з Францією, але не ввійде в ніякі переговори з проєктованою анкетною комісією. Як Франція не дотримає слова, сирійці будуть готові до оборони своєї незалежности.

ПЕРЕВАГА ПОВІТРЯНИХ СИЛ НІМЕЧЧИНИ Й ІТАЛІЇ НАД АНГЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

Експерти американського міністерства війни ствердили, що минулого року Німеччина й Італія мали 6 разів більше літаків, ніж Англія та Франція. У жовтні Німеччина випродукувала 1.000 (4 рази більше ніж Англія), від того часу продукує по 500 літаків місячно.

З нагоди Свят поручає по зниженних цінах
жіночі і мужеські одяги
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 3

КАРЕЛЬ ЧАПЕК.

Про ліричного злодія.

(Докінчення).

Раз серед ночі прийшов я з гостинниці додому, підсвистував собі наче шпачок і засвітив сірник, щоб засвітити лямпу. В цій хвилині хтось мені зпоза плечей дмухнув на сірник і загасив його.

— Не світити, — озвався глухий голос. — Це я.

— Ага, — сказав я — а чого ви хотілиб?

— Я прийшов спитатися вас — сказав глухий голос — що з тими поезіями?

— Чоловіченьку — кажу — то ви все ще не знали, в чому річ? — таж тепер не редакційні години. Прийдіть завтра в одинацятій.

— А ви дасьте мене арештувати? — сказав голос гірко. — Так годі. Чому вже не друкуєте моїх поезій?

Щойно тепер я здогадався, що це наш злодій. — Це булаб довга історія — сказав я йому. Сідайте, молодий чоловіче. Коли вже хочете знати, я тих ваших поезій не друкую, тому, що вони нічого не варті. Так.

— Я думав, — сказав голос жалко — що... що вони не гірші від тієї першої.

— Та перша ще ввійшла — говорив я строго. — Було в ній щире відчуття, розумієте? Була в ній інтуїтивна свіжість, така безпосередність і сила переживань, такий настрій, все. А ті дальші, чоловіче, були пса варті.

— Таж я — простогнав голос — таж я писав їх, таксамо, як цю першу!

— Саме в цьому річ — я сказав різко. — Ви в них лише повторювалися! Знову в них було, що на дворі чуєте кроки...

— Бож я їх таки чув, — боронився голос. — Пане редакторе, коли чоловік краде, то мусить нащурювати вуха, хто там на дворі чалапає!

— І знову в них було про тую миш, — говорив я далі.

— Про тую миш — говорив голос. — Таж бо та миш там усе є! Та я про неї писав лише у трьох...

— Словом, — я перебив йому — ваші поезії перемінилися в пусту літературну рутину. Без оригінальности, без надхнення, без чуттевої обнови. Приятелю, так годі. Поет не сміє повторюватися.

Голос хвилинку мовчав.

— Пане редакторе, — озвався за хвилинку — та бо воно таке все однакове! Попробуйте красти — крадіж одна як і друга та сама... Це тяжка справа.

— Ба — сказав я йому. — То ви мусіли б почати з іншої бочки.

— Себто, щоб я обікрав церкву? — замітив голос — або цвинтар.

Я заперечив рішуче головою. — Це до нічого не доведе, — кажу. — Чоловіче, на матерії так не залежить, як на переживаннях. У ваших віршах не достає мені якогось конфлікту. Це лише такий собі опис, опис звичайної крадежі. Ви повинні би виявити якусь внутрішню спонуку. Наприклад совість.

Голос хвилинку надумувався.

— Ви мабуть маєте на думці докори совісти? — сказав нерішуче. — Гадаєте, що ті поезії тоді будуть ліпші?

— Само собою — озвався я. — Приятелю, це щойно дасть їм цю психольогічну глибину і бистроту!

— Попробую — говорив голос вдумчиво. — Лише не знаю, чи тоді зможу красти? Чоловік утратить цю певність, знаєте? А коли не має тієї певности, зараз його зловлять.

— А колиб і так! — викликнув я. — Мій золотенький, щож із того, як вас зловлять! Ви і не вснлі уявити собі, які поезії ви писалиб „ін карцере ет катеніс"? Я показав би вам одну поезію із вязниці, то ви аж очі вирячилиб!

— А була в газетах? — питався голос цікаво.

— Голубчику, — кажу — це одна з найславніших поезій у світі. Засвітіть, прочитаю вам її.

Мій гість засвітив сірник і лямпу. Показалось, що це блідий трохи угроватий юнак, як це буває із злодіями і поетами. — Тож чекайте, приятелю, зараз вам її знайду. — І я вишукав переклад Уайльдової „Баляди із вязниці в Рідінґу". Знаєте, тоді це було в моді.

Як живу, ніколи ще нічого я не виголошував із таким відчуттям, як тоді цю баляду, знаєте, ті рядки: „Так кожний убиває, як уміє". Мій гість не спускав із мене очей. А коли там була мова про того чоловіка, як іде на шибеницю, закрив лице і заридав.

Коли я дочитав, було тихо. Я не хотів псувати справжньої величі тієї хвилини. Я відчинив вікно і сказав: „Найкоротшу дорогу маєте тамтуди через тин. Добраніч!" І я загасив лямпу.

— Добраніч — озвався схвильований голос серед темряви — тож я якось із тим попробую.

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК
РАДІОПРИЙМАЧ
СЕЛЕКТОН
український виріб

Львів, Сикстуська 43.
ТЕЛ. 254-22

В яких умовинах живе совітський робітник.

На основі інформацій осіб, що в жовтні 1938 р. вернулися з Совітів, варшавський „Глос Народови" (з 30. грудня) устійнив деякі дані про умовини життя робітництва в Совітах.

Коли прийняти при обрахунку, що вартість совітського рубля рівняється одному золотому, то зарібки совітських робітників є такі: некваліфікований робітник дістає 130 рублів місячно, кваліфікований від 170 до 230 руб., або пересічно кваліфікований робітник заробляє 200 совітських рублів у місяць.

Ціни артикулів поживи (на Кавказі): воловє мясо першого ґатунку — 9 сов. рублів, третього ґатунку — 7 рубл.; 1 кг. звичайної ковбаси — 10 руб., 1 кг. сарделевої ковбаси — 16 руб., 1 кг. сухої ковбаси — 26 руб.; 1 кг. картопель — 0,40 руб.; 1 кг. т. зв. французької булки — 1,20 руб.; 1 кг. масла III. ґатунку — 11—13 руб., 1 кг. сметанокового масла — 35 руб.; 1 кг. меду — 7,40 р.; 1 кг. сметани — 16 руб.; 1 кг. оселедців — 4,50 руб.

Продають тепер всі товари, також артикули поживи, без карток у державних магазинах, крамницях та кіосках. Приватних крамниць нема: покутну продажу трактують як „спекуляцію" і злочин проти держави. Навіть перекупки на торгах удержавлені, бо всі місця постою розділені між „колгоспи", які присилають вози з продуктами. Перед усіми крамницями, навіть перед часописними кіосками, стоять довгі „хвости". Таких „хвостів" нема тільки перед книгарнями та перед будками з сірниками. Одначе у крамницях аж за часто нема потрібних товарів, або є вони дуже лихої якости.

Ціни в совітських ресторанах дуже високі, доступні тільки для большевицьких достойників та гостей зза кордону. Скромний обід з трьох черг коштує від 20—25 рублів, таріль борщу 4 рублі 50 копійок. Убрання совітських громадян дуже нужденне. Звичайний маринарковий одяг коштує від 500—600 рублів; за кращий ґарнітур платять 2.000 рублів. Ще ґірше з обувою. Найдешевші шкіряні черевики коштують 170 рублів, але у шкіряній обуві ходять тільки большевицькі службовці. Загал населення носить брезентову обуву.

За двацять років населення Совітів зжилося з нуждою так, що нічому не дивується, хоча все таки не тратить надії, що большевицький режим мусить розвалитись у своїх власних соціяльних та політичних суперечностях.

—o—

З українських справ у Варшаві.

Варшава, кінець грудня.

Українське варшавське життя рухливе, гамірне й досить барвне може під кінець календарного року похвалитися незлими осягами орґанізаційно-культурного характеру. Не було у ньому, правда, багато надзвичайних, цікавіших моментів, навпаки — на що ми постійно звертаємо увагу — повторено багато перетріпаних річей зі старої програмової скрині. Але траплялися й такі гідні широкої уваги факти, як посвячення хрестів на ґробах українського вояцтва, вдалі академії, відсвіжені вечірки і цілком поважні відчити. Жаль, що всупереч похвальній ініціятиві — приговірковим соломяним вогнем спалився заповіджений український клюб, не добре, що здорова думка загальної консолідації між молодю не має відваги вимкнутися поза добрі побажання одиниць, шкода, що варшавська українська інтеліґенція за мало уваги присвячує українській не інтеліґенції (як це роблять нпр. д. вдатно місцеві білоруські діячі) і за мало праці вкладає в пропаґанду української культури (дехто мильно ідентифікує культуру з політикою і витягає помилкові внески; тої пропаґанди можна би навчитися від маленької числом інтеліґентів литовської варш. кольонії).

В новому році треба над тими мінусами призадуматися. Чи не булоб нпр. вказане зорґанізувати бодай раз на два місяці нараду провідників усіх українських варш. товариств? Чи, скажім, варш. українська кольонія не могла би встановити бодай одну студентську окрему стипендію? Чи до управи ріжних товариств не повинні увійти молодші люди з молодою ініціятивою, звільняючи заслужених і струджених діячів?

НА СВЯТА!
Колачі масляне і подяне та ґіґієнічне печиво
тільки з української пекарні „АС"
Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Широ дякую. — Потім зник тихо, наче лилик.

За два дні приловили його в одній крамниці, куди був вломився. Сидів там при пульті над клаптиком паперу і кусав кінець олівця. На папері було лише написане: „Кожний краде, як уміє..." а далі нічого: найправдоподібніше мало це бути наслідування „Балядн із вязниці в Рідінґ".

Тоді той злодій дістав півтора року вязниці за кілька вломів. За якийсь місяць мені від нього доручили цілий зшиток поезій. То було страшне: самі вогкі підземні коридори, казематн, крати, дзвінкі кайдани на ногах, стухлий хліб, дорога на шибеницю і ще щось. Я аж зжахнувся, які страшні відносини мусять бути в тій вязниці. Але відомо: журналіст влізе всюди. Так і я вимусив, що мене управитель тої вязниці запросив оглянути його заведення. То була зовсім порядна, людяна і майже нова вязниця. А того мого злодія я застав саме, як виїдав із бляшанки сочевицю.

— Так щож? — кажу йому — деж ті ваші дзвінкі кайдани, що ви про них писали?

Мій злодій зачервонівся та споглядав безрадно на управителя. — Пане редакторе, — лебедів — таж про те, що тут є, не можна написати ніякої поезії! Це така тяжка справа, що ну!

— А чи ви вдоволені? — питаюся.

— Та від біди був би... але... пробовтав розпучливо. — Одначе тут нема про що писати...

Від тоді я з ним уже не бачився. Ні в рубриці „Зі судової салі", ні в поезії.

З чеської мови переклав
М. Лотоцький.

Усі ці питання підсуваємо українським „варшавякам" з найкращими баженнями успішної реалізації, всього добра і якнайповажніших осягів.

РІЗДВЯНІ СВЯТА.

Українська кольонія у Варшаві відсвяткувала вже „офіційно" Різдвяний Празник. Урочисту Службу Божу в греко-кат. церкві на Медовій відправив **о. ректор. Пушкарський;** українську службу Божу в православній церкві на С. Кемпі відслужив **о. прот. Волков,** що виголосив д. змістовне святочне слово до української еміґрації і кольонії.

В УКРАЇНСЬКОМУ НАУК. ІНСТИТУТІ.

У. Н. І. працює найінтенсивніше, а головне систематично. Його хроніка, як звичайно, багата.

Найзамітніша подія в житті Інституту за останній місяць — це безсумнівно вдатна **академія у честь проф. Ст. Смаль-Стоцького** з рефератовим виступом **проф. В. Сімовича,** якого цікавий відчит вислухали варшавські українці з великим зацікавленням.

З кількох зборів замкнутого внутрішнього характеру найбільше зацікавлення викликали збори Економічного Семінару при У. Н. І.

Вислухано реферат п. Івана Липовецького на актуальну тему: „Господарська експанзія Німеччини на південний схід Европи".

Прелеґент — з питомою собі докладністю — дослідив дуже старанно в цьому відношенні польську пресу у великій кількости й подав цікаві інформаційні відомості.

По рефераті відбулася дискусія.

НА СВЯТА всі купують 3098 2—3
ПОРЦЕЛЯНУ, ШКЛО КРИШТАЛІ
ЕЛЄКТРИЧНІ ЛЯМПИ
по найвигідних низьких цінах тільки у фірмі
Т. Й. АВІН
ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША.

СПІВАКИ ЗАПОВІДАЮТЬ СИЛЬНІШЕ ТЕМПО.

Відбулися вже річні загальні збори **Українського Національного Хору ім. Лисенка.** Збори пройшли у наскрізь діловому тоні, вибрали нову управу (на чолі станув інж. Винник) і накреслили широкий плян праці на 1939 р.

М. і. Український Варшавський Хор зорґанізує кілька власних концертів, виступить у П. Радіо і вестиме постійну навчальну співочу діяльність.

Управа Хору видала заклик до всього українського громадянства Варшави з проханням піддержати його в праці.

„СПОКІЙ" ЗДАЄ ЗВІТ.

Дня 18. XII. 1938 р. відбулися Загальні Збори Українського Мистецького Ґуртка „Спокій" Зі звіту з діяльности Управи видно, що Ґурток нараховує 59 членів, в тому 2 почесних, 35 професіоналістів (малярі, різбарі, ґрафіки, архітекти й музики) та 22 прихильників. В минулому році Ґурток влаштував XI. свою виставу й низку прилюдних рефератів з ділянки мистецтва. До нової управи Ґуртка вибрали: голова проф. Петро Мегик; члени управи — Андрусів Петро, Ніл Хасевич, Олекса Шатківський, Юрій Миц, Петро Ґреґорійчук. До Ревізійної Комісії вибрали: Петра Холодного, Ґриґорія Пазюка й Всеволода Метельницького.

ІНШІ ІМПРЕЗИ.

На окрему згадку заслуговує праця **Союзу Українок Еміґранток,** зокрема останній цикль відчитів, уладжених тим рухливим т-вом. На жаль прелеґенти С. У. вживають у своїх рефератах пересадно популярну форму, з секундальною докладністю оповідаючи напр. біоґрафії і т. ін. Може й тому, варш. інтеліґенція не привязує до цих рефератових сходин більшої уваги, слушно уважаючи, що від СУЕ. можна вимагати поважнішої форми відчитів.

— В половині січня заходами українських літературно-пр[illegible]их кол у В-ві буде уладжений **авторський** вечір поета С. Кушнірєнка, що — як відомо — задебютував вдалою збіркою „Пружінь".

— З ініціятиви інж. Б. **Шведа** має повстати внедовзі у Варшаві ґурток **українських інженірів.** Як відомо, у В-ві працює понад 40 наших дипльомованих інженірів. Ініціятива заснувати нову станову орґанізацію заслуговує на повну піддержку.

КТВ

За чиї гроші?

ДАЛЬШІ НАПАСТИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ ПРОТИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Подаючи інтервю премієра о. д-ра А. Волошина у „Лідових Новінах", деякі польські часописи натякають, що розбудову Карпатської України фінансуватиме Німеччина, та подають цю вістку під сензаційними наголовками, як: „За... таємничі гроші зі закордону о. Волошин хоче зробити з Хусту велике місто" („ІКЦ"), або „О. Волошин заповідає чуда за німецькі гроші" („Век Нови").

Якби шановні редактори тих часописів вище цінили обективну інформацію, ніж сензацію вони могли б легко довідатися, відкіля походять ці „таємничі гроші зі закордону": українська американська преса постійно приносить вістки про збірки серед нашої еміграції на потреби Карпатської України.

ДАР АМЕРИКАНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Апостольський адміністратор єпископ Д. Няради посвятив „Український Дім" у Хусті, що його купила американська еміграція. На посвяченні були м. ін. прем. о. д-р А. Волошин та мін. Ю. Ревай. Голові української закарпатської еміграції в Америці о. Невицькому вислано привітну телеграму.

Не тримайте безужиточно дома долярівох, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґрода цких1. І. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкю, знищенням та довідаєтеся про виграну зґл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Злучені Держави протестують проти антисем.тських постанов у Італ.ї.

Італійські акційні спілки дістали наказ усунути всіх службовиків-жидів, також громадян чужих держав у закордонних експозитурах.

Американський шарже д'афер доручив мін. Чянові протестаційну ноту, яка підкреслює, що у Злучених Державах усі громадяни рівні супроти права

Чай „EWIG" упримкює свята

З українського професійного руху.

ЗІЗД ГОЛОВ ФІЛІЙ СУПРУГА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБІРНИХ ДОГОВОРІВ.

На день 22. грудня ц. р. скликала Гол. Рада СУПРУГА до Львова спеціяльний Зїзд Голов Філій СУПРУГА з краю і Секцій зі Львова. Метою зїзду було: 1. Заняти становище у справі акції за збірними договорами в Кооперативних Союзах; 2. Обговорити стан праці по Філіях.

У зїзді взяли участь делеґати від 8 філій СУПРУГА з краю і всіх Секцій СУПРУГА у Львові (РСУК, ЦС, Зембанк, Просвіта, Рідна Школа, Сусп. Промисл, Карпатія, Маслосоюз). Подрібне звідомлення подамо у черговому числі, де будуть наведені також всі резолюції, що їх ухвалив зїзд. На цьому місці реферуємо те, що торкається справи збірних договорів по кооперативних союзах. У тій справі зїзд вирішив окремою делеґацією вимагати від проводу РСУК приспішити видачу опінії в справі збірних договорів тих Кооп. Союзів, які вже надіслали до РСУК випрацьовані тексти збірних умов зі своїми працівниками.

Ухвали зїзду у справі збірних умов звучать:

I. Зібрані стверджують, що сьогоднішній стан українських установ, зокрема української кооперації, як також матеріяльний стан та умовини праці українських працівників і їх родин, вимагають в обопільному інтересі твердого і ясного окреслення й управнення взаємовідносин та, що одинокою формою для такого управнення є і можуть бути тільки збірні службові договори.

II. Зібрані з признанням вітають піонірські почини тих установ, що вже є у ході завершення службових збірних договорів зі своїми працівниками, а то Кооперативу „Суспільний Промисл" та „Українське Краєве Товариство Опіки над Інвалідами" — і висловлюють побажання, щоб ці договори ввійшли формально в життя найдальше від 1. січня 1939.

III. Зібрані звертаються до РСУК., як надрядної і провідної централі Української Кооперації, щоб він приспішив видачу своєї опінії для кооперативних установ, щоб збірні договори могли бути переведені в часі і в спосіб передбачений у повищих резолюціях, беручи за підставу зразок випрацьований Союзом Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА".

IV. З огляду на ті умовини, що заістнували чи склалися серед українського народу на українських землях у Польщі, зібрані стверджують, що виключно Союз Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА", є одинокою професійною організацією, покликаною виступити як друга договірна сторона при підписуванні збірних службових договорів, а кожну іншу орґанізацію, яка виступалаб з управненнями в тій справі, буде український працівничий сеґт уважати за зрадника працівничих інтересів.

V. Зібрані закликають працівників більших кооперативних установ, як Українбанків, Районових Молочарень, Промислових та інших Кооператив, щоби обєднавшися в „СУПРУГА", розпочали негайно акцію за збірними умовами праці зі своїми установами й перевели їх до кінця березня 1939 року.

VI. Зібрані взивають Гол. Раду „СУПРУГА" до найрішучішої боротьби за людські права українських працівників, а всіх Товаришів праці закликають піддержати на місцях як найенерґічніше всі почини і змагання „СУПРУГА" в тій боротьбі.

ГРИПА? ?

БАЄР ВАЄР БАЄР

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

СУПРУГА ПРО УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

У 12. ч. „Службовика" за грудень ц. р. находимо обширну статейку п. н. „Негромадянський чин", присвячену справі видалення з концерну „Українська Преса" ред. М. Струтинського і ред. Я. Шавяка. Навівши суттеву частину комунікату ТОПІЖ-у у цій справі, Редакція „Службовика" додає від себе дуже різкий комен тар в обороні несправедливо видалених редакторів. Читаємо там м. ін.:

„Мусимо втовкмачити в голову кожного, що є границі особистих прав людини, куди ніхто не має права засягати своєю рукою! А вже влазити з кальошами у родинні справи свого працівника, приписувати як і що має думати й робити його дружина, чи може й діти та внуки, — це така монструальна претенсія, що того ніхто не стерпить!

Справою звільнення редакторів „Нового Часу" займався зїзд Голов Філій СУПРУГА з цілого краю, що відбувався дня 22. грудня ц. р. Зїзд висловив своє негодування з приводу цього сумного факту.

(не фарба) жур. В. ПАЗЬЮЗЕРСЬКОГО привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ ДАВНІЙ КОЛІР

а Mag Nr. 1 усуває парплі хоронить волосся перед випадом.

Представники СУПРУГА інтервеніювали в цій справі у п. І. Тиктора, який заявив, що звільнення не є дефінітивне — не дав одначе ще рішаючої відповіди.

1200 членів СУПРУГА стають солідарно по боці своїх двох покривджених товаришів.

Виконні орґани нашого Союзу скажуть своє слово у цій справі."

У звязку з цією подією в окремій статтейці про збірний договір праці для українських журналістів „Службовик" пише:

„Службове становище наших працівників пера гірше як усіх інших груп наших умових працівників. Ніде правди діти, велику частину вини за це несуть вони самі, саме через свою незорганізованість. Вони, що всіх закликають до орґанізації, самі себе не вміли досі якслід зорганізувати. Ледви незначна їх частина є в Т-ві СУПРУГА, далеко не всі є членами ТОПІЖ-у. Випадок з тт. Шавяком і Струтинським може врешті спричинить якусь зміну.

Боєвим прапором, під яким мусить прийти до консолідації усіх без решти працівників пера повинна стати вимога збірного договору праці, який забезпечив би елементарні права українських журналістів та письменників. Союз СУПРУГА підіпре ту акцію всіми засобами; в тій цілі звертається до всіх українських журналістів, що є у службовому відношенні, вступати в його члени, для того, щоби акція приняла пляновий і одноцілий характер.

Свою акцію СУПРУГА поведе у порозумінні з ТОПІЖ-ом."

—o—

Полк Ґрицопя Орлика.

У 100 кільометрах від Парижа знаходиться невеличке сьогодні старовинне місто Санс, яке колись грало велику ролю в історії Франції. 25-го листопада в касарні 4-го полку піхоти, що стоїть у Сансі, в присутности ґенерала Вайґана та інших видатних військових достойників, відбулась урочиста церемонія, підчас якої князь Бертіль, внук шведського короля Ґустава V-го й син наслідника престола, дістав дипльом на рангу почесного капраля, бо 4-ий полк є спадкоємцем славного за часів королівської Франції, шведського полку, що звався „шведським королівським". Одного дня в 1690 р. французи, що воювали тоді з Голяндією, полонили з десяток шведів, які утворили кадри шведського полку. Як у всіх чужинецьких полках, офіцирами в ньому були французи, а воїками шведи, німці тощо.

Читаючи в ґазетах про церемонію в Сансі, я згадав, що імя Григора Орлика звязане з тим королівським шведським полком, як я писав про це у своїй книжці „Григор Орлик" (ст. 145) за деякими документами військового міністерства. Вже по виході у світ згаданої книги мені дістались в руки інші документи, з яких виходить, що Орлик командував полком „Allemand, Royal Pologne". По відповідних розшуках справа з полком Григора Орлика остаточно така: Григор Орлик на власні засоби сформував десь після 1740 р. полк, який називався „Allemand Royal Pologne" (Regiment Allemand, Royal Pologne, leve par le Baron d' Orlick); цей полк і стояв у Комерсі і до нього торкаються відповідні сторінки моєї книги.

Григор Орлик помер 14. листопада 1759 р., з найближчого року, в 1760 р., його полк розформували та зєднали разом з „королівським шведським", що мав число 80-е у старій армії. Ним і пояснюють розбіжність у документах щодо полку Григора Орлика, який за одними був „німецько-польським" а за іншими „шведським". Зрештою не виключено, що підчас кампанії Григор Орлик міг якийсь час командувати і шведським полком, але його полком, який він заснував і якого був, за звичаями тих часів, власником, треба вважати „німецько-польський", що й закінчив своє істнування з ментом смерти Орлика.

Мені вдалося також знайти малюнок прапору полку Григора Орлика, який сподіваюсь колись подати при другому виданні своєї книжки.

Ілько Борщак.

Сторінка без політики.

Погрипові комплікації.

Підчас слітних днів осени й ранньої весни всі ми виставлені на перестуду, що починається нешкідливим нежитом і кінчиться на найтяжчих випадках грипи. Всі ми знаємо ту нешкідливу форму грипи, яка минає по кількох днях, залишаючи по собі щонайвище почування легкого ослаблення, але знаємо теж, що вона може скінчитися дуже тяжко. Наслідки грипи називаємо комплікаціями грипи. До них належать: запалення олегочної в полученні з гострим нападом кашлю та запалення легенів. Погрипове запалення легенів приходить звичайно пятого або шестого дня по захворінню на грипу, може також появитися по двох або трьох тижнях. Хід цього запалення звичайно не звичайний, але скомплікований, при якім нічого не можна передбачити. Навіть по кількох тижнях, коли хорий поволі приходить до себе, можуть наґло появитися нові тяжкі комплікації. Тому ніколи не вільно легковажити небезпеки погрипового запалення легенів — навіть тоді, коли самопочування хорого є цілком добре, а гарячка невелика.

Лікування все тяжке й непевне, тому краще хоронитися перед цією хоробою, ніж її лікувати. Передовсім треба берегтися перестуди, коли-ж це не вдасться, то треба трактувати її поважно і памятати, що на 100 хорих умирає великий відсоток на запалення легенів. Причиною тих тяжких комплікацій є звичайно занедбання або передчасне покинення ліжка і початок праці.

Другою, дуже частою комплікацією грипи є запалення олегочної волокнисте або ропне, яке виступає самостійно або й у полученні зі запаленням легенів. Небезпека запалення олегочної полягає на тім, що вона не дозволяє пізнати відразу хороби й може спричинити недогляд запалення легенів, подруге — що між легенями й олегочною творяться зрости, які лишаються на ціле життя, потрете — що затяжний запальний стан може стати підложжям для інших хоріб, особливо при дідичнім обтяженні організму. Тому чуємо нераз, що хтось по грипі захорів на сухоти. Впертий кашель, що лишається по грипі, повинен бути осторогою, що в легенях відбувається якийсь небажаний процес.

З інших погрипових комплікацій треба згадати: запалення й ропіння внутрішнього вуха, нерідко виступає нежит чолових проводів та ями Гіґмура, а ці комплікації вже вимагають довгого і фахового лікування.

Грипа, яка атакує кормову систему, проявляється болями, іноді воротами, але уступає по пристосуванні дієти й теплих окладів без поважніших наслідків.

Буває теж, що грипа виступає рівночасно з відповідною формою запалення мозку. Але ця хороба цілком ріжниться і вона незалежна від грипи, хоч цієї справи наука ще не пояснила. Це запалення називаємо грипою мозку, є дуже тяжке та часто спричинює невилічні хиби нервового укладу.

Іч.

РЕНТГЕНИ, ДІЯТЕРМІЇ, МІКРОСКОПИ поручає **український** склад лікарських інструментів і ветеринарійного приладдя

О. МАЦЯК і С-ка Доставець Українського Шпиталю **львів, ул. Валова 27.** — Тел. 116-60.

Жиляки.

Жиляки повстають із причини поширення кровоносних судин на ногах, особливо на підстегню. Вони можуть появитися у шкірі, під шкірою та під лучною тканею. Жиляки у шкірі звичайно не дуже небезпечні і мають значіння головно косметичне. Нездужають на них здебільша жінки. Як комплікації, можуть виступити жилякові боляки й запалення жил. Причини жиляків треба шукати у слабости лучної ткани і кровоносних судин, що звичайно стоїть у звязку із дідичною слабою загальною конституцією організму. Промовляє за цим нахил до гемороїдів і плоскі стопи, іноді виступає у звязку з цим крухість костей і скривлення хребетного стовпа.

Розвиткові жиляків сприяють недомагання серця, праця, що вимагає довгого стояння та врешті часта вагітність. Жиляки виступають несподівано, напр. по довгім марші, біганню або по перентацьованій ночі. Консервативне лічення жиляків спирається на бандажуванні ніг або ношенні еластичних гумових панчіх, які треба надягати негайно після того як встанемо з ліжка. Коли одягаємо їх підчас дня, то треба передтим положитися на 20 хвилин, уставляючи ноги на підвищенні, напр. на валочок. Не вільно стояти та їхати кінно, а за те вказаний прохід, дещо руханки, вправи ніг в лежачій позиції, як також їзда на колесі, бо все те перешкоджує застоєві крови в жилах.

В молодім або середнім віці можна жиляки усунути при помочі операції, а лічення впорсканням має ту недогоду, що їх треба час-до-часу повторяти.

Іч.

ЧИ ВИ ВЖЕ ВИСЛАЛИ ПОБАЖАННЯ СВОЇМ НАЙБЛИЖЧИМ ДО ПОМІЩЕННЯ НА СТОРІНКАХ „ДІЛА"?

Якщо ні, зробіть це негайно. Побажання до 15 слів коштує 2.— зол., кожне дальше слово 20 сот.

Належитість просимо надсилати разом з текстом. Зголошення приймаємо до 3. січня 1939 до 12-ої год. уполудне.

Завіщання-дивогляди.

Закон у Злучених Державах дуже гостро перестерігає, щоб точно виконувати завіщання навіть тоді, коли виконання останньої волі автора стрічає поважні перепони або коли воно зовсім недоцільне. Уневажжнити завіщання можна тільки у виняткових обставинах, головно тоді, коли вдалосяб доказати, що автор завіщання не був при здоровому розумі. Цим слід собі пояснити, що кожне завіщання виконують там дуже дрібничково, байдуже, чи воно принесе комусь якунебудь користь або чи воно припадково нешкідливе для когось, а то й загалу. Цікавим прикладом може бути під цим оглядом завіщання, яке написала в 1913 р. вдова по одчому мільонерові в Ню Джерзі.

Вона висказала побажання, щоб усі дивіденди від акцій великих копалень у Пенсильвенії, які були власністю її чоловіка, ішли раз назавжди на купно книжок для міської бібліотеки. Від 1911 р. ті акції приносять величенські доходи, виконавці завіщання постійно купують книжки. Бібліотекарі мають немалий клопіт, бо не знають, де примістити цілі стирти книжок, яких завжди прибуває.

Недавно виявилася потреба поставити окремий дім, щоб помістити таке багатство книжок, але вже видно, що й той дім не вистане на довго. У цілому краю не виходить стільки книжок, що їх купують за дивіденду й тому безліч книжок привозять з Европи.

У звязку з цією історією американські часописи наводять неменш характеристичне завіщання якогось „короля папіросок" Джірата, який помер у Філядельфії тому більше як сто років. Він залишив два мільони долярів на будову університету, висказуючи водночас побажання, щоб ціла будівля була з мармуру, до того ще й обведена високим мармуровим муром. Крім того він поставив умову, що ніякому міністрові освіти не вільно буде переступити порога того університету.

Завіщання виконали докладно й недалеко Філядельфії стаґнула величава будівля з мармуру. Одначе небаром ствердили, що в землі, на якій стануда будівля, находяться великі зложжя вугілля. Того багатства не можна було використовувати, бо тоді нарушилиб завіщання і таким робом будівля, яка не приносить ніякої користи (університету ніколи не відчинили) „заморозила" коло 80 мільонів долярів, бо стільки, на основі опінії знавців, дає вартість вугленвих зложж, яких не вільно нарушити.

Ще більш чудернацьке завіщання полишив кількадесять літ тому один мешканець містечка Сен Люї. Він призначив 200 тисяч долярів для того, хто вибудує хату в одній місцевості на заході Злучених Держав. Одначе ціла та околиця така багниста, що мови нема, щоб вибудувати там якийнебудь будинок, не кажучи вже про те, що там мав би хтось поселитися. Тому майно, що складається із 200 тисяч долярів, зложених у банку, росте й росте, не приносячи нікому ніякої користи. Внаслідок того, що відсотки ростуть, сума дійде небаром до мільона та нікому не можна буде її рушити.

ВЕСЕЛЕ.

ОДИНКА.

— Ох, але з нас ослиl... — говорить Петро до Миколи.

— Перепрошую тебе дуже, але я волію, щоби ти говорив в одинні!

— Знаменито! Але-ж з тебе осел!

В ШІКАҐО.

До магазину зборі входить клієнт з виглядом викваліфікованого розбійника.

— Прошу дати мені пачку набоїв — говорить до продавця.

— Якого калібру?

— Може бути найменший ,бо це для слабовитої людини.

ЗДІБНИЙ ЛІКАР.

В Китаю є такий закон, що на його підставі кожний лікар, якому умре пацієнт, мусить на дверях своєї канцелярії засвітити світло.

По дорозі китаєць зложив лікареві побасвою хору жінку, щоб засягнути лікарської поради. Їздив від одного лікаря до другого, шукаючи такого, щоб у нього було найменше ліхтарок. Врешті знайшов такого, що в нього було тільки пять червоних ліхтарень. Китаєць задзвонив до нього, розговорився з ним і поїхав разом із ним до хворої.

По дорозі китаєць зложив лікареві побажання з приводу такого малого числа ліхтарень на його дверях.

— Нічого дивного! — сказав лікар — я тільки що від тижня розпочав свою лікарську практику!

У ЛІКАРЯ.

Лікар, оглянувши свою пацієнтку, каже:

— Гм... гм... правду сказавши, то можете, пані, подати свому мужеві веселу новину...

— Ба, відповідає пацієнтка зі сумним усміхом — це булаб весела новина, як би він вже від двох літ не був в Америці.

ЗІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Було це в перших днях світової війни. Німецький цісар закликав до себе цілий свій штаб і сказав:

— Я постановив дати високу нагороду тому воякові, який здобуде перший французький прапор. Рядового заіменую поручником, коли-ж прапор здобуде старшина, то відзначу його найвищим ордером.

По двох чи трьох днях представлено цісареві вояка, який вручив йому перший ворожий прапор.

— Камерад, — сказав цісар з емфазою — подивляю твою відвагу і дякую тобі. Як називаешся?

— Фридрих Хаїм Рубінер.

— Чим займаешся в цивілю?

— Маю контору вимінн.

— Розкажи про свій геройський вчинок!

— Ваша цісарська Високосте! я... я просто прапор вимінав за наш...

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток

Українці!

ГРЯДУТЬ ВИБОРИ ДО САМОУПРАВНИХ УСТАНОВ!

У найближчому часі будуть відбуватися на наших землях самоуправні вибори, найперше до міських, опісля до громадських, волосних і повітових рад.

Всякі вибори — це боротьба. Самоуправні вибори — це боротьба за вплив, значіння і владу в місті, громаді, волости й повіті. Від господарського і культурного стану громади, волости й повіту залежить господарська, культурна і політична сила цілого народу. Для українців мають вибори ще й велике національно-політичне значіння, бо самоуправа — це одинокий орган, що його українці можуть мати у своїх руках.

Тимто мусимо громадно і солідарно підготовити вибори, піти до виборів та їх виграти.

У кожній боротьбі перемогу здобуває та сторона, що краще зорганізована, себто в якої внутрі є солідарність, дисциплінованість і згода, а нема роздору, сусідських і особистих амбіцій та партійної гризні. І в недалеких виборах до самоуправи українці переможуть, якщо всі зєднаються та виступлять спільним фронтом. **Одна спільна українська листа є конечною передумовиною нашої перемоги.** Розбиття — це програна!

Для технічної підготови самоуправних виборів слід творити українські місцеві, волосні, повітові виборчі комітети. Завдання тих комітетів: допильнувати всіх виборчих чинностей, зорганізувати, повчити і заохотити до участи у виборах всіх виборців.

Кандидатами на радних ставити чесних, свідомих і певних під національним оглядом, характерних і відважних громадян.

Ми йдем у виборчу боротьбу:

За права української мови в самоуправі!

За самоуправних урядовців української народности!

За свобідне буджетування самоуправи!

За ощадну господарку громадським добром і майном!

За розбудову суспільної опіки і народнього здоровля!

За культурний і господарський розвиток громади, волости й повіту!

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ:

Василь Мудрий, голова. **Д-р Франц Свістель,** генер. секретар.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 2. січня 1889.

АНІ СЛОВА ПРО ПОЛІТИКУ.

Берлін, 2. січня. Цісар в новорічній промові не згадав ані словом про політику.

МИР МОЖНА ВТРИМАТИ.

Рим, 2. січня. В новорічній промові сказав король Гумберт, що мир дасться утримати, бо до того змагають усі держави.

МОРОЗ І СНІГОВІЯ.

„Латинський новий рік приніс нам тріскучий мороз і досить дошкульну сніговицю. Ми, львовяни, що нам кожного дня раненько сніг з тротуарів зсувають, можемо кепкувати собі зі сніговії, але що то діється по залізничих шляхах? З усіх сторін повідомляють залізничі управи, що сніг засипав шляхи. Ці нежилі вістки ані для управ залізниць ані для тих людей, що перед ними стелиться дорога — ось хочби для русинів перед Різдвом. Але годі нам тратити надію — вже нинішнього дня, хоч мороз сильний, але не дує і не мете. — бодай у Львові“.

Збори Кооперативного Союзу Карпатської України.

Як подає Карпатоукраїнське Пресове Бюро, 25. грудня 1938. р. відбулись надзвичайні збори „Краєвого Дружественного Союзу“, що свою централю евакував з Ужгороду до Севлюша. На загальних зборах, на яких головував сенатор д-р Едмунд Бачинський, було дуже багато учасників, не зважаючи на важкі комунікаційні відносини. Зі звіту урядового комісаря директора Августина Лавришина виходить, що на території Карпатської України залишилося зі 194-ох кредитових товариств і рільничих кас 144, під мадярську владу перейшло 50, з того неділяльних або в ліквідації 8. Споживчих кооператив було до віденського арбітражу в Карпатській Україні разом 188, тепер залишилося 109, у мадярській займанщині опинилось 79. У справі розділення активів і пасивів відбудуться переговори з мадярським осередком кооператив „Орсаґош Кезпенті Гітелсеветкезет“ і товариством „Гандя“.

Звіт директора Лавришина одноголосно принято, опісля також одноголосно вибрано новий 12-членний виділ з кооперативних працівників.

І. Клемпуш поставив внесок, щоб урядовою мовою була виключно українська мова. Цю справу передано звичайним зборам, які скличуть на весну.

ДЕРЖАВНІ ПРАПОРИ.

(ВУ) Як подає українська закарпатська преса, підчас державного свята у Терешві не вивісили державного (жовто-блакитного) прапору на місцевій школі, з вини управителя школи, москвофіла. Часописи стверджують, що деякі школи ще дотепер не закупили державних прапорів.

СССР звільнить 6-ох польських громадян з вязниць.

Як подає преса, на основі польсько-совітського порозуміння, зі совітських вязниць випустять 6-ох польських громадян, здебільша жидів. На лінії Київ—Шепетівка—Здолбунів урухомлять експрес. Совітський уряд дозволив заложити в Києві окремий польський цвинтар.

Смерть Романа Дмовського.

В ночі на 2. січня помер у Роздолі коло Ломжі у 75-ому році життя відомий керманич та ідеольог ендецької партії, Роман Дмовський.

Дмовський — уроженець Варшави. В 1906. році був послом до II-ої російської Думи і головою Польського Клюбу. Підчас війни стояв на чолі польського Комітету Народового в Парижі; в 1919 р. як польський делеґат підписав версайський мировий договір. У рр. 1919—22 Дмовський був послом до варшавського сойму, в 1923. міністром закордонних справ в уряді Вітоса.

Одначе діяльність Романа Дмовського позначилась і полишила більші сліди в публіцистиці, як у політиці. На сторінках усієї польської народово-демократичної преси Варшави, Львова та Познаня — в передвоєннім та повоєннім часі — появилась ціла маса статтей і розвідок Дмовського на теми актуальної польської політики, але найбільш відомі з його писань дві праці: „Думки новочасного поляка“ та „Німці, Росія і польська справа“. Зокрема перша з названих праць була наче політичним евангеліям польської народової демократії та інструктивною програмою польського націоналізму передвоєнного часу. Дмовський, як і вся виховувана й вишколювана ним партія, був з переконання політичним русофілом та ворогом українських національних змагань.

Польські народові демократи тратять у покійнику визначного, рухливого та простолінійного провідника, безперечно одного з найвизначніших поляків у новіших часах.

—o—

Велика українська маніфестація у Воловому.

Пресове Бюро Карпатської України повідомляє, що у Воловому відбулася заповіджена маніфестація Філії Української Народньої Ради та „Карпатської Січи“ волівської округи. **В цій маніфестації взяло участь понад 10.000 громадян. Центральну владу репрезентував міністр Юлій Ревай, шеф пропаганди д-р Володимир Комаринський, секретар преміера ред. Іван Рогач та голова Української Народньої Ради Федір Ревай.**

Імпозантний похід пройшов вулицями на цвинтар, щоб віддати поклін борцям, що в обороні держави полягли в боротьбі з диверсантами. В поході несено 36 прапорів різних організацій.

На цвинтарі відправлено панахиду, до якої стануло 9-ох греко-католицьких і 3-ох православних священників. Опісля промовив о. Микола Желтвай, згодом д-р Йосиф Дудикевич, дальше міністр Ю. Ревай, який м. ін. сказав: „Між державами нашої федерації зявилася нова країна — наша. Мала це держава — але її влада доложить усіх зусиль, щоб направити всі кривди, заподіяні українському народові в минулому. Всі працюватимемо спільно й однодушно. Бо найважніше в нас це те — що нема у нас партій“. Дальше промовляв голова Української Національної Ради Федір Ревай, закликаючи всіх еднатися під прапором Української Національної Ради. Від „Карпатської Січи“ промовив ред. Іван Рогач, що відобрав присягу від „Січи“. Закінчено це свято відспіванням національного гимну.

На спільному обіді, що відбувся опісля, д-р В. Комаринський підніс тост за майбутне держави й підкреслив, що в цій важкій порі всі повинні твердо стояти на своїх становищах. Опісля промовляли представники війська й жандармерії, дальше о. декан Е. Мусянович, що двацять років співпрацював з москвофілами. Він заявив, що священник не може йти проти справжньої волі та змагань народу, бо тоді він не зуміє виконати обовязків душпастиря.

„НОВА СЦЕНА“ В ДЕНЬ УРОДИН ОЛЕСЯ.

Український державний театр „Нова Сцена“ вшанує уродини О. Олеся виставою його пєси „Над Дніпром“ у день, коли поет покінчить 60. рік життя. Опісля цей театр виставить ще кілька пєс та вибереться на провінцію, м. ін. на українські землі у Словаччині.

—o—

АРСЕНАЛ У МАДРИДІ ВИЛЕТВ У ПОВІТРЯ.

В середмісті Мадриду вилетіли в повітря два великі склади муніції, що їх збудували червоні. Число жертв покищо невідоме. Але буде мабуть кількасот убитих. Є думка, що це акт саботажу.

ПОДЯКА

Високоповажаному Панові Д-РОВІ МАРКІЯНОВІ ДЗВЕРОВИЧЕВІ складаю сердешну подяку за його без коштовну лікарську поміч у моїй недузі

Михайло Островерха.

НОВИНКИ.

ВІВТОРОК

3

Ст. ст. 21. грудня 1938. Юліяни.
Лат. Ґеновефи.
Сонце: схід — 7.23, захід — 15.3[illegible].
Місяць: схід — 14.04, захід — 5.03.
Завтра: Середа.
Ст. ст. 22. грудня 1938. Вмч. Анастасії.
Лат. Тита, Ізабелі.
Сонце: схід — 7.23, захід — 15.35.
Місяць: схід — 15.04, захід — 6.09.

— **Косметичний Кабінет „DISTINCTION“ перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов.** Поширений і вивіпуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 —10

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 122-6

— **Рибу** на свята купуйте всі у відомій фірмі інж. Б. Попович, Львів, Руська 16, тел. 105-05. Вибір великий. Ціни ринкові. Частина зиску Рідній Школі. 3051 3-3

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів,** Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1825 67-100

НА СВЯТА
ВИНА ТОКАЙСЬКІ, УГОРСЬКІ
тільки у винярні
MAGYAR CSARDA
ЛЬВІВ 3. МАЯ 11 А. ТЕЛ. 238-36.
Відвідуйте нашу угорську винярню. 3062 1-5
30 61

— **Передсвяточний Ярмарок** Кружка ім. Ганни Барвінок, відбудеться 3. січня 1939 р. Жертви просимо складати в шкільній домівці при вул. Мохнацького 12. Всі Пані роблять свої передсвяточні закупи на Рідно-Шкільнім Ярмарку. Початок в год. 10-ій. — **Старшина Кружка ім. Ганни Барвінок.** 3100 1—2

— **У довгі зимові вечорі** маєте добру нагоду довести Ваші сайтлики до порядку. Модерні німецькі фотоальбоми на складі тільки в єдиній українській фотокрамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30. 1639 —?

— **З технічних** незалежних від нас причин, ілюстрований журнал „Ми і Світ" вийде по Різдвяних Святах. **Редакція.** 5

— **Ялинки і рибу „Рідної Школи"** продають на пл. Юра, крім цього всі гнізда Рідної Школи у Львові продають ялинки і приймають замовлення на рибу.

— **Найважнішою** умовиною вдатного печива є вжити порошок найкращої якости. Порошок до печива, ванілію, цукор та олійки і аромати „Ароза" втішаються признанням найкращих наших господинь.

— **Програма карпатоукраїнських радіевих авдиційй.** Карпатоукраїнська пресова служба повідомляє, що від тепер слов. радіовисильні надаватимуть українські авдиції в таких год.: І. Інф. комунікати. В будні дні: огляд преси в год. 7.20, комунікати пресової служби в год. 12.55, 16.05, 19.00, 22.15. В неділі й католицькі свята: огляд преси в год. 12.20, комунікати пресової служби в год. 19.00 та 22.15. II. Програмові авдиції: в неділю 14.30—15.15, у вівторок 18—18.20, в четвер 15.45—16.10, в суботу 18—18.25.

— **Українські радіоавдиції з Відня.** Вже від 25. грудня 1938 р. радіовисильня у Відні надає щодня в год. 19.50 (7.50) вечором вістки в українській мові.

— **Дивні заборони.** Золочівське староство заборонило читальні „Просвіти" в Олеську-Теребежах і кружкам „Р. Ш." в Олеську-місті та Почапах уладити 19. грудня в дні св. Миколая відповідні імпрези. Читальням у Белзці та Воронях не дозволило уладити ювілейних свят „Просвіти". Вкінці заборонило теж ювілейну академію в честь І. Котляревського, що мала відбутися в Золочеві дня 22. м. м. заходом Т-ва „Молода Громада".

— **Чотири нові костели.** „Всхуд" повідомляє, що недавно посвячено новий костел в Ренові коло Залозець. В найближчому часі посвятять новозбудований костел у Чистопадах коло Залозець. Крім того докінчують будову костелів у двох інших наших селах.

— **Зїзд польських осадників** відбувся на днях у Скалаті при участи 50 делеґатів. Скалатський староста м-р Рутковський підкреслив у своїй промові, що уряд широ опікується осадниками. Виявом цієї опіки є фінансові полекші і творення зразково загосподарованих та розміщених нових осель. Уряд не буде вже вести дикої парцеляції. Вкінці закликав осадників, щоб зорґанізувались у своїй становій орґанізації „О. Т. Р.", щоб піднести свої господарства. („Всхуд").

— **Польська орґанізаційно-кооперативна праця в Підгаєччині.** На терені підгаєцького повіту є тепер 48 „кулек рольничих", 31 крамниць „кулек рольничих" і дві філії, одна споживча кооператива в Горожанці і дві кооперативні пекарні: в Золотниках і в Ленчівці. Крім того О. Т. Р. працює інтенсивно над створенням нових польських станиць у Підгаєччині. („Всхуд").

— **5.000 нових учителів.** „Гонец Варшавскі" (ч. 357) з 30. грудня 1938 р. повідомляє, що новий буджетовий прелімінар Польщі на 1939-40 р. передбачує дальше збільшення учительських етатів у державному шкільництві на 5.000.

— **Краєва хроніка.** Недалеко двірця у Зборові знайшли тіло вояка Павла Добрецького зі Залозець. Слідство виявило, що Добрецький вертався з відпустки до Тернополя і сів у Зборові помилково до поїзду, що їхав до Львова. Зорієнтувавшись Добрецький вискочив на закруті перед найближчою стацією але так нещасливо, що дістався під поїзд і згинув.

— **Крадіж і підпал у кооперативі.** До кооперативної крамниці в Застіночі пов. Теребовля зкралися невідомі злодії в ночі з 24. на 25. грудня 1938 р. Злодії забрали тютюн, горілку і деякі мясні вироби. Всі інші товари поскидали на середину крамниці, облили нафтою і підпалили. Втікаючи злочинці замкнули за собою двері так, що ввесь товар у кооперативі згорів, заки люди дістались до середини. Шкода сягає понад 2.000 зол.

— **Таємне самогубство.** До землевласника П. Міркович в Розважі пов. Здолбунів прибув на днях невідомий мужчина, з яким Міркович відбув кількагодинну нараду у своїм кабінеті. Про що оба розмовляли — невідомо. По розмові з невідомим гостем Міркович вийшов з кабінету до сусідньої кімнати і вистрілом з револьверу в серце відобрав собі життя. Таємний гість пропав без сліду. Міркович був москалем і перед війною виконував обовязки губернатора воронїжської губернії як російський ґенерал.

— **Велику пашпортову аферу** викрила варшавська поліція. Головним героєм пашпортової аферн є самоуправний урядовець Владислав Маліновнч з одного містечка, який продавав пашпорти в ціні від двох до пятьох тисяч золотих чужинцям, що їм кінчився речинець побуту в Польщі. Аферу викрила поліція припадково притримавши виселеного з Німеччини жида Гіршгорна, якому скінчився побут у Польщі перед двома тижнями. Якеж було здивування поліційних агентів, коли Гіршгорн вилеґітимувався польським документом тотожности. Енергійне слідство довело до арештування Маліновича, який приїхав до Варшави, щоб відобрати ще 2.000 зол. за вироблення пашпорту. Одночасно поліція арештувала інших членів ватаги, які фальшували пашпорти.

— **Два чеські часописи** „Праске Новіни" і „Право Ліду" перестали виходити з днем 1. січня ц. р. Перший з них був офіційним органом б. чеського уряду і виходив 259 років, другий був органом б. чеської соціял-демократичної партії і виходив 49 років. У Берліні перестав виходити щоденник „Германія" по 68-ох роках істнування.

— **Велитенські склади наркотиків у печері.** Єгипетська поліція викрила, що від довшого часу ціни на наркотики в потайній торговлі постійно падали. Це був найкращий доказ, що торговці наркотиками нагромадили велику кількість товару. І дійсно по довших розшуках поліція викрила в горах Мукатам криївку торговців наркотиками. По довшій боротьбі поліція схопила членів ватаги Агмеда Савді, який торгував наркотиками. У просторій печері, уладженій вибагливо, поліція знайшла великий склад героїни, опію та інших наркотиків.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІ! сукні і шовки, дешево і добре купиш у фірмі **РОЖА БОТВІН** Вовни на плащі костюми в нововідкритім льокалю **ул. Боїмів 9.**

— **Тайфун на Филипинах.** Острів Панай, що належить до филипинського архипелягу навістив тайфун і заподіяв великі шкоди. Хвилі гірської ріки зірвали гать і затопили місцевість Калібо і сусідні оселі. Майже 15.000 осіб залишилось без даху над головою, а понад 500 затонуло.

— **Велитенська пожежа** в Галаці знищила зовсім залізничі варстати. Від пожежі потерпіла доволі кооператива і банк залізничників. Шкоди сягають до 10 міліонів леїв.

— **Софія відтята від світа.** Внаслідок сильних морозів залізнича комунікація між Румунією і Болгарією перервана. До Софії не доходить пошта зі середущо-европейських країв уже від 5-ох днів.

— **Велику аферу** викрила поліція в Букарешті та арештувала купця Пашофа й адв. Йону Доброго за міліонові обманства. Оба арештовані пустили поголоску, що Пашоф дістав по своїй покійній теті в Болгарії міліонову спадщину. Одночасно сфальшували чек, виданий в Софії, щоби здобути більше довіря своїх жертв.

— **Колеґія кардиналів** по смерти кард. Каковського складається з 62-ох членів, між якими є 35-ох італійців і 27 чужинців. Зпоміж чужинців французи мають 6-ох кардиналів, німці 4-ох, еспанці трьох, північні американці трьох, інші народи по одним кардиналові. Українці не мають від смерти кардинала Сильвестра Сембратовича ніодного кардинала і то вже від довшого часу. В 1938 р. померло сімох кардиналів. За часів понтифікату папи Пія XI. померло 73-ох кардиналів, з того 24-ох, яких призначив теперішній св. Отець. В 1938 р. папа Пій XI. не іменував ні одного кардинала. Останне засідання консисторії у справі вибору кардиналів відбулося ще 13. грудня 1937 р. У 1938 р. Апостольська Столиця зліквідувала своє дипльоматичне представництво у Відні по прилученні Австрії до Німеччини, але одночасно відкрила нову нунціятуру в Екваторі. Крім того румунське посольство при Ватикані перемінено на амбасаду. Далі Апостольська Столиця збільшила число апостольських делеґацій відкриваючи нову у В. Британії. Зпоміж 261 папів лише 17-ох осягнуло або й перевищило роки понтифікату папи Пія XI. Св. Отець скінчив 31. грудня 1938 р. на папському престолі 16 років, 10 місяців і 25 днів.

— **Німецькій молоді не вільно ні курити ні пити.** Провідник німецької молоді Бальдур фон Ширах заборонив курити: хлопцям до 18 року життя, дівчатам до 21 року життя. Бальдур фон Ширах безпосередньої заборони не видавав, лише підкреслив, що молодь повинна наслідувати особисте життя канц. Гітлера, який — як відомо — ні не пе ніяких алькоґольних напитків ні не курить.

БІЛЛЯ ЖІНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ поручає
Людвик Оляньчук
пл. Капітульна 3 побіч катедри.
ПАНЧОХИ — КРАВАТИ — СКАРПИТКИ

— **Гірна вода** синтетична вироба фабр. „Здоровля" дешева, знамените прочищує шлунок. **Жадайте в аптиках.**

Посмертні згадки.

О. **Іван Костек**, гр.-кат. парох-ювилят Нового Села, пов. Любачів, голова всіх місцевих культурно-освітніх та господарських установ, прийнявши Найсвятіші Тайни упокоївся в Бозі 27. грудня 1938. р., проживши 79 літ трудящого життя. Похоронні обряди під проводом 12 священників та при участи великого здвигу народу відбулися 29. грудня 1938. р. в місці. В. Й. П.!

Василь Семенюта, бувший старшина Армії УНР. і б. редактор „Сина України", помер 2. січня 1939. р. у с. Квасові на Волині. В. Й. П.!

Дописи.

ГОРОДОК.

Не чотирьох, але пятьох українських радних у Городку. В 285. числі „Діла" подано помилково, що у Городку мають ледви 4 мандати, поляки аж 14, жиди 6. В дійсности українці здобули 5 мандатів, а це з округи ч. II (Львівське Передмістя) 2 мандати, з округи ч. IV (Заставське передм.) 2 та з округи ч. V (Чорлянське передм.) 1 мандат. Виборчі комісії відганяли у нас людей від голосування. Понад 300 українських виборців, управнених до голосування, не втягнено на виборчі листи. У двох округах, а саме: ч. I (місто) і ч. III (Жидівське місто) голосування не було. В місті уневажнено українську листу та дві польські. Таким чином уійшло до ради 7 радних поляків та 1 жид. З округи ч. III звійшло без вибору 3-ох жидів. Поляки заключили у нас компроміс з жидами. Українці йшли окремо разом з москвофілами і виставили тільки одну листу. Остаточний вислід виборів такий: поляки 14 мандатів (7 без голосування, 7 з вибору), жиди 5 мандатів (4 без голосування, 1 з вибору), українці 5 мандатів (всі з вибору). Радними вибрані: Михайло Цуньовський, Михайло Цап, Іван Цап, д-р Семен Кивелюк та Григорій Борис. Проти уневажнення української листи в першій округі внесено виборчий протест. У порівнянні з попереднім станом не успіх, бо в попередній раді було лише 4-ох наших радних, з цього двох напів.

Святий Миколай бідній дітворі в Городку. Подібно як минулими роками улаштовано 19. грудня 1938 р. святомиколаївську виставу для дітей з роздачею дарунків. Виставу підготовила „Українська Захоронка" в Городку при співучасти місцевого Кружка „Рідної Школи" та співпраці пань зі „Союзу Українок". За зібрані від громадянства добровільні датки закуплено для бідної дітвори Городка даруночки: теплі одіння, взуття, шалики і т. п. Вистава відбулася в салі „Поміч" в год. 4-тій для дітворн, в год. 7-мій для старших. Св. Миколай роздав крім більших дарунків для дітей ще й дрібні дарунки зі солодощами і багато книжечок та дитячих журналів, в чого діти були дуже вдоволені. Обдаровано майже 50 дітей не числячи дрібних дарунків. Українському громадянству Городка, а зокрема панюм, які причинилися до влаштування цієї імпрези, належиться признання. Розрадувані обличча обдарованої бідної дітвори були найкращою подякою для тих громадян, які про них не забули.

Академія в честь Пречистої Діви Марії. Заходами Українського Католицького Союзу в рамцях ювілейних

Отсим ввічливо повідомляю, що після розв'язання Спілки „Вайдгорн і Канарієнфогель" веду тепер сам підприємство торгівлі металів у Львові при вул. Боїмів 32 (ріг вул. Сербської 15) під власною реєстрованою фірмою

Торгівля Металів

Генрик Канарієнфогель

3045 у Львові — тел. 285-69.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

торжеств в 250-ліття хрещення України відбулася в день Непорочного Зачаття Пр. Д. Марії 22. грудня 1938 р. ювілейна академія в честь Божої Матері. Вступне слово виголосив адв. Клим Карачевський, в якому представив історію почитання Богоматері в нашому народі. На чергові точки академії склалися продукції міщаного хору під управою п. Евстахія Мельника та деклямації. Міщаний хор відспівав католицький гимн „О спомагай нас" і „Пречистая Діво Маріи" — Кошиця, „Під захистом Святої Діви У. Кравченко — віддеклямували п. Марія Левковичі. З черги хор відспівав „При шелесті стягів і лент" — Кудрика і псалом „Доброті Господи" Леонтовича. На цьому скінчилася перша частина академії. У другій частині відспівав хор 1) „За яскою звіздою" — Ярославенка та 2) „Ой зійшла зоря" — дума про Почаївську Божу Матір в опрацюванні Леонтовича. Опісля Данило Закидальський з чуттям відекламував вірш Дурбака „Під Христовим прапором". Вкінці хор відспівав пісню „Слава героям". Академію закінчено відспіванням національного гимну. Академія відбулася в год. 5-тій і 7-ій вечором. Сцену прибрали СС. Службовці ПДМ. На блакитному тлі посередині стояла статуя Богоматері в скалі. Хорові точки виконані бездоганно. Добір пісень та їх виконання свідчили, що диригент п. Е. Мельник та співаки вложили багато труду в їх підготову. Хор виступив в національних строях. Сала „Поміч" була виповнена вечором інтелігентною публікою.

СТАНИСЛАВІВ.

Святочна академія Марійських Дружин. Минулого четверга влаштували Марійські Дружини з Кольонії-Гірки академію в честь Непорочного Зачаття Пр. Діви Марії. Програма складалася з двох частин. I. часть: 1. Марійський гимн „Станьмо згідно" — Мар. злучені хори. 2. Вступне слово — о. Величковський (Редемпторист). 3. *** „Радуйся світе" — Мар. жіночий хор. 4. У. Кравченко: „Се Мати Твоя" — декл. Д. Кашовська. 5. *** „О Пречиста" — Мар. хор дівчат. 6. *** „О Мати Вища" декл. Турнує Орест. 7. В.Барвінський; Прелюд; Шопен — Berceuse — форт. сольо М. Тимківна. II. часть: 8. У. Кравченко: „Як пінія" — збірна декл. дружинниць. 9. *** „Пречиста Діво" — Мар. жіночий хор. 10. У. Кравченко; зі збірки „Карітас" — декл. В. Погрібний. 11. Едвард Льольо: —Symphonie Espagnole Шуберт „Аве Марія" — скр. сольо О. Бойківна. 12. *** „До стіп Твоїх" — міш. Мар. хор. 13. „Молитва дітей". Хор був під проводом проф. Неділького і п-ни Д. Кашовської. Програма була виконана дбайливо, але була трохи за довга. На академії був присутний Пресов. Лятишевський. Громадянство зібралось численно.

Рідношкільна анкета. В четвер 22. д. м. відбулася в салі „Нар. Торгівлі" рідношкільна нарада, що її скликав рідношкільний комітет. Відкрив нараду голова кружка „Р. Ш." ім. М. Шашкевича дир. К. Вісневський і поручав до президії представників передмість та міста. З черги інж. І. Семянчук та м-р Кушнір виголосили реферати, над якими розвинулась довга й річева дискусія. Інж. Семянчук ясно змалював фінансові клопоти, звязані з удержанням шкіл, м-р Кушнір говорив про ідеольогічний напрям „Р. Ш." Оба референти порушили цілу низку пекучих та актуальних справ, їхній матеріяльний стан шкіл „Рідної Школи" та взивали до більших жертв, як досі. „Рідна Шк." мусить у короткому часі зібрати 11.000 зол., бо інакше грозить замкнення шкіл. Не хочемо навіть на хвилинку думати про те, що станиславівське громадянство допустилоб до такого скандалу! 11.000 зол. Станиславів може дати „Р. Школі" за один день! Треба лише, щоб громадянство зрозуміло й відчуло вагу хвилини. І тому ми віримо, що станиславівське громадянство зрозуміє завдяки „Р. Ш." та з нагоди Різдва Христового її щедро обдарує. Бо не можемо весело святкувати тоді, коли не сповнимо обовязку, не можемо весело їсти куті, коли рідношкільне вчительство дістало в грудні платні за... вересень. Річеві й надзвичайно поважні наради закінчились ухваленням низки резолюцій. Текст їх такий: Українські громадяни м. Станиславова, зібрані на рідношкільній нараді 22. XII. 1938, довідавшися про незідрадне матеріяльне положення українських шкіл: 1) накладають на український загал обовязок жертвувати більші суми з нагоди Різдва Христового, суми, які відповідалиб гідности українця і були доказом української моральної сили та зрілости; 2) закликають усіх українців м. Станиславова, які досі не є членами „Р. Ш.", стати негайно її членами; 3) накладають на членів „Р. Ш." обовязок співпрацювати зі старшими кружка „Р. Ш." та на кожному місці, при кожній нагоді приєднувати членів рідношкільній організації. Віримо, що ухвалені одноцушно резолюції станиславівське українське громадянство зреалізує. **В. Л.**

Спорт.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 8:1 (0:0, 4:1, 4:0).

Перший виступ гаківкарів України, який відбувся в неділю 1. п. м. вечором, закінчився несподівано високою програною дружини чорно-червоних. Бо хоч у перемогу над рівномірною у всіх лініях Чорних може й важко було думати, то мабуть ніхто теж не сподівався що чорно-червоні почнуть сезон із такою щедрою пайкою воріт у свою користь.

Наші гаківкарі мають на своє оправдання факт, що недільний метч був не лиш першими змаганнями в сезоні, але і першим справжнім тренінгом (бо гаківкарі України відбули лиш кілька внутрішніх тренінгів), тоді як Чорні мали за собою дві закордонні важкі стрічі та одну стрічу з закордонною дружиною у Львові. Значить, Чорні грали 4 змагання, коли Україна тойно перші. Тому теж на підставі цих змагань годі вже подати повну характеристику наших змагунів. Незле заграли вони першу тертю, фатально другу. Чотири голі стратили гаківкарі чорно-червоних теж у третій тертій, одначе ці ворота не були вже виразом переваги Чорних, як у другій тертій, лиш із тактичних причин, коли майже ціла дружина кідалася у протинаступ, щоб змешшити невдачу й мимоволі збільшувала її. Все таки мусимо признати, що деякі грачі, зокрема перша лінія нападників під кінець розкрутилися на добре й нераз загрожували воротареві Чорних.

Нападаючі ціла дружина України не виказує навіть половини тієї форми, що в минулому році. Зокрема перший напад розчаровував, в якому один Дицьо II у 100% вдоволив. Краще списався як цілість (зокрема в I. терції) другий напад. Дицьо на оборонні як завжди певний. Ліщинський задовільний.

Окрему згадку мусимо присвятити Скрипові. Той, колись знаменитий, може навіть і найкращий воротар Львова, виявив на недільних загальних форму, що його просто компромітувала. У деяких моментах він боронив як за давніх часів, у деяких не знав, що в кружком робити. В кожнім випадку на своє конто він може записати бодай чотири голі.

Одинокі ворота для України здобув із пробою Дицьо II, для Чорних Ступніцький I — 4 (найкращий грач Чорних) Кулічковський 2 та Ясінський II і „Юрковський".

Судіювали: пп. Раніт і Залевський. Видів к. 1000.

ДРОГОБИЧ, **ЛЄХІЯ — ЮНАК 10:0 (4:0, 2:0, 4:0).**

Перший виступ Юнака у зустрічі з львівською дружиною теж випав слабо. Ворота для Лехії здобули: Труш 4. Ковальський 2, Тирч 2 та Соколовський і Чайковський.

КРАКІВ. **КРАКОВІЯ — СОКІЛ 9:0 (3:0, 3:0, 3:0).**

Турнір у Криниці.

У Криниці почався гаківковий турнір, в якому буковинський Телефонклюб переміг тім Криниці 4:2 (1:2, 2:0, 1:0).

КАТОВИЦІ. **ББТЕ (БУДАПЕШТ) — ДОМБ (КАТОВИЦІ) 3:1 (2:1, 1:0, 0:0).**

МИСЛОВИЦІ. **ББТ — 09 МИСЛОВИЦІ 6:1 (4:0, 1:0, 1:0).**

ТУРНІР ЗА ЧАШУ СПЕНГЛЄРА.

ДАВОС. До фіналу дійшли дві дружини: ЕГЦ Давос і ЛТЦ Прага. Суддя виказував уже в перших хвилинах гри трьох змагунів ЕГЦ та двох ЛТЦ за надто гостру гру. Все таки Торіжні здобув перші ворота для ЕГЦ. Колиж згодом суддя виказував ще з лаву Малечка (ЛТЦ) чеська дружина вийшла з ледовиска й не докінчила гри. Тому переможцем проголошено ЕГЦ Давос. У змаганнях за третє місце Гета-Стокгольм перемогла Оксфорд 17:0 (6:0, 5:0, 6:0). Кінцевий вислід табелі такий: 1) ЕГЦ 8 т. 2) ЛТЦ 6 т. 3) Гета 4 т. 4) Ціріхер СЦ 2 т. 5) Оксфорд 0 т. Найслабшою дружиною був Оксфорд, який програвав у рекордовім відношенні пир. 20:0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 3. I. год. 7.30 веч. „Пані президова".

Середа 4. I. год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Четвер 5. I. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Вівторок 3. I. год. 7.30 веч. „Пан Лямберція".

Середа 4. I. виставу нема.

Четвер 5. I. год. 7.30 веч. „Пан Лямберція".

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЗАМБІР:
3. I. **Кирка в Льолео.**
Зі Самбора їде театр до Дрогобича.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗВОРІВ:
3. I. **Хам.**
4. I. Казка старого млина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОКАЛЬ:
4. I. Пісня Бескиду.
5. I. **Мазепа.**
7. I. Гетьман Полуботок.
8. I. Сорочинський ярмарок.

МОСТИ ВЕЛ.:
9. I. Безталанна.
10. I. Пісня Бескиду.
11. I. Сорочинський ярмарок.
12. I. Гетьман Полуботок.

ЖОВКВА:
13. I. Безталанна.
14. I. Пісня Бескиду.
15. I. Сорочинський ярмарок.
16. I. Невольник.
17. I. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:
18. I. Дай серцю волю.
19. I. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. I. год. 8.15 Невольник.
20. I. Наталка Полтавка. Свят. виставу.

Оголошуйтеся в найстарш м укр. щоденнику „ДІЛО"

КІНА.

АПОЛЬО: „Сигнали".
АТЛЯНТИК: „Боротьба за щастя" (Ерроль Флін, Бетті Дейвіс).
БАЛТИК: „Пані Валевська".
ВАНДА: „Жінки над прірвою", „Флєр ч. 13".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Нещасливе серце".
ЕМПІР: „Бравура".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Остання бригада".
МЕТРО: „Гріхи Ніа", „Пратер".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Золотоволоса".
ПАКС: „Королева передмістя", „Алі Баба і 40 розбійників".
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Марко Польо".
РОКСІ: „Професор Вовчур".
СВІТ: „Бастер Кітон як міліонер", На грані життя".
СВЯТОВІД: „Циганські романси".
СТИЛЕВЕ: „Вампіри без крат" і ревія.
ТОН: „Погоня", „Жертви великого міста".
УТІХА: „Буревій" і ревія.
ХИМЕРА: „Три гільтиї" („Люмпані вагабундує".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Свята Земля".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-м Каїв і Син)
„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тиверіяда, Вефлеєм".

ПОЛЬСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 3. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Серед жінок: Карнавал і мода. Пісні, 14.30 Муз. з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Звірі різних частин світа, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Форт., 16.50 „Волямо — острів черпів", 17.05 Віоля да Гамба, форт., 17.30 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: Чому рільні господарства повинні плекати волокнисті рослини, Суспільна хвилина, 18.30 Авд. для робітників, 19.00 Орх., гітара, спів, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Цикльон" говорена повість, 21.15 „Манфред" драм. поема Байрона з музикою Р. Шумана, 22.15 Танк. музика, 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення двокальної програми.

Середа, 4. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Добрийдень найменшим: „На галявині" оповідання та пісненьки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Суї-

тя, концерт орк., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра. 15.00 Як то було на балю у прабабусі: Концерт для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Охорона дітей та молоді перед сухотами, 16.35 Віол., 16.58 Авдиція Сонцу КІО, 17.00 Поїй на Балтику тому 20 літ. 17.45 Солісти: скрипка, баритон, 18.00 Бижучі вістки з міста та провінції, 18.05 „Зломаний меч" авд. для дітей, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Мандрівка до міста та розвитку села, 19.00 „Побут у невідоме" у вик. орх., пісеньки, форт., саксофон, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена: Мазурки. форт., 21.45 „Цицьон" говорена повість, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, у перерві о год. 22.40 Знання та книжка, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення львівської програми.

Четвер, 5. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Полудняна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 17.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Приятеля Мовглія Жабки. гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та фани: „Не маю на нїщо часу", 15.30 Музика, орх., обой, скрипка, 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фейлетон, 16.35 Вокальні дуети: сопран, мецосопран, 16.55 Трїя царі зразком моди, фейлетон, 17.10-Із теки львівських композиторів: Анг. Брами і Род. А. Брами, скрипка, форт., 17.45 Шлягом Баторія і Тізенгавза, 18.00 Бижучі вістки з міста та провінції, 18.05 Дяк села: Навоки, продуктовані у рільничому господарстві, вик. інж. Мик. Задїрний. Комунікат Рільн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 Життєпис інструменту: Органи та перкусія, 19.00 Роор. концерт: спів, концерт: спів, скрипка, сальон. орк., дуна, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, сигнали комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Відчит, 21.10 Музика з пл., 21.30 Театр Уяви: „Славний Годїсар" оповідання Бальзака, 22.02 Спортові вістки, 22.07 Форт. рециталь Ад. Бросіні, 22.25 Театр, огляд, 22.35 Літературний вечір. 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 3. січня 1939.

БЕРЛІН 17.30 Португальська мелодія, 18.00, 19.45 Веселі мельодії, Вечірній гомін, 20.10, 21.00, 22.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 22.15 Нар. музика, БЕРОМІНстер 20.45 Два фортепіяни, 22.10 Вагнерові творн, БУДАПЕШТ 12.10 Орх., 13.30 Циг. музика, 18.35 Форт., 19.25, 20.00 Нар. пісні, 21.10 Війська. орх., 22.00 Квартет а-дур Доглапія на смички, БРЮСЕЛЯ ФР., 21.00, 22.00 „Заблукана вівця" оп. Мільода, ВІДЕНЬ 18.15 Пісні Р. Штрауса, тенор, 18.45 Болгарське оповідання, 20.55, 21.00 Концерт професорів муз. академії, 22.35 Легка і танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дїточі пісні, 18.20 Пісні, 18.45 Два форт., 19.15 Муз. при ваграні, 21.10, (після комунікату) Симф. концерт, дир. Гідемаро Конов. 22.30 Форт. творн Грїга, ЛЛЬ 21.00 Пісні й арії. МІЛЯНО 17.15 Танц. муз., 20.30 Орх., 21.00, 22.00, 23.00 „Дон Карлос" оп. Верділ. ПРАГА 15.15 Серенада Чайковського на смички, 21.00 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка муз., 19.15 Форт., 21.15, 22.00 Камер. музика, РИМ 17.15 Орг. музика.

Середа, 4. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Тріо ес-дур Брамса, 18.00, 19.00 Веселі мельодії, 20.45, 21.00 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Вок. концерт. БУДАПЕШТ 17.00 Орх., 18.55 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера. ВІДЕНЬ 12.00 Орх., 16.00 „Кава повїденська" вес. програма, 18.20 Вес. альпійський вечір, 19.35, 20.00, 21.00 Симф. концерт, ДАЙШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дрочі пісні, 20.10 Нова нїм. музика на дучі інстр., 22.30 Квартет на флет і см. Моцарта. ЛЮБЛЯНА 22.15 Шлайф. нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.15, 22.00 Квартет ПРАГА 15.15 Орх., сол., 18.20 Сальон. квартет, 21.30 Квартет ес-дур Шуберта. РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., 22.00, 23.00 Розр. доворічна програма, РАДІО РОМАНІЯ 21.15 Твори Чайковського, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Люзаткчка" оп. Белїнія, СТОКГОЛЬМ 17.05 Нар. мельодії.

Четвер, 5. січня 1939.

БЕРЛІН 17.10 Англ., шотл., ірланд., амер. нар. пісні, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10, 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 20.00 Спів, 21.30 Нар. пісні, БЕРОМІНСТЕР 19.55, 20.00, 21.00, 22.00 „Міньон" оп. Томаса, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Форт., 18.35 Циг. музика, 19.25 Віол., 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Єлисавета" оп. Гуєки, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 12.00, 16.00, 17.10 Концерт, 18.15 Веселі нар. мельодії, 19.50 Комунікати, 20.10, 21.00 Весела прогулька по Відні, ГАМБУРГ 10.00 Нар пісні, 15.25 Фільм. і оп. мельодії, ДАНЦІГ 10.30 Для дітей, 19.20, 20.00 Веселі мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Спів, форт., ЛЯТТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Пісні, 18.20 Скрипка, ЛЮКСЕМБУРГ 22.40, 23.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Ль філїя дель ре" оп. Люальдія, ПРАГА 15.15 Оп. музика, 19.25 Нар. пісні, 20.05 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 19.00 Церк. музика, РИМ 17.15 Італ.-брат. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 17.05 20.30 Легка музика, 18.00 Музика Кальмєна та Лєгара, 21.30 „Аїда" оп. Верділ, Ш. діє

Радіокутик.

ПНЕВМАТИЧНІ ОПОНИ

У грудні 1888 р. винайшов та опатентував один ветеринар пневматичні опони для колесної комунікації. Його винахід мав величезне значіння для розвитку скорости наколесної їзди. 19-го п. м. вислало англійське радіо у загальному правній програмі авдицію присвячену цьому винаходові. В цій авдиції взяли участь: донька винахідника, перша людина, яка їздила пневматичних опон та капітан, мистець у скорій їзді автом.

РАДІОВА ЦЕНЗУРА.

Перед мікрофоном одного з американських радіофонічних товариств у Ню Йорку, виголошував уже від довшого часу, свої пізаві гутірки на релігійні теми, загально відомий американський священник, який здобув собі славу „радіового священника". Недавно заключено його, щоб він віддавав до превентивної цензури всї рукописи своїх гутірок, щонайменше на 24 години перед їх виголошенням. На це „радіовий священник" не дав згоди та відмовився виконати це домагання і тоді голова цього радіофонічного тов. не дозволив йому більше промовляти перед мікрофонами тов-а. „Радіовий священник" демаскував у радіо діяльність жидів та комуністів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів. дня 3 січня 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол
молоко 17—18 сот.
1 кг. шпк 1·5—1·90 зол

Тенденція на масло зницкова, на м[illegible] слаба, на яйця вдержана.

КУПНО — ПРОДАЖ

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2. 2869 11-0

Найкращі глинянські КИЛИМИ власного виробу
поручає фабричний склад
Ст. ҐАЛАНА ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20 (ріг Костюшка)
Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. — Приймаємо облігації Народ. Позички і інші вартісні папери. СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ ФІРМИ: півгобелєнові, портієри, капи на ліжка і столи. 9—10
2935

ГАРНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ найдешевше
Кольонські води, перфуми, розпилячі, лудернички і французька біжутерія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

ЯКЩО ГУМОВИЙ ПОЯС „ЛЯСТЕКС", ТО ТІЛЬКИ У ВІДОМІМ САЛЬОНІ КОРСЕТІВ ПІЗЕНА, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4. На час інвентарної продажі 10% опусту. 3041 3-3

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ на Ялинку зі золота, срібла, годинники, будильники поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж прецизійна направа годинників і біжутерій. 3020 5-12

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 6-11

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла 2964 7-12

ДЕТЕКТОРОВИЙ ГОЛОСНИК 3.50, жарівки 5—25 св. 70 сот., кухонні лямпи 2.20, освітлення на ялинку. Централа жарівок, Львів, Ринок 21. 2961 3-5

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку з магазину Й. ШТРАССЕР (передше Кравс) Галицька 15 (подвірря). 3050 6-10

НІ СНІГ НІ МОРОЗ не повинен стримати нікого від забезпечення готівки в купні реальности у Львові, яких великий вибір на всяку ціну переглянути можна в українськім бюрі „ТРАНСАКЦІЯ при вул. Длугоша ч. 1 ріг Миколая. 3077 2-3

НА ЯЛИНКУ люксусові касетки, пудернички, розпилячі, всяка косметика, пінн фабричні, складниця „Diveer Paris" Ягайлонська 9. 250 грамів води кольонської 1 зол., 100 грамів, 50 сот. за звротом цього відтинка. 3103 5-5

КОЦИ бельські, білостоцькі, англійські пледи, Вани, пл. Марійська 6. 3087 5-6

НАУКА

БЮРОВЕ ПРИГОТУВАННЯ. ЧУЖІ МОВИ — нові курси від січня. Ecole Française Батурого 34. I. 10/22 1-1

РІЖНІ

„УБРАНЬОЗМЯН" заміняє стару мужеську гардеробу на бельські матеріяли на убрання. Телефон 270-25. 3081 2-3

Оповістка.

Жертви зложені в Адміністрації: для українських безробітних зол. 10 м-р Роман Шопа, Бидгощ; на український шпиталь зол. 20 д-р Роман Патрило, Краків; на інвалідів зол. 20 м-р Гривняк Володз. Катовиці.

Замість повідомлення про наше вінчання, що відбулося дня 18. грудня м. р. у парохіяльній церкві в Варшаві, складаємо 20 зол. для „Рідної Школи". Анна з Захарчуків і інж. Мирослав Зафійовські.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочевополових органів
Львів, ул. Руська ч. 16, I. п.
орд. від 3—6. — Тел. 108-85.

ОГОЛОШЕННЯ

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медведиків і ін. по знижених цінах до 25%. 2 1-11

ВИНЯРНЯ
Емануеля Штерншуса
Тернопіль, вул. Фарна
Поручає на свята воїлякі вироби горівок і вин та краєвих і заграничних по цінах найдешевших.
Обслуга чемна 3074 1-3

НА СВЯТА найліпше смакує мустарда
МІКА
Львів, Городецька 121.
3043 Тел. 295-50. 3-5

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає мо за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe 1 gr. 5 sot.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Прикраси на ялинку
поручає
ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1 (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.
5—10 3047

Найбільший вибір грамофонів, кращих і заграничних плит, гармоній, музичних інструментів. Ровери і приладдя до роверів знаної марки Герос, Легута, Рибовський та інші поручає
Леопольд Гуттерер
Львів, Сикстуська 19. тел. 107-83.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенові шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вонцях . . . . . зол. 1.50
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . . . . зол. 3.50

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання вторінка 1/1 . . . . . зол. 450.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання вторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 3 (75.094). Львів, середа 4. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

З початком березня відбудуться вибори до сойму Карпатської України.

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що вибори до краєвого сойму відбудуться в початках березня ц. р. Одиноку українську виборчу листу виставить Українська Національна Рада, що йде до виборів з гаслом: „Карпатська Україна для українців".

ПАТ ПОІНФОРМОВАНИЙ...

ПАТ приносить ось-яку вістку з „Унгвару": „Наспіли тут вістки, що уряд о. Волошина задумував у найближчому часі розписати вибори до карпатоукраїнського сойму; вислід цих виборів мав бути плебісцитом за втримання Карпатської України в теперішніх рямах. Хоч влада перевела поважну підготову й урухомила агітаційний апарат, вибори відкликано. Причиною є буцімто некорисний вислід аналізи настроїв широких верств „карпаторуського" населення, що неприхильно ставиться до режіму Волошина, а яке „з радістю висловило готовість ставати до виборчих урн"."

Не знати, кому вірити: Карпатоукраїнській Пресовій Службі, чи ПАТ-ові. Як відомо, цей останній знаменито поінформований про події в Карпатській Україні, так, що карпатоукраїнський уряд мабуть щойно з цього неоціненого джерела довідується про повстання, голод і т. п. нещастя у своєму краю.

—o—

Гідна відповідь великої нації.

Львів, 3. січня 1939.

Вчора помістили ми короткий комунікат Головної Управи Рідної Школи про те, що адміністраційна влада не дозволила на прилюдну збірку від 6. до 22. січня ц. р. на потреби Рідної Школи.

У наших специфічних обставинах ця подія набірає особливо великого значіння, якщо зважити, чим для недержавної нації є приватне шкільництво й національне виховання та зокрема чим у нашій незавидній дійсности є для українського народу його Рідна Школа з усіми її школами ріжного типу й курсами та всілякими виховними станицями. Ширину тієї всесторонньої творчої рідношкільної праці показує нам найновіший річний звіт Товариства „Рідна Школа", що обіймає в журналі „Рідна Школа" (ч. 24 з 20. XII. 1938. р.) 60 сторінок битого друку великого формату на сам образ тієї діяльности. При найбільшій ощадности у річевих видатках і при мінімальній винагороді рідношкільних учителів та працівників усеж таки загальні рідношкільні видатки переступають цифру 1 і пів міліона зол. Цю поважну суму складає самий український нарід, бож ніяких субвенцій ані підмог нізвідки не було й нема.

Найважнішим джерелом доходу для Р. Ш. завсіди була традиційна прилюдна збірка на „коляду" Рідній Школі. Вона давала тій всенаціональній установі змогу вивязатися з найпильніших річницевих зобовязань і продовжувати рідношкільну працю. Факт, що адміністраційна влада не дозволила цього року на традиційну збірку з нагоди Різдва Христового, може мати фатальні наслідки для Рідної Школи, може викликати велику матеріяльну кризу з усіми її наслідками і причинитися до заломання найважнішого нашого виховного фронту.

Одначе нема такого закону ані розпорядку, що забороняв би кожному членові української нації, кожному українському підприємству, кожній українській кооперативі чи іншій установі вступити в члени Рідної Школи та прислати індивідуально грошеву жертву на рідношкільні потреби. І ми певні того, що ввесь наш зорганізований український світ та всі фізичні члени української нації скористають з того права і в законній та статутовій формі дадуть Рідній Школі необхідні матеріяльні засоби, щоб вона могла перетривати сучасне лихоліття.

І ще одно. В часі Різдва Христового і Йордану в кожній українській громаді, в кожній українській хаті залунають милозвучні українські коляди та щедрівки. Підуть з традиційною колядою і щедрівкою та з вертепом церковні брацтва і сестринства, підуть господарі, молодь і діти, так як це колядували і щедрували від непамятних часів. А святочна громада обдарує колядників усім, „чим хата багата"...

Звертаємо увагу, щоб гуртки колядників не брали зі собою лист Рідної Школи і взагалі не переводили ніяких записок, бо адміністраційна влада може це вважати за недозволену прилюдну збірку, може від колядників відобрати заколядовані дари та ще й покарати їх тривною, а то й арештом.

Але з другої сторони всі колядники повинні зрозуміти теперішнє наше важке положення і заколядованих грошей не пускати на алькоголь, на солодощі чи які інші непродук-

Конскрипційне ошуканство словацького уряду

З МЕТОЮ ЗАМАСКУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ХАРАКТЕР СХІДНОГО ЗАКАРПАТТЯ.

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що минулої суботи, 31. грудня м. р. рано у цілій Словаччині переведено перепис населення.

Цього препису не заповіджено і не підготовано. Його перевели державні й комунальні урядовці не питаючись зацікавлених осіб індивідуально і записуючи дані про поодиноких громадян за інформаціями посторонніх осіб.

Таким оригінальним переписом Словаччина бажає мабуть забезпечити себе перед поладнанням справедливих українських домагань: перевести справедливе розмежування з Карпатською Україною, відступаючи їй українську територію, що є в межах Словаччини.

З такими інтенціями українці ніколи не погодяться і найбільш рішуче протестують проти такого переведення перепису населення на українській етнографічній терторії т. зв. Східної Словаччини. Українці домагалися й домагаються, щоб Словаччина віддала Карпатській Україні 7 повітів, з Пряшевом, які неправно опинилися в межах Словаччини. Від цього домагання не відступлять українці ніколи.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР КАРМАЗІН ПРОТЕСТУЄ.

Як подає німецька преса, держ. секретар для німецьких справ при словацькому уряді інж. Кармазін вислав премієрові о. Тісові письмний протест проти суботнього перепису населення. Цей перепис не обовязує німецької меншини і вона згори протестує проти того, щоб вихісновувати висліди цього перепису у постановах супроти неї.

„ПЕРЕПИС ПО СЛОВАЦЬКИ".

„Нае Фрае Прессе" ось як описує цей своєрідний перепис:

„Не видано, як це звичайно практикується, ніяких переписних формулярів. Не забезпечено ніяких гарантій німецькій, мадярській і українській (Східна Словаччина) меншині, що перепис буде переведений безсторонньо. У Братиславі появилися в суботу ранком оповістки, що повідомляли про перепис; одночасно зявилися в суботу в 7-ій годині ранку в домах словацькі державні й міські урядовці з членами „Глінкової Гарди" ,що по прізвищах ,датах народження, релігії й національній приналежності збирали дані про мешканців від власників домів; при цьому не вписували того ,що їм подавали. Нічого не сконтрольовано і полишено все добрій волі урядовців, що вписували при устійненні національности.

Хоч німецька національна група виявила при виборах повне довіря словацькій владі — цей перепис переведено понад її голови, таксамо, як і понад голови мадярської й української національних груп".

Також інші німецькі часописи висловлюють обурення.

Британський уряд виповість британсько-совітський торговельний договір?

„Сандей Діспеч" твердить, що Англія виповість небавом до 6-ох місяців торговельний договір зі СССР, бо СССР тримається того договору лише формально. Формально англо-совітський торговельний буджет є зрівноважений, але практично більшу частину брит. експорту до СССР становить реекспорт (8,500.000 фунтів), а лише малу частину товари британської продукції (4,500.000 фунтів). Зате СССР експортує до Англії товари вартости 13.000.000 фунтів.

—o—

Орґанізація португальської дипльоматії.

Португальський уряд видав декрет, яким зреорганізував міністерство закордонних справ та дипльоматичні представництва. Від тепер Португалія матиме 3 амбасади: в Льондоні, Ріо де Жанейро та в Мадриді, 6 посольств І. кляси: в Берліні, Брюсселі, Парижі, Вашингтоні, при Квіриналі та при Ватикані, 11 посольств 2. кляси: в Берні, Букарешті, Будапешті, Буенос Айрес, Гаазі, Осло, Пекіні, Преторії, Сантяго, Токіо та у Варшаві

тивні, а то й шкідливі цілі. Бо кожний непотрібно викинений гріш — це страта в нашому національному білянсі, а хто це робить, той грішить супроти своєї нації. Це повинні зрозуміти всі, що їм лежить на серці добро нації. А як найкраще повернути закладований гріш — це кожному скаже його національна совість і національний обовязок. Це повинні мати на увазі також усі ті, що влаштовують просфори, аматорські вистави, концерти, товариські сходини та інші імпрези.

Пригадуємо, що в 1930. р. адміністраційна влада також відмовила була Рідній Школі дозволу на прилюдну збірку в часі Різдва Христового. Одначе українське громадянство поодиноко і всі українські установи та підприємства, всі товариства й орґанізації самочинно прислали Рідній Школі в тому часі стільки дарів, що Рідна Школа дістала тоді вдвоє стільки, що до того часу давали прилюдні збірки.

Не маємо найменшого сумніву, що й цього року українське громадянство виконає свій святий обовязок супроти Рідної Школи. Дотеперішне число членів (105.000) збільшиться певно бодай удвоє і збільшиться також жертвенність при всякій нагоді, особливож з нагоди Різдва Христового, на рідношкільні цілі — під гаслом: Нарід собі і для свого ясного майбутнього!

Це буде гідна відповідь Великої Нації!

КАПЕЛЮХИ
СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ
мужеські від 6.50 до 34.—
жіночі і мужеські
поручає Е. ДУМИН львів, коперника 4.

Рік 1939 принесе розвязку

ІТАЛІЙСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЯЛЬНИХ ПРОБЛЄМ.

Не було в останніх місяцях мабуть ніодного політичного часопису, в якійбудь европейській мові, крім німецької, що не приніс би в такій чи іншій формі повідомлення про „плян" Німеччини вже на весну рушити походом на Наддніпрянську Україну. Ніхто того пляну не бачив, німецька преса переказує чужі повідомлення на тему весняної німецької баталії здебільша у знаках наведення і без якихнебудь коментарів, офіціяльна німецька політика як своє чергове, ударне завдання ставить справи кольоніяльних ревіндикацій в Африці, одначе те все не всилі спинити поширення чуток і версій про німецький „плян" у справі України.

Зовсім природно, що ці чутки мусять ставити для широкої громадянської — зокрема української — опінії просто непорушними істинами, коли навіть деякі відповідальні органи французької преси трактують їх зовсім поважно у звязку з французькими протиіталійськими комбінаціями, а нпр. львівський „Век Нови" з 3. січня у вступній статті добалакується до твердження, що „німці через Закарпатську Русь мобілізують українську справу найімовірніше тому, бо мають себе, що це найкращий спосіб втягнути Польщу до спільної гри на терені Східної Европи".

Як уже сказано, дивним дивом німецька преса немов глуха на ввесь той клекіт про „весняний похід на Україну". Таксамо ніодин з визначніших німецьких політиків навіть не натякає на таку можливість, хоч нагод до того було вже чимало, хоч би у звязку з придирками російської еміґрації до особи канцлера Гітлера. Навіть у партійно-політичних публікаціях уряду Розенберґа, чи в т. зв. партійних „Шульонґсбріфах", де є завсіди доволі цікавого матеріялу, не передбачують можливости [illegible]лізації всеукраїнської проблеми Німеччиною в цьому моменті.

Тому треба брати як правду заяву італійського журналіста Гайди про те, що черговим і для Німеччини найбільш актуальним тепер питанням є справа кольоніяльних ревіндикацій в Африці та що найбільше запускаються у комбінації про східно-европейські німецькі пляни ті, що бояться за свої заморські кольонії...

Саме в новорічному числі берлінського „Фелькішер Беобахтер" поміщена стаття Гайди головного редактора півофіціяльного італійського часопису „Джіорнале д'Італія". Обговоривши політичні події в минулому році, зокрема зміщення оси Берін-Рим від хвилини побуту Гітлєра в Римі, через проби союзної вірности в австрійській та судетській справі і пригадуючи світові, що саме при повній підтримці Італії прийшло до **„справедливої розвязки національної проблєми в Чехословаччині по думці Німеччини"**, Ґайда заявляє, що **тепер відкривається новий період італійсько-німецької співпраці. Ця співпраця торкається кольоніяльних проблєм, що є тепер для обох держав найактуальніші.** Італія, здійснюючи політику національної справедливости, започатковану в Мінхені, видвигнула свої кольоніяльні претенсії до Франції. Ці претенсії такі поважні та широкі, що вони охоплюють собою цілу систему французько-італійських взаємин. Відповідником цих італійських кольоніяльних вимог є німецькі кольоніяльні ревіндикаційні претенсії, що їх Італія віддавна й цілковито признає як слушні.

Ці італійські та німецькі проблєми — міркує Ґайда — не є одного ґатунку, одначе оба уряди признають і підтримують їх в однаковій мірі як свої власні. Вони відповідають засадам міжнародньої справедливости і також динаміці історії. „Отже — заявляє Ґайда — **рік 1939 принесе солідарну розвязку цих (кольоніяльних) проблєм, не зважаючи на оборонців версайського духа".**

Ґайда — довірена особа італійського уряду; його погляди та заяви в цілости покриваються з кожночасною напрямною італійської офіціяльної політики. Орган, в якому Ґайда містить статтю з заявою, що 1939 р. мусить принести розвязку кольоніяльних вимог обох союзників оси, „Фелькішер Беобахтер" — це офіціоз німецького уряду. Коли „Фелькішер Беобахтер" на першому місці й без найменшої примітки приносить міркування Гайди, які є засадничого характеру й заторкують справи обох держав, то значить, що він з ними вповні годиться і **гайдівську тезу про примат справ кольоніяльної проблєми в черзі актуальних справ німецької політики бере як факт, який не підлягає ніякому сумніву.**

З уваги на це українське громадянство, яке так невтомно ловить кожну вістку своєї та польської преси про німецькі весняні „воєнні примари", не повинно дати себе заколисувати до бездіяльности та якогось вичікування на якесь „чудо", коли про таке чудо навіть самі чародії ще не думають.

І. П.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

Д. ОСКОЛ

Приятель.

Так було вже кілька літ: як тільки місто починало дошкулювати липневими випарами, Керничний дочіпав до ровера вудку та їхав у долину Черемошу. І ніхто його не міг переконати, що існує десь на світі краща закутина, як долина Черемошу. Навіть його приятель Мирон даремно пробував намовити Керничного, щоб виїхав туди цього року. Читаючи Миронове письмо, Керничний на згадку долини Пруту попав у задуму і блукав очима десь далеко, мов би відгребував давні спомини. А до Мирона відписав:

„Тобі мабуть відомо, що в долині Пруту тому пять літ я загубив спокій... І лікуючи сьогодні цю недугу, я не можу виїхати в ті місця, де ця незгоєна ще рана моглаб відновитися. Бо якби я там зявився, кожний вершок, кожне дерево, кожний камінь будуть кликати мені назустріч: Ірина... Я певний, що ціла долина Пруту повна цього таємного імення, що досі ще володіє мною, хоч від того часу ділить мене вже кілька літ... Тож нехай це чарівне імя спить у долині Пруту, як ті оспівані гуцулами Довбушеві скарби. Біда тому, хто їх діткнеться... Отже їду і цього року ловити пструги в Черемоші."

І дійсно Керничний спакував наплечник забрав вудку і поїхав.

Чи можна було вибрати краще місце для людини, що шукає спокою? Самотня гуцульська колиба, у долині Черемош, осторонь маєстатичний шпиль Говерлі, через гору славний Буркут, довкруги ліси, що їм кінця не було. І Керничний почувався тут прегарно, вдоволений, що він далеко від людського гамору.

Та одного з найближчих ранків як ще Керничний лежав у ліжку, недалеко колиби почув людський гамір. Він одягнувся швидко в піжаму і вийшов на ґанок. Гамір дужчав і наближався, а за хвилину Керничний побачив ціле товариство, що йшло просто до колиби.

— Ось тут він, тут, той чорнокнижник, що втікає від людей! — кричав весело Мирон, бігучи до нього. Керничний безрадно опустив руки. Його відкрили! Не було сумніву, що це Миронова робота. Ох, той Мирон, він завжди любив напакостити!

— Ну нарешті ворог відкритий і нам не втече! Та що це ти з такою кваснею міною нас витаєш?! Може привітаєшся зі мною, ми-ж уже чотири роки не бачились!

Мирон стиснув Керничному руку з такою щирістю, що той аж скривився.

— Ну привітайся і познайомся тепер з нашим симпатичним товариством! Ви панство не судіть його гостро, він трохи чудак і відлюдок, але це через жінки... Був хлопчище, як золото, а поїхав колись до Ворохти і дивіться, що з нього сталося. Жалюгідний образ! Ось, що ті жінки з нашим братом виробляють!..

— Ну вам, мужчинам, теж нічого не бракує! — боронила жінок Марта.

— Панна Марта — рекомендував Мирон — завзята спортсменка, мусиш це знати. Її спеціяльність біги з перешкодами, очевидно за хлопцями... Стережися! А тут маємо ще нашого вельмишановного професора Рибченка, завзятого туриста і риболова, що також ніколи не розстається з вудкою.

— Ду-дуже при-ємно — загикуючись притягався професор з Керничним. Худощавий і осмалений він виглядав мов Ґанді. І хоч уже старший, був великим приятелем молоді і сам ще почувався юнаком.

— А знаєте, пане професоре, відколи Керничний зробився завзятим вудкарем? Він давніше теж закидав вудку, але... на дівчатка, та як побачив, що це не йде, тоді почав закидати на риби...

— То не знати, чи й наш дорогий професор через те саме не став риболовом, — кинув редактор гумористичного журналу „Будяк" Сухий.

— А то наш зїдливий редактор Сухий — представляв Мирон — з „Будяка", він хоч називається Сухий, але у воді бувае мокрий. І так далі, маємо тут людей ріжних професій: студентів, артистів, кооператорів, безробітних, а всі хлопці, як огірки! Жіноча половина очевидно не потребує реклями. Слухай, але чи ти знаєш, чого ми до тебе прийшли? Хочемо тебе забрати добровільно, а як не підеш так, то силою з нами до Ворохти.

Керничний ще мовчав, але його лице вже випогіднилося, і на ньому слідне було оживлення. А Мирон спокушував його далі:

— Знаеш, там є зїзд кооператорів. В учительській оселі багато учительок. В суботу має відбутися в „Аріднику" великий дансінґ. Крім того до Ворохти приїздить наш матуральний річник і в неділю має відбутися підготовча нарада у справі нашого матурального зїзду, який приготовляемо цього року на серпень. Ну, що-ж ти на те?

— Ходіть з нами пане Керничний! — загуло товариство. Керничний уперше усміхнувся, знизав плечима і сказав: „Нек Геркулес контра плюрес!"

. . . . . .

(Докінчення буде).

На смерть одного часопису.

Прага, 31. грудня 1938 р.

Усі звістки, які нині доходять до чужини з поділеної Чехо-Словаччини, віють у більшій чи меншій мірі сумом. Запопадливо косить смерть, косять людські руки. У всіх галузях державного та суспільного життя переводять „чистку", при чому разом із винними гинуть і невинні. Жертвою цієї руїни та чистки впали і ще впадуть численні часописи у чеській, німецькій та інших мовах. Бо дотеперішня „велика" Чехословаччина була країною, де дуже багато читали і де дуже багато друкували ріжних часописів для внутрішньої потреби і для пропаганди на чужині. Одним із таких часописів, призначених переважно для закордону, був щоденник „Прагер Прессе", заснований перед 18 роками та нині назавжди припинений.

Коли саме цьому часописові присвячуємо особливий некрольог, то маємо на це поважні причини. За 18 літ свого істнування цей часопис присвятив українській справі, особливо українській культурі, стільки уваги та місця, як ніодин чужий часопис у цілому світі. Сталось це не під впливом якоїсь наперед наміченої програми, а більше завдяки щасливому збігові обставин — але це не зменшує заслуги часопису та його керманичів. І коли культурний світ нині розглядає українську справу з більшим запасом інформацій і відомостей, ніж перед 18 роками, то це треба поставити на карб і роботи „Прагер Прессе", яка день удень і з року в рік невтомно та невпинно освітлювала українське життя, як уміла та на скільки це могла робити.

Осередком цієї праці була культурна рубрика часопису. Спочатку український матеріял появлявся в цій рубриці спорадично — інколи переклад, інколи якась замітка, — та відколи шефом цієї рубрики став редактор Антін Станислав Маґр, Україна заняла рівноправне місце поруч з іншими славянськими народами. Український матеріял у перших роках подавали сам Маґр, покійний Володимир Кушнір, пані Фльора Бек, Зенон Кузеля, часом Володимир Залозецький, принагідно також пані Софія Дністрянська. І в міру того, як культурна рубрика розвивалась, росла й набувала значіння, виникла потреба в особливім референті, який би український матеріял систематично збирав і подавав. Так утворився при „Прагер Прессе" той український реферат, який за останніх 15 літ освідомлював світ — а „Прагер Прессе" була знана в цілому світі — про найвидатніші, часом і про дрібні події та явища українського життя, переважно культурного. Ці звістки передруковували інші часописи, не тільки чехословацькі, але й закордонні, в першій мірі польські, сербські, хорватські, болгарські, часом також німецькі, французькі та англійські. Навіть українська преса часто брала звістки про українське життя з „Прагер Прессе", і нераз доводилось чути від визначних українських культурних діячів, що вони найкраще та найшвидше довідуються про події українського культурного життя з „Прагер Прессе".

Хто хоч трохи знає внутрішні обставини редакційної роботи у великому европейському часописі, той зрозуміє, що завданням українського референта було не тільки робити позитивну працю, але й запобігати тому, щоб не робили там праці негативної. До такого часопису, як „Прагер Прессе", йшло багато людей — ріжних людей, добрих і лихих, прихильних і ворожих. Дуже багатьох людей злостило до люті, що „Пр. Пр." подає про Україну самі прихильні відомости, саме позитивне. Злостились деякі чехи-крамаржівці, ще більше злостились москалі, що „Пр. Пр." своїм „потуранням" українському рухові підсилює „сепаратизм", руйнує „єдину-неділиму". При кожній нагоді ці людці вшановували редакцію своїми писаннями, в яких „доказували", що ніякої України... тощо. Часом навіть мобілізувались „вищі чинники", бож часопис був півурядовий, отже на нього можна було натиснути згори, через міністерство чи через впливові одиниці. Але інтервенції лишались без наслідку, протиукраїнські рукописи верталися до авторів або летіли до коша, і за 18 років свого істнування часопис ані разу не схибив зі своєї раз назавжди визначеної лінії щодо української справи.

Єдиний гріх на своїм сумлінні має часопис у справі номенклятури тої „землі без назви" або „землі з багатьома назвами", що і тепер ще не має твердо встановленої офіціяльної назви. Ми звемо її: Карпатська Україна, але урядовою назвою ще й нині є Подкарпатска Русь (!). Коли „Пр. Пр." перекладала урядову назву по німецьки „Карпаторуслянд", то вона інакше не могла, не сміла робити, бо чейже вона була офіціозом і мусіла оглядатись на задні колеса. Полишаючи на боці цей, не такий уже великий гріх, часопис у всім іншім так сумлінно, що називається не за страх, а за совість, служив українській справі, що його смерть не може не викликати в нас почуття щирого жалю.

Тут не місце розводитись над тим, чому часопис загинув і чи заслужив він на таку долю. Звичайно кара буває не без вини, так, що й тут певно знайдуться моменти, які дозволять обґрунтувати суворий присуд смерти. Але нам байдуже, чим „Пр. Пр." провинилася, для нас далеко важніше, чим вона нам прислужилася. Під цим оглядом її заслуги не мають нічого рівного в історії чужинної преси, і коли може доживемо до того часу, коли матимемо денебудь великий музей визволення України, то 18 річників „Прагер Прессе" напевно займуть у ньому не останнє місце.

м. г.

Від Редакції: Уважаємо за свій обовязок зазначити, що цю велику та відповідальну працю інформатора про наш культурний рух виконував саме автор цієї статті п. **Микола Гехтер,** що зі скромности промовчав своє прізвище. Він находив іще нерідко час ділитися своїми інформаціями безкорисно на сторінках нашого часопису, за що ми йому складаємо щиру та глибоку подяку.

—o—

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

З польської преси.

Проблема незалежної України.

Не можемо нарікати, що про нас тепер мало пишуть. Коли вже й не слідкувати за закордонною пресою, що переповнена статтями і замітками про українську проблему та українські справи, звертає на себе увагу факт, що польське преса особливо заметушилася довкола справи незалежности України. Статтю на цю тему п. н. „Проблема незалежної України" вмістив В. Вельгорський в **„Курієрі Віленьскім"** з 1-го січня ц. р.

„Українська проблема — читаємо там — мала завжди і має першорядне значіння для майбутности Річпосполитої. В останньому часі намагається поставити її на денному порядку европейських справ німецький Райх ідучи з великим розмахом у тому напрямі, щоб використати з людської психольогії фасинаційне враження своїх останніх перемог".

Ця, тобто українська, справа — каже автор — має для Польщі не тільки особливу вагу, але й поважні небезпеки.

„Причиною до особливої тривоги, по-перше, є факт, що це саме Німеччина виступила з ініціятивою. Бо її мета, звязана з заторкнутою темою, найбільш суперечна з необхідними великодержавними потребами Польщі. По-друге привід до поважного остраху дає внутрішня еволюція самого українства та її теперішній стан.

„Етнічна особовість українців проходить тепер фазу формування дуже неоднаково зазавансовану. Згаданий процес проходить в межах кількох сусідніх держав в дуже ріжноманітних політичних, культурних і навіть фізіографічних умовинах. У висліді тих обставин індивідуальність українського народу ріжногранна, дуже далека від менту синтези. Розпадистість тієї національної ґрупи не меншає в останньому часі; може бути, що навіть змагається, завдяки основним ріжницям, що виховують український етнічний матеріял з одного боку над Дніпром і з другого — в державах, що лежать на захід від совітської границі".

На перешкоді тому, щоб ставити — каже автор — широко задумані і радикальні концепції в українській справі, стоїть саме той неодноцілий розвиток окремих частин українського народу. Отой неодноцілий розвиток автор представляє на свій особливий лад. Він каже, що на Наддніпрянщині большевики винищили всю українську інтеліґенцію, а інтеліґенція тієї частини України плекається головно на еміґрації, в Німеччині та Чехії. Ця інтеліґенція — на думку автора — затратила вичуття краю і незалежність думки. Українська інтеліґенція на Волині у Польщі, хоч духово стоїть найближче до народу і має найкраще вичуття цілої української проблеми, творить тільки невеличку горстку, що не може обслужити навіть льокальних потреб своїх земляків.

„Картина українства на Червоній Руси з черги дуже далека від його наддніпрянської відміни. Після 1772-го року йшло воно власним шляхом у межах Австрії під впливом первнів західної цивілізації, виявленої в житті габсбурської монархії та католицької Церкви.

„Українці з б. Галичини мають інтеліґенцію й півінтеліґенцію навіть надто численну у відношенні до поємности місцевого ринку; бо фахово-суспільне зріжничкування українського громадянства там дуже слабе. Ця інтеліґенція говорить, правда, мовою, що наближена до діялекту Великої України, але — в цьому ввесь трагізм — має небагато сказати своїм братам, яких від кількох сот літ формували психічно царська Росія та її православія. Галицький українець стоїть психічно значно дальше від свого земляка з Києва чи Полтави, ніж напр. тип поляка з Познаня від мешканця Виленщини.

„Австрія виплекала специфічну расу українства, яка в теперішньому моменті культурної історії того народу зовсім не надається до того, щоб перебрати провід життя східної вітки.

„Не вважаючи на найщирішу охоту галицькі українці вичувають едино свій ділянцевий інтерес і не вміють, як заходить така потреба, підпорядкувати його основній думці про цілість потреб свого народу".

Не будемо полемізувати з п. Вельгорським про те, чи галицькі українці вміють підпорядкувати свій ділянцевий інтерес загальнонаціональному, бо така полеміка і так до нічого не довела б. П. Вельгорський, видно, не відійшов далеко від усіх своїх земляків, що інформують польське громадянство про українські справи не згідно з дійсністю, але відповідно до потреби. Та нас це не болить ні свербить. Ствердивши, що карпатські українці, як лемки, гуцули („насі гуцулі") та закарпатські верховинці „переживають тепер період малощо не племінного життя", п. Вельгорський каже:

„Цих уваг досить, щоб зясувати собі ті великі внутрішні труднощі української справи як міжнародньої проблеми. Україна, як незалежна країна, не має від гори сильної родимої державнотворчої верстви, а від долу розпливається в ріжнородности народніх верств".

Словом: нема нації, нема міжнародньої проблеми. Але є проблема, що близько заторкує Польщу.

„Для Польщі справді незалежна Україна, кермована виключно власною державною рацією, значить тільки, що розчленування російського кольоса і гривке протиставлення московської держави від півночи українській державі від півдня. Викликане цим фактом звязання внутрішніх сил у супевництві між Москвою і Києвом створює

умовини досконалого відтяження східної границі".

Автор нагадує, що виходячи з цього становища маршал Пілсудський в 1920-ому році зробив договір з отаманом Петлюрою і пішов походом на Україну, але ця концепція покінчилася невдачею, бо „галицькі українці спрямували свою зброю проти польського союзника отамана Петлюри", а отаман Петлюра не мав тільки сили, щоб цю концепцію зреалізувати. Сьогодні — каже п. Вельгорський — німці проводять думку, щоб відірвати Україну від Росії. Але німці хочуть створити українську державу, що кермувалася б берлінською державною рацією, а не своєю власною, як це було в намірі Польщі в 1920-ому році. Повторюється — каже п. Вельгорський — найдокладніше 1918-й рік. Коли Німеччині вдасться перевести П пляни, то замість користей, які Польща могла би мати з розбиття одноцілого російського кольоса, вона станула б перед фактом сусідства з Німеччиною від заходу і сходу, при чому

„обі ці частини німецької держави були б злучені чесько-словацько-карпаторуським коридором"

Так бачить ці справи п. Вельгорський. Але в його статті ми не знаходимо ніякої ідеї ані концепції, вирішення справи польсько-українського сусідства. Тому він стоїть дуже далеко ззаду за такою хочби групою, як діячі з „Політики", про яких сам каже, що вони ставлять цю проблему в дуже категоричний спосіб.

Ковдри, матераци, коци

подушки з пір'я, простирала, пошевки, ручники і обруси продає одинока українська фірма:

М. Проць Львів, Ринок ч. 14.

Власний виріб! Фабричні ціни!

Різдвяні рефлєксії

ВОЛИНСЬКОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Луцький тижневик „Волинь" — це одинокий польський політичний орган. Зрозуміла річ, що при існуванні на Волині кількох політичних течій з ріжним наставленням до української справи — цей тижневик годі вважати за голос усього польського волинського громадянства. Зате „Волинь", що виконує ролю офіціозу, повинен би відбивати погляди й політичну лінію міродатних чинників.

Чи справді так воно є та чи існує на Волині якась ясна, проста, однаковим ідейним світлом насвітлена політична лінія в українській справі, про це дуже виразно каже різдвяне (52) число „Волиня".

В передовій статті п. н. „Вифлеємська зірка", написаній очевидно в передсвяточному настрої, що трохи змягчує людські серця, читаємо: „Цей нарід шанує мене устами, але його серце далеко від Мене" — каже автор словами Христа. — Хвала Божа перетворилася сьогодні малощо не скрізь... у бездумний, бездушний звичаєвий обряд."

Кажучи, що нема сьогодні на землі обіцяного спокою, в серед людей доброї волі і всупереч науці Христа скрізь гору бере матеріяльне перед духовим, що веде до злочинів та абсурдів, автор тоном Єремії проголошує: **„Переживаємо сьогодні період чергового занепаду."**) Відвічні ідеали правди, добра та краси, які з божого надхнення є вицвітом вільного людського духа і лише в атмосфері волі сяють повним блеском, сьогодні поблідли, притьмарені часово культом брутальної фізичної перемоги (чудово сказано! — Х). Через те проблема погодження волі, що є суттю людської гідности, з розумними формами співжиття людей, проблема, що не може бути розвязана поза вказівками Христової науки, набрала сьогодні трагічної гостроти, власне тому, що ми в часовому засліпленні втратили з очей дороговказ із слів Христа: „А як хочете, щоб вам люди робили, так само й ви їм робіть". (Зовсім слушно! — Х).

Кажучи далі про кривдження ближнього, автор запитує: „Ближнього? А хто це ближній? (Наприклад: українець ближній, чи ні? — Х).

*) Скрізь підкреслення наші.

„Це запитання — каже далі — таксамо сьогодні актуальне, як було тоді, коли Христос дав на нього відповідь в оповіданні про раненого розбійниками чоловіка, якого обминали навіть духовні, аж заопікувався ним чужинець — самаританин. Бо сьогодні... вже зникло поняття „ближній", **заглушене вереском юрби, що дихає ненавистю, прищеплюваною дитячому серцеві ще на шкільній лавці".** (І це правда!! — Х).

Треба віддати авторові повинну справедливість. Це не лише Єремійні слова — це шматки, відважно вирізані з добре знаної нам дійсности. Все це ми добре бачимо на шляху прямування до „розвязання проблеми визволення народів — каже автор, до відчинення перед ними шляху повного розвитку вроджених їм талантів і властивостей, сьогодні ще пригнічених. Ця власне проблема станула з черги перед людством на шляху його поступу."

З напруженням чекаєш практичних вказівок автора: що саме треба зробити, щоб бодай на ближчому до нас терені запанував спокій, щоб зявилася в людей добра воля, щоб вернулося поняття „ближній" та щоб було усунене все те, що так гостро він осудив. Але автор на цьому обірвав міркування про ближніх.

Всеж під враженням цієї сильної статті, яка каже, що йдемо назад, до первісних часів, зроджується питання: чи під ближніми розумів автор і українців?

Мимохіть шукаємо у „Волині" статті про українців і знаходимо на 3-ій сторінці „Українка в скороченнях" — уступи із статтей в українській справі з ріжних польських часописів.

Щоб прохолонути та зрозуміти, що від прекрасних слів до діла — ціла безодня, вистане прочитати оці власні зауваження „Волиня" з приводу знаної статті Ф. Червіського в „Політиці": „Оброблювання Волині на взірець (на модлен) Галичини (в ориг.: Малопольські Вск.) — це знищення на Волині первнів щирої льояльности та привязання до польської держави..."

Ось як далеко від 3-ої до 1-ої сторінки „Волиня", від нагаданих у передовій статті високих істин до практичних міркувань автора „Українки", а за ним — і редакції й інших.

Ось як далеко до випростування сімдесять сім разів кривої волинської політичної лінії.

Виселили білоруських діячів.

Виленський білоруський „Шлях Моладзі" з 30. грудня повідомляє: 15. грудня дістали приказ виленського воєводи виселитися з прикордонної смуги два виленські білоруські діячі: б. посол до варшавського сойму й заслужений культурний діяч о. Адам **Станкевич** і старшина б. Білоруського Національного Комітету й культурний діяч інж. Адольф **Клімович.** Крім того виселено з тої самої смуги о. В. **Толочка.** Прикордонна смуга обіймає м. і. всю Виленщину.

Згідно з цим приказом о. А. Станкевич покинув 27. XII. Вильно і виїхав до міста Слоніма, куди духовна влада призначила його каплянном при монастирі СС. Непокалянок. Того самого дня виїхали з Вильна інж. А. Клімович та о. В. Толочко, що покищо затримався в Білостоці. Де буде постійно проживати інж. Клімович — ще не відомо.

„На залізничу стацію — пише Ш. М. — відпровадила о. Станкевича і також інж. А. Клімовича велика громада виленських білорусинів. При прощанні не в одного з присутніх текли сльози й одночасно плили гарячі бажання якнайскорішого їх повороту до Вильна. Виселенці виїхали з китицями живих квіток, з біло-червоно-білими стяжками, на яких були відповідні написи, вручені їм представниками білоруської селянської молоді"

Катерина Січинська

сестра бл. п. радника Домен Юліяна, заосмотрена Найсв. Тайнами упокоїлася дня 2. січня 1939 р. в 78 р. життя.

Похорони відбудуться дня 4. січня в год. 3.30 з криптн оо. Реформатів, Янівська 66 на Янівський цвинтар.

Прем'єр Далядіє в Тунісі.

В понеділок в 9. год. причалив Далядіє на кружляку „Фош" до Аячіо, де величаво повитали його представники влади та юрба населення. Після приняття і 3-годинного побуту в місті Далядіє відплив до Бастії, куди причалив в 15. годині. Він зложив вінок перед памятником вояків та прийняв дефіляду місцевого гарнізону. В 19. год. відплив він до Тунісу.

„Фошеві" товаришать 4 кружляки, 3 контрторпедовці та гидропляни.

Підчас подорожі премієра заступає його мін. Шотан.

У вівторок в 8. год. Далядіє причалив до Бізерти (в Тунісі).

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ДОМАГАЄТЬСЯ ТУНІСУ.

Італійска преса дальше видвигає кольоніяльні домагання під адресою Франції. „Реляціоні Інтернаціоналі" твердить, що Туніс є для Італії необхідний. Коли для Італії є Туніс питанням життя, для Франції є він тільки питанням впливів і престіжу. Італія розуміє добре, що така засаднича зміна політичної ситуації є для багатьох трудна до зрозуміння, але вона необхідна в інтересі мира. Пригадуючи погляд Бісмарка, що Туніс є яблуком незгоди між Францією та Італією „Реляціоні Інтернаціоналі" доходить до висновку, що питання Тунісу є остаточним питанням солідарности оси Берлін-Рим.

Торкаючися справи Джібутті, „Реляціоні Інтернаціоналі"" твердить, що Італія по здобутті Абісинії не може далі толерувати щоб головна пристань її африканської імперії находилася в руках французів.

—o—

Українка.

СЛОВІНСЬКА ПРЕСА

Загребські „Югославенске Новіне" помістили статтю, в якій зсолідаризувалися з деякими колами російської білгородської еміграції, що нападають та обкидують базарною лайкою уряд Карпатської України за його боротьбу проти бродіївщини та фенциківщини. У відповідь на це люблянський **„Словенец"** з 31. грудня м. р. виступив в обороні керманичів Карпатської України, заявляючи, що українці мають право на те, щоб славяни не перешкоджували їм, а навпаки, щоб їм помагали в національно-державному розвитку.

Словінське **„Ютро"** з 15. XII. 1938 р. приносить репортаж з Варшави про побут папського нунція Кортезія у Львові.

„Словенец" з 16. XII. містить заяву французького міністра Боннета в українській справі.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 31. XII. приносить варшавську телєграму Німецького Інформаційного Бюра про збори ЦК УНДО у Львові, далі поміщує статтю російського еміґранта про українську справу, що появилась була у „Нає Ціріхер Цайтунг" (у „Ділі" була вже згадка про неї п. Данька).

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Дайтше Рундшав" з 1. січня містить цікавий репортаж про німців на Волині, в якому подано історичний та етнографічний оглад цієї землі до найновіших часів

МАДЯРСЬКА ПРЕСА.

Мадярський будапештенський часопис **„Уй Немзедейк"** містить на першій сторінці статтю під наголовком „Розвязка українського питання протягом 6 тижнів?", в якій сказано, що італійський міністр закорд. справ гр. Чяно цікавиться польсько-мадярським відношенням тому, що в найкоротшому часі можна сподіватись дуже поважних подій на Україні. У звязку з тим доходять вістки, що українські провідники навідають небавком Берлін.

—o—

равнича сторінка.

Зміна цивільної процедури.

Як ми вже згадували, декрет президента з 21. листопада 1938 р. (Д. З. ч. 89 поз. 609) знов-елізував карну і цивільну процедуру. Суттєві постанови новелі до карної процедури ми вже обговорили.*) З головними постановами новелі до цивільної процедури слід теж запізнатись, бо вона вводить деякі засадничі зміни.

II.

ЗМІНЕНА КОМПЕТЕНЦІЯ ГОРОДСЬКИХ СУДІВ.

Згідно з новелею городський суд розглядатиме: 1) **маєткові справи, в яких вартість предмету спору не перевищає 2.000 зол.**

Дотепер городський суд розглядав маєткові справи **до 1.000 зол.;** понад 1.000 зол. належали вже до окружних судів); 2) **ділові справи,** якщо вартість предмету поділу не перевищає 50.000 зол. (до ділових справ належать спадщинні справи, поділ спільного маєтку і т. п.); 3) **без огляду на вартість предмету спору:** а) справи за нешлюбне батьківство і звязані з тим маєткові справи (аліментаційні справи у звязку з нешлюбними дітьми) та б) справи за нарушення в посіданні. Дотепер городський суд розглядав ще **всі справи звязані з договором найму помешкання.** Новеля змінила дотеперішню постанову ст. 10 к. п. ц. так, що у справах найму компетенція суду залежатиме від вартости предмету спору. Отже якщо нпр. претенсія **не буде** перевищати **2.000 зол.** — таку справу розглядатиме гор. суд; якщо буде перевищати 2.000 зол., розглядатиме вже окр. суд. Отже відтепер у справах **найму та аренди компетенція** суду залежатиме від вартости предмету спору.

ПРАВО УБОГИХ.

Корисну зміну ввела новеля до ст. 112 к. п. ц. про признання права убогих. Дотепер дуже важко було дістати право убогих, бо ст. 112 к. п. ц. постановляє, що суд може признати фізичній або і правній особі право убогих, якщо вона викаже своє **повне убожество** на основі посвідки публичної влади про її родинний і маєтковий стан та доходи. Новеля ввела засадничу зміну, бо відтепер **признання права убогих може домагатись фізична особа, яка викаже на основі посвідки** адміністраційної, самоуправної влади чи опікунчого суду, **що не може покрити коштів процесу без шкоди для свого прожитку і своєї родини.**

Правна особа, що старається за право убогих, обовязана виказати, **що не має достаточних засобів на кошти процесу.**

Вкінці новеля постановляє, що **суд може признати право убогих частинно.** Засади частинного признання права убогих означить щойно розпорядок міністра справедливости. Як відомо, право убогих має уможливити бідній стороні доходити або боронити свої права.

КАСАЦІЯ.

Вкінці засадничу зміну вводить новеля до ст. 425 к. ц. п., що обіймає постанови коли можна внести касацію. Отже відтепер можна буде вносити касацію в маєткових справах щойно тоді, коли **вартість предмету** „заскарження" **перевищає 1.500 зол. а в судах праці 500 зол.** Дотепер касацію можна було вносити в маєткових справах, якщо вартість предмету „заскарження" перевищає 500 зол., а в судах праці вже від 300 зол.

Новеля ввела ці обмеження тому, щоб відтяжити Найвищий Суд, що просто засипаний цивільними справами. До кінця червня 1938 р. число неполагоджених справ у Найвищім Суді дійшло до 10.416 справ. Одначе щойно життя виявить, що цю постанову треба буде доконче змінити. Життя виявить, що краще було збільшити число суддів Найвищого Суду, щоб його відтяжити, ніж замикати доступ біднішим сторонам, яких претенсії не перевищають 1.500 зол. Замкнення доступу до Найвищого Суду саме таким бідним сторонам збільшить в них лише почуття кривди

м-р м. х.

*) Гл. „Діло" ч. 287.

тільки крем пагістра В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО усуває радикально Веснянки Плями і т. п.

HALINA № 1

Крем Halina № 2 (півтовстий) плекає церу, хоронить перед зморщками і їх усуває.

Законопроект про парцеляцію задовжених маєтків.

Незадовго сойм розглядатиме законопроект про парцеляцію задовжених земельних нерухомостей, що його підготовив уряд. Згідно з цим законопроектом парцеляції підпадатимуть земельні маєтки, що задовжені на 100%. Такі задовжені нерухомости може передати розємний уряд державному Рільному Банкові на внесок... воєводи. Гроші за розпарцельовані маєтки складатимуть до судового депозиту до розділу між вірителів. Положення цих обставин буде куди гірше ніж підчас продажі нерухомости на ліцитації, бо готівкою дістануть вірителі ледви частину своєї належитости (найбільше 30%), а решту облігаціями 3% державної земельної ренти. Законопроект передбачує трилітній речинець до закінчення парцеляції. Якщо до трьох років задовжені нерухомости не будуть розпарцельовані, їх може купити оборотовий фонд рільної реформи або можна продати на ліцитації.

Вкінці згаданий законопроект передбачує парцеляцію менше задовжених маєтків, але вже без примусу. Таку парцеляцію переводитиме державний Рільний Банк на внесок власника парцеляції.

Новий законопроект приспішить лише швидшу кольонізацію на наших землях.

НА СВЯТА!
Колачі масляне і водяне та гігієнічне печиво
тільки в українській пекарні „АС"
Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Законопроєкт про суди

СУСПІЛЬНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ.

Дотеперішня процедура у справах суспільних обезпечень виявляє безліч недомагань. Як відомо, спори обезпечення зі суспільними обезпеченями поладнують в першій інстанції ріжні обезпеченеві установи. Від їх рішень невдоволені обезпечені можуть внести відклик до розємного суду, що як апеляційна установа вирішує остаточно спори обезпечених зі суспільними обезпеченнями. Тому кодифікація процедуральних постанов в обезпеченевих справах була необхідна. У звязку з тим міністерство суспільної опіки опрацювало проєкт закону про суди суспільних обезпечень, що поладнуватимуть всі справи з ділянки суспільних обезпечень. Одночасно законопроєкт подає подрібні процедуральні постанови, анальогічні до постанов цивільної процедури. Вкінці створення судів суспільних обезпечень може нарешті доведе до того, що обезпечені зможуть дійсно домагатись від суспільних обезпечалень, щоб виконували совісно всі свої зобовязання супроти обезпечених: фізичних та умових робітників.

ФАБРИЧНІ ЦІНИ! ВЛАСНИЙ ВИРІБ!
продає найдешевше КОВДРИ, МАТРАЦИ, подушки з пір'я, простирала, готові пошевки ручники, обрусн, полотна, шифони, КОЦИ, КАПИ, ФІРАНКИ
Антін Петрушевський ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА 20. Тел. 213-33.
Цінники на бажання даром.

Полекші з чужими грішми у прикордоннім пояс'.

Девізова комісія дозволила аж до відклику розпорядком з 22.. листопада 1938 р. (Урядовий Денник Міністерства Скарбу ч. 32 поз. 763): 1) **приймати** у прикордоннім поясі і на двірцях залізничих шляхів чужі гроші найбільше до висоти і рівновартости 50 зол. від осіб, які прибувають зза кордону за продані їм товари, чинитьби і послуги; 2) **видавати** у прикордоннім поясі решту з заплати в тій самій валюті, якою плачено за товари, послугу і чинитьби або її рівновартість (польською валютою).

Чужі гроші приймати в рівновартости понад 50 зол. можна лише за індивідуальним дозволом девізової комісії на внесок зацікавленої особи, що його підтримає місцева адміністраційна або самоуправна влада відповідною посвідкою, в якій ствердить, що такий дозвіл потрібно видати з огляду на заробіткові умовини петента або з огляду на місцеві умовини. Такий дозвіл дає девізова комсіія під такими умовинами: 1) чужі гроші треба відпровадити найдалі до 10-ох днів девізовому банкові або девізовому агентові. Заборонено відпроваджувати (вимінювати на золоті) закордонні платничі засоби іншим установам і особам; 2) ті, які приймають чужі гроші, обовязані зберігати докази відпродажі чужої валюти до девізової контролі.

—o—

Чи Суспільна Обезпечальня буде платити відшкодування — чи ні?

Перед окружним судом у Вильні почався сенсаційний процес проти Суспільної Обезпечальні, від якої домагається Броиислава та Ян Абулевичі відшкодування в сумі 36.000 зол. Суспільна Обезпечальня лікувала позовницю Абулевичеву, яка була обезпечена. Підчас лікування насвітлювали її промінняии Рентгена, але так нездарно — як запевняє позов — що позовниця залишиться калікою і нездібною до праці ціле життя.

Заступник Суспільної Обезпечальні Броиислав Олєхнович заявив, що ціла справа за відшкодування неактуальна, бо Найвищий Суд у свому присуді, що його ми недавно подали в перекладі, станув на становищі, що Суспільна Обезпечальня не відповідає за провини своїх лікарів.

Суд відложив розправу, щоб долучити до актів кореспонденцію, що її вела Суспільна безпечальня з міністерством суспільної опіки.

Присилайте передплату!

НА СВЯТА всі купують 3098 2—3
ПОРЦЕЛЯНУ, ШКЛО КРИШТАЛІ
ЕЛЄКТРИЧНІ ЛЯМПИ
по небувало низьких цінах тільки у фірмі
Т. Й. АВІН
ЛЬВІВ. ПАСАЖ МІКОЛЯША

Легалізація мірничого приладдя.

Окружні уряди мір і ваг пригадують, що купці обовязані з цьогорічним Новим Р... легалізувати своє мірниче приладдя. Цього року уряди мір і ваг провірюватимуть та наново остемпльовуватимуть всі ваги, що їх востаннє остемпльовували в 1936 р.

За незголошення мірничого приладдя до легалізації грозить гривна і кара арешту.

...рінка без політики.

Танок царя під час найбільшої катастрофи світа.

Останній цар Росії, Микола II. вступив на престіл у 1894 р., проте його коронація відбулася в Москві щойно два роки пізніше, 13. травня 1896 р. по старому календарі.

Найближчі дорадники намовляли царя вибрати інший речинець для такого величавого свята, бо тринацятка могла би виявитися для нього нещаслива, одначе цар сміявся з цього забобону.

— Шож — казав Микола, хай і тринацятка, але зате вівторок, а він, кажуть, щасливий день у тижні. Отже одного дня щастя й нещастя; значить: на двоє баба ворожила.

Як знаємо, то та тринацятка була для царя справді дуже нещаслива, бож його панування перервали у 1918 р. вистріли большевицьких мавпірів. Лиха ворожба сповнилася доволі скоро, бо того самого дня. День коронації царя Миколи II був не тільки днем величавої паради, але і днем велитенської катастрофи, підчас якої втратило життя кілька тисяч осіб.

У великому, старому московському соборі горіло кілька тисяч свічок, в їх дрижачому блиску мерехтіли золотом та каменями висаджувані шати та творили для багатотисячної юрби небувале видовище. На тому тлі мінився дорогий одяг вибагливих жінок та однострої ріжних послів і дипльоматів. На окремому, вибитому багряним оксамитом підвищенні стояли два золочені престоли. Усе те творило прегарну симфонію світла, кольорів і багатства, яким могла похвалитись тільки стара, зарозуміла передвоєнна Росія.

Новий цар бажав у тому дні виявити свої почування до простолюддя й тому вирішив, що не лиш багаті й визначні люди можуть забавлятися того дня, але танці й забави повинні бути доступні для всіх без винятку. Отже уладжено забаву на велику міру. Ідучи слідом Бориса Ґодунова, цар Микола забажав роздати подарунки селянам, яких стягали на забаву з найдальших частин держави.

Веселе містечко.

На великому Ходинському Полі уладили щось у роді Люнапарку. Цар і царица мали там роздавати дарунки, що складалися з одного фунта білого хліба, барвистої хустки на голову, пів фунта ковбаси, лакоминки та чаші з царськими ініціялами. Тоді приладжено 40 тисяч таких пачок, бо організатори надіялися великого збіговиска селян.

Одначе в дійсности зїхалося багато більше селянства. Вже на тиждень перед коронацією з усіх усюдів царської Росії, днем і ніччю приїздили до Москви окремі поїзди навантажені цікавими, які хотіли побачити незвичайне видовище. Селяни відбували далеку подорож, стоячи по кільканацять годин на ступнях поїзду. Цеж була неякабудь нагода побачити зблизька „батюшку-царя" та ще й дістати від нього дарунок.

День перед коронацією міністр царського двора дістав вістку, що наплив селян щораз більше та що слід негайно змобілізувати всі засоби обережности, щоб не допустити до катастрофи. Міністр звернувся негайно до влади, домагаючись, щоб визначити окремі військові відділи. Одначе військо не погодилося на те, вважаючи свою участь у характері сторожів — образою царя. Хай, — мовляв, — нарід бавиться без перепон!" На другий день, 13. травня 1896 р., в год. 10. ранком мали отворити „веселе містечко", від якого юрбу відділював глибокий на 50 м. рів. Кожний, хто переходив містком на „площу забав", мав дістати дарунок. Та як вдержати владі непоглядну юрбу, що не слухає ніяких приказів, ні вказівок? Хто був би ждав терпеливо на свою чергу, щоб відтак може виставитися на кпини сусідів, якби так через спізнення не дістати дарунку? Адже заздалегідь говорили, що не стане для всіх дарунків.

Люди не спали цілу ніч, коли-ж стало світати, юрба стояла над глибоким ровом; її ледви стримувала горстка поліцаїв, які хоч і робили все, що могли, проте не могли вдержати стихії мас. Перші ряди наближались до греблі. Не помогли ніякі прикази ні погрози. Очевидно вина того всього, що трапилося спадала на плечі російської влади, яка ніколи не вміла виявити відповідної проворности, як обходитися з юрбою.

Раптом розійшлася вістка, що не стане для всіх чарок. Ніхто не знав, хто перший пустив серед маси таку жахливу у своїх наслідках вістку. За нецілу хвилину юрба перервала посторонки, які загороджували доступ до „площі забав", столочила поліцаїв і, нічим уже нестримувана, рванула вперед. Хто мав щастя, той дістався на площу, інші попадали до глибокого рова, вбиваючися на місці. Та на тому не кінець, бо властива катастрофа скоїлася щойно на площі забав. Усі, які перейшли через рів, кинулися вперед, домагаючись видачі дарунків. Організатори нещасної імпрези знову стрілили нову дурницю, бо кинули між маси кілька пачок. У задних рядах счинився переполох, бо безліч розшалілих селян побоювалося, що для них не стане дарунків. Почалося немилосерне топтання по тих, що попадали. Старці, жінки й діти падали на землю і їх притолочували великі селянські чоботища. Зойки ранених мішалися з вигуками розлючених мужиків, яких ніщо не здержувало від здобуття царської чаші і пів фунта ковбаси з колачем. Все те тривало всього пятнацять хвилин, одначе й того було доволі, щоб на смерть затоптати — на основі офіційного обчислення — 1.138 осіб, у дійсности число нещасних жертв було більше, як три тисячі осіб! Щойно у трагічному менті стягнули козаків, які прогнали нагайками царських гостей.

Важко уявити собі більш трагічний контраст: з одного боку шумні паради, коронація, з другого одна з найбільших катастроф світа.

Найбільш цікаве закінчення тієї несамовитої події. Того самого дня вечором мав відбутися величавий баль, що його улаштував французький посол у Москві з нагоди коронації. Не зважаючи на враження, яке викликала несамовита катастрофа, не вдалося відложити балю. Навіть Микола II був на тому балі з дружиною.

— Шож — говорив цар — володар мусить бути теж добрим актором, який виступає в комедії навіть тоді, коли серце крається з болю.

У той час, коли з Ходинського Поля збирали столочені трупи, недалеко, у рясно освічених салях достойні гості безжурно гуляли.

Осьтак виглядала коронація останнього царя Росії. У крові почалося і у крові скінчилося

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ПІДСЛУХАНЕ.

— Куди так спішишся.

— До дому.

— Так скоро?

— Раз у життю хотів би я перевести вечір із жінкою.

— Ов, а це що сталося, що ти такий домator?

— Бачиш, мій дорогий, моя жінка перестудилася і ледви говорить!

. . . . . .

— Волію мати тиф, як бути мільонером.

— Чому?

— Бо мільонери вмирають всі, а на тиф вмирає тільки 65 прц. хорих

З АМЕРИКИ.

Одного американського опришка перед замкненням до вязниці сфотографовано в шістьох позах.

Коли тому опришкові удалося втекти з вязниці, зараз розіслано його світлини до всіх поліційних станиць в цілім краю.

По кількох днях до головної команди надійшов телефонограм з одної станиці:

— Пятьох бандитів вже зловлено. Ми вже на сліді шестого. Арештуємо його за кілька годин.

ЙОГО КРОВ.

Пана графа вкусила блоха. Пан граф вибирається на лови тої блохи. Вкінці пощастило йому зловити блоху. Бере її зручно кінцями пальців і викидає її через вікно.

— Чому її не вбеш? — питає графиня.

— Виключене! — відповідає граф з гідністю — в її жилах пливе моя кров!

ПОПУЛЯРНІСТЬ.

Вождь американського війська в часі світової війни, ґенерал Першінґ тішився величезною популярністю у Злучених Державах. Він дав собі якось вирвати два зуби, й на другий день довідався, що спритний дентист продав його зуби, беручи за них по 100 долярів. Обурений ґенерал зараз поручив своєму адютантові відкупити свої зуби.

Вже по двох днях адютант приніс йому... 171 зубів.

ВОНА ЗНАЄТЬСЯ.

Молода опереткова діва вийшла заміж за графа ді Савота. На балю хтось запитав її:

— Чи пані знають „Ґрафиню Марію"?

— Алеж певно — відповідає діва — ми, графині, всі знаємося!

ЯК ТО ВІН РОБИТЬ.

Один з учнів славного різьбаря Архипенка запитав його одного разу:

— Учителю, а який спосіб творіння своїх мистецькі твори?

— О, то дуже просте! Я беру кусень мармуру і відрубую від неї все, що не гарне...

ВИБАГЛИВІ
БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6 — 7

Чи люди щораз вищі?

В останніх часах наука займається цією справою дуже пильно. Поміри, обчислення й досліди, що їх переводили останніми часами в Німеччині промовляють за тим, що вага й ріст людини виявляють тепер зьвишкові тенденції. Статистичні дані з 1894—1897 рр. виказували 1,6 прц. новобранців, що переступали 180 цт., та 41.8 прц. вижче 165 цт. Рік з 1913 р. виказує 5,82 прц. новобранців вище 180 цт., а тільки 24.16 прц. понад 165 цт., скількість новобранців вище 180 цт. піднеслася в 28 прц. на 45,9 прц. Стверджено теж при помірах з літ 1935 і 36, що двацятьтрилітні хлопці пересічно вищі від двацятьлітніх. Ці числа доказують, що людина не перестає рости у 20. році життя, як це думали давніше. Поміри і досліди, які безперечно в найближчій майбутності будуть переводити дуже точно, дадуть змогу ствердити, чи та звишка росту є випадковим проявом, чи постійною тенденцією, оправданою якимсь процесом, що відбувається в організмі людини. Можна здогадуватися, що той дотатний прояв завдячуємо розвиткові й поширенню всякого роду спортів.

Вістки з Карпатської України.

ЛІСОВІ БАГАТСТВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає Карпатоукраїнська Пресова Служба, в Карпатській Україні держава має 336.617 га лісу, приватні власники 185.324 га, церковні громади 2.188 га, політ. громади 17.373 га лісу.

Переважають ліси з листковими деревами, бо є їх 67.7%; шпилькових лісів є 23.3%, а 10% припадає на мішані ліси. Ліси переважно старі. 29.7% дерев є старші, ніж 100 років.

З листкових дерев переважає бук, на який є тепер на деревному ринку добрий попит.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ЗДОРОВЛЯ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

До віденського рішення були в Карпатській Україні чотири лічниці: державна в Мукачеві з філією в Солотвинських Копальнях, дві краєві: в Берегові та Севлюші і міська в Ужгороді. Крім того була ще породова клініка при державній школі для вишколу повитух в Ужгороді.

У висліді віденського рішення відпала міська лічниця в Ужгороді. Державну лічницю з Мукачева перенесено до Береґвару коло Чинадієва, краєву лічницю з Берегова до Кривої коло Хусту. Без зміни залишилися лічниці в Севлюші та Солотвинських Копальнях. Крім того отворено менші лічниці у Вел. Березному, Сваляві, Воловому та Ясіні.

В найкоротшому часі отворять санаторію для грудних недуг у Ставному, а весною приступлять до вибудування заведення для умово хорих. У квітні отворять, мабуть у Перечині, школу для повитух.

РОЗБУДОВА ХУСТУ.

В Хусті докінчують будову 5-ох деревляних будинків для міністерства внутрішніх справ, яке дотепер було приміщене в будинку гімназії. Це уможливить правильне навчання в гімназії.

МІСТА ЗАСУДЖЕНІ НА СМЕРТЬ.

В Ужгороді та Мукачеві зростає невдоволення населення. Оба ті міста, відтяті від краю, втратили звязок зі сільським населенням, яке постачало до міст землеплоди, а одночасно робили закупи в міських крамницях. Це все відпало, тому в Мукачеві та в Ужгороді відчувають недостачу сільських продуктів, ціни їх значно піднеслися; з другого боку купці нарікають, що нема кому продавати.

Щоб підбадьорити трохи населення цих ізольованих міст, поширює тепер мадярська пропаґанда вістку, що границі коло Ужгороду та Мукачева пересунуть 10 кільометрів на північ і що таким способом ці міста дістануть підміські села. Вістка та вповні неправдива та збільшить лиш розчарування ужгородських і мукачівських купців.

ЧУЖІ ЖУРНАЛІСТИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Заграничня преса не перестає цікавитися Карпатською Україною. Доказують це часті відвідини представників великих щоденників. В останніх днях навідав Хуст редактор „Нюз Кроніка" з Ню Йорку, д-р Філір Панет, представники „Юнейтід Нюзпейпер Сервіс" з Ню Йорку та Пер Демартр, редактор паризького „Мятену".

АҐОНІЯ ЗАКАРПАТСЬКОГО МОСКВОФІЛЬСТВА.

Деякі закарпатські українці, зведені аґітацією, вступили на шлях фальшивого москвофільства, переконані, що працюють для добра народу. Зрада москвофілів отворила їм очі і вони побачили, що їхнє місце лиш у рядах українського народу. Карпатоукраїнська преса містить щоденно заяви-сповіди тих „блудних синів". З видніших згадаємо тут молодого талановитого поета Андрія Патруся та провідника молоді д-ра Павла Теняка.

ДЕЛЕҐАТИ РУМУНСЬКОЇ МЕНШИНИ У ПРЕМІЄРА.

Премієр о. д-р Волошин приняв делеґацію румунської національної меншини, зложену з о. декана Ґріґора Мойша з Білої Церкви, о. Юона Маріну з Солотвини, о. Василя Хузу з Нижньої Апші, о. Лаврентія Маріну та о. Юона Мігалія з Середньої Апші, які в імени цілого румунського населення висловили льояльність і вірність урядові Карпатської України та побажали премієрові і цілій владі багато успіхів у новому році.

З нагоди Свят поручає по зниженій ціні
жіночі і мужеські одяги
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 3

ПОСПІШНІ ПОЇЗДИ НА ЛІНІЇ ЯСІНЯ—ХУСТ —ПРАГА.

Від 9. ц. м. наладнають залізничу сполуку на лінії Ясіня—Хуст—Севлюш—Прага. Виїзд з Хусту в год. 14,36, приїзд до Праги в год. 7,50 другого дня; виїзд з Праги в год. 21,03, приїзд до Хусту в год. 14,27.

ЗАМІСТЬ СВЯТОЧНИХ ДОДАТКІВ — ДОПОМОГА ДЛЯ БІДНИХ.

Карпатоукраїнський уряд постановив не виплатити урядовцям новорічних ремунерацій, а призначені на це гроші зужити на допомогу бідним. Військові самоходи розвозять муку для бідних селян.

НОВА ШКОЛА.

Керманич міністерства освіти д-р Штефан відкрив нову горожанську (виділову) школу в Липці біля Хусту.

НАПАД ТЕРОРИСТІВ НА СІЛЬСЬКУ ХАТУ.

Мадярські терористи перейшли кордон та кинули ґранати на одну сільську хату та втікли перед граничною сторожею.

ЧЕХИ ВЧАТЬСЯ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Як подають „Народні Лісти", чесько-українські товариства уладжують курси української мови. З огляду на невисокі оплати треба сподіватися, що на ці курси впишеться чимало учасників.

Арештування британського віцеконсуля в Сан Себастіяні

Зі Сан Себастіяну наспіла вістка, що нац. влада арештувала там місцевого британського віцеконсуля та його жінку.

НА ВСІХ ВІДТИНКАХ КАТАЛЬОНСЬКОГО ФРОНТУ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЙДУТЬ ВПЕРЕД.

Комунікат національного командування стверджує, що на всіх відтинках катальонського фронту національні війська постійно йдуть вперед. На півночі вони заняли вершок Кап, на південь пішли 5 км. вперед та заняли Хункозу, Торре дель Еспаньоль, Льома Альта, Валь де Лебрера, Рубіо дель Медіо і дель Аріва.

2.600 червоних попало в полон нац. військ, що захопили чимало зброї та муніції.

Червоне командування стверджує, що на відтинках Гранаделля, Альвахес і Фальсет нац. війська заняли кілька горбків, але на інших відтинках їхні наступи не пощастили.

Політична амнестія в Румунії.

Як подає агенція Радор, король Карло проголосив з нагоди Нового Року амнестію для вязнів, засуджених за те, що мали у себе нелеґальні публікації. Амнестія не торкається тих, що кольпортували ці публікації.

ПАРТІЙНІ ОДНОСТРОЇ.

Проурядова румунська „партія національного відродження" ввела римське поздоровлення (піднесенням правої руки), яке обовязує вже і на королівському дворі.

Для членів партії введено однострої: сині з червоною випусткою; в них виступили перший раз міністри.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

В другі роковини смерти
бл. п. Др. Степана Федака
відправиться Заупокійне Богослуження в храмі св. Юра дня 6. січня 1939 р. в год. 8-ій рано, на яке запрошує
Родина.

МЕКСИКАНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ОБЄДНУЄТЬСЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

Три союзи мексиканського робітництва: „Конфедерасіон хенераль де травахорес", „Конфедерасіон рехіональ де травахорес де Мехіко" „Ля кваза дель пуебльо" ведуть переговори у справі обединання для спільної боротьби проти комунізуючої „Конфедерасіон де травахорес де Мехіко"; яка тиранізує інші.

З нових видань.

Ілько Борщак: КАРПАТСЬКА УКРАЇНА У МІЖНАРОДНІЙ ГРІ. Накл. Вид. „Наше Слово". Львів 1938. Стор. 62, форм. 8°.

Після публікації інж. Е. Храпливого (Карпатська Україна в числах), що вийшла відбиткою з „Діла" заходом вид. „Нового Села" та після історичного нарису Карпатської України пера д-ра В. Пачовського, що появився п. н. „Срібна Земля" заходом видавничої кооперативи „Дружина", маємо перед собою нову працю про українське Закарпаття, якої автором є відомий наш історик Ілько Борщак. Три публікації присвячені Закарпаттю, що появились у Львові в такому короткому часі, це найкращий доказ величезного зацікавлення закарпатськими проблемами серед нашого загалу.

Як інші праці Борщака, так і його „Карпатська Україна у міжнародній грі" визначається прозорим викладом і вносить неодно нове в дотеперішню літературу про Закарпаття. Бо Борщак опер свою студію виключно на певних, джерельних матеріялах та документах, зокрема на документах із протоколів Мирової Конференції, які він використав тут уперше. Це очевидно сильно підносить вартість його праці, яка стала таким чином поважним вкладом у літературу предмету.

Цікаво буде може відмітити, що подібно, як у наших днях, і в 1919 р., коли також рішалася доля Закарпаття, висували проти його самостійности й незалежности такі самі арґументи: ґеографічну кволість країни і політичну нездібність населення. Це підносила комісія американських експертів при Мировій Конференції, якою проводив полк. Гавс, приятель Вільсона, це заявив 8. травня 1919 р. на раді міністрів закордонних справ у Парижі міністр закорд. справ Анґлії Бальфур („Мені сказали, що є більше, ніж 400.000 русинів, але їх не можна вважати здібними до утворення цілком незалежної держави"). Що тоді прилучено Закарпаття до Чехословаччини як автономну одиницю, а не залишено його й надалі під мадярським панованням, у цьому найбільша заслуга д-ра Е. Бенеша, який уживав усіх можливих заходів та всього свого красномовства, щоб тільки переконати провідних мужів Антанти, що так буде найкраще для самих русинів і для Чехословаччини, яка дістане таким робом спільний кордон з Румунією.

Очевидно, автор майже паралельно з тим обговорює і заходи української делеґації на Мирову Конференцію в справі прилучення Закарпаття до української республики, чи пак протести тієї делеґації проти прилучування української території колишнього угорського королівства до чехословацької держави. В тодішніх обставинах (травень 1919) всі такі ноти-протести не могли мати, розуміється, ніякого успіху.

Все те й багато іншого цікавого матеріялу знайде читач у цій новій праці нашого заслуженого дослідника. Дещо, як напр. висловлювання Масарика про те, що Закарпаття буде в ЧСР „депозитом" до слушного часу, залишається й надалі справою невияснену. Автор думає, що справа з „депозитом" Закарпаття є лише одною з численних леґенд, які повстали довкола Мирової Конференції.

При джерелах і матеріялах, що їх автор використав та у відповідних місцях цитує, варто було, думаємо, згадати і дуже цінну працю Ортоскопа п. н. „Визвольні змагання закарпатських українців" (Відень 1924), в якій обговорено на основі документів усі заходи закарпатського населення, що їм воно робило в справі

свого визволення в рр. 1918—1919. Про цей період Закарпаття у автора згадано тільки одним реченням (стор. 19—20), а цеж іде про вияв волі до вільного життя самого заінтересованого населення.

Видавництво зробило добре, що додало до праці Борщака ті матеріяли й документи, які торкаються історії Закарпаття за останні місяці (від вересня до кінця листопада 1938). Ці документи: ухвали Української Національної Ради, її універсали, віденський арбітраж, конституція Карпатської України і т. д. — причиняються ще більше до оживлення та актуалізації нової праці Борщака. Жаль лише, що видавці не припильнували коректи, через що маємо в книжці кілька прикрих помилок. Так напр. на стор. 22. читаємо: „З другого боку, пізніше, Бенеш у 1934 р. твердив у „Промові про підкарпатську проблему і **його** відношення до чехословацької республики", що..." Очевидно має бути: і **її** відношення до чсл. республики. На ст. 25 подано, що Антін Бескид (1855—1933) — це майбутній **перший** губернатор Підкарпатської Руси. Як відомо, першим губернатором П. Р. був Жатковић; **Бескид був другим з черги губернатором.** На стор. 26 зложено помилково, що франц. дипльомат Жіль Камбон **голосував** у „польській комісії": має бути: **головував.** На стор. 30 зложено, що українська територія... **повинна,** згідно з рішенням Мировой Конференції, відійти до чехословацької держави: тут слово „повинна" вжите зовсім фальшиво, і треба розуміти: **„має** відійти". Таких менших чи більших непорозумінь у тексті є, на жаль, значно більше.

Та не зважаючи на ці недогляди, нова книжка Борщака безперечно дуже цінна і заслуговує на найбільше поширення серед нашого народу.

Ів. Німчук.

Митрополит Шептицький кардиналом?

Нинішній „Експрес Вечорни" подає в телеґрамі з Варшави вістку, що між кандидатами до кардинальського капелюха з Польщі згадують о. митрополита Шептицького.

ОЗН І УКРАЇНСЬКА СПРАВА.

В бюрі плянування ОЗН-у у Варшаві утворили український реферат. Крім того окремі організації молоді, праві та ліві скликують міжорганізаційну комісію для випрацювання ідеольогічної заяви в українській спр.

—o—

ЗБРОЄННЯ У ШВЕЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ. За повідомленням „Стокгольм Тіднінген" міністр оборони зажадає від парляменту, що збирається за тиждень, нових кредитів у висоті коло 100 міліонів корон на будову двох панцирників.

—o—

ЗМІНА НА СТАНОВИЩІ БРИТ. АМБАСАДОРА В РИМІ.

ЛЬОНДОН. На становищі британського амбасадора в Римі зайде зміна. Дотеперішній амбасадор льорд Перт йде у відставку. Його місце займе сер Персі, теперішній британський амбасадор в Анкарі.

ПЕРЕД ПОЇЗДКОЮ ГЕРІНҐА ДО РИМУ.

У пресі появилась вістка, що по гостині в Римі премієра Чемберлєна й льорда Галіфакса, прийде до Риму маршал Герман Герінг. Значіння цієї гостини збільшує це, що вона відбудеться зараз по відїзді Чемберлена й Галіфакса до Англії. Герінг прийде до Риму мабуть ще при кінці цього місяця. В Римі переведе він розмови у першу чергу з Мусолінієм, Чіно та маршалом Бальбо.

НАСЛІДКИ АМЕРИКАНСЬКОГО СИЛЬВЕСТРА.

НЮ-ЙОРК. За останні 2 дні новорічних свят у Зєдинених Державах згинуло насильною смертю 259 осіб, в тому числі 150 наслідком переїхання. У Ню-Йорку поповнило самогубство 25 осіб

НОВИНКИ.

4 СІЧЕНЬ

Середа

Ст. ст. 22. грудня 1938.
Вмч. Анастасії.
Лат. Тита, Іавбелі.
Сонце: схід — 7.23, захід — 15.35.
Місяць: схід — 15.04, захід — 6.09.

Завтра: 5. січня. Четвер.
Ст. ст. 23. грудня 1938. 10 мучеників на Криті.
Лат. Емілії, Телєсфора.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.36.
Місяць: схід — 16.15, захід — 7.07.
Повня місяця в год. 20.30.

—o—

— **Космео — Львів,** Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 7—20

— **Для вигоди** наших Вельмишановних клієнтів продаємо у всіх своїх мясарських крамницях в середу і четвер святочну рибу. — **Центросоюз.** 1—2

— **Пригадуємо, що святочні закупи** муку та інші споживчі товари найкраще полагодите в знаній українській фірмі „Промисловий Млин", Львів, Площа Унії Берестейської 4. 3089 1—2

— **На Свята Різдва Христового** найкращий дарунок, це фотоґрафічний апарат з єдиної української фотоґрафічної фірми Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29, тел. 203-30 1639

— **Господині!** Вдатне печиво на свята — це Ваша гордість. Тому уживайте тільки випробуваної якости порошку до печива ванілін, цукру та олійків і ароматів укр. вирібні „Аромат" у Львові. 2997

— **Наша Служба Божа в радіо.** В суботу 7. січня, в перший день Різдвяних Свят, трансмітує львівське радіо архиерейську Службу Божу і проповідь Високопреосв. Митрополита з Успенської Церкви. Початок: год. 9.40.

— **Різдвені гр.-кат. богослуження в Познані.** У. С. Г. в Познані повідомляє, що в суботу 7. І., в перший день свят, буде відправлене в костелі оо. Францішканів в год. 6-ій рано Повечеріє Велике з Литією („З нами Бог") і потім торжественна співана Сл. Божа. Другого дня Свят, у неділю 8. І., богослуження в годині 10-ій, на св. Стефана 9. І. Сл. Божа в год. 7-ій рано.

— **В домівці Молодої Громади** відбудеться в четвер в год. 7. ввечір реферат інж. Білинського Романа п. н. „Наші завдання в світлі суспільної енергетики". Вступ для членів і впроваджених гостей.

— **Відчит проф. В. Морачевського** „Шарль Пеґі, людина і творчість" улаштовує львівський Союз Пластиків 5-го ц. м. в год. 7 веч. у льокалі Товариства при пл. Марійській. Гостям раді.

— **„На лоно польської національности"** — пише „Вечур Варшавскі" з 1. ц. м. (ч. 1) — перейшло в селі Нетреба, пов. Сарни коло 100 осіб, здебільша з прізвищами Шеремети. Крім того перед кількома днями перейшло на римокатолицький обряд 47 осіб у сусіднім селі Окопи, теж майже самі Шеремети.

— **Львівський куратор переходить до міністерства освіти?** „Слово Народове" з 3. ц. м. повідомляє, що львівський куратор д-р Купчинський перейде в найближчому часі до міністерства освіти на становище директора департаменту. На його місце прийде з міністерства освіти директор департаменту Полляк або стане віцеміністром освіти на місце проф. Александровича.

— **Дальші зміни в окружнім суді у Львові.** З днем 1. січня ц. р. пішов у стан спочинку суддя окружного суду Бочар, який брав часто участь у політичних процесах як член трибуналу. Суддя Бочар був головою львівського „кола звйонзку легіоністів". „Слово Народове" з 3. ц. м. повідомляє, що суддя Бочар обійме один із нотаріятів. Від 1. січня ц. р. одиничні судді окружного суду, які вели розправи при вул. Пекарській, будуть урядувати при вул. Баторія. На їх місце при вул. Пекарській буде відбуватись мала апеляція, себто апеляція від присудів городських судів і відклики від кар адміністраційної влади.

— **З „туги за працею" крав самоходи.** На перехресті вулиць Броней і Хлодней у Варшаві невідомий злодій вкрав таксівку Г. Пінковському, який пішов на обід. Тому пошкодований сів чим швидше до другого самоходу і почав розшуки за своєю таксівкою. Щойно при вул. Сенній доглянув свою таксівку з пасажиром і невідомим шофером. Злодій намагався за всяку ціну втекти, але тому наїхав на ґаві дорожки і пов-

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 3. січня 1889.

МИР ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ НА ДОВШЕ ЯК НА РІК.

Брукселя, 3. січня. Бельґійський король заявив у новорічній промові, що мир забезпечений на довше, як на один рік.

ПЕРШЕ ВІЧЕ АВСТРІЙСЬКИХ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТІВ.

„В Ґайнфельді в Долішній Австрії відбулося 30-го грудня перше віче австрійських соціял-демократів, в якому взяло участь 80 делєґатів і 40 гостей з 19-ти міст з усіх країв Долитави. На цьому вічу ухвалено насамперед засаду соціяльно-демократичної робітничої партії в Австрії, на підставі якої мають погодитися всі соціял-демократи і змагати спільно до одної мети, уживаючи до боротьби лиш таких засобів, що зєднали би соціял-демократам пошану в цілому народі".

ТЕМПЕРАТУРА У ЛЬВОВІ.

в добі від 12-ої години вполудне 1-го січня до 12-ої години вполудне 2-го січня була найнижча —20.6 ступнів Цельзія (2-го січня над ранком) і найвища —13 ступнів Цельзія.

бив самохід. На поліції зловлений шофер заявив, що вже від довшого часу є без праці і тому з „туги за працею" позичив собі на хвилину самохід, щоб переїхатись вулицями.

— **Вибір трьох кандидатів на вірменського архиєпископа** відбувся в понеділок 2. ц. м. у вірменській катедрі на зїзді вірменського духовенства з цілої архидієцезії. На зїзд прибули теж делєґати греко-католицької Митрополичої Капітули: Преосв. Кир Никита і крил. о. проф. д-р Лаба. По жалібнім богослуженні за душу бл. п. архиеп. Теодоровича і торжественнім богослуженні до св. Духа замкнено брами катедри, в якій залишилися лише священники обох східних обрядів. З черги вікарій вірменської капітули кс. Д. Каєтанович виголосив відповідну промову і провів присягу, що вибір трьох кандидатів присутні збережуть у тайні. До скрутаційної комісії, що обчислювала голоси, входили оба делєґати греко-кат. Митрополичої Капітули: Преосв. Кир Никита і крил. о. проф. д-р Лаба. Вибори скінчились коло 2-ої год. пополудні. Прізвища трьох кандидатів на вірменського архиепископа аж доки св. Отець не призначить одного з них архиєпископом. Рішення в цій справі сподіються до двох місяців.

— **Великі поклади залізної руди** викрили під містечком Ґалярта недалеко Більбао. Міністерство промислу і торговлі призадумується над способом добування руди, щоб містечко залишилось на поверхні ненарушене і щоб мешканці не понесли втрат.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. квітня до 31. грудня 1938 р. 21 каталєґових чисел приросту до 4.701 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: у відділі археольоґії 0, етноґрафії 3, ікон 2, церк. утенсилій 1, монет 2, медалі 1, стара зброя 1, палеонтольоґія 1; в архіві і бібліотеці: книжок 328, світлин і збірка відтисків печаток урядів парохіяльних та громадських на оригінальних 261 документах. Жертводавцями були Вп. п.: Березанська І., Білинський Я., о. Вогера І., Зарицький П., Тарасович-Кульчицький Юр., пред. Кучера Ол., Мажейчик Л., Наукове Т-во ім. Шевченка, Павліш П., о. Плешкевич Юл., м-р Сілецький А., Фединчак-Поміш Д., проф. Филипчак І., Кружок „Р.

НА СВЯТА
ВИНА ТОКАЙСЬКІ, УГОРСЬКІ
тільки у винярні
MAGYAR CSARDA
ЛЬВІВ 3. МАЯ 11 А ТЕЛ. 238-36.
Відвідуйте нашу угорську винарню. 3062 1-5
3062

Ш." ім. Шашкевича в Самборі. Жертводавцям складає Управа Музею щиру подяку та одночасно дозволяє собі пригадати прихильникам Музею „Бойківщина", що перед Управою важке завдання вібрати відповідні фонди на будову домівки для Музею. Жертви просимо слати до Українського Кооп. Банку в Самборі складанками П. К. О. ч. 508.060 з допискою „На фонд будови 109", Музей відчинений для гостей зимовою порою щоденно від год. 15—17.30.

— **Розладдя в травленні.** Спеціялісти світової слави стверджують задовільні вислідки ділювання природної гірської води „Францішка Йосифа".

—o—

Посмертні згадки.

ЙОСИФ ТУРЯНСЬКИЙ.

29. XII. 1938 у передполудневих годинах зимового ранку відпровадило українське громадянство міста Коломиї на вічний спочинок одного з рідких вже сьогодні старих свідомих міщан **Йосифа Турянського,** який помер в 77 році життя. Постать Покійного — це винятковий тип свідомого українського міщанина патріота — що над усе дорожив вірою батьків і рідною землею. Нащадок старого міщанського роду, правнук колишнього паломника до Св. Землі — Луки Турянського, що пізніше свою паломницьку подорож описав у спеціяльній брошурці, — покійний Йосиф Турянський виховував своїх синів і доньок у повній національній свідомости і коли на овиді світових подій замаячіли стрілецькі прапори — помагав в орґанізуванні У. С. С. і в рішальнім моменті своїх трьох синів і чотирьох зятів післав у ряди Української Армії — боротися за волю і долю своєї Батьківщини. Сьогодні з трудом довелось би шукати такого ідейного та свідомого українського міщанина, бо химерні події й обставини затирають сліди по них.

Увесь труд свого життя посвятив Покійний праці для добра своєї рідні, — Церкви й Вітчини, — і не жаль було Покійному покидати цей світ, де полишив свої діти на поважних становищах суспільних — адвокатів, лікарів, інжинірів, професорів і учительок.

Любов і привязання до своєї віри і Церкви виявив Покійний у праці на терені церковного Братства Св. Архистр. Михаїла, будучи від наймолодших літ його членом, а останньо довголітнім головою. Як голова церк. Братства ввесь свій запал і труд вложив у працю коло віднови і прикрашення церкви — разом з місцевим парохом довів до того, що наша церква має сьогодні електричне освітлення та гарну терацову долівку — а на майбутнє леліяв у своїх мріях ще інші далекосяжні пляни на добро церкві. Наче живий сидить передімною старенький Йосиф і протерши старечі очі та послинивши олівець начеркує плян будови крамниць і пивниць на полудневім і східнім збоччі церковного горба, щоб з винайму цих крамниць церкві придбати доходи. — „Чекайте — було каже — будете видіти, як то зробимо — нехай тільки церква виплатить довги, що затягнула їх на будову нової долівки". На жаль не довелось Йому здійснити вимріяних плянів — хіба нащадки переведуть в діло ті його гарні задуми.

Крім дітей полишив Покійний свою ровесницю щиру й вірну подругу, що з нею прожив 54 роки, яку в часі світової війни арештували і за її щирі патріотичні почування вивезли до Росії, де провела 8 місяців — а вірний подруг її — покійний Йосиф ноги свої сходив по ріжних командах російської армії тут і на Вел. Україні, шукаючи дружини.

Покійний як ідейний громадянин працював в орґанізуванні та освідомлюванні коломийського міщанства — належав до членів основників „Міщанської Каси" та був членом інших установ, а коли при кінці XIX. століття коломийська кацапська кріпость під проводом д-ра Дудике вича хотіла майно церк. Братства забрати, Покійний як член виділу Братства рішуче запротестував і не допустив до того, так що тільки завдяки Йому сьогодні це майно є в руках свідомих українців.

Покійний тішився пошаною не тільки у своїх, але й чужі цінили Його, доказом чого факт, що за кільканацять років був головою ремісничого цеху. Дім Йосифа Турянського був зразком родинного християнського життя, тож до особи Його за Його високі та цінні та рідкі християнські і громадянські чесноти з пошаною ставились так українські інтеліґенти, як і свідомі міщани міста Коломиї і зовсім влучно у своїй надгробній прощальній промові Всечеснійший о. Пралат А. Русин назвав Покійного світочем українського міщанства, подаючи Його кришталний характер іншим за зразок. Вічна Йому память!

Отсим вічливо повідомляю, що після розвязання Спілки „Вайдгорн і Канарієнфогель" веду тепер сам підприємство торговлі металів у Львові при вул. Боїмів 32 (ріг вул. Сербської 15) під власною реєстрованою фірмою
Торговля Металів
Генрик Канарієнфогель
у Львові — тел. 285-69.
3045

О. ЕВГЕН ЛОПАТИНСЬКИЙ.

парох Прошови, микулинецького деканату, помер 1. січня ц. р. в 75. році життя і 49. році священства.

Покійний належав до так званої старшої генерації нашого духовенства, але духом був усе молодий, діяльний, повний енергії і запалу. Сповняв не лише свої станові обовязки, але брав живу участь у всіх народніх справах та установах своєї парохії. В. Й. П.!

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

В четвер б. п. м. відбудуться між обома дружинами товариські гаківкові змагання. Ці змагання відбудуться на ледовищі ЛТЛ при вул. Пекарській. Початок у год. 7.30 вечором.

Україна й Лехія виступлять у найкращих складах, тому що ці змагання будуть для обох дружин знаменитим тренінґом перед мистецтвами.

ТУРНІР У КРИНИЦІ.

У рамках гаківкового турніру відбулися вчора в Криниці дві стрічі:

Погонь (Львів) — Ференцварош 3:2 (2:0 0:2 1:0).

Ворота для Погоні здобули: Сабінський 2 і Вайсберг.

Репр. А. З. С-ів — Телефонклюб 2:0.

Ворота здобув Людвіґер і Тірлінґ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СТЕПУ.

Загальні Збори УСТ Степ у Львові відбудуться в неділю 22. січня 1939 р. Початок Зборів у год. 10. рано у власній домівці при вул. Рутовського ч. 22, III. п. Порядок Зборів такий: Відкриття Зборів, відчитання протоколу з попередніх З. З., звіти провідників поодиноких секцій, касовий звіт, вибір голови й виділових, внески й запити. Якщо в год. 10 не буде кворуму, тоді в год. 11. відбудуться збори без уваги на кількість присутніх

Листування Редакції.

Вп. Т. Кіцюк: Думка добра. Завтра передамо до вирішення Т-ву „Просвіта"

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Середа 4. І. год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Четвер 5. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Пятниця 6. І. год. 12. впол. „Польський Вифлеєм", год. 3.30 попол. „Пані президентова", год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Театр Ріжнородностей.

Середа 4. І. виставу нема.

Четвер 5. І. год. 7.30 веч. „Пан Лямбертіє".

Пятниця 6. І. год. 4. попол. „Пан Лямбертіє".

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗБОРІВ:
4. І. Казка старого млина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОКАЛЬ:
4. І. Пісня Бескиду.
5. І. Мазепа.
7. І. Гетьман Полуботок.
8. І. Сорочинський ярмарок.

МОСТИ ВЕЛ.:
9. І. Бесталанна.
10. І. Пісня Бескиду.
11. І. Сорочинський ярмарок.
12. І. Гетьман Полуботок.

РАВА-РУСЬКА:
13. І. Бесталанна.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, салля Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Свят. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ДРОГОБИЧ:
7. І. Маруся Богуславка.
8. І. Найвірніший чоловік.
9. І. Кирка в Льолео.
10. І. Пригода в Черчі.
11. І. Шаріка.
З Дрогобича іде театр до Отиня.

КІНА.

АПОЛЬО: „Сигнали".
АТЛЯНТИК: „Боротьба за щастя" (У ролі Фліз, Беті Дейвіс).
БАЛТИК: „Пані Валевська".
ВАНДА: „Жінки над пропастю", „Фякер ч. 13".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Невинне серце".
ЕМПІР: „Вравура".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Остання бригада".
МЕТРО: „Грішний Біл", „Пратер".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Золотоволоса".
ПАКС: „Пташник з Тиролю".
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Другa молодість".
РІЯЛЬТО: „Марко Польо".
РОКСІ: „Професор Вовчур".
СВІТ: „Бастер Кітон як міліонер", На грані життя".
СВЯТОВІД: „Циганські романси".
СТИЛЕВЕ: „Вигнання без кват" і ревія.
ТОН: „Погоня", „Жертва великого міста".
УТІХА: „Буревій" і ревія.
ХИМЕРА: „Три гільтаї" („Пономарі вагабундує".

ФОТОПЛЯСТІКОН
(пл. Марійська)
„Свята Земля".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-в Каїм і Син)
„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тиверіяда, Вефлеєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 4. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Добрайдень наймолодшим: „На галявині" оповідання та пісеньки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Суїти, концерт орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Як то було на балю у прабабусі: Концерт для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Охорона дітей та молоді перед сухотами, 16.35 Віол., 16.58 Авдиція Союзу ККО, 17.00 Події на Балтику тому 20 літ, 17.15 Солісти: скрипка, баритон, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 „Зломаний меч" авд. для дітей, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Мандрівка до міста чи розвиток села, 19.00 „Поїзд у невідоме" у вик. орх., пісеньки, форт., саксофон, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена: Мазурки, форт., 21.45 „Цикльон" говорена повість, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, у перерві о год. 22.40 Знання та вміння, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення львівської програми.

Четвер, 5. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Привітання Мовчазія Жабки, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та ради: „Не маю на нічо часу", 15.30 Музика, орх., обой, скрипка, 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фейлетон, 16.35 Вокальні дуети: сопран, меццосопран, 16.55 Тріо пар і зразком моди, фейлетон, 17.10 із тек львівських композиторів: Авг. Бравн і Род. А. Бравн, скрипка, форт., 17.45 Шляхом Баторія і Тиверіяда, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Навози, продуковані у рільному господарстві, авг. інж. Мих. Задорний, Комунікат Рільн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 Життєписи інструментів: Органи та перкусія, 19.00 Розр. концерт: спів, концерт: спів, скрипка, сальон. орх., джез, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, сніговий комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Відчит, 21.10 Музика з пл., 21.30 Театр Уяви: „Славний Гоґісар" оповідання Бальзака, 22.02 Спортові вістки, 22.07 Форт. реціталь Ад. Бросіні, 22.25 Театр. огляд, 22.35 Літературний вечір, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 6. січня 1939.

7.20 Орх., хор, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Програма, 8.20 Орх., 9.00 „Славянська кантичка" словно-муз. авд., 9.30 Для господонь: Іде, іде весілля, поради, вістки, музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. полудник, 13.00 „Романтична повість" літер. нарис, 13.15 Музика, сопран, 14.35 Весела авд. для дітей, 15.00 Фрагм. з оп. Верді „Аіда", пл., 15.30 Коляди у вик. орх. мандр. та вок. квартету, 16.00 „Чужина" комедія Ол. Фредра, 17.00 Скрипка, форт., 17.30 „Гебіна" оп. Дзонса, 19.30 Розр. концерт симф. орх., 20.30 Спортові вістки, веч. дениик, метеорольог. комунікат, програма на завтра, 21.00 „Цикльон" говорена повість, 21.15 Біжучі вістки з міста та провінції, 21.20 Камер. концерт, 22.00 Весела авдиція, 22.30 Танк. музика, орх., Микола Іванина, спів, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 4. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Ґріґ ес-дур Брамса, 18.00, 19.00 Веселі мельодії, 20.45, 21.00 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор. 21.00 Вок. концерт, БУДАПЕШТ 17.00 Орх., 18.55 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Орх., 16.00 „Кава повіденьки“ вес. програма, 18.20 Вес. альпійський вечір, 19.35, 20.00, 21.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 20.10 Нова нім. музика на лутні інстр., 22.30 Квартет ля-флет і ем. Моцарта, ЛЮБЛЯНА 22.15 Швайц. нар. пісні, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.15, 22.00 Квартет ПРАГА 15.15 Орх., сол., 18.20 Сальон. квартет, 21.30 Квартет ес-дур Шуберта, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., 22.00, 23.00 Розр. поворічна програма, РАДІО РОМАНІЯ 21.15 Твори Чайковського, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Любатичка“ оп. Белліні, СТОКГОЛЬМ 17.05 Нар. мельодії.

Четвер, 5. січня 1939.

БЕРЛІН 17.10 Анґл., шотл., ірланд., амор. нар. пісні, 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10, 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 20.00 Сюїта, 21.30 Нар. пісні, БЕРОМІНСТЕР 19.55, 20.00, 21.00, 22.00 „Мінйон“ оп. Томаса, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Форт., 18.35 Циг. музика, 19.25 Віол., 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Єлисавета“ оп. Гуєна, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 12.00, 16.00, 17.10 Концерт, 18.15 Веселі нар. мельодії, 19.50 Комунікати, 20.10, 21.00 Весела прогулька по Відні, ГАМБУРҐ 10.00 Нар. пісні, 15.25 Фільм. і оп. мельодії, ДАНЦІҐ 10.30 Для дітей, 19.20, 20.00 Веселі мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Сюїта, форт., ЛЯҐТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Пісні, 18.30 Скрипка, ЛЮКСЕМБУРҐ 22.40, 23.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Ля філя деля ре“ оп. Лєвальдія, ПРАҐА 15.15 Оп. музика, 19.25 Нар. пісні, 20.05 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 19.00 Церк. музика, РИМ 17.15 Італ.-браз. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 17.05 20.30 Легка музика, 18.00 Музика Кальмана та Лєгара. 21.30 „Аїда“ оп. Верді, III. дія.

Пятниця, 6. січня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Легка музика, 18.00 Розр. музика, 19.00 20.00 Вес. мельодії, 21.00 „Маґнум і Марко“ вес. обрядки з музикою, БІЛГОРОД 18.00 Трансм. з церкви, 20.00 Авд., 20.45 Хор, 21.30 Популяр. концерт, БУДАПЕШТ 12.35 орх., 14.00 22.00 Циг. музика, 16.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Тирольські пісні, 20.10 21.00 З італ. опер, 22.30 Музика на дві скрипки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 20.15 Орх., сол., ЛЯҐТІ 18.40 Пісні, МІЛЯНО 17.00 18.00 Скр. реціталь Однокосова, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАҐА 14.30 15.00 „Черт і Катруся“ оп. Дворжака, 18.30 Легка музика, 19.20 20.00 Розр. програма, орх., хор, сол., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 22.00 Оперетка, СТОКГОЛЬМ 20.00 21.00 „Юдіта“ оп. Лєгара, 22.15 Камер. концерт, ШТУТҐАРТ 20.15 21.00 22.00 „Чаролійний флєт“ оп. Моцарта. ШТРАСБУРҐ 21.30 22.00 23.00 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска“ оп. Пуччіні, 19.20 Пісні.

Радіокутик.

НОВА РАДІОСТАЦІЯ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

У столиці Карпатської України — Хусті перебуває тепер директор чесько-словацького радіофонічного тов. інж. Свобода. Він веде там приготовні технічні праці в зв'язку з інсталяцією нової визвольної радіостації. Вирішено, що передовсім має бути збудована новітня радіова палата, а потім визвольна стація великої сили. До часу закінчення будове нової стації, працюватиме там слабша тимчасова стація.

КОНКУРС ЧЕСЬКОГО РАДІЯ.

Чехословацькі організації продуцентів та купців радіоприладдям розписали конкурс на найкращий плян пропаганди радія. Участь у цьому конкурсі можуть взяти всі особи звязані з бранжею радіофонічного приладдя. Речинець конкурсу означено до кінця 1938 р. Виявилося, що цей конкурс знайшов широкий відгомін. Досі надійшло вже дуже багато конкурсових проектів. Пять найкращих отримає нагороди. До журі належать представники радіотехнічного промислу та торговлі радіоприладдям. Крім того всі функціонарі чехословацької поштової влади та радіофонії.

ГАРНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Копернника 15 а, Галицька 16.

БІРЖА

Львів, 4. січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89.42—89.75 Доляри америк. 5.28.00—5.25.00. Доляри канад. 5.22.50—5.20.00. Фльорени гол. 288.34—286.64. Франки фр. 13.99—13.89 Франки шв. 117.60—118.80. Фунти анг. 24.75—24.39. Гульдени данц. 100.25—99.75 Корони чеськ. 10.75-10.40 Корони дун. 110.45—109.60 Корони норв. 124.33—123.55 Корони шв. 127.39—126.40 Ліри італ. 18.10—17.80 Марки фінлян. 10.92—10.79 Марки нім. срібні 88.00—85.00. ТельАвів

Папери.

4 і пів проц. внут. 64.13—65.50 3 інв. 1 ем. 85.50 серія 93.50 2 ем. 84.50. серія 91.50 5. конвер 68.50. 4 прем. дол. 62.00 4 консолід. 60.00—65.75

Акції.

Банк Польський 137.50 Цукор 31.50 Вуголь 34.50—34.00, Ліяльон 95.00—35.50 Островець 67.75, Стараховичі 46.50—46.25

Тенденція неодностайна

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 4. січня 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2.65 зол.
1 кг. масла бочков. нкл. з опак. 2.90 зол
молоко 1/—18 сот.
1 кг. яець 1.35—1.90 зол

Тенденція на масло знижкова, на молоко стабільна, на яйця підтримана.

Подяка.

Всевишньому

Невблаганна смерть забрала нам 27. грудня 1938 р. нашого найдорожчого Батька і Дідуся бл. п. о. ІВАНА КОСТЕКА, пароха в Новім Селі.

Почуваємось одним до обовязку, прибиті тяжким горем, зложити прилюдну подяку всім, що звольли своєю звеличати сумні похоронні обряди своєю присутністю.

Дякуємо Впр. і Вч. оо. деканам Костушкові, Куриллові і Козен-ці та Впр. і Вч. оо. Сапчинові, Пилярові, Метеллі, Федоришинові, Жукові, Черайчакові, Крупському і Посіні, як рівнож Впр. і Вч. оо. Венгринівові, лат. пароховi і проф. Т. Стрільському, лит сотрудникові за відправу похоронного обряду і Служб Божих.

Дякуємо Впр. о. деканові Куриллові за уділення Н. Тайн і за виголошення надгробного слова, а Впр. оо. деканові Козенці і Сапчинові за прощальні проповіді при виносі домовини в дому і підчас Богослуження в церкві.

Дякуємо Вясн. Панові д-рові Шиманському за лікарську поміч, Вясн. Панству Костушкам, Куриллам, Метеллям, Козенкам і Водзярам за неоцінену потіху і поміч підчас сумного обряду, як теж дякуємо Церковним Братствам з Нового Села і Чесанова, хорові Читальні „Просвіти“ з Нового Села за прегарний спів, усім Вясн. Членам всіх культурно-освітніх і господарських Товариств Нового Села і Чесанова, що зорганізовано причинялися до звеличання сумного обряду, дякуємо всім парохіянам і громадянам Нового Села і Чесанова і всім сторонним, що зволили ласкаво прибути на похорон.

Всевишній нехай стократно винагородить всім за їх співчуття і труди!

Нове Село, 31. грудня 1938 р.

Стефанія, Марія, Богдан діти, о. Константин Козій, о. Андрій Круцько, Д-р Михайло Микитин зяті, Іванна синова, Славка, Ромко, Дануся, Славко, Іванна, внуки.

Подяка.

З волі Всевишнього відійшов від нас 27. грудня 1938 наш найдорожчий: муж, батько, тесть і дідусь ЙОСИФ ТУРЯНСЬКИЙ, горожанин м. Коломиї. Прибиті важким горем складаємо щиру подяку Впр. о. Прилатові Русинові, о. проф. Станецькому, Отцям сотрудникам Кисілеві і Пісецькому за жалібну панахиду при домовині Покійного в дні 28. XII 1938 та за проведення 29. грудня 1938 тлінних останків на місце вічного спочинку. Сердечна дяка від нас Товариству: Церковне Братство Архистр. Михаїла в Коломиї за улаштування величавих похоронів своєму членові і довголітньому скарбникові та до останньої хвилини свого життя голові товариства, зокрема Вп. радн. Дідицькому, що щирими й теплими словами з імені товариства попрощав Покійного при виносі тіла з дому, а Впр. о. прилатові за зворушливі слова прощання при складанні домовини до родинної пробиці.

Міщанському Церковному Хорові під проводом Вп. проф. Николишина щиро дякуємо за прегарний спів у часі жалібної Служби Божої при домовині в церкві. Далі дякуємо Старшині Т-ва Народний Дім у Коломиї за вшанування Памяти Покійного вивішенім жалібним прапором, а Відділові ремісничого цеху за звеличання похоронів участю прапорів своєї Корпорації. Дякуємо теж Впр. о. совітникові Йосифові Китасевичеві, пароховi Загального Шпиталю у Львові за відправлену в день похорону жалібну Службу Божу за Покійного. Врешті дякуємо всім тим, що телєфонічно чи листовно прислали нам слова потіхи в нашому тяжкому горі та всім своїкам, приятелям і знайомим Покійного і його рідні за численну участь у похоронах.

Жінка: Павлина Турянська; сини і синові: д-р Іван і Ольга Турянські, інж. Андрій і Ева Турянські; зяті і доньки: Д-р Антін і Марія Кузьмичі, д-р Андрій і Розалія Кокодинські, буд. констр. Микола і Софія Тимчуки, проф. Микола і Ольга Вишиванюки, проф. Іван і Степаніда Зелики; і внуки Ростислав Кузьмич; Іван, Ярослав і Андрій Турянські; Константин, Олена, Мирослава і Квітослава Кокодинські та Ігор Зелик.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла“.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД РІДНОЇ ШКОЛИ.

Згідно з вимогою § 49 точка 2 обовязкового статуту Рідної Школи У. П. Т. проголошуємо, що **Звичайний Загальний Зізд Рідної Школи Українського Педагогічного Товариства** відбудеться у Львові **2. лютого 1939 р.**

Порядок нарад Загального Зізду Рідної Школи і село, де відбудеться цей Зізд, подамо пізніше.

Головна Управа Рідної Школи.

КУПНО — ПРОДАЖ

НАКИДКИ самоділові, брокати, меблеве покриття, ВАНК, пл. Марійська 6. 3037 3-3

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 7-11

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку з магазину **Й. ШТРАССЕР** (передше Крох) Галицька **15 (подвіря).** 3050 7-10

НАЙНОВІШІ КОРСЕТИ ТІЛЬКИ У ВІДОМІМ ФАХОВІМ САЛЬОНІ ПІЗЕНА, ЛЬВІВ, ЯҐАЙЛОНСЬКА 4. На час інвентарної продажі 10% опусту. 3041 3-3

ТІЛЬКИ ми продаємо: гарні, добрі флянелеві сорочки 4.80, теплі вибагливі мужеські бонжурки 9.80, флянелеві піжами 9.80—10.80, „Астра“ фабрика білля, Львів Сикстуська 2. 2209 4-4

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 14-9

ПЕЧАТКИ каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязермая, Львів, Сикстуська 19, телєфон 215-03. 2919 8-10

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕ“ „ЦИЗІЯ“, тепер Шайнохи 1.

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 6—12

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції **висилає по за пів злотого.**

Ціяник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe **1 гр. 5 сот.**

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Прикраси на ялинку

поручає

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА 1 (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.
7—10 3047

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький

Львів, Пілсудського 17, тел. 235-21.

І. Шрайбер Львів, Гетьманська 6. Рік осн. 1904. Тел. 213-05
НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах **КОРСЕЛЄТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ.**
2040 7-10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. ряді оголошень	зол. 0.35	**Дрібні оголошення від слова:** матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60	купно, продаж, вимін і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.

Ч 4 (15.095). Львів, четвер 5. січня 1939. Oplata pocztowa uiszczona gotówka Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Премієр о. д-р Волошин обняв протекторат над „Карпатською Січею".

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що премієр Карпатської України відвідав 28. XII. 1938 р. Головну Команду й Хустський Кіш „Карпатської Січи". Премієрові товаришив державний секретар Іван Рогач. Премієра привитав у Головній Команді референт інж. Кульчицький, запевнюючи, що „Карпатська Січ" готова боронити карпатоукраїнської державности. Опісля представив премієрові всіх членів Головної Команди та службовиків бюр. Премієр оглянув бюра, приглядаючися праці; окрему увагу звернув на мапи й діяграми.

З Головної Команди перейшов премієр до Команди Коша, де привитав його кошовий, який у привитальній промові заявив, що 5.000 здисциплінованих карних січовиків чекає наказів премієра та закінчив привітання окликом: „Слава Премієрові — Батькові нашого народу!" Цей оклик підхопили присутні.

Відповідаючи на привіт, премієр сказав: „На вас, січовики, дивиться наша молода держава з гордістю та вірою, що ви станете на її покли к у кожній хвилині. Я доложу всіх зусиль, щоб ваша організація мала справжній військовий характер".

При прощанні премієра відспівали національний гимн.

На другий день делегація Головної Команди „Карпатської Січи" прийшла до Президії Ради Міністрів, щоб скласти премієрові подяку за відвідини. Делегацію вів заступник команданта Іван Роман, який, висловлюючи премієрові від „Карпатської Січи" подяку за відвідини, запевнив премієра про вірність і відданість „Карпатської Січи" урядові й державі. Він підкреслив, що члени „Січи" знають один наказ і один закон: „Бог і Нація!". Цьому наказові вони все підпорядкуються.

„Карпатська Січ" просить премієра обняти високий протекторат над нею. Премієр подякував за вияви довіря й висловив свою згоду стати протектором організації національної оборони „Карпатська Січ".

Інтервю премієра Карпатської України у „Матені".

Паризький „Ле Матен" помістив велике інтервю свого спеціяльного кореспондента з премієром о. д-ром А. Волошином. У розмові з французьким журналістом премієр гостро виступив проти мадярських зазіхань на Карпатську Україну, якої населення вибороло собі свободу завдяки своїй свідомости. Тепер Карпатська Україна ніколи вже не прилучиться ані до Мадярщини, ні до якоїнебудь іншої держави, бо від них не може очікувати нічого доброго.

На запит, яка буде закордонна політика Карпатської України, прем. о. д-р Волошин відповів, що це дуже складне питання; Карпатська Україна є членом федерації, тому її закордонна політика буде така, яку поведе Прага.

Опісля премієр ствердив, що в Карпатській Україні комунізм щез безслідно та підкреслив, що Німеччина боронила у Відні справ Карпатської України та зробила в цьому напрямі все, що могла.

Японський уряд подався до димісії.

БО... ПРЕМІЄР КОНОЕ ВВАЖАЄ СЕБЕ ЗА МАЛО ЗДІБНИМ.

На вчорашньому засіданні рішив японський уряд податися до димісії; димісію зголосив він в год. 11.30.

Прем. князь Коное ось як пояснив представникам преси причину димісії: У звязку з війною в Китаю, політичне положення Японії, як внутрішне так і закордонне, ускладнюється. Кн. Коное не чувся на силах перемогти трудноші, але ситуація була занадто поважна, щоб переводити зміну уряду.

Тепер конфлікт увійшов у нову стадію, тому уряд мусить напружити всі сили, щоб зберегти лад і завести трівкий мир у Східній Азії. Треба скріпити довіря народу, намічуючи нову політику для нового уряду; цісар вже заапробував її.

„Соромно мені, — заявив Коное — що мої здібности не вистачають мені, щоб перевести мої завдання. Ось і причина димісії мого уряду."

ГОЛОВА ДЕРЖАВНОЇ РАДИ, БАРОН ГІРАНУМА — НОВИМ ПРЕМІЄРОМ?

Як говорять у політичних колах Токія, склад нового японського уряду буде такий: премієр: Гіранума; закордонні справи: Аріта; війна: Ітаґакі; маринарка: Газеґава; внутрішні справи: Шіоно; рільництво: Сакаї.

Сирійці погрожують, що обєднаються з ворогами Франції.

Голова сирійської партії свободи, Азме, оголосив маніфест, в якому взиває Францію змінити політику супроти Сирії — так само, як Сирія мусітиме змінити політику супроти Франції. Сирійці не стерплять довше чужих інтриг та чужого панування. Як Франція доведе до розпуки Сирію, ця остання увійде в порозуміння з ворогами Франції. В Сирії є тисячі молодих людей, готових підняти прапор свободи. Радимо подерти договір, заки ми самі його подремо.

Маніфест кінчиться домаганням, щоби Франція негайно признала Сирії незалежність без ніяких обмежень.

СИРІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПЕРЕРВАВ НАРАДИ.

Сирійський парлямент відложив наради на місяць. Він мабуть хоче знову розглянути ситуацію після приїзду нового французького виського комісаря.

Присилайте передплату!

УКРАЇНЦІ!

Все, під чим будуть угинатися Ваші столи в часі Святої Вечері, закупіть в кооперативних крамницях

Народної Торговлі
у Львові і в краю.

Там, де нема складів Народної Торговлі, купуйте в місцевих споживчих кооперативах.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ бажає НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Ceterum censeo

проф. Станислава Ґрабського.

Львів, 4. січня 1939.

Одне треба признати проф. Станиславові Ґрабському: його невтомну енергію у боротьбі з українською ідеєю. Нема мабуть другого такого поляка, що — не вважаючи на свій вік — так метушився б, так заходився б, так не минав би ніже одної нагоди, щоб не заявити свого „ceterum censeo" в українській справі. Пише, дискутує, викладає, промовляє, організує, тут і там, у Львові, у Варшаві, в Катовицях, чи де хочете, і вмовляє у всіх і вся та переконує, що обовязково треба боротися з українцями у Східній Галичині. Ця боротьба — можна сказати — стала основною ідеєю цілого життя п. Ґрабського. Від коли його памятають у нас, він завжди так метушився і завжди вів свою пропаганду.

Не можна сказати, щоб за довгі роки своєї протиукраїнської акції, п. Ґрабський ні на йоту не змінив свого погляду в українській справі. Ще недавно він взагалі неґував українську ідею. Для нього був у Східній Галичині тільки „рускі люд", який — на його думку — не мав нічого спільного з українською національною ідеєю, а державною тим менше. І тоді проф. Ґрабський пропагував боротьбу з самою українською ідеєю та вірив, направду вірив або воно бодай так виглядало з його слів, що можна якимсь особливим муром відгородити українські — у п. Ґрабського: руські — народні маси та забезпечити їх перед впливом української національної ідеї. Цим особливим муром мала бути польська культура і засобами до будови того муру мали бути між іншим відомі шкільні та інші закони, розбудова польських господарських установ у Східній Галичині і т. д.

Вислід будови того муру — відомий і настільки різкий та наглядний, що не міг не спонукати проф. Ґрабського поміркувати над цим. Поміркував і прийшов до переконання, що не можна вже відгородити українських народніх мас від української національної ідеї, бо це нерозривна цілість. Проф. Ґрабський вже навіть не обстоює думки, що „український націоналізм — це штучний витвір німецької інтриги". У новому часописі, що його він почав видавати на спілку з проф. Буяком і проф. Ромером п. н. „Земя і Нарут", у статті п. н. „Істота валькі" він пише:

„Але і без неї (тобто без німецької інтриги — Ред.) розвинувся би, хоч багато слабше, націоналістичний сепаратизм серед руської інтеліґенції, таксамо як серед литовської лотиської, фінської, естонської, індуської і навіть єгипетської. Бо й лотиші, естонці і фіни не мали теж ніколи передтим власної незалежної держави... а все-ж у двацятому віці почали про неї мріяти і як тільки захиталася російська ім-

перія, вони зробили все, щоб від неї відірватись, визволюючись одночасно зпід відвічної культурної і господарської переваги, у Латвії й Естонії німецької, у Фінляндії — шведської."

Проф. Грабський стверджує ще щось більше, кажучи у тій самій статті: „Змагання українського націоналізму до власної держави, що зєднила би всі землі, на яких живе українська людність — це логічна послідовність того всього, що від кільканадцяти літ діється в цілому світі і також на Червенській Землі. А з цього світу і також на Червенській Землі. А з цього їх змагання випливає невідклично їх боротьба проти всього, що тримає зєднане Червенську Землю з Польщею, — щоб мати змогу влучити її до майбутньої української держави."

Це теза проф. Грабського. Він перестав уже вірити в те, що можна виявловити українські народні маси з української національної ідеї і внаслідок того бачить перед собою вже не „руські люд" і „горстку інтелігенції з нереальними мріями", але цілість, якій він дає назву „українського сепаратизму".

У статті п. н. „Наша мета" (у згаданому 1-шому числі часопису „Земя і Наруд"), що її крім проф. Грабського підписали ще й професори Буяк і Ромер, читаємо:

„Виступ українських послів у соймі не мав бути розрахованою тільки на пропагандивний ефект демонстрацією. Започаткована влученням Австрії до Німецького Райху й обрізанням Чехословаччини реалізація гасла ревізії устійнених версайським договором державних кордонів, яке від літ пропагують Мусоліні й Гітлер, віденський арбітраж, спертий на етнографічній засаді і вкінці факт, що Карпатську Русь назвали Карпато-Україною, якою гаряче заопікувалася Німеччина — все те розбудило незвичайно сильно віру українських націоналістів у недалеку реалізацію їх мрій про зєднання всіх земель, заселених людністю, що говорить по руськи, в незалежній українській державі. Боротьба українських партій за відірвання південно-східніх воєвідств від Польщі, що триває віддавна, бо підготована кільканадцять літ перед світовою війною і явно зі зброєю в руках започаткована в 1918 р. — входить у період нової сильної напруги. Тому скріпленню українського сепаратизму мусить протиставитися польське громадянство Червенської Землі"...

У звязку з цим проф. Грабський у своїй статті твердить: „Отже змістом польсько-руських відносин на Червенській Землі є і довго ще буде боротьба. Треба цій правді сміло глянути в очі. Нема що себе оманювати, що це тільки непорозуміння, яке розсварило внаслідок чужих або чужих підшептів наші братні народи і при добрій з обох сторін волі повинно небаром минутися".

Для проф. Грабського суть польсько-української боротьби у Східній Галичині — „це не справа таких чи інших прав для українського народу, але історична проблема, чи Червенська Земля має залишитися на завжди при Польщі, чи відпасти від неї й увійти у склад майбутньої України". Проф. Грабський прийшов до переконання, що прийшла пора, коли польське громадянство мусить наново почати боротьбу за приналежність тієї землі до Польщі. Пропаганді тієї боротьби має служити також часопис „Земя і Наруд", що його він видає на спілку з професорами Буяком і Ромером, і який має „скріпити чуйність польського громадянства не тільки місцевого, але й цілої Річипосполитої у боротьбі проти українського сепаратизму за приналежність південно-східніх воєвідств до Польщі".

Якими засобами й у якій площині має вестися ця боротьба? У статті проф. Грабського не маємо ясної відповіди на це питання, але з пятку, що це має бути „боротьба на Червенській Землі за перевагу на ній польської цивілізаційної, господарської і людностевої експанзії над українською" — можемо збагнути, як той невтомний Дон Кіхот, що дуже часто нагадує собою Санча Пансу, цю боротьбу собі уявляє.

Наприкінці зазначимо, що у своїй статті „Суть боротьби" проф. Грабський дозволив собі перепачкувати кілька свідомих неправд щодо українського національного руху. Гадаємо, що до них, як і до самої проблеми, матимемо нагоду ще нераз вернутися.

НА СВЯТА
ВИНА ТОКАЙСЬКІ, УГОРСЬКІ
тільки у винярні
MAGYAR CSARDA
ЛЬВІВ 3. МАЯ 11 А. ТЕЛ. 238-36.
Відвідуйте нашу угорську винарню. 3062 5-5
3062

Ковдри, матераци, коци
і подушки з пір'я, простирала, пошевки, ручники і обруси продає одинока українська фірма:
М. Проць Львів, Ринок ч. 14.
Власний виріб! Фабричні ціни!
Ч. 2.

Совіти і право азилю.

Окремий міжнародній комітет з осідком в Евіяні в поті чола розбивається зі своїми заходами, щоб найти десь на земській кулі клаптик території, якої влада погодилась би прийняти на свою землю як нових громадян усіх тих европейських жидів, що втратили дотеперішнє громадянство, лишились без заняття та без притулку, на ласці міжнародньої поліції і на утриманні з міжнародних збірок. У всіх европейських та американських міністеріяльних кабінетах радять без упину, даючи доказ бодай доброї волі допомогти беззахисним людям. Мовчить тільки Москва. Та колиб хоч мовчала! Ось послухаймо, що пише у звязку зі становищем Совітів до жидівської проблеми краківський жидівський орган „Кофім" з 1. січня:

„До країн, що могли б приняти на свою територію масу бездержавних жидів, треба зарахувати в першу чергу Совітську Росію. По всіх більших російських містах відбуваються тепер бурхливі демонстрації проти жидівських переслідувань у Німеччині. В Москві й Ленінграді, в Києві й Тифлісі протестувала еліта совітського духового світу проти жидівських переслідувань у Німеччині. Це образа для середньовіччя, яке крім своєї інквізиції знало також початки гуманізму, коли хтось порівнює теперішні події у третьому райху зі середньовіччя — заявив поет Олексій Толстой. Найтемніші роки царизму зі своїми жидівськими переслідуваннями бліднуть проти останніх німецьких подій — кричав Веснін, президент Всеросійської Технічної Академії. В Росії переслідують тільки зрадників революції — з емфазою підкреслюють „Ізвестія", відчуваючи очевидно, що моральне право Совітів обурюватись на переслідування може видаватись багатьом людям в Европі дуже проблематичним, — але не переслідують людей тільки тому, що вони іншого походження. Одначе не тепле, що ці переслідування жидів у Німеччині прийшли для Совітської Росії в сам час і що большевицька держава на хвилях протинімецьких настроїв намагається виплинути з осамітнення.

Та словам большевицького обурення не товаришили ніякі вчинки. В совітській конституції є стаття, яка окреслює Совіти як країну азилю для переслідуваних у всіх інших державах. У практиці це право азилю виглядає нужденно. Совітська Росія не впустила досі ніодного жида, ба — що більше — її брами замкнені навіть для соціялістів і німецьких та австрійських комуністів, які приневолені просити демократичні держави за право в них замешкати. Пише про це виразно стокгольмський „Соціяльдемократ", згадуючи про трагічну долю австрійських „шуцбундівців", які найшлись на проскрипційнім списі „зрадників пролетаріяту". Становище Совітів супроти німецьких емігрантів, навіть зближених політично — це великий скандал — кінчить „Соціяльдемократ".

Визначний публіцист німецької еміграції Шварцшільд характеризуючи Совітський Союз як ідеальну країну для імміграції, пише, що Совіти не впускають на свою територію навіть комуністів тому, бо большевикам треба мати невдоволених людей поза Совітами, які вели б для них пропагандивну розкладову роботу. Факт, що країна, якої територія займає одну шесту частину світа замкнулась перед усякою еміграцією, є просто скандальним саботуванням самої справи еміграції. Скандал тим більший, що Совітська Росія кермується при цьому тільки пропагандивними оглядами".

Стільки жидівський часопис про „Совіти і право азилю". Забуває він додати, що становище Совітів у жидівській справі тим дивніше, що адміністративно-політичний апарат та верхівка комуністичної партії в більшости у жидівських руках, під одностайною командою жидівської родини Кагановичів.

Коли Совіти всеж навіть жидівських збігців не збираються впустити на свою територію, то хіба єдино тому, що відносини в Совітах є в стані загнивання, розкладу і загальної деморалізації. Сталінцям соромно і лячно навіть перед своїми одновірцями-жидами відкривати браму до пізнання совітської дійсности.

РАДІО найновіші модалі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ Йосиф Тіссер
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 6-13

—o—

На крилах буйної уяви.

„Век Нови" з 5. ц. м. пише на основі телефонограми з Варшави:

„При кінці цього тижня відбудеться у Празі конгрес українців, на який приїдуть делегати з різних країв та українські діячі з Відня, Берліна, Парижа й Льондону. Приїде також на конгрес б. отаман донських козаків ген. Попов, один з найактивніших українських агітаторів у Америці. Він відбув уже „інспекційну подорож" по Карпатській Україні, де контролював стан січових організацій та стратегічні можливости. Ген. Попов виїде з Праги до Берліна, відтіля до Льондону й Парижа".

Не дивуємося, що між нашими земляками є такі пристрасні читачі „Веку": цей всебічно поніфромований щоденник не лише скликує український конгрес, про який в українських колах нічого не відомо, але й обдаровує майбутню українську армію новим генералом, який мабуть прийшов на світ уже в повоєнних часах, бо історія 1918—1920 рр. про нього нічого не згадує.

Вісти з Карпатської України.

Правнича Комісія повстала при президії ради міністрів у Хусті під проводом д-ра Брашайка. Вона має опрацювати законопроєкти та устійнити українську правничу термінольогію.

„Нова Свобода" збільшила від 1. ц. м. обєм на 8 сторінок. З огляду на те ціну одного числа піднесено з 20-ох на 50 сотиків.

Кілько місцевостей утратила Карпатська Україна після віденського арбітражу? Як подає „А-Зет" з 2. ц. м., на основі віденського арбітражу під мадярське панування перейшли: ціла берегівська округа з 63.143 мешканців; місто Мукачів з 26.102 мешканців; місто Ужгород з 26.675 мешк.; 21 громад ужгородської округи з 22.415 мешк.; 14 громад мукачівської округи з 17.836 мешк.; 18 громад севлюшської округи з 14.672 мешк.; 1 громада іршавської округи з 2.390 мешканців. Окружний уряд з Ужгороду перенісся до Середнього, з Мукачева — до Чинадієва.

ЗА ЩО АРЕШТУВАЛИ БРИТИЙСЬКОГО ВІЦЕКОНСУЛЯ У САН СЕВАСТІЯНІ?

У Льондоні офіційно потверджують вістку про арештування брит. гонорового віцеконсуля у Сан Севастіяні, Голдінга.

Національна еспанська влада переловила недавно лист відомого баскійського діяча Бенгоетхеі, який з поручення барселюнського уряду перебуває в Сен Жан, до його жінки в Сан Севастіяні. Цей баск поручив своїй жінці, щоб вона написала лист невинного змісту, доповнила його невидним чорнилом, та попросила Голдінга, як доброго знайомого, щоб він переслав цей лист до Сен Жан. На тій основі нац. влада переловила на кордоні брит. консулярну пошту, заадресовану до брит. амбасади в Сен Жан (у південній Франції, коло еспанського кордону) та заарештувала згадану баскійку.

Крім Голдінга має Англія у Сан Севастіяні також статного консуля.

—o—

Дещо з Волині.

„ГУРТ“ І СПОЛЕМ“.

У Рівному відбулися загальні збори Волинського Кооперативного Союзу „Гурт“, заложеного з метою „співжиття“ і „співпраці“ п. Волошиновським. Після реферату п. Волошиновського й голови зборів дир. Шемплінського збори одноголосно ухвалили обєднати „Гурт“ із „Сполемом“ з 1-го січня 1939 р. Щоб легше було „Гуртові“ вмерти, представник „Сполема“ пообіцяв, що будуть збережені засади „Гурту“ і налагнана співпраця з його „районівками“. В останньому надгробному слові п. Волошиновський просив „Сполем“, щоб той прямував до дальшої „співпраці“ польського населення з українським.

Це ті похоронні слова, які майже завжди по виході за огорожу цвинтаря забуваються: „співжиття“ та „співпраця“, плекані на Волині п. Юзефським, умерли остаточно.

Тут починається тепер цілковито інший уклад сил та інші взаємини. Зрештою найліпше свідчить про це смерть „Гурту“, який став цілковито зайвим анахронізмом.

З нагоди Свят поручає по зниженних цінах
жіночі і мужеські одяги
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 3

ЗА БОЙКОТ ВИБОРІВ.

У часі виборів до сойму й сенату особливу активність виявляв член „Стр. Народового“ Ф. Стухли-Орлеанський. Йому закинули, що на зібранні в містечку Торчині він намовляв до бойкоту виборів. Городський суд визнав вину обвинуваченого за доказану й засудив його на 4 місяці вязниці з завішенням на два роки.

О. З. Н. ЗБІЛЬШУЄ РУХЛИВІСТЬ.

У містах Волині раз-у-раз відбуваються зібрання й наради льокальних організацій О. З. Н. Підготовна праця йде у двох напрямках: самоурядних виборів і підтримання польської торговлі, між іншим за помічю безвідсоткових кас для дрібних купців.

Дня 4. січня мала відбутись у Кремянці більша, повітова нарада, на якій було намічено обміркувати питання широкої „культурно-освітньої акції“ серед польського й українського народу, що природньо булаб продовженням і поглибленням розпочатої там тоїк освіндикаційної акції.

КОМУНІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ.

Хоч столична преса переконує читачів, що на Волині спокійно, але комуністичні процеси у волинських окружних судах тягнуться безперервно.

В рівенському окружному суді закінчився процес 19 мешканців Сарненщини, яким акт обвинувачення закидав: приналежність до К. П. З. У., революційну роботу на терені гміни Рафалівка, кольпортування летючок, збірку на „Моцр“ і т. д. Суд засудив 6 обвинуваченних по 5 років вязниці, решту — від 4 до 2 років.

Луцький окружний суд засудив мешканців с. Білина на Ковельщині Маркіяна Морона та Юхима Скролика по 5 років вязниці, які на терені сусідніх сіл розкидали комуністичну бібулу, вели безбожницьку агітацію та намовляли хлопців вступати до червоної еспанської армії.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАГОРОДОВОЇ ШЛЯХТИ.

В Луцьку відбулося пленарне засідання під головуванням головного шляхотського діяча пп. Галацінського (до речі — нащадка української православної шляхти) управи „Воєвідського союзу загородової шляхти“, на якому ухвалено дати 30 членам „стшелецький вишкіл“ і засиувати власний орган-місячник, який має почати виходити вже в січні. Цікаво, що деякі українські селяни, які позаписувалися до „шляхти“, починають уже чухати потилиці.

— Я гадав, — казав нам один, — що це жарти: запишуся та й відчепляться і матиму спокій; а вони справді хочуть, лиха година, щоб я таки був шляхтичем! І як це мені викрутитися? Боюся, щоб якої кари не було!

— Не мав хлоп клопоту — сміявся другий — то шляхтичем його зробили! С. С.

„Л О Т О С“, Львів, Сикстуська 21.

На шляху до ясного Завтра.

(Враження з першого Загального Зїзду Т-ва Орли“, що відбу. ся 27. грудня м. р.)

Саля централі Т-ва „Орли“ у Львові при площі св. Юра ч. 5. наповнюється учасниками Загального Зїзду. Нараховуємо кілька десяток відпоручників кружків та гостей. Одні вписуються на листу присутніх, інші оглядають видання „Орлів“, зокрема журнал „Українське Юнацтво“, що розложені на окремому столику. На головній стіні хрест і тризуб — символи найвищих ідеалів цього Товариства.

Год. 11-та. За президіяльним столом займає місце ред. Роман Данилевич, урядуючий заст. голови Т-ва „Орли“. Присутні встають та відспівують католицький гимн: „О, спомагай нас“. По відспіванні гимну ред. Р. Данилевич відкриває Загальний Зїзд. Згадує про установчі збори Т ва „Орли“, що складалися виключно з членів-основників, витає відпоручників кружків, передає благословення від Ексц. Митрополита Андрея, складає подяку о. прал. Л. Куницькому за відправлення Служби Божої в наміренні Товариства та передає привіт від президента Генер. Інституту Катол. Акції греко-катол. Галицької Церковної Провінції, д-ра М. Дзеровича. Далі згадує спеціяльні обставини, що серед них приходиться відбути цей перший Зїзд Товариства, вказуючи при цьому на особливости 1938 року. Потім згадує про свято УМХ, що дало початок цій молодій організації української молоді.

Д. ОСКОЛ.

Приятель.

(Докінчення).

Як той Керничний змінився за короткий час! Ані сліду його недавнього дивацтва. Він перестав сторонити від людей. В нього щодня старанно повязана краватка, штани „штайф“, елєґантна зачіска, просто чепурун. Його настрій поправився і його радо витають у товаристві. Він сипав удатними дотепами і разом з редактором Сухим і цокотухою Мартою, це була така зіграна трійка, що довкола них збиралося ціле товариство. А було тут цього року товариство чимале! В Учительській Оселі було яких сто осіб. Емерити грали цілими днями тарока, їх достойні подрути плели светерки і суворими очима водили за молоддю, старі панни намагалися уникати старих кавалірів і ганяти за молодшими. Симпатична „Олеся“ виглядала наче циганський табор.

В пансіоні Черемшина кватерували кооператори, що мали тут свій зїзд. Це була знов інша каста: поважні, заклопотані, так і видно, що ділові люди.

Оце велике товариство улаштувало в суботу в „Аріднику“ товариський дансінґ, запросивши всю українську кольонію в Ворохті.

Вже на годину перед дансінґом сиділи Керничний і Мирон за чорною кавою в „Аріднику“ та гуторили про старі добрі часи. Вони були приятелями ще зі школи, але вже чотири роки не бачилися. Мирон був типовим бурлакою наших днів. Чого то вже він не чіпався! Студіював і право і фільософію, крутився трохи коло кінематоґрафії, а врешті відкрив великий маґазин домашнього промислу.

— Але скажи мені, як ти властиво мене відшукав в долині Черемошу? — зачав Керничний.

— Звичайний припадок... Ми робили прогульку на Буркут. По дорозі наш професор спитав гуцула, де тут можна добре обловитися пстругами. А гуцул розбалакався і сказав, що тут недалеко мешкає один пан з Поділля, що все ходить на пструги. Слово по слові і з його опису я набрав певности, що це ти. Але чому ти від якогось часу обминаєш так завзято долину Пруту? Ти щось мені згадував у листі про це...

Керничний помовчав хвилинку, а потім сказав:

—Це стара історія, одна з тих інтимних пригод, про які взагалі нерадо говоримо.

— Я гадав, що ти будеш щиріший перед старим другом. Ти пригадуєш ті часи, як ми не мали перед собою ніяких таємниць?...

В його очах блиснули такі знайомі нам блиски молодости.

Тимчасом Арідник заповнювався. Небавом заграла орхестра і почались танці.

Але оба приятелі сиділи далі за своїм столиком.

— Знаєш, це було тому пять літ — почав Керничний — саме десь в цій порі, як я приїхав до Ворохти. Я мешкав у пансіоні „Оксана“. Зараз таки першого дня я побачив при обіді жінку, яка залишила на мені такий вплив... Але навіщо я пригадую це все? Я вже був трохи прилікував цю рану, а ти знов затягнув мене на це місце споминів... Але йдімо далі. Вона відразу звернула на себе всю силу моєї уваги. Висока, поважна, на перший погляд недоступна, та коли я зустрінувся з поглядом її очей, я відразу відкрив, що за скарб маю перед собою. Чи може бути щось кращого у жінки, як вічна жіночість, поєднана з культурою мужчини? Такою була Ірина! А назверх... Я ще сьогодні бачу її в білій суконці в ясножовті квіти, з червоною стяжкою над чолом, що придержувала її хвилясте волосся, її очі задивлені кудись далеко, а не на сіру буденщину, на щось вищого і кращого... Того полудня я був уже з нею знайомий. А потім, як почались наші майже щоденні прогульки в гори, де ми пізнали одне одного, ми стали найкращими приятелями. Приязнь перемінилася у велике кохання, але воно було таке чисте, як гірська природа довкола нас. Тому я пережив його так глибоко. Та ці гарні дні несподівано скінчилися. Тиждень пізніше зявився в нашім пансіоні якийсь мужчина і питав за Іриною, а довідавшись, що вона на прогульці, він казав завести себе до її кімнати і ждав там до вечора. Хто він був, що його вязало з Іриною і яка їх була зустріч, я не знав. Ми бачились ще тільки раз і останній того дня за вечерою. Вона представила його, але він не обізвався й словом. Сидів мовчки, замкнений у собі, тільки раз кинув зкоса погляд у мою сторону. А Ірина також мовчала. В її очах я побачив терпіння. По вечері ми розійшлися по своїх кімнатах, а рано при сніданні Ірини вже не було. Вона відїхала ранішим поїздом. Дівчина з пансіону передала мені тільки коротку записку:

— „Мені невимовно прикро, але мушу відїхати... Відїжджу з найкращим спомином про Вас.... Прощавайте... Ірина.“

І тільки всього. Чому нічого більше? Чому не подала мені своєї адреси, я ж був би, Бог зна, куди поїхав за нею... Чому лишила мене в такім безнадійнім пригнобленні... От це все. Я не хотів від того часу приїздити до Ворохти, щоб не відновлювати рани, яку вона мені тоді завдала. Я гадав, що про все забуду... та це не вдалося...

— Може і зле, що ти не приїздив більше до Ворохти... Хто зна, чи вона тут пізніше не була... — сказав Мирон поважно, але акцент його голосу був не без значіння...

Вони замовкли і приглядалися козачкові, що його танцювало ціле товариство. Це був танок кипучого життя. Навіть старий професор Рибченко не втерпів і пішов у танок. А вічно усміхнений саксофоніст з орхестри, колишній Усусус, зняв маринарку і собі плигнув козачка.

— Ти не танцюеш? — кинув Мирон.

— Не маю охоти.

— То стрівай, я піду.

Він також пішов у танок. Але коли орхе-

НА СВЯТА
закуповуйте
масло і набіл тільки в
МАСЛОСОЮЗІ

Вкінці подає порядок нарад, що його Загальний Зїзд приймає до відома.

У цій хвилині з'явився на салі Преосв. Никита, що його Зїзд вітав оплесками.

Загальний Зїзд вибрав одноголосно своїм предсідником ред. Р. Данилевича, що покликав на секретарів лік. Ю. Тершаківця та проф. І. Теслю. По відчитанні протоколу установчих Загальних Зборів ред. Данилевич виголосив ідеольогічно-орґанізаційний реферат.

Після першої частини реферату предсідник Зїзду піддав внесок, щоб вибрати першим почесним членом і членом добродієм Т-ва „Орли" Високопреосв. Митрополита Андрея. Внесок прийняли присутні гучними оплесками. Після цього учасники Зїзду перейшли до митрополичої палати, де п. Данилевич передав ухвалу в справі почесного членства та просив благословення для присутних і всієї української молоді. Митрополит подякував за почесне членство та звав молодь до організування в рядах „Орлів".

Після авдієнції референт докінчив свій виклад.

По рефераті йшли звіти секретаря і скарбника Товариства, Головної Управи і Провірної Комісії. Із цих звітів приявні довідалися, що Т-во „Орли" має 189 кружків з 4.979 членами, що воно розвиває широку діяльність як у духовій, так і в тілесновиховній ділянці. Табори „Орлів" обіймали всі ділянки виховання і виконали своє завдання. Табор праці „Орлів", перший табор цього роду на наших землях, дав змогу нашій молоді взяти участь у розкопах митрополичого собору з княжих часів у Крилосі. У своїй праці Товариство не забуває також про фахову підготову, маючи перед очима дуже важну засаду, що в нашій суспільности мусить бути відповідна людина на відповідному місці.

По звітах почалася довша річева дискусія, що в ній забирав голос цілий гурт делеґатів і гостей. Бесідники піддавали діловому розглядові поодинокі звіти, висували свої вимоги й побажання, оповідаючи про ці великі труднощі, що їх мусять поборювати у своїйпраці на місцях. Та в усіх тих промовах пробивався бадьорий дух і запевнення, що всі члени передержать найважчі хвилини й вірні гаслові: „За Христа й Україну" будуть невтомно працювати для кращого, яснішого Завтра.

Годиться тут підмітити голос Преосв. Никити, що візвав делеґатів і всю українську молодь до праці в імя Бога й України. Поруч цих двох великих слів поставив достойний бесідник ще третє: радість. Згадав про конечність фахового вишколу членів та закінчив словами: „Правда вас освободить". Слова владики приняли присутні гучними оплесками.

Після признання абсолюторії уступаючій Головній Раді, як також Головній Управі вибрано нові провідні орґани Т-ва. Головою Т-ва вибрано ред. В. Глібовицького. До Головної Ради ввійшли: інж. С. Рудакевич-Базюкова, ред. Р. Данилевич, Л. Дяків, студ. Б. Лончина, О. Побережко, проф. І. Тесля, м-р Ю. Фединський, о. дир. М. Хмільовський — члени; студ. Б. Ганчерюк, Т. Глинянська, о. д-р П. Івахів — заступники. До Провірної Комісії вибрано о. канц. М. Галянта, д-ра І. Рудницького й Н. Семчишинову як членів та о. М. Гаврилюка й М. Кулицького як заступників.

Принявши прелімінар буджету на найближчий рік, поставивши цілу низку річевих внесків та ухваливши відповідні резолюції, Загальний Зїзд наблизився до закінчення. В кінцевому слові предсідник завізвав до дальшої, ще інтенсивнішої праці на місцях, побажав усім якнайкращих успіхів у спільному змаганні та окликом „Готовсь" закрив Зїзд. На закінчення присутні відспівали національний гимн.

Після Зїзду учасники мали нагоду познайомитися з працею в таборах, утривaленою на фільмовій стяжці.

Перший Загальний Зїзд Т-ва „Орли" був наявним доказом, що праця цього Товариства йде правильним шляхом та що вона є конечною вимогою нашого часу. Ця праця стрічає по дорозі чималі труднощі та перешкоди, але — як виказували запевнення поодиноких делеґатів — Т-во „Орли" переможною ходою прямує до ясного завтра.

Степан Конрад.

КІР
ЛЬВІВ, Уєйського 6. Тел. 280-38.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯШКИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

Імператор темне, подвійно солодове пиво на час карнавалу
Львівського Товариства Акційних Броварів С. А.
продається всюди.
Детайлічна ціна за одну півлітрову пляшку у Львові 65 сот.

За міжнароднє вирішення жидівської проблеми.

Берлінський „12 Ур Блят" з 1. січня оголосив довгу анкету на тему жидівського питання. Вступне слово до цієї анкети написав міністр **Геббельс.** Він заявляє, що жидівська проблема може бути рішена тільки через міжнародне порозуміння. Кінчить свої міркування Геббельс так: „Міжнароднє жидівство в цілому світі нехай знає, що не зможе перешкодити нам у виконанні наших постанов ніяким способом, ні економічним бойкотом, ні духовим чи політичним терором!"

Провідник британських фашистів **Лідж** пише: Англійський нарід здоровий, а проте ціла його цивілізація проникнута і прожерта жидівськими ідеями та методами. Фінансова система демократії основується на жидівській спекуляції. Жиди всіми силами намагаються переконати британців, що війна неминуча. Роблять це при помочі кількох масонів: Черчіля, дена, Дафа Купера, Грінвуда і Лемпсона.

Француз граф **Сересі** твердить, що французька аристократія на 100 відсотків перемішана з жидами. Політика Блюма була остільки корисна, що привела перед очі французів правду про те, що на марксизм треба дивитись як на жидівську видумку. Якби сенат не повалив був Блюма за його другої влади, в Парижі дійшлоб до страшних протижид. екцесів.

Головний редактор італійського часопису „Тевере" **Інтерлянді** висловлює погляд, що за чергової італійської генерації в Італії не буде вже більше жидів.

Редактор варшавського часопису „Меркуріюш" **Ю. Бабінський** нарікає на страшне „зажидівлення" Польщі. Такий стан річей не вдержиться і є признаки, що польсько-жидівські відносини переходять у стан справжньої війни.

Мадярський премієр міністрів **Імреді** заявляє, що жидівську справу можуть вирішити тільки міжнародні заходи.

Швайцарець **Ганс Абалянельд** стверджує, що Швайцарія стає все бідніша, а жиди все багатші.

Чех **Стршібни** апелює до жидів, щоб самі добровільно усунулися з прилюдного життя федеративної держави.

Провідник націоналістичної шведської молоді **Омерзон** доказує, що навіть у Швеції від 1925 року жидівське питання стало актуальне.

З цілої анкети „12 Ур Бляту" видно, що антисемітизм сильно зростає в цілій Европі і серед усіх народів та що дійсно недалекий вже час, коли жидівська проблема стане актуальна в цілому світі.

Туніс витає прем'єра Франції.

ПРИНЯТТЯ У БЕЯ.

Як це ми згадували, Далядіє причалив у Бізерті. Він перевів інспекцію тамошніх укріплень, опісля поїхав на величаве приняття до бея (князя) Тунісу. У промові Далядіє підкреслив культурну місію Франції в Тунісі, бей запевнив, що Франція може рахувати на вірність Тунісу.

ВІЗД ДО СТОЛИЦІ ТА ВИЙСЬКОВА РЕВІЯ.

В полудне Далядіє з парадою віхав до Тунісу, по полудни був на принятті у французького резидента. Опісля відбулася велика військова ревія, що мала задемонструвати боєве поготівля Франції. Звертали увагу великі летунські сили.

Вечором відбувся бенкет, на якому Далядіє виголосив велику промову.

ПРОТИФРАНЦУСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

„Джіорнале д Італія" повідомляє: Коли Далядіє виходив з палати бея, мусулмани уладили демонстрацію; вони несли прапори з написами: „Хай живе національна партія Тунісу!" Розігнала їх ґвардія бея. Поліція арештувала кількох маніфестантів

Спростування.

На основі ст. 27-ої пресового декрету з 21. листопада 1938. р. (Д. З. ч. 89, поз. 608) львівське городське староство надіслало нам урядове спростування волинського воєвідського уряду у звязку з вісткою, поміщеною в 265. числі „Діла" з 29. XI. 1938. р., з проханням помістити його в найближчому числі „Діла":

„Неправда, що волинський воєвідський уряд виселив з прикордонного поясу (кремянецький повіт) о. Івана Собка, пароха в Татаринцях, о. Семена Гаюка, пароха в Лопушній, о. Івана Кішковського, пароха в Білозірці й о. Миколу Малюжинського, декана і пароха в Ланівцях. Зате правда, що не видано ніякого розпорядку у справі виселення вище згаданих осіб з прикордонного поясу." — За воєводу: І. Стшемінський, віцевоєвода.

стра перестала грати і товариство вернулося на свої місця, Мирон кудись вийшов.

По перерві орхестра заграла танго. Керничний сидів задуманий, під впливом розбуджених споминів. Часом тільки кидав зором на танцюристів, що пересувалися перед ним.

Раптом Керничний поблід. Хоч і не пив нічого, але йому закрутилося в голові. Його погляд застиг серед салі. А Мирон танцюючи, прямував просто на нього. Ні, то вже не був привид, що міг зродитися в нього під впливом оповідання. То була Ірина. Вона вже побачила його. Тремтячи Керничний встав і вклонився. Хвилину стояв мов приголомшений. Те саме враження пережила в тім моменті Ірина. Тільки Мирон усміхнувся багатомовно... і кивнув на Керничного. Він зрозумів це і схвильований підійшов до них та попросив Ірину до танцю, а Мирон вернувся тріюмфально на своє місце.

Це був танок схвильований від переживань. Ані одно слово не перервало тої мовчанки, бо слова були зайві. Він пробував щось говорити, та вона перервала:

— Лишім ці всі запити і оправдування на пізніше, в цій хвилині то будуть занадто банальні слова... „

І вони пливли в танку, німі, без слів, слухаючи тої чарівної музики сердець, що її пять літ не чули...

— Ну, як тобі подобається? — запитав хитро Мирон, як вони вернулися до столика.

— Ви знайомі?

— Розуміється, ще з минулого року з Ворохти... Я обіцяв тоді п. Ірині, що стягну тебе цього року до Ворохти. І це мені вдалося, хоч не без хитрощів...

— Але на що було робити з того таку тайну?

— Щоб була більша несподіванка...

— Мироне, ти незрівняний! — і Керничний стиснув йому руку.

— Ну, гадаю, що ти перестанеш тепер ловити рибу, а будеш ловити... життя!...

З природи і життя.

Створення світа у леґендах старовини.

Коли людство у прадавніх віках зачало підноситися з півзвіринного стану і ввійшло на шлях культури, що допровадив його до сьогоднішнього духового розвитку та матеріяльної культури, — одним з перших питань, що заінтриґували ум наших прапредків були спроби пояснити собі таємницю повстання світа, людини та усього того, що вона оглядає кругом себе.

Сліди зацікавлення цією великою загадкою, що і досі залишилася нерозвязаною, сягають до 7.000 років перед народженням Христа, до культури народів старовинної Халдеї, країни між ріками Тигр і Евфрат у близькій Азії, та до Єгипту. Далі вони потапають у темінь віків. Учені-дослідники життя наших предків найшли сліди ще давнішої людської культури, що сягає 50.000 років взад, а сліди її видно у вапняних печерах Еспанії та полудневої Франції, на стінах тодішні артисти вирисовували те, чим цікавилися тодішні. Одначе, як видно з цих рисунків зперед 50.000 років, то дішні люди мали тільки мисливські зацікавлення, бо на стінах видно тільки рисунки тварин, ловів і нечисленні образки жінок.

Початок світа у віруваннях халдейців.

Найстаршою культурою світа є культура халдейців, народу семітської раси, що вже на 7.000 років перед Христом мав високу культуру і багато наукового знання. Відгребані у прастарих руїнах їх леґенди про створення світа це один із найстарших памятників, змагання людської думки просвітлити таємницю світа Коли ще не було неба ні землі, істнував тільки океан-отець і хаос-прамати. Вони змішалися і з тої мішанини, де були праперві нашого світа, розвинулося життя. Повстали також боги, що дуже розмножувалися, а це не подобалося праматері — хаосові. Тоді боги збунтувалися проти праматері, а один з них Мардук убив праматір і половину її тіла розтягнув вгорі як небо, другу-ж кинув собі під стопи як землю.

Космогонія у жидів.

Дуже подібна до халдейського вірування про повстання світа також прастара жидівська космогонія (наука про повстання світа).

У ній замість хаосу — праматері (Тіямант, халд.) виступає глибина (Тегом), з якої бог, Ельогім, уформував небо і землю. Він розділив води так, що замкнув води горішні у небі, а на долішніх положив землю. Над землею бог Ельогім помістив нерухоме склепіння неба, до якого були прикріплені звізди. До склепіння неба було доволі близько, бо птахи могли литати аж під нього. Леґенда записана в книгах Еноха каже, що вогонь Ґегенни зніс на багато звізд з неба за те, що не стали світити тоді, коли їм приказав Ельогім; ті скинені звізди стали злими духами. У жидівських леґендах про створення світа є також сліди фенікійської леґенди про яйце, з якого повстав світ, бо одна з них оповідає, як Ельогім „висиджував" зад водами.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІ Вовни на плащі костюм" сукні і шовки, дешево і добре купите у фірмі **РОЖА БОТВІН** в нововідкритім домі **ул. Боїмів 9.**

Єгиптяни про початок світа.

Молодші від попередніх, хоча все ще дуже старі є леґенди старинних єгиптян про початок світа. У них світ не повстав з нічого, тільки находився в безладній формі „в темних водах" Найвищий бог створив усі живі та мертві предмети з цього матеріялу, ткаючи або ліплячи його. У східній дельті Нілю повстала леґенда, на основі якої на початку небо (Нуїт) і земля (Сібу) лежали злучені міцними обіймами у праводі (На). В день творення з праводу виринув новий бог (Шу) і своїми руками двигнув богиню неба Нуїт так, що вона опершися руками і ногами на землі стала небом, засіяним звіздами. Земля Сібу покрилася зеленю, повстали тварини, люди. У праводах спочивав також закритий у пупінку квіту льотосу бог сонця Ра. В день творення відкрився квіт льотосу і бог-сонце Ра злинув на небо. Під його благодатним промінням на землі заквітало життя, що повстало через ферментацію Нілевого болота.

Греки і римляни про початок світа.

Клясичні часи (грецька і римська доба) дуже мало розвинули погляд про початок світа. Грецька леґенда подана Гезіодом (700 років пер. Хр.) оповідає, що все найшло свій початок у хаосі. Пізніше появилася богиня землі Ґея, прамати усіх річей і бог Уранос, прабатько. З того подружжя повстали боги, титани, вкінці і люди, що їх створили боги. Люди були спочатку добрі, досконалі і щасливі, і жили безжурно з того, що їм у надмірі давала земля. Згодом люди ставали чимраз ґірші.

Цілком подібною до грецької була космогонія старинних римлян, яку чудово оспівав у своїх „Метаморфозах" славний поет Овідій. Він каже, що на початку був одноцільний хаос, що був мішаниною землі, води і повітря. Природа розділила ті стихії, — землю від неба (повітря) і води, і ніжне повітря, т. зв. етер від звичайного грубшого. Тяжка земля осадилася найнижче та окружилася водою. Звізди, що були затемнені хаосом-ніччю, тепер почали світити і стали мешканням богів. Потім боги створили рослини, тварини, і врешті людей. Далі описує Овідій чотири доби людства, золоту, срібну, мідяну і своєчасну, залізну, коли люди стали злі і зіпсуті.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

Початок світа у книгах Веди.

У прастарих книгах Веди, найстаршім памятнику індійського письменства оспіваний також початок світа. Особою, що оповідає про нього є Ману, що у старовинних індійців відповідав нашому Ноєві. Як виходить з його оповідання, світ поринав у безмежній темряві, де не можна було нічого розріжнити ні охопити розумом. Тоді бог Брама, що повстав сам зі себе і є незбагненний для наших змислів зробив світ видним, освітивши його світлом і розпорошивши темряву. Він створив воду і зложив у ній насіння, з якого розвинулося золоте яйце, а в ньому дрімав він сам Брама три білйони літ. Потім бог силою своєї думки поділив яйце на дві частини і створив з них небо і землю. Так повстав видний світ, той, що проминає, хоч вийшов з вічного світа.

Найдивніша леґенда світа.

Цілком на іншій основі спирається прастара скандинавська леґенда про початок світа Коли у давніх халдейців і єгиптян та в диких народів вода була найважнішим первнем, з якого повстала стала земля, то у давніх скандинавців найважнішим чинником було тепло, якому протиставлено холод. Завдяки цьому їхня леґенда про початок світа найбільше зближається до здобутків нинішньої науки. Вона оповідає, що на початку істнував простір (Ґіннунґаґап) і в його північній частині витриснуло джерело холоду, так, що та частина простору сповилася моякою; її назвали „Ніфельгайм", світ мряк. На полудні неозісного простору витриснуло джерело тепла Урд. Поміж ними плило джерело мудрости Міммесбрун. З Ніфельгайму виплинули потоки сірої холодної мряки-холоду і стрінулися з теплими струями Урду та в місці їх зустрічі повстали всякі стихії, з яких повстала земля, боги та велитні.

Дослідники звернули увагу на подібність леґенди до сьогоднішніх здобутків науки, яка каже, що світ, де живуть створіння, земля, лежить з одної сторони між джерелом тепла, сонцем, і холодним безкраїм простором, де блукають холодні маси матерії.

Далі ця леґенда оповідає за подібними описами з інших космоґоній про творення світа з членів трупа. Один з богів Вотан убив велитня Імера і з його тіла створив небо і землю, а з крови океан. Та щоб земля, створена з членів убитого велитня могла стати добрим підложжям для життя живих істот, треба було збудувати млин, що його порушували води із джерела холоду. (У тім місці вчені добачують згадку на процес вітріння і розпускання водою скал, що перемінює їх зчасом на мілку землю). З малої іскри жорнового каменя зродився бог вогню Ґаймдаль, що навчив людей усіх здобутків першої цивілізації. Коли він помер, вождом людей став його син Скельдборґер. За його часів світ дуже попсувся; у тому часі помер бог світла Бальдер і надійшов страшний Тімбуль — зима. Леди та сніги вгорнули заселену землю, а її мешканці подались на полудне, в частини землі непокриті ледом, де був брак поживи, голод і лютували страшні злочини. По довгім часі ця зима проминула. (Та частина леґенди описує знане з археольоґії погіршення клімату, зледоватіння краю і втечу його мешканців).

З тою леґендою звязаний також і образ кінця світа. Леґенда каже, що причиною його буде новий прихід такої зими. Велитні з країн холоду облягатимуть оселі богів, а люди гинутимуть з холоду, голоду, пошестей і взаємної боротьби. Сонце буде заточувати той самий лук по небі, але його блеск буде щораз слабший. У боротьбі з велитнями з країни холоду гинутимуть ясні боги, а коли впаде бог вогню Ґаймдаль, тоді загасне сонце, розпадеться склепіння неба, двиготи тіо, під якими є вогонь, отворяться і полумінь знищить поверхню землі. З пожарища світів повстане нова і ліпша, покрита пишною зеленню земля. Підчас тої катастрофи тільки один гай у країні тепла Мімесбрун залишиться неторкненим, а в ньому схороняться від заглади деякі боги і пара людей Лайфтрасер і Ліф, що повернуться на землю і дадуть початок новому родові.

Леґенда і висліди науки.

Цікаве, що та прастара скандинавська леґенда, на яку, правда, вливали згодом клясичні і християнські традиції, цілком згідна з новітніми поглядами на повільне погасання сонця і (внаслідок того) занидіння життя на землі. Сонце (боги) змагаються з велитнями з країни холоду (пустий холодний міжзоряний простір з темними погаслими звіздами).

*

Оці леґенди — це лише нечисленні з найвизначніших з багатої скарбниці народів прадавньої старовини. Вони цінні тим, що вказують погляд на природу наших далеких прапредків у тих часах, коли ще ніхто не робив обсерваций природи, ані її явищ. Тому природознавство у тих часах мало характер мітольоґії, релігії чи фільософії. Щойно потім прийшов час, коли людина почала власними очима обсервувати природу, що довело до величавого знання природи нашого світа у наших часах

Лік. Богдан Галібей.

Сторінка без політики.

БОРОТЬБА З РАКОМ.

Хороба рака й боротьба з нею стала під теперішню пору величезним і важним питанням, яким займаються не тільки лікарі, але теж і громадянство, бо ця хороба стала дуже поширеним нещастям всіх верств. Правда, лікарській науці вдалося в деякій мірі обмежити процент смертности у всіх інших хоробах, але при хоробі рака справа куди тяжча. В культурних містах Европи смертність на сухоти впала в останніх 50 роках на 75 прц., зате смертність на рака зросла в тому часі майже подвійно, або й потрійно.

В Німеччині статистика виказала, що в 1892. р. вмерло на рака 6.1%, на сухоти 25,9 прц., в 1904 р. вмерло на рака 8.0 прц., на сухоти 20,3 прц., в 1913 р. вмерло на рака 9.0 прц., на сухоти 14.3 прц., в 1925 р. вмерло на рака 11.3 прц., на сухоти 10,7 прц., в 1931 р. вмерло на рака 13.7, на сухоти 7,9 прц.

В 1934 р. в Німеччині що девятий випадок смерти мав за причину рака, в Англії що восьмий (в 1928 р), в Данії і в Швайцарії що пятий.

Правда, ті числа дуже непокоять, але вони не повинні викликувати паніки. Зріст захорінь на рака вияснюють тим, що рак це недуга старости та що тепер люди частіше доживають пізнього віку, тому й рак виступає частіше, як колись. Рак тільки в дуже рідких випадках атакує молодих людей. Крім того методи пізнавання хоріб дали змогу скоріше й докладніше пізнати недугу рака як давніше. При цьому лікарська штука має досконаліші засоби боротьби з цією хворобою, як давніше. Хірургія зробила великі поступи й береться до операцій, про які давніше не можна було і мріяти: насвітлювання променями Рентгена віддає рівнож величезні послуги. Треба тільки памятати, щоб при перших обавах звернутися до лікаря, бо чим скоріше усунемо новотвір, тим більше є виглядів на успішне лікування.

Рак не є заразливою недугою, тільки забуженням у переміні матерії, він спирається на тому, що клітини „виролжуються", вони починають розростатися над міру, творять спершу здорові нарости й боляки. Вони не обмежуються тільки до одного органу, але з одної клітини перекидаються на другу. В додатку зхорілі клітини відриваються від первісного гудза й мандрують по організмі, атакуючи все нові органи. Рак може усадовитися в якімебудь органі. Стрічаємо рака шкіри, губ, язика, устної ями, пролику, гортанки, печінки, легенів, полових органів, жолудка, кишок і т. д. У мужчин рак виступає найчастіше в кормовім проводі, у жінок на грудях і в матиці.

Ця хороба має величезне суспільне значіння, бо вона атакує людей між 40 і 60 роком життя, нищить сімї, відбирає дітям батьків і засуджує їх на нужду. Тому люди, що перейшли 40-ий вік життя, повинні дуже уважно обсервувати свій організм, щоб на випадок якогось забурення піти до лікаря. Найлекше переочити рака грудей і матиці, бо гудзи на тих місцях спершу не мають болючих обявів, болі показуються трохи пізніше, коли вже лікування не має виглядів успіху.

Треба теж перестерігати перед лікуванням у ріжного роду знахорів, які визискують природний острах перед операцією та туманять людей, що можуть вилікувати рака якимись відварами із зілля. Не зілля шкідливе в цьому випадку, але непотрібна страта часу, яка може мати трагічні наслідки.

А тепер питання: в який спосіб вистерігатися рака? Це не заразлива хороба, отже ізоляція тут нічого не поможе. Треба просто вести життя згідно з наказами природи, оминати ріжних внутрішніх спонук, що можуть викликати цю страшну хоробу. Не надуживати алькоголю, не затроюватися нікотиною, не носити тісного одягу, — це торкається головно жінок. Передовсім треба обсервувати власний організм і час до часу дати себе оглянути лікареві, який скорше зоріентується у стані здоровля пацієнта, ніж лаїк.

Іч.

РЕНТГЕНИ, ДІЯТЕРМІЯ, МІКРОСКОПИ поручає український склад лікарських інструментів і ветеринарійного приладдя
О. МАЦЯК і С-ка Доставець Українського Шпиталю
ЛЬВІВ, ул. Валова 27. — Тел. 116-60.

Дотепний винахід.

Справжньою морокою пожежних сторожей на цілому світі є малі хлопці, або таки старші підхмелені панове, які оттак собі, для забави розбивали шибки в автоматичних алярмових апаратах та зовсім без потреби турбували пожежників. Пожежна сторожа гнала на сигнал алярмового дзвінка на місце подане апаратом лиш на те, щоб на превелику втіху вуличного шумовиння завертати негайно назад. Америка порадила собі дуже дотепно з такими псотниками. Отже в першу чергу американці зліквідували апарати старого типу. В нових апаратах нема назовні ні шибок, ні гузичків від алярмових дзвінків. Щоб заалярмувати пожежну сторожу, треба всунути руку під покривку апарату та натиснути ручку, яка лучиться з електричним сигналізаційним апаратом, вказуючи на таблиці точно час і місце, відки подано алярмовий сигнал. Одночасно на руку того, хто алярмує, спадає сталевий обруч прикріплений ланцюжком до апарату.

Таким чином апарат затримує того, хто алярмував аж до тієї хвилини, коли приїде пожежна сторожа. Шойно начальник пожежного відділу може відчинити окремим ключиком, що його при собі має, апарат і тоді сталевий обруч відпадає та звільнює того, хто алярмував пожежників. Якщо алярм був доцільний, то той, хто алярмував, може йти домів, або до вязниці, якщо алярм був неоправданий.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.
Пересилайте їх в депозит до
ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Ґрода цких1. І. Тел. 292-15 і 200-15.
Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Ровери — мрія ескімосів.

Всі памятають трагічну смерть славних американських летунів Віллі Поста й Віллі Роджерса, який був одночасно фільмовим актором та журналістом. Обоа летуни згинули підчас лету до північного бігуна.

Трупів нещасних летунів знайшли толї ескімоси. Пані Май Пост хотіла двох ескімосів, які причинилися до відшайдення її мужа та до перевезення в околиці культурного світу, винагородити грішми. Та — на диво — чесні ескімоси відмовилися прийняти гроші. Тоді вдовиця хотіла їх винагородити інакше й почала вивідуватися, чим вона могла б зробити ескімосам приємність. Ескімоси дали натяками до зрозуміння, що вони мріють про ровери.

Цікаве лиш одно, що ескімоси робитимуть із роверами у краю, в якому землю майже ввесь час прикриває кількаметрова верства снігу.

Пірамідальні доми.

Будівельний відділ паризької муніципальної ради опрацював новий проект будівельної реформи. Якщо її здійснять, то Париж по якомусь часі радикально змінить свій вигляд.

Під теперішню пору паризькі доми можуть осягати висоту 48 м. Тому, що вулиці здебільша вузькі, сонячне світло майже до тих домів не продістається і в деяких дільницях уже від самого ранку мусять світити електричні лямпи. Одночасно до вузьких вулиць продістається теж мало повітря. Щоб поправити гігієнічні умовини життя парижан будівельний відділ зладив такий проект:

Висоту домів обмежовують на терені Парижа до висоти 36 м. Одначе фасада будинку у простій лінії не може перевищати своєю висотою ширини вулиці. Вище фасада мусить іти у відступах, віддалюючися від краю до середини будівлі, на лад пірамід.

Крім того новий проект змінює закон про спільні стіни. Згідно з новим проектом спільну стіну можуть мати два доми тільки до 25 м. висоти, отже вище стіни мусять мати між собою світляний простір.

На випадок, якби той проект став законом, Париж стратить свій дотеперішній вигляд. Замість двох рівнобіжних вулиць, що тепер розмежовують паризькі вулиці, по обох боках міських артерій стануть групи пірамідальних домів, що нагадуватимуть своїм виглядом повісти Вельса.

Геройська дочка капітана.

Корабель „Смарагд", який на початку святочного латинського тижня виплив з американської пристані Норфольк, почав раптом тонути. Дно корабля з невідомих причин було ушкоджене й туди напливала раз-у-раз вода. Залога почала день і ніч випомповувати воду, яка чимраз більше продиралася крізь ушкоджене дно. Вкінці моряки стратили надію на рятунок, коли остання дошка рятунку — помпи — перестали правильно працювати.

Здавалося, що ніхто з корабельної залоги не видже ціло з катастрофи, бо рятункові човна позривали бурхливі хвилі. Та одна людина на кораблі не стратила надії. Нею була 17-літня донечка капітана, яка у хаплині найбільшої зневіри почала співати коляди. Моряки заспокоїлися під впливом коляд до тієї міри, що видержали аж до часу, коли один із американських вантажних кораблів надплив із допомогою. Тепер про геройську дівчину оповідають собі у всіх пристанях.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ТІЛЬКИ ВАРТІСНІ РЕЧІ

Одного разу славний гуморист Рода Рола посперечався в товаристві за щось з одним із присутніх. Опонент Роди в одному менті відізвався:

— Алеж мій пане, голову даю в заставі

— О, я беру тільки вартісні речі — перервав йому гуморист.

ЧИ БУДЕ ГОДИТИСЯ...

Сер Тома Мор, канцлер Генрика VIII, англійського короля, мав поїхати в посольстві до еспанського короля Карла V. А що те посольство було доволі небезпечне, Мор висловив перед королем побоювання, що може його переплатити головою.

— Коли тобі там щось станеться, то велю стяти голови всім е спанцям у моїй державі.

— Ваша Величносте, — відповів Мор — побоююся, що ніодна з тих голов не буде годитися до моєї...

НА ЧАСІ.

У звязку з господарською крізою слід булоб дещо змінити в книговодстві. А саме: замість „має", „винен", треба булоб книжкувати: „повинен мати".

На останнім світовім конгресі кравців стверджено що мужчини в раменах стають що раз ширші. Автім воно дуже побажане з уваги на щораз більші податкові тягарі.

Тепер все організується. Здається, що нема ще тільки організації немовлят.

ОБЕРЕЖНА МАМУСЯ.

В большевицькім суді йде розправа за аліменти.

— Отже, товаришко, хтож є вкінці батьком твоєї дитини, Павлов, чи Іванов?

— Ну, хай буде Павлов... Іванов безробітний від року...

Є місце на обі школи!

(У відповідь п. Яворівцеві).

Щоб п. Яворівцеві дати гідну й основну відповідь на його допис у „Ділі" з 19. XI. м. р., спрямований проти СС. Василіянок та їхньої гімназії, на це требаб написати цілу брошуру. Стільки п. Яворівець накопичив там неточних та односторонніх тверджень, неслушних закидів і навіть неправди! Але тому, що на те в „Ділі" не найшлось би місця, а треба конечно відповісти, бо допис тяжко кривдить Сестри і є хіба тільки обчислений на те, щоб їм шкодити в їхній діяльности, я обмежуся до фактичного спростування в найголовніших точках:

Незгідне з правдою є, що Загальні Збори кружка „Р. Ш." з 16. X. ц. р. одноголосно заявилися проти гімназії СС. Василіянок у Яворові і навіть, як було в одному з попередніх дописів з Яворова, одноголосно ухвалили вислати делеґацію до Сестер у справі ліквідації їхньої гімназії і заложення фахової школи. А згідне з правдою є, що на тих Зборах справи гімназії Василіянок зовсім не порушувано і тимсамим ніякої делеґації не ухвалювано. Знають про це ціле ті Збори, а щоб не говорити загальниково, покличуся на свідоцтво пп. дир. А. Молчка і Н. Демковича-Добрянського, які були на тих Зборах від отворення до їх замкнення, а п. дир. А. Молчко є навіть членом Контрольної Комісії Кружка „Р. Ш." Про це хіба говорили поодинокі громадяни приватно, але це зовсім що інше.

Не відповідає дійсности, що СС. Василіянки аґітують на місті за своєю гімназією, бо ніяка Сестра ніколи такої аґітації не вела. Якщо хто виступав і виступає в обороні школи СС. Василіянок, так це **самі громадяни, яким справа цієї школи дорога.** Це нехай буде рівночасно опрокиненням того твердження п. Яворівця, що все свідоме громадянство Яворова і Яворівщини є проти гімназії Василіянок.

Незгідне з правдою є, щоб у Яворові був якийнебудь страх, щоб гімназія „Р. Ш." через існування гімназії Василіянок не впала. Навпаки, як виказує статистика гімназії „Р. Ш.", ця остання, як на сучасні відносини, розвивається добре і нема мови про те, щоб вона через існування гімназії Василіянок мала впасти. Згідно з правдою треба ствердити, що якщоб навіть гімназія СС. Василіянок перестала існувати, то лиш мінімальна скількість учениць перейшлаб до гімназії „Р. Ш." і це на фреквенцію, тимменше існування чи падання тої гімназії, не малоб ніякого впливу. Більшість учениць гімназії Василіянок це, так би мовити, **спеціяльний континґент монастирсько-інтернацької школи, зібраний з ріжних сторін краю** і він до гімназії „Р. Ш." в Яворові не перейшов би.

Незгідне з правдою є, як пише п. Яворівець, щоб Василіянки причинилися до того, що СС. Йосифітки звинули інтернат для учениць гімназії Р. Ш. Адже сама голова місцевої філії Союзу Українок, з якою Йосифітки мають умову, заявила, що льокаль де містився інтернат, однаково не надається на захист для дітей, як і на інтернат і тому цей останній звинено.

Неправда теж, щоб Василіянки якнебудь впливали на те, що шкільна влада наказала звинути коедукацію в гімназії „Р. Ш." Це просто звичайний наклеп.

Неточні й односторонні теж інші твердження п. Яворівця, якими він хоче побивати гімназію СС. Василіянок. Нпр. те, що вбогий повіт Яворова не може собі позволити на наукові кабінети двох „однакових" шкіл. Майже ввесь кабінет гімназії Василіянок — це старий кабінет семинарії, бо гімназія є спадкоємницею семинарї, та інших середніх шкіл, що їх Василіянки передтим у Яворові вдержували. П. Яворівець головним аргументом проти істнування гімназії Василіянок уважає матеріяльні відносини. Нехай би він узяв теж під увагу **вищі моральні** цілі, то можеб так не виступав проти цієї школи. Накінець незаперечним фактом є і його мусить хіба признати кожний неупереджений громадянин, **що обі гімназії в Яворові можуть зовсім добре** істнувати і громадянство зовсім не має причини через те між собою гризтися.

Поінформований.

—o—

Господиням під увагу.

Свята перед нами і разом з цим ріжні святочні закупи, між іншими й закуп мяса, дробу.

Неодна господиня, переходячи попри вистави крамниць, що продають дріб, бачить гарно уформовані, чисто справлені, з ясною шкіркою, кури, качки, гуси чи індики і минає їх, щоб на ринку, на страґані чи у господині, купити курку, бо там трохи дешевше.

У жінок, що терплять від літ на затяжний запір *вилуть* склянки природної гіркої води **Францішка Йосифа** кожного ранку і вечір дає звичайно знаменитні наслідки.

Щоб переконати наші господині, що на ринку вони платять дорожче та не завжди дістають найкращий товар, хочемо тут коротко вияснити, чому доцільно купувати в знаних крамницях, а не у принагідних продавців.

Перша засаднича справа — це те, що кожний купець, якому залежить на здобутті покупців, ніколи не продасть їм злого товару, бо знає, що таким чином тратить клієнтів. Інакше воно на ринку чи страґані, де продавець чи господиня намагається без огляду на якість товару впхнути його покупцеві, бо свідомий того, що на другий раз з ним не стрінеться.

Друга справа — це риск, який далеко більший на ринку, бо господиня, що принесла курку на продаж, чи страґаняр, який від неї відкупив і потім продає живу чи забиту, не конче зі злої волі, але просто несвідомо продасть нам хору штуку. У крамниці це неможливе, бо там працюють фахівці, які вже по зверхньому вигляді пізнають хору штуку і її не куплять, або беззастережно ствердять це по забитті і таку штуку висортують. Крім цього дуже важне вміле биття дробу, очищування його з крови, формування, що в цілости впливає на естетичний вигляд і якість мяса. Залишена в дзьобі або при різанні на шиї кров дуже швидко розкладається, а цей розклад перекидається і на мясо.

До відемних сторін треба зарахувати і те, що коли страґаняр набе дробу і не продасть його одного дня, то переховує його так довго, аж удасться йому продати. Місце переховування звичайно невідповідне, бо мясо в ньому скоро старіється і тратить свою вартість. Часто буває, що вдома переконуємося про те, що купленої штуки не можна зужити.

Це все відпаде, коли будемо купувати у відомій фірмі, яка не тільки, що має відповідну холодільню і морозільню для зберігання битого дробу, але відповідає ще й своєю фірмою.

Вкінці дуже важне ще й те, що всі крамниці бють дріб тільки годований. Про те, який дріб кращий і вартісніший, нехай нас переконають числа. Склад мяса з худої курки такий: води 77.8%, білка 19.8%, товщу тільки 0.8%, мінеральних солей 1.6%. Склад годованого дробу: води 72.3%, білка 18.9%, товщу 7.4%, мінеральних солей 1.3%. Бачимо, що ріжниця у відсотках товщу дуже велика і знаємо, що товщ у першій мірі рішає про кальоричну вартість мяса. Отже коли на ринку купимо курку навіть трохи дешевше, то коли перечислимо її кальоричну вартість, переконаємося, що ми заплатили дорожче, як за курку куплену у крамниці.

Тому пора нам скінчити з купном дробу на страґані. Коли-ж купуємо у крамницях, перестаньмо вже купувати в чужих, коли маємо дуже добрий дріб у крамницях „Центросоюзу", який бере дріб просто від продуцентів, тобто від наших селян і має фахівців, які вміло дріб тучать і бють.

Інж. М. Д.

Знак охоронний

Чай Прівес

сильно запашний

дуже видатний

під гарантією природний неперфумований

1-5

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 4 січня 1889.

НОВИЙ НАМІСНИК ДО УКРАЇНЦІВ

Новий намісник Галичини гр. К. Задені виголосив програмову промову на засіданні сойму. „Зверкнувшись до руських послів — пише „Діло" — у польській мові заручив п. намісник, що готов сповняти свої обовязки як намісник совісно, заспокоювати дійсні потреби руського народу, стояти на становищі конституції, бути безсторонним і фактами доказати свою енергію".

„ПО НОВІМ ІМЕНУВАННІ ЧЛЕНІВ ПАЛАТИ ПАНІВ

знову не бачимо ані одного русина. Поляки нарікають, що гр. Таффе представив цісареві до іменування тільки одного полака, гр. Артура Потоцького, хоч вони мають у палаті панів доволі значне число членів. Що-ж мають казати русини, яких у монархії більше, як поляків".

БЕЗПІДСТАВНА ВІСТКА.

Льондон, 4 січня. Вістка про мобілізацію англійської фльоти зовсім безпідставна і видумана тільки на сензацію.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ УРЯДУ В РУМУНІЇ?

У Букарешті говорять про недалеку зміну уряду; премієром став би теперішній міністр внутр. справ Калінеску.

—o—

ЕМІҐРАЦІЯ ДО ПАЛЕСТИНИ ПОСТІЙНО ЗРОСТАЄ.

Від січня до жовтня 1938 р. приїхало до Палестини 12.667 імігрантів (10.987 жидів і 1.680 нежидів), з того 3.510 імігрантів з Німеччини, 3.008 з Польщі і 1.957 з Австрії. В тому самому часі в 1937 р. приїхало до Палестини 11.187 імігрантів (9.530 жидів і 1.657 не-жидів)

—o—

НЕВДАТНИЙ ПЕРЕВОРОТ У СТОЛИЦІ КИТАЮ.

Японська преса повідомляє зі Шангаю, що 1. ц. м. дійшло в Чункіні до перевороту, але він не пощастив.

Українка.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА.

Варшавський тижневик **„Чарно на бялем"** в ч. з 9 січня у „Тижневім перекрою" займається „походом Гітлера на Україну". Автор „Тижневого перекрою" висловлює погляд, що, без огляду на німецькі пляни дотично України, українська справа дозріла до вирішення тут — у Польщі. „Польська демократія — кінчить автор — має в цій справі ясне та рішуче становище, яке, очевидно, нічого не може мати спільного з концепціями проф. Ст. Грабського, ні також з недовареними видумками „прометейців", для яких українська справа — це тільки „відскочня".

Було б справді цікаво довідатись нарешті, яке це „ясне та рішуче становище" польської демократії в українській справі.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Прагер Прессе" з 30. грудня м. р. повідомляє, що у Празі вийшов збірник „Сльованска взаємност" 1836—1936" під редакцією І. Горака у століття появи твору чеського ученого Яна Колляра про взаємини словян. У згаданому збірнику помістив відомий наш професор Л. Білецький наукову розвідку: „Ян Колляр та українська література". В останньому вже числі „Прагер Прессе" з 31. грудня м. р. находимо згадку про появу бібліографічної праці д-ра Яроміра Долежаля п. н. „Т. Ґ. Масарик, Супіс тіску", в якій автор між іншим вичислив назви усіх книжок в українській мові про Т. Ґ. Масарика.

„Наєр Форвертс", орґан німецьких соціялістів еміґрантів, що виходить тепер у Парижі, помістив у новорічному числі статтю про українську справу, якою, мовляв. „оперує третій райх", бажаючи „завоювати Україну як свою кольонію". Ціла стаття „Наєр Форвертс"-у втримана у ворожім тоні проти українства і то-

му варшавський „Роботнік" з 4. січня подає з великою насолодою її повний переклад, застерігаючися, що буде ще цю статтю коментувати. — **„Дер Дайтше ін Полен"** займається в окремій статті „концепціями маршу на Схід, що зародилися в окруженні Гітлера", з яких найсильніша, мовляв, концепція Розенберґа маршу на Україну.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 3. січня подає телеграму Чеської Телеграфічної Кореспонденції з Хусту про урядове устійнення назви карпатоукраїнської держави з „Підкарпатська Русь" на: „Карпатська Україна".

ШВАЙЦАРСЬКА ПРЕСА.

У швайцарському щоденнику **„Ля Трібюн де Женев"** з 25. і 26. грудня м. р. помістив наш журналіст Евген Бачинський велику статтю на першій сторінці п. п. „Святкування Різдва в Карпатській Україні". Той самий автор помістив в 11-ому числі женевського місячника „Ля ві Женевуа" за минулий рік цікаву статтю п. н. „Різдво в Україні". Автор знайомить чужинців про різдвяні звичаї українського народу і про різдвяні колядки, їх походження та порівнює з відповідними піснями Західньої Европи. На зразок наводить текст одної колядки, що її французький переклад появився в 1928. р.

—o—

Карпатська Україна працює повним темпом.

Прес. Бюро Карпатської України повідомляє:

Премієр Карпатської України о. д-р Волошин у своїй промові підкреслив, що 1939. рік буде роком важкої праці. Необхідно розбудувати столицю, провести нові шляхи. До цих завдань з великим зрозумінням ставиться не лиш осередня влада, але й чеське громадянство та преса. Карпатська Україна працює повним темпом і скоро стане самовистачальна, після необхідних інвестицій сама буде покривати свої видатки.

Між українцями та чехами нема ніяких спорів, які могли б перешкодити у приязних взаєминах. Чеська Національна Рада в Хусті близько співпрацює з Українською Національною Радою. Закарпатська Верховина чекає на чеських туристів.

Питання українсько-словацького кордону вирішить договір, опісля нічого вже не буде ділити цих двох народів. Хочемо жити у приязни з чехами і словаками та з іншими сусідами і віримо у щасливе майбутнє Карпатської України.

НОВИНКИ.

5 СІЧЕНЬ

Четвер

Ст. ст. 28. грудня 1938.
10 мучеників на Криті.
Лат. Емілії, Теософора.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.36.
Місяць: схід — 16.05, захід — 7.07.
Повня місяця в год. 20.30.

Завтра: 6. січня. Пятниця.
Ст. ст. 24. грудня 1938.
† Навечірня Різдва Христового. Евгеній.
Лат. Трьох Королів.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.37.
Місяць: схід — 17.34, захід — 7.56.

—o—

— Косметичний Кабінет **„DISTINCTION"** перенесений на вул. **Сикстуську ч. 14, І. пов.** Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 4—10

— **З найкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 123 - 0

— **А коли засвітите ялинку,** не забувайте, що найбільш ефектовну світлину зробите тільки на найкращому панхроматичному фото-матеріялі „АГФА". — Дістанете в единій українській фотокрамниці Екомп, Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639 1—?

— **Ділом доказуйте,** що дорожите розвитком свого промислу й закуповуйте набіл і його перетвори тільки в Маслосоюзі. Тимбільше, що при однакових ринкових цінах одержуєте першоякісний і гарантованої якости товар. 1-2

— **Для вигоди** наших Вельмишановних Клієнтів продаємо у всіх своїх мясарських крамницях в середу і четвер святочну рибу. — **Центросоюз.** 2—2

— **Різдвяні радіоавдиції.** Львівська радіостація передаватиме в перший день Різдвяних свят 7. ц. м. архиерейську Службу Божу і проповідь Високопреосв. Митрополита з Успенської церкви. Початок в год. 9.40. Цьогож дня в год. 14.30—14.45 відспіває тенор Мирослав Ставицький пісні та оперові арії (Минули літа молодії, Маєва ніч, Князь Ігор, Черемоше, брате мій). Третього дня Свят, 9. ц. м. в год. 14.5—15.00 радіо переславатиме гутірку А. Курдидика „Гуцульське Різдво", в год. 17.30 Студіо-Хор під управою М. Колесси співатиме на всю Польщу колядки та щедрівки, з яких деякі будуть виконані вперше. Різдвяні авдиції закінчить слуховище для українських дітей 10. ц. м. в год. 14.30 п. н. „З піснею в казку", що його виконають вуйко Ромко та хор ревелерсів Евгена.

— **Програма карпатоукраїнських радієвих авдицій.** Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що тепер словацькі радіовисильні надають українські авдиції в таких год.: І. Інф. комунікати в будні дні: огляд преси в год. 7.20, комунікати пресової служби в год. 12.55, 16.05, 19.00, 22.15. В неділі й католицькі свята: огляд преси в год. 12.20, комунікати пресової служби в год. 19.00 та 22.15. ІІ. Програмові авдиції: в неділю 14.30—15.15, у вівторок 18—18.20, в четвер 15.45—16.10, в суботу 18—18.25.

— **Святочна авдиція з Відня.** На наш Свят-Вечір з віденської радіовисильні почуємо низку українських колядок у виконанні хору „Бандура" під управою п. Гнатишина. Початок авдиції в пятницю 6. ц. м. в год. 19.30 (7.30) вечором. Крім того віденська радіовисильня надає щодня в год. 19.50 (7.50) вечором вістки в українській мові.

— **Львівський городський староста** д-р Р. Клімув виїхав на відпочинкову відпустку і перебуватиме до 15. ц. м. Його заступає віцестароста д-р Дембовський.

— **Зїзд керманичів** „кулек рольничих" відбувся у Зборові, на якому староста Павліковський в довшій промові подав напрямні і методи організаційної праці в „кулках рольничих". (Всхуд).

— **Д-р Лякс уже на воді.** По довших заходах одного нашого високого достойника зі Станиславова президент Польщі помилував відомого жидівського адвоката д-ра Лякса зі Станиславова, якого суд засудив був на 3 роки вязниці за обманства. През. Мосціцький припинив йому виконання решти 2-річної кари вязниці.

— **150 зол. гривни** зі заміною на 5 днів арешту наложило бережанське староство на о. В. Левицького, пароха Плазучі Великої, за відправу одної панахиди.

— **Велику гуртівню** мішаних товарів відкрили полки в Городенці з кінцем грудня м. р. Гуртівня засоблюватиме в товари крамниці „кулек рольничих".

— **Крадіж в костелі в Коросні.** На Новий Рік невідомий злодій залишився в костелі по вечірні і вкрав з захристії монстранцію вартости 3.000 зол. Поліція шукає за злодієм.

— **Страшний буревій** лютував у понеділок 2. ц. м. над Чорним Морем і заподіяв велитенські шкоди. Буря кинула на прибережні скали 10 турецьких і 2 грецькі кораблі. Грецький корабель „Мілет" з такою силою ударився зі скалою, що розбився на дві половини і негайно затонув. З 24-ох осіб залоги вдалося врятувати лише дві особи. Чотири турецькі кораблі пропали без сліду. Понад 100 вітрильників затонуло, багато осіб згинуло. 13 кораблів висилають розпучливі поклики рятунку. Кількасот рибальських човнів затонуло або розбилось об прибережні скали. Такого страшного буревію не памятають від 30-ох років.

— **Масові жертви лявін в Альпах.** Недалеко схову „Ернст Ріґоц" лявіна схопила 5 осіб, з яких дві вдалося врятувати. Три особи згинуло. Недалеко Альпе Нова рятункові стежі витягнули зпід лявін три особи. Число жертв і шкід, що їх заподіяли лявіни від Нового Року, зростає з дня на день.

— **Ріжні вісти.** В Австралії температура доходить до 40—45 ступнів Цельзія в тіни. — В Парижі помер б. префект поліції Альфред Морен. — „Китайсько-американське т-во" закупило у Злучених Державах 1.000 вантажних самоходів для Китаю. — Син през. Рузвельта Еліот виголосив в радіо промову з домаганням, щоби Злучені Держави виступили енергійно проти Мексику за вивласнення нафтових терені американських громадян. — Бельгійський король і королева-мати Єлисавета виїхали на французьку Рівіеру.

— **Гірка вода** синтетична-лєкарську фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 3—50

З судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Перед окружним судом у Стрию відбулася дня 21. грудня 1938 р. розправа проти о. В. Прихідка, пароха Сіхова за провину зі ст. 152 к. к. (зневага польського народу), що її мав допуститися підсудний 20. жовтня м. р. Суддя Видра засудив підсудного на 2 місяці арешту з припиненням кари на 3 роки.

Оборона зголосила апеляцію.

ЩО БЖЕ НЕ КОНФІСКУЮТЬ.

Дня 24. грудня м. р. відбулася перед городським судом у Стрию цікава розправа проти Ріжка з Дуліб, в якого підчас ревізії 1. листопада 1938 р. поліція знайшла листівку з текстом національного гимну і „Не пора" передвоєнного видання „Національного Фонду" та книжку В. Кубійовича „Простір і населення українських земель" видання фонду „Учітеся брати мої" у Львові.

По переведеній розправі суддя Пречеп увільнив підс. Ріжка від вини і кари а знайдену листівку і книжку сконфіскував.

ЗАОЛЬЗАНСЬКИЙ ШЛЕСЬК... І ЗНЕВАГА ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Перед окружним судом у Стрию відбулася розправа проти шофера Степана Фридрака за провину зі ст. 152 к. к. (за зневагу польського народу). Акт обвинувачення закидав підсудному, що він 29. вересня 1938 р. почувши слова з мегафону: „Шльонск заользаньскі мусі биць наш" мав сказати: „в с...., г.... будете мати". Суд засудив підс. Ст. Фридрака на **один місяць** арешту без припинення виконання кари. При цьому слід згадати, що Фридракові відобрали право їзди автодорожкою.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ, ПРЕЗИДЕНТА ТА ОБОХ МАРШАЛІВ.

Перед замісцевим виділом у Сяноці окружного суду з Ясла відбулася розправа проти селянина Романа Сеньчака з Вороблика Шляхотського коло Риманова за провину зі ст. 125 § 2 і 152 к. к. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він висловився в Риманові зневажливо про президента, обох маршалів і польський нарід. Суддя Зембати засудив **підс. Романа Сеньчака на 8 місяців вязниці** без припинення виконання кари.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ НЕПРАВДИВИХ ВІСТОК

Перед замісцевим виділом у Сяноці окружного суду з Ясла відповідав **Василь Горяк** з лісського повіту. Акт обвинувачення закидав підсудному, що він поширював на торзі в Устриках Долішніх вістки, що до Нового Року повстане у Сх. Галичині українська держава зі столицею у Львові. Віцепрезидент окружного суду Фріда засудив підс. **Василя Горяка на 2 місяці арешту і 10 зол. гривн.**

ВІСІМ ДІВЧАТ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО К.П.З.У.

Перед трибуналом окружного суду в Рівнім засіло на лаві підсудних вісім сільських дівчат, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. (за приналежність до К.П.З.У.). Трибунал засудив **Степаніду Кузьмич, Надю Нижник і Віру Козічук по 2 роки вязниці** з припиненням виконання кари на 3 роки: нелітніх: **Анну Кисіль, Анну Грицишин, Анну Музичук, Надю Сметанюк і Любу Сметанюк** на приміщення в домі поправи з тим, що виконання кари припинено на 3 роки

Дописи.

БОРИСЛАВ.

Перед виборами до міської ради. В Бориславі під теперішню пору найбільше зацікавлення виликують вибори до міської ради які відбудуться на другий день Різдвяних Свят, себто 8. січня 1939 р. Великий Борислав має вибрати 40 радних. Виборчих округ назначено 13, з того одна 6-мандатова, одна 5-мандатова, чотири 4-мандатові, шість 2-мандатових та одна 1-мандатова. Українці йдуть до виборів самостійно і всі разом, націоналісти і соціалісти. Тепер мають українці в раді чотирьох радних та одного асесора. Українці дотво-

На сезон 1938-9
Модні солідні і дешеві
Жіночі і мужеські матеріяли
купуємо в українській бляшті
„МАНУФАКТУРА“
вл. В. Ковак і М. Ковалів
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3

MAG 7
(не фарбує)
мгр. В. ПАЗЬЄЗЕРСЬКОГО
привертає
СИВОМУ ВОЛОССЮ
ДАВНІЙ КОЛІР
в Mag Nr. 1
усуває парші
і хоронить во-
лосся перед
випадом.

спали свої листи в 11 округах; у двох округах, V. і XIII., нема майже ніяких виглядів на вибір, тому тої не згадовано зовсім українських листа. Українці мають виглядн на своїх радних в окрузі I. (Мрвиця), II. (Баня Котівська), III. (Губичі) і IV. (Тустановичі). В інших округах слаба надія, щоб українці вибрали там своїх представників. Навіть сам властивий Борислав дасть ли вибере свого українського представника, бо більшість давнього (малого) Борислава, замешкалі українцями, прилучено або до округи Мрвиця, або до округи Баня Котівська. В головній виборчій комісії засідають о. Пішинський і д-р інж. Ковальський, також по у всіх округових комісіях засідають наші люди. Дотепер відбулось кілька сходин округових у справі виборів, на всіх повибирано виборчі комітети; в неділю 1. січня відбулося в салі кіна „Кольосеум“ велике віче, на якім справу виборів реферував посол д-р Винницький. О. З. О. Н. заголосив свої листи у всіх тринадцяти округах, також і П. П. С. Жиди заголосили свої листи лише в девятьох округах. Головна Комісія уневажнила пять заголошених листа, а саме чотири вінецькі листи та листу „безробітних“, заголошену в II. окрузі в цілі розбиття українських голосів. ППС-я надіється вибрати 17—18 радних, жиди 10—11 радних, українці 6—7, ОЗОН 6—8 радних. Президентом міста буде мабуть дотеперішній президент К. Россовський, віцепрезидентом дотеперішній віцепрезидент інж. Кобак. Одним з асесорів буде дотеперішній наш асесор п. Іван Когут.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА.

З нагоди 70-ліття істнування Т-ва „Просвіта“ філія Т-ва „Просвіта“ в Камінці Струмиловій зорганізувала і підготовила низку ювілейних свят (районових і повітових) у читальнях свого району. На цих святах можна було бачити дисципліну читалень, високий рівень хорового співу та поміну читалень Камінеччини до Матері „Просвіти“. Програма цих ювілейних свят складалася зі збірних виступів читальняних хорів, збірних рецитацій, інсценізацій пісень, що їх дуже гарно виконували членки читалень (лівочі гуртки), відчитування збірних привітів для Ювілятки. У всіх цих святах брали участь відпоручники філії Т-ва „Просвіта“ з Камінки Струмилової. У виконанні програми цих свят брало участь по кілька читалень. Скрізь панував врочистий лад. Всі виконавці цих імпрез мали ювілейні відзнаки та національні строї. Перше ювілейне свято відбулося 15. лютого 1938 р. в Лапах Польських. Прибувших на святі коло 200 осіб. Дня 20. лютого м. р. відбулося ювілейне свято в Камінці Струмиловій заходом читальні „Просвіти“. Прибувших понад 400 осіб. Дня 7. серпня м. р. відбулося ювілейне свято в Сільці Бенькові при співучасти 4-ох сусідніх читалень. Прибувших понад 3.000 осіб. Дня 4. вересня м. р. відбулося ювілейне свято в Вирові при участи 6-ох читалень. Прибувших коло 3.500 осіб. Дня 18. вересня м. р. відбулося ювілейне свято в Стратові при участи 8-ох читалень. Прибувших коло 2.000 осіб. Дня 16. жовтня м. р. відбулося ювіл. свято в Якимові при участи 3-ох читалень. Прибувших 1.000 осіб. В черні відбулося ювіл. свято в Богитичах при співучасти 2-ох читалень. Прибувших коло 500 осіб. Дня 13. листопада м. р. відбулося ювіл. свято в Соколові при співучасти 2-ох читалень. Прибувших поверх 2000 осіб. Дня 4. грудня м.р. відбулося ювіл. свято в Добротворі при участи 3-ох читалень. Прибувших на святі коло 5.00 осіб. Дня 11. грудня м. р. відбулося величаве ювілейне свято „Просвіти“ в Камінці Струм. при співучасти всіх читалень „Просвіти“ камінецької округи. Прибувших коло 3.000 осіб. Дня 18. грудня м. р. відбулося ювіл. свято в Ясениці Руській. Прибувших коло 150 осіб. Дня 19. грудня відбулося ювіл. свято в Тишиці при участи 2-ох читалень. Прибувших поверх 300 осіб. Дня 21. грудня м. р. відбулося ювіл. свято в Лапах Пол. на закінчення ювілейного року. Прибувших коло 100 осіб. У відбутих ювілейних святах брали участь всі читальні камінецької округи і на них було коло 20.000 осіб. По відбутих святах філія вважала уладити Загальні Збори читалень „Просвіти“ урядовець філії розпочав люстрацію читалень.

СКІЛЬЩИНА

Сільська збірниця дрібної ощадности в Синевідсьну Вижнім. Від двох літ в Синевідську Вижнім збірниця дрібної ощадности Пром-Банку, яку зорганізував інж. Цісура, делегат Пром Банку. Село поділено на 28 районів, які обслуговують 28 збірщиків. Щотижня вони обходять свої райони, заносять готівку до збірниці, яка передає її до Централі. Є між ними рухливі хлопці і дівчата, але є і жінки та молоді господарі. Майже третина між ними від початку досі солідно і безперервно сповняє свою роботу. А не легка це робота: щотижня обійти свій район хата від хати в означеному дні — погода чи дощ, болото чи мороз... Загал охотно складає свої ощадности, особливо діти — найліпший доказ зацікавлення, що вкладки ростуть з місяця на місяць. Коли в початку було місячно зі збірки коло 400 зол., то тепер в до 1.000 зол. і вище. За два роки зібрано: 18.350 зол. і 62 сот. І тут приходить гадка, які то суми може зібрати навіть бідний загал дрібними ощадностями! І собі заощадить, дасть на розбудову торговлі і промислу та працю для безробітних, яких у нас так багато. Акція ощадностева на селі трудніша, як у місті, але дається перевести, коли в добрі, ідейні збірщики. Треба у них розбудити і піддержувати свідомість, що дрібна ощадність в великим добродійством особливо для бідних, що ощадностева акція — то ідейна і патріотична поміч для безробітних інтелігентів, які марнуються у злиднях, не маючи змоги дістати роботу. Щадникам треба удогіднити звороти ощадности. Коли зложить 10 зол., а гроша потребує, видати їх на його бажання без трудностів. Це загалові подобається і приємно до акції загалюх. Зрозуміла річ, що провід збірниці мусить бути в руках особи авторитетної, до якої загал має довіря.

О. Левинський Юпіяр.

На свята!
Вина, горілки, коняк,
всі купують тільки у фірмі
„Імперіяль“ Соф'я Шпанг
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 12.
Тел. 271-48.

Спорт.

ПРОГУЛЬКА ЛЕЩЕТАРІВ УКРАЇНИ.

Заходом лещетарської секції України відбудеться в неділю 8. ц. м. перша щорічна прогулька. Збірка лещетарів у год. 9. рано біля останньої зупинки „10-ки“ на Замарстинові. Поворот доспадуні. Гостям раді!

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

Товариські гаківкові змагання обох дружин відбудуться в четвер у год. 19.30, на ледовиці ЛТЛ при вул. Пелчинській. Обі дружини виступлять у своїх найкращих складах.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 5. І. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Пятниця 6. І. год. 12. вполн. „Польський Вифлеєм“, год. 3.30 поп. „Наші пресесова“, год. 7.30 веч. „Закохана королева“.

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Театр Різнородностей.

Четвер 5. І. год. 7.30 веч. „Пан Ламберті“.

Пятниця 6. І. год. 4. попол. „Пан Ламберті“.

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „Пан Ламберті“.

Український Народній Театр ім. М. Старовського.

СОКАЛЬ:
5. І. Мазепа.
7. І. Гетьман Полуботок.
8. І. Сорочинський ярмарок.
МОСТИ ВЕЛ.:
9. І. Безталанна.
10. І. Пісня Бескиду.
11. І. Сорочинський ярмарок.
12. І. Гетьман Полуботок.
ЖОВКВА:
13. І. Безталанна.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.
ЛЬВІВ, саля Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Свят. виставa.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ПРОГОВИЧ:
7. І. Маруся Богуславка.
8. І. Найвірнішій чоловік.
9. І. Кирка з Львова.
10. І. Пригода в Черті.
11. І. Шаріка.
З Дрогобича ідe театр до Отина.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗАЛІЗЦІ:
5. І. Подвійна бухгальтерія.
7. І. Ciel.
8. І. Гришь.
9. І. Чорноморці.
10. І. Люди на кризі.

КІНА.

АПОЛЬО: „Сигнали“.
АТЛЯНТИК: „Боротьба за щастя“ (Ерроль Флін, Бетті Дейвіс).
БАЛТИК: „Пані Валевська“.
ВАНДА: „Жінки над пропастю“, „Фякер ч. 13“.
ГРАЖИНА: „Робін Гуд“.
ЕВРОПА: „Нельчине серце“.
ЕМПІР: „Бравура“.
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета“.
КОПЕРНИК: „Смотрик“.
МАРУСЕНЬКА: „Границя“.
МЕТРО: „Грізний Біл“, „Пратер“.
МІРАЖ: „Розалія“.
МУЗА: „Золотоволоса“.
ПАКС: „Пташник з Тиролю“.
ПАЛЯС: „Циганка“.
РАЙ: „Друга молодість“.
РІЯЛЬТО: „Марко Польо“.
РОКСІ: „Професор Вовчур“.
СВІТ: „Бастер Кітон як міліонер“, „Іграні життя“.
СВЯТОВІД: „Циганські романси“.
СТИЛЕВЕ: „Вязання без крат“ і ревія.
ТОН: „Погоня“, „Жертви великого міста“.
УТІХА: „Буревія“ і ревія.
ХІМЕРА: „Три гільтаї“ („Люмпаці загабундує“.

ФОТОПЛАСТІКОН „СВЯТОВІД“:
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Каїм і Син)
„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тиверіяда, Вефлеєм“.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Свята Земля“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 5. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 17.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Правителя Мовглія Жабки, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та ради: „Не маю на ніщо часу“, 15.30 Музика, орх., обой, скрипка, 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фейлетон, 16.35 Вокальні дуети: сопран, мецосопран, 16.55 Трі царі зразком моди, фейлетон, 17.10 Із тем львівських композиторів: Авг. Бравн і Род. А. Бравн, скрипка, форт., 17.45 Шляхом Баторія і Тізенгавза, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Навоги, продуковані у рільному господарстві, інж. інж. Мих. Задвірний, Комунікат Рільн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 Життєпис інструментів: Органи та перкусія, 19.00 Розр. концерт: опіа, концерт: спів, скрипка, сальон. орх., джез, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, сніговий комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Відчит, 21.10 Музика з пл., 21.30 Театр Уяви: „Славний Голісар“ оповідання Бальзака, 22.02 Спортові вістки, 22.07 Форт. рецеталь Ад. Бросіві, 22.25 Театр. оглад, 22.35 Літературний вечір, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 6. січня 1939.

7.20 Орх., хор, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Програма, 8.20 Орх., 9.00 „Славянська кантичка“ словно-муз. авд., 9.30 Для господинь: Іде, іде весілля, поради, вістки, музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. оркестр, 13.00 „Романтична повість“ дітей, парас, 13.15 Музика, сопран, 14.35 Весела авд. для дітей, 15.00 Фрагм. з оп. Вердія „Аіда“, пл., 15.20 Колядн у вик. орх. мандр. та вок. квартету, 16.00 „Чужинка“ комедія Ол. Фредра, 17.00 Скрипка, форт., 17.30 „Гейша“ оп. Джонса, 19.30 Розр. концерт симф. орх., 20.30 Спортові вістки, веч. дениик, метеорольог, комунікат, програма на завтра, 21.00 „Цицьон“ говорена повість, 21.15 Біжучі вістки з міста та провінції, 21.20 Камер. концерт, 22.00 Весела авдиція, 22.30 Танк. музика, орх. Миколи Іванина, спів, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 7. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл. 8.00 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд., 14.00 Орх., **14.30 Пісні у виконанні Мирослава Старицького (у програмі: Ніжанковський, Рімський-Корсаков, Бородін, Людкевич)**, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біжучі вістки з міста та провінції, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей на осн. Грев Овал: „Великий і малий хлопець“, 15.30 Сальон. орх 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Бетовен: Октет оп. 103 на два кларнети, два вальдгорни, два фаготи, 17.05 Коли землю покидали леди, 17.20 Концерт солістів: тенор, форт., 17.55 Авд. Союзу ККО, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Словно-муз. авд., Денно двічі довкола світа, гутірка для молоді, 19.15 Розр. концерт: оркестра, хор, скрипка, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: симф. орх., сопран, баритон, саксофон, рефрени, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Остані вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 5. січня 1939.

БЕРЛІН 17.10 Авіз., вістн., ірландськ. камер. нар. пісні, 18.00 Розр. музика,

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно
2 ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

ГАРНІ ДАРУНКИ НА ЯЛИНКУ найдешевше
Кельнські води, перфуми, розпилячі, пудернички і французька біжутер.я. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, і Галицька 16.

19.45 Веч. гопак, 20.10, 21.00 Вечір танцю, БЕЛГОРОД 20.00 Сим., 21.30 Нар. пісні, Берлін/Лейпциг 19.10, 20.00, 21.00, 22.00 „Мейстерзінгери" оп. Вагнера, Із ДАЙВІШТ 12.30 Орк., 17.30 Форт., 18.30 Цит. музика, 19.25 Вол., 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 „Блискавиця" оп. Гуно, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 12.00, 16.00, 17.10 Концерт, 18.15 Веселі нар. мельодії, 19.30 Комунікати, 20.10, 21.00 Бесіда прогулянки по Відні, ГАМБУРГ 10.00 Нар. пісні, 15.25 Фільм. і оп. мельодії, ДАЙВІШТ 10.30 Для дітей, 19.20, 20.00 Веселі мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Сим. форт., ЛЯГТІ 10.00 Легка музика, 17.20 Пісні, 18.20 Скрипка, ЛЮКСЕМБУРГ 22.40, 23.00 Симф. концерт, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Ді філіз дель ре" оп. Доніцетті, ПРАГА 15.15 Оп. музика, 19.25 Нар. пісні, 20.05 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 19.00 Церк. музика, РИМ 17.15 Італ.-брал. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 17.05 20.30 Легка музика, 18.00 Музика Кальмена та Легара, 21.30 „Аїда" оп. Верді, III. дія.

Пятниця, 6. січня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Легка музика, 18.00 Розр. музика, 19.00 20.00 Вес. мельодії, 21.00 „Мавеля і Маріо" вес. образки з музикою, БІЛГОРОД 18.00 Травест. в перкан, 20.00 Акад., 20.45 Хор, 21.30 Популяр. концерт, БУДАПЕШТ 12.35 орк., 14.00 22.00 Цит. музика, 16.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Тирольські пісні, 20.10 21.00 З італ. опер, 22.30 Музика на дні ерцпаки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 20.15 Орк., сол., ЛЯГТІ 18.40 Пісні, МІЛЯНО 17.00 18.00 Сер. реціталь Одноголосна, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 14.30 15.00 „Чорт і Катруся" оп. Дворжака, 18.30 Легка музика, 19.20 20.00 Розр. програма, орк., хор. сол., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 22.00 Оперета, СТОКГОЛЬМ 20.00 21.00 „Юдита" оп. Легара, 22.15 Камер. концерт, ШТУТГАРТ 20.15 21.00 22.00 „Чародійний флет" оп. Моцарта, ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска" оп. Пуччіні, 19.20 Пісні.

Субота, 7. січня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Новорічні пісні, 19.00 Розр. музика, 20.10 21.00 Концерт військ. орк. БІЛГОРОД 18.00 Театр Уяви, 20.00 21.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.20 18.00 Цит. музика, 19.25 20.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 12.00 18.15 18.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 19.00 Камер. музика, 20.10 21.00 Танк. музика, пісеньки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 11.30 Для дітей, 18.00 Музика давніх мистців, 20.10 Розр. вечір, КЕЛЬН 15.30 Пісні, 18.25 Два форт., МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 Виступ гітариста Сеговії, ПРАГА 19.25 Військ. орк., 22.35 23.00 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 19.15 Спецна, 21.15 „Пісні без слів" Мендельсона, 22.10 Кабарет, РИМ 21.00 22.00 23.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, СТОКГОЛЬМ 12.05 Гавайські мельодії, 13.00 Військ. орк., 14.30 солісти, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.00 21.00 22.00 „Лявоєзки" оп. Гаше, ФРАНКФУРТ 20.15 21.00 „Графиня з Дурала" оп. Кетгіга.

БІРЖА

Львів, 4. січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89.42—89.58 Долари америк. 5.23.00—5.23.07, Долари канад. 5.22.50—5.20.00. Фльорени голл. 288.34—286.64. Франки фр. 13.99—13.89 Франки шв. 119.60—119.80. Фунти анг. 24.75—24.79. Тульдени данс. 107.25—99.75 Корони чеськ. 10.75-10.40 Корони дун. 110.45—109.60 Корони норв. 124.33—123.55 Корони шв. 12.39—126.40 Ліри італ. 18.10—17.70 Марки фінлян. 10.92—10.70 Марки нім. срібні 88.05—85.00. Тель-Авів

Папери.

4 і пів проц. внутр. 61.15 65.50 3. інв. 1 ев. 85.90 серія 93.50 2 ев. 64.50 серія 91.50 3. конвер 68.50 г. 4 прем. дол. 92.50 4 консолід. 66.00—65.75

Акції.

Банк Польський 137.50 Цукор 3.50 Вугель 34.50—34.00, Лільпоп 95.00—35.50 Островець 67.75, Старахович 46.50—46.25

Тенденція неодностайна

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 4 січня 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2.85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2.90 зол
недоїло 17—18 сот.
1 кг. вець 1.85—1.90 зол.

Тенденція на масло днищкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

СПОВІСТКА.

Порядок Богослужень у часі Різдвяних Свят у р. 1939 в Успенській Церкві у Львові. В дні 7. І. (субота) Різдво Г. н. Ісуса Христа: В год. 5. ранку Повечерія велике зі всеночним, потім співана Служба Божа з наукою. В год. 7, 8, 9 і 12. читані Служби Божі. В год. **9.45 Архієрейська Служба Божа співана,** яку відслужить **Кир Никита.** Проповідь Їх Евсп. Митрополита. (Трансмісія на радію). В год. 4.30 попол. вечірня, молебен, наука і благальна пісня. В дні 8. І. як звичайно у неділі. В дні 9. І. год. 5.45 зранку співана Служба Божа. Проповідь на співаній Сл. Божі в год. 10. у днях 8. і 9. І. при кінці Сл. Божої. В дні 13. І. в год. 6. увечір вечірня із всеночним, проповідь і благальна пісня. В дні 14. І. як кожної неділі. 1-2

Порядок богослужень у церкві Преображення св. Спаса у Львові в часі Різдвяних Свят: Пятниця 6. І. Навечерія Різдва: Год. 9. рано Царські часи, відтак Літургія св. Василія В. з Вечірнею. Субота 7. І. Різдво Христове: Год. 5. рано Повечерія Вел. з Литією. Читані Сл. Божі в год. 6, 7, 8 і 11-ій (дванацятка). В год. 9-ій соборна співана Сл. Божа. В год. 16. Вечірня. Неділя 8. І. Собор Пресв. Богородиці: В год. 6.30 рано Утреня. Читані Сл. Божі в год. 7, 8, 9 (дванацятки нема). В год. 10-ій архиєрейська співана Сл. Божа. в год. 16-ій Вечірня. Понеділок 9. І. Св. Первомуч. Стефана: Порядок, як кожної неділі.

Жертви зложені в Адміністрації: на **Рідну Школу** зол. 5 замість святочних побажань Богдан Онуферко, Скалат.

КУПНО — ПРОДАЖ

ДО БАЛЕВИХ СУКОНЬ НАЙНОВІШІ КРЕАЦІЇ КОРСЕТІВ, СТАНИКІВ ПОРУЧАЄ ФАХОВА ФІРМА ПІЗЕН, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4. 3041 2-4

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, НАСІДІВКИ, великий вибір, ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2867 9-10

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 -15

НІ СНІГ НІ МОРОЗ не повинен стримати нікого від забезпечення готівки в купні реальности у Львові, яких великий вибір на всяку ціну переглянути можна в українськім бюрі „ТРАНСАКЦІЯ при вул. Длугоша ч. 1 ріг Миколая. 3077 3-3

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку з маленьку **Й. ШТРАССЕР** (передше Крах) Галицька 15 (подвіря). 3050 8-10

НА ЯЛИНКУ люксусові пасетки, пудернички, розпилячі, вся косметика, ніж фабричні, складанки „Diveг Paris" Ігайдовська 9. 250 грамів води кольонської 1 фл., 100 грамів, 50 сот. на звороті цього відтинка. 3103 5-5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ з 3-літньою практикою і писанням на машині шукає патрона. Зголошення до „Діла" до 15. січня під „Обов'язковий". 19 1-3

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 2. 2816 11-9

ПЕРЕРІБКА КОВДРИ 2.50 Дубє, Пасаж Андріолього (Рутовського 12). 2886 13-9

ВИРІБНЯ ФІРАНОК, вел., ковдер, поозеві, ВАНК, площа Марійська 6. 3037 3-3

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2 2869 2 0

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 7-11

„УБРАНЬОЗМЯН" замінює стару мужеську гардеробу на бальські матеріяли на убрання. Телефон 270-25. 3081 3-3

ОГОЛОШЕННЯ

Всякі тапіцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. тапіцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі тапіцерські меблі.

РІК ОСНУВАННЯ 1912.
й. Б. Шпріцер
Робітня щіток, пендзлів і рижових мітел
ЛЬВІВ, УЛ. ШПИТАЛЬНА 1
(В Домі Товаровім) Тел. 257-59
м. 216-86.

Меблеві матеріяли, тапети, дивани, тапчани і т. п.
Проєктування і виконання комплетного кутра дому у власних заведеннях таліцерських і столяр
Т. Кисяк і сини
ЛЬВІВ, ПЛ. СМОЛЬНИ 4.
1784 Тел. 240-09 і 219-85 38-0

ВИНЯРНЯ
Емануеля Штерншуса
Тернопіль, вул. Фарна
Поручає на свята вибрані вироби горівок і вин та краєвих і заграничних по цінах найдешевших.
Обслуга чемна. 3074 2-3

Приписові почтові друки і книжки до вкитку часописів
цими кожде видавництво послуговуватися може купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконується за післяплатою.
Ціннік друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картох) зол. 2.50
оправлена (200 картох) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Прикраси на ялинку
поручає
ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1 (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.
5—10 3047

Одинокий український склад
ШКІРЯНОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ

„ТЕКА"
БОГДАН ГІРНЯК
ЛЬВІВ • ШАЙНОХИ • 3
(між Сикстуською і Коперника)

Бляхарська робітня
судівельно - галянтерійно - криття веж, дахів і реперації
Андрій Бартків
Львів, вул. Глибока 12.
Тел. 259-03.

Найбільший вибір грамофонів, краєвих і заграничних плит, гармоній, музичних інструментів. Роверів і приладдя до роверів знаної марки Герос, Легута, Рибовський та інші
поручає
Леопольд Гуттерер
Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-37
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медведиків і ін. по зниженій ціні до 25%.
2 2-11

НА СВЯТА найліпше смакує **муштарда**
МіКА
Львів, Городецька 121.
3043 Тел. 295-90. 4-5

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошувані шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, внайом і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видавець Спілка Вид. „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 5 а (15.096). Львів, субота 7. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Земських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 20 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 2.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 35 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР...

Читали в книзі зір, що вродиться Дитя,
Якому цілий світ постелиться до ніг;
Що на привіт Йому янголи прилетять
І сніп огня над Ним припинить з дива біг.

І йшли та вірили, що зайдуть у терем,
Що ввесь тонутиме у сяйві золота,
І там під гомін сурм зустрінуться з царем,
Якому не лячні й пекольні ворота.

І диво див — зоря, що йшла поперед них,
Прошила темну ніч, як вогняна стріла.
І над колибою на крилах вітряних
Понісся дивний спів і поклик янгола:

„Вставай хто жив, спіши в колибу, де в Дитя
Втілилася в цю ніч вся туга тисячліть;
Де заквітає квіт безсмертного життя,
Що залікує вам всі рани лихоліть".

Пристали серед піль, обув здіймили з ніг,
Та увійшли в вертеп, де в колі чабанів,
Від стужі тремтячи, Дитя витало їх.
— Та світ у книзі Правд читати не умів...

ЗМІСТ:

1) Петро Карманський: ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР... (вірш)
2) В. Островський: СВЯТО ВЕЛИКОЇ НАДІЇ.
4) В. Кузьмович: НОВІ ФОРМУЛКИ — СТАРІ ПОМИЛКИ.
5) Василь Пачовський: ТАЇНСТВО РІЗДВА ХРИСТОВОГО (фейлетон).
7) М. Миханько: ОДИН ДЕНЬ У ВИФЛЕЄМІ (фейл.).
8) Ів. Німчук: ЗАГРОЗЛИВЕ ЯВИЩЕ.
9) Д-р Олександер Надрага: ЛЬВІВСЬКИЙ СВ. МИКОЛАЙ І СВ. ВЕЧІР (фейл.).
10) Юрій Студинський: ПІД ЗНАКОМ ФРАНЦУЗЬКОЇ ІМПЕРІЇ ТА „УКРАЇНСЬКОЇ ІНТРИГИ".
11) Олександер Севрюк: РІЗДВО В НІМЕЧЧИНІ.
12) П. Карманський: РІЗДВЯНІ СВЯТА В МІГЕЛЯ КРАСОВСЬКОГО (фейлетон).
13) Д-р Іван Турин: ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОГО ВІДНЯ
14) Евген Деслав: РІЗДВО НА РІВ'ЄРІ (фейлетон).
15) Юрій Сербинюк: ОБРАЗКИ З БУКОВИНИ.
16) М. Пастернакова: ЛЕЩЕТАРІ ПІД СВЯТ-ВЕЧІР (фейлетон).
17) Василь Сімович: ДО ВІРШОВОЇ БУДОВИ НАШИХ КОЛЯД (фейлетон).
18) Володимир Бірчак: ЧОТИРИ РОЗМОВИ В ХУСТІ.
19) Д-р Маркіян Дзерович: РІЗДВЯНІ ГАДКИ В ІСТОРИЧНУ ДОБУ.
20) Ол. Кульчицький: ПСИХІЧНА СТРУКТУРА ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА.
21) ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА. С. Ю. Пеленський: Зереслав, талановитий сучасний поет Карпатської України. — 100 найкращих повістей. — Літературна хроніка.
22) ТЕАТР І КІНО. Пишіть пєси. — Кіномани і кіноманки. — Кінова хроніка. — 10 років тому. — З кіна.
23. ЖІНОЧА СТОРІНКА. Коли запалахкотять на ялинці свічечки. — Дозвольте самітним святкувати по своєму. — Найкращий дарунок під ялинку. — Кілька різдвяних практичних порад.
24) МИСТЕЦЬКА СТОРІНКА. Святослав Гординський: Чому наші мистці не малюють великих історичних картин. — Ретроспективна виставка в Національному Музею. — Українська хроніка.
25) НАЙНОВІШІ ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.
26) ОСТАННІ ВІСТИ.
27) СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.
28) ВІДГУКИ ДНЯ. Галантіон Чіпка: Святочні побажання.
29) ЗА ЧИЇ ГРОШІ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ КАРПАТСЬКА УКРАЇНА?
30) М. Рудницький: ЗАКАРЛЮЧКИ.
31) ТРИ КАТЕГОРІЇ ГРОМАДЯН У ПОЛЬЩІ?
32) ВЕСЕЛИХ СВЯТ БАЖАЮТЬ...
33) НОВИНКИ.
34) З СУДОВОЇ САЛІ.
35) НОВІ КНИЖКИ Й ЖУРНАЛИ.
36) ТЕАТР. — КІНО. — РАДІО.
37) СВЯТКУЙМО ТВЕРЕЗО! (Комунікат „Відродження")

В. ОСТРОВСЬКИЙ.

Свято Великої Надії.

З усіх християнських свят Різдво найбільше набрало характеру, так би мовити, свята земного — свята надії на ліпше життя на землі, згідно з янгольською піснею:

„На землі спокій, серед людей вдоволення".

Ось ідеал людини-християнина, щоб на землі запанував спокій та щоб усі були вдоволені своїм життям.

Той настрій Різдва особливо яскраво відбився в наших колядках. У них Різдво — велитенський побожний бенкет; все радіє, співає, весело гомонить. А нарід-поет ще й заохочує:

„Радуйтеся, всі людіе,
„Радість з неба нам спадає...

Радість з приводу приємної новини про народження Христа — це головний мотив усіх наших колядок, яким вони звичайно й починаються:

„Нова радість світу ся зявила"...
„Вселенная, веселися"...
„Нова радість стала"...
„Небо й земля нині торжествують"...

Чому?

Бо народилася надія на великі зміни в житті цього земного падолу:

Бог предвічний народився, прийшов з небес, щоб увесь люд Свій утішити...

А перш за все:

„Новий Цар убогим ся народив,
„Багатого засмутив Ірода"...

Ось кульмінаційна точка різдвяної надії народів середньовіччя, коли, здається, вперше почали народжуватися колядки: радість убогим (розумій: слабим, обездоленим, поневоленим, страждущим) через „засмучення", подолання багатого, владного Ірода (несправедливих можновладців).

Минали століття.

Життя Европи формувалося, але складалося ріжно. На Заході витворилися сильні, вільні, щасливі народи. Там і різдвяна надія на „спокій і вдоволення на землі" в тій чи іншій мірі вже здійснилася. І там різдвяні настрої набрали цілком іншого характеру, ніж у нас на Сході.

На Заході різдвяна ніч — це ніч радіння життям, ніч забав, музики, танців, вуличних веселих походів. У нас — ніч молитви, тихого зосередженого свята, що плекає давню надію на краще життя, на справедливе вирішення ще невирішених справ, на власний спокій і вадоволення життям.

Хіба не ясно, що наш нарід у своїх колядках висловив свою незломну надію на те, що через запанування правди, що приніс Й Христос, таки мусять настати ліпші умовини життя?

Хіба наші колядки не надихані надією на те, що це майбутне ліпше життя охопить своїм спокоєм і вдоволенням також Схід Европи, отже і наш нарід?

Хіба наші колядки, колядування, „звізда" й т. д. не творять апотеози цієї відвічної надії, якою рятувався наш нарід від духового занепаду?

Святкуймо тверезо!

Українська Святочна Родино!

Коли до українських хат по містах і селах влине із першим блиском свят-вечірньої зірки радість і мир; коли в хаті кожної сім'ї засяє свят-вечірня свічка, у куті стане дідух, а на столі кутя; коли під гомін мельодійної коляди відродиться вся родина у мирі-згоді на нові груди та змагання до нового, кращого життя, пригадай одно:

Народження Того, що приніс Правду на землю, не святкували пянствуванням: Він уродився в убогих яслах і перші поклонились Йому простодушні, тверезі, пастухи. Шлях, що вів до перемоги Правди на землі й до Воскресення, почався тверезим чином, — бо зараз же Пресвята Родина вирушила в дорогу, щоб схоронитися із Народженим перед лукавими цього світа і зберегти Його для спасення людства...

Пригадай же цей мент, Українська Святочна Родино, коли святкуватимеш Різдво Бога Правди — і святкуй без дурману алькоголю, без чаду тютюневого диму. Ти ж також ідеш дорогою змагань до Воскресення, і потрібно Тобі ясного, бистрого, тверезого ума! Пригадай собі, скільки лиха накоїв Тобі за століття цей дурман і знай, що правдива святочна радість вітати може тільки у щирій, тверезій, чистій душі.

Обовязок пригадати Тобі цю правду у Свято Радости й Надії має Українське Протиалькогольне і Протинікотинне Товариство „Відродження", що вже тридцять літ поборює в нашому народі ці погубні налоги і змагає до Відродження Української Нації. Тому кличемо:

Замість панщизняної звички пяничення та мурииського налогу курення — **святкуємо всі без алькоголю й нікотини**, в ім'я добра й росту Української Нації! Нехай Радість і Надія вітає в ці Свята між тверезими членами Великої Української Сім'ї!

Веселих і Щасливих Свят!
Христос раждається!

Головна Рада
Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Товариства „Відродження".

М-р Микола Ценко, голова. **Проф. Адам Антонович**, за секретаря.

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Сильним помагає щастя — слабшим правда їх життя.

РІЗДВЯНЕ ПОБАЖАННЯ.

Знову перейшов один новий рік на старий рік та засяла вічна „звізда ясна".

Той минулий рік дав нам важку науку: що життя народів скоро йде, переходить і промощує собі нові шляхи; здійснює те, чого може ніхто й не сподівався і запропащує те, що недавно пишалося сяйвом сили...

Він учив нас терпіти від ненависти і пімсти, ставати в обороні своїх надбань і культури, вчив, щоб ненависть між своїми щезла та й на противників не готовилась, але в ближню прихильність і любов переходила та спамятувала пімсту і лютий гнів взаємний.

Та він нагадав нам ще раз, що і для нас приходить важка пора, яка вимає від нас більш, ніж колинебудь, щоб ми ставали разом до спільної національної праці на всіх ділянках нашого життя. Бо нам необхідно треба дбати, щоб наше національне діяння не було розбіжне, але зєднене, одностайне і доцільно конструктивне та творче.

До того ми мусимо створити свою вищу організацію, складену з незалежних і поважних громадян усіх **наших національних партій,** що матиме повагу і послух у всьому нашому громадянстві і матиме рішальне слово у всіх важних справах нашого життя, праці і доцільних змагань.

Та верховна організація не нарушить існування і діяння наших політичних партій та їх організацій, що далі рішатимуть у своїх партійних справах, але так, що ці рішення не попадатимуть у суперечність з напрямними нашої національної політики, вказаними Міжпартійною Радою.

Наша політична постава супроти важних подій, що безупинно наступають, мусить бути продумана і докладно обміркована, так як цього вимагає добро української нації та як цього домагаються від нас українські громадяни з усіх сторін нашої землі.

Причина таких настроїв у масах нашого народу та, що давніше, тобто в довоєнному часі, наше громадянство находилось у початках національної свідомости і тому наша політика творилась тоді, хоч на демократичній основі, але згори. Її підготовляли на партійних комітетах, зїздах та інших нарадах і звідти йшли політичні диспозиції до краю, між нарід.

Інакше воно у повоєнному часі, коли наше громадянство дійшло до глибшого національного і суспільного самопізнання, та вже само дає собі раду з актуальними подіями, живо ними цікавиться, на їх підставі витворює **свою питому політичну** думку і шукає поради й помочі щойно тоді, коли треба звсувати **провідні лінії у політичному діянні народу,** щоб не розбивати своїх сил, але доцільно й одностайне ставати.

Оте відношення народніх мас до політичних подій, що надходять, виявило нам становище нашого громадянства до останніх виборів до парляментарних тіл: сойму і сенату. Наші партії спорили між собою: йти до виборів, чи ні? Наші партії і політичні групи не були узгіднили думки у цій справі. Наслідком цього українські виборці мусіли самі вирішити цю справу і вирішили її так, що до цих виборів не дуже прикладалися, але всеж деякі голоси докинули, кажучи: Воно краще, як свої вийдуть. Це проста виборча рація маси українського громадянства, що стануда без одноцілого політичного проводу до тих виборів і сама дала собі раду. Вибори відбулися спокійно і всякий може робити з цього висновки, яких йому треба, але нарід знає: що він зробив.

В таких обставинах, як теперішні, **міжпартійна політична консолідація** для спільної думки в основних справах можлива і доцільна, бо загал нашого громадянства цього хоче і відчуває, що йдуть важніші справи, які не обійдуться без одноцілого політичного проводу.

З цих причин під Вефлеємську звізду я відважуюся відізватися до всіх людей доброї волі з наших національних партій, щоб вони широ обміркували цю вельми важну справу і негайно приступили вже до заснови **Міжпартійної Верховної Ради,** що стояла б на **сторожі** інтересів і кращої долі цілого нашого народу.

Ми чужого не бажаємо і неправдою нечестиво не підемо на нікого, але свого права до життя, праці і належної нам долі чесно і явно мусимо боронити тому, що за нас цього обовязку ніхто інший не виконає, бо й виконати без нас не може. Але коли хочемо, щоб з цього почину вийшов якийсь успіх, то мусимо йти всі разом: з одним чистим серцем, за одним духом правдивої моралі і за одним добрим ділом!

Тому в роковому моменті, коли різдвяна „звізда ясна" голосить світові, що Христос родиться, щоб потішити людей доброї волі та показати їм нове життя у світлі правди і справедливости, — станьмо разом у **світлі єдности національного духа,** щоб скріпленими силами здобути дійсну правду української нації, що вийшла зпід коліс історії.

Христос родиться! Нехай родиться й патріотичне відчуття для тих, що перейшли великі терпіння, та нехай неаломна віра живим духом веде всіх нас у кращу будуччину української нації!

ТЕРПИШ?..

уживай зела

М-ра ВОЛЬСЬКОГО

на кожну недугу спеціяльна мішанка

ПРИ ТЕ»ПІННЯХ ПЕЧІНКИ,
жовчевого мішочка, жовчевого каміння і жовтяниці — зела зі знаком „BILLOSA"

ПРИ ТОВСТІННЮ,
через неправильну переміну матерії — зела зі знаком „DEGROSA"

ПРИ БЕЗСОННИЦІ,
нерваці серця і розладдю нервової системи — зела зі знаком „PASIVEROSA"

ПРИ БОЛЯХ ГОРЛА (АНҐІНІ),
гортанки, мігдалів, запаленню ясен і окістної — зела зі знак. „LARYNGOSA"

ПРИ КАШЛЮ,
флегмі, задусі і всіх недугах віддихових доріг — зела зі знак. „PULMOSA"

ПРИ ЗАТЯЖНІ ЗАПОРІ,
розладдю шлунка і кишок та до урегулювання травлення — зела зі знаком „GASTROSA"

ПРИ НЕДУГАХ НИРОК, МІХУРА,
ниркових мидничок і всяких недостачах сечових доріг — зела зі знак. „UROSA"

ПРИ АРТРЕТИЗМІ, РЕВМАТИЗМІ,
і болях ісхіясу — зела зі знаком „REUMOSA"

ВИРІБНЯ:

ВАРШАВА, вул. ЗЛОТА ч. 14.

Власний відділ у Льондоні.
Репрезентація в Америці.

ПЛАЩІ ЖІНОЧІ, ФУТРА оригінальні моделі з найліпших матеріялів поручає
Повшехни Склад Одзєжи Львів, Пасаж Міколяша.

В КУЗЬМОВИЧ.

Нові формулки — старі помилки.

Недавно в розмові з українцями один польський журналіст поставив питання: чи найшлися б в українському політичному світі сили, які ще тепер, без оглядку на помилки з польського боку в українській справі, пішли б на польсько-українську політичну співпрацю. Аргумент: політична практика якоїсь держави не конче є покажчиком дійсних плянів рішальних чинників тієї держави. Польсько-німецькі взаємини були перед війною більше, ніж злі. Проте німецькі рішальні чинники вже тоді, далеко перед війною, мали „польський плян", який пізніше восени 1915. р. проводили в життя.

Запит, поставлений польським журналістом у розмові, зустрічаємо тепер часто на сторінках польської преси. Чи Польща ще може бути партнером у розвязці української справи? „Чи можна ще вибити український козир з рук чужого чинника, який хоче зробити його підставою своєї імперіялістичної політики?" („Роботнік").

Ці питання для реальних політиків завсіди цікаві. Політики, як відомо, не конче допитуються, звідки той чи інший плян розвязки якоїсь проблеми походить. Для них головною підставою є сам плян, його осяжність, доцільність і корисність. Додаймо, що питання про можливість польської ініціятиви у розвязці цілости української справи не виринуло в польській пресі нпр. через зріст питомої ваги цієї справи в Польщі. Воно виринуло під впливом дискусії в европейській пресі про т. зв. східній плян Німеччини, якого першим етапом має бути Карпатська Україна.

Який же, скажім, конкуренційний плян розвязки української проблеми пропонує поважна польська преса? Думку проф. Грабського знаємо. Це плян довести до повної переваги поляків на землях, де в Польщі живе наше населення, а назверх з допомогою Росії та Румунії, довести до повної ліквідації української справи, як питання політичного. Думка проф. Грабського має ту цінність, що вона ясна, безкомпромісова та не вимагає дискусії, лише рішення, боротьби, ну і — здійснення. Та є ще й інші пропозиції, не такі крайні, що не виключають нас як учасника в українській справі.

Перед нами ціле віяльце, ціла скала думок, проектів, побажань у польській пресі, напр. голоси збентеження у звязку з тим, що пише французька преса. Одначе більшість польської прилюдної опінії не здає собі справи з того, що могла б зробити польська державна політика, якби хотіла кинути свій український козир у міжнародній політиці. Несмілива сугестія згаданого вгорі польського журналіста, що конкуренційний плян розвязки українського питання може лежати десь у бюрках провідних керманичів — не можна вважати за дискусійну. Нарікання, що польська політика не спромоглася досі на якусь виразну українську програму, теж не може суперничати з німецьким східним пляном. Цікава є одна польська нотка, яка тепер частіше повторюється та яку можемо вважати бажанням сірої польської людини. Ця імпресія приблизно така: Коли ваша справа, панове українці, пішла сьогодні на високу хвилю, то й ми можемо вам допомагати, та бодай не перешкоджувати або стати навіть вашим партнером, але під умовою, що ви допоможете нам вашу проблему, як українську проблему в Польщі перекреслити. Вона не сміє стати „базою ірредента у наші внутрішні відносини" („Час" з 14. XII. 1938), ви повинні піти „на повну і справжню ліквідацію тих явищ, які польській опінії пригадують істнування української болячки" („Вєк Нови" з 30. XII. 1938)

Вовни, волічки, нитки до гаптування і панчохи
поручає
KA-PE-WU Львів, вул. Галицька 11. Тел. 291-66
382

Великий Дансінг
Правничої Громади
14. II. 1939.

Або ірредента, — або співпраця. Співпраця, це значить визбутися всякої надії на покращання теперішнього стану, своє відношення до польської держави оперти не на власних, лише на польських емоціях і покинути всякі змагання, які колинебудь могли б протиставитись інтересові Польщі. Сьогоднішній, український „ірредентизм" це на думку деяких поляків навіть сентимент до української справи і солідарність з нею, хочби й духова, це навіть реакція хай би і на фікцію „якоїсь автономічної української республики", до якої існування навіть не можна допустити, бо воно ділає „відемно на стан умів української меншини в Польщі". („Час"). І це теж „ірредента супроти внутр. справ" Польщі. Щойно, коли українська політична думка в Польщі перевела б таку політичну самостерилізацію, що стала б нездібна не лише до політичної ірредента, але й до самого духового її бажання, щойно, коли вона була б нездібна радіти з того, що десь у другому місці земного ґльобу українська проблема актуалізується, щойно тоді можна б говорити про польсько-українську політичну співпрацю.

Такий більш-менш погляд людей, що творять реальну величину по польському боці. Пригадуються слова одного німецького політичного письменника: зовсім безпечний є той нарід, який живе під постійною загрозою — небезпеки. Він не потребує тоді боятись нової, йому залишається одне, шукати моральних сил, які едино можуть йому допомогти. Справді, коли вдуматись у наведені голоси польської преси — ми взяли їх зі статтей, які доречі треба назвати розумними — то залишається хіба спитати: чи український нарід повинен шукати лише моральних сил і політику заступити етикою? Чи не краще повести дискусію з такими поглядами, як угорі, в площині відвічних абстрактних питань моралі?

Тверезо річ беручи, польська політична думка, якої хід ми перед хвилиною подали, є сьогодні, після двацятилітньої практики, там, де була на початку. Після безлічі вагань, спроб і помилок, на порозі без сумніву цікавої доби і нових рішень, у яких анґажуються сили відповідальні за долю світа, вона, коли річ іде про українську справу, не може вийти поза солоденькі міркування, що стоять на межі політики і моралі, або є просто чемностевою балачкою про добро і зло. Бо справді, чи не стоїть польська політична думка сьогодні там, де стояла тому 20 літ, себто тоді, коли перед нею виринуло питання прилучення земель з українською більшістю до польської держави? Чи не була актуальна вже тоді проблема, що ця чужонаціональна більшість може мати право на власне політичне життя? Адже трудно припустити, щоб тодішні польські політики не знали елементарного морально-політичного закону, що між народами нема ріжниць, коли йде про політичні ідеали? Двацятилітня практика показала безсумніву, що семимільонова українська маса, з високовикробленою національною свідомістю, підлягає таким самим законам, як кожна інша подібна маса на світі. Польська прилюдна опінія знає, що сьогодні ніяка справжня, себто політична, українська ірредента не існує, ані навіть неможлива. Не існує політична акція збирання українських земель з якогось чи до якогось осередка. Навіть реакцію на повстання Карпатської України ця сама польська опінія називає лише психічним здвигом, підвищенням настроїв, але „базою ірредента супроти внутрішніх справ" Польщі. І тому ця політична опінія творить нове поняття: ірредента думки, бажання, емоції.

Українська проблема існує. Існує як реальний постулят европейської політики, чи того хочуть, чи не хочуть самі українці в Польщі. Її розвязують сили поза ними, без нашої співучасти. Цікаве безумовно те, що в такій ситуації підносить польська преса закид ірредента під нашою адресою, себто під адресою тої частини українського народу, яка в даній хвилині займає становище глядача. Чи право до життя, розвиток, право на радість з національних досягнень можна називати ірредентизмом?

Польській національній політиці бракувало все відваги витягнути висновки — з власних відкрить. Вона потребувала цілої політичної школи („Політика"), щоб відкрити, що українське питання це питання політичне. Після появи Підкарпатської України вона відкрила в українській масі повну національну свідомість. Треба було аж німецької ініціятиви в українській справі, щоб польська політична думка відкрила, що вона дала собі „вибити український козир зі своїх рук". Та який висновок з цього останнього відкриття? Теоретично: „державна політика наказувала все шукати гармонії поміж ідеєю визволення народів та державним інтересом Польщі" („Роботнік" з 31. XII. 38). А практично? Не пригадуйте нам, українці, що ви досі „незагоєна болячка"...

Польська преса прикриває наготу неполаднаного укр. питання новим фіговим листком. Не маючи змоги закинути нам нічого, знайшла ірреденту в самих наших... душах. І це в хвилині, коли йде дискусія, як Польща має стати партнером на більшу мірку, щоб вибити імперіялістичний козир з чужих рук. Як політичні реалісти не думаємо, щоб із цим фіговим листком українське питання могло показатись між люди і щоб могло вивести польсько-українські взаємини зі сліпої вулиці.

МИСТ. СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ
Г. Гальова
у ЛЬВОВІ, ПОТОЦЬКОГО 58 а.
тел. 205-60
бажає всім своїм Вп. Кліентам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

ВЕЛЬМИШАНОВНИМ КЛІЄНТАМ
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
бажає ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Юліян Глушевський
РОБІТНЯ ФУТЕР
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА 3 — ТЕЛ. 254-46.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ.

Таїнство Різдва Христового

Різдво Христове є найбільшим в році святом [illegible] в противенстві до Московщини, де найвище ставиться Воскресення Христове. У Христовому Різдві проявлявся словом і ділом, словесністю та магічними актами цілий образ багатства, щастя, миру й супокою українського світу. Кожний господар старався у своєму домі та на своєму дворі заворожити це багатство і щастя на цілий найближчий рік. Тимто навечеря Різдва зветься тайною, божою святою вечерою; того дня відкривається святошна дія тої містерії вже зранку завдяки новому, чистому новорічному вогневі з дванацяти полін, призбираних за 12 днів для дванацяти страв, приладжуваних, на вечерю у Свят-Вечір. На Гуцульщині приладжують тих страв 12, а в Самбірщині 9, а всі вони представляють головніші рослини поля та огороду і мають архаїчний характер.

Того дня все мусить бути дома, на своїм місці, всі мусять помиритися з ворогами, всі члени родини мусять бути у зборі. Свята, богата вечеря („богата кутя") стає джерелом магічної сили, щоб утворити нове багатство в новому році, та відвернути всяку противну силу. Під вечір господар приносить до хати сніп немолоченого збіжжя, званий „дідух" і ставить його на покуті. Сіно і солому стелить під столом і на столі, де кладе на чотири роги часник — охоронне зілля від всякого зла. Сніп звязує перевеслом, або залізним ланцюгом. На стіл кладе дитина як „невинна душа" спечені хліби й колачі.

З кожної страви набирає по 2—3 ложки господар у корито, домішує муки і соли та винесить до худоби, яку благословить хлібом, маже їй хрестик медом поміж очима та дає їй покушати святої вечері. Потім худоба дістає кращу пашу, бо в цю ніч вона бесідує з Богом, а як господар не дає їй добре їсти, вона плаче. Потім господар сам, або з родиною з новоспеченим хлібом, медом, маком та водою обходить усе обійстя, деколи й поле, стайні, комори та обкурює їх від нечистої сили. Господиня набирає в полумиску трохи з девяти страв, ставить на верх колач, кубок з медом і кубок з водою, горіхів та яблук і передає господареві, який бере миску в одну, сокиру в другу руку і виходить на подвіря. Там він викручується з тою вечерою за сонцем і тричі кличе звірів, бурю, мороз та чарівників на вечерю потім обертається у другий бік і йде до хати, не оглядаючись на вечерю.

Вечеря починається так: господиня накладає до миски страви, кладе перший хліб, приліплює засвічену свічку — кладе миску на полотно і подає господареві. Він обходить з тою мискою тричі хату, за сонцем, ставить миску і молиться Богу з домашніми. Опісля бере миску і закликає стільки померших душ на тайну вечерю, скільки в полотні є дірочок. За цим словом усі засідають до вечері, не тільки родина, але й челядь та бідні сусіди, що не мають в чого зладити вечері. Для померлих ставиться кутя й сита (розтвір меду) на вікно та лишаються немиті ложки і миски на столі, які можуть вони полизати. Сідаючи, учасники вечері продувають місця, щоб не привалити якоїсь померлої душі. Так до великого свята нового року прилучується память про покійників.

Господар, засівши до вечері, набирає ложку пшеничної куті і тричі кидає нею до стелі, заклинаючи за першим разом ягнята словом: пра!, за другим разом телята словом: шкне!, за третім разом бджоли, які слідить роями по зернятках пшениці приліплених до стелі. Починаючи їсти, господар примовляє до жінки, дітей та челяди, але всі їдять вечерю мовчки. По вечері розносять страви по рідних, кумах та до баби-повитухи. Ранком привозять до хати якусь худобу на щастя.

Увечір першого, або другого дня починають свій обхід колядники, який тягнеться місцями до Водохрищ, а їх завданням є „розвеселити дім". В основі їх обряду було поздоровлення і звеличання старого господарського ладу перед розселенням, та до нього прилучилися запозичення з балкан.-романських сатурналій і новорічних свят римського походження, де відбувалися обходи маскованих, танці, співи і поздоровлення. На це вказує назва начальника колядників „береза"; по румунськи „бреза", болгарському „брезня" — маска. Румунський бреза має дійсно маску кози, вовка, птаха. Наш „береза" не маскується, але виступає у виверненім наверх кожусі як „коза", що танцює під музику, потішаючи публику незручністю. На ці балканські впливи наклали пізніше впливи професійних скоморохів, себто весельчаків із княжих часів, які грали, співали, показували штуки вчених звірів, давали мімічні і маріонеткові вистави. Так утворили в нас колядницькі „табори" веселих людей, які підготовлялися довгою практикою з року на рік і творили дружини по 12 людей, де крім „берези" виступає виборець (скарбник), трембітанник (трубач), скрипник і кінь (міхоноша). Декуди ці колядники ходять з вертепом, що є з лялковим театром (виводить історію Ірода звязаного з різдвом Христа) або зі звіздою.

Обхід зачинається коло церкви, від дому священника. Попереду йдуть плясаки церемоніяльним плясом (танцем), парами по два з бард-

І. КЕДРИН.

Демократія, монопартія чи безпартійний провід?

Коли величаві успіхи фашизму та націонал-соціялізму у ділі національного відродження та великодержавницького здвигу італійців і німців почали діяти як привабливо й переконливо протиставлення демократизму також і на нашому українському терені, тоді радили ми ані не тримались конвульсійно анахронічного пієтизму для демократії, ані не прищеплювати на рідний ґрунт неприлатних нам чужинецьких ідеольогічних зразків. Ніяка власна партійна приналежність не повинна аж так далеко спутувати свободи думки і вислову, щоб бути сліпим на хибки у власній партійно-ідеольогічній доктрині та ніпим, коли мова йде про самокритику. І тому ми дозволили собі вказувати на той найбільший і смертельний прогріх демократії 1-ої половини XX. ст., який став одночасно початком її загибелі: декаденція партійництва, яка вимножилась успішну боротьбу з большевизмом. Не фашизм (націонал-соціялізм) стали трубокопателями демократії і її „ворогом ч. 1", тільки власна її немічі, що прочинилась у боротьбі з правдивим „ворогом ч. 1" — большевизмом, тим, що пішов до мас з гаслом демократії на своїх прапорах і демократію скомпромітував та знищив швидше, зяки вона могла прочунятн. Коли ж навіть схоплювалась до спротиву і його енергійно ставила (здавлення большевицької революції за уряду Носке-Шайдемана у II. Німеччині), то проте не виказувала потім достаточної відпорности на большевицьку акцію розкладати її внутра. Екскльозивний характер та брутальні формою методи фашизму це тільки реакція на такі самі (стократно гірші) методи большевизму, скріплена огірченням саме на рукавичкові і пасівні методи демократії.

Таким робом, приглядаючись у поливі для творчо-конструктивних полавгів італійського фашизму та німецького націонал-соціялізму, ми стверджували, що тільки та новітня форма націоналізму, що вони її витворили, є єдиним поважним ворогом міжнароднього большевизму, як ідеольогії і держави (СССР); тому ми, українці, для яких центральною проблемою є боротьба з большевизмом і Совітами, мусимо тій міжнародній націоналістичній течії як і — очевидно! — всяким її конкретним політичним виявам (антикомінтернівські пакти) найбільш співчувати. А проте на нашому власному галицько-українському терені, де нема ані великого нашого промислу, ані фінансіери, ані поміщицтва, ані рідних високих шкіл, отже де нема духово та матеріяльно сильної еліти, де є тільки сільська біднота і бідна зарібкуюча інтелігенція і де єдина можливість політичної боротьби та політичної активізації мас може йти на площині демократії (вибори, шкільні плебісцити і т. п.) — тут, у нас, казали ми, італійсько-німецький тип націоналізму непригожий. Ексклюзивізм та непримиримість панівної партії стравні для державної нації — нестравні для нації недержавної, якої силу становить саме сума зусиль всіх без виїмку національних партій, ґруп і течій, що мають не за привілей, а за обовязок працювати у громадських установах і організаціях. І тому не „вождівство" чи „провідництво", а міжорганізаційна консолідація, себто спільний фронт всіх суспільно-політичних ґруп є правильним і доцільним підходом до розвязки таких найважніших внутрішньо-українських проблем, як **проблема організації мас та підвищення національно-політичного потенціялу.**

Так справа стояла ще яких 2 роки тому. За той час події пішли стомлевими кроками вперед — у світі і навіть у нас, де ніби нічого не сталося і нічого не змінилося. Прийшла у нас величезна зміна масових настроїв, така, якої вже не вичерпує трафаретний вислів „національна свідомість", що — мовляв — дійшла аж до глуші непорушного досі українського етносу. Національна свідомість, яка до великої війни і полекуди за польських часів проявлялась у масах головно у культурницькому патріотизмі, у привязанні до національної назви, мови, обичаїв, у тому сентименті, з якого щойно вирінала свідомість потреби спільної акції за рідну школу, право до землі, врешті за заспокоення певних політичних амбіцій, — та свідомість почала в останніх часах приймати у тих самих масах уже зовсім інші форми: вона проявляється вже у кристалізуванні ідеольогічних течій та в висуванням стихійних гасел, хоч може ще не зовсім ясно сформулованих, проте існуючих уже у масових настроях у масовому підсвідомому гоні.

Поруч із цим процесом великого здвигу не тільки епізодичних настроїв, під впливом карпатоукраїнських подій, але — ми глибоко у цьому переконані — і політичної думки серед найширших українських мас у Польщі, такого здвигу, що маємо просто нову ситуацію, — маємо теж і цілу низку інших обставин у політичній дійсности, які вносять поважну корективу у ситуацію зперед двох літ чи навіть зперед року. Вкажемо на два такі поважні факти, які безумовно викликують реакцію у настроях українських мас: 1) хоч більшість формально істнуючих українських політичних партій признає демократичну платформу і хоч усі партії без виїмку, навіть „провідницький" ФНЄ, признали потребу національно-політичної консолідації та виявили „у засаді" свою згоду приступити до неї, — проте досі український партійно-політичний світ на таку консолідацію не спромігся, а коли навіть бували у конкретних справах якісь консолідаційні „ерзаци", то кінчалися дуже мінорно, 2) хоч на загально-державному (польському) терені далі йде змагання між демократичною та тоталістичною тенденцією, а заповідь президента республики про зміну виборчої ординації та останні самоуправні вибори у польських містах нанесли безумовно удар монопартійній течії, проте на польсько-українському відтинку ця проблема сходить на зов

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку

В ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,

бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно зобовязик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

ками (сокирками), що дзвонять дзвінками при їх підскоках на одній то другій нозі серед пісень. Коли їх не збудуть з вікна дарком, але просять до хати, вони там співають, танцюють із домашніми, жартують — потім сідають за стіл і співають коляди господареві, господині, їх дітям і покійним батькам, кінчаючи поздоровленням і побажаннями. Вкінці підспівують „плясом" до кожного з членів родини, поки не дістануть від кожного дарок у шапку, тоді з поклонами виходять назад плечима на подвіря, де танцюють колесом, кончаком „кругляка" з веселою піснею на устах для розвеселення газдів, що їх частують горівкою.

Цей „кругляк" був сакральним, ритуальним танком, проти якого дуже воювала церква за княжих часів. Цікавий є обряд колядників у пасіці. Там вони колесом улягають на коліна, складають бандюки головні до середини, ставлять шапки вище рій биті і гаданки насипає їм у них пшеницю. Колядники беруться за руки і крутяться за сонцем в один бік, „аби рої не втікали", співаючи веселу пісню для бджіл. Це на Різдво, а обрядовість Нового Року і Водохрища (Йордану), тільки мотивами щедрівок продовжують коляду, обходом на Щедрий вечір на Василя та у „голодну кутю" аж Йордан. На новий рік малі хлопці ходять від хати до хати і засівають збіжжям з „рукавиці" господарю і хаті. На Йордан освячують воду, пускають грецький хрест, давній символ сонця, а також і посвяченою водою хрестять хати, кучері, бджоли і грячки.

Теми розвезені в коляках і щедрівках звернули увагу вслід дослідників своєю оригінальністю, бо вони єдині в своєму роді у славянському і світовому фольклорі. Найстарші мотиви сягають ще індійської прабатьківщини про світове дерево і три отяки, символи святої Трійці, що творить небо і землю та виносять з моря пожитки потрібні для життя. Вони збереглися в горах на консервативній Лемківщині. Тих трьох птахів заступають пізніше брати товариші: сонце, місяць і дощик, а їх згодом заступають св. Микола, Юрій та Петро або сам Господь.

Друге наверствування мотивів має дуалістичний характер, — оспівує сотворення світу двома володарями світу, що символізують два елементи: доброго і злого. Бог і сатана борються за владу над світом. Ці мотиви виводяться від перської релігії Заратустри про боротьбу Ормузда та Аримана, світлого і темного елементу в природі, а прийшли вони через Балкан або Малу Азію до нас і збереглися на Гуцульщині та на Поділлі.

Трете наверствування мотивів узяте з Христольогії, обіймає Христове Рождество і хрещення, де оспівують Різдвяний свят-вечір і Тайну вечерю, мотив трьох царів, втечі до Єгипту, поклін дерев Христові, шукання Христа та його хрещення. Всі ці мотиви виявляють віртуозність збірної творчости, що звязує зручно християнські мотиви зі старими обрядовими, та старі мотиви пристосовує до нового світогляду. Супроти тої давньої народньої коляди, що походила з дохристіянської доби і стала складовою частиною побуту православного світу виступила нова церковна коляда, витворена церковниками XVII і XVIII вв., коли унія привела з собою чимало перемін в обряді і побуті. Боротьба між обома родами коляд, між давніми і новими скінчилася прийняттям дрібних мотивів з церковного стиха, як: „Господь кличе господара на пораду, оре його ниву, а Богородиця їсти носить, або пере ризи біля криниці, а святі для господаря служать службу".

Та для досвідченого берези церковні мотиви колядок і щедрівок є тільки заспівом до важного змісту до господарсько-родинної поведінки. Як він дійде до побажанної частини колядки, то вяже без кінця ланцюг образів для того, кому співає колядку. Ось зразки мотивів того ланцюгового вязання: 1) три товариші — місяць, сонце і дощ; святий Микола, Юрій і сам Бог або Ілля; три пастухи з трубами мідяною, роговою й золотою; церква з трьома верхами, віконцями, дверима та престолами; гостина господаря за трьома столами; три кубки на столі — кудрявого пива, солодкого червоного меду і шумної горівки.

2) Три дари для господині від святої Пятниці: тонке прядиво, біле полотно, доброе сукно; три ремісничики за столом у господині — шевчик, кравчик, кушнірчик: три дари від господаря милого для господині.

3) три дари окупу молодцеві-витязеві: кінь, миска червоних (або срібла) і царівна-королівна, панна молода; три загадки дівчині, три дари милій з війни, з дороги, з чужини: три зазульки в молодця: батенько, матенька, миленька.

4) Три дари дівчини риболовцям, козаченькам, сватам: хустка шовкова, золотий перстень, сама молода, як ягода; дівчина шинкарка і три гості: волох, козак і чумак.

5) Три ступні вінчання молодця або дівчини — з царенком (з царівною), королевком (з королівною), отецьким сином — з батьковою донею.

У висліді мотив, побажання і подробиці лучаться в одноцілу індивідуально пристосовану історію, оповідання, новелю. Ці тематичні мотиви скрізь одні: господарям передовсім хозяйські, молодцям — юнацькі з конем, стадом, війською, милою; жонам — з подарками від милого подруга і дівчатам — свати, молодці, вінок від любого.

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ Йосиф Т'ссер
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 7-13

Тільки козирі
є предметом підрібок!

у власному інтересі просимо залишитися при оригінальнім
„MENU-SCHRAMEK"

М. МИХАНЬКО.

Один день у Вифлеємі.

Підчас ферій 1938 р. я виїхав з міжнародньою прогулькою до Африки через Палестину. Ось кілька вражінь з відвідин Вифлеему.

З Єрусалиму ми виїхали туди автокаром. Вже здалека бачимо по дорозі нові таборн англійських військ свіжо тут присланих.

Араби їдуть на ослах трухцем. Зараз біля Єрусалиму минаємо більший табор бедуїнів з їх чорними подовгастими шатрами.

По дорозі висідаємо при криниці трьох царів, що йшли за світлом зірки до Вифлеему поклонитися Ісусові і тут приставали; це мала криниця, подібна до всіх інших у Палестині, а також до криниць, які ми бачили у Греції.

Тут при маленьких загородах, звичайно на межі, є невеликий мур з накладуваного на собі каміння, не споюваного.

Вже бачимо з віддалі віддалений Вифлеєм, від Єрусалима на 15 км. Довкола скрізь маслини.

Перед самим майже Вифлеємом оглядаємо гріб Рахилі — маленький, камяний гробовець. Є ще горішня частина саркофагу жінки Якова, яка умерла, при родженні Бенямина. В Гевроні сорок км. далі мають бути поховані патріярхи: Авраам, Яків, Ісаак, а також Сара і Ревека.

Ось ми вже в Вифлеємі. Насувається на уста зворот з української коляди: „...О, преславний Вифлееме...".

На наше здивування довідуємося, що в Вифлеємі нема ніодного жида.

Ми одержуемо на кожному місці добрі інформації, бо по цілій Палестині їздить з нами один молодий чоловік, уроженець Палестини, що вміє по польськи, але — розуміється — ще ліпше говорить по арабськи. Він мабуть разів обводить по святих місцях Палестини прогульки, бо визнається добре в усіх подробицях тутешнього побуту.

Біля Вифлеему бувають часто арабські заворушення і залякані жиди, в малій кількости в околиці, випродують землю і переносяться там, де є більша кількість жидів.

Більшість святих місць у Палестині, як також головне місце: Гріб Господень в Єрусалимі, є власністю арабів магомедан.

У Вифлеємі базиліка „Народження Ісуса Христа" — побудована св. Оленою з поч. IV. в. найдавніша, бо всі інші збурені. Вхід до цієї базиліки дуже маленький, складений із трьох камінних плит (два одвірки і один над одвірками), двері старовинні маленькі, такий вхід хоронив святиню в часі нападу невірних і його легко можна було оборонити. Ці одвірки і в середині колюмни є з поч. IV. століття. Всередині базиліка збудована на зразок грецьких поганських святинь, має чотири ряди коринтійських колюмн, а над ними якби широкі бічні галерії; середина, нава базиліки вища; перед престолом підвищення, насередині до підвищення вхід по трьох ступнях. З високої середини звисають численні лямпади. Під престолом (великим вівтарем) є печера (ґрота) Народження. І там звисають численні лямпади, багато з них зі старо-церковними написами; є там теж певно і лямпади від давніх українців прочан. На варті стоїть англійський жовнір з крісом день і ніч, він пильнує дуже дорогої звізди, яка є саме в тому місці, де мав народитися Ісус Христос. Ця звізда є власністю ОО. Францісканів. Є тут і репродукція ясел, а правдиві ясла, де лежав маленький Ісус, перевезені до Риму. Показують нам побіч і місце, де зявився св. Йосифові янгол Божий і наказав йому втікати з Ісусом і Пречистою Дівою Марією до Єгипту перед Іродом. Далі осібна печера убитих невинно на приказ Ірода малих дітей; печера викладена дуже гарною мозаїкою з маленьких камінчиків, роботи чехів з Европи на їх кошт. З цього виходять гарні виразні малюнки.

Тут при цій базиліці Народження Ісуса мав перекласти на латинську мову свою „Вульґату" (святе письмо) св. Єроним і тут мав бути його гріб; пізніше цей гріб перевезли до Риму.

До базиліки Народження Ісуса у Вифлеємі мають претенсії греки схизматики і ОО. Францішкани.

Побіч базиліки за коридором мають ОО. Францішкани ждальню. Вони там частують нас вином і холодною водою, яка нас у спеці відсвіжує.

Вписуємося тут у памятковій книзі. Я вписався окремо з аднотацією, що зложив тут поклін від усього великого українського народу від Карпат по Кавказ, прохаючи кращої долі для рідного краю... Це викликало деяке невдоволення туристів, що їхали з нами.

Виходимо на місто Вифлеєм за марками і видівками. І тут трудно марки купити. Остаточно знаходимо місце, де можна купити марки і висилаємо до Европи видівки з Вифлеєму. Знайомлюся з одним інтеліґентним рухливим арабом. Араби у Вифлеємі завзяті, свідомі, а жидів ненавидять смертельно. У Вифлеємі є тепер девять тисяч населення, самі араби магомедани. Жида, як я згадував вже, нема в самім Вифлеємі ні одного. Крамниць багацько у місті, всі вони в арабських руках.

Ми мусимо скорше вертатися до Єрусалиму, бо англійці видали наказ, що від 18. чи 19. год. не можна бути на вулиці Єрусалиму ані виходити з дому, а брами міста замикають.

Вертаємося своїм нанятим — розуміється — арабським автокаром до Єрусалиму. На вулиці Вифлеєму бачимо англійського вояка з крісом. А там старший араб їде на ослі, а побіч нього підбагає хлопець. (Нагадується німецька казка про осла, батька і сина). Увихаються теж араби на роверах.

Стрічаємо на шосі чотири жінки, кожна несе на голові великий плоский кіш, а в ньому сняві баклажани та інші овочі, на овочах ще завязаний широкий наповнений мішок, а на вер-

РАДІО найновіші модені на рік 1939 відбірники

CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON

РАДІО ЦЕНТРАЛЯ **Йосиф Т'сгер**
ЛЬВІВ. ШАЙНОХИ 2.
2879 7-13

ліх завдань і загальний план, бо українське „політикум" та необхідність його позитивно розв'язати перестає бути лише справою з питанням внутрішньо-державного устрою і режиму. Українська проблема є проблема суто політична, існує вже сама для себе і її вага така, що без огляду на перемогу монопартійної чи демократичної польської течії ніякий польський уряд не може і не зможе вже ставити її виключно у доктринально-теоретичній площині.

Таким робом „заістнували", як кажуть у судовій термінольогії, поважні моменти, які в українському громадянстві **ослабили демократичну течію і скріпили нехіть до старих форм демократії**. Маю враження, що ніодна з існуючих українських політичних партій не здає собі справи, як страшенне **всі** українські політичні партії дискредитує в очах мас наша затяжна партійно-політична розтріч та **як їхня безсильність чи безпорадність** (хай навіть при „засадничій" добрій волі) **перевести міжпартійну консолідацію на ґрунті понадпартійних загально-національних інтересів коштує усім нашим партіям могилу**. Фактом є, що за останні місяці **зросла, як ще ніколи досі, в українському громадянстві, нехіть до всіх партій і всього т. зв. партійництва,** і то не наслідком чиєїсь будь демагогічної пропаганди чи у зв'язку з відворотом від зорганізованої форми суспільного життя, а навпаки,— без ніякої пропагандивної підготови, саме з наскрізь конструктивних мотивів та як цілком логічний висновок вини самих партій. **Найбільшою українською проблемою стала: 1) маніфестація назверх,** перед усіми неукраїнськими чинниками у світі, **спільного національно-політичного фронту у найзагальніших справах, 2) сильний політичний провід**. Зумисне і виразно ці дві справи пишемо хоч поруч, але окремо, бо вони не покриваються. Чудовою маніфестацією української політичної зрілости перед цілим світом міг був стати напр. Всеукраїнський Національний Конгрес, якщоб його ідеї саме дехто з його найбільш фанатичних пропагаторів не зігнорував та всього почину не занапастив через те, що хотів доконче бачити у Всеукраїнському Нац. Конгресі альфу й омегу українських взагалі, не тільки маніфестаційні збори, зібрані для довершення урочистого акту і засилування чисто інформаційного закордонного осередка, але і якийсь „уряд" чи „надуряд" з прерогативами політичної диктатури на всіх українських етнічних землях та для всіх еміграційних колоній у світі. Дальше такою маніфестацією могляб бути і краєва Національна Рада чи навіть Міжпартійна Рада, але **вести політику в усіх актуальних справах така установа рішуче не здатна**, і здається нам, що досить було вже в українській новітній історії повчальних прецедентів, щоб цю правду осягорювати. А проте всеодно нинішня українська партійна система не спромоглась на **ніяку форму** національно-політичної маніфестації. Так само не спромоглась на **ніяку** форму сильного проводу, опертого чи то на авторитеті імен, чи на організаційній мотузці й силі, чи на хисті розв'язувати одну за другою внутрішньо-українську проблему (є їх бодяй нерозв'язаних, в усіх царинах життя) і обєднувати довкола себе щораз ширший гурт зорганізованих клітин. Залишаємо на боці подрібний розгляд „хто" і „що", бо це на тлі цілого явища байдужні подробиці. Конкретно: байдуже напр чи винуваті позаумлівські політичні партії, які сказали собі, що так довго з „офіціяльним УНДО-ом" не сядуть за один стіл і не підпишуть з ним ніодного клаптика паперу, як довго в отому УНД-і не будуть такі-то політичні чи особисті зміни, — чи винуватий УНДО, яке таких змін (знову — з якихнебудь причин) не переводить: байдуже, чи в дискусії над питанням сили чи слабости нинішнього українського політичного проводу впаде стільки то аргументів „за" і „проти" і названих буде стільки то фізичних і духових винуватців того, що він не є такий сильний, яким міг би бути. Міродайним і вирішним моментом є сам факт, що партійна грижа дійшла до того ступня, коли в ніякій конкретній справі і в ніякій формі неможливий ніякий український маніфестаційний національно - політичний акт консолідації та що сама туга мас і громадянства за сильним проводом є доказом, що такого проводу тепер нема.

Гротесковий характер ситуації полягає у тому, що **наростаючий гін до української монопартії** різні партії намагаються капіталізувати для себе, вписуючи собі його у свою ко-

Тільки козирі

є предметом підрібок!

у власному інтересі просимо залишитися при оригінальним

„MENU-SCHRAMEK"

Добру раду в часі епідемії грипи: берегіться захолодити і видуги. Залобігти лекше як лікувати. При перших проявах грипи, простуди вживати таблетки Тогаль. Тогаль опрічшує екзодж гарячки і цілковито позбавляє головобою. Кільки таблеток Тогалю, які вживаємо в пору можуть відобрічи рекомендуємо видрук. Дізнаєтесь з летунків.

М. МИХАНЬКО.

Один день у Вифлеємі.

Підчас ферій 1938 р. я виїхав з міжнародньою прогулькою до Африки через Палестину. Ось кільки вражінь з відвідин Вифлеєму.

З Єрусалиму ми виїхали туди автокаром. Вже здалека бачимо по дорозі нові табори англійських військ свіжо тут присланих.

Араби їдуть на ослах трухцем. Зараз біля Єрусалиму минаємо більший табор бедуїнів з їх чорними подовгастими шатрами.

По дорозі висідаємо при криниці трьох царів, що йшли за світлом зірки до Вифлеєму поклонитися Ісусові і тут приставали; це мала криниця, подібна до всіх інших у Палестині, а також до криниць, які ми бачили у Греції.

Тут при маленьких загородах, звичайно на мигді, є невеликий мур з накладуваного на собі каміння, не споюваного.

Вже бачимо з віддалі віддалений Вифлеєм, від Єрусалима на 15 км. Довкола скрізь мезлини.

Перед самим майже Вифлеємом оглядаємо гріб Рахіли — маленький, камінний гробовець, ще горішня частина саркофагу жінки Якова, яка умерла, при родженні Беніямина. В Геврові сорок км. далі мають бути поховані патріярхи: Авраам, Яків, Ісак, а також Сара і Ревека.

Ось ми вже в Вифлеємі. Насувається на уста зворот з української колядки: „...О, преславний Вифлеєме".

На наше здивування довідуємося, що в Вифлеємі нема ніодного жида.

Ми одержуємо на кожному місці добрі інформації, бо по цілій Палестині їздить з нами один молодий чоловік, уроженець Палестини, що вміє по польськи, але — розуміється — ще ліпше говорить по арабськи. Він мабуть разів обводить по святих місцях Палестини прогульки, бо визнається добре в усіх подробицях тутешнього побуту.

Біля Вифлеєму бувають часто арабські заворушення і залякані жиди, в малій кількости в околиці, випродують землю і переносяться там, де є більша кількість жидів.

Більшість святих місць у Палестині, як також головне місце: Гріб Господень в Єрусалимі, є власністю арабів магомедан.

У Вифлеємі базиліка „Народження Ісуса Христа" — побудована св. Оленою з поч. IV. в. найдавніша, бо всі інші збурені. Вхід до цієї базиліки дуже маленький, складений із трьох камінних плит (два одвірки і один над одвірками), двері старовинні маленькі, такий вхід хоронив святиню в часі нападу невірних і його легко можна було оборонити. Ці одвірки і в середині колюмни є з поч. IV. століття. Всередині базиліка збудована на зразок грецьких православних святинь, має чотири ряди коринтійських колюмн, а над ними ніби широкі бічні галерії; середина, нава базиліки вища; перед престолом підвищення, на середині до підвищення вхід по трьох ступнях. З високої середини звисають численні лямпади. Під престолом (великим вівтарем) є печера (грота) Народження і там звисають численні лямпади, багато з них зі старо-церковними написами; є там теж певно і лямпади від давніх українців прочан. На варті стоїть англійський жовнір з кріском день і ніч, він пильнує дуже дорогої звізди, яка є саме в тому місці, де мав народитися Ісус Христос. Ця звізда є власністю ОО. Францісканів. Є тут і реплодукція всел, в правдиві вола, де лежав маленький Ісус, перевезені до Риму. Показують нам побіч і місце, де чувався св. Посифові ангол Божий і наказав йому втікати з Ісусом і Пречистою Дівою Марією до Єгипту перед Іродом. Далі особна печера убитих невинно на приказ Ірода малих дітей; печера викладена дуже гарною мозаїкою з маленьких каміночків, роботи чехів з Европи на їх кошт. З цього виходить гарні виразні малюнки.

Тут при цій базиліці Народження Ісуса мав перекласти на латинську мову свою „Вульгату" (святе письмо) св. Єронім і тут мав бути його гріб, пізніше цей гріб перевезли до Риму.

До базиліки Народження Ісуса у Вифлеємі мають претенсії греки схизматики і ОО. Францішкани.

Побіч базиліки за коридором мають ОО. Францішкани жадібню. Вони там частують нас вином і холодною водою, яка нас у спеці відсвіжує.

Вписуємося тут у памятковій книзі. Я вписався окремо з аднотацією, що зложив тут поклін від усього великого українського народу від Карпат по Кавказ, прохаючи кращої долі для рідного краю. Це викликало деяке невдоволення туристів, що їхали з нами.

Виходимо на місто Вифлеєм за маґазини і видівками і тут трудно марки купити. Остаточно знаходимо місце, де можна купити марки і висилаємо до Европи видівки з Вифлеєму. Знайомимося з одним інтеліґентним рухливим арабом. Араби у Вифлеємі завзяті, свідомі, а жидів ненавидять смертельно. У Вифлеємі є тепер девять тисяч населення, самі араби магомедани. Жида, як я згадував вже, нема в самім Вифлеємі ні одного. Крамниць багацько у місті, всі вони в арабських руках.

Ми мусимо скорше вертатися до Єрусалиму, бо англійці видали наказ, що від 18. чи 19. год. не можна бути на вулиці Єрусалиму ані виходити з дому, а брами міста замикають.

Вертаємося своїм напитим — розуміється — арабським автокаром до Єрусалиму. На вулиці Вифлеєму бачимо англійського вояка з кріском. А там старший араб їде на ослі, а побіч нього підбігає хлопець. (Нагадується німецька казка про осла, батька і сина). Увихаються теж араби на роверах.

Стрічаємо на шосі чотири жінки, кожна несе на голові великий плоский кіш, а в ньому овочі: бакажани та інші овочі, на овочах ще зав'язаний цибульовий наповнений мішок, а на вер-

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

„ЖІНКА"

ПЕРЕДПЛАЧУЄ КОЖНА УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНТКА. — НА БАЖАННЯ ВИСИЛАЄМО ДАРОМ ПОКАЗОВЕ ЧИСЛО!
АДРЕСА: РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 46.

ристь. Трагедією всіх існуючих українських політичних партій є те, що **ніодна з них монопартією стати** не може та що вплини кожної з них — порівнююче напр. з періодом вперед 3-ох літ — нині значно менші. Кожному українцеві і кожному неукраїнцеві, який як-так орієнтується в краєвих справах, відомо, що величезна більшість української інтеліґенції, не кажучи вже про селянство і міщанство, — стоїть взагалі поза партіями. Поза партіями стоїть нині **безумовно найсильніша у краю українська націоналістична течія**, яку тільки аналфабети з одного типу польської україножерної преси утотожнюють з ОУН, та яка нині **більше значить, ніж усі інші партії разом узяті.**

Може це сумно для партій, але нема смутку для нації. Коли прийде час і за українську національну політику відповідатиме **націоналістична монопартія** — єдиний поважний кандидат на те становище — не буде бодай того партійницького розгардіяшу, що нині. Покищо ані такої партії взагалі ще нема, не то в упривілеєній виключній позиції, ані ще сама націоналістична течія не закінчила свого процесу ідеольоґічної кристалізації. І покищо все ще перед партіями стоїть проблема маніфестаційної консолідації і сильного проводу, що її вони ніяк розвязати не всилі. Коли б в українських політичних партіях була свідомість конечности підпорядкуватися тому чинникові, який у державних народів називається „державною конечністю" (у державі: буджет, фінанси, військо, суд, закордонне представництво), — то наші партії давно були б із цієї ситуації найшли вихід. Не можна мати найменших сумнівів, що **сьогодні ми найшлись напередодні кризи всієї української дотеперішньої організаційно-політичної структури.**

Коли б було у нас менше людей привязаних так сильно до партійної вивіски і традиції існування даної партії та приналежности до неї, тоді відпало би конвульсійне зберігання деяких партійних **фікцій** та преріжних партійних **престіжів і амбіцій.** Єдиною амбіцією булоб так сильно вжитись у час, що його переживаємо, щоб зрозуміти, що треба **бодай переходово, провізорично,** для виконання деяких точно означених функцій вможливити повстання сильного проводу, такого, який не впевняваби нікого, що він є сильний, але ним був би, себто, щоб таким уважав не він себе, але його таким свої і чужі вважали. Таким робом можна б покликати до життя напр. **Конвент Нотаблів** на персональному принципі. Але тут починається нова заковика: коли хтонебудь з існуючих партійних голов чи секретарів ввійшов би до такого конвенту, то там чейже він почав би говорити в імени — партії, з „партійним ключем" і програмою перед очима, з острахом перед майоризацією своєї партії у душі. При істуванні партій такий Конвент Нотаблів був би тільки іншим виданням Міжпартійної або Національної Ради, на якій від першого до останнього засідання велись би безконечні дебати про „тези". І тому передумовою такого направду авторитетного зборища була б — ліквідація партій. Щонайменше, члени такого зборища ніяким чином не могли б бути „репрезентами", виразниками своїх партій, в постановах не потребували б вязатися їхніми статутами, врешті не мусіли б цих постанов у своїх партійних органах ратифікувати. Це мінімум, що треба доконче вимагати від членів такого зборища, яке мало б репрезентувати вищу понадпартійну, національну конечність. Очевидно, люди мають і мали б надалі свій світогляд, але були б звільнені від уніформу, в якому інколи і заникається весь світогляд, його канти, його непохитність.

Словом, при підшукуванні якоїнебудь форми політичної консолідаций та сильного політично проводу — необхідно отрястись нині з невільницької партійної ортодоксійности, найбільшого нинішнього нещастя галицьких українців.

Скасувати взагалі всі політичні партії? Нісенітниця! До азбуки політичного виховання належить знання правди, що політична партія це єдина форма, яка зорганізовано лучить людей тих самих суспільно - політичних поглядів, які мають амбіції боротися за їх перемогу у прилюдному житті. Але нинішні **українські політичні партії заводять, не дорівнюють ходові подій ані назріванню нових ідей і нових потреб.** Бачить це і відчуває кожна сіра людина, І жагуче прагне, щоб признали це і самі партії, зриваючи зі старопартійницьким самозакоханням. Щоб бодай так отверто признали це як оце на цьому місці стверджує це один „партієць". Вірити у нашій партійницькій дійсности що наші партії погодяться на якусь редукцію чи комасацію та що вможливлять повстання напр. Конвенту Нотаблів — було б наївним самодурством.

Всім Відборцям і Прихильникам
побажання всього найкращого
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ
пересилає
парова фабрика солодощів
ФОРТУНА НОВА

РЕНТҐЕНИ, ДІЯТЕРМІЇ, МІКРОСКОПИ поручає український склад лікарських інструментів і ветеринарійного приладдя
О. МАЦЯК і С-ка Доставець Українського Шпиталю
ЛЬВІВ, ул. Валова 27. — Тел. 116-60.

ІВ. НІМЧУК.

Загрозливе явище.

ПРО ДВА ТИПИ НАШИХ ЛЮДЕЙ: МРІЙНИКІВ-ФАНТАСТІВ І ЗЛОМАНИХ ТА ЗНЕВІРЕНИХ У МАЙБУТНІСТЬ НАРОДУ.

— Знаєте — каже до нас у редакції громадянин, що рідко навідується до Львова з далекого подільського містечка — людей тепер ніяка робота не береться: вони ходять наче зачумлені. Кожну вістку „зі світа" ловлять жадібно і передають собі з уст до уст, за часописами їдуть щодня чергою до повітового міста і потім зачитуються в них до пізної ночі та діляться враженнями з прочитаного, а вже про радіо, то нема що й казати: у кого воно в селі, у того щодня справжня облога, такі люди цікаві почути, що нового у ближчому і дальшому світі, зокремаж таки недалеко нас, хоч і за високими Карпатами. Словом — якась психоза опанувала людей, і вони нічого не роблять, про ніщо не думають і не говорять, як тільки про одну справу. І всі живуть якимись менше чи більше ясними надіями та — чекають безчинно.

А ось другий образок: Передімною лист від товариша з воєнних літ, який також живе далеко в краю і займається громадянською працею. Лист повний песимізму. — Ти не можеш собі уявити, як мені тепер тяжко працювати — пише він. Не говорю тут про перепони з ріжних сторін, хоч це очевидно немаловажна справа. Не говорю про невдячність, якої я зазнав від своїх, про здоровля, якого немало стратив на поїздках в бурю чи негоду, і навіть не про грошеву винагороду за мою працю, бо остаточно таких робітників і з такою платнею, як моя, у нас тисячі. Не через те я песиміст, а причина в чому іншому: я бачу якесь психічне заломання у наших людей, якусь нехіть, особливо у молодих людей, до конструктивної роботи, бачу і зневіру та навіть утечу з фронту нашої праці. У моїй околиці і так небагато людей праці, а тепер одні попали в якусь не то екстазу, не то гарячку, і вміють тільки фантазувати, а інші опустили зовсім руки, бо їх опанувала якась дивна зневіра... в доцільність нашої творчої праці. Коли їх спитати, чому відсуваються від роботи, вони кажуть, що шкода всього, бо ось, мовляв,

ха ще малий кошик з ручкою. Одна має на купі два коші на голові, а на верха ще ходаки; сама йде босо. Інші мають якісь капці. Їх одіж: спідниця, сорочка, блюзка і на голові хустина з тонкого полотна. За ними молодий араб веде за вуздечку осла, обюченого міщечками. Араб має сорочку і халат з тонкої матерії, підперезаний червоною крайкою, а на голові червоний фез.

Ґрунт по боках шоси каменистий. Земля дуже висохла і потріскала від спеки на дрібні грудочки.

Стрічаємо також чотирьох бедуїнів з довгими списами, на гарних арабських конях. Бедуїни мають довгу білу туніку і темну або червону пелерину, на голові обовязково шовкова хустка жовтаво-біла з гарним подвійним вовняним обручем на голові. Бедуїни дуже добрі їздці.

Тих 15 км. до Єрусалиму ми швидко переїхали. Вїзджаємо в Єрусалим дуже гарною дамасценською брамою, біля якої застаємо ще досить оживлений рух. Довідуємося тут, що в Єрусалимі на вулиці кинули араби в год. 17-ій бомбу і англійці загострили поліційні приписи. В місті рух припиняється. Всі швидко полагоджують свої орудки, щоб у означеній годині вже бути дома. Біля дамасценської брами є мури Соломана, який колись здобув мури міста і Єрусалим; звідси йде дорога до Мертвого Моря. Над брамою міста в мурі є шпари на стрільниці і наверха цоколи, що нагадують турків з гострокінчастими шапками. На дамасценській брамі ще залишився турецький герб: місяць по новю і звізда.

За брамою недалеко тягнеться долина св. Павла.

Ідемо далі в місто, в столицю Палестини і ще на час вертаємося до „Касанови", гарного готелю для туристів під управою ОО. Францішканів.

„Л О Т О С“, Львів, Сикстуська 21.

ми за двадцять літ створили і збудували те і те, а наші сусіди поляки в повіті створили і збудували тільки за останніх два чи три роки більше, як ми за всі роки після великої війни, чи навіть за всі часи. І давай далі малювати найчорнішими барвами, що то буде за дальших 2—3 роки, що за 10, 20, а що за 50 літ. Вище цієї цифри такі круки вже не крякають, бо уважають, що до того часу вже нам усім відспівають „Вічную память“. Зрозумієш, кінчить мій товариш, що серед таких обставин, коли одні ходять наче в горячці і не всилі занятись ніякою роботою, а інші попали в якісь отупіння і вміють довкола себе сіяти тільки зневіру, — „заражуються“ і люди охочі до праці, яким теж зачинає неставати сил, охоти, вогню. Таким „зараженим“ став тепер і я.

Щож сказати на ці два образки, які так добре змальовують нинішні настрої серед наших людей? Настрої — треба це відразу сказати — нездорові і небезпечні?

На це треба сказати одно: З такими настроями, що відривають людей від щоденної творчої праці, що одних пхають у країну мрій, а других доводять до апатії та зневіри, треба нам боротися. Здорова нація не може допустити до того, щоб одна частина її дітей жила в психозі й горячці, а друга втинала поли, замикалася сама в собі, або таки дезертирувала з поля нашої праці.

Це тимбільше, що те поле лежить ще у нас на значних просторах — облогом. Ось маємо довгі зимові вечорі, які можна би з великою користю зужити на навчання грамоти неписьменних. Обчисляють, що в самій Галичині є понад 800.000 неписьменних українців. Якого діла доконали б ми, як би так за цю зиму навчили, скажім, тільки 100.000 неграмотних українців читати й писати! Бо подумати тільки: тих 100.000 українців, здобутих для культури, цеж ціла армія нових передплатників наших газет, консументів наших книжок, цеж найвдячніші і найпевніші наші громадяни, найревніші члени наших установ, найпалкіші оборонці нашої ідеї... І чиж не вдячна праця — наука грамоти? І чому не заберуться до неї всі ті, що ходять у психозі й горячці та ті, що зневірено опускають руки?

А поширення українського друкованого слова, зокрема щоденної преси, до чого тепер такі пригожі умовини? А розбудова українських освітніх та господарських установ у глибину й ширину? А творення нових господарських станиць, нових варстатів праці для молодого покоління? А діяльність у руханково-спортових товариствах?

А праця в харитативно-допомогових установах? А порада, поміч і, як треба, оборона бідних та покривджених братів? Неодну душу ми врятували б для нашого народу, як би мали більше серця для вбогих, як би зорганізували і повели якслід допомогову акцію серед наших низів по містах та по селах! І певно, що й переходів на латинський обряд було б у нас обмаль, як би наш робітник чи селянин бачив усюди відданість інтелігенції рідній ідеї, відчував, що має якусь опіку, діставав у потребі якусь допомогу від своїх, знав, що ті свої не дадуть ні йому ні його дітям згинути з голоду. На жаль, харитативна акція у нас найбільше занедбана, хоч це таке гарне і вдячне поле праці особливо для церковних кол.

А праця для піднесення рівня гігієни в народі. Чейже з цього погляду відносини у нас, зокрема по селах, просто жахливі! Всі знаємо, як наші люди живуть, як їдять, як сплять і чим накриваються, знаємо, що всякі насікомі в селянській хаті — буденне явище. Очевидно — є тут похвальні винятки, є цілі села і навіть околиці, де вже під цим оглядом слідно величезний поступ, але назагал гігієнічно-санітарні умовини у нас просто страшні і нема ніякого дива, що всякі пошесні недуги по наших селах не переводяться. Ніякому чужинцеві не поясните, як це можливо, що у нас ще нині деякі господарі ночують у зимі в одній кімнаті з худобою. Це йому не може поміститися в голові, це й доказ, на якому низькому щаблі культури ми ще живемо... Отут саме широке поле до праці для всіх: священників, учителів та інших сільських інтелігентів, як і для свідоміших селян.

Накінець згадаємо, що зима — це спеціяльно догідна пора року для нарад і підготови ріжних таких праць, які думаємо реалізувати в літі. І тут хотіли б ми нині звернути увагу громадянства на дві такі пекучі справи: на бурси для молоді по містах, що їх ми по війні трохи занедбали, та на справу основування захоронок для дітей, якої ніяк не можемо рушити ширше. Обі ці справи у нас ніби спопуляризовані, для обох є зрозуміння на верхах і на низах, а всеж виявляємо для них рішуче за мало ініціятиви, за мало енергії й запалу. А цеж такі важні справи, що робота в цих ділянках повинна, якто кажуть, горіти, що ввесь наш край повинен покритися в найкоротшому часі густою мережою бурс та захоронок.

З повищого бачить кожний наглядно, що у нас роботи вбрід і кожний може знайти для себе таку працю, яка йому буде найбільш підходити. Тому геть з неробами-мрійниками та з людьми зневіреними, бо на таких у нас не повинно бути місця! Всі люди доброї волі — на фронт конструктивної, творчої праці!

тільки
Крем НАЦКА
магістра В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО
усуває радикально
Веснянки Плями і т. д.
Крем Halina Nr 2
(півтовстий)
плекає церу, хоронить перед зморщинами і їх усуває.

Появилася:
В. Кубійовича — М. Кулицького
Велика карта українських і сум. земель
у мірилі 1:1,500.000, розмір: 80—148 цм.
Є це фізична карта у багатьох кольорах унаглядняюча будову наших земель, гори, високини, низини, ріки, дальше багато місцевостей, усі залізн. шляхи та ін.
Ціна:
1) у трьох аркушах 12.— зол.
2) склеєний примірник 12.80 зол.
3) прим. зложений у формі книжки в обгорт. 13.50 зол.
4) прим. наклеєний на полотні 17.50 зол.
5) прим. накл. на пол. з подвійн. дрючками 19.— зол.
Опакування і пересилка примірників під 1), 2), 3), 4) — 1.50 зол., під 5) — 2.— зол.
Замовлення слати:
„УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ІНСТИТУТ“
Львів, Личаківська 4/II.

З нагоди Свят поручає по зниженій ціні
жіночі і мужеські одяги
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 3

Д-р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Львівський св. Миколай і св. Вечір.

Видним знаком недалеких зимових свят обох обрядів у Львові були від давніх-давніх літ ярмарочні будки з дешевими медівничками, „николайками“ і прикрасами на ялинку, що їх уже з кінцем листопада ставляють на Ринку напроти Народньої Торговлі. Поява тих перших будок була для нас малих, „шкрабів“ із вселюдної школи великою втіхою, бо вони саме вводили нас в більш, ніж шеститижневий період найкращих казок і мрій дитячих років. Ми всі бігли на Ринок дивитися на ті будки, а обійшовши їх ряд, ставали перед популярним тоді базаром, що містився коло нинішньої Народньої Торговлі і був побіч Кавчинського та Оберського на Галицькій головним доставцем для св. Миколая. Чого там не було на виставових вікнах?! І залізничка на шинах з льокомотивою, що її накручувалося ключем і ріхтерівські будівельні камінчики і магічні ліхтарні, такі, що кидали ріжні образці на екран з малого обруса, і скриньки з усякими чародійними штуками, гри та забави. Справді, годі було між тими чудами вибирати і признатися родичам, що саме св. Миколай мав би нам принести. Найкраще було б, щоби він приніс нам цілу виставу...

Тимчасом час його приходу наближався і я вдивлювався надійно в образ його святоюрського престола та просив його, щоб він цього року був таксамо щедрий як минулого і у великій своїй ласці додав ще пачку ріжнобарвних олівців, яку я бачив у Дуткевича на Краківській чи у Купфершміда на Руській. Трудно було нам дітям заснути напередодні гостини нашого добродія. Ми перевертались з боку на бік, а наша уява працювала так сильно, як тільки може працювати у малих дітей. Коли ми і заснули, то в другій-третій у ночі було вже по сні. Наші головки давили якісь пакунки і ми в сорочинках бігли з тими пакунками до вікна та при світлі наріжної аверівської ліхтарні попросту розривали їх. Є залізничка, направду є і крейдки! Боже, що за радість! Навіть вилетіла з пакунка пара нікльованих „шляйфів“ з гарними ремінчиками! Сестра витягала і ляльку, таку, що закриває очі і бляшану кухню з горнятами, риночками, сковородками! Зуби звеніли нам від холоду, а мама гонила до ліжок. Але сну вже скоро не було та ледви над ранком ми заснули, я з залізничкою, сестра в обіймах ляльки. Одначе прийшла раз ніч, коли сам св. Миколай до нас не зайшов. І щирі сльози лилися нам з жалю, що ми вже „старі“ і розвіялася ще одна з чудових казок нашого дитинства!

Та недовго тривають траґедії юних днів. Ось уже по польських Святах і вчора „батяруси“ з поблизьких камяниць бажали з банею нашим сусідам, щоб Бог дав їм „у тім домі виграти на льотерії“. Батько „вифасував“ пенсію і треба було полагоджувати передсвяточні орудки. Я впрошувався на маминого секретара і мама обчислювала та мені диктувала всякі позиції, які я каліграфічно списував на картці з мого зшитка. Ішло головно про всякі ласощі, які мама купувала в Народній Торговлі, бо муку брали ми в млині Тома на Янівській. „Фунт жовтих родзинок і пів фунта чорних дрібних“. Я писав і облизувався. „Два кіля волоських оріхів, фунт чоколяди, кільо мігдалів, пів фунта ци ти“. „Мамо може того буде замало і торги готові нам зіпсуватися!“ „Ей, ти ласуне“ — відповіла мама — „знаю вже чому тобі замало, але як ми з Маланкою принесемо кіш, то замкнемо все на два спусти“. Ті всі застереження не дуже помагали і в кожній торбинці, що збевігала щось смачне, мусіла бути дірочка. Я скидав вину на погані торбинки (хай простять мені панове начальники складу Народньої Торговлі), але мама не вірила. „Помагав“ мамі ще більше, як починали варити. Тоді не один з мігдалів, з яких ми зі сестрою здіймали лушпинки, опинився у шлунку та в кишені і довго ще по святах знаходила там мама якісь родзинки чи куснички чоколяди. Мама витягала на свята „спеціяльні“ приписи на торти і тісточка. Кілько вони літ мали ті пожовклі „переписи“ писані ледве читким чорнилом по нашому (очевидно з йорчиками), по німецьки і по польськи! „Бачиш Олесь той перепис ще від твоєї прабабки, а цей від бабки; цей від тети Брозі, той від тети Гені, що то вже в чотирнацятім році життя вийшла заміж і на Буковині її називали „ді кляйне Попадя“. Всі ці архитвори кулінарного мистецтва зачиналися від слів: „Возьми, везь, німм“. Я з такою пошаною брав їх до рук, якби вони були найстаршими памятниками письменства! Мама робила звичайно все „на око“ і навіть моїй жінці трудно нині вивідатися від мами, кілько вона дає цього і того до якогось торта чи пляцка. Вино і риби належали виключно до нас обох — „мужчин“ — батька і мене. Служниця брала кіш і ми одного дня ходили з нею на Краківську, до Штадміллера, за вином, а вдень перед самим Свят-Вечором на площу Рибну по риби. Я дуже любив дивитися на малу вінду у Штадтміллера, якою їхали з пивниці овинені в жовту бібулку ріжні сорти вин. Мама і служниця розбирали риби, ми малі вичікували на плавці, які висушували на печі, щоб ними стріляти.

Прийшов Святий Вечір. Чудовий це був для нас день. Ми ходили просто навшпиньки, щоб тільки не заколотити його святошної тишини. Я і моя рідня, передовсім служниця боялися, щоб не влізла перша „баба“ до мешкання. Найтрудніше було з молочаркою. Але і вона в повнім зрозумінні наслідків, що їх може

ЮРІЙ СТУДИНСЬКИЙ.

Під знаком французької імперії та „української інтриґи".

(Від власного кореспондента).

Париж, січень 1939 р.

У Різдвяний час, як пишуть газети, великі паризькі крамниці - „Самарі, як „Лювр", „Ляфает", „Бон Марше", „Труа Кортіє", „Прентан" і ін. і увадочують у свої вистановлені вікнах пригарні рухомі картини — ілюстрації, казок для тисячей дітей та для — старших, що стоять у передніх „лавах", щоб збагатитися на щиру дитячу фантазію здійснену знавцями фірмами, для добра купецької реклями.

Цього року ці виставові вікна стояли під знаком заморської Франції. Тисячі молодої дивилося на ті рухомі картини, що виконували різні роботи в тій недалекій від Франції північно-західній багатій країні; тисячі молоді дивилося на життя марокканців, на цю повну містерій частину Африки, чи на цей вишний, гордий та гарний Індокитай — усе те було зображене у мініятурі, в театрі ляльок, на паризьких виставах перед приходом нового 1939 року, в дні Св. Різдва.

У таких школах вчаться, як наголоси пильности, книжки в оправах життя, трудів та боїв французьких колоніяльних воїнів — тих, що створили велику французьку імперію.

Французькі школярики почістали були світлину одного з своїх героїв, ґенерала Далядіє, ґімназійного учениха і „президента імперіяльного товариства французької молоді", у хвилині, як він промовляє до своїх співтоваришів про міць французької імперії. „Шкільні прогульки відвідують раз-у-раз Північну Африку".

Великі французькі щоденники, тижневики та ревії друкують цілі серії статтей та репортаж із заморської Франції. У французьких кінах бачимо „актуальности" із життя далеких кольоніяльних посілостей Франції. Французький пересічний громадянин говорить безупинно про Джібуті, Сомалію, Туніс, а почавши від Рену його вже нічого не цікавить.

Французькі арсенали працюють безупинно над розбудовою военної та торговельної фльоти.

„Фронтом" до Кольоній, плечима до Континенту — ось вам французьке гасло на кінці 1938 року, що витає 1939 рік.

В тому самому часі президент міністрів Едуард Далядіє пливе на Корсику та до Тунісу, де у великій тайні французи збудували кольоніяльну лінію Мажіно над кордонами Лібії. Криклива парляментарна европейська Франція стає мовчазна. Найбільше талановиті французькі ґенерали стали військовими губернаторами Північної Африки.

„Пане Мусоліні — запамятайте собі — наше однозвучне рішуче „ні"! — це єдиний тон усієї французької прилюдної опінії.

*

Поїздка премієра Далядіє у вересні м. р. до Мінхену закінчила добу т. зв. політики континентальної Франції. Від прорви з 1871 р. Франція шукала заспокоєння свого зраненого престіжу у підбоях незнаних просторів Африки та Азії. Великі прізвища кольоніяльних орґанізаторів, як Ґалієні, Ґуро, Маршан, Ліоте та чимало інших імен, пригадали величаву епопею французької нації,, що поруч англьо-саксонської раси відкрила світ між XVIII-им і по XX. століттям. Бо гляньмо тільки на мапи з XVII. століття! Який малесенький був цей „знаний", цей „відомий" тоді в Европі світ!

Однак до 1914. р. французи йдучи в заморські області мріяли в душі про помсту за Седан та про відбиття Альзації! Переможну Францію з 1918 року почали кольонії більше цікавити, ніж континентальна політика оформлена ще великим кардиналом Рішеліє. В додатку мировий договір знівечив політичні максими кардинала.

Французькі письменники, якщо не помиляємося, вже 1924. р., означили як найгіршу книжку, твір „Ля Пе", „Мир", що написав в оборони Версайського Мира один із найближчих співробітників Клеманса, Андре Тардіє — зрештою видатний державний муж Франції, що добровільно відійшов з політичного життя, мабуть, щоб до нього щераз увійти, але вже з усіма козирами успіху в руках, а про якого мріяли, як про шефа Франції, п. п. Блюм і Дельбос — як вказує на це стаття в „Ґренґуарі" А. Тардіє, підчас останнього ґрізного політичного положення в Европі.

„Цей мир — писав, недавно покійний історик, Жак Бенвіль, відобрав переможеній Німеччині все — з виняткom політичної могучости, яка відроджує національну силу. Цей Версайський мир зєднив Німеччину. Союзники зажадали уступлення Ґогенцолерів. Упадок провідної династії попередили упадки всіх королівських та княжих німецьких домів. Коли утікав Вільгельм II., королі Баварії, Саксонії, Віртемберґу, німецькі архикнязі та князі були вже без престолів. Бісмарк думав, що революція в Німеччині неможлива, бо як упаде цісар, то залишаться сфедеровані князі, що спинять революційний рух. Тимчасом німецька революція почалася з півдня. Не було вже, як падали Ґогенцолерис, Ґабсбурґів у Відні, ні Вітельсбахів у Мінхені, а з ними одночасно і вмирав німецький партикуляризм. Німецька республика дала перший почин до політичного зєднення Німеччини. Клемансо не любив усіх німців, він не відріжняв „добрих" і „злих" німців, як це робила королівська Франція. Розбір Австро-Угорщини подиктований антантою та створення на її місце ріжних нежиттєздатних політичних орґанізмів, які зліквідував 1938 рік. Ці „пророцтва" Бенвіля написані вже 1921. р. у книжці „Політичні наслідки миру", поширилися у щораз нових накладах у 1938. р. Це була політична ударна книжка 1938. р. і вона наче замкнула історію цієї континентальної політики Франції, що була потрібна для відбиття Альзації, але безцільна у хвилині, як Франція відібрала цю втрачену країну у війні 1870—71 р. Бенвіль передбачив упадок Австрії, упадок Чехословаччини зперед Мінхену, упадок военних відшкодувань тощо.

*

Кольоніяльний гомін, що втискається тут у кожну французьку хату не перешкоджає французам цікавитися загадкою Східної Европи та в першій мірі обговорювати українську проблему.

Українці, що живуть у Франції непотрібно переймаються на мою скромну думку, зако-

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51

Проблеми української релігійної свідомости

Д-р Річинського, це, як єдина преса — „перша енциклопедія для всіх тих, що цікавляться українськими релігійними проблемами". Книжка обговорює справи унії, православія і католицизму та їх будучину і ролю серед українського народу.

Наклад на вичерпанні. Хто замовить від нашого за готівку, замість 6 зол. має платити тільки 5 зол. і порто 50 сот. на адресу Д-ра Ярослава Річинського, м. Володимир Волинський. 50 1-4

принести перша її повна, висилала на той день свого чоловіка з молоком, хоч він мусів соромитися йти до міста з бабським „глумаком". Часто приходив перший каменичний сторож з сіном, яке стягнув з якоїсь селянської фіри, певний, що за свою приналежність до „мужчин" дістане чарку доброї житнівки від Бачевського.

З кухні плили на ціле мешкання дивні пахощі. В великих горшках варився святочний борщ, голубці з грибками і суп куплений у синевідських бойків під парасолями. На столі родилися смачні крепліки і капусняки, на „рищі" смажився міґ до горівки з цинамоном. Я з татом прибирав ялинку в замкненім перед цікавими очами молодшої рідні „сальоні". Скоро сходив нам день. Уже кипять крепліки до борщу, вже на сковороді досмажується риба, тато „коштує" медівку чи не за міцна. Всі убираємося святочно. Мама застелює стіл білим як сніг обрусом, під обрус по середині стола кладе сіно і на ньому святочний колач. Займаємо по старшині місця, поміж нас сідає наша служниця. Батько бере тарілку з проскуркою, приступає до мами, тато і мама бажають одне одному всього найкращого і потім ідуть до нас. В очах усіх сльози. Закінчуємо від борщу, потім їде риба: мама вибирає з кусників призначених для молодшої рідні „ости". Сміхо вже їмо налисники з грибами і голубці. Але я жду на кінець вечері і біжу до „сальону" засвітити свічки на ялинці. Отворюю насторіж двері і очі молодшої рідні аж вилупують з радощів. Потім їде „Бог Преславний", а на нього колядою, інші. Полумя свічечок пестить сині, червоні, зелені кулі, золоті горіхи та інші прикраси ялинки. Десь свічечка лизнула свої подушки шпильки ялинки і цілому наповнює живичний запах галузочки. Свічечки освітлюють чудові коронкові взори на запорошених шибах. Батьки і ми молоді дивимося на ялинку і стараємося вичитати у світляних її кільцях нашу долю в найближчому році.

А ті роки плили тоді так скоро, і приносили вони всяке так, як це воно в людському житті мусить бути. Місце мого батька заняв я, як представник дальшого покоління. І в моїй хаті стоїть така сама ялинка, як колись у нас на Городецькій з такими самими свічечками і прикрасами. Не висять на ньому самі електричні лямпочки, а визивним, самопеяним світлом скоробагатька та позбавляють ялинку цілої тої краси і цілого того чару, який йому дають тремткі вогники свічечок. На ялинці пишаються ріжноманітні кулі і прикраси. Найстарші з них мають уже цілих 16 літ і до них рвався цілим своїм кількамісячним тілом старший мій син. Потім ми докуплювали щороку нові чічки аж до найновіших, куплених вже цього року. До кожного з них привязані якісь спомини, кожне з них, це нова сторінка мого родинного життя.Тішилася ними також моя маленька Оленка, але не так палко, як мій Данко. Тільки оченята в них робилися такі великі і такі чудові, як ті кулі у світлі кільканацяти свічечок. Та і ми дивимося не менше цікаво, бо раз у рік завдяки святій вечері і цій ялинці стаємо малими дітьми. Це єдина казка з дитячих літ, що щороку повторяємо собі.

А серед тих мрій очі наші звертаються до їдальні і дивляться на ще одну свічку на столі та на крісло, що його ставимо для когось неприсутнього і сподіваного. Може цей ґість прийде за рік, за два, може на нього ждатимуть ще наші діти. І в тій надії черпаємо заохоту до життя, до праці, до боротьби з вітрами серед моря нашого теперішнього життя.

Гасне одна свічечка, за нею друга, третя, а з ними ґаснуть теж спомини: один, другий, десятий. Діти рахують, кілько треба дати нових свічечок, щоб на другий день Христового Різдва могли засяти новим, повним світлом.

дом, мовляв, українська проблема є „німецькою видумкою“ чи пак „німецькою інтриґою“. Бо Україна зараз стала „німецькою інтриґою“,була як відомо „французькою інтригою“, почавши від Людвика XIV-го аж до Наполеона включно. Ці факти пригадали французькому громадянству деякі французькі публіцисти, що писали тут тепер багато про нас. Вже за часів нашого побуту у Франції пригадую собі, як деякі анґлійці скаржилися, що до ірляндського питання завжди ставляться з симпатією у Франції, бо воно ослаблює Велику Британію (було це в часі, коли Анґлія підміновувала французьку гегемонію в поверсайській Европі). Дещо раніше, бо підчас світової війни, ірляндське питання було вже у XVIII-ому столітті, ірляндське питання було „французькою інтригою“.

— Ми згадуємо навмисне обговорюючи імперіяльні французькі настрої про ці „інтриги“, а передовсім про цю наймоднішу „українську інтриґу“, бо гадаємо, що треба аж там злинути думкою до часів королівської чи Наполеонської Франції, щоб стільки читати про українську проблему у Франції і подибати таке велике число зовсім прихильних (побіч очевидна річ і неприхильних) велитенських пресових відгуків. Це теж знак тої нової політичної доби, що розпочалася у Франції.

До цієї „імперіяльної Франції“ може застукати і українська рука, бо цій імперіяльній Франції не страшна Україна, та „німецька інтрига“, що була колись такі довгі століття „французькою інтриґою“.

—o—

ОЛЕКСАНДЕР СЕВРЮК.

Різдво в Німеччині.

Останні дні перед Різдвом.

Натовп у крамницях.

Люди кажуть, що не пригадують собі такої різдвяної торговлі, — а вона баромертр добробуту чи злиднів краю, — як у цьому році

Мандрую по крамницях. Де які випродали ввесь свій крам. Найбільше покупців у відділах дитячих іграшок.

Видно, що пропаганда за приростом населення має успіх.

— З танків у нас залишилися лише електричні, що коштують по 27 марок , — каже продавець іграшок скромно одягненим чоловікові і жінці.

— Оцей саме ми і хочемо купити“, чую я знайомий голос і пізнаю в покупцеві робітника, що недавно направляв електрику в мому помешканні“.

Танк — останнє слово іграшної німецької техніки і коли він стріляє, стрибає і бігає, я пригадую собі ще свіжу розмову з цим робітником, що довгі і довгі роки животів з державної соціяльної допомоги безробітним, яка ледве перевищувала в місяць суму, що коштує ця іграшка.

Купив і я нарешті потрібне і прошу дарунок відвезти на вказану адресу:

— Пане, відповідає мені дівчина, — всі наші численні вози крім того 10 звичайних таксівок, що ми спеціяльно для цієї мети найняли, — розвозять ось уже пару тижнів до 1-ої години вночі наші товари. Ми негодні доставити вашу покупку“.

Перевантажений вертаюся додому і по дорозі зустрічаю земляка — шофера.

— Ми ніколи так не працювали, як тепер. Я не спиняю свого мотору. Заробляю чистих 20—30 марок денно.

Ось вона так звана „конюнктура“!

* * *

Свят-вечір!

Махове колесо великого міста поволі спиняється і завмирає. Опустіли і закрилися крамниці, кавярні, ресторани, обезлюднила і вулиця.

Густі сніжинки глушать кроки запізнилих пішеходців.

На кожній площі, на більших вулицях, на бальконах великих будинків горять ялинки, крізь вікна домів заблимали різдвяні вогні і серед незвичайної тиші несуться здалека і мішаються з благовістям церков мельодії стародавньої німецької різдвяної пісні.

„О свята ніч, о, тиха ніч !

Все спить, один лише не спить... Не завжди ця ніч була святою і тихою в Німеччині.

Ось ще двацять років тому на бруку цього самого міста неслися проклони, лилася кров і на барикадах берлінських вулиць ішли братовбивчі різдвяні бійки... ...А потім прийшло ще

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм П. Т. Клієнтам
КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
Андрій Дуфанець
ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1а/1.
Тел. 287-41.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НООГО РОКУ
бажає своїм В. П. Клієнтам
кравецька робітня
М. БІЛОУСА
Львів, Домініканська 4, І. п.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Різдвяні свята в Міґеля Красовського.

Жив на відшибі, „далеко від світу“, тобто від осель з европейцями, і дістатися до його „сітіо“ (посілости) не було легко. Треба було добре повідпарювати собі тіло на сідлі з добрим мулом, на карколомних стежках, поки довелося за лісовою гущавиною добачити простору, на кілька квадратних кільометрів полину — царство нашого симпатичного земляка. За три доби томливої дороги не все поталанило звичайному вершникові добитися туди.

Був людиною — у протилежности до загалу наших земляків — практичною, тобто: зрікся приємности пересиджувати цілими днями в гурті наших неробів, фільософів при чарці, приємности читати наші місцеві газети, переповнені сварками, приємности, виставляти на вселюдний показ своє багатство у формі передової лавки у церкві і товстої воскової свічки, а врешті приємности похвал з проповідниці.

Дехто говорив, що в нього не було амбіції. Та це суща неправда і кривда для мого приятеля. Бо ніхто, навіть і найбільший його ворог не був у змозі заперечити, що кожного року, якщо не двічі, так принаймні один раз, його „капанґи“ (наймити) виганяли до Понта Ґросси з лісових нетрів, де заховалося його царство, тисячу штук зразково виплеканих свиней на продаж. І якщо було оцінювати тільки на сотню мільрейсів одну голову, то треба ствердити, що мій симпатичний приятель якісь там амбіції мав. Все одно, які: свинські, чи осльчі — але амбіції.

Надоїла мені „культура“ загноєних шиночків, що є найвищим осягом нашої еміґрації під крилами бразилійської республиканської конституції, наближалися Різдвяні свята і я вибрався святкувати їх у Міґеля Красовського. Готовився до дороги так, начеб вибирався на другу півкулю, забираючи на мула мішок з харчами, подушку, накриття, та прикріплюючи до правого боку великий револьвер „шмід“, а до лівого різницьку ножаку „параґваяно“ у покровці. Так я вирушив у гостину до приятеля Міґеля, щоб дати вухам змогу відпочити від спліток, що вкупі з горівкою стали національною стравою наших неоцінених земляків.

Мій приятель (треба віддати йому справедливість) був гостинний: ніколи не відмовляв мені місця при своїй ватрі і кутка на долівці у своїй хаті. А як було його ще сповістити про приїзд на місяць наперед (більшменш у таких перервах доходила до нього пошта), тоді він, як справжній джентельмен, висилав до половини дороги двох „капанґів“, звичайних „буґрів“, щоб допомогли мені перебороти всі непершкоди дороги і доставили мене живим до його гостинної хати.

І якже було відмовити собі приємности гостини у Міґела?

Ще й тепер мило згадувати ці зворушливі моменти.

Доїздимо до „сітіо“ мого приятеля. Мої товариші починають палити з револьверів, аж всі заспані папуги схоплюються з гнізд і починають свій ярмарок. І не минуло й пять хвилин, як від сторони хати Міґела грянула така пальба, що гадав би, спеціяліст від революцій, „коронель“ Фабріціо, цілу Парану звів на ноги Це Красовський вкупі з синами і челядю свого гостя зустрічає.

Бо і якже можна у Бразилії без револьверів і штучних вогнів свято святкувати? А ще як хто є Красовським, якого „летру“ (вексель) сам президент Парани „аксептує“!

Ще пять-десять хвилин — і на лісовій стежці показується ціла кавалькада: спереду товстенький, з усміхнутим обличчям, з козацькими вусами, Міґел Красовський, за ним на мулах його чотири сини, хлопчаки, аж просяться під воєцький аршин; а далі пішеходи, босоногі, трохи не голі, присвоєні бугри, яких він має на своєму хлібі до трицятки родин. Справжній курінь козака-степовика.

Так заїздимо на хутір земляка. Серед стрілянини і лускання ракет, серед писку індіян, які вже вітрять своїми ніздрями розкішний запах вечірньої „шураскади“.

Спитаєш, читачу, що це таке ця „шураскада“... Терпцю, до вечора недалеко; а там уж побачимо.

Заїздимо на просторе подвіря мого приятеля, де посередині стоїть велетень-дерево, що розпустило широко густу корону і творить природний захист перед спекою сонця.

Хата, як усі хати наших поселенців: велика буда з дощок пінейрових, обведена верандою, крита коленим, примітивним ґонтям, з віконцями замість вікон.

Мого здороженого мула пустили на „партейру“ — обгороджене пасовисько з рідким лісом. Я обмився і почалася вступна гостина. На веранду, де я засів з хазяїном, хазяйка виносить кипяток; господар „кую“, невеличку грушку з тикви, набиває спорошкованим зеленим бразилійським чаєм „ерва мате“, хазяйка наливає в кую кипятку і подає її чоловікові, що має смоктати срібною цівкою „бомбою“ гіркий, гарячий „шімарон“. Потім куя йде по черзі в мої руки, далі опинюється в руках хазяйки, і так далі в нескінченність. — Підчас цього

і ще не одне Різдво німецької недолі, коли обезсилена, обкрадена і немічна назверх німецька держава роздиралася внутрішньою боротьбою. На цих самих нині святочно пустих вулицях ішли походи злобних безробітних і обідніх громадян, що підносили погрожуючи до неба кулаки і під звуки московського інтернаціоналу палили ялинки. Саме на тих площах, де нині так мирно і спокійно горять на них різдвяні вогні, які все більше і більше прикрашають сніжинки.

* * *

Пізніше — ввечір заступник німецького вождя Рудольф Гес промовляє, як і кожного року, через етерові хвилі до всіх німців у Німеччині і поза Німеччиною сущих.

Але в цьому році — першому році соборної Німеччини — голос його ще спокійніший, ще певніший. Він може гордо підводити підсумки 1938 року, року великих успіхів, успіхів, що переважили всі сподівання керманичів німецької держави.

Хто міг сказати ще минулого Різдва, що так скоро не стане Австрії і що Англія та Франція прийдуть восени до Мінхену, щоб розділити Чехо-Словаччину?

Хто може сказати, що станеться цього року?

Р. Гес говорить про Австрію та Судети і в нашій памяті знову воскресають березневі та вересневі дні. У Франції безконечні міністерські кризи; восени знову нерішучість, розбіжність думок і дискусії по той бік Рену. В Німеччині раптовість рішень без парляментських дебат, без партійних суперечок.

Невжеж неясно, що всі ці успіхи були б неможливі без єдности нації, без єдности проводу? Р. Гес нічого не згадує про конкретні плани Німеччини. Може їх ще нема, так як не було точного завдалегідь уложеного плану австрійського і судетського аншлюсу.

Але в словах його чути віру в майбутнє тої віри, що в часи другого Райху була головним чинником успіху А. Гітлера, що на всіх його вічах запалювала і переконувала невірних.

Р. Гес ще говорить; догаряють вогні на площі, а різдвяні думки українця мішаючи реальність з недійсним полинають уперед.

* * *

Чейже і для нас минулий рік не був такий поганий!

Хто міг сказати ще минулого Різдва, що за кілька місяців Закарпатщина дістане свободу?

З цілої історії минулих місяців, що проходять в памяті, особливо пригадуються два моменти...

Тяжкі напружені жовтневі дні перед віденським рішенням.

Яка з держав оси переконає другу?

Розмови, ще розмови, меморадуми, статистики, мапи.

Слухають уважно. Українські аргументи сильні, правда по нашій стороні, але останні десятиліття чеського панування внесли стільки плутанини в цю справу!

Приїзджає мін. Бачинський до Мінхена. Атмосфера загоряється від вісток.

Ріббентроп у Римі.

— Так, так він переконає — запевняють тут.

„А може відступить? — виринає сумнів — „це ж зрештою не його справа!"

Вислід римських нарад. Перемога. Але одне з міст мусимо стратити. Останні дні, останні години перед Віднем.

„Так, так Ужгород залишиться!"

„...і Чернеча Гора коло Мукачева!"

В останню хвилину один з ліпших знавців нашої справи, що не тільки її знає, але і відчуває — захворює і не їде до Відня.

„Невже, ніяк не може?"

„Ні, але не турбуйтеся, все в порядку!"

І приходить вечір 2-го листопада. Не скінчило ще радіо передавати сумну вістку, як дзвонить уже телефон — один, другий, ще і ще.

Нерозуміння, збентеження...

А ось знову тривожні дні. Братиславське і будапештянське радіо, закордонна преса щодня приносять погані новини.

Німецька преса мовчить; знає, — не може не знати, — а мовчить.

І знову минають турботні дні безперестанних розмов, інтервенцій.

— Вистарчить одне слово. Може інтервю міністра в „Ділі"!

Ми все зробили, все сказали. Рішення прийде згори.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ

водночас єдина толочальня десенів на плащах

бажає Вп. своїм Відборцям

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

М. Волянська

Львів, Собіського 12, тел. 217-04.

„DISTINCTION" Косметичний кабінет Сихівська ч. 14.

БАЖАЄ ВСІМ СВОЇМ КЛІЄНТАМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ

„Distinction" косметичний кабінет виконує всі косметичні заходи і прикрашення карнавалові найновішими методами по поміркованих цінах.
Мистецька регуляція, крашення брів і вій.

мій приятель добуває з мене всі новини зі світу, тобто з сусідніх осель і про наших знайомих.

Після цього хазяїн веде мене на оглядини свого царства.

Перед нами розгортається безкрає поле з кукурудзою, з якої вистрілюють сям і там струнке пальми, високі гравкарії, або обгорілі, струпішілі стовбури колишніх дерев. В кукурудзі пораються буґри, які очищують її сапами від буйних бурянів і кущів, що вперто відростають з коріння зрубаної деревини, і хрюкають чорні, лискучі свині — гордощі хазяїна.

Вже починає смеркати, як ми вертаємось з нашої мандрівки. В сумежному лісі гуркотять малпи-бужі і несеться неприємне, протяжне, йойкання нічної птахи, в якій покутує бразилійський Марко Проклятий, а великі світлячки шугають у сутінках і поблискують своїми синявими подвійними рефлекторами, мов мінятюрні самоходи. Сертон (ліс) починає свою нічну симфонію, яка робить бразилійську ніч такою неподібною до ночі, що з нею ми зжилися змалку.

Ціла тічня собак обступає нас, коли ми наближуємося до подвіря хати, мають хвостами і мається вражіння, немовби швадрон уланів вимахував шаблями.

На подвірі рух. Сини Красовського пораються біля „шураско". У довгому рівчаку жариться вугілля, а над вугіллям на гостро закінчених патиках, покладених впоперек рівчака, печеться мясо. Мясо вже цілу добу „байцувалося" в бочці, щоб просякло запахом цибулі, чамоченої у вині, і щоб скришило.

Коли ми надходимо, сини хазяїна саме виносять з хати довгий стіл з дірками і лави.

Сідаємо до стола і перед нами застромлюють у дірки у столі патики з чудово запашним мясом і на столі ставляють „ґарафон" з домашньою горівкою. Горівка сильна, мертвяка підняла б на ноги. Її фабрикація така: здовж корита сідають вечорами буґри і жують у ротах кукурудзу. Корито, повне такої погризеної кукурудзи залишається на довший час, щоб сферментувало, після того, як долили до нього якусь кількість горівки. Потім відбувається фільтрування препарату.

Починається бенкет.

Витягаємо з покровців ножі, відрізуємо шматки мяса і заїдаємо, зразу поливаючи горівкою, а пізніше кислим чорним вином власного виробу Красовського.

З боку бенкетують буґри, що попрісідали довкола ватри, спираючи всю вагу тіла на кінчиках пальців ніг. Жовтяві обличчя, чорне дротяне волосся на головах, монгольський заріст на верхніх губах і боролі, майже неартикуловані звуки їх мови „ґварані", дикі, хижацькі блиски очей, мова ночі і свідомість безкрайого моря лісового — яке воно дивне, а водночас зворушливе! Адже нас кількох европейців осьтут у цих нетрях кволі, безсилі діти серед тих дикарів!

В томуж і річ, що над цією чередою двоногих тварин має необмежену владу їхній „капітан", для якого ця череда має сліпу шану, і якому вільно вживати найлютішої кари. Він для них тим, чим для тигрів у цирку присмирник, озброєний у батіг і пістолю.

Ось один з череди, підхмелений починає виявляти свою вдачу дитини дикої пущі. „Капітан" вже біля нього. Слова не помагають, треба взятися за гостріші засоби. Слухняні освоєні тигри притягають колоду з розщепленими кінцями, затягають її на ноги непокірливого і затискають на ногах бунтаря. Він спочатку протестує звірячим ревом, дедалі — ослабає, покірніє, а потім лежить спокійний мов дитина, і тільки блискає білками очей у напрямку бенкетуючих при ватрі. Хміль з його голови випаровує і серце мякне. Його звільняють від тортур і знову приймають до гурту. Він тепер покірливий і вдячний.

Перед моїми очима пересувається ціла історія цивілізування людської породи. І мені чогось насуваються на думку слова Св. Письма: „Начало премудрости страх божий". Тільки остане слово в реченні пропускаю.

З лісу несеться йойкання нічної птахи, жаби в темноті регочуть, заводять мов немовлята і посвистують, світляки пропізують темінь синявими списами, підхмелені буґри румсають якісь допотопні арії, один із синів Красовського грає на гармонії. Хату, майдан, ватру і наш табор загортає в себе чемність безкраю і ночі — яке те все дивне, яке несамовите!

Врешті мій хазяїн палить з револьвера і громада кінчає бенкет. Буґрів заганяють до „пайола" — повітки, і замикають на ключ.

Мене хазяїн і його сини ведуть до хати. На долівці постелено шкури тигрів; за подушки служать сідла, застелені „пелеґами", овечими кожами фарбованими, якими вистеляють сідла; тільки для мене зладжено вигідну постіль з листя кукурудзи, з моєю подушкою.

За декілька хвилин хата аж ходить від хропіння пятьох дужих грудей.

Двері і віконниці позамикані і скріплені здоровими імбуєвими засувами. Буґри сидять під замком — чомуж би не спати спокійно, як цісар під охороною вірної ґвардії?

Тимпаче, що святкуємо ніч народин Христа, ніч миру на землі.

— Яке ж це рішення? Невже ж воно може бути інше, ніж у Відні?"...

— Ні, але...

Що значить це „але", що так турботно хвилює, бентежить і зганяє короткий сон?

З уривків розмов то тут, то там починає вирисовуватися це „але" — концепція другої сторони.

— Ціною цієї жертви зберегти цілість і взаємні симпатії антікомуністичного блюку для іншого важнішого завдання!

Концепція, що могла б бути дуже небезпечна для Закарпатської України, якби вона була ширша і принаймні зручніша і не мінялася би залежно від географії і обставин.

В наших очах це є лише мариво оманної концепції, але скільки вже раз в нашій новітній історії такі всякі оманні концепції брали гору?

І знову пригадується в ці тяжкі дні, де кожної години приходять все більш і більш критичні вістки, що в історії Німеччини останніх років були вже такі випадки, коли провідник держави наперекір думці своїх міністерств рішав інакше.

Ми свою думку тепер сказали, але він бачить ліпше, бо дальше. — Чую.

Р. Гес скінчив свою промову. Ялинка погасла; всі обмінюються дарунками. Химери лізуть в голову. Невже-ж самі химери?

—o—

Усім своїм відборцям

Веселих Свят

бажає електротехнічна фірма

„Е = КОМП"

Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

Д-Р ІВАН ТУРИН.

Обличчя сучасного Відня.

Хто у березні 1938 р. був на вулицях Відня свідком національно-соціялістичного перевороту, той ніколи не забуде того гніву та тої нестерпної злости, з якою нарід прогнав канцлера Шушніґа та його уряд. Кілька днів тривала оця чистка від остатків чорного режіму та його жидівських прихильників. Але рівночасно та властиво вже від першої хвилини злуки Австрії з Німеччиною почалася перебудова на національний лад. Ця перебудова йшла та йде таким жвавим темпом, що вже нині, девять місяців пізніше, Відень та Австрія має зовсім інакше обличчя. Правда, політичні події у вересні-жовтні перервали цю перебудову не менше, як потрібний час до вишколу нового, почасти зовсім недосвідченого партійного апарату. Ба цеж переходові явища, до яких слід і зарахувати м. і. систему комісарів для жидівських підприємств, тимчасові апровізаційні труднощі, зміни в складі закордонної торговлі, тощо. Все те щезне або вже щезло та лишається нова Австрія чи пак „Остмарк" Великої Німеччини з новими завданнями, з новими функціями та з новими перспективами.

Розуміється, що ніколи не могло бути ціллю національного соціялізму лишати в новоздобутій „Остмарк" якінебудь окремішности. В Австрії на 100% почали віддаляти протидержавний елемент з усіх галузів публичного життя. Та не зачинені жидівські крамниці, не перехрещення великого числа вулиць та площ, не заведення правобічного порядку руху або збільшення громадського простору міста Відня є символом нового національно-соціялістичного Відня, а головно лави робучого народу, що у числі від років незнаному переповнюють всі трамваї та автобуси, їде до праці. Дальшим символом є зріст самоходів як взагалі зріст усякого руху та охоплення громадян сіткою партійних організацій. Політично доволі байдужі австрійці ніколи ще не брали такої численної участи у партійному житті так, що аж довелося обмежити число партійців до 20% населення.

Коли партійний рух у Австрії сміло може суперничати з іншими частинами Німеччини, коли культурне життя особливо завдяки організації „Крафт дурх Фрайде" прибирає на інтенсивности, то на господарському полі поводяться з обережністю. Вже у передвоєнних часах життєвий стандарт у Німеччині був вищий від того в Австрії. Підчас Дольфунса та Шушніґа ця різниця ще більше загострилася, так що тепер тільки поволі та поступнево можна прямувати до рівноваги. Але й це тільки питання розмірно короткого часу. Перші кроки в тому напрямі зроблено вже викидаючи жидів з торговлі та промислу систематичною санацією великого та малого промислу. Але Гітлер не був би проводирем нової Німеччини, якби він не надавав Віденві особливі завдання у спільнодержавному житті.

Зараз після аншлюсу повстало гасло, що Відень має стати Гамбурґом Сходу, себто брамою Великонімеччини на схід, як гамбурський порт на заході. Будучи майже 700 літ столицею габсбурської держави, та при початку світової війни осередком 50-міліонової великодержави має Відень в історії німецького народу такі заслуги, такі культурні та монументальні памятники, як їх не має майже ніяке інше німецьке місто. З ролі столиці та цісарської резиденції підупав повоєнний Відень на ступінь головного міста дрібної держави, аж надто великого для тої 6-міліонової Австрії. Ось головна причина господарського занепаду та небувалого безробіття останніх десять років. Нині про безробіття вже годі говорити. Частинно причинилися до того опорожнені місця жидів, з яких повна четвертина вже залишила Австрію, далі покликання молоді до робучої та військової служби. Найвищим часом до вишколу нового, почасти зовсім недосвідченого партійного апарату. Ба цеж переходові явища, до яких слід і зарахувати м. і. систему комісарів для жидівських підприємств, тимчасові апровізаційні труднощі, зміни в складі закордонної торговлі, тощо. Все те щезне або вже щезло та лишається нова Австрія чи пак „Остмарк" Великої Німеччини з новими завданнями, з новими функціями та з новими перспективами.

Розуміється, що ніколи не могло бути ціллю національного соціялізму лишати в новоздобутій „Остмарк" якінебудь окремішности. В Австрії на 100% почали віддаляти протидержавний елемент з усіх галузів публичного життя. Та не зачинені жидівські крамниці, не перехрещення великого числа вулиць та площ, не заведення правобічного порядку руху або збільшення громадського простору міста Відня є символом нового національно-соціялістичного Відня, а головно лави робучого народу, що у числі від років незнаному переповнюють всі трамваї та автобуси, їде до праці. Дальшим символом є зріст самоходів як взагалі зріст усякого руху та охоплення громадян сіткою партійних організацій. Політично доволі байдужі австрійці ніколи ще не брали такої численної участи у партійному житті так, що аж довелося обмежити число партійців до 20% населення.

Коли партійний рух у Австрії сміло може суперничати з іншими частинами Німеччини, коли культурне життя особливо завдяки організації „Крафт дурх Фрайде" прибирає на інтенсивности, то на господарському полі поводяться з обережністю. Вже у передвоєнних часах життєвий стандарт у Німеччині був вищий від того в Австрії. Підчас Дольфунса та Шушніґа ця різниця ще більше загострилася, так що тепер тільки поволі та поступнево можна прямувати до рівноваги. Але й це тільки питання розмірно короткого часу. Перші кроки в тому напрямі зроблено вже викидаючи жидів з торговлі та промислу систематичною санацією великого та малого промислу. Але Гітлер не був би проводирем нової Німеччини, якби він не надавав Віденві особливі завдання у спільнодержавному житті.

Зараз після аншлюсу повстало гасло, що Відень має стати Гамбурґом Сходу, себто брамою Великонімеччини на схід, як гамбурський порт на заході. Будучи майже 700 літ столицею габсбурської держави, та при початку світової війни осередком 50-міліонової великодержави має Відень в історії німецького народу такі заслуги, такі культурні та монументальні памятники, як їх не має майже ніяке інше німецьке місто. З ролі столиці та цісарської резиденції підупав повоєнний Відень на ступінь головного міста дрібної держави, аж надто великого для тої 6-міліонової Австрії. Ось головна причина господарського занепаду та небувалого безробіття останніх десять років. Нині про безробіття вже годі говорити. Частинно причинилися до того опорожнені місця жидів, з яких повна четвертина вже залишила Австрію, далі покликання молоді до робучої та військової служби. Най-

Лікар

Володимир Лазорко

ординує у внутрішніх недугах

у ЛЬВОВІ, вул. МУЧНА 10.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає своїм П. Т. Відборцям

КООП. ПЕКАРНЯ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС",

Львів, ул. Янівська 77.

НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК

поручає ШОВКИ і ВОВНИ у великім виборі

фірма

Адольф АВЕРБАХ

ЛЬВІВ, РИНОК 20. ТЕЛ. 207-54.

ЕВГЕН ДЕСЛАВ.

Різдво на Рів'єрі.

Давно вже не було на Рів'єрі такого напливу людей, як тепер. Місцева преса нараховує кількість цих різдвяних гостей у Ніцці, Каннах, Монте Карльо десь понад 100.000 осіб. Можливо, що це число перебільшене, але в усякому разі всі готелі, пансіони Рів'єри виповнені. Остання холодна хвиля лише трохи торкнулась півдня Франції і тепер настала ясна, соняшна погода. З вікон віллі, де мешкаю видно садок з деревами майже спілих, жовтих помаранч, кущі ніжно-жовтої мімози, ще далі блакитне, тихе море. Мої приятелі французи кажуть, що навіть і тут я віднайшов свої національні кольори. Тільки ззаду кілька кільометрів далі вкриті снігом Альпи, нагадують, що тепер зима.

Всюди ялинки. На вулицях — на продаж ще не прибрані, в палатах, в крамницях — пишні, блискучі. В Каннах, у порті зимує багато маленьких і великих подібних до кораблів, яхт і щогли деяких з них гарно прибрані ялинками. Остання мода — це ялинка вифарбована в білий колір, — лянсована Віндсорським князем, який святкує Різдво в Антібах, у маєтку Крос. Ця біла ялинка нагадала мені колишнього провідника італійських футуристів Марінетті, який казав, що не може їсти білих макаронів і пропагував їсти кольорові макарони — зелені з пармезану і червоні зроблені з тіста і баклажанів.

Ніцца — місто зацукрованих овочів. В одній крамниці — ялинка прибрана грушками, маленькими мандаринками, що ростуть на місні, та вишнями. Поруч печиво „бюш" у формі малого поліна, якого вимагає на Різдво французька традиція.

В ресторанах страва мало чим ріжниться від звичайної, та сама славна зупа з риби — „буябез", приправлена червоним перцем та часником, птиця, начинена каштанами, зеленина і як завжди у Франції добре вино і поганий десер. Париж має багато ріжних чужинецьких екзотичних ресторанів: китайські, еспанські, грецькі, тут на Рів'єрі, майже виключно французькі з італійськими та провансальськими стравами.

Українці, як зрештою тепер скрізь, теж є тут. Є невеличка кольонія і в Ніцці і в Каннах. Останні події побороли інертність великої тутешньої московської кольонії, багато осіб з якої називає себе тепер українцями. Яка вартість цих земляків побачимо пізніше; — фактом є лише, що думок ґенерала Денікіна щодо України вони цілком не поділяють і на ніяку авантюру проти України не підуть.

Закордонна преса надалі друкує статті на українські теми. Подаю характеристику, яку дає нам на сторінках часопису „ЛьОб" пан Тома: „Українець є українцем, людиною романтичною, бадьорою, повною та гордою, що не любить використовувати інших". Буду радий, коли ці рядки побачать мадяри, панове Бродій та Фенцик. Блеф піднятий довкола п. Владимира Романова та його гетьманування скінчився. Одна паризька ґазета дала йому чудове імя: „Пу І другий", як відомо Пу І перший є імператором Манджукуо, поставлений Японією.

Українські авдиції з Братислави слухаю тут звичайно ввечір. Якість, залежно від погоди Звичайно початок чути краще, ніж кінець. Голос спікера стомлюється і стає тихіший. Це швидше хиба оператора висильної стації, який завжди може ампліфікувати кінець промови. Але і спікер може цього уникнути, наближаючись під кінець своєї авдиції на кілька центиметрів до мікрофону. Дикція не у всіх однакова. Найкращу дикцію має жінка, що балакає звичайно у неділю, їй треба лише побажати, щоб менше хвилювалась, хоч це хвилювання і має свій деякий чар. Спікери Совітської України звичайно балакають поволі, роблять занадто велику павзу між окремими словами. Українські спікери Братислави балакають, чи пак читають занадто швидко. Коли зареєструвати радіоспікера з доброю дикцією на кіностяжку (стандартова швидкість кіностяжки — 24 кадри в секунду, слово тягнеться шість-десять кадрів), то поміж окремими словами ясно буде видно один, два кадри того, що називається в кіномові — „мовчання". Цього „мовчання" між окремими словами і треба побажати нашим спікерам разом з найщирішою подякою за їх нелегку і таку для всіх українців приємну працю. Ще одна заввага. Хочу запропонувати нашим спікерам прийняти гарний англійський радіозвичай — „Добраніч". Це дрібниця, але з таких дрібниць повстає культура.

Кінчаю цей допис. Саме я хотів послухати Братиславу і не можу. Чути все, окрім слів. Про „українську дійсність" — гарного слова вжив Р. Голіян у своїх дописах — про цю „нашу дійсність" довідаюсь завтра з „Діла" та „Нової Свободи". —

Ніцца.

важніший чинником в виконанні того завдання, яке фірер надавав Відневі бути Гамбургом сходу. З Відня а не з Берліну йшли та йдуть культурні впливи на схід та південний схід. Німецька мова, німецька книжка, німецька наука, німецький лад та спосіб життя здобули собі знавців та приятелів під віденським впливом. Ті всі ячейки слід плекати й тепер по розпаді Австрії у користь Великонімеччини. Торговельні та господарські взаємини межи Віднем а сходом та Балканом значно тіснійші, як Берлін або яке-небудь інше німецьке місто. А на полі політики показав світові віденський присуд, що Відень є властивим ключем до розв'язки національних проблем Сходу. Тут сиділи та сидять знавці, що дійсно та з практичного досвіду визнаються в таких помішаних справах етнографії східної частини середущої Европи.

Ось чому віденський присуд ріжнився своєю національною справедливістю від версайського чи сенжерменського диктату. Як новий шлях Німеччини на схід саме сучасний Відень це дорога до її славянських сусідів, до яких у федеративній державі чехів, словаків та українців належимо й ми. Щоб ці взаємини були чесні та водночас корисні для сучасної Німеччини, над тим має тепер слідити нинішний Гамбург Сходу.

Українська щадниця в Перемишлі

ЄДИНА

Українська Каса Ощадности

ЯКОЇ ВКЛАДКОВІ КНИЖЕЧКИ МАЮТЬ ПУПІЛЯРНУ ОБЕЗПЕКУ

СКЛАДАЄ ВСІМ СВОІМ ВКЛАДНИКАМ І КЛІЄНТАМ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ

Веселих Свят і кращого Нового Року.

ЧЕКОВЕ КОНТО 511459. Ч. ТЕЛ. 12-07.

ЮРІЙ СЕРБИНЮК.

Образки з Буковини.

Писати про те, що було, а нема, шкода паперу. Жид за те, що було цента не дав, а щож уже за те, що було, а нема?

І в нас на Буковині були дорібки. Гарні культурні дорібки. Пятьдесять літ наші діди й батьки гірко працювали, тяжко бородися, аби своїм внукам і синам гарну спадщину лишити. Де ж вона, та спадщина? — „Загарбали". Де школи? — „Загарбали". Де читальні, Січі? — „Загарбали". Де каси, кооперативи? „Загарбали". І оттак одні „гарбали", а ми „грабали", чи „заграбували", доки нічого не остало. А тепер ходимо по пожарищі, як ті сини з Франкової притчи, беремо себе за чуби та сваримося, де була „татова скриня", а де інше добро. І треба буде чекати на того „найменшого брата", що сказав: „Перестаньмо братця сваритися, краще починаймо будувати нову хату". І той малий брат уже нам показує, як треба робити.

ШКОЛА В КОЖНІЙ СЕЛЯНСЬКІЙ ХАТІ.

Мені доводилося бачити українські школи, що їх ніхто не може „загарбати", ні замкнути адміністративним способом: **українська школа існує майже в кожній селянській хаті.** І вчать там з чого хочете З букварів, з газет, зі старих календарів і то доброю порівняльною методою.. Надибав я по селах шістьлітніх шкрабів, що плавко щебетали з свого букваря, аж серце радувалося. Тільки підмоги трохи з боку „старшого брата", а справа пішла б уперед. Тільки, що діяки наших дідів і прадідів з „псалтирі" навчили, можуть навчити своїх дітей і селяни, хоч така наука не може заступити рідної школи. Один учитель з гуцульського села вповідав мені таку подію: Тому кілька літ завели були за націонал-хліборобської влади кілька годин української мови тижнево. Учитель входить до 4-ої кляси і говорить дітям: „Діточки, прийшов дозвіл учити української мови. Але тому що ви не вчилися ще української мови, будемо починати спочатку. Справте собі буквері. А може хто з вас уже знає читати й писати, хай встане!" — Підіймаються один по одним гуцулята і встали всі. „Хто ж вас научив?" — питає учитель. Дядя, неня, брат, сестра і т. д. Такий народ відпорний на все. Він ніколи не пропаде!

Виринає тільки питання, чи ті інтеліґенти, що вийшли з села підпомагають цю самооборону акцію українського села? Кільки вони букварів, книжок, або хоч старих газет післали на село для наших твердинь — селянських шкіл.

„НЕЗАГАРБАНИЙ" СКАРБ.

Один скарб залишився нам з нашого національного надбання: **національна свідомість народньої маси і сильна воля жити своїм власним національним і культурним життям.**

Цього скарбу не вдалося нікому „загарбати". Бо він з тих, що „його і вода не бере, ні вогонь не палить". Цей національний скарб залишився нам і об нього, як об скалу розбилися всі денаціоналізаційні заходи наших господарів, впали в воду всі теорії „політиків та істориків", що з певністю рахували на денаціоналізацію українського бездержавного народу, чи властиво „рерумунізацію румунів, що забули свою мову".

„БЕЗДЕРЖАВНИЙ НАРІД?"

За це образливе слово готов кожний „правовірний" буковинський комуніст на кулаки з Вами стати. А „Совітська Україна"? Невже нема кому заступитися за нами?

Про дві інтервенції ми самі знаємо. У році 1933-ім інтервеніював „гражданін" Літвінов у румунського міністра закордонних справ, щоб

УРОЛЬОГ

Др. Богдан Макарушка

спеціяліст недуг нирок і мочево-половних органів

ЛЬВІВ, УЛ. РУСЬКА ч. 16, І. ПОВ.

Орд. від 3—6. Тел. 108-85.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІ Вовни на платті постоїть сухі і шовки, дешево і добре купиш у фірмі **РОЖА БОТВІН** в нововідкритім льокалю **ул. Ботвіна 9**

М. ПАСТЕРНАКОВА.

Лещетарі під Свят-Вечір.

У глибокий проріз закутаного у снігові нависи гірського потока втиснулось тремке проміння заходячого сонця і срібно-рожевим плюскотом проховзалось по дрібно зморщеній стежечці води.

Останні сонячні блиски то стеляться блідим, мінливим гобеліном по сніговім пуху, то багряною загравою заглядають у замерзлі віконця сільських хат.

А морелеві клубочки хмар тихим зідханням прощають вже потоками смерекового бору різблений обрій,

І день погас — минувся...

Вже вечірня мряка виповзує із темних, пропасних нетр і довгими, гадючими раменами загортає під свою сіру аладу ввесь ранне-вечірній світ.

— „Спішім, бо ще трохи, а густа мряка нас досягне і ми готові дорогу згубити..."

Шу-шу, шу-шу, шу-шу — підходимо „чатинкою" під гору і чуємо, як вітер приємно холодить палкі лиця. А плені, хоча вогким теплом дишуть, вітру не бояться. До них ремінцем тісно привязана ялинка, маленька, кулиста, ніби бабуні-смереки унучка найменшенька.

„Та ти, бабуню, не сердися на нас. Маєш їх іще багато-багато по всіх лісах карпатських, то одинцем по збічках кіп розлогих, що там вони зі зайцями без упину пустують, то у громадах гордих, вічно зелених непроглядних, у добрі та радости плекають — — —".

„А нам вона, оця маленька ялинка, від осени ще в думках майоріла. До неї ми з далекого міста приїхали, щоб погладити, важкі клапоті снігу з гілячок струсити і зі собою на Святий Вечір у хату принести".

Ш-у-у-у... аж під ногами сніг сипкий закурився, Широким, лагідним зїздом, що у літню пору мабуть поляною квітистою прокидається, несуть нас дещата легко і довго аж на подвір'я бойківської загороди.

Святий Вечір. У малій сільській хатині, що під тягарем мохнатого снігового кожуха наче до землі присіла і тільки розжареними зіницями віконців споглядає зпід насупленої стріхи у широкий, темний світ.

У печі палахкотить запашним полумям ялівцеве пруття і бальсамічним, святочним теплом наповнює всю хату. На ялинці розбавлено-жартівливо підморгують свічечки, самі половинки, і всі червоні — багато їх...

І борщ, що приїхав у термосі в наплечнику, і капустяні вареники, навіть коржики з горіхами — усе те примістилось на столі біля ялинки...

І враз охоплює нас радісний, мовчазний настрій, що дзвенить в душі янгольським ноктюрном, ясним, казковим.

Почуваємо себе у затишку цієї хатини, як мандрівники, що знесилені змоторизованим темпом життя, з тугою і серцем втомленим вернулися на лоно природи. Так добре і спокійно тут.

Так і почувається, як врійливий настрій, що огорнув нашу чвірку, ось-ось пірне у спомин і буде сльозавити довго-довго. Бо спомини чомусь усе довгі, а хоча б навіть у своїй основі і формі були цікаві, то всеж вкінці позіхають і стають сонні. Все одно, чи ті маніжливі, солодкі, що диваться на вас широко розкритими дитячими очима, десь ген з далекого старо-козацького хутора на Кубані, чи ті героїчні, загорнені у сіру, воєнним буревієм пошарпану та криваву військову шинелю, чи вкінці оці емігрантські, начиняні злиднями і прибиті ностальгією за рідним краєм..,

А ми не спомини розгортати сьогодні сюди приїхали, а пережити щось гарне, несподіване, щось у своїому примітиві ідилічне.

І щоб нас дорешти не розніжнило хатне тепло і щебетлива своїми блисками „бабусина унучка", рішаємо піти на прохід, цим разом без дощок.

Ідемо вузькою стежкою краєм ліса, мовчки задивлені у розкинені зрідка світла на засніжених полях. Це в бойківських хатах святу вечерю кінчають.

*

А на дворі найкраща у світі, містичним чаром принаїчива свят-вечірня ніч у горах! Зворожені подихом легенди стоять цілі у білому струнке смереки, надхнені, заслухані, може у гомінкий свист молодого коса, що радісною піснею проголошує то тут, то там велику новину..., а може між зорями, що золотом і смарагдами миготять у незмірній глибині небосхилу, бачать візію вифлеємської ночі...

Тихо-тихо... Лише довгими, фіолетними смугами ворушаться по снігу таємні тіні і ніби шепотом розмову ведуть із Матірю Землею. Бо у цю ніч, святочну та велику, все на світі живою мовою Господа хвалить, а любов і братерство єднає людей у величнім, пасторальнім гимні.

КООП

ГОТЕЛЬ НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ

ЛЬВІВ. ВУЛ. КОСЦІЮШКА 1, ТЕЛ. 201-33 і 208-88.

Милі, вигідні фінезійно чисті кімнати по найнижчих цінах. — В готелі привітний гоель, вінда, телєфон, купалня, біжуча зимна й тепла вода для вигоди Шан. Гостей. — Готель центрально огрітий. 3013 4-

Мистецька сторінка.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Чому наші мистці не малюють великих історичних картин.

З таким питанням доводиться зустрічатись раз-у-раз кожному українському мистцеві. При цьому показують йому, як приклад, хоч би минуловікове мистецтво наших сусідів, при чому ще й попадається нераз кілька не дуже прихильних слів на адресу нового мистецтва, його напрямів, його „матеріялізм", ну, і на брак патріотизму мистців. Гадка пересічного громадянина така, що все те, що роблять тепер мистці, всі їх „експерименти" (що, доречі, вже належить до перейденого) мало що варта, що це „мистецтво для мистецтва" (про це запевняють нераз і люди, близькі до мистецтва, та що хочуть бути ще більшими патріотами), що наше вбоге суспільне життя не може собі дозволяти на такий люксус і т. д.

Ми не хочемо тут обороняти позицій нового мистецтва, бо це завело б нас у нетри теорій і зайвої дискусії та оборони справ, у нас деінде вже нераз вияснюваних і обґрунтованих, та що є вже давно „вірую" кожного мистця. Хочемо лиш сказати кілька слів на тему, про яку згадано в наголовку. Бо й справді: що шкодило б українським мистцям дати нпр. ряд великих історичних картин, де зображено б якісь світлі моменти української минувшини, картини, де ті мистці могли б показати свої досягнення, в сюжетних творах, усім зрозумілих. „Усім" — це значить, щоб таку картину можна повезти на провінцію, можна б зробити з неї репродукцію для тисячного поширення або вмістити відбитку її в популяному журналі. Коли повстало б таке мистецтво, тоді — запевняють — мистець мав би запевненого масового мистецького споживача своїх творів, зник би теж і той розлам, що таки існує між досягненнями сучасного мистецтва і громадянством... Тимчасом, мовляв, мистці в нас не хочуть цього робити, або — це дотепніші — це їм не під силу...

Справа виглядає проста на перший погляд. Річ тепер за мистцями. Чому вони, всеж так уперто не хочуть братися до такої ділянки мистецтва? Чому в нас за останні два десятки літ, по такому героїчному минулому, не має — за дуже дрібними вийнятками — картин, що відбивали б те недавне минуле? Та ж кілька таких, більшого розміру, справді мистецьких картин мало б зразу ж нечуваний успіх!

Річ тут ані не в браку патріотизму, ані не в „нових напрямках", що буцім то заперечують сюжетність і взагалі „літературний" жанр, ані не в невмінні, а з причин зовсім інших, на які складаються всі обставини нашого суспільного життя. Передусім у нас немає ще досі бодай примітивно забезпеченої групи мистців, немає властивого типу вільного мистця-професіонала, в тому понятті, що ми його стрічаємо в чужих. Наші мистці живуть з дня на день з малювання декорацій, крамничних вистав, тощо, отже це тип мистецтва, звязаного безпосередньо з замовцем і від нього залежного. Мистців „незалежних", що можуть працювати роками над своїми творами (як нпр. О. Новаківський) у нас майже немає, бо все те, що вони творять „для себе", творять між іншим, поміж щоденними і злободенними дрібницями. Чимраз більше виробляється в нас тип своєрідного „недільного мистця" („Зонтагсмалер"), що тільки в той день працює „для себе"; та багато і тієї неділі не має! Як бачимо, мистці роздроблюються, розлітаються на дрібниці і за тим не мають просто часу.

І в таких умовах і таких методах праці виринає питання: як такий мистець може покласти перед собою велике творче питання? Коли і де має він простудіювати матеріял щодо історичної вірности, відтворити його на моделях, подбавши вперед за костюми, згрупувати їх в ательє (яке має в нас усього 2—3 людей) і взагалі подбати про ввесь той конечний матеріял, без якого не може бути поважна ніяка робота, так як у будівничого, який не буде братись до будови з кількома цеглами і дошками. При цьому труднощі для українського мистця удесятеро більші, як деінде. Наші музеї не мають нпр. історичних костюмів, зброї, (щойно недавно започатковано военний український відділ в одному музею) — себто того всього, що нпр. німецький або польський мистець має досхочу на місці. Відомо, що коли нпр. малював Матейко, його опікун гр. Тарновський, сам знаменитий історик, пробляв усю історичну працю за мистця: студіював і вишукував костюми, укладав сюжет і персонажі, архітектуру (якої перспективу розвязували архітекти) і т. д. Була це сума зусиль, що у висліді давала ту складну машину, яка зветься картиною. Так теж було за часів ренесансу, хоч би в Фльоренції, де мистець був до деякої міри лиш виконавцем колективного замовлення. Всього цього в українських умовинах немає. Знаємо нпр. одного нашого мистця, що вже третій рік мріє про те, щоб пошити собі сякі-такі українські військові моделі мундурів і роздобути хоч примітивну зброю — і досі на це не спромігся...

Правда, є такі, які кажуть мистцям творити все „з голови", з фантазії. Та це спосіб, яким можна робити ілюстрації до не надто відповідальних видань, по 5 і 10 зол. за штуку, але не великі речі, де кожна річ, кожен теж деталь — є проблемою. Тож і бачимо, що не лише нові мистці не беруться до тієї творчости великого розміру, а й ті, що нею досі займались (нпр. наші відомі два баталісти) від неї відходять, бо їх мистецьке сумління не дозволяє їм надалі жити самою імпровізацією: рухів, зброї, коней і т. д.

Все те, що пишемо, виглядає майже на оправдування, та це теми кожночасних балачок, на які сходить питання, покладене у заголовку. Ми тут за нічим не агітуємо, ані не накликуємо мітичного „загалу" прийти з поміччю. Тільки розбудова загально-національної економіки дасть згодом спромогу віддихнути вільніше мистецтву та виплисти на ширші води. Покищо те мистецтво робить єдино можливу і найрозумнішу роботу: нагромаджує той запас знання й хисту, щоб кожної хвилини бути готовим до великих завдань. Покищо, серед загальної вузькости всіх духових проблем і вимог у нас, популярно-сплощеного ставлення до мистецтва, воно живе якось збоку і покищо мусить задоволятися своїми досягненнями серед чужих — та тієї чимраз численнішої горстки своїх, що відчувають і люблять мистецтво.

Ретроспективна вистава в Національному Музею.

Улаштована тепер у долішніх і горішніх салях Національного Музею вистава малярства і різьби, на яку складаються експонати, що є власністю музею, дає цікавий огляд українського мистецтва, головно за останніх 40—50 літ, при чому найновіше мистецтво передусім сильно заступлене. Ця саме група новітнього українського мистецтва показана на тлі хоч і нечисленних, але добірних творів старого мистецтва, чужинного й українського. Не кажучи про самі ікони, які знаходяться в другому будинку, спеціяльну увагу викликують капітальні рисунки до ікон (у горішніх салях). Речі ві незвичайної сили і краси, твори великого стилю і всі без вийнятку варті того, щоб їх зберігати в Люврі або Ватикані. Спеціяльно звертає увагу один рисунок із св. Юрієм, чудово відмальований і майже ренесансовий своїм характером, у стилі — можна б сказати — відомих рисунків Белліні.

Саме нове мистецтво, яке приковує нашу увагу, показане в розрізі; залишивши досить доривочні експонати з минулого століття, ми на грані нашого знаходимо міцні та яскраві постаті Сосенка, Труша, Новаківського — аж до найновіших і наймодерніших — Андріенка, Архипенка (2 малюнки і 1 різьба). Чотири малюнки Грищенка звертають спеціяльну увагу і це справді твори, надихані великою силою чуття, до яких заєдно вертаємось. Усе це в сумі дає збірку творів у Львові зовсім несподівану і Національний Музей — єдиний у Львові музей узагалі, що може похвалитися збіркою справді модерного мистецтва. Коли прирівняємо цю збірку хочби до тієї польської, що є у Варшаві, в т. зв. камяниці Бєлічків на старому ринкові, побачимо, наскільки під оглядом пластичним стоїмо на високому рівні.

Та, правду сказавши, збірка Національного Музею — ще тільки завязок картинної ґалерії. Багато речей тут уривкових, які зовсім не репрезентують якслід їх творців, багато мистців зовсім не заступлених, та й чисельно збірка ще убога, як на справжню картинну ґалерію. Музей робить сам, що може, щоб тільки придбати найкращі речі, мистці теж нераз ідуть назустріч створенню такої картинної ґалерії — та річ у тому, що це справа не лише самого музею і самих мистців, але й цілого громадянства. При розбудові музею в тому напрямі без постійної співучасти громадянства не обійтися. Музеї — не складниці старих і нових творів, а той живий чинник, що зафіксовує кожночасний стан і осяги культури, в даному випадку не лиш самого мистецтва, а тих, для кого воно призначене. Тут треба систематичного зацікавлення й допомоги збільшувати музеєві свій питомий мистецький вантаж. Конкретно: нпр. придбання якогось цікавого і вартісного твору повинно стати амбіцією загалу; особи, що мають твори мистецтва, повинні деякі з них складати, як „вічний депозит" у музею, чужинні музеї мають нераз цілі салі, складені з таких творів, де на рямі, обіч імені мистця, вибито й імя донатора. У наших сусідів, що мають змогу розбудовувати свої музеї державними фондами, підкреслюється саме співпраця якнайширшого загалу, бо саме поняття „національний" музей говорить про якнайширше індивідуальне зусилля, а не про механічне урядове збирання творів.

Живе, барвисте, життєрадісне своєю динамікою українське мистецтво минулого і сучасного повинно бути відбите таксамо яскраво в одній збірці, гідній його досягнень.

Українська хроніка.

50-ЛІТТЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО.

У нас пройшов незапримічений пресою (хіба безпосередньо самими мистецькими колами) своєрідний мистецький ювилей: 50-ліття мистецької праці одного з найбільших сучасних українських мистців, Василя Кричевського.

Спочатку Кричевський працював в архітекта Загоскіна, як рисівник, а пізніш в арх. Бекетова 10 років, який молодого мистця дуже цінив і дав йому оформити багато великих будинків у Харкові — як банки, суди, приватні будівлі. В 1901. р. Кричевський дістав 1-у премію за проєкт будинку полтавського земства в українському стилі, що став першорядною українською мистецькою подією. Крім архітектури, Кричевський працює і в малярстві, виставляє в Україні, Росії та в багатьох зах.-европейських містах та Америці. Водночас немалі заслуги поклав мистець у педагогічній праці, випустивши зпід своєї руки ряд талановитої молоді.

РІЗЬБА САРИ БЕРНАР У КИЄВІ.

У вогнетривалій кімнаті київського рентгенольогічного інституту зберігається великий, висічений з каррарського мармуру барельєф: бюст Офелії. Завій, що спустився, відкриває їй груди, розкидане по плечах волосся, оповите квітами. Не зважаючи на деякі занепадні риси французької різьби 70—80-их рр., згадана різьба зображує велику мистецьку вартість. Вона збільшена ще й тим, що автором її — відома геніяльна драматична артистка — Сара Бернар (1844—1923).

Мало хто знає, що серед щоденних театральних турбот і любовних авантюр цієї незвичайної жінки, знайшовся час теж і на пластичне мистецтво. Хоч вона і була самоуком, але мистецька вартість її різьб отворила їй двері тодішніх сальонів. Саме „Офелія" була виставлена в Сальоні 1880. р., пізніш була власністю відомого віденського маляря Макарта, аж 1885. р. попала та різьба з ліцитації на Україну, закуплена за 2710 фльоринів.

Як бачимо, український музей має незвичайну памятку.

ТАКОЖ ВИСТАВА!

Готують у Києві „найвідповідальнішу" (як пише преса) виставу: „Ленін, Сталін і Україна". Біда лиш одна, преса боїться, що „на наших виставах художники, слабі своєю технічною підготованістю, невдало пробують підняти непосильну для них тематику, звязану з відображенням великих народніх почуттів"...

Веселих і Щасливих Свят
бажає
всім Союзам, Кооперативам і кооперативним працівникам
Дирекція, службовики, робітники „ЦЕНТРОСОЮЗУ“
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Вістки з Карпатської України.

ПРЕМІЄР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Завтра, на Святий Вечір, (6. ц. м.) прем. о. д-р Волошин виголосить в год. 17.30 промову перед мікрофоном, яку передаватимуть усі чеські та словацькі радіостації.

НАЙВИЩИЙ СУД У ХУСТІ.

Найвищий Карпатоукраїнський Суд почне свою працю в Хусті від 15. ц. м. Він буде приміщений у другій частині будинку Краєвого Суду, в якому досі містилися міністерства господарства та комунікації. Оба міністерства переносяться до власного будинку. Найвищому судові будуть підчинені оба краєві суди (в Хусті та в Великім Березнім) і 10 окружних судів.

Президентом Найвищого Суду буде судовий радник д-р Комаринський. Начальниками сенатів будуть: д-р Перевузник, д-р Алискевич, д-р Попель і д-р Тисовський. Правним референтом карпатоукраїнської влади буде д-р Дутка.

ЛІКВІДАЦІЯ ЧАСТИНИ ЧЕСЬКИХ ШКІЛ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Карпатоукраїнський уряд рішив зліквідувати чеські горожанські школи в Білках, у Тересві й Воловім та чеські народні школи в селах: Дубове, Кушниця, Вульхівці, Білки, Ганині, Колочава, Сільце, Тернова, Угля, Задне, Беделя, Горінчово, Калини, Ківяжд, Вересниця, Великий Раковець, Нижній Шард, Березів, Брустури, Ільниця, Іза, Липча, Майдан, Рокосів, Устьчорна, Воловий, Вишків, Данилів, Іжки, Вакегаді, Нижня Бистра, Загаття, Репінне, Руська Мокра, Синевір, Шандрів, Велика Копаня, Вонигів, Вишне Бистре, Загаття, Голятин, Хмельник, Німецька Мокра, Річки, Теків, Теребовля, Золотарів, Новоселиця, Нижнє Селище, Осой і Поляна-Липша.

РУМУНИ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

В Карпатській Україні живе к. 15.000 румунів у місцевостях: Солотвина, Нижня та Середня Апша й Біла Церква. За часів чеської влади в тих місцевостях основано школи з румунською мовою навчання, які були підчинені чеському інспекторатові в Хусті.

Перед кількома днями зголосилася до карпатоукраїнської влади делегація, яка домагалася, щоб румунські школи приділити українському шкільному інспекторатові та щоб замість чеської мови вчили в румунських школах української мови обовязково.

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ ІНСПЕКТОР У СВАЛЯВІ.

Міністерство шкільництва Карпатської України призначило новим інспектором у Сваляві вчителя А. Полянського, який був редактором „Учительського Голосу“ та був в „Учительській Громаді“ предсідником педагогічної комісії.

КАРПАТОУКРАЇНСЬКИЙ ПРЕСОВИЙ БЮЛЕТИН У ПРАЗІ.

Від початку цього року почав виходити у Празі щоденний бюлетин Карпатоукраїнської Пресової Служби.

ДЕКРЕТ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ ОЗНАЧИВ ОРГАНІЗАЦІЮ „ФРОНТУ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ“.

Вчора вечором появився декрет румунського короля, який норшує організацію та діяльність „фронту національного відродження“ — одинокої дозволеної в Румунії партії.

Провід партії становитиме дирекція, зложена з 24-ох членів, іменованих на 2 роки. Справи вестимуть 3 генеральні секретарі, доктрину намічуватиме начальна рада, зложена зі 150-ох членів.

Девізою партії буде: „Король, нарід, праця, віра“. Члени партії будуть поздоровляти себе рукою та словом „санатате“. Партійний провід носитиме однострої.

Встрижальце Рекорд, нержавні голки і всякі лікарські інструменти.
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПОБУДУЄ В ЦЬОМУ РОЦІ 100 НОВИХ БОЄВИХ КОРАБЛІВ.

Як подає „Івнінг Нюз“, британська маринарка збільшиться в 1939. р. на 100 нових кораблів, м. ін. на кілька кружляків понад 10.000 тон.

Тепер є в будові крім 35.000-тонових кружляків ще 5 летунських баз, 22 кружляки (з того 3 10.000-тонові), 23 контрторпедовці, 15 підводних суден, 3 помічні кораблі, 4 мінові судна, 3 стежні кораблі, 2 річні канонірки та 34 менші кораблі.

Під цю пору є в будові коло 150 кораблів. З 5-ох панцирних кружляків по 35.000 тон 2 будуть готові в 1940. р., інші в 1941.

РОЗБУДОВА ШВЕДСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Як подає німецька преса, на найближчому засіданні шведського парляменту уряд предложить проект будови 2-ох нових панцирників поемности 7 і 8.000 тон.

КОЛИ БЕЛЬГІЯ ВИЗНАЄ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД?

Уряд ген. Франка дав відповідь на контрпропозиції бельгійського уряду; прем. Спаак предложив цю відповідь начальній раді соціялістичної партії. Сенат рішив недавно визнати уряд з Бургосу „де факто“, але соціялістичні міністри з уряду Спаака загрозили димісією, якби Бельгія увійшла у взаємини з національною Еспанією.

МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ КОЛО ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ.

Атлянтійська ескадра, зложена зі 140 кораблів (з того 9 панцирників, 12 панцирних кружляків та 2 летунські бази з 600 літаками), виплила на Карайбське Море, де відбудуться маневри, що мають виявити можливости оборони Панамського Каналу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У РИМІ ІНТЕРВЕНІЮВАВ В ОБОРОНІ ЖИДІВ?

Амбасадор Злучених Держав Філіпс відбув розмову з Мусоліні. Тему розмови тримають у тайні, але в дипльоматичних колах припускають, що амб. Філіпс запротестував проти всякої акції, зверненої проти жидів — американських громадян, які мешкають в Італії. З інших джерел твердять, що Філіпс лише поінформував Мусоліні про погляди Рузвельта на міжнародне положення.

Гальо! В саму пору Гальо
вдалося нам закупити незвичайно дешево велику кількість зимових текстильних товарів, що дало нам змогу відпродувати їх
по цінах до 40% зниженых а саме:
ФЛЯНЕЛІ, ФЛЯНЕЛЄТИ, БАРХАНИ, ШТРУКСИ
купите тепер найдешевше тільки у нас
Галицький Магазин Новин — Львів, Галицька 15.
Для приладу кілька цін:
I. КАТЕГОРІЯ: 10.000 м. гладкої фляпелі . . . . . в ціні тільки 50 сот. метр
II. КАТЕГОРІЯ: 20.000 м. фляпелі на білля, піжами і колірової гладкої „ „ 60 „ „
III. КАТЕГОРІЯ: 40.000 м. фляпелі десен. на шляфроки, сукні і блюзки „ „ 75 „ „
IV. КАТЕГОРІЯ: 15.000 м. фляпелі десен. „ПРІМА“ на шляфроки і сукні, фляпелі „ПРІМА“ в квітки на білля, а теж бархан на сукні „ 90 „ „
V. КАТЕГОРІЯ: 15.000 м. гладкого штруксу на сукні а теж дивентинки на сукні ріжн. десен. . . . . „ „ 1·55 „ „
УВАГА! Фляпелі на сукні, білля і піжами в рештках продаємо майже даром!!! — В часі тієї дешевої випродажі ми знизили всі ціни на матеріяли ВОВНЯНІ, на БІЛЛЯ, на ПОСТІЛЬ. При закупні товару від зол. 5.— додаємо даром знижки до першорядних кін. Приймаємо чеки Централі Товарового Обороту.

ОСТАННІ ВІСТИ.

УКРАЇНСЬКИЙ СЕНАТ ПРИ ПРАСЬКОМУ НАЙВИЩОМУ СУДІ.

14. ц. м. Найвищий Суд Чехо-Словаччини назначить — згідно з новою конституцією — сенат для справ Карпатської України.

САМОХОДОВИЙ ВИПАДОК МІНІСТРА Ю. РЕВАЯ.

ПАТ повідомляє за Чеським Пресовим Бюром, що самохід, яким мін. Ревай їхав до Прягева, ударився з військовим вантажним самоходом. Оба самоходи ушкоджені, але мін. Ревай та особи, які з ним їхали, вийшли цілo.

МІН. ХВАЛЬКОВСЬКИЙ ЇДЕ ДО БЕРЛІНА?

Як говорять у Празі, мін. Хвальковський виїде на кілька днів до Берліна.

ВІДПОВІДЬ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОГО УРЯДУ НА ПОЛЬСЬКУ НОТУ У СПРАВІ ЗАМАХУ НА СТАНИЦЮ ГРАНИЧНОЇ СТОРОЖІ.

ПАТ повідомляє: У відповідь на польську ноту у справі бомбового замаху на граничну станицю під Міхалковіцами, мін. Хвальковський доручив польському послові ноту, в якій повідомляє про вислід слідства, переведеного при співучасти польської влади. Згідно з польським домаганням, празький уряд обіцяв переселити у глибину краю непевні елементи. У цій справі мін. Хвальковський зложив заяву представникам преси.

ВІДРУЧНЕ ПИСЬМО РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН. Учорашне відручне письмо президента Рузвельта викликало загальну опінію, що президент говорив як вождь народу. Навіть його противники хвалять президента за відвагу в киданню світла на конфлікт між системами: тоталістичною та демократичною

Добрі волічки
всіляні артикули D. M. C. 3080
М. ФІЛЬ, ЛЬВІВ, БОЇМІВ 21.

ГАЛЬО! ГАЛЬО! УВАГА!
На Ялинку і Новий Рік
додаємо як премію при закупні
реклямову пачку
яка містить: 5 м. фляпелі на піжаму
або 4 м. десен. фляпелі на шляфрок
3 хустинки до носа
1 купелевий ручник
разом тільки зол. 3·75 за цілу пачку
ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВИН,
ЛЬВІВ, Г. ЛИЦЬКА 15.

БОЛЬШЕВИКИ ДАЛЬШЕ СХОПЛЮЮТЬ ЕСТОНСЬКИХ РИБАЛОК?

На озері Пейпус (на границі між СССР та Естонією) пропало в останніх днях кількапятьдесят рибалок. На інтерпеляцію в цій справі совітські офіційні чинники заявили, що їм про те нічого не відомо та що вони готові наказати енергійні пошукування.

СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ, 31. грудня м. р. відбулася в Хусті сесія синодальної Православної Церкви Карпатської України. Збори започаткував предсідник комітету Андрій Буркацький, що заповів чистку в Синодальній Церкві. Православна Церква Карпатської України не хоче чути про сербську юрисдикцію. З рефератів, виголошених у часі зїзду, видно, що в Карпатській Україні є фактично дві Православні Церкви: українська, що спирається на місцевих чинниках, і друга, що підлягає юрисдикції сербського патріярха. Бесідники атакували у своїх промовах прихильників патріяршої сербської церкви й підкреслювали, що номінація єпископа Володимира Раїча є антиконституційна, бо празький уряд затвердив її вже після повстання карпатоукраїнського уряду. Після зборів вибрано делегацію, яка пішла до премієра о. Волошина і міністра Ревая. Опісля вибрано синодальний комітет, на чолі якого станув Андрій Буркацький.

Знак охоронний

Чай Прівес

сильно запашний

дуже видатний

під гарантією природний

неперфумований

2-5

ЖИДІВСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ У ПРЕМІЄРА О. ВОЛОШИНА.

ХУСТ. Премієр о. Волошин приняв делеґацію жидівських ісповідних громад і сіоністичних організацій у складі 12 членів з послом Куґлем на чолі. Посол Куґель привитав уряд Карпатської України іменем жидівського населення і висловив радість з приводу „історичного факту, що на цій українській землі український нарід стає вільним". Жидівське населення, 12% усього населення, переживає долю українського народу й тішиться з його визволення. Жиди бажають узяти участь у розбудові Карпатської України і не будуть робити попередніх помилок. Жидівське населення, крім господарських домагань, бажало б мати власні жидівські школи, в яких українська мова була б якнайширше респектована. Делеґація просила премієра дозволу утворити в Хусті жидівське центральне бюро, метою якого було б репрезентувати інтереси жидівського населення.

У своїй відповіди премієр о. Волошин заявив, що прихильно відноситься до жидів, які шанують свою віру та національність. Супроти конституції всі громадяни рівні. Культурні потреби жидів будуть по можности сповнені, а на господарському полі буде всилі засада чесної і свобідної конкуренції

ЕКО Фабрика Батерій у Львові, Потоцького 58 а.

пересилає в нагоди Різдва Христового і Нового Року найкращі побажання усім П. Т. Відборцям і Прихильникам.

ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН У БІРМІ.

З Рангуну наспіла до Льондону вістка, що в цілій Бірмі (британська кольонія на схід від Індії) проголошено виїнятковий стан. У більших містах сконсиґновано військові частини.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД.

В Токіо повстав новий уряд у такому складі: премієр — бар. Ґіранума; закордонні справи — Аріта; внутрішні справи — маркіз Кідо; скарб — Ішіватарі; війна — ґен. Ітаґакі; маринарка — адм. Йонай; справедливість і шляхи — Шіоно; освіта — ґен. Аракі; хліборобство — Секуравчі; торговля, промисл і заморські справи — Ґатта; залізниці — Маеда; здоровля — Ґірозе; начальний секретар кабінету — Танабе.

Ки. Коное став головою приватної ради, на місце Ґірануми. Він братиме участь у засіданнях уряду як міністр без теки. З дотеперішнього уряду залишилося 7, уступило 6.

—o—

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тревалість конструкції запевнюють першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.

Ґенеральне представництво і продажа **ЮЛІЯН ЛОМАҐА**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 . ТЕЛ. 228-70.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочні побажання.

Щороку появляється в „Ділі" ціла одна сторінка святочних побажань. „Родичам, Знайомим, Приятелям...", або „Рідні, Приятелям, Знайомим...", або „Милій Родині, Дорогим Друзям, Всім Знайомим..."

Страшенно добрий і практичний звичай. Прийдуть бувало Різдвяні Свята, купуєш двацять листівок, двацять марок, сідаєш до писання і при кінці своєї творчости бачиш, що ще за мало купив. Пані Ікс, Панство Зет, чи пан Альфа образяться, як не дістануть побажань. Адже що року присилають свої до тебе. Біжиш до міста, купуєш ще три листівки і врешті задоволено і святошно відносиш цілу святочну почту на пошту.

— Тепер — думаєш — хіба вже дістали всі ті, що мали дістати.

Але приходить перший день свят і показується, що справа не представляється так дуже рожево. Бо ось приносить тобі листонос побажання від людей, які вилетіли тобі з памяти і не дістали від тебе побажань. Тоді дякуєш обставинам, що трафіки ще не святкують наших свят і докуповуєш кілька листівок. Те саме, видно, зробили і деякі твої знайомі, бо побажання їх прийшли аж третього дня свят і носять на собі знаки клопоту. Не всюди можна дістати святочну картку. Десь далеко, на селі, чи на самітнім хуторі нема „Союзного Базару", книгарні, чи бодай хлопця з „Руске карткі на свента", треба рятуватися, чим хата багата. „Проект Народнього Дому в Зарудцях, „Тарас Шевченко ур. 1814, пом. 1861", „Думи мої! Думи мої!", „Ой впав Стрілець у край зруба", а з браку ляку то й яканебудь знимка церкви, кооперативного дому, чи дитячого садку.

Признаюся, я страшенно любив ці клопітливі картки. Стільки з них можна було виміркувати ріжного! Писав хтось на „Проекті Народнього Дому" — зараз видно було, що комітет будови почав з нічого, але розвів широку пропаґанду і хто зна, чи не зібрав бодай на підвалини. Видно, що й людина, яка купила листівку, співчувала ділу, або... не могла спекатися здібного кольпортера.

Прийшло побажання на „Шевченку", чи на „Думи мої! Думи мої!" — то це показувало, що бувший власник картки має зацікавлення до рідної літератури і сентимент до національного поета. Те саме і щодо „Ой впав Стрілець". Так і видно, що наш повчок-невеличок мав у цьому домі звеличників та грошеву підтримку.

Рідко коли збирає хтось святочні листівки і переховує їх. Хіба в кого є сальон, а в тім сальоні плетена тарілка, а на тій таріляі сотки листівок на свята, імянини і звичайні поздоровлення з вакацій чи паломництв (Ворохта, Яремче, Славсько, Бубнище, а там і Абація, Венеція, Рим чи Неаполь). Приємно часом самому, а тим більше гостеві забити час, а то й поринути в гущу споминів, звязаних з кожною з тих листівок.

У мене нема відповідного сховку на листівки. А всеж одно святочне побажання переховую у своїй шафі.

Звичайна, колись біла, нині вже пожовкла карточка, а на ній ледви замітне письмо: „Оленьово, 6. I. 1915. Христос раждаєця! Микола Іванович Ґаєвий, Василь Ґриґоріевич Бочарежко і Максим Іванович Гребиножко — козак".

На сам Свят-Вечір у далеких проваллях закарпатського Бескиду зловили ми на стежі російських піхотинців та одного кубанського козака. В селі Оленьові, на Закарпатті, святкували ми Різдво, святкували і вони з нами. Їли з нами борщ, кутю, разом колядували і — разом прослезились. Піхотинці були з Київщини, а козак з леґендарної Кубані.

І лишили мені на спомин ощо карточку, найкраще святочне побажання, яке колинебудь дістав.

Коли живі вони — бажаю їм всього добра! І прошу — нехай на хвилину разом зі мною перенесуться в Свят-Вечір у засипане снігом Оленьово, маленьке сельце великого народу.

Галактіон Чіпка.

ФОТО АПАРАТИ І ПРИЛАДДЯ поручає у великім виборі фірма **Інж. А. Шарф** ЛЬВІВ, Сикстуська 2.

2955 3 - 6

За чиї гроші розбудовується Карпатська Україна?

ОПРОКИНЕННЯ НАКЛЕПУ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

У звязку з інтервю премієра Карпатської України о. д-ра Волошина для чеської преси про пляни уряду розбудувати м. і. столицю автономної держави Хуст, у польській пресі всіх відтінків появились замітки й натяки про „темні грошеві джерела", на які ця розбудова малаб відбуватися, про „таємні субсидії" для уряду Карпатської України „від одної сусідньої держави", про ріжні „агентурні інтереси" та всякі інші подібні видумки.

Коли брати під увагу факт, що всі держави світу, більші й менші, давно існуючі та новостворені, ніколи не відмовлялися брати позички від ближчих чи дальших сусідів на інвестиційні цілі, якщо тільки умовини таких позичок були корисні і незвязані з престіжевими оглядами, то чому ж одна-одинока карпатоукраїнська держава мала б відмовлятись від такої позички, якби справді якісь сусіди, приватні чи державні банки, таку позичку рішили дати їй на розбудову, чи на яку іншу державно корисну ціль?

Одначе в цьому випадку, у випадку, коли йде про фінансову основу для розбудови Карпатської України, писанина польської преси про „темні грошеві джерела" тощо є евідентним і під кожним оглядом брудним наклепом. На розбудову своєї столиці, шкільництва, комунікації і таке інше, крім власних державних джерел, уряд Карпатської України дістає і буде діставати фонди зі збірок американської та европейської української еміґрації. **Збіркова акція серед українців в Америці з кожним днем зростає, фонди збільшуються, запал для справи росте і коли б польські інформаційні джерела, замість видумувати, забралися, скажім, до лектури української американської преси, то побачили б, яка велика під кожним оглядом нині потенція американських українців.**

Коли б польська преса всеж не хотіла повірити ні нам, ні американській українській пресі, то чейже повинна, думаємо, повірити пресі своїх сучасних союзників, галицьких москвофілів.

Ковдри, матераци, коци

подушки з пір'я, простирала, пошевки, ручники і обруси продає одинока українська фірма:

М. Проць Львів, Ринок ч. 14.

Власний виріб! Фабричні ціни!

В числі 1. львівської москвофільської „Землі і Волі" з 8. січня ц. р. появився „Лист до Редакції з Америки", точніше з Філядельфії, від тамошнього москвофіла Івана Федина, в якому він нарікає на гризню москвофільських провідників в Америці й пише далі:

„Інакше представляється справа межи місцевими українофілами. Ось наприклад прошлої неділі прийшлось мені тут в Філядельфії бути на їх вічу, котре було скликане в справі помочи Закарпаттю. І лише на тім однім вічу було зібрано 2.500 долярів для преміера Волошина, на будову желізних доріг. А таких віч уряджують вони тут більше і очевидно немалі гроші собирають і посилають до Старого Краю."

Москвофільський дописувач не додає, що таких віч, як філядельфійське, відбувається на американському континенті, у всіх центрах розселення українців у Злучених Державах, Канаді, Аргентині, Бразилії, Парагваю і т. д. по кілька кожної неділі та що є віча (напр. в Дітройті, Віннінегу, Ню Йорку), де за одним разом збирають більше, навіть удвоє більше, ніж 2.500 долярів. Отже для кожної незлобної людини і для кожного органу, що шанує правду, стане ясно, що у справі розбудови Карпатської України не може бути мови про якінебудь „темні грошеві джерела", чи „таємні субсидії" та що вся та писанина деяких польських пресових органів має на меті не інформацію, тільки баламучення власних читачів.

Закарлючки.

Праця додає віри у власні сили... тим, на яких працюємо.

Народи як і одиниці повторюють помилки минулого, переконані, що впертість заступає характер.

Доба, яка винайшла вічні пера, перестала писати для вічности.

У малому місті почуваємося великі тому, що воно мале, у великому тому, що воно — велике.

Політичні союзи не сорочки, — не можна їх зміняти, коли вони брудні.

Найчастіше стараємося обезцінити ті становища, які ми самі хотіли б займати.

Покоління захоплене фізичною силою більше, ніж ідеєю справедливости — справедливо заслуговує на те, щоб раніше зазнало свободи, а потім поневолення.

Влада, яка боїться сміху своїх громадян, лякається, що маса охотніше оплескуватиме дотепи звернені проти неї, ніж її поклики звернені до народу.

Щораз більший вплив політичних діячів бачимо в тому, що щораз більше громадян їх наслідує: накликає інших до діла, задовольняючись словом.

„Політика — кричать нам — це не справа почувань, а розуму". Гаразд, але звідки його взяти?

Найсильніша література це та, що тримається слабими талантами.

Критик має найбільший вплив тоді, коли відучує декого писати.

Найбільше безнадійні люди це ті, що вічно живуть надією.

Приємніше вести дурну розмову з інтелігентними людьми, ніж інтелігентну з дурними.

Нашими приятелями стають частіше ті, що нас цінять, ніж ті, яких ми цінимо.

Чим більше старіємося, тим краще вчимося користати з насолод буденщини, що з них щораз менше можемо користати.

Ми повірили б із приємністю, що живемо у виняткових часах, якби ми не чули цього разу-раз з уст людей, які позбавляють нас цієї приємности.

Вибачайте своїм ворогам помилки, які шкодять більше їм самим, ніж вам.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

КАПЕЛЮХИ
СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ
мужеські від 6.50 до 34.—
жіночі і мужеські
поручає Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Лист лещетаря.

6. І. 1939. року.

Мої найдорожчі родичі!

Вже п'ятий день я в горах і ніяк не можу повірити, що є ще щось кращого у світі, ніж гори покриті снігом, як дерева покриті снігом, немов опанцирені лицарі, як сильне і тепле гірське сонце, як той пах, це гірське повітря — як усе це відсвіжує мої втомлені легені.

Почуваюся знаменито. Я певний, що саме цей виїзд у гори дасть мені не тільки багато нових, чарівних вражінь, але теж скріпить моє здоровля, яке востанне недомагало. Ах, як тут гарно, як чарівно, який я щасливий, що тут найшовся. А все це завдячую тільки Вам, мої дорогі батьки. Тільки Вашій любові і передбачливости.

Ах, як я Вас знаю. Тепер Ви напевне всміхаєтеся і приговорюєте до себе та впевняєте себе, що це був Ваш батьківський обовязок. Що я такий утомлений працею на політехніці і всякими іспитами, що „булоб гріхом не зробити хлопцеві такої малої приємности". — Та я знаю, що значить для нашого малого хатнього буджету ця „така мала приємність", цей мій двотижневий побут у горах.

Ви з такою дбайливістю влаштовували цей виїзд, що я ніколи Вам цього не забуду. Щойно тепер розумію, що значить скарбонка М. К. О. у Вашій кімнаті. Тепер щойно я зрозумів, чому Тато ховав усе передімною так дуже таємниче книжечку М. К. О. А коли я легкодушно вияснював вам, що нас не стати на ощалжування, що кожний гріш нам дуже потрібний, Ви на те тільки всміхалися добряче. Розумію тепер. Мій Боже, та-ж Ви цілий рік складали в М. К. О. свої гроші на цю мою „таку малу приємність". І як це все Ви обміркували... На св. Миколи я дістав гарний светер, вітрівку і штани, на Ялинку лещата і кийки, а на Новий Рік книжечку М. К. О. до моєї власної диспозиції.

Мої любі, який я Вам вдячний! Переконаєтеся, що коли вернуся здоров і цілий так ще більш солідно візьмуся до праці, щоб у тім році зложити останні іспити, на другий рік дістати посаду та вже вліті вислати Вас у гори. Буду такий передбачливий і запопадливий як Ви. Для Вас буду працювати і для Вас навчуся ощадности. Бо бачу, що ощадністю кермує не тільки жадоба забезпечити собі майбутнє та відложити гроші на „чорну годину", але й любов та журба про найближчих і найлюбіших. А Виж є моїми єдиними найближчими і найлюбішими.

Цілую і здоровлю Вас, мої Любі Родичі
Ваш Юрко.

Оригінальні англійські матеріяли, на пальта й убрання, мужеські й жіночі матеріяли з найліпших бельських фабрик поручає по дуже низьких цінах
М. Дірр і С-ка Львів, пл. Ґолуховських 11. тел. 267-35.

Три категорії громадян у Польщі?

НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ОЗН-У ПРО ГРОМАДЯНСТВО.

У штабі ОЗН-у — пише варшавський „Час" з 5. ц. м. (ч. 5) — розглядають новий проєкт закону про громадянство. Новий законопроєкт передбачує три групи громадян. До першої категорії громадян належали б виключно поляки, до другої — громадяни німецького і словянського походження, до третьої категорії — жиди.

Поляки користали б з повноти громадянських прав. У другій категорії з повноти громадянських прав користали б лише ті громадяни, які заявились би без застережень за співпрацю з польською державою. Тому між меншинами в Польщі перевели б плебісцит у формі „за" чи „проти" співпраці з державою. Третя група громадян, жиди не мала б ніяких громадянських прав. О. З. Н. вважає, що побут жидів у Польщі є лише тимчасовий і тому жиди не можуть користати з прав, що прислуговують автохтонному населенню.

У деяких колах — кінчить „Час" — цього роду проєкти викликують деякі сумніви, щодо їх згідности з конституцією

Про що говорять Пані.....

...що лише шовковий пудер косметольога д-ра Тушицького містить у собі „Маттін", витяг з екзотичних квітів, що стисло достосований до фізіольогічних функцій шкіри, надає навіть знищеній цері свіжий привабливий вигляд. Вже по одноразовім ужиттю вдоволяємося ріжнищею вигляду цери. — Дістанете у всіх першорядних перфумеріях і дрогеріях. 30 2754

Поїздка мін. Бека до Берхтесґаден.

Вістку „Німецького Інформаційного Бюра" про стрічу мін. Бека з канцлером Гітлером, що має бути цими днями, варшавські офіційні кола здементували. Ще в четверговій ранішній пресі появилися комунікати Польської Телеграфічної Аґенції, що мін. Бек до Берхтесґаден не поїде. Тимчасом полудньова преса принесла телеґрами, що польський амбасадор у Берліні Ліпський ще в середу вечором приїхав до Мінхену, куди в четвер перед полуднем приїхав поворітьма з Рівієри мін. Бек. Мін. Бека стрінув у Мінхені міністр закордонних справ Німеччини фон Рібентроп. Пополудні мін. Бек у товаристві мін. фон Рібентропа й амбасадора Ліпського виїхали автом до Берхтесґаден.

Що має бути предметом розмови польського міністра закордонних справ з провідником Німеччини — невідомо. Німецькі політичні кола твердять, що там буде між іншим мова і про українську справу.

Поїздка мін. Бека до Берхтесґаден викликала зрозумілу сензацію в політичних колах. Німецька преса згадує, що на половину січня був сподіваний приїзд Літвінова до Варшави.

Печінка це фільтр крови.

Здатність крови через злу працю печінки може спричинити багато ріжних недуг, болі артретичні, ломоту кісток, хвилювання, безсонність, болі голови, здуття, відбивання, болі печінки, несмак в устах, брак апетиту, сверблінє шкіри, нахил до запору, плями і висипи на шкірі, нахил до товстіння, млоїння, обложений язик. Недуги цієї переміни матерії впливають організм і прискорюють старість. Раціональне, згідно з природою лікування — це управильнення праці печінки і нирок. Двадцятилітній досвід показав, що в недугах, яких основою є зла переміна матерії, латинний запір, жовчові камінці, жовтяниця, артретизм — найкращим засобом лікування є „ХОЛЕКІНАЗА" Г. Новосівського. Дарові брошури висилає фізіольогічно-хемічна лябораторія „Холекіназа" Г. Новосівського, Варшава, Нови Свят 5, теж антики та алтичні складн.

заборонив українцям віче-протест проти виголодження населення на „Совітській Україні" а також молебен за жертви голоду.

Перша інтервенція мала успіх. Не було молебня, не було віча - протесту! А нас окричали „німецькими запроданцями, ірриденти-стами!"

Друга інтервенція була рік чи два роки пізніше: той сам „громадянин" Літвінов звернувся з пропозицією до румунської влади **ни**щити національно й **фізично** українців. Чи румунська влада дала на себе вплинути, не знаємо. Але знаємо, що є кому за нами вступитися. Румунська влада почула аж значно пізніше наслідки цих інтервенцій: при виборах у році 1937-ім 50 процент українців голосували на кандидатів „народнього фронту", що по вічах під проводом румунської демократії отверто кричали: „Хай живе Совітська Росія, хай живе Сталін!" Вони проповідували навіть румунсько-українське братерство у більш-менш такий спосіб: „Наш прапор є жовто-блакитній і румуни мають на своїм прапорі жовто-блакитний колір, ну, а **червонний** колір румунського стягу, це колір, що нас усіх еднає!" (сік!)

Мудрий поляк по шкоді, каже приповідка, а в нас до тої мудрости ще не дійшли: Що кожний гнет українства, це вода на млин комуністів, це робота на більшу хвалу Москви.

ЛІК НА РАНИ: ВИСОКИЙ КОМІСАР ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Новий режім у Румунії пішов крок уперед і дав на рани національних меншин певний лік: Високого Комісаря! Одна тільки хиба, що той комісар, хоч і високий, не зробив ще **ані кроку** до вирішення меншинових справ, не в останній мірі й української меншини.

Була у Високого Комісаря й українська делеґація. Була в нижчих, чому не піти й до високого! І меморандум дала, добре зложене та умотивоване меморандум. Високий Комісар признав, що нам кривда діється, але казав мати терпець. І наша делеґація мала і має терпець. Дві години делеґація, хоч уже і у віці, стояла у Високого, бо не просив сідати. Одне лекше, що і сам комісар стояв. Обіцяв розглянути меморандум і навіть провірити на місці. Але справа йде пиняво. Високий Комісар скрізь натрапляє на перепони, де тільки не повернеться в українській справі. Скрізь але записані!

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІША МЕНШИНА!

Пан Високий Комісар має рацію. І нам траплялося це нераз за нашого начальства. Зайдеш, чи в міністерство, чи в який уряд, скрізь вам тикають: „Панове, що у вас там діється? Таж по селах іде отверта ірреденти-стична пропаганда"!

І нераз ми жадали доказів. Витягали нам мапки й ми читали звіти, мало не з кожного села. І нераз доводилося сміятися з усіх тих доказів і плакати:

Співає хто українську пісню — **ірридентист!**
Читає українську книжку — **ірридентист!**
Має бюст Шевченка в хаті — **ірридентист!**
Має Візд Б. Хмельницького — **ірридентист!**

Грають артисти-аматори в національних строях на сцені — **це українське військо козаки!** Зелено - жовтий (навіть не блакитно - жовтий) поясок, або стрічка — **ірридентист,** церковний хор, футбольні дружини — **все це ірридентисти.** А крім того скільки видумок і наклепів, так і з нигола можна чорта зробити. Може хто з шановних читачів і сміється, та всім тим, що на них доноси робляться не до сміху!

І нераз чоловік себе питає: „Новже не найдеться в Румунії державний муж, може ним бути і Високий Комісар, щоб прочитав усі ті нісенітниці про ірридентизм та сказав скласти їх на костир, щоб колись з такої **„ірриденти"** коні не сміялись!

Та ж кожний тямущий чоловік розуміє, що серед даних обставин вся та „ірридента" та всяка інша політична політичний нонсенс, доки вона звернена проти Совітської Росії.

Українська меншина „нельояльна". Чим же вона має проявити свою льояльність? Я від кількох років не знаю ніякої чолобитні, щоб у її перших рядах не було української делеґації від усіх українських товариств; від „найстар-

ЕЛЄКТРИЧНО-ІНСТАЛЯЦІЙНЕ КОНЦ. ЗАВЕДЕННЯ

Івана Головенка

Станиславів, Собіського 24 (в подвірі Нар. Торговлі) інсталює: Елєктричне освітлення, мотори, динамомашини, дзвінки, громозводи, телєфони. Веде: Слюсарсько-механічний варстат для поправок; спаює автоґеном: кован'е й литє залізо, металь і т. п. На провінцію висилає фахових монтерів.

Д-р Михайло Дубовий

ординує у шкірних і венеричних недугах та лікарській косметиці

У ЛЬВОВІ — ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 4.

Сепараткові ждальні).

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ.

До віршової будови наших коляд.

Багата віршова література XVII—XVIII. ст. не діждалася в нас такого оцінку, на який вона заслуговувала б. У широких колах нашої інтеліґенції вона майже незнана. Давній погляд, що, мовляв, вона не виявляє нічого цікавого, оригінального — треба б було давно вже скласти до архіву. Є це така література, що вже хоч би з історичного погляду варто з нею зазнайомитися.

Де ж причина, що до цієї літератури так у нас ставляться, що її не знають?

Може в тому, що автори вірш, здебільша, анонімні, що збірники цих творів повидруковувані в наукових виданнях, якими в нас ніхто ніколи не цікавився, а може в тім, що такий погляд вщіплювала в нас школа, шкільні підручники, де ця ділянка нашої середньоукраїнської літератури була трактована колись по-мачошиному; новий підручник Возняка („Старе українське письменство"), що дає гарні зразки віршової діяльности наших анонімних авторів XVII—XVIII. в., авторів, повигрібуваних із різних рукописних музейних збірників — маю враження — справи не поправив. Середньоукраїнську віршу в нас і далі вважають за щось менше вартне, за щось, що не заслуговує на якусь уважливість, і на неї не звертають уваги, нею зовсім не цікавляться. Не цікавляться її змістом, а вже про форму ніхто й не згинкнеться. А тимчасом саме формою може прикувати сьогочасного читача середньоукраїнська вірша, може вразити своєю різноманітністю й великою нераз мистецькістю у будові строф. Не треба ж забувати, що автори вірш були люди, які пройшли теоретичну школу поетики, знали добре латинську та грецьку метрику й польську версифікацію, і все вивчене прикладами до своїх творів. І коли за макаронічною мовою вірш пропадає нераз їх зміст, і це може відстрашити читача — то цього ніяк не можна сказати про форму, для якої їх автори використовували ввесь свій хист і все своє знання віршунського ремесла.

Те, що ми сказали про віршу взагалі, торкається й коляд — вірш, ізвязаних із Христовим Різдвом. Власне тому, що коляди звязані з роковим святом Різдва, вони досить рано попереходили в народ, і багато з них стало народніми піснями. Укладачів коляд було багато, і колись коляд було багато. Вказують на це різні співанники, що зберегли їх від загину. Переглядаючи ті збірники, що їх понадруковували дослідники нашої вірші (напр., Возняк), ми мусимо ствердити, що багато коляд так і позалишалося у збірниках, і вони не ввійшли ні в „Богогласник" (з кінця XVIII. ст.), ні не попереходили в народ. Ще більше. Навіть деякі з них, що їх умістили видавці „Богогласника" в 1790 р., і що їх потім передрукували в пізніших виданнях „Богогласника", принялися в народі, дарма що поміщені в цих виданнях ноти влегчували їх поширення. Хто тепер співає в нас такі коляди, як: „Вси язици купно лици", „Ликующе возиграймо днесь", „Слава буди во вишних Богу", „Страни всего світа сшите", „О, предвічний Боже, хто ізречи може", „Возсіявий над сонце во вертепі", „Рци нам, о Маріє"? Таксамо дуже рідко почуєте тепер такі коляди, як „Цвіт мисленний", „Стань Давиде, з гуслами", — а обидві коляди й досі фігурують по т. зв. „кантичках", і всі ці згадані коляди з нотами позатягали видавці „Богогласника" з 1790. р.

Чим це пояснити?

Міркуємо, що найважніша причина цьому — штудерність форми цих колядок. форми, дуже вже далекої від народніх ритмів, і далі — звязаної з нею мельодії. Не треба ж зачувати, що укладачі слів до коляд були водночас і укладачами музики до них, були композиторами, що достроювали до форми музику. Коли музика була для народнього вуха складна, тяжкувата, штудерна, то й коляда приймалася туго, а далі — попадала в забуття.

*

Цікаво, що видавці „Богогласника" з 1790. року, друкуючи на самому початку збірника „Пісні на Рождество Ісус Христово", поділили їх на дві частини. В першій помістили такі, що, на їх погляд, придатні були для вищих шарів громадянства (14 коляд), у другій — „іныя пісні вмісто небогоугодних обичних коляд простшим півцем (простішим співакам) служащия". Що ці „небогоугодні обичні коляди" це були — колядки, це — ясно; їх повинни були виперти з ужитку штучні коляди, складені простішими більш народніми ритмами. І дійсно, з поміщених у цій другій частині „Пісень" принялося з 9 — 6 коляд, їх і досі співають: „Дивная новина", „Предвічний, родився под літи", „Дар нині пребогатий", „Новая радость світу ся зявила", „Нова радость стала", „Нині, Адаме, возвеселися". А з 14 „благороднішних" коляд першої частини „Богогласника" зберегла народня память скрізь тільки 4: „Не плач, Рахиле", „Небо і земля", „Вселенная веселися", „Христос родився", 2: „Бог натуру", „Вилі Бог" співають, бодай на західніх етнографічних землях, не так часто, а всі инші зовсім уже забуті... Додати ще треба, що до „Богогласника" з 1790. р. (та й пізніших) не ввійшло ще більше коляд, „простшим півцем служащих", коляд, теж давніх. Не кажемо вже про загально відому, чудову коляду „Бог предвічний", перлу поміж нашими колядами, але не ввійшли

ших" до наймолодших. Мені здається, що ніодна держава на світі не має льояльнішої і більш невибагливої меншини, як українська в Румунії.

РУМУНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ТРАГЕДІЯ!

Не можна найти відповіднішого виразу для боротьби, що її держава мусіла звести з „Залізною Гвардією". Державна рація вимагала припинити цей рух, хоч упали й жертви, може і не з найгірших! З огляду на заграничне становище мусіла державна влада поступити безпардонно.

Українська меншина стояла оподалік цієї боротьби розумію чи державні розпорядки.

Спроба вмішати українців у змови і атентати „Залізної Гвардії" не вдалася. Молодики з українськими іменами, це сини саме тих українських перекиньчиків, що давно здеклярували себе румунами! Деякі вже й імена позмінювали!

ФРОНТ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

У Румунії повстала єдина румунська політична партія: **Фронт Національного Відродження.** Наперед вступають сюди всі знатніші політичні мужі, хіба крім таких старих партійних провідників, як Братіяни, Манів Мігалаке, тощо. Питання, як поставило себе це нове політичне тіло до національних меншин?

Міністр Кялінеску запевнив уже німецьку меншість, що членів національних меншин не будуть силувати вступати до НФВ.

І ми українці, думаємо, що нова політична організація, що хоче відродження Румунії не вступить у сліди збанкротованих старих партій і приступить негайно до вирішення національних меншин, у тім числі й української меншини. Всякі загаювання і продовжування дотепершньої політики, це робота на млин комуністичної Росії, що через своїх агентів знов починає закидати свої сіти між українським народом у Румунії.

* * *

Знаю одного журналіста - ветерана, що як деякі влазливі читачі припруть його до стіни, чому він того й того не написав, збуває їх у той спосіб: „Читайте між рядками".

РАГЛАНИ, УБРАННЯ, ФУТРА з найліпших бельських матеріялів першорядно виконані поручає
Новшехни Склад Одзєжи ЛЬВІВ Пасаж Миколяша

ВОВНИ
ШОВКИ
ПОЛОТНА
КОВДРИ
КОЦИ
поручає українська бляватня
„МАНУФАКТУРА
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬКА ч. 3.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

Чотири розмови.

ІНТЕРВЮ З ПАНОМ МІНІСТРОМ ЮЛІЄМ РЕВЛЄМ.

В театрі на виставі оперети Миколи Чирського „Місяць і зоря" зайшов я до льожі пана міністра Юліяна Ревая.

— Юльку, мені від тебе належиться золотий ордер.

— За що?

— Знаємося вже давно, а я, українець, ще ні разу не був у тебе на авдієнції і ще ні разу не просив у тебе ніякої протекції. Чи це не видається тобі дивним?

— Коли ще хоч рік витримаєш, щоб не приходити на ніяку авдієнцію і нічого не просити — дістанеш золоту медалю.

— На жаль, не витримаю. Дивись, ось лист з редакції „Діла", просять, щоб я між іншими і з тобою списав інтервю. Знаєш, наші українські редактори нападають перед кожними святами, щоб їм написати коротко, недовго, виразно, красно, ясно, цікаво і — що найважніше — за дурно. За це все обіцюють — вдячність. Частиною тієї вдячности я й тебе прикрашу.

— Дякую за цей великий, почесний дар.

— Дозволь, що таки тут у театрі зачну інтервю. Знаю, що в тебе дуже мало часу. І в мене його дуже мало.

— Я змучений нині, цілий день в уряді, а тепер до театру спізнився. Що хочеш знати?

— Не хочу тобі ставити питань про політику, про будову шляхів, про економічні відносини і так далі і так далі, бо про ці всі питання тебе вже випитали всі редактори. Я хотів би з тобою поговорити про такі речі, про які тебе ще ніхто не питався.

— Це буде добре.

В цій хвилині піднесли куртину, розмову ми перервали, я тільки запитався:

— Завтра зайшов би я до тебе, тільки, щоб той Цербер — твій секретар — мене скоро пустив до тебе, бо вір мені, що в мене нема часу.

— Прийди в сьомій вечором до бюра, нікого там вже не буде, поговоримо собі.

— На другий день явився я перед шостою, чекав до девятої — були важні наради в справі достави кукурудзи. Не дочекався. На третій день рано чекав перед восьмою перед хатою пана міністра. Вкінці спитав я поліцая, чи пан міністр уже вийшов до бюра і довідався, що він перед восьмою виїхав автом. Я побіг до його бюра і довідався, що він виїхав до Севлюша. Вечором знову не застав, а що ви, панове з редакції, хочете мати інтервю на Різдво, а не на Великдень, пересилаю те, що маю.

Цей міністр вічно в праці і велика штука його зловити на приватну розмову.

У ПАНА ПРЕМІЄРА О. Д-РА АВГУСТИНА ВОЛОШИНА.

Як я зайшов до пана премієра о. д-ра Волошина, не пишу, це було описане вже в кількох розмовах. Пан премієр сидів при своїм

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає своїм постійним Вп. Гостям
Ресторан
БІЗАНЦ І ПІКАВС
Львів, Ринок 17.

Лікар ляринголог
Ілярій Федейко
орд. від 10—12 і 3—5 попол.
ЛЬВІВ, УЛ. ЗЄМЯЛКОВСЬКОГО Ч. 2
120 (бічна площі Юра), тел. 297-62. 1-3

туди такі, як ось „Согласно співайте", або „Возвеселімся всі купно нині" — загально відомі й улюблені поміж нашим народом. Вони теж книжного походження, теж вийшли з тих самих кол, що й ті коляди, що найшли своє місце в „Богогласнику", подибуються по різних збірниках наших старовинних пісень та рукописних „кантичках". А те, що нарід перебрав із „благородних" саме ті, що їх названо, має свою причину теж у їх складі, в їх легкій віршевій формі для народнього вуха доступній.

І тут саме приходимо до віршової будови тих коляд, що стали вже тепер народнім добром.

Передусім треба згори зазначити, що наш нарід розуміє коляду як пісню веселу, пісню радощів, пісню, звязану нераз із виставами вертепу, „геролів" і т. д., що її неодмінною складовою частиною повинен бути навіть і танець. Тимто скочність і є прикметна для ритму деяких коляд. Зазначується вона трьома складами, які часто появляються чи в цілій коляді („Согласно співайте"), чи в поодиноких частинах її, звичайно на кінці строфи (строфова будова коляд —характеристична), чи на кінці вірша (пор. „Предвічний родився", „Возвеселімся", „Христос родився" і т. д.). Така скочність відчувається в ритмах рефренів поодиноких коляд (пор. рефрен до коляди „Небо і земля", або до коляди „Бог ся раждає"), або й у повторюванні останніх складів якогось слова („Тайна многа невидима, ма-ма-ма", в колядці „Бог натуру") або просто наслідування голосу струментів, потрібних до співу колядок (пор. ра—ра—ра, тра—тра—тра, га—га—га, і т. д., в тій самій коляді) і для — танцю! Тимто, я міркую, що в нас не в дусі розуміння коляди протягають, співаючи, коляду „Вселенная, веселися", коляду, зложену восьми-складовим, козачковим, скочним ритмом! Від нашого співу цієї коляди можна набратися мелянхолійного смутку, а про ніяку веселість, до якої колядка кличе вселенну, бо „од Діви родився Бог", не може бути й мови.

*

В нас загально поширена думка, що середньоукраїнська вірша має складовий характер у будові вірша, себто, що це вірші силябічні, складені за польськими зразками. Воно правда, загалом беручи. Але ж бо й наша народня поезія теж збудована на числі складів, хоч має прикметні для неї пересічки (цезури) та постійний наголос, звязаний із пересічкою та кінцем вірша. Через те не можна цього погляду узагальнювати, не можна прикладати його до всіх вірш, і зокрема до коляд. Правда, двовіршова строфа таких коляд, як: „Новая радость", або „Бог ся раждає" (без рефрену), чи „Небо і земля" (без рефрену), виявляє виразно польський вплив — одинацятискладовий вірш із пересічкою після пятого складу, себто (5) + (6) — але ж строфи инших коляд, які принялися в народі і стали дуже популярні, виразно зраджують у будові вірша народні ритми. Зовсім не важко дослухатись колядкового ритму в цілій коляді „Возвеселімся всі купно нині", при чому останній рядок строфи доповнений трьома самостійними складами (пор. Всі утішайтесь — на землі). Цікаво, що на зразок будови колядки, де часто друга частина колядкового ритму (5+5) повторяється у першій половині наступного рядка — у цій коляді нову строфу починають останні слова попередньої строфи, пор.

Возвеселімся всі купно нині:
Христос родився в нищій яслині.
Посліднім віком став чоловіком,
Всі утішайтесь — на землі.
Всі утішайтесь на землі гойно,
Хвалу воздайте Єму приспішну.

Пожаданому, з неба даному,
Который світ весь — одкупив.
Который світ весь спасе од ада
і т. д.

Такі доповнення трьома складами (скочними!) бачимо і в інших колядах (це щось наче рефрен у колядках, пор. „Ой, дай Боже!"), де відчувається колядковий ритм. Візьмім хочби дуже популярну коляду (не треба думати, що вона конче складена за польським зразком; навпаки, наголоси в польській коляді „Północ już była" вказує на український вплив!), як: „Христос родився," де в другому, четвертому, шостому й останньому рядку бачимо такі доповнення колядкового ритму:

Христос родився, Бог воплотився
Во вифлеємській — яслині;
В стайні убогій, нищеті многій —
Велія радость — всім нині
— — — — — — — —
Богу і Творцу — своєму...
— — — — — — — —
— — — — — — — —
І от работи — вражія.

Правда, можна б ці три склади, йдучи за теорією акад. С. Смаль Стоцького, взяти таки за колядковий здовженний щодо часу ритм, але ж цьому противиться пятий, сьомий і восьмий рядок, де виступають скочні тригалові ритми:

Ангели [illegible] честь Єму оддають
— — — — — —
Ликуй, [illegible]ече, а рождества того,
Христос [illegible]од ада спасе душ много.

Правда, в инших колядах можна, йдучи за змістом приняти таки зловження щодо часу колядкового рядка, скороченого з пятьох на три склади (7. і 10 рядок). Візьмім, н. пр., відому теж коляду: „Нині, Адаме", що її строфа збудо-

ВСІМ НАШИМ ВИСОКОДОСТОЙНИМ ВІДБОРЦЯМ БАЖАЄМО З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ.

Фабрика пасти „Елеґант"

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА У ЛЬВОВІ КОРДЕЦЬКОГО 51.

бюрку й ласкаво усміхнувся, витаючись зі мною. Я показав лист від редакції „Діла" і згадав, у якій справі приходжу. Пан премієр знову усміхнувся.

— Що бажаєте знати?

— Не хочу чути ні про політику, ні про торговлю, ні про ніяку іншу державну справу. Про ці всі справи пишуть у кожному інтервю з вами, пане премієре. Я поставив би вам перше питання: Як ваше здоровля? Подивляю вашу енергію і велику охоту до праці.

— Із охотою до праці — то воно так стоїть. Знаєте, як Достоєвський описує, яким способом карали арештантів на Сибірі — казали їм носити пісок з місця на місце, опісля ж знову назад. Така безцільна праця мучила й висна жувала увязнених. Моя нинішня праця така, про яку я в молодих літах і не снив ніколи. Знаєте мене, що я ціле життя працював на полі шкільництва, а це тому, бо я завжди вірив, що український нарід такий самий, як і інші европейські народи, високо культурний, інтеліґентний, спосібний і тільки ярмо йому наложене робить його апатичним, тільки чужі кайдани звязали його й не дають йому можливостей розвинути всю свою енергію, всі свої спосібности. Тепер — як Куліш каже — Господь Всевишній розвязав нам руки і ми творимо самі своє життя. І саме ця свідомість дає мені, нам усім запал, охоту і силу переносити всі труди й невигоди.

— І ви, пане премієре, як молодий юнак стоїте при праці.

— Німець каже: Міт дем Амт коммт Ферштанд, а я додав би: коммт Крафт, Бегайстерунґ унд Ферштанд.

Дозвольте, пане премієре, щоб я поставив вам ще одно питання. Як то було з вашим вином, як то ви його перевозили?

— Про яке це вино ви мене питаєте?

— У своєму селі, як тут називають „бірточку", мали ви красну винницю, біля токайських гір, біля Шаторальуйгелі. Вино з тієї винниці було красне! Неодин гість у вашому домі в Селешці любувався смаком того вина.

— І ви лазили по моїх пивницях у Селешці! — говорив пан премієр, усміхаючись.

— Лазив, тому й питаю тепер, як ви, пане премієре, перевезли це вино до Хусту? Чув я іменно, що мали ви якісь непорозуміння при тому. Кілька гектолітрів вам пропало в часі дороги...

Пан премієр махнув тільки рукою.

І про це хочете писати?

— Зближаються свята, чому не має неодному землякові потекти слинка ротом? Ви вивезли це вино найперше з Селешки до Ужгороду? При тому...

Пан премієр сміявся і сміючися додав:

— При тому одна бочка — казали — скотилася з авта, розбилася і пропала...

— А в ній було?

— Щось три гекто. Це все доїхало до Ужгороду, бо ми були певні, що Ужгород лишиться наш. В Ужгороді був я занятий державними ділами і про вино не дбав, в останній хвилині, як уже маляри входили до Ужгороду, три вантажні авта вивезли це вино до Невицького, а з Невицького пізніше до Хусту. При тому одна бочка токайського знов мабуть скотилася з авта і пропала... Знову три гекто: Але це все пусте. Щоб наші державні діла йшли добре! Щоб були ми здорові, багацько і добре працювали!

Я роепрощався й відходив. Пан премієр додав:

Напишіть, що всім землякам на всіх українських землях бажаю того, що є найвищим туземним добром кожного народу і тимсамим і нашого українського.

ІНТЕРВЮ З НАЧАЛЬНИКОМ МІНІСТЕРСТВА ШКІЛЬНИЦТВА ПАНОМ ШТЕФАНОМ.

Я зайшов до свого шефа, начальника Міністерства Шкільництва, пана Штефана і просив інтервю для „Діла".

— В мене вже був кореспондент одного українського часопису, я подав йому подрібні дати про наше шкільництво. Цю саму статистику переняв і один німецький кореспондент. Що тепер вам подати?

СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ

В. ТОМОЧКО

ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 58а.

виробляє спальні, їдальні, мужеські кімнати вже від 650.— зол. — дає теж на векслеві сплати.

— Коли ви, пане начальнику, вже подали подрібну статистику, то я її не беру. Обмежуся до загального образу нашого шкільництва. Що скажете, пане начальнику, про наше народне шкільництво?

— Наше народне шкільництво розвивається правильно, воно потерпіло ще найменше потрясень внаслідок евакуації. Про це шкільництво хіба те можна замітити, що воно за давнього режіму називалося „карпаторусске", в ньому штучно підтримували „русского" духа, однак тепер, коли ці підтримувачі щезли, щезло й це „карпаторусске" шкільництво, а існує чиста українська школа, українська мова, з українським правописом.

Це знаєте самі. З ґімназіями в першій хвилині по евакуації стояла справа ґірше. Всі ґімназії, крім Хусту, евакуовані, для них треба було шукати нових приміщень, треба теж було їх доповнити новими силами на місце тих, які залишилися в Мадярщині. Це саме відноситься й до учительських семінарій та до торговельної академії, яка була в Мукачеві. Ці всі школи нині вже приміщені, записи переведені, наука йде правильно. Ґімназія з Ужгороду тепер у Пе речині, з Мукачева частина у Сваляві, частина в Рахові, ґімназія оо. Василіян, яка була в Ужгороді, тепер у Великому Бичкові, ґімназія з Берегова тепер у Білках. Обидві семінарії з Уж-

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

всім своїм Високодостойним Гостям шле щирий привіт

ПЕРШОРЯДНИЙ РЕСТОРАН

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ.

Проф. Д-р АДАМ ҐРУЦА

ординує тепер

Ліндого 1 (ріг Сенкевича).

вана комбінованим колядковим і козачковим ритмом (5. й 6. та 7. й 8. рядок):

Нині, Адаме, возвеселися,
Єво, премати, од слез отрини.
Ото Бго, же-сте чекали,
із тесноотію ожидали —
Нині в Панни предзібранна
В Вифлеємі малом домі
Родися, явися;
Єму царі несут дари:
Злато щиро, ливан, миро
Од восток — рекл пророк.

Та чи сяк, чи так, одне ясне — безперечний вплив колядок у будові вірша тих „небогоугодних обичних коляд", і виявляється цей вплив колядковим віршем. Комбінація з іншим народнім ритмом дуже доречі, вона цілій строфі надає мистецькости. Бувають комбінації колядкового ритму ще й із іншим народнім. Ось, н. пр., у коляді „Не плач, Рахиле", де строфа складається з 12 рядків, перші чотири рядки, строфи мають колядковий вірш, пор.

Не плач, Рахиле, зри чада цілі:
Не умирают, но пребивают,
Красния сини, в новой святини,
Ко Богу Сину суть за причину

— а решта 8 рядків має відомий шестискладовий народній вірш (пор. у Шевченка — „Зацвіла в долині червона калина):

Не вмій за шкоду,
Вади, яко воду,
Кров розливаєму,
Плоть убиваєму —

Тілом бо умрілі,
Душами же цілі,
За живота страту
Прінша заплату.

Ще більшої мистецькости додають усім колядам, зложеним хоч тільки колядковим віршем, хоч комбінованим — парувані рими, а то й т. зв. внутрішні рими (пор. Панни — предізбранни, родися — явися...: Рахиле — цілі, Сину — причину і т. д.), чого в народній поезії з такими ритмами не буває.

Знайомим із народніми піснями, з їх ритмами, зовсім не важко відчути народню будову строф у колядах: „Дивная новина" та „Нова радость стала". Будова ця в цілому (в поодиноких рядках, римами) відповідає відомій народній пісні:

Ой, у полі жито
Конюшки збито:
В чистім полі край дороги
Козаченька збито.

Строфа ця, як відомо, складається в першій частині з двох шестискладових віршів, римованих парованими римами, скомбінованих із коломийковим ритмом (8+6), при чому цей коломийковий вірш римується з обома першими рядками. Для порівнання подаємо перші строфи обох коляд (як вони записані в „Богогласнику" з 1790 р.):

Дивная новина:
Нині Діва Сина
Породила в Вифлеємі
Марія Єдина.

Або:

Нова радость стала,
Яка не бивала:
Над вертепом звізда нова
Світло возсіяла.

Різні комбінації різних народніх ритмів легко схопити в коляді „Предвічний родився під літи", де в першому і другому рядку пятивіршевої строфи бачимо пересічку після третього складу, а далі йде шестискладовий народній ритм, у третьому й четвертому рядку чути врізаний козачковий (семискладовий) вірш, в останньому трискладове закінчення, пор.

Предвічний // родився под літи,
Хотящє // землю просвітити,
Да нас од тми возведет
І во світу приведет
Заблудших.

Те саме торкається коляди „Рци нам, о, Маріє", що поміщена у другій частині „Богогласника" з 1790. р., а що тепер уже загинула:

Рци нам, о, Маріє,
Что есть чудо сіе:
Не раждаеш отроча,
Без хотінія плотскаго
І, родивши, полагаеш
Его в яслах скотскіх.

Перші два рядки — шестискладовий народній ритм; останні — звичайна коломийка, де в третьому рядку (як це буває в таких народніх ритмах) врізаний один склад.

Неважко відчути народні комбіновані ритми в коляді:

Дар нині пребогатий
Со небес прийде —
Яко капля каплющая
На землю спаде — — —

в коляді, яка теж до нас дійшла, і яка теж зарахована до „простішим півцем служажих".

*

Із усього цього, міркуємо, виходить ясно, чому з такого великого числа коляд, яке виказують нам різні збірники побожних пісень, між ними і різдвяних, нарід перебрав саме ті, що своїм складом підходили до народнього віршового вуха. Інших пісень ми не торкаємось. Зазначимо тільки, що їх „Богогласник" має дуже багато. Але ж дуже мало з них засвоїв собі нарід, бо уклад їх був надто штучний. Ми самі є свідками того, як багато нових побожних, церковних пісень, навіть коляд, встигло вже поробитись народніми, бо укладені вони під народні ритми.

Краще застоя через ощадність!

Комунальна Каса Ощадности міста Станиславова

У СТАНИСЛАВОВІ ВУЛ. П. О. В. 14

Є ДО ВАШИХ ПОСЛУГ.

РІК ОСНУВАННЯ 1876. ВКЛАДКИ ВІД 1 ЗОЛ. НА 4 1 пів проц. РІЧНО. КРЕДИТИ НА ДОГІДНИХ УМОВИНАХ.

Подяка.

Отцям складаємо п. арт. різьбареві ЕВГЕНОВІ ДЗИНДРІ у Львові вул. Гіллера ч. 11 подяку за проект і виконання іконостасу до церкви Чесного Хреста в Раделичах почта Горушко.

Іконостас є в українськім стилі і добре пристосований до деревляної архітектури. Цілість добре зв'язана, а всі орнаменти мають свое символічне значіння, не дорогий. Складаючи щиру подяку поручаємо всім Отцям парохам цього різьбаря, у переконанні, що все громадянство буде з його праці дуже вдоволене.

о. Александер Гевда, парох.

Комітет: Михайло Пікулик, Василь Гаврилів, Петро Данилів.

городу і семінарія з Мукачева тепер злучені у Севлюші. Торговельна академія тепер у Свалаві.

— Як є з учнями? — спитав я.

—І це знаєте самі. Більша частина учнів перейшла разом з нашою владою, частина лишилася на відступленій мадярам території. Щойно коли міністерство шкіл оголосило, що наша влада не буде признавати свідоцтв з мадярських шкіл, родичі зачали переносити дітей з мадярської на нашу територію. Ми не приймаємо усіх.

— Чи не згадали ще про чеські школи ?

— Згадайте про них. Вони були заложені й по наших селах. Як ми тепер перевели статистику, показалося, що до чеських шкіл ходило тільки 22 пр. чеських дітей, а решта — це були жиди; коли ж настала наша влада, чеське шкільництво само від себе перестало існувати.

І ми дістали внаслідок того гарні будинки, в яких можемо примістити тепер наші евакуовані школи. І наше міністерство має красне приміщення в такій покинутій чеській школі.... — докинув я.

— Може б ще згадали про наші плани у прийдешності? — запитав пан начальник.

— Пане начальнику, числімся з тим, що й перед Великоднями Святами звернуться до мене, щоб я знову списував з вами інтерв'ю, отже не вистрілюймо всіх куль відразу, лишімо шю матерію на весну.

В цій хвилині попросив хтось пана начальника в пильній справі до телефону. Я вийшов, за дверми усміхнувся.

— Що є? — спитав секретар пана Штефана.

— Василю мій золотенький, маю готове інтервю. Це вже третє, тому я такий радий.

На святочнім столі

ШИНКА

тільки

з ЦЕНТРОСОЮЗУ

8 власних крамниць у Львові

ІНТЕРВЮ З ПАНЯМИ, ЧЛЕНАМИ ЖІНОЧОГО СОЮЗУ.

Входжу до кавярні, колишньої „Корони", тепер „Січової Гостинниці". При довгому столі засіли пані на нараду. Одна з них побачила мене і здалека кличе:

— Пане професоре, просимо сюди! Може знаєте яку велику піч?

Інші пані зачали сміятись, я здивувався.

— Велику — піч?! Всім торгував я вже в житті, але великими печами ще ій Богу ніколи. Пощо вам великої печі і чому саме від мене її хочете?

— Це тайна.

Але що жінки звичайно не вміють дотримати тайни, я небаром довідався, в чому діло.

— Це ми хочемо уладити святий вечір січовикам! — промовила одна.

— Їх буде знов 200! — каже друга.

— Це в одній залі, а в другій будуть емігранти, старі і нові, тепер евакуовані. Їх буде приблизно 150 — шепне третя.

— При чому ж тут велика піч? — спитав я.

Тоді довідався я вже все. Це кожному гостеві хотять пані дати по одному колачикові; щоб спекти 450 колачиків, треба ж великої печі. Я замітив, що можна дати пекти до пекаря і збутися клопоту.

— Видно відразу, що ви мужчина, який хоче вчити нас, жінок. Думаєте, що ми не були вже у пекаря? Але він хоче за дорого, тому мусимо самі пекти, але не маємо великої печі.

— Отже великої печі я ні не знаю, ні не бачив, ні не чув. Але скажіть мені, ласкаві пані, що ще хочете давати на святу вечеру тим 450 гостям?

Тут довідався я, що наші пані приготовляють ще борщ та голубці. Мені було вправді дивно, в якій це бочці вони наквасять борщу, а ще дивніше, де знайдуть такий великий горнець, щоб зварити хоч 100 літер борщу. Між панями знову вибухнув сердечний сміх.

— Ми виберемо вас почесним головою нашого товариства за ваші мудрі ради й запити!

— А все ж таки мені незрозуміло, як ви це зварите? — питався я.

— А таки зваримо, та не в одному горшку. Ми ще й більшу штуку зуміємо — промовила наймолодша з них, трохи задиркувата. — Ми купили цілий віз головок капусти, кожному учасникові попять голубців, разом 1750 голубців, а що треба ще й резерви, то зробимо повних 2000 голубців.

— А як це зварите? Горішні в горшку подусять долішні.

У відповідь почув я знову веселий сміх і запевнення, що ці голубці будуть наші пані варити в кількох горшках повних три дні. В цій хвилинці майже крикнула одна з пань:

— Вже знаю, що зробити з колачиками! Не треба нам ні великої, ні малої печі. Маємо мати 450 колачиків, розділім їх печення на 25 домів і справа скінчена.

Я списав це все дуже пильно й дуже точно на доказ, що тут працюють не тільки мужчини, але й пані, що в нас вирішуються не тільки важні політичні, економічні, комунікаційні, харчові, господарські проблеми, але й проблеми товариського життя. Списав я це все й тому, щоб на Святий Вечір, коли на всіх українських землях засядуть земляки до святої вечері і згадають емігрантів, старих і молодих, то нехай знають, що ці емігранти не такі нещасливі. Навпаки, вони сидять у теплій хаті в Хусті, при святій вечері, при борщі, при голубцях і при колачиках. Що при тому знайдеться дєсь і вино і весела пісня про волю — це розуміється само собою.

Хуст, 31. XII. 1938.

ВИБАГЛИВІ **БАЛЕВІ СУКНІ** Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер ЛЬВІВ, пл. Марійська 6—7.

Д-Р МАРКІЯН ДЗЕРОВИЧ.

Різдвяні гадки в історичну добу.

Наше покоління живе в незвичайних часах, терпить всякі невигоди, переносить терпіння і навіть переслідування звязані тісно з боротьбою світу за новий суспільний, політичний і навіть етичний лад. І саме тому, що життя пливе серед бурі людських пристрастей, що розгорілися на перехресних дорогах сучасности, коли впали старі зразки проводу людськими збірнотами і повстали нові засоби панування націй та держав, треба дивитися на нашу добу, як на „історичну" в найповнішому розумінні цього слова.

Пригляньмося ближче тим „перехресним дорогам". Передовсім впадає в очі боротьба за лад, який має вивести людство з сучасної нужди. Передвоєнний суспільний лад, сентиментальні зразки гуманітаризму та жертвенности у справах, що належали до примітивних обовязків влади, все те завалилося, а на його місці повстають три нові течії. Перша — це інтернаціональний большевизм, що перекреслив усяку надприродну етику та основує все життя на чисто матеріялістичному розумінні всього, що є у світі. Друга — це націоналістично-автаркічна стихія, що будує новий суспільний лад на абсолюті нації з запереченням вартости одиниці, але не відкидає, як большевизм, духовости людини. Третя — це залишки західніх демократій, що бажають зберегти давні зразки лібералізму, оживленого лиш деякими здобутками, перещепленими із соціялістичних держав, при чому стараються теж оживити кволе та знеділе християнство. Не треба додавати, що брак одного пляну, як розвязати такі життєві і необхідні підстави співжиття людей між собою, захитує матеріяльною рівновагою народів світу, що стає джерелом нелюдських терпінь мілионів невинних людей.

Друга перехресна дорога нашої історичної доби — це народини націоналізму, як особливої системи думання, що примушує не тільки політиків та керманичів держав та націй, але навіть окремих людей поміркувати над наслідками появи цієї стихії. Довоєнні царі та королі „з Божої ласки" зникають поволі в Европі, національно неоднородні держави, що існували після версайського миру, мусять звикати до нового думання, яке є простим наслідком тези, що найсильніша тільки національна державна одиниця. Ясна річ, що само ствердження такої зміни поглядів на націю та державу мусить спричинювати в умах усіх незвичайний заколот, бо треба перестати думати давніми категоріями і пробувати переплисти поміж неодну Скиллю й Харибду, коли хто хоче перевести націоналістичні тези серед старих державних організмів.

Є ще третя перехресна дорога: переміна психіки не тільки поодинокої людини, але цілого сучасного людства у сфері одиничної та

Українбанк „ВІРА"

КООП. З ОБМ. ВІДП. В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. БАНДУРСЬКОГО 7 (напроти Староства).

Жирове к-то в Банку Польському, Тел. 15-79, Чекове к-то ПКО 504.904.

ВЛАСНИК ДВОХ 2-ПОВЕРХОВИХ КАМЯНИЦЬ.

ПРИЙМАЄ ВКЛАДКИ ОЩАДНОСТИ ЗА ОПРОЦЕНТУВАННЯМ ВІД 3—5% ТА ДОГІДНО ІХ ВИПЛАЧУЄ. УДІЛЮЄ НА ДОГІДНИХ УМОВИНАХ ВЕКСЛЕВІ ПОЗИЧКИ НА ЦІЛІ РІЛЬНИЧІ, КУПЕЦЬКІ І ПРОМИСЛОВІ.

збірної моралі На наших очах зударяються без смертні цінности християнської етики, як засадничої підстави життя одиниці та співжиття загалу, з діяметрально протилежним струмом матеріялістичного большевизму, що абсолютно негує право істнування якоїнебудь етики поза найбільш жорстоко зрозумілим, вбивчим матеріялізмом у кожній ділянці одиничного і збірного життя.

Серед таких переломових часів доводиться всьому християнському світові святкувати сьогорічне Христове Різдво. Старим звичаєм, скріпленим потребою незлобивого серця, слід і нам скласти собі взаємно та по християнськи не тільки всім приятелям, але й тим, що з нами ворогують, святочні побажання. Українському народові у цілости та всім поодиноким його членам слід бажати з цілуо серця, щоб вимолили в Бога у Вефлеємську Ніч якнайбільшу тугість душі й тіла, що допоможе перетривати сучасне лихоліття.

Треба бажати, щоб із перехресних доріг суспільної заверюхи українська нація винесла нову, для своєї національної психіки та ментальности найбільш пригожу систему соціяльного ладу, побудовану на основах християнської моралі.

Сповняться наші бажання,

коли підкріпимо їх ощадністю і всі будемо щадити

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

ОЛ. КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

Психічна структура політичного діяча.

(Психольогічний варис).

Час між Різдвом і Новим Роком вяжеться в свідомости і підсвідомости одиниць і збірноти із настроєм вифліємської зірки, із тугою за новими шляхами одиничного і збірного життя, з бажаннями іти з повним довірям чиємсь слідом. У площині громадянського життя виразом цього шукання провідної зірки, е туга за політичним проводом. До традиційної вже в нас у цю пору теми, варт докинути жмінку завваг, з тої науки, що для неї ніщо людське не є чуже, — з ділянки психольогії.

*

Вислід якихнебудь розшуків залежить у першій мірі від того, чи вміємо гаразд розпізнати те, чого шукаємо. У площині чисто людських діл не можна розраховувати на чудесні знаки із міжзоряних просторів, а треба попросту гаразд зясувати собі прикмети того, чого шукаємо, отже в нашому випадку „справжньої політичної людини".

Гуманістична психольогія в особі свого найбільшого представника, Едварда Шпрангера приходить нам з допомогою. Розглядаючи людину, саме із „гуманістичного" погляду, тобто в перспективі культурнотворчих актів і переживань, поміж теоретичними, естетичними, економічними, соціяльними та релігійними актами і переживаннями, окреслює як окрему своєрідну клясу — акти політичні. Своєрідність актів політичних добачує Шпрангер у тому, що вони, без огляду на свій зверхній зміст і свої засоби, по своїй суті спрямовані на владу, на потугу. Для Шпрангера синонімом „політичної людини" е „людина влади", „володар" — дер „Махтменш". Очевидячки не треба „влади" розуміти як рівноважника „насильства" чи „примусу". „Настанова на владу" е охотою і спроможністю накидати найріжноріднішими способами іншим людям напрямні власної волі. Ця здібність виростає із глибоких шарів життевої енергії, самопотвердження власного єства, що бачить у запевненні собі суспільної вищости і почуванні сили, остаточний змисл життя.

Віссю життя політичної людини е саме ці політичні акти. Вони можуть виявлятись у вузькому, родинному колі чи в межах однієї місцевости чи одного товариства, можуть бути об'єктивно дрібні і маловартні для нашої людини політичної, вони, хоча може і рідкі, З браку нагод мають значіння засадниче. Очевидно побіч актів політичних, людина мусить доконувати ще й інші акти, теоретичні, соціяльні, релігійні, тощо. Але якщо вона має справжню політичну структуру, то навіть тоді, коли вона діе в ділянці іншій — теоретично-науковій, релігійній, мистецькій, її діяльність має свої характеристичні риси. Це самозрозуміле, бо саме суть поняття „структури" зводиться до того, що це „розчленована психічна цілість, де кожна функція сповнює ролю важливу для цілости, і тільки у звязку зі своєю цілістю е зрозуміла". Тимто пізнання, мистецтво, чи побожність політичної людини мусить мати, як частина політичної психічної структури своє особливе забарвлення. Для політика всі вартости культури мають вартість передовсім як „поле динаміки" політичної сили.

Правда і неправда не цікавлять діяча самі для себе, а ідеї мають для нього вагу тільки як „ідеї-сили" (Фуе), як спонуки людського діяння, як генератори сили. Інколи в політика сам орган розріжнияння правди і неправди завмирає. Із Ніцшем він починає вірити, що „правда е тією помилкою, що допомагае окресленому родові одиниць в існуванні."

Одного роду пізнання не може собі політик легковажити — пізнання людини. Та це пізнання е односторонне та обмежене: воно обмежується до знайомости тих шрубок і контактів, що ними можна людину вправляти в рух, та кермувати, а справжне духове життя залишається тоді поза обсягом його спостережливости.

Не менш односторонне у людини з політичною структурою — розуміння мистецтва. Декоративний, монументальний його бік для політичної людини найважніший, тому, що може впливати на психіку маси та її формувати. Та часто е в політика деякі уздібнення, що його спорідднюють з мистцем, як нпр. уява. Наполеон як політик був дивною сумішкою мрійника-фантаста та математика. Ще цікавішим прикладом цього типу сполуки е Дізраелі, що від політичних невдач утікав у літературну творчість і навпаки. При ближчому розгляді цього явища, доходимо до переконання, що в цьому нема нічого дивного; мистецтво як і політика перетворює дійсність, а ніяке перетворення не може обійтися без уяви.

Поміж соціяльною і політичною настановою далекі розходження. Суттю суспільної настанови е помагати людям для них самих, політичної — для сподіваного приросту сили.

Релігійні та економічні вартости відіграють у політичній структурі виключно ролю засобів; притяжна сила добра дочасного, як і вічного, його примана і загроза е для політика найчастіше неоціненою рушійною силою — але нічо більше. А проте бувае, що схильний до містики політик, розуміючи відносини поміж Богом і людьми на зразок політичних взаємин, уважае себе знаряддям Божої сили, та виконавцем позасвітової волі надприродних чинників історії.

Ось погляди Шпрангера на цю справу. Можна б, здається, доповнити їх іще у двох точках.

Поперше, видається, що Шпрангер не все має слушність коли вважае, що засаднича настанова політичного акту спрямована на збільшення власної сили супроти інших людей, себто на володіння над ними. Його погляд можна прикласти до політиків цього типу як деякі диктатори, еспанські конкістадори чи середньовічні кондотіери. А все-ж знаємо діячів, які не мають на меті приросту сили політика як одиниці в відношенні до інших одиниць, але само безкорисне творення суспільно-політичних сил, кермування ними, щоб доцільно вихісновувати їх, без огляду на своє особисте становище. Відомо, як часто у політиці зустрічаємо анонімні, „сірі еміненції", що їх зусилля йдуть тільки в такому напрямку, без будьякої охоти до особистої переваги над іншими. Політик, на нашу думку, часто е просто **техніком суспільних сил,** бо так як технік у стислішому значінні цього слова вважае за найважливішу річ орудувати силами, саму гру сил, саме панування над ними у громадянстві, без огляду на своє суспільне становище. Очевидно, що таке розуміння політичної людини, допускае ріжнородні посередні можливости, що в ріжній мірі наближувались би до становища Шпрангера.

У звязку з тим, треба денещо змінити погляд і на справу засадничих для політика уздібнень. Побіч інтуїтивної і практичної знайомости людей як одиниць, політичний діяч повинен таксамо добре вміти розуміти психольогію маси і основи соціольогії. Не трудно зрозуміти, що хист викликувати збірні настрої, що ним визначується наприклад Гітлер, може вязатися з хистом інтуїтивно відгадувати настрої мас у себе і на чужині. Чи саме не в відгадуванні психічних настроїв людности демократичних держав лежить тайна політики Гітлера. Якби воно і не було, суспільні сили мусять бути для духового ока політика чимось наявним. Як грач у білярд бачить поміж усіми можливими предметами тільки карамболеві комбінації, політик мусить бачити поміж усіми суспільними подіями оці „паралельограми сил", що е основою практичної політичної механіки.

*

Поминаючи безліч питань, звязаних із заторкненими справами як нпр. проблему диференціяції політичних структур в часі і просторі — приходимо до практичних висновків, важливих для нашого терену.

Погляд на нашу дійсність переконує, що в нас не мають значіння для добору політичного проводу оті едині психольогічні критерії, що виникають із відповідного розуміння суті політика як типу. Політичні функції в нас довіряють людям в першу чергу за їхні „заслуги" на полі науки, мистецтва, економіки, добродійности, тощо. Можна в нас стати політиком, тому, що людину „знають", байдуже, чи за збірку новель, чи повість, чи як професора чи кооператора, коротко можна в нас бути членом політичного проводу в нагороду за знання, люлиність, працю і головно власну охоту „працювати". Навпаки: за хиби наших політиків уважають такі часто суттєві риси політичної структури, як авторитетність, безоглядність, життеву гнучкість і т. д. Отже виринае домагання, щоб поглибити і поширити політичну культуру маси, змальовуючи їй в історії, у публіцистиці та літературі зразкових типів політичних діячів, як нпр. відомий з біографії Боршака Пилип Орлик. Щойно таким шляхом можна серед нашого загалу поширити свідомість, що необхідно добирати на відповідні політичні становища людей з відповідними психольогічними даними.

14. січня 1939

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в салях Народнього Дому та „Української Бесіди" уладжує традиційно
Т-ВО УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА
І КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ
Початок у год. 9. вечором.

Щоб сповнилися бажання...

Небаком засядемо до Святої Вечері, а там і зустрінемо Новий Рік. У ці великі Свята згадали ми бажати собі посполу всякого добра і щастя та кращої долі. Ох, та краща доля! Яке чарівне слово! Воно в ці Свята буде гомоніти на устах мільонів людей. Бажатимуть собі рідні, знайомі, приятелі. Ці святочні бажання — це новітня форма прадавніх заклинань і замовлювань. Це останки віри в магічність доброго чи злого слова, доброго чи лукавого бажання. Але здумлива людина мусить признати, що хоча й приємні кожному ті слова, то сила їх дуже обмежена, а то й ніяка. Всі-ж бачимо і знаємо, що наша добра доля залежить тільки від кожного з нас, або інакше кажучи: кожний є ковалем свого щастя. Від нашої власної поведінки залежить наша доля. А що на поведінку складаються наші вчинки, то певно признаємо й те, що одним з важних чинників кращої долі е — опівдна поведінка з нашим матеріяльним надбанням, передовсім із грошем. Доконечне: раціональне щадження свого гроша в рідних банках — це одна з підстав успіху і щастя кожного зокрема і всіх загалом. Отже пам'ятаймо в різдвяні і новорічні дні, що коли почнемо щадити свій гріш у рідних банках ми самі і будемо вливати в тому напрямку на інших, тоді — і тільки тоді — сповнитьси тож усім нам ті святочні бажання кращої долі... (ІО.)

Літературна сторінка

Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ.

ЗОРЕСЛАВ.

Талановитий сучасний поет Карпатської України.

Два покоління сучасних письменницьких талантів Карпатської України нерозривно зв'язані з двома прізвищами: В. Гренджі-Донського і Зореслава. Ім'я першого широко відоме поза межами Карпатської України. Його збірки передруковували і в Галичині і на Наддніпрянщині. Зореслав досі менше відомий, хоч він поет не закарпатського характеру, а ширшого.

Ентузіястично прийняли його першу збірку „Зі серцем у руках" (Ужгород, 1933) у Карпатській Україні, дуже прихильно теж у Галичині; це враження виправдала теж друга збірка лірик „Сонце й блакить" (Ужгород 1936). По появі цієї книжки можемо говорити про Зореслава вже не як про надійну молоду силу, а про сформованого поета.

Зореслав (псевдонім Степана-Севастіяна Сабола) виріс на добрій всеукраїнській літературній традиції. Вже це одно є великою новиною у закарпатській літературі, що цілими століттями жила „на відшибі", без своєчасного зв'язку з рештою наших земель.. Тимто і вся сучасна її поезія, не виключаючи Гренджі-Донського, нагадує галицьку поезію XIX. ст. своєю тематикою, оформленням і засобами. Найкращі ще тут наслідування, переспіви і стилізація народніх пісень.

У Зореслава найдемо вже впливи Шевченка, Франка, Олеся навіть Тичини, але перетоплені по своєму. І в нього ще, у першій збірці, багато уваги присвячено стилізації народніх пісень., але крім цього є вже справжні мистецькі прикмети.

Найбільш насичені чуттям є в нього строфи присвячені Україні.

„Сталевими стопами вдаряєм і мірим віддалі:
Не далеко! Зійдуться Карпати, Кавказ і
(Кубань..."

Зореслав однаково легко користується класичною строфою, як терциною, чи шестирядковою строфою. Добрим майстром виявився він теж у своїх сонетах, у цьому найтруднішому літературному жанрі, де не так іде про зовнішнє 14-рядкове, чотирострофове оформлення, як про внутрішню композицію, з якої іноді і сліду нема в сонетах менших поетів.

Та в даний момент вага поезій Зореслава не в їх мистецьких цінностях, а в національному патосі. Вони є одною з цегол будови Карпатської України, і їх вплив на молоде покоління мусить бути великий.

Для ширшого кола читачів буде цікаво познайомитися з життєписом Зореслава, тим більше, що є в ньому одна нотка, що виростає до меж символу: вихований у русофільському лусі, стає поет свідомим українцем.

Зореслав (Севастіян Сабол, ЧСВВ). Уродився 7. XII. 1909. р. в Пряшеві на Закарпатті. Його батько зісловачений українець, урядовець у вязничній службі; мати Марія Іжарикова — словачка. Родинна мова в домі була словацька. Син їх, Степан, ходив до гр.-кат. народньої школи (ще за Мадярщини), потім до горожанської школи в Пряшеві (вже за Чехословаччини), де вчили по російськи з підкарпатською вимовою. В тім часі Степан почав писати вірші російською мовою й дещо з них друкував у 1921—3 рр. в американському журналі „Свѣтъ Дѣтей"*), а також у пряшівській газеті „Русское Слово". В липні 1924. р. вступив він до манастиря Чина св. Василія В. на Чернечій Горі біля Мукачева на Закарпатській Україні. Скінчивши новіціят, поїхав до Галичини, де до трьох років покінчив гуманістичні й реторичні студії (в манастирях Крехів, Лаврів), а два роки студіював фільософію (манастир у Добромилі). В 1931 р. поїхав до Риму, де на папському Григоріянському університеті студіював богословія.

Ще в Пряшеві С. Сабол працював як скарбник, опісля секретар „Самообразовательного кружка ім. Павловича" в гр.-кат. горож. школі. Тут збудились у нім перші національні почування. Ще перебуваючи в Галичині, в крехівськім манастирі вперше у житті довідався про Шевченка і Франка та перечитав деякі їх твори. Тут почав учитись української мови і зробив перші віршувальні спроби. По році переїхав до манастиря в Лаврові, де ліпше зазнайомився з українською літературою головно з творами М. Вовчка, Федьковича, Л. Українки, Б. Лепкого та Олеся. У Лаврові працює Сабол у рукописнім журналі „Перші Проміння", опісля у „Пробійних Струях".

Переїхавши із Лаврова до Добромиля вислає звідти свої вірші на Закарпаття під псевдонімом „Зореслав". В Галичині надрукував кілька віршів у календарі „Місіонаря" 1931 р.

В жовтні 1933 р. Зореслав видав збірку поезій „Зі серцем у руках", Ужгород.

*

Зореслав скінчивши у Римі богословські студії, висвятився і вернувся на Закарпаття, де став редактором василіянських видань. Крім названої збірки, видав другу: „Сонце й блакить". Ужгород 1936 ст. 72. (Видавництво ОО. Василіян).

*) Homstead, Pa. USA.

ДЛЯ КОЖНОЇ РОЗУМНОЇ ДИТИНИ
НАЙМИЛІШИМ ДАРУНОЧКОМ
НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК
є ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
враз з ПУШКОЮ ОЩАДНОСТИ
найбільшого і тому найпевнішого українського
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
ДНІСТЕР
у Львові, вул. Руська 20. тел. 280-50.

Чай „EWIG" упримнює свята

100 найкращих повістей.

Ще перед війною ми мріяли з П. Карманським про перекладну бібліотеку „100 найкращих повістей". До восьми мов, які ми знали, ми гадали дібрати собі ще кілька серед приятелів, а „решту" за галицькою традицією: з німецьких або польських перекладів. Це був час „Укр. Видавн. Спілки", повістевих додатків „Діла" і повістей у „Літ. Наук. Вістнику" — коли появлявся неодин давній архитвір і першорядні новини сучасних повістярів.

За 30 років у цьому напрямку нічого не покращало. Чимало наших земляків повивчало чужі мови, сотні інтелігентів живе постійно на чужині, а читати таки нема що.

Сто томів найкращих повістей — мрія кожного читача! Як їх збирати, добирати і вибирати?

З одного боку — літературна вартість потверджена знавцями і часом, із другого — особистий смак. Між ними повинні бути передовсім „Дон Кіхот", „Робінзон Крузо", „Подорожі Гулівера", Ле Сажа „Кульгавий чорт", Фільдінга „Том Джонс", Вольтера „Кандід", Лоренса Стерна „Сентиментальна подорож", Гольдсміта „Вакфільдський парох", Вальтера Скота „Айвенго", Дікенса „Клюб Піквіка", „Мала Дорита" та „Великі сподівання", Текерея „Ярмарок себелюбства", Джорджа Еліота „Сіляс Мариер" або „Ромоля", Джейн Овстен „Змисли і вражливість", Шарльоти Бронте „Джейн Ер", Стівенсона „Захоплений", Томас Гарді „В далі від скаженої юрби", Мередіта „Егоіст" і „Річард Феверель", Кіплінга „Книга джунглів", Конрада „Перемога" і... тепер на хвилину заверніть до французів.

Прево „Манон Леско", Руссо „Нова Гельоіза", Віктор Гюго „Нужларі", Діма якийсь один том, Меріме „Кольомба", Фльобер „Пані Боварі" і „Виплекані почування", Стендаль „Чорне і біле", Бальзак (чотири або вісім томів по вподобі!), Жорж Санд „Лелія" або „Індіяна", Гонкури „Рене Моперен" і „Брати Цемґано", Доде „Сафо", Гюісманс „Навсупереки", Мопасан „Красунь-приятель"... і не забудьмо за „старих" німців: Гете „Посвоячені з вибору", Жан Поль „Гесперус" („Титан"), Гофман „Еліксіри диявола", Ф. Келлера „Зелений Генрик" том В., Ф. К. Маєра, Штіфтера або Шпільгагена... З італійців: (по І томові): Фоґацаро, Анунціо, Делєдда, Серао, Пірандельо, Папіні. З еспанців: Перез Ґальдос, Паларіо Вальдес, Бласко Ібанес, Піо Бароха, Унамуно, Рамон Гомез де ля Серна. З росіян: Гоголь, Тургенев, Гончаров, Достоевський, Толстой, Короленко, Горкий...

А скандинавські краї? Вони такі багаті на повістярів, близьких нашому серцю. Якобсен дав два архитвори „Нільса Ліне" і „Марію Ґруббе", Гамсун „Вікторію" і „Пана", Сельма Лягерлеф „Гесту Берлінґ", Сигрида Ундсет „Доньку Лявранса", голяндець Мультатулі „Макса Гавеляра". А Банґ, Стрінберґ, Ґаборґ, Кілянд, Єнсен, Гієльруп, Боер, Гуннарсон?

Залишаються ще такі далекі нам літератури, як фінська, латижська, литовська, португальська, турецька і ніби-то близькі, а зовсім невідомі своїми повістями, як чеська, болгарська, сербська, з яких кожна могла б нам дати бодай по... три повісти.

Коли переходимо думкою до сучасної літератури, вибір стає ще важчий. В Анґлії, в Америці та Франції — сотні повістярів працюють невпинно. Хто раз знайшов улюблених письменників — з гарячкою хапає за кожний їх новий твір. Жід, Жіль Ромен, Томас Манн, Мережковський, Верфель або Дос Пассос залишили неодному з моїх знайомих незатерте враження. За останні роки одна повість Моґема і одна Моргана були для мене такою духовою подією, що я готов їх був якстій перекладати, якби...

Якби ми мали видавців — може мали б і читачів. Та ніхто в нас не думає засвоїти для нашого інтелігентного загалу великого літературного надбання минулих століть, ані прецікавої лектури сучасности.

м. р.

НОВІ ПОЕЗІЇ
Святослава Гординського
С Н О В И Д І В
лірична поема
В І Т Е Р Н А Д П О Л Я М И.
поеми
Ціна кожної книжки 1.40 зол. Замовляти в книгарнях або в автора, Львів, вул. Вишневецьких ч. 1.

Літературна хроніка.

ДЛЯ ШЕКСПІРА ВІДЧИНЯЮТЬ ДОМОВИНУ ДРУГОГО ПОЕТА.

Хто написав твори Шекспіра? це одне з найбільше проблематичних питань усесвітньої літератури. Дослідники і досі поділені на два табори: одні за офіціяльними студіями вірять, що їх написав автор, уроженець міста Стратфорду, куди на старість вернувся, другі, що таке всесторонне знання міг мати тільки Бекон з Веруляму або лєрд Дербі, які користувалися прізвищем Шекспіра-актора, як вірною. Рукописів великий драматург не залишив; його підписи стоять самотньо, не на творах. І ось учені та професори звернулись на останню пробу. Один з істориків англ. літератури XVII в. знав був звістку, що коли помер визначний поет Едмонд Спенсер усі сучасні великі поети завезли його одязи, які разом із першим пішли до домовини разом з тілом Спенсера, його домовина лежить у гробниці Вестмінстерського собору. Архиепископ цього собору дав дозвіл, щоб домовину відчинили. Тамжеж мусів лежати теж рукопис з одою Шекспіра, єдиний рукопис великого драматурга на підставі якого можна буде стверднти, хто направді написав геніяльні трагедії та комедії! Архиепископа трохи компромітувала, що довелося себе втягнути у літературний епір, але більшість подивляла його широку ліберальну інтелігенцію, що має зрозуміння для проблем творчости. Домовину відчинили. Розчарування було величезне. Ніяких поем. Мало того: навіть вістки Спенсера не було тої, а чужої. Хто-ж лежав досі у гробниці поета і де лежить Спенсер? Замість одної розв'язної тасмниці маємо тепер дві. Шекспір напевні залишається Сфінксом.

Театр і кіно.

ПИШІТЬ ПЄСИ!

Кілько разів хто заторкає нашу театральну справу, мусить ударитися головою об ті будки, що стоять на т. зв. театральній площі при вул. Сапіги. Цією площею опікуються представники ріжних наших установ, навіть згуртовані в окремому товаристві і краще залишити їх у спокою разом із площею. Поки вони подбають за театральну салю у Львові, наші театральні трупи зазнають іще неодних злиднів. Що ці трупи потребують матеріяльної допомоги, про це теж усі знають. Від нас, робітників пера, така допомога теж не залежить.

Зате ті, що пишуть могли б може стати у пригоді нашому театрові — пером. Наш театр потребує до загину нового репертуару. Наші автори якнайменше пробують своїх сил у драмі, забуваючи, що це найвдячніше поле до праці. Наші режисери, артисти та директори театрів приймуть з якнайбільшою радістю всякі нові пєси і постараються їх якнайскоріше показати на сцені. Їх сценічний досвід часто допомагає пєсі, яку вони на пробах можуть краще пристосувати до сцени, виправивши те, що через брак досвіду автора псує „сценічність" пєси.

Крім цього не треба забувати, що навіть у дуже скрутних обставинах наших театрів автор нової пєси може рахувати на гонорар багато кращий, ніж за поезії, оповідання чи навіть повість. Коли театр за кожну виставу пєси дасть авторові хоч кілька золотих, то за рік він таки дібється якоїсь поважнішої суми, бо ту саму пєсу грають по черзі в ріжних містах увесь рік. За якийсь час драматична новинка переходить теж на аматорські сцени, з яких авторові завсіди щось „капне".

Правда, що деякі автори могли поробити з деякими нашими театрами сумний досвід, коли вислявши свій рукопис, не дістали його ніколи назад, а навіть не могли добитись відповіді, чи їх пєса щось варта і чому непридатна до вистави. Та це вже загальна болячка наших обставин: не відписувати на листи і не звертати того, чого хтось таки не мусить до зарізу. Наші театри мандрують з місця на місце і листи часто не доходять до них, а актори не маючи власної хати, стола ні чорнила, нелегко можуть вести листування.

Тимто наші автори повинні б звертатися зі своїми рукописами раніше до якоїсь довіреної особи, яка заопікувалась би ними і передавала їх дотичному театрові. Хто зна, чи Т-во письменників і журналістів не взяло б нераз на себе такого посередництва для добра авторів і літератури.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на їмя і предявника
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,668.000 зол.
Заміснені видати — П. К. О. 500·198.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає своїм відборцям фірма
Е. ДУМИН
Новини жіночої та мужеської моди. Львів, ул. Коперника ч. 4.

Кіномани і кіноманіяки.

Коли хто приїжджає із провінції — бачите, як він гаряче кидається до кінових афіш. На це нема ради. Кіно, це одна з тих розваг сучасного інтелігента, яка часто заступає йому подорож на чужину, книжку, може й особисті переживання.

Голод кіна відчуваєте скрізь і у Львові. Маємо тут 25 кін і раз на пів року появляється нове. Могло б їх навіть бути стільки, що шинків, якби за 15 і 30 сотиків можна було в них, крім горілкою та пивом, трохи „загрітися", „скріпити серце", забути про буденщину. Найповажнішого громадянина, найшановнішу матрону можете зеднати собі, коли носите в кишеї безплатну карту до кіна на 2 особи, ще й на прем'єри.

Чому-ж власник такої карти має більше ворогів, ніж приятелів — саме через карту? Передовсім тому, що не може на неї запросити всіх. І кожний незапрошений має моральне право спитати: „чому його, а не мене?!" Друга причина та, що нема більшої помилки, як зробити комусь ні сіло ні пало чемність раз, не повторивши її вдруге і втрете. Той, хто дістав раз кінову карту задурно, не може погодитись з думкою, що інший уживає її постійно і хотів би теж користати з такого привілею.

Всі знаємо, що залізничники або посли користуються безплатною їздою залізницею і ніхто з нас не заздрить їм цієї вигоди привязаної до їх стану. Зате відомо, що денникар мусить усякими способами виправдуватись і боронитись перед ріжними своїми знайомими, які хотять роздобути від нього кінову карту. А хоч нема нічого лекшого, як робити дарунки іншим з того, що нас нічого не коштує, то навіть якби ви роздавали кінові карти щодня двома руками, нелегко вам буде всіх задовольнити.

Зрозуміло, що хто бере від вас кінову карту, то хотів би передовсім знати, чи вона запевнює йому добру програму.

Що це таке добра програма? Ви помиляєтеся, коли гадаєте, що це фільма високої якости з першорядними артистами, бо слова „якість" і „першорядні" не для всіх мають те саме значіння.

Є кіномани, які ходять залюбки до кіна на прем'єри і то до кіна, що їм припало до вподоби. Льокаль — як у ресторані — для деяких важніший, ніж страва. Таких можете вислати на найгіршу „шміру" і вони побіжать туди, не глянувши на другу пропоновану їм карту до скромного кіна з чудовою фільмою.

Маємо в редакції таких, для яких „добре кіно" означає тільки великі гарні салі. Головно, коли вони жонаті, то не матимуть відваги сказати жінці при обіді, що дістали сьогодні карти до „Музи", „Ріяльто" або іншого меншого кіна. Даремне було б доказувати, що львівські малі кіна повторюють програми великих і не мають інших, власних, гірших. Вони воліють погану страву в великім ресторані, ніж добру в малім, куди ходить „демократична" публика.

Деякі кіноаматори мають своїх улюблених акторів і вони ходять не на фільми, а „на" акторів. Є такі мужчини, що пропадають за Гретою Ґарбо та Марленою Дітріх, як деякі жінки кохаються у Ґері Купері та Роберті Тейльорі. Від самої їх появи вони зазнають солодкого зворушення і від зворушеного їх голосу можуть плакати. Коли трапляється програма з Купером і Марленою Дітріх, а жінка ненавидить Марлену, яку саме прийшов подивляти її чоловік, то найрозумніше було б порадити такій подружній парі не ходити разом на сеанс, бо пересваряться. Але на це нема ради.

Знаємо таких, що не важаться піти на фільму, яка кінчається трагічно; їм потрібний до приємности „геппі-енд" і вони мусять про це заздалегідь знати. Знаємо аматорів воєнних фільм і кримінальних, з трупами і любовю, без любови, а з ковбоями, без розумного сюжету, а з музикою.

Як це не дивно, а більшість відвідувачів кіна не шукає в ньому справді „кінових" фільм, себто таких історій, яких не може нам дати ні театр, ні книжка. Більшість шукає в кіні саме того, що заступає їм театр і книжку: зворушливих історій, що роблять наполовину враження „правдивого життя" і „мистецтва", завдяки мішанні ріжних елементів запозичених з ріжних бочок.

На це нема ради. Хтось воліє циганську музику в Будапешту, ніж оперу, бо на опері не розуміється, а при циганській музиці може не думати. Не можна мати претенсій до людей, що вони пруть до кіна саме на те, щоб думати або „переживати щось глибокого", коли не можуть цього робити ніде інде.

Кінова хроніка.

У Ню-Йорку відкрили нове кіно виключно для французьких пес.

Найбільше заробили в минулому році в Голівуді Соня Геніе, Клярк Ґейбл і Шерлі Темпль.

У Голівуді почали підготовляти нову фільму з Гретою Ґарбо п. з.: „Жіночка". Сценарій написав франц. комедієписець Жак Девааль, автор „Товаріща", на підставі пєси мадярського комедієписця Мельхіора Ленґієля. Режисерує Ернест Любіч.

Італія купила 30 нових французьких фільм.

Чарлі Чаплін звернувся до відомого англійського письменника Уелса, щоб написав йому оригінальний сценарій.

Американська фірма Гольдвін-Маер придбала права на сфільмування „Пригод детектива Ніка Картера".

Недавно одна франц. фірма хотіла виставити фільму на підставі повісти Едмунда Гонкура „Дівчина Еліза". Коли вже почали підготову до фільми, Академія Ґонкурів довідалася, що підприємці і сценаристи перенесли дію повісти з другої половини XIX. віку з Парижа в сучасність до Тульону, бо Середземне Море стало модне. Проти такої зміни ідеї повісти Академія запротестувала.

10 років тому.

Щойно від 10 років маємо звукову фільму. Ось що у тому часі писали ґазети: „Деякі твердять, що в найближчій будучині фільми будуть відтворювати не тільки шум, але і пісню і що Моріс Шевалїе в найближчій фільмі навіть буде співати".

„У фільмі „Небо слави" дебютує новий артист Гері Купер".

З кіна.

КІНО „АМПІР": „БРАВУРА".

Очайдушний летун жениться. Він захоплюється рекордами і ґрається залюбки з небезпекою, самовпевнений. Його примхувата вдача дозволяє йому зірвати умову з летунським товариством напередодні великого лету. Без грошевих засобів, з молодою жінкою, він виграє небезпечний лет і величезну суму грошей пропустить на пиятику. Алькоголь робить з нього невідповідального за свої вчинки. Велика любов жінки до нього та його власна до неї проявляються у формах, що відповідають поривам очайдушних летунів і американських жінок. Фільма має сцени сильно емоційні та глибшу психольоґічну основу. У головних ролях трое мистців екрану: Клярк Ґейбл, Спенсер Трасі і Мирна Льой.

КІНО „ПАЛЯС": „ЦИҐАНКА".

Молода дівчина з багатого дому в день шлюбу втікає в ліс, паде і тратить память у лісі. Її знаходять цигани, що їдуть табором, заопіковуються нею, приймають її як свою. Дівчина не знаючи нічого про своє минуле стає членом циганської родини як „ворожка" і закохується в одному цигані, що теж колись належав до вищого товариства. Фільма має настроєві і превеселі сцени — дуже добру музику і першорядних коміків.

КІНО „АТЛЯНТІК": „БОРОТЬБА ЗА ЩАСТЯ".

Історія подружжя трьох сестер на підставі популярної довгої американської повісти. Найстарша з сестер виходить заміж за репортера в Сан-Франціско, що не має сил боротися за утримання, запивається і доведений до розпуки шукає кращого щастя за океаном. Бачимо довгі перипетії родинного життя молодої пари, як вони розходяться і сходяться. Ерроль Флін і Бетті Дейвіс у головних ролях. Флін не дістав ролі відповідної до своєї вдачі та таланту. Бетті Дейвіс як трагічна артистка першорядна. У фільмі всього потроху до земле трусу в Сан-Франціско включно.

Жіноча сторінка.

Коли запалахкотять на ялинці свічечки...

А буде це по Святій вечері, не у одної з вас мами заволічуться очі сльозою. Одна згадає тих, що відійшли від неї назавше і вони саме тому для неї найдорожчі, друга тих, що забрали від неї на якийсь довший чи коротший час примусово, третя тих, що їх життя від неї відвіяло і вони десь у світі може серед чужих, може теж самітні проводять цей найбільш у році родинний вечір. Та найсумнішим буде спогад тої матері, діти якої відійшли від неї добровільно в чуже оточення. Тут крім прикрого спогаду долучиться ще десь і тихий докір совісти, що не зуміла їх затримати для себе, а хто знає може й для свого народу...

І саме в цей вечір найбільше усвідомлює собі кожна мати родини, що її обовязком є створити такий настрій і таку атмосферу цього вечора, щоб через гори і через доли її родина спішила до неї або бодай з сумом і тугою згадувала про нього та душею до нього линула. Тепло рідного дому і пестощі матері це той найміцніший цемент, який зміцнює родинне вогнище, це той горющий матеріял, що все підтримує в тому вогнищі невгасний огонь.

Ось чому саме в той вечір, нехай не буде смутку в ваших очах матері, або бодай нехай не помічають його інші члени вашої родини, бо в той вечір мусить їм світити до життя ваш ласкавий і ніжний усміх та гріти ваша любов та увага. Коли будете від них далеко, або й не буде вже вас між ними, тепло і поезія того вечора лишиться з ними до кінця їх життя. А тим, що добровільно відійшли від вас буде він докором за зраду, а може не в одного і жаль збудиться та каяття, що втратили те, чого ніщо нагородити не може — серце матері...

Вже незабаром вийде прецікава
КНИЖКА СПОГАДІВ
Полк. Орла-Гальчевського
ПАРТИЗАНИ
Документальні картини української боротьби за волю. Невідомі епізоди з недавнього минулого. Галерія безіменних героїв. Епопея повстанчого руху. 2—2 1069
Передмова Романа Гучвановича.

Дозвольте самітним святкувати по свому.

Писати в різдвяному числі часопису щось нетрадиційне — не ялося.

Звичайно згадуємо те, що було колись, а чого ніяк нам не завернути. Про наш дитячий вік, коли ми хотіли бути якнайскорше старшими. Або про молодечий, коли цілий світ наче всміхався до нас всіми обітницями найліпшого майбутнього. Це той вік, який уміємо пошанувати і зрозуміти, аж тоді, як уже відійшли далеко від нього.

— От, якби вернулися молоді роки, ми вміли б жити! — кажемо собі.

Та не хоче прийти до нас те, що раз відійшло, бо таке відвічне і безконечне правило життя.

Є ріжні категорії людей, щасливих, менше або більше залюблених у традиції. Є такі, що мають змогу у тісному гурті родини переживати святовечірню містерію.

Є інші, яким життеві обставини часом матеріяльні, часом інші не дозволюють втішатися чаром святого вечора.

Є між ними ті, що може ще недавно були між своїми найближчими, а нині вони самітні. Життя або смерть забрали їм тих, які були частиною їхньої душі.

Приятелі хочуть зробити їм приємність, запрошують до себе. Втягають їх у коло своєї рідні. Говорять при них, про свої власні справи і родинні події. Втішаються радощами різдвяних несподіванок. При вечері, колядах, ялинці сходить вечір — радісний для домашніх. Але ця радість не для всіх.

Самітня людина, яку ви запросили до себе в гості, хотіла б теж повеселитися з вами. Одначе це не йде так легко. Перед її очима стають спогади, може і недавно минулого. Мов серпанком закривають те все, що діється у вашій хаті.

Вона так радо святкувала б цей вечір у себе. Лише тяжко було їй вам відмовити.

Чужих, байдужих людей найде скрізь, а правдивої, направду щирої приязни дуже мало.

Самотна жінка працює щоденно серед людей, які не можуть зрозуміти ні її переживань, ні боротьби за кусок хліба. Бо хтож нині без боротьби його добуває?

І так день-у-день та сама праця і ті самі люди: у бюрі, церкві, вулиці, театрі, кіні.

Десятки їх, сотні, а всі чужі і далекі.

Надходить Різдво. На землю сходить мир, для людей „доброї волі благоволеніе".

З вікна кімнати видно світла великого міста, кусничок темного неба.

Летять пластинки біленького снігу і стеляться мягкою верствою на землі. Через святу ніч не досягне їх немилосерна рука.

В печі горить вогонь. На столику стоїть маленька ялинка. Запалила на ній свічечки. Своїми запашними гильками шепоче вона про Карпати, полонини. Їхала далеко, бачила багато.

По самітній вечері, засіла самітна людина у вигідному фотелі.

На колінах розсипані листи, знимки. Не сама вона нині. З нею спогади давних років. Зявляються в уяві найближчі і найлюбіші.

Роки, події зявляються одні за одними. Вибігають, випереджують себе пори року, змінюють свій одяг. Щойно була весна, зелена, заквітчана, вже і літо проминуло, осінь ще не обсипала останніх ріжнокольорових листочків, а тут уже холодна зима.

Розмови, радощі, любов, смутки міняються.

Свічечки на ялинці блимають. Причуваються звуки коляди. Так далеко, якби їх співали колядники за десятими горами.

Радіо викрикає комунікати. Замикає його чимскоріше. Не варто вносити життевих диссонансів в душу.

Нині свято мира!

Душа спочила. Не почуває себе самітною. Вона така багата. Вилітає поза стіни кімнати. Летить пташкою за Карпати — радіє, ходить понад селами — відчуває його болі. Зринає понад кордони, тужить — за морями шукає приятелів.

А сніг летить сніжинками з неба...

*

Завтра Свята! Яка втіха! Тека з паперами лежить, кинена нетерпливою рукою. Скоріше, де розпис поїздів?

Щоб хоч не запізнити!

До маленької валізочки йде що найважніше, і в дорогу. В гори!

В маленькій калитці добре обчислені гроші, щоб на поворот стало.

Яка розкіш покинути місто, хоч на короткий час! Надивитися на природу, святочні звичаї, зажити проходів у сонці, принагідного, приємного товариства.

А хто лещетар, з лещетами на село. — Малого Ісуса витати в сільській церковці?

Чиж не жаль відбирати вам радощів самоти сумним і веселим, молодим і старшим?

Залишіть їх. Нехай кожний святкує за бажанням своєї душі.

Бог предвічний живе в кожному з нас у святошну годину. І. Д.

Найкращий дарунок під ялинку.

Різдво — родинне свято. Сходиться чи зїздиться вся рідня і нераз призадумується спільно над ріжними родинними справами. Коли ви відчуваєте приваби рідної хати то не диво, що і на неї може звернете розмову.

Власна хата — це, безсумніву, мрія кожної з нас. Дотого хата вигідна, комфортова, модерна. Як свобідно почувалась би кожна з нас у своїм власнім домику, чи не кращий настрій був би у власній хаті на Різдво! І хоч родинно-господарські мотиви настирливо, а іноді й досить дошкульно говорять, що нашій родині треба б свого власного дому, проте мрія про нього є у більшости нас, жінок, якоюсь найбільш нереальною з усіх наших мрій. Найсильніший аргумент проти тієї мрії — брак більшого капіталу. Забуваємо про одне, а саме, що наша терпеливість і хист з дрібного гроша робити більший дуже легко усунуть цей „аргумент". Маю на думці ощадність, яка нині в нас не тільки дуже поширена, але існує вже у нас теж в ріжних формах, між іншими і як будівельна ощадність.

Останньою займається у нас Міщанський Союз Кредитовий (Львів, Руська 3.), який саме взяв собі за завдання допомогти кожній нашій родині поставити собі дім. В тій цілі він дає грошеві позички (від 2.000 до 30.000 зол.), але тільки будівельним шадникам, тобто тим, що вже заощадили собі в нього відповідну суму грошей, призначену на будову свого дому і таким чином дістались на листу управнених до будівельної позички.

Як бачимо, не дуже-то важко стати власником своєї хати. Треба тільки бути солідним і терпеливим щадником. І власне ми, жінки, повинні звернути на це особлившу увагу. Ті з нас, що завідують родинною „касою", повинні так господарити грошем, щоб якусь квоту систематично відложити як призначену на велику ціль: на будову власного дому. Очевидно, гроші ці занесемо до Міщанського Союзу Кредитового, а не мине багато часу, як прийде на нас черга, що зможемо дістати більшу позичку на будову власної хати.

Є у нас гарний звичай, що на Різдво під ялинку складається дарунки для кожного члена родини. Думаю, що буду виразницею всіх жінок, які мусять проводити оце Різдво у не своїх домах, коли скажу, що таким найкращим дарунком буде для цілої родини будівельно-щадничий договір, заключений з М. С. К., бо він відкриє для неї нові, кращі перспективи — святкувати Різдво за кілька років у своїм власнім домі. Д. Б.

ЕЛЄКТРИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ СКОРО, ДЕШЕВО І НА ДОГІДНІ СПЛАТИ УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЕВ НАДРАЇА
ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 259-49.
Направи світла, лямп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по зол. 0.60. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові. 3-4

Кілька різдвяних практичних порад.

Коли хочемо, щоб наша невеличка різдвяна ялинка залишилася якнайдовше свіжа і зелена і аби не опадали з неї шпилечки — поставимо її до більшої посудини з водою розмішаною наполовину з гліцериною. Витримає так ялинка і місяць.

*

Щоб ялинка не загорілась, заки почнемо її прикрашувати скропимо її сильно рідниною з одної части фосфату, амонія (дістанемо в дрогерії) та десяти частин води.

*

Можемо вже купити свічечки, які не скапують воском, а як таких не дістанемо і нам таки кілька крапель воску впаде на килим, то вичистимо його легко прикривши пляму бібулою та прасуючи гарячим залізком

*

Діти наші мають ще старі забавки з якими не хотять розлучитись. Хочемо їх відсвіжити, а нераз старі забавки подарувати на свята біднішим дітям. Легко їх відсвіжимо натираючи деревляні та металеві частини емайлевим лаком. Тим способом забавки не тільки відсвіжаться, але й продезинфікуються, крім того їх можна мити водою.

*

А тепер трохи з практики в кухні. Рибу легко обшкрабаємо з луски, якщо забивши її, наперед добре витремо сухою стирков, а потім на хвилинку дамо до киплячої води.

*

Якщо варимо рибу покраяну на куски, то мусимо давати її до киплячої води, бо інакше втратить смак то ріжні добрі складники. Зате, коли варимо цілу рибу, то даємо її тільки до ледве теплої води, бо інакше шкіра потріскає.

Веселих Свят бажають:

З нагоди Свят Різдва і Нового Року складаємо щирі побажання Рідні і всім знайомим — **Іванна і Дмитро Левицькі.**

Радісного Різдва Христового та Щасливого Нового Року усій Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і поза ним, зокрема тим, що далеко від нас в цьому році — бажають — **Євгенія, Леся і Євген Храпливі.**

Всім Знайомим бажає Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Модест Каратницький.**

Рідні, Другам-краянам, Знайомим, бажає **з Різдвом Христовим** багато Божого благословення — **о. Мітрат Базюк.**

Рідні, Друзям і Благородним Жертводавцям у краю за горами і за морями з Христовим Рождеством найкращі побажання всього доброго добра — **о. Леонтій Куницький, парох св. Юра і опікун політ. вязнів.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року
бажає всім своїм П. Т. Відборцям
та Прихильникам
Хем. Виробня
„МОТА"
Львів, Перацького 38.

Найщиріші побажання з Христовим Різдвом та Новим Роком для Рідні та Знайомих пересилає — **о. Горчинський Омелян зі Сестрінками.** Львів, Підвалля 9/I. м. 2.

В Навечерію Різдва Христового здоровимо всіх наших Друзів і Знайомих у Львові, у краю і за кордонами радісним привітом: „Христос Раждається!" — **Софія і Михайло Тараньки.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим сердечні побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають — **Марія і Ярослав Колтунюки.**

З Різдвом і Новим Роком усім нашим Рідним і Приятелям шлемо сердечні бажання, щоб усі сподівання сповнились — Д-р **Михайло і Олена Волошини.**

Друзям нашого дому бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Орися і Остап Луцькі.**

Д-р Олександер і Налія Лаврівські пересилають Рідні та Знайомим щирі бажання Веселись Свят та гарного Нового Року.

Всім нашим Приятелям Веселих Різдвяних Свят і Щасливого Нового Року — **Д-р Іван і Олена Копачі.**

Рідні, Приятелям, Товаришам та Співробітникам пересилає щирі побажання спокійних Свят та Щасливого Нового Року —**д-р Осип, Галя, Ірина Філяс.**

Валерія і д-р Павло Кривуцькі — бажають Рідні і Знайомим з Різдвом Христовим і Новим Роком усього найкращого.

Нуся, Андрій і Ліда Палії — бажають Своякам, Другам і Знайомим всього добра з нагоди Різдва Христового та найвищих досягнень у праці в новому році.

Рідні та Знайомим з Різдвом Христовим і з Новим Роком всього добра, та сповнення надій бажають — **Надія і Любомир Макарушки.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні, Своякам і Знайомим бажають — **Ірина і Маріян Кисілевські.**

Рідні, Знайомим і Товаришам Кооператорам бажає Веселих Свят — **Капуста Микола.**

Веселих Свят Рідні, Приятелям, Знайомим та черчанським лікуванцям бажає — **д-р Роман Осінчук, Львів, Асника 2.**

Всім Кревнякам, Приятелям і Знайомим з нагоди „Різдва Христового" бажають „многих літ" — **Скопляки.**

Веселих Свят Своякам, Приятелям і Знайомим бажають — **О. В. Залозецькі.**

Різдвяні і Новорічні бажання дорогій Рідні і Знайомим пересилають — **С. і М. Кузики.**

Рідні, Друзям і Знайомим желають Веселих Щасливих Свят — С. Г. Волошиновські.

Своякам і Знайомим з Різдвом Христовим бажають Веселих Свят — **Емілія і Іван Стернюки.**

З Різдвом Христовим бажаємо Рідні та Знайомим Веселих Свят — **Марта і Остап Стернюки.**

Дорогій Родині, Товаришам праці і Приятелям у краю та за кордоном зі Святами і Новим Роком всього найкращого бажає — **д-р Іван Німчук.**

Д-р Стефанія й д-р Нарцис Лукіяновичі бажають Веселих Свят і доброго Нового Року усім Своїх Друзям і Знайомим.

Буковинська і басарабська молодь бажає Урядові Карпато-Української Держави і всім тамошнім каменярам української державности Веселих Свят та в новім році повних успіхів у їх праці.

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят з нагоди Рождества Христового бажають — **Л. і Я. Шаваки.**

Рідні, Приятелям і Знайомим із Різдвом Христовим і Новим Роком сердешний привіт від — **Барабоняків.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажають всій Рідні і Знайомим — **Мері і Богдан Макарушки.**

Із Святами Христового Різдва й Новим Роком усього найкращого Дорогій Рідні та Високоповажаним Знайомим сердечно бажають — **Любка, Роман і Богдан Мармаші.**

Веселих Свят Дорогій Родині і Знайомим бажають — **д-р Михайло і Ольга, Леонід, Ігор, Ростислав Соневицькі.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Родичам, Рідні та Знайомим — **Галя і Богдан Філінські.**

З днем Різдва Христового „Веселих Свят" Рідні, Приятелям і Знайомим бажає — **Ірена і Христина Домбчевські.**

О. і С. Кузьмінські бажають своїм Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні і Друзям з Різдвом Христовим всього найкращого бажаємо — **Г. і П. Пасіки.**

Родичів, Друзів та Знайомих сердечно вітаємо з Різдвом Христовим та Новим Роком — **Надія та Сергій Литвиненки.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком 1939. найщиріші бажання Рідні, Приятелям і Знайомим пересилають — **Надія, Володимир і Любомир Онишкевичі.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року, Рідні і Знайомим бажає — **Олександер Костик.**

Леся і інж. Ярослав Зарицькі шлють щирі бажання „Веселих Свят" Рідні, Друзям і Знайомим.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року
бажає своїм П. Т. Гостям, а теж тим, котрі
ще не знають, що є єдиний український
Ресторан
„ГАСТРОНОМІЯ"
ЛЬВІВ. ВУЛ. КОСТЮШКА 3.

Всіх Кревних, Приятелів і Знайомих вітають зі Святами і Новим Роком — **Дяднюки.**

Филиповичі Стефанія і Іван шлють з Різдвом Христовим і Новим Роком щирі побажання Своякам і Приятелям.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні в краю та заграницею, Приятелям і Знайомим бажають і на „Рідну Школу" складають 5 зол. — **Стефанівські.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року усій Рідні та Знайомим в краю та закордоном бажають — **інж. Петро Зелений з мамою.**

Вп. П. Президентові **Евгенові з нагоди** Імянин, Різдва і Нового Року, **Приятелям на чужині і в краю та Рідні найсердечніші побажання — Григор і Марія Микетей.**

З Різдвом Христовим і **Новим Роком** щирі бажання Рідні, Знайомим та **своїм Пацієнтам** пересилає — **д-р Стефанія Коренець.**

Ю. і О. Пясецькі зі сином пересилають Своякам і Знайомим, з Різдвом Христовим побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Родині, Приятелям і Знайомим свято-різдвяні і новорічні побажання складає — **Володимир Несторович.**

Рідні і всім Друзям Веселих Свят і Нового Року бажають — **Наталія і Богдан Стернюки.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року всій Рідні, Приятелям та Знайомим у Галичині, на Буковині й на еміграції бажають — Дора **й Василь Сімовичі.**

Замість подяки за память у день Імянин і замість святочних і новорічних побажань всім нашим дорогим Приятелям і Рідні — складаємо на „Рідну Школу" 10 зол. — о. М. і Ю. Галянти.

„МАЛАНКА"
промисловців, купців і ремісників
13. I. В „БЕСІДІ"

Рідні, Своякам і Знайомим — Веседих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Климентина і Теофан Глинські.**

Родині, Другам, Приятелям і Знайомим пересилаємо сердечні побажання Веселих Свят — **Евгенії Гвоздецькі.**

Замість висилання святочних і новорічних бажань складаю на „Рідну Школу" 5 зол. — **Михайло Лазорко.**

Усім щирим Другам, ближчим і дальшим Знайомим — якнайтепліші бажання з Різдвом пересилає — **Леся Кривіцька.**

Годинники, біжутерію, срібне та альпакове
накриття купите найдешевше в єдиній
українській крамниці
Романа Тарковецького
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ПІЛСУДСЬКОГО 11 А.

Знайомим в краю і закордоном сердечні святочні бажання складають — **Юріеви.**

Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і закордоном щирий привіт і бажання з Різдвом Христовим і Новим Роком пересилає — **О. Я. Чемеринський і рідня зі Львова.**

Всього чого собі бажають — бажаємо Рідні та Приятелям з Новим Роком і Святами — **Мих. і Марта Рудницькі, Софія Олесницька.**

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Ірина і Олесь Пежанські.**

Приятелям і Знайомим із Різдвом та Новим Роком усього найкращого бажає — М. Островерха.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року **бажає всім Кревним і Знайомим родина Інж. Боровського у Львові.**

Всіх Рідних і Знайомих сердечно вітаємо з Новим Роком та Різдвяними Святами. Христос Раждається! — **Леся й Антін Романенко.**

З нагоди Різдва й Нового Року щирі бажання **Рідним, Знайомим, Товаришам і Приятелям пересилає — Іван Панчак — Львів.**

Рідні, Товаришкам, Товаришам та Знайомим Веселих Свят Різдва Христового бажають — **Ярослава і інж. Андрій Адамчуки.**

Свояків, Друзів, всіх Знайомих, здоровимо щиро з Різдвом Христовим і Новим Роком та бажаємо всього кращого — Ольга і Николай Островські.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажають — д-р Константин і Мирослава Кебало.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні і Знайомим бажають — **Чередарчуки зі Львова.**

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят **бажають — Іванна, Юліян і Зенон Шепаровичі.**

Рідним і Близьким Веселих Свят. Христос **Раждається! — Анна, Христя й Іван Мартюки.**

Побажання Веселих Свят для Свояків і Приятелів пересилають — **Ірина й Орест Радловські.**

Полковникові Аташе Іванові Мартиникові в Державі Ємен (Арабія) пересилає найщиріші побажання Веселих Свят та Щасливого Нового **Року шурин Володимир Гуменюк.**

Всім Кревним і Своякам та всім нашим Друзям Веселих Свят та всього добра з Новим Роком бажають — Д. М. М. Хроновятя.

Іван Оліжинський з дружиною Ольгою пересилає Родині, Кревним, Знайомим найкращі побажання святочні й новорічні — „Христос Раждається"!

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідним, Своякам і Знайомим бажають — Анна, **Осип і Лясьо Боднаровичі.**

ШАНОВНІЙ ДИРЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ У ЛЬВОВІ, ВП. ПАНАМ ЛІКАРЯМ, ВСЧ. СЕСТРАМ І ПРАЦІВНИКАМ — ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ — БАЖАЄ
О. МАЦЯК і С-ка
СКЛАД ЛІКАРСЬКИХ ІНСТРУМЕНТІВ
ЛЬВІВ, ВАЛОВА 27.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають усім Своякам та Знайомим — **Ірена і Богдан Галайчуки.**

Рідні, Приятелям і знайомим Веселих Свят і кращого Нового Року бажають — **Зенуся, Гена і Омелян Матли.**

Ольга, Роман та Орися Сливки бажають Рідні, Своякам та Знайомим Веселих і Щасливих Свят та якнайкращого Нового Року.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажаю Друзям і Знайомим у краю і закордоном — **Харитя Кононенко.**

Своякам і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Ольга і Роман Голіяни.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Родині, Приятелям і Знайомим бажають — **Іванна і Василь Левицькі.**

Всім, Хто згадує нас при нагоді Свят і Всім, кого ми будемо згадувати бажаємо Всього Добра! — **Галя і Роман Купчинські.**

З Новим Роком та Святом Різдва Христового вітають Рідню та Знайомих — **Наталія і Юрій Сінгалевичі.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят з нагоди Рождества Христового і щастя та многих літ з нагоди Нового Року — **м-р Михайло Хомяк.**

З Різдвом Христовим і з Новим Роком всього найліпшого дорогій Рідні, Приятелям, Знайомим бажають — **Терлецькі з Милятич.**

Всім тим, що не забули за мене в часі моєї недуги, як теж Родині і Знайомим пересилаю бажання „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" з **Чорткова д-р Антін Горбачевський.**

Усім Приятелям, Родині і Знайомим бажаємо „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" — з **Чорткова Іван і Лідія Носики.**

Всім Рідним та Знайомим бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Долинські, Заліщики.**

Рідні, Приятелям та Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року желає лікар-дентист — **Ірина Попович — Бережани.**

Олена і д-р Володимир Безпальки — Золочів бажають Рідні, Приятелям і Знайомим „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року".

Олександра і Петро Кузьми з Янчина — бажають „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" Родині і всім Знайомим.

Рідні, Приятелям і Знайомим передають з нагоди Свят щирі побажання всякого добра — **Горницькі — Торунь.**

Рідні, Добродіям, Знайомим, о.о. Кондеканальним і Парохіянам щирі побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року шле — **о. Денис Теліцук,** політ. вязень у Дрогобичі.

Побажання Веселих Свят і Нового Року Своякам та Знайомим пересилають — **Миколаєвичі, Крехів, Жовква.**

Різдвяні й новорічні бажання дорогій Рідні, Своякам і Знайомим пересилають — **Галина, Юлик і м-р Ярослав Лабій (Влощова).**

о. Андрій і Юлія Пшепюрські зі Старяви з нагоди Різдва бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят.

Рідні та Знайомим з нагоди Свят і Нового Року, кращого діждатись, бажають — **Стиславські, Рісна Руська.**

Анна і інж. Мирослав Зафійовські — Варшава — бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні, Своякам, Приятелям і Знайомим щасливих Свят і всього добра — **д-р К. і Н. Трояни з Ходорова.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажає — **д-р Осип Сось.**

Всім Кревним, Приятелям і Знайомим найкращі побажання з Різдвом Христовим складають — **д-р Іван і Надія Романкові — Жовква.**

Дорогим Кревнякам, Високодостойним Виховникам, Товаришам праці і Знайомим найщиріші побажання Веселих Свят — **Артемій Цегельський, Золочів.**

Рідні, Приятелям і Знайомим щиро бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року та замість окремих побажань складають 20 зол. для Українських Інвалідів — **Віра й Михайло Коси, Варшава.**

Софія і Теодор Мисаки бажають Рідні, Своякам і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Замість святочних побажань Рідним, Приятелям і Знайомим пересилаю 5 зол. для найбідніших — **Богдан Лепкий, Краків.**

Рідні, Товаришам і Знайомим в краю і за кордонами щирі бажання всього ліпшого з нагоди Різдва і Нового Року пересилає — **м-р Евген Кулик, Кути.**

Турка н. Ст.: З Христовим Різдвом і Новим Роком найсердечніші побажання, щедрих Божих ласк Рідні, Приятелям і Знайомим передає — **о. Іван Федевич.**

Родині, Приятелям і Знайомим з Різдвом Христовим і Новим Роком пересилають побажання — **Софія і Омелян Гординські.**

Рідні і Знайомим щирі бажання з Різдвом Святим — **Софія Федоряк, Катовиці.**

Рідні, Приятелям, Знайомим бажаємо з Різдвом Веселих і Щасливих Свят — **інж. Лев, Леся і Мотря Яцкевичі, Радом.**

Найдорожчій Рідні Лепких, Ліщинських, Дорогим Парохіянам Бориславa-Мразниці, Комарнянцям і Знайомим „Веселих Свят — Щасливого Року" — **о. Іван Ліщинський, Борислав.**

Геройкам-покутницям нашим Стигматичкам, Їхнім Янголяткам і Приятелям на руки першої стигматички східньої церкви Евстахії Бохник, Матері українських стигматичок, Христової Страдничці, з Різдвом Ісуса сердечні вітання. — **о. М. Коритко, Холоїв.**

Веселих і Щасливих Свят бажають дорогій Родині, Краянам, Приятелям, Отцям Кондеканальним — **о. Микола й Ярослава Дереші з Молодиньча.**

Дорогій Рідні, в Перемишлі, Золочеві, Варшаві, у Львові і Уневі та всім Знайомим бажають Веселих Свят — **Стащишини, Олесько.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року щиро бажає Рідні, Приятелям і всім Знайомим — **Ізидор Мазяк.**

Веселих Свят Христового Різдва і Щасливого Нового Року бажає всім Рідним, Кревним і Знайомим — **о. Омелян Квіт з рідпею в Городку.**

Побажання всього добра, Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають Рідні та Знайомим — **д-р Семен і Софія Кивелюки, Городок Яг.**

Рідні, Знайомим Паням, Товаришам і всім Знайомим побажання „Веселих Свят" засилає з Катов. — **інж. Іван Гавриляк.**

З нагоди Свят та Нового Року бажаємо Рідні, Приятелям, Знайомим всього найкращого — **д-р Володимир, Марія, Тамара Пасічняки, Богородчани.**

З Різдвом Христовим щирі побажання „Веселих Свят" і Щасливого Нового Року Рідні та всім Знайомим пересилають — **Мосори, Синевідсько Вижне.**

Рідні, Приятелям, Знайомим бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Нуся, Іван і Ігор Коцурі.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком найкращі побажання Рідні, Знайомим та Приятелям пересилає — **о. Роман Трешневський з рідпею, Немирів.**

Рідні та всім Знайомим Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає — **В. Коцик, Данціг.**

Рідні і Друзям по всьому світу привіт і сповнення надій — **Інж. Богдан Стисловський, Торунь, Поморя.**

Рідним, Товаришам і Знайомим з Різдвом Христовим усього найкращого бажає — **д-р Іван Гурко в Заліщиках.**

О. д-р Володимир Левицький, Плавуча Велика, шле сердечні поздоровлення разом зі святоріздвяними і новорічними 1939 р. побажаннями своїм віденським землякам: радникові А. Вітошинському, радн. д-рові В. Тарнавецькому, д-рові Миколі Сушкові (тепер у Берліні), д-рові Ю. Вітошинському, п-сту Максимовичам, от. О. Клюнові з дружиною, Волод. Мацілинському, цілому Українському Клюбові та незабутній „Січі".

Рідні і знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Нуся і о. Микола Дядьо, Лагодів.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Рідні і Знайомим — **Олена та інж. Ераст Бурачинські, Чернівці.**

З Різдвом Святим та з Новим Роком пересилаємо Рідні та Знайомим найкращі бажання — **Криницькі, Граєво.**

З нагоди Христового Різдва пересилають своїй Рідні та Знайомим найщиріші побажання всього найкращого — **Никифоряки — Крушельницькі, Станиславів.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають дорогій Рідні, Приятелям, Знайомим — **Софія, Клим Шанковські, Ланцут.**

Рідні, Приятелям і всім Знайомим у краю і закордоном Щасливих і Веселих Свят бажає — **о. д-р Осип Сидорів.**

Найщиріші побажання усього добра з Різдвом Христовим та з Новим Роком пересилає Знайомим та Приятелям — **Євген Ткачук, Люблин.**

З празником Різдва складаємо Рідні, Другам і Знайомим найкращі побажання — **о. М. і С. Хмельовські, Мшана.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Рождества Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — **Леся, Міра і д-р Дмитро Бладанські.**

Евгенія і Роман Бриковичі в Копичинцях, бажають Рідні, Приятелям, Товаришам і всім Знайомим з Христовим Різдвом багато здоровля і щастя.

Рідні, Приятелям і Знайомим, щирі побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає — **Сушків Володимир, Борислав.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні та всім Знайомим бажають — **Галя і Данило Пісецькі, Солотвина.**

Не маючі змогу через нашу хворобу особисто всім побажати, шлемо цією дорогою всій нашій Родині, всім Приятелям і Знайомим найсердечніші побажання „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" — **Текля і Олександер Козакевичі, Коломия.**

Климентина, Петро Батрили з Перегінська пересилають найсердечніші святочні і новорічні побажання Родині, Друзям, Знайомим.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року П. Т. Відборцям бажає — **Інж. Ярослав Лисий, Станиславів, Голуховського 24.**

Безжурних Свят і ясного щастя у Новому Році бажає Батькам, Родині, Приятелям, Товаришам і Знайомим — **Роман Которович, Варшава.**

Рідні, Товаришам і Знайомим щирі побажання Веселих Свят Різдва Христового пересилають з **Борислава — Е. П. Лопати з донями.**

З нагоди Христового Різдва пересилають своїй Рідні та знайомим найщиріші побажання всього найкращого — **Никифоряки-Крушельницькі, Станиславів.**

Тишовницькі з Довголуки шлють всім Кревним і Знайомим щирі побажання Веселих і Щасливих Різдвяних Свят!

Управі Табору й таборовикам з Космача Веселих Свят й гаразду у Новому Році бажає **Ліда Залеська з Тисьменици біля Станиславова.**

Рідні, Товаришам, Знайомим Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року бажають **Іван Емілія Смолинські.**

З нагоди Свят Різдва Христового і Нового Року бажають усього найкращого Приятелям, Товаришам і Знайомим — **А. і П. Трускавецькі.**

„Христос Раждається"! Замість окремими листівками, шлю оцією дорогою всім Послам і Народнім Передпякам, усім Товаришам, Друзям і Знайомим, щиросердечні святочні й новорічні побажання словами „Книги Мудрости": „Твое Отче Провидіння кермує". — **Д-р Василь Маковський.**

Рідні, Знайомим та Оселянам „ВПУВ" — Черче бажаємо радісного Христового Різдва та кращого Нового Року — **К. П. Бігуси.**

Микола Ковалевський, Варшава, бажає всім Приятелям і Знайомим Веселих Свят.

З нагоди Різданних Свят і Нового Року бажають Рідні, друзям і Знайомим усього найкращого — **Марта і Никифор Даниші.**

Моїм Приятелям та Знайомим Веселих Свят та сповнення найвищого бажання бажає — **Д-р Василь Куцик, Стрий.**

Д-р Юлій, Олена і М-р Роман Савчаки — Варшава — пересилають Родині, Друзям і Знайомим найкращі бажання з нагоди Христового Різдва.

Словами „Христос Раждається" здоровлю Рідню і всіх моїх Знайомих — **Ольга Бачинська, Стрий.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Степан Левинський, Харбін.**

Зі Святами Христового Різдва бажаємо Дорогій Родині, усім Друзям і Високоповажаним Знайомим усього найкращого. — **Оленка і Дамян Гоонятковичі зі сином Андрійчиком.**

Рідні, Приятелям, Знайомим та Товаришам „по зброї" з Ватри з Різдвом Христовим і Новим Роком щирі бажання пересилають — **Ярослава та Володимир Гірняки, Станиславів.**

Веселих Свят Рідні і Знайомим бажають — **Олена Процишинова, Марія і Ілько Семянчуки, м-р Ярослав Процишин.**

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажаємо Рідні, Знайомим та Приятелям всього найкращого — **Марія й Іван Кутинські. Станиславів.**

Софія і Степан Щуровські в Бельську шлють Родині, Приятелям і Знайомим сердечні бажання Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Інж. Орися Гавришак у Бельську бажає Родині, Друзям і Знайомим у краю, за кордоном і за океаном Веселих Свят.

М-р Тарас Буката, Бельсько — бажає з Різдвом Родині і Приятелям усього найліпшого.

З Рождством Христовим і Новим Роком усім Своякам і Знайомим щирі побажання всього кращого пересилають — **Кузів Іван і Гавриїла, Стрий.**

Рідні й Знайомим шлють щирі побажання Веселих Свят і Нового Року — **Юліян і Слава, Маркіян і Оксанка Микитки, Стрий.**

Всім Рідним, Приятелям і Знайомим бажаю Веселих Свят і Нового Року — **Микола Кавка, Стрий.**

Веселих Свят і Нового Року усім своїм П. Т. Відборцям, Знайомим і Рідні бажають — **інж. Гошовські Юліян і Іванна, Стрий.**

Д-р Г. Скорецька, лікар-дентист, **Стрий** — бажає всім Своякам і Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Свят-Різдвяні й Новорічні побажання Рідні, Друзям і Знайомим засилають — **Стефа і Андрій Неговичі, Стрий.**

Своякам і Знайомим шлють щирі побажання Веселих Свят і Нового Року — **Дмитро і Омеляна Колодницькі, Стрий.**

Дорогим Своякам і Друзям передають щирі Святочні та Новорічні побажання — **Михайло і Маруся Дубицькі, Стрий.**

З Рождеством Христовим і Новим Роком бажаю всього кращого Рідні, Паням з Марійської Дружини в Стрию і Знайомим — **Мойсакова, Стрий.**

Веселих Свят і Нового Року щиро бажають Рідні, Парохіянам і Знайомим — **о. Гаврилишин Ілля і Софія, Стрий.**

ВШан. Кліентам, Знайомим та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року щиро бажає — **Микола Скаб, лікар-дентист, Стрий.**

О. Камінський Михайло, Борислав — бажає своїй Рідні і Знайомим Веселих Свят. Христос Раждається!

Д-р Терлецький Микола і Олександра, Борислав — шлють щирі побажання Веселих Свят і Нового Року Рідні і Знайомим.

Гаврилів Іван, Борислав — шле щирі побажання з нагоди Свят Рождества Христового усім Своякам і Знайомим.

Драган Петро, Борислав — передає щирі побажання Рідні та Друзям Веселих Свят і щастя з Новим Роком.

Витвицький Петро, Борислав — бажає своїй Рідні та Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кооп. „Злука", Борислав 2 — бажає своїм ВШан. Покупцям і Прихильникам кооп. ідеї Щасливих Свят, Христос Раждається!

Крохмальницький Омелян, Борислав — шле щирі побажання Веселих Свят і Нового Року усім Друзям і Знайомим. Многая Літа!

Інж. Кулицький Роман і Наталія, Борислав — з нагоди Свят Рождества Христового й Нового Року шлють щирі бажання Рідні і Знайомим.

Д-р Інж. Ковальський Іван і Марія, Борислав складають щирі побажання з Рождеством Христовим й Новим Роком Рідні і знайомим.

Сушків Володимир — Борислав бажає Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Лис Олекса і Юлія — Стрий шлють щирі побажання Рідні, Друзям і Знайомим з Рождеством Христовим й Новим Роком.

Дорогому Вуйцьови д-р Степанові Коржинському в день Янгола, щастя бажаєм

І здоровля кріпкого,
І сили много — много,
І радости і втіхи,
І грошей повні міхи.

Діти Захоронки Руська 3.

Кооперативний Ліцей Р. С. У. К. у Львові бажає своїм Опікунам, Прихильникам, Братнім Школам та цілій Кооперативній Родині Веселих Свят та кращого Нового Року.

Усім Вп. Прихильникам, Жертводавцям та Співробітникам Музею Н. Т. Ш. бажає „Веселих Свят" та „Щасливого Нового Року" — **Управа Музею Н. Т. Ш.**

Старохатникам і Активові, Знайомим і Прихильникам з Різдвом і Новим Роком найкращі побажання шле — **Генеральна Старшина К! „Чорноморе".**

Веселих Свят Різдва Христового і щасливого Нового Року Вп. Ред. В. Глібовицькому, о. д-р Гриньохові, о. Бучацькому, о. д-р В. Дурбакові, о. д-рові Сопулякові, о. О. Годунькові, о. Л. Базюкові, ред. Данилевичові, інж. Самокішиному, проф. Антоновичеві та всім своїм Приятелям і Добродіям бажають члени Кружка **„Орлів" ім. Князя Ярослава Осьмомисла у Львові.**

Відділ У. Ц. К. у Львові вітає своїх членів, українську політичну еміграцію та громадянство з Різдвом Христовим та Новим Роком.

Товариство наукових викладів ім. П. Могили поздоровляє із Святами своїх прелегентів, жертводавців, філії і членів.

Усім Вірним Успенської Парохії пересилає найщиріші побажання з Різдвом Хр. Та Новим Роком — **Управа.**

Всім своїм Добродіям і Прихильникам, всім Членам і Старшинам Кружків „Рідної Школи" у Львові і у Львівському повіті Веселих Свят і щасливого Нового Року бажає **Рада Львівського Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи".**

Всім ВШан. Членам, Пов. Організаторам та Жертводавцям нашого Т-ва щирі бажання Веселих Свят та щасливого Нового Року пересилає — **Управа Тов-а Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт Львів, Потоцького 48.**

Усіх своїх Вп. членів, прихильників, співробітників і відборців календаря-альманаха **„Дністро"**, краєві національні установи та всі еміґрантські організації в Польщі і поза Польщею зі святами Різдва і Нового Року поздоровляє **Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок 10).**

Високоповажанним Передплатникам Атласу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Дириґентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання бажання Веселих Свят і щасливого Нового Року пересилає — **Український Видавничий Інститут у Львові.**

Високоповажанним Співробітникам Атласу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Книги Здоровля, Дириґентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає — **Український Видавничий Інститут у Львові.**

Всім нашим П. Т. Кліентам і Прихильникам, зокрема українським міщанам та збирачам і щадникам Веселих та Щасливих Свят і успіхів у праці бажає — **Пром-банк.** Замість окремих побажань складаємо датки на добродійні цілі.

Всім ВП. Членам обєднаним в Міській Споживчій Кооперації, прихильникам великої Кооперативної Ідеї, всім кооперативним працівникам і нашим відборцям бажаємо Веселих Свят і щасливого Нового Року. — **Дирекція Народньої Торговлі.**

Всім Приятелям нашої фабрики і Прихильникам наших виробів бажаємо Веселих Свят. — Українська **фабрика косметиків „Меріда" у Львові.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року **бажають своїм майбутнім українським читачам** „Партизани", ревеляційні спогади полк. Орлан-Гальчевського про український повстанчий рух в Україні, що зараз по святах знайдуться в бібліотеці кожного культурного Читача і вибагливої Читачки. „Партизани", один з найцікавіших творів наших днів, це найкраща лектура на час довгих, засніжених святих вечорів. Вони принесуть Вам багатство переживань, овіють вітром з України, загріють серце, навчать віри в краще завтра.

Виділ Т-ва „Міщ. Бесіда" у Стрию, складає Шан. Членам Тов-а святочні і новорічні побажання. Христос Раждається!

Всім Землякам за кордоном, Родині і Прихильникам нашого театру бажаємо Веселих Свят — **Український Народній Театр ім. М. Садовського.**

Хвальній Дирекції і Службовикам фабрики паперів „Будучність", складають щирі побажання „Веселих Свят" — **Миколайський і пропагандисти.**

Управа „Народньої Торговлі" в Стрию — бажає своїм ВШан. Відборцям і Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Власники „Промислового Млина", Львів, Площа Унії Берестейської 4 і співробітниці, бажають **своїм гостям і Знайомим** Веселих і Щасливих Свят.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року **пересилає** бажання українське бюро посередництва купна-продажі **„Трансакція"**, Львів, вул. Длуґоша один.

Кліентам, Родині та Знайомим святочні бажання шле — **Качмарський Володимир**, робітня взуття, Львів, Льва Сапіги 57.

Українському Громадянству „Веселих Свят" та Щасливого Нового Року бажає **„Мануфактура"**, Львів, пл. Капітульна 3.

Своїм Високоповажаним Кліентам Веселих Свят бажає кравецька робітня **В. Хомин**, Львів, Домініканська 11. **Тел. 283-95.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає своїм Гостям **Кляра**, Руська 20.

З Різдвом Христовим всього кращого бажає П. Т. Кліентелі **ф-ма Мак, Львів, Глибока 1/1.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає П. Т. Кліентелі і Знайомим **Т. Кутковський, Львів, Сикстуська 14. Тел. 106-88.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Відборцям єдина українська фірма **М. Проць. Львів. Ринок 14.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року желає своїм ВПов. Кліентам Кушик А., столярська робітня, Львів, Скарбківська 28.

Найкращі побажання Веселих Свят з нагоди Рождества Христового пересилає всім Шановним Гостям, Відборцям і Прихильникам — Перша Українська швальня біля „Емка", у Львові, при вул. Підвалля ч. 1.

Гарасимів Юрко — мясарня та склад вуджениии в Стрию — складає ВШан. Кліентам і Знайомим щирі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Сенів Михайло, українська римарська робітня, **Стрий**, Кілінського — бажає своїм Вп. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Купелеве Заведення Йосифа Роха в Стрию — пересилає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Борис Пилип, галантерійна торговля, **Стрий, Ринок** — бажає своїм ВШ. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Стрий — шле щирі побажання своїм Вп. Гостям та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Гороховянка Евстахій, будівельне підприємство, **Стрий, Лелевеля** — бажає своїм. ВШ. Кліентам Веселих Свят і Нового Року.

Барабаш Іван, кравецька робітня, **Стрий**, Морачевського — своїм Вп. Гостям і Знайомим шле щирі побажання Веселих Свят і Нового Року.

М. Якимишин, „Конфекція", Стрий — шле Святочні та Новорічні побажання своїм П. Т. Кліентам і Прихильникам.

Бізанц Рудольф, ресторан у Нар. Домі, **Стрий** — шле своїм П. Т. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Держко Іван, українська механічна пекарня, **Стрий** — шле своїм П. Т. Відборцям та Прихильникам щирі побажання. Христос Раждається!

„Труд", коопер. кравецька робітня, **Стрий** Смольки — бажає своїм ВШан. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Елізон", Стрий — пересилає щирі святочні та новорічні побажання своїм Вп. Гостям і Прихильникам.

Диба Степан, фризієрське заведення, **Стрий** — бажає своїм ВШ. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Струмеляк Іван, кравецька робітня, **Стрий** — складає побажання Веселих Свят і Нового Року своїм Вп. Гостям і Знайомим.

Левицький Михайло, власник ресторану, **Стрий**, Собіського — бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят та кращого Нового Року.

Бойчук Остап, мануфактурний склад, **Стрий, Ринок** — пересилає своїм Вп. Гостям щирі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Аполльо", Стрий — складає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

„Веселих Різдвяних Свят" та „Щасливого Нового Року" своїм Вп. Відборцям бажає **Споживча крамниця Івана Іваськевича, Комарно, Ринок.**

Українські купці Волині складають щирі побажання „Веселих Свят" та кращого майбутнього, голові Я. Скоплякові.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року засилає своїм Членам, Щадникам і Прихильникам **Українбанк „Віра" в Перемишлі**, Бандурського 7.

Всім Друзям і добрим Знайомим щиросердечні побажання Радісних Свят і Щедрого Нового Року засилає — **Інж. Віктор Коваль — „Електрон"**, Конц. підприємство електричних інсталяцій низької і високої напруги, у Стрию.

З нагоди Рождества Христового найщиріші побажання всього найкращого Українській Кооперації складає **Управа Районової Молочарні** в Солотвині.

Веселих Свят та щасливого Нового Року бажає своїм ПТ. Кліентам фірма **І. Павлусевич і І. Бородайкевич, Станиславів, Сапіжинська 11.**

Tricots. Вирібня трикотажів та крамниця модної галантерії, Станиславів, **Собіського 11.** бажає своїм П. Т. Відборцям „Веселих Свят".

Веселих свят і Щасливого Нового Року **бажає своїм** П. Т. Кліентам фірма **Костя Бородайкевича, Станиславів**, Голуховського 50.

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажає всім своїм Шановним Гостям сальон фризієрський **Григорій Пришляк, Станиславів.**

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів! Дайте матеріяльну поміч тим, що жертвували своє здоровля для добра Батьківщини!

ЗНАЧНА ЗНИЖКА
Ц І Н
ОДЯГІВ
ч. 305 1—1
У ФАБРИЦІ ОДЯГІВ
Рот і Рудерфер
Львів, Леґіонів 3/.. (над кіном Паляс)

Не тримайте безужиточно дома **долярівох, інвестиційних позичок та цінних паперів.**
Пересилайте їх в депозит до
ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Ґродзицких1. І. Тел. 292-15 і 200-15.
Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці заїнкасують Вам відсотки.

НАЙКРАЩИЙ ВИРІБ
ЧЕРЕВИКІВ СНІГОВИЦЬ, ЧОБІТ ЖІНОЧИХ, МУЖЕСЬКИХ І ДИТЯЧИХ
у фірмі **D E R B Y**
2—2
ЛЬВІВ, пл. Капітульна ч. 3. (проти Катедри).

Складайте свої ощадности та всяку зайву готівку
В УКРАЇНСЬКІМ КООПЕРАТИВНІМ БАНКУ
Станислав в, ул. 3-го Мая 2 (власна каменниця) **тел. 427**
який приймає ощадностеві вкладки від 1 зол. вгору та веде акцію масової ощадности 10 і 50 сот. на, ками на фонд господарської розбудови. — **Через працю і ощадність до розбудови нації.**

УВАГА!
НОВОВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА
Бляхарська робітня
виконує всілякі бляхарські роботи солідно та дешево
ОСИП МОТА
Львів, Ленартовича 11 ц.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА **„ТЕКСТИЛЬ“** В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ і НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання

НА СВЯТА!
Колачі масляне і водяне та гігієнічне **печиво**
тільки з української пекарні **„АС“**
Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові **Новини сезону**
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

Приймаю пацієнтів, як давніше, в моїм заведенні від год. 9—1 і від 3—6.
Львів, Сикстуська 17. Тел. 265-73.
Власна дентистично-технічна робітня, порцелянові корони. НАСС.

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 2103 2-8
Спедиційно-перевозова кооператива
ҐАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

НОВИНКИ.

7 СІЧЕНЬ

Субота

Ст. ст. 25. грудня 1938.
Різдво Христове.
Лат. Лукіяна, Валентина.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.38.
Місяць: схід — 18.56, захід — 8.36.

Завтра: 8. січня. Неділя.
Ст. ст. 26. грудня 1938.
Неділя по Різдві. Собор Пр. Бог. Йосифа.
Лат. Нед. 1. по 3 Королях.
Сонце: схід — 7.21, захід — 15.40
Місяць: схід — 20.17, захід — 9.09.
Післязавтра: 9. січня. Понеділок.
Ст. ст. 27. грудня 1938.
Стефана прмч.
Лат. Мартіяна, Юліяна.
Сонце: схід — 7.21, захід — 15.41.
Місяць: схід — 21.20, захід — 9.39.

—o—

— **З НАГОДИ СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО ПЕРЕСИЛАЄМО ВСІМ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ, ДОПИСУВАЧАМ, ПРИХИЛЬНИКАМ І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ. ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!**

— НАЙБЛИЖЧЕ ЧИСЛО „ДІЛА“ **появиться** у вівторок вечором з датою: **середа 11. січня ц.р.**

— ВП. **Авторів статтей,** що були призначені, але через брак місця не ввійшли до цього різдвяного числа, просимо вибачити. Ці статті появляться у найближчих числах „Діла“ після свят.

— Косметичний Кабінет **„DISTINCTION“ перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов.** Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 5—10

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матрацн — перероблює ковдри по 4 зол., матрацн по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 1825 68-100

— З **найкращих** шкірок футро — **поручає** і виконує у вас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 124—0

— У **довгі зимові вечорі** маєте добру нагоду довести Ваші світлини до порядку. Модерні німецькі фотоальбоми на складі тільки в єдиній *українській фотокрамниці* Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30. 1639 —7

— **Всч. ОО. Душпастирям і Катехитам під увагу!** Зближається II. шкільне півріччя, найкращий час, щоб шкільні діти доповнили браки у своїх книжках. Тому замовляйте друге видання **катехизму „Божа Наука“,** одобрений Гр.-кат. Єпископатом і шкільною владою для IV. і V. кл вселюдних шкіл. Ціна 1.— зол., при більших замовленнях опуст. Замовлення слати: **Канцелярія гр.-кат. Митрополичої Консисторії Львів, пл. св. Юра 5.** 3—3

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 —820

— **В кожній українській хаті** на селі і в місті повинна бути дуже практична книжка п. н. „140 ріжних страв з картопель“. Ціна 80 сот., порто 25 сот. Замовляти переказами на адресу: **„Нова Бібліотека, Львів, Копцова 4.** Негайно, доки не вичерпаний наклад! 89

— **Курси косметичні Слави Добрянської** Львів, Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматольога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67. 68 1—5

— **Знаний календарець „Готовсь“ на 1939 р.** підпав несподіваній конфіскаті й тому цього року появився він дещо пізніше під назвою **„Усе готовсь“.** Обем 96 сторінок, ціна 20 сот. Замовлення слати на адресу: Адміністрація **„Українського Юнацтва“, Львів, вул. П. Скарги 5.** 30

— **Дати кожній українській родині** здоровий власний дім з городом і садом це гасло кооперативного Міщанського Союзу Кредитового у Львові, вул. Руська ч. 3. тел. 215-16. П. К. О. 510-676. Жадайте інформативного листка. 43

— **Український Народній Театр ім. М. Садовського у Львові.** Знаний в краю Народній Театр ім. М. Садовського завітає у другій половині січня до Львова. Театр виставить пречарні народні песи, як 18. І. „Дай серцю волю“, 19. І, год. 4. „Сорочинський ярмарок“, год. 8.15 „Невольник“; 20. І. „Наталка Полтавка“ святочна вистава з нагоди 100-ліття смерти І. Котляревського. Вистави відбудуться в Нар. Домі, Білети вже в Союзному Базарі. 44

— **Як пекти дріб і дичину?** Подає подрібно нова книжка Ольги Ліщинської п. н. „Дріб і дичина“. 155 випробуваних приписів коштує 70 сот., з пересилкою 90 сот. Всі роди дробу та дичини обговорені докладно 45

— **Здоровий обяв.** Крім постійних щомісячних датків зложили самочинно з нагоди Різдва Христового Рідній Школі Вп. в золотих: І. Галущинський, голова Р. Ш. 60, д-р М. Коновалець, секретар Р. Ш. 50, проф. В. Гусак, член Г. У. Р. Ш. 50, м-р Р. Криштальський, член Г. У. Р. Ш. 50, проф. В. Кузьмович, член Г. У. Р. Ш. 100, д-р Ю. Кордюк, член Г. У. Р. Ш. 50, дир. І. Филипович, член Контр. Ком. Р. Ш. 50, Центробанк 350, Центросоюз 200, Маслосоюз 150, Ревізійний Союз Укр. Кооп. 100, Пром. Банк 100, Д-р Дмитро Левицький 50, УНДО і Укр. Парл. Репрезентація 50 — разом 1.410 зол. (Продовження буде). 22

— **На Маланчин вечір** і на всіх цьогорічних вечірках найліпша забава в сукні пошитій або переробленій в кравецькій робітні кооперативи „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39.

— **Хто виграв на льотерії.** В першім дні тягнення Держ. Кляс. Льотерії впали м. ін. такі більші вигри: 100.000 зол. на ч. 7654. 25.000 зол. на ч. 105749. 10.00 зол. на ч. 65657 146739. 5.000 зол. на ч. 28018 29433 72431 157814. 2.000 зол. на ч. 2696 6183 20326 26139 27479 46410 51227 70362 80218 100365 102547 126644 125103 126196 129440 136832 136138 141731. 1.000 зол. на ч. 800 9989 10225 17253 19622 25653 28703 29762 30225 34885 38992 39102 40883 62362 72232 75455 79544 103636 107158 112191 114943 125745 128818 129435 136941 139920 141876 146686 148138 158586 159670.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ“** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптиках.** 3064 4—50

— **Недуги кишок.** Лікарські поради стверджують, що природна гірка вода **„Францішка Йосифа“** діяє тоді при подразненні кишок приємливо і безболісно

—o—

З судової салі.

ЗА ПРОТИПОЛЬСЬКІ І ПРОТИМАДЯРСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

24-ох українців перед судом.

В середу 4-го ц. м. почалась у Стрию розправа проти 24-ох молодих українців, яких обвинувачують за злочин зі ст. 166 к. к. (чинна участь в організації, що має на меті проступок) і зі ст. 152 к. к. (зневага польського народу). Одного і другого — як каже акт обвинувачення — обвинувачені допустились участю у демонстрації, підчас якої підносили окліки проти польського й мадярського народу. Розправа потреває три дні.

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ:

СВІТЛО Й ТІНЬ, журнал Українського Фотографічного Товариства у Львові та його філій. Рік VI., ч. 9—10 за вересень—жовтень 1938.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. РІК XIV., ч. 9—10 за вересень—жовтень 1938. Відань XVIII., Гаротгоферштрассе 138.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА, місячник. Видає „Союз українських професійних музик" у Львові. Рік II., ч. 11—12 за листопад—грудень 1938.

НА СЛІДІ, журнал молоді Р. III., ч. 12 за грудень

ВІСТИ З ЛУГУ ч. 22—23. Львів 1938.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 21. з 1-го листопада 1938. Львів.

КАЛОСЬСЕ. Беларускі літаратурна-навуковы і грамадскі часапіс. Год IV. Кніжка 3. 1938. Вільня.

МІСІОНАР Пресятого Ісусового Серця. Річник 61. 61. Ч. 11. Листопад 1938. Жовква.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Місячник. Видають монахи Чина Найсв. Ізбавителя. Рік 10. Ч. 11. Листопад 1938. Йорктон, Сиск.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 18. Ч. 8. Листопад 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинового руху. Рік видання XI. Ч. 10—11. Жовтень—листопад 1938. Львів.

СВІТ МОЛОДІ. Дівочий журнал. Рік VI. Ч. 10. Жовтень 1938. Коломия.

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання IV. Ч. 8. Листопад 1938. Рівне Вол.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкільних і питанням суспільної опіки. Рік I. Ч. 9—10. Листопад—грудень 1938. Львів.

ДЗВІНОЧОК. Часопис для українських дітей. Рік VIII. Ч. 86. Грудень 1938. Львів.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 47. З 20-го листопада 1938. Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

П'ятниця 6. І. год. 12. вполн. „Польський Вифлеєм", год. 3.30 вполн. „Пані превеєва", год. 7.30 веч. „Закохана королева".

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 8. І. год. 12. вполн. Симфонічний концерт; год. 3.30 вполн. „Закохана королева"; год. 7.30 веч. „День без брехні".

Понеділок 9. І. год. 6. веч. „Закохана королева".

Театр Різнородностей.

П'ятниця 6. І. год. 4. вполн. „Пан Лямбертіє".

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „Пан Лямбертіє".

Неділя 8. І. год. 7.30 веч. „Пан Лямбертіс".

Понеділок 9. І. вистави нема.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СОКАЛЬ:
7. І. Гетьман Полуботок.
8. І. Сорочинський ярмарок.

МОСТИ ВЕЛ.:
9. І. Безталанна.
10. І. Пісня Бескиду.
11. І. Сорочинський ярмарок.
12. І. Гетьман Полуботок.

ЖОВКВА:
13. І. Безталанна.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 6.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Свят. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ДРОГОБИЧ:
7. І. Маруся Богуславка.
8. І. Найвірніший чоловік.
9. І. Кирка в Львові.
10. І. Пригода в Черчі.
11. І. Шаріка.

З Дрогобича їде театр до Стрия.

Український Театр Йосифа Стадника (сезіора).

ЗАЛІЗЦІ:
7. І. Сіоі.
8. І. Грань.
9. І. Чорноморці.
10. І. Люди на ярмаї.

КІНА.

АПОЛЬО: „Сигнали".
АТЛЯНТИК: „Боротьба за щастя" (Ерроль Флін, Бетті Девіс).
БАЛТИК: „Пані Валевська".
ВАНДА: „Жінки над прірвою", „Флєер ч. 13".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Нельчине серце".
ЕМПІР: „Бравура".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Гранада".
МЕТРО: „Бурґтеатер".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Золотоволоса".
ПАКС: „Пташник з Тиролю".
ПАЛЯС: „Цигалка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Марко Поло".
РОКСІ: „Професор Вовчур".
СВІТ: „Бастер Кітон як міліонер", На грані життя".
СВЯТОВІД: „Цигавські романси".
СТИЛЕВЕ: „Вершник без крат" і ревія.
ТОН: „Погоня", „Жертва великого міста".
УТІХА: „Буревій" і ревія.
ХИМЕРА: „Граф-кельнер".

ФОТОПЛАСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 ліи ф-и Київ і Сим)
„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тиверіяда, Вефлеєм".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(ул. Марійська)
„Свята Земля".

ПРОГРАМА КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ РАДІЄВИХ АВДИЦІЙ.

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що тепер словацькі радіонезалежні надають українські авдиції в таких год.: І. Інф. комунікати в будні дні: огляд преси в год. 7.20, комунікати пресової служби в год. 12.55, 16.05, 19.00, 22.15. В неділі й святочні дні: огляд преси в год. 12.20, комунікати пресової служби в год. 19.00 та 22.15. ІІ. Програмові авдиції: в неділю 14.30—15.15, у вівторок 16—16.20, в четвер 15.45—16.10, в суботу 18—18.25.

СВЯТОЧНА АВДИЦІЯ З ВІДНЯ.

На наш Свят-Вечір в віденській радіонезалежні почуємо низку українських колядок у виконанні хору „Вандура" під управою п. Гнатишина. Початок авдиції в п'ятницю 6. ц. м. в год. 19.30 (7.30) вечором. Віденська радіонезалежна надає щодня в год. 19.50 (7.50) вечорем вістки в українській мові.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 6. січня 1939.

7.20 Орх., хор, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Програма, 8.20 Орх., 9.00 „Слов'янська кантичка" словено-муз. авд., 9.30 Для господинь: Їде, їде весілля, поради, вістки, музика в пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 „Романтична повість" літер. нарис, 13.15 Музика, вопран, 14.35 Весела авд. для дітей, 15.00 Фрагм. з оп. Вердія „Аіда", пл., 15.30 Коляди у вик. орх. мінд. та вок. квартету, 16.00 „Чужина" комедія Ол. Фредра, 17.00 Скрипка, форт., 17.30 „Гейша" оп. Джонса, 19.30 Розр. концерт симф. орх., 20.30 Спортові вістки, веч. дениик, метеорольог. комунікат, програма на завтра, 21.00 „Цикльон" говорена повість, 21.15 Вінчучі вістки з міста та провінції, 21.20 Камер. концерт, 22.00 Весела авдиція, 22.30 Танк. музика, орх., Микола Іванина, опів, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Книжки у 5 мовах
в обсягу белетристики, політики і педагогіки пошчає
„VITA" ul. Marijčska 8.
(б. Шпрехера
ч. 3044 2—4

Субота, 7. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл. 8.00 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авд., 14.00 Орх., 14.30 Пісні у виконанні Мирослава Старицького (у програмі: Ніжанковський, Рімський-Корсаков, Бородін, Людкевич), 14.45 Господарські вістки, 14.50 Вінчучі вістки з міста та провінції, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уявн для дітей на осн. Грея Оалн: „Великий і малий хлопець", 15.30 Сальон. орх. 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Бетовен: Октет оп. 103 на два кларнети, два вальдгорни, два фаготи, 17.05 Коли вемлю повищали леди, 17.20 Концерт солістів: тенор, форт., 17.55 Авд. Союзу ККО, 18.00 Вінчучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Словно-муз. авд., Денно двічі довкола світа, гутірка для молоді, 19.15 Розр. концерт: оркестра, хор, скрипка, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: симф. орх., сопран, баритон, саксофон, рефрени, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 8. січня 1939.

7.20 Військ. орх., 8.00 Ран. дениик, 8.15 Для села, 8.45—9.15 Поранок хлібороба: гутірка інж. А. Літинського: Значіння досліду для хлібороба, музика в пл., коло год. 10.30 після богослужения Музика в пл., 11.45 Недолі та смутки радіогумору, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Вибранки з творів Пілсудського, 13.05 Самбір місто городів, 13.15 Орх., хор, 14.40 Трохи пісні, трохи елона, 15.00 Наш тижневик, хор, 15.25 Золота книга громад, 16.80 Форт. ресіталь, Шубертові твори, 17.00 Мудрість старовини, 17.20 Орх., скіа, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бажа студій, 19.15 „Цикльон" говорена повість, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Легка музика, 20.10 Спортові вістки, 20.15 Збірні спорт. вістки, вечір. огляд, веч. дениик, внук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танк. музика, 21.40 Коли велика людина любить музику, вес. авд., 22.20 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Понеділок, 9. січня 1939.

70.0 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл. 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: З чого зробили мою радирку, гутірка для молодших дітей, 11.15 Аморезо Аргентина й орхестри, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд., 13.00 Для купців і рільників: Як я одобуа і як веду крамницю, Наші великі та малі торги, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Вірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уявн для молоді: Пастер, добродій людства, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Економічні вісуки, 16.35 Л. Рукшицький: Квінтет оп. 35, 17.15 Меса Верде, колиска черевоногого, 17.30 Коляди та щедрівки у виконанні Українського Хору під дир. Миколи Колесси, 18.00 Вінчучі вістки з міста та провінції, 18.05 Теоньог. Отуріком і його організація, 18.20 Актуалії, 18.30 Авдиція юнацьких відділів праці, 19.00 Розр. концерт: орх., тенор, баритон, гітара, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 У музичальним домі; форт., скрипка, віол., 21.40 Літер. новини, 22.00 Спорт, 22.05 Старий і новий Львів, 22.30 Львівські муз. портрети: Е. Вайтер: сопран, муз. хор, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Вівторок, 10. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Вихід на Мон Блан, гутірка для старших дітей, 11.15 Форт. парафрази відомих творів, пл. 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авдиція, 14.00 З піснею у країну казки, словно-муз. авдиція в обробітці Ром. Пашківського з участю хору Евгена, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Вірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: „Вертеп", Ісусе", коляди в обробітці М. Обста. 15.15 Техн. скрипка, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Форт. транскрипції Ліста, 16.50 Звукове кіно, 17.00 Романси: віол., форт., 17.20 Зимова повіч, фейл., 17.35 З піснею по краю, 18.00 Вінчучі вістки з міста та провінції, 18.05 Резерва, 18.15 Для села: „Значіння хліборобської преси для поступу господарства" виголосить в українській мові Інж. А. Романенко, Музика в пл., 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., пісеньки, домра, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт: орх., форт., 22.00 „Цикльон" говорена повість, 22.15 Танк. музика, 22.55 Льокальні інформації, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Середа, 11. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим: Вирвався по сніг, пісеньки, 11.00 Для шкіл: „Вертеп" Ковопиїнської з музикою, 11.25 Увертури і фантазії із фр опер, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авдиція, 14.00 Брамс, із пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Вірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Наш концерт" авд. для дітей, опів, орх., 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фін. виховання шк. молоді, 16.35 Пісні у супр. форт., 17.00 Польський легіон у Фінляндії, 17.15 Танк. музика, 17.50 Шпонкові успіхи, 28.00 Вінчучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном, 18.30 Авдиція про мову, 18.40 Рекорд на здоровля, 19.00 Розр. концерт: орх., скіа, А. Ліпінський, 12-літній віртуоз на контрафоні, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський ресіталь, 21.30 Авт. вечір Кадуи-Бандровського, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, у вик. джез. орх., 22.45 Сен-Санс, пл., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Четвер, 12. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: По колядці, муз. поранок, 11.25 Орхестра, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авд., 13.00 Концерт бажань, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Вірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка в молодю, 15.15 Клюнотн та радіо, 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Госп. вістки, 16.20 У детайлічній крамниці; гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Два фортепіяни, 17.30 Гарна читанка спотаніна, фейл., 17.40 Арії та пісні у вик. Ресвер-Стоковської, мецосопр. у супр. форт., 18.00 Вінчучі вістки, 18.05 Для села: гутірка, музика сальон. тріо, 18.30 Нар. музика та її вплив на авотецьку музику, гутірка, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спічний комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. музика на дуті інстр., 21.30 Театр Уявн: „Ахіль Хрустик" драма Ю. Завейського, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Трансмісія з життя, 22.25 Зі світа фільми, 22.35 Львівські перо: „У січні на селі при ватрані" та поезії, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 6. січня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Легка музика, 18.00 Розр. музика, 19.00 20.00 Вес. мельодії, 21.00 „Максим і Марко" вес. образки з музикою, БІЛГОРОД 18.00 Трансм. з церкви, 20.00 Авд., 20.45 Хор, 21.30 Популяр. концерт, БУДАПЕШТ 12.35 орх., 14.00 22.00 Цаг. музика, 16.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Тирольські пісні, 20.10 21.00 З італ. опер, 22.30 Музика на дві скрипки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 20.15 Орх., соя, ЛЯГТІ 18.40 Пісні, МІЛЯНО 17.00 18.00 Скр. ресіталь Одноголосова, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 14.30 15.00 „Чорт і Катруся" оп. Дворжака, 18.30 Легка музика, 19.20 20.00 Розр. програма, орх., хор, соя., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 22.00 Оперетка, СТОКГОЛЬМ 20.00 21.00 „Юдита" оп. Легара, 22.15 Камер. концерт, ШТУТГАРТ 20.15 21.00 22.00 „Чародійний флет" оп. Моцарта, ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска" оп. Пучінія, 19.20 Пісні.

Субота, 7. січня 1939.

ВЕРЛІН 15.30 Новорічні пісні, 19.00 Розр. музика, 20.10 21.00 Концерт військ. орх. БІЛГОРОД 18.00 Театр Уявн, 20.00 21.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.20 18.00 Циг. музика, 19.25 20.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 12.00 13.15 18.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 19.00 Камер. музика, 20.10 21.00 Танк. музика, пісеньки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 11.30 Для дітей, 18.00 Музика давніх мистців, 20.10 Розр. вечір, КЕЛЬН 15.30 Пісні, 18.35 Два форт., МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 Виступ гітариста Сеговії, ПРАГА 19.25 Військ. орх., 22.35 23.00 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 19.15 Сценка, 21.15 „Пісні без слів" Мендельсона, 22.10 Кабарет, РИМ 21.00 22.00 23.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, СТОКГОЛЬМ 12.05 Гавайські мельодії, 13.00 Військ. орх., 14.30 солісти, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.00 21.00 22.00 „Липовецька" оп. Ганне, ФРАНКФУРТ 20.15 21.00 „Графиня з Дурала" оп. Кальмана.

Неділя, 8. січня 1939

БЕРЛІН 11.30 Кантата Баха: „Зай Льоб", 20.10 Концерт. БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика. ВІДЕНЬ 19.00 Давні пісні. КЕЛЬН 18.00 Веселі мельодії, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 20.00 „Сицилійці" оп. Цірера, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, САРБРІКЕН 20.10 „Циганський барон" оп. І. Штрауса, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Вертер" оп. Масенета.

Понеділок, 9. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Весела муз. вид., БІЛГОРОД 19.20 Нар. пісні, 20.00 21.00 Трансм. з театру, БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 18.30 19.10 Орх., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт. 19.15 Нар. пісні, 20.00 Сюїта, форт., ДАЛТИЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.35 Концерт тріо, ЛЯЙПЦІГ 20.10 Симфонія Бетовена, РАДІО ПАРІ 21.15 Форт., РІМ 21.00 Симф. концерт.

Вівторок, 10. січня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Розр. музика, 20.10 Вес. вечір, БІЛГОРОД 18.20 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.10 20.45 Цит. музика, 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 16.00 Орх., 18.15 Як живе ін. робітник, 20.10 Концерт бажань, ДАЛТИЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.05 Концерт, МІЛЯНО 21.00 „Маскований Баль" оп. Верді, ПРАГА 19.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 19.15 Форт., РІМ 17.15 Танкова музика, 18.30 Розр. музика, 22.20 Соліст. арфа, сопран.

Середа, 11. січня 1939.

БЕРЛІН 15.20 Розр. музика, 20.10 Хор донських козаків, 20.30 21.00 Розр. концерт, БЕРОМІНСТЕР 20.10 Швайцарські нар. пісні й танки, БІЛГОРОД 20.00 Гумор. 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 19.20 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00 „Кава по віденськи" розр. програ., 20.10 21.00 Симф. концерт, ДРОЙТВІЧ 21.15 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 20.30 Танк. музика, 21.00 22.00 Оперетка, ПРАГА 20.10 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 19.20 Форт., РІМ 19.20 Розр. концерт, 21.00 Опера.

Четвер, 12. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Веселі мельодії, 20.10 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА 19.35 „Фавст" оп. Гуно да, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, ВІДЕНЬ 18.50 Кабаре, 20.00 Соліст. спів, форт., 21.00 Давня танк. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 Вечір опер, МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Ль Кавальєре" оп. Мараболі, ПРАГА 19.25 Орх., 21.10 Орх., хор, скр., РІМ 21.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 20.30 „Нірнбевські есенції" оп. Вагнера, II. дія, ШТРАСБУРГ 22.00 „Три свинки" оп. по ен. Дісней.

БІРЖА

Львів, 5. січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·12—88·82 Долари америк. 5.27·00—5.25·00. Долари канад. 5.29·50—5.20·00. Фльорени гол. 287·91—286·21. Франки фр. 13·99—13·89 Франки шв. 119·60—118·80. Фунти анг. 24·75—24·59. Гульдени данц. 10·25—99·75 Корони чесь. 10·75-10·40 Корони дун. 110·45—109.60 Корони норв. 124·33—123·5 Корони шв. 127·39—126·40 Ліри італ. 18·10—17·90 Марки фінлян. 10·92—10·70 Марки нім. срібні 88·00—85·00. Тель-Авів

Папери.

4 і пів проц. внут. 64·15—65·50 3 інв 1 ем. 85·50 серія 93·50 2 ем. 84·50. серія 91·50 5. конвер 68·50, 4 прем. дол. 42·00 4 консолів. 66·00—65·75

Акції.

Банк Польський 137·50 Цукор 37·50 Вуголь 34·50—36·00, Ліхьпол 95·00—35·50 Островець 67·75 Стараховичі 46·50—46·25 Тенденція неодностайна

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 5. січня 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без оч. 2·55 зол. 1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол. молоко о 17—18 сот. 1 кг. яець 1·55—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця задержана.

Подяка.

ВПоважаному п. д-рові **Маркіянові Дзерович**еві за безкорисне лікування моєї недуги у вазниці, складаю цією дорогою щиру подяку.

Василь Ланкевич,
б. політ. вязень, Добрусин.

Оповістка.

Порядок Богослужень у часі Різдвяних Свят у р. 1939 в Успенській Церкві у Львові. В дні 7. І. (суботи) Різдво Г. н. Іс. Христа: В год. 5. ранку Повечерія великі зі всенічним, потім співана Служба Божа з наукою. В год. 7. 8. 9 і 12. читані Служби Божі. В год. **9.45 Архієрейська Служба Божа співана,** яку відслужить **Кир Никита.** Проповідь Їх Преосв. Митрополита. (Трансмісія на радіо). В год. 4.30 попол. вечірня, молебен, наука і благальна пісня. В дні 8. І. як звичайно у неділі. В дні 9. І. год. 5.45 зранку співана Служба Божа. Проповідь на співаній Св. Божі в год. 10. у днях 8. і 9. І. при кінці Св. Божої. В дні 13. І. в год. 6. увечір вечірня із всенічним, проповідь і благальна пісня. В дні 14. І. як кожної неділі. 2-2

В Адміністрації „Діла" складаємо по шість золотих: „Просвіті", „Рідній Школі", Інвалідам, „Безробітним" до рук о. Дурбака. Академічній Студіюючій Молоді до рук о. д-ра Гриньоха. Ремісничій Молоді до рук о. Бучацького. Найбідніщим Русьма 3, Українській Захороні, Хорим до рук Комітету опіки над хорими, Сиротам для тов. „Доля". З ними всіми ділимося серцем і просфорою при святій вечері в ніч годину Різдва Христового. — **о. Леонтій Куницький,** парох катедри св. Юра, опікун політ. вязнів.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на колядку **Рідній Школі** зол. 2 Марія Анін. Бохуж; **Рідній Школі** зол. 10 Галя і Іван Білоусн замість квітів на могилу бл. п. Анлонія Гуцуляк; для **Інвалідів** зол. 2 і для **Студіюючої молоді** зол. 3 Марія Палідворова, Люблін.

Замість святочних побажань, складають в Резидії „Діла" 5 зол. на „Рідну Школу". **Ольга і Антін Сохани, Ходорів.**

На Рідну Школу вложили Вп. о. Стефан і Наталія Мохнацькі, Теребовля 100 зол. в першу роковини смерти незабутнього сина бл. п. Д-ра Олега Мохнацького. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 26

На Рідну Школу вложили як дар на волиду Вп.: Д-р Тит Бурачинський 10 зол., о. мітрат Банах 5 зол., Службовики Сільського Господаря 24 зол., Дарія й Омелян Шепаровичі 10 зол. з нагоди уродин доньки Орисі, Уляна й 5 зол. замість святочних побажань. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

МЕШКАННЯ

СОНЯШНА кімната, харч і помічу шкуні Ходоровського 9. 117 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

МУЖЧИНА на становищі одружиться з молодою, інтелігентною, не конче багатою, але симпатичною українською гарних принмет. Лише поважні зголошення під „Інтелектуаліст" до „Діла". 27 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ хрестіян до продажі кіс, бритов, артикулів залізно-сталевих приймемо. Скрипка 137. Корисні умовини. 23/55 2-4

СТАНЦІЇ

ПРИЙМУ двох учеників (ць) на станцію (по 60 зол.) Жулінського ч. 1 м. 3 (бічна Личаківської). 2-2

НАУКА

„ECHO OBCOJEZYCZNE" — англійсько-польське, французько-польське, німецько-польське, єдиний журнал, що практично вдекшує оповідання мов (тим, що знають початки). Подрібні проспекти, показові числа безплатно. Warszawa. Wallców 11zy. 3023 3—3

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, провадженя паризьким модельєстом Біндером дипльомованого у Відні, Дрездені, Парижі, з правом видавати свідоцтва, приймає записи Оссолінських 12. 2880 6-10

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЛІКАР українець шукає доброго місця осілку. Зголошення до „Діла" „для Лікаря". 72 1-1

АПЛІКАНТ з 3-літною практикою і писанням на машині шукає патрона. Зголошення до „Діла" до 15. січня під „Обовязковий". 19 2-2

КУПНО — ПРОДАЖ

КОЦИ бельські, білостоцькі, англійські пледи, Вовк, пл. Марійська 6. 2037 4-4

ПРОДАМ новий дім в селі, 7 убиканій, з мансардою. Ольшинкі 27 (бічна Генерала Ґавкевича) господар. 90 1-1

ПРОДАМ окаційно Енциклопедію Українську 3 томи. і Російсько-Руську 20 томів. Річники Литопису Червоної Калини, Карту Ромера, історії і памятки ілюстровані, і в образах світової війни, в різних мовах, багато релігійних книжок, св. Письмо в образах і багато інших книжок. На бажання висилаю еднс і ціни. Rokaija Zakowa, Tylicz.

МАШИНУ писальну малу українську 160 золотих продає Іванишин, Городецька 28, тел. 246-65. 30 1-1

МАШИНУ до шиття Кайзер 150 золотих гарантовану, продає Іванишин, Городецька 28. 89 1-1

ДІМ з ГОРОДОМ І САДОМ дешево продам. Надається також як фабричний чи промисловий обект. Окремо панелі під будову. Інж. Манастирський, Львів. Пасічна 21. 114 1-1

ВСІМ, що намірюють купити кам'яницю, віллю, дім з огородом, панелю — поручаємо звернутися з довірою до загальної відомого бюра посередництва **„Трансакція" Львів, вул. Длугоша 1,** бо єдине тим є найбільший вибір реальностей нових і передвоєнних, у середмісті і в інших дільницях, скромних і заможних у всіх цінах, доскочих, без тягот, а відмічки літами. Бюро відчинене цілий день, інформації даремно. Чемельні подяки і похвальні признання. 28 1-1

ВОЛЯНКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ. МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 6-11

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, НАСІДІВКИ, великий вибір, ЗАЯЦЬ. Оссолінських чотирнацять. 2867 10-0

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2. 2869 13-0

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 8-11

НА ЯЛИНКУ люксусові касетки, пудернички, розпилячі, велика косметика, парфюми фабричні, складанки „Diveer Paris" Ялинкова 9, 250 грамів води кольонської 1 зол., 100 грамів, 50 сот. за зворотом цього відтинка. 3103 4-5

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку в магазину Й. ШТРАССЕР (передше Крах) Галицька 15 (подвірря). 3050 9-10

В ГАРНІЙ ДІЛЬНИЦІ СЕРЕД ГОРОДІВ 2-ПОВЕРХОВА НОВА РЕАЛЬНІСТЬ З РІЧНИМ ДОХОДОМ 8500 ЗОЛ. ВІЛЬНА НА 13 РОКІВ ВІД ПОДАТКІВ І БЕЗ ПЕРЕНОСНОГО НА ПРОДАЖ. ІНТЕРЕСЕНТИ ЗВОЛЯТЬ НАПИСАТИ ЛІД „НОВИЙ ДІМ" ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „ДІЛА". 69 1-1

РІЖНІ

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ на Ялинку зі золота, срібла, годинники, будильники поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж пречинійна направа годинників і біжутерії. 3020 6-12

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Вибаневича 27, поручає по приступних цінах гуртульсько-мистецьке укладжени вдатних проектів, також галантерію й інші модерні гарнітури. 2833 9-52

СКУПОВУЄМО ШКІРИ сирі всілякі: з звиця, ярівників, тхорів, лисів, кун, кіз, телят, худоби — всілякі вовни й ін. Платимо найвищі ціни. **Глобусмо — фарбусмо — Препарації мисливських трофеїв. Футрині випрявлені шкіри красні,** закорд. всілякі постачаємо. **Гурт — детайль.**

Quality

Повчальні цінники — марка.
Polska Centrala Skór i Futer Sp. z o. o.
Poznań, ul. M Focha 27—31

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ І ФАРБАРНЯ повідомляє П. Т. Клієнтів, що в цьому сезоні обнизила ціни на 50% на всілякі роботу, прання ковірчина 10 сот. Марія Прошкова, Вірменська 14. 2969 -10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, рівні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відомі УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, **Львів, вул. Вірменська ч. 15.** 2741 12-0

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрепишні. ше направить українська фірма П. Карпиця у Львові, вул. Домініканська ч. 7. 1280 8-8

НОВОВІДКРИТА робітня дитячих візків І. Л. Кік, Львів, пасаж Гавсмана 7. Приймає всілякі реперації, відновлення і заміни. 2970 4—6

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє різного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 8—15

ПЕЧАТКИ каучукові та металеві для парохіяльних уряднів, читалень, кооператив та їн виконує найдешевше Мако Гавзерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 2919 9-10

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ремісниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2916 12-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики
Роман Лисяк
б. приватний асистент д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки.
Львів, вул. Сикстуська 56
Тел. 114-44.

Д-р Ірина Рімович
ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.
При вул. Городецькій 53 а, II. пов.
щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.
116 Тел. 274-36. 1-2

Станиславів.
БЛЯХАРСЬКА РОБІТНЯ
Петра Гуменюка
СТАНИСЛАВІВ, ГОЛУХОВСЬКОГО 25
виконує солідно і дешево всілі блахарські роботи.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм П. Т. Клієнтам
Книгарня, Антиквариня і склад папору та образів „ШКІЛЬНА ПОМІЧ"
Станиславів, вул. П. О. В. 2.

Станиславів
Ресторан
АНТОНА ПІКАВСА
міститься тепер Шидловського 9.
(напроти Польського Банку)
поручається П. Т. Публиці.

Перемишль.
Під увагу приїздним до Перемишля!
Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ
Михайла Кузишина
ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

Стрий.
ДОБРИЙ ВІДБІР ДАЮТЬ
РАДІОПРИЙМАЧІ
куплені у фірмі
„АТОМ"
(Інж. Ю. Гошовський)
СТРИЙ, вул. КОСЦЮШКИ 22.

Тернопіль.

ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ТЕРНОПІЛЬ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 16 БАЖАЄ ВСІМ ВІДБОРЦЯМ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ" — І запрошує до дальших відвідин. УПРАВА.

Український Банк Кооперативний
в Тернополі
приймає вклади на: вкладки ощадності та рахунки біжучі (чекові) як теж уділює есконтовий і звичайний вексл. кредит. Все на догідних умовах.

Першорядне ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
„Concordia"
в ТЕРНОПОЛІ, при вул. Тарновського 8.
Телефон: 46
влаштовує похорони по найнижчих цінах на догідних умовинах. Склад домовин дубових, металевих і соснових.

Вовни, шовки, полотна ковдри поручає
Яків РАВЕР
Тернопіль, 3-мая 4.

„Подільський Базар"
В ТЕРНОПОЛІ
бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім своїм покупцям і просить надалі ласкаво не забувати за нього.

РЕСТОРАН І КАВАРНЯ
В ГОТЕЛІ
„ПОЛЬОНІЯ"
Тернопіль
Видає смачні снідання, обіди і вечері. Щоденно концерти і танцінги.

СКЛАД ТОВАРІВ
текстильних і суконних
„Tekstyl"
вл. І. Геллер
ТЕРНОПІЛЬ, 3-го МАЯ 5.
поручає у великім вибері вовни, сукна, камґарни, шовки, полотна, декорації і шлюбні виправи. Найнижчі ціни.
Солідна обслуга.

ФОТО
„DORYS"
Тернопіль, 3. Мая (дім Народ. Торговлі)
СКЛАДАЄ СВОЇМ ВІДБОРЦЯМ БАЖАННЯ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ".

Шукаєте мешкання?
Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ПРОМ-БАНК, ЛЬВІВ

Обороти і сирий білянс на 31. грудня 1938 р.

	ОБОРОТИ		СИРИЙ БІЛЯНС	
Каса і відділи	9,854.820·95	9,785.693·40	69.127·55	
Банки	3,014.625·18	2,937.364·46	77.260·82	
Цінні папері	4.082·29	1.213·85	2.868·44	
Біжучі	10,457.470·38	10,566.969·40	131.701·30	241.200·32
Ремеси	1.640.402·84	1,454.314·62	186.088·22	
Терм. кредит	98.828·89	91.065·45	7.763·44	
Позички	1,011.214·20	557.756·39	453.457·81	
Сконт. позич.	3.422·—	—·—	3.422·—	
Акредитиви	268.937·57	262.936·98	6.000·59	
Рееконт	425.252·36	505.391·96		80.139·60
Банкові кред.	763.553·56	402.553·56		39.000·—
Дрібна ощадність	149.821·47	208.586·71		58.765·24
Вклади	759.364·94	1,253.576·01		494.211·07
Уділи	1.807·—	134.225·60		132.418·60
Запасні фонди	211.70	22.257·75		22.046·05
Резерва на умор.	—·—	898·64		898·64
Движимості	20.921·71	6·—	20.915·71	
Льохації	44.386·—	2.000·—	42.386·—	
Недвижимості	50.705·60	—·—	50.705·60	
Завід. недвиж.	1.053·12	1.791·—		737·88
Завідування	115.328·42	45.019·12	70.309·30	
% %	25.912·93	100.805·60		74.892·66
Засіяржені справи	26.047·45	3.496·80	22.550·65	
Кошти спору	10.874·21	8.579·55	2.294·66	
Неціднята дивід.	3.289·51	4.273·21		983.70
Зобов. в інкаса	26.741.51	28.299·87		1,558·36
	28,379.075·83	28,379.075·83	1,146.852·12	1,146.852·12
Інкас. документи	284.730·72	248.816·74	35.883·98	
Льоро інкасо	197.041·40	232.825·38		35.883·98
	28.860.847·95	28,860.847·95	1,182.736·10	1,182.736·10

Львів, дня 4. січня 1939 р. ДИРЕКЦІЯ.

САМОХОДОВІ Витовд Транда ПРОТИМОРОЗНІ ШИБИ І СНІГОВІ ЛАНЦЮГИ поручає
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 3094 8—3

Єдиний журнал мод і домашнього господарства
НОВА ХАТА

приносить безплатно:
Чотири таблиці колірових узорів
Колірові взори на окладинці
Чотири форми суконь і блюзок
Куховарська книжка „Борщі й юшки".
Цього року обнижена передплата! Чвертьрічно коштує 4.— зл.
Адреса: ЛЬВІВ, вул. КОСТЮШКА 5. Жадайте показових чисел!

АДОЛЬФ БАРТ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА ч. 10. І. п. Тел. 226-91.
Маґазин жіночої конфекції
поручає найновіші модекі, сукні, плащі і костюми. Приступні ціни.
ч. 2954 4—5

Львівські шоферські курси
Тел. 272-46. Інж. И. Гереско Тел. 272-46.
САМОХОДОВІ Й МОТОЦИКЛЕВІ ДЛЯ АМАТОРІВ І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ, ПРИЙМАЮТЬ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ЩОДНЯ ПРИ ВУЛ. ТОМІЦКОГО 14 (давна Коперника 54) — ДЛЯ ТИХ, ЩО ПРИЇЗДЯТЬ ОПІКА. ЦІНИ ЗВИЧАЙНІ.

ГАРНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ найдешевше
Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **Є. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

ШВАЛЬНЯ „ЕМКА"
Підвалля 1.
поручає по приступних цінах мужеське і жіноче біллє, постіль, піжами, шлафрочки, блюзочки, спідинчки. Охоронні плащі. — Замовлення із власних і принесених матеріялів виконує до 24 годин.
3046 2-5

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-165
Станиславів, 3-го Мая 12.

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття і підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 8.

Н. Шрайєр Львів, Гетьманська 6. Рік осн. 1904. Тел. 213-65.
НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕЛЕТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ.
2940 6-10

НА СВЯТА найліпше смакує **мустарда**
МІКА
Львів, Городецька 121.
3043 Тел. 295-50. 5-5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії (Steinway & Sons - Londyn), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

СНІГІВЦІ
в різних красках
ЧОБОТИ
гум. на черевики
ФІЛЬЦОВІ
чоботи „Аляска"
поручає: спеціяльний магазин обуви для дітей і молоді
АЛЬ-СА-ДО
Львів, ул. Сикстуська 19

Королева фарб до волосся.
ФАРБА, ЯКА ВІДМОЛОДЖУЄ СВІТ.
18 гарних природних відтінків.
Французький виріб.
Домагайтеся в першорядних фризієрських салонах. Звертати увагу на фабричний знак „З головки" з написом Insulax.

НЕРВОЛЬ
Хеміка д-ра Француза, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
болькох з причини простуди, пострілові, ісхіясові і ін. Дістанете в аптиках.
Вир б і головна продажа
АПТИКА МІКОЛЯША
Львів, Коперника 1. ч. 2343 8—9.

РІК ОСНУВАННЯ 1912.

й. Б. Шпріцер

Робітня щіток, пендзлів і рижових мітел

ЛЬВІВ, УЛ. ШПИТАЛЬНА 1
(В Домі Товарловім) Тел. 267-59
м. 215-86. 3-)

Меблеві матеріали, тапети, дивани, запчасти і т. п.

Проектування і виконання комплетного вутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столяр

Т. Кисяк і сини

ЛЬВІВ, ПЛ. СМОЛЬКИ 4.
1764 Тел. 240-06 і 219-85 39-0

Всякі тапіцерські роботи

виконує солідно і дешево
Арт. тапіцерсько-декоративна робітня
Г. БОЧИЛЮК І І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі тапіцерські меблі.

Найбільший вибір грамофонів, красивих і заграничних плит, гармоній, музичних інструментів. Ровери і приладдя до роверів знаної марки Герос, Легута, Рибовський та інші поручає

Леопольд Гуттерер

Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

„Палата Дитини“

Львів, Рутовського 1, тел. 116-37
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащників, убрань, медедин і ін. по зниженних цінах до 25%
2 3-11

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими може видавництво послуговуватися можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннік друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Прикраси на ялинку

поручає

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА 1 (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.
9—10 3047

Бляхарська робітня
будівельно - галянтерійно - криття веж, дахів і реперації

Андрій Баргків

Львів, вул. Глибока 12.
Тел. 259-03.

ВЕЛИКИЙ ЗИСК!

осягнули наші Клієнти при продажі цементових дахівок, пустаків і цамбровин виробляваних на машинах з фабрики

RZEWUSKI i S-ka

SP. AKC.

Варшава, вул. Ординацка 7.

Домагайтеся безплатних ц'ників і пояснень.

Всім П. Т.
Покупцям

Веселих Свят

бажає

МАСЛОСОЮЗ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА З НОВИМ РОКОМ

УСІМ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ПРИХИЛЬНИКАМ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ВСЬОГО ДОБРА складає

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ

„КАРПАТІЯ“

У ЛЬВОВІ.

Бандажист і ортопедист

М. ПОЛЯЧЕК в Самбірі 83.

Пропускункові бандажі для вжитку при найбільших поопущинах. Спеціальні паси проти опаду шлунка. Бандажі проти матниці. — Гумові панчохи проти жилавців. Ортопедичні підкладки під плоскі стопи. Гумові сечники. — Штучні ноги і руки.
Ортоп. корсети проти кривого хребетного стовпа. Ортоп. апарати для направи скривлених стіп тощо.
Ілюстровані цінники задурно. 48

Найкращі глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

Ст. ҐАЛАНА ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20 (ріг Костюшка)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. — Приймаємо облігації Народ. Позички і інші вартісні папери. СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ ФІРМИ: **півгобеленові, портієри, капи на ліжка і столи.**
2935 10—10

це причина початку різних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА

вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, виділюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

САНАТОРІЯ **„VITA“**

ЛЬВІВ, УЛ. ЛИСТОПАДА 22
Тел.: 277-07 і 273-03.

ВІДДІЛИ: положниче - гінекольогічний, хірургічний, внутрішній і дитячий.

РОБІТНЯ рентгенольогічна під упр. д-ра Еміля МАЙЗЕЛЬСА.

Найбільш новітній комфорт.

ЦІНИ ВІД 10.- ЗОЛ. ДЕННО.

Власне санітарне авто для перевозу недужих. Дешеві породові ричалти.

За Управу:
Проф. д-р Г. Гілярович, Д-р Ігн. Шварц

ІНВЕНТАР ДЛЯ ДРУКАРЕНЬ

як:
машини друкарські і для переплетні, черенки, регалі та інше друкарське приладдя
поручає:

ҐРАФІКА
МАРКО ЗАЙДЕ

ЛЬВІВ, — СВ. МИХАЙЛА Ч. 8.
Телефон ч.: 219-03 і 220-43.

Власна виробка вальцевої маси і пневматична відливання вальців. Єдина у Східній Галичині фабрика друкарських фарб, чорних і колір.

Єдине українське похоронне заведення

„Харіс“

ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3 (в Народнім Домі)
тел. 214-64.

полагоджує найскоріше, найкраще і дешево всякі урядові чинности, виконує ексгумації і перевозить в найдальші сторони з усіх цвинтарів, шпиталів і санаторій.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ЧУЖИМИ АГЕНТАМИ.

В нещасті йдіть до ХАРІСУ, а відпадуть Вам усі клопоти.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенові шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і повинних	зол. 0.60	купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

№. 5 а (15.096 . Львів, субота 7. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 240-46
Телефон Адміністрації 229-61
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. Б. К. у Львові 304.060
Бюлетень Головної Ліги Праця „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з доставою) . 3.40 зол.
квартально . . . . 11.50 „
півроку . . . . . 23.00 „
річно . . . . . 46.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ЧОСЛОВАЧЧИНІ 24 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 25 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—12 АРКУШІВ ДРУКУ

ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ.

ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР...

Читали в книзі зір, що вродиться Дитя,
Якому цілий світ постелиться до ніг;
Що на привіт Йому ангели прилетять
І спів огня над Ним припинить з дива біг.

І йшли та вірили, що зайдуть у терем,
Що ввесь тонутиме у сяйві золота,
І там під гомін сурм зустрінуться з царем,
Якому не лячні й нескольні ворота.

І диво див — зоря, що йшла поперед них.
Прошила темну ніч, як вогняна стріла.
І над колибою на крилах вітряних
Понісся дивний спів і поклик ангола:

„Вставай хто жив, спіши в колибу, де в Дитя
Втілилася в цю ніч вся туга тисячліть:
Де заквітає квіт безсмертного життя,
Що залікує вам всі рани лиходіїв".

Пристали серед піль, обув здіймали з ніг,
Та увійшли в вертеп, де в колі чабанів,
Від стуж і тремтячи, Дитя витало їх.
— Та світ у книзі Правд читати не умів...

В. ОСТРОВСЬКИЙ.

Свято Великої Надії.

З усіх християнських свят Різдво найбільше набрало характеру, так би мовити, свята земного — свята надії на ліпше життя на землі, згідно з ангельською піснею:

„На землі спокій, серед людей вдоволення".

Ось ідеал людини-християнина, щоб на землі запанував спокій та щоб усі були вдоволені своїм життям.

Той настрій Різдва особливо яскраво відбився в наших колядках. У них Різдво — велитенський побожний бенкет; все радіє, співає, весело гомонить. А нарід-поет ще й заохочує:

„Радуйтеся, всі люде,
„Радість з неба нам спадає...

Радість з приводу приємної новини про народження Христа — це головний мотив усіх наших колядок, якими вони звичайно й починаються:

„Нова радість світу ся зявила"...
„Вселенная, веселися"...
„Нова радість стала"...
„Небо й земля нині торжествують"...

Чому?

Бо народилася надія на великі зміни в житті цього земного падолу:

Бог предвічний народився, прийшов з небес, щоб увесь люд Свій утішити...

А перш за все:

„Новий Цар убогим ся народив,
„Багатого засмутив Ірода"...

Ось кульмінаційна точка різдвяної надії народів середньовіччя, коли, здається, вперше почали народжуватися колядки: радість убогим (розумій: слабим, обездоленим, поневоленим, стражду щим) через „засмучення", подолання багатого, владного Ірода (несправедливих можновладців).

Минали століття.

Життя Европи формувалося, але складалося ріжно. На Заході витворилися сильні, вільні, щасливі народи. Там і різдвяна надія на „спокій і вдоволення на землі" в тій чи іншій мірі вже здійснилася. І там різдвяні настрої набрали дещо іншого характеру, ніж у нас на Сході.

На Заході різдвяна ніч — це ніч радісних зустрічей, ніч забав, музики, танців, вуличних веселих походів. У нас — ніч молитви, тихого посередущого свята, що плекає давню надію на краще життя, на справедливе вирішення ще невирішених справ, на власний спокій і задоволення життям.

Хіба не ясно, що наш нарід у своїх колядках висловив свою невгамовну надію на те, що через запанування правди, що прийде Й Христос, таки мусять настати ліпші умовини життя?

Хіба наші колядки не надихані надією на те, що це майбутнє ліпше життя охопить своїм спокоєм і вдоволенням також Схід Европи, отже і наш нарід?

Хіба наші колядки, колядування, „звізда" й т. д. не творять апотеози цієї відвічної надії, якою ратувався наш нарід від духового занепаду?

Святкуймо тверезо!

Українська Святочна Родино!

Коли до українських хат по містах і селах вкотре із першим блиском свят-вечірньої зірки радість і мир; коли в хаті кожної сім'ї засвітить свят-вечірня свічка, у кутні стане дідух, а на столі кутя; коли під гомін мельодійної колядки відродиться вся родина у мирі-згоді на нові труди та змагання до нового, кращого життя, пригадай одно:

Народження Того, що прийде Правду на землю, не святкували пияцтвуванням: Він уродився в убогих яслах і перші поклонилися Йому пастухи, тверезі, щирі. Шлях, що від Яслі до перемоги Правди на землі й до Воскресіння, почався тверезим чином, — бо зараз же Пресвята Родина вирушила в дорогу, щоб скоронитися із Народженим перед духовними цього світа і зберегти Його для спасення людства...

Пригадай же цей факт, Українська Святочна Родино, коли святкуватимеш Різдво Бога Правди — і святкуй без дурману алькоголю, без чаду тютюнового диму. Ти ж також ідеш дорогою змагань до Воскресіння, і потрібно Тобі ясного, тверезого ума! Пощадай собі, скільки лиха наробить Тобі за століття цей дурман і знай, що правдива святочна радість вітати може тільки у щирій, тверезій, чистій душі.

Обовязок пригадати Тобі цю правду у Святе Радости й Надії має Українське Протиалькогольне і Протинікотинне Товариство „Відродження", що вже тридцять літ поборює в нашому народі ці погубні надоги і змагає до Відродження Української Нації. Тому кличемо:

Замість панщизняної звички пияцтва та муринського налогу куріння — **святкуємо всі без алькоголю й нікотини,** в ім'я добра й росту Української Нації! Нехай Радість і Надія вітає в ці Свята між тверезими членами Великої Української Сім'ї!

Веселих і Щасливих Свят!
Христос раждається!

Головна Рада
Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Товариства „Відродження".

М-р Микола Шенко, голова. **Проф. Адам Антонович,** за секретаря.

ЗМІСТ:

1) Петро Карманський: ЧИТАЛИ В КНИЗІ ЗІР... (вірш)
2) В. Островський: СВЯТО ВЕЛИКОЇ НАДІЇ.
4) В. Кузьмович: НОВІ ФОРМУЛКИ — СТАРІ ПОМИЛКИ.
5) Василь Пачовський: ТАЇНСТВО РІЗДВА ХРИСТОВОГО (фейлетон).
7) М. Михальов: ОДИН ДЕНЬ У ВИФЛЕЄМІ (фейл.).
8) Ів. Німчук: ЗАГРОЗЛИВЕ ЯВИЩЕ.
9) Д-р Олександер Надрага: ЛЬВІВСЬКИЙ СВ. МИКОЛАЇ І СВ. ВЕЧІР (фейл.).
10) Юрій Студинський: Гід ЗНАЙОМ ФРАНЦУЗЬКОЇ ІМПЕРІЇ ТА „УКРАЇНСЬКОЇ ІНТРИГИ".
11) Олександер Сварич: РІЗДВО В НІМЕЧЧИНІ.
12) П. Карманський: РІЗДВЯНІ СВЯТА В МІГЕЛЯ ЯРАСОВСЬКОГО (фейлетон).
13) Д-р Іван Турин: ОБЛИЧЧЯ СУЧАСНОГО ВІДНЯ
14) Евген Девлан: РІЗДВО НА РІВІЄРІ (фейлетон).
15) Юрій Сербінюк: ОБРАЗКИ З БУКОВИНИ.
16) М. Пастернакова: ЛЕЩЕТАРІ ПІД СВЯТ-ВЕЧІР (фейлетон).
17) Василь Сімович: ДО ВІРШЕВОЇ БУДОВИ НАШИХ КОЛЯД (фейлетон).
18) Володимир Бірчак: ЧОТИРИ РОЗМОВИ В ХУСТІ.
19) Д-р Маркіян Дзерович: РІЗДВЯНІ ГАДКИ В ІСТОРИЧНУ ДОБУ.
20) Ол. Кульчицький: ПСИХІЧНА СТРУКТУРА ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА.
21) ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА. Є. Ю. Пеленський: Зореслав, талановитий сучасний поет Карпатської України. — 100 найкращих повістей. — Літературна хроніка.
22) ТЕАТР І КІНО. Пишіть пєси. — Кінематограф і кінематографія. — Кінова хроніка. — 10 років тому. — З кіна.
23) ЖІНОЧА СТОРІНКА. Коли запалахкотять на ялинці свічечки. — Дозвольте замітком святкувати по своєму. — Найкращий дарунок під ялинку. — Кілька різдвяних практичних порад.
24) МИСТЕЦЬКА СТОРІНКА. Святослав Гординський: Чому наші мистці не малюють великих історичних картин. — Ретроспективна виставка в Національному Музею. — Українська хроніка.
25) НАЙНОВІШІ ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.
26) ОСТАННІ ВІСТИ.
27) СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.
28) ВІДГУКИ ДНЯ. Галактіон Чілка: Святочні побажання.
29) ЗА ЧИЇ ГРОШІ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ КАРПАТСЬКА УКРАЇНА?
30) М. Рудницький: ЗАКАРЛЮЧКИ.
31) ТРИ КАТЕГОРІЇ ГРОМАДЯН У ПОЛЬЩІ?
32) ВЕСЕЛИХ СВЯТ БАЖАЮТЬ...
33) НОВИНКИ.
34) З СУДОВОЇ САЛІ.
35) НОВІ КНИЖКИ Й ЖУРНАЛИ.
36) ТЕАТР. — КІНО. — РАДІО.
37) СВЯТКУЙМО ТВЕРЕЗО! (Комунікат „Відродження")

ТЕРПИШ?..

уживай зела

М-ра ВОЛЬСЬКОГО

на кожну недугу спеціяльна мішанка

ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ,
жовчевого мішочка, жовчевого каміння і жовтанниці — зела зі знаком „BILLOSA"

ПРИ ТОВСТІННЮ,
через неправильну переміну матерії — зела зі знаком „DEGROSA"

ПРИ БЕЗСОННИЦІ,
нерапці серця і розладдю нервової системи — зела зі знаком „PASIVEROSA"

ПРИ БОЛЯХ ГОРЛА (АНҐІНА),
гортанки, міґдалів, запаленню ясен і окістної — зела зі знак. „LARYNGOSA"

ПРИ КАШЛЮ,
флегмі, задусі і всіх недугах віддихових доріг — зела зі знак. „PULMOSA"

ПРИ ЗАТЯЖНІМ ЗАПОРІ,
розладдю шлунка і кишок та до урегулювання травлення — зела зі знаком „GASTROSA"

ПРИ НЕДУГАХ НИРОК, МІХУРА,
ниркових мидничок і всяких недостачах сечових доріг — зела зі знак. „UROSA"

ПРИ АРТРЕТИЗМІ, РЕВМАТИЗМІ,
і болях ісхіясу — зела зі знаком „REUMOSA"

ВИРІБ'НЯ:

ВАРШАВА, вул. ЗЛОТА ч. 14.

Власний відділ у Льондоні.
Репрезентація в Америці.

ПЛАЩІ ЖІНОЧІ, ПУТРА оригінальні моделі з найліпших матеріялів поручає
Повшехни Склад Одзєжи Львів, Пасаж Міколяша.

В КУЗЬМОВИЧ.

Нові формулки — старі помилки.

Недавно в розмові з українцями один польський журналіст поставив питання: чи найшлися б в українському політичному світі сили, які ще тепер, без огляду на помилки з польського боку в українській справі, пішли б на польсько-українську політичну співпрацю. Аргумент: політична практика якоїсь держави не конче є покажчиком дійсних плянів рішальних чинників тієї держави. Польсько-німецькі взаємини були перед війною більше, ніж злі. Проте німецькі рішальні чинники вже тоді, далеко перед війною, мали „польський плян", який пізніше восени 1915. р. проводили в життя.

Запит, поставлений польським журналістом у розмові, зустрічаємо тепер часто на сторінках польської преси. Чи Польща ще може бути партнером у розвязці української справи? „Чи можна ще вибити український козир з рук чужого чинника, який хоче зробити його підставою своєї імперіялістичної політики?" („Робітник").

Ці питання для реальних політиків завсіди цікаві. Політики, як відомо, не конче допитуються, звідки той чи інший плян розвязки якоїсь проблеми походить. Для них головною підставою є сам плян, його осяжність, доцільність і корисність. Додаймо, що питання про можливість польської ініціятиви у розвязці цілости української справи не виринуло в польській пресі нпр. через зріст питомої ваги цієї справи в Польщі. Воно виринуло під впливом дискусії в европейській пресі про т. зв. східній плян Німеччини, якого першим етапом має бути Карпатська Україна.

Який же, скажім, конкуренційний плян розвязки української проблеми пропонує поважна польська преса? Думку проф. Грабського знаємо. Це плян довести до повної переваги поляків на землях, де в Польщі живе наше населення, а назверх з допомогою Росії та Румунії, довести до повної ліквідації української справи, як питання політичного. Думка проф. Грабського має ту цінність, що вона ясна, безкомпромісова та не вимагає дискусії, лише рішення, боротьби, ну і — здійснення. Та є ще й інші пропозиції, не такі крайні, що не виключають нас як учасника в українській справі.

Перед нами ціле віяльце, ціла скала думок, проектів, побажань у польській пресі, нпр. голоси збентеження у звязку з тим, що пише французька преса. Одначе більшість польської прилюдної опінії не здає собі справи з того, що могла б зробити польська державна політика, якби хотіла кинути свій український козир у міжнародній політиці. Несміливу сугестію згаданого вгорі польського журналіста, що конкуренційний плян розвязки українського питання може лежати десь у бюрках провідних керманичів — не можна вважати за дискусійну. Нарікання, що польська політика не спромоглася досі на якусь виразну українську програму, теж не може суперничати з німецьким східним пляном. Цікава є одна польська нотка, яка тепер частіше повторюється та яку можемо вважати бажанням сірої польської людини. Ця імпресія приблизно така: Коли ваша справа, панове українці, пішла сьогодні на високу хвилю, то й ми можемо вам допомагати, та бодай не перешкоджувати або стати навіть вашим партнером, але під умовою, що ви допоможете нам вашу проблему, як українську проблему в Польщі перекреслити. Вона не сміє стати „базою ірредепти у наші внутрішні відносини" („Час" з 14. XII. 1938), вн повинні піти „на повну і справжню ліквідацію тих явищ, які польській опінії пригадують існування української болячки" („Век Нови" з 30. XII. 1938).

Вовни, волічки, нитки до гафту і панчохи
поручає
КА-РЕ-WU Львів, вул. Галицька 11. Тел. 291-66.
3829

Великий Дансінґ
Правничої Громади
14. II. 1939.

Або irredenta, — або співпраця. Співпраця, це значить вимагається всякої надії на покращання теперішнього стану, свою відношення до польської держави оперти не на власних, лише на польських симпатіях і покинути всякі змагання, які колинебудь могли б протиставитись інтересові Польщі. Сьогоднішній, український „irredentizm" це на думку деяких поляків навіть сентимент до української справи і солідарність з нею, хочби й духова, це навіть реакція хай би і на фікцію „якоїсь автономічної української республики", до якої існування навіть не можна допустити, бо воно діяло „вірмено на стан умів української меншини в Польщі". („Час"). І це теж „irredenta супроти внутр. справ" Польщі. Щойно, коли українська політична думка в Польщі перевела б таку політичну самостерилізацію, що стала б нездібна не лише до політичної irredenty, але й до самого духового її бажання, щойно, коли вона буда б нездібна радіти з того, що десь у другому місці земного глобу українська проблема актуалізується, щойно тоді можна б говорити про польсько-українську політичну співпрацю.

Такий більш-менш погляд людей, що творять реальну величину по польському боці. Пригадуються слова одного німецького політичного письменника: зовсім безпечний є той нарід, який живе під постійною загрозою — небезпеки. Він не потребує тоді боятись нової, йому залишається одне, шукати моральних сил, які єдино можуть йому допомогти. Справді, коли вдумаємось у наведені голоси польської преси — ми взяли їх зі статтей, які доречі треба назвати розумними — то залишається хіба спитати: чи український нарід повинен шукати лише моральних сил і політику заступити етикою? Чи не краще повести дискусію з такими поглядами, як угорі, в площині відвічних абстрактних питань моралі?

Тверезо річ беручи, польська політична думка, якої хід ми перед хвилиною подали, в сьогодні, після двадцятилітньої практики, там, де була на початку. Після безлічі вагань, спроб і помилок, на порозі без сумніву цікавої доби і нових рішень, у яких ангажуються сили відповідальні за долю світа, вона, коли річ іде про українську справу, не може вийти поза соломенькі міркування, що стоять на межі політики і моралі, або є просто чемностевою балачкою про добро і зло. Бо справді, чи не стоїть польська політична думка сьогодні там, де стояла тому 20 літ, себто тоді, коли перед нею виринуло питання приключення земель з українською більшістю до польської держави? Чи не була актуальна вже тоді проблема, що ця чужонаціональна більшість може мати право на власне політичне життя? Адже трудно припустити, щоб тодішні польські політики не мали елементарного морально-політичного закому, що між народами нема різниць, коли йде про політичні ідеали? Двацятилітня практика показала безсумнівно, що семимілйонова українська маса, з високовиробленою національною свідомістю, підлягає таким самим законам, як кожна інша подібна маса на світі. Польська прилюдна опінія знає, що сьогодні нема справжньої, себто політичної, української ірредента не існує, ані навіть неможлива. Не існує політична акція збирання українських земель з якогось чи до якогось осередка. Навіть реакцію на повстання Карпатської України ця сама польська опінія називає лише психічним здвигом, підвищеним настроїв, але „базою irredenty супроти внутрішніх справ" Польщі. І тому ця політична опінія творить нове поняття irredenty думки, бажання, емоції.

Українська проблема існує. Існує як реальний постулят європейської політики, чи того хочуть, чи не хочуть самі українці в Польщі. І розвивають сили поза ними, без нашої участи. Цікаве безумовно те, що в такій ситуації відносить польська преса закид irredenty під нашою адресою, себто під адресою тої частини українського народу, яка в даній хвилині займає становище глядача. Чи право до життя, розвиток, право на радість з національних досягнень можна називати irredentizmom?

Польській національній політиці бракувало все відваги витягнути висновки — з власних відкрить. Вона потребувала цілої політичної школи („Політика"), щоб відкрити, що українське питання це питання політичне. Після поразки Підкарпатської України вона відкрила в українській масі повну національну свідомість. Треба було аж німецької ініціятиви в українській справі, щоб польська політична думка відкрила, що вона дала собі „вибити український козир зі своїх рук". Та який висновок з нього останнього відкриття? Теоретично: „державна політика наказувала все шукати гармонії поміж ідеєю визволення народів та державним інтересом Польщі" („Роботнік" з 31. XII. 38). А практично? Не пригадуйте нам, українці, що ви досі „незагоєна болячка"...

Польська преса прикриває наготу непорядного укр. питання новим фіговим листком. Не маючи змоги закинути нам нічого, знайшла irredentu в самих наших... душах. І це в хвилині, коли йде дискусія, як Польща має стати партнером на більшу мірку, щоб вибити імперіялістичний козир з чужих рук. Як політичні реалісти не думаємо, щоб із цим фіговим листом українське питання могло показатись між люди і щоб могло вивести польсько-українські взаємини зі сліпої вулиці.

МИСТ. СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ
Г. Гальова
у ЛЬВОВІ, ПОТОЦЬКОГО 58 а.
тел. 205-60
бажає всім своїм Вп. Клієнтам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ.

ВЕЛЬМИШАНОВНИМ КЛІЄНТАМ
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
бажає ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Юліян Глушевський
РОБІТНЯ ФУТЕР
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА 3 — ТЕЛ. 254-46.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ.

Таїнство Різдва Христового

Різдво Христове є найбільшим в році святом у християнстві в протиставстві до Московщини, де найвище ставиться Воскресення Христове. У Христовому Різдві проявляється словом і ділом, словесністю та магічними актами цілий образ багатства, щастя, миру й сумовиту українського світу. Кожний господар старався у своєму домі та на своєму дворі заворожити це багатство і щастя на цілий найближчий рік. Тимто навечерю Різдва звуться тайною, божою святою вечерею; того дня відкривається святошна дія тої містерії вже зрання вказівки новому, чистому новорічному вогневі в дванадцяти полів, призбираних за 12 днів для дванадцяти страв, приладжуваних, на вечерю у Свят-Вечір. На Гуцульщині приладжують тих страв 12, а в Самбірщині 9, а всі вони представляють головніші рослини поля та огороду і мають врожайний характер.

Того дня все мусить бути дома на своїм місці, всі мусять помиритися з ворогами, всі члени родини мусять бути у зборі. Свята, богата вечеря („богата кутя") стає джерелом магічної сили, щоб утворити нове багатство в новому році, та вітворити всяку протилежну силу. Під вечір господар приносить до хати сіно немолотого збіжжя, звичай „дідух" і стелить його на покуті. Сіно і соломку стелить під столом і на столі, де кладе на чотири роги часник — головочки підуть від всього зла. Сіна кладуть перевесло, або хрестики зав'язком. На сіні кладе дитина як „метелиць духа" свічки хліби й коляч.

З кожної страви набирає по 2—3 ложки готовлю у збірний з чашки мукн і солі та вимішує до худоби, яку благословить хлібом, маже їй хрестик медом поміж очима та дає їй покуштувати святої вечері. Потім худоба дістає кращу пашу, бо в цю ніч вона бесідує з Богом, а як господар не дає їй добре їсти, вона плаче. Потім господар сам, або з родиною в новоспеченим хлібом, медом, маком та водою обходить усе обійстя, деколи й поле, стайні, комори та обкурює їх від нечистої сили. Господиня набирає в полумиску трохи з дев'яти страв, ставить на верх колач, кубок з медом і кубок з водою, горіхів та яблук і передає господареві, який бере миску в одну, сокиру в другу руку і виходить на подвір'я. Там він вимурчується з тою вечерою за сонцем і трічі кличе звірів, бурю, мороз та чарівників на вечерю потім обертається у другий бік і йде до хати, не оглядаючись на вечерю.

Вечеря починається так: господиня наказує до миски страви, кладе перший хліб, приліпляє засвічку — кладе миску на полотно і подає господареві. Він обходить з тою миською трічі хату, за сонцем, ставить миску і молиться Богу з домашніми. Опісля дає миску і вкладає стільки померших душ на тайну вечерю, скільки в полотні є зірок. За цим столом усі засідають до вечері, не тільки родина, але й челядь та білі сусіди, що не мають з чого хлібити вечері. Для померших ставиться куть й сіна (богато меду) на вікно та тягнеться немені довкіл і миски на столі, які можуть вони полизати. Сіянки, учасники вечері пробують місця, щоб не приклепати якось покійної душі. Так до вечері до світа нового року пильнують ще памерші душі.

Господар кладе до вечері набирає дванадцять страв, а потім [illegible] і [illegible] [illegible] [illegible]

КІР
ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоната, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

ками (сокирками), що дзвонять дзвінками при їх підскоках на одній то другій нозі серед пісень. Коли їх не збудуть з вікна датком, але просять до хати, вони там співають, танцюють із домашніми, жартують — потім сідають за стіл і співають коляди господареві, господині, їх дітям і покійним батькам, кінчаючи поздоровленням і побажаннями. Вкінці підскакують „пляcом" до кожного з членів родини, поки не дістануть від кожного даток у шапку, тоді з поклонами виходять назад плечима на подвіря, де танцюють колесом, короводом „кругляка" з веселою піснею на устах для розвеселення газдів, що їх частують горівкою.

Цей „кругляк" був сакральним, ритуальним танком, проти якого дуже воювала церква за княжих часів. Цікавий є обряд колядників у пасіці. Там вони колесом упадають на коліна, складають бардками топірці до середини, ставлять шапки наче рій бжіл і газдиня насипає їм у них пшеницю. Колядники беруться за руки і крутять ся за сонцем в один бік, „аби рої не втікали", співаючи веселу пісню для бжіл. Це на Різдво, а обрядовість Нового Року і Водохрища (Йордану), тільки мотивами щедрівок продовжують коляду, обходом на Щедрий вечір на Василя та у „голодну кутю" під Йордан. На новий рік малі хлопці ходять від хати до хати і засівають збіжжям з „рукавиці" господаря і хату. На Йордан освячують воду, зирубуючи грецький хрест, давній символ сонця, з леду і посвяченою водою хрестять хати, худобу, бжоли і грядки.

Теми розведені в колядках і щедрівках звернули увагу всіх дослідників своєю оригінальністю, бо вони єдині у своєму роді у славянському і світовому фольклорі. Найстарші мотиви сягають ще іпілійської прабатьківщини про світове дерево і три птахи, символи святої Трійці, що творить небо і землю та виносять з моря пожитки потрібні для життя. Вони збереглися в горах на консервативній Лемківщині. Тих трьох птахів заступають пізніше брати товариші: сонце, місяць і дощик, а їх згодом заступають св. Миколи, Юрій та Петро або сам Господь.

Друге наверствування мотивів має дуалістичний характер, — оспівує сотворення світу двома володарями світу, що символізують два елементи: доброго і злого. Бог і сатана борються за владу над світом. Ці мотиви виводяться від перської релігії Заратустри про боротьбу Ормузда та Аримана, світлого і темного елементу в природі, а прийшли вони через Балкан або Малу Азію до нас і збереглися на Гуцульщині та на Поділлі.

Трете наверствування мотивів узяте з Христольогії, обіймає Христове Рождество і хрещення, де оспівують Різдвяний свят-вечір і Тайну вечерю, мотив трьох царів, втечі до Єгипту, поклін дерев Христові, шукання Христа та його хрещення. Всі ці мотиви виявляють віртуозність збірної творчости, що звязує зручно християнські мотиви зі старими обрядовими, та ставі мотиви пристосовує до нового світогляду. Супроти тої давньої народньої коляди, що походила з дохристіянської доби і стала складовою частиною побуту православного світу виступила нова церковна коляда, витворена церковниками XVII і XVIII вв., коли унія привела з собою чимало перемін в обряді і побуті. Боротьба між обома родами коляд, між давніми і новими скінчилася прийняттям дрібних мотивів з церковного стиха, як: „Господь кличе господара на пораду, оре його ниву, а Богородиця їсти носить, або пере ризи біля криниці, а святі для господаря служать службу".

Та для досвідченого берези церковні мотиви колядок і щедрівок є тільки заспівом до важного змісту до господарсько-родинної поведінки. Як він дійде до побажанної частини колядки, то вяже без кінця ланцюг образів для того, кому співає колядку. Ось зразки мотивів того ланцюгового вязання: 1) три товариші — місяць, сонце і дощ; святий Микола, Юрій і сам Бог або Ілля; три пастухи з трубами мідяною, роговою й золотою; церква з трьома верхами, віконцями, дверима та престолами; гостина господаря за трьома столами; три кубки на столі — кудрявого пива, солодкого червоного меду і шумної горівки.

2) Три дари для господині від святої Пятниці: тонке прядиво, біле полотно, доброе сукно; три реміснички за столом у господині — шевчик, кравчик, кушнірчик; три дари від господаря милого для господині.

3) три дари окупу молодцеві-витязеві: кінь, миска червоних (або срібла) і парівна-королівна, панна молода; три загадки дівчині, три дари милій з війни, з дороги, з чужини; три зазульки в молодця: батенько, матенька, миленька.

4) Три дари дівчини риболовцям, козаченькам, сватам: хустка шовкова, золотий перстень, сама молода, як ягода; дівчина шинкарка і три гості: волох, козак і чумак.

5) Три ступні вінчання молодця або дівчини — з царенком (з парівною), короленком (з королівною), отецьким сином — з батьковою донею.

У висліді мотив, побажання і подробиці лучаться в одноцілу індивідуально пристосовану історію, оповідання, новелю. Ці тематичні мотиви скрізь одні: господарям передовсім хозяйські, молодцям — юнацькі з конем, стадом, військом, милою; жонам — з подарками від милого подруга і дівчатам — сватн, молодці, вінок від любого.

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбіркові
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ Йосиф Т'ссер
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 7-13

Тільки козирі
є предметом підрібок!

у власному інтересі просимо залишитися при оригінальнім
„MENU-SCHRAMEK"

М. МИХАНЬКО.

Один день у Вифлеємі.

Підчас ферій 1938 р. я виїхав з міжнародньою прогулькою до Африки через Палестину. Ось кілька хвилинь з відвідин Вифлеєму.

З Єрусалиму ми виїхали туди автокаром. Вже здалека бачимо по дорозі нові табори англійських військ свіжо тут присланих.

Араби їдуть на ослах трухцем. Зараз біля Єрусалиму минаємо більший табор бедуїнів з їх чорними подовгастими шатрами.

По дорозі вислідаємо при криниці трьох царів, що йшли за світлом зірки до Вифлеєму поклонитися Ісусові і тут приставали; це мала криниця, подібна до всіх інших у Палестині, а також до криниць, які ми бачили у Греції.

Тут при маленьких загородах, звичайно на межі, є невеликий мур з накладуваного на собі каміння, не споюваного.

Вже бачимо з віддалі віддаленій Вифлеєм, від Єрусалиму на 15 км. Довкола скрізь маслини.

Перед самим майже Вифлеємом оглядаємо гріб Рахилі — маленький, кам'яний гробовець, ще горішня частина саркофагу жінки Якова, яка умерла, при родженні Веніямина. В Гевроні сорок км далі мають бути поховані патріярхи Авраам, Яків, Ісаак, а також Сара і Ревека.

Ось ми вже в Вифлеємі. Насувається на уста зворот з української колядки: „...О, преславний Вифлеєме..."

На наше здивування довідуємося, що в Вифлеємі нема ніодного жида.

Ми одержуємо на кожному місці добрі інформації, бо по цілій Палестині їздить з нами один молодий чоловік, уроженець Палестини, що вміє по польськи, але — розуміється — ще ліпше говорить по арабськи. Він мабуть раз у раз обводить по святих місцях Палестини прогульки, бо визначається добре в усіх подробицях тутешнього побуту.

Біля Вифлеєму бувають часто арабські заворушення і залякані жиди, в малій кількости в околиці, випродують землю і переносяться там, де є більша кількість жидів.

Більшість святих місць у Палестині, як також головне місце: Гріб Господень в Єрусалимі, є власністю арабів магомедан.

У Вифлеємі базиліка „Народження Ісуса Христа" — побудована св. Оленою в поч. IV. в. найдавніша, бо всі інші збурені. Вхід до цієї базиліки дуже маленький, складений із трьох камінних плит (два одвірки і один над одвірками), двері старовинні маленькі, такий вхід хоронив святиню в часі нападу невірних і його легко можна було оборонити. Ці одвірки і в середині колюмни є з поч. IV. століття. Всередині базиліка збудована на зразок грецьких поганських святинь, має чотири ряди коринтійських колюмн, а над ними ніби широкі бічні галерії; середина, нава базиліки вища; перед престолом підвищення, на середині до підвищення вхід по трьох ступнях. З високої середини звисають численні лямпади. Під престолом (великим вівтарем) є печера (грота) Народження. І там звисають численні лямпади, багато з них зі старопереховними написами; є там теж певно і лямпади від давніх українців прочан. На варті стоїть англійський жовнір в крісом день і ніч, він пильнує дуже дорогої звізди, яка є саме в тому місці, де мав народитися Ісус Христос. Ця звізда є власністю ОО. Францісканів. Є тут і репродукція ясел, а правдиві ясла, де лежав маленький Ісус, перевезені до Риму. Показують нам побіч і місце, де зявився св. Йосифові ангол Божий і наказав йому втікати з Ісусом і Пречистою Дівою Марією до Єгипту перед Іродом. Далі особна печера убитих невинно на приказ Ірода малих дітей; печера викладена дуже гарною мозаїкою з маленьких камінчиків, роботи чехів з Европи на їх кошт. З цього виходять гарні вирази малюнки.

Тут при цій базиліці Народження Ісуса мав перекласти на латинську мову свою „Вульгату" (святе письмо) св. Єронім і тут мав бути його гріб; пізніше цей гріб перевезли до Риму.

До базиліки Народження Ісуса у Вифлеємі мають претенсії греки схизматики і ОО. Францішкани.

Побіч базиліки за коридором мають ОО. Францішкани жидальню. Вони там частують нас вином і холодною водою, яка нас у спеці відсвіжує.

Вписуємося тут у памятковій книзі. Я вписався окремо з адвотацією, що зложив тут поклін від усього великого українського народу від Карпат по Кавказ, прохаючи кращої долі для рідного краю... Це викликало деяке невдоволення туристів, що їхали з нами.

Виходимо на місто Вифлеєм за марками і видівками. І тут трудно марки купити. Остаточно знаходимо місце, де можна купити марки і висилаємо до Европи видівки з Вифлеєму. Знайомлюся з одним інтелігентним рухливим арабом. Араби у Вифлеємі завзяті, свідомі, а жидів ненавидять смертельно. У Вифлеємі є тепер девять тисяч населення, самі араби магомедани. Жида, як я згадував вже, нема в самім Вифлеємі ні одного. Крамниць багацько у місті, всі вони в арабських руках.

Ми мусимо скорше вертатися до Єрусалиму, бо англійці видали наказ, що від 18. чи 19. год. не можна бути на вулиці Єрусалиму ані виходити з дому, а брами міста замикають.

Вертаємося своїм нанятим — розуміється — арабським автокаром до Єрусалиму. На вулиці Вифлеєму бачимо англійського вояка з крісом. А там старший араб їде на ослі, а побіч нього пізбагає хлопець. (Нагадується німецька казка про осла, батька і сина). Увижаються теж араби на роверах.

Стрічаємо на шосі чотири жінки, кожна несе на голові великий плоский кіш, а в ньому овочі, баклажани та інші овочі, на овечках ще привязаний широкий наповнений мішок, а на вер-

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА
„ЖІНКА"
ПЕРЕДПЛАЧУЄ КОЖНА УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНТКА. — НА БАЖАННЯ ВИСИЛАЄМО Д А Р О М ПОКАЗОВЕ ЧИСЛО! АДРЕСА: РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 46.

Всім Відборцям і Прихильникам побажання всього найкращого з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ
пересилає
парова фабрика солодощів
ФОРТУНА НОВА

РЕНТГЕНИ, ДІЯТЕРМІЇ, МІКРОСКОПИ поручає український склад лікарських інструментів і ветеринарійного приладдя
О. МАЦЯК і С-ка Доставець Українського Шпиталю
Львів, ул. Галова 27. — Тел. 116-60.

ІВ. НІМЧУК.

Загрозливе явище.

ПРО ДВА ТИПИ НАШИХ ЛЮДЕЙ: МРІЙНИКІВ-ФАНТАСТІВ І ЗЛОМАНИХ ТА ЗНЕВІРЕНИХ У МАЙБУТНІСТЬ НАРОДУ.

— Знаєте — каже до нас у редакції громадянин, що рідко навідується до Львова з далекого подільського містечка — людей тепер ніяка робота не береться: вони ходять наче зачумлені. Кожну вістку „зі світа" ловлять жадібно і передають собі з уст до уст, за часописами їдуть щодня чергою до повітового міста і потім зачитуються в них до пізної ночі та діляться враженнями з прочитаного, а вже про радіо, то нема що й казати: у кого воно в селі, у того щодня справжня облога, такі люди цікаві почути, що нового у ближчому і дальшому світі, зокремаж таки недалеко нас, хоч і за високими Карпатами. Словом — якась психоза опанувала людей, і вони нічого не роблять, про ніщо не думають і не говорять, як тільки про одну справу. І всі живуть якимись менше чи більше ясними надіями та — чекають безчинно.

А ось другий образок: Передімною лист від товариша з воєнних літ, який також живе далеко в краю і займається громадянською працею. Лист повний песнмізму. — Ти не можеш собі уявити, як мені тепер тяжко працювати — пише він. Не говорю тут про перепони з ріжних сторін, хоч це очевидно немаловажна справа. Не говорю про невдячність, якої я зазнав від своїх, про здоровля, якого немало стратив на поїздках в бурю чи негоду, і навіть не про грошеву винагороду за мою працю, бо остаточно таких робітників і з такою платнею, як моя, у нас тисячі. Не через те я песнміст, а причина в чому іншому: я бачу якесь психічне заломання у наших людей, якусь нехіть, особливо у молодих людей, до конструктивної роботи, бачу і зневіру та навіть утечу з фронту нашої праці. У моїй околиці і так небагато людей праці, а тепер одні попали в якусь не то екстазу, не то гарячку, і вміють тільки фантазувати, а інші опустили зовсім руки, бо їх опанувала якась дивна зневіра... в доцільність нашої творчої праці. Коли їх спитати, чому відсуваються від роботи, вони кажуть, що шкода всього, бо ось, мовляв,

ха ще малий кошик з ручкою. Одна має на купі два коші на голові, а на верха ще ходаки; сама йде боссо. Інші мають якісь капці. Їх одіж: спідниця, сорочка, блюзка і на голові хустина з тонкого полотна. За ними молодий араб веде за вуздечку осла, обюченого мішечками. Араб має сорочку і халат з тонкої матерії, підперезаний червоною крайкою, а на голові червоний фез.

Ґрунт по боках шоси каменистий. Земля дуже висохла і потріскала від спеки на дрібні грудочки.

Стрічаємо також чотирьох бедуїнів з довгими списами, на гарних арабських конях. Бедуїни мають довгу білу туніку і темну або червону пелерину, на голові обовязково шовкова хустка жовтаво-біла з гарним подвійним вовняним обручем на голові. Бедуїни дуже добрі їздці.

Тих 15 км. до Єрусалиму ми швидко переїхали. Віздаємо в Єрусалим дуже гарною дамасценською брамою, біля якої застаємо ще досить оживлений рух. Довідуємося тут, що в Єрусалимі на вулиці кинули араби в год. 17-ій бомбу і англійці загострили поліційні приписи. В місті рух припиняється. Всі швидко полагоджують свої орудки, щоб у означеній годині вже бути дома. Біля дамасценської брами є мури Солімана, який колись здобув мури міста і Єрусалим; звідси йде дорога до Мертвого Моря. Над брамою міста в мурі є шпари на стрільниці і наверха цоколи, що нагадують турків з гострокінчастими шапками. На дамасценській брамі ще залишився турецький герб: місяць по новю і звізда.

За брамою недалеко тягнеться долина св. Павла.

Ідемо далі в місто, в столицю Палестини і ще на час вертаємося до „Касанови", гарного готелю для туристів під управою ОО. Францішканів.

„ЛОТОС". Львів, Сапіжинська 21.

ми за двадцять літ створили і збудували те і те, а наші сусіди десь в повіті створили і збудували тільки за останніх два чи три роки більше, як ми за всі роки після великої війни, чи навіть за всі часи. І давай далі малювати найчорнішими барвами, що то буде за дальших 2—3 роки, що за 10, 20, а що за 50 літ. Вище цієї цифри такі круги вже не крякають, бо уважають, що по того часу вже нам усім відспівають „Вічную память". Зрозуміло, кінчить мій товариш, що серед таких обставин, коли одні ходять вічне в горячці і не вспівають заняться ніякою роботою, а інші попали в якісь отупіння і вміють довкола себе сіяти тільки звіверіну, — „заражуються" і люди охочі до праці, яким теж зачинає наставати сил, охоти, вогню. Таким „зараженим" став тепер і я.

Щож сказати на ці два образки, які так добре змальовують нинішні настрої серед наших людей? Настрої — треба це відразу сказати — нездорові і небезпечні?

На це треба сказати одно: З такими настроями, що відривають людей від щоденної творчої праці, що одних пхають у країну мрій, а других доводять до апатії та звіверіли, треба нам боротися. Здорова нація не може допустити до того, щоб одна частина її дітей жила в психозі й горячці, а друга втикала поля, замикалася сама в собі, або таки дезертирувала з поля нашої праці.

Це тимбільше, що те поле лежить ще у нас на значних просторах — облогом. Ось маємо

З нагоди Свят покупки по книжкових цінах
жіночі і мужеські одяги
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 3

довгі зимові вечорі, які можна би з великою користю вужити на навчання грамоти неписьменних. Обчислюють, що в самій Галичині є понад 800.000 неписьменних українців. Якого діла доконали б ми, як би так за цю зиму навчили, скажім, тільки 100.000 неграмотних українців читати й писати! Бо подумати тільки: тих 100.000 українців, злобутих для культури, цеж ціла армія нових передплатників наших газет, консументів наших книжок, цеж найвдячніші і найпевніші наші громадяни, найревніші члени наших установ, найпалкіші оборонці нашої ідеї... І чиж не вдячна праця — наука грамоти? І чому не беруться до неї всі ті, що ходять у психозі й горячці та ті, що зневірено опускають руки?

А поширення українського друкованого слова, зокрема щоденної преси, до чого тепер такі пригожі умовини? А розбудова українських освітніх та господарських установ у глибину й ширину? А творення нових господарських станиць, нових варстатів праці для молодого покоління? А діяльність у руханково-спортових товариствах?

А праця в харитативно-допомогових установах? А порада, поміч і, як треба, оборона бідних та покривджених братів? Неодну душу ми врятували б для нашого народу, як би мали більше серця для вбогих, як би зорганізували і повели вкслід допомогову акцію серед міських низів по містах та по селах! І певно, що й переходів на латинський обряд було б у нас обмаль, як би наш робітник чи селянин бачив у своїй відданість інтелігенції рідній ідеї, відчував, що має якусь опіку, діставав у потребі якусь допомогу від своїх, знав, що ті свої не дадуть ні йому ні його дітям згинути з голоду. На жаль, харитативна акція у нас найбільше занедбана, хоч це таке гарне і вдячне поле праці особливо для церковних кол.

А праця для піднесення рівня гігієни в народі. Чейже з цього погляду відносини у нас, зокрема по селах, просто жахливі! Всі знаємо, як наші люди живуть, як їдять, як сплять і чим накриваються, знаємо, що всякі паскоми в селянській хаті — буденне явище. Очевидно — є тут похвальні виняткн, є цілі села і навіть околиці, де вже під цим оглядом слідно величезний поступ, але назагал гігієнічно-санітарні умовини у нас просто страшні і нема ніякого дива, що всякі пошесні ведуть по наших селах не переводяться. Ніякому чужинцеві ми повсюдно не можливо, що у нас ще нині деякі господарі ночують у зимі в одній кімнаті з худобою. Це йому не може поміститися в голові, це й доказ, на якому нижчому щаблі культури ми ще живемо... Отут саме широке поле до праці для всіх: священників, учителів та інших сільських інтелігентів, як і для свідоміших селян.

Нарешті згадаємо, що зима — це спеціяльно догідна пора року для нарад і підготови різних таких праць, які думаємо реалізувати в літі. І тут хотіли б ми нині звернути увагу громадянства на дві такі пекучі справи: на бурси для молоді по містах, що їх ми по війні трохи занедбали, та на справу основування захоронок для дітей, якої ніяк не можемо рушити ширше. Обі ці справи у нас ніби спопуляризовані, для обох є зрозуміння на верхах і на низах, а всеж виявляємо для них рішуче за мало ініціятиви, за мало енергії й запалу. А цеж такі важні справи, що робота в цих ділянках повинна, якто кажуть, горіти, що ввесь наш край повинен покритися в найкоротшому часі густою мережою бурс та захоронок.

З повищого бачить кожний наглядно, що у нас роботи вбрід і кожний може знайти для себе таку працю, яка йому буде найбільш підходити. Тому геть з неробами-мрійниками та з людьми звіверінними, бо на таких у нас не повинно бути місця! Всі люди доброї волі — на фронт конструктивної, творчої праці!

тільки в ЦЕХУ НАЦІА майстра В. ВАЛЬЗЕРСЬКОГО робить рекламу Господині Кажіть і Ви,

Крем **Halina** Nr 2 (нічний) пливке церу хоронить перед зморшками і їх усуває.

Появилася:
В. Кубійовича — М. Кулицького
Велика карта українських і сум. земель
у мірилі 1:1.500.000, розмір: 80—140 цм.

Ці як фізичні карти у багатьох кольорах увиразнюють будову наших земель, гори, низовини, ріки, дають багато мовознавчої, усі залізн. шляхи та ін.

Ціна:

1) у трьох аркушах	12.— зол.
2) склеєний примірник	12.50 зол.
3) прим. зложений у формі книжки з обгорт.	13.50 зол.
4) прим. наклеєний на полотні	17.50 зол.
5) прим. накл. на пол. з подвійн. дрючками	19.— зол.

Оплатою і пересилка примірника під 1), 2), 3), 4) — 1.50 зол., під 5) — 2.— зол.
Замовлення слати:
„УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ІНСТИТУТ"
Львів, Личаківська 4/II.

Д-р ОЛЕКСАНДЕР НАДРАГА.

Львівський св. Миколай і св. Вечір.

Видним знаком недалеких зимових свят обох обрядів у Львові були від давніх-давніх літ армарочні будки з дешевими медівничками, „миколайками" і прикрасами на ялинку, що їх уже з кінцем листопада ставляють на Ринку напроти Народньої Торговлі. Поява тих перших будок була для нас малих, „шкрабів" із вселюдної школи великою втіхою, бо вони саме вводили нас в більш, ніж шеститижневий період найкращих казок і мрій дитячих років. Ми всі бігли на Ринок дивитися на ті будки, а обійшовши їх рад, ставали перед популярним тоді базаром, що містився коло нинішньої Народньої Торговлі і був побіч Кавчинського та Оберського на Галицькій головним доставцем для св. Миколая. Чого там не було на виставочних вікнах?! І залізничка на шинах з локомотивою, що її накручувалося ключем і ріхтеріяльні будівельні камінчики і магічні ліхтарні, такі, що кидали різні образці на екран з малого обруса, і скриньки з усякими чародійними штуками, гри та забавки. Справді, тоді було між тими чудами вибирати і призвитися розличам, що сам св. Миколай мав би нам принести. Найкраще було б, щоби він приніс нам цілу виставу...

Тимчасом час його приходу наближався і я вдивлювався палійно в образ його святоюрського престола та просив його, щоб він цього року був таксамо щедрий як минулого і у великій своїй ласці долав ще печку різнобарвних одяжин, яку я бачив у Дутківича на Краківській чи у Куперштайна на Руській. Трудно було нам дітям заснути напередодні гостини нашого добродія. Ми перевертався з боку на бік, а наша уява малювала так сильно, як тільки може працювати у малих дітей. Коли ми і заснули, то в другій-третій у ночі було вже по сні. Наші головки давили якісь пакунки і ми в сорочинках бігли з тими пакунками до вікна та при світлі варіжної аверіївської ліхтарні попросту розривали їх. Є залізничка, направду є і крейдки! Боже, що за радість! Навіть вилетіла з пакунка пара нікельованих „шлейфів" з гарними ремінчиками! Сестра витягала і якусь таку, що закриває очі і блищану кухню з горнятками, ринчками, сковородками! Зуби звеніли нам від холоду, а мама гнала до ліжок. Але сну вже скоро не було та деван над ранком ми заснули, я з залізничкою, сестра в обіймах лялькн. Одначе прийшла раз ніч, коли сам св. Миколай до нас не зайшов. І щирі сльози лилися нам з жалю, що ми вже „старі" і розлилися ще одна з чудових казок нашого дитинства!

Та недовго тривають трагедії юних днів. Ось уже по польських Святах і вчора „батяруси" з поблизьких каменищ бажали з банею нашим сусідам, щоб Бог дав їм „у тім домі виграти на льотерії". Батько „вифасував" пенсію і треба було полагоджувати передсвяточні орудки. Я впрошувався на маминого секретаря і мама обчислювала та мені диктувала всякі позиції, які я каліграфічно списував на картці з мого зшитка. Ішло головно про всякі ласощі, які мама купувала в Народній Торговлі, бо муку брали ми в млині Тома на Янівській. „Фунт жовтих родзинок і пів фунта чорних дрібних". Я писав і облизувався. „Два кіля волоських горіхів, фунт чоколядки, кільо мигдалів, пів фунта цих тих". „Мамо може того буде замало і торги готові нам зіпсуватися?" „Е-я, ти дасунг" — відповіла мама — „знаю вже чому тобі замало, але як ми з Маланюком привеземо кіш, то замкнемо все на два спусти". Ті всі застережливі ви не дуже помагали і в кожній торбинці, що зберігала щось смачне, мусіла бути дірочка. Я скидав вину на погані торбинки (хай простять мені панове начальники складу Народньої Торговлі), але мама не вірила. „Помагав" мамі ще більше, як починали варити. Тоді не один з мігдалів, в яких ми зі сестрою здіймали лушпинки, опинився у шлунку та в кишені і довго ще по святах знаходила там мама якісь родзинки чи кусничкн чоколядки. Мама витягала на світло „спеціяльні" принесені на торбі з пасточки. Кільо вони літ мали ті пожовклі „переписи" писані дедве читким чорнилом по нашому (очевидно з йорчиками), по німецьки і по польськи! „Бачиш Олесь той перепис ще від твоєї прабабки, а цей від бабки; цей від тети Брозі, той від тети Гені, що то вже в чотирнадцятім році життя вийшла заміж і на Буковині її називали „ті клайне Попаля". Всі ці архитвори кулінарного мистецтва зачинались від слів: „Возьми, возь, німм". Я з такою пошаною брав їх до рук, ніби вони були найстаршими памятниками письменства! Мама робила звичайно все „на окс" і навіть моїй жінці трудно нині вивідатися від мами, кільо вона дає цього і того до якогось торта чи плящка. Вино і риби належали виключно до нас обох — „мужчин" — батька і мене. Служниця брала кіш і ми одного дня ходили з нею на Краківську, до Штадмілавера, за вином, а вдень перед самим Свят-Вечором на площу Рибну по риби. Я дуже любив дивитися на малу віндру у Штадтмілавера, якою їхали з пивниці овинені в жовту бібулку різні сорти вин. Мама і служниця розбирали риби, ми малі вичікували на плящі, які висушували на печі, щоб ними стріляти.

Прийшов Святий Вечір. Чудовий це був для нас день. Ми ходили просто напшпиньки, щоб тільки не заколотити його святошної тишини. Я і мов рідня, передовсім служниця боялися, щоб не влізла перша „баба" до мешкання. Найгрудніше було з молочарською. Але і вона в почині зрозуміла наслідків, що їх може

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СНА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51

ЮРІЙ СТУДИНСЬКИЙ.

Під знаком французької імперії та „української інтриґи".

(Від власного кореспондента).

Париж, січень 1939 р.

У Різдвяний час, як наказує традиція, великі паризькі крамниці - ґалерії, як „Лювр", „Ляфает", „Бон Марше", „Труа Картіє", „Прентан" і м. і. уладжують, у своїх виставових вікнах прегарні рухомі картини — ілюстрації, казок для тисячей дітей та для ... старших, що стоять у предовгих „чергах", щоб зблизитися до шиб та подивитися на цю величаву людську фантазію здійснену міліонами франків, для добра купецької реклями.

Цього року ці виставові вікна стояли під знаком заморської Франції. Тисячі молоді дивилося на ті рухомі туніські лялечки, що виконували ріжні роботи у цій недалекій від Франції північно-африканській багатій країні; тисячі молоді дивилося на життя мароканців, на цю повну містерій чорну Африку, чи на цей пишний, гордий та таємний Індокитай — усе те було зображене у мініятурі, в театрі ляльок, на паризьких виставах перед приходом нового 1939 року, в дні Св. Різдва.

У таких школах роздавали, як нагороди пильности, книжки з описами життя, трудів та боїв французьких кольоніяльних воїнів — тих, що створили велику французьку імперію.

Французькі щоденники помістили були світлину одного з синів преміера Далядіе, ґімназійного ученика і „президента імперіяльного товариства французької молоді", у хвилині, як він промовляє до своїх співтоваришів про міць французької імперії. „Шкільні прогульки відвідують раз-у-раз Північну Африку".

Великі французькі щоденники, тижневики та ревії друкують цілі серії статтей та репортаж із заморської Франції. У французьких кінах бачимо „актуальности" із життя далеких кольоніяльних посілостей Франції. Французький пересічний громадянин говорить безупинно про Джібуті, Сомалію, Туніс, а почавши від Рену його вже нічого не цікавить.

Французькі арсенали працюють безупинно над розбудовою военної та торговельної фльоти.

„Фронтом" до Кольоній, плечима до Континенту — ось вам французьке гасло на кінці 1938 року, що витає 1939 рік.

В тому самому часі президент міністрів Едуард Далядіе пливе на Корсику та до Тунісу, де у великій тайні французи збудували кольоніяльну лінію Мажіно над кордонами Лібії. Криклива парляментарна европейська Франція стає мовчазна. Найбільше талановиті французькі ґенерали стали військовими губернаторами Північної Африки.

„Пане Мусоліні — запамятайте собі — наше однозвучне рішуче „ні"! — це єдиний тон усієї французької прилюдної опінії.

*

Поїздка преміера Далядіе у вересні м. р. до Мінхену закінчила добу т. зв. політики континентальної Франції. Від програ з 1871 р. Франція шукала заспокоєння свого зараненого престіжу у підбоях незнаних просторів Африки та Азії. Великі прізвища кольоніяльних орґанізаторів, як Ґалієні, Ґуро, Маршан, Ліоте та чимало інших імен, пригадали величаву епопею французької нації, що поруч анґльо-саксонської раси відкрила світ між XVIII-им і по XX. століттям. Бо гляньмо тільки на мапи з XVII. століття! Який малесенький був цей „знаний", цей „відомий" тоді в Европі світ!

Однак до 1914. р. французи йдучи в заморські области мріяли в душі про помсту за Седан та про відбиття Альзації! Переможну Францію з 1918 року почали кольонії більше цікавити, ніж континентальна політика оформлена ще великим кардиналом Рішеліе. В додатку мировий договір знівечив політичні максими кардинала.

Французькі письменники, якщо не помиляємося, вже 1924. р., означили як найгіршу книжку, твір „Ля Пе", „Мир", що написав в обороні Версайського Мира один із найближчих співробітників Клеманса, Андре Тардіе — зрештою видатний державний муж Франції, що добровільно відійшов з політичного життя, мабуть, щоб до нього щераз увійти, але вже з усіма козирами успіху в руках, а про якого мріяли, як про шефа Франції, п. п. Блюм і Дельбос — як вказує на це стаття в „Ґренґуарі" А. Тардіе, підчас останнього грізного політичного положення в Европі.

„Цей мир — писав, недавно покійний історик, Жак Бенвіль, відобрав переможеній Німеччині все — з винятком політичної могучости, яка відроджує національну силу. Цей Версайський мир зединив Німеччину. Союзники зажадали уступлення Гогенцолєрів. Упадок провідної династії попередили упадки всіх королівських та княжих німецьких домів. Коли утікав Вільгельм II., королі Баварії, Саксонії, Віртемберґу, німецькі архикнязі та князі були вже без престолів. Бісмарк думав, що революція в Німеччині неможлива, бо як упаде цісар, то залишаться сфедеровані князі, що спинять революційний рух. Тимчасом німецька революція почалася з півдня. Не було вже, як падали Гогенцолєрци, Габсбурґів у Відні, ні Вітельсбахів у Мінхені, а з ними одночасно і вмирав німецький партикуляризм. Німецька республика дала перший почин до політичного зединення Німеччини. Клємансо не любив усіх німців, він не відріжняв „добрих" і „злих" німців, як це робила королівська Франція. Розбір Австро-Угорщини подиктований антантою та створення на її місце ріжних нежиттєздатних політичних організмів, які зліквідував 1938 рік. Ці „пророцтва" Бенвіля написані вже 1921. р. у книжці „Політичні наслідки миру", поширилися у щораз нових накладах у 1938. р. Це була політична ударна книжка 1938. р. і вона наче замкнула історію цієї континентальної політики Франції, що була потрібна для відбиття Альзації, але безцільна у хвилині, як Франція відібрала цю втрачену країну у війні 1870—71 р. Бенвіль передбачив упадок Австрії, упадок Чехословаччини зперед Мінхену, упадок военних відшкодувань тощо.

*

Кольоніяльний гомін, що втискається тут у кожну французьку хату не перешкоджає французам цікавитися загадкою Східної Европи та в першій мірі обговорювати українську проблему.

Українці, що живуть у Франції непотрібно переймаються на мою скромну думку, зако-

Проблеми української релігійної свідомости

Д-р Річинського, це, як оцінила преса — **„перша енциклопедія для всіх тих, що цікавляться українськими релігійними проблемами"**. Книжка обговорює справи унії, православія і евангелізму та їх будучину і ролю серед українського народу.

Наклад на вичерпанні. Хто замовляє від автора за готівку, заміть 9 зол. має вислати тільки 6 зол. і порто 50 сот. на адресу Д-ра Ярослава Річинського, м. Володимир Волинський. 50 1-4

принести перша її поява, висилала на той день свого чоловіка з молоком, хоч він мусів соромитися йти до міста з бабським „глумаком". Часто приходив перший каменичний сторож з сіном, яке стягнув з якоїсь селянської фіри, певний, що за свою приналежність до „мужчин" дістане чарку доброї житнівки від Бачевського.

З кухні плили на ціле мешкання дивні пахощі. В великих горшках варився святочний борщ, голубці з грибками і суш куплений у синевідських бойків під парасолями. На столі родилися смачні креплики і капуснячки, на „ринці" смажився мід до горівки з цинамоном. Я з татом прибирав ялинку в замкненім перед цікавими очами молодшої рідні „сальоні". Скоро сходив нам день. Уже кидають креплики до борщу, вже на сковородці досмажується риба, тато „коштує" медівку чи не за міцна. Всі убираємося святочно. Мама застелює стіл білим як сніг обрусом, під обрус по середині стола кладе сіно і на ньому святочний колач. Займаємо по старшині місця, побіч нас сідає наша служниця. Батько бере тарілку з проскуркою, приступає до мами, тато і мама бажають одне одному всього найкращого і потім ідуть до нас. В очах усіх сльози. Зачинаємо від борщу, потім їде риба; мама вибирає з кусників призначених для молодшої рідні „ости". Сміло вже їмо налисники з грибами і голубці. Але я жду на кінець вечері і біжу до „сальону" засвітити свічки на ялинці. Отвираю наскрізь двері і очі молодшої рідні аж вискакують з радощів. Потім іде „Бог Предвічний, а за цією колядою, інші. Полумя свічечок пестить сині, червоні, зелені кулі, золоті горіхи та інші прикраси ялинки. Десь свічечка огортає своїм полумям шпильки ялинки і кімнату наповняє живичний запах галузочки. Свічечки освічують чудові коронкові взори на замерзлих вікнах. Батьки і ми молоді дивимося на ялинку і стараємося вичитати у світляних її кільцях нашу долю в найближчому році.

А ті роки плили тоді так скоро, і приносили вони всяке так, як це воно в людському житті мусить бути. Місце мого батька заняв я, як представник дальшого покоління. І в моїй хаті стоїть така сама ялинка, як колись у нас на Городецькій з такими самими свічечками і прикрасами. Не висять на ньому самі електричні лямпочки, з визивним, самопевним світлом скоробагатька та позбавляють ялинку цілої тої краси і цілого того чару, який йому дають тремткі вогники свічечок. На ялинці пишаються ріжноманітні кулі і прикраси. Найстарші з них мають уже цілих 16 літ і до них рвався цілим своїм кількамісячним тілом старший мій син. Потім ми докуплювали щороку нові чічки аж до найновіших, куплених вже цього року. До кожного з них привязані якісь спомини, кожне з них, це нова сторінка мого родинного життя. Тішилася ними також моя маленька Оленка, але не так палко, як мій Данко. Тільки оченята в них робилися такі великі і такі чудові, як ті кулі у світлі кільканацяти свічечок. Та і ми дивимося не менше цікаво, бо раз у рік завдяки святій вечері і цій ялинці стаємо малими дітьми. Це єдина казка з дитячих літ, що щороку повторяємо собі.

А серед тих мрій очі наші звертаються до їдальні і дивляться на ще одну свічку на столі та на крісло, що його ставимо для когось неприсутнього і сподіваного. Може цей гість прийде за рік, за два, може на нього ждатимуть ще наші діти. І в тій надії черпаємо заохоту до життя, до праці, до боротьби з вітрами серед моря нашого теперішнього життя.

Гасне одна свічечка, за нею друга, третя, а з ними гаснуть теж спомини: один, другий, десятий. Діти рахують, кілько треба дати нових свічечок, щоб на другий день Христового Різдва могли засяти новим, повним світлом.

ком, мовляв, українська проблема є „німецькою видумкою" чи пак „німецькою інтригою". Бо Україна зовсім стала „німецькою інтригою" була як відомо „французькою інтригою", почавши від Людовика XIV-го аж до Наполеона включно. Ці факти пригадали французькому громадянству деякі французькі публіцисти, що писали тут тепер багато про нас. Ніде за часів нашого повоєнного буту у Франції пригадую собі, як деякі англійські скарживсь, що до ірляндського питання завжди ставляться з симпатією у Франції, бо воно ослаблює Велику Британію (було це в часі, коли Англія підмінувала французьку гегемонію в поверсайській Європі). Дещо раніше, бо підчас світової війни, ірляндське питання було вже у XVIII-ому столітті ірляндське питання було „французькою інтригою".

— Ми згадуємо навмисне обговорюючи імперіальні французькі настрої про ці „інтриги", а передовсім про цю наймодніщу „українську інтригу", бо гадаємо, що треба як там вам хто думкою до часів королівської чи Наполеонської Франції, щоб стільки читати про українську проблему у Франції і подибати таке велике число зовсім прихильних (побіч очевидна річ і неприхильних) вельтенських пресових відгуків. Це теж знак тої нової політичної доби, що розпочалася у Франції.

До цієї „імперіальної Франції" може застукати і українська рука, бо цій імперіальній Франції не страшна Україна, та „німецька інтрига", що була колись такі довгі століття „французькою інтригою".

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм П. Т. Клієнтам
КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
Андрій Дуфінець
ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1а/1.
Тел. 287-41.

ОЛЕКСАНДЕР СЕВРЮК.

Різдво в Німеччині.

Останні дні перед Різдвом.

Натовп у крамницях.

Люди кажуть, що не пригадують собі такої різдвяної торговлі, — а вона барометр добробуту чи злиднів краю, — як у цьому році

Мандрую по крамницях. Де які випродали весь свій крам. Найбільше покупців у відділах дитячих іграшок.

Видно, що пропаганда за приростом населення має успіх.

— З танків у нас залишилися лише електричні, що коштують по 27 марок, — каже продавець іграшок скромно одягненим чоловікові і жінці.

— Оцей саме ми і хочемо купити", чую я знайомий голос і пізнаю в покупцеві робітника, що недавно направляв електрику в мому помешканні".

Танк — останнє слово іграшної німецької техніки і коли він стріляє, стрибає і біжить, — я пригадую собі ще свіжу розмову з цим робітником, що довгі і довгі роки животів з державної соціяльної допомоги безробітним, яка ледве перевищувала в місяць суму, що коштує ця іграшка.

Купив і я нарешті потрібне і прошу дарунок відвезти на вказану адресу:

— Пане, відповідає мені дівчина, — всі ці численні вози крім того 10 звичайних таксівок, що ми спеціяльно для цієї мети найняли, — розвозять ось уже пару тижнів до 1-ої години вночі наші товари. Ми негодні доставити вашу покупку".

Перевантажений вертаюся додому і по дорозі зустрічаю земляка — шофера.

— Ми ніколи так не працювали, як тепер. Я не спиняю свого мотору. Заробляю чистих 20—30 марок денно.

Ось вона так звана „кон'юнктура"!

* * *

Свят-вечір!

Махове колесо великого міста повільно спиняється і завмирає. Опустіли і закрилися крамниці, кав'ярні, ресторани, обезлюднілі і вулиці.

Густі снігівниці глушать кроки запізнілих пішоходців.

На кожній площі, на більших вулицях, на балконах великих будинків горять ялинки, крізь вікна домів заблимали різдвяні вогні і серед незвичайної тиші несуться здалека і мішаються з благовістям церков мельодії стародавньої німецької різдвяної пісні.

„О свята ніч, о, тиха ніч!

Все спить, один лише не спить... Не завжди ця ніч була святою і тихою в Німеччині.

Ось ще двадцять років тому на бруку цього самого міста неслися прокляття, лилася кров і на барикадах берлінських вулиць ішли братовбивчі різдвяні бійки... ...А потім прийшло ще

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм В. П. Клієнтам
кравецька робітня
М. БІЛОУСА
Львів, Домініканська 4, І. п.

П. КАРМАНСЬКИЙ.

Різдвяні свята в Мігеля Красовського

Жив на відшибі, „далеко від світу", тобто від осель з европейцями, і дістатися до його „citio" (посілости) не було легко. Треба було добре повіпарювати собі тіло на сідлі в добрім мулом, на каркаломних стежках, поки довелося за лісовою гущавиною добачити простору, на кілька квадратних кільометрів полонину — царство нашого симпатичного земляка. За три доби томливої дороги не все пощастливо звичайному вершникові добитися туди.

Був людиною — у протилежности до загалу наших земляків — практичною, тобто: зрідка приємности пересиджувати цілими днями в гурті наших неробів, філософія при чарці, приємности читати наші місцеві газети, переповнені сварками, приємности, виставляти на кожодневний показ своє багатство у формі пересової лавки у церкві і товстої воскової свічки, в вересні приємности похвала з проповідниці.

Дехто говорив, що в нього не було амбіцій. Та це суща неправда і кривда для мого приятеля. Бо ніхто, навіть і найбільший його ворог не був у змозі заперечити, що кожного року, якщо не двічі, так принаймні один раз, його „дапанги" (найняти) заганяли до Понта Гросси в лісових нетрів, де заховалося його царство, тисячу штук здравово виплеканих свиней на продаж. І якщо було оцінювати тільки на сотню мільрейсів одну голову, то треба стверднти, що мій симпатичний приятель якісь там амбіції мав. Все одно, які: свинські, чи особисті — для амбіцій

Надпала мені „культура" загнилих шанобливців, що є найвищим осягом нашої еміграції під крилами бразилійської республіканської конституції, наближалися Різдвяні свята і я вибрався святкувати їх у Мігеля Красовського. Готовався до дороги так, начеб вибирався на другу півкулю, забираючи на мула мішок з харчами, подушку, накриття, та прикріплюючи до правого боку великий револьвер „шміт", а до лівого різницьку ножаку „парагвайо" у покрівці. Так я вирушив у гостину до приятеля Мігеля, щоб дати зухам змогу відпочити від спілток, що якуні в горівкою стали національною стравою наших вельмишановних земляків.

Мій приятель (треба віддати йому справедливість) був гостинний: ніколи не відмовляв мені місця при своїй ватрі і кутка на долівці у своїй хаті. А як було його ще спонукати про прибл на місяць наперед (більше-менше у таких переїздах доходила до нього пошта), тоді він, як справжній джентельмен, виславав до половини дороги двох „капангів", звичайних „бугрів", щоб допомогли мені перебороти всі перешкоди дороги і доставили мене живим до його гостинної хати.

І якже було відмовити собі приємности гостини у Мігеля?

Ще й тепер мило згадувати ці хвилюючі моменти.

Добиваємо до „citio" мого приятеля. Мої товариші починають пакити з револьверів, як всі заспані папуги скочуються з гнізд і починають свій ярмарок. І не минуло й пять хвилин, як від сторони хати Мігеля грянула така пальба, що гадав би, спеціяліст від революцій, „хоровель" Фабріціо, цілу Парагвай звів на ноги. Це Красовський якуні з синами і челядю свого гостя зустрічає.

Бо і яке можна у Бразилії без револьверів і штучних вогнів свято святкувати? А що як хто є Красовським, якого „летру" (векселі) сам президент Парагвай „аксептує"!

Ще пять-десять хвилин — і на лісовій стежці показується ціла кавалькада: спереду товстенький, з усміхнутим обличчям, в ковацькими вусами, Мігель Красовський, за ним на мулах його чотири сини, хлопчаки, як просяться під вояцький аршин; а далі пішеходи, босоногі, трохи не голі, присвоєні бугри, яких він має на своєму хліби до тринятки родин. Справжній курінь козака-степовика.

Так заїздимо на хутір земляка. Серед стрілянини і лускання ракет, серед писку індіян, які вже вітають своїми нідрями розкішний запах вечірньої „шураскади".

Спитаєш, читачу, що це таке ця „шураскада". Терпіть, до вечора недалеко; а там уже побачимо.

Заїздимо на просторе подвір'я мого приятеля, де посередині стоїть велетень-дерево, що розпустило широко густу корону і творить природний захист перед спекою сонця.

Хата, як усі хати наших поселенців: велика буда з дощок пінієвих, обведена верандою, крита коленим, примітивним гонтом, з віконцями замість вікон.

Мого хлороженого мула пустили на „пастейру" — обгороджене пасовисько з рідким лісом. Я обмився і почалася вступна гостина. На веранду, де я засів з хазяїном, хазяйка виносить кипяток; господар „кую", невеличку грушку з тикви, набиває сторошкованим зеленим бразилійським чаєм „ерва мате", хазяйка надає в кую кипятку і подає її чоловікові, що стає смоктати срібною цівкою „бомбою" гнучкий гарячий „шльорок". Потім куя йде по черзі в мої руки, далі опиняється в руках хазяйки, і так далі в нескінченість. — Підчас цього

і ще не одне Різдво німецької недолі, коли обезсилена, обкраяна і немічна назверх німецька держава роздиралася внутрішньою боротьбою. На цих самих нині святочно пустих вулицях ішли походи злобних безробітних і обідніх громадян, що підносили погрожуючи до неба кулаки і під звуки московського інтернаціоналу палили ялинки. Саме на тих площах, де нині так мирно і спокійно горять на них різдвяні вогні, які все більше і більше прикривають сніжинки.

* * *

Пізніше — ввечір заступник німецького вождя Рудольф Гес промовляє, як і кожного року, через етерові хвилі до всіх німців у Німеччині і поза Німеччиною сущих.

Але в цьому році — першому році соборної Німеччини — голос його ще спокійніший, ще певніший. Він може гордо підводити підсумки 1938 року, року великих успіхів, успіхів, що переважили всі сподівання керманичів німецької держави.

Хто міг сказати ще минулого Різдва, що так скоро не стане Австрії і що Анґлія та Франція приїдуть восени до Мінхену, щоб розділити Чехо-Словаччину?

Хто може сказати, що станеться цього року?

Р. Гес говорить про Австрію та Судети і в нашій памяті знову воскресають березневі та вересневі дні. У Франції безконечні міністерські кризи; восени знову нерішучість, розбіжність думок і дискусії по той бік Рену. В Німеччині раптовість рішень без парляментських дебат, без партійних суперечок.

Невжеж неясно, що всі ці успіхи були б неможливі без єдности нації, без єдности проводу? Р. Гес нічого не згадує про конкретні пляни Німеччини. Може їх ще нема, так як не було точного заздалегідь уложеного пляну австрійського і судетського аншлюсу.

Але в словах його чути віру в майбутнє тої віри, що в часи другого Райху була головним чинником успіху А. Гітлера, що на всіх його вічах запалювала і переконувала невірних.

Р. Гес ще говорить; догаряють вогні на ялинці, а різдвяні думки українця мішаючи реальність з нездійсним полинають уперед.

* * *

Чейже і для нас минулий рік не був такий поганий!

Хто міг сказати ще минулого Різдва, що за кілька місяців Закарпатщина дістане свободу?

З цілої історії минулих місяців, що проходять в памяті, особливо пригадуються два моменти...

Тяжкі напружені жовтневі дні перед віденським рішенням.

Яка з держав оси переконає другу?

Розмови, ще розмови, меморадуми, статистики, мапи.

Слухають уважно. Українські аргументи сильні, правда по нашій стороні, але останні десятиліття чеського панування внесли стільки плутанини в цю справу!

Приїзджає мін. Бачинський до Мінхена. Атмосфера загоряється від вісток.

Ріббентроп у Римі.

— Так, так він переконає — запевняють тут.

„А може відступить? — виринає сумнів — „це ж зрештою не його справа!"

Вислід римських нарад. Перемога. Але одне з міст мусимо стратити. Останні дні, останні години перед Віднем.

„Так, так Ужгород залишиться!"

„...і Чернеча Гора коло Мукачева!"

В останню хвилину один з ліпших знавців нашої справи, що не тільки її знає, але і відчуває — захворює і не їде до Відня.

„Невже, ніяк не може?"

„Ні, але не турбуйтеся, все в порядку!"

І приходить вечір 2-го листопада. Не скінчило ще радіо передавати сумну вістку, як дзвонить уже телефон — один, другий, ще і ще.

Нерозуміння, збентеження...

А ось знову тривожні дні. Братиславське і будапештянське радіо, закордонна преса щодня приносять погані новини.

Німецька преса мовчить; знає, — не може не знати, — а мовчить.

І знову минають турботні дні безперестанних розмов, інтервенцій.

— Вистарчить одне слово. Може інтервю міністра в „Ділі"!"

Ми все зробили, все сказали. Рішення прийде згори.

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ СУКОНЬ

водночас єдина толочальня десенів на плащах

бажає Вп. своїм Відборцям

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

М. Волянська

Львів, Собіського 12, тел. 217-04.

„DISTINCTION" Косметичний кабінет Сикстуська ч. 14.

БАЖАЄ ВСІМ СВОЇМ КЛІЄНТАМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ

„Distinction" косметичний кабінет виконує всі косметичні заходи і прикрашення карнавалові найновішими методами по поміркованих цінах.

Мистецька регуляція, крашення брів і вій.

мій приятель добуває з мене всі новини зі світу, тобто з сусідніх осель і про наших знайомих.

Після цього хазяїн веде мене на оглядини свого царства.

Перед нами розгортається безкрає поле з кукурудзою, з якої вистрілюють сям і там струнке пальми, високі гравкарії, або обгорілі, струпішілі стовбури колишніх дерев. В кукурудзі пораються буґри, які очищують її сапами від буйних бур'янів і кущів, що вперто відростають з коріння зрубаної деревини, і хрюнькають чорні, лискучі свині — гордощі хазяїна.

Вже починає смеркати, як ми вертаємось з нашої мандрівки. В сумежному лісі гуркотять малпи-бужії і несеться неприємне, протяжне, йойкання нічної птахи, в якій покутує бразилійський Марко Проклятий, а великі світлячки шугають у сутінках і поблискують своїми синявими подвійними рефлекторами, мов мінятюрні самоходи. Сертон (ліс) починає свою нічну симфонію, яка робить бразилійську ніч такою неподібною до ночі, що з нею ми зжилися змалку.

Ціла тічня собак обступає нас, коли ми наближуємося до подвіря хати, мають хвостами і мається враження, немовби швадрон уланів вимахував шаблями.

На подвірі рух. Сини Красовського пораються біля „шураско". У довгому рівчаку жариться вугілля, а над вугіллям на гостро закінчених патиках, покладених впоперек рівчака, печеться мясо. Мясо вже цілу добу „байцувалося" в бочці, щоб просякло запахом цибулі, чамоченої у вині, і щоб скришило.

Коли ми надходимо, сини хазяїна саме виносять з хати довгий стіл з дірками і лави.

Сідаємо до стола і перед нами застромлюють у дірки у столі патики з чудово запашним мясом і на столі ставляють „ґарафон" з домашньою горівкою. Горівка сильна, мертвяка підняла б на ноги. І фабрикація така: здовж корита сідають вечорами буґри і жують у ротах кукурудзу. Корито, повне такої погризеної кукурудзи залишається на довший час, щоб сферментувало, після того, як долили до нього якусь кількість горівки. Потім відбувається фільтрування препарату.

Починається бенкет.

Витягаємо з покровців ножі, відрізуємо шматки мяса і заїдаємо, зразу поливаючи горівкою, а пізніше кислим чорним вином власного виробу Красовського.

З боку бенкетують буґри, що поприсідали довкола ватри, спираючи всю вагу тіла на кінчиках пальців ніг. Жовтяві обличчя, чорне дротяне волосся на головах, монґольський заріст на верхніх губах і бороді, майже неартикуловані звуки їх мови „ґварані", дикі, хижацькі блиски очей, мова ночі і свідомість безкрайого моря лісового — яке воно дивне, а водночас зворушливе! Адже нас кількох европейців осьтут у цих нетрях кволі, безсилі діти серед тих дикарів!

В томуж і річ, що над цією чередою двоногих тварин має необмежену владу їхній „капітан", для якого ця череда має сліпу шану, і якому вільно вживати найлютішої кари. Він для них тим, чим для тигрів у цирку присмирник, озброєний у батіг і пістолю.

Ось один з череди, підхмелений починає виявляти свою вдачу дитини дикої пущі. „Капітан" вже біля нього. Слова не помагають, треба взятися за гостріші засоби. Слухняні освоєні тигри притягають колоду з розщепленими кінцями, затягають її на ноги непокірливого і затискають на ногах бунтаря. Він спочатку протестує звірячим ревом, дедалі — ослабає, покірніє, а потім лежить спокійний мов дитина, і тільки блискає білками очей у напрямку бенкетуючих при ватрі. Хміль з його голови випаровує і серце мякне. Його звільняють від тортур і знову приймають до гурту. Він тепер покірливий і вдячний.

Перед моїми очима пересувається ціла історія цивілізування людської породи. І мені чогось насуваються на думку слова Св. Письма: „Начало премудрости страх божий". Тільки останне слово в реченні пропускаю.

З лісу несеться йойкання нічної птахи, жаби в темноті регочуть, заводять мов немовлята і посвистують, світляки прорізують темінь синявими списами, підхмелені буґри румсають якісь допотопні арії, один із синів Красовського грає на гармонії. Хату, майдан, ватру і наш табор загортає в себе челюсть безкраю і ночі — яке те все дивне, яке несамовите!

Врешті мій хазяїн палить з револьвера і громада кінчає бенкет. Буґрів заганяють до „пайола" — повітки, і замикають на ключ.

Мене хазяїн і його сини ведуть до хати. На долівці постелено шкури тигрів; за подушки служать сідла, застелені „пелеґами", овечими кожами фарбованими, якими вистелюють сідла; тільки для мене зладжено вигідну постіль з листя кукурудзи, з моєю подушкою.

За декілька хвилин хата аж ходить під хропіння пятьох дужих грудей.

Двері і вікониці позамикані і скріплені здоровими імбуєвими засувами. Буґри сидять під замком — чомуж би не спати спокійно, як цісар під охороною вірної ґвардії?

Тимпаче, що святкуємо ніч народин Христа, ніч миру на землі.

— Але ж це рішення? Невже ж воно може бути інше, ніж у Відні?

— Ні, але...

Що звичать ці „але", що так турботно хиляє, бентежить і вганяє короткий сон?

З уривків розмов то тут, то там починає вирисовуватися це „але" — концепція другої сторони.

— Цією ціною зберегти цілість і взаємні симпатії антикомуністичного блоку для іншого важнішого завдання!

Концепція, що могла б бути дуже небезпечна для Закарпатської України, якби вона була ширша і принаймні зручніша і не міняла би важливо від географії і обставин.

В наших очах це є лише мариво оманної концепції, але скільки вже раз в нашій новітній історії такі всякі оманні концепції брали гору?

І знову пригадується в ці тяжкі дні, де кожної години приходять все більш і більш критичні вістки, що в історії Німеччини останніх років було вже такі випадки, коли провідник держави наперекір думці своїх міністрів рішав інакше.

Ми свою думку тепер сказали, але він бачить ліпше, бо дальше. — Чую.

Р. Гес скінчив свою промову. Яшинка погасла; всі обмінюються дарунками. Химери лізуть в голову. Невже-ж самі химери?

—o—

Усім своїм відборцям

Веселих Свят

бажає електротехнічна фірма

„Е-КОМП"

Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30.

Лікар

Володимир Лазорко

ординує у внутрішніх недугах

у ЛЬВОВІ, вул. МУЧНА 10.

Д-Р ІВАН ТУРІЯ.

Обличчя сучасного Відня.

Хто у березні 1938 р. був на вулицях Відня свідком національно-соціялістичного перевороту, той ніколи не забуде того гніву та тої нестерпної злости, з якою нарід прогнав канцлера Шушніґа та його уряд. Кілька днів тривала ощасна чистка від остатків чорного режиму та його жидівських прихильників. Але рівночасно та властиво вже від першої хвилини злуки Австрії з Німеччиною почалася перебудова на національний лад. Ця перебудова йшла та йде таким живим темпом, що вже нині, девять місяців пізніше, Відень та Австрія має зовсім інакше обличчя. Правда, політичні події у вересні-жовтні перервали цю перебудову не менше, як потрібний час до вишколу нового, почасти зовсім недосвідченого партійного апарату. Ба цім переходові явища, до яких слід і зарахувати м. і. систему комісарів для жидівських підприємств, тимчасові впровізаційні труднощі, зміни в складі закордонної торгівлі, тощо. Все те шезне або вже щезло та лишається нова Австрія чи пак „Остмарк" Великої Німеччини з новими завданнями, з новими функціями та з новими перспективами.

Розуміється, що ніколи не могло бути ціллю національного соціялізму лишити в новозбутій „Остмарк" якнебудь окремішности. В Австрії на 100% почали віддаляти протидержавний елемент з усіх галузів публичного життя. Та не зачинені жидівські крамниці, не перехрещення великого числа вулиць та площ, не заведення правобічного порядку руху або збільшення громадського простору міста Відня є символом нового національно-соціялістичного Відня, а головно лави робучого народу, що у числі від років незнаному переповнюють всі трамваї та автобуси, їде до праці. Дальшим сим-

волом є зріст самоходів як взагалі зріст усякого руху та охоплення громадян сіткою партійних організацій. Політично доволі байдужі австрійці ніколи ще не брали такої численної участи у партійному житті так, що аж довелося обмежити число партійців до 20% населення.

Коли партійний рух у Австрії сміло може суперничати з іншими частинами Німеччини, коли культурне життя особливо завдяки організації „Крафт дурх Фройде" прибирає на інтенсивности, то на господарському полі поводяться з обережністю. Вже у передвоєнних часах життєвий стандарт у Німеччині був вищий від того в Австрії. Підчас Дольфуса та Шушніґа ця різниця ще більше загострилася, так що тепер тільки поволі та поступово можна примусити до рівноваги. Але й це тільки питання розмірно коротшого часу. Перші кроки в тому напрямі зроблено вже виключи жидів з торгівлі та промислу систематичною санацією великого та малого промислу. Але Гітлер не був би проводирем нової Німеччини, якби він не надавав Відневі особливі завдання у спільнодержавному житті.

Зараз після аншлюсу повстало гасло, що Відень має стати Гамбургом Сходу, себто брамою Великонімеччини на схід, як гамбурський порт на заході. Будучи майже 700 літ столицею габсбурської держави, та при початку світової війни осередком 50-мільйонової великодержави має Відень в історії німецького народу такі заслуги, такі культурні та монументальні памятники, як їх не має майже ніяке інше німецьке місто. З ролі столиці та цісарської резиденції підупав повоєнний Відень на ступінь головного міста дрібної держави, аж надто великого для тої 6-мільйонової Австрії. Ось головна причина господарського занепаду та небувалого безробіття останніх десять років. Нині про безробіття вже годі говорити. Частинно причинилися до того опорожнені місця жидів, з яких повна четвертина вже залишила Австрію, далі покликання молоді до робучої та військової служби. Най-

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає своїм П. Т. Відборцям
КООП. ПЕКАРНЯ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС".
Львів, ул. Янівська 77.

НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК
поручає ШОВКИ і ВОВНИ у великім виборі
фірма
Адольф АВЕРБАХ
ЛЬВІВ, РИНОК 20. ТЕЛ. 207-54.

ЕВГЕН ДЕСЛАВ.

Різдво на Рів'єрі.

Давно вже не було на Рів'єрі такого напливу людей, як тепер. Місцева преса нараховує кількість цих різдвяних гостей у Ніцці, Каннах, Монте Карльо десь повад 100.000 осіб. Можливо, що це число перебільшене, але в усякому разі всі готелі, пансіони Рів'єри виповнені. Остання холодна хвиля лише трохи торкнулась півдня Франції і тепер настала вона, сонячний погода. З вікон віллі, де мешкаю видно садок з деревами майже спілих, жовтих помаранч, кущі ніжно-жовтої мімози, ще далі блакитне, тихе море. Мої приятелі французи кажуть, що навіть і тут я відчайшов свої національні кольори. Тільки вздоль кілька кільометрів далі вкриті снігом Альпи, нагадують, що тепер зима.

Всюди клініки. На вулицях — на продаж ще не прибрані, в палатах, в крамницях — пишні, блискучі. В Каннах, у порті зимує багато маленьких і великих подібних до кораблів, яхт і щогли деяких в них гарно прибрані ялинками. Остання моля — це ялинка вифарбована в білий колір, — лясована Віндсорським князем, який святкує Різдво в Антібах, у маєтку Кросс. Ця біла ялинка нагадала мені колишнього провідника італійських футуристів Маріннетті, який казав, що не може істи білих макаронів і пропагував істи кольорові макарони — зелені з шпинату і червоні зроблені з тіста і бакалянів.

Ніцца — місто закучерованих овечок. В одній крамниці — ялинка прибрана грушками, маленькими мандаринками, що ростуть на місці, та вашими. Поруч печиво „Бюш" у формі малого поліна, якого вимагає на Різдво французька традиція.

В ресторанах страва мало чим різниться від звичайної, та сама славна путя з риби — „буябеса", приправлена червоним перцем та часником, птиця, начинена каштанами, зеленина і як завжди у Франції добре вино і поганий десер. Париж має багато різних чужинецьких екзотичних ресторанів: китайські, еспанські, грецькі, тут на Рів'єрі, майже виключно французькі з італійськими та провансальськими стравами.

Українці, як зрештою тепер скрізь, теж є тут. Є невелична кольонія і в Ніцці і в Каннах. Останні події поборали інертність великої тутешньої московської кольонії, багато осіб з якої називає себе тепер українцями. Яка вартість цих земляків побачимо пізніше; — фактом є лише, що думок генерала Денікіна щодо України вони цілком не поділяють і на нінку авантюру проти України не підуть.

Закордонна преса надалі друкує статті на українські теми. Подаю характеристику, яку дає нам на сторінках часопису „ЛьОб" пан Томас. „Українець є українцем, дволикою романтичною, бальорою, повною та горлою, що не любить використовувати інших". Буду радий, коли ці рядки побачать мадяри, панове Бролій та Фенцик. Блеф піднятий довкола п. Владимира Романова та його гетьманування скінчився. Одна паризька газета дала йому чудове ім'я: „Пу І другий", як відомо Пу І перший є імператором Манджукуо, поставленої Японією.

Українські видиці з Братислави слухаю тут звичайно ввечір. Якість, залежно від погоди. Звичайно початок чути краще, ніж кінець. Голос спікера стоншується і стає тихіший. Це швидше хиба оператора висильної стації, який завжди може амплікувати кінець промови. Але і спікер може цього уникнути, наближаючись під кінець своєї задиції на кілька центиметрів до мікрофону. Дикція не у всіх однакова. Найкращу дикцію має жінка, що балакає звичайно у неділю. Їй треба лише побажати, щоб менше хвилювалась, хоч це хвилювання і має свій деякий чар. Спікери Совітської України звичайно балакають поволі, роблять занадто велику павзу між окремими словами. Українські спікери Братислави балакають, чи пак читають занадто швидко. Коли зареєструвати радіоспікера з доброю дикцією на кіностяжку (стандартова швидкість кіностяжки — 24 кадри в секунду, слово тягнеться шість-десять кадрів), то поміж окремими словами ясно буде видно один, два кадри того, що називається в кіномові — „мовчання". Цього „мовчання" між окремими словами і треба побажати нашим спікерам разом з найщирішою подякою за їх ветеку і таку для всіх українців приємну працю. Ще одна завага. Хочу запропонувати нашим спікерам принати гарний англійський радіозвичай — „Добраніч". Це дрібниця, але з таких дрібниць повстає культура.

Кінчаю цей допис. Саме я хотів послухати Братиславу і не можу. Чути все, окрім слів. Про „українську дійсність" — гарного слова вжив Р. Голин у своїх дописах — про цю „нашу дійсність" повідомлює завтра з „Діла" та „Нової Свободи". —

Ніцца.

важнішим чинником є виконання того завдання, яке фірер надавав Відневі бути Гамбургом сходу. З Відня а не з Берліну йшли та йдуть культурні впливи на схід та полудневий схід. Німецька мова, німецька книжка, німецька наука, німецький лад та спосіб життя знайшли собі знавців та приятелів під віденським впливом. Ті всі явища слід плекати й тепер по розпаді Австрії у користь Великонімеччини. Торговельні та господарські взаємини вязали Відень з сходом та Балканом значно тісніше, як Берлін або якенебудь інше німецьке місто. А на полі політики показав світові віденський присуд, що Відень є властивим ключем до розвязки національних проблем Сходу. Тут сиділи та сидять знавці, що дійсно та з практичного досвіду визнаються в таких помішаних справах етнографії східної частини середущої Европи.

Ось чому віденський присуд ріжнився своєю національною справедливістю від версайського чи сенжерменського диктату. Як новий шлях Німеччини на схід саме сучасний Відень це дорога до її славянських сусідів, до яких у федеративній державі чехів, словаків та українців належимо й ми. Щоб ці взаємини були чесні та водночас корисні для сучасної Німеччини, над тим має тепер слідити нинішний Гамбург Сходу.

УРОЛЬОГ
Др. Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочево-полових органів
ЛЬВІВ, УЛ. РУСЬКА ч. 16, І. ПОВ.
Орд. від 3—6. Тел. 108-85.

Українська щадниця в Перемишлі
ЄДИНА
Українська Каса Ощадности
ЯКОЇ ВКЛАДКОВІ КНИЖЕЧКИ МАЮТЬ ПУПІЛЯРНУ ОБЕЗПЕКУ
СКЛАДАЄ ВСІМ СВОЇМ ВКЛАДНИКАМ І КЛІЄНТАМ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
Веселих Свят і кращого Нового Року.
ЧЕКОВЕ КОНТО 511459. Ч. ТЕЛ. 12-07.

ЮРІЙ СЕРБИНЮК.

Образки з Буковини.

Писати про те, що було, а нема, шкода паперу. Жид за те, що було цента не дає, а щож уже за те, що було, а нема?

І в нас на Буковині були дорібки. Гарні культурні дорібки. Пятьдесять літ наші діди й батьки гірко працювали, тяжко боролися, аби своїм внукам і синам гарну спадщину лишити. Де ж вона, та спадщина? — „Загарбали". Де школи? — „Загарбали". Де читальні, Січи? — „Загарбали". Де каси, кооперативи? „Загарбали". І оттак одні „гарбали", а ми „грабали", чи „заграбували", доки нічого не остало. А тепер ходимо по пожарищі, як ті сини з Франкової причти, беремо себе за чуби та сваримося, де була „татова скриня", а де інше добро. І треба буде чекати на того „найменшого брата", що сказав: „Перестаньмо братця сваритися, краще починаймо будувати нову хату". І той малий брат уже нам показує, як треба робити.

ШКОЛА В КОЖНІЙ СЕЛЯНСЬКІЙ ХАТІ.

Мені доводилося бачити українські школи, що їх ніхто не може „загарбати", ні замкнути адміністративним способом: **українська школа існує майже в кожній селянській хаті.** І вчать там з чого хочете З букварів, з газет, зі старих календарів і то доброю порівняльною методою.. Надибав я по селах шістьлітніх шкрабів, що пливко щебетали з свого букваря, аж серце радувалося. Тільки підпомоги трохи з боку „старшого брата", а справа пішла б уперед. Тільки, що дяки наших дідів і прадідів з „псалтирі" навчили, можуть навчити своїх дітей і селяни, хоч така наука не може заступити рідної школи. Один учитель з гуцульського села вповідав мені таку подію: Тому кілька літ завели були за націонал-хліборобської влади кілька годин української мови тижнево. Учитель входить до 4-ої кляси і говорить дітям: „Діточки, прийшов дозвіл учити української мови. Але тому що ви не вчилися ще української мови, будемо починати спочатку. Справте собі букварі. А може хто з вас уже знає читати й писати, хай встане!" — Підіймаються один по одним гуцулята і встали всі. „Хто ж вас научив?" — питає учитель, Дядя, неня, брат, сестра і т. д. Такий народ **відпорний на все.** Він ніколи не пропаде!

Виринає тільки питання, чи ті інтелігенти, що вийшли з села підпомагають цю самооборонну акцію українського села? Кільки вони букварів, книжок, або хоч старих газет післали на село для наших твердинь — селянських шкіл.

„НЕЗАГАРБАНИЙ" СКАРБ.

Один скарб залишився нам з нашого національного надбання: **національна свідомість** народньої маси і **сильна воля жити своїм власним** національним і культурним **життям.**

Цього скарбу не вдалося нікому „загарбати". Бо він з тих, що „його і вода не бере, ні вогонь не палить". Цей національний скарб залишився нам і об нього, як об скалу розбилися всі денаціоналізаційні заходи наших господарів, впали в воду всі теорії „політиків та істориків", що з певністю рахували на денаціоналізацію українського бездержавного народу, чи властиво „перумунізацію румунів, що забули свою мову".

„БЕЗДЕРЖАВНИЙ НАРІД?"

За це образливе слово готов кожний „правовірний" буковинський комуніст на кулаки з Вами стати. А „Совітська Україна"? Невже нема кому заступитися за нами?

Про дві інтервенції ми самі знаємо. У році 1933-ім інтервенював „гражданін" Літвінов у румунського міністра закордонних справ, щоб

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІ! Вовни на плащі костюми кухні і шовки, дешево і добре купиш у фірмі РОЖА БОТВІН в нововідкритім домі ул. Ботвіна 9

КООП.
ГОТЕЛЬ НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ
ЛЬВІВ, ВУЛ. КОСЦІЮШКА 1, ТЕЛ. 201-33 і 208-88.
Милі, вигідні фінезійно чисті кімнати по найнижчих цінах. — В готелі привітний голь, вінда, телефон, купалки, бігуча зимна й тепла вода для вигоди Шан. Гостей. — Готель центрально огрітий. 3013 4-

М. ПАСТЕРНАКОВА.

Лещетарі під Свят-Вечір.

У глибокий прорів закутаного у снігові нависи гірського потока втиснулось тремке проміння заходячого сонця і срібно-рожевим плюскотом проховзлось по дрібно зморщеній стежечці води.

Останні соняшні блиски то стеляться блідим, мінливим гобеліном по сніговім пуху, то багряною загравою заглядають у замерзлі віконця сільських хат.

А морелеві клубочки хмар тихим зідханням прощають вже потоками смерекового бору рівблений обрій.

І день погас — минувся...

Вже вечірня мряка виповзує із темних, пропасних нетр і довгими, гадючими раменами загортає під свою сіру владу ввесь ранне-вечірній світ.

— „Спішім, бо ще трохи, а густа мряка нас досягне і ми готові дорогу згубити..."

Шу-шу, шу-шу, шу-шу — підходимо „чатинкою" під гору і чуємо, як вітер приємно холодить палкі лиця. А плечі, хоча вогким теплом дишуть, вітру не бояться. До них ремінцем тісно привязана ялинка, маленька, кулиста, ніби бабусі-смереки унучка найменша.

„Та ти, бабуню, не сердься на нас. Маєш їх іще багато-багато по всіх лісах карпатських, то одинцем по збіччях гір розкинених, що там вони зі зайцями без упину пустують, то у громадах гордих, вічною зеленню непроглядних, у добрі та радости плеканих — — —".

„А нам вона, оця маленька ялинка, від осени ще в думках майоріла. До неї ми з далекого міста приїхали, щоб погладити, важкі клапоті снігу з гілячок струсити і зі собою на Святий Вечір у хату принести".

Ш-у-у-у... аж під ногами сніг сипкий закурився. Широким, лагідним зїздом, що у літню пору мабуть поляною квітистою прокидається, несуть нас лещата легко і довго аж на подвір'я бойківської загороди.

Святий Вечір. У малій сільській хатині, що під тягарем мохнатого снігового кожуха наче до землі приспіла і тільки розжареними зіницями віконців споглядає зпід насупленої стріхи у широкий, темний світ.

У печі палахкотить запашним полумям ялівцеве пруття і бальсамічним, святочним теплом наповнює всю хату. На ялинці розбавлено-жартівливо підморгують свічечки, самі половинки, і всі червоні — багато їх...

І борщ, що приїхав у термосі в наплечнику, і капустяні вареники, навіть коржики з горіхами — усе те примістилось на столі біля ялинки...

І враз охоплює нас радісний, мовчазний настрій, що дзвенить в душі янгольським ноктюрном, ясним, казковим.

Почуваємо себе у затишку цієї хатини, як мандрівники, що знесилені змоторизованим темпом життя, з тугою і серцем втомленим вернулися на лоно природи. Так добре і спокійно тут.

Так і почувається, як мрійливий настрій, що огорнув нашу чвірку, ось-ось пірне у спомини і буде сльозавити довго-довго. Бо спомини чомусь усе довгі, а хоча б навіть у своїй основі і формі були цікаві, то всеж вкінці позіхають і стають сонні. Все одно, чи ті маніжливі, солодкі, що дивляться на вас широко розкритими дитячими очима, десь ген з далекого старо-козацького хутора на Кубані, чи ті героїчні, загорнені у сіру, воєнним буревієм пошарпану та криваву військову шинелю, чи вкінці оці емігрантські, начинені злиднями і прибиті ностальгією за рідним краєм..,

А ми не спомини розгортати сьогодні сюди приїхали, а пережити щось гарне, несподіване, щось у своїому примітиві ідилічне.

І щоб нас дорешти не розніжнило хатнє тепло і щебетлива своїми блисками „бабусина унучка", рішаємо піти на прохід, цим разом без дощок.

Ідемо вузькою стежкою краєм ліса, мовчки задивлені у розкинені зрідка світла на засніжених полях. Це в бойківських хатах святу вечерю кінчають.

*

А на дворі найкраща у світі, містичним чаром приманчива свят-вечірня ніч у горах! Зворожені подихом легенди стоять цілі у білому струнке смереки, надхнені, заслухані, може у гомінкий свист молодого коса, що радісною піснею проголошує то тут, то там велику новину..., а може між зорями, що золотом і смарагдами миготять у незмірній глибині небосклону, бачать візію вифлеємської ночі...

Тихо-тихо... Лише довгими, фіолетними смугами ворушаться по снігу таємні тіні і ніби шепотом розмову ведуть із Матірю Землею. Бо у цю ніч, святочну та велику, все на світі живою мовою Господа хвалить, а любов і братерство єднає людей у величнім, пастоpальнім гимні.

Він один...

у цілій клясі носить окуляри. Не дійшло би до цього, наколиб відробляв лекції при світлі деkалюменових жарівок

PHILIPS' зі сріблистим стовпцем

...за рубежем українці не перестають протягом вікового існування наголошувати на Соборній Україні" а також молебни та вертати голоду.

Перша інтерпеляція мала успіх. Не було молебнів, не було протесту! А вас спонукало „відмовитись від заступництва" юридично-станом!"

Друга інтерпеляція була рік чи два роки пізніше: той самий „заступництва" Літвінов застосував в протест румунської влади ним шкоди національній політично українців. Чи румунська влада [illegible] не знаю. Але напевно [illegible] їй за наш вступництва. Румунська влада [illegible] значно пізніше пасівши цих [illegible] при виборах у році 1937-ім 50 тисяч українців голосували на кандидатів [illegible] фронту", що по вічах під проводом румунської демократії отверто кричали: „Хай живе Совєтська Росія, хай живе Сталін!" Вони [illegible] взаємо румунсько-українське братерство у більш-менш такий спосіб: „Наш прапор є жовто-блакитний і румуни мають на своїм прапорі жовто-блакитний колір, ну, а червоний колір румунського стягу, це колір, що нас усіх єднає!" (стиль)

Мудрий нарід по праві, каже приповідка, а в нас до тої мудрости ще не дійшли: Що кожний гнет українства, це вода на млин комуністів, це робота на більшу хвалу Москви.

ЛИХ НА РАНІ: ВИСОКИЙ КОМІСАР ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Новий реалізм у Румунії пішов крок уперед і зав[illegible] на рани національних меншин певний ліг[illegible] Високий Комісаре! Одно тільки хиба, що той [illegible] високий не зробив ще ані кроку [illegible] поліпшення меншинових справ, не в останній мірі й української меншини.

Була у Високого Комісаря й українська делегація. Була в кількох, тому не пізно й до висловлення [illegible] нею рідним зала, добре зложене та умотивоване меморандум. Високий Комісар прийняв, що нам кривда діється, але казав мати терпець. І наша делегація мала і має терпець. Ми [illegible] делегація, хоч уже і у віці, стояла у Високого, бо не просив сідати. Отже

ЕЛЕКТРИЧНО-ІНСТАЛЯЦІЙНЕ КОНЦ. ЗАВЕДЕННЯ

Івана Головенка

Станиславів, Собіського 24 (в підвірі Нар. Торговлі) інсталює: Електричне освітлення, мотори, динамомашини, дзвінки, громоводи, телефони. Виде: Словорсько-механічний верстат для поправок; слонів автогеном: кування й лите залізо, металь і т. п. На провінцію виконує фахових монтерів.

лекше, що і сам комісар стояв. Обіцяв розглянути меморандум і навіть провірити на місці. Але справа йде пижко. Високий Комісар скрізь натрапляє на перепони, де тільки не повернеться в українській справі. Скрізь але записані!

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІША МЕНШИНА!

Пан Високий Комісар має рацію. І нам траплялося це нераз за нашого начальства. Зайдеш, чи в міністерство, чи в який уряд, скрізь вам тикають: „Панове, що у вас там діється? Так по селах іде отверта ірредентистична пропаганда"!

І нераз ми жадали доказів. Витягали нам мапки й ми читали звіти, мало не з кожного села. І нераз доводилося сміятися з усіх тих доказів і плакати:

Співає хто українську пісню — **ірредентист!**
Читає українську книжку — **ірредентист!**
Має бюст Шевченка в хаті — **ірредентист!**
Має Відз. В. Хмельницького — **ірредентист!**

Грають артисти-аматори в національних строях на сцені — це українське військо-козаки! Зелено - жовтий (навіть не блакитно - жовтий) поясок, або стрічка — **ірредентист,** церковний хор, футбольні дружини — все це ірредентистичне. А крім того скільки видумок і наклепів, так і з нагола можна чорта зробити. Може хто з нових читачів і сміється, та всім тим, що на них доноси роблиться не до сміху!

І нераз чоловік себе питає: „Новаке не найдеться в Румунії державний муж, може ним бути і Високий Комісар, щоб прочитав усі ті віснітниці про ірредентизм та сказав скласти їх на костир, щоб колись з такої **„ірредента"** коні не сміялись!

Так же кожний тямущий чоловік розуміє, що серед даних обставин вся та „ірредента" та всяка інша політична політичний воюсенс, доки вона звернена проти Совєтської Росії.

Українська меншина „нельояльна". Чим же вона має проявити свою льояльність? Я від кількох років не знаю ніякої чоловбитні, щоб у її перших рядах не було української делегації від усіх українських товариств; від „найстар-

Д-р Михайло Дубовий

приймує у шкірних і венеричних недугах та лікарській косметиці

У ЛЬВОВІ — ВУЛ. НОСТЮШКА Ч. 4.

Сепаратові вдальні).

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ.

До віршової будови наших колядок.

Багата віршова література XVII—XVIII ст. не дождалася в нас такого оцінку, на якій вона заслуговує. З широких кіл нашої інтелігенції вона майже незнана. Давній погляд, що, мовляв, вона не виявляє нічого цікавого, оригінального — треба б було давно вже скласти до архіву. Є це така література, що вже хоч би з історичного погляду варто в неї заглибитися.

Де ж причина, що до цієї літератури так у нас ставляться, що її не знають?

Може в тому, що автори віршів, здебільша, анонімні, що збірники цих творів повидруковувані в наукових виданнях, якими в нас ніхто ніколи не цікавився, а може в тім, що такий погляд вщіпнювала в нас школа, шкільні підручники, де ця ділянка нашої середньовічної літератури була трактована колись по-старому; новий підручник Возняка („Старе українське письменство"), що дає гарні зразки з цієї діяльности наших анонімних авторів XVII—XVIII в., авторів, повигрібуваних із різних [illegible] музейних збірників — мало справи не поправив. Середньовічну віршу в нас і далі вважають за щось мертве, за щось, що не заслуговує на якусь увагу, нас зовсім не цікавляться. Не цікавляться її змістом, а вже про форму ніхто й не запитується. А тимчасом саме формою може привернути сучасного читача середньовічна віршова [illegible] може врятувати своєю різноманітністю й великою мірою мистецькістю у будові строф. Не треба, я гадаю, доводити, що автори віршів були люди, які [illegible] теоретичну школу з поетики знали добре, латинську та грецьку метрику й польську версифікацію, і все вивчене прикладами до своїх творів. І коли за макаронічною мовою вірш пропадає нераз їх зміст, і це може відстрашити читача — то цього вже не можна сказати про форму, для якої їх автори використовували весь свій хист і все своє знання віршованого ремесла.

Те, що ми сказали про віршу взагалі, торкається й колядок — віршів, пов'язаних із Христовим Різдвом. Власне тому, що колядки звязані з роковим святом Різдва, вони досить рано переходили в народ, і багато з них стало народніми піснями. Укладачів колядок було багато, і колись колядок було багато. Вказують на це різні співаники, що зберегли їх від загину. Переглядаючи ті збірники, що їх понадруковували дослідники нашої віршової (напр., Возняк), ми мусимо ствердити, що багато колядок так і позалишалося у збірниках, і вони не ввійшли ні в „Богогласник" (з кінця XVIII ст.), ні не переходили в народ. Ще більше. Навіть деякі з них, що їх умістили видавці „Богогласника" в 1790 р., і що їх потім передруковували в пізніших виданнях „Богогласника", прийнялися в народі, дарма що поміщені в цих виданнях ноти влегчували їх поширення. Хто тепер співає в нас такі колядки, як: „Вси языци купно днесь", „Ликующе возиграймо днесь", „Слава буди во вишних Богу", „Страни всего світа сшите", „О, предвічний Боже, хто ізречи може", „Возсіявий над сонце во вертепі", „Рци нам, о Маріє"? Таксамо дуже рідко почуєте тепер такі колядки, як „Шіт мисленний", „Стань Давиде, з гуслами", — а обидві колядки й досі фігурують по т. зв. „клітичках", і всі ці жалібні колядки з нотами попатягали видавці „Богогласника" з 1790 р.

Чим це пояснити?

Міркуємо, що найважніша причина цього — штудерність форми цих колядок. Своїми дуже вже далекої від народніх ритмів, і далі — звязаної з нею мельодії. Не треба ж забувати, що укладачі слів до колядок були водночас і укладачами музики до них, були композиторами, що достроювали до форми музику. Коли музика була для народнього вуха складна, тяжкувата, штудерна, то й колядка приймалася тутo, а далі — попадала в забуття.

•

Цікаво, що видавці „Богогласника" з 1790. року, друкуючи на самому початку збірника „Пісні на Рождество Ісус Христово", поділили їх на дві частини. В першій помістили такі, що, на їх погляд, придатні були для вищих шарів громадянства (14 колядок), у другій — „инии пісні вместо небогоугодних обичних колядок простим пінцем (простішим співакам) служащие". Що ці „небогоугодні обичні колядки" це були — колядки, це — ясно; їх повинни були вибрати з ужитку штучні колядки, складені простішим, більш народнім ритмом. І дійсно, з поміщених у цій другій частині „Пісень" пізнілося з 9 — 6 колядок. Їх і досі співають: „Днешня новина", „Предвічний, родився від діти", „Дар нині пребогатий", „Новая радость світу ся явила", „Нова радость стала", „Ніт, Адаме, возвеселися". А з 14 „благородніших" колядок першої частини „Богогласника" зберегла народня память скрізь тільки 4: „Не плач, Рахиле", „Небо і земля", „Вселенная веселися", „Христос родився", 2: „Бог натуру", „Вигі Бог" співають, бодай на західніх етнографічних землях, не так часто, а всі инші зовсім [illegible] забуті. Додати ще треба, що до „Богогласника" з 1790 р. (та й пізніших) не ввійшло ані більше колядок „простішим пінцем служащих", ані давніх. Не кажемо вже про ті [illegible] чудові колядки. Бог предвічний, весь повна нашими колядками, але не ввійшли

ших" до наймолодших. Мені здається, що ніодна держава на світі не має льояльнішої і більш невибагливої меншини, як українська в Румунії.

РУМУНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ТРАГЕДІЯ!

Не можна найти відповіднішого виразу для боротьби, що її держава мусіла звести з „Залізною Ґвардією". Державна рація вимагала припинити цей рух, хоч упали й жертви, може і не з найгірших! З огляду на заграничне становище мусіла державна влада поступити безпардонно.

Українська женшина стояла оподалік цієї боротьби розуміючи державні розпорядки.

Спроба вмішати українців у змови і атентати „Залізної Ґвардії" не вдалася. Молодики з українськими іменами, це сини саме тих українських перекиньчиків, що давно здеклярували себе румунами! Деякі вже й імена позмінювали!

ФРОНТ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

У Румунії повстала єдина румунська політична партія: Фронт Національного Відродження. Навипередки вступають сюди всі знатніші політичні мужі, хіба крім таких старих партійних провідників, як Братіяни, Манів Мігалаке, тощо. Питання, як поставило себе це нове політичне тіло до національних меншин?

Міністр Калінеску запевнив уже німецьку меншість, що членів національних меншин не будуть силувати вступати до НФВ.

І ми українці, думаємо, що нова політична організація, що хоче відродження Румунії не вступить у сліди збанкротованих старих партій і приступить негайно до вирішення національних меншин, у тім числі й української меншини. Всякі загаювання і продовжування дотепершньої політики, це робота на млин комуністичної Росії, що через своїх агентів знов починає закидати свої сіти між українським народом у Румунії.

* * *

Знаю одного журналіста - ветерана, що як деякі влазливі читачі припруть його до стіни, чому він того й того не написав, збуває їх у той спосіб: „Читайте між рядками".

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

ВОВНИ
ШОВКИ
ПОЛОТНА
КОВДРИ
КОЦИ
поручає українська бланатня
„МАНУФАКТУРА
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3.

РАГЛЯНИ, УБРАННЯ, ФУТРА з найліпших бельських матеріялів перше-рядно виконані поручає
Повшехни Склад Одзєжи
ЛЬВІВ
Пасаж Міколяша

Чотири розмови.

ІНТЕРВЮ З ПАНОМ МІНІСТРОМ ЮЛІЄМ РЕВАЄМ.

В театрі на виставі оперети Миколи Чирського „Місяць і зоря" зайшов я до льожі пана міністра Юліяна Ревая.

— Юльку, мені від тебе належиться золотий ордер.

— За що?

— Знаємося вже давно, а я, українець, ще ні разу не був у тебе на авдієнції і ще ні разу не просив у тебе ніякої протекції. Чи це не видається тобі дивним?

— Коли ще хоч рік витримаєш, щоб не приходити на ніяку авдієнцію і нічого не просити — дістанеш золоту медалю.

— На жаль, не витримаю. Дивись, ось лист з редакції „Діла", просять, щоб я між іншими і з тобою списав інтервю. Знаєш, наші українські редактори нападають перед кожними святами, щоб їм написати коротко, недовго, виразно, красно, ясно, цікаво і — що найважніше — за дурно. За це все обіцюють — вдячність. Частиною тієї вдячности я й тебе прикрашу.

— Дякую за цей великий, почесний дар.

— Дозволь, що таки тут у театрі зачну інтервю. Знаю, що в тебе дуже мало часу. І в мене його дуже мало.

— Я змучений нині, цілий день в уряді, а тепер до театру спізнився. Що хочеш знати?

— Не хочу тобі ставити питань про політику, про будову шляхів, про економічні відносини і так далі і так далі, бо про ці всі питання тебе вже випитали всі редактори. Я хотів би з тобою поговорити про такі речі, про які тебе ще ніхто не питався.

— Це буде добре.

В цій хвилині піднесли куртину, розмову ми перервали, я тільки запитався:

— Завтра зайшов би я до тебе, тільки, щоб той Цербер — твій секретар — мене ского пустив до тебе, бо вір мені, що в мене нема часу.

— Прийди в сьомій вечором до бюра, нікого там вже не буде, поговоримо собі.

— На другий день явився я перед шостою, чекав до девятої — були важні наради в справі достави кукурудзи. Не дочекався. На третій день рано чекав перед восьмою перед хатою пана міністра. Вкінці спитав я поліцая, чи пан міністр уже вийшов до бюра і довідався, що він перед восьмою виїхав автом. Я побіг до його бюра і довідався, що він виїхав до Севлюша. Вечором знову не застав, а що ви, панове з редакції, хочете мати інтервю на Різдво, а не на Великдень, пересилаю те, що маю.

Цей міністр вічно в праці і велика штука його зловити на приватну розмову.

У ПАНА ПРЕМІЄРА О. Д-РА АВГУСТИНА ВОЛОШИНА.

Як я зайшов до пана премієра о. д-ра Волошина, не пишу, це було описане вже в кількох розмовах. Пан премієр сидів при своїм

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає своїм постійним Вп. Гостям
Ресторан
БІЗАНЦ І ПІКАВС
Львів, Ринок 17.

Лікар ларингольог
Ілярій Федейко
орд. від 10—12 і 3—5 попол.
ЛЬВІВ, УЛ. ЗЄМЯЛКОВСЬКОГО Ч. 2
120 (бічна площі Юра), тел. 297-62. 1-3

туди такі, як ось „Согласно співайте", або „Возвеселімся всі купно нині" — загально відомі й улюблені поміж нашим народом. Вони теж книжного походження, теж вийшли з тих самих кол, що й ті коляди, що найшли своє місце в „Богогласнику", подибуються по різних збірниках наших старовинних пісень та рукописних „кантичках". А те, що нарід перебрав із „благородних" саме ті, що їх названо, має свою причину теж у їх складі, в їх легкій віршевій формі для народнього вуха доступній.

І тут саме приходимо до віршової будови тих коляд, що стали вже тепер народнім добром.

Передусім треба згори зазначити, що наш нарід розуміє коляду як пісню веселу, пісню радощів, пісню, звязану нераз із виставами вертепу, „геродів" і т. д., що її неодмінною складовою частиною повинен бути навіть і танець. Тимто скочність і є прикметна для ритму деяких коляд. Зазначується вона трьома складами, які часто появляються чи в цілій коляді („Согласно співайте"), чи в поодиноких частинах її, звичайно на кінці строфи (строфова будова коляд —характеристична), чи на кінці вірша (пор. „Предвічний родився", „Возвеселімся", „Христос родився" і т. д.). Така скочність відчувається в ритмах рефренів поодиноких коляд (пор. рефрен до коляди „Небо і земля", або до коляди „Бог ся раждає"), або й у повторюванні останніх складів якогось слова („Тайна многа невидима, ма-ма-ма", в колядці „Бог натуру") або просто наслідування голосу струментів, потрібних до співу колядок (пор. ра—ра—ра, тра—тра—тра, га—га—га, і т. д., в тій самій коляді) і для — танцю! Тимто, я міркую, що в нас не в дусі розуміння коляди протягають, співаючи, коляду „Вселенная, веселися", коляду, ложену восьми-складовим, козачковим, скочним ритмом! Від нашого співу цієї коляди можна набратися мелянхолійного смутку, а про ніяку веселість, до якої колядка кличе вселенну, бо „од Діви родився Бог", не може бути й мови.

*

В нас загально поширена думка, що середньоукраїнська вірша має складовий характер у будові вірша, себто, що це вірші с и л я б і ч н і, складені за польськими зразками. Воно правда, загалом беручи. Але ж бо й наша народня поезія теж збудована на числі складів, хоч має прикметні для неї пересічки (цезури) та постійний наголос, звязаний із пересічкою та кінцем вірша. Через те не можна цього погляду узагальнювати, не можна прикладати його до всіх вірш, і зокрема до коляд. Правда, двовіршова строфа таких коляд, як: „Новая радость", або „Бог ся раждає" (без рефрену), чи „Небо і земля" (без рефрену), виявляє виразно польський вплив — одинацятискладовий вірш із пересічкою після пятого складу, себто (5) + (6) — але ж строфи инших коляд, які принялися в народі і стали дуже популярні, виразно зраджують у будові вірша народні ритми. Зовсім не важко дослухатись к о л я д к о в о г о р и т м у в цілій коляді „Возвеселімся всі купно нині", при чому останній рядок строфи доповнений трьома самостійними складами (пор. Всі утішайтесь — на землі). Цікаво, що на зразок будови колядки, де часто друга частина колядкового ритму (5+5) повторяється у першій половині наступного рядка — у цій коляді нову строфу починають останні слова попередньої строфи, пор.

Возвеселімся всі купмо нині:
Христос родився в нищій ложині.
Послідним віком став чоловіком,
Всі утішайтесь — на землі.
Всі утішайтесь на землі гойно,
Хвалу воздайте Єму пристойну.

Пожадавому, з неба даному,
Который світ весь — одкупна.
Который світ весь спасе од ада
і т. д.

Такі доповнення трьома складами (скочними!) бачимо і в інших колядах (це щось наче рефрен у колядках, пор. „Ой, дай Боже!"), де відчувається колядковий ритм. Візьмім хочби дуже популярну коляду (не треба думати, що вона конче складена за польським зразком; навпаки, наголоси в польській коляді „Pólnoc [już była" вказує на український вплив!), як: „Христос родився," де в другому, четвертому, шостому й останньому рядку бачимо такі доповнення колядкового ритму:

Христос родився, Бог воплотився
Во вифлеємской — яскині;
В стайні убогой, нищеті многой —
Велія радость — всім нині
— — — — — — — —
Богу і Творцу — своєму...
— — — — — — — —
— — — — — — — —
І от работи — вралія.

Правда, можна б ці три склади, йдучи за теорією акад. С. Смаль Стоцького, взяти таки за колядковий з д о в ж е н и й щодо часу ритм, але ж цьому противиться пятий, сьомий і восьмий рядок: де виступають с к о ч н і трискладові ритми:

Ангели співають, честь Єму віддают
— — — — — — —
Лежуй, [illegible], а рождества того,
Христос бо од ада спасе душ много.

Правда, в інших колядах можна, йдучи за змістом принять таки здовження щодо часу колядкового рядка, скороченого з пятьох на три склади (7. і 10. рядок). Возьмім, н. пр., відому теж коляду: „Нині, Адаме", що її строфа збудо-

ВСІМ НАШИМ ВИСОКОДОСТОЙНИМ ВІДБІРЦЯМ БАЖАЄМО З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ НАЙКРАЩИХ УСПІХІВ.

Фабрика взуття „Елегант"

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА У ЛЬВОВІ
КОРДЕЦЬКОГО 51.

бюрку й дружньо усміхнувся, витаючись зі мною. Я показав лист від редакції „Діла" і згадав, у якій справі приходжу. Пан премієр знову усміхнувся

— Що бажаєте знати?

— Не хочу чути ні про політику, ні про торговлю, ні про якусь іншу державну справу. Про ці всі справи пишуть у кожному інтерв'ю з вами, пане премієре. Я поставив би вам перше питання: Як ваше здоровля? Подивляю вашу енергію і велику охоту до праці.

— Із охотою до праці — то воно так стоїть. Знаєте, як Достоєвський описує, якім способом карали арештантів на Сибірі — казали їм носити пісок з місця на місце, опісля як знову назад. Така безцільна праця мучила й висилувала увязнених. Моя найвища праця така, про яку я в молодих літах і не снив ніколи. Знаєте мене, що я ціле життя працював на полі шкільництва, а це тому, бо я завжди вірив, що український нарід такий самий, як і інші европейські народи, високо культурний, інтелігентний, спосібний і тільки ярмо йому наложене робить його апатичним, тільки чужі кайдани звязали його й не дають йому можливостей розвинути всю свою енергію, всі свої спосібности. Тепер — як Куліш каже — Господь Всевишній розвязав нам руки і ми творимо самі своє життя. І саме ця свідомість дає мені, нам усім запал, охоту і силу переносити всі труди й невигоди.

— І ви, пане премієре, як молодий юнак стоїте при праці.

— Німець каже: Міт дем Амт комит Фершталд, а я додав би: комит Крафт, Бегайстерунг укд Ферштанд.

Дозвольте, пане премієре, щоб я поставив вам ще одно питання. Як то було з вашим авом, як то ви його перевозили?

— Про яке це вино ви мене питаєте?

— У своєму селі, як тут називають „бірточку", мали ви красну винницю, біля токайських гір, біля Шаторальяуйгелі. Вино з тієї винниці було красне! Неодин гість у вашому домі в Селешці любувався смаком того вина.

— І ви лазили по моїх винницях у Селешці! — говорив пан премієр, усміхаючись.

— Лазив, тому й питаю тепер, як ви, пане премієре, перевезли це вино до Хусту? Чув я іменно, що мали ви якісь непорозуміння при тому. Кілька гектолітрів вам пропало в часі дороги...

Пан премієр махнув тільки рукою.

І про це хочете писати?

— Зблякаються свята, чому не має неолюбому землякові потекти слинка ротом? Ви ж ведли це вино найперше з Селешки до Ужгороду? При тому...

Пан премієр смівся і смієчися додав:

— При тому одна бочка — казали — скотилася з авта, розбилася і пропала...

— А з вій було?

— Щось три гекто. Це все дойхало до Ужгороду, бо ми були певні, що Ужгород лишиться наш. В Ужгороді був я занятий державними ділами і про вино не дбав, а останній хвилині, як уже мадяри входили до Ужгороду, три вантажні авта вивезли це вино до Невицького, а зі Невицького пізніше до Хусту. При тому одна бочка токайського вина мабуть скотилася з авта і пропала... Знову три гекто: Але це все пусте. Щоб наші державні діла йшли добре! Щоб були ми здорові, багацько і добре пр., шовали!

Я розпрощався й відходив. Пан премієр долав:

Напишіть, що всім земликам на всіх українських землях бажаю того, що є найвищим туземним добром кожного народу і тимсамим і нашого українського.

ІНТЕРВЮ З НАЧАЛЬНИКОМ МІНІСТЕРСТВА ШКІЛЬНИЦТВА ПАНОМ ШТЕФАНОМ.

Я зайшов до свого шефа, начальника Міністерства Шкільництва, пана Штефана і просив інтерв'ю для „Діла".

— В мене вже був кореспондент одного українського часопису, я подав йому подрібні дати про наше шкільництво. Що саму статистику перенив і один німецький кореспондент. Що тепер вам подати?

СТОЛЯРСЬКА РОБІТНЯ

В. ТОМОЧКО

ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 58а.

виробляє спальні, їдальні, мужеські кімнати вже від 650.— зол. — дає теж на виклеві сплати.

— Коли ви, пане начальнику, вже подали подрібну статистику, то я її не беру. Обмежуся до загального образу нашого шкільництва. Що скажете, пане начальнику, про наше народне шкільництво?

— Наше народне шкільництво розвивається правильно, воно потерпіло ще найменше потрясень внаслідок евакуації. Про це шкільництво хіба те можна замітити, що воно за давнього режиму називалося „карпаторусске", в ньому штучно підтримували „русского" духа, однак тепер, коли ці підтримувачі щезли, щезло й це „карпаторусске" шкільництво, а існує чиста українська школа, українська мова, в українським правописом.

Це знаєте самі. З гімназіями в першій хвилині по евакуації стояла справа гірше. Всі гімназії, крім Хусту, евакуовані, для них треба було шукати нових приміщень, треба теж було їх доповнити новими силами на місце тих, які залишилися в Мадярщині. Це саме відноситься й до учительських семінарій та до торговельної академії, яка була в Мукачеві. Ці всі школи вже приміщені, записи переведені, наука йде правильно. Гімназія з Ужгороду тепер у Перечині, з Мукачева частина у Свалаві, частина в Рахові, гімназія оо. Василіян, яка була в Ужгороді, тепер у Великому Бичкові, гімназія з Берегова тепер у Біжках. Обидві семінарії в Ужгороді,

Краще завтра через ощадність!

Комунальна Каса Ощадности міста Станиславова

У СТАНИСЛАВОВІ ВУЛ. П. О. В. 14

Є ДО ВАШИХ ПОСЛУГ.

РІК ОСНУВАННЯ 1876. ВКЛАДКИ ВІД 1 ЗОЛ. НА 4 і пів проц. РІЧНО. КРЕДИТИ НА ДОГІДНИХ УМОВИНАХ.

Подяка.

Одним складаємо п. арт. різьбареві ЕВГЕНОВІ ДЗИНДРІ у Львові вул. Гіллера ч. 11 подяку за проект і виконання іконостасу до церкви Чесного Хреста в Раделичах почта Горушко.

Іконостас є в українськім стилі і добре пристосований до деревляної архітектури. Цілість добре зв'язана, а всі орнаменти мають свое символічне значіння, не лише рогній. Складаючи щиру подяку поручаємо всім Отцям парохам цього різьбаря, у переконанні, що все проведене буде в його праці дуже вдоволене.

о. Александер Гавда, парох.

Комітет: Михайло Пікулик, Василь Гаврилів, Петро Данилів.

городу і семінарія з Мукачева тепер злучені у Севлюші. Торговельна академія тепер у Сваляві.

— Як є з учнями? — спитав я.

—І це знаєте самі. Більша частина учнів перейшла разом з нашою владою, частина лишилася на відступленій мадярам території. Щойно коли міністерство шкіл оголосило, що наша влада не буде признавати свідоцтв з мадярських шкіл, родичі вачали переносити дітей з мадярської на нашу територію. Ми не приймаємо усіх.

— Чи не згадати ще про чеські школи ?

— Згадайте про них. Вони були заложені й по наших селах. Як ми тепер перевели статистику, показалося, що до чеських шкіл ходило тільки 22 прц. чеських дітей, а решта — це були жиди; коли ж настала наша влада, чеське шкільництво само від себе перестало істнувати.

І ми дістали внаслідок того гарні будинки, в яких можемо примістити тепер наші евакуовані школи. І наше міністерство має красне приміщення в такій покиненій чеській школі.... — докинув я.

— Може б ще згадати про наші пляни у прийдешності? — запитав пан начальник.

— Пане начальнику, числімся з тим, що й перед Великоднями Святами звернуться до мене, щоб я знову списував з вами інтервю, отже не вистрілюймо всіх куль відразу, лишімо цю матерію на весну.

В цій хвилині попросив хтось пана начальника в пильній справі до телефону. Я вийшов, за дверми усміхнувся.

— Що є? — спитав секретар пана Штефана.

— Василю мій золотенький, маю готове інтервю. Це вже трете, тому я такий радий.

На святочнім столі

ШИНКА

тільки

з ЦЕНТРОСОЮЗУ

8 власних крамниць у Львові

ІНТЕРВЮ З ПАНЯМИ, ЧЛЕНАМИ ЖІНОЧОГО СОЮЗУ.

Входжу до кавярні, колишньої „Корони", тепер „Січової Гостинниці". При довгому столі засіли пані на нараду. Одна з них побачила мене і здалека кличе:

— Пане професоре, просимо сюди! Може знаєте яку велику піч?

Інші пані вачали сміятись, я здивувався.

— Велику — піч?! Всім торгував я вже в житті, але великими печами ще Ій Богу ніколи. Пощо вам великої печі і чому саме від мене її хочете?

— Це тайна.

Але що жінки звичайно не вміють дотримати тайни, я небаром довідався, в чому діло.

— Це ми хочемо уладити святий вечір січовикам! — промовила одна.

— Їх буде вниж 200! — каже друга.

— Це в одній салі, а в другій будуть емігранти, старі і нові, тепер евакуовані. Їх буде приблизно 150 — шепче третя.

— При чому ж тут велика піч? — спитав я.

Тоді довідався я вже все. Це кожному гостеві хотять пані дати по одному колачикові: щоб спекти 450 колачиків, треба ж великої печі. Я замітив, що можна дати пекти до пекаря і збутися клопоту.

— Видно відразу, що ви мужчина, який хоче вчити нас, жінок. Думаєте, що ми не були вже у пекаря? Але він хоче за дорого, тому мусимо самі пекти, але не маємо великої печі.

— Отже великої печі я ні не знаю, ні не бачив, ні не чув. Але скажіть мені, ласкаві пані, що ще хочете давати на святу вечеру тим 450 гостям?

Тут довідався я, що наші пані приготовляють ще борщ та голубці. Мені було вправді дивно, в якій це бочці вони наквасять тілько борщу, а ще дивніше, де знайдуть такий великий горнець, щоб зварити хоч 100 літер борщу. Між панями знову вибухнув сердечний сміх.

— Ми виберемо вас почесним головою нашого товариства за ваші мудрі ради й запити!

— А все ж таки мені незрозуміло, як ви це зварите? — питався я.

— А таки зварімо, та не в одному горшку. Ми ще й більшу штуку зуміємо — промовила наймолодша з них, трохи задиркувата. — Ми купили цілий віз головок капусти, кожному учасникові попять голубців, разом 1750 голубців, а що треба ще й резерви, то зробимо повних 2000 голубців.

— А як це зварите? Горішні в горшку подусять долішні.

У відповідь почув я знову веселий сміх і запевнення, що ці голубці будуть наші пані варити в кількох горшках повних три дні. В цій хвилинці майже крикнула одна з пань:

— Вже знаю, що зробити з колачиками! Не треба нам ні великої, ні малої печі. Маємо мати 450 колачиків, розділім їх печення на 25 домів і справа скінчена.

Я списав це все дуже пильно й дуже точно на доказ, що тут працюють не тільки мужчини, але й пані, що в нас вирішуються не тільки важні політичні, економічні, комунікаційні, харчеві, господарські проблеми, але й проблеми товариського життя. Списав я це все й тому, щоб на Святий Вечір, коли на всіх українських землях засядуть земляки до святої вечері і згадають емігрантів, старих і молодих, то нехай знають, що ці емігранти не такі нещасливі. Навпаки, вони сидять у теплій хаті в Хусті, при святій вечері, при борщі, при голубцях і при колачиках. Що при тому знайдеться десь і вино і весела пісня про волю — це розуміється само собою.

Хуст, 31. XII. 1938.

ВИБАГЛИВІ БАЛЕВІ СУКНІ

Поручає фірма **„VOGUE"** передше **Брати Штавбер**

ЛЬВІВ, пл. Марійська 6 — 7.

Д-Р МАРКІЯН ДЗЕРОВИЧ.

Різдвяні гадки в історичну добу.

Наше покоління живе в незвичайних часах, терпить всякі невигоди, переносить терпіння і навіть переслідування звязані тісно з боротьбою світу за новий суспільний, політичний і навіть етичний лад. І саме тому, що життя пливе серед бурі людських пристрастей, що розгорілися на перехресних дорогах сучасности, коли впали старі зразки проводу людськими збірнотами і повстали нові засоби панування націй та держав, треба дивитися на нашу добу, як на „історичну" в найповнішому розумінні цього слова.

Пригляньмося ближче тим „перехресним дорогам". Передовсім впадає в очі боротьба за лад, який має вивести людство з сучасної нужди. Передвоєнний суспільний лад, сентиментальні зразки гуманітаризму та жертвенности у справах, що належали до примітивних обовязків влади, все те завалилося, а на його місці повстають три нові течії. Перша — це інтернаціональний большевизм, що перекреслив усяку надприродну етику та основує все життя на чисто матеріялістичному розумінні всього, що є у світі. Друга — це націоналістично-автаркічна стихія, що будує новий суспільний лад на абсолюті нації з запереченням вартости одиниці, але не відкидає, як большевизм, духовости людини. Третя — це залишки західніх демократій, що бажають зберегти давні зразки лібералізму, оживленого лиш деякими здобутками, перещепленими із соціялістичних держав, при чому стараються теж оживити кволе та зниділе християнство. Не треба додавати, що брак одного плину, як розвязати такі життєві і необхідні підстави співжиття людей між собою, захитує матеріяльною рівновагою народів світу, що стає джерелом нелюдських терпінь міліонів невинних людей.

Друга перехресна дорога нашої історичної доби — це народний націоналізму, як особливої системи думання, що примушує не тільки політиків та керманичів держав та націй, але навіть окремих людей поміркувати над наслідками появи цієї стихії. Довоєнні царі та королі „з Божої ласки" зникають поволі в Европі, національно неоднородні держави, що істнували після версайського миру, мусять зайкати до нового думання, яке є простим наслідком тези, що найсильніша тільки національна державна одиниця. Ясна річ, що само ствердження такої зміни поглядів на націю та державу мусить спричинювати в умах усіх незвичайний заколот, бо треба перестати думати давніми категоріями і пробувати переплисти поміж неодну Скиллю й Харибду, коли хто хоче перевести націоналістичні тези серед старих державних організмів.

Є ще третя перехресна дорога: переміна психіки не тільки поодинокої людини, але цілого сучасного людства у сфері одиничної та

Українбанк „ВІРА"

КООП. З ОБМ. ВІДП. В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. БАНДУРСЬКОГО 7 (напроти Староства).

Жирове к-то в Банку Польському, Тел. 15-79, Чекове к-то ПКО 504.964.

ВЛАСНИК ДВОХ 2-ПОВЕРХОВИХ КАМЯНИЦЬ.

ПРИЙМАЄ ВКЛАДКИ ОЩАДНОСТИ ЗА ОПРОЦЕНТУВАННЯМ ВІД 3—5% ТА ДОГІДНО ІХ ВИПЛАЧУЄ. УДІЛЮЄ НА ДОГІДНИХ УМОВИНАХ ВЕКСЛЕВІ ПОЗИЧКИ НА ЦІЛІ РІЛЬНИЧІ, КУПЕЦЬКІ І ПРОМИСЛОВІ.

збірної моралі. На наших очах зударяються без смертні цінності християнської етики, як засадничої підстави життя одиниці та співжиття загалу, з діяметрально протилежним струмом матеріалістичного большевизму, що абсолютно нагуе право існування якійнебудь етики поза найбільш хворостно зрозумілим, збіднічим матеріялізмом у кожній ділянці одиничного і збірного життя.

Серед таких переломових часів доводиться всьому християнському світові святкувати сьогорічне Христове Різдво. Старим звичаєм, скріпленим потребою незлобивого серця, сіли і ми обласи собі взаємно та по християнськи не тільки всім приятелям, але й тим, що з нами ворогують, святочні побажання. Українському народові у цілости та всім поодиноким його членам слід бажати з цього серця, щоб вимолили в Бога у Вифлеємську Ніч найбільшу тугість душі й тіла, що допоможе перетривати сучасне лихоліття.

Треба бажати, щоб із перехресних доріг суспільної заверюхи українська нація винесла нову, для своєї національної психіки та ментальности найбільш пригожу систему соціального ладу, побудовану на основах християнської моралі.

Сповняться наші бажання,

коли підкріпимо їх ощадністю і всі будемо щадити

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

ОЛ. ЮЛЬЧИЦЬКИЙ.

Психічна структура політичного діяча.

(Психольогічний нарис).

Час між Різдвом і Новим Роком вижеться в свідомости і підсвідомости одиниць і збірнот із настроєм внутрішньої зірки, із тугою за новими шляхами одиничного і збірного життя, з бажаннями їти з повним довірям чимсь слідом. У площині громадянського життя виразом цього шукання провідної зірки, є тута за політичним проводом. До традиційної вже в нас у цю пору теми, варт докинути жменку завваг, з тої науки, що для неї ніщо людське не є чуже, — з дівниці психольогії.

•

Вислід якнайбудь розшуків залежить у першій мірі від того, чи вміємо гаразд розвязати те, чого шукаємо. У площині чисто людських дій не можна розраховувати на чудесні вимоги із міжсвітніх просторів, а треба попросту гаразд вислухати собі приємети того, чого шукаємо, отже в нашому випадку „справжньої політичної людини".

Гуманістична психольогія в особі свого найбільшого представника, Едварда Шпрангера приходить нам в допомогою. Розглядаючи людину, саме із „гуманістичного" погляду, тобто в перспективі культурнотворчих актів і переживань, поміж теоретичними, естетичними, економічними, соціальними та релігійними актами і переживаннями, окреслює як окрему своєрідну класу — життя політичне. Своєрідність актів політичних добачує Шпрангер у тому, що вони, без огляду на свій зверхній зміст і свої засоби, по своїй суті спрямовані на владу, на потугу. Для Шпрангера синонімом „політичної людини" є „людина влади", „володар" — дер „Махтменш". Очевидячки не треба „влади" розуміти як рівнозначних „насильства" чи „примусу". „Настанова на владу" є охотою і спроможністю накидати найрізнорідніщим способами іншим людям напрями власної волі. Ця здібність виростає із глибоких шарів життевої енергії, самоствердження власного естя, що бачить у запанованні собі суспільної вищости і почувані сили, остаточний зміст життя.

Вісею життя політичної людини є саме ці політичні акти. Вони можуть виключитись у музикому, родинному колі чи в межах одної місцевости чи одного товариства, можуть бути об'єктивно дрібні і малозначні для вищої політики політичної, вони, хоча може і різні. З браку нагод мають значіння засадниче. Очевидно побіч актів політичних, людина мусить доконувати ще й інші акти, теоретичні, соціальні, релігійні, тощо. Але якщо вони має справжню політичну структуру, то взнать тоді, коли вона діє в дусі цілі інших — теоретично-наукової, релігійної, мистецької. Її діяльність має свої характеристичні риси. Це самозрозуміле, бо саме суть поняття „структури" належиться до того, що це „розвязування політичних цілей, де кожна функція своєчасно робить вказівку для цілости, і тільки у звязку зі своєю ціллю є зрозуміла". Тягнуть у звязку зі своєю ціллю є зрозуміла". Тягнуть відмінна, мистецька чи побожність політичної людини мусить мати як частина політичної психічної структури свої особливе забарвлення. Для політика всі вартости культури мають вартість передовсім як „поле динаміки" політичної сили.

Правда і неправда не цікавлять діяча самі для себе, а ідеї мають для нього вагу тільки як „ідеї-сили" (Фуе), як спонуки людського діяння, як генератори сили. Інколи в політика сам орган розрізнювання правди і неправди завмирає. Із Ніцшем він починає вірити, що „правда є тією помилкою, що допомагає окресленому родові одиниць в існуванні."

Одного роду пізнання не може собі політик легковажити — пізнання людини. Та це пізнання є одностороннє та обмежене: воно обмежується до знайомости тих шрубок і контактів, що ними можна людину управляти в рух, та керувати, а справжнє духове життя залишається тоді поза обсягом його спостережливости.

Не менш одностороннє у людини з політичною структурою — розуміння мистецтва. Декоративний, монументальний його бік для політичної людини найважливіший, тому, що може впливати на психіку маси та її формувати. Та часто є в політика деякі уподібнення, що його спорідняють з мистцем, як напр. увага. Наполеон як політик був дивною сумішкою мрійника-фантаста та математика. Ще цікавішим прикладом цього типу спілки є Дізраелі, що від політичних невдач утікав у літературну творчість і навпаки. При ближчому розгляді цього явища, доходимо до переконання, що в цьому нема нічого дивного; мистецтво як і політика перетворює дійсність, а ніяке перетворення не може обійтися без уяви.

Поміж соціальною і політичною настановою далекі розходження. Суттю суспільної настанови є помагати людям для них самих, політичної — для сподіваного приросту сили.

Релігійні та економічні вартости відіграють у політичній структурі виключно ролю засобів; притяжна сила добра дочасного, як і вічного, його приманка і загроза є для політика найчастіше неоціненою рушійною силою — але ніким більше. А проте буває, що схильний до містики політик, розуміючи відносини поміж Богом і людьми на зразок політичних взаємин, уважає себе знаряддям Божої сили та виконавцем потаємної волі надприродних чинників історії.

Ось погляди Шпрангера на цю справу. Можна б, здається, доповнити їх іще у двох точках.

Поперше, видається, що Шпрангер не все має слушність, коли вважає, що характерна настанова політичного акту спрямована на збільшення власної сили супроти інших людей, себто на володіння над ними. Його погляд можна прикласти до політиків цього типу як деякі диктатори, державні комісіонати чи середньовічні кондотієри. А все-ж знаємо дечія, які не мають на меті приросту сили політика як одиниці в відношенні до інших одиниць, але само безкорисне творення суспільно-політичних сил, керування ними, щоб доцільно використовувати їх, без огляду на своє особисте становище. Відомо, як часто у політиці зустрічаємо анонімні, „сірі еміненції", що їх зусилля йдуть тільки в такому напрямку, без будьякої охоти до особистої переваги над іншими. Політик, на нашу думку, часто є просто техніком суспільних сил, бо так як технік у стислішому значінні цього слова вважає за найважливішу річ орудувати силами, саму гру сил, саме панування над ними у громадянстві, без огляду на своє суспільне становище. Очевидно, що таке розуміння політичної людини, допускає різнородні посередні можливости, що в різній мірі наближувались би до становища Шпрангера.

У вязку з тим, треба дещо змінити погляд і на справу засадничих для політика узів нещ. Побіч інтуітивної і практичної знайомости людей як одиниць, політичний діяч повинен таксамо добре вміти розуміти психольогію маси і основи соціольогії. Не трудно зрозуміти, що хист викликувати збірні настрої, що ним визначується наприклад Гітлер, може вязатися з хистом інтуітивно відгадувати настрої нас у себе і на чужині. Чи саме не в відгадуванні психічних настроїв людности демократичних держав лежить тайна політики Гітлера. Якби воно і не було, суспільні сили мусять бути для духового ока політика чимось неживим. Як грач у більярд бачить поміж усіми можливими предметами тільки карамболеві комбінації, політик мусить бачити поміж усіми суспільними подіями оці „паралельограми сил", що є основою практичної політичної механіки.

•

Поминаючи деякі питань, звязаних із заторкненими справами як напр. проблему диференціяції політичних структур в часі і просторі — приходимо до практичних висновків, важливих для нашого терену.

Погляд на нашу дійсність переконує, що в нас не мають значіння для добору політичного проводу оті єдині психольогічні критерії, що виникають із відповідного розуміння суті політика як типу. Політичні функції в нас довіряють людям в першу чергу за їхні „заслуги" на полі науки, мистецтва, економіки, добродійности, тощо. Можна в нас стати політиком, тому, що людину „знають", бодуже, чи за збірку новель, чи повість, чи як професора чи кооператора, коротко можна в нас бути членом політичного проводу в наслідок загального знання, людність, працю і головно власну охоту „працювати". Навпаки: за хиби наших політиків уважають такі часто суттєві риси політичної структури, як авторитетність, безоглядність, життєву гнучкість і т. д. Отже вирване домагання, щоб поглибити і поширити політичну культуру маси, змальовуючи їй в історії, у публіцистиці та літературі зразкових типів політичних діячів, як напр. відомий з біографій Борщака Пилип Орлик. Цілком таким шляхом можна серед нашого загалу поширити свідомість, що необхідно добирати на відповідні політичні становища людей з відповідними психольогічними даними.

14. січня 1939

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в салях Народнього Дому та „Української Бесіди" уладжує традиційно Т-ВО УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА І КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ Початок у год. 9. вечором.

Щоб сповнилися бажання...

Небавом наближаємо до Святої Вечері, а там і зустрінемо Новий Рік. У ці високі Свята вложили ми бажання собі повному земного добра і щастя та краси душі. Ой, та краще долі! Яке чарівне слово! Воно в ці Свята буде гомоніти на устах мільонів людей. Вимагають собі різні, звісно, привітні. Ці святочні бажання — це щонайкраща форма прилюдних вказівок і вимовлювань. Це остання віра в милість доброго чи злого духа, доброго чи лукавого бажання. Але здоровенна дитина мусить сприймати, що хоча й прикрі комусь ті слова, то сама їх дуже обіцяна, а то й пізна. Всі-ж бачимо і знаємо, що люди добра дуже малонькість тільки від кожного з нас, або іншими словами: кожний є кожним свого щастя. Від якості власної поведінки залежить якість долі. А що ми довідуємо оказуватися малі вчинки, то знаємо прекрасно й те, що одним з важких чинників краної долі є — оказана поведінка з нашим матеріяльним капіталом, передовсім із грошем. Доказуючи раціональне пильнування свого грошу з різних бакалі — те саме з лісотна уважу і щастя власного вогнища і всіх загалом. Отже пам'ятаймо з різдвяної і новорічної дні, що часто потрібно шукати свій ідеал у різних бакалі ми самі і будемо дотримати в тому вогнищу на щастя, тоді — і тільки тоді — починаються теж усім нам ті святочні бажання кращої долі.

(К.)

Літературна стопінка.

Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ.

ЗОРЕСЛАВ.

Талановитий сучасний поет Карпатської України.

Два покоління сучасних письменницьких талантів Карпатської України нерозривно звязані з двома прізвищами: В. Гренджі-Донського і Зореслава. Імя першого широко відоме поза межами Карпатської України. Його збірки передруковували і в Галичині і на Наддніпрянщині. Зореслав досі менше відомий, хоч він поет не закарпатського характеру, а ширшого.

Ентузіястично прийняли його першу збірку „Зі серцем у руках" (Ужгород, 1933) у Карпатській Україні, дуже прихильно теж у Галичині; це враження виправдала теж друга збірка лірик „Сонце й блакить" (Ужгород 1936). По появі цієї книжки можемо говорити про Зореслава вже не як про наділйну молоду силу, а про сформованого поета

Зореслав (псевдонім Степана-Севастіяна Сабола) виріс на добрій всеукраїнській літературній традиції. Вже це одно є великою новиною у закарпатській літературі, що цілими століттями жила „на відшибі", без своєчасного звязку з рештою наших земель.. Тимто і вся сучасна її поезія, не виключаючи Гренджі-Донського, нагадує галицьку поезію XIX. ст. своєю тематикою, оформленням і засобами. Найкращі ще тут наслідування, переспіви і стилізація народніх пісень.

У Зореслава найдемо вже впливи Шевченка, Франка, Олеся навіть Тичини, але перетоплені по своему. І в нього ще, у першій збірці, багато уваги присвячено стилізації народніх пісень., але крім цього є вже справжні мистецькі прикмети.

Найбільш насичені чуттям є в нього строфи присвячені Україні.

„Сталевими стопами вдаряєм і мірим віддалі:
Не далеко! Зійдуться Карпати, Кавказ і
(Кубань..."

Зореслав однаково легко користується клясичною строфою, як терциною, чи шестирядковою строфою. Добрим майстром виявився він теж у своїх сонетах, у цьому найтруднішому літературному жанрі, де не так іде про зовнішне 14-рядкове, чотирострофове оформлення, як про внутрішню композицію, з якої іноді і сліду нема в сонетах менших поетів.

Та в даний момент вага поезій Зореслава не в їх мистецьких цінностях, а в національному патосі. Вони є одною з цегол будови Карпатської України. і їх вплив на молоде покоління мусить бути великий.

Для ширшого кола читачів буде цікаво познайомитися з життєписом Зореслава, тим більше, що є в ньому одна нотка, що виростає до меж символу: виховання у русофільському дусі, стає поет свідомим українцем.

Зореслав (Севастіян Сабол, ЧСВВ). Уродився 7. XII. 1909. р. в Пряшеві на Закарпатті. Його батько зісловачений українець, урядовець у вязничній службі; мати Марія Іжарикова — словачка. Родинна мова в домі була словацька. Син їх, Степан, ходив до гр.-кат. народньої школи (ще за Мадярщини), потім до горожанської школи в Пряшеві (вже за Чехословаччини), де вчили по російськи з підкарпатською вимовою. В тім часі Степан почав писати вірші російською мовою й дещо з них друкував у 1921—3 рр. в американському журналі „Свѣтъ Дѣтей"*), а також у пряшівській газеті „Русское Слово". В липні 1924. р. вступив він до манастиря Чина св. Василія В. на Чернечій Горі біля Мукачева на Закарпатській Україні. Скінчивши новіціят, поїхав до Галичини, де до трьох років покінчив гуманістичні й реторичні студії (в манастирях Крехів, Лаврів), а два роки студіював фільософію (манастир у Добромилі). В 1931 р. поїхав до Риму, де на папському Григоріянському університеті студіював богословія.

Ще в Пряшеві С. Сабол працював як скарбник, опісля секретар „Самообразовательного кружка ім. Павловича" в гр.-кат. горож. школі. Тут збудились у нім перші національні почування. Ще перебуваючи в Галичині, в крехівськім манастирі вперше у житті довідався про Шевченка і Франка та перечитав деякі їх твори. Тут почав учитись української мови і зробив перші віршувальні спроби. По році переїхав до манастиря в Лаврові, де ліпше зазнайомився з українською літературою головно з творами М. Вовчка, Федьковича, Л. Українки, Б. Лепкого та Олеся. У Лаврові працює Сабол у рукописнім журналі „Перші Проміння", опісля у „Пробійних Струях".

Переїхавши із Лаврова до Добромиля висилає звідти свої вірші на Закарпаття під псевдонімом „Зореслав". В Галичині надрукував кілька віршів у календарі „Місіонаря" 1931 р.

В жовтні 1933 р. Зореслав видав збірку поезій „Зі серцем у руках", Ужгород.

•

Зореслав скінчивши у Римі богословські студії, висвятився і вернувся на Закарпаття, де став редактором василіянських видань. Крім названої збірки, видав другу: „Сонце й блакить". Ужгород 1936 ст. 72. (Видавництво ОО. Василіян).

*) Homestead, Pa. USA.

ДЛЯ КОЖНОЇ РОЗУМНОЇ ДИТИНИ
НАЙМИЛІШИМ ДАРУНОЧКОМ
НА ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК
є ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
враз з ПУШКОЮ ОЩАДНОСТИ
найбільшого і тому найпевнішого українського
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
ДНІСТЕР
у Львові, вул. Руська 20. тел. 280-50.

Чай „EWIG" упримнює свята

100 найкращих повістей.

Ще перед війною ми мріяли з П. Карманським про перекладну бібліотеку „100 найкращих повістей". До восьми мов, які ми знали, ми гадали дібрати собі ще кілька серед приятелів, а „решту" за галицькою традицією: з німецьких або польських перекладів. Це був час „Укр. Видавн. Спілки", повістевих додатків „Діла" і повістей у „Літ. Наук. Вістнику" — коли появлявся неодин давній архитвір і першорядні новини сучасних повістярів.

За 30 років у цьому напрямку нічого не покращало. Чимало наших земляків повивчало чужі мови, сотні інтелігентів живе постійно на чужині, а читати таки нема що.

Сто томів найкращих повістей — мрія кожного читача! Як їх збирати, добирати і вибирати?

З одного боку — літературна вартість потверджена знавцями і часом, із другого — особистий смак. Між ними повинні бути передовсім „Дон Кіхот", „Робінзон Крузо", „Подорожі Гулівера", Ле Сажа „Кульгавий чорт", Фільдінґа „Том Джонс", Вольтера „Кандід", Лоренса Стерна „Сентиментальна подорож", Гольдсміта „Вакфільдський парох", Вальтера Скота „Айвенго", Дікенса „Клюб Піквіка", „Мала Дорита" та „Великі сподівання", Текерея „Ярмарок себелюбства", Джорджа Еліота „Сілас Марнер" або „Ромоля", Джейн Овстен „Змисли і вражливість", Шарльоти Бронте „Джейн Ер", Стівенсона „Захоплений", Томас Гарді „В далі від скаженої юрби", Мередіта „Егоіст" і „Річард Феверель", Кіплінґа „Книга джунґлів", Конрада „Перемога" і... тепер на хвилину заверніть до французів.

Прево „Манон Леско", Руссо „Нова Гельоїза", Віктор Гюго „Нужарі", Діма якийсь один том, Меріме „Кольомба", Фльобер „Пані Боварі" і „Виплекані почування", Стендаль „Чорне і біле", Бальзак (чотири або вісім томів по вподобі), Жорж Санд „Лелія" або „Індіяна", Гонкури „Рене Моперен" і „Брати Цемґано", Доде „Сафо", Гюісманс „Навсупереки", Мопасан „Красунь-приятель"... і не забудьмо за „старих" німців: Ґете „Посвоячені з вибору", Жан Поль „Гесперус" („Титан"), Гофман „Еліксіри диявола", Ф. Келлера „Зелений Генрик" том В., Ф. К. Маєра, Штіфтера або Шпільгаґена... З італійців: (по 1 томові): Фогацаро, Анунціо, Деледда, Серао, Піранделью, Папіні. З еспанців: Перез Гальдос, Палячіо Вальдес, Бляско Ібанес, Піо Бароха, Унамуно, Рамон Гомез де ля Серна. З росіян: Гоголь, Тургенев, Гончаров, Достоєвський, Толстой, Короленко, Горький...

А скандинавські краї? Вони такі багаті на повістярів, близьких нашому серцю. Якобсен дав два архитвори „Нільса Ліне" і „Марію Груббе", Гамсун „Вікторію" і „Пана", Сельма Лягерлєф „Гесту Берлінґ", Сигрида Ундсет „Доньку Лявраиса", голяндець Мультатулі „Макса Гавелляра". А Банґ, Стрінберґ, Габорґ, Кілянд, Єнсен, Ґіельруп, Боер, Гуннарсон?

Залишаються ще такі далекі нам літератури, як фінська, латижська, литовська, португальська, турецька і ніби-то близькі, а зовсім невідомі своїми повістями, як чеська, болгарська, сербська, з яких кожна могла б нам дати бодай по... три повісти.

Коли переходимо думкою до сучасної літератури, вибір стає ще важчий. В Англії, в Америці та Франції — сотні повістярів працюють невпинно. Хто раз знайшов улюблених письменників — з гарячкою хапає за кожний їх новий твір. Жід, Жіль Ромен, Томас Манн, Мережковський, Верфель або Дос Пассос залишили неодному з моїх знайомих незатерте враження. За останні роки одна повість Моґема і одна Моргана були для мене такою духовою подією, що я готов їх був якстій перекладати, якби...

Якби ми мали видавців — може мали б і читачів. Та ніхто в нас не думає засвоїти для нашого інтелігентного загалу великого літературного надбання минулих століть, ані прецікавої лектури сучасности.

— м. р.

НОВІ ПОЕЗІЇ
Святослава Гординського
С Н О В И Д І В
лірична поема
ВІТЕР НАД ПОЛЯМИ.
поеми
Ціна кожної книжки 1.40 зол. Замовляти в книгарнях або в автора, Львів, вул. Вишневецьких ч. 1.

Літературна хроніка.

ДЛЯ ШЕКСПІРА ВІДЧИНЯЮТЬ ДОМОВИНУ ДРУГОГО ПОЕТА.

Хто написав твори Шекспіра? це одне з найбільше проблематичних питань усесвітньої літератури. Дослідники і досі поділені на два табори; одні за офіціяльними студіями вірять, що їх написав автор, уроженець міста Стратефорду, куди на старість вернувся, другі, що таке всесторонне знання міг мати тільки Бекон з Веруламу або льорд Дербі, які користувалися прізвищем Шекспіра-автора, як фірмою. Рукописів великий драматург не залишив; його підписи стоять самотньо, не на творах. І ось учені та професори зважились на останню пробу. Один з історияів англ. літератури XVII в. подав був звістку, що коли помер визначний поет Едмонд Спенсер усі сучасні великі поети звеличали його одами, які разом із перами пішли до домовини разом з тілом Спенсера. Його домовина лежить у гробниці Вестмінстерського собору. Архиепископ цього собору дав дозвіл, щоб домовину відчинили. Таможе музеїв лежали теж рукописи з одом Шекспіра, одний рукопис великого драматурга на підставі якого можна було стверднти, хто наречті написав геніяльні трагедії та комедії! Архиепископа трохи критикували, що дозволив себе втягнути у літературний скір, але більшість похвалила його широку ліберальну інтелігенцію, що має зрозуміння для проблем творчости. Домовину відчинили. Розчарування було величезне. Ніяких поем. Мало того: навіть пістяк Спенсера не був той, а чужий. Хто-ж лежав досі у гробниці поета і де лежить Спенсер? Замість одної розкопаної таємниці маємо тепер дві. Шекспір надалі залишається Сфінксом.

Театр і кіно.

ПИШІТЬ ПЄСИ!

Кільк разів вже авторське нашу театральну справу, мусить удруге говорити об ті будні, що стоять на ній за театральній площі при вул. Сапіги. Цією дорогою спішать представники різних наших установ, навіть згуртовані в окремому товаристві, і краще залишити їх у спокою разом із площею. Поки вони подбають за театральну залю у Львові, наші театральні трупи матимуть ще неодних клопотів. Що ці трупи потребують матеріальної допомоги, про це теж усі знають. Від нас, робітників пера, така допомога теж не залежить.

Зате ті, що пишуть могли б може стати у пригоді нашому театрові — пером. Наш театр потребує до кожного нового репертуару. Наші автори якнайменше пробують своїх сил у драмі, забуваючи, що це найвдячніше поле до праці. Наші режисери, артисти та директори театрів приймуть з якнайбільшою радістю всякі нові пєси і постараються їх якнайскоріше показати на сцені. Їх сценічний досвід часто допомагає пєсі, яку вони на пробах можуть краще пристосувати до сцени, виправивши те, що через брак досвіду автора псує „сценічність" пєси.

Крім цього не треба забувати, що навіть у дуже скрутних обставинах наших театрів автор нової пєси може рахувати на гонорар багато кращий, ніж за поезії, оповідання чи навіть повість. Коли театр за кожну виставу пєси дасть авторові хоч кілька золотих, то за рік він таки дібється якоїсь поважнішої суми, бо ту саму пєсу грають по черзі в різних містах увесь рік. За якийсь час драматична новинка переходить теж на аматорські сцени, з яких авторові завсідки щось „капне".

Правда, що деякі автори могли поробити з деякими нашими театрами сумний досвід, коли виславши свій рукопис, не дістали його ніколи назад, а навіть не могли добитись відповіді, чи їх пєса щось варта і чому непридатна до вистави. Та це вже загальна болячка наших обставин: не відписувати на листи і не вертати того, чого хтось таки не мусить до варіяту. Наші театри мандрують з місця на місце і листи часто не доходять до них, а актори не маючи власної хати, стола ні чорнила, нелегко можуть вести листування.

Тимто наші автори повинні б звертатися зі своїми рукописами раніше до якоїсь довіреної особи, яка заопікувалась би ними і передавала їх дотичному театрові. Хто вна, чи Т-во письменників і журналістів не взяло б нарав на себе такого посередництва для добра авторів і літератури.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадносні книжечки на ім'я і предявника
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5.668.000 зол.
Земські видати — II. К. О. 500198.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає своїм відборцям фірма
Е. ДУМИН
Новинки жіночої та мужеської моди.
Львів, ул. Коперника ч. 4.

Кінова хроніка.

У Нью-Йорку відкрили нове кіно виключно для французьких пес.

Найбільше заробили в минулому році в Голівуді Сова Гешк, Кларк Гейбл і Шерлі Темпль.

У Голівуді почали підготовляти нову фільму з Гретою Гарбо п. н.: „Жіночка". Сценарій написав франц. комедіописець Жак Деваль, автор „Товариша", на підставі пєси мадярського комедіописця Мельхіора Лянгіеля. Режисерує Ернест Любіч.

Італія купила 30 нових французьких фільм.

Чарлі Чаплін звернувся до відомого англійського письменника Уелса, щоб написав йому оригінальний сценарій.

Американська фірма Гольдвін-Маєр придбала права на сфільмування „Пригод детектива Ніка Картера".

Недавно одна франц. фірма хотіла виставити фільму на підставі повісти Едмунда Гонкура „Дівчина Еліза". Коли вже почали підготову до фільми, Академія Гонкурів довідалася, що підприємці і сценаристи перенесли дію повісти з другої половини XIX. віку в Парижа в сучасність до Тульону, бо Середземне Море стало модне. Проти такої зміни ідеї повісти Академія запротестувала.

10 років тому.

Щойно від 10 років маємо звукову фільму. Ось що у тому часі писали газети: „Деякі твердять, що в найближчій будучині фільми будуть відтворювати не тільки шум, але і пісню і що Моріс Шевальє в найближчій фільмі навіть буде співати".

„У фільмі „Небо слави" дебютує новий артист Гері Купер".

З кіна.

КІНО „АМПІР": „БРАВУРА".

Очайдушний летун женився. Він захоплюється рекордами і грається залобки з небезпекою, самовпевнений. Його примхувата вдача дозволяє йому зірвати умову з летунським товариством напередодні великого лету. Без грошевих засобів, з молодою жінкою, він вигрває небезпечний лет і величезну суму грошей пропустить на пиятику. Алькоголь робить з нього невідповідального за свої вчинки. Велика любов жінки до нього та його власна до неї проявляються у формах, що відповідають поривам очайдушних летунів і американських жінок. Фільма має сцени сильно емоційні та глибшу психольогічну основу. У головних ролях трое мистців екрану: Кларк Гейбл, Спенсер Трасі і Мирна Льой.

КІНО „ПАЛЯС": „ЦИГАНКА".

Молода дівчина з багатого дому в день шлюбу втікає в ліс, пале і тратить память у лісі. Її знаходять цигани, що їдуть таборои, заопікувуються нею, приймають її як свою. Дівчина не знаючи нічого про своє минуле стає членом циганської родини як „дорожка" і закохується в одному цигані, що теж колись належав до вищого товариства. Фільма має настроєві і превеселі сцени — дуже добру музику і першорядних коміків.

КІНО „АТЛЯНТИК": „БОРОТЬБА ЗА ЩАСТЯ".

Історія подружжя трьох сестер на підставі популярної довгої американської повісти. Найстарша з сестер виходить заміж за репортера в Сан-Франціско, що не має сил боротися за утримання, запиванням і доведений до розпуки шукає кращого щастя за океаном. Вачимо довгі перипетії родинного життя молодої пари, як вони розходяться і сходяться. Ерроль Флін і Бетті Дейвіс у головних ролях. Флін не дістав ролі відповідної до своєї вдачі та таланту. Бетті Дейвіс як трагічна артистка перевершила. У фільмі всього вистроїли до загибелі у Сан-Франціско включно.

Кіномани і кіноманіяки.

Коли хто приїжджає із провінції — бачите, як він гаряче кидається до кінових афіш. На це нема ради. Кіно, це одна з тих розваг сучасного інтелігента, яка часто заступає йому подорож на чужину, книжку, може й особисті переживання.

Голод кіна відчуваєте скрізь і у Львові. Маємо тут 25 кін і раз на пів року появляється нове. Могло б їх навіть бути стільки, що шинків, якби на 15 і 30 сотиків можна було в них, наче горілкою та пивом, трохи „загрітися", „скріпити серце", забути про буденщину. Найповажнішого громадянина, найшановнішу матрону можете ведигати собі, коли носите в кишені безплатну карту до кіна на 2 особи, ще й на прем'єри.

Чому ж власник такої карти має більше вороття, ніж приятель — саме через карту? Передовсім тому, що не може на неї запросити всіх. І кожний незапрошений має моральне право спитати: „чому його, а не мене?!" Друга причина та, що нема більшої помилки, як зробити комусь ні сіло ні пало чемність раз, не повторивши її вдруге і втрете. Той, хто дістав раз кінову карту задурно, не може погодитись з думкою, що інший уживає її постійно і хотів би теж користати з такого привілею.

Всі знаємо, що залізничники або посли користуються безплатною ладою залізницею і ніхто в нас не заздрить їм цієї вигоди привязаної до їх стану. Зате відомо, що домінікар мусить усякими способами виправдуватись і боронитись перед різними своїми знайомими, які хотять роздобути від нього кінову карту. А хоч нема нічого дешевшого, як робити дарунки іншим з того, що вас нічого не коштує, то напів вибачте нам роздавати кінові карти щотижня тими руками, нелегко вам буде всіх задовольнити.

Зрозуміло, що хто бере від вас кінову карту, то хотів би передовсім знати, чи вона заперізне йому добру програму.

Що ж таке добра програма? Ви помилитеся, коли гадаєте, що це фільма високої якости з першорядними артистами, бо слова „якість" і „першорядні" не для всіх мають те саме значіння.

Є кіномани, які ходять залобки до кіна на прем'єри і то до кіна, що їм привало до вподоби. Любість — як з ресторані — для деяких найріжній, між стравами. Таких можете вислати на найгіршу „шміру" і вони побіжать туди, не глянувши на другу пропоновану їм карту до скромного кіна з чудовою фільмою.

Маємо в редакції таких, для яких „добре кіно" означає тільки великі гарні сали. Головно, коли вони женаті, то не матимуть відваги сказати жінці при обіді, що дістали сьогодні карти до „Музи", „Ріяльто" або іншого меншого кіна. Даремне було б доказувати, що львівські малі кі, на повторюють програми великих і не мають іншим, власних, гірших. Вони воліють погану стра, в у великім ресторані, ніж добру в малім, куди ходить „демократична" публіка.

Деякі кіноаматори мають своїх улюблених авторів і вони ходять не на фільми, а „на" авторів. Є такі мужчини, що пропадають за Гретою Гарбо та Марленою Дітріх, як деякі жінки коханцем у Гері Купері та Роберті Тейлорі. Від самої їх появи вони назначають солодкого хворушення і від хворушеного їх голосу можуть плакати. Коли трапляється програма з Купером і Марленою Дітріх, а жінка ненавидить Марлену, яку саме прийшов подивитися її чоловік, то найрозуміше було б порадити такій подружній парі не ходити разом на сеанс, бо пересвариться. Але на це нема ради.

Знаємо таких, що не важаться піти на фільму, яка кінчається трагічно; їм потрібний до приємности „happy end" і вони мусять про це наздалегідь знати. Знаємо аматорів военних фільм і криміяльних, з трупами і любовю, без любови, а з ковбоями, без розумного сюжету, а з музикою.

Як це не дивно, а більшість відвідувачів кіна не шукає в ньому справді „кіноарт" фільм, себто таких історій, яких не може нам дати ні театр, ні книжка. Більшість шукає в кіні саме того, що заступає їм театр і книжку: хворушливих історій, що роблять наполовину вражіння „правдивого життя" і „мистецтва", завдяки мішанині різних елементів запозичених з різних боків.

На це нема ради. Хтось волів циганську музику з Будапешту, ніж оперу, бо на опері не розуміється, а при циганській музиці може не думати. Не можна мати претенсій до людей, що ідуть прут до кіна саме на те, щоб думати або „переживати щось глибокого", коли не можуть нього робити ніде инде.

Жіноча сторінка.

Коли запалахкотять на ялинці свічечки...

А буде це по Святій вечері, не у одної з вас мами заволічуться очі сльозою. Одна згадає тих, що відійшли від неї назавше і вони саме тому для неї найдорожчі, друга тих, що забрали від неї на якийсь довший чи коротший час примусово, третя тих, що їх життя від неї відвіяло і вони десь у світі може серед чужих, може теж самітні проводять цей найбільш у році родинний вечір. Та найсумнішим буде спогад тої матері, діти якої відійшли від неї добровільно в чуже оточення. Тут крім прикрого спогаду долучиться ще десь і тихий докір совісти, що не зуміла їх затримати для себе, а хто знає може й для свого народу...

І саме в цей вечір найбільше усвідомлює собі кожна мати родини, що її обовязком є створити такий настрій і таку атмосферу цього вечора, щоб через гори і через доли її родина спішила до неї або бодай з сумом і тугою згадувала про нього та душею до нього линула. Тепло рідного дому і пестощі матері це той найміцніший цемент, який зміцнює родинне вогнище, це той горющий матеріял, що все підтримує в тому вогнищі невгасний огонь.

Ось чому саме в той вечір, нехай не буде смутку в ваших очах матері, або бодай нехай не помічають його інші члени вашої родини, бо в той вечір мусить їм світити до життя ваш ласкавий і ніжний усміх та гріти ваша любов та увага. Коли будете від них далеко, або й не буде вже вас між ними, тепло і поезія того вечора лишиться з ними до кінця їх життя. А тим, що добровільно відійшли від вас буде він докором за зраду, а може не в одного і жаль збудиться та каяття, що втратили те, чого ніщо нагородити не може — серце матері...

Вже незабаром вийде прецікава
КНИЖКА СПОГАДІВ
Полк. Орла-Гальчевського
ПАРТИЗАНИ
Документальні картини української боротьби за волю. Невідомі епізоди з недавнього минулого. Галерія безіменних героїв. Епопея повстанчого руху.
2—2 3069
Передмова Романа Гучвановича.

Дозвольте самітним святкувати по свому.

Писати в різдвяному числі часопису щось нетрадиційне — не клося.

Звичайно згадуємо те, що було колись, а чого ніяк нам не завернути. Про наш дитячий вік, коли ми хотіли бути якнайскорше старшими. Або про молодечий, коли цілий світ наче всміхався до нас всіми обітницями найліпшого майбутнього. Це той вік, який уміємо пошанувати і зрозуміти, аж тоді, як уже відійшли далеко від нього.

— От, якби вернулися молоді роки, ми вміли б жити! — кажемо собі.

Та не хоче прийти до нас те, що раз відійшло, бо таке відвічне і безконечне правило життя.

Є ріжні категорії людей, щасливих, менше або більше залюблених у традиції. Є такі, що мають змогу у тісному гурті родини переживати святовечірню містерію.

Є інші, яким життеві обставини часом матеріяльні, часом інші не дозволюють втішатися чаром святого вечора.

Є між ними ті, що може ще недавно були між своїми найближчими, а нині вони самітні. Життя або смерть забрали їм тих, які були частиною їхньої душі.

Приятелі хочуть зробити їм приємність, запрошують до себе. Втягають їх у коло своєї рідні. Говорять при них, про свої власні справи і родинні події. Втішаються радощами різдвяних несподіванок. При вечері, колядах, ялинці сходить вечір — радісний для домашніх. Але ця радість не для всіх.

Самітня людина, яку ви запросили до себе в гості, хотіла б теж повеселитися з вами. Одначе це не йде так легко. Перед її очима стають спогади, може і недавно минулого. Мов серпанком закривають те все, що діється у вашій хаті.

Вона так радо святкувала б цей вечір у себе. Лише тяжко було їй вам відмовити.

Чужих, байдужих людей найде скрізь, а правдивої, направду щирої приязни дуже мало.

Самотна жінка працює щоденно серед людей, які не можуть зрозуміти ні її переживань, ні боротьби за кусок хліба. Бо хтож нині без боротьби його добуває?

І так день-у-день та сама праця і ті самі люди: у бюрі, церкві, вулиці, театрі, кіні.

Десятки їх, сотні, а всі чужі і далекі.

Надходить Різдво. На землю сходить мир, для людей „доброї волі благоволеніе".

З вікна кімнати видно світла великого міста, кусничок темного неба.

Летять пластинки біленького снігу і стеляться мягкою верствою на землі. Через святу ніч не досягне їх немилосерна рука.

В печі горить вогонь. На столику стоїть маленька ялинка. Запалила на ній свічечки. Своїми запашними гильками шепоче вона про Карпати, полонини. Їхала далеко, бачила багато.

По самітній вечері, засіла самітна людина у вигідному фотелі.

На колінах розсипані листи, знимки. Не сама вона нині. З нею спогади давних років. Зявляються в уяві найближчі і найлюбіші.

Роки, події зявляються одні за одними. Вибігають, випереджують себе пори року, міняють свій одяг. Щойно була весна, зелена, заквітчана, вже і літо проминуло, осінь ще не обсипала останніх ріжноколірних листочків, а тут уже холодна зима.

Розмови, радощі, любов, смутки міняються.

Свічечки на ялинці блимають. Причуваються звуки коляди. Так далеко, якби їх співали колядники за десятими горами.

Радіо викрикає комунікати. Замикає його чимскоріше. Не варто вносити життевих диссонансів в душу.

Нині свято мира!

Душа спочила. Не почуває себе самітною. Вона така багата. Вилітає поза стіни кімнати. Летить пташкою за Карпати — радіє, ходить понад селами — відчуває його болі. Зринає понад кордони, тужить — за морями шукає приятелів.

А сніг летить сніжинками з неба...

*

Завтра Свята! Яка втіха! Тека з паперами лежить, кинена нетерпливою рукою. Скоріше, де розпис поїздів?

Щоб хоч не запізнити!

До маленької валізочки йде що найважніше, і в дорогу. В гори!

В маленькій калитці добре обчислені гроші, щоб на поворот стало.

Яка розкіш покинути місто, хоч на короткий час! Надивитися на природу, святочні звичаї, зажити проходів у сонці, принагідного, приємного товариства.

А хто лещетар, з лещетами на село. — Малого Ісуса витати в сільській церковці?

Чиж не жаль відбирати вам радощів самоти сумним і веселим, молодим і старшим?

Залишіть їх. Нехай кожний святкує за бажанням своєї душі.

Бог предвічний живе в кожному з нас у святошну годину. І. Д.

Найкращий дарунок під ялинку.

Різдво — родинне свято. Сходиться чи зїздиться вся рідня і нераз призадумується спільно над ріжними родинними справами. Коли ви відчуваєте приваби рідної хати то не диво, що і на неї може звернете розмову.

Власна хата — це, безсумніву, мрія кожної з нас. Дотого хата вигідна, комфортова, модерна. Як свобідно почувалась би кожна з нас у своїм власнім домику, чи не кращий настрій був би у власній хаті на Різдво! І хоч родинно-господарські мотиви настирливо, а іноді й досить дошкульно говорять, що нашій родині треба б свого власного дому, проте мрія про нього є у більшости нас, жінок, якоюсь найбільш нереальною з усіх наших мрій. Найсильнішний аргумент проти тієї мрії — брак більшого капіталу. Забуваємо про одне, а саме, що наша терпеливість і хист з дрібного гроша робити більший дуже легко усунуть цей „аргумент". Маю на думці ощадність, яка нині в нас не тільки дуже поширена, але існує вже у нас теж в ріжних формах, між іншими і як будівельна ощадність.

Останньою займається у нас Міщанський Союз Кредитовий (Львів, Руська 3.), який саме взяв собі за завдання допомогти кожній нашій родині поставити собі дім. В тій цілі він дає грошеві позички (від 2.000 до 30.000 зол.), але тільки будівельним шадникам, тобто тим, що вже заощадили собі в нього відповідну суму грошей, призначену на будову свого дому і таким чином дісталися на листу управнених до будівельної позички.

Як бачимо, не дуже-то важко стати власником своєї хати. Треба тільки бути солідним і терпеливим щадником. І власне ми, жінки, повинні звернути на це особлившу увагу. Ті з нас, що завідують родинною „касою", повинні так господарити грошем, щоб якусь квоту систематично відложити як призначену на велику ціль: на будову власного дому. Очевидно, гроші ці занесемо до Міщанського Союзу Кредитового, а не мине багато часу, як прийде на нас черга, що зможемо дістати більшу позичку на будову власної хати.

Є у нас гарний звичай, що на Різдво під ялинку складається дарунки для кожного члена родини. Думаю, що буду виразницею всіх жінок, які мусять проводити оце Різдво у не своїх домах, коли скажу, що таким найкращим дарунком буде для цілої родини будівельно-щадничий договір, заключений з М. С. К., бо він відкрие для неї нові, кращі перспективи — святкувати Різдво за кілька років у своїм власнім домі. Д. Б.

ЕЛЄКТРИЧНІ ІНСТАЛЯЦІЇ ВИКОНУЄ СКОРО, ДЕШЕВО І НА ДОГІДНІ СПЛАТИ УКРАЇНСЬКЕ КОНЦЕСІОНОВАНЕ ЕЛЄКТРОТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ЛЕВ НАДРАҐА
ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 23. — ТЕЛ. 259-49.
Направим світла, ламп і дзвінків числимо 50 сотиків. Ощадностеві жарівки по зол. 0.50. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові. 3-4

Кілька різдвяних практичних порад.

Коли хочемо, щоб наша невеличка різдвяна ялинка залишилася якнайдовше свіжа і зелена і аби не опадали з неї шпилечки — поставимо її до більшої посудини з водою розмішаною наполовину з гліцерином. Витримає так ялинка і місяць.

*

Щоб ялинка не загорілась, заки почнемо її прикрашувати скропимо її сильно рідиною з одної части фосфату, амонія (дістанемо в дрогерії) та десяти частин води.

*

Можемо вже купити свічечки, які не скапують воском, а як таких не дістанемо і нам таки кілька крапель воску впаде на килим, то вичистимо його легко прикривши пламу бібулою та прасуючи гарячим залізком.

*

Діти наші мають ще старі забавки з якими не хотять розлучитись. Хочемо їх відсвіжити, а нераз старі забавки подарувати на свята біднішим дітям. Легко їх відсвіжимо натираючи дерев'яні та металеві частини емайлевим лаком. Тим способом забавки не тільки відсвіжаться, але й продезинфікуються, крім того їх можна мити водою.

*

А тепер трохи з практики в кухні. Рибу легко обшкрабаємо з луски, якщо забивши її, наперед добре витремо сухою стиркою, а потім на хвилинку дамо до кипячої води.

*

Якщо варимо рибу покрашну на кусні, то мусимо давати її до кипячої води, бо інакше втратить смак та ріжні добрі складники. Зате, коли варимо цілу рибу, то даємо її тільки до ледве теплої води, бо інакше шкіра потріскає.

Мистецька сторінка.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Чому наші мистці не малюють великих історичних картин.

З таким питанням доводиться зустрічатись раз-у-раз кожному українському мистцеві. При цьому показують йому, як приклад, хоч би мистецтво наших сусідів, при чому ще й пополається нераз кілька не дуже прихильних слів на адресу нового мистецтва, його напрямів, його „матеріялізм", ну, і на брак патріотизму мистців. Гадка пересічного громадянина така, що все те, що роблять тепер мистці, всі їх „експерименти" (що, доречі, вже належить до перейдженого) мало що варте, що це „мистецтво для мистецтва" (про це запевняють перші і люди, близькі до мистецтва, та що хочуть бути ще більшими патріотами), що наше вбоге суспільне життя не може собі дозволити на такий люксус і т. д.

Ми не хочемо тут обороняти позицій нового мистецтва, бо це завело б нас у нетри теорій і дайже дискусій та оборони справ, у нас вкінці вже нераз вияснюваних і обгрунтованих, та що й вже давно „віруємо" кожного мисця. Хочемо лиш сказати кілька слів на тему, про яку згадано в наголовку. Бо й справді: що шкодило б українським мистцям хоч раз великих історичних картин, де зображено б якісь світлі моменти української минувшини, картини, де ті мистці могли б показати свої досягнення, в сюжетних творах, усім зрозумілих. „Усім" — це значить, щоб таку картину можна повезти на провінцію, можна б зробити з неї репродукцію для тисячного поширення або вмістити відбитку б в популярному журналі. Коли повстало б таке мистецтво, тоді — запевняють — мистець мав би запевненого масового мистецького споживача своїх творів, вник би теж і той розлам, що таки існує між досягненнями сучасного мистецтва і громадянством... Тимчасом, мовляв, мистці в нас не хочуть цього робити, або — це дотепніші — це їм не під силу...

Справа виглядає проста на перший погляд. Річ тепер за мистцями. Чому вони, всеж таки, упертo не хочуть братися до такої ділянки мистецтва? Чому в нас за останні два десятки літ, по такому героїчному минулому, не має — за дуже дрібними виїнятками — картин, що відбивали б те велике минуле? Та ж мізки таких, більшого розміру, справді мистецьких картин мало б зразу ж неуявний успіх!

Річ тут дні не в браку патріотизму, ані не в „хибних напрямках", що будім то наперечують сюжетність і взагалі „літературний" жанр, ані не в невмінні, а з причин зовсім інших, на які складаються всі обставини нашого суспільного життя. Передусім у нас немає ще досі бодай приблизно забезпеченої групи мистців, немає властивого типу вільного мистця-професіонала, в тому понятті, що ми його стрічаємо в чужих. Наші мистці живуть з дня на день з малювання декорацій, крамничних вивісок, тощо, отже це тип мистецтва, звязаного безпосередньо з замовцем і від нього залежного. Мистців „незалежних", що можуть працювати роками над своїми творами (як напр. О. Новаківський) у нас майже немає, бо все те, що вони творять „для себе", творять ніби нишком, поміж щоденними і злободенними дрібничками. Чимраз більше виробляється в нас тип своєрідного „недільного мистця" („Sonntagsmaler"), що тільки в той день працює „для себе"; та багато і тієї неділі не має! Як бачимо, мистці роздробляються, розпиваються на дрібниці і за тим не мають просто часу.

І в таких умовах і таких методах праці виринає питання: як такий мистець може покласти перед собою велике творче питання? Коли і де має він простудіювати матеріял щодо історичної вірности, відтворити його на моделях, подавши вперед за костюми, згрупувати їх в ательє (яке має в нас усього 2—3 людей) і взагалі подбати про весь той конечний матеріял, без якого не може бути поважна мінна робота, так як у будівничого, який не буде братись до будови з кількома цеглами і дошками. При цьому труднощі для українського мистця удесятеро більші, як деінде. Наші музеї не мають напр. історичних костюмів, зброї, (щойно недавно започатковано воєнний український відділ в одному музею) — себто того всього, що напр. німецький або польський мистець має досхочу на місці. Відомо, що коли напр. малював Матейко, його опікун гр. Тарновський, сам знаменитий історик, проробляв усю історичну працю за мистця: студіював і вишукував костюми, укладав сюжет і персонажі, архітектуру (якої перспективу розвязували архітекти) і т. д. Була це сума зусиль, що у висліді давала ту складну машину, яка зветься картиною. Так теж було за часів ренесансу, хоч би в Фльоренції, де мистець був до деякої міри лиш виконавцем колективного замовлення. Всього цього в українських умовинах немає. Знаємо напр. одного нашого мистця, що вже третій рік мріє про те, щоб пошити собі сякі-такі українські військові моделі мундурів і роздобути хоч примітивну зброю — і досі на це не спромігся...

Правда, є такі, які кажуть мистцям творити все „з голови", з фантазії. Та це спосіб, яким можна робити ілюстрації до не надто відповідальних видань, по 5 і 10 зол. за штуку, але не великі речі, де кожна річ, кожен теж деталь — є проблемою. Тож і бачимо, що не лише нові мистці не беруться до тієї творчости великого розміру, а й ті, що нею досі займались (напр. наші відомі два баталісти) від неї відходять, бо їх мистецьке сумління не дозволяє їм надалі жити самою імпровізацією: рухів, зброї, коней і т. д.

Все те, що пишемо, виглядає майже на оправдування, та це теми можливих балачок, на які сходить питання, покладене у заголовку. Ми тут за нічим не агітуємо, ані не викликуємо мітичного „загалу" прийти з поміччю. Тільки розбудова загально-національної економіки дасть згодом спромогу відлякнути більше мистецтву та вигласти на ширші води. Покищо те мистецтво робить однако можливу і найрозумнішу роботу: нагромаджує той запас знання й хисту, щоб кожної хвилини бути готовим до великих завдань. Покищо, серед загальної вузькости всіх духових проблем і вимог у нас, популярно-сплощеного ставлення до мистецтва, воно живе якось збоку і покищо мусить задоволятися своїми досягненнями серед чужих — та тієї чимраз численнішої горстки своїх, що відчувають і люблять мистецтво.

Ретроспективна вистава в Національному Музею.

Улаштована тепер у долішніх і горішніх салях Національного Музею вистава малярства і різьби, на яку складаються експонати, що є власністю музею, дає цікавий огляд українського мистецтва, головно за останніх 40—50 літ, при чому найновіше мистецтво передусім сильно заступлене. Ця сама група нового українського мистецтва показана на тлі хоч і нечисленних, але добірних творів старого мистецтва, чужинного й українського. Не кажучи вже про самі імена, які знаходяться в другому будинку, спеціальну увагу викликують кілька буквально чудових ранніх (у горішніх салях) Ренталі рисунків до Іконостасу церкви св. Юрія, чудово мінливих і майже вражаючий своїм характером, у стилі — можна б сказати — відомих рисунків Белліні.

Саме нове мистецтво, яке приковує нашу увагу, показане в розрізі; залишивши досить дорибчені експонати з минулого століття, ми на грані нашого знаходимо міцні та яскраві постаті Сосенка, Труша, Новаківського — аж до наймолодших і найодеріших — Андрієнка, Архипенка (2 малюнки і 1 різьба). Чотири малюнки Грищенка звертають спеціальну увагу і це справді твори, наділені великою силою чуття, до яких завдно вертаємось. Усе це в сумі дає збірку творів у Львові зовсім несподівану і Національний Музей — єдиний у Львові музей взагалі, що може похвалитися збіркою справді модерного мистецтва. Коли прирівняємо цю збірку хочби до тієї польської, що є у Варшаві, в т. зв. кам'яниці Баторія на старому ринковій, побачимо, наскільки під оглядом пластичним стоїмо на високому рівні.

Та, правду сказавши, збірка Національного Музею — ще тільки завязок картинної галерії. Багато речей тут уривкових, які зовсім не репрезентують якслід їх творців, багато мистців зовсім не заступлених, та й чисельно збірка ще убога, як на справжню картинну галерію. Музей робить сам, що може, щоб тільки придбати найкращі речі, мистці теж нераз ідуть назустріч створенню такої картинної галерії — та річ у тому, що не справа не лише самого музею і самих мистців, але й цілого громадянства. При розбудові музею в тому напрямі без постійної співучасти громадянства не обійтися. Музей — не складнищі старих і нових творів, а той живий чинник, що зафіксовує кожночасний стан і осяги культури, в даному випадку не лиш самого мистецтва, а тих, для кого воно призначене. Тут треба систематичного зацікавлення й допомоги збільшувати музеєві свій питомий мистецький вантаж. Конкретно: напр. придбання якогось цікавого і вартісного твору повинно стати амбіцією загалу; особи, що мають твори мистецтва, повинні деякі з них складати, як „вічний депозит" у музею, чужинні музеї мають нераз цілі салі, складені з таких творів, де на рамі, обіч імені мистця, вибито й імя донатора. У наших сусідів, що мають змогу розбудовувати свої музеї державними фондами, підкреслюється саме співпраця якнайширшого загалу, бо саме поняття „національний" музей говорить про якнайтіснішe інтимізування зусилля, а не про механічне урядове збирання творів.

Живе, барвисте, життєрадісне своєю динамікою українське мистецтво минулого і сучасного повинно бути відбите таксамо яскраво в одній збірці, гідній його досягнень.

Українська хроніка.

50-ЛІТТЯ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО.

У нас пройшов незауважений пресою (хіба безпосередньо самими мистецькими колами) своєрідний мистецький ювілей: 50-ліття мистецької праці одного з найбільших сучасних українських мистців, Василя Кричевського.

Спочатку Кричевський працював в архітекта Загоскіна, як рисівник, а пізніш в арх. Бекетова 10 років, який молодого мистця дуже цінив і дав йому оформити багато великих будинків у Харкові — як банки, суди, приватні будівлі. В 1901. р. Кричевський дістав 1-у премію за проект будинку полтавського земства в українському стилі, що став першорядною українською мистецькою подією. Крім архітектури, Кричевський працює і в малярстві, виставляє в Україні, Росії та в багатьох зах.-європейських містах та Америці. Водночас немалі заслуги поклав мистець у педагогічній праці, випустивши зпід своєї руки ряд талановитої молоді.

РІЗЬБА САРИ БЕРНАР У КИЄВІ.

У вогнетривалій кімнаті київського рентгенольогічного інституту зберігається великий, висічений з каррарського мармуру, барельєф-бюст Офелії. Завій, що спустився, відкриває їй груди, розкидане по плечах волосся, оповите квітами. Не зважаючи на деякі завеликі риси французької різьби 70—80-их рр., згадана різьба зображує велику мистецьку вартість. Вона збільшена ще й тим, що автором її — відомий геніяльна драматична артистка — Сара Бернар (1844—1923).

Мало хто знає, що серед щоденних театральних турбот і любовних авантюр цієї незвичайної жінки, знайшовся час теж і на пластичне мистецтво. Хоч вона і була самоуком, але мистецька вартість її різьб отворила їй двері тодішніх салюнів. Саме „Офелія" була виставлена в Салюні 1880. р., пізніш була власністю відомого віденського маляра Макарта, як 1885. р. попала та різьба в ліцитації на Україну, закуплена за 2710 фльоринів.

Як бачимо, український музей має незвичайну памятку.

ТАКОЖ ВИСТАВА!

Готують у Києві „найвідповідальнішу" (як пише преса) виставу: „Ленін, Сталін і Україна". Біда лиш одна, преса боїться, що „на наших виставах художники, слабі своєю технічною підготованістю, невдало пробують підняти непосильну для них тематику, звязану з відображенням великих народніх почуттів".

Веселих і Щасливих Свят
бажає
всім Союзам, Кооперативам і кооперативним працівникам
Дирекція, службовики, робітники „ЦЕНТРОСОЮЗУ“
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Вістки з Карпатської України.

ПРЕМІЄР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Завтра, на Святий Вечір, (6. ц. м.) прем. о. д-р Волошин виголосить в год. 17.30 промову перед мікрофоном, яку передаватимуть усі чеські та словацькі радіостації.

НАЙВИЩИЙ СУД У ХУСТІ.

Найвищий Карпатоукраїнський Суд почне свою працю в Хусті від 15. ц. м. Він буде приміщений у другій частині будинку Краєвого Суду, в якому досі містилися міністерства господарства та комунікації. Оба міністерства переносяться до власного будинку. Найвищому судові будуть підчинені оба краєві суди (в Хусті та в Великім Березнім) і 10 окружних судів.

Президентом Найвищого Суду буде судовий радник д-р Комаринський. Начальниками сенатів будуть: д-р Перевузник, д-р Алискевич, д-р Попель і д-р Тисовський. Правним референтом карпатоукраїнської влади буде д-р Дутка.

ЛІКВІДАЦІЯ ЧАСТИНИ ЧЕСЬКИХ ШКІЛ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Карпатоукраїнський уряд рішив зліквідувати чеські горожанські школи в Білках, у Тересві й Воловім та чеські народні школи в селах: Дубове, Кушниця, Вульхівці, Білки, Ганині, Колочава, Сільце, Тернова, Угля, Задне, Бедевля, Горінчово, Калини, Ківяжд, Вересниця, Великий Раковець, Нижній Шард, Березів, Брустури, Ільниця, Іза, Липча, Майдан, Рокосів, Устьчорна, Воловий, Вишків, Данилів, Ізки, Валеграді, Нижня Бистра, Загаття, Репінне, Руська Мокра, Синевір, Шандрів, Велика Копаня, Вонигів, Вишне Бистре, Загаття, Голятин, Хмельник, Німецька Мокра, Річки, Теків, Теребовля, Золотарів, Новоселиця, Нижне Селище, Осой і Поляна-Липша.

РУМУНИ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

В Карпатській Україні живе к. 15.000 румунів у місцевостях: Солотвина, Нижня та Середня Апша й Біла Церква. За часів чеської влади в тих місцевостях основано школи з румунською мовою навчання, які були підчинені чеському інспекторатові в Хусті.

Перед кількома днями зголосилася до карпатоукраїнської влади делегація, яка домагалася, щоб румунські школи приділити українському шкільному інспекторатові та щоб замість чеської мови вчили в румунських школах української мови обовязково.

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ ІНСПЕКТОР У СВАЛЯВІ.

Міністерство шкільництва Карпатської України призначило новим інспектором у Сваляві вчителя А. Полянського, який був редактором „Учительського Голосу“ та був в „Учительській Громаді“ предсідником педагогічної комісії.

КАРПАТОУКРАЇНСЬКИЙ ПРЕСОВИЙ БЮЛЕТИН У ПРАЗІ.

Від початку цього року почав виходити у Празі щоденний бюлетин Карпатоукраїнської Пресової Служби.

Гальо! В саму пору Гальо
вдалося нам закупити незвичайно дешево велику кількість зимових текстильних товарів, що дало нам змогу відпродувати їх
по цінах до 40% зниженних а саме:
ФЛЯНЕЛІ, ФЛЯНЕЛЄТИ, БАРХАНИ, ШТРУКСИ
купите тепер найдешевше тільки у нас
Галицький Маґазин Новин — Львів, Галицька 15.
Для прикладу кілька цін:
І. КАТЕҐОРІЯ: 10.000 м. гладкої фляпелі . . . . . в ціні тільки 50 сот. метр
ІІ. КАТЕҐОРІЯ: 20.000 м. фляпелі на білля, піжами і колірової гладкої „ „ 60 „ „
ІІІ. КАТЕҐОРІЯ: 40.000 м. фляпелі десен. на шляфроки, сукні і блюзки „ „ 75 „ „
ІУ. КАТЕҐОРІЯ: 15.000 м. фляпелі десен. „ПРІМА“ на шляфроки і сукні, фляпелі „ПРІМА“ в квітки на білля, а теж бархан на сукні „ „ 90 „ „
У. КАТЕҐОРІЯ: 15.000 м. гладкого штруксу на сукні в теж дивентини на сукні рінк. десен. . . . . „ „ 1·55 „ „
УВАГА! Фляпелі на сукні, білля і піжами в рештках продаємо майже даром!!! — В часі тієї дешевої випродажі мн знизили всі ціни на матеріяли ВОВНЯНІ, на БІЛЛЯ, на ПОСТІЛЬ. При закупі товару від зол. 5.— додаємо даром знижки до першорядних цін. Приймаємо чеки Централі Товарового Обороту.

ОСТАННІ ВІСТИ.

УКРАЇНСЬКИЙ СЕНАТ ПРИ ПРАСЬКОМУ НАЙВИЩОМУ СУДІ.

14. ц. м. Найвищий Суд Чехо-Словаччини назначить — згідно з новою конституцією — сенат для справ Карпатської України.

САМОХОДОВИЙ ВИПАДОК МІНІСТРА Ю. РЕВАЯ.

ПАТ повідомляє за Чеським Пресовим Бюром, що самохід, яким мін. Ревай їхав до Прягшева, ударився з військовим вантажним самоходом. Оба самоходи ушкоджені, але мін. Ревай та особи, які з ним їхали, вийшли ціло.

МІН. ХВАЛЬКОВСЬКИЙ ІДЕ ДО БЕРЛІНА?

Як говорять у Празі, мін. Хвальковський виїде на кілька днів до Берліна.

Добрі волічки
вовняні артикули D. M. C. 3080
М. ФІЛЬ, ЛЬВІВ, БОЇМІВ 21.

ВІДПОВІДЬ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКОГО УРЯДУ НА ПОЛЬСЬКУ НОТУ У СПРАВІ ЗАМАХУ НА СТАНИЦІЮ ГРАНИЧНОЇ СТОРОЖІ.

ПАТ повідомляє: У відповідь на польську ноту у справі бомбового замаху на граничну станицю під Міхалковіцами, мін. Хвальковський доручив польському послові ноту, в якій повідомляє про вислід слідства, переведеного при співучасти польської влади. Згідно з польським домаганням, празький уряд обіцяв переселити у глибину краю непевні елементи. У цій справі мін. Хвальковський зложив заяву представникам преси.

ВІДРУЧНЕ ПИСЬМО РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНҐТОН. Учорашне відручне письмо президента Рузвельта викликало загальну опінію, що президент говорив як вождь народу. Навіть його противники хвалять президента за відвагу в киданню світла на конфлікт між системами: тоталістичною та демократичною

ДЕКРЕТ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ ОЗНАЧИВ ОРГАНІЗАЦІЮ „ФРОНТУ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ“.

Вчора вечором появився декрет румунського короля, який нормує організацію та діяльність „фронту національного відродження“ — одинокої дозволеної в Румунії партії.

Провід партії становитиме дирекція, зложена з 24-ох членів, іменованих на 2 роки. Справи вестимуть 3 генеральні секретарі, доктрину намічуватиме начальна рада, зложена зі 150-ох членів.

Девізою партії буде: „Король, нарід, праця, віра“. Члени партії будуть поздоровляти себе рукою та словом „санатате“. Партійний провід носитиме однострої.

Встрикальце Рекорд, нержавні голки і вспяні лікарські інструменти.
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПОБУДУЄ В ЦЬОМУ РОЦІ 100 НОВИХ БОЄВИХ КОРАБЛІВ.

Як подає „Івнінґ Нюз“, британська маринарка збільшиться в 1939. р. на 100 нових кораблів, м. ін. на кілька кружляків понад 10.000 тон.

Тепер є в будові крім 35.000-тонових кружляків ще 5 летунських баз, 22 кружляки (з того 3 10.000-тонові), 23 контрторпедовці, 15 підводних суден, 3 помічні кораблі, 4 мінові судна, 3 стежні кораблі, 2 річні канонірки та 34 менші кораблі.

Під цю пору є в будові коло 150 кораблів. З 5-ох панцирних кружляків по 35.000 тон 2 будуть готові в 1940. р., інші в 1941.

РОЗБУДОВА ШВЕДСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Як подає німецька преса, на найближчому засіданні шведського парляменту уряд предложить проект будови 2-ох нових панцирників поемности 7 і 8.000 тон.

КОЛИ БЕЛЬҐІЯ ВИЗНАЄ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД?

Уряд ген. Франка дав відповідь на контрпропозиції бельґійського уряду; прем. Спаак предложив цю відповідь начальній раді соціялістичної партії. Сенат рішив недавно визнати уряд з Бурґосу „де факто“, але соціялістичні міністри з уряду Спаака загрозили димісією, якби Бельґія увійшла у взаємини з національною Еспанією.

МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ КОЛО ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ.

Атлянтійська ескадра, зложена зі 140 кораблів (з того 9 панцирників, 12 панцирних кружляків та 2 летунські бази з 600 літаками), виплила на Караїбське Море, де відбудуться маневри, що мають виявити можливости оборони Панамського Каналу.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У РИМІ ІНТЕРВЕНІЮВАВ В ОБОРОНІ ЖИДІВ?

Амбасадор Злучених Держав Філіпс відбув розмову з Мусолінієм. Тему розмови тримають у тайні, але в дипльоматичних колах припускають, що амб. Філіпс запротестував проти всякої акції, зверненої проти жидів — американських громадян, які мешкають в Італії. З інших джерел твердять, що Філіпс лише поінформував Мусолінія про погляди Рузвельта на міжнародне положення.

ГАЛЬО! ГАЛЬО! УВАГА!
На Ялинку і Новий Рік
додаємо як премію при закупні
реклямову пачку
яка містить: 5 м. фляпелі на піжаму
або 4 м. десен. фляпелі на шляфрок
3 хустинки до носа
1 купелевий ручник
разом тільки зол. 3·75 за цілу пачку
ГАЛИЦЬКИЙ МАҐАЗИН НОВИН,
ЛЬВІВ, Г ЛИЦЬКА 15.

БОЛЬШЕВИКИ ДАЛЬШЕ СХОПЛЮЮТЬ ЕСТОНСЬКИХ РИБАЛОК?

На озері Пейпус (на границі між СССР та Естонією) пропало в останніх днях кількана-цять рибалок. На інтерпеляцію в цій справі совітські офіційні чинники заявили, що їм про те нічого не відомо та що вони готові наказати енергійні пошукування.

СЕСІЯ СИНОДАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ. 31 грудня м. р. відбулася в Хусті сесія синодальної Православної Церкви Карпатської України. Сесію започаткував председник комітету Андрій Буркацький, що вповів честку в Синодальній Церкві. Православна Церква Карпатської України не хоче чути про сербську юрисдикцію. З рефератів, виголошених у часі збору видно, що в Карпатській Україні є фактично дві Православні Церкви: українська, що спирається на місцевих чинниках, і друга, що підлягає юрисдикції сербського патріярха. Бесідники атакували у своїх промовах прихильників патріяршої сербської церкви й відрекшовували, що номінація епископа Володимира Ратча є антиконституційна, бо празький уряд затвердив її вже після повстання карпатоукраїнського уряду. Після зборів вибрано делегацію, яка пішла до премієра о. Волошина і міністра Ревая. Описля вибрано синодальний комітет, на чолі якого стануть Андрій Буркацький.

Вона вегетаріанка

Чай Прівее

сильно запашний

дуже видатний

під гарантією природний

неперфумований

3-5

ЖИДІВСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ У ПРЕМІЄРА О. ВОЛОШИНА.

ХУСТ. Премієр о. Волошин прийняв делегацію жидівських ісповідних громад і сіоністичних організацій у складі 12 членів з послом Кугелем на чолі. Посол Кугель привітав уряд Карпатської України іменем жидівського населення і висловив радість з приводу „Історичного факту, що на цій українській землі український нарід став вільним". Жидівське населення, 12% усього населення, переживає долю українського народу й тішиться з його визволення. Жиди бажають узяти участь у розбудові Карпатської України і не будуть робити попередніх помилок. Жидівське населення, крім господарських домагань, бажало б мати власні жидівські школи, в яких українська мова була б якнайширше респектована. Делегація просила премієра дозволу утворити в Хусті жидівське центральне бюро, метою якого було б репрезентувати інтереси жидівського населення.

У своїй відповіді премієр о. Волошин завив, що прихильно відноситься до жидів, які шанують свою віру та національність. Супроти конституції всі громадяни рівні. Культурні потреби жидів будуть по можности сповнені, а на господарському полі буде всякі засада чесної і свобідної конкуренції.

ЕКО Фабрика Батерій у Львові, Потоцького 58 а.

вересневі в нагоди Різдва Христового і Нового Року найкращі побажання

усім Б. Т. Підприємцям і Приятелям.

ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН У БІРМІ.

З Рангуну вістка до Лондону вістка, що в цілій Бірмі (британська кольонія на схід від Індій) проголошено виїнятковий стан. У більших містах скомасовано військові частини.

НОВИЙ ЯПОНСЬКИЙ УРЯД.

В Токіо повстав новий уряд у такому складі: премієр — бар. Іранума; закордонні справи — Аріта; внутрішні справи — маркіз Кідо; скарб — Ішіватері; війна — ген. Ітагакі; морська — адм. Йонай; справедливість і шкільництво — Шіоно; освіта — ген. Араки; хліборобство — Секуравчі; торговля, промисел і заморські справи — Гатта; залізниці — Макда; здоровля — Гірозе; начальний секретар кабінету — Танабе.

Ким Кокое став головою приватної ради, на місце Іранума. Він братиме участь у засіданнях уряду як міністр без теки. З дотеперішнього уряду залишилося 7, уступило 6.

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тревалість конструкції запевнюють першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.

Генеральне представництво і продажа **ЮЛІЯН ЛОМАҐА**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 ТЕЛ. 228-70.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Святочні побажання.

Шороку повявляється в „Ділі" ціла одна сторінка святочних побажань. „Родичам, Знайомим, Приятелям...", або „Рідні, Приятелям, Знайомим...", або „Милій Родині, Дорогим Друзям, Всім Знайомим..."

Страшенно добрий і практичний звичай. Прийдуть бувало Різдвяні Свята, купуєш двацять листівок, двацять марок, сідаєш до писання і при кінці своєї творчости бачиш, що ще за мало купив. Пані Ікс, Панство Зет, чи пан Альфа обрахуються, як не дістануть побажань. Адже що року присилають свої до тебе. Біжиш до міста, купуєш ще три листівки і врешті задоволено і святошно відносиш цілу святочну почту на пошту.

— Тепер — думаєш — хіба вже дістали всі ті, що мали дістати.

Але приходить перший день свят і показується, що справа не представляється так дуже рожево. Бо ось приносить тобі листонос побажання від людей, які вилетіли тобі з памяти і не дістали від тебе побажань. Тоді дякуєш обставинам, що трафіки ще не святкують наших свят і докуповуєш кілька листівок. Те саме, видно, зробили і деякі твої знайомі, бо побажання їх прийшли аж третього дня свят і носить на собі явики клопоту. Не всюди можна дістати святочну картку. Десь далеко, на селі, чи на самітнім хуторі нема „Союзного Базару", книгарні, чи бодай хлопця з „Руски карткі на свята", треба ратуватися, чим хата багата. „Проект Народнього Дому в Зарудцях, „Тарас Шевченко ур. 1814, пом. 1861", „Думи мої! Думи мої!", „Ой вліз Стрілець у край зруба", а в браку лїпку то й якинебудь знимка церкви, кооперативного дому, чи дитячого садку.

Признаюся, я страшенно любив ці клопітливі картки. Стільки з них можна було вимірковати різного! Писав хтось на „Проекті Народнього Дому" — вирав видно було, що комітет будови почав з нічого, але повів широку пропаганду і хто зна, чи не вібрав бодай на півлавки. Видно, що й людина, яка купила листівку, співчувала ділу, або... не могла спекатися здібного кольпортера.

Прийшло побажання на „Шевченку", чи на „Думи мої! Думи мої!" — то це показувало, що бувший власник картки має зацікавлення до рідної літератури і сентимент до національного поета. Те саме і щодо „Ой вліз Стрілець". Так і видно, що наш повчок-невеличок мав у цьому домі звеличників та грошеву підтримку.

Рідко коли збирає хтось святочні листівки і переховує їх. Хіба в кого є сальон, а в тім сальоні плетена тарілка, а на тій тарілці сотки листівок на свята, іменини і звичайні повздоровлення з вакацій чи паломництв (Ворохта, Яремче, Славсько, Бубнище, а там і Абація, Венеція, Рим чи Неаполь). Приємно часом самому, а тим більше гостеві забити час, а то й поринути в гущу спомнів, вязаних з кожною з тих листівок.

У мене нема відповідного сховку на листівки. А всеж одно святочне побажання переховую у своїй шафі.

Звичайна, колись біла, нині вже пожовкла карточка, а на ній ледви зимітне письмо: „Олеєво, 6. І. 1915. Христос раждається! Микола Іванович Гаєвий, Василь Григорієвич Бочаренко і Максим Іванович Гребинюшко — козак"

На сам Свят-Вечір у далеких провалях закарпатського Бескиду зловили ми на стежі російських піхотинців та одного кубанського козака. В селі Олеєві, на Закарпатті, святкували ми Різдво, святкували і вони з нами. Їли з нами борщ, кутю, разом колядували і — разом прослезились. Піхотинці були з Китайщини, а козак з легендарної Кубані.

І лишили мені на спомин оцю карточку, найкраще святочне побажання, яке колинебудь дістав.

Коли живі вони — бажаю їм всього добра! І прошу — нехай на хвилину разом зі мною перенесуться в Свят-Вечір у засипане снігом Олеєво, маленьке сельце великого народу.

Галактіон Чіпка.

ФОТО АПАРАТИ І ПРИЛАДДЯ поручає у великім виборі фірма **Інж. А. Шарф** **ЛЬВІВ, Сикстуська 2.**

3995 1-6

За чиї гроші розбудовується Карпатська Україна?

ОПРОКИНЕННЯ НАКЛЕПУ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

У звязку з інтервю премієра Карпатської України о. д-ра Волошина для чеської преси про плян уряду розбудувати м. і. столицю автономної держави Хуст, у польській пресі всіх відтінків появились замітки й натяки про „темні грошеві джерела", на які ця розбудова мала б відбуватися, про „темні субсиді" для уряду Карпатської України „від одної сусідньої держави", про різні „агентурні інтереси" та всякі інші подібні видумки.

Коли брати під увагу факт, що всі держави світу, більші й менші, давно існуючі та новостворені, ніколи не відмовлялися брати позички від ближчих чи дальших сусідів на інвестиційні цілі, якщо тільки умовини таких позичок були корисні і незвязані з престіжевими оглядами, то чому ж одна-одинока карпато-українська держава мала б відмовлятись від такої позички, якби справді якісь сусіди, приватні чи державні банки, таку позичку рішили дати їй на розбудову, чи на яку іншу державно корисну ціль?

Одначе в цьому випадку, у випадку, коли йде про фінансову основу для розбудови Карпатської України, писанина польської преси про „темні грошеві джерела" тощо є евідентним і під кожним оглядом брудним наклепом. На розбудову своєї столиці, шкільництва, комунікацій і таке інше, крім власних державних джерел, уряд Карпатської України дістане і буде діставати фонди зі збірок американської та европейської української еміграції. Збіркова акція серед українців в Америці з кожним днем зростає, фонди збільшуються, запал для справи росте і коли б польські інформаційні джерела, замість видумувати, забрались, скажім, до лектури української американської преси, то побачили б, яка велика під кожним оглядом нині потенція американських українців.

Коли б польська преса всеж не хотіла повірити ні нам, ні американській українській пресі, то чейже повинна, думаємо, повірити пресі своїх сучасних союзників, галицьких москвофілів.

Ковдри, матераци, коци

і подушки з пір'я, простирала, пошевки, ручники і обруси продає одинока українська фірма:

М. Проць Львів, Ринок ч. 14.

Взірцевий виріб! Фабричні ціни!

В числі 1. львівської москвофільської „Землі і Волі" з 8. січня ц. р. появився „Лист до Редакції з Америки", точніше з Філядельфії, від тамошнього москвофіла Івана Федина, в якому він нарікає на гризню москвофільських провідників в Америці й пише далі:

„Інакше представляється справа межи місцевими українофілами. Ось напримір прошлої неділі прийшлось мені тут в Філядельфії бути на їх вічу, котре було скликане в справі помочи Закарпаттю. І лише на тім однім вічу було зібрано 2.500 долярів для премієра Волошина, на будову желізних доріг. А таких віч уряджують вони тут більше і очевидно немалі гроші собирають і посилають до Старого Краю."

Москвофільський дописувач не додає, що таких віч, як філядельфійське, відбувається на американському континенті, у всіх центрах розселення українців у Злучених Державах, Канаді, Аргентині, Бразилії, Парагваю і т. д. по кілька кожної неділі та що є віча (напр. в Дітройті, Вінніпегу, Ню Йорку), де за одним разом збирають більше, навіть удвоє більше, ніж 2.500 долярів. Отже для кожної незлобної людини і для кожного органу, що шанує правду, стане ясно, що у справі розбудови Карпатської України не може бути мови про якінебудь „темні грошеві джерела", чи „таємні субсидії" та що вся та писанина деяких польських пресових органів має на меті не інформацію, тільки баламучення власних читачів.

Закарлючки.

Праця додає віри у власні сили... тим, на яких працюємо.

Народи як і одиниці повторюють помилки минулого, переконані, що вперті́сть заступає характер.

Доба, яка винайшла вічні пера, перестала писати для вічности.

У малому місті почуваємося великі тому, що воно мале, у великому тому, що воно — велике.

Політичні союзи не сорочки, — не можна їх міняти, коли вони брудні.

Найчастіше стараємося обвинячувати ті становища, які ми самі хотіли б займати.

Покоління захоплене фізичною силою більше, ніж ідеєю справедливости — справедливо заслуговує на те, щоб раніше завдало свободи, а потім поневолення.

Влада, яка боїться сміху своїх громадян, лякається, що маса охотніше оплескуватиме дотепи звернені проти неї, ніж її поклики звернені до народу.

Щораз більший вплив політичних діячів бачимо в тому, що щораз більше громадян їх наслідує: наслідує інших до діла, задовольняючись словом.

„Політика — кричать нам — це не справа почувань, а розуму". Гаразд, але звідки його взяти?

Найсильніша література це та, що тримається слабими талантами.

Критик має найбільший вплив тоді, коли відучує деяких писати.

Найбільше безнадійні люди це ті, що вічно живуть надією.

Приємніше вести дурну розмову з інтелігентними людьми, ніж інтелігентну з дурними.

Нашими приятелями стають частіше ті, що нас цінять, ніж ті, яких ми цінимо.

Чим більше старіємося, тим краще вчимося користати з насолод буденщини, що з них щораз менше можемо користати.

Ми повірили б із приємністю, що живемо у вийняткових часах, якби ми не чули цього раз-у-раз з уст людей, які позбавляють нас цієї приємности.

Вибачайте своїм ворогам помилки, які шкодять більше їм самим, ніж вам.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

КАПЕЛЮХИ
СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ
мужеські від 6.50 до 34.—
жіночі і мужеські
поручає Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Лист лещетаря.

6. І. 1939. року.

Мої найдорожчі родичі!

Вже пятий день я в горах і ніяк не можу повірити, що є ще щось кращого у світі, ніж гори покриті снігом, як дерева покриті снігом, немов опанцирені лицарі, як сильне і тепле гірське сонце, як той пах, це гірське повітря — як усе це відсвіжує мої втомлені легені.

Почуваюся знаменито. Я певний, що саме цей виїзд у гори дасть мені не тільки багато нових, чарівних вражінь, але теж скріпить моє здоровля, яке востанне недомагало. Ах, як тут гарно, як чарівно, який я щасливий, що тут найшовся. А все це завдячую тільки Вам, мої дорогі батьки. Тільки Вашій любові і передбачливости.

Ах, як я Вас знаю. Тепер Ви напевне всміхаєтеся і приговорюєте до себе та впевняєте себе, що це був Ваш батьківський обовязок. Що я такий утомлений працею на політехніці і всякими іспитами, що „булоб гріхом не зробити хлопцеві такої малої приємности". — Та я знаю, що значить для нашого малого хатнього буджету ця „така мала приємність", цей мій двотижневий побут у горах.

Ви з такою дбайливістю влаштовували цей виїзд, що я ніколи Вам цього не забуду. Щойно тепер розумію, що значить скарбонка М. К. О. у Вашій кімнаті. Тепер щойно я зрозумів, чому Тато ховав усе передімною так дуже таємниче книжечку М. К. О. А коли я легкодушно виснював вам, що нас не стати на ощаджування, що кожний гріш нам дуже потрібний, Ви на те тільки всміхалися добряче. Розумію тепер. Мій Боже, та-ж Ви цілий рік складали в М. К. О. свої гроші на цю мою „таку малу приємність". І як це все Ви обміркували... На св. Миколи я дістав гарний светер, вітрівку і штани, на Ялинку лещата і кийки, а на Новий Рік книжечку М. К. О. до моєї власної диспозиції.

Мої любі, який я Вам вдячний! Переконаетеся, що коли вернуся здоров і цілий так ще більш солідно візьмуся до праці, щоб у тім році зложити останні іспити, на другий рік дістати посаду та вже вліті вислати Вас у гори. Буду такий передбачливий і запопадливий як Ви. Для Вас буду працювати і для Вас навчуся ощадности. Бо бачу, що ощадністю керму́є не тільки жадоба забезпечити собі майбутнє та відложити гроші на „чорну годину", але й любов та журба про найближчих і найлюбіших. А Виж є моїми єдиними найближчими і найлюбішими.

Цілую і здоровлю Вас, мої Любі Родичі

Ваш Юрко.

Оригінальні англійські матеріяли, на пальта й убрання, мужеські й жіночі матеріяли з найліпших бельських фабрик поручає по дуже низьких цінах
М. Дірр і С-ка Львів, пл. Ґолуховських 11. тел. 267-35.

Три категорії громадян у Польщі?

НОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ОЗН-У ПРО ГРОМАДЯНСТВО.

У штабі ОЗН-у — пише варшавський „Час" з 5. ц. м. (ч. 5) — розглядають новий проект закону про громадянство. Новий законопроект передбачує три групи громадян. До першої категорії громадян належали б виключно поляки, до другої — громадяни німецького і словянського походження, до третьої категорії — жиди.

Поляки користали б з повноти громадянських прав. У другій категорії з повноти громадянських прав користали б лише ті громадяни, які заявились би без застережень за співпрацю з польською державою. Тому між меншинами в Польщі перевели б плебісцит у формі „за" чи „проти" співпраці з державою. Третя група громадян, жиди не мала б ніяких громадянських прав. О. З. Н. вважає, що побут жидів у Польщі є лише тимчасовий і тому жиди не можуть користати з прав, що прислуговують автохтонному населенню.

У деяких колах — кінчить „Час" — цього роду проекти викликують деякі сумніви, щодо їх згідности з конституцією.

Про що говорять Пані.....
...що лише шовковий пудер косметольога д-ра Тушицького містить у собі „Маттін", витяг з екзотичних квітів, що стисло достосований до фізіольогічних функцій шкіри, надає навіть знищеній цері свіжий привабливий вигляд. Вже по одноразовім ужитю вдоволяємося ріжнинею вигляду церн. — Дістанете у всіх першорядних перфумеріях і дрогеріях. 30 2754

Поїздка мін. Бека до Берхтесґаден.

Вістку „Німецького Інформаційного Бюра" про стрічу мін. Бека з канцлером Гітлером, що має бути цими днями, варшавські офіційні кола здементували. Ще в четверговій ранішній пресі появилися комунікати Польської Телєграфічної Аґенції, що мін. Бек до Берхтесґаден не поїде. Тимчасом полуднева преса принесла телєграми, що польський амбасадор у Берліні Ліпський ще в середу вечором приїхав до Мінхену, куди в четвер перед полуднем приїхав поворітьма з Рівіери мін. Бек. Мін. Бека стрінув у Мінхені міністр закордонних справ Німеччини фон Рібентроп. Пополудні мін. Бек у товаристві мін. фон Рібентропа й амбасадора Ліпського виїхали автом до Берхтесґаден.

Що має бути предметом розмови польського міністра закордонних справ з провідником Німеччини — невідомо. Німецькі політичні кола твердять, що там буде між іншим мова і про українську справу.

Поїздка мін. Бека до Берхтесґаден викликала зрозумілу сензацію в політичних колах. Німецька преса згадує, що на половину січня був сподіваний приїзд Літвінова до Варшави.

Печінка це фільтр крови.
Запалення крови через зду праці печінки може спричинити багато ріжних недуг, болі артретичні, ломоту кістох, хвилювання, безсонність, болі голови, здуття, відбивання, болі печінки, несмак в устах, брак апетиту, сверблінє шкіри, нахил до запору, плями і висипи на шкірі, нахил до товстіння, млоїння, обложений язик. Недуги злої перемінн матерії шкодять організмові і прискішують старість. Раціональне, згідне з природою лікування — це управильненнє праці печінки і крови. Двацятьлітній досвід знаходав, що в недугах, яких основою є зла перемінна матерії, запалений запір, жовчеві камінці, жовтяниця, артретизм — найкращим засобом лікування є „ХОЛЄКІНАЗА" Г. Немоєвського. Даровані брошури висилає фізіольогічно-хемічна лябораторія „Холєкіназа" Г. Немоєвського, Варшава, Новий Свят 5, теж аптики та аптичні складя.

Веселих Свят бажають:

З нагоди Свят Різдва і Нового Року складаємо щирі побажання Рідні і всім знайомим — **Іванцю і Дмитро Левицькі.**

Радісного Різдва Христового та Щасливого Нового Року з Святами. Приятелям і Знайомим у краю і поза ним, окремо тим, що давно від нас в цьому році, бажають — **Євгенія, Леся і Євгея Храпливі.**

Всім Знайомим бажає Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Модест Каратницький.**

Рідні, Друзям, Кревним, Знайомим, бажає в Різдвом Христовим багато Божого благословення — о. **Мітрат Іларіон.**

Рідні, Друзям і Кревним Жертводавцям у краю за горами і за морями з Христовим Різдвом найкращі побажання всього доброго добра — о. Леонтій **Кунишський, парох св. Юра і ординум полят. війська.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року
бажає всім своїм П. Т. Відвідувачам
та Приятелям
Хем. Перфюмерія
„МОТА"
Львів, Перацького 33.

Найщиріші побажання з Христовим Різдвом та Новим Роком для Рідні та Знайомих пересилає — о. **Горчинський Омелян зі Сестрінками.** Львів, Підвалля 9/1 м. 2.

В Навечерря Різдва Христового здоровимо всіх наших Друзів і Знайомих у Львові, у краю і на кордонами рідним привітом: „Христос Раждається!" — **Софія і Михайло Тараньки.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим сердечні побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають — **Марія і Ярослав Колтуновки.**

З Різдвом і Новим Роком усім нашим Рідним і Приятелям шлемо сердечні бажання, щоб усі сподівання сповнились — Д-р **Михайло і Олена Волошини.**

Друзям нашого дому бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Орися і Остап Лупькі.**

Д-р Олександер і Надія Лаврінські пересилають Рідні та Знайомим щирі бажання Веселих Свят та гарного Нового Року.

Всім нашим Приятелям Веселих Різдвяних Свят і Щасливого Нового Року — **Д-р Іван і Олена Кошелі.**

Рідні, Приятелям, Товаришам та Співробітникам пересилає щирі побажання спокійних Свят та Щасливого Нового Року — **д-р Осип, Галя, Ірина Фіяк.**

Валерія і д-р Павло Крипуцькі — бажають Рідні і Знайомим з Різдвом Христовим і Новим Роком усього найкращого.

Нуся, Андрій і Ліда Палій — бажають Своїкам, Другам і Знайомим всього добра в нагоди Різдва Христового та найвищих досягнень у праці в новому році.

Рідні та Знайомим з Різдвом Христовим і з Новим Роком всього добра, та сповнення надій бажають — **Надія і Любомир Макарушки.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні, Своїкам і Знайомим бажають — **Ірина і Марія Кисілевські.**

Рідні, Знайомим і Товаришам Кооператорам бажає Веселих Свят — **Капуста Микола.**

Веселих Свят Рідні, Приятелям, Знайомим та черкаським лікувавшим бажає — **д-р Роман Осінчук, Львів, Агенора 2.**

Всім Кревним, Приятелям і Знайомим в нагоди „Різдва Христового" бажають „многих літ" — **Своїденки.**

Веселих Свят Своїкам, Приятелям і Знайомим бажають — **О. В. Залозецькі.**

Різдвяні і Новорічні бажання дорогій Рідні і Знайомим пересилають — **С. і М. Кузики.**

Рідні, Друзям і Знайомим желають Веселих Щасливих Свят — **С. Г. Волошиновські.**

Своїкам і Знайомим з Різдвом Христовим бажають Веселих Свят — **Еміля і Іван Стерфаки.**

З Різдвом Христовим бажаємо Рідні та Знайомим Веселих Свят — **Марта і Остап Стерюки.**

Дорогій Родині, **Товаришам праці і Приятелям у краю та за кордоном зі Святами і Новим** Роком всього найкращого бажає — **д-р Іван Німчук.**

Д-р Стефанія й д-р Нарцис Лукіяновичі бажають Веселих Свят і доброго Нового Року усім Своїкам Друзям і Знайомим.

Буковинська і басарабська молодь бажає Урядові Карпато-Української Держави і всім тамошнім каменярам української державности Веселих Свят та в новім році повних успіхів у їх праці.

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят з нагоди Рождества Христового бажають — **Л. і Я. Шапики.**

Рідні, Приятелям і Знайомим із Різдвом Христовим і Новим Роком сердешний привіт від — **Бараболяків.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажають всій Рідні і Знайомим — **Мері і Богдан Макарушки.**

Із Святами Христового Різдва й Новим Роком усього найкращого Дорогій Рідні та Високоповажним Знайомим сердечно бажають — **Любка, Роман і Богдан Мармаші.**

Веселих Свят Дорогій Родині і Знайомим бажають — **д-р Михайло і Ольга, Леонід, Ігор, Ростислав Соневицькі.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Родичам, Рідні та Знайомим — **Галя і Богдан Філінські.**

З днем Різдва Христового „Веселих Свят" Рідні, Приятелям і Знайомим бажає — **Ірена і Христина Домбчевські.**

О. і С. Кузьмінські бажають своїм Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні і Друзям з Різдвом Христовим всього найкращого бажаємо — **Г. і П. Пасіки.**

Родичів, Друзів та Знайомих сердечно вітаємо з Різдвом Христовим та Новим Роком — **Надія та Сергій Литвиненки.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком 1939. найщиріші бажання Рідні, Приятелям і Знайомим пересилають — **Надія, Володимир і Любомир Онишкевичі.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року, Рідні і Знайомим бажає — **Олександер Костик.**

Леся і інж. Ярослав Зарицькі шлють щирі бажання „Веселих Свят" Рідні, Друзям і Знайомим.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року
бажає своїм П. Т. Гостям, а теж тим, котрі
ще не знають, що є єдиний український
Ресторан
„ГАСТРОНОМІЯ"
ЛЬВІВ. ВУЛ. КОСТЮШКА 2.

Всіх Кревних, Приятелів і **Знайомих вітають** зі Святами і Новим Роком — **Дядинюки.**

Филиповичі Стефанія і Іван шлють з Різдвом Христовим і Новим Роком **щирі** побажання Своїкам і Приятелям.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні в краю та заграницею, Приятелям і Знайомим бажають і на „Рідну Школу" складають 5 зол. — **Стефанівські.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року усій Рідні та Знайомим в краю та закордоном бажають — **інж. Петро Зеленій з мамою.**

Вп. П. Президентові **Евгенові** з нагоди Імянин, Різдва і Нового Року, **Приятелям** на чужині і в краю та Рідні найсердечніші побажання — **Григор і Марія Микетей.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком щирі бажання Рідні, Знайомим та своїм Пацієнтам пересилає — **д-р Стефанія Коренець.**

Ю. і О. Пясецькі зі сином пересилають Своїкам і Знайомим, з Різдвом Христовим побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Родині, Приятелям і Знайомим свято-різдвяні і новорічні побажання складає — **Володимир Несторович.**

Рідні і всім Друзям Веселих Свят і Нового Року бажають — **Наталія і Богдан Стерюки.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року всій Рідні, Приятелям та Знайомим у Галичині, на Буковині й на еміграції бажають — **Дора й Василь Сімовичі.**

Замість подяки за память у день Імянин і замість святочних і новорічних побажань всім нашим дорогим Приятелям і Рідні — складаємо на „Рідну Школу" 10 зол. — **о. М. і Ю. Галянти.**

„МАЛАНКА"
промисловців, купців і ремісників
13. І. В „БЕСІДІ"

Рідні, Своїкам і Знайомим — Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Климентина і Теофан Глинські.**

Родині, Другам, Приятелям і Знайомим пересилаємо сердечні побажання Веселих Свят — **Евгенії Гвоздецькі.**

Замість висилання святочних і новорічних бажань складаю на „Рідну Школу" 5 зол. — **Михайло Лазорко.**

Усім щирим Другам, ближчим і дальшим Знайомим — якнайтепліші бажання з Різдвом пересилає — **Леся Кривіцька.**

Годинники, біжутерію, срібне та альпакове накриття купите найдешевше в єдиній українській крамниці
Романа Тарновецького
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ПІЛСУДСЬКОГО 11 А.

Знайомим в краю і закордоном сердечні святочні бажання складають — **Юрієви.**

Рідні, Приятелям і Знайомим у краю і закордоном щирий привіт і бажання з Різдвом Христовим і Новим Роком пересилає — **О. Я. Чемеринський і рідня зі Львова.**

Всього чого собі бажають — бажаємо Рідні та Приятелям з Новим Ропом і Святами — **Мих. і Марта Рудницькі, Софія Олесницька.**

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Ірина і Олесь Пежанські.**

Приятелям і Знайомим із Різдвом та Новим Роком усього найкращого бажає — **М. Островерха.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Кревним і Знайомим родина **інж. Боровського у Львові.**

Всіх Рідних і Знайомих сердечно вітаємо з Новим Роком та Різдвяними Святами. Христос Раждається! — **Леся й Антін Романенко.**

З нагоди Різдва й Нового Року щирі бажання Рідним, Знайомим, Товаришам і Приятелям пересилає — **Іван Панчак — Львів.**

Рідні, Товаришкам, Товаришам та Знайомим Веселих Свят Різдва Христового бажають — **Ярослава і інж. Андрій Адамчуки.**

Своїкія, Друзів, всіх Знайомих, здоровимо щиро з Різдвом Христовим і Новим Роком та бажаємо всього кращого — **Ольга і Николай Островські.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажають — **д-р Константин і Мирослава Кебало.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідні і Знайомим бажають — **Чередарчуки зі Львова.**

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажають — **Іванна, Юліян і Зенон Шепаровичі.**

Рідним і Близьким Веселих Свят. Христос Раждається! — **Анна, Христя й Іван Мартюки.**

Побажання Веселих Свят для Своїків і Приятелів пересилають — **Ірина й Орест Радловські.**

Полковникові Аташе Іванові Мартинюкові в Державі Ємен (Арабія) пересилає найщиріші побажання Веселих Свят та Щасливого Нового Року шурин **Володимир Гуменюк.**

Всім Кревним і Своїкам та всім нашим Друзям Веселих Свят та всього добра з Новим Роком бажають — **Д. М. М. Хроновяти.**

Іван Оліяницький з дружиною Ольгою пересилає Родині, Кревним, Знайомим найкращі побажання святочні й новорічні — „Христос Раждається"!

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Рідним, Своїкам і Знайомим бажають — **Анна, Осип і Лясьо Бодиарковичі.**

ШАНОВНІЙ ДИРЕКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ У ЛЬВОВІ, ВП. ПАНАМ ЛІКАРЯМ, ВСЧ. СЕСТРАМ І ПРАЦІВНИКАМ — ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ — БАЖАЄ
О. МАЦЯК і С-ка
СКЛАД ЛІКАРСЬКИХ ІНСТРУМЕНТІВ
ЛЬВІВ, ВАЛОВА 27.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають усім Своякам та Знайомим — **Ірена і Богдан Галайчуки.**

Рідні, Приятелям і знайомим Веселих Свят і кращого Нового Року бажають — **Зенуся, Гена і Омелян Матли.**

Ольга, Роман та Орися Сливки бажають Рідні, Своякам та Знайомим Веселих і Щасливих Свят та якнайкращого Нового Року.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажаю Друзям і Знайомим у краю і закордоном — **Харитя Кононенко.**

Своякам і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Ольга і Роман Голіяни.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року Родині, Приятелям і Знайомим бажають — **Іванна і Василь Левицькі.**

Всім, Хто згадує нас при нагоді Свят і Всім, кого ми будемо згадувати бажаємо Всього Добра! — **Галя і Роман Купчинські.**

З Новим Роком та Святом Різдва Христового вітають Рідню та Знайомих — **Наталія і Юрій Сінгалевичі.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят з нагоди Рождества Христового і щастя та многих літ з нагоди Нового Року — **м-р Михайло Хомяк.**

З Різдвом Христовим і з Новим Роком всього найліпшого дорогій Рідні, Приятелям, Знайомим бажають — **Терлецькі з Милятич.**

Всім тим, що не забули за мене в часі моєї недуги, як теж Родині і Знайомим пересилаю бажання „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" **з Чорткова д-р Антін Горбачевський.**

Усім Приятелям, Родині і Знайомим бажаємо „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" **— з Чорткова Іван і Лідія Носики.**

Всім Рідним та Знайомим бажаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Долинські, Заліщики.**

Рідні, Приятелям та Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року желає лікар-дентист— **Ірина Попович — Бережани.**

Олена і д-р Володимир Безпалки — Золочів бажають Рідні, Приятелям і Знайомим „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року".

Олександра і Петро Кузьми з Янчина — бажають „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" Родині і всім Знайомим.

Рідні, Приятелям і Знайомим передають з нагоди Свят щирі побажання всякого добра — **Горинцькі — Торунь.**

Рідні, Добродіям, Знайомим, о.о. Кондеканальним і Парохіянам щирі побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року шле — **о. Денис Теліщук,** політ. вязень у Дрогобичі.

Побажання Веселих Свят і Нового Року Своякам та Знайомим пересилають — **Миколаевичі, Крехів, Жовква.**

Різдвяні й новорічні бажання дорогій Рідні, Своякам і Знайомим пересилають — **Галина, Юлик і м-р Ярослав Лабій (Влощова).**

о. Андрій і Юлія Пшепюрські зі Старяви з нагоди Різдва бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят.

Рідні та Знайомим з нагоди Свят і Нового Року, кращого діждатись, бажають — **Стиславські, Рісна Руська.**

Анна і інж. Мирослав Зафійовські — Варшава — бажають Рідні і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Рідні, Своякам, Приятелям і Знайомим щасливих Свят і всього добра — **д-р К. і Н. Троянн з Ходорова.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні та Знайомим бажає — **д-р Осип Сось.**

Всім Кревним, Приятелям і Знайомим найкращі побажання з Різдвом Христовим складають — **д-р Іван і Надія Романкові — Жовква.**

Дорогим Кревнякам, Високодостойним Виховникам, Товаришам праці і Знайомим найщиріші побажання Веселих Свят — **Артемій Цегельський, Золочів.**

Рідні, Приятелям і Знайомим щиро бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року та замість окремих побажань складають 20 зол. для Українських Інвалідів — **Віра й Михайло Коси, Варшава.**

Софія і Теодор Мисаки бажають Рідні, Своякам і Знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року.

Замість святочних побажань Рідним, Приятелям і Знайомим пересилаю 5 зол. для найбідніших — **Богдан Лепкий, Краків.**

Рідні, Товаришам і Знайомим в краю і за кордонами щирі бажання всього ліпшого з нагоди Різдва і Нового Року пересилає — **м-р Евген Кулик, Кутя.**

Турка н. Ст.: З Христовим Різдвом і Новим Роком найсердечніші побажання, щедрих Божих ласк Рідні, Приятелям і Знайомим передає — **о. Іван Федевич.**

Родині, Приятелям і Знайомим з Різдвом Христовим і Новим Роком пересилають побажання — **Софія і Омелян Гординські.**

Рідні і Знайомим щирі бажання з Різдвом Святим — **Софія Федоряк, Катовиці.**

Рідні, Приятелям, Знайомим бажаємо з Різдвом Веселих і Щасливих Свят — **інж. Лев, Леся і Мотря Яцкевичі, Радом.**

Найдорожчій Рідні Лепких, Ліщинських, Дорогим Парохіянам Борислава-Мразниці, Комарнянцям і Знайомим „Веселих Свят — Щасливого Року" — **о. Іван Ліщинський, Борислав.**

Геройкам-покутницям нашим Стиґматичкам, Їхнім Янголяткам і Приятелям на руки першої стиґматички східньої церкви Евстахії Бохняк, Матері українських стиґматичок, Христової Страдинчки, з Різдвом Ісуса сердечні вітання. — **о. М. Коритко, Холоїв.**

Веселих і Щасливих Свят бажають дорогій Родині, Краянам, Приятелям, Отцям Кондеканальним — **о. Микола й Ярослава Дереші з Молодиньча.**

Дорогій Рідні, в Перемишлі, Золочеві, Варшаві, у Львові і Уневі та всім Знайомим бажають Веселих Свят — **Стащишини, Олесько.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року щиро бажає Рідні, Приятелям і всім Знайомим — **Ізидор Мазяк.**

Веселих Свят Христового Різдва і Щасливого Нового Року бажає всім Рідним, Кревним і Знайомим — **о. Омелян Квіт з рідпею в Городку.**

Побажання всього добра, Веселих Свят та Щасливого Нового Року пересилають Рідні та Знайомим — **д-р Семен і Софія Кивелюки, Городок Яг.**

Рідні, Знайомим Панам, Товаришам і всім Знайомим побажання „Веселих Свят" засилає з Катов. — **інж. Іван Гавриляк.**

З нагоди Свят та Нового Року бажаємо Рідні, Приятелям, Знайомим всього найкращого — **д-р Володимир, Марія, Тамара Пасічняки. Богородчани.**

З Різдвом Христовим щирі побажання „Веселих Свят" і Щасливого Нового Року Рідні та всім Знайомим пересилають — **Мосорн, Синевідсько Вижне.**

Рідні, Приятелям, Знайомим бажають Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Нуся, Іван і Ігор Коцурі.**

З Різдвом Христовим і Новим Роком найкращі побажання Рідні, Знайомим та Приятелям пересилає — **о. Роман Трешневський з рідпею, Немирів.**

Рідні та всім Знайомим Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає — **В. Коцик, Данціг.**

Рідні і Друзям по всьому світу привіт і сповнення надій — **Інж. Богдан Стисловський, Торунь, Поморя.**

Рідним, Товаришам і Знайомим з Різдвом Христовим усього найкращого бажає — **д-р Іван Гурко в Заліщиках.**

О. д-р Володимир Левицький, Плавуча Велика, шле сердечні поздоровлення разом зі святоріздвяними і новорічними 1939 р. побажаннями своїм віденським землякам: радникові А. Вітошинському, радн. д-рові В. Тарнавецькому, д-рові Миколі Сушкові (тепер у Берліні), д-рові Ю. Вітошинському, п-сту Максимовичам, от. О. Клюнові з дружиною, Волод. Мацілинському, цілому Українському Клюбові та незабутній „Січі".

Рідні і знайомим Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають — **Нуся і о. Микола Дядьо, Лагодів.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають Рідні і Знайомим — **Олена та інж. Ераст Бурачинські, Чернівці.**

З Різдвом Святим та з Новим Роком пересилаємо Рідні та Знайомим найкращі бажання — **Криницькі, Граєво.**

З нагоди Христового Різдва пересилають своїй Рідні та Знайомим найщиріші побажання всього найкращого — **Никифоряки — Крушельницькі, Стрчиславів.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажають дорогій Рідні, Приятелям, Знайомим — **Софія, Клим Шанковські, Ланцут.**

Рідні, Приятелям і всім Знайомим у краю і закордоном Щасливих і Веселих Свят бажає — **о. д-р Осип Сидорів.**

Найщиріші побажання усього добра з Різдвом Христовим та з Новим Роком пересилає Знайомим та Приятелям — **Євген Ткачук, Люблин.**

З празником Різдва складаємо Рідні, Другам і Знайомим найкращі побажання — **о. М. і С. Хмельовські, Мшана.**

Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим бажають Веселих Свят з нагоди Рождества Христового, щастя і многих літ з нагоди Нового Року — **Леся, Міра і д-р Дмитро Бланашкі.**

Евгенія і Роман Бриковичі в Копичинцях, бажають Рідні, Приятелям, Товаришам і всім Знайомим з Христовим Різдвом багато здоровля і щастя.

Рідні, Приятелям і Знайомим, щирі побажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає — **Сушків Володимир, Борислав.**

Веселих Свят та Щасливого Нового Року Рідні та всім Знайомим бажають — **Галя і Данило Пісецькі, Солотвина.**

Не маючи змогу через нашу хворобу особисто всім побажати, шлемо цією дорогою всій нашій Родині, всім Приятелям і Знайомим найсердечніші побажання „Веселих Свят" і „Щасливого Нового Року" — **Текля і Олександер Козакевичі, Коломия.**

Климентина, Петро Батрили з Пересінська пересилають найсердечніші святочні і новорічні побажання Родині, Друзям, Знайомим.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року П. Т. Відборцям бажає — **Інж. Ярослав Лисий, Станиславів, Голуховського 24.**

Безжурних Свят і ясного щастя у Новому Році бажає Батькам, Родині, Приятелям, Товаришам і Знайомим — **Роман Которович, Варшава.**

Рідні, Товаришам і Знайомим щирі побажання Веселих Свят Різдва Христового пересилають з **Борислава — Е. П. Лопати з донями.**

З нагоди Христового Різдва пересилають своїй Рідні та знайомим найщиріші побажання всього найкращого — **Никифоряки-Крушельницькі, Станиславів.**

Тишовницькі з Довголуки шлють всім Кревним і Знайомим щирі побажання Веселих і Щасливих Різдвяних Свят!

Управі Табору й таборовикам з Космача Веселих Свят й гаразду у Новому Році бажає **Ліда Залеська з Тисьменниці біля Станиславова.**

Рідні, Товаришам, Знайомим Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року бажають **Іван Емілія Смолинські.**

З нагоди Свят Різдва Христового і Нового Року бажають усього найкращого Приятелям, Товаришам і Знайомим — **А. і П. Трускавецькі.**

„Христос Раждається"! Замість окремими листівками, шлю оцією дорогою всім Послам і Народнім Передпикам, усім Товаришам, Друзям і Знайомим, щиросердечні святочні й новорічні побажання словами „Книги Мудрости": „Твое Отче Провидіння керпує". — **Д-р Василь Маковський.**

Рідні, Знайомим та Оселянам „ВПУВ" — Черче бажаємо радісного Христового Різдва та кращого Нового Року — **К. П. Бігуси.**

Микола Ковалевський, Варшава, бажає всім Приятелям і Знайомим Веселих Свят.

З нагоди Різдвяних Свят і Нового Року бажають Рідні, друзям і Знайомим усього найкращого — **Марта і Никифор Данищі.**

Моїм Приятелям та Знайомим Веселих Свят та сповнення найвищого бажання бажає — **Д-р Василь Куцик, Стрий.**

Д-р Юлій, Олена і М-р Роман Савчаки — Варшава — пересилають Родині, Друзям і Знайомим найкращі бажання з нагоди Христового Різдва.

Словами „Христос Раждається" здоровлю Рідню і всіх моїх Знайомих — **Ольга Бачинська, Стрий.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року — **Степан Левинський, Харбін.**

Зі Святами Христового Різдва бажаємо Дорогій Родині, усім Друзям і Високоповажаним Знайомим усього найкращого. — **Одарка і Дамян Гоняткевичі зі сином Андрійчиком.**

Рідні, Приятелям, Знайомим та Товаришам „по зброї" з Ватри з Різдвом Христовим і Новим Роком щирі бажання пересилають — **Ярослава та Володимир Гірняки, Станиславів.**

Веселих Свят Рідні і Знайомим бажають — **Олена Процишинова, Марія і Ілько Семянчуки, м-р Ярослав Процишин.**

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажаємо Рідні, Знайомим та Приятелям всього найкращого — **Марія й Іван Кутинські, Станиславів.**

Софія і Степан Щуровські в Бельську шлють Родині, Приятелям і Знайомим сердечні бажання Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Інж. Орися Гаврищак у Бельську бажає Родині, Друзям і Знайомим у краю, за кордоном і за океаном Веселих Свят.

М-р Тарас Буката, Бельсько — бажає з Різдвом Родині і Приятелям усього найліпшого.

З Рождством Христовим і Новим Роком усім Своякам і Знайомим щирі побажання всього кращого пересилають — **Кузів Іван і Гавриїла, Стрий.**

Рідні й Знайомим шлють щирі побажання Веселих Свят і Нового Року — **Юліян і Слава, Марків і Оксана** Чмілики, **Стрий.**

Всім Рідним Приятелям і Знайомим бажає Веселих Свят і Нового Року — **Микола Кавка, Стрий.**

Веселих Свят і Нового Року усім своїм П. Т. Відборцям Приятелям і Рідні бажають — **ім. Тшовська** Юлія і **Іванна, Стрий.**

Д-р Г. Скоренька, лікар-дентист, Стрий — бажає всім Своїм Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Свят Різдва й Новорічні побажання Рідні, Друзям і Знайомим засилають — **Стефа і Андрій** Нетковичі, **Стрий.**

Своїм і Знайомим шлють щирі побажання Веселих Свят і Нового Року — **Дмитро і Оцелія** Коссаковські, **Стрий.**

Дорогим Своїм і Друзям передають щирі Святочні та Новорічні побажання — **Михайло і Маруся** Лубінські, **Стрий.**

З Рождественським Христовим і Новим Роком бажає сердечно щирого Рідні, Панни з Марійської Дружини в Стрию і Знайомим — **Мойсяковна, Стрий.**

Веселих Свят і Нового Року щиро бажають Рідні Приятелям і Знайомим — **о. Гавриляюк** Іван і Софія, **Стрий.**

ВШан. Клієнтам, Знайомим та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року щиро бажає — **Микола Скоб, лікар-дентист, Стрий.**

О. Камінський Михайло, **Борислав** — бажає своїй Рідні і Знайомим Веселих Свят. Христос Раждається!

Д-р Терлецький Микола і Олександра, Борислав — шлють щирі побажання Веселих Свят і Нового Року Рідні і Знайомим.

Гаврилів Іван, Борислав — шле щирі побажання з нагоди Свят Рождества Христового усім Своїкам і Знайомим.

Драган Петро, Борислав — передає щирі побажання Рідні та Друзям Веселих Свят і щастя в Новім Році.

Витвицький Петро, Борислав — бажає своїй Рідні та Знайомим Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кооп. „Злука", Борислав 2 — бажає своїм ВШан. Покупцям і Прихильникам кооп. ідеї Щасливих Свят. Христос Раждається!

Крохмальницький Оцелян, Борислав — шле щирі побажання Веселих Свят і Нового Року усім Друзям і Знайомим. Многая Літа!

Інж. Кулицький Роман і Наталія, Борислав — з нагоди Свят Рождества Христового й Нового Року шлють щирі бажання Рідні і Знайомим.

Д-р інж. Ковальський Іван і Марія, Борислав складають щирі побажання з Рождеством Христовим й Новим Роком Рідні і знайомим.

Сушків Володимир — Борислав бажає Дорогій Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят і щасливого Нового Року.

Дис Олеська і Юлія — Стрий шлють щирі побажання Рідн., Друзям і Знайомим з Рождеством Христовим й Новим Роком.

Дорогому Вуйцьови **д-р Степанові Коржинському** з днем Чмола, щастя бажаєм
і здоровля кріпкого,
і сили много — много,
і радости і втіхи,
і трудів нові міри.

Діти Захоронки Руська 3.

Кооперативний Ліцей Р. С. У. К. у Львові бажає своїм Опікунам, Прихильникам, Братнім Школам та цілій Кооперативній Родині Веселих Свят та кращого Нового Року.

Усім Вп. Прихильникам, Жертводавцям та Співробітникам Музею Н. Т. Ш. бажає „Веселих Свят" та „Щасливого Нового Року" — **Управа Музею Н. Т. Ш.**

Старокатникам і Активові, Знайомим і Прихильникам з Різдвом і Новим Роком найкращі побажання шле — **Генеральна Старшина К' „Чорномор".**

Веселих Свят Різдва Христового і щасливого Нового Року Вп. Ред. В. Гайовищакому, о. Д-р Гриньовій, о. Бучацькому, о. др. Н. Дурбаковій, о. д-рові Сопуликові, о. О. Голумькові, о. Л. Баженові, ред. Левицькевичові, інж. Самоїшиному, проф. Антоновичеві та всім своїм Приятелям і Добродіям бажають **члени Кружка „Орлів" ім. Князя Ярослава Осьмомисла у Львові.**

Відділ У. Н. К. у Львові вітає своїх членів, українську політичну еміграцію та громадянство з Різдвом Христовим та Новим Роком.

Товариство науковців видавців ім. П. Могили вітає з Святами своїх предплатників, жертводавців, філії і членів.

Усім Вірним Успенської Парохії пересилає найширші побажання з Різдвом Хр. Та Новим Роком — **Управа.**

Всім своїм Добродіям і Прихильникам, всім Членам і Старшинам Кружків „Рідної Школи" у Львові і у Львівському повіті Веселих Свят і щасливого Нового Року бажає **Рада Львівського Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи".**

Всім ВШан. Членам, Пов. Організаторам та Жертводавцям нашого Т-ва щирі бажання Веселих Свят та щасливого Нового Року пересилає — **Управа Тов-а Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт Львів, Потоцького 48.**

Усіх своїх Вп. членів, прихильників, співробітників і відборців календаря-альманаха „Литпро", краєві національні установи та всі еміграційні організації в Польщі і поза Польщею зі святами Різдва і Нового Року поздоровляє **Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок 10).**

Високоповажаним Передплатникам Атласу України, Географії, Сільсько-Господарської Енциклопедії, Диригентського Порадника і Бібліотеки Практичного Знання бажання Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає — **Український Видавничий Інститут у Львові.**

Всім нашим П. Т. Клієнтам і Прихильникам, зокрема українським міщанам та збирачам і шанувальникам Веселих та Щасливих Свят і успіхів у праці бажає — **Пром-банк.** Замість окремих побажань складаємо датки на добродійні цілі.

Всім ВП. Членам обединим в Міській Споживчій Кооперації, прихильникам великої Кооперативної Ідеї, всім кооперативним працівникам і нашим відборцям бажаємо Веселих Свят і щасливого Нового Року. — **Дирекція Народньої Торговлі.**

Всім Приятелям нашої фабрики і Прихильникам наших виробів бажаємо Веселих Свят. — Українська **фабрика косметиків „Мерідa" у Львові.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року **бажають своїм майбутнім українським читачам „Партизани"**, революційні спогади полк. Орлик-Гальчевського про український повстанчий рух в Україні, що зараз по святах знайдуться в бібліотеці кожного культурного Читача і вибагливої Читачки. „Партизани", один з найцікавіших творів наших днів, це найкраща лектура на час довгих, засніжених святих вечорів. Вони принесуть Вам багатство переживань, овіють вітром з України, загріють серце, навчать віри в краще завтра.

Вилів Т-ва „Міщ. Бесіда" у Стрию, складає Шан. Членам Тов-а святочні і новорічні побажання. Христос Раждається!

Всім Землякам за кордоном, Родині і Прихильникам нашого театру бажаємо Веселих Свят — **Український Народній Театр ім. М. Садовського.**

Хвальній Дирекції і Службовикам фабрики паперів „Будучність", складають щирі побажання „Веселих Свят" — **Миколайський і пропагандисти.**

Управа „Народньої Торговлі" в Стрию — бажає своїм ВШан. Відборцям і Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Власники „Промислового Маяка", Львів, Площа Унії Берестейської 4 і співробітниці, бажають **своїм гостям і Знайомим** Веселих і Щасливих Свят.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року пересилає бажання українське бюро посередництва купна-продажі **„Трансакція"**, Львів, вул. Двутгоша один.

Клієнтам, Родині та Знайомим святочні бажання шле — **Качмарський Володимир,** робітня взуття, Львів, Льва Сапіги 57.

Українському Громадянству „Веселих Свят" та Щасливого Нового Року бажає **„Мануфактура"**, Львів, пл. Капітульна 3.

Своїм Високоповажаним Клієнтам Веселих Свят бажає кравецька робітня **В. Хомин,** Львів, Домініканська 11. Тел. 283-96.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає своїм Гостям **Клара,** Руська 20.

З Різдвом Христовим всього кращого бажає П. Т. Клієнтелі **ф-ма Мак, Львів, Глибока 11.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає П. Т. Клієнтелі і Знайомим **Т. Кутковський, Львів, Сикстуська 14. Тел. 106-88.**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року бажає всім Відборцям єдина українська фірма **М. Проць. Львів. Ринок 14**

Веселих Свят і Щасливого Нового Року желає своїм ВПов. Клієнтам **Кушик А.,** столярська робітня, Львів, Скарбківська 28.

Найкращі побажання Веселих Свят з нагоди Рождества Христового пересилає всім Шановним Гостям, Відборцям і Прихильникам — Перша Українська шкільна білля **„Емка"**, у Львові, при вул. Підвалля ч. 1.

Герасимів Юрко — мисарня та склад вуджених **в Стрию** — складає ВШан. Клієнтам і Знайомим щирі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Сеньо Михайло, українська римарська робітня, **Стрий,** Кілінського — бажає своїм Вп. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Купельне Заведення Йосифа Роха в Стрию — пересилає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Борис Пилип, галянтерійна торговля, **Стрий,** Ринок — бажає своїм ВШ. Покупцям Веселих Свят і Нового Року.

Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Стрий — шле щирі побажання своїм Вп. Гостям та Прихильникам Веселих Свят і Нового Року.

Гороховянка Евстахій, будівельне підприємство, **Стрий, Лелевеля** — бажає своїм. ВШ. Клієнтам Веселих Свят і Нового Року.

Барабаш Іван, кравецька робітня, **Стрий, Морачевського** — своїм Вп. Гостям і Знайомим шле щирі побажання Веселих Свят і Нового Року.

М. Якимишин, „Конфекція", Стрий — шле Святочні та Новорічні побажання своїм П. Т. Клієнтам і Прихильникам.

Бізанц Рудольф, ресторан у Нар. Домі, **Стрий** — шле своїм П. Т. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

Держко Іван, українська механічна пекарня, **Стрий** — шле своїм П. Т. Відборцям та Прихильникам щирі побажання. Христос Раждається!

„Труд", кооп. кравецька робітня, **Стрий** Смольки — бажає своїм ВШан. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Едісон", Стрий — пересилає щирі святочні та новорічні побажання своїм Вп. Гостям і Прихильникам.

Диба Степан, фризірське заведення, **Стрий** — бажає своїм ВШ. Гостям Веселих Свят і Нового Року.

Струмелик Іван, кравецька робітня, **Стрий** — складає побажання Веселих Свят і Нового Року своїм Вп. Гостям і Знайомим.

Левицький Михайло, власник ресторану, **Стрий,** Собіського — бажає своїм Вп. Гостям Веселих Свят та кращого Нового Року.

Бойчук Остап, мануфактурний склад, **Стрий,** Ринок — пересилає своїм Вп. Гостям щирі побажання Веселих Свят і Нового Року.

Управа Кіна „Аполльо", Стрий — складає своїм Шан. Гостям побажання Веселих Свят і Нового Року.

„Веселих Різдвяних Свят" та „Щасливого Нового Року" своїм Вп. Відборцям бажає **Споживча крамниця Івана Іваськівича, Комарно, Ринок.**

Українські купці Волині складають щирі побажання „Веселих Свят" та кращого майбутнього, голові Я. Скоплякові.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року засилає своїм Членам, Шадникам і Прихильникам **Українбанк „Віра" в Перемишлі,** Бандурського 7.

Всім Друзям і добрим Знайомим щиросердечні побажання Радісних Свят і Щедрого Нового Року засилає — **інж. Віктор Коваль — „Електрон",** Конц. підприємство електричних інсталяцій низької і високої напруги, у Стрию.

З нагоди Рождества Христового найширші побажання всього найкращого Українській Кооперації складає **Управа Районової Молочарні** в Солотвині.

Веселих Свят та щасливого Нового Року бажає своїм ПТ. Клієнтам фірма **І. Павлусевич і І. Бородайкевич, Станиславів, Сапіжинська 11.**

Tricots. Виробів трикотажів та крамниця модної галянтерії, **Станиславів, Собіського 11.** бажає своїм П. Т. Відборцям „Веселих Свят".

Веселих свят і Щасливого Нового Року бажає своїм П. Т. Клієнтам фірма **Костя Бородайкевича, Станиславів,** Голуховського 50.

З Різдвом Христовим та Новим Роком бажає всім своїм Шановним Гостям салон фризієрський **Григорій Пришляк, Станиславів.**

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів! Дайте матеріяльну поміч тим, що жертвували своє здоровля для добра

Батьківщини!

ЗНАЧНА ЗНИЖКА ЦІН

ОДЯГІВ

№ 3015

У ФАБРИЦІ ОДЯГІВ
Рот і Рудерфер
Львів, Легіонів 3/г. (над кіном Паляс)

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.
Пересилайте їх в депозит до
ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Ґродзицких1. І. Тел. 292-15 і 200-15.
Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

НАЙКРАЩИЙ ВИБІР
ЧЕРЕВИКІВ СНІГІВЦІВ, ЧОБІТ ЖІНОЧИХ, МУЖЕСЬКИХ І ДИТЯЧИХ
у фірмі DERBY
ЛЬВІВ, пл. Капітульна ч. 3. (проти Катедри).

Складайте свої ощадности та всяку зайву готівку
В УКРАЇНСЬКІМ КООПЕРАТИВНІМ БАНКУ
Станиславів, ул. 3-го Мая 2 (власна каменниця) тел. 427
який приймає ощадностеві вкладки від 1 зол. вгору та веде акцію масової ощадности 10 і 50 сот. марками на фонд господарської розбудови. — Через працю і ощадність до розбудови нації.

УВАГА!
НОВОВІДКРИТА УКРАЇНСЬКА
Бляхарська робітня
виконує всілякі бляхарські роботи солідно та дешево
ОСИП МОТА
Львів, Ленартовича 11 ц.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ“ В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНІ і НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання

НА СВЯТА!
Колачі масляне і водяне та гігієнічне печиво
тільки з української пекарні „АС“
Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

Приймаю пацієнтів, як давніше, в моїм заведенні від год. 9—1 і від 3—6.
Львів, Сикстуська 17. Тел. 265-73.
Власна дентистично-технічна робітня, порцелянові корони. НАСС.

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 2103 2-8

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

НОВИНКИ.

7 СІЧЕНЬ

Субота

От. ст. 25. грудня 1938.
Різдво Христове.
Лат. Лукіяна, Валентина.
Сонце: схід — 7.22, захід — 15.38.
Місяць: схід — 18.56, захід — 8.36.

Завтра: 8. січня. Неділя.
От. ст. 26. грудня 1938.
Неділя по Різдві. Собор Пр. Бог. Йосифа.
Лат. Над. 1. по 3 Королях.
Сонце: схід — 7.21, захід — 15.40
Місяць: схід — 20.17, захід — 9.09.
Післязавтра: 9. січня. Понеділок.
От. ст. 27. грудня 1938.
Стефана прмч.
Лат. Мартіяни, Юліяна.
Сонце: схід — 7.21, захід — 15.41.
Місяць: схід — 21.36, захід — 9.39.

—o—

— З НАГОДИ СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО ПЕРЕСИЛАЄМО ВСІМ НАШИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ, ДОПИСУВАЧАМ, ПРИХИЛЬНИКАМ І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ. ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

— НАЙБЛИЖЧЕ ЧИСЛО „ДІЛА“ **появиться у вівторок вечором з датою: середа 11. січня ц.р.**

— ВП. Авторів статтей, що були призначені, але через брак місця не ввійшли до цього різдвяного числа, просимо вибачити. Ці статті появляться у найближчих числах „Діла“ після свят.

— Косметичний Кабінет **„DISTINCTION“ перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов.** Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 5—10

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоружини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1825 68-100

— З найкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 124—0

— У довгі зимові вечорі маєте добру нагоду довести Ваші світлини до порядку. Модерні вімецькі фотоальбоми на складі тільки в единій українській фотокрамниці Екомп, Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30. 1639 —?

— **Всч. ОО. Душпастирям і Катехитам під увагу!** Зближається II. шкільне півріччя, найкращий час, щоб шкільні діти доповнили браки у своїх книжках. Тому замовляйте друге видання **катехизму „Божа Наука“**, одобрений Гр.-кат. Єпископатом і шкільною владою для IV. і V. кл вселюдних шкіл. Ціна 1.— зол., при більших замовленнях опуст. Замовлення слати: **Канцелярія гр.-кат. Митрополичої Консисторії Львів, пл. св. Юра 5.** 3—3

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 —8?0

— **В кожній українській хаті** на селі і в місті повинна бути дуже практична книжка п. н. „140 ріжних страв з картопель“. Ціна 80 сот., порто 25 сот. Замовлятн переказами на адресу: **„Нова Бібліотека, Львів, Коцюбова 4.** Негайно, доки не вичерпаний наклад! 89

— **Курси косметичні Слави Добрянської** Львів, Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматольога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67. 68 1—5

— **Знаний календарець „Готовсь“ на 1939 р.** підпав несподіваній конфіскаті й тому цього року появився він дещо пізніше під назвою **„Усе готовсь“.** Обєм 96 сторінок, ціна 20 сот. Замовлення слати на адресу: Адміністрація **„Українського Юнацтва“, Львів, вул. П. Скарги 5.** 30

— **Дати кожній українській родині** здоровий власний дім з городом і садом це гасло кооперативного Міщанського Союзу Кредитового у Львові, вул. Руська ч. 3. тел. 215-16. П. К. О. 510-676. Жадайте інформативного листка. 43

— **Український Народній Театр ім. М. Садовського у Львові.** Знаний в краю Народній Театр ім. М. Садовського завітає у другій половині січня до Львова. Театр виставить прегарні народні песи, як 18. І. „Дай серцю волю“, 19. І. год. 4. „Сорочинський ярмарок“, год. 8.15 „Невольник“; 20. І. „Наталка Полтавка“ святочна вистава з нагоди 100-ліття смерти І. Котляревського. Вистави відбудуться в Нар. Домі. Білети вже в Союзному Базарі. 44

— **Як пекти дріб і дичину?** Подає подрібно нова книжка Ольги Ліщинської п. н. „Дріб і дичина“. 155 випробуваних приписів коштує 70 сот., з пересилкою 90 сот. Всі роди дробу та дичини обговорені докладно 45

— **Здоровий обяв.** Крім постійних щомісячних датків зложили самочинно з нагоди Різдва Христового Рідній Школі Вп. в золотих: І. Галущинський, голова Р. Ш. 60, д-р М. Коновалець, секретар Р. Ш. 50, проф. В. Гусак, член Г. У. Р. Ш. 50, м-р Р. Криштальський, член Г. У. Р. Ш. 50, проф. В. Кузьмович, член Г. У. Р. Ш. 100, д-р Ю. Кордюк, член Г. У. Р. Ш. 50, дир. І. Филипович, член Контр. Ком. Р. Ш. 50, Центробанк 350, Центросоюз 200, Маслосоюз 150, Ревізійний Союз Укр. Кооп. 100, Пром. Банк 100, Д-р Дмитро Левицький 50, УНДО і Укр. Парл. Репрезентація 50 — разом 1.410 зол. (Продовження буде). 22

— **На Маланчин вечір** і на всіх цьогорічних вечірках найліпша забава в сукні пошитій або переробленій в кравецькій робітні кооперативи „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39.

— **Хто виграв на льотерії.** В першім дні тягнення Держ. Кляс. Льотерії впали м. ін. такі більші вигри: 100.000 зол. на ч. 7654. 25.000 зол. на ч. 105749. 10.00 зол. на ч. 65657 146739. 5.000 зол. на ч. 28018 29433 72431 157814. 2.000 зол. на ч. 2696 6183 20326 26139 27479 46410 51227 70362 80218 100365 102547 126644 125103 126196 129440 136832 136138 141731. 1.000 зол. на ч. 800 9989 10225 17253 19622 25653 28703 29762 30225 34885 38992 39102 40883 62362 72232 75455 79544 103636 107158 112191 114943 125745 128818 129435 13694! 139920 141876 146686 148138 158586 159670.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ“** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптиках.** 3064 4—50

— **Недуги нирок.** Лікарські поваги стверджують, що природна гірка вода **„Францішка Йосифа“** діяла теж при подразненні нирок приємливо і безболісно.

—o—

З судової сали.

ЗА ПРОТИПОЛЬСЬКІ І ПРОТИМАДЯРСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

24-ох українців перед судом.

В середу 4-го ц. м. почалась у Стрию розправа проти 24-ох молодих українців, яких обвинувачують за злочин зі ст. 166 к. к. (чинна участь в організації, що має на меті проступок) і зі ст. 152 к. к. (зневага польського народу). Одного і другого — як каже акт обвинувачення — обвинувачені допустились участю у демонстрації, підчас якої підносили оклики проти польського й мадярського народу. Розправа потреває три дні.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

СВІТЛО Й ТІНЬ, журнал Українського Фотографічного Товариства у Львові та його філій. Рік VI., ч. 9—10 за вересень—жовтень 1938.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТ. місячник. РІК XIV., ч. 9—10 за вересень—жовтень 1938. Видавець XVIII. Гектографічне тво.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА. місячник. Видає „Спілка українських професійних музик" у Львові. Рік II., ч. 11—12 за листопад—грудень 1938.

НА СЛІД! журнал молоді Р. ПЛ., ч. 12 за грудень

ВІСТИ З ЛУГУ ч. 20—21. Львів 1938.

ВІСТИ З ЛУГУ. Двотижневик. Рік XIII. Ч. 21. з 1-го листопада 1938. Львів.

КАЛОСЬСЕ. Всеукраїнські літературно-наукові і художні часопис. Год. IV. Кількість 2. 1938. Відень.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Річник 61. 61. Ч. 11. Листопад 1938. Жовква.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Місячник. Видають монахи Чина Найсв. Ізбавителя. Рік 10. Ч. 11. Листопад 1938. Вороточ, Сяок.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 16. Ч. 8. Листопад 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинового руху. Рік видання XI. Ч. 10—11. Жовтень—листопад 1938. Львів.

СВІТ МОЛОДІ. Дитячий журнал. Рік VI. Ч. 10. Жовтень 1938. Коломия.

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання IV. Ч. 8. Листопад 1938. Рівне Вол.

УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ. Місячник присвячений вихованню дітей дошкільного віку в родині та дошкіллі і плеканню суспільної опіки. Рік І. Ч. 9—10. Листопад—грудень 1938. Львів.

ДЗВІНОЧОК. Часопис для українських дітей Рік VIII. Ч. 66. Грудень 1938. Львів.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 47. З 20-го листопада 1938. Париж.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

П'ятниця 6. І. год. 12. вечір. „Польський Вавилон", год. 8.30 вечір. „Інші привиди", год. 1.30 веч. „Смішна вдовиця".

Субота 7. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 8. І. год. 12. вечір. Симфонічний концерт; год. 8.30 вечір. „Дивовижна вдовиця"; год. 1.30 веч. „День без брехні".

Понеділок 9. І. год. 6. веч. „Дивовижна вдовиця".

Театр Ревю-мініатюр.

П'ятниця 6. І. год. 8. вечір. „Пан Лібералія".

Субота 7. І. год. 1.30 веч. „Пан Лібералія".

Неділя 8. І. год. 1.30 веч. „Пан Лібералія".

Понеділок 9. І. вистави опав.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ОПЕРА:

7. І. Гетьманя Полуботка.

8. І. Сорочинський ярмарок.

МОСТІВ БІЛ.:

9. І. Бентяльманя.

10. І. Шлюб Бежиду.

11. І. Сорочинський ярмарок.

12. І. Гетьманя Полуботка.

ЖОВКВА:

13. І. Бентяльманя.

14. І. Шлюб Бежиду.

15. І. Сорочинський ярмарок.

16. І. Невольниця.

17. І. Гетьманя Полуботка.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:

18. І. Дай серцю волю.

19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.

19. І. год. 8.15 Невольниця.

20. І. Наталка Полтавка. Опер. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ДРОГОБИЧ:

7. І. Мирося Богуславка.

8. І. Найвірнійший чоловік.

9. І. Карпа з Львова.

10. І. Пригода в Чорті.

11. І. Шерлок.

В Дрогобичі три вистави до Сторіл.

Український Театр Йосифа Стадника (оперета).

ВАЛЬПІЛ:

7. І. Сім.

8. І. Гуцул.

9. І. Чорноморці.

10. І. Люди на вулиці.

КІНА.

АПОЛЛО „Сигналіст".

АТЛАНТИК „Боротьба за життя" (Ерроль Флін, Бетт Девіс).

БАЛТИК „Пан Валентина".

БАНДА „Жінка має зробити". „Фенер ч. 13".

ГРАЖИНА „Робін Гуд".

ЕВРОПА „Невидимі серця".

ЕМПІР „Примуси".

КАСІНО Норма Шірер як „Марія Антуанетта".

КОЛЕРІЯ „Сингуна".

МАРУСЕНЬКА „Гуманіти".

МЕТРО „Перестрілка".

МІРАЖ „Рондо".

МУЗА „Недотепкувата".

ПАКС „Дочешин з Тирольо".

ПАЛЯС „Шпигунка".

РАЙ „Друга молодість".

РЕВЮТО „Марія Пальо".

РОКСІ „Професор Вовчур".

СВІТ „Вальчер Юнов як міліонер". На гарні жінки".

СИНТЕТИКА „Цивілізації ризикують".

СТИЛЕЗІЯ „Вимагаю бо краї" і ревія.

ТОН „Пилип" Жінчина вигадка мінта".

УТІЛЯ „Вершник" і ревія.

ХІМЕРА „Графиня кохає".

ФОТОПЛАСТІКОН „СВЯТОВИД"

Імпр. Коперника ч. 11 ліва о в Кельо і Сінгі „Палестина Єрусалим, Тель-Авів, Гайфа, Тіверіяда, Вефлеєм".

ФОТОПЛАСТІКОН

„Свята Земля".

ПРОГРАМА КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ РАДІЄВИХ АВДИЦІЙ.

Карпатоукраїнська Преслуба Служба повідомляє, що умовні вимкнення радіовисильні подають українські радіостанції в такий час: І. інф. комунікати в будні дні: огляд преси в год. 7.20, комунікати преслуби служби в год. 12.55, 16.05, 19.00, 22.15. В неділю й великодні свята огляд преси в год. 12.20, комунікати преслуби служби в год. 19.00 та 22.15. II. Програмові авдиції: в неділю 14.30—15.15, у вівторок 16—16.30, в четвер 13.45—16.10, в суботу 15—16.25.

СВЯТОЧНА АВДИЦІЯ З ВІДНЯ.

На хвилі Санкт-Вейт в відмінності радіовисильні почуємо нашу українську хвилю у вимкненні хору „Бандура" під управою п. Гевгешпана. Початок авдиції в неділю 8. п. м. в год. 10.57 (7.20) вечором. Відмінна радіовисильня подає щодня в год. 19.50 (7.50) вечором вістки з українській хвилі.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 6. січня 1939.

7.20 Орк., зар. 8.00 Ранішній дзвінок. 8.15 Програма. 8.20 Орк. 8.40 „Сповідь сина каштана" вимкнення муз. авд. 9.50 Для господинь: Ім. ін. виклади, поради, вістка, музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.05 Симф. оркестр, 18.00 „Романтична повість" літер. вечір. 13.15 Музика, вокал. 14.35 Вечірка вист. для дітей. 15.05 Фрагм. з оп. Верді „Аїда", пл., 18.50 Коляда у вим. орк. вимк. та вок. квартету. 16.00 „Чужинка" комедія Оз. Фрідріх. 17.00 Сарасате, форт., 17.20 „Гебрея" оп. Даніеля. 19.30 Розв. вимкнення симф. орк., 20.50 Спортові вістки, веч. дзвінок. Музичорозг. вимушівні, програма на вечір. 21.00 „Шкільон" гумористична повість. 21.15 Вікучі вістки з міста та провінції. 21.20 Камер. концерт, 22.00 Веселі авдиції. 22.50 Танц. музика, орк., Мюзетт Іванова, співа. 23.00 Опт. вістки. 23.05 Закінчення програми.

Книжки у 5 мовах
з обсягу бакгеристики, політики і педагогіки дешево
„VITA" ц. Ципіна І.
(б Шпрехгер а
ч. 3044 2—4

Субота, 7. січня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок. 7.15 Музика з пл. 8.00 Розв. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки. 11.57 Сигнал, 12.05 Полудневі вид., 14.00 Орк., **14.20 Пісні у вимкненні Мирослава Старицького (у програмі: Нелединський, Римський-Корсаков, Бородін, Лядимирів, 14.45** Господарські вістки, 14.50 Вікучі вістки з міста та провінції, 14.55 Програма на завтра. 15.00 Театр Уяви для дітей на осн. Грея Ольда: „Великий і малий хлопець", 15.30 Сальон. орк. 16.00 Полудневий дзвінок. 16.05 Господарські вістки. 16.20 Літер. хроніка. 16.35 Бетховен Октет оп. 103 на два кларнети, два вальдгорни, два фаготи. 17.05 Коли земля покидала люди. 17.20 Концерт молодих танц. форт. 17.50 Авд. Сенкт Юсті. 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції. 18.05 Спортова хроніка. 18.15 Гумор і сатира. 18.30 Салонно-музична авд. Давно двоє дівчаток сиділо, гутірка для молоді. 19.15 Розв. вимкнення оперетково-ревю. вимк. співачка, форт. 20.55 Веч. дзвінок. Автохроніка. вістки, спорт. програма на завтра. 21.00 Симф. вимкнення: орк. форт., співачка, вісп. 21.40 Літер. вістки. 22.00 Спорт. 22.05 Оперний і вокал Львів. 22.30 Львівські муз. портрети: К. Вайгер: скрипал. муз. тор. 22.55 Огляд преси. 23.00 Опт. вістки. 23.05 Закінчення авдиції.

Неділя, 8. січня 1939.

7.30 Відчит. орк., 8.00 Рел. дзвінок. 9.15 Для дітей. 9.45—9.55 Церковні [illegible] гутірка вол. І. Левицького [illegible] дзвінку для вимкнення, музика з пл. церков. год. 10.30 огляд богослужень. Музика в пл., 11.45 Передача за кордону [illegible] шору, 11.57 Сигнал, 12.05 Симф. вимкнення, **13.00 Вибрана з творів** [illegible]

13.05 Свинбір місто городів, 13.15 Орк., зар. 14.40 Троха пісні, трохи слова, 15.00 Наш товариш, зар, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Форт. рецитал, Шубертові твори, 17.00 Мудрість оперовання, 17.20 Орк., скіл, у перерві коло год. 18.25 Хвилина дитя сусідів, 19.15 „Цивільон" говорена повість, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Легка музика, 20.10 Сокремні вістки, 20.15 Збірні сокрт. вістки, вимк. огляд, веч. дзвінок, вступ. тишинки, програма на завтра, 21.20 Танц. музика, 21.40 Коли вистава людина любить музику, вок. вимк., 22.20 Танц. музика, 23.00 Опт. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Понеділок, 9. січня 1939.

20.0 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл. 8.00 Для шкіл, 8.10 Танц. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: З чого зробили мою редіперу, гутірка для молодших дітей, 11.15 Ампарю Чрезвичайна й оркестри, з пл., 11.57 Сигнал, 12.05 Полудн. вид., 13.00 Для жупів і рибників: Як я здобув і як виду вранішня, Наші малі та малі тварк. 14.00 Концерт балянь, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Прима, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: Пастер, добродій людства, 15.30 Орк., 16.00 Полудневий дзвінок, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Економічні вказки, 16.35 Л. Рутковській: Квартет оп. 35, 17.15 Мала Верди, вступна черновицького, **17.30 Коледжи та цвердівки у виконанні Українського Хору під дир. Миколи Колесси,** 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Техніка. Спортами і без організації, 18.20 Авдиції, 18.30 Авдиція комедійних мініатюр пралі, 19.05 Розв. вимкнення: орк., тенор, баритон, гітара, 20.05 Веч. дзвінок, метеорологія, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 У мучнівальним дзвінку: форт., скрипка, вісп. 21.40 Літер. вістки, 22.00 Спорт, 22.05 Оперний і вокал Львів. 22.20 Львівські муз. портрети: К. Вайгер: скрипал. муз. тор. 22.55 Огляд преси. 23.00 Опт. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Вівторок, 10. січня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орк., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Весіл на Моя Баяк, гутірка для старших дітей, 11.15 Форт. тематичні відомих творів, пл. 11.57 Сигнал, 12.05 Полудневий дзвінок. **14.00 З пісенною у країну казки, людиномуз. авдиція в обробітці Ром. Пашкевського з участю хору Євгена.** 14.50 Ветеринарний порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Прима, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: „Вогонь Іоганн", концерт з обробітці М. Обетка, 15.15 Техн. скрипка, 15.50 Орк., 16.00 Полудневий дзвінок, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фіз. виховання для чоловіків, 16.35 Пісні з опер, форт., 17.00 Польський диктор у Фінляндії, 17.15 Танц. музика, 17.50 Шкільні вказки, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном, 18.30 Авдиція про музику, 18.40 Реферат та авдиція, 19.00 Розр. дзвінок: орк., скіл, А. Лапінський, 12-літній віртуоз на віолончелі, форт., 20.35 Веч. дзвінок, метеорологія, вістки, спортовий комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. музика на дуті інстр., 21.50 Театр Уяви: „Аттіла Хрустіт" драма Ю. Замбіковського, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Трансляція з клітки, 22.35 Зі світу фільми, 22.55 Львівські перл.: „У світі на світі при вагрині" та новині, 22.55 Огляд преси, 23.00 Опт. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 6. січня 1939.

БЕРЛІН 15.00 Легка музика, 18.00 Розр. музика, 19.00 20.00 Вес. мельодії, **21.00 „Мальом і Марко"** вес. обрядка з музикою, БЕЛГОРОД 18.00 Тріасм. з перкал, 20.00 Авд., 20.45 Хор, 21.30 Полудн. концерт. БУДАПЕШТ 12.35 орк., 14.00 22.00 Цик. музика, 16.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Тирольські пісні, 20.10 21.00 З опер. дзвінок, 22.30 Музика на дві скрипки, ДАЙТШЛЯНДЛЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 20.15 Орк., соол., ЛІЙПЦІ 18.40 Пісні, МІЛЯНО 17.00 18.00 Сер. рецитал Одноголосова, 23.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 14.30 15.00 „Чорт і Катруся" оп. Дворжака, 18.30 Легка музика, 19.20 20.00 Розр. програма, орк., хор, соол., РАДІО ПАРІ 15.05 Камер. музика, 21.15 Скрипка, РІМ 17.00 Розр. програма, 21.00 22.00 Оперета, СТОКГОЛЬМ 20.00 21.00 „Ідоменей" оп. Легара, 22.15 Камер. концерт, ШТУТГАРТ 20.15 21.00 22.00 „Чарівний флейт" оп. Моцарта, ШТРАСБУРГ 21.30 22.00 23.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Тоска" оп. Пуччіні, 19.20 Пісні.

Субота, 7. січня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Новорічні вістки, 19.00 Розр. музика, 20.10 21.00 Концерт вібрат. орк. БЕЛГОРОД 18.00 Театр Уяви, 20.00 21.00 Нар. музика. БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.20 18.00 Цик. музика, 19.25 20.00 Легка музика. ВІДЕНЬ 12.00 13.15 18.50 Розр. концерт, 16.00 Концерт балянь, 19.00 Камер. музика, 20.10 21.00 Танц. музика, пісні. ДАЙТШЛЯНДЛЕНДЕР 11.30 Для дітей, 15.00 Музика давніх інструм. 20.10 Розр. вечір, КЕЛЬН 15.20 Пісні, 18.55 Два форт., МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 Виступ гітариста Сигоді, ПРАГА 19.25 Відень. орк., 22.35 23.00 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 19.15 Сопрано, 21.15 „Пісні без слів" Мендельсона, 22.10 Камерн. РІМ 21.00 22.00 23.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, СТОКГОЛЬМ 12.05 Гавайські мельодії, 13.00 Відень. орк., 14.50 вимкнення ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.00 21.00 „Лоенгрін" оп. Гюнне, ФРАНКФУРТ 20.15 21.00 „Графиня з Пірмона" оп. Кемпіта.

Неділя, 8. січня 1939.

БЕРЛІН 11.30 Кантата Баха: „Зай Льоб", 20.10 Концерт, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика, ВІДЕНЬ 19.00 Давні пісні, КЕЛЬН 18.00 Веселі мельодії, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 20.00 „Скитальці" оп. Цірера, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, САРБРІКЕН 20.10 „Циганський барон" оп. І. Штрауса, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Вертер" оп. Масенета.

Понеділок, 9. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Весела муз. вид., БІЛГОРОД 19.20 Нар. пісні, 20.00 21.00 Трансл. з театру, БУДАПЕШТ 17.00 Форт., 18.30 19.10 Орх., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 19.15 Нар. пісні, 20.00 Сюїта, форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.35 Концерт трія, ЛЯЙПЦІГ 20.10 Симфонія Бетховена, РАДІО ПАРІ 21.15 Форт., РІМ 21.00 Симф. концерт.

Вівторок, 10. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.10 Вес. вечір, БІЛГОРОД 18.20 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.10 20.45 Циг. музика, 22.00 Концерт, ВІДЕНЬ 16.00 Орх., 18.15 Як живе ми. робітник, 20.10 Концерт бажань, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.05 Концерт, МІЛЯНО 21.00 „Масковий Бал" оп. Верлія. ПРАГА 19.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 19.15 Форт., РІМ 17.15 Танкова музика, 19.30 Розр. музика, 22.20 Соліст. арія, концерт.

Середа, 11. січня 1939.

БЕРЛІН 15.20 Розр. музика, 20.10 Хор донських козаків, 20.30 21.00 Розр. концерт, БЕРОМІНСТЕР 20.10 Швайцарські нар. пісні й танки, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 19.20 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00 „Кава по віденськи" розр. простр., 20.10 21.00 Симф. концерт. ДРОЙТВІЧ 21.15 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 20.30 Танк. музика, 21.00 22.00 Оперета, ПРАГА 20.10 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 19.20 Форт., РІМ 19.20 Розр. концерт, 21.00 Опера.

Четвер, 12. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Веселі мельодії, 20.10 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА 19.35 „Фавст" оп. Гуно, БРЮОВЕЛЯ ФР. 21.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, ВІДЕНЬ 18.50 Кабаре, 20.00 Соліст. сюїта, форт., 21.00 Давня танк. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 Вечір опер, МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Ліль Кандеспре" оп. Рабеді, ПРАГА 19.25 Орх., 21.10 Орх., хор, скр., РІМ 21.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 20.30 „Ніребесські співці" оп. Вагнера, II. дія, ШТРАСБУРГ 22.00 „Три свинки" оп. на осн. Діснея.

БІРЖА

Львів, 5. січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·32—89·85 Долари америк. 5.27·00—5.24·00. Долари канад. 5.22·50—5.20·00. Фльорени гол. 287·94—286·20. Франки фр. 13·99—13·89 Франки шв. 119·60—118·80. Фунти анг. 24·75—24·39. Гульдени данц. 10·25—99·75 Корони чеськ. 10·75—10·40 Корони дун. 110·45—109·60 Корони норв. 124·33—123·5 Корони шв. 127·39—126·40. Ліри італ. 18·10—17·50 Марки фінлян. 10·92—10·70 Марки нім. срібні 88·00—85·00. Тель-Авів

Папери.

4 і пів проц. внут. 64·13—65·50 3 інв. 1 ем. 85·50 серія 93·50 2 ем. 84·50. серія 91·50 5. конвер 68·50. 4 прем. дол. 42·00 4 консоліз. 66·00—65·75

Акції.

Банк Польський 137·50 Цукор 31·50 Вугіль 34·50—34·00, Ліяьнон 95·00—35·50 Островець 67·75, Страховничі 46·50—46·25

Тенденція невдостаїна

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ.

Львів, дня 5. січня 1939.

1 кг. масла десер. більок. без оп. 2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вик. з опак. 2·90 зол
молоко 17—18 сот.
1 кг. яець 155—1·90 зол

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Подяка.

ВПоважаному п. д-рові Маркіянові Дзеровичеві за безкорисне лікування моєї недуги у клініці, складаю цією дорогою щиру подяку.

Василь Ланкевич,
б. полїт. вязень, Добрусин.

Спов.стка.

Порядок Богослужень у часі Різдвяних Свят у р. 1939 в Успенській Церкві у Львові. В дні 7. І. (суботи) Різдво Г. п. Іс. Христа: В год. 5. вранку Повечерє мале зі всеночним, потім співана Служба Божа з наукою. В год. 7, 8, 9 і 12. читані Служби Божі. В год. 9.45 **Архієрейська Служба Божа співана,** яку відслужить **Нир Никита.** Проповідь Іх Евсп. Митрополита. (Трансмісія на радіо). В год. 4.30 попол. вечірня, молебен, наука і благальна пісня. В дні 8. Г як звичайно у неділі. В дні 9. І. год. 5.45 зранку співана Служба Божа. Проповідь на співаній Сл. Божій в год. 10. у днях 8. і 9. І. при кінці Сл. Божої. В дні 13. І. в год. 6. увечір вечірня із всеночним, проповідь і благальна пісня. В дні 14. І. як кожної неділі. 2-2

В Адміністрації „Діла" складаю по шість золотих: „Просвіті", „Рідній Школі", Інвалідам, „Всеробітним" до рук о. Дурбака, Академічній Студіюючій Молоді до рук о. д-ра Гриньоха, Ремісничій Молоді до рук о. Бучацького. Найбідніщим Русьна 3, Українській Захоронці, Хорим до рук Комітету опіки над хорими, Сиротам для тов. „Доли". З ними всіяв ділюся серцем і просфорою при святій вечері в ясну годину Різдва Христового. — **о. Леонтій Куницький,** парох катедри св. Юра, опікун політ. вязнів.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на колядку **Рідній Школі** зол. 2 Марія Анін, Багун; **Рідній Школі** зол. 10 Галя і Іван Білоусн замість квітів на могилу бл. п. Анзюя Гургулн; для **Інвалідів** зол. 2 і для **Студіюючої молоді** зол. 3 Марія Палідворова, Люблин.

Замість святочних побажань, складаємо в Редакції „Діла" 5 зол. на „Рідну Школу". **Ольга і Антін Сохани, Ходорів.**

На Рідну Школу зложили Вп. о. Стефан і Наталія Мохнацькі, Теребовля 100 зол. в першу роковини смерти незабутнього сина бл. п. Д-ра Олега Мохнацького. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 26

На Рідну Школу зложили як дар за колядку Вп.: Д-р Тит Бураківський 10 зол., о. мітрат Вавюк 5 зол., Службовики Сільського Господаря 24 зол., Дарія й Омелян Шепаровичі 10 зол. з нагоди уродин доньки Орисі, Улини й 5 зол. замість святочних побажань. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

МЕШКАННЯ

СОНЯШНА кімната, харч і помічу науці Ходоровського 9. 117 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

МУЖЧИНА на становищі одружиться з молодою, інтелігентною, не зовсім багатою, але симпатичною українкою гарних прикмет. Лише поважні пропозиції „Інтелектуаліст" до „Діла". 27 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ християн до продажі віс, братов, артикулів залізно-столевих приймемо, Скрипка 137. Корисні умовини. 23/55 2-4

СТАНЦІЇ

ПРИЙМУ двох учеників (ні) на станцію (по 60 зол.) Жулінського ч. 1 м. 3 (бічна Личаківської). 2-2

НАУКА

„ECHO OBCOJEZYCZNE" — англійсько-польське, французько-польське, німецько-польське, єдиний журнал, що практично влекшує опанування мов (тим, що знають початки). Подрібні проспекти, показові числа безплатно. Warszawa. Wałiców trzy. 3023 3—3

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, провадження паризьким модельотом Віндерсом дипльомованого у Відні, Дрездені, Парижі, в правом визнавати свідоцтва, приймає записи Оссолінських 12. 2880 6-10

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЛІКАР українець шукає доброго місця осідку. Зголошення до „Діла" „для Лікаря". 72 1-1

АПЛІКАНТ з 8-літною практикою і письмом на машині шукає патрона. Зголошення до „Діла" до 15. січня під „Обов'язковий". 19 2-2

КУПНО — ПРОДАЖ

КОЦИ більські, білостоцькі, англійські пледи. Банк, вул. Марійська 6. 3037 4-4

ПРОДАМ новий дім в селі, 7 убікацій, з мансардою. Ольшинці 27 (бічна Генерала Ґавшевича) господар. 90 1-1

ПРОДАМ оказійно Енциклопедію Українську 3 томи, і Російсько-Руську 20 томів, Річники Літопису Червоної Калини, Карту Росиєра, історії і памятки ілюстровані, і в образах світової війни, в різних мовах, багато релігійних книжок, св. Письмо в образах і багато інших книжок. На бажання висилаю спис і ціни. Rozalja Żakowa, Tylica.

МАШИНУ шевальну малу українську 160 золотих продам Івасишин, Городецька 23, тел. 248-85. 39 1-1

МАШИНУ до шиття Кайзер 150 золотих гарантовану, продам Івасишин, Городецька 23. 39 1-1

ДІМ з ГОРОДОМ І САДОМ дешево продам. Надається також як фабричний чи промисловий обект. Окремо парцелі під будову. Інж. Монастирський, Львів, „Павлинка 21. 114 1-1

ВСІМ, що намірялись купити взагалі хату, віллю, дім з городом, парцелю — поручаємо звернутися з довірям до загально відомого бюра посередництва **„Трансакція" Львів, вул. Длугоша 1,** бо саме там є найбільший вибір реальностей нових і передвоєнних, у середмісті і в інших дільницях, скромних і вибагливих у всяких цінах, доходових, без тенет, в віллях літами. Бюро відчинене весь день, інформації даром. Чемельні поляки і пояснальні признання. 28 1-1

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 6-11

ВАННИ ЦИНКОВІ, балії, **НАСІДІВКИ, великий вибір, ЗАЯЦЬ. Осолінських чотирнацять.** 2887 10-0

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2. 2880 13 0

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 8-11

НА ЯЛИНКУ люксусові косметики, пушерчики, розпилячі, всяка косметика, піни фабричні, складання „Diveer Paris" Ягайлонська 9. 250 грамів води кольонської 1 зол., 100 грамів, 50 сот. за пересилом цього відтинка. 3103 4-5

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на ялинку в магазині **Й. ШТРАССЕР** (передше Крах) Галицька 15 (подвіря). 3050 9-10

В ГАРНІЙ ДІЛЬНИЦІ СЕРЕД ГОРОДІВ 2-ПОВЕРХОВА НОВА РЕАЛЬНІСТЬ З РІЧНИМ ДОХОДОМ 8500 ЗОЛ. ВІЛЬНА НА 13 РОКІВ ВІД ПОДАТКІВ І БЕЗ ПЕРЕНОСНОГО НА ПРОДАЖ. ІНТЕРЕСЕНТИ ЗВОЛЯТЬ НАПИСАТИ ПІД „НОВИЙ ДІМ" ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „ДІЛА". 69 1-1

РІЖНІ

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ на Ялинку зі золота, срібла, годинники, будильники поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж пренизійна направа годинників і біжутерій. 3020 6-12

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галантерію й інші модерні гарнітури. 2888 9-52

СКУПОВУЄМО ШКІРИ сирі всілякі: з заяців, кріликів, тхорів, лисів, кун, кіз, телят, худоби — всілякі вовни й ін. Платимо найвищі ціни. **Гарбуємо — фарбуємо — Препарації мисливських трофеїв. Футряні виправлені шкіри** краєві, закорд. всілякі постачаємо. **Гурт — детайль.**

Quality

Повчальні цінники — марка.
Polska Centrala Skór i Futer Sp. z o. o.
Poznań, ul. M. Focha 27—31

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ І ФАРБАРНЯ повідомляє П. Т. Клієнтів, що в цьому сезоні обнизила ціни на 50% на всілякі роботу, прання ковдрячка 10 сот. Марія Пропикова, Вірменська 14. 2900 -10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, жіночі, проти усування матиці за гарантією виконує відома УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, **Львів, вул. Вірменська ч. 15.** 2741 15-0

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпишин у Львові вул. Домінікальська ч. 7. 1090 88-

НОВОВІДКРИТА робітня литтних візків І. Л. Кік, Львів, пасаж Гавсмана 7. Приймає всілякі репарації, відновлення і заміни. 2970 4—6

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5, направляє різного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2954а 8—15

ПЕЧАТКИ каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооперативів та ін. виконує найдешевше Макс Гляверман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-65. 2919 9-10

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ІРЕ-„ШИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАВЛИНІ, виконує найдешевше гарне та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Свянковича ч. 3. 2816 12-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,

венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Сикстуська 56
Тел. 114-44.

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.

При вул. Городецькій 53 а, II. пов,

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.

116 Тел. 274-36. 1-2

Станиславів.

БЛЯХАРСЬКА РОБІТНЯ

Петра Гуменюка

СТАНИСЛАВІВ, ГОЛУХОВСЬКОГО 25

виконує солідно і дешево всякі блясарські роботи.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає своїм П. Т. Клієнтам Книгарня, Антикварня і склад паперу та образів „ШКІЛЬНА ПОМІЧ" Станиславів, вул. П. О. В. 2.

Станиславів
Ресторан
АНТОНА ПІКАВСА
міститься тепер **Шидловського 9.**
(напроти Польського Банку)
поручається П. Т. Публиці.

Перемишль.

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні сніданя, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

Стрий.

ДОБРИЙ ВИБІР ДАЮТЬ РАДІОПРИЙМАЧІ куплені у фірмі

„АТОМ"

(Інж. Ю. Гошовський)
СТРИЙ, вул. КОСЦЮШКИ 22.

Тернопіль.

ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ТЕРНОПІЛЬ. ВУЛ. РУСЬКА Ч. 18 БАЖАЄ ВСІМ ВІДВІДУВАЧАМ ПЕРЕДЛИХ СВЯТ — І ВИПЛАЧУЄ ЇМ ДИВІДЕНДИ відділом. УПРАВА.

Український Банк Кооперативний
в Тернополі
приймає вклади на ощадні подільні та рахунки (чекові) на них уділи вкладні і вкладній книжці кредит. Під на дрібних умовах.

Перший ПОЧАТКОВИЙ ЗАКЛАД
„Concordia"
в ТЕРНОПОЛІ вул. ім. Тарновського 8.
Телефон 16
виплачує вклади по найвищих цінах на ощадні рахунки. Склад домових дубових, металевих і поміщень.

Вовни, шовки, полотна ковдри поручає
Яків РАВЕР
Тернопіль, 3-мая 4.

„Подільський Базар"
в ТЕРНОПОЛІ
бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім своїм покупцям і просить від дані нашим не забувати за нього

РЕСТОРАН І КАВАРНЯ
в ГОТЕЛІ
„ПОЛЬОНІЯ"
Тернопіль
Вишу смачні сніданки, обіди і вечері. Щоденно концерти і дансінги.

СКЛАД ТОВАРІВ
текстильних і суконних
„Teksty!"
вл. І. Гельдер
ТЕРНОПІЛЬ, 3-го МАЯ 5.
поручає у великім виборі всякий сукна, камгарни, шовки, вовняні, дамаски, фланелі і полотна. Найвищі ціни.
Солідна обслуга.

ФОТО
„DORYS"
Тернопіль, 3 Мая (ім Народ. Торгівлі)
ОТРИМАЄ СВОЇМ ВІДВІДУВАЧАМ БАЖАННЯ „ВЕСЕЛИХ СВЯТ".

Шукаєте жениха?
Найдете його і буде вам ваш наречений відповідати ваші власні відповідання до „Діла"

ПРОМ-БАНК, ЛЬВІВ

Обороти і сирий білянс на 31. грудня 1938 р.

	ОБОРОТИ		СИРИЙ БІЛЯНС	
Каса і вклади	9 134 821 96	9,785.691 60	69 127 16	
Банки	1,014.625 18	2,937.364 66	77.260 52	
Цінні папери	4.181 29	1.213 83	2 868 44	
Векселі	10,457.479 78	10,566.969 60	131 781 59	241.209 82
Рахунки	1 640 942 84	1,454 514 02	196.088 22	
Інші кредити	98.838 89	91.160 45	7.763 44	
Поточні	1,011 214 80	557.796 99	453.417 81	
Сальдо касове	3 422 —	—	3.422 —	
Асигнатини	868.937 87	868 936 88	6.000 99	
Рахунки	455 288 36	505.391 96		80 195 60
Ощадні вклади	165 555 16	402.553 16		19.000 —
Інші пасивності	149 801 47	205 346 71		55 765 24
Вклади	719 364 94	1,213 576 01		494.211 07
Уділи	1 812 —	134.230 60		132.418 60
Запасні фонди	224 70	22.237 75		22.046 05
Резерва на умор.	—	899 64		899 64
Движимості	20.921 71	6 —	20.915 71	
Льокалі	44 186 —	2.000 —	42.186 —	
Нерухомості	50 705 60	— —	50 705 60	
Запас. видатки	1.089 15	1.791 —		777 85
Зобов. з цесії	119 324 42	43 019 12	76 309 30	
Різне	25.912 91	100.891 60		74.978 69
Заставні справи	21.047 45	1.486 80	22.960 65	
Конто спору	10.874 21	8.379 55	2.594 66	
Невиплачені дивід.	3.099 91	4.273 21		983.70
Зобов. з цесії	26.741 51	28.299 87		1,558 36
	28.379.075 83	28.379.075 83	1,146.850 15	1,146.850 15
Інкас. документи	284.730 72	548 846 74	35.887 98	
Інкасо інкасо	197.043 40	232.929 38		35 887 98
	28 860 847 95	28.860 847 95	1,182 738 10	1,182 738 10

Львів, дня 4. січня 1939 р. ДИРЕКЦІЯ.

САМОХОДОВІ ПРОТИМОРОЗНІ ШИБИ І СНІГОВІ ЛАНЦЮГИ поручає
Витовд Транда
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 2.

Єдиний журнал мод і домашнього господарства
НОВА ХАТА
приносить безплатно:
Чотири таблиці кольорових узорів
Кольорові взори на окладинці
Чотири форми суконь і блюзок
Куховарська книжка „Борщі й юшки".
Цього року обнижена передплата! Чвертьрічно коштує 4.— зл.
Адреса: ЛЬВІВ, вул. КОСТЮШКА 5. Жадайте показових чисел!

АДОЛЬФ БАРТ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА ч. 10. І. п. Тел. 226-91
Магазин жіночої конфекції
поручає найновіші моделі, сукні, плащі і костюми. ■ Приступні ціни. ч. 2054 1—5

Львівські шоферські курси
Тел. 272-46. ім. И. Гересько Тел. 272-46.
САМОХОДОВІ І МОТОЦИКЛЕВІ ДЛЯ АМАТОРІВ І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ. ПРИЙМАЮТЬ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ЩОДНЯ ПРИ ВУЛ. ТОМІЦКОГО 14 (давнє Коперника 54) — ДЛЯ ТИХ, ЩО ПРИЇЗДЯТЬ ОПІКА. ЦІНИ ЗВИЧАЙНІ.

ГАРНІ ДАРУНКИ на ЯЛИНКУ найдешевше
Кельнські води, перфуми, ро[illegible]ові, пудерниці і французька бімустер а. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філія: Коперника 11 а. і Галицька 16.

ШКОЛЬНЯ „ЕМКА"
Підвалля 1.
поручає по приступних цінах мужеську і жіночу білизну, костюми, піжами, шлафрочки, блузочки, спідниці. Окремий відділ. — Замовлення із власних і привезених матеріялів виконує до 24 годин. 3046 1—3

„ВОДОТЯГИ"
Перше технічне і підприємство для постачання водопровідних, каналізаційних технічних та опалювання.
Львів, вул. Панеківська 22. тел. 33-166
Станиславів, 3-го Мая 12.

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-НА
Станиславів, ул. Жулкевського 8.

І. Шрайбер Львів, Гетьманська 8. Рік осн. 1934. Тел. 213-85
НОВОЧАСНА ВИРІЗНЯ КОРСЕТІВ
відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕЛЕТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ. 3040 4-10

НА СВЯТА найліпше смакує мустарда
МІКА
Львів, Городецька 121.
3043 Тел. 293-50 5-5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт до Англії (Sommer & Sons - London), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

СНІГІВЦІ
в різних красках
ЧОБОТИ
гум. на черевики
ФІЛЬЦОВІ
чоботи „Аляска"
поручає: спеціяльний магазин обуви для дітей і молоді
АЛЬ-СА-ДО
Львів, ул. Сикстуська 19

INSULAX
Королева фарб до волосся.
ФАРБА, ЯКА ВІДМОЛОДЖУЄ СВІТ.
18 гарних природних відтінків.
Французький виріб.
Домагайтеся в першорядних фризерських салонах. Зверніть увагу на фабричний знак „3 голівки" з написом Insulax.

НЕРВОЛЬ
Хемічна дія Франкозія, однокий радикальний і випробований засіб (екстракти) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
кольок з причини простуди, постріл, іскалгові і ін. Дістаєтся в аптеках.
Вир б і головна продажа
АПТИКА МІКОЛЯША
Львів, Коперника 1. ч. 2583 1—0

РІК ОСНУВАННЯ 1912.

й. Б. Шпріцер

Робітня щіток, пендзлів і ринкових мітел

ЛЬВІВ, УЛ. ШПИТАЛЬНА 1
(В Домі Товариств) Тел. 267-69
м. 215-66. 4-1

Меблеві матеріали, тапети, диванні, тапчани і т. п.
Проектування і виконання комфортного мутра дому у власних окладових тапіцерських і столяр.

Т. Кисяк і сини

ЛЬВІВ, ПЛ. СМОЛЬКИ 4.
1784 Тел. 240-09 і 212-85 39-0

Всякі тапіцерські роботи

виконує солідно і дешево
Арт. тапіцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК І І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі тапіцерські меблі.

Найбільший вибір грамофонів, кращих і заграничних плит, гармоній, музичних інструментів. Ровери і приладдя до роверів знаної марки Герос, Лєгута, Рибовський та інші поручає

Леопольд Гуттерер

Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

„Палата Дитини"

Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медведиків і ін. по зниженних цінах до 25%
2 3-11

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими може видавництво послуговуватися можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Прикраси на ялинку

поручає

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА 1 (РІГ РИНКУ).
ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ.
9—10 3047

Бляхарська робітня
будівельно - галянтерійно - криття веж, дахів і реперації

Андрій Бартків

Львів, вул. Глибока 12.
Тел. 259-03.

ВЕЛИКИЙ ЗИСК!

скористали наші Клієнти при продажі цементових дахівок, пустаків і цамброваних виробляваних на машинах з фабрики

RZEWUSKI i S-ka

SP. AKC.

Варшава, вул. Ординацка 7.

Домагайтеся безплатних цінників і пояснень.

Всім П. Т. Покупцям

Веселих Свят

бажає

МАСЛОСОЮЗ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА З НОВИМ РОКОМ

УСІМ СВОЇМ ЧЛЕНАМ ТА ПРИХИЛЬНИКАМ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ ВСЬОГО ДОБРА складає

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ НА ЖИТТЯ

„КАРПАТІЯ"

У ЛЬВОВІ.

Бандажист і ортопедист

М. ПОЛЯЧЕК в Самборі 83.

Пропускові бандажі для вжитку при найбільших пропускових. Спеціальні паси проти опаду шлунка. Бандажі проти матиці. — Гумові панчохи проти жилавців. Ортопедичні підкладки під плоскі стопи. Гумові сечники. — Штучні ноги і руки.
Ортоп. корсети проти кривого хребетного стовпа. Ортоп. апарати для направи скривлених стіп тощо.
Ілюстровані цінники задурно. 48

Найкращі глинянські КИЛИМИ власного виробу

поручає фабричний склад

Ст. ҐАЛАНА ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20 (ріг Костюшка)

Низькі ціни. — Продаж за готівку і на сплати. — Приймаємо облігації Народ. Позички і інші вартісні папери. СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ ФІРМИ: **півгобеленові, портієри, капи на ліжка і столи.** 10—10
2935

це причина початку різних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА

вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, виділюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

САНАТОРІЯ **„VITA"**

ЛЬВІВ, УЛ. ЛИСТОПАДА 22
Тел.: 277-07 і 273-03.

ВІДДІЛИ: положничо - гінекольогічний, хірургічний, внутрішній і дитячий.
РОБІТНЯ рентгенольогічна під упр. д-ра Еміля МАЙЗЕЛЬСА.
Найбільш новітній комфорт.
ЦІНИ ВІД 10.- ЗОЛ. ДЕННО.
Власне санітарне авто для перевозу недужих. Дешеві породові ричалти.
За Управу:
Проф. д-р Г. Гілярович, Д-р Ігн. Шварц

ІНВЕНТАР ДЛЯ ДРУКАРЕНЬ
як:
машини друкарські і для переплетні, черевики, регалі та інше друкарське приладдя
поручає:

ҐРАФІКА
МАРКО ЗАЙДЕ

ЛЬВІВ, — СВ. МИХАЙЛА Ч. 8.
Телефон ч.: 219-03 і 220-43.
Власна виробня вальцевої маси і пневматична відливня вальців. Єдина у Східній Галичині фабрика друкарських фарб, чорних і колір.

Єдине українське похоронне заведення

„Харіс"

ЛЬВІВ, КОРНЯКТІВ 3 (в Народнім Домі)
тел. 214-64.

полагоджує найскоріше, найкраще і дешево всякі урядові чинності, виконує ексгумації і перевозить в найдальші сторони з усіх цвинтарів, шпиталів і санаторій.
ОСТОРОГА ПЕРЕД ЧУЖИМИ АГЕНТАМИ.
В нещасті йдіть до ХАРІСУ, а відпадуть Вам усі клопоти.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і вкладках	зол. 0.60	купно, продаж, внаймі і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 6 (15.097). Львів, середа 11. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Збройний інцидент на кордоні між Карпатською Україною та Мадярщиною.

КОМУНІКАТ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ.

Комунікат Карпатоукраїнської Пресової Служби з 6. ц. м. стверджує:

„ВНОЧІ НА ПЯТНИЦЮ В ГОД. 3.40 ВДЕРЛИСЬ МАДЯРСЬКІ ТЕРОРИСТИ — ЯК ЦЕ ЧАСТО ТРАПЛЯЛОСЯ В ОСТАННІХ ДНЯХ — КОЛО ГРОМАДИ РОСВИГОВО (БІЛЯ МУКАЧЕВА) ЧЕРЕЗ УКРАЇНСЬКИЙ КОРДОН ТА НАПАЛИ НА ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ ГРАНИЧНИХ УРЯДОВЦІВ; ПРИ ЦЬОМУ ПОРАНЕНО ОДНОГО ЧЕСЬКОГО ВОЯКА. ВІЙСЬКО ПРОГНАЛО МАДЯРСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ ЗА КОРДОН — ВОНИ ВІДСТУПИЛИ В НАПРЯМІ РОСВИГОВА.

ПРЕСОВА СЛУЖБА ПРЕЗИДІЇ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ ДЕМЕНТУЄ ПОГОЛОСКИ ПРО АТАКИ ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОЇ АРМІЇ НА МІСТО МУКАЧІВ ТА СТВЕРДЖУЄ, ЩО ВІСТИ БУДАПЕШТЕНСЬКОГО РАДІЯ ПРО ОБСТРІЛ ЦЬОГО МІСТА Є НЕПРАВДИВІ. ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКЕ ВІЙСЬКО ОБМЕЖИЛОСЬ ЛИШЕ ДО КРОКІВ, ЯКІ БУЛИ НЕОБХІДНІ, ЩОБ ПРОГНАТИ ЗАГІН МАДЯРСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ."

КОМУНІКАТИ ПРАСЬКОГО УРЯДУ.

Праський уряд ствердив у комунікатах, що недалеко Мукачева дійшло на кордоні до перестрілки, але заперечив поголоску з мадярських неофіційних джерел, немовби українсько-чеські частини заняли Мукачів. На місце вислано чесько-словацьких старшин, щоб провірили справу.

СЛОВАЦЬКИЙ ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

Словацька пресова канцелярія повідомляє:

„Дня 6. січня в год. 3.55 мадярські озброєні частини терористів вдерлись між Росвиговом і Монастиром на чехо-словацько-українську територію та розпочали стрілянину. Наші військові частини, приневолені до оборони, виступили до бою з панцирними возами й гарматами. В часі бою по обох сторонах були вбиті та ранені. Рішуче заперечуємо, начеб цю сутичку викликали чехо-словацькі військові частини або формації української оборони. Карпато-український нарід хотів в мирі славити Свят-Вечір. Одначе мадяри, як це видно, використовують навіть найурочистіші хвилини до проливу неповинної крови."

Інцидент під Мукачевом у мадярському насвітленні

НАСТУП ВІДДІЛІВ АРМІЇ ТА „КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ" НА МУКАЧІВ.

Мадярська Телєграфічна Агенція в урядовому комунікаті ось як описує цю подію:

„В пятницю в год. 3.30 досвіта чесько-словацькі війська та українські добровольчі відділи перевели наступ на Мукачів.

Наступ почав панцирний відділ, що ввійшов до місцевости Росвигово, коло Мукачева. Мадярська жандармерія та гранична сторожа боронилися; пощастило їй втягнути в засідку та взяти в полон чеський відділ. У відповідь на те чеська артилєрія стала обстрілювати Мукачів зі сусідніх горбків; на важніші будинки впало 8 гранатів. Рівночасно чеські регулярні війська та українські добровольчі частини посунулися ще дальше у глибину мадярської території."

200 МЕТРІВ ВІД МУКАЧЕВА.

Дальші мадярські комунікати твердять, що мадяри захопили на мадярській території панцирний самохід та кілька скорострілів. Кількох чеських вояків попало в полон; один із них буцімто зізнав, що сотня 4. полку піхоти дістала приказ занятн Росвигово.

Залогу повзів та панцирних самоходів становили чеські вояки та українські добровольці. Українсько-чеські частини посунулися коло 1.000 метрів у глибину мадярської території та зблизилися на 200 метрів до Мукачева.

Мадярська гранична сторожа розвинула вогонь, тоді українські й чеські вояки вийшли зі самоходів і також почали стріляти до мадярської граничної сторожі; ця остання взяла в полон залогу одного панцирного самоходу, що застряг у рові.

БОМБАРДУВАННЯ МУКАЧЕВА.

Мадярська поліція і старшини — члени демілітаційної комісії прийшли на підмогу граничній сторожі. Коло 5. години чеська артилєрія стала обстрілювати Мукачів. Обстріляно готель „Чілянг", театр, та кілька домів. Тимчасом надійшов мадярський військовий відділ і при його помочі вдалося втримати позиції. Мадяри втратили 4-ох старшин і 5-ох вояків. Недалеко міста залишилися тіла 5-ох чеських вояків та українських добровольців. Інших убитих і ранених забрали чехи й українці зі собою. В год. 14.20 почалося нове бомбардування Мукачева.

„УКРАЇНСЬКІ ТЕРОРИСТИ" ТЕРОРИЗУЮТЬ ЧЕСЬКИХ ВОЯКІВ.

Слідство виявило — твердять дальші мадярські комунікати — що українські терористи попереднього вечора дістались до Росвигова, де поховались частинно в пустих, частинно в замешкалих домах, приготовляючися до опанування Мукачева.

Українські добровольчі відділи стоять в дооколичних винницях, коло Подгерінґа зосереджено чеські регулярні частини.

ПАТ повідомляє з Будапешту: Полонені чеські вояки твердять, що „терористи з відділів о. Волошина" змусили їх до наступу на Мукачів під загрозою револьверів.

Ще одна сутичка?

Як подає Мадярська Телєграфічна Агенція, в суботу вечором дійшло до нового інциденту між Великими Гиївцями недалеко від Ужгороду. Мадярська гранична сторожа, що дістала підмогу з Ужгороду, відбила наступ чеських регулярних військ та українських добровольців.

Чехи обкинули Гиївці запальними гранатами; запалилися три доми.

—o—

Львів, 10. січня 1939.

Бориславські вибори.

(К.) На іншому місці нашого часопису поміщуємо докладніше звідомлення з виборів до міської ради в Бориславі, які відбулися в неділю 8. ц. м. Вислід цих виборів та головно їх підготова і переведення з українського боку мають важне загально - національне значіння. І тому займемося цими справами ближче.

До виборів допущено 4 самостійні листи. Польську проурядову, польську соціялістичну, жидівську й українську. Дотеперішній стан посідання зберегли лише жиди (11 мандатів), зате в польському таборі як з політичного, так і з національного боку ці вибори виявили досить поважні пересунення. Проурядовий табор утратив у користь українців і ППС пять мандатів, з чого самостійний Український Виборчий Комітет здобув два мандати. Тут треба підкреслити ще два незвичайно характеристичні явища: по польському боці потратили мандати провідники ОЗН (напр. добре нам відомий б. посол Войцеховський, якого переслідує від відомої уланської атаки на українців — якийсь „пех"), по українському боці — здається вперше у Бориславі! — українські соціялісти підчинили свою клясову солідарність — національній і пішли до виборів під національним, а не клясовим прапором. Цей другий момент виростає понад льокальні умовини до загально національного значіння, особливо в сучасній хвилині. Це покажчик, що в українських масах почався нестримний здвиг національної солідарности, який повинен дати підставу не лише до скріплення українського господарського життя, але й до перебудови його політичної структури.

Та повертаймось до самих виборів у Бориславі. Їх вислідів очікувало ціле українське громадянство в Галичині з великим зацікавленням. **Це перші вибори в теперішній самоуправній каденції, які відбулися на засаді самостійної української листи, на яку пішли всі українці починаючи від націоналістів та кінчаючи соціялістами.** Засада одної української листи і проведення виборів без компромісу дала дуже гарний вислід, бо не лише причинилася до льокального успіху, але й піднесла загальний настрій, який безумовно схиляється до безкомпромісового змагання за слушні наші права на грунті обовязуючих законів. І тому саме, що це **перші** вибори на цій засаді **і перший** успіх, вони для цілости українського політичного життя такі вартісні. Вони показали, що здорові первні національного самозбереження вміють перемогти наші гуртові, клясові, чи особисті інтереси і тому стали зразком для всіх дальших виборчих актів. З цим вислідом бориславських виборів вступаємо у виборчий період а вірою, що здоровий інстинкт українських мас правильну тактику лише підсилить. Її вказав Борислав: **самостійні українські листи.** Цій тактичній засаді повинні бути підпорядковані **всі** льокальні інтереси!

Очевидно, що ніякого, хочби й найкращого гасла не можна здійснити без праці. І це друге завдання, яке перед нами ставить сьогоднішня хвилина. Так! До загально-національного значіння виростає сьогодні активність свідомих одиниць і зорганізованих груп. У випадку самоуправних виборів закони і розпорядки ставлять саме до тієї активности великі вимоги. Не можна ніяким чином **допустити** до того, щоб організаційне чи технічне **занедбання** з нашого боку **ми потім рятували виборчим компромісом.** Безумовно легше при-

Проф. Д-р ЛЕВ ГРУЦА
ординує тепер
Ліндого 1 (пір Сенкевича)

крити лінивство чи брак ініціятиви, або невдарність гарною політичною фразою, мовляв, національний інтерес каже не допустити тут і тим до втрати свого стану посідання (ассесорів, радних) і тому треба шукати компромісового виходу. Дуже часто на практиці політичний хід прикривають браком людей, занедбанням, недостачою підготови і т. п. Мусимо з цього перемішання понять громадянської індолеиції з політикою вийти. Нехай можливі втрати йдуть на рахунок національної боротьби і політичної підготови, нехай не затирається лінія національних змагань там, де було громадянське занедбання! Теперішні самоуправні вибори повинні піднести почуття відповідальности перед громадянством, вони повинні накреслити виразні межі поміж тактикою і засадою, поміж політичними конечностями і перехідними недостачами та навіть втратами. Перед нами іспит: чи потрапимо поставити наші змагання на правильний шлях національних змагань, а не на стежинки особистої чи групової користи, хвилевої вигоди або льокальної „сделки"?

В терені йде широка й жива підготова. Управи волостей уже мають виборчі календарі, вже призначують, хто при якій комісії у громадах має сидіти, хоч вибори ще не розписані. Ця вступна підготова випаде для нас мабуть некорисно, бо вона залежить від дотеперішнього нашого стану посідання на терені самоуправи. А він для нас дуже некорисний, особливо у самоуправі вищих ступнів. Та проте дальші етапи самого виборчого акту у багатьох випадках дають нам змогу мати на його дальший хід співрішальний вплив. Згадаймо хочби ролю виборчих повновласників, або навіть самих виборців на випадок боротьби з надужиттями. Тому треба негайно потворити по повітах відповідні комітети з відпоручників усіх партій, а де це неможливо, треба настановити мужів довіря, які хочби й були „партійниками", себто членами тої чи іншої партії, проте мусять бути **національними мужами довіря**. У виборчій активности повинен зникати партійний стемпель! Ніяка українська партія не повинна проводити цих виборів на власний рахунок, для власного поширення!

Перед нами ясна мета, яку диктує сьогоднішній момент: солідарна національна активність, спільна акція на відтинку самоуправи, якою безпосередньо зацікавлені широкі кола нашого населення. Цю спільну акцію мусимо оперти на національно-політичній підставі. Рідемо до самоуправних виборів та вважаймо їх сьогодні тим, чим вони справді є: національно-політичним актом величезного значіння.

—o—

АТЛЯНТІК | НИНІ Козир над козирями! Найновіша фільма реж. Віктора Кайгаса, повна динаміки і небувалої акції! **Долина Велитнів** В гол. ролях: Вейн Морріс, Клер Тревор і Шарль Бікфорд.

Сніг у Швайцарії.

(Від власного кореспондента).

Женева, 3. січня 1939.

Є в світі країни, як напр. Московщина, що живуть з визиску праці чужих народів, а є і такі, як напр. Швайцарія, що живуть з відпочинку інших, не лише в літі, а й зимою. Яким скарбом є сніг на горах, переконалися напр. мадяри на своїй рівнині, бо їх зимові спортовці мусіли вивозити рік-річно мільони пенге до Семерінгу та до інших сусідів, що мали сніг на горах. Зимовий спорт не є забаганкою чи лише модою, а поважним чинником тіловиховання й оздоровлення нашої генерації, спеціяльно сучасної молоді. Поважна частина працівників, особливо у країнах, що мають власні вигоди зимового спорту, бере відпустки зимою і доказує, що на гірських верхах, в ідеально чистім повітрі, під промінями зимового сонця можна відпочити і набрати нових сил не менше, ніж на березі моря, ріки чи шукаючи прохолоди в зеленому сутінку ліса. У Швайцарії може користати більшість населення з утіх лещет не лише в часі зимових відпусток, але і що неділі. В Женеві напр. можна бачити що суботи по обіді, від грудня до початку червня часом, численних власників лещет, що поспішають коли не власними автами, то принайменше до головного чи французького двірця, щоб дістатися чим скорше на Юру чи до Горішньої Савої та в швидкому русі по блискучому снігу забути до понеділка тягар щоденної праці. В якій мірі розвинулась у Швайцарії традиція святкувати Різдво в горах на снігу, доказують числа спеціяльних поїздів, яких вислано понад тисячку з головних швайцарських двірців. Значну частину їх призначили, правда, для дуже численних чужинців, що з усіх кінців світа приїхали перебути свої різдвяні ферії на швайцарських верхах. Зимового спорту не цураються тепер і мешканці найбільш гарячих країн. На лещетах знайшов своє подружне щастя сучасний володар Єгипту. Любить сонце на снігу також улюбленець Ліги Націй, Аґа-Хан. А деяких з його індуських земляків можна пізнати на лещетах лише по турбані та барві шкіри, набутій не під зимовим сонцем.

Такі осередки зимового спорту у Швайцарії, як Давос, Сан-Моріц, Ароза, Гріндельвальд, Гаштаад та деякі інші набули собі не меншу славу, як Остенда, Трувіль, Біярріц, Канни, Віяреджіо та інші купелеві осередки в літі. Швайцарія завдячує свої зимові курорти не лише самій природі. Справді лише тут, у серці Европи, знаходиться на височині майже двох тисяч метрів широкі схили гір, осяяні майже цілу зиму сонцем і захищені ще вищими горами від зимних вітрів. Багато значить також енергія, сприт та організаційний хист самих швайцарців, таксамо врешті, як і постійна наявність дуже поважних капіталів, потрібних для того, щоб приняти гідно „дорогих" гостей з цілого світа, призвичаєних до найбільш вибагливого комфорту, а властиво до люксусу. Зимовий спорт женевського чи ціріхського робітника і верхів міжнародньої сметанки речі зовсім ріжні. Самих розкішних готелів понад хмарами, що закривають сонце від звичайних европейців більшу частину зими, та вигідного получення з цими готелями ще не вистачає. Треба ще зменшити „спортовцям" тягар виходити на гору і збільшити тимсамим можливости і приємности швидкого руху вділ. У деяких курортах, як напр. у Сан-Моріці, це вже осягають серпентинами самої гірської залізниці. Досить поїхати дві-три стації вгору, щоб здобути можливість летіти назад кілька кільометрів схилами гір. Де такої залізниці нема, як напр. у Давосі, її заступають електричними підйомами. Лещетар, особливо лещетарка, що хоче заощадити собі сил і на вечірні танці, спирається вигідно на пас, злучений з дротом понад ним (нею), і їздить на потрібну височінь. Коли сонце кінчить свій зимовий, на жаль, надто короткий шлях, то місце спортового вбрання, заступає смокінґ та балева сукня і при звуках південно-американського танґа флірт процвитає на верхах швайцарських Альп не гірше, ніж у паризьких сальонах.

Приблизно від половини січня розпочинаються по всіх головних швайцарських осередках зимового спорту змагання на лещетах, санках і леді. Розклад їх з точним зазначенням усіх головних учасників вже оголошено у спортовій пресі. Вислідами тих змагань цікавляться мільони людей більше, ніж франко-італійським напруженням, акціями Суезького каналу, подорожжю Чемберлена до Риму та навіть вислідами нової офензиви Франка проти Барсельони. Кожному своє, і на свій час. Зміна чинности, кажуть, є відпочинком. Коли це так, то спортові змагання є справді найкращим відпочинком серед тої небувало напруженої боротьби, з якої складається ціле сучасне европейське життя. До тогож видається, що переможе справді той, хто матиме найкращі нерви, а спорт їх гартує очевидно найкраще.

З цього погляду треба палко привітати і все більший розвиток кожного, отже й зимового спорту між українцями. Заохочувати когось з них перебути зимові ферії на швайцарських верхах було б зайвим уже тому, що Швайцарія є найдорожчим краєм цілої Европи. Минули вже й ті часи, коли сюди приїздили молоді люди з ріжних країв студіювати практично готелярський фах, працюючи часом по готелях лише за їжу та приміщення, бо дозвіл на побут та якусь роботу тут утруднено до крайньої міри. Це, розуміється, тим більше шкода, що українці, маючи у своїх горах такі добрі умовини для зимового спорту й руху туристів та літників, потребують дуже знання готелярського фаху.

Ніде мабуть не можна спостерігати краще, як у Швайцарії, яке значіння має спорт у численних ділянках життя сучасної Европи. Окрім своєї широко розгалуженої, справді міжнародньої організації, поза межами якої лишається хіба СССР та опановані ним країни, має він свій промисл і торговлю, свою пресу, свої писані й неписані закони, свою мораль і світогляд. Хто шукає шляхів до Европи, той спорту минати не повинен.

М. Данько.

Що скаже ОЗОН в українській справі?

В січні підпишуть таки декларацію в українській справі. — Роля Озону і мін. Понятовського. — Нові політичні комбінації на Волині. — Москалі інтригують. — Персоналії, відгуки, перспективні калькуляції й анонімове інтервю.

Варшава, 5. січня 1939.

В найповажніших варшавських пресово-політичних колах ведуть від кількох днів оживлені розмови **на тему проекту нового закону**, що його внесе Озон до маршалківської булави сойму в справі меншин, м. ін. також меншини української. Точних даних цього законопроекту покищо нема. Занотуємо лише, що самі озонові круги мають слабу надію перевести свій законопроект і трактуватимуть його радше як свого роду демонстрацію, чи відповідь на деякі попередні соймові законопроекти... Дискутуючи про цю майбутню подію, зорієнтовані політики згадують відомий парляментарний конфлікт між **віцепремієром Квятковським** та **полк. Вандою** та висловлюють цікаву гадку, що він був також викликаний конечністю припинити небажані соймові жести.

Акція Озону пожвавила ініціятивну акцію групи польських редакцій і молодших політиків, щоб **проголосити заповіджену** вже „Ділом" декларацію в українській справі.

Як довідуюся, група **„Політики"** виготовила вже проект такої декларації, яку підпишуть після точної коректи новозаснований **„Легіон Młodzieży Polskiej"** на чолі з б. командантом Легіону Молодих, а тепер близьким тоталістичним течіям, п. Мрозовіцьким, група тижневика **„Зеспуа"** під фактичною кермою радника Кржичковського (з кабінету міністра Понятовського), одного з тверезіших польських політиків. Серед підписаних знайдуться далі — людовий **„Сев"** на чолі з п. Гератом, відома **„Кадра Młodych"** і врешті — що ще дотепер невирішене — людові **„Віці"** та радикальна **„Фаляига"**. Переговори з представником тої останньої п. Ліпковським не дали ще позитивного висліду.

Як оцінювати акцію польських журналістів і політиків, згуртованих у цьому порозумінні? Чи вона щира, чи треба в ній добачувати лише тактичний маневр?

На нашу гадку, не треба її розглядати під тим другим кутом. Ініціятори цілої акції це — **М. Мрозовіцький**, молодий польський аристократ, що для своїх демократичних поглядів та україністичних зацікавлень не вагався навіть порвати відносини з власною родиною (м. ін. його мати — відома лічка „Строннїцтва Прави" і ред. „Куріера Вілєоського" та „погромничка українців" в „І. К. п." п. Жельська-Мрозовіцька); далі пп. **Березьніцький** і **Студзінський** (секретар дир. Папроцького) — відомі україністи з б. „Легіону Молодих"; пп. **Анджеєвський** і **Косінський** — щирі прихильники мирної розв'язки української справи з „Союзу Польської Демократ. Молоді".

Здивування викликує особа сен. Кательбаха, що не відзначився майже ніколи українськими

зацікавленнями, але його ролю треба розглядати більш формально, як опікуна „Легіону". Не виключене, що „українську декларацію" підпишуть також представники деяких католицьких організацій польської молоді. Проголошення декларації слід сподіватися на кінець січня ц. р.

*

Чутка про ініціятивну ролю **мін. Понятовського** і **воєводи Юзевського** в справі декларації — видумана: факт лише, що зближені до мін. Понятовського волинські організації молоді під кермою п. **Банаха** вступлять до порозуміння і підіймуть активну працю на українському терені. Мусимо підкреслити, що акцію польської молоді намагаються торпедувати... **молоді москалі** у Варшаві, про що згодом поінформуємо докладніше. Тоталістичний **„Зачин"**, як орган полк. Венди, декларації не підпише, не зважаючи на виразні симпатії.

Ініціятори декларації рахуються з ріжносторонніми перешкодами й атаками.

*

Пропаґандивної акції **нової ґрупи** піднялася м. ін. відома **Польська Аґрарна Аґенція.** Початки тої праці незручні. Оце в одному з останніх бюлетинів помістила ця аґенція неповажне інтервю з анонімовим українцем, що заломивши руки над „германофільством" українців, патетично висловив зворушеному ред. П. А. А. погляд, що **„Русь ще найлекше договориться колись з ляхом..."**

Після такого „інтервю" слід побажати розумній польській ініціятиві — більш політично вироблених пропаґандистів.

У Варшаві звертають увагу на факт, що молоді польські україністи в політичному розумінні цього слова — поминули ред. В. Бончковського і його пресу. **КТВ.**

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

ВИБАГЛИВІ
БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6 — 7.

З польської преси.

Пан кореспондент „Ґазети Польської" у Карпатській Україні.

Отой кореспондент — це захований за скромними буквами в. ль. чоловічок. Дали бідоласі пару золотих та жмінку відповідних інструкцій і казали їхати в Карпатську Україну. Бо ще мало спрепарованих спеціяльно телеґрам ПАТ-а про „зненавідзони ржонд Волошина", про „боюфкі терористуф українських" і т. д. Треба, щоб „власний кореспондент" польського півофіційного орґану написав польським читачам усю „правду" про Карпатську Україну. Пан „в. ль." не в тім битий: поїхав, побачив і написав... Ушкварив такий репортаж, що редактор „Ґазети Польської" аж прицмокнув. Передовсім пан в. ль. подав усе, що писав з Карпатської України, у знаках наведення. Отже Карпатська Україна у нього „держава", Хуст — „столиця", о. Волошин — „премієр", мін. Ревай — „міністр", рада міністрів — „рада" і т. д. Подумайте, який легкий спосіб обезцінити, здискредитувати, просто знівечити. Чи після того геніяльного репортажу хтонебудь може ще вірити чи хочби навіть думати, що там, за Карпатами є справді якась держава, якийсь уряд?...

Передовсім такий міністр Ревай не сидить дома, не пильнує бюра. Пан кореспондент „Ґазети Польської" хотів конче з ним поговорити, а його нема і нема.

„Чужинний журналіст, — читаємо — що пробуває за границею, звик починати свою працю від офіційного зголошення свого приїзду шефові власне такого уряду (тобто уряду пропаґанди — Ред.). Тому телєфоную до президії ради міністрів і довідуюся, що д-ра Комаринського нема, бо виїхав... до Берліна. Телефоную за два дні — ще не вернувся. Чекаю ще два дні. Вернувся, вже урядує. Але пізна година, тому відкладаю відвідини на завтра. Ранком я в голю будинку президії ради міністрів. Тут повно членів „Січи" в сірих одностроях. „Чи є д-р Комаринський?" — питаюся першого з краю. — „Нема". — „А де?" — „У Берліні." — „Хто його заступає?" — „Романюк, але і його нема. Він теж у Берліні." Я мешкав у Хусті, звідки, як відомо, до Берліна дуже далеко. Якщо не для д-ра Комаринського, то для мене. Так вийшло, що польський журналіст не склав візити шефові пропаґанди."

Ну, чи можна брати поважно такого міністра? Польський журналіст чекає на нього два дні і потім ще два дні, а він сидить собі... у Берліні. Так, власне у Берліні після трьох крапок. Ви знаєте, що пан в. ль. у такий делікатний спосіб хотів сказати? Всякі ендеки пишуть ясно, виразно, а пан в. ль. — три крапки і розумійте, янци. Власне: пан кореспондент „Ґазети Польської"". Каже пан в. ль., що йому так далеко до Берліна. Може бути. Але декому з його високопоставлених земляків напевно було ближче і не тільки до Берліна.

Або поїхав пан кореспондент до містечка, що колись звалося Акна Слятіна. Тепер Слятинські Доли. Каже, що це 80 км. від Хусту, на карпатоукраїнсько-румунському пограниччі. Вступив до невеличкого ресторану. Власник — мадяр.

„На салі і при буфеті крутиться багато селян. Всі без винятку говорять або по румунськи або по мадярськи. Малощо не напроти того ресторанчика стоїть чудовий триповерховий будинок. Новочасна архітектура, великі салі, широкі вікна, багато повітря і світла. Напис у чеській мові каже, що це „школа імени Т. Г. Масарика з чесько-словацькою мовою навчання". Отже людність мадярська і румунська, школа

Д-Р ЮЛІЙ ОЛЕСНИЦЬКИЙ.

Митрополит Шептицький і Закарпаття.

З МОЇХ СПОГАДІВ.

Маленька Закарпатська Україна здобула державну самоуправу і внаслідок цього Україна й українська справа стала голосна в цілому світі. Але ще не так давно світ не знав майже нічого про Україну, що вже й казати про Закарпатську Україну, де українську національну свідомість придушили мадяри, які в часі світової війни заборонили навіть уживати українську азбуку. Все те приводить мені на гадку деякі моменти, які хочу тут навести.

Дня 22. лютого 1899 р. іменували станиславівським владикою молодого вченого (д-р фільософії, права й теольогії), ігумена оо. Василіян Андрея гр. Шептицького, що хоч виховання на чужині і серед чужого нам окруження на підставі власних студій та історії свого роду став свідомим українцем, вернувся до обряду своїх батьків і до свого українського народу, серед якого його великі предки займали визначні становища і лишили чималі заслуги.

Молодий владика прийшов до Станиславова вже з готовим великим пляном праці для національного освідомлення свого народу; зєдинення його під церковним і національним оглядом. Його діяльність у цьому напрямі тут, у краю, загально відома. Але при цьому він не забував за Наддніпрянську Україну. Їздив туди кілька разів „інкогніто", і крім цього склав пляни навернення Холмщини і згуртував усіх священників - холмщаків з тим, що на випадок заведення в Росії конституційного ладу, вони мали вернутися кожний до своєї парохії на Холмщині, в якій передтим був парохом. Мав на увазі й інші країни, де живуть українці. Організував церкву в Америці, висилав туди священників, організував єпископства. Першим єпископом у Злучених Державах став його вибранець С. Ортинський і в Канаді Н. Будка. Сам особисто їздив до Америки, щоб візитувати церкву і пізнати тамошні церковні і національні відносини. Особисто візитував і буковинські парохії.

Памятав також і про Закарпатську Україну, що була тоді під Мадярщиною. Вже з самого початку, від першої хвилини назначення його станиславівським єпископом він поріпшив навязати з нею тісні взаємини, щоб переломити той кордон, яким мадярська влада замкнула її перед світом і в першу чергу перед спробами національного освідомлення і церковного та національного зближення з Галичиною.

Перший крок у цьому напрямі владика зробив зараз після свого призначення. Згідно з нашим обрядом, щоб поставити в єпископи треба трьох єпископів - святителів. В Галичині було взагалі лиш три єпископства, тому як котрий владика помер, і треба було поставити нового, українські єпископи мусіли запрошувати до чину посвячення як третього епископа поляка. Це вже так було ввійшло у звичай і традицію, що здавалося, інакше вже й не може бути. Новий владика перший забажав, щоби його поставили в єпископи 3 владики гр.-кат. обряду. Він використав це, щоби навязати взаємини з Закарпаттям. І виїхав на Закарпаття, щоб запросити на свого священня до Львова обох владик пряшівського й ужгородського. При цій нагоді владика відвідав василіянські монастирі і познайомився і навязав зносини з тамошніми духовними колами.

Владика відвідав також і протоігумена закарпатських Василіян, що урядував тоді в монастирі у Чернечій Горі, біля Мукачева, і під впливом владики Андрея о. протоігумен став свідомим українцем та його захоплення нашим владикою і звязки з ним не припинилися.

Оба закарпатські владики-мадяроні приняли нашого владику дуже чемно заявляючи велику радість з його відвідин та обіцяли прибути на його свячення.

Правда, з цього ніщо не вийшло, бо на сам день свячення будапештенський кардинал назначив зїзд мадярських єпископів у Будапешті й оба закарпатські владики туди поїхали, але навязані з Закарпатською Україною взаємини не припинилися і мали великий вплив на її освідомлення. З того часу львівські богослови постійно листувалися з закарпатськими.

До львівської духовної семинарії наш владика, вже як митрополит у Львові приняв богослова Няралія з Бачки, крижевацького єпископа, батька і духового провідника наших бачванців і кольоністів у Босні і Герцеґовині, теперішнього першого єпископа Карпатської України. Навязання взаємин з Закарпаттям кирило-методіївськими зїздами на Моравії, в яких закарпатське духовенство брало участь, дружня співпраця нашого Митрополита з владикою Гебоєм, зїзди єпископів у Львові і в Римі, це все послідовні кроки у пляновій праці нашого Митрополита.

При нагоді приходить мені на гадку прогульку на Закарпатську Україну, яку я уладив у наші Зелені Свята в 1908 р. Як молодий кандидат адвокатури я практикував тоді в канцелярії мого стрийного брата, посла до сойму і державної ради, адвоката д-ра Евгена Олесницького у Стрию. Кожну одиницю, що надавалася до праці, запрягали там до роботи. Я був там заступником голови „Сокола", працював у політичній організації, кооптували мене до виділу „Просвіти", що під проводом д-ра Евгена Олесницького була тоді справжньою централею праці у Стрийщині, праці освітньої, економічної і політичної. Мені припало завдання люструвати читальняні округи, до якої належала тоді і Скільщина. Цей обовязок я виконував совісно, бо — як свідчать друковані звіти філії „Просвіти" в Стрию — я обїхав тоді всі читальні і то навіть найдальші у Скільшині.

(Докінчення буде).

чеська, а „держава" — „Карпатська Україна". Чому?"

Це одно з тих багатьох „чому", на які відповіди пан в. ль. не зрозуміє. Але то не у відповіді причина. Трудно. Не хочемо з відомих причин поставити пану в. ль. аналогічного питання. А хто зна, чи не промовило б до нього... Часом буває...

Коли пан в. ль. пише про карпатоукраїнський уряд у знаках наведення, то ясно, що він дуже здивований, що той уряд дуже популярний у Карпатській Україні. Він не вірить „Новій Свободі", коли вона пише, що людність ентузіястично приймала міністра Ревая в часі його поїздки по краю. Розуміється: адже ПАТ каже, що „ржонд Волошина зненавідзони".

Ще один уривок для характеристики кореспонденції пана в. ль.

„Раптом чую за собою пронизливий звук кляксону. Відступаю набік. Праворуч зі швидкістю 120 км. мчить чудова чорна лімузина. Реєстраційний знак: Р — 2. Отже державний самохід. Перше число зарезервоване для самого Волошина, Ревай мусить задовольнитися другим числом."

Ні, сховайтеся всякі кореспонденти і спеціяльні висланники Таймс-ів, Тан-ів і Матен-ів, що шляєтеся по світі! Сховайтеся всякі Нікербокери тай взагалі ловці політичних сенсацій! Чи замітив хтонебудь з вас, що міністр Ревай їздить лімузиною ч. 2., не ч. 1., яка зарезервована для премієра Волошина? І де та „Газета Польска" викопала такого бистроума? Треба побоюватися, що хлопа так і вхоплять до якогось концерну Герста. Кар'єра мурована! Але що тоді „Газета Польска" зробить?

КАПЕЛЮХИ СВЕТЕРИ, ТРИКОТИ
мужеські від 6.50 до 34.—
жіночі і мужеські
поручає Е. ДУМИН ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 4.

Підстава до розвязки східної проблеми.

„Вєк Нови" (з 11-го січня ц. р.) умістив статтю про польську східну політику п. наг. „Плечами до Сходу. — Роля окраїн у великодержавній політиці". Автор тієї статті стверджує, що польська політика займалася досі зехідніми справами залишаючи облогом схід. Чому? — питається. — Чому польська політика довела до того стану, що, чого „не можна заперечити, український інструмент", який поляки „могли 20 літ формувати й виховувати", тепер вихоплюється їм з рук. І відповідає:

„Отож гадаємо, що тут головною причиною був і є стан східніх окраїн... Для Польщі, що хоче вести чинну політику супроти Росії, підстава всяких політичних діянь знаходиться на східніх окраїнах. Тут мусять бути і „вихідні точки" й „атракційні осередки" й „огнища". Але до тієї цілі ті окраїни не надавалися і ще сьогодні не надаються."

Йдучи за думкою Бісмарка, що взявся б розв'язати польську проблему на землях царату, але під умовиною, що польська справа зникне з меж Німеччини, автор статті у „Веку" твердить:

„Польська політика не раніше могтиме позволити собі на великі східні операції, аж матиме розвязані руки на власних східніх землях... При цьому треба підкреслити, що „опанування східніх окраїн" зовсім не є однозначне з нормалізацією чи пактом, заключеним з групою українських політиків. Це „опанування" треба розуміти у найповнішому змислі, отже справжня супрематія державного елементу, справді панівне становище польської державної і політичної культури, справді рішальне значіння польської сили. „Опанувати" окраїни значить створити тут не тільки сильне запілля для зовнішнього діяння, але і стан, що виключав би небезпеку всяких плутанин і неспокоїв, ферментів та ірредента на випадок якби по той бік Збруча створилася не уявна українська держава, та в Мінську справжня столиця справжньої Білоруси."

Автор твердить, що до такого „опанування" окраїн треба вести спеціяльну політику і радіе, що така політика вже започаткована. Це — створення... Секретаріяту Порозуміння Польських Суспільних Організацій. „Не відірвані концепції, але польський стан посідання — читаємо — це ключ й умовина всякої дальшої ініціятиви". Тобто підстава для розвязки східної проблеми для Польщі по думці автора з „Веку Нового" — це політика СППОС-у. Словом те, про що ми вже начиталися багато в усій польській пресі найріжнородніших політичних відтінків від ендеків до демократів: у Польщі нема і не може бути української справи.

Самоуправні вибори.

ПЕРЕМОГА УКРАЇНЦІВ ПІДЧАС ВИБОРІВ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В БОРИСЛАВІ.

В неділю 8. ц. м. відбулися вибори до міської ради в Бориславі при великім зацікавленні населення. Місто вибирало 40 радних. Зголошено 4 важні листи: дві польські (ч. 1, ОЗН під назвою Християнський Господарський Блок і ч. 2. ППС разом зі „звйонзком"-ом умовних робітників), одну українську листу (ч. 3. український виборчий комітет) та одну жидівську листу (ч. 4. жидівський виборчий комітет). Упраснених до голосування було 23.374 осіб, у голосуванні взяло участь понад 18.000 осіб, себто коло 75%. Висліди виборів: **українська листа ч. 3. здобула 6 мандатів** (давніше 4 мандати), **польська листа ч. 1. — 4 мандати** (давніше 9 мандатів), **польська листа ч. 2 — 19 мандатів** (давніше 17 мандатів) і **жидівська листа ч. 4. — 11 мандатів** (давніше теж 11 мандатів).

Міські вибори виявили, що українці перемогли, здобуваючи два повні мандати, бо йшли до виборів спільною лавою. Далі міські вибори виявили перевагу ППС і програну ОЗОН-у. Жиди зберегли свій дотеперішній стан.

З української листи вийшли радними: п. Когут, п. Драган, п. Лейбич, п. Яворський, п. Лабанців і проф. Григорійчук.

Крім того в неділю 8. ц. м. відбулися вибори до міських рад у Блажовій і Тичині пов. Рятшів. У Блажовій людовці здобули 7 мандатів, ОЗН 3 мандати, жиди 2 мандати; у Тичині ОЗН здобув 7 мандатів, людовці один мандат, безпартійні 1 мандати.

Радієва промова премієра о. д-р Волошина у Свят Вечір.

На Святий Вечір, в год. 17.30 всі чеські та словацькі радіовисильні надали українську частину промови президента Гахи з 24. грудня 1938; опісля промову премієра о. д-ра Волошина.

„На початку Нового Року — почав премієр — витаю горячо всіх карпатських українців та братів чехів і словаків. У минулому році пережили ми важкий біль, але завдяки Божому Провидінню, ми видержали його і пережили.

Новий державний устрій усунув зпоміж нас спори, недовіря й тертя, витворив взаємне довіря. Тепер стоїмо перед наймилішими святами — першими святами у своїй державі. Наша держава стрічає новий рік з великими надіями. З Божої ласки ми дістали свободу. Хай це буде для нас найбільшою заплатою за всі наші болі.

У новому році маємо вибрати сойм. Я бажаю, щоб цей сойм був згідний з ідеалом першого державного теоретика Платона, щоб ми могли відсунути всі хитрі задуми й змагання сусіда. Платні агенти цього останнього „русскі", вели маси в доми неволі. Але нарід лишився вірний своїй землі, хоч віддав 40.000 українських душ мадярам.

Молю Бога, щоб нарід і в майбутньому не вірив ніяким чужим агентам, щоб вірив у жовто-блакитний прапор. Хто знає й любить своє, того ніхто не заманить.

Щиро дякую нашим братам, зокрема українській еміграції, що в тяжкі для нас хвилини прийшли нам з моральною й матеріяльною допомогою. Дай, Боже, щоб новий рік приніс нам нові цінні осяги."

—o—

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО МІСЬКИХ РАД.

На терені львівського воєвідства розписані вибори до міських рад в Ярославі і Сяноці — 15. січня ц. р., у Лежайську, Куликові і Мостах Великих — 22. січня, в Немирові — 5. лютого, в Раві Руській і Угнові — 12. лютого, в Жовкві — 19. лютого, в Сокалі і Белзі — 6. березня, в Яричові Новім — 4. квітня.

ВИСЛІДИ ВИБОРІВ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД НА ВОЛИНІ.

До 4. ц. м. відбулися вибори в 166-ох виборчих округах у луцькому повіті. У виборах вибрано 2.471 радних і стільки заступників. Зпоміж вибраних є **1.345 українців**, 864 поляків, 155 німців, 52 чехів і 55 інших національностей.

Карпатська Україна вітає О. Олеся.

(Власна кореспонденція).

Хуст, 3. січня 1939.

Сьогодні відбулося тут величаве святкування 60-літнього ювилею О. Олеся, якого запросили на цей день до Хусту. На честь поета виставлено вперше його драматичну поему „Понад Дніпром", у присутності премієра д-ра А. Волошина, начальника Міністерства Освіти А. Штефана та інших вищих урядових осіб Карпатської України (міністр Ревай був у тому часі у Празі).

На спеціяльну увагу заслуговує праця „Нової Сцени", що виставила „Понад Дніпром". Цей молодий театр, під кермою освіченого й талановитого режисера-балетмайстра Володимира Лібовицького, дав чудові сцени з цієї фантастичної поеми і прекрасний балет.

Театр був повний. Ювилята і владу овацийно вітали.

П.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток

Інцидент під Мукачевом зліквідовано.

НЕ БЕРУТЬ НА СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ...

Мадярський уряд повідомив про подробиці інциденту німецьке й польське посольство та вислав до Праги протест, в якому підкреслив, що не бере на себе відповідальности за можливі наслідки інциденту. Мадярська рада міністрів рішила поробити всі можливі кроки, щоб забезпечитися перед подібними несподіваними атаками на інших граничних відтинках.

жіночі і мужеські одяги

поручає по зниженых цінах

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

МАДЯРСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

Мадярський шарже д аффер зложив протестаційну ноту на руки посла Крно, який прийняв його в імени мін. Хвальковського.

Нота скидає відповідальність за втрати в людях і матеріяльні шкоди на праський уряд та заповідає, що поробить заходи, щоб у майбутньому такі несподіванки не заскочили населення.

МІШАНА КОМІСІЯ.

Посол Крно висловив погляд, що є це чисто льокальний інцидент. На місце вислано вищого старшину, щоб припинити акцію з чеського боку. Він обіцяв гостро покарати винуватців та запропонував утворити мішану комісію, на що Мадярщина погодилася.

НЕВТРАЛЬНА СМУГА.

МІШАНА КОМІСІЯ ДІЙШЛА ДО ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ ІНЦИДЕНТУ. РІШЕНО ВИМІНЯТИ ПОЛОНЕНИХ ТА ВИЗНАЧИТИ ПО ОБОХ БОКАХ КОРДОНУ НЕВТРАЛЬНУ СМУГУ. ОБІ СТОРОНИ ПРИЙНЯЛИ ЦІ УМОВИНИ.

Чесько-словацький військовий атташе відвідав заступника шефа II. відділу ген. штабу в Будапешті та обговорив з ним ситуацію після інциденту. Обі сторони висловили надію, що на майбутнє вдасться запобігти подібним інцидентам.

Чеські війська евакуували околицю Мукачева.

Ке мадяри нарушували кордони, лиш...

„терористи Волошина" в чеських одностроях.

Мадяр. джерела подають до відома, що „терористи Волошина" дотепер кілька разів переходили границю, нападаючи на села по мадярському боці.

8. грудня м. р. дійшло до сутички з терористами в селі Радванці коло Ужгороду. За кілька днів у цій самій місцевости дійшло до сутички між терористами і граничною сторожею, що дістали поміч та всіли прогнати „відділи Волошина". В грудні чехи уладжували постійні перестрілки в околиці Ужгороду й Мукачева, щоб тримати дооколичне населення в постійному страху. 20. грудня військове командування пернеслося з Ужгороду; тоді терористи вдерлися на мадярську територію.

Провід „терористів Волошина" є в руках міністра Ревая. Терористи були дотепер убрані по цивільному — тепер вони носять чеські військові однострої. (!)

В околиці Мукачева чимало терористів попало в полон. В тутешніх політичних колах твердять, що гостра протимадярська кампанія, яку вела чесько-словацька преса, не зважаючи на приязні заяви керманичів чеської політики, мала на меті приготовити збройну акцію."

—o—

Ковдри, матераци, коци

і подушки з пір'я, простирала, пошевки, ручники і обруси продає одинока українська фірма:

М. Проць Львів, Ринок ч. 14. Власний виріб! Фабричні ціни!

11.—4—11.

Вісти з Карпатської України.

ПЕРЕДВИБОРЧІ НАСТРОЇ.

Пресова Служба Карпатської України повідомляє:

Карпатська Україна приготовляється до соймових виборів. Будуть це перші вибори у своїй автономній державі і населення вповні уявляє собі вагу того моменту.

Хоч речинець виборів ще не установлений, настрій передвиборчий вже помітний. Але якже відмінний від тої передвиборчої кампанії, якої свідками ми були за попередніх 20 років! Давніше їздили по селах всякі партійні аґітатори та обіцянками, алькоголем і грішми старалися переконувати, що лиш їх партія спасе край, що на їх листі лиш чесні люди, а кандидати противників — це злочинці, хабарники, зрадники... Нераз останнім „переконливим" аргументом був чіж або кіл, вирваний з плота.

Партійництво, що так розбивало наш нарід, пропало на віки. І якщо хтось плаче за партійництвом, то лиш ті, що через нього шукали собі наживи.

А нарід сам відітхнув, немов камінь звалився з його грудей. Село перероджується. Куди лиш не доводилося мені поїхати, стрічав людей з жовто-блакитними стрічками на грудях, всюди лиш довелося чути побажання, щоб при виборах ставлено одну українську листу. Говорять громадяни: „Не може бути іншої листи, бо всі ми одно: українці, і всі за нашою українською владою."

Зворушливі і такі правдиві були слова старенького дідуся Сидора Росохи, які він промовив на зборах у Нижньому Бистрому: „Люди, довго ми ходили чужими дорогами і партіями, аж тепер найшли нашу дорогу. У нас може бути лиш одна партія: українська, з одною програмою: добро українського народу."

А це нині слова цілої Карпатської України.

30 ПОСЛІВ ДО СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатоукраїнський міністр Ю. Ревай дав інтервю представникові „Ессенер Національцайтунг" про майбутні вибори до карпатоукраїнського сойму, що відбудуться найпізніше з кінцем березня. Український уряд хоче, щоби в соймі засідало 30—35 послів, тобто один посол на 20.000 громадян. Німці будуть заступлені одним послом, хоч не достає їм виборчого числа. Також мадяри матимуть одного посла. Не може бути сумніву про те, що українці у своїй федеративній державі однодушно висловлять довіря своїй рідній владі з о. Волошином і Реваєм на чолі.

ПРОПОЗИЦІЯ ВИМІНИ УЖГОРОДУ Й МУКАЧЕВА?

У мадярській пресі появилась поголоска, буцімто карпатоукраїнський уряд запропонував мадярському виміняти Ужгород і Мукачів на 27 карпатоукраїнських громад, але мадярський уряд не прийняв цієї пропозиції.

Ця вістка робить враження мало правдоподібної.

У ПОЛЬСЬКОМУ КОНСУЛЯТІ У СЕВЛЮШІ ВИБИЛИ ВІКНА.

К. У. П. (Карпатоукраїнська Пресова Служба) повідомляє:

Підчас маніфестації УНР і „Карпатської Січи" в Севлюші трапився дуже загадочний інцидент: Невикриті досі особи — мабуть чужі агенти — вибили шиби в будинку польського консуляту.

Уряд Карпатської України наказав перевести негайно доходження, щоб викрити винуватців і висвітлити справу. Преміер о. д-р Волошин доручив висловити дипльоматичному представництву Польщі від імени Карпатської України жаль з приводу цього інциденту.

МАНІФЕСТАЦІЯ У СЕВЛЮШІ.

У Севлюші відбулась велика маніфестація місцевих відділів „Української Національної Ради" і „Карпатської Січи". У цьому святі взяло участь понад 2.000 осіб. У ньому взяв участь управитель міністерства віроісповідань, шкільництва й народньої освіти Августин Штефан, як представник преміра, та секретар ред. Іван Рогач.

Витаючи приявних в імени преміера А. Штефан закликав усіх, щоб вірно служили Батьківщині й боронили її інтегральности. Від „Карпатської Січи" промовляв секретар Іван Рогач.

Маніфестація пройшла дуже величаво.

ДИПЛЬОМАТИ ВЕЛИКОДЕРЖАВ У ХУСТІ.

До Хусту приїхав представник французького посольства Жан Ля Руе та секретар американського посольства.

РЕДАКТОР „ТАЙМСУ" ВИСЛОВЛЮЄ СИМПАТІЮ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.

Редактор „Таймсу", який приїхав до Хусту, заявив, що англійська публична опінія є по боці українців, як взагалі по боці народів, що змагаються за незалежність.

12.000 СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ МАНІФЕСТУЄ.

З нагоди переїзду мін. Ю. Ревая відбулись у цілій Карпатській Україні маніфестації солідарности з карпатоукраїнським урядом та українським народом. Ці маніфестації зорганізувала Українська Національна Рада; взяло в них участь 12.000 селян і лісових робітників.

БУДУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИМ ТЕМПОМ.

Майже всі центральні уряди з Ужгороду евакуовано до нової столиці Карпатської України, до Хусту. Одначе для них не вистачало будинків і уряд приказав побудувати відповідні примішення.

За 6 тижнів американським темпом побудовано цілий блок і вже дотепер стоїть готових 7 великих деревляних будинків. Канцелярії солідні, теплі і на днях перейде туди багато урядів, щоб увільнити тимчасово заняті шкільні будинки.

НОВІ ЗДОРОВЕЛЬНІ УСТАНОВИ.

При краєвій лічниці у Кривій коло Хусту отворено діягностично-бактеріольоґічну стацію. Завданням її є поміч у поборюванні пошесних хоріб та превентивний бій проти них.

На просьбу населення мукачівської та середнянської округи буде 15. січня ц. р. отворена районова лічниця в Середньому. Буде це вже десята лічниця в Карпатській Україні.

СТОЛИЦЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В ЧИСЛАХ.

На основі статистики з 1930-го року мав Хуст 17.833 душ населення. З того українців 9.301 (52.25%), чехів і словаків 1.490 (8.36%), жидів 4.537 (25.43%), мадярів 1.383 (7.76%), німців 732 (4.10%), інших 22 (0.12%), чужинців 368 (2.05%). По віроісповіданні було в 1930 році: греко-католиків 7.491 (42.10%), ізраелітів 4.821 (27.00%), римо-католиків 2.698 (15.03%), православних 1.810 (10.20%), реформатів 509 (2.86%), безвіроісповідних 504 (2.83%).

Хуст зростав постійно від 1930-го року, крім того число його мешканців піднеслося значно через те, що він став столицею. Нині уряди оцінюють число мешканців Хусту на 30.000, отже на стільки, як Ужгород в останньому часі.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЯЛИНКА В СТОЛИЦІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Дня 31. грудня поставлено й освітлено в Хусті першу українську ялинку в користь бідних дітей.

в Mag Nr. 1 усуває парші і хоронить волосся перед випадом.

ГЕН. ПОПОВ НЕ ВІВ НІЯКИХ ПЕРЕГОВОРІВ У ХУСТІ.

КУП повідомляє з Хусту:

Деякі празькі та закордонні часописи принесли вістку про поїздку провідника донських козаків ген. Попова у Карпатську Україну та про якісь переговори. З урядових кол Карпатської України подають, що ген. Попов у Карпатській Україні не був і ніяких переговорів не вів. Становище уряду Карпатської України до проблеми Великої України було сформульоване в заяві премієра о. д-ра Волошина й воно залишилося таке теж і надалі.

РЕНТИ ДЛЯ УЧАСНИКІВ ГУЦУЛЬСЬКОГО ПОВСТАННЯ.

Підчас Різдвяних Свят відсвяткувала Карпатська Україна роковини гуцульського повстання проти мадярів у 1919. р. Для вшанування повстання побудують в Ясіню памятник. Уряд признав інвалідам-учасникам повстання інвалідські ренти, такі самі, як інвалідам зі світової війни.

РАЙОНОВИЙ ЗІЗД „КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ" В УНІГОВІ.

Дня 1. січня відбулися великі збори „Карпатської Січи" в Унігові при участи коло 3.000 людей з дванацяти сіл (Унігів, Буштин, Бедевля, Тячів, Теребля, Дулово, Н. Барово, Вишків, Тересва, Чумальово, Кричово, Угля). По богослужбі і панахиді за полеглих в обох церквах — греко-католицькій і православній відбулося посвячення прапору. Потім уладжено похід здовж села, котрий спинився на футболевій площі, де була також поставлена українська ялинка. Високопатріотичну промову виголосив о. Станинець. Збори відкрив окр. командант „Січи" Миколин, привіт склав головний командат Д. Клемпуш, привіт від уряду склав д-р Росоха, на що присутні відповіли спонтанним відспіванням „Многая літа" владі Карп. України. Свято закінчилось відспіванням національного гимну.

Гемороїди. Визначні хірурги стверджують, що перед і по операції давали пацієнтам природну гірку воду „Франціška Йосифа" з найкращим вислідом.

АСЕКУРАЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО „БЕСКИД" В ХУСТІ.

Українська господарська інституція, акційне асекураційне товариство „Бескид", розпочало свою діяльність у Хусті.

ПОЛОНИНИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Полонини в Карпатській Україні займають площу 80.000 га, з того коло 90% державні, а 10% власнять приватні особи. Ланцюг полонин тягнеться здовж Карпатської України, зпоміж них найбільші два комплекси: в Рахівщині, які розділює Тиса, то є: масив Чорногіря і Свидовець. Дальші, менші комплекси — це Боржава, полонина Красна і ще менший: полонина Рівна в Ужгородщині. Чим дальше на захід, тим менші полонини (Чорногіря вище 2.000, Рівня тільки 1.400 м. над морем). На більших полонинах випасається худоба ялова (телиці, воли), а на таких, де мало води, випасаються вівці. В нижчих полонинських смутах (Квасівський Менчіл 1.300 м.) випасаються корови.

Ементальські сироварні дотепер находяться тільки в Рахівщині (Менчул і Рогнеска), де продукують річно к. двох ваґонів ементальського сира.

ПРОМИСЛОВЦІ ЦІКАВЛЯТЬСЯ КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

Про зацікавлення промислом К. У. свідчать часті відвідини всякого роду промисловців. У найближчих днях приїде на Карпатську Україну цілий гурт промисловців. Фірма Батя, Злін, висилає свого представника для переговорів у цілі заложення спілки для розбудови готелів; заступник фабрики Шкода хоче на місці переконатися про будування автомайстерень. Прибуде також італійський фабрикант Амадуччі, який хоче заложити на Карпатській Україні фабрику паперу.

НЕ ХОТЯТЬ ДО МАДЯРЩИНИ.

У звязку з делімітаційними переговорами рознеслася чутка, що при поправці границь село Тростянік має бути відступлене Мадярщині. Премієра о. Волошина відвідала на днях делеґація того села, ведена священником та старостою, і предложила меморіал, підписаний всіми громадянами села, в якому вони просять, щоб їх село не було відлучуване від своєї батьківщини, Карпатської України.

Міністр Бек у канцлера Гітлєра

В ОФІЦІЙНОМУ НАСВІТЛЕННІ ПАТА-А.

ПАТ повідомляє:

Вертаючись до Польщі, мін. Бек приїхав б. ц. м. в 15-ій год. до Берхесгадену та зложив візиту Гітлєрові в Обезальцбергу, разом з директором міністерського кабінету Лубенським та польським амбасадором у Берліні.

Гітлєр повитав мін. Бека при вході до своєї резиденції Берггоф. Після повитання Гітлєр перейшов з мін. Беком до свого кабінету, на розмову, в якій взяв участь мін. Рібентроп, амбасадори Ліпський та Мольтке і дир. кабінету Лубенський.

В год. 18.15 мін. Бек виїхав з Гітлєрової резиденції з особами, що йому товаришили.

В НІМЕЦЬКОМУ НАСВІТЛЕННІ.

Німецьке Інформаційне Бюро підкреслює, що це зрозуміле, коли міністр закорд. справ заприязненої з Німеччиною держави шукає вимін думок з німецьким канцлером. В цій розмові порушено справи, які цікавлять обі держави. Всі сензаційні здогади на цю тему безосновні.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

ГОЛОСИ ПРЕСИ ПРО ПОЇЗДКУ МІНІСТРА БЕКА ДО НІМЕЧЧИНИ.

„Обзор" з 8. ц. м. пише у вступній статті: Побут польського міністра закордонних справ Бека в Оберзальцбергу, зимовій резиденції канцлера і фірера Гітлєра, не мав офіціяльного, службового характеру, він став службовим щойно пізніше, коли між німецьким та польським міністром закордонних справ прийшло до формальної конференції. Бек перебував якийсь час на відпустці на французькій Рівієрі. Здавалося, що свій побут у Франції Бек задумував використати для відновлення договору приязни з Францією, одначе-ріжні півофіціяльні французькі голоси, зокрема „Тан", дали Бекові зрозуміти, що Франція готова лишити Німеччині вільну руку на Сході в заміну за невтральність на Середземному Морі, що викликало в новорічній „Газеті Польскій" репліку такого змісту, що французько польська приязнь „переживе також теперішню фазу". В цій ситуації Бек не вертав уже через Париж і не їхав через Італію, яка навіть у справі подорожі графа Чяна питалася про думку німецького уряду, тільки поїхав просто до Мінхену. Візита Бека мала характер сензації, якщо брати під увагу недавні повідомлення про польсько-совітське зближення, до якого прийшло було на тлі польсько-мадярської боротьби за спільний кордон, проти існування Карпатської України. Ця боротьба коштувала вже мадярського міністра Каню дорого: він мусів піти у відставку, а крім того викликала німецько-польські диференції. Міністр Бек зробив оце спробу прояснити німецько-польські відносини.

Мінхенський кореспондент **„Дейлі Телеграф"** телеґрафує під датою 6. січня:

„Стріча Бека з Гітлєром була першою після чехо-словацької кризи. Хоч офіціяльно про їхню розмову нічого не подають, все таки стало вже відоме ось що:

Польський міністр закордонних справ бажав виявнити, чи Німеччина кладе ще вагу на німецько-польський договір з 1934 року. Тільки час покаже, чи він дістав вдоволяючу відповідь.

Зі своєї сторони Гітлєр бажав почути відповідь на такі питання: 1) Відношення польського уряду до німецької національної меншини в Польщі. 2) Польські зусилля дістати спільний кордон з Мадярщиною; Німеччина вважає це питання вирішеним після віденського арбітражу. 3) Конфлікти між Польщею та Чехо-Словаччиною на словацькому кордоні. 4) Значіння очевидного наближення між Польщею та СССР. 5) Інтерес, що його Польща проявляє до Литви та до Мемелю. Одначе найважнішими проблемами були українська справа і польський коридор. Ще невідомо, наскільки відповіди Гітлєра вдоволили в даним випадку Бека. В польських колах настрій дещо більше оптимістичний. Самий факт стрічі дає основу до надій, що буря, якої очікують на весну, може й не зірветься.

„Дайтше Рундшав" з 10. січня у власній кореспонденції з Берліна повідомляє м. і.: В розмові міністра Бека в Берхтесгадені з Гітлєром та Рібентропом обговорено всі питання, які сяк чи так заторкують німецько-польські взаємини, отже обговорено відношення Польщі до Совітів, **а також українську справу.** При цьому вирішне значіння має факт, що німецько-польський договір з 1934 р. й далі буде чинником ладу у Східній Европі, **який матиме на увазі всі оправдані життєві домагання на тім просторі й буде досить елястичний, щоб рахуватися зі всіми кожночасними потребами.**

Страшні катастрофи.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА У ФРАНЦІЇ.

В суботу 7. ц. м. вечором мешканці села Ля Шапель ан Серван у Франції побачили дуже низько літак, що вдержував комунікацію між Ціріхом і Парижем. Нагло літак упав на горб між Ля Шапель і Сюрвіє. У катастрофі згинув летун, радіотехнік і один пасажир. Стюардеса (кельнерка) і одна пасажирка померли від ран у шпиталю. Крім того є ще 12 пасажирів раненних.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ЕСПАНІЇ.

На залізничому шляху Більбао—Кастро Ердіяль, недалеко стації Трасалявіна відорвалися від поїзду три ваґони, впали з насипу і розбилися зовсім. У катастрофі згинуло 7 осіб, а понад 20 було важко ранених.

ПОЖЕЖА В КОПАЛЬНІ

З невідомих причин вибухла пожежа в копальні „Гіберніа" в Сварщині у Німеччині, підчас якої згоріло 5 осіб. По довгій рятунковій акції вдалося пожежу загасити і видобути звуглені тіла пятьох вуглекопів.

ЗУДАР АВТОБУСУ З МОТОРОВИМ ВОЗОМ.

У Східній Прусії поштовий автобус дістався на залізничім переїзді під моторовий віз. У катастрофі згинуло 2 особи, одна була важко ранена. З подорожніх моторового возу ніхто не ранений.

НАПІВ ЗАМЕРЗЛІ МОРЯКИ.

Недалеко румунського порту Мангалія рибалки завважили човен, що гойдався на хвилях моря. Рибалки притягнули його до берега і ствердили, що це совітська моторівка „Нева", в якій знайшли 5-ох напів замерзлих совітських моряків. „Нева" виплила ще 30. грудня 1938 р. з Херсону до Одесси, але сильні вітри загнали її на прибережні води Румунії.

ВИБУХ ПЕКОЛЬНОЇ МАШИНИ.

В лільниці Букарешту Панду дійшло в неділю 8. ц. м. вечором до страшного вибуху в однім з домів. Пожежна сторожа приїхала негайно на місце випадку і відкрила в домі тайну лабораторію, в якій мабуть працювали над зладженням пекольної машини. Підчас вибуху в помешканні було двох мужчин, з яких один проф. Дімітреску помер від ран, а другий ранений втік.

ПОЖЕЖА НА КОРАБЛІ.

Корабель „Рімутака" розіслав радіотелеґрами, що на його чердаку вибухла пожежа. Корабель находиться в полудневій частині Тихого Океану і везе 286-ох пасажирів. На поміч поспішили ріжні кораблі.

НАПАД НА КОРАБЕЛЬ.

На німецький корабель „Ганза" напали китайські пірати на ріці Янтсекіян недалеко Вусун. Пірати засипали корабель стрілами і ранили багато китайських пасажирів, а одного з них убили. Нападений корабель відповів вогнем і щасливо доплив до Шангаю.

БІЛА СМЕРТЬ ЛЕЩЕТАРІВ.

Недалеко місцевости Вальоар сніжна лявіна засипала прогульку лещетарів. Під звалищами снігу згинуло 8-ох лещетарів.

Зі Сен Жан де Моріен надійшли вістки, що в Піренеях лявіна засипала 5-ох лещетарів.

дчас рятункової акції згинули два провідники.

В околиці Ґрайфенбурґ в Альпах лявіна засипала 8-ох селян. Завдяки негайній рятунковій акції вдалося вирятувати двох живих селян. У Каринтії лявіна засипала 4-ох селян, які звозили сіно.

ЛЕТУНСЬКА І ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В АРҐЕНТИНІ.

На летовищі недалеко Буенос Айрес упав французький літак зі значної висоти і розбився. В катастрофі згинув летун та один подорожній.

Недалеко залізничої стації Ротіро зударися два особові поїзди. Два ваґони зовсім розбиті. Одна особа згинула, 12 було ранених. До катастрофи дійшло тому, що один з машиністів не доглянув сигналів з осторогою.

ТРАМВАЙ НАЇХАВ НА ДІМ.

У Штутґарті вискочив з рейок трамвай, переповнений подорожніми і наїхав на закруті вулиці на дім. 12 осіб ранених.

ЗУДАР 5-ОХ САМОХОДІВ.

На автостраді Авґсбурґ—Мінхен дійшло в понеділок 9. ц м. вечором до самоходової катастрофи, в якій згинула одна особа, дві були ранені. До катастрофи дійшло внаслідок сильної мряки в околиці Лявтербах, де один самохід наїхав на другий. Опісля на оба самоходи наїхало ще три самоходи, бо шофери не доглянули перешкоди внаслідок мряки. Пожежна сторожа з Мінхен занялась усуненням перешкод.

ПОЖЕЖА ЛІСІВ У ЧІЛЄ.

В окрузі Меліпілля в Чіле вибухла грізна пожежа лісів на великому просторі і заподіяла велитенські шкоди. Пожежа знищила зовсім 8 хліборобсько-годівельних господарств. Рятункову акцію ведуть спеціяльні рятункові бриґади.

НАГЛА ПОВІНЬ В АНҐЛІЇ.

В Англії температура підскочила нагло до 12 ступнів Цельзія. Внаслідок нагальної відлиги виступило з берегів 16 рік і затопили тисячі морґів поля і безліч домів по містечках і селах. У богатьох місцевостях стримано комунікацію, бо вода залила вулиці. Шкоди сягають кількасот тисяч фунтів штерлінґів.

СТРАШНА СПЕКА І ПОЖЕЖІ ЛІСІВ В АВСТРАЛІЇ.

У східній Австралії панує нечувана спека. В деяких містах температура дійшла до 47-ох ступнів Цельзія. У стейті Вікторія горять ліси внаслідок спеки. Пожежа знищила безліч домів і запаси дерева. Побоюються за долю багатьох мешканців.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 10. січня 1889.

ГАЛИЦЬКИЙ СЕЙМ.

Галицький красвий сойм виявляє вже більшу рухливість і радить при значнішому комплєті. Посли позїздилися численно, раз задля пропінаційної справи, друге щоби показати особливу ревність перед новими виборами, та вкінці і задля забав у близьких місницях... Крім пропінаційної справи мають полагодити з важніших справ: закон про слуги та про ремунерацію для катехитів. Внесок п. Романчука про руські ґімназії, учительські семинарії і народні школи, як і другий внесок про зміну соймового регуляміну в користь руської мови не прийдуть, мабуть, зовсім на денний порядок.

КОЗАК АШИНОВ КОЛЬОНІЗУЄ...

„Вольний козак“ Ашинов, якому підчас ювілейного торжества хрещення Руси в Києві віддавали такі почести, показується на конче гідним поклонів гр. Ігнатієва, голови „Славянского Благотворительного Общества“. Як читаємо тепер в російських газетах, „атаман“ Ашинов вербував до Абісинії людей з Росії, обманював їх, що він там основав кольонію, обширну і дуже багату, що він воює з дикунами і має велику добичу і т. д. Звербувавши так легковірних з якою-такою копійкою і завізши до Африки, покидав їх серед пустих безлюдних просторів і сам утікав. Нещасні жертви Ашинова мучаться там і живуть тільки з милостині абісинців, що їм з милосердя дають сирого рижу. Одна така жертва Ашинового обману, вислужений фельдфебель Самусїв, якому вдалося спастися з „кольонії“ Ашинова, почав в Одесі процес з Ашиновом за 300 рублів“.

Зїзд донської еміґрації у Празі.

Як подає Авас, у Празі почався зїзд донських козаків. Донський отаман ґен. Попов заявив кореспондентові Аваса, що він не є лідер політичної партії, а вождь цілого народу, що має 15,000.000 душ і займає територію більшу, як 500.000 кв. км. між Україною, Кавказом, Чорним та Каспійським Морем. Він змагає до відбудови незалежної козацької держави, де обовязувала б конституція, що її приняли козаки в 1918. році. А перша стаття цієї конституції голосить, що землі, заселені козаками становлять суверенну незалежну державу під проводом отамана.

Перше наше завдання — заявив ґен. Попов — є освободити козацькі землі від комуністичної влади. В цій боротьбі не можна нас ізолювати. От чому ми хочемо піддержувати добрі взаємини зі всіми нашими протикомуністичними сусідами, а особливо з українцями, з якими ми заключили союз у 1918. р. Українці вважають частиною своєї території Донбас, який до приходу большевиків належав до области Донського Війська; вірю, що в цій справі дійдемо до порозуміння.

Російська еміґрантська преса пильно слідкує за праським зїздом.

Несподівана демонстрація.

Ост-Екепрес повідомляє з Ковна: На днях гостив у Ковні литовський хор з Вильна і дав у державнім театрі концерт. Литовських співаків з Вильна публика витала бурхливо. При кінці концерту вся публика піднялася з місць і наче грім понеслися звуки боєвої пісні: „На Вильно, на Вильно, брати в похід!“ Щоб публику успокоїти, згашено світло, але це не помогло; пісню відспівали до кінця. Ця демонстрація сталась цілком несподівано і чимало збентежила литовські політичні кола, які спинили вже були довголітню пропаґанду за відзисканням Вильна згідно з недавнім литовсько-польським договором. („Дайтше Рундшау“ — Бидгощ з 6. січня ц. р.).

—o—

Словакізація Пряшева.

На приказ урядового комісаря міста Пряшева відбувається тепер перейменування вулиць на словацькі назви. І так вулиця Добрянського відтепер має називатись вулицею Разуса, вулиця Духновича — вулицею Ваянського, вулиця Толстого — вулицею Бернштерна Берзона. Коли остання заміна назви вулиць для кожного, хто знає передвоєнну історію, зрозуміла, бо колишній пламенний виступ Бернштерна Берзона в обороні словаків перед мадярами таку переміну вповні виправдує, то усування з вулиць Пряшева назв карпатоукраїнських діячів є несправедливістю, бо чейже Пряшів лежить на українській етнографічній території.

Національні війська заняли великі простори Каталонії.

Кореспонденти закордонної преси стверджують однозгідно, що найновіша операція на катальонському фронті була мистецьким маневром, який дав нац. військам великі простори на схід від Леріди, аж по Фондареллю.

Араґонська армія під проводом ґен. Москарда вдарила з півночі, наварські бриґади ґен. Сольчаґи з півдня. Обі армії наступали доти, доки не стрінулися під Міралькамп.

У висліді цієї операції нац. війська скоротили фронт на кількадесять кільометрів, та заняли 130 кв. кільометрів з 23-ома місцевостями і взяли чимало полонених та военного матеріялу.

На відтинку між Лерідою й Балягером араґонські відділи ґен. Москарда пішли вперед на 20 км., на фронті ширини 27 км. З військами, що наступають здовж цієї оси, співділає ґрупа ґен. Валіна. У трикутнику Леріда—Сервера—Балягер заняли війська ґен. Франко 9 місцевостей; на правому крилі продовжують вони офензиву здовж шляху Леріда—Боріяз Блянкас. Наварські бриґади заняли 4 місцевости на схід від м. Блянкас.

В червоному фронті в Катальонії повстав пролім, широкий на 160 км.

ЧЕРВОНА ОФЕНЗИВА НА ПІВДНІ.

Червоні приступили до офензиви на фронті Кордови, але — як подає нац. комунікат — ця офензива заломилася. Нац. війська відібрали всі місцевости, що їх втратили в перших днях цієї офензиви.

Червоні втратили 3.000 вбитих та 8 повзів совітського походження.

Премієр Сирії заповідає плєбісцит:

Французький мандат, чи незалежність?

В більших містах Сирії відбулися стихійні демонстації з домаганням незалежности. Влада дала гострі постанови, щоб удержати лад.

Премієр Сирії заявив делеґації університетської молоді, що в найближчому часі переведе плебісцит, щоб пізнати, чого хоче нарід: свободи, чи мандату. Нема сумніву, як виглядатиме відповідь.

Українка.

В **„Послєдніх Новостях“** з 31. XII. появилась як передова стаття-кореспонденція з Праги п. н. „Довкола української справи“, основана на розмові з праським українцем про змагання та сучасний організаційний стан українства у цілому світі. Український співрозмовець-наддніпрянський еміґрант і тому його підхід до окремих проявів українського зорганізованого життя часто субєктивної вартости, а розцінка організаційних величин непропорціональна.

„Грватска Стража“ з 8. січня приносить у цілости свят-вечірню радієву промову премієра Карпатської України о. Волошина до українського народу.

Проблєми української релігійної свідомости

Д-р Річинського, це, як оцінила преса — **„перша енциклопедія для всіх тих, що цікавляться українськими релігійними проблємами“**. Книжка обговорює справи уніі, православія і євангелізму та їх будучину і ролю серед українського народу.

Наклад на вичерпанні. Хто замовляє від автора за готівку, замість 9 зол. має вислати тільки 6 зол. і порто 50 сот. на адресу Д-ра Арсена Річинського, м. Володимир Волинський. 50 2-1

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ Йосиф Т'ссер ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2. 2879 6-13

НОВИНКИ.

11 СІЧЕНЬ

Середа

Ст. ст. 29. грудня 1938.
14 тис. дітей убитих у Вифлеємі.
Лат. Гонорати, Альбейзія.
Сонце: схід — 7.20, захід — 15.48.
Місяць: схід — 0.00, захід — 10.32.
Завтра: 12. січня. Четвер.
Ст. ст. 30. грудня 1938.
Анісії і Теодори.
Лат. Св. Діва.
Сонце: схід — 7.20, захід — 15.48.
Місяць: схід — 0.05, захід — 10.59.
Остання чверть місяця в год. 12.10.

—o—

— **ЩИРУ ПОДЯКУ складає Редакція всім установам, товариствам і громадянам, які надіслали нам святочні побажання з нагоди Різдва Христового.**

— **Косметичний Кабінет „DISTINCTION" перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов.** Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 6—10

— **Святочні і Новорічні побажання,** які наспіли після видрукування святочного числа:

Рідню, Приятелів, Знайомих з Різдвом Христовим і Новим Роком щиро витають — **Меляся і Володимир Кривокульські з донею.**

Президія Всесвітнього Союзу Українок пересилає членам-організаціям Т-ва привітання з Новим Роком і побажання довершення в цьому році наших національно-державних змагань.

— **На Маланчин вечір** і на всіх цьогорічних вечірках найліпша забава в сукні пошитій або перероблений в кравецькій робітні кооперативи „Труд" у Львові, Ринок ч. 39.

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, вул. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 125-0

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 9—20

— **Знаний календарець „Готовсь" на 1939 р.** підпав несподіваній конфіскаті й тому цього року появився він дещо пізніше під назвою **„Усе готовсь".** Обем 96 сторінок, ціна 20 сот. Замовлення слати на адресу: Адміністрація **„Українського Юнацтва", Львів, вул. П. Скарги 5. 30**

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоругвини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 1825 69-100

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** черговi сходини членів у пятницю 13. ц. м. в год. 7. вечір у власній домівці. На сходинах виголосить д-р Роман Крупка доклад п. н. „Есенціональна гіпертонія". 140

— **Ділом доказуйте,** що дорожите розвитком свого промислу й закуповуйте набій і його перетвори тільки в Маслосоюзі. Тимбільше, що при однакових ринкових цінах одержуєте першоякісний і гарантованої якости товар. 2-2

— **Конфіската „Діда".** Різдвяне (5.) число „Діла" підпало конфіскаті за дві статті в цілости, за одно слово в наголовку фейлетону В. Пачовського та два слова у другім рядку цього фейлетону. Одночасно конфіскаті підпали у змісті наголовки обох сконфіскованих статтей включно з іменами їх авторів.

— **Показ української фільми у Львові.** В суботу 14. січня п. р. відбудеться у Львові заходом Ревізійного Союзу Українських Кооператив показ фільми „До добра і краси". Є це перша, виконана в нас, українська довгометражева фільма. У фільмі побіч любовної дії представлена праця української кооперації. Прегарні народні одяги, звичаї, та обряди доповнюють зміст фільми в одну цікаву цілість, яку варто оглянути. Частина фільми колірова. В головних ролях Марійка Сафіянівна і Андрій Поліщук. Показ відбудеться у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка (кіно Стилеве). Початок точно в год. 11.45 передполуднем.

— **Схід і захід у проблемі української культури.** Під таким наголовком виголосить проф. О. Лотоцький виклад у пятницю 13. ц. м. в год. 6-ій вечором у помешканні Українського Наукового Інституту у Варшаві при вул. Служевській ч. 7, п. 4.

— **Замазують українські вивіски.** В ночі з 7. на 8. ц. м. невідомі особи замазали фарбою українські вивіски на „Народнім Домі" у Коломиї і на стінах залишили написи „по польску".

— **Нагла відлига і хаос на залізницях.** На третій день наших Різдвяних Свят, себто в понеділок 9. ц. м., прийшла відлига по сильній метелиці в ночі з неділі на понеділок. До Польщі далі напливає вогке і тепле повітря зі середущої Европи, де зустрічається з морозним східним вітром і тому у Львові та Сх. Галичині падав третього дня Різдвяних Свят сніг з дощем, а на північно-західних землях сніг. Відлига прийшла теж у Німеччині і в Англії. У Скандинавії панують сильні морози і метелиці, що довели до хаосу в комунікації.

— **Хто виграв на льотерії.** 7-го ц. м. впали такі більші вигри в Клясовій Льотерії: Постійна денна вигра 5.000 зол. впала на ч. 39812, 5.000 зол. на ч. 15991 21514 22232 30967 52415 103854. 2.000 зол. на ч. 17362 33692 34425 39123 48317 64650 111691 126870 142976 149731 151672. 1.000 зол. на ч. 5313 17358 19464 22757 29078 32726 39777 40314 43990 61336 61972 63215 80023 81752 88801 91339 105873 109401 110247 116020 118128 131648 132290 134274 145088 150546 151013. Постійна денна вигра зол. 20.000 впала на ч. 138580. 15.000 зол. на ч. 31661 10.000 зол. на ч. 143298 158805. 5.000 зол. на ч. 25733 33250 45271 82003 149016. 2.000 зол. на ч. 14152 18810 40194 51191 57374 88586 116907 119932 121845 137322 145457 151341 154024. 1.000 зол. на ч. 7097 8471 11486 15455 17950 24054 33934 34307 37163 43217 55360 68368 71964 80895 81185 82521 87430 95742 100914 101144 106069 108611 109933 109562 115961 123836 124474 126243 126371 126948 131417 141052 147966 150900 153304 155414. 9. ц. м. впали такі більші вигри: Постійна денна вигра 5.000 зол. на ч. 138117. 75.000 зол. на ч. 108375. 10.000 зол. на ч. 30471 60000 146571. 5.000 зол. на ч. 62829 65335 71905 89769. 2.000 зол. на ч. 1399 4329 4378 9100 9484 1931 20841 25471 31812 44939 57921 64320 70249 70448 71714 72335 72837 81738 94805 91247 17997 124787 125365 159713. 1.000 зол. на ч. 14083 16760 17429 19829 21154 29442 31899 35102 46269 56366 62561 62749 64269 69038 71860 82778 86782 89559 92038 94722 100815 105761 107948 112103 114936 121783 131171 138227 140279 149013 149808. — Нинішнього дня впали такі більші вигри: 5.000 зол. на ч. 47911; 10.000 зол. на ч. 16577, 73901, 90790, 97026, 143715; 5.000 на ч. 59523, 74765, 80226, 80544, 114042; 2.000 зол. на ч. 18814, 23567, 41601, 46933, 55713, 59401, 77807, 79415, 85777, 98766, 100864, 105271, 109163, 122109, 131917, 138778, 149406, 15841; 1.000 зол. на ч. 10115, 10951, 15637, 20584, 24633, 31344, 37051, 50007, 51010, 51914, 64928, 65135, 82181, 82198, 84359, 85491, 92143, 104784, 110078, 126782, 125660, 136376, 139522, 159454.

— **Згоріло 10.000 зол. у печі.** Стара панна В. у Дрогобичі наскладала 10.000 зол. і сховала їх до печі, в якій не палила навіть у зимі. На днях прибув до неї її швагер, щоб обговорити справу зміни помешкання. П-на В. вийшла на хвилину з помешкання і саме тоді швагер запалив у печі, щоб загрітися, і так згоріло 10 тисяч золотих.

— **Пожежа православної церкви.** В неділю 8. ц. м. згоріла стара дерев'яна православна церква в селі Мінконовичі під Слонімом, яка була давніше уніятською церквою. Пожежа знищила церкву геть з усіма літургійними предметами і фелонами. Хоч пожежу запримітили люди по замкненні церкви після богослуження вогню не вдалося вже вгасити. Метрикальні книги вдалося врятувати лише тому, що вони були в помешканні пароха. Причина пожежі невідома.

— **Компромітація з катехуменатом для жидів у Дрогобичі.** Польський парох Дрогобича кс. Котуля оголосив афішами, що відкриває катехуменат для жидів, які хочуть перейти на християнську віру з тим, що кандидати мають зложити по 40 зол. Внаслідок кампанії частини польської преси у Дрогобичі, появилось оголошення епископської курії римо-католицького обряду в Перемишлі про відкликання цього катехумената.

— **Львівська хроніка.** В суботу 7. ц. м. вечором авто без шофера (ч. 40.122) вїхало з розгоном на кіоск п. А. Зубача на розі вул. Янівської і вул. Бема та знищило його. Власник кіоску з жінкою ледви врятувалися з життям. — До львівського шпиталю привезла каретка рятункового поготівля Б. Мазура, М. Козака та А. Дембського, раненних і побитих підчас наших Різдвяних Свят.

— **Два трупи підчас забави у Раві Руській.** Батьківський кружок при школі Міцкевича в Раві Руській уладив у суботу 7. ц. м. вечором забаву в салі „Сокола", на яку прийшов поручник Е. Напавлінський зі своєю нареченою. По півночі дійшло до суперечки між пор. Е. Напавлінським та підхмеленим дансером його нареченої міським ветеринарним лікарем д-ром Бухтою, який зневажив поручника. Тоді поручник витягнув револьвер і застрілив д-ра Бухту і важко ранив скарбового урядовця Владислава Наруга, який вибіг на коридор на відгомін стрілів. Важко ранений Наруг помер у львівському шпиталі підчас операції.

— **Кн. Віндсор вертається до Англії.** В Лондоні кружляють поголоски, що кн. Віндсор приїде 13. ц. м. до замку в Сендрінггем, де перебуває англійська королівська родина. Колишній король Едвард VIII. приїде до Сендрінггем на спеціяльне бажання старенької 72-літньої королеви-матері Мері, що в останньому часі поважно недужає на серце. Одначе кн. Віндсор приїде до Англії не лише тому, щоб відвідати недужу матір, але й тому, що прирік своєму братові кн. Гльостерові підчас його побуту в Парижі, що до Англії приїде сам, без своєї дружини. В Лондоні запевняють, що княжна Віндсор противиться виїздові свого чоловіка до Англії, але кн. Віндсор рішуче обстоює при своїм проекті. Здогадуються, що король Юрій VI. вишле свій приватний літак по кн. Віндсора до Канн, на французьку Рів'єру, щоб кн. Віндсор прилетів до Сендрінггем безпосередньо з Франції і не затримувався в Лондоні. Англійська преса оголосила цікаві відповіди читачів на анкету у справі повороту кн. Віндсора до Англії. За поворотом б. короля до Англії заявилося 61 прц., проти 16 прц., а 23 прц. не дало ясної відповіди.

— **Різні вісти.** Американське видавництво Стекполь і син у Ню Йорку оголосило, що в лютому ц. р. вийде в перекладі книжка Гітлера „Моя боротьба" — В Савані у Злучених Державах поліція арештувала 10-ох моряків італійського корабля „Аша" під закидом контрабанди наркотиків. — Кораблем „Нормандії" вернувся зі Злучених Держав б. бельгійський премієр Ван Зелянд і французький дипльомат Наджіар, який буде послом у Москві. — В Данцігу заборонили жидівським лікарям лікувати арійців.

З судової салі.

„ЯКЩО ГІТЛЕР ПРИЙДЕ ДО ПОЛЬЩІ, ЗРОБИТЬ ПОРЯДОК"...

Окружний суд у Тешині засудив Павла Бателя на 7 місяців вязниці за погрози. Засуджений заявив, що якщо... „Гітлер прийде до Польщі, то зробить порядок"...

Окружний суд у Бидгощі засудив різника Павла Голембйовського на 4 місяці арешту за те, що підхмелений викрикував у ресторані, що „якщо прийде Гітлер, то щойно покаже"...

У Грудзьондзу суд засудив Ельфріду Зьолковську на один місяць безоглядної кари арешту і 20 зол. гривни за слова: „Тіштеся — незадовго прийде Гітлер і зробить порядок, бо в Польщі нема порядку".

—o—

Посмертні згадки

Антін Павенцький, вислужений учитель останньо учитель Торговельної Школи Товариства „Просвіта" у Львові, член ріжних народніх установ, гарячий патріот і діяльний громадянин, помер несподівано 8. січня ц. р. в 76 р. життя. — Похорон, при численній участи духовенства під проводом о. прал. Куницького та української інтелігенції Львова відбувся 10. січня з церкви Преображення на Личаківський цвинтар.

З Антоном Павенцьким сходить у могилу один з тих старорусинів, що йдучи за голосом розуму та національної совісти, наблизились в

останніх двох десятиліттях цілковито до українського національного табору, стали активними співучасниками й борцями за кращу долю рідного народу та співтворцями українського національного життя. Саме Антін Павенцький був головою Комітету українсько-староруського порозуміння і поклав на тім відповідальнім становищі чималі заслуги. Він глибоко болів, що поза українським народом лишився гурток людей, які під фірмою „русских" дають свідомо чи несвідомо уживати себе як таран до підважування єдности й сили власного народу та нераз давав вислів почуванню жалю до тих людей. Думав і часто розважував над способами, як приєднати до спільної національної праці всіх тих, зрештою нечисленних, уже нині москвофілів, які наслідком консервативної вдачі чи виховання стоять пасивними видцями в таких важних, історично-переломових часах. З тугою за всенаціональним єднанням Антін Павенцький замкнув на віки свої очі.

Вічна Память доброму громадянинові і чесній людині!

Амврозія Сивч, ЧСВВ. По короткій і важкій недузі померла 3. ц. м. вечором настоятелька монастиря СС. Василіянок у Перемишлі **Амврозія Сивч**, ЧСВВ, у 43-ому році життя, прийнявши Найсв. Тайни. Мати Амврозія Сивч походила з Керестура в Бачці в Югославії і прожила в монастирі 27 років. Похорон відбувся 5. ц м. в год. 2-ій пополудні в Перемишлі. В. Й. П.

Даруся Угринівна, б. учениця Ліцею „Рідної Школи" в Рогатині, по прийнятті Найсвятіших Тайн померла в девятнацятій весні життя дня 3. січня ц. р. Похорон відбувся в Рогатині дня 5. січня з жалібного дому при вул. Івана Франка ч. 9. — В. Їй П.!

Стефанія Рибакова, вдова по управителеві вселюдної школи, довголітня передплатниця „Діла", померла 28. грудня 1938 р. в Мартинові Новім, проживши 82 роки. Покійна, хоч і походила з польської родини, вийшовши заміж за вчителя українця, цілим серцем пристала до українського народу; свої чотири доньки виховала в українському дусі, а єдиний її син Осип, згинув в чотирокутнику смерти на Україні. За свое добре серце загально люблена й шанована своїми та чужими залишила по собі щирий жаль, чого доказом були її величаві похорони з участю шістьох священників, між ними трьох її внуків. — В. Їй память.

Христя Здоренко, дружина адм. поручника армії У. Н. Р., упокоїлася в Бозі 8. січня ц. р. в Тарнові.

Покійна Христя уродилася 24. липня 1892 р. у Виниці на Поділлі. Ввесь час визвольних змагань ні на крок не відставала від свого мужа та ділила з ним долю і недолю Рідного Краю. Вмерла на вигнанні, далеко від Батьківщини, з мрією про краще її майбутне.

Земля Їй пером!

—o—

Спорт.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА 7:1 (1:0, 4:1, 2:0).

Україна програла свої другі з черги цьогорічні змагання, ще й до того у високому відношенні. Якщо в першій зустрічі можна було ще оправдувати дружину чорно-червоних недостачею відповідного тренінгу, то цим разом виявили на верх ще й інші недостачі. Найбільшою хибою України була фатальна тактика, особливо при випадах оборони до переду. Нападники не верталися тоді під ворота, лиш собі теж їхали вперід, залишаючи ворота без охорони. Коли ж противник продирався через офензивну лінію, мав дуже легке завдання, бо гаківкарі чорно-червоних лиш із трудом могли противника дігнати й сяк-так боронити свої ворота. При цьому витворювався такий хаос, що про раціональну плянову оборону годі було й думати. Як і в перших змаганнях, так теж і в зустрічі з Лехією Україна добре заграла лиш першу терцію. В першій терції Україна рішуче перевищала Лехію, одначе її оба напади ніяк не могли форсувати залоги Лехії та не вміли виробити собі догідної позиції до стрілу. Лехія здобула свої ворота в цій терції в несподіваного наступу в останніх секундах, не без вини Скрипія та заложників. Здавалося, що у другій терції Україна ще добре розкрутиться і здобуде перемогу. Ці сподівання справдували теж ворота, що їх здобула пара волохунів у випаді (Ліщинський добив подачу Диня І). Та на цьому скінчилися успіхи наших гаківкарів, бо коли Лехія здобула випадкову другі ворота, в Україні запанувало бажання відпливти і у висліді на ледовищі настав хаос, який коштував непотрібну втрату доброї пайки воріт.

Головна вина за високу програну спадає в першу чергу на Скрипія (бодай половину пропущених воріт він міг оборонити) та на залогу, в якій Диньо робив, що міг, одначе сам не міг собі дати ради. Мартинець в І. випаді замітно поправився. Добрий був Диньо II, найслабший Бучацький, в якого непрямо вражала боязливість. Другий напад доволі боєвий, при чому добре запов'ідається в ньому: Посацький і Диньо III.

Обі дружини грали в таких складах:

Україна: Скрипій, Диньо І, Ліщинський; Бучацький, Мартинець, Диньо II; Посацький, Диньо III, Цимбаліст.

Лехія: Бедрило, Соколовський, Гайль; Ковальський, Тирч, Чайковський; Соколовський II, Краль, Бедрило II, Росаповіч.

Видів к. 800.

ХОДОРІВ. УКРАЇНА — ЦУКРОВАРНЯ 3:2 (0:0, 2:1, 1:1).

В неділю 8. п. м. відбулася в Ходорові гаківкова стріча між гаківкарями України та гаківкарями тамошнього фабричного клюбу. По незвичайно гострій і завзятій грі перемогла ріжницею одних воріт Україна. Цукроварня надужила фізичну силу та надробляла технічні недостачі брутальністю.

Україна виступила до цих змагань уже з Лисиком на обороні, без Бучацького. Ворота для чорно-червоних здобули: Ліщинський, Диньо І (з випаду) й Мартинець.

Чергові гаківкові змагання України будуть уже мистецькі, а саме противником України буде в четвер 12. п. м. АЗС. Покищо невідомо де і в якій годині ці змагання відбудуться, бо господарем є АЗС, який досі ще не повідомив Україну.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

Краків. Домб (Катовиці) — Краковія 1:1 (1:0 0:0 0:1). Сенсаційний вислід, який виелімінував Краковію від дальших гор за мистецтво Польщі. Перший метч у Катовицях дав вислід 2:0 в користь Домбу. Краковія, досі мистець Польщі та одна з найкращих дружин у Польщі, перший раз не дійшла до фіналу.

Львів. Чорні — Варшавянка 2:1 (0:0, 1:0, 1:1). Ворота для Чорних здобули: Кулічковський і Чижевський, для Варшавянки Вернер. Чорні в цих змаганнях розчарували. Варшавянка грала д. брутально.

Лодзь. Огніско (Вильно) — ЛКС 5:2 (3:0, 0:1, 2:1). Лодзькі гаківкарі програли на власному гриші.

Познань. Польонія (Варшава) — АЗС 3:0 (0:0 2:0 1:0). Сенсаційна перемога Польонії над доброю колись дружиною АЗС-у.

Знак охоронний

Чай Прівес

сильно запашний
дуже видатний
під гарантією природний
неперфумований

3-5

МИСТЕЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ А-КЛЯСИ.

Львів. Чорні — Погонь І Б 4:1 (0:0, 2:0, 2:1). Чорні виставили першу дружину й перемогли заслужено. Погонь заголосила протест проти висліду цих змагань, мотивуючи його тим, що Чорні виставили першу дружину замість запасної.

ІНШІ СТРІЧІ.

Дрогобич. Юнак — Гази (Східниця) 21:0 (5:0 8:0 8:0). Юнак розгромив дружину Газів, яка вперше виступала на ледї.

Дрогобич. Погонь (Львів) — Юнак 3:2 (1:0, 2:0, 0:2). Погонь переважала в перших двох терціях і тоді теж вспіла записати собі перемогу.

Львів. Лехія II — Гасмонея 4:0 (1:0, 1:0, 2:0). По дволітній перерві Гасмонея відновила діяльність гаківкової секції.

ГАКІВКА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ТЯЧІВ. **Г. К. ХУСТ — СК ТЯЧІВ 6:2.**

Гаківковий Клюб Хуст почав цьогорічний зимовий сезон Карпатської України товариськими змаганнями зі Спортовим Клюбом Тячів. Змагання закінчилися перемогою столичної дружини. Ці змагання відбулися ще перед двома тижнями. Минулої неділі відбулися в Хусті відплатні змагання між обома дружинами. Висліду цих змагань ще не маємо.

Досі в Карпатській Україні грає три гаківкові клюби, а саме ГК. Хуст, СК Тячів та СК Севлюш.

Гаківкарі Хусту виступають у такому складі: Соломяк, Підляшецький І, Шебик, Секанина І, Секанина II, Секанина III (перший напад творить ціла рідня): Підляшецький II, Гамата та Майхер.

БОКС.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Львів. Погонь — Рекорд 9:7.

Дрогобич. Юнак — Ґвязда (Львів) 10:6.

Перемишль. Баркохба (Ряшів) — Гагібор 9:7.

МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

Познань. ГЦП — Лехія 11:5. Лехія заголосила ще перед змаганнями протест, тому що познанська дружина не повідомила її про годину й місце змагань та важення змагунів.

Інов'рочлав. Варта — Гопляния 10:6.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Катовиці. Тім А — Тім Б 5:5 (2:3). Тренінгові змагання двох тімів перед устійненням остаточного складу на метч із Францією.

Бойтен. Німецький Шлеськ — Польський Шлеськ 5:3 (2:1).

Театри.

Великий Театр.

Середа 11. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Четвер 12. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Пятниця 13. І. год. 7.30 веч. Виступ Хору Юранда і Гелени Гроссівни.

Театр Ріннородностей.

Середа 11. і четвер 12. вистави нема.

Пятниця 13. І. год. 7.30 веч. „Пані президова".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МОСТИ ВЕЛ.:
11. І. Сорочинський ярмарок.
12. І. Гетьман Полуботок.
ЖОВКВА:
13. І. Безталанна.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.
ЛЬВІВ, сали Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Свят. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ДРОГОБИЧ:
11. І. Шаріка.
З Дрогобича їде театр до Стрия.

КІНА.

АМПІР: „Всюди жінка".
АПОЛЬО: „Прошак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".
БАЛТИК: „Баталія безбожників".
ВАНДА: „Личко", „Як вам подобається".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Пурпурання".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Границя".
МЕТРО: „Павел і Гавел".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Нага правда".
ПАКС: „Пташник з Тиролю".
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Поверх вище".
РОКСІ: „Мале та велике кохання".
СВІТ: „Вастер Кітон як міліонер", На грані життя".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Вязниця без крат" і ревія.
ТОН: „Сильні люди", „Обережно, професоре".
УТІХА: „Королівський вязень" і ревія.
ХИМЕРА: „Граф-кельнер".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(ул Марійська)
„Над гарним, синім Дунаєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 11. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим: Вправа по сніг, пісенька, 11.00 Для шкіл: „Вертеп" Конопніцької з музикою, 11.25 Увертури і фантазії із фр опер, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вістки, 14.00 Браме, із пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Наш концерт"

авд. для дітей, спів, орх., 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Фіз. виховання шк. молоді, 16.35 Пісні у супр. форт., 17.00 Польський легіон у Фінляндії, 17.15 Танк. музика, 17.50 Ширякові успіхи, 28.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном, 18.30 Авдиція про мову, 18.40 Рекорд чи здоровля, 19.00 Розр. концерт: орх., спів, А. Лінецький, 12-літній віртуоз на контрабасі, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський рецітал, 21.30 Авт. вечір Кадея-Бандровського, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, у вин. дівч. орх., 22.45 Сан-Сасно, пл., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Четвер, 12. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: По коляді, муз. поранок, 11.25 Оркестра, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодю, 15.15 Клопоти та ради, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Госп. вістки, 16.20 У детективній крамниці; гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Два фортепіяни, 17.30 Горна читанка, співаніла, фейл., 17.40 Арії та пісні у вин. Реслер-Оговської, меццосопр. у супр. форт., 18.00 Біжучі вістки, 18.05 Для села: гутірка, музика симфон. тріо, 18.30 Нар. музика та її вплив на мистецьку музику, гутірка, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, 20.35 Веч. денник, метеор. вістки, сніговий комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. музика на дуті інстр., 21.30 Театр Уяви: „Ахіль Хрустик" драма Ю. Залеського, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Трансмісія з життя, 22.23 Зі світа фільми, 22.35 Львівські пера: „У січні на селі при ватрані" та поезії, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Пятниця, 13. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині, 11.00 Для шкіл: Як Сінг угадав, що світ це жупел, авд. для старших дітей, 11.30 Оперетові дуети, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 **Форт. реціталь д-р Стефанії Туркевич,** 14.30 Гутірки про етарі звичаї, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Легенда про Христофора та про Ісусика, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Пісні, сопран, форт., 17.00 Дивовижні комірники мурашок, 17.20 Давня сер. музика у вин. Юрія Стефана в супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Плити з поясненнями: Моріс Равель, 18.30 Театр Різдва Христового, літ.-муз. авд., 19.00 Розр. концерт: орх., спів, мандоліни, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, орх., 21.15 Симф. концерт, 22.30 Рел. переживання у мистецтві, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 11. січня 1939

БЕРЛІН 15.20 Розр. музика, 20.10 Хор донських козаків, 20.30 21.00 Розр. концерт, БЕРОМІНСТЕР 20.10 Швайцарські нар. пісні й танки, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 19.20 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00 „Кава по віденськи" розр. протр., 20.10 21.00 Симф. концерт, ДРОЙТВІЧ 21.15 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 20.30 Танк. музика, 21.00 22.00 Оперетка, ПРАГА 20.10 Симф. концерт, РАДІО ПАРІ 19.20 Форт., РИМ 19.20 Розр. концерт, 21.00 Опера.

Четвер, 12. січня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Веселі мельодії, 20.10 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА 19.35 „Фавст" оп. Гуно, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, ВІДЕНЬ 18.50 Кабарет, 20.00 Солісти, спів, форт., 21.00 Давня танк. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 Вечір опер, МІЛЯНО 19.20 20.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Іль Канделєре" оп. Пізабелі, ПРАГА 19.25 Орх., 21.10 Орх., хор, сер., РИМ 21.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 20.30 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, II. дія, ШТРАСБУРГ 22.00 „Три свинки" оп. по осн. Діснея.

Пятниця, 13. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Квартет ц-дур Бетовена, 18.00 19.00 Танк. мельодії та пісні, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 20.00 Трансл. зі Загребу, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Циг. музика, 19.20 20.00 Концерт орх., 21.00 Форт. реціталь Белі Бартока, ВІДЕНЬ 15.30 Солісти, 19.00 Вок. концерт, ДРОЙТВІЧ 20.00 21.00 „Лямме" оп. Делібеса, 22.40 Пісні, ЛІНҐТІ 17.20 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Трітіко Франческано" Рафіне, ПРАГА 19.25 Дуети на гармоніях, 21.10 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Клявесин, 21.15 Форт., РИМ 17.00 Виступ гітариста Сеговії, 21.00 22.00 Оперетка.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 10. січня 1939

1 кг. масла десер. бльов. без оп.	2·55 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	2·90 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. ясць	155—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

ГРОМАДА ГОРУЦЬКО, ПОВ. ДРОГОБИЧ має намір віддати роботи при довінченні будови шкільного будинку, муровано-го, поверхового, одному підприємцеві дорогою переторгу офертою або устно. Оферти можна складати в Уряді громади в Горушьку до дня 28. січня 1939. Плани і кошторися можна переглядати до цього речинця в урядових годинах в Уряді громадським. Вадієм обезпечує у висоті 10% оферованої суми готівкою або у вартісних паперах, призвоних державою. Отворення оферт або устний переторг відбудеться 28. січня 1939 в год. 12 в громадським Уряді в Горушьку. Соятис: Андрійчин. 138 1-3

Оповістка.

Жертви зложені в Адміністрації: на **допомогу студіюючій молоді** зол. 2.50 і на Ремісничу Бурсу зол. 2.50 інж. Горницький, Торунь; за **календар Рідної Школи** Петро Жук, Львів зол. 1.50; на **Рідну Школу** зол. 25 і для **„найбідніщих"** 25 зол. Е. В. Львів; на **Рідну Школу** 2 зол. Н. Н. зол. 5; Д-р Матіяшек, Мельниця зол. 20, Ірина Левицька Дяконова Катовиці зол. 20; на **Інвалідів** М. Керницький, Монастириська зол. 6; Навроцький, Соколів Подлясський зол. 2.50.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЄМО скромної господині на село від зараз. Васильевичі, учит. Суха Воля п. Одещичі. 144 -1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

АДВОКАТСЬКИЙ конципієнт шукає для свояка-адіюнта, державного урядовця, літ 48, пристійної старшої панни або вдови до 45 літ. Придане для спільного добра пожадане. Зголошення до „Діла" під „Основа". 143 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АПЛІКАНТ з 3-літною практикою і писанням на машині шукає патрона. Зголошення до „Діла" до 15. січня під „Обов'язковий". 19 3-3

КУПНО — ПРОДАЖ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 9-15

НАЙНОВІШІ КОРСЕТИ ТІЛЬКИ У ВІДОМІМ ФАХОВІМ САЛЬОНІ ПІЗЕНА, ЛЬВІВ, ҐАЙЛОНСЬКА 4. На час інвентарової продажі 10% опусту. 3041 4-4

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 7-11

ВІДБИВАЧ „Гесгетнер" оказійно продасть Бюро Переписувавши Ост, Посаж Миколяша. 142 1-1

НА НОВИЙ РІК люксусові насінки, пудерички, розпилячі, велика косметика, піни фабричні, складниця „Diveer Paris" Ягайловська 9. 250 грамів води кольонської 1 зол., 100 грамів 50 сот. за зворотом цього відтинка. 3103 5-5

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ на Новий Рік зі золота, срібла, годинники, будильники поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж прецизійна направа годинників і біжутерії. 3020 7-12

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на Новий Рік з магазину **Й. ШТРАССЕР** (передше Крах) Галицька 15 (подаіря). 3050 10-10

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15.** 2741 16-9

ПЕЧАТКИ каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 2919 10

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕ-„ЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 9-11

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельові матеріяли. Телефон 270-25. 142 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

І. Шрайбер Львів, Гетьманська 6. Рік осн. 1904. Тел. 213-05.

НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ

відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕЛЄТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ. 2940 7-10

ВЖЕ ГОРОБЦІ ЦВІРІНЬКАЮТЬ, що МИЛО, СВІЧКИ, ГОСПОДАРСЬКІ АРТИКУЛИ, КОСМЕТИКИ найліпше дістанете у фірмі

ВАШЕ ОЧКО

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 1, РІГ РИНКУ. ГУРТ І ДЕТАЙЛЬ. 1-1

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерички і **французька біжутерія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

Бляхерська робітня будівельно - галянтерійно - криття веж, дахів і реперації

Андрій Бантків

Львів, вул. Глибока 12. Тел. 259-03.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції висилає по за післяплатою.**

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 op. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (120 картон) зол. 2.50 оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa на 480 почт. урядів зол. 2.50 на 900 почт. урядів зол. 5.—

„Палата Дитини"

Львів, Рутовського 1, тел. 116-37 (будинок Шпрехера)

влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медводиків і ін. по зниженних цінах до 25%. 2 4-11

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні. Догідні кредитові умовини

Новацький

Львів, Пілсудського 17. Тел. 225-21.

Станиславів Ресторан АНТОНА ПІКАВСА міститься тепер **Шидловського 9.** (напротив Польського Банку) поручається П. Т. Публиці.

ШВАЛЬНЯ „ЕМКА"

Підвалля 1.

поручає по приступних цінах мужеське і жіноче біллє, постіль, піжами, шлярочки, блюзочки, спіднички. Охоронні плащі. — Замовлення із власних і принесених матеріялів виконує до 24 годин. 3046 3-5

Одинокий український склад **ШКІРЯНОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ**

„ТЕКА"

БОГДАН ГІРНЯК

ЛЬВІВ • ШАЙНОХИ • 3

(між Сикстуською і Коперника)

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. ряді оголошень	зол. 0,85
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах	зол. 0·60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.50

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденції по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 7 (15.098). Львів, четвер 12. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Мадяри відповідають за збройні сутички під Мукачевом та Ужгородом

— СТВЕРДЖУЄ ПРАСЬКИЙ УРЯД У НОТІ ДО МАДЯРЩИНИ.

Як подає празький кореспондент „Ілюстр. Курера Цодзенного" (у числі 12. з 12. ц. м.), у вівторок доручено мадярському урядові відповідь празького уряду на ноту у справі подій під Мукачевом та Ужгородом. Нота — зредагована в енергійному тоні — скидає відповідальність на мадярів і твердить, що мадярські війська і повстанці перші перейшли демаркаційну лінію. Чесько-словацькі війська дістали наказ шанувати цю лінію, але під умовиною, що і друга сторона шануватиме її. Також інцидент під Мукачевом спровокували мадяри, тому Прага скидає зі себе всю відповідальність та відмовляється заплатити відшкодування.

Нота ще раз пропонує мирну ліквідацію обох конфліктів віддаючи цю справу мішаній комісії, яка мала б вирішити питання відповідальности за інцидент, та пропонує визначити по обох боках кордону 3-кільометрову невтральну смугу.

ВИМІНА ПОЛОНЕНИХ.

Вже почалася вимінa вояків, полонених під час сутичок під Мукачевом.

Мішана військова комісія визначує невтральну смугу, яку оба війська будуть евакуювати, щоб не допустити до інцидентів у майбутньому.

Словаки здемолювали редакцію мадярського щоденника у Братиславі.

Як подає мадярська Телеґрафічна Аґенція, у вівторок вечором коло 30 словаків напало на редакцію щоденника „Ешті Уйшаґ" у Братиславі, стероризували редакторів та поломили меблі, машини до писання і телєфонічні апарати — все те вартости 30.000 корон — та заявили, що не дозволять на те, щоб у Братиславі виходив мадярський щоденник.

Премієр Чемберлен і міністр Галіфакс їдуть до Риму.

ДЕМОНСТРАНТИ ПОПРОЩАЛИ ОБОХ ДЕРЖАВНИХ МУЖІВ У ЛЬОНДОНІ.

Прем. Чемберлен та мін. Галіфакс виїхали в 11. год. з одного з льондонських двірців, разом з приватними секретарями, держ. підсекретарем сером Кедґемом та шефом південно-европейського виділу міністерства закорд. справ Інґремом. Коли поїзд виїздив, безробітні уладили демонстрацію; вони кидали оклики: „Заки вислухаєте Мусолінія, вислухайте і нас!" Поліція розігнала демонстрантів.

У ПАРИЖІ.

До Парижа приїхали оба міністри в год. 17.45; повитав їх на двірці прем. Далядіє, мін. Боннє та амб. Фіпс. Всі вони поїхали до міністерства закорд. справ, де перевели наради у приязности експертів; наради тривали 70 мінут. Урядовий комунікат стверджує, що ці розмови виявили повну одноґідність поглядів. В год. 19.30 анґл. гості відїхали. Нині в год. 10-ій членн британського уряду приїхали до Ґенуї, де повитали їх відпоручники італійського уряду

Бельґія дозволить на вивіз зброї до червоної Еспанії, якщо національна армія дальше діставатиме поміч зі закордону.

Бельґійський премієр Спаак заявив у сенатській комісії закорд. справ: „Бельґія покине комітет неінтервенції, якщо він не буде вповні безсторонний супроти обох воюючих сторін. Ґен. Франко дальше дістає поміч від чужих держав, тому Бельґія мусить зревідувати цілу проблему та становище, яке займе на майбутнє".

Інтерпретуючи цю заяву, деякі кола припускають, що Бельґія скасує заборону вивозу зброї до червоної Еспанії.

Справа висилки аґента до Бурґосу неактуальна, бо нац. уряд не погоджується заіменувати аґента з виключно економічними компетенціями.

Мадярська меншина в Румунії приступає до „Фронту національного відродження".

Як подає аґенція Радор, переговори між румунським урядом і представниками мадярської меншини довели до порозуміння, у висліді якого мадярська меншина приступить до „Фронту нац. відродження". Йдуть дальші переговори.

„ЗАЛІЗНА ҐВАРДІЯ" УЛАДИЛА ЗАМАХ НА РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ?

Подаючи вістку про загадковий вибух у Букарешті (про що ми подали згадку у вчорашньому числі), „Дейлі Телеґраф" твердить, що це „Залізна Ґвардія" підготовлювала замах на короля, але пекольна машина вибухла за скоро.

Румунське посольство в Римі здементувало цю поголоску.

ПІСЛЯ СТРІЧІ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ З ЮГОСЛОВЯНСЬКИМ ПРЕМІЄРОМ.

Югословянський реґент кн. Павло вернувся до Білгороду зі Семигороду, де він стрінувся з румунським королем Карлом. Як говорять, темою нарад були меншинні справи.

Присилайте передплату-

„Протоколи".

Львів, 11. січня 1939.

Перед нами картка канцелярійного паперу — дві сторінки машинового письма — „Протокол засідання Української Парляментарної Репрезентації з дня .... і протокол засідання ЦК УНДО ..... грудня 1938". Цей документ — у польській мові. Прислав його один із закордонних журналістів у Варшаві з поясненням, що такий „протокол" кружляє серед варшавських журналістів, та з запитом, чи він відповідає правді. Ми взяли з великою цікавістю той документ до рук. Перша думка була: невже хтось із учасників отих нарад уважав за можливе аж так багато переказати комусь із поляків, що з того можна було склеїти цілий протокол?! Але цим разом ми зробили своїм землякам велику кривду. Коротко: цей „документ" **від початку до кінця сфальшований, від початку до кінця брехливий,** і то видуманий кимось таким, хто навіть не бачив формального запрошення на його останнє засідання, де був поданий денний порядок нарад та не поінформувався про їх дійсний предмет. Не знаємо точно засідання УПР, бо нас там не було, але щодо засідання ЦК УНДО, то досить мабуть буде навести такі різниці між тим, що було і що виписане в отому „протоколі", щоб уявити собі розміри фальсифікату. Отож денний порядок охоплював взагалі тільки дві справи — сучасну політичну ситуацію та самоуправні вибори, при чому при першій із названих точок довелось чимало говорити і про внутрішньо-партійні відносини. „Протокол" вичислює аж **пять** точок нарад. Згідно з „протоколом" промовляв цілий ряд таких промовців, які і словечком там не відізвались (пос. Баран), а то й таких, яких узагалі на засіданні не було (пос. Пелеиський). Автор „протоколу" видумав „резолюційну комісію", якої зовсім не було, бо не було ніяких політичних резолюцій. Зате автор в уста деяких промовців вложив такі вислови, які яскраво колідують з карним кодексом.

Дуже можливе, що саме ця остання подробиця була тією єдиною спонукою, єдиною практичною метою, для якої складено такий „документ", хоч і тут не розуміємо глузду такої роботи. Бо чейже таке брехливе обвинувачення могло б щонайвище збити спантелику окремі особи з польського чи закордонного журналістичного й політичного світу, і то тільки такі, які нічогісінько не орієнтуються в українських відносинах, а таких осіб славити Господа щораз менше. Ніякої доказової вартости як можливий матеріял для якогось судового процесу такий фальсифікат з такою брехнею мати не може, бо 50 учасників дотичних нарад, особистих приятелів чи противників отих названих у протоколі діячів УНДО, під присягою згідно з правдою зізнали б і правдивим протоколом доказали б, що не тільки ті „зрадники" нічого подібного не казали, але взагалі про щось подібне не було на засіданні ЦК мови!

Виходить, що при всьому спритї такий „протокол", який на перший погляд має познаки правдивого документу, — „робота" дуже наївна і примітивна. Автор оперує кількацятьма найбільш відомими назвиськами послів і не-послів, діячів УНДО, не завдавши собі навіть труду перевірити (у ґазетному звіті з останнього Народнього Зїзду з січня 1938, — річник „Діла" можна чейже переглянути у будьякій більшій бібліотеці у Львові чи у Варшаві!), чи всі вони є членами Центрального Комітету (не всі члени УПР належать туди). Крім того автор показався людиною, яка не має просто „зеленого поняття" про найважніші проблеми, які сього-

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА І СКА
ЛЬВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 31.

дві особливо гостро цікавлять УНДО, — доказ, що тим автором є людина і політично дуже примітивна.

Звідки-ж узагалі такі „протоколи"? Кому цікаво та потрібно щось подібне фабрикувати? Для якої цілі, для чийого вжитку? Знаємо, що є деякі пресові агенції, які час до часу пускають „сенсації", що потім виявляються звичайною вигадкою. У даному випадку цей „документ" цілком анонімовий, а ніяка пресова агенція анонімово не працює, бо навіть фальсифікуючи щось, хоче тим похвалитись. У цьому випадку той „протокол" опинився — як ми згадали на вступі — у руках і деяких закордонних кореспондентів у Варшаві: з погляду державно-польської закордонно-політичної інформаційної та пропагандивної служби такий „протокол" це фатальна історія. Отже — хто?!

Гадаємо, що це направду річ байдужа. Не байдуже тільки само явище, і то на тлі факту, що подібні фальсифікати стають — видно — насущним хлібом у дійсности, серед якої живемо, та що українська тематика не дає видно спокою комусь, хто відчуває душевну потребу проявляти свою творчість у ділянці, на якій розуміється не ліпше, як на санскриті. Пригадаймо: „відозву", підписану послами УНДО, про яку „ревеляціонував" у попередньому соймі пос. Жиборський; недавній цілий довгий життепис о. Августина Волошина, що його помістили деякі варшавські полуднівки та львівський „Дзенник Польскі"; врешті цей останній „протокол". В усіх трьох випадках ті самі питомі риси: на перший погляд це ніби зовсім звичайний документ, зі зверхніми ознаками правдивого, — при найбільш поверховній тільки аналізі виявляється грубим фальсифікатом, де видумано все чисто, від початку до кінця, та ще й із очевидними доказами анальфабетизму фальсифікатора в українських справах.

Має те явище свої два цікаві моменти: 1) українськими справами стільки вже людей та ріжних чинників у Польщі і за кордоном цікавиться, що є „збут" на всякі інформації про них, правдиві, чи з пальця виссані, і 2) є одиниці, які вважають, що українська дійсність це все ще така непролазна і недосліджена джунґля, що можна про неї верзти будьякі дурниці та що всіх їх проковтне консумент. Очевидно, що доходить туди ще цинізм, з яким автори таких фальсифікатів підходять до самого поняття політичної інформації, доходить туди теж наївна віра, що **такими** інформаціями можна спричинити **українцям** шкоду.

Ми глибоко переконані — і маємо на це вже пророчисті докази — що коли навіть і був час, коли фальшиві інформації, ширені про українців, нам дійсно шкодили, то **нині** вони вже своїм вістрям звертаються проти таких інформаторів. Кожний, хто дійсно цікавиться українською проблемою, знає вже шляхи і джерела правдивої інформації, — коли хтонебудь із них дістане у руки такий фальсифікат і дізнається правди (найкращий доказ — той закордонний кореспондент у Варшаві, який негайно надіслав українцям „протокол" для перевіру, чи він правдивий) — він настороженний уже раз назавжди супроти всякої інформації про українців, яка походить не з безпосередніх українських джерел. Той факт, що ми його недавно навели при розгляді „життепису" о. А. Волошина, що вже находяться навіть рядові польські інтеліґенти, які читають українську пресу, бо не вірять інформаціям рідної своєї польської преси — той факт страшенне повчальний, яку медвежу прислугу рідній справі роблять людці, для яких у політичній інформації нема меж між правдою і брехнею.

Ік.

Підчас спортів і подорожі

найкращий товариш Яфська Помаранча.
Відсвіжує і підсилює.

Яфські

помаранчі

і грейпфрути

НАЙБІЛЬШ СОКОВИТІ

Палестинський овоч.

Чехо-Словаччина без комуністів.

Прага, 6. січня 1939.

Властиво: не без комуністів, а без комуністичної партії —але річ не в словесній формулі, а в суті. А по суті комунізм у Чехо-Словаччині перестав існувати як політичний чинник, хоч комуністи ще ходять на вільній стопі. Приклад дала Словаччина, яка зараз по проголошенні своєї незалежности розвязала комуністичну партію і замкнула всі її організації, політичні і господарські. Обережніші й повільніші чехи наперед припинили чинність комуністичної партії, а щойно тепер, по кількох місяцях, заборонили її остаточно. На Карпатській Україні комуністична партія сама собою зникла з овиду, наче її там ніколи й не було. Таким чином у цілій середущій Европі нема тепер ніде легальної комуністичної партії, і треба їхати або далеко на північ, до Радянщини, або далеко на захід, до Франції, щоб побачити наявно цю особливу людську породу. На просторі між совітською границею та Реном її можна буде незабаром студіювати лише в тюрмах і концентраційних таборах.

Покійна Чехословаччина була останнім заборолом комунізму в середущій Европі, хоч по суті не було на світі країни, яка менше надавалась би до комуністичних експериментів. Дрібноміщанський чех, вихований у пошані до приватної власности та у страху перед „поліцайтом", перед „стражником", не мав у собі ані одного з тих елементів, із яких складається справжній комуніст. Ще гірший комуніст був із побожного, заляканого та пригнобленого словака. Карпатські гуцули та верховинці, на 80 відсотків неграмотні, обдерті й голодні, могли піддаватись комуністичній пропаганді лише наосліп, просто через те, що взагалі не мали політичного виховання й вірили кожному, хто їм найбільше обіцяв.

Про характер чеського комунізму свідчить оттака пригода. Було це року 1920-го, коли до того часу одноцільна чеська соціял-демократична партія розкололась і від неї відщепились комуністи. У Празі тоді йшли великі бої між учорашніми однодумцями, влаштовувались численні походи, маніфестації й віча. Один такий похід був вирушив на передмістя Сміхов, щоб обсадити там Народній Дім, де ще сиділи соціяльні демократи. У поході брало участь кількасот, а може й кілька тисяч людей — все зі співами, прапорами, гаслами. Передні лави вже були дійшли до мосту, що звязує Прагу зі Сміховом — але тут похід спинився. Чому? Бо тоді ще треба було платити 2 грейцари мита за перехід через міст — і кожний з тих „революціонерів" діставав із кишені тих 2 грейцари й послушно віддавав їх коло будки перед мостом. Хто цю сцену бачив, той мусів собі сказати: „Ні, ці люди революції не зроблять".

Фактично, чехословацька комуністична партія була однією з найпасивніших і найменш впливових у державі. На виборах вона діставала найбільше голосів, у соймі вона мала найбільше послів, але її вплив на розвиток державного життя був мінімальний. Усе, що зробили в Чехословаччині під оглядом соціяльного забезпечення та для поліпшення долі працюючого люду — це все було ділом інших поступових партій та наслідком загального ліберального напрямку чехословацької державної політики. Навіть у справі зближення між Чехословаччиною і Совітами комуністи нічого не могли зробити; до цього зближення дійшло щойно в останніх роках, коли загальне міжнародне положення, як його оцінював тодішній уряд, примусило Чехословаччину в погоні за „колективною забезпекою" шукати союзників у Москві.

Та це не означає, що комуністична партія не відограваля **ніякої** ролі. Вона була великою господарською й виховною силою, бо мала в своїх руках широко розгалужену мережу споживних товариств „Вчела" (бджола), велику частину робітничих професійних спілок і робітничі гімнастичні товариства „ФДТЄ" (федерована дельніцка телоцвічна єднота). Вона мала багато часописів і видавництв, багато прихильників серед нижчої, середущої й навіть вищої інтеліґенції, багато представників у сільських і міських радах. Але в першій мірі її роля була **ідеольоґічна**. Своєю проповідю інтернаціоналізму, своїм вічним вихвалюванням „совітського раю", своїм осмішуванням европейської культури та громадянського ладу вона систематично підкопувалась під основи цього ладу, розкладала суспільну мораль і підготовляла ґрунт для того, що могло прийти завтра...

Традиційне чеське москвофільство сприяло комуністичній пропаганді знаменито. Зневірений у царській Росії, в Росії Крамаржа й Кльофача, пересічний чех радо хотів вірити в Росію большевицьку — не для того, щоб перещипити її державні методи на свій ґрунт, а для того, щоб за її допомогою зберегти свій „стан посідання". Ситуація була справді комічна, коли якийнебудь сільський парох чи навіть університетський професор клявся й божився, що большевизм у Росії вже не такий страшний, як його малюють, що він уже втратив своє жало й власне переродився в державний соціялізм, що червона армія найдужча в світі, що Чехословаччина тільки в союзі з Росією, хай навіть червоною, може вдержатись. Комуністи твердили, некомуністи повторяли, і так отрута просякала все глибше та глибше, так, що кінець-кінцем справді мали зачіпку ті, хто запевняв світ, що Совіти мають у Чехословаччині не тільки політичного, але й ідеольоґічного союзника. Було це так і не так — але противники Чехословаччини мали легку ґру.

Дорогою ціною заплатили чехи за своє русофільство і звязане з цим загравання з комунізмом. Вони думали, що комунізм їм не страшний, і це дійсно було так, але небезпечна ґра помстилася з іншого кінця. У вересні та жовтні, коли рішалась доля Чехословаччини, тільки й було чути: „Росія нас не покине на призволяще!" „Червоне військо вже стоїть перед Прагою!..." Таке засліплення дивувало й обурювало, але небезпечно було ставити цю віру під сумнів. Щойно тепер, коли виявилось, що червона Москва думає лише про себе й ні за яку ціну не встромлятиме пальця між двері, чехи протверезіли.

Теперішній уряд Чехо-Словаччини рішуче порвав із Москвою, тому й ліквідація комуністичної партії була одним із чергових його завдань. Приклад Словаччини дуже йому в цій справі допоміг, бо зменшив його відповідальність, але й без того мусіло до розвязання прийти, тільки що може це ще тривало б який місяць чи два. Отже нині Москва втратила свою останню опору в Середущій Европі — на жаль, трохи за пізно: якби це сталось яких пять літ тому, Середуща Европа може виглядала б сьогодні інакше.

М. Г.

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта" для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти"!

Чергові завдання в справі шкільництва
в Карпатській Україні.

Розсипалівський режим, що довгі роки панував на т. зв. Підкарпатській Руси, ставив своїм завданням у ділянці шкільництва — затримати розвиток української школи.

Але даремні були зусилля всіх тих, що так затишно закублились у шкільному рефераті та з запопадливістю вели україножерну політику. Внаслідок недавніх політичних подій на обкраяним терені Підкарпатської Руси повстала Карпатська Україна, влада якої гаряче взялася за розбудову країни в усіх ділянках економічного, культурного і політичного життя. Замість старої школи, що накладала пута на рідну мову дітей українського народу, будується нова, яка має дати українському народові освіту в його рідній мові, щоб відкрити безмежні простори для розвитку всіх тих творчих сил і талантів, що криються в нетрях українського народу, та зміцнити українську культуру, як фундамент розвитку українського народу.

Одним з перших розпоряджень влади Карпатської України є розпорядження міністерства культу, шкіл та освіти з 25. листопада 1938 р. про те, що в школах для українських дітей мовою навчання має бути мова українська в її літературній формі.

На великий жаль, переведення в життя того розпорядження не йде зовсім гладко, як про це інформує нас закарпатська преса. Так напр. у горожанській школі Нижніх Верецьок „учать ще й тепер по московськи, себто так, що наші діти в цій горожанці дуже мало навчаться, бо не розуміють »русских« учителів". У селі Завадці „нема ані одного учителя, свідомого українця, і тому тут учать все ще незрозумілою московською мовою". Селяни с. Зняцьова-Вінкова „скаржаться, що їхній »русскій« управитель ще й сьогодні калічить дітей незрозумілою тарабанщиною".

Як бачимо з поданих тут прикладів, причиною невідрадного явища є почасти саботаж, почасти брак свідомих українців серед учительського персоналу.

Щоб запобігти цьому лихові, міністерство освіти Карпатської України має подбати про те, щоб заступити саботажників, ворогів українського народу, українськими учителями, а тих з останніх, що не мали дотепер нагоди учителювати в школах з українською викладовою мовою, провести тепер же бодай через тижневі учительські курси, які дали б їм основне знання з української термінольоґії в обсязі курсу народньої школи.

Зрозуміла річ, що забезпечення шкіл українськими підручниками є справою першорядного значіння. Покищо Карпатська Україна видала фонетичним правописом лише дві українські граматики — одна Фр. Агія і друга проф. Неврлі. Отож міністерство освіти мусить подбати про видання української читанки, бо підручники такого роду мусять відповідати в деякій мірі особливостям природи і побуту того краю, де тими підручниками користуватимуться діти. Щодо підручників з інших предметів, то потребу в них для Карпатської України може почасти задовольняти Галичина, а з часом, треба думати, повстане Державне Видавництво Карпатської України, яке переберe на себе видання підручників для всіх шкіл Карпатської України.

Не менш важливою справою є забезпечення всіх учителів невеличкою збіркою підручних книг з українознавства (історії українського письменства, географії та історії України).

Накінець удосконаленню учительської праці сприяє постійний обмін думок між тими, що займаються теорією чи практикою освітньої справи. Такий обмін думок може відбуватись як на учительських конференціях, курсах і конґресах, так і на сторінках фахової преси. На жаль, з осени 1938 року не появляються обидва орґани Товариства „Учительська Громада" („Учительський Голос" і „Наша Школа"), мабуть з тої причини, що редакторів тих орґанів покликано до праці в урядових установах. Отож слід побажати, щоб якнайскорше відновлено видання учительських орґанів для всебічного освітлення ріжноманітних питань, що можуть повстати в практиці нової школи. Слід памятати, що багато цінного для себе знайдуть учителі Карпатської України не лише в чужинецьких педаґоґічних часописах, але і в українських, що виходять у Галичині („Учительське Слово", „Шлях виховання й навчання", „Рідна Школа" й „Українська Школа").

Перебудова шкільництва в Карпатській Україні висуває на денний порядок цілу низку питань, у рішенні яких мають взяти участь поруч з урядовими чинниками представники учительських і культурно-освітніх орґанізацій та самоврядування. Отож, на мою думку, при міністерстві освіти повинна б повстати Культурно-Освітня Рада, подібно, як уже повстала Господарська Рада при міністерстві господарських справ і комунікації Карпатської України. З низки питань, що вже повстали чи можуть повстати в найближчому часі перед міністерством освіти в ділянці шкільництва, можна би назвати такі: 1) виготовлення нового навчального пляну у звязку з уведенням до програми всіх шкіл української мови, а до деяких з них українознавчих дисциплін; 2) реформи дошкільної, шкільної і позашкільної освіти; зокрема питання про відкриття нових шкіл професійної освіти, а також про відкриття української високої школи в Карпатській Україні; 3) реорґанізація шкіл для підготови учительства: 4) забезпечення шкіл українськими підручниками і т. п.

І тут при вирішуванні ріжних питань багато можуть прислужитися, на мою думку, не лише теоретичні праці сучасних педаґоґів та вивчення орґанізації шкільництва в чужих державах, але й вивчення тих праць, що їх виконало дотепер — у теорії і шкільній практиці — українське громадянство на всіх українських землях та на еміґрації.

Так спільними силами всього українського громадянства Карпатська Україна збудує шкільництво, що буде відповідати і вимогам сучасної педаґоґіки і інтересам українського народу та української культури.

Ст. Сірополко.

Боротьба українських батьків за навчання своїх дітей.*)

Свого часу реферували ми, що в **Космачі-Плаюц** українські батьки побудували прегарний рідношкільний будинок, вивінували школу в усе приладдя і прибори, санітарно-будівельна і педаґоґічна комісія признала все те за доцільне і вистачальне, Рідна Школа предложила учительську силу з повними кваліфікаціями і свідоцтвом льояльности, а всеж шкільна влада від 1932 р. донині не дала концесії на ту школу. На українських батьків, що вчили свої діти дома і в тій ціли удержували домашніх учителів, накладала шкільна влада високі грошеві кари, а самих учителів покарала безоглядним арештом.

Подібна історія з приватною школою Р. Ш. й опісля з домашнім навчанням у **Жабю під Крентою.** Там на подарованому Рідній Школі ґрунті побудували гарний рідношкільний будинок і в ньому зразу відбувалася навіть наука, вчив рідношкільний учитель. Коли увійшов у життя новий шкільний закон з 11. березня 1932 року, шкільна влада не дала концесії на ту школу і вона перестала істнувати.

Тоді батьки згідно зі статтею 9. закону з 11. березня 1932 р. Д. З. РП. ч. 38, поз. 389 повідомили шкільного інспектора, що їхні діти виконуватимуть шкільний обовязок дома. Шкільний інспектор не приймав до відома того повідомлення і це повторялося кожного року. Між іншим коломийський шкільний інспектор рішенням з 5. XI. 1936, ч. 6282/36 не позволив українським батькам присілка Жабе під Крентою влаштовувати для своїх дітей домашнього навчання, бо — мовляв — міністр освіти не означив ще умовин, на яких домашне навчання можна визнати за сповнення шкільного обовязку. Інспекторський рескрипт підніс також, що домашне навчання не є так уладжене, щоб могло зовсім заступити науку в державній школі. Внесений своєчасно рекурс проти того рішення полагодила шкільна влада негативно.

Присілок Жабе під Крентою віддалений від обох державних шкіл у Жабю-Ільці і Жабю-Жабівськім понад законну норму, до тогож ні до одної ні до другої школи нема битої дороги, тільки круті стежки ведуть понад пропасти, попри ліси, де в білий день часто вештається дикий звір. Тому при найліпшій волі неможливо батькам посилати свої діти ні до одної ні до другої школи, бо це небезпечне для їхнього здоровля і життя.

Одначе українські батьки, не бажаючи, щоб їхні діти виростали у кромішній пітьмі, подбали вже про кваліфіковану учительську силу і повідомили шкільну владу про те, що їхні діти будуть виконувати шкільний обовязок дома. Наука відбувалася по хатах дітей. Та шкільний інспектор у Коломиї рішенням з 14. II. 1938, ч. 1007 таки затвердив наложені на батьків кари, а відклик до Куратории Л. Ш. О. виявився безуспішний.

Не зражуючись тими невдачами, українські батьки влаштували в 1938-1939 шк. році знову домашнє навчання, анґажуючи до цього кваліфіковану учительку, п. Ірину з Лапчинських Крижанівську, громадянку таки села Жабя (її чоловік живе в Жабю, де має власну реальність). Домашнє навчання влаштували батьки в порозумінні з управителем школи в Жабю-Ільці п. Комашинським. Названа вчителька вчила по хатах тільки ті діти, яких мешкання занадто віддалені від державної школи (м. ін. сам управитель школи Комашинський передав сина Дмитра Бойчука-Ґоґолича учительці Крижанівській до домашнього навчання).

Українські батьки з присілку Жабе під Крентою поступили анальоґічно до оголошення львівського шкільного інспекторату з 13. V. 1938 р. ч. 1246/38 при нагоді вписів до народніх шкіл міста Львова, а саме: в тому оголошенні під точкою 3) поучує шк. інспекторат львівських батьків ось як: „Батьки, що мають намір учити дитину приватно дома, повинні зголосити її в районовій прилюдній школі і передати в управі школи подання про дозвіл на виконування шкільного обовязку дома." — Очевидно, **коли у самому Львові, де на кожному кроці є школи, прекрасні дороги і хідники та комунікація наладнана, можна користуватися навчанням дома, то оскільки більше самозрозуміле і необхідне є таке навчання дома у безлюдному присілку Жабя під Крентою!** Коли у самому Львові не стоїть на перепоні те, що „міністр освіти не означив ще умовин, на яких домашне навчання можна визнати за сповнення шкільного обовязку, то і в Жабю під Крентою не повинно це бути перешкодою. Та показалося, що шкільна й адміністраційна влада іншу міру прикладає до Львова, а зовсім іншу до такої відлюдної закутини, якою є Жабе під Крентою.

Учительку Ірину Крижанівську покарало повітове староство в Косові гривною 25 зол. або карою 3 днів арешту за навчання дітей. І знов ріжниця в мотивах: Коли давніше при анальоґічних карах підношено в мотивах, що дотична учительська сила завела недозволену школу, то тепер староство покарало за те, що „не маючи вимаганих управнень (?), займається приватним навчанням шкільних дітей"(!). Дотичне старостинське карне оречення звучить дослівно ось як:

Starostwo powiatowe kosowskie.

Nr. K. 1/2510/8.

Orzeczenie.

Starosta Powiatowy Kosowski rozpoznawszy w dniu 17. X. 1938 r. sprawę karno-administracyjną przeciwko Irenie Krzyżanowskiej z. Franciszka urodz. dnia 7. XII. 1914 r., zamężna, zawodu —— znm. w Żabiu-Podkrętą obwinioną o to, że **nie posiadając wymaganych uprawnień (?) trudni się prywatnym nauczaniem dzieci szkolnych (!)** przez co dopuściła się wykroczenia z art. 27 i

*) Цю статтю передруковуємо з журналу „Рідна Школа" з 1. січня ц. р. Вона настільки характеристична, що варто з нею ознайомити цілий загал. — **Ред.**

dnia 17. VII. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 572 co stało udowodnione na postawie przyznania się: orzeka: skazać obwinioną na zasadzie art. 28 powoł. ust. na karę grzywny 25 zł. z zamianą w razie zaistnienia warunków przewidzianych w art. 10 prawa o wykroczeniach z dnia 11 lipca 1932 r. na karę aresztu zastępczego przez dni 3 oraz poboraniu kosztów postępowania karno-administracyjnego w kwocie ... zł.... gr.

Koszta postępowania nie podlegają zamianie na areszt. Ukarana może wnieść do Starostwa Powiatowego w Kosowie w terminie 7-miu dni od dnia ogłoszenia, wzgl. doręczenia niniejszego orzeczenia, żądanie skierowania sprawy do Sądu Okręgowego w Kołomyi z powodu orzeczenia co do winy i kary.

Data orzeczenia Dnia 17. X. 1938 r.

Za Starostę Powiatowego:
pidпис нечитний.

Покарана відкликалася до окружного суду в Коломиї, але він затвердив вину, тільки обнизив кару з 25 зол. на 5 зол. гривни чи пак на 1 добу арешту.

Вкінці староство зовсім **виселило учительку Ірину Крижанівську з Жабя.** Це потягнення косівського староства помогло і діти з Жабя під Крентою, що їм за далеко ходити до державної школи, **залишилися тепер взагалі без ніякої науки.** Та стаття 9. закону з 11. III. 1932, Д. У. Р. П. ч. 38, поз. 389 постановляє, що Міністр Освіти „установляє карні загрози до тих, що в цілості відтягаються від шкільного обовязку".

Хтож тепер повинен понести кару за те, що діти з присілка Жабе під Крентою, яких мешкання віддалені поза законну норму від державної школи, не виконують шкільного обовязку, ані в публичній школі, ані в приватній школі, ані дома?..

ПЕРЕГОВОРИ У СПРАВІ БРИТІЙСЬКОЇ ПОЗИЧКИ ДЛЯ ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНИ.

До Льондону приїхав голова чеської торговельної місії Поспішіль на переговори у справі брит. позички; два інші члени делегації є вже у Льондоні. Переговори починаються в середу.

ІТАЛІЯ ХОЧЕ ЗАКЛЮЧИТИ З ЄГИПТОМ ДОБРОСУСІДСЬКИЙ ДОГОВІР.

Як подає „Стампа", італійський посол у Каїрі почав переговори з єгипетським премієром у справі „договору доброго сусідства". Був би це пакт неагресії, що рівночасно регулював би деякі актуальні питання: як обнижку тариф у Суезькому каналі та регуляцію Нілю.

—o—

Марево голоду в СССР.

МОСКВА (АТЕ). Минулорічна посуха викликала вже тепер у СССР хвилю голоду, яка поширилась на округи: саратівську, чкаловську (б. оренбурську), куйбишевську (б. самарську), на автономну республику німців над Волгою, **на ворошилівську та харківську округу в Україні,** на гамельську, могилівську та витебську на Білоруси, на ростовську округу й частину Північного Кавказу і також на Казакстан в середущій Азії.

Марево голоду у спеціяльно гострій формі виступає на Поволжі, Кубані та Україні. В цих областях совітський уряд організує спеціяльні комітети допомоги голодному населенню під назвою „Комітетів боротьби з посухою". Ці комітети організують станиці віджившлювання по тих селах, яким найбільше загрожує голод. **На Україні урухомлено вже такі станиці в селах: Новосвердлівське, Райгород, Охтирка та Городище.** Одночасно поважно обмежено продажу споживчих артикулів у містах. Цей розпорядок викликав паніку. Перед крамницями можна бачити хвости, що складаються з 400—500 осіб. Населення моментально розхоплює всі засоби поживи, що їх дістають державні крамниці. Панічні настрої зростають як наслідок ствердженого факту, що цього року виконано плян магазинування збіжжя тільки на 35%.

—o—

Туристичний рух на пограниччі м'ж Польщею і Карп. Україною припинений.

Пат повідомляє: Польсько - чехословацька конвенція з 30 травня 1935 передбачує, що члени управнених товариств можуть свобідно перебувати в туристичній смузі обабіч кордону, на основі членської легітимації, затвердженої староством і консулятом другої держави. Такі легітимації видавало в Польщі „Товаржиство Татшаньске" і „Звйонзек Нарцярскі".

Словною нотою з 23. грудня 1938 польське міністерство закорд. справ повідомило чеське посольство у Варшаві, що з огляду на граничні умовини провізорично припиняє туристичну конвенцію по обох боках кордону, у Східніх Карпатах, аж до дальших постанов.

(У Східніх Карпатах туристична смуга обіймала два відтинки: на Бойківщині від околиць Либохори в Турчанщині по Чорну Ріку у Стрийщині, сягає з цього боку по Тухлю, Плаве і Климець, з того боку — по Буялове, Сасіаку, Вижні Верецьки та Перехрестну, та на Гуцульщині від Братківської в Надвірнянщині по Стіг у Косівщині, обіймає з цього боку лівий беріг Чорного Черемошу від Шибеного по Жабе та лівий беріг Пруту по Дору, по тому всці цілий лівий беріг Чорної Тиси та правий беріг по лінію Новоселиця-Близниця-Свидовець-Братківська).

Самоуправні вибори.

ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО МІСЬКОЇ РАДИ У СНЯТИНІ.

Вибори до міської ради у Снятині розписано на 8. січня ц. р. Одначе тому, що зголошено одну компромісову листу, голосування не відбулося. На **основі компромісової листи українці, поляки і жиди дістали по 8 мандатів.**

Рівномірний поділ мандатів не відповідає зовсім відсотковому відношенню населення трьох національних груп м. Снятина. Бо згідно з переписом населення з 1931 р. у Снятині жило 10.600 мешканців, з того **46% українців,** 30.7% жидів і 21% поляків. Отже на виборчому компромісі вийшли найгірше українці.

Добре було б, коли б хтось з місцевих громадян вияснив прилюдно причини тої тактики, яка довела до нашої поразки.

ЗАГАЛЬНО - ПОЛЬСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ У ТЕРНОПОЛІ.

В Тернополі відбулося перше засідання загально - польського виборчого самоуправного комітету, що складається з 30-ох осіб. Комітет вибрав чотири комісії: мандатову, фінансову, пропагандову й організаційну.

Не знаємо, чи цей комітет створений для самого міста Тернополя, чи він має ширший засяг.

Д-Р ЮЛІЙ ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 2)

Митрополит Шептицький і Закарпаття.

(Докінчення).

Мукачево не виглядало мені тоді більше від Стрия. Майже половина домів була з нагоди наших Зелених Свят прибрана зеленню. Доказ, що це були наші люди і греко-католики. Але в місті крім мадярської мови не було чути іншої. Як ми зверкулися до кого по нашому, то чули відповідь: „Нем тудом". Не розуміли по нашому або цуралися нашої мови або нарешті боялися мадярської поліції, що говорять такою небезпечною мовою. Навіть селяни, що з собою говорили по нашому, коли ми до них звертались, дивилися з недовірям на панів, що вживали мови, якої кожний там цурався.

В церкві ми застали двох молодих, дуже гарно убраних, священників. Говорили з собою по мадярськи. Як один з нас звернувся до них по українськи, знизали раменами і відійшли.

Ми стрінули кількох галицьких підстаршин, що служили там у війську. Вони зраділи нами і радо нас витали. З ними ми оглядали замок князя Корятовича, що зовсім добре зберігся, і за австрійських часів служив за вязницю. Пополудні ми вибралися за місто, на Черчечу Гору, до монастиря оо. Василіян. Ми прийшли туди якраз на кінець вечірні, коли вже люди почали розходитися. Співи були не на наш галицький напів. Монахи, священники і братчики, носили бороди.

Ми зголосилися до братчика. Він почувши нашу мову і довідавшися, що ми галичани, дуже зрадів і просив нас, конечно відвідати о. протоігумена, бо це йому зробить велику приємність. Ми дуже радо скористали з тих запросин. О. протоігумен — особа поставна, в середньому віці — як тільки ми йому представилися, дуже нами зрадів і приняв дуже сердечно гостей з Галичини.

Монастир має свої власні великі винниці, тож для нас здорожених знайшлася і чарка вина з власної винниці і почалася щиросердечна балачка.

На бюрку у о. протоігумена ми бачили ріжні галицькі видання і часописи і гарно зложену місяцями галицьку „Свободу", що її о. протоігумен дуже радо читав. Нас о. протоігумен випитував про галицькі відносини, питав про Е. Митрополита, про якого говорив з великим захопленням і подивом. Обіцяв, що вкоротці приїде до Галичини, щоби взяти там участь у церковно-народньому святі і відвідати Митрополита. Розказував нам про відносини на Закарпатті. Національна свідомість починає розвиватися, хоч духовенство, передовсім вище, переважно мадярони. Єпископ мадярон, урядує і говорить виключно по мадярськи. Згадав нам характеристичну стрічу з епископом у поїзді. Їхали з годину, але ввесь час епископ говорив по мадярськи, а о. протоігумен до нього по українськи.

Сказав нам о. протоігумен таку характеристичну річ. Зукраїнізовані румуни завзятіші українці, як наші люди. Там є трохи таких румунів, що зжившися з нашими людьми, стали почувати себе українцями. О. протоігумен приняв кількох з них до Чину. Підчас епископської візитації на питання владики вони відповідали тільки по українськи. За це епископ зробив о. протоігуменові докір кажучи, що він хоче „зволощити Чин".

Національна свідомість — говорив о. протоігумен — почала розвиватися у них помітно від хвилини, коли на Закарпаття приїхав свого часу як епископ-номінат митрополит Шептицький. Всі подивляли його, всі чули, що такий великий достойник не цурається своєї мови. Мадярські часописи багато про нього писали.

О. протоігумен все дуже мило згадує хвилину, коли наш владика як станиславівський епископ - номінат відвідав монастир на Черчечій Горі.

Було це в неділю по вечірні. До церкви увійшов високий, гарний молодець у василіянській рясі. Його постава, його високе чоло, ясне обличчя, звернули зразу на нього загальну увагу. По короткій молитві він приступив до старенького братчика, що почав гасити світло. Братчик визначався свободою у поведінці і дотепом. Гість привитав братчика словами „Слава Ісусу Христу" і представився: монах Андрей. Братчик відповів: „Слава на віки, але який ти монах, коли бороди не маєш?" Відтак прийшов владика з братчиком до монастиря і там його приняли з отвертим серцем.

Вплив його на нас — сказав о. протоігумен — великий і досі.

Оглянувши потім монастир, засновки музею зі старими книгами, записками ще з татарських часів, мітру і жезл, що залишилися з часів, коли протоігумени були архимандритами, і бібліотеку — владика відіхав лишаючи по собі найкращу память.

Пізним вечором розпрощались ми з о. протоігуменом і монастирем, побут у якому з цілої тієї прогульки залишив у нас найкраще враження.

Коли нині премієром Карп. України став о. д-р Волошин і епископом у Хусті Преосв. д-р Няradій, то я розумію, чому прощаючися з львівським журналістом премієр о. д-р Августин Волошин сказав: „Вертаєтеся до Львова? Вітайте всіх знайомих, у першу чергу Е. Митрополита Шептицького. Коли буде тільки перша нагода, відвідаю його, щоб скласти свій поклін і пошану, бо знаєте, Ваш Митрополит все був мені життєвим дороговказом. Ця людина все зуміла втримати рівновагу між розумом і серцем. І вона заглибила, як ніхто інший, суть патріотизму, якого сила не в словах, але в ділах".

З природи і життя.

Людина у старости.

Старість — це період життя людини, який на жаль кожного чекає. Питанням старости цікавилися фільософи та вчені віддавна. Знаний є напр. афоризм Ціцерона в його 84 році: „Життя знає тільки одну дорогу, і та дорога проста. Кожна її фаза має свій характер, — слабість є прикметою дитячого віку, загонистість молодечого, повага личить дозрілому, а дозріліст старому".

Два дослідники вигляду людського життя Шпірац і Шкот зобразили графічно кривою лінією ту повільну, але поступневу і нестримну переміну. З цього рисунку видно, що переміна матерії зачинає зменшуватися вже від дитинства, розвиток мязів осягає свій найвищий ступінь коло 30 р життя, дещо пізніше полове життя, а коло 60 р. ж. доходить до найвищого розвитку інтелектуальне життя.

Життя і зовнішні чинники.

Ті зміни у житті людини відбуваються так повільно і непомітно, що життя дає враження тяглости. Така зміна вигляду життя у людини можлива завдяки багатьом чинникам, що устійнюють дію людського організму і дають змогу жити в найріжнородніших умовинах. Завдяки розвиткові культури і цивілізації людина вміє сьогодні поправляти ті зовнішні чинники, що мають вплив на хід її життя і скріплювати сили організму, що боронять його перед шкідливим впливом природи. Завдяки науковим здобуткам людина вміє також лекше пристосовувати своє життя до своїх потреб. Тому теж довгота віку людини значно зросла, — як це подають напр. американські статистики, де вік мешканців Північної Америки від 1840 р. продовжився з пересічного віку 41 літ до 60 років, себто майже на 50 прц.

Одначе без огляду на зріст культури людини і хист пристосовувати свій організм до ріжних обставин і змін у своєму середовищі, без огляду на розвиток усіх галузей знання — життя зі своїми здобутками і розчаруваннями залишає в організмі людини глибокі сліди і змінює риси організму як його цілости. Ті зміни доводять до стану старости організму, з її невблаганним закінченням — смертю.

Прикмети старости.

Першою прикметою старости є зменшення досконалости чинників, що регулюють життя людини. Старець зносить холод та спеку гірше від молодого. Доказом є тут статистика Вестерґарда, з якої видно, що відсоток старих людей, що вмирають у часі гострої зими є більший, ніж у літі. На великих висотах старець легко тратить сон і його працездатність дуже зменшена. Підчас недуги організм старця невсилі витворити високої гарячки, що є оборонною реакцією проти недуги. Такі недуги як тиф, запалення легенів у старців часто проходять без гарячки. Хороби нападові (астма, виприски, мігрена, гіхт) легко набирають хронічного характеру, бо організм не може їх перемогти. Тому що мірою життездатности організму є сила з якою він опирається смерти, то згадані явища свідчать про сильне зменшення обороности організму у старости.

Сон у старости.

Одною з визначних прикмет старости є розладдя сну. Сон молодої людини є однофазовий ,себто по більш-менш 8-годинній сні приходить 16 годин без сну. Інакше у старої людини. Глибина його сну над ранком є дуже мала, він прокидається раннім ранком, не має повного ,враження відпочинку і відсвіження такого, як молоді люди. Неправдивий це погляд, буцімто старі люди потребують менше сну, а їх нічний сон їм не вистачає. Через те сон старця стає дво-фразовий, — старець спить вчасі дня — пополудні і так його загальне число годин сну навіть більше ніж в молодих.

Кровоносна система.

Дальшою важною прикметою старости є зменшення гнучкости і здібности зву́жувати та розширювати стіни кровоносних судин, що творять густу сітку проводів, де кружляє по організмі кров і доходить до найменшої навіть клітини нашого організму. Вони деревіють. Головною причиною є тут т зв. склероза кровоносних судин, що повстає від скаладаного вапна в їх стінах і від занику їх мязів, що дають кровоносним судинам їх еластичність. Склероза кровоносних судин є причиною зменшення допливу життездатної крови до важних для життя органів людини і стає причиною їх занидіння. Вона стає також причиною збільшення тиску крови, а це знову ослаблює значно серце.

Усі вище згадані переміни в організмі людини є наслідком зуживання життевої енергії організму людини, якої органи не витримують довшої праці ніж кількадесять років, що є межею віку, призначеною покищо нам природою.

—o—

Сни та гормони.

Від непамятної давнини люди вважали і вважають сни за щось таємничого, що однак стоїть у звязку з життям даної особи. Тому від найдавніших часів люди пробували вияснити собі сни чи то самі чи при помочі всяких ворожбитів, астрольогів і т. п. Нинішня наука також звернула увагу на ту таємну ділянку життя людини.

Таємниці сну.

Вдень на яві людина живе під впливом розуму та свідомости, які тримає у міцних окованих льогіка. Вона примушує людину пристосуватися до обставин життя і поводитися не так, якби дана особа хотіла, але так, як її приневолюють ріжні писані і неписані закони моралі, етики, законодавства. Ті кайдани дуже перешкоджають людині у повному вияві та здійснюванні своїх бажань та потреб, а такі несповнені бажання та прагнення лишають у людській душі прикрий слід. Таксамо всякі переживання, головно прикрі, витискають сильний слід на свідомости людини.

Природно, що життя людини стало б нестерпною мукою, якби такі конфлікти мучили її безупинно. Тому правдивим щастям для людини є те, що всі ті трудні до здійснення бажання, мрії, та переживання западаються глибоко в іншу сферу нашої душі, у т. зв. підсвідомість, де вони спочивають, наче забуті. Уночі, коли зникає наша свідомість, коли опадають залізні кайдани льогіки, з теміні нашої душі виринають таємні образи, що складаються на сни. Образків до сонних мрій постачає сама найглибша сфера нашої душі — підсвідомість. З неї вони виринають, ті нездійснені прагнення, мрії, незаспокоєні інстинкти, малі, призабуті інцидемти навіть з часів вчасного дитинства, — все це накопичене у підсвідомости стає матеріялом для дивних, незрозумілих снів. Коли додати до цього ще брак льогічної контролі, яка перестає діяти у людині підчас сну, тоді ясно, які великі можливости найріжнородніших снів-комбінацій з багатої скарбниці нашої підсвідомости.

Вплив стану тіла та сни.

Крім образів, що виринають з підсвідомости, на зміст снів має вплив також стан і будова організму людини. Ось напр. люди вже давно помітили, що коли піти спати з переповненим шлунком, тоді сняться неспокійні сни, що мучать сонну людину. Подібно, сонному, що пішов спати голодний, сняться смачні страви та гучні бенкети. Оці та багато інших прикладів вказують на те, що на появу і якість снів крім матеріялу у підсвідомости людини мають ще сильний вплив стани організму людини підчас сну. В останніх часах учені перевели багато дослідів над зовнішніми впливами на наші сни. Ось напр. прохолоджена висунена зпід покривала нога людини може причинитися до сну, в якому людина має враження зими, холоду, води і т. п. Коли положити на грудях людини у сні якийсь навіть невеликий тягар, тоді вона має враження, начеб її придушували гори, великі тягарі, душили всякі жахливі примари і т. п. В останіх часах учені звернули увагу на великий вплив гормонів, тих таємних субстанцій, що їх витворюють спеціяльні органи нашого організму і які регулюють при помочі нервової системи всякі життеві прояви нашого організму, — на зміст снів. Звичайно відношення до себе поодиноких гормонів нашого організму є в деякій рівновазі, одначе часом буває, що один з них чи їх якась група може взяти тимчасово верх над іншими, і тоді те явище відбивається вдень на способі життя даної людини а вночі на змістах снів.

Подібно діється, коли до організму впровадити штучно більшу давку якогось гормону впорскненням. Ось так теж Гльоссов впорснув дослідуваній людині перед сном відповідну давку гормону з підмізкової залози; досліджуваному приснилися розкішні картини краєвидів, рай, величаві веселки, приємні особи і т. п. Інакше було по впорскненні гормону з надниркової залози; під впливом цього гормону вживалися жахливі примари і страшні переживання. Сонному здавалося, що він деревіє і не може з несамовитого жаху видати зі себе звуку. Подібно буває також зі снами, що мають еротичний зміст. Вони повстають під впливом збільшеної кількости полового гормону у крові, що побуджує мозок.

Потверджують це також обсервації від молоджуваних ріжними методами людей, в яких появляються частіші і сильніші сни з еротичним змістом. Діється це тому, що відмолодження саме полягає на постачанні старечому організмові полового гормону або через защіплення полової (звичайно малпячої) залози або через впорски готового гормону.

* * *

Згадані обсервації мають велике значіння також для пізнання на основі снів характеру даної людини, залежного у великій мірі від стану гормонів у даним організмі, а також можна дати лікареві цінні відомости про кількість даного гормону в організмі, його надмір чи недостачу, що відбиваються у снах. Подібно можна буде пробувати лікувати гормонами людей, що терплять на жахливі сни і надати їх снам приємніші сюжети.

жіночі і мужеські одяги
поручає по зниженні цінах
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА

Кривуха та умовий розвій.

Лікар з Гельсінґфорсу Брандер досліджував більшу кількість дітей передчасно вроджених, що находяться тепер у шкільному віці. Він звернув особливу увагу на відношення між недугою кісток у дітей т. зв. кривухою (рахітіс, анґлійська хвороба) і умовим недорозвоєм дітей.

Кривуха, це як відомо недуга, що полягає на розмягченні кісток у дітей, що мало перебувають на сонці, живуть у темних сутеринах, чи відживляються поживою, де є мало вітамін, зокрема вітаміни Д. Через утрату вапна у кістках дітей приходить підчас тої хороби до їх розмягчення і черед те до деформації кісток та вигляду ніг чи хребта.

Кривуха виступає головно в дітей з убогих родин в зимі, коли брак сонця та свіжої поживи як молоко, масло, де є багато вітаміни Д.

Крім тої фізичної шкоди для організму дитини кривуха лишає ще свої шкідливі наслідки в умовім розвитку дитини. Згаданий дослідник уважає, що умового притуплення, що виступає у тих передчасно уроджених дітей, які перебули кривуху, не можна направити, хоча таке упослідження інтелігенції звичайно незначне.

З другої сторони досліди виказали цікаве явище, що діти з умовим недорозвоєм лекше занедужують на кривуху. У кожному випадку автор каже, що причиною такої легкої появи кривухи і ослаблення інтелігенції в передчасно роджених дітей є їх передчасний прихід на світ, що не дав їм змоги довершити природного плодового розвитку в лоні матері, через що вони прийшли на світ з меншою відпорністю на шкідливі зверхні впливи.

Друге цікаве явище помічене Брандером, це звязок між горляними мигдаликами і нахилами у передчасно роджених дітей. Показалося, що чим більший був переріст мигдаликів, тим частіше у дітей стверджувано прояви меншого чи більшого ослаблення умових здібностей чи глупоту. Згадані досліди потверджують ще раз потребу збільшеної опіки над передчасно родженими дітьми, навіть у часі вже їх шкільного віку, бо їм загрожує більше небезпек для їх здоровля, ніж нормальним дітям.

Сторінка без політики.

ВОГОНЬ ІЗ НЕБА.

Сучасна війна стоїть під знаком літака. Літаки мають деморалізувати ворога, розкидуючи мільони агітаційних летючок, які мають „розсаджувати ворога внутрі", мають брати безпосередню участь у бою піхоти, мають вести розвідку далеко на запіллю, мають лякати випадами (десантами) піхоти, скорострілів та поривів, мають бомбардувати, розсаджувати, вбивати газами, бактеріями, отрутами, стрілами чи пак вістрями, мають сипати вогонь із неба. І той вогонь буде не до вгашення, бо ніяка вода не вгасить того пекольного вогню.

Якщо давніше запалювали вістрями наповненими сіркою та смолою, то мальтанські лицарі долучили фосфор, хитрі греки нафту, що горіла на воді та наводила жах на русичів, заки ті не навчилися гасити грецький вогонь українським піском.

Але від того часу хемія йшла сильно вперед, та дала кілька нових запальних засобів, хоч до гашення, крім води та піску прилучилося небагато нових засобів, які не були би дорожчі та дошльніші.

Отже хмари літаків будуть скидати ще й вогонь у формі запальних бомб. Сотні пожеж принесуть величезні матеріяльні втрати, заабсорбують багато рук до гашення та відбудови і нечувано ослаблять боєву відпорність запілля тим самим і армії, бо воєн навіть по переможній війні не буде мати куди вернутися.

Сучасні запальні бомби наповнені як і давніше фосфором, який запалюється на повітрю самочинно. Але полумя фосфору можна легко вгасити водою та піском. У мокру погоду будуть летіти бомби наповнені металічним содом та потасом, які запалюються саме від води і водою не вгасити не можна. Що більше, вода тільки поширює пожежу, бо оба ті метали розкладають воду та запалюють водень, який при тому витвориться. Зате можна їх гасити піском.

Малі, западні бомби з гачками, які мають на меті зачіпати бомби на стрихах, на дерев'яних вязаннях, які треба знищити в першу чергу. У тих бомбах горить не тільки начинка, але горить ціла бомба! Череп відлитий з т. зв. електрону, стопу металю магнезу з додатком мангану, глину і цинку. Таких стопів випробували цілі сотні. Всі вони мають ту прикмету, що раз запалені начинкою горять сліпучим світлом (усім нам відомі магнезійні вогні для роблення світлин у темноті) та дають такий жар, що навіть вогке дерево почне горіти. Ті бомби висять на балькуванні і гасити їх доволі незручно. Найрадше зірвати їх гаками і вкинути до ведра з водою або до скрині з піском.

Найбільший жар, бо до 3.000° дають бомби наповнені термітом. Їх не гасить ні вода ні пісок. Для горіння, чи радше жаріння вони не потребують повітря, горять самі у собі. Твориться при тім пливке залізо, що запалює рішуче все, що тільки може горіти, перетоплює не дуже грубі залізні бляхи та шкляні плиби. Терміт — це мішанина спорошкованого глину та окису заліза. Запалена мішанина жариться безупину, розкладає воду, топить пісок, не помагає навіть сухий лід (твердий двоокис вугля). Таку бомбу слід вкинути в скриню з піском, в якій вона не спричинить ніякої шкоди.

Це все відомі запальні бомби. Комбіновані запальні бомби будуть мати ще й боєві гази та інші отрути, які утруднять, якщо взагалі не унеможливлять зовсім гашення.

Людський геній не спить. Все таки маймо надію, що будівничий геній переможе геній знищення.

Фр.

Що хто вважає щастям.

На щастя мають люди ріжні погляди. Недавно у Злучених Державах, у тому краю найріжнородніших та найоригінальніших планів і вчинків переведи недавно анкету на подану в наголовку тему.

Відповіди на анкету були такі оригінальні як і погляди поодиноких людей на цю справу. Одні вважали щастям домашню тишу, інші пекольний шум і галас якогось несамовитого бурхливого життя. Деякі писали, що у фабричній галі почуваються найщасливішими людьми, бо не мусять... думати.

Один з поважних промисловців написав, що найбільшим щастям для нього є його кухарка, бо вона добре варить. Одна зі славних театральних зірок відповіла, що вона тоді щаслива, коли їй не вдасться часом якийсь виступ, бо з добрих виступів усі так привикли, що навіть ніхто не звертає на них уваги. По злих виступах шпальти часописів заповнені статтями під такими „приємними" наголовками, як „Компромітаційний виступ славної артистки", „Театральний скандал" і т. д.

Ледви, чи в нас такі статейки викликали б захоплення якоїсь акторки. Навпаки, тоді поплили б цілі ріки сліз. Тож, що край, то звичай.

Талісман, який приносить нещастя.

У давніх часах не лиш серед дїких племен, але навіть і серед мешканців культурного світа поширилась була віра в ріжні фетиші й талісмани. Талісманом вважали звичайно якийсь гарний, блискучий камінець, що його власник постійно при собі носив. Талісман мав принести власникові щастя та берегти його перед лихими пригодами. Віра в талісмани й фетиші вдержалась ще й до нині, очевидно лиш серед дїких і малокультурних людей. Правда, є теж і люди, що хоч зачислюють себе до культурних людей, то все таки вірять у талісмани.

Масово продають в нинішних часах талісмани лиш на африканськім ринку, бо лиш : удержався найбільший попит на талісмани.

Недавно в одній африканській місцевості мурини звоювохобилися проти купця, який торгував талісманами. Той купець-европеєць випустив на ринок талісмани під формою зеленого кота. Всі мурини буцімто запримітили, що той талісман замість щастя, приносить нещастя, при чому в кожного те нещастя інакше виглядало.

Тому, що мурини вважали продаж таких талісманів інтригою білих, створили союз, який мав повести агітацію проти купування в білих талісманів. Як бачимо европейське гасло пристосоване на мурииський лад.

Українська Нація відповідальна за долю інвалідів Українського Війська! Ціла Нація має обовязок відповідно забезпечити всіх українських інвалідів.

АСФАЛЬТОВЕ ДНО РІКИ.

При регуляції Міссісіпі зроблено спробу забезпечити дно ріки перед вимулюванням при допомозі асфальту. Асфальтові плити вироблюють на кораблі і негайно спускають їх на дно ріки. Завдяки своїй пластичности плити прилягають до дна ріки зовсім добре. **Ф.**

ПАРОВА ЕЛЄКТРИЧНА ГЛАДИЛЬНЯ.

Як відомо, електричні залізка до гладження білля дуже вигідні. Але вони мають дві хиби: часто перегріваються й дорого коштують. При подещевінні електроструму остане тільки та друга хиба. Але недавно винайдено залізка, які є збірником для води, що її огрівають при допомозі електрики. Пара виходить рурочкою на переді. Як довго в залізку є вода, перегріття не може бути. **Ф.**

ВЕСЕЛЕ.

У ШКОЛІ.

Учитель остерігає учнів, щоб вони не цілували звірят, бо воно небезпечне.

— Чи хто з вас може мені дати приклад.

— Я, пане професоре. Моя сестра цілувала все свого песика.

— Ну і що?

— Песик здох, прошу пана!

В СУДІ.

Пані Моріцова, молода і гарна білявка, яку родичі віддали за цілком простого, хоча на вигляд культурного вже жида, вносить розводову скаргу.

— Суддя підчас переслухання звертає їй увагу, що така скарга властиво нічим не обосована.

— Так, прошу пані, я бачу з ходу справи, що муж вас навіть любить.

— О, воно можливе, пане судде — відповідає пані Моріцова — такий клапцюх до всього здібний.

НЕПОРОЗУМІННЯ.

— Пане, каже молода жінка з обуренням до незнайомого, який в ясний день приклякнув нараз перед нею на вулиці — чи це освідчини?

— О, ні — відповідає незнайомий — це тільки та проклята шкірка з помаранчі!

ПАМЯТНИК.

Пуччіні, славний композитор, був дуже дотепний. Добрий гумор не покидав його навіть у дуже прикрих хвилинах.

Одного дня його переїхало авто й зломило йому ногу. Його відвезено до шпиталю, де ногу загіпсували.

На другий день приятелі відвідали його у шпиталі.

Пуччіні став їм говорити:

— О, мої приятелі, я незвичайно гордий, що вже почали будувати мені памятник!

— Дай спокій, перестань жартувати! — відповіли приятелі.

— Ні, я цілком не жартую — і при тих словах відкрив покривало й показав їм свою ногу в гіпсі.

НЕВЖЕ ТАК БАГАТО ВАЖИТЬ?

— Уяви собі, що я по операції сліпої кишки стратив на вазі 8 кг.

— Невже? Що ти кажеш? Я ніколи не думав, щоб сліпа кишка стільки важила!

ПРАЦЬОВИТИЙ.

— Ти лінюху — каже батько до сина — ти нічого не робиш!

— Так?! А хто нині скінчив 18 лят, як не я?!

НА ПОЧАТКУ БУВ СПОКІЙ...

— Татку, скажи мені, а що було перед винаходом радія?

— Що було? Був, синочку, спокій у хаті...

*

— Пополудньова година для мене найприємніша пора дня...

— Чи уладжуєш собі тоді пообідну дрімку?

— О, ні, але тоді спить моя жінка!

З польської преси.

До візити міністра Бека в Берхтесґадені.

Виленський „Глос Народови" з 10. ц. м. підкреслює у вступній статті („Мін. Бек у Берхтесґадені") факт значного оживлення в ев ропейській політиці зараз після нового року, хоч „прилюдну опінію найбільше зворушила візита міністра Бека в Берхтесґадені". Одночасно „вже сама ввічливість канцлера райху супроти міністра Бека ...звернула увагу на цю візиту".

„Якщо — пише „Глос Народови" — вірити чоловим політичним орґанам Англії та Франції, то розмова в Берхтесґадені торкалась найширших проблем европейської політики і мала дуже приязний характер".

У хворих жінок силянка природної гіркої води **Францішка Йосифа** дає неохибне і легке випорожнення, теж дуже часто впливає добродійно на схворілі органи. Спитайте Вашого лікаря.

З голосів французької преси, зокрема з інформації „Евр", виходить, що канцлер Гітлер дуже вдоволений тим, що дістав запевнення прихильности Польщі для своєї політичної орієнтації і що Польща анулювала візиту Літвінова у Варшаві. Польща нібито хоче довершити також важні рішення дотично Данцігу. На найближчій сесії Ради Ліги Націй високий комісар Ліги, що резидує в Данцігу, має заявити, що „уступає місце райхові", тобто передає Данціг Німеччині цілковито за згодою Ліги Націй та Польщі, при чому економічні інтереси Польщі були б забезпечені.

Звичайно добре поінформований кореспондент „Журналю" в Берліні повідомляє, що стріча в Берхстесґадені має виняткову політичну вагу. Гітлер нібито заявив польському співрозмовцеві, що витягне всі висновки з евентуального польсько - совітського наближення. Гітлер жалувався, як кажуть, на лихе практування німецької меншини в Польщі. Польський міністр зі свого боку домагався гарантій, що заспокоювали б Польщу щодо німецьких плянів у відношенні до справ південно-східної Европи, зокрема дотично Карпатської України. Гітлер нібито казав: Або польсько-німецька співпраця на основі січневого договору з 1934 року, або співпраця з Москвою та іншими столицями.

Заторкували в Берхтесґадені — як кажуть — також справу литовсько-німецьких взаємин і справу Клайпеди. Міністр Бек боронив, по німецьким інформаціям, дотеперішнього статуту Клайпеди, який — на його думку — міг би бути змінений тільки на основі взаїмного порозуміння зацікавлених держав, Литви, Польщі та Німеччини.

До цих закордонних коментарів треба долатн заяву „Ґазети Польскої" про зміст розмов у Берхтесґадені: „Довідуємося — пише „Ґазета Польска — з добре поінформованих джерел, що в Берхтесґадені розглянули положення в атмосфері щирости, при чому деякі перебільшені чутки про політичні наміри Німеччини на Сході, поширювані в останньому часі всілякими чинниками, не знайшли потвердження. Оба уряди й дальше привязують вагу до сусідських взаємовідносин, і нове положення витворене наслідком чеської кріза, не повинно вплинути на нормальний розвиток цих взаємин".

Читач, навіть не дуже уважний, мусів зауважити, що статти „Гл. Народового", яку ми вище зреферували, повна прислівників: нібито, мабуть, як кажуть та аж рябіє від інших умовних стилістичних додатків. Діється це у незвичайно важливій політичній справі, якою чейже була конференція міністра Бека з Гітлером, що по словам „Газети Польскої" відбувалася „в атмосфері щирости". Таємниця берхтесґаленської розмови між мін. Беком і Гітлером така глибока, що офіціоз німецького уряду „Фелькішер Беобахтер" потрактував цю розмову кільканацяти рядками офіціяльних, конвенціональних компліментів, без глибшого актуального змісту чи бодай натяку на теми, які були предметом конференції в Берхтесґадені.

Нідерляндн д-ра Ґлюзінського.

Співробітник варшавського тижневика **„Ютро Праци"** перевів розмови на тему української справи з д-ром Тадеушом Глюзінським і Юрієм Бравном. Перший відомий народовоградикальний публіцист і автор книжки п. н. „Українська справа", на запит: чому поляки за двацять літ своєї незалежности не знайшли спільної мови з українською меншиною — каже („Ютро Праци", ч. 1. з 8-го січня ц. р.):

„З обох сторін зроблено нечувану кількість помилок. Одна з найповажніших — це незвичайне помішання понять серед поляків та українців. Бо ця справа має два аспекти — Наддніпрянська Україна, тепер під пануванням Росії, — це територія заселена одноцілим українським елементом, підчас коли східна Малопольща — це мішана етнічно дільниця; в таких умовинах слово Україна мусить звучати інакше у Львові ніж у Києві. І тепер прошу собі уявити поляків, які ставляться до руської меншини в Малопольщі так, якби це була одноціла маса наддніпрянських українців, отже з конечности перецінюючи сили того елементу — як теж львівських українців, що дивляться на український нарід під російською займанщиною зі становища мішаних національних відносин у Східній Малопольщі, отже недоцінюючи його питомої ваги".

Останне речення д-ра Ґлюзінського неясне. На якій підставі він твердить, що „львівські українці дивляться на український нарід на Наддніпрянщині зі становища мішаних національних відносин у Галичині" — не знаємо. І якщо це мала би бути одна з помилок з української сторони, що про них говорив д-р Ґлюзінський, то його єдиний аргумент заводиться внівець. На запит, чи не можна української проблеми звести до відповідних рям, д-р Ґлюзінський відповідає:

„Так, якби теперішні українські діячі вкінці зрозуміли, що справжня Україна знаходиться поза межами Польщі. Справа воскресення України тоді не тільки значно вияснилася б, але й посунула вперед. Але претенсії до територій у межах Річипосполитої ставлять усе в мертвій точці. Бо український рух у Східній Малопольщі з природи річи суперечний з польською державною рацією; крім цього це безглуздя, що опізнює цілу справу".

Коли українці — каже д-р Ґлюзінський — „вибирають собі Львів за столицю й осередок своїх незалежницьких діянь", то це так виглядає, якби „поляки були зачинали відбудову своєї держави від Бреслява, що справді був колись польським містом". Не будемо полемізувати з д-ром Ґлюзінським на тему цього порівнання. Ідучи послідовно за своєю думкою др Ґлюзінський бачить тільки одну можливість (як зрештою всі його земляки всіх політичних відламів): створення української держави над Дніпром. Але тепер і це небезпечне для Польщі, бо „теперішні українські провідники хочуть відбудувати Україну сперту не на Польщу, але на Німеччину", яка „може давати далекосяжні обіцянки на чужий рахунок". Це щось у роді Заглобових Нідерляндів — каже д-р Ґлюзінський, при чому він волів би, щоб ті „Нідерлянди" дарувала українцям Польща.

„Маймо надію що українці зрозуміють колись свою помилку і конкретно глянуть на дійсність. Тоді переконаються, що Польща розуміє свій інтерес у створенні України зі столицею в Києві і також що ми не маємо наміру нагально польонізувати Східну Малопольщу, якщо меншини, що її й заселюють, виявляться льояльні супроти держави".

До цього можна довести послідовною політикою супроти українців, щоб вони, тобто українці, знали, мовляв, чого триматися. Напрямні такої політики — як каже д-р Ґлюзінський —

„зовсім прості й нескомпліковані. Це мають рішуче всякі спроби ірредента і протидержавні виступи, зате-ж підтримувати регіональну культуру, скасувати економічну окремішність не так, щоб нищити кооператив, але щоб зединити їх з цілістю польської господарки".

Може бути, що це „прості й нескомпліковані напрямні". Але для нас вони трохи неясні. Чи це може значить, щоб і в Галичині започаткувати політику колишнього волинського воєводи Юзевського, яку він вів у відношенні до українців?

Що писало „Діло" 50 років тему.

Пятниця, 11 січня 1889.

ФРАНЦУЗЬКА „ЛІҐА ПАТРІОТІВ".

„Альманах французької „Ліґи патріотів" під проводом Павла Деруледа — появився в Парижі і між іншим містить оцих десять заповідей лігіста: 1. Ти повинен ненавидіти Пруси і вести з ними рішучу боротьбу. 2. Ти повинен ненавидіти Бісмарка і Вільгельма. 3. Ти повинен домагатися звороту Альзації і Льотарингії. 4. Ти повинен всюди служити лізі всією душею. 5. Ти повинен правильно платити членські вкладки. 6. Ти повинен читати ґазету „Драпо". 7. Ти повинен почувати братню прихильність до Деруледа. 8. Ти повинен слухати своїх провідників, як волли свого зверхнього коменданта. 9. Ти повинен любити батьківщину так сердечно, як рідну матір. 10. Ти повинен готовитися до дня великого перевороту".

В НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЯХ.

„Німцям рішуче не ведеться з їх кольоніями. На східно-африканському побережжі ще ворохобня не притихла, а вже вибухла нова ворохобня на островах Самоа, що стоять під німецьким протекторатом. Залога німецьких кораблів у тих сторонах, що має всього 400 людей, стратила в боротьбі з ворохобниками 54 людей, отже більше як осьму частину своєї сили. Ця вістка зробила в цілій Німеччині дуже пригноблюваражіння".

НА ДРІБНУ ЛЬОТЕРІЮ В АВСТРІЇ.

згідно з обчисленнями в „Статистичному Місячнику" поставлено в роках від 1819 до 1884 величезну суму 712 мілїонів! У 1819-ому році поставлено на льотерію 3,600,000 зр., а в 1884-ому році вже аж 22,100,000! Такі то величезні суми пожерла дрібна льотерія понайбільше від біднішої або найбіднішої верстви людей!

Поет про політику.

У цьому самому числі **„Ютра Праци"** є ще й розмова з поетом Юрієм Бравном. П. Бравн вірить в історичну місію Польщі в Середній Европі і з уваги на те — на його думку — поляки не повинні резигнувати з програми будови Наддніпрянської України,

„особливо, що українці мусять раніше чи пізніше зрозуміти, що сперті на Німеччину одночасно проти Польщі і Росії нічого не здобудуть".

На думку п. Бравна найбільшою перешкодою для польської політики в тому напрямі є подібна німецька політика.

„Німеччина — це безумовно наш суперник на терені Середньої і Східної Европи. Всі проблеми, яких не зуміємо впору розвязати, перейдуть автоматично в руки Німеччини. Так було з Чехословаччиною, так може бути з Совітською Росією, особливо, що німці розуміють значіння того, якби вони опанували Україну. Це зрештою один з головних постулятів „Майн Кампф" Гітлера"...

П. Бравн є прихильником відбудови України в межах Совітської Росії. Не тільки тому, що „там живе в одноцілій масі 85 відс. усіх українців" і не тільки тому, що українська держава буде чинником, що спинюватиме російську експанзію, але й тому, що

„незалежна українська держава стягне до своєї будови всі політично активні елементи, що виживаються сьогодні на нашому терені з великою шкодою для самої справи".

Наприкінці розмови п. Бравн дав волю своїй поетичній уяві.

„Історію повоєнної Европи — каже він — я поділив собі на чотири періоди. Період І: гегемонія Франції і системи, що її створила Ліґа Націй, період ІІ.: гегемонія Німеччини і тріюмфи національних рухів, період ІІІ.: посилювання двох чинників (тоталізму й демократії) з пересуненням точки тяготи на терен Росії (Евразії) і IV.: „період Польщі", в якому почнемо реалізувати нашу історичну місію і сягнемо по політичний примат Середньо-Східної Европи. Ми є тепер на переломі другого і третього періоду".

П. Бравн не каже, в якій формі Польща візьме участь в тому процесі, але він переконаний, що в тих змаганнях ослабляться Німеччина й Росія, і „тоді Польща виступить у пілій своїй силі на арену історії".

На сезон 1938-9
Модні солідні і дешеві
Жіночі і мужеські матеріяли
купуємо в українській бляватні
„МАНУФАКТУРА"
вл. В. Козак і М. Ковалів
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3.

Здоровий обяв.

Крім постійних місячних датків зложили на Рідну Школу самочинно з нагоди Христового Різдва ВП. в золотих: Іван Галущинський, голова ГШ, 60; д-р М. Коновалець, секретар РШ, 50; проф. В. Гусак, член Головної Управи РШ, 50; м-р Р. Криштальський, член Головної Управи РШ, 50; проф. В. Кузьмович, член Головної Управи РШ, 100; д-р Ю. Кордюк, член Головної Управи РШ, 50; дир. І Филипович, член Контр. Ком. РШ, 50; Центробанк 350; Дністер 250; Центросоюз 200; Маслосоюз 150; Ревізійний Союз Українських Кооператив 100; Промисловий Банк 100; Суспільний Промисл 100; фабрика пасти „Елегант" 100; Народня Торговля 100; Рій 100; д-р Дмитро Левицький 50; УНДО й Українська Парл. Репрезентація 50; фірма Іван Калитяк 50. — Разом **2.110 зол.**

(Продовження буде).

—o—

Нові костели і „Доми людове"

У ЗБОРІВЩИНІ.

„Всхуд" повідомляє:

Недавно відбулось у Зборівщині посвячення двох „косцюлків": у Ренові і Забині та „домів людових": у Гукалівцях і Прешівцях. Великий костел будують у Ярчівцях і „косцюлки" в Серетці, Ратищах, Чистопадах, Кудинівцях, Конопниці і Годові. „Доми людове" будують у Гаях Розтоцьких, Клинівцях, Пустоголовах і Білокерниці. В цьому році плянують будови „домів людових" у Залізцях, Поморянах та Оліеві і „косцюлки" в Оліеві та Гукалівцях. У вересні 1938 р. повстала нова римо-католицька парохія в Заруді, а в найближчому часі створять нові парохії в Ярославичах і Білоголовах. Незалежно від того багато громад подарувало громадські грунти під будову каплиць, костелів і „домів людових". З парцеляції в Заруді, маєтку Гальчина Долішна й Озірної, виділено площі під будови каплиць, костелів, шкіл і „домів людових".

(„Всхуд").

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

СОВІТСЬКІ ЛІТАКИ НАД ПІВНІЧНОЮ ФІНЛЯНДІЄЮ.

Над Ліїнагамері, на північному кінці Фінляндії, появилась на невеликій висоті совітська летуиська ескадра. Вона не звертала уваги на знаки фінської граничної сторожі і завернулася щойно, коли фіни почали стріляти.

—o—

СКЛАД НОВОЇ КЛАЙПЕДСЬКОЇ ДИРЕКТОРІЇ.

Як подає АТЕ, до проєктованої нової директорії Клайпеди увійшов би як голова дир. Бертуляйт, як члени: Бальтюс, Цігальда, Моніс і Бетер. Це був би тимчасовий склад, бо не всі ці кандидати є націонал-соціялістами.

—o—

НІМЕЦЬКА СТОРОЖА БЕЗПЕКИ.

Як подає „Мемелєр Дампфбот", на приказ д-ра Ноймана утворено в Клайпеді відділи безпеки, яких завданням буде наглядати над поширенням націонал - соціялістичного світогляду у клайпедському краю. **В найближчому часі повстануть такі відділи безпеки також в інших двох повітах клайпедського краю. Вони зорганізовані подібно як „гітлєрівські „Шуцштафельи".**

Кожна українська особа й кожна українська установа має законну змогу самочинно преслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, у місяці січні і це зробить

Система невільництва в СССР зміцнюється.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ РОБІТНИКІВ У СОВІТАХ.

ЛЄНІНГРАД. У пятницю та суботу дійшло у ленінградських фабриках до великих робітничих заворушень. Причиною виступу робітників був факт, що фабричні каси пораз перший відтягнули робітникам всілякі суми за спізнення, або за те, що вони не виконали в означеним речинці довірової роботи. Ці потручення управи фабрик робили на підставі нового статуту праці, який заводить також т. зв. книжечки праці. На цім тлі вибухнули у фабриках „Большевик", „Скороход" ім. Кірова та інших заворушення. З уваги на грізну поставу робітників покликано міліцію, а коли вона не змогла привернути спокій, прикликано кілька частин ГПУ, які перевели масові арештування. По офіц. даним замкнено в пятницю та суботу 437 робітників у вязницях Ленінграду.

МОСКВА. У фабриці Калініна в Москві спізнилось учора до роботи 1500 робітників. Совітський уряд потрактував цей факт як вияв бойкоту нових декретів про працю робітниками. Масове усування робітників на основі нових декретів викликує замішання у совітськім промислі. Генеральний прокуратор Вишинський видав новий розпорядок, щоб потягати до карної відповідальности як злочинців усіх директорів фабрик, що всупереч останнім декретам не звільняють робітників, які спізнюються до праці. Щоб докладно контролювати працю робітників утворено окрему кадру урядовців, обовязком яких справаджування часу праці кожного робітника. Таких контрольорів у самій Москві понад 15.000.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

НОВИНКИ.

12 СІЧЕНЬ

Четвер
Ст. ст. 30. грудня 1938.
Анісій і Теодори.
Лат. Св. Діви.
Сонце: схід — 7.20, захід — 15.45.
Місяць: схід — 0.05, захід — 10.59.
Остання чверть місяця в год. 12.10
Завтра: 13. січня. Пятниця.
Ст. ст. 31. грудня 1938.
Меланії преп.
Лат. Іларія.
Сонце: схід — 7.19, захід — 15.46.
Місяць: схід — 1.16, захід — 11.27.

—o—

— **Косметичний Кабінет „DISTINCTION"** перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов. Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 7—10

— **Маланчин Вечір" у Клюбі „Молодої Громади"** в пятницю 13. ц. м. Початок в год. 9. увечір. Гостей треба обовязково зголосити найпізніше день раніше в Управі Клюбу. 146

— **Конфіската „Діла".** Вчорашне (6) число „Діла" підпало конфіскаті за комунікати про збройний інцидент між Карпатською Україною та Мадярщиною і за 10 рядків зі вступу фейлетону д-ра Юлія Олесницького п. н. „Митрополит Шептицький і Закарпаття". Поліція забрала матриці сконфіскованих сторінок, тому треба було робити їх наново і заповняти новим матеріялом сконфісковані місця. Через те число вийшло з великим опізненням.

— **Фортепіяновий ресіталь д-р Степанії Туркевич,** яка відіграє власної композиції: варіяції на українські теми і скерцо, відбудеться в пятницю 13. ц. м. в год. 14.10 у львівському радіо.

— **Українські заточенці,** хоч самі проживають у доволі прикрих матеріяльних відносинах, не забувають про потреби українських центральних установ у краю. Найкращим доказом патріотичної настанови наших заточенців може послужити жертвенність українського громадянства м. Лодзі, яке в місяці грудні мин. року переслало через полк. Івана Нагнибіду 102.10 зол. на допомогу для інвалідів Української Армії. ВШан. Жертводавцям за цю щедру жертву складає щиру подяку **УКТОДІ.**

— **Сьогочасне й минуле,** вістник українознавства, це назва нового наукового журналу-місячника, що його буде видавати в новому році в обємі 6—8 аркушів друку Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові за редакцією д-ра Івана Раковського. Перший зшиток уже складається. Журнал, хоч і науковий, обговорюватиме всі справи, що торкаються життя українського народу, загальнодоступним способом. Адреса Редакції: Львів, вул. Чарнецького ч. 26.

— **З Т-ва „Учительська Громада".** Загальні Збори Т-ва відбулися 2. січня ц. р. З важніших справ вирішено: 1) поглибити діяльність Т-ва у професійному напрямі; 2) розбудувати допомоговий фонд; забезпечити посмертний фонд; 3) упорядкувати фонд будови домівки; зорганізувати видавничий фонд та подбати про видання українських підручників для наших гімназій і ліцеїв. Ця остання справа була ще предметом нарад конференції українців, на якій виголошено реферати на тему програми й підручників для української мови у середніх школах всіх типів. Реферати появляться в найближчому числі „Української Школи". До Головної Ради Т-ва увійшли: Радзикевич В. — голова; члени: о. крилош. Юліян Дзерович, Винар Іван, Войцеховський Микола, д-р Грицак Евген, Кордуба Петро, Микетей Григор, д-р Терлецький Маркіян, Турчин Лука, заст. членів: д-р Витанович Ілля, Зелений Зенон, Каменецький Юліян, Литвиненко Надія, Любинецька Фалина, Пузов. Комісія: Ростковин Михайло, Сітницький Іван, д-р Цегельський Роман, заст.: д-р Соневицький Михайло і д-р Лев Василь. Мировий Суд: д-р Полянський Юрко, д-р Копач Іван, Павлюк Гнат, Мельник Микола і д-р Пеленський Є. Ю. Загальне Зібрання Краєвої Секції учителів прив. українських середніх шкіл відбудеться 1. лютого ц. р. день перед Зїздом Рідної Школи.

— **Делегати кураторії до іспитів челядників:** Кураторія шкільної округи у Львові призначила до іспитових комісій челядників на терені станиславівської ремісничої палати таких делегатів: у Бурштині — інж. П. Сарнавського; в Калуші — Яна Ситніка, управителя фахової школи; у Коломиї — інж. Станислава Клімашевського, директора промислово - деревної школи; в Миколаєві — Теодора Вайду, управителя фахової школи; в Надвірній — Йосифа Желізка; в Роздолі — Станислава Нечеба, управителя фахової школи; у Станиславові — Йосифа Млотковського, учителя столярської державної гімназії; у Сколім — Валеріяна Лабудського, учителя фахової школи; у Стрию — Якова Гарбацького, управителя фахової школи і в Жидачеві — Людвика Завадського, управителя фахової школи.

— **Ревізія в редакції білоруського часопису.** Виленський „Глос Народови" з 10. ц. м. повідомляє: „З доручення влади переведено вчора в мешканні та редакції білоруського літературного часопису „Калосся" довшу ревізію. У бюрку редактора м-ра Івана Шутовича найдено кореспонденцію та статті що їх представники влади забрали.

— **Порадня психічної гігієни у Станиславові.** Заходом інституту психічної гігієни у Варшаві повстає у Станиславові порадня психічної гігієни при міськім осередку здоровля. Керманичем психічної поради у Станиславові буде воєвідський лікарський інспектор д-р Л. Домбровський.

— **Українка.** Віденський тижневик „Вохен-Рундшау" помістив довшу статтю про Карпатську Україну п.н. „Новий політичний твір в Европі" автора Ерїка Шуберта. Автор, добре обізнаний з відносинами в Карпатській Україні, обговорює у згаданій статті господарські, культурні і національні справи.

— **5.000 божевільних у стайнях на Волині.** На Волині нема шпиталю для умово недужих, яких є аж 5.000, з того 2.000 небезпечних для оточення. Цих нещасливих людей — пише польська преса — тримають здебільша по стайнях і пивницях, звязаних ланцюгами.

— **Смерть трьох польських студентів.** У Татрах у Закопанім лявіна присипала трьох польських студентів, між ними 22-літнього Ст. За

рембу, сина відомого архитекта Заремби, доньку якого вбила Горгонова. Родину Заремби переслідує „фатум", бо по самогубстві жінки Заремби та вбивстві його доньки, смерть сина це вже третя жертва в родині інж. Заремби.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали м. ін. такі більші вигри: Стала денна вигра 5.000 зол. на ч. 97858. 15.000 зол. на ч. 22106. 10.000 зол. на ч. 5477 7924. 5.000 зол. на ч. 16284 18093 57210. 2.000 зол. на ч. 13083 23301 33372 34107 37722 44253 48345 48717 53941 75044 87924 98057 104948 121537 122333 134331. 1.000 зол. на ч. 694 6610 9000 17318 18661 19818 22128 30320 32099 37755 36099 40711 51700 60731 65467 69469 70030 70908 78988 80323 90483 93365 98341 107372 115280 117772 134888 134992 144700 146121 152301.

— **Смерть А. Пімонова.** У Вильні помер у суботу 7. ц. м. А. Пімонов, б. сенатор і російський дівч. Похорон відбувся у вівторок 10. ц. м.

— **Сензаційне вбивство у Москві.** До помешкання 42-літнього інж. Степана Яковського в Москві — пише англійська преса — влізли через вікно невідомі особи і застрілили інжиніра. Опісля розбили його бюрко, з якого забрали пляни найновішого бомбовика та пляни мисливського літака, що його випробувала вже совітська армія і втікли. Здогадуються, що пляни викрали члени шпигунської ватаги, за якими енергійно шукає Г. П. У. Ходом слідства дуже цікавиться сам Сталін.

— **Злющі пси заборонені.** Загально відома англійська поліція („Скотленд Ярд") послуговалась здавен-давна злющими псами, які в погоні за злочинцями кидались на них і важко їх нераз калічили. Проти цієї середньовічної методи гостро виступала нераз англійська опінія і вкінці досягла свого. На основі розпорядку міністерства внутрішніх справ англійська поліція не зможе вживати підчас погоні за злочинцями злющих псів, лише стежних псів, що поліціянтів вестимуть слідами злочинців.

— **Смерть на очах маси народу.** Відомий американський летун Рональд Гарісон хотів побити рекорд зручности у скоці з легкопадом і тому рішив кинутись з вершка найвищого хмародера в Ню-Йорку на вулицю. Поліція заборонила йому цю дійсно небезпечну демонстрацію Всеж таки Гарісон в означеним дні вийшов на дах будинку і з висоти 300 м. кинувся з замкненим легкопадом у долину потягнувши одночасно за ручку, щоб легкопад розвинувся. На жаль, легкопад не отворився і летун, який скакав кілька разів з висоти 8.000 м., розбився об стіну протилежнього будинку. Трагічна смерть сміливого летуна викликала великий жаль між публикою.

— **Різні вісти.** Американський ген. Першінг кінчить писати свою автобіографію. Фільмові т-ва ведуть переговори з б. американським начальним вождом у справі інсценізації його автобіографії. Ролю ген. Першінга грав би відомий артист Г. Купер. — Радіовисильня в Ляйпціґу передала дует, якого один учасник був у Відні, другий у Ляйпціґу. — Шведський уряд рішив збудувати два нові военні кораблі, містоти 7 до 8.000 тон. — Португалія рішила збудувати три підводні човни. — У Брюсель помер відомий бельгійський фільольог Стірнет. — Фон Папен виїде до Стокгольму з відчитом. — Словацький уряд випускає серію поштових марок з портретом покійного о. Глінки. — В Альжирі скінчив самогубством еспанський віцеконсуль Тірадо. Причина самогубства невідома. — Поліція в Будапешті арештувала 38 банкирів і власників банкових контор, майже самих жидів, за перепачкування великих грошевих сум за кордон. — Китайські бандити схопили недалеко гробниці династії Мінгів у Пекіні італійця Полетія, росіянку і трьох китайських службовиків домагаючись за них окупу у квоті 30 тисяч доларів.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. Жадайте в аптеках. 3064 —50

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня п. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

✝ Посмертні згадки.

Дня 6. І. 1939 помер в Нор. Менніц о. **Мирослав** Юрій **Черкавський** парох с. Дахнова переживши 63 р. Покійний був членом усіх культурно - освітних і господарських товариств і великим прихильником рідної преси та видавництв.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Буйда на ресорах.

На жаль, не маємо (може й маємо, а я не знаю!) відповідного вислову на більшого калібру нісенітницю, яку хтось хоче вмовити в нас. Тому беру вислів польський, який дуже добре віддає те, що хочу нижче сказати.

Ми мали вже час і нагоду привикнути до всяких буйд на ресорах і без ресорів, так, що яканебудь нова буйда нас ні трішки не хвилює. Призвичаїла нас до цього польська преса, що з малими винятками їздить по нашім подвірю буйдами на ресорах. Недавно заїхала такою буйдою, взявши за пасажира життепис премієра Карпатської України о. Волошина. Казала йому в тім життеписі ходити до гімназії в Сяноці, зривати червоно-білу кокардку з якогось патріотичного курсора, посилала його до духовної семинарії у Львові, змобілізувала на світову війну і приділила на духовника до „Січовників". Дуже жалую, що я був тоді хорий і не міг у цій справі додати дечого від себе. Не буду твердити, чи поголоски про участь о. Волошина в нападі на почту в Городку, в організуванні диверзійних ватаг у Совітах та в підпалі стирт є правдиві. Зате знаю позитивно, що підчас боїв у Львові вдарив одного молодого чоловіка довбнею по голові так сильно, що він щойно за двацять років пізніше написав згаданий життепис о. Волошина.

Прогавив я цю справу. Пропало. Не буду вертатися до неї, бо й непотрібно. Алже кожного майже дня заїзджає нова буйда і можна її описувати скільки душа запрагне... очевидно в границях, дозволених законами і новелями до них.

Випробуваний наш приятель і небуденний знавець українських справ „І. К Ц.", викотив нову буйду. Буйда називається „Похуд невольнікуф под штандарем визволеня", а запряжена вона в одного незнайомця, що скривається під псевдонімом „Сар".

Чого той господин не заладував у цю буйду! І кілька Украін, і „трагічни окрес вальк польсько-рускіх" і Фридриха Вішателя (про Загурського не згадує!), і „Кіюф на кулках", і Батька Махна, і Запорожців. А все те як рублем притиснене адютантом отамана Петлюри, бувшим старшиною УГА.

„Не знаємо, чого хочемо? Галичани бються з „закордонцями", петлюрівці зі скоропадчиками, запорожці билися з нами і з ними".

Так казав той пан адютант панові Сарові в Проскурові, в 1919 р, на двірці, підчас відвороту перед большевиками.

А знаючи українофільство Сара шепнув йому на вухо про польсько-українську війну:

„З тобою можу бути щирий. Тієї війни ніхто не хотів, поза кількома політикерами. То не була війна за Україну, але війна за чужі інтереси і чужі справи".

І ще багато нашептав адютант на вухо пану Сарові, але мені здається, що те вухо було від чобота.

Бо якжеж!? Чоловік, що цілу війну в Галичині загнав у кошару чужих інтересів, що заявив на кінці: „Дорога наша до ліпшого життя веде тільки до Польщі" — виїхав потім до... Чехословаччини, а ще потім до Німеччини, до Канади і ще Бог знає де. Замість заїхати в Галичину і працювати явно-славно в лусі своїх історичних слів, він чогось блукає як Агасфер по цілому світі і хто зна, чи вже нарешті вернувся він Краків до Галичини, чи ще далі чорно білує на еміґрації!

Бо те, що він на хвилину завитав до нас у буйді на ресорах — цього не можна брати за поворот! Звичайна гостина і то — інкогніто...

Галактіон Чіпка.

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

Українська дебата в польському соймі.

Варшава. В буджетовій комісії сойму при обговоренні буджету ради міністрів забрав голос посол УПР. В. **Целевич,** який виголосив велику промову про сучасне положення й домагання українського народу в Польщі. Ця промова викликала заяви польських послів **Ваґнера** та **Рженчиковського** з Озону. Після цього забрав знову голос посол Целевич, а після нього волинський український посол **Скрипник.** Таким чином перше засідання буджетової комісії польського сойму розвернулось у широку дебату над українською справою.

Православний собор в Луцьку предметом ревіндикації.

В польській пресі появилось повідомлення, що союзи польських учасників війни на Волині вручили волинському воєводі меморіял, в якому домагаються, щоби влада передала католикам будівлю православного собора міста Луцька і щоб вона веліла розібрати православну каплицю, яка находиться у Луцьку недалеко будинку окружного суду. Своє домагання щодо передачі собору католикам названі союзи обосновують аргументом, що будівля собору була в роках 1750—1863 власністю католицької церкви, а домагання розібрати каплицю підтримують аргументом естетики („зовнішний вигляд каплиці шкодить перспективі міста") і католицькими почуваннями в такім розумінні, що каплицю збудовано колись для зобразування „перемоги православя над католицтвом". Православне населення Волині всетаки надіється, що адміністратівна влада не забере православним їхніх святинь.

„Народний Дім" у Косові згорів.

СТАНИСЛАВІВ. З неустійнених досі причин вибухла пожежа в „Народньому Домі" в Косові, який є власністю „Рідної Школи". Дім згорів до тла разом з цілим уладженням і великою бібліотекою. Шкода виносить коло 25.000 золотих. Будівля була забезпечена на суму 27.000 в Товаристві Обезпечень „Дністер". Про випадок повідомлено прокуратора в Коломиї.

Вовки на Карпатській Україні.

УЖГОРОД. На Карпатській Україні появились вовки, що їх гостра зима вигнала з лісів. Найбільші стада вовків завважили в Мармарощині. Одно з таких стад напало було на село Брустури. Селяни вбили 14 вовків, при чому одна особа втратила життя, а три мае поважні рани.

З судової сали.

ВЕЛИКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЬВОВІ.

Перед трибуналом окружного суду у Львові почалась у вівторок 10. ц. м. розправа проти Г. Кота і 37-ох товаришів за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 к. к. (приналежність до К. П. З. У.). На лаві підсудних засіло 36-ох українців з Жовкінщини і Равщини та двох жидів. Підсудні частинно признаються до вини. Присуду слід сподіватися в суботу 14. ц. м.

ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ У ЗАЛІЗНИЧІЙ ДИРЕКЦІЇ У ЛЬВОВІ.

Перед трибуналом окружного суду у Львові начався у вівторок 10. ц. м. сензаційний процес залізничних урядовців Казимира Ментуса, Фердинанда Фіхмана, Йосифа Йозефберґера, Яна Баха, Максиміліяна Уріха та інж. Редліха за постійне окрадання каси залізничої дирекції. Підсудні змовились зі собою і підробляли рахунки, на які побрали в залізничій дирекції кільканацять тисяч золотих.

Сензаційний процес потреває 8 днів. Під судних обвинувачує вже прок. Мінассевич

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше
Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і французька біжутерія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філія: Коперника 15 а, Галицька 16.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 12. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Пятниця 13. І. год. 7.30 веч. Виступ Хору Юранда і Гелени Гроссівни.

Театр Рівнонародностей.

Пятниця 13. І. год. 7.30 веч. „Пані пресова".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МОСТИ ВЕЛ.:
12. І. Гетьман Полуботок.

ЖОВКВА:
13. І. Безталання.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Сент. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТРИЙ:
12. І. Маруся Богуславка.
13. І. ?
14. І. Найвірнішій чоловік.
15. І. Шарка.
16. І. Пригода в Черчі.
17. І. Орлеяка.
18. І. Кирка з Льолео.
19. І. ?
20. І. Премієра „Цариця Грузії" ист. леса на 5 дій Сумбатова на тлі визвольних змагань Грузії.

КІНА.

АМПІР: „Всюди жінка".
АПОЛЬО: „Прощак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".
БАЛТИК: „Весталія безбожників".
ВАНДА: „Інтімо". „Як вам подобається"
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Пуританин".
КАСИНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Границя".
МЕТРО: „Павел і Гавел".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Нага правда".
ПАКС: „Роза" на осн. Жеромського.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Поверх вище".
РОКСІ: „Мале та велике кохання".
СВІТ: „Бастер Кітон як міліонер". На грані життя".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан". „Ах! Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Вулиця без крат" і ревія.
ТОН: „Сильні люди". „Обережно, професор".
УТІХА: „Королівський вазонь" і ревія
ХІМЕРА: „Граф-пельвер".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл Марійська)
„Над гарним, синім Дунаєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 12. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: По коливі, муз. поранок, 11.25 Оркестра, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодю, 15.15 Клопоти та ради, 16.00 Позолудневий дениик, 16.05 Госп. вістки, 16.20 У деталічній крамниці: гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Два фортепіяни, 17.30 Гарна читачка спогадів, фейл., 17.40 Арії та пісні у вик. Реслер-Стоковської, мецосопр. у супр. форт., 18.00 Вінучі вістки, 18.05 Для села: гутірка, музика сесьов. тріо, 18.30 Нар. музика та її вплив на мистецьку музику, гутірка, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, 20.35 Веч. дениик, метеор. вістки, спітовий комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Камер. музика на дуті інстр., 21.30 Театр Уяви: „Ахіль Хрустик" драма Ю. Залеського, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Трансмісія з життя, 22.25 Зі світа фільми, 22.35 Львівські перо: „У січні на селі при ватрані" та поезії, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Пятниця, 13. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині, 11.00 Для шкіл: Як Сінг угадав, що світ не куля, авд. для старших дітей, 11.30 Оперетнові дуети, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 **Форт. реціталь д-р Стефанії Туркевич,** 14.30 Гутірки про старі звичаї, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Легенда про Христофора та про Іоусика, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Позолудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорами, 16.35 Пісні, сопран., форт., 17.00 Дивовижні комірники мурашок, 17.20 Дівоча сер. музика у вик. Юрія Стефана в супр. форт., 17.45 Вінучі вістки з міста та провінції, 17.50 Плити з повсякдняму: Моріс Равель, 18.30 Театр Різдва Христового, літ.-муз. авд., 19.00 Розр. концерт: орх., сопр., монологіяи, форт., 20.35 Вет. дениик, метеороль. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, орх., 21.15 Симф. концерт, 22.30 Реп, перекликання у мистецтві, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Субота, 14. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Із оперетнових дуетів Вальтр Шпеєя пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей, 15.20 Орх., 16.00 Позолудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Пісні, сопран, 16.35 Мот. із оп. пт., 17.10 Твори композитора Латвії: сопр. форт., 18.00 Вінучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова сотінка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 1.30 Гутірка, Поляки в Відні та Львівщині, авд. для молоді 19.15 Розр. концерт: орх., соліст., гавайська гітара, 20.35 Вет. дениик, метеороль. вістки, 21.00 Орх., вид. форт., пісеньки: у перерві в год. 21.45 „Хочу мати своїй" есей Куприна, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 12. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Веселі мельодії, 20.10 Танц. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА 19.35 „Фавст" оп. Гунода, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 „Гарна Олена" оп. Офенбаха, ВІДЕНЬ 18.50 Кабаре, 20.00 Соліст. спів, форт., 21.00 Давня танц. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 Вечір опер. МІЛЯНО 19.20 20.20 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Іль Кавальєре" оп. Мрабелі, ПРАГА 19.25 Орх., 21.10 Орх., хор, скр., РИМ 21.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 20.20 „Нірнбергські співці" оп. Вагнера, II. дія. ШТРАСБУРГ 22.00 „Три свинки" оп. на осн. Дісней.

Пятниця, 13. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Квартет п-дур Бетговена, 18.00 19.00 Танц. мельодії та пісні, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 20.00 Транем. зі Загребу, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Цик. музика. 19.20 20.00 Концерт орх., 21.00 Форт. реціталь Белі Бартока, ВІДЕНЬ 15.20 Соліст. 19.00 Вок. концерт, ДРОТТВІЧ 20.00 21.00 „Лямме" оп. Делібеса, 22.40 Пісні, ЛЯГТІ 17.20 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика. 20.30 Розр. музика. 21.00 22.00 „Трійка Франческана" Респіг. ПРАГА 19.25 Дуети на гармоніят. 21.10 Концерт. РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика. 19.15 Клявесин. 21.15 Форт., РИМ 17.00 Виступ гітариста Сеговії. 21.00 22.00 Оперетка.

Субота, 14. січня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Танц. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 18.30 19.00 Цик. музика. 20.20 21.00 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.00 Давня танц. музика, 22.30 Розр. концерт, ДРОТТВІЧ 22.25 Свінг мюзік із Америки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Концерт, КЕНІГСБЕРГ 18.15 Пісні, МІЛЯНО 19.20 Розр. концерт, 22.20 Джаз, РАДІО ПАРІ 19.15 Для дітей, 20.00 Шедеври комунізму легкої музики, 21.10 Пісні, РИМ 21.00-24.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні.

Тільки оголошуючись у „ДІЛІ" можете успішно продати, купити або замінити реальність.

Радіокутик.

СОВІТСЬКІ ПІРАТИ В ЕТЕРІ

Один з польських сучасних композиторів вніс скаргу до совітської радіостанції у Ленінграді, яка надавала одну з творів цього композитора, без попередження та згоди автора. Стверджено, що коли свого часу надавало цей твір Польське Радіо, ленінградська станція вкрала його на кружки. Щойно тепер, опісля по двох роках від часу внесення скарги, відповіли Совіти, що цей закид не має підстав.

ДАРУНОК НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

Німецький уряд дарував урядові народньої Еспанії повну апаратуру військового телефону. Цю апаратуру заімпортовано в Бургос. Її вартість сягнула більше як 240.000 зол.

ФРАНЦУЗЬКІ РАДІОВІ ТУРБОТИ.

Заінтересовані кола у Франції, очікують в деяких несуттєвих точках конференції міжнародньої радіофонічної унії. Ця конференція відбудеться в Швайцарії, у березні 1939 р. Вже в листопаді м. р. на брюсельській конференції говорили, що Франція не зможе втримати свого доперішнього стану посідання у ділянці радіофонічних хвиль, зокрема середньої довжини. Положення Франції під цим оглядом ускладнене тим, що побіч державної радіофонічної мережі, теж існує ще означено приватна радіофонія. Саме на цій радіофонії в першу чергу відібються обмеження приватних Франції радіофонічних хвиль. Вже тепер кружляють поголоски, що французький уряд та парламент, не затвердить умови, які не відповідатимуть французьким інтересам.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ.

Львів, дня 11. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·90 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	1·75—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Оповістка.

Подяка. Старшина Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок складає усім членам та прихильникам нашого Кружка як рівнож фірмам „Зоря і Паста Елегант", „Нова Фортуна", „Інж. Богдан Поповнч", „Керос" та всім жертводавцям за моральну та дуже вспішну матеріяльну допомогу у переведенні та улаштуванні Передсвяточного Ярмарку та Коляди. Усім своїм Членам, Прихильникам та Жертводавцям Старшина Кружка Р. Ш. бажає Щасливого Нового Року 1939. — **Кружок Р. Ш. ім. Г. Барвінок.** 153

КУПНО — ПРОДАЖ

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2. 2869 14-0

РІЖНІ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАПХ, Львів, пл. Марійська 5, направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 9—15

НА МАЛАНКУ [illegible] візитові, самоклейові, фракові виконує. Ціни низькі. Коперника 10, тел. 215-37. 139 1-2

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 13-0

ГРОМАДА ГОРУЦЬКО, ПОВ. ДРОГОБИЧ має намір віддати роботи при доцінченні будови шкільного будинку, мурованого, поверхового, одному підприємцеві дорогою перетергу офертою або устно. Оферти можна складати в Уряді громади в Горуцьку до дня 28. січня 1939. Плани і кошториси можна переглядати до цього рочнина в урядових годинах в Уряді громадським. Вадієм обовязує у висоті 10% оферованої суми готівкою або у вартісних паперах, признаних державою. Отворення оферт або устний перетерг відбудеться 28. січня 1939 в год. 12 в громадським Уряді в Горуцьку. Солтис: Андрійчик. 188 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

XXIV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ

відбудуться 28. січня 1939 р. в год. 17.30 у домівці Товариства, Львів, вул. Підвалля ч. 7. І. пов.

Порядок нарад:

1) Відкриття З. Зборів. 2. Відчитання протоколу попередніх З. Зборів. 3) Звіт з діяльности за 1938 рік. 4) Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючому Видїлові. 5) Вибори: Голови, членів Видїлу, членів Контрольної Комісії, Редакційного Комітету. 6) Внески та датки.

На випадок непрнявности достаточної кількости членів в означеній порі Загальні Збори відбудуться без огляду на кількість прибувших членів в год. 18.30 з важністю уховл.

Д-р О. Подолинський, голова,
152 **Д-р О. Філяс, секретар.**

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговувати ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннин друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол 2.50
оправлена (200 карток) зол 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Бляхарська робітня
будівельно - галянтерійно - криття веж, дахів і реперації
Андрій Бартків
Львів, вул. Глибока 12.
Тел. 259-03.

Всякі таніцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. таніцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі таніцерські меблі.

Меблеві матеріяли, тапети, дивани, тапчани і т. п.
Проектування і виконання комплетного нутра дому у власних заведеннях таніцерських і столяр.
Т. Кисяк і сини
ЛЬВІВ, ПЛ. СМОЛЬКИ 4.
1784 Тел. 240-09 і 219-85 40-0

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медведників і ін. по зниженних цінах до 25%.
2 -1

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 8 (15.089). Львів, пятниця 13. січня 1939. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. FINLX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.060.
„ Вашку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з вкінкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

20-ті роковини гуцульського зриву.

На перший день українських Різдвяних свят минуло 20 років від вибуху гуцульського повстання.

7. січня 1919 зорганізували в Ясіню три брати Клемпуші, Стєпан Клочурак та Дмитро Німчук гуцульську молодь, яка напала мадярське військо в Ясіню, розброїла та взяла в руки владу в Ясіню в імени Гуцульської Народньої Української Влади. До невеликого гуртка молоді прилучився загал ясінського населення. Скликано публичні збори, на котрих проголошено незломну волю скинути мадярське ярмо та жити свобідно в українській державі.

Зорганізовано команду і гуцульське повстанче військо заняло Кваси, Білин, здобуло Рахів, перебираючи владу в цілому окрузі. Зі всіх гуцульських сіл напливали нові борці за волю народу. Число повстанців зростало, в мадярському здеморалізованому війську ширилися фантастичні вістки про силу та завзяття гуцулів. Гуцульське військо пішло вперед, обсадило Требушани та ввійшло при радісних привітах громадянства до Великого Бичкова, опісля рушило в напрямі Сигова.

Тут прийшло до бою з новим, неочікуванним ворогом: румунською армією, що дістала наказ обсадити Марамарощину. Дійшло до великої битви. З одного боку чисельна сила, модерна зброя, скорострільи, артилєрія, — з другого боку завзяття, але недостача муніції. Гуцульське військо розбито, а богато гуцулів положило свої голови. Чимало повстанців ранено, чимало попало в полон, — решта розбіглась по горах. Румуни заняли цілу закарпатську Гуцульщину.

Англійська публична опінія стає по боці Карпатської України.

Редактор льондонського „Таймсу" отаман (майор) Нель-Нес, відвідав відділ преси Карпатської України. В розмові зазначив він, що англійська преса ставилася спершу до Карпатської України дуже холодно, під впливом інтензивної мадярської пропаґанди в пресі. „Тепер — продовжав він — справа змінилася. Англійська преса мусіла прийти до переконання, що мадярська пропаганда оперта на неправді, тому і втратила довіря до неї. Я сам переконався про стан на місці. Будьте переконані, що англійська публична опінія, яка все симпатизує з народами, що борються за свою незалежність, буде за Вами."

Ще одна перестрілка на кордоні між Карп. Україною та Мадярщиною.

Як подає ПАТ, з Будапешту повідомляють урядово, що 10. ц. м. коло 21. год. чехословацьке військо обстрілювало громаду Баркасів по мадярському боці і припинило перестрілку щойно на інтервенцію мадярського звязкового старшини.

Мадярський уряд зложив протест у чехословацькому посольстві.

Британський премієр і міністр закордонних справ у Римі.

У ГЕНУЇ.

Прем. Чемберлен та мін. Галіфакс приїхали в середу до Генуї, де на двірці повитали їх представники провінціональної влади, посли, сенатори та два члени британської амбасади, консуль та місцева англійська кольонія. Орхестра відіграла британський та італійський гимни, префект Генуї представив представників влади, всі перейшли перед почетною сотнею, опісля британські міністри привиталися з англійською кольонією. При відїзді юрба уладила овацію.

В РИМІ.

До Риму приїхали британські гості в годині 16.20. Повитав їх Мусоліні, міністри Альфієрі та Стараче, амб. Ґранді, марш. Бадоліо, віцеміністри Паріяні і Валле, губернатор Риму кн. Кольонна, апостольський делегат у Льондоні, амб. Перт з членами британської амбасади й ін.

Орхестра почесної сотні королівських ґренадирів відіграла британський гимн, який підхопили члени британської кольонії. Чемберлен привитався з Мусолінієм дуже щиро, опісля оба перейшли перед почетною сотнею.

ПІВТОРАГОДИННА РОЗМОВА ОБОХ ПРЕМІЄРІВ.

З двірця британські гості відїхали до віллі Мадам, в год. 18. відбулася перша розмова Чемберлена з Мусолінієм у Венецькій палаті. Вона тривала півтора години, опісля появився комунікат, який ствердив, що дальші розмови відбудуться в четвер. Рівночасно Галіфакс розмовляв з Чіяном.

Підчас цих розмов юрба маніфестувала на Венецькій площі на честь міністрів.

Вечором Мусоліні уладив у честь гостей приняття, опісля равт, на який запрошено чимало місцевих англійців, закордонних журналістів та товариські кола Риму. На принятті Мусоліні та Чемберлен виголосили тости, в яких підкреслили вагу приязної співпраці обох держав.

Еспанська національна армія здобула Монтальбан

ТА ЗБЛИЗИЛАСЯ НА 70 КІЛЬОМЕТРІВ ДО БАРСЕЛЬОНИ.

Радіо Насіональ повідомило, що національні війська заняли важне місто Монтальбан та місцевости Солівелля і Мора Ля Нуева. Всі ворожі позиції попали в руки національних військ, які тепер віддалені на 25 км. від Тарраґони і на 70 км. від Барсельони.

НАЦІОНАЛЬНА ОФЕНЗИВА НА КАТАЛЬОНІЮ В ЦИФРАХ.

За час офензиви, що триває 20 днів, національні війська здобули 3.000 кв. кільометрів терену з населенням 250.000 мешканців і 125-ма місцевостями. Вони взяли в полон 30.000 полонених і дуже багато военного матеріялу, якого ще не обраховано.

Наступи червоних в Естремадурі відбито.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає.

Праця і винагорода.

Львів, 12. січня 1939.

Кілька чисел тому ми помістили у „Ділі" за „Службовиком", орґаном „Союзу Українських Приватних Урядовців Галичини" (СУПРУГА) вістку про останні наради краєвих делєгатів тої організації та їхні резолюції у професійно-службовицьких справах, головно поклик мерщій опрацювати збірні договори праці, які поліпшилиб матеріяльну ситуацію українських приватних урядовців та дали їм те моральне добро, що його дає почуття бодай розмірної тривкости свого варстату праці та певність, що та праця найшла собі таки охорону у двосторонній умові. У резолюціях СУПРУГ-и читали ми гіркі слова про низький стан винагороди українських приватних урядовців, про страшенне низьку життеву стопу, на якій вони мусять перебувати, та про далеко незадовільні умовини їхньої праці.

Порушена тема належить до одних із найважніших, найболючіших і найскладніших проблєм внутрішньо-українського життя. Специфічна атмосфера, яка повстала довкола тієї проблеми, зробила з неї „дразливу тему", через що може так мало про неї пишеться. Затє тим більше про неї говориться — серед українських приватних урядовців, головно у їх низах, які творять величезну більшість всього нашого службовицького стану. А тому, що ніяка ще проблєма не перестала істнувати та домагатись своєї полагоди, хоч про неї голосно не казалось і не було охоти її позитивно вирішити, то й не щезла проблема забезпеки сяк-так пристойної матеріяльної екзистенції людей, які двигають на собі тягарі зорганізованої української культури й економіки.

Вся проблема заключається в ось яких труднощах: українські приватні установи не спираються ані на державному буджеті ані самоуправних субвенціях, вони побудовані на засаді строгої самовистарчальности і тому мусять стосувати найбільші ощадности у рубриці адміністраційних видатків. З другого боку урядовці є тим елементом, який становить взагалі про розвиток, ба навіть про само істнування установи. Таким робом виринає конфлікт між двома підходами, двома розумінями установи і її робітників: чи установа це таке загально-національне добро, для якого службовики повинні приносити найбільші жертви своєї праці і своїх життєвих вимог та зацікавлень, чи це у першу чергу саме власність тих службовиків, без яких установи взагалі не булоб? Коли формулувати ці два підходи трохи драстично, то можна би перший із них назвати як підхід до експльоатації службовиків установою, другий — експльоатації установи службовиками. У першому випадку службовики є тільки засобом до цілі, якою є розвиток установи та її як мога більший щорічний матеріяльний і моральний успіх (білянсовий зиск і поширення засягу впливів та діяльности), — у другому випадку установа це тільки засіб для забезпеки як мога кращої екзистенції як мога більшій скількости працюючих у ній осіб.

Очевидно, що це упрощена формула, яка може викликати застереження, що ніхто не ставить так різко справи ані по одному ані по другому боці, себто що нема звеличників поняття установи „як такої" (німецьке „ан ундфір зіх"), нема теж таких оборонців службовицьких прав, які нехтувалиб засадою — добра установи, як загально-національної цінности. Однак ми висловили зумисне два крайні погляди, щоб указати, що — як звичайно — правда криється посередині. Віднайти ню правду в той спосіб щоб службовики не ремствували на умовини своєї праці та заробітку та

щоб одночасно це не діялось зі шкодою для можливостей установи — ось найбільша трудність, яка ще завжди існує, бо завжди ще професійна організація службовиків має притоку до нарікань.

Казати про те, що добре винагороджений робітник це подвійний заробіток для установи, в якій він працює, це не тільки правда, стверджена вже модерним соціяльним законодавством всіх культурних держав світа, але такий труїзм, який належить вже до ряду комуналів. Таким самим труїзмом є правда, що початком загибелі установи (працедавця) є почуття робітника (службовика), що його кривдять, що між часом, характером і видайністю його праці та висотою його зарібку є яскрава диспропорція. Не може бути найменшого сумніву, що при найбільшому та найщирішому привязанні урядовця (робітника) до своєї установи, такого привязання, якого джерелом є далеко не тільки особисті матеріяльні спонуки, — з хвилиною, коли в його душі наростає огірчення з приводу умовин праці чи надто низької винагороди — мусить загинути сентимент і на цьому мусить потерпіти сама праця, сама установа. Ноторійно відомий патріотизм українського службовицького стану. Це не тільки словний патріотизм, але любов батьківщини, доказувана щоденною добровільною та даровою суспільною працею по всяких організаціях та величезною жертвенністю на народні цілі. Проснмо поглянути, куди в першому тижні по 1-ім кожного місяця сунуть курсори всіх наших культурних та суспільних організацій, основаних на членських вкладках і прилюдній жертвенности: ходять вони по всіх львівських установах, або від столика до столика, або просто до скарбника установи, в якого тягнуть згори потручені вкладки службовиків. Відома теж річ, що у тій громадській діяльности стрічаються службовики всіх ступнів, від директора до найнижчого урядовця. Відома теж річ, що розпряжність платень в українських установах далеко менша, ніж у польських державних, не кажучи про приватні фабрики, банки і торговельні спілки, так, що і найвищі платні наших керманичів установ розмірно дуже скромні. Очевидно, це свідоцтво справедливої розцінки платень не є ніякою потіхою для тих службовиків нижчих ступнів, яких заробітки не дають їм мінімуму екзистенції, або — даючи змогу матеріяльно вегетувати — не дозволяють уже рішуче на „люксус" газети, книжки, театру, товариського життя, себто на речі першої життевої потреби кожної культурної людини.

Спіраючись на звітах компетентної у цих справах і авторитетної професійної організації українських приватних службовиків, стверджуємо, що цієї проблеми управи українських приватних установ, як працедавці, та службовицькі організації, як працеємці, досі не розвязали. Чия вина у цьому — це річ другорядна; можна погодитись, що вона обостороння, та може навіть більша по стороні самих службовиків, молодого і недосвідного українського професійного руху, який не охопив ще всього загалу українських умовин і фізичних працівників і не ввійшов в їхній світогляд так, як у працюючому стані на всьому заході. Вважаємо теж, що розвязати цю проблему рішуче при добрій обостороннній волі можна. Спільний національний патріотизм членів управ та всіх службовиків, спільний сентимент усіх їх до рідних установ, назагал страшенне скромні вимоги службовиків та загально страшенне низька життева стопа всіх наших інтелігентів у Львові і в краю,— це елементи, які без сумніву влекшують порозуміння і злагоду. Вихідною точкою для неї мусить бути засада: **українська установа є загально-національною цінністю, але саме тому для добра її розвитку і будуччини праця у ній мусить бути добре винагороджена та взагалі умовини праці у ній мусять бути найпристойніші.**

Японський промисл зріс головно завдяки таким низьким робітничим платням, що він міг застосувати експортові „дампінгові" ціни. Але тільки на короткий час, бо і в Японії іде сьогодні ревізія цінника платень, яка прийнялаб теж напевне більші розміри, колиб не тамошня війна і загальне велике зубожіння. Відомо, що ми завжди будемо через свої низькі платні мати знамениті конкуренційні можливости: український агроном, інтелігент-кооператор, читальняний інструктор чи вчитель Рідної Школи, завжди згодиться працювати на далеко меншу винагороду, ніж анальогічний польський фахівець, який навіть при нинішньому безробітті інтелігенції має де-де більші можливости влаштуватись на державній, самоправній чи краще платній приватній посаді. Скромність і солідність українського службовика буде завжди величезним атутом його самого, його установи та всього українського зорганізованого життя. Але саме тому та скромність мусить бути задовольнена бодай у мінімальних розмірах. Шлях, що його вказує СУПРУГА — **збірні умови праці та професійна організація на сторожі їх совісного збереження — правильний.** І тому треба його мерщій перейти, перебороти всі перешкоди (з яких найбільші психольогічної натури), — для добра установ, для добра службовиків, для добра Нації: бо ці поняття нерозривні, як нероздільна одна органічна цілість.

ік.

Перемоги на 1939 р., чистота мови, театри і книжки.

Із хроніки Совітської України.

„ВПЕРЕД ДО НОВИХ ПЕРЕМОГ У НОВОМУ РОЦІ."

Під цим гаслом проходила у Києві бучна зустріч 1939 року. Невідомо, зрозуміло, які саме будуть „нові" перемоги, але „старі" перемоги на самому кінці року 1938 нам відомі, про них можна прочитати на шпальтах тамтешньої періодичної преси. Ось кілька цих „перемог": у Чернігові нема в продажі сірників. У Житомирі на лісовій Волині міська рада щойно 23. грудня затвердила плян постачання житомирянам палива. Коли вони дістануть це паливо, невідомо. У Харкові два дні не було по крамницях солі, зате в Одесі сіль була, але не було цукру. Правда, можна сказати, що це місцеві дрібниці, так би мовити, непримемности, але вони не настроюють загал на „перемогу".

17. грудня відбулося чергове засідання Ради народніх комісарів УССР. Рада визнала роботу народніх комісаріятів легкої промислової кооперації за IV. чвертьріччя за „зовсім нестерпну". Роботу народніх комісаріятів земельних справ та радгоспів визнано за „незадовільну". Звичайно, ріжні бувають „перемоги" і ріжна буває їхня „оцінка".

ПОЧИНАЮТЬ ДБАТИ ПРО ЧИСТОТУ МОВИ.

Пишемо це без жадних лапок. Є в УССР письменник Іван Сенченко, досить талановитий, плодючий. Якийсь час він був у неласці, але потім якось регабілітувався й почав знову працювати. Написав новий роман „Напередодні". І ось інший письменник Леонід Смілянський звернувся до Сенченка з закидами щодо мови цього роману. Взагалі досі на це звертали дуже мало уваги, наймні на шпальтах ґазет. Смілянський зазначає, що Сенченко знижує мову роману до рівня якогось жаргону: „ручата" замість рученята, „зірчатий" замість „зоряний", „Одес" замість Одеса. Чого варт, наприклад, каже Смілянський ваше „уніманіє" замість „зрозуміння". Український читач, який любить свою мову, почуватиме себе ображеним, бо це нагадує дореволюційні анекдоти про дурнуватого хохла. „Художня література повинна дбати за культуру мови, її чистоту й за всі ті естетичні якости рідної мови, які створив віками нарід". Цитовано дослівно. Але ж чи можна послідовно дбати про чистоту мови під окупацією, якій іде про те, щоб якомога знищити її оригінальність?!

З цього ж приводу якийсь добродій Широков наївно лементує про стан викладання української мови в київській (столична, а не якась там провінціяльна!) юридичній школі. На посаді лектора української мови сидить там Фрейліх „людина абсолютно неписьменна, що не дає собі ради з найелементарнішими питаннями української мови." Студенти даремно порушують питання перед дирекцією школи про зміну такого лектора. Крім того як не як, а школа готує працівників для судів УССР, де доведеться провадити справи українською мовою, а проте майже всі дисципліни викладається російською мовою, семінарії ж ведуться серед студентів українською, розмовною мовою. Через те у моїх студентів виникає велика плутанина; напр. вони російський вираз „юридическое лицо" перекладають на „юридичне обличчя".

По суті слід було б дивуватися не порядкам у київській юридичній школі, а наївности того, хто порушує такі питання!

ТЕАТРАЛЬНІ СПРАВИ В УССР.

Репертуар столичних двох театрів за грудень: у державному українському драматичному ім. Франка — „Ішов солдат з фронту", „Ревізор" Гоголя й „Безталання" Керпенка Карого. В державному оперовому репертуарі значно ріжноманітніший: „Алеко", „Паяци", „Бахчисарайський фонтан", „Шорс", „Спяща Красуня", „Кавказький полонений", „Тихий Дон", „Даісі", „Мазепа", „Запорожець за Дунаєм", „Кармен", „Наталка Полтавка". Останньою премієрою була відновлена „Русалка" давня (1855 р.) опера російського композитора Даргомижського. Рецензії дуже хвалять її виведення, особливо витриманий декоративно і сценічно український народній стиль, гру артистів: Паторжинського в ролі мельника, Платонова в ролі князя. Готують нові вистави: „Перекоп", опера Мейтуса, Рибальченка й Тіца. „Демон" опера Рубінштайна, відновлюють оперу „Князь Ігор". Режисер Манзій, композитор Ревуцький і поет Максим Рильський працюють над текстом лібрета і музики опери „Тарас Бульба". Балетний колектив готує новий український совітський балет „Орлівна" на тему подій 1920 р.

Характеристична між іншим замітка про невдачу театру російської драми в Харкові. Автор її закидає вину голові міської ради, а також цілій президії ради, бо вони уникають вистав російської драми, ходять до українського драматичного театру і тим дають поганий приклад.

У Києві відбулася республіканська нарада колгоспних пересувних театрів, яких тепер в УССР є 42. Нарада ствердила, що театри уникають вирушати на периферію, залишаючись по великих містах. Ствердила також майже цілковитий брак совітської тематики в репертуарі — нема пес про перемогу соціялізму на селі. Виставляють песу „Кубанці" на цю тему, але вона має хиби. Наприклад у песі є картина церковного молебня, розтягнута майже на цілу дію і подана в натуралістичних тонах без сатири. Сутички куркулів з новітніми „козаками" подано також невдало — занадто вже там хоробрі куркулі. Учасники наради звернулися до совітських українських драматургів з закликом писати песи для колгоспних театрів.

НОВІ КНИЖКИ.

Вийшли у виданні державного літературного видавництва „Вибрані твори" Івана Ле, Івана Гончаренка збірка поезій „За наше щастя" (автор оспівує життя колгоспного села). З приводу цієї книжки рецензії підкреслюють, що Гончаренко правильно використовує народню творчість. З приводу другої книжки віршів того ж Гончаренка „Память" авторові закидають штучність і деклямаційність, коли він використовує ширші політичні теми.

Вийшла перша книжка нового журналу „Літературна критика". Зміст її: Ястребов: „Шевченко — борець проти польського панства". Стебун: „Начинатель новой української літератури (Котляревський)", Костюк: „Творчий шлях Корнійчука". Смельсон: „Павло Тичина". Семен Скляренко: „Думки над власною книгою" (як зародилася ідея написати роман „Шорс").

20-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

відсвяткувала Кремінчуцька хорова капеля ім. Лисенка. За час свого існування дала більш як 600 концертів. У репертуарі понад 100 клясичних і народніх пісень.

МИНУЛЕ БІЛОЇ ЦЕРКВИ.

У Білій Церкві прочитано прилюдну лекцію на тему „Минуле, сучасне й майбутне Білої Церкви". „Вісті" до цього додають, що це місто одне з найстаріших в нашій батьківщині, в його історії багато яскравих сторінок, та на жаль місцевий музей нічого не робить для ознайомлення білоцерківців з історією свого міста. **Л.**

Тоді певно не поминуть Рідної Школи. Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

Що буде з православними церковними землями?

ВАЖНИЙ УРЯДОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ У СОЙМІ.

Варшава, 10. січня 1939.

З поважних політичних джерел дістаю таку інформацію:

До сойму вплинув урядовий законопроєкт у справі остаточного поладнання **відносин держави до православних церковних і поцерковних земель.** Законопроєкт опрацьовували міністерства віросповідань, хліборобства і внутрішніх справ.

Ухвалений на його підставі майбутній закон буде здійсненням 82. статті декрету Президента з 18. листопада 1938 р. і у своїх інтенціях змагатиме до такої розвязки, що Православна Церква у Польщі не матиме усіх дотеперішніх, давним - давно придбаних маєткових дібр.

Церковно - православні землі на Волині, Холмщині, Поліссі, Білорусі і Підляшші, особливож на Волині, були головним джерелом доходів церков, монастирів і духовенства. Після війни Православна Церква у Польщі стратила в користь держави **160.000 га землі.** Останні події над Бугом спричинили крім того, як обрахували знавці, **4 міліони зол.** втрат. За всі ці втрати Православна Церква мала право дістати з державної каси відповідне відшкодування і — як нам відомо — до найвищої судової влади вплинули вже були від православних відповідні внески в цій справі. Правнича мотивація внесків вказувала при домаганні відшкодувань на аналогічний закон з 20. червня 1938 р., ратифікований польським соймом 6. липня 1938 р., на підставі якого Апостольська Столиця за 2½ міліона золотих відступила польському урядові ніби-то своє право до земель і майна, що колись належали до Греко-Католицької Церкви та українського населення, яке творило цю Церкву.

Новозложений законопроєкт, що його — зрозуміло — без зайвої реклями внесуть небавком на пленум сойму, **нічого про відшкодування не каже.** В дуже короткій формі нормує він правне відношення Церкви до тих земель, що залишаються у її володінні, покликавшись на згадані 56. і 82. статті листопадового декрету. Згідно з духом і змістом обох цих статтей декрету максимальна земельна власність православних парохій не може перейти понад **40 га,** а єпископств — **150 га.** Всі інші землі підлягають викупові і **парцеляції.**

Найцікавіша в історії цього законопроєкту є **добровільна згода православного епископату на резигнацію з відшкодувань** за втрачені 160 тисяч га землі і 4 міліони зол. втрат .

Оце виявилося, що поза відомом і ревіндикаційною акцією православних правників, митрополит та єпископи дали міністерству віросповідань на письмі свою згоду на таку резигнацію і тимсамим поклали край цілій акції.

Не сумніваємося, що обі українські парляментарні репрезентації займуть своє становище до цього важного законопроєкту.

Фа—ський.

26/65 1-1

Відхилена конфіската „Діла".

Городське Староство у Львові рішенням з 6. грудня 1938 р. ч. П. Б. 5/3— 451/35 сконфіскувало 272 число „Діла" з 7. грудня 1938. р. за новинку п. н. „З сільського цвинтаря забрали тлінні останки вояка УГА" і за афішку згаданого числа „Діла". У звязку з жалобою проти цієї конфіскати окружний суд на своєму неявному засіданні 21. грудня 1938 р. до ч. VI. 1. Кг. 609/38 відхилив згадану конфіскату „Діла" та афішки, бо не доглянув знамен провини у змісті й наголовку згаданої новинки. Тому передруковуємо ту новинку ще раз:

З сільського цвинтаря забрали тлінні останки вояка УГА. Пишуть нам: В четвер 1. грудня 1938 р. передполудням приїхали до села Сторонятина пов. Львів поліцієнти зі станиці поліції з Жилатич з двома урядовцями воєвідства з нанятими робітниками і фірою з Підлісок Малих та викопали на місцевому цвинтарі тлінні останки стрільця УГА Андрія Вудкевича зі Сокальщини, який поляг підчас польсько-українських боїв таки недалеко цвинтаря у травні 1919 р. Цю могилу місцева молодь і старше громадянство зберігали у зразковому стані, подібно як і могилу другого стрільця УГА, свого односельчанина Григорія Мороза. Його тлінних останків не могли забрати поліцієнти з огляду на рішучий протест найближчої рідні. Тлінні останки вбитого стрільця Андрія Вудкевича вивезли зі села в невідомому напрямі.

Пляни Гітлєра.

У своїй відомій книжці „Майн Кампф" Гітлєр гостро скритикував політику цісарської Німеччини за те, що вона була агресивна на два фронти. Геополітичне положення Німеччини таке, писав Гітлєр, що німецьке змагання розростись економічно й територіяльно може йти тільки в одному напрямі. Коли Німеччина вибирає західній напрям і йде здобувати кольонії, то вона мусить шукати згоди на Сході; коли-ж вибере другий напрям для своєї експанзії та зверне свою експанзію на суходіл европейського Сходу, то в такому випадку передумовою успіху є добросусідські відносини на Заході.

Не вдаючись на цьому місці на міркування про те, який напрям для німецької політики тепер актуальний, хочемо пригадати погляд Гітлєра на завдання та пляни німецької політики щодо европейського Сходу. Які-ж ці пляни?

Пляни нової німецької політики сформулював і представив Гітлєр у першому виданні згаданої програмової книжки „Майн Кампф", яке вийшло в 1927 році, коли Гітлєр ще боровся за владу. В дальших виданнях ці пляни з тактичних причин пропущено, бо зрозуміла річ, що Гітлєр як голова держави не може писати всього того, що писав як провідник партії.

Гітлєр писав у 1927 р.: „На те, щоб єдинена німецька держава могла розпочати велику історичну карієру, потрібні дві важливі умовини: перша — Німеччина не сміє допускати, щоб на захід та на схід від неї існували великі, на історичну міру активні держави; друга — Німеччина мусить добути для себе в Европі території політичної, економічної та національної експанзії. Дві держави, що можуть накинути Німеччині важку двофронтову війну — це Франція та Росія. Остання находиться у стані революційного ферменту. **Відсування чи пак недопускання до утворення на території сьогоднішнього Совітського Союзу якогобудь одноцілого і трівкого державного організму є в ін-**

ЯРОСЛАВ ГАШЕК.

Маляр-фільософ.

Маляр Кубін був не тільки маляр, але й фільософ. Він звичайно запевняв, що вершком людського щастя є той стан, який можна означити як „безнадійність". Людина, мовляв, лиш тоді щаслива, коли бачить, що її вже ніщо не тішить. Бо така людина вже не може зазнати розчарування. Взагаліж він був стоїк. Ніщо його не дивувало, ніщо його не могло заскочити, нічого він не боявся. Часами він навіть схилявся до думки, що все на світі омана. Це траплялось тоді, коли він не мав у кишені ані шеляга. У такі дні він звичайно запевняв, що він не існує. Коли наставала така доба, він усе на світі заперечував. Він твердив, що на світі нема ніяких барв. Але це йому не перешкоджало малювати псів зі синіми головами або червоні дерева. Люди, які дивились на ці образи, помалу також освоювались із тою безнадійністю, що була його життєвим ідеалом.

Коли йому траплялось роздобути трохи грошей, він запопадливо старався яко мога скоро опинитись у своєму улюбленому стані „безнадійности". Це наставало дуже швидко. Він кілька разів сходився з кількома відомими мистцями в іще більш відомій корчмі, а коли від грошиків не лишалось і сліду, він вертався до своєї робітні, причім навязував розмову з портієром. Він уже нераз намагався його переєвідчити, що зав, що звички ріжних господарів занадто ріжвін, маляр Кубін, власне не існує й що тільки портієр це собі так уявляє. „Гаразд", відповів на це портієр, „але хтож тоді оце дзвонив, паничу?" Це запитання, яке моглоб і найбільшому фільософові завдати мороки, Кубіна зовсім не бентежило. „Ви також не існуєте. Ви на світі лише омана. Скажіть, що ви перед двома тижнями мали на обід? Не знаєте. Отже бачите! Ви взагалі нічого не мали на обід, бо ви зовсім не існуєте. Світ складається лише з уявлінь, милий друже. Не заперечую можливости, що хтось колись жив, але це було перед багатьома міліонами літ. Нині маємо лише уявління замість людей. Такто. Добраніч."

По таких розмовах портієрові справді забивалися памороки. Він будив у таких випадках жінку, і щойно тоді, коли вона починала лаятись, що він їй не дає спати, він знову певніше вірив, що живе на світі. Він випивав чарочку руму, й коли йому загрівався шлунок, він заспокоєно й повний надії, що він пречінь існує, лягав спати.

Подібні розмови провадив Кубін також із господарем дому, якому він уже давно не платив комірного. Він намагався йому довести, що коли той його викине на вулицю, то тим перенесе його в ідеальний стан. Своїх вірителів він ненавидів і пручався проти них, запевняючи, що вони примушують людей робити речі, противні їх природі, себто платити борги. Господареві дому, що впоминався за грішми, він каноманітні, так, що людина негодна до них застосуватись. „Алеж це правда, що ви винні мені комірне!" — казав господар. „Помиляєтесь дуже", спокійно відповідав Кубін, „на світі нема ніякої правди. Правдою є те, що мені або комусь іншому правдою здається. Але переєвідчення ріжних людей залежать від обставин. А що я не маю ані шеляга, то нікому не можу нічого бути винний. Це моя думка. На вашу думку я вам повинен би заплатити. Як знаменито це стверджує наука скептиків: однакові поняття викликають у ріжних людей найріжніші почування та уявління. Не тільки тілом, але й духом люди дуже неподібні один до одного." На це господар звичайнісінько викидав Кубіна за двері. „Дуже ви зраділи б, якби я вам заплатив?" — питався Кубін другого господаря дому. „Розуміється, пане Кубін". „Сумно, милий друже, що ви так низько цінити життя. Фе! Страшно! Лише подумати, що мушу з вами жити під одною стріхою. З людиною, що так чіпляється за земні блага!" — „Заплатіть мені принаймні за одне чвертьріччя!" — „Ваша справа стоїть дійсно зле, милий друже! Я досі вважав вас за великого пана, що вміє жити й що дивиться на самоопанування як на передумову щастя. А ви вимагаєте, щоб я вам заплатив. Але цього я собі ніколи не простив би, бо зробив би вам цим лиш тимчасову радість. Зате поручаю вам стан безнадійности, милий друже..." Тоді цей господар викинув його на вулицю з цілим його майном, що поправді є дуже сміливим перебільшенням. Бо з чого складалось оте його майно? Вже задовго перед цим, як сталась остання подія, він переніс цілий свій маєток до одного зі своїх приятелів. Та закон залишився законом. На вулицю викинули йому такі речі: бляшану миску з написом „Вода служить до вмивання", запаскуджений тютюневим соком цибух від люльки, наресті дзбан, в якому він варив своїм гостям грог чи пак загрівав рум. Накінець ще винесено шітку до чобіт, прикрашену на спинці написом: „Одержано в подарунку від мого найдорожчого приятеля Хорвата, який мені її перед трьома роками вкоав."

(Докінчення буде).

тересі Німеччини. Крім того розпад Совітського Союзу на окремішні національні держави (російську, українську, білоруську, грузинську, вірменську, тюркменську, тощо), а також опанування східньосибірських пустирів Японією, Німеччина радо привитала б. Бо з хвилиною цього розпаду здійснилась би в такій чи іншій формі друга умовина виступу Німеччини на великий історичний шлях: німецький нарід здобув би на Сході не тільки простір політичних впливів та економічної експанзії, але також території для нової кольонізації." (Наводимо цей уступ за „Газетою Польскою" з 24. IX. 1937 р.).

З поширюваних у Німеччині, в західній Европі й Америці мап, на яких показують новий політично-державний порядок у Східній Европі, нібито згідний з плянуванням Гітлера, будівництво великої української держави стоїть на першому місці, на другому Білорусь („Ілюстр. Курер Цодзенни" з 9. XI. 1938).

Куди, якими шляхами Німеччина думає здійснювати свої пляни, чи через Карпатську Україну—Румунію, чи через Балтик, чи як інакше — не відомо. В кожнім разі Гітлер укладає пляни концентричного походу проти Росії — заявляє виленське „Слово" з 28. XII. 1938 р. Тільки: з Польщею, чи проти Польщі? — питає цей поважний польський пресовий орган.

І коли це станеться, також ніхто, поза німецькими офіціяльними колами, не всилі збагнути.

—

Чотири нові народні комісаріяти в СССР.

Як подає ТАСС, народній комісаріят оборонного промислу СССР поділено на 4 нові народні комісаріяти:

1. авіонавтичного промислу (нар. комісар М. Каганович);

2) промислу будови кораблів (нар. комісар І. Тевсян);

3) муніції (нар. комісар І. Сергеєв);

4) зброєнь (нар. комісар Б. Ванніков).

—o—

З польської преси.

Берхтесґаден і українська справа.

Про що говорили у Берхтесґадені канцлер Гітлер і міністр Бек? Це питання до нині не сходить з уст не тільки професійних політиків, але й усіх громадян. Одних і других єднає тут те, що всі вони про цю політичну стрічу нічого не знають. Оте незнання відзеркалює політична преса, що намагається свою непоінформованість залатати всякими здогадами. Дуже характеристичний у звязку з цим голос варшавського кореспондента виленського „Слова":

„Стрічу в Берхтесґадені й далі окружають атмосферою таємности, щоб таємність наказувала догадуватися успіху. Розказують, що одного з учасників конференції так приперли до стіни на якомусь сніданні у високого польського достойника, аж він мусів довго й обширно розказувати про те, як то важко не курити три години в часі конференції, вичислив всі подані на підвечірок овочі, аріхтектонічний плян канцлера Гітлера. Ця анекдота досить добре характеризує нехіть офіційних чинників виявити щонебудь з відбутої розмови.

„Всеж політичні кола не перестають далі снувати на цю тему ріжних гіпотез. Зрекапітулюємо з них ту, що мабуть добуде право першенства, а саме: ініціятиву конференції приписують без найменшого сумніву німецькій стороні. Німецькі кола хотіли поінформувати провід польської закордонної політики про свої пляни й наміри. Що це було необхідне, навіть дуже необхідне — в цьому нема ніякого сумніву, бо в польських міродайних колах після чехословацьких подій зародилося виправдане глибоке почуття непевности щодо дальших цілей нім. політики. Особливо на Сході. Тому в розмові з міністром Беком канцлер Гітлер — кажуть — присвятив найбільше уваги політиці у відношенні до східної проблеми".

жіночі і мужеські одяги

поручає по зниженних цінах

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

Факт, що стріча міністра Бека з канцлером Гітлером у Берхтесґадені відбулася на запросини німецької сторони, підкреслює теж варшавський „Час" (ч. 12. з 12-го січня ц. р.), який у статті п. н. „Берхтесґаден—Мункач—Рим" пише:

„Відвідини польського міністра закордонних справ у Берхтесґадені окружені мрякою тайни. Преса цілого світу губиться у здогадах, про що говорили в собою два державні мужі і який був вислід тієї розмови. Поголоски, що їх ця преса подає, бувають нераз просто фантастичні і безумовно не заслуговують на віру. Коли хочемо взясувати собі значіння, яке мала стріча канцлера Гітлера з полк. Беком, треба передовсім відкинути набік усі сплетні на цю тему і сперти свої міркування на тих небагатьох фактах, які знаємо. Отже знаємо, що відвідини міністра Бека відбулися внаслідок німецької ініціятиви, знаємо крім цього, що розмова, яку вели оба державні мужі, мала щирий характер, дотого-ж ми довідалися зі статтей проурядової преси, як і з комунікату Польського Радія, що ця розмова виявила, що поголоски, які торкаються німецьких плянів на сході Европи, були щонайменше переборщені".

З факту, що канцлер Гітлер запросив міністра Бека і що міністр Бек з тих запросин скористав, „Час" робить такий висновок:

„З цього виходить, що Німеччина і Польща бажають, не вважаючи на змінені обставини, втримати дотеперішню політику, що змагає до того, щоб усувати всякі непорозуміння і до стабілізації приязних сусідських взаємин. Отже це повинно покласти край усім тим сплетням, що появились після останньої польсько-совітської декларації — про буцімто зміну польської політики. Ця політика йде далі по тій самій лінії. Таксамо можна здогадуватися, що не змінилося й відношення Райху до Польщі".

Чи в часі стрічі у Берхтесґадені була мова про українську справу? З наведеної вгорі замітки виленського „Слова" про те, що канцлер Гітлер присвятив найбільше уваги справам Сходу, треба здогадуватися, що при цьому не могло обійтися без обговорення української проблеми. Недвозначно натякає на це і „Час", який каже:

„Єдиним, справді поважним фактом, що міг би в цьому моменті загрожувати польсько-німецьким взаєминам було би видвигнення Німеччиною української проблеми. Якби Німеччина взялася до реалізації відомих плянів Розенберґа, тоді безсумніву знайшла би Польщу впоперек свого шляху".

Чи в такій ситуації міністр Бек міг не говорити з канцлером Гітлером про українську справу? Але що говорили про цю справу, який вислід розмови про українську проблему? „Час" пише:

„З півофіційних коментарів, що появилися після побуту полк. Бека в Берхтесґадені можна зробити висновок, що Німеччина, принайменше покищо, не має тих намірів, які їй приписує західньо-европейська преса. Правда, ми воліли би, щоб польська опінія дістала більш авторитативні і більш категоричні запевнення ніж коментарі проурядової преси, та все-ж навіть на цій підставі можна допускати, що бодай у найближчій майбутности німецька політика не виступить з якоюсь небезпечною для нас політикою".

Автор статті згадує вкінці, що є загальна думка, що розмова канцлера Гітлера з міністром Беком мала чисто інформаційний характер, але підкреслює, що не треба цього розуміти так, що вона не матиме практичних наслідків.

„Прогульники".

РОБІТНИЦТВО — ЧЕРГОВА ЖЕРТВА БОЛЬШЕВИЗМУ.

(УПС) Недавня масакра в комсомолі, була правдоподібно тимчасовим завершенням ліквідації т. зв. „ворогів народу". Скінчиться вона, очевидно також тимчасово, новим монстр - процесом, що в ньому головні ролі відіграють перший секретар всесовітського комсомолу Косарьов та перший секретар комсомолу України Усенко. Судити їх будуть за „шкідництво, шпіонажу в користь фашистських агресорів..." і т. п. Очевидно цей процес, як і всі подібні видовища дотепер, зарежисерований передовсім для внутрішньо-політичного вжитку. Процес підготований дуже „солідно", бо підготовив його сам його „герой" Косарьов, що в чистці комсомолу має дійсно „стахановські осяги понад плян". На 4-ому пленумі ЦК комсомолу восени 1936 року він домагався й обіцяв: „...повалити і до тла знищити ворогів народу. Якнайскоріше вичистити комсомол та його провід від цих елементів..." Сказано — зроблено! Ворогів народу в комсомолі зліквідовано з самим ініціятором ліквідації включно.

Та большевицько - московська кліка послідовно винищує всіх, хто міг би бути загрозливим для її режиму. Відноситься це передовсім до України. Після чистки серед інтеліґенції за „контрреволюцію", прийшло відоме „розкуркулювання" селян. Кого не зліквідували в льохах ГПУ чи по дорозі на Соловки, того запрягли до тяжких невільничих робіт. На місце зліквідованої інтеліґенції стараються тепер підтягнути всяких типів, що заспокоєні матеріяльно самі, вміють в жорстокий спосіб гнобити інших.

На чергу під большевицький серп і молот прийшли ті, що мали бути його підставою, себто **робітництво.** Для його масакри створено вже навіть відповідний термін, т. зв. **„прогульники"** (від слова прогуляти, в тому випадку трудодень). В останньому часі всі шпальти большевицької преси виповнені вістками й атаками на прогульників, „дезорґанізаторів і шкідників соціялістичної праці і соціялістичного виробництва". Щоб знищити робітництво, створили передовсім відповідні умовини, піднайшли відповідний термін і почали. Для орієнтації подаємо лише кілька вісток з одних „Вістей":

„Вісті" з 16. XII. пишуть, що шахти в трестах „Куйбишеввугілля" і „Радянськвугілля" перемінилися в прохідний двір". Спочатку року на шахти прибуло 1.300 робітників і відійшло 1.100, **половину з них викинули за прогульництво.** В комбінаті „Сталінвугілля" в одному місяці листопаді п. р. начислювалося **15 тисяч** прогульних днів серед робітництва. В тому місяці на шахти „Сталінвугілля" прибуло 13.771 і вибуло 10.592 робітників. Через те зовсім не виконано пляну. (Цікаво, чи пляну не виконують через робітників, чи може робітники через той плян з фабрик втікають).

„Вісті" з 17. XII. подають, що фабрика „Серп і молот" систематично не виконує державного завдання. Всьому винні прогульники. За останній рік прогули у фабриці становлять 3.029 чоловікотрудоднів. „Вісті" домаються скорої зміни законодавства, щоб „позбавити ледарів можливости гуляти на рахунок держави". Іншими словами на знищення робітництва проектують вже новий „закон".

Ті самі „Вісті" подають, що у металюрґійних фабриках у Дніпропетровську прогульники зовсім припиняють роботу. Відділ кадрів фабрики ім. Леніна прийняв у жовтні 360 робітників і звільнив за прогули 381. „Вісті" додають і радять. „Прогульники, літуни, вороги соціялістичної праці, добробуту трудящих..."

І на цю тему пише ціла преса від початку до кінця. Для масового винищення робітництва підготовляють большевики вже формальну площину. За нею вслід невідмінно піде масова чистка. Втратити робочі руки большевики не бояться, бо ті самі робітники й так будуть працювати, але вже під „караулом" і задармо! Большевія стає - в цілому твердинею кріпацтва й невільництва, страшнішого від якогонебудь, що його знає історія досі.

Переслати самочинно гідну коляду на Рідну Школу у Львові, вул. Сикстуська 46 — це моральний обовязок кожного українця і кожної української установи.

Жіноча сторінка.

БІЛЬШЕ СЕРДЕЧНОСТИ!

Доводиться мені часто мати діло з нашою безробітною жіночою молоддю. Нераз трапляються серед них справді нещасливі істоти, які кидаються на всі сторони і хапаються усього, аби тільки підтримати своє невеселе життя, не бояться ніякої праці, аби втриматись на поверхні.

Трапився ось такий випадок. Молода жінка не жила у згоді зі своїм чоловіком. Жертвою тої ворожнечі була дитина. Не берусь і не хочу судити по чиїй стороні тут вина. Як звичайно є мабуть вини трохи по одній і по другій стороні. Але мати все є матірю і має до дитини найбільше права. У випадку про який згадую, трапилось так, що мати при якій лишилась дитина досить таки бідувала, тим більше, що мала досить ріжних непорозумінь і прикрощів за свою громадську роботу. Одного дня батько підступом забрав від матері дитину і завіз невідомо куди. Жінка у розпуці кинулась шукати помочі і поради. Вона не мала матеріяльних засобів, щоб почати розшуки, або бодай поїхати в ту місцевість, де передбачала, що там буде її дитина. Бігала від одної установи до другої, щоб роздобути бодай сяку-таку допомогу та захист для себе і для дитини. Були випадки, де знаходила як не грошеву допомогу, то бодай моральну, але були на жаль такі випадки, де перед нею зі злістю замикали двері саме ті, які мають обовязком таким істотам допомогати. Були випадки, де, з прикрістю треба це сказати, саме жінки, яким горе бідної матері повинно бути найбільш зрозуміле, не впускали її навіть до передпокою і не хотіли вислухати, хоч до них ішла за поміччю інтеліґентна жінка, а не жебрачка, жінка, що від місяців і місяців шукала праці, а не просила якихось допомог без крайньої потреби. Був випадок, що пані комітетові не зібрались на засідання, щоб ухвалити допомогу цій матері, хоч одну з них випадково я сама бачила в той час в кіні, а друга того вечора була в кавярні. І прикро і сумно та соромно було почути, що коли нещаслива мати вже мусіла хопитись останнього рятунку і кинулась за допомогою до жіночої поліції, то саме там зустріли її з увагою, а бодай чемно вислухали та заспокоїли і пообіцяли всяку допомогу.

Чи це не випадок, що сам за себе не говорить, а кричить. Не хочу нікого осуджувати, не хочу нікому дорікати, але здається мені, що й не маю права про такий факт мовчати, тим більше, що у моїй практиці він не єдиний. Може не таких трагічних, але подібних випадків де людина яка приходить за допомогою у крайній вже потребі, є надто серед нашої невідрадної дійсности багато, щоб можна було собі їх легковажити.

Ось чому звертаюсь до наших пань, а особливо до тих, що з тих чи інших мотивів працюють при наших добродійних установах з тим закликом, що його поставила у наголовку „Більше серця!" Як часто для нещасливої людини найбільше ваги має те, що уважно вислухають її горя та вона почує тепле слово. Не все потрібно лише матеріяльної допомоги, часом саме ласкаве слово верне людині рівновагу і дасть їй можливість самій знайти вихід з прикрого становища. Часом моральна підтримка для людини, що бється з життям більше значить, ніж з погордою чи неувагою дані кількадесять золотих. Часом показати людині, що вона, хоч мусить працювати на відповідному для себе становищі, лишається для вас людиною, що заслуговує на пошану і відношення як до рівної собі, може урятувати ту людину від моральної депресії, в якій кожний може зробити дурницю або зважитись на трагічний крок.

Розумію добре, що не все ті, що звертаються за допомогою, а особливо за допомогою матеріяльною, є гідні тої допомоги. Є нераз люди лінивці, нездари, а то й просто зтеморалізовані, що шукають собі всякими способами легкої наживи, але таких людей скоро і легко можна пізнати і в усякому разі ліпше допомогти часом і такій негідній людині, ніж спізнитись з допомогою тій, що дійсно вже ходить над безоднею розпуки і горя.

Розумію добре й те, що всім допомогти нема можливости, але відмова в лагідному тоні й делікатний спосіб менше болить і не відбирає людині надії на краще завтра та віри у добре серце людей.

Х. К.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківшині.

тільки крем магістра В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО усуває радикально ВЕСНЯНКИ ПЛЯМИ і т. п.

НАЛІНА № 1

Крем Наліна № 2 (світлостий) плекає церу, хоронить перед зморщинами і їх усуває.

коронка та ріжні шовкові тканини перетикані металевими нитками чи то срібними чи золотими. Колір дуже модний ліля у всіх відтінках.

Для тих-же направду „старших" пань, що не танцюють, модна й далі коронка в ріжних тонах, а очевидно найбільше в чорнім кольорі.

Дуже практична є мода спідничок і блюзок, що здавна, ось уже не затримається так довго, бож маємо її вже кілька сезонів. Хоч тут не можна дуже вилявити своєї фантазії, і крій вечорової суконки все може бути досконаліший, але довга чорна спідничка,а до неї дві-три блюзки чи „касаки" дають змогу піти на кілька забав чи вечерниць не дорогим коштом. Очевидно, що тут головну ролю відограє блюзка, яку кожна з нас може добрати собі до смаку і в кольорі, в матеріялі та фасоні. Гарна квітка оживить кожну таку нашу і найскромнішу „туалету" і додасть їй свіжого та принадного вигляду. Штучні квіти цього року дуже модні, тільки треба їх вміло вибрати та примістити. Тут звичайно трудно установити якісь правила, бо це вже виключно річ смаку та того, що називаємо „до лиця".

Рита.

Знак охоронний

Чай Прівес

сильно запашний
дуже видатний
під гарантією природний
неперфумований

4-5

Практичні поради.

ЯК ПАЛИМО В НАШІЙ ХАТІ.

Не досить, щоб піч була добра. Часом найліпша піч не дає того тепла, що могла б дати тоді, коли її відповідно видалити.

Головною засадою доброго палення є часте провітря в хаті, а тому добре при паленню кожну кімнату перевітрюємо, лишаючи вікно відчиненим уже й тоді, коли в печі палає вогонь. Саму піч, заки розпалюємо треба докладно вичистити — вибрати попіл не тільки з рушту, але й попільника (вераз це робиться раз або й рідше на два дні). Коли вже нема в печі ані решток вугілля, ані попелу, тоді починаємо розпалювати. На рушт кладемо тріски, спочатку дві грубші впоперек, між них трохи паперу, а потім упоперек дві тріски тонші, а на них знову вподовж дрібні тріски, що скоро спалахнуть. Коли тріски вже розгоряться, тоді даємо до вогню кілька дрібніших вуглин і чекаємо аж вони зачервоніються пілом. Відсуваємо тоді жар у глибину печі так, щоб рушт був вільний і тоді прикладаємо вугілля, але не на вогонь, а перед ним так, щоб вуглини, що сусідують з розжареним уже вугіллям помаленьку розжарювались. При такому паленню вугілля поволі нагрівається і виділює з себе газ, що над полумям спалюються — а цей найважливіший складник вугілля, що й дає найбільше тепла. При такому способі палення все вугілля згорить повільно і не лишиться по ньому багато незгорених решток. При такому способі палення заощадите собі багато тепла, яке при інших способах вилітає комином, а ощадність це головне гасло сьогоднішньої доби.

*

Відповідь пані М. Л. Питаєте, що робити при відмороженню рук, які пухнуть і червоніють аж синіють.

Найдавніший і здається і досі найліпший спосіб лікувати такі руки, особливо на селі, де трудно за інші ліки, гусячим смальцем. Увечір зробіть таку купіль: дайте руки спочатку до гарячої води (такої яку тільки витримаєте), потім відразу до холодної. Повторіть це кілька разів за собою. По купелі витріть старанно руки м'яким рушником, а потім намастіть гусячим смальцем і вберіть вигідні рукавички, щоб товщем не вимазувати постіль. Рано вимийте руки теплою, потім холодною водою і не виходьте ніколи з голими руками надвір. Лічення відморожених рук затяжне, тому не розпачайте, коли не матимете відразу успіху, а робіть у поданий ту [illegible] і купелі і змазування довший час.

ОДИНАКИ В СТАТИСТИЦІ.

Загально відомо, що одинаки у школі і пізніше в практичнім житті далеко не дотягнуть. Також давно доказана річ, що т. зв. малпяча любов батьків до одинака в молодости залишить у нього тривкі наслідки, які пізніше проявляються найвиразніше в літах, коли одинак входить сам у життя. Такий одинак переважно боязкий, вічно заголюканий і легко заломлюється при першій життевій невдачі. Якщо ще його виховують в достатках і вибагах, він не зуміє розпізнати, як далеко можуть іти його забаганки, живе життям легкодушним і розтратним. Якщо не дай Боже його заробок не вистачає на його видатки — що буває дуже часто — він допускається зловживань, щоб тільки підсилити свої фінанси і щоб далі міг вести своє легкодушне життя.

Статистика виказує, що між самогубцями через незадоволення життям, через нездібність здобути фінансові засоби до життя та між обманцями, гохштаплерами та злодіями — одинаки займають 57,83%.

У подружжі одинаки також не є щасливі. Розводовий адвокат у Бальтіморе д-р Ернест Боруґ уложив статистику своїх клієнтів, з якої можна вичитати:

1) Подружжя, що вже за перший рік розводилися були у 88,6% такими, де одна сторона була одинаком.

2) Подружжя, де обі сторони були одинаками відсоток розводів за перший рік пожиття доходив аж до 97%.

3) Найбільшими тиранами у його практиці були жінки-одиначки; їх чоловіки розводилися з ними через їх легкодушне життя, сварливість, лінивство, загальну істерію та суворість. Мужчини були передовсім непорядні, недеґкатні, сварливі, з нахилами до обману та злодійства.

Статистика д-ра Ернеста Боруґа дуже цікава, бо вказує, що одинаки не вміють пристосувати своїх звичок до окруження, це звичайно егоїсти і люблять показувати свою владу.

Лю-Ко.

БАЛАЧКИ ПРО МОДУ.

Скінчилися Різдвяні Свята — починаються нові клопоти з карнавалом. Може цього року і не ходитимемо на балі, але всеж ріжні вечерниці та забави нас звабляють, вже й не казати про молодь, що їй ноги самі танцюють і для яких забава у вечоровій сукні є мрією вже від минулого карнавалу.

Якіж вечорові суконки є модою цьогорічного сезону? Найбільше „стилеві". Це для молодих дівчаток. Матеріял? — тафта і то в ріжних кольорах і відтінках, а найбільш „мінлива" в кількох кольорах і то дуже ріжноманітних, але дуже гармонійних і ефектовних комбінаціях тюль, але рідко лише сам тюль. Найчастіше тюль комбінований з тафтою чи оксамитом. Дуже часто на тюлю нашивані оксамитки чи оксамитні або тафтові аплікації. Бувають дуже ефектовні комбінації, коли зроблені зі смаком.

А для старших (не старих ще) пань? Тут теж дуже багато ріжних „стилізацій", але вже на інший не кринолінковий спосіб. Коли хочемо бути модні то можемо вибрати собі якийсь фасон сукні з кінця минулого століття чи початку цього, а напевно наша сукня буде останнім „криком" моди. Матеріяли: оксамит і то в найріжноманітніших ґатунках і виробах, „муаре",

Сторінка без політики.

За 195 долярів здобув міліярди.

ІСТОРІЯ БОЛІВІЙСЬКОГО КОРОЛЯ ЦИНИ.

Найбагатших людей світу має не тільки Америка. Один із найбагатших людей світу живе в Парижі, як посол далекої полудневоамериканської держави Болівії. Його прізвище Сімон Патіно і він справді належить до першої десятні найбагатших людей світу.

Сімон Патіно має тепер 65 літ. Тридцять-пять літ тому він був скромним інкасентом одного з великих магазинів у столиці Болівії Ля Паз. Одного разу Патіно мусів відвідати власника маленької копальні недалеко столиці, якогось індіянина Іляріона Арсе, який винен був фірмі 195 долярів. Арсе не мав грошей і запропонував інкасентові, що він відступить фірмі право власности на копальню. При тому довжник пояснював, що в суді фірма більше не дістане, бо копальня є його власністю.

Патіно погодився й переконаний, що зробив ще добрий інтерес, зголосився до дирекції своєї фірми. По кількох хвилинах виходив уже вільний. Копальні за довг не прийняли й Патіно опинився без посади. Крім того йому доручили ще й таке письмо:

„До 24 годин, якщо не хочете мати до діла зі судом, мусите нам звернути 195 долярів. А копальню можете собі задержати, бо хто знає, чи за кілька днів не прийшли б ви зі здохлою коровою замість грішми що нам належаться від довжника".

Та бідолашний інкасент мав щастя в нещасті. При допомозі свояків він заплатив якось 195 дол. і вибрався до копальні, щоб провірити, яку вона уявляє собою вартість. Копальня лежала високо в горах, у майже недоступному місці. При копальні стояла вужденна хатина, в якій Патіно замешкав разом із своєю родиною. До праці забрався він разом із жінкою. Перш усього він позбирав із землі кілька великих кременів з металічним блиском та показав їх одному американському інжинірові в Ля Паз.

— Пане Патіно — відповів йому інжинір — маєте перед собою цину, таку, яку можна подибати в цілому світі, але той метал має к. 30 прц. чистої цини, чого ви не осягнете ніде у світі.

Така заява вистачала Патіновi. Він знав, що хоч цина не є шляхотним металем, то все ж конче потрібним і для консервового промислу і для военного промислу. Знову при допомозі свояків Патіно роздобув десь 300 долярів та забрався до експльоатації своєї копальні. Так тихо він працював 2 роки. Патіно працював із муравлиною витревалістю, наймивши собі кільких робітників індіян. Всі сусіди вважали Патіна божевільним. А він все таки висилав що якийсь час добуту цину візками у світ і за здобуті гроші купував нові терени в сусідстві своєї копальні. По двох роках працювало вже в нього кількасот робітників. Цину він висилав уже кожного тижня.

Приманлива пропозиція.

Одного дня Патіна відвідав несподіваний гість. Був це представник великого нюйорського банку Гутенгайм. Від великого концерну металюргічного промислу він запропонував Патінові пів міліона за відступлення копальні. Колишній інкасент уже брав за перо, щоб підписати корисну умову, одначе в тому менті вмішалася жінка:

Не підпишеш цієї умови. Якщо американці дають тобі 500.000, будь певний, що твої копальні варті бодай 50 міліонів. Не помогли ніякі переконування нюйорського представника. Думка жінки перемогла.

По трьох роках.

Минули три роки. Одного дня Сімон Патіно полетів літаком до Ню-Йорку й там підписав уже за згодою жінки нову умову з групою Гутенгайма. Він дістав 50 міліонів долярів, став президентом адміністраційної ради нового тресту для експльоатації його копалень цини та 51 прц. акцій.

Патіно вертається згодом до Болівії, відки виїздить у 6-тимісячну подорож. По повороті з тієї подорожі Патіно стає президентом міжнародного картелю цини. Одним із членів його картелю є теж голяндська королева Вільгельміна, власниця копалень цини в Борнео.

—o—

ВИБАГЛИВІ
БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6—7.

„Шлунок Парижа".

„Шлунком Парижа" називають французи великі центральні галі. Ті галі мають справді оригінальний вигляд, що його ледви чи деінебудь можна булоб стрінути.

Приблизно від години десятої вечором, кожного дня на кількох великих шляхах міста, передовсім на бульварі св. Михайла появляються довгі ряди вантажних авт зі скринями та міщками. Мандрівка тих возів триває звичайно кілька годин.

Паріські галі побудовані у формі хреста. Робітники вивантажують зі сотень авт: скрині, коші, мішки. Площі довкола торгових галь заповнюються миттю рядами кошів та скринь, уложених рівними рядами в незвичайному ладі. Можна там побачити найгарніші овочі, найріжніші ярини. На землі — тисячі кошів, з боку, під стінами будинків — гори скринь. Того товару ніхто не пильнує — там нема злодіїв. На найвищій скрині лежить картка з виписаною скількістю доставленого товару. Скрині стоять цілу ніч під галями, аж доки службовики відповідної фірми не прийдуть до праці та не повиносять товарів до середини будинку. Довкола галь, на хідниках виписані крейдою прізвища гуртівників.

Найбільший рух панує в галях від год. 3. вночі. До тієї пори рух тільки частинний; робітники тих відділів, які ще не працюють, сплять покотом під склепінням головної галі. В багатьох місцях довкола галі продають на вулиці гарячі ковбаски. Відвідини „шлунка Парижа" кінчаться здебільша на смакуванні гарячих ковбасок, або цибульної юшки в однім із сусідніх барів.

—o—

Нагорода чесноти.

Французька Академія роздає кожного року нагороду, яку називають „нагородою чесноти". Ту нагороду уфундував відомий філянтроп Монтан.

Цього року признали нагороду таким „чесним": Дівчині, яка зірвала заручини з коханим, який хотів забрати її до Америки. Вона зрекласа виглядів дуже вигідного життя, тому, що не могла рішитися покинути стареньких і неміючих батьків, які конче потребували її опіки. Інша дівчина з малого містечка в полудн. Франції дістала нагороду за те, що вона незвичайно дбайливо і з посвятою опікується пятьома братчиками й сестричками.

Одну з нагород дістала теж 77-літня жінка, яка відмовляла собі всього, щоб лиш виховати 10 бездомних сиріт.

—o—

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!
II ТОМ ПОВІСТИ
ВАСИЛЯ МАСЮТИНА
ЦАРІВНА НЕФРЕТА
основаної на сенсаційному відкритті гробу єгипетського фараона Тутенгамона.
ЦІНА II. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.
Дістанете у Видавництві „Діло", Львів, Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

Заклинач гадюк і дипльомат.

В палатці одного англійського дипльомата акредитованого при єгипетському королеві загніздилися гадюки. Дипльомат не міг собі дати ради з гадючою язвою і тоді йому порадили, щоб він звернувся до заклинача гадюк Англієць довго надумувався, бо не вірив у зліцности заклинача, але вкінці звернувся таки з проханням до заклинача.

Заклинач домагався в першу чергу, щоб усі мешканці покинули палатку. Тоді він запалив якесь кадило з незвичайно гострим запахом і сів віддак у городі перед палаткою та почав грати на сопілці монотонну мельодію. По хвилині на сходи палатки виповзло 19 великих вужів. Вужі наблизилися до заклинача та завмерли непорушно, наче спаралїжовані. Тоді заклинач позбирав вужів одного за одним та вложив до принесеного зі собою мішка.

Коли дипльомат хотів згодом заплатити арабові, той гордо погладився по бороді та сказав:

— Тому, що ти не вірив, що я зумію забрати вужів та думав, що я обманець, який хоче лиш вирвати гроші, переконаю тебе, що воно інакше та грошей не візьму.

—o—

Чи ви знаєте, що...

Найвищою горою світа є Мавнт Еверест, високий на 8.882 м.

Найдовшою рікою світа є ріка Ніль, яка має довжину 6.400 км.

Найвищою церквою є катедра в Кельн (156 м.).

Найбільше мешканців має Ню-Йорк (8 міліонів), значить стільки, що ціла Бельгія та два рази більше як Париж.

ВЕСЕЛЕ.

МЕНШЕ ЛИХО.

— Я не знав котрій із двох сестер освідчитися, вкінці я вибрав ту малу...

— О, ти добре зробив, бо все з двох нещасть, слід вибрати менше...

ПРОФЕСОР.

Пані питається служниці:

— Ганю, чи пан професор вже дістав снідання?

— Не знаю, прошу пані!

— То запитайся!

— Я вже питала, але пан професор теж не знає...

МАЙБУТНІЙ ЗЯТЬ.

— Жінка: Чи той новий секретар у тебе, парубок, чи жонатий?

Муж, начальник уряду: Ще парубок...

Жінка: То може удалося би нам видати за нього нашу Орисю?

Муж: А, можна, бо його й так перенесли сюди за кару...

ДИВИТЬСЯ ТВЕРЕЗО...

Жвавий ще 60-літній англієць, містер Сміт із Льондону, жениться із 17-літньою панною

— Приятелю, — переконує його прихильний йому ровесник — не роби тої дурниці! Та-ж за 10 літ будеш мати вже сімдесятку, а вона 27 літ...

— Гм... Воно правда — призадумується кандидат до женячки. — Що правда, то правда. Аж дивно, що я не подумав сам про це...

Але по хвилині лице йому розяснилося:

— Є вихід!

— Який?

— Дуже простий. Розведуся з нею і знов оженюся з 17-літньою!..

Українська дебата в соймі.

ПРОМОВИ ПОСЛА ЦЕЛЕВИЧА ТА СКРИПНИКА. — ВІДПОВІДИ ПОЛЬСЬКОГО ПОСЛА ВАҐНЕРА ТА ПРЕМІЄРА МІНІСТРІВ СКЛАДКОВСЬКОГО.

Вчора, 11. ц. м. буджетова комісія польського сойму зачала дискусію над буджетовим прелімінарем. На перший вогонь пішов буджет ради міністрів у присутности премієра ґен. Складковського.

Після реферату посла Ґдулі почалась дискусія, в якій першим промовцем був український посол **В. Целевич.** Покликуючись на постанову конституції, що до обсягу діяльности премієра належить устійнювати загальні засади державної політики, пос. Целевич обговорив політичну дійсність в українській справі. Пригадує, що в цьому році українська справа в Польщі станула на мертвій точці. Тепер пішла вона ще далі, ін мінус, бо по обох сторонах заістнувало загрожливе подразнення.

Українську справу розглядати треба з двох точок: поперше в межах польської держави є значний відлам українського народу, а подруге — поза межами Польщі живе 30 міліонів українців. З уваги на цю останню обставину українську проблему не можна трактувати як чисто внутрішню справу. Коли брати на увагу польську державницьку думку, то в українській справі є два погляди: маршала Пілсудського, а другий Дмовського. Дмовський казав, що нема українського народу, що українську масу треба винародовити і що в інтересі Польщі є згода з Росією. Зате Йосиф Пілсудський та його табор мають інший погляд на українську справу, а саме, що в інтересі будучности польської держави є істнування української держави на те, щоб Польща не була сама між двома великанами.

Після смерти марш. Пілсудського польська державна думка спрямувалась радше в напрямі концепції Дмовського. Ми ніколи не рахували на те, що Польща з сентименту щонебудь зробить для українців. Радше думаємо, що інтерес українського народу дасться погодити з польською державною рацією. На жаль бачимо, що польська суспільність, навіть урядові чинники не доцінюють засадничого факту, що українці у своїому розвитковому процесі становлять нині новітній нарід з великою динамікою, на якім не можна робити таких експериментів, як з пасивною етнографічною масою.

Першою засадою мусить бути однакове відношення до українського народу на всіх українських територіях в межах польської держави. (Голоси польських послів: Нема української території в польській державі!).

Посол Целевич: Маю на думці землі, на яких українці є у значній більшости.

Продовжуючи свою промову п. Целевич домагається допущення української молоді до державної, самоврядної та іншої прилюдної служби. Обговорюючи діяльність ПАТ-а, завважує, що внутрішня пропаґанда, яку ведуть ПАТ, Радіо та польська преса, непотрібно дразнять великі відломи українського народу, бо навіть не мають позитивних досягнень у даній справі, тобто справі спільного польсько-мадярського кордону. Необхідне, щоб уряд виступив з програмою своєї політики в українській справі у великім стилю, в тім чи іншім напрямку. Непевний стан шкідливий, бо не вдоволяє нікого.

Зі становищем посла Целевича полемізував львівський озонівський посол **Ваґнер,** який м. і. заявив, що справа польської закордонної політики не може бути вязана зі становищем громадянина до держави. Це становище мусить бути рішуче незалежне від заходів польського уряду, що торкаються закордонної політики. Якщо це правда, що польсько-українські відносини погіршились, то дозвольте запитатись, чи це сталося з вини уряду, чи польської, чи української суспільности. Вина по стороні панів українців, бо ви хочете бути й ви є знаряддям чужих аґентур (!). Посол Ваґнер заявляє, що говоритиме в четвер у дебаті над прелімінарем міністерства внутрішніх справ докладно про протидержавну акцію українців. Коли співжиття між українцями й поляками не укладається нормально, то вина є по боці тої партії, яку репрезентує п. Целевич і по стороні української суспільности. Необхідне, щоб українці зревідували свою політику. Зиркання за посторонньою допомогою — це хибна політика. Польща доволі сильна держава, щоби протистанитись усім зазіханням всеодно зі Сходу чи Заходу.

Після посла Ваґнера забрав слово озонівський посол **Ржепчиковський,** щоб боронити ПАТ-а, а зараз після нього знову виступив з промовою пос. Целевич.

Посол **Целевич** заявив, що з уст посла Ваґнера впала під адресою українських послів та української політики клевета, що є вони клікою чужих агентур. Проти цього п. Целевич рішуче протестує, домагається або відклику клевети, або доказів і заявляє, що цю справу рушить ще на терені, який лишається йому до розпорядимости.

Тепер виступив з промовою український посол з Волині **Скрипник.** Він заявив, **що це факт, що українська справа росте в силу**. Необхідне, щоб уряд взявся до розвязки цієї так важної для польської держави проблеми. Тому крайний час, щоб зреалізовано зложений у своїм часі українськими парляментаристами проєкт утворення окремішного уряду при президії ради міністрів завданням якого було б узгіднення праці і плянів у справі розвязки української справи. В українській справі нема нині ні одноцілого напрямку, ні засадничої лінії, крім одного міністерства закордонних справ. Взагалі-ж в українській справі упрощують дискусію. Домагаються від українців, щоб події, які відбуваються поза межами Польщі, не впливали на українське громадянство. Одначе це діється само собою і не з нашого почину і торкається українців, замешкалих поза межами польської держави.

Не можна заборонити українцям, щоб не переймались ними подіями. Те, що діється продовж останніх чотирьох місяців, витворило серед українського громадянства нервовий стан. Не зроблено нічого, щоби створити якісь позитивні цінности, які притягали б українське громадянство до держави. Частина польського громадянства перейшла до чинної акції у відношенні до українства.

Далі промовець звертає увагу на небезпечний момент, яким **є пособлювання русофільству,** що дається завважити останніми часами. На Волині не можна дістати українських часописів, натомість усюди є російська преса.

Вкінці стверджує, що уодностайнення лінії поступування і скоординування починів у цім напрямі вимагає поспіху, бо існуючі відносини нездорові, шкідливі для держави і трагічні для українського громадянства.

З заявами послів Целевича та Скрипника полемізував опісля посол **Шталь,** який заявив, що Польща підпомагає конструктивні сили, а поборює і поборюватиме всі відосередні рухи.

Нарешті виступив з промовою премієр міністрів ґен. **Славой-Складковський,** який у відповіді українським послам Целевичеві та Скрипникові відповів ось що:

„Панові товаришеві Целевичеві не буду могти, очевидно, відповісти на те, що він задумує порушити завтра. Перебуду цілу ніч без сну, щоби приготовитись відперти завтрішні закиди, та вже нині можу відповісти в тих справах, які пан товариш уже нині порушив. Ви були ласкаві сказати, що керуючі чинники не вірять в український нарід, але одночасно змагають цей український нарід зденаціоналізувати. Пане товаришу! Це сумні висліди, коли мусимо плакати тоді, як нас ніщо не болить. Якщо польський уряд не вірить в істнування українського народу, то не може його денаціоналізувати. Тому було б багато простіше сказати, що польський уряд істнування українського народу уважає реальним фактом і зовсім не силкується денаціоналізувати українців. Тоді буде це ясне, просте, й ненатягане.

Пан товариш казав, що український нарід трактують ріжно на ріжних областях держави. Це закид, витяганий вами щороку зі сховку, стріпуваний і полинялий в дискусії. **Це справді так; в ріжних дільницях Польщі є інакший режім і не тільки до меншин, але навіть до поляків пристосовується ріжна політика.** Інакше треба правити на Поморі, а інакше у Кракові. Коли б адміністратор поступав так само тут і там, було б це сумним доказом скостеніння адміністрації. Думаю, що не про це йде, тільки про те, що панове шукаєте українців там, де їх нема й не було. Тому не можемо порозумітись. Важко, щоб уряд висловився, що там є українці, де їх панове хочуть бачити. Ми мусимо мати свій власний погляд і рішаючий мусить бути наш погляд у цій справі".

Не може бути сумніву, що соймова дискусія в українській справі буде продовжуватись.

—o—

Що писало „Діл" 50 років тому.

Субота, 12. січня 1889.

„НЕРОЗУМІННЯ РУСЬКОЇ СПРАВИ".

В передовій статті читаємо:

„З цим числом заникаємо IX-тий річник нашого видавництва. Заникаємо його зі свідомістю, що чесно, совісно і достойно боронили ми руської справи в Славянщині та в Австрії... З Новим Роком бажаємо всім нашим однодумцям лише добра, а недругам бажаємо отямитися. Всі удари в минулому році ми перенесли з геройством. Своїми силами ми йшли вперед. Австрійські політики не прийшли нам в нічому з допомогою. Цю помилку пояснюємо нерозумінням руської справи".

„КОНҐРЕС МИРА".

„Завтра має зібратися в Міляні „конґрес мира". Досі зголосилось вже 200 делеґатів від усіх радикальних товариств з Італії, Франції й Еспанії. Особливо сподіються численної участи французів. Республиканець Саффі має виступити з промовою за помиренням Італії з Францією. Характер конґресу буде чисто республиканський".

„ОСОБЛИВА ВИСТАВА".

відбувається тепер у Петербурзі. Один панок 22 роки фотографувався кожного 1-го кожного місяця і тепер з усіх своїх фотографій зробив виставу. І багато цікавого народу йде дивитись на ту особливу виставу".

Тверді часи.

Оголошений на днях військовий річник Ліґи Націй за 1938 р. виказує, що прогонь у узброєннях, започатковані на велику скалю в 1936 р. в минулому році ще змоглися. Як виходить з річника загальна сума військових видатків на світі в 1938 р. виносила майже 9.400 міліонів давніх золотих долярів, тобто 604 міліярди французьких франків, супроти 8 міліонів долярів, що їх видано в 1937 р.

На 9.400 міліонів військових видатків в 1938 р. в 64 країнах, 7 великодержав видало 7.400 міліонів, тобто коло 78,7 відсотків військових видатків усього світа. 10 років тому назад, в 1929 р. ті самі великодержави видали були тільки 2.800 мід. золотих долярів на загальну суму 4.200 мід. всіх військових витрат, або коло 66,7 відсотків. З загальної суми військових видатків в 1938 р. на европейські країни припадає 72,3 відсотки, а саме 6,800 мід. золотих долярів.

—o—

Вісти з Карпатської України.

Український характер Хусту. На всіх крамницях у Хусті є вже українські написи, до крамниць масово приймають український персонал. Найкращі ресторани й каварні (м. ін. каварня й готель „Коруна") перейшли вже в українські руки.

Розбудова Хусту. У приспішеному темпі викінчують у Хусті 2-поверховий будинок, де приміститься дирекція пошт і телеґрафів та філія „Народнього Банку".

Інтервю мін. Ревая. „А-Зет" з 8. ц. м. помістив на 2-ій сторінці інтервю з мін. Реваєм на тему питання перебудови держави.

У господарській школі в Буштині (яку перенесено з Мукачева) почнеться небавом навчання.

Реєстрацію утікачів з теренів окупованих мадярами наказало перевести міністерство господарства; переводять його окружні уряди.

Союз українських залізничників. Залізничі службовики Карпатської України були дотепер зорґанізовані в ріжних чеських фахових та політичних орґанізаціях. Тому 1. січня основано Союз українських залізничників. Установчі загальні збори відбулися в Королеві над Тисою.

Організація посередництва праці. Праці, які розпічнуться в Карпатській Україні весною та значний попит на наше робітництво за кордоном дають надію, що все закарпатське робітництво найде заробіток. Тому міністерство господарства приступило до реорґанізації посередництва праці; воно створило один уряд для цілого краю, який буде одноцільно керувати ринком праці. Зрозуміло, що на випадок потреби цей уряд буде отвирати на місцях експозитури. Всі інші установи для посередництва

Подяка.

За вияви співчуття з приводу втрати нашого дорогого Батька складають всім Приятелям і Знайомим щиро-сердечне спасибі.

Олександра і Д-р Микола Терлецькі.

праці, зокрема земледільські уряди праці припинені.

Нова гімназія в Карпатській Україні. На прохання батьків 273-ох учнів з Мукачівщини, що просили відкрити в Ракошині гімназію з українською викладовою мовою, міністерство культу, шкільництва й нар. освіти в Хусті дозволило 4. ц. м. відкрити в Ракошині паралельні кляси давньої гімназії в Мукачеві для учнів з Мукачівщини та Середнянщини.

Сніг манить. Верхи Карпат покриті високим снігом, манять лещетарів, які зїзджаються вже на гори. Поїзди в напрямі Ясіня переповнені лещетарями. Важко стрінути авто, на якому не було би бодай пари лещет. 9. ц. м. почалася залізнична сподука через Кошиці до Праги чи Братислави, так, що спортовці зі заходу вможуть приїхати до Рахова чи Ясіня за кільканацять годин.

Свідомість карпатоукраїнської еміграції. Тисячами втікало карпатське населення в світ, щоб найти собі прожиток. До Америки, до Канади, Бразилії, по війні до Бельгії еміґрували карпатські українці; напр. у самій тільки Північній Америці є їх більше, ніж у Карпатській Україні... Втікали вони перед злиднями, перед голодом, за куском хліба. З невимовною втіхою приняли вони тепер радісну вістку про те, що їхня батьківщина, Карпатська Україна стала вільна та що має свій щиро народній уряд. Кольонія карпатських українців у Бельгії, довідавшись про створення самостійної Карпатської України, зібрала між собою тисячу корон на потреби краю. Ці гроші зібрав між земляками Михайло Тодавчич, родом із Рокосова і переслав на руки премієра о. д-ра Волошина своїм земляком Ю. Добровським, також з Рокосова, що вертався до дому.

—o—

Катедра української культури в Парижі.

Наш відомий історик Ілько Борщак і довголітній співробітник „Діла" заняв місце на новоутвореній катедрі у відомій „Школі орієнтальних мов" у Парижі, а саме для викладів української мови та історії. „Школа орієнтальних мов" — це одна з численних вищих шкіл, що належать до паризького університету і вона рівна факультетам, що входять у склад т. зв. Сорбони. При цій школі віддавна є багата бібліотека славянознавства, між іншим і українські видання. Не знаємо нікого другого у Франції, хто краще надавався би на таке відповідальне становище, як наш відомий ерудит Ілько Борщак, що прослідив так точно культурні взаємини Франції та України і зможе про них викладати чужинцям, які зацікавляться нашою мовою та історією. Створення такої катедри в Парижі треба привитати як приємне явище тимбільше, що катедра повстає з власного почину французьких кол і без дипльоматичних заходів даної держави, яка звичайно старається за такі станиці на чужині і сама їх оплачує.

ЗАПАД МАДЯРСЬКОГО ТЕРОРИСТИЧНОГО ЗАГОНУ НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Як подає „Век Нови" з 13. ц. м., в середу коло год. 20.30 трапився новий граничний інцидент коло Середнього. Як подає чеський комунікат, 60 мадярських терористів перейшло демаркаційну лінію та загналося у глибину території на 500 метрів, у іншому місці на 1 кільометер. Вони обкинули граничні стежі гранатами, опісля дійшло до 3-годинної перестрілки, в якій ранено 2-ох чеських вояків.

—o—

СУТИЧКИ НА ПІВДЕННОМУ ПОГРАНИЧЧІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає Мадярська Телеграфічна Агенція, в околицю Ужгороду приїхали в 30-ох вантажних автах „терористи Волошина", убрані по цивільному, але озброєні та заняли становища в лісах між Радванцями і Доманинцями.

Мадярська преса твердить, що чеські війська заатакували мадярський кордон також під Чорним Ардовом.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

До питання карп.-українських границь

Словацький „А-Зет" у своїому новорічному числі приносить інтервю зі словацьким міністром К. Сідором, в якому останній переходить до денної черги над справою ревізії словацько-української границі та висловлює погляд, що двох „русинських" послів у словацькому соймі от і все, що словацька влада має для заспокоєнь домагань українців у Словаччині.

Карпатоукраїнська преса приняла цю заяву міністра Сідора з великим обуренням, бож словацький премієр Тісо ще не так давно заявив був у розмові з представником Карпатської України, що уряд Словаччини хоче льояльно та по братерськи вирішити питання словацько-українських кордонів. Словаки, найменший зі славянських народів — пишуть карпатоукраїнські часописи — не повинні забувати, що Карпатська Україна не зречеться 200.000 братів, які живуть під словацьким панованням та не відступлять від засади національного самовизначення. Двох послів до словацького сойму, висунених у кандидати не українцями, тільки словаками ні не відповідають числу українців у рямцях Словаччини, ні не вирішують проблеми кордонів. Карпатська Україна хоче жити у згоді з чехами та словаками, але тим нашим бажанням — заявляють карпатоукраїнські пресові органи — хай не зловживають словацькі шовіністи.

„Мінхенер Наєсте Нахріхтен" довідуються з Братислави, що на днях перебувала у Братиславі українська делеґація, щоб далі продовжувати започатковані ще у жовтні переговори зі словацьким урядом у справі українських областей, що є ще в державному звязку зі Словаччиною і які на основі засади про національне самовизначення повинні перейти до Карпатської України.

СМЕРТЬ ІТАЛІЙСЬКОЇ КОРОЛІВНИ.

Друга дочка італійського короля кн. Мафальда померла на грипу. Вона прийшла на світ 1909. року; 1925. р. вийшла вона за кн. Филипа Геського, сестрінка Вільгельма II; осиротила трьох синів.

З огляду на недугу кн. Мафальди відложено шлюб наймолодшої італ королівни з кн. Людвиком Бурбон-Парма, що мав відбутися 15. ц. м.

ЗАМАХ НА НІМЕЦЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ У ГОЛЯНДІЇ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Ротердаму, що в пятницю вечором хтось вистрілив до приватного мешкання секретаря німецького ґенерального консуляту в Ротердамі. Голяндська прокуратура ще не покінчила дохождення в цій справі, коли в ночі з понеділка на вівторок знову хтось стрілив до кабінету секретаря німецького посольства в Ґазі.

НОВИНКИ.

13 СІЧЕНЬ

Пятниця

Ст. ст. 31. грудня 1938
Меланії преп.
Лат. Ілярія.
Сонце: схід — 7.19, захід — 15.46.
Місяць: схід — 1.16, захід — 11.27.
Завтра: 14. січня Субота.
Ст. ст. 1. січня 1939.
Новий Рік. Василя.
Лат. Фелікса а Нолі.
Сонце: схід — 7.19, захід — 15.48.
Місяць: схід — 2.24, захід — 12.00.

—o—

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., телефон 254-46. 2500 126—0

— На Маланчин вечір і на всіх цьогорічних вечірках найліпша забава в сукні пошитій або переробленій в кравецькій робітні кооперативи „Труд" у Львові, Ринок ч. 39.

— До членів Т-ва „Обнова". Перші післясвяточні сходини — неділя 15. січня, год. 10. рано. 159 1—2

— Заупокійне Богослужения: за бл. п. д-ра Омеляна Огоновського, Фалину з Медвецьких Огоновську та Ольгу з Огоновських Левицьку відбудеться в Успенській церкві Преч. Діви Марії у Львові, в пятницю, 13. січня 1939. р. в годині 8-ій зранку.

— Українські авдиції у львівському радіо. В суботу 14. ц. м. львівська радіовисильня передаватиме з Успенської Церкви у Львові торжественну Службу Божу з проповідю Митрополита Шептицького. Початок в год. 9-ій рано. У вівторок 17. ц. м. д-р Я. Пастернак виголосить в год. 14.30 в радіо відчит п. н. „Розкопки княжої катедри у Крилосі".

— Черговий відчит у „Плаю" виголосить у неділю 15. ц. м. в год. 5-ій пополудні д-р Е. Ю. Пеленський на тему: Осередня Бойківщина, в домівці Т-ва „Плай", при вул. Чарнецького ч. 26, партер.

— Запорожські козаки у шведських военних операціях у 1709. р. На цю тему виголосить відчит доц. д-р Б. Крупницький у пятницю 13. ц. м. в год. 8-ій вечором у салі Українського Наукового Інституту в Берлімі, при вул. Брайтерштрассе ч. 36.

— Далі нищать написи на українських установах. У ночі з 10. на 11. ц. м. невідомі особи понищили написи українських установ у Коломиї, а саме вивіски „Народньої Торговлі" та „Учительської Спілки". Хоч „Народня Торговля" находиться в самім середмістю, а „Учительська Спілка" ледви 30 кроків від комісаріяту поліції, але ніхто не перешкодив злочинцям у їхній „роботі".

— Греко-католиків примушують будувати костел. У найдальшім закутку Збаражчини є невеличке село Щавнівка, в якім є 80 господарств, з яких 60 належить до греко-католиків, 20 до римо-католиків. У селі є наша дочерна церква, принależна до парохії в Пальчинцях. Тепер почали будувати костел у Щавнівці для цих 20 родин римо-католиків і примушують протизаконно греко-католиків зі Щавнівки, Пальчинець і Кошляк до робіт при будові костела. Наших селян примушують будувати костел і звозити будівельний матеріял, хоч шарварок обовязані селяни виконувати лише при направі доріг чи иших публичних роботах. До того цей шарварок змушують греко-католиків робити під наглядом місцевих римо-католиків. З цього приводу між нашим населенням панує велике обурення.

— Вийшов на волю. З арешту в Бережанах вийшов 5. ц. м. Ілля Риґайло з Нової Греблі, якого поліція арештувала ще 23. жовтня 1938 р. під замітом організації маніфестаційного походу.

— Нові українські часописи на чужині. В Парижі вийшло перше число місячника „Молода Україна" під редакцією п. Ф. Крушинського, б. адютанта головного отамана Петлюри. Редакція ввела одну сторінку у французькій мові для пропаґанди української справи серед чужинців. — В Арґентині появився тижневик „Поступ", орган Т-ва „Сокіл" у Полудневій Америці.

— Безробітні у Львові бють шиби. До бюра посередництва праці у Львові при вул. Святохресній прийшло 11. ц. м. рано 3.000 безробітних. А що всі безробітні не могли примістити ся у бюрі і мусіли стояти на болоті, а урядовці не могли швидко поладнати їх справ, безробітні вибили три шиби у бюрі і вкинули через них до середини свої виказки.

— Змінюють назви місцевостей у Сх. Галичині. Міністерство внутрішніх справ видало розпорядок про зміну німецьких назв деяких місцевостей на польські. І так у дрогобицькому повіті змінено назву Йозефсберґ на Коросниця, Кенігсав на Рівне, Гассендорф на Улично Мале, Угартсберґ на Випучко і Нойдорф на Польміновиці; у равському повіті: село Брукенталь на Белінів, Айзінґен на Дзевенце.

— Плямистий тиф у Дрогобиччині. У присілку Глибоке к. Східниці пов. Дрогобич занедужало 6 осіб на плямистий тиф.

— Знак часу. Варшавський „АБЦ" з 12. ц. м. повідомляє: „Появились чутки, що проф. Ст. Грабський мав би від половини року викладати у варшавському університеті.. Кажуть також, що проф. Грабського покличуть до економічної ради при одному з міністерств"..

— Спадщина без спадкоємців. На днях померла в Мостиськах п-і Марія з Говацьких Пінкусева, власничка каменички з городом, без завіщання і без найближчої рідні. З дальшої родини приїздила ще недавно п-і Г. Олесницька. Вона повинна теж зацікавитись спадщиною помершої.

— Клопіт евнухів. По упадку оттоманської династії в Туреччині евнухи султана створили окреме товариство. Тому, що новий турецький закон про товариства не дозволяє обєднуватися членам у товариства, якого підставою істнування є лише пол, у Стамбулі відбулися на днях загальні збори евнухів, на яких радили, як достосувати свою організацію до вимог нового закону.

З судової сали.

РОЗПРАВА 23-ОХ МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ.

У днях 13., 14. і 15. грудня 1938 р. відбулася перед окружним судом у Золочеві на виїздовій сесії у Глинянах розправа проти **1) М. Гавриленка, 2) М. Лемика, 3) М. Якубечка, 4) А. Цьвігун, 5) М. Кузіва, 6) М. Якубечка, 7) А. Нецкар, 8) С. Микитова, 9) І. Браєра, 9) С. Рудака, 10) Е. Риба, 11) А. Серватка, 12) А. Кипіч, 13) М. Галайка, 14) П. Венгрина, 15) П. Рудака, 16) П. Колоса, 17) І. Галайка, 18) В. Приймн, 19) А. Колос, 20) П. Нецкар, 21) В. Лемика, 22) П. Теодоровича, 23) П. Хмарної** за провини зі ст. 129, 163, 152 і 133 к. к. Більшість підсудних походить з Ганачівки і Станиміра, перемишлянського повіту, решта з Романова і Селиськ, бобрецького повіту.

Акт обвинувачення закидав підсудним, що підчас свята „Просвіти" в Ганачівці взяли участь в юрбі, яка мала за ціль обкидуванням камінням і патиками поліціянтів, змусити їх, щоб занехали легітимувати під. Михайла Гавриленка. Далі закидав акт обвинувачення підс. В. Приймі, що зневажив польський нарід і побив поліціянта підчас служби.

По триденній розправі судля **Тархальський** оголосив присуд, яким засудив В. **Прийму на 3 роки вязниці, М. Гавриленка на 2 роки вязниці, А. Серватку і П. Колоса по 1 року вязниці, А. Цьвігун, М Кузіва і п. Нецкар по 1 році. Інших підсудних суд засудив на 6 і 8 місяців вязниці, 4-ох підсудних увільнив від вини і кари.** Підсудних обвинувачував прок. Бартль. Підсудних боронили: адв. **д-р Григор Олесницький** зі Золочева та адв. **м-р Михайло Дужий** з Глинян.

З концертової естради.

ПЯНІСТ ІМРЕ УНГАР

Молодий, зроду сліпий пяніст Імре Унгар від кількох літ не перестає бути концертовою атракцією у Львові нарівні з найбільшими світовими іменами пяністів. У його концертових продукціях є щось таке, звязане з його особливим фізіо-психічним станом, що накидується усім нашим змислам та змушує нас переживати зі сліпим артистом усе, що проходить у таємних нідрах його душі і виливається в тонах фортепіяну. Цим разом пяніст обмежився у програмі до чотирьох клясиків фортепіянової музики: Й. Себ. Баха (дві прелюдії і фуги із Вольт. Клявір.), Моцарта (Соната А-моль), пізного Бетовена (Сон. Е-дур із варіяціями) та циклю творів Шопена. Бах і Моцарт не були своїм стилем близькі емоціональній психіці артиста: архітектонічний спокій Баха, як і мережкова орнаментика Моцарта немов вязали пяніста, що не мав тут змоги виявитися. Зате прекрасно й оригінально вийшов глибокий твір Бетовена, в якому уже вичуваються змагання титана проти долі, що грозила йому втратою слуху. Також твори Шопена, особливож його „трагічне" Скерцо Г-моль, оживали в повній та оригінальній силі виразу, не зважаючи на деяке переяскравлення динамічних ефектів.

ПЕРША РАДІОВА АВДИЦІЯ СТАРИЦЬКОГО.

Перший виступ тенора Старицького у львівському радію засвідчив, що його голосові студії не йдуть намарне та що співак робить постійні поступи в напрямі вирівняння свого багатого голосового матеріялу із „феноменальною горою", як і загального умузикальнення у виразі й інтерпретації. Краще у нього вийшли українські пісні („Минули літа" і „Черемоше"), ніж арія з Бродіна „Ігоря", у якій було трохи за мало степенування і ріжниць у вислові. Фортепіяновий супровід виходив не дуже то ясно.

С. Л.

З кіна.

КІНО „АМПІР": „СКРІЗЬ ЖІНКА".

Молодий урядовець слідчого уряду відкрив собі приватне бюро як талановитий детектив. Але клієнтів нема. У розпуці він рішає вернутися на давню скромну посаду. Проте його жінка вірить у його талант. Іще більше у власний. Вона сама засідає за бюрко і починає урядувати як секретарка детектива. Перша її клієнтка залишає їй на задаток для висвітлення приватного життя одного добродія 300 долярів. Молода метка „секретарка" не каже нічого своєму чоловікові про свій гонорар і своє зобовязання; вона стежить за своїм чоловіком, якому поручили першу велику кримінальну справу, де ролю грає теж її клієнтка. Злочин, кримінальне слідство, репортери, ґазетні вістки, телефони — все це переплутане з прекомічними пригодами подружньої пари детективів. Чоловік зеленіє з люті, що жінка всюди всовує свій ніс і псує йому всі пляни. Помилка здоганяє помилку, нісенітниця нісенітницю, але показується, що добра воля і добре серце мають більше значіння у кримінальних справах, ніж професійна хитрість. Саме всі помилки молодої жінки доводять до розяснення справи, а слідство поліції та суду сходить на неправильний шлях. Не є це кримінальна історія а першорядна комедія — справді дотепна. У головних ролях Джон Бльондель і Мельвіль Дагляс.

КІНО „ЕВРОПА": „ПУРИТАНИН".

Оця французька фільма, що дістала за 1937 рік нагороду кінових критиків, зроблена на підставі повісти англійського письменника О'Флягерті, ірляндця, що більшість своїх сюжетів бере з ірляндського життя. У ній виведений тип молодого фанатика, що належить до якоїсь таємної релігійно-суспільної організації з метою боротися з усякими проявами занепаду моралі. Молодий фанатик — денникар. У домі, де він мешкає, його увагу звертає молода жінка, що веде себе неморально. Не знаємо точніше почувань, які розвинули в ньому бажання помсти; серед них була ненависть до свого суперника і мабуть придушена любов, з якої месник не здавав собі справи. Молодий фанатик убиває молоду жінку переконаний, що доконав високо морального діла. Але зробив це потайки, добре затерши сліди свого злочину. Щойно після душегубства він захитується. Фільма починається сценою злочину і ввесь дальший її хід показує нам судове слідство рівнобіжно з духовими станами молодого фанатика, що переходить хвилями зневіри, самопевности, каяття і морального упадку. Вся ця історія має дуже сильні моменти, що хвилюють глядача і бють по його нервах. Головну ролю грає відомий артист Френе; всі інші теж першорядні артисти.

† Посмертні згадки

Дня 6. І. 1939 помер у Народній Лічниці **о. Мирослав Юрій Черкавський,** парох с. Дахнова, проживши 63 роки. Покійний був членом усіх культурно-освітних і господарських товариств і великим прихильником рідної преси та видавництв.

ОЛЕНА КРИПЯКЕВИЧЕВА.

У Бережанах померла в понеділок 9. ц. м. по довгій недузі Олена з Березинських Крипякевичева, дружина професора гімназії Льва Крипякевича, принявши Найсв. Тайни, у 47-ому році життя. Похорон відбувся в середу 11. ц. м. в год. 3-ій пополудні. В. Їй П.!

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Дарія Віконська: ЗА СИЛУ И ПЕРЕМОГУ. Наукм. Ч. І. За державну бронзу. Накладом Л. Малицької. — Львів, 1938. 4°, стор. 288.

Володимир Босий: МОНТРЕАЛ ПІД ЗНАКОМ УКРАЇНИ. Опис прийняття Гетьманського Сина Данила в Монтреалі в днях від 27. XI. до 3. XII. 1937. Наклад Видавництва „Український Робітник" у Торонті, Онт., в травні 1938. Стор. 50, 8-ка.

Петро Білон, священник: ПОХІДНА ЦЕРКВА 6. стрілецької Січової Дивізії, Брацтво св. Покрови і В-во „До світла". Наклад Українського Воєнно-Історичного Товариства. Варшава 1938. (Відбитка з „За Державність", збірник 8). Стор. 24, 8-ка.

Д-р Ю. Русов: САЛЯЗАР, РЕФОРМАТОР ПОРТУГАЛІЇ. — Д. Д.: ПРИКЛАД ЧУЖИНЦІВ. — Плятон: ДЕМОКРАТІЯ. Квартальник „Вістника" ч. 4 (20). Львів 1938. Стор. 79, 16-ка.

Казимир Конерський: СОНЯШНІ ОПОВІДАННЯ. Збірка. Переклав Сава Крилач. Ілюстрації Миколи Бутовича. „Діточа Бібліотека", ч. 223 за листопад 1938. В-во „Світ Дитини". Львів 1938. Стор. 100, 16-ка.

Василь Атаманюк: МАТЕРИНА СЛЬОЗИНКА. Різдвяна пєса-казка на 3 дії. Видання II. „Діточа Бібліотека", ч. 59 за грудень 1938. Стор. 32, 16-ка.

Василь Лімниченко: ВІРА Й ПАТРІОТИЗМ. Бібліотека релігійної освіти, ч. 23. Вид. оо. Василіян. Жовква 1938. Стор. 22, 16-ка.

О. Маркіян Марисюк ЧСВВ: ВІЛЬНОДУМЦІ Й ВІЛЬНОДУМСТВО. Бібліотека релігійної освіти, ч. 24. Жовква 1938. Стор. 32, 16-ка.

Теодор Курпіта: ОТЕЦЬ ІЗ ЗОЛОТИМ СЕРЦЕМ. Картини з життя св. Івана Боско в 50-ліття його смерти. „Моя книжечка", ч. 6. В-во „Наш Приятель". Львів 1938. Стор. 30, 16-ка.

Евген Рудий: ТУТ ЗЕМЛЯ ПРЕДКІВ МОЇХ. Народня драма на 3 дії. Накл. Вид. „Чмелик", Самбір-Львів 1938. Стор. 38, 16-ка.

О. П. Білон: 950-ЛІТНІ РОКОВИНИ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ 988—1938. Накл. друкарні „Дніпра". Філядельфія 1938. Стор. 24, 16-ка.

М. Федорів: СВ. МИКОЛАЙ І УКРАЇНСЬКІ ДІТИ. Сценічна картина в двох частинах. Бібліотека релігійної драми, ч. 20. Жовква 1938. Вид. оо. Василіян. Стор. 16, 8-ка.

ЖУРНАЛИ.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ. Педагогічний тримісячник. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XII. Кн. 3. Липень-серпень—вересень 1938. Львів. Зміст: Ст. Сірополко: Друга частина „Проекту єдиної школи в Україні". — М. Надпрутяньский: Проект єдиної школи в Україні. — Ів. Филипчак: Учительська семінарія в Самборі. — І. Михалевський: Румунська окупація Покуття 1919 р. — Шкільна ґеренґура. — Інж. Є. Врецьона: Господарство і виховання. — Ів. Юшишин: Дороговкази нашого виховання. — З освітньої діяльности. — Серед книжок.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VI. Книжка 11. Листопад 1938. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Володимирія. — Ю. Клен: Осінь. Акварелля. — Е. Вергарн: Вітер. Сім куль. — С. Змгучилло: Про малороссіянство. — З листів Марка Черемшини. — С. З.: Японія між Росією й Америкою. — Д. Олянчин: Домагання Москви про видачу Пилипа Орлика. — Евг. М.: Молоді українські поети Закарпаття. — О. В.: Перед розвалом імперії. — — Роман Юнак: На ґрані Полісся і Волині. — Д. О.: Національна боротьба канадійських французів. — М Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіди і катехизі. Рік III. Ч. 12. Грудень 1938. Львів. Зміст: о. В. Попадюк: Ексорта на Пр. Введення в храм Пречистої Діви Марії. — о. М. Фармага: Пропов. на нед. 25. після Зісл. св. Духа. — о. Гр. Кубай: Пропов. на Пр. св. О. Николая. — о. Вол. Робій: Пропов. на Нед. Праотців. — о. П. Дзедзик: Катехизи для III. кл. всел. школ. — о. В. Попадюк: Осьма наука в честь Пр. Д. М. на міс. травень. — о. П. Дзедзик: Через обнову проповідництва — до обнови християнського життя. — Рецензії. — Бібліографія. — Зміст III. Річника „Сівача".

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 13. І. год. 7.30 веч. Виступ Хору Оранда і Гелени Гроссівни.

Субота 14. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 15. І. год. 12. випол. „Кіт в чоботях" казка; год. 3.30 попол. „Пані президентова"; год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 13. І. год. 7.30 веч. „Пані президентова".

Субота 14. І. год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів".

Неділя 15. І. год. 3.30 попол. „Фройда теорія снів"; год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів".

Український Театр Йосифа Стадника (сенйора).

ВРОДИ:
13. І. Подвійна бухгальтерія.
14. І. Гриць.
15. І. Чорноморці.
16. І. Сісі.
17. І. Люди на кригі
18. І. Хам.
19. І. Нітуш.
20. І. Клюка старого млина
21. І. Сузанна.
Потім театр загостить до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖОВКВА:
13. І. Весталянка.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Сант. виставл.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТРИЙ:
13. І. ?
14. І. Найбрудніший чоловік.
15. І. Шаріка.
16. І. Пригода в Чорці.
17. І. Орлеяя.
18. І. Кирка з Львова.
19. І. ?
20. І. Премієра „Царяця Грузії" іст. пєса на 5 дій Сумбатова на тлі визвольних змагань Грузії.

КІНА.

АМПІР: „Вождь жінка".
АПОЛЬО: „Прощак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".
БАЛТИК: „Баталія безбожників".
ВАНДА: „Личко", „Як вам подобається".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Пурітанин".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антуанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Границя".
МЕТРО: „Павел і Ганел".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Нага правда".
ПАКО: „Рожа" на осн. Жеромського.
ПАЛЯС: „Цигапка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Поверх вище".
РОКСІ: „Мале та велике кохання".
СВІТ: „Вастер Кітон як мільонер", На грані життя".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Примари" та ревія.
ТОН: „Сильні люди", „Обережно, професоре".
УТІХА: „Королівський вязень" і ревія.
ХІМЕРА: „Граф-кельнер".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Над гарнем, синім Дунаєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 13. січня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині, 11.00 Для шкіл: Як Сінг угадав, що сайт це куля, авд. для старших дітей, 11.30 Оперетові дуети, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 **Форт. реціталь д-р Стефанії Туркевич,** 14.30 Гутірки про старі звичаї, 14.45 Госп. вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Легенда про Христофора та Ісусика, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Гутірка з хорами, 16.35 Пісні, сопран, форт., 17.00 Дивовижні комірники мурашок, 17.20 Давня сюр. музика у вик. Юрія Стефана в супр. форт., 17.45 Вікучі вісти з міста та провінції, 17.50 Плити з позолоченнями: Моріс Равель, 18.30 Театр Різдва Христового, літ. муз. авд., 19.00 Розр. концерт: орх., спів, мандоліни, форт., 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вісти, спорт. програма на завтра, 21.00 Хор. орх., 21.15 Симф. концерт, 22.30 Рел. переживання у мистецтві, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд. 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення авдиції.

Субота, 14. січня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Із рисункових фільм Вальта Діснея пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Пісні, із гр. пл., 17.10 Твори композитора Ляймана: сопіа, форт., 18.00 Вікучі вісти з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 1.30 Гутірка, Поляки в Бельгії та Люксембургу, авд. для молоді, 19.15 Розр. концерт: орх., сопр., гавайська гітара, 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вісти, 21.00 Орх., два форт., пісеньки: у перерві в год. 21.45 „Хочу мати спокій" спеч Куртеліна, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення авдиції.

Неділя, 15. січня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дзвінок, 8.15 Для села: Хл. газетка, Огляд ринків рільних продуктів, 8.45 Поздора. Хл. скринька, Хор, коло год. 10.30 (після богослужения) Музика з пл., 11.45 Актуалії у радіопрограмах, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. порядок, 13.00 Вибрання з творів Пінсудського, 13.05 Гутірка про Сокаль, 13.15 Оркестра, тенор, баритон, флет, форт., 14.40 Весела менажерія, для молодших дітей на осн. М. Конопніцької, 15.00 Репортаж зі зїзду Господ. ради в Тернополі, 15.10 Музика з пл., 15.20 Для села: Заболотти йде до світа, Словно-муз. авд., Співпрацюймо із самоврядуванням, 16.30 Театр Уяви: Мандрівні музиканти, 16.50 Форт. реціталь Павла Ковалева, 17.20 Гутірка про Гдиню, 17.30 Підвечірок при мікрофоні, музика, спів, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра стуцій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Інформ. авд., 19.40 Шенно й Тоньо, 19.45 Гостинниця під левом, легка авд., 20.10 Спортові льокальні вісти, 20.15 Спорт. політ. огляд, метеорольог. комунікат, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танк. музика, дефрени, 22.15 Вечір пісеньок Вертинеро, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення авд.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 13. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Квартет ц-дур Бетовена, 18.00 19.00 Танк. мельодії та пісні, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 20.00 Трансм. зі Загребу, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Циг. музика, 19.20 20.00 Концерт орх., 21.00 Форт. реціталь Белі Бартока, ВІДЕНЬ 15.30 Солісти, 19.00 Вок. концерт, ДРОЙТВІЧ 20.00 21.00 „Лякме" оп. Деліба, 22.40 Пісні, ЛЯҐТІ 17.20 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Трітіко Франческано" Рефіче, ПРАГА 19.25 Дуети на гармоніях, 21.10 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Клявесин, 21.15 Форт., РИМ 17.00 Виступ гітариста Сеговії, 21.00 22.00 Оперетка.

Субота, 14. січня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Італ. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 18.30 19.00 Циг. музика, 20.20 21.00 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.00 Давня вал. музика, 22.30 Розр. концерт, ДРОЙТВІЧ 22.25 Свінг мюзік, із Америки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Концерт, КЕНІҐСБЕРҐ 18.15 Пісні, МІЛЯНО 19.20 Розр. концерт, 22.20 Джез, РАДІО ПАРІ 19.15 Для дітей, 20.00 Після комунікату легкі музика, 21.10 Пісні, РИМ 21.00-24.00 „Мадам Батерфлай" оп. Пучінія.

Неділя, 15. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт, 19.20 Військова орх., 20.10 21.00 „Мадам Батерфлай" оп. Пучінія, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Муз. авд., БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 15.45 Вок. концерт, 19.25 Нар. мельодії, форт., 22.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.05 Дуга орх., 13.00 Популярна музика, 19.00 20.00 21.00 22.00 Концерт бажань, ГАМБУРҐ 15.00 Нар. музика, КЕНІҐСБЕРҐ 10.00 Пісні Пфіцнера та Штреаса, МІЛЯНО 17.00 18.00 Розр. програма, 21.00 Форт., ПРАГА 18.15 Військ. орх., 19.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 19.00 Симф. концерт, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Симф. концерт, бельг. музика, РИМ 17.00 18.00 Симф. концерт.

Радіокутик.

СОВІТСЬКІ ЗАКОЛОТНІ СТАЦІЇ.

Совітський уряд збудував на просторі України 8 нових закольотних стацій, які вже розпочали свою працю. Ці радіостації мають заколочувати відбір авдицій, що їх надають німецькі та чехословацькі радіостації. На Україні видано розпорядок, який забороняє населенню слухати чеські радіостації. Таке переступство підлягає карі 20 років вязниці. Совітські закольотні стації надають на тих самих хвилях, що й чехословацькі, щоб таким чином унеможливити українську пропаганду з Чехословаччини, зокрема Карпатської України. Крім того в нічних годинах, коли чеське радіо вже мовчить, ці нові совітсько-українські радіостації висилатимуть свої авдиції в чеській мові, спрямовані проти нового чесько-словацько-українського уряду. Совітська влада задумує на своєму західньому кордоні вибудувати ще 12 закольотних стацій, щоб цілковито унеможливити відбір програм німецьких радіовисилень.

РАДІОВИЙ ПРОЦЕС.

Співробітники французької радіовисильні Пост-Парізєн, брати Жакасс, по повороті з провінції до Парижа, поділилися з радіослухачами своїми сумними завагами на тему несмачного снідання, яке їли в одному з ресторанів. Власник ресторану, де снідали брати, подав їх до суду за знеславлення, жадаючи відшкодування в сумі 200.00 фр. та відчитання перед мікрофоном судового присуду. Цей процес викликав величезне заінтересування тому, що порушить справу відповідальности за знеславу в радіо та сатисфакцію за це перед мікрофоном.

БІРЖА.

Львів, 12 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·61 — Долари америк. 5.23·00 — Дол. канад. 5.23·00 — Фльорени гол. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·68 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·94 — Марки нім. срібні 84·00,

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ.

Львів, дня 12 січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·20 зол.
молоко . . . . . 17—18 сот.
1 кг. яець . . . . . 1·80—1·90 зол.
Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

Оповістка.

Замість цвітів на домовину нашого Найдорожчого Батька і Дядя д-ра Данила Стахури складають 20 зол. на Рідну **Школу Олександра і д-р Микола Терлецькі, дочка і зять, Тяня і Нестор, внуки.**

КУПНО — ПРОДАЖ

ДО БАЛЕВИХ СУКОНЬ НАЙНОВІШІ КРЕАЦІЇ КОРСЕТІВ, СТАНИКІВ ПОРУЧАЄ ФАХОВА ФІРМА ПІЗЕН, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4. 3041 3-4

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 1-0

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владіслав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 215-48. 3000 10-11

ДО ПРОДАЖІ в м. Львові без посередництва нова реальність одноповерхова, комфортова. Інформації: телефон 278-63. 1—2

СТАНЦІЇ

ДОБРА станція з харчем для 1—2 учеників або студентів (60 зол.) Жулінського 6/II. 154 1—1

РІЖНІ

НАЙПРАКТИЧНІШІ ДАРУНКИ на Новий Рік зі золота, срібла, годинники, будильники поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнюхи один, там теж пречудова напраза годинників і біжутерії. 3020 5-12

ГРОМАДА ГОРУЦЬКО, ПОВ. ДРОГОБИЧ має намір віддати роботи при довінченні будови шкільного будинку, мурованого, поверхового, одному підприємцеві дорогою переторгу офертою або устно. Оферти можна складати в Уряді громади в Горуцьку до дня 28. січня 1939. Плани і кошториси можна переглядати до пього речинця в урядових годинах в Уряді громадським. Вадієм обовязує у висоті 10% оферованої суми готівкою або у вартісних паперах, признаних державою. Отворення оферт або устний переторг відбудеться 28. січня 1939 в год. 12 з громадським Уряді в Горуцьку. Солтис: Андрійчик. 138 2-3

НА МАЛАНКУ убрання візитові, смокінгові, фракові виконичаю. Ціни низькі. Кольонтая 10, тел. 215-37. 139 2-2

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговувати ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції висилаємо за післяплатою.**

Ціннин друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 9 (15.100 . львів, субота 14. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція і Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 225-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 300.000
Банку Чеського Лицея Праге „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) 3.00 зол.
квартирально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ІНШИХ КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ПОЧИНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Видає ощадності книжечки на ім'я і предявника
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ 3.668.000 зол.
Ц. К. О. 500.198.

Найкращим і найміліпим дарунком на НОВИЙ РІК для вашого є
Премійна вкладкова книжечка найбільшого й тому найпевнішого українського КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ,
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.
Маючи цю книжечку — крім звичайних відсотків — можна одержати ще й нагороду за ощадність в сумі 25—100 золотих.

Складайте свої ощадности і всяку часову зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас локата, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централи, Українбанки, Повітові Союзи, Райфайзенові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Справжній мир мусить брати на увагу природні інтереси народів.

Відповідь канцлера Гітлера на новорічні побажання дипльоматичного корпусу.

В четвер в год. 11-ій відбулася перша новорічна зустріч в новім будинку канцелярії Райху, в якому, примістивши канцлерський уряд. В 11-ій годині канцлер Гітлер приняв фельдмаршала Геринга, як шефа летунства, команданта морських сил адмірала Редера, команданта сухопутньої армії ген. Браухіча, шефа головн. командування збройними силами ген. Кайтеля і шефа поліції й міліції Гімлера, що склали канцлерові новорічні побажання.

В год. 12. явилися представники дипл. корпусу. В його імені склав канцлерові Гітлерові побажання папський нунцій Орсеніго, який у своїй промові пригадав гарячі дні, що їх переживала Европа в минулому році і висловив свою радість та вдячність, яку відчули всі народи на вістку, що рахунки мінхенської конференції вратовано мир. Наприкінці своєї промови нунцій висловив надію, що і в новому році полагоджуватимуть міжнародні конфлікти мирними методами і засобами.

Дякуючи за новорічні побажання канцлер Гітлер заявив, що він теж почуває глибоку радість минаючи минулий рік, бо це був рік, який приніс німецькому народові реалізацію його права до самовизначення. Що заспокоєння тих прав відбулося без нарушення европейського мира це велика заслуга держав, що брали участь у мінхенській конференції.

Мирну розвязку проблем, яких не можна відкласти — казав канцлер Гітлер — завдячуємо не тільки волі мира і почуттю відповідальности, що характеризують уряди, які брали участь у конференції, але передовсім переконанню, що

в історичні процеси і природними потребами обосновані необхідности, які раніше чи пізніше мусяться признати

і яких не можна з хісном для окремих народів чи держав відкинути.

Звертаючись до нунція Орсеніго канцлер Гітлер закінчив свою промову висловом надії, що і на майбутнє европейськими державним мужам удасться запевнити Европі **мир, що брав би на увагу у найширшому обсязі природні, отже виправдані інтереси народів.**

Лайка замість політики.

З ПРИВОДУ ВИСТУПУ ПОСЛА ВАГНЕРА.

Львів, 13. січня 1939.

Всяка розмова, отже і політична дискусія стає неможлива з хвилиною, коли один розмовець другого ображує. Мусить бути збережена культурна форма висловів. Найбільш ексклюзивний темперамент чи найскрайніші нетерпимі погляди можуть проявлятись тільки так, щоб розмова залишилася розмовою, а не лайкою. Коли хтось не вміє тримати своїх нервів на поводах та забуває, до кого говорить і що говорить, тоді автоматично кінчається дискусія та перетворюється в монольог, для якого теж не годиться стіни сальону, кабінету чи салі засідань.

Виступ посла Вагнера на буджетовій комісії сойму належить саме до таких метод дискусії. На цьому властиво наш коментар міг би закінчитись. Можнаб хіба казати про характер самої лайки, однак у культурному товаристві не прийнято переводити градації образи, яка всеодно не дозволяє більше на мериторичну розмову: це вже справа кодексу чести. Але в цьому виїмковому випадку можна зробити деяке відхилення від засади. Воно торкається спеціяльно особи п. Вагнера, людини, якої стан нервів може найти подекуди виправдання у тій особистій трагедії, що він її зазнав як колишній вояк. Інша річ, що саме як воєнний інвалід, як людина, яка є живим доказом своєї колишньої відваги на полі бою, повинен розуміти краще, ніж хтонебудь інший, що у взаєминах з політичним противником обовязує ли царськість та що не личить оперувати такими закидами, які самі собою є найвищою зневагою.

Годі вірити, що п. Вагнер, людина інтелігентна, не знає, що таке „чужа агентура". Маємо враження, що член парляментарної палати повинен знати політичний зміст того вислову і без того, щоб загладати до словника чужих слів. Не знаємо, як п. Вагнер і ті, що оплескували його промову, уявляють собі, що часть народу може бути „чужою агентурою". Не знаємо теж, як п. Вагнер гадає таким лапідарним окресленням розвязати проблему, яка істнує тому, що істнує стільки то мільонів автохтонного населення держави, яке має свідомість своєї національної відрубности від даної політичної і державної нації та яке має свої культурно-господарські аспірації і політичні амбіції. Не згадуємо тут уже зовсім про звязок української проблеми у Польщі з якимибудь проблемами міжнародного характеру, елімінуємо в даному випадку зовсім увесь Схід Европи, прометейську концепцію чи чийнебудь і якінебудь комбінації, які в більшій або меншій мірі заторкували б і українську проблему. Але що зробити з вимогами українців у Польщі?! Чи можна перейти над ними до денного порядку і чи це вичерпає справу?

Це кардинальне питання, що його порушив представник УПР у буджетовій комісії, це те кардинальне питання, яке належить до компетенції членів польського парламенту і на це питання пос. Вагнер відповісти не дав. Замість займатись цим єдино суттєвим питанням — він

Розмови англійських міністрів у Римі.

У ВЕНЕЦЬКІЙ ПАЛАТІ.

Перші розмови премієра Чемберлена з Мусоліні у Венецькій палаті, про яку ми вчора згадували, відбулися у присутности міністрів Галіфакса і Чіяно. В часі тієї розмови Мусоліні, як кажуть, реферував італійський погляд на еспанську справу і на справу взаємин між Парижем і Римом. Розмова мала загальний характер і не дійшла до ніяких конкретних висновків.

РИМ—БЕРЛІН—ТОКІО.

Ще перед приїздом британських міністрів в середу Мусоліні відбув 40-хвилинову розмову з японським амбасадором. У четвер рано п. Чіяно після одногодинної розмови з лордом Галіфаксом приняв німецького амбасадора при Квіринялі Макензена.

НА СНІДАНКУ У КОРОЛЯ.

В четвер в год. 11-ій премієр Чемберлен і лорд Галіфакс складали вінки у Пантеоні на гробах італійських королів та перед памятником невідомого вояка. Після того король Віктор Емануїл приняв їх на півгодинній авдієнції і запросив на снідання, в якому взяло участь 50 осіб, саме мужеське товариство, бо королева мусіла залишитися при ліжку недужої дочки. На сніданку були м. ін. кн. Піємонту, між. Альфієрі й амбасадори Гранді і лорд Перт. Після снідання король обвів британських гостей по квіринальській палаті.

СПОРТОВА ДЕФІЛЯДА МОЛОДІ.

На форум Мусоліні відбулася спортова дефіляда молоді, в якій взяло участь 4 тисячі молоді при 20-ти тисячах глядачів. Британські гості відбирали дефіляду в товаристві Мусоліні. Після того міністри Чемберлен і Галіфакс відїхали до Венецької палати на дальші розмови.

Каталонія переходить у руки національної армії.

НАЦІОНАЛЬНА АРМІЯ ПОСУВАЄТЬСЯ ВПЕРЕД.

На північно-каталонському фронті військо ген. Франко здобуло гору Ціска біля важливого міста Агромунт. На центральному відтинку каталонського фронту військо ген. Франко зайняло місто Гардія Депральс на північний схід від Мойолябри.

ЦІРКОНІ ДЕЗЕРТУЮТЬ.

Рада міністрів в Барселоні вказала до білізацію 6-ти річників від 1915 до 1921. Змобілізованих мають відіслати до армії вже в найближчих днях.

ЕСПАНСЬКЕ МАРОККО ЗАГОРОДИЛИ МІНАМИ.

Радіостація в Кадиксі повідомила кораблі, що побережжя еспанського Марокко від Мелілі до Альгусемас загороджено мінами.

ЗАПІР ЗАТРОЮЄ ОРГАНІЗМ
ОРИГІНАЛЬНИЙ
„DRASTIN-LUBELSKI"
ПРОЧИЩУЮЧА ЧОКОЛЯДА
ДЛЯ ДОРОСЛИХ І ДІТЕЙ
ДІЛАЄ УСПІШНО
І ЛАГІДНО.

В поодиноких коробках з написом „Drastin Lubelski". ЦІНА 15 СОТ.
21/4

воліє кидати інвективи та йти далі тим самим шляхом, що ним ішли у попередній каденції його тодішні товариші Екерт, Відацький, Жиборський, Войцеховський. Виступ посла Вагнера, перший виступ польського посла з терену Східної Галичини в українській справі у цьому соймі, є сумним свідоцтвом політичної зрілости польської парляментарної репрезентації цих земель. Члени тієї репрезентації, політична еманація краєвого польського громадянства, воліють дальше тупцювати на місці, нервуватись та ображувати, замість підійти до проблеми з критеріями політичної доцільности, з критеріями політичного реалізму, без яких не існує взагалі само поняття політики.

І те, що вони роблять, це не є політика. Це якась несамовита забава, якої глузду не можемо розуміти, не з українського і не з „агентурного" погляду, але намагаючись зрозуміти польський погляд, польський державний інтерес. Очевидно, знаємо, що у відповідь відразу можемо почути гордовиту заяву: „Ви цим уже не журіться, хай це буде наша журба, журба польських патріотів-державників". Але тут і „ностра рес агітур" і висліди тієї поведінки пп. Войцеховських і Вагнерів — це не тільки їхня справа. Останній виступ посла Вагнера стверджує ще раз, що те польське громадянство у Східній Галичині, яке негувало право варшавського уряду вирішувати українську проблему без нього, краєвого польського громадянства, та яке тільки собі приписало те право, — і дальше не є політичним контрагентом, бо воно не вміє говорити політичною мовою, не знаючи іншої мови, як лайка, диктована ненавистю.

Це єдиний політичний висновок, що його диктує промова посла Вагнера. Єдиний висновок той, що п. Вагнер не тільки не вміє подати ніякої конструктивної програми національної політики, але й не хоче бачити її та знати. Лайка п. Вагнера є тільки викрутом, є тільки відмовою від мериторичної дискусії над українською проблемою у Польщі та можливостями її розвязки. Інвективи посла Вагнера українського народу не образять, а відповідальність за такий його підхід до української справи та за його наслідки паде не на нас.

ік.

З роси і з води
дасть доля ощадному, що постійно щадить
В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ
вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

Новорічні привіти.

(Від нашого кореспондента.)

Берлін 8. січня.

Шумів, бенкетував і гудів Берлін у Сильвестрову ніч. Лише над ранком почав ущухати гамір.

Я йшов безлюдними пішоходами великого міста, а думки плили десь далеко — до рідного краю, звідки перед кількома годинами етерові хвилі совітського радія передавали лицемірно безжурні і веселі пісні, спікер безсоромно підводив підсумки „успіхів" Радянського Союзу в 1938 році (!) та оповідав байки про заморожене шампанське та екзотичні овочі на столах підсовітських громадян.

З брехливо весело-бадьорих пісень цієї етерової передачі чомусь одна мені особливо врізалась у память. Це — пісня з совітської фільми „Веселі хлопці" про молодецьке підсовітське плем'я.

„Ступай вперед, плем'я молодецьке!
„...Ми все здобудем, збагнем і відкрием
Бігун холодний і світ голубий
...Ми підгортаєм безміря і час,
Ми молоді володарі землі..:!"

Враз на ростоці кількох вулиць спинився я, як укопаний.

Невже міраж? Туга за рідним краєм — міражі!?!

Ні — це не примара!

Мені назустріч посовується гурт підлітків: — у батьківських піджаках, що сягають нижче колін, матня майже волочиться по землі, хто в картузах нижче вух, хто без них; ідуть розвязною ходою, немов у себе дома.

Безпритульні?!

Хто не пізнає цього страшного, єдиного у світі одностроєю „найщасливішої країни земної кулі"? Але як вони опинилися тут у Сильвестрову ніч, на берлінській вулиці?

— Хлопці, а ви куди? — окликнув я їх по українськи.

— А ти, татку, наш? — зраділи вони мені.

— Хто ви? — питаю.

— Та німці — відповідають нерішуче одні гарно по українськи, другі по московськи.

— А по німецьки второпаєте?

— Та де — ні слова!

Вони щойно приїхали з їх висланими батьками — хто знад Волги, хто з України; їх відразу вже вимили, поголили, не встигли лише переодягнути. Бліді, мов воскові, обличчя, запалі груди, тоненькі руки. Які тендітні супроти тутешнього дорослого! Всі тримаються вкупі, очі бігають на всі боки, все насторожені.

Нас оточили газдині, що спішили за покупками.

Такого дива ще ніде вони не бачили; одна навіть не вірить своїм очам і хоче доторкнутися до найближчого хлопця.

Враз усі як перед небезпекою оточують цього малого, недовірливо, загрозливо, немов на поготівлі оглядають німкиню і питають мене, чого їй треба від їх товариша.

В їх обличчі нема нічого дитячого і коли одна з газдинь витягає з кишені якісь цукорки, вони з погордою відмовляються від них і всі прохають почастувати їх цигарками, бо хоча вони й мають якісь там фенїги, то їм тютюну в тютюневих крамницях не продають.

Німкині охають та ахають: хлопці бокують і горнуться до мене.

Ось воно „молодецьке плем'я", „володарі землі", про яких співає совітське радіо!

Німці мабуть швидко розформують це „молодецьке плем'я", пішлють їх до ріжних юнацьких таборів і зроблять з них чесних громадян.

Я частую їх цигарками й один з них щиро вітає мене по українськи:

„З новим роком, татку!"...

В цих словах бідного, згодолнілого хлопця чую звуки рідних степів і серед безлічі подяк здоровлень цієї ночі це несподіване-рідне, на бруку чужого міста — мені наймиліше.

Може... може вже скоро!

*

Дома чекала мене ще одна приємна новорічна несподіванка.

Прийшов листонош і приніс новорічні картки — то холодно-чемні, то щиро-сердечні, то офіційно-вимушені.

Новий рік — це прекрасна нагода для кожного привітати приятеля або відновити та відсвіжити призабуті знайомства.

Тут на заході ми використовуємо цю нагоду ще і для того, щоб поздоровити наших свояків, давніх приятелів чи знайомих, що залишилися в Україні.

Багато відповідей приходило звідтам раніше і як тішили нас ці короткі слова: „З новим роком!"

А потім їх ставало все менше і менше.

Розстріляні, засуджені на заслання чи замордовані не відповідають більше!...

Серед купи листів пізнаю мою поздоровну листівку, що я її перед святами надіслав старому знайомому в Україну. Це була одна з небагатьох і ось її звертає мені тепер пошта назад.

Штемплі: німецький і совітський, помітка совітського урядовця по французьки „назад" і червоним чорнилом виразно підкреслені між назвою міста і датою два рядки німецького штемпля, що час до часу вміщує пошта для реклями чи пропаганди.

Я вдивляюся в ці дві червоні лінії, запитую ще в німецькому поштовому бюрі і у мене не залишається більше сумнівів у тому, що накреслені вони там в Україні, накреслені навмисне і звернені на нашу — тут за кордоном сущих українців адресу.

„Будьте національно солідарні!" (Ібт національе Солідарітет) — закликували німці і цей заклик перейняв та з ним звертається як з новорічним побажанням до нас — невідомий підсовітський громадянин.

Лише дві червоні, немов кровю страждань українського народу накреслені лінії, а в них містяться і всі підсовітські настрої, і вся їх програма й тактика, і острах за нас — за наші сварки, і мементо вирішного бою.

„Будьте національно солідарні!"

Олександер Севрюк.

14. січня 1939

МАЛАНЧИН ВЕЧІР

в салях Народнього Дому та „Української Бесіди" уладжує традиційно Т-ВО УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА І КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

Початок у год. 9. вечором.

Спогад зперед 25 років.

Саме минає чверть сторіччя від тяжкого господарського року 1913—1914, що належав до найтяжчих років українського народу в Галичині. 1913-тий рік був роком стихійних нещасть і великого неврожаю. Вже восени того року загрозили масі нашого селянства голод і нужда. Тодішня парляментарна репрезентація виєднала в центральному уряді у Відні допомогу на дожившування і свіжі засіви на 1914-ий рік. Та найбільше поратував наших хліборобів допомоговий кредит Земельно-Кредитового Заведення у Відні. Цей кредит у висоті двох мільонів корон передав цей банк нашому Земельному Банкові Гіпотечному до розділу між найбільш пошкодованих хліборобів. Щастя, що тоді існував уже четвертий рік у Львові наш перший акційний банк, бо тільки йому могла центральна австрійська установа довірити ті кредити до розділу. Інакше того кредиту взагалі не було б, або дали б його до розділу чужій установі, а з цього не було б нашим людям такої користи. Крім того Земельний Банк Гіпотечний важнорував тоді векслі Краєвого Союзу Кредитового на майже мілїон корон, на які Союз дістав безвідсотковий кредит для розділу між кооперативи. (Мимоходом кажучи, позички в того кредиту сплатили наші селяни вже по війні обезціненим грошем, тае, що ті позички стали фактично беззворотними допомогами). Цей один випадок — видатні допомоги в тяжкому році — увигляднює нам, що значить для громадянства повязана рідна фінансова установа. Це повинно нагадати нам про наші обовязки супроти рідних банків, згідно з гаслом: „Свій до свого". (Ю.)

НА СВЯТА!
Колачі масляне і водяне та гігієнічне печиво
тільки в українській пекарні „АС"
Львів, Водна 3. Тел. 284-54.

Проблеми української релігійної свідомости
Д-р Річинського, це, як оцінила преса — **„перша енциклопедія для всіх тих, що цікавляться українськими релігійними проблемами"**. Книжка обговорює справу унії, православія і евангелизму та їх будучину і ролю серед українського народу.
Наклад на вичерпанні. Хто замовляв від автора за готівку, замість 9 зол. має виелати тільки 6 зол. і порто 50 сот. на адресу Д-ра Арсена Річинського, м. Володимир Волинський. 50 3-1

Віч-на-віч з ватажком партизан.

Варшава, січень 1939.

Кожна людина має свою, як то кажуть, пасію. Один любить говорити про те, другий про інше. Одні залюбки оповідають про своє минуле, про мрію, бажання, про будучність, інші мають нахил до снування фантастичних оповідань на канві пережитих цікавіших епізодальних фрагментів життя. Щож тоді казати про уроджених „балакунів", людей преси, журналістів, цебто тих, для яких життя у дійсності або бодай уявно має форму мінливої, покрученої, кольорової, багатої в події фото-стяжки... Жаль, що не всі старі журналісти, навіть українські, що не без правди називають себе найбільш запрацьованими „перомапами" світа, навіть такі, що пів життя хвилюються, (літають літаками, стріляють диких буйволів у американських преріях, кохають найпалкіші царівни далекого, магією грішного чару обвіяного Сходу і поміщують довжезні спростовання з сакраментальним текстом „неправдою є буцімто..." і т. д.), не виглядаючи поза... стіни редакційної кімнати, жаль, що ці люди не пишуть споґадів. Можнаб у них знайти стільки цікавих моментів, стільки неймовірних, пікантних зацікавлюючою красою переживань як щонайменше у таємних листах зрадливої жінки пересічного поважаного громадянина...

Один такий спогад „старого" журналіста потрапив нас усіх тоді зацікавити. Так, був це вийнятково цікавий спомин.

НАД ПРИПЯТЮ ШУМІЛА ПУЩА.

Над Припятю шуміла пуща, пахли скошені, шовокові трави, а на небі, у безкраях ночі, мов блудні поліські вогники на диких цвинтарищах Полісся — кружляли червонаві зорі.

Палала ватра. Тріщало хворостиння, червоними вогнями розпалювався очерет. Ціле товариство лежало при вогні, хтось варив чай, чиїсь білі руки готовили мандрівний „коктейл", а містер Ґрі оповідав.

Містер Ґрі належить до тих анґлійських журналістів, що народившись у якомусь порті (всі права автобіоґрафії містер Ґрі застеріг лавно для себе) під купою старих порожніх бочок з матері — портової дівчини і невідомого батька, здається (зрозуміло, м-ру Ґрі) американського редактора, потрапили зробити неймовірно швидко кар'єру. Перескочив три-чверті життя мов по сходах: портовий хлопчина, продавець газет, „злодій", купець, моряк, кандидат в теольоги, врешті скінчений правник і журналіст з летючим всесвітнім білетом та власним автом. Містер Ґрі попиває поліський „коктейл" і вдивляючись в струнко затесані, схвилювані цікавим оповіданням груди чорнооких поліських красунь, що обсіли ґуртом нашу „дику" ватру, розказує:

— Так. Україна славна земля, дивний, пахучий край. Наче ваша тужлива пісня і наче чорна зрада неспокійна, таємна. Було це 1921 р. Я вертався з Москви. Побував у Києві, чудове місто, місто найгарніших і найспокійніших жінок у світі. А по дорозі з Києва до польського кордону мав я приємність пережити цю пригоду. Серед ліса у ночі курієр, яким я їхав, задержала озброєна ватага ваших українських повстанців. Була це група полк. Орла-Гальчевського. Комуністів стріляли, сміючись.. А майже ніодин з тих партизанів не мав вусів; подобалися мені ці юнаки, джентельмени. Прошу собі уявити били всіх, хто не мав української віза у пашпорті, а мене не чіпали. Журналісти — нарід небезпечний — казали — і спускаючи дула пістолів клепали мене по плечі. Отамана просив я дати автоґраф, не дав, але сказав, що колись у Льондоні, при зустрічі — правдоподібно — не відмовить дати. Симпатяга був очайдушний. Завжди мрію, щоб його ще зустріти. Але чи він ще живе, хто зна... сімнацять років...

В цьому місці бахнув стріл, один, другий. Дівчата, що втирали сльози, слухаючи романтичного Ґрі, зірвались мов підстрілені качки. Стріли впали в лісі, з тої сторони — хтось до нас ішов, гукаючи шукав дороги. Ми повставали.

ВАТАЖОК ВМІЄ МОВЧАТИ.

Того вечора Ґрі був схвильований дійсною пригодою, коли в однім з мисливих, що надійшли до нашого вогнища з ліса розпізнав отамана Гальчевського. Останній (справжній европеєць у вбранні мисливого) пригадав собі сміливого Ґрі. Ми випили, закусили, заспівали. Ґрі дістав від Орла на згадку кривий ніж і автоґраф. Орел від нього пропозицію списати спогади по долярі за рядок. Орел відмовив, але згодом признався, що має десь „між шпарґалами" військовий нотатник, хоча не спішиться його популяризувати. Ґрі був у розпуці. І щойно після кількох років мовчавливий ватажок згодився на друк спогалів, хоч не усіх і не в анґлійській пресі: віддав їх нам, щоб перший раз побачили вони денне світло в українській мові. Спогади вийдуть на днях, маю щастя їх порядкувати. Перечитую, покервавлені, замочені, старі листки — зачитуюся: цікаві спогади, а над усе вартісні, правдиві, документальні, далекі від тих фантазій, що їх так багато появилося у нас. Може Орел-Гальчевський добре зробив, що так довго мовчав.

За згодою Автора познайомимо Читачів „Діла" з фрагментами першого тому:

ДИРЕКТОРІЯ, ТИФ І „ГАЛИЦЬКИЙ ПЕРЕВОРОТ".

Незабаром настала влада Директорії. Летичівський повітовий комісар Микита Харусь, мій щирий приятель, прохав у мене помочі в організуванні нашої адміністрації у напівскомунізованім летичівськім повіті. Нашвидко сформував я охоронний відділ, при допомозі якого перевели ми мобілізацію. Шепель в той час силів у Літині і поповнював 9. залізничу дивізію Беня. У Літині було багато лихз: піяцтво, гультайство і несправедливість. Це мене лютило, але так було тоді серед повстанців майже скрізь в Україні. В летичівському комісаріяті перебув я майже до відходу влади Директорії. Перед самим приходом большевиків зломив мене — тиф. Це було в жовтні 1919 року.

Напів-хворий, поїхав я у село Брусленів літинського повіту, де вчителювала моя покійна дружина. Доглядати за хворим чоловіком, вести навчання й одночасно господарити — було заважко для немічної жінки. Зрештою сама дружина бідувала без палива, без їжі, часто обганяючи лиш цим продуктом, що його ще не збували — картоплею. Мене треба було берегти, щоб не застудився. Тяжкий і сумний був це час. До 24. грудня я вже так піддужав, що „вчився" ходити по хаті. Того дня селом проїхала большевицька стежа. Хтось з селян, відаючи, що я хворий, таки бовтнув червоно-армійцям, що в школі перебуває недужий „петлюрівець". Большевики наверпули свої коні до нас. Вглядівши крізь вікно патрулю, що підїзджала до школи, я тихцем, поволі вийшов у другі двері й подався поміж хати. Дружина сяк-так відпекалася лиха, а мене повіз знайомий селянин у рідне село Гуту-Літинську. Того вечора, коли я туди приїхав і став ночувати, в Літині загорівся бій з большевиками. Це Шепель пробував нового щастя.

Шепель з іншими повстанчими головачами мали в той час у своїх руках неабияку боєздатну силу. Крім місцевого козацтва і здеморалізованої частини української армії до загону Шепеля пристовало в осени чимало галичан, що не забажали йти з денікинцями. Коли Денікин ви-

стулав (большевики були далеко на півночі) на наші околиці, повстанчий український рух, ведений — на його власне лихо — під прапором „боротьбистів", був так сильний, що реакціонері не сміли й носа показати у Літинщину. Шепель боявся перейти особисто на большевицький бік, зате послав туди своє козацтво, що розбило влучним нападом денікинців у Жмеринці тай набрало чимало всякої лакомої поживи. Оця власне пожива, розсіяність, та брак дисципліни спричинилися до розгрому цілого Шепельового відділу під першим сильнішим ударом одної червоної сотні „Богунівської бриґади". Ані большевики, ані денікинці не розпоряджали в той час надто великою й боєздатною людською силою.

Українці знищили тоді самі себе, прямуючи частинно до Денікина, частинно до боротьбістів, а решту доконав тиф. Не було того, що як казав колись Наполеон, у трьох четвертих запевнює успіх — сили духа; всі заломалися морально.

З початком 1920 р. Поділлям опанували скрізь большевики. Приборкали вони скоро тих, що до них пристали: шепелівців і перебіженців з українських регулярних частин. Богунівська бриґада почала шаліти терором; стріляли людей навіть Богу духа винних.

На мене з усіх боків посипалися доноси в літинський ревком і комісаріят. Треба було чимскорше втікати до ліса. Цілу зиму просидів я в лісах, підготовляючи повстання. Звільненого з арешту брата випустили, але взяли на службу в Богунівську бриґаду й разом з багатьма іншими, що їх стрінула такаж доля погнали під Летичів на фронт проти поляків. В битві під Летичівом він утік і прийшов до мене. Аж до весни переховались ми по стодолах та засніжених лісових байраках. В цілій околиці переховувалось в цей спосіб чимало моїх козаків. Провесною ситуація покращала. Большевицькі військові частини на фронті проти поляків змінили галичани. Нам стало багато легше. У Літинщині „перезимували" крім мене повстанці: Саранча-Тищенко, Григорович-Барський і хорунжий Олійник, а також чотирьох братів Паньковецьких. Ми всі увійшли з галичанами у зносини. На конспірованих зборах командантів вдалося нам перевести повстанчий плян: обезброїти большевиків та роспочати наступ. Повстанчу групу розділили ми на три окремі відділи: одним командував Тищенко, другим Харитон Паньковецький а я пішов зі своїм, захопивши Літин, у винницький повіт на Удолівку, де мав сутичку з кінною большевиків. В порозумінні з галичанами вдарили повстанчі групи на Винницю та Жмеринку. Настрої серед наших відділів підбадьорювали вістки про рух Омелянковича-Павленка і Тютюнника. Була надія обєднання з їх акцією, тим більше що до останнього перейшла ціла бриґада галичан. Над Поділлям замаяли знову жовто-блакитні, щедро поллялася ворожа кров, але доля не довго всміхалася. Наша бравура не знайшла піддержки застрашеного совітською пропаґандою населення, на добавок лиха поляки почали займати звільнені галицькими частинами терени, обстрілюючи наші відділи сильним артилерійським вогнем. В такому невідрадному положенні — між двома вогнями польським та большевицьким не було ніякого виходу. Поляки нас обезброїли. Галичан під сторожею почали кудись відсилати, а нас, як непевних комуніто-

нів нагнали домів. Посумніли наші повстанські обличчя на вид галичан, що плакали мов діти, коли нас злая доля розділяла. Повстання впало."

ПОМІЖ ЗРАДОЮ И ГЕРОЙСТВОМ.

„Я втікав пішки. В Сахнах ледви не попався в руки башкірцям, яких ціла дивізія вперлася в село. Врятувала мене ніч та темна клуня, в якій сидів з пустим шлунком аж дві доби. На третю ніч виповз зі схованки і рушив далі. Було темно, заляг туман, хлюпотіло болото, що його квасив мерзлий дощ.

В Кусківцях лиховав, знова мало що не попавши на списи кінноти, що приїхала розташуватися в село. Увечорі виповз борознами за село і пролежав на полі аж за північ, а опісля пішов далі. На пяту ніч доволікся до власної хати. Дружина мене не очікувала, тай зрештою не впізнала. Деякий час скривався я у хаті, а опісля разом зі студентом Місюрою потайки перебрався до камянецького університету. До різдвяних свят просиділи в університетських авдиторіях, а тоді примусили знова втікати перед мобілізацією старшин, що їх відсилали до Мурманська. По друге, комендант камянецького че-ка Кавун, мій колишній шкільний товариш мав особливу пасію: завзято слідкував за давнішими колегами, щоб поставити їх під стінку. З посвідкою студента соціяльних наук пішки махнув я аж в Літинщину, в болотах, що розкислися тоді на шляхах, обірвавши чоботи. Якраз на наш новий рік (1921) прийшов я до рідного села Бусленова. Підійшов в ночі під вікно жінчиної хати, заглянув: у хаті була ревізія.

Ревізія політбюристів покінчилась грабунком. Мене не знайшли. На дворі лютувала зима, в хаті не було дров, але не тому сумувалося козацькому серцю. Раз мати родила!... Було сумно тому, що я опинився самітний. Раніше піддержував кумпанію покійний брат Хведір. Бувало, ховаючись в якійсь клуні перемерзнемо і давай гатити на току такого гопака, що аж іскри з-під ніг посиплються. А скільки ми тоді днів пересиділи в лісі... Іноді від холоду й голоду в голові гуде, в очах темніє а вечором і цілу ніч — гарячка. Спали ми в більшости на дворі і то навіть у найбільші морози. Ватаги чуйних шпигунів не завжди дозволяли насолоджуватись такою люксусовою лежанкою, як стіжок сіна під лісом.

Тепер я залишився сам. Не було до кого притулитися, нагріти змерзле тіло. Входити в контакт з багатьма дезертирами, що крились по самітних оборогах і стодолах — для мене, давно засудженого на жорстоку смерть — було би самогубством. Всеж таки під кінець січня околична молодь, що за моєю намовою не пішла до червоної армії — порозумілася зі старими повстанцями, яких у сосонській та багринівській волостях не бракувало.

Не могло бути й думки, щоб хтось з наших козаків скривдив кого несправедливо. За злодіями ми самі чатували, щоб селянство на випадок крадежі нас не підозрівало — з другої-ж сторони населення тих околиць добре відало хто ми та за що ховаємося по лісах.

Згодом настала справжня провесна, потеплішало, заспівали гаї — йшло на дужу, погідну, стозелену весну. Здавалося, що повстанець і ліс це — одно. На наших очах розвивалися дерева, розцвітала ліщина — мов у старій козацькій пісні.

А большевики не знали, що з нами діяти, насилали на нас шпигунів, що кінчили звичайно на гиляці. Особливо багато шпигунів було серед жінок. Ходили вони по селах в ролі купчих та продавчинь, а в дійсності розпитували за нами. Траплялися серед шпигунів і такі нахабні, щоб при зустрічі з повстанцями висловлювали бажання записатися до „банди", або відшукати її для передачі важливих вісток від котрогось отамана. Така наївність позбавляла їх найчастіше... голови.

До квітня перенищили ми більше півтори сотні шпигунів. На Кипаровім Яру ще й дотепер десь валяються кістки розстріляних і повішених. Крім шпигунів „скінчили" ми чимало „партійників", службовиків, високих урядовців. До кінця квітня 1921 р. назбирав я 62 партійні білети, а скільки було таких, що білєта не мали і без білєта поїхали на тамтой світ."

ФРАҐМЕНТ БИТВИ.

Так і сталося. Наші стрільці пропустили большевицьку кінноту, шабель 80, тай відкрили вогонь по піхоті, що їхала на підводах. Большевицькі піхотинці почали полохливу утечу в поле, але отямившись, залягли лавами напроти наших, так, що майже — дуло в дуло — затріскотіла стріляннна. В ту мить я заатакував нагальним наскоком кавалерійську авангарду. Вони не встигли вихопити шабель, коли ми почали сікти, рубаючи з плеча. На побоевищі лишилося 14 трупів. Боком полем втікала тачанка, а на ній большевик у червоних штанах і такій-

же „будьоновці". Я за ним навздогін, він стрілив Біля вуха свиснула куля. Замахнувся шаблею, большевик зіскочив з тачанки і стрілив вдруге. Тоді я пальнув до магазина ліворуч, большевик заорав носом у землю. Виявилося, що був це начальник кулеметної команди грузин. На тачанці був новий „Максім" і 10 стрічок з набоями.

Ворожа піхота почала втікати полями, а наша в погоню — за нею. Ми викінчували вершників раз-у-раз наїзджаючи їм на карк."

Оце кілька фраґментів з великої фільми-епопеї повстанчого руху на Україні в 1919—23 року. З таких епізодів зложена ціла хроніка Орла-Гальчевського, переплетена документами.

До цікавіших належить між ін. фраґмент стрічі ватажка з Ґрі. На жаль, анґліець на цей раз не набрехав. Читачі знайдуть цей фраґмент у книжці.

Ґрі заспокує автора нетерпеливими листами, приналюе. Хоче, щоб його край чимскорше довідався про його пригоду на Україні з вірогідного джерела.

Роман Гучванович.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

Річний політичний білянс Совітської України.

Минув іще рік. Рік 1938. Щож приніс він заокупованій Україні? Що трапилося за той час там, поза Збручем? У тих, відділених непроникним муром, місцевостях, по тих необмежених просторах, одна назва яких примушує серце битися міцніше, які ніколи не можуть зникнути з памяти?!

Минув цей рік і можемо підвести його підсумки.

Недобрі були його перспективи 12 місяців тому, там, під окупацією!

Справді з одного боку могутня сила окупантів. Численні залоги червоної армії. Розгалужений партійний апарат. На кожному кроці управління державної безпеки, що все бачить, все чує, все знає, що застосовує нечуваний у світі терор, суд, який знає тільки один спосіб кари — розстріл. Заслання на далеку північ за провину батьків, родичів, знайомих. Система, яка удосконалюється з року на рік. Страшенний розгром усього українського за другу половину року 1937 по виявленні націоналістичного сепаратизму в лавах комуністичної партії України...

Це з одного боку. А з іншого?! Та чи можна було за таких обставин говорити, не тільки про *будьякий сепаратизм, про повстанчі настрої*, про опозиції, а навіть про якісь думки, мрії навіть сни про це?!

Правда, відомо було, що на боці заокупованих — національна ідея! Та ідея, — якої перемогти ще не винайшли засобів навіть у наш вік ріжноманітної винахідливости. Ідея, яка раніше чи пізніше сама переможе... Проте при всій сліпій вірі в цю ранню чи пізнішу перемогу чи не міг закрадатися деякий песимізм, адже винищено майже всіх борців за цю ідею? Хтож заступить їхнє місце? Чи не задовго доведеться чекати на новий національний вибух?!

ПАСИВИ ТА АКТИВИ.

Перегляньмо же події за минулий рік на заокупованій Україні із суто бухгальтерською точністю та дбайливістю виведемо їхній пасив і актив, причім будемо брати тільки цілком певні позиції. Зрозуміло тих позицій по обидвох сторонах нерозмірно більше, але користуємося тільки тим, що їх зафіксовано на шпальтах совітської преси.

Отже пасив: цілком нова верхівка окупантської експозитури на Совітській Україні: все попереднє змінено або як таке, що не могло собі дати ради в боротьбі з українським національним рухом, або як хоч трошки заплямоване підозрінням у співчутті, прихильности чи потуранні йому. Росіянин Хрущов, росіянин Успен-

Українці
Стрийської дільниці
купуйте мяса і мясні вироби
тільки в крамниці
Центросоюзу
вул. Софії 8 а.

Buchhandlung u. Antiquariat
A. SERBINENKO
Berlin W 50, Rankestr. 20.
Єдина українська книгарня
В БЕРЛІНІ ч. 149
Виконує книжкові та видавничі доручення

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в першій роковини смерти бл. п.

бл. п. Олени Прокеш

довголітньої директорки та учительки дівочої вселюдної школи Р. Ш. ім. Т. Шевченка відправиться у віторок 17. січня 1939 в годині 8.30 ранку в Успенській Церкві (Волоській). До участи в Богослуженні за душу незабутньої дорогої Покійниці запрошує

Старшина Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок.

№ 196

ський і тільки зросійщений Коротченко (що до приїзду на Україну підписував своє прізвище Коротченков) стали на чолі цієї верхівки. Нова мітла почала діяти...

Розстріляно за присудом „суду" Гринька, того дослівно останнього з тих, що почали боротися за Україну, ще до революції, що багато помилялися в цій боротьбі потім, а що ніколи не заміняли слово „Україна" на слово „Москва" і життям своїм спокутували свої помилки.

„Зліквідовано" вже без суду виявлених за рік „націоналістичних ворогів народу", секретарів обласних партійних комітетів: київського, — Дмитра Євтушенка, винницького — Співака, житомирського — Максимова, камянецького — Олексенка, полтавського — Топчія.

Такій самій долі підпали: голова житомирського обласного виконавчого комітету Файбишев, голова одеської міської ради Черниця, начальник комбінату Донбасвугілля інжинір Фесенко, заступники голови ради народніх комісарів УССР Сухомлин, Марчак і Тягнибіда, комкор Криворучко, комбриг Проскуров.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року бажає своїм П. Т. Гостям, а теж тим, котрі ще не знають, що є єдиний український Ресторан

„ГАСТРОНОМІЯ"

ЛЬВІВ, ВУЛ. КОСТЮШКА 3.

„НЕБЕЗПЕЧНІ НАЦІОНАЛІСТИ".

На заводі імені Сталіна в Сталіному викривають якогось „В." (мабуть назвати повне прізвище занадто небезпечно!) „лютого націоналістичного ворога", який замаскувавшися, займав відповідальну посаду.

У Донбасі доводиться „ліквідувати" секретарів комсомольських організацій Пипенка, Байдука й Богиню. У Дніпропетрівському — другого й тертього секретарів обласного партійного комітету, Черненка й Бондаренка, як „націоналістичних ворогів народу".

А наприкінці року „виключають" з лав комсомолу секретаря центрального комітету комсомолу України Усенка й членів бюра центрального комітету Декушу, Даннлича, Євтюшіна, Шнурова, Кудинову й Перевертайленка „за звязок з ворогами народу", причому виявилося, що прізвище Перевертайленка зовсім інше.

Небезпечний був сам „президент" УССР старенький Петровський, цей стовідсотковий пролетар і комуніст з 40-річним стажем. Його без жадних пояснень „здіймають" з його „президентства", заарештовують і вивозять у Москву.

Зникають з політичного обрію такі високопоставлені вельможі, як заступник голови ради народніх комісарів СССР, член політбюра ЦК ВКП/б Чубар; заступник народнього комісара оборони командарм І. ранги Федько. Бо вони небезпечні, бо вони етнографічні українці!..

Цей спис безумовно треба віднести до пасиву українського націоналістичного сепаратичного руху під московською окупацією, — бо знищено людей, які в тій або іншій мірі брали участь в цьому русі. Та в цих „ліквідаціях" є те, що йде на добро українському національному рухові, бо свідчить воно, що все ж, не завмирає там цей рух, що він захоплює собою людей, українців походженням, навіть на високих посадах.

РУСИФІКАЦІЙНІ ЗАХОДИ.

Але Хрущов і спілка не обмежувалися самою тільки „ліквідацією" підозрілого елементу. Саме минулого року запроваджено на Совітській Україні обовязкове навчання російської мови по всіх школах. Газети російською мовою по всіх обласних центрах, не кажучи вже за Київ. А спорудження памятника „великому російському поетові" Пушкінові в Києві? А відкриття театру російської драми в Харкові? А висвітлення на Україні фільм „Петро І." та „Олександер Невський"? Відновлення опери „Мазепа", підготова до опери „Іван Сусасін" (колишня „Жизнь за царя"), декади російської музики. Реформа українського правопису! Наказ терміново виготовити новий на нових засадах російсько-український словник!!.. Усе це позиції, які дуже й дуже обтяжують пасивний бік білянсу минулого року.

Невже ж на активному боці його крім свідомости, що ліквідація „націоналістичних ворогів народу" причиняється до деякої міри до популяризації, до підтримки національного руху нема чого записати?!

О ні!

В позиції, які слід записати, саме проти позицій про „ліквідації", про терор згори. Це позиції про терор знизу. Знаємо, що їх значно більше, але далеко не всі попадають на сторінки газет.

Отже!

РЕАКЦІЯ ЗНИЗУ.

На Чернігівщині забито комсомольця Соломяного, забито бригадира Клинця. На Житомирщині забито комсомольця Олійчука. На Поліллі забито „кращого активіста, секретаря комсомольської організації" Ткачука. На Винничині забито комсомолку активістку Тимощуківну. На Харківщині забито комсомольця Орла, забито „кращого стахановця колгоспу" Рудя. На Молдавії забито члена виборчої комісії Рака. На Київщині задушено 14 голів колгоспів, їхніх заступників, тощо. Підпалено 50 га радгоспної пшениці на Сталінщині, 24 га на Одещині. На Дніпрі біля Херсону пущено на дно баржу з зерном, переданим державі.

Правда всіх цих „ворогів колгоспного ладу", „націоналістичних ворогів", „петлюрівців" винних у цьому покарано та інакше ми б і не довідалися про те, що вони вчинили, як не знаємо про багато подібних учинків, що так і залишилися невикритими.

А що означають такі часті за останнього часу випадки, коли „пяні" шофери на найбільшій швидкости врізуються чомусь то завжди в частини червоної армії, калічучи червоноармійців?!

А з яких заходів користуються в боротьбі проти окупантів, свідчить недавній судовий процес у Києві по обвинуваченню „банди колишніх петлюрівців" Зайцева, Бужкевича, Зайчука й Цветіневича. Вони, користуючися з загальної підозрілости, надсилали заяви до провідних совітських і партійних організацій і листи до редакцій та газет, обвинувачуючи ріжних комуністів у контрреволюційній діяльності, шкідництві, тощо. В такий спосіб заарештовано 34 комуністів. І щойно по кількох місяцях справу розкрито.

КООП

ГОТЕЛЬ НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ

ЛЬВІВ. ВУЛ. КОСЦЮШКА 1, ТЕЛ. 201-33 і 208-88. Милі, вигідні фінезійно чисті кімнати по найнижчих цінах. — В готелі привітний гоель, вінда, телєфон, купалки, біжуча зимна й тепла вода для вигоди Шан. Гостей. — Готель центрально огрітий. 3013 4-4

ДОВГА ЧЕРГА „ВИКИНЕНИХ".

А чи не маємо підстав занести до активу позиції, як викинення з посад за те, що не дали собі ради з українським „націоналістичним" рухом таких добродіїв за 1938 рік, як першого секретаря ЦК КП(б)У Косіора, наркома внутрішніх справ Леплевського, підлеглих першого секретаря Донецького обкому Прамнека, секретаря Одеського обкому Кондакова і підлеглих другого, начальника Дніпропетрівського відділу державної безпеки капітана Кривця й начальника Одеського відділу капітана Федорова?!

Отже не вони побороли український національний рух, а навпаки!

А „небезпека" з самого останнього часу з начальником державної безпеки, наркомом внутрішніх справ УССР Успенським? І року ще немає, як приїхав навести лад на Совітській Україні, а тепер навели лад і з ним!

Та все це поодинокі факти.

А головне — загальний настрій.

Тільки козирі

є предметом підрібок!

у власному інтересі просимо залишитися при оригінальнім

„MENU-SCHRAMEK"

ШЕВЧЕНКО.

Коли ми пригадаємо, що будування памятника Шевченкові у Києві затримали з 1936 р., коли за останніх два роки нічого не чути було про видання його творів, коли за останніх декілька років „не випадало" западто згадувати про нього, окрім роковин смерти та народження, коли за всього часу окупації випущено тільки одну фільму, присвячену його памяті й коли порівняємо з цим сучасний стан річей, то бачимо, що дослівно нема числа газет, де б не згадували його імя. Видають його твори! Творяться на його теми фільми, опери, драми, вірші! Будується йому памятник не тільки в Києві! „Захоплюються" читанням його творів по колгоспам (обирають там для цього окремих чтців), по заводах, по червоноармійських частинах!

Так що це? Окупаційна влада добровільно на це пішла? Їй ходить пропагувати такі небезпечні для неї Шевченкові твори?!

А ювілейні свята памяти Котляревського, Гребінки, Квітки, Лесі Українки, Коцюбинського?! Чи не були ці письменники, може за винятком Коцюбинського, на індексі ще зовсім недавно?

ЗРІСТ НАЦІОНАЛЬНОГО ДУХА.

А історія України? Чи не загоняли туди, куди Макар телята не загоняє тих, які читали історію Грушевського, чи Яворського?!

А тепер, коли для читання червоноармійцям видають книжечки про Богдана Хмельницького Богуна, Кривоноса, Палія, Данила Галицького тощо! Коли нема театру на Совітській Україні, де не готують до виведення драму Корнійчука „Богдан Хмельницький", написану навіть майже без згадок (за виняткom останньої дії) про російський нарід! А прилюдні лекції на теми з історії України?!

Чи не бажала б московська влада замінити це все на виключне вивчення, дослідження російської історії. Чи не робила для цього заходів?! Зрозуміло так! а тепер повинна робити навпаки. І не з доброї волі, а з примусу, бо примушують її до цього невміруща українська національна ідея всередині й те, що слова „Україна" та „український" відмінюють тепер у мовах цілого світу.

Зрозуміло все це ще поки з совітськими наголосами, в совітському офарбленні. І в майбутньому ще багато важкої боротьби, багато кривавих жертв!

Але в цій безупинній боротьбі, що її провадить Україна зі своїми окупантами, оттака новітня „українізація", хай і роблена по совітськи, відограє величезну ролю.

І як казкові богатирі, що набиралися сили, варт було їм доторкнутися до землі, набирає сили український нарід, доторкнувшися до власної культури, до власної історії.

Отже, маючи такі позиції в активі білянсу за рік 1938, вважаємо сальдо його за дуже додатне для українського народу, для його боротьби за визволення, за поновлення своєї державности!

Гл. Л.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ“ В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНІ і НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання

Шкільний плєбісцит.

ЩО РОБИТИ, КОЛИ ВІДБУВАЄТЬСЯ ПЛЄБІСЦИТ ЗА ПОЛЬСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ?

З днем 30. листопада, а вийнятково цього року з днем 10. січня 1939. р. минув речинець вношення шкільних декларацій за українською мовою навчання. Якщо українські батьки використали цей речинець, то добре зробили, але якщо в якійсь громаді українські батьки і їх заступники не внесли до того часу шкільних декларацій за українською мовою навчання, то тимсамим утратили це право на дальших 7 літ.

Шкільний інспектор повідомляє в речинці до 31. грудня, а вийнятково цього року до 31. січня 1939. р. оповісткою в домівці волосного уряду (а якщо на території даної школи нема волосного уряду, то на видному місці в осідку солтиса громади), що українські батьки і їхні заступники внесли шкільні декларації за українською мовою навчання — в тій ціли, щоб інші батьки вносили декларації за польською мовою навчання до 31. січня, а вийнятково цього року до 28. лютого 1939. р. Очевидно цей другий шкільний плебісцит не відноситься вже до тих українських батьків, чи їхніх заступників, що бажають собі української мови навчання у школі, тільки до тих, що хотять польської мови навчання.

Але бували випадки, що й тих українських батьків, матерей, чи опікунів, які бажають української мови навчання, намовляли підписатися на шкільній декларації за польською мовою навчання або на чистому папері. Тому по 30. листопада, а цього року по 10. січня 1939. р. **ті українські батьки, що бажають української мови навчання у школі, нехай уже нічого не підписують.** Навіть, якщо хтось казав би, що плебісцит за українською мовою навчання є протидержавною акцією і за те може бути кара, то не датися залякати і рішучо нічого не підписувати, лише відповідати: „Я вже підписав законну шкільну декларацію і там є все, чого я хочу, тому ніякої іншої декларації ані взагалі нічого більше не підписую.“ Також під ніякою умовою не відтягати (вицофувати) раз внесених шкільних декларацій за українською мовою навчання!

Бували такі випадки, що казали підписатися ніби-то на те, щоб дитина діставала в школі безплатно каву, або щоб дитина дістала допомогу, або що випишуть дитину зі школи, прийде причинок з Каси Хорих, інвалідська рента, чи щось подібного. Опісля показалося, що так діставали підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання.

Гумові артикули, катетери, сонди, термофори, хірургічні рукавиці
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

Також бували випадки, що шкільних українських дітей намовляли до підпису своїх батьків чи опікунів на деклараціях за польською мовою навчання або на чистому папері. Тому треба повчити шкільних дітей, щоб вони ніде (навіть у школі) не підписували ніяких паперів, а вже особливо щоб не підписували батьків.

Треба освідомити всіх українських батьків, матерей та опікунів, що як не буде підписів на шкільних деклараціях з домаганням польської мови навчання за найменше 20 дітей у шкільному віці, то в даній школі має бути українська мова навчання. Тому кожний підпис має дуже велике значіння!

Тому не можуть українські батьки байдуже дивитися на те, як переводять шкільний плєбісцит за польською мовою навчання.

Кілька прикладів з дотеперішньої плєбісцитової практики: Якщо на території місцевої школи не було можна назбирати 20 підписів, то вносили декларації за діти з „кольонії“, віддаленої поверх 3 км. від дотичної школи, а тим самим не приналежної до округи дотичної школи.

Бувало, що батько підписав декларацію за українською мовою навчання, а мати підписала за польською. Очевидно, якщо батько живе, мешкає в дотичній громаді та виконує батьківські права, тоді мати не має права підписувати шкільних декларацій.

Підписували шкільні декларації за діти у дошкільному віці або за таких, що вже вийшли зі шкільного віку, ходять до середніх шкіл, навіть служили в війську.

Підписували дальше декларації за таких дітей, яких родичі виїхали разом з дітьми з дотичної громади, або за дітей, що померли.

Бували випадки, що за шкільну дитину підписав хтось декларацію, хто не має до того права, бо самий не має дітей і не є опікуном даної дитини.

Були також фіктивні підписи, бо ані таких батьків, ані дітей не було в дотичній громаді.

Отже треба всі такі і подібні випадки реєструвати і піднести їх перед тим, хто буде переводити провірку шкільних декларацій та мати цей доказовий матеріял готовий на випадок відмовного рішення плебісциту за українською мовою навчання, щоб своєчасно внести умотивований відклик проти такого рішення.

Вкінці ще одна заввага: Якби хтось поклав свій підпис на якесь письмо, або на чистий папір, а згодом довідався, що він таким чином

ч. 160 1—1

ЯРОСЛАВ ГАШЕК.

Маляр-фільософ.

(Докінчення.)

За тиждень Кубін наняв нову робітню. Портіер того дому був спіритистом і вірив у переселення душ; із його рідні вже двох померло в домі божевільних. Цей портіер був єдиним, що поважно брав Кубінове фільософування про безнадійність як найвищу точку людського щастя. Без особливої праці Кубін наверпув його на основну думку його теорії, що світ складається з уявлінь. Одним із таких уявлінь є „корунка“, „корона“, яка в дійсности не істнує — лише в уяві. „Але також уявління можна позначати, а тому прошу вас — позначте мені корону.“ Це сталось саме в тій добі, коли Кубін брав участь у конкурсі на плякату для якогось броварю. Він працював над плякатою із замилуванням. Коли йому в бюрі виплатили першу нагороду й коли він побачив перед собою купку банкнотів, його світогляд сильно захитався. Він без вагання проголосив, що **безжурність** є найвищим благом на землі, отже почав проповідувати щось цілком протилежне тому, що проповідував досі. Він навіть пішов так далеко, що повернув портіерові позначену корону, ба навіть хазяїнові дому заплатив — мабуть уперше у свому житті ціломісячне комірне в висоті ста корон: хай, мовляв, і господар знає, що таке безжурність.

Одного дня на світанку приніс він до дому здорового вюнкого вужа. Чому він його купив у зоольогічній крамниці, цього він не знав і тоді, коли протверезився. Йому лише пригадувалось, що він напередодні хотів був купити деяке уладження до своєї робітні: пару стільців, стіл, навіть про софу мріяв. Замість того він приніс до дому вужа... Лише помалу його думки прояснились і він прийшов до переконання, що вужа купив під впливом алькоголю. Вивернувши всі кишені, він ще найшов загорнуту в папір салямандру. Отже він тепер мав живого вужа й мертву салямандру. Куди з цією салямандрою? Довго він над цим роздумував, нарешті згадав: Ага, салямандру він приніс, щоб уж мав що їсти. Але вуж не звертав на салямандру ніякої уваги. „Значить, трупів він не їсть. Уж не гієна.“ Порахувавши свою готівку, він побачив, що знов наблизився до стану безнадійности. Чи можна-ж бути безжурним, коли в кишені нема ані шеляга? Трясця його матері, найрадше сам собі скуб би уха, — чому він утоптав у болото власні засади? Перед двома днями він навіть комірне заплатив! Сам не має що їсти, а ще приносить до дому такого дармоїда, як оцей вуж! Уж їсть салямандри, а одна салямандра коштує 50 грейцарів! Коли він вже конче мусить мати яке живе створіння в робітні, то чому не мишку? Він має пару старих непотрібних черевиків, і доки мишка їх погризла б, його фінансове становище могло б поліпшитись... Він мав таке почуття, немов би зобовязався утримувати балетну танечницю. Безнадійно він опустився на стілець і сумно задумався. Щоб його почати з цим ужем? Знайшовши в кишені недокурений кінчик цигара, він його запалив, відтак хід його думок пішов у напрямі хазяїна дому. „І дурний ж я, що йому заплатив!“ Другою його думкою було: Не треба нічому дивуватись і нічого лякатись. Звідсіля вже був лише один крок до постанови піти до господаря і взяти вужа з собою.

Господар гойдався по обіді в гойдаку, попивав чорну каву й читав голосно останні виборчі вісті, коли до світлиці вступив маляр Кубін із загорнутим у хустку вужем. „Шановний пане“, почав він скромно, „нелегко мені розлучитись із тим, що маю найдорожчого в світі. Ще недавно я був заможньою людиною, а нині я жебрак. Не йде про мене, але про цього гада“. Тут він розгорнув перед зляканим господарем ужа, який під впливом денного світла почав сичати. Збентежена господиня вирячила очі на маляра, що тимчасом спокійно розсівся між нею та її чоловіком. А цей перестав пити каву і на його чолі виступили великі краплі поту. „Цей гад“, правив далі Кубін, „мені надзвичайно дорогий. Навіть гадюка буває часами вірна, та я не вважаю цього гада за гадюку. Фінансові труднощі змушують мене звернутись до вас, вельмишановний пане, як до відомого мецената за поміччю. Позичте мені, пане, на короткий час 100 корон. Цього гада я вам лишаю як заставу. Як тільки я його випущу з рук, він миттю спокійнісінько вгніздиться у вашім ліжку. Поживою служить йому ось що...“ Він витягнув мертву салямандру з кишені й недбало поклав її на стіл. „Пане Кубін!“ скрикнули майже одночасно перелякані на смерть господар і господиня. „Пане Кубін!“ спромоглась сказати господиня, „мій чоловік радо позичить вам тих 100 корон. Гада можете з собою взяти. Нам не треба ніякого застави. А те друге звірятко можете також залишити в себе...“ Господар дав Кубіневі сто корон, і маляр не поспішаючись вийшов із світлиці, помахуючи хусткою з ужем. Мертву салямандру він лишив на столі.

Маляр Кубін поїхав пароплавом в околиці Праги, де хотів пустити вужа на волю, щоб перенести його зі стану безнадійности у стан безжурности. По дорозі він навязав розмову з якоюсь панночкою й конче намагався їй висвітлити, що повна безстрастність для людини незвичайно корисна. „Теревені!“ сказала нарешті панночка й повернулась до нього спиною. Тоді він звернувся до пана, що сидів біля нього, і спитав його, якої він думки про плазунів. Пароплав зближався до пристані.

Із чеської мови зукраїнізував **м. г.**

підписав шкільну декларацію за польською мовою навчання, то повинен негайно внести протест проти видурювання підпису і відкликати свій підпис. Такий протест внести до приналежного Шкільного Інспектора поручним листом за зворотним рецепісом.

ЗРАЗОК ПРОТЕСТУ:

а) для громад, в яких був шкільний плебісцит.

До
Шкільного Інспектора
в . . . . . .

Я підписаний . . . . . (ім'я і назвище) . . . . . замешкалий . . . . . повіту . . . . . , батько української (-их) дитини (дітей) у шкільному віці вніс зовсім свідомо й без нічийого впливу разом з іншими батьками вашої громади приписану законом шкільну декларацію з домаганням української мови навчання в тутешній школі і дальше за тим обставою непохитно.

Після того п. . . . . (назвати) . . . . . , вимагав у мене підступним способом підпис на шкільній декларації за польською мовою навчання в той спосіб:

(Тут описати докладно і ясно, як це було).

Щойно пізніше я довідався, що це була шкільна декларація за польською мовою навчання.

Отим заявляю, що уважаю мій підпис на декларації за польською мовою навчання та — якщо ця декларація находиться у шкільної влади — прошу уважати її за неіснуючу.

. . . . . дня . . . . . 193 . .

Підпис батька (чи опікуна).

б) Для громад, де не переводили шкільного плебісциту.

До
Шкільного Інспектора
в . . . . . .

В тутешній громаді . . . . . повіту . . . . . з . . . . . класова школа з українською мовою навчання, бо батьки дітей у шкільному віці не бажають іншої мови навчання тільки української.

Не дивлячись на те п. . . . . старався між різними трактами видурити у батьків підписи на деклараціях за польською мовою навчання в тутешній школі, а саме: (тут описати докладно як то було).

Отим заявляємо, що уважаємо наші підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання та їх відкликуємо і вимагаємо, щоб у нашій школі викладовою мовою і надалі залишалася українська мова.

. . . . . (місцевість), дня . . . . . 193 . .

Підписи батьків чи їх заступників.

Провірка внесених шкільних декларацій.

На підставі §. 5. Виконного Розпорядку Міністерства Освіти з дня 25. XI. 1938 (В. З. Р. П. ч. 3, поз. 637) шкільний інспектор провірює, чи істнують умовини, під якими внесені шкільні декларації є важні. Його провірка може йти в такому напрямі, чи: а) є в даній громаді 25% українського населення, б) чи підписаний на декларації батько (опікун) живе разом з дітьми, за які підписав декларацію на території даної школи (цю обставину може провірювати при помочі староства — в такому випадку провірює найчастіше поліція — громадського (шінного) уряду), в) чи діти підписаного на декларації дійсно живуть і чи дійсно чергового шкільного року будуть матн вже сім і не більше, як 14 років, г) чи той, хто підписав як опікун дитини, має до того законне право. Очевидно, що, якби хтось при тому хотів переконати українських батьків, що декларації за українською мовою навчання непотрібні, або що вони шкідливі, чи дораджував їх відтягнути або підписувати якісь інші, то заявити: „Я вже раз підписав шкільну декларацію за українською мовою навчання, при ній обстоюю і ніякої іншої декларації ані ніякого іншого письма чи чистого паперу не підписую!"

Були випадки, що Кураторія відмовляла введення української мови навчання у школі тому, що нібито в громаді нема 25% українського населення на підставі перепису з 1921. р. Таке вирішення шкільної влади не було би згідне з обовязуючими приписами, бо останній перепис був у грудні 1931. р., отже тепер важний перепис населення з 1931. р.

У всіх випадках, незгідних зі законами звертатися негайно за порадою до Повітових Народніх Комітетів (Мужів Довіря) УНДО та повідомляти про це Головний Секретаріят УНДО у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 6, II. пов.

Відклики від вирішень Шкільних Кураторій треба вносити (в польській мові) до 14 днів від дня оголошення рішення шкільної влади в громадському уряді до Міністерства Освіти, а якщо це не помогло б, то в кожному поодинокому випадку треба вносити скаргу до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

Головний Секретаріят
Українського Національно-Демократичного Обединання.

Новий лат. деканат і нові парохії в пінській дієцезії.

КАП повідомляє:

В останніх 20-ох роках незалежности вибудовано в пінській дієцезії багато костелів і каплиць. Пінський єпископ Казимир Букраба створив багато нових душпастирських станиць. В 1938 р. створено дві нові парохії в місцевостях, положених над самим совітським кордоном: в Лепні і Рубрині. Оба костели збудовано завдяки жертвенности старшин і вояків КОП-у та католицького громадянства. Тепер КОП займається будовою костелів у Сенкевичах і Людвиково.

Лунинецький деканат, що обіймав два повіти: лунинецький і столинський, поділив єпископ Букраба на дві частини і створив новий деканат з осідком у Столині. В Берестю н/Б. створено недавно нову парохію на граєвському передмісті. Тепер єпископ Букраба створив третю парохію на київському передмісті. Крім того в Бересті н/Б. будуватимуть нові костели і перебудують старий костел.

Ідеал кожної господині — то наші вироби:

„SREBROL"
ЖАДАТИ ВСЮДИ!

1. **„СРЕБРОЛЬ"** порошок пудер до чищення алюмінію, скла і металів
2. **„СРЕБРОЛЬ"** перший хемічний порошок до змивання долівок. ч. 37/59

Судівництво в Карпатській Україні.

(Власна кореспонденція.)

До віденського арбітражу (2. XI. 1938) на Закарпатті було 11 окружних, себто (як в Галичині) повітових судів. Краєві суди (в Галичині: окружні) були три: в Ужгороді, Берегові й Хусті.

Ті суди були підчинені вищому (в Галичині: апеляційному) судові для Східної Словаччини і Підкарпатської Руси в Кошицях. В тому вищому суді були окремі підкарпатські сенати, з одним надрадником українцем та одним „русским".

Найвищий суд у Брні (Морава) був спільний для цілої Чехословацької Республики.

Майже у всіх судах Закарпаття урядування та виготовлювання присудів відбувалося тільки в чеській мові.

Внаслідок віденського рішення Карпатська Україна стратила два краєві суди: в Ужгороді й Берегові та 3 окружні суди. Вищий суд у Кошицях перенісся покищо до Левочі (Словаччина).

При реорганізації судівництва в Карпатській Україні для окружних судів, які залишилися зі забраних мадярами краєвих судів в Ужгороді і Берегові, повстав краєвий суд у Великім Березнім. Решту території К. У. розділили на 10 окружних (повітових) судів. При кінці цього місяця зорганізують для Карпатської України окремий вищий (апеляційний) суд з осідком у Хусті.

Найвищий суд у Брні залишиться й далі спільний, але там буде утворений окремий сенат для Карпатської України. Як у тім (5-членнім) сенаті, так теж у всіх судах Карпатської України урядовою мовою є українська мова.

На днях у Братиславі заключено між делегатом карпатоукраїнського міністерства та словацьким міністром справедливости умову щодо розділення актів, розділу евакуованого майна (уладження, машини, бібліотеки) б. вищого суду в Кошицях та відступлення українській владі тих українських службовиків (судових), чинних на Словаччині, яких звільнення наше міністерство судівництва буде домагатись.

Щодо теперішнього особового складу судових урядовців К. У., то перевагу будуть мати українці, за ними йдуть чехи та кількох русских еміґрантів.

Так і в оцій такій важній ділянці консолідація відносин у Карп. Україні пішла сильно вперед. **н.**

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня ц. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

Спростування.

Прошу як греко-кат. парох Рожнова помістити в „Ділі" отсе спростування вісток, поданих у ч. 270. „Діла" з 4. грудня 1938. р. під наголовком: „І полюбите правду і правда визволить Вас...":

1) Неправдою є, що в парохії Рожнів є лиш один парох без сотрудника, що парохія ця гірська, розкинена і має пять дуже віддалених від себе церков, у яких часом раз на рік правиться Служба, а то й ні, — що люди там часом раз на рік бувають у церкві, що про систематичну науку релігії (катехизму) і мови там бути не може, що там люди без сповіди живуть і вмирають, і що тому не дивно, як між ними є комуністи.

2) Правдою є, що в Рожнові є постійно і парох і постійний або доїзджаючий сотрудник, що парохія лежить більше як у 4/5 на рівнині в долині ріки Рибниці та має лише чотири церкви, віддалені від себе пересічно на півтора до 2 км. і легко всім доступні; в двох більших церквах правиться Служба Божа постійно, а в двох менших ціле літо на дворі через натовп вірних; люди ходять до церков громадно і вони все битком набиті. Наука релігії відбувається у школах згідно з поділом годин (парох учить тижнево 15 годин, сотрудник 14 годин), крім цього на кожній Вечірні відбуваються катехитичні науки. Парох і сотрудник щоденно слухають сповіди і вірні сповідаються масово. Не було випадку, щоб через відсутність священника умер хто без сповіди. — Коли в селі є комуністи, то причина цього не лежить у представлених неправдиво відносинах у парохії.

Рожнів, дня 8. січня 1939.

О. Аполльон Сімович, парох.

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
за половину ціни
ч. 3095

Розмах польської акції на Поділлі.

ВЕЛИКА ГОСПОДАРСЬКА НАРАДА З УЧАСТ Ю МІНІСТРІВ У ТЕРНОПОЛІ.

В четвер 12. ц. м. рано приїхали до Львова міністри: хліборобства Ю. Понятовський і суспільної опіки М. Зиндрам-Косцялковський, віцеміністр військових справ ген. Я. Голуховський, ген. Вечоркевич та інші достойники. На двірці привитали їх: тернопільський воєвода Маліцький, львівський віцевоєвода Хмелєвський, ген. Лянгнер з представниками адміністраційної влади. По сніданні оба міністри та інші достойники відїхали моторовим поїздом до Тернополя, де в салі міської ради відбулося засідання воєвідської господарської ради секретаріяту порозуміння польських суспільних організацій. Наради відкрив голова секретаріяту порозуміння на тернопільське воєвідство ген. Густав Пашкевич, який візвав присутніх до змінення праці над піднесенням польського „стану посядання". Крім того звіт з діяльности секретаріяту порозуміння ПОС склав дир. М. Грещук, а інж. В. Доленговський обговорив організаційні справи, господарські і хліборобські справи, організацію польського промислу, торговлі, ремесла та пропагандивні справи.

Завдяки інтенсивній праці СППОС-у в останніх двох роках поляки на Поділлі — пише „Всхуд" — можуть похвалитися такими осягами в господарській ділянці: вибудували 13 торговельних домів коштом 2,300.000 зол., відкрили: 3 купецькі школи, 749 крамниць, 272 реміснічі варстати, 53 промислові заведення і 12 повітових гуртівень. Польське громадянство склало цього року 203.663 зол. на „кресови" фонд для підтримки новозбудованих господарських станиць.

Незалежно від господарських осягів польське громадянство — підкреслює „Всхуд" — може похвалитися будовою багатьох костелів, каплиць, „домів людових", освітніх і фаховик курсів і т. п. Подрібну програму дальшої праці СППОС-у розглядала в четвер 12. ц. м. господарська рада при участи представників уряду і місцевого польського громадянства. Отже СППОС задумує будову оліярні, прядільні, гарбарні, торговельних і господарських млинів, 27-ох нових торговельних домів, збіжевих шпіхлірів у 22-ох місцевостях, купецьких шкіл, розбудову польської торговлі і хліборобства та підсилення збіркової акції на „кресови фонд". Але це лише фрагменти широко завкроєної акції СППОС на Поділлі.

По рефераті ген. Пашкевича забирало слово 16 промовців, зі слів яких пробивався оптиміям, віра у власні сили і розмах польської суспільности. Промовці домагалися творення сильних господарств для нових осадників і раціональної державної парцеляції. Кількох промовців домагалося швидкого напливу польських сил до вільних професій. Далі промовці домагалися сильнішого напливу польського духовенства на полуднево-східні землі, розвитку польської торговлі, ремесла і фахового шкільництва.

По тригодинній дискусії промовляли ще на закінчення нарад оба міністри.

—o—

Найкращий матеріял і довголітній досвід
створили найвищої якости машину до шиття марки „ПфАФф" для домашнього вжитку і кравецтва.
Генеральне представництво і продаж
Юліян Ломаґа
Львів, Валова 11.
Тел. 128-70.
ч. 3004 2—?
Прецизна направа машин у власному варстаті.

Зла переміна матерії приспішує старість.

Завічнення пров через злу перемину матерії може спричинювати багато різних недомагань: артретичні болі, ломоту в кістках, біль голови, одеморочення, безсонність, здуття, відбивання, болі в печінці, несмак в устах, брак апетиту, свербіння шкіри, схильність до обструкції, плями і вакади на шкірі, схильність до товстіння, пудоту, обложений язик. Недуги злої переміни матерії нищать організм і приспішують старість. Раціональним, згідним з природою лікуванням є упорядкування чинности печінки і нирок. Двацятьлітній досвід виказав, що в недугах на тлі злої переміни матерії, затятого запору, жовчевих камінців, жовтяниці, артретизмі, треба вживати **„Холенінази" Г. Немоєвського.** Брошуру висилає безплатно фізіольогічно-хемічна лябораторія **„ХОЛЕКІНАЗА", Г. НЕМОЄВСЬКИЙ,** Варшава, Новий Світ 5 та аптики й аптечні склади.

Найвибагливіший мужчина вбирається виключно в кравецькому сальоні
С. НОЕРА
ч. 145
ЛЬВІВ Академічна 6. вхід від Хорущини 5.
Роботи виконуємо найсолідніше і на догідні сплати. — — Найновіші матеріяли постійно на склад!.

Голоси преси про римські розмови.

Англійська преса присвятила чимало статтей поїздці Чемберлена й Галіфакса до Риму. „Дейлі Нюз" припускає, що Мусоліні не хоче порушувати з Чемберленом еспанської справи, вважаючи, що найновіша офензива в Каталонії вже її вирішила. „Нюз Кронікл" здогадується, що Мусоліні буде намагатися відтягнути Англію від співпраці з Францією.

Обговорюючи візиту Чемберлена й Галіфакса, „Попольо ді Рома" підкреслює, що римські розмови відбудуться в дуже ширій атмосфері. Минулої осени, коли здавалося, що европейська війна неминуча, виявилася необхідність англійсько-італійської співпраці. Відомо, як велику ролю в цій співпраці відіграє особиста приязнь Мусолінія з Чемберленом. Рідко коли взаємини особистої симпатії й порозуміння між двома визначними державними мужами мали так великий вплив на історію, як пілчас недавньої кризи.

Широкий відгук найшла римська візита в німецькій пресі. „Дойче Діпльоматіше Інформаціон" вважає, що англо-італ. договір буде початком свобідної виміни поглядів, що доведуть до вияснення питань, які абсорбують увагу держав, навіть безпосередньо незацікавлених. Нема сумніву, що „статус кво" на Середземному Морі став поняттям, позбавленим реальности. Проблема Середземного Моря має в собі багато дразливих точок, як Сирії, Палестини й Еспанії. Роля Італії на Середземному Морі цілком змінилася, тому ця держава може ставити інші вимоги. Можна мати надію, що справедливі вимоги відродженої Італії, яка знає силу своїх приятелів, будуть в порч заспокоєні.

Для Англії Середземне Море не є таке важне, як для Італії, всеж таки воно дуже важне для брит. імперії, як важна комунікаційна артерія.

Студентські справи.

З ДІЯЛЬНОСТИ ТОВАРИСТВА „ОБНОВА" В І. ТРИМЕСТРІ АКАД. Р. 1938/39.

Починаючи працю в новому акад. році, Виділ Т-ва українських студентів католиків „Обнова" у Львові поставив собі як головне завдання оформити світогляд членів Т-ва, зокрема членів новоприйнятих. Тому рішено, що як і в попередніх роках, так і в цьому році кожні сходини членів будуть починатися десятимінутовою конференцією духовного опікуна Т-ва о. д-ра Ів. Гриньоха. Як тему тих конференцій вибрав о. Гриньох діяльність із життя св. апостола Павла. В них доторкався він ріжних проблем і рефлексій, що насуваються, коли аналізувати особовість св. апостола Павла, безперечно найцікавішої постаті поміж апостолами. Справою, що на неї Виділ Товариства звернув у цьому році спеціяльну увагу та вибрав за предмет студій для членів Т-ва, **є проблема розвязки суспільного питання.** Щоб познайомити членів з тією проблемою, Т-во „Обнова" рішило дати в цьому році цикль викладів, яких завданням було представити найважніші концепції розвязки суспільного питання та відношення до тієї проблеми українського католицького студентства. Темою викладів мають бути головно три концепції: соціялізму і корпоративізму та як протиставлення до них — християнського солідаризму.

Діяльність розпочало Т-во „Обнова" 22. X. м. р. Службою Божою, що її відправив у наміренні Т-ва духовний опікун о. д-р Гриньох. Вечором того дня відбулись інавґураційні сходини в домівці при вул. Коперника ч. 36. Всіх приявних привітав голова Т-ва Богдан Лончина та візвав усіх до праці, підкреслюючи, що суспільна праця є святим обовязком українського студента і відмовлятися від неї — це невибачна провина. Відтак голова Т-ва здав звіт з поїздки української делегації на XVII. міжнародній конґрес катол. студентів „Пакс Романа", що відбувся в другій половині серпня м. р. в Югославії.

Як вступ до циклю викладів про розвязку суспільного питання виголосив на чергових двох сходинах д-р І. Витанович реферат на тему „Методи соціольоґічного досліду середовища". Прелеґент представив найновіші тенденції соціольоґії, що в 19. віці перейшла велику еволюцію. Давніше соціольоґія була стисло гуманістичною наукою, нині вона стає щораз більше експериментальною, стараючися всебічно прослідити даний невеликий обєкт. Обєктом тим є передовсім родина, найменша клітина суспільности, що є неначе мікроскопійно поменшеним образом тієї суспільности, на якому всесторонньо можемо дану суспільність прослідити. Представляючи методи соціольоґічного досліду, звернув прелеґент спеціяльну увагу на монографії місцевостей, зокрема сіл, які повинні бути широко застосовані тому, що є дуже корисні.

З наміченого циклю відбулися ще в першому триместрі два реферати о. д-ра М. Конрада про концепцію соціялістичної розвязки суспільного питання. Закінчення того цікавого циклю рефератів о. д-ра Конрада відбудеться в II. триместрі. Всі реферати викликували живу дискусію.

Зокрема врочисто вшанувало Т-во „Обнова" листопадові роковини й день імянин Впреосв. Митрополита Кир Андрея, Опікуна Товариства. В програму листопадових сходин входив між іншим реферат д-ра М. Андрусяка „Роки державно-творчого досвіду". На програму святочних сходин з нагоди імянин Митрополита склалися: деклямація студ. Мацькевичівної Володимири „Князеві Церкви й Народу" та святочне слово проф. д-ра М. Чубатого, сеніора Т-ва.

Тими святочними сходинами покінчило Т-во „Обнова" свою працю в цьому акад. році.

Вкінці слід згадати, що Товариство уладило у своїй домівці світлицю з бібліотекою і читальнею часописів, що в ній крім двох щоденників до диспозиції членів є ціла низка тижневиків і місячників з краю й заграниці. Світлиця відчинена щоденно від год. 18 до 20. Перші посвяточні сходини членів Т-ва „Обнова" відбудуться 15. січня в год. 10. рано.

Ол. В.

Переслати самочинно гідну коляду на Рідну Школу у Львові, вул. Сикстуська 46 — це моральний обовязок кожного українця і кожної української установи.

Економічний огляд.

Що робити з цінними паперами?

Цінні папери є серед нашої суспільности мало відомою формою льокати ощадностей. Не зважаючи на це в посіданні наших громадян, селян і міщан, находиться в теперішну пору поважна кількість ріжного роду вартісних паперів. Причин такого явища обговорювати не будемо, зате з притиском хочемо піджреслити факт: Наші громадяни мають богато цінних паперів, що в найліпшім випадку не дають всіх користей, які вони могли б дати, а звичайно є мертвим добром, що ані своєму посідачеві ані громадянству хісна не приносить.

I.

До цінних паперів, що між нашим громадянством є найбільше поширені, належать — так можна судити на підставі обсервації — передовсім державні облігації, а головно такі державні облігації, як 4% консолідаційної позички, 3% премійованої інвестиційної позички I. і II. емісії, III. серії премійованої долярової позички і деякі інші менше відомі. Тому не від речі буде бодай побіжно кожну з них обговорити.

На підставі декрету президента з 14. січня 1936. р. переведено конверзію шістьох державних позичок, між ними також добровільну конверзію широко у нас відомої 6% Народової Позички. На ціль конверзії випущено облігації нової 4% Консолідаційної Позички на квоту найвищу 600,000.000 золотих у золоті. Згідно з пляном позичка вигасне до 15. травня 1982 р. у формі вильосування до сплати. Облігації вильосовані до сплати за перших десять років йде викуп з надплатою 20%, а в дальших роках з надплатою 15% понад їх номінальну вартість. За винятком Позички Народової конверзія була примусова тому, що посідач несконвертованої позички тратив право до відсотків і премій на підставі старих облігацій. Добровільною була лише конвезія 6% Позички Народової, хоч закон давав її посідачам таку користь з конверзії, що її іменні облігації заміняв на виставлені на предявника і в цей спосіб улекшував ринковий оборот. Курс Консолідаційної Позички на біржі тепер 66.25 зол. п. за 100-золотову облігацію і далі втриманий, хоч в літніх місяцях ц. р. курс був на 3 зол. вищий.

3% премійовану інвестиційну позичку емітував державний скарб 1. травня 1935 р. в облігаціях на предявника по 100 зол. п. кожна, на найвищу квоту 230,000.000 зол. Цю позичку випущено на цілі розбудови комунікаційної мережі, водні роботи і інші інвестиції господарського характеру. За пляном вона має бути сплачена до 1. травня 1985 р. вильосуванням. Крім 3% річних відсотків вона дає посідачам два роди премій, а саме у формі надплат за вильосувані до сплати облігації і в формі премій, які вильосовується кожного року на суму 5,146,500 зол. п. Ці льосові користи так діють на уяву, що попит на облігації цієї позички є досить сильний і II курс дійшов тепер за 100-золотову облігацію I. емісії до 83.75 зол. п., а за таку саму II. емісії 82.50 зол. п., отже пересічно на 15 зол. вищий від курсу облігацій Консолідаційної Позички.

Третьою, досить поширеною серед наших громадян позичкою є 4% премійована долярова позичка. Випустив її також державний скарб на підставі закону з 1. лютого 1930 р. на цілі рільного кредиту на найвищу квоту 7,500.000 долярів. Кожна облігація цієї позички виставлена на предявника номінальної вартости 5 долярів, або як кожна облігація зазначує, їх рівновартости в зол. п. 44.57. Це зазначення суперти девалюації американського доляра коштує скарб держави коло 19 зол. на кожній облігації. Речинець її сплати припадає на 1. лютого 1941 р. Крім 4% річних відсотків облігації цієї позички дають посідачам право брати участь у льосуваннях премій, на які кожного року призначено 300.000 долярів, причім найвища премія рівна 40.000 долярам, а найнижча 100 долярам. У звязку з близьким речинцем сплати курс 4% долярівки є дуже сильний і тепер рівний 41.75 зол. п.

Крім вище обговорених державних облігацій наші громадяни мають також якусь кількість інших цінних паперів, особливо заставних паперів ріжних кредитових інституцій і міст.

II.

Тому варто поставити собі питання: Як господарити цінними паперами, щоб вони принесли можливо найбільшу користь своїм посідачам і тимсамим нашій суспільности, як якійсь економічній одиниці. Відповідь на це питання може бути одна: Наші громадяни, посідачі цінних паперів, повинні передати їх під опіку нашим банкам. Користь з такої передачі буде двояка: 1) користь для посідача цінного паперу і 2) користь для нашого господарського організму, як цілости.

Посідачі цінних паперів, часто-густо через незнання господарюють ними неуважно або взагалі не господарюють. Вони забувають про реалізацію купонів, вони рідко коли знають, що на їх папір паде висока нераз виграна, вони вкінці деколи зовсім забувають про свої цінні папери. А як часто читаємо у пресі, що в якійсь там місцевости згоріли гроші і цінні папери підчас пожежі, або злодії їх украли. Тому не дивно, що пропаганда цінних паперів зустрічається з такою аргументацією: „Я не куп'ю цінних паперів, бо не знаю, як з ними обходитися", або „Я не купую, бо мені їх украдуть" і т. д. Найліпшим доказом невмілої господарки цінними паперами є листа льосувань т. зв. Долярівки, яка виказує, що 313 премій на квоту 137.000 долярів не піднято від кількох або навіть кільканацятьох літ. Єдину користь в таких випадках має державний скарб, якому у часі, визначеним законом такі непідняті премії припадають на власність. Подібне діється також з непідніманими відсотками.

Тому в інтересі посідача цінних паперів є віддати їх банкові. Беручи під свою опіку цінний папір банк за оплатою мінімальних річних коштів господарює ними, себто відтинає в речинці платности купони та їх реалізує, переглядає листи льосувань і підіймає премії в користь посідача та взагалі робить усе те, чого домагається розумна господарка цінним папером. Додати треба, що з банку їх ніхто не вкраде, а як вкраде, то банк бере на себе повну відповідальність за депозит і зверне власникові повну належність, ще й відшкодування. Посідач цінного паперу може також під його заставу одержати в банку позичку, може в кожній хвилині загадати його звороту і взагалі розпоряджувати ним згідно зі своєю волею. Такі користи має кожний посідач особисто.

Які користи з передачі цінних паперів нашим банкам може мати українське національне господарство? На це питання легко відповісти. Передовсім ані один сотик — а з сотиків складаються тисячі — не пропаде для посідача цінних паперів, і тимсамим для нашого господарства. Крім того український банк зможе в разі потреби одержати під застав цінних паперів кредити в державних кредитових інституціях та в цей спосіб хоч частинно злагіднити хронічну слабість нашого господарського стану, а саме брак капіталів на дальше поширення наших господарських впливів.

Тому гасло: „Всі цінні папери наших громадян до наших банків" заслуговує на увагу і прихильність нашого громадянства.

—o—

Нарада Райфайзенок львівської округи.

Заходом Повітового Кредитового Товариства у Львові, як організаційного осередка кредитових кооператив львівської округи, 9. грудня 1938. р. відбулася конференція представників райфайзенок. На нараду прибуло 21 представників від 11кооператив і дир. Українбанку у Винниках п. Йона. Були також присутні: представник Ревізійного Союзу Українських Кооператив інсп. Білинський і Центробанку м-р Лозинський. Конференцію відкрив директор Повітового Кредитового Товариства адв. Евген Жизневський.

Представники Рев. Союзу Українських Кооператив, Центробанку і дир. Повітового Кредитового Товариства референували про сучасний стан потреби та завдання кредитової кооперації, зокрема львівського повіту.

По річевій і живій дискусії ухвалено такі резолюції:

1. Представники Кредитових Кооператив взивають усіх кооперативних працівників округи до оживленої праці в кредитових кооперативах, щоб скоро усунути недомагання, зокрема упорядкувати книговодство, стягати уділені членам кредити, збирати ощадности та приєднувати нових членів.

2. Взивають усіх громадян своєї округи до **масового** та постійного піддержування акції **до дрібної ощадности на фонд господарської розбудови.**

3. Взивають усі кооперативи округи, складати до Ревізійного Союзу Українських Кооператив по 5 зол. на покриття шкід у Домі Української Кооперації з зазначенням „На вибиті шиби". Висловлено побажання — скликувати частіше такі конференції. До організаційного осередку належить 18 кредит. кооператив, а в повіті працює тепер 66 збірниць дрібної ощадности.

В останньому часі, від коли Повітове Кредитове Товариство дістало доручення виконувати функцію організаційного осередка, заангажувало постійного організатора, що опікується Кредитовими Кооперативами. Тому пращ у львівському повіті піде вже краще.

Знак охоронний

Чай Прівес

сильно запашний

дуже видатний

під гарантією природний

неперфумований

З нашої кооперації.

ДОБРЕ ІМЯ.

Під таким наголовком містить різдвяне число „Господарсько-Кооперативного Часопису" статтю дир. О. Луцького де коротко представлена праця української кооперації в 1938 р. Подаємо з неї найцікавіші дані.

Отже в 1938 р. число кооператив, членів РСУК. збільшилося на 125 нових кооператив. Найбільші труднощі мав РСУК. при реєстрації райфайзенок, для яких Міністерство Скарбу постановило дуже строгі вимоги. Кооперативна пропаганда в 1938 р. помітно скріпилася. Прибуло 5 кооперативних пропагаторок при Окружних Осередках, так що тепер усіх є вже 20. „Кооперативна Родина" збільшила число передплатників на 25 тисяч, так що тепер осягнула вже наклад 58 тисяч примірників.

У ділянці вишколу працівників скрім заочних курсів кооперації відкрито 25 нових курсів у краю і зорганізовано вищий працівників для низових кооператив у кооперативній школі в Яворові. Окремим досягненням української кооперації в тім році є відкриття кооперативного ліцею при РСУК., де вчиться вже на першому році 40 учнів (20 дівчат і 20 хлопців). Вищий молочарів вела далі школа „Маслосоюзу" в Стрию.

Основано в минулому році один новий Окружний Осередок (Яворів) і 4 Складниці (Делятин, Жидачів, Дашів, Кучинці-Деншів).

Збут хліборобських продуктів через Центросоюз в 1938 р. помітно збільшився. Збут вовни за перших 11 місяців збільшився на 4510 скорнь, збут збіжжя в тім самім часі збільшився на 5.483 тон. Експорт бекону збільшився на 1160 штук, експорт птиці на поверх 12 тисяч кг., збут бекону у краю на 2.373 штуки. Кооперація заключатувала збут овочів і грабів.

Наші молочарні зєдинали в перших трьох чвертьріччах м. р. нових 16 тисяч членів і нових 4 мільони літрів доставленого молока. Змеханізовано дальших 12 молочарень.

Вкладки ощадности у кредитових кооперативах збільшилися в перших 3 чвертьріччах круглo на 1,500.000 зол. Міська споживча кооперація збільшилася на 10 нових кооператив. Основано 3 нові кооперативи здоровля, так що всіх є тепер уже 5 (Ремесло, Водники, Цеблів, Верхня, Добрівлини). Центросоюз вибічив у цьому році велику фабрику мясних перетворів у Львові.

Статтю кінчить дир. О. Луцький стверджуючим, що найцінніщим здобутком української кооперації вважає єдність думок і почувань української кооперативної родини, яка в 1938 р. ще більше зміцнилася та добре ім'я для конструктивного хисту, яке українська кооперація серед найтяжчих умовин собі здобула.

ВИСЛІДИ ПЕРШОГО МІСЯЦЯ ПРАЦІ КООПЕРАТИВНОЇ ФІЛЬМИ „ДО ДОБРА І КРАСИ".

Грудень 1938 р. був першим місяцем праці першої української кооперативної фільми в терені. В тому місяці відбулися покази фільми в 12 місцевостях, осілках Окружних Осередків і їх Складниць. Усіх виказників у цих місцевостях було 26. Фільму оглянуло в часі показів разом 5.820 осіб.

Сторінка без політики.

Майбутня ґазова війна.

Ґазова війна — це марево, яке підчас кожної політичної напруги згашує багатьом людям сон з очей. Щоб звсувати собі якслід справу з небезпеки ґазової війни, мусимо приглянутися двом засадничим питанням: Які є наслідки ґазової війни та які в боях стосуватимуть нові ґази.

Ґазова зброя найбільш людяна.

В деяких державах, напр. в Америці панує думка, що ґазова зброя більше людяна, ніж яканебудь інша. Бо як виявила післявоєнна статистика, смертність від затроєння ґазами в американській армії була 12 разів менша, як від інших боєвих засобів. А саме при затроєнні ґазами смертність давала лиш 2 відс., коли-ж смертність від звичайної зброї давала 24%.

Якщо йде про таке каліцтво, як страта зору, то на 100% осліплих підчас воєнних акцій, тільки 3,8% припадає на заґазованих. Крім того, як подає американська преса, не занотовано ніодного випадку постійного каліцтва від ґазів. Заґазовані виявилися навіть куди відпорніші на сухоти від незаґазованих.

Правда, французи не погоджуються з думкою американців, але на доказ правдивости своїх поглядів не дають ніяких статистичних даних.

Запальні бомби грізніші.

Якщо йде про наслідки летунської акції — в тільки летунство може вести ґазову війну в нутрі краю — то куди грізніші бомби розривні та відломні, зокрема запальні, від ґазових.

Від ґазових бомб, здебільша дуже легких, що не мають розривної сили й не розкидають відломків, зовсім добре забезпечує ґазове сховище та охоронний одяг.

Що крім того виявили війни: в Абісинії, Еспанії та в Китаю?

Абісинська війна.

В абісинській війні італійці не вживали багато механічних засобів і вжиток тих засобів спирався не на акції проти осель, але на закажуванні деяких шляхів та полос терену. Та навіть така слаба акція викликала величезний вплив на моральний стан противника. Автім потверджують це теж і самі абісинці, пояснюючи, що вони програли війну лиш тому, що італійці вжили ґазів, перед якими абісинці не вміли боронитися. Незнані до тієї пори наслідки ґазової акції викликували серед абісинців небувалу паніку.

В Китаю та Еспанії.

Якщо взяти еспанську, або китайську війну — то, спираючися на пресових звідомленнях, ґазів уживають там дуже мало. Летунство вживає головно відломні, розривні та запальні бомби. Колиж узяти під увагу завзяття боїв та розмірно малі кошти хемічних засобів, то обі воєнні сторони напевне стосували бн ґазові засоби в більшій мірі, якби вважали їх успішнішими.

З того ясно, що деякі недавні війни, або й ті, що ще тривають, не виявили, щоб ґази стосували проти населення в такій мірі, як того всі сподівалися. Одна лиш абісинська війна доказала, який великий моральний вплив може мати ґаз на непідготоване цивільне населення.

Які будуть нові ґази.

Яких ґазів уживатимуть у майбутній війні? Назагал всі сподіються, що вживатимуть досі вже відомі ґази, правда, з куди більшим застосуванням іпериту, але здебільша тільки проти військових частин. Очевидно, воно створює доволі поважну небезпеку та вимагає не лиш протиґазових масок, але теж охоронних одягів та інших засобів.

Одначе найбільший успіх і то моральний можуть викликати нові, зовсім невідомі хемічні засоби, проти яких ще нема відповідних оборонних засобів.

Перед кількома роками почали у пресі появлятися фантастичні вістки про відкриття нових, жахливих ґазів. У звязку з тими вістками забрали слово деякі вчені, які працюють у тій ділянці.

Один із тих, знавець при Лізі Націй, заявив, що винахід нових ґазів, сильніших від дотеперішніх — дуже мало імовірний. По світовій війні хеміки просліджували приблизно тисячу нових хемічних сполук, одначе з відомим вислідом.

5:3000.

Крім того забрав теж слово американський учений проф. Кіблер, який заявив, що вимоги до ґазів такі велнкі, що тільки дуже мало ґазів може вдоволити під оглядом таких вимог. З безчисленних хемічних сполук підчас світової війни випробувано лиш 3.000. З тої скількости всього 25 застосували підчас війни, ледви 5, чи 6 вдержалося в ужитті до кінця війни.

Багато дослідів із боєвими ґазами переведено теж і після війни. Чимало кружляло поголосок про винахід нових, незвичайних ґазів. Одначе по основній провірці виявлялося, що всі вони є лиш витвором фантазії. Ніодин із них не надавався до воєнних цілей, ґази, що їх проголошували новими, виявлялися ґазами, що їх уже знали, чи просліджували підчас світової війни.

На підставі урядових дослідів проф. Кіблер стверджує, що всі такі поголоски про нові ґази торкалися вже відомих і прослідженых у воєнних часах ґазів.

Дорогі дослідн.

Коли навіть і хтось винайде новий ґаз, то треба довгих і дорогих дослідів спеціялістів, щоб устійнити придатність такого ґазу до військових цілей. Треба теж багатьох літ, щоб витворити відповідну методу його продукції у великих розмірах. Фахівці мусять переводити довгі проби, щоб устійнити тривкість нового ґазу та знайти спосіб, як наповнювати тим ґазом стрільна. А те, що в мирнім часі важко такий ґаз пробувати на людях, ще більш ускладнює проблему про боєздатність такого, чи іншого ґазу.

Отже з того виходить, що в майбутній війні вживатимуть старих боевих ґазів, лиш відповідно уліпшених.

—o—

Шпигунська афера в Данії.

Два роки тому Данія збудувала найбільший в Европі залізничий міст, перекинений через пролив Малий Бельт. Стратегічне значіння того проливу незвичайно велике. Вистане згадати, що він має назву „ключ до моря". Тим проливом перепливають денно сотні торговельних та воєнних кораблів ріжних держав. Пливуть туди німецькі підводні човни, прямуючи на Північне Море, анґлійські торпедовці, іноді цілі воєнні ескадри перепливають попід той міст, який творить справжнє чудо будівельного мистецтва. Зате мостом жене денно кількадесять поїздів, розвиваючи скорість 130 км. на годину.

Таємні знаки.

Здовж берегів проливу примістились доми, фабрики, віллі, зате міста лежать дещо дальше від проливу і вночі, коли довкруги завмирає життя, з висоти ґігантного мосту видно докладно кожне, хочби найменше світло. Тому теж не дивниця, що залізнича служба звернула увагу на якісь таємні світляні сиґнали; крім того нераз уночі можна було почути шум таємних літаків.

Такі знаки запримітили теж на березі Великого Бельту, яким перепливають уже найбільші воєнні кораблі. Поволі вдалося устійнити, що ті сиґнали походять з малого дімку, побудованого на горбку, якого власником є німець Фоґт, який мешкає в Данії уже 15 літ.

Поліція почала слідкувати за діяльністю Фоґта. Виявилося, що він має фарму, в якій веде годівлю курей. Одначе поліції впала в очі одна обставина: пошо фармер будував на своєму терені високі залізо-бетонові вежі? Дальше слідство виявило, що раз у тиждень Фоґт виїздив до Копенґаґену власним самоходом, забираючи зі собою кількадесять яець. У Копенґаґені відвідував він свого земляка, якого здавна вже мала на оці данська поліція. Тим свояком був поручник німецької фльоти, Ґорст фон Ґартунґ, який мешкав у Данії від 1931. р. як офіційний кореспондент одного з німецьких щоденників.

Фоґта арештували саме в моменті, коли він виходив із помешкання кореспондента. Проте влада не мала ніяких конкретних доказів його вини крім підозрінь. Одначе арештування Фоґта дало змогу викрити всю шпигунську організацію. Знайшли в нього шифровані прикази й таку силу шпигунських звітів, що його роля не викликувала ніяких сумнівів.

Нові сензації.

Гостина тайних аґентів була для Ґартунґа справжньою несподіванкою. Видно, він думав, що йому нічого не грозить, коли в його помешканні найшли ціле знаменито уладжене шпигунське бюро, течку з прізвищами усіх шпигунів. На тій підставі поліція арештувала за добу цілу організацію (14 осіб). Арештування настали в цілому краю. Директора банку в Обенро (містечко недалеко дансько-німецького кордону) арештували у хвилині, коли він ішов із банку домів на снідання. Відомий адвокат на провінції попав у руки аґентам у хвилині, коли саме виголосив оборонну промову та виходив із судової салі. Багато з арештованих зразу призналося до шпигунської роботи.

Тепер ведуть слідство проти 30 осіб, але урядові кола Данії переконані, що ліквідація ґрупи Ґартунґа не доведе до винищення всього шпигунського апарату на терені Данії.

Події недавніх днів потвердили ці сумніви: до кабінету премієра Штавнінґа вломилися якісь незнані люди та викрали всі документи, що торкалися міжнародніх відносин. У політичний характер влому ніхто навіть не сумніваеться, тимбільше, що з течки премієра, залишеної на бюрку, викрали тільки конфіденційні листи премієрів: шведського та норвеського. Ті листи торкалися важних політичних питань, що їх обговорювали тільки в інтимному листуванні.

Данія живе цією сензаційною шпигунською аферою, що нагадує найбільш фантастичні кримінальні і шпигунські романи.

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ Йосиф Тіссер
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 9-13

КІР
ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Ковбої на літаках.

Романтичні часи давніх загонистих і напівдиких ковбоїв, героїв ріжних неімовірних пригод проминули мабуть раз назавжди. Модерні ковбої вживають у своїй праці зовсім інших метод та модерних засобів, не цураючися навіть літаків.

Важко було почислити величезні череди худоби на широких преріях. Давніше ковбої мусіли вживати ріжних, незвичайно важких засобів, щоб почислити віддану під їх догляд худобу. Вони мусіли вганяти на конях по степу й розділяти худобу на менші ґрупи. Відтак такі ґрупи вони зганяли до огорож, або в долини з одним виходом, який опісля замикали. Шойно тоді, коли мали розмірно невелику скількість худоби, замкнену в обмеженім просторі, тоді ковбої починали числити худобу й випалювати знаки на рогах чи на шкірі.

Числення худоби було дуже небезпечне для ковбоїв. Бувало, що худобу нападала несподівано якась скаженина, шал чи ґедз і ціла череда гнала перед себе наосліп. Не один ковбой згинув у таких випадках під копитами розшалілої череди, разом із своїм конем.

Тепер числення худоби відбувається зовсім інакше. Над чередою перелітає літак, з якого роблять фотографічні знимки, в такий сам спосіб, як роблять картографічні знимки терену. Відтак поодинокі світлини побільшують та склеюють в одну цілість, на якій без великого ризику можна почислити всі штуки худоби

Літературна сторінка

О. Олесеві у 60-ліття.

У Празі заснувався комітет, що має за мету з нагоди 60-ліття нашого відомого поета О. Олеся скласти йому національний дар. Наш поет, як відомо, перебуває у тяжких матеріяльних умовах. Головно в останньому часі, коли загальні умови життя у Чехословаччині, сильно зменшеній — погіршали, їх тягар відчули в першій мірі емігранти і поетові стало ще важче жити.

Імя О. Олеся занадто добре відоме нашому громадянству, щоб треба пригадувати його літературні заслуги. Його літературний дебют звязаний з вибухом першої революції на Україні 1905 р. Його дальші збірки були теж довгі роки надихані першим молодечим палом і захопленням „красою відродження країни". О. Олесь за довгі роки перебування на чужині не втратив свого первісного розмаху і раз-ураз відтворював у своїх спогадах картини рідного краю, за яким тужив і вертався невпинно з тугою до хвилин великого зриву.

Численні збірки О. Олеся тепер у нас вичерпані і неперевидані, а проте найкращі його поезії перейшли до антольогій, багато з них чуємо з естради при нагоді ріжних святошних вечорів і вистав.

Ювилейний Комітет у Празі закликає земляків у краю пересилати хочби найменші жертви для поета на адресу:

MU. Dr. Michal Goncarenko, Praha II, Kimenstka ul. cis. 3. C. S. R.

ВИБАГЛИВІ БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6—7.

Друга збірка молодого поета.

Ростислав Кедро: „ПІНИСТИЙ КЕЛИХ". Поезії. Львів 1939. Обгортка Ольги Манастирської-Савицької, ст. 94.

Більша збірка, у передвоєнному нормальному розмірі. Її автор дебютував у 1931 р. малою збіркою „Сонетів", де виявив дбайливість за мову, простоту вислову і так мовити „клясичний" смак, що оминає крикливих гасел, розкуйованої строфи, модних слів та оглушливих ефектів.

Усі ці прикмети знаходимо теж і в „Пінистому келиху". На його тематику складаються еротика, образки з природи і мотиви релігійні. Це три головні тони, між якими можна найти, як у кожній збірці, неодин сюжет „посередній" чи випадковий, що його приносить настрій, звичайно сильніший, ніж буденні нахили поета.

Еротика Кедра — зрівноважена, контемпляційна. Находимо в ній захоплення „хмільним безумством" і „буйним бажанням", але тільки в перспективі спогаду, а не як почування, що стає джерелом поетичного пориву. Вона часто перенизана спогадами про неповерненну молодість, з легенькою ноткою мелянхолії і з деякою насолодою, що можна спокійним поглядом дивитися на життя.

Як у першій збірці автор залюбки вертається до форми сонету. Ось один з характеристичних:

Потo казати? Хай у серці спить
Те дивне слово радости і болю.
Хто відгадає свою власну долю?
Що прийде роки, відкриває мить.

А може те, що в усі продзвенить,
В глибінь душевних найпустіших полів
Замінить серця звук в пусту сваволю
Крилатих слів? Не слово, зміст значить.

Геп-геп країну знаю я чудесну,
В ній десь напій відродження течe,
Туди звертається чуття крилате.

А доля дальш пряде. Потo ж казати?
Несказане на дні душі дрімає
Мов квіт, що може вродиться на весну.

Як бачимо поет не добирає рідких рим, не шукає осліплливих чи хочби нових метафор, навіть не заквітчує сонет вінком рефлексій, яка накидається нам як його корона чи шпиль. Оцю простоту одні вважатимуть за велику прикмету, другі за велику хибу. Наші сучасні поети залюбки переодягаються в карнавалові костюми лицарів і рідко коли вживають природної мови. З другого боку — природна мова межує часто з прозою і в поезії все є подекуди конструкцією, композицією, добором таких елементів, що ще не збуденіли.

У збірці Кедра є ціла низка маленьких лірик, часто неримованих, безпосередньо наївних, що мають свій чар, а водночас видаються занадто легким майстерством. Послухайте:

ВЕЧІР.

Заходить сонце,
Вітрець втихає
І мовкне млин.
Ще річка дзвонить
Від гір зчорнілих
Кладеться тінь.

Якби так можна при цьому забути такі безсмертні речі як Ґетове:

Uber allen Gipfeln
Ist Ruh,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch.
Die Vögelein schweigen im Walde
Warte nur, balde
Ruhest du auch.

У „Пінистому келиху" находимо теж чотири великі поеми білим віршем. Три з них на вічні преважкі теми „Каїн", „Мікельанджельо" і „Жертва на Голгофті". Вже сам факт, що автор зважився на такі теми, вказує на його сміливі почини. Ми не можемо їх читати забуваючи за попередників у нашій літературі, починаючи хочби від Самійленкового „Геростратa". Деякі нагадують Лесю Українку, інші шляхетний діялектичний патос Байрона або Франка. Найбільший ворог таких поем — реторика. Та означити її межі важко. Те, що одне покоління вважає за поезію, друге може осміювати як реторичну прозу.

м. р.

Остання нагорода Ґонкурів.

Щороку варт прочитати повість нагородженну незалежною Академією Гонкурів, щоб знати, на який смак „орієнтуються" ті незалежні сивоволосі письменники. Вони люблять здивувати світ новиною і то сміливою. Цього року нагородили 27-літнього журналіста Анрі Троая за повість „Лярень"; цей молодий письменник має за собою вже чотири повісти і нагороду за повість „простонародню" три роки тому.

Назва якогось павука чи якоїсь трійливої комахи вибрана на заголовок торкається молодого кандидата на письменника, що має подвійну недугу: він знесилений фізично сухотами чи чимось у тому роді і мучиться духово від думок у своїй родині. Фонсек має високе моральне поняття про ролю любови і не може стерпіти думки, що його сестри можуть вийти заміж за людей байдужих їм або негідних молодої чесної жінки. Дві його сестри вже заміжні, третя 16-літня ще дома. Молодий психольог уявив собі, що може їх зробити щасливішими, відорвавши їх від негідних їх чоловіків. Дивним дивом він еднає свої високі моральні принципи з низькими інтриґами та свідомою брехнею. Закипені цим сіті рвуться, не попадають у бажане місце: його сестри вихоплюються зпід його впливу. Навіть наймолодша скриває перед ним свої вчинки поза домом і свої почування до його приятеля.

Молодий мелянхолік і неврастенік, що підготовляється до великого морального твору „Про зло" і раз-у-раз цитує Ніцшого, придумує ще останній спосіб, щоб зібрати свої сестри довкола себе: він прикидається, що отруївся через їх байдужість, випиваючи якусь складну отруту. Тимчасом доза, яку він зажив за велика і він не затроївся, а таки отруївся. Два тижні після його смерти його наймолодша сестра заручилася з тим, перед яким він хотів її якнайбільше оберегти.

Провідна думка: є такі люди, як ті комахи, що сідаючи на найздоровіший людський організм — затроюють його. Уся повість написана з клясичною простотою, без надмірної аналізи, але і без складних ситуацій. Вона наскрізь паризька своєю атмосферою, але тою темнішою, неприємною, де найприродніші інстинкти стають предметом неприродної аналізи.

Коли пригадати деякі нагороди Академії Гонкурів з давніх років такі як „В тіні закватчаних дівчат" Пруста, „Марія Шапделен" Гемона, „Дінглей" Таро, „Радоліо" Женевуа — з теперішньою, то повість Троя бліда і не житиме довше, як пів книгарського сезону.

—o—

Василь Ткачук: „ЗИМОВА МЕЛЬОДІЯ". Нариси. Львів 1938. Обгортка С. Гординського. Ст. 64.

В. Ткачук видав свою третю збірочку сільських нарисів. Приїхавши два роки тому з села до Львова, він пробивається серед великих злиднів без змоги заробітку і живе тільки тим промінчиком надії, який вкладає у свої книжечки. Його нариси — маленькі образки з села, навіть не образки, а миттєві сценки, що повному немилосердно нагадують Стефаникові мініятури. Не можна прирівнювати цих сценок з мініятурами, нарисами чи новелями Стефаника, бо тоді ми зробили б велику приводу нашому великому майстрові слова, що так глибоко розумів селянську душу і ще більше кривду молодому самоукові, що пише як уміє та відчуває. Ткачук прив'язаний до села теплом дитини, що згадує найкраще свої дитячі роки тому, що їх слабо памятає. Ці його спогади мають імпотний серпанок лірики. Нерва згадує при такій ліриці Черемшину. Ось початок нарису „Мати":

„Ще вчора місяць, вже втомлений вівчар, лишив свої овечки зорі, сам напився торішньою хмарою і на блакитній полині неба розлігся, спати. Це було вчора. А вчора — було літо. Нині сонце й пожовклі листочки купаються в порохах на дорозі. Нині — вже осінь..."

Після таких прелюдій приходить звичайно якась маленька оцінка, здебільша грубо реалістична. Зупиняємося на кількох гарних, часто народніх висловах або гарній метафорі і сам образок розвівається хутенько як хмарина. Ввесь настрій був тільки хмаринкою, в якої автор хотів збудувати нарис, та вона розплилася йому в пальцях. Зверха лірика — в основі проза, а всередині бракує тіста, з якого можна б злінити гарнесенький обарінок.

м. р.

Особам, які мають мало руху, кількатижневе лікування природною гірчою водою ФРАНЦІШКА ЙОСИФА часто приносить просто неоцінені прислуги. Треба пити щоранку натще або ввечір перед спанням одну шклянку природної гіркої води ФРАНЦІШКА ЙОСИФА. — Спитайте Вашого лікаря. 1—2

Літературна хроніка.

ЛЕКТУРА АНҐЛІЙСЬКИХ ДІТЕЙ.

Один з англійських тижневиків розіслав кількох дитячі листочки дітям з проханням повідомити редакцію: які книжки та які автори їм найбільше. Вислід був сенсаційний. У відповідях не було ні разу згадки про ті артистворн дитячої літератури, яку критики та вихователі вважають за найкращі та вічно молоді: не було там ні „Робінсона", ні „Дон Кіхота", ні „Гулівера", ні „Острову зі скарбами" Отівенсона. Усього із відповідей лишало на Діккенсового „Олівера Твіста". Зате найбільше голосів дістала зовсім невідома сторінок письменниця Річмаль Кромптон, яка пише пригодницькі повісти з героєм хлопчиком Віллі. Ці повісти називаються просто „Щасливі дні Віллі" „Іне про Віллі".

ВІДНОВЛЕНИЙ „СИРАНО ДЕ БЕРЖЕРАК".

40 років тому величезний успіх у Парижі мала пєса Едмонда Ростана „Сирано де Бержерак". Ростана вважали геніем і він став членом Французької Академії перед 40-им роком — річ небувала. Прем'єра цієї романтичної пєси належала до небуваліх. Юрба вийтовши з театру і та, що не могла добитись білетів стояла всю ніч на вулицях. Ростана прирівнювали до Віктора Гюго, критики віщували йому славу. Десять років пізніше забули про „Сирана", що правда пройшов усі сцени. Тепер після 30 років його відновили і він знову має великий успіх. Нова публіка бачить цю пєсу вперше. Тільки критика не робить уже порівнянь Ростана з найбільшими поетами та драматургами, а признає йому великий сценічний хист і знайомість публики.

Українська щадниця в Перемишлі
ЄДИНА
Українська Каса Ощадности
ЯКОЇ ВКЛАДКОВІ КНИЖЕЧКИ МАЮТЬ ПУПІЛЯРНУ ОБЕЗПЕКУ
СКЛАДАЄ ВСІМ СВОЇМ ВКЛАДНИКАМ І КЛІЄНТАМ ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
кращого Нового Року.
ЧЕКОВЕ КОНТО 511459. Ч. ТЕЛ. 12-07.

Вісти з Карпатської України.

ПРЕОСВЯЩЕННИЙ НЯРАДІ БЛАГОСЛОВИТЬ СІЧОВИКІВ.

КУП подає з Хусту. Підчас Різдвяних Свят відбулася в Хусті спільна Свята Вечеря для членів Карпатської Січи, яку звеличав своєю присутністю апостольський адміністратор для Карпатської України єпископ Няраді, який роздав січовикам медалі з образом Богородиці та Христа. При тому єпископ Няраді поблагословив січовиків такими словами: „Хорони вас Мати Божа та благослови вас Всевишній на ваше діло".

Головний командант Січи дав приказ пошанувати память полеглих в обороні Карпатської України.

ЗБІЛЬШЕННЯ АВТОБУСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КУП. З уваги на те, що мешканці Волівщини жалувалися, що до Волового приїздить замало автобусів, карпатоукраїнське міністерство комунікації рішило збільшити на цій лінії автобусовий рух. Одночасно збільшать теж скільксість державних автобусів на шляху Хуст-Перечин, щоб подорожні не потребували ждати з недостачі місця до чергового дня. Міністерство комунікації урухомило теж рівнобіжну комунікацію державними автобусами по полудневій магістралі, яка веде з Хусту, обминаючи Мукачів та Ужгород.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

В МУКАЧЕВІ ПОЧАЛА РАДИТИ МІШАНА КОМІСІЯ.

КУП подає, що сьогодні, значить 12. ц. м. зійшлася в Мукачеві мішана мадярсько-чехословацька військова комісія під проводом старшин генерального штабу, яка почала радити над справою прикордонних інцидентів.

ХТО СПРИЧИНИВ ІНЦИДЕНТ КОЛО ДРАВЦІВ

Цю вістку потверджує теж офіційний мадярський комунікат.

Мішана старшинська комісія, яка зійшлася на демаркаційній лінії біля Дравців (на полудне від Ужгороду) мала ствердити, по чийому боці вина інциденту. Старшини переглянули терен б. Дравців і ствердили, що на карпатоукраїнський бік перейшла громада людей у силі 25—40 осіб із трьома легкими та одним важким скорострілом. Ця група перейшла рано і у мряці важко було ствердити, чи тою групою були військові, чи цивільні. Зате на снігу залишилися виразні сліди кованих черевиків, яких ужинають теж військові. Стверджено, що сліди тих черевиків ведуть поза карпатоукраїнську демаркаційну лінію. Крім того знайдено теж набої та останки гранат мадярського походження. Переконавшися, що ковані сліди ведуть на територію Карпатської України, мадярський старшина не хотів далі слідкувати за кроками на снігу. Вислід того слідства опрокидує закид, начебто інциденти на кордоні спричинили українські терористи, яких зовсім нема.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 14 січня 1889.

З НОВИМ РОКОМ.

В „Запрошинах до передплати" читаємо:

„З нинішнім числом „Діло" вступає в десятий рік свого видавництва і в другий, як щоденний часопис... Як досі, так і в майбутньому „Діло" стоятиме сильно і совісно на сторожі природних і політичних прав руського народу і невтомно боротиметься проти ворожного, хто нині вже є або хто ще й явиться ворогом життя, розвитку і поступу Руси. Крім цього, як і досі, старатиметься в додатний, властивий йому спосіб вказувати руській суспільности шляхи до її розвитку та поступу на ножному полі: національному, церковному, економічному і взагалі культурному".

ЗМІНИ В УКЛАДІ ЕВРОПЕЙСЬКИХ СИЛ.

„Від якогось часу почали знову французькі часописи писати про якісь зміни в угрупованню европейських держав, якого підставою було б порозуміння Австрії з Росією й ізоляція Німеччини. Що до розірвання тридержавного союзу ще далеко, то річ більш як певна, але що щось робиться, щоб довести між Росією й Австрією до порозуміння у балканських справах, то це виглядає на дуже імовірне. Німецький посол у Константинополі Радовіц ніде не без цілі, що в Берліні знають дуже добре про те, що Росія намагається всіми силами відірвати Австрію від Німеччини й Італії та що не перестає зброїтися на велику міру".

НА ВІЙСЬКОВІ ПОТРЕБИ.

Петербург, 14. січня. Державний буджет представляється дуже корисно. На військові потреби визначено 6 мільонів більше.

Польща повинна взятися за розвязку української проблеми.

ПРОМОВА ПОСЛА ЦЕЛЕВИЧА В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ.

З четвер буджетова комісія сойму радила над буджетом міністерства внутрішніх справ. На засіданні був присутній премієр і міністр внутрішніх справ ген. Складковський в товаристві державних підсекретарів міністерства внутрішніх справ і вищих державних урядовців. Буджет референував віцемаршал Длуґош, який у обширній промові обговорив найважніші прояви громадянського життя в Польщі: згадав про велику фреквенцію в парляментарних виборах, ствердив розклад комуністичного руху в Польщі і поступ у напрямі стабілізації на ринку праці, вкінці торкнувся жидівської й української справи. Що торкається жидів, то пос. Длуґош бачить тільки єдину правильну розвязку: "міґрацію.

„ТРЕБА ВИКЛЮЧИТИ НЕРЕАЛЬНІ ПОСТУЛЯТИ".

Нормалізація — говорив пос. Длуґош в українській справі — яка створює умовини довіря, спокою і праці — це підстава взаємин громадян польської й української національности. Сперте на нормалізації позитивне відношення до потреб життя українського гормадянства знайшло свій повний вислів в успішному розвитку й позитивних осягах українського громадянства у всіх ділянках, особливо господарській і соціяльній. Ті осяги поглиблюють відповідальність українських чинників щодо можливости реалізації польсько-української співпраці і співжиття. Але треба виключити всякі нереальні постуляти, що не можуть бути здійснені, бо викликають тільки розярення і шкідливі настрої. Одночасно треба особливо підкреслити діяльність „вивротових" українських чинників, що спричинюють невідповідальні виступи в терені. Ясно, що такі провокації українських невідповідальних чинників мусять викликати відповідь польського громадянства. За необхідну потребу треба признати відповідну настанову польського громадянства у Східній Галичині до проблеми української меншини. Громадянство привязує виняткове значіння до справи забезпеки розвитку польського народу на терені південно-східніх воєвідств. Державні чинники повинні з повною дбайливістю віднестися до потреб польського громадянства і забезпечити відповідною опікою справу розвитку його сил та створити якнайкращі умовини для тієї цілі.

ЕНДЕЦЬКА ВУЛИЦЯ НЕ РОЗВЯЖЕ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ.

В дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ забирав слово від УПР пос. **Целевич,** який заявив, що його затривожив рівень дискусії в українській справі. Гадаю — говорив пос. Целевич — що українська проблема занадто важна для польської держави, щоб можна було так невідповідно до неї підходити. Посол Вагнер думає, що супроти заогнення польсько-українських взаємин треба застосувати репресії, що не треба приймати урядовців української національности, доки нема певности, як вони будуть поводитися. Але льояльність — це обосторонне відношення і спосіб ставлення до національної меншини впливає також на її відношення до держави. Назвали українців, що вони знаряддя чужих агентур. Це стара пісенька, що її вживали москалі й ендеки. Може посол Вагнер стане через те героєм ендецької вулиці, але це української справи не розвяже.

Є три причини заогнення польсько-українських взаємин. Перша — це ворожість місцевого громадянства до ідеї нормалізації, друга — це поведінка адміністраційної влади, і третя — пасивність уряду і брак рішень у великому стилі. Головна причина невдачі нормалізації — це становище місцевої польської людности. Ендеки від першого моменту кинули гасло боротьби з ідеєю нормалізації. Але й не ендецька польська людність поставилася ворожо до нормалізації тому, що вона означає рівні права і рівні виглядн у суспільній і господарській боротьбі. Ендеки кинули гасло, що уряд продав українцям південно-східні воєвідства і що там полякам гинуть. Висувають смішне твердження, як ось, що українці хочуть викупити всі фабрики.

Нове заогнення вивязалося у звязку з закарпатською справою. Не можна дивуватися, що кожний українець радіє, як деребудь українцям діється краще. Відбулися, що зрештою ми українці осудили, демонстрації молоді у протипольському дусі. Влада застосувала букву закона і багато осіб знайшлося у вязниці. Українські політики поробили заходи, щоб ці демонстрації припинити. Високі школи, особливо львівська політехніка, стали кублом боївок. Трапився такий факт, що один боївкар прирікав на вічу, що порахується з митрополитом Шептицьким. Гадаю, що нема нікого в цій салі, що апробував би такі методи політичної боротьби. Ендецькі відозви висували брехливі вістки, що українці збирають зброю й муніцію. Влада мусіла проголосити спростування. Нижчі органи державної поліції підпадають психозі і не протиставляться подвигам ендецьких боївок якслід. На все є один лік. Тому, що вбито поліцінта в Гаях треба відібрати українцям інвалідські ренти. Тому не може бути нормалізації. Того вбивства українцям не доказали. Але чи легальна українська політика має відповідати за індивідуальні вчинки?

Український нарід може розвиватися в ділянці кооперації, але цей розвиток утруднюють адміністраційні розпорядки. Всі ділянки натрапляють на адміністраційні перешкоди. Треба залишити життя українським організаціям у прикордонній смузі. Питання, який лад скріплює державу — це дуже важне питання. Найповажніші держави світу мають станові лади. Пос. Вагнер гадає, що українці не мають права говорити про закордонну політику держави. Українці є громадянами польської держави і можуть забирати слово у справі її закордонної політики. Пос. Вагнер стверджує, що Польща сильна. Так. І тому саме Польща повинна взятися за плян розвязки української справи в ширшому обсязі і взяти участь у творчих процесах на Сході Европи.

ПРОМОВА ПОСЛА СКРИПНИКА.

Пос. Скрипник ствердив, що поодинокі групи польського громадянства розвязують українську справу на власну руку і негативно, а Озон і досі не зясував виразно свого відношення до тієї справи.

ВІДПОВІДИ ПОСЛОВІ ЦЕЛЕВИЧЕВІ.

Послові Целевичеві відповідав пос. Вагнер і премієр Складковський. Зміст тих відповідей подамо в черговому числі.

—o—

Політичні відзвідини.

Поїздка мін. Чакі до Берліна і мін. Рібентропа до Варшави.

Мадярський міністр закорд. справ Чакі має приїхати 16. ц. м. до Берліна. Ще цієї зими — кажуть — приїде до Варшави німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп.

мгр. В. ПАЗЬДЗЕРСЬКОГО
прикрашає
СИВОМУ ВОЛОССЮ
ДАВНІЙ КОЛІР

а Mag Nr. 1
усуває перхоть і хоронить волосся перед випадом.

НОВИНКИ.

14 СІЧЕНЬ

Субота

Ст. ст. 1. січня 1939.
Новий Рік. Василія.
Лат. Фелікса а Нолі.
Сонце: схід — 7.19, захід — 15.48.
Місяць: схід — 2.24, захід — 12.00
Завтра: 15. січня. Неділя.
Ст. ст. 2. січня 1939.
Неділя перед Просвіщенням. Сильвестра.
Лат. Нед. 3. по 3. Королях. Павла.
Сонце: схід — 7.18, захід — 15.49.
Місяць: схід — 3.27, захід — 12.36.
Післязавтра: 16. січня. Понеділок
Ст. ст. 3 січня 1939.
Малахії пр.
Лат. Марцелла.
Сонце: схід — 7.17, захід — 15.50.
Місяць: схід — 4.26, захід — 13.18.

—o—

— **З Новим Роком бажаємо нашим Передплатникам, Читачам і Прихильникам усього найкращого.**

— **Косметичний Кабінет „DISTINCTION" перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов.** Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 8—10

— **Курси косметичні Слави Добрянської** Львів, Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматольога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67.

— **До членів Т-ва „Обнова".** Перші післясвяточні сходини — неділя 15. січня, год. 10. рано.

— **З найкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46.** 2500 127—0

— **Знаний календарець „Готовсь" на 1939 р.** підпав несподіваній конфіскаті й тому цього року появився він дещо пізніше під назвою **„Усе готовсь".** Обем 96 сторінок, ціна 20 сот. Замовлення слати на адресу: Адміністрація **„Українського Юнацтва", Львів, вул. П. Скарги 5.** 30

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорунжини 5, *поручає ковдри, матраци* — **перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81** 1827 100-0

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 10—2

— **Вп. Радникові** інж. Дутці, Вп. дир. Мартинцеві і Вп. Урядовцям Зем-Банку у Станиславові складаю щирі бажання щасливого Нового Року. **— Лев Гальпери.** 158

— **Щасливого** Нового Року своїй П. Т. Клієнтелі бажає — **фризієрське заведення Анлрій Кузик,** Бляхарська 11. 155

— **У довгі зимові вечорі** маєте добру нагоду довести Ваші світлини до порядку. Модерні німецькі фотоальбоми на складі тільки в єдиній українській фотокрамниці Екомп, Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 29 1—1

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Льотерії впали м. і. такі більші виграї: Постійна денна виграа 5.000 зол. на ч. 74245, 75.000 зол. на ч. 83168; 10.000 зол. на ч.: 91640 35965 137054 138198; 2.000 зол. на ч.: 15364 23914 25438 36461 33337 48379 59778 650013 76574 8966198130 101924 107676 120763 156988; 1.000 15846 24159 24741 25200 32473 35867 47500 52055 зол. на ч.: 1506 4288 5141 13552 12310 14282 54885 55661 63775 74291 79915 80630 84805 101948 101407 108674 111773 113123 116679 120663 127474 128443 133178 133687 126643 136829 139405 141571 146573 148867 148914.

— **Нова бурса Т. Ш. Л. в Турці.** Головна управа Т. Ш. Л. у Львові вибудувала коштом 80 тисяч золотих величавий будинок, в чкому буде приміщена бурса Т. Ш. Л. ім. Беліш-Пражмовського. В бурсі знайде приміщення 40 хлопців з польської гімназії. Посвячення цього будинку відбудеться 15. ц. м. при одночасним зїзді шляхти „загродової" з турчанського повіту.

— **Польська молочарня в Магерові.** Каса Стефчика в Магерові закупила технічне приладдя до новозаснованої польської молочарні, яка пічне працювати ще в січні ц. р.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новий рік.

Українці направду під одним оглядом щасливий нарід: мають два нові роки. Один першого січня, другий чотирнацятого.

— Мені знаменито почався новий рік — казав мені тому тиждень один мій знайомий. — Першого січня виграв я в бріджа два золоті, другого дістав від рідні з села індика, а пятого віддав мені товариш сто золотих.

— Боже! Коби вже той старий рік скінчився!! — скаржився вчора другий мій знайомий.

— Та він уже скінчився! — відповідаю.

— Ні, добродію. Я патріот і чужого нового року не признаю. В мене рік починається в 24. годині на Маланки!...

Крутять люди як можуть. Не вдасться перший січень григоріянський, то ждуть — може вдасться юліянський. А щойно як і той не допише, пускають ніс трубою. Тоді хіба до жидівського календаря вдаватися, але з нас мало хто знає, коли там новий рік.

Першого січня приходить до нас Новий Рік як зовсім маленьке, безпомічне немовля. Адже всі знаємо, що таке немовля в першім дні своєї появи на світі може сказати. Тому мені дивно, коли в новорічних скетчах вилазить на сцену величезний бельбас і починає фільософувати, а то й порнографію підпускає.

Інша річ — за чотирнацять днів. Рік живе, як неодному відомо, тільки 365, а в виїмкових випадках 366 днів. Тому його розвиток мусить бути багато скорший як людини і двотижневий рік це вже нівроку дитинище. Тоді й не дивота, що він багато дечого скаже, бо й світа побачив і життя зазнав.

На жаль у нас він рідко коли щось путнього говорить, але деколи хоч і говорить щось до речі — то ніхто його не слухає. Новорічна промова тривае звичайно дуже коротко і заки розтанцьований народ трохи втихомириться — Новий Рік уже простує за куліси.

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

— Що такого? Що він казав? — питає дансерка, яка ввесь час його промови щебетала до дансера.

— Ну... як звичайно... Казав, що буде ліпший від минулого! — відповідає дансер, щоби щось відповісти.

— Страх як нецікаво в нас складають новорічну програму!

— Пані мають цілковиту рацію...

Це одна з причин, що автори, які писали Новому Рокові тексти до промов, залюбки відказуються від тієї суспільної, але невдячної праці.

Рік, якому на ім'я 1939, направду міг би нам на Маланки сказати неодну цікаву річ. Живе бахор уже повних 14 днів, підглянув, підслухав і розміркував неодно. Паспорту йому не треба, залізниці не платить, чекати на авдієнцію як каня на дощ не потребує, Париж не Париж, Берхтесґаден не Брхтесґален... А схоче, то і до Хусту вступить — на інтервю (очевидно не в справі вина, яке так занепокоїло проф. Бірчака!).

До кожного нового року мають люди претенсії. Одні такі, другі сякі, треті ще інакші.

Які ми, українці, маємо претенсії до Нового Року?!...

Вибачте, Шановні Читачі, але фейлетон вийшов би за довгий і тому кінчу...

Галактіон Чіпка.

Ф-ма Софія Щуровська перша українська виробнича і продажа мат. текстильних у Бельску, Баторого 7 ц.

складає всім своїм П. Т. Відборцям побажання

„Щасливого Нового Року"

ч. 148

— **Перебудова доріг і мостів.** У коломийському повіті перебудовано і направлено 278 км. державних, воєвідських і повітових доріг. Вибудовано сім нових мостів і зреконструовано великий міст на Пруті. Тепер будують два великі мости у Гвіздці і Вербіжі к. Коломиї.

— **Почесна золота відзнака „Звйонзку шляхти загродової".** Головна управа „Звйонзку шляхти загродової" рішила надати почесну золоту відзнаку за розбудження польського духа і ширення культури між „загродовою" шляхтою Підкарпаття та східних „кресів" кільком польським письменницям (-кам) і між іншим полковникам: Г. Цепі, М. Гроссекові та Б. Кунцові („Всхуд").

— **Краєва хроніка.** В Синевідську Вижнім пов. Стрий почала горіти від печі стіна. Вогонь удалось загасити. — На магістратськім фільварку коло Грабовець недалеко Стрия вибухла пожежа з невідомих причин. Пожежа знищила стіг сіна. До поширення пожежі не допустила пожежна сторожа зі Стрия. — Марія Процикова в Перепільниках, мати 5-ох дітей, прала білля і зняла з кухні баняк з лугом. Нагло до баняка з лугом упала 3-літня її донечка Софія і померла серед страшних мук.

— **Найбільший відсоток народин на Поліссі.** Згідно зі статистичними даними Полісся виявляє найбільший відсоток народин у порівнянні з цілою Польщею, бо аж 358 на тисячу мешканців тоді, як в інших східніх округах припадає 30,8, а в цілій Польщі 20. Найбільший відсоток уродин виказує повіт косівський і коширський на Поліссі. Смертність не ріжниться дуже від пересічі для цілої Польщі.

— **Статистика міста Луцька.** На основі найновіших статистичних даних населення Луцька зросло до 43,371 осіб. Приріст населення за останній рік сягає 2.830 осіб. По віроісповідній приналежности є в Луцьку 18.637 жидів, 15,738 католиків, 7.220 православних, 1,138 протестантів, 57 караїмів і 527 осіб інших віроісповідань.

— **Маркова війна.** Недавно польська пошта видала поштові марки з написом, що Данціг належить до Польщі. Ці марки викликали бурю протестів у Данціґу і тепер появилася в Данціґу серія німецьких марок, на яких є між іншим, картина з написом: „Програна Ст. Баторія під Свінемінде". Тепер польська преса пише з обуренням, що це провокація Польщі.

— **Велика залізнича катастрофа** трапилася на шестім кільометрі північного залізничого шляху Москва-Архангельськ. На залізничім переїзді далекобіжний поїзд до Архангельська і підміський електричний поїзд, що їхав до Москви, наїхали на два вантажні самоходи, що нагло затримались на шляху. В катастрофі згинуло багато осіб, ще більше є ранених. Числа жертв совітська преса не подає. Слідство устійнило, що катастрофу свідомо спричинили шофери, яким виповіли працю на основі останніх декретів.

— **Перебудова спаленого будинку Райхстагу.** Вже в короткому часі в Берліні приступлять до перебудови давного будинку німецького парляменту. На виставі архітектури в Мінхені виставлено вже модель проектованої салі засідань, що згоріла підчас великої пожежі в лютому 1933 р. Салю плєнарних засідань значно побільшать, бо число послів зросло до 800 по приключенні до Німеччини Австрії та Судетів. Королівську площу перед давним будинком райхстагу перебудують на велику площу парад. Памятник Бісмарка перенесуть до Тіргартену.

— **Відбирають жидам концесії.** Міністерство скарбу в Румунії відобрало жидам у грудні 1938 року концесії на 375 коршем і 766 трафік в округах Чернівці і Кімполюнг.

— **Велика фабрика згоріла до тла.** В Резіні в Румунії згоріла до тла з невідомих причин велика фабрика фарб і смарів Гольдштайна. Шкоди сягають 4 міліони леїв. Підчас ратункової акції був ранений комісар поліції Добнікяну.

— **Облава 100 жандармів за бандитами.** Французька поліція арештувала в ночі з 11. на 12. ц. м. 17-літнього хлопця, який видав трьох бандитів, що напали на два самоходи в департаменті Сен та Оаз. По цілонічній облаві при участи 100 жандармів у лісі Сен Жермен удалось арештувати всіх бандитів.

— **Пробні лети над Паміром.** Совітські літаки перелетіли лівчі над Паміром, щоб устійни-

ФОТО АПАРАТИ І ПРИЛАДДЯ поручає у великім виборі фірма **Інж. А. Шарф** **ЛЬВІВ, Сикстуська 2.**
2955 4—6

ти умовини і трасу постійної летунської комунікації над простором Паміру з весною ц. р. Летунська комунікація получить найбільше заледнені місцевости Паміру: Хорог, Іскашін і Мургаб. Підчас двох пробних летів совітські летуни Ткаченко і Тарек мусіли піднестися на висоту 5.000 м. Населення з великим зацікавленням слідкувало за пробними летами, бо дуже багато зпоміж них бачило літак перший раз у свому житті. „Правда" пише, що совітські летуни розкинули підчас першого лету кількасот примірників „Історії комуністичної партії" в російській та узбекській мові для населення Паміру.

— **Пожежа в ленінградськім фільмовім виробництві.** З невідомих причин вибухла пожежа у фільмовім виробництві „Совітська Білорусь" в Ленінграді і знищила дуже швидко будинок. Пожежа знищила до тла фільмову робітню і дві фільми: „Людина у футералі" і „Минули роки". Шкода сягає кілька мілїонів рублів.

— **Позички для подруж збільшують число народин.** Німецький статистичний уряд ствердив, що позички для молодих подруж зміцнюють число народин. І так у Гановері на 100 подруж, що дістали запомоги, припадає 60,2% дітей, тоді, як на таке саме число подруж без запомог припадає лише 39,2% дітей.

— **Розстріл комісарів за програну у виборах.** Недалеко місцевости Мезкетік у стейті Халіско в Мексику напав гурт людей на виборчих комісарів, які брали участь у виборах і розстріляли їх на дорозі. Виборчих комісарів розстріляли з пімсти члени партії, що програла у самоуправних виборах. Вбивство комісарів викликало велике враження в цілім Мексику.

— **Сильна метелиця** перейшла над Латвією і засипала всі дороги паралїжуючи залізничу, автобусову і самоходову комунікацію. Багато поїздів мусіло затриматися в полі і ждати на приїзд моторових плугів.

— **Рекорд у розводових справах.** Один з цивільних судів у Льондоні побив рекорд у розводових справах, бо у вівторок 10. ц. м. уневажнив аж 469 подруж. Суд уневажнив багато подруж відомих осіб у товариських і політичних колах Льондону.

— **Страшна смерть на залізничому переїзді.** Між стаціями Буфтес і Періє у Румунії наїхали два поїзди одночасно на сани зі залізничими підкладами, що переїздили саме тоді через залізничий шлях. Невідомий залізничник, що віз підклади, згинув. Одночасно відламки підкладів дістались через вікна до вагонів і ра... двох подорожніх і крім того важко зранили двох подорожніх.

— **З ледових оков.** По тижневій важкій праці румунські відділи саперів і ледоломи увільнили Дунай від ледяних оков на просторі Галац—Констанца. Багато кораблів, що замерзли на Дунаю, рушили в дальшу дорогу.

— **За велитенські зловживання** арештувала на днях фінляндська поліція членів управи організації до боротьби зі злочинами. Її засновали два обманці в 1936 р. і на сторінках часопису згаданої організації вели боротьбу в „американський" спосіб зі злочинами. Поліція ствердила, що члени управи зужили на власні потреби всі складки членів та ввесь дохід часопису у висоті майже мілїона фінляндських марок і тому замкнула їх за решіткою.

— **Різні вісти.** З Будапешту виїхала до Берліна мадярська делегація на переговори у справі мадярсько-німецької конвенції. — Мадярська влада виселила з Будапешту чеського журналіста Еміля Ковара і кореспондента „Ное Ціріхер Цайтунг" Бернарда Цітрона. — Чехо-словацький уряд повідомив дипльоматичних представників, що офіційна назва держави складається тепер не з одного, але з двох слів: Чехо-Словакія. — Делегація французьких парляментаристів під проводом б. міністра де Тессана відвідала східній фронт червоної Еспанії, де її приняв комендант фронту ген. Сарабія. — Французька прикордонна сторожа затримала 4-ох жидів, виселених з Італії, між ними б. мінхенського рабіна Леві, члена міжнародного союзу журналістів та жидівського письменника. — Дня 31. грудня 1938 р. було у Франції 404.730 безробітних. — В півн. Франції і в Ліль, Валянсієн та Мобежі упав великий сніг. — Недалеко Вільмартена англійський вантажний корабель „Пас оф Балятер" наїхав на скалу і розбився.

— **Гірка вода** синтетична вироблює фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптиках.**
3064 6—5

З судової салі.

ЗАСУД ДВОХ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕННИКІВ.

Окружний суд у Золочеві розглядав справи проти двох греко-католицьких священників: о. **Володимира Чайківського,** пароха Колтова та **о. Володимира Телемка,** пароха Верхобужа. Акт обвинувачення закидав обом підсудним зміну прізвищ у метрикальних книгах. Суд засудив **о. В. Чайківського на 6 місяців вязниці, о. Телемка на 8 місяців вязниці,** з припиненням кари обом засудженим на 5 років.

Допис.

ГЛИНЯНИ.

Гостина українського народнього театру ім. Садовського у Глинянах. Від 5. до 13. грудня 1938 р. загостив до Глинян український народний театр ім. Садовського. Театр дав цілу низку вистав історично-народнього змісту, як „Дай серцю волю", „Безталанну", „Сорочинський ярмарок", „Наталка Полтавка" та інші. Виставою „Наталка Полтавка" відзначував театр і місцеве громадянство 100-літні роковини Івана Котляревського. Театр стрінувся у Глинянах з належною підтримкою громадянства, яке ввесь час заповнювало салю по береги. Зокрема велике моральне і виховне значіння мають вистави театру на міщанські і селянські маси. Театр ім. Садовського стоїть під оглядом мистецьким та організаційним дуже високо. До того театр має прегарні костюми і декорації, що можуть вдоволити навіть вибагливого глядача. Гра самих акторів безлоганна. Зокрема на чоло театральної дружини висувається п. Л. Карабіневичева, далі А. Левицький, Потюхова, П. Карабіневич, а молодших: Марко, Потюх, Мурадів, Федчишин, Тисяк та інші.

СТАНИСЛАВІВ.

Святочне закінчення підготовного курсу для рідношкільних робітників у Станиславові. Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" у Станиславові уладив 12-денний курс для підготови рідношкільних робітників у Станиславові, в якому взяло участь 31 курсистів з округи, а саме: з Рошнева 2, Богородчан 2, Хомякова 2, Похівки 6, Олещі 1, Ямниці 2, Винограда Лісного 1, Хриплина 1, Радчі 1, Лисця Старого 1, Микитинців 1, Скобичівки 2, Вишторова 1, Лахівців 1, Ганусовець 3, Загвіздя 1 і Пазелча 2. Переважно мешкали у селянській бурсі, де теж харчувались, а виклади відбувалися в будинку „Просвіти". На курсі викладали: 1) Історію освіти в Україні проф. В. Пашковський, 2) Історію та ідеольогію „Рідної Школи" проф. Н. Данків, 3) Форми і методи освітньої праці — м-р Кушнір, 4) Статути, діловодство, правні постанови П. Рогатинський, 5) Мандрівка по українських землях проф. М. Гандзяк, 6) На верхівях українського духа — проф. Д. Ліськевич, 7) Народня устна словесність — проф. д-р С. Нитфорак, 8) Стрінкові моменти з історії України — проф. м-р Р. Савицький, 9) Основні суспільно-політичні струї — м-р Кушнір, 10) Гутірки про українське мистецтво: а) драматичне — проф. М. Ліськевич, б) музичне — проф. І. Нещільський, в) пластичне — проф. О. Сорохтей. В середу 4. січня в театральній салі української дівочої гімназії відбулося святочне закінчення цього курсу у присутности запрошених представників громадянства, учительського збору і курсантів. По короткій промові м-ра М. Кушніра, який закував ціль, переведення і висліди курсу, роздано курсантам свідоцтва, а черги курсанти уладили популярну академію, яку започаткував промовою д-р Ю. Олесницький. По спільній фотографії перейшли всі до домівки селянської бурси, де всі спільно засіли до чаю. Серед промов: проф. Данків, пані Рублевої, д-ра Ю. Олесницького, голови Союзу Кружків „Рідної Школи" д-ра К. Воєвідки, І. Рогатинського, м-ра Кушніра і курсантів, переплітаних співами стрілецьких і патріотичних пісень, минув вечір у бадьорому настрою. Про вислід курсу найкраще свідчить захоплення курсантів, що домагалися продовження курсу або доповнення його новим курсом, подяки зі сльозами в очах за уладження курсу і запевнення, що навязаний звязок між Радою Союзу „Рідної Школи" і курсантами не припиниться. Недавній курс для бібліотекарів, що його уладила у Станиславові філія „Просвіти" і цей курс були зразковим доказом, як слід переводити працю, що її ведуть в світі народні університети.

Заборона свята „Просвіти" у Станиславові. На закінчення ювілейного року, підчас якого відбулися ювілейні свята в майже кожнім вашім селі, що подекуди вилали дійсно величаво, приготовила філія „Просвіти" повітове ювілейне свято на день 1. січня н. р. Станиславівське староство заборонило це свято з причини, „що в повіті відбулося досить ювілейних свят, а у Станиславові два свята з нагоди 60-ліття філії „Просвіти", що вповні заступають ювілейне свято матірного товариства в вашім повіті". Ю. Е. О.

Лікар ляринголог
Ілярій Федейко
орд. від 10—12 і 3—5 попол.
ЛЬВІВ, УЛ. ЗЕМЯЛКОВСЬКОГО Ч. 2
120 (бічна площі Юра), тел. 297-62. 2-3

РАДЕХІВ.

Звіт переведеної осінньої збірки на „Рідку Школу" в Радехові в днях від 9—31. жовтня 1938 р., дозволеної старостом у Радехові з дня 26. IX. 1938 р. ч. В. 32. — На „Р. Ш." сам Радехів зложив 122.35 зол., Холоїв 6.30, Мушні 10.51, Гришка 7.20, Немилів 14.95, Батилів 7.45, Оборотів 11.15, Хмільно 28.07, Завидче 18.30, Вирилів 12.18, Монастирок 10.95, Оліщько 7.81, Волиця Барил. 12.55, Кустин 9.90, Новоставці 4.20, Бабичі 23.45, Дмитрів 27.12, Сагаліака 4.50, Тоболів 3.10, Крване 29.62, Ператин 17.76, Синьків 9.45, Сушно 28.18, Лопатин 28.30 Отладів 31.35, Середпільці 14.75, Миколяк 25.74, Сташин 25.45, Полове 6.50, Витків Старий 9.—, Гриневоля 7.67, Стремільче 17.35, Стовпин 7.86, Рулевко 7.82, Нижні 22.88, Трійця 4.56, Увин 6.40, Кулинів 25.62, Сморжів 57.74, Ганусин 11.25, Топорів 5.02, Ордів 8.43, Нестаничі 20.77, Павлів 4.60, Тетеничі 9.08, Стоянів 56.60, збіжа зібрано на 28.30 зол. Разом зібрано 873.67 зол. — Усім збірщикам, всечеснім отцям парохам за піддержку і заохоту до жертвенности на „Рідну Школу" та всім жертводавцям щиру подяку складає старшина кружка „Рідної Школи" в Радехові: о. М. Зінкевич, голова; м-р В. Климко, секретар.

БЕРЕЖАНИ.

Українська фільма в Бережанах. Заходом РСУК. висвітлено 24. грудня 1938 р. у Бережанах українську фільму „До добра і краси". Дивно, що РСУК як слід не розреклямував цю вартісну фільму на провінції і тому мало хто з бережанських громадян знав чи варто цю фільму оглянути. Вже самі низькі ціни вступу (20 сот.) відстрашили багато громадян, які міркували, що побачать ледви вільна реклям та декільна картин з вашого народнього побуту. Одначе кожний, хто бачив цю фільму, мусів приємно розчаруватись. Захоплення публіки, передовсім селянства, було велике. Фільма вповні сповнює своє завдання, а саме поширює та поглиблює ідею кооперації, показує осяги і добутки нашої кооперації та користи, що їх наш нарід з неї має. Тому РСУК-ові належаться слова найбільшого признання за те, що зрозуміє вагу фільми, вагу образової пропаганди для поширення ідеї кооперації і не жалує великих видатків, зв'язаних з монтуванням цієї фільми. Акція фільми дуже проста, але артисти вивязалися зі своїх ролї знаменито. Передовсім Поліщук дав нам прегарну кремію Петра, сільського парубка. Ціла фільма переплетена прегарними артистичними композиціями п. Дороша, що мусять любувати кожного знавця фотографіки. Відразу видно, що світлівець має талент, велике зрозуміння краси природи і вміє та гарне підхоплювання життя. Вкінці слід додати, що музична ілюстрація, майже в цілості спирається на народніх мотивах. І. С.

жіночі і мужеські одяги
поручає по зниженій цінах
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА

КРЕМЯНЕЦЬ.

Академія на честь корифеїв української літератури. Дня 11. грудня у Кремянці заходом Українського Добродійного Т-ва уладжено академію на честь Івана Котляревського, Михайла Коцюбинського і Лесі Українки з нагоди роковин їх смерти. Академія складалася з реферату, прочитаного п. Дяковичем, кількох хорових точок (Леонтовича „Ой, горе тій чайці", Нижанковського „Гуляли, гуляли", Кошиця „Ой у полі вишня", Нещільського „Засяло сонце золоте"), виконаних хором Ю. Кульчицького, деклямацій: „Контра сенсо сперо" Л. Українки (Н. Іванченківна), „Товаришці на спомин" Л. Українки (М. Данилюк), „Був один тяжкий час" М. Вороного (О. Гарасевич), Ритми й Епілог (М. Дяковичі і Цимбалюк), фрагменту з „Хо" М. Коцюбинського і сольових точок з „Наталки Полтавки" у виконанні Р. Галицької, М. Яросевича і М. Данилюка. — Саля була переповнена. Було багато селянської молоді з довколичних сіл.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

СТАРОВИННА КАЗКА ПРО СУДДЮ ШЕМЯКУ. З рос. нар. казки перероблв С. Д. Бюлетська „Всього потроха", ч. 3. Накл. Сергія Даценкова. Кременець 1938. Стор. 30, 16-ка.

ЗВІТ з діяльности Ради Товариства: „Захист ім. Митроп. Андрея гр. Шептицького для сиріт" у Львові за перше 20-ліття (1918—1938). Накладом Товариства. Львів 1938. Стор. 28, 8-ка. У звіті 11 знимок.

ЛЕМНІВСЬКИЙ КАЛЄНДАР на рік 1939. Зредагував Ю. Тарнович. Наклад В-ва „Наш Лемко". Львів 1938. Стор. 104 + оголошення.

КАЛЄНДАРЕЦЬ ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ на рік 1939. Річник IV. Зладив М. Ф. ЧСВВ. Жовква 1938. Стор. 64, 32-ка.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VI. Книжка 12. Грудень 1938. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Поезії. — Ю. Клен: Україна. — Сем: Ле шанзон де дам. — Піль Валєрі: Що таке Європа? — Ж. Р.: Чи Англія вірне з жидами? — Е. Маланюк: Північ лазер. — Ген. Д.: Матерія чи людина? — Д. Р. Александер Федорович Керенський. — В. Ренегуха: Ідея і форма мистецького твору. — О. В.: Віденський арбітраж. — М. К.: Смерть Мустафи-Кемаля. — Б. Л. Д.: Неньо — шароварницька „геополітика". — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий місячник. Рік видання 8. Ч. 10. Жовтень 1938. Львів. Зміст: Ю. Липа: Благослови. В покорі. — В. Гаврилюк: Мадонно голуба! — Р. Кедро: Побідники. — М. Цуприк: Крутіж. — І. Марків: По дорозі життя. — Ю. Липа: Чаклун із хутора. — К. Бобикевич: Корнило Устиянович. — Д-р К. Чехович: Наукові заслуги Ст. Смаль-Стоцького. — О. Ф. Мушерман, ЧОВІ: Динаміка без стрічу. — Н. Кочубей і Р. Метельський: Альфа і Омега його життєвого твору. — М. К.: Марійці Здвяховський. — М. Демкович-Добрянський: З приводу „Призначення України". — Хроніка. — Рецензії. — Нові книжки.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 11. Листопад 1938. Львів. Зміст: На окреме дивіденд. — В. Левицький: Колективізація сільського господарства в Совєтах. — Г. Кухар: О. Лев. Горлевич (Причинок до історії Маслосоюзу). — В. Софронів-Левицький: Наша кооперативна бібліографістика. — Е. Кантій: Три фази господарської політики III. Німеччини. — З життя української кооперації. — Господарська хроніка.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ „БЛИСК" ЛЕВИЦЬКИЙ І СИНА Станиславів, ул. Жулкевського 3

Театри.

Великий Театр.

П'ятниця 13. І. год. 7.30 веч. Виступ Хору Юрайда і Гелени Гроссіані.

Субота 14. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 15. І. год. 12. впол. „Кіт в чоботах" казка; год. 3.30 попол. „Пані пресесова"; год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

П'ятниця 13. І. год. 7.30 веч. „Пані пресесова".

Субота 14. І. год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів".

Неділя 15. І. год. 3.30 попол. „Фройда теорія снів"; год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів".

Український Театр Йосифа Стадника (сезіонра).

БРОДИ:
13. І. Подвійна бухгальтерія.
14. І. Границ.
15. І. Чорноморці.
16. І. Сіді.
17. І. Люди на кризі.
18. І. Хам.
19. І. Нітуш.
20. І. Кішка старого млина.
21. І. Сузанна.
Потім театр заїгостить до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖОВКВА:
13. І. Безталанна.
14. І. Пісня Бескиду.
15. І. Сорочинський ярмарок.
16. І. Невольник.
17. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок.
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Свят. вистава.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТРИЙ:
13. І. ?
14. І. Найвірніший чоловік.
15. І. Шаріка.
16. І. Пригода в Черчі.
17. І. Орлеяя.
18. І. Кирка з Львова.
19. І. ?
20. І. Премієра „Царіця Грузії" іст. поема на 5 дій Сумбатова на тлі найвеличніших змагань Грузії.

КІНА.

АМПІР: „Всюди жінка".
АПОЛЬО: „Пропаж у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".
БАЛТИК: „Баталія безбоязних".
ВАНДА: „Лічко", „Як вам подобається".
ГРАЖИНА: „Робін Гуд".
ЕВРОПА: „Пуританин".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Границя".
МЕТРО: „Павел і Гавеа".
МІРАЖ: „Розалія".
МУЗА: „Нага правда".
ПАЙС: „Рожа" на осн. Жеромського.
ПАЛЯС: „Цигапка".
РАЙ: „Друга молодість".
РІЯЛЬТО: „Поверх вище".
РОКСІ: „Мале та велике кохання".
СВІТ: „Бастер Кітон як міліонер", На грані життя".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Примари" та ревія.
ТОН: „Сильні люди", „Обережно, професоре".
УТІХА: „Королівський вазень" і ревія.
ХИМЕРА: „Граф-кельнер".

ФОТОПЛАСТІКОН:

(пл. Марійська)

„Над гарним, синім Дунаєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 13. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині, 11.00 Для шкіл: Як Сінг угадав, що світ це куля, авд. для старших дітей, 11.30 Оперетові дуети, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 **Форт. реціталь д-р Стефанії Туркевич,** 14.30 Гутірки про старі звичаї, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Легенда про Христофора та про Ісусика, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Пісні, сопран, форт., 17.00 Дивовижні комірники мурашок, 17.20 Давня скр. музика у вик. Юрія Стефана з супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Плити в поясненнями: Моріс Равель, 18.30 Театр Різдва Христового, літ.-муз. авд., 19.00 Розр. концерт: орх., спів, мандоліни, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Хор, орх., 21.15 Симф. концерт. 22.30 Рел. переживання у мистецтві, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Книжки у 5 мовах в обсягу белетристики, політики і педагогіки поручає „VITA" вул. Марійська 8. (б. Шпрехера ч. 3045 3—4

Субота, 14. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Із рисункових фільм Вальта Діснея пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Ліст, із гр. пл., 17.10 Твори композитора Лисенка: спів, форт., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 1.30 Гутірка, Поляки в Бельгії та Люксембургу, авд. для молоді, 19.15 Розр. концерт: орх., сопр., гавайська гітара, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, 21.00 Орх., два форт., пісеньки; у перерві в год. 21.45 „Хочу мати спокій" скеч Куртеліна, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Неділя, 15. січня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Для села: Хл. газетка, Огляд ринків рільних продуктів. 8.45 Поздоров. Хл. скринька, Хор, коло год. 10.30 (після богослужения) Музика з пл., 11.45 Актуалії у радіопрограмах, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. оранжа, 13.00 Вибитки з творів Пласудського, 13.05 Гутірка про Сойаль, 13.15 Оркестра, тенор, баритон, флет, форт., 14.40 Веселя мелянжерія, для молодших дітей на осн. М. Конопницької, 15.00 Репортаж зі зїзду Господ. ради в Тернополі, 15.10 Музика з пл., 15.30 Для села: Золотуха йде до світа, Слухово-муз. авд., Співаночки із самозабуванням, 16.30 Театр Уяви: Мандрівні музиканти, 16.50 Форт. реціталь Павла Ковалева, 17.20 Гутірка про Гдиню, 17.30 Підвечірок при мікрофоні, музика, спів, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра; 19.35 Інформ. авд., 19.40 Щенко й Тонько, 19.45 Гостинниця від девом, легка авд., 20.10 Спортові льокальні вістки, 20.15 Спорт. політ. огляд, метеорольог. комунікат, звуч. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танк. музика, рефрени, 22.15 Вечір пісеньок Беранжера, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авд.

Понеділок, 16. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Історія мого светерка, Гутірка для старших дітей, 11.15 Гаспар Касадо, з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і реклямників: Що каже купець про приділюваний клієнтів на відділ, Що купець знає про почт. прописи, 13.30 Абсолютна та програмова музика, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: Сильчна, Чорний син Африки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Науч. хроніка: Фізика, 16.35 Спів, форт., 16.55 Поляки на Дал. Сході, 17.10 Е. Н. Ржезничек: Квартет д-моль, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Християнська фільософія у сучасній Польщі, 18.20 Актуальність, 18.30 Муз. авд., 19.00 Воєцька авд., 19.30 Розр. концерт: орх., арфа, спів, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Інструм. сонети Т. Кассерна, 21.40 Поетичні новини, 22.00 Спорт, 22.05 К. Слотвінський, кунтос Осолінеум, вязень Куфштайну, 22.20 Із спікерового альбума, 23.00 Остання вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 13. січня 1939.

БЕРЛІН 17.00 Квартет д-дур Бетговена, 18.00 19.00 Талк. мельодії та пісні, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 20.00 Трансм. зі Загребу, БУДАПЕШТ 18.30 22.00 Цик. музика, 19.20 20.00 Концерт орх., 21.00 Форт. реціталь Белі Вартока, ВІДЕНЬ 15.30 Сопісти, 19.00 Вок. концерт, ДРОЙТВІЧ 20.00 21.00 „Лилме" оп. Делібеса, 22.40 Пісні, ЛЯГТІ 17.20 Пісеньки, МІЛЯНО 17.15 Талк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Трітіко Франческано" Рефіче, ПРАГА 19.25 Дуети на гармоніях, 21.10 Концерт, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Клявесин, 21.15 Форт., РИМ 17.00 Виступ гітариста Сеговії, 21.00 22.00 Оперетка.

Субота, 14. січня 1939.

БЕРЛІН 19.00 Італ. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 18.30 19.30 Цик. музика, 20.20 21.00 Орх., ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.00 Давня кам. музика, 22.30 Розр. концерт, ДРОЙТВІЧ 22.25 Сзінг мюзік, із Америки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Концерт, КЕНІГСВЕРГ 18.15 Пісні, МІЛЯНО 19.20 Розр. концерт, 22.20 Джез, РАДІО ПАРІ 19.15 Для дітей, 20.00 Після комунікату легка музика, 21.10 Пісні, РИМ 21.00-24.00 „Мадам Батерфлій" оп. Пуччінія.

Неділя, 15. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт, 19.20 Військова орх., 20.10 21.00 „Мадам Батерфлій" оп. Пуччінія, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Муз. авд., БУДАПЕШТ 12.00 Орх., 15.15 Вок. концерт, 19.25 Нар. мельодії, форт., 22.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 12.05 Дуга орх., 13.00 Популярна музика, 19.00 20.06 21.00 22.00 Концерт бажань, ГАМБУРГ 15.00 Нар. музика, КЕНІГСБЕРГ 19.00 Пісні Пфіцнера та Штрявса, МІЛЯНО 17.00 18.00 Розр. програма, 21.00 Форт., ПРАГА 18.15 Військ. орх., 19.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 19.00 Симф. концерт, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Симф. концерт, бельг. музика, РИМ 17.00 18.00 Симф. концерт.

Понеділок, 16. січня 1939.

БЕРЛІН 15.15 18.00 19.00 Розр. музика, 16.30 Прогноди в Ліїй, БІЛГОРОД 18.26 Форт., 20.00 21.00 Трансм. з театру, БУДАПЕШТ 17.30 Скрипка, 18.35 Військ. орх., 20.10 Європ. концерт, 22.00 Сальон. квінтет, ВІДЕНЬ 18.15 Скрипка, форт., 20.10 21.00 Он. музика, орх., хор, вок., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.20 Форт. тріо г-дур Брамса, ЛІЛЬ 21.30 Схід у музиці, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.40 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Серенада Чайковського на смички, 18.20 Сальон. секстет, 19.25 Пісні, 20.10 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 19.20 Інстр. музика 17-го ст., 19.15 Віол., 21.15 Форт., Лістові дуети, 21.30, 22.00 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Скрипка, 21.55 Розр. програма.

БІРЖА.

Львів, 13 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельгійські бельг. 89·6 — Доляри америк. 5·28·00 — Дол. канад. 5.23·0 — Фльорени голл. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данш. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 123·65 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·9. — Марки нім. срібні 84·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 13 січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·35 зол.
1 кг. масла бочков. вид з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сент.
1 кг. яєць 1·5—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

Оповістка.

Подяка. Батьківський Кружок дівочої школи ім. Б. Грінченка складає щиру подяку Вп. п. Дир. Володимирові Климкові за дарування 5-лямпкового радіоприймача для вживкування дітворі тутешньої школи. **Видія Батьк. Кружка.**

КУПНО — ПРОДАЖ

ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО поручає дешево Л. Розважевський, Львів, Академічна 2. 2869 5-0

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 8-11

ДО ПРОДАЖІ в м. Львові без посередництва нова реальність одноповерхова, комфортова. Інформації: телефон 278-63. 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ хрестіян до продажі кіс, бритов, артикулів галіцко-стадових приймемо, Скрипка 187. Корисні умовини. 23/55

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, провадження паризьким модельєром Біндером дипльомованого у Відні, Дрездені, Парижі, з правом видавати свідоцтва, приймає записи Оссолінських 12. 2880 7-10

РІЖНІ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє різного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 10-15

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Любінкевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2333 10-52

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 89-0

СКУПОВУЄМО ШКІРИ сирі всілякі: з зайців, єріпників, тхорів, лисів, кун, кіз, телят, худоби — всілякі зовні й ін. Платимо найвищі ціни. Гарбуємо — фарбуємо — Препарації мисливських трофеїв. Футрові виправлені шкіри красиві, закорд. всілякі постачаємо. Гурт — детайль. Quality
Повчальні цінники — марка.
Polska Centrala Skór i Futer Sp. z o. o.
Poznań, ul. M. Focha 27—31

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ І ФАРБАРНЯ повідомляє П. Т. Клієнтів, що в цьому сезоні обнижила ціни на 50% на всілякі роботу, прання повірничка 10 сот. Марія Процикова, Вірменська 14. 2309 9-10

НОВОВІДКРИТА робітня дитячих візків І. Л. Кік, Львів, пасаж Гавсмана 7. Приймає всілякі реперації, відновлення і заміни. 2970 5—6

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 17-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ІРЕ-„ЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 14-0

ДО БАЛЕВИХ СУКОНЬ НАЙНОВІШІ КРЕАЦІЇ КОРСЕТІВ, СТАНИКІВ ПОРУЧАЄ ФАХОВА ФІРМА ПІЗЕН, ЛЬВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4. 3041 4-4

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218-48. 3000 11-11

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкіряних,
венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Сикстуська 56
Тел. 114-44.

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочевоположних органів
Львів, ул. Руська ч. 16, І. п.
орд. від 3—6. — Тел. 108-85.

ВЕЛИКИЙ ЗИСК!

осягнули наші Клієнти при продажі пементових дахівок, пустаків і цимброваних виробляваних на машинах з фабрики

RZEWUSKI i S-ka
SP. AKC.
Варшава, вул. Ординацка 7.
Домагайтеся безплатних ц'ннників і пояснень.

АДОЛЬФ БАРТ ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА ч. 10. І. п. Тел. 226-91.
Магазин жіночої конфекції
поручає найновіші моделі, сукні, плащі і костюми. Приступні ціни.
ч. 2954 3—5

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше
Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

Д-р Ірина Сімович
ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.
При вул. Городецькій 53 а, II. пов.
щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.
116 Тел. 274-36. 2-2

НЕРВОЛЬ
Хеміка д-ра Француза, однокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти
РЕВМАТИЗМОВІ
кольок з причини простуди, пострілові, ісхіясові і ін. Дістанете в аптиках.
Вир.б і головна продажа
АПТИКА МІКОЛЯША
Львів, Коперника 1. ч. 2343 9—9.

ОГОЛОШЕННЯ

И. Шрайбер Львів, Гетьманська 6.
Рік осн. 1904. Тел. 213-05.
НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕЛЄТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ.
2940 8-10

Найбільший вибір грамофонів, красних і заграничних плит, гармоній, музичних інструментів. Ровери і приладдя до роверів знаної марки Герос, Легута, Рибовський та інші
поручає
Леопольд Гуттерер
Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

Шукаєте мешкання?
Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ШВАЛЬНЯ „ЕМКА"
Підвалля 1.
поручає по приступних цінах мужеське і жіноче білля, постіль, піжами, шляфрочки, блюзочки, спіднички. Охоронні плащі. — Замовлення із власних і принесених матеріялів виконує до 24 годин.
3046 4-5

Всякі тапіцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. тапіцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі тапіцерські меблі.

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медвединів і ін. по знижених цінах до 25%.
2 6-11

Бляхарська робітня
будівельно - галянтерійно - криття веж, дахів і реперації
Андрій Бартків
Львів, вул. Глибока 12.
Тел. 259-03.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

„ДІМ МОДИ"
Вл. А. Епштайн і З. Дерман
поручає СУКНА, ТЕКСТИЛЬНІ ТОВАРИ І ШОВКИ ОСТАННІХ НОВИН.
СТАНИСЛАВІВ, ГОСЛАВСЬКОГО 19.
ч. 150 1—1

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ
Михайла Кузишина
ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії (Steinway & Sons - Londyn), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166
Станиславів, 3-го Мая 12.

РОЗЛАДДЯ ШЛУНКОВЕ

це причина початку ріжних недуг. Воно відбирає апатит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА
викивають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, виділюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, геморойдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

Інж. Юрій Вясецький
держ. уповажнений інженер будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26, ТЕЛ. 270-27
виконує усі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
куплю, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі прац . . . . . зол. 0.05
слово товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 10 6 (75.101). Львів, вівторок 17. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Єпископ Стойка виїзджає на постійний побут до Риму.

КУП подає з Хусту: По програнім процесі з Фенциком, що відбувся на днях в Ужгороді, відомий мадярон єпископ Стойка відїзджає до Риму на постійний побут. Його місце займає мадяр Пап, який був раніше єпископом у Мукачеві. Такої „заслуженої" заплати діждався єпископ Стойка своїм вислугуванням мадярам разом з Фенциком і Бродієм.

Українська молодь Карпатської України у гостях у гітлєрівської молоді.

КУП подає з Хусту: **Німецька гітлєрівська молодь запросила до себе карпатоукраїнську молодь у гості. На ці запросини виїхало 15. ц. м. чотирнацятьох молодих українців під проводом головного команданта Карпатської Січи Дмитра Клемпуша, ред. Рогача і д-ра Росохи до Відня. З Відня поїдуть представники української молоді до Берліна. Підчас свого чотирнацятьденного побуту познайомлятьс я представники карпатської молоді із життям гітлєрівської молоді, відвідають ріжні установи, важніші центри та організації.**

Марш на Барсельону.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ ТОРТОЗУ І ТАРАХОНУ.

В пятницю 13. ц. м. пополудні національні війська здобули важний стратегічний вузол Тортозу, на лівім березі ріки Ебро. Національні війська мусіли здобувати у завзятім бою будинок за будинком. М. Тортоза знищене і зовсім вилюднене. Червоні вивезли золото і девізи з філії еспанського банку. Торіоза була одним з найбагатших міст у полудневій Катальонії як важний осередок текстильного промислу і залізничий вузол на шляху Валєнсія—Барсельона.

В неділю 15. ц. м. в год. 12.30 вполудне пята наварська дивізія під проводом ґен. Санчеза ввійшла до другого важного міста в Катальонії Тарагони. Інші відділи національних військ перейшли ріку Гая під Тамаріт, 10 км. на схід від здобутого міста і переслідують червоних. Одночасно мароканська армія під проводом ген. Яке здобула місто Рес. Арагонська армія під проводом ґен. Маскардо здобула м. Ангелєсоль, 5 км. на захід від Рес. Інші відділи національних військ здобули місцевости Фігуреса, на схід від м. Тарегу, що вже окружене і наступають на м. Сервера. Гепер національні війська машерують вздовж морського побережжа на Барсельону.

Військові кола запевняють, що очищування добутого терену потребує дуже коротко і дальший наступ національних військ не буде припинений.

Авас повідомляє, що національні війська взяли до неволі 31.800 полонених від 23. грудня 1938 р., себто з початку наступу до 14. ц. м.

—o—

Офіційний комунікат про виспід римських розмов.

В ночі з пятниці на суботу оголошено в Римі комунікат такого змісту:

В розмовах між Мусоліпіем і Чемберлєном з участю Чіяна й Галіфакса розглянено головні проблєм теперішньої хвилини та взаємини між обома імперіями.

Ці промови, переведені в теплій атмосфері, довели до щирої та широкої виміни поглядів. Обі сторони потвердили охоту розвивати взаїмні відносини в дусі приязни та пакту з 16. IV. 1938. Крім того рішено заключити в найближчому часі договори, що їх передбачує згаданий пакт.

В розмовах ще раз виявилася воля обох держав до мирної політики.

—o—

Поворот мін. Чемберлєна до Льондону.

В суботу в полудне оба брит. державні мужі виїхали з Риму. На двірці попрощав їх Мусоліні й Чіяно.

В неділю рано в Парижі прем. Чемберлен не висідав лиш британський амб. Фіпс всів до сальонки прем. Чемберлєна та перевів з ним розмову, заки сальонку прилучили до льондонського поїзду, до Кале, куди відїхав в год. 9.50, а звідтіля кораблем до Англії. Прем. Чемберлєн прибув у неділю 15. ц. м. до Льондону в год. 5.20 пополудні, де його овапійно витали.

—o—

Мін. Чакі в Берліні.

Мадярський міністр закордонних справ ґр. Чакі виїхав з візитою до Берліна в неділю 15. ц. м. З міністром поїхав шеф кабінету Бартельді, шеф політичного виділу Куль і шеф пресового виділу Уляйн Ревіцкі. На двірці в Будапешті прощав міністра німецький та італійський посол.

Демонстраційні маневри французької воєнної фльоти на Середземнім Морі.

З кінцем січня ц. р. середземноморська та атлянтійська ескадра французької воєнної фльоти виїде на маневри. **Середземноморська ескадра відбуватиме маневри на Середземнім Морі здовж побережжа північної Африки, атлянтійська ескадра здовж побережжа східньої Африки.** Три підводні човна виїдуть до побережжа Сирії. По маневрах обі ескадри стрінуться в Казаблянко. Середземноморська ескадра вернеться до Тульону з початком березня, атлянтійська ескадра до Брестy у другій половині лютого ц. р.

КОЖНА МЕДАЛЯ має дві сторінки.

(З приводу господарської наради СППОС-у у Тернополі).

Львів, 16. січня 1939.

(К.) Після господарської наради в Тернополі, про яку ми реферували в числі з 14. січня, повіяло в польській пресі оптимізмом. Вона підкреслює зі захопленням не лише фактичні досягнення т. зв. СППОС-у („Секретаріят Порозумівавчи Польскіх Організаций Сполечних"), який цю господарську нараду зорганізував і на ній ці досягнення проголосив, але й радісно пише, що політика і громадянська акція Секретаріяту є одинокою розвязкою національної проблєми на наших землях. Мовляв, лише такий політичний і господарсько-суспільний активізм, який здобуде абсолютну перевагу для польського елєменту на „кресах", розвяже українсько-польську справу не лише в льокальній скалі, але й у загально-державній та навіть міжнародній. Бо лиш тоді, коли „кресы" перестануть ваготіти на політичній гіпотеці польської держави як „проблєма", Польща матиме розвязані руки до політики на дальшу мету, що зможе здійснити її великодержавні аспірації. Колиж східні окраїни перестануть бути для держави „проблємою"? Тоді, коли станеться те, що проголошує СППОС і — як виказує господарська нарада — робить з успіхом: коли польський елємент здобуде на „кресах" кількісну і якісну супрематію. Ще кілька років такої праці й українська небезпека перестане бути грізним видивом, що його польське громадянство вміло досі відганяти лише резолюціями. Поминаючи безпосередній матеріяльний ефект, вартісний для одиниць, польського господарства і національного стану посідання, — в польському громадянстві зростає ще віра у власні сили і той суспільний оптимізм, який здібний ломити перешкоди, не зражуватись невдачами та змагати до чимраз більших здобутків. Стільки приблизно польська преса.

Якими засобами — поза мобілізацією польського громадянства — користувався Секретаріят, як він впливав на державні органи та їхню господарську, кредитову, податкову і культурну політику, чи, розбудовуючи польський громадянський потенціял на засадах національно-польського ексклюзивізму, він одночасно розбудовував і державний потенціял, себто чи на території з переважаючим чисельно українським населенням він брав під увагу господарське і культурне (не згадуємо про політичне!) задовілля саме тієї другої частини населення, — цього зі звідомлень господарської наради ані з польської преси не можна довідатися Що ці справи були на нараді порушені, доказує повна здержаности промова мін. Косцялковського, який, хоч достроївся до оптимізму наради, проте політичних підстав „досягнень" Секретаріяту не заторкнув. Та вже справжнім „зґжитом" є комунікат ПАТ-а з 14. І., в якому подано зміст промови мін. Потятовського, виголошеної на засіданні тієї господарської ради СППОС-у. Цей комунікат мабуть не дуже подобався польській бруковій та ендецькій пресі, бо вона дала йому наголовок „Українське вонтплівосьці п. міністра рольництва" і дала в його тексті кілька соковитих окликів та питайників. Міністр Понятовський, як читаємо в комунікаті, сказав, що „не можна, як деякі це роблять, поширювати гасла: ані одного гектара землі українцям", бо такі гасла „суперечні з інтересами держави, їх ефект — це поглиблення ненависти".

Безперечно, це справи надто складні, щоб їх упрощувати і надто важні, щоб їх промов-

чувати. Вони мають кілька сторінок підходу. Перш усього підсумок господарських досягнень зроблено без одного з господарів. Так неначе той господар, у цьому випадку український нарід, мав би придивлятися мовчки розвиткові польського купецтва, ремісництва, селянства та робітництва, обмежитися до ролі пасивного глядача, дати себе „радісно" проковтнути і в той спосіб виявити свою „чинну" льояльність, яку саме так розуміє польська східно-галицька преса. Очевидно, що не маючи державного апарату, яким розпоряджає Секретаріят, ані величезних підмог та впливу на державну політику, головно локальних чинників (про перешкоди тут не згадуємо), українське громадянство виявило — у порівнанні до активности польського — хвилевий застій. Це признаємо отверто. Та маємо надію, що це скоро уступить і — тут ми теж оптимісти — український чинник, опертий на національну солідарність та свідомість, пічне з успіхом конкурувати з польським.

Не маємо нічого проти міжнаціонального суперництва. Погоджуємося на природну культурну і господарську емуляцію обох громадянств. Може справді тут, у цій емуляції, криється розвязка культурного і господарського піднесення нашої території... Може справді шляхотне суперництво обох культур, української та польської і виснажлива, але сперта на забезпеченій державою рівности конкуренція польського й українського господарства здібна наблизити політичне вирівняння обох громадянств, польського й українського... Одначе, чи практичний ефект діяльности Секретаріяту, оцих 824 польських купецьких станиць, 13 купецьких домів і т. д. — спірається на засадах рівности шанс обох громадянств? Чи польський купець, ремісник, кольоніст розбудовується лише на польському грунті, чи його розбудова не викликує рівнобіжної павперизації українського купця, ремісника, селянина? Чи саме цей український ремісник, селянин і купець має ту свідомість, що надрядний чинник, яким є держава, був у його павперизації йому помічний, подав йому руку, кредит, дозвіл і т. д. так, як це все подав його польському конкурентові?!

Тут дійшли ми до суті проблеми. Польська прилюдна опінія вважає, що розріст польського елементу доведе неначе до автоматичного пропорційного зменшення українського чинника. Тоді — у висновку цього автоматизму — прийде час, коли польська держава буде здібна на великодержавну політику без „української кулі" при своїй нозі. Трудно з цією льогікою сперечатися, бо вона має за багато ворожбитства та замало реалізму. Та проте звернемо увагу, що в політичній літературі відома фраза: „Ірредента наслідком павперизації національних груп" (пригадаймо хочби дискусію на конгресі національних меншин у Женеві 1936 р.). Пригадаймо теж, що не лише для Европи, але і для гітлерівського режиму справжньою, хоч невідомою силою є оцих 1 чи 2%, які у німецьких плебісцитах кажуть „ні", що цей мінімальний відсоток „невдоволених" згане сон з очей канцлера Гітлера. Чи — повертаючись до нашої справи — українська проблема буде розвязана навіть тоді, коли Секретаріятові порозуміння польських організацій удасться піднести не лише господарський потенціял польського громадянства на кілька відсотків, але й поменшити на кілька відсотків процентову скількість українського населення на нашій території? Чи цей аритметичний відсоток поменшення українського чинника — при тактиці Секретаріяту, про яку згадував мін. Понятовський — не буде збільшувати в геометричній прогресії невдоволення цього чинника? Не будемо на ці питання відповідати. Залишаємо відповідь на них тим, що хотять політику на довшу мету робити з перспективи власної дзвінниці.

Нашим завданням було пригадати, що кожна медаля має дві сторінки та що закон акції та реакції діє теж у суспільному житті. Цю нашу пригадку вписуємо у протокол господарської наради в Тернополі з 12. січня 1939 р.

У Хусті стане лічниця за 20 мілюнів корон.

КУП подає, що премієр о. д-р А. Волошин оглянув місце, призначене на будову нової державної лічниці в Хусті. У звязку з тою будовою в Хусті перебуває кількох архитектів.

Не тримайте безужиточно дома **долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1. I. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідаєтеся про виграну зґл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Пакт Ліґи Націй і протикомуністичний пакт.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 10. січня 1939.

Протиставство між цими двома пактами було зазначено досить незначною подією, а властиво лише тим, що її заповіли. Коли Ліґи Націй були занепокоєні вісткою, що Мадярщина має намір її покинути і приступити до протикомуністичного пакту трьох великодержав. Це повідомлення було спростоване у відношенні до Ліґи, але не у відношенні до Комінтерну. Повідомлення про подібний намір Чехо-Словаччини щодо Женеви було подане з такими застереженнями, що спростовувати його не було потреби. У всякому разі залишається факт, що мінхенська конференція не лишилася без сліду для Женеви та що відносини між Лігою Націй і державами середущої Европи зазнали деяких формально неозначених змін. Дещо буде мабуть з'ясоване докладніше підчас сесії Ради Ліґи, що починається тут за тиждень.

Ліґа, сама по собі, втратила справді майже цілком змогу впливати безпосередньо на розвиток політичних подій в Европі, але вона лишилась ще в деякій мірі політичним знаряддям, з якого може користати та чи інша ґрупа держав, не лише в европейських, але і в світових справах. Не можна поминати цілком того факту, що Ліґа все ще єднає в собі, хоч і більше формально, представників держав усіх частин світа. Отже „інтернаціональну" засаду Ліґи можна протиставити таким тезам як — „Америка для американців, Азія для азійців, Австралія для австралійців". Подруге, Ліґа є „сувереном" кольоніяльних мандатів і може ще незабаром зможе допомогти деяким державам „зберегти лице" при можливім частиннім переділі цих мандатів. В якій мірі Ліґа після ґрунтовної реформи могла б бути відповідним орґаном для устійнення можливих нових відносин між пактом чотирьох великодержав та іншими европейськими державами, покищо ще завчасно міркувати, особливо перед вирівнянням франко-італійського непорозуміння. Тимчасом досить буде зазначити, що в деяких обставинах Ліґа ще може бути корисна не лише Франції та Англії, але і державам берлінсько-римської осі. Зокрема не цілком виключене, що Рада буде займатися теж зміною статуту вільного міста Данціґа, яке можливо звільнять від опіки Женеви. Цими прикметами і становищем Ліґи можна зясувати досить ясно те, що великодержави, які Ліґу покинули, ані трохи не поспішають її остаточно руйнувати, хоч і мають тепер досить засобів для цього.

Нануживати чи руйнувати Ліґу намагається все ще московський уряд зі своїми еспанськими та китайськими спільниками. Приїзду Літвінова на цю сесію покищо не заповіли, але присутність його на ній можлива, хоч Московщину в Европі заступає властиво в більшій мірі Дімітров ніж він. Найближчу сесію большевики використають мабуть по мірі своїх сил. Барсельона загрожена новим наступом національної Еспанії розсилає по цілому світу розпучливі заклики до помочі і московські аґентури працюють гарячково по цілій Европі, щоб цю поміч може в останній хвилині зорґанізувати. Франко-італійське напруження та новорічний виступ Рузвельта, що разом з промовами та статтями його найближчих співробітників викликав велике обурення в Німеччині, причинилися до надій у Кремлю знайти вихід з сучасної ізоляції в Европі і заохотити московський уряд до нової акції в Европі. Міжнародня конференція робітників, яку проектує Комінтерн з доручення Сталіна, має зорґанізувати наново недобитків народнього фронту у Франції та деяких інших державах Европи, де совітські впливи ще не знищені остаточно. Московська дипльоматія сподівається затягти війну в Еспанії та в Китаю доти, доки не розвинеться конфлікт між „буржуазними" державами в Европі і між Злученими Державами та Японією. Згідно з цим планом Московщини має Ліґа не так впливати на хід подій, як затримувати їх розвиток до більш слушного часу. В цьому відношенні пакт Ліґи був би у гострому противенстві до протикомуністичного пакту національних держав.

Які виглядн має московська дипльоматія на підтримання Франції в Женеві, це залежить у значній мірі від найближчого розвитку франко-італійського конфлікту. Тимчасом цей конфлікт франко-московського зближення, принаймні формального, не викликав, а навіть кампанії національних французьких кол і преси за розвязанням комуністичної партії та зірванням франко-московського пакту не припинив. Але з другого боку і Далядіє не зважується на якісь рішучі кроки проти соціял-комуністів та інших приятелів Москви у Франції. Французький уряд не зясовує теж ясно свого становища щодо двох сторін, які воюють в Еспанії з бажанням покінчити її якнайшвидше. Отже в Кремлю гадають, що деякі надії на співробітництво з Францією ще істнують.

Але головні московські зусилля спрямовані очевидно на витворення співробітництва з Польщею. У великій статті в офіціяльнім „Журналь де Моску" з 27. XII. присвяченій українській справі в Европі намагається автор довести, що франко-совітський і франко-польський пакт зобовязують Францію боронити і одну і другу державу. В „Ізвестіях" і в „Правді" було досить статтей з метою заохотити Польщу до співробітництва з Московщиною. Чи московська дипльоматія вірить справді в можливість досягти польського підтриму в Европі і Женеві, сказати досить тяжко, але що намагається це факт. У звязку з польсько-совітськими взаєминами заінтересування европейської преси, зокрема женевських кол, відвідинами полковника Бека в Берхтесґадені та Мінхені було особливо інтенсивне. Ніяких автентичних повідомлень про ці відвідини преса досі не дістала, але це не перешкоджає багатьом часописам розясновати їх не в користь Московщини.

Для ходу сесії Ради Ліґи не буде очевидно байдуже, що привезе з Риму до Женеви льорд Галіфакс. Хоч французька преса з обуренням відкидає здогад, що англійські міністри можуть грати якусь роль посередників між Францією та Італією, але це ані трохи не усуває можливости

того, що Чемберлен з властивим йому дипльоматичним хистом знайде шляхи до порозуміння між Францією та Італією. Значіння цього було б звичайно величезне і спричинило б цілковиту поразку всіх московських плянів у Женеві і поза нею. Але й без зайвого оптимізму можна сподіватися, що напрям політичного розвитку Европи устійнений на мінхенській конференції втримають по більших чи менших ухилах в той чи інший бік надалі та що пакт Ліги Націй раніше чи пізніше пристосують до протикомуністичного, себто до протимосковського пакту великодержав.

М. Данько.

Українка.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА".

„Ганновершер Куріер" з 21. XII. приніс вступну статтю п. н. „Карпатська Україна", написану зі знанням предмету і з великою симпатією для молодої держави.

„Фелькішер Беобахтер" з 4. січня помістив під наголовком „Карпатська Україна" велику власну кореспонденцію з Хусту, в якій на 6 шпальтах основно й вірно переказана історія Карпатської України в минулому й сучасному. До кореспонденції додана мапа Карпатської України та знимка о. Волошина премієра карпатоукраїнської держави.

13 **„Кенігсбергер Альгемайне Цайтунг"** з 5. січня появилась як вступна стаття розвідка п **Осипа Думіна**, б. сотника Української Армії, п. н. „Боротьба за волю українців". Ця розвідка є вдалим переглядом історії українського народу від первопочинів української державности по нинішній день. Імя автора, відомого історика українських визвольних змагань, саме говорить про те, що праця написана зі знанням і любовю справи.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА.

Льондонський **„Дейлі Телеграф"** з 9. січня приносить інтервю свого праського кореспондента з премієром Карпатської України о. д-ром А. Волошином.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА.

У французькій пресі надалі появляються численні статті про Україну та українську справу. Найновіше число ілюстрованого тижневика **„Ліллістрасіон"** поміщує величезну статтю Людовика Надо з гариними ілюстраціями з українського життя; ілюстрований тижневик **„Метч"** з 29. грудня поміщує численні знимки з Карпатської України з цікавими підписами. Обі статті мають тенденцію змалювати український рух як німецьку інтригу. У великім щоденнику **„Експельзіор"** знаходимо велику вступну статтю генерала Нісселя „Україна — крок Німеччини у поході на Близький Схід", з мапою і численними історичними даними. **„Ля Репіблік"** помістила 12. м. м. велику економічну статтю п. з. „Україна як джерело прохарчування Великої Німеччини?" і крім цього 16. XII. велику вступну статтю п. з. Політична морфольогія. **„Матен"** від 31. XII. помістив уже три статті про Карпатську Україну з ілюстраціями; вони написані окремим кореспондентом, що добре зоріентований у політичній ситуації. Півофіційний „Тан" що почав 17. грудня низку статтей п. з. „Похід на Схід і Велика Україна" пера Анрі Ролляна, не перестає цікавитись українською справою у загально-політичних статтях. У журналі **„Закордонна політика"** помістив Рене Мартель у числі з грудня обширну історичну політичну студію п. з. „Проблема України", вказуючи на те, що Україну „відкрила" була Франція багато раніше, ніж Німеччина, та підтримувала її у міжнародній грі.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 11. ц. м. під наголовком „Невтральна смуга коло Мукачева" приносить повідомлення з Хусту та Праги про відомий бій на українсько-мадярському кордоні, ілюструючи положення окремою мапою. Крім того те саме число „Грватскої Стражі" містить повідомлення з Хусту про інтервю премієра о. Волошина з кореспондентом „Дейлі Телеграф".

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Інвентарна Випродаж

тисячів пар

по знижених цінах

КІЛЬКА ПРИКЛАДІВ:

Дитячі теплі домашні пантофлі в ріжних колірах . . . . . зл. 1·20
Дитячі снігівці чорні і бронз. ляк. в. 3—7 . . 3·00
в. 8—12 3·50 в. 13—16 4·—
Жіночі лякерові снігівці чорні і бронз. на середнім і плоскім обцасі . . . . . 4·50
Рипсові зол. 5·50.
Жіночі домашні пантофлики з мягкого фільцу, в ріжних колірах . . . . . 5·00
Високі гумові чоботи з ляк. холявками в 23-26 . . . . . 4·90
в. 27—30 5·90 в. 31—46 6·90
в. 35—38 7·90 в. 39—41 8·90
Теплі мельтонки на стовпцевім і плоскім обцасі . . . . . 10·00

Мужеські теплі шкарпитки 90 · 75 сот.
Жіночі теплі панчохи „Макко" 1·50

„Орел" Польський Промисл Обуви і Торг, Тов. С. Я.
Виключна продажа обуви і панчіх марки

Del-Ha

Дістанете у всіх філіях.

Сірий дім сірих людей.

РЕПОРТАЖ З УРЯДУ ПОСЕРЕДНИЦТВА ПРАЦІ.

Наріжня каменниця при вул. Вишневецьких ч. 4 — це справді сірий дім. Побудована колись для Еміграційного Синдикату, вона посіріла, як і сьогоднішні вигляди на еміграцію й остаточно стала прибіжищем та урядом для людей, що мають руки й охоту до праці, як емігранти, але від останніх ріжняться дуже поважно: не мають ні сотика і в суспільному словнику мають назву „безробітні". Колиж до всього невдячні та підбурювані клієнти висипали кілька разів скляні фронтони й вікна будинку до останньої шибки — каменниця посіріла ще більше. Нині вона відповідає вповні невеселим назвам своїх урядів — „Фундуш Праци" і „Паньствови Ужонд Посьредніцтва Праци", достроїлася й до тих людей, що входять до неї і виходять одної справи ради: праці.

ПО ТОЙ БІК ДОЩАНОЇ БАРІЄРИ.

Були Ви колись безробітним, очевидно безробітним реєстрованим, на зеленій книжечці з печатками, генераліями й „поученями" на четвертій сторінці?

Згори зазначую: ніяка приємність. Ніякого почування опіки. Ніяких виглядів, зокрема якщо ви українець, дістати працю. Ніяке відношення до вас. „Непотрібна людина" ви — і кінець.

В першій кімнатці праворуч в голі, на якої дверях картка „Працовніци умислові", є дощане поруччя. За поруччями тип. З обличчям, що відразу дише до вас неввічливістю і майже погордою, як до чогось зайвого й дошкульного. Сухий голос скрипить таксамо, наїжена, чуприна має в собі щось з примітиву. Це той, з яким ви, власнику фатальної зеленої книжечки, будете зустрічатися двічі в місяць, від якого нераз вчуєте таке терпке й нахабне слово, що якби не книжечка... — і від якого рідко коли що довідаєтесь.

Проти цього „ясновельможного" пана, що кожному безробітному показує свою вищість, сидить другий. Це молодик, жовтодзюб. Озивається рідко, здебільша складає течки з однаковими на них буквами: ФП, ФП, ФП — в безконечне. „Фундуш Праци". Ви, приятелю з зеленою книжечкою, теж така течка.

Третя в кімнаті — панночка, невиразного віку, з урядовим голосом, пухкими очками й іншими частинами тіла. Якраз контраст до „фундушу" й до тих, що стають по цей бік дощаної баріери. Ця пані говорить розмірно доволі багато, але завжди пять слів:

— Ніц не мам для пана!

Декорація: шафи з течками, замурзані картотеки, столи з паперами, „поділ прізвищ" з означенням дня, коли голоситься і на стіні коло дверей картки, картки, картки. „Потшебни... Потшебни... Потшебни..."

Це зголошення вільних місць. Розміркуйте чи є вигляди: потрібний видмушник перфумерійних пляшечок, шліфар млинського каміння, сторож до ЦОП-у, спеціяліст від друку тканин, портієр до Держ. Банку. Коло кожної „посади" фатальне застереження: „Тилько неподлеглосцьовец".

Розміркуйте тепер Ваші вигляди, приятелю з зеленою книжечкою...

ВІД АННИ-ФУНДУШУ ДО КАЯВИ-ОБЕЗПЕЧАЛЬНІ.

Якби не формальність, що — щоб діставати 6 місяців 30% своєї платні з Обезпечальні — треба в місяці двох печаток неввічливого пана в зелену книжечку, — до кімнати з табличкою „Працовніци умислові", заходили б хіба репортери-аматори формальностей і бюрократії. Печатки ради заходять десятки людей: молодих, старших, мужчин і жінок. „Новики" приходять сюди з джигунськи завязаною краваткою, в наперфумованому футрі й наймоднішому капелюшку. По кількох місяцях, як „ветерани", ці люди всі однакі: сірі, з журбою в очах і обличчі, з німим проханням „вибачте, що живу", на устах. Язва нашого віку, безробіття, придає їм вже зверху своєрідне пятно.

У другі сумні роковини смерти

бл. п. о. Винницького Івана

української-кат. пароха в Стрию

відправиться 20. січня п. р.

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в Стрию в парох. церкві в год. 9. рано, на яку запрошує рідних, знайомих і парохіян

Рідня.

Отже стають такі люди в довжелезну чергу, що викручується у три погибелі по вісьмох кв. м. перед баріерою. У кожного в руках зелена книжечка. Бють печатку — контролюють тільки від 9.30 до 11-ої у днях, на які приходить буква вашого прізвища: я, напр., зголошуюся 2. і 15. кожного місяця. Люди стоять і — цікаво — не говорять до себе, оминають навіть зустрічі очима. Маєте враження, що соромляться свого стану й тієї жебранини, що зветься „засілок". Поза чергою стоять ті, що реєструються безробітні вперше. Ціла стирта документів і формулярів до цього обовязкова. Цих рекрутів до армії безробітних полагоджують після 11-ої.

Коли голоситеся вдруге в місяці, вам дають виповнити сірий формуляр, на якому „Ужонд посередництва" стверджує, що ви в такому й такому місяці за його „допомогою" („міц не мам для пана") не дістали праці. Зелену книжечку від вас відбирають і кажуть в останньому дні місяця зголоситись до Каси Обезпечальні при вул. Рутовського 8. Там дві-три години постоїте в набитій ріжним народом кімнатці, у якій на димі та задусі могли би повиснути дві сокири й „засілок" врешті у ваших руках.

Круті є шляхи безробіття, горбата безробітного доля.

МОТОПІРИН-МОТОР

ЗАВТРА ЗАБУДЕШ!

І тому ще сьогодні купи в найближчій аптиці МОТОПІРИНУ. В кожній скромній домовій аптичці повинна находитися Мотопірина, особливо тепер, коли наспіла осінь, температура міняється з дня на день. Мотопірина забезпечує від катару, перестуди й под. Набувати у всіх аптиках.

СТАРШИНИ, ЩО ПРОДАЮТЬ ПЕРА НА РАТИ.

Оце вам така сценка:

Стою, дожидаючи, аж вибе 11-а, бо скоріше „ввічливий пан" і говорити не хоче.. „Тераз контроля, інформацїе по еденастей". Входить двох панів. Оба в самому розквіті мужеського віку, з одежі й рухів пізнати, що колись були на добрих становищах.

— Ніц не мам для пана! — паде стереотипна відповідь панянки на запит молодшого.

— Якто? — нервується він по польськи. — Осьмий місяць ходжу й нічого?

— А пан неподлеглосьцьовец?

— Пані! Ви моїх посвідок і документів маєте більш, як фунт. І старшинську книжечку і „Книж валечних" і „Зайонзку Офіцеруф Резерва". Можеб ви це все мені віддали? Все одно даром лежить у вас...

— Ну, щож? — виправдується панянка. — Справді не маю. Є місце у фабриці консерв, по 2 зол. денно в холодільні...

— Ну, не діждеся пан Н, щоб я йшов за 2 зол. до холодільні. Зрештою, як іти? Ось ви мене тому місяць післали до фабрики жарівок, що зголосила вам запотребування на канцелярійну силу, я голошуся, а вони й нічого не знають, що їм когось треба...

— Так? Я зараз інтервенюю...

Поки панянка вишукує відповідний акт, старший пан, зредукований урядовець з Винник, дістає уже печатку від „увічливого пана". По шістьох місяцях безробіття, підчас яких міставте „засілок" і „мельдуетесь" двічі в місяці, реєстрація вас, як безробітного йде далі, але голоситесь тільки раз у місяць, як і цей пан.

— Страшне — каже він. — Третій рік реєструюся. Залишається хіба іще це — витягнув з речки, в яку хова папери, невольвер

Молодший тимчасом подиктував своє „зажалене" на фабрику жарівок, підвязав шию шаликом і защібнув літне пальто (це був кінець листопада). Нарешті витягнув золоте перо й хитнув ним у повітрі:

— Може пані купі? 14-каратове, на рати по 3 золоті місячно, правдивий „Пелікан". А може олівець?

— Е, ви заробляєте гроші! — пробувала зажартувати панянка.

— Ні, буду ждати, аж ви мені дасьте працю. Як оцей пан! — показав на старшого.

Торг-у-торг і молодик, що перекидає течки з написом „Ф. П." дав у себе вмовити, що перо йому потрібне. Першу рату обіцяв дати за два дні.

— Добре! Прийду! Поважання! — пішов оптиміст, молодший.

— До відзеня! — кинув важко старший.

Дві вдачі і два зразки людей.

ВДОВІЛЛЯ З 30 ЗОЛ. І ДВОХ КАВ.

Іншим разом поруч мене стояв при баріері старший чоловяга, літ під пятьдесять. Його я зустрічав кілька разів, завжди нічого не було й він виходив посувистим, оловяним кроком. На цей раз було місце. Його помняте втомлене лице розяснілo, рукою втішно погладив себе по лисині.

— Зараз, зараз... Я ту мялам цось для пана — шарнула панночка в паперах. — О ест, ест... А венц: до збройовні, копаць рови, 2 злотих дзенне... Пуйдзе пан?

Розяснене обличчя схмарилося збентежено, підняло очі на мене й на панянку й замість відповіді спитало:

— Більш... нема нічого?

— А пан неподлеглосьцовец?

— Так ест. Пані ма папери...

— Но то може пуйдзе пан до Р. (прізвище найславнішої у Львові цукорні). До кухні. 30 злотих месенчне, друге снядане і подвечорек...

Обличчя старшого пана збентежилося ще більше.

— Як ви радите? — повернувся до мене. — Я інкасент з фаху. Не знаю, чи дам раду копати рів, а тамже виходить 60 зол. у місяць. Цих 30 і дві їди...

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники

CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON

РАДІО ЦЕНТРАЛЯ **Йосиф Тіссер**
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 9-13

— Йдіть до Р. — порадив я, знаючи його худу, малу постать і — за хвилину старший пан з розясненим лицем виходив з нашої салі, з червоною карткою „Полеценя Уженду посередництва" в руках. Чи був усьміхнений? Маю враження, що до 30 зол. у місяць і двох горняток кави навіть у Р. нема чого сміятись.

* Та таких, як цей добродій, що вдоволяться (а може мусять?) будьчим — мало і місць для праці у паняики ще менше. Картки з вільними посадами („Потшебни... Потшебни...") висять місяцями, деякі бачу вже чи не десятий раз. Все це запотребування на спеціялістів і то таких тонких спеціялістів, що між сірою громадою безробітних інтелігентів шукати їх справді зі свічкою. Шукає цих людей ЦОП (Центральни Окренг Пшемислови), а тоді клявзуля „тилько неподлеглосьцовец" і сама адреса працедавця недоступні для раба божого українця чи хочби греко-католика.

ЗАКІНЧУЮ...

Оттому в кімнатці праворуч в голі сірої каменици при вул. Вишневецьких 4, двері з табличкою „Працовніци умислові" скриплять раз-у-раз. Люди входять і виходять. Входять напевно так, як і я: з жаринкою надії, що на картках зі словом „Потшебни" чейже найдеться якесь місце без клявзуль і застережень, місце, на яке потрібний буде мозок і руки, а не свідоцтва „Оборони Львова" і „моральносці".

Люди входять і виходять. Коли виходять, жаринка присипується попелом і від цього попелу сіріють їм обличчя. На коридорах пусто. Кого кортить задержуватися в будинку, де скрізь атмосфера язви і проклону, що має на імя „безробіття"?

Осип Матейко.

З польської преси.

„Український рік".

Варшавський тижнивик **„Зеспул"** (ч. 1: з 8. січня ц. р.), який редагують люди, що стоять близько до міністра хліборобства Понятовського, вмістив статтю п. К. Карловича п. н. „Українська справа". Читаємо в ній:

„Всі знаки на землі і на небі вказують, що 1939-ий рік не буде спокійним роком. Не був ним, проста річ, і 1938-ий рік, коли війна висіла на волоску, а Німеччина мирною методою заняла Австрію і перемогла Чехословаччину. Це був німецький рік, рік Адольфа Гітлера, якого тактика — енергійна, здетермінована і без переборщення геніяльна — заспокоїла найсміливіші мрії громадян „Райху".

„Потішаємося запевненнями, що апетити Райху — принайменше в Европі — заспокоєні і що Німеччина не має ніяких територіяльних претенсій. Допустім, що це правда і що справа Данцігу більше не погіршиться, хочаб з тієї причини, що Данціг душею й тілом вже злучився з Райхом і тільки формальна, для нього дуже вигідна, митна унія вяже його з Польщею. Та все-ж 1939-ий рік не буде спокійний. Чому? Тому, що це буде український рік."

Автор каже, що українській проблемі в Польщі присвячувано багато уваги, що багато про неї писалося, ще більше говорилося, але найменше в цій справі робилося. До тієї справи ставилися в Польщі як до суто внутрішньої справи і — на думку автора — так повинно бути, хоч так не є з ось яких причин:

„Перша має характер засадничий і природний. Україна — це не тільки тих кілька міліонів людности, що заселює Польщу і говорить українською мовою. Цим поняттям треба охопити також, якщо не передовсім, т. зв. Совітську Україну, де живе не кілька але кільканацять міліонів. А коли така проблема, як українська, стає частиною політичної державної рації щонайменше двох держав, треба говорити про неї, як про зовнішню проблему. Зрештою наші історичні традиції від Хмельницького до Петлюри спричиняють, що до розвязки української проблеми — і то наддніпрянської — привязують у Польщі надто велику вагу.

„А тепер другий мотив: політика III-го Райху. Райх для своїх виключних цілей видвигнув гасло самовизначення народів і з цим гаслом призначеним „на вивіз" іде по Европі. На підставі цієї засади анектовано Австрію й Судети, але також розбито Чехословаччину. Українська справа стала в німецьких руках передовсім знаряддям до боротьби за сирівці, крім цього засобом до того, щоб шахувати противників.

„Вкінці дальша обставина хоч ні трохи не блага: настанова т. зв. демократій Заходу до української справи дуже прихильна. На жаль у Парижі, Льондоні або Ню-Йорку мало хто знає цю проблему і особливо її головний аспект — наддніпрянський. З тим більшим — щоб не сказати сильнішим — зацікавленням демократії займаються українцями в Польщі, і в півурядовому „Тан" появляються мапки, що фальшують територіяльне розміщення українців у Польщі — цій останній хіба на злість. Давня, зрештою, симпатія цих демократій для національних проблем (ми самі експльоатували її у своєму часі) сприяє поширенню навіть найбільш безглуздих і дурних інформацій, поглядів і плянів, що торкаються наших співгромадян, українців.

„Крути не верти" (як кажуть українці) українська проблема ввійшла на міжнародній форум. Бо до того, щоб з нього не зійшла, прикладуть рук і наші вороги, і наші приятелі та вкінці самі українці. Частина з них не від сьогодні готова співпрацювати навіть з самим чортом, щоб дошкулити Польщі і за „самостійну" Україну боротися бодай ротом."

Автор стверджує далі, що без уваги на те, з чиєї вини, Польща не подагодила української справи перед тим, заки ця справа видвиг-

нули поза її плечами. Не полагоджено української справи, хоча було багато добрих нагод до того і була навіть добра воля з обох сторін. Останній рік зіпсув багато з того, що вже було осягнено, а причинилися до того головно події з вересня 1938 р. На думку автора все ще не запізно, щоб справу направити. Автор доказує фактами з історії, як українська і польська людність Галичини спільно боронилася перед ворогами.

„Доля — лиха чи добра (радше це друге) — спричинила, що поляки й українці у Східній Галичині творять місцеву людність, осілу з діда-прадіда й рівноправну перед історією. Ця рівноправність мусить знайти по змозі всесторонній вислів. Отже не тільки в толеранції у відношенні до справи української мови і культури (під умовиною, що її не вживатимуть до боротьби з польською людністю) але також у допущенні українців до влади й урядів на терені Галичини і поза нею. Тісніший контакт між двома сьогодні ворожо наставленими до себе народами, що зовсім не знаються взаємно, треба навязати загально і щиро. До передових провідників, духовних і світських — українського народу треба ставитися поважно і гідно, але треба пильнувати, щоб не викликати в української людности враження, що це васали Річипосполитої."

З другого боку автор уважає необхідним скріпити психічну поставу польської людности в Галичині не механічним способом, але виробленням у ній громадянських вартостей, за які — каже автор — „сьогодні, на жаль, лекше серед українців." Автор вірить, що ніщо не стоїть на перешкоді, щоб українська справа у Польщі була тільки польською справою

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

Сензаційний процес у Берліні.

Перед окружним цивільним судом у Берліні почався в четвер 12. ц. м. сензаційний процес проти торговельної палати СССР. у Берліні, яку позиває ґрафиня Строґанов за заплату 2 і пів міліона марок. Позовниця є вдовою ґр. Сергія Строґанова, власника славної ґалерії образів. У травні 1931 р. совітський уряд продав на ліцитації коло 250 образів з ґалерії ґр. Строґанова і осягнув за деякі з них фантастичні суми. І так за два образи Ван Дайка заплачено на ліцитації 560 тисяч марок, за образ Рембрандта „Спаситель і самаританка" 210 тисяч марок, за образ Кранаха „Адам і Ева" 74 тисячі марок і т. д. Ґр. Строґанов запротестувала проти продажі цих образів на ліцитації кажучи, що є єдиною правною власничкою образів і домагалася, щоб суд не допустив до ліцитації. Спротив ґрафині відкинено, бо мовляв, суди ріжних країв теж відкидали претенсії російських еміґрантів до совітського уряду. В міжчасі гр. Строґанов виграла процес, що тягнувся 14 років, проти здогадного спадкоємця маєтків ґр. Строґанова і тепер як єдина власничка маєтку родини ґр. Строґанових внесла позов проти совітського уряду.

Проф. Ст. Ґрабський про мадярсько-польський кордон.

„Ґонец Варшавскі" з 13. січня повідомляє: „З уваги на звіт, що його виленське „Слово" помістило з відчиту проф. Ст. Ґрабського про українську справу, прелеґент надіслав вияснення, в якому пише:

„Я зовсім не перечив, що спільний кордон з Мадярщиною був би корисний, одначе стверднв: 1) що Мадярщина офіційно ніколи не зголосила домагання за спільним кордоном; 2) що вона нічого не зробила, щоб дістати цю границю всупереч волі Німеччини; 3) що Мадярщина від 1866. р. вела свою національну й економічну політику, опираючись на Німеччині; 4) що мадяри й далі нічого не зроблять проти Німеччини; 5) що мадяри, якщо б навіть дістали Карпатську Україну (в оригіналі: Закарпатську Русь), вели б у ній політику, згідно з німецьким, а не польським інтересом; 6) що **треба перестати дурити себе, наче б спільний кордон Польщі з Мадярщиною творив загату проти німецької експанзії на Схід.** Колиб зайшла потреба нашою (польською) збройною силою зліквідувати Карпатську Україну, як огнище небезпечних для цілости Річипосполитої ферментів, — то достойним великої держави було б одиноко отверте та сміле приключення Карпатської України до Польщі."

—o—

Здоровий прояв.

(Продовження).

Крім постійних щомісячних датків зложили дальше самочинно з нагоди Різдва Христового на Рідну Школу (в золотих) отсі ВП.: Дім Торговельно-Промисловий „Достава" 35, інж. Любомир Савойка 20, Олександра Німців 10, фірма Стефанівський Михайло 20, Центральна Жіноча Секція УНДО 10, д-р Франц Свістель 5, ред. Роман Пашківський 2, Ліза Крук 1, Е-Комп 25, М. і Е. Чучмани 30, Олександра Гірнякова 10, Народня Гостинниця 50 і А. Гриневич з Гонґ Конґ у Китаю 10 ам. дол. (Прод. буде).

жіночі і мужеські одяги

поручає по знижених цінах

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО МІСЬКИХ РАД У ДОБРОМИЛІ ТА ЯРОСЛАВІ.

Адміністраційна влада розписала вибори до міської ради в Добромилі на 22. січня ц. р., в Ярославі на 29. січня ц. р. З цією метою поділили Добромиль на 10 виборчих округ (8 одномандатових, одна тримандатова й одна пятимандатова). Управнених до голосування майже 2.000. Українське населення переважає у тримандатовій окрузі та в кількох одномандатових.

Ярослав поділили на 6 виборчих округ.

ГІЛЬТОН КЛІВЕР.

Через негатив.

Уперше, від коли Рой Прескот вернувся до краю трапилося йому щось дійсно гарного і приємного.

До того часу виглядало воно так, що як вас яких три роки не було у Льондоні, то і память про вас десь ґейби цілком заникла, ґейби ви у краю ніколи раніше й не були. Мешканці дивляться на вас, якби ви находилися десь за якоюсь оболонкою, та вже певне не в місці самої оболонки.

Того ранку мучила Роя така нудота, що він просто не знав, що з собою зробити. І він робив дурниці, як наприклад: грав носом на фортепіяні, спожив не знати пощо полишену ще з передучора закуску і писав пальцем викрутаси на телефонічному апараті. Врешті вибрався безцільно геть з хати з насуненим на очі крисатим капелюхом і з палицею, що скакала в руках як дурна і драпала мури.

І тепер все це перемінилося і він сидить собі в омнібусі і усміхається любенько.

А то тому, що якась дівчина серед натовпу схопила його за руку думаючи, що це хтось інший Але що то за дівчина! Мало сказати красуня, бо краса її не з тих, що придаються лише для фотографів. Була це краса під кожним оглядом. Найстрогіший критик не міг би сказати, що її очі не мали на її личку іншого призначення, як хіба створити дві провірчасті заглибини. Ті очі надавали головний вигляд її личеньку. А таксамо пара черевиків надавала вигляд її ніжкам і загалом ціла її поява була чудова.

Це все сталося в білий день, коли всі задивилися на пожежу близько площі Вікторія. Не маючи нічого кращого до роботи пристанув собі Рой на самому переді юрби і серед колихання юрби тримав твердо свою позицію. Кілька разів відштовхував полісмен юрбу і Рой мало не втратив свого місця. Та він так умів маніпулювати ліктями, що кріпко держався, навіть за ціну сварки з якимось малим чоловічком. який Роєві закинув брак делікатности.

Зараз надійшла та дівчина з якимось молодим чоловіком, який нею опікувався наче дорогоцінною лялькою. Одною рукою піддержував той чоловік рамя дівчини, підчас її скоків понад поженицькими кишками, що обслуговували сикавку. Полісмен закричав і затупав ногами наказуючи податися взад і потискаючи розложеними руками викликав в юрбі нову метушню так, що дівчина опинилася біля Роя а її опікуна занесло на дві верстви вбік з перекривленим набакир капелюхом. Цього дівчина не помітила, бо її ціла увага була захоплена пожарищем.

Там видко було, як пожежники виносили напів живих людей з охопленого полумям дому і розійшлася чутка, що дах починає валитися. Серед грюкоту даху, що валився і загального жаху схопила дівчина інстиктовно Роя за руку. Рука її була без рукавички. Можете мені повірити, що Рой волів би придержувати радше цю руку під столом, як держати чотири тузи за столом.

Клуби диму і пороху, поперетикані іскорками жевріючого завваленого даху будівлі, бухнули понад юрбою, яка подалася взад і підкинений тим рухом опікун дівчини вирнув мов тріска на верх морської хвилі... тільки що голос його, — на превелике її здивування — не походив з того, як вона надіялася, боку. Збентежена тою несподіванкою піднесла дівчина голову понад чуже плече, щоб побачити, чию вона руку держить, і заочила Роя, що стояв біля неї з невиразною міною. Постать його зробила на неї симпатичне враження.

Без поспіху висунула лагідно свої пальці. Вона не прохала вибачення ані не показувала збентеження, тільки очі її стрінулися з очима Роя, от, якби здивовані крихітку. Білими зубиками прикусюючи червону губу віддалилася, лишаючи Роя на самоті, ограбленого з усього щастя.

Роєві ще здавалося, що він спостеріг, як вона кинула йому на прощання якийсь ніби загадочний, а проте пристойний знак, щодо якого він не був дуже певний. Зате зробив він ще одне, і то цілком певне і дуже важне спостереження, яке звичайно минало його увагу.

Тепер сидить він собі в автобусі і всміхається любо, як той, що береться розвязати дуже приємну загадку. Він переходить у своїй памяти цілу зустріч, як дівчина на нього глянула і як звучав її голос. Він мав незгірший хист наслідувати чужі згуки і він старався наслідувати її голосок, але не міг. Це виходило по ослячому. Дуже то немила річ вирнути з якоїсь романтичної історії і прийти до пересвідчення, що вся її вартість тане з упливом часу і никне під ділянням забуття, коли не припинити чимось ділання того процесу от хочби таким чином: задзвонити на дівчину і попросити її на другий сніданок.

Такі думки затемнювали думку Роя, але він постановив ділати і боротися, ну, і він боровся аж до вечора. Рой пішов до приятеля свого Артюра Блейка на пораду.

Розуміється, що мусів йому вперед все розповісти і він розповідав, аж прийшов до того моменту, як вона схопила його за руку. Артюр, який в тім часі заїдав смачно пиріжки і мав ту звичку, що коли хотів говорити, то вкидав уперше до рота пиріжок, перервав оповідання.

— Тоді ти відтягнув свої пальці і поступився два кроки взад.

— Алеж ні, навпаки. Я держав дальше її руку.

— А це з якої речі?

— Щоб її не сполошити і осмілити більше.

— Думаю, що вона була досить сміла.

— Яж видів її лице — додав Рой з притиском, як той дітвак, — що на всі заміти каже, що він таки вірить в духи.

(Далі буде).

Розмова міністра Бека з Гітлером у Берхтесґаден.

У НАСВІТЛЕННІ ЛЬОНДОНСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Як подає „Ілюстровани Куріер Цодзенни" в 17. ц. м., дипльоматичний кореспондент „Сандей Таймсу" подає ось яку аналізу розмови мін. Бека з Гітлером:

Розмова ділилася на 2 частини; обговорено в ній польсько-німецькі та загально-европейські справи.

Гітлер запевнив, що Німеччина не думає вводити силоміць

ніяких змін у Данцігу та Клайпеді.

Він не робив ніякого натиску, щоб Польща приступила до протикомуністичного пакту і зовсім не торкався справи Поморя. Польсько-німецький пакт неагресії треба продовжити без змін; у цій справі мін. Рібентроп приїде до Варшави.

Мін. Бек підкреслив, що Польща не могла б толєрувати протипольської акції

з Карпатської України;

Гітлер відповів, що він не має впливу на події в Карпатській Україні.

Гітлер сподіється, що

до розпаду СССР

дійде за 2—3 роки, і щойно тоді Німеччина подумає про активну інтервенцію.

Хтось повинен звернути увагу румунському урядові, щоб він перестав провокувати Німеччину.

Гітлер змагає до нового

поділу кольоній

у 1939. р., тому в розмові порушив він справу польських кольоніяльних домагань. Він бажав би, щоб цього року дійшло до міжнародньої кольоніяльної конвенції, в якій Німеччина заспокоїла б свої домагання.

Перестрілка на демаркаційній лінії між Карпатською Україною та Мадярщиною

Коло Бервінкоша дійшло до перестрілки між мадярськими терористами та сторожею оборони держави. Двох членів сторожі ранено.

До переговорів не дійшло, бо в Ужгороді не було звязкового старшини.

—o—

Премієр о. д-р А. Волошин про самостійність українського духового життя

О. д-р А. Волошин дав дуже знаменне інтервю кореспондентові „Лідових Новін". Між іншим сказав він: „Ми хочемо жити своїм власним життям, своєю українською культурою. Захищаючи послідовно та твердо своє, ми будемо шанувати духове багатство інших. Я сам особисто не маю ніякого упередження до росіян; сам говорю добре по російськи, але це не причина, щоби й став ренегатом..."

ПРЕМІЄР О. Д-Р ВОЛОШИН У ПРЕМІЄРА БЕРАНА.

Премієр о. д-р Волошин відбув мин. пятниці нараду з премієром федерації Р. Бераном та міністром фінансів Кальфусом; темою розмов були господарські справи. Попереднього дня в міністра Кальфуса був теж мін. Ю. Ревай.

ПОРТРЕТ ПРЕМІЄРА О. Д-РА ВОЛОШИНА У ВСІХ ШКОЛАХ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає К. У . П., освітній відділ карпатоукраїнського міністерства віроісповідань та освіти видав розпорядок, щоб у всіх школах вивішено портрет премієра о. д-ра Волошина.

НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗБУДОВИ ШКІЛЬНИЦТВА.

Управитель міністерства віроісповідань та освіти А. Штефан приняв 15 делегацій з ріжних околиць краю, які домагалися, щоб у їхніх місцевостях відкрити горожанські школи.

ПОВОРОТ ДО НАРОДУ.

Багато колишніх передовників бродіївщини та фенциківщини повертається до народу. Є між ними і такі, що вірили в дурман „еліной неделімой", інші знов, вірили вожакам, думаючи, що вони щиро борються за автономію. Але тепер, коли вожаки пішли на ганебну зраду і втекли від тої автономії, всі чесні люди про них і знати не хотять та каються, що колись були в рядах зрадників. І так тепер публично розкаявся д-р Петро Ігнат в Салдобоші, який проголосив, що вже ніколи не буде працювати проти інтересів українського народу.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Влада Карпатської України заложила своє видавництво, в якому будуть друкуватися всі урядові друки в українській мові. Вже не буде ріжних перекручувань на всі лади, як це водилося за давнього режіму.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ЛІСІВ.

За розпорядком міністерства господарства приймуть 11 (одинацять) лісових інжинірів до Краєвої Дирекції державних лісів в Буштині

НОВИЙ БУДИНОК МІНІСТЕРСТВА ШКІЛЬНИЦТВА.

В найближчих днях Міністерство Шкільництва в Хусті перейде до нових будинків, які тепер докінчуються.

Від 15. ц. м. почалась наука в усіх клясах хустської гімназії.

НОВА ПРОМИСЛОВА ШКОЛА.

У Воловому відкрито вищу промислову школу, яка має підготовити підприємців та урядовців до технічних підприємств. Від цієї школи очікують дуже багато. Вона має видати Карпатській Україні практиків, яких так тут бракувало.

При „Карпатській Січи" повстають жіночі відділи.

К. У. П. повідомляє, що головна референтура жіночих відділів при Головній Команді „Карпатської Січи" проголосила заклик до українських жінок Карпатської України, вступати в ряди „Січи" та видала інструкції для закладання жіночих відділів такого змісту:

Головна Команда „Карпатської Січи" в Хусті покликала до життя референтуру жіночих відділів при Гол. Команді; референткою звіменовано П. Тисовську. Завданням цієї референтури є повести пропаганду за орґанізацією жіночих відділів та референтур при окружних і районових командах.

Рівночасно творить головна команда при кожній окружній і районовій команді референтуру жіночих відділів, що має співпрацювати з тими командами. Референтури жіночих відділів підлягають головній референтурі жіночих відділів у Хусті.

Районова й окружна референтура складається з референтки та її заступниці. Коли треба, можна утворити субреферентури орґанізації, вишколу і т. п.

Зачинати працю на селах негайно. Зібрати кілька жінок чи дівчат, зорґанізувати з них відділ, який має вибрати провідницю, та зголосити головній референтурі. Програму праці подасть головна референтура опісля. Покищо відділи поведуть освітню працю серед своїх членок.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ ЧЕСЬКИХ УЧИТЕЛІВ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Чеська краєва шкільна рада у Празі працює над пляном приміщення 1100 учителів зі Словаччини і 820-ох учителів з Карпатської України.

Коли взяти під увагу, що Словаччина має коло 2,000.000 населення, а Карпатська Україна лиш понад 700.000, побачимо, що учителів чехів у Карпатській Україні було непропорціонально більше, ніж у Словаччині.

Вислід самоуправних виборів.

Перемишляни: польський господарський блок 10 мандатів (ОЗН 4, стронництво людове 3, безпарт. 3), українці 1, жиди 5. У виборах взяло участь 78% управнених до голосування.

Гдиняни: польсько-жидівський блок 7 (ОЗН 6, сіоністи 1), українці 5. 81% управнених взяло участь у голосуванні.

Яворів: польсько-жидівська листа 19 (ОЗН 5, проурядових безпартійних 8, жидів 6), українці 5 (втратили 2).

Куликів: одинока компромісова листа: 5 поляків, 4 „старорусинів" і 3 українців.

В Риманові відбудися самоуправні вибори вчора, в Сяноці відбудуться 22. ц. м.

—o—

Летунська афера в Туреччині.

УРЯДОВЕЦЬ ТУРЕЦЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРОДАВАВ ЛІТАКИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕСПАНІЇ?

Турецька преса приносить вістку про велику аферу, яку викрито в Туреччині.

Високий урядовець турецького міністерства закордонних справ Руні і представник закордонних фабрик Екрем Гамді закупили в Америці літаки за 2,500.000 фунтів та — як кажуть — продали їх національній Еспанії і за посередництво дістали 200.000 фунтів. При замовленні вони предложили підроблений підпис турецького міністра оборони.

Турецький амбасадор у Вашинґтоні, здивований, що його уряд не повідомив про закупно літаків, звернувся зі запитом до Анкари і так ціла афера викрилася.

Генеральний агент національної Еспанії в Туреччині, Хуліо Паленсія, заперечив у пресі, немовби ці літаки були призначені для національної армії. Навпаки — це він на приказ свого уряду повідомив турецький уряд про подробиці афери.

ТУРЕЧЧИНА ХОЧЕ ДІСТАТИ МАНДАТ НАД СИРІЄЮ?

Каїрський часопис „Аль Моґатам" приносить сензаційну вістку, буцімто Туреччина домагається, щоб Франція віддала їй мандат над Сирією; зате вона зобовязалась би до невтральности на випадок війни.

„Аль Моґатам" критикує це домагання, підкреслюючи, що сирійці змагають до незалежности.

ПРЕМ. ДАЛАДІЄ ВЗИВАЄ ДО ЗГОДИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТИ.

В неділю 15. ц. м. відбулося в Парижі засідання виконавчого комітету т. зв. малий конгрес радикальної партії, на якім прем. Далядіє виголосив промову заторкуючи внутрішні і закордонні справи Франції. Промовець ствердив, що від 10-ох місяців французький уряд мусить боротися на двох фронтах: внутрішнім і закордонних відносинах.

Дотеперішня ситуація у Франції не може далі істнувати. Нові трудноші що саме зближаються дають право урядові домагатись, щоб непорушність французької імперії і життєві справи народу поставлено понад усякі справи внутрішньої політики. Одночасно прем. Далядіє звернувся з покликом до згоди і національної єдности.

Виконавчий комітет по кількагодинних нарадах приняв однодушно резолюцію, в якій акцептує внутрішню і закордонну політику прем. Далядіє. Декларація не торкається взагалі справи внутрішньої партійної дисципліни. Національний провід буде домагатися санкцій проти тих послів, які кількакратно голосували проти уряду зі соціалістами.

—o—

МАНДЖУРІЯ ПРИСТУПИЛА ДО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ.

Як подає Домей, манджурський уряд офіційно повідомив, що він приступає до протикомуністичного пакту.

—o—

ПРИСУД СМЕРТИ НА ЧЕКІСТІВ У СОВ. УКРАЇНІ.

Виконано смертний присуд на 5-ох вищих службовиків нар. комісаріяту внутр. справ (ГПУ) автономної молдаванської республики (яка належить до УССР), за те, що вони безправно переводили арештування, і фіктійні процеси проти учителів та комсомольців. Між Засудженими є трьох жидів.

АНГЛІКАНСЬКА ЦЕРКВА ЗМАГАЄ ДО УНІЇ З КАТОЛИЦЬКОЮ?

Премієр Чемберлен та міністр Галіфакс на авдієнції у папи.

У третьому дні побуту в Римі Чемберлен і Галіфакс приїхали в год. 11.30 до Ватикану, де папа прийняв їх на півгодинній авдієнції. Опісля вони зложили візиту кардиналові Пачелліеві.

Обговорюючи цю авдієнцію, римський кореспондент „Дойче Альґемайне Цайтунґ" стверджує, що в деяких колах англіканської церкви помітні тенденції до обєднання з Римом. Батько льорда Галіфакса працює над справою обєднання обох церков — він мабуть поручив своєму синові перевести на цю тему розмови в Римі

ЧИ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА ТАКОЖ ПРИСТУПИТЬ ДО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ?

Приступлення Мадярщини до протикомуністичного пакту вважають чималим успіхом мадярської дипльоматії. Цей успіх був би ще більший, якщоб до цього пакту зеднано також і Чехо-Словаччину. Буде це мабуть головною темою розмов підчас побуту мін. Хвальковського в Римі.

ПРЕДМЕТ РОЗМОВ ПАПИ З ЧЕМБЕРЛЄНОМ І ГАЛІФАКСОМ.

Як говорять у ватиканських колах, підчас ватиканських розмов порушено такі справи:

1. Справу титулів католицьких англійських єпископів, що їх уряд визнає від реформації.

2. Справу католицьких місій у британських кольоніях.

3. Справу Палестини і святих місць

Підчас розмови з кард. Пачеллієм Чемберлен заявив, що ніколи не забуде розмови з папою.

НОВИНКИ.

Вівторок

17 СІЧЕНЬ

Ст. ст. 4. січня 1939.
† Собор 70 Апостолів.
Лат. Антонія Пуст.
Сонце: схід — 7.16, захід — 15.52.
Місяць: схід — 5.19, захід — 14.06.

Завтра: 18. січня. Середа.
Ст. ст. 5. січня 1939.
Навечерія Богоявлення. Теотемпта.
Лат. Пр. св. Петра.
Сонце: схід — 7.16, захід — 15.53.
Місяць: схід — 6.04, захід — 16.00.

—o—

— Косметичний Кабінет „DISTINCTION" перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов. Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 9—10

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 128 - 0

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 71-100

— Повторення фільми „До добра і краси" у Львові. Тому, що дуже багато людей відійшло від каси без білетів і не могло оглянути фільми підчас першого її висвітлення в дні 14. ц. м., відбудеться заходом РСУК другий показ фільми дня 19. ц. м. у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича 5. Початок показу точно в год. 12. вполудне. Передпродаж білетів у Народній Торговлі, Ринок 36 і від год. 11. у дні висвітлення при касі.

— Засідання Виділу Лікарського Товариства у Львові відбудеться у вівторок 17. січня ц. р. в домівці Т-ва точно в год. 7. ввечір.

— Дальші жертви на літературні нагороди ТОПІЖ-у. Дальші жертви на літературні нагороди ТОПІЖ-у зложили: Взаїмна Поміч Українського Учительства, Львів 25 зол., Карпатія, Львів 50 зол. Суспільний Промисл, Львів 50 зол., Т-во „Просвіта" 50 зол. Жертводавцям щира подяка.

— Друге видання книжки Е. Храпливого „Карпатська Україна в числах" вже появилося. Перше видання розійшлося до кількох тижнів. Нове видання, поважно поширене і доповнене новими даними та мапами про Карпатську Україну у нових границях по віденському рішенню — орієнтує про нові умовини життя і праці молодої держави. Книжка подає також повний білянс втрат віденського рішення, що для нас дуже важне і досі ніде не публіковане. Ціна 30 сот., видала Сал. Вид. Кооператива „Нове Село", Львів, Домініканська 11.

— Заява. З уваги на все ще поширювані вістки, нібито я на вічу „Бунду" дня 30. листопада 1938 р. виступив проти Карпатської України, заявляю, що ті вістки неправдиві. Моє становище в цій справі було від початку і є згідне зі становищем У.С.Д.П. і тимсамим я не міг заняти і не заняв на згаданому вічу відмінного становища від У.С.Д.П. — **Д-р Скибінський Рудольф.**

— Підпал дому Філії „Просвіти" в Любачеві. Невідомі палії підложили вогонь у ночі 16. грудня м. р. під будинок філії „Просвіти" в Любачеві. На щастя, люди доглянули вогонь і вгасили його так, що ушкоджені лише входові двері, підлога в передсінку й осмалений цілий передсінок. „Повшехни Заклад Обезпечень" признав як відшкодування 87 зол. та обнизив самовільно з невідомих причин обезпечення дому з 14.000 зол. на квоту 11.000 зол.

— Вибори до міської ради в Сяноці відбулися в неділю 15. ц. м. Населення голосувало на 4 затверджені листи: три польські і одну жидівську. Вислід виборів покищо невідомий.

— Не було виборів в Ярославі. Вістки про вибори до міської ради в Ярославі, що нібито були розписані — як писала польська преса на 13. ц. м., виявилися неправдивими і в неділю 15. ц. м. не було в Ярославі ніяких виборів. Адміністраційна влада устійнила речинець виборів до міської ради в Ярославі на 29. ц.м.

— Пан комендант заборонив... Пишуть нам з Почаєва: 13. ц. м. комендант місцевої поліційної станиці заборонив книгарні „Громада" продавати всі українські часописи, що виходять у Галичині. Все, що нині прийшло з пошти, забрали до станиці. Пресовий декрет з 21. листопада 1938. р. стверджує, що конфіскувати часописи може лиш староство в місці видання, але п. комендант з Почаєва уважає себе не державним службовиком, лише самостійним сувереном, так, що декрети Президента Польщі його не обовязують.

— Хто виграв на льотері. В суботнішнім тягненні Держ. Клясової Льотерії впали м. ін. такі вигри: 5.000 зол. на ч. 74719 (стала денна вигра), 25.000 зол на ч. 49055; 15.000 зол. на ч. 75947; 10.000 зол. на ч. 30379 96729 108356; 5.000 зол. на ч. 34983 51469 71532; 2.000 зол. на ч. 12498 19434 31866 33697 46525 54842 57049 58229 61552 91422 93079 94820 124903 125918 127950 150114; 1.000 зол. на ч. 5365 10077 17263 20418 23488 29210 31515 44667 49629 49649 51583 53348 53733 59046 63334 64536 64942 71620 79359 90311 101367 117752 121790 133317 136455 137940 141749 146417 157363.

5.000 зол. на ч. 114883; 25.000 зол.: 29781, 41125; 10.000 7688; 5.000 зол.: 24581, 33860, 37236, 81223; 2000 зол.: 7146, 24919, 25100, 35186, 60792, 84366, 89,288, 90219, 105918, 111981, 131814, 148151, 155514. 1.000 зол.: 2781, 20442, 23333, 23517, 23650, 23719, 44597, 47913, 48212, 53854, 55421, 63824 64090, 70284, 77308, 81399, 85872, 87808, 39183, 95231, 106764, 108800, 118624, 120755, 124190, 124985, 125719, 126814, 136994, 140494, 155510. В нинішнім тягненні впали м. і. такі більші вигри. 5.000 зол. на ч. 47740; 50.000 зол на ч. 110183; 15.000 на ч. 100937, 143673; 10.000 зол. на ч. 19992 55457 128428; 1.000 зол. на ч. 40090; 2.000 зол. на ч. 3631 4130 11012 13024 13161 15501 21186 30914 37247 39045 39080 42677 52986 68051 90908 105677 110425 111015 112364 116594 120168 155277. 1.000 зол. на ч. 17157 20267 2676 35042 37272 38369 41090 44289 49063 49241 50392 50965 66787 71034 11381 84390 93785 95069 99047 101075 104115 114085 116118 121382 124098 128016 130588 133882 135800 141182 142024 156172.

— Нова польська крамниця. На днях відкрили крамницю „кулка рольнічого" в Петрові пов. Городенка при колі шляхти „загродової". На відкриття прибули представники влади і делєгації ріжних організацій.

— Краєва хроніка. В ночі з неділі на понеділок 16. ц. м. невідомі злодії дістались до помешкання рабіна М. Брандвайна в Рогатині, розпороли касу, з якої забрали 1.000 зол., кільканацять американських долярів, кількасот чеських корон і срібний предмет. — Митна сторожа знайшла на стриху дому при вул. Сербанській ч. 14 у Перемишлі пачку з 4 і пів кг. сахарини і тому притримала Л. Мітельмана, співвласника дому та одного його свояка.

— Вписи на листу нових адвокатів. Дня 4. лютого ц. р. відбудеться засідання виконавчого виділу Начальної Адвокатської Ради, на якім впишуть на листу нових адвокатів у межах контінгенту, що його устійнило міністерство справедливости. Виконавчий виділ переведе впис на основі лист кандидатів на адвокатів, що їх предложать окружні адвокатські ради. Міністерство справедливости розділило контінгент ось так: для Варшави 33-ох адвокатів і 5-ох аплікантів, для Кракова 6 адвокатів і 2-ох аплікантів, для Люблина 5 адвокатів та аплікантів, для Познаня 6 адвокатів та одного апліканта, для Торуня 4-ох адвокатів і двох аплікантів та для Вильна 3-ох адвокатів і 5-ох аплікантів. Слід згадати, що поза контінгентом можуть бути записані на листу адвокатів б. судді, б. урядовці генеральної прокураторії і б. урядовці референдарі з правних виділів.

— Понад 18 і пів міл. з мливa. Згідно з тимчасовими обчисленнями міністерства скарбу загальний дохід з оплат за мливо за час від 5. вересня до 31. грудня 1938 р. сягає понад 18 і пів міліона золотих. З цієї квоти припадає на готівковий дохід понад 16,2 мілионів золотих, а 2,3 міл. припадає на кредитові сальда етикет, що їх продано на кредит.

— Перед авансом 35.000 урядовців. Згідно з дорученням премієра ради міністрів у поодиноких міністерствах працюють над внесками у справі авансів державних урядовців і службовиків, суддів, прокураторів, старшин, поліціянтів, службовників митної сторожі, вязниць, державних підприємств і т. п. З авансів скористає 35.000 осіб. Номінаційні декрети доручать в березні ц. р. з тим, що вони будуть обовязувати від 1. квітня ц. р. З автоматичних учительських авансів скористало з днем 1. січня ц. р. понад 10 тисяч осіб.

— Англійський король дістане титул „вождa" від індіян. Канадійські індіяни підготовляються до гостини короля Юрія VI., який підчас свого побуту в Канаді відвідає одно з їх сіл. Індіяни рішили надати королеві титул „вождa" і почесне імя, яке згідно з традицією, збережуть в тайні до останньої хвилини. Король Юрій привезе як дар для Канади свій портрет і портрет королевої. Портрети повісять в салі сенату, де є вже портрети всіх королів Канади крім б. короля Едварда VIII., який як відомо зрікся престолу.

— Гарний олень під трамваєм. На одній з головних вулиць портового міста Сен Джон у Канаді зударився з трамваєм дуже гарний олень, що біг серединою вулиці. Тому, що олень зломив собі ногу, його добили на місці. Здогадуються, що олень прибув у ночі з недалеких лісів і затримався в околиці міста, бо знайшов сіно. Його виполошив з криївки свист серен авт.

— Мистець з берлінської олімпіяди вступає до монастиря. Відомий шведський лещетар Лярсон, переможець в бігу на 18 км. у зимовій олімпіяді в Гарміш-Партенкірхен покидає спортове життя. Лярсон задумує вступити до одного з монастирів.

— Ліквідація кількох німецьких щоденників. Польська преса запевняє, що з днем 31. січня ц. р. перестане виходити 5 найбільших віденських щоденників, між ними „Нає Фрає Прессе", берлінський щоденник „Берлінер Тагеблят" та кілька щоденників на провінції.

— Розпучлива боротьба окружених осіб морем вогню. Пожежі лісів у полудневій Австралії наслідком страшної посухи прибрали катастрофальні розміри з приводу нагальних вітрів. У Вербертоk море вогню окружило 600 осіб і нема майже надії, щоб їх вирятувати. У стейті Вікторія згоріли 62 особи.

— Страшна летунська катастрофа. В околиці містечка Ріо Боніто у Бразилії мусів осісти літак комунікаційної летунської лінії „Кондор". Підчас осідання літак почав горіти. Зпід звалищ літака видобули тіла пятьох звуглених членів залоги і пятьох подорожніх.

— Сезаційна афера з фальшуванням документів. Бельґійська поліція арештувала під закидом сфальшування документів д-ра Імянітова, який був співробітником кабінету міністра праці, суспільної опіки А. Делятра. Імянітов сфальшував свій лікарський дипльом і військові папери. — Аферу обговорювала на своєму засіданні кабінетова рада, по закінченні якої мін. Делятро заявив, що Імянітов признався до сфальшування документів.

— Загальний спис населення СССР. починається у вівторок 17. ц. м. У звязку з підготовсю до спису населення стверджено між іншим, що в московських мельдункових бюрах нема мельдункових карт 87.000 мешканців Москви. Московська централя вислала 32-ох урядовців до полярних районів СССР, щоб там перевели спис населення. Урядовці виїхали з велитенськими футрами, лещетами, санками і запасами харчів.

— Уживайте тільки гірської води „ЗДОРОВЛЯ". Дешево, знамените прочищує шлунок. Жадайте в аптеках

Вісти з Карпатської України.

МІШАНА КОМІСІЯ ЗАКІНЧИЛА СВОЮ ПРАЦЮ.

Будапешт. Мішіна мадярсько-чехословацька військова комісія закінчила в суботу 14. ц. м. свої праці. Шеф мадярської делеґації полковник ген. штабу Анторка передав протоколи засідань відповідним чинникам.

РАЙОНОВІ ЗЇЗДИ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ В РАКОШИНІ І ЧЕНАДІЄВІ.

КУП подає з Хусту: На Новий Рік 14. ц. м. відбувся районовий зїзд Української Національної Ради в Ракошині при участи 1.500 учасників. На зїзді промовляли: керманич міністерства освіти дир. Штефан, голова УНР. дир. Федір Ревай і шеф пропаганди д-р Комаринський. Промовці ствердили, що у Карпатській Україні нема місця для діяльности політичних партій, бо всі життеві справи українського народу гідно заступає Українська Національна Рада.

По зїзді присутні оглянули новий будинок української гімназії в Ракошині.

Опісля відбувся районовий зїзд УНР. в Ченадієві, на якому промовляв голова УНР. в дир. Ф. Ревай. Учасників зїзду понад 1.500 осіб, переважало українське жіноцтво.

НАПЛИВ УЧЕНИКІВ З УЖГОРОДУ ДО ШКІЛ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В останніх днях голоситься багато учеників (ць) з Ужгороду й окупованої мадярами території до шкіл Карпатської України. Ученики (ці) учительських семинарій заявляють, що мадяри примушують учеників (ць) підписувати заяви того змісту, що по скінченні науки в учительських семинаріях не будуть домагатися місць впродовж 6-ох років.

З ДІЯЛЬНОСТИ „НОВОЇ СЦЕНИ".

КУП подає з Хусту: Карпатоукраїнський державний театр „Нова Сцена" дає свою чергову виставу в Хусті у свято Богоявлення, 19. ц. м. Театр виставить „Ой не ходи Грицю". Того самого дня театр відограє песу „Запорозький клад" для селян. 21. ц. м. відбудеться в Хусті святочна вистава з нагоди зїзду Української Народньої Ради в Хусті. Театр виставить песу „Отаман Хмара". 22. ц. м. „Нова Сцена" виїздить на Гуцульщину. Перші вистави відбудуться в Ясіні.

БАТЯ БУДУВАТИМЕ ГОСТИННИЦІ.

КУП подає, що в найближчих днях делеґація фірми Батя переведе в Хусті переговори з урядовими чинниками у справі будови гостинниць у Карпатській Україні, щоб перед сподіваним напливом туристів улітї ц. р. Карпатська Україна мала вже відповідно уладжені гостинниці.

ЩОБ НЕ ВИЙТИ ІЗ ВПРАВИ.

КУП подає з Хусту: Мадярська пропаганда ще не залишила Карпатської України у спокою і час до часу засипає деякі села масами неграмотно писаних, дурних і наївних змістом летючок. Недавно такі летючки розкинено в селі Гуді. Селяни летючки палять або відносять на станицю жандармерії.

НОВИНКИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Засідання міністерства господарки й Господарської Ради відбулося 11. ц. м. Господарська Рада ствердила, що постачання для Карпатської України забезпечене та що достави відбуваються правильно.

Експорт дерева до Мадярщини відійде в найближчих днях. Відповідні запаси дерева приладжені вже до експорту.

Січові зїзди. 29. ц. м. відбудеться окружний січовий зїзд у Великім Березнім 2. II. у Свалявї.

Дирекція карпатоукраїнських залізниць у Хусті проголосила, що прийме до праці в державних автобусах 25 шоферів із доброю практикою.

Карпатоукраїнську молодь згуртують у двох організаціях. Молодь до 18 літ належатиме до Пласту, від 18 літ до Орґанізації Народньої Оборони „Карпатська Січ".

Інструкторські курси „Карпатської Січи" почалися 12. ц. м. Інструкторами є фахівці, старшини „Карпатської Січи".

Католицька преса. Перед кількома днями перевезено до Хусту з Ужгороду календарі „Благовістника" на 1939 рік, що їх видали оо. Василіяни в Ужгороді. Апостольський Адміністратор єпископ Нярадій рішив далі видавати католицький часопис „Благовістник Преса. Серця Христового", що його видавали оо. Василіяни в Ужгороді. Перше число цього часопису вийде ще в січні ц. р.

З церковних справ.

УРЯДОВИЙ ОРГАН КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ.

В Хусті появилося 1. число Вістника Карпатоукраїнської Єпархії з датою 1. ц. м. Урядова назва органу така: „Вісник Мукачівської Єпархії в Чехословацькій Республиці". У вступнім слові, скермованім до вірних і священників Карпатської України, Преосвященний Няради, складаючи побажання з нагоди Різдва й Нового Року, каже між іншим таке:

І наша новонароджена держава, Карпатська Україна, коли вперше святкує празник Різдва Христового, звертає свої очі на „Ангела великого" і просить, щоб її провадив, щоб влив їй свій спокій, свою любов і свою могутність у всіх її членів, почавши від дорогого нам Батька о. Премієра до найбіднішої дитини карпатських гір. Ми переконані, що тільки тоді буде наша держава щаслива та її члени радісні й веселі у своїй убогості та у своїх хрестах, коли будуть поводитися по раді - совіту „великого Совітника" Христа.

КОНКУРС НА ОПОРОЖНЕНІ ПАРОХІЇ.

У Вістнику карпатоукраїнської епархії появився конкурс на опорожнені парохії: в Доманицях ужгородського деканату, Тополянах боржанського деканату, Тополянах михайлівського деканату, Гуді сасівського деканату, Колочаві волівського деканату, Руським Полі салдобошського деканату і в Липші - Поляні довжанського деканату.

При цій нагоді подаємо, що карпатоукраїнська апостольська адміністратура обіймає теж і ті парохії греко - католицької мукачівської епархії, які находяться на території словацької автономної держави.

НОВІ НОМІНАЦІЇ В КАРПАТОУКРАЇНСЬКІЙ ЄПАРХІЇ.

О. Антона Тинка, пароха Раківця над Онд. іменовано архидияконом б. земплинського комітату, о. Юлія Желтвая, пароха Руських Комаровець, середнянським деканом, о. Юлія Іванча пароха Веряці, сасівським деканом, о. Івана Чекана катехитом середніх шкіл у Свалявї, о. Тилищака, адміністратором Дунковиці, тимчасовим побічним адміністратором Доробратова крайнянського деканату, о. Андрія Камінського дочасним адміністратором Гетені сасівського деканату, о. Олександра Долиная пароха Онока великомятського деканату, о. Юрія Станиця, адм. Вонігова, побічним адміністратором парохії Руське Поле салдобошського деканату.

Ректором Духовної Семинарії іменовано о. Мирона Калинця ЧСВВ. Канцлером Апостольської Адміністратури став о. д-р Людвик Міня. Секретарем єпископа Нярадія став о. Степан Решетило ЧСВВ.

До карпатоукраїнської єпархії прийнято о. Івана Чекана з пряшівської епархії та о. Олександра Долиная з території зайнятої мадярами. О. Йосифа Легезу відпущено на територію Мадярщини.

УЖГОРОДСЬКІ БОГОСЛОВИ МУСЯТЬ СТУДІЮВАТИ В ХУСТІ.

Всі богослови, які студіювали чи студіюють в Ужгороді і є громадянами Карпатської України, мусять негайно внести прохання до Апостольської Адміністратури в Хусті, щоб їх прийняли на богословія карпатоукраїнської епархії. Хто цього не зробить, не може числити на те, щоб його відтак прийняли до клиру Карпатської України та не зможе проявляти діяльности на території Карпатської України. Апостольська Адміністратура застерегла собі вільну руку у прииманні питомців до своєї Семинарії.

МІСІЇ.

Єпископ Нярадій візвав всіх священників Карпатської України, які за минулих 10 літ не мали місій у своїх парохіях, щоб негайно запросили оо. Василіян із Хусту, або оо. Редемптористів із Михайловець для уладження у їх парохіях місій.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 15 січня 1889.

НОВИЙ РІК У НАМІСНИКА.

„В намісничій палаті відбулося в день руського нового року вечором перше принятя у нового намісника гр. Баденія. Запрошених було до 600 осіб. Мимоходом скажемо, що ми там не були, зрештою і не мали претенсії бути, бо відомо, Галичина, як ствердив Франсоа — то „Гальбазієн", а в „Гальбазієн" начальник краю не потребує наслідувати звичаїв цивілізованої Европи, де на такі принятя запрошують представників преси, органів поважних партій. Правда, „Газета Львовска" здаючи справу з принятя, „правдивого мітінгу", згадує щось і про представників „науки й літератури", але це очевидно може відноситися тільки до представників польської літератури".

„ПРУСЬКИЙ КОРОЛЬ ЖИВЕ В ДРУЖБІ З УСІМИ ДЕРЖАВАМИ".

„Цісар відкрив пруський сойм з таким самим торжеством як і німецький парлямент. У престольній промові нема нічого надзвичайного. В ній сказано тільки, що пруський король живе в дружбі з усіми державами і має надію на втримання мира.

З окупованої території.

ПОНЕВІЛЬНА ВІДПУСТКА.

КУП подає із Доманинець: На окупованій мадярами території спершу владу перебрала військова команда. Тепер адміністрацію перебрали цивільні чинники, одначе вони не прийняли до праці урядовців, які залишилися в Ужгороді. Всі урядовці дістали шестимісячну відпустку і щойно по тому часі, якщо відповідне слідство виявить, що на їх минулому не тяжить ніяка пляма, їх приймуть до служби, але не на зайнятій території, лиш у глибині Мадярщини. Також і всіх учителів звільнили зі служби. Вони мусітимуть чекати аж чотири роки, заки виявиться, чи вони гідні того, щоб дістати посаду в центральній Мадярщині.

В УЖГОРОДІ НЕМА ВЖЕ УКРАЇНСЬКИХ, НІ ЧЕСЬКИХ НАПИСІВ.

КУП подає теж із Доманинець: В Ужгороді нема вже ніодного українського ні чеського напису. Вояки, які зачують на вулиці українську мову, домагаються, щоб говорти на вулицях міста тільки по мадярськи. Українські служниці, які залишилися в Ужгороді при праці, відповідають мадярам, що вони більше від них інтелігентні, бо говорять не тільки по мадярськи, але ще й по українськи та по чеськи.

2.800 ВІЛЬНИХ МЕШКАНЬ В УЖГОРОДІ.

Минулого тижня службовники ужгородської електрівні перевели контролю електричних годинників у місті і при цій контролі мусіли здіймити 2.800 електричних годинників залишених у порожніх мешканнях. Ужгород, в якому ще перед кількома місяцями не можна було дістати вільного мешкання має тепер тих мешкань аж забагато.

ФЕНЦИКІВЦІ ЛАДИЛИСЯ НАПАСТИ НА РОСВИГОВО.

КУП подає на підставі урядових джерел, що біля Мукачева фенцикївці зорганізували 200 „чорних сорочок" під проводом б. поліційного урядовця в Мукачеві Білека та ладилися напасти на Росвигово. По приході мадярської влади Білека були арештували та викинули зі служби за якісь нечисті справи. Тепер його випустили та пробіцяли взяти знову до служби, якщо він переведе напад. Білек веде свою працю при допомозі кількох професійних злодіїв (якийсь Шилей і Пуштак) та кількох циганів (Фаркаші).

Мадярщина приступила до протикомуністичного пакту

І ЗРЕЗИҐНУВАЛА ЗІ СПІЛЬНОГО КОРДОНУ З ПОЛЬЩЕЮ.

Міністр Чакі приняв у пятницю в год. 13.30 послів Німеччини, Італії та Японії, які заявили йому, що їхні уряди приймають до відома готовість Мадярщини, приступити до протикомуністичного пакту та взивають мадярський уряд, зробити це. Чакі заявив в імени свого уряду, що приймає запросини за згодою регента.

МАДЯРЩИНА ЗРЕЗИҐНУВАЛА З РЕВІЗІЇ ПІВНІЧНОГО КОРДОНУ.

Як подає берлінський кореспондент „Ілюстрованого Куріера Цодзенного", у тамошніх політичних колах звертають увагу, що після мінхенського арбітражу Мадярщина стала теренном протинімецької пропаганди, яка рівночасно домагалася спільного кордону з Польщею, проти домагань Німеччини, від якої Мадярщина хотіла зберегти повну свободу в закордонній політиці. Польща давала Мадярщині в цьому напрямі повну підтримку.

Колиж тепер Мадярщина цілком офіційно приступає до протикомуністичного пакту, це до-

каз, що воня посередно резигнує зі спільного кордону з Польщею.

Рівночасно Мадярщина забезпечує свій північний кордон, визначений у Відні, перед словацьким ревізіонізмом.

—o—

З судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА СПРОБУ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ДНІ 1. ЛИСТОПАДА 1938.

Дня 16. ц. м. у львівському окружному суді відбулася перед суддею Майковським розправа проти: 1) **Богдана Попадюка**, ур. 1918 р., студ. ВШЗТ; 2) **Миколи Костишина**, ур. 1915 р., робітника; 3) **Уляни Сороки**, ур. 1914 р., службовички „Е-ко" та 4) **Ірини Ярош**, ур. 1924 р., гімназійної учениці, під замітом проступків з арт. 162, 163, 129 і 132 к. к. у звязку з 1-листопадовими демонстраціями м. р. у Львові. Обвинувачував прок. Эльберек. Боронили д-р Ст. Шухевич і д-р Прийма.

У висліді розправи засуджено: **обв. Попадюка на 3 місяці вязниці, обв. Костишина на 3 міс. вязниці, обв. Сороку на півтора міс. вязниці. Засудженим зачислили слідчий арешт.** Обв. Ірину Ярош засуджено на 2 роки дому поправи з завіщенням.

ПРИСУД У СПРАВІ ЛЬВІВСЬКИХ ПОДІЙ з 11. ЖОВТНЯ 1938 Р.

Дня 16. ц. м. у львівському окружному суді відбулася перед суддею Майковським розправа проти: 1) **Теодора Перуна**, ур. 1908 р.; 2) **Миколи Атаманюка**, ур. 1909 р.; 3) **Михайла Паланиці**, ур. 1911 р. і 4) **Андрія Лобаря**, ур. 1915 р. під замітом проступків з арт. 163, 152, 133 і 132 к. к. у звязку з подіями **у дні 11. жовтня 1938 р. після торжественної Служби Божої на інтенцію Карпатської України у храмі св. Юра у Львові.**

В часі розправи вилучено справу обвинуваченого М. Атаманюка з уваги на неприявність одинокого свідка обвинувачення, поліц. службовця Адама Радоня.

Інших підсудних засудили: **Т. Перуна на пів року вязниці, М. Паланицю та А. Лобаря по 3 місяці кожного.**

Всім засудженим зарахували слідчий арешт.

НА 6 МІСЯЦІВ ВЯЗНИЦІ І 50 ЗОЛ. ГРИВНИ.

Городський суд у Мостиських засудив о. **Василя Гриника**, завідателя в Гусакові, на 6 місяців вязниці і 50 зол. гривни з припиненням кари на 5 років, бо — як каже акт обвинувачення — підсудний заявив публично, що в Польщі підтримують комунізм і переслідують греко-католицьку релігію. Від цього присуду відкликався засуджений і прокуратор. Окружний суд у Перемишлі змінив присуд у тому напрямі, що засуджений мусить відсидіти кару.

—o—

Заява.

Отсим перепрошую Вп. П. Марію Ольгу Чвартацьку, жінку лікаря в Любіні Великім, за кривду, яку я заподіяв через безпідставне розголошування про Неї понижуючих Її на чести відомостей, будьто би д-р Григорій Чвартацький і Марія Ольга (2 ім.) Чвартацькі не були законним подружжям. Висказую жаль, що я став причиною таких прикрощів і дякую Впов. Панству Чвартацьким за те, що зволили згодитися на відкликання акту обжалування в карній справі до Сиґн. IV. Кг. 1002/38. Городського Суду в Городку Ягайл. і заявляю, що крім звороту всяких коштів, получених з веденням тої справи складаю квоту 20 зол. як добровільний дар для Української Захоронки при церкві св. Івана в Городку Ягайл., щоб хоч частинно надолужити моральну кривду, спричинену мною Вп. Панству Чвартацьким.

Любінь Великий 12. січня 1939.

Станислав Гродзіцький,
співвласник пансіону Заціше
в Любіні Вел.

—o—

† Посмертні згадки.

ТЕОДОР БІЛЕНЬКИЙ,

емер. професор держ. учит. семинарії, шкільний радник, основник і б. директор української учит. семинарії в Самборі, основник, член і голова багатьох культурно-освітніх і економічних товариств і установ відійшов у вічність, приявши Найсв. Тайни, дня 12. січня 1939 р. у 81. році трудящого життя. Похорон відбувся в Самборі в суботу, дня 14. січня 1939 р. в 14. год. з дому жалоби при вул. Шкільній ч. 10 до родинної гробниці на місцевому кладовищі, заупокійне богослуження в понеділок, дня 16. ц. м. в місцевій парохіяльній церкві в год. 8.15. В. Й. П.

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Л. О. З. П. Н.

В неділю 15. ц. м. відбулися загальні збори Л. О. З. П. Н. у Львові, що їх відкрив голова проф. Древгевич і вручив дипльоми тим спортовим дружинам поодиноких кляс, що здобули мистецтво м. р. Дискусія стояла на низькому рівні: Делегати гостро критикували працю виділу гор і дисциплїни та поведінку спортових суддій, що не приносить їм взагалі слави. В деяких суддів висуваються на перший плян амбіції і замагання, що не мають багато спільного зі спортом. Далі рішено, що змагуни, які грали бодай 20 разів у барвах округи, матимуть безплатний вотуш на всі імпрези округи. Рішено змінити час скреслення змагуна з 12 місяців на 24 місяці. Справою обезпеченевого фонду для змагунів львівської округи займеться нова управа з тим, що найнижча марка обезпеченевої складки сягає 10 сот. Присутні прийняли через аклямацію наглий внесок против задуманого прилучення підкарпатської підокруги до планованої нової округи в Перемишлі.

По довшій дискусії вибрано в доповняючих виборах до управи: Гербста, Добжанського, Кунера і ред. Пішибильського; до виділу гор і дисциплїни: Вєлігурського, Добрушкого, Зембу і ком. Вебера, делегатами на загальні збори П. З. П. Н.: проф. Древгевича, Дробута і полк. Бурнатовича. З українців входить до управи Л. О. З. П. Н-у **Ст. Конашевич**, до виділу гор і дисциплїни проф. **Р. Дицьо** і до ревізійної комісії дир. **Е. Чучман.**

БОКС.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. **ЧОРНІ II — РЕСОВІЯ 10:6.** Чорні виставили дуже сильну дружину, з кількома змагунами першої дружини й перемогли несподівано в мистецтвах Б-кляси сильну Ресовію.

Дрогобич: Лехія — Юнак 11:5. В товариських змаганнях перемогла Лехія.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

Варшава: Польща Голяндія 16:0. В боксерських змаганнях репрезентація Польщі розгромила репрезентацію Голяндії.

МІЖОКРУЖНІ ЗМАГАННЯ.

Сосновец. Шлеська — Лодзь 10:8. Перемогла репрезентація Шлеська по завзятій і цікавій боротьбі.

Познань. Познань — Поморє 7:7. Міжмістові змагання скінчилися перерішеним вислідом.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Катовиці: Репрезентація Польщі — Репрезентація Домбровського басейну. 9:2 (3:1). Тренінгові змагання двох репрезентацій перед устійненим остаточного складу на матч з Францією.

ГАНІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

Вильно: Огніско — Л. К. С. (Лодзь) 2:0. До вирішної боротьби за ганівкові мистецтва Польщі дійде в Катовицях між дружинами Домбу й Огніска по вимилінуванні Краковії та Л. К. С.

ГАНІВКОВІ ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Катовиці: Домб — Смовк Ітарс 1:10. Репрезентаційна дружина Канади розгромила дуже легко польську дружину

Прага. Л. Т. Ц. — Смовк Ітарс 1:2. По завзятій боротьбі кавалійська дружина перемогла у других змаганнях мистця Чехо-Словаччини ледви різницею одних воріт.

ПЕРЕД ЛЕЩЕТАРСЬКИМИ ЗМАГАННЯМИ В ЗАКОПАНІМ.

Лещетарський союз Чехо-Словаччини повідомив, що його лещетарі не візьмуть участи у лещетарських змаганнях світа, що відбудуться в Закопанім.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. LXIV. Październik 1938. Warszawa.

ORIENS, dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. R. VI. Zeszyt 6. Warszawa 1. grudnia 1938.

тільки
Крем НАУКА № 1
магістра
В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО
усуває радикально
Веснянки Плями і т. п.

Крем Halina Nr 2
(півтовстий)
плекає церу,
хоронить перед
зморщинами
і їх усуває.

PION. Tygodnik literacko - społeczny. Rok VI. Nr. 44. Z 6. listopada 1938. Warszawa.

AKWARIUM. Czasopismo poświęcone propagowaniu miłośnictwa akwariowego. Rok I. Nr. 2—3. 1938. Warszawa.

Театри.

Великий театр

Вівторок 17. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Середа 18. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Четвер 19. І. год. 7.30 веч. „Московий бал" опера.

Пятниця 20. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".

Театр Різнородностей.

Вівторок 17., середа 18 четвер 19 і пятниця 20. І. виступ нема.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

БРОДИ:
17. І. Люди на кригі.
18. І. Хам.
19. І. Нітуш.
20. І. Кізка старого млина.
21. І. Сузанна.
Потім театр загостить до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖОВКВА:
17. І. Гетьман Полуботок.
ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:
18. І. Дай серцю волю.
19. І. год. 4. Сорочинський ярмарок
19. І. год. 8.15 Невольник.
20. І. Наталка Полтавка. Сват. виставa.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТРИЙ:
17. І. Орленя.
18. І. Кирка з Льолво.
19. І. ?
20. І. Премієра „Цариця Грузії" іст. пєса на 5 дій Сумбатова на тлі визвольних змагань Грузії.

КІНА.

АМПІР: „Залюблена пані".
АПОЛЬО: „Прощак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".
БАЛТИК: „Кайдани кохання", „Весела чвірка".
ВАНДА: „Личко", „Як вам подобається".
ГРАЖИНА: „Фльоріан" Родзевичівна.
ЄВРОПА: „Пуритани".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Границя".
МЕТРО: „Павел і Гавел".
МІРАЖ: „Подвійне весілля", „Куртизана та вояк".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тирольо".
ПАКС: „Рожа" на осн. Жеромського.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" в Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Поверх вище".
РОКСІ: „Мале та велике кохання".
СВІТ: „Ти, що в Гострій світиш брамі", Роберт і Бертран".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Страхи" і ревія.
ТОН: „Сильні люди", „Обережно, професоре".
УТІХА: „Королівський вязень" і ревія
ХІМЕРА: „Граф-кельнер".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Маріяцька)
„Над гарним, синім Дунаєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 16. січня 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з

ВАЛІЗКИ — ТЕЧКИ — ЖІНОЧІ ТОРБИНКИ, портфелі — гаманці — парасолі — купуємо тільки в єдиній українській крамниці шкіряної галянтерії

ТЕКА

БОГДАН ГІРНЯК

ЛЬВІВ, вул. Шайнохи 3 (між Коперника і Сикстуською). ч. 92 1—2

пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Історія мого светерка, гутірка для старших дітей, 11.15 Гаспар Касадо, з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Що може купець про працюючих клієнтів на відділ, Що купець може про почт. приписи, 13.30 Абсолютна та програмова музика, авд. для хіпоїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: Сплячка, чорний сон Африки, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наук. хроніка: Фізика, 16.35 Спів, форт., 16.55 Полюси на Дал. Сході, 17.10 Е. Н. Ржевічек: Квартет д-моль, 18.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Християнська фільософія у сучасній Польщі, 18.20 Актуальність, 18.30 Муз. авд., 19.00 Волицька авд., 19.30 Розр. концерт: орх., арфа, спів, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Інструм. сонети Т. Касерза, 21.40 Поетичні новини, 22.00 Спорт, 22.05 К. Слотвінський, вустне Осолінеум, вязень Куфштайну, 22.20 Із співочого альбуму, 23.00 Остонні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Вівторок, 17. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика в ал., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Хочу бути купцем, 11.15 Гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Карлітта — спогади з дитячих літ, Орхестра, **14.30 Виконавчі катедри в Кракові, в українській мові вНг. д-р Я. Пастернак,** 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Взаємна поміч у звірів, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий денник, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Таня. музика; у перерві в год. 16.50 Робимо вошики, 17.15 Наші справи, 17.30 З пісенно по праці, 18.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Зїзд госп. ради в Тернополі, 18.15 „Для села: **„Навози, продуковані в хліборобстві", гутірка інж. Мих. Задеірного,** Кооперативна хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Карнавалові настрої, концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Кво вадіс" Ф. Новосейського на осн. Г. Сенкевіча (мішані хори, орх., сопран, баритон, бас), 22.40 Найновіша література, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авд.

Середа, 18. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Гр. пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим, казка, пісеньки, 11.00 Для шкіл: Гутірка про Львів, 11.25 Мельодії Р. Фрімля з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Муз. авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий денник, 16.05 Госп. вістки, 16.20 Виховна вартість слова, 16.35 Ґ. Форе: Соната а-дур оп. 13, 17.00 Військ. вістки, 17.15 Фрагменти давніх а незабутніх опер, сопран, тенор, баритон, бас, 17.57 Авд. ККО, 18.00 Бікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Шкільна орхестра, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Толеранція і фанатизм, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенові прелюдії, форт., 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 16. січня 1939.

БЕРЛІН 15.15 15.00 19.00 Розр. музика, 16.30 Пригоди в Лібії, ВІЛГОРОД 18.20 Форт., 20.00 21.00 Травм. з театру, БУДАПЕШТ 17.30 Скрипка, 18.35 Військ. орх., 20.10 Європ. концерт, 22.00 Сальон. квінтет, ВІДЕНЬ 18.15 Скрипка, форт., 20.10 21.00 Он. музика, орх., хор, сол., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.20 Форт. тріо г-дур Брамса, ЛІЛЬ 21.30 Схід у музиці, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.40 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Серенада Чайковського на смички, 18.20 Сальон. секстет, 19.25 Пісні, 20.10 Популярний концерт, РАДІО ПАРІ 19.20 Інстр. музика 17-го ст., 19.15 Віол., 21.15 Форт., Лістові дуети, 21.30, 22.00 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Скрипка, 21.55 Розр. програма.

Вівторок, 17. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.00 Балетова музика, 20.10 21.00 Веселий вечір, ВІЛГОРОД 20.00 Камер. музика, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Спів, 1.35 19.05 Розр. музика, 22.00 Форт., ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 15.30 „Німета дилика" оп. І. Штрауса, 20.10 21.00 Вес. вечір, 22.35 Двофорт. твори Брамса, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 „Лямме" оп. Дельбеса, ЛІЛЬ 21.30 Симф. концерт, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер, ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Фіделіо" оп. Бетговена, ПРАГА 19.30 20.00 21.00 „Наречене з Месини" оп. Фібіха, РАДІО ПАРІ 18.02 Орх., 19.15 Форт. твори Дебісі, 21.15 22.00 Камер. музика, РИМ 21.00 22.00 Симф. концерт.

Середа, 18. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Веселі мельодії, 21.00 Орх., ВІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 Арфа, 18.20 Цит. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Гарі Янош" оп. Кодалія, ВІДЕНЬ 16.00 22.30 Розр. концерт, 19.00 Португальська музика, 21.00 Симф. музика, ДРОЯТВІЧ 21.15 Симф. концерт, ЛЯЙПЦІҐ 21.00 „Із матримоніо сеґрето" оп. Чімароза, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.05 Концерт форт. дуету, ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 20.30 Танк. мельодії, 21.15 Орх., РИМ 21.00 22.00 23.00 „Маруф" оп. Рабода.

Радіокутик.

КИТИ ТА РАДІО.

Полювання на китів становить дуже важну позицію в загальному бюджеті. Одна застрілена штука коштує коло 5.000 рм. Виявилося, що радіо є в цій ділянці дуже важним співчинником. На ловлю китів вирушають спеціяльні для того рибальчі кораблі, які після того, як удасться їм вбити кита, не беруть його зараз зі собою, тільки застромляють на ньому прапор тов. до якого належить корабель. Потім пливуть у дальші розшуки, лишаючи звірину у воді. Згодом за ними ідуть інші кораблі, на яких є спеціяльно пристосовані цілі варстати до перетворення цього скарбця. Часто траплялося, що ці кораблі не могли відшукати вбитого кита, та через те зазнавали великих утрат. Тому тепер застосовано спеціяльний радіовий прилад, який служить до віднаходження вбитої звірини. На вбитому киті примішують малу вісильну станцію, прикріплену до дерева, де є прапор. Вісильник величини 30X50, важить 15 кг. Він що хвилини надає сигнали на хвилі довжини 650 м. Кожне з рибальських товариств має свій спеціяльний сигнал, по якому здалека розпізнає місце, де саме знаходиться кит убитий рибалками їх товариства.

ДОКУМЕНТИ НА КРУЖКАХ.

Німці мають дуже цінну кружало-теку документів зі світової війни, яка займає 1650 кружків. Ці награння виконала т. зв. „фонографічна комісія" під проводом проф. Штумпфа. Вона почала свою діяльність у грудні 1915 р. утривалюючи на кружках голоси російських военнополонених. Такі награння зроблено в 215 мовах та діялектах. Цю збірку документів зі світової війни доповнюють ще утривалені на кружках промови відомих вождів та провідників з того часу. Нпр. фельдмаршала Гінденбурга, адмірала фон Тірпіца, цісаря Вільгельма II, канцлера фон Бетман-Гольвега т. ін.

„ЖАХЛИВІ АВДИЦІЇ".

Три роки тому почало англійське радіо надавати жахливо-сенсаційні авдиції. Це переважно історії про духів, яких інсценізація буває завжди така суґестивна, що слухачам стає волосся на голові. Дня 26. м. м. ББК подало авдицію зло жену з трьох таких слуховищ, а саме: „Дзвні осідки" Берти Селлєрс, „Відчинене вікно" Саського і „Четверґові вечорки" Бенсона. Всі ці слуховища були вже виконані перед англійським мікрофоном, та вони так подобалися радіослухачам, що ББК повторило їх ще раз.

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерниці і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2. філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

БІРЖА.

Львів, 13 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·61 — Долари америк. 5.25·00 — Дол. канад. 5.23·00 — Фльорени гол. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 100·23 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·68 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·94 — Марки нім. срібні 84·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ.

Львів, дня 13. січня 1939

1 кг. масла десер. більш. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. авд. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. яєць 185—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Оповістка.

Подяка. Рада Рем. Пром. Бурси у Львові складає подяку Вп. Членам „Міщанського Братства" за жертву зол. 54.25 зібрану з нагоди імянин голови Т-ва Д-ра Степана Біляка. 165

Жертви зложені в Адміністрації: для **„найбідніших"** по зол. 1.50 Волод. Димідас, Будзанів і Яросл. Семенко, Грушів. За календар **Рідної Школи** зол. 1 Север. Ніжанковська, Дрогобич, 1 зол. Мар. Гаврисвська, Вровбилинівські Голендри, для **Рідної Школи** зол. 20 М. Крицький, Варшава, зол. 4 Д-р Кощибинський, Седліще и. В.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОВАЖНЕ підприємство шукає здібних приємовних агентів, агентом, денний заробіток 10—15 золотих. Зголошення з документами Львів, готель „Вікторія", Кравівська 9. 164 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЕМЕРИТ залізничник українець, безробітний, працьовитий, релігійний, шукає довершіски або якого заняття від 1. квітня. Зголошення Посте-рестанте Львів 1, Легітимація 386428. 163 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вкитку часописів

якими може видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції вишлемо за післяплатою.**

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медвединів і ін. по знижених цінах до 25%.
2 7-11

Загальний Зїзд Рідної Школи.

Звідно з вимогою § 49 точка 2 статуту Товариства Рідна Школа, проголошуємо

ЗВИЧАЙНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАҐОҐІЧАОГО Т-ВА,

що відбудеться у Львові 2. лютого 1939 р. в салі Яд Харузім, вул. Бернштайна 11

Денний порядок:

1) Відкриття Загального Зїзду й відчитання обовязуючого правильника;

2) Провірка протоколу останнього Загального Зїзду Р. Ш., що відбувся 2. лютого 1938 р.;

3) Звідомлення Головної Управи Р. Ш. в дїяльности за адм. рік себто за час від 1. вересня 1937 р. до 31. серпня 1938 р. про стан організації, шкільництва Р. Ш., підприємства, касове і білянсове заміжнення Головної Управи Р. Ш.;

4) Звідомлення Контрольної Комісії та рішення у справі абсолюторії дотеперішній Головній Управі Рідної Школи;

5) Дискусія над звідомленнями;

6) Вибір Комісії Мотки для наміченя кандидатів до управних органів Р. Ш.;

7) Реферат проф. І. Галущинського, Голосн Рідної Школи: **Значіння, висліди й організаційна дійсність виховношкільної праці Р. Ш.;**

8) Вибір: а) голови Товариства (§ 42), б) 18 членів Головної Управи і 6 їхніх заступників (§ 42), в) 5 членів Контрольної Комісії і 2 їхніх заступників (§ 45), г) 5 членів Розсемного Суду (§ 47);

9) Рішення про висоту членської вкладки;

10) Евентуалія.

Початок Загального Зїзду 9. год. рано.

Якби в 9. годині рано не було на салі вимаганого статутом числа делегатів (100), то в 10 год. передполуднем почнуться наради Загального Зїзду Р. Ш. в тій самій салі і в тим самим порядком без огляду на число приявних відпоручників (§ 52 статуту).

Наради й реферати відбудуться в українській мові.

Право участи в рішальним голосом мають відпоручники Кружків Р. Ш. вибрані Загальними Зборами дотичного Кружка (§ 26 уступ 4), по одному відпоручникові від Ради уконституованих Повітових Союзів Кружків Р. Ш. (§ 50). На кожних 50 членів Кружка припадає один відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки вважається за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 делегатів, а найменше одного (§ 26 і 50 статуту).

Тільки така спільність делегатів дотичного Кружка Р. Ш. буде допущена на салю нарад, що відповідає статутом означеному числу. Імена громадян поданих як делегати понад це число — будуть очеркнені.

Делегати вказуються з письменими уповноваженнями від свого Кружка Р. Ш. (§ 26). Передача повноважень на іншу особу недозволена.

Повітові Союзи (Кружки) Р. Ш., що переслали до Головної Управи Р. Ш. списи делегатів вибраних у часі від червня 1938 р. на Загальних Зборах дотичних Кружків Р. Ш. одержать від Головної Управи Р. Ш. письмені легітимації для доручення вказаним делегатам.

Тому, що провірка уповноважень делегатів забирає багато часу, делегати повинні по змозі явитися вчасно в льокалї Загального Зїзду.

Якщоб в означеному тут дні не можна було вичерпати повного денного порядку, продовженя Загального Зїзду буде перенесене на слїдуючий день, себто 3. лютого 1939 р. з тими самими управненями і з правосильністю всіх поданих вище статутових постанов.

2. лютого 1939 р. (четвер) рано в год. 8-ій відбудеться Богослуженя за померлих членів Р. Ш. в пр. кат. Церкві св. Спаса при вул. Краківській. На нього запрошує ш. делегатів і громадян

Головна Управа Рідної Школи.

Дойзд трамвайми: З Головного двірця 2, 7, з Богданівки 8, з Янівської рогачки 3 до перестанку вул. Краківська; з міста трамваями 2, 3, 7 і 8 до перестанку вул. Бернштайна.

Тільки оголошуючись у

„Д І Л І"

можете успішно продати, купити або замінити реальність.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 11 (15.102). Львів, середа 18. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А, Б, В.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-45
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Криваві події в Бережанщині.

ПАТ повідомляє: В суботу 14. ц. м. вечором в Урмані пов. Бережани група українських хлопців побила шофера самоходу повітового виділу в Бережанах.

Шофер у власній обороні вистрілив з револьверу вбиваючи одного з напасників. По тім випадку напасники та зібрана юрба почала вибивати шиби в місцевій школі займаючи агресивне становище супроти поліціянтів, які прибули на місце подій. Поліціянти вжили зброї і зранили легко кілька осіб.

—o—

Третій член уряду Карпатської України.

Чеське Інформаційне Бюро повідомляє:

През. Гаха видав 16. ц. м. відручне письмо, яким призначив активного генерала Льва Прхалу третім членом уряду Карпатської України. Ген Л. Прхала був дивізійним комендантом в Ужгороді і брав активну участь в організуванні чеського легіону на В. Україні та б. Росії підчас світової війни і революції.

Чеська преса широко розписується про іменування ген. Л. Прхали третім членом уряду Карпатської України, подає його біографію і стверджує, що призначення активного генерала міністром є признанням великих заслуг армії, що їх вона поклала підчас останніх подій у Карпатській Україні. През. Гаха визначив третім членом уряду Карпатської України того представника армії, який дуже добре орієнтується у відносинах у Карпатській Україні.

Поворот членів делімітаційної комісії з Будапешту.

КУП подає з Хусту:

Члени делімітаційної комісії д-р Юл. Брадайко і д-р М. Кочерган вернулися 16. ц. м. з Будапешту до Хусту. Наради делімітаційної комісії минулого тижня мали неофіційний характер у звязку з мукачівським інцидентом.

Курс для українських залізничників у Хусті.

В найближчому часі відбудеться в Хусті курс залізничої служби для українців, щоб вони могли обняти всі місця на залізницях Карпатської України.

Кріваві бої з повстанцями біля Києва.

„Фелькішер Беобахтер" повідомляє:

В колєктиві „Друга пятирічка" біля Києва вибухли криваві заворушення селян, які вбили управителя колхозу та ще двох наставників. З Києва вислано спеціяльний відділ Г. П. У., що звів завзятий бій з озброєними повстанцями, між якими були вояки червоної армії.

Важні наради у Берліні.

Мін. Чакі приїхав до Берліна в понеділок 16. ц. м. рано, де його привитав мін. Рібентроп з представниками німецького політичного світу. Мін. Чакі замешкав у готелі „Адльон". Передполуднем мін. Чакі склав мін. Рібентропові у міністерстві закордонних справ, де німецький міністр обговорив з ним у двогодинній, сердечній розмові взаємини між Німеччиною і Мадярщиною. З черги відбулося снідання в апартаментах мадярського посольства, на яке прибув Рібентроп і мін.: Фрік, Франк, Функ, Руст, державний підсекретар у міністерстві пропаганди Дітріх та італійський амбасадор Аттоліко.

По полудні мін Чакія приняв канц. Гітлер у присутности мін. Рібентропа в новім будинку канцлера, що його посвячено перед кількома днями. Розмова тревала майже дві години.

—o—

Таємні вибухи бомб у Льондоні і Менчестері.

Райтер повідомляє, що в понеділок 16. ц. м. трапилося пять великих вибухів: два у Льондоні, три в Менчестері. В Льондоні дійшло до вибуху недалеко електрівні і під линвовим мостом над каналом. Від вибухів у Менчестері згинула одна особа, дві є ранені. На вулиці, де трапилися вибухи, видніють глубокі ями. З вікон дооколичних домів повилітали шиби. Вибух у Льондоні не заподіяв ніяких втрат. Причина вибухів покищо не вияснена. Скотленд Ярд веде енергійне слідство і ствердив, що вибух у Льондоні не має нічого спільного з поганим діланням електрівні. Таємні вибухи спричинили невідом особи підкладаючи бомби.

ПЕРШІ ВИСЛІДИ СЛІДСТВА У СПРАВІ бомбових вибухів.

Шефи Скотленд Ярфду ствердили на негайній конференції, що бомобві замахи були підготовані від кількох днів і мають політичні мотиви.

Слідство виявило, що бомба, яка вибухла коло електрівні в Льондоні, мала дуже велику силу і була виповнена, на думку знавців, динамітом і меленітом. Мешканці дооколичних домів перестрашені страшним гуком вибуху і бренькітом шиб, вибігли з поспіхом на вулицю, багато з них з наложеними масками. Кілька осіб дістало нервового нападу й їх відвезли до шпиталю. Друга бомба вибухла в Льондоні під линвовим мостом над великим каналом, віддаленим від місця першого вибуху на 8 км. однак не спричинила більших шкід.

Більші школи спричинив вибух трьох бомб у Манчестері, що вбили одного чоловіка, багато осіб ранили і довели до страшної пожежі тому, що бомби перервали газові проводи. Пожежу з важким трудом вгасили.

Тому, що вчора вибухли дві бомби у столиці північної Ірляндії Бельфасті здогадуються, що бомби підкинули ірляндські революціонери.

—o—

МІНІСТЕРСТВО ГОСПОДАРСТВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В НОВІМ БУДИНКУ.

КУП повідомляє з Хусту: Міністерство господарки Карпатської України в Хусті перенеслося до свого нового будинку б. окружного уряду, в якім матимуть вигідне приміщення всі урядовці.

Катальонія тратить автономію.

Міністер внутрішніх справ уряду ген. Франко підписав декрет у справі ліквідації адміністраційної автономії Катальонії. Негайно по здобутті м. Леріди в Бургосі оголошено закон з 5. квітня 1938 р. про скасування автономічного статуту Катальонії. Новий декрет постановляє, що нова влада обіймає уряди в Катальонії, які підлягали катальонському хенералідатові.

МАСОВА ВТЕЧА ДЕЗЕРТЕРІВ З КАТАЛЬОНІЇ ДО ФРАНЦІЇ.

Через кордон східніх Піринеїв далі переходять масово групи втікачів, головно дезертерів з Катальонії.

НОВІ УСПІХИ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

В понеділок 16. ц. м. національні війська здобули Серверу і чотири інші місцевости. Сервера лежить недалеко безпосередньої дороги з Леріди до Барсельони. В головній кватирі ген. Франка переконані, що барсельонські війська розбиті. Дальший хід воєнної акції в Катальонії залежатиме від того, чи барсельонські війська встигнуть ще раз перегрупуватися в обличчі швидкого наступу наварських дивізій.

—o—

Солідарна акція Німеччини та Італії

У СПРАВІ КОЛЬОНІЙ ПО ЗАКІНЧЕННІ ЕСПАНСЬКОЇ ВІЙНИ.

Вчорашній комунікат „Інформаціоне Діпльоматіка" викликав в політичних колах багато коментарів у звязку з виявленням вістки, що Мусоліні у своїх розмовах з прем. Чемберленом узалежнив справу франц.-італійських відносин від закінчення війни в Еспанії. Хоч цю вістку заперечили анґлійські кола першого дня візити прем. Чемберлена, тепер її підтверджують ріжні джерла.

Політичні кола здогадують, що Італія висуне свої кольоніяльні домагання супроти Франції у хвилині, коли Німеччина висуне свої домагання у справі втрачених кольоній по війні. Солідарна акція Німеччини та Італії запевнилаб обом державам більші вигляди на успіх у здійсненні кольоніяльних вимог супроти західних держав.

ІТАЛІЯ ЗАПЕВНЮЄ ТЕРИТОРІЯЛЬНУ НЕНАРУШНІСТЬ ЕСПАНІЇ.

Райтер повідомляє: Мусоліні запевнив ще раз прем. Чемберлена, що Італія не має ніяких територіяльних амбіцій в Еспанії та обстоює далі при італійсько-анґлійськім договорі у справі статус кво на Середземнім морі. Те саме торкається Баленарських островів.

—o—

Наради Чемберлена у Льондоні.

Перед засіданням кабінету, що відбудеться в середу на Довнінґ Стріт, прем. Чемберлен відбув нараду зі своїми головними співробітниками сер Джоном Саймоном, С. Гором, Кінелей Вудом і Джоном Ендерсоном. Щойно в середу всі члени уряду будуть поінформовані про хід розмов прем. Чемберлена і мін. Галіфакса в Римі з Мусолінієм. У цьому засіданні візьме вже участь мін. Галіфакс, який вернеться вже з Женеви.

Кожна медаля має дві сторінки.

(З приводу господарської наради СППОС-у у Тернополі).

Львів, 16. січня 1939.

(К.) Після господарської наради в Тернополі, про яку ми реферували в числі з 14. січня, повіяло в польській пресі оптимізмом. Вона підкреслює зі захопленням не лише фактичні досягнення т. зв. СППОС-у („Секретаріят Порозумівавчи Польскіх Організаций Сполечних"), який цю господарську нараду зорганізував і на ній ці досягнення проголосив, але й радісно пише, що політика і громадянська акція Секретаріяту є одинокою розвязкою національної проблеми на наших землях. Мовляв, лише такий політичний і господарсько-суспільний активізм, який здобуде абсолютну перевагу для польського елементу на „кресах", розвяже українсько-польську справу не лише в льокальній скалі, але й у загально-державній та навіть міжнародній. Бо лиш тоді, коли „кресы" перестануть ваготіти на політичній гіпотеці польської держави як „проблема", Польща матиме розвязані руки до політики на дальшу мету, що зможе здійснити її великодержавні аспірації. Колиж східні окраїни перестануть бути для держави „проблемою"? Тоді, коли станеться те, що проголошує СППОС і — як виказує господарська нарада — робить з успіхом: коли польський елемент здобуде на „кресах" кількісну і якісну супрематію. Ще кілька років такої праці й українська небезпека перестане бути грізним видивом, що його польське громадянство вміло досі відганяти лише резолюціями. Поминаючи безпосередній матеріяльний ефект, вартісний для одиниць, польського господарства і національного стану посідання, — в польському громадянстві зростає ще віра у власні сили і той суспільний оптимізм, який здібний ломити перешкоди, не зражуватись невдачами та змагати до чимраз більших здобутків. Стільки приблизно польська преса.

Якими засобами — поза мобілізацією польського громадянства — користувався Секретаріят, як він впливав на державні орґани та їхню господарську, кредитову, податкову і культурну політику, чи, розбудовуючи польський громадянський потенціял на засадах національно-польського ексклюзивізму, він одночасно розбудовував і державний потенціял, себто чи на території з переважаючим чисельно українським населенням він брав під увагу господарське і культурне (не згадуємо про політичне!) задовілля саме тієї другої частини населення, — цього зі звідомлень господарської наради ані з польської преси не можна довідатися. Що ці справи були на нараді порушені, показує повна здержаности промова мін. Косцялковського, який, хоч достроївся до оптимізму наради, проте політичних підстав „досягнень" Секретаріяту не заторкнув. Та вже справжнім „згжитом" є комунікат ПАТ-а з 14. І., в якому подано зміст промови мін. Потятовського, виголошеної на засіданні тієї господарської ради СППОС-у. Цей комунікат мабуть не дуже подобався польській буковій та ендецькій пресі, бо вона дала йому наголовок „Українське вонтплівосьці п. міністра рольництва" і дала в його тексті кілька соковитих окликів та питайників. Міністр Понятовський, як читаємо в комунікаті, сказав, що „не можна, як деякі це роблять, поширювати гасла: ані одного гектара землі українцям", бо такі гасла „суперечні з інтересами держави, їх ефект — це поглиблення ненависти".

Безперечно, це справи надто складні, щоб їх упрощувати і надто важні, щоб їх промовчувати. Вони мають кілька сторінок підходу. Перш усього підсумок господарських досягнень зроблено без одного з господарів. Так неначе той господар, у цьому випадку український нарід, мав би придивлятися мовчки розвиткові польського купецтва, ремісництва, селянства та робітництва, обмежитися до ролі пасивного глядача, дати себе „радісно" проковтнути і в той спосіб виявити свою „чинну" льояльність, яку саме так розуміє польська східно-галицька преса. Очевидно, що не маючи державного апарату, яким розпоряджає Секретаріят, ані величезних підмог та впливу на державну політику, головно льокальних чинників (про перешкоди тут не згадуємо), українське громадянство виявило — у порівнанні до активности польського — хвилевий застій. Це признаємо отверто. Та маємо надію, що це скоро уступить і — тут ми теж оптимісти — український чинник, опертий на національну солідарність та свідомість, пічне з успіхом конкурувати з польським.

Не маємо нічого проти міжнаціонального суперництва. Погоджуємося на природну культурну і господарську емуляцію обох громадянств. Може справді тут, у цій емуляції, криється розвязка культурного і господарського піднесення нашої території... Може справді шляхотне суперництво обох культур, української та польської і виснажлива, але сперта на забезпеченій державою рівности конкуренція польського й українського господарства здібна наблизити політичне вирівняння обох громадянств, польського й українського... Одначе, чи практичний ефект діяльности Секретаріяту, оцих 824 польських купецьких станиць, 13 купецьких домів і т. д. — спірається на засадах рівности шанс обох громадянств? Чи польський купець, ремісник, кольоніст розбудовується лише на польському ґрунті, чи його розбудова не викликує рівнобіжної павперизації українського купця, ремісника, селянина? Чи саме цей український ремісник, селянин і купець має ту свідомість, що надрядний чинник, яким є держава, був у його павперизації йому помічний, подав йому руку, кредит, дозвіл і т. д. так, як це все подав його польському конкурентові?!

Тут дійшли ми до суті проблеми. Польська прилюдна опінія вважає, що розріст польського елементу доведе неначе до автоматичного пропорційного зменшення українського чинника. Тоді — у висновку цього автоматизму — прийде час, коли польська держава буде здібна на великодержавну політику без „української кулі" при своїй нозі. Трудно з цією льогікою сперечатися, бо вона має за багато ворожбитства та замало реалізму. Та проте звернемо увагу, що в політичній літературі відома фраза: „Ірредента наслідком павперизації національних груп" (пригадаймо хочби дискусію на конґресі національних меншин у Женеві 1936 р.). Пригадаймо теж, що не лише для Европи, але і для гітлерівського режіму справжньою, хоч невідомою силою є оцих 1 чи 2%, які у німецьких плебісцитах кажуть „ні", що цей мінімальний відсоток „невдоволених" зганяє сон з очей канцлера Гітлера. Чи — повертаючись до нашої справи — українська проблема буде розвязана навіть тоді, коли Секретаріятові порозуміння польських організацій удасться піднести не лише господарський потенціял польського громадянства на кілька відсотків, але й поменшити на кілька відсотків процентову скількість українського населення на нашій території? Чи цей арифметичний відсоток поменшення українського чинника — при тактиці Секретаріяту, про яку згадував мін. Понятовський — не буде збільшувати в геометричній прогресії невдоволення цього чинника? Не будемо на ці питання відповідати. Залишаємо відповідь на них тим, що хотять політику на довшу мету робити з перспективи власної дзвінниці.

Нашим завданням було пригадати, що кожна медаля має дві сторінки та що закон акції та реакції діє теж у суспільному житті. Цю нашу пригадку вписуємо у протокол господарської наради в Тернополі з 12. січня 1939 р.

„Карпато-Українська Свобода".

Прага, 11. січня 1939.

На празьких вулицях появився 7. ц. м. новий часопис: „Карпато-Українська Свобода", тижневик для культурного й народньо-господарського зближення чехів, словаків та українців. Перше число вийшло в чеській мові, але редакція обіцяє, що від чергового числа матеріял буде друкуватись у чеській та українській мові. Про його видавців і співробітників нічого ближчого не знати, лиш один співробітник, д-р Франтішек Тіхи, має відоме ім'я й віддавна працює над освідомленням чехів про українську культуру.

Тижневик назовні презентується незле, хоч багато статтейок і заміток могло б залишитись у редакційному кошу, бо вони не мають нічого спільного з Карпатами, ні з Україною. На передній сторінці надруковано велику етнографічну мапу України, дуже широко закроєну, бо вона захоплює простір від Кавказу аж по цей бік Карпат і від Курська по Крим — але чомусь в англійській мові, так наче не можна було взяти мапу з атласу Кубійовича. Та число очевидно складалося наспіх, щоб швидше задовольнити пекучу потребу; тому і брали те, що було під рукою.

А потреба в освідомленні чехів про українську справу справді пекуча. Як це не дивно, а чехи, що вважають самі себе та й загально вважаються найкращими знавцями слов'янських питань, про Україну та українців знають менше, ніж напр. німці. Виною цьому є чеське: русофільство, той вічний чеський страх перед ослабленням чи розбиттям великої Росії, на яку вони досі покладали стільки надій. Це спонукало їх або активно поборювати український „сепаратизм", або принайменше заплющувати на нього очі та вдавати, наче його нема чи наче вони його не бачать. Ця струсова політика доходила часом до смішного. Коли хто приходив мельдуватись у поліції і казав, що він родом українець, то звичайно чув у відповідь: „Ага, то йсте рус". „Алеж ні, я українець" — заперечував той. „То є едно" — казав чеський урядовець і записував у рубриці „народність": „Бежевец з Руска" або „Упохлік з Руска" — хоч тут-же стояло, що дотичний походить десь із Київщини чи Полтавщини, отже зовсім не з „Руска", а з України.

Це вичитує тепер чехам і п. Вінценц Шандор, автор передовиці „Карпатська Україна" в першім числі „Карп.-Укр. Свободи". Він отверто обвинувачує чехів у тім розгардіяші, що 20 літ діявся в Карпатській Україні. Він покликується на чеського письменника Івана Ольбрахта, що назвав Карпатську Україну „землею без імени", й каже:

„Двацять літ плекали чеські політичні партії „русский" напрям, штучно його підживлювали й виховували, аби тим лекше опанувати суспільне, культурне та господарське життя країни. Наслідком цього були саме оті нещасливі язикові й політичні суперечки. 20 літ „вирішувалось" питання автономії і 20 літ штучно розбивалась єдність підкарпатського люду отрутою штучно плеканого „русского напряму". Цвітом та овочем цієї сумної праці чеських політичних партій була плутанина, що донедавна панувала не тільки на Підкарпатті... Щойно бурхливі події останніх місяців відкрили очі одній частині чеського та словацького громадянства. Найбільше до цього прислужились вихованці цієї 20-літньої політики Бродій та Фенцик, ці зрадники не тільки власного народу та краю, але також своїх виховників і добродіїв... Та ще й нині не можна, на жаль, сказати, щоб ціле громадянство виплуталося з плутанини та зрозуміло дійсність. Деякі часописи доннині бачать у населенні Карпатської України „русів", а здається, що й деякі урядові кола радніше бачили б якийсь „русский" уряд на Підкарпатті, нехай навіть якогось Бродія чи Фенцика — аби були „льояльні", оскільки це живло взагалі може бути льояльне. **Сама назва „українець", „український" звучить для багатьох чехів неприємно, терпко, коли не виразно ірредентистично** (підкреслення наше). Ніхто себе не питає, звідки могли б узятись на Карпатській Україні' росіяни. Кожна письменна людина знає, що між Росією та Закарпаттям лежить великий простір, заселений 52-мільйоновим українським народом, і кожна письменна

людина, особливо кожний словянин, повинен би хоч поверхово знати історію своїх найближчих словянських сусідів. Але цей самозрозумілий обовязок, здається, не має сили для деяких газетярів і зрештою також для деяких провідних політичних діячів".

Ці докори чехи заслужили і треба тільки жалувати, що їх висловлює нікому невідома людина, а не якийнебудь видатний чех, якого голос рознісся б по цілій країні та вдарив у всі серця. Це булоб доказом, що подвійна гра чехів в українській справі справді скінчилася, що вони дійсно мають охоту і твердий намір відвернутись від мітичної Москви та стати лицем до України. Але покищо треба задовольнитись і голосом п. Вінценца Шандора.

Поруч із цією передовицею визначаються культурні причинки числа: вірш „Україні" Ружени Єсенської, заслуженої перекладчиці Шевченка на чеську мову, потім уривок „Бють пороги" в перекладі Фр. Тіхого, нарешті початок статті цього самого автора „Що дала Україна світовому письменству", доведеної покищо до Марка Вовчка.

Вітаючи появу цього часопису, бажаємо йому якнайшвидше позбутись дитячих хоріб, неминучих на початку істнування кожного пресового органу, й розвинутись у справжній орган чесько-українського порозуміння та зближення.

М. Г.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

З польської преси.

„Теплий кожух" п. Лемеша.

Відповідь мін. Складковського на промови українських послів у буджетовій комісії сойму викликала відгомін і в польській пресі. Між іншим виленський ендецький **„Глос Народови"** (ч. 14. з 14-го січня ц. р.) у передовій статті п. н. „Нездоровий оптимізм" пише:

„В українській справі, щодо якої чекали якихсь ближчих вияснень уряду, премієр не сказав нічого нового крім того, що говорив рівно рік тому про обвязки національних меншин супроти держави. Цитував властиво свої слова, виголошені в січні минулого року".

Критикуючи гостро оптимізм премієра Складковського, який — на думку автора статті — „дивиться на польську дійсність крізь надто рожеві окуляри", автор, що торкається спеціяльно української справи, пише:

„Зовсім не є так добре з „українською" справою, як воно моглоб виглядати з відповіди ген. Складковського українцеві Целевичеві... Хто хоче обєктивно глянути на польське життя, той повинен оглядати його не тільки з урядових будівель та з вікон соймового будинку. Бо тоді він догляне багато важливих і нерозвязаних справ, багато недостач, багато клопотів і багато небезпек, що загрожують, на жаль, заколотити „здоровий стан річей". Оптимізм — це назагал здоровий прояв, але може бути також і нездоровий оптимізм. Чи п. премієр Складковський не згрішив цим разом тим другим оптимізмом".

Відповідь премієра Складковського послам національних меншин п. Петро Лемеш в **Куріері Віленьскім"** (ч. 14. з 14-го січня ц. р.) у передовій статті п. н. „Правда й обовязки" називає „жидівською методою", тобто методою відповідати питанням на питання:

„У відношенні до українців було щось подібне. Ген. Складковський не відповідав просто на питання, чому не шанується прав української меншини, але сам ставив закиди. Питався, чому не виконується обовязків. Порівняння тих двох питань, протиставлення екзекутиві прав — екзекутиви обовязків внаслідок форми, в якій це зробив п. премієр, може виглядати на легковажне відношення до проблеми. Але в дійсности це порівняння таке засадниче, що аж банальне".

П. Лемеш уважає, що премієр Складковський правильно поставив справу.

„Коли мова — пише він далі — про права й обовязки громадянина супроти держави, виринає завжди ніколи не розвязана практична трудність, яка зводиться до питання, кому належиться першенство, щоб зробити крок вперед. Звичайно кожна сторона намагається доказати, що вона посунулася вже максимально далеко, але не знаходить взаємности. Держава радо мотивує обмеження прав тим, що громадяни погано виконують обовязки, громадянин відтягається від виконування обовязків мотивуючи це браком повноти прав.

„Такий спір типовий для всіх держав і всіх меншин у кожній державі. Він ніколи не може скінчитися повною перемогою одної сторони на внутрішньо-державному терені, якщо не буде схильности обох сторін до компромісу й угоди".

І далі автор вповні солідаризується зі становищем премієра Складковського в протилежности до автора з „Глосу Народового", і робить цілу низку закидів українцям:

„Коли мова про українців, яким п. премієр присвятив значну частину своєї промови, варто звернути увагу на історично стверджену нездібність того народу зректися бодай частини своїх претенсій навіть тоді, якби це було під кожним оглядом політично умотивоване. Поминаю добре відому історію давньої Річипосполитої, бо-ж за нашої памяти, в часі польсько-

Добра рада в часі епідемії грипи: без клопоту заховання і недуги. Запобігти легше як лікувати. При перших проявах грипи, простуди вживати таблетки Тогаль. Тогаль спричинює спадок гарячки і приносить полекшу. Кілька таблеток Тогалю, які завжемо в пору можуть запобігти розвинутися недузі. Дістанете в аптиках.

Togal

ГІЛЬТОН КЛІВЕР. 2

Через негатив.

— Держатися за руки то немила річ, бо коли рука спітніє, то не можна її обтирати об штанку.

— Бачу, що ти ніколи ще не був закоханий.

— Я защеплений проти тої хвороби прикладом тих, що на неї занепадали.

— І ти це називаєш недугою? Хіба не знаєш того Байронового віршика, що каже:

Слабість перебуду,
Здоровля здобуду!
Вірного кохання
По вік не забуду!

— Така вже моя доля. Мені це вже в снах заповідалося. Але тепер іде про раду і можливу твою поміч. Тут треба все докладно розібрати. Може вона вже заручена з тим паном, а може і в голові її не буде, що я можу брати поважно той припадок.

— Це нічого не шкодить і вона мусіла вже мати свою причину. Я жінкам не вірю.

Рой сягнув до кишені і виняв звідти свій портфель. Вкладаючи обережно пальці витягнув святочно малий скарб і простягнув його перед очима Артюра, який приступив ближче і зацікавлено взяв до рук папірчик.

— А це що таке?

— Її світлина!

— Це вирізано з якоїсь групи.

— Так, то я вирізав, — сказав Рой гордий з себе. — То було тоді, як газетний фотограф робив знимку з пожежі і я помітив, що він насвітлив юрбу нашого відтинка. Не вірю, щоби і вона не помітила цього. Світлину зняли саме тоді, коли ми держалися за руки і дах валився. Коли вона щезла з моїх очей я побіг за тим фотографом і купив у нього негатив тої знимки.

— Ти цього не потребував робити, бо завтра ця світлина і так була б появилася в газетах.

— А чи мені треба, щоб у газетах було намацально, як ми обоє держимося за руки? Така ситуація могла би її скомпромітувати. А той негатив я придбав собі перше тому, щоб мати її світлину і тому, щоб заощадити їй неприємностей. Газетний репортер дуже неохотно відступав мені негатив і я мусів його добре підмастити, заки він надумався це зробити. Відтак я заніс цей здобуток до фотографа і доручив йому проявити світлину. Як добре сталося, що я це зробив пізнаєш з того, що я вийшовши від фотографа негатив випустив з рук на землю.

— Певне той негатив був надто гарячий!

— Ні, цілком припадково він випав мені з рук на хідник і збився.

— На тисячу кусників розтріскався?

— Лише на два, та і того доволі, — відказав Рой. — Та я вдоволений, що зберіг світлину і вирізав з неї оце.

Він подався назад і очікував Артюрової думки. — Ну, щож ти про неї скажеш?

— Г-м, — гмукнув Артюр. — Не бридка собі!

— Тільки всього? Рой вирвав свою дорогоцінність з рук Артюра і став сам придивлятися їй з захопленням.

— Все було б гаразд, — сказав Артюр, — але я того ще не розумію, пощо ти її вирізував?

— Бо ціла світлина була за велика і не влізала до мого портфелю, врешті, вона одна з цілої юрби мене інтересує.

— Нехай тобі буде й так, — сказав Артюр, — та всеж покажи мені решту світлини. Хочу видіти, що то за той молодий чоловік і де ти стоїш.

— Решту світлини я забув дома на столику.

— Ох, якже це по дурному виходить! Так ти приходиш до мене, щоб тобі порадити і помогти відшукати цю дівчину?

— Не знаю як цього доконати. Оголошення в газеті в рубриці „особисте" буде дешево коштувати, але і скінчиться дешевим способом. Воно її лише схвилює. Цього я саме хочу уникнути.

— До того не треба допускати, — згодився Артюр.

— Хто знає, а може вона вже заручена?

Артюр сягнув до кишені і виняв побільшальне шкло. Він приложив його до світлини і звернувся до Роя з міною ворожбита.

— Бачу, як ти держиш її праву руку. Переводжу шкло на ліву. Лівою вона придержує своє футро. Рукавички держить у пальцях. На пальцях ніяких перстенів.

Лице Роя розяснилося, та раптом знову нахмарилося.

— Гов, а що скажеш про її відношення до того другого? Вона була певна, що держить його руку!

— То буде певно її брат.

— Ой, не дуже! Щось він за багато нею піклувався.

— Полишім цю справу на боці. А ти шуруй до дому і принеси мені решту світлини. Ти ж знаєш, що я агент від оголошень. Саме сьогодні радили ми над тим, якби оживити оборот нашої фірми. Тепер уже знаю, що зробити. Чи пригадуєш собі ті недавні перегони газет у здобуванню передплатників? Вони брали знимку якогось відтинка юрби, що приглядалася футболевому змагові і замазували лице якоїсь особи, оголошуючи світлину з білою плямою, а рівночасно взивали дотичну особу зголоситися в адміністрації і відобрати якусь премію. Була це ніби нагорода за доказ бистроти у розпізнаванні окруження серед непроглядної юрби

(Далі буде).

большевицької війни, чому можна приписати упадок Петлюрівської України? Тому, що частина українців, найбільш підготованих до незалежного життя, облягла Львів проти поляків, замість думати про будову Незалежної України разом з поляками. Наскільки розуміше здавалося б створити незалежну державу за ціну Львова, ніж утратити Львів та погребати одночасно незалежність".

Поминаємо своєрідну інтерпретацію подій найновішої історії як теж підхід до проблеми українсько-польських взаємин у час? української визвольної боротьби. Цікаво, який висновок зробив п. Лемеш з наведених міркувань.

„Маймо відвагу ствердити — пише він —що дуже багато українців скрито мріє про незалежність".

Треба п. Лемешові признати, що в цьому випадку він не тільки виявив відвагу, але й великий обсерваційний хист і малощо не дар ясновидючости. Це просто ревеляція! Але читаймо далі:

„Коли такий українець думає про права, мусять приходити йому на думку і такі гасла, як право самовизначення народів. Обовязок супроти держави, яка однаково добре захищає частину українського народу, як і польський нарід, перед денаціоналізацією під большевицьким ярмом, каже виректися того права принайменше у відношенні до території Річпосполитої".

„Принайменше" — пише п. Лемеш. Виходить, що він не мав би нічого проти того, щоб українці вирекліся того права взагалі. Боже мій! Це теж політична концепція. Не називаймо її по імени.

Причини невдачі нормалізації.

Промова посла Володимира Целевича, виголошена на буджетовій комісії сойму 12. січня ц. р. підчас дебати над буджетом Міністерства Внутрішніх Справ.

Висока Комісіе!

Пан преміер, відповідаючи з відомою красномовністю на вчорашні промови послів, зволив ласкаво відповісти і мені в жартівливій формі: „Проведу сьогоднішню ніч безсонно, щоби підготовитися як відкинути закиди посла Целевича". Не вважаю себе таким грізним промовцем, щоби зганяти сон з очей пана преміера і я не мав навіть такої інтенції. Всеж думаю, що українське питання сьогодні таке важне, що варто було б і Високому Урядові і найвищим чинникам держави присвятити йому навіть більше часу, щоб цю проблему вирішити в історичній перспективі.

ЗА РІВЕНЬ СОЙМОВОЇ ДИСКУСІЇ.

Мушу признатися, що я провів безсонно цю ніч. (Преміер Складковський: „Ми оба не спали".) Мене бентежить рівень соймової дискусії в українській справі, настрої панів послів і спосіб та форма їх відповідей на наші промови. Поминаю несмачні „цвішенруфи" і в соймі і на комісії. (Численні переривання). Коли панове тягнуть мене за язик, то я дам один приклад. Посол Витвицький підчас своєї промови в соймі сказав, що одну жінку побито і розібрано до нага. На те один з послів зробив „цвішенруф": „в молода, чи стара?" Думаю, що такі і тим подібні „цвішенруфи" не підносять поваги палати послів.

Дальше хвилює мене вороже відношення членів Комісії до українських промов як „уявних кривд", як речей зовсім непотрібних і таких, що заколочують спокій цієї Високої Комісії. Мене дивує, що навіть посли, професори високих шкіл забувають постанови арт. 1. квітневої конституції, що „польська держава це спільне добро всіх громадян", не тільки поляків. Посол Вагнер у кількох промовах у буджетовій комісії радив у відповіді на загострення польсько-українських взаємовідносин пристосувати супроти українців репресії, відібрати ренти інвалідам Галицької Армії, не приймати до державної служби осіб української національности і взагалі загострити курс до того часу, доки українці не посмирніють і не будуть справді льояльні. Посол Вагнер обороняє засаду Столипіна „насамперед заспокоення, потім реформи". Пане посол Вагнер! Ми громадяни польської держави і витягаємо з цього всі консеквенції по стороні прав та обовязків. Льояльність двосторонній акт: вона залежить і від відношення до тих, від яких вимагається льояльности. Щодо репресій, то ми спокійні. Прошу, пробуйте пристосувати цю рецепту в житті і побачите, чи самі будете задоволені з наслідків такого лікування.

Вкінці страшенним примітивом є погляд посла Вагнера, що заогнення польсько-українських взаємин це вина української політики, бо „ви є і хочете бути знаряддям чужих агентур". Це стара і давно прогомоніла пісенька про чужі агентури. Її співали і москалі й ендеки. Але це ні трохи не спинило розвитку української нації. Може бути, що посол Вагнер стане героєм польської львівської вулиці, але це української справи не розвяже. (Численні переривання й оклики).

Ви, панове, не доцінюєте ваги меншинних справ. Прошу, послухайте, які слушні думки в цій справі висказав пан преміер у своїй промові 24. січня 1938. р.: „Польський нарід мусить набрати свідомости, що від його відношення до меншин залежить у значній мірі доля Польщі. Тому всякого роду прояви ненависти чи нетерплячки серед польського народу у відношенні до меншин уважаю помилкою, яка раніше чи пізніше пімститься на Польщі". (Оклики — переривання).

КАПІТАЛЬНИЙ ЗАПИТ ПОСЛА ВАГНЕРА І МОЯ ВІДПОВІДЬ.

Посол Вагнер у своїй вчорашній промові поставив до мене капітальний запит: „Посол Целевич говорив, що співжиття між польським та українським народом погіршилося. Коли той факт правдивий, то питаюся: Чи сталося це з вини уряду, чи з вини польського громадянства, чи з вашої вини, панове українці?" Відповім вичерпно на запит посла Вагнера, бо вважаю його важним і засадничим. Три важні причини склалися на заогнення польсько-українських взаємин, на невдачу нормалізації:

1) вороже відношення польського місцевого громадянства, польських суспільних організацій, польських комітетів порозуміння,

2) поведінка адміністраційної влади всіх ступнів, органів поліції і граничної сторожі,

3) пасивність чи поведінка Високого Уряду, його хитість і брак вирішень у більшому стилі.

Розгляну ці причини по черзі.

(Далі буде).

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 16 січня 1889.

НЕ „НАРОДНІЙ" ТІЛЬКИ „ЧИНШОВИЙ".

В огляді праці установ за 1888-ий рік читаємо між іншим:

„Народній Дім" покінчив у минулому році будову нової кам'яниці за фондаційні гроші пок. Мих. Качковського, але в інших ділянках свого широкого завдання не виявився з обовязків. Не хочемо слідкувати за причинами тієї сомнівости „Управляющого Совѣта", не входимо навіть у те, чи „Народній Дім" вже дістав у цілости ті гроші, якими анґажувався в нещасному „Заведенію", але це факт, що в будові церкви настав застій, що бібліотеку порядкують все ще без видних вислідів, що бурсаки ходять заєдно до німецько-жидівської ґімназії і що про засновини народнього музею ніхто навіть не думає. Крім цього нинішній „совіт" витиснув із стін „Народнього Дому" народній театр, не може позбутися найшкідливішої для себе самого й установи ексклюзивности і взагалі веде справу так, що цей „Дім" заслуговує більше на назву „чиншового" як „народнього" Дому.

ДРУЖНІ ВІДНОСИНИ.

„У престольній промові до пруського сойму цісар Вільгельм сказав між іншим так: „Можете тим радніше почати свою працю, бо відносини держави до всіх закордонних держав дружні і я набрав підчас своєї гостини у дружніх зі мною монархів того переконання, що ми можемо і на дальше мати певну надію, що мир утримається".

ПРИСУД СМЕРТИ НА ЧЕКІСТІВ У СОВ. УКРАЇНІ.

Виконано смертний присуд на 5-ох вищих службовиків нар. комісаріяту внутр. справ (ГПУ) автономної молдаванської республики, (яка належить до УССР), за те, що вони безправно переводили арештування, і фікційні процеси проти учителів та комсомольців. Між засудженими є трьох жидів.

Великий конкурс для всіх

Що таке міліон?

Дирекція Польського Льотерійного Монополю проголошує для всіх приступний конкурс, що основується на найвлучнішій відповіді на питання:

Що таке міліон?

Відповідь, що складатиметься найбільше з 25 слів, має виявити можливо зрозумілим і влучним способом правдивий зміст значіння „міліон".

До журі ввійдуть визначні представники польоністики, літератури, преси, математичних наук та делегати Льотерійного Монополю

Склад журі буде проголошений у найближчому часі.

За 15 найвлучніших відповідей передбачені такі нагороди, платні без ніяких потручень негайно по вирішенні конкурсу:

I. Нагорода — 1.000 зол.
II. Нагорода — 500 зол.
III. Нагорода — 300 зол.
IV. Нагорода — 200 зол.
V—XV. Нагорода по 100 зол.

Відповіді по польськи треба надсилати **до дня 5-го лютого 1939.**

На коперті треба подати крім адреси Льотерії (Варшава, Длуга 50) дописку „Конкурс Льотерійний". Листи можна висилати **поштою** або також складати в **якійнебудь колєктурі** Льотерійного Монополю.

В коперті повинні находитися: картка тільки з відповіддю на конкурсове питання й поданий побіч знак, та друга замкнена коперта, на чій цей самий знак, а всередині — імя, прізвище й адреса відповідця. Коперт з ненагородженими прізвищами журі не відкриє і спалить.

Рішення Конкурсу буде до дня 18. лютого 1939. р.

Правнича сторінка.

ДЕКРЕТ І КОНКОРДАТ.

Декрет про відношення держави до Польської Автокефальної Православної Церкви у порівнянні з конкордатом між Апостольською Столицею і польською державою.

I.

Було б може не дуже цікаве тільки зреферувати постанови декрету з дня 18. листопада 1938 р. (Д. З. ч. 88, поз. 879) про відношення держави до Польської Автокефальної Православної Церкви. Зате ясніше виступають постанови цього декрету, якщо їх порівняти з відповідними приписами конкордату між Апостольською Столицею і Річпосполитою Польською. Чи можливе таке порівняння та на чому воно базується? Як відомо, конституція польської держави, однаково стара і нова, запевнює рівноправність усім віроісповаданням. Тому то порівняння між декретом про правне і матеріяльне положення Православної Церкви і конкордатом не тільки обосноване, але водночас це найкращий коментар до декрету.

Вже як тільки взяти у руки обидва закони, то відразу видко ріжницю між ними. Конкордат не закон підписаний 2-ма сторонами, які договорюються між собою. Декрет про Православну Церкву підписаний лише одною стороною — польським урядом, себто: президентом держави, премієром та міністром віроісповідань. Нема підписів під цим законом репрезентантів другої сторони Православної Церкви, хоч була якась репрезентація Православної Церкви, коли довгі 8 років підготовляли цей закон. Правда, репрезентація Православної Церкви у підготовчих працях не була така, як цього вимагала б соборницька ідеольогія православія.

Не соборним шляхом підготовляли декрет. А справа навязати нитку історичної традиції до ідей Пінської Конґреґації 1791 року не пішла далі після самогої згадки про цю Конґреґацію у декреті президента з 31. травня 1930 р., яким наповідали скликати Собор Православної Церкви, та перші вступні орґанізаційні заходи при створенні Передвиборчого Зібрання. І хто знає, чи не помстилось занехання соборного шляху на самому змісті нового закону і чи не тут лежить причина того, чому під декретом нема підписів другої сторони.

Але вже зовсім очевидно, що потерпів на цьому добре зрозумілий інтерес держави. Адже це щез соборницький світогляд у православній громаді, світогляд, який не тільки дає кожному православному великі права у житті церкви, але й накладає на нього такі самі великі обовязки. Не зменшилась журба за долю Церкви серед усіх православних. І ніяка духова влада не зможе перебрати на себе цей тягар відповідальности з кожного члена Церкви. Можна мати тільки великий жаль до єрархії, коли вона так легко знеґувала засаду соборницького устрою у церкві замість того, щоб власне на цьому соборницькому світогляді опертися в боротьбі за кращі права для церковної орґанізації. Правдоподібно, інакше виглядав би декрет про становище Церкви, якби як репрезентант Православної Церкви виступав у цих переговорах повноправний та канонічний Собор цієї Церкви. Адже **незалежність** від уряду Собору, незалежність самої вірної громади це у православному світогляді те, що відповідає незалежности Апостольської Столиці у католицтві. Декрет про становище Православної Церкви тому і прийняв форму одностороннього акту, що знехтовано ідею Собору.

Ці вступні уваги пояснюють, у чому криється причина того, що між собою ріжняться постанови конкордату та декрету про Православну Церкву бо ніде правди діти: неоднакове становище Католицької та Православної Церкви у державі. Всі дальші завваги це тільки ілюстрація цієї тези.

Вже у начальних статтях яскраво виступає ріжниця у становищі обох Церков: у той час, коли у конкордаті канонічне право Костела признає держава вповні без усяких застережень, канонічне право Православної Церкви обмежене державним законодавством: „Польська Автокефальна Православна Церква (у тексті не Церква, тільки „Косьцюл") користає у своєму внутрішньому житті з повної свободи смоуправи у межах державного законодавства, зокрема цього декрету та Внутрішнього Статуту признаного державою у формі розпорядку Ради Міністрів". У цих словах ясно зазначене положення Православної Церкви: вона підпорядкована державі, тоді, як Католицька Церква у конкордаті виступає як незалежний від держави та рівнорядний з нею чинник.

Зайве було б переповідати всі статті обох законів, щоб переконатися у правдивости цього твердження. Вистачає розглянути тільки деякі важніші справи, як їх нормує один і другий закон.

Пічнем з номінації єпископів. За конкордатом (стаття II) вибір єпископів належить до Апостольської Столиці. Папа згоджується перед номінацією звертатись до президента держави, щоб упевнитись, чи президент не має політичних застережень. Згідно з декретом про Православну Церкву зовсім інакше відбувається номінація православних єпископів, зокрема митрополита. Митрополита вибирає Елекційний Собор єпископів Церкви; єпископів — Собор єпископів, з осіб, що скінчили богословські студії та є у чернечому стані; в обох випадках одного з 3-ох кандидатів, на вибір яких дав свою попередню згоду міністр віроісповідань. Правильність вибору в обох випадках стверджує за протоколом виборів міністр віроісповідань і він представляє нового митрополита президентові держави, щоб дістати його признання; на руки президента митрополит складає свою присягу і від нього дістає декрет, щоб заняти своє становище. Єпископи складають присягу тільки на руки премієра Ради Міністрів у прияві митрополита, міністра віроісповідань і від премієра дістають декрет на своє становище. Ще треба додати, що на єпископів таксамо, як і на священників можна вибрати лиш особи, які скінчили богословські студії у самій Польщі. Звільнення від цієї умови вимагає згоди міністра віроісповідань.

Щоб краще зрозуміти це обмеження, слід підкреслити, що підготова кандидатів до духовного стану має відбуватись лише на богословському факультеті при варшавському університеті, а також у богословському ліцею у Варшаві. Одна і друга школа — чисто державні та цілковито підлеглі міністерству; вплив митрополита на ці школи мінімальний: тільки при устійненні програми наук у ліцею міністр порозумівається з митрополитом; а щодо призначення учителів, то вони залежать виключно від міністра, при чому на світські предмети він може назначити і не конче учителів православної віри, таксамо, як на адміністраційні становища в обох інтернатах і в інтернаті для студентів богословського факультету та в інтернаті при ліцею. Лише тямлячи це величезне узалежнення від уряду підготови кандидатів духовного стану, можна якслід зясувати собі і справу вибору митрополита та єпископів. Чи треба доказувати, що у тій справі є величезна ріжниця між Католицькою Церквою і Православною?

Щодо духовної освіти, то треба зазначити, що згідно з конкордатом підготова кандидатів духовного стану у Католицькій Церкві залежить виключно від самої Церкви і тут держава не має ніякої інґеренції. Хіба ніде не виступає так сильно ріжниця в положенні між обома Церквами, як саме у цій справі підготови кандидатів духовного стану.

Цікаве ще одно. Здавалось би, що, наскільки уряд так узалежнив від себе підготову кандидатів духовного стану, то це повинно б мати вплив на окреслення правного положення духовенства. Тимчасом і тут є значна ріжниця між католицьким та православним духовенством і очевидно на некористь православного духовенства.

За конкордатом не може дієцезіяльний єпископ призначити на становище пароха лише особу, якої діяльність є суперечна з безпекою держави. Закид цього роду має властивий міністр представити єпископові до 30 днів; якщо цього він не зробить у цьому речинці, то духовна влада довершить номінації. Згіднож з декретом, вже не міністр, але воєвода може спротивитись номінації священника і це „з оглядів державних", себто воєвода вже не обовязаний наводити конкретні факти про діяльність небезпечну для держави, як це вимагається конкордатом і то від самого міністра. Вистачить голословний спротив воєводи „з державних оглядів", себто тут маємо до діла з дуже розтяжною дефініцією. Правда, від спротиву воєводи єпископ може відкликатись до міністра віроісповідань, але до двох тижнів. А ще важніше, відклик єпископа остаточно рішає сам міністр і лише „спитавши думки митрополита". Який же сенс у такому разі складати відклик, не кажучи вже про те, що в практиці ніодин єпископ не схоче наражуватись воєводі?

Подібно виглядає справа з репресіями супроти духовних осіб, що вже займають становища парохів. За конкордатом, якби державна влада мала піднести закид супроти священника щодо його діяльности, як суперечної з безпекою держави, властивий міністр представить ці закиди єпископові і оба вони до 3-ох місяців мають поладнати справу. Якщож вони не дійдуть до порозуміння, то справу вирішить спеціяльна комісія, яка буде складатись з двох делеґатів з кожної сторони, т. з. від Апостольської Столиці та від польської держави. Якже відмінно звучить стаття 52 декрету про Православну Церкву, яка говорить: „У випадку шкідливої для держави діяльности священника може властивий воєвода звернутись до дієцезіяльного єпископа з домаганням видати відповідні доручення або усунути дані особи зі становища, яке вони займають. Проти домагання воєводи єпископ може до 6 тижнів звернутись до міністра віроісповідань, який у порозумінні з митрополитом остаточно вирішує справу". Коли в конкордаті духовна та світська влада виступають як два рівнорядні чинники, то тут у декреті ми маємо виразну супрематію світської влади над духовною.

Ця супрематія світського уряду знайшла свій вираз і в інших справах. Згадати б із важніших справ хочби справу виплачування духовенству дотацій з державного скарбу. За конкордатом міністр скарбу виплачує кожній дієцезії гуртово всю суму, яка признана у будженті, а вже сама дієцезіяльна влада виплачує окремим священникам і церковним інституціям належну їм платню. Згідно ж з декретом про Православну Церкву, дотації на персональні видатки, отже і платня священникам, будуть виплачувані в спосіб, який устійнить міністр віроісповідань. Не знаємо, як це буде, але досі священникам виплачували дотації повітові старости, що могли довільно стримувати ці виплати. Отже і тут бачимо кольосальну ріжницю між тим, що є в Католицькій і Православній Церкві.

Олександер Семенко.

ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ

поручає по зниженних цінах

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

З нових видань.

D-r Bronisław Feller: III. DODATEK DO USTAWY STEMPLOWEJ. Kraków, 1939 r. — Nakładem Wydawnictwa Ustawy Stemplowej. Стор. 232. Ф. 16°.

Чотири видання комплєту стемплевого закону д-ра Б. Феллєра доказують найкраще, що його обширна праця (1.400 сторінок) знайшла загальне признання і стала необхідною не лише для правників, але і широких кол купців та промисловців. Тепер появився III. додаток, що творить для себе окрему цілість. Він обіймає найновіші присуди Найвищого Адміністраційного Суду і Найвищого Суду, інтерпретацію міністрів у справах стемплевих оплат за час від 1. травня 1937 р. аж до останнього часу. Вкінці автор домагається уніфікації правного стану на Тешинському Шлеську, де обовязує ще польське і чеське законодавство. На закінчення автор подає полекші для нових будов і стемплеві оплати у спадщинних справах.

*

ЖИТТЯ І ПРАВО(вістник теорії і практики, Львів, грудень 1938 р. Ч. 4, Р. XI. Зміст: Права української мови на терені Окружної Адвокатської Ради у Львові. Постанови про аплікантів у новому правильнику Окружної Адвокатської Ради у Львові. — Товариські сходини й правничі реферати членів СУА у Львові. — Р. Л-як: Новели до кодексу цивільного поступовання. — Д-р Володимир Гошовський: До § 83 громадського закону з 12. серпня 1866. — Посмертні згадки. — Правничий словарець. — Вирішення Н. А. Т. — Ореченя Найвищого Суду.

Сторінка без політики.

Говорені книжки — радість сліпих.

Люди намагаються по змозі вчинити вічну сліпоту нещасним сліпцям якнайможливішою та намагаються її упріємнити. Особливо Америка вживає всіх заходів, щоб уладити життя сліпим якнайріжнородніше. Ось картина, яку можна доволі часто в Америці завважити:

— Знаєте — каже один сліпець до іншого — я дістав саме нову книжку.

І підносить у тому менті доволі велику скриню, яка містить у собі 10 грамофонових плит.

— Мені подарував її син. Це „Благословенна земля".

Грамофон починає грати. Тихий і чистий голос починає оповідати перший розділ славної повісти Біка.

Говорені книжки.

„Говорені книжки" стали від недавнього часу важною ділянкою американського промислу, бо ніодна держава у світі не дбає так про своїх хорих, глухих та сліпих, як саме Злучені Держави. Коли в 1933 р. ствердили, що на 130.000 сліпих Америки тільки четвертина може користуватися книжками із черенками Брелія (опуклими), добродійні енки рішили дати змогу користуватися книжками всім сліпим у звуковій формі. Із того часу походять перші книжки закріплені на грамофонових плитах. Сьогодні бібліотеки для сліпих мають багато тисяч томів книжок-плит. Одночасно збудували американці теж окремий тип грамофону, що їх легко переносити та недорогих. Записи ріжних союзів та приватних людей дали змогу обділити такими апаратами майже всіх сліпців. Більшу частину апаратів просто роздарували між сліпців. Плити можна випозичати безплатно в кожнім із відділів фундацій для сліпців, яких в Америці дуже багато.

Найпочитніша біблія.

Книжку пересічного обему переносять на десять-двадцять плит. Кожну плиту награють на обох боках, при тому кожний бік має приблизно 3000 слів. Механізм так сконструований, що кожний сліпий може зовсім легко сам собі обслужити. Найдовшою із награних досі книжок є біблія. Цілий її зміст міститься на 22 плитах. Як виходить із анкети згаданої фундації для темних, біблія є не тільки найпочитнішою друкованою книжкою, але й говореною.

Найкращі автори.

Очевидно, сліпі мають своїх улюблених авторів, але теж у першу чергу оповідачів. Коли фабрикація говорених плит стала важною ділянкою промислу, фабриканти покликали багато слікерів, які відчитують зміст книжки на плити. Сліпі мають своїх улюблених оповідачів і купують тільки їх книжки. А на плити награють всі твори, не тільки наукові, але кримінальні повісти, оповідання та поезії. В цьому випадку насувається аналогія з кіном. Бо в кіні теж прізвище автора сценарія, чи режисера сходить на другий плян, як і в говорених книжках автор сходить на другий плян перед оповідачем. Коли перед роком один із оповідачів перервав свою працю на якийсь час, сліпі почали засипати фундації листами з проханнями та домаганнями, щоб улюбленого „зоряна" знову заангажували.

Повісти найкращою лектурою.

Що найрадше читають сліпці? Замилування лектурою також саме ріжноманітне, як і в здорових людей. Багато сліпих читає класичні твори, навіть Айсхіль у звуковій формі має величезний успіх. Та найпопулярніші, як завжди повісти. За ними йдуть історичні твори і на самому кінці наукові твори. Книжки, що їх мають награти на плити вибирає окремий комітет спомід членів фундації та самих сліпців.

Читальня для сліпих.

Багато говорять тепер в Америці про потребу відчинення при кожній прилюдній бібліотеці окремого відділу для сліпих. У Нью Йорку такий плян уже навіть зреалізували. Вид такої бібліотечної салі справді зворушливий. У великій салі сидять майже непорушно сліпі зі слухальцями на вухах. Слухальця получені з грамофоном. Таким чином один слухач не перешкоджує другому. У великій просторій салі сидять усі мовчки, кожний перед своїм апаратом і тільки підчас зміни плити на салі повстає легкий шум. Іноді хтось засміється голосно — мабуть той, що слухав якоїсь веселої повісти, чи гумореску. Інші сидять в перервах поважно та чекають із нетерплячкою на продовження перерваного оповідання.

Добродійність.

Найцікавіше в цій допомоговій акції для сліпців те, що фонди на таку ціль походять виключно з приватних джерел. Добродійність — харіті — це в Америці зовсім не пусте слово, чи синонім неприємного обовязку. У тому краю найбагатших людей добродійність вважають свого роду ділянкою знання, в якій все має свою класифікацію і все відповідно поділене. А що американці є ще крім того незвичайно ощадні і все точно обсервують, прийшли давно до внеску, що тільки такі почини вінчаються успіхом, які не мають офіційних признак, але відбуваються на товариському грунті. Тому теж більшість добродійних акцій відбувається саме на товариському грунті. В Америці нема ніодної жінки з товариства, яка відмовилася би від збірки на добродійні цілі. Лічниці, захисти, інститути для сліпих все те повстало лиш завдяки добродійним дотаціям, очевидно приватним.

Недавно піддав хтось думку, щоб сліпим подарувати радіостацію, яка надавала б тільки важні й такі, що сліпих цікавлять вістки. Ініціятори негайно забрались до діла, перевели відповідні збірки і ось-ось нова радіостація для сліпих заговорить до них на хвилях етеру.

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21

Пасажир зайцем на бомбовику.

Син американського фармера, 14-літній Джек Брави хотів конче пережити якісь незвичайні пригоди. Одного дня він закрався на військове летовище в Льос Анджельос і ніким не завважений проховзнувся до одного з бомбовиків. Бомбовик був ще зовсім новий прототип, що його серійну фабрикацію мала почати фабрика, при якій саме містилося згадане летовище до експериментаційних летів.

Майже услід за хлопцем до бомбовика ввійшов летун і за хвилину бомбовий літак літав уже понад хмари. Летун хотів випробувати новий апарат і переводив із ним найбільше стрімголовні пописи, не догадуючися, що десь там у куті кабіни, тремтячи зі страху переживав піднебні емоції принагідний пасажир бомбовика.

Коли літак причалив, хлопчина блідий зі зворушення, але з радісними блисками в очах вискочив із бомбовика та миттю хотів висмикнутися з летовища. Одначе сторожа завважила хлопчину в тім самім менті, зловила його та відставила до коменданта летовища. Там хлопчина подав причину своєї дивної піднебної мандрівки. Комендантові хлопчина припав до вподоби і він прийняв його до летунської школи, яка містилася при фабричних варстатах.

МОТОПІРИН-МОТОР

АРТРИТИКИ І РЕВМАТИКИ повинні завжди мати в запасі таблетки
МОТОПІРИН,
що успокоюють болі. — Опаковання по зол. 1.80 і по 60 сот.
Набувати в усіх аптиках.

САБОТАЖ СЛОНІВ.

З Калькути повідомляють, що на кількох, нововідкритих автострадах, що перетинають індійські джунглі, трапилося кілька випадків, що громади слонів нападали на авта. Кільком туристам удалося втекти перед перед слонячою небезпекою завдяки тому, що вони впору завважили небезпеку та розвинувши скорість 100 км. на годину вимінули слонів. Слони розтолочили два авта, які задержалися на шляху внаслідок дефекту. Пасажири обох авт ледви вспіли втекти з життям, скриваючись у джунглі. Влада вислала окрему експедицію, щоб вона відшукала заблуканих у джунглі пасажирів, які могли б стати жертвою інших диких звірів.

—o—

ЗАПАЛЬНИЧКА З... БУЛЬБИ.

Перед кількома днями арештували вуличного торговця Станислава Цибульського, який намагався продати прохожому запальничку з... бульби відповідно викроєної та обвиненої цинфолією. Очевидно Цибульського приловили на тому обмані й арештували.

—o—

ОРИГІНАЛЬНИЙ ЗАСТАВНИЙ УРЯД В АМЕРИЦІ.

Один американський фінансіст, який боявся в теперішніх непевних часах приміщувати свої капітали в банках, знайшов собі інший спосіб певного приміщення грошей. Він заложив собі в Шікаго щось наче заставний уряд для приватних літаків.

Під застав літаків власник може дістати суму рівну половині або 2/3 вартости цілого апарату. Кажуть, що новий інтерес іде американцеві знаменито та що недавно дотепний підприємець мусів збільшити кількість гангарів, призначених на переховування заставлених літаків.

ВИБАГЛИВІ БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6 — 7.

Скандал у Тунісі.

Туніс цікавить сьогодні пресу цілої Европи не тільки французько-італійським конфліктом, але теж проявами буденного життя. Словом Туніс став модний.

Паризька преса подає тепер подію, яка трапилася недавно на туніському базарі. Подія може й не конче актуальна та під політичним оглядом таки зовсім неактуальна, проте незвичайно весела й подібна дещо до східної казки.

На базарі в Тунісі сидів араб і продавав яйця. Довкола нього стояло пятнацять може двацять великих кошів із товаром. Торговля йшла не надто добре. До араба підійшов якийсь незнайомий, одягнений по европейськи.

— Почому яйця?

— По франку штука.

Як на Туніс доволі дорого, одначе незнайомий нічого не говорив, заплатив за пять яець і запас таки на базарі одно за другим розбив.

Чудо! Із розбитих яець посипалося на землю золото — старі, десятьфранкові монети. На базарі счинився крик, суматоха й миттю зібралася довкруги крамаря юрба. Чародійні яйця негайно розхопили розгарячені покупці. Земля на базарі покрилася шкаралупою розбитих яець, жовтком і білком... Одначе золота ніхто не знайшов.

Покупці стали протестувати. Обман, грабунок! Та за перекупнем і слід застиг, одночасно з ним щез теж і щасливий кліент.

До вечора їх обох віднайшла тамошня поліція. Виявилося, що вони оба спільники. „Незнайомий" виявився старим штукарем, який неразъ виступав у ріжних европейських столицях. Оба спільники добували золото в яець уже третій рік, мандруючи по глухих африканських містечках.

Розмова міністра Бека з Гітлером у Берхтесґаден.

У НАСВІТЛЕННІ ЛЬОНДОНСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Як подає „Ілюстровани Курієр Цодзенни" з 17. ц. м., дипльоматичний кореспондент „Сандей Таймсу" подає ось яку аналізу розмови мін. Бека з Гітлером:

Розмова ділилася на 2 частини; обговорено в ній польсько-німецькі та загально-европейські справи.

Гітлер запевнив, що Німеччина не думає вводити силоміць

ніяких змін у Данцігу та Клайпеді

Він не робив ніякого натиску, щоб Польща приступила до протикомуністичного пакту і зовсім не торкався справи Поморя. Польсько-німецький пакт неагресії треба продовжити без змін; у цій справі мін. Рібентроп приїде до Варшави.

Мін. Бек підкреслив, що Польща не могла б толєрувати протипольської акції

в Карпатської України;

Гітлер відповів, що він не має впливу на події в Карпатській Україні.

Гітлєр сподіється, що

до розпаду СССР

дійде за 2—3 роки, і щойно тоді Німеччина подумає про активну інтервенцію.

Хтось повинен звернути увагу румунському урядові, щоб він перестав провокувати Німеччину.

Гітлер змагає до нового

поділу кольоній

у 1939. р., тому в розмові порушив він справу польських кольоніяльних домагань. Він бажав би, щоб цього року дійшло до міжнародньої кольоніяльної конвенції, в якій Німеччина заспокоїла б свої домагання.

Перестрілка на демаркаційній лінії між Карпатською Україною та Мадярщиною

Коло Бервінкоша дійшло до перестрілки між мадярськими терористами та сторожею оборони держави. Двох членів сторожі ранено. До переговорів не дійшло, бо в Ужгроді не було звязкового старшини.

—o—

Прем'єр о. д-р А. Волошин про самостійність українського духового життя

О. д-р А. Волошин дав дуже знаменне інтервю кореспондентові „Лідових Новін". Між іншим сказав він: „Ми хочемо жити своїм власним життям, своєю українською культурою. Захищаючи послідовно та твердо своє, ми будемо шанувати духове багатство інших. Я сам особисто не маю ніякого упередження до росіян; сам говорю добре по російськи, але це не причина, щоби я став ренеґатом..."

ПРЕМІЄР О. Д-Р ВОЛОШИН У ПРЕМІЄРА БЕРАНА.

Премієр о. д-р Волошин відбув мин. пятниці нараду з премієром федерації Р. Бераном та міністром фінансів Кальфусом; темою розмов були господарські справи. Попереднього дня в міністра Кальфуса був теж мін. Ю. Ревай.

ПОРТРЕТ ПРЕМІЄРА О. Д-РА ВОЛОШИНА У ВСІХ ШКОЛАХ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає К. У . П., освітній відділ карпатоукраїнського міністерства віроісповідань та освіти видав розпорядок, щоб у всіх школах вивішено портрет премієра о. д-ра Волошина.

НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗБУДОВИ ШКІЛЬНИЦТВА.

Управитель міністерства віроісповідань та освіти А. Штефан приняв 15 делеґацій з ріжних околиць краю, які домагалися, щоб у їхніх місцевостях відкрити горожанські школи.

ПОВОРОТ ДО НАРОДУ.

Багато колишніх передовиків бродіївщини та фенциківщини повертається до народу. Є між ними і такі, що вірили в дурман „єдіной неделімой", інші знов, вірили вожакам, думаючи, що вони щиро беруться за автономію. Але тепер, коли вожаки пішли на ганебну зраду і втекли від тої автономії, всі чесні люди про них і знати не хотять та каються, що колись були в рядах зрадників. І так тепер публично розкаявся д-р Петро Ігнат в Салдобоші, який проголосив, що вже ніколи не буде працювати против інтересів українського народу.

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Влада Карпатської України заложила своє видавництво, в якому будуть друкуватися всі урядові друки в українській мові. Вже не буде ріжних перекручувань на всі лади, як це водилося за давнього режіму.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ЛІСІВ.

За розпорядком міністерства господарства приймуть 11 (одинацять) лісових інжинірів до Краєвої Дирекції державних лісів в Буштині

НОВИЙ БУДИНОК МІНІСТЕРСТВА ШКІЛЬНИЦТВА.

В найближчих днях Міністерство Шкільництва в Хусті перейде до нових будинків, які тепер докінчуються.

Від 15. ц. м. почалась наука в усіх клясах хустської ґімназії.

НОВА ПРОМИСЛОВА ШКОЛА

У Воловому відкрито вищу промислову школу, яка має підготовити підприємців та урядовців до технічних підприємств. Від цієї школи очікують дуже багато. Вона має видати Карпатській Україні практиків, яких так тут бракувало.

Переселення чеських учител в з Карпатської України.

Чеська краєва шкільна рада у Празі пралює над пляном приміщення 1100 учителів зі Словаччини і 820-ох учителів з Карпатської України.

Коли взяти під увагу, що Словаччина має коло 2,000.000 населення, а Карпатська Україна лиш понад 700.000, побачимо, що учителів чехів у Карпатській Україні було непропорціонально більше, ніж у Словаччині.

—o—

Дві третини еспанської території під владою еспанського національного уряду.

З хвилиною здобуття Таррагони з 50-ох еспанських провінцій нац. урядові підлягає 38, крім того всі кольонії. Нац. уряд має 1550 км. побережжа, червоні — 750 км., нац. уряд — 284.558 кв. км. простору з 12 і пів міліонами населення, червоні — 135.535 кв. км. з населенням 6,200.000.

6.000 УБИТИХ І 500 ПОЛОНЕНИХ.

Комунікат нац. головної кватири ще раз описує вчорашні успіхи та називає 8 здобутих міст. Він стверджує, що національні війська взяли 6.000 полонених та похоронили 500 убитих червоних вояків.

Червона офензива в Естремадурі, що мала відтяжити каталюнський фронт, покінчилась невдачею; червоні втратили чимало военного матеріялу.

Українська Нація відповідальна за долю інвалідів Українського Війська! Ціла Нація має обовязок відповідно забезпечити всіх україн-

Вислід самоуправних виборів.

Перемишляни: польський господарський блок 10 мандатів (ОЗН 4, стронництво людове 3, безпарт. 3), українці 1, жиди 5. У виборах взяло участь 78% управнених до голосування.

Глиняни: польсько-жидівський блок 7 (ОЗН 6, сіоністи 1), українці 5. 81% управнених взяло участь у голосуванні.

Яворів: польсько-жидівська листа 19 (ОЗН 5, проурядових безпартійних 8, жидів 6), українці 5 (втратили 2).

Куликів: одинока компромісова листа: 5 поляків, 4 „старорусинів" і 3 українців.

В **Риманові** відбулися самоуправні вибори

Петунська афера в Туреччині.

УРЯДОВЕЦЬ ТУРЕЦЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРОДАВАВ ЛІТАКИ НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕСПАНІЇ?

Турецька преса приносить вістку про велику аферу, яку викрито в Туреччині.

Високий урядовець турецького міністерства закордонних справ Руні і представник закордонних фабрик Екрем Гамді закупили в Америці літаки за 2,500.000 фунтів та — як кажуть — продали їх національній Еспанії і за посередництво дістали 200.000 фунтів. При замовленні вони предложили підроблений підпис турецького міністра оборони.

Турецький амбасадор у Вашинґтоні, здивований, що його уряд не повідомив про закупно літаків, звернувся зі запитом до Анкари, і так ціла афера викрилася.

Ґенеральний агент національної Еспанії в Туреччині, Хуліо Паленсія, заперечив у пресі, нємовби ці літаки були призначені для національної армії. Навпаки — це він на приказ свого уряду повідомив турецький уряд про подробиці афери.

ТУРЕЧЧИНА ХОЧЕ ДІСТАТИ МАНДАТ НАД СИРІЄЮ?

Каїрський часопис „Аль Моґатам" приносить сензаційну вістку, буцімто Туреччина домагається, щоб Франція віддала їй мандат над Сирією; зате вона зобовязалась би до невтральности на випадок війни.

„Аль Моґатам" критикує це домагання, підкреслюючи, що сирійці змагають до незалежности.

МАНДЖУРІЯ ПРИСТУПИЛА ДО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ.

Як подає Домеї, манджурський уряд офіційно повідомив, що він приступає до протикомуністичного пакту.

—o—

ПРЕМ. ДАЛЯДІЄ ВЗИВАЄ ДО ЗГОДИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ЄДНОСТИ

В неділю 15. ц. м. відбулося в Парижі засідання виконавчого комітету т. зв. малий конґрес радикальної партії, на якім прем. Далядіє виголосив промову заторкуючи внутрішні і закордонні справи Франції. Промовець ствердив, що від 10-ох місяців французький уряд мусить боротися на двох фронтах: внутрішнім і закордонних відносинах.

Дотеперішня ситуація у Франції не може далі істнувати. Нові труднощі що саме зближаються дають право урядові домагатись, щоб ненарушність французької імперії і життєві справи народу поставлено понад усякі справи внутрішньої політики. Одночасно прем. Далядіє звернувся з покликом до згоди і національної єдности.

Виконавчий комітет по кількагодинних нарадах приняв однодушно резолюцію, в якій акцептує внутрішню і закордонну політику прем. Далядіє. Деклярація не торкається взагалі справи внутрішньої партійної дисципліни. Національний провід буде домагатися санкцій проти тих послів, які кількакратно голосували проти уряду зі соціялістами.

КОНЦЕНТРАЦІЯ ВІЙСЬКА НА КОРДОНАХ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП подає з Хусту:

На кордонах Карпатської України концентрується мадярське військо.

—o—

НОВА АКЦІЯ ПРОТИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Будапештенське радіо повідомляє, що в Мукачеві відбулося 16. ц. м. протестаційне віче при участи 1.500 осіб проти обстрілу Мукачева 6. ц. м. На вічу промовляв пос. Возарі запевняючи, що на випадок нового нападу мадярські гонведи підуть аж по Верецьки. По вічу вислано телеґрами до Гітлера, Мусолінія і мін. Бека.

—o—

УКРАЇНСЬКИЙ СЕНАТ ПРИ НАЙВИЩІМ ТРИБУНАЛІ У БРНІ.

КУП подає з Хусту:

При Найвищім Адміністраційнім Трибуналі створено окремий сенат, зложений зі суддів українців, що буде розглядати всі справи з Карпатської України

ВИСЛІДИ САМОУПРАВНИХ ВИБОРІВ У РІВЕНЩИНІ.

В рівенському повіті відбулися самоуправні вибори в 299-ох громадах, в яких вибрано 7.546 радних. ОЗН т та інші господарські ґрупи здобули 3.844 мандати, **національні меншини 3.680 мандатів,** сидеки 21 мандатів і людовці один мєандат.

БУДОВА АВТОСТРАДИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

На свому засіданні 13. ц. м. чесько-словацька рада міністрів затвердила проєкт будови автостради здовж республики з заходу на схід. Чеський кабінет затвердив т. зв. першу західню і третю східню трасу автостради. Перша траса йде з Праги до Іглави, третя від Брна до кордону Словаччини. Кошти будови обох відтинків автостради сягатимут 694 мілионів чеських корон.

З листів до Редакції.

До Хвальної Редакції „Діла“
у Львові

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу Вас надрукувати ласкаво у Вашому цінному орґані отсю заяву:

Д-р Микола Масюкевич у Берлині повідомляє, що він припинив дня 31. грудня 1938 р. співпрацювати з Видавництвом „Українська Преса“ (п. І. Тиктора) у Львові і перестав бути кореспондентом „Нового Часу“. З надрукованого в „Новому Часі“ (ч. 288 з 27. XII. 1938) статтею: „Інтриги довкруги української справи“ не має д-р М. Масюкевич нічого спільного і автор тієї статті йому невідомий.

З подякою та висловом глибокої до Вас пошани

Д-р Микола Масюкевич.

Берлін, 4. січня 1939.

—o—

ЮВІЛЕЙНИКИ.

18 СІЧЕНЬ

Середа

Ст. ст. 5. січня 1939.
Навечерія Богоявлення. Теофеніята.
Лат. Пр. св. Петра.
Сонце: схід — 7.16, захід — 15.53.
Місяць: схід — 6.04, захід — 16.00.

Завтра: 19. січня. Четвер
Ст. ст. 6. січня 1939.
Богоявлення Господнє. (Йордан).
Лат. Канута.
Сонце: схід — 7.15, захід — 15.55.
Місяць: схід — 6.44, захід — 15.57.

—o—

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє (10) число „Діла“ підпало конфіскаті за передову статтю з наголовком. Про конфіскату повідомлено Редакцію щойно в 4-ій год. пополудні.

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 11—20

— **Українська фортепіянова музика у Відні.** Віденська радіостація надає в пятницю 20. ц. м. концерт української фортепіянової музики. Початок в годині 15.30.

— **Дальші жертви на літературні нагороди ТОПІЖ-у.** Дальші жертви на літературні нагороди ТОПІЖ-у зложили: Взаїмна Поміч Українського Учительства, Львів 25 зол., Карпатія, Львів 50 зол. Суспільний Промисл, Львів 50 зол., Т-во „Просвіта“ 50 зол. Жертводавцям щира подяка.

— **Друге видання книжки Е. Храпливого „Карпатська Україна в числах“** вже появилося. Перше видання розійшлося до кількох тижнів. Нове видання, поважно поширене і доповнене новими даними та мапами про Карпатську Україну у нових границях по віденському рішенню — орієнтує про нові умовини життя і праці молодої держави. Книжка подає також повний білянс втрат віденського рішення, що для нас дуже важне і досі ніде не публіковане. Ціна 30 сот., видала Сал. Вид. Кооператива „Нове Село“, Львів, Домініканська 11.

— **Розбудова шпиталю у Стрию.** Загальний шпиталь у Стрию розбудовано і вивінувано в дезинфекційні прилади, заведено водопроводи, каналізацію, відкрито положничі салі, веранди і лазнички. В розбудованім будинку уладжено 25 нових саль і привіщення для служби. Кошти будови сягають 300 тисяч золотих.

— **Пан комендант заборонив...** Пишуть нам з Почаєва: 13. ц. м. комендант місцевої поліційної станиці заборонив книгарні „Громада“ продавати всі українські часописи, що виходять у Галичині. Все, що нині прийшло з пошти, забрали до станиці. Пресовий декрет з 21. листопада 1938. р. стверджує, що конфіскувати часописи може лиш староство в місці видання, але п. комендант з Почаєва уважає себе не державним службовиком, лише самостійним сувереном, так, що декрети Президента Польщі його не обовязують.

— **Хто виграв на льотерії.** В нин. тяги. впали м. і. такі більші вигри. 5.000 зол. на ч. 47740; 50.000 зол на ч. 110183; 15.000 на ч. 100937, 143673; 10.000 зол. на ч. 19992 55457 128428; 1.000 зол. на ч. 40090; 2.000 зол. на ч. 3631 4130 11012 13024 13161 15501 21186 30914 37247 39045 39080 42677 52986 68051 90908 105677 110425 111015 112364 116594 120168 155277. 1.000 зол. на ч. 17157 20267 2676 35042 37272 38369 41090 44289 49063 49241 50392 50965 66787 71034 11381 84390 93785 95069 99047 101075 104115 114085 116118 121382 124098 128016 130588 133882 135800 141182 142024 156172.

— **Нова польська крамниця.** На днях відкрили крамницю „кулка рольнічого“ в Петрові пов. Городенка при колі шляхти „загродової“. На відкриття прибули представники влади і делеґації ріжних організацій.

— **Краєва хроніка.** В ночі з неділі на понеділок 16. ц. м. невідомі злодії дістались до помешкання рабіна М. Брандвайна в Рогатині, розпороли касу, з якої забрали 1.000 зол., кільканацять американських долярів, кількасот чеських корон і срібний предмет. — Митна сторожа знайшла на стриху дому при вул. Сербанській ч. 14 у Перемишлі пачку з 4 і пів кг. сахарини і тому притримала Л. Мітельмана, співвласника дому та одного його свояка.

— **Вписи на листу нових адвокатів.** Дня 4. лютого ц. р. відбудеться засідання виконавчого виділу Начальної Адвокатської Ради, на якім впишуть на листу нових адвокатів у межах контингенту, що його устійнило міністерство справедливости. Виконавчий виділ переведе вписи на основі лист кандидатів на адвокатів, що їх предложать окружні адвокатські ради. Міністерство справедливости розділило контингент ось так: для Варшави 33-ох адвокатів і 5-ох аплікантів, для Кракова 6 адвокатів і 2-ох аплікантів, для Люблина 5 адвокатів та аплікантів, для Познаня 6 адвокатів та одного апліканта, для Торуня 4-ох адвокатів і двох аплікантів та для Вильна 3-ох адвокатів і 5-ох аплікантів. Слід згадати, що поза контингентом можуть бути записані на листу адвокатів б. судді, б. урядовці ґенеральної прокураторії і б. урядовці референдарі з правних виділів.

— **Понад 18 і пів мід. з млива.** Згідно з тимчасовими обчисленнями міністерства скарбу загальний дохід з оплат за мливо за час від 5. вересня до 31. грудня 1938 р. сягає понад 18 і пів міліона золотих. З цієї квоти припадає на готівковий дохід понад 16,2 мілионів золотих, а 2,3 міл. припадає на кредитові сальда етикет, що їх продано на кредит.

— **Вовки розшарпали жінку.** В околиці Ботошан на Буковині появилися великі стада вовків. Під Ботошанами вовки розшарпали жінку. У Звориських стадо голодних вовків напало на двох парубків, які встигли вилізти на дерево і криком заалярмували мешканців з недалекого села. В селі Бучаг вовки розшарпали у стаях кількадесять овець.

— **Зливний дощ спасенням населення Австралії.** Велитенська пожежа лісів і степів у стейті Вікторія в Австралії охопила поверхню 7.000 квадратових миль і знищила безліч місцевостей. У полумені знайшли смерть 74 особи, а 110 згинули від страшної горячі. Зливний дощ, що зачав тепер падати, може вгасить пожежу, якщо падатиме довший час. Матеріяльні шкоди сягають дотепер повад 2½ міліона фунтів штерлінґів.

— **За зловживання закривають банки і кооперативи.** Румунська влада закрила 64 народніх банків і кооператив за зловживання. Членів управи згаданих установ притягнули до карної відповідальности.

— **Пожежа знищила три військові будинки.** На днях сильна пожежа знищила зовсім три військові будинки в Рантуль у стейті Іліной у Злучених Державах. Шкода перевищає міліон долярів.

— **Трагічні наслідки зудару самоходу з возом** На шосі Кенігсберґфошгавзен у Сх. Прусії самохід вїхав з розгоном на селянський віз. Дишель воза пробив шибу і вбив одного подорожнього, а двох важко зранив. Два інші подорожні врятувалися з життям. Самохід розбив віз і вбив коня.

— **Англійський король дістане титул „вождa“ від індіян.** Канадійські індіяни підготовляються до гостини короля Юрія VI., який підчас свого побуту в Канаді відвідає одно з їх сіл. Індіяни рішили надати королеві титул „вождa“ і почесне імя, яке згідно з традицією, збережуть в тайні до останньої хвилини. Король Юрій привезе як дар для Канади свій портрет і портрет королевої. Портрети повісять в салі сенату, де є вже портрети всіх королів Канади крім б. короля Едварда VIII., який як відомо зрікся престолу.

— **Мистець з берлінської олімпіяди вступає до монастиря.** Відомий шведський лещетар Ляршон, переможець в бігу на 18 км. у зимовій олімпіяді в Гарміш-Партенкірхен покидає спортове життя. Ляршон задумує вступити до одного з монастирів.

— **Ліквідація кількох німецьких щоденників.** Польська преса запевняє, що з днем 31. січня ц. р. перестане виходити 5 найбільших віденських щоденників, між ними „Нає Фрає Прессе“, берлінський щоденник „Берлінер Тагеблят“ та кілька щоденників на провінції.

— **Розпучлива боротьба окружених осіб морем вогню.** Пожежі лісів у полудневій Австралії наслідком страшної посухи прибрали катастрофальні розміри з приводу нагальних вітрів. У Ворберток море вогню окружило 600 осіб і нема майже надії, щоб їх врятувати. У стейті Вікторія згоріли 62 особи.

— **Страшна летунська катастрофа.** В околиці містечка Ріо Боніто у Бразилії мусів осісти літак комунікаційної летунської лінії „Кондор“. Підчас осідання літак почав горіти. Зпід звалиш літака видобули тіла пятьох звуглених членів залоги і пятьох подорожніх.

— **Сезаційна афера з фальшуванням документів.** Бельґійська поліція арештувала під закидом сфальшування документів д-ра Імянітова, який був співробітником кабінету міністра праці, суспільної опіки А. Делятра. Імянітов сфальшував свій лікарський дипльом і військові папери. — Аферу обговорювала на свому засіданні кабінетова рада, по закінченні якої мін. Делятро заявив, що Імянітов признався до сфальшування документів.

— **Загальний спис населення СССР.** починається у вівторок 17. ц. м. У звязку з підготовою до спису населення стверджено між іншим, що в московських мельдункових бюрах нема мельдункових карт 87.000 мешканців Москви. Московська централя вислала 32-ох урядовців до полярних районів СССР, щоб там перевели спис населення. Урядовці виїхали з велитенськими футрами, лещетами, санками і запасами харчів.

— **Прогульки з вязниці на крадіж.** У провінції Новий Бруншвік у Канаді вела довший час злочинну діяльність ватага вломників, яких поліція не могла ніяк зловити. Щойно по довшім основнім слідстві виявилося, що членами ватаги були вязні з вязниці Фридекстави, які вилазили крізь вікно на свої прогульки і вранці вертались назад до своїх келій. Вязниця була теж складом крадених і награбованих річей. Начальний прокуратор Канади наказа перевести строге слідство.

— **Оригінальний страйк жінок з немовлятами.** Жінки безробітних С. Люіс у Злучених Державах окупували салю в ратуші тому, що безробітні чоловіки не діставали від міста підмог. Делеґація 37 жінок з немовлятами вже два дні і дві ночі не покидають міської салі не зважаючи на прохання поліції та урядовців. Поліція хоче переломити страйк делеґаток голодом і тому не допускає до нещасливих матерей з немовлятами харчів, що їх приносить рідня. Оригінальний страйк тревае далі

— **Гарний олень під трамваєм.** На одній з головних вулиць портового міста Сен Джон у Канаді зударився з трамваєм дуже гарний олень, що біг серединою вулиці. Тому, що олень зломив собі ногу, його добили на місці. Здогадуються, що олень прибув у ночі з недалеких лісів і затримався в околиці міста, бо знайшов сіно. Його виполошив з кривки свист серен авт.

— **Різні вісти.** Згідно з офіційними даними на державних посадах Злучених Держав є 14.000 чужинців. — Буревій з метелицею знищив зовсім село недалеко Кослу (Туреччина). Знайшли 50 трупів. — Згідно з офіційними даними Ліги Націй в 1938 р. всі держави світа видали 3.400 міліонів фунтів стерлінгів себто 600 міліонів фунтів стерлінгів більше ніж у 1937 р. — Між Болгарією та СССР починаються на днях переговори у справі торговельного договору. —

— **Гемороїди.** Визначні хірурги стверджують, що перед і по операції давали пацієнтам природну гірку воду **„Францішка Йосифа“** з найкращим вислідом.

—o—

З судової салі.

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ ЗА СПРОБУ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ДНІ 1. ЛИСТОПАДА 1938.

Дня 16. ц. м. у львівському окружному суді відбулася перед суддею Майковським розправа проти: 1) **Богдана Попадюка,** ур. 1918 р., студ. ВШЗТ; 2) **Миколи Костишина,** ур. 1915 р., робітника; 3) **Уляни Сороки,** ур. 1914 р., службовички „Е-ко“ та 4) **Ірини Ярош,** ур. 1924 р., гімназійної учениці, під замітом проступків з арт. 162, 163, 129 і 132 к. к. у звязку з 1-листопадовими демонстраціями м. р. у Львові. Обвинувачував прок. Ольберек. Боронили д-р Ст. Шухевич і д-р Прийма.

У висліді розправи засуджено: **обв. Попадюка на 3 місяці вязниці, обв. Костишина на 3 міс. вязниці, обв. Сороку на півтора міс. вязниці. Засудженим зачислили слідчий арешт.** Обв. Ірину Ярош засуджено на 2 роки дому поправи з завішенням.

ПРИСУД У СПРАВІ ЛЬВІВСЬКИХ ПОДІЙ з 11. ЖОВТНЯ 1938 Р.

Дня 16. ц. м. у львівському окружному суді відбулася перед суддею Майковським розправа проти: 1) **Теодора Перуна,** ур. 1908 р.; 2) **Миколи Атаманюка,** ур. 1909 р.; 3) **Михайла Паланиці,** ур. 1911 р. і 4) **Андрія Лобаря,** ур. 1915 р. під замітом проступків з арт. 163, 152, 133 і 132 к. к. у звязку з подіями **у дні 11. жовтня 1938 р. після торжественної Служби Божої на інтенцію Карпатської України у храмі св. Юра у Львові.**

В часі розправи вилучено справу обвинуваченого М. Атаманюка з уваги на неприявність одинокого свідка обвинувачення, поліц. службовця Адама Радоня.

Інших підсудних засудили: **Т. Перуна на пів року вязниці, М. Паланицю та А. Лобаря по 3 місяці кожного.**

Всім засудженим зарахували слідчий арешт.

ВІДГОМІН ЖОВТНЕВИХ ПОДІЙ У СТРИЮ ПЕРЕД СУДОМ.

Недавно відбувся перед окружним судом у Стрию процес проти 24-ох українців, яких суд засудив на кару вязниці за участь у відомій демонстрації у Стрию, що відбулася в четвер 20. жовтня 1938. р.

Минулої суботи відбувся перед окружним судом у Стрию другий з черги процес проти трьох українців: 1) **Миколи Нагорняка,** 2) **Богдана Матіїшина** та 3) **Івана Василевського** за провини зі статтей: (154, § 1 (публ. викликування до проступку або його похвала), 163 (участь в публичнім збіговищі) і 166 § кк. (участь у тайній організації).

В четвер 20. жовтня 1938. р. в год. 10-30 передполудням — каже акт обвинувачення — вирушило коло 200 демонстрантів з Ринку в напрямі торговиці. По дорозі домонстранти кричали: „Слава Україні“, „геть з мадярами“, „ганьба ляхам“, „смерть ляхам“. На торговиці юрба стрінула поліцієнта Теодора Семчука, якого демонстранти почали обкидати камінями та важко його потурбували. Поліцієнт врятувався лише тому, що сховався до будки, в якій є вага до важення безрог. Тимчасом надійшов відділ поліції і розбив демонстрантів на частини. Демонстранти обкидали поліцієнтів камінням і зранили кількох. Упали теж револьверові стріли, з яких один трапив в голову пол. Лиска, але відбилася від його шолому.

По розправі суд засудив підс. **Миколу Нагірняка на півтора року вязниці, Б. Матіїшина та Івана Василевського по 1 році вязниці.**

Підсудних боронили **д-р Гарасимів, м-р Яців і м-р Фіхнер.**

ЗАСУД СВЯЩЕННИКА.

Перед окружним судом у Самборі відбулася розправа проти **о. Северина Мацюрака,** пароха Гордині пов. Самбір за „українізування“ прізвищ у метриках. Суддя Хшонщевський засудив **о. Мацюрака на кару 6 місяців безоглядної вязниці.**

НА 6 МІСЯЦІВ ВЯЗНИЦІ І 50 ЗОЛ. ГРИВНИ.

Городський суд у Мостиськах засудив о. **Василя Гриника,** завідателя в Гусакові, на 6 місяців вязниці і 50 зол. гривни з припиненням кари на 5 років, бо — як каже акт обвинувачення — підсудний заявив публично, що в Польщі підтримують комунізм і переслідують греко-католицьку релігію. Від цього присуду відкликався засуджений і прокуратор. Окружний суд у Перемишлі змінив присуд у тому напрямі, що засуджений мусить відсидіти кару.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Окружний суд у Хойніцах засудив 11. ц. м. 59-літнього Августина Ліца з Функа на 2 місяці арешту за провину зі ст. 152 к. к. (зневага польського народу). Ліц вихвалював відносини в Німеччині підчас праці на публичній дорозі і зневажливо висловився про польський нарід та марш. Пілсудського.

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Л. О. З. П. Н.

В неділю 15. ц. м. відбулися загальні збори Л. О. З. П. Н. у Львові, що їх відкрив голова проф. Дрегневич і вручив дипльоми тим спортовим дружинам поодиноких кляс, що здобули мистецтво м. р. Дискусія стояла на низькому рівні: Делегати гостро критикували працю виділу гор і дисципліни та поведінку спортових суддів, що не приносять їм взагалі слави. В деяких суддів висуваються на перший плян амбіції і змагання, що не мають багато спільного зі спортом. Далі рішено, що змагуни, які грали бодай 20 разів у барвах округи, матимуть безплатний вступ на всі імпрези округи. Рішено змінити час скреслення змагуна з 12 місяців на 24 місяці. Справою обезпеченевого фонду для змагунів львівської округи займеться нова управа з тим, що найнижча марка обезпеченевої складки сягає 10 сот. Присутні приняли через аклямацію наганий вислів проти задуманого прилучення підкарпатської підокруги до плянованої нової округи в Перемишлі.

По довгій дискусії вибрано в доповнюючих виборах до управи: Гербета, Добжанського, Кунера і ред. Пшибильського; до виділу гор і дисципліни: Вєлігурського, Добрунського, Зембу і ком. Вебера, делегатами на загальні збори Л. З. П. Н.: проф. Дрегневича, Дробута і пол. Бурнатовича. З українців входить до управи Л. О. З. П. Н-у **Ст. Конашевич,** до виділу гор і дисципліни проф. **Р. Дицьо** і до ревізійної комісії дир. **Е. Чучман.**

БОКС.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. **ЧОРНІ II — РЕСОВІЯ 10:6.** Чорні виставили дуже сильну дружину, з кількома змагунами першої дружини й перемогли несподівано в мистецтвах В-кляси сильну Ресовію.

Дрогобич: Лехія — Юнак 11:5. В товариських змаганнях перемогла Лехія.

МІЖДЕРЖАВНІ ЗМАГАННЯ.

Варшава: Польща Голяндія 16:0. В боксерських змаганнях репрезентація Польші розгромила репрезентацію Голяндії.

МІЖОКРУЖНІ ЗМАГАННЯ.

Сосновец. Шлеська — Лодзь 10:5. Перемогла репрезентація Шлеська по завзятій і цікавій боротьбі.

Познань. Познань — Поморе 7:7. Міжмістові змагання скінчилися перерішеним вислідом.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Катовиці: Репрезентація Польщі — Репрезентація Домбровського басейну. 9:2 (3:1). Тренінгові змагання двох репрезентацій перед устійненням остаточного складу на матч з Францією.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА ПОЛЬЩІ.

Вильно: Огніско — Л. К. С. (Лодзь) 2:0. До вирішної боротьби за гаківкові мистецтва Польщі дійде в Катовицях між дружинами Домбу й Огніска по знеміліновані Краковії та Л. К. С.

ГАКІВКОВІ ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Катовиці: Домб — Смовк Ітерс 1:10. Репрезентаційна дружина Канади розгромила дуже легко польську дружину

Прага. Л. Т. Ц. — Смовк Ітерс 1:2. По завзятій боротьбі канадійська дружина перемогла у других змаганнях мистця Чехо-Словаччини ледви різницею одних воріт.

ПЕРЕД ЛЕЩЕТАРСЬКИМИ ЗМАГАННЯМИ В ЗАКОПАНІМ.

Лещетарський *союз* Чехо-Словаччини повідомив, що його лещетарі не візьмуть участи у лещетарських змаганнях світа, що відбудуться в Закопанім.

—o—

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ:

NASZA PRZYSZŁOŚC. Nr. LXIV. Październik 1938. Warszawa.

ORIENS, dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. R. VI. Zeszyt 6. Warszawa. 1. grudnia 1938.

PION. Tygodnik literacko - społeczny. Rok VI. Nr. 44. Z 6. listopada 1938. Warszawa.

AKWARIUM. Czasopismo poświęcone propagowaniu miłośnictwa akwariowego. Rok I. Nr. 2—3. 1938. Warszawa.

Театри.

Великий театр.

Середа 18. І. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Четвер 19. І. год. 7.30 веч. „Масковий баль“ опера.

Пятниця 20. І. год. 7.30 веч. „Тартюф“.

Український Театр Йосифа **Стадника (сеніора).**

БРОДИ:

17. І. Люди на кризі.
18. І. Хам.
19. І. Нітуш.
20. І. Казка старого млина.
21. І. Сузанна.

Потім театр заїздить до Золочева.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ, сала Нар. Дому:

19. І. год. 4. Популярна: вистава по зниженых цінах: Сорочинський ярмарок. Год. 8.15 Невольник.

20. І. Святочна вистава памяти 100-ліття смерти І. Котляревського: Наталка Полтавка.

Білети вже в Союзному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТРИЙ, сала Нар. Дому:

19. І. Премієра Цариця Грузії, Сумбатова.

БОЛЕХІВ, сала Нім. Дому:

20. І. Маруся Богуславка.
21. І. Пригода в Черні.
22. І. Цариця Грузії.
23. І. Шаріка.
24. І. Кирка з Львова.

Сповніть громадянський обовязок супроти українських інвалідів! Дайте матеріяльну поміч тим, що жертвували своє здоровля для добра Батьківщини!

КІНА.

АМПІР: „Залюблена пані".
АПОЛЬО: „Прощак у багрянцях".
АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".
БАЛТИК: „Кайдани кохання", „Весела вдівка".
ВАНДА: „Личко", „Як вам подобатьси".
ГРАЖИНА: „Фльорінка" Родзінчівни.
ЕВРОПА: „Пуритани".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЯНЬКА: „Границя".
МЕТРО: „Павел і Гавел".
МІРАЖ: „Подвійне весілля", „Куртизана та воїн".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тиролю".
НАКС: „Рожа" на осн. Жеромського.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Поверх вище".
РОКСІ: „Мале ть велике кохання".
СВІТ: „Ти, що в Гострій світиш брамі", Роберт і Бертрам".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Страхи" і ревія.
ТОН: „Сильні люди", „Обережно, професоре".
УТІХА: „Королівський вазень" і ревія.
ХИМЕРА: „Граф-кельнер".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(на Марійській)
„Над гарним, синім Дунаєм".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 17. січня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Хочу бути купцем, 11.15 Гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Карпіна — співаки з дитячих літ, Орхестра, **14.30 Викопалини катедри в Крилосі, в українській мові вик. д-р Я. Пастернак,** 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Взаїмна поміч у звірів, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дennик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Танк. музика; у перерві в год. 16.50 Робімо кошики, 17.15 Наші справи, 17.30 З піснею по краю, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Зізд госп. ради в Тернополі, 18.15 Для села: **„Навози, продуковані в хліборобстві", гутірка інж. Мих. Задвірного,** Кооперативна хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Карнавалові настрої, концерт, 20.40 Веч. дennик, теорельог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Кею вадіс" Ф. Новосвйського на осн. Г. Сенкевича (мішані хори, орх., сопран, баритон, бас), 22.40 Найновіша література, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Середа, 18. січня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Гр. пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень наймолодшим, казка, пісеньки, 11.00 Для шкіл: Гутірка про Львів, 11.25 Мельодії Р. Фрімля з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Муз. авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дennик, 16.05 Госп. вістки, 16.20 Виховна вартість слова, 16.35 Г. Форе: Соната в-дур оп. 18, 17.00 Військ. вістки, 17.15 Фрагменти давніх а незабутніх опер, сопран, тенор, барит., бас, 17.57 Авд. ККО, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Шкільна орхестра, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Толеранція і фанатизм, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенові прелюдії, форт., 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спортові вістка, 22.05 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Четвер, 19. січня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 У такт музики, муз. авд. для эсельод. шкіл, 11.25 Орхестра Гавайтмена, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Взаїмна поміч у звірів, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та ради: Все для дитини, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дennик, 16.05 Госп. вістки, 16.20 Кооперація, відчит для ліцеїв, 16.40 Англійські нар. пісні у вик. муж. хору, 17.00 Зимові гості, 17.10 Найгарніші квартети віденських класиків, семпч. кв., 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: **Приділ наділів при комасації в українській мові вик. інж. І Лапчук,** комунікати Рільн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 Нар. муз. та її вплив на муз. музики, 19.00 Розр. концерт: орх., сопр., вок. квартет, 20.35 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спортивний комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Святий Тома з Аквіну, 21.30 Пісні у супр. форт., 21.50 Прилюдна бібліотека м. Львова, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Сяйв. ресіталь В. Крайоберг, сопр. у супр. форт., 22.25 Ніпре як музик, 22.35 Літер. кабарет: „При політичнім столику", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 17. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.00 Балетова музика, 20.10 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 Камер. музика, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Сніп, 1.35 19.05 Розр. музика, 22.00 Форт., ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 15.30 „Цінста лишка" оп. І. Штравса, 20.10 21.00 Вес. вечір, 22.35 Двофорт. твори Брамса, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 21.00 „Лакме" оп. Деліба, ЛІЛЬ 21.30 Симф. концерт, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер, ПАРІ ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Фіделіо" оп. Бетовена, ПРАГА 19.30 20.00 21.00 „Наречена з Месини" оп. Фібіха, РАДІО ПАРІ 18.02 Орх., 19.15 Форт. твори Дебісі, 21.15 22.00 Камер. музика, РИМ 21.00 22.00 Симф. концерт.

Середа, 18. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Веселі мельодії, 21.00 Орх., БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 Арфа, 18.20 Цит. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Гарі Янош" оп. Кодалія, ВІДЕНЬ 10.00 22.20 Розр. концерт, 19.00 Португальська музика, 21.00 Симф. музика, ДРОЙТВІЧ 21.15 Симф. концерт, ЛЯЙПЦІГ 21.00 „Ля матріконіо сегрето" оп. Чімароза, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.05 Концерт форт. дуету, ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 20.30 Танк. мельодії, 21.15 Орх., РИМ 21.00 22.00 23.00 „Маруф" оп. Рабода.

Четвер, 19. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 18.00 Розр. музика, 20.10, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Російські пісні та романси, 21.30 Югосл. пісні, БУДАПЕШТ 18.30 Скрипка, 19.20, 20.00 Цит. музика, 22.45 Оп. орх., ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 12.00, 13.15 Розр. концерт, 18.15 Давні інструменти, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. концерт, Фуртвенглер, КЕНІГСБЕРГ 19.00 „Тангайзер" оп. Вагнера, КЕЛЬН 20.10 Іт. музика, МІЛЯНО 21.00 „Богема" оп. Пучінія", ПРАГА 20.50 Симфонія Бетовена ч. IX., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 20.00 (після комунікату) Орх. концерт, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Радіокутик.

„ТИХА НІЧ, СВЯТА НІЧ".

Німецька Свят-Вечірня програма не булаб повною, коли не ставало б у неї пресарної колади „Тиха ніч, свята ніч". Дня 24. м. р. чули ми на хвилях Відня та Штуттгарту цю німецьку „народню коладу. Цікава історія цієї пісні. В 1818 р. приходний учитель та органіста у тирольському селі, Осип Грубер, написав музику до вірша, що його уложив тамошній сільський священник. Цьогоріч на Свят-Вечірній службі Божій відспівали вперше „тиху ніч" — Грубер та священник. Дуже скоро по цілому Тиролю рознеслася та прилилася ця чудо ва колада, а звідтам помандрувала у Німеччину. Згодом стала вона загально народньою піснею цілого німецького народу.

СПІКЕРИ ІТАЛІЙСЬКОГО РАДІЯ.

Італійське радіо організує вже від деякого часу постійні курси для спікерів та лекторів. Кандидатам на ці становища ставить італійське радіо вичувано високі та всебічні вимоги. І так: 1) Приємний голос без провінціонального акценту. 2) Виразна вимова, натуральний свобідний тон. 3) Умова приготовність та легкість скорої постановки. 4) Широка загальна освіта. 5) Вірна вимова чужих прізвищ, досконала вимова летинки і назв закордонних часописів. 6) Знайомість прізвищ та назв творів давніх ражних та закордонних композиторів і письменників. 7) Досконале виховання, такт і становання. Якщо тов. ЕІАР знайде людей, які відповідатимуть всім цим вимогам, тоді безсумнівно матиме італійське радіо найкращих радіових спікерів

БІРЖА.

Львів, 15 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·6 — Долари америк. 5·21·00 — Дол. канад. 5.23·9 — Фльорени гол. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 21·82 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 16·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·68 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·94 —

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 15. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. сир 1·65—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

Подяка.

Глибоко пригноблені по ненадійній смерти Дорогого Сина і Брата **Володимира,** студента прав, спішать цією дорогою висловити подяку за участь в похороні В. Преподобному Духовенству обр. гр.-кат. в особах о. С. Яворського та о. М. Цурковського та обр. лат. в особах о. І. Балиса та о. А. Ковальського. За останню послугу Покійному, складають щиру подяку родичі і брат Громадянству Рудник та місцевій читальні Просвіти, Кружкові Сільського Господаря, Хорові з Надітич і Громадянству з околиці та Товаришам, Друзям-Приятелям Покійного. Дякуємо рівночасно за численні виспами співчуття і слова потіхи.

Рудники, в січні 1939 р. **Карваші.**

Оповістка.

Кружок Рідної Школи ім. Ганни Барвінок у Львові почувається оним до милого обовязку зложити Вп. інж. Антоні зі Лісьневичові прилодно шпру подяку за безкорисне збудування театральної сцени в руханковій салі школи. За щедру поміч Рідній Школі — щире Спасибіг.

Загальні збори українських студентів права „Правнича Громада", що відбулися дня 15. І. 1939 р. вибрали Виділ в такому складі: голова: Харкевич Лев, заст. голови: Кравс Микола, писар: Гендзалас Петро, скарбник: Залуцький Петро, бібліотекар: Лисяк Іван, дозірник: Сидор Павло. Склад Контрольної Комісії: Хомів Ярослав, Сеньчук Роман, Ковалюк Анна. Склад Товариського Суду: Кучьмич Ростислав, Гошовський Роман, Рибчук Богдан, Твердохліб Роман, Прасажнюк Роман. Урядові години в домівці Т-ва при вул. Міцкевича 11 у понеділки і четверги від 12—14. 2822

Загальні Збори Товариства укр.-р. правників у Львові відбудуться в пятницю 3. лютого 1939 р. в год. 18. в домівці Тов. „Українська Бесіда" при вул. Руговського ч. 22. І. пов. із звичайним денним порядком. Якщо визначене число членів в год. 18-ій не явиться, відбудуться Загальні Збори того самого дня в год. 19-ій при якімнебудь числі приявних членів. — **Рада Товариства.** 175

НАУКА

БЮРОВЕ ПРИГОТУВАННЯ, — МОВИ. Ecole Francaise", Боторія 34. 11/22 1-1

РІЖНІ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 11-15

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 -11

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, нирнові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 18-9

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ІРЕ-„ШИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники, біжутерію поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж прецизійна направа годинників і біжутерії. 3020 8-11

Незм'нно виріжняється
знаменитою якістю

"Backin"
dra OETKERA

МЕШКАННЯ

3 КІМНАТИ з кухнею на І. поверсі до винайму від зараз. Вул. св. Софії 25. 171 1-3

КУПНО — ПРОДАЖ

ПАРЦЕЛЮ продам дуже дешево, близько трамваю, українське середовище. Відомість в Адм. „Діла" під 232-74. 170

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Товариства Прихильників Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові
відбудуться в суботу 21. січня 1939 год. 18 в салі Музею НТШ з таким порядком дня:

1. Протокол з попередніх Загальних Зборів.
2. Звіт з діяльности за звітовий час і рахункове заключення.
3. Звідомлення Ревізійної Комісії та признання абсолюторії уступаючій Управі.
4. Вибір Голови Т-ва і членів Управи та Ревізійної Комісії.
5. Внески й внитти.

Д-р Павло Кривуцький голова.
Д-р Ярослав Пастернак, секретар.

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
Львів, Пілсудського 17,
тел. 235-21.

К. Шрайбер Львів, Гетьманська 6. Рік осн. 1904. Тел. 213-05
НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕЛЄТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ. 2940 7-10

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилається за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 5 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 12 (15.103). Львів, четвер 19. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А, Б, В.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-45
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Рішучі протести проти призначення ґен. Прхали міністром Карпатської України.

Майже вся німецька преса подала вістку про призначення ген. Л. Прхали третім міністром уряду Карпатської України. Одночасно „Ное Фрає Прессе" повідомляє, що це призначення викликало велике невдоволення українського населення Карпатської України. І так Українська Національна Рада в Хусті вислала до Праги на руки през. Гахи і прем. Берана рішучий протест проти цього іменування домагаючись його зміни. Рішучі протести — пише німецька преса — вислали теж премієр о. Волошин і мін. Ревай тому, що Л. Прхала є чехом москвофільського напрямку.

ДЕМОНСТРАЦІЯ В ХУСТІ ПРОТИ ПРИЗНАЧЕННЯ МІНІСТРОМ ҐЕН. ПРХАЛИ.

ПАТ повідомляє:

В Хусті відбулася нині демонстрація проти призначення ґен. Прхали міністром уряду Карпатської України. До ґен. Прхали вислано телеґраму з домаганням, щоб не приняв дорученого йому становища. В тамошніх колах номінацію ґен. Прхали вважають спробою поширення чеських впливів на Карпатській Україні.

Не допустять до зміни кордонів Карпатської України.

КУП подає з Хусту: Півофіційний орґан у Білґороді (Югославія) „Време" пише у звязку з візитою мін. Чакія в Берліні, що це перші відвідини мадярського державного мужа в Берліні по останніх змінах у середущій Европі. Акція мадярської опозиції за спільним кордоном та останні інциденти під Мукачевом і Ужгородом — підкреслює „Време" — були дуже немило приняті в Берліні. Тому підчас візити мін. Чакія в Берліні повторять йому слова, що їх уже сказав мін. Чяно підчас своєї візити в Будапешті: Кордони Карпатської України, визначені віденським арбітражем, не порушливі. Далі мін. Чакі почує добру раду, щоби знайшов модус вівенді з Чехословаччиною.

КУП подає з Хусту:

Праський „Венков" повідомляє з Берліна: Підчас нарад мін. Чакія у Берліні обговорено теж справу Карпатської України. Мін. Рібентроп повідомив, що „Німеччина та Італія не допустять до зміни кордонів Карпатської України, визначених остаточно віденським арбітражем."

Святочне відкриття словацького сойму.

Делеґація Карпатської України у Братиславі.

КУП подає з Хусту:

Преса Чехо-Словаччини широко розписується про святочне відкриття першого словацького сойму, що відбулося в середу 18. ц. м. При цій нагоді чеська преса помістила довші статті про здобутки словаків перед і по світовій війні та доходить до висновку, що словаки дістали більше ніж домагалися. Нині Словаччина творить федеративну частину Чехо-Словаччини, тому на відкритті першого сойму взяли участь представники чеського та українського народу.

На святочне відкриття першого словацького сойму у Братиславі приїхала 17. ц. м. делеґація уряду Карпатської України у складі: д-ра Ю. Бращайка, голови У. Н Р. днр. Ф. Ревая та днр. Д. Німчука. До Братислави приїхав теж прем. Беран і міністр національної оборони ґен. Сірові.

Винуватці інциденту в Севлюші втікли через південний кордон.

З Відня повідомляють: Влада Карпатської України арештувала чотири особи за участь у битті шиб у будинку польського консуляту в Севлюші підчас великої маніфестації місцевих відділів Української Національної Ради і „Карпатської Січи", про що ми своєчасно писали. Двох арештованих відповідатиме перед судом, а двох відставили до концентраційного табору. На жаль **правдиві винуватці, які спровокували інцидент під польським консулятом у Севлюші не засядуть перед судом, бо втікли через південний кордон Карпатської України.**

Конверсія 8 проц. долярової позички.

Міністерство скарбу повідомляє, що в Америці підписано договір у справі конверсії 8% долярової позички з 1925 р. на таких умовинах: Згідно з договором валюта позички залишається незмінена, відсотки обнижено до 4 і пів проц. і будуть обчислювані від номінальної вартости облїґації. Премію підвищено у висоті 5 дол. від 100, час амортизації продовжено до 1963 р.

У звязку з цим договором краєві посідачі облїґацій згаданої позички можуть предложити свої облїґації до конверсії в Банку Польськім до 30. квітня 1939 р. Згаданий Банк даватиме потрібні інформації про умовини конверсії. До конверсії Банк Польський прийматиме облїґації, що мають купони платні від 1. січня 1939 р. На основі ґенерального дозволу девізової комісії Банк Польський перешле до Злучених Держав облїґації, зложені до конверсії, де їх перестемплюють і долучать нові аркуші з купонами та звернуть назад. Сконвертовані облїґації з новими купоновими аркушами дістануть назад особи, які зложили її до конверсії.

Від краєвих посідачів згаданої позички, які не схочуть скористати з конверсійної оферти Банк Польський буде скуповувати на рахунок державного скарбу облїґації, що мають платні 1. січня 1939 р. і чергові по курсі 275 зол., важним аж до відкликання, за облїґацію номінальної вартости

Т-во охорони дітей і опіки над молодю
влаштовує
Вечерниці
в суботу 21. . год. 9.
СЯЛЯ БЕСІДИ ДЖЕЗ ЯБЦЯ. ч. 180 1-2

Концентричний наступ на Барсельону.

Війська ґен. Франка концентрично наступають на Барсельону з трьох боків і вчора вечором були 65 км. від Барсельони. Наступ тревае далі. На середущім відтинку катальонського фронту національні війська посунулися 10 км. наперед займаючи західній беріг ріки Ґая. На полудневім далі обчищували околиці Тараґони забираючи до неволі 1.100 полонених. Відділи національних військ, які наступають здовж гірського шляху Сервера—Барсельона, заняли чотири нові місцевости і віддалені тепер 20 км. від Ігаляди.

ҐОРЯЧКОВА ОРҐАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ БАРСЕЛЬОНИ.

Італійські кореспонденти підкреслюють, що барсельонський уряд з поспіхом орґанізує оборону на цілій території Катальонії, головно Барсельони, щоб підбадьорити духа у своїх рядах. На думку ґен. Яґе, команданта мароканського корпусу, здобуття Барсельони можна сподіватися до 15 днів, якщо червоні війська не будуть ставити сильнішого спротиву ніж тепер.

—o—

Новий наступ японців у Китаю.

Японські війська почали ґенеральний наступ на китайські позиції в горах Люшан. Китайці не встигли своєчасно відступити зі своїх позицій. Японці окружили 3.000 китайських вояків. Підчас боїв згинуло 50 китайців, 3.000 попало в полон. Японські війська заняли м. Кіншав, 120 км. на північний захід від Ганкав і здоганяють китайське військо, що відступає на захід.

АТЕНТАТ У ГОНКОНҐ.

На одній з найрухливіших вулиць Гонкону двох китайців напали і важко ранили китайця Люїма, близького співробітника Ванчінвея, якого недавно усунули з Куомінтанґу.

—o—

Нові бомбові замахи в Льондоні.

У вівторок 17. ц. м. пополудні вибухла нова бомба на електричній стації при великій греблі недалеко шосе Бірмінґгем. Вибух був дуже сильний і було його чути дуже далеко. Стація частинно ушкоджена. Недалеко місця вибуху знайшли другу бомбу.

У звязку з вчорашніми бомбовими замахами влада безпеки видала низку надзвичайних розпорядків. Зміцнено охорону всіх електрівень та загострено контролю подорожніх у британських портах. У цілій Англії поліція інтенсивно слідкувала за рухом на побережжі.

—o—

БРОДІЙ ВИЙШОВ НА ВОЛЮ?

ПАТ Повідомляє:

„Пешті Ґірляп" подає з Ужгороду, що чеська влада звільнила з вязниці б. прем. Бродія під натиском закордону. Бродій відмовився признати теперішній уряд Карпатської України **та не зґодився покинути кордонів Чехо-Словаччини.** Чеська влада заборонила йому виїздити поза Прагу, де щодня мусить голоситися на поліції.

Польська закордонна політика
та українська національна рація.

Львів, 17. січня 1939.

Коли ми писали про „Шляхи польської закордонної політики" („Діло", ч. 291 з 31. мин. міс.) та про „Труднощі і можливости польської закордонної політики" (гл. учорашня вступна стаття) — ми дали обективний інформаційний огляд **польської** закордонно-політичної ситуації та представили **польські** пляни і можливости. Тому вчора ми спеціяльно підкреслили, що про українську політичну думку у тій статті на польську тему — не говоримо. Щоби більш-менше заокруглити образ (вичерпати цієї теми всеодно не можна, бо можна про неї писати кількатомовий твір) — вважаємо за необхідне бодай згадати про **наш** — **український** — підхід до польської закордонної політики та про українську національну рацію.

Очевидно, коли хтось із поляків стоїть на становищі, що існує для всіх польських громадян тільки **одна** рація, і то та, яку формулує польська преса в такий туманний та найріжнородніший спосіб, що важко визнатись, яка вона, та що польська **державна** рація покривається з польською рацією **національною** і що нема в Польщі місця для ніяких інших національних рацій ані інтересів — тоді взагалі нема що і про що далі говорити. Однак тут і криється саме тайна, чому деякі ходи польської закордонної політики не можуть **ніяким робом** найти згоди українських громадян польської держави (недавній приклад у найсвіжішій памяті) та чому інші ходи находять і українську апробату (напр. становище до проекту східнього пакту і до пакту порозуміння з Німеччиною). У вчорашній статті ми вказали на ту єдину можливість польської закордонної політики, якою є пристосовування її **частинно** також до інтересів Німеччини, як того сусіда, з яким Польща мусить жити у згоді та який має такі власні життєві інтереси на Сході Европи, яких сминути ніяким робом не вдасться. Ще ясніша і природніша справа та, що закордонна політика держави, яка не має однородного національного населення, **повинна рахуватися** також з **інтересами кількамільонової маси** українських громадян, тих, які як частина великої нації — не можуть не мати своєї власної політичної думки з усіми її висновками. Коли це комусь видається складною справою, то єдина можлива відповідь така, що булоб і сумно і нецікаво, колиб світ складався з самих простих справ та що політика взагалі річ нелегка: цеж єдиний критерій політичного хисту й розуму — вміти розвязувати проблеми важкі і складні.

Здивування чи навіть обурення, що його у польській прилюдній опінії викликує час до часу українське становище до справ, які входять у безпосередній обсяг польської закордонної політики, полягає здебільша на сущому непорозумінні. Не кажемо вже про те його джерело, яким є взагалі незнання українських справ та зокрема й особливо незнання історії української політичної думки. Нічого, здається, нема більш природного і самозрозумілого, як засадничий (український підхід до всіх справ, які в якійнебудь мірі торкаються територій з українським населенням: **підтримувати кожний плян, який може поправити долю українців у якійнебудь державі і в якійнебудь частині світа та тим самим виступати проти всякого пляну, який може долю українців денебудь погіршити.** Це та **актуальна і реальна** загальна українська політика, яка духово єднила всіх українців у світі в останніх місяцях.

Розвивати всі політичні концепції, які існують в історії української політичної думки і мають вартість і нині у звязку з начільними українськими національними ідеалами — річ серед відомих пресових умовин нелегка. Воно зрештою не належить до нинішньої нашої теми. Вчора, кажучи про можливости польської закордонної політики, згадали ми про т. зв. прометейську концепцію. Щоби баламуцтво не ширилося, мусимо вияснити: прометейська концепція стала одною з **польських** закордонно-політичних державницьких концепцій. Її аргументують польські публіцисти інтересами польської державної рації. І тому не можна її на 100% утотожнювати з т. зв. унр-івською концепцією, тією, яка найшла свій (зрештою досить викривлений) вислів у варшавській конвенції з квітня 1920. року та яку теоретично виложили й умотивували Д. Донцов („Підстави нашої політики"), В. Кучабський („Большевизм і сучасне завдання українського Заходу") та Ол. Шульгин („Без території"). Засаднича ріжниця між польським прометеїзмом та спорідненою із нею концепцією (назвім її українським „прометеїзмом") признати Росію українським „ворогом ч. 1" і тому підпорядкувати найвищі політ. змагання українців усіх ін. земель імперативові боротьби з Росією, найбільша ріжниця тут та, що **поль. прометеїзм не** вяже тієї концепції тісно з **внутрішньою** польською національною політикою, зате український „прометеїзм" можливо найбільшу по-праву українських відносин поза Совітами признає необхідною передумовою реалізації цілої концепції. **Тому український „прометеїзм" не вважає за можливе в імя** української державности над Дніпром резигнувати з боротьби за свої права на будьякій національній території поза Совітами, навпаки, вяже ці дві справи нероздільно в один вузол: не обчімхання з політичного характеру української проблеми у Польщі, але навпаки — признання українства, як суто політичної проблеми та звязання її з великими міжнародніми проблемами Сходу Европи — ось вихідна точка української краєвої політики, яка є одночасно політикою загально-українською.

Повторюємо ще раз: концепція розподілу Росії при такій чи іншій помочі її сусідів не є **єдиною** українською політичною концепцією. Політичні концепції не висять у воздусі і не є цупкі та ненарушені. Вони теж є вислідом реально-політичного укладу сил та міжнародньої кон'юнктури. Коли напр. польська закордонна політика проголошує як свій начільний канон — невтральність — то з того не виходить, щоб українці мали резигнувати з пляну розподілу Росії на випадок конфлікту СССР з будьякою іншою державою. Нпр. ледви кілька днів тому читали ми у польській пресі думку, що справа невтральности для Польщі на випадок німецько-совітської війни остільки тепер має більші реальні виглядн, бо Польща лежить **на північ** від шляху, що його буцім то німецька сторона намічує для своєї експансії на Схід. Всеодно питання т. зв. українського атуту залишається надалі актуальне і воно тісно залежне від політичних свобод та культурно-господарських можливостей розвитку українців у Польщі, Румунії і ЧСР.

Таким робом входимо вже на грунт міркувань про звязок польської внутрішньої і закордонної політики. Це вічно жива й актуальна тема. Тямимо, що колись формулували ми її у наголовку одної нашої статті: „Ножиці польської внутрішньої та закордонної політики". В останніх місяцях здавалося, що ті „ножиці" зажмурились — у некористь українців. Скріпила цей погляд поголоска про польсько-совітське наближення та плянований приїзд Літвінова до Варшави. Подорож п. Бека до Берхтесґаден і її здогадні висліди вказувалиб, що ті „ножиці" знову розхилились. Так чи інакше — нерозвязаною є ще проблема і такої польської закордонної політики, яка бралаб під увагу українські інтереси, і такої внутрішньої політики, яка бралаб під увагу напрямок тієї політики закордонної.

Таким робом всі нитки ведуть до одного клубка: **без вирішення української проблеми у Польщі неможливо думати про якунебудь активну ролю у вирішуванні питань Сходу Европи.**

ік.

Подяка.

Високопреподобному о. деканові П. МЕКЕЛИТІ в Стебнику за відправу Богослуження і відведення мойого бл. п. Батька на місце вічного спочинку, як теж і всім учасникам похорону складаю сердечну подяку.

Теодор Логін.

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
за половину ціни
т. 3095

Зиґфрид і Мажіно.
ДВІ СТРАТЕҐІЧНО РІВНОВАРТНІ ОБОРОННІ ЛІНІЇ НА ЗАХОДІ ЕВРОПИ.

Голяндський тижневик „De Waag" (Гарлєм) пише 16. XII. 1938 під цим заголовком ось що:

„Гітлер сказав у Нірнбергу 12. вересня 1938 про непереможні оборонні фортифікації на Заході Німеччини і ця промова містить у собі осторогу на адресу тих усіх, які зважилися б напасти з Заходу на Німеччину. Коли у звязку з цим спитаємо себе, чи ця велитенська барикада збігається з нинішньою німецькою політикою, то відповідь звучить позитивно. Найновіші події ствердили виразно, що Німеччина старається установити політичні й економічні взаємини передовсім зі Сходом. Давніше були в Німеччині пляни, щоб в евентуальнім конфлікті з Францією виступити головним чином офензивно, тепер (і це торкається як німецької так і французької сторони) погляди дотично цього дуже сильно змінилися.

Головна мета німецьких военних сил не обертається тепер уже, як у 1914 р., коло проблеми, щоб побити Францію, тільки має на увазі потребу насамперед виступити офензивно у східнім напрямі. Неможливо передбачити, котрі країни на німецьких східніх границях покажуться союзниками або бодай не ворогами Росії в майбутній війні. І тому, що офензивна війна завсіди вимагає багато більше военних сил, ніж війна дефензивна, то лінію Зиґфрида слід уважати сильною підставою для дефензиви, виступу на західних границях, яка дозволяє головній силі німецької армії зосередитись на східних фронтах.

Ще перед тим, заки Гітлер приказав побудувати або краще кажучи вирити цю оборонну лінію, здовж німецької західної границі, були тут і там твердині, одначе вони були в найменшій мірі ображовані на затяжну дефензиву; вони скоріше творили допоміжні пункти для офензивної війни. Тепер від Аахен почерез Тріер до Бадену простягається мур твердинь, в яких находяться найсильніші модерні форти, що мають найдоцільніші й найновіші інсталяції. Будова цього поясу твердинь, який ще незакінчений, хоч працювала над ним день і ніч величезна маса робітників (говорять про один міліон), доконується під керівництвом інспектора німецьких державних шляхів інжиніра Тодта, при співпраці з генеральним штабом. Оцінюють, що досі побудовано коло 2000 фортів (до цього не включують уже істнуючих твердинь уздовж Рену і в области Саари), які мають промір приблизно 25 метрів; їх стіни з найсильнішого бетону і сталі. Вони лежать доволі густо біля себе в групах по три форти і командує ними середній форт. Сполуку творять підземні ходи. В цій лінії фортів є також численні пів-підземні галі для літаків, які можуть помістити в собі один при одному 2000 важких бомбовиків. Ці галі є, якщо це може ствердити невтаємничена сторона, у Фрайбургу, Оффенбургу, Бадені, Карльсруге, Кайзерлятерн і Кель. **Лінія Зиґфрида простягається у глибину на приблизно 50 км.** і обіймає на усіх до цього придатних місцях сіть машинових крісів, засідки, становища для оборонних гармат та скорих танків.

Німецький Державний Вістник Законів оголосив недавно тому наказ, на основі якого старшини чужих армій доступ до деяких „замкнених околиць" **недозволений. До цих околиць**

Апарати для глухих
Akustik Gesellschaft Berlin
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

зараховуються, очевидно, всі військові фортифікації; крім уже згаданих околиць під цю заборону підпадає також велика частина Східної Прусії, майже ціле пограниччя з Польщею та острови біля берега Північного Моря Боркум, Нордернай, Гельголянд і Сильт.

Невдача виключно офензивного пляну кампанії 1914 р. довела не тільки в Німеччині, але таксамо у Франції до повороту до принципу, що звучить: хоч воно правда, що війну можна виграти тільки офензивним наступом, то дефензива служить всетаки до того, щоб уже на початку не програти війни!

Квоту 375 міліонів франків, що її французький парлямент дав до розпорядження як перший кредит для укріплення границь в 1929 р., збільшили до 750 міліонів франків. Дефензивний плян, що його треба було сфінансувати цим грошем, повстав із комбінації ріжних поглядів знавців. Його (цей плян) обстоював тодішній міністр війни Мажіно. Своє здійснення та імя завдячує французька оборонна лінія його іменем.

Північно-східна оборона границь Франції простягається від Базелю через Ляйтенбург, Біч, Фокемон до Льонжіон. Частина Льонжіон-Ляйтенбург творить властиву лінію Мажіно. Вона складається із непроглядного ряду добре замаскованих казематів, сторожівень і підземних фортів. Кожна фортеця інакше замаскована. Деякі лежать цілком під землею, інші сховались під залізничим насипом, у заглибинах гір та горбків, а навіть у багнах. Також у мирнім часі є в тих фортецях міцна залога жовнірів, що їх жартом називають „фортовими раками", яких завсіди вправляють в обслузі ріжних родів зброї і у кріпосній воєнній тактиці. За малими фортифікаціями сторожівень (наперед висунені сторожівні, що залогою 12 людей мусять три дні стримувати напасника, щоб дати начальній команді достатню нагоду збагнути головний пункт нападу) лежать великі, збудовані з найважчого бетону, підземні будівлі, які властиво можна назвати касарнями. Тут вміло заінстальований ввесь можливий, на кожний припадок потрібний, модерний матеріял. Находимо тут штудерно заведене електричне світло, є тут проводи теплої та зимної води, електрична вентиляція, цілковиті кухонні інсталяції, автоматичні системи для охолодження гарматніх дул та величезна стіть телефонічних ліній. Також достаточно подбали про гігієну. Бетонові стіни, що при сильних дощах стають вогкі, забезпечені електричними інсталяціями до висушування. Через те настрій мужви краще збережений, ніж у примітивних воєнних сховищах з 1914—1918 р.

До сховищ у цих фортах можна прийти підземельними ходами, які лежать 200 метрів і дальше поза боєвим фронтом. Також для цивільної людности побудували величезні підземні сховища з бетону. В лінії „фортові раки" працюють безупинно лопатою і сокирою над новими засідками, заборолами з кільчастого дроту, маскуваннями і шпараґовими грядками. Ці „шпараґи" — це вбиті в землю сталеві колоди, які через своє скісне положення стягають у долину колеса атакуючих танків. Але якщоб танк перейшов навіть ці „грядки", то декілька метрів далі ждуть його свіжі перешкоди, ще небезпечнішої сорти. А саме сталеві штаби містять у другій лінії страшний набій вибухового матеріялу, який при контакті з танком висаджує його у воздух. Та не зважаючи на ці величезні охоронні заходи, всеж рахувались із можливістю, що фортецю можна здобути. Але й тоді бій може тривати ще довго у фортеці. Ріжні відтинки й галерії є відділені важкими опанцированими дверима, що вможливлюють залозі опановувати кріпость також частинно. Протиґазова оборона відбувається за допомогою електричних машин, що втримують підвищений атмосферичний тиск у порівнанні з тиском, який є у вільнім воздусі, отже газ може димом сповивати фортеці, але не може до них дістатись. Телефонічні централі лежать 50 метрів у глибині і сконструовані на більш-менш 25.000 сполук.

Коли додати до цього численні підслухові сторожі, уладження алярмових сигналів, области кільчастих дротів і важку артилерію, то можна вважати, що ця лінія становить найсильніші пограничні укріплення, які світ колинебудь знав; і треба ще додати, що лінія Зиґфрида стратегічно безперечно рівновартна з оборонною системою Мажіно.

Таким чином Франція і Німеччина звертають проти себе наче опанцирені плечі. Не є це повна любови постава, але вона дає сильне забезпечення проти несподіваного вибуху панічної війни".

Росте і зміцнюється польський елемент!

У четвер 12. ц. м. радила в Тернополі — як ми це вже подавали в числі з 14. січня — економічна рада Секретаріяту Порозуміння Польських Суспільних Організацій (СППОС), при участи міністрів **Косцялковського** і **Понятовського**, віцеміністра ґенерала **Голуховського** й цілого гурту інших польських державних та політичних провідників. Нарадам проводив ґенерал Пашкевич. Настрій нарад ішов — по думці „Ґоньца Варшавского" з 14. ц. м. під ґаслом: Росте і зміцнюється польський елемент на Червенській Землі!

Звіт з діяльности Секретаріяту за роки 1937 і 1938 зложив директор **Ґрещук.** З цього звіту виходить, що в 1936 р. було на території тернопільського воєвідства польських купецьких підприємств 14%, українських 23%, жидівських 63%. Коли брати окремо міські й окремо сільські підприємства, то в містах число польських підприємств було однаково велике, як і українських, зате по селах число українських торговельних підприємств рівноважилося з числом підприємств жидівських; число польських торговельних станиць було там на 60% менше. Шоб змінити цей стан у користь польського елементу, СППОС рішив у 1936 році, що крім **„ревіндикації вкрадених польських душ і конечности стримати перехід польської землі в чужі руки, треба освідомити суспільність про конечність створити польський середній стан".** Це — на думку референта, директора Ґрещука — досягнено. **СПОС зорганізував три однорічні школи купецької підготовки: в Тернополі, Теребовлі та Зодчеві.** До цих шкіл спрямовано переважно селянський елемент, по чотирьох хлопців з повіту. Тепер уже третій річник вишколюють у цих школах. У жовтні 1937 р. воєвідський комітет СППОС започаткував збірку на створення фонду, **який названо „кресовим фондом". З кінцем 1938 р. цей фонд мав 200.000 золотих;** з нього дають низьковідсоткові позички для кресових діячів, що закладають торговельні підприємства. Дорібок цих заходів СППОС 31. грудня 1938 р. був такий: польські купецькі підприємства зросли на 18% (+4%) тоді, коли українські підприємства збільшились на 24% (+1), а жидівські з 63% зменшились на 58% (—5).

„За час кільканацятьмісячної праці спинено — як це горло завважує директор Ґрещук — **скоре темпо праці українців і на цім відтинку**

М. МИХАНЬКО.

Там на ріці, на Йордані.

(З подорожі по Палестині.)

Було це влітку 1938. р. Наша прогулька зупинилась в Єрусалимі кілька днів. Один день ми призначили на прогульку над Йордан і Мертве Море.

Ще деякі з наших ходили цього дня зранку за перепустками до Гробу Господнього.

Зараз після снідання всідаємо в авта та на автокар арабських шоферів (спілки, що має свої філії в Дамаску і Бейруті) і їдемо шосою в сторону Єрихону. Ми убрані легенько, бо там дуже гаряче.

Їдемо доброю автострадою. Асфальт шоси відпорний на спеку і не дуже мякне від сонця, бо це не такий асфальт, як у нас, це асфальт з Мертвого Моря, який має в собі рівь і є тривкіший від асфальту з нафтової ропи; це природний, дешевий і дуже добрий асфальт, яким покривають усі дороги в Палестині. Як відомо, і в середущій Америці, на острові Тринідад є також таке озеро, з якого видобувають природний асфальт до брукування. Це озеро чазивають навіть асфальтовим.

Їдемо ми асфальтовою дорогою через неспокійну Палестину і оглядаємо околицю. Бачимо в кількох арабських селах розірвані доми, цілком розкидані. То англійці динамітом висадили у повітря доми арабських повстанців, яких англійці за жидами називають тут „бандитами". Також висаджують динамітом доми тих арабів, де скривалися арабські повстанці. Досі ніодин араб, хоч оголошено нагороду кількадесяти фунтів штерлінґів, не видав ще в Палестині ніодного повстанця. Англійці своїми гострими засобами зробили собі з арабів завзятих ворогів і то не лише у Палестині, але і в Єгипті. Спокійні і розсудливі англійці тут на терені Палестини стають нервові. А араби лише затискають зуби. Бачимо по дорозі недалеко шоси отару овець і трохи чорних кіз. Отара овець „мурує" за пастухом, як качата за квочкою. Другий пастух з довгою палицею йде поволі за отарою.

З вищого відтинка шоси (ціла Палестина хвиляста) оглядаємо Юдейську пустиню.

Переїздимо понад якусь зовсім висохлу річку. За річкою бачимо досить гарне просо. Просо рідке, не таке густе як у нас; взагалі про такий урожай і таке густе збіжжя, як у нас, тут не може бути мови, як узагалі всюди в гарячім підсонні.

Ось друга висохла річка, корито вистелене дрібною рінню.

Авта мчать швидко, швидше як у нашім краю. Араби першорядні шофери.

Але спека щораз більше допікає, а щораз тяжче душне повітря, якби пригнітало нас.

Показують нам по дорозі осаду, де добрий самарянин (з евангельської притчі) дав ліки побитому розбійниками, і примістив у гостинниці, коли жиди, які переходили мимо, не дали йому ніякої помочі.

Але спека небудьяка, термометер у нашім автокарі показує 38° Ц. Всі вікна в автокарі зісунені і ми маємо в часі швидкої їзди бодай холодний продув. Усі термоси, які тримають у собі взяту з Єрусалиму холодну воду з ледом, ми вже випорожнили, а свіжої холодної води нема де набрати.

Вже дуже здалека згори за одним закрутом було видно Мертве Море.

По дорозі маємо дуже гарні краєвиди, головно, коли зїзджаємо щораз нижче страшними серпентинами в глибочезну велику „яму" Мертвого Моря. Деякі закрути шоси такі страшні, як у коркотягу; бачимо дослівно „під собою" інші авта, що їдуть перед нами.

Від Єрусалиму зїздимо вниз щонайменше півтора тисяч метрів.

В одному місці при автостраді є таблиця з виразною поземою рискою і написом: позема морська лінія. А ще до Йордану і Мертвого Моря далеко. Ще будемо довго їхати під загальний морський рівень.

На голому полі подальше від шоси бачимо подовгасті шатра бедуїнів.

Жар сонця майже спалив рістню, все жовтіє, або визирає наверха червона як цегла земля. Цеж липень, а тоді і в нас гаряче на полі, люди під „колупітки" ховаються, а щож казати тут, де сонце пражить безупинну з чистого ясного неба, бо ніякої хмарини тут уліті на небі не побачите ніколи. Пригадалася мені одна церковна пісня, яку у Великодні свята у нас співають на хорах про Єрусалим. Піддячий Климко жде спокійно, як співають „Єрусалиме, світель над звізди..." та інші строфки, аж коли прийде строфка: „Муки пекельні...", тоді він сам тягне на цілу церкву, — то його строфка. Такі „муки пекельні" ми переносимо тут нині під гарячим сонцем Палестини в ярі Йордану.

Їдемо понад одну круту глибочезну долину. По боках горби, якби зі сходами, терасами; то вітри вивівають ті верстви, що є менше тверді, а твердші верстви лишають. Нижче в долині тече маленька річка, а зпід гори недалеко тече друга. Біля басейну, до якого втікає вода з річки, бачимо череди кіз. Тут вода йде на вагу золота.

Недалеко бачимо рідкі доми і дерева, го

ми їх перегнали в купецтві, ремеслі й торговлі". За почином СППОС збудовано низку купецьких домів у всіх міських осередках тернопільського воєвідства. Загальна сума коштів будови цих домів більша, як 2 мільони, а разом з будовою торговельних галь у Теребовлі та Копичинцях досягає суми 2,300.000 золотих.

Загальні статистичні цифри виказують, що в обговореному періоді СППОС заснував 824 нових польських купецьких станиць, 290 ремісничих і 92 промислових — і те все на території одного тільки тернопільського воєвідства.

Після директора Грещука забрав голос інж. Доленговський, який засував програму праці на найближчий період. Прелегент підкреслив, що тернопільське воєвідство має спеціяльне значіння для оборони польської держави і **тому необхідно поширити в ньому польський стан посідання.** Це надійна справа, бо Тернопільщина має вже й тепер розмірно високий відсоток польського населення, а саме вже коло 40%. **СППОС хоче тепер перевести раціональну парцеляцію, вислідом якої має бути до 12.000 нових польських господарств у Тернопільщині,** себто яких 70.000 польських душ.

Черговий промовець ген. **Пашкевич** торкнувся головно культурно-освітніх справ, які для укріплення Польщі на кресах мають величезне значіння. Ген. Пашкевич заявив, що **„Товариство Школи Людовей" мусить мати в теперішній хвилині суму 2,500.000 золотих, щоб заспокоїти всі культурні потреби кресових поляків у Тернопільщині.**

Присутній міністр рільництва **Понятовський** у своїй промові висловив радість, що в житті кресовяків минув уже період переляку та що польська кресова суспільність не обмежується вже тільки до оборони, але й перейшла до наступу, щоб „ці землі якнайтісніше звязати з Польщею". **„Державна фінансова допомога для польського села в Тернопільщині є чимраз більша і значно перевищує суми, призначені для інших воєвідств.** Міністр радіє далі, що в тернопільському терені росте польський кооперативний рух до якого втягають якнайширші маси. При парцеляції тепер пильно уважають, щоб нові господарства були життєздатні, а поправу польських господарств, що вже існують, треба брати під увагу в парцеляційній акції. Щоб не поглиблювати ненависти — казав міністр — не треба популяризувати гасла: ні гектара землі для українців та що українських сіл не треба комасувати. Такі гасла суперечні з інтересами держави і шкодять якнайсильнішому звязанню Поділля з Польщею.

Наради економічної ради СППОС у Тернополі дають чимало матеріялу для розважувань про положення у звязку з акцією СППОС на території тернопільського воєвідства. Таку інтенсивну саму діяльність проявляють польські організації на цілій території від Припяти до Збруча з очевидним успіхом.

Причини невдачі нормалізації.

Промова посла Володимира Целевича, виголошена на буджетовій комісії сойму 12. січня п. р. підчас дебати над буджетом Міністерства Внутрішніх Справ.

(Докінчення).

І. ПОЛЬСЬКЕ МІСЦЕВЕ ГРОМАДЯНСТВО ПРОТИ НОРМАЛІЗАЦІЇ.

Від першої хвилини нормалізації в 1935 р. вшехполяки виповіли тій ідеї безоглядну боротьбу з ідеольогічних та інших мотивів. Вони під впливом Романа Дмовського орієнтуються на єдину неподільну Росію і не признають існування української нації. Це ідеольогічний мотив. З тактичних причин вшехполяки поборюють нормалізацію, щоб цим атутом бити уряд, доказуючи, що уряд запродав „креси" українцям. Про становище вшехполяків говорю тому, що вони мали і мають великий — можна сказати — вирішний вплив на настрої польського громадянства галицьких воєвідств.

Загал місцевого польського громадянства поставився вороже до нормалізації, бо нормалізація — це рівне ставлення до всіх громадян, це скасування привілеїв польського населення, це перемога державного інтересу над егоістичним — дуже часто матріяльним інтересом місцевих поляків, це рівні виглядн для обох народів у розвитку всіх ділянок суспільного життя. Польське населення тих земель, польські суспільні організації домагаються для себе привілеїв у формі посад, чи в формі субвенцій. Вони бояться конкуренції в рівних умовинах. Вже п. преміер у своїй промові з 24. січня 1938. р. сказав: „Таксамо помилкою є домагатися спеціяльних привілеїв для польського населення, бо-ж це доказує брак віри у власні сили". На жаль дійсність виглядає зовсім інакше. Вже в 1935. р. польське громадянство відносилося з нехіттю а то й вороже до виборчого компромісу. По виборах нехіть до нормалізації зросте. Генеральна атака польського місцевого громадянства на нормалізацію починається в січні 1937. р. і триває безперервно по сьогодні. Атаку почали вшехполяки. Вони скликали низку віч і нарад, ухвалили протиукраїнські резолюції. Польські посли і польські політичні та суспільні організації приступають до тієї акції, бо не хочуть дати себе адистансувати вшехполякам. Появляється лявіна протиукраїнських резолюцій, висуваються гасла, що польський стан посідання загрожений, що треба рятувати „креси". Цю акцію підтримує польська щоденна преса. Алярмують уряд, алярмують відчитами й рефератами громадянство Варшави, Познаня, Лодзі, Кракова та Вильна... Малюють у найчорніших красках українську небезпеку, поширюють серед польських низів чутки про те, що творці нормалізації по польській стороні — це зрадники. Поширюють неправдиві легенди, що українці диспонують байонськими сумами і що загрожує викуп всіх господарських і промислових станиць. Витворюється несамовита психосфера, крайно ворожа українцям.

Коли вліті минулого року освітне товариство „Просвіта" скликало до Львова зїзд і конгрес у 70-ті роковини свого існування, тутешні поляки повели акцію, щоб до цього не допустити. Відбувалися віча по цілому краю, ухвалювано резолюції. Прочитаю зміст одної відозви в цій справі: „Поляки! Українці скликують масовий зїзд до Львова на свято 70-ліття „Просвіти". Скликують до того міста, яке є нашим серцем і головою, до того міста, яке було, є і буде польське. Памятаймо, що 20 літ тому той сам Львів кровавився нападений в зрадницький спосіб ватагами гайдамаків, які в тому самому Львові хочуть тепер задемонструвати свою вражу силу. Поляки! Не допустимо

лєвно пальми, а також малі сади бананів з широким і довгим листям, постряпаним вітрами. Це новий Єрихон. Тут всюди лише араби. Жидів нема зовсім.

Старий Єрихон був вище шосе. Він був густо забудований дімками з землі і болота, подібно як дімки в Єгипті. Тепер на цілім терені старовинного Єрихону, який жиди здобули були своїм криком по повороті з Єгипту, є пориті рови. Робили тут розкопи, шукали за старовиною. Чи що цікавого знайшли, ніхто тут не знає. Переходимо по терені старого Єрихону, але нічого цікавого не бачимо, всюди висохла голина і трохи вапнякового каміння. А це місто має кілька тисячів років. Цією давниною робить воно на нас враження. Єрихон і в далекій давнині був арабським містом, коли його жиди мусіли здобувати; і тепер тут самі араби. Арабські націоналісти твердять, що жиди взагалі ніколи не мали цілої Палестини, були лише переходово і лише в частині Палестини та завжди вели боротьбу з арабами, бо ці всі филистими та інші племена, то були араби, що потверджують згадки в тих часах і про бедуїнів, які є і були найліпшими арабами (то „шпік арабів", як хтось сказав). А як були тоді бедуїни в Палестині, то були там і араби, які і в давнині старалися вигнати підступний жидівський нарід, що примандрував мабуть з Месопотамії на арабську землю. Жиди позаймали були міста і старалися підступно нищити арабів; вони валили доми, де були зібрані араби (як напр. Самсон) подібно як нині кидають бомби або підкладають міни в місцях, де араби найбільше скупчені, головно на арабських торговицях. Араби злі і на Европу, що насилає їм жидів і за те, що в Европі хибно повторяють буцімто Палестина була або є жидівською.

„Там в Европі — говорять араби — є багато більше жидівських міст, як у Палестині".

Покидаємо Єрихон по розмові з кількома інтелігентними арабами і їдемо дальше. Їдемо над Йордан у його долішньому бігу недалеко Мертвого Моря.

Ось ми над рікою. Через Йордан веде новий міст. Вода в Йордані мутна, жовтава, як напр. у нашій Гнилій Липі. Вода досить прудко пливе в Йордані, бо має в цілім своїм бігу досить великий спад, коли почислити його горішній біг у Сирії і біг уже у великій депресії, що зачинається перед Генезаретським Озером. На берегах Йордану росте висока троща і густі корчі. Корито досить глибоке і стале, без викрутасів та досить вузьке. Стан води досить високий, найменше до пахи. Десь тут Христос хрестився в Йордані, стоючи в воді по пахи, а Іван Хреститель поливав на голову воду мушлею; так зображене це хрещення на старовинних образах. Новіші образи малюють Христа на воді, що є неможливе, бо Йордан уже від границі Сирії має глибоку воду, бо — як згадано — корито досить вузьке держить воду разом. Що місце хрещення було десь тут, за цим промовляє те, що сюди найближче з Єрусалиму, а Хреститель походив з місцевости недале русалиму.

Коди хо уявити собі величину ріки Йордану, то а б його прирівняти до Буга десь біля Сокаля в місці, де має вузьке корито.

Безпосередні береги Йордану рівні, сухі, високі на один метер і порослі сухими бодяками з докучливими колючками.

Дно Йордану майже без намулу.

Переходимо далеко поза міст і за Йордан. Це ми вже в Трансйорданії. Ніхто тут не питається за паш[illegible]том, зрештою тут нікого нема. Трансйорданія також належить до англійського мандату, то і не дивниця. Ось араб жене собі свобідно вівці через міст на Йордані на терен Трансйорданії.

Від Йордану аж до Єрихону є стежки поперек через поля. Одною такою стежкою їдуть на конях верхи два бедуїни, бедуїнки пішки прямують поперек піль до своїх чорних подовгастих шатер.

Вертаємося від Йордану до старого Єрихону, щоб звідти попасти на дорогу до Мертвого Моря.

За Єрихоном у віддалі є висока скелиста гора. Дехто припускає, що не там біля Єрусалиму, лише тут заніс диявол Христа після 40-денного посту і показав землі Палестини, подібно як Мойсей після 40-літньої мандрівки по пустині вивів жидів на гору Небо і показав їм обітовану землю. Жиди переходили пізніше саме туди до Обітованої Землі, прямуючи до Єрихону, окруженого глиняним муром, який здобули криком.

Тут на цій скелі-горі недалеко Єрихону є нині грецький манастир.

В Єрихоні гарна джерельна вода (є там велике гарне джерело) нас охолодила.

Знову бачимо бедуїнів, що прямують через поля. Бедуїни викликують у всіх симпатію до себе. Вони, хоч вічні кочовики, але зовсім ані такі влізливі, ані докучливі як цигани, і не жебрають, бо самі багаті, багато багатші як осілі араби в малих селах і домиках.

Ми ще опісля три рази бачили ріку Йордан. Зараз за сирійським кордоном переїздили ми через Йордан, трохи вище купалися і плавали в цій ріці (вода за тепла 35° Ц.). І ще раз переїздили ми через маленький Йордан, їдучи з Дамаску до Ваал-беку.

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ **Йосиф Тіссер**
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 10-13

до цього. Як перешкодити цьому поміркуємо на вічу 27. березня 1938. в Рудках і 3. квітня в Комарні. Поляки! Ганьба кожному, хто не прибуде на це віче! Ганьба кожному, хто на безличну акцію українців не відповість найгострішим протестом". — Відозву цього змісту підписав Секретаріят Порозуміння Польських Суспільних Організацій. Цієї протиукраїнської відозви влада не сконфіскувала, але зїзд „Просвіти" у Львові не відбувся. В такій атмосфері ненависти приходиться жити і працювати українцям.

Нове заогнення польсько-українських взаємин прийшло в звязку зі справою Закарпаття. Утворення автономної української одиниці це був вогонь для настроїв українського громадянства. Не можна дивуватися, що кожний українець радіє, коли денебудь українцям діється краще. Знову радіо, ПАТ і польська преса поставилися вороже і зневажливо до Карпатської України. Відбулася низка благодарственних богослужень по українських церквах. У декількох містах і селах відбулися протимадярські і протипольські демонстрації. Влада виступила з гострими репресіями, перевела численні арештування української молоді і потягнула багатьох до карно-судової відповідальности. Провід УНДО, Їх Ексцеленція Митрополит, українські суспільні та господарські організації прилюдними відозвами закликали українське громадянство до спокою і рівноваги духа і осягнули намічену ціль.

Але на цьому не кінець. На овид виступає польська вулиця, ендецькі боївки, які використовують нагоду, щоб зорганізувати протиукраїнські виступи у Львові, в Монастириськах, Краснім, Стрию, Бережанах і т. д. Ендецькі боївки низку днів нищили у Львові зовсім безкарно майно українських установ і приватних осіб, заподіваючи шкоду на кількадесять тисяч золотих при пасивній поведінці органів безпеки. Не входжу у подробиці, бо ми представили їх у наших інтерпеляціях. Підкреслюю лише кілька цікавих подробиць. Осідком і місцем зібрань протиукраїнських боївок стали львівські високі школи, зокрема львівська політехніка. На одному студентському вічу, що відбулося в мурах львівської політехніки один студент прилюдно обітував розправитися з Митрополитом. Деморалізація і звироднїння молоді дійшло до того, що кількох польських студентів збещестило у провокаційних цілях памятник Уєйського, щоби вину цього вчинку приписати українцям. Думаю, що на цій салі нема нікого, що апробував би такі методи політичної боротьби. Але цей факт не відокремлений. Багато вчинків, що їх приписується українцям, — це вислід звичайної провокації. Нелеґальні ендецькі летючки поширюють тривожні, неправдиві вістки про те, що українці вбили в повіті Надвірна 40 польських вояків, що в церкві св. Юра й інших церквах знайдено скорострільні, що автами українських господарських установ перевозиться зброю й муніцію і т. п. Ці провокаційні вістки так поширилися серед польського громадянства, що державна влада вважала потрібним їх здементувати.

В останньому дні протиукраїнських виступів у Львові та сама боївка, що атакувала українців, напала на льокаль ОЗОН-у і намагалася опанувати львівську радіостацію. Карні експедиції, відділи КОП-у і поліції, звернені проти українського населення, що подрібно висвітлюють наші інтерпеляції, причиняються до дальшого загострення польсько-українських взаємин. (Переривання, оклики: Українці вбили поліцїянта в Гаях і тому слушно пристосовується репресії). Прошу панів, берім справу поважно. Кажете, що українці вбили поліцїянта в Гаях. Покищо цього не стверджено. Але якби навіть так справді було, то леґальна українська політика не може ніяким чином відповідати за індивідуальні вчинки чи навіть злочини одиниць. (Переривання. Голос: Поділ ролї). Важко в цій салі промовляти в українській справі. Панове посли виступайте з промовами, підходіть до української справи політично, але не полагоджуйте її „двішенруфами".

Одночасно польське громадянство, польські суспільні організації думають, що дуже легко розправитися з українським питанням масовою денаціоналізацією українського населення, перетяганням на латинський обряд ходачкової шляхти, творенням фікційних поляків греко-католицького обряду. Мої панове, українська нація вже дозріла і хто не намагався б переводити масові асиміляційні процеси, не осягне наміченої ціли. Є намагання масово перетягати православних і греко-католиків, яке проявляється найсильніше в граничній смузі, бо там є засоби це переводити. Мої панове! Ті, що перейшли на римо-католицький обряд — це відпадки української вулиці, які будуть засмічувати ваш стан посідання, які вводять до ваших рядів поважний відсоток диверзантів і совітських аґентів. Польський публіцист Бончковський стверджує, що значний гін до польонізації виказують члени скомунізованих організацій Сельробу, що найлекше приймають римо-католицизм типи підозрілі за приналежність до КПЗУ.

Посол Островський ствердив у своїй промові на пленумі сойму, що поляки не намагаються винародовлювати українців. Але пан президент міста Львова — той самий Островський — чейже знає про те, що саме за його часів видалено з „Заведення Чищення Міста" кількасот робітників греко-католиків, що під теперішню хвилину українець, що хоче стати замітачем вулиць, мусить змінити обряд! Адміністраційна влада в багатьох випадках безсумніву потурає тій акції перетягання на римо-католицький обряд. (Посол Целевич відчитує оповістку Повітового Староства в Камінці Струмиловій про організацію 6-тижневого курсу для побережників, в якій стоїть чорне на білому, що побажані тільки кандидати польської національности).

Нема сумніву, що такі і подібні акції польського місцевого громадянства дратують українське населення, загострюють українсько-польські взаємовідносини

II. АДМІНІСТРАЦІЙНИЙ РЕЖИМ.

Чи можна дивуватися, що при таких настроях польського громадянства, при витворенні психосфери ненависти, наклепів, страху в українській справі, загальний режим цілого адміністраційного апарату значно погіршився? Чи можна дивуватися, що органи державної поліції, самоуправної бюрократії, вояки КОП-у підпали під впливи тієї атмосфери і вслід за тим множаться випадки нетактів, адміністраційних заборон, зловживань та обид супроти українського населення. Чи можна дивуватися, що ця атмосфера має вплив на діяльність старостинського та воєвідського апарату. Безсумніву багато занедбань і нетактів органів державної влади має свій корінь у цій несприятливій атмосфері. Не входитиму у подробиці, бо багато з цього ми висвітлили у наших інтерпеляціях.

РОЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ.

Дуже часто доводиться чути і від урядових осіб і від послів, ось хочби від посла Вагнера, — і читати в пресі, що назагал українцям не ведеться погано, коли вони прекрасно розвиваються під господарським і суспільним оглядом. Не дасться заперечити, що українці зробили значний поступ у ділянці кооперації, але цей поступ відбувся без допомоги, без прихильности державної влади, завдяки динаміці українського населення. Що більше — розвиток українських установ зустрічає багато перешкод через ріжні заборони адміністраційної влади. Коли приглянемося тим ділянкам життя, які є в руках уряду, то побачимо зовсім інше явище. Ось, хочби факт, що кількість державних середніх шкіл з українською мовою навчання зменшилася в порівнянні до австрійських часів. Самоуправа закладає дитячі садки, але тільки польські. Уряд не всилі перевести такої дрібниці, як українські катедри у високих школах. Значить, вже ці приклади вказують, що центральна влада зовсім не пособляє розвиткові у-

Лікар ляринголог
Ілярій Федейко
орд. від 10—12 і 3—5 попол.
ЛЬВІВ, УЛ. ЗЄМЯЛКОВСЬКОГО Ч. 2
120 (бічна площі Юра), тел. 297-62. 3-3

країнського національного життя у його організаційних формах.

Дальше виною високого уряду є те, що від 1935 р. не зроблено ні одного кроку в українській справі, що мав би загальніший політичний характер і міг би вплинути корисно на настрої українського громадянства. Щобільше. В останньому часі маємо зі сторони уряду цілу низку ходів, які годі вважати щасливими.

Ось хочби заборона коляди на Рідну Школу, нібито через збірки на зимову поміч. У тому самому часі центральна влада дозволила збірки на поміч полякам зза границі. Ця заборона тимбільше болісна, що збірки в часі коляди — це відвічний звичай українського населення і що тією забороною влада вдаряє у можливости розвитку українського приватного шкільництва. Або заборона вживати в пресі слово „автономія". Ми висунули домагання автономії і від нього не відступимо. Заборона вживати самого слова — це нонсенс. Історія вирішить, чи ще не найкращим засобом розвязки меншинних справ не є автономічний лад. Ви, панове, панічно боїтеся децентралізації, а чейже найсильніші держави світу: Велика Британія і Зединені Держави Північної Америки черпають свою силу з автономічного ладу

Дальша болячка — відношення до української преси. Дуже часто української преси не допускається на Волинь чи Полісся. Маємо пресовий декрет один на цілу Польщу і тому було б правильне, щоб такі практики припинилися.

Вкінці мушу ще згадати про режим у прикордонній смузі. Останніми часами прийшло значне територіяльне поширення граничної полоси. З огляду на скупість часу не можу докладніше представити того, що діється у граничній полосі, тих усіх перешкод, які зустрічають українські громадяни (й українські установи) в цій полосі. Найболісніший засіб — це видалювання поважних громадян з прикордонної смуги.

Посол Вагнер у своїй промові сказав отверто: „Зась українцям від заграничної політики". Пригадую, що перед війною поляки нераз забирали слово в обороні своїх братів, що жили в інших державах. Посол Вагнер твердив далі, що Польща — сильна держава. Не перечу, але думаю, що власне тому Польща повинна мати плян в українській справі в ширшому історичному розмірі.

Мушу кінчити. Відповім на питання: хто хоче користати з помилок уряду в українській справі. Маю під рукою цитат з промови одного з визначних російських еміґрантських політиків. Він сказав: „Харашо мерзавцам українцам. Поляки научать їх любити Рассію". Значиться, третя Росія намагається використувати помилки польської політики. Подібно намагається спекти свою печеню Комінтерн. Це не випадкова справа, що на тих територіях, де розвиток українського життя зустрічає найбільші перепони, має пригожу почву комуністична аґітація і політичні процеси за приналежність до КПЗУ є там звичайне явище.

—o—

Арештували о. Которовича.

Політична поліція з Замостя арештувала в мин. середу **о. Івана Которовича,** православного пароха у Бабичах, на Холмщині, під закидом: „наміру втекти за кордон". Арештування о. Которовича, сивоголового духовника і культурного діяча, під таким закидом викликало серед населення пригноблююче враження і здивування. О. Которович ніколи не займався політикою, працюючи суспільно на українсько-польських теренах і є загально відомий зі свого пастирського відношення до всіх громадян мішаної етнічної території, на якій доводилося йому працювати.

Не може бути сумніву, що арештування старенького священника — це якесь непорозуміння і після вияснення справи він певно негайно вийде на волю. Місце перебування арештованого священника — родині невідоме

—o—

Р. Дмовський про українську справу.

В останньому, в цілости присвяченому памяти помершого недавно провідника ендеків Р. Дмовського числі „Просто з мосту" поміщено цікавий лист Дмовського про українську справу. Лист писаний з Льондону в 1917 р. до предсідника „Польського Виконного Комітету на Руси" Йоахима Бартошевича в моменті, коли наслідком революції в царській Росії український нарід Наддніпрянщини зголосив своє право на національно-державне істнування. В дослівному перекладі цей лист звучить ось-як:

„Льондон, 19. липня 1917. Дорогий пане Йоахиме! Ми є свідками висунення на чергу дня може найтруднішої справи, яку бачила Европа — справи української. До нас доходять тут тільки часописні звідомлення. Тому не маємо даних на те, щоб сформувати собі відповідне уявлення ні про силу, ні про характер руху, ні про територію, на якій він поширений, ні про суть його відношення чи то до Росії чи до Польщі, чи вкінці до Німеччини. А це справа першорядного значіння для нашої національної будучности. Спекулювання небагато поможе без потрібних даних.

Здається, війна триватиме ще дуже довго. З одного боку німці досить сильні, з другого в антантських союзників поглиблюється переконання ,що без великої, вирішної перемоги вони програють політично. Ясна річ, що після розкладу російської могутности, нині, безсумнівного факту, німці стануть володарями цілого Сходу Европи, якщо не виросте для них новий суперник на Сході. Таким успішним суперником може бути тільки польська держава, коли вона буде сильна і в своїй політиці дійсно незалежна.

Одначе на те, щоб Польща була сильна і дійсно незалежна, треба таких умовин:

1) щоб мала бодай 30—40 міліонів населення;

Щоб мала відповідний простір, на якому скорий ріст населення швидко підносив би її могутність;

3) щоб відсоток поляків серед цього населення був такий значний, щоб польська держава не стала чимось у роді Австрії, але була польською національною державою;

4) вкінці, щоб мала кордони, які забезпечували б їй економічну та стратегічну незалежність.

З Данцігом, що був би в німецьких руках, з німецькою армією, що сиділа б з одного боку на Шлеську і з другого на мазурських озерах, Польща була б на ласці Німеччини, залежна від неї навіть у своїх внутрішніх справах.

Звідси перша умовина: Польща мусить дістати назад цілу пруську займанщину з Данцігом та Горішнім Шлеськом і мати з німцями кордон тільки від Заходу. Для цього треба великої перемоги над німцями, бо інакше вони польської землі не відступлять і не погодяться на таку Польщу. Здається, що антантські союзники змагають до такої перемоги і що навіть Америка готова посвятити для неї багато.

ВЕЛИКА ЖУРБА ЗІ СХІДНІМ КОРДОНОМ.

Щоб бути назовні сильним, треба нам посунутись досить далеко на Схід, але для збереження внутрішньої сили не можна посуватись за далеко, бо затратимо польський характер держави. Під цим оглядом північний схід (Литва, Білорусь) для нас безпечніший від південного сходу (Україна). На мою думку для нас було б найліпше мати губернії: ковельську, виленську, гродненську, більшу частину минської та Волині, вкінці зі два повтіи Поділля (проскурівський та камянець-подільський). Але чи ріст української справи дозволить нам на таке краяння?..

Я хотів би знати, що Ви про те все думаєте.

Сердечно Вас здоровлю
Роман Дмовський.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

З польської преси.

Новий журнал „Проблеми Східної Европи".

Так зветься новий польський журнал, який — як місячник — почав виходити у Варшаві під редакцією В. Бончковського на місце закритого „Бюлетину Польско-Українського". Про сам факт перетворення того часопису, який безумовно своєю появою перед 8-ми роками та всією публіцистичною діяльністю був рідким і цікавим явищем у польській пресі та знайшов собі місце в історії польської політичної думки, — з тижневика на місячник, замість на щоденник, — ми писали вже окремо, порівнюючи з таким характеристичним фактом, як перетворення тижневика „Русскій Голос" на щоденник. Сьогодні маємо в руках перше число нового місячника, під новою назвою.

Маємо там такий декляративний вступ Видавництва:

„Ослаблення Росії і динамізм сучасної Німеччини найшлись у джерелах перемін, які йдуть у Східній Европі. Актуалізація української справи над Дніпром це либонь найважніший для Польщі наслідок тих перемін, викликуваних також протиросійською поставою Японії. Ясно, що стоїмо перед можливістю перемін дальших, які можуть сильним відгуком відбитись на міжнародній ситуації нашої держави й народу.

У перспективі тих змін польська політична думка повинна з повним почуттям відповідальности обміркувати засадничі політичні елементи Східної Европи, проаналізувати зміни, які трапляються та спокуситись за сформулювання польської далекосяжної і полуднево-східної політики.

Тим цілям має служити місячник „Проблеми Східної Европи". Головною темою нашого місячника будуть проблеми Совітської Росії, басейну Чорного Моря, держав дунайської системи та східної політики т. зв. активістичних держав: Німеччини, Італії і ін. **Українська проблема буде займати головне місце в тематиці** частопису (підкресл. наше — Ред.).

Місячник буде репрезентувати політично-ідейні засновки відомі з „Бюлетину Польско-Українського", якого є континуатором, з вірою, що вони є слушним висловом польської далекосяжної державної рації, та розуміючи, що навіть в очах своїх політичних антагоністів (наш часопис) виконує функції „заступної екіпи", яка може дістати рацію істнування у непередбачених ними змінених політичних відносинах".

На зміст першого числа того часопису складаються такі статті:

Історична розвідка професора варшавського університету Степана Кучинського п. н. „Татари супроти Литви і Москви у другій половині XV. ст.", яка кінчається висновком, що перемога Москви на переломі XV. і XVI. ст. над Литвою і татарами (Великою та Кримською Ордою) з допомогою цих останніх — це та подія, яка не дозволила проковтнути Литву і татарський світ, але й закласти підвалини під „єдину — велику — неподільну" Росію.

Чергова стаття В. Бонковського п. н. **„Про східні проблеми Польщі"** — це „абв" політичного світогляду того автора і т. зв. прометейської концепції. У тій статті автор виказує ще раз знамените знання історії Росії та східних політичних відосин. Найцікавіша частина статті та, в якій автор наводить подрібно всі аргументи противників поділу Росії на національні держави, точка за точкою збиваючи їх. Автор доказує, що нинішня міжнародня ситуація поруч із внутрішньою ситуацією Совітів є виїмково корисною для розбиття Совітів, як „неподільної" російської держави та що такий момент не швидко повториться, зате може швидко змінитись на некористь. Хиба тієї статті та, що автор зовсім промовчує річ дуже суттєву: навіть колиб польське міністерство закордонних справ на 100 відс. прийняло програму прометеїзму та всі аргументи автора „за" і „проти", то й тоді реалізація тієї програми неможлива без достосування до неї внутрішньої національної політики держави. Іншими словами — передумовою реальности того пляну є інший підхід до українства як такого та інший

ЄВГЕН ДЕСЛАВ

Монте Карльо.

„Мілїонери, дипльомати, світові чемпіони зустрічають Новий Рік у Монте Карльо". — Великі афіші з таким змістом побачите всюди на Рівіері. Я не належу ні до одної з цих категорій, але запрошений французькою артисткою, зіркою екрана зустрічаю Новий Рік також у Монте Карльо на гарному яхті, що стоїть в Монаському порті і з якої видно — праворуч — монаську палату, океанографічний музей, єдиний на світі у своїому жанрі та ліворуч — славне монте карльське касіно. Ззаду — кондамін, будинки, віядукти, екзотичний парк рослин, усіх фантастичних форм, привезених сюди з Мексику, Африки, Австралії та островів Тихого Океану.

Все це разом — складається на маленьку, незалежну, монаську державу, яка живе лише туристами та прибутками з касіна; ці прибутки щороку зменшуються. Часи коли сюди приїздили дійсно мілїонери та програвали тут всі свої гроші давно минули. Сьогоднішні туристи лише заглядають до салі касіна, де ведеться гра в рулетку, баккара, „залізничку" і поставивши два-три рази і програвши сто франків, воліють вийти на свіже повітря та ясне сонце.

Напроти касіна через площу славне — воно має вже своє місце у світовій літературі та кілька зірок у ріжних Бедекерах (одна зірка визначає, що варто подивитися!) — „Кафе де Парі". Біля нього поволі ходить горбатий чоловік, пристійно одягнутий. Іноді він продає часописи, іноді квіти, іноді поштові картки. Є повірря, що той хто доторкнеться до горбу, перед тим, як буде грати, обовязково виграє. Цей горбатий є урядовцем монаського принца, свого роду артист - фігурант.

В „Кафе де Парі" можна платити не грішми, а гральними жетонами касіна, які тут в обігу таксамо як і франки. Все тут дешевше ніж у Франції. Населення Монака не знає ніяких податків і не оплачує армії.

Перед довгим будинком касіна величезний парк засаджений квітами. Легенда каже, що той, хто програє все, стріляється у цьому парку і зі скелі поетично падає просто до моря. Це дуже романтично, але впасти тут можна лише на залізничні рейки. До моря дістатись ніяк неможливо.

Гарною будівлею є місцева Опера, що має світову славу і спопулярнизована кількома фільмами. Балет цієї Опери під назвою „Монтекарлівський" тепер робить турне по Америці. Між артистами та артистками є кілька імен, що кінчаються на енко. Бродячи старими вулицями — бачу московський ресторан - крамницю. Дивлюсь на карту страв. Український борщ — 2 франки, київський борщ — 2 франки 50 сантімів. Заінтригований входжу, хочу довідатись про ріжницю. Господар місцевий мешканець у мішаній франко-італійській мові пояснює, що київський борщ це той самий український, але зі шматочками місцевої ковбаси, що називається — „шіполята". Гордий, що знаю про гастрономічну ріжницю, купую цукорки зі значком „Рига" і виходжу.

На вулиці зупиняється авто з париським числом і двома жінками в гумових чоботах, футряних свитках та хустинках на голові повязаних по українськи. Це нова остання париська мода. Вчора читав я в тижневику „Вуаля", що наймодніщими кольорами з початком 1939 року будуть блакитний зі золотим. Не здивуюсь коли влітку 1939 року парижанки будуть носити плахти і намиста.

Йду далі — крамниця з книжками і часописами. Якесь нове видання портрету Верлена, який, як відомо, дуже подібний до Шевченка. А ось і останне число — новорічне — паризького тижневика „Матч" виставлене саме на сторінці де надруковані... фотографії „Карпатської Січі". Молоді завзяті обличчя, знимка п. Клемпуша, який надзвичайно подібний до альбанського короля, знимки гуцулів мапи...

І все це бачиш у Монте Карльо!

підхід до української проблеми, як внутрішньої проблеми Польщі.

Економічною статтею є стаття І. Липовецького „Чорноморсько-азовські порти УССР", культурно-історичною стаття Стефана Курила (псевдонім відомого польського письменника і поета) п. н. „Панталеймон Куліш супроти поляків". Ця остання тільки наприкінці навязує до актуальних польсько-українських справ, зате в цілости найбільш актуальним відносинам присвячена стаття **б. воєводи Пйотра Дуніна-Борковського „Панікуючі та спаніковані".**

Ця остання стаття для нас найцікавіша. Вона дає нарис нинішніх настроїв у польському та українському громадянстві і пояснює їм джерела та зовнішні прояви. Основна теза автора та, що польське громадянство зареагувало неслушно і неправильно на українські маніфестації з приводу Карпатської України — панікою та домаганням протиукраїнських репресій і що арештою ті настрої, ширені деякими польськими діячами та групами, не є виразником настроїв і поглядів всього польського населення. Тут автор переходить подрібно всі польські суспільно-політичні групи у Галичині і подає їх характеристику. Страшенне гостро атакує Ст. Грабського і його приятелів, яких називає „розгістеризованими старцями". Кінчається та надзвичайно цікава і позитивна стаття таким висновком:

„...Польща має у своїх руках ключ до української справи, що його з природи річи сусіди хотіліб їй вирвати, що — на жаль — їм частинно вдається. Брак активної розумної польської політичної думки в українській справі, зовнішні умовини, які утруднюють розвиток такої думки серед широких верств громадянства, роблять те, що пустку виповнюють ринники, які бажають продовжувати у XX. ст. щось у роді політики Єремія Вишневецького з XVII. ст. Якщо киринники можуть — як уже показалося — вести таку шкідливу для держави акцію, яка довела до поразок навіть на ширшому терені, ніж терен льокальний, то це невибачний промах нашої політичної думки, яка не займається у конструктивному сенсі українською справою".

Статтею Ст. Цехомського на мистецьку тему „Українізм у польському малярстві" закінчується низка статтей у журналі. Хроніка, „З теренів СССР" та рецензіями виповнена решта числа.

Журнал має 76 стор. друку, виданий дуже добайливо і робить гарне естетичне враження. Цілість змісту дуже поважна, глибока у політичному підході до заторкнених тем. Кожний автор — це очевидний фаховець даної справи і це робить найкраще враження. Найбільш — на нашу думку — грішить журнал повною відсутністю хроніки українського життя у Польщі та на інших етнографічних землях. Маємо враження, що коли навіть свідомо Редакція хоче „відривати" журнал від гостро-актуальних справ, надаючи йому характер журналу теоретично-ідеольогічного та своєрідної кузні політичної думки, то й тоді можнаб таку хроніку завести: але треба би її вести не спорадично і тільки щодо деяких (приємних) справ, лише систематично та повно. Моглаб теж Редакція подумати, чи не завести взагалі хроніки всього Сходу Европи, якому журнал присвячений: це булоб ще цікавіше і тоді можнаб обмежити той відділ до публіцистично-оброблюваних місячних оглядів найважніших подій у політичному та культурно-господарському житті дотичних держав чи народів.

Українська культурна сторінка „Праґер Прессе".

Париж, 12. січня 1939.

З приводу припинення „Праґер Прессе", одної з найкращих змістом і формою газет, почався в „Ділі", так мовити, некрольог, підписаний „М. Г." — Максимом Гехтером. Автор справедливо підкреслює, що ніодна чужа газета в світі ніколи не присвятила стільки місця українській культурі, як б. орґан през. Бенеша. Займаючись від років міжнароднім становищем української справи, можу тільки підтвердити думку автора статті. Підписаний був 15 років свідком того, як український культурний відділ „Праґер Прессе" був єдиним джерелом для щоденного слідкування за українською справою французьких славістів, учених і публіцистів, та тих політичних діячів, що цікавляться українською справою і знають німецьку мову. На цю тему можна було б ширше писати, але читач зрозуміє, що час для цього ще не прийшов. Проте вважаю себе в праві подати один характерний під цим оглядом факт. Покійний проф. Люї Айзенман, особистий приятель Бенеша, читав кожну українознавчу статтю празького орґану і в його бібліотеці є майже повна збірка вирізків „Праґер Прессе" про українську культуру. Не раз небіжчик питав мене про українську працю, про яку довідувався з празької ґазети.

Чому саме французькі вчені та політики ставилися з довірям до українського відділу „Праґер Прессе"? Поперше це був орґан союзної держави; більше того, орґан людини, що належала до так званої „французької Европи", так, як розуміли цей вираз у 18. віці, а подруге річевість, повага, правдивість інформацій про українські культурні явища не могли не заімпонувати вченим, що справедливо мають відразу до ріжних пропагандних тріків, яких, як усім відомо, у нашій пресі немало, що випливають з фальшивого розуміння патріотичної пропаганди.

Автор некрольоґу про „Праґер Прессе" скромно додає, що українознавча частина празького орґану завдячує багато „щасливому збігові обставин". Цей „збіг обставин" не є таємницею для тих, що читали точно згадану ґазету. Він просто пояснюється тим, що українознавчий відділ писав наш заслужений і талановитий журналіст М. Гехтер і редакція „Діла" справедливо підкреслила цей факт.

Велика подяка належиться п. Гехтерові за його, так мовити, апостольську працю поміж чужинцями читачами авторитетного чеського орґану від усіх українців, в найбільше від тих, що працюють на тяжкій і невдячній ниві інформації серед чужинців. Останні краще, ніж інші, розуміють вагу праці М. Гехтера і знають, чого вимагає така праця.

М. Гехтер має за собою незбиякі сторінки в історії української журналістики, він, дасть Бог, ще не раз приноситиме своїм читачам талановиті статті, але думаємо, що в білянсі його діяльности перше місце займатиме його 15-літнє співробітництво в ґазеті Масарика та Бенеша, найкращій без сумніву ґазеті, що існувала в добі, сьогодні вже історичній, від Версалю до Мінхена.

Ілько Борщак.

Німецький часопис про інцидент під Мукачевом.

Чужа преса живо коментує пограничний інцидент коло Мукачева. Німецький часопис „Гренцботе" містить передовицю під наголовком „Ще про Мукачів". У статті пишеться: „Нема сумніву, що зачали і в цьому випадку пани терористи. Противні інформації з мадярських джерел спекулюють на тому, що загал не є добре поінформований про відносини на границях Карпатської України. Вже з тактичних та стратеґічних міркувань була б околиця Мукачева найменше відповідним місцем для якоїсь ініціятиви з українського боку. Зрештою не можна забувати, що подія коло Росвигова є лиш дальшою ланкою ланцюга мадярських нападів. З огляду на цей стан справи смішно, шо мадярські „свобідні боевики" наробили стільки крику в будапештенському радіо тому, що цим разом дістали порядно по пальцях. Можливо, що погранична сторожа, провокована постійними насильствами та нападами, виступила тим разом гостріше, ніж у тому випадку цього було треба. Та з другого боку здається, що ця енерґічніша поведінка більше „промовила до серця" панам терористам та що це є власне найвідповіднішим засобом, щоб охолодити горячі голови панів терористів. Показується, що це є належний спосіб для остаточної нормалізації граничних відносин. Він веде краще до мети, ніж усякі мирові псальми, що їх виспівували деякі політики звичайно безпосередньо після того рода пограничних інцидентів.

Україніка.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА.

Відомий паризький політичний тижневик **„Лероп Нувель"** у числі з 17. грудня 1938. р. приніс велику статтю Моріса Перно п. н. „Українці в Польщі". Автор статті досить добре ознайомлений з нашою історією, головно останньої доби, але коли йде про нюянси партій та організацій, часто виписує нісенітниці, напр. коли пише, що УНДО має „тайну військову секцію і дістає гроші з Берліна".

Найбільше поширений паризький щоденник **„Парі Суар"** поміщує у числі з 9. січня новий великий репортаж з Хусту від власного кореспондента Сен-Жана. Стаття з гарною знимкою ринку в Хусті ставиться з деяким недовірям до починів українського нового уряду, пробуючи з одного боку підкреслити нужду маленької країни, з другого вплив Німеччини. Проте дає інформації для нас корисні.

„Матен" помістив 10. січня велику статтю власного кореспондента, що переїхав з Хусту до Львова, зі знимкою загального виду Львова. Стаття присвячена положенню українців у Польщі.

Щоденник Ніцци п. з. **„Леклерер де Ніс"** приніс статтю з 8-го ц. м. Шарля Пешена, колишнього міністра, який насвітлює справу Східньої Галичини прихильно до Польщі. Статтю попереджують загальні інформації про Україну.

жіночі і мужеські одяги
поручає по зниженых цінах
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

БЕЛЬҐІЙСЬКА ПРЕСА.

„Летоаль Бельж" з 12. січня поміщує статтю п. з. „У Римі гадають, що можливість німецької інтервенції в Україні не належить до найближчої журби Німеччини".

„Ля Лібр Бельжік" з 14. ц. м. містить статтю про ролю України у плянах Німеччини у звязку з розмовами англьо-італійськими в Римі.

„Ля Метрополь" у числах з 13. і 14. січня містить передову статтю А. Віссона п. з. „Український рух до великої війни", основану на добрих джерелах і другу актуальну „Справа Великої України".

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Під наголовком „Українська справа в польському насвітленні" **„Фелькішер Беобахтер"** з 13. ц. м. приносить обширну телеґраму від власного кореспондента з Варшави, в якій подано зміст промови посла Целевича в будженій комісії польського сойму.

„Ревальше Цайтунґ" з 2. І. містить за естонським офіціозним часописом міжнародній новорічний огляд, в якому окремо підкреслює сучасне становище й величезну ролю Німеччини в центральній та східній Европі. У звязку з цим обговорено тут здогадні пляни Гітлера в українській справі.

В **„Дайтше Рундшав"** (Бромберґ) з 13. І. читаємо цілу низку вісток про справи Карпатської України („Чи карпато-українська справа костеніє?" „Карпато-українська справа й німецько-польські відносини" і т. д.), що їх зредаговано на основі ріжних міркувань польської преси. Від себе редакція не займає до цих міркувань ніякого становища.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 13. січня подає телеґраму ПАТ-а з відповідю польського премієра ґен. Складковського на промову посла В. Целевича (в „Обзорі" наслідком друкарської помилки: Мелевича), в якій підкреслено слова Складковського, що Польща зовсім не думає винародовлювати українців.

„Грватска Стража" з 13. І. приносить точний зміст інтервю премієра Карпатської України о. д-ра Волошина з кореспондентом паризького „Матен"-у, а в числі з 15. І. подає офіціяльне спростування карпато-українського уряду (за посередництвом Німецького Інформаційного Бюра) неточностей, на які дозволив собі кореспондент льондонського „Таймсу" в інтервю з премієром о. д-ром Волошином.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Порунка Времії" з 20. XII. м. р. приносить велику статтю д-ра О. Поповича про українську проблему в її культурному, господарському та політичному аспекті.

Закарлючки.

Не дивуйтесь, коли побачите дружбу розумного з дурнем; їх єднає спільна недостача — характеру.

•

Одну третину життя тратимо, щоб чогось навчитись; другу, щоб чогось навчити інших; у третій завдримо дурням задоволеним власною глупотою.

•

Є в нас багато скромних людей, які впевняють, що займають своє становище тільки тому, що не бачать кращих кандидатів на нього.

•

Деяким авторам слова пхаються на папір у такому натовпі, що на думки нема вже там місця.

•

Неодин мусить аж змінити свої переконання, щоб звернути на себе увагу, що взагалі має якісь переконання.

•

У літературі праця необхідна для неталановитих на те, щоб доказати, що праця без таланту нічого не докаже.

•

Наркотики розбуджують уяву тільки тих, що мають її і без них.

•

Біда, коли діячів, яких шануємо, не можемо назвати симпатичними, а симпатичних не можемо шанувати.

•

Хто не вміє оцінити жінки на підставі її зверхніх прикмет, той не зможе оцінити її теж на підставі внутрішніх.

•

Нарід, який має більше політиків, ніж купців — найде завсіди досить політиків, що будуть ним торгувати.

•

Сплітки — найдешевша товариська розмова на кошт неприсутніх.

•

Всі погляди про кохання розсіває „кохання від першого погляду".

М. Рудницький.

Здоровий прояв.

III. виказ жертв на коляду.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі Вп.: Повітовий Союз Кооператив — Сокаль 100, Повітовий Союз Кооператив — Калуш 100, Фабрика „Бібльос" 100, Кружок Р. Ш. — Городок 100, Кружок Р. Ш., Сокіл і читальня „Просвіти" — Словіта 25, о. Андрій Пшепюрський — Старява 24.50, Теодор Юрків — Милятичі 25, Повітовий Союз Кооператив — Ярослав 20, службовики Сільського Господаря 24, читальня „Просвіти" — Бобрівка 23.34, Омелян Фільц — Лодзь 15, читальня „Просвіти" — Дорошів Великий 10, д-р Тит Бурачинський 10, дир. Степан Кузик 10, Н. Н. на руки голови Р. Ш. 10, церква — Зіболки 10, Т-во „Орли" — Суховоля 10, Віра Трусевич 10, о. мітрат Олекса Базюк 5, Дарія й Олекса Шепаровичі (замість святочних побажань) 5, Дарія й Олекса Шепаровичі (з нагоди уродин доньки Орисі-Уляни) 10, Бих Марія — Березівці 5, радн. Антін Костишин 5, проф. Гнат Павлюх 5, Мануїл Павлюк 5, о. Михайло Ліщинський Бруховичі 5, каплиця СС. Студиток — Бруховичі 6. (Продовження буде).

ВАЛІЗКИ — ТЕЧКИ — ЖІНОЧІ ТОРБИНКИ, портфелі — гаманці — парасолі — купуємо тільки в єдиній українській крамниці шкіряної галянтерії

ТЕКА

БОГДАН ГІРНЯК

ЛЬВІВ, вул. Шайнохи 3 (між Коперника і Сикстуською). ч. 92 2—2

„Кремянецька кадра".

Варшава, 12. січня.

Академічні польські стежі, що — як „Діло" інформувало — гостювали на Гуцульщині з наказу Легії Академічної, вже повернулись до Варшави. Учасники провели — як говорять — дуже весело час серед гір. Успіхами політичного характеру не хваляться, бо, як оповідають, такі успіхи годі тепер на Гуцульщині осягнути.

•

Довідуємося, що цими днями виїхала на **Кремянеччину** 25-особова група варшавських скавтів — слухачів Головної Торгов. Школи і Гол. Школи Сільського Господарства. Перед виїздом ціла група перейшла відповідний курс. Практичною стороною тої „прогульки" заняло ся Т-во Розвою Східніх Земель. Учасники „кремянецької кадри" виступатимуть по прикордонних селах Кремянеччини з рефератами і пропагандивними фільмами.

•

Відомий варшавський тижневик **„Орка на уторже"**, видаваний незалежною групою польських молодих демократів, підпав у січні другий раз безоглядній конфіскаті за помірковані інформаційно-енунціятивні статті в українській справі.

У Варшаві кружляють чутки, що з тих самих причин „Орка на уторже" мусітиме небавком перестати виходити. Інкриміновані статті походили від польських авторів. **Гром.**

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 17 січня 1889.

ПРАЦЯ КРАЮ.

В огляді праці за минулий рік читаємо:

„Наше провінція трималася в минулому році місцями добре. Тернопіль не втратив заслуженої назви осередку життя руського Поділля та відкрив заходами д-ра Лучаківського й інших патріотів фондацію кн. Константина Острожського. Коломия заснувала „Спілку промислову", і „Крамницю гуцульську", Перемишль зорганізував „Інститут св. о. Николая", Бережани скликали провінціональне віче, Стрий, Дрогобич, Броди, Станиславів, Золочів, Коломия, Тернопіль та Бережани утримували бурси для бідної молоді; щирецькі патріоти вкінці заснували першу філію Руського Товариства Педагогічного. Духовий рух був усюди досить значний, все підносилось своїми силами, своїми лептями, при чому поступ лежав головно в тому, що патріотична діяльність сконцентрувалась коло головніших провінціональних міст без огляду на Львів".

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЖИДІВ.

„Віденська „Аліянс Ізраеліт" дістала з Росії вістки, що там „переслідування" жидів не припиняються. З Москви вигнали всіх чужих жидів, міністр внутрішніх справ заборонив давати театральні вистави в жидівському жаргоні, жидів-рекрутів не пускають до морської служби і до надграничних стрільців і т. д.".

„ВЕЛИКИЙ ПЕРЕПОЛОХ

запанував цими днями у Львові між нижчими верствами населення, особливо між жидами, бо хтось розпустив вістку, буцімто вбийник жінок, про якого так багато пишуть в Англії та Франції і на голову якого наложили премію 20.000 фунтів штерлінгів, прибув до Львова".

ГІЛЬТОН КЛІВЕР 3

Через негатив.

Якщо ми маємо світлину з вирізкою цілої особи, то ми самі можемо оголосити цю світлину з білою плямою в газеті і візвати дотичну особу, що там мала стояти, щоб зявилася у нас і відобрала премію. Якщо та особа пригадає собі своє тодішне окруження, то прийде.

— Гадаєш, що прийде напевно?

— Так, коли премія буде досить висока. Премію заплатиш ти.

— Ну, це вже принайменше якась ідея. — відказав Рой задумчиво.

— Тільки всього? і то „принайменше"? Це геніяльна ідея, кажу тобі, якої авторством може похвалитися нижчепідписаний.

Того самого пообіддя дівчина (зветься Ірися Молінівна) — зідхаючи прощала свого товариша та опікуна — (на імя йому Джофер Вайз).

— То добре сталося, що ми врешті стрінулися і обговорили спільну справу. Думаєте, що ніхто не підглянув нас разом?

— Не уявляю собі зовсім, щоб хтось міг нас разом бачити — відказав молодий чоловік увічливо. — А той, що вас бачив, не мусів помітити мене.

— Та нас могли бачити, хоч ми цього не помітили. Мені нераз доводилося чути, як хтось мене бачив там а там, але він сам находився так далеко, що не міг стягнути моєї уваги на себе. Ох, як я не терплю тої вічної хованки! Коли нас обоє дійсно хтось бачив і це розголоситься, то додасть оливи до вогню.

— Ого, це мені і не в голові, — відказав чоловік. — Таку відповідь дають залюбки чоловіки байдужі своїм жінкам, які бояться. Або я дурний чим журитися?

З прощальним усміхом переступила Ірися рогачку і вспіла до поїзду вертаючись назад до свого одноманітного життя на селі.

А наш Рой бідака переціджував цілий тиждень вулиці Льондону, наче крізь решето. Найперше перешукав старанно цілу околицю біля пожарища сподіваючися, що Ірися буде цікава побачити руїну, але надаремне. І він розширив свої розшуки на ширші терени.

Він її не найшов.

Нераз приходили йому до голови дивні думки і якийсь голос говорив до нього з глибини його душі: — Невжеж це все таке для тебе важне? Тиж повинен був користати, коли до того був час. Її ніколи вже не побачиш! Найгірше вже минуло, бо й чуття твоє притупилося. Мине ще тиждень, то вже цілком про неї забудеш, а ще за пару днів будеш здоров!

Щож, коли він не бажав собі такого кінця! Коли такі сумні думки находили на нього, він ставав мелянхолійний, висиджував по місцях, де грала музика сентиментальні серенади, або блукав задумчиво коло Серпентини, а час до часу задавав Артюрові питання: Чи ти вже оголосив цю світлину в часописах? Артюр відповідав, що так, а на дальший запит, чи хтось зголосився, відповідав нетерпляче: „Я більше не можу зробити як телєфонова бляшка. Не в моїй силі лежить присилувати читачів до відповіді на моє оголошення."

Тимчасом опікун уже бачив світлину і пересвідчився, що його самого там не було. По короткій хвилині страху на думку, що може вони обоє там знаходяться і яка вийшла б з того халепа, відсапнув. Але з Ірисою він не порозумівся, бо її тут не було і не мав причини її непокоїти.

Аж тут нараз телєфонує Артюр до Роя!

— Приходи скоренько, голубчику, до контори!

— Ти думаєш... У тій справі?

— Більше не можу сказати! Я не самий! Уявіть собі тепер Роя! У нього не було часу шукати за капелюхом. Вискочив на вулицю як божевільний. Здалека надїздила таксівка і він піднісши руку дав їй знак, що хоче всідати. Занята таксівка мало його не переїхала, бо треба знати, з якою нахабністю дивляться шофери на людей, коли вже мають пасажира. Розлючений Рой підносив рамена рук на всі боки. Якийсь послугач, що вистоював на перехресті і цікаво слідив за рухами Роя, метнувся в одну сторону і якби з рукава витряс... спровадив однокінку, до якої Рой скочив стрімголов і то так нерозсудливо, що мало не вилетів крізь неї другим боком. Подавши ціль їзди він безупинно підскакував на сидженню і наглив візника до скоршої їзди, доки не опинився перед конторою. Тут одною рукою сіпнув за дзвінок і другою викинув візникові заплату за їзду на хідник і скочивши до ліфту, поїхав нагору, помагаючи хлопцеві тягнути за лину.

Артюр чув його прихід. Він знав, що Рой не дасть на себе ждати, і не стане заповідати свого приходу, але вскочить дверима приватного входу.

— Вже є ця дівчина, що каже, що то її постать бракує на світлині. Але я закликав тебе, щоб ти дав мені той вирізок, бо я не можу її інакше переконати, що вона помиляється. Вона має посвідку поданої в часописі фірми і прийшла за премією, та мені здається, що це не та сама дівчина.

Рой остовпів. Аж по добрій хвилині заговорив. „Ой, бідож моя з тою вирізкою. Аджеж ти самий її у мене забрав!"

— Так, так, я мав її у себе спочатку, а тепер її у мене вже нема, бо я пригадую собі, що ти ходив тут майже щодня і брав цю вирізку до оглядання. Таксамо вчора по обіді ти її відобрав і не приніс назад.

(Далі буде).

З природи і життя.

КОРОЛІ ЧУДОТВОРЦЯМИ.

Середні віки це були часи, коли панували всякі дивні звичаї та вірування у ріжні таємні сили. Тодішні люди залюбки займалися ріжними фантастичними науками як напр. альхемією, астрольогією, магією та ін., в яких на першім місці стояла не обсервація явищ, а уява, що розраховувала на сліпу віру. Цим впливам підлягала також тодішня лікарська штука. Одним із таких типово середньовічних вірувань була загально поширена віра у те, що королі мають з неба дар доторком своєї руки уздоровлювати недужих на деякі хвороби.

В Англії і Франції.

Головною недугою, що її мав силу вилікувати доторк королівської руки була т. зв. скрофульоза. Тепер під цією назвою знаємо недугу шкіри і лімфатичних залоз, переважно на тілі; вони розмякають, ропіють і ропа перебиває собі шлях через шкіру і довго випливає шкірними отворами назверх. Одначе чи тоді під назвою скрофульози розуміли ту саму недугу, того ми не знаємо. У Франції мав дар лікувати ту недугу король Людвик VI. (1108—1137), якого батько Филип I. втратив ту чудесну силу, оженившись невідповідно з негідною особою.

В Англії король Генрих II. († 1189. р.) лікував своїм доторком не тільки скрофульозу, але також чуму. Леґенда каже, що першим королем, що вмів доторком руки оздоровляти недужих був Кльодвіґ I. († 511), одначе історія передає, що щойно Роберт Побожний, син Гуґона Капета († 996. р.) почав лікувати недужих своєю надприродною силою.

У тій історії найцікавіше те, що і тодішні лікарі вірили довгий час у надприродні лікувальні сили королів і приводили своїх пацієнтів, які самі не могли вилікувати, до короля, щоб своєю надземною силою їх вилічив.

Церемонія оздоровлення.

Церемонія оздоровлення відбувалася спочатку з великою врочистістю тільки підчас намащування і посвячування королів, пізніше підчас великих релігійних свят, а ще пізніше підчас кожної нагоди. Дотикали недужих у Франції спочатку тільки в одній місцевости у манастирі Корбені коло Раймс, бо там був похований св. Маркульф, якому приписували за життя цілющу міць у лікуванні хворих на скрофульозу. Після коронації в Раймс королі відбували прощу до Корбені, молилися до св. Маркульфа, а потім дотикали недужих. Згодом ту церемонію перенесли до церкви, чи навіть до королівської палати. Бувало, що така церемонія відбувалася часто і тоді, коли французький король був поза границями Франції, напр. Карло VII. доторкав скрофулічних у Ґенуї, а Франц I. у Больонії, навіть підчас свого увязнення (1515. р.) в Еспанії.

Король і недужий.

Лікування недужих на скрофульозу, під якою здається у середніх віках розуміли терпіння з затяжним витеком ропи, відбувалося так: Король вислухавши Служби Божої йшов з цілим двором на місце, де скрофулічні навколішки із схрещеними руками чекали на нього терпеливо. Хворих передтим оглядали лікарі. Король зближався до кожного хворого і доторкав його голову, яку підтримував лікар, що стояв за хворим. Рівночасно король аимовляв слова: „Король тебе дотикає, Бог тебе оздоровить". Зчасом ту формулу зробили правдоподібнішою, змінивши слова на: „Король тебе дотикає, а Бог нехай тебе оздоровить". Відтак королівський скарбник давав кожному хворому, що прибув з далеких сторін невеликий грошевий даток. На церемонію прибували до Франції не тільки французи, але і чужинці, головно еспанці, що діставали більші грошеві підмоги.

Французькі та англійські королі лікували переважно скрофульозу, зате інші королі славились лікуванням інших недуг, як напр. угорські лікували жовтянницю, норвеський воло, еспанський божевілля. Число скрофулічних, що їх дотикав щорічно французький король, було дуже велике. Звичайно доходило воно де тисячі і більше осіб при одній такій оказії, напр. Людвик XVI., що згинув пізніше на ґільотині доторкнув підчас своєї коронації 2400 хворих на скрофульозу.

„ЧЕРВОНА КАЛИНА" — „ТОПІЖ"
4. II. 1939.
ВЕЧІРКА
Народній Дім

Джерело чудесної сили.

Церемонія лікування дотиком руки короля збереглася до 19. стол. Останнім королем Франції, що лікував доторком руки був Карло X., що на другий день після коронації (1824. р.) діткнув 121 скрофулічних хворих, кажучи при тім: „Король тебе діткнув, Бог нехай тебе вилікує", одначе тоді вже довіря до тієї королівської сили значно зменшилося.

Щодо походження тої дивної віри у силу лікування недужих доторком королівської руки, то має вона походити від Бога. Леґенда каже, що Бог послав олійки, якими намащували французьких королів з неба підчас коронації Кльодвіґа. Анґлійські королі користали при лікуванні з талісману, званого медалем св. Янгола.

Француз ді Льоренс (1599. р.) пише, що висліди такого доторку королівської руки були незвичайні, бо він сам бачив кілька недужих, що відразу почули себе ліпше, — в інших поправа появилася по кількох днях. На 1.000 діткнених королем 500 мало стати цілком здоровими. Одначе пізніші дослідники тієї справи вважають Льоренса за дуже легковірну людину, кажучи, що у ті часи взагалі люди вірили в найбільш неправдоподібні речі, як впливи звізд і небесних явищ і тіл. Всеж фактом є, що сильна віра у надприродну міць дотику королівської руки тривала аж 13 віків, не лиш серед простолюддя, але і серед лікарів.

„Л О Т О С", Львів, Сикстуська 21.

Комарі під бігуном.

З описів подорожників і туристів знаємо, що одною з найприкріших сторін природи у гарячих краях є велика маса дуже злобних і кусливих комарів - москітів. Їм навіть завдячують гарячі околиці нашої землі великі огнища малярії, бо саме комарі переносять заразні тої страшної недуги, що забирає коло 2 міліони жертв річно.

Одначе мало хто знає, що ті комарі-москіти є також правдивою язвою для мешканців далеких північних країв, що належать уже до підбігунового кола, як напр. північна Норвеґія, Ляпляндія, мурманське побережжя. Підчас дуже короткого літа комарі розвиваються там у несамовитій кількости і затроюють життя тамошнім мешканцям.

Недавно німецький зоольоґ Тінеман заняв ся цим цікавим питанням, як комарі можуть вдержатися при житті і так дуже розвиватися у таких несприятливих умовинах життя, які панують майже цілий рік у тих скованих ледом краях.

Згаданий дослідник виказав, що комарі розвиваються на півночі вчасною весною у калюжах та інших малих збірниках води, що вліті висихають. На весну-ж на півночі є багато заглибин з водою, що походять із топленого снігу. Вони вдержуються весною довго тому, що під ними є замерзла земля до глибини кільканацять цм. Сонце нагріває такі малі калюжі води, так що вони стають пригожі для дозрівання комаревих личинок.

Коли комар виколеться з личинки і заплідниться, тоді мусить принайменше раз поссати крови, щоб міг знести яєчка. Тому згаданий дослідник зацікавився справою, як нечисленні люди і тварини у малонаселених північних країнах можуть вижити такі велитенські хмари комарів, бо не вистачає зовсім до цього число людей, реніферів та птахів, що замешкують згадані краї підбігунового кола. Дослідник каже, що крови постачає комаревим стадам велика маса малих гризунів — лемінґів та мишей, що появляються у деяких роках. В той спосіб користають комарі зі сприятливих кліматичних і біольоґічних явищ північної природи. Накінець проф. Тінеман каже, що хто не бачив на власні очі тих великих мас комарів чи не почув на власній шкірі у краях підбігунового кола, той не потрафить собі подібної язви навіть уявити.

Серветка у шлунку.

Одним із лих, що даються у знаки лікарям є пацієнти, що пробують шантажувати лікарів, що їх лікували. Таке тло мала також подія, що трапилася недавно в Мінхені. До тамошнього шпиталю прийшов недужий, що нарікав на сильні болі в околиці шлунка. Лікарі виказали присутність якогось чужого тіла у шлунку і дали недужому велику давку ліку на блювоту. Це помогло, бо небавком через рот недужого вийшла... столова серветка, на превелике диво лікарів. Бували випадки, що люди проглинали вилки чи ложочки, але ніколи досі ще ніхто не проглинув нехотячи серветки. Недужий побачивши серветку попав у велику лють і почав обвинувачувати лікаря, що недавно зоперував йому сліпу кишку, мовляв, він забув йому в череві серветку. Тому він заскаржив лікаря-оператора перед суд, домагаючись відшкодування. Природно, що недужий не мав поняття про анатомію — програв, бо знавець легко виказав, що при операції „сліпої кишки" колиб навіть лікар забув серветку у череві, то вона ніяк не могла би дістатись до шлунка, а колиб навіть хірург забув її у самій кишці, тоді вона вийшла б натуральною дорогою, а не проти рухів кишок шлунком.

Так то суд не лише „хитрому" пацієнтові не признав рації, але присудив його на кару вязниці за спробу шантажу.

ЛОСІ У БІЛОВЕЖІ.

До найвеличавіших представників оленячої родини належать лосі. Ці величаві звірята доходять до величини коня і славляться великими розложистими рогами. Лосі живуть здебільша у багнистих околицях (у нас на Поліссі); вони дуже зручно і легко проховзуються по хиткій багнистій землі, шукаючи доброї трави до паші і втікаючи перед мисливцями, для яких лось — величава добича.

Мисливі та годівельники звірят знають, що лосі, хоча такі великі і сильно збудовані дуже трудно переносять зміну клімату, де народилися та зросли, та зміну поживи. Тому всякі штучі проби переселення лосів на нові житла кінчилися звичайно невдачою, бо вони легко гинули здебільша від галапасів.

У великій біловежській пущі ще кільканацять років перед війною було багато лосів, одначе вони вивтікали звідтам, виперті іншою звіриною, що розмножилася у пущі. Тепер головною їх оселею є поліські багна. Тепер лосі вернулися знов до своєї відвічної оселі — біловежської пущі, правда не самі, але привезені туди людьми. 9 штук лосів живе тепер у призначених для них теренах біловежської пущі. Їх подарував тудн у 1937 р. власник майже цілих поліських багон кн. Кэрло Радзівіл. При транспорті згинуло 6 лошат - лосів, хоча везли їх з Полісся дуже обережно та дбайливо. Всеж 9 лосів, що тепер проживають у Біловежі, почувають себе добре і ростуть скоро. На терені лосів є мале багно, що є для них наймилішим місцем заповідника. На теренах лісів росте також багато корчів та зілля, що є їх поживою.

В той спосіб біловежська пуща збагатилася новими величавими мешканцями, що подібно як їх сусіди з пущі — зубри, поза нею вже вимирають.

Сторінка без політики.

Дріжджі — харчем будучности.

Сьогодні вживаємо дріжджей у дуже скромних розмірах. Річна консумпція дріжджей дає приблизно пів кільограма на особу й ця консумція залежна зовсім від того, кілько ми зїдаємо білого (дріжджевого) печива. Тому теж коли кажемо про дріжджі як про засадничу поживу, то кожному воно буде здаватися дуже дивне й неоправдане. Та є багато даних, які оправдують такі передбачування.

Перш усього треба собі зясувати з того справу, що дріжджі творять незвичайно вартісну поживу. Майже половину їх сухої маси творить сухе білко — безсумніву найцінніший і найбільш бажаний складник нашої поживи. Крім того містять вони в собі цукор у формі ґлікоґену, 5—10% товщу та кілька відсотків мінеральних солей, головно фосфоранів. Вітамінний зміст дріжджей такий великий і всесторонній, що їх часто стосують у деяких хоробах, що їх викликує недостача вітамін (головно вітаміни Б). Якщо до цього додамо, що орґанізм дуже легко присвоює собі дріжджі і що вони майже не мають нестравних частин, то легко можна зрозуміти на чому спирається їх вийняткова висока та просто всесторонняя харчева вартість. Друга велика прикмета дріжджей із вирішним значінням є вже в технічно продукційній і господарській ділянці.

Як відомо, чоловік мусить постійно споживати азотовий корм — білковину, що є умовою життя. Найменша білкова норма для зрілої людини дає к. 100 гр. денно. Найщедрішим джерелом білка є мясо й набіл, рослинні харчі грають у цім випадку куди меншу й посередню ролю. При теперішній густоті заселення та екстенсивній господарці азот головно у формі амонових солей постійно доставляємо рілі, з якої він переходить до рослин. Рослини споживають домашні звірята і по довгій мандрівці, підчас якої велика кількість азоту затрачується, він доходить укінці до нас. Заки азотові навози перемінять ся в білковину поживи згаданим способом, минає кілька літ.

Отже новітні методи продукції дріжджей дають змогу скоротити той процес до кількох днів.

Вихідним сирівцем у продукції дріжджей було давніше багате у високовартні складники збіжжа. Підчас світової війни німці з причини недостачі збіжжя почали загально вживати як підживки у фабриках дріжджей — мелясу (відпадки у цукроварнях), яку доповнювали просто розчином штучних азотових і фосфорових навозів. Вислід зміни підживки був несподівано добрий і сьогодні ферментаційні казани у дріжджевих фабриках підсилюють майже у всіх краях азотом і фосфором так самісько, як і поля. Коли азот на полі перемінюється в рослинний азот тільки частинно і то з великими втратами — у дріжджевому казані входить він майже в цілості у склад білка дріжджевих клітин і коли той процес на рілі, на лані збіжжя триває кілька місяців і дає вкінці продукт доволі вбогий у білковину — у фабриці той процес триває 2—3 доби та у висліді дає поживу з незвичайно сконцентрованою кількістю білка.

По тих вияснениях ясно, чому в Німеччині в якій недостача білковини й товщів є дошкульніша ніж в інших державах так багато говорять про дріжджі та їх продукцію на велику міру.

Крім величезних інвестицій, що їх вимагають цього роду „фабрики білковини" зарисовуються ще інші труднощі, що їх важко розвязати. На продукцію величезних кількостей дріжджей, які згідно з плянами німецьких економістів мали стати високовартісною пашею для худоби, треба незвичайно багато потасових солей. Якщо прийняти, що ті потреби зможе заспокоїти розбудований промисл, який добуває азот із повітря, залишається друга проблема, ще важча: проблема цукрової підживки. Бо кількість цукру в мелясі, що її доставляють на ринок цукроварні, вистачає ледви на заспокоення сьогоднішніх дуже скромних потреб дріжджевої продукції.

Тому теж в Німеччині та в багатьох інших державах почали шукати за дешевим і доступним джерелом цукру, який заступив би дріжджам мелясу. Шукали і знайшли: звичайна деревляна целюльоза і соломи є т. зв. багатоцукром зложеним із частинок гронового цукру, хоч він своїми прикметами сильно від нього ріжниться. При допомозі високої температури, тиснення водної пари при допомозі розтонченого сіркового квасу вдалося розложити деревляні відпадки й солому і з того продукту, відповідно прочищеного дістати розчин, який знаменито надається як підживка для дріжджей.

Переведення того процесу, відомого вже давно в наукових лябораторіях, у фосфоричних розмірах, було великим тріюмфом хемічної техніки. Завдяки тому вдалося використовувати не лише великі засоби дерева й соломи, але теж масу відпадків фабрик целюльози, які досі спливали до рік.

Таким чином вдалося розвязати сирівцеві труднощі масової продукції відживчих дріжджей. 100 кґ. сухої субстанції дерева та 2,5 кґ. амоняку у формі азотових солей дають 20—25 кґ. сухої дріжджевої субстанції, значить 11—14 кґ. чистого білка. Відомий хемик Фінк обчислює, що 5 мілїонів м³ відпадків німецьких фабрик целюльози може дати 200 тисяч тон прасованих дріжджей.

Не тримайте безужиточно дома **долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких1. І. Тел. 292-15 і 200-15.

Охоронить цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідається про виграну згл. в рочниці звінкасують Вам відсотки.

Жана Прюфера мусіли викреслити зі спису померлих.

Перед городським судом у Мецї станув Жан Прюфер, що згідно з законом належав до покійників.

Рік тому Прюфер вийшов з дому і від того часу пропав без вістки. Всі пошуканки були даремні. Кілька тижнів після того в Мозелі, недалеко від того місця, де часто любив ходити Прюфер, добули тіло якогось невідомого мужчини. Пані Прюфер пізнала свого мужа. Влада видала дозвіл на похорон. Вдова одягнула жалобу і кілька місяців оплакувала мужа; вона часто ходила на цвинтар і прикрашувала могилу Прюфера квітами...

А восени зявився у неї мужчина, на вид якого вдова мало не зімліла. Її муж „воскрес".

Жан Прюфер виявив, що він утратив память і не знає, де провів кілька місяців. Вістка про його пригоду облетіла у свому часі всі французькі ґазети. Це — той самий мужчина, що втратив память і якого знайшли в лісі Сен-Жермен. Випадково, зі світлини, його пізнав землемір, у якого Прюфер працював. Амнезія (втрата памяти) поступнево пройшла і живий труп вернувся до своєї хати.

Жінка, розуміється, пізнала мужа і радо його приняла. Але в записках цивільного стану коло імени Прюфера була замітка: „умер". Щоби цю замітку анулювати й повернути живій людині право офіційно існувати, треба було рішення городського суду.

Довкола світу на вітрильнику.

Люї Берніко від дитинства мріяв про те, щоб відбути подорож довкола світа на вітрильнику. Свою мрію він здійснив щойно 50 літ пізніше, коли осягнувши ступінь капітана далекого рейсу пішов на емеритуру.

— Тепер прийшов момент здійснити давню мрію — вирішив він.

В рідній Бретанії Берніко замовив невеличкий яхт, накресливши для його будови свій власний план. „Анаіта" мала 12 метрів довжини; вітрила повинні були витримати найсильніші пориви вітру; невеличка каюта на чердаку мала служити захистом від непогоди.

Люї Берніко взяв зі собою на 3 місяці води до пиття, сухарів і припас консерв і 22-го серпня 1936 року вибрався в подорож довкола світа.

Бретонський моряк не говіркий і про перипетії тієї рідкої в наших часах мореплавби можна довідатися тільки з коротких записок у корабельному журналі.

6-го вересня в 3-ій годині ранку на виднокрузі появилися вогні Мадейри. Берніко хотів зразу оплисти остров не зупиняючись, але стерно не дуже його слухало і довелось зайти до порту Фуншаля. Після дводенної затримки з направленим стерном він пустився до Аргентини, куди приплив щойно 11-го грудня. Треба було 2 і пів місяця, щоб переплисти Атлянтійський Океан. Часто доводилося боротися з бурунами. За ті 2 і пів місяця Берніко не бачив ні одного людського обличчя, не чув звука людського голосу.

Щоб добитися до проливу Магелляна „Анаіта" 24 дні плила збуреним океаном. Це була найбільш томлива частина подорожі. 8-го січня кораблик малощо не погиб. Бічні вітрила порвалися.

Три дні відпочинку в Пунта Аренас. Після того почалася плавба по Тихому Океані — дуже бурлива спочатку, потім дуже приємна в міру наближування до Нової Ґвінеї й тихоокеанського архіпелягу. 12-го липня Берніко закинув якір у заливі острова Пятниці, де свого часу знайшли захист бунтівники з „Баунти". Місцева влада була зачудована, що „Анаіті" вдалося добитися до острова: тут повних 15 днів лютував бурун, в часі якого пропало багато дрібних суден.

На Кокосових островах 22-го серпня 1937. року Берніко відсвяткував роковини дня свого відпливу з Франції. Але треба було перемогти ще чимало перешкод. Острови Згоди, Ріг Доброї Надії, Конґо. По 67-и днях плавби внаслідок недостачі харчевих припасів Берніко мусів зупинитися на Азорських островах. Почався останній етап плавби. Ніччю 29-го травня 1938. року, він побачив на виднокрузі вогонь маяка. Це була Франція.

Товариство французьких мореплавців вирішило вшанувати відважного моряка. Це вшанування відбудеться 26-го січня в салі Плеєль. Треба додати, що за останніх 50 літ тільки двох людей відбуло одинцем подорож довкола світа пропливши пролив Магелляна й оплинувши Ріг Доброї Надії: американець Слокум і Берніко. Але Слокум при другій спробі погиб десь недалеко від проливу Магелляна.

—o—

Вбивство з милосердя.

Великий фабрикант готових одягів Люїс Ґрінфельд в Америці вбив з милосердя свого єдиного сина, 17-літнього юнака, що нездужав на епілепсію в дуже важкій формі і внаслідок того дуже терпів. Лікарі погодилися на те, що недуга невилічна, але рахували, що юнак може ще довго жити. Батьки не жаліли засобів, щоб полекшити терпіння сина, але в останньому часі ніякі ліки не могли втихомирити жахливих болів голови, на які недужий нарікав. Вкінці батько рішив визволити сина від мук: він намочив вату у хльороформі і приклав її до лиця недужого підчас дуже важкого нападу... Недужий заснув, щоб уже більше не збудитися.

Прокуратор, до якого батько сам зголосився з обвинуваченням себе, заявив, що „це — незвичайно делікатна справа". Він не уважав можливим внести на Ґрінфельда обвинувачення за намірене вбивство і передав справу на розгляд нюйорського „великого жюрі", компетентної судової інстації, якої рішення в подібних випадках остаточні.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

Вістки з Карпатської України.

РЕДАКТОР „ТАЙМСА“ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ. Сюди приїхав редактор лондонського „Таймсу“ д-р Бауер. У Карпатській Україні він затримається тиждень і побуде у всіх більших містах. 15. ц. м. д-р Бауер був учасником української народньої маніфестації в Ракошині.

ЗБОРИ „ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ“.

Хуст. 12. січня відбулись у Хусті установні збори „Товариства Греко-Католицьких Священиків“, організації духовенства, що поклала своїм завданням поглибити українського національного духа, занятись освітною та господарською працею серед карпато-українського народу. Почин взяли у свої руки молодші священики, які на зборах в окремій резолюції виступили проти мадярофільства старшої генерації. Предсідником Товариства присутні вибрали **о. Юрія Станинця** з Вошнова біля Тячева, заступником **С. Саболя** з Хусту (відомого під письменницьким псевдонімом „Зореслав“), а секретарем **о. Василя Похила** з Задної біля Іршави. З установних зборів вислано привіт премієрові о. Волошинові, Преосвященому о. д-р Нярадієві, міністрові Реваєві та папському нунціеві у Празі.

ДІЯЛЬНІСТЬ „ГОВЕРЛІ“.

Як це ми згадували давніше, у Хусті повстало мистецьке обеднання „Говерля“ під проводом письменника М. Чирського. „Говерля“ уладжує що вівтірка відчити; дотепер порушено у них ось які теми:

Улас Самчук: Завдання нової української літератури;

М. Карбович: На шляху визволення нації;

Д-р О. Кандиба: Передісторія України;

Горліс Горський: Молодь над Дніпром;

Улас Самчук обіздить зі своїми відчитами цілий край. Він має виголосити їх у 24-ох місцевостях

ЯПОНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У ЛЬВОВІ.

В короткому часі повстане японський консулят у Львові і буде приміщуватися в новім домі при вул. Лозінського. Керманичем консуляту буде секретар японської амбасади у Варшаві Ясутсуго Гото, який був раніше першим японським консулем в Одесі і Владивостоці.

—o—

УЖГОРОДСЬКА „НЕДІЛЯ“ ЗНОВУ ВИХОДИТЬ.

По двомісячній перерві появилось нове, новорічне число „Неділі“, відомого органу ужгородського єпископа, що ідеольогічно заступається нібито за „русинами“, а в дійсности є малограмотним органом мадярської пропаганди. „Неділю“ редагують тепер: крилошанин А. Ільницький та проф. А. Немет — обидва патентовані мадярони.

ІТАЛІЯ ПРИСТУПАЄ ДО ПЕРЕГОВОРІВ З ФРАНЦІЄЮ?

У Парижі появилася неофіційна інформація, будьтоби мін. Бонне наказав амбасадорові Франсуа Понсе приступити до переговорів з Італією

ПРИМУСОВА ЕВАКУАЦІЯ СТОЛИЦІ КИТАЮ.

Японські літаки збомбардували осідок китайського уряду, Чункін, та спричинили великі втрати. Це викликало страшну паніку; всі шляхи переповнені населенням міста, що втікає зі своїм движимим майном.

Щоб зменшити скількість жертв налетів, злада наказала населенню по змозі покидати Чункін; можливо, що в найближчому часі переведуть примусову евакуацію частини населення, навіть родин урядовців.

Відколи уряд перенісся до Чункіну, населення цього міста збільшилося з 300.000 на 600.000 душ.

ПЕРЕД ПРОЦЕСОМ ПРОТИ БРИТІЙСЬКОГО ВІЦЕКОНСУЛЯ У САН СЕБАСТІЯН.

Британське міністерство закордонних справ дістало вістку, що в найближчих днях відбудеться процес британського віцеконсуля зі Сан Севастіяну Голдінґа та уряднички консуляту Легард, замішаних у відому шпигунську аферу. Процес буде явний.

Британський уряд висилає до Бургосу правного дорадника, який обійме оборону Голдінґа.

СССР ПРОПОНУЄ... СПІВПРАЦЮ

„Ілюстровани Курієр Цодзени“ з 16 ц. м. подає за париським тижневиком „Ероп Нувель“ вістку, що СССР звернув Польщі увагу на користи, які дала б обом державам „співпраця в українській справі“.

Польський уряд буцімто дав відповідь.

—o—

ДИМІСІЯ ТУРЕЦЬКОГО МІНІСТРА ВІЙНИ.

Турецький міністр війни ген. Кіязім Онзальп подався до димісії; президент приняв димісію.

Поголоски про димісію міністра війни кружляли від кількох днів. Вяжуть її з відомою летунською аферою.

—o—

ВІДЕМАН ІДЕ ДО ЛЬОНДОНУ НА ПЕРЕГОВОРИ У СПРАВІ КОЛЬОНІЙ?

Як подає „Дейлі Геральд“, адютант Гітлєра сотник Відеман приїде в найближчому тижні до Льондону, щоб навязати півофіційний контакт з британським урядом у справі кольоній.

ФРАНЦУЗЬКА ЛІВИЦЯ ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ УРЯД ДАВ ПОМІЧ ЧЕРВОНІЙ ЕСПАНІЇ.

На засіданні виконавчого комітету французької радикальної партії, яка відбулася в неділю, чимало делегатів висловилося за тим, щоб отворити кордон до червоної Еспанії та дати матеріяльну підмогу для червоних. Кінцева резолюція взиває уряд розглянути ситуацію, яку викликала італійська акція в Еспанії, небезпечна для французької плавби на Середземному морі.

З огляду на те треба сподіватися, що у парляментарній дебаті на тему закордонної політики лівиця та частина радикалів видвигне домагання, щоб негайно отворити еспанський кордон. Один париський щоденник висловлює навіть здогад, що за таким внеском голосуватиме 400—500 послів.

Петардовий замах на помешкання українця.

В ночі на 16. ц. м. невідомі напасники — пише „Век Нови“ з 18. ц. м. — кинули 3 петарди до помешкання Григорія Крамарчука, прив. службовика українця в Бережанах Дві петарди вибухли в помешканні і ранили його сина Антона. Петарди знищили теж хатню обстанову. Влада веде слідство

—o—

Мін. Свентославський на зїзді шкільних інспекторів у Львові.

У вівторок 17. ц. м. приїхав до Львова раніше варшавським поїздом мін. Свентославський. Крім того до Львова приїхали ще в понеділок 16. ц. м. вечором директори департаментів у міністерстві освіти: д-р Поляк і Папроцький, начальники виділів: Стеткевич і Бомбінський, візитатор Екерт та керманич персонального виділу Лапінський. Міністр освіти і вищі урядовці міністерства освіти беруть участь у зїзді шкільних інспекторів з цілої округи львівської кураторії.

—o—

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ Е. ДУМИН ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ за половину ціни
ч. 3695

Окружені звідусіль червоні піддаються.

ПЕРЕМОЖНИЙ НАСТУП НА КАТАЛЬОНІЮ.

Авас повідомляє, що на південному відтинку катальонського фронту червоні обсадили вчора більший простір, ніж у неділю. На південь від Таррагони червоні окружені звідусіль, піддаються без бою. На відтинках Артеза де Сегре і Сервера йдуть завзяті бої.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА У БАРСЕЛЬОНСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ.

Як подає нац. комунікат, національні війська здобули в Катальонії місцевости Санта Пере, Бельпарт і Санта Кольона. Бельпарт — це перша місцевість у барсельонській провінції, яку заняли національні війська.

У горах, коло французького кордону, червоні евакували кілька місцевостей. Крім того національні війська здобули місцевости Кляре́т, Монталегре, Монтільс, Катляр, Курулляда, Ґранера де Сервера і інші.

У Таррагоні відбулась велика маніфестація в честь ген. Франка.

Комунікат червоних стверджує лише, що ворог завзято атакує.

42 КІЛЬОМЕТРИ ВІД БАРСЕЛЬОНИ.

Національні війська йдуть на Барсельону трьома кольонами. Вони віддалені від столиці Катальонії лиш на 42 кільометри.

6.000 УБИТИХ І 500 ПОЛОНЕНИХ.

Комунікат нац. головної кватири ще раз описує вчорашні успіхи та називає 8 здобутих міст. Він стверджує, що національні війська взяли 6.000 полонених та похоронили 500 убитих червоних вояків.

Червона офензива в Естремадурі, що мала відтяжити катальонський фронт, покінчилась невдачею; червоні втратили чимало военного матеріялу.

РАДІЄВА ВІДОЗВА ГЕНЕРАЛА ФРАНКА.

Радіовисильня з Бургосу оголосила відозву ґен. Франка до еспанців, зокрема до катальонців.

Відозва заповідає недалеку хвилину визволення і замирення та скидує на червоний уряд відповідальність за дальший зайвий пролив крови, який все одно не змінить висліду війни, бо перемога в Катальонії залишає червоних на ласку національного уряду. Лиш повна недостача патріотизму та гуманних почувань дозволяє червоному урядові продовжувати війну.

Відозва взиває катальонців, щоб отямилися та запевнює, що ті, які лиш є жертвою ворожої агітації, не мають чого боятися. Стверджує це доля 270-ох тисяч полонених, яких національна влада трактує великодушно.

Англійсько-американсько-французький спільний фронт на Далекому Сході.

У льондонських політичних колах потверджують, що заки британський уряд вислав свою ноту з 14. ц. м. до Японії, він закомунікував її зміст Франції та Америці. Щоправда, був це куртуазний жест, але французький уряд вповні заапробував зміст британської ноти. Французький уряд зложить небавом у Токіо ноту, зредаговану в подібному дусі як згадана британська, та домагатиcьме в ній, щоб Японія спрецизувала свої пляни супроти Китаю.

Хорватська селянська партія бойкотує югославянську скупштину.

Хорватська селянська партія д-ра Мачека скликала до Загребу пленарний зїзд, в якому візьме участь 98-ох нововибраних послів. Зїзд рішив рішуче відмовитися від усякої співпраці з парляментом.

Посли з т. зв. білгородського відтинка опозиції (які також вийшли з листи д-ра Мачека) рішили не бойкотувати парляменту і предложити верифікаційній комісії свої мандати до затвердження.

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта“ для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти“!

Українознавство в паризькій Школі східних мов.

(ЛИСТ З ПАРИЖА).

Поміж так званими французькими „вищими школами" (чи по французьки „великими"), які заснував у 1795. році Національний Конвент, одне з видатних місць займає „Державна Школа живих східніх мов", сьогодні загально відома у цілому науковому світі. Ця школа виводить своє походження від колишньої школи „Jeunes de langue", яку заснували в кінці царювання Людовика XIV. для молоді, що студіювала східні мови, а потім займала консулярні посади в могутній і величезній тоді Отоманській імперії, де Франція грала першорядну ролю. Сьогоднішня Школа Східніх Мов має у своїй програмі майже всі мови близького, далекого Сходу і славянських країн. Вона готує урядовців для кольоній, для дипльоматичних і консулярних урядів і має поміж своїми слухачами також офіцирів тих військ, що стоять на сході та навіть священиків, які провадять працю місіонарів у французьких заморських володіннях. Будучи одночасно науково-дослідною установою, школа готує також і вчених, які присвячують себе орієнтальним і славістичним студіям. Школа має свою славу і поміж її слухачами є також чимало чужинців: наприклад всі американські (Злучених Держав) віцеконсулі на Сході мусять відбути відповідний стаж у цій паризькій школі. Варт додати, що мов учаться у цій школі не тільки чисто практично, але в ширшому змислі цього слова, тобто паралельно викладають тут історію, географію та літературу народу, який говорить тою чи іншою мовою.

Славянські мови, порівнюючи, досить пізно появилися у програмі паризької школи, що цілком зрозуміло, бо перша славянська катедра взагалі в Европі датується щойно від 1840. року, коли французький уряд заснував цю катедру для Адама Міцкевича в „Колеж де Франс". Очевидно, що перша славянська мова, яка дістала, так мовити, права громадянства в Паризькій Школі Східніх Мов була російська: в 1876. році відомий славіст Люї Леже, приятель Драгоманова, відкрив у Школі курс російської мови. Його замінив у 1891. році Поль Буає, що щойно в минулому році відійшов на емеритуру. Великий знавець російської мови, видатний лінгвіст і чудовий педагог Буає виховав майже всіх сучасних французьких знавців російської мови, поміж якими є такі вчені, як Андре Мазон, президент Інституту Славянознавства і професор „Колеж де Франс" на катедрі славістики та Пер Паскаль, який заміннив Буає на російській катедрі Школи Східніх Мов. Буає був одночасно й директором Школи; його замінив професор Дені, відомий туркольог.

Після світової війни, коли славянські держави заняли таке визначне становище в Европі, у Школі появилися катедри майже всіх славянських мов і польської (проф. Грапен), сербо-хорватської (Ваян), болгарської (Болє) і чеської. Останню займав професор Домінуа, приятель українців, який несподівано для всіх помер саме недавно, у 50. році життя.

Українська мова була відсутна в Школі Східніх Мов, як зрештою в інших французьких вищих школах. Але від січня цього року українська мова появилася в програмі Школи, поки що як необовязковий курс. У Франції такі виклади називаються „вільний виклад", а професори цих викладів звуться „шарже". Викладати українську мову й українознавство Рада Професорів Школи Східніх Мов доручила І. Борщакові, що віддавна співробітничає у французьких наукових виданнях.

9-го січня відбувся, як приписано, інавґураційний виклад І. Борщака в присутності професорів інших славянських мов та досить значної кількости слухачів.

Свій інавґураційний виклад І. Борщак почав від згадки тих рідких французів, що в минулому знали українську мову, або точніше розуміли її: такими були Боплян, Шевалє, агент Мазарині, що привіз до Франції козацькі частини та відомий ерудит XVII. віку славний Гюе, епископ авраншський. Цитуючи невидане листування останнього, Борщак довів, що вчений епископ підчас свого перебування у Стокгольмі при дворі Христини Шведської познайомився з послами Хмельницького, від яких і пізнав основи української мови і вважав, що вона стоїть у такому відношенні до польської мови, як голяндська до німецької. Паризька Національна Бібліотека переховує примірник праці Шевалє „Історія війни козаків з Польщею" (1663), що написав авраншському епископові, який на маргінесах записав французький переклад українських слів.

З черги І. Борщак перейшов до XIX. століття і зацитував думку Роберта, професора славістики в „Колеж де Франс" про українську мову, а саме, що та мова, яка панує від Кубані до Карпат зберегла народню літературу. Вона могла б стати літературною, але під натиском московської та польської мови тратить щодня терен. За Робертом, українська мова близька до сербської. А проте Роберт був песимістом: українська мова без огляду на переслідування не стратила на терені, а блискуче розвинулася, так, що в 1885. р. Люї Леже відчинюючи свої виклади в „Колеж де Франс" і накреслюючи програму своїх викладів звернув увагу слухачів на „Малоросів України та Галичини, яких черга прийде підчас наших студій; одного дня ми займемось їх історією, їх змаганнями та їх шансами на будуччину". Думками сучасних французьких мовознавців викладач закінчив цю частину свого викладу.

Далі авдиторія почула коротку історію української мови довгий процес вироблення літературної мови і цілий той мученичий шлях, який пройшла остання в старій Росії. Викладач зробив огляд територій, на яких живуть українці й докладно спинився на національній назві українського народу, пояснюючи історичне походження назв „Русь", „Мала Русь" і „Україна", цитуючи відповідні українські памятки. Вкінці І. Борщак підкреслив, що національна назва „Україна" урядово сьогодні фігурує в „Українській Совітській Республиці" СРСР та в „Карпатській Україні" конфедерації триєдиної держави чехів, словаків та українців. **Л. І.**

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 269-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

Сторінка з моїх болгарських споминів.

Саме минає двацять років, як я покинув Софію і тим закінчив свою місію посла України в Болгарії. Може вже час хоч дещо згадати про цю добу. Майже всі міністри та дієві особи, з якими мені довелося мати до діла в Болгарії неживі. Але дві головні постаті живуть: цар Фердинанд у глибокій старости доживає своє бурхливе життя на вигнанні, а цар Борис, його син і наступник, очолює і далі свою країну серед загальної любови своїх підданих.

Довелося мені бути свідком трагічних подій, серед яких мало не завалилася сама болгарська держава. Але молодий цар, провідні дячі і сам нарід виявили велику витревалість, мужність і довели корабель державного життя серед бурхливих подій до нормальних часів.

Я приїхав з посольством до Софії в кінці липня 1918-го року і дуже скоро я відчув, що атмосфера в країні наелектризована, що нарід утомлений війною, яка дотого навряд, чи коли була популярною. Я пізнав царя Фердинанда ще у повні своїх сил, але катастрофа вже наближалася. Селянська партія Стамбулійського, що пізніше став премієром, диктатором та згинув трагічно, — вела вперту агітацію за скінченням війни. Селяни втратили довіря до всіх партій, правих і лівих. Велика небезпека загрожувала державі. Як завжди бувае провідні чинники применшували загрозливість становища, заспокоювали чужих, може й себе потішали надією, але я міг довідатися скоріше як хто інший правду.

Поперше всі болгарські настрої нагадували мені те, що у передреволюційні часи я бачив у Петербурзі. Такєамо, а може ще й значно гірше, стояла справа постачання населенню харчів. Властиво крамниці були зовсім порожні: вітрини їх були завалені якимсь дивним порошком, у крамницях було майже порожньо, або випадково можна було знайти за дуже дорогу ціну якісь випадкові продукти. Пізніше звідкись взялися гори яець... Люди скаржилися, невдоволення було скрізь помітне, і не тяжко було, маючи за собою багатий російський досвід ,передбачити до чого воно йде...

Але я міг і у зовсім інший спосіб довідатись про дійсний стан речей. В Болгарії було кілька тисяч полонених з України, яких я мусів згідно з мировими умовами перепровадити додому. За кілька тижнів по моїм приїзді створено відповідну комісію, до якої ввійшов з болгарського боку уповноважений міністр Чапрашіков, з українського — я, крім того два члени нашого посольства та кілька представників болгарських міністерств. На жаль праця в комісії незвичайно затягалася, хоч як я старався її прискорити: болгарський уряд вимагав буцімто на підставі договору в Берести досить значну суму грошей, на що український уряд ніяк не міг погодитись, вважаючи, що ніяких грошевих зобовязань перед Болгарією він не має. Тимчасом полонені сиділи по своїх таборах, головним чином коло Софії, терпіли величезні невигоди і нервувались. Було в Софії кільканацять не то росіянок, не то жидівок, які опікувалися полоненими. Були ще й старшини, яких лишили на волі, але вони, як і пані, підтримували тісний контакт з таборами. Нераз вони оповідали мені про жахливий стан полонених, голих і голодних, оповідали також про різні випадки брутальної з ними поведінки Коли вже не стало сили терпіти, я написав ноту до премієра і міністра справ закордонних, нині покійного Олександра Малінова, вказуючи на неможливий стан полонених. Малінов, хоч людина гуманна, з яким у мене відразу, завдяки теж покійному Шішманову, встановилися дуже дружні відношення, образився на мою ноту, доводячи мені потім, що я не брав під увагу, в якому стані знаходиться їх власна армія.

Коли оповідали мені про конкретні випадки особливо тяжкі, я йшов до ґенерала Савова, тоді військового міністра, нині теж уже померлого. Незвичайно гарний з себе, стрункий і високий на зріст, він як ґенерал, що звик бувати при дворі, був у поведінці дуже приємною людиною. Вислухав мене уважно, розводив руками; кликав при мені якогось військового, тут-же давав йому наказ, щоб зробити розслід і „щоб справу полагоджено, як того вимагає пан міністр"... Мені нічого не лишалося, як дякувати за,таку увагу... А за тиждень пані чи старшини оповідали мені, що все лишалося по старому... Але одно моє прохання виконали і то негайно: одного разу, вже майже напередодні болгарської катастрофи, зявилися у мене схвильовані старшини і оповіли, що стамбулійці ведуть таємну пропаґанду серед наших полонених, намовляючи їх проти українського посла, що мовляв уже другий місяць сидить, а за їх не дбае. Отже агітатори намовляють їх іти походом на Софію та розгромити посла. Старшини додали, що плян стамбулійців полягае в тому, щоб використовуючи найбільш незадоволений та нервовий елемент, підняти бунт в Софії. Від готелю „Болгарія" до царської палати тільки два кроки, міністерства теж недалеко, до полонених мав би приєднатися софійський натовп, ну і хто зна, чим це все скінчиться... Я негайно пішов до Савова і оповівши йому те, що чув, додав, що не хочу, щоб наших полонених вмішували у внутрішні болгарські справи і щоб від того потерпіли і вони і справи тої держави, при якій я акредитований. А тому прошу негайно перевести табор полонених на сто кільометрів від Софії. На другий день моє прохання задоволили....

А події пішли іншою дорогою: прорив фронту, бунт солдатів... Озброєні банди насували на Софію. Увечір мешканці столиці з жахом побачили огні на Вітоші. Софія лежить серед широкої долини. На північ від неї синіють голі вершки Балканів. На південь серед менших гір високо до неба підносить свій гребінь Вітоша. Має вона, здається, більше 2.000

метрів. Рідко хто заходить на цю гору і вночі вона дивиться на Софію своїм страшним, темним обрисом... І от на Вітоші огні: це були повстанці. Навколо чути було стріли. Кажуть, що повстанці випустили і одне гарматне стрільно, але його якось не помітили, шкоди певно не зробило. Хтось стріляв і в самій Софії. На вулицях було темно і порожньо... Населення було в паніці і тільки звичайна стриманість болгар робила цей жахливий стан.

Раником на вулиці Цар Освободитель можна було зустрінути всіх дипльоматів і навіть декого з міністрів: всі інформуються один у одного про стан справи. Зустрічаю теж нині покійного міністра Молова: — „Як справи?"— Міністр розводить тільки руками...

Але чому-ж уряд не виїде принаймні з міста? Мусите-ж зберігти хоч якийсь лад".

— „Бувають хвилини, коли і це неможливо. Вже запізно..."

Дійсно, здавалося, що виходу не було, але вихід усеж знайшовся... Поперше несподівано зявився саме в ці гострі дні військовий німецький відділ, що прийшов мабуть з України. Про цей відділ я добре знав, бо штаб його розташувався в нашому готелю. Негайно оплутали нас наоспіх проведені телєфонічні дроти, а охорону, вояків, поклали покотом перед нашими дверима. Ми вже не тільки теоретично, але справді опинились в центрі можливих подій. Лишатись в готелю було неможливо, і я з родиною переїхав до звичайного будинку на бічній вулиці. Яку ролю відограли тут німці, гаразд не знаю, їх присутність вносила всеж хоч якусь певність.

Але тут рішальну ролю відограє уряд: пригадую собі історичне засідання Народнього Собрання. Малінов дуже блідий сходить на трибуну. Поволі починає він свою промову. Всі дипльомати зібрані. Саля повнісінька. Почувається, що доля народу болгарського має вирішатись... Малінов оповідає коротко про стан справи і пропонує вислати делегацію для ведення переговорів про замирення. Війна скінчена... Ні оплесків, ні криків. З повною гідністю приймає парлямент постанову. Засідання скінчене... Воля стомленого населення виконана. Тепер уряд може опанувати ситуацію. Встановлюється спокій...

За день-два, коли не помиляюсь, рано-вранці на стінах столиці ми прочитали оголошення: „Цар Фердинанд зрікся престолу на користь свого сина Бориса, що від нині є царем болгарів". Хоч і можна було сподіватись цього, звістка усіх дуже вразила. За пів години дістаю запрошення прибути до церкви Св. Неділі, — яку пізніше так трагічно поруйнував комуністичний вибух, — на молебень з нагоди вступу на престіл царя Бориса... Одягаю плащ, беру циліндер і разом з нашим військовим аташе генералом Бобровським, у повній парадній уніформі, при всіх ордерах, їдемо до церкви. На жаль, моє авто зіпсоване, отже їдемо на жахливих шкапах тодішніх софійських візників. Урочиста служба... Першими мають вітати царя дипльомати. Їх небагато в Софії в цей час: передовсім вілсутні представники держав Антанти, але вже встигли виїхати міністри Німеччини, Австро-Угорщини, Туреччини. Лишились тільки посли декількох невтральних держав — Еспанії та Голяндії, були ще посол України та кількох консулів, серед них генеральний консуль Злучених Держав, які ніколи Болгарії війни не оголошували і зносин з нею не порівали. Якось так вийшло, що українському послові припало першим вітати нового царя болгар та побажати йому щасливого царювання... Потім вже я докладно довідався, в яких драматичних умовинах дійшло до зречення царя Фердинанда. Це було діло Малінова. Але премієр знесилений. Хоч він сам і не належав до воєнної партії і прийшов до влади за чотири місяці до її скінчення, всеж він війну провадив. Болгари воліють Тодорова, крайнього русофіла, противника війни: сподівалися, що це полекшить їх становище супроти Антанти... Тодоров організує урочисту зустріч французькому військові, але і це не помогло: болгарам довелося ще зазнати великої біди та поневірянь...

Я згадував за полонених: як тільки вспокоїлись події, вже при допомозі французького командування вдалося мені вивезти всіх їх. Не знаю, чи вдячні вони мені за те: лиха доля муситься неодного зустрінути на нашій не своїй землі... Останню партію я віз сам до Одеси під посольським прапором... Я їхав до Києва. Це було 10—11. листопада 1918-го року.

Олександер Шульгин.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новорічна пригода.

Коминяр приносить щастя. Здавна вірять у те люди загалом, а коминярі зокрема, бо перші ловлять себе за ґудзик, коли побачать коминяра і тішаться з такої стрічі, а другі видають календарці коли приходить новий рік і ходять по хатах з побажаннями. Навіть колектури льотерії додають до щасливих чисел усміхненого сажотруса на комині, яку ви можете мати — коли купите льос.

Я, як кожний мисливий — чоловік забобонний і сам вірю в щастя, що його приносить стріча з коминярем. Іду до редакції, побачу коминяра і — лап себе за ґудзик. Тоді цілий день мені піде добре, а принайменше... мені так здається. А коли людині щось здається, то це пятьдесять відсотків дійсности.

Але нині моя віра в щастя, яке приносять коминярі дуже захиталася. Майже так як віра в Ліґу Націй, чи обіцянка якогось достойника.

В редакцію ввійшов старший громадянин, з великим ґудзом на чолі і синяком під оком. Куртка його була порвана, а наборзі пригладжене волосся зраджувало щонайменше бурхливу дискусію.

— До кого, прошу? — запитався котрийсь із нас.

— Я в справі мого побиття... На сам новий рік, панове! — додав сумовито.

— А ви, добродію, звідки?

— З арешту.

— Ви не зрозуміли. Я питаю: з яких сторін?

— З Дрогобича. Але документів не маю.

— Власне. Сиджу собі, прошу пана, на двірці і чекаю на поїзд. Я знаєте, чоловік осторожний і приходжу до поїзду все пів години скорше. Була може друга година по півночі. В тій порі на двірці нікого нема. Тихо, пусто і можна сказати зимно. Я притулився до стіни, дрімаю. Коли входять до почекальні якісь люди. Три їх було, а між ними коминяр. Ну, думаю, слава Богу — на сам новий рік коминяр, буде щастя і — лап себе за ґудзик. А вони посідали на лавку коло мене і зачинають герштикатися.

— Що це значить?

— А от тручають мене, ніби сонні дуже, ніби нехотячи. Я спочатку нічого, трохи, думаю пяні, нехай там. Але як зачали мене штовхати, я обрушився і не знаю чи коминяра, чи котрого там — відштовхнув. А вони тоді кинулися на мене та й давай гасманити. Я в крик, але де! В таку пору нікого, як кажу, на двірці нема. Збили мене, знівечили і димом здиміли. Підвівся я, мацу-мацу по кишенях... Господи! Ані грошей, ні паперів. Тільки що отой ґудз на чолі і синяк під оком.

— І не пішли ви на поліцію?

— Власне, хочу сказати. Пішов. А вони вислухали та й кажуть: Документи. Вкрали — говорю. А вони кажуть: Щось то, кажуть, підозріле. І замкнули мене в холодну. До вияснення справи — кажуть.

— І що? Вияснилося?!

— Та хіба то, прошу, що я перестав вірити в коминяра. А тамто — Бог знає.

— А що ви хочете, щоб ми зробили?

— Хочу, щоби панове написали, що коминяр то не є жадне щастя, а скорше так як заяць дорогу перебіжить.

Я обіцяв і тому пишу. Але признаюсь, жаль мені розвівати віру в добрий знак коминяра. Розвіяти легко, а новий знак знайти — зовсім непроста справа. Шукай тоді в сонниках, чи в інших пророцтвах Есмеральди, Саби або пані Де Тебі...

Може ліпше приймім, що це був фальшивий коминяр, або що це був коминяр з пекла родом.

Хоч наш інформатор запевняв, що зі Стрия!..

Галактіон Чіпка.

ВИБАГЛИВІ
БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська 6—7

Українська кооперативна фільма.

Переживаємо, як нація, добу розбудови. Під кожним оглядом та в усіх ділянках національного життя. Не диво, що на тій точці ми дуже вразливі і дразливі. Цю вразливість і дразливість непомірно збільшує почування, таке знане кожному змагунові, суперництва. Бачимо, як довкола нас розбудовуються інші народи і хочемо їм дорівняти в міру наших сил і спромоги. І хоч до того дорівняння дуже часто буває ще дуже далеко і хоч наші спроби і перші кроки в тій чи іншій ділянці розбудови мають багато недостач, то ми самі маємо для них інші очі, що — якщо можна так сказати — дивляться крізь серце.

Передовсім тому, кому прийшла думка створити українську кооперативну фільму, треба висловити велике признання. Не знаю, чи яканебудь інша фільма була б принята у нас з більшою сердечністю як фільма з кооперативним сюжетом. Кооперативна ідея набрала у нас тепер великого розмаху. З нею звязані великі надії, вона дає змогу нашій молоді втягатися в систематичну громадянську працю. Це єдина ідея, якої ніхто не оспорює, ніхто не посборює, єдина ідея, що має своїх прихильників у цілому народі. Правда, багато ще є таких, що не зацікавилися тією ідеєю, не познайомилися з нею ближче, але з неодним з них одного гарного дня може статися те саме, що з Романом з фільми „До добра і краси", тобто може стати палким прихильником кооперації та її невтомним пропаґатором.

Вибравши такий сюжет для першої української фільми у нас, як той, що його маємо у фільмі „До добра і краси", автори сценаря пп. Роман Купчинський і Василь Софронів-Левицький мали влекшене завдання: заздалегідь здобули симпатію публики, яка з особливою настановою мусіла віднестися до факту, що має перед своїми очима першу українську, накручену тут у нас, довгометражеву фільму. Але цього автори сценаря, як теж виконавці головних роль Марійка Сафіянівна й Андрій Поліщук і світливець Юліян Дорош не взяли собі за привід, щоб знехтувати свою працю. Навпаки, вони вклали дуже багато зусиль, щоб фільма вийшла, як це можливе, найкраще в наших обставинах.

Отой перероджений Роман, що з ледаща стає передовим громадянином — виростає до деякої міри до розмірів символу. Тому він нас зворушує, навіть захоплює, дарма, що хтось може зробити закид, що це-ж тип з популярних тенденційних пес. Змагання до того, щоб вирости, щоб змогутніти, щоб перегнати інших, довго здобуватиме у нас ширє признання.

Творці фільми „До добра і краси" вплели в сюжет багато гарних картин зі звичаїв та побуту наших селян: коляди, гагілки, жнива, весілля — все те з фільми „До добра і краси", що має на меті пропаґанду, зробило фільму, яку можна з зацікавленням і приємністю оглядати. До збільшення вартости фільми у великій мірі причинився світливець Ю. Дорош, що дав цілу низку справді гарних картин з природи. Сцени з життя нашої кооперації, що унагляднюють працю наших кооперативних централь, розкладені так, що не перетяжують фільми і самі собою викликають зацікавлення.

З правдивою приємністю доводиться нам привитати наших перших фільмових артистів п. Марійку Сафіянівну і п. Андрія Поліщука: представилися якнайкраще. Щиро бажаємо їм, щоб від цих виступів почалася їх фільмова карієра.

Після дворазового висвітлення у Львові — за першим разом багато публики відійшло від каси, бо не було вже білєтів — у найближчому часі почнеться обїзд з тією фільмою по наших містах. Це добре, що наше громадянство у краю зазнає тієї самої приємности, що ми у Львові. А коли Ревізійному Союзові вдасться зреалізувати намір і післати цю фільму у спеціяльному авті на села — то користь буде двостороння.

Фільму виконало Т-во „Фотофільм". Треба сподіватися, що за цим першим підуть дальші кроки того підприємства. Бажаємо успіхів!

О. Б.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

Відгомін номінації ґен. Прхали

Львівська вечірня преса подає, що у Празі номінація ген. Прхали міністром карпатоукраїнського уряду викликала багато коментарів та здогадів.

Політичні кола Праги пояснюють факт номінації в той спосіб, що з уваги на те, що Мадярщина зовсім не зрезигнувала з осягнення спільної границі з Польщею, про що пише преса на підставі інформацій, які прийшли з Парижа та Льондону на тлі візити мадярського міністра закордонних справ Чакія у Берліні, у Празі та в Хусті побоюються якогось заскочення з мадярського боку.

Номінація ген. Прхали, якого вважають мужем сильної руки, має стануги на перешкоді таким несподіванкам.

Імовірно ґенерал зложить запевнення, що почувається на силі боронити Карпатську Україну перед якимнебудь замахами зі зовні.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО НОМІНАЦІЮ ГЕН. ПРХАЛИ.

„Фелькішер Беобахтер" подає вістку про номінацію ген. Прхали третім членом уряду Карпатської України і запевняє, що уряд Карпатської України не приняв до відома цієї номінації. З цього приводу у Карпатській Україні може прийти — пише „Фелькішер Беобахтер" — до великих непорозумінь з українським населенням і чеськими військами тимбільше, що ген. Прхала приїзджає до Хусту з більшим почотом старшин.

—o—

Зі сойму.

НАРАДИ СЕНАТСЬКОЇ І СОЙМОВОЇ БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЙ.

У вівторок 17. ц. м. сенатська буджетова комісія розглянула прелімінар буджету президента Польщі, сойму, сенату і Найвищої Контрольної Палати

Буджетова комісія сойму радила над прелімінарем буджету міністерства суспільної опіки, що його референував пос. Жиборський. Референт обговорив широко справи безробіття, масового напливу молоді до праці, справу суспільних обезпечень і привернення самоуправи в Суспільних Обезпечальнях, діяльність інспекторатів праці і справу збірних договорів, мешканеві і здоровні справи. Згадав, що в Польщі замало лікарів, бо на 10.000 мешканців припадає 3,7 лікарів тоді, як у Німеччині 7,4, у Чехословаччині 6,5. Тому в Лодзі відкриють нову високу медичну школу. З початком 1938 р. було в Польщі 74.999 шпитальних ліжок, а повинно бути бодай 4 ліжка на 1.000 мешканців, себто недостає понад 60.000 ліжок. Отже найважнішим завданням міністерства суспільної опіки по безробіттї повинна бути боротьба зі сухотами та іншими суспільними недугами, розв'язання мешканевої справи, будова шпиталів, проблема праці для молоді та освіта для найширших верств населення.

В дискусії посли домагалися поширення на цілу Польщу примусового підписування збірних договорів та устійнення кодексу суспільної політики.

УКРАЇНСЬКЕ ДОМАГАННЯ У СПРАВІ ПРЕДСТАВНИЦТВА В НАЙВИЩІЙ ПАЛАТІ КОНТРОЛІ.

Вчора почала свої праці буджетова комісія сенату. Після зреферування буджетів: президента Польщі, сойму та сенату приступлено до дискусії над буджетом Найвищої Палати Контролі. Перший після референта забрав голос сенатор **Микола Творидло**, який домагався контролі у всіх підприємствах, в яких заінвестували державний капітал і на закінчення висунув постулят, **щоб до Найвищої Палати Контролі увійшов представник українського народу.**

У відповідь сенаторові Творидлові заявив президент Найвищої Палати Контролі ген. Кшеменський, що Найвища Палата Контролі є урядом, чинність якого підлягає контролі парляменту. Введення представника українського народу, як цього домагається сен. Творидло, було б неагідне з конституцією та законом про Найвищу Палату Контролі.

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта" для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти"!

В якій справі приїздив мін. Свентославський до Львова?

ПАТ повідомляє:

В середу 18. ц. м. мін. Свентославський брав далі участь в нарадах зїзду шкільних інспекторів з округи львівської кураторії, **на якім порушено справи організації шкільництва в окрузі разом зі справою меншинного шкільництва.** Міністр відбув теж нараду з воєводою Біликом, ґен. Лянґнером, ґен. Вечоркевичем і з ректорами високих шкіл у Львові та звізитував кілька вселюдних шкіл. Пополудні мін. Свентославський виїхав зі Львова.

—o—

НОВИЙ МІНІСТР ВНУТР. СПРАВ У ЛАТВІЇ.

През. Ульманіс приняв димісію міністра внутр. справ Гульбіса та заіменував на його місце директора департаменту вязниць міністерства справедливости Вайтманіса. Крім того треба сподіватися дальших змін в уряді Латвії.

—o—

ПЛЯНОВАНИЙ АТЕНТАТ НА ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЄНА.

Анґлійська поліція викрила, що ірляндські націоналісти задумували виконати атентат на прем. Чемберлєна. Тому то поліція обставила вул. Давнінг Стріт, де мешкає прем. Чемберлєн.

НОВИНКИ.

19 СІЧЕНЬ

Четвер

Ст. ст. 6. січня 1939.
Богоявлення Господнє (Йордан).
Лат. Кокуть.
Сонце: схід — 7.15, захід — 15.55.
Місяць: схід — 6.44. захід — 15.37.

Завтра: 20. січня. П'ятниця.
От. ст. 7. січня 1939.
† Собор Івана Хрестителя.
Лат. Фабіяна.
Сонце: схід — 7.14, захід — 15.5.
Місяць: схід — 7.17, захід — 16.57.
Новик в год. 12.27.
Післязавтра: 21. січня. Субота.
От. ст. 8. січня 1939.
Юрія, Омеляна.
Лат. Агнети.
Сонце: схід — 7.13, захід — 15.58.
Місяць: схід — 7.46, захід — 17.50.

— Косметичний Кабінет „DISTINCTION" перенесений на вул. Сикстуську ч. 14, І. пов. Поширений і вивінуваний кабінет з останніми засягами техніки і знання дорівнює він тепер европейським заведенням. 3058 10-10

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 72-100

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 129—0

— Українська музика у Відні. На вечорі української музики, про який ми згадували побіжно вчора, що відбудеться у віденському радіо в пятницю 20. січня в год. 15.30, виступить наша відома піяністка Дарія Каранович-Гординська з такою програмою: Василь Барвінський: Ліричка пісня; Український танок; Пісня до місяця; Пасторальна прелюдія. Микола Колесса: Настроєвий образок з Гуцульщини. Левко Ревуцький: Дві прелюдії: Ес-дур і Фіс-дур.

— Ширші святочні сходини філії Союзу Українок у Львові відбудуться в пятницю 20. І. в год. 18-ій. Повідомляючи про це своїх членів просимо численно явитися. — **Виділ.** 194

— Курси косметичні Слави Добрянської Львів, Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматольога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67.

— Українська фортепіянова музика у Відні. Віденська радіостація **надає в пятницю** 20. ц. м. концерт української фортепіянової музики. Початок в годині 15.30.

— Зі свяченою йорданською водою підуть цього року — як і минулими роками — о. крил. Дзерович та о. проф. Бучацький до громадян вулецької дільниці, приналежних до майбутньої церкви св. Івана Богослова у Львові. Комітет будови церкви св. Івана Богослова звертається з проханням до українського громадянства вулецької дільниці, щоб при цій нагоді складали грошеві датки на будову згаданої церкви на руки обох отців, які передадуть їх комітетові.

— Кара за відозву у справі допомогової акції українським безробітним. Городське староство у Львові покарало душпастиря українського робітництва, о. д-ра Михайла Сопуляка, гривною 15 зол. і заплаченням 7.50 зол. на Фонд Позашкільної Освіти за те, що помістив був в українській пресі заклик, щоб складати датки на українських безробітних і заборонило вести якунебудь допомогову акцію українським безробітним, незалежно від Державного Комітету Зимової Допомоги Безробітним.

— Новий румунський консуль у Львові. Новим румунським консулем у Львові став Жан Поповічі, який перед приїздом до Львова був консулем в Александрії (Єгипет). Давніше він був консулем у Шікаго та у Вашинґтоні.

— Перед виборами в Борщеві і Ст. Самборі. Вибори до міської ради в Борщеві розписані на 12. лютого ц. р. Місто поділене на 5 виборчих округ і 5 обводів голосування. На днях повстав польський виборчий комітет з метою підготовити одну спільну польську листу. Українське громадянство Борщева повинно піти якнайшвидше за цим прикладом і теж створити едину українську листу. Вибори до міської ради у Старім Самборі розписані на 13. лютого ц. р. Місто поділено на 4 виборчі округи.

— Нема лікаря-українця в повітовому місті Долині, що начислює 10.000 населення, з того 3.300 українців. Лікарів неукраїнців є трьох. Може хто з наших ліквірів осів би в Долині та отворив тут свою канцелярію.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали такі вигри: 50.000 зол. на ч. 34574; 25.000 зол. на чч. 128730 20376; 10.000 зол. на чч. 100204 106160 127279 59856; 5.000 зол. на чч. 6599 9779 68115 103168; 2.000 зол. на чч. 646 402 16650 16203 30211 45320 55090 67945 54396 59396 59657 54396 59237 67762 68481 78352 841167 90963 117139 132147 145073 159638 158053; 1.000 зол. на чч. 4333 3796 5027 6125 7424 6036 9745 15398 19410 35956 35144 38863 44816 53936 55867 75843 75843 77366 87139 92020 98151 102606 115950 120332 148675 149054 155382.

— Нові кредити на будову „людових домів". Делеґація „малопольського звйонзку" осадників склала прем. Складковському і мін. Понятовському меморіял у справі кредитів на будову „людових домів", бо дотеперішні кредити на будову згаданих домів не вистають з огляду на широко розвинену суспільну ініціятиву в цьому напрямі. На терені полуднево-східніх воєвідств є коло 500 невикінчених „людових домів", на які необхідні фонди на їх викінчення Комітет будови „людового дому" в Задвірю дістав 100 зол. з цивільної канцелярії президента на докінчення будови „людового дому". („Всхуд").

— 400 сезонових робітників працюватиме далі у головних залізничих варстатах у Станиславові тому, що міністерство комунікації відкликало своє виповідження праці з грудня 1938 р. згаданим робітникам.

— За намаганий перехід до Карпатської України поліція у Стрию арештувала Петра Семенюка і Михайла Настечука обох з Мізоча пов. Здолбунів. Обох арештованих відставила поліція до диспозиції слідчого судді у Стрию. Крім того поліція арештувала Михайла Харитона чи пак Павловича з Орави пов. Стрий під замітом переводження людей до Карпатської України.

— На 6 місяців вязниці засудив окружний суд у Сяноці о. Івана Тетерка, завідателя парохії в Команьчі, пов. Сянік, за українізування метрик. Виконання кари суд припинив.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — не місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

— Чого вже не крадуть? На терені виленської дирекції залізниць стверджено від якогось часу факт, що злодії закрадались до вагонів першої кляси в часі їх постою на стаціях і витинали з сиджень червоний плюш. Тепер удалося залізничій сторожі у Вильні зловити злодія на гарячому вчинку, саме у хвилині, коли він вирізував новіський плюш у вагоні І. кляси поспішного поїзду. Прізвище злодія: Тадеуш Генрих

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали м. і. такі більші виграї: 5.000 зол. на ч. 15170. 75.000 зол. на ч. 155227. 25.000 зол. на ч. 139981. 10.00 зол. на ч. 38270 77301 69638. 5.000 зол. на ч. 24809 60645 78153 88455 115940. 2.000 зол. на ч. 4280 7621 38870 41208 52369 61826 82000 98283 109181 111514 125330 139650 157851 158638. 1.000 зол. на ч.: 1416 4709 14296 21406 23385 27034 29016 32222 32654 33111 34667 40322 45812 46124 46858 47440 51868 58037 66315 75493 81104 83796 105901 106618 107138 108089 109221 109291 116838 117999 123585 128306 129967 131977 133048 134726 137447 138502 143387 148890 153052 154033 159132.

— **Краєва хроніка.** В Обертині пов. Городенка скочив до криниці, глибокої на 15 метрів, 14-літній Микола Пижук. Причиною самогубства недуга сухіт — На залізничім шляху між Товмачем і Палагичами положилася на залізничі рейки 30-літня Анна Паращук, щоби скінчити самогубством. На щастя машиніст зоріентувався поїзд. Тоді Паращук утікла. Слідство виявило, що причиною невдатного самогубства була нещаслива любов.

— **Зміни у варшавській проурядовій пресі?** Довідуюся, що нєбавком слід сподіватися великих змін у польській варшавській проурядовій пресі. Начальний редактор Озонової „Газети Польскої" М. Старжинський, що часто забирав голос в українських справах, має перейти на високе політичне становище у міністерстві внутрішніх справ. Його місце займе би шеф пропаґанди Озону полк. Венда, що має стати нач. редактором не лише озонівського офіціозу, але й шефом усієї преси Озону. — Другий озонівський щоденник „Курієр Поранни" перейде правдоподібно на вечірне видання, або взагалі — як кажуть — перестане виходити. Його редактори на чолі з п. Грабиком перейшли б на інші становища в Озоні. — **Гром.**

— **Арештували агента обезпечень за крадіж.** Варшавська поліція арештувала на доручення суду Адама Ліговського, агента й аквізитора одного з асекураційних польських товариств, який інкасовані в обезпечених гроші брав для себе. Джентельменський агент заінкасував, як тепер виявилось, 10.000 золотих до своєї кишені. З огляду на слідство аферу тримають у тайні, одначе стало відоме, що Ліговський не один крав, бо впали на слід другого такого самого агента.

— **Цілий банк у криміналі.** Як ми вже повідомляли, у виленському банку Бунімовича викрито величезні девізові зловживання. Слідство відслонює щораз то нові подробиці цього сенсаційного злочину. Арештовано також головного касіера банку Дашевського. Тепер сидять під ключем усі урядовці банку з генеральним директором Кашуком на чолі.

— **Як у казці.** Поліція арештувала біля Вильна 10-літнього Михайла Грицкевича, з воложинського повіту, під закидом продажі мешкального дому матері Галини і присвоєння собі 2900 золотих, за які він виїхав до Вильна забавитись. Грицкевича передали до розпорядимости слідчої влади. Найшли при ньому ще цілу суму. Хто купив від 10-річної дитини дім і як бажав наш 10-річний герой забавлятись у Вильні — цього виленська поліційна хроніка не подає.

— **Самогубство фільмової артистки.** У Голівуд скінчила самогубством колись відома артистка Алісса Камерун, що грала у німих фільмах. Не маючи виглядів на дальшу карієру і попавши в нужду скочила із хмародеру на вулицю.

— **10 ограблених самоходів.** На лісній дорозі між Ясами і Васлюй сімох замаскованих та озброєних бандитів уладило засідку на самоходи і селянські вози, що мусіли переїздити згаданим шляхом. Від год. 8-ої рано до год. 6-ої вечором бандити затримали 10 самоходів і багато селянських возів. Ограбивши подорожніх з грошей і вартісних предметів завели їх у глибину ліса і попривязували до дерев; де залишили їх на ласку долі. Напівперемеалих подорожніх знайшли вночі жандарми й енергійно шукають за бандитами.

— **Труп жінки в еспанськім червонім консуляті.** В домівці червоного еспанського консуляту в Констанці знайшли трупа повішеної жінки, яка почала недавно там працювати. Румунська влада веде слідство, щоб висвітлити таємну історію з трупом жінки. Покищо не відомо, чи жінка скінчила самогубством чи теж її вбили.

— **Маси землі мандрують.** З села Негоешті на Буковині повідомляють, що наслідком діяння підшкірної води зісунулись там на просторі 30 гектарів маси землі у кількости коло трьох мілїонів кубічних метрів. Ціла та маса є від кількох днів у безнастанному русі, посуваючись упередзі скорістю одного метра на добу. Треба було припинити комунікацію на лінії приватної залізниці „Фереста". Тому, що движимі маси землі наближаються до недалекої ріки Баска та грозять їй засипанням, бояться великої повені.

— **Жертви повені в Японії.** Катастрофальна повінь, що навістила японський остров Гоккеїдо, зробила величезні шкоди; докладних розмірів цих шкід у теперішній хвилині годі ще з цілою докладністю установити. Втопилось або загинуло поверх 800 осіб.

— **Аматори Чемберленової парасолі.** Підчас дводенної візити премієра Чемберлена в Римі один аматор ледви що не відміняв парасолі Чемберлена у британській амбасаді при Квірналі. Одначе службовики амбасади швидко зорієнтувалися, що одна особа, яка була в амбасаді, заміняла „помилково" свою парасолю за парасолю Чемберлена, з якою британський премієр не розстається ні на крок. Парасолю Чемберлена відшукали дуже легко тому, бо на ручці парасолі є табличка з написом: Невіль Чемберлен, Ітон Сквер ч. 35, Льондон", себто давня адреса дому, в якім прем. Чемберлен мешкав тоді, як був ще канцлером скарбу. Тому, що Чемберлен продав свій дім 4 роки тому — його парасоля має бодай 4 роки.

— **Як радять собі совітські мистці з ідеольогією.** Потреба конче творити „актуальні" твори, з совітською тематикою, змушує хапатись мистців за ріжні штучки. Коли він малює „пейзаж для пейзажу" — то він „художник ідеалістично-буржуазного" типу. Але коли він назве свій пейзаж напр. „Дорога до колхозу", „Радянське збіжжя", „Бугай з колхозного розплодника" — все добре. Те саме бачимо і в інших жанрах. Напр. один відомий маляр, Штернберг, виставляє на виставі Черв. Армії натюр-морт, складений із книжок, каламаря і драперії: щоб йому хто не закинув ухилу, він відразу асекурується тим, що на одній книжці вимальовує пятикутну зірку. Знов інший маляр малює типове буржуазне „інтерієр" — три по панськи убрані жінки в сальоні. Чиста контрреволюція — скаже хто! Але ні: це зветься „Дружини командирів РСЧА" — і все добре.

— **Уживайте тільки гірської води „ЗДОРОВЛЯ".** Дешева, знаменито прочищує шлунок. Жадайте в аптеках

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. „УКРАЇНА"

відбудуться у Львові в неділю 5. лютого 1939 р. в год. 10. передполуднем у салі Сокола-Батька при вул. Руській 20.

Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів; 2) Вибір предсідника; 3) Відчитання протоколу з попередніх З. З.; 4) Звіти: голови, секретаря, скарбника, господаря, бібліотекаря і провідників секцій; 5) Звіт Контрольної Комісії та абсолюторія уступаючому Виділові; 6) Вибір нового Виділу; 7) В песня й зкомпи.

Окремих повідомлень про Загальні Збори не висилаємо.

Львів, 11. І. 1939.

ЗА ВИДІЛ:

О. Левицький, голова. **М. Дуткевич**, секретар.

КАТОВИЦІ. **КАНАДА — ПОЛЬЩА 5:2 (4:1, 1:1, 0:0).**

Канадійці здобули в першій третині 4 воріт і після того вже не висилювалися. Друга терція була різнорідна. У третій теж була назагал вирівнана гра, бо канадійці не дуже дбали про те, щоб підвищити виспід. Видців 8000.

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ:

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE. Dwumiesięcznik poświęcony badaniu spraw narodowościowych. Rok XII. Nr. 3. 1938. Warszawa.

WSCHÓD-ORIENT. Kwartalnik poświęcony sprawom Wschodu. Rok IX. Nr. 3. Lipiec—wrzesień 1938. Warszawa.

RUCH SLOWIAŃSKI. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze słowian. Rok III. Nr. 9—10. 1938. Lwów.

PION. Tygodnik literacko-społeczny. Rok VI. Nr. 45. Z 13-go listopada 1938. Warszawa.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politickeho, socialniho a kulturalniho života slovanskych statu a narodu. Ročnik XXX. Cislo 8. Rijen 1938. Praha.

SLOVANSKY PREHLED. Sbornik pro poznavani politickeho, socialniho a kulturniho života slovanskich statu a narodu. Rocnik XXX. Cislo 9. Listopad 1938. — Praha

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. Année VIII-e. Nr. 2. 31. Octobre 1938. Genève.

UKRAINIAN YOUTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Youth League of N. A. Vol. V. Nr. 9—10. 1938. Jersey City.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий театр.

Четвер 19. І. год. 7.30 веч. „Маскова бадь" опера.

Пятниця 20. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".

Субота 21. І. год. 7.30 веч. „Кармен" оп.

Театр Ріжнородностей.

У середу 18, четвер 19 і пятницю 20. І. виставу нема.

Субота 21. І. год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів".

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

БРОДИ:

19. І. Нітуш.

20. І. Кавка старого млина.

21. І. Сузанна.

Потім театр заїдостить до Золочева.

Український Театр ім. І. Котляревського.

СТРИЙ, салі Нар. Дому:

19. І. Премієра Царина Грузії, Сумбатова.

БОЛЕХІВ, салі Нім. Дому:

20. І. Маруся Богуславка.

21. І. Пригода в Черчі.

22. І. Царина Грузії.

23. І. Шарика.

24. І. Кирка з Львова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ, салі Нар. Дому:

19. І. год. 4. Популярна вистава по зниженних цінах: Сорочинський ярмарок. Год. 8.15 Невольник.

20. І. Святочна вистава памяти 100-літя смерти І. Котляревського: Наталка Полтавка.

Білети вже в Союзному Базарі.

КІНА.

АМПІР: „Залюблена пані".

АПОЛЬО: „Прошак у багрянці".

АТЛЯНТИК: „Долина гігантів".

БАЛТИК: „Кайдани кохання", „Весела чвірка".

ВАНДА: „Личко", „Як вам подобається".

ГРАЖИНА: „Фльоріян" Родзевичівни.

ЕВРОПА: „Пуританин".

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Смотрик".

МАРУСЕНЬКА: „Границя".

МЕТРО: „Павел і Гавел".

МІРАЖ: „Подвійне весілля", „Куртизана та вояк".

МУЗА: „Модельна", „Готель у Тироль".

ПАКС: „Рожа" на осн. Жеромського.

ПАЛЯС: „Циганка".

РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.

РІЯЛЬТО: „Чесна Зузанна".

РОКСІ: „Мале та велике кохання".

СВІТ: „Ти, що в Гострій світиш брамі", Роберт і Бертран".

СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".

СТИЛЕВЕ: „Страхи" і ревія.

ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежа на пустині".

УТІХА: „Пострах Монголії".

ХІМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:

(ул. Марійська)

Японія: Токіо, Кіото, Йошіяр...

...КЕ РАДІО.

Четвер, 19. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 У такт музики, муз. вид. для середнод. шкіл, 11.25 Оркестра Гвайтмена, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Взаїмна поміч у звірів, гутірка для молоді, 15.15 Клопоти та рада: Все для дитини, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Госп. вістки, 16.20 Кооперація, відчит для ліцеїв, 16.40 Англійські нар. пісні у вик. муж. хору, 17.00 Зимові гості, 17.10 Найгарніші квартети віденських класиків, змичк. вз., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: **Приділ наділів при комасації в українській мові вик. інж. і Лапчун,** комунікати Рільн. Т-ва, Музика з пл., 18.30 Нар. муз. та її вплив на мист. музики, 19.00 Розр. концерт: орх., сопр., вок. квартет, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, світовий комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Святий Тома з Аквіну, 21.30 Пісні у супр. форт., 21.50 Приходна бібліотека м. Львова, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Співа, ресіталь В. Крайсберг, сопр. у супр. форт., 22.25 Ніпре як музик, 22.35 Літер. кабарет: „При політичнім столику", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Пятниця, 20. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Уряджуємо карнавалове принятя, ради, вістки, Легка музика з пл., 11.00 Для ... От. Сташіц, авд. для старших дітей, ... Концерт хору „Лайт Опера" з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00. Інформаційна Газетка в українській мові, 14.10 **Українська музика з пл. (Хор ім. Лисенка, Іван Сайко, хор „Сурма"),** 14.30 „Деревляне серденько", новеля, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 На ши-

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ „БЛИСК" ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА Станиславів, ул. Жулиевського 8.

ромім світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орк., 16.00 Полудневий дзенник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Форт. твори, 17.00 Небезпека електричности, 17.10 Арії та пісні, сопран, форт., 17.35 Маловідомі багатства Ц. О. П-у, 17.45 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.50 Гутірка про холяди, 18.00 Коляди у вик. хор., 18.30 „Пан Тарабанкевич в Абісинії та на місяці" гумореска, 18.55 Розр. концерт: орк., спів, 20.40 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, 22.30 Літературні рецензії, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 21. січня 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.00 Полудневий авд., 14.00 Орк., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уявн. для дітей: „Дітя пана мізіятра", 15.30 Орк., 16.00 Полудневий дзенник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Віол. рецітель у супр. форт., 17.01 Авдиція, 17.05 Золоті часи віденської сцени, 17.20 Ларосові твори у вик. камер. інстр. ансамблю, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка. Що співав наїв. Про січневе повстання, 19.15 Нар. капеля, 19.55 Вальси, 20.10 Інформ. авдиція, 21.00 Танк. музика, спів, рефрени; у перерві в год. 21.50 Прапольонтий день, скеч, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Книжки у 5 мовах в обсму белетристики, політики і педагогіки поручає „VITA" вл. Марійська 8. (б. Шпрехера) ч. 3044 4—4

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 19. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 18.00 Розр. музика, 20.10, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Російські пісні та романси, 21.30 Югосл. пісні, БУДАПЕШТ 18.30 Скрипка, 19.20, 20.00 Цит. музика, 22.45 Оп. орх., ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 12.00, 13.15 Розр. концерт, 18.15 Давні інструменти, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. концерт, Фуртвенглер, КЕНІГСБЕРГ 19.00 „Тангайзер" оп. Вегнера, КЕЛЬН 20.10 Іт. музика, МІЛЯНО 21.00 „Богема" оп. Пуччіні", ПРАГА 20.50 Симфонія Бетовена ч. IX., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 20.00 (після комунікату) Орх. концерт, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 21.00, 22.00 Симф. концерт.

Пятниця, 20. січня 1939.

БЕРЛІН 16.00 Соната на кларнет і форт. ф-моль Брамса, 17.30 Танки, пісні, 20.10 Китиця вальсів, БІЛГОРОД 20.00, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 Цімбалон, 18.00 Орх., 19.30 20.00 21.00 22.00 Оперз, ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Орх., **15.30 Українська фортепіянова музика**, 15.45 Скандинавські пісні, 18.00 Дуті інструменти, 19.00 Репортаж, ДРОЙТВІЧ 20.00 Легка музика з Америки, ЛЯЙПЦІ 19.05 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.15 Квартет, 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Квартет ч. 7 Бетовена 19.15 Пісні, 21.10 Форт., РЕННІ 21.30 22.00 23.00 „Доллі" оп. Фудрена, РИМ 17.15 18.00 Форт. рецітель, 21.00 22.00 Оперетка.

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше
Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерниччи і французька біжутерія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філія: Коперника 15 а, Галицька 16.

Субота, 21. січня 1939.

БЕРЛІН 11.35 15.45 Гутірка, 18.00 Концерт бажань, 20.10 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Муз. розр. програма, БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 „Іродіяда" оп. Масенета, БУДАПЕШТ 17.25 Нар. пісні, 18.35 21.50 Орк., ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 15.30 Пісні про сніг, 16.00 Концерт бажань, 19.00 Пісні, 20.10 21.00 Вечір танку, 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 18.15 Камер. концерт, КЕЛЬН 16.00 Веселий концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, ЛЯЙПЦІ 20.05 Грігові твори, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 21.10 Військ. орк., ПРАГА II. 19.40 Нар. пісні, РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Симф. концерт, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, РИМ 17.15 20.30 Музика, 21.00 22.00 „Сальоме" оп. Р. Штравса.

Радіокутик.

МОСКОВСЬКА ТАЙНА РАДІОСТАЦІЯ.

Як ми вже подавали, в Москві від довшого часу існує вже і працює тайна коротковальова радіостація, яка дуже непокоїть ГПУ. Ця радіостація працює на хвилі, яку одночасно вживає совітська радіофонія. З цієї станції слухачі чують заклики до „єдиного, щоб визволити Росію". Цікаво, що як ГПУ не старається, всеж досі не вдалося йому відкрити місця, де саме примістилася ця тайна радіостація.

ВІДОЗВА КНЯЗЯ КЕНТУ.

26. січня п. р. промовить до Австралії брат англійського короля, князь Кенту, теперішній губернатор Австралії. 10-тихвилинна промова буде виголошена перед льондонською короткохвильовою радіостацією. Завдяки зацікавленню, яке завжди викликують в Англії промови членів королівської родини, ця авдиція буде утривалена на кружках.

БІРЖА.

Львів, 17 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·62 — Доляри америк. 5.23·50 — Дол. канад. 5.23·00 — Фльорени гол. 288·99 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·65 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·94 —

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ,

Львів, дня 17. січня 1939

1 кг. масла десер. блюк. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочкон вкл. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. вець 1·5—1·90 зол.

Тенденція на масло зниженна, на молоко слаба, на яйця здержана.

Сповістка.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** Василь Сірук, Підберезє зол. 1; збірка на іменинах дир. Стефана Кузіля в Побужанах зол. 18.80; Максим Здоренко, Тарнів зол. 10 замість вінка на домовину дружини.

Замість вінка на домовину матері бл. п. Антоніни з Сембратовичів Констянтинської зложив 50 зол. на Рідну Школу і 50 зол. на Український Шпиталь о. Т. Констянтинський, Клебанівка.

МЕШКАННЯ

3 КІМНАТИ з кухнею на I. поверсі до винайму від зараз. Вул. св. Софії 25. 171 2-3

НАУКА

ВПИСИ на тримісячні **КУРСИ КРОЮ** шиття приймає „Анна", Львів, Галицька 20. 182 1-3

Подяка.

Подобалося Всевишньому повикликати передвічно до вічности нашого дорогого Мужа та доброго, люблячого Батька, емеритованого професора АНТОНА ПАВЕНЦЬКОГО. Прибиті горем зазнали ми з нашому родинному нещастю стільки доказів і висловів уважливости, співчуття і сердечности, що хочемо в наболілого серця подякувати всім, які пам'ятали за нас у сумних хвилинах нашого родинного життя.

Передовсім і зокрема складаємо щиру подяку Ексцеленції **Митрополитові А. Шептицькому** за передані нам висловн співчуття з приводу смерти нашого Мужа та Батька. Далі дякуємо **о. прелатові Куницькому** за провід у похоронах і за дуже теплу, сердечну й гарну проповідь на цвинтарі над гробом нашого Дорогого Покійника. Щире Спасибі кажемо о. парохові Преображенської церкви **о. Садовському,** що так ревно занявся похоронами, прийняв тілині останки до церкви та влаштував у ній святочну, сумну відправу. Отцям: **д-рові Костельникові, Горчинському, Хоминові** та **Козіцькому** дуже дякуємо за участь у похоронах, **Ставропигійському Інститутові** складаємо подяку за жалібні сповістки та участь представників його Виділу в похороні, а **п. д-рові Чемерисові** ми дуже вдячні за його глибоко відчуту прощальну промову. Вкінці дякуємо всім Приятелям і Знайомим за устне або письменне співчуття та за численну участь у похоронах. Нехай Г'оспод усім нагородить!

Львів, 12. січня 1939.

Ольга Павенцька — дружина з дітьми.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРИЙМУ апліканта виключно з практикою апеляції. Умовини до „Діла" під „Патрон". 177 1-2

ПОСАДУ для пані за позичку 2—3.000 зол. дасть добра українська фірма у Львові. Зголошення до Адм. під „Добра нагода". 188 1-1

ШУКАЮ жінки, що вирвла 6 і занялася домашнього господарства. Зголошення з умовами: Ірина Маркевич, Nowosiółki Złoczowskie, p. loco.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

РУТИНОВАНИЙ аплікант адвокатський з 8 і піврічною практикою шукає патрона від зараз. Пише на машині. Зголошення „Діло" під „Совісний". 179 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

ОКАЗІЙНО до продажі машини українсько-польські „Розвій", „Адлер", „Мерседес", „Польтуш", Львів, Ягайлонська 15. Тел. 221-58. 186 1-1

РІЖНІ

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо на найновіші бельські матеріяли. Телефон 270-25. 185 1-2

НА КАРНАВАЛ убрання візитові, смокінгові, фрякові виповязано. Ціни виїмкові. Коллонтая 10, тел. 215-87. 139 3-10

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАВЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 12-0

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 12-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ
лікар недуг шкірних,
венеричних та дікарської косметики
Роман Лисяк
6. приватний асистент д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки.
Львів, вул. Сикстуська 56
Тел. 114-44.

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочевополових органів
Львів, ул. Руська ч. 16, I. п.
орд. від 3—6. — Тел. 108-85.

Д-р Ірина Сімович
ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.
вул. Ген. Токажевського 6б.
(передше Городецька 53 а)
щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.
ч. 184 Тел. 274-36. 1-5

Спеціялістка дитячих недуг
Др. Ольга Ган
ординує тепер
Глубока 11 а, тел. 284-45.
ч. 181. 1—5

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe 1 гр. 8 сот.
Gazetowa książka nadawcza оправлена (120 карток) зол. 2.50 оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka roxsyłkowa на 480 почт. урядів зол. 2.50 на 960 почт. урядів зол. 5.—

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медвединів і ін. по знижених цінах до 25%
2 8-11

Всякі тапіцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. тапіцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39.
На складі тапіцерські меблі.

ШВАЛЬНЯ „ЕМКА"
Підвалля 1.
поручає по приступних цінах мужеське і жіноче білля, постіль, піжами, шляфрочки, блюзочки, спіднички. Охоронні плащі. — Замовлення із власних і принесених матеріялів виконує до 24 годин.
3046 5-5

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенсві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його міпе в руб. риці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вовинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по кушно, продаж, вимін і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

ч. 13 (15.104). Львів, субота 21. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: Б. В.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Українсько-чеський конфлікт загострюється.

МАНІФЕСТАЦІЇ ПРОТИ ІМЕНУВАННЯ ГЕН. ПРХАЛИ МІНІСТРОМ.

П. С. подає з Відня: По перших протестах, що їх вислала У. Н. Ц. Р. в Хусті до президента Берана, до Праги пішли дальші протести.

„Нає Фрає Прессе" подає з Хусту, що українське населення вважає цю номінацію поворотом деяких непоправних чеських кол до бенешівської політики. Карпатоукраїнська влада вислала гострий протест до президента Гахи і премієра центрального уряду Берана. У тій телєграмі влада вказує, що така номінація не виконує конституційних прав ухвалених для Карпатської України. Крім цього українська влада звернула увагу, що номінація відбулася без ніякого порозуміння та згоди з карпатоукраїнським урядом. У телєграмі сказано, що прибуття ґен. Прхали до Хусту небажане та що карпатоукраїнська влада його не прийме.

У Хусті відбулися великі і масові маніфестації Української Центральної Національної Ради та січовиків, в якій взяло участь поверх 10.000 осіб. Підчас маніфестації промовляли представники У. Н. Р. Іван Роман та Федір Ревай. Маніфестація закінчилася відспіванням національного гимну та присягою на вірність карпатоукраїнській владі.

На неділю 22. заповіджено в цілому краю протестаційні сходини, на яких ухвалять вирішні резолюції.

Українська делєґація скидає відповідальність за всі наслідки.

ПС подає з Відня: Конфлікт між карпатоукраїнським урядом та чеським центральним урядом чимраз більше загострюється. Крім демонстрацій у цілій країні, які, — як подає закордонна преса — приймають гострі формн, в цій справі інтервеніювала карпатоукраїнська делєгація у прем. Берана підчас побуту на відкритті словацького сойму у Братиславі. Українські делєґати: д-р Бращайко та Федір Ревай зясували п. Беранові в довгій розмові становище Української Національної Ради до номінації ґен. Прхали, домагаючися відкликання тієї номінації, що нарушує конституційні права українців та ускладнює політичну ситуацію. Все таки п. Беран оправдував номінацію чеського ґенерала міністром карпатоукраїнського уряду, висловлюючи надію, що між українською владою та новим міністром прийде до устійнення відносин і вдасться наладнати співпрацю.

НА ТЕ УКРАЇНСЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ ВІДПОВІЛА ПРЕМ. БЕРАНОВІ, ЩО У. Н. Р. СКИДАЄ ЗІ СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВСІ НАСЛІДКИ ВИТВОРЕНОЇ СИТУАЦІЇ.

Відтак українські делєґати прийняли чужинецьких журналістів, яким точно зясували витворену центральним урядом ситуацію.

Т-во охорони дітей і опіки над молодю
влаштовує
Вечерниці
в суботу 21. . год. 9.
СЯЛЯ БЕСІДИ Стрій звичайний. ДЖЕЗ ЯБЦЯ.
ч. 180 1-2

Загроза страйку в Карпатській Україні.

КУП подає з Хусту, що прикордонна і митна сторожа загрозила страйком, якщо центральна влада не відкличе свого рішення.

Військові органи намагаються утруднювати в Карпатській Україні комунікацію відмовляючи своїх авт.

Чеська Народня Рада в Хусті вислала до Праги рішучий протест проти номінації ґен. Прхали третім міністром.

Інтервенція державного секретаря Кармазіна проти номінації ґен. Прхали.

Мадярська Телєграфічна Агенція повідомляє, що підчас побуту прем. Берана у Братиславі відвідав його державний секретар для справ німецької меншини при словацькім та карпатоукраїнськім уряді інж. Кармазін, який переконував прем. Берана про недоцільність номінації ґен. Прхали українським міністром та радив відкликати нефортунну номінацію.

Номінація напередодні виборів.

П.С. Подає з Відня: Іменування ґен. Прхали третім міністром всупереч волі уряду і населення Карпатської України прийшло саме напередодні виборів до сойму Карпатської України. Ґен. Прхала мав стати міністром внутрішніх справ і в його руках спочивало би переведення виборів до сойму. До того не треба забувати, що ґен. Прхала є русофілом. Тому уряд Карпатської України складає зі себе всяку відповідальність у звязку з цією нефортунною номінацією. Ввесь український нарід Карпатської України жадає, щоб центральний уряд дотримував мінхенських засад. У Празі повинні памятати, що незавжди два рази простягають руки до згоди.

Ґен. Прхала ще не приїхав з Братислави до Хусту, бо не встиг ще передати командування своєму заступникові.

Нагий поворот делєґації „Карпатської Січи" з прогульки.

П. С. подає з Відня: Делєґація молоді „Карпатської Січи", яка виїхала на прогульку до західньої Европи, перервала свою дальшу прогульку і вернулася домів з огляду на несподівану ситуацію, витворену призначенням ґен. Прхали третім міністром Карпатської України.

„Оссерваторе Романо" в обороні українського народу.

КУП подає з Хусту:

В останньому числі „Оссерваторе Романо", півофіційнім органі Апостольської Столиці, політичний редактор займається широко політичними справами українського народу.

Далі політичний редактор переходить від загально національних українських справ і спиняється над справою Карпатської України. Отже „Оссерваторе Романо" стверджує, що Карпатська Україна є вповні самовистарчальна під господарським оглядом і здібна до самостійного політичного і культурного життя. Тому гостро осуджує акцію за спільним кордоном. Вкінці підкреслює великі заслуги о. прем. Волошина і мін. Ревая для розвитку Карпатської України.

Назначення генерального консуля в Хусті.

КУП подає з Хусту: Легаційного секретаря румунського міністерства закордонних справ КАРАДЯНУ іменував румунський уряд генеральним консулем у Хусті.

Погребані надії на спільний кордон.

В четвер 19. ц. м. вполудне вернувся мін. Чакі до Будапешту зі своєї візити в Берліні.

Французький щоденник „Л'Ордр" пише, що по візиті Мадярщина вестиме політику, згідну з плянами Німеччини. Отже вперше чергу Мадярщина наладнає мирні відносини з Чехо-Словаччиною і вдержуватиме приязні відносини з Югославією. Мадярщина зрекласа спільного кордону і зате Німеччина підтримає домагання Мадярщини у справі її меншини в Румунії. Цю саму вістку підтверджує болгарський часопис „Мір".

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта" для національнього добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти"!

ВІЗИТА МІН. ХВАЛЬКОВСЬКОГО В БЕРЛІНІ.

В пятницю 21. ц. м. міністр закодонних справ Чехословаччини виїжджає до Берліна, де в суботу прийме його мін. Рібентроп.

Ч. 13 (15.104). ЛЬВІВ, субота 21. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б. В.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 18. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-44
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 304.060
Вашу Чеських Листів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Українсько-чеський конфлікт загострюється.

МАНІФЕСТАЦІЇ ПРОТИ ІМЕНУВАННЯ ГЕН. ПРХАЛИ МІНІСТРОМ.

П. С. подає з Відня: По перших протестах, що їх вислала У. Н. Р. в Хусті до президента Бенеша, до Праги пішли дальші протести.

„Нас Фрає Прессе" подає з Хусту, що українське населення вважає цю номінацію поворотом деяких непоправних чеських кол до бенешівської політики. Карпатоукраїнська влада вислала гострий протест до президента Гахи і премієра центрального уряду Берана. У тій телеграмі влада вказує, що така номінація не виконує конституційних прав ухвалених для Карпатської України. Крім цього українська влада звернула увагу, що номінація відбулася без якогось порозуміння та згоди з карпатоукраїнським урядом. У телеграмі сказано, що прибуття ген. Прхали до Хусту небажане та що карпатоукраїнська влада його не прийме.

У Хусті відбулися великі і масові маніфестації Української Центральної Національної Ради та січовиків, в якій взяло участь поверх 10.000 осіб. Підчас маніфестації промовляли представники У. Н. Р. Іван Роман та Федір Revай. Маніфестація закінчилася відспіванням національного гимну та присягою на вірність карпатоукраїнській владі.

На неділю 22. заповіджено в цілому краю протестаційні сходини, на яких ухвалять вирішні резолюції.

Українська делеґація скидає відповідальність за всі наслідки.

ПС подає з Відня: Конфлікт між карпатоукраїнським урядом та чеським центральним урядом чимраз більше загострюється. Крім демонстрацій у цілій країні, які, — як подає закордонна преса — приймають гострі форми, в цій справі інтервеніювала карпатоукраїнська делегація у прем. Берана підчас побуту на відкритті словацького сойму у Братиславі. Українські делегати: д-р Бращайко та Федір Revай зясували п. Беранові в довгій розмові становище Української Національної Ради до номінації ген. Прхали, домагаючися відкликання тієї номінації, що нарушує конституційні права українців та ускладнює політичну ситуацію. Все таки п. Беран оправдував номінацію чеського генерала міністром карпатоукраїнського уряду, висловлюючи надію, що між українською владою та новим міністром прийде до устійнення відносин і вдасться наладнати співпрацю.

НА ТЕ УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ВІДПОВІЛА ПРЕМ. БЕРАНОВІ, ЩО У. Н. Р. СКИДАЄ ЗІ СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВСІ НАСЛІДКИ ВИТВОРЕНОЇ СИТУАЦІЇ.

Відтак українські делегати прийняли чужинецьких журналістів, яким точно зясували витворену центральним урядом ситуацію.

Т-во охорони дітей і опіки над молодю влаштовує

Вечерниці

в суботу 21. . год. 9.

СЯЛЯ БЕСІДИ Стрій кавчайний. ДЖЕЗ ЯБЦЯ.

Загроза страйку в Карпатській Україні.

КУП подає з Хусту, що прикордонна і митна сторожа загрозила страйком, якщо центральна влада не відкличе свого рішення.

Військові органи намагаються утруднювати в Карпатській Україні комунікацію відмовляючи своїх авт.

Чеська Народня Рада в Хусті вислала до Праги рішучий протест проти номінації ген. Прхали третім міністром.

Інтервенція державного секретаря Кармазіна проти номінації ген. Прхали.

Мадерська Телеграфічна Агенція повідомляє, що підчас побуту прем. Берана у Братиславі відвідав його державний секретар для справ німецької меншини при словацькім та карпатоукраїнськім уряді інж. Кармази, який переконував прем. Берана про недоцільність номінації ген. Прхали українським міністром та радив відкликати нефортунну номінацію.

Нагий поворот делеґації „Карпатської Січи" з прогульки.

П. С. подає з Відня: Делегація молоді „Карпатської Січи", яка виїхала на прогульку до західньої Европи, перервала свою дальшу прогульку і вернулася домів з огляду на несподівану ситуацію, витворену призначенням ген. Прхали третім міністром Карпатської України.

Національне свято Карпатської України.

КУП повідомляє з Хусту:

Дня 22. січня 1919 р. конгрес Української Національної Ради в Хусті проголосив обєднання Закарпаття з Українською Державою. Дня 22. січня 1939 року минає 20-ліття істнування цієї Української Національної Ради, яка обєднує тепер увесь український нарід Карпатської України у своїх рядах. Тому день 22. січня проголошено днем національного свята Карпатської України.

Номінація напередодні виборів.

П.С. Подає з Відня: Іменування ген. Прхали третім міністром всупереч волі уряду і населення Карпатської України прийшло саме напередодні виборів до сойму Карпатської України. Ген. Прхала мав стати міністром внутрішніх справ і в його руках спочивало би переведення виборів до сойму. До того не треба забувати, що ген. Прхала є русофілом. Тому уряд Карпатської України складає зі себе всяку відповідальність у звязку з цією нефортунною номінацією. Ввесь український нарід Карпатської України жадає, щоб центральний уряд дотримував мінхенських засад. У Празі повинні пам'ятати, що незабаром два рази простягають руки до згоди.

Ген. Прхала ще не приїхав з Братислави до Хусту, бо не встиг ще передати командування своєму заступникові.

„Оссерваторе Романо" в обороні українського народу.

КУП подає з Хусту.

В останньому числі „Оссерваторе Романо", півофіційнім органі Апостольської Столиці, політичний редактор займається широко політичними справами українського народу. „Оссерваторе Романо" підкреслює, що автономія для українського народу не має бути дарунком. Ні! Українському народові належиться автономія та незалежність на основі природних прав, як кожному іншому народові. Далі політичний редактор переходить від загально національних українських справ і спиняється над справою Карпатської України. Отже „Оссерваторе Романо" стверджує, що Карпатська Україна є вповні самовистарчальна під господарським оглядом і здібна до самостійного політичного і культурного життя. Тому гостро осуджує акцію за спільним кордоном. Вкінці підкреслює великі заслуги о. прем. Волошина і мін. Revая для розвитку Карпатської України.

Назначення генерального консула в Хусті.

КУП подає з Хусту: Легаційного секретаря румунського міністерства закордонних справ КАРАДЯНУ іменував румунський уряд генеральним консулем у Хусті.

Погребані надії на спільний кордон.

В четвер 19 п. м. вполудне вернувся мін. Чакі до Будапешту зі своєї візити в Берліні.

Французький щоденник „ГОрдр" пише, що по візиті Мадярщина вестиме політику, згідну з плянами Німеччини. Отже вперше чергу Мадярщина наладнає мирні відносини з Чехо-Словаччиною і вспрацюватиме приязні відносини з Югославією. Мадярщина дрекласа спільного кордону і зате Німеччина підтримає домагання Мадярщини у справі її меншини в Румунії. Цю саму вістку підтверджує болгарський часопис „Мір".

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта" для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою цятку у правдиві „Просвіти"!

ВІЗИТА МІН. ХВАЛЬКОВСЬКОГО В БЕРЛІНІ.

В пятницю 21. п. м. міністр закордонних справ Чехословаччини виїздить до Берліна, де в суботу прийме його мін. Рібентроп.

Польська закордонна політика
та українська національна рація.

Львів, 18. січня 1939.

Коли ми писали про „Шляхи польської закордонної політики" („Діло", ч. 291 з 31. мин. міс.) та про „Труднощі і можливости польської закордонної політики" (гл. учорашня вступна стаття) — ми дали обективний інформаційний огляд польської закордонно-політичної ситуації та представили польські пляни і можливости. Тому вчора ми спеціяльно підкреслили, що про українську політичну думку у тій статті на польську тему — не говоримо. Щоби більш-менше заокруглити образ (вичерпати цієї теми всеодно не можна, бо можна про неї писати кількатомовий твір) — вважаємо за необхідне бодай згадати про **наш** — український — підхід до польської закордонної політики та про українську національну рацію.

Очевидно, коли хтось із поляків стоїть на становищі, що існує для всіх польських громадян тільки одна рація, і то та, яку формулює польська преса в такий туманний та найріжнородніший спосіб, що важко визнатись, яка вона, та що польська **державна** рація покривається з польською рацією **національною** і що нема в Польщі місця для ніяких інших національних рацій ані інтересів — тоді взагалі нема що і про що далі говорити. Однак тут і криється саме тайна, чому деякі ходи польської закордонної політики не можуть **ніяким робом** найти згоди українських громадян польської держави (недавній приклад у найсвіжішій памяті) та чому інші ходи находять і українську апробату (напр. становище до проекту східнього пакту і до пакту порозуміння з Німеччиною). У вчорашній статті ми вказали на ту єдину можливість польської закордонної політики, якою є пристосовування її **частинно** також до інтересів Німеччини, як того сусіда, з яким Польща мусить жити у згоді та який має такі власні життєві інтереси на Сході Европи, яких сминути ніяким робом не вдасться. Ще ясніша і природніша справа та, що закордонна політика держави, яка не має однородного національного населення, **повинна рахуватися також з інтересами кількамільонової маси українських громадян**, тих, які як частина великої нації — не можуть не мати своєї власної політичної думки з усіми її висновками. Коли це комусь видається складною справою, то єдина можлива відповідь така, що булоб і сумно і нецікаво, колиб світ складався з самих простих справ та що політика взагалі річ нелегка: цеж єдиний критерій політичного хисту й розуму — вміти розвязувати проблеми важкі і складні.

Здивування чи навіть обурення, що його у польській прилюдній опінії викликує час до часу українське становище до справ, які входять у безпосередній обсяг польської закордонної політики, полягає здебільша на сущому непорозумінні. Не кажемо вже про те його джерело, яким є взагалі незнання українських справ та зокрема й особливо незнання історії української політичної думки. Нічого, здається, нема більш природного і самозрозумілого, як засадничий український підхід до всіх справ, які в якійнебудь мірі торкаються територій з українським населенням: **підтримувати кожний плян, який може поправити долю українців у якійнебудь державі і в якійнебудь частині світа та тим самим виступати проти всякого пляну, який може долю українців деінебудь погіршити.** Це та **актуальна і реальна** загальна українська політика, яка духово єднила всіх українців у світі в останніх місяцях.

Розвивати всі політичні концепції, які існують в історії української політичної думки і мають вартість і нині у звязку з начільними українськими національними ідеалами — річ серед відомих пресових умовин нелегка. Воно зрештою не належить до нинішньої нашої теми. Вчора, кажучи про можливости польської закордонної політики, згадали ми про т. зв. прометейську концепцію. Щоби баламуцтво не ширилося, мусимо виявити: прометейська концепція стала одною з **польських** закордонно-політичних державницьких концепцій. Її аргументують польські публіцисти інтересами польської державної рації. І тому не можна її на 100% утотожнювати з т. зв. унр-івською концепцією, тією, яка найшла свій (зрештою досить викривлений) вислів у варшавській конвенції з квітня 1920. року та яку теоретично виложили й умотивували Д. Донцов („Підстави нашої політики"), В. Кучабський („Большевизм і сучасне завдання українського Заходу") та Ол. Шульгин („Без території"). Засаднича ріжниця між польським прометеїзмом та спорідненою із нею концепцією (назвім її українським „прометеїзмом") признати Росію українським „ворогом ч. 1" і тому підпорядкувати найвищі політ. змагання українців усіх ін. земель імперативові боротьби з Росією, найбільша ріжниця тут та, що поль. прометеїзм не вяже тієї концепції тісно з **внутрішньою** польською національною політикою, зате український „прометеїзм" можливо найбільшу поправу українських відносин поза Совітами признає необхідною передумовою реалізації цілої концепції. Тому український „прометеїзм" не вважає за можливе в імя української державности над Дніпром резигнувати з боротьби за свої права на будьякій національній території поза Совітами, навпаки, вяже ці дві справи нероздільно в один вузол: не обчімхання з політичного характеру української проблеми у Польщі, але навпаки — признання українства, як суто політичної проблеми та звязання її з великими міжнародніми проблемами Сходу Европи — ось вихідна точка української краєвої політики, яка є одночасно політикою загально-українською.

Повторюємо ще раз: концепція розподілу Росії при такій чи іншій помочі її сусідів не є **єдиною** українською політичною концепцією. Політичні концепції не висять у воздусі і не є цупкі та ненарушені. Вони теж є вислідом реально-політичного укладу сил та міжнародньої конюнктури. Коли напр. польська закордонна політика проголошує як свій начільний канон — невтральність — то з того не виходить, щоб українці мали резигнувати з пляну розподілу Росії на випадок конфлікту СССР з будьякою **іншою** державою. Нпр. ледви кілька днів тому читали ми у польській пресі думку, що справа невтральности для Польщі на випадок німецько-совітської війни остільки тепер має більші реальні виглядн, бо Польща лежить **на північ** від шляху, що його буцім то німецька сторона намічує для своєї експанзії на Схід. Всеодно питання т. зв. українського атуту залишається надалі актуальне і воно тісно залежне від політичних свобод та культурно-господарських можливостей розвитку українців у Польщі, Румунії і ЧСР.

Таким робом входимо вже на грунт міркувань про звязок польської внутрішньої і закордонної політики. Це вічно жива й актуальна тема. Тямимо, що колись формулували ми її у наголовку одної нашої статті: „Ножиці польської внутрішньої та закордонної політики". В останніх місяцях здавалося, що ті „ножиці" замкнулись — у некористь українців. Скріпила цей погляд поголоска про польсько-совітське наближення та плянований приїзд Літвінова до Варшави. Подорож п. Бека до Берхтесґаден і її здогадні висліди вказувалиб, що ті „ножиці" знову розхилились. Так чи інакше — нерозвязаною є ще проблема і такої польської закордонної політики, яка бралаб під увагу українські інтереси, і такої внутрішньої політики, яка бралаб під увагу напрямок тієї політики закордонної.

Таким робом всі нитки ведуть до одного клубка: **без вирішення української проблеми у Польщі неможливо думати про якунебудь активну ролю у вирішуванні питань Сходу Европи.**

ік.

Нова присяга червоної армії.

„Ізвестія" з 4. І. подали указ президії найвищої ради СССР про текст нової присяги призначних до червоної армії, фльоти та службовиків їх на основі вільного найму. Він містить в собі між іншим деякі звороти: „Згідно з конституцією присягаю бути совісним, відважним, чуйним і карним бойцем, суворо хоронити воєнні і державні таємниці, виконувати всі військові регуляміни і накази командантів, комісарів і начальників, бути відданим своєму народові, совітській батьківщині і робітничо-селянському урядові. Коли ж зі злим наміром порушу цю мою урочисту присягу, нехай мене суворо покарають згідно зі совітським законом, загальною ненавистю і призирством працівників." Цей текст, над яким очевидно добре попрацювали стилісти з президії найвищої ради не позбавлений гумористичних елементів. Присягати бути відважним чи совісним не будучи ні одним, ні другим, виглядає справді досить кумедно. А маючи ці прикмети, нема потреби посвідчувати їх присягою. Накликати на себе кару совітського „закону", коли за минулий рік зліквідовано тисячі старшин і вояків всупереч найпримітивнішим засадам законности, коли цей „закон" загрожує не лише кожному воякові, але і його рідні та приятелям, що є фактично закладниками, значить мати справді небуденний гумор. З цього тексту видно також, оскільки кожна присяга в СССР є безглузда сама по собі. Віру в Бога, що була основою присяги в старій Росії для всіх вояків без ріжниці національности, в СССР скасовано. Присягається тепер на вірність не своєму народові, а фікції „совітського народу", в межах якого йде від двох десятків років запекла боротьба між Московщиною та поневоленими націями, фікціям „совітської батьківщини і робітничо-селянського уряду".

Повстає питання, яке цікавить і европейську пресу та політиків: пощо властиво уряджує московський уряд урочисту комедію нової присяги? Деяку відповідь на це дає сам текст присяги, який вказує на згідність присяги з конституцією та приречення слухати не лише командантів і начальників, а й комісарів. Виходить, що нова присяга має демагогічно-агітаційні цілі: пристосування армії до нового ладу в напрямі більшого підпорядкування армії партії і „конституційному урядові". Є вона вислідом страху Сталіна і цілої скупченої навколо нього цивільної московської верхівки перед можливим воєнним переворотом.

Европейська преса звертає увагу на ту обставину, що імя Ворошилова майже не згадується у звязку з новою присягою. Її демагогічний характер стверджує святочний ритуал при її складанні. День присяги має бути вільний від військової служби. Армія справді не „домагалася" нової присяги, як робітництво загострення визиску по фабриках, очевидно з огляду на військову дисципліну, але вона „вітає палко" її постанов на зборах, де виголошують патріотичні промови та укладають патріотичні резолюції на адресу Сталіна і цілого уряду. Найбільшу демагогію в цім напрямі розвинено розуміється в Україні та Білоруси, „західних форпостах країни соціялізму". Одну з найбільш „патріотичних" промов виголосив шеф штабу дивізії України Орлиновський, у Києві, заповідаючи присягу на 23. II. З самого тексту присяги видно, що ціла ця кампанія має на меті поборювати визвольні змагання в чужонаціональних частинах совітської армії. Це — вимушене під загрозою негайного розстрілу і позбавлене кожного релігійного елементу — приречення „вірности" найгіршим гнобителям власної нації може викликати лише збільшене обурення між вояками з чужих націй. Коли кремлівські можновладці втратили настільки голову, що не бачать кращого засобу зміцнити кайдани на поневолених націях, як примусити зайвий раз чужонаціональних вояків присягати на вірність московським гнобителям, це значить, що кайдани ці незабаром пірвуться.

(Офінор).

З польської преси.

ЗА НОРМАЛІЗАЦІЮ БОРОТЬБИ.

Львівський озонівський **„Дзенник Польскі"** (ч. 18 з 19-го січня ц. р.) містить під наведеним наголовком передову статтю про українсько-польські взаємини у звязку зі становищем, що витворилося в останньому часі. „Дзєнник Польскі" стверджує на початку статті, що т. зв. нормалізація не вдалася, бо її „не попередила нормалізація думання про польсько - українську справу". Ані українці ані поляки — читаємо — не були підготовані до зміни „у взаємній психічній та практичній настанові". І такий стан триває далі — каже автор статті.

„Українці висувають супроти польської держави нереальні й демагогічні постуляти, переліцитовуючись взаємно в шовіністичних абстракціях; розбурхують себе маривом „держави" о. Волошина на Закарпатській Руси, втікають від дискусії на конкретні теми і тонуть у мріях про оконечну межу українства. Якщо можна такі прояви зрозуміти у фанатиків, містиків і конспіраторів, то в ніякій мірі вони не лицюють політикам, що мусять панувати над нервами своїми і свого громадянства".

З другого боку, читаємо в тій статті:

„По польській стороні — на жаль — не краще. Виголошуємо раз-у-раз декларації, уладжуємо демонстрації і маніфестації так, якби польський стан посідання у південно-східніх воєвідствах залежав від числа перебалаканих фраз, погроз, запевнень і докорів. Це витворює настрій і політику хвилювання, безплодного галасу і — підозрілої паніки. Вона охоплює навіть людей, що займають поважні й високі суспільні й наукові становища. Бо чи не є дивним проявом нпр. таке речення зі статті професора У. Я. К. д-ра Францішка Буяка, надрукованого у двотижневику „Зємя і Наруд": „Коли сьогодні знову настали часи, що приналежність тієї країни (тобто Червенської Землі) до Польщі можуть піддавати в сумнів... і т. д."

„Дзєнник Польскі" обурюється на таке речення. Він пише:

„Якіж то часи настали? Хто-ж то може піддавати в сумнів" приналежність Червенської Землі до Польщі? Чи йде тут про „вивротовцуф" з ОУН? Алеж вони завжди негували польську державу на цих землях і далі її негують, отже не „настали" ніякі часи. Зрештою негація ОУН не має іншого значіння, як діяльність кожної злочинної терористичної конспірації, яку держава вигублює аж до успіху. Ніхто поважний не може піддавати і не піддає в сумнів приналежности Червенської Землі до Польщі, не вважаючи на гамір, що счинився в останніх місяцях за границею довкола української справи. Факт, що якась німецька агенція чи теж платний французький пашквілянт виписує теревені, має таке мале політичне значіння, що справді не варто цим перейматись, хоча треба про це знати".

Цей вислів — каже автор статті — проф. Буяка характеризує „настрої і методи, якими поширюється неспокій і сумнів у польській прилюдній опінії".

„Про приналежність Червенської Землі до Польщі — читаємо далі — рішила війна в роках 1918—1919 так, як про приналежність Альзації і Льотарингії до Франції рішила світова війна. Сьогодні не треба ніяких нових рішень ані запевнень про приналеність „Східної Галичини", бо вона є і буде складовою частиною польської держави".

„Дзєнник Польскі" гадає, що коли йде про польську сторону, то тут треба тільки поширити й закріпити польський стан посідання, „скріпити почуття національної єдности поляків, як чинника відповідального за могутність Річпосполитої".

„Ці реальні і конкретні завдання, які може і мусить виконувати кожний поляк, кожна польська організація, кожна суспільна і самоврядна установа, рішають про ролю польщини. Нічого тут не поможуть проєкти національних курій, що утривалили б пропасть між руською і польською людністю; нічого тут не поможуть ялові спори за назву „руський" чи „український", нічого не поможуть деклямації шовіністичної ненависти".

„Дзєнніж Польскі" стверджує, що коли йде про поширення польського стану посідання, то польське громадянство в тому напрямі багато зробило і наводить як приклад Тернопільщину. Автор статті уважає, що

„розвиток польської торговлі і промислу в містах і містечках та одночасно розвиток осадництва на селі — це найпевніший шлях польського поступу і завойовництва, до чого маємо таке саме моральне право, як українці, що ревно працюють над поширенням свого стану посідання в культурній, господарській та організаційній ділянці. Обосторонне, польське і руське признання реальної площини змагань причинилося б без сумніву до поправи політичної ситуації. Очевидно, не в тій думці, щоб прийшла „нормалізація" через угоду, бо це до нічого не доводить. Але прийшла би нормалізація польсько-української боротьби, що повинна вестися не за химеря й настрої, але за конкретні цивілізаційні вартости".

Яка шкода, що автор не написав, як він уявляє собі конкретно ту знормалізовану польсько-українську боротьбу

—o—

ВЕЛИКА ВИГРА

зол. 75.000

на ч. 155227

впала в незмінно щасливій колєктурі

„НАДІЯ"

Львів, Леґіонів 11.

ч. 19.

ПО ВИБОРАХ У БОРИСЛАВІ.

ЯКУ ВОНИ ДАЮТЬ НАМ НАУКУ?

Головна Виборча Комісія закінчила 14. І. ц. р. своє урядування й устійнила остаточно вислід виборів у Бориславі

Листа І. (ОЗН) здобула ледви 3 мандати (Масар, Вертач і жінка директора гімназії), а самі аси ОЗН, як дир. Войцеховський, парох Осіковіч, інж. Камінський, Островський та інші провалились.

Листа ІІ. (ППС) здобула аж 20 мандатів; між вибранцями на ній є 4-ох, які не є соціялістами, а саме: дир. почти, урядовець скарбовий, урядовець фірмовий та учитель.

Листа ІІІ. (українська) здобула 6 мандатів: 1) в Бориславі - Тустановичах 2 мандати (Іван Когут та Іван Гаврилів), 2) в Бориславі - Губичах 2 мандати (Микола Григорійчук та Сень Лабанців), 3) в Бориславі - Бані Котівській 1 мандат (Ілько Яворський, 4) в Бориславі - Мразниці 1 мандат (Іван Лейбич).

Листа V. (жидівська) здобула 11 мандатів.

Найпарадніше полагодила справу української листи одна комісія у Мразниці (предсідник п. Жмігродзький), де уневажнено всі українські картки в сумі 302, себто коло 1812 голосів, лише тому, що картки були друковані українською мовою.

Не зважаючи на цю „радикальну операцію", українці свій мандат дістали. Українські члени Головної Комісії (о. Ліщинський і д-р Ковальський) заложили протест проти цього безправства і Головна Комісія признала повище зарядження безправним, бо картки вільно виповняти в українській мові. Головна Комісія перерахувала всі картки і вийшло, що хочби Окружна Комісія не була уневажнила 302 карток, українці були не здобули там більше, як один мандат.

Українці Борислава **сповнили гідно свій громадянський обовязок,** бо вибрали 6 своїх радних. Тому 5 літ українці йшли разом з поляками і здобули лише 4 радних, бо поляки, не зважаючи на заключений пакт- счеркали

З діяльности „Рідної Школи" у Відні.

Відень, у січні 1939.

Українська кольонія у Відні — це одно з найстарших та найчисленніших наших еміграційних скупчень на европейському континенті. Та проте це була властиво дефіцитова позиція. За австрійських часів щороку десятки наших людей переходили сюди з Галичини чи Буковини за працею або службово, відсвіжували на якийсь час стару кольонію, щоб згодом пропасти для нації, так, як попередні емігранти. Край докладав до Відня, не маючи з цього ніякої або дуже малу користь.

Щойно пізно по війні, коли звязок майже цілком перервався й еміграція залишена була на свої власні соки, наша кольонія зрозуміла, що може продовжити собі життя тільки опікою над своїми дітьми, які родяться й виростають на чужині далеко від Батьківщини. Заходом свідомих батьків засновується у Відні недільна „Українська Шкілка", що відтак, ведена гуртком „Української Рідної Школи", набирає деякого розмаху. Не зважаючи на майже безвиглядне починання зрівноважити короткими недільними лекціями впливи обовязкової чужонаціональної школи і дальше чужого окруження та нерідко й мішаної родини, цей український курс може похвалитися, що врятував бодай частину еміграційної дітвори, яка сьогодні становить майже одинокий доріст нашої кольонії.

Цього шкільного року число дітвори на курсах „Рідної Школи" зросло до 40 учнів. Навчання відбувається в українській домівці при Банкгассе; учить п. Мойса з допомогою одного студента, інший студент навчає співу, а танців п. Остапчук. Майже всі учні — діти наших робітників. Навчання безплатне, дітворі незасібних родичів треба оплачувати ще і трамваєві білєти. Про засоби на вдержання школи дбає Управа віденської „Рідної Школи" під головуванням п. В. Павлюка.

Крім навчання відбуваються часто дитячі імпрези, які дітвору найсильніше притягають. І так дня 25. м. м. відбулася святомиколаївська імпреза, получена зі спільним підвечірком і скромними гостинцями для дітей від св. Миколая. На другий день Різдва, 8. ц. м., влаштовано спільне принятя для учнів при багато заставлених столах. Підчас святомиколаївської імпрези на поклик одного з учнів, що на феріях перебував у Карпатській Україні та в коротких словах представив життя закарпатської сільської дітвори, зібрано на потреби цієї останньої дрібними датками 8.40 н. мк.

Управа „Рідної Школи" у Відні доложить всіх зусиль, щоб свою акцію поглибити й поширити та передовсім зломити байдужність деяких батьків. Значний підем духа під цю пору серед усієї віденської кольонії витворює до цього сприятливе підложжя.

українців, коли українці навпаки — дотримували умови. У всіх 4-ох українських округах було велике зацікавлення виборами, хоч на Мразниці знайшлись одиниці, які на українських картках счеркали українського кандидата та вписували одного вертача, кандидати ОЗН.

В 6. окрузі в Бориславі кандидував з української листи (однак лише для форми) інж. Катицький, ніби українець, ніби поляк, який видрукував 1.000 карток з трьома жидівськими кандидатами і своєю особою на 4-ому місці та порозкидав поміж жидами. Одначе ані одного сина Ізраіля не зловив на свою вудку.

Подібно поступив також п. Островський, брат львівського президента міста.

Наука з бориславських виборів для інших міст така: **Йдіть до виборів лише самостійно і солідарно,** а приготовивши докладно виборчу акцію, здобудете певно те, що виборча ординація дозволяє нам здобути.

—o—

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Городецких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в рачинці заінкасують Вам відсотки.

Здоровий прояв.

IV. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: Кружок Р. Ш. Новосілки Опар. 5.41, родина Івана Бохна, Ярослав 25, Василь і Катерина Косандяк 5, д-р П. Б. з К. 25, д-р Е. К. з К. 25, дир. Антін Ковалисько, Львів 4, Кружок Р. Ш. Добромірка 80, просвітяни — Карів 15, учні Педагогічного Ліцею (з нагоди імянин о. д-ра Василя Лаби) 10.50, Андрій Гбур, Гладишів 4, Церковний Хор, Колодно 22.50, кооператива „Світло", Лаврів 10, Кружок Р. Ш. Камінне 3.70, гр.-кат. уряд парохіяльний Підволочиська 8, кооператива „Згода" Королівка 5, гр.-кат. уряд парохіяльний Тарнава 15.78, Григорій Нестерчук, Людвиківка 5, читальня „Просвіти" Дмитровичі (Ярослав) 10, Дрозд Іван, Зашків біля Львова 5, Анатоль Гунківський, Тернопіль 2, о. Іван Чолган, Іване Пусте 13.50, о. Володимир Гоцький, Колоденко 35, Левко Чикаленко, Воломін біля Варшави 10, читальня „Просвіти" Ляшки Кор. 7.70, Дмитро Жук, Павлова 2, Евгенія Слободян, Варшава 1.50, Северин Іванович, Варшава 2.50, Кружок Р. Ш. Турка н. Стр. (від учительства) 22.50, Кружок Р. Ш. Турка н. Стр. 9.50, адв. Т. Кокорудз, Радимно 2, Журавчак Микола (коляда малих колядників) Східниця 3, Теодор Вибранець, Сокаль 2, кооп. „Відродження" Баличі Подорожні 5, Кружок Р. Ш. Межигірці 16, Марія Козак-Дейнека, Войславичі 7.30, гр. кат. уряд парохіяльний, Милків 8.50, Кружок Р. Ш. Олешів 17.75, Український Кооперативний Банк Надвірна 15, Кокоцький Петро, Коршилівка 16.65, Комаринський Микола, Кисело 6, гр.-кат. уряд парохіяльний, Старе Місто 80.40, о. Іван Голойда, Вислок Долішний (Лемківщина) 18.50, Церковне Брацтво Бернадівка 6.70, Кружок Р. Ш. Струсів 20, Народній Банк Буськ 15.

(Продовження буде).

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні зистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 19. січня 1889.

ЙОРДАНСЬКЕ ТОРЖЕСТВО

відбулося у Львові вчора до полудня дуже величаво при сприятливій погоді. Впр. митрополит Сильвестер, окружений крилошанами капітули й іншими священниками проводив певажному походові довкола Ринку, освятив воду й благословив вірних. Ринок був битком повний народу, але порядок панував незвичайно добрий, як рідко котрого року. Співали питомці духовної семинарії.

ЕВРОПА В 1888 РОЦІ.

У статті під таким наголовном читаємо:

„Підставою всього політичного руху в Европі представляється загально соціяльно-економічна боротьба, а до неї прилучується недовірчивість держав до себе, охота поширити або відзискати втрачений вплив і потреба зброєння, що з того випливає. Росія мусіла діяти головно в трьох напрямах: відзискати свій утрачений вплив і значіння в Европі, боронити своїх інтересів на Балкані й закріпляти своє значіння в Азії і ладитись там до рішальної боротьби. В цих трьох напрямах не перестане вона діяти і далі, бо від цього залежить її будуччина. Німеччина має головно на оці Францію, вона мусить її ізолювати і тому триматися також здалека від Росії. В цьому мають бути їй помічні Австрія й Італія. Австрії йде головно про втримання свого істнування і тому вона мусить спиратися тільки на Німеччину. Її союз з Росією був би початком її кінця і такому союзові противні не тільки німці, але й мадяри і поляки, яких істнування було б теж загрожене. Італія хоче виборотн собі панівне становище на Середземному Морі і тому тримає з Німеччиною й Австрією. Франція хотіла би відібрати від Німеччини забрані провінції і відзискати свій давний вплив не тільки в Европі, але і в цілому світі, тому її інтереси стоять у суперечности з інтересами Німеччини, Англії й Італії.

ВОЄННА НАРАДА.

Відень, 19. січня. Вчора відбулася в цісарській палаті воєнна нарада під проводом цісаря.

ГРИПА? ?

ШУКАЙТЕ ВАШИХ

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

ч. 17/20 1—?

ГІЛЬТОН КЛІВЕР. 4)

Через неґатив.

Рой занімів. Товариш Артюр побив його аргументом, на який він не мав відповіді. То була правда, що вчора він той вирізок оглядав, і що він його приніс назад, і на це Рой міг би присягати. Але якби спитали його про подробиці того факту, то він не міг би вже дати рішучої відповіді. Він видобув свій портфель і перешукав у ньому всі закамарки, перешукав ще раз окремо всі кишені і завів сварку з послугачем Артюра.

— Деж би, до чорта, вона поділася? — хвилювався Рой.

— Про це саме і я хочу довідатися, — відказав Артюр. — Та чи уявляєш ти собі, які наслідки з цього? Ти будеш мусіти дати тій дівчині премію!

Щастя, що людина не відчуває болю від другого удару, заки вона опамятається більше або менше від удару першого. Рой ще не вийшов з першого зачудування і не міг увійти в друге і з того вийшло, що він лишився надалі задубілим.

Двацять пять фунтів штерлінгів! Воно було б ніщо, якби стільки коштувало віднайдення майбутньої жінки, — але видати таку суму якійсь першій ліпшій особі тому, що вона має фірмову посвідку, цього Рой не міг перенести!

Врешті Рой трохи опамятався і заговорив:

— Коли це не та дівчина, то їй не належиться ніяка премія.

— Але вона стверджує, що вона була в тій юрбі і на тому місці, а ми не маємо змоги їй доказати, що біла пляма на світлині то не вона. Я вже підносив свої сумніви щодо тотожности особи, та вона каже, що то якесь крутійство з нашого боку і погрожує процесом.

Рой почув слабкість у ногах і сів. Йому хотілося покинути це місце, вернутися домів і почати на ново розшуки. Але той Артюр намовив Роя до того, щоби ще сам поглянув на того самозванця у спідниці і Рой згодився.

При столику сиділа дівчина, закукурічена мов півень. Коли Рой переступив поріг, видалося йому, що з нього глузують і що хтось умисне перебрав його дівчину в іншу одежу. Але зараз усякі сумніви розійшлися. То не була ніяка перебрана дівчина. Його дівчина не мала на собі ані окулярів, ані старомодної сукні, ані не мала ззаду підстриженого волосся. Він пробував відгадати, як зробила б поліція при описі тої особи у своїх рапортах, де звичайно жінкам підхліблюють. Ця дівчина привабліва, або принайменше непогана. Відчував, що в даному разі могли б хіба написати, що вона не стара.

Рой глядів на неї білками своїх очей.

Артюр звернувся до неї: „Ось приводжу вам того пана..."

— Ах, так! Бачу вже! — сказала вона. — Всі ті ваші оголошення і обіцянки премії однакові. Річ у тім, щоб таку премію виплатити комусь з вашої бранжі. Але кажу вам, що я була при тій пожежі і стояла на цьому місці і найкраще зробите, коли без вагань виплатите мені мою премію.

— Признаю, що ви формально маєте рацію, але тільки тому, що вирізок світлини десь загубився, а самий неґатив не істнує. Однако з нашого боку нема тут ніякого підступу і вас тут ніхто не знає.

Дівчина підвелася і рішучо заявила: — Коли так, то я вже знаю, куди звернутись.

— Прошу вас ще трохи пождати. Я вже рішився виплатити вам премію.

Очима він дав знак Роєві. Оба ввійшли до другої кімнати, і замкнули за собою двері.

— Гарний інтерес! — почав Рой. — Гарну ти придумав ідею! Ґеніяльна ідея, якою можеш справді похвалитися! Скажи мені, дорогий, чи я буду обовязаний платити кожній дівчині премію, яка тут зголоситься?

— Як довго не найдеться світлина, обовязком твоїм буде платити

— А кілько таких дівчат, — на твою думку — може зголоситися?

— Коли ця дівчина є досить хитра, то вона поприсилає нам усі свої товаришки і приятельки. Мабуть кожного дня будемо мусіти платити одну премію, доки не найдеться світлина, якою ми могли б доказати неправду.

Рой закусив губи і злісно вказав рукою на двері: „Туди вихід від тебе?" — спитав.

— Туди — відповів Артюр здивовано.

— То прощай! — крикнув Рой і вилетів на вулицю.

Артюр видобув мошонку з грішми і пішов заплатити премію а Рой для ощадности не брав таксівки, лише поїхав дешевим автобусом.

Але Рой не знав того, що тої днини їхала поїздом Ірися до Льондону, таксамо зажурена як він, лише не з тої самої причини. Її таки бачили того дня у місті з тим мужчиною і з того почалася ціла халепа.

Аж тут знов хтось телефонує до Роя з клюбу.

— Гальо! То ти Артюре? А скілько там дівчат зголосилося вже по премію?

— Тобі ще жарти в голові і ти починаєш кепкувати собі з мене! Тобі й не в голові мій протрачений час і надіпсована репутація. Я хотів довідатися від тебе, чи ти вже найшов ту світлину чи ні?

— Як я міг її найти, коли її у мене нема!

— А деж вона?

— Її забрав той твій хлопчисько.

— Ох, не плети дурниць! А пригадай собі щось другого. Що сталося з тою клішою, що ти її збив? Де ти дів цю клішу?

— Я її викинув на смітник.

— Може б ти відшукав того, що арендує у магістраті вивіз сміття і купив собі у нього дозвіл перешукати всі смітникові скрині?

Рой повісив слухальце, бо справа вже стала безглуздою.

(Далі буде).

Економічний огляд.

Кормалізація і стандартизація в промислі, торговлі і рільництві

Повоєнне світове господарство в порівнанні з передвоєнним цілком змінилося. Воно ввело поняття давніше нам незнані, примусило промисл, торговлю й рільництво перейти на нові шляхи, послуговуватися новими засобами в продукції і в продажі своїх виробів. Сьогодні кожний промисловець, купець, навіть рільник мусить свою працю прикладати до вимог, що їх висуває світовий ринок, інакше він залишається позаду, тратить свій труд, вложений у продукування свого товару чи продукту.

Але не тільки промисловець, купець, чи рільник повинен зазнайомитися із тими вимогами світового ринку. Ця справа важна і для пересічного громадянина, бо він саме є споживачем, для якого працює промисл і рільництво.

Основними поняттями й вимогами сьогочасного світового ринку є **нормалізація та стандартизація товарів,** що приходять на ринок у фабричному або півфабричному стані. Приглянемося, що треба розуміти під цими поняттями.

Розвиток промислу цілого світу спричинив велику ріжнородність тих самих, чи таких самих товарів. Щоб запобігти цілком непотрібній сорокатости товарів і промислових продуктів, почали заводити одноцільність тих товарів покликуючи в поодиноких державах т. зв. нормалізаційні комітети. Сьогодні в світі є 26 таких комітетів у всіх державах, що стоять на відповідному ступні культури. До ряду тих держав належить теж Польща, де в р. 1926. повстав Польський Нормалізаційний Комітет, що співпрацює з надрядною світовою інституцією того роду, якою є Міжнародній Нормалізаційний Комітет у Базилеї.

Які цілі має нормалізація? Нормалізація має на цілі уодностайнити прикмети товарів для цілого промислу і торкається сирівців, готових продуктів, а саме визначує їх прикмети, виміри, форми, знакування, ступінь докладности, виконання, методи досліджування, справджування готового продукту, навіть знарядя, яким вироблюється товари. Нормалізація уодностайнює теж умови достави і відбору, навіть способи перехову, пакування, родів товарів і т. д.

Вислідом тієї зорганізованої праці є зменшення ріжнородних категорій товарів, улекшення масової продукції, усунення марнотравности в промислі, обниження коштів продукції і продуктів в одної сторони, з другої — улекшення виміни товарів не лише між провінціями, але й державами, даючи консументам нагоду набувати такі самі роди товару. Вагу тієї праці вже оцінили поодинокі держави і стараються ввести у себе обовязкові норми продукції товарів.

Польський Нормалізаційний Комітет складається з яких 500 співробітників, серед яких працюють професори вищих шкіл, директори більших промислових заведень і концернів, творячи відповідні комісії, у склад яких знову входять представники влади, торговлі і т. д.

Проект нормалізації якогось товару або промислового продукту, коли опрацювала його відповідна комісія, оголошують в органі ПНК (Вядомосьці ПКН) на якийсь час, потім впроваджують зголошені інтересованими сторонами поправки і врешті проголошують вже як остаточну норму. В той спосіб опрацьовані норми пристосовують до продукційних, торговельних і господарських умов. Ті норми дають гарантію ретельности товару чи продукту, що зрештою можна справдити на підставі рівночасно опрацьованих метод дослідів.

Праця ПНК є трудна, вона надибує багато перепон, але поволі поширюється, а висліди її приймають і в промислі і в торговлі. Нині ще більшість громадян, навіть купців нічого не чула про нормалізацію. Але важнішим є факт, що фабрики не все шанують обовязкові норми. Але такий стан не може довго тривати, скорше чи пізніше настане повна нормалізація в продукції і в товарах.

Нормалізація обіймає всі промислові товари. Всі товари та продукти упорядковано і покликано до життя комісії й підкомісії, які мають завдання ввести відповідні норми для кожного з продуктів. Частину тої праці вже виконано, решту опрацьовують. Тепер ПНК має щось 60 комісій, підкомісій і секцій, які мають тісний звязок із товарознавством.

Згадати б для прикладу, напр. знормалізований формат канцелярійного паперу, знормалізования шкільних зшитків, знормалізовану величину цегли, знормалізований поділ заліза, бляхи і т. д.

Не будемо тут вичислювати всіх нормалізаційних комісій, згадаємо тільки деякі, як: папірнича, кераміки, цементу, товщів, сталі, міді, мосяжу, шкіри, перетворів з нафти, сортиментів вугілля, тканин, посудин, мясну, меблів і т. д. Все те належить вже до товарознавства, якого вчать у купецьких гімназіях і там докладніше все те обговорюють.

Поза нормами ПНК ще дуже дбайливо опрацьовані урядові норми (ПНУ), військові (НВ), які зрештою здебільша покриваються з нормами Нормалізаційного Комітету. Врешті треба ще згадати про нормалізаційні приписи військової інтендантури та залізничі норми.

Як уже вище згадано, ту доцільну працю ведуть у всіх державах з великим накладом праці та коштів. Вона врешті доведе до знормалізування всіх товарів на світовому ринку, і ті норми будуть обовязувати всіх продуцентів, купців, навіть консументів.

Поза промисловими продуктами маємо в торговлі теж продукти рільничого походження, до яких нормалізація не торкається. Устійнити якісь одностайні прикмети для рільничих продуктів неможливе, бо рільна продукція відбувається в дуже ріжнородних умовинах і залежить від вищої сили, а саме від умовин кліматичних, ґрунту, ґеоґрафічного положення, ботанічних відмін, раси, віку і стану здоровля, врешті і від висоти рільної культури.

Звідтіля маємо далекі ріжниці і неодноцільність під оглядом хемічного складу та ужиткової вартости рільних продуктів. Усе-ж показалося, що в деяких випадках при дуже стараннім доборі тих продуктів і при устійненні їх прикмет, характеристичних для якоїсь сорти, при устійненні деяких умов, яким продукт мусить відповідати, рільні продукти можна також водностайнити і піднести в той спосіб їх вартість.

На цьому власне полягає **стандартизація.** Метою стандартизації є:

1) усунути льокальні означування і ґатункування, а ввести на їх місце одностайні засади означування і ґатункування для цілої держави,

2) докладно зясувати і загострити засади означування і ґатункування продукту, щоб у той спосіб уникнути додаткового порядкування, сортування, при чому дуже часто затираються сліди походження продукту,

3) устійнити контролю над продуктами, щоб у той спосіб запевнити заграничному відборцеві стандартизований товар, передбачений принятими загально приписами та охоронити його перед надужиттям у торговлі на підставі устійнених ґатунків продукту.

З практики треба тут сказати, що стандартизація обіймає продукти рільного походження, призначені на експорт, отже: яйця, масло, бекони, смалець і ін. Стандартизацію можна вважати рівнорядною з нормалізацією з тою ріжницею, що нормалізація торкається промислових продуктів, а стандартизація виключно рільних експортових, при чому не лише накидає деякі норми ґатункування, але також змушує продуцента ті приписи точно зберігати, переводячи стислу контролю при продукції і при вивозі.

Стандартизація послуговується вивозовим митом, а саме вона за точно стандартизовані продукти звертає митові ставки і в той спосіб виховує продуцентів. Стандартові приписи на перший погляд утруднюють і обмежують заграничну торговлю, бо збільшують кошти приготування товару до продажі через ґатункування, досліджування й опакування. Але побільшення коштів продукції тут не грає ніякої ролі, бо продуцент дістає вищу ціну за стандартизований продукт, бо він має більший попит і більшу ціну, тоді, як нестандартовий товар має малий попит і звичайно низьку ціну.

Впровадити ті приписи треба конче, бо величезна конкуренція на світових ринках спричинила, що заграничний консумент щораз більше вибагливий. Стандартизація має величезне господарське значіння і є великим кроком вперед у нашім господарськім житті і в заграничній торговлі. Але поза чисто господарською і торговельною сторінкою має вона багато інших додатніх сторін. Вона передовсім підносить рільну культуру ,бо лише культурне рільне господарство може випродукувати продукт, який може числити на експорт.

Це знаємо найкраще на прикладі нашого масла і яець, які в заграничній торговлі займають одно з перших місць.

Стандартизація не обовязує продуктів, що йдуть на внутрішній ринок, але й тут відчуваємо її вплив. Наш консумент поволі стає вибагливий, вимагає товару доброго, гарно виробленого і відповідно опакованого.

Все це повинні мати на увазі наші продуценти, а в першу чергу повинні познайомитися з нормалізаційними і стандартовими приписами також наші купці і промисловці. **Іч.**

—o—

Положення світового господарства

В ОСВІТЛЕННІ НІМЕЦЬКОГО ІНСТИТУТУ ДЛЯ ДОСЛІДІВ КОНЮНКТУРИ.

В найновішому випуску господарських дослідів І. д. Д. К. у Берліні находимо ось-таке насвітлення господарської ситуації в світі.

У краях, які потерпіли від господарських потрясень у світі за останнього півтора року, **розвиток конюнктури знову значно покращав.** Щонайменше спинено майже скрізь упадок виробництва і **затруднення** та зліквідовано надмірну **обережність у господарському** ділянні. В цілій низці держав, особливо у Вел. Британії, Канаді і в менших европейських промислових державах, виробництво і затруднення навіть знову зросли.

Авторитативним державам, отже передусім Німеччині, Японії, Італії і може ще кільком малим державам, — напр. Польщі, — чужою є проблема надпродукції, з якою борються ліберальні держави. Їх головна турбота міститься радше в тому, як можна сповнити завдання, що їх ставить державна влада господарству, **економічними засобами, які стоять до їх розпорядимости.** Зростаюча в авторитативних державах потреба хосну може тільки в такій мірі бути корисна для решти світу, в якій ця решта світу зможе бути відборцем товарів і услуг авторитативних держав. Але це є переборщенням стверджения, що **розбудова господарства в авторитативних державах уже сьогодні в більшій чи меншій мірі тягне за собою розвиток конюнктури в інших европейських державах.**

„Вільне" світове господарство є **під поважним** впливом економічної гонки (звишки) у Зл. Д. П. Америки. Правда — інвестиційна діяльність тільки несміло йшла слідами звишки конюнктури. Крім Зл. Д. П. А. й Англії розростаються і в усіх інших державах, що належать до „ліберально-господарських кол" видатки на зброєння, так що назагал треба рахуватись **зі зростаючим впливом зброєння на хід конюнктури.** Це треба так розуміти, що навіть у державах, що конюнктурально-політично схиляються до пасивности, готова повстати у факті зброєння противага проти широко поширеного інвестиційного змучення, яке вивідало приватне господарство. Францію врешті розмірно мало заторкнула криза; коли цей край — не зважаючи на те — витримав немов би у тривкій депресії, то причина цього лежить майже виключно у внутрішньо-господарських труднощах, які під рогів не дають Франції двигнути себе до кращого. Навіть якби і вдалось франц. урядові осягнути його кредитово-політичні цілі, то й тоді чергове оживлення приватної інвестиційної діяльности в ніякому разі не було б тривке.

—o—

„Т-ВО РОЗВОЮ ЗЄМ ВСХОДНІХ" ПРО ПОТРЕБУ ІНВЕСТИЦІЙ В ГАЛИЧИНІ, ВОЛИНІ, НА ПОЛІССІ І ВИЛЕНЩИНІ.

На засіданні „Т-ва Розвою Зєм Всходніх" 16. п. м. виголосив промову **марш. Пристор.** Він отверднв, — як подає польська преса, — що історія неоднаково обійшлась з новими землями. **Схід Польщі — то біда, низька культура, дешевий дефіцитовий продаж.** Звідсіля великі ріжниці зі заходом Польщі. Цей стан витворює труднощі, які поглиблює ще й законодавство, нереальні зарядження, утруднюючи обороннність держави та обєднання („зесполене").

Східні землі домагаються передусім інвестицій в будові залізних, битих і водних шляхів та меліорацій. Ця акція створить рентовність вложених грошей, а зрештою спричинить більші потреби, затримає населення на місці, збільшить споживання, зменшить безробіття, піднесе культуру життя і **діятиме додатньо на психіку населення, звязуючи його з державою.**

Після цієї промови воєвода **Бечкович** предстанив інвестиційні постулати Вилєнщини, віцемаршал **Подоський** — Полісся, **презес Кржижановський** — Волині і пан **Жибовський** — Східної Галичини.

Сторінка без політики.

„Бог", що грабує своїх прихильників.

Чимало писали ми вже про ріжних модерних „пророків", що голосять спасення світу і при тому оглядаються, чи число визнавців нової віри відповідно збільшується та чи одночасно зі збільшенням прихильників збільшується теж і прихід із „добровільних" жертв. Рекорд ріжних пророків та навіть одного „бога" поставила як завжди Америка. Ми вже писали про американського чорного бога, за яким шаліють мурини та який чимало клопоту приносить американському урядові.

Та виявляється, що не тільки Америка має монополь на ріжних пророків, проповідників, сектярів і до них подібних ріжного роду обманців. Сирія, про яку тепер так багато пишуть часописи світа у звязку з тим, що вона намагається скинути французький протекторат, позавидувала американцям їх богів і собі випродукувала своєрідного „бога". Виступи того бога стали в недавніх часах гомінкі не тільки в самій Сирії, але в цілому Близькому Сході. Новий Бог носить небагатомовне прізвище Слейман, чи як хто хоче, Соліман Мурхед.

Таємничий пустельник.

Мурхед не є зовсім новою постатю в Сирії. Перед двацяти роками мешканці сіл положених недалеко середземноморської пристані Лятакії бачили часто в горах мужчину, приблизно в середніх роках, який мешкав самітній у печері, харчувався тільки молоком, не пив, не курив і всім селянам оповідав, що він є „богом" нової віри, що він має дар передсказувати майбутнє та вміє оберігати людей перед злом

Вістка про те, що в горах появився новий пророк пішла між населення. Альоіти, які замешкують надморські околиці, мусулмани, але незвичайно податливі на ріжнородні релігійні „новинки". Адже ніхто інший, лиш саме вони приняли науку Алі-я (тому теж вони так називаються), яка лиш у подробицях ріжниться від правдивої магометанської віри.

„Бог" робить карієру.

Тому теж альоіти дуже швидко скористали з такої доброї нагоди і спровадили нового пророка до місцевости Рабулі, дали йому дім, худобу і все те, що на господарстві потрібне. А все лиш тому, щоб „бог" перебував постійно з ними та хоронив їх перед лихом. Згодом Мурхед зєднав собі чимраз більшу скількість прихильників, хоч його „релігія" засадничо в нічому не ріжнилася від давньої. Він не створив теж і нової секти. Зате Мурхед вважав себе паном всіх своїх вірних, начальником, творцем та добродієм, що їм все дає. Вкінці Мурхед здобув собі кількадесять тисяч прихильників, які вибрали його послом до... сирійського парляменту. Там „бог" намагався поширювати теж свою науку, але посли виявилися великими недовірками, висміяли Мурхеда, який після тієї невдачі рішив працювати тільки на старому терені, значить в околицях Лятакії.

Немилосерний „бог".

„Бог" альоітів не був би нічим іншим, як звичайним обманцем, якби не те, що він почав вживати ріжних ходів супроти своїх вірних та не наслідки, які витворилися після тих ходів. Отже коли минули літа і новий „бог" закріпив свою „віру" чи пак владу, він почав кидати гасла, що все те, що мають вірні, є його власністю. „Вірні" прийняли таке рішення без нарікань. Найліпшу частину своїх жнив та свого дорібку віддавали „богові", самі-ж працювали в поті чола на своїх розлогих полях.

Відтак Мурхед проголосив, що всі жінки й доньки його „вірних" є його власністю і що він має право їх продавати за відповідним окупом, або забирати їх до своїх гаремів.

Альоіти терпеливі і спокійні селяни погодилися й на те, тільки запротестували проти тих прав, що їх собі „бог" присвоював до їх жінок.

Несамовитий вплив.

На чому спирається тайна тої майже необмеженої влади дивоглядного „бога", важко сказати. Він не має ні дару красномовности, не має теж ніякого знання, не відзначається ні красою, ні поставою. Мурхед — це малий собі чоловічок, череватий, із кривими тонкими ногами та великою випукластою головою. При тому він ходить завжди в подертому сурдуті.

Не зважаючи на всі ті хиби, він має майже необмежену владу над своїми „вірними", які свято йому вірять і заявляють, що лиш він один може оберегти їх перед нещастями та хоробами.

Тому, що Мурхед не спричинює французькій адміністрації майже ніякого клопоту, французька влада толерує його „віру" та його самого, вважаючи його нешкідливим шарлятаном, який зумів своїми словами опутати кількадесять тисяч арабів.

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тревалість конструкції запевнюють першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.

Генеральне представництво і продажа **ЮЛІЯН ЛОМАҐА**

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 ТЕЛ. 228-70.

Оригінальне оголошення.

„Куплю пса, що знає французьку мову".

В одному швайцарському щоденнику появилося таке оголошення: „Куплю пса, що знає французьку мову".

Неодин, що прочитав таке оголошення, похитав счудований головою, мовляв, що за дивогляд. Автім таке оголошення могло в першу чергу обурити французів. Та виходить, що таке оголошення не є зовсім дивоглядом, якби воно спершу здавалося. Бо виявляється, що таке оголошення має своє оправдання.

Хто мав до діла зі собаками мусить стверднти, що собаки знають багато слів не лиш на означення предмету, але й людини. Нема теж сумніву, що пес лучить поодинокі зачуті людські слова в загальні поняття. Значить, деякі предмети, чи функції лучаться в собачій памяті з відповідними словами. В такий приблизно спосіб відбувається процес в голові малої дитини.

Тому теж таке оголошення зовсім не є дивоглядом. Навпаки, воно зовсім зрозуміле, коли хтось, хто купує пса, звертає увагу на те, чи пес буде його розуміти.

Найновіші докази стверджують, що звірята вміють між собою порозумітися. Вчені, які просліджували голоси поодиноких звірят та птахів прийшли до висновку, що деякі звірята добувають зі себе багато ріжних звуків, якими виявляють своє „почування".

Тільки голоси, які виявляють страх і біль у всіх звірят однакові. При тому годиться відмітити, що чоловік із болю, чи перестраху теж добуває зі себе голоси подібні до звірячих.

Пси, як вийнятково інтелігентні звірята, вміють виявляти голосом цілу ґаму почувань, не тільки радість, гнів чи страх вміють собаки виявити, але теж ріжні, більше скомпліковані почування.

Очевидно пес, який перебуває постійно з людьми, запамятує деяку кількість слів. Ясно, що пес, який запамятав собі німецькі слова, не буде реаґувати на французькі прикази. Отже можна в такім випадку сказати, що вміє тільки німецьку мову.

Відома річ, що навіть у менажеріях звірятами опікуються постійно люди тієї національности, до якої мови звірята вже привикли. Слоні імпортовані з Індії до Европи накоюють в зоольоґічних городах багато пакостей, заки вони навчаться розуміти покази в місцевій мові.

Єпископ мусів жертвувати мантію.

Селяни полудневої Сербії дуже забобонні. Зокрема вони вірять, що кусники мантії, в якій епископ відправляв Службу Божу, приносять кожному, хто такий кусник буде мати, щастя.

Недавно в селі Покраічево відбувалося посвячення церкви. Посвячення довершив православний епископ зі Скоплія. Мешканці села рішили використати нагоду, що в них зявився епископ, щоб запастися кусниками мантії. По посвяченні церкви вони кинулися юрбою до епископа, щоб поділити між себе мантію. Священники почали протестувати, переконувати, пояснювати, намагаючися оберегти епископа перед такою непотрібною пригодою. Даремне, юрба тиснулася чимраз більше. Тоді епископ, який бачив на що заноситься, рішився на крайне. Він скинув мантію та хотів її кинути між юрбу, щоб усі поділили між себе мантію.

Та парох тієї темної парохії виявив більше притомности думки, відібрав мантію від епископа та велів церковній прислузі потяти її на дрібні кусники, щоб таким чином всіх обділити. Очевидно, що забобонні селяни були з такого рішення дуже вдоволені. Найважніше те, що таким чином вдалося вийти з тої пригоди без жертв, бо підчас натиску юрби був би не тільки епископ вийшов потурбований, але напевне було б згинуло кільканацять людей в тій юрбі, що там зібралася.

ПРОСТУДА?

КАШЕЛЬ, ХРИПКУ і КАТАР втихомирюють зела проти терпінь легенів відомі як „ЧАЙ ПУЛЬМАНА". Також і для дітей. Дістанете в аптиках і дрогеріях в ціні 1.65 зол. за пачку. 22/30 1-2

Баль прошаків.

У Сараєві істнує союз прошаків під назвою „Лінивство". Той союз уладив недавно великий карнаваловий баль, як кожного року. Як той баль виглядає? Справді доволі оригінально. Ніхто з учасників, очевидно членів, не сміє появитися на салі в іншім одязі, як лиш у драпливому. При тому свіжо оголені не мають права вступу. При вході на салю мусять вони піддатися ревізії, щоб комітетові могли переконатися, чи гості мають відповідну скількість готівки, значить 10 динарів на особу. На тому балю гості курять найдешевші папіроски, пють поганий чай та їдять бульбяні й кукурузяні паланиці.

„Мистецька програма" незвичайно ріжнородна та весела. Не зважаючи на таку веселу програму, нікому з учасників балю не вільно розсміятися. Хто розсміється, того комітетові та інші учасники забави миттю викидають за двері.

Переслати самочинно гідну коляду на Рідну Школу у Львові, вул. Сикстуська 46 — це моральний обовязок кожного українця і кожної української установи.

ВЕСЕЛЕ.

ТІЛЬКИ ПОЧАТКИ ВАЖКІ.

Пані Лена має песика. Пані Лена дістала того песика щойно вчора. Пані Лена кличе песика і вкінці кричить.

Тоді її муж каже:

— Дай спокій! Пес не буде тебе слухати.

На те Лена усміхаючися:

— З тобою теж мала я спершу труднощі.

ЧЕСТИЛЮБИВИЙ.

Директор великої фірми приймає якогось молодого кандидата на посаду і ставить йому найріжнородніші питання. Вкінці питається:

— А чи ви дуже честилюбивий?

— Ще як! — відповідає молодий мужчина коротко та ядерно. — Я не заспокоюся, аж сидітиму на вашому місці.

жіночі і мужеські одяги

поручає по зниженій ціні

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

Передвиборчі збори в Карпатській Україні.

В часі Різдвяних Свят відбувався ціла низка передвиборчих зборів у різних місцевостях Карпатської України. На цих усіх зборах українське громадянство спонтанно заявило, що стоїть за владою Карпатської України та що вимагає, щоб при виборах до сойму поставлено лише одну листу Центральної Української Народньої Ради.

Інші збори відбулися в таких містах та селах:

Збори делегатів місцевих Українських Рад у Севлюші. Участь 1230 делегатів. В заступстві премієра Карпатської України о. д-ра Волошина привітав начальник міністерства шкільництва А. Штефан, який відчитав письмо голови уряду. У цьому письмі між іншим сказано: „Учімся з історії, не дозволім ворогам, щоб могли нас розбити й ослабити. Я прошу вас, щоб ви з довірям приходили до нашої влади. Скажіть нам, що вас болить, що мають для вас зробити уряди і влада після охоче всім справедливим бажанням назустріч. Особливо тут, недалеко від границь, маєте бути свідомі своєї свободи. Будьте свідомі, що ви вже не ті погорджувані, понижені раби, якими вас уважали давні пани, але господарі у власній хаті, у своїй державі — Карпатській Україні.

В головнім місті Гуцульщини, Рахові, відбулися 9. ц. м. великі маніфестаційні збори. У цьому святі взяло участь населення усіх сіл рахівської округи: не було такого села, яке не вислало б кількасот своїх громадян на збори до Рахова. Усіх прибулих було 6.000. Збори знову доказали, що наш український нарід здібний до самостійного життя. Всі промовці висловлювали думки громадянства, яке осуджує постороннє встрявання чужих народів у внутрішні справи. Один з бесідників сказав: „Ми є найменшою частиною нашої федеративної республики, але можемо сміло сказати, що ми є найбільш сконсолідованою частиною федерації чехів, словаків та українців. Наше громадянство вірить нашій народній владі й буде її підтримувати всіма силами. Населення Гуцульщини вже тепер переконалося, що наша влада дійсно дбає про добро народу, бо в такому короткому часі дістала Гуцульщина дві середні школи, в Рахові та у Великім Бичкові".

Збори вислали привітні телеграми премієрові о. д-рові Волошинові та міністрові Revayеві.

Величава маніфестація відбулася і у Вучковім. Назва цього села перед двома місяцями кілька разів появилася на сторінках світової преси. На жаль при сумній нагоді, бо з приводу двох нападів терористів на міст у Вучковому. В бою між терористами й населенням згинув український селянин та місцевий командант жандармерії. На Ріадво зібралися громадяни Вучкового на мості та віддали честь тим, що згинули в обороні села. (КУП).

ЧЛЕНИ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ" ГОСТЯМИ МІНІСТРА СІДОРА Й ВІЦЕМІНІСТРА КАРМАЗІНА.

Як подає „Ілюстрований Курієр Щоденний" з 19. ц. м., делегація „Карпатської Січи", яка їде у відвідини до „Гітлерівської Молоді", вступила по дорозі до Братислави та відвідала мін. Сідора, як вождя „Гвардії о. Глінки", опісля була на бенкеті у домівці німецьких пробойових частин (СС).

Державний підсекретар німецьких справ Кармазін виголосив на бенкеті промову, в якій підкреслив, що німці хотять показати українській делегації, що це таке націонал-соціялізм та що німецька меншина у Карпатській Україні та Словаччині мусить співпрацювати з українцями і словаками над розбудовою їхніх країн.

СПРАВА УЖГОРОДУ ТА МУКАЧЕВА.

Французький часопис „Ордр" містить статтю про нову границю Малярщини та заповідає нові поважні поправки тої границі на шкоду Малярщини. Планована автострада на схід з технічних причин мала б переходити через Ужгород та Мукачів або безпосередньо на південь за тими містами. Тому — пише часопис — натискає Німеччина на Малярщину, щоби відступила Карпатській Україні ті два міста.

Позбуваються російської еміграпщини.

ПРАГА. Уряд Карпатської України доручив усім московським емігрантам, що перебувають на території Карпатської України, щоб вони, не чекаючи виселення, добровільно покинули свої дотеперішні місця осідку.

—o—

Двадцятилітній ювілей Сов. Білорусі.

В останніх днях минулого року відсвятковано досить скромно цей ювілей. Совітська преса порівнювала, як звичайно, дуже красномовно убогість цієї країни під царатом з „грандіозними досягненнями, добробутом і щасливим життям" під совітським режімом. Підношено до неба „добрих геніїв людства" Леніна і Сталіна, „які визволили з допомогою московського робітництва братній білоруський нарід від московських, польських і білоруських діячів, вигнали інтервентів, знищили при допомозі геройського ГПУ білоруських національних демократів та інших буржуазних націоналістів і піднесли на найвищий ступінь білоруську соціялістичну культуру..." До Мінська приїхали делеґації всіх „братніх республик" і виголосили відповідні промови „на цім західнім бастіоні СССР". Народні збори і демонстрації відбулися в дуже обмежених розмірах.

ЯКА БУДЕ ВІДПОВІДЬ ЯПОНІЇ НА НОТИ АНГЛІЇ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ?

Агенція Домеї повідомляє: Відповідь Японії на англійську та американську ноту обіймати-ме такі засадничі точки: 1) Японія противиться, щоб справи Далекого Сходу розглядала міжнародня конференція. 2) Японія голиться приступити до безпосередніх розмов з зацікавленими державами під умовинною, що вони признають засаду: звільнення народів Далекого Сходу від усякого роду півколоніальних сервітутів та обмежень, згодяться на ліквідацію господарських бльоків, скасування митних барієр і признають їм вільний доступ до сирівців.

Розбудова фінляндського летунства.

Фінляндський уряд затвердив плян будови 15-ох летунських майданів. Найбільший з них побудують у Бернеборгу — буде він двічі більший ніж майдан у Гельзінках. Летунський майдан у Кемі розбудують так, що він могтиме служити і до воєнних операцій; побудують там радіовисильню.

ЩО КОШТУЄ ЛІГА НАЦІЙ?

З нагоди кінця року оголошено головні цифри буджету Ліги Націй. Її прибутки, що складаються з оплат членів, були в минулім році 27,823.549 швайцарських франків. Видано на Секретаріят Ліги 16,523.404 ш. фр., на Міжнародне Бюро Праці — 7,209.407 і на Міжн. Трибунал Справедливости — 2.510.906 ш. фр., разом 26,243.717 ш. фр

Після замахів в Англії.

Британська поліція веде енергійне слідство, щоб викрити виконавців замахів у Льондоні та в Менчестері. Кількасот поліцієнтів перевело чимало ревізій у дільницях Льондону, де живуть ірляндці.

Представники поліції та міністерства внутрішніх справ відбули спільну нараду, на якій вирішили превенційні засоби та дальшу лінію слідства.

УСУВАЮТЬ ЖИДІВ З ЛИТОВСЬКИХ РЕДАКЦІЙ.

У литовських редакціях жиди становлять поважний відсоток, декуди навіть більшість. З огляду на те частина журналістів з Ковна почала заходи, щоб усунути всіх жидів з литовських редакцій.

ІТАЛІЙСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У ЮГОСЛАВІЇ.

Мін. Чіно виїхав у вівторок вночі до Югославії, де буде три дні гостем прем. Стоядиновіча на полюванні у Беліе (на мадярському пограниччі). 22. ц. м. виїде він до Білгороду, на другий день вернеться до Риму. Попрощали його представники італійської влади.

—o—

Українська справа головна тема берлінських розмов.

Мадярська Телеграфічна Агенція повідомляє з Берліна, що підчас побуту мадярського міністра закордонних справ Чакія в Берліні обговорено в першу чергу українську проблему, а щойно опісля німецько-мадярські справи.

—o—

Німеччина орґанізує протикомінтернівську Л-гу Нац-й?

У польській пресі появилась поголоска, що німецький уряд намагається зорганізувати „протикомінтернівську Лігу Націй" з осідком у Берліні. Обєднані в ній держави порозумілись би не лише щодо політики супроти комінтерну, але взагалі у питаннях закордонної політики. Це обєднання не було б звернене проти СССР як проти держави.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА РІШЕНА ПРИСТУПИТИ ДО ПРОТИКОМІНТЕРНІВСЬКОГО ПАКТУ?

З цих самих джерел твердять, що Чехо-Словаччина в засаді вже рішена приступити до протикомінтернівського пакту. На перешкоді стоїть лиш одна формальна трудність, а саме пакт із СССР, якого ще не виповіджено.

ІТАЛІЙСЬКО-НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКИЙ СОЮЗ ПРОТИ СССР?

У Варшаві появилася поголоска, що Німеччина, Італія та Японія заключать союз. Японія мабуть домагається, щоб недвозначно спрецизувати протисовітське вістря того союзу; вона хоче оминути ускладнень з іншими великодержавами.

Як говорять, цей союз заключать ще перед кінцем цього місяця, перед промовою Гітлера на відкритті райхстагу.

Перед льондонською конференцією круглого стола у палестинській справі.

ПРЕМІЄР ІРАКУ ВИЇЗДИТЬ ДО ЛЬОНДОНУ.

У Багдаді офіційно заперечили поголоску, що премієр Іраку Нурі Саід не візьме участи у конференції „круглого стола" у справі Палестини. Він виїде з іракійською делегацією а Каїра, де тепер перебуває.

АРАБСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ РАДЯТЬ ПІД ПРОВОДОМ ЄГИПЕТСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

У Каїрі відбулася під проводом єгипетського премієра нарада делегатів арабських держав на конференцію „круглого стола". Опісля ці делегати були на сніданку у короля.

Член династії Романових готов до співпраці з черв. армією.

Найбільший паризький тижневик „Гренгуар" оголошує велике інтерв'ю з Вел. князем Дмитром Константиновичем, небожем останнього царя, відомим з того, що він взяв участь у вбивстві Распутіна. Князь Дмитро, очевидно, під впливом світової пресової кампанії, не заперечує істнування України, але запевнює, що різниці між московською та українською мовою настільки незначні, що москвини та українці за два тижні легко можуть вивчити сусідську мову. Але найцікавіша з інтерв'ю заява князя, що хоч він є засадничим ворогом большевиків, у випадку нападу на Совіти він мусить стануги проти нападників поруч з червоною армією. Це перший випадок, що Романови признають большевиків загально-російською владою. (Офінов.)

Величаве свято Йордану у Львові.

Цьогорічне свято Йордану було безсумнівно найвеличавішим за останні роки. Передовсім ми ще ніколи не бачили такої маси народу як на цьогорічнім святі Йордану, що буквально залягла ввесь Ринок і сумежні вулички. До такого масового здвигу народу причинилася у великій мірі гарна, тепла і погідна днина, яка радше нагадувала ранню весну або пізну осінь, а не зиму з тріскучим морозом, як це бувало минулими роками на Йордан. Одначе найбільшу ролю відограв тут велитенський зріст релігійно-національних почувань в українському народі, що зростають і міцніють з кожним днем саме під впливом останніх подій і переживань. Свято почалося архиерейською Службою Божою в год. 9-ій рано у храмі Преображення св. Спаса у Львові, що її відправив Преосвященний Кир Іван в асисті о. крил. Лаби, о. крил. Лободича, о. д-ра Глинки, о. ректора М. С. Хавлюка та о. Граба, військового капеляна. Діяконували оо. Сидорак і Телішевський, співав прегарно хор питомців під проводом студ. богосл. В. Якубяка. По торжественній Службі Божій вирушив з церкви Преображения св. Спаса процесійний похід до Ринку, де вже від 10-ої години надходили процесії з 15-ох наших церков у Львові з масою вірних. Акту водосвяття довершив Преосв. Кир Іван в асисті крилошан Митрополичої Капітули і львівського духовенства при гарно прибраній криниці напроти домівки Пром-Банку та С. У. К., прибраної килимами, та аптики М. Терлецького. По водосвяченні Преосв. Кир Іван покропив свяченою водою велитенські маси вірних (понад 30.000 осіб) з усіх чотирьох боків Ринку. Слід згадати, що по Службі Божій, в акті водосвяття і в поході довкола Ринку взяли масово і зорганізовано участь не лише представники українських центральних установ, організацій та корпорацій під проводом д-ра Костя Левицького, представників УПР та УНДО, але й їх урядовці і службовики. Далі слід з радістю відмітити, що у цьому величавому святі взяли теж участь представники Ставропігійського Інституту під проводом сеніора Гулли, які ступали в поході безпосередньо за Преосв. Кир Іваном. Крім того в поході бачили ми прегарний прапор „Просвіти", далі прапори „Зорі", „Волі" та кількох цехів, за якими ступали члени згаданих товариств та організацій. Корпоративну участь взяли теж члени Марійського Т-ва Пань і Міщанського Брацтва. Ввесь час від год. 10-ої рано до год. 12.30 вполудне гомонів у Ринку спів колядок і щедрівок. До того підчас походу приграваля коляди і щедрівки орхестра „Зорі"; співав прегарно хор питомців. З подиву гідною витревалістю вдержували кордони біля духовенства наші „Соколи", які спинювали натиск тисячних мас. На святі панував зразковий лад і велика карність, що лише збільшувала бадьорий настрій і почування.

Українська дискусія в сенаті.

Сенатська буджетова комісія розглядала в середу буджет президії ради міністрів. Референтував сен. Біспінг.

ЯК ВИЙТИ З МЕРТВОЇ ТОЧКИ.

В дискусії промовляв від УПР сен. **Микола Творидло,** який заявив, що українці хотіли би довести до співжиття українців з поляками. Становище не безвихідне. Таким виходом на користь українського народу і цим самим і польської держави була б територіяльна автономія. На жаль маршал сойму не прияв внеску в тому напрямі. Власне територіяльна автономія могла би розвязати найважніші проблеми життя і співжиття обох народів. Сен. Творидло висловив думку, що необхідно створити міністерство для українських справ при польському уряді. Це був би початок ліквідації всіх тих непорозумінь, що тепер є. Це означало би вийти з мертвої точки і причинитися до створення того співжиття, що було би корисне для добра польської держави.

„ДОМАГАЄМОСЯ ОФЕРТИ ЛЬОЯЛЬНОСТИ" — КАЖЕ СЕН. СЕМКОВИЧ.

Двох сенаторів - поляків відповідало на промову сен. Творидла. Сен. **Дембський** сказав м. ін.:

„Коли представники української меншини нарікають на відношення влади і громадянства до української людности, то чи можете показати, що на інших теренах, там де живе великанська більшість вашого народу, а не велика його частина, як у Польщі, маєте таку свободу розвитку як у межах Річпосполитої. Теперішня границя творить мінімум справедливости для Польщі і стабілізація теперішніх територіяльних відносин мусить бути на завжди точкою виходу в польсько - українських взаєминах. А що в тій справі писали недавно в закордонній пресі? Яким правом відмовляєте нам культурної експанзії, коли самі з тією експанзією ідете. Не можете відмовляти нам права робити те, що ви не тільки сьогодні, але й у минулому робили супроти безпірно етноґрафічної польської людности на окраїнах".

У своїй відповіді сен. Творидлові сен. **Семкович** заявив, що завдяки польській толєранції за останніх 20 літ українська людність дійшла до небувалого культурного й господарського розквіту. „Треба би запитати панів — говорив сен. Семкович до українців — що ви зробили в напрямі нормалізації польсько - руських взаємин, чому ви не намагалися вплинути на своїх земляків зпід знаку ОУН, щоб не поширювали заколоту серед спокійної людности руської і польської, що відвічно заселює ту землю". Українці — казав сен. Семкович — повинні вкінці зрозуміти, що „земля, на якій Провидіння казало нам жити, таксамо ваша як і наша... Не можемо навіть спиратися на чисельну перевагу одної чи другої національности, бо за століття наша кров так змішалась, що важко окреслити кілько між вами є поляків і між нами русинів".

„Доки — говорив сен .Семкович — українці не викоріняють ненависти зі своїх сердець, доки не відчують потреби необхідности згідливого співжиття з нами, доти не можуть апелювати до нашої льояльности, не можуть вимагати від нас віри й довіря. Вимагаємо сьогодні від вас оферти згоди і льояльности, спертої на щирій співпраці для польської держави. Коли український нарід є тої самої думки, що сен. Творидло, тобто, що треба змагати до згоди і співпраці, то знайде в нас, серед польської людности, братів завжди скильних і готовних до згідного співжиття".

ТУТ ВАЖКА БАЛАЧКА...

Обом згаданим промовцям відповідав сен. **Творидло.** Він підкреслив, що щодо апелю за льояльністю, то це таке широке й невловне поняття, що тут всяка балачка дуже важка. Сен. Лембському промовець відповів, що українці хочуть мати свободу ривалізації і змагають до співпраці з польською людністю на терені господарських установ.

В четвер 19. ц. м. комісія розглянула прелімінар буджету емеритур та рент.

ПОЛЬСЬКЕ РАДІО НЕ ПОВИННО ОБРАЖАТИ ПОЧУВАНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЮДНОСТИ.

Того самого дня відбулося теж засідання соймової буджетової комісії, на якому обговорювано буджет міністерства почт і телеґрафів. З українців забирали в дискусії слово пос. Скрипник і пос. Целевич.

Пос. **Скрипник** твердив, що Польське Радіо якби боялося підійти отверто до української справи. „Совітське радіо — говорив промовець — уміє досконало розбурхати шовіністичні й протипольські настрої, а в нас панує якась стидливість і нема ніякої контракції."

Пос. **Целевич** говорив про нехтування української мови на почті і про те, що почта дає заняття тільки дуже невеликій кількости українців навіть у таких місцевостях, що нараховують понад 90% української людности. Далі промовець підкреслив, що Польське Радіо ставиться по мачошиному до українських авдицій. Львівська висильня призначує на українські авдиції всього 2 години на місяць і то в цьому є ще 40 хвилин інформаційної ґазети, що виконує радше ролю внутрішньо-урядової пропаґанди. В таких умовинах важко, щоб українські авдиції викликали таке сильне зацікавлення, щоб відтягати слухачів від слухання совітських та інших стацій. Українські авдиції надають дотого в невідповідному часі, бо в годинах між 14 і 15, коли взагалі ніхто не має змоги слухати радія. Українські авдиції не мають власного буджету і цілий місячний видаток львівської висильні на ті авдиції сягає 150 зол. Промовець домагався, щоб кількість годин львівської висильні на українські авдиції збільшити й уріжноманітнити їх програму.

Наприкінці своєї промови пос. Целевич заявив, що радіо не повинно ображати почувань 7-міліонової української людности. Така пропаганда, що ображає національні почування українців, не доводить до цілі і тому її треба занехати.

ГОСТРИЙ ВИСТУП ПОСЛА ЗОММЕРШТАЙНА.

В цій дискусії виступив дуже гостро проти Польського Радія жидівський посол **Зоммерштайн,** який поставив закид, що радіо веде протижидівську пропаґанду.

ПОВАЖНА ПОЗИЦІЯ У ПРОГРАМІ РАДІЯ.

Головний директор Польського Радія К. Лібіцький у своїй відповіді послам Скрипникові й Целевичеві заявив, що за минулий рік надано 155 українських авдицій та що це поважна позиція у програмі радія.

Співпраця німецької меншини

З КАРПАТОУКРАЇНСЬКИМ УРЯДОМ.

КУП подає з Хусту, що редактор пресової служби відвідав вождя карпатоукраїнських німців, державного підсекретаря при уряді Карпатської України інж. Ольдофредія. Вождь німців заявив, що німецький елемент поселений островами в південній частині держави, зокрема коло Рахова та Тересви. Крім того автохтонного населення є теж багато німців розкинених по цілому краю, які працюють по ріжних підприємствах. Від часу, як німці не потребують скриватися зі своєю національною приналежністю скількість німців зростає.

Теперішня влада признає державнотворчу працю німців і вона теж призначила для німецької меншини окремого підсекретаря та шкільного інспектора. Найвищою німецькою організацією є Німецька Національна Рада, яка обединує всі давні „культурфербанди". Значіння Н. Н. Р. куди більше, ніж воно здавалося би на підставі кількости німців, бо згадана організація становить поміст між карпатоукраїнцями та німецьким народом. Політична програма німецької меншини буде спиратися на співпраці у змаганих до розбудови Карпатської України.

ВИБУХ БОМБИ НЕДАЛЕКО ДОМУ ЧЕМБЕРЛЄНА.

В четвер 19. ц. м. рано вибухла бомба недалеко дому прем. Чемберлєна у Трейлі. В усіх домах повилітали шиби. Жертв у людях не було. Поліція зорганізувала велику облаву, але покищо без ніякого успіху. Щойно по замаху населення довідалося, що в готелі, недалеко якого вибухла бомба, затримався син прм. Чемберлєна.

МІН. ЧІЯНО В ЮГОСЛАВІЇ.

В четвер 19. ц. м. приїхав до Белі Монастір в Югославії мін. Чіяно, де на двірці привитав його прем. Стоядінович. По сніданні мін. Чіяно зі своїм окруженням у товаристві прем. Стоядіновіча відїхав на терени у північній Югославії, де відбудуться лови.

ЛІНДБЕРҐ ЛЕТИТЬ ДО БЕРЛІНА.

В середу 18. ц. м. пополудні осів на летовищі в Ле Бурже полк. Ліндберґ по дорозі до Берліна. З летовища відїхав негайно до паризького помешкання, якого адресу тримають в тайні.

ПЛЄНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Маршал сойму скликав плєнарне засідання сойму на понеділок 23. ц. м. на 16. год. пополудні.

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

У Зборові і Залізцях відбулися виборн до міських рад. Тому, що зголошено компромісової листи голосування не було. **У Зборові українці дістали 5 мандатів,** поляки 8 (ОЗН 3, ендеки 3, людовці 1 та один безпартійний) і жиди 3. **В Залізцях українці дістали 6 мандатів,** поляки 8 мандатів (ОЗН 3, ендеки 2 і безпартійні 3) та жиди 2.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

В якій справі приїздив мін. Свентославський до Львова?

ПАТ повідомляє:

В середу 18. ц. м. мін. Свентославський брав далі участь в нарадах зїзду шкільних інспекторів з округи львівської кураторії, **на нім порушено справи організації шкільництва в окрузі разом зі справою меншинного шкільництва.** Міністр відбув теж нараду з воєводою Бінком, ген. Лянгнером, ген. Вечоркевичем і з ректорами високих шкіл у Львові та звізитував кілька вселюдних шкіл. Пополудні мін. Свентославський виїхав зі Львова.

—o—

Українське домагання у справі представництва в Найвищій Палаті Контролі.

Вчора почала свої праці бюджетова комісія сенату. Після зреферування бюджетів президента Польщі, сойму та сенату приступлено до дискусії над бюджетом Найвищої Палати Контролі. Перший після референта забрав голос сенатор **Микола Творидло,** який домагався контролі у всіх підприємствах, в яких заінвестували державний капітал і на закінчення висунув постулят, **щоб до Найвищої Палати Контролі увійшов представник українського народу.**

У відповідь сенаторові Творидлові заявив президент Найвищої Палати Контролі ген. Кшеменський, що Найвища Палата Контролі є урядом, чинність якого підлягає контролі парляменту. Введення представника українського народу, як цього домагається сен. Творидло, було б негідне з конституцією та законом про Найвищу Палату Контролі.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає.

нині
АТЛЯНТІК
ч. 192

Емоціональна фільма в захоплюючим темпом подій і романтичних пригод

БАНІТ

В гол. ролях Малий „льорд екрану" Фреді Бартльомов і Варнер Букстер.

СЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ.

ЮТІ подає, що словацький уряд зголосив свою димісію, щоб дати змогу новому словацькому соймові намітити згідно з конституцією нову владу. Премієр Тісо повідомив про те президента Гаху, який прийме у звязку з димісією словацького уряду председника нового сойму д-ра Сокола.

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня ц. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

НОВИНКИ.

Субота

21 СІЧЕНЬ

Ст. ст. 8. січня 1939.
Юрія. Сьвятина.
Лат. Agnetis.
Сонце: схід — 7.18, захід — 15.58.
Місяць: схід — 7.46, захід — 17.50.

Завтра: 22. січня. **Неділя.**
Ст. ст. 9. січня 1939.
Неділя по Просвітині. Полієвкта.
Лат. 8. Vig. po 8 Kolendis. Vincentii.
Сонце: схід — 7.12, захід — 16.00.
Місяць: схід — 8.12, захід — 19.01.

—o—

— **З найкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік осн. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 130—0

— **28-го січня 1938 р.** (субота) відбудеться у Варшаві концерт українських пісень і дум з участю **Василя Тисика,** арт. опери (ліричний тенор) та **Юрія Сінгалевича,** бандуриста. При фортепіяні п. Леся Вахнянин. Варшавська кольонія радіє з такої милої несподіванки.

— **Українська музика у Відні.** На вечорі української музики, про який ми згадували побіжно вчора, що відбудеться у віденському радіо в пятницю 20. січня в год. 15.30, виступить наша відома піяністка Дарія Караванич-Гординська з такою програмою: Василь Барвінський: Ліричниська пісня; Український танок; Пісня до місяця; Пасторальна прелюдія. Микола Колесса: Настроєвий образок з Гуцульщини. Левко Ревуцький: Дві прелюдії: Ес-дур і Фіс-дур.

— **Кара за відозву у справі допомогової акції українським безробітним.** Городське староство у Львові покарало душпастиря українського робітництва, о. д-ра Михайла Сопудяка, грівною 15 зол. і заплаченням 7.50 зол. на Фонд Повшехньої Осьвіти за те, що помістив був в українській пресі заклик, щоб складати датки на українських безробітних і заборонив вести якунебудь допомогову акцію українським безробітним, незалежно від Державного Комітету Зимової Допомоги Безробітним.

— **Новий румунський консуль у Львові.** Новим румунським консулем у Львові став **Жан Поповічі,** який перед приїздом до Львова був консулем в Александрії (Єгипет). Давніше він був консулем у Шікаго та у Вашингтоні.

— **Перед виборами в Борщеві і Ст. Самборі.** Вибори до міської ради в Борщеві розписані на 12. лютого ц. р. Місто поділене на 5 виборчих округ і 5 обводів голосування. На днях повстав польський виборчий комітет з метою підготовити одну спільну польську листу. Українське громадянство Борщева повинно піти якнайшвидше за цим прикладом і теж створити єдину українську листу. Вибори до міської ради у Старім Самборі розписані на 13. лютого ц. р. Місто поділено на 4 виборчі округи.

— **Нема лікаря-українця** в повітовому місті Долині, що начислює 10.000 населення, з того 3.300 українців. Лікарів неукраїнців є трьох. Може хто з наших лікарів сьвідомих би в Долині та отворив тут свою канцелярію.

— **На 6 місяців вязниці** засудив окружний суд у Сяноці о. Івана Тетерка, завідателя парохії в Комашьчі, пов. Сянік, за українізування метрик. Виконання кари суд припинив.

— **Хто виграв на льотерії.** У вчорашнім тягненні Державної Класової Льотерії впали такі виграи: 50.000 зол. на ч. 11507, 76498. 10.000 зол. на ч. 148448. 5.000 зол. на ч. 35576, 48820, 102904, 111367, 122843, 126402, 159717. 2.000 зол. на ч. 795, 7400, 44663, 19479, 47103, 58619, 60053, 64132, 91492, 96497, 108562, 109377, 112414, 112906, 126481, 134838, 36987, 141213, 144081, 155455. 1.000 зол. на ч. 1712, 4985, 17783, 19797, 29665, 36487, 53939, 63672, 63948, 69069, 75507, 79827, 81439, 81525, 84690, 98528, 100769, 107036, 169927, 118438, 127180, 128949, 143179, 144372, 145493, 150609, 152347, 158153.

— **Краєва хроніка.** В ночі з 17. на 18. ц. м. невідомі бандити вбили ножем 26-літнього Михайла Іваха в Дитятичах, пов. Мостиська. Поліція арештувала під замітом убийства три особи. — На лісній дорозі в Пилах пов. Жовква невідомі бандити напали на фіру Миколи Кузьмова з Магерова, побили його і забрали йому товари, що їх він віз зі Львова. — В ночі на 14. ц. м. трьох невідомих бандитів напало на дорозі в Муніні на купців зі Синявої Якова Розбаха та Іфедера і відобрали їм 22 зл. — Підчас маневрування поїзду в Тернополі вагони важко потовкли робітника Ст. Вікеру зі Львова, якого перевезли до загального шпиталю у Львові.

— **Крадіж у поштовім уряді.** До поштового уряду в Нижанковичах вломився в ночі на 18. ц. м. невідомі злодії; виломили двері до каси, звідкіля винесли вогнетривалу касу на двір, де розпороли її і забрали з неї 276 зол., інвалідські марки за 71 зол., поштову печатку та інші дрібниці. За злодіями шукає поліція.

— **Чого вже не крадуть?** На терені виленської дирекції залізниць стверджено від якогось часу факт, що злодії закрадались до вагонів першої кляси в часі їх постою на станціях і витинали з сиджень червоний плюш. Тепер удалося залізничій сторожі у Вильні зловити злодія на гарячому вчинку, саме у хвилині, коли він вирізував новіський плюш у вагоні І. кляси поспішного поїзду. Поїзвище злодія: Тадеуш Генрик.

тільки
крем
магістра
В. НАЗАРКЕВИЧА
усуває разюче
Пігменти Лайки і т. п.
НАЛІНА №1
Крем Halina Nr 2
(світовстійкий)
плекає шкіру
хоронить перед
зморшками
і їх усуває.

— **Уневажнені нострифікації в Німеччині.** У Вістнику Законів Німеччини оголошено розпорядок до закону про громадянство. Згаданий розпорядок уневажнює всі нострифікації дипльомів дентистів, ветеринарів та аптикарів жидів у Німеччині.

— **Пожежа складу муніції.** Недалеко Гельсінгфорсу згорів військовий будинок. Пожежа знищила чверть мільйона набоїв, 50 крісів і 4 скорострільні. Шкода сягає до одного мільйона фінляндських марок. Причина пожежі невідома.

— **Тайна організація до биття жидів.** Окружний суд у Ченстохові розглядатиме в найближчому часі справу трьох малолітніх хлопців, які заснували тайну організацію, щоб бити жидів.

— **Самоходом по замерзлім заливі.** Один з лікарів у Пуцку переїхав через замерзлий залив Пуцка, щоби швидше прийти з допомогою недужому. Переїхавши через лід лікар скоротив собі дорогу на 8 км.

— **Уживайте тільки гіркої води „ЗДОРОВЛЯ".** Дешево, взимку прочищує шлунок. Жадайте в аптиках.

— **Запір.** Лікарські поради з практичним підрекслюють звичайно дієтичні прикази природної гіркої води **„Франц-Йосифа"** так у дітей цілого віку.

—o—

З судової салі.

ВІДГОМІН ВІДОМИХ ПОДІЙ У СТРИЮ.

В середу 18. ц. м. відбувся третій з черги процес за відомі події в Стрию, до яких дійшло в четвер 20. жовтня 1938 р. На лаві підсудних засіли: 1) **Володимир Яворів,** 2) **Григорій Бавура,** 3) **Степан Леськів,** 4) **Павло Дух,** 5) **Василь Романчук,** 6) **Степан Матвіїшин** та 7) **Юрко Нищько.**

Акт обвинувачення закидав підсудним, що: створили організацію, щоб доконати проступку; публично накликували бити чи пак убивати поляків; зневажали польський нарід викрикуючи: „Бий, ріж ляха, ганьба ляхам" і змушували поліцистів, щоб вони не виконали своїх урядових обовязків, які відводили демонстрантів до комісаріяту. Крім того підс. В. Яворовові закидав акт обвинувачення, що 16. жовтня 1938 р. вечором виголосив у Кружку „Рідної Школи" у Стрілкові відчит про Карпатську Україну і при кінці візвав усіх присутніх, щоб 20. жовтня поїхали до Стрия, де мала відбутися демонстрація.

Всі підсудні заперечили вину. Суд засудив **В. Яворова на 2 роки вязниці, всіх інших підсудних по році вязниці і на втрату прав.**

Трибуналові проводив віцепрезидент Гжесьовський, обвинуваčував прок. Мускат. Підсудних боронили адвокати: **д-р Гарасимів і д-р** Р. Домбчевський.

„ЛЯХИ БЮТЬ, ВИНЕН НЕ ВИНЕН..."

Того самого дня відповідав перед судом **о. Володимир Прихитко,** парох Сіхова за те, що критичного четверга 20. жовтня 1938 р. публично зневажив польський нарід у Стрию підчас протипольської і протимадярської демонстрації, що її уладила українська молодь. Підсудний — каже акт обвинувачення — кричав до юрби біля „Народньої Просвіти" так: „Ляхи бють, чи винен чи невинен; це підлість і хамство". Тому поліцісти відвели його на поліцію, де підсудний схвильований кричав: „Є влада, або нема влади. Маєте шибеницю то вже мене повісьте".

Підсудний заперечив вину. До Стрия приїхав на торг і в юрбі опинився припадково. Ніякої промови не виголошував ні не говорив згаданих слів.

Суд засудив **о. В. Прихитка на 3 місяці** вязниці з припиненням кари **на 3 роки тому,** що підсудний був схвильований на вид розпорошування юрби. Боронив адв. **д-р Гарасимів.**

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ГВЯЗДА.

Боксерські змагання за мистецтво В-кляси Львівської Округи, що мали відбутися 22. ц. м. перенесено на 29. ц. м. Вони відбудуться в салі Ад Харунім. Точніші дані про ці змагання подамо своєчасно.

СТОКГОЛЬМ. **ПОЛЬЩА — ШВЕЦІЯ 12:4.**

У міжнародніх змаганнях польські боксери осягнули у Стокгольмі несподівано високу перемогу зі **12:4.**

Нові книжки й журнали.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Двотижневик Рік VIII. Ч. 21. З 1. листопада 1938. Львів.

Зміст: У Двадцятьліття. — Іван Герасимович: Відгомін наших днів у діточому світі. — Двадцять літ тому. — Лев Ясінчук: Кружки Рідної Школи як ставнині національного духа. — Боротьба з неграмотністю. — В обороні безосновно покараних. — Надзвичайні Загальні Збори кооперативи „Рідна Школа" у Львові. — Д-р П. Білянюк: Діточі інстинкти і як з ними обходитися. — З життя Р. Ш. — Різні вісти.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий театр.
Субота 21. І. год. 7.30 веч. „Кармен" оп.

Театр Різнородностей.
Субота 21. І. год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів".

Український Театр Йосифа Стадника (сезіона).
БРОДИ:
21. І. Сузанна.
Потім театр виїжджає до Золочева.

Український Театр ім. І. Котляревського.
БОЛЕХІВ, сала Нім. Дому:
21. І. Пригода в Черчі,
22. І. Царина Грузії.
23. І. Шаріка.
24. І. Кирка з Лькова

КІНА.

АМІР: „Залюблена пані".
АПОЛЬО: „Пропак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Баніт".
БАЛТИК: „Кайдани кохання", „Весела чвірка".
ВАНДА: „Личко", „Як вам подобається".
ГРАЖИНА: „Фльорія" Родзевичівна.
ЕВРОПА: „Страх перед скандалом".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Невічне серце".
МЕТРО: „Буремій".
МІРАЖ: „Подвійне весілля", „Куртизанка та монк".
МУЗА: „Модельна", „Готель у Тиролю".
ПАКС: „Роза" на осн. Жеромського.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Чесна Зузанна".
РОКСІ: „Есмеральда" з Марленом Дітріх.
СВІТ: „Ти, що в Гострій світниці брами". Роберт і Бертран".
СВЯТОВІД: „Малий Тарзан", „Алі Баба і 40 розбійників".
СТИЛЕВЕ: „Страхи" і ревія.
ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежа на пустині".
УТІХА: „Пострах Монголії".
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Японія: Токіо, Кіото, Йокогама".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 20. січня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Уквітчуємо карнавалове привітання, вісти, Легка музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ст. Станіш, авд. для старших дітей, 11.25 Концерт хору „Лайт Опера" з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 1400. Інформаційна Газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл. (Хор ім. Лисенка, Іван Сайко, хор „Сурма")**, 14.30 „Деревляне серденько", новела, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 На широкім світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дennик, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Гутірка з хорами, 16.35 Форт. твори, 17.00 Небезпека електричности, 17.10 Арії та пісні, сопран, форт., 17.35 Маловідомі багатства Ц. О. П-у, 17.45 Вівучі вісти з міста та провінції, 17.50 Гутірка про косиди, 18.00 Коляди у вик. муж. хору, 18.30 „Пан Тарабанкевич в Абісинії та на місяці" гумореска, 18.55 Розр. концерт: орх., спів, 20.40 Вечірний дennик, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, 22.30 Літературні рецепти, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 21. січня 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уявш для дітей: „Дяді пана майстра", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дennик, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Віол. реціталь у супр. форт., 17.01 Авдиція, 17.05 Золоті часи краківської сцени, 17.20 Лірсонові твори у вик. камер. інстр. ансамблю, 18.00 Вікучі вісти з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Що співав нарід, Про січневе повстання, 19.15 Нар. капели, 19.55 Вальси, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Танк. музика, спів, рефрени; у перерві в год. 21.50 Працьовитий день, свеч, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 20. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Соната на кларнет і форт. ф-моль Брамса, 17.30 Танки, пісні, 20.10 Китиця вальсів, БІЛГОРОД 20.00, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30 Цимбали, 18.00 Орх., 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 13.15 Орх., **15.30 Українська фортепіянова музика**, 15.45 Скандинавські пісні, 18.00 Дуті інструменти, 19.00 Репортаж, ДРОЙТВІЧ 20.00 Легка музика з Америки, ЛЯГТІ 19.05 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.15 Квартет, 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Квартет ч. 7 Бетовена 19.15 Пісні, 21.10 Форт., РЕНН 21.30 22.00 23.00 „Долі" оп. Фудрена, РИМ 17.15 18.00 Форт. реціталь, 21.00 22.00 Оперета.

Субота, 21. січня 1939.

БЕРЛІН 11.35 15.45 Гутірка, 18.00 Концерт бажань, 20.10 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Муз. розр. програма, БРЮСЕЛЬ ФР. 21.00 „Іродіяда" оп. Масснета, БУДАПЕШТ 17.25 Нар. пісні, 18.35 21.50 Орх., ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 15.30 Пісні про сніг, 16.00 Концерт бажань, 19.00 Пісні, 20.10 21.00 Вечір танку, 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 18.15 Камер. концерт, КЕЛЬН 16.00 Веселий концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, ЛЯГТІ 20.05 Грігові твори, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 21.10 Військ. орх., ПРАГА II. 19.40 Нар. пісні, РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Симф. концерт, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, РИМ 17.15 20.30 Музика, 21.00 22.00 „Сальоме" оп. Р. Штравса.

БІРЖА.

Львів, 18 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·61 — Доляри америк. 5.28·50 — Дол. канад. 5.23·00 — Фльорени гол. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 16·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 129·68 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 15·90 — Марки фінляндські 10·94 —

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 18. січня 1939

1 кг. масла десер. більох. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. вець 1·85—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Радіокутик.

ПЕРША ТЕЛЄВІЗІЙНА СТАЦІЯ ДЛЯ РИМУ.

Італійське радіове товариство EIAR почало будову першої телевізійної стації на горі Монт Маріо біля Риму. З великим задоволенням та радістю приняли мешканці Риму цю вістку, для яких мають відкрити публичний телевізійний театр. Ще в першій частині цього року почнуться телевізійні емісії, яких програма передбачує м. ін. цілі звукові фільми.

ТЕЛЄВІЗІЙНА ЦЕНЗУРА.

Деякі емісії німецької телевізії засоблені в остереженни „Недозволено для дітей" або „Дозволено від 14 літ". Подібно як у ділянці фільма, моральна цензура обовязує вже й німецьку телевізію.

ЗУСИЛЛЯ ЄРУСАЛИМСЬКОЇ РАДІОСТАЦІЇ.

Єрусалимська радіостація почала низку лекцій гебрейської та арабської мови для новиків та для завінсованих слухачів. Єрусалимська радіостація намірає так зблизити жидів та арабів у Палестині. Всеж вона натрапляє на поважні труднощі, тому що тільки незначна кількість мешканців Палестини знає більш як одну з трьох офіційних мов: англійську, арабську та гебрейську. Крім того дуже мало арабів взагалі хоче вчитися гебрейської мови.

Оповістка.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Ялинку **Рідній Школі** зол. 28.50 українці з Гдині.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда в Станиславові відбудуться 28. січня 1939 р. в год. 18-ій у власній домівці зі звичайним порядком нарад. **Виділ.** 19

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

ПАНА ІНЖ. МИХ. ТИШОВНИЦЬКОГО просимо відобрати листи. **Адміністрація „Діла".** 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

ГАРМОНІЯ нова, одноголосова, 4 і пів октави, сильний звук, до науки і ведення хорів до продажі за **400 золотих**, Львів, Шептицьких 6. Мазуркевич, мистець органів. 197 1-1

МЕШКАННЯ

3 КІМНАТИ з кухнею на І. поверсі до винайму від зараз. Вул. св. Софії 25. 171 3-3

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерниці і французька біжутерія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філія: Коперника 15 а, Галицька 16.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРИЙМУ апліканта виключно з краківської апеляції. Умовини до „Діла" під „Папрон". 177 2-2

ШУКАЮ жінки, що варила б і завідала домашньою господаркою. Зголошення з умовами: Ірина Маркевич, Nowowiśki Zloczowskie, p. loco.

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, провадженна паризьким модельотом Віндером дипльомованого у Відні, Дрездені, Парижі, з правом видавати свідоцтва, приймає записи Оссолінських 12. 2880 8-10

КУРС маст. квітів, жаботів. Згол. 3-го Мая 11 „Пшилосьць". 198 1-3

РІЖНІ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964в 12-15

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники, біжутерію поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там так прецизійна направа годинників і біжутерії. 3020 9-11

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняє на найновіші бельські матеріали. Телефон 270-25. 185 2-2

НА КАРНАВАЛ убрання віялові, самокінгові, фракові випожичає. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-37. 139 4-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.

вул. Ген. Токажевського 65.

(передше Городецька 53 а)

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.

ч. 184 **Тел. 274-36.** 3-5

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції висилаємо за післяплатою.**

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe **1 пр. 6 сот.**

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошувані шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 14 (15.105). Львів, неділя 22. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: В.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-20
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ-ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо ця не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„ДНІСТЕР"
Львів, вул. Руська ч. 20
поладнує всі банкові чинности, а зокрема під найкориснішими умовами приймає вкладки ощадности, отвирає чекові рахунки, переводить эсконт векслів, торговельні операції, купно і продажу цінних паперів і т. п.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,668.000 зол.
Замісцеві виплати — П. К. О. 500-198.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛЯН ГОСПОДАРСЬКОЇ РОЗБУДОВИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Господарська рада Карпатської України працює над генеральним пляном господарської розбудови краю. Підготова частинних планів уже покінчена при помочі відповідних ресортів адміністрації та господарських кол.

ВСЕ НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ХОЧЕ, ЩОБ УКРАЇНСЬКА МОВА БУЛА МОВОЮ НАВЧАННЯ.

Міністерство культів та освіти Карпатської України перевело анкету, щоб провірити волю населення, щодо мови навчання у народніх школах.

Усе населення спонтанно висловилося за українською літературною мовою.

РОЗБУДОВА ШКІЛЬНОЇ МЕРЕЖІ.

У Брагові відбулося святочне відкриття нової народньої школи; взяли в ньому участь великі маси населення. Промовляв начальник міністерства культів і освіти А. Штефан.

РАДА ЛІГИ РІШИЛА...

Рада Ліги Націй відбула в пятницю засідання, на якому осудила летунські бомбардування в Еспанії, висловила свої симпатії для Китаю та звернулася до своїх членів зі закликом, стриматися від усякої акції, шкідливої для Китаю. На цьому сесію Ради закінчено.

—o—

ФУЗІЯ ВІДЕНСЬКИХ ЩОДЕННИКІВ.

Як подає ПАТ, „Нает Вінер Журналь", „Нае Фрае Прессе" та „Нает Вінер Тагеблят" получено, так, що вони будуть виходити як один щоденник. В Австрії вони будуть ще деякий час появлятись окремо.

—o—

Ч. 14 (15.105). Львів, неділя 22. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б. В.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 346-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
Вашу Чеських Льгов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з поширенно) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБ'ЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас локата, але це рівночасно жилочки для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та весь кооперативний промисл.

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК
„ДНІСТЕР"
Львів, вул. Руська ч. 20
полагоджує всі банкові чинности, а зокрема під найкориснішими умовами приймає вкладки ощадности, отвирає чекові рахунки, переводить вконт векслів, торговельні операції, купно і продажу цінних паперів і т. п.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника
з порукою держави
Веде рахунки бежучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,868.000 зол.
Замісячні вклади — П. К. О. 500.196

З великих роковин — роковини найбільші.

Львів, 21. січня 1939.

Ця стаття разом з її наголовком є буквальним передруком несконфіскованої передової статті, яка появилась у 16. числі „Діла" з 22. січня 1935 року. Єдина зміна, на яку ми дозволили собі, це вписати в одному місці замість „події вперед 16 і 17 років" — „20 і 21 років", замість „1935 рік" — рік 1939! Ш. Читачі зрозуміють, чому обмежуємось тільки до передруку і вибачать нам.

Редакція.

...В трудну годину народилася воля України..." У таку трудну годину, що під тягарем тої години, і тих труднощів, що наросли у психіці народній впродовж трудних попередніх двох століть, — загинула воля. Чи можна було її втриматй й оборонити та хто і що тут завинило, що вона не зберегласъ, — це сьогодні тема для міркувань істориків, історіософів, політиків, соціольогів. Для народу залишилося гнітуче почування диспропорції поміж тим, що було, і тим, що є, залишились спомини, дати, документи. Все ніби речі нереальні, абстрактні, архівальні, а проте вони мають достаточну силу, щоби перетворювати національну душу та бути джерелом надхнення поколінь. У трудній годині родилася воля, — залишилась традиція боротьби за волю, могутня підвалина свідомости своєї вартости і своєї остаточної цілі, цілі кожної повітньої націй.

Наведені вгорі слова взяті із тексту IV. Універсалу Української Центральної Ради, що проголошував далі: „...Від нині Українська Народня Республика стає самостійною, від нікого незалежною, суверенною Державою Українського Народу..." Це було 22. січня 1918 року, в словах про важку хвилину народин волі і про початок державної суверенности і про одночасно встановлені конституційні постанови нової держави — товаришили поважні згуки дзвонів Софійського храму.

Три дні пізніше одною вулицею покидали Київ оборонці молодої української волі, другою вступали у нього її грабарі. А рівно в рік пізніше, на тому самому історичному майдані, під тими тих самих Софійських дзвонів, лунали інші слова: „...Від нині во едино зливаються століттями відірвані одна від одної частини..." А щоб пророчисто пригадати, що історія повторюється, в ім зим після того другого урочистого акту відбулася знову евакуація Києва, при чому державні центральні установи ніколи вже до столиці України не вернулися...

Залишилася знову дата. З усієї тисячелітньої історії українського народу дата мабуть найбільша. Бо справді важко було б віднайти іншу дату, яка так само свідчила б і про свідомість національної спільноти всіх українців, і про свідомість спільноти їх інтересів, і про таку свідомість своєї національної особовости, яка виявляється у змаганні до повної незалежности. Ці дати — 22. січня 1918 р. і 22. січня 1919 р. — не проголошення реалізаційного акту двох частин національних ідеалів. Сила тих дат у тому, що незалежно від успіхів реалізаційних спроб, незалежно від обставин в якомунебудь часі, ідеал залишається таким самим живим і найвищим ідеалом. Можна би ще хіба додати, що проголошення принципу права самовизначення народів — було легалізацією права народів мати свій національний ідеал, якого теж сьогодні ніхто у культурному світі нікому не кваєстіонує.

Коли ніні згадуємо роковини подій вперед 20 і 21 років, то у ще якравішому світлі стають події з 1939 року. Замість згуку дзвонів і всієї революційно-романтичної декорації, з якою відбувалися тодішні величні акти волі, лунають у пивишніх московських експозитур на Україні стріли, від яких гинуть українські культурні діячі. Самої згадки про тодішні часи й події досить, щоб наразитися на розстріл. Поворот хвилі вояючого комунізму, поворот хвилі терору проти всього українського, глум над національним ідеалом, — це політична дійсність у двадцятиліття тих величних актів. Хто не знав би всесвітньої історії і самої історії України — міг би справді попасти в розпуку: як страшенне змарновано велику історичну нагоду і до якого ступня дійшла наша програма. Коли на Софійському майдані відбувалася святочна церемонія у 1918. і 1919. році, то до Києва доходили вже відгуки гарматніх вистрілів і на вулицях міста царила вже атмосфера непевности: тому й серед учасників тодішнього свята було чимало одиниць, які з найбільшою журбою гляділи у будучність. А проте напевне не було нікого, хто припускав би, на дно якого провалля докотиться у такому коротокому часі доля народу. Єдиною розвагою може бути пригадка, що на кільканадцять літ перед проклямуванням соборности й суверенности не було ніодного українця, який вірив би у таке чудо.

Історія не приймає поняття чуда, а навіть теорія історичного фаталізму вимагає необхідних „імпондерабілій", без яких не можуть наче „деус екс махіна" явитися переломові події. Бо у 1917/18 рр. пригожий зовнішній момент, але не було необхідної внутрішньої підготови. Тому провалилися акти, навіть наймудріші і найсвятіші, що свідчать про мудрість тодішніх керманичів чи про здоровий інстинкт, — та ніких проте не підтримали маси, бо ті акти не ввійшли ще в психіку мас, не стали нерозривною частиною їх світогляду. Колесо історії відвернуло ситуацію: сьогодні найбільш некорисна кон'юнктура на українських землях, зміфікованих та сцентралізованих з чужонаціональними територіями у чужонаціональних державах, — дуже стомлюючими кроками вперед пішов процес оформлювання національної психіки згідно з модерним розумінням нації. Було це на Україні у 1917/18 рр., бо навіть у 1919. і 20. безліч „невтральних". Але злобні пісеньки кружляли про тую Директорію, якої влада простягалася над клаптиком землі, що дежала під вагонами евакуаційного потягу. І були випадки, коли здорові парубки з села виходили дивитися, як на цікаве видовище, як жменя вірних верховній владі героїв кервавилась за волю рідного краю, за волю тих „невтральних" сел і їхніх „невтральних" мешканців.

Коли згадуємо величні моменти українського визвольницького здвигу, то одночасна пригадка таких сумних проявів тодішніх відносин у вічому тих великих дат не обезцінює. Навпаки: вона вивищує їх та спонукує до оптимізму супроти будуччини: бо ті негативні явища тодішнього внутрішньо-національного недорозвою — безповоротно минулися! Перейшов нарід крізь чистилище мук і досі з нього не вийшов, але в його вогні викристалізувалася Ідея.

І при спогаді тих великих роковин — віддаємо поклін Ідеї.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛЯН ГОСПОДАРСЬКОЇ РОЗБУДОВИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Господарська рада Карпатської України працює над генеральним пляном господарської розбудови краю. Підготова частинних пляніе вже покінчена при помочі відповідних ресортів адміністрації та господарських кол.

ВСЕ НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ХОЧЕ, ЩОБ УКРАЇНСЬКА МОВА БУЛА МОВОЮ НАВЧАННЯ.

Міністерство культів та освіти Карпатської України перевело анкету, щоб провірити волю населення, щодо мови навчання у народніх школах.

Усе населення спонтанно висловилося за українською літературною мовою.

РОЗБУДОВА ШКІЛЬНОЇ МЕРЕЖІ.

У Брагові відбулося святочне відкриття нової народньої школи; взяли в ньому участь всі маси населення. Промовляв начальник міністерства культів і освіти А. Штефан.

РАДА ЛІГИ РІШИЛА...

Рада Ліги Націй відбула в пятницю засідання, на якому осудила летунські бомбардування в Еспанії, висловила свої симпатії для Китаю та звернулася до своїх членів зі закликом, стриматися від всякої акції, шкідливої для Китаю. На цьому сесію Ради закінчено.

ФУЗІЯ ВІДЕНСЬКИХ ЩОДЕННИКІВ.

Як подає ПАТ, „Нвес Вінер Журнал", „Нойе Фрае Прессе" та „Нвес Вінер Тагеблат" позичено, так, що вони будуть виходити як одні щоденник. В Австрії вони будуть ще деякий час появлятись окремо.

Чому все ще „рускі".

Львів, 21. січня 1939.

Одним із перших внесків у формі законопроекту, що його внесла Українська Парляментарна Репрезентація у каденції 1928-30 рр., був внесок про зміну обовязуючої офіціяльної національної термінольогії щодо автохтонного непольського населення, яке компактною кількамільйоновою масою заселює пять східних і південно-східних воєвідств Польщі. Одним із 14 меморіялів, що його вніс провід УНДО до уряду у 1935 році у тих справах, що творили підставу українсько-польських розмов та мінімум негайних українських вимог, був меморіял у справі необхідности змінити ту офіціяльну національну термінольогію, яка обовязує від часу т. зв. мовних законів Ст. Грабського з 1924 року. А проте ця справа досі ще „висить", досі ще не зліквідована.

У звязку з рішучою вимогою українців вирішити цю справу міністр внутрішніх справ видав був у 1935 році обіжник до підчинених собі органів, щоб у рубрику національности вписувати термін „український", якщо собі цього забажає кліент-громадянин. Ми відразу назвали тоді той обіжник „неполадданою справою". Бо річ не в тім, чого собі бажає окремий громадянин, річ у тім, як держава, як уряд і всі державні установи самі називають кілька мільйонів своїх громадян. Очевидно, коли державний урядовець, покликуючись на закон відмовляє права громадянинові реєструвати свою національність так, як він її розуміє і хоче, — то це вже повний дивогляд, на який саме звернув увагу згаданий міністеріяльний обіжник. Але справа неполаднана так довго, як довго існує той закон, наскрізь анахронічний, такий закон, що його новелізації в усіх точках домагається від кільканацяти літ українське громадянство, та який зокрема своєю національною термінольогією стоїть у різкій суперечности з нинішньою дійсністю і її льогікою.

Коли кільканацять літ тому Ст. Ґрабський та його однодумці могли ще сподіватися, що вдасться відмежувати термін „руський" від терміну „український", надаючи першому з них етнічне значіння, другому — політичне, то за той час з отих надій нічого, крім гіркого розчарування, не залишилось. Сьогодні вже сам Ст. Ґрабський, автор того закону, не відмежовує української інтеліґенції від „руського" народу і сам уже перейшов на термінольогію „український", коли каже не про українізм, як якийсь буцім-то штучно-політичний доктринальний твір, а про проблему найбільшої меншини у Польщі, про „квестію руску". Тільки каботинізм деяких старо-ендецьких ґазетярів каже їм писати слово український завжди ще у „лапках" — на велике здивування всіх чужинців та на глум зі здорового розуму. Ніодин поважний політик у Польщі, ніодин міністр у своїй промові не вживає іншого терміну, як лише український. Останні тижні й місяці остаточно теж провалили штудерну теорію про „руський" нарід у Галичині та український поза нею. Стихійний характер маніфестацій спільноти національних почувань може і став для декого з поляків ревеляцією та відкриттям Америки, в якої існування вони не вірили, а проте сьогодні і вони вже в неї повірили. Нема теж на земній кулі поважного часопису і політика, який негував би термін український як назви для народу, що живе нині як територіяльна автохтонна етнічна частина у межах чотирьох европейських держав та якої політична і поселенча еміґрація розкинена у пяти частинах світа.

Ми мали в останньому часі кілька характеристичних прикладів, як до цієї справи підходять чужинці, які вперше з нею стрічаються. Ось фляндський журналіст Германс в одному з репортажів із своєї подорожі до Хусту і Львова описує в одній з найбільших брюсельських ґазет свої враження з подорожі залізницею лінією Вороненка-Львів. Коли потяг їхав долиною Прута — оповідає він — він звернувся до приязних польських товаришів подорожі з запитом, якою мовою говорить автохтонне гуцульське населення. Один із них відповів „українською", але другий накинувся, що це неправда, бо „російською". І дивується чужинецький журналіст, пощо поляки всупереч бажанню українців називають їх „росіянами", коли це йде з погляду польських закордонно-політичних інтересів річ страшенне шкідлива викликувати враження, що в Польщі живе кілька мільйонів автохтонів росіян. Річ ясна, що слово „рускі" — „русін", якого напевне вживав той польський подорожний, мусіло бути інтерпретоване чужинцем тільки як „російський", бо ніодин інтеліґент-чужинець не повірить чейже, що крім українського та російського існує ще якийсь третій славянський нарід — „руський"! Другий приклад: коли у відповідь на дуже гарну статтю про українців у відомому париському журналі „Ілістрасіон" появилася інспірована видно стаття якогось француза, який впевняв, що нема українського народу, тільки нарід російський, бо „він сам" бачив у Києві російську пресу та чув скрізь російську мову, то редакція журналу від себе помістила таки зараз поруч етнічну мапу розселення українців, зазначуючи „ад окульос", яке географічне розмежування народів Сходу Европи. Третій приклад: коли один із гумористичних кандидатів не то на московський, але вже і на український престіл — Димитрій Романов — недавно заявив, що „властиво" українського народу нема, — то та частина його інтервю послужила для іронічних дотинків чужинецькій пресі, яка слушно зазначила, що саме той висловив дискваліфікує „претендента" до престолу. І таких прикладів можна б наводити чимало, включно до пригадки обурення пос. Носковського (сендека) у „Курієрі Варшавскім", коли то ґен. Денікін покликався на 8 мільйонів „русских" у Польщі.

Ми безліч разів казали і нині це повторюємо, що нам та термінольогічна саламаха, зокрема офіціяльна національна термінольогія щодо нас, якої самі ми не признаємо, — практично нам не шкодить. Але це річ престіжу, щоб ніхто нікого не називав так, як він сам собі цього не бажає. Ми казали і кажемо, що терміну Русь-руський, як тої назви історичної, що ми її колись вживали і то саме для відріжнення і від польського і московського (російського) народу, тої назви ми не стидаємось. Але вона належить до історії, а в устах польської народової демократії та всієї україножерної польської преси прийняла специфічне політичне протиукраїнське значіння. І в такій інтерпретації ми той термін мусимо поборювати. Хто себе хоче „русином" і нині називати — хай себе на здоровля називає, — це справа його національного самовизначення. Його національної свідомости чи може просто конюнктуральної калькуляції. В усякому разі — це його річ. Річ держави та її відповідальних керманицьких органів зясувати собі, з ким властиво держава має до діла, хто це той кількамільйоновий національний масив, якого назва не залежить від особистого погляду п. Ікс чи п. Ипсильон, лише від ствердженого наукою та підтвердженого життям поділу славян на народи.

Сьогодні українці пішли у своїй національно-політичній емансипації, у своїх змаганнях і амбіціях далеко поза боротьбу за рідну назву! Смішно й казати, щоб ми аж потребували признання нашої національної екзистенції через признання нам нашої національної назви! А проте саме тому, що українська проблема станула вже у такій площині, в якій взагалі нема місця на такі анахронічні спори, саме тому не розуміємо, чому вічно зберігати силу припису, який ввів термін „рускі", чому ніхто з польських компетентних чинників досі сам цієї справи не полагодив: декретом, законом, який не викликав би в соймі ніякої дискусії та якого ввесь текст мав би одно речення. Самі не маємо ясного погляду, чи до цієї справи встрявати Українській Парляментарній Репрезентації, чи знижуватись нам сьогодні до такого власного внеску у формі законопроекту. Чи може краще залишитись у цій справі у ролі обсерваторів та дальше лише — дивуватися.

Дивуємося і зі здивуванням запитуємо: чому, пощо і в чию користь польська сторона зберігає все ще той термін „рускі" — „русін"?! І не чекаємо навіть відповіди: бо яка відповідь тут можлива?!

Ік.

Бараболяна зупа

на росолі з відомих

MAGGI ого

буліонових кісток

знаменита

ч. 178

На 4 — 5 осіб

Бараболяна зупа

½ кг. бараболь, 6 дкг. городовини, 1½ літри води, 4 Маджія буліонові кістки, лавровий листок, кілька зерняток перцю, 1 ложка муки, кільца ложок квасної сметани, січений зелений кріп або петрушка.

Бараболі обібрати, покраяти в кістки а городовину в пасочки і парити в росолі приладженім з кипячої води і Маджія буліонових кісток. Додати бібковий листок і перець, потім заварити зі сметаною попереднью вимішаною з мукою. Вкінці додати кріп.

Гайле Селясіе процесується з дирекцією залізниці Джібуті-Аділ Абеба.

ПРОЦЕС ВІДЛОЖЕНО.

Перед париським апеляційним судом іде процес б. негуса проти „Франко-етіопського залізничого товариства", що експльоатує залізницю Джібуті—Аділ Абеба. Негус домагається, щоб товариство виплатило йому купони, які він мав як володар Абісинії, товариство не хоче, бо він тепер цих купонів не має. Суд мав проголосити нині присуд, але відложив його, щоб ще раз подрібно розглянути цілу справу.

—o—

Чи Канада стане по боці Великої Британії на випадок війни?

У канадійському парляменті від двох днів іде жива дискусія на тему становища, яке займе б Канада на випадок збройного конфлікту в Европі, в який була б замішана Анґлія. У відношенні до цього питання виявилася велика ріжниця поглядів між консерватистами й ліберали. Преміер заявив, що колиб Анґлія виповіла війну, Канада мала б обовязок стануги по її боці.

Шлюб італійської королівни.

В понеділок, 23. ц. м. відбудеться в каплиці квіринальської палати шлюб італійської королівни Марії з князем де Бурбон Парма.

Цей шлюб мав відбутися ще 15. ц. м., але його відложили з огляду на недугу другої італійської королівни.

Німці підготовляють перебрання африканських кольоній.

Фляндський щоденник „Gazet van Antwerpen" з 10. І. ц. р. пише про кольоніяльні підготовчі заходи в Німеччині ось що:

„Щорічно сотки юнаків і молодих жінок перебуває вишкіл з метою стати кольоністами і власниками плянтацій у хвилині, коли Німеччина здійснить своє домагання у справі колишніх кольоній. Крім цього німецькі лікарі проходять спеціяльні курси в **гамбурському інституті для тропікальної медицини.**

Коли ще урухомлять державну школу для кольоніяльної адміністрації, то Німеччина матиме ввесь потрібний, теоретично вишколений і практично загартований персонал для кольоній. Але вже й тепер є в **Ренсбурзі** (Гольштайн) **кольоніяльна школа для молодих жінок,** меншебільше в літах між 18. і 22., де німецькі дівчата приготовляються стати добрими господинями німецьких кольоністів. Школа стоїть під безпосереднім наглядом кольоніяльно-політичного відділу націонал-соціялістичної партії.

Курс, що є переважно практичний, триває один рік. Програма його така: домашня декорація, печиво, різництво, садівництво, шиття, перша поміч у нещасливих випадках, тропікальна гігієна та плекання дітей. Рівночасно молоді жінки можуть придбати знання у споюванні, фарбуванні, прикрасі й покриванні меблів і т. і. Звичайно, в цій школі не забувають навчати також націонал-соціялістичну ідеольогію, кладучи головний натиск на теорію рас і спадковість. Це все доповнюють ще чужими мовами та книговодством. Дальші доповнення для молодих дівчат це наука їзди на коні, їзда автом, веслування, стріляння — це все потрібні відомости для життя у кольоніях. Шкільні оплати й інші видатки незначні, а прийняття на курс не утруднене.

Подібну школу оснували саме тепер для молодих мужчин, від 17—26 літ, у Вітценгавзен над Верою. Тут учать науково управи рілі у всіх порах року та спеціялізують учнів у тропікальних питаннях. Курс для молодих мужчин триває три роки. Крім вище названого вчать хемії і механіки, завідування домом і т .і. З кінцем курсу учень може дістати дипльом, до якого в Німеччині привязують чималу вагу. „Батьки, приготовляйте своїх синів на кольоністів" — каже бюлетин, — „тому, що прийдешні **заморські маєтности запенять їм їхню будучність!"**

До цих шкіл вишукують молодих мужчин і жінок. При цім виборі мають на увазі передусім фізичну справжність майбутніх учнів.

Державний кольоніяльний союз, що розсіяний по усій Німеччині, вчить кольоніяльної політики й адміністраційної теорії. Ця установа орґанізує місячні курси для цивільних і партійних урядовців. На цих курсах обмірковують ріжні питання, які мають звязок з кольоніяльною політикою, як наприклад: середземноморське питання, Далекий Схід, структура британської імперії та кольоніяльні адміністративні питання. Крім цього один активний урядовець цього кольоніяльного союзу є у звязку з якимсь окружним або провінціональним штабом партії. Він дає короткі курси, видає виклади в обемистих брошурах.

Леопольд Рек, секретар для кольоніяльного питання у державній орґанізації цивільних урядовців, є тієї думки, що слід кольоніями так правити, „щоб вони були спроможні дати відповідь на дві цілі: на економічні потреби держави й на забезпеку їхнього власного існування".

З майором **Шрекелем,** давнім кольоніяльним офіциром, ми обговорювали політичне питання.

„Значіння кольоній для нас" — сказав майор — „майже виключно економічне. Не можна переводити ніякої безоглядної експльоатації в користь матірнього краю. Адміністрацію треба побудувати на англійський зразок; у противенстві до французької системи треба, щоб тубильці дістали достатню змогу брати в ній (адміністрації) участь. Ми не маємо пляну „мілітаризувати" тубильців або „европеїзувати". Треба зберегти й охоронити расові властивости та звичаї окремих племен. Завдяки вищости білого над тубильцем у науковім знанні, гігієні та управі рілді ми повинні його (тубильця) зробити здоровшим і заможнішим."

На питання як мається пристосовувати в кольоніях нац.-соціялістичну расову теорію, відповів майор: „ми повинні як найбільше відраджувати подружжа між двома ріжними расами, отже також між білими та тубильцями."

„Не повинно бути ніякої масової еміґрації кольоністів з рідного краю. Ми повинні посилати до кольоній ґеольоґів, інжинірів, учених, але їх функції мають бути обмежені тільки до нагляду над експльоатацією і розвитком природних засобів.

„Крім того, що кольоніяльне питання — економічне питання", казав далі майор, „є воно питанням чести. Ми домагаємось повернення усіх кольоній, що їх нам забрали по світовій війні. Виняткам має бути Кіяо Чав, тому, що фірер заявив, що не має ніяких територіяльних домагань на Далекім Сході. Що торкається інших німецьких посілостей, що їх перейняла Японія, то можливо, що дійде до порозуміння."

На питання щодо пристосування права самовизначування у звязку з кольоніяльним питанням майор відповів: „повернення кольоній мусить відбутись за посередництвом чисто політичної процедури. З відомих причин, не було б можливе перевести плебісцит."

Тільки козирі

є предметом підрібок!

у власному інтересі просимо залишитися при оригінальнім

„MENU-SCHRAMEK"

— Ідете туди?

— Не за далеко. До Совітів не поспішаю. Але маємо лише сім хвилин часу і ви і я. Ви, пані, з півдня?

— Всі так думають і всі так питають. Я сама є Ленінграду.

— І як вас, модерна царівно, знайшов ваш геройський англієць?

— Не зраджу цього. Це наша тайна.

— Навіть у свят вечір?

— Егеж.

— А не боїтесь Англії, не будете тужити за Москвою, не будете мріяти про свою маму, про близьких, що хіба залишились там у непривітній холодній Москві?

— Буду за них молитися, так як тайком молилась у Москві за поворот свого чоловіка. Про його поворот з Льондону нічого я не знала аж до тої хвилини, коли сказали мені, що можу свобідно їхати за кордон. Щоб ви знали, яка я щаслива, хоч ні словечка не знаю по англійськи, я така щаслива!...

До відїзду мого поїзду лишилися ще три хвилини, берлінський експрес мав уже відходити. Затріскотіли обективи апаратів. Я встиг стиснути руку флеґматичному містерові Гроверові і з правдивою приємністю поцілував ручку його вимріяної, геройськи з пекла видобутої пані.

— Будьте здорові, щасливої дороги, прощавайте! Христос раждается, сьогодні нам коляда.

В блакитно-сірих очах сучасної царівни з леґенди заблестіли сльози.

— Веселих свят!

— Гуд бай!

— Гуд бай!

Поїхали. На пероні лишилося кілька самітних, притоптаних квіток. За дві хвилини рушив і наш поїзд. Я закурив папіроску. За вікнами ваґону зникало місто...

А одначе доля Олени Петровни цікава. Вона — вбога московська дівчина-фармацевтка, він англійський інжинір. Він поїхав у 1933 р. до Совітів та одружився з Оленою Петровною. Жили щасливо рік, а коли він виїздив до Англії — влада не дозволила йому забрати дружину. Ґровер поїхав сам, писав, старався — нічого не помогло. Тоді купив старий літак і без візи погнав ним у Москву. Там його арештували і хотіли виселити, але тут правдива любов знайшла приятельку в дипльоматії. Англійська амбасада подбала за дозвіл і Олена Петровна несподівано на сам православний Свят-вечір опинилась у Варшаві. Вся історія має дивний чар далекої казки, такої іскристої та мінливої, як свят-вечірні сльози в очах Олени Петровни.

КОЛЯДА У ЗАСНІЖЕНИХ ВАҐОНАХ

Десь під північ, серед якогось глухого поля, у якомусь ваґоні натрапив я на дивну сцену. Перш за все почув нашу коляду.

Перескакую місток між ваґонами, входжу, а там сцена: в загальному купе стоять посередині три автентичні ґуцули і колядують. Четвертий сидить у ролі ґазди та приймає колядників. Знаменито, значить, я також до чогось здамся.

— Дай Боже здоровля, ґречні газди, з колядою!

Відрубали, як один, аж ваґоном підкинуло:

— Дай Боже разом поколядувати!

І так у ваґоні третьої кляси далекобіжного виленського поїзду почалася дивна, урочиста містерія нашої коляди. Колядували всі, ґуцули, я, вояки, що їхали до хати на свята, навіть кондуктор, навіть... жидок, що віз крикливі ґуси у кошику, як одна родина в одній хаті.

На початку молоді ґуцули їхали до Виль-

За зорею свят-вечірнього щастя.

Поліська Глуша—Варшава, Свят-Вечір 1939.

Чуже місто не може пахнути так як рідне свят-вечірне сіно, що ним струджені руки українських жінок притрусили ясенові столи. Сьогодні — на українську розспівану, розмріяну, сивою традицією споконвічної народньої сили овіяну, снігами засипану, морозом підковану, засмалену метелицями, дзвінку, онімілу від дива, святу Коляду.

Тому й покидаю чуже місто, задивлене темінню брил у зимовий сутінок, щоб бодай на один вечір вирватися з його неспокійного виру і в незнаній, неплянованій дорозі без мети — знайти клапоть свят-вечірнього щастя. Щоб почути стуженим вухом буревійну гармонію української коляди, що перевертає людські душі; щоб у білому чистому полі глянути на свят-вечірню зорю, що розмигтілася над нами новим сяйвом майбутніх, тривожних, нерозгаданих днів.

Куди їхати? Галичина — за далеко, на Холмщину — не встигну. Хіба Підляшша? Вже знаю, поїду на Полісся. Купив білет насунув рукавиці. Мороз. На перонах двірця засвічують перші лямпи. На горі міська вулиця лунає потрівоженим криком ґазетних хлопців. Яке там знов лихо скоїлося?

Кондуктор із зацікавленням проглочує через моє плече друковані вістки: Чеські війська і відділи „Карп. Січі" пішли на Мукачів. На сам свят-вечір, у гості...

Перед відходом поїзду на двірці заґомоніло. Прийшов куріер Москва—Варшава. Більшість ваґонів — пуста. Але ось біля одного з них юрба, квіти, блиск маґнезії, знайомі журналісти. Це що?

СВЯТ-ВЕЧІР ОЛЕНИ ПЕТРОВНИ ҐОЛЮС.

З московського експресу висіла пара щасливо усміхнених і дещо заскочених несподіваною стрічою людей. Він — молодий, сильний блєондин у кавовому костюмі, в розстібнутій шкіряній нагортці, вона — тридцятилітня прегарна брунетка з сиво-голубими очима, в зеленій суконці та невибагливому, баранчиками обшитому плащику. Миттю орієнтуюсь, у чому річ. Один погляд на годинник: 10 хвилин часу, треба поспішитись, може вхопимо ще інтервю.

На щастя, серед журналістів, що юрбою облягли купе берлінського експресу, мало знайшлося знавців російської мови. Тому всіх їх інформував містер Ґровер — його чарівна дружина з чарівно-несміливою усмішкою захолилася коло своїх чудових, живих квітів. Використовую нагоду, перепихаюсь і на ввесь голос:

— Здраствуйте!

Піднесла очі, усміхнулась. І так почалася наша розмова.

— Ось, бачите, ви до Берліна, а я до кордону, зза якого вертаєтесь; буду колядувати між своїми.

Здивувалася.

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 2103 2-5

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

на з килимами) почали нас вінчувати. Але що це була за мельодія, слова? Не знайдете її у книжках, не почуєте її у такому тоні в Коломиї:

— Вінчуємо тебе, гречний газдо, з святками різдвяними, щоб ти діждав ще й на другий рік церковні гості в дім приймати, хреста Божого покривати! Покрий вас Боже многа літами... Даруй вам, Боже, найдовші літа!

— Дай Боже! — відповідав урочисто вагон.

— В голову розуму дай Боже! — гриміло звідусіль.

А потім заспівали вояки-поліщуки. Співали довго, урочисто, поважно.

Минали стації за стаціями, поїзд гудів, а пісня не вгавала. Нарешті гуцули затягнули стару пісню про три дівчини:

Одна любила: шипку купила,
Друга любила: пірце му дала,
Третя любила: коня дарувала.
Від тої шапки зорі зоріли,
Від того пірця сонце сіяло,
Від коня віяв буйний вітер...

Вагон заслухався. Я вийшов. На червоному хіднику достойної першої кляси дотлівала біла папіроска, викинена білою рукою чорноокої красуні, що спершись на мягке поруччя темно-червоного купе, занімліла заслухана в таку українську пісню. В кутку коридору вовтузився старий кондуктор. Ніби щось робив, а руки йому тремтіли. Старий чомусь плакав і хотів, щоб люди не бачили. Видно з наших був...

Заблимали світла. Мала стація під лісом, побіч село. Відчинив двері, пара бухнула білими клубами. Я висів, сніг заскрипів під ногами. Поїзд рушив. Красуня з першої кляси підійшла до вікна. Мала такий сум в очах. Здалека від глухого поліського села приніс вітрець церковні дзвони.

Може в тій хвилині всім нам здавалося, що ми знайшли зорю свят-вечірнього щастя.

Р. Гучванович.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні.

Портрет митрополита Шептицького у „Матені".

НІМЦІ ТА УКРАЇНА.

Паризький „Матен" приніс 15. ц. м. статтю свого спеціяльного кореспондента висланого до Львова. Кореспондент дістає відповідь від львівських українців, що в Галичині, починаючи від робітників аж до еліти інтелігенції, нема ніяких симпатій для Совітів за їх переслідування українців і за руїницьку політику, яка у багатому краю доводить до нужди й голоду. Як уроджені демократи, українці не люблять диктатури. Гітлер розбуджує симпатію як провідник наміреного походу проти Комінтерну. Українці хотіли б, щоб не тільки Німеччина, але й уся Европа їх розуміла. Сотні тисяч членів кооператив завсіди бажали мати взаємини з Францією; твори Шарля Жіда та д-ра Фокета перекладають на українську мову...

Німців українці не бояться. Доказ — 1918 р. Зрештою Україна більша від Німеччини і вся німецька армія не могла б її тримати в окупації. Україна рискує тільки економічні користи: Німеччина стане покупцем її збіжжа, вугілля і нафти.

— Велика шкода, — відповів він з усміхом — що це тільки схожість: Бог у своїй доброті напевне дав би вам інтервю, про яке я і не хочу чути".

НЕЗВИЧАЙНИЙ ДОСТОЙНИК ЦЕРКВИ.

„Отже я не мав інтервю з митрополитом Шептицьким і ніхто не довідається ні слова з розмови, яку я вів більше як годину і якої він мені таки не відмовив. Але я не дав обітниці, що не змалюю портрету того незвичайного духовника Церкви. Граф Айдрій Шептицький, львівський архиепископ і галицький митрополит, має два метри заввишки і я чув, що його чотири брати, з яких один генерал був військовим міністром Польщі, такого самого росту. Він має потрійний докторат, говорить плавно чи не дванацятьма живими мовами, грецькою, гебрейською та латинською.

„Той 73-літній велитень не покидає свого шкіряного фотелю, зробленого на його міру, де дві особи пересічної величини могли б сидіти вигідно. Скромна лямпа електрична на стелі у великій салі, де він сидить як на престолі, освічує згори обличчя з чудовими рисами серед лявіни білого волосся. Вже при вході стаєш як задубілий; ось думав ти про Мікеальанджеля, а тепер тут увечір кажеш собі: „який Рембрандт!" Чорна ряса охоплює це величаве тіло і спадає до землі широкими фалдами, що роблять враження статуйної краси. Коли він у розмові нахиляється до вас, то знова коміра подивугідної ряси відкривається на плечах Гераклева шия. Хоч як цікаво почути від митрополита Шептицького його погляди про Велику Україну, спершу подивляєш його і щойно потім його слухаєш: треба трохи часу, щоб звикнути.

„Зрештою маю враження, що львівський архиепископ і його мудрість воліють триматись осторонь політичної метушні, бодай національної, і що з чужинцем він таки воліє розмовляти про Туніс, ніж про Москву та Польщу. А проте знаю, що вплив такої великої індивідуальности мусить бути великий, головно у краю глибоко релігійнім, де люди здіймають шапку перед кожною церквою...

„Коли я виходив пізно ввечір з кабінету того визначного і такого цікавого духовника, я кинув мимохіть оком на ловецькі трофеї, які поруч святих образів, прикрашують сходи митрополичої палати, бо митр. Шептицький, кажуть, був колись славним мисливим. Усі великі европейські ловці знають його простори у Карпатах, де живуть медведі, олені та рисі".

Зела загально відомі як „Чай Пульмана"
втихомирює КАШЕЛЬ, усуває флєгму і діляє заспокійливо при терпіннях горішніх віддихових доріг. Дістанете в аптинах і дрогеріях. Оригінальна пачка коштує зол. 1.65. 23/30 1-2

ПЕРШЕ ВРАЖІННЯ.

Від справи відкиненого внеску українських послів у варшавському соймі автор переходить до характеристики митрополита Шептицького такими словами: „Найбільше помірковані та найрозумніші слова, які я чув у Львові, сплили з буйної бороди". На першій сторінці „Матену" поміщена фотографія митрополита. Кореспондент пише так: „Ці слова були висловом мудрости найвеличнішого старця, якого я бачив у своєму житті. Я вже станув задубілий перед самою його фотографією, яку завішують побожно в усіх українських бюрах у місті: це зовсім Мікеаляндженелевий „Мойсей". Коли він зробив мені честь і прийняв мене, я тільки трошечки перебільшив залишене ним перше враження, заявляючи йому, що нагадує мені Бога-Отця.

Трагедія Каталонії.

ОСТАННІЙ АКТ У БОРОТЬБІ АВТОНОМНОЇ КАТАЛЬОНІЇ ПРОТИ ЕСПАНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІЗМУ.

За кілька чи кільканайцять днів еспанські національні війська ввійдуть до Барсельони. Еспанський червоний уряд перенесеться до іншого міста — бо під його владою ще досить велика частина південно-східної Еспанії. Покине Барсельону і другий уряд — катальонський; та він мусітиме покинути і катальонську територію. Він перейде до тої категорії урядів, що їх пишеться у лапках, що у них суверенну владу заступають аспірації — стане емігрантським урядом, подібно як баскійський уряд, що скитається у Барсельоні. Після нецілих 7-ох років істнування зникне з мапи автономна катальонська держава.

Бурхливе було істнування цієї держави, що становила вислід довголітніх визвольних змагань катальонського народу. Проголосили її 14. квітня 1931. р., себто того самого дня, коли Еспанія перестала бути монархією — навіть кілька годин скорше. Провідник катальонського визвольного руху, полк. Масія став головою катальонської влади. Нарід дав йому повну підтримку у виборах та у плебісциті заапробував проект „катальонського статуту", що передбачував дуже широку автономію. Та ці катальонські змагання стрінули гостру реакцію еспанських централістів, які критикували двірську диктатуру за монархії, але виявилися повними реакціонерами у відношенні до меншин. Вони бажали, щоб еспанська республика зберегла унітарний устрій, як за давнього режиму.

Ці централістичні тенденції зросли у Мадриді, коли другі вибори дали в кортезах більшість правиці. Катальонський ґенералідад — яким від смерти Масії проводить Компаніс — заявував собі, що співпраця з Мадридом стає що раз важча — і що з нею треба покінчити, якщо катальонська автономія не має стати формою без змісту. У жовтні 1934 р. ґенералідад перейшов до збройного опору, але без успіху. Після коротких змагань катальонська поліція та заімпровізована — слабо вишколена і озброєна — армія заломилася під ударом військової експедиції, що її вислав мандридський уряд під командою ґенерала Батета. Провідники катальонської держави опинилися за решіткою — владу в Барсельоні обняв еспанський ґенерал.

Щойно останні вибори до кортезів — які становили повну перемогу лівиці та початок червоної Еспанії — привернули автономію Катальонії, де знову обняв владу ґенералідад з Компанісом. Цю відбудову автономної держави могли катальонці завдячувати не так ліберальмові нового мадридського уряду, як його безсиллю. Ціла Еспанія стала тереном анархістичних страйків, атентатів, терору, тонула в безладі. Уряд „людового фронту", що виплив на хвилях демагогії, не зумів опанувати ситуації — тим самим не мав він змоги наложити руки на Барсельону. Вплини Мадриду ще більше ослабли в Катальонії з хвилиною вибуху національного повстання. Національні війська опанували більшу частину сусідної Араґонії та висунули клин у сторону Середземного Моря в околиці Теруелю. Лиш вузька прибережна смуга лучила Катальонію з рештою Еспанії. Така конфіґурація фронту зовсім ослабила залежність Барсельони від Мадриду. Катальонська армія самостійно боронила араґонський фронт та давала поміч еспанській армії лиш на приказ ка-

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
за половину ціни
ч. 1595

тальонського уряду, який трактував мадридський уряд не як зверхника а як рівнорядного союзника.

Кожне ослаблення цього союзника скріплювало еманципацію. Коли надії на перемогу червоної армії розвіялися, коли виявилося, що Еспанія вже не стане доменою марксистів ні анархістів, серед протекторів червоної Еспанії зародилася концепція незалежної Каталюнії, яка охоронена від завоювання, мала б залишитися базою совітських впливів на іберійському півострові. Це завдання поручено доброму спецові від громадянської війни Антонову-Овсієнкові, що приїхав до Барсельони як ґенеральний консуль СССР та взявся зі штабом большевицьких старшин організувати оборону Катальонії.

Не було це легке завдання. Не зважаючи на високий рівень нинішньої воєнної техніки, людський чинник залишився вирішним у війні; найбільш модерна зброя та фортифікація безсила без добре зорґанізованої, вишколеної та здисциплінованої армії. Тимчасом організація та дисципліна в катальонській армії була досить своєрідна; ця армія складалася з озброєних формацій поодиноких політичних та професійних організацій, непідпорядкованих державному командуванню. На домагання СССР хенералідад взявся організувати суцільне командування, та це викликало у травні 1937 р. збройну револьту анархістів. Ця найсильніша політична ґрупа в Катальонії робила чимало мороки хенералідадові з огляду на ворогування з марксистами та на принципово негативне становище до держ. влади. Не диво, що історія відбудованої катальонської держави — це безперервний ланцюг кабінетних кріз. Колиж ці важкі до співпраці союзники підняли зброю, хенералідадові не залишилося нічого іншого, як просити збройної підмоги у Валенсії.

Еспанське військо прийшло і убрало в шори не лиш анархістів, але й автономну Катальонію. Катальонська армія дочекалася спільного командування — але еспанського і представники валенсійського уряду обняли провід служби безпеки та вплив на важніші ділянки адміністрації, практично редукуючи компетенції хенералідаду до вузенької льокальної автономії. Валенсійські „товариші з людового фронту" зробили 1937 р. в іншій формі те, що 1936 р. мадридські „праві реакціонери". З того часу ми рідко стрічали у пресі згадки про катальонський уряд — події котилися у скорому темпі понад його головами. Минулого року національні війська продерлися до моря, відділюючи Катальонію від червоної Еспанії — та в цьому часі Катальонія була вже лиш ґеоґрафічним поняттям. Барсельона стала осідком червоного еспанського уряду, хенералідад зовсім пішов у тінь. Під „барсельонським урядом" ніхто тепер не розуміє катальонського уряду, лиш еспанський.

Тому недавній декрет ґен. Франка, який касує катальонську автономію, властиво лиш формально санкціонує фактичний стан. Не ґен. Франко ліквідує автономну Катальонію — зліквідував її еспанський червоний уряд, зліквідували анархісти, зліквідували самі катальонці, що не зуміли витворити досить сильного державнотворчого осередка, що допустили до першого голосу в державі елемент, який поборює всяку державну організацію. Не зважаючи на чисельну, культурну та господарську перевагу, катальонці проявили в цьому випадку менше державницької зрілости ніж баски, для яких спільний фронт з марксистами був лише зовнішньополітичним, конюнктуральним маневром, який не нарушував національно-християнського характеру їхньої держави.

Коли катальонські праві кола критикували Масію за т. зв. сан-севастіянський пакт із серпня 1930 р., яким дві найбільші катальонські партії злучили національні змагання з боротьбою еспанської республиканської лівиці, вони передбачили, чи вичули, до чого доведе співпраця з демо-ліберальним табором, який зрештою тоді ще навіть не приняв був комуністичної орієнтації.

Як публично-правний акт, декрет ґен. Франка лиш формально завершує процес ліквідації катальонської автономії — але як політична деклярація він ще раз підкреслює підхід еспанського національного уряду до національних меншин. Щож — декрет змінить адміністраційний устрій Еспанії, але не змінить її національного складу. Знехтоване національне питання, яке було одною з причин розкладу й анархії, що огорнули Еспанію, залишається без розвязки. Національна політика становить прикрий дисонанс зі загальною політикою ґен. Франка, що в інших ділянках виявився зрілим політичним мужем, який при будові нової національної Еспанії бережеться похибок давнього феодального режиму. (гал.).

Добра рада в часі епідемії ґрипи: бережіться заражения і недуги. Запобігти лекше як лікувати. При перших проявах ґрипи, простуди вживати таблетки Тоґаль. Тоґаль спричинює спадок гарячки і приносить полекшу. Кілька таблеток Тоґалю, які зажиємо в пору можуть запобігти розвинутися недузі. Дістанете в аптеках.

Togal

Повідомлення.

Повідомляємо наших П. Т. Відборців, зокрема П. Т. Читальні, що ми випродукували та вже доставляємо новий батерійний тип:

СЕЛЄКТОН В 395

Є це 5-ламповий, 7-обводовий приймач високої кляси, до батерії та акумулятора, спеціяльно сконструований для більших кімнат, як читальні, світлиці, ресторани, тощо. Новий тип визначається між батерійними приймачами небувало сильним голосом та дає навіть при великім підсиленню чистий та дзвінкий відбір. — Проспекти висилаємо на бажання.

СЕЛЄКТОН, РАДІОТЕХНІЧНА СПІЛКА З О. П.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 43, ТЕЛ. 254-22.
ІНЖ. М. СМІТЮХ, ІНЖ. М. РАКОВСЬКИЙ, В. ЛЕВИЦЬКИЙ.

ч. 200 1-2

З польської преси.

ОПС-івська наука з бориславських виборів.

В попередньому числі „Діла" вмістили ми докладне звідомлення про самоврядні вибори в Бориславі, з якого наші читачі знають вислід і хід виборів. Велика перемога ППС-ів дала привід до великої радости серед партійної верхівки у Варшаві. Висловом тієї радости є стаття лідера Польської Партії Соціялістичної М. Недзялковського в „Роботніку" (ч. 19. з 19-го січня ц. р.) п. н. „Слово Борислава".

„Почну — пише п. Недзялковський — ствердженням одного факту, що має підставове значіння для Світа Праці. Отож наша листа була в Бориславі спільною листою ППС, клясових професійних союзів, державних службовників, службовників почт і телеґрафів, польських нафтових техніків і комбатантів. Спільний комітет мав назву: „Виборчий комітет Польської Партії Соціялістичної, Умових працівників, Нафтових техніків, Комбатантів та Учителів вселюдних шкіл". Таким чином Борислав зреалізував у себе ідею одноцілого фронту Світа Праці. Радні — умові працівники — вибрані зі спільної з нами листи — це очевидно переконані демократи, а не прихильники „Озону", як поінформувала в першому моменті своїх читачів „Газета Польска".

Як другий факт п. Недзялковський стверджує, що з уваги на те, що жиди здобули 11 мандатів відпадає леґенда про те, що на листу ППС впали масово жидівські голоси. І третій факт: те, що голосувало 75 відс. виборців — на думку п. Недзялковського — опрокидує твердження ендецької преси, буцімто уневажнення ендецької листи вплинуло на зменшення числа учасників у голосуванні.

„І вкінці — читаємо далі — четвертий факт, на який я хотів би звернути особливу увагу. Українська листа здобула 6 мандатів і назагал відповідну (у відношенні до 40 мандатів) кількість голосів. Це була загально-національна листа, що охоплювала ундівців, фашистів Паліева, т. зв. радикалів-соціялістів (рівноважник нашого Строніцтва Людового) і... деяких українських соціялістів. Сама можливість створення такої листи — це знак, як глибоко сягнув в українське громадянство Польщі напір тієї течії, яку я недавно назвав „орієнтацією на Третій Райх".

Отже знову „німецька інтрига". Вже при ріжних нагодах польська преса і польські політичні чинники винюшковували „німецький вплив" чи навіть „німецьку акцію" в українській національно-політичній діяльности. Чи треба наводити „статті" „Слова Народового" та всяких інших Ікаців. Аж ось п. Недзялковський переліцитував їх усіх: для нього обєднана українська листа до самоврядних виборів у Бориславі — це вислід „орієнтації на Третій Райх". Де кум, де коровай! Слабо визнається, пане Недзялковський в тому про що пишете. Даремно з простих справ робите складні. За тим напором, що спонукує всіх українців обєднуватися і творити спільні загально-національні листи, треба шукати багато ближче.

„Тут — пише п. Недзялковський далі — мусять добре поміркувати над власним історичним шляхом українські соціялісти й демократи, якщо... хочуть залишитися соціялістами й демократами. Мусить добре поміркувати й польська опінія, передовсім польська демократична опінія, як не хоче, щоб давні трагічні помилки з наслідками на міру століть не вернулись знову — в зміненій формі — на сцену Історії. Належу до оптимістів: ще не за пізно. Але гадаю, що вже дуже пізно.

Жаль, що п. Недзялковський у тому заклику до польської опінії, щоб вона добре поміркувала, не здобувся на таку ясність думки і вислову, як у тому уступі про вплив „орієнтації на Третій Райх" на українське громадянство. З його слів — як і взагалі з цілої політики ППС в українській справі — не можемо збагнути, в якому напрямі повинні піти оті міркування польської опінії.

жіночі і мужеські одяги
поручає по зниженій ціні
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

ПОВСТАННЯ У САН САЛЬВАДОРІ.

Як подає „Ню Йорк Таймс", у середньоамериканській республиці Сан Сальвадор заарештовано 75-ох старшин і 60 цивільних осіб, які намагалися викликати повстання.

Пресове Бюро Сан Сальвадору стверджує, що парлямент змінив конституцію, продовжуючи мандат теперішнього президента ґен. Мартінеза на 6 років. Сальвадор підтримує приязні взаємини з Німеччиною, Італією, Японією та національною Еспанією.

Відзискуючи Заользя припала нам одна з найбільших фабрик на **ВОЗОВІ ОСИ** в саме
Підприємство Залізного Промислу
ЄНЕЛЬ СП. АКЦ. У ФРИШТАДТІ, ШЛЕСЬК ТЕШИН.
Ця фабрика загально популярна і відома вже в попередніх передвоєнних роках як одна з найповажніших ґуртівень заліза для Східної Галичини.
Усім консументам радимо, щоби перед закупном оси переконалися про якість виробів осей фабрик
Jäkel Sp. Akc. Frysztek, Śl. Cieszyński.
Ближчі інформації дає
БРАВТБАР, ЛЬВІВ, СОНЯШНА 7. 209 1-2

ЗАПІР ЗАТРОЮЄ ОРГАНІЗМ
ОРИГІНАЛЬНИЙ
„DRASTIN-LUBELSKI"
ПРОЧИЩУЮЧА ЧОКОЛЯДА
ДЛЯ ДОРОСЛИХ І ДІТЕЙ
ДІЛАЄ УСПІШНО
І ЛАГІДНО.

В пооди́нових коробках з написом „Drastin Lubelski". ЦІНА 15 СОТ.

21/4

До Українського Жіноцтва!

Вже відбуваються вибори до самоуправ по містах і містечках Галичини. Небавком, у найближчих тижнях і місяцях відбудуться вони по наших селах, волостях і повітах.

Значіння цих виборів для нас незвичайно важне, бо вислід їх має засвідчити про національну свідомість нашого населення і рішити про національний характер громадських самоуправ, вслід за цим про майбутнє села, повіту й цілого краю.

У такому преважному менті мусить і українське жіноцтво взяти якнайбільш активну участь у цих виборах, доказати, що й воно є живим чинником у народньому організмі.

Бо може ніяка ділянка народнього життя не є така близька нам, жінкам, як саме громадська самоуправа. Рішаються там справи, що їх найживіше відчуває і найкраще поладнати може жінка: гігієна, суспільна опіка над дітьми, молоддю, сиротами, каліками, немічними старцями — справи виховання й навчання, чистота, лад та естетичний вигляд міста чи села і його прохарчування, — і накінець справа самоврядних буджетів, себто раціональна господарка громадським майном.

Виховний інстинкт і здоровий практичний господарський змисл жінки дає їй змогу не тільки вибрати до самоуправи відповідних людей, але теж право і самій відіграти корисну ролю в самоуправі, як член гормадської, чи міської ради. Громадська Старшина може лише ча тому зискати, як буде в ній господарська жіноча рука, материнська дбайливість і творча жіноча ініціятива.

Завданням нашого жіноцтва під теперішню хвилину є:

подбати, щоб скрізь повстали **місцеві чисто українські виборчі комітети і щоб до тих комітетів увійшли також жінки;**

подбати, щоб місцевий виборчий Комітет (тільки один!) виставив **одну українську самостійну листу кандидатів на радних і щоб на тій листі були також жінки;**

подбати, щоб **до виборів зявилися всі жінки від наймолодших, управнених до голосування, до найстарших бабусь і солідарно віддали свої голоси тільки на українську самостійну листу.**

Не сміє бути поміж нами партійних роздорів, ні особистих порахунків, ні ворожнечі! Ідемо до виборів під гаслом:

Усі українські голоси тільки на самостійні українські листи!

В українській громадській самоуправі відповідне місце українським жінкам!

ГОЛОВНА РАДА Д. К. О.:

Марія Бассова, Іванна Бережанська, Ольга Голіян, Катря Голубцева, Антонина Горохович, Оксана Джиджора-Дзьоба, Анна Капустієва, Константина Малицька, д-р Софія Парфанович, Мілена Рудницька, Любов Савойкова, Марія Струтинська, Ольга Сухова, Евстахія Тишинська, Ольга Ціпановська, Лідія Шавяк, Олена Шепарович.

ФОТО АПАРАТИ і ПРИЛАДДЯ
поручає у великім виборі фірма
Інж. А. Шарф
ЛЬВІВ, Сикстуська 2.
2953 5 - 6

Тріюмф М. Голинського в Канаді.

ТОРОНТО ВИТАЄ ГОЛИНСЬКОГО КЛЮЧАМИ МІСТА.

Місто Торонто віддало — читаємо у вінніпегському „Українському Голосі" з 21. XII. м. р. — незвичайну почесть для славного співака Михайла Голинського, почесть, якої ще не дістав ніякий українець на американській землі. У спеціяльній церемонії, що відбулася в міськім ратуші (сіті-голі) 14. грудня **мейор вручив йому золотий ключ міста, роблячи його в цей спосіб почесним гостем другого щодо величини міста Канади і столиці великої провінції Онтеріо.**

Коло 300 українців було зібралося в 10-ій год. рано 14. грудня в сіті-голі, щоб бути свідками незвичайного тріюмфу „українського Каруза", або „другого Каруза", як називають Голинського. Голинський здобув собі вже славу першорядного оперового тенора в світі. Він і співав уже раз в Торонто 3. грудня, а 14. грудня приїхав на другий виступ.

Вручаючи йому ключ міста, мейор Дей сказав:

„Як мейор міста Торонта, я захоплений, що маю приємність привитати найвизначнішого оперового тенора Европи, артиста, що зробив так багато, аби притягнути очі світа до природного музичного генія українського народу.

„Ви, пане, приходите з одної з найстарших цивілізованих країн Европи, що має яких 45 міліонів народу, який є природно музикальний і якого старі та славетні традиції передавалися століттями за посередництвом кольоритних народніх пісень, що описували великі терпіння та переслідування, що їх ваша країна переходила у своїй багатій історії. Я рад, що можу вас поінформувати, що український нарід у Торонто, якого тут є коло чотирнацять тисяч, відзначається працьовитістю і пошаною закону та скоро приноровлюється до нашого канадійського способу життя й наших демократичних установ. Наші громадяни люблять приглядатись українцям у їх народніх убраннях і зворушуються співом їх народніх пісень, що так вірно представляють історію та культурне тло їх рідного краю.

„Торонто вважають за найбільше критичний з великих осередків на континенті Північної Америки із цієї причини покликання Вас з поворотом до Торонта у часі двох тижнів з уваги на загальне домагання наших громадян, що люблять музику, є дійсно тріюмфом для великости Вашого славного тенорового голосу, голосу, який компетентні критики вважають за рівний з голосом безсмертного Каруза задля його динамічної вібрантности та сили тону й чистої тенорової експресії та легкости.

„Тому, що Ваш золотий голос так цілковито полонив і отворив серця наших громадян, буде справедливо, щоб я, як мейор міста, скапітулював перед Вашою чаруючою особистістю і передав Вам ключ до нашого міста. Нехай цей ключ, що не має торговельної вартости, буде милим спомином Вашої гостини в цьому великому музичному місті Торонті, якого громадяни так дуже одушевлялися величністю Вашого голосу і через Вашу велику здібність драматичної інтерпретації окликали Вас **королем українських тенорів.**"

Кварцеві лямпи, Соллюкси, Віталюкси, вимінa кварцевих пальників
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

На цей привіт п. Голинський відчитав отсю подяку за щире приняття по англійськи:

„Пане Мейоре і Члени Міської Ради!

„Я глибоко зворушений Вашим ласкавим привітом. Це подія, якої я ніколи не забуду.

„Я дуже вдячний за честь, яку Ви мені віддали, бо коли так віддаєте мені честь, то віддаєте її також мому українському народові.

„Прошу приняти мою сердечну подяку за ваш дарунок. Можете бути певні, Пане Мейоре, що я не надужию привілеїв, які даєте мені цим ключем. Цей символічний ключ, що отворив мені брами Вашого міста, отворив також моє серце і серця мого народу. Я візьму його додому і буду вважати його за дорогий скарб. Він буде для мене постійною пригадкою Вашої щирости та теплої гостинности у цьому Вашому приязному місті. Дякую."

Того самого дня, увечорі, відбувся другий виступ нашого славного співака в Ітонс Авдиторіюм у присутности поверх 1.000 слухачів. Голинському вручено 3 китиці цвітів. Захоплення було небувале. Торонтські щоденники „Глоб енд Мейл", „Телеґрам" і „Стар" помістили самі найвищі похвали від своїх музичних знавців, Лоренса Мейсона, Едварда В. Водсона та Августа Бридла.

Виступ М. Голинського у **Вінніпеґу** заповіджений на 19. січня 1939 в одному з більших театрів міста.

В **Монтреалі** підготовляють виступ Голинського **у травні цього року, де він співатиме перед брітійським королем у часі його відвідин у Канаді.**

З голосів канадійської преси, примірники якої є в наших руках, торонтонський „Стар" у довгій рецензії називає М. Голинського „сенсаційним тенором", „Телеґрам" „героїчним тенором величини Каруза", „Глоб" — „Карузом німецької школи й німецького стилю".

З ЖИТТЯ НАШОЇ ЕМІГРАЦІЇ.

Українська еміграція в Чехо-Словаччині.

КОНТАКТНИЙ КОМІТЕТ У ПРАЗІ.

Прага, 17. січня 1939.

Мабуть ще довго чехо-словацький нарід гоїтиме рани, що їх йому заподіяв минулий рік. Але хто на місці має змогу слідкувати за змаганнями чехів, той певний, що і це найбільше по Білій Горі нещастя цей здоровий, практичний, працьовитий, і головно жертвенний нарід успішно переможе.

Чесько-словацька республика в кризі минулого року не тільки стратила третину своєї території і стільки само населення, промислово-торговельні райони, комунікаційні звязки, купелеві осередки та величезні природні багацтва, але й дістала ще у спадщині зверх 150 тис. втікачів з окупованих земель. Ця величезна армія колишніх вірних оборонців кордонів першої республики тепер гола й голодна і потребує при найскромнішому підрахунку тільки на своє утримання понад **міліон корон** денно.

Приходиться просто подивляти жертвенність чесько-словацького громадянства. За цих останніх кілька років воно добровільно дало величезні суми на позичку праці поверх 3 і пів мілінода чеських корон на оборону. Крім цього воно склало дар на ту саму ціль поверх пів мілярда корон. І тепер поки держава не вирішить тяжкої біженецької проблеми, громадянство складає великі суми денно на втікачів з забраних земель.

Підчас кризи і тепер, разом із чехо-словацьким народом дуже боляче відчувала зміну ситуації й українська еміграція. Були часи, коли наших людей опановував панічний страх. Декому вже навіть привиджувалося московське Г. П. У. Пізніше прийшли важкі дні турботи за своє існування, за своє завтра. Особливо трагічно представлялася доля наших дітей-сиріт, стариків, інвалідів-калік та інших запомоговців. Що буде з ними? Невже їх усіх чекає голодова смерть? І тут ми ніколи не повинні забути благородного вчинку чесько-словацького брата. Чесько-словацький нарід, у найтяжчий мабуть момент своєї історії, ані на один день не забув за українських скитальців і не залишив їх без своєї підтримки. В міру своїх, тепер таких зменшених спромог він і далі приділює їм, як це було й попередніми роками, свою матеріяльну запомогу.

Правда, були часи, коли здавалося, що і цю скромну запомогу еміґрантам з колишньої Росії припинять. В урядових колах проектували, що всі наші еміґранти будуть переведені до категорії чесько-словацьких утікачів. Заходила небезпека, що наша еміґрація, як цілість, перестане істнувати у ЧСР. Але тут безперечно велику ролю відіграв Контактний Комітет українських організацій у Ч. С. Р. Контактний Комітет — це властиво той центр, у склад якого входять найповажніші, найактивніші наші культурно-громадські установи в числі 35, і який сьогодні репрезентує у Празі наше зорганізоване життя перед урядовими установами й харитативними чеськими і чужинецькими організаціями. Отож, завдяки кількамісячній праці Контактного Комітету осягнено те, що з правового і матеріяльного боку положення нашої еміґрації в республиці залишилося майже без змін.

Контактний Комітет увійшов у тісний звязок з такими установами, як Чесько-словацький Червоний Хрест, Офіс Нансена та ін. Внаслідок цього майже в останній хвилині вдалося вирвати з тяжкою бідою кілька тисяч корон, які кол. Офіс Нансена був призначив як запомоги для московської еміґрації.

Крім цього Контактний Комітет, сам чи через організації, які входять у його склад, інтервеніює та допомагає, чим може, нашим людям і персонально час до часу він скликає з інформативною метою загальні сходини, влаштовує концерти, свята й ін. Коротко, наша еміґрація у Празі нарешті зуміла обєднатися і як бачимо, це обєднання вийшло їй тільки на користь. —ук.

22. СІЧНЯ У ПРАЗІ.

Контактний Комітет Українських Організацій у Чехо-Словаччині влаштовує свято 20-ліття обєднання українських земель. В суботу 21. січня, напередодні свята, в 17-ій годині у геольоґічному інституті відбудуться святочні сходини празької кольонії. В неділю 22. січня в 10-ій годині в чеській православній церкві відправлять Службу Божу в намірінні українського народу. Підчас свята переведуть збірку на Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

ВИБАГЛИВІ БАЛЕВІ СУКНІ Поручає фірма „VOGUE“ передше Брати Штавбер ЛЬВІВ, пл. Марійська — 67

Нові обмеження в обороті селянських господарств.

На основі ст. 5 уст. 2 закону з 14. квітня 1937 про обмеження обороту нерухомостями з парцеляції міністерство хліборобства і рільних реформ видало розпорядок (Д. З. ч. 3, поз. 9), що устійнює величину самостійних господарств на просторі воєвідств: тернопільського, станиславівського, львівського і краківського.

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Отже розпорядок постановляє, що величина самостійних хліборобських господарств сягає **3 га на просторі тернопільського воєвідства в повітах:** борщівським, бережанським, бучацьким, чортківським, копичинецьким, підгаєцьким, перемишлянським, скалатським, тернопільським, теребовельським, заліщицьким, збараським, зборівським і золочівським; **4 га в усіх інших повітах тернопільського воєвідства.**

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

На просторі станиславівського воєвідства величина самостійних господарств сягає **3 га в повітах:** городенським, коломийським, рогатинським і снятинським; **3 і пів га в повітах:** станиславівським, стрийським, товмацьким і жидачівським; **4 га в калуським повіті; 5 га в повітах:** долинським, косівським і надвірнянським.

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

На просторі львівського воєвідства величина самостійних господарств сягає **3 га в повітах:** ярославським, кораснянським, львівським, ланцутським, переворським і ряшівським; **4 га в повітах:** бобрецьким, дрогобицьким, городецьким, мостиським, ніським, перемиським, рудецьким і сокальським; **5 га в повітах:** березівським, добромильським, яворівським, любачівським, равським, самбірським, сяніцьким і жовківським; **7 га в повітах:** ліським і турчанським.

КРАКІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

На просторі краківського воєвідства величина самостійних господарств сягає від 3 і пів до 6 га з тим, що в повітах: ясельським і новосандецьким **5 га.**

До величини згаданих самостійних господарств не вчисляється зовсім неужитків, вод і площ під лісною управою, або які творять лісний грунт. Розпорядок обовязує від 17. січня 1939. р.

*

Значіння цього розпорядку в тому, що він може стягнути на згадані господарства ті самі обмеження, яким підлягають господарства, що повстали з парцеляції. Отже вище згаданих господарств не можна б без дозволу влади в цілости або частинно збувати, ділити, виарендовувати, заставляти або обтяжувати. Крім того власники згаданих господарств, подібно як власники господарств з парцеляції, мусіли б особисто господарити на цих господарствах. У ліцитації цих господарств могли б брати участь лише ті особи, які внеднали на купно нерухомостей дозвіл компетентної влади. Далі згадані обмеження торкались би не лише первісних набувців, але і пізніших.

Вичислені обмеження, що випливають зі закону про обмеження обороту нерухомостей з парцеляції (Д. З. ч. 36, поз. 272 з 1937. р.) будуть торкатися тих селянських господарств тоді, якщо їх побільшено до норм самостійного

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

ҐІЛЬТОН КЛІВЕР. 5)

Через негатив.

Таку саму раду давав Ірисі той її опікун вчорашнього дня, коли вона зі своїм клопотом приїхала до нього залізницею. Але вже хіба час пізнати того панка ближче. То був давній знайомий Ірисин, чоловік уже жонатий і то жонатий з її приятелькою, багато старшою від неї, завдяки їй Ірися з ним познайомилася. Відтак той пан зробив недавно якусь таку похибку, яка дуже не подобалася його жінці і жінка скаржилася на нього перед усіми знайомими і в тій скарзі згадувалося недвозначно і про Ірису. З того всього вийшла дуже неприємна історія і повстало питання: з ким властиво був той пан жонатий? З Ірисою чи з її приятелькою?

Все те, розуміється, було безпідставне і глупе підозріння, та коли жінки візьмуть кого на язики, то нема рятунку. Жінка з пересердя покинула чоловіка, а коли Ірися старалася їх помирити, довідалася, що то вона, Ірися, була причиною розводу. Дійшло до того, що Ірися постановила розмовитися з Джофером Вайзом в тій для неї такій фатальній справі. Вона це зробила і підчас переходу вулицею, натрапила на пожежу. Решту вже знаємо.

Більше як тиждень часу пройшло спокійно. Аж нараз все відкривається. Хтось доглянув їх разом і бачив, як Джофрей провадив Ірису за руку при переході через кишки, що обслуговували пожежну сикавку і ця вістка дійшла до відома Бериля. Бериль написав до Ірисиної рішучу нотку в тій справі, а Ірися так тим обурилась, що рішила поїхати з тою ноткою до Джофрея. Джофрей висміяв нотку і заявив, що ціла справа то один абсурд! Тоді-то нечайком звернула Ірися увагу на газету, що лежала розгорнена на столику.

— Ага, сказав Джофрей, — я власне збирався вам це показати. Тут є світлина тої пожежі, що ми її бачили того дня. Я дуже побоювався, що і ми обоє будемо там висвітлені, але, на щастя, нас там нема. Принаймні я нікого з нас там не найшов. Ану, перегляньте ще самі докладніше.

Ірися стала приглядатися світлині.

По хвилині бачив Джофрей, що вона таки добре приглядається. Зір її не сходив з тої білої плями на світлині і з постати чоловіка, що коло плями.

— Нас тут нема, правда? Чи може ви відшукали нас серед юрби?

— Вас тут нема... а мене — мене вирізали!

Мовчанка. Джофрей приступив ближче і став приглядатися світлині понад Ірисині плечі.

— Нас тоді юрба розділила, — вияснювала. — Коли дах з грюкотом валився, я дуже зжахнулася і в страшенним переляку чогось зловилася і думала, що хапаю вашу руку. А то була рука другого. Тоді я вам про це не говорила, та тепер ця обставина може нас оборонити перед безпідставним підозрінням. В тій хвилині піду до тої фірми і кажу собі показати вільне місце на світлині. Це для нас дуже щасливий припадок, що я держу за руку когось другого, а не вас і пішлю цю цілу світлину Брилеві і напишу йому як відповідь на його нотку, що спліткарські язики цим разом дуже пошкапилися. Він потребує показати цю світлину їй і це її вилікує від усяких безпідставних підозрінь і заздрощів.

Якої пів години пізніше телефонує знов Артюр до Роя.

— В тій хвилині приходи, бо мені тебе треба!

— Овва, не здуриш мене цим разом! Якщо прийшла якась дівчина, то збудь її чимнебудь і дай мені чистий спокій!

— Алеж раджу тобі поважно, приходи зараз сам! — відповів Артюр.

— Ого, а це що таке? Невжеж ти віднайшов вирізок світлини?

— Не світлина, а первовзір знайшовся!

І так в конторі Артюра знов зявився Рой з неймовірною скорістю. Ірися вже раніше тут була. Ірися у власній особі! Та сама, солодка, чудова дівчина! Рой не був годен і слова промовити з захоплення. Він тільки міг усміхатися і він усміхався. Побожно він погладив зором своїм її капелюшок, її футро, її суконку, її коштівні панчішки і черевики, що самі запрошували до оглядин. Відтак вернув зором назад до її губ і коротенького та гострого носика. Їхні очі стрінулися.

Артюр приглядався сцені як добросердний режисер. Він представив:

— Ця пані приходить за своєю премією! — сказав діловито.

Відтак промовила Ірися. Голос її був для Роя обявленням, був музикою слів. Вона сказала: Не так коїче за премією я прийшла, а більше за частиною світлини. Вона має мені стати у пригоді. Я хочу нею доказати, де я була тоді і з ким я там була.

Рой заметушився.

— Я вас не надіялася тут застати, — сказала до нього Ірися. — З якої речі ви хотіли мене відшукати?

— Я просто хотів лиш довідатися хто ви — відповів Рой спокійно. — Ох, який я радий, що ви прийшли!

(Докінчення буде).

господарства придбанням наділів зі сусідської парцеляції вже по вході в життя згаданого закону, себто від 14. травня 1937. р. Його постанови з обмеженнями не будуть мабуть відноситися до тих селян, які відкупили вже давніше землю від кольоністів, а не безпосередньо з парцеляції. Вкінці обмеження мусять бути вписані в гіпотечних книгах, що дуже легко зробити, бо до цього закон вимагає лише внеску влади (староства), щоб обовязували власників самостійних господарств.

Отже над згаданими самостійними господарствами, що походять з парцеляції, повисло мерево **неподільности**, проти якої не можна би підносити ніяких застережень, якби урухомлено довгоречинцеві кредити на родинні сплати, якби вже переведено основну реформу спадщинного закону, признано податкові привілеї, переведено основні меліорації та комасації. А покищо цього нема.

м-р м. х.

Сконтролюймо себе!

Кожне звання вимагає відповідної підготови. Школа, термін, курси, практика, іспити — це ті ріжноманітні форми підготови людини до виконування її життєвих обовязків, що їх кожний — хоче, чи не хоче — мусить перейти.

Проте залишилася ще одна ділянка, ще одне звання, в якому ніхто від його адептів ніякої підготови ані іспитів не вимагає. Не думаймо, що це якась маловажна ділянка. Теоретично всі погоджуються з упертим твердженням, що це справа одна з найважніших, основних і найтрудніших. **Це виховання дітей і молоді.**

Хто хоче займатися годівлею голубів, чи кріликів, то перш-завсе прочитає одну-другу книжку, що дасть йому вказівки, як це робити. А чи багато таких, що маючи діти, вважають за потрібне придбати собі до їх ведення яку-таку теоретичну підготову? А хіба згодимося всі, що людина — більш скомпліковане Боже сотворіння, як крілик.

Та це порівняння з кріликом насуває ще одну думку. Часто стрічаємося з висловом „пробний крілик". Це те нещасне сотворіння, що на ньому для наукових цілей експериментують природники та лікарі. Чи таким „пробним кріликом" не стають дуже часто наші діти в часах бурхливого змагання й боротьби між усякими педагогічними методами й системами на терені шкіл і виховних інституцій?

А дитина не крілик!

Кожна окрема одиниця — це окремий світ, це не тільки фізичний, але й духовий первень неоціненної вартости, на якому експериментувати **не вільно!**

Не слід цього останнього звороту розуміти хибно. Це не значить, що в ділянці виховання треба зректися всякого поступу й уперто триматися старих, пережитих або зовсім лихих метод. Методи можуть і мусять змінюватися: засоби до осягнення цілі мусять бути ріжні, але попри те є ще одвічні принципи і правди, яких нікому без шкоди для душі дитини порушити не вільно.

Серед хаосу сучасних педагогічних систем, в якому навіть досвідному педагогові не легко зорієнтуватися, зявилася перед кількома роками відома енцикліка про виховання папи Пія XI., що пригадує саме ті вічні принципи, про які творці „нової" школи так часто забувають або їх легковажать.

Щоб уможливити всім, що займаються практично виховуванням дітей і молоді, себто в першу чергу батькам і вчителям пізнати основи християнського виховання, уладжує Ген. Інститут Католицької Акції в цьому році вже другу серію викладів, в яких прелеґенти зясують найважніші питання звязані з виховними справами.

Всіх викладів буде цього року 14. Вони відбуватимуться кожної неділі й четверга від 22. І. до 15. II. ц. р. в год. 18-ій у салі „Української Бесіди", вул. Рутовського 22, І. Вступ на виклади за добровільними датками, отже ніхто не може сказати, що не міг позволити собі на те, щоб вислухати цей курс.

Нехай раз батьки й матері з більшою увагою подумають про виховання своїх дітей, як про годівлю кріликів і вчителі скористають з нагоди провірити, чи молодь в їх руках не є пробним кріликом!

Сконтролюймо себе, щоб з чистою совістю відповісти собі на питання, чи добре виконуємо свій обовязок супроти дорученої нашій опіці дитини.

Шукайте наш часопис!

Літературна нагорода за 1938 рік.

КОМУНІКАТ ЖЮРІ Й РАДИ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА.

Члени журі, вибрані Радою Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка для призначення трьох літературних нагород за найкращі твори, видані у 1938. р., на своїх засіданнях 17. і 19. січня 1939. р. порішили одноголосно не дати цього року першої нагороди нікому, другою відзначити Дарію Ярославську за її повість „Полин під ногами", і третьою Івана Колоса за збірку поезій „Молоді мої дні".

Крім цього одноголосно рішило журі виріжнити дві збірки Святослава Гординського „Сновидів" і „Вітер над полями", збірку Ростислава Кедра „Пінистий келих" та Івана Керницького „Мій світ".

Василь Щурат — голова, Микола Матіїв-Мельник, Евген Ю. Пеленський, Володимир Радзикевич, Михайло Рудницький — члени.

*

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка на засіданні 20. І. ц. р. приняла до відома постанову журі та рішила згідно з проголошеним правильником виплатити призначені грошеві премії.

Львів, 20. І. 1939.

За Раду Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка:

Р. Купчинський, голова. — В. Софронів-Левицький, літературний референт.

ГРИПА? ?
ШАФЕР ВАШИХ
ТАБЛЕТКИ ASPIRIN
ч. 17/20 2—5

Збіжевий монополь у Польщі.

Становище Комісії Аграрної Політики Львівської Хліборобської Палати.

У Львівській Хліборобській Палаті відбувся під проводом проф. д-ра Францішка Буяка засідання Комісії Аграрної Політики, скликане для обговорення справ збіжевої політики та вислідів дотеперішніх заходів державної господарської політики, щоб піднести і втримати ціни хліборобських продуктів на рівні поплатности хліборобської продукції.

Після реферату кс. Панася і дискусії, в якій забирали слово: **Остап Луцький,** проф. Грабський і Закліка, комісія приняла таку ухвалу:

„Львівська Хліборобська Палата поробить заходи в Союзі Хліборобських Палат та організацій як теж у компетентних державних чинників, щоб створити на просторі цілої Польщі збіжеву спілку сперту на хліборобських організаціях, суспільних і фахово-торговельних, що мала би виключне право купувати і продавати збіжжя, щоб таким чином запевнити поплатність хліборобської продукції і стабілізацію цін хліборобських продуктів унезалежнивши їх від вагань на закордонних ринках."

Прикладаючи до цієї справи велику вагу Комісія Аграрної Політики створила спеціяльну підкомісію, що має далі вести цю акцію.

Що таке міліон?

Склад журі великого льотерійного конкурсу.

Конкурс на відповідь на питання: „Що таке міліон?" викликав велике зацікавлення в широких колах наших читачів.

Журі конкурсу буде складатися з 5-ох осіб, а саме:

1. Ред. Витолд Гелжинський, б. голова Синдикату Журналістів,

2. Тадей Доленга-Мостович, відомий письменник,

3. Проф. Тадей Сержпутовський, відомий математик,

4. Д-р Генрик Фрідріх, асист. катедри польоністики на У. Я. К.

5. Делегат Льотерійного Монополю.

Як відомо відповіді (в межах 25 слів) треба пересилати або п. а. Льотерії (Варшава, Довга 50), або доручити котрійнебудь колектурі Льотерійного Монополю до 5. лютого ц. р. На конверті дописати: „Льотерійний конкурс".

Нагороди:

I.	—	1000 зол.
II.	—	500 зол.
III.	—	300 зол.
IV.	—	200 зол.
V.—XV	— по	100 зол.

будуть виплачені негайно після закінчення конкурсу, до дня 18. лютого ц. р., себто на 5 днів перед початком тягнення 44. Державної Льотерії.

Тому наші читачі мають час над цим призадуматись, що це таке міліон. Прийде їм це тим лекше, що тепер мають настрій передміліонової доби, бо тягнення міліона, як головної вигри IV-ої класи 43. Льотерії, відбудеться вже 24. ц. м.

Літературна сторінка.

Замало кандидатів до літературної нагороди.

У хвилині, коли віддаємо цю сторінку до друку — нічого ще не знаємо про вислід літературного конкурсу „Т-ва письменників і журналістів" за 1938 р.

Все-ж знаємо, що кандидатів до літературної нагороди було мало. Може і не кандидатів, а творів. Новель і повістей, як кіт наплакав; кілька збірок поезій, з яких деякі збірочки, якби навмисне видані наосліх в останній хвилині. Наші поети рішуче переборщують у переконанні, що в поезії рішає якість, не кількість. Хто не має архитворів мусить бодай дати книжку, а не „метелика".

Неодин читач може пригадає собі, що в останніх тижнях бачив статті з оглядами „літературного руху" за минулий рік. Факт, що автори таких статтей могли зробити огляд усіх книжок за один рік (і не втратили багато часу, щоб з ними ознайомитись) мусів звернути увагу неодного читача. Уважливіші читачі могли теж помітити, що в цей огляд входили і популярні речі, навіть деякі чисто публіцистичні.

У нас досі нема ясно проведеної межі між книжками полулярними, з похвальною метою, призначеними для загалу і справді літературними. Інтеліґенція, що стежить за літературою, відріжнює їх добре, бо знає, які з них не для неї, — які добрі на село, для молоді, для пропаганди чи практичного вжитку. Та автори і видавці часто недоцінюють інтеліґентних читачів; вони вірять, що можуть рахувати саме на інтеліґенцію як на своїх читачів, коли пишуть „для всіх", без великого умового зусилля, а більше з добрим наміром виховувати, навчати і повторяти відомі правди. Журналісти нераз беручи на увагу суспільно-виховний гарний вплив деяких книжок роблять їм рекляму для загального добра, свідомо промовчуючи факт, що сами таких книжок не вважають за літературні твори, ані не беруть їх як лектуру для себе.

У розмовах нераз ми вже чули фразу, що зріст зацікавлення пресою відтягнув багатьох інтеліґентів від книжки, яку вони тепер заступають ґазетою. Хто-ж більше як не денникарі повинні тішитись таким явищем? А проте ті між ними, що цінять літературну творчість і відріжняють вартість своїх статтей від поезій, драм чи повістей — напевне не тішаться. З ґазет не залишається для будуччини народу не більш як з наших приватних листів або щоденних розмов. Може і більше, а все-ж ґазета нікому не заступить письменства.

Навіть інтеліґентні журналісти закохані у своїй праці та професії, не можуть обійтись без постійних взаємин з літературою, коли хотять умово та духово розвиватись.

КОЖНА ІНТЕЛІҐЕНТНА ЖІНКА
ПЕРЕДПЛАЧУЄ ЖУРНАЛ
„ЖІНКА"
БОГАТИЙ ЗМІСТ,
МИСТЕЦЬКІ ІЛЮСТРАЦІЇ.
На бажання висилаємо показове число.
Адреса: ЛЬВІВ — СИКСТУСЬКА 46.

Історична повість з чудами.

Антін Чекмановський: „Віки плинуть над Києвом". В-во „Батьківщина", Львів 1938, ст. 208.

Ця книжка складається з восьми оповідань на історичному тлі звязаних спільним мотивом: таємничою мандрівкою чудодійної перли, що повстала від сльозин св. Софії. Оповідання починається нападом татар на Київ у XIII ст. і кінчається картиною сучасного совітського колективного господарства складеного із кількох сіл. Автор вибирає ріжні моменти рідної історії по вподобі, зупиняючись залюбки на побутових картинах. Є тут війна, гайдамацька різня, спокійне життя на далекому хуторі, революція і дві чужі великі постаті Бенвенута Челіні та Марко Польо.

Кожне з цих оповідань має інші постаті в іншому середовищі і якусь завязку, що зацікавлює нас. А проте автор не силкується змалювати нам поодиноких подій, згідно з їх завязкою так, як вимагав би цього їх розвиток за якимсь історичним процесом уже нам відомим чи за його власною поетичною уявою. Скрізь у хвилині, коли хочемо знайти відповідь на питання: до чого прямує історія, якої слухаємо — зявляється автоматично чудодійна перла оправлена в перстень. Хто бачив фільму Саша Гітрі „Перли корони", знає, кілько пригод і несподіванок можна зосередити довкола одної дорогоцінної дрібнички, коли за нею люди шукають як за талісманом. Іще раніше „Тисяча й одна ніч" змалювала нам тисячу таких історій.

В оповіданнях А. Чекмановського нема ні казкової поезії ні таємничости, що стримує читачеві віддих із цікавости. Дуже реальні побутові подробиці, поодинокі історичні події чи чисто реалістичний оповідний тон заморожує нашу фантазію. Неодна сцена і сторінка написана з розмахом та ерудиціею, але наша думка занадто часто шукає звязку між змальовуваною подією і чудодійним впливом перли. Можна повірити, що деякі предмети в історії були звязані з небувалими подіями. А проте коли письменник хоче цим подіям надати небувале освітлення, мусить сам передовсім вірити, що чудо було чудом або незвичайний збіг обставин — символом якоїсь таємничої сили.

Маємо враження, що А. Чекмановський не мав цього переконання; його перла появляється в ріжних історичних моментах зовсім механічно; це ані символ вищої сили ані символ якоїсь глибокої правди про таємницю людського життя. Це основна психольоґічна помилка книжки, яку автор хотів поглибити містичним забарвленням, не вмісивши собі власного становища до провідної нитки всіх оповідань.

Усе-ж треба признати сміливість задуму і похвальну спробу втягнути між діеві особи рідної історії такі цікаві постаті як Челіні та Марко Польо, дарма, що вони не мають призначеного їм чару величини.

Повість має всі дані на повість для молоді і жаль, що автор не написав її свідомо з такою метою.

Молодий закарпатський поет.

Іван Колос: „Молоді мої дні". Поезії. Ужгород 1938. Ст. 62. В-во Ю. Тищенка.

Ще донедавна на збірки закарпатських поетів ми дивилися вибачливим оком старших братів, що відвикли від гріхів молодости. Та ось неодна з останнього часу здивує вас ще більш, ніж якби ви взяли випадково в руки галицькі передвоєнні поезії. Ви не повірили б, що ще 20 років тому галицькі поети мали право вживати чисто місцевих слів, фальшивих наголосів, нелітературних зворотів. Це право ми залишили від якогось часу ще землякам в Америці та на Закарпатті. Тепер здивує вас така збірка, як Івана Колоса — дебютанта. У ній закарпатський поет відразу знявся на рівень чистої літературної мови наших наддніпрянських братів, засвоїв собі деякі нові літературні засоби і здивував нас своєю щирістю, легкістю та ясністю. Це ще один доказ, що літературна мова раз вироблена у творах письменників глузує собі з кордонів і часу; кожний молодий письменник може засвоїти собі її навіть коли він живе сам на пустині. Ось кілька зразків зі збірки Івана Колоса:

За днем кінцький день як та вода, спливає
І безперестань нам на плечі налягають
Прожиті дні й роки. Минає так життя,
Як сірі журавлі, коли в вирій летять.

Чи все, що ти робив, без жесту і без фальшу?
Тож, поки ще є час, будь мужем ти надальше,
Бо нашим всім ділам суддя закон такий:
С пісний кожний чин лиш мужньої руки.

Поет не має великої скалі мотивів, настроїв, тем, його світ обмежений майже до одного краєвиду і до одної провідної думки — верховини з горами, вівсяні ниви, плесо Тиси і гарячий час, що кличе до діла. Ще раз мотив весни, що минає ще раз весна надій та свободи.

Прийшла весна і вбрала в сніжні квіти,
Траву й вівси грунів.
І сонце золоте так ясно, ясно світить,
Дзвенить весняний спів.

Або в іншому місці:

Зашуміли Карпати весняно.
Розбігаючись з вітром уклінь,
І розсміяний свіжістю ранок
Сон грунів перемінює в спів.

Ніхто не здивується, коли найде у цій збірці ще деякі залишки нелітературної мови як „многі", „у шумові" (зам. шумі), „розтерзане" (рос.) життя (зам. розшматоване), „товпи" (зам. юрба) і низку прозаїчних висловів чи переспіваних мельодій. Над усім цим панує ясність, простота, молодечий порив. Уся збірка тішить нас передовсім як суспільний і поетичний прояв. м. р.

Літературна хроніка.

НАГОРОДА ПОЛЬСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ МОЛОДИХ

припала цього року Анджеєвському за повість „Лад серця", про яку ми писали на цій сторінці. Другим кандидатом на нагороду був львовянин Т. Парніцький зі своєю історичною повістю „Аецій, останній римлянин".

ВИНО ПОЕТА І СУКНІ ЙОГО ЖІНКИ.

Якийсь д-р Брувері вибрав собі веселу тему до своєї „літературної" студії: зібрав 600 домашніх рахунків Віктора Гюго та його жінки за 16 років їх подружжя і на підставі їх змалював нам одну рису їх вдачі — надмірну ощадність, яку деякі називають скупарством. З цієї студії довідуємось, що у 1832 р. В. Гюго платив за мешкання своєї родини 375 фр. щорічно і мешкав там для ощадности 16 років. З його рахунків видно, що коли кравець приніс йому убрання за 247 фр., тоді поет виторгував 7 фр. Льокаї в його домі (а він міг дозволити собі на льокаїв!) не діставали лівреї, ані нового убрання, а носили залєдві вимушені старі убрання поета. Як кожний француз В. Гюго щодня пив вино, але у Франції пив до обіду і вечері звичайне домашнє вино. Родина В. Гюго вживала тижнево 25 пляшок вина — червоного бургунда, тимто таке вино мусіло бути найдешевше, 28 сот. пляшка. Тільки тоді, коли приходили гості, купували вино за потрійну ціну, а для своїх приятелів ставив поет шампанське по 3 франки! Жінка В. Гюго купувала свої прикраси у маленькій крамничці: мило за 50 сот., олійок до волосся і крейду до малювання уст по 30 сот., а до фризієра ходила точно 30 разів на рік. Звичайні щоденні панчохи платила по 1 фр. 50 сот., а англійські по 2 фр. на рідку оказію. З кравчинею торгувалась за кожний франк, як це і нині роблять багаті пані, що одною рукою виправчають легко 20 зол., а другою стискають 20 сот. коли їх треба дати за послугу сторожеві чи кельнерові. З усіх цих рахунків виходить давно відома річ, що можна бути великим поетом з великою уявою та могутнім темпераментом, а при цьому мати спільні риси з усіми іншими громадянами. Цією рисою була спільна всім французам велика ощадність.

КОНКУРС ТУРИСТИЧНОГО ТОВАРИСТВА.

Французький туристичний клюб має намір розписати конкурс серед своїх читачів п. з. „Франція та французька імперія у 80 повістях", щоб читачі вибрали найкращих 70 повістей, що змальовують ріжні частини Франції і 10 франц. колоній. Цей вибір має торкатися не повістей, що спеціяльно відтворюють краєвиди чи звичаї поодиноких провінцій, а цінних літературних творів уже відомих письменників, які поруч змальованих конфліктів, проблем і типів дають теж як тло якусь частину Франції. Відомо, що Моріяк відтворює бордоську провінцію, Бордо савойську, Жіоно провансальську, Жіроду лімузинську, Шамсон севенську і т. д.

Сторінка без політики.

ЖАХЛИВІ КОМАХИ.

Комахи — це така сила на нашій земній кулі, що вони чимало пакостей чинять людству. Їх величезні маси та просто неімовірна змога розмножуватися спричинили те, що всі ті комахи, не зважаючи на зусилля людей знищити їх, таки втримали своє існування. Коли-ж вони час до часу появляться в мільонових масах, як стихія, тоді навіть люди стають перед ними безрадні.

Рої саранчі довгі на сто кільометрів.

Хто не чув про величезні хмари саранчі, які в деяких роках, зовсім несподівано появляються тут-то-там та перемінюють цвітучий краєвид в пустиню.

В північній Африці, полудневій Росії, в Україні, на островах Середземного Моря та в Полудневій Африці нераз можна почути несподіваний алярмовий крик: „Саранча летить!"

Тоді людей обхоплює паніка й переляк Люди починають вживати всіх оборонних засобів, іноді незвичайно розпучливих, щоб тільки змінити напрям лету саранчі та не дати їй змоги впасти на поля. Вже на кілька миль чути шум комах, що летять цілими хмарами. Сонце щезає під тою хмарою. Недавно в Аргентині запримітили таку хмару саранчі довгу на сто кільометрів, широку на двацять кільометрів. Хіба нема сумніву, що там, де така хмара впаде на землю, там не залишається навіть сліду по рослинності. В Альжирі трапилося було одного року таке, що 20 тисяч людей згинуло з голоду, тому, що саранча знищила в цілій околиці збіжжя до останньої стеблинки. Були теж випадки, що пяниці, які заснули на полі, стали жертвою ненаситних комах, які поїдають усе, що їм попаде на шлях. Ті, що дістались під саранчу передтим гинули, задушившися під масами саранчі.

Літаки проти саранчі.

Проти розмірно менших хмар саранчі вживають люди, як ми вже замітили, найріжнородніших засобів. Літаки, бомби з отруйними газами та метчі вогню вбивають нераз цілі маси, мільони тих комах. Автім навіть в Европі уживають літаків до боротьби зі саранчею. Фірма Юнкерса будує навіть спеціяльні літаки та апарати, що розсипають отруту на шкідників, що нищать поля та ліси. Куди важча боротьба з комахами-шкідниками у тропікальних околицях. Европеєць навіть не може собі уявити, які величезні шкоди може спричинити напад термітів та інших муравлів. Малі щоки тих комах-хижаків працюють, наче гострі ножі. При тому терміти мають ще оригінальний та дивний звичай, що вони видовбують середину дерева, байдуже, чи меблів, чи домів і залишають тільки тонесеньку стінку. Буває таке, що власник дому, який вибрався в подорож, застає лише руїни, коли вернеться домів, або меблі змелені на порох.

Паніка на острові св. Олени.

Підчас своїх небезпечних мандрівок, терміти, як теж інші мандрівні роди муравлів, в мільонових масах дістаються до домів. Все, що вони знайдуть в дірах та прогалинах, отже інші комахи, миші, вужі і т. і. зїдають до тла. Люди рятуються в той спосіб, що ноги ліжка вкладають до мидниць з водою. Та буває, що величезні громади муравлів творять живий поміст через воду, або теж дістаються на стелю і приневолюють людей до втечі.

Яке страшне спустошення можуть спричинити муравлі, найкраще виявляють приклади. Палату губернатора в Калькуті вони так знищили за короткий час, що її треба було відбудовувати. Ще гірше господарили ті комахи на острові св. Олени, де дослівно цілу околицю Джемставну знищили до тла.

З нагоди спровадження закордоних рослин, терміти дістались навіть до віденського цісарського замку в Шенбруні, в якому заки хтонебудь оглянувся, вони знищили цілу оранжерію. На щастя, по кількох роках удалося їх зовсім знищити.

Найгіршим ворогом людини є муха це-це, яка переносить заразки смертної хороби спляч ки, що на неї вмирають річно тисячі. Десяткує теж людей і малярія, яку викликує, як відомо, вкушення одного роду комаря.

Новітня хемія та медицина зводять гострий бій з тією комашою язвою.

—o—

Не треба бути ворожбитом

щоб передбачити свою добру майбутність, коли щадимо

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. **(Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)**

Ферментація бананів причиною смерти.

Один із носіїв, який працював при вивантажуванні пароплаву „Стелля" в Ліверпулі, повідомив капітана корабля, що під чердаком чути якийсь дивний ґаз. Капітан вислав під чердак двох старшин, щоб вони знайшли причину того дивного явища. Та старшини не вернулися і як згодом виявилось вони оба стратили притомність. Старшин винесли на чердак та почали приводити до притомности. Капітан та кількох членів залоги, забезпечившися ґазовими масками, зійшов сам на дно, щоб прослідити відки добувається ґаз. Виявилося, що на дні стояло кілька бочок із сиром, який почав ферментувати й видавав зі себе ґаз із незвичайно отруйними прикметами.

Інша подібна пригода трапилася теж недавно в Парижі. Підчас сильної бурі залило пивницю, в якій лежало майже сто тисяч бананів. На другий день після бурі власник дому зійшов до пивниці і стратив притомність. Виявилося, що банани почали ферментувати та виділювати при тому зі себе сильний ґаз.

Тієї події ніхто не запримітив. Щойно по кількох годинах до пивниці зійшов один із робітників і добув уже тільки трупа власника, який згинув від затроєння. Негайно приїхала пожежна сторожа, яка випомпувала воду з пивниці та знищила цілий запас бананів, з яких добувався такий отруйний ґаз.

—o—

Союз високих людей.

Американці дотепні й вигідні люди. Коли їм чогось не достає, організують негайно окремі союзи, чи товариства й тоді зорганізовано виборюють собі те, чого їм треба.

Кількасот американських громадян, високих поверх 1.80 м. заложили собі товариство, якого централя міститься у стейті Джорджія. Завданням того товариства буде звернути увагу прилюдної опінії на невигоди, що на них виставлені в Америці високі люди. А саме нове товариство буде домагатися, щоб при будові нових автобусів, трамваєвих ваґонів, залізничих ваґонів та інших засобів комунікації брати під увагу вигоду високих людей.

Орґанізатори того оригінального союзу доказують на підставі статистики, що пересічна людська висота чимраз більша і що людей, які мають поверх 1.80 м. висоти у світі чимраз більше.

Серед членів того оригінального американського клюбу є теж кількадесять дуже високих жінок.

Боєві когути пішли на юшку.

Французькі митні органи заборонили привозити до Франції з Анґлії когутів, призначених до славних когутячих боїв. Свою заборону спирає митна влада на розпорядку міністерства внутрішніх справ.

В Анґлії вже від давна заборонили когутячі боротьби, але тому, що анґлійські фармери, які годували когутів мали багато „воєнного матеріялу", вони подбали, щоб свій товар експортувати до Франції, в якій чимраз більше почали люди захоплюватися боротьбою когутів. При тому люди робили великі заклади. До Франції приїздило багато анґлійців, які дуже любуються в азарді.

З уваги на проголошену тепер заборону привозити до Франції анґлійських когутів, когути, призначені до боротьби, мусіли вернутися до Анґлії, в якій їх призначили на менше геройську, хоч зате практичнішу ролю — на юшку.

—o—

Девять літ процесуються за 9 см. муру.

Власники двох домів у Парижі, які зі собою сусідували, процесуються за дурницю. Перед вісьмома роками почали вони процес тому, що ринва дому одного з них була так приміщена, що вода, яка з неї спливала, знищила кілька центиметрів тинку на стіні сусідного дому.

Експерти оцінили предмет спору на 9 см. всеж закукурічені перевели справу через всі інстанції, відтак знову починали справу, при чому судові та адвокатські кошти перевищують вже суму 20.000 фр.

—o—

Цікаві, дрібні вісти.

Мешканці найбільше висуненої на північ частини Сибіру, самоєди, мірять час на казани... Одним казаном називають вони час, що його треба на закипіння казана з 50 літрами води.

Винахідником незвичайно важного та потрібного сьогодні засобу до протинання сталі при допомозі кисня, є злодій-касяр, який перший у світі вжив кисня, розпорюючи в 1890 р. касу одного гамбурського банку.

У багатьох костелах, в яких є старовинні вітражі, органісти не можуть вживати найниж чих тонів в орґанах, бо вони викликують дрогання повітря ,яке спричинює тріскання шиб.

В Кантоні, в Китаю збирачі недокурків зорганізували союз, який має к. 3000 членів. Той союз поділив ціле місто на райони, призначені відповідним членам. Окрема сторожа, щось наче впорядчики дбають про те, щоб усі придержувалися визначених для себе границь. Ця своєрідна поліція вміє неслухняних приневолити до дисципліни, вживаючи іноді при тому ножів і револьверів.

—o—

Чи мусимо йти до ворожбита?

Кожний з нас зацікавлений своєю майбутністю, та на жаль — а може й на щастя — вона перед нами закрита. Все ж люди шукають усяких способів, щоб відкрити бодай рубець таємної заслони. А що певного способу нема, то ми схильні вірити в непевні і фальшиві, так, що неодин, навіть інтеліґент, не цурається йти й до всяких ворожбитів, хіромантів і т. п. Очевидячки — що це все тільки обман. Та все ж ми знаємо один випадок, коли людина майже певно може вгадати свою будуччину, сама може собі її ворожити і то — добру будучність. А не полягає це вороження на якійсь таємній магії, ні, воно наскрізь реальне і розумове, та що найважніше: оперте на досвіді. Який це випадок? Скажемо просто: коли людина живе ощадно і заощаджений гріш постійно складає в рідним банку, наприклад, у нашім Земельнім, — то може сказати собі напевно, що жде її гаразді і добробут. Докладаймо ж усіх зусиль, щоб наша майбутність була якнайкраща, і тому складаймо наші ощадности в рідних фінансових установах. Така ощадність — це єдиний певний спосіб, передбачити і власною волею отворити собі світлу будуччину!

—o—

Проблєми української релігійної свідомости

Д-р Річинського, це, **як оцінила преса — „перша енциклопедія для всіх тих, що цікавляться українськими релігійними проблемами".** Книжка обговорює справи унії, православія і евангелизму та їх будучину і ролю серед українського народу.

Наклад на вичерпанні. Хто замовляє від автора за готівку, замість 9 зол. має вислати тільки 6 зол. і порто 50 сот. на адресу Д-ра Арсена Річинського, м. Володимир Волинський. 50 4-3

Смерть визначного славянознавця.

ПРОФ. Д-Р МІЛОШ ВАЙНҐАРТ.

(Від власного кореспондента).

Прага, 13. січня 1939.

По тяжкій утраті, що її зазнала чеська література із смертю Карла Чапека, чеська культура мусить записати до свого щоденника нову велику втрату — смерть Мілоша Вайнґарта, звичайного професора порівняльного славянського мовознавства та старої церковно-славянської мови Карлового університету у Празі. Коли з Чапеком чеська література втратила великого письменника й мислителя, то з Вайнґартом чеська наука, особливо славістика, втратила не тільки видатного вченого, але й першорядного організатора, що покликав до життя й вів цілу низку важливих наукових установ, які з його смертю або розвиватимуться повільнішим темпом або зовсім припиняться.

Як і Чапек, народився Вайнґарт р. 1890, отже стояв щойно в 49-ому році життя. Вже як студент празького чеського університету звернув на себе увагу працями з історії старославянської мови („До нинішнього стану дослідів старослав. мови", 1912) та з історії болгарського богомільства („Початки богомільства, першого реформаційного руху серед славян", 1913). За ними пішли праці: „Болгари і Царгород перед тисячоліттям" (1915), „Про словник чеської мови" (1916), „Розвиток чеської мови" (1918), „Огляд болгарського письменства" (1919), „Прага в поезії Ярослава Врхліцкого" (1917), „Бар-Кохба" Врхліцкого (1920).

Покликаний на звичайного професора новоосновaного університету Коменского у Братиславі, він поширив свої студії на словацьку мову й на взаємні відносини між нею та чеською мовою, згодом і на інші славянські мови. Головними працями з цих ділянок були: „Про чехословацькі взаємини" (1921), „Ідейне тло творів Чамбела" (1922), „Невідомі поезії Чамбела" (1922), „Про славянську єдність" (1922), „Про суть славянської фільольогії" (1924), „Сто книг славістових" (1924). До цієї доби належать також дві монументальні праці: „Византійські хроніки в церковно-славянському письменстві" (2 томи, 1922—23) і „Добровського інституціонес" (2 томи, 1923, 1925). В останньому творі він ближче підійшов і до старо-української літератури, з якої особливо виділив Мелетія Смотрицького та його граматику як вихідні точки для праці Добровського.

Від кінця 1926. року Вайнґарт вів у Карловім університеті в Празі семінар старо-славянської мови і славянського мовознавства та лінґвістичний відділ просемінара славянської фільольогії. За цих 12 років він порушує всі без винятку актуальні питання славянської фільольогії та лінґвістики. Для прикладу назвемо: „Мануальник Григорія Куйбіди" (1926), „Славянська взаємність" (1926), „Політичні й соціяльні елементи в старшій історії славянських літературних мов" (1928), „Славянська фільольогія в чехословацькому письменстві" (1931), „Звукова культура чеської мови" (1932), „Нинішній стан дослідів над церковно-слав. мовою й літературою" (1934), „Перша чесько-церковно-слов. леґенда про св. Вацлава" (1934), „Масарикове славянство та слав. фільольогія" (1935), „Підручник старославянської мови" (2 томи ,1937—38) з додатком особливого тому текстів.

Коли в останньому десятилітті Прага стала світовим осередком славянських студій, то це сталось у першій мірі завдяки організаційному хистові та невтомній праці Вайнґарта.

Перед історією чеської мови Вайнґарт заслужився головно тим, що вказав на її далеко старше походження, ніж досі вважали, і навязав її безпосередньо до епохи церковно-славянської та византійської. У своїх загальних славянських концепціях він був уніоністом і волів бачити більші одноцілі комплекси, напр. чехословацький або східно-славянський, проте — це не заважало йому шанувати і протилежні змагання, напр. словацькі чи українські. В українській справі Вайнґарт теоретично займав становище більш-менш „неділиме", але у своїм семінарі, у своїх публікаціях та в своїм „Товаристві славянських мовних студій" він раз-у-раз викладав справу також з українського становища і давав слово також прихильникам української окремішности. Як професор і дуже вплинова людина в університетських справах, він, правда, давав дорогу „своїм" і не допускав до університетських позицій „чужих", але це вже була одна з його улюблених засад, що „чехи все можуть зробити самі" й чужих учителів не потребують. Часом і великі люди мають малі слабощі.

Чеська славістика довго відчуватиме цю втрату, м. ін. ще й тому, що Вайнґарт був людиною світовою, він чудово говорив по французьки та по німецьки, мав першорядні міжнародні звязки і неабиякий дипльоматичний хист. Серед українців, що студіювали останніми роками у Празі, певно також знайдуться його учні, які приймуть вістку про його смерть із щирим жалем.

М. Г.

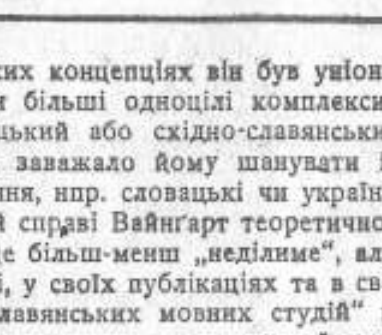
По десяти днях.

Перших десять днів тягнення четвертої класи коронтротьої Класової Льотерії принесли багато нового — багато великих виґр.

Між ними чільне місце займає виґра 100.000 золотих, яка впала на число 7.654 в одній варшавській колектурі. Зпоміж власників поодиноких „пятюк" згадаємо пп. Чайківську, Франтішку Урштайн і М. Вайнштока, візника.

Зпоміж виґр по 75.000 зол., одна впала в одній львівській колектурі на ч. 155.227, а друга в Лодзі на число 83.168.

Отсе щасливі власники цього числа:

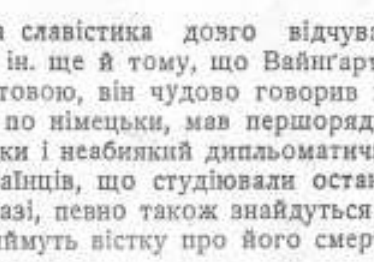
Пані Е. Маєр, прядільниця, працювала в одній фабриці в Лодзі — тепер зредукована. Перебуває безробіття, тепер буде їй багато лекше, коли дістала 12.000 зол.

Пан Лев Шульц, кваліфікований робітник, який працював постійно у фабриці Барцінського в Лодзі. Пан Шульц дістав теж виґру 12.000 зол. Така сама сума припала

іванові Ст. Вальчакові, провізорові одного парохіяльного костела в Лодзі.

Третя виґра в сумі 75.000 зол. упала у варшавській колектурі на число 108.375. Зпоміж власників цього числа згадаємо п. Івана Вежеського, шофера в Межиріччі Підляським, а теж

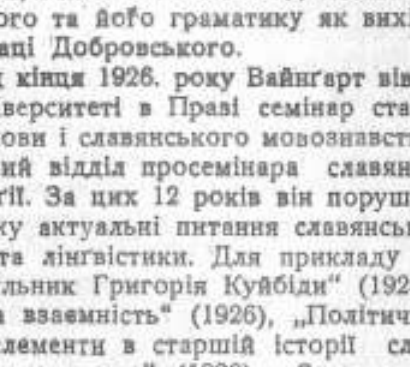

п. Левку Ґольдберґ, доньку вчителя, яка мешкає в рідному у Варшаві.

По пятьдесять тисяч золотих виґрали числа: 85.912 у Варшаві і 110.183 у Любліні. Крім того впало багато виґр по 25.000, 20.000, 15.000, 10.000 і т. д. золотих.

Головна виґра, саме мілїон золотих буде вилосована 24. п. м. в год. 8-ій рано. Тягнення буде передавane всіма польськими радіовисильнями.

—o—

Зміна на становищі станиславівського воєводи.

Як подає ПАТ, міністр внутрішніх справ заменував дотеперішнього станиславівського воєводу Степана Паславського директором бюра інспекцій при міністерстві. На його місце прийшов дотеперішній директор бюра інспекцій Станислав Ярецький.

НОВИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПІДСЕКРЕТАР.

Президент держави заіменував державним підсекретарем у президії ради міністрів директора президіяльного бюра премієра, Юрія Бронозовського.

Чеські військові залоги в Карпатській Україні в поготівлі.

ГЕНЕРАЛ ПРХАЛА ВИЇХАВ З БРАТИСЛАВИ.

Будапештеиська радіовисильня повідомила у вечірному комунікаті в пятницю, що в цілій Карпатській Україні йдуть стихійні демонстрації проти іменування генерала Прхали карпатоукраїнським міністром. Військові залоги у поготівлі, по вулицях Хусту ходять жандармські та військові стежі з багнетами на крісах. Ген. Прхала мабуть уже виїхав з Братислави, передаючи командування військовою округою своєму заступникові.

Премієр Карпатської України звернувся телеграфічно до німецького уряду, прохаючи інтервенції.

ОБУРЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

„Фелькішер Беобахтер", „Ессенер Національ-Цайтунг" та інші німецькі часописи широко описують положення, яке витворилося в Карпатській Україні після іменування генерала Прхали, зокрема настрої українського населення та демонстрації. Навязуючи до давньої чеської політики інтриг, що підтримкою москвофілів намагалася гамувати розвиток українського національного руху, німецькі часописи гостро осуджують нельояльний та неконституційний крок Праги.

Бурхливі інциденти у французькому парляменті.

В пятницю по полудні дійшло у французькому парляменті до інцидентів, які довели до того, що двічі перервано наради. Б. міністр летунства Кот описував у довшій промові небезпеки від Німеччини. Коли правиця йому переривала, він заявив, що ці переривання є доказом, яка сильна є німецька пропаґанда. Між послами правиці повстав нечуваний вереск. Вони домагались, щоб б. мін. Кот відкликав свої слова. Притиснений до стіни Кот заявив, що німецька дипльоматія і пропаганда творячи протикомінтернівський пакт хотіла вплинути на опінію поодиноких країв лякаючи комунізмом. Це вияснення не вистало представникам правиці і по відкритті дальших нарад мало що не дійшло до бійки між комуністичними і правими послами. Підчас тих подій комуністи називали правицю „аґентами Гітлера", а правиця кричала під адресою комуністів „аґенти Москви". Тому Еріо вдруге припинив наради.

Напади чеських боївок на заользанському Шлеську.

ПАТ повідомляє:

Дня 18. і 20. ц. м. боївки чеських диверсантів „Слеіского Одбою" доконали нових нападів, у першім випадку між Ольбжиковіцами та Лижніцами на стежу прикордонної поліції, у другому кинули ручну ґранату в Ліґоці Горішній на лісничівку, в якій кватерували вояки і зранили одного з них.

У звязку з повищими нападами польська влада безпеки виселила з тешинського і фриштатського повіту 500 прикрих чужинців на чеську територію.

Декалюменові жарівки
ЗІ СРІБЛИСТИМ СТОВПЦЕМ
НЕМАЄ ЛІПШИХ.

Хроніка Совітської України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

У Києві вдень і вночі йде напружена робота при будові постументу для памятника Шевченка. Архітект Левінсон, один з авторів проєкту постументу, особисьо стежить за роботою.

Урядовий ювілейний комітет для відзначання 125-их роковин народин Шевченка затвердив проєкт медалі, яку видаватимуть установам та особам у день ювілею. Проєкт виконали різьбар Макогон та графік Пустовійт. Правий бік медалі зображує образ Шевченка з останніх років його життя. Навколо напис „Тарас Григорович Шевченко". З другого боку перо, оточене лавровим вінцем, на горі пятираменна зоря, на долі совітський герб. Написи: 1814-1939 і CXXV. Проект передано у монетний двір для відкарбування медалі.

Центральна архівна управа випускає збірку документів з матеріялами про життя Шевченка, ілюстровану фотокопіями й автографами поета.

Поет Герасименко написав віршовану песу „При битій дорозі" на мотивах творів Шевченка: показано трагедію жінки-покритки, яка шукала шляху до щастя, але за тодішніх умовин не могла його знайти. Песу приняв до вистави харківський державний театр комсомолу.

Композитор Костенко написав оперу „Назар Стодоля" на текст Шевченка. Виставу її готує харківський оперний театр.

Письменник Костюк написав „Тарас Шевченко" на 4 дії. Песу прийняв до вистави державний чернігівський театр імени Шевченка. З уривків, поданих у періодичній пресі (Шевченко зустрічає новий, 1846 рік у Переяславі, перебуваючи в гостях у Козачковського) не можна зробити висновку, що їх написано талановито.

За останніх шість місяців поетову могилу відвідало понад 40.000 осіб з усіх кінців УССР.

Камянець Подільський обласний ювілейний комітет ухвалив між іншим збудувати памятник Шевченкові в Камняці Подільському.

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ РОЗКОПИ.

Закінчилися археольоґічні розкопи, що їх вів Миколаївський Історико-Археольоґічний Музей в с. Варварівці, Миколаївської области. Цими розкопами досліджували скитське городище, що існувало ще в другому столітті до нашої доби. Виявлено решткн камяних будівель, прилеглих до брукованої вулиці. Знайдено понад тисячу окремих цікавих історичних памяток, між ними теракотову статуетку, золотий орнамент на одному з черепків.

Закінчила свої роботи археольоґічна експедиція, що її зорґанізували інститут історії матеріяльної культури Академії Наук СССР й інститут археольоґії Академії Наук УССР. Експедиція досліджувала стоянку камяного віку в околиці села Пушкарів у 20-ти кільометрах від Новгороду Сіверського: одну з найстарших, знайдених на території України. Знайдено велику кількість мамутових кісток, не менш як від 40 мамутів, кісток дикого коня, вовка, зайця, тощо. Знайдено також багато камяних ножів, різців, наконечників списів тощо (наконечників стріл тоді ще не було), знайдено також шила, вістря, вирізані з мамутових кісток і кістяні прикраси: підвіски й буси. За клясифікацією археольоґів стоянка відноситься до ориняцької доби камяного віку, близько 30 тисяч років до нашої доби.

ДЕСЯТИЛІТТЯ ЖИТОМИРСЬКОГО ТЕАТРУ.

Незабаром житомирський державний український театр імени Щорса святкуватиме десятиліття свого існування. Театр ставить нову песу „Котовський" і працює над песою „Богдан Хмельницький".

8-ЛІТТЯ КОЛГОСПНОГО ХОРОВОГО АНСАМБЛЮ.

Самодіяльний хоровий ансамбль колгоспу „Комунар" у с. Старосільцях, Коростишевського району на Житомирщині відзначає 8-ліття свого існування. Він складається з 47 колгоспників і колгоспниць, під орудою вчителя місцевої школи й дав уже понад 200 концертів.

ПІДГОТОВА ДО ВЕСНЯНОЇ СІВБИ.

25—26. грудня відбувся пленум ЦК КП(б)У, який обговрив питання про підготову до весняної сівби року 1939. Пленум ствердив, що підготова по колгоспах, радгоспах і машинотракторних стаціях йде краще, ніж минулого року, але все ще далеко незадовільно.

НЕЗВИЧАЙНИЙ СУДОВИЙ ПРОЦЕС.

У військовому трибуналі прикордонних і внутрішніх військ Київської округи розглянули справу декількох співробітників наркомату внутрішніх справ Молдавської автономної республики, Юфи, Волкова, Шпіца, Чичикала та Кузьменка. Виявилося, що Юра, довідавшися про протисовітські висловлювання вчителя Величка, вирішив створити справу про „контрреволюційну фашистську молодняцьку орґанізацію". Заарештовано 10 вчителів і сам нарком внутрішніх справ Молдавії Широкий разом з Юфою і слідчими Волковим, Шпіцом, Чичикалом та Кузьменком став „творити" справу, причому слідчі на кожному кроці порушували закон. Про це прийшла заява до секретаря комуністичної партії України. Нарком Широкий не дочекався суду й помер (на що саме невідомо), а решта на суді визнала себе за винних. Трибунал засудив усіх на розстріл. Присуд виконано.

РОЗМОВИ ІТАЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ З ЮГОСЛОВЯНСЬКИМ РЕГЕНТОМ.

Як говорять у колах зближених до югославянського посольства в Римі, дотеперішні розмови Чяна зі Стоядіновичем становлять лиш підготову до розмов Чяна з регентом Павлом, що відбудуться в суботу. У цих розмовах торкнуто м. ін. мадярсько-румунських взаємин.

—o—

ЧЕМБЕРЛЕН ВІДПОЧИВАЄ.

Чемберлен виїхав на вікенд до Чекерс, де проведе кілька днів.

—o—

НОВИЙ СЛОВАЦЬКИЙ УРЯД.

Президент Гаха принявв димісію словацького уряду та заіменував новий уряд у такому складі: премієр і міністр внутрішніх справ о. д-р Тісо, освіта: Сівак, скарб: Теплянський, комунікація і публичні роботи: Дурчанський, торговля, промисл та рільництво: Пружінський, справедливість: Ваньчо.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 21 січня 1889.

УКРАЇНЦІ В КРАКОВІ.

„З Кракова пишуть нам: На йорданський празник зібралася тутешня кольонія русинів дуже численно. Церква була повна людей усіх станів почавши від Ексцелєнції президента суду п. Зборовського і скінчивши на бідних робітниках. Русини-академіки (з товариства „Академічної Громади") пребарним співом причинились до звеличання празника".

„КРАКІВСЬКИМ ЄПИСКОПАМ

надав цісар відручним письмом княжий титул. Як відомо князь-єпископ має право засідати в палаті панів, якого звичайний єпископ не має. Не треба й казати, що надання краківським єпископам княжого титулу — це новий великий цісарський подарунок для поляків".

„ОРИҐІНАЛЬНА ВЕЧІРКА

з танцями відбулася, як повідомляють часописи, в Ярославі. На цю першу вечірку, уладжену тамошнім міським касином, явилася — одна-одинока дама! Бідні кавалєри ждали-ждали, а коли не діждалися більше дам, то деякі почали при військовій музиці самі танцювати, а деякі в дуже кваснім настрою забралися домів".

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники
CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON
РАДІО ЦЕНТРАЛЯ **Йосиф Тіссер**
ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.
2879 12-13

Зі сойму.

В пятницю буджетова комісія сойму радила над буджетом міністерства закордонних справ і над буджетом монополів.

Наради над буджетом міністерства закордонних справ започаткував віцемаршал Суржинський, після якого промовляв віцеміністр закордонних справ Шембек. В дискусії забирали слово посли: Вагнер, Зоммерштайн і кс. Падач. Пос. Зоммерштайн уважає, що у розв'язці жидівської проблеми мусять бути зацікавлені не тільки самі жиди, але й польська держава і польське громадянство. Промовець виступив проти екстермінаційної акції, яка утруднює вирішення проблеми. Вкінці пос. Зоммерштайн звернувся з апелем до міністерства закордонних справ, щоб воно розвинуло опіку над жидами, польськими громадянами в Німеччині і Данцігу.

В дискусії над буджетом монополів промовляв між іншими посол Целевич від УПР. Він торкнувся у своїй промові справи праці в монопольних витвірнях, до яких не приймають українських робітників.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ МЕМОРІЯЛ ДО ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

„Німецька Пресова Служба в Польщі" повідомляє, що сенатор Гасбах вніс 18. січня на руки премієра ґен. Славой-Складковського меморіял, в якому подрібно зясовано домагання німців у Польщі та стверджено, що положення німецької меншини за останній рік не покращало.

МОТОПІРИН-МОТОР
Ніяково почуваюся. Це окреслення стану здоровля чуємо досить часто. Є це звичайно алярмовий дзвінок на катар, перестуду тощо. Перешкодити цьому так легко приймаючи на ніч одну пастильку МОТОПІРИНИ.
Набувати в усіх аптиках.

ПРОФЕСІЙНА ОРҐАНІЗАЦІЯ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ.

Президія центрального обеднання лікарів Чехо-Словаччини в порозумінні з карпатоукраїнськими лікарями визначила комісію, яка на терені Карпатської України вирішуватиме організаційні справи, які не входять в обсяг діяльности лікарської палати. Предсідником комісії заіменували д-ра І. Рихла.

—o—

ПРИЇЗД ҐЕН. ПРХАЛИ ДО ХУСТУ.

Львівська вечірня преса подає, що ґен. Прхала приїхав у товаристві ґен. Сирового до Хусту та обняв урядування як третій міністр карпатоукраїнського уряду.

—o—

РУМУНСЬКИЙ ФРОНТ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ ОРҐАНІЗУЄ „НАЦІОНАЛЬНУ ҐВАРДІЮ".

Румунська монопартія „фронт національного відродження" приступила до організації парамілітарної орґанізації під назвою „національної ґвардії". Командантом став ґен. Расовіклану.

МІНІСТР ХВАЛЬКОВСЬКИЙ У БЕРЛІНІ.

Мін. Хвальковський приїхав нині (в суботу) в 10. год. до Берліна разом з послом Масариком. На двірці повитав його тамошній посол Мастни з членами посольства та представники міністерства закорд. справ.

Мін. Рібентроп переведе з мін. Хвальковським розмови та уладить йому прийняття. Вечором в суботу Хвальковський вертається до Праги.

ВІДГУКИ ДНЯ.

22. січня 1919.

(Спомин).

Пригадую собі як нині: Був тоді мороз, поля скривалися під грубим білим кожухом, а ліс на обрію синів як далеке озеро. Я їхав полевою доріжкою до команди бригади і думав: Чи там у Києві нині такий самий мороз і так само блискуче ясно світить золоте сонце на безхмарній блакиті?! Довкола мене була така тиша, як буває в церкві після святочної відправи. І нараз не знаю, чи це здавалося мені, чи справді я почув далекий гомін дзвонів. Я спинив коня, притаїв дух і надслухував. Понад білими полями неслися хвилями дзвонні згуки, ледви чутні, але широкі, розливчасті, як гомін спокійного, але великого моря. Гомін плив зі сходу, може з села за горою, може ще з дальша, може зовсім здалека, обливав мене довкола і ніся щораз далі і далі.

Ось він тепер десь над закутаним у загати селом, ось затопивши село піднісся над сугорбок і поплив на сизий бір, а там — Бог зна як далеко закотиться, Бог зна кому дасться почути... Бувають такі акустичні узли в природі, що гомін дзвонів чи гук гармат зосереджується на якихсь місцях, хоч багато ближче зовсім не чути.

Може я був саме в такому узлі, а може це мені тільки так здавалося. Чи одно тоді всім нам здавалося!.. Але я до нині памятаю враження: золоте сонце, блакитне небо і той широкий гомін, що надплив понад поля до мене.

Страшенно люблю гомін дзвонів.

Як то каже Тичина:

„Десь дзвін гуде іздалеку,
Думки пряде над нивами,
Над нивами приливами,
Купаючи мене мов ластівку"...

Надзвичайно сказане. Справді має чоловік враження, що в тім гомоні купається як ластівка. Нераз стою серед поля і жадібно ловлю вечірні дзвони з наших сільських дзвінниць, купаюся в їхнім гомоні, що пливе по росі звідусіль. Але ніколи не мав я вже такої дивної насолоди як від тих дзвонів, що плили понад замерзлими полями в оту яснооку, білолицю днину.

А може це було так, як Лепкий каже:

„Довкола неї тишина
Така, що дзвоном дзвонить"...

Коли так, то й вона мала своє оправдання. Адже в тім часі в Києві, на Софійській Площі, серед молитовної мовчанки соток тисяч, на всі чотири сторони світа пооголошували: „Від нині во едино"...

Галактіон Чіпка.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.
Пересилайте їх в депозит до
ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Ґродзіцких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.
Охоронить цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Новий склад бельґійського уряду.

Реконструкція бельґійського уряду вже переведена. Особовий склад нового уряду ось який: премієр — Спаак; публ. роботи — Бальтазар (соціяліст); праця і суспільна опіка — Делятр (соціяліст); внутрішні справи — Мерльо (соціяліст); господарські справи — Берніш (соціяліст); закордонні справи — Жансен (ліберал); освіта — Сірк (ліберал); здоровля — Женісен (ліберал); шляхи — Марк (христ. демократ); кольонії — Де Флешавер (католик); скарб — Жансен (католик); народня оборона — Дені; справедливість — Ван Дівет (католик); рільництво — Лінден (католик).

Уряд складається з 7-ох послів, 3-ох сенаторів та 4-ох позапарляментарних міністрів.

—o—

Еспанські національні війська здобули Вендрель.

Нац. війська здобули місто Вендрель, віддалене на 50 км. від Барсельони. Це місто має лиш 5.000 мешканців, але є важним залізничим вузлом. Вже ціла тараґонська провінція обсаджена нац. військами.

Червоні втратили кількасот убитих та 1200 полонених. Чимало червоних перейшло до нац. військ.

БОЇ НА ЕСТРЕМАДУРСЬКОМУ ФРОНТІ.

На естремадурському фронті нац. війська відбили ворожі атаки та відібрали втрачений терен. Червоні втратили чимало убитих, 116 полонених та багато военного матеріялу. Нац. летунство співділало з операціями піхоти. Зістрілено 3 нац. літаки.

ЕСПАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ УРЯД ПОКИДАЄ БАРСЕЛЬОНУ?

До Перпіняну наспіла вістка, що червоний уряд рішив евакуювати кілька своїх міністерств з Барсельони. Міністерство внутрішніх справ та рільництва перенесуть до Альбасете, міністерство скарбу і комунікацій — мабуть до Мадриду. У Валенсії залишаться лиш міністерства закордонних справ та війни.

ГОЛОВА КАТАЛЬОНСЬКОГО ХЕНЕРАЛІДАДУ ВЗИВАЄ НАСЕЛЕННЯ ДО ОБОРОНИ.

Голова хенералідаду Компаніс звернувся до населення зі закликом, всіми силами боронити незалежність Катальонії.

АМБАСАДОР ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ У ФРАНЦУСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Мін. Бонне приняв еспанського амбасадора та відбув з ним довшу розмову — мабуть на тему недавніх подій на катальонському фронті.

ТРАНСПОРТИ ЗБІЖЖА З ФРАНЦІЇ ДО ЕСПАНІЇ.

Як подає Авас, до Сербере приїхав поїзд, зложений з 27-ох возів, навантажених збіжжам. Дальші транспорти прийдуть у найближчому часі з огляду на голод у деяких околицях Еспанії.

Французький уряд рішив доставити до Еспанії разом 45.000 тон збіжжа.

Похорон бл. п. Сергія Закрасняного.

Нині в год. 3-ій післяполудня львівське українське громадянство відпровадило на вічний спочинок на Личаківському цвинтарі щедрого добродія української молоді, покійного Сергія Закрасняного.

Заупокійний молебень відправив у криптї вірменської катедри, де були зложені тлінні останки Покійного, о. крилошанин Дзерович у окруженні отців: д-ра Гриньоха, Семчишина, Белея і д-ра Дурбака. Співав пречарно хор студентського товариства „Бандурист". Студентська молодь прибула дуже численно. Від старшого громадянства були представники Головного Виділу Т-ва „Просвіта", Товариства Допомоги Еміґрантам та інших національних орґанізацій, хоч не в такому числі, на яке Покійний заслужив собі працею та жертвою свого життя.

Починало вже сутеніти, коли довжезний похорон рушив на цвинтар, де представники окремих організацій та студентства попрощали Покійного теплими промовами.

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня п. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ“ В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ І НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання.

НАРАДИ МІН. ХВАЛЬКОВСЬКОГО В БЕРЛІНІ.

В суботу 21. ц. м. приїхав чеський міністр закордонних справ Хвальковський до Берліна зі своїм шефом кабінету і відбув довшу нараду з мін. Рібентропом. В год. 14-ій мін. Рібентроп гостив його обідом. Дальші наради відбувалися пополудні. Перед північчю мін. Хвальковський відїде з Берліна до Праги.

—o—

ЄГИПЕТСЬКИЙ КОРОЛЬ — КАЛІФОМ ІСЛЯМУ.

У церемонії на каїрській площі Зман, у якій взяли участь еміри: Гуссейн, Фейсаль та Хальод, проголошено египетського короля Фарука І. „каліфом Ісляму“.

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня ц. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

НОВИНКИ.

22 СІЧЕНЬ

Неділя

Ст. ст. 9. січня 1939.
Неділя по Просвіщенні. Поділяють.
Лат. 3. Нед. по 3 Королях. Вінцентія.
Сонце: схід — 7.13, захід — 15.58.
Місяць: схід — 7.46 захід — 17.50
Завтра: 23. січня. Понеділок.
Ст. ст. 10. січня 1939.
Григорія і Домета.
Лат. Раймунда.
Сонце: схід — 7.11, захід — 16.01.
Місяць: схід — 8.35, захід — 20.04.
Післязавтра: 24. січня. Вівторок.
Ст. ст. 11. січня 1939.
† Теодозія прп.
Лат. Тимотея.
Сонце: схід — 7.10, захід — 16.03.
Місяць: схід — 8.57, захід — 21.08.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хоругщини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81** 2820 73-100

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 12—20

— **Як пекти дріб і дичину?** Вже вийшов другий випуск „Української кухні“ п. н. „Дріб і дичина“. У сезоні дробу й дичини ця книжка необхідна кожній господині. Коштує 70 сот. з пересилкою 90 сот. Замовляти: „Нова Хата“, Львів, ул. Костюшка 5. 199

— **Традиційний вечір** Т-ва „Доля“ (Т-ва Допомоги вдовам і сиротам по священниках) відбудеться дня **7. лютого ц. р.** в салях Народнього Дому. 206

— **Українські народні пісні та думи на концерті.** Дня 28. січня ц. р. виступлять у Варшаві в салі консерваторії, вул. Окульнік ч. 1 Василь Тисяк (арт. опери, ліричний тенор) та Юрій Сінгалевич, бандурист, у концерті українських пісень та дум. При фортепіяні пані Леся Вахнянин. Початок в год. 20. 208

— **На філософічному факультеті Німецького Університету у Празі** викладає в зимовому семестрі 1938/39. р. дві години тижнево відомий знавець української проблеми проф. д-р Едвард Вінтер на тему: „Історія українського духового життя“.

— **В Українському Науковому Інституті в Берліні** відбувся 20. ц. м. відчит у німецькій мові п. **Гайнца Гекеля** п. н. „Моя подорож у Карпатську Україну“.

— **Мистецькі тріюмфи Любки Колесси.** Читаємо у „Фелькішер Беобахтер“ з 17. ц. м.: „Третій зимовий концерт, що його зааранжувала Східньо-Пруська Краєва Орхестра під кермою музичного директора Вальтера Еттля в Кольбергу (Німеччина, Поморя — Ред. „Діло“), присвятили славянській музиці. Симфонічна суїта „Шегерезаде“ Римського-Корсакова принесла орхестрі багато оплесків. Одначе найкращою точкою цілого вечора був виступ пяністки Любки Колесси. Відіграния концерту опус 21 в Емоль Шопена викликало бурю оплесків для цієї великої артистки, так, що вона мусіла відіграти ще як наддаток вальс Шопена.

— **У звідомленні зі свята Йордану у Львові** у вчорашньому числі „Діла“ подали ми, що у процесійному поході взяло участь Т-во „Зоря“ з прапором. Нас просять спростувати, що Т-во „Зоря“ виступило цього року без прапору, бо ще досі не має дозволу з прапором прилюдно виступати. В справі такого дозволу внесено перед двома місяцями прохання до воєвідства.

— **За фальшування** 10-золотівок скінчилася кількаденна розправа перед окружним судом у Львові. Суд засудив Арона Клінга на 12 років Р. Грановітер на 7 років, Г. Безнівського на 10 років, А. Діямандa, Х. Валіка і В. Мандельберг по 4 роки; Ф. Безнівську, Й. Шарана, Я. Шілєра, Е. Мандельберг по 2 роки та Х. Гофнера на 3½ року.

— **Львівська хроніка.** В театрі „Ріжнородностей“ поліція арештувала Романа Верещинського (вул. Львівських Дітей ч. 6) за крадіж портфелю з готівкою з кишені Романа Іщука з Рівного. Портфель відібрано від Верещинського. — На Високім Замку намагалася скінчити самогубством 23-літня Яніна Л., замешкала при вул. Старознесінській ч. 35 і напилася сільного квасу. Її відвезли до шпиталю. — Крізь віконце на стрих дістався невідомий злодій до дому при вул. На Боїску ч. 18. і вкрав білля вартости 500 зол. на шкоду Й. Комінка.

— **Побили солтиса.** Як подає ПАТ, трьох селян побило солтиса з Чайкович (п. Рудки), Будинкевича, з яким вертались до села.

По операції черевної лиш уживають природної гіркої води **Францішка Йосифа** як знаменитий прочищальний засіб, бо легідно і докладно прочищує кормовий провід та додатньо впливає на правильну перемину матерії. Спитайте Вашого лікаря.

— **Арештування на Волині.** У селі Бодячеві, к. Горохова, арештувала поліція на другий день Різдвяних Свят двох молодих українців: М. Книша, студента політехніки і Мартиновича студента Вищої Торговельної Школи в Познані. Обидвох арештованих відвели до Дубна. Причина арештування невідома.

— **Поліція у Польщі в числах.** З дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ у варшавському соймі довідуємось, що польська поліція має: одну головну команду у Варшаві, 16 воєвідських команд, 16 слідчих урядів, 6 команд міста, 8 команд повітів і міст, 225 повітових команд, 61 слідчих виділів, 2.729 постерунків, 10 компаній поліційної резерви, 1 компанію запасу рядовиків у Жирардові, 1 кінний дивізіон, 2 швадрони поліційного запасу, школу старшин і рядовиків — разом 876 старшин, 291 урядовців, 2.9926 рядовиків і 726 нижчих фуикціонарів. Річно видається на поліцію в Польщі 100,000.000 золотих.

— **Сільним квасом облила лікаря.** До шпиталю Суспільної Обезпечальні в Познані до д-ра Лукомського зголосилася 32-літня Яніна Гелівна запевняючи, що нездужає на легені, предкладаючи на доказ рентґенівську фотографію своїх легенів. Д-р Лукомський не ствердив з фотографії нічого старшного і тому заявив, що її огляне ще раз лікар. Тоді Гелівна підбігла до лікаря та облила його лице сільним квасом з пляшечки, яку мала зі собою. Лікар має важко попарене лице. Решту квасу випила Гелівна, яку у важкому стані відвезли до шпиталю. Лікар теж перебуває у шпиталі.

— **Девізову аферу** викрила влада скарбової контролі у Вильні й арештувала двох купців з чорної біржі. Подробиці справи тримають покищо в тайні.

— **Зріст протипольської пропаганди в Америці.** Краківський „І. К. Ц.“, ч. 20. з 20-го ц. м. з Ню-Йорку пише: „Шикаґський „Дзеннік Звйонзкови“ стверджує, що з кожним місяцем росте в Злуч. Державах протипольська пропаганда. Появляються у ріжних часописах статті, що ворожо відносяться до Польщі. Вони — пише згаданий часопис — спеціяльно препаровані, а полягають на фальшивих свідомо натягнених аргументах“...

— **Совітські жінки й дата вродження.** У звязку з теперішнім списом населення, совітська преса звертається з покликом до совітських жінок, щоб подавали правдиві дати свого вродження, бо в часі частинного перепису зперед двох років виявилося, що совітські жінки рішили відмолодитись. Майже четвертина жінок у віці між 30—55 роком счеркувала зі своєї біографії по 8 років. Замітне й гідне уваги, що між відмолодженими „молодицями“ найшлась одна 65-літня, яка підчас спису подала свій вік на 42 роки.

— **Закон про румунське громадянство.** 19. ц. м. оголошено закон про набуття та втрату румунського громадянства. Закон значно загострює дотеперішні приписи. Чужинець могтиме дістати румунське громадянство щойно по 10-ти роках від хвилини зложення подання При тому цілий час мусить мешкати в Румунії.

— **Арештування трьох шпигунів.** Під замітом шпигунства французька влада арештувала три особи, а саме: двох французів та одного італійця. Арештовані призналися до вини. Їх відставлять до Ліону під воєнний суд.

— **Пожежа на кораблі.** На пасажирськім кораблі „Ногат“, що вдержує комунікацію між Ланціґом та Ельбінґом, вибухла пожежа, яку швидко загашено.

— **Велитенська пожежа** вибухла з невідомої причини в Ендінґен і дуже швидко знищила чотири бльоки, заки приїхала пожежна сторожа, що зльокалізувала пожежу.

— **Наслідують американських гангстерів.** У місцевости Мерс у Надренії трьох замаскованих бандитів напало на власничку крамниці, стероризували револьверами обслугу і забрали всі гроші. По грабунку бандити відїхали преспокійно поїздом. Негайна погоня довела до арештування бандитів.

— **Великий наплив прочан до Мекки.** З нагоди свята жертв „курбан байраму“ сподіються цього року більшого напливу мусулманських прочан до Мекки ніж минулого року. З британських Індій виїде прогулька прочан новозбудованим кораблем „Ель Гінд“. Сподіються теж багатих прочан з голяндських Індій та Малайських островів. Тому, що Геджас черпає свої доходи на покриття всіх державних видатків з оплат і датків прочан, влада вводить щораз то нові удогіднення в Джедда, Мекці і Медині, де в мечетах заведено електричне освітлення і телєфон. Між Джедда і Меккою та Мединою курсують самоходи. Свято байраму припадає на кінець січня і треває 4 дні. З цього приводу в Туреччині будуть замкнені всі державні уряди на 5 днів.

— **Лише здорові можуть женитися.** В Німеччині 1939 рік буде проходити під гаслом „рік здоровля молоді“. У звязку з тим провідник німецької молоді Бальдур фон Ширах доручив провідникам молоді, щоби перед заручинами зверталися до штабу за спеціяльним дозволом, що його можна буде дістати за згодою лікаря. Лікарський штаб організації гітлерівської молоді підкреслює, що здійснення гасла „рік здоровля молоді“ буде зводитися до того, що молодь буде гігієнічно жити, відповідно віджившлятися, плекати зуби і тіло, не вживати алькогольних напитків, не курити тютюну і займатися ріжними спортами та руханкою.

— **Пів міліона чужинецьких робітників у Німеччині.** Зі звіту підсекретаря у міністерстві праці д-ра Сирупа виходить, що на території Німеччини працює коло 500.000 чужинецьких робітників. Конечність толерувати цей стан виходить з недостачі потрібного числа німецьких робучих сил.

— **Під гору і згори.** Свіжий сніг сверщить під лещатами. Під гору йдемо довго і тяжко, засихає в горлі, мучить нас спрага. Тому треба зупинитися, зїсти цукерку помаранчу і вже з новими силами та енергією вибираємося в заповідені горн. Яфєлка помаранча це соковитий і знаменитий овоч, необхідний для лещетарів.

—o—

Зі судової салі.

ПО 2 РОКИ ВЯЗНИЦІ ЗА НАМАГАНИЙ ПЕРЕХІД ЗІ ЗБРОЄЮ НА ТЕРИТОРІЮ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

2 процеси перед стрийським судом.

Стрийський окружний суд засудив на кару вязниці по два роки та втрату громадянських прав на 5 років Романа Кондрата і Симона Завадку, ремісників зі Жовкви, які намагались нелєгально перейти кордон Карпатської України та вступити до українського легіону. Суд станув на становищі, що вони провинилися проти закону про обовязкову військову службу і проти президентського декрету про державні кордони.

Цей самий суд засудив на вязницю від пів року до двох років та втрату громадянських прав на 3 до 5 літ: Василя Перика, Д. Головчака, Ф. Кінаша, М. Спалила, Ю. Меленя, Д. Ковалева та І. Кішука, які гуртами намагалися перейти кордон Карпатської України, озброєні у зброю військового типу.

РЕСТОРАН І КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ
ПІД „КОРОНОЮ"
ЯГАЙЛОНСЬКА 11, ТЕЛ. 284-32.
Найвибагливіше влаштований льокаль у Львові, страви машинові, бріль, англійські рушта, архикняжа кухня, живецькі пива, обіди, „menu".
205

З театру.

ТЕАТР ІМ. САДОВСЬКОГО: „ НЕВОЛЬНИК", історична драма на 5 дій М. Кропивницького.

Популярна народня пєса все ще збирає публіку, що залюбки прислухується відомим пісням і стежить за долею дієвих осіб, які нагадують нам народні думи та історичну бувальщину. Наш відомий народній театр, що спеціялізується у побутових пєсах, тримається цупко традиційного репертуару і члени його трупи почувають себе в ньому, як у своїй стихії. Там, де треба сильніше підкреслити сцену, ніхто не боїться шаржу і самі глядачі приймають перекраслену гру, як щось природне, що підносить їх настрій.

У головних ролях треба відзначити гру п. Гонти в ролі Степана, Федчишинової в ролі Ярини, О. Левицького як Неплюя, Марка Лева як Опару й батька та Юо Потюка в ролі Недобитого.

м. о.

З кіна.

КІНО „АМПІР": „ЗАЛЮБЛЕНА ПАНІ".

Фільма з відомою парою американських танцюристів Фредом Астером і Джінджер Роджерс. Астер цим разом у ролі лікаря, що лікує психоаналізою, має пацієнтку, яка в ньому закохується. Пацієнтка має нареченого і вагається довго у своєму виборі. Все це комедія за американським шаблоном; її головна прикраса — танці відомої пари мистців. Головно є в них два, що визначуються оригінальністю: один Астера, коли він танцює граючи в гольфа, другий Джінджер Роджерс, коли їй спиться танок. Цей звільнений танок, відомим способом звільнювання рухів, має багато поетичного чару.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Рік XI. Ч. 12. Грудень 1938. Львів. Зміст: С. Орлик: До мети. — Кость Левицький: Поздоров „Просвіті". — Василь Верниволя: Ювілейні свята „Просвіти". — Лідія Горбачева: О. Олесь — з приводу 60-ліття. — І. Маркович: Кемаль Ататюрк — творець нової Туреччини. — Г-ка: Автострада одвоєн Карпатської України. — Вол. Січинський: Збори на Прашківщині. — Гр. Бобик: Шалвія. — О. Локшинський: Крохмаль. — Г-ка: Вистава „зразкового дому". — Борис Кудрик: Дещо про оперу. — Ярослав Пастернак: „Золотий тік" премовив. — Г-ка: Чесько-словацько-українська держава у нових границях. — Евген Пристуша: Бавовна править світом. — Петро Дужий: Дещо з математики. — Дм. Самбірський: Дещо про святоандріївські звичаї. — Я. М. Береза: Останній свідок — Пристайкова хата. — Г-ка: Найшли в людині тіло мамута. — Миколи М. Налій: Обеліски Рамсу. — Мирон Богун: Будуймо власні доми. — Василь Пачовський: Гуси. — Антін Лотоцький: Великодній острів. — Ті, що від нас відійшли. — Бібліографія.

КІР
ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Рік VII. Ч. 23 з 1-го грудня 1938. Львів. Зміст: Карпатська Україна. — Залізна провідниця українських центральних установ. — Двадцять літ тому. — Л. Яснічук: Кружки Р. Ш. як станиці національного духа. — 25-ліття школи Р. Ш. ім. Короля Данила у Львові. — Р. Сливка: Грамітні серця. — На які високі школи можуть вписуватися абсольвенти ліцеїв. — Боротьба з неграмотністю. — Народня шкільництво в Галичині в числах статистики. — Завдання кооперативи „Рідна Школа" в обновленні українського загалу супроти неї. — Надзвичайні Загальні Збори вост. „Рідна Школа" у Львові. — Конкурс Видавництва Рідної Школи. — Велика карта Карпатської України. — Д-р П. Віланюк: Дитячі інстинкти і як з ними обходитися. — Правна порада. — Посмертні згадки. — Вісти з Української Поради для виховання при Р. Ш. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

Українці
Отрийської дільниці
купуйте мяса і мясні вироби
тільки в крамниці
Центросоюзу
вул. Софії 8 а.

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орган Українського Технічного Товариства. Рік XV. Ч. 12. Грудень 1938. Львів. Зміст: Корисні копалини Карпатської України. — Напрямні нашого господарського розвою. — Які варстати праці і як їх закладати. — Технічно-господарський огляд. — Рецензії. — З життя Українського Технічного Товариства.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Орган Українського Краєзнавчо-Туристичного Товариства „Плай" у Львові. Рік II. Ч. 12. Грудень 1938. Львів.

СВІТ МОЛОДІ. Дівочий журнал. Рік VI. Ч. 11. Листопад 1938. Коломия.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV. Ч. 48-49. З 27-го листопада 1938. Париж.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган „Взаїмної Помочі Українського Вчительства". Рік XXVI. Ч. 18. З 1-го грудня 1938. Львів.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Місячник. Видають монахи ЧНІ. Рік 10. Ч. 12. Грудень 1938. Йорктон, Сакс.

ПЛУГ ТА МЕЧ. Неперіодичне видання Українського Союзу Монархістів-Державників „Плуг та Меч" в Аргентінській Республіці. Ч. 5. Березень 1938. Ч. 6. Червень 1938. Буенос Айрес.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Річник 41. Ч. 12. Грудень 1938. Жовква.

ШЛЯХ. Релігійно-громадський часопис для народу. Рік II. Ч. 12. Грудень 1938. Луцьк.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК. Орган Пасічницької Секції Т-ва „Сільський Господар" у Львові. Річник XI. Ч. 12. Грудень 1938. Львів.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Ілюстрований місячник Орган Молочарського Крайового Союзу „Маслосоюз". Рік XIII. Ч. 12. Грудень 1938. Львів.

ДЗВІНОЧОК. Часопис для українських дітей. Рік VIII. Ч. 56. Грудень 1938. Львів.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ „БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулковського 8.

Театри.

Великий театр.

Субота 21. І. год. 7.30 веч. „Кармен" оп.
Неділя 22. І. год. 12. попол. „Кіт в чоботах" казка; год. 3.30 попол. „День без брехні"; год. 7.30 веч. „Тартюф".
Понеділок 23. І. год. 6. веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Субота 21. І. год. 7.30 веч. „Фройдя теорія снів".
Неділя 22. І. год. 3.30 попол. і 7.30 веч. „Фройдя теорія снів".
Понеділок 23. І. виступ Шема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

БОЛЕХІВ, салі Нім. Дому:
22. І. Царівна Грузії.
23. І. Шарівка.
24. І. Кирпа з Льолео.

КІНА.

АМПІР: „Залюблена пані".
АПОЛЬО: „Пропаж у багдаді".
АТЛЯНТИК: „Баніт".
БАЛТИК: „Весе".
ВАНДА: „За заслоною", „Невдаха".
ГРАЖИНА: „Фльоріян" Родзинчівна.
ЕВРОПА: „Отрах перед скандалом".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрин".
МАРУСЕНЬКА: „Невинне серце".
МЕТРО: „Буревій".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тролю".
ПАКС: „Останній акорд".
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Радість життя".
РОКСІ: „Есмеральда" з Марленою Дітріх.
СВІТ: „Ти, що в Гострій святій брамі", Робарт і Вертран".
СВЯТОВИД: „Сентальці півночі", Фліп і Флап як цирюльці.
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежка на пустині".
УТІХА: „Пострах Монголії".
ХИМЕРА: „Чар трагічної ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Японія: Токіо, Кіото, Йокогама"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 21. січня 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Полудневе авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уявш для дітей: „Дітп пана мійстра", 15.20 Орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Вісн. реціталь у супр. форт., 17.01 Авдиція, 17.05 Золоті часи київської сцени. 17.20 Лірсонові твори у вик. камер. інстр. ансамблю, 18.00 Вінучі вісти з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Що співав вагнер, Про січневе повстання, 19.15 Нар. пісні, 19.55 Вальси, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Танк. музика, співа, реферат; у перерві о год. 21.50 Працьовитий день, овоч, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 22. січня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дзенник, 8.15 Для сіл: Газетна, Огляд ринків рільних продуктів, Музика з пл., 8.45 Поздоров. програма, „Пісенний кнурів і льолюся", музика з пл., коло год. 10.30 Музика з пл., 11.45 Програмовий фейлетон, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. полонез, 13.00 Вибраних з творів Пілсудського, 13.05 Новий осередок рег. культури на Поділлі, 13.15 Музика, 14.40 Трохи пісні трохи слова, 15.00 Слонно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.10 Матч „Польща — Франція", 17.05 Останні блиски січневого повстання, 17.25 Танк. забава для дітей: орх., хор, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Причини та наслідки січневого повстання, 19.40 Концерт приповічний творчости Желенського, 20.00 Музика з пл., 20.10 Спортові вісти, 20.15 Збірні спорт. вісти, політ. огляд, веч. дзенник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Орх., у перерві коло год. 21.50 Веселий більше, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 23. січня 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 Для шкіл: „Тадзьо Забувальський" гутірка для молодших дітей, 11.15 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 13.00 Для купців і ремісників: Пятиліття літ у купецькому фаху, Багатолітні обсервації приладдя, 13.30 Авд. для гімназій: „Шопен", в супр. форт., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уявш для молоді: „Передісторичні історії", 15.30 Орх., сопран, 16.00 Пополудневий дзенник, 16.08 Господарські вісти; 16.20 Бесьогія, 16.35 Квартетові мініятюри, 17.05 Січневе повстання у польськ. повісти, 17.20 Музика, співа, 18.00 Вінучі вісти з міста та провінції, 18.05 Адм науки у львівському університеті, 18.20 Актуальність, 18.30 Авдиція, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, танговий ансамбль 20.35 Веч. дзенник, метеорольог. вісти, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., 21.40 Літер. поезія, 22.00 Спортові вісти, 22.05 Старий і новий Львів, 22.20 Театр Уявш: „Візія писаря" на осн. Зельми Лягерлеф, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вісти, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 21. січня 1939.

БЕРЛІН 11.35 15.45 Гутірка, 18.00 Концерт бажань, 20.10 21.00 Веселий вечір, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Муз. розр. програма, БРЮССЕЛЯ ФР. 21.00 „Іродіяда" оп. Масснета, БУДАПЕШТ 17.25 Нар. пісні, 18.35 21.50 Орх., ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 15.30 Пісні про сніг, 16.00 Концерт бажань, 19.00 Пісні, 20.10 21.00 Вечір танку, 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 18.15 Камер. концерт, КЕЛЬН 16.00 Веселий концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, ЛЯГТІ 20.05 Грігові твори, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 21.10 Військ. орх., ПРАГА II. 19.40 Нар. пісні, РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Симф. концерт, 21.15 Пісні, 22.10 Кабаре, РИМ 17.15 20.30 Музика, 21.00 22.00 „Сальоме" оп. Р. Штрасса.

Неділя, 22. січня 1939.

БЕРЛІН 19.20 Італ. музика, 20.10 Оперетові мельодії І. Штрасса, 21.00 Нові

оперетькові мельодії. БІЛГОРОД 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.30 Он. орк., 18.30 Концерт. ВІДЕНЬ 9.30, 13.00 Музика, 18.10 Давні й нові танк. мельодії, 20.10 21.00 Вес. вечір. ДАЛТІЛЛЯЙД-ЗЕНДЕР 20.10 „Дон Карльос" оп. Верді. МІЛЯНО 17.00 18.00 Симф. концерт, 21.00 Іт. пісні. МІНХЕН 20.10 21.00 22.00 „Оберон" оп. Вебера. ПРАГА 15.20 Оп. музика, 18.05 Сальон. музика, 20.20 21.00 „Збиточник" оп. Бенеша. РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Симф. концерт. РИМ 17.00 Розр. музика, пісеньки, 21.30 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 21.30 Легка і танк. музика. 20.00 Співи.

Понеділок, 23. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Дитячі пісні, 18.00 Веселі мельодії, 19.00 Музика та гумор, БІЛГОРОД 18.35 Російські романси, 20.00 21.00 (після комунікату) 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Солісти, 13.30 Військ. орк., 17.30 Вок. анд., 18.30 19.05 Цик. музика, 21.00 22.00 Орк., ВІДЕНЬ 10.00 Дитячі пісні, 18.50 Нар. пісні та мельодії, 22.20 Соната на віол. і форт., ГАМБУРГ 12.00 Симф. орк., сол., КЕЛЬН 18.25 Пісні та форт. музика, КОВНО 19.30 Співи, КОПЕНГАГЕН 20.00 Популярні інтл. пісні, ЛІЛЬ 21.30 Фестіваль Р. Штравса, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика. 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 18.20 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.30 Сюїтка, 19.15 Пісні, 19.30 Твори на віол. і альтівку, 21.15 Форт., РИМ 21.00 Розр. програма, 22.15 Хор, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Співи, 19.30 20.00 Тріо.

БІРЖА.

Львів, 21 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельгія бельг. 89·61 — Долари америк. 5·28·50 — Дол. канад. 5.23·10 — Фльорени гол. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 21·82 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·68 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·94 —

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 21. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. акц. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. сиру 1·85—1·90 зол.

Тенденція на масло зниження, на молоко слаба, на яйця здержана.

Подяка.

Подобається Всевишньому покликати до Себе нашу Милу Довечку та Сестричку ДАРУСЮ, б. ученицю ліцею „Р. Ш." в Рогатині, 3. І. 1939 р.

Спішимо щиро подякувати за похоронні відправи та християнську поміч Впр. о. дек. Т. Кудринові, парох. Рогатина, о. ректт. І. Гаврикові, о. В. Соловієві, парох. Пукова, о. В. Максимцеві, пар. Підгородця й о. От. Кирилецькому, пар. Бабинець.

Окремо дякуємо Впр. о. дек. Т. Кудринові за зворушливу й глибоку змістом прощальну проповідь у церкві. Студентському хорові дякуємо за гарні похоронні співи. Гаряче дякуємо Вп. П. пор. гімназії В. Ратичеві за щиро-батьківську прощальну промову від себе й Учит. Зборові і цілій Вірі Потапинівській, що попрощала пок. Дарусю від б. товаришок і товаришів.

Щиро дякуємо за сумлінну лікарську опіку Вп. П. Д-р Л. Мельникові в Рогатині та Вп. п. д-р О. Басовінському у Львові.

Дякуємо всім Вп. П. професорам, учителям й учням шкіл „Р. Ш." в Рогатині, Приятелям і Знайомим і всім тим, що взяли участь у сумнім обряді, усім, що спішили до нас зі словами потіхи та зі співчуттям у нашім важкім горі.

Микола Угрин-Безгрішний з дружиною, дочкою Лесею і сином Святославом.

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

СЕНІОР дипльомованих винахідників з патентованими винаходами теж в Америці, кавалер щиро спільнички зі зрозумінням, молодої, поставної, що любить діти, з готівком до співведення фабрики. Зголошення до „Діла" під „Перебудова-мотворчість". 203 1-1

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерниці і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АГЕНТІВ хрестіян до продажі кіс, бритов, артикулів галіно-стильових приймемо, Свратова 137. Корисні умовини. 23/55 4-4

КУПНО — ПРОДАЖ

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 10-0

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 13-0

ФОРТЕПІЯН Вірта готівкою або ратами продам Пекарська 16, Райковський. 202 1-2

НАУКА

ВПИСИ на тримісячні **КУРСИ КРОЮ** шиття приймає „Анна", Львів, Галицька 20. 182 2-3

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, провадження паризьким модельором Віндером дипльомованого у Відні, Дрездені, Парижі, з правом видавати свідоцтва, приймає вписи Оссолінських 12. 2880 9-10

КНИГОВОДСТВО! ДОДАТКОВІ ВПИСИ. Ecole Francaise Батерія 4. 12/22 1-1

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі укладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2833 11-52

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрегніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домінікапська ч. 7. 1930 90-0

УКРАЇНСЬКА ПРАЛЬНЯ І ФАРБАРНЯ повідомляє П. Т. Клієнтів, що в цьому сезоні обнизила ціни на 50% на всіляку роботу, працяя ковнірчика 10 сот. Марія Прошкова, Вірменська 14. 2369 10-0

НОВОВІДКРИТА робітня дитячих візків І. Л. Кік, Львів, пасаж Гавсмана 7. Приймає всілякі репарації, відновлення і заміни. 2970 6—6

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 19-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕ-„ЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничє заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 16-0

ДЕШЕВО роблю форми на всяку жіночу гардеробу та заразом негайно запробовую. Робітни суконь, Волинська, Собіського 12, тел. 217-04. 207 1-5

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляє інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 пополудні. 204 1-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики
Роман Лисяк
б. приватний асистент д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки.
Львів, вул. Сикстуська 56
Тел. 114-44.

УРОЛЬОГ
Д-р Богдан Макарушка
спеціяліст недуг нирок і мочевополових органів
Львів, ул. Руська ч. 16, І. п.
орд. від 3—6. — Тел. 108-85.

Спеціялістка дитячих недуг
Др. Ольга Ган
ординує тепер
Глубока 11 а, тел. 284-45.
ч. 181. 2—5

ОГОЛОШЕННЯ

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ
Михайла Кузишина
ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії (Steinway & Sons - Londyn), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

И. Шрайбер Львів, Гетьманська 6. Рік осн. 1904. Тел. 213-05.
НОВОЧАСНА ВИРІБНЯ КОРСЕТІВ
відзначена медалею і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕЛЄТИ, КОРСЕТИ, НАГРУДНИКИ, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ. 2940 9-10

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів
якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.
Цінник друків:
Zawiadomienie wysyłkowe 1 op. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

це причина початку ріжних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА
вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, видільнюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

НОВОВІДКРИТА
молочарня і харчівня
ГДИНЯ
Львів, пл. Академічна 4.
поручає смачні добірні обіди снідання і вечері з ріжних страв під управою **Йосиф Тупись.** 193 1-3

Блаватні решітки суконні шовкові і білизняні по найдешевших цінах
поручає
Циля Шварцвальд
Львів, Легіонів 39. II. п. Тел. 212-03.
ч. 187 1—4

„Палата Дитини"
Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащинів, убрань, медединів і ін. по знижених цінах до 25%
2 1-1

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166
Станиславів, 3-го Мая 12.

Всякі таніцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. таніцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі таніцерські меблі.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Вівторок 24. січня 1939. Ч. 15.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Ґен. Прхала вернувся до Праги

Гідна постава карпатоукраїнського уряду. — Справу третього міністра вирішать безпосередньо переговори. — Великі маніфестації в Хусті, Перечині та Свалявi.

Перед виборами до карпато-українського сойму

Мадяри та німці дістануть по одному мандатові

Український день у французькому парляменті

Загальні Збори Товариства Прихильників Музею НТШ.

Розвязка проблєми: виселити українців!

Мін. Чяно іде до Берліна

Над чим радив мін. Хвальковськкий у Берліні?

Пакт неаґресії між Югославією та Мадярщиною

Wydawca spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

ч. 15 (15.106). ЛЬВІВ, ВІВТОРОК 24. СІЧНЯ 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-40
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно із книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ґенерал Прхала вернувся до Праги.

ГІДНА ПОСТАВА КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ. — ГЕНЕРАЛ ПРХАЛА ПРИЙШОВ ДО ПЕРЕКОНАННЯ, ЩО ВІН У ХУСТІ ЗАЙВИЙ. — СПРАВУ ТРЕТЬОГО МІНІСТРА ВИРІШАТЬ БЕЗПОСЕРЕДНІ ПЕРЕГОВОРИ ІЗ ПРЕДСТАВНИКОМ ПРАГИ В ХУСТІ.

КУП ПОДАЄ З ХУСТУ: ГЕНЕРАЛ ПРХАЛА ПРИЇХАВ У ПЯТНИЦЮ ВЕЧОРОМ ДО ХУСТУ. ПІСЛЯ СВОГО ПРИЇЗДУ ВІН ВІДБУВ КОНФЕРЕНЦІЮ ІЗ ПРЕМІЄРОМ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ О. Д-РОМ А. ВОЛОШИНОМ, ЯКИЙ ЗЯСУВАВ ҐЕН. ПРХАЛІ СТАНОВИЩЕ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ ДО НОМІНАЦІЇ ҐЕН. ПРХАЛИ ТРЕТІМ МІНІСТРОМ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ. ҐЕН. ПРХАЛА ЗАЯВИВ, ЩО ВІН ПЕРЕКОНАВСЯ, ЩО ВІН У ХУСТІ ЗАЙВИЙ, ТОМУ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ПРАГИ ПО ДАЛЬШІ ІНСТРУКЦІЇ.

ТАКУ САМУ ВІСТКУ ПОДАЛА НІМЕЦЬКА РАДІОВА СЛУЖБА ІЗ БРАТИСЛАВИ.

ПРЕМІЄР ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ БЕРАН ВІЗВАВ НОВОІМЕНОВАНОГО МІНІСТРА ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ҐЕН. ПРХАЛУ ДО ПРАГИ, ДЕ ВІН МАВ ПОДАТИ ЗВІТ ІЗ ХОДУ РОЗМОВ, ЩО ВІН ІХ ПЕРЕВІВ ІЗ ПРЕМІЄРОМ ВОЛОШИНОМ ТА МІНІСТРОМ РЕВАЄМ. ОДНОЧАСНО ҐЕН. ПРХАЛА МАЄ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ЗАСІДАННІ ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ В ПОНЕДІЛОК І ВІВТОРОК. ТЕМОЮ НАРАД БУДЕ УЧАСТЬ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ УСТАНОВАХ. ТІ НАРАДИ ЗАКІНЧАТЬСЯ В СЕРЕДУ, 25. Ц. М.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ НОМІНАЦІЇ ҐЕН. ПРХАЛИ.

ПАТ подає з Хусту, що в суботу, 21. ц. м. відбулися в Хусті та в цілому краю протестаційні сходини проти номінації ґен. Прхали карпатоукраїнським міністром. Ті сходини організувала Українська Народня Рада.

ҐЕН. ПРХАЛА НЕ ЗНАВ, ЩО ВІН НЕБАЖАНИЙ.

Мадярська Телеграфічна Агенція подає, що ґен. Прхала заявив підчас конференції із премієром о. Волошином та міністром Реваєм, що він не знав нічого про те, що його номінація була визначена проти згоди карпатоукраїнської влади, тому він, покликаний премієром Бераном, вертається до Праги. Далі мадярська агенція подає, що номінація ґен. Прхали мала бути забезпеченням чеських інтересів у Карпатській Україні. Крім того згадана агенція подає теж, що заповіджені на неділю протестаційні вибори в Хусті не відбулися, бо рано появилися на місті афіші, які закликали не уладжувати протестаційних сходин.

ПРОТЕСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ПРОТИ НОМІНАЦІЇ ҐЕН. ПРХАЛИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИМ МІНІСТРОМ.

УПС повідомляє з Відня, що українські заокеанські організації ОДВУ та УНО вислали до центрального уряду у Празі телеграфічний гострий протест проти іменування ґенерала Прхали третім міністром карпатоукраїнського уряду.

МАДЯРИ ТА НІМЦІ ДІСТАНУТЬ ПО ОДНОМУ МАНДАТОВІ ДО КАПАТОУКАЇНРСЬКОГО СОЙМУ.

МТА подає, що мадярська й німецька меншина в Карпатській Україні дістане по одному мандатові до першого сойму карпатоукраїнського сойму, до якого буде зголошена тільки одна листа, а саме листа Української Народньої Ради, за зразком Словаччини, в якій виставлено тільки одну виборчу листу.

Великі манфестації в Хусті.

КУП подає із ХУСТУ, що там відбулися в неділю 22. ц. м. великі маніфестації зорґанізовані Українською Народньою Радою з приводу роковин двадцятиліття створення першої Української Народньої Ради в Хусті. У маніфестаційному поході взяло участь 18.900 осіб, крім маси народу, яка стояла на хідниках та оплескувала похід. Маніфестації були наглядним виявом становища українського населення Карпатської України, яке недвозначно виявило свою вірність та підтримку своїй владі, премієрові о. д-рові А. Волошинові та міністрові Реваєві та заявилося за одною виборчою листою У. Н. Р. Маніфестації почалися в 11-ій годині передполуднем та закінчилися аж к. год. 5. пополудні. Підчас маніфестацій промовляли між іншими: голова д-р Бращайко, письменник Гренджа-Донський та багато селян.

У ПЕРЕЧИНІ.

Маніфестації УНР відбулися теж минулої неділі в Перечині з участю к. 3.000 осіб. Підчас перечинських маніфестацій промовляли: перечинський староста, тамошній парох, окружний комендант Січей та інші. Збори рішили одноголосно підтримати одиноку листу кандидатів до сойму, виставлену Українською Народньою Радою.

Також самі маніфестації відбулися у місті Свалява з участю 3.000 осіб. Маніфестації у Сваляві започаткував промовою д-р Людорфер. Крім того на тих зборах промовляли це: мін. Ревай, Василь Клемпуш та д-р Росоха, д-р Комаринський та інші.

У БІЛКАХ.

Маніфестації УНР в Білках, що їх звеличав своєю присутністю премієр о. д-р Волошин, зібрали поверх 10 тисяч осіб. І ті збори станули на становищі вірности та відданости своїй владі й рішили віддати свої голоси на листу УНР.

Про що радив у Берліні мін. Хвальковський.

справ Чехословаччини Хвальковського із міністром Рібентропом були внутрішні справи Чехословаччини з німецької точки погляду. У німецьких політичних колах дуже неприємне враження викликали протинімецькі статті в чеських часописах „Венков" (орган премієра Берана) та в „Народнім Гласі" саме в той день, коли міністр Хвальковський виїхав до Берліна. Італійська преса пояснює той факт у той спосіб, що Прага не змінила свого становища на краще та веде нещиру політику. Тому теж не диво, що великі держави не можуть із нею числитися.

Урядовий комунікат про відвідини

МІН. ХВАЛЬКОВСЬКОГО В БЕРЛІНІ.

Після закінчення відвідин чехо-словацького міністра закордонних справ Хвальковського в Берліні, Німецьке Інформаційне Бюро видало такий урядовий комунікат:

Канцлер Гітлер прийняв сьогодні — значить у суботу — у присутності міністра закордонних справ Німеччини фон Рібентропа чехословацького міністра закордонних справ Хвальковського в будинку нової державної канцелярії та відбув із ним розмову.

Німецькі політичні кола вдержують у звязку з відвідинами мін. Хвальковського якнайдальше йдучу стриманість. Цю стриманість пояснюють у той спосіб, що на німецько - чеському горизонті знову трохи захмарилося і якщо розмови підчас відвідин мадярського міністра закордонних справ графа Чакія були навіть дуже щирі, то — як кажуть — вислід відвідин мін. Хвальковського мабуть дуже марний. В урядовому комунікаті замітне те, що нема в ньому загально принятого звороту про „приязні настрої розмов".

Мін. Хвальковський вернувся в неділю рано до Праги, побувши в Берліні всього один день.

КУП. Французькі часописи подають, що розмови між канцлером Гітлером та мін. Рібентропом з одного боку та мін. Хвальковським із другого боку мали інформаційний характер. Між іншими справами у розмовах обговорювано деякі меншинні справи та комунікаційні.

Німецькі та італійські політичні кола твердять, що темою нарад міністра закордонн

Алькоголь і тютюн спиншють умовій розвиток

Останні години Барсельони.

Національні війська зайняли місто Арбос у половині дороги між Вендрель та Вілляфранка. У тому місці військо ґен. Франка віддалене на 40 км. від Барсельони. У дальшому наступі національні війська зайняли Вілляфранка та є недалеко Віллянуева, місцевости віддаленої всього на 32 км. від Барсельони. Національні війська зайняли в суботу на середущому відтинку каталюнського фронту місцевість Медону. Націоналісти здобули 1.500 полонених, у тому цілий один курінь.

Також і на естрамадурському фронті національна армія пішла знову до наступу. В суботу вечором національні літаки знову бомбардували Барсельону та місцевості, положені в околицях Барсельони. Підчас бомбардування ушкоджено два англійські кораблі.

Останні укріплення Барсельони падуть.

Національні еспанські війська зайняли малу пристанену місцевість, віддалену ледви на 25 км. від Барсельони. Частини ген Гарсії перетяли залізниче полученння з Барсельоною у віддалі двацятькількох кільометрів від міста.

Еспанський національнний комунікат повідомляє, що по успіхах національних військ, нема вже ніяких сильних становищ перед Барсельоною.

Авас повідомляє, що підчас налету національних літаків на Барсельону, поцілений бомбою, затонув англійський корабель, який прибув до пристані із вантажем мяса.

У Барсельоні припинено всю працю у промислі та торговлі, за вийнятком военного промислу. Всі мужчини до 55 літ мусіли станути до диспозиції військової влади.

У неділю національні війська зайняли низку дальших місцевостей на каталюнському фронті та пішли 8 км. вперед. Тепер, після сфорсування останньої оборонної лінії, бої перенеслися вже у найближчі околиці Барсельони.

Справи Ліґи Націй і проблема Чорного Моря.

(Від власного кореспондента).

Женева, 16. січня 1939.

Сесія Ради Ліги Націй, що почалася 16. ц. м. відбуватиметься під знаком Середземного Моря. Найповажніша з політичних справ, поставлених на денний порядок, це справа Еспанії, де відбувається переможний наступ національної еспанської армії на Барсельону. Ця сама справа була одним з головних предметів нарад англійських міністрів у Римі з їх італійськими господарями. Льорд Галіфакс прибуває до Женеви просто з Риму і матиме нагоду порадитися тут з міністром закордонних справ Франції, Бонне. Це вони зможуть зробити тим спокійніше, що настирливого Літвінова в Женеві не буде, а самий титул паризького Суріца вже значно обмежує його права втручатися до справ европейських великодержав. Відсутність Літвінова тут багатьох тішить, але дуже небагатьох дивує. Справи, поставлені на денний порядок цієї сесії, еспанська та китайська, надто близько обходять московський уряд і стоять надто зле для нього, щоб Літвінов уважав свою присутність у Женеві за потрібну. Не вважають її пожаданою очевидно і керманичі французької та англійської закордонної політики, маючи досить і своїх власних труднощів.

Коли з Льондону Чемберлен виїхав лише зі своїм історичним парасолем, що його обов'язково хоче набути один італійський музей, то в Парижі він мусів перебрати дуже тяжкий політичний багаж: не лише дуже складні справи франко-італійського порїжнення, а й сучасну невдатну французьку політичну тактику, головна прикмета якої полягає в тому, що по двох кроках вперед вона робить обовязково крок назад. Через те політичні рішення приходять всюди за пізно і затримують інших, у даному разі Великобританію. Наприклад, зробили нечинним франко-московський пакт, але його не виповіли. Зачинили франко-еспанський кордон і післали одного з найкращих французьких дипльоматів амбасадором до Риму, але не надали права сторін, що воюють, національній Еспанії та її большевицьким противникам. А ця остання обставина дуже заважила на франко-італійських відносинах, продовжуючи без потреби еспанську війну, тимсамим і збільшуючи криваві втрати італійських добровольців, які дають Італії коли не формальне, то у всякому разі моральне право на відшкодування ріжного роду від Франції.

Таким чином теми римських нарад охопили середземноморські простори від Гібральтару аж до виходу з Червоного Моря. Хоч Франція висловилась рішуче і проти британського посередництва і проти нової конференції чотирьох великодержав, але фактично англійські міністри не могли оминути цілком ролі посередників. Наради німецького і французького амбасадорів у Римі мали подекуди характер співробітництва чотирьох великодержав. Отже і справ Далекого Сходу від справ Східної Европи відокремити не було можна.

Цей факт очевидно визнали в деякій мірі і в Женеві. Принайменше у „Журналь де Женев", якого редактор для закордонних справ п. П. Е. Бріке перебуває тепер як спеціяльний кореспондент у Римі, появилася 13. І. дуже замітна передова стаття „Погляди на Чорне Море", пера самого начального директора щоденника. Вона містить між іншим такі цікаві уступи і думки: „З огляду стратегічного й економічного має Середземне Море три виходи: один до Атлянтику через Гібральтар, другий через Суез до Чорного Моря і третій при Царгороді до Чорного Моря та до Кавказу, який охрещено „суходільною протокою", що веде до центральної Азії." Далі автор висловлює такі думки: Італія, промовляючи дуже рішуче про Туніс, укріплює все більше Додеканез і дбає дуже про свої господарські інтереси у східній частині Середземного Моря. Коли Грузія в 1919. р. визволилась, Рим перший визнав її, а англійці признали цю країну аж у 1920. р., розуміючи її значіння з погляду господарського пересунення до центру Азії. У переконанні, що влада Сталіна незабаром завалиться й Україна визволиться, цікавляться держави берегами Чорного Моря. Італія та Англія можуть тут добре порозумітись, отже зрозуміло, що вони сприяють визволенню України, Грузії, Азербейджану і Північного Кавказу. З другого боку Совітська Україна є предметом якихсь планів Німеччини. „Коли Гітлер має справді плани близької акції в цьому напрямі, то проблема Чорного Моря стає актуальна, бо в цьому разі Англія, Італія, Туреччина і Німеччина пічнуть ставати суперниками". Україна і Кавказ перебувають ще справді під міцною владою московської держави, але не треба забувати, що Японія злучена з Берліном і якби совітська армія, позбавлена своїх найздібніших керманичів, мусіла боронитись одночасно в Україні і в Сибірі, то хто знає, чи вона була б у силі перемогти. З цим треба числитися, тому проблема Чорного Моря є більш „актуальна", ніж назагал припускають.

Ця стаття провідного політичного органу Швайцарії дуже характеристична для сучасних політичних течій і настроїв не лише у Женеві, Римі чи Парижі, а в значній мірі і в цілій Европі. Ніяке порозуміння між Европою і Московщиною в українській справі неможливе. Це в Москві знають дуже добре, тому і Літвінов у Женеві властиво не має вже що робити. Міністри закордонних справ Великобританії і Франції, прибувши до Женеви, признають очевидно, що актуальними справами є не лише ті, що стоять на деннім порядку сесії. Ліга Націй мусітиме поцікавитися справами не лише Середземного, але й Чорного Моря.

М. Данько.

Як боролась Закарпатська Україна.

(СПОМИНИ З МИНУЛОГО.)

Колись давно, тому сто років, нашим братам лекше жилось на Угорській Руси, як нам на Галицькій Землі, бо мадярська нація тоді не була всемогуча. Вона зачинала доходити до своєї влади, але австрійський уряд не довіряв їй та піддержував закарпатських русинів і в 1816. році заснував був друге греко-католицьке епископство у Пряшеві, щоб їх національно піднести; оба руські епископи засідали в угорському соймі. Відтак у 1830 р. сказав був Стефан Сеченій в угорському соймі, що „Угорщини ще нема, але вона незабаром буде". Це був заповіт мадярської патріотичної партії, що вона буде мадяризувати славян і румунів. (Пор. „Прикарпатская Русь подъ владѣніемъ Австрін", фил. И. Св. — Львовъ, 1895).

А по другому боці Карпат перший альманах „Зоря", що його уложила була руська трійця: Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич і Яків Головацький у 1834 році, заборонила була видавати галицька цензура. І з новим збірником, зложеним з народніх пісень, поезій і наукових розвідок, мусіла вона втікати на Угорщину, щоб вимінути тодішню галицьку цензуру. Цей збірник видруковано в Пешті під наголовком: „Русалка Днѣстровая" в Будимі, письмом корол. Всеучилища Пештанского, 1837. року. Та коли отся книжка мала прийти до Львова, цензура тут знову обложила її конфіскатою, так що вона вийшла на світ аж у 1848 році.

У тому часі перебули мадяри свою революцію й австрійську пацифікацію при помочі російського війська та прийшли під строгий австрійський режім. Шойно в 1867 р. мадяри погодилися з Австрією і дійшли до державної влади, але наші брати на Закарпатті пішли під мадярську державну владу і про свої права не подбали...

Пізніше наших братів із Закарпаття побачили ми у Львові в 1882. році, **у політичному процесі проти Ольги Грабар і товаришів.**

З Угорщини приїхали були сюди: Адольф Добрянський, лицар Сачуров, австрійський радник двора і муж довіря та власник маєтности Чертеж на Закарпатті, його донька Ольга Грабар і його син Мирослав Добрянський, щоб викликати живіший рух між русофільськими діячами в Галичині. Та з отсього приводу обвинуватили їх у Львові, разом з тутешніми русофільськими товаришами, під притокою, що вони хотіли відорвати: Галичину, Буковину і північну Угорщину від цісарства Австрії, значить: закинули їм державну зраду! А правдою було, що замість подбати, щоб свій український нарід у північній Угорщині піднести в культурі, національному самоозначенні і господарстві ті панство виїхали собі на русофільську екскурзію до Галичини, щоб іще тут політичною отруєю заражувати наш український нарід.

Ми побачили, що там зле і тому треба було шукати заради, на яку нас було стати. Перша пішла туди наша студентська молодь: своїми мандрівками на Закарпатську Україну, щоб рідною піснею та живим словом пробуджувати наших братів і сестер по угорському боці до відродження національного, просвіти і добробуту. За нею наша **„Просвіта"** пішла туди зі своїми книжками і наші вчені дослідники. І ось так ішло воно рік за роком, але, на жаль, це там багато не помагало, бо мадяри й ріжні „перекинчики" не допускали до того, щоб рідне слово діяло у душах нашого народу.

Коли вибухла світова війна, то обставини зложилися так, що в перших днях вересня 1914. року переїхали наші **Січові Стрільці** на Угорщину і через Мукачів заїхали до Гороцди, як призначеного місця побуту. Там розпочався вишкіл та організація нашого першого полку Українських Січових Стрільців. Ось так прийшов новий товчок до відродження Закарпатської України.

В часі світової війни був на Угорщині президентом міністрів **граф Стефан Тісса,** що запанував був над цілим життям угорської нації. Я пізнав його ближче при нагоді австро-угорських делегацій у Будапешті, завдяки австрійському президентові міністрів графові Карлові Штіркові. Колиж тодішня Загальна Українська Рада постановила була поширити нашу політичну пропаганду й на Угорщину, я виїхав дня 14. грудня 1915. року до Будапешту разом з товаришами: д-ром Льонгином Цегельським, Ол. Скорописом-Йолтуховським, д-ром Львом Ганкевичем і д-ром Гіядором Стрипським, угорським українцем, щоб відбути політичні конференції з гр. Стефаном Тіссою про наше становище у світовій війні.

Наші конференції з графом Тіссою розпочали ми від справи **полонених українців,** котрих приміщено в таборах на Угорщині. Він погодився на те, щоб з нашої сторони вести пропаганду між полоненими українцями в угорських таборах. Опісля піднесли ми справу **видавання українського часопису на Угорщині,** бо заходила потреба пояснити **українську справу,** якої не розуміли не тільки мадяри, але навіть угорські русини, що є в дійсности українцями. По докладних поясненнях Тісса згодився дати нам дозвіл видавати такий часопис і редактором того часопису в мадярській мові п. н. „Україна" став **п. Гіядор Стрипський.**

У дальшому розвелась була між нами широка розмова про українську справу взагалі і граф Тісса признавав нам, що він ставиться прихильно до національно-політичних змагань української нації, бо мадяри — як він казав — уміють відчувати визвольні змагання інших народів...

Тоді перебував у Відні угорський магнат **Микола Семере,** що цікавився українською проблемою та пропагував між угорськими політиками думку про федерацію **Угорщини з Україною.**

І здавалося нам, що ми доволі обезпечили добрий шлях нашим братам на Закарпатті до їх національного відродження. Тимчасом вже восени 1917. року відбулася **мадярська патріотична маніфестація** мармороських русинів-мадяронів, у якій вони вирікалися спільноти з українським рухом. Таку заяву піддержували явно: д-р Август Штефан, адвокат з Рахова й о. Андрій Сабо(в), гр.-кат. душпастир з Тиси-Лугів — оба українського походження. Таким чином повторилось те, що й у нас було свого часу під фірмою: „З роду русини — з нації поляки", тай це перевелось...

А незабаром, бо вже **в половині січня 191. року** приїхали були висланці Закарпатської України до Української Парляментарної Репрезентації у Відні із заявою, що вся закарпатська українська людність бажає **правно-політичної** спільноти з усіми частинами українського народу.

Опісля на всенародні Українські Національні Збори у Львові дня 19. жовтня 1918. року українці з Угорщини переказали своє братне слово-просьбу до нас: „Ви самі добре знаєте, які ми пригнічені. Забрали від нас все: календар, азбуку, школи, газети та ще й мову. В народніх школах від шести літ учать по мадярськи. В середніх школах та учительських семінаріях ні сліду української мови. А навіть і в духовних семінаріях не вчать нічого по руськи. Священники не знають ні говорити ні читати

по руськи. Лише між старими священниками знайдуться ще щиро-руські, котрі оплакують свій нарід, що так пропадає... Значить, що ви, наші рідні браття, повинні стати за нами і зєднати нас з собою. Наш нарід дожидає того спасення, щоб раз уже висвободитися від ярма другого народу"...

А вкінці в артикулі 53. мирового договору в Сен Жермен з 1919. року постановлено: „Австрія признає, так як отсе зробили усоюзнені і стоваришені держави, повну незалежність чесько-словацької держави, котра буде мати в себе **територію автономну русинів на полудне від Карпат".** І в чеському договорі про меншини означено докладно умовини, яких мали придержуватися чехи в адміністрації тогож краю.

А далі вже знаємо...

Д-р Кость Левицький.

Дві великі вигри

в однім дні

Зол. 50.000

на ч. 65603

Зол. 25.000

на ч. 129629

впало в тринацятім дні тягнення 4-ої кляси б. Льотерії на льоси закуплені в незмінно щасливій колєктурі

„НАДІЯ"

ч. 212 **ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 11.**

З української преси.

Чи будуть зміни в українському соціялістичному таборі?

„Громадський Голос" з 21. ц. м. помістив статтю, яка не позбавлена ширшого громадянського зацікавлення. В ній автор аналізує еволюцію сучасного західно-европейського соціялізму, який залишає вузько-клясові (пролетарські) гасла та переходить на ширші шляхи народнього соціялізму. Стверджуючи, що самі до тієї еволюції достосувались українські придніпрянські соціялісти у Празі і зліквідували свою партію, автор робить такий висновок у сторону наших соціялістів:

„Українські марксисти — себто соціял-демократи — дотепер не витягнули вповні висновків із практичного життя українського суспільства. Вони не закинули своєї марксівської і пролетарської виключности і цим піддержують дальше поділ з минулого століття. Правда, придніпрянські соціял-демократи на еміграції зробили перший крок, щоб зліквідувати цей поділ: вони зліквідували свою партію. Але чи прийде скоро другий крок: приступлення до спільної організації українського народнього соціялізму на основі єдности українського працюючого народу — селян, робітників, ремісників, працюючої інтелігенції?"

Не вмішуємось у внутрішні справи українського соціялістичного табору і не маємо наміру впливати, щоб галицька УСДП витягнула висновки з поведінки своєї праської посестри. Однак уважаємо, що ліквідація тієї партії на нашому терені та консолідація українських клясових партій на ґрунті національних українських інтересів — це був би безумовно позитивний крок уперед: він створив би ясну ситуацію там, де вона сьогодні непотрібно затемнена.

Варшавські інформації для французького журналіста.

Паризький „Матен" з 17. ц. м. приносить третю статтю свого спеціяльного кореспондента, цим разом уже писану у Варшаві, де він у розмові з відповідальними польськими чинниками дістав відповіді на ріжні питання. Із цих відповідей варт деякі відзначити: „Українська інтеліґенція представляє тільки малесеньку меншину великої маси селянства, що є зовсім байдуже до її мрій; у Польщі є точно 4 міл. 377.000 українців і в цій цифрі знаходяться ще русини, які не є українцями; українці мають повну свободу та зрівняння всіх прав з конституцією і можуть виховати собі еліту, яка зможе колись служити „Україні російській", коли вона буде визволена; такі воєвідства, як львівське, станиславівське і тернопільське, не мають навіть більшости українців (напр. у станиславівському воєвідстві на 1.400.000 мешканців є 600.000 українців, 300.000 русинів і 150.000 жидів); у висліді у трьох згаданих воєвідствах є 47 проц. поляків, 27 прц. українців, 18 прц. русинів і 8 прц. жидів та німців.

„Не є правдою, що в університетах нема українських професорів, але українці вирікаються їх, через те, що вони льояльні для держави".

„Пацифікація! Нема її від 1930 р. Тоді були заворушення, які треба було здушити і то суворо; зрештою засудів смерти було мало".

„Ми не лякаємось автономічної України в Росії, яку пробував навіть воскресити у Росії маршал Пілсудський, але у нас, як і на Закарпатті, не можна уявити собі, щоб вона мала будьякий успіх. Українці в нас (у Польщі) тільки прикидаються, що в неї вірять, щоб робити собі особисту рекляму: належати до меншини — це так вигідно! Тоді не треба нічим більше журитися, як культурницькою пропаґандою, книгарнями, ґазетами і школами. Зате держава мусить журитися фінансами, суспільним ладом, обороною краю і зрівноваженням державного бюджету".

„Україна! Українці! Українська нація! Чи ви знаєте, що це слово має всього 50 років і що „Україна" значить край при кордоні? Навіть самого слова вони не вигадали, тільки росіяни чи може ми: досить самої назви, щоб ствердити, що вони належать до іншої нації"...

На жаль, не всі місця згаданої статті можемо навести, головно ті, де сам кореспондент доповнює їх своїми заввагами. До наведених місць не додаємо ніяких коментарів, бо вони для наших читачів непотрібні.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

Зі сойму.

АДМІНІСТРАЦІЙНО-САМОУПРАВНА КОМІСІЯ.

В пятницю 20. січня ц. р. відбулося засідання соймової адміністраційно-самоуправної комісії. На денному порядку була справа урядового законопроєкту про злуку шкільної самоуправи з територіяльною самоуправою; референтом був пос. Длугош. Цей проєкт зносить у цілости на терені цілої Польщі, за винятком шлеського воєвідства, решткн окремої шкільної самоуправи і цілу справу передається територіяльній самоуправі: волостям, містам і повітам. У волостях і містах при волосних чи то міських управах мають бути утворені окремі освітні комісії, до яких мають увійти — війт або бурмістр, три члени вибрані волосною чи міською радою зпоміж членів ради або зпоза неї, два учителі публичних вселюдних шкіл, делеґовані шкільним інспекторатом, директор або управитель середньої школи загальноосвітньої або фахової, делеґований шкільним куратором і дві інші особи, покликані комісією. В повітах мають бути окремі повітові освітні комісії, до яких входить предсідник повітового виділу, два учителі публичних вселюдних шкіл, делеґовані шкільним інспектором, директор або управитель середньої загально-освітньої школи, делеґований шкільним куратором і дві інші особи, покликані комісією. Завданням тих комісій є співпрацювати зі шкільною владою для виконання завдань у зв'язі реалізації вселюдного навчання, закладання, утримування й будови публичних вселюдних шкіл і виконування інших праць, що їх веде територіяльна самоуправа у ділянці освіти й культури. Крім цього на терені поодиноких громад твориться шкільні комітети, котрих компетенцію означить міністр. освіти окремим розпорядком. У складі згаданих комісій, як теж і шкільних комітетів, помінено зовсім віроісповідних представників.

В дискусії, загальній і подрібній, забирали слово м. ін. посли **д-р Степан Баран і д-р Роман Перфецький. Пос. д-р Баран** поставив внесок до поодиноких артикулів, щоби в комісіях освітніх, волосних, міських і повітових були представники віроісповідань з рішальним голосом, а саме — освітні комісії у волості і місті мають мати по одному представникові кожного законно визнаного віроісповідання, що має душпастирів на терені волости чи міста, а в повітових освітніх комісіях по одному представникові кожного законно визнаного віроісповідання, що має щонайменше 1.000 душ на терені повіту.

Пос. д-р Перфецький поставив внесок, щоб склад тих комісій і комітетів поширити ще представниками місцевого населення.

Внески послів д-ра Барана і д-ра Перфецького комісія відкинула і їх зголошено як внески меншости на пленарне засідання сойму, яке відбудеться в понеділок 23. ц. м.

Проєкт принято з поправками здебільша редакційного і технічного характеру.

ч. 17/20 3—3

ҐРИПА? ?

ШУРЕР ВАШ

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

СІМ ДЕРЖАВ ВИЗНАЛО МАНДЖУРІЮ.

Експозе міністра Аріти.

При отворенні японського парляменту мін. Аріта виголосив промову на тему закордонної політики та зокрема спинився на японсько-манджурській співпраці. Він підкреслив, що вже 7 держав визнало Манджурію.

—o—

ОРҐАНІЗАЦІЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

Як подає італійська преса, італ. армію поділено на 21 корпусів, з того 4 корпуси спеціяльних військ: панцирний, альпейський та змоторизований. Враховано туди також корпус, що обіймає лібійську надбережну провінцію. Крім того до армії належать дивізії „чорних сорочок".

РЕСТОРАН І КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ
ПІД „КОРОНОЮ"
ЯГАЙЛОНСЬКА 11, ТЕЛ. 284-32.
Найвибагливіше влаштований льокаль у Львові, страви машинові, бріль, англійські рушта, архикняжа кухня, живецькі пива, обіди, „menu".
205

З польської преси.

Розвязка проблєми: переселити українців.

В низці розмов з ріжними польськими діячами про українську справу тижневик **„Ютро Праци"** надрукував розмову з адвокатом Юрієм Кунцевичом, публіцистом і діячем „Стронництва Людового". П. Кунцевич у своєму погляді на українську справу і на розвязку української проблеми виходить з такого становища:

„Признаючи польський націоналізм мусимо одночасно погодитися з фактом, що існує окремішня українська національність. Сотні літ співжиття на одній землі не перекреслили національної окремішности між поляками й українцями. Байдуже, чи ту окремішність штучно підсичувала та скріпляла ворожа нам політика Австрії та Росії в часі займанщин або Совітів і Німеччини тепер. Але штучні причини витворили конкретний факт, з яким не можемо не рахуватися. Цього вимагає від нас льогічний спосіб думання, який всупереч тому, що нераз трапляється, повинен бути одною з засадничих підстав політики.

П. Кунцевич переконаний, що з історичного погляду політика династії Ягайлонів найкраще вміла підійти до того, щоб народи литовський та український втягнути у сферу спільних інтересів та зєднити їх з польським народом під державним оглядом. Але така політика в теперішніх часах неможлива, бо польський нарід до неї морально не підготований.

„Якби почуття власної культурної вартости, свідомість нашої історичної місії були достаточно сильно угрутовані в народі, ми булиб тоді досить сильні, щоб вести політику далеко посуненої толеранції без остраху виявити себе „за слабими". І я переконаний, що тільки така політика зуміла би без решти зєднити українців з польською державою при збереженні етнографічних ріжниць, у цьому випадку зовсім нешкідливих".

П. Кунцевич здає собі справу з того, що його поглядів не можна сьогодні здійснювати, бо „обі сторони зайшли занадто далеко, щоб можна було переставити все на 180 ступнів. На його думку між поляками й українцями йде тепер спір за землю і людину.

„Спір за людину неминучий, виграє його сторона, що виявиться сильніша морально, якої ідеольогія буде більш атракційна в напрямі зєднинення дотичної одиниці у почутті державної і національної приналежности. Не забуваймо при цьому, що Східна Галичина — це територія дуже перемішана щодо людности. На самому пограниччі знаходяться осередки чисто польські, в глибині краю натрапляємо на українські скупчення. В таких випадках таксамо добре можна говорити про польонізацію як і українізацію, особливо, коли маємо до діла з повним браком програми й доривочністю у міродайних чинників".

Та найцікавіше, як п. Кунцевич уявляє собі вихід з боротьби за землю.

„Боротьбу за землю можна виминути. Найвідповіднішою розвязкою тієї проблеми, на мою думку, було би примусове переселення українців, що живуть у глибині краю, в напрямі границі і польської людности з пограниччя в доосередньому напрямі. Таким чином ми створилиб осередки українського скупчення, які можна булоб наділити деякими поширеними правами політичного й культурного характеру, чого не можна перевести сьогодні в цілій Східній Галичині з уваги на значний відсоток поляків, що заселюють цю ділянницю".

За ті поширені права — каже п. Кунцевич — Польща мала би право домагатися від українців льояльности, а маючи до чогось право можна його вповні екзеквувати".

На мертвій точці...

Той самий тижневик **„Ютро Праци"** вмістив теж розмову з Олександром Бохенським, чоловим публіцистом „Політики", якого погляди на українську справу наші читачі здебільша знають. „Плутанину" у польсько-українських взаєминах п. Бохенський пояснює „психозою або збірною істерією з одної і другої сторони".

„Українці не вміють спокійно говорити про поляків і навпаки, а що-ж діється, коли говорять з собою. По обох сторонах наростає низка комплексів, надвразливість на другорядні справи, що прислонюють цілі справді першорядні. Не диво, що в таких умовинах важко знормалізувати співжиття обох народів. Там, де повинен рішати політичний розум, доходять до слова нервові вибухи".

На думку п. Гальшки Дунінівни, яка переводила згадану розмову, що ініціятива до того, щоб опанувати себе, повинна вийти від поляків, п. Бохенський відповів, що це важка справа, бо й серед поляків є багато поглядів на українську справу. Теоретично можна поділити їх на три основні напрями:

„Перший з них, що є — на мою думку повним анахронізмом, стоїть на становищі негації українського націоналізму. Він хотів би бачити засимільованих „русинів". Очевидна нісенітниця... Другий напрямок признає польський та український націоналізм, але виходить зі становища, що тих обох націоналізмів не дасться в ніякий спосіб погодити, що вони засуджені на вічну боротьбу. Пристосовуючи старо-біблійну засаду „око за око, зуб за зуб" представники цього напрямку змагають до того, щоб вигубити всі прояви української національної окремішности в культурній, політичній та економічній ділянці. Я цей погляд від давна поборюю, бо на мою думку — це система робити собі внутрішніх ворогів і нічого за те не діставати. Ведучи таку політику провокується тільки акти розпуки шкідливі для обох сторін".

Третій напрямок репрезентує п. Бохенський. Це — як він каже — система, яка признаючи інтегральність польського й українського націоналізму знаходить для них площину порозуміння. Ця площина — це низка уступок для українців. На думку п. Бохенського поляки не повинні боятися уступок для українців, бо за ними повинна стояти сила, яку Польща має. Польські націоналісти типу п. Бохенського не хочуть асимілювати українців. Всякі спроби знищити українців не доведуть до успіху. Тому треба знайти якийсь спосіб співжиття. Коли мова про конкретні уступки для українців, то п. Бохенський має на увазі: українську гімназію в Тернополі, український

ГІЛЬТОН КЛІВЕР.

Через негатив.

(Докінчення).

І він став розповідати Ірисі про ту дівчину і помітив, що Ірися приглядається йому докладніше.

— Але.. ту мою світлину, що бракує в газеті, ви маєте, правда?

Роєві в голові закрутилося. Він почав гикатися. — Так, так, ця позиція схоплена... якраз... коли ви...

— Власне тої позиції мені треба. Для мене вона страшенне важна. Без неї я нічого не година доказати. Деж ви її поділи? Що за необережність затратити таку важну річ!

— Коли вам іде лише про ту позицію, — сказав Артюр — то я думаю, що вас тут є двоє і ви обоє можете на це присягнути.

— Борони Боже! — відізвалася Ірися. — Ніхто з тих язиків мені не повірить, а навіть і вам ні!

— Треба конче видумати якийсь спосіб, як відшукати той вирізок світлини, — сказав Рой. — Але над тим треба добре застановитися. Чи ви не погніваєтеся, коли я вас запрошу на друге снідання, то може там прийде нам скоріше якась щаслива думка. Ще перед хвилиною я думав, що вже ніколи вас не віднайду, а пречінь я вас віднайшов. Може і цей вирізок так найдеться.

Артюр знов лишився сам і взявся до щоденної роботи.

Добре снідання то добра річ, нема що казати. Але воно не продукує ідей, і не дає надхнення. Надхнення черпав Рой з очей Ірисі, яка б) так сердечно до нього промовляла: „Ох, видумайте щось, аби ту світлину віднайти, аби тому бракові зарадити, видумайте доконче!"

Якжеж міг Рой не послухати такої просьби? А яким способом він вволив її волю, те можемо з деякого віддалення побачити.

Ось бачимо їх обоїх, як їдуть таксівкою десь спішно вулицями, як висідають коло якогось дому, виходять нагору багато застеленими сходами. Рой у почекальні немов якийсь заграничний дипльомат щось важного розповідає якомусь високому панові. Розводить перед ним руками, показує жестами і цілим тілом вихиляється так, що високий панисько врешті згоджується на щось.

Відтак бачимо всіх троє у другій кімнаті. Рой стоїть з Ірисою разом, прибравши міну батька, що задумав увіковічнити цілу свою рідню в часі удатної прогульки. Він бере її за руку і підсувається дещо поза її плече. Високий пан з камерою то до них присувається, то відсувається назад, пильно прижмуюючи очі проти них. Він все лиш наставляє, поправляє і накручує якийсь триніжний прилад. Дає їм таємний знак і Ірися робить незвичайну міну, жахливу і повну надії. Вони видко щось роблять, щось оглядають та не спішаться. Високий пан зникає з овиду, а Рой з Ірисою вичікують. Ця сцена повторяється в головних рисах кілька разів, врешті високий пан вручає Роєві з вдоволенням якийсь дуже мацицький клаптик і сцена губиться..

Того самого вечора Рой і Ірися прийшли обоє до Артюра. Ще добре не привиталися, як Рой підносить і показує Артюрові горловито частину світлини, яка докладно пасує і влізає до давнього вирізка.

— Тепер треба тільки оголосити в тій самій газеті і другу світлину, повну і без вирізки і то число газети візьме собі панна Молінівна на доказ, де і з ким вона тоді була.

Артюр остовпів. — То це ти так підробив?

— Підробив? — спитав Рой здивований і якби ображений. — Якжеж ти це можеш назвати підроблєйням, коли ми обоє там були дійсно, а лише зайшла мала похибка, що вирізок світлини загубився. Моя ідея поправила лише цю похибку і я доконав штуки оригінального доповнення правдивого первовзору. Камера фотографічна ніколи не бреше.

Тої ночі сиділи обоє при вечері. Ганити цю вечеру не маємо причини таксамо, як не було причини ганити другого сніданку. Та Рой їв дуже мало, зате більше балакав.

— А коли будете показувати цю світлину — говорив Рой до Ірисі, — і скажете їй, що ви були в товаристві отого тут чоловіка, а вона вас спитає, чому ви держите його за руку, то найкраще зробите, коли їй скажете: Бо це мій наречений. Це вилікує її від всякої заздрости.

— А ви думаєте, що дівчина може заручитися з кимось тільки тому, щоб другу вилікувати від заздрости?

— Цього я не кажу, та тут є ще і друга причина.

— Якаж то?

— Що я вас кохаю.

Він відсунув уже заздалегідь вазу з квітками зперед себе, щоб не заважала, коли він стане вимовляти те своє животворне слово, та тепер присунув вазу назад до себе, несміло ховаючись поза її зелень.

З англ. мови перекл. **Софія Куликівна.**

—o—

університет та окремі самоврядні курії. На заміт п. Думінівни, що це за багато, п. Бохенський відповів:

„Ні, прошу пані. Всякі полекші мають те до себе, що розладовують тепер нечувано високий потенціял нехіті до поляків. Ви є проти українських шкіл та університетів, а яку користь приносить навчання українців у польських школах? Дати українцям школи чи університет це не значить, щоб їх не можна було кожної хвилини замкнути, але власне в той спосіб створюємо собі можливости дальшого відношення, такого чи іншого, залежно від льояльности партнера. В теперішньому стані речей ми застрягли на мертвій точці. Тому українці знаючи, що не можуть сподіватися нічого конкретного висувають зовсім нереальні домагання; в їх політичній мові це має навіть назву „теорія депреціяції партнера".

П. Бохенський закінчив розмову думкою, що оба народи повинні реально думати про „згідливе співжиття для добра обох народів і Річипосполитої".

Українська дебата у французькому парляменті.

Дня 17. ц. м. в дискусії над питанням закордонної політики у французькому парляменті прийшла черга на обговорення відносин Франції до европейського Сходу. Першим з промовців був лівий радикал-соціяліст **Реторе**, відомий зі своїх промосковських і пробольшевицьких симпатій. Зміст його промови такий:

Посли Мснтіні, Фляндсн і Шаранті дораджують французам погодитися з доконаними фактами. Чи французи мали б погодитись з німецькими операціями в Мемелі, в Литві та в Україні? Коли мова про Україну, то — каже посол Реторе — питаю: **чи істнує дійсно незалежницький рух в Україні?** Ні! — кричить він піднесеним голосом — рух у користь незалежної України зорґанізували в Берліні (в цьому місці **комуністи** ентузіястично й довго оплескують промовця). Скоропадського поставили на чолі України німці. Тепер ті самі німці, під протекцією Фляндена, ведуть пропаганду, щоб переконати всіх і вся, що уряд „сепаратистів" у Києві буде найкращою розвязкою російського (!) питання. Реторе заявляє: Хто радить нам грати в українську карту, той тратить право на симпатії росіян і то не тільки совітських, але й геть усіх росіян з Мілюковим і „Послєдніми Новостями" включно. (Знову вся комуністична фракція французького парляменту на спілку з іншими „фольксфронтівцями" пристрасно оплескує свого промовця). Французи — продовжує посол Реторе — не сміють казати, що їх нічого не обходять східно-европейські справи. Німеччина зараз кинеться на Францію, як тільки матиме вільні руки на Сході. Тільки вороги можуть намовляти французів відмовитись від допомоги росіянам, як Німеччина нападе на них; таксамо не розуміє бесідник тих французьких патріотів, що радіють з успіхів ґен. Франка, за яким ідуть італійські фашисти та німецькі націонал-соціялісти. На всякий випадок не вільно дозволити на таке, щоб Німеччина думала собі, начеб їй було все вільно. Треба говорити з Німеччиною твердою мовою. Мир не купують, його треба заслужити або здобути!

Зараз після москвофільського посла Реторе забрав голос б. преміер **Фляндсн,** який говорив довше, як дві години.

Фляндсн заявив, що Франція не боїться ворожої атаки. Вона готова також виконати свій союзницький обовязок, але союзників вибирають свобідною волею. Домагатись від Франції, щоб вона одна стояла на варті забезпеки ріжних держав, навіть тих на Далекому Сході, нерозумно. Нерозумно також вертатись до політики довоєнного французько-російського союзу. Така політика в істнуючих обставинах не є політикою французького народу, тільки політикою комуністичного інтернаціоналу, який хоче французькою кровю боронити „світовий мир". **Ті самі ліві французькі партії що ще вчора торгували з Шахтом про кольонії, що піддержували Абд-Ель-Кріма, що саботували французьку авіяцію, що ще нині страйками підривають оздоровлення Франції — хочуть учити тепер французькі помірковані партії французького патріотизму!** (Комуністи ревуть, протестуючи; правиця та центр оплескують промовця).

Нас — казав Фляндсн далі — стараються залякати українською проблємою. Одначе коли Росія дійсно така сильна, як нам говорять, то німецькі пляни дотично України не так легко здійснити... Франція та Англія повинні забарикадуватись у своїх кордонах і не мішатись у справи Еспанії та Сходу Европи.

Третім промовцем був соціяліст **Блюм,** який пробував полємізувати з Фляндсном і взивав французький уряд негайно інтервенювати в Еспанії в користь червоних.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

У СПРАВІ ВИБОРІВ ДО МІСЬКОЇ РАДИ У СНЯТИНІ.

Поміщуємо цей допис, який ми дістали в коло відповідального снятинського громадянства, для засади, що незвичайно важна справа самоуправних виборів повинна бути прилодно та всесторонньо вияснена. До самої засади — компроміс, чи ні? — ще повернемося. — Ред.

В 7-ім числі „Діла" поміщено допис про вислід виборів до міської ради у Снятині із заміткою, що рівномірний поділ мандатів на основі виборчого компромісу не відповідає відсотковому відношенню населення трьох національних ґруп міста Снятина та що на виборчому компромісі вийшли найгірше українці. Це правда, що поділ мандатів-радних не відповідає відсотковому відношенню трьох національних ґруп м. Снятина, але вибрати більше, належне нам число радних не було змоги.

Вже перші зарядження влади в справі виборів прямували до того, щоб українці не могли вибрати більше ніж 8-ох радних у найкращому випадку. І так:

1) Виборчі комісії складено майже без українців, щоб вони не могли в комісіях контролювати ходу виборів; на 30-ох щось членів виборчих комісій українців було всього 2-ох, решта поляки і жиди, що при виборах все йдуть з „власть імущими".

2) На 6-ох предсідників виборчих комісій адміністраційна влада покликала була тільки одного українця, призначивши його на виборчу округу ч. 5, де українські виборці творили 99%.

3) Виборчі округи навмисне так повикроювано і так сконструовано, що українці могли напевно вибрати своїх кандидатів радними тільки в двох округах: у 5-ій — 5-ох і в 6-ій — 3-ох радних.

В інших виборчих округах могли б були українці вибрати ще двох-трьох радних, але тільки при строгій справедливости, на що з огляду на наведені зарядження і на основі набутої в Снятині практики не можна було мати надії. Отже перед українцями стелилися два шляхи: 1-ий — іти до виборів самостійно, і 2-ий — піти на компроміс.

Самостійність у виборах не давала ніякої певности, щоб ми могли здобути належне нам число мандатів і наражувала на небезпеку, що протилежна сторона висуне проти українських кандидатів листу кандидатів з непевних і фальшиво амбітних одиниць, як це було при доповняльних виборах у 1931. р. Тоді рішальні чинники з голосним у свому часі бурмістром Немчевським на чолі висунули проти найгідніших українських кандидатів другу листу кандидатів і при помочі зловживань пои обчислюванні голосів увели цих людців у раду. Ці радні ані не вміли ані не мали відваги поводитись у раді інакше, як їм диктував Немчевський, бо він їх вибрав і від нього вони були залежні.

Крім цього самостійність у виборах зменшувала для українців можливість впливати на обсаду віцебурмістра й одного (на трьох усіх) лавника, призначених для українців; поляки і з ними й жиди могли тоді проти волі та інтересів українських виборців переперти на ті місця особи, небажані для українців, як це сталося було при доповняльних виборах у 1931. р.

Компромісовий шлях у виборах забезпечував нам, правда, тільки 8 мандатів, тільки саме, що ми їх мали і в попередній громадській раді, але давав нам можливість висунути на радних найвідповідніші одиниці зпоміж нашого громадянства і крім цього запевнював нам вплив на обсаду посади віцебурмістра й лавника нашими кандидатами, що в практичній міській господарці має більше значіння, як два-три мандати більше. Більшого числа мандатів для нас голі було в переговорах з рішальними чинниками добитися: ті чинники покликувалися на стан посідання в давній громадській раді і на настрій серед польського громадянства.

Українські виборці тричі збиралися в поважному числі на наради в цій справі, обмірковували справу з усіх боків і вкінці, маючи на увазі тільки інтерес загалу, як також з огляду на наведені вгорі снятинські умовини, рішилися, хоч з болем серця, піти на такий компроміс.

Покищо цей компроміс дав нам те, що до громадської ради увійшли громадяни, що їх загал українських виборців наділив довірям: д-р Теодозій Комариньский, Микола Костинюк, д-р Іван Подюк, м-р Дмитро Печенюк, Дмитро Дутчак, Сильвестер Лящкевич, Олександер Маслянка й о. Йосиф Прощ (4 останні — це колишні радні).

Маємо надію, що умова буде до кінця додержана і що віцебурмістром стане кандидат Українського Клюбу радних, колишній віцебурміст і радний п. Олекса Бордун, і лавником буде дальше посол д-р Гриць Ганкевич.

Ці снятинські вибори до громадської ради виявили одну відрадну в нашому громадянському житті дійсність, а саме, що загал снятинського міщанства морально здоровий та що здорово думає. Підчас нарад, коли комісія-мятка, складена з самих міщан, запропонувала листу-кандидатів на радних у більшости (5 на 3) з інтеліґентів, деякі неґативідальні одиниці (між ними й один інтеліґент) намагалися вбити клин між міщанство й інтеліґенцію і стали гомаґоїчно кричати, що за багато між кандидатами „панів". На це загал міщанства дав їм своєю поставою, своєю обороною інтеліґенції і своїм голосуванням таку відправу, що нам з того лише радіти. З другого боку це довіря великої більшости міщанства до своєї інтеліґенції накладає на нас, інтеліґентів, моральний обовязок подвоїти свою громадянську роботу, щоб це довіря скріпити, а не ослабити.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 22. січня 1889.

„СПОДІЮТЬСЯ МИРНОГО ЧАСУ".

„Факт, що в Петербурзі сподіються на літо — як повідомляє „Новое Время" — багато заграничних гостей, не без політичного значіння. Це тільки доказ, що в Петербурзі сподіються в цьому році мирного часу. Заповіджена гостина перського шаха це теж доказ, що між Росією і Персією настали добрі відносини. Навіть між Англією й Росією мусіли відносини значно поправитися, коли заповідають вже приїзд уельського князя як відпоручника англійської королеви на вінчання кн. Павла".

ВІЙСЬКО ДЛЯ ОБОРОНИ.

Париж, 22. січня. Парлямент ухвалив військовий закон 359 голосами проти 169. Міністр війни доказував, що Франція мусить мати 3 міліони війська для своєї оборони.

РАДІО найновіші моделі на рік 1939 відбірники

CAPELLO
ELEKTRIT
HORNYPHON

РАДІО ЦЕНТРАЛЯ **Йосиф Тіссер** ЛЬВІВ, ШАЙНОХИ 2.

2879 12-13

Сторінка без політики.

Щасливі обставини урятували від шибениці.

Дуже рідко трапляються такі випадки, що на засуджених на смерть не можна було виконати екзекуції. Та іноді такі випадки траплялися й вони завжди викликували велике враження. В історії англійського судівництва можна стрінути опис такої події, яка трапилася більше ніж сотні літ тому і вона не лиш дивна, але просто несамовита. Дивний збіг обставин урятував тоді засудженого від смерти підчас самої екзекуції.

Було це на початку 1885 р. Суд засудив якогось Джона Лея, молодого огородника у старої діви міс Емі Кейс на смерть під замітом убивства своєї пані. Обставини так складалися, що всі вони промовляли в його некористь. Він посварився зі своєю господинею, грозив їй пімстою за обнижку платні і два тижні пізніше міс Кейс знайшли неживу в її віллі в Бабікомбо к. Торквей.

Убивник намагався підпалити дім, але нафта, що він її розлив у кімнаті своєї жертви, не зайнялася. Слідство виявило, що скарпитки огородника були промочені нафтою, крім того на його черевиках знайшли кілька волосків убитої. При тому всьому служниця, яка працювала в міс Кейс, зізнала, що вона бачила тієї фатальної ночі Джона Лея напівобгорілого на сходах у той час, в якому, як Лей сам сказав, він преспокійно спав та цілу ніч не виходив із своєї кімнати.

Підчас цілої розправи обвинувачений поводився зовсім спокійно та заявляв уперто, що він невинний, що він став жертвою фатального збігу обставин, які промовляли проти нього. Одначе суд, спираючись на висліди слідства, засудив його на смерть.

Екзекуцію визначили на день 22. лютого. Аж до останньої хвилини Лей не хотів висповідатися та постійно впевняв, що він невинний. Він відзискав спокій та душевну рівновагу до тієї міри, що його подивляли навіть в'язничні сторожі, адвокат та в'язничний капелян.

Два дні перед екзекуцією падав зливний дощ. Та коли прийшла фатальна година, в якій мали засудженого повісити, зовсім випогодилося. День був тоді холодний. На вулицях зібралися люди, щоб побачити чорну хоругов, яку вивішували завжди на знак, що присуд уже виконано.

На кілька хвилин перед 8. годиною вивели засудженого з опаскою на очах під шибеницю. Йому заложили мотуз на шию, але коли кат потягнув за ворушну дошку підвищення, щоб Лей повис у повітрі, дошка навіть не ворухнулася. Не зважаючи на всі зусилля дошки не можна було витягнути.

По кількох хвилинах безуспішних шарпанини, директор в'язниці та шериф рішили звільнити засудженого від мотузка та відвели його на бік. За той час кат і його помічники почали працювати над направою підвищення. Нещасний засуджений не промовив ні словечка і не зважаючи на жахливу повагу ситуації, поводився так спокійно, якби то мали когось іншого вішати, не його. Згодом повели його знову під шибеницю, але підвищення і цим разом відмовило послуху.

Знову треба було засудженого відвести на бік. Та і за третім разом історія знову повторилася й тоді в'язнична влада відступила. Всі, що приглядалися тому макабричному видовищу були вже напів омлілі. Макабричність ситуації була понад людські сили. Засудженого відвели до келії, а шериф виїхав ще того самого дня зі звітом до Льондону і вернувся вже з помилуванням для Лея.

Що сталося, що підвищення не функціонувало? Кожному насувається таке питання. Відповідь зовсім проста. Слідство виявило, що дощі минулих днів розмочили дошки шибениці до тієї міри, що т. зв. ворушної дошки не можна було ніяким чином витягнути.

Джон Лей міг про себе сказати, що він заглянув смерті в очі. Та ще й пізніше не покидало його щастя в нещастю. Кару замінили йому на досмертну в'язницю. Тому, що він добре поводився в 1907 р. його зовсім звільнили й він прожив спокійно решту життя, заявляючи ввесь час, що він невинний і що Бог змилосердився над ним не допускаючи до виконання несправедливого присуду.

Людський шлунок як резонатор.

Менада Кукукуку — ці два оригінальні слова є теж назвою оригінального папуанського музичного інструменту. Той інструмент вживають підчас ритмічних танців мешканці доріччя Пруарі. Такі танці відбуваються підчас місячної повні. Той інструмент складається з великого, круглого, добре вигладженого кусня дошки, грубого на 8 цм.

Підготова до концерту починається кількаденним постом музикантів. Перед самим концертом музиканти випивають величезну кількість води, відтак сідають усі колом, кладуть дошки на колінах, спираючи їх берегом до живота, по змозі якнайсильніше. Коли вони вже уставлять відповідно дошки, відчиняють уста, як лиш найширше можуть. По середині тієї оригінальної, роззявленої орхестри сидить музикант без дошки, але з великим камяним молотком у руках. Тим молотком він ударяє у відповідний спосіб по дошках, спертих на животах і тоді з роззявлених ротів музикантів-інструментів добуваються глибокі тони, подібні до звуків барабану.

Менада Кукукуку є без сумніву найоригінальнішим у світі інструментом, бо як виходить із самого опису, резонатором є людський шлунок. Ледви чи колинебудь Менада Кукукуку ста не модним інструментом в европейських, чи хочби американських джезбендових орхестрах.

—o—

Пояснення в справі конкурсу „Що це є міліон".

Багато читачів питають нас про ріжні подробиці щодо конкурсу, який розписав Льотерійний Монополь. Нам тяжко відповідати кожному про кожну подробицю. Основні умовини ми подали в часописах і кожна відповідь, яка пояснює докладно ці умови — буде якнайстаранніше провірена конкурсовим судом, якого склад ми вже подали перед кількома днями.

Ніяких окремих застережень нема. Кожна відповідь, щоб була тільки написана добре по польськи, не переступила кількости 25 слів і була відповіддю на питання: „Що це є міліон?" — буде допущена до конкурсу.

Кожний має право подати стільки відповідей, кілько забажає. Одначе кожну відповідь треба переслати в окремій ковертї. Не треба забувати та зазначити на коперті увагу: „Льотерійний Конкурс".

Відповіді можна пересилати поштою на адресу „Льотерійний Монополь", Варшава, Длуга 50, або теж складати в якійнебудь льотерійній колектурі. Зазначуємо, що не мусить бути саме той колектор, де купуємо льоси. Навіть і ті, які не грають на льотерії мають право зложити свою відповідь в якійнебудь колектурі, там, де кому буде найближче й найвигідніше.

Речинець конкурсу минає дня 5. лютого ц. р., одначе відповіді можна надсилати вже тепер. Тягнення головної вигри четвертої кляси 43-ої Льотерії, яке відбудеться, як відомо, у вівторок 24. ц. м. в год. 8-ій рано і по звичаю буде передаване радіом — має стільки спільного з нинішнім конкурсом, що „настрій міліоновий" може влекшити кожному добру відповідь.

Нагороди (перша 1.000 зол. і чотирнацять дальших) будуть виплачені Дирекцією Льотерійного Монополю по оголошенні висліду конкурсу, саме 18. лютого ц. р.

Не виключене, що підчас конкурсу будемо подавати деякі цікавіші відповіди, розуміється, без подання прізвищ.

—o—

Повітряна палата.

Не тільки кожний німець, але й кожний европеєць знає, що Фрідріхсгафен є містом повітреплавів. В минулих роках той німецький промисл розрісся до тієї міри, що він надає спеціяльні прикмети цілому містові. Це не перебільшування. Ціле місто Фрідріхсгафен живе з цепелінів. Все наставлене на те, щоб приймати чужих туристів, які цікавляться цепелінами, Є дні, в яких через Фрідріхсгафен переливається 7000—8000 людей, яким продають там 50.000 видівок. Очевидно, 90 відсотків зпоміж тих приїзджих не має нічого спільного з цепелінами. Ціді фабричні заведення працюють лиш на те, щоб доставити ріжнородні памяткові предмети для туристів. Можна там набути ріжні цепеліни в найріжнородніших формах і розмірах та для найріжнородніших цілей, напр. як іграшку, критискач, як амулет і т. д.

Літають чи їздять.

Серед тих, які відвідують галю, заведення та фабричні варстати Фрідріхсгафен, трапляється дуже часто гість, який питається, чи „це служить до літання, чи їзди?" Коли той, який ставить таке питання ввійде до велитенської галі, покритої сіро-сталевим полотном — відповідь на таке питання зовсім зайва. Бо в тому велитневі справді не літають, лиш пливуть спокійно пароплавом-велитнем по морі.

Для гостей, які повітреплавом їдуть до Ню Йорку, Шікаґо, Ріо де Жанейро призначено безліч ріжних розваг і така подорож усім видається радше за коротка, ніж за довга. Спеціяльно для цепелінів збудовано відповідно легкий фортепіян.

Бюро в повітрі

Тепла і холодна вода та в гарячім підсоні прохолоджене відповідне повітря — на цепеліні зовсім зрозуміла та буденна річ. Пасажири, яким кожна хвилина дорога, мають окремо кімнати з бюрками, машинами до писання і т. д. Є там пневматична почта, яка пересилає телеґрами до радіовисильні повітреплава, яка знову з черги пересилає такі телеґрами на хвилях етеру далі.

В люксусовім поїзді нема таких вигод, як там. Кімната до курення, бар, тераси для проходу та величезні вікна, що крізь них можна подивляти краєвиди. Електрична кухня з новітнім начинням приладженим із відповідних легких матеріялів.

На повітреплав можна забрати зі собою до магазину навіть авто.

—o—

Служниця, яка летить до праці літаком.

Пять літ тому в Камерон Бей над озером Великої Медведиці на північ від підбігунового кола мешкало тільки кількох білих поселенців. Тепер можна там побачити вигідні, чепурні дімки, з модерною обстановою, занавісами, килимами і т. д. Між дімками видніє церква. Є там теж крамниці, банк і ресторан. Там, де давніше жили тільки самі мужчини, мешкають тепер і жінки, приходять на світ діти.

Все те завдячують поселенці летунській комунікації. З Едмонтон, віддаленого на 1500 км. прилітає правильно до Камерон Бей літак, який привозить молоко, масло, яйця та овочі. Рибу та ярину мають поселенці на місці. Пані з Камерон Бей, які не можуть вибрати собі капелюшка в тамошній крамниці, сідають до ліката та їдуть до Едмонтону, наче трамваєм на закупи. Користування літаком стало в них найбуденнішою у світі річчю.

Найоригінальнішою з пасажирок є 17-літня Мія Рік, послугачка. Двічі в тиждень сідає вона до літака зі щітками, милом та порошком та летить до золотодайних піль Саскечевану, щоб у тамошніх горах робити в мешканнях порядки. Вона є мабуть найкраще платною послугачкою у світі. Автім їй платять — досить — золотом.

—o—

Здоровий прояв.

V. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: д-р Керничий Михайло — Рудки 25, Ф. Біликівна — Желехів Великий 3, д-р Жовнірчук Теодор — Броди 5, о. Степан Онишкевич — Куновичі і Розджаловичі 20.42, гр.-кат. уряд парохіяльний — Струсів 47, І. Курилович — Станиславів 5, Повітовий Союз Кружків Р. Ш. — Калуш 300, Домбчевський — Гусаків 2, Гуменюк Михайло — Лолин 5, д-р Сидір Сембай — Івачів Горішний 5, Андрій Онищак — Костельники 12, Максим Гнідець — Любича-Княжі 2.50, д-р Кіжик Володимир — Янів біля Львова 20, Українбанк — Монастириська 10, інж. Гамота Богдан — Львів 5, Фірман Василь — Львів 5, д-р Ростислав Білас — Львів 10, гр.-кат. деканальний уряд — Бріджина від кондеканальних брідського деканату 14, Кружок Р. Ш. — Дитятичі 10, Кружок Р. Ш. — Коропець 15.22, Повітовий Союз Кружків Р. Ш. — Добромиль 245.59, читальня „Просвіти" 10.36, Микола Марчук — Лащів (повіт Томашів Люб.) 5, д-р Тригук Василь (від орхестри) — Тлусте 31.95, Манзій Андрій — Чемерники 2, Кружок Р. Ш. — Кальне 16.26, Василь Лабич — Стрілки 1.90, гр.-кат. уряд парохіяльний — Монастирець 16.50, Василь Бойчук — Молодьків 3.90, Когут Павло (від громадян Заривинці) — Бучач 10, Кружок Р. Ш. — Магдалівка 10, читальня „Просвіти" — Годині 15, гр.-кат. уряд парохіяльний — Вербів 30, „Поступ" — Молчанівка 5, Т-во „Луг" — Суходіл 6, Микола Дисько — Надвірна 10, д-р Саїк Тадей — Озірна 5, гр.-кат. уряд парохіяльний — Борщів 20, д-р В. З. — Львів 20, „Карпатія" — Львів 100. (Далі буде).

Большевицьке всєнне: „ура".

Московська „Правда" в числі з 18. І. приносить довшу статтю п. н. „Наука у справі будівництва соціялізму в одній країні". Найважнішою, підставовою частиною теорії Леніна-Сталіна про революцію — пише „Правда" — це призначення Совітського Союзу бути вихідною точкою, товчком і основою світової революції! Перемога большевизму в Совітському Союзі — це ніщо інше, тільки „конечний та важний засіб для скріплення і зрушення революційних рухів у всьому світі". Революційний пролетаріят усіх країн стане **в недалекій уже війні** між Совітським Союзом та фашистівськими державами по боці Совітського Союзу. Ця недалека війна буде **найсправедливіша** з усіх воєн і викличе солідарність світового пролетаріяту з Совітським Союзом. Совітський Союз не обмежиться оборо**ною власних кордонів; він перекине свої операції і свій наступ на територію ворогів.** Совітський Союз, спираючись на червону армію, зробить усе можливе, щоб дати допомогу пролетаріятові в інших країнах у їхній боротьбі проти капіталізму та буржуазії. В цьому розумінні — пише „Правда" — Совітський Союз треба уважати не тільки колискою і кріпостю світової революції, але також батьківщиною світового пролетаріяту.

Стаття „Правди" є доказом, що внутрішнє положення у Совітах мусить бути нестерпно загрозливе, коли большевицькі пропагандисти знову витягнули зі старих сховків гасла про світову революцію. Не знати тільки, на яких дурнів большевики більше рахують: на своїх, чи чужих?

Шануймо і збер'гаймо памятки старовини!

Загальні Збори Т-ва Прихильників Музею Н. Т. Ш. у Львові.

Широку діяльність проявило в свому першому діловому році Т-во Прихильників Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, що відбуло свої Загальні Збори в суботу 21. ц. м. Це й оцінили учасники зборів, що ухвалили однодушно признання й подяку Управі Т-ва за її працю.

Збори відкрив голова Т-ва дир. **Кривуцький**, що помянув померших членів Т-ва і вказав на найважніші досягнення Управи за минулий діловий рік. Секретаріював м-р Гарасимчук.

Після приняття протоколу з попередніх (установчих) заг. зборів широке звідомлення з діяльности Т-ва склав дир. д-р **Пастернак.** З того звідомлення присутні довідалися, що засідань Управи було 11, всіх членів має Т-во 440, з цього із самого РСУК 92; замісцевих членів є 70. Вкладки, що їх зложило понад 95% членів, творять 62% доходів Т-ва, добровільні датки — 15%, доходові імпрези — 18%, власні видавництва — 5%. З більших датків слід відмітити квоту 300 зол. від Центросоюзу і 200 зол. від Т-ва „Підойма" у Дрогобичі. З імпрез Т-ва приніс відчит дир. Пастернака в „Українській Бесіді" про Крилос 81 зол., етнографічна вистава „Полісся" з 8 викладами — 530 зол. (за цю суму закуплено фотоапарат „Ляйка" головно для розкопів та етнґр. екскурзій). Т-во видало 10.000 наліпок-відзнак з пляном катедри і теракотову фігурку „Княжна Крилоса" роботи арт. А. Павлося. Прилбаними фондами Т-во фінансувало розкопи на „Золотому Тоці" у Крилосі (777 зол.), що дали у висліді півтора тони матеріялів, яких консервація тепер відбувається; крім того Т-во закупило д. багато ріжних цінних предметів до Музею НТШ (для відділу археольоґічного й етнографічного). Спеціяльно для розбудови етноґр. відділу зорганізувався із членів Т-ва етнографічний гурток, що працює під проводом дир. Панькова. Позатим Т-во справило: для етноґрафічного відділу 8 плетених манекінів на комплетні нар. одяги та одну ґабльоту в стіні на 5.000 писанок, для археольоґ. відділу 51 полиць для впорядкування наук. підручного магазину і 4 залізні стояки під грецькі та римські амфори. До одній ґабльоті для археольоґ. відділу дарували: інж. Ю. Крохмалюк та книгар Рудольф Скомровський із Заліщик. Заходом Т-ва відбулася теж одна поїздка до Урича для вивчення памяток старовини (автом інж. Рижевського).

Пляни Т-ва на цей рік: **лемківська етнографічна вистава** (з викладами), якої отворення відбудеться 5. березня ц. р., **вистава княжих памяток** восени ц. р., при цьому видання альбому княжої старовини і **дальші розкопи на „Золотому Тоці" у Крилосі, в Белзі та Звенигороді.**

Свій звіт закінчив д-р Пастернак подякою українській пресі за прихильність до справ Т-ва і Музею НТШ.

Після того рахункове звідомлення зложив м-р К. Добрянський. Приходів мало Т-во 6.124.94 зол., розходів 3.589.06 зол., сальдо 2.535.88 зол.

Від Ревізійної Комісії поставив інсп. **Мельничук** внесок признати Управі Т-ва абсолюторію.

В дискусії промовляв перший голова НТШ проф. д-р Раковський, що висловив велике признання і подяку Управі Т-ва за її працю. Його внесок у цій справі приняли збори одноголосно. Крім того промовляли: п-і К. Малицька і пор. Волинець, що поставив внесок, щоб Збори висловили подяку жертводавцям, що теж принято.

Після ухвалення абсолюторії вибрано Управу Т-ва майже в незміненому складі, а саме: дир. **Кривуцький Павло** — голова, д-р Гижа Іван, д-р Паньківський Кость, д-р Німчук Іван, о. д-р Ісщак Андрій, о. д-р Скрутень Йосафат ЧСВВ, дир. Паньків Володимир, м-р Гарасимчук Роман — члени; дир. Мигович Петро, інж. Крохмалюк Юрій, інж. Гела Степан — заступники. Котр. Комісія: інсп. Мельничук Мих., проф. Пашкевич Стефанія, проф. Гайдучок Степан.

При точці „Внески і запити" забирало голос кількох учасників, після чого голова дир. Кривуцький замкнув збори короткою промовою, обіцяючи іменем цілої Управи повести ще інтенсивніше працю Т-ва.

Від себе побажаємо Т-ву ще більших успіхів у цьому діловому році, а до українського громадянства звертаємось із закликом: Вступайте всі в члени Т-ва Прихильників Музею НТШ!

Придільна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня н. р. недозволена. Одначе не не перешкоджає самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

САМОВРЯДНІ ВИБОРИ В СУДОВІЙ ВИШНІ.

В неділю відбулися в Судовій Вишні самоврядні вибори. На 16 членів міської ради вибрано 9 поляків (у цьому ОЗН дістав 7 мандатів, 2-ох безпартійних проурядових), **5 українців** і 2-ох жидів.

ЧЕМБЕРЛЄН ПІД СИЛЬНОЮ ОХОРОНОЮ ПОЛІЦІЇ.

Минулу суботу й неділю премієр Чемберлен провів з дружиною на відпочинку в місцевости Чекерс. Доступ до тієї місцевости був заборонений всім, хто не належав до окруження або до служби премієра. Шляхи, що ведуть до Чекерс, патролювала поліція, що притримувала всі вози.

Таксамо охороняють у Льондоні мешкання міністрів Гора й Малькольма Мекдональда, що мають безпосередню стичність з ірляндськими справами. У звязку з тим, що в Менчестері викрили склад вибухових матеріялів, арештовано 2 жінки, які стануть перед судом під закидом нелеґального переховування вибухових матеріялів.

ВИБУХОВІ МАТЕРІЯЛИ В МЕНЧЕСТЕРІ.

Райтер повідомляє, що в Менчестері викрила поліція в незайнятих шопах на передмісті великий склад вибухових матеріялів. У звязку з цим арештовано кілька осіб. У Менчестері скріплено поліційну охорону. Сильні стежі ходять по цілому місті.

УРЯД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ РОЗВЯЗАВ УСІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ.

В неділю премієр о. Волошин розвязав усі політичні партії, дозволяючи тільки на створення одної партії „національної єдности".

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!
II ТОМ ПОВІСТИ
ВАСИЛЯ МАСЮТИНА
ЦАРІВНА НЕФРЕТА
основаної на сензаційному відкритті гробу єгипетського фараона Тутенкгамона.
ЦІНА II. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.
Дістанете у Видавництві „Діло", Львів, Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

МІШАНА ЧЕХО-СЛОВАЦЬКО-МАДЯРСЬКА КОМІСІЯ ПЕРЕВЕДЕ РІШЕННЯ ВІДЕНСЬКОГО АРБІТРАЖУ.

Чехо-словацьке пресове бюро повідомляє, що чеського посла в Будапешті Кобра приняв міністр закордонних справ Чакі на довшу розмову. Підчас тієї розмови ствердженo, що пограничні інциденти зліквідовані, і висловлено побажання, щоб вже в найближчому часі мішані комісії перевели рішення віденського арбітражу. Мадярське посольство в Празі повідомило чехословацьке міністерство закордонних справ, що мадярський уряд погоджується на пропозиції чехо-словацького уряду в цій справі. Мішана чехо-словацько-мадярська комісія має почати працю в половині найближчого тижня.

—o—

ВИНЯТКОВИЙ СТАН В ЄРУСАЛИМІ.

Окружний комісар Єрусалиму проголосив у неділю 24-годинний виняткový стан на терени цілого Єрусалиму.

ПАКТ НЕАГРЕСІЇ МІЖ ЮГОСЛАВІЄЮ ТА МАДЯРЩИНОЮ?

„Джорнале д Італія" повідомляє про намірений пакт неагресії між Югославією та Мадярщиною. Одночасно той часопис заповідає, що за посередництвом Італії та Югославії прийде до поправи відносин між Мадярщиною та Румунією.

Італія заоферувала Югославії кредити на півтора міліярда лірів, що їх зужиють на достави узброєння.

У звязку з цим пише теж згаданий часопис, що подорож міністра Чяна до Білгороду має успішні висліди, не зважаючи на те, що вона не має офіційного характеру.

—o—

МІНІСТР ЧЯНО ПОЇДЕ ДО БЕРЛІНА.

Добре поінформовані римські політичні кола подають вістку, що італійський міністр закордонних справ граф Чяно виїде ще цього місяця до Берліна, мабуть к. 30. січня. Італійський міністр візьме мабуть участь у роковинах перебрання гітлерівцями влади в Німеччині.

—o—

ТАЙНА РАДІОВИСИЛЬНЯ В МАРСЕЙ.

„Ле Жур" повідомляє, що від кількох днів можна почути в Марсей тайну радіовисильню, чка к. год. 8. вечором надає пропагандивні протифранцузькі авдиції, домагаючися незалежности Корсики. Свої передачі заповідає згадана стація словами: „Тут радіовисильня вільної Корсики".

НОВИНКИ.

ВІВТОРОК

24 СІЧЕНЬ

Ст. ст. 11. січня 1939.
† Теодозія прп.
Лат. Тимотея.
Сонце: схід — 7.10, захід — 16.03.
Місяць: схід — 8.57, захід — 21.08

Завтра: 25. січня. Середа.
Ст. ст. 12. січня 1939.
Татіяни муч., Єлпраксії.
Лат. Нав. св. Павла.
Сонце: схід — 7.09, захід — 16.04.
Місяць: схід — 9.19, захід — 22.12.

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (14) число „Діла" підпало конфіскаті за передову статтю з наголовком. Ми видали друге видання, яке теж підпало конфіскаті. Цензура скреслила наголовок і чотири уступи другої статті. Ми мусіли видати третє видання, внаслідок чого висилка часопису дуже припізнилася.

— **З якнайкращих** шкірок футро — **поручає** і виконує у нас тільки *Юліян Глушевський* — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 131—0

— **Повідомляємо,** що Звичайні Загальні Збори **„Українського Філятелістичного Товариства"** відбудуться 30. січня ц. р. в год. 18-ій у Львові, при вул. Львівських Дітей 25. 47

— **В кожному місті або містечку** можете побудувати для себе дім при помочі буд. позички в кооперативному Міщанському Союзі Кредитовому у Львові, вул. Руська 3, тел. 215-16. П. К. О. 510.676. Ур. год. також увечір від 6—7.30. Жадайте інформативного листка! 43

— **„Кружок Українських Дівчат (1901-1908)".** Спомини про цю жіночу організацію розкаже одна з її основниць п. Олена Бережницька-Будзова. Гутірка відбудеться в понеділок 23. січня ц. р. в год. 6. у клюбі „Нової Хати" і „Труду". Просимо також інших членок Кружка прибути і взяти участь у дискусії.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тязі Клясової Льотерії впали м. ін. такі вигри: 5.000 на ч. 140877; 100.000 на ч. 120435; 25.000 на ч. 110706 133260; 10.000 на ч. 40839 83655 96967 103440 115692 140474; 5.000 на ч. 21522 37577 59488 135982; 2.000 на ч. 2159 9436 27458 29779 3632 40067 71934 85096 103503 108625 118307 141922 153266; 1.00 зол. на ч. 329 23226 27589 31930 37175 59986 62948 67435 72057 74844 82254 86731 97636 97783 98940 98940 100630 112612 113190 128 327 129264 130988 137278 143809 153340.

— **Рішення розємчої комісії у справі платень графічних робітників у Львові.** Розємча комісія, яка саме радила у Львові у справі унормування умовин праці та платень графічних робітників у Львові видала під проводом окремого делеґата міністерства суспільної опіки відповідні постанови. Це рішення передбачує поправу дружарських заробітків та пересунення всіх друкарень, за винятком таких, які найкраще платять до вищої категорії платень. У новому поділі зліквідовано чотири найнижчі категорії платень. Крім того рішення комісії устійнює платні мужеського персоналу допоміжного на 48 відсотків мінімум платні виквалїфікованого робітника.

— **Присуд у комуністичному процесі.** У комуністичному процесі Г. Кота та його 36 товаришів проголошено в суботу присуд. Вісьмох підсудних звільнили, одного засудили на 10 місяців вязниці, інших засудили на кару вязниці від 2 до 6 літ. Над шістьома підсудними заведуть поліційний догляд на три роки, коли вони відбудуть свою кару.

— **Арештування вбивників кольпортера у Львові.** Перед кількома днями невідомі бандити напали на кольпортера газет Миколу Кардаша на Сигнівці Великій, важко його побили і забрали йому з кишені 3.50 зол. Кардаш перевезений до шпиталю помер. Перед смертю зізнав, що один з бандитів купив у нього часопис за 10 сот. і почав читати. Саме тоді другий бандит ударив Кардаша колом по голові так, що він упав на землю. По кількаденнім слідкуванні підозрілих осіб поліція арештувала 25-літнього безробітного Людвика Леопольда Гінке зі Скнилівка Малого, який признався до злочину. Одночасно виявив свого спільника, яким виявився його шурин 17-літній Владислав Дзячек з Кульпаркова. Оба зізнали, що пляну вали вбивство вже від довшого часу, бо сподівалися знайти в Кардаша більше грошей. По вбивстві оба поділилися загарбаними грішми по половині, так, що кожний з них дістав по 1.75 зол. і зобовязались нічого не виявити, коли б на них упало підозріння. Тому арештований Дзячек рішуче вилерся вини і щойно у перехресним вогні питань заявив, що буде зізнавати, якщо йому дозволить Гінке. Спроваджений Гінке „дозволив" виявити тайну і тоді Дзячек признався до всього.

— **Сензаційна крадіж на карнаваловій забаві у Львові.** Польська преса пише: В суботу 14. ц. м. на одній польській карнаваловій забаві було пятьох студентів. Підчас забави почали напливати до комітету жалоби, що елеґантним панам пропадають ріжні предмети. Одній згинула торбинка, а ще одній навіть каракулове футро. Тоді між панями повстала правдива метушня і комітет наказав замкнути двері та візвав поліцію. Ледви почалася ревізія хтось підкинув каракулове футро так, що не можна було ствердити, хто його вкрав. Поліційні агенти знайшли в торбинках двох студенток, які пішли гуляти, предмети, що перед хвилиною попропадали. Одна зі студенток є донькою власника чотирьох каменниць у Львові і на провінції, друга донькою високого урядовця зпоза Львова. Згадана справа викликала велике враження в польських товариських колах Львова.

— **Відгомін залізничої катастрофи в Руднику.** Перед окружним судом у Ряшеві відповідав стрілковий з Рудника Ян Торля за спричинення залізничої катастрофи в серпні 1938. р., підчас якої вискочило з рейок кілька ваґонів поїзду Львів—Варшава і кілька осіб було ранених. Суд засудив Торлю на 8 місяців безоглядного арешту.

— **Грабунковий напад у Печеніжині.** Перед кількома днями ввійшли до помешкання Софії Поповичевої, в самім середмісті, два бандити. Один з них придушив Поповичеву подушкою так, що вона не могла кричати, а другий забрав гроші і біжутерію та оба втікли. Поліція шукає за бандитами.

— **Краєва хроніка.** В Ярославі скінчив самогубством 30-літній промисловець Й. Купчакевич. Причиною самогубства родинні непорозуміння.

— **Кіт причиною смерти.** На днях померла в Ярославі 82-літня старушка від закаження крови. Старушка мала в хаті від кількох років кота, що її сильно подряпав. Старушка злегковажила собі рану і візвала лікаря щойно тоді, як прийшло закаження крови. Тоді лікарська поміч була вже спізнена.

— **Обовязкове щіплення фризієрів.** На доручення державної служби здоровля поведено акцію охоронного щіплення фризієрів проти дефтириту. Щіплення признали конечним тому, що фризієри з причини своєї професії виставлені на близький контакт із клієнтелею, що спричинює, як це вказують статистичні дані, часті недуги віддихових проводів, напр. ангіни й дифтериту. У Варшаві переведуть охоронне щіплення на кількох тисячах фризієрів та їх помічниках.

— **Не можуть віднайти трупа молодого Заремби.** Не зважаючи на всі заходи, досі не вдалося ще віднайти трупа заснпаного снїговою лявіною трупа сина львівського будівничого. Станислава Заремби, який загинув підчас лещетарської прогулькн в Карпатах. Похорон одної із жертви випадку відбувся минулої суботи у Варшаві.

— **Обовязковий курс домашнього господарства.** Данський парлямент розглядає законопроєкт, згідно з яким усі дівчата між 14. і 20. роком життя будуть обовязані скінчити безплатні курси домашнього господарства. Курси обіймативуть 150 викладів протягом трьох років.

— **Італійського редактора арештували за шпигунство.** Французька влада арештувала у Тунісі під замітом шпигунства редактора великого італійського щоденника, який виходить в Больонії „Іль Ресто дель Карліно". При арештованому знайшли імовірно компромітуючі знимки та документи.

— **Смерть 8-ох вуглекопів.** У копальні лігніту в Морґане недалеко Сполете згинуло від газів 8-ох робітників.

— **Голод в Еспанії.** Французька влада вислала до Еспанії 45-тисяч тон збіжжа. Перший транспорт з 27-ох вагонів прибув уже до Сербере. Інші транспорти надійдуть у приспішеному темпі тому, що в деяких околицях Еспанії панує голод.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 10-50

ДО ВПОВАЖАНИХ НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Ч. 10. „ДІЛА" з датою вівторок 17. січня підпало конфіскаті так, що ми не встигли вже видрукувати другий наклад, тому просимо не реклямувати цього числа, бо його зовсім не маємо.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Дописи.

БОРЩІВЩИНА.

Просфора в Мельниці. Заходом читальні „Просвіта" в Мельниці, зокрема голови д-ра Івана Винниченка, відбулася 14. п. м. перша спільна просфора в домівці читальні, яка була великою несподіванкою для місцевих людей, бо її уладжено перший раз у Мельниці. Сала була гарно прибрана й освітлена, виповнена вщерть українським громадянством. Посвячення доверпив місцевий парох о. Григорій Капустинський і виголосив відповідну промову. З черги всі зібрані засіли за столи, а місцевий хор відспівав низку колядок. При тій нагоді виголосили промови: м-р Г. Баранов, д-р Винниченко, адв. Смаль, п. Омелева, д-р І. Магіяшик та п. Болехівський. Просфора протягнулась до пізної ночі. На салі панував сердечний настрій і всі учасники розходилися підбадьорені на дусі.

—o—

Спорт.

ЧЕРГОВІ БОКСЕРСЬКІ ІМПРЕЗИ УКРАЇНИ.

В неділю 29. п. м. відбудуться в год. 11. вполудне в салі Колїсею при вул. Сольнїцій мистецькі боксерські змагання Україна — Гвязда.

В неділю 4. II. п. р. відбудуться у Спортовій Галі при вул. Яблоновських мистецькі змагання Україна — Чорні II. Початок цих змагань у год. 7. вечором.

ГАКІВКОВИЙ МЕТЧ КАНАДА—НІМЕЧЧИНА 7:2.

В Гарміш-Партенкірхен канадійська гаківкова дружина „Смовк-Ітерс" розіграла метч з репрезентаційною дружиною Німеччини. Перемогли канадійні 7:2 (1:1, 2:1, 4:0).

ТРЕТЯ ПЕРЕМОГА КАНАДІЯЦІВ У ПРАЗІ.

ПРАГА. **Смовк Ітерс — ЛТЦ 4:1 (1:0, 2:1, 1:0).** Третій із черги виступ канадійців у Празі закінчився знову перемогою заморських гаківкарів.

ПОРАЗКА ПОЛЬСЬКИХ КОПУНІВ В ПАРИЖІ.

Перший міждержавний метч Франція—Польща, розіграний в неділю в Парижі покінчився програною польської дружини 4:0 (2:0).

ШЛЕСЬК ПРОГРАВ З БЕРЛІНОМ.

В неділю ввечір шлеська гаківкова репрезентація розіграла третій метч у Берліні з офіційною репрезентацією Берліна. Виклід 0:2 (0:1, 0:1, 0:0) на користь репрезентації Берліна.

НІМЕЦЬКІ БОКСЕРИ ПЕРЕМОГЛИ ФІНЛЯНДІЮ.

В Кенігсберґу відбувся міждержавний боксерський метч між Німеччиною і Фінляндією. Перемогли німці у відношенні 10:6.

Нові книжки й журнали.

Степан Брик: ПЕРША ПОМІЧ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ. В додатку: В. С. Левицький: Твердиня здоровля — Василь Богацький: Баба-ренетуха. Накладом Товариства „Просвіта". Львів. 1938. 8-ка. стор. 144.

Відозви й комунікати.

ТРИМІСЯЧНИЙ ГОСПОДИНСЬКИЙ КУРС ДЛЯ СІЛЬСЬКИХ ДІВЧАТ У КОРШОВІ К КОЛОМИЇ.

Філія „Сільського Господаря" в Коломиї в порозумінні та при помочі централі „Сільського Господаря" у Львові уладжує тримісячний господинський курс для сільських дівчат у Коршові коло Коломиї. Курс триває від 10. лютого до 10. травня 1939. року та призначений для сільських дівчат, одначе з нього можуть користати і замужні жінки-селянки. Науку вестимуть фахівці поодиноких ділянок теоретично на викладах і практично на вправах у кухні та господарстві.

Програма курсу: хатнє господарство (куховарство, хатні порядки, прання, прасування), шиття, трикотарство, вишивання; господарство (птахівництво, годівля рогатої худоби і свиней); молочарство; городництво, садівництво; гігієна; праця в Т-ві „Сільський Господар", кооперація та інше.

Вимоги від кандидаток: позашкільний вік, вправне читання й писання. Оплата за навчання та повне удержання, себто приміщення у шкільному інтернаті, опал, світло і повний харч, прання та інше коштує місячно 35 зол.

Зголошуватися на курс треба письменно або особисто у Філії „Сільського Господаря" в Коломиї, вул. Собіського 56, найпізніше до дня 5. лютого 1939. До подання треба долучити: 1) власноручний опис життя кандидатки (імя і назвище, імена батьків, їх заняття, адреса), 2) опінію Кружка „Сільського Господаря" або кооперативи про кандидатку, 3) відпис останнього шкільного свідоцтва.

Філія „Сільського Господаря" в Коломиї повідомить кандидаток про приняття найдальше до дня 9. лютого ц. р. Без такого повідомлення рішуче не треба виїздити на курс.

Головна Секція Господинь
при Т-ві „Сільський Господар".

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

З судової салі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ І ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Дня 9. жовтня 1938 року у Бичківцях в честь св. апостола Івана Богослова виголосив **о. Роман Гузан,** адміністратор гр. кат. парохії в Тудорові проповідь, в якій навязуючи до всесвітнього положення народів, зокрема нашого та причин цього всенародьнього горя вказав, що одиноким рятунком в тому горю є наслідування св. Івана Богослова, головно виконування заповіди любови ближнього і витревала та постійна віра. Присутні на цій проповіди місцеві поляки, а саме: солтис Петро Марцінів, Йосиф Підручний, Іван Юзик, Казимир Романів і Стефан Андрейчук, донесли до поліції, що о. Гузан висловився між іншим: „ми українці живемо в ярмі і в неволі, в кайданах і між ворогами". На цій основі прокуратура окружного суду в Чорткові, виготовила проти о. Романа Гузана акт обвинувачення за провину зі ст. 152 к. к. себто за зневагу польського народу і польської держави. Акт обвинувачення подає буквально такі мотиви:

„Wszyscy obywatele Państwa Polskiego doznają tych samych praw i swobód. Słowa więc przedstawiające pewnej grupie obywateli, że są ciemiężeni, ujarzmieni, żyją w niewoli i w kajdanach, są nie tylko słowami zarzucającymi niesprawiedliwość i krzywdzącymi, lecz również znieważającymi Państwo Polskie. Nazywając zaś Polaków wrogami oskarżony znieważył i Naród Polski."

Дня 16. січня п. р. відбулася перед суддею окружного суду в Чорткові Вішневським розправа, до якої покликала оборона 12 свідків на доказ, що о. Гузан не висловився взагалі словами, поданими в акті обвинувачення, лише порівняв український нарід з жидівським народом, розкиненим по цілому світі і візвав наслідувати чесноти св. Івана Богослова.

Хоч свідки оборони потвердили вияснення обвинуваченого і п'ять присягою зізнали, що о. Гузан не згадував зовсім ні польського народу ні польської держави і висловився лише, що Господь Бог розділив український нарід кордонами так, як колись жидів розсіяв по цілому світі за їх гріхи та взивав лише до любови ближнього і витревалости у вірі, суд не повірив свідкам оборони. На основі зізнань пятьох поляків суд **засудив о. Гузана** за провину зі ст. 152. к. к. на **кару 8 місяців безоглядної вязниці.**

Обвинуваченого боронив адв. д-р Володимир Електорович і проти цього присуду заповів апеляцію.

З театру.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ТЕАТР ІМ. М. САДОВСЬКОГО: „НАТАЛКА ПОЛТАВКА".

Останню свою виставу підчас побуту у Львові присвятив Український Народній Театр памяті Івана Котляревського з нагоди 100-літніх роковин його смерти. Театр ім. Садовського виконав ним подвійне завдання, бо не лиш ушанував память батька українського письменства, зокрема драматичного, але й дав теж зібраній публиці, здебільша молоді, симпатичне театральне видовище. Вчорашня вистава виявила, що про анахронізм та пересит старими й нескладними песами нашої клясичної драматичної творчости покищо годі говорити. Театри, що ставлять тільки побутовий репертуар, можуть такі песи завжди з однаковим моральним та матеріяльним успіхом виставляти як справжній козир. Окреме значіння мають такі вистави для української шкільної та позашкільної молоді, яка має змогу познайомитися ближче з українськими клясичними драматичними творами. А в серцях молоді такі твори завжди знаходять своє почесне місце і тому вони для тієї молоді вічно свіжі.

„Наталка Полтавка" у виконанні Театру ім. Садовського випала зовсім удатно, при чому зокрема слід відмітити виступ п. Карабіневича, директора і режисера Театру, в ролі Макогоненка. Інші виконавці роль може й не вибивалися понад загальний рівень, одначе своє завдання виконали успішно.

Цей театр заповів ще свої виступи у Львові на лютий ц. р. Р.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ТАРТЮФ", КОМЕДІЯ НА 5 ДІЙ МОЛІЄРА.

Коли йде у театрі Моліер або Шекспір, ідемо дивитись, як його грають. Ті, що їх пес ище не бачили, роблять бодай міну, що їх читали. Коли театр повний вагаємось, що думати: чи так мало в ньому осіб, що ще не знали „Тартюфа" чи так сильно тримається 300-літня слава великого комедієписця?

Чи треба аж відваги, щоб голосно признатись, що дратує нас вибагливий, вигладжений розмір вірша, чудернацькі стилеві перуки та халати і занадто наївна інтрига? А проте нелегко уявляємо собі, що повинен би зробити режисер, щоб наблизити всі типи та дію до сучасности. За часів Моліера публика була обурена сміливістю автора, що нападав на побожних. Тепер Тартюф видається нам такою карикатурою облудника, що і на хвилину не бачимо в ньому сатири на живих людей. Сучасні облудники вживають не менше цукрованих слів і автореклями, але зручніші, не попадають у крайности.

Гарна обстанова останньої львівської вистави давала нам образ, як грали песу у 1648. р. Коли нині це називається „клясичним" зразком чи „стилізацією", то це ні трохи не помагає нам відгадати від першої хвилини, чому служниця краще вичепурена від своєї пані і чому її вплив на родинні справи більший від членів родини. Це не єдина річ, якої не розуміємо. І дух доби нам далекий і не завсіди захопливий для нас сучасних Моліерових гумор, хоча він такий ясний, загальнодоступний.

Богуслав Самборський — великий артист, створив з Тартюфа майже демонічний, відразливий тип; ми не сміялися з жаги ні незручности облудника: ми і не розуміли, як він міг зеднати собі таку симпатію в голови дому, що його захистив. Неодин раз ми пригадували собі незабутню креацію Ї. Стадника — приємнішу, природнішу, веселішу. Дуже живою партнеркою Самборського була Ханецька, добросердим (з вигляду за старим) Гутнер, дуже доброю жінка Орґона (нова артистка) та незрівняна в ролі його мами Жміевська. м. р.

жіночі і мужеські одяги
поручає по знижених цінах
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 1

(не фарба)
жур. В. ПАЗЬЛЗЕРСЬКОГО
привертає
СИВОМУ ВОЛОССЮ
ДАВНІЙ КОЛІР
а Маг Кг. 1
усуває парші
і хоронить волосся перед
випадом.

З опери.

ВЕРДІ: „МАСКОВИЙ БАЛЬ".

Виставлення „Маскового балю" Вердія можна б повитати радо, хоча його виконання було далеке від стилю і зразковости. З головних партій тільки п. Вермінська як Амелія і п. З. Дольницький у ролі Ренато були зовсім бездоганні голосово і сценічно. Зате п. Вейзіс у головній партії ґрафа Ріхарда із своїм доволі видатним, але неопанованим якслід і мало пливким голосовим матеріялом до шляхотної Вердіївської кантилени не годився, а також маскою і грою був чомусь непригожий. Партію пажа Оскара віддала незле молода дебютантка п. Чепелівна; зате менші, хоч і відповідальні партії: Ульрики та заговірників потрактовано подекуди легковажно. Цілість під орудою п. Лерера йшла поправно, хоча без потрібного нерву. С. Л.

—o—

З концертової салі.

КОНЦЕРТ П. Т. М. С. НОВОВЕЙСЬКИЙ: ОРАТОРІЯ „КВО ВАДІС".

Написана вже перед 30-ти роками і виставлена вперше в Голяндії ораторія Стан. Нововейського „Кво вадіс" (на основі повісти Сенкевича) діждалася першого повного виконання у Львові на черговому концерті Польського Муз. Товариства 17. ц. м. під орудою А. Солтиса.

Твір скомпонований у трьох головних образах: 1) Пожежа Риму і дефіляда преторіян перед Нероном, 2) Християни у катакомбах, 3) Вія Аппія.

Музику Нововейського можна б найкраще схарактеризувати дотепним афоризмом: багато динаміки, а мало сили, себто багато зовнішніх, головно динамічних ефектів, а мало виразу і характеру. Музична тематика наскрізь еклектична та компромісова. Композитор, якнебудь явно-німецької школи, черпає повною пригорщею не тільки з Вагнера в орудуванні орхестрою, особливож у „тутті", але також із старої хоралової гармоніки західних, григоріянських співів та навіть із італійських оперових взірців, головно Вердія („Аїда"). Тількиж усе те не перетоплено у якийсь одноцілий моноліт, а поставлено біля себе без внутрішньої синтези. Особливо разить ця недостача непоглиблення музичного змісту й форми у слабій, поверховній характеристиці контрастових елементів твору: поганського оргіястичного світу і християнської ідеї, яка згодом опановує людство.

З чотирьох солістів-виконавців на перший плян вийшли: сопраністка В. Єнджеевська (як Лігія) і наш знайомий баритоніст, Теодор Терен-Юськів у партії св. Петра, хоча стиль цієї партії, далекий від вокальної клясики і пригнітливий, держаний у форте орхестровий супровід, ставили відомі вальори нашого співака в не дуже то відповідному світлі і не позволили їм розвинутись якслід. Інші дві сольові партії: басова А. Носковського і баритонова п. А. Кльона були виконані поправно.

Хори держались у своїх, переважно форсовних партіях доволі добре. С. Л.

—o—

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „СТРАХ ПЕРЕД СКАНДАЛОМ".

Американська комедія з Каролиною Льомбард та Рішаром Граве, добрим коміком. Велика фільмова американська артистка в Парижі робить випадкову знайомість з легкодушним маркізом, що веде життя богеми на Монтмартрі. Молодець — лінюх і легкодух, заставив уже все, що мав, включно до фрака і не має навіть у чім піти на прошений обід. Захоплений появою молодої жінки він уживає методи всіх влізливців та нахаб, стає таким настирливим, що його артистка не може відчепитись. Він стає в неї льокаєм і перебуваючи ввесь час поруч неї стягає на неї хмару сплеток та непримемних здогадів широкого кола її багатих знайомих. Веселі сцени.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий театр.

Понеділок 23. І. год. 6. веч. „День без брехні".

Вівторок 24. І. год. 7.30 веч. „Ріголетто" опера.

Театр Різнородностей.

Понеділок 23. і вівторок 24. І. виступ немає.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ВОЛЬКІВ, сала Нім. Дому:

24. І. Кирка з Любаня.

КІНА.

АМІР: „Залюблена пані".
АПОЛЬО: „Прощак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Банк".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „За заслоною", „Невдаха".
ГРАЖИНА: „Фльорінн" Родзевичівни.
ЕВРОПА: „Пригода вдвох".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антуанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Нежничне серце".
МЕТРО: „Буревій".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Модельки", „Готель у Тирольї".
ПАКС: „Останній акорд".
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негр.
РІЯЛЬТО: „Радість життя".
РОКСІ: „Ескапада" з Марленою Дітріх.
СВІТ: „Ти, що в Гострій сяйвом брамі", Роберт і Бертран".
СВЯТОВИД: „Скитальці півночі", Фліп і Флап як первовці.
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андрея" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льодалю", „Стежа на пустині".
УТІХА: „Посграх Монголії".
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(ал. Марійська)
„Японія: Токіо, Кіото, Йокіхама".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 23. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Тадзьо Забувальський" гутірка для молодших дітей, 11.15 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Пятнадцять літ у купецькому фаху, Багатолітні обсервації процедвання, 13.30 Авд. для гімназій: „Шопен", в супр. форт., 14.00 Концерт балянь, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Передісторичні історії", 15.30 Орх., сопран, 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки; 16.20 Біольогія, 16.35 Квартетові мініятури, 17.05 Січневе повстання у польській повісти, 17.20 Музика, спів, 18.00 Вінучі вістки з міста та провінції, 18.05 Адм науки у львівському університеті, 18.20 Актуальність, 18.30 Авдиція, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, танговий ансамбль 20.33 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Форт., 21.40 Літер. новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Старий і новий Львів, 22.20 Театр Уяви: „Візія цісаря" на осн. Зельми Лягерлеф, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 24. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Тягнення мільона, 8.20 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Чи знаєте про сіль, яка не походить із копальні", гутірка для старших дітей, 11.15 Оркестра, сопран, з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Полуднева авд., 14.00 Популярна музика з пл., 14.30 Батьківський поранок, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Взаїмна поміч у звірів, 15.15 Радіотехнічні новинки, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фіз.-геом. актуалії, 16.30 Танк. музика, 17.20 „Гнат Домейко" у піддесятиліття смерти, 17.30 З пісенею по краю, 18.00 Вінучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: „Птахи, приятелі хлібороба" гутірка м-ра Льонг. Германа, Народна музика з пл., 18.50 Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., органи, тенор, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Мазепа" оп. на осн. Словацького, музика Міхаймера, 23.05 Інформ. авд., 23.15 Закінчення програми.

Середа, 25. січня 1938.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрайдень найменшим, оповідання, мельодії, 11.00 Для шкіл: „Про Олесю, що пішла на дерівки", 11.25 Гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.08 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика, з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.5 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Розвязка рисунпового конкурсу „Як собі уявляєш", концерт, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Спів. рецталь Едв. Бендера в супр. форт., 17.00 Перші бої січневого повстання, 17.15 Мілїярди в відпадках, 17.25 Органовий рецталь, 18.00 Вінучі вістки з міста та провінції, 18.05 Авд. для сільських дітей: Відповіди на листи, Львівські музеї, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Чи потрібні степени в школі, 19.00 Фрагм. з муз. комедії „На хвилях етеру", 19.40 Легка і танк. музика, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Вечір Бой-Желенського, 22.05 Танк. музика з пл., 22.55 Огляд преси, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 23. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Дитячі пісні, 18.00 Веселі мельодії, 19.00 Музика та гумор, БІЛГОРОД 18.35 Російські романси, 20.00 21.00 (після комунікату) 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Солісти, 13.30 Військ. орх., 17.30 Вок. авд., 18.30 19.05 Циг. музика, 21.00 22.00 Орх., ВІДЕНЬ 10.00 Дитячі пісні, 18.30 Нар. пісні та мельодії, 22.20 Соната на віол. і форт., ГАМБУРГ 12.00 Симф. орх., орг., КЕЛЬН 18.25 Пісні та форт. музика, КОВНО 19.30 Спів, КОПЕНГАГЕН 20.00 Популярні італ. пісні, ЛІЛЬ 21.30 Фестіваль Р. Штрауса, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 18.20 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.30 Сирінка, 19.15 Пісні, 19.30 Твори на віол. і альтівку, 21.15 Форт., РИМ 21.00 Розр. програма, 22.15 Хор, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Спів, 19.30 20.00 Тріо.

Вівторок, 24. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Улюблені мельодії, 20.10 Нар. пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт для молоді, БІЛГОРОД 18.00 Спів, 20.00 Легка музика, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 17.30 Сирінка, 18.30 Орх., 19.30 20.00 21.00 22.00 „Джоконда" оп. Пончіслі, ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 16.00 Орх. концерт, 18.00 18.20 Вес. авд., ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 „Дафніс і Хльоє" балет Равеля, 22.30 Соната г-дур на скр. і форт. Моцарта, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Отелло" оп. Верді, ПРАГА 19.25 Дівочий хор, 20.00 Концерт орх. і сол., РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. рецталь Анджелїни Моралес, 19.15 Соната, 21.15 22.00 Комедія Віллара, РИМ 17.15 Танк. музика, 22.15 Скр. рецталь Односсова, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 20.00 Солісти, 20.55 Рос. романси.

Середа, 25. січня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 20.10 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 22.15 Спів, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 18.30 Циг. музика, 22.40 Оп. орх., ВІДЕНЬ 13.15 Розр. концерт, 16.00 „Кава по-віденськи" розр. концерт, 19.30 Форт., 20.10 21.00 Симф. концерт, 22.30 23.00 „Музика в Відні" розр. концерт, ЛЯЙПЦІГ 20.10 Концерт італ. музики, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.15 Форт. рецталь Маріо Чезарені, ПРАГА 15.15 Колискові пісні, 18.20 Сальон. квартет, 19.25 Нар. музика, 21.10 Симфонія ч. 2 Карелія, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.25 Бельгійська форт. музика, 21.15 Форт., 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 „Ріголетто" оп. Верді, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера.

Радіокутик.

КУЛЬТУРНІ ТА НЕКУЛЬТУРНІ СЛУХАЧІ.

В Німеччині поділено радіослухачів на „культурних" та „диких". „Культурними" звуться ті, що наставляють свій приймач на будьщо. Зі статистики виявилося, що 30 до 35% німецьких радіослухачів жадного радіового часопису не читає, через те слухає радія неправильно. Багато більше користи давало б їм радіо, коли вони послуговувалися друкованою програмою, та зводилало б собі хаотичного, спричиненого хапанням насолин авдицій, призначених для інших груп слухачів.

ФЕВДАЛЬНИЙ ОСТРІВ.

В архипелязі британських островів лежить острів Сарк від 1370 р., яким правлять члени все одної родини. Має він усього 40 мешканців. На цьому острові не знають, що значить закон, нема також адвокатів. Доїзд з порту веде тунелем, що його вибили у скалі. Острівни говорять французьким діялектом, який ніколи не був записаний. Репортер ВВК відвідав цей острів з апаратом до награвань та утривалив на кружках епізоди зі життя острівнів, а також їх голоси та спів. Тепер цей репортаж нададуть всі англійські радіовисильні.

БІРЖА.

Львів, 23 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Белыи бельг. 89·6 — Доляри америк. 5·26·50 — Дол. канад. 5·23·0 — Фльорени гол. 288·59 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·95 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·65 — Кор. шв. 127·84 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·94 —

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 23 січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·35 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·90 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яець	1·5—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця здержана.

Оповістка.

Загальні Збори Товариства Допомоги вдовам і сиротам по священиках „ДОЛЯ" відбудуться 7. лютого 1939 р. в житній салі Народнього Дому, Львів, вул. Рутовського ч. 22. І. поверх в год. 9.30 зранку зі звичайним порядком нарад. Богослуження тогож дня в год. 8-ій зранку відправиться в Успенській Церкві, вул. Руська. Якщо numerage число членів в год. 9.30 не зявиться, відбудуться Загальні Збори того самого дня в годину пізніше при якомубудь числі приявних членів. — **Управа Товариства „Доля".** 213

З нагоди імяни о. д-ра Василя Лабі зложили учні Педагогічного Ліцею у Львові 10.50 зол. на Різну Школу. 218

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на конвику **Рідній Школі** зол. 50 Д-р Ром. Лаврівський, Будзанів; зол. 2 Олекс. Роценко, Тенетин.

МЕШКАННЯ

ГАРНА, 2-поверхова паріжна реальність при вул. Томіцького корисно до продажі. Зголошення до „Діла" під „Томіцького". 216 1-1

ПІДПРИЄМСТВА

ФОТОГРАФІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ чинне віддам до ведення професійному укр. Інтересі, що зацікавить до спілки або продам в цілости. Зголошення під „Середмістя" до „Діла". 215 1-1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

МУЖЧИНА чесний на вищім становищі, що шукає доброї дружини, гарної, щирого серця (придане) зголоситься Lwów I, poste restante „Dola".

КУПНО — ПРОДАЖ

ДВО-ПОВЕРХОВА реальність при вул. Вулецькій, проти трамв. ремізи із великим офісівками, корисно до продажі. Зголошення до „Діла" під „Вулецька". 216 a 1-1

В ГАРНІЙ дільниці, серед городів, 2-поверхова, комфортова реальність з річним доходом 8.500 зол., вільна 13 років від податків і без переносові, до продажі. Заінтересовані сьочуть написати до Адмін. „Діла" під „Новий дім". 2166 1-1

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє різного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964a 13-15

ФОРТЕПІЯН Вірта готівкою або разово продам Пекарська 16, Райковський. 202 2-2

РІЖНІ

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляє інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 по-полудні. 204 2-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.

вул. Ген. Токажевського 65.

(передше Городецька 53 в)

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.

т. 184 Тел. 274-36. 3-5

ОГОЛОШЕННЯ

„Палата Дитини"

Львів, Рутовського 1, тел. 116-97

(будинок Шпрехера)

влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медведиків і ін. по знижених цінах до 25%

2 [illegible]

Приписові почтові друки і книжки до вкитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилається за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 ар. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozrachunkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Оголошуйтеся в найстарш.м укр. щоденнику „ДІЛО"

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 18.
Редактори: д-р Іван Німчук. Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

П. А. Т. і Ст. Ґрабський

(Передова стаття).

Як виглядала розмова між прем. Волошином та ґен. Прхалою?

Мін. Бек про Карпатську Україну

Дисциплінарка в Адвокатській Палаті за українські письма

Український сезон у Парижі

Французькі студенти купують „Кобзяря“

(Від власного кореспондента).

Акція донського отамана ген. Попова

серед берлінських українців.

Нарід без батьківщини

— або наступ на поліщуків.

Фантазії Штрассера

чи справжні пляни Гітлєра

Майстри шпигунської штуки

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 16 (15.107). Львів, середа 25. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-45
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів ч. 221 I-II тепер **Легіонів ч. 11. I. п.** (над крамницею „Салямандра")

Тільки одна листа кандидатів.

УПС подає із Відня, що в Карпатській Україні зголошено тільки одну листу, а саме зголосила її одинока політична організація, яка існує на терені Карпатської України, Українська Народня Рада.

НЕ РОЗВЯЗАННЯ ПАРТІЙ, ЛИШ ЗАБОРОНА ІХ ДІЯЛЬНОСТИ.

КУП подає, що карпатоукраїнська влада заборонила діяльність усіх розвязаних уже партій на терені Карпатської України.

Тому теж інформації польської преси про розвязання партій в Карпатській Україні невірні, бо розвязання тих партій було одним із перших діл карпатоукраїнської влади ще при кінці жовтня минулого року. Ясно, що тепер перед виборами до першого карпатоукраїнського сойму, деякі недобитки давніх русотяпів були би намагалися пекти свою печеню. Тому теж карпатоукраїнська влада своїм розпорядком остаточно зліквідувала старий боляк на здоровому організмі Карпатської України.

МАНІФЕСТАЦІЇ УНР ВІДБУЛИСЯ В ЦІЛІЙ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КУП. Маніфестації з приводу двадцятьліття роковин проголошення Першої Української Народньої Ради в Хусті та одночасно маніфестації за одною виборчою листою УНР відбулися минулої неділі в цілій Карпатській Україні, по всіх селах та містечках. У маніфестаціях, які відбувалися в найкращому ладі, брали теж скрізь участь місцеві організації Національної Оборони „Карпатська Січ". Сам Хуст потопав у повені жовто-блакитних прапорів.

Маніфестації починалися скрізь святочним богослуженням, відтак відбувалися збори, під час яких промовляли місцеві українські діячі та представники УНР і Січей.

Заява мін. Бека про Карп. Україну.

На вчорашньому засіданні сойму у Варшаві маршал повідомив сойм, що прийшли відповіди на інтерпеляції деяких послів, між іншим відповідь мін. Бека на інтерпеляцію посла Дудзінського у справі спільної польсько-мадярської границі та подій у Карпатській Україні. Міністр закордонних справ полк. Бек дав таку відповідь:

Польському урядові відомі змагання мадярської влади відзискати Підкарпатську Русь та осягнути таким чином спільну польсько-мадярську границю. **Як довго мадярський уряд буде висувати свої домагання активно, може завжди числитися з прихильним становищем польського уряду в цій справі. Польський уряд в теперішньому стані справ не зголошує ніяких територіяльних претенсій до Чехословаччини. Польський уряд обсервує розвиток подій на полудневому склоні Карпат і — якби витворена там ситуація мала в чомунебудь загрожувати польським інтересам — вжине відповідних заходів, щоб таку загрозу усунути.**

—o—

Як виглядала розмова між прем. Волошином та ґен. Прхалою?

УПС подає з Відня, що після приїзду ґен. Прхали, відбулася в Хусті півторагодинна розмова між премієром о. д-ром А. Волошином і мін. Реваєм та ґен. Прхалою. Ґен. Прхала заявив, що він був переконаний, що його номінація була згідна з волею карпатоукраїнського уряду та що вона прийшла за порозумінням із премієром Волошином. Він сам бачить, що в таких обставинах він не може прийняти іменування і вертається тому до Праги. Премієр Волошин заявив, що карпатоукраїнська влада може вести дальші переговори у справі іменування третього міністра Карпатської України, якщо Прага вишле свого представника до Хусту.

БЕРЛІН ДОМАГАВСЯ ВІДКЛИКАННЯ ГЕН. ПРХАЛИ?

Польська преса подає, що справа конфлікту між карпатоукраїнським урядом та Прагою була теж темою нарад між мін. Хвальковським та мін. Рібентропом. Підчас тих розмов, як кажуть — виявилося, що Берлін обстоює становище карпатоукраїнського уряду. Якщо ця вістка правдива — пише польська преса — то слід сподіватися димісії ґен. Прхали. Таким чином у тому конфлікті перемогла би українська думка. Та польська преса суґерує ще, що після димісії ґен. Прхали міністром став би інший ґенерал, політично незаанґажований.

ҐЕНЕРАЛ ПРХАЛА ЗЛОЖИВ ЗВІТ ІЗ СВОЄЇ ПОЇЗДКИ ДО ХУСТУ.

ПАТ подає, що в неділю прибув до Праги ґен. Прхала, якого завізвав до повороту премієр Беран. Ґен. Прхала подав премієрові Беранові ще того самого дня звіт із своєї поїздки до Хусту, зі ситуації, яка витворилася в Карпатській Україні та з ходу розмов, що він їх перевів із премієром о. Волошином та міністром Реваєм. Ґен. Прхала візьме участь у нарадах спеціяльних міністеріяльних комісій, на яких радитимуть над справами, що торкаються Карпатської України.

БАРСЕЛЬОНА — ЗАВМЕРЛЕ МІСТО.

ПІД МУРАМИ БАРСЕЛЬОНИ.

Національні війська наближаються тепер до міста Марторель на шляху Ігваляда — Барсельона і **віддалені всього на 12 км. від столиці Катальонії.** Після здобуття місцевости Піко де Коль національні війська наблизилися на 4 км. до Манреси. Наступ здовж морського берега відбувається дуже швидко. На північнім відтинку націоналісти здобули місцевости Фера й Біоска.

БАРСЕЛЬОНА ПІД ГРАДОМ БОМБ.

У понеділок вранці тридцять кілька тримоторових літаків збомбардували Барсельону тричі за пів години. В неділю національні бомбовики виконали були 12 налетів. В понеділок налети національних літаків відбуваються безупинно. Американські громадяни дістали доручення покинути Барсельону. По них вислано американський контрторпедовець.

ВОЄННИЙ СТАН.

Червоний уряд проклямував на цілій барсельонській території, яка ще йому залишилася, воєнний стан. Військова влада дістала окремі повновласти.

Барсельона стала справжнім воєнним обозом. Одночасно із наближенням боєвої лінії до міста, замкнено всі промислові заведення та крамниці. Населення працює при будові укріплень. У понеділок появився тільки один урядовий щоденник, в якому проголошено комунікат, що уряд залишився в Барсельоні й боронити буде її доки лиш дасться.

Багато допоміжних урядів та частину цивільного населення евакуовано. Кавярні й ресторани зачинені.

НАРАДИ МІН. БОННЕ З АМБАСАДОРОМ БАРСЕЛЬОНСЬКОГО УРЯДУ.

Французький міністр закордонних справ Бонне прийняв в понеділок амбасадора барсельонського уряду, з яким відбув розмову у справі ситуації в Еспанії. Розмова торкалася теж справи прийняття до Франції нової хвилі еспанських утікачів.

ВОЄННИЙ СТАН У СЕРЕДУЩІЙ СМУЗІ.

Вчора на головних площах Валенсії відчитали розпорядок про заведення в цілій середущій смузі воєнного стану. Найвищу владу має тепер в тій смузі ґен. Міяха, як безпосередній представник червоного уряду. Від початку війни червона Еспанія находилася в постійному алярмовому стані, що його апробував кожного місяця парлямент. Алярмовий стан був другою стадією превенційних засобів, яка давала змогу цивільній владі задержати деяку супрематію. Воєнний стан є останньою стадією, що її передбачує конституція.

ЧЕСЬКА ПРЕСА ПРО ВІДВІДИНИ МІН. ХВАЛЬКОВСЬКОГО В БЕРЛІНІ.

Чеська преса виявляє у звязку з відвідинами мін. Хвальковського в Берліні якнайбільшу стриманість та проголошує тільки урядові комунікати. Чехо-словацьке пресове бюро повідомляє з Берліна, що можна сподіватися, що темою розмов міністра Хвальковського в Берліні були деякі проблеми чехословацької внутрішньої політики, які останніми часами стали актуальні й сильно цікавлять Німеччину.

КИТАЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ МАЮТЬ ДОСИТЬ УЖЕ СПІВПРАЦІ З КОМУНІСТАМИ.

Як повідомляють із Гонконґу, двократний виступ б. прелєсідника Куомінтанґу Ваечінґвея, який заявляється за стриманням дальшої війни з Японією, викликав у китайських політичних колах велике вражіння. Як повідомляють із Чункінґу, націоналістичний відлам Куомінтанґу виявляє чимраз більший опір проти співпраці з комуністами.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

ПАТ і Ст. Ґрабський.

Львів, 23. січня 1939.

Ст. Мацкевич назвав недавно інформації ПАТ-а „фризованими". Не маємо сумніву, що він вжив цього штудерного слова тільки з уваги на пресовий декрет, без якого був би певне звернувся до скарбниці рідної словесности. З тої самої причини ширше обмірковувати характер інформацій ПАТ-а дуже трудно, тим більше, що воно вяжеться не так з питанням персонального складу редакційного апарату .іеї агенції у Польщі і на закордонних станицях та політичним світоглядом тих редакторів і кореспондентів, як радше з пресовою політикою, кермованою вищими чинниками. Тільки мимоходом можна зазначити, що коли й раніш були під цим оглядом чималі застереження, — не тільки з нашої сторони, але і тих польських редакторів, які хотіли бачити у ПАТ-і доставця найбільш обективних, випраних з усякої політичної тенденції інформацій, — то справа грубо погіршала від часу останньої реорганізації таких двох апаратів державної інформації та пропаганди, як ПАТ і Радіо. Не будемо тут казати про персонажі, бо це назвиська українському громадянству невідомі та й байдужні, зазначимо тільки, що про них багато говориться у ріжнонаціональному світі преси у Польщі у звязку з причинами, чому інформації ПАТ-а такі „фризовані", як ще ніколи раніш.

Згадуємо про це тільки побіжно, бо головна тема нинішніх міркувань інша. Треба було тільки пригадати той загальний напрямок ПАТ-а тому, бо справа, яку тут хочемо порушити, тісно з ним вяжеться: активна пропаґанда ПАТ-ом писанини пп. Ст. Ґрабського і Е. Ромера була б рішуче неможлива, як би було інше загальне розуміння завдань та обовязків тієї державної установи, призначеної на те, щоб обслуговати всю пресу у державі, отже не тільки польську, але і всіх політичних напрямків, отже не тільки україножерну.

Чимало читачів зробить великі очі: при чім тут ПАТ і спілка „розгістеризованих старців", вживаючи недавнього вислову одного з польських політиків? І ми цьому не вірили б, коли б не доказ писаний чорним по білому, чи пак — фіолетним по жовтому. Журналісти зі щоденної преси знають, що це значить: це жовті листки записані фіолетним машиновим друком — львівського льокального бюлетину ПАТ-а. На 2-ій картці у 20-му числі того бюлетину з 20-го ц. м. маємо у 21 рядках найбільш славословну рекляму другого числа органу „розгістеризованих старців" — „Земя і Наруд". Це журнал пп. Грабського, Буяка і Ромера, присвячений пропаганді ненависти до українців та ширенні найбільших нісенітниць про українців, їхне життя і змагання. Хоч редаґують його три професори університету, проте і тон і рівень того журналу мало що кращий від тону і рівня „Поляка-Грекокатоліка". Досить сказати, що напр. у тому реклямованому 2-му числі читаємо такі квітки „науки":

1. „Ось у 1921 році було на Волині 68% русинів та ніодного українця, у 1931 році було українців 64%, з русинів залишились нечисленні відламки, 4 на 1000". (Е. Ромер, „В обличчі подій". — Що шановний професор зробить з висліодом виборів у 1922 році на тій самій Волині, на якій „не було ніодного українця" це його тайна. — Ред.).

2. „Не вважаючи на те (себто на австрійські концесії для українців в рр. 48—62. — Ред.) русини заявили у 1866 р., у критичній для Австрії хвилині, бо в моменті Садової, що вони хотять бути тільки „правдивими росіянами". (Д-р Маріян Воляньчик: „З ким ми боролись у 1918 р." — Автор називає українців скрізь тільки русинами і тому читач мусить розуміти питований уступ так, що Дідицький репрезентував у 1866 році своїм ославленим виступом на сторінках „Слова" — ввесь український національно-політичний табор! Цікаво теж, що для автора той виступ Дідицького був тільки протиавстрійським і то ніби-німецьким (!) маневром, зате він зовсім не знає, що це був тактичний крок протипольський.— Прим. Ред.).

3. „...Виходить, що панґерманська експанзія, яка прокинулась у початках XX ст. і яку здушили на західнім фронті, видала нам (полякам — Ред.) підступно війну у 1918 р., яку підхопили і переможно закінчили Оборонці Львова та молода польська армія. Отже ми не з українцями вели бій, але з німцями, яких знаряддям стала українська партія". (Там само).

Здається, що наведених трьох цитат досить, щоб доказати, якою історіософічною мудрістю годує той журнал своїх читачів. Коли додамо, що є там такі інформаційні квітки, як те, що УНДО, ФНЄ і „кола, що оточують митр. Шептицького, разом із ним самим станули на спільному ґрунті перекреслення політики компромісу з 1935 року", або що „Діло" й „Українські Вісти" пропагують „політичну концепцію", сформульовану у двох точках: „1. будова великої України, не тільки над Дніпром, але і коштом Червенської Землі, 2) відкинення польсько-німецької кооперації у будові тієї України в користь виключно тільки німецької помочі" (що тут українці можуть „відкидати" або не відкидати?!), коли врешті підкреслимо, що майже в усіх статтях, починаючи від першої статті якогось Яна Бродзіша (звідти і два останні цитати), є груба пропаганда русофільства і протекціонізм галицьких москвофілів, то зрозуміємо в цілій повноті, який сенс офіціяльно поручати такий орган обскурантизму читачам всієї щоденної преси у Польщі.

Як виглядає реклямова прислуга ПАТ-а пп. Ґрабським? Ось буквальний текст того комунікату:

„У Львові появилося перед Новим Роком перше число нового двотижневика п. н. „Земя і Наруд" — Глос Земі Червеньскей". Тепер вийшло друге його число. Редакцію того часопису перейняли три визначні вчені, одночасно суспільні діячі, професори У. Я. К. д-р Франц Буяк, д-р Стан. Ґрабський і д-р Евг. Ромер. Метою „Земі і Народу" є служити праці, яка скріплює перевагу польської цивілізаційної, господарської і політичної сили у Східній Галичині (в ориг. Малопольщі — Ред.). Поява того нового видавництва саме у хвилині, коли політика деяких сусідів Польщі висуває на фронт міжнародніх проблем задуми, які торкаються деяких національних меншин, що замешкують також Східну Галичину (Малопольщу — Ред.), і коли разом з цим множаться виступи, які міряють в одностайність ба навіть цілість Польської Держави, — прийнята з признанням цілою патріотичною опінією Східної Галичини (Малопольщі — Ред.), тим більше, що часопис відразу став на ґрунті вільнім від усяких партійних чи котерійних розрахунків. Він лучить вміло основність наукових міркувань з живим відчуттям актуальних справ і потреб. Перші два числа „Землі і Народу" мають статті професорів Буяка, Ґрабського, Ромера, д-ра Ціґрофера, голови Малоп. Сокільської Дільниці проф. Воляньчика, звязке та ясне представлення перемін у тактиці українських партій, підписане псевдонімом Ян Бродзіш та огляди англійської, французької, польської і руської преси".

Можливо, що пп. редакторам львівських комунікатів ПАТ-а імпонують такі „основні наукові міркування", які заповнюють сторінки „Землі і Народу" та що для них „звязкі і ясні" ті брехні, які там повиписувані про українців. Можливо, що в їх понятті комунікати ПАТ-а мають служити пропаганді польської „цивілізаційної, господарської і політ. переваги" у цьому краю. Але у цьому погляді ми радикально ріжнимося. І маємо враження, що той останній виступ льокального ПАТ-а такий, що добре було б довідатися, з чийого відома це сталося і чи воно находить згоду всіх тих чинників, які відповідають за всю ту державну установу.

Ік

ІХ БУЛО ТРИЦЯТЬ!

Ще не так і давно, шість років тому, можна було хвалитися перед капіталістичними буржуазними непорушністю, сталістю совітського уряду. Там у гнилій Европі уряди міняються, одні міністри приходять на зміну іншим, а в країні соціялізму (за твердженням одних уже збудованих, на думку інших ще в стадії будування) уряд, „кабінет міністрів" — та це ж справжня монолітна скеля! Ну, та й як же може бути інакше? Адже ж партія, її центральний комітет, її політбюро, що все знають, всіх членів своїх знають наскрізь, мають змогу вибрати до уряду справді гідних його членів з великих резерв партії. І ці обрані вже не підведуть, вже не „підкачають", виправдають довіря самого політбюра!

Але минуло небагато часу, й совітський уряд, совітський „кабінет міністрів" почав нагадувати собою вже не монолітну скелю, а якусь яблуню, скажім, з якої так і злетіли „міністри", ніби гнилі яблука.

Ну, що ж? Нічого не зробиш! Трапилося! Сказано вороги, а вони всюди просякнути можуть. Отже вжито найріжноманітніших засобів боротьби з ними. „Славетна совітська контрозвідка" зі „сталінським наркомом" Єжовим „корчувала" цих ворогів з усіх посад, аж до наркомовських включно. Запроваджено „сталінську конституцію", яка ощасливила все населення СССР, проведено найдемократичніші у світі вибори, вибрано найкращих людей, депутатів на зразок самого Леніна, як вимагав того сам „вождь"!

І перед Верховною Радою СССР, „найдемократичнішим" парляментом у світі 19. січня 1938. року зявився новий уряд СССР, „парляментові" подав на затвердження свій „кабінет" премієр міністр Молотов.

Аж трицять їх було цих „міністрів", усі з депутатів, усі профільтровані, перевірені, усі з іменами, зі стажем, з репутацією!!

Це вже справжня скеля буде, ці виявлять себе, і парлямент дружніми оплесками привітав перший уряд, який знищив ворогів, і вів нову конституцію!!

І на першому місці довгочасний заступник голови уряду, велитень красунь Чубар, що прекрасно свого часу виконав обовязки премієра уряду заокупованої України, давній уже член політбюра, цього по суті справжнього найсамодержавнішого уряду СССР, політбюра, до якого входять найвипробованіші, найдовіреніші, найкращі...

ЦІЛИЙ РЯД ЗАСТУПНИКІВ.

Другий заступник голови, особистий приятель „вождя", Анастас Мікоян, ще недавно звичайний нарком, тепер піднісся угору, заступивши „ворогам народу", Рудзутака, що так і зник невідомо куди.

Третій заступник, теж член політбюра, карлик Станіслав Косіор, що так щасливо сів на фотель ворога Валерія Межлаука.

Голова держпляну Вознесенський. Нарешті знайшли його по ворогах, що стояли на чолі держпляну, по Круглікову та Межлауку.

Нарком закордонних справ „Максимович", він то давно без зміни урядує в цьому наркоматі, але скільки ворогів було по совітських амбасадах за кордоном?!

Наступний це „сталінський нарком" Єжов, при згадуванні самого імени якого слід плескати дуже довго і старанно. Це ж він викрив „мерзенного гада" Ягоду, цеж за його Єжова, спиною, можна бути спокійним, він уже зуміє дати собі раду з усіма ворогами...

Навіть „залізного наркома" Ворошилова поставлено поза Єжовим. Теж випробований нарком, що і говорити. Та тільки так якось вийшло, що один його заступник, Гамарник, застрілився, а другого, Тухачевського, довелося застрілити.

А ось новоутворений наркомат військової фльоти. Зрозуміло, новий і нарком. Армкомісар 2. ранги Смірнов. Прекрасний нарком! Увесь час працював у політичній частині. Начальник політичного управління балтійської фльоти, потім ленінградської військової округи, потім заступник Гамарника, а по його викритті сам сідає на його місце, заступника наркома оборони, тобто спричинився до викриття Гамарника. Надійний нарком!..

Такий важливий наркомат важкої промисловости. Багато нашкодили там вороги народу і в золотій промисловости, і у вугільній, і в капітальному будівництві підчас комісарювання Межлаука. Тепер нарком Лазар Каганович зуміє навести лад.

НОВІ НАРОДНІ КОМІСАРІ.

Новий також наркомат машинобудівництва. Новий нарком Брускін. Колишній заступник Лазаря Кагановича. Його права рука. Мабуть його і рекомендація.

Теж ніби-то новий наркомат оборонної промисловости, але вже там досить „нашкодив" попередній нарком Рухимович. Ну, зате добрий новий нарком, Михайло Каганович, з родини славних Кагановичів.

Наркомат харчевої промисловости. Тут ще недавно був наркомом Мікоян, отже в наркоматі мусить бути все добре, і новий нарком Гілінський, колишній заступник Мікояна, працюватиме добре.

Наркомат легкої промисловости. Попередній нарком Любимов довів його до досить злого стану, але новий нарком, Шестаков, з добрим партійним стажем, безумовно дасть собі раду.

Дуже підупала лісова промисловість, але недаремно на наркома її призначено заступника самого Єжова — „старого чекіста" Рижова. Досвід досвідом, але краще мати на посаді наркома досвідченого чекіста. Він наведе порядок у лісовій промисловости по чекістськи.

Нарком шляхів, Бакулін. Довгочасний заступник перед цим наркома по політичній частині. „Підтягне" залізниче господарство, що значно захиталося за останніх часів.

Знищено наркома водного транспорту, Лобова. Посадили на його місце Пахомова. Він обіцяє, що водний транспорт працюватиме „по сталінськи".

А що наробили „вороги народу Риков, Ягода, Халепський у наркоматі звязку?! І сюди призначено заступника Єжова Бермана. Чекіст. Дасть раду!

А такий важливий наркомат земельних справ? Це ж у ньому сидів наркомом „ворог народу" Чернов! Ну, а тепер знайшли вже нарешті доброго наркома земельних справ Ейхе. Перед тим секретар новосибірського обласного партійного комітету. Ейхе! Як ні як, а член політбюра. Нова сила з партійної периферії.

ЗНИКАЮТЬ „ВОРОГИ НАРОДУ".

Ніяк не можна було дати ради з наркоматом радгоспів. Хоч і існує якийсь рік, а „зникли" з нього аж два „вороги народу", наркоми Калманович і Демченко. Мусить пощастити новому — Юркінові. Попередній нарком земельних справ РСФСР.

Таксамо зле було досі з наркоматом заготівель. Виявилось, що наркоми і Клейнер, і Кольцов були вороги народу. Знайдено нового, Попова. Обіцяє Молотов, що з Попова буде добрий нарком заготівель.

Наркомат фінансів, де був „ворог народу" Гринько. Тепер новий нарком Зверев. Наркомат внутрішньої торговлі, де був „ворог народу" Вейцер. Тепер новий нарком Смірнов. Наркомат зовнішньої торговлі, де був „ворог народу" Розенгольц. Тепер новий нарком Чвялев. Наркомат юстиції, де був „ворог народу" Криленко. Тепер новий нарком Ричков. Наркомат здоровля, де був „ворог народу" Камінський. Тепер новий нарком Болдирев. Держбанк з його новим головою правління Грічмановим. Комісія у справах вищої школи, де був „ворог народу" Іван Межлаук. Тепер новий її голова Кафтанов. Комісія у справах мистецтва, де був „ворог народу" Керженцов. Тепер новий її голова Назаров. І прокуратор СССР Вишинський!

Такий був склад запрезентованого 19. січня 1938. року парляментові першого уряду Сталінської конституції. 30 їх було наркомів. І плескав їм усім парлямент землі совітської, особливо виділяючи „сталінського наркома" Єжова.

Ці попрацюють! Ці наведуть лад! Жити стане ще краще, ще веселіше!

І побігли місяці поточної наркомовської праці.

„СТРАШНІ" НАСЛІДКИ.

Які ж її наслідки?!

А наслідки її такі, що не минуло і пів року, як „зникнув" з політичного та здається і з життєвого обрію сам заступник премієра, член політбюра, Чубар. „Ворог народу"! Націоналістичний „ворог народу"! Українець!

Заступив його Лазар Каганович, залишаючися і надалі наркомом тяжкої промисловости. Але скільки перейшло впродовж цього року заступників наркома, членів колегій і „ворогів народу", і просто нідочого непридатних!! А чи покращав стан тяжкої промисловости?! Варт пригадати Бурибайські золоті розсипища в Башкирії! Телеграми звідти про урочисте відкриття їх! Щомісячні звіти! Перевищення пляну здобичі золота! А коли в вересні приїхала туди комісія з наркомату, то виявилося, що ніяких Бурибайських золотих розсипищ немає. Так, таки немає. І золота немає. Існує, правда голий степ і більше нічого. Оголошено, правда, з приводу цього заступника Кагановича, Айгорна „ворогом народу"...

А на третьому фотелі заступника голови ради народніх комісарів СССР уже сидить Булганін. А деж такий надійний Косіор? Зник!

Залишився й досі голова держпляну Вознесенський та впродовж цього року „зникли" його заступники, Квіринг та Геннадій Смірнов.

Непохитно красується, правда, на всіх урочистостях нарком оборони, маршал совітського союзу, Ворошилов. Ну, а де поділися його заступники, маршал Єгоров і командарм І. ранги Федько?! А маршал Бліхер?!

А де нарком військової фльоти? А ось командарм І. ранги Фріновський. А якже сталося з бравим, таким надійним армкомісаром Смірновим? Зле сталося з армкомісаром Смірновим! Виявилося, що він не тільки не надійний, а просто „ворог народу"!

І наркома машинобудівництва Брускіна нема. Є вже нарком Львов. І Брускінових заступників нема. „Вороги народу" вони, ось хто.

Довелося „ліквідувати" і наркома харчевої промисловости Гілінського та його заступників.

І вже нарком легкої промисловости зветься не Шестаков, а Лукін.

А чекіст Рижов, нарком лісової промисловости?! З лісовою промисловістю цього року значно гірше, ніж за часів „ворога народу" Іванова. Полетів і Рижов за Івановим.

Не придався наркомові шляхів Бакулінові його стаж по політичній роботі. Викинено його, так, ніби не було у нього ніякого стажу.

НЕМА ВЖЕ КОГО ЗАБРАТИ.

А викинули наркома водного транспорту Пахомова, за часів урядування, якого водний транспорт майже зовсім розвалився, навіть нема ким замінити. Передали цей наркомат кермувати самому „сталінському наркомові" Єжову.

Не дописав і старий чекіст Берман на фотелі наркома звязку.

Навіть такого робітника, такого надійного члена політбюра, як Ейхе, довелося „знищити". І ні до чорта нездатний, і „ворог народу" до того.

Викинули і наркома радгоспів Юркіна, і наркома заготівель Попова.

Нема вже наркома зовнішньої торговлі Чвялева. Довелося доручити його обовязки самому Мікоянові.

Вилетів з Держбанку Грічманов. Прокурором СССР залишається й досі Вишинський. А де його заступники Акулов та Леплевський?!

Що і казати недобре! За багато „ворогів народу", ну, але „сталінський нарком" Єжов дасть собі з ними раду...

То то ж і є, що й Єжова довелося забрати, нема вже його. Ось тобі і „сталінський нарком"!

Ось тобі і сталінська конституція!!

Що користи в розгромі „ворогів народу" в 1937. році, коли вони й за часів сталінської конституції ростуть, як гриби по дощі?!

І коли призначають якогось нового наркома, мабуть у всіх повстає думка, а за скільки місяців, тижнів, чи навіть днів проголосять його „ворогом народу". **Гл. Л.**

Український сезон у Парижі.

(Від власного кореспондента).

Париж, 20. січня 1939.

Останні місяці м. р. та місяць січень ц. р. стоять мимохіть під знаком „українського сезону" в Парижі.

Розкажемо про низку подій уже відомих, чи може незнаних землякам у краю, що відбилися широким гомоном у французькій землі.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ.

Почавши від вересня минулого року французька преса не перестає писати про українські проблеми. Наша тематика є побіч проблеми Середземного Моря найобширніша у Франції. Дуже важко подати загальне число всіх статтей, статейок чи новинок, що появилися друком у французькій пресі. Не помиляємося, коли напишемо, що їх треба вже рахувати на тисячі. Важніші статті про Україну, що появляються у французькій мові, збирає Українська Бібліотека у Парижі. І так у грудні м. р. у паризькій пресі та в кількох провінціяльних містах появилося поверх 300 великих статтей про Україну. Важніші статті про українські справи, що їх тут друкують, подибуємо в українському перекладі в паризькому українському тижневику „Українське Слово". Паризький великий щоденник „Ле Матен" закінчив цикль статтей свого спеціяльного кореспондента, що відвідав Карпатську Україну та Галичину. Факти та спостереження, які подає кожний довірений кореспондент великого органу, мають своєрідну силу, якої не можуть зрівноважити ніякі місцеві інформації паризьких публіцистів, що не бачили краю і людей на власні очі.

ВЕЛИКІ УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКОВНІ СВЯТА.

У церкві св. Юліяна Убогого відправили в перший день латинських свят в год. 12-ій торжественну Службу Божу на добро уряду Карпатської України. Церква була битком виповнена. Служба Божа була заздалегідь оголошена в паризькій пресі. Співав знаменито хор під управою п. О. Чехівського. Українському читачеві в краю може бути цікаво знати, де є ця греко-кат. церква у Парижі? Старовинна із XII-го століття церква є над рікою Сеною зараз біля катедри Нотр-Дам-де-Парі, отже у самому осередку Парижа.

950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ.

Знову-ж, у неділю 15. січня ц. р. в год. 5-ій пополудні голова Української Греко-Католицької Місії у Франції о. Яків Перрідон відправив торжественний молебен в одному з найкращих паризьких костелів, у костелі св. Миколи Шардоне при бульварі Сен-Жермен, з приводу ювилею 950-ліття хрещення Руси-України. Величезний костел був виповнений по береги фран-

ДО ВПОВАЖАНИХ НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Ч. 16. „ДІЛА" з датою вівторок 17. січня підпало конфіскаті так, що ми не встигли вже видрукувати другий наклад, тому просимо не реклямувати цього числа, бо його зовсім не маємо.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

цузькою та українською публикою; ми помітили в костелі кількох членів Французької Академії, членів французького Славістичного Інституту, французьких генералів, професорів високих паризьких шкіл та представників французької преси. Підчас молебня співав мішаний хор під дир. п. О. Чехівського, який після цього дав у тому самому костелі по церковній відправі концерт українських колядок. Французька публика, що вперше слухала українського церковного співу, була направду очарована красою наших різдвяних пісень.

ПРОПОВІДЬ ГЕНЕРАЛЬНОГО ВІКАРІЯ ПАРИЗЬКОЇ КАПІТУЛИ О. Д-РА КЕНЕ.

По молебні ген. вікарій о. д-р Кене, великий учений і приятель нашого народу, знаменитий промовець, виголосив у французькій мові проповідь. Він розказав історію хрещення нашої батьківщини, згадав про скандинавські легенди з того часу і зложив поклін київській княжні Анні, що стала французькою королевою. О. д-р Кене звернув присутнім французам увагу, щоб вони не забували, що саме в костелі св. Миколи Шардоне у 1939-ім році святкували 950-ліття хрещення України — українці, що живуть у Франції: „Це подія дуже дорога французькому серцю й українському серцю". Достойний проповідник візвав українців, щоб були вірні Христові, бо українське національне відродження є і буде тісно звязане з вірністю до науки Христа.

Кілька слів сказав теж парох костела св. Миколи, витаючи українського греко-католицького пароха у Франції та українців, що прийшли до костела на це свято.

ВИСТАВА ПЕЙСАЖІВ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Дня 6. січня ц. р. заходами чехо-словацького посольства і чехо-словацького бюра подорожей відбувся вернісаж малярської виставки чеського мистця п. Френта Орона, що дав кільканадесять гарних картин-пейсажів з Карпатської України. Цю мистецьку імпрезу відкрив особисто директор Французького Мистецтва п. Гюісман. Вистава тривала до 20. ц. м.

ФРАНЦУЗЬКІ СТУДЕНТИ КУПУЮТЬ „КОБЗАРЯ".

Українська мова, що офіціяльно ввійшла в мури паризького університету з вільним курсом української мови, що його веде український історик Ілько Борщак, мала цікавий відгук в „Українській Книгарні" у Парижі, що зовсім припадково міститься близько Школи Східніх Мов. Директор книгарні п. Киселиця розказував мені, що продав в останніх кількох днях французьким студентам 18 „Кобзарів" — а кожний з них наперед питається, чи є в „Кобзарі" „Катерина", бо читанням поеми „Катерина" розпочав І. Борщак свій курс. **Ю. С.**

РЕСТОРАН І КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ
ПІД „КОРОНОЮ"
ҐАЙЛОНСЬКА 11, ТЕЛ. 284-32.
Найвибагливіше влаштований льокаль у Львові, страви машинові, бріль, англійські рушта, архикняжа кухня, живецькі пива, обіди, „menu".
2 5

З польської преси.

„Нарід без батьківщини".

„Курієр Віленьскі" (ч. 22 з 22-го січня ц. р.) вмістив статтю, підписану „Влод", п. н. „Поліщуки — нарід без батькіківщини, білорусько-українська кістка незгоди".

„Ідея етнічної держави, при помочі якої Німеччина намагається сьогодні відірвати Україну від Совітської Росії, сперта майже виключно на критерію мови. Тобто територію такої держави визначують передовсім на підставі засягу одної, спільної всім мешканцям мови, яка може, розуміється, мати цілу низку діялектів.

„Ти українець, бо говориш по українськи. Така метода визначування національности не рахується майже зовсім з самовизначенням одиниці. Таким чином національну свідомість уважають за другорядну справу. Тих, що подають національність згідно з мовою, уважають свідомими громадянами: тих, що хочуть бути напр. поляками, послуговуючись дома одним з білоруських діялектів, уважають за неосвідомлених білорусів.

„В такий спосіб хочуть реалізувати ідею етнічних держав українці і білоруси, коли йде про східні терени Польщі. Це найлекший шлях у важкій національній проблемі і веде він до великих територіяльних „успіхів"... на мапах у всякого роду публікаціях на цю тему. Найлекший особливо на просторах Польщі, де поліщук, значна частина людности, що говорить по білоруськи і т. д. уважається **тутейшою** або декларується (рідше) як польська людність".

Автор твердить, що Полісся — це кістка незгоди між українцями й білорусами, бо одні і другі заявляють свої права на ті самі землі. А тимчасом:

„Треба відразу ствердити безсумнівний факт: Поліщуки не належать ані до білоруського ані до українського народу. Вони творять також окрему етнічну групу, тобто ріжняться від своїх сусідів під мовним, антропольогічним, палеоетнольогічним і т. д. оглядом".

Автор цитує працю Обрембського п. н. „Етнічна проблема Полісся", в якій Обрембський виказує, що поліщуки переживають тепер глибоку кризу під кожним оглядом, що Полісся переходить тепер через розклад народньої культури і суспільну дезорганізацію, що поліщук погорджує своєю мовою, що поліщуки просто перестають бути поліщуками, що це нарід без батьківщини.

„За той „нарід без батьківщини — читаємо далі — борються тепер між собою не тільки на папері, але також і в терені українці й білоруси. Справжній засяг білоруської й української мови і національна свідомість людности дають нам, ясна річ, зовсім іншу картину розміщення білоруських та українських груп на терені Польщі. Штучно роздутий на папері терен обох мов і національностей у світлі теперішніх фактів значно корчиться. Коли йде про українсько-білоруський спір — то його легко погодити стверджуючи, що польська культура має до Полісся найбільші права і найбільші можливости".

Автор дуже жалує, що Польща досі за мало зробила в тому напрямі, щоб „опанувати під культурним оглядом поліщуків — той „нарід без батьківщини". „А час наглить!" — кінчиться стаття.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельгійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

ДОРА МАНКУЗО ПЕРРІКОНЕ.

КИТИЦЯ РОЖ.

Мавріль стрясав росу із свого плаща і біг скоро сходами вгору. Але вже на другому поверсі йому не стало віддиху і він пристав, щоб трохи відпочити. На третьому поверсі почав кашляти. Він сягнув рукою до кишені за коробкою з заспокійливими таблетками, але не знайшов їх. Забув купити. Зате була в кишені мала, червона шкіряна етуетка. І він пестив її ніжно... Новий наступ кашлю приневолив його знову зупинитись. Тай і не мав чого так спішитись. Марта ще не могла вийти, а він зараз буде нагорі. Коби тільки перестав кашляти, поки вернеться в хату! Мав малу гарячку. І знову приставав біля сходового поруччя. Хтось біг за ним угору. Це був слуга у лівреї з великою китицею рож. Було ясно, що він біг на третій поверх... Останні ступні сходів узяв Мавріль бігом, бо четерплячка не давала йому супокою.

Його мати відсунула йому двері.

— В таку погоду виходиш, сину? Чи нема в тебе глузду? Ти, мабуть, маєш гарячку...

— Чи Марта ще дома? — запитався.

— Гадаю, що так... Вона буде у своїй кімнаті.

Побачив її в плащі і в капелюсі. Вона була зайнята в домі мод і двічі денно ходила туди до праці.

Чи ти вже виходиш? — запитався стиха.

— Та-ж ти знаєш добре, — відповіла, обернена плечем — чого ще питатися!

— Я думав, що сьогодні...

— А хіба що, чи сьогодні не такий день, як кожний інший?

Він замовк. Не мав відваги сказати: „Ні, Марто, ні, ти ж знаєш, що сьогодні... Але я таки не забув..."

Глянула ще у дзеркало, але по ній було видно, що не була собою вдоволена. Хоча всіляко пробувала, щоб виглядати прикрашена, то таки не можна було сказати, щоб її плащ був надто гарний. Зате так гарно виглядала вона сама, що мала б право одягнутись як королівна та бути щасливою. А він думав, що якби Марта взяла на шию той золотий ланцюшок, що його для неї купив, то може й доглянув би бодай маленький вогник щастя в її очах.

Вона вхопила ручну торбинку й хотіла відійти

— Бувайте здорові!

— Зажди хвилинку...

— Ну, чого тобі? Скоро, бо буде пізно!

Хтось задзвонив. Вона стала наслухувати і вгадувала, хто міг би то бути. Так було завсіди, що її охоплював якийсь несупокій, коли хтось у дверях дзвонив, наче будилася раптом туга за чимось новим, чого не жлала. Вона ввійшла в кухню і з нею Мавріль. В дверях показалася послугачка. Вона держала на руках велику китицю рож.

— Це передав для пані якийсь посильний.

— Для мене? — запиталася й спаленіла. — Але може бути, що тут зайшла якась помилка!

Теща взяла квіти з рук дівчини, найшла візитівку тай прочитала: „Граф Серджіо Сані... А хто ж то такий?

— Ах, та то один покупець, що буває в домі мод, відповіла невістка та клопітливо усміхнулась. — Це ж дуже гарно з його боку...

— Аж надто гарно! — докинула понуро теща.

— А то чому? — врубала гостро Марта. — Такий знатний покупець, та ще вшановує мене своєю безкорисною приязню. Та ж він єдиний догадався, що сьогодні мої іменини!

Мавріль здригнувся та діткнувся в кишені коробки, якої не міг би вже тепер зважитись їй дарувати, бо цей тоненький ланцюжок виглядав справді нужденно в порівнанні з чудовими рожами, що в таку пору року були справжнім чудом. Якби ж міг був купити бодай маленький жмуток квітів, то його дарунок був би виглядав може не так бідно, але ж йому бракувало на те грошей. Він стиснув у кулаці коробку і йому здавалося, що якась чужа ледяна рука давить його серце. Рожі причарували Марту. Вона їх гладила, а опісля вглибила в китицю лице, начеб хотіла кожну квітку зокрема цілувати. Опісля прикріпила одну до грудей. Мавріль не сказав ані слова, тільки на його губах блукала болюча усмішка. Мати глянула тривожно на нього та попросила її тремким голосом, щоб вона геть забрала ті квіти, бо ж Марта добре знає, що в неї сильна астма... і сильний аромат квітів їй шкодить.

Марта обурилась, але скоро вкусилася за язик і сказала до дівчини:

— Можете віднести їх у мою кімнату!

* * *

(Докінчення буде).

Правнича сторінка.

*) Дивн. „Діло" ч. 11. з 18. січня п. р.

О. Семененко

ВИБАГЛИВІ
БАЛЕВІ СУКНІ
Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер
ЛЬВІВ, пл. Марійська — 67

Сплата хліборобських довгів цінними паперами.

Міністр скарбу видав розпорядок з 31. грудня 1938 р. (Д. З. ч. 3 поз: 14) про сплату довгів цінними паперами. Отже хліборобські довги до 500 зол. можна сплачувати лише готівкою. Всі більші хліборобські довги, крім банкових довгів, у висоті понад 500 зол. можна сплачувати до дня 31. грудня 1940 року такими цінними паперами після їх номінальної вартости: 1) **облігаціями державних позичок:** І. серії 3% державної земельної ренти; 3% премійної інвестиційної позички; 4% консолідаційної позички; 4½% внутрішньої державної позички з 1937 р., 5% державної конверсійної позички з 1924 р.; 5% конверсійної залізничої позички і 6% внутрішньої („народової") позички з тим, що при сплаті хліборобських довгів облігаціями 6% внутрішньої („народової") позички обовязують окремі постанови щодо цесії (відступлення) облігації цієї позички; 2) **заставними листами державних банків:** а) Державного Рільного Банку: 4½% заставними листами і 5½% заставними листами; б) Банку Господарства Краевого 4½, 5½ і 6% заставними листами; 3) 4½% заставними листами Земського Кредитового Т-ва у Варшаві; Земського Кредитового Т-ва у Львові; Земського Кредитового Т-ва в Познані та Акційного Гіпотечного Банку у Львові. Згадані облігації та заставні листи повинні мати купони. Яку-ж користь має селянин, якщо сплачує свій довг цінними паперами? Отже користь зі заплати довгу цінними паперами така, що довжник може їх купити по нижчім курсі від номінального. Зате віритель мусить приняти цінні папери по номінальнім курсі (напр. довжник купує облігацію виставлену на 100 зол. за 70 зол.; 30 зол. ховає до кишені, бо віритель мусить приняти таку облігацію за 100 зол.). І ця ріжниця між двома курсами є заробітком довжника і на цьому полягає полекша при сплаті довгів цінними паперами.

Правнича сторінка.

ДЕКРЕТ І КОНКОРДАТ.

ДЕКРЕТ ПРО ВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ У ПОРІВНЯННІ З КОНКОРДАТОМ МІЖ АПОСТОЛЬСЬКОЮ СТОЛИЦЕЮ І ПОЛЬСЬКОЮ ДЕРЖАВОЮ.

II*)

Торкнувшись справи матеріяльного положення одного і другого духовенства, слід підкреслити, що дотації для католицького духовенства значно вищі, ніж для православного, хоч це останнє, як кажете і з родиною, мало б претенсій до того, щоб діставати більше від безженних. Згідно з декретом, православні священники мають діставати: парохи по 60 зол. місячно, вікарії по 35 зол., диякони по 25 зол. і паламарі по 15 зол. Крім того на кожну парохію декрет залишає церковну землю у такій кількости: 1) для ужитку пароха — 20 гект.; для дияка — 10 г., для паламаря 7 г., і для сиріт духовенства — 3 г.; разом у кожній парохії 40 г.; наскільки у парохії передбачений ще етат вікарного священника, то додається ще 10 г. землі. Коли прийняти під увагу, що дотепер, крім Холмщини, у всіх епархіях священники мали землі значно більше від норми у декреті, то хоч дотеперішні дотації священників були дещо менші від майбутніх, (по 55 зол. і менше, а не 60 зол. як у декреті) всеж у конечному висліді матеріяльне положення широких кол духовенства після введення нинішнього декрету не тільки не поліпшиться, але й ще погіршиться, і то досить значно. Тільки дієцезіяльні епископи та митрополит виграють матеріяльно у порівнянні з теперішнім станом. І так митрополит буде діставати місячно 1.075 зол. + 800 зол. на утримання митрополитального дому, а крім того буде мати 180 гект. землі (досі не мав землі зовсім), епархіяльні ж епископи будуть мати: по 700 зол. + 500 зол. на утримання епископського дому, а також по 150 га землі (досі вони землі не мали). Досі матеріяльне становище митрополита і епископів було дещо гірше. Землі вони не мали, а платня була менша. Щоб вичерпати справу матеріяльного становища церкви, треба додати, що вікарні епископи будуть діставати по 500 зол. місячно, директор митроп. канцелярії — 500 зол.; члени консисторії по 225 зол. (варшавської 250 зол.), секретарі консисторії по 250 зол. (варшавської 300 зол.), економи епископських домів по 100 зол. (варш. 150 зол.) і управний митрополит музеєм та архивом — 300 зол. Крім того, на кожну консисторію призначено доходи з 125 га. землі, а на кожний монастир — 180 га землі.

Обговорюючи справу матеріяльного стану Церкви, слід зазначити, що назагал декрет не поліпшує, а погіршує цей стан, бо значно зменшує кількість церковної землі. Передовсім пропадає вся церковна земля на Холмщині. І, як відомо, признали власністю римо-католицького костела, який у свою чергу відступив її на власність польському урядові за 2 мільони золотих. Помнажочи це, і з тієї церковної землі, що досі лишилась у володінні Церкви прийдеться дещо землі відпродати урядові і це на засадах, що їх устійнить розпорядок міністра хліборобства, у порозумінні з міністром віросповідань. Треба буде продати урядові всі т. зв. надвишки ґрунтів у поодиноких парохіях. З цих надвишок лише частина піде на доповнення земель православних парохій на Холмщині, де всюди лишилось землі менше від норми, та на наділення землею митрополита, його зому та консисторії; решту-ж землі має право купити лише урял, а то по трьох роках від дня, коли війшов у життя декрет про становище Православної Церкви. Адже до того часу за згодою уряду має бути устійнене число парохій, а з тим і число надвишок землі.

Порівнюючи і під цим оглядом декрет про Православну Церкву з конкордатом, треба ствердити, що і тут находимо величезну різницю. У той же час, коли декрет погіршив матеріяльне становище Церкви, конкордат гавпаки ,поліпшив становище католицького костела. Адже не частинно на конкордаті основувались претенсії і права костела до тих церковних земель на Холмщині, які все належали до одного і того самого українського населення і ніколи не були ані латинськими ані польськими, а проте на весні цього року були признані власністю Риму, а на практиці перейшли у польські руки.

Кінчаючи порівняльний огляд важніших постанов конкордату та декрету про Православну Церкву, треба ще раз зазначити, що у той час, як в конкордаті Католицька Церква та держава виступають всюди як рівнорядні чинники, в декреті про Православну Церкву всюди бачимо супрематію держави над Церквою. Ціль того верховодства виявляє подекуди постанова статті 7. декрету, яка говорить, що урядовою мовою церковної влади та урядів є виключно польська мова. Частинно на ціль політики супроти Православної Церкви вказує теж сама термінольогія, що її вживає декрет. Православна Церква у Польщі всюди у ньому названа „Польські Автокефалічни Косьцюл Православни". Такої термінольогії не знала ані стара Польща ані „Тимчасові Приписи про відношення держави до Православної Церкви" з 1922 року, що були тією ціною, за яку куплено згоду на автокефалію. Отже під тим оглядом прийшло до гіршого, а не до ліпшого.

ТИМЧАСОВІ ПРИПИСИ З 1922 Р. І ДЕКРЕТ З 1938 Р. В ІХ ПОРІВНАННІ.

Інше світло, ніж порівняння з конкордатом, кидає на новий декрет з 18. листопада 1938 р. про Православну Церкву його порівняння зі старим законом, що мав нормувати відносини між Церквою і державою. Маємо на думці т зв. „Тимчасові приписи про відношення Православної Церкви до держави" з 30. січня 1933 р. Щоб це порівняння було більше проречисте, треба пригадати обставини, при яких появились ті тимчасові приписи.

У 1918. і 1919 р., то значить у самих початках повстання польської держави по части зрозумілою річчю був стихійний вияв пристрастей у позитивній формі патріотизму і в негативній — ненависти до недавніх гнобителів. А тому, що православія поруч зі самодержавієм та націоналізмом (російським) це були ті три кити, на яких спочивав російський кольос, то не дуже дивно, що в некритичній масі польського народу могли утотожнювати православних українців і білорусинів, які опинились у межах Польщі, з москалями. І ненависть проти москалів вдарила по українцях і білорусинах. Дотого зовсім свідомо доливав масла до вогню завойовницький католицизм в його ендецько-польській формі. І як відомо над православною територією пронеслась у 1918. і 1919. р. буря: навіть за польськими публікаціями (К. Сроковський) православні втратили тоді 500 своїх святинь; у тому більшість з них захопили польські ксьондзи, а до 200 церков було замкнених. Пізніше вибухла польсько-большевицька війна, що скінчилась перемогою поляків. До попередніх почувань долучилось захоплення перемогою та своєю силою; разом з тим прийшла свідомість, що большевицько-безбожницька Росія не буде опікувались та цікавитись долею Православної Церкви у Польщі. Оце такі були настрої по польській стороні, коли творились тимчасові приписи про відношення Церкви до держави. Проте істнував один момент, що і другу сторону, яка договорювалась, себто Православну Церкву, робив досить сильною. Тоді ще не було автокефалії, а Православна Церква у Польщі залежала канонічно від російського патріярха. Тимчасові приписи власне мали допомогти до проголошення автокефалії; рівночасно вони були тою ціною, за яку куплено згоду православної ерархії на автокефалію.

Новий закон про Православну Церкву приходить на світ, коли пройшло цілих 20 літ від повстання держави, отже не повинноб бути місця для пристрастей. Зокрема новий державний устрій унезалежнив урядову політику від настроїв вулиці. Вже хіба ніхто з поляків не утотожнює українців з москалями, а що більше українське питання стало одною з актуальних проблєм міжнародньої політики. Зросла за той час могутність обох головних сусідів Польщі, на Заході і Сході. І хоч на Сході все ще панує безбожний большевизм, проте там Православна Церква, очищена у горнилі переслідувань та омита у крові численних мучеників, набирає нової сили і недалекий вже той час, коли на Сході дійде до відродження християнства. Правдоподібно, з тим уже почав числитись Рим, і тому навіть польський католицизм, зрештою підсилений майном православних у Польщі, більше вже думав про те, щоб затерти неприхильні настрої серед православних, ніж про нові здобутки. З другого боку, хоч вже не треба було тепер робити заходів щодо проголошення автокефалії, але тим не менше слід було подбати про закріплення та угрунтування цієї автокефалії, а це для того, щоб очі православного населення вже не звертались за поміччю на Схід. Адже невигідно було серед православних відповідного задоволення з положення своєї Церкви за останніх 20 літ.

Все те створювало умовини, при яких новий декрет про Православну Церкву повинен би бути кращим від старого закону. Тимчасом сталося навпаки, і новий декрет погіршив, а не поліпшив положення Церкви. І зовсім не був це парадокс, що проголошення нового декрету про Православну Церкву попередили відомі події на Холмщині на весну і влітї того самого 1938. р., при кінці якого зявився декрет. Адже в новій бурі, що пронеслась над Церквою, вже не безпосередньо народня маса та ксьондзи виступали на сцені, як дієві особи, як це було у 1918—19 рр. Інші чинники дійшли до голосу; ті самі, що причинились до появи нового декрету восени 1938. р.

О. Семененко.

*) Дивн „Діло" ч. 11. з 18. січня п. р.

ВИБАГЛИВІ БАЛЕВІ СУКНІ Поручає фірма „VOGUE" передше Брати Штавбер ЛЬВІВ, пл. Марійська — 67

Сплата хліборобських довгів цінними паперами.

Міністр скарбу видав розпорядок з 31. грудня 1938 р. (Д. З. ч. 3 поз: 14) про сплату довгів цінними паперами. Отже хліборобські довги до 500 зол. можна сплачувати лише готівкою. Всі більші хліборобські довги, крім банкових довгів, у висоті понад 500 зол. можна сплачувати до дня 31. грудня 1940 року такими цінними паперами після їх номінальної вартости: 1) **облігаціями державних позичок:** І. серії 3% державної земельної ренти; 3% премійної інвестиційної позички; 4% консолідаційної позички; 4½% внутрішньої державної позички з 1937 р., 5% державної конверсійної позички з 1924 р.; 5% конверсійної залізничої позички і 6% внутрішньої („народової") позички з тим, що при сплаті хліборобських довгів облігаціями 6% внутрішньої („народової") позички обовязують окремі постанови щодо цесії (відступлення) облігацій цієї позички: 2) **заставними листами державних банків.** а) Державного Рільного Банку: 4½% заставними листами і 5½% заставними листами; б) Банку Господарства Краєвого 4½, 5½ і 6% заставними листами; 3) 4½% заставними листами Земського Кредитового Т-ва у Варшаві; Земського Кредитового Т-ва у Львові; Земського Кредитового Т-ва в Познані та Акційного Гіпотечного Банку у Львові. Згадані облігації та заставні листи повинні мати купони. Яку-ж користь має селянин, якщо сплачує свій довг цінними паперами? Отже користь зі заплати довгу цінними паперами така, що довжник може їх купити по нижчім курсі від номінального. Зате вірителі мусить прияти цінні папери по номінальнім курсі (напр. довжник купує облігацію виставлену на 100 зол. за 70 зол.; 30 зол. ховає до кишені, бо вірителі мусить прияти таку облігацію за 100 зол.). І ця різниця між двома курсами є заробітком довжника і на цьому полягає полекша при сплаті довгів цінними паперами.

Сторінка без політики.

Майстри шпигунської штуки.

ЯПОНЦІ ТА МОСКАЛІ.

Англійський генерал Баден-Повел у своїй книжці **„Мої пригоди як шпигуна“** пише, що чоловік, який рішається йти до ворога, аби підглянути його тайни, мусить бути не тільки відважний, інтеліґентний та спритний, але повинен бути ще й добрим актором. Якщо він не зуміє переображатися та грати щораз то інші ролі, великих тайн не здобуде. Майстрами в тому є японські шпигуни і для їх витівок згаданий генерал не знаходить похвал. Своїм спритом найкраще пописалися японці 1905 р. і можна сказати, що від російсько-японської війни змінилися методи шпіонажі. Напередодні війни вся Росія була засипана японськими агентами; вони воскресли і на царськім дворі, де від ґенералів і великих князів здобували преційні відомости. Одного з них приловили 1904. р. в Петрограді; свою ревність він посунув так далеко, що прийняв православя і мав женитися з російською аристократкою, в сальонах якої були царські достойники.

У світовій війні архимайстрами у шпигунстві були росіяни. За звідомленням німецького ґенерального штабу, терен Східної Прусії був ліпше знаний російському штабові, ніж німецькому. Коли російські війська ввійшли до Прус, в одного з тамошніх дідичів станув квартирою російський капітан, який два роки раніше служив у нього наймитом до коней і слідив терен майбутньої війни. Росіяни мали перед сто роками найбільшу славу на полі шпіонажі. Російський полковник Фіґнер мав незвичайний дар змінювати свій виглад. В часі війни за Москву вдалося йому переодягтися за одного з адютантів Наполеона і привезти такий розказ, яким втягнув у засідку цілу бригаду французьких військ.

З Фіґнером може суперничати бур Авраам Абсальон, що говорив знаменито англійською мовою. Він убрався в однострій англійського капітана і не тільки збирав потрібні відомости для бурів, але навіть займав якийсь час відповідальне становище у ворожому таборі. Дуже справно провадили серби шпіонажу перед вибухом світової війни. Їх спеціяльністю було перебиратися за черців і черниць. В липні та серпні 1914 р. здемасковано в Мінхені, Відні і Берліні кілька черниць, які як виказало слідство були мужчинами. Того самого способу хопилися французи в часі пруської війни 1870 р. Поміж німецькими санітарями було чимало вищих французьких військових, що пересилали до своєї команди відомости.

Світова війна виказала, що до шпіонажі надаються значно ліпше жінки ніж мужчини; тому шпіонська служба складалася переважно з жінок.

ЛЮЧІЄТО.

У перших місяцях війни в 1914. р. французька розвідча служба була краще зорганізована від німецької.

Одним із найкращих французьких шпигунів був Лючієто. Він перебував у Німеччині і мав змогу контактуватися з французьким ґенеральним штабом. Йому першому вдалося попасти на слід тайної підготови Німеччини до газової війни. Якось одного разу він побачив на залізничій стації кілька величезних вагонів-збірників, які мали відїхати до Ессену. Лючієто виїхав негайно до Ессену, щоб там довідатися, що міститься в таємничих збірниках. Там почав він пильно заходити до всіх ресторанів та пиварень, де сходилися робітники, що працювали в ріжних військових заведеннях. Один із робітників признався перед ним, що німецькі ґармати стрілятимуть небавком на ворога газовими стрільнами. Лючієто видивився на робітника зачудований, буцімто він не довіряє йому. Тоді ображений робітник заявив, що дасть Лючієтові нагоду побачити пробу тих стрілен, яка відбудеться в найближчих днях у присутности цісаря.

Лючієто справді бачив ту пробу. Він бачив як приїхав цісар, як із ґармати вистрілили газове стрільно у напрямі невеликого стада овець. Вівці заслонив раптом густий жовтавий дим і коли він розсіявся, всі вівці лежали мертві. Лючієто негайно повідомив про цю спробу Францію і переслав теж кусник стрільна, який йому вдалося знайти.

АРОНСОН.

Найсміливішим розвідчиком був не француз і не англієць, лише молодий жидок із Палестини на прізвище Аронсон. Він мешкав із своєю сестрою в Яфі і в нього на кватирі станув якийсь німецький ґенерал, який доволі часто залишав на своїм столі ріжні важні документи. Аронсон ненавидів турків, які були в союзі з Німеччиною і тому рішив помагати англійцям очевидно не лиш з ідеї, але і за добрі гроші. Він починав із ґенералом дуже часто ріжні балачки і в них зручно перескакував на військові теми та вимančував від ґенерала всякі новини. Відтак уночі переїздив на човні до англійців і повідомляв їх про все те, що йому вдалося видобути від ґенерала і що довідалися теж його знайомі. Вкінці німці помітили, що їх пляни хтось зраджує англійцям і обвинувачували у шпигунстві сестру Аронсона. Її арештували, почали випитувати, але коли не вдалося від неї нічого видобути, її вбили. Аронсон утік до англійців і вернувся до Яфи разом з англійським військом.

ОЛЕКСАНДЕР ШЕК.

Таємні шпигунські установи антанти робили все можливе, щоб зараз-же після вибуху світової війни дістати ріжні німецькі шифрові ключі. Всеж довелося їм витратити багато часу, заки довідалися, що один примірник німецької шифрової книжки находиться в руках комендантури німецьких окупаційних військ у Бельгії. Тільки найвищі команданти армії та фльоти одержали деякі інформації, як визнаватися у тій шифровій книзі, яку зберігали неначе ока в голові. Радіостанцію в Брюселі обслуговувало всього кілька строго довірених осіб і якщо б раз не були зіпсувалися висильні апарати, то й ніхто не довідався би про істнування шифрової книжки в Брюселі. Апарати треба було тоді чимскоріше направити, а це ніяк не вдавалося. В Брюселі жив тоді відомий радіоспеціяліст інжинір Олександер Шек, австрійський німець з походження, вихований в Англії і від довгих років осілий з батьком у Брюселі.

В посліху замість спровадити потрібного спеціяліста з Берліна, запрошено Олександра Шека 27. листопада 1914 р. до брюсельської комендантури. Там провірили його документи, відфотографували і його більше не пустили до дому. Рівночасно переведена ревізія в його помешканні принесла несподіваний вислід. Найдено там невідомий ще тоді, цілком новітній тип радіоапарату, що приймав хвилі всякої довжини. В той час радіова техніка щойно викольовалася з яйця і винахід Шека був незвичайним осягом. У Брюселі панував тоді стан облоги і кожній особі, в якої найдено радіоапарат, загрожувала кара смерти. Шека всеж помилували, бо військова влада потребувала його послуг. Йому поставили до вибору: або розстріл, або службу в німецькій радіостації. Шек вибрав це друге і дістав з того часу доручення приловлювати своїм апаратом всі радіотелеграми Антанти та їх відшифровувати. Він виявляв для цієї роботи спеціяльний хист тимбільше, що володів пятьома мовами та знаменито відгадував і комбінував чужі таємні шифри. За короткий час Шек зєднав собі велике довіря у своїх нових зверхників, які познайомили його врешті з німецькою шифровою книгою. Довіря до нього зміцнював факт, що його батько Йосиф Шек стояв віддавна у звязках з австрійським двором, був відомим австрійським патріотом і діячем у Бельгії та Голяндії.

Англійська розвідча служба довідалася скоро про цю подію і через своїх агентів у Брюселі звернула дбайливу увагу на особу Шека. Дальше пішли події звичайним шляхом. Шекові підсунено молоду, дуже гарну жінку, членицю бельґійської таємної військової організації „Свобідна Бельгія“, яка втягнула його у свої любовні тенети. Згодом вона розяснила йому, що своєю службою у німців він зраджує свою прибрану батьківщину і намовила його до крадежі німецької шифрової книжки. Це завдання не було таке легке. Цінна і тяжка книжка була оправлена в оливо і виймали її зі сталевої каси тільки тоді, коли відчитували якусь

шифрову телеграму. Сама крадіж, хоч би й повелася, була недоцільна, бо німці ствердивши її брак, були б негайно змінили шифру. Що робить Шек? Він вчиться щоденно напамять малі уступи шифрового ключа і вертаючи додому переписує і дає переховувати своїй любці. Після сімох місяців робота була готова.

Стільки саме часу потребувала німецька поліція, щоб почати підозрівати зносини Шека з гарною бельґійкою. Шека арештували, перевели трус в його хаті, але не найшли вже нічого так, що довелося його звільнити. Звільненого з арешту не приняли вже німці назад до служби, але поставили під поліційний догляд і під карою смерти заборонили йому видалюватися з Брюселя.

А проте Олександер Шек утік. Дня 14. серпня 1915 р. виїхав він потайки на ровері з Брюселя, прямуючи до недалекої голяндської границі. Ця границя була тоді дуже сильно бережена німцями, які заклали здовж неї буквальний мур з колючого дроту, через який йшла дуже сильна електрична струя, що вбивала на місці. Але і на це найшов Шек і його приятелі добру раду. Вони побудували дерев'яний дашок обтягнули його щільно гумою і підсунувши його підкопаним хідничком попід дроти зробили діру, кудою могла людина, човгаючися на руках і ногах, перелізти.

Шек утік і від цього часу пропав по ньому всякий слід. Є всі дані, що Шека позбулися англійці, усуваючи єдиного свідка великої тайни.

Подав О. **Степан Ковалів.**

ГУМОР.

ДІТИ.

— Дорогенька Марусенько! — каже тітка до сестрінки — у твому віці я ще не була така влізлива.

— А коли ти стала нею, тіточко?

ЗАВВАГА ВПОРУ.

Галина сидить у сальоні зі своїм нареченим. Її 6-літній братчик Петрусь бавиться обік; він нараз устає і каже: „Галю! правда, що якби я вийшов тепер з кімнати, то він поцілував би тебе!

Галина обурена: — Ах! ти смаркачу! Зараз забирайся з сальону!

ВІДПОВІДНА ЛЕКТУРА.

Мама до 10-літньої доньки:

— Соню! Я виразно заборонила тобі читати любовні повісти!

— Але ж, мамцю, це не є любовна повість а історія про подружжя!

ДОБРИЙ СПІВРОБІТНИК.

Директор великої фірми приймає свого нового співробітника і ставить йому ріжні питання. Далі каже так:

— Я мушу знати своїх співробітників, чи вони енергійні і чи мають амбіцію. Бо хто не хоче йти вперед той нічого не зробить. Скажіть мені щиро, чи ви амбітні?

— О, так, пане директоре! І впевняю вас, що не спічну, поки не займу вашого місця.

НЕДБАЛИЙ КРАВЕЦЬ.

Жінка пришиває гудзик своєму чоловікові і каже:

— Страх, які то несовісні нинішні кравці! Цей гудзик я вже пришиваю тобі може пятий раз, від часу, як ти вдягнув оце убрання!

Фантазії О. Штрассера

ЧИ ДІЙСНІ НАМІРИ А. ГІТЛЄРА?

Отто Штрассер, колишній націонал-соціяліст і провідних т. зв. „чорного фронту", підземної організації, що в суспільних справах дуже наближувалась до большевизму, який у звязку з кривавою чисткою в націонал-соціялістичній партії в 1934 році мусів утікати за кордон, дав на днях інтервю одній французькій газеті про „найближчі плянн Гітлєра". Передруковує це інтервю варшавський тижневик „Чарно на бялем" з 22. січня.

Штрассер заявив:

„Маючи на увазі ритм, що опанував Німеччину після упадку чехословацького бастіону, не будете довго чекати на видовище вояків Гітлєра в Мадярщині і в Румунії. **Побачите на весну його дивізії на березі Чорного Моря, готові рушити шляхом на північ: Одеса—Київ, або на південь: Трапезунт—Багдад.**

Імовірно, хоч це ще не вирішено остаточно, Гітлєр вибере північний шлях. Цей шлях веде до погрому Росії та визволення України, яка в розрахунках Гітлєра грає таку саму ролю, як Польща в комбінаціях Наполеона.

Гітлер хоче повалити Сталіна і большевизм та заключити господарський і військовий союз з фашистівською Росією (?!).

Один з найбільших мислителів усіх часів — говорив О. Штрассер — Тома Масарик уже перед кількома роками передсказав був програму Гітлєра слово в слово. Його (Гітлєра) політична тенденція спрямує пангерманізм у 3 напрямах: на захід, на південь та на схід, отже проти Англії та Франції, проти Італії і Балкану, проти Росії. Це спричинить, очевидно, концепцію Середущої Европи під гегемонією Німеччини, яка включалаб Німеччину, Австрію, Мадярщину, Балкан та Туреччину; остання мала б бути сполучною вісю з Азією й Африкою, де є колишні німецькі кольонії...

З Берліна на Багдад — каже Штрассер — веде шлях через Прагу, Варшаву (?), Будапешт, Білгород, Софію, Царгород. Той самий шлях прямує і до Каіру. Присвоєння західньо-російських провінцій, політика супроти балтійських держав, становище супроти Польщі й України, що має повстати, буде вислідом політики, заснованої на організації німецької Середущої Европи та німецької гегемонії в Азії й Африці. Шлях Берлін—Багдад доповнить шлях Берлін—Варшава—Київ—Одеса."

Прочитавши інтервю О. Штрассера, що в очах деяких европейців ще й нині є знавцем політичних настроїв та плянів у рядах німецьких націонал-соціялістів, не можна обігнатись від думки, що Штрассер багато фантазує та видумує, щоб компромітувати своїх колишніх партійців, нині смертельних ворогів. Інтервю подаємо тільки як причинок до ствердження факту, що навіть німецькі політичні емігранти займаються тепер... українською проблємою.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 23. січня 1889.

ЗБІЛЬШИЛИ ЗАЛОГУ КИЄВА.

„Згідно з вістками, як[illegible]ол. Корр." дістала з Києва, в останніх днях скр[illegible]но тамошню залогу на чотири шкадрони уральських козаків, що прийшли туди з Оренбурга. З глибокої Росії йдуть від половини грудня великі транспорти рекрутів на західні границі. Всі полки, що стоять в західніх губерніях, скріплено на 40 рекрутів і з кожного полку пущено на відпустну ледви по 20 старших воїнів. Взагалі має бути цьогорічний контингент рекрутів значно більший як в останніх роках".

ПРОТИ ВЛАДИ НІМЕЧЧИНИ НАД ОСТРОВАМИ.

Берлін, 23 січня. Цісар відвідав колишту кн. Бісмарка й перебув у нього пів години. З Льондону наспіла сюди вістка, що Англія спільно з Америкою протестує проти верховної влади Німеччини над островами Самоа.

Сильне негодування у Карпатській Україні.

Під таким наголовком і товстим друком берлінський „Фелькішер Беобахтер" з 21. ц. м. приносить таку телеґраму з Хусту:

„Положення в Карпатській Україні загострилось. Чеська жандармерія почала перші очевидні заходи, щоб зломити український опір проти іменування генерала Прхали. В **Данилові** арештовано багатьох національно свідомих українців. Жандармерія обсадила домівку „Січі" в Королеві біля Хусту. В **Солотвинських Долах** жандарми виступили проти німецьких мешканців, проти чого зложив якнайгостріший протест у чеській військовій команді державний секретар для німецьких справ Ольдофреді.

Карпато-український уряд далі противиться іменуванню генерала Прхали членом карпато-українського уряду. Він вислав телеґраму до президента Гахи і премієра Берана з домаганням направити знасилування конституції.

Одночасно премієр Волошин та міністр Ревай повідомили празький центральний уряд, що не приймають запросин на засідання повного кабінету і доти не возьмуть участь в роботах центрального уряду, доки не буде привернений правний стан.

—o—

Самоуправні вибори.

В неділю 22. січня ц. р. відбулися вибори до міських рад: Любачеві, Мостах Великих і Чорткові.

В Любачеві українці здобули **3 мандати** (втратили 2, раніше мали 5), поляки 14 і жиди 4.

В Мостах Великих українці **здобули 4 мандати** (раніше 2), а поляки 8 мандатів.

У Чорткові українці здобули **ледви один мандат,** поляки 18, жиди 5.

—o—

ПАЛЕСТИНСЬКІ АРАБИ ТАКИ НЕ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТИ В КОНФЕРЕНЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛА?

Ще в суботу пополудні твердили в добре поінформованих колах, що палестинські араби візьмуть участь у льондонській конференції. Тимчасом з Каіру наспіла вістка, що в ночі з пятниці на суботу араби таки рішили не брати участи в тій конференції.

—o—

КНЯЗЬ АБД ЕЛЬ МОНЕЙМ — ПРЕТЕНДЕНТОМ НА ПАЛЕСТИНСЬКИЙ ПРЕСТІЛ?

Як подає „Парі Суар", в арабських колах є мабуть концепція запропонувати палестинський престіл князеві Абд ель Монеймові, синові б. египетського хедива (віцекороля) Аббаса Гільмі. Він здається належатиме до арабської делеґації на конференцію круглого стола.

—o—

НАСЛІДНИК ІРАНСЬКОГО ПРЕСТОЛУ ІДЕ ДО ЄГИПТУ.

Наслідник престолу Ірану виїде небавом до Бейруту, відтіля до Єгипту. В недалекому майбутньому він одружиться зі сестрою египетського короля.

ПОСТЕПЕННИЙ „АНШЛЮС" ГАТАЮ ДО ТУРЕЧЧИНИ.

Уряд Гатаю (санджаку Александрети) звернувся до турецького уряду з проханням, дозволити уживати в Гатаю турецькі поштові марки.

Недавно турецький уряд дозволив своїм консулям давати турецькі пашпорти громадянам Гатаю.

МІНІСТЕРСТВО ПРОПАҐАНДИ В ЕСТОНІЇ.

В естонському уряді утворено міністерство пропаґанди та поручено його редакторові Ойдерманиові, який рівночасно став віцепремієром.

Велике національне свято Карпатської України.

20-ТИСЯЧНИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД НА ВУЛИЦЯХ ХУСТУ.

Вчора (в неділю) Карпатська Україна відсвяткувала 20. роковини проголошення Української Народньої Ради. Найбільш величаво відсвяткував цей день Хуст, куди спеціяльні поїзди з Рахова привезли тисячі гуцулів у народніх строях. Вулицями Хусту перейшов 20-тисячний похід, почалися промови. Перший виступив д-р Бращайко.

— — — закликав присутніх, щоб зберегли лад. Опісля виголосив промову прем. о. д-р Волошин. Він ствердив, що перед 20-ма роками карпатські українці пробудилися з вікового сну, що б вже ніколи не виректися свободи. Зближуються вибори — буде це своєрідний плебісцит, у якому карпатські українці мають доказати, що вони зрілі до самостійного життя. Треба дати відповідь на те, що говорять про Карпатську Україну її вороги. Нашою найвищою ціллю є добро українського народу.

Дальше промовляв І. Рогач, Ф. Ревай та інші. Свято закінчено національним гимном.

Розбудова почтової сітки в Карпатській Україні.

Дирекція почт і телеґрафів у Хусті підвищила почтовий уряд у Хусті та Свалляві до І. категорії почтових урядів. Тепер Карпатська Україна має 2 почтові уряди І. категорії, 14 урядів ІІ. категорії та 16 Ш. кат. З приводу територіяльних змін розширились округи деяких почтових урядів, тому теж у найближчому часі дирекція почт відкриє 4 нові почтові й телеґрафічні уряди, а саме в Невицькім, Кольчині, Великих Лазах та у Хмільнику.

НОВЕ РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ СУДІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Чехословацьке міністерство народньої оборони визначило дивізійному та бриґадному судові і прокуратурі з Кошиць як нове місце осідку Пряшів. Суд бриґади та відділ військової прокуратури з Ужгороду перенесено до Гуменного. Окремий делеґат бриґадного суду з Гуменного буде урядувати в Хусті

—o—

Офіційний комунікат про візиту міністра Чяна в Білгороді.

Офіційний комунікат стверджує, що візита мін. Чяна в Білгороді дала нагоду перевести виміну поглядів у щирій атмосфері та що оба державні мужі мали нагоду з вдоволенням оцінити ділання пакту з 25. ІІІ. 1937. р., який становить одну з основ закордонної політики обох держав.

Оба міністри розглянули ситуацію в ріжних частинах Европи, де обі держави заінтересовані, та потвердили намір продовжувати співпрацю для скоординування ладу й миру. Італія візьме в цій співпраці участь в дусі подібному до конструктивного духа осі Рим-Берлін.

Широко обговорено господарські справи та стверджено, що в цьому напрямі є ще широкі можливости.

Дисциплінарна відповідальність за письмо до Адвокатської Палати в українській мові.

Начальна Адвокатська Рада розглядає конфлікт між Союзом Українських Адвокатів та львівською Адвокатською Палатою. Українські адвокати висилають до палати письма по українськи; палата не приймає їх, мовляв: згідно зі законом про устрій адвокатури її урядовою мовою є польська мова. Д-ра Костя Левицького притягнули до дисциплінарної відповідальности за те, що він виповнив по українськи офіційний квестіонар. Д-р К. Левицький відкликався до Начальної Адвокатської Ради.

—o—

Вислідн виборів до міських рад у Любачеві й Добромилі.

Минулої неділі відбулися вибори до міських рад у Любачеві та Добромилі, які дали такий вислід: У Любачеві українці здобули 3 мандати, поляки — 13, з того ОЗН — 7, Стронництво Людове — 1, безпартійні — 1. У Добромилі: українці — 1 мандат, Польський виборчий комітет — 10 мандатів, з того ОЗН — 5, народові демократи — 3, ППС та безпартійні по одному

Плєнарне засідання сойму.

У Варшаві відбулося вчора плєнарне засідання сойму. На самому вступі маршал повідомив сойм, що прийшли відповіди від премієра на низку посольських інтерпеляцій. Відповіди прийшли на інтерпеляції: посла Дудзінського у справі спільної мадярсько-польської границі, посла Зомерштайна у справі безпеки у високих школах, відповіди на інтерпеляції кількох українських послів у справі ріжних льокальних подій, посла Путка у справі амнестії та ґен. Сквірчинського у жидівській справі.

З черги віцемаршал Длуґош обговорив урядовий проект закону про злуку шкільного самоврядування з територіяльним. Засадничою, провідною думкою того проекту є, що він ліквідує окреме шкільне самоврядування та одночасно творить облігаторійні органи територіяльного самоврядування для освітніх справ у формі освітніх комісій, міських та сільських громад і повітових. У тих справах поправки зголосили посли: д-р Перфецький, д-р Баран і Зомерштайн. Поправки змагали до того, шоб до освітніх комісій ввести представників віроісповідань законно признаних. Крім того посол Перфецький пропонував введення до таких комісій представника шкільного комітету. Референт пояснював, що представники духовенства й так входять у склад громадських та міських рад і тому теж можуть з того титулу входити до освітніх комісій. Крім того громада може вибрати трьох представників зпоза складу ради. У висліді референт заявився проти поправок представників меншин.

Пос. д-р Перфецький боронив свого становища, жалуючися, що проект відбирає українцям та іншим меншинам вплив на освітні комісії. Також посол Баран обстоював потребу своїх поправок.

Сойм відкинув усі поправки та прийняв законопроєкт в першім і другім комісійнім читанню разом із резолюцією комісії.

Другою справою, що безпосередньо цікавила представників меншин був проєкт закону про купно на власність держави земських нерухомостей, які збувають через екзекуцію. При обороті землею треба в цілій Польщі дозволу адміністраційної влади, зате при екзекуції такого дозволу не треба. Референт пос. Врублевський подавав приклади, що в одному лиш волинському воєвідстві **10 великих обектів перейшло в непольські руки**. До того проекту поправки зголосив пос. Болюх, а саме, щоб від рішення воєводи можна було відкликатися до міністерства хліборобства.

Сойм відкинув поправки меншин та прийняв законопроєкт у цілості.

* * *

На вчорашньому засіданні сойму пос. д-р Баран зголосив внесок із проєктом новелі до закону про нотаріят.

Акція донського отамана Ґенерала Попова.

ВІДІЗД ДО БЕРЛІНА ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ з УКРАЇНЦЯМИ.

Авас повідомляє з Праги під датою 19. ц. м.: „Сьогодні ранком донський отаман ґен. Попов виїхав до Берліна, де він, по інформаціям з козацьких кол, зустрінеться і відбуде конференції з визначнішими представниками німецького політичного світу та **з українськими націоналістами.**

Поїздку ґенерала Попова в козацьких колах Праги ставлять у звязок з промовою Ґітлера, що він її виголосить 30. січня, з недавньою поїздкою міністра Бека і з візитою міністра Хвальковського. Донський отаман зреферує в Берліні своє становище до протикомуністичного фронту і звернеться до Німеччини за допомогою.

Перед самим відїздом ґенерал Попов у двогодинній розмові з чехо-словацьким міністром закордонних справ Хвальковським сформулював становище донського козацтва до української справи. **Далі ґен. Попов відбув також довгі наради з українським ґенералом Омеляновичем-Павленком. Вони оба осягнули повне порозуміння у всіх справах, що торкаються справи визволення України та козацьких земель.** Донський отаман вернеться до Праги у вівторок і звідти виїде до Білгороду.

Національні війська увійшли 100 кільометрів у глибину Катальонії.

25 КЛЬОМЕТРІВ ВІД БАРСЕЛЬОНИ.

Підчас найновішої офензиви національні війська посунулися на 100 кільометрів від Ебра — тепер вони стоять над рікою Ноя, допливом Ільобреґату, що впадає до моря під Барсельоною. В неділю вони сформували лінію укріплень на лінії Ігалляда—Ґарраф та зблизилися на 25 км. до Барсельони. Цю лінію прірвано під Ігалядою — опісля червоні віддали решту укріплень без бою.

Тактика національного командування полягає на тім, щоб не дати ворогові часу спочати, переорґанізуватися до дальшої оборони. Поодинокі нац. кольони тримають між собою постійний контакт.

Червоні хотять побудувати над Ільобреґатом такі укріплення, як над Манзанаресом під Мадридом; вони сподіються, що національний наступ вдасться спинити щойно на вулицях Барсельони.

11 НАЛЕТІВ НА БАРСЕЛЬОНУ В 1 ДНІ.

Як подає Авас, в неділю нац. літаки 11 разів бомбардували Барсельону, останній раз в 23. годині. 40 осіб згинуло, 73 ранено. В бомбардуванні взяло участь 15 літаків.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ВИЇХАВ З БАРСЕЛЬОНИ?

Як говорять у Перпіняні, през. Азаня виїхав з Барсельони мабуть до Мадриду або Валенсії Командування наказало зміцнити укріплення на збіччах гір довкола Барсельони.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

НОВІ РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПСТВА?

Виленське „Слово" з 22. ц. м. повідомляє: **„В колах, зближених до церковної єрархії, кружляють чутки, що між урядом і церковними колами дійшло до остаточного узгіднення у справі утворення двох нових дієцезій римо-католицького обряду: у Ґродні та в Станиславові.**

—o—

Здоровий прояв.

VI. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно з **нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі Зп.: фірма „Гурт", Львів 100, Мочерняк Олекса с. Михайла, Ворохта 25, Я. Мацюк, Серпце 5, д-р Яремчишин М., Дрогобич (непринятий гонорар від інж. Ярослава Валюха зі Стебника) 35, Ольга Тучапська ж. Степана, Слобода Золота 5, Степан Болесь, Медова (від дівчат з Бишківських Сіножат) 11.12, Іван Кочержук, Лецівка 3, Василь Капелюжний, Ковель 3, м-р Антін Ружчицький, Варшава 3.50, гр.-кат. уряд парох. Тучне 6.24, м-р Футуйма, Стрижів 10, Осип Ґнип, Клєрмон 21, гр.-кат. уряд парох. Бориня 12.20, гр.-кат уряд парох. Висоцко Нижне 10.20, Михайло Гнойовий, Красносільці 4.50, читальня „Просвіти" Рівно 15, читальня „Просвіти" Дибків 10, Кружок „Р. Ш." Мокротин 2, Кружок Р. Ш. Тяпче 2.25, Григорій Іванчук, Борислав 100, Льонгин Юринець, Шидлів (келецьке воєв.) 2, Марія Тимяків, Жабе 7, Осип Моровик, Жабе 3, гр.-кат. уряд парох. Звижень 6.50, о. Іван Деревянко, Скала Подільська 50, Діяконова, Немирів Львівський 10, Вархоляк Степан, Вороблик Королівський 4.35, Кружок Р. Ш. Висипівці 19, Кружок Р. Ш. Сільце к. Войнилова 5, інж. Богдан Збудовський, Висока 5, гр.-кат. уряд парох. Залізці Старі 20, гр.-кат. уряд парох. Підгайці 98.60, Кохалук Іван, Олешичі Старі 11, Кружок Р. Ш. Курники 5, Кружок Р. Ш. Болохівці 40, о. Роман Дорик, Репужинці 10, Кружок Р. Ш. Угнів 115, Володимир Бак, Селиська к. Динова 9.35, Кружок Р. Ш. Бураківка 13.53, Лотоцький Степан, Пйотрків Трибунальський 2, Олекса Шебіволк, Вулька Заґалівська 5.81, Кружок Р. Ш. Усте Єпископське 15, Ковальчук Антін, Лопушно (Волинь) 1. (Продовження буде).

ч. 18/20 2—2

ҐРИПА? ?

ШАДЕК БАЄР

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

ҐЛІНКОВА ҐВАРДІЯ В МАДЯРЩИНІ.

КУП. У Великих Замках, на території забраній мадярами від Словаччини відбулися сходини ініціятивного комітету Ґлінкової Ґвардії в Мадярщині. В Будапешті буде виходити часопис „Словенска Єдносць".

Як бачимо то, мадяри сильно змінили своє становище до словацької меншини.

—o—

КАНАДА НЕ ВМІШАЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ В ЕВРОПІ.

Один із найвизначніших канадійських старшин отаман Тод із Отави, заявив підчас своєї промови в Отаві, що Канада є місцем, яке льогічно розваживши, мусить зазнати першого наступу на випадок війни". Якщо якась европейська держава схоче перемогти Англію, мусить перш усього відтяти її від доміній, які доставляють харчі та сирівці. Найважнішою із них є Канада.

На думку отамана Тода нема вже про те мови, щоб колинебудь у майбутньому можна було канадійську армію післати до Европи. „Всі здібні носити зброю будуть потрібні Канаді до власної оборони". Цим теж пояснюють, що уряд дає так легко запевнення, **що Канада не вмішається до війни в Европі.** Тому теж переводять основну реорґанізацію канадійської поліції, яка досі була зорґанізована як підстави сил, що мали би їхати до Европи. Цю реорґанізацію достосовують до оборони самої Канади.

Новинки з Карпатської України.

Почалися знову праці над розбудовою доріг. КУП подає з Хусту, що з уваги на теплу й гарну породу, яка настала в Карпатській Україні, на дорогах почалася знову праця, як частина здійснення пляну розбудови шляхів у Карпатській Україні.

Зимова допомога безробітним. Пресове Бюро Карпатської України повідомляє: Міністр Ю. Ревай призначив 300.000 ч. к. для безробітних. Ці гроші призначено головно на закупно кукурудзи.

Державний уряд посередництва праці. До Хусту перенесли Державну Посередню Працю якого часу евакуували з Ужгороду до Великого Березного. Ця Державна Посередня Праці примістилась покищо в будинку Промислового Інспекторату. Вона має стати централею для цілої Карпатської України.

Державна Лічниця, що мала перенестися до Хусту, залишається далі на своєму старому місці, у Кривому.

ПРЕМІЄР МАДЯРЩИНИ В УЖГОРОДІ, МУКАЧЕВІ ТА БЕРЕГОВІ.

Як подає ПАТ, премієр Імреді перевів інспекцію Ужгороду, Мукачева й Берегова.

НОВИНКИ

25 СІЧЕНЬ — СЕРЕДА

Ог. ст. 12. січня 1939.
Татіяни муч., Єпархії.
Лат. Нав. св. Павла.
Сонце: схід — 7.00, захід — 16.04
Місяць: схід — 9.10, захід — 22.12

Завтра: 26. січня. Четвер.
Ог. ст. 13. січня 1939.
Єрмила мч.
Лат. Полікарпа вл.
Сонце: схід — 7.07, захід — 16.06.
Місяць: схід — 9.42, захід — 23.18.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоружчини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 74-100

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 13—20

— **Українські народні пісні та думи на концерті.** Дня 28. січня ц. р. виступлять у Варшаві в салі консерваторії, вул. Окульнік ч. 1 Василь Тисяк (арт. опери, ліричний тенор) та Юрій Сінгалевич, бандурист, у концерті українських пісень та дум. При фортепіяні пані Леся Вахнянин. Початок в год. 20. 208

— **Управа Народнього Театру ім. М. Садовського** для вшанування памяти 100-ліття смерти І. Котляревського випускає листівки ювілейної вистави у Львові і цілої дружини театру. Картки при кінці лютого можна буде дістати у всіх наших книгарнях у краю. 220

— **Поштові марки в Карпатській Україні.** З нагоди 20-ліття Української Національної Ради поштовий уряд у Хусті вибиватиме на всіх поштових посилках печатки з написом: 21. І. 1919 — 21. І. 1939 р.

— **Про відбиткову швайцарську книговість** буде відчит в четвер 26. ц.м. в год. 19.15 в домівці Союзу Книговодців у Львові при вул. Бурлярда ч. 5. Вступ для членів і гостей безплатний.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали такі більші виграї: 5.000 зол. на ч. 115946 (постійна денна виграї); 50.000 зол. на ч.: 74633; 15.000 зол. на ч.: 141738; 10.000 зол. на ч.: 144385 153134; 5.000 зол. на ч.: 30388 79510 145565 154112; 2.000 зол. на ч.: 12323 20905 22735 27895 40018 53636 65832 69546 91392 111939 122266 135882 156752 158102; 1.000 зол. на ч.: 10665 28828 28940 28926 31926 31716 32235 32667 46942 47201 58410 59916 71050 72519 73362 87307 88422 91927 93529 97340 99934 100462 101238 102745 116163 131348 132798 150613 156719 158071.

— **Тіло на залізничому шляху.** На головному двірці у Львові знайшли в неділю по півночі тіло 36-літнього студента прав Діонізія Гешелеса, замешкалого при вул. Сикстуській ч. 11, якого переїхав поїзд. Здогадуються, що Гешелес вертався з перону від самбірського поїзду і дістався під поїзд тому, що переходив у заборонено-му місці через рейки, щоби скоротити собі дорогу. Д. Гешелес був одружений з власничкою фірми фортепіянів „Дім Шопена". Щойно слідство виявить, чи причиною смерти був нещасливий випадок чи самогубство.

— **Скажений пес на вулицях Львова.** В суботу 21. ц. м. пополудні застрілено при вул. Локетка пса, чорного мішанця, з кусником шнурка на шиї. Секція виявила, що пес був скажений. Тому особи і власники псів, що їх покусав скажений пес, повинні зголоситися негайно до IV. дільницевого уряду при вул. Бурлярда ч. 2, І. в інтересі власного здоровля і безпеки.

— **Присуд у процесі за зловживання на залізницях.** У понеділок 23. ц. м. в год. 11.30 трибунал окружного суду оголосив присуд у голосному процесі за грошеві зловживання в залізничій дирекції. Трибунал засудив Казимира Ментуса і Фердинанда Фіхмана по 3 роки вязниці, М. Уріха на півтора року вязниці, інж. Редліха на 1 рік вязниці, а двох підсудних: Яна Бахова та Йосифа Йозефсберґа увільнив від вини і кари.

— **Не на 6 місяців вязниці, а на 3 місяці арешту** засудив окружний суд у Перемишлі о. Василя Гриника, сотрудника в Гусакові, як це помилково ми подали в 11-му числі „Діла".

— **Влом до кооперативи.** В ночі зі суботи на неділю два злодії вломилися до кооперативи у Мокрянах пов. Самбір. Один зі селян 76-літній Андрій Мокрянський доглянув світло у кооперативі і пішов туди, де застав двох невідомих злодіїв. На його вид один зі злодіїв стрілив до старенького селянина Мокрянського і зранив його у груди. Оба злодії втікли. За ними шукає поліція.

— **Присуд у процесі, спертому на познаках.** Перед трибуналом окружного суду в Перемишлі скінчився сенсаційний процес проти Анни Шпаковської, що спирався на познаках. Акт обвинувачення закидав підсудній, що вона винесла з хати спараліжовану пасербицю і кинула її до ріки. Трибунал увільнив її від вини і кари, бо не було доказів її вини.

— **Смерть на совганці.** Підчас совганки на ставі в Любаві заломився лід і трьох учеників впало до полонки. Двох з них удалося витягнути зпід леду; третій 13-літній Стшелецький затонув.

— **Жидам не підписують індексів.** Оноді проф. Р. Рибарський відмовив — як це телефонують до виленського „Слова" з 22. І. — на III. році права варшавського університету підписати індекси тим студентам жидам, що не хочуть сидіти в лавках по лівому боці.

— **Нечуване щастя італійського інжиніра.** Один італійський інжинір з Генуї пішов підчас свого побуту у Венеції до міського касина, де до кількох годин виграв 1.400.000 лірів. Тоді дирекція касина запросила щасливого інжиніра на таємну розмову і вручила йому чек на півтора міліона лірів за згоду інжиніра, що ніколи не переступить порога венецького касина.

— **Трагічна смерть у хвилях океану.** Підчас лету з Ню Йорку до Бермуд упав до моря англійський гидроплян, 270 км. на схід від рога Месі у стейті Ню Джерсі. На рятунок поплили кораблі і врятували 10 подорожніх з морських хвиль, які 10 годин ждали на допомогу. Залога і три члени залоги згинули.

— **Страшна смерть в копальні.** Підчас вибуху газів у копальні вугілля в м. Міядахо згинуло 76 вуглекопів. Дотепер видобули тіла 5-ох вуглекопів, вирятували 6-ох, з того трьох ранених. Рятункова акція тревае далі.

— **Резерват для залюблених.** Дирекція одного з льондонських кін діставала постійно зажалення публики про те, що залюблені пари перешкоджають оглядати у спокою висвітлювані фільми. Щоб зарадити цьому лихові дотепний директор кінотеатру призначив для залюблених окремий темний куток, відділив його від решти салі занавісою і окремою оповісткою загрозив, що залюблених, які відважилися б займати місця поза „резерватом" велить усунути зі салі. Хоча новина дуже подобалась заінтересованим, то її поза одиноким випадком не вдалося здійснити, бо решта публики запротестувала проти такого резервату й загрозила бойкотом підприємства.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на лютий 1939 р.

Складанки помаранчевої краски є вільні від почтової оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Запір.** Лікарські поради висловлюються з признанням про успішне діяння природної гірської води „Франціщка Йосифа" також у людей у пізнішому віці.

—o—

✝ Посмертні згадки.

О. ВОЛОДИМИР ЯРИМОВИЧ,

парох і декан у Росільній, станиславівської дієцезії, богородчанського повіту, помер досвіта 28 грудня м. р., коли велів запрягати коні і збирався виїхати в околицю на деканальну візитацію.

О. В. Яримович уродився 1879. р. і походив із священничої родини. Його дідо о. Іван Яримович був парохом Вільхівця, бобрецького повіту, батько о. Константин презвітером Успенської церкви, опісля парохом церкви св. Петра і Павла у Львові. Покійний — це брат о. Олександра Яримовича, емер. катехита і референта Митрополичої Консисторії у Львові та д-ра Івана Яримовича, адвоката у Львові.

Парохію в Росільній, що є одною з більших і рахує понад 3.000 вірних, обняв Покійний у 1922. році і працював там аж до останньої хвилини як ревний душпастир і народній провідник, дбалий однаково про вічне, як також і дочасне щастя повіреної собі пастви. Працював у всіх місцевих українських організаціях освітньо-економічних, котрих є там кільканацять; у деяких був сам основником і головою. Був не так настоятелем, як радше добрим батьком для своїх парохіян. За свою лагідність, вирозумілість, жертвенність і готовість все хочби і всю вину взяти на себе, ніж когонебудь у вині посуджувати — здобув собі Покійний велику любов і признавання вірних. У похороні, що відбувся 30. грудня м. р. і що його провадив о. Кость Білинський, декан зі Стриганців, в окруженні сорок довколичних українських священників, узяли участь тисячні маси народу. Виголошено кілька промов і зложено 17 вінків на домовину: від громади, від філії і читальні „Просвіти", від кружка „Рідної Школи", від кооператив та інших товариств місцевих і повітових. Серед тих вінків годиться згадати нпр. вінок з написом: „Незабутньому соловієві — церковний хор". Це подяка невіджалуваному священникові за його чудовий спів.

Крім парохії осиротив Покійний дружину і сина, абсольвента Духовної Академії.

В. Й. П.!

ЮРКО ЗАМОРОКА.

У Вишневі, рогатинського повіту помер 12. січня старенький селянин Юрко Заморока. Була то людина, що поза своїм працьовитим родинним життям поклала і великі заслуги для розбудження й освідомлення нашого села. Не було колись у Вишневі інтеліґентів-українців, отже Покійний піднявся того труду і, хоч були великі перешкоди, заложив читальню „Просвіти" та викупив для неї дім — давню корчму, оснував кооперативу, що нині вже має і філію, кружок „С. Г." і молочарню та щиро займався тими товариствами аж до самої смерти. Крім праці над піднесенням свого села трудився також і в повіті з живими ще оо. Пеленським і Пристаєм. Величавим похороном віддячилося село своєму довголітньому провідникові, неструдженому робітникові та взірцевому християнинові. В. Й. П.!

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 24. І. год. 7.30 веч. „Ріголетто" опера.
Середа 25. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".
Четвер 26. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".
Пятниця 27. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Вівторок 24, середа 25, четвер 26. І. вистав нема.
Пятниця 27. І. год. 7.30 веч. відчит д-ра Якова Бінельса.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

Управа театру відповідаючи на запрошення улаштовує в салях Т-ва „Просвіта" низку популярних вистав:

ЛЬВІВ-ЗНЕСИННЯ:
24. І. Невольник.
25. І. Дай серцю волю.
26. І. Маруся Богуславка.

ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ:
27. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
28. І. Дай серцю волю.
29. І. Сорочинський ярмарок.
30. І. Пісня Бескиду.
31. І. Невольник.
1. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
2. II. Дай серцю волю.
3. II. Пісня Бескиду.
4. II. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Залюблена пані".
АПОЛЛО: „Прощак у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Банк".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „За заслоною", „Невдаха".
ГРАЖИНА: „Фльорішн" Родзевичівни.
ЕВРОПА: „Пригода вдвох".
КАСІНО: Норма Ширер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Смотрик".
МАРУСЕНЬКА: „Невмируще серце".
МЕТРО: „Буревій".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тиролю".
ПАКС: „Острів у вогні" та кольоровий додаток.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Радість життя".
РОКСІ: „Есмеральда" з Марлєною Дітріх.
СВІТ: „90 хвилин постою", „Двоє з вроди".
СВЯТОВИД: „Скитальці півночі", Фліп і Флап як пірнають.
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежа на пустині".
УТІХА: „Дочка Шанхаю" та ревія.
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл Марійська)
„Японія: Токіо, Кіото, Йошівара".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 24. січня 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Тягнення міліона, 8.20 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Чи знаєте про сіль, яка не походить із копальні", гутірка для старших дітей, 11.15 Оркестра, сопран, з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Популярна музика з пл., 14.30 Батьківський поранок, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Взаємна поміч у звірів, 15.15 Радіотехнічні новинки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Танк. музика, 17.20 „Гваг Домейко" у пятдесятліття смерти, 17.30 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: „Птахи, приятелі хлібороба" гутірка м-ра Льонг. Германа, Народня музика з пл., 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., органіст, тенор, форт., 20.35 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Малеса" оп. по осн. Словацького, музика Мінхаймера, 23.05 Інформ. авд., 23.15 Закінчення програми.

Середа, 25. січня 1938.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим, оповідання, мельодії, 11.00 Для шкіл: „Про Олесю, що пішла на дерівки", 11.25 Гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика, з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.5 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Розвязка рисункового конкурсу „Як собі уявляєш", концерт, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Спів. реціталь Едв. Бендера в супр. форт., 17.00 Перші бої січневого повстання, 17.15 Міліярди в відпадках, 17.25 Органовий реціталь, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Авд. для сільських дітей: Відповіді на листи, Львівські музеї, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Чи потрібні степени в школі, 19.00 Фрагм. з муз. комедії „На хвилях етеру", 19.40 Легка і танк. музика, 20.35 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Вечір Бой-Желєнського, 22.05 Танк. музика з пл., 22.55 Огляд преси, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 26. січня 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 На два і на три, муз. поранок для всесвідніх шкіл, 11.25 Марші та вальси, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева задишія, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодю, 15.15 Клюкнути та радо: Циклямон вяне, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Про закордонну торговлю, гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Форт., 17.00 Із досвідів і метод суспільної праці, 17.15 Концерт смичк. орх., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Висліди клясифікації ґрунтів, Комунікати Рільн. Т-ва, Орх., 18.30 Народня музика та її вплив на артистичну музику, 19.00 Вечір І. Штрауса, орх., хор, сопран, 20.35 Веч. дзенник, метеорольог. вістки, сніг. комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Театр Уяви: „Замок Чорний" драма Ю. Словацького, 22.05 Трагом. з життя, 22.10 Танк. музика з пл., 22.25 Огляд львівської літер. критики, 22.35 „Теребовля" фрагм. із пов. Софії Коссак-Шуткої, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 24. січня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Улюблені мельодії, 20.10 Нар. пісні, 20.30 21.00 Симф. концерт для молоді, БІЛГОРОД 18.00 Спів, 20.00 Легка музика, БУДАПЕШТ 12.10 Цик. музика, 17.30 Сюрприз, 18.30 Орх., 19.30 20.00 21.00 22.00 „Джоконда" оп. Понкіелія, ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 16.00 Орх. концерт, 18.00 18.20 Вес. авд., ДОЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 „Дафніс і Хльоє" балет Равеля, 22.30 Соната г-дур на скр. і форт. Моцарта, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Отельо" оп. Верді, ПРАГА 19.25 Дитячий хор, 20.00 Концерт орх. і сол., РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. реціталь Анджелікіи Моралес, 19.15 Сонати, 21.15 22.00 Комедія Віляпра, РІМ 17.15 Танк. музика, 22.15 Скр. реціталь Одноросова, СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 20.00 Солісти, 20.55 Рос. романси.

Середа, 25. січня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 20.10 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 22.15 Спів, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 18.30 Цик. музика, 22.40 Оп. орх., ВІДЕНЬ 13.15 Розр. концерт, 16.00 „Кава по-віденськи" розр. концерт, 19.00 Форт., 20.10 21.00 Симф. концерт, 22.30 23.00 „Музика з Відня" розр. концерт, ЛЯЙПЦІГ 20.10 Концерт італ. музики, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.15 Форт. реціталь Марія Чехарелі, ПРАГА 15.15 Колискові пісні, 18.20 Сальон. квартет, 19.25 Нар. музика, 21.10 Симфонія ч. 2 Карела, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.25 Бельгійська форт. музика, 21.15 Форт., 22.00 Розр. програма, РІМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 „Ріголетто" оп. Верді, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера.

Четвер, 26. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 18.00 Веселі мельодії, 19.00 Репортаж із Греції, 20.10, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БОРДО 21.30 „Малюк Нітуш" оп. Герве, БРАТИСЛАВА 19.45 „Як прийде тразень" оп. Душіка, БРЕСЛЯВ 20.10 „Вільний стрілець" оп. Вебера, БУДАПЕШТ 13.30 Цик. музика, 17.30 Орх., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 15.30 Колискові пісні та казки, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 „Горобець" оп. Бейдтса, КЕЛЬН 20.10 „Кармен" оп. Бізета, ЛЯЙПЦІГ 15.50 Бразилія говорить, 18.20 Балади, баритон, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Ре Гасан" оп. Гедінія, ПРАГА 17.40 Соната б-дур на скр. і форт. Моцарта, 19.25 Музика до танку, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. муз., 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Опера, РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.15 Форт., 19.00 Орх. концерт.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 21 січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·35 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. сиру 1·5—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на сир вдержана.

Радіокутик.

РАДІО ТА ЛЕТУНСТВО.

У половині грудня м. р. введено у життя від кількох місяців уже опрацьовувану британським мін. летунства, світову радіової контролі у службі пасажирських летунських ліній. Англію та північну Ірландію поділено на 12 смуг, кожна з них має пускати радіової комунікації з літаками. Таким чином літаки мають забезпечену безпеку та відповідний напрямок летів. Полуднева мережа охоплює англо-нормандські острови та деякі пункти французького побережжя.

ДОБРА РАДА ДЛЯ СЛУХАЧІВ.

Радіовисильня Радіо-Парі від деякого часу використовує короткі перерви між авдиціями та уділює своїм слухачам цінні ради напр. „Не наставляй приймала за голосно, тому що це дефорує музику. Прецінь ти не глухий". Або „Чому тримаєш відкритим приймач цілий день, хоча сам не слухаєш. Музики знати що це дуже мучить. А передовсім притуплює твою слухову вражливість".

НОВА СЛОВАЦЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

Словацький уряд затвердив проект будови помічничої радіостанції в околиці Пішан. Ця нова радіостанція транзмітуватиме програми з Братислави.

НІМЕЦЬКІ АВДИЦІЇ В БРАТИСЛАВІ.

Директор чесько-словацького радіофонічного тов. „Радіожурнал" проф. Рупельт виголосив недавно у німецькій та словацькій мові промову, яка інавгурувала німецькі авдиції з братиславської радіостанції, для німців з Карпатської України. Проф. Емеріцкі, представник німців з Карпатської України, подякував директорові „Радіожурналь" за його промову, завеличивши, що німці Карпатської України братимуть на увагу у своїх авдиціях не тільки німецькі, але також загально-словацькі культурні інтереси. Потім відчитано промову держ. секретаря Карманіна, який м. ін. заявив: „Хочемо доказати, що багатства німецького культурного життя на просторі Карпатської України належить не тільки до минувшини. Також і сьогодні можемо творити вальсні карпатсько-німецькі культурні вартости".

ГАРНІ ДАРУНКИ на Новий Рік найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2. філія: Коперника 15 а, і галицька 16.

КУПНО — ПРОДАЖ

ВСІЛЯКІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУДЗИКИ, МАРЕК ЦУКЕР, КАЗИМИРІВСЬКА 28. 2998 11-9

ФОРТЕПІЯН німецький, концертовий, короткий, окозійно продам 970 зол. Пекарська 14, мешкання 6. 223 1-1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МЕТКУ, МОЛОДУ ЖІНКУ з вищими торговельними студіями і фаховою практикою на самостійне відповідальне становище шукає Кооператива „Труд", Львів, Ринок ч. 39. Винагорода за умовою. 222 1-2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, миркові, проти усування матиці за гарантією виконує відомі УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 20-9

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕ-„ЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 пополудні. 204 3-10

ОГОЛОШЕННЯ

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
Львів, Пілсудського 17.
Тел. 235-21.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконує ся пересилку за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 5 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

НА КАРНАВАЛ

цікаві несподівани що запевнюють успіх забавам поручає по фабричних цінах

Дешевий Магазин Паперу Тіркля

Львів, Трибунальська 1.
(Буд. Ціппера) Тел. 219-65.
Цінники на бажання.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60	купно, продаж, випадки і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Четвер 26. січня 1939. Ч. 17.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Максималізм у практиці

(Передова стаття).

Співпраця між владою Карпатської України і військом

Устійнили відношення „Січей“ до війська

Виявили завдання поручені ґен. Прхалі

Мін. Рібентроп у Варшаві

Мобілізація в Італії?

Півтора кільометра від Барсельони

Ревеляції чи фантазії „Русского Голосу”

З церковно-православних справ

Арештування в Надвірній і в повіті

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Ч. 17 (15.108'. Львів, четвер 26. січня 1939. Oprac. pocztowe wistc tana gadzwka Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція и Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.000.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартерічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів ул. 221 -211 **тепер Легіонів ч. 11. І. п.** (над крамницею „Салямандра")

Наладнання співпраці між владою та військом

КУП ПОДАЄ З ХУСТУ, ЩО В ПОНЕДІЛОК ВІДБУЛАСЯ ТАМ КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ ВІЙСЬКА, ЖАНДАРМЕРІЇ ТА ІНШИХ ОРГАНІВ БЕЗПЕКИ. НА ЗГАДАНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ВДАЛОСЯ УСТІЙНИТИ СПІВПРАЦЮ ВСІХ ЧИННИКІВ ІЗ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЮ ВЛАДОЮ.

Устійнення відношення Січей до інших військ. частин.

КУП ПОДАЄ З ХУСТУ, ЩО В НАЙБЛИЖЧОМУ ЧАСІ БУДЕ УСТІЙНЕНЕ ВІЙСЬКОВЕ ВІДНОШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ „КАРПАТСЬКА СІЧ" ДО ІНШИХ ЗБРОЙНИХ ЧАСТИН В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Новий комендант жандармерії в Карпатськ й Україні.

КУП. РІШЕННЯМ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ З 20. Ц. М. ІМЕНОВАНО НОВОГО ГОЛОВНОГО КОМАНДАНТА ЖАНДАРМЕРІЇ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ. ГОЛОВНИМ КОМАНДАНТОМ СТАВ ПІДПОЛКОВНИК ВОЛОДИМИР ВАКА, ЯКИЙ ПРАЦЮВАВ УЖЕ ДОВГИЙ ЧАС В УЖГОРОДІ І ДОБРЕ ВОЛОДІЄ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ТА ДОВГИЙ ЧАС ПОБУВАВ В УКРАЇНСЬКОМУ ОКРУЖЕННІ. ДАВНЬОГО КОМАНДАНТА ПОЛКОВНИКА ВІТА ВЛАДА СПЕНСІОНУВАЛИ.

ЗВІЛЬНЕННЯ ТРЬОХ ЖАНДАРМІВ ЗІ СЛУЖБИ.

УПС з Відня подає за німецькими часописами, що головний комендант жандармерії в Карпатській Україні звільнив трьох жандармів із служби у звязку з недавніми інцидентами перед приїздом ген. Прхали до Хусту. Як відомо чеські жандарми намагалися виявляти декуди надто велику службовість, яка довела до конфліктів із січовиками та до зудару, в якому ранено три особи. Інциденти були в Королеві над Тисою, коло Хусту, в Ізі та в інших місцевостях менше замітні конфлікти. У звязку з тими конфліктами карпатоукраїнська влада переведе слідство та витягне з нього відповідні консеквенції.

Мобілізація в Італії?

ДЕЯКІ ФРАНЦУЗЬКІ ЧАСОПИСИ ПРИНЕСЛИ СЕНЗАЦІЙНУ ВІСТКУ, ЩО ІТАЛІЯ ПЕРЕВОДИТЬ ЧАСТИННУ МОБІЛІЗАЦІЮ. ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ДЕМЕНТУЄ ЦІ ВІСТКИ НА ПІДСТАВІ УРЯДОВИХ ЗАПЕРЕЧЕНЬ. ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ПОДАЄ, ЩО В ІТАЛІЇ ПОКЛИКАНО ТІЛЬКИ КІЛЬКА СТАРШИХ РІЧНИКІВ НА ПОТРІБНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕШКІЛ, А ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ НЕМА МОВИ.

РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ В БЕРЛІНІ.

В Берліні відбулося свято 22. січня, в якому взяли участь: ген. Кравс, держ. секр. для українських справ д-р Сушко, представник карпатоукраїнського уряду д-р Долинай, представник УНО та багато інших українських і німецьких гостей. Ген. Кравс та д-р Долинай зложили на берлінському цвинтарі вінці на могилі от. Вітовського та сот. Ю. Чучмана.

—o—

ВІДВІДИНИ В ПОЛЬСЬКОГО КОНСУЛЯ.

КУП подає, що прем'єр о. Волошин відвідав у товаристві шефа президіяльного бюра п. М. Лацанича польського консуля Курницького в Севлюші. Консуль говорив із гостями чистою українською мовою.

Делеґація ЧНР виїхала з Хусту до Праги.

КУП ПОДАЄ З ХУСТУ, ЩО ТАМ ЗЯВИЛАСЯ ВЧОРА ДЕЛЕҐАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РАДИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ, ЯКА ВІДБУЛА КОНФЕРЕНЦІЮ З МІН. РЕВАЄМ ТА ВІДІХАЛА ОПІСЛЯ ДО ПРАГИ, ЩОБ ТАМ ВИЯСНИТИ ВІДПОВІДНИМ ЧИННИКАМ СВОЄ СТАНОВИЩЕ ДО НОМІНАЦІЇ ГЕН. ПРХАЛИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИМ МІНІСТРОМ. ЧЕСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ СТОЯТЬ НА СТАНОВИЩІ, ЩО НОМІНАЦІЯ ГЕН. ПРХАЛИ БУЛА СПРАВЖНІМ НЕЩАСТЯМ, ЯКЕ НЕПОТРІБНО ПОГІРШИЛО ДОБРЕ ВЖЕ НАЛАДНАНЕ СПІВЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ ІЗ ЧЕСЬКОЮ МЕНШИНОЮ.

—o—

Півтора кільометра від Барсельони.

Авас подає в годині 22. вночі, що війська ген. Франко находяться у віддалі півтора кільометра від Барсельони.

Французька амбасада — це остання дипльоматична станиця, яка ще залишилася в Барсельоні. Французький амбасадор постійно удержує звязок із урядом, щоб забезпечити французьких громадян та їх майно у столиці Каталонії. Всі інші дипльоматичні представництва виїхали вже до Кальдетас.

Червоний уряд покинув Барсельону, залишаючи в ній тільки делегатів для полагоджування найважніших актуальних справ.

НАЦІОНАЛІСТИ ЗАЙНЯЛИ БАРСЕЛЬОНСЬКЕ ЛЕТОВИЩЕ.

Вчора в год. 23.30 національні війська зайняли барсельонське летовище Прат де Ілюбрегат. Національна артилерія обстрілювала вчора вечором барсельонську приста

БАРСЕЛЬОНА ПІД ОБСТРІЛОМ ГАРМАТ.

Національні війська зайняли вчора вполудне місцевість Ґава, віддалену приблизно 10 км. від полудневих воріт Барсельони. Ціла Барсельона опинилася вже в полі бачення національної армії і під безпосереднім обстрілом її артилерії. В середмісті панує умовний спокій, зате на передмістях настала справжня паніка. Багато барсельонських щоденників учора вже не появилося.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Які завдання мав Прхала в Хусті

Мотиви іменування ген. Прхали карпатоукраїнським міністром, поза вичислюванням його заслуг як коменданта східнословацької армії, не говорили нічого про те, що мав новий міністр в Карпатській Україні перевести. Зате влада К. У. зорієнтувалася впору й зайняла гідне становище.

Щойно тепер, коли Прхала вернувся до Праги й надії, що їх „карпатороси" привязували для тієї номінації, розвіялися, щойно за посередництвом мадярських джерел, яких інформували у свою чергу ужгородські „карпатороси", можемо довідатися, які завдання мав виконати ген. Прхала. **Отже в першу чергу мав він привернути уряд віцегубернатора й обсадити його відомим уже з неясної постави підчас евакуації Ужгороду, д-ром Бескидом, вищі становища в Хусті мав обсадити русскими, мав зреорганізувати цілий адміністраційний апарат Карпатської України та вкінці мав довести до ліквідації Січей. До таких завдань мав признатися — як подає „Карпаті Мадяр Гірлап" — сам ген. Прхала.**

МОНРОСА ВПАЛА.

Частини ген. Франко зайняли Монросу й Марторель та перейшли в обох містах ріку Ілюбрегат. Таким чином відтяли вони одну із двох залізничних ліній, що ведуть із теренів, що їх ще займає червона армія, до Франції. Ріка Ілюбрегат творила останню лінію опору під Барсельоною. Після здобуття Гави національна артилерія має під своїм обстрілом найважніше летовище червоних у Пра де Ілюбрегат.

На північному відтинку національні частини перейшли вже гори Монсерра та опинилися на низині перед Барсельоною.

Наварські дивізії перейшли ріку Ілюбрегат. Інші частини перейшли ріку Ріо де Каремер, та окружили Монросу від півночі. Мароканці перемогли останні перешкоди на відтинку Гараф і мають отверту дорогу до Барсельони. Таким чином національній армії вдалося проломати останню оборонну лінію червоних, які мусіли виректися оборони тих становищ з уваги на конечне перегрупування своїх частин. Національні війська сходять у долину Барсельони.

КОМІСІЯ ЛІҐИ НАЦІЙ ПОКИНУЛА БАРСЕЛЬОНУ.

Міжнародня військова комісія, що її виделегувала Ліга Націй до Барсельони мусіла покинути столицю Каталонії перед закінченням своєї місії. Її завданням була контроля над відкликуванням чужих добровольців із барсельонської армії.

Максималізм у практиці.

Львів, 24. січня 1939.

(К.) „Що ксьондз волі, ажеби дзецко одмавяло модлітвен по польску, чи ажеби мільчало?"

Трактуймо цей запит як політичну альтернативу, незалежну від умовин, серед яких запит був поставлений, сказати б вибстрагуймо його від елементів другорядних, від часу, місця, осіб, які нам відомі. Нехай він стоїть перед нами як проблема, ще краще: як критерій політичного підходу до проблеми. До якої? До **права** української дитини відмовляти молитву по українськи, до **обовязку** священника **боронити** цього права дитини.

Здаємо собі справу з того, що наше бажання трактувати поставлене вгорі питання як політичну альтернативу, може бути незрозуміле. Тому вияснюємо ще істотне підложжа спору. Є розпорядки шкільної влади, які дозволяють українським дітям у школах відмовляти молитви в їхньому обряді. Одначе є теж і практика, яка часто колідує з цією засадою (напр. уводить звичай відмовляти всім дітям **незавпробовану** гр. кат. Ординаріятами молитву „Духу Свенти"). Українські священники вважають, що не повинні допускати до цього, маючи за собою розпорядок шк. влади і конкордат. На тому ґрунті доходить до конфліктів, що їх можливо навіть обидві сторони перебільшують. Саме підчас одного такого конфлікту заведено дискусію і в II розгарі впало цитоване нами на вступі цих міркувань питання.

Коли хочемо зробити з цього питання неначе політичний „препарат", який можна б узяти під аналізу, досвід, побільшальне скло, то воно цікаве для нас не з погляду **права**, лише з погляду **настроїв**, які на це право впливають. Отож для нас не цікаве в цій хвилині, чому шкільна влада риґористично не тримається власного розпорядку. Не хочемо до цих явищ підходити з категоріями передвоєнного думання, напр. вмовляти в себе, що сьогодні існує у світі **обективне** право. Бо тоді чимало того, що в широкому світі діється, було б незрозуміле, парадоксальне. Чи не є в світлі передвоєнних понять парадоксом сентенція одного німецького судового присуду: „правда, всі громадяни є рівні перед правом, однак це не значить, щоб право було рівне для всіх громадян"?

Отож не цікавить нас у цій хвилині правничий бік справи, лише політичний, **психо-політичний.** Його формулуємо так: велика частина польського громадянства на тутешній території хоче звести краєве життя на площину: **або щось є польське або ніяке.** Один польський знавець української проблеми сформулував цю альтернативу своїх земляків так: „альбо бендзеш полякем, альбо мусіш польскен ненавідзіць." (Ал. Бохеньскі: „Проблєм польско-українські в Земі Червеньскей", стр. 18).

Ми вже нераз на сторінках нашого часопису писали про те, що для польської політичної думки сьогодні рішальним є таке міркування: лиш масова мобілізація культурних, господарських і соціяльних сил **польського** громадянства на нашій території і лише абсолютна перевага польського елєменту на всіх царинах життя цієї території — розвяже українську проблєму в Польщі. Такі слова, як „співжиття" „нормалізація" і т. п. стрінете нині у польській пресі надзвичайно рідко. Політичну тактику „угод", „вирівнювань", „розмов" заступили національні змагання, в яких беруть і братимуть чимраз більшу участь маси та в якій мотивом, предметом національної динаміки стають буденні найпростіші потреби.

Досі — все в порядку.

Коли ми читаємо у „Дзенніку Польскім" і ін. польських органах тільки про боротьбу за польську перевагу, тому льогічно треба думати, що й українці мусять пристосовувати і свою тактику до цієї польської тактики. Просто в силу засади самозбереження, прикметної кожній живій істоті. Звідсіль дальший для такої льогіки висновок: пробувати узгіднити те, що розвивається поруч себе. І тоді щойно поставити альтернативу: або само істнування українців є державною зрадою, або те істнування державною зрадою не є. Коли ж польська сторона погодиться це останне, то льогіка казалаб, що вони повинні погодитися на розвиток українців — в інтересі держави. Тимчасом угорі поставлене питання, яке символізує новий підхід частини польського громадянства до української проблєми, формулує іншу альтернативу: **або те, що українське буде польське або воно буде ніяке.** „Альбо дзецко бендзе модліць сен по польску, альбо бендзе мільчало." Третього виходу, природного і самозрозумілого, себто, щоб дитина молилася по українськи, ця льогіка не допускає. Для тієї психополітичної новини наших днів політичною „демонстрацією" є, коли хтось користає зі свого права і говорить прилюдно до українськи, для неї рушійним гаслом є „ані пендзі земі українцам". Вона реаґує нервово, коли в радіо лунає українська пісня і — замикає чимскорше голосник, зате вона радіє, коли побачить розбиту шибу в „Маслосоюзі", вона не старається навіть зрозуміти, як можуть українці мати якісь ідеали, радощі, не може вжитись навіть у зміст ідейного їхнього життя. Чи не є це явище, сьогодні найбільш у нас помітне? Чи ця альтернатива „або щось є польське або ніяке" не є причиною безлічі конфліктів, чи не зводить вона на манівці всякі розумні зусилля увести життя нашої території в якесь розумне русло?

Назвім світогляд, на підложжі якого зроджуються такі альтернативи — все або ніщо — степовим, сипким, урядничим, у протиставленні до рільничого, ціпкого, виростаючого з ґрунту. Настрої польського громадянства нашої землі стали радше урядничі ніж конструктивні, що здібні передбачувати на дальшу мету. Однак нам відомі приклади з життя, які кажуть, що не все польське громадянство цим настроям піддається. Треба признати, що фільма тутешнього життя не така вже дуже однобічна і безнадійна. Нпр. автохтонне польське селянське населення не зовсім опановане тією максималістичною психікою. Воно навіть солідарне з клясовим змислом українського селянства і раде б бачити українських селян у своїм товаристві в політичній боротьбі за владу. Та проте, коли сьогодні нпр. на соймовому терені або на сторінках поважних польських періодиків паде інколи запит про можливість польсько-українського порозуміння, то це — в оцій краєвій дійсності — лише стилістично-реторичні вправи. Дійсність нашої території каже: **суть у тому, чи рішальні в польському громадянстві чинники визбудуться максималістичного підходу до української проблєми.** Себто — коли закінчувати поставленим на вступі питанням — чи вважатимуть природною, безспірною справою, щоб українська дитина не потребувала стояти перд альтернативою: молитись по польськи чи мовчати, лише просто — молитися по українськи. Без шкоди і небезпеки для держави.

Ревеляції чи фантазії „Русского Голосу"?

Землячки з львівського „Русского Голосу", здорово продрімавшись над 15-ти числами свого нудного щоденного видання, нараз у 16-тому числі пробують „оригінальнічать" живіщим підходом до актуальних подій. Зелектризувало їхні сподівання „военное положеніе" в Карпатській Україні, у звязку з приїздом ґен. Прхали до Хусту.

Мовляв „Русскій Голос": генерала Прхалу ентузіястично зустріло населення Хусту; паки мовляв: праський уряд скасував „розпорядок Волошина" про розписання виборів на 12. лютого; і паки і паки мовляв: **у Празі носилися з думкою призначити на переходовий час виборів та скликання сойму „військового ґенерал-губернатора"** (як це „пахнет русскім духом"!) **у Карпатській Україні в особі ґенерала Войцеховського,** що є — по свідоцтву „Русского Голосу" — „руссофілом, харашо ізвестним Подкарпатской Русі". Одначе — жалується наш львівський ідейний однодумець Бродія та Фенцика — з ріжних причин назначили не Войцеховського, а ґенерала Прхалу. Але це ніяке лихо, бо ґенерал Прхала „друг русскаво народа" з „падлінно славянскімі убежденіямі" (чи на зразок Фенцика: у мене все було мадярське серце?), який зуміє „усмірить їх (українські) пориви", або й зовсім „визволитись від них", тобто, кажучи менш дипльоматичною мовою розігнати карпато-український уряд.

Звідки „Русскій Голос" зачерпнув надхнення для своїх ревеляційних інформацій про події в Карпатській Україні — це його тайна. Одначе — за одним мабуть винятком — вони у своїх подробицях „сплош да рядом" минаються з правдою.

Ґенерала Прхалу зовсім не витало українське населення Хусту. Братиславський „Ґренцботе" з 20. січня пише з Хусту: „В полудневих годинах збіглися на доїздовій дорозі гуртки жидів та чехів, щоб демонстраційно витати чеських ґенералів. Взагалі-ж від двох днів чехи ведуть себе в Хусті визиваюче, носять чеські національні відзнаки і почувають себе гордо **під охороною чеських жандармів та війська".**

Продуктом буйної фантазії треба назвати також повідомлення „Русского Голосу" про відкликання речинця виборів до сойму Карпатської України. Навіть найбільші ненависники українства серед чеських централістів не зважились на таке насильство над конституційними прерогативами карпатоукраїнського уряду. Таке могла видумати хіба хвора фантазія землячка у Львові, землячка, якого радувало б навіть найтяжче лихо на рідній землі, колиб воно било по українству, який готов помиритися з фактом, що Ужгород стає Унґваром, але ніяк не всилі піднятися думкою вище та помиритися з українським Хустом.

Коли ж у справі підготови чеського замаху в Карпатській Україні та в справі пляну насадити ґенерал-ґубернаторство в Хусті „Русскій Голос" інформує на основі позитивного матеріялу, **то він причинюється до небуденної компрометації тих осіб у празькому центральному уряді, які до останньої хвилини скривались зі своїми протиконституційними намірами, гадаючи несподівано завдати українському народові та його урядові на Закарпатті зрадницький удар у спину, щоб знову віддати Карпатську Україну в руки чеської адміністрації та бродіївсько-фенциківської наволочі.** В тому освітленні, яке „Русскій Голос" дає намірам чеських провідних русофілів дотично Закарпаття, свят-вечірній інцидент біля Мукачева набирає цікавого посмаку й **допускає всіляке пояснення...** За ці ревеляції належиться „Русскому Голосові" подяка, бо вони алярмують та остерігають українське громадянство.

Одначе треба напятнувати як нахабство менторства „Русского Голосу" під адресою українського громадянства у справі „покровительства Берліна", германофільства тощо. Чеський „А-Зет" з 21. ц. м. повідомляє, що в дні переїзду ґен. Прхали через Братиславу появилась у словацького німецького державного секретаря Кармазіна **делегація однодумців „Русского Ґолосу" з Пряшева під проводом якогось д-ра Жідовського** (номен-омен!) з проханням взяти під свій покров „русских", з декларацією приязни та льояльности до Німеччини, щоб тільки помогти чеським ґенералам добитись знову до влади над українським народом...

Воістину: краще було „Русскому Голосові" далі дрімати на лаврах домашніх тріюмфів ніж пускатись на бистрі хвилі великої політики та компромітувати своїх чеських приятелів несвоєчасним балакунством.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

З церковно-православних справ.

Варшава, 20. січня.

ВНУТРІШНІЙ СТАТУТ.

В Деннику Законів Р. П. з 30. грудня 1938 р. (ч. 103 поз. 679) появився розпорядок Ради Міністрів з дня 10. грудня 1938 р. про визнання **внутрішнього статуту Православної Церкви в Польщі** на основі листопадового декрету президента. Статут виготовило міністерство віроісповідань при допомозі правної референтури Правосл. Церкви.

Появу внутрішнього статуту треба вважати важним моментом у житті Православної Церкви у Польщі. Поодинокі правні позиції статуту обговорили ми перші у „Ділі" ще два місяці тому. Сьогодні проаналізуємо лише два важніші місця, а саме про компетенції собору єпископів та єпархіяльне управління, бо у складі першого зайшли деякі зміни, а друге це цікаве новум, на яке православне громадянство мусить здобути вплив.

Перше місце є таке:

„Святий Собор Єпископів, як спадковців Апостольської влади, є в Св. Автокефальній Православній Церкві в Польщі органом церковної влади, що регулює справи, які переходять управління правлячих єпископів.

Складається Собор Єпископів **зі всіх урядуючих єпископів Православної Церкви в Польщі.** Скликає його принаймні раз на рік Митрополит, який є головою Собору Єпископів. Ухвали його вимагають звичайною більшістю голосів, у випадку рівности голосів рішає голос Митрополита.

До обсягу ділання Св. Собору Єпископів, поза справами догматично-релігійними, відноситься турбота над усіми адміністраційними, освітніми й господарськими справами, а також аверхня судово-адміністраційна юрисдикція".

Як бачимо, закиди, що їх колись ставили „Ділові" деякі українські православні церковники з приводу оцінки персонального складу Собору Правосл. Церкви — виявилися безпідставними. На хід подій у Церкві матимуть вплив у с і єпископи, між якими є, як відомо, вже тепер двох православних поляків.

Управління єпархією — говорить статут — виконують правлячі єпископи при допомозі єпархіяльних зборів, консисторій і ревізійних комісій, а в єпархіях, де є вікарний єпископ, і при його допомозі.

Єпархіяльні збори, що складаються з представників духовенства й **мирян, вибраних на 5 літ,** відбуваються раз у рік. Скликає збирання й головує на ньому правлячий єпископ.

У склад єпархіяльного зібрання входять: 1) правлячий єпископ, як голова; 2) вікарні єпископи; 3) настоятель катедрального собору в єпархії; 4) представники парафіяльного духовенства в кількості від 12 до 20 осіб і **представники вірних у подвійній кількості від 24 до 40 осіб;** кількість представників залежить від розмірів єпархії; 5) директори Державних Православних Теольогічних Ліцеїв, що знаходяться в межах єпархії; 6) члени єпархіяльної консисторії; 7) єпархіяльний місіонер; 8) представник манастиря чи манастирів єпархії, визначений правлячим єпископом; 9) два члени Головної Контрольної Комісії з даної єпархії.

Для переведення виборів представників до єпархіяльного зібрання єпархію ділить на виборчі округи, кількість і межі яких устійнює Митрополит у порозумінні з міністром віроісповідань на внесок відповідного правлячого єпископа.

Вибори представників парафіяльного духовенства й вірних до єпархіяльного зібрання відбуваються що 5 літ в окружних виборчих зборах.

У кожній виборчій окрузі виборчі збори відбуваються у двох окремих, осібно скликаних куріях: а) духовній курії, що вибирає зпосеред свого числа 1 представника й 1 заступника, б) світській курії, що вибирає зпоміж себе 2 представників і 2 заступників.

Виборчі збори духовної курії складаються зо всіх священників і діяконів, що займають на терені даної виборчої округи усталені церковні становища.

Виборчі збори світської курії складаються зі світських представників парафій даної виборчої округи по 1 представникові від кожної парафії, вибраних відповідними парафіяльними зібраннями, згідно з відповідними приписами парафіяльного статуту.

Вибори в окружних виборчих зібраннях обох курій відбуваються в іменному й таємному голосуванні на кандидатів, зголошених на письмі до рук голови щонайменше пятю присутніми членами зібрання".

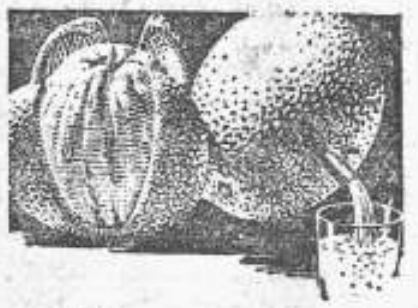
До компетенції єпархіяльних зборів належить м. і.:

„1) обговорення питань релігійного життя в єпархії та представлення щодо цього відповідних внесків духовній владі; 2) розважання справ **релігійної освіти серед вірних;** 3) підтримка доброчинної діяльности в єпархії; 4) усталення високими оплат (такси) які можна побирати за виконання релігійних послуг; 5) усталення височини й терміну платности складок, що припадають від окремих парафій на загально-єпархіяльні цілі; 6) затвердження єпархіяльних буджетів і буджетів окремих єпархіяльних інституцій, а також приймання до відома та справдження тих буджетів; 7) ухвалення субвенцій і позичок для церковних інституцій; 8) обговорення справ набуття, збування й уживання нерухомих маєтків всіх єпархіяльних інституцій; 9) обміркування справ, що торкаються єпархіяльних підприємств і укладання єпископові внесків у тих справах; 10) розгляд і вирішення справ, **що торкаються єпархіяльних релігійних видавництв;** 11) розгляд зажалень на вибори в окружних зібраннях.

Єпархіяльне зібрання доконує вибори: 1) представників до Елекційного Собору й до Головної Контрольної Комісії; 2) кандидатів на правлячого єпископа; 3) членів Єпархіяльної Ревізійної Комісії; 4) кандидатів на членів єпархіяльної консисторії.

Єпархіяльні збори є звичайні, надзвичайні й елекційні. Звичайні збори скликується раз на рік, найпізніше за 2 місяці перед розпочаттям буджетового року. Дату скликання звичайного зібрання усталює правлячий єпископ. Порядок денний звичайного зібрання обіймає: а) справи, представлені правлячим єпископом; б) внески, зголошені на письмі що-найменше 10 членами зібрання разом з підписами внескодавців не пізніше, ніж за тиждень перед датою збору".

Ще зпки подрібно обговоримо всі нові форми прав. церк.-громадянського життя, — звертаємо увагу українського прав. громадян-

Яфський овоч недорожчий він тільки кращий.

Гарна і солодка Яфська Помаранча — це найкращий і найдешевший еліксір здоровля для дорослих і дітей.

Яфські

ПОМАРАНЧІ і ґрейпфрути

ч. 20/6 1—2

НАЙБІЛЬШ СОКОВИТІ.

Палестинський овоч.

ДОРА МАНКУЗО ПЕРРІКОНЕ. 2

КИТИЦЯ РОЖ.

(Докінчення).

Коли вернулася домів, опянив її сильний запах квітів. Вона сіла й задумалася у сутінках. Чула, як кашляв її чоловік у сусідній кімнаті і боялась, що ввійде до неї, або її покличе. Але він її не кликав і не приходив. Відколи захворів, забажав спати в іншій кімнаті, щоб її не тривожити. І так уже залишилися.

Всі спали. Глибока тиша її настроювала гарно — а рожі так пахли в пітьмі. Вона не бачила їх, але чула, як мило обгортає її той запах, аж переходять крізь її тіло дрижаки. Вона впала на мягку софу і закрила очі.

Вона бачила перед собою якесь лице. То було лице графа Серджія Саніса. Як часто вона приглядалася гарним, енергійним його рисам. І він раз іще помітив це тай усміхнувся і вона мусіла червонітись. І все те впало між них як перша тінь гріху...

Кожного дня стрічала його на дорозі. Він не говорив до неї, але йшов за її слідом аж до брами її дому. А сьогодні зявились нараз від нього ті рожі, що палили її запахом. І вона втулила лице в подушку. Гарячка пронизала її тіло. Тремливо піднялась із софи. Її боліло в колінах і глухо билося серце. На столі стояли рожі. Вона втулила лице в квіти, щоб відчути їх свіжість, але нею заволоділо якесь почуття омління. Хитливо пішла вона до вікна і притулила до шиби гаряче чоло. І довго-довго дивилася без руху кудись на шлях, що примарно білівся в світлі місяця. Раптом затремтіла. Якийсь мужчина ждав надолині, біля вікна. Вона пізнала його. Але і він пізнав її в сяйві місяця тай кивнув на неї. Вона відступилася від вікна, перейшла по кімнаті як пяна, відчинила двері, прожогом збігла вділ по сходах і відчинила браму. Він обняв її, бо був уже певний перемоги...

— Ходи, — сказав, — я тебе геть у світ далекий понесу звідсіль!...

І цілував її уста, що мали запах рож.

Вона не питалася, куди він її забере.

— Я зараз прийду, пожди, я тільки ще маю щось узяти і таки зараз будут тут!

Побігла наверх, до своєї кімнати і оглянулась мов причинна довкола себе. Що ж таке мала вона звідсіль узяти? Ніщо! Ніщо, що могло б їй пригадувати її дотеперішнє життя. Тільки ті рожі... І вона вхопила їх, пригорнула до себе й охолоджувала ними своє спашіле лице, але й відчула як під її губами посипались дощем на землю рожеві пелюстки. Остовпіла дивилась, як злітала пелюстка за пелюсткою на стіл і на поміст. Гірко розчарована дивилась тупо на останки пишних, чудових квітів. По кількох годинах життя раптом умерли, а були такі гарні, свіжі!.. Яку чарівну отруту мали вони в собі?.. Нагло почула знизу нетерпеливий стукіт його кроків. Підійшла до вікна, відчинила та глибоко вихилилась. Холодний подув вітру прошив її судорогом і прогнав фантастичні мрії з гарячої голови. На дорозі гуляли якісь примари, безконечна пітьма обгорнула світ, а той, що ждав там коло брами, нетерпеливився. І куди ж то він міг би її попровадити?.. Тривога сповила її груди. З якоюсь полекшею в душі нагадала собі про те, що внизу була заперта брама і що тут наверху її дім, і в ньому було якось тепло й мило. Це додало їй сили. Вона вихилилася ще більше з вікна і прикликала тихіше його до себе...

— Я не вийду! — шепнула і зараз замкнула вікно.

Уся тремтючи впала на ліжко, неначе боялась, щоб він не ввійшов крізь вікно і не схопив її насильно.

* * *

Вже був ясний день, коли вона прокинулась. Коло її ліжка стояли Мавріньо і теща. Вони були бліді та стривожені.

— Що таке сталося? — спитала приголомшена.

— Невжеж ти хвора, Марто? Та ти спала з рожами в кімнаті — і ти могла вмерти!

— Ет, пусте!

— Як пусте?.. Ми найшли тебе на ліжку нероздягнену, ти мабуть омліла, — закликав Мавріньо зі сльозами в очах. Вона глянула дивно на нього, начеб побачила його вперше у житті. Тоді схилила винувато голову і прикрила очі.

— Я тобі зварю доброї кави, Марто! — сказала теща і вийшла з кімнати.

— Ти, мабуть, все ще зле себе почуваєш і не хочеш мені нього сказати! — допитувався Мавріньо.

— Алеж ні, ні!.. боронилася і раптом запиталася голосно зміненим тоном: „А що було б, якби ти мене вже більше був не побачив?"...

І вона побачила, як уся кров сходила з його лиця, і усміхнувшися сказала: „Ходи, сядь коло мене. Я справді не почуваю себе гаразд. Була б умерла разом із тими рожами... Чи бачив ти, що залишилося з тих пишних рож?"

Тепер добув уже Мавріньо трохи відваги, щоб винятн з кишені червону, шкіряну коробку. Він розкрив її і вийняв тонесенький як нитка золотий ланцюжок.

— Я думав його тее... на твої іменини... алеж цей дарунок видавався мені такий нужденний... що...

По лиці Марти збігла сльоза. Вона взяла ланцюжок, притиснула до уст і закрила очі.

Переклав М. М. М.

ства на нові, хоч у практиці вузькі, зате правно-передбачені можливості його участи у праці на церк.-громадянському полі.

Православні українці завжди виявляли д. сильне зацікавлення церковною ділянкою. Вони повинні тепер поважно і зорганізовано приступити до праці, очевидно памятаючи, що буква кожного закону не така легка у практичному читанні, як на папері...

„ПШЕГЛЬОНД ПРАВОСЛАВНИ".

„Пшеґльонд Православни" — орган „польского православя" — якого перше число вийшло недавно з великим шумом у Ґродні — це третє в черги видання „Православнего Інституту Науково-Видавнічего", Є це місячник, друкований польською мовою у Варшаві на доброму папері, отже — як видно — не за приватні гроші. Редактором нового православного періодика став директор гродненського інституту **о. м-р Л. Касперський**, який у вступній статті інформує м. і., що зачинає свою працю „в імя Бога, за благословенням св. Синоду і завдяки ичливій піддержці уряду".

В журналі знаходимо побіч історично-інформаційного матеріялу перші статті двох новоіменованих православних єпископів-поляків, оо. Семашка й Шреттера. Перший ідеалізує взаємовідносини між церквою й державою, закликаючи патетично, „щоб Православна Церква у Польщі дійсно стала **польським Православним Костелом**", другий намагається довести, що київський митрополит Сильвестер Косів був бодай таким польським патріотом, як сам автор статті.

Новий журнал призначений для „православних поляків", яких має бути 600.000. Одначе, як довідуємося, запросини до передплати одержали теж правосл. не-поляки. Редакція „Пшеґльонду" виходить — видно — з тих мотивів, що коли всі епархіяльні православні видання друкують по польськи — то всі православні можуть читати також „Пшеґльонд"...

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри
з найкращих большких матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

ПОГОЛОСКИ І ВІДГУКИ.

У варшавських польських, католицьких колах появилася чутка, буцімто українське православне населення Волині мало звернутися до Митрополії з проханням іменувати епископом відомого і заслуженого архимандр. **о. Палладія** (українця). Як довідуюся, така слушна петиція має слабі виглядн реалізації. Проти тої кандидатури протестував своєчасно воєвода Юзевський, а тепер сам кандидат — як кажуть — не погоджується прийняти високе становище. На нашу думку, якщо „православні поляки", яких за статистикою відомого гродненського інституту має бути у Польщі 600.000 мають аж двох своїх епископів, то чомуж не можна висвятити в епископи ще одного українця, коли православних українців є добрі 3 мілїони.

— При нагоді занотуємо, що в офіційному органі правосл. митрополії появилася цікава **статистика православних** у Польщі, виготовлена **п. Володимиром Косоноцьким**, безумовно найкращим знавцем тої ділянки у нас. Український статистик підраховує на день 1. І. 1939 р. число православних у Польщі на **4,195.000 душ,** при чому за останніх 7 років зросло це віроісповідання на **432.500** душ, що дає річно **62.000.** Жаль тільки, що статистик не поцікавився національними відносинами **серед того віроісповідання.**

— Наша скромна церк.-православна хроніка у „Ділі" викликує у декого д. велике зацікавлення і навіть явне знервування. Оце ціла краєва російська преса, правда без коментарів, передруковує голос виленського ендецького **„Глосу Народовего"**, що навівши нашу недавню характеристику персонажів нового Собору православних епископів у Польщі, написав м. і. таке:

„Діло" — очевидно — виступає проти російських епископів і польських кандидатів (?), а „українців" обвинуачує за брак енергії. Здається, „Діло" охоче бачило би у тих епископах наслідників митроп. Шептицького".

Одно вдалося виленським ендекам: зі старої звички взяли у лапки слово „українці" перед іменами українських правосл. владик, яке ми дали без лапок. Знавці розумітимуть дотепний сенс тої... привички ендецького редактора...

Фа-ський

Самоуправні вибори.

ВИБОРИ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В ЯВОРОВІ.

Вибори до міських рад на основі нової виборчої ординації щойно розпочалися, тому уважаємо за доцільне дещо обширніше насвітлити вибори до міської ради в Яворові.

Дня 22. грудня появилося на мурах міста оголошення головної виборчої комісії, що 12. грудня зарядив повітовий староста вибори радних міста. В цьому оголошенні подано до відома склад головної виборчої комісії, як також поділ міста на 7 виборчих округ зі складом окружних виборчих комісій, виборчих льокалів та днів і годин урядування.

Виборчі округи повикроювано довільно та приділено їм довільну скількість мандатів лежно від того, яка народність замешкує ту округу. Одну вулицю (Велике передмістя) розпарцелювали аж на три виборчі округи, бо цього вимагала виборча геометрія. До виборчих комісій покликали майже виключно поляків, а тут і там приділили по одному українцеві між заступниками.

Українці міста покликали негайно до життя Міський Виборчий Комітет у складі 19 громадян (по 2-ох з кожної округи і 5 до президії), щоб однозгідним фронтом піти до виборчої урни.Проти оголошеного поділу виборчих округ внесено зараз до воєвідства спротив через місцеве староство. Одначе цей спротив відкинено, бо на основі анальогій у виборчому поступованні треба було на спротиві дати 25 підписів, так як при зголошуванні листи кандидатів або протесті проти виборів. Виложені до перегляду списи виборців годі було точно провірити і поробити з них виписи, бо предсідники комісій деяких округ не дозволяли навіть узяти їх до рук (І. округа), а в деяких округах дозволяли лише на відпис зі своєї вулиці. Всеж стверджено, що багато наших виборців і то масово не поміщено в списах виборців, а деяких, чужих нам громадян, поміщено навіть у двох, округах. Деякі виборчі льокалі були в урядових годинах по більшій частині замкнені. В приписанім речениці внесено збірні реклямації до окружних комісій. У VII. окрузі пропущено ни 877 вписаних виборців аж 538, у IV. окрузі пропущено 165 виборців, у VI. окрузі 113, у V. окрузі 60 і т. д.

Хоча окружні виборчі комісії внесені збірні реклямації приняли до відома без ніяких замітів, то по скінченні реклямаційного поступования дістали всі громадяни, які вносили реклямації, однозгідну відповідь, що тих реклямацій не принято, бо внесено їх не у власній справі, а в справі інших осіб, що мало б противитись арт. 20 (1) виборчої ординації. Тоді всі невписані виборці внесли вже особисто спротив на основі арт. 22 (2) і на це деякі знову дістали відповідь, що цього спротиву не принято, бо попередньо не внесено в приписаному речениці особисто реклямації у справі непоміщення дотичної особи у списі виборців.

У часі законом передбачених реклямацій почали наші виборці масово діставати з окр. виборчих комісій відмовні рішення про їхню реклямацію з причини незамешкання без перерви від року в даній окрузі (хоча мешкають там з діда-прадіда), або через брак приписаного віку. Деякі з них вносили знову спротив, одначе без успіху.

Всі ті реклямаційні історії спонукали виборця п. Костя Куманця вислати до преміера Складковського телеґраму з вичисленням найважніших виборчих неправильностей та з проханням безпроволочно зарядити, щоб вибори переводжено згідно із законом. У відповідь на це дістав п. Кость Кунанець повідомлення з Міністерства Внутрішніх Справ, що це зажалення переслано до Воєвідського Уряду у Львові, щоб справу провірено і видано в залежности від висліду провірки відповідні зарядження. Чи і що зарядило в цьому напрямі воєвідство — невідомо.

Із зголошеннями лист кандидатів було менше клопоту, одначе і тут скреслили нам у трьох листах по двох кандидатів без поважніших причин. Остаточно устійнені списи виборців виказували невеликі зміни від первісних.

Всі думали, що саме голосування, визначене на 15. січня ц. р. буде вже переведене згідно з буквою закону. Тимчасом від наших виборців вимагали документів для устійнення їхньої тотожности, чого не вимагали від виборців жидів та поляків. Мужів довіря нашої листи приміщували так, щоб вони не мали вгляду в чинности комісій, зате мужі довіря польсько-жидівської листи мали вирішний голос у справах, передбачених для мужів довіря. В чисто українських виборчих округах (окр. VII.) переводжено голосування дуже пиняво, так, що в год. 9 веч. ще багато наших виборців не мало змоги віддати свій голос. Крім цього — на основі обчислень наших мужів довіря — число голосуючих дивним-дивом збільшилося при остаточному устійнюванні відданих карток до голосування, а саме: в VII. окрузі на 200, в III. окрузі на 150 карток. Тому не можна дивуватися, що в чисто українській VII. окрузі вийшло 2 радних поляків, а в III. окрузі не вийшов ані один український радний.

Устійнений вислід голосування в окружних виборчих комісіях справді сензаційний. На 24 радних українці здобули лише 6 мандатів, жиди 6 мандатів, а поляки аж 12 мандатів. Стан посідання не змінився від попереднього складу міської ради, хіба остільки, що в попередній раді засідав ще один українець з польської листи. Одначе як возьмемо під увагу скількість населення міста по національностям, то українці повинні мати найменше 14 радних, жиди 6 радних, а поляки найбільше 4 радних.

Одначе мусимо з приємністю підкреслити, що наші виборці трималися дуже добре. Всі управнені до голосування йшли масово до виборчих льокалів та годинами вичікували своєї черги. В VII. виборчій окрузі аж 15 постеруноквих усували по 9. годині веч. виборців, що ще хотіли сповнити свій громадянський обовязок з питомим яворівським завзяттям. Пропоновані нам 8 мандатів у „компромісі" не викликали б такого скріплення активности громадян, як це зробив зорганізований, збірний, сконсолідований наш виступ при цих виборах. Ми не уважаємо себе переможеними і вносимо протест проти виборів у цілости.

Польське громадянство йшло до виборів в останіх днях дуже розсварене і вислідом цього було те, що провалилися при голосуванні всі корифеї (дослівно всі!), а мандати осягнули люди в громадянській роботі незнані. Провідник О. З. Н-у дістав у VI. виборчій окрузі ледви 11 голосів на всіх 1.401 відданих голосів.

Вже тепер зачинаємо приготовлятися до громадських виборів по селах — зі збільшеним досвідом.

Виборець.

Франція не дасть помочі червоній Еспанії.

НЕВДАЧА МІСІЇ ДЕЛЬ ВАЯ.

Як інформують з Парижа, міністр закордонних справ червоної Еспанії дель Вайо підчас передучорашньої розмови з міністром Бонне предложив йому проект договору (на 30-ох сторінках машинового письма), на основі якого барсельонський уряд брав би на себе великі політичні й господарські зобовязання супроти Франції, якщо французький приватний промисл до двох днів достарчив би повзів, літаків та інших засобів на оборону Катальонії та контрофензиву.

Після розмови з *премієром Далядіє* Бонне дав рішучу відмовну відповідь та погодився лише постачати харчі для еспанського населенк. що голодує.

Пополудні дель Вайо вернувся до Барсельони.

У Франції тепер лиш комуністи енергійно домагаються інтервенції в користь червоної Еспанії; соціялісти вже не дають їм підтримки.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

З природи і життя.

Таємниця життя на землі.

Від непамятних віків ученим усіх часів і нинішнім не сходить з голови нерозвязане досі питання життя на нашій землі у всіх його вребогатих проявах. Тепер знову багато природників зайнялося питанням, чи життя є таксамо вічне як мертва матерія, чи воно повстало (на нашій землі) тоді, коли настали до цього пригожі умовини.

В погоні за штучною живою клітиною.

Був час, коли багато дослідників, що цікавилися повстанням життя на нашій землі намагалися штучно витворити живу клітину з ріжних складників мертвої матерії. У лабораторіях учених переводили найріжнородніші комбінації найріжнородніших хемічних процесів і сполук, гарячково шукаючи за таємницею життя Та всі змагання, щоб витворити штучно у реторті хеміка хочби найменшу грудку матерії не вдалися.

Раз уже здавалося, що винайдено субстанцію подібну до живої матерії. Були це т. зв. „живі криштали" Лемана, що росли і ділилися самочинно, імітуючи живі клітини. Одначе ця подібність до деяких проявів живої клітини, — це ще не правдиве життя і далі наука не переступила таємної межі між живою і мертвою матерією. Всі дальші досліди, що йшли та йдуть у багатьох наукових робітнях, не посунули зовсім справи наперед.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Дві теорії.

Засадничо існують тепер дві групи теорій, що вияснюють появу життя на землі. Одна каже, що життя на землі повстало тоді, коли були сприятливі умовини до повстання життя у такій формі як вони існують сьогодні. Згадані теорії кажуть, що воно не може бути вічне, бо-ж сама земля була колись частиною сонця і подібно як сонце була розжарена до кількох міліонів ступнів Ц. Життя в розумінні наших клітин та збудованих з них ростин і тварин можливе тільки у вузьких межах температури. Більшість життєвих проявів може відбуватися у межах + 10°Ц — 60°Ц. До тої пересічної температури, в якій існує нинішнє життя долучуються ще інші чиники, як повітря, вогкість, розпускальна у воді пожива. Тільки у таких умовинах може жива клітина нашого земного живого твору, ростини чи тварини, проявляти своє життя, якого проявами є ріст, розмножування, засвоювання поживи, виділювання розкладових продуктів та смерть.

Деякі вчені думають, що те, що їм не вдається витворити штучно живої клітини має свою причину в тому, що їм невідомі відносини, серед яких повстало життя на землі.

Зате друга теорія, що також має багато прихильників серед природників каже, що життя ніколи не можна буде створити штучно, бо життя це зовсім окрема форма енергії, що є вічна як і мертва матерія. Але тоді виринає питання, чи таке життя як на нашій землі є перше з усіх планет, чи воно має своїх попередників, чи прийшло зпоза нашої соняшної системи. Численні досвіди здаються потверджувати таку можливість. На основі наших відомостей у міжпланетному та міжзоряному просторі панує дуже низька температура, недалека від абсолютного зера (—273°Ц). Дуже низькі температури вбивчі для живих організмів. Одначе знаємо, що зародні деяких бактерій витримують довший час (10—15.00 років) низьку температуру, зберігають спромогу розвиватись, коли тільки дістануться у сприятливі обставини. Навіть деякі високоорганізовані живини як нпр. слимаки переносять замороження до — 120°Ц. Деякі бактерії та плісняки ростуть при — 190°Ц. Зародні бактерій витримують безкарно низьку температуру до —252° Ц (так, що їх можна потовкти на порошок), можна повернути до життя, коли відгрівати їх обережно. Також багато комах витримує легко температуру до — 25°Ц, (блощиці гинуть щойно при — 25°Ц.). З повищого виходить, що зародні бактерій можуть перенести несамовитий холод міжзоряних просторів, не втративши притаєної в них іскри таємної енергії — життя. Одначе як вони могліб там порушатися? Учені досліджуючи вибухи вульканів дослідили, що при таких вибухах вульканічний пил підноситься навіть до висоти сто км. Як думають деякі, подібно моглиб полетіти вгору міліони зароднів бактерій, яких завсіди багато в нашій атмосфері. Видіставшися поза сферу притягання нашої землі, їх гналиб ріжні промені, що перебігають міжпланетні простори, нпр. промені сонця, що неслиб їх зі собою зі скорістю кількасот км. на секунду, поки не дістануться у сферу притягання якогось іншого небесного тіла, де їх чекає або смерть від спалення чи низької температури або де при сприятливих умовинах можуть утворити новий осередок життя.

Одначе такі можливости міжпланетних чи міжзоряних мандрівок життя чисто теоретичні, і більшість учених шукає тепер за початком життя на нашій землі, яку вважають батьківщиною нашого життя, погоджуючись у тім з нашою релігією.

Ф.

тільки
Крем НАЛІНА Nr 1
магістра
В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО
усуває радикально
Веснянки Плями і т. п.
Крем Halina Nr 2
(півтовстий)
пленає церу, хоронить перед зморщинами і їх усуває.

Зима і небезпека кривухи.

Що це таке кривуха? Це дитяча хвороба, яка виступає у немовлят вже від четвертого місяця життя. Першим проявом цієї хвороби є надмірні поти, головно на потилиці і неспокій. По тих наступають дальші: розмякчення кісток черепа, які вгинаються під пальцями. Крім кісток черепа мякнуть теж інші кістки. Вони мають замало вапна і не можуть видержати тягару тіла та викривляються.

Наслідки кривухи це скривлення кінчин, грудної клітки, стовпа хребетного, мидниці — що спричинює каліцтво на ціле життя. Ноги прибирають форму букви О. Мязи теж підлягають змінам у тій хворобі: вони стають слабі, так, що діти дуже пізно зачинають ходити. Крім того кривуха зменшує відпорність дитячого організму на заразливі хвороби, так, що діти з кривухою дуже тяжко переходять заразливі хвороби.

Головною причиною цієї тяжкої хвороби є брак соняшного світла. А що взимі маємо в нашому кліматі мало сонця, то дітям, що вродилися восени і взимі, особливо загрожує кривуха. Під впливом променів сонця в організмі дитини витворюється вітаміна Д, а в її браку виступає саме кривуха.

Кривуха у нас сильно поширена, тому треба знати, як оберігати перед нею дітей. При тому треба держатися таких вказівок:

1) Діти, що кормляться груддю, рідко хворують на кривуху. Дитина повинна кормитися груддю принайменше до шостого місяця життя! Дитина дістає з молоком матері багато вітамін, мінеральних солей, з яких будує міцні кістки.

2) Діти кормлені штучно, хворують на кривуху. Кормлення молоком особливо пригоже для повстання кривухи. Давати треба дитині до 6-го місяця 500—600 гр. молока, при чому треба додати клейку так, щоб доповнити до літри.

Треба давати дитині сік з городовини і овочів, бо там багато вітамін.

4) Ліжечко дитини треба поставити в такім місці, щоб до нього доходило багато світла. Найліпше при вікні, а при тім не заслонювати вікна і ліжечка фіранками.

5) Треба щоденно виносити дитину на свіже повітря і взимі і вліті.

6) В літі треба насвітлювати тіло дитини так, що заслонюється дитині очі, а решту тіла виставляти на сонце, при чому першого дня дитина не може бути довше на сонці, як 5 хвилин, аж дійде до 30—40 хвилин.

Лиш йдучи за цими вказівками можна запобігти тій страшній дитячій хворобі, яка лишає по собі слід на ціле життя. Про це повинні мами памятати і не боятися взимі виносити своїх дітей на свіже повітря. Розуміється, що дитину треба відповідно убрати, щоб не простудилася.

Іч.

Нове про Антарктиду.

Хоча вже багато експедицій досліджувало континент, що лежить довкола північного бігуна, т. зв. Антарктиду, всеж ці краї вічного снігу ще й далі ховають у собі багато таємниць. Недавно проголосили висліди побуту норвеських рибальчих кораблів, що перебували при атлянтійських берегах Антарктиди на ловлі китів. Ті кораблі були засоблені теж у власні літаки. Попри ловлю китів залога тих кораблів виконала також багато обсерваций атлянтійського берега Антарктиди на просторі від 20° західньої геогр. довжини до 45° геогр. східн. довжини. В той спосіб норвежці пізнали коло 8.000 км. берега Антарктиди і ствердили, що здовж берега т. зв. краю Рангільди (20° східн. геогр. довж.) находяться пасма гір, що доходять до висоти 3000 м.

До відкритих територій зголосила свої політичні претенсії Норвегія.

—o—

З психольогії життя.

У житті людини і громади істнує цікавий **звязок між ідеалами і розчаруваннями.** Вони стоять до себе звичайно у простій пропорції, чим більше ідеалів, тим більше може бути розчарувань. Але розчарування не повинно бути **осудом для ідеалу,** причин невдачі треба шукати у людях, у їх недостаточній підготові у змаганнях до ідеалу. Тому треба працювати над поменшування ідеалів, але над поліпшенням підготови у змаганнях до цілі. Великим ворогом життєвих змагань є песимізм. Він висушує надію, морозить любов і руйнує довіря до себе та інших. Колиж у житті людини бракує цих чинників, тоді вона покорюється переможному, жорстокому життю і йде на дно.

Життя не можна провадити на основі якогось шабльону, — воно індивідуальне для кожного і не можна його опанувати приписами ні параграфами. Найліпшим провідником людини і суспільности на дорозі життя є **життєвий досвід.** Чим довше живемо, тим краще пізнаємо добро і зло.

Треба вистерігатися поверховного підходу до дійсности, бо на її поверхні, як на поверхні моря шаліють бурі, та безупинно приходять припливи та відпливи. Тільки пірнувши у глибінь життя і зрозумівши його глибини і можливости дозволить людині використати повнощей дорогоцінний дар Творця — життя

—o—

РЕСТОРАН І КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ
під „КОРОНОЮ"
ЯГАЙЛОНСЬКА 11, ТЕЛ. 284-32.
Найвибагливіше влаштований льокаль у Львові, стравн машинові, бріль, англійські рушта, архикняжа кухня, живецькі пива, обіди, „меню".

Штучні погної і харч людини.

Ще й тепер можна подекуди почути закид, що штучні погної затроюють рослини і хоч урожай підносять майже вдвое, всеж харч, добутий з такого збору, мусить мати неприродний, і тим самим шкідливий для здоровля склад.

Це питання для здоровля цілого народу має першорядну вагу і нераз занималися ним наукові дослідники. Покищо стверджено понад усякий сумнів, що харчі зі „штучно доживлюваних" рослин зовсім не шкідливі, бо їх хемічний склад у нічім не ріжниться від нормальних.

Сторінка без політики.

Майстри шпигунської штуки.

ШПИГУНКА ЛЮІЗА.

Коли німецька армія рушила на Бельгію, багато бельгійців утікдо через канал Ляманш до Англії. Втікали старці, жінки і діти, в чім хто міг і як хто міг. Англійська влада дуже точно переглядала втікачів, бо між ними легко міг пересовгнутися і німецький шпигун. Між утікачами була і молоденька француженка Люіза Беттеніе. Коли англійські старшини почали її випитувати, здивувало їх, що молода дівчина так знаменито відповідає. Вона не подавала поголосок чи спліток, тільки фактичні події, які бачила або бачили достовірні свідки Бистрі помічення, второпні висновки і подиву гідна орієнтація вказували на великий шпигунський талант. Англійські старшини швидко порозумілися з панною Люізою. З ненависти до німців, вона згодилася вернутись назад у Бельгію і стати шпигункою. Люіза говорила зовсім добре по німецьки і могла легко не звернути увагу окупаційної влади.

МОТОПІРИН-МОТОР

ЗАВТРА ЗАБУДЕШ!
і тому ще сьогодні купи в найближчій аптиці МОТОПІРИНУ. В кожній скромній домовій аптичці повинна находитися Мотопірина, особливо тепер, коли температура міняється з дня на день. Мотопірина забезпечує від катару, перестуди й под.
— Набувати у всіх аптиках. —

Беручи під увагу великий хист і второпність панни Беттеніе, запропонувала їй англійська влада стати не звичайною шпигункою, але на власну руку зорганізувати шпигунську організацію на цілу Бельгію. Люіза пристала і на це. Мала досить відваги, щоб станути око в око з ненависним ворогом і почати з ним небезпечну гру. Коли шпигунське бюро англійської арімї зобовязало її для себе, тоді прийшло їй з усякою допомогою. Люіза дістала докладні інструкції і багато грошей та вирушила одного дня до Голяндії. Звідти мала вона передертися до Бельгії, осісти у своїм місті і почати свою роботу.

Німецьке командування дуже добре знало, що невтральна Голяндія може дуже легко бути захистом для антантських шпигунів. Тому заздалегідь подбала за охорону з тієї сторони. Ціла мережа дротяних перегород, наверха і під землею, вовчі доли з мінами на дні, закриті пастки як на диких звірів, а до того всього дроти заряджені електрикою. В кожну ніч освічували цілий той смертний пояс рефлектори і здавалося, що миш не пролізе туди незамітно.

Крізь той смертний пояс мала Люіза Беттеніе дістатися до Бельгії. В чорнім плащі і темнім полотняним капелюсі стояла вона в одну темну ніч на голяндській границі і ждала на провідника. Знала його з опису, який дали їй англійці і тому не боялася підступу.

Але коли глянула перед себе, ген, де світилися ворожі рефлектори, серце мимоволі стискалося від жаху. Знала дуже добре, що жде її на випадок, якби попала на одну з ям, чи на електричний дріт, чи врешті, якби доглянула її сторожа. Біля кожного рефлектора стояв знаменитий стрілець, якого кожна куля приносила смерть.

Пригадала собі шпигунка одну недавню подію на тім поясі смерти. Молода бельгійка втікала з маленькою дитиною на руках до Голяндії. Не могла видержати в окупованій батьківщині. Темна ніч крила її спочатку і бельгійка зробила вже великий шмат дороги. Ще тільки два кільометри ділило її від Голяндії. За бельгійкою йшло ще двоє людей, які теж тікали в Голяндію. Нераз припадали вони до землі, коли засвітив рефлектор, нераз завмирали з остраху, чи не побачив їх ворог. Кілька разів удалося їм, але вкінці таки доглянуло їх німецьке око. Роздалися стріли і двоє людей, що йшли за бельгійкою вже не підвелися з землі. Перестрашена жінка вернулася з тяжким трудом назад додому. Але яке-ж було її горе, коли побачила, що підчас нічної мандрівки задушила свій найдорожчий скарб, свою дитину.

Роздумуючи над тим Люіза Беттеніе навіть не помітила, як до неї підійшов якийсь чоловік. Глянула і пізнала: Це був її провідник, бельгійський пачкар Вестарпен. Вестарпен, величезного росту чоловік, явився як дух і мовчки глянув у лице дівчини. Потім також мовчки взяв її за руку і повів у ліс. В одному місці приклякнув і почав порпати руками землю. Швидко показався отвір, з якого повіяло стухле повітря льоху. Провідник всунувся в отвір, а за ним полізла Люіза.

На руках і ногах повзли вони довго-довго, врешті вилізли наверх. Дротяні перегороди були вже за ними, але вовчі доли і пастки ще перед ними. Провідник, видно, добре знав дорогу, бо серед темряви ночі оминав небезпечні місця і посувався певно вперед. Коли тільки блиснув рефлектор, бельгієць припадав до землі і завмирав непорушно. Те саме робила і Люіза.

Врешті минулися вовчі доли. Тепер треба було пройти крізь німецькі застави і тоді вже була надія на успіх. Коли зійшло сонце, шпигунська пара мала вже далеко за собою дроти, міни і рефлектори. Але небезпека ще не минула. На кожнім перехрсті доріг зупиняли їх німецькі стежі і питали за пашпортами. Пашпорти були в найбільшім порядку. Про це подбало вже англійське шпигунське бюро, яке мало цілу фабрику фальшивих паперів. Люіза Беттеніе та її провідник Вестарпен дісталися щасливо до міста Ліль, де шпигунка мешкала раніше. Провідник дійшов з нею аж до її мешкання і тут попрощався з нею. Тут вона була вже безпечна і не потребувала його помочі.

Як тільки Люіза Беттеніе опинилася у своїй хаті, з тією хвилиною вона почала свою службу. Перше, що зробила, то вибрала собі відповідний костюм, який відповідав би її званню. Адже згідно з паперами називалася тепер Алісса Дюбоа і торгувала коронками. Тому вбралася у старе лахміття, напхала в дешеву валізу коронок і з тим пішла „на службу".

Англійська влада не помилилася і не завелася на ній. Люіза Беттеніе, чи Алісса Дюбоа стала славною шпигункою. Вона зорганізувала шпіонажу в цілій Бельгії і багато лиха накоїла німцям. Обережна і відважна зуміла так законспіруватися, що німецька контршпіонажа не могла її до кіния війни викрити. Увесь час зі стричком на горлі працювала без відпочинку над погубою свого ненависного ворога і мала щастя бачити його програну.

Подав О. Ст. Ковалів.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці звінкасують Вам відсотки.

Чого не знаємо.

Творці американської моди знайшли вже нове місце для мініятурних годинників; вони будуть не на руках, а на кравatках. Щоб побачити годину треба буде спеціяльно дивитись на них, може знизом.

У Індії що 7 хвилин умирає один чоловік від їдовитої гадюки.

Птаха колібрі вдаряє на секунду 75 разів крилами.

У Новій Зеляндії люди живуть найдовше, бо там пересічний вік мужчини 65 років, жінки 68. Може тому дістатись туди так тяжко.

Т. зв. райський птах, коли боїться ввесь блідне, а як гнівний — червоніє.

—o—

Авто Ліонарда да Рінчі.

Геніяльний італійський маляр Ліонардо да Вінчі пробував колись будувати літаки та моделі інших фантастичних машин. Між його рисунками є теж проект самоходу. У Міляно підготовляють виставу, на якій покажуть авто збудоване точно за проєктом Ліонарда. З нього буде видно, що крім фантазії мистець знав теж механіку: воно може їхати на кілька метрів.

Кожна українська особа й кожна українська установа має законну змогу самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46. у місяці січні і це зробить

300 ошуканих.

Ліссабона має ошуканця, що попав на сторінки чужих газет за свій хист. Він зветься Еміліо Бернандез, має 30 років. У два місяці після виходу з вязниці він ошукав триста осіб. Він приходив до бідних людей, здебільша кам'яничних сторожів і пропонував їм, як представник фірми, харчеві продукти, за які можна було дістати згодом іще премію. Коли клієнт робив замовлення, тоді Бернандез брав завдаток від 10 до 100 зол. відповідно до вартости товару. За 60 днів він знайшов 300 легковірних, а після цього опинився 13-ий раз у вязниці зі славою лісабонського „торговельного генія".

ГУМОР.

МОДЕРНА ДИТИНА.

Якась дама бачить на вулиці малого хлопчину, що плаче.

— Чого ти плачеш, дитино?

— Я заблудив.

— А де-ж ти мешкаєш?

— Моя мама нині перенеслася на іншу хату і я не знаю адреси.

— А як вона називається?

— Вона вийшла вчора ще раз заміж і я не знаю її нового прізвища.

ДОТЕПНИЙ ВИКРУТ.

На дворі Людовика XIV. служив граф Де Граммон, що займав там високе становище. Одного дня він попав у лють і побив одного зі слуг короля в саді. Король побачивши цю сцену підійшов до графа з суворою міною:

„А це що таке?!"

Граф побачивши, що попався, хотів затерти погане враження і відповів:

„Це нічого, Ваша Величносте! нічого такого, на що вам варт було б звернути увагу. От два ваші слуги побилися."

Відгук карикатур „Комаря".

Вислід Мирового Суду Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка.
(Комунікат ТОПІЖ-у.)

Рада ТОПІЖ передала була письмом з дня 16. XI. 1938 р. справу скарги ред. І. Кедрина проти ред. Е. Козака, як редактора і рисівника „Комаря", Мировому Судові Т-ва, припиняючи на час розгляду справи Судом ред. Е. Козака у членських правах. Мировий Суд Т-ва у складі о. **Юліяна Дзеровича, д-ра Василя Сімовича** і ред. **Мих. Таранька**, як членів, та **М. Матчака**, як заст. члена, розглянув подрібно справу та у висліді звернувся до Ради ТОПІЖ 20. м. м. з обширним письмом, в якому стверджує: „Суд визнає, що статті і карикатури, поміщені в числах 43, 44, 45 „Комаря" роблять кривду ред. Кедринові, підривають його становище в очах українського громадянства, до того — вони несправедливі, бо виставляють діяльність ред. Кедрина в неправдивому світлі". Однак ред. Е. Козак відмовився від авторства дотичних карикатур, зокрема від карикатури й фейлетону „Арендарі", так само відмовився від редакторства „Комаря" за ввесь той час, заявивши, що фактичним редактором того часопису став щойно від його 47-ого числа і відтоді за той журнал уцілому відповідає. Суд Т-ва, хоч зазначив свій погляд на справжнє авторство дотичних карикатур, проте рішив, що супроти заяви ред. Е. Козака у цю справу входити не може.

Рада Т-ва прийняла до відома вислід Мирового Суду та вважаючи, що ред. І. Кедрин дістав достаточну сатисфакцію, **привертає ред. Е. Козака у правах члена ТОПІЖ-у.** Таким робом ця справа на терені Т-ва вичерпана.

За Раду ТОПІЖ-у:

Р. Купчинський, голова.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 25. січня 1889.

„ОЛЕКСАНДРА МИШУГУ,

тенора варшавської опери запросила дирекція театру „Covent Garden" в Льондоні на чотири сезони, що року від половини мая до кінця липня."

„ІВАН ГРИНЕВЕЦЬКИЙ,

артист і директор руcько-народнього театру, вмер нині опівночі в Перемишлі по довгій важкій недузі. Руська сцена потерпіла страшний удар, руське мистецтво велику невіджалувану втрату. Покійний зійшов з важкого боєвища тернистого життя не як звичайний здібний актор, але як справжній горячий патріот і чоловік ідеї, що душу й серце, ціле своє здоровля і життя поклав на жертівнику рідного мистецтва."

РОСІЙСЬКА МІСІЯ ДО АБІСИНІЇ.

„Ціла місія складаєтьсл майже з 200 людей, з яких самих кавказьких козаків є ціла сотня. Всі здорові люди і так дібрані, що кожний з них, навіть церковні дяки, знає якесь ремесло. Вони забрали з собою все, що потрібне для закладення кольонії.

Повідомлення.

Повідомляємо наших П. Т. Відборців, зокрема П. Т. Читальні, що ми випродукували та вже доставляємо новий батерійний тип:

СЕЛЄКТОН В 395

Є це 5-лямповий, 7-обводовий приймач високої кляси, до батерії та акумулятора, спеціяльно сконструований для більших кімнат, як читальні, світлиці, ресторани, тощо. Новий тип визначається між батерійними приймачами небувало сильним голосом та дає навіть при великім підсиленню чистий та дзвінкий відбір. — Проспекти висилаємо на бажання.

СЕЛЄКТОН, РАДІОТЕХНІЧНА СПІЛКА З О. П.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 43, ТЕЛ. 254-22.
ІНЖ. М. СМІТЮХ, ІНЖ. М. РАКОВСЬКИЙ, В. ЛЕВИЦЬКИЙ.

ч. 200 2-2

Українсько-чеське загострення у насвітленні польських аґенцій.

СУТИЧКА МІЖ ЧЛЕНАМИ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧИ" ТА ЧЕСЬКИМИ ЖАНДАРМАМИ?

ПАТ подає з Ужгороду, що минулої ночі у селі Королево над Тисою дійшло до такого інциденту: Члени „Карпатської Січи", вертаючися з маніфестації з Хусту, роззброїли чеського жандарма. Другий жандарм утік і телефонічно завізвав поміч. Дійшло до перестрілки, в якій убито 1 особу, 2 ранено важко і 7 легко. Коменданта „Січи" з Королева арештовано, на місце інциденту вислано військо.

УРЯД КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ЗВІЛЬНИВ 60-ОХ ЧЕСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

Як подає АТЕ, карпатоукраїнський уряд віддав до диспозиції праського уряду 60-ох поліційних урядовців з Хусту і Сваляви. На їхне місце принято членів „боївок о. Волошина".

ЧЕСЬКІ ПРАПОРЧИКИ НА ВІЙСЬКОВИХ САМОХОДАХ.

ПАТ повідомляє, що військова влада наказала вивішувати на військових самоходах державні прапорчики. Має це бути контрманіфестація проти українців, які від початку влади о. Волошина бойкотують чеський прапор.

АРЕШТУВАННЯ МОСКВОФІЛІВ У СЕВЛЮШІ.

ПАТ приносить вістку з Хусту, що минулої ночі переведено в Севлюші арештування серед „карпаторусинів". М. ін. арештовано начальника скарбового уряду, б. голову товариства ім. Духновича, Данканича.

Ширіть наш часопис!

Евакуація американських та британських громадян з Барсельони.

Американський департамент маринарки дістав звіт від команданта американської ескадри в Европі, що кружляк „Омага" причалив у вівторок до Гальдетас, щоб забрати американських громадян з Барсельони. Американський державний секретар заявив, що американці мають тепер останню нагоду виїхати з Барсельони.

Британський посол у Барсельоні є у постійному звязку з командою британської фльоти, щоб могти перевести евакуацію посольства й консуляту (разом 20 осіб) та 200 брит. громадян з Барсельони. Один кружляк та один контрторпедовець є близько Барсельони, щоб могти негайно перевести евакуацію.

ВЖЕ ЗАЙМЕНУВАЛИ НОВОГО ПОСАДНИКА БАРСЕЛЬОНИ.

Еспанська нац. влада вже заіменувала новим посадником Барсельони визначного промисловця Мігуеля Мате, голову товариства „Гіспано-Суіза" та електрівні в Андоррі.

ФРАНЦІЯ ПРИГОТОВАНА НА НАПЛИВ УТІКАЧІВ З КАТАЛЬОНІЇ.

Французька погранична сторожа у східніх Піринеях приготовлюється на великий наплив утікачів з Каталюнії. Жандарми переглядають утікачів, опісля евакуують їх. Покищо рух на кордоні ще не збільшився настільки, щоб треба було видавати нові постанови.

ОПІР ЕСПАНСЬКИХ ЧЕРВОНИХ ВІЙСЬК ПРОЛОМАНИЙ НА ВСІХ ВІДТИНКАХ КАТАЛЬОНСЬКОГО ФРОНТУ.

Комунікат нац. головної кватири стверджує, що нац. війська проломили катальонський фронт на всіх відтинках та посунулися на дальших 7 кільометрів. Вони є на висоті Манрези, в кількох місцях дійшли до ріки Ґльобреґи. Вони здобули місцевости Кастелляр делля Рівієра, Торра Біоска, Кальмарка та низку ворожих позицій.

ЩОБ ВИРІВНЯТИ ФРОНТ..

Червоний комунікат потверджує, що нац. війська дальше вели наступ, тому червоні мусіли на кількох відтинках відступити на догідніші становища, щоб вирівняти фронт.

ДАЛЬШЕ БОМБАРДУЮТЬ БАРСЕЛЬОНУ.

Коло 22. год. нац. літаки виконали кілька налетів на Барсельону та спричинили чималі шкоди. В одному дні 11 разів був ґазовий алярм. Передмістя Барсельони вже евакуовані.

—o—

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 2103 3-5

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Пстоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

АМБАСАДОРИ Й ПОСЛИ У ВАРШАВСЬКІМ МІНІСТЕРСТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Мін. Бек приняв учора амбасадорів Німеччини і Франції та посла Мадярщини. Віцеміністр Шембек розмовляв з амбасадорами Франції та Італії.

Цей рух у міністерстві вяжуть зі завтрішнім приїздом міністра Рібентропа, який проведе у Варшаві два дні. Появилася поголоска, що йому товаришитиме шеф поліції Ґімлер.

—o—

ДЕРЖАВНА ПОЛЬСЬКА ЦЕНТРАЛЯ ПРОПАҐАНДИ.

Варшавська „Ґазета Польска" з 23. ц. м. ставить домагання до уряду, щоб він негайно створив польську державну централю для пропаґанди. Розвідками в чужих мовах — пише „Ґазета Польска" — мусимо перемогти протипольську пропаґанду, що ведеться нині за кордоном. Дотеперішні досвіди дали сумний та болючий доказ, що приватні заходи не заспокоюють потреб польської пропаґанди за кордоном.

ПРИ РОЗЛАДІ ШЛУНКА І КИШОК вскрита коли кормовий провід перевантажений їжею і напитками, склянка природної гіркої води **Францішка Йосифа** — це правдиве добродійство. — Спитайте Вашого лікаря.

ВЕЛИКІ ЗМІНИ В РУМУНСЬКІЙ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Як це офіційно оголошено в Букарешті, румунського посла Фільоттія перенесуть з Атен до Софії, Валімареску перейде з Чілі до Буенос Айрес, Лєкка з Ріо до Праги. До міністерства відкликано послів з Осльо, Талліна, Тірани, та делеґата при Лізі Націй.

—o—

ОБЄДНАННЯ ШАВЛІСІВ З ТАВТІНІКАМИ.

Литовська військова орґанізація шавлісів обєдналась з партією тавтініків. Головний командант шавлісів, який підлягає міністрові війни, увійде до головного проводу тавтініків.

—o—

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ В СССР.

У понеділок закінчено по містах СССР перепис населення; по селах закінчать його 26. ц. м. Окремі контрольори справдять вислід перепису — до 2. лютого по містах, до 5. лютого по селах.

З конскрипційного квестіонаря усунено питання про віроісповідання, яке було підчас конскрипції минулого року.

—o—

ПОВОРОТ МІНІСТРА ЧЯНА.

Минулої ночі вернувся з Білгороду до Риму мін. Чяно. На двірці чекали на нього представники влади та югословянський посол.

—o—

ЗАПРОШУЮТЬ ЧЕМБЕРЛЄНА Й ҐАЛІФАКСА НА ДАЛЕКИЙ СХІД.

Як подає японська преса, мін. Аріта хоче запросити Чемберлєна й Ґаліфакса на Далекий Схід, щоб вони могли на місці пізнати ситуацію.

У РУМУНІЇ ЗАКРИВАЮТЬ ШИНКИ.

Румунська влада відібрала на Буковині концесії 23-ом жидівським шинкарям, в Семигороді й Банаті — 265-ом. Цю акцію мотивують тим, що необхідно поборювати алькоголізм по селах.

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
за половину ціни
1 3035

Папа перенесеться до Ірлянді?

СЕНЗАЦІЇ ЛЬОНДОНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подає льондонська преса, в політичних колах Дебліну ходить поголоска, що папа хоче тимчасо перенести апостольську столицю до Ірляндії, якої населення відоме з глибокого привязання до католицизму. Цей проект буцімто зародився з огляду на напруження між Ватиканом і фашистівською партією, яке зростає.

—o—

Чеська поліція викрила тайну друкарню комуністичного „Рудого Права"

АРЕШТУВАННЯ У ПРАЗІ.

Як подає чеська телеграфічна агенція, комуністи почали недавно тайно видавати свій закритий часопис „Руде Право". Поліція викрила в одному туристичному схоронищі друкарню, де друкувалося „Руде Право" та найшла там цілий наклад, якого кольпортери ще не вспіли забрати. У Празі переведено низку ревізій та арештувань. Арештовані зізнали, що вони намагалися знову розвинути комуністичний рух.

Нові урядові законопроєкти.

Вчора відбулося засідання ради міністрів, на якому прийняли такі законопроєкти, що їх уряд у найближчих днях зголосить соймові: законопроєкт про евакуацію урядів, населення і майна із загрожених теренів держави, про комунікацію у службі оборони держави, про загальний обовязок річевих свідчень, про правне унормування маєтків православної церкви в Польщі та цілу низку інших законопроєктів.

—o—

Зі сойму.

БУДЖЕТОВА КОМІСІЯ СОЙМУ.

Вчора відбулося засідання буджетової комісії сойму, якого головна частина була присвячена комунікаційним справам. У дискусії забирав слово пос. Пеленський, який відмітив, що у порівнанні зі станом доріг та залізниць на заході, на полуднево - східних землях стан комунікації не стоїть у ніякому відношенні до тих тягарів, що їх населення зносить у формі податків і шарварків. Пос. Пеленський вважає, що будова доріг на сході та притягання до співпраці українського населення звяже тісніше те населення з державою.

Послові Пеленському відповів мін. Ульрих, який говорив таке: Можу потішити посла Пеленського, який змальовував недолю своїх земляків, що мовляв при залізниці, зокрема у львівській залізничій дирекції щезли вже останні його земляки, кількість службовців тієї національности на підставі стану із І. Х. минулого року відбігає на кілька тисяч від стану, що його змалював пос. Пеленський.

Крім того мін. Ульрих відповідав всім іншим промовцям.

—o—

ГОЛОВНОЮ ТЕМОЮ ПРОМОВИ ГІТЛЄРА БУДУТЬ СПРАВИ КОЛЬОНІЙ.

В понеділок зазначилася на паризькій біржі знижкова тенденція державних паперів та акцій, яка перейшла в деяких випадках 10 відсотків.

Перш усього в Льононі й Парижі схвилювання викликала димісія д-ра Шахта та збільшення напруги між Францією та Італією, що виявилося в недільній промові італійського премієра.

Орган французьких фінансових кол „Ле Капіталь" повідомляє, що канцлер Гітлер імовірно спрецизує у своїй промові 30. ц. м. кольоніяльні ревіндикації Німеччини, заявляючи, що Німеччина не погодиться на участь в яких-небудь дипльоматичних пертрактаціях із західно-европейськими державами, доки не настане сатисфакції на кольоніяльному терені.

—o—

ПЕРЕДВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає чеська преса у Хусті пічнеться небавом передвійськовий вишкіл. Опісля поширюють його на цілу Карпатську Україну.

—o—

СТУДЕНТСЬКИЙ ПОЛК В ЕСТОНІЇ.

Для студентів університету в Тарту урухомлено вищий військовий курс, що його мусять перейти всі 2.000 студентів цього університету. З них утворять полк, що буде ділитися на 2 куріні.

МІНІСТР РІБЕНТРОП У ВАРШАВІ.

Німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп приїзджає сьогодні 25. січня до Варшави з урядовою візитою. Побут мін. Рібентропа триватиме два дні. У програмі відвідин передбачують зложення вінця на могилі Невідомого вояка, авдієнцію у президента держави, обід і равт у міністра закордонних справ Бека та обід у німецькій амбасаді. Міністр Рібентроп приїде в товаристві високих урядовців німецького міністерства закордонних справ.

ПРО ЩО ГОВОРИТИМЕ МІН. РІБЕНТРОП У ВАРШАВІ?

Як припускає праський „Венков", підчас нинішніх розмов з мін. Рібентропом у Варшаві порушать справу Данцігу і Клайпеди та українську справу; також торкнуться питання взаємин зі сусідами. На основі розмов Рібентропа Гітлер доповнить інформації перед понеділковою промовою у райхстагу.

—o—

„ІРЛЯНДСЬКА РЕСПУБЛИКАНСЬКА АРМІЯ" НЕ ОРГАНІЗУВАЛА ЗАМАХІВ У АНГЛІЇ.

Штаб „ірляндської республиканської армії" подає до відома, що вибух у Трелі (де перебував син Чемберлена) зорганізовано без його відома. Слідство привело на слід кількох хлопців, які таким дітвацьким способом хотіли виявити патріотизм.

НОВИНКИ

26 СІЧЕНЬ

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 13 січня 1939.
Ермила мч.
Лат. Посікарпа ап.
Сонце: схід — 7.07, захід — 16.06.
Місяць: схід — 9.42, захід — 23.18.

Завтра: 27. січня. Пятниця.
Ст. ст. 19. січня 1939.
Св. Онів у Синаї.
Лат. Івана Золотоустого.
Сонце: схід — 7.06, захід — 16.08.
Місяць: схід — 10.07, захід — 00.00

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (16) число „Діла" підпало конфіскаті за три слова у статті п. н. „Український сезон у Парижі", за цілу статтю О. Семененка, поміщену на „Правничій Сторінці" та за два місця у вістці п. н. „Велике національне свято Карпатської України". Одночасно поліція забрала матриці всіх дотичних сторінок і тому наші читачі дістали це число з опізненням.

— **З якнайкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський - рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3, 1 поверх, телефон 254-46. 2500 132—9

— **„Українська жінка в історії Львова"** — відчит на цю тему (другий з циклю „Наш Львів") виголосить ред. Микола Голубець у Дружині Княгині Ольги (Сикстуська 46) **в пятницю 27. ц. м.** в 6-ій годині ввечір. Участь членів обовязкова. Гостям раді. 230 1—2

— **Атракція цьогорічних мясниць.** Заходом секції зимової допомоги молоді при Т-ві „Українська Захоронка" відбудеться 11. лютого ц. р. в салях Народнього Дому і „Бесіди" равт з програмою і танцями. У програму равту входить „Ревія весняних моделів", виконаних кооперативою „Труд". Моделі виконує робітня „Труду" по реклямових цінах на зразок найновіших весняних журналів. Прохаємо оглянути і замовити. Зайдіть ще сьогодні до „Труду". 232 1—1

— **Виділ Українського Лікарського Товариства** пригадує своїм членам, що Загальні Збори Товариства відбудуться в суботу 28. ц. м. в год. 17.30 в домівці Товариства, вул. Підвалля 7, І. пов. Після Загальних Зборів для членів і введених ними гостей чайний вечір у салях „Української Бесіди". 224

— **Загальні Збори СУА.** Виділ СУА скликує XVI. Загальні Збори **Союзу Українських Адвокатів у Львові на суботу 11. лютого 1939 р.** год. 4. пополудні, до домівки при вул. Костюшка ч. 5, І. поверх, з предметом нарад: звідомлення з діяльности за 1938 рік, перевибір виділу і контрольної комісії.

— **Дальші покази фільми „До добра і краси" у Львові.** Тому, що два недавні покази фільми „До добра і краси" в переповненій великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові всеж не дали ще змоги всім тим, що бажають, оглянути цю першу створену у нас фільму, Ревізійний Союз Українських Кооператив уладжує ще два висвітлення цієї фільми, а саме в пятницю 27. ц. м. в малиновій салі РСУК при вул. Техніцькій ч. 1, II. п. Початок першого висвітлення в год. 5. попол., другого в год. 7.30 вечором. Білети можна набути у передпродажі в „Народній Торговлі", Львів, Ринок 36.

— **Загальні Збори** Народньої Організації Українців м. Львова Галицької дільниці відбудуться в понеділок 30. січня ц. р. в год. 6-ій вечором у салі читальні „Просвіти" при вул. Супінського ч. 21. Президія НОУ запрошує до участи в цих Зборах усіх членів Народньої Організації, замешкалих в тій дільниці, головно всі наші інтелігентні кола, що не одержали поіменних запрошень.

— **Педагогічний курс** для кандидатів до державного іспиту на учителів середніх шкіл починається 1. лютого ц. р. Зголошення та ближчі інформації у психольогічнім інституті університету при вул. Маршалківській ч. 1., щодня від год. 18-ої до 20-ої вечором.

— **Арештування в Надвірній і в повіті.** Перед кількома днями поліція арештувала в Надвірній інж. Левицького, повітового агронома „Сільського Господаря" і братів: Володимира та Миколу Костиків, яких відставила до Станиславова. В Зеленій поліція арештувала п. Дирду, в Лоєвій кількох хлопців і дівчат.

— **Хто виграв міліон?** В нинішнім тягненні Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші виграї: Премія 1,000.000 зол. на ч. 98632 виграна в Ряшеві. 50.000 зол на ч. 79721 131256; 25.000 на ч. 95051; 20.000 на ч. 65195; 15.000 на ч. 19155 123085 145270 150312; 10.000 зол. на ч. 4941 7483 91820 117270 127944 141704; 5.000 зол. на ч. 11493 17747 64559 82311 61375 132193 158331; 2.000 зол. на ч. 3425 40425 61171 66139 78044 81940 113840 117584 118752 126353 148424; 1.000 зол. на ч. 6915 31277 36879 52511 62515 64535 65259 68797 74260 76292 78138 79165 92341 93248 100699 109328 11541 7128198 130403 131642 136619 142382 148586 156100.

— **Демонстрації польських студентів у Львові.** В понеділок 23. ц. м. відбулося віче польських студентів у будинку Академії Закордонної Торговлі у Львові з домаганням, щоб суд уьільнив арештованих студентів Орхелю та Опелю. З цією метою делеґація звернулася до ректора, щоб інтервеніював з ректорами інших високих шкіл у справі згаданих арештованих студентів. По вічу делеґація пішла до ректорату, а одночасно студенти вдерлися до домівки студентів жидів і викинули всю обстанову, а на стіні повісили хрест. Опісля польські студенти експортівки пішли походом вулицями міста до університету, де відбулося друге віче у справі арештованих польських студентів. До дальших демонстрацій на вулицях по вічу не допустила поліція.

— **Що три роки новий костел у Турчанщині.** Зі статистичних даних, що їх подає ПАТ про

костели і косцюлки в турчанському повіті виходить, що перед 35 роками не було ще ширшої акції за будовою костелів. В 1903 р. поляки збудували костели в Ворині і Розлучі, в 1904 р. в Тарнаві Нижній, в 1906 р. в Сянках, в 1907 р. у Соколиках Гірських, в 1910 р. в Ясениці, в 1930 р. в Висоцьку Вижнім, у 1933 р. в Ульниці і Вовчім. Тепер будують костели в Коморниках і в Борині, Горпиній та в Турі. Ось так що три роки в турчанському повіті будують новий костел.

— **Поклади крейди на Поліссі.** З околиць Картуської Берези вивозили селяни крейду, що її копали на своїх полях, до двох фабрик у Березі. Тепер проектують будову кількох нових фабрик, що експльоатуватимуть поліську крейду.

— **Не буде амнестії.** З відповіди на інтерпеляцію пос. Путека виходить, що уряд не думає зголошувати тепер до сойму законопроекту про амнестію. Не думає теж скасувати табору в Березі Картуській, бо „вплив цієї установи на стан безпеки, спокою і публичного ладу промовляє за її істнуванням". У понеділок 23. ц. м. пос. кс. Любельський зголосив інтерпеляцію у справі амнестії для В. Вітоса та його берестейських товаришів, які перебувають тепер за кордоном. Чи дістане таку саму відповідь, яку дістав пос. Путек у справі амнестії для політичних вязнів, не відомо.

— **Львівська хроніка.** Службовики бригади скарбової охорони арештували вчора вуличного продавця І. Завалича, в якого при ревізії найшли 15 кг. перепачкованих камінчиків до запальничок — З вантажного авта при вул. Костюшка невідомі злодії вкрали попелину вартости 400 зол.

— **Краєва хроніка.** В Нагірянах пов. Львів 20-літній Т. Баран, столяр, застрілився з фльоберту в городі своїх батьків. Причиною самогубства була нещаслива любов.

— **„Чудодійні" ліки за солені гроші.** До села Засів, дембіцького повіту прийшов мужчина з двома жінками розпитуючись за недужими. Мандруючи від хати до хати обманець давав недужим ріжні поради і продавав їм „чудодійні" ліки в таємних пляшечках по 36 зол. за пляшечку. З неменшим успіхом „працювали" теж обі його спільнички, які продали жінкам ліків за кількасот золотих. По кількох днях поліція арештувала ворожбита та його спільничок, якими виявилися Стефан Педраз, Владислава Урбанська та Елєонора Кмерав з Бендзіна.

ч. 18/20
2—3

ГРИПА?? ШФЕР ВАШ ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

— **На рік вязниці і гривну 32.000 зол.** Суд засудив б. бурмістра Тарновських Гір Франца Міхаца, члена німецької фракції за те, що зі своєю жінкою скуповував німецькі марки в золоті і складав їх у філії „Дрездкер Банку" в Катовицях. Крім того на днях скарбовий уряд покарав Міхаца гривною у висоті 32.000 зол. за незголошення зложених у банку золотих монет.

— **15 осіб згинуло у хвилях ріки.** Внаслідок зливних дощів виступила з берегів ріка Альгуаста недалеко залізничої стації Фріяс у провінції Сантіяго дель Естеро. Хвилі ріки підмили міст, що заломився у хвилині, коли переїздив через нього поїзд з робітниками і матеріялами. Льокомотива і ваґон упали до ріки, де згинув машиніст, двох залізничників і 12 робітників. Рятункова бриґада не виловила тіла потоплених ні льокомотиви.

— **Міжнародню авантурницю** Лідію Марію фон Ацель засудив військовий суд у Клюжі на рік вязниці, а її адвоката Фелікса Рота на 3 місяці, за нелеґальний приїзд до Румунії. Засуджена Ацель була давніше дамою з почоту абісинської цісаревої, опісля працювала в розвідці червоної Еспанії.

— **Страшна буря** лютує від 24-ох годин над Атляптійським Океаном і загрожує затопленням багатьом кораблям. Два кораблі виїхали на поміч англійському кораблеві, що малощо не розбився об підводні рафи недалеко острова Ронд. До порту у Бресті притягнули теж грецький корабель „Овра", якому буря ушкодила керму і тому опинився в дуже важкій ситуації.

— **Величаву пагоду** задумує збудувати міська управа столиці Японії Токіо в память полеглих японських вояків у Китаю. Пагоду збудують у середині міста коштом міліона ен, що їх зложить японське громадянство.

— **Ріжні вісти.** В Будапешті занедужало на грипу 250 тисяч мешканців, себто 1/5 мешканців. — Німецька фільмова артистка Рені Ріфенталь виїхала до Парижа, де виголосить низку відчитів про фільмове мистецтво. — Одному голяндському городникові вдалося виплекати вперше туліпан оранжевої краски. Він продав один туліпан по ціні 75 фльоренів (1.550 франків). — До Москви виїхав з Льондону англійський посол сер В. Сідс. — У Самарканді совітський уряд рішив відновити мавзолей Тамерляна, що його збудував внук Тамерляна в 1404 р.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 11—50

Спорт.

БОКС.

УКРАЇНА — ГВЯЗДА.

У найближчу неділю 29. ц. м. відбудуться у салі кіна „Колісей" при вул. Сонячній в год. 11.30 передпол. боксерські змагання за першенство Б-класи між Україною і жидівською дружиною Гвязда-Штерн. Вісімка України, що находиться тепер у знаменитій формі, виступить у своїм найкращім складі: Тізьо, Шолдра, Руденський, Ощудлик, Білий, Левкович, Пашин і Помірко. Ціни вступу популярні, для членів України занижа. Важні лиш редакційні карти вільного вступу.

УКРАЇНА — ЧОРНІ II.

Останні змагання з циклю гор за мистецтво Б-кл. відбуде Україна в суботу 4. лютого в год. 19.— у Спортовій Галі при вул. Яблоновських.

ШИРШІ СХОДИНИ ФІЛІЇ К. Л. К.

В четвер 26. ц. м. в год. 18.30 відбудуться ширші сходини членів філії К. Л. К. у Львові, в домівці клюбу при вул. Краківській ч. 17. І. пов. На цих сходинах виголосить Р. Рибачек реферат на тему: „Техніка мистецтва дошок". — Присутність членів обовязкова.

ПІНГ-ПОНГ.

РОБІТНИЧА ГРОМАДА — ГАПОЕЛЬ 4:1.

Другі змагання за мистецтво Ц-класи вирішила українська дружина у свою користь. На вирізнення заслуговує Гладкий І. який виграв вирішну партію. По цих змаганнях „Робітнича Громада" веде в таблі „Ц" класи.

ФУТБОЛ У ПРАЗІ.

ПРАГА. **Спарта — Вікторія Жіжков 2:0 (0:0).** Зимовий турнір за чашу міністра Черного.

ПРАГА. **Славія — Богеміянс 5:2 (2:1).** У Славії на воротах грав Вокшай, який вернувся вже з війська.

Театри.

Великий Театр.

Середа 25. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".
Четвер 26. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".
Пятниця 27. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".
Субота 28. І. год. 3.30 попол. „Кіт в чоботах". — Год. 7.30 веч. „Тартюф".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 27. І. год. 7.30 веч. відчит д-ра Якова Бікельса.
Субота 28. І. Театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

Управа театру відповідаючи на запрошення улаштовує в салях Т-ва „Просвіта" низку популярних вистав:

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:
25. І. Дай серцю волю.
26. І. Маруся Богуславка.
ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ:
27. І. Гетьмая Полуботок.
ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
28. І. Дай серцю волю.
29. І. Сорочинський ярмарок.
30. І. Пісня Бескиду.
31. І. Невольник.
1. II. Гетьмая Полуботок.
ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
2. II. Дай серцю волю.
3. II. Пісня Бескиду.
4. II. Гетьмая Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Нинішня любов. Сімсоо Сімон.
АПОЛЬО: „Пропаж у багрянці".
АТЛЯНТИК: „Баніт".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „За заслоною", „Невдяка".
ГРАЖИНА: „Фльорінн" Родзевичівна.
ЕВРОПА: „Пригода вдвох".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Я згрішила".
МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце".
МЕТРО: „Буревій".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тиролю".
ПАКС: „Острів у вогні" та кольорова додаток.
ПАЛЯС: „Цигапка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Радість життя".
РОКСІ: „Ескапада" з Марленою Дітріх.
СВІТ: „90 хвилин постою", „Двоє з юрби".
СВЯТОВІД: „Скитальці півночі", Фліп і Фляп як цирковці.
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежа на пустині".
УТІХА: „Дочка Шанхаю" та ревія.
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(ул. Марійська)
„Японія: Токіо, Кіото, Йошівара".

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ „БЛИСК“ ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА Станиславів, ул. Жулкевського 3

Львівські шоферські курси
Тел. 272-46. інж. М. ГЕРЕСКО Тел. 272-46.
САМОХОДОВІ Й МОТОЦИКЛЕВІ ДЛЯ АМАТОРІВ І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ. ПРИЙМАЮТЬ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ЩОДНЯ ПРИ ВУЛ. ТОМІЦЬКОГО 14 (давна Коперника 54) — ДЛЯ ТИХ, ЩО ПРИЇЗДЯТЬ ОПІКА. ЦІНИ ЗВИЧАЙНІ.
3032 1—2

ГАРНІ ДАРУНКИ НАЙДЕШЕВШЕ
Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, і галицька 16.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 25. січня 1938.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим, оповідання, мельодії, 11.00 Для шкіл: „Про Олесю, що пішла на дерниван“, 11.25 Гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Симф. музика, з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.5 Вірш, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Розвязка рисунквого конкурсу „Як собі уявляю“, концерт, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Спів. реціталь Едв. Бендера в супр. форт., 17.00 Перші бої січневого повстання, 17.15 Мілівярди з відпадків, 17.25 Органовий реціталь, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Авд. для сільських дітей: Відповіді на листи, Львівські музеї, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Чи потрібні отепени в школі, 19.00 Фрагм. з муз. комедії „На хвилях егеру“, 19.40 Легка і танк. музика, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Вечір Бой-Желенського, 22.05 Танк. музика з пл., 22.55 Огляд преси, 23.00 Останні вістки, 23.06 Закінчення програми.

Четвер, 26. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 На два і на три, муз. поранок для вселюдніх шкіл, 11.25 Марші та вальси, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі медитації, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодю, 15.15 Клюнотн та поради: Циклямен взяне, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Про закордонну торговлю, гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Форт., 17.00 Із досвідів і метод суспільної праці, 17.15 Концерт смичк. орх., 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Висліди класифікації грунтів, Комунікати Рільн. Т-ва, Орх., 18.30 Народна музика та її вплив на артистичну музику, 19.00 Вечір І. Штрауса, орх., хор, сопран, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, сніг, помунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Театр Улиці: „Звізда Чорний“ драма Ю. Словацького, 22.05 Трансм. з життя, 22.10 Танк. музика з пл., 22.25 Огляд львівської літер. критики, 22.35 „Теребовля“ фрагм. із пов. Софії Коселя-Шуцької, 23.05 Закінчення авдиції.

Пятниця, 27. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Завчасу думаймо про город, ради, вістки, легка музика, 11.00 Для шкіл: Як Мартин відвайтов рідний край, авд. для старших дітей, 11.25 Твори Е. Ковстка, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна Газетка з української мови, 14.10 Музика з пл., 14.30 Лісові відгомони, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Гокус покус“ авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорами, 16.35 Ресто гімназія у Стрілецькій Волі, 16.45 Репортаж з балетів: Зорі сходять і заходять, орх., 17.30 Райський ліс, 17.45 Вікучі вістки з місто та провінції, 17.50 Камер. концерт, форт., скр., кларнет. **віольончеля Петро Пшеничка,** 18.10 Живе. хор мушуло: Життя давнього шахтера, 19.00 Розр. концерт, орх., пісеньки, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, сніг, експорт, програма на завтра, 21.00 Моцартові пісні у вик. хору, 21.15 Симф. концерт, орх., форт., 22.30 Псалтир кор. Яковича, 22.45 Музика з пл., 22.55 Львівські інформації, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 25. січня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 20.10 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 22.15 Спів, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 18.30 Цик. музика, 22.40 Оп. орх., ВІДЕНЬ 13.15 Розр. концерт, 16.00 „Кава по-віденськи“ розр. концерт, 19.00 Форт., 20.10 21.00 Симф. концерт, 22.30 23.00 „Музика з Відня“ розр. концерт, ЛЯЙПЦІГ 20.10 Концерт італ. музики, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 22.15 Форт. реціталь Маріо Чекареллі, ПРАГА 15.15 Колискові пісні, 18.20 Сальон. квартет, 19.25 Нар. музика, 21.10 Симфонія ч. 2 Карела, РАДІО ПАРІ 18.05 Легкі музика, 19.25 Бельгійська форт. музика, 21.15 Форт., 22.00 Розр. програма, РІМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 „Ріголетто“ оп. Бердія, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера.

Четвер, 26. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 18.00 Веселі мельодії, 19.00 Репортаж із Греції, 20.10, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БОРДО 21.30 „Малам Нітуш“ оп. Герве, БРАТИСЛАВА 19.45 „Як прийде травень“ оп. Душіка, БРЕСЛЯВ 20.10 „Вільний стрілець“ оп. Вебера, БУДАПЕШТ 13.30 Цик. музики, 17.30 Орх., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 16.00 Нар. пісні, 15.30 Колискові пісні та казки, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 „Горобець“ оп. Вейдтса, КЕЛЬН 20.10 „Кармен“ оп. Бізета, ЛЯЙПЦІГ 13.50 Брандлія говорить, 18.20 Баллін, баритон, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Ре Гасан“ оп. Гедініа, ПРАГА 17.40 Соната б-дур на скр. і форт. Моцарта, 19.25 Музика до танку, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. муз., 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Опера, РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.15 Форт., 19.00 Орх. концерт.

Пятниця, 27. січня 1939.

БЕРЛІН 14.15 Дитя орх., балалайки, 17.00 Травтоніум, фортепіяна, 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 21.00 Концерт кор. гварлії, БУДАПЕШТ 13.30 20.20 21.00 Орх., 17.30 Форт., 18.35 Цик. музика, 22.00 Данський квартет, БРЮСЕЛЯ ФР. 19.18 Шуманові пісні, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні Вольфа та Маркса, 18.00 Пісні, 20.10 21.00 Концерт бажань, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Пісні, 15.30 Для дітей, 18.15 Дівчя музика, 18.45 Хор денських козаків, 20.10 Симфонія ч. 5 Дворжака, 21.00 Настроєва музика, КЕЛЬН 21.00 Іт. музика, ЛЯГТІ 18.35 Соната н-дур Бетовена, МІЛЯНО 17.00 Спів, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.45 Квартет, 18.20 Сальон. секстет, 19.25 20.00 Віпська, орх., 21.10 Симфонія ч. 7 Шуберта, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Форт., РІМ 21.00 22.00 Оперетка, СОФІЯ 18.15 Легка музика, 19.30 20.00 21.00 Опера.

Радіокутик.

У БАРСЕЛЬОНІ НЕ ВІЛЬНО СЛУХАТИ РАДІЯ.

Щоб унеможливити населенню Барсельони вислуховувати комунікати про перемогу еспанських народніх військ, барсельоньска влада видала зараз по Різдвяних святах розпорядок, вслід якого у великій мірі обмежене право на посідання радіового приймача. За звістку, що хтось „неспокійний“ користується радіовим приймачем, має влада виплатити нагороду в сумі, яка пять або десятикратно перевищує вартість цього приймача, залежно від того, в кого відкрито апарат. Німецька агенція подає, що функціонарі барсельоньської поліції дістали вказівки, щоб вони у жидів не реквірували радіових приймачів.

РАДІО ТА ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ.

Наприкінці 1938 р. Італія зареєструвала мільонового радіоабонента. В коментарях до цього фактту загально підкреслюється, що політичні події останніх трьох літ головно спричинилися до великого зросту кількости радіоабонентів. Восени 1935 і 1936 р. р. п. зп. в часі абісінської війни, значно оживився приріст радіоабонентів, та що з припиненням воєнних дізань зацікавлення радіом знову зменшилося. Напруження викликане кризою у Чехословаччині знову принесло значний зріст радіоабонентів. Всінці 1937 р. було 830.000 абонентів а кінець 1938 року принесе мілюн.

БІРЖА.

Львів, 24 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·8 — Доляри америк. 5.23·50 — Дол. канад. 5.24·60 — Фльорени гол. 288·42 — Франки франц. 14·05 — Франки шв. 119·85 — Фунти анг. 24·88 — Гульдени данн. 111·03 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·97— Кор. шв. 125·07 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·90 — марки нім. срібні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ.

Львів, дня 24. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. мяк. з опак. 2·90 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. яець 1·5—1·90 зол.

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця держана.

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложили Вп. Інж. Степан та Ірина з Яримовичів Іванишські 20 зол. замість повідомлень про своє вінчання. 226

Жертви зложені в Адміністрації „Діла“: на Рідну Школу зол. 4.— м-р Роман Радкевич, Красностав; для **дівочої ремісн. бурси** зол. 5.—; для **бурси Т-ва Зорі** зол. 5.—, о. Іван Лесик, Цебелів.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

МЕТКУ, МОЛОДУ ЖІНКУ з вищими торговельними студіями і фаховою практикою на самостійне відповідальне становище шукає Кооперативна „Труд“, Львів, Ринок ч. 39. Винагорода за умовою. 222 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСОБА інтеліґентна шукає місця до ведення дому. Зголошення до Адмін. під „Самітна“. 228 1—2

АБСОЛЬВЕНТКА семинарії шукає лекцій, опіки старших дітей, вмів шитя, може помогти у домашній господарці. — В. Войнович, Будин, п. Бяла. 220 1—1

ПРИЙМУ працю магазинера, касіра, інкасента, або представництво. Зголошення до Адміністрації під „Молодий“. 231 1—1

УКРАЇНКА шукає бюрового заняття. Пише під диктатом. Зголошення до Адміністрації під „Образована“. 231 а 1—1

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з правом заступства перед окр. судом шукає посади. Зголошення до „Діла“ під „Рутинований“. 225 1—2

МЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ дві кімнати і кухня комфортові вул. Рицерська 18. 223 1—1

НАУКА

ВПИСИ на тримісячні **КУРСИ КРОЮ** шиття приймає „Анна“, Львів, Галицька 20. 182 3-3

РІЗНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничє заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 17-0

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє ріжного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 14-15

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 18, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 по-полудні. 204 4-10

КРАВЧИНЯ шиє по домах і в себе гарні візитові і балеві сукенки, дитячу гардеробу. Зголошення „Діло“ під „Українка“. 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціялістка дитячих недуг

Др. Ольга Ган

ординує тепер
Глубока 11 а, тел. 284-45.
ч. 181. 3—5

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.
вул. Ген. Токажевського 65.
(передтим Городецька 53 а)
щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.
ч. 184 Тел. 274-36. 4-5

ОГОЛОШЕННЯ

НА КАРНАВАЛ

пікаві несподіванки що запевнюють успіх забавам поручає по фабричних цінах

Дешевий Магазин Паперу Тіркля

Львів, Трибунальська 1.
(Буд. Ціппера) Тел. 219-65.
Цінники на бажання.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції виконується мо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картох) зол. 2.50
оправлена (200 картох) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Всякі таліцерські роботи

виконує солідно і дешево
Арт. таліцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі таліцерські меблі.

„Палата Дитини“

Львів, Рутовського 1, тел. 116-97
(будинок Шпрехера)
влаштовує ІНВЕНТАРНУ ВИПРОДАЖ: плащиків, убрань, медведиків і ін. по зниженних цінах до 25%.
2 11-

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Пятниця 27. січня 1939. Ч. 18.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Мін. Рібентроп у Варшаві

(Передова стаття).

Ультимат Праги до Хусту?

Міністр Складковський про побиття І. Блажкевичевої

Нова хмара над Карпатською Україною

(Власна кореспонденція з Хусту)

Політично-господарські наради у Львові

Ревіндикація душ і комунікація

Командanти збройних сил у Гітлєра

Французька політика, українська справа і Берхтесґаден

Вістки з Карпатської України

На порозі мясниць (фейл. Г. Чіпки)

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 18 (15.109). Львів, пятниця 27. січня 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. „ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Президія Українського Народнього Обєднання в Хусті.

КУП ПОДАЄ ІЗ ХУСТУ: ПЕРШИЙ ГОЛОВА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РАДИ ТА ГОЛОВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ О. Д-Р А. ВОЛОШИН ІМЕНУВАВ УЧОРА ВОЖДА НОВОЇ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБЄДНАННЯ ФЕДОРА РЕВАЯ. ЙОГО ЗАСТУПНИКОМ СТАВ МИХАЙЛО ТУЛЄ. ГЕНЕРАЛЬНИМ СЕКРЕТАРЕМ ОБЄДНАННЯ СТАВ АНДРІЙ ВОРОН, ЙОГО ЗАСТУПНИКОМ І. РОГАЧ. ОРГАНІЗАЦІЙНИМ РЕФЕРЕНТОМ СТАВ Д-Р КОМАРИНСЬКИЙ. КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ ТВОРЯТЬ ПП. БОБОТА Й БАНДУСЯК. ЧЛЕНАМИ ПРЕЗИДІЇ СТАЛИ: ПП. ШТЕФАН, М. БРАЩАЙКО, Д-Р РОСОХА, ДОЛИНАЙ, Д-Р ГУПАЛОВСЬКИЙ, Д. НІМЧУК, М. МАРУШАК, І. КЛЕМПУШ, ПАЗУХАНИЧ і ПОПОВИЧ.

Премієр о. д-р А. Волошин відібрав від новоіменованих членів президії УНО святочну присягу.

Офіціозом УНО проголошено „Нову Свободу". Начальним редактором офіціозу став Д. Гренджа-Донський.

Ультимат Праги до Хусту?

ПАТ ПОДАЄ ВІСТКУ З УЖГОРОДУ, ЩО В ТАМОШНІХ КОЛАХ ЗАПЕВНЮЮТЬ, ЩО ГЕН. ПРХАЛА ПРИВЕЗЕ ЗІ СОБОЮ З ПРАГИ ДО ХУСТУ УЛЬТИМАТ ДЛЯ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ. В ТОМУ УЛЬТИМАТІ ПРАГА БУДЕ БУЦІМТО ДОМАГАТИСЯ, ЩОБ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИЙ УРЯД ПІДЧИНИВСЯ ПРИКАЗАМ ПРХАЛИ, ЧИ ПАК ПРАГИ. НА ВИПАДОК, ЯКБИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКА ВЛАДА Й НАДАЛІ САБОТУВАЛА НАКАЗИ ПРАГИ, ЦЕНТРАЛЬНИЙ УРЯД ІМОВІРНО ЗАГРОЗИТЬ ВІДКЛИКАННЯМ ЧЕСЬКОЇ АРМІЇ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатоукраїнська делімітаційна комісія виїхала до Будапешту.

КУП подає із Хусту, що члени карпатоукраїнської делімітаційної комісії виїхали учора з Хусту до Будапешту, щоб там докінчити перервані після мукачівського інциденту делімітаційні праці над остаточним устійненням карпатоукраїнсько-мадярського кордону.

ШЕФ ВІЙСЬКОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.

Командантом військового виховання карпатоукраїнської молоді став підполковник Нови, який учора відвідав мін. Ревая та міністерського референта для середніх шкіл інсп. Чаплю, з якими відбув конференції звязані із організацією передвійськового виховання молоді в Карпатській Україні.

УКРАЇНСЬКО-МАДЯРСЬКА ГРАНИЦЯ БУДЕ ВІДЧИНЕНА В 6 МІСЦЯХ ДЛЯ ЕКСПОРТУ.

КУП подає із Хусту, що на кордонах Карпатської України будуть відчинені переходи до Мадярщини в шістьох місцях. Фірми, що хочуть експортувати дерево до Мадярщини, мусять подати відповідні прохання до міністерства господарства Карпатської України. В міністерстві господарства відбулася нарада представників кооперації, промислу й торговлі, на якій вирішено низку питань.

ПРЕМІЄР О. ВОЛОШИН ПОЧЕСНИМ ГРОМАДЯНИНОМ ПЕРЕЧИНА.

КУП подає із Перечина, що громадська рада Перечина рішила надати премієрові о. д-рові А. Волошинові почесне громадянство Перечина. Окрема делегація Перечина відвідала о. премієра в Хусті та просила його прийняти почесне громадянство.

Дві виборчі листи в Карпатській Україні.

„А-Зет" ч. 1, повідомляє з Хусту, що до визначеного законного речинця, значить до неділі, 12-ої години вполудне зголошено три виборчі листи, а саме листа Українського Національного Обєднання з премієром **о. д-ром Волошином та міністром Реваєм** на перших місцях, карпаторусска листа із б. міністром та сенатором Бачинським та послом Косеєм на чолі і третя листа православних з Ізи.

На українській листі приміщено кандидатів меншин, отже кандидата мадярів, німців, чехів та імовірно румунів і жидів. Кандидатом Чеської Народньої Ради є д-р Мілош Дрбаль, б. староста Хусту.

Як подає будапештенська радіовисильня, Головна Виборча Комісія затвердила дві перші листи, зате відкинула листу православних із формальних причин.

Нац. війська окружили Барсельону.

Авас повідомляє, що національні частини окружили вже вчора вполудне Барсельону від південно-західнього та північно-західнього боку. Отверта залишилася ще тільки єдина дорога над берегом моря, якою відбувається дальша евакуація Барсельони. Націоналісти зайняли місцевість Сольсону, на північний захід від Манреси, в половині дороги між Манресою та Сео Дургелем.

ПОВІНЬ УТІКАЧІВ У ФРАНЦІЇ.

Із Перпініяну повідомляють, що на французьку територію прибуло багато еспанських вояків, здебільша вояки із залоги протилетунських батерій в околицях Барсельони. Вони втекли до Франції морським шляхом, тому що їм грозила небезпека, що попадуть в полон. Кажуть, що саме тепер до найближчих французьких пристаней пливе багато травлерів та рибальських човнів переповнених вояками, які втікають перед напором національних частин. Червоні вояки зовсім виснажені, деякі із них не їли вже нічого від кількох днів.

БОМБИ НА ФРАНЦУЗЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

Ройтер повідомляє, що чотири національні літаки обкидали вчора бомбами катальонське побережжя між Ля Росас і Портбу. Як кажуть, 17 бомб упало на французьку територію, недалеко границі. Три бомби, що не вибухли, відослали до лябораторій для прослідження. Той сам кореспондент повідомляє, що перстінь національних частин довкола Барсельони чимраз більше затісноється. Червоні піддаються, не ставляючи майже опору. Націоналісти повинні здобути Барсельону в найближчому часі.

ВСІ СЕЛА ДОВКОЛА БАРСЕЛЬОНИ ЗДОБУТІ.

Після здобуття Марторелі національні війська наступають у північному напрямі. Всі села, що находяться довкола Барсельони, опинилися вже вчора рано в руках націоналістів. Національна артилерія обстрілює безупинну узгіря Монтжуї, сильно укріплені, які панують над Барсельоною і пристанею. На тому відтинку нац. війська пішли глибоко вперед. На естрамадурському фронті національні війська завдали червоним вежку поразку та взяли до неволі два куріні.

Міністр Рібентроп у Варшаві.

Вчора пополудні, в годині 16.50 поспішним поїздом із Берліна приїхав із подругою німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп. Разом із мін. Рібентропом приїхав цілий почет високих німецьких міністеріяльних достойників, між ними мін. барон фон Дернберґ, повноважний мін. Ашман, мін. Шмідт, легаційні радники: Гевель, Сонляйтер і д-р Шмідт, легаційні секретарі: Вагнер, Штенґраха та аташе Готфрідсен і Шваймер.

Міністра Рібентропа витали на прикордонній стації в Збоншиню представники польського міністерства закордонних справ та представники тамошньої влади. У Варшаві міністра Рібентропа витав мін. Бек із жінкою, президент Варшави Стажинський, воєвода Ярошевич, польський амбасадор у Берліні Ліпський та інші. Крім того мін. Рібентропа витав ще німецький амбасадор у Варшаві фон Мольтке разом із членами амбасади та представниками німецької кольонії у Варшаві.

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ ПРО ВІДВІДИНИ МІН. РІБЕНТРОПА У ВАРШАВІ.

Німецька преса доволі багато пише про відвідини німецького міністра закордонних справ Рібентропа у Варшаві.

„Фелькішер Беобахтер" пише, що відвідини мін. Рібентропа будуть торкатися польсько-німецьких справ. Одночасно той часопис опрокидує тенденційне насвітлювання тієї візити деякими закордонними часописами. Те саме робить теж і „Берлінер Цайтунґ ам Мітаґ".

НІМЕЦЬКІ ЖУРНАЛІСТИ У ВАРШАВІ.

У звязку з відвідинами мін. Рібентропа приїхала вчора до Варшави група німецьких журналістів, а саме представник „Дойче Нахріхтен Біро", представники: „Остдойче Морґенцайтунґ", „Берлінер Тагеблят", „Дойче Альґемайне Цайтунґ" та представники „Дойче Рундфунк".

МІН. РІБЕНТРОП НА ОБІДІ В МІН. БЕКА.

Вчора вечором мін. Бек приймав обідом німецького міністра закордонних справ Рібентропа разом із його почотом. Підчас обіду виголосив мін. Бек привітальну промову, в якій підкреслив значіння польсько - німецької умови з 1934 р. висловлюючи надію, **що ця умова й на будуче причиниться до концентрації живих сил обох націй для творчої праці, потрібної обом націям та цілому европейському громадянству.**

У відповідь мін. Бекові виголосив промову **мін. Рібентроп,** який заявив у своїх словах, що щасливий досвід минулих пятьох років польсько-німецької умови вказує теж шлях і на майбутнє для обох держав. Згідно із волею вожда німецького народу скріплювання та поглиблювання приязних відносин між Польщею та Німеччиною на підставі існуючої вже умови творить справжній елемент німецької закордонної політики. Політична далекозорість та засади гідні справжніх державних мужів, які спонукали обі сторони в 1934 р. до важного рішення, **містять у собі запоруку, що всі події, які виринають із ходу майбутніх подій, теж будуть рішені у тому самому дусі, признаючи взаємне пошанування оправданих інтересів.**

При змінї адреси просимо подавати й стару адресу.

Нині в АПОЛЬО незвичайна фільма з Далекого Сходу на тлі повісти Францішка ле Кроассе

ДАМА З МАЛЯККІ

В гол. ролі найкраща пара амантів французького екрану Едвіг Фєєр і Рішард Віллєн. Надпрограма: Репортаж з подорожі літаком з Єрусалиму до Тель Авів.

Мін. Рібентроп у Варшаві.

Львів, 25. січня 1939.

Це ніяке перебільшення, що не було досі у Варшаві відвідин ніодного чужинецького дипльомата та державного діяча, які стрічали б таке величезне зацікавлення, як оці нинішні відвідини міністра закордонних справ ІІІ. Німеччини. Ніхто не привязує ваги до формальної сторінки цих відвідин: що, мовляв, це тільки ревізита мін. Бека, що це тільки зверхня маніфестація тривкости польсько-німецького пакту з нагоди його пятиліття, що це тільки продовження традиції втримувати безпосередній звязок між керманичами закордонної політики двох сусідніх держав. Слушно чи неслушно, згідно з льогікою політичних подій чи може тільки з власними настроями (бажаннями або острахом) — усі бажали б найти у відвідинах п. Рібентропа відповідь на ті питання, які їх хвилюють у звязку зі шляхами німецької закордонної політики у ближчій і дальшій будучині.

Здається, що такої відповіди ніхто у цих днях не дістане, не дістане її бодай широкий загал громадян ані безпосередньо від керманича німецької закордонної політики, ані посередньо — зі сторінок газет. Маємо враження, що і надалі прийдеться губитись у здогадах так довго, як це буде вигідно тим великим державам, які в методику своєї праці поклали промовляти не словами, тільки ділами. В усякому разі покищо єдині рефлексії, що їх можна мати, це ті, які диктує сам факт отих варшавських відвідин. Він безумовно рішуче опрокидує поголоски про поль.-совітське наближення, як і стверджує, що останні польсько-німецькі дисонанси не захитали самими основами згаданого вгорі польсько-німецького пакту. Нема теж ніякого сумніву, що у звязку з цими відвідинами і в польській і в німецькій пресі появиться — як звичайно при таких нагодах — безліч статтей, які будуть намагатись ще більш відпружити взаємну атмосферу та взаємно обох контрагентів наблизити. Кожна сторона буде заявляти свое зрозуміння для інтересів сторони другої та пригадувати власні інтереси й напрямні.

І тому лицювало б, щоб і на сторінках українського часопису при такій нагоді появилася пригадка таких українських інтересів, яких не може ніхто поминути мовчанкою тоді, коли річ іде про Схід Европи. А чи може йти у Варшаві така розмова між керманичами закордонної політики Польщі і Німеччини, яка не торкалась би Сходу Европи?! Наше становище до ІІІ. Німеччини ми формулювали нераз і не двічі — починаючи від моменту приходу до влади Адольфа Гітлера та при кожному черговому великому успіху того державного мужа. Це становище найтісніше звязане з протикомуністичним місійним призначенням націонал-соціялізму та з тими тенденціями німецької закордонної політики, що їх диктує і боротьба проти центру ІІІ. Інтернаціоналу і журба за терени збуту для виробів могутнього німецького промислу. В останньому часі появилась на тему цілей німецької закордонної політики повінь поголосок у всій світовій пресі і поруч із цим повінь статтей з українською тематикою. Цей звязок інтерпретують найріжніше: у польській пресі здебільша з подивугідним примітивізмом, що його родить незнання української політичної думки та чисто чуттевий підхід і до німців і до українців. І чужинецькі і польські голоси стрічали ми з однаковим спокоєм — перші без екзальтації, останні без гніву. Ми вважали і вважаємо, що це такі справи, яких не вирішує сентимент та які залежать від законів, що ними кермується історія.

Останні міжнародні події дають польській публіцистиці притоку до злорадности супроти українців: „Ось (читаємо між рядками) бачите, які наївні були ваші надії на зацікавлення Німеччиною справами европейського Сходу!" Таке ставлення справи (див. напр. зреферований у цьому самому числі голос „Дзенніка Польского") — це одно непорозуміння більше. Два і пів місяців тому писали ми на цьому місці буквально:

„...Після духової регенерації німецька нація, яка подягала на знесилення німців із „мінімальнопромисловому", що в нього вона попала після версайського договору (8 мільонів комуністів, підчинених чужосторонним приказам та майже стільки само безробітних, готових до всяких актів розпуки!), та після ревіндикації етнічно-німецьких земель з колишньої австро-угорської монархії, нинішні пляни німецької політики — це колонії і терени збуту для німецького промислу. Коли чуємо голоси тривоги частини польської, завжди протинімецької преси, то не можемо позбутися враження, що ті голоси мають на увазі тільки польський інтерес, а не беруть під увагу актуального інтересу німецького: який сенс для німецької політики було б викликувати з Польщею тепер конфлікт, який у найкращому для німців випадку — ще більш загострив би німецьку проблему сировців і ринку збуту? Ні, не віримо в ніякий безпосередній воєнно-територіяльний конфлікт ІІІ. Німеччини. Зате вірмо, що ІІІ. Німеччина послідовно і рішуче прямуватиме до здобуття собі відповідних теренів для збуту своїх промислових виробів — без ніяких воєнно-політичних асиміляційних цілей.

З проблемою німецької господарської експансії саме й лучиться проблема Совітського Союзу і в тому — проблема Наддніпрянської України." („Діло" ч. 242 з 30. X. 1938).

Події, які трапились у міжчасі, того тодішнього нашого становища не захитали. Останній конфлікт італійсько-французький та актуалізована проблема Середземного Моря не захитує теж нашого давнього погляду, що все це тільки — хоч які великі і складні — епізодичні труднощі, які ведуть до остаточної цілі: до консолідації европейського Заходу, до консолідації світа християнської культури. І тоді щойно прийде на чергу найбільша подія у XX. столітті: зудар зі світом морального розкладу і гнилі, яким є евразійський совітський дивогляд. І тоді це буде й безпосередня українська справа.

Ми не є непомильні. Можливо, що вже внедовзі нічого не залишиться з оцих прогноз. А проте досі потверджували їх усі знаки на небі і землі. І потверджує їх візита п. Рібентропа у Варшаві.

ік.

ЗЕЛА ПРОТИ ТЕРПІНЬ ЛЕГЕНІВ
загальні відомі як **Чай Пульмана**
втишомирюють напасть. — Пачка вол. 1.65. Дістанете в аптиках і дрогеріях. 24/30 1—3

Дві нові латинські дієцезії.

ХТО БУДЕ РИМО-КАТОЛИЦЬКИМ ЄПИСКОПОМ У СТАНИСЛАВОВІ?

Варшава, 23. січня 1939.

„Діло" перше подало вістку про намір латинських церковних кол створити нову латинську епархію у Станиславові. Наша вістка показалася правдивою. Як зачуваємо, римо-католицький епископат закінчив уже свої переговори на цю тему з урядовими чинниками. У висліді переговорів створять небавком дві нові латинські епархії, одну у Станиславові, другу — в Гродні для білоруських етнічних теренів.

Довідуюся, що зпоміж майбутніх кандидатів на нову латинську станиславівську епископську катедру найповажніші вигляди на підтримку світської влади має ксьондз **полк. Антоні Мйодонський**, голова „Союзу шляхти загород." з Перемишля.

У Варшаві говорять, що духовна влада висуне інші кандидатури.

КТВ.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Положення у Карпатській Україні в насвітленні „Лідових Новін".

ПРАГА, 23. І. „Лідове Новіни" повідомляють з Хусту, що тамошня влада арештувала 20 осіб, які задумували внести свій окремий кандидатський спис до краєвого сойму. Крім того влада звільнила й поставила до розпорядження Праги 60 службовиків чеської національности, приславши на їхне місце службовиків-членів українських національних організацій. Старостве в Хусті окремими оповістками, прибитими на видних місцях, заборонило політичні зібрання і сходини. Заборонено також ношення усіх інших відзнак крім української жовто-блакитної. Хто пробував би виступити проти цієї заборони, буде караний гривною до 10.000 корон.

Депутація Чеської Національної Ради передала українському урядові меморіял у справі урядовців чеської національности та у справі чеського шкільництва. Український уряд обіцяв сповнити слушні домагання чехів. Чехи заявили міністрові Реваєві, що будуть голосувати на українську національну листу. Також німці, румуни і навіть мадяри кандидуватимуть (по одному) з української листи. З уваги на те положення новий член карпато-українського уряду ген. Прхала мусів виїхати до Праги.

„А-Зет" пише, що тих арештованих було тільки 11, і всіх їх випустили вже на волю.

—o—

З польської преси.

П. Ксавери Прушинський у новій ролі...

Статті про українську справу у французькій пресі викликали своєрідний відгомін у польській пресі. Одним голосом того відгомону є стаття п. Ксаверого Прушинського п. н. „Франція не хоче нової „Наполеоніди", що її помістив **„Ілюстровани Курієр Цодзєнни"** ч. 22. з 22-го січня ц. р.). У вступі п. Прушинський якби подавав причину, що спонукала його написати ту статтю:

„Деякі польські часописи виявили схвилювання у звязку з раптовою повінню українських мап у „Матені" чи „Ле Суар", в „Ілістрасіон" чи „Ентрасіжан" з останніх кількох тижнів. Добачували в тому, що французька опінія прихилилася до українських справ, що українці здобули французьку пресу й опінію, малощо не симпатію і підтримку Франції".

П. Прушинський нагадує час, коли у Франції було вже таке зацікавлення українською справою.

„Треба би зробити білянс тієї першої у Франції української кампанії і здається, що його вислід випаде зовсім інакше, ніж у нас про це думається. То правда, що пересічний француз, який з географією й історією є традиційно „набакир", довідався не тільки про істнування українського народу, але довідувався ще, що вже за Людовика XV. французькі тайні агенти в Росії займалися тією проблемою, що до їх рапортів сягнула дипльоматія Наполеона. „Україна — це найкращий шлях, щоб зватакувати Росію" — писав без обиняків „Денник Цісарства", офіційний орган з дня 7. січня 1807. Вкінці в році 1812. цісарський дипльомат, граф д'Отерів підготовив Наполеонові на московську кампанію цілий пляи створення над Дніпром і Чорним Морем нової держави. Граф мав навіть назву для того новотвору: Україна мала називатися „Наполеоніда".

„Вшистко сон то цекаве кавалкі для ерудити" — каже п. Прушинський роблячи „скромний" вигляд, що він власне один з таких ерудитів. Але шкода, що п. Прушинський не назвав джерела тієї своєї „ерудиції". Здається нам, що тим джерелом є ніщо інше, тільки книжка І. Борщака „Наполеон і Україна", що її видала Видавничa С-ка „Діло". Якось воно трохи негарно, що публіцист з таким іменем як п. Ксавери Прушинський послуговує

ся у своїй статті матеріалом з книжки, яку дискретно промовчує. Та це мимоходом... П. Прушинському йшло про те, щоб виказати, що і тоді і тепер зацікавлення Франції українською справою було і є несуттєве і неглибоке. Але не вважаючи на те і тоді і тепер французи багато довідалися про Україну та українців. Але п. Прушинський оцю інформацію французів про українську справу накручує чи намагається пояснити на свій спосіб:

„В Польщі ми схильні підносити крики протесту супроти публікацій українських мап у Франції. Але треба памятати, що це не були мапи „українських" теренів, але теренів, що їх „укрїнці ревіндикують" що не є те саме. Французькі часописи інформували своїх читачів про ширину українських претенсій, як знаємо, дуже великих. А ті інформації мають сьогодні інші наслідки, ніж думають у Польщі поляки й українські кола. Бо француз знову довідувався з тих мап дуже багато невідомих йому речей. Не тільки, що „гро" української проблєми лежить у Росії. Довідувався ще, згідно з тими мапами, що українська людність поза межами Польщі живе ще в Румунії і в Чехословаччині та що українські ревіндикації вдаряють одночасно в усі ті держави".

Цим п. Прушинський доходить до свого остаточного висновку: „Франція хоче лякати поляків Україною, щоб мостити шлях польсько-російському союзові". Мало цього. П. Прушинський уявляє собі той союз багато ширше:

„Симпатій, особливо політичних симпатій українські постулянти там (тобто у Франції — ред „Діла") не викликали. Мабуть і не викличуть так швидко. Зате французька політика зрозуміла, що українська небезпека може бути знаменитим кітом, що споює і Росію і Польщу і Румунію перед спільним для них ворогом..."

Цей останній терміи ставить п. Прушинського на відповідному і точно означеному місці між тими, що заявляють своє становище до українців та української справи. Цікаво. Ще недавно п. Прушинський висловлював трохи інший погляд. Накладав навіть з т. зв. прометейством. І тому декому могло здаватися, що перейшовши на співробітника „ІКЦ" він всеж бодай частинно здемобілізує протиукраїнську настанову того часопису. Ні! Однак „ІКЦ" змобілізував п. Прушинського, який нині тільки скріплює україножерний тон і напрямок „ІКЦ", а коли і намагається підвищити інтелектуальний рівень того часопису, то як бачимо на цьому прикладі — зловживаючи українськими історичними джерелами. До метаморфози з консерватиста на гльорифікатора червоніїї Еспанії дійшла ще метаморфоза з „прометейця" на ікацового україножера.

Французька політика, українська справа і Берхтесґаден.

Голоси французької преси про українську справу знайшли відгомін і на сторінках **„Веку Нового"**. В числі з 24-го січня знаходимо статтю п. н. „Запізно", в якій читаємо:

„На сторінках французької преси почали появлятися україиофільські статті в неприхильному тоні для Польщі. Тепер в офіційний спосіб запевняють з французької сторони, що ті статті не були писані з інспірації міродайних кол. Важко було б повірити в те, щоби французи, які українською справою, не вважаючи на зусилля української пропаґанди, ніколи не займались — почали так раптом без причини про те писати".

Натякнувши на те, що цеж сталося „раптом, без причини" автор статті не намагається ту причину збагнути чи написати про неї. Він обмежується тільки до докорів на адресу Франції за її політику.

„Французи могли в періоді після Мінхену, коли Німеччина справді намагалася залякати Польщу українською справою, станути ясно і виразно на грунті союзу з Польщею, на всякий випадок той союз розбудувати до значіння поважного інструменту міжнародньої політики. Але французи тоді це занедбали думаючи, що польсько-німецькі взаємини дуже поважно погіршилися. Після Берхтесґаден у Парижі зрозуміли, що це були зовсім фальшиві розрахунки".

Оттак автор статті натяком стверджує, що розмова міністра Бека з канцлером Гітлером у Берхтесґаден започаткувала нову політику в середній Европі, малощо не протилежну до тої, що була в останніх місяцях до тієї розмови.

Ширіть наш часопис!

„Не треба чекати політичних сензацій після відвідин фон Рібентропа у Варшаві".

Так каже львівський озонівський „Дзеннік Польскі" у звязку з відвідинами ф. Рібентропа, що приїхав до Варшави. Цей приїзд німецького міністра закордонних справ — каже „Дзеннік Польскі" — до столиці Польщі — це під формальним оглядом відповідь на відвідини міністра Бека, що був у Берліні в 1935-ому році.

„Дзеннік Польскі" стверджує, що заповіджений приїзд фон Рібентропа до Варшави попередили широкі коментарі переплетені найфантистичнішими поголосками в закордонній пресі.

„Було б завданням, що переходить рями сьогоднішньої статті, якби ми хотіли подрібно заперечувати всі поголоски і сплетні, що їх на тему побуту мін. Рібентропа у Варшаві поширює закордонна преса. Тому мусимо обмежитися до того, щоб ствердити, що не передбачені ніякі нові умови між Польщею і Німеччиною в тому часі і що відвідини мін. Рібентропа мають виключно характер маніфестації тяглости політичної лінії, що її започаткували Польща й Німеччина в році 1934, тобто у хвилині підписання пакту про ненапад".

Польсько-німецький пакт про ненапад підписали 26-го січня 1934 р., отже минає саме 5 літ від того моменту, від якого — як пише „Дзеннік Польскі" — польсько-німецькі взаємини почали поправлятися. Цю поправу мають закріпити і дати підстави до добрих сусідських відносин між Німеччиною і Польщею надалі.

„Але відвідини мін. фон Рібентропа у Варшаві доказують ще щось інше. Вони підтверджують неправдивість деяких тенденційних поголосок про те, буцімто німці мають якісь наміри на сході Европи. Ці поголоски німці здементували вже у виразний та безсумнівний спосіб в часі стрічі мін. Бека з канцлером Гітлером у Берхтесґаден. Свідома кампанія закордонної преси, яка намагається висунути на перший плян проблему т. зв. Великої України, яку буцімто підтримує Райх, виявилася незгідна з дійсним станом. Нема найменшого сумніву, що найважнішою проблємою закордонної політики Німеччини в цьому році буде справа кольоній. Цій проблємі присвятить Німеччина цілу свою енергію і політичну активність. Українська проблема зверталася б у деякій мірі проти Польщі, отже таксамо проти теперішньої польсько-німецької політики. І в такім випадку мін. Фон Рібентроп не документував би своїм приїздом до Польщі тяглости тієї політики, як це тепер діється".

Ця політика Німеччини — пише „Дзеннік Польскі" — у справі кольоній сходиться з політикою Польщі, яку справа кольоній особливо цікавить, бо від добуття кольоній залежить розвязка цілої низки господарських та еміграційних проблєм. Тому — каже „Дзеннік Польскі" — не треба чекати ніяких політичних сензацій після відвідин фон Рібентропа у Варшаві, бо „ці відвідини будуть тільки задокументованням реалізму і здорового розсудку закордонної політики Польщі, якої головним гаслом є: втримати добрі взаємини з всіми сусідами".

Україніка.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

З місячнику **„Европеіше Ревю"** за грудень м. р. появилась під наголовком „Віденський присуд" джерельна стаття про Карпатську Україну.

Двотижневик Гітлєрової Молоді **„Віллє унд Махт"** з 1. І. приносить статтю про карпато-українську державність, обороняючи її перед чужими зазіханнями.

„Ашер Цайтунг" з 4. І. у статті „Україна теж по імені" розправляється з баламуцтвом, яке поширюють вороги у звязку з нашою національною назвою.

Займається у більшій статті українською справою також **„Дайтше Пост фір дас Судетенлянд"** (6. І.).

„Гамбургер Фремденблят" з 10. І. містить кореспонденцію з Карпатської України п. н. „Оком по Карпатській Україні", а **„Нає Фрає Прессе"** (15. І.) приносить „Лист з Карпатської України".

„Кенігсбергер Альгемайне Цайтунг" з 16. І. помістила статтю про українську Церкву в Польщі.

„Грайцер Цайтунг" з 10. І. п. н. „Страстний шлях України" обговорює нестерпне положення українського народу під московсько-большевицькою окупацією.

„Катовіцер Цайтунг" у числах з 8., 10. й 11. січня помістила цикль статтей про Карпатську Україну.

Бромберґська **„Дайтше Рундшав"** у числі з 22. січня п. н. „Роздратування в Хусті" у вступній статті обговорює ситуацію, що витворилась у Карпатській Україні у звязку з протиконституційним іменуванням ґен. Прхали третім міністром.

Бразилійська **„Дайтше Цайтунг"** з 19. XII. 1938. р. приносить статтю п. н. „В Україні кипить".

Зрештою вся німецька преса день-у-день містить вістки й телеґрами про події не тільки у Карпатській Україні, але також про українське життя у Польщі та в Совітській Україні.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 22. січня у вступній статті обговорює карпато-українські справи у звязку з розписанням виборів до сойму та одночасно повідомляє про конфлікт між українським урядом і Прагою з приводу іменування ґен. Прхали.

В числі **„Обзору"** з 21. січня поміщено міркування на тему близької візити міністра Рібентропа у Варшаві та про вагу української проблеми в німецько-польських переговорах.

СЛОВІНСЬКА ПРЕСА.

Словінські часописи (як зрештою і вся югославянська преса включно з сербською) містять багато вісток про українські справи. Ось короткий огляд:

„Ютро" з 29. XII. 1938. р. приносить вістки з життя українців у Східній Галичині; цей самий часопис з 8. І. містить документи про політичні виступи УНДО та про свят-вечірні події на українсько-мадярському кордоні; з 12. І. подає вістку про граничні спори між словаками й українцями; з 16. І. приносить нарис п. н. „Підкарпатська сніговиночка", пера одного з найвизначніших словінських критиків Б. Борка.

„Словенец" (проурядовий орган) з 10. І. займається українською справою у звязку з побутом міністра Бека у Гітлєра і приносить вістки з Карпатської України; той самий часопис у числі з 14. І. приносить соймову заяву премієра Польщі в українській справі; з 15. І. містить обширну розвідку про Карпатську Україну; з 18. І. у вступній статті п. н. „Мукачів" обговорює напад мадярських ватаг; з 16. І. приносить чимало вісток, що торкаються української справи, м. і. повідомлення американсько-німецького часопису „Ню Йоркер Штатсцайтунґ" про наміри сусідів щодо України.

Нова хмара над Карпатською Україною.

(Власна кореспонденція).

Хуст, 21. січня.

НОВИЙ КРОК ПРАГИ — ГРІМ З ЯСНОГО НЕБА.

З великим здивуванням і може й острахом приняли Ваші читачі радіову вістку про іменування на давно порожнє місце третього міністра Карпатської України чеського генерала Прхалі, який по всякій імовірности мав перебрати міністерство внутрішніх справ. Але ця несподіванка натрапила тут на таке обурення і такий спонтанний протест, яких у Празі не очікували.

Це вже другий удар по добутій волі. Про перший ніхто й не знав, бо його в самому початку відбито. Оба ті удари підготовляли ті, що повинні відповідати за державну зраду. Це кількох галицьких і буковинських кацапських емігрантів, що колись набули тут громадянство і з деякими тутешніми, за чужі гроші нанятими агентами виїхали перед двома місяцями до Праги, щоб там юдити чеський уряд проти тих українців, що своєю поставою зберегли федеративний звязок Карпатської України з Чеською Республикою, але не дозволили їм продовжати в Хусті зрадницької роботи. Вони знайшли собі у Празі ворогів співжиття українців з чехами. І ще перед вибором нового президента вони вели акцію за тим, щоб центральний уряд іменував міністрів москвофілів (Бачинського, Коссея). Але в тому часі була у Празі делегація Української Народньої Ради і коли міністр Хвальковський „не мав часу" її прийняти, то при допомозі преси й інших чинників УНР довела до того, що її делеґацію покликали до міністра й у висліді нововибраний президент іменував чисто український уряд з тим, що місце третього міністра залишилося необсаджене, бо москвофіла не могли, а українця ще не хотіли.

І ось по довгій перерві, мов грім із ясного неба, прийшло іменування третього міністра, яким став ґенерал Прхаля, що має жінку москвичку. Знаний він з того, що коли був комендантом дивізії в Ужгороді, то в його домі сходилися провідники „русских"; у часі евакуації Закарпаття, як комендант всіх військ Сходу Республики в Кошицях, видав оголошення лише по мадярськи і російськи. Тож не диво, що на вістку про це іменування заметушилось у столиці і в цілій Карпатській Україні.

ЗІБРАННЯ ПІД СІЧОВОЮ ГОСТИННИЦЕЮ.

За кілька годин зійшлися 17. І. тисячі людей, щоб запротестувати проти такого поступку празького уряду. Зібралися на площі під Січовою Гостинницею, де з балькону в 15. год. промовив голова Української Народньої Ради **Федір Ревай**, якого зібрані привитали гучними оплесками й окликами. Промовець згадав про недавне минуле, коли українці почали наново працювати з чехами, яких залишили в урядах, не викинувши їх, як це зробили словаки. Але показалося, — говорив промовець — що нашу прихильність та ввічливість взяли за слабість і накидують нам свого міністра. Одначе як буде треба, то і ми зуміємо зробити так, як зробили словаки. За хвилину відїзджаємо до Братислави, де стрінемося з представниками празького уряду та сподіємося привезти на неділю радісну вістку. Вкінці п. Ревай просив зберегти спокій та уладність, якими єдино зможемо перемогти.

Промову переривали скандовані оклики: „Хочемо українського міністра!", „Україна українцям", „Чехів геть!" і т. п.

Після п. Ревая промовив комендант „Січи" в Хусті **Іван Роман**, якого всі добре знають з його невтомної праці при евакуації державного майна з Ужгороду. Він заявив, що „Карпатська Січ" і все населення стоїть твердо при рідним уряді; але зуміє боротися проти такого уряду, який хотіли би з Праги накинути.

Знаний письменник і поет **Василь Ґренджа-Донський** вияснив, хто такий ґенерал Лев Прхаля та заявив, що ця номінація створює хаос, який спричинює празький уряд і на нього паде відповідальність за наслідки.

Січовик **Іван Кедюлин** зазначив, що номінація ґен. Прхалі — це ворожий акт не лише проти Карпатської України, але і проти всього українського народу, але цей удар ми відібемо.

Гуцул з Ясіня **Іван Клемпуш** заявив, що Гуцульщина вже перед 20-ти роками показала, що вміє боротися за свої права і самостійність, то й тепер знову це докаже, як буде треба.

Серед бурхливих оплесків і окликів „Слава!" визначний діяч на полі відродження української національної думки **д-р Михайло Бращайко** згадав великі **Збори Української Національної Ради зперед 20 років,** осудив нинішню політику празького уряду та закликував, щоб усі причинилися до того, щоб свято згаданого 20-ліття випало якнайвеличавіше.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ РЕЗОЛЮЦІЇ.

Д-р Бандусяк, секретар Української Народньої Ради, прочитав такі резолюції:

Публичні протестаційні збори, скликані Українською Центральною Народньою Радою в Хусті на день 17. І. 1939, найрішучіше осуджують іменування центральною празькою владою третього міністра для Карпатської України в особі ґенерала Л. Прхалі.

Публичні протестаційні збори заявляють з цього місця, що ніколи не дозволять, щоб доля українського народу в Карпатській Україні була в інших руках, як українських.

Публичні збори стверджують не лише перед празькою центральною владою, але й перед цілим світом, і головно перед усім українським громадянством, що Українська Центральна Народня Рада ніколи і в нічому тих святих прав добровільно не сміє зрезигнує. Кожний акт, який не був би виданий без відома та згоди Української Народньої Ради, вважає вона не дійсним і з ним рахуватися не буде.

Публичні збори стверджують, що наша законна українська влада поводилася з некорінним населенням чеської народности найбільш гуманно й толерантно, стримуючи до сьогодні всі радикальні прояви, які сильно домагалися зміни, тобто усунути чеське урядництво. Чеська центральна влада мабуть не вважала цього акту нашої доброї волі за знак повного зрозуміння нашої ситуації чеського урядництва, але навпроки, чеська влада уважала це за брак нашої рішучости і тому й іменувала третього міністра чеха.

Тому Збори домагаються, щоб негайно усунути чеських урядовців в Карпатській Україні, як у Словаччині, щоб цим разом на все покінчити із вмішуванням чехів до наших внутрішньо-політичних справ і рівночасно ліквідувати питання так зв. чеської меншини.

Цей вчинок празької влади вважаємо провокацією та насміхом прав нашого народу й нашої свобідної, незалежної української держави.

Ці резолюції зібрані прийняли з захопленням. Збори закінчилися співом „Ще не вмерла".

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бальських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

ВЕЛИЧАВИЙ ПОХІД І ПРИСЯГА.

По Зборах уформувався величавий похід, до якого прилучилися також численні державні і приватні урядовці, що саме вийшли з канцелярій. Так число учасників походу збільшилося майже до 7 тисяч людей.

Похід з прапорами спинився під палатою міністерства, де на бальконі зявилися премієр **о. д-р А. Волошин** і міністр **Ю. Ревай.** Нарід прийняв їх появу безперервними окликами й оплесками. Тут передав д-р М. Бращайко від Української Народньої Ради і відбутих Зборів та всього народу заяву відданости і готовости обороняти самостійність.

На це відповів премієр **о. д-р А. Волошин,** що хоч у політиці може ріжно бути, то всяка поведінка празького уряду, що без відома і згоди законного уряду Карпатської України зробив свій останній крок — нечувана. Премієр подякував за довіря та висловив надію на перемогу правди й успіх у боротьбі.

Потім січовик **Татинець** прочитав присягу на вірність українській нації і карпатській державі. Нарід повторяв слова присяги. Гомін відбивався від високих та твердих мурів нової палати та ще вищого і твердшого узбіччя замку зі старими руїнами і ніся на всю зелену верховину. Маси народу з піснею на устах поволи розходилися домів.

Між багатьома окликами можна було чути і не дуже бажані, але вони були вислідом обурення, що його викликав нерозважний крок центрального уряду. Це обурення може втихомирити тільки правильна політика чеського уряду, що доведе до співпраці усіх трьох славянських народів.

О—ко.

З БАРТОШІВ

Галя Софія Славутова

дружина судді, член усіх місцевих Товариств, прихильниця Нафти, Тайни, упокоїлася в Бозі 24. січня 1939 р.

Похорони відбудуться 26. січня 1939 р. в четвер, в год. 10.30 зранку з дому жалоби при вул. Львівській на місцевий цвинтар.

На цей сумний обряд запрошують Всіх горем прибиті

Муж. Донька і Рідня.

Радехів, у січні 1939.

Здоровий прояв.

Виказ VII

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно з **нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП: Кружок РШ — Ходорів 20, Кружок РШ —Любинці 5, о. Михайло Бровко — Рунгури 12, о. Пакош Антін — Лабова 16, гр.-кат. церква — Навáрія 5, Якимчук Степан — Гаї Дітковецькі 16, Пов. Союз Кружків РШ (з повіту) — Теребовля 150, Евстахій Козак — Теребовля 1, гр.-кат. уряд парох. — Заболотівці 13.60, кооп. „Самопоміч" — Дубравка 5, Микола Іванців — Рудники 20, Кружок РШ — Монастириська 5, Кружок РШ — Любинці 20, Кружок РШ — Крилос біля Галича 5.10, читальня „Просвіти" — Молодьків 10, о. Юліян Левинський — Синевідсько Вижне (збірне) 125, Кружок РШ — Ярослав (жертва кооперативи) 10, Колодійчак Олекса — Опарівка 8, д-р Любомир Зарицький — Луцьк 5, гр.кат. уряд парох. — Небилі в 35, Посунько Василь — Вербів 2.65, читальня „Просвіти" — Мужилів 10, гр.-кат. уряд парох. — Гладишів (к. Горлиць) 5, кооп. „Згода" — Кальне 1.50, Т-во „Луг" — Назарів 5, гр.-кат. уряд парох. — Богатківці 100, гр.-кат. уряд парох — Стриганці 10, о. Евген Тимчишин — Войславичі 2.30, читальня „Просвіти" — Хмелівка 10, читальня „Просвіти" — Келихів 4, Пов. Союз Кружків РШ — Бібрка 50, гр.-кат. уряд парох. — Колодіївка 8, районова молочарня — Рожнітів 30, проф. д-р Мирон Кордуба — Варшава 20, Іван Якимчук — Люблин 2, Лабій Ярослав і Олена — Влощова 5, Василь і Марійка Яцульчаки — Синевідсько Вижне 10, Кружок РШ — Вороців 20, Кружок РШ Могильниця 15.40, Степан Смукоровський — Поланки 5, Стефа Волошинович — Утішків 3, Т-во Олени Пчілки — Красне-Саскатон (Канада) 27.45, Іван Любчак — Тернопіль 6, гр.-кат. церква — Лука Мала біля Скалату 20, д-р Чубатий Микола — Львів 10, Б. Я. — Львів 2.50, Кружок РШ — Ставчани 20, фірма „Керос" — Львів 50. (Продовження буде)

—o—

Напружені відносини в Европі.

Звертають загально увагу на факт, що італійський міністр закордонних справ гр. Чяно загостить уже 28. ц. м. до Берліна, щоб узяти участь у засіданні німецького парляменту, яке відбудеться 30. ц. м. і на якому канцлер Гітлер має виголосити нову велику програмову промову. Одночасно впадає в очі, що після візити міністра Чяна в Білгороді, їде туди тепер ще ґенерал Ґерінґ. Цей факт пояснюють у той спосіб, що недалекий уже час, коли Югославія і формально приєднається до оси Берлін—Рим, створюючи умовини до повстання нового союзу чотирьох держав: Німеччини, Італії, Югославії та Мадярщини. Взагалі-ж в европейських політичних колах кружляють тепер ріжні-преріжні чутки про близькі заходи до перебудови міждержавних европейських відносин. На тій лінії має лежати теж завтрішня візита німецького міністра закордонних справ Рібентропа у Варшаві. Цей розвиток европейських політичних подій дуже нервує Москву, яка накидується тепер зі своєю дружбою в Льондоні, в Ню Йорку та Парижі.

—o—

БОЛЬШЕВИКИ РОЗБУДОВУЮТЬ ОСЕРЕДОК ВОЄННОГО ПРОМИСЛУ У СХІДНОМУ ТУРКЕСТАНІ.

У найближчому часі большевицькі інжиніри побудують в Урумчі в Сінкіяні (Східному Туркестані) комплекс великих фабрик воєнних матеріялів. Як відомо, Сінкіян номінально належить до Китаю, але є під фактичною владою большевиків.

Ревіндикація душ і комунікація.

У нарадах буджетової комісії при буджеті м-ства комунікації забрав голос (як уже була у нас згадка) **пос. З. Пеленський.** Зясувавши ноторійно відомий поганий стан битих і водяних доріг та залізничих шляхів у Польщі, що цього року признав уже й сам міністр, промовець звернув увагу на шалену диспропорцію поміж сумами, що їх призначують на регуляцію рік і потоків на заході Польщі та на південно-східні воєвідства. Далі промовець казав буквально:

„Міністерство комунікації є найбільшим підприємцем в державі. Працює там понад 140.000 осіб. Скільки серед тих 140 тисяч є українців? Мільони українського населення — позбавлені всякого заробітку. Міністерство залізниць, яке колись давало десяткам тисяч **українських громадян працю, тепер перевело найбільш послідовну чистку українського робітника.** На його місце спровадили робітника зі заходу. Коли я в минулому році рівнож ту справу підносив, то п. міністр заявив, що служба на залізниці є справою **„делікатною"**, до працівників треба мати особливе довіря. Зле, коли існує такий стан, що пан міністр є переконаний, що мільони українського населення не можуть мати його довіря. Над тою справою варта глибше призадуматися, коли держава до мільонів своїх громадян не має довіря. Пригадаю, що не давніше, як рік тому, польська преса свято обурювалась на відносини на чеському Шлеську, себто на Заользі, який тепер прилучено до Польщі. Вся польська преса кликала тоді в один голоос: польське населення чеського Шлеську частинно позбавлено праці на залізниці! 50 кондукторів-поляків перенесли в корінну Чехословаччину! І слушно кликала польська преса, що діти тих залізничників чехізуються. Там були десятки тисяч поляків, а тут живуть мільони українців. Яке-ж цілком інше відношення деожавних чинників до українського населення! Не думаю жалітися. Стверджую лише, що українському громадянинові не дають права на працю. Коли вже так є, то треба вміти поставити крапку над „і" і виразно сказати, ухвалити закон, що заборонить українцям працювати. Для тих остатків, що лишились при залізниці, ставлять умовину змінити обряд. Це називають тепер ревіндикацією душ. Напевно цей спосіб рівнож не доведе до цілі".

Зацікавлення комісії викликало оповідання посла Пеленського про нову „посаду" на залізниці, а саме „громадських майстрів від доріг" з платнею 100 зол. місячно. Ті нові урядовці ходять дорогами і дразнять людей своїм безділлям, за яке треба платити.

Відповідь міністра внутрішніх справ на інтерпеляцію посла В. Болюха

В СПРАВІ ПОБИТТЯ П. ІВАННИ БЛАЖКЕВИ ЧЕВОЇ.

Міністр Внутрішніх Справ.
Н. ПБ. 33/30/2/38.
Варшава, дня 18. січня 1939. р.

Інтерпеляція посла Болюха Василя з дня 2. XII. 1938. р. в справі ушкодження тіла Іванни Блажкевичевої внаслідок побиття військовим відділом під Купчинцями в дні 15. XI. 1938.

До
Пана Маршала Сойму Річипосполитої
в Варшаві.

Відповідаючи на письмо з дня 3. XII. 1938. р. Ль. П. і V. 6/П. П., що торкається інтерпеляції посла Василя Болюха з дня 2. грудня 1938. р. у справі ушкодження тіла Іванни Блажкеричевої внаслідок побиття військовим відділом під Купчинцями дня 15. XI. 1938. р., маю шану закомунікувати Пану Маршалові ось що:

Військовий Окружний Прокуратор у Львові почав у повищій справі слідство, яке ще не покінчене; по його закінченні особи, яких вину ствердять, будуть потягнені до відповідальности, згідно з обовязуючими приписами.

У часі подій, які є предметом тієї інтерпеляції, військовий відділ переводив звичайні маршові вправи („пшемарш цьвічебни") і влада не доручила йому ніяких спеціяльних завдань.

Теперішні приписи становлять достаточну правну охорону життя і здоровля мешканців, а тих, що їх переступають, карається приписаним шляхом, отже не бачу потреби видавати спеціяльних розпорядків у цій ділянці.

(—) **Славой-Складковський.**
міністр.

Консолідація всіх польських партій у Східній Галичині.

Воєвідський комітет Секретаріяту Порозуміння польських суспільних організацій у Тарнові звернувся до польської людової партії у Львові у справі створення солідарного польського виборчого фронту у Східній Галичині. Секретаріят людвої партії на Східну Галичину відповів, що цілковито приєднується до цього становища й уважає, що для порозуміння усіх польських партій у Східній Галичині треба створити окремішний комітет, одначе годі уважати таким комітетом Секретаріят Порозуміння Польських Суспільних Організацій, бо він веде партійну, неприхильну людовому рухові політику.

Югославія заключить пакт приязни з Мадярщиною?

ПІСЛЯ ПОЇЗДКИ МІНІСТРА ЧЯНА ДО ЮГОСЛАВІЇ.

Румунська преса широко обговорює недавню поїздку мін. Чяна до Югославії та її наслідки, зокрема югославянсько-мадярський пакт приязни, що про нього появились поголоски в часописах.

Про цей пакт висловлюється румунська преса з резервою, висловлюючи надію, що Югославія не підпише його без порозуміння з Румунією. Зате румунські політичні кола беруть під увагу можливість рівнобіжного порозуміння Румунії та Югославії з Мадярщиною. Це питання передискутують підчас найближчої наради Балканської Антанти в Білгороді.

КОНФЕРЕНЦІЯ БАЛКАНСЬКОЇ АНТАНТИ ВІДБУДЕТЬСЯ В ПОЛОВИНІ ЛЮТОГО.

Щорічна конференція Балканської Антанти відбудеться 16. лютого в Букарешті. Председником буде мін. Гафенку.

Німеччина не хоче закладати бази на Канарійських островах.

ДЕМЕНТІ НІМЕЦЬКИХ ОФІЦІОЗІВ.

„Політіш-дипльоматіше Кореспонденц" з обуренням відкидує заміт, немовби національна Еспанія дозволювала комунебудь обмежувати свою територіяльну суверенність. Півофіційна „Вільгельмштрасе" заперечує вістки з французької преси, немовби Німеччина мала оснувати свою морську базу на Канарійських островах.

Тимчасом Німеччина й Італія недвозначно заявили, що вони не змагають до ніяких територіяльних чи інших цілей в Еспанії.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ЗАНЯТИ ЕСПАНСЬКЕ МАРОКО І МІНОРКУ?

Італійська преса підкреслює, що Франція дотепер ще не зложила заяви, що вона не має агресивних намірів супроти еспанського Марока і Міноки. Коли би французи заняли Мінорку, було б це нарушенням „статус кво" на Середземному Морі; Італія мусіла б поробити тоді відповідні превенційні кроки.

—o—

Що писало „Діл" 50 років тому.

Субота, 26. січня 1889.

„ВИБОРИ ДО РАДИ МІСТА ЛЬВОВА

відбудуться вже в понеділок 28. січня. Маємо перед собою всякі листи кандидатів. Найкориснішні для русинів є листи: „Міського комітету" й „Антисенаторська". В обох листах разом знаходимо русинів: о. Ол. Бачинського, Мих. Димета, о. Вас. Ільницького, Вас. Нагірного, д-ра Ол. Огоновського, Мих. Сембратовича, Мих. Спожарського, д-ра Ісид. Шараневича й о. Величка. Дотого ще в кількох інших листах знаходимо ще проф. Анат. Вахнянина. Отже імена тих 10 русинів кожний виборець русин мусить вписати на листі, бо тих десять мають виглядн на вибір."

КОЗАК АШИНОВ У ДОРОЗІ ДО АБІСИНІЇ.

„До Трібуни" пишуть з Адену, що вільний козак Ашинов виїшов коло Таджури (нижче французької кольонії Обок) з 60 козаками, зброєю й амуніцією на беріг і пустився до Абісинії. На дорозі до Ассуї має його дожидати негус. Французька влада дозволила йому свобідно перейти через свою область сподіваючись, що він поширить вплив Росії в Абісинії."

ПРЕКРАСНО ЗАПОВІДАЄТЬСЯ

Вечірка

ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ І ТОПІЖУ

4. II. 1939 В НАРОДНІМ ДОМІ — БО БУДЕ:

ДВІ МУЗИКИ — — — — — — — — —
СМАШНИЙ БУФЕТ — — — — — —
ВЕСЕЛИЙ НАСТРІЙ — — — — —
БАГАТО ПРОСТОРУ — — — —

Одяг візитовий. Одяг візитовий.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ПРИВЕРНУТИ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З ІРАНОМ.

Підчас дебати в палаті громад мін. Бонне згадав, що уряд бажав би якнайскорше полагодити конфлікт з Іраном (на тлі обиди шаха у французькій пресі) та привернути дипльоматичні взаємини з Тегераном.

—o—

КИТАЙ ПРИГОТОВЛЯЄ НОВУ АРМІЮ.

Ген. Чанчінкуо, найстарший син Чанкайшека, організує у провінції Кіянсі нову армію, до якої приймають мужчин у віці 18—35 років та дають їм модерний вишкіл. Перший 10-тисячний відділ тої армії вже вирушив на фронт.

Ген. Чанчінкуо, що має 30 років, покінчив минулого року університет у Москві.

—o—

В КРАЇНІ РЕЛІГІЙНИХ АНТАҐОНІЗМІВ.

В індійському місті Срелі дійшло до поважних сутичок між мусулманами й індусами. 3 особи вбито, 60 ранено.

—o—

НАСЕЛЕННЯ АЛЯНДСЬКИХ ОСТРОВІВ НЕВДОВОЛЕНЕ МІЛІТАРИЗАЦІЄЮ.

До Стокгольму приїхав голова сойму Аляндських островів та заявив, що населення невдоволене мілітаризацією островів, всупереч кількадесятилітній традиції.

Як відомо, Аляндські острови були здемілітаризовані на основі міжнародніх договорів. Фінляндія зремілітаризувала їх, бо вони могли стати предметом совітської аґресії на випадок війни над Балтійським Морем. Населення островів є шведське, тому в частинах, де воно буде служити, командування буде у шведській мові. З огляду на те введено відповідну зміну до фінляндської конституції.

—o—

390.000 КОМУНІСТІВ У ФРАНЦІЇ.

Як подає московська преса, у Франції є 320.000 членів комуністичної партії та 70.000 комсомольців. Французька компартія видає коло 70 часописів та чимало інших пропагандивних видань.

Саме тепер відбуваються в Парижі наради французької компартії, в яких беруть участь еспанські комуністи.

РЕСТОРАН І КІМНАТИ ДО СНІДАНЬ

пд „КОРОНОЮ"

ЯГАЙЛОНСЬКА 11, ТЕЛ. 284-32.

Найвибагливіше влаштований льокаль у Львові, страви машинові, бріль, англійські рушта, архикняжа кухня, живецькі пива, обіди, „menu".

Жіноча сторінка.

Нещирість і безсердечність.

Все частіше виринає серед людей бажання та туга за товариськими взаєминами, де можна б погуторити, підбадьоритись між своїми, та провести кілька приємних хвилин. Здавалось би, що це бажання таке просте і легко його осягнути.

Воно справді так назверх видається, а проте здійснити його нелегко; бо хто шукав серця і тепла між людьми, нераз гірко розчарувався. Безсердечність і нещирість подали собі руки і є тими чинниками, які загороджують дорогу до товариського співжиття. По найщиріших, повних солодких слів, запросинах виринають поволі безсердечні наклепи та обмови — обмови, що часто стараються ослабити підвалини подружого життя, та знищити приятельські взаємини. Злоба і підступ посуваються аж до підлоти аноніму, в якому кидають поговір на жінку, чоловіка, чи наречених і розкривають їм неймовірні, погані вчинки. Письмо, хоч яке змінене, всеж можна його прослідити. Злоба послуговується і телефоном, де солодким голосом остерігає перед зрадою... людини, з якою лучать її товариські взаємини і хоч би ви були які переконані в невинности обвинуваченого, всеж на дні серця засіяна отрута життє та захитує добре відношення. Облуда відмовить вам служницю, щоб лекше довідатися про те, що їй цікаво знати.

Тому, доки не замкнемо нашого серця перед нещирістю, заздрістю і безсердечністю, доти не будемо у змозі навязати приязніші товариські взаємини. Мусимо викинути з нашої душі дрібничковість, що не лицює культурній людині. Є важніші діла у житті, більше на часі, а які не принесуть нікому моральної шкоди; а нас не плямлять малокультурністю та як людей відсталих від змістового життя. Слід згадати, що давніше сплітки були привілеєм жінок, а тепер є вони потіхою „короля створінь", що з насолодою нарівні з жінкою плюгавить ними своє людське достоїнство.

В. Д.

Що значить для жінки привабливість.

Жінка, яка має привабу, притягає не лише мужчину, але й жінок. „Яка чарівна жінка" (чи дівчина) — чуємо нераз про жінку, що не має ані надто гарних рис обличчя, ані надто гарної фігури, а нераз має навіть і досить значні фізичні хиби. Власне ця приваба чи як французи кажуть „шарм" все була найліпшою жіночою зброєю та лишається нею і надалі.

Чим-же властиво є ця приваба? — Тяжко її зясувати, але бажає її мати кожна жінка. Це її особиста принадливість. Приваба як радіо, — не треба його забагато, але можна ним осягнути багато. Приваба може бути в усміху, в погляді, у рухах, в голосі, в поведінці. Приваба це великий дар природи і та, що її має є щасливою людиною.

Дуже часто привабу вважають тим самим, що сили особистости. Але це невірно. Дуже часто людина з великою індивідуальністю є дуже мало привабліва.

Чи можна привабу придбати чи виробити? — Подекуди так, але не дається це легко. Ніколи не буде дійсно привабливим той, хто ввесь час думає про те ,щоб ним бути. Дійсно привабливою саме є та жінка, яка є природна у своїй поведінці.

Основою привабливости є увага і пошана до кожної людини, з якою вона має до діла. Не значить це, що треба зріктися власних засад і поглядів, але треба тільки деякого такту, щоб вислуховувати чужу думку та для оборони своєї. Якщо будемо вічно когось обмовляти чи критикувати, то напевно не будемо ні для кого привабливими.

Жінка, яка вживає гострих чи „перчених" висловів нехай не претендує на привабливість. Якщо хочемо надбати приваби, то мусимо постійно стежити за собою: своїми рухами, мовою, поглядами. До того належить також і наш зверхній вигляд. Мусимо пильнувати, щоб усе бути на своєму місці і чисто убраними — хоч часом навіть і дуже скромно, щоб наша зачіска, наші руки та наша обув усе були в порядку — бо зовнішність і одежа це перші наші візитові картки.

Приваблива жінка осягне все успіх, дебто не було, чи в уряді, чи в торговлі, в спорті, але притому все мусить залишитися „жіноча".

До привабливости належить також дотеп та гумор, але коли вони на місці.

Жінка, що свіжо і здорово виглядає, є весела і привітна, що вміє відповідно поставитись до хиб і слабощів інших є на найліпшій дорозі, щоб придбати отої приваби, що відчинить їй багато сердець і дверей до ріжних можливостей.

Ст.

Тим, що не є стрункі.

Нинішні рядки призначені жінкам, що важать більше як 70 кільо. Стрункі жінки й тоненькі панни мають з одягом далеко менше клопоту.

В чім опасистій жінці недобре? Такі жінки не повинні носити одяги з кроєм чи з матеріялу що вражає в очі. Дуже ясні чи сороката матеріяли. Короткі блюзки й широкі спідниці. Матеріяли в крати або в широкі паси. Прозірчасті коронки. Тісні (дуже до фігури) суконки. Тісні пульовери. Багато прикрас, золота й футра, як теж мусять одягатися дуже старанно.

Що-ж мають опасисті жінки носити? Суконки й плащі простого крою, радше в темних колірах, але не лише у чорнім і гранатовім. Закладки, випустки та прикраси поміщені прямовісно. Поземо лише тоді, якщо хочемо на око розширити рамена, щоб не були занадто вузькі при широких бедрах. Також добре виглядають сукні з т. зв. „гескою". В матеріялах пружкованих це буде геска з пасів поперечних, тоді, як ціла суконка крояна з пасів поздовжних. Жінки широкі в бедрах мають часто вузькі і спалні рамена, тому ліпше всякі поширення і прикраси поміщувати в гор. частині суконки. Дуже гарно і добре виглядають ясні комірики, камізольки і т. п. як також добре поміщені вишивки та аплікації, що цього року спеціяльно модні.

Замість блюзочки з білого шовку зробіть собі т. зв. касак. Замість болерка, костюмову суконку, замість спідниці і блюзки радше суконку в цілости і замість костюму радше плащ.

Цього року модні суконки без пасків — це направду винахід для вас. Ширші суконки вгорі над пасом, а вужчі спідниці. Легко втяті плащі з футряними кляпами. Гарні лицеві капелюхи, капелюшки-шапки та берети — це все одяги для вас.

Позатим мусите себе добре знати й добирати такі крої суконок, які зменшували б ваші хиби, а не збільшували їх.

Лю—Ко.

Порядки — трохи на весело.

Господині, які люблять зразковий порядок у хаті, мають часто клопоти з цього приводу. Нема у нас вишколених домашніх помішниць, які постійно, без ніяких пригадок удержували би цей порядок.

Вони витрачують багато часу, але висліди їхньої праці такі, що пані має при поправці вдвоє стільки праці. Може придадуться їм наші поради про порядкування.

На білій стелі осідає осад з сажі, та забруджує її. Обмітування самою щіткою створює всякі непобажані взори.

Треба вилізти на складану драбинку (це необхідний мебель) і волосінною щіткою обвитою мягкою, чистою, сухою, білою стиркою — легенько раз-ра-разом обмести порох.

Таксамо обмітуємо всі стіни і кути кімнати. Наливаємо до миднички теплої води, розпускаємо в ній порошок „Мота". Цією водою і стиркою часто сполікуваною змиваємо кахлеву піч, верхи шафів, раму вікон і двері. Воду змінюємо в міру потреби. (Помішниці цього не люблять.).

Шиби взимі заходять парою і погано скапує вона з них струйками, перемінена у воду. Шматинкою змоченою в гліцерині можемо шиби охоронити перед замерзанням і осіданням пари при відлизі.

Трохи принищену політеровану обстанову відсвіжуємо білою пастою до обуви — „Елегантом".

Вовняною шматинкою втираємо легко в дерево і надаємо полиск сухим сукном.

Тепер змітуємо змоченою у воді і викрученою стиркою долівку. Як трошки просхне — мочимо кусник сукна в бензині і відсвіжуємо паркети. Тоді щойно іде паста „Елеґант" для підлоги. Півгодинний спочинок і відчищення долівки щітками чи сукном.

В цьому часі іде в рух „Сільва" при клямках. Нею теж прегарно чистимо дзеркала і скла у вікнах.

При модерному уладженні, де обстанова солідна без прикрас, нема зайвих річей, без яких шанована родина не могла колись обійтися — все йде справно і скоро. Розуміється під оком або при помочі пані дому, або таки — її власними руками.

Те, що килими чистимо крім тріпачки і і доброю волосінною щіткою і натираємо їх французькою терпентиною і що стрижені дивани посипуємо для відсвіження колірів — кислою капустою (дуже непоетично, але пожиточно) — думаємо знають всі наші досвідні пані.

Ще одно. Наші кохані помішниці люблять при остаточному стиранню порохів — перекривлювати образи на стінах несиметрично. Це бачу часто в ждальнях лікарів. Спростуймо їх відразу, щоб люди бачили, що не дармуємо (хоч ми не є жінками лікарів).

Розуміється, що і квіти наші (має їх бути небагато) ждуть на відсвіження.

В балії скроплюємо їх настоялою водою, щоб слідів не було, витираємо легенько, щоб не ушкодити листя і ставимо на місце.

Обстанову переставляти час до часу. Будемо почувати себе, як на новій хаті. Добрий спосіб на часи налогової кризи.

І. Д.

З нашої хроніки.

З клюбового життя. По святочній перерві знов зійшлися численно членки клюбу „Нової Хати" і „Труду". Дня 23. січня говорила п. **Олена Березницька-Будзова** про **Кружок українських дівчат** 1901—1908.

Референтка почала від того, як повстала думка заснувати молодечу жіночу організацію. Спершу схарактеризувала працю жіноцтва, згуртованого в „Клюбі Русинок". Ця праця була молодим дівчатам недоступне, не тільки формально. І по суті вона їх не вдоволяла б. Вони мріяли про освітню працю на широку скалю, про жіночу рівноправність, про доступ до високих шкіл. Для цього треба було виявити себе зовсім інакше. Тому й рішили згуртуватися окремо. Дня 16. березня 1901 відбулись перші заг. збори.

Засновини ці викликали живу дискусію в пресі. „Комар" заревгував насмішливим віршем, слідувала замітка в „Ділі" і знову відповідь у „Комарі". Та дівчат це не знеохотило. Навпаки, ще живіше взялись до праці.

Референтка спинялася довше над обставинами, що в них доводилось працювати. Пригадує, як неохотно стрічали батьки подібні відрухи дівчат. Як важко було виборотн собі право ходити на сходини! Це не належало до „доброго тону" ходити без опіки старших. „Емансипантки", „перевернені голови" падало раз-у-раз, а насмішливий написник із „Комаря" підозрівав у тому тільки вудку для ловлі мужів.

Та незабаром „Кружок укр. дівчат" доказав своєю працею, що він життєздатний. Зразу улаштував цикль відчитів із такими претенсіями, як проф. Грушевський, Іван Франко, проф. С. Рудницький, О. Колеса. При Кружку заложено солідну бібліотеку наукових творів і белетристики. Кружок стали згодом запрошувати до співпраці з іншими товариствами. Тому, що членки Кружка сповняли точно свої завдання, згодом не могла обійтися без них ніяка імпреза. Розвій Кружка викликало віче, скликане 12. лютого 1904 (саме 25 літ тому) у Львові. Явилось 200 дівчат та багато старшого громадянства. Віче це мало такий діловий хід, резолюції були такі палкі, що другого дня появилась у „Ділі" передовиця на ту тему. Недавно ще насмішливо потрактована течія, знайшла признання в громадянстві.

Дальшими етапами праці Кружка було згуртування популярно-наукових викладів, протиалькогольна пропаганда, віче в 2. листопада 1905 р., спільне віче з „Клюбом Русинок" у 1906 р., видавництво жіночого часопису „Мета" в 1908 р. і злука з „Клюбом Русинок" у 1909 р., коли то обі товариства перетворилися у „Жіночу Громаду".

Реферат опрацьований дуже солідно, з часописними виписками та точними датами, повинен появитися друком. По рефераті п. Березницької прочитала уривок із своїх споминів п. Ольга Дучимінська. Спогади торкалась „Кружка укр. дівчат" та його діяльности.

У чергову понеділок говоритиме **д-р Барчинський про „Життя і побут в Австралії".**

Франція не хоче еспанських утікачів.

У Франції всі сподіються, що Барсельона впаде до 48 годин, або в найгіршому випадку до кількох днів. Надії французів, що Барсельоні здасться стримати наступ націоналістів, так як Мадридові, розвіялися. Франція турбується тепер тільки загрозою масового напливу утікачів із Барсельони та цілої Катальонії. Справа тих утікачів, як тепер виявилося, була головною темою нарад еспанського міністра Дель Вая із мін. Бонне. Французький уряд виразно підкреслив представникові червоної Еспанії, що на своїй території не може прийняти ні червоних військових частин, ні цивільних утікачів. Мін. Бонне заявив, що жінок, дітей та старців, які зголосяться до прикордонних станиць, не будуть затримувати, одначе прикордонна сторожа дістала гострий наказ не перепускати мужчин у силі віку, ні військових, ні цивільних. Французький уряд звернеться до ґен. Франка із пропозицією створити в Піренеях неатральну полосу, в якій можна було б тимчасом примістити утікачів із Катальонії.

Та в цей плян навіть у Франції не дуже то вірять, бо ледви чи тепер ґен. Франко схоче переговорювати із червоним урядом.

—o—

Засідання буджетової комісії сенату.

Вчора відбулося у Варшаві засідання буджетової комісії сенату, на якій обговорювано низку недостач та хиб у праці почтових і телеграфічних урядів. **Сен. Творидло** говорив про перешкоди, які утруднюють телефонічні розмови, про потребу обнижки почтових оплат та обговорював негодування українців з приводу незамітної кількости українських радіових авдицій. Відповіди на заміти давав міністр почт і телеграфів Калінський.

Буджетова комісія сойму.

У дискусії над буджетом міністерства справедливости промовляв **пос. Пеленський,** який заявив, що закону з 1924 р., який признає право громадянства українській мові, міністерство справедливости не пошановує. Краще анулювати такий закон, ніж не виконувати його постанов — говорив посол Пеленський. (Голос: „Чи ви ставите такий внесок?"). Ні, я буду боронити конституції та пошанування закону. (Пос. Вагнер: „Закону не треба вживати для демонстрації"). Крім того пос. Пеленський робив заміти, що доплив українців до адвокатури замкнений та що вязням не дозволяють писати листів українською мовою.

В дискусії промовляв теж і **посол Скрипник,** який заявив, що політика виміру справедливости відіграла ролю у зменшенні насилення комуністичної акції. Покликуючися на те, що в минулому році міністр справедливости наказав на прохання промовця прослідити справу багатьох арештованих українців, яких відтак звільнили, промовець просить і тепер міністра наказати приспішення слідства проти арештованих знову недавно молодих українців на Волині, здебільша студіюючої молоді.

На ріжні заміти дискутантів, між ними теж і на заміти пос. Пеленського відповідав мін. Грабовський. На заміти посла Пеленського відповів міністр таке: „Посол Пеленський твердить, що судді не знають української мови та закидує, що буцімто вони нарушують мовний закон. Маємо тут до діла із загальними твердженнями, які повторюються з року на рік. Одначе не можу діждатися, щоб мені подали конкретний випадок. Імовірно п. посол має на думці припадки, які зовсім не доказують нарушення мовного закону. Сторона чи свідок має право звернутися до суду у своїй рідній мові, але суддя має тільки тоді обовязок звертатися до сторони в українській мові, якщо сторона не володіє польською мовою, безпосередньо або при допомозі перекладача. Чи п. посол згідно зі мною інтерпретує закон.

Пос. Пеленський: „Ні!"

Мін.: „Я не можу змінити своєї інтерпретації, якщо п. Пеленський обстоює при своїй, то непорозуміння триватиме далі.

—o—

ДИМІСІЯ ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

Турецький уряд Баяра подався до димісії. Президент поручив мін. Сайдамові утворити новий кабінет.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

ІТАЛІЙСЬКІ МІНІСТРИ В БЕРЛІНІ.

До Берліна приїхав італійський міністр Фаринатті, який буде на засіданні райхстагу. Можливо, що на те засідання приїде також міністр Чяно.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

Канцлер Гітлер прийняв командантів нім. збройних сил.

ДНБ повідомляє, що канцлер Гітлер прийняв учора, як начальний вождь німецьких збройних сил командантів армії, марінарки й летунства, до яких виголосив промову.

Німецькі політичні кола подають, що засідання райхстагу скликано на 30. ц. м. на годину 8.30. На засіданні промовлятиме, як відомо канцлер Гітлер. Відвідини мін. Чяна в Берліні будуть нагодою до маніфестації німецьких та італійських кольоніяльних ревіндикацій.

І. ЧОЛГАН.

Поворот Дон Кихота.

I.

Комісар Панзо виплював недокурок, розперся за столом і гукнув глухо:

— Привести чергового!

У дверях появилася висока постать. Коливаючися на цибатих, довгих ногах, підходила ближче.

— Назвище?

— Дон Кіхот — прозвучало враз і комісарева голова підлетіла мов мяч із скирти паперів на бюрку.

— Як?

— Кіхот із Манчі — сказала висока постать. — Не пригадуєте собі мене, товаришу Панзо?

Комісар Панзо плюнув зневажливо.

— Мовчіть. Я вас зовсім не знаю. Вас зловила наша міліція в підозрілій ситуації. Ви напевне ворог народу, якщо не Франковий запроданець, аристократ — і тут товариш комісар удруге з обридженням плюнув.

— Я аристократ духа.

— Ага! Для нас усе одно — втішився Панзо. — Признайтеся, товаришу, все чистенько. Куля і так вас не мине.

— Куля не минає людей, але люди — кулі — промовила висока постать. — Чи ви, товаришу Санчо, тямите графиню Ізабелю де Лябрас або маркіза Христіяна Монтео?

Комісар Панзо зблід. Тоді висока постать підступила ближче й нахилилась над ним.

— Завданням людини знайти своє місце у світі, своє призначення. Ми, дорогий Санчо, програли тоді в минулому, бо не розуміли духа доби.

Комісар поставив руку на ручку пістолі.

— Мовчіть, бо застрелю як пса.

Висока постать здвигнула раменами.

— Як хочете. Але знайте, що сьогодні розстріляють і вас. Республиканська контрроздівка попала на слід одного комісаря, що за гроші звільняє ворогів народу, аристократів, а навіть продає військові таємниці...

Комісар дрижав і червонів:

— Мовчіть, чорте!

— Який чорт, товаришу Панзо! — реготалася висока постать — Дон Кіхот із Манчі; той, що перед століттями показав вам, Санчо, ширші перспективи, що хотів у ваших душах викресати іскру геройського романтизму! Чи ви не вважаете, що таки здалась би згода між Санчо Панзом і Дон Кіхотом.

Комісар сопів важко. Висока постать стояла над ним владно, а очі горіли блиском сталі. Над містом загуділи сирени; небо затемнювалось літаками.

— Згода, говоріть — вистогнав комісар. Висока постать схилилась над столом.

II.

Одного серпневого пополудня Р. Б. 1938-го шляхом із Хункози до Торре де Еспаньоль прямувало двоє людей. Сонце мов ранене хилилось до заходу, покриваючи вершок Кап кривавою багрою.

— Чи не помічаєш, дорогий Санчо, що птахи відчувають у повітрі недалеку бурю? Яке чудове тло до геройських поривів! Зовсім як тоді, перед століттями...

Опецькуватий чоловік звів очі вгору на свого товариша:

— Дон Кіхоте високодумний! Може б ми скрутили в бік, у хащі? Безпечніше... Тут раз-у-раз швендяються військові частини.

Дон Кіхот махнув довжезною рукою:

— Санчо Панза, друже милий! Не маєш ти почуття справжньої лицарськости! Лицар з усміхом бореться з чарівниками, харциняками, його обовязком визволювати прекрасні дами з неволі!

Вбік від Торре-де Еспаньоль, при краю ліса, що тягнеться луком до Льома Альта, червонілась покрівля придорожньої коршми. До її дверей застукали того душного серпневого вечора два мандрівники.

— Тому багато-багато років у подібному замку зістав я перше хрещення на лицаря. Ах, що це була за ніч! — зідхнув Дон Кіхот. — Славний Дон Базіліо! Дай хоробрим лицарям Еспанії Дон Кіхотові із Манчі та Санчу Панзові міцного вина.

Череватий коршмар, трясучи круглим животом поставив перед гістьми дві склянки:

— Хе, хе! Дон Кіхот, славний лицар; читав, читав! Ех, це були часи...

— Дон Базіліо, друже! Часи повторяються. Непоборні лицарі вертаються. Дон Кіхот уже зявився!

Санчо Панза тривожливо водив очима по коршмі. За вікном моргали гарячі зорі. Тоді перед коршмою затупотіли кінські копита, а крізь двері прорвався клекітливий людський струм.

— Вина! — загукали кінноточники, заповнюючи лави. Серед них Дон Кіхот побачив вюнку, чорнявку у крикливому строї еспанських циганок. Вона взяла гітару в руки і вдарила у струни. Полилась пісня і вино.

А коли сіньор — еспанський місяць — перекочувався на другу половину неба, Дон Кіхот і Санчо Панза цілувались та обіймались з червоними кінноточниками Еспанії. В куті сопів спітнілий Дон Базіліо, серцяж запалював жагучий альт еспанки. Десь далеко за горами зарокотіли глухі гарматні вистріли. Тоді висока постать Дон Кіхота видовжилась геть під стелю і пролунали слова:

— Товариші лицарі! Чи є що у світі краще за ніж і за кулю?! Стократ прославлені в книжках та народніх піснях лицарі-забіяки. Боротьба за новий лад, за нову правду і свободу — ось зоря, що світить нам. Різались за неї і вмирали міліони від хвилини, коли наш прадід уперше тріснув свого дядька каменем по голові за шмат сирого мяса й боротимуться до останнього обороту земної кулі довкола її осі! Еспаніє, чудовий краю! Хто, Еспаніє, не прибув сюди воювати за твою волю! Із Парижа, Киева, Праги, Москви чи Мехіка прибули лицарі, щоб розгромити ріжних наших ворогів, чи чорнопиських мавританців. Але ми тебе, Дульчінее, вирятуємо!

(Далі буде).

Поголоски про склад уряду Карпатської України.

„А-Зет" приніс вістку, що ген. Прхала таки вернеться на свое становище. Крім того в чеській пресі появилась поголоска, що през. Гаха хоче заіменувати ще четвертого міністра для Карпатської України.

—o—

Еспанський червоний уряд покинув Барсельону.

Як подають з Перпініяну, еспанський уряд перенісся в ночі з Барсельони до Херони. В Барсельоні залишилося лиш по одному представникові з кожного міністерства.

З Риму повідомляють, що нац. війська заняли перші доми Барсельони та окружили місто від півдня.

II. ІНТЕРНАЦІОНАЛ В ОБОРОНІ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

У вівторок вечором відбулось у Льондоні спільне засідання виконавчих комітетів міжнародньої федерації професійних спілок та II. Інтернаціоналу. Як говорять, вони ухвалили дуже енергійну резолюцію у справі положення в Еспанії.

ЩО СТАНЕТЬСЯ ЗІ 150-МА ТИСЯЧАМИ КАТАЛЬОНСЬКИХ УТІКАЧІВ?

Як подає КУП, дель Вайо просив підчас свого побуту в Парижі, щоб Франція приняла на свою територію 150.000 утікачів з Катальонії.

Французький уряд на те не погодився та запропонував, щоб тих утікачів примістити у нейтральній смузі на еспанській території під міжнародньою контролею.

ФРАНЦУСЬКІ Й АМЕРИКАНСЬКІ ДИПЛЬОМАТИ ВИЇХАЛИ З БАРСЕЛЬОНИ.

Персонал британської амбасади і консуляту з Барсельони (разом 22 особи) причалили в середу досвіту на контрторпедовці до Марсею. З ними приїхало кільканацятьох англійців та гурт еспанців.

Крім того до Марсею причалили на американському контрторпедовці члени америк. амбасади і генерального консуляту; залишився там лиш американський ген. консуль.

До Перпіняну приїхало чимало закордонних журналістів і дипльоматів.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДОЗВОЛУ НА ВИВІЗ ЗБРОЇ ДО ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

Кілька американських організацій вислало до Рузвельта письмо з домаганням щоб скасувати ембарго на зброю до червоної Еспанії.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає.

Гострі слова.

Про положення в Европі після римських розмов між Чемберленом та Мусолінієм багато каже стаття „Реляціоні Інтернаціоналі":

„Ніхто у світі нехай не має ілюзій: супроти традиційно ворожої Франції італійський нарід подвоїть свою неподатливість та рішучість. З народом, що дав численні докази нехтування великодушности італійського народу, неможливі ніякі переговори. Італійці знають, що французи їхні найтяжчі вороги. Італія не від нині домагається у Середземнім Морі та в Африці ревізії положення і пристосування до італійських домагань.

„Щодо напрямної італійської політики, то раз на все треба сказати, що вона після римської зустрічі ні на один центиметер не змінилася. Італійський нарід не перенесе найменшого відвороту. Це засноване зрештою на політичній звичці обох революцій, що нерозлучно закріплена в осн Рим—Берлін."

Сирійці бойкотують нового французького високого комісаря.

Як подає царгородська преса, ніодин сирієць не взяв участи у приняттю, що його уладили в честь нового високого комісаря Пюо французи та ливанці-франкофіли. Не було там і представників сирійського уряду.

Сирійська опозиція уладила в більших містах демонстрації. З Ливану вислали французи до Дамаску поважні військові сили.

ВОТУМ ДОВІРЯ ДЛЯ ЛИВАНСЬКОГО УРЯДУ.

Ливанський парлямент ухвалив вотум довіря урядові Абдулли Яфія 32-ма голосами проти 21; 2-ох послів здержалося від голосування.

У програмовій промові премієр підкреслив приязнь між Ливаном та Францією.

—o—

Нанкінський і пекінський уряд проти Чанкайшека.

Після закінчення нарад делегатів пекінського й нанкінського уряду появився комунікат, який подає, що декларація князя Коное з 22. грудня м. р. творить засадничу підставу під можливости ліквідації китайсько - японського конфлікту. Той комунікат підкреслює, що у згаданій декларації Японія признає територіяльну й адміністраційну інтегральність Китаю та не домагається відшкодування. В закінченні комунікат називає маршала Чанкайшека „ворогом народу" та взиває китайців, щоб вони навязали співпрацю з Японією і спільно поборювали комунізм.

Мін. Бонне поінформував німецького амбасадора

ПРО ЗМІСТ СВОЄЇ ПРОМОВИ В ПАРЛЯМЕНТІ.

ДНБ подає, що у звязку з тим, що мін. Бонне прийняв учора німецького амбасадора графа Вельчека, добре поінформовані кола твердять, що мін. Бонне хотів для куртуазії повідомити німецького амбасадора про зміст промови, що він її мав виголосити у французькому парляменті, а саме про ту частину промови, яка торкається французько-німецьких взаємин. Імовірно мін. Бонне поінформував теж німецького амбасадора про справи звязані зі ситуацією в Еспанії.

Як голосять останні вісти мін. Бонне відложив свою промову на четвер.

—o—

Туреччина проти іменування єгипетського короля каліфом.

У звязку з каїрськими маніфестаціями за признанням титулу „каліфа Ісляму" королеві Фарукові, турецький міністр закордонних справ підкреслив, що це торкається внутрішніх справ багатьох мусулманських держав та може довести до непорозумінь між ними. Реставрація каліфату мала би більше відємних наслідків, ніж додатніх.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ДО ТУРЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

Президент Туреччини Ісмет Інону розвязав національні збори та розписав нові вибори на половину лютого.

Новий парлямент збереться 1. березня.

—o—

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ У МУСОЛІНІЯ.

Болгарський король Борис відвідав Мусолінія та відбув з ним 2-годинну розмову в щиро-му тоні.

НЕ БУЛО МОБІЛІЗАЦІЇ В ІТАЛІЇ.

З Риму заперечують тенденційні поголоски, немовби італійський король підписав декрет про мобілізацію. На вправи покликано деякі річники резерви, як це було вже заповіджене здавна. На 1. лютого покликано 60.000 вояків з 1901. річника.

ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКІ КОНФЕРЕНЦІЇ У ЛЬВОВІ.

В останніх двох днях у воєвідському уряді у Львові відбувалися конференції воєвідств південно-східніх земель (львівського, тернопільського та станиславівського) у присутности та при співучасти віцеміністра внутрішніх справ Корсака, що приїхав з Варшави, та кількох вищих урядовців міністерства внутрішніх справ. Темою нарад були актуальні проблеми, що торкаються південно-східніх земель.

НОВИНКИ

27 СІЧЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст, ст. 19. січня 1939.
Св. Отців у Синаї.
Лат. Івана Золотоустого.
Сонце: схід — 7.06, захід — 16.06.
Місяць: схід — 10.07, захід — 00.06
Завтра: 28. січня. Субота.
От. ст. 20 січня 1939.
Павла з Тиваїди.
Лат. Фламіяна.
Сонце: схід — 7.05, захід — 16.09.
Місяць: схід — 10.35, захід — 00.25.
Перша чверть місяця в год. 14.

—o—

— **Дня 27. січня** ц. р. відбудеться в Кружку Р. Ш. ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького ч. 12. в новій салі, в год. 18-ій відчит ВП. д-ра Дзеровича „Про сучасний Відень". Вступ за добровільним датком. Гостям раді. 239

— **„Українська жінка в історії Львова" —** відчит на цю тему (другий в циклю „Наш Львів") виголосить ред. **Микола Голубець** у Дружині Княгині Ольги (Сикстуська 46) **в пятницю 27. ц. м. в 6-ій годині ввечір. Участь членів обовязкова. Гостям раді.** 230 2—2

— **До Вд. Прихильників Музею „Батьківщина" в Самборі.** На численні запити Вд. Прихильників Музею „Батьківщина" Управа Музею подає до відома, що складанок ПКО не може у цьому році кожночасно розсилати з огляду на брак дозволу на публичну збірку фондів на будову домівки Музею. Тому просимо наших Вд. Прихильників пересилати свої жертви складанками ПКО, закупленими на місці, на адресу: Український Кооперативний Банк у Самборі, число конта ПКО 508.060, з допискою: „На фонд будови 109".

— **„Протестаційний страйк"** оголосили у вівторок 24. ц. м. польські студенти медики у Львові проти довгого перетримування в арешті студентів Е. Орхеля та С. Опелі, яких поліція арештувала у звязку з ревізією в „домі медиків". До цього страйку приєдналися вже польські студенти ветеринарної медицини та експортівки. Польські студенти погрожують, що страйк охопить польських студентів усіх високих шкіл, якщо оба арештовані не вийдуть швидко на волю.

— **Припинили кару засудженому вже двічі караному.** Перед апеляційним судом у Львові відбулася у вівторок 24. ц. м. розправа проти урядовця міської управи зі Львова легіоніста Владислава Б. Його притягнула прокуратура до відповідальности за зневагу тому, що підсудний в листі до прем. Складковського обвинуватив інсп. Б. Прайса за те, що він нібито не осудив зловживань комісаричної управи в Лисиничах. Суд засудив підсудного на 6 місяців вязниці, а апеляційний суд затвердив цей присуд. Одначе тому, що Найвищий Суд відхилив присуд справа опинилася ще раз перед апеляційним судом, що затвердив первісний присуд. Одночасно апеляційний суддя Вондравш припинив засудженому виконання кари на два роки з уваги на його заслуги, хоч він був уже двічі караний. Як відомо, суд може припинити виконання кари засудженому лише тоді, як він не був раніше караний.

— **Влом до директора шпиталю.** До помешкення д-ра Ю. Мостового, директора шпиталю в Тернополі дістались невідомі вломники отворивши двері витрихом. Їхня виправа не вдала-

ся, бо надійшов портіер Ленартович і сполошив вломників, які втікаючи залишили на місці залізний лом, величини 1½ м. Поліція веде слідство.

— **Пятнистий тиф у Лавочному.** Санітарна влада стверднла в Лавочному кілька випалків пятнистого тифу.

— **За напливом „познаняків" до Сх. Галичини.** Заходом федерації „польських звйонзкуф оборонцуф ойчизни" відбулося в неділю 22. ц. м. віче в Познані в українській справі, на якім довшу промову виголосив пос. Жиборський з Тернопільщини. Промовець взивав поляків з Познанщини, щоби до Сх. Галичини їхали найрозумніші з них і творили польські господарські станиці.

— **Краєва хроніка.** В селі Фразі пов. Рогатин побилися під церквою два парубки: Іван Дробка з Василем Лабою. Тому, що церкву сплямили кровю — церкву замкнено і богослуження будуть відбуватися щойно по новім посвяченні. — В Ряшеві авто наїхало на 74-літнього Адольфа Спрінґера, який помер у шпиталю. Слід згадати, що Спрінґер упав перед кількома днями до ріки Вислока, з якої витягнули його ледви в останній хвилині.

— **200 долярів на виставу до Ню Йорку.** В найближчому часі девізова комісія устійнить висоту грошевої суми, що її зможе забрати зі собою кожний турист з Польщі, який їде на світову виставу до Ню Йорку. Сподіються, що кожний учасник прогульки, яка поїде польскими кораблями, зможе забрати зі собою лише 200 долярів.

— **Дикий „спорт" біля Варшави.** Зі статистики варшавської дирекції залізниць виходить, що в часі 1938 р. між 10. травнем і 23. листопадом біля Варшави вибили невідомі „спортсмени" 220 залізничих шиб у поїздах, що саме їхали. В тому самому часі на области виленської дирекції вибито 46, на области радомської 14, львівської 12 і краківської 10 шиб. Слідство, що його розвела залізнича влада, виявило, що „спортом" биття шиб у залізничих поїздах займаються головно сільські пастухи, при чому „рекорд" добули таки варшавяки.

— **Жебрак лихварем.** Характеристичний процес відбувся 23. ц. м. у Вильні. На лаві обвинувачених у городському суді засів жебрак Антоні Кузьміцький, якого притягнули до відповідальности за лихву. Пан Антоні в день займався жебраниною, а вечором пускав у рух контору позичок. М. ін. жебрак-банкир позичив поважну суму власникові пекарні Шимоновичеві, беручи від нього лихварські відсотки. Коли Шимонович не міг в означеному речинці звернути позички, Кузьміцький заявив, що свою належність з відсотками стягне через суд. І дійсно жебрак-банкир вніс до суду обвинувачення проти Шимоновича. Судді, що знали пана Кузьміцького з жебрацьких виступів, чимало здивувалися, коли побачили його в ролі банкира-лихваря І, не довго надумуючись, присудили пана Антонія на 3 тижні арешту за лихварські махінації.

ч. 18/20 2—3

ГРИПА? ?

BAYER

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

— **Поїзд розбив самохід.** Під Ратибором вантажний поїзд наїхав на залізничому переїзді на самохід і розбив його зовсім. У катастрофі згинув шофер, а двох подорожніх є важко ранених.

— **Сильний землетрус в Еспанії.** В ночі з вівторка на середу сильний землетрус навістив три провінції в Еспанії: Мендоза, Тукуман і Кордову. Землетрус тревав 46 хвилин. Ближчих подробиць про землетрус покищо нема

— **Нечуваний рекорд швидкости.** В м. Бофало у Злучених Державах збудовано мисливський літак для французького уряду, що підчас пробного лету побив усі рекорди швидкости осягаючи 925 км.

— **Ріж у Совітській Україні.** З Москви повідомляють, що совітська плянова комісія затвердила плян народнього комісаріяту сільськогосподарських справ, який передбачує основання плянтації ріжу на областях південної України. В цьому році управлятимуть ріж у Дніпропетрівщині на 20 тисячах гектарів землі. По інформаціям совітської преси спроби управи ріжу в Україні дали до цього часу гарні висліди.

Відгуки дня.

На порозі мясниць.

Щороку є карнавал і щороку є в нас навал клопотів у звязку з балевою салею. (В нас — це значить: у столиці краю, в княжім городі Льва, в місті, що має 70 тисяч українців, з того 5 тисяч інтеліґенції і то дорослої!). Балевий комітет ходить від Анни до Каяфи і шукає пристановища для своїх майбутніх гостей. Якась Японська, якась Кентшинського, якась Стрілецька Площа, шукають, питають, просять, а все те за великі гроші. Є у Львові, щоправда, дві українські салі — одна концертова, друга театральна, але одна має прикручені крісла і чуже кіно, а друга прикручені крісла і чужий театр.

Щороку є в нас карнавал (який є то є, але є!) і щороку чути нарікання:

— Ех, якби ми мали вже раз свою салю!

— Фактично — скандал! Столиця, а на салю не можемо здобутися.

— Гей-гей, коби хоч така саля як у Пукові, чи в Лисятичах!...

І так минає рік за роком, а комітети платять великі гроші за чужі салі, а люди поголовно зітхають, нарікають, кленуть і... на тім перед великим постом кінчиться, щоби по новім році почати наново.

Аж заздрість бере за провінцію, яка має відповідні салі і — головне — може в них поміститися. Кажуть, що на провінції, люди навчені досвідом церков, **будують салі** „на ріст", не так, як у Львові, коли будували салю Лисенка. Тому не диво, що навіть у сьогоднішніх часах гумор тих людей тримається.

Ось передімною запрошення на вечерниці в Самборі.

„Українська Бесіда" в Новім Самборі просить Вас абисти прийшли в суботу, 4. дня, лютого 1939 на Бойківські Вечірки до хижі Бесіди в Новім Самборі, що є при улиці Шопена 6.

Там ся чесно і файно забавите, а „Бойківщина" буде мати чим біду обігнати, бо всі гроші для неї даємо. Заплатите не богато, бо хиба півтора злотого, чи за чоловіка, чи за жону, а як єсте ще у чколах у Львові, то хиба пів злотого вержете. А за решту всіляке добре їдня заживайте! Вечірки будут вже в девятій годині, як ся змеркне. Вас всіх чесних Бойків і Подолян гречно просимо на нас не забувати. А тото письмо озміт зи собов, бо ануж-то будут на воротьох стояти чуджі парубки, то могли би Вас сперети.

Тяміт, що можете ся в панцьке і наше бойківське плаття обгорнути, тому борзо Вам за того пишемо, абисти си могли красно сорочки повишивати. Ми і музику приватну і комашню файну постарали.

А тото писали пани з „Української Бесіди".

Шкода, що не газди з Бесіди, а пани, шкода що того самого дня є вечірка ТОПІЖ-у і Червоної Калини, шкода, що трохи хорий і трохи за старий, а то далебі був би поїхав до Самбора, щоби в хижі „Української Бесіди" перевести приємно ніч.

Може там прийшлаб мені ідея, в який спосіб заохотити столичників до будови своєї балевої хижі.

Галактіон Чіпка.

— **Ріжні вісти.** До ресторану в Кардіфі прийшла ґрупа безробітних і замовила собі обіди кажучи, що за них заплатить прем. Чемберлен. — Марш. Ґерінґ подарував новий літак марш. Бальбо. — Кн. Штаремберґ поселився зі своєю дружиною в Сен-Жерве у Франції. Князь займається літературною працею, його дружина Нора Ґреґор підготовляється до виступу у фільмі з відомих вересневих подій 1938. р. — У старім домі в Павії найшли дві скрипки Страдіварія. — В Міляні відкриють виставу образів Леонарда да Вінчі, на якій виставлять образи зі збірки анґлійських королів. — Б. чехо-словацький преміер Годжа перебуває на французькій Рівієрі.

Добрий заробіток.

Шукаємо молодого, чесного, меткого продавця для збуту наших приймачів у Львові та на провінції.

Вимагаємо готівкової кації та добрих референцій.

„Селектон радіотехнічна Спілка з о. п., Львів, вул. Сикстуська. 43. 206

Зі судової салі.

ЗА ПОШИРЮВАННЯ ЛЕТЮЧОК.

Перед окружним судом у Самборі відбулася розправа проти **Аполінарія Пукача** та **Людвика Мудрого** зі села Глубокої пов. Самбір за переховування та поширювання летючок ОУН в літі 1938 р. Суд засудив А. Пукача на 4 роки вязниці і на втрату громадянських прав на 5 років, Мудрого увільнив від вини і кари.

ЧЕРГОВИЙ ЗАСУД...

Окружний суд у Чорткові засудив **о. Юрія Когутяка** з Милівець пов. Чортків на 6 місяців вязниці з припиненням кари на 3 роки за українізування прізвищ у метриках.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Микола Бойкевич, залізничий урядовець на пенсії, помер 7. січня ц. р. в 63. р. життя. Померший відограваз перед війною видну ролю у громадському русі в Самбірщині, був також членом Національної Ради у Львові і брав чинну участь у визвольній війні. На еміґрації став одним з найліпших організаторів січового руху, був кошовим „Січи" у Пілзні. За його проводом „Січ" виступала дуже часто перед чехами і німцями. Його заслугою був минулого року відчинений український відділ на краєвій виставі у Пілзні. Січовики поховали свого батька кошового 10. січня в Пілзні. Надгробну промову виголосив д-р Осип Безпалко від українців та представник пухланкових товариств від чехів. — **В. Й. П.!**

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 26. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".
Пятниця 27. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".
Субота 28. І. год. 3.30 попол. „Кіт в чоботах". — Год. 7.30 веч. „Тартюф".

Театр Різнородностей.

Четвер 26, пятниця 27, і субота 28. І. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

Управа театру відповідаючи на запрошення улаштовує в салях Т-ва „Просвіта" низку популярних вистав:

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:
26. І. Маруся Богуславка.
ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ:
27. І. Гетьманя Полуботок.
ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
28. І. Дай серцю волю.
29. І. Сорочинський ярмарок.
30. І. Пісня Бескиду.
31. І. Невольник.
1. ІІ. Гетьманя Полуботок.
ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
2. ІІ. Дай серцю волю.
3. ІІ. Пісня Бескиду.
4. ІІ. Гетьман Полуботок.

Український Театр Йосифа Стадника (свіньора).

ЗОЛОЧІВ:
26. І. Люди на ярмарку.
27. І. Хам.
28. І. Подвійна бухгальтерія.
29. І. Гріш.
30. І. Сісі.
В науці: „Конашевич-Сагайдачний".

Український Театр ім. І. Котляревського:

ДОЛИНА:
27. І. На полі крови.
КАЛУШ:
28. І. Маруся Богуславка.
29. І. Цариця Грузії.
30. І. Найвірніший чоловік.
31. І. На полі крови.
1. І. Пригода в Черчі.
2. ІІ. Кирка Львово.
3. ІІ. Цвіркун у запічку.
4. ІІ. ???
5. ІІ. Зоря над Почаєвом.
З Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Нижчий любов. Сімоне Сімон.
АПОЛЬО: „Жінка з Малтка".
АТЛЯНТИК: „Баліт".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „За заслоною", „Невдаха".
ГРАЖИНА: „Фльорія" Родзевичівни.
ЕВРОПА: „Пригода вдвох".
КАСІНО: Норма Ширер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Я згрішила".
МАРУСЕНЬКА: „Нельчине серце".
МЕТРО: „Друга молодість".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тарасо".
ПАКС: „Острів у ночі" та кольоровий доматок.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Радість життя".
РОКСІ: „Пірати".
СВІТ: „90 хвилин постою", „Двоє з юрби".
СВЯТОВІД: „Святальні півночі", Фліп і Флап як церковці.
СТИЛЬВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежа на пуотині".
УТІХА: „Дочка Шангаю" та ревія.
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(за Марійвіля)
„Японія: Токіо, Кіото, Йокіовара".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 26. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 На дві і на три, муз. поранок для вояцьких шкіл, 11.25 Марші та вальси, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиції, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістка, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодю, 15.15 Клопоти та ради: Цікливом вліве, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Про закордонну торговлю, гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Форт., 17.00 Із досвідів і метод суспільної праці, 17.15 Концерт симфч. орх., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Висліди класифікації грунтів, Комунікати Рільн. Т-ва, Орх., 18.30 Народня музика та її вплив на артистичну музику, 19.00 Вечір і Штравса, орх., хор, сопран, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, сніг. комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 Театр Уяви: „Звіїна Чорний" драма Ю. Словацького, 22.05 Трансм. з життя, 22.10 Танк. музика з пл., 22.25 Огляд львівської літер. хроніка, 22.35 „Теребовля" фрагм. із пов. Софії Коссак-Щуцької, 23.05 Закінчення авдиції.

Пятниця, 27. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Завчасу думаймо про город, ради, вістки, легка музика, 11.00 Для шкіл: Як Мартин віднайшов рідний край, авд. для старших дітей, 11.25 Твори Е. Коветка, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна Газетка в українській мові, 14.10 Музика з пл., 14.30 Лісові відгомони, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Гокус покус" авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорями, 16.35 Росте гімназія у Сталевій Волі, 16.45 Репортажі з балетів: Зорі сходять і заходять, орх., 17.30 Райський ліс, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камер. концерт, форт., скр., кларнет, віолончеля Петро Пшеничка, 18.10 Живе, хоч минуло: Життя давнього театру, 19.00 Розр. концерт, орх., пісеньки, 20.35 Веч. денник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Мюзикові пісні у вик. хору, 21.15 Симф. концерт, орх., форт., 22.30 Псалтир кор. Ядвіги, 22.45 Музика з пл., 22.55 Льокальні інформації, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 28. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Концерт із пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уяви для дітей: „Дітп пана майстра", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літературна хроніка, 16.30 Авдиція. 16.34 Камеральний концерт, 17.10 Золотий листок, фейл., 17.25 „Концерт у готелі Лямбер" муз. авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Книжка — наш приятель, Гутірка для молоді про Київ, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Танк. музика, 21.55 „Фіфі має голос" розв'язки конкурсу. Годинки несподіванок, 22.10 Годинка несподіванок, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 26. січня 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 18.00 Веселі мельодії, 19.00 Репортаж із Греції, 20.10, 21.00 Танк. музика, ВІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БОРДО 21.30 „Малам Нітум" оп. Герве, БРАТИСЛАВА 19.45 „Як прийде травень" оп. Душіка, БРЕСЛЯВ 20.10 „Вільний стрілець" оп. Вебера, БУДАПЕШТ 13.30 Цик. музика, 17.30 Орх., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 15.30 Колискові пісні та казки, ВЕЖА АЙФЛЯ 21.30 „Горобець" оп. Бейдтса, КЕЛЬН 20.10 „Кармен" оп. Бізета, ЛЯЙПЦІГ 15.50 Бразилія говорить, 18.20 Баляди, баритон, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. концерт, 21.00, 22.00, 23.00 „Ре Гасан" оп. Гедінія, ПРАГА 17.40 Соната б-дур на скр. і форт. Моцарто, 19.25 Музика до танку. РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. муз., 21.15 Сирінка, 21.30, 22.00, 23.00 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.15 Форт., 19.00 Орх. концерт.

Пятниця, 27. січня 1939.

БЕРЛІН 14.15 Дуэт орк., балалайки, 17.00 Травтоніум, фортепіян, 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 21.00 Концерт кор. гвардії, БУДАПЕШТ 13.30 20.20 21.00 Орх., 17.30 Форт., 18.25 Цик. музика, 22.00 Данський квартет, БРЮСЕЛЯ ФР. 19.18 Шуманові пісні, ВІДЕНЬ 15.20 Пісні Вольфа та Марксе, 18.00 Пісні, 20.10 21.00 Концерт бажань, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Пісні, 15.20 Для дітей, 18.15 Дівоча музика, 18.45 Хор донських козаків, 20.10 Симфонія ч. 5 Дворжака, 21.00 Настроєва музика, КЕЛЬН 21.00 Іт. музика, ЛЯГТІ 18.35 Соната п-дур Бетовена, МІЛЯНО 17.00 Спів, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.45 Квартет, 18.20 Сальон. секстет, 19.25 20.00 Військ. орх., 21.10 Симфонія ч. 7 Шуберта, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Форт., РИМ 21.00 22.00 Оперетка, СОФІЯ 18.15 Легка музика, 19.30 20.00 21.00 Опера.

Субота, 28. січня 1939.

БЕРЛІН 14.15 15.00 18.00 Розр. музика та весела програма, БІЛГОРОД 21.00 21.00 Нар. музика, БЕРОМІНСТЕР 18.30 Форт., БУДАПЕШТ 12.10 Цик. музика, 17.30 18.00 Мад. пісні, 22.45 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 16.00 Концерт бажань, 20.10 21.00 Веселі слова та музика, 22.30 Розр. концерт, ГАМБУРГ 10.30 Розр. музика, 18.30 Нар. пісні, 18.30 Нар. пісні, КЕЛЬН 19.10 Оперетові мельодії, КОПЕНГАГЕН 21.35 Форт., ЛЯЙПЦІГ 19.00 Нова музика на нар. інстр., ЛЮКСЕМБУРГ 22.15 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперетка, ПРАГА 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 1.05 Для наймолодших, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Сирінка, РИМ 18.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00 22.00 23.00 „Фра Герардо" оп. Пінетія, СОФІЯ 18.15 19.00 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00 Сирінка.

Радіокутик.

МАДЯРСЬКЕ РАДІО.

На 1. листопада 1938 р. надари мали 402.000 радіоабонентів. За один місяць листопад прибуло Мадярщині 9.000 нових абонентів. В тих обчисленнях не взяли на увагу простору, який остаточно припав Мадярщині.

ШТУТГАРТ МАЄ НОВИЙ СИГНАЛ.

Штутгартська радіовисильня ввела у Свят Вечір новий сигнал, крім дотихчасового сигналу — звуку дзвонів. Новий сигнал є фрагментом ельзаської народньої пісні: „Ельзасія — наша країна". Цю пісню виконано на арфі.

РАДІОМОМНТАЖ ЗА 1938 Р.

Бельгійське радіо висилає що місяця радіомонтажі, які є звуковим оглядом найважніших подій за минулий місяць. Дня 31. грудня м. р. висилало це радіо огляд за цілий минулий 1938 рік. Цю авдицію повторено 1. січня н. р. В огляді подій цього критичного року можна було почути м. ін, короля Леопольда бельгійського, президента Лебруна, Гітлера, Деладіє, Чемберлена, Муссолінія, Сталіна, Гувера т. ін. Крім подій, які мали загально-світовий характер або европейський, авдиція показала найважніші події з бельгійського життя у 1938 р.

БІРЖА.

Львів, 25 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·8 — Долари америк. 5.28·50 — Дол. канад. 5.24·60 — Фльорени гол. 288·42 — Франки франц. 14·05 — Франки шв. 119·85 — Фунти анг. 24·88 — Гульдени данн. 111·03 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·80 Кор. норв. 124·97— Кор. шв. 122·07 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·90 — марки нім. срібні.

ГАРНІ ДАРУНКИ НАЙДЕШЕВШЕ

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерничкн і французька біжутерія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 25. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·00 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. яець 170—1·75 зол.

Тенденція на масло сильна, на молоко удержана, на яйця занижова.

ОПОВІСТКИ.

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації: На Рідну Школу зол. 5.— В. Підлісецький, Шопениче; зол. 2.— збірка з Маланчиного Вечора в Народнім Домі в Дрогобичі; для „найбідніших" зол. 11.24 середньошкільна молодь в Ярославі зі шедрівки.

КУПНО — ПРОДАЖ

5/8 ЧАСТИН ДОМУ, Ринок, продам. — Телефон 235-84. 236 1—1

ДВОПОВЕРХОВА каменица, бічна Городецькой, дохід 500 зол. продам. Листи до Адміністрації „48 тисяч". 238 1—1

ПРОДАМ парцелі Вартосівної 19 (бічна Потоцького) до 8—12.000 зол. 241 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ІНТЕЛІГЕНТНА, енергійна газдиня, вдова, самітна, обійме управу дому і господарства найрадше у священника. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „обов'язкова". 237 1—3

ІНТЕЛІГЕНТНА, пристійна жінка поведе господарство у священника, учителя або урядника. До „Діла" під „Господарка". 1—3

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з правом заступства перед окр. судом шукає патрона. Зголошення до „Діла" під „Рутинований". 225 2—2

ОСОБА інтелігентна шукає місця до ведення дому. Зголошення до Адмін. під „Самітна". 228 2—2

РІЖНІ

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 18, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 пополудні. 204 5-10

НА КАРНАВАЛ убрання візитові, соколінгові, фракові виповіжчаю. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-87. 139 5-10

ОГОЛОШЕННЯ

НА КАРНАВАЛ

цікаві несподіванки що запевнюють успіх забавам поручає по фабричних цінах

Дешевий Магазин Паперу Тіркля

Львів, Трибунальська 1.
(Буд. Ціпнера) Тел. 219-65.
Цінники на бажання.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими може видавництво послугується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Redaktorzy: d-r Iwan Niмczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Субота 28. січня 1939. Ч. 19.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

За одностайну прилюдну опінію

(Передова стаття).

Державний герб, барви та прапор Карпатської України

Тільки одна листа до карпато-українського сойму

Влада безпеки Карпатської України — в українських руках

Тріюмфальний візд військ ґен. Франка до Барсельони

Мін. внутр. справ про заборону українських часописів на Волині

Ревізії й арештування серед українців у Вильні

Змова у Румунії

Жахливий землетрус --- 15.000 убитих

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло",

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 19 (15.1?0). Львів, субота 28. січня 1939. Oplata pocztowa uiszczona gotówka Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з вкл.) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів ч. 221 3-11 тепер **Легіонів ч. 11. I. п.** (над крамницею „Салямандра")

Тільки одна листа до карпатоукраїнського сойму.

КУП ПОДАЄ ІЗ ХУСТУ УРЯДОВУ ВІСТКУ, ЩО ГОЛОВНА ВИБОРЧА КОМІСІЯ ДОПУСТИЛА ТІЛЬКИ ОДНУ ВИБОРЧУ ЛИСТУ КАНДИДАТІВ ДО ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ, ЩО ЇЇ ВИСТАВИЛО УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ ОБЄДНАННЯ, ТОМУ ЩО ДРУГУ ЛИСТУ НЕ ЗГОЛОШЕНО У ПРИПИСАНОМУ ЗАКОНОМ ЧАСІ. ТІ, ЩО ЗГОЛОСИЛИ БУЛИ ДРУГУ ЛИСТУ, НЕ ПОВТОРИЛИ ЇЇ ІЗ ЗАКОННИМИ ПОПРАВКАМИ І ТИМ ДАЛИ ДОКАЗ, ЩО ПЕРЕКОНАЛИСЯ, ЩО ІХ СПРАВА СТОЇТЬ ЗГОРИ НА СТРАЧЕНІЙ ПОЗИЦІЇ.

ЦЯ УРЯДОВА ВІСТКА НАПОВНЮЄ НАЙБІЛЬШОЮ РАДІСТЮ ВСЕ СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, ЯКЕ ЯК ОДИН МУЖ ПІДЕ ЗДИСЦИПЛІНОВАНОЮ ЛАВОЮ ДО ВИБОРІВ, ВИЯВЛЯЮЧИ ТАКИМ ЧИНОМ ПОВНЕ ДОВІРЯ СВОЇЙ ВЛАДІ. 12. ЛЮТОГО НЕ БУДЕ НІОДНОГО СВІДОМОГО УКРАЇНЦЯ, ЯКИЙ НЕ ВИКОНАЄ СВОГО НАЦІОНАЛЬНОГО І ГРОМАДЯНСЬКОГО ОБОВЯЗКУ. ВИСЛІД ВИБОРІВ РІШАТИМЕ ПРО ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ТА ПРО ЇЇ ДОЛЮ. НА ЦЮ ВЕЛИКУ ХВИЛИНУ ВИБОРІВ ДО ВЛАСНОГО СОЙМУ ЧЕКАЛА КАРПАТСЬКА УКРАЇНА 20 ЛІТ. ДЕНЬ 12. ЛЮТОГО БУДЕ ЯСКРАВИМ ДОКАЗОМ, ЩО ВИБОРИ ДАДУТЬ ДІЙСНО СПРАВДІ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

Прхала довірений Бенеша.

Будапештенська радіовисильня, яку не можна підозрівати у спеціяльних симпатіях до українців подає сензаційні інформації про ген. Прхалу у звязку з його номінацією. Отже Прхала був до війни звичайним учителем і свою військову карієру почав щойно на Сибірі. Ґенерал Прхала був за давнього режіму довіреним б. президента Бенеша та з його доручення їздив у минулорічних критичних вересневих днях, як окремий висланник Бенеша до Москви.

ПРИЇДЕ ПРХАЛА ЧИ НЕ ПРИЇДЕ?

ПАТ подає із Хусту, що одинокою темою розмов у Карпатській Україні є справа ґен. Прхали. Кола зближені до карпатоукраїнського уряду намагаються переконати прилюдну опінію, що справа вже зліквідована і що ґен. Прхала до Карпатської України вже не вернеться. Зате чеські кола змальовують ситуацію в зовсім іншому світлі і приїзду Прхали до Хусту вижидають кожної години.

Дво і півгодинна розмова мін. Рібентропа з мін. Беком.

У четвер в пополудневих годинах міністр закордонних справ Німеччини фон Рібентроп відбув розмову із польським міністром закордонних справ Беком. Розмова тривала дві і пів години.

У другому дні свого побуту німецький міністр закордонних справ Рібентроп відвідав у товаристві німецького амбасадора фон Мольтке премієра Складковського. Після тих відвідин мін. Рібентроп був ще із мін. Беком та німецьким амбасадором у маршала Сьміґлого-Ридза. В год. 12.40 мін Рібентроп зложив вінець на могилі невідомого вояка. В год. 13 прийняв мін. Рібентропа президент Мосьціцький сніданням. Пополудні зложив мін. Рібентроп вінець на могилі німецьких вояків на цвинтарі на Повонзках. Пополудні відвідали ґім. міністра: премієр Складковський та мін. Бек. Вечором відбудеться в німецькій амбасаді бенкет.

Влада безпеки в Карпатській Україні переходить до українських рук.

КУП подає із Хусту, що 40 січовиків відбуває окремий вишкіл служби публичної безпеки, щоб служба публичної безпеки в Карпатській Україні перейшла вцілому до українських рук.

ЖАНДАРМЕРІЯ ПЕРЕХОДИТЬ ТЕЖ В УКРАЇНСЬКІ РУКИ.

КУП подає із Хусту, що карпатоукраїнська влада прийме більше число жандармів, які мають приналежність до одної із карпатоукраїнських громад та володіють українською мовою словом і письмом. Зголошення треба слати до Краєвої Команди жандармерії в Хусті. Точніші дані про цю справу проголосять пізніше.

ДЕРЖАВНИЙ ГЕРБ, БАРВИ ТА ПРАПОР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП подає із Хусту, що правнича комісія при владі Карпатської України докінчує праці над законопроектом, який устійнює державні барви, герб та прапор. У найближчому часі появиться відповідний закон.

З УЖГОРОДУ ТА МУКАЧЕВА МОЖНА ДАЛІ ЗАБИРАТИ СВОЄ МАЙНО.

КУП подає із Хусту, що представники мадярської та чехословацької військової влади підписали у Братиславі умову, що на її підставі всі, що залишили на евакуованій території своє ворушне майно (меблі) зможуть його вивезти з Ужгороду й Мукачева до двох місяців, по відновленні залізничої сполуки та іншої комунікації.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ДЛЯ ЕМІҐРАЦІЇ ЖИДІВ ІЗ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП повідомляє із Севлюшу, що там створено Краєву Жидівську Орґанізацію, яка взяла на себе обовязок подбати про можливости переселення жидів із Карпатської України до заморських країв. У тій цілі згадана орґанізація має навязати контакт із представниками жидівського світу за океаном.

Націоналісти здобули Барсельону.

Райтер повідомляє: Наварська дивізія та інші національні частини увійшли в четвер вполудне до Барсельони без бою, не стрічаючи ніякого спротиву.

Французькі джерела потверджують цю вістку.

ІЗ ПРАПОРАМИ ТА ОРХЕСТРАМИ ВХОДИЛИ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ДО БАРСЕЛЬОНИ.

Головна кватира армії ґен. Франка повідомляє, що повне окруження Барсельони національними військами закінчилося в четвер в полудне, після здобуття Тібідабо, Ребасада й Монжі. Коло год. 2.30 пополудні національні війська почали входити до столиці Катальонії.

Райтер повідомляє, що наварські й марокканські дивізії увійшли до Барсельони із розвиненими прапорами та з орхестрою напереді. Червоні частини покинули без дальшого бою місто, заки туди ще ввійшли націоналісти.

ЯК ПРИЙШЛО ДО УПАДКУ БАРСЕЛЬОНИ.

Окремий висланних Райтера повідомляє, що в ночі зі середи на четвер національні війська окружили з усіх боків Барсельону, відтак вранці марокканські дивізії під командуванням ґен. Ягве заатакували укріплення на горі Монжі. Одночасно наварська дивізія та мішана італійсько-еспанська дивізія пішли приступом на гору Тібідабо, відтинаючи таким чином відворот червоним у північному напрямі. Червоні ставили лиш дуже слабий опір і вже коло полудня національні війська почали входити до Барсельони. Дві години пізніше ціле місто опинилося в руках націоналістів.

На вулиці вийшло кількасот тисяч мешканців із прапорцями національної Еспанії в руках, та витали ентузіястично похід національного війська. Одночасно на всіх державних будинках та на багатьох домах появилися національні еспанські прапори. Декуди населення перервало поліційні кордони та виталося з воякими й цілувало їх. Найбільше захоплення настало тоді, коли національна армія дефілювала під тріюмфальним луком із світової вистави з 1929 р.

Одночасно з військом увійшли до міста знамените зорганізовані жіночі відділи, які почали роздільовати виголодніліим мешканцям хліб, консерви, шоколяду й конденсоване молоко.

ПРЕМІЄР БАРСЕЛЬОНСЬКОГО УРЯДУ У ФРАНЦІЇ.

Авас подає, що премієр барсельонського уряду Нехрін та міністр закордонних справ Альварез дель Вайо виїхали у четвер рано до Перпіньян. Число евакуованих із Барсельони обчислюють на 100 тисяч мешканців. Червона армія — як кажуть — згромадилася на нових становищах на північ від покиненої Барсельони.

За одностайну прилюдну опінію.

(З приводу виборів до самоуправних установ).

Львів, 26. січня 1939.

(К.) На сторінках нашого часопису було вже кілька дописів з царини самоуправних виборів. Не потребуємо пригадувати, що це справа в українському внутрішньо-політичному житті сьогодні найважніша. Вона вимагає від усього зорганізованого українського громадянства незвичайної активности, однодушности і свідомости історичної хвилини, яку переживаємо та яка очевидно сьогодні ставить далеко більші вимоги до нас, ніж ставили їх колинебудь звичайні часи.

І ці дописи дозволяють уже поробити деякі висновки, що мають загальніший характер.

Перший висновок — це той, що у терені нема однозгідности поведінки при виборах. Нпр. снятинські вибори — це інший тактичний тип, ніж яворівські або бориславські. Здаємо собі добре справу з того, що перешкодою до узгіднення цих вагань є відсутність одного загального виборчого осередка. Не входимо в причину цього явища, можемо хіба висловити гаряче побажання, щоб цю недостачу українські рішальні політичні чинники якнайскорше усунули. Та проте рівнобіжно з цією, назвім це, тактичною виборчою неоднородністю, помічуємо незвичайно відрадне явище: з цілої низки міст і містечок дістали ми повідомлення, що там дійшло до порозуміння всіх діючих у даних місцевостях політичних груп, які потворили всюди спільні виборчі комітети. Словом, доли найшли спільну мову, не зважаючи на верхи. І це найвідрадніше явище теперішньої хвилини. Наш загал розуміє, що треба за всяку ціну змагати всюди до творення **спільних українських виборчих комітетів,** зложених з представників усіх українських політичних груп і партій. Треба тільки, щоб це справді всюди сталося. Здається, правильности цієї вимоги не потребуємо аж доказувати. Чейже ніхто не схоче перечити, що вибори до самоуправних тіл — це суто-політичний акт, який до того на нашій території має ще національний характер. А в такому акті не сміє бути розходжень поміж українцями. Партійні, світоглядові, не говорячи вже про групові, клясові чи особисто-клікові ріжниці й амбіції, мусять зникнути! Українське громадянство мусить витворити одностайну непохитну опінію, яка б у корені спараліжувала всякі спроби відступити від тієї одностайної виборчої лінії поведінки.

Ось так потреби української одноцілої виборчої акції сьогодні ніхто не піддає у сумнів, і не в тому розходження чи вагання. Ріжниці серед нашого громадянства повстають щойно тоді, коли має прийти до рішення, чи до виборів іти самому та наражуватись на можливі втрати, хочби і для найгарнішої засади, чи при помочі компромісу зробити це ризико втрат найменшим. Правда, тактику накидує нам часто польська сторона, коли вона собі компромісу не бажає. Та бувають випадки, де є навпаки. І тому перед українським громадянством та його політичними організаціями стоять сьогодні такі питання: чи в самоуправних виборах потрібна якась одна українська генеральна лінія? Якщо так, то що краще: підчинитись цій лінії і ризикувати тут і там втратами стану посідання та навіть ці втрати понести, чи льокальними відступленнями, хоч з погляду місцевих інтересів і корисними, цю одну-одностайну лінію затерти? Чи звузити самоуправні вибори і звести їх лише до льокальних імпрез, істотним змістом яких стане каналізація, пасовиська, студні — щонайвище школи і захисти?

Цього питання не аналізуємо і не даємо на нього конкретної відповіді. Залишаємо це для тих відповідальних низових діячів, які його рішатимуть.

Зате торкнемося ще справи, до якої матеріял находимо вже в дотеперішньому ході виборів. Цією справою є виборча активність. Без перечно, тут прийдеться в скорому часі стверднти ріжницю поміж українським селом і містом. Сама виборча техніка і боротьба з надуживаннями вимагає великої меткости, апарату, солідарности. У місті, якого населення свідоме ваги самоуправи може навіть більше, ніж село, зрештою воно більше скупчене, лекше за провід, що і з правного боку опанує виборчу акцію, як відомо, дуже складну. На селах під цим оглядом будуть великі труднощі. І тому сьогодні паде велика відповідальність на сільську інтеліґенц'ю, особливо на духовенство. Воно повинно, свідоме цієї щодо історичної хвилини, зробити все, щоб допомогти нашому населенню опанувати формальний і технічний бік справи, зокрема воно повинно не допускати до розбиття по селах. Адже відомо, як часто по селах при виборах до громадських рад рішають групові чи особисті амбіції, іноді сильніші від політичних. Та й тут треба надіятися, що сьогодні ті партикулярні відхилі буде можна переломити.

Далеко більше загрозливі інші настрої, на які ми вже нераз звертали увагу: настрої провізорії. Не будемо скривати того, що боїмось їх. Знаємо, що наші люди просто з нетерплячкою вичікують на часописи, радіові авдиції, ловлять кожну вістку, кожну сензацію. У цьому горячковому стані, який підвищують закордонні відомости, деякі кола нашого селянства тратять змисл для буденщини, легковажать речі, які їм видаються дрібними, може й непотрібними. Цю психозу треба поборювати, хоч з другого боку не слід забувати, що піднесене самопочуття може бути позитивним причиником збіриої активности. Ці розколихані настрої наших мас ми повинні просто осідлати і спрямувати їх у русло, корисне для нашої національної політики. Може бути, що наші узагальнення дещо перебільшені. Тим не менше обовязком преси є звернути на них увагу саме тепер, коли вступаємо у другу підготовну стадію, у **стадію виборів до сільських органів самоуправи.**

Пишемо про ці справи сьогодні, хоч їх ми порушували вже давніше. Бо обовязком українського пресового органу є реагувати якнайчастіше на всі явища, які приносить нам кожний день. І — витворювати одностайну прилюдну опінію, яка зі силою українського внутрішнього закону усувала б недостачі нашого громадянського життя. Чи треба пригадувати, як дуже нам сьогодні потрібний такий внутрішньо-український закон?

Д-р Бреттшнайдер

лікар дитячих недуг

ВУЛ. КОЛОНТАЯ 7. ТЕЛ. 213-02.

243 1—1

Довкола відвідин міністра Рібентропа у Варшаві.

ГОЛОСИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

З польської преси.

Консервативний **„Час"** (ч. 26 з 26-го січня ц. р.) у статті п. н. „Відвідини в пяті роковини" звязує візиту мін. Рібентропа з розмовою мін. Бека з американською журналісткою на тему закордонної політики Польщі. В цій розмові мін. Бек особливо підкреслив змагання Польщі до рівноваги між Росією й Німеччиною.

„Розмова полк. Бека — пише п. (й. м.) — появилася в день приїзду мін. фон Рібентропа. Це очевидний доказ, що керманичі Третього Райху здають собі вповні справу зі становища Польщі в усіх наведених проблемах. А тому, що вони все-ж хочуть дотеперішню співпрацю з Польщею продовжувати й розвивати, то це свідчить, що вони дивляться на наші взаємини в такий самий спосіб, як це ми робимо. Тут нема ніяких непорозумінь, нема рішуче ніякої залежности одної політики від другої, кожний контрагент має свобідну руку і їх взаємини і зобовязання торкаються тільки справ, що випливають із сусідських взаємин. У цій ділянці крок за кроком, правда не без труднощів і не без перешкод, але таксамо і не без поважних досягнень, усувається те, що обі народи ділить, розвязується ті проблеми, яких розвязка вимагає згідного співжиття. Ця праця, може бути, що з малим засягом, але власне тому успішна, йде вже від пяти літ. Візита німецького міністра у Варшаві вказує, що вона при тих самих методах йтиме і далі."

З приводу відвідин міністра Рібентропа катовицька **„Польонія"** пише:

„Беручи під увагу число дипльоматичних візит в останньому тижні, треба сказати, що переживаємо дуже гарячі часи. Це виглядає так, **наче б відбувалась остання підготова до неминучих подій та останні спроби не допустити до них.** Зразу здавалося, що це Схід Европи доставляє тему до одних і других. Сьогодні ясно, що **на перший плян висуваються радше західні справи з уваги на те,** що наближається безсумнівно хвилина ліквідації громадян. війни в Еспанії. *Очевидно,* що це не позбавляє значіння подій на Сході. Але пересуває їхне місце в календарі. А одночасно переміное ролі окремих держав. **Бо ж ясна річ, що хто бажає дуже сильно заангажуватись у західньому напрямі, той хотів би мати в тому часі забезпечену спину і певність мира на Сході...**

„Заповіджені візити міністрів фон Рібентропа і гр. Чяна у Варшаві під тим оглядом проречисті. Це властиво ревізити, але ревізити, на які довго треба було ждати. Те, що вони мають відбутись майже рівночасно, також прорелисте. Підкреслюють значіння Польщі для мира на Сході Европи. Мира дуже потрібного для тих, що снують на Заході дуже авантурничі й дуже рисковні пляни."

—o—

Українська політика ОНР та ендеків сходиться.

В ч. 7. „Діла" з 12-го січня ц. р. зреферували ми розмову співробітника тижневика **„Ютро Праци"** з відомим оенерівським діячем д-ром Т. Ґлюзінським про українську справу. В тій розмові д-р Ґлюзінський висловив думку, що не можна протиставитися відбудові української держави над Дніпром, але навпаки Польща повинна повести таку політику, щоб українці відбудову тієї наддніпрянської держави завдячували Польщі, а не... Німеччині. Що-ж торкається Східної Галичини то д-р Ґлюзінський з відповідним притиском підкреслив, що це інтеґральна частина польської держави, але „поляки не мають наміру польонізувати тієї країни, якщо меншини, що її заселюють, виявляться льояльні супроти держави". Редакція „Ютра Праци" дала тій розмові наголовок: „Київ так, Львув — ніґди".

Та ось в ч. 26. оенерівського органу **„АБЦ"** з 26-го січня ц. р. д-р Ґлюзінський умістив статтю п. н. „Моя розмова в українській справі", в якій руками й ногами відпекується і від наголовка, який дала редакція „Ютра Праци" його розмові і від цілого тексту розмови.

„А вже зовсім чужий мені — пише д-р Ґлюзінський — фантастичний погляд, який редакція „Ютра Праци" приписала мені в такім уступі розмови: „Але маймо надію, що українці зрозуміють колись свою помилку і конкретно глянуть на дійсність. Переконаються тоді, що Польща розуміє свій інтерес у створенні незалежної України зі столицею у Києві".

У своїй статті д-р Ґлюзінський так спростовує цей погляд:

„В розмові я сказав, що в нинішніх відносинах справа української диверсії в Росії — це виключно німецька політика, що вдаряє одночасно в Польщу; що маріння деяких кол, які спираються на симпатіях, що їх виявляють Польщі петлюрівці — це будова замків на леді, бо ця ґрупа це типова еміґрація, що не має ніяких впливів у Київщині; що вкінці створення незалежної України в Києві сьогодні, коли цим кермує Берлін через львівських українців, то це булаб передовсім загроза для польських східних земель; врешті я покликався з притиском на берестейський договір і на заяву голови українського клюбу Дмитра Левицького,

складену в нашому соймі у травні 1928. р., в якій говорячи про створення незалежної України за російським кордоном додав: „А логіка історії каже, що ніколи трицятьмільонова матірня держава не зрезигнує з б-ти мільонів своїх земляків, відділених вузькою річкою від матірнього пня, тимбільше, коли ті землі були колись культурним і політичним національним Піємонтом. Тією свідомістю перейнятий цілий український нарід і всі його партії".

„Ця декларація,—пише д-р Глюзінський—яку я з натиском вказав і відчитав, не знайшлася — хоч я дав її текст — у розмові „Ютра Праци" зі мною. Важко булоб умістити її під наголовком „Київ так — Львів ніколи".

В дальшій частині своєї статті д-р Глюзінський пише про те, що у „Варшавскім Дзєнніку Народовім" появилася гостра полемїка з його поглядами, які надрукувало „Ютро Праци" у розмові з ним. У звязку з тією ендецькою полемікою д-р Глюзінський заявляє, що ендецький публіцист займає в українській справі становище близьке до його справжніх поглядів. А ті його справжні погляди, як це виходить з його спростування, зводяться до того, що не тільки „Львів ніколи" але й „Київ ні". Оце спільна точка оенерівської й ендецької політики.

19/2

Відповідь міністра внутрішніх справ на інтерпеляцію посла Степана Барана у справі заборони продажі українських часописів на Волині.

Міністр Внутрішніх Справ, Н. ПН.10/27/2. Варшава, дня 11. січня 1939. р. Інтерпеляція посла С. Барана у справі заборони продажі українських часописів на Волині.

До Пана Маршала Сойму.

У звязку з письмом Пана Маршала з дня 6. XII. 1938. п. ч. п. і V. 11/P. маю шану переслати таку відповідь на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана у справі „заборони видачої деякими староствами на Волині продавати у книгарнях і кіосках українські часописи, що виходять у Львові", приняту на 3 засіданні Сойму дня 3. грудня 1938. р.

Кольпортажа періодичних видавництв за посередництвом книгарень і кіосків є регульована на терені волинського воєвідства з одного боку загальнообовязуючими правними приписами, з другого боку порядковими розпорядками Волинського Воєводи з дня 30. серпня 1935. п. ч. БПП. 13/35 про продажу часописів (Волинський Воєвідський Денник ч. 25 з дня 28. IX. 1935. р. поз. 164/, виданими на підставі ст. 108. точка 2. розпорядку Президента Р. П. з дня 19. I. 1928. р. про організацію і засяг ділання влади загальної адміністрації за згодою Воєвідського Виділу.

На підставі повищого порядкового розпорядку кольпортажа часописів без огляду на їх мову дозволена тільки на підставі рішення відповідної повітової адміністраційної влади.

Щодо конкретних випадків, які подав інтерпелянт, вияснюю:

Повітовий староста у Луцьку рішенням з дня 9. XI. 1938. р. відмовив Сакалеві Осипові, як заступникові фірми „Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка" дозволу на продажу часописів взагалі, а не, як інтерпелянт твердить, лише українських, з уваги на те, що названий від довшого часу продавав часописи без попереднього дозволу адміністраційної влади згідно з цитованим вище порядковим розпорядком Волинського Воєводи і за це його покарали. При видачі рішення староста мав на увазі також і ту обставину, що Сакаль Осип нераз спроваджував видавництва, які з огляду на зміст були конфісковані; ту конфіскату затвердив суд.

Повітовий староста в Кремянці рішенням з дня 22. XI. 1938 р. заборонив філії „Книгарні ім. Шевченка" у Кремянці продажу, всяких, а не лише українських часописів, тому, що ця книгарня, як це стверджено, від довшого часу продавала часописи, не маючи конечного дозволу адміністраційної влади.

Отже у світлі цих вияснень заміти інтерпелянта про заборону видану адміністраційною владою на Волині у справі продажі українських часописів, не находять потвердження.

(—) Славой-Складковскі
міністр.

*

Поміщуючи буквальний текст цієї відповіди п. міністра зазначуємо, що вона торкається тільки справи кольпортажі газет і їх продажі у книгарнях чи кіосках. Окрему ділянку творить взагалі допущення української преси з Галичини на Волинь поіменним передплатникам за готівковою почтовою оплатою. Ця справа буде предметом окремої соймової інтерпеляції.

Найкращий матеріял і довголітній досвід
створили найвищої якости машину до шиття марки „ПфАФф" для домашнього вжитку і кравецтва.
Генеральне представництво і продаж
Юліян Ломаґа Львів, Валова 11. Тел. 28-70.
ч. 30.4 3—? Прецизна направа машин у власному варстаті.

Гумористика у поважній формі.

У варшавськім щоденнику „АБЦ" з 26. ц. м. появилась під наголовком „Українські пресові куліси. Митрополит Шептицький проти віцемаршала Мудрого" така кореспонденція зі Львова:

У пресовому процесі „Діло" контра Ганасевич — видавці „Діла" не могли опрокинути закиду, що те видавництво не є фінансоване гр.-кат. Митрополичою Курією. Цей вислід процесу був кілька місяців тому великою сензацією Львова. Тепер „Діло" стало предметом зацікавлення українських політиків не тільки кавярняних. Бо в останніх днях „Діло" поширюється і з пополудневого перемінюється на поранний часопис. Безсумнівно „Діло" розбудовується для ослаблення впливів „Нового Часу", що співробітничає з віцемаршалом Мудрим, головою УНДО. Отже хто дав „Ділові" фонди на розбудову і на скріплення боротьби з Мудрим? Коли зробив це св. Юр..., то політичні наслідки цього можуть бути дуже важливі для цілої акції самоврядних виборів, що відбуваються у Східній Галичині (в оригіналі: Малопольщі). Передбачуємо, що виборчий бльок від Мілени Рудницької до українських соціялістів знокавтує табор віцемаршала Мудрого, оскільки св. Юр прикаже гр.-кат. духовенству поборювати в тих виборах прихильників польсько-української нормалізації, яким проводить віцемаршал Мудрий."

Авторові цій кореспонденції не можна відмовити фантазії. З факту, що „Діло" замість післяпополудня появляється тепер у незміненім обемі ранком, видумав він цілий внутрішньо-український заговір: проти голови УНДО В. Мудрого, проти „Нового Часу" та проти здогадних чи справжніх прихильників українсько-польської „нормалізації" у самоуправних виборах. На чоло цього заговору дотепний кореспондент поставив св. Юр і велів Митрополичій Консисторії сипнути грошем на поширення непоширеного ні на одну сторінку „Діла". До того автор тої замітки розпочинає її відразу від сущої брехні, першої у ланцюзі дальших брехонь: на розправі Ганасевич—„Діло" взагалі не дійшло до мериторичного розгляду Ганасевичівських „ревеляцій". „АБЦ" уважає, видно, що не може істнувати пресове видавництво без затаєних фондів і грошевитого мецената: тимчасом у такій видавничій кооперативі, як Вид. Спілка „Діло", кожний сотик явний і десятки разів перевірюваний різними контрольними органами. Коли кореспондент „АБЦ" орієнтувався бодай сяк-так у львівських відносинах, то знав би, що веселість, яку викликала його „ревеляція", що св. Юр „фінансує" чи „субвенціснує" „Діло", цілком осмішила винахідника тієї новини та не повторяв би такої нісенітниці.

Як назвати всі чергові „ревеляції" „АБЦ" у наведеній кореспонденції залишаємо до вирішення самим читачам. Дурниця на дурниці їде та дурницею поганяє. Ясна річ, що це не є матеріял для поважної полеміки і спростувань.

Як відомо, „АБЦ" — це не гумористичний часопис, але він думає, що в українських справах не обовязує поважний підхід та що найглупіша гумористика чи провокація — щире золото, коби тільки лаяти „Діло" або св. Юр. Львівський кореспондент „АБЦ" має перед собою блискучу кар'єру: радимо п. Маріянові Домбровському звернути на нього увагу й заангажувати його на політичного передовика до „ІКЦ" як знавця українських справ: він заістнував би навіть славного вже у світі п. Сара!

Українка.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Курентуль" (Букарешт) з 19. I. займається у статті „Закордонно-політичні орієнтації" необхідністю та неминучістю німецького пляну у справі створення української держави над Дніпром. — Цю статтю передрукував „Зібенбіргіш Дайтшес Тагеблят" з 21. I.

„Букарестер Пост" з 15. I. помістила вступну статтю „Мир у басейні Дунаю", в якій обговорює значіння карпато-української держави.

РОСІЙСЬКА ПРЕСА.

„Русскія Записки" (Париж) у числі за січень приносять статтю Бассехеса п. н. „Польща й українська справа".

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 24. I. приносить низку телеграм і замітку про положення в Карпатській Україні у звязку з виборами.

„Обзор" з 23. I. містить інформації чеських „Лідових Новін" на карпато-українські актуальні теми.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Фелькішер Беобахтер" з 24. I. приносить власну телеграму з Хусту, в якій подає зміст промови премієра Карпатської України Волошина на святі з 22. I.

„Вестдайтшер Беобахтер" (Кельн) з 21. I. у статті „Чесько-словацькі проблеми" займається розвитком подій у Карпатській Україні у звязку з іменуванням ген. Прхали.

„Гренцботе" (Братислава) займається у числах з 19, 20, 21. і 22. січня широко конфліктом між карпато-українським урядом та Прагою, осуджуючи методи Праги і знасилування конституції у випадку ген. Прхали.

„Дайтше Рундшау" (Бидгощ) з 24. I. містить повідомлення про поворот ген. Прхали до Праги. Це повідомлення походить від офіціяльного Німецького Інформаційного Бюра і виразно каже, що „Прхала по розмові з прем. Волошином зрозумів, що не може бути міністром".

ФРАНЦУЗЬКА ТА БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА.

„Парі-Суар" присвятив кілька сензаційних статтей Андріеві Бродієві п. н. „Великий процес державної зради у Празі".

З бельгійських денників „Ля Лібр Бельжік" з 21. м. м., „Летоаль бельж" з 24-го. „Ле Вен-

тієм Сіекль" з 15-го і швайцарська „Ля Реві" з 20-го присвятили більші статті українській справі. Заторкнена ними тема находить свій відгук і в ріжних пізніших числах.

Бельгійський щоденник „Ля Метрополь" помістив 18. січня дві статті, брюссельський „Ля Газет" 20. січня одну більшу статтю про пляни Німеччини у звязку з Україною.

Роля Українського Народнього Обединання.

Офіціоз Українського Народнього Обединання помістив передову статтю, в якій інформує про утворення президії Українського Народнього Обединання, його склад, та характер цієї партії, яка буде відігравати в Карпатській Україні таку ролю, як націонал-соціялістична в Німеччині або фашистівська в Італії.

—o—

Інтервю міністра Рібентропа в дорозі з Берліна до Варшави.

Між Познанем і Варшавою мін. Рібентроп дав у своїй сальонці інтервю представникові „Куріера Червоного". Він висловив погляд, що нема справи, в якій німці не могли б порозумітися з поляками; можливости господарської та культурної співпраці є великі.

На запити кореспондента мін. Рібентроп пояснив, чому Німеччина ставиться неприхильно до Ліги Націй та до комунізму і згадав про свій давніший побут у Польщі.

—o—

Еспанські національні війська завойовують решту Катальонії

На північному відтинку катальонського фронту здобули національні війська сильно укріплені села Еліяна, Кардона і Кляріяна, на середущому відтинку: Сан Пейс, Еліза де Монсеррат і вілля де Кавальс, на південному відтинку: 4 місцевости, з яких деякі становлять передмістя Барсельони. При цьому вони захопили 1.000 полонених та багату добичу.

БАРСЕЛЬОНА ЗВІДУСІЛЬ ОКРУЖЕНА.

Як подає Авас, кольони генерала Яге переправилися на лівий беріг ріки Ільобреґат та заняли становища перед горбками Монтгуїч. Піхота обстрілює всі виходи з міста, артилерія — пристань.

Наварський корпус, що наступає з півночі, заняв Руві та Кіріко де Тареpза; його ліве крило вдаряє на схід, в околицю Бадальони. Барсельона вже звідусіль окружена; на північному відтинку національні відділи віддалені від себе на кілька кільометрів, на півдні — кількасот метрів.

Ген. Франко рішив не наступати на Барсельону, доки не окружить її звідусіль. Місто не може витримати облоги, бо не має харчів.

—o—

Можливість французької інтервенції в Еспанії.

ДАЛЬШІ ГОЛОСИ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

„Джіорнале д' Італія" дальше обговорює поголоски про французькі пляни окупації еспанського Марока і Мінорки та підкреслює, що така окупація була б:

1) неспровокованою агресією проти Еспанії;

2) отвертою інтервенцією, на яку Італія не могла б глядіти байдуже;

3) нарушенням „статус кво" на Середземному Морі.

„Інформаціоне Діпльоматіка" натякає, що французька окупація Мінорки або іншої частини еспанської території становила б для Італії „казус белли". Італійські легіонери, які разом з еспанською національною армією зближуються до Піринеїв, не становлять ніякої загрози для Франції.

НІМЕЦЬКИЙ КОЛЬОНІЯЛЬНИЙ КОРПУС ВІДЧАЛИТЬ З ТРИЄСТУ?

Як подає „Івнінґ Стандард", Німеччина зосередила на італійському кордоні дві дивізії з т. зв. кольоніяльного корпусу. Їх мабуть вишлють до Трієсту.

ПОГОЛОСКИ ПРО ЗМІНУ СТАНОВИЩА НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ ДО СПРАВИ ПОЛЬСЬКО-МАДЯРСЬКОГО КОРДОНУ.

Деякі польські часописи твердять, немов би будапештенські урядові кола дістали вістку, що німецький уряд тепер був би готов погодитися на польсько-мадярський спільний кордон. Цю зміну становища мав би він закомунікувати підчас свого побуту у Варшаві.

Литовські германофіли.

Польська преса пише, що опозиційні групи литовського громадянства розвели енергійну акцію проти ковенського уряду. Зорганізувавшись у **„Союзі Активістів"** з централею у **Клайпеді**, почали вони видавати часопис **„Спільний Похід"**, в якому нападають на сучасний уряд за його становище в справі Вильна. Активісти проголосили орієнтацію на Німеччину як єдино реальну в сучасних відносинах. Цікаве, що до лтовського „Союзу Активістів" приступили не тільки прихильники б. преміера Вальдемараса, але також католики та народні соціялісти.

ПАТ ПРО СУТИЧКИ МІЖ „СІЧОВИКАМИ" І ЧЕХАМИ.

ПАТ повідомляє: Щойно в середу наспіли вістки про інциденти, до яких дійшло в неділю і понеділок, після протичеської демонстрації в Хусті. Розагітовані промовами члени „Карпатської Січі" намагалися після повороту до своїх сіл та містечок на власну руку усувати тамошніх чехів. У Данилові „січовики" здемолювали мешкання нотаря — чеха, у Тирнові намагалися роззброїти станицю жандармерії. У православному селі Іза населення потурбувало кількох „січовиків".

„Розбудова" СССР.

Московський уряд дістав пять нових народніх комісаріятів.

В Москві зреорганізовано вже третій союзний нар. комісаріят — важкого промислу. Поділено його на 6 нових комісаріятів:

1) Топлива під проводом Л. Кагановича.
2) Електротехнічогого промислу під проводом Первухіна.
3) Залізний промисл — Меркулов.
4) Металюргія — Самохвалов.
5) Хемічний промисл — Денісов.
6) Будівельний — Соснін.

Цю реорганізацію, проектовану від кількох місяців, спричинила господарська криза.

---

1. ЧОЛГАН. 2

Поворот Дон Кіхота.

Дон Кіхот поставив руку на раменах еспанки, а другою зробив у повітрі рішучий рух.

Коршма ревіла боєвими окликами у ріжних мовах світу. Бочки вина були порожні.

І над ранком виїхала з коршми ватага нових лицарів та спрямувалась на дель Арріка. На чолі їхав високодумний лицар Дон Кіхот із Манчі, сидячи на модерній Розинанті, вже не на коняці, а на повзі з комбригом москалем та з жагучою еспанською дівчиною. Позаду підстрибував на шкапині переляканий Санчо Панза.

III.

30, VIII. 1938. Комунікат барсельонського радія:

— Увага, увага! Вчора вдалось втекти з рук справедливости підлому псові Санчові Панзові. Клятий ворог люду змилив чуйність наших стеж і вночі прокрався крізь західні застави, показуючи виказку комісаря. Із ним утік один в'язень, високий і худий тип, Дон Кіхот, груба аристократична птиця. За приловлених збігців нагорода, за їх трупи похвала!

1. IX. 1938. Радіовисильня Саляманка:

— Тут Саляманка! Надаємо комунікат головної кватири національних військ.

Цими ранком счинилась подія, що пригадує собою найкращі геройства в усесвітній історії, а водночас показує, до чого здібне еспанське лицарство під золоточервоним стягом. Сьогодні вранці на катальонському фронті, відтинок Арріва-Валь де Лебрера, появилась велика змоторизована і кінна частина ворожих військ. Попереду посувалась могутня постать середньовічного лицаря. Коли задзижчали перші кулі, він підніс руку й загукав:

— Станьте, песиголовці! Сам вид хоробрих лицарів розібє ворогів у пух і прах! А-гей, за мною!!

Загуділа земля під колесами повзів і кінськими копитами. Заграли скорострільні. Літаки шугали над землею.

— Не бійтесь їх! — ревів Дон Кіхот — це не пропелери, а вітряки. Не бийтесь, шалені, з вітряками!

Зірвав із шиї циганки, що приннишкла в повзі, білу хустину і заткнув нагорі.

— Ідьте сюди, за мною! Ось удолині череда баранів. Ми виграли, слава!

І повз та більша частина ватаги загналась у саму середину мавританських частин. Решту червоних горлорізів вибито до ноги. Так преславний Дон Кіхот, лицар лицарів, сам один розторощив і віддав у руки справедливости ватагу міжнародніх опришків. Прибув до нас, як на лицаря пристало: з чурою Санчо Панзом та дамою серця Дульчінеєю із Тобозо. Ген. Франко надав йому титул маркіза.

Модерну Розінанту — тяжкий повз можна оглядати на ринку в Бургос. Арріба Еспанія!

1. IX. 1938. год. 22.30 Барсельона:

Нинішній день минув на всіх фронтах спокійно. Тільки на відтинку Валь де Лебрера невеличкий наш відділ заманено гидко в засідку й вирубано до ноги. Але підлі гади Дон Кіхот і його попутчик Санчо Панза не оминуть помсти люду! Смерть їм!

*

У репрезентаційній салі Старшинського Клюбу в Бургос горіли осяйні лямпи, блистіли жирандолі.

За буфетом опецькуватий Санчо Панза вдесяте цілувався зі старшинами, вдесяте випорожнював чарку та розказував про свої та Дон Кіхотові подвиги. Маркіз Дон Кіхот із Манчі в елегантному фраку ввійшов на танкову салю попід руки із генералом Фаль де Баро. Переливались пристрасні тони еспанського танга.

Дон Кіхот шарлятанським рухом поправив білу троянду в бутонірці і попросив до танку свою товаришку з коршми та повзу.

— Сіньоріто Дульчінее — сказав по кількох кроках. — Ви прегарно танцюєте. Я не думав, що в мандрівній циганці скривається справжня аристократка.

Вона пригорнулась до Дон Кіхота так, що він мимовільно глянув в її очі. Вони горіли від мрій, виплеканих полудневими ночами. Та маркіз Дон Кіхот дивився уже над ними, перед себе, вдаль.

Вийшли на терасу. Виноградове листя червонілось від перших поцілунків осени. Тепла вереснева ніч настроювала сентиментально.

Висока постать у фраку усміхнулась невиразно:

— Яка гарна Еспанія! Ні? Варто для неї неодне пожертвувати... Пахнуть помаранчі на весну, під балконами бренять гітари, над балконами — літаки... Правда?

— Так — шептала тьмяно еспанка, не думаючи уже мабуть про зміст слів. Віддихала щораз глибше, сильніше, ближче, червоні уста пекли на віддаль. Дон Кіхот уже нахилявся над ними, коли нагло обернувся. У лівих, притемнених дверях стояли дві сильветни. Маркіз рвучко підійшов до них:

— До мене?

— Так. Підете за нами.

Дон Кіхот усміхнувся до Дульчінеї:

— Вибачте, сіньоріто, на хвилинку.

* * *

(Докінчення буде).

Економічний огляд.

Середній стан і праця над ним у поляків та у нас.

(З ПРИВОДУ ЗАСІДАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ РАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.).

Звідомлення з засідання Господарської Ради, що її скликав Секретаріят Порозуміння Польських Сусп. Організацій у Тернополі, подала довше чи коротше майже вся наша преса. Але **висновків** з того, про що там говорили поза „Ділом" (див. „Діло", ч. 10, стаття „Кожна медаля має дві сторінки") ніде, хоч вони невеселі і повинні викликати серед українського громадянства, бодай у міродатних його кругах, **дуже поважну застанову.** Заповів ще подати свої висновки д-р Степан Баран у другій частині своєї статті п. н. „Лекція з польської офензиви на Поділлі" на сторінках офіціозу УНДО „Національна Політика", обговоривши покищо в І-ій частині реферати та промови польських діячів на згаданому засіданні. Можна сподіватися, що висновки д-ра Барана, як доброго знавця справ нашого Поділля, обіймуть цілість тематики. Ми хочемо тут дати кілька міркувань від себе з приводу виступу одного з польських референтів, дир. Грещука, який занявся спеціяльно **купцями й ремісниками, представивши, як швидко росте стан посідання поляків у торговлі й ремеслі на Поділлі.**

Коли опертися на цифрах, що їх подав референт-поляк (а це мусимо зробити, бо власної порівняльної статистики не маємо), то наш стан посідання в торговлі й ремеслі на території тернопільського воєвідства є може кращий, як дехто думає. Але коли йому приглянутись **зі становища динаміки,** то нема занадто чим радіти. Ми стоїмо майже на місці!

Коли йде про купців — то про це говорять ось-такі цифри з відсоткового відношення, що їх навів дир. Грещук:

	1936	1938	
українці	23 %	24 %	+ 1
поляки	14 %	18 %	+ 1
жиди	63 %	58 %	— 5

Розглядаючи повищі цифри, треба взяти в їх оцінці під увагу те, що вони дотичать **трьох останніх років,** коли ми — як здавалося — проявили особливий розмах у розбудові рідної торговлі, коли то назагал наша творча ініціятива проявилась у безупинному основуванню нових підприємств, спираючись на зростаючий господарський патріотизм широких українських мас.

Поданий вище 1 відсоток зросту говорить, що ми — всупереч сподіванням — властиво **не йдемо вперед,** бодай на Поділлі. Цей стан особливо яскравий, коли прирівняти його до динаміки поляків, які **опановують майже в цілости позиції, здавані жидами в ділянці торговлі,** дарма, що мають доступ до всіх державних і недержавних посад.

Не краще і з **ремеслом.** Правда — наш стан посідання все ще значний, бо в 1938 р. (кінець жовтня) ремісників-українців було 42%, поляків 30%, жидів 28%. Але, як заявив дир. Грещук, — „відсоток польських ремісничих підприємств росте дуже швидко **коштом українців і жидів".**

Спинення розвоєвого темпа українців у ремеслі й купецтві Поділля (чим слушно міг хвалитись польський референт) осягнене — поза всякими субвенціями — безупинною **працею** всіх кругів польського громадянства, об'єднаного на ґрунті цієї важної для нього місії. Організація нових купецьких шкіл із пляновим кермуванням туди сільських хлопців, створення „кресового фонду" і численних кас безвідсоткового чи низьковідсоткового кредиту, послідовна організація нових торговельних, ремісничих і промислових підприємств, будова численних і великих домів та галь для усунення браку торговельних льокалів, широка, подекуди навіть агресивна пропаганда польської молоді і старшого елементу в користь польської торговлі, ремесла і промислу, спроваджування купців і ремісників зі заходу, контакт польської інтелігенції і духовенства з міщанським станом — ось усе це ще невичерпані нами засоби, яких уживають поляки для підтримки і вирощення свого середнього стану.

Наші занедбання в розбудові середнього стану, **брак урбаністичної програми і часті промахи** (може й мимовільні) у стихійних проявах наростання українського міщанства, точніше купецько-ремісничого стану, виступають особливо виразно, коли їх поставити поруч польської динаміки в цій ділянці. Тема наших занедбань може дати цілу товсту студію, якої матеріял особливо був би прикрий з повоєнних, зокрема з останніх років, коли ми вже — бодай так здається — **зрозуміли вагу міста.**

Ось для прикладу: у товариській вечері, що її влаштувала у грудні м. р. Купецька Конгрегація у Львові на закінчення щорічного свята польського купецтва, взяли участь м. ін.: львівський воєвода п. Білик, президент міста д-р Островський, гор. староста п. Клімув, полк. Грушка від команди військової львівської округи і багато інших достойників зі світських та духовних кругів. Подібний тісний контакт бачимо і в інших містах, особливо на терені Сх. Галичини й Волині: воєводи, старости, президенти міст, директори банків, професори університетів (згадаймо хочби рухливість проф. Гломбінського) і люди на інших визначних становищах ідуть у гущу польського міщанства, виголошують пламенні промови, фундують нагороди за „найкращі виставові вікна", входять у провідні орґани безвідсоткових кас і ними займаються, складаючи туди також свою жертвенну пайку, тощо.

А в нас? І то в обставинах, які ми вище зясували, та ще й у часах гарячкової „ревіндикації душ"? **У нас цього контакту майже зовсім нема!** На купецькі чи ремісничі свята зявиться — буває — відпоручник УНДО (дуже рідко член Парл. Репрезентації) і дехто з преси. Преосв. Бучко має на терені міщанства свої заслуги, але наше духовенство проявляє назагал (якщо взагалі десь проявляє) дуже малу активність у середовищах зорганізованого міщанства (СУК, Зоря, Міщ. Братство, тощо). Навіть звязок кооперації зі зорганізованими купцями перервався внаслідок господарсько-ідеольоґічних ріжниць чи радше особисто-ґрупових, не завжди поважних розходжень. Не вдалась досі у нас спроба зорганізувати мережу безвідсоткових чи низьковідсоткових кас (у це діло особливо польське духовенство вложило велику енергію, а в нас тільки Перемишль довів діло до кінця), не повелись теж деякі інші спроби в напрямі координації господарської праці.

Хоч у житті українського середнього стану появилося в останніх роках чимало активних позицій, то супроти небезпек і чужої рухливости та фанатизму — все те **не вистачає.** Як не що інше, то бодай недавня сесія Госп. Ради в Тернополі повинна стати для нас грізним „memento" і змінити багато дечого у відношенні української духовної та світської інтеліґенції до третього стану та в праці над його освідомленням і зміцненням.

В. Несторович.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

ФАХОВИЙ ПОРАДНИК КУПЦЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Під кінець березня п. р. вийде з друку „Фаховий порадник купця". Книжка матиме поверх 500 сторін вісімки. Поодинокі відділи опрацювали: **д-р Ф. Свістель** (торговельне право), **д-р І. Грицай** (податки), **проф. Л. Шанковський** (купецькі рахунки і калькуляція) **В. Несторович** (канцеляристика), **інж. Л. Савойка** (товарознавство), **проф. І. Леньогубська** (ділове листування), **проф. З. Котович** (торговля), **м-р Кальба** (адміністраційні приписи). Книжка появиться накладом Союзу Українських купців під редакцією В. Несторовича.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПРАЦІ ГОСПОДАРСЬКОЇ РАДИ СХ. ГАЛИЧИНИ ЗА ПЕРШИЙ РІК ЇЇ ІСТНУВАННЯ.

12. лютого п. р. мине І-ий рік від покликання до життя Госп. Ради Сх. Галичини. Як виходить зі звідомлення, поміщеного в пресі, Рада мусіла перебороти перші організаційні труднощі, але не вважаючи на те зуміла вона теж зайнятись засадничими і пильними потребами місцевого господарського життя. Інвестиційна Комісія мала низку засідань, на яких зреферовано та обговорено справи: комунікації, живців і лісництв та рільних інвестицій. На черзі справ: кабтові оплати. Особливо пильно занялась Рада справою каналу Балтик — Чорне Море. Реферат проф. Матаєвича видано друком, сподіваючись, що він прискіпить реалізацію цеї „начальної і засадничої проблеми південно-східних земель". (Невеличку згадку про цю книжку помістили ми вже в „Ек. Огляді"). Також інші реферати друкує Г. Рада, щоб порушені теми зробити теж доступними для ширшого загалу.

Анкета, яку розписала Рада до всіх староств, а яка дотичить державного, самоврядного, суспільного і „народового" будівництва (що означає „народове будівництво" повинні виконити українські члени Госп. Ради), дала добрі вислідки і принесла цінний матеріял.

Крім інвестиційної комісії працюють ще комісії: кредитова і для біжучих питань. Госп. Рада слідкує за всіми госп. проявами і забирає голос в усіх актуальних госп. справах Сх. Галичини (м. ін. в обороні загроженої дріжджарні в Лисиничах).

Треба зазначити, що не „забирання голосу" мабуть вичерпувалось висилкою ріжних постулятів до уряду в Варшаві чи інших урядових чинників, бо виродовжрокуправу майже нічим не зазначилась **назверх** діяльність Госп. Ради і ніяка її акція не мала пристойного розголосу, коли не рахувати кількох дрібних віток у пресі.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ПІСЛЯ УСТУПЛЕННЯ ШАХТА.

Дімісія д-ра Г. Шахта з посту президента німецького Райхсбанку викликала незвичайне зацікавлення в цілому світі. Це ж був „чарівник" фінансів Німеччини, творець скомпльованої грошевої системи, недавно ще диктатор у господарській політиці німців, людина з величезними впливами навіть тепер, коли його роля стала скромніша, обмежуючись до проводу державного банку.

Причини дімісії Шахта не є відомі і це залишає тим, що пишуть на цю тему, широкі можливости їх інтерпретації. Назагал уважають, що Шахт відійшов, бо дальший компроміс між його лібералістичним світоглядом і тоталістичними тенденціями Німеччини був виключений. Його спроби задержати рівновагу німецької фінансової політики при незвичайних експериментах гітлеризму на ґрунті воєнної господарки увінчались досі успіхом. Разом з попередніми його заслугами, в часі його господарської диктатури, придбало це Шахтові величезне признання. Не тільки в Німеччині, але і в світі вважають Шахта господарським чи точніше фінансовим геніем. І тому — при відході його від влади в держ. банку — в пресі ройться від песимістичних прогнов дотично дальших господарських шляхів Німеччини.

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 6. до 22. січня п. р. недозволена. Одначе це не перешкоджає самочинно переслати дар на конто Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46.

З нашої кооперації.

ЗВЯЗКИ Р. С. У. К. НА ЗАКАРПАТТІ.

Ревізійний Союз Українських Кооператив навязав зв'язки з кооперативним союзом у Севлюші, який об'єднує всі кооперативи Карпатської України. На його адресу Р. С. У. К. вислав уже поважну кількість своїх кооперативних видань та висилає йому постійно по 100 прим. „Кооперативної Родини". Позатим Р. С. У. К. співпрацює з Союзом у Севлюші над устійненням діловодства в обох союзах та в їх низових кооперативах.

НАРАДИ В СПРАВАХ КООПЕРАТИВНОГО ПРОМИСЛУ.

Дня 21. п. м. відбулася в Р. С. У. К. нарада, в якій розглянули стан цілого виробництва нашої кооперації і приступили до устійнення правил дальшої організації коон. промислу.

ЦЕНТРОСОЮЗ ПЕРЕВОДИТЬ АКЦІЮ КОНТРАКТОВИХ ДОСТАВ ХЛІБОРОБСЬКИХ ПРОДУКТІВ.

Весени п. р., коли над Европою нависла була небезпека німецько-чеської, а пізніть світової війни, витворилася була така ситуація на хлібовім ринку, що заграничні відборці перестали скуповувати товар, а вслід за тим ріжні експортові фірми на нашій території також стримали всякі закупи. Тоді ціле хліборобське населення Галичини засипало наші кооперативи товаром і був тиждень, коли запаси української кооперації дійшли були до 40 вагонів якщо, тоді, коли нормально в тій порі року вони не перевищають 8 вагонів тижнево. Провід української кооперації станув на становиску, що в такій ситуації не вільно залишити села без помочі і в той спосіб вповні здав іспит із своїх завдань і зрілости.

Однак було би несправедливо — пише у своїй статті на цю тему в Г. К. Ч. пор. І. Мартюк — щоб кооперація мала самі лише обовязки, а ніяких прав. Тому в цьому році кооперація візьме на себе обовязок збуту збіжевих і тваринних продуктів, однак під умовою, що по її члени візьмуть на себе зобовязання доставляти згідно із згори усталеним планом всі свої продукції.

Сторінка без політики.

Майстри шпигунської штуки.

НАЙЗДІБНІША НІМЕЦЬКА ШПИГУНКА.

Між шпигунами світової війни була одна справді незвичайна жінка. Вона називалася Інна Марія Лесер, але у шпигунських хроніках всі знали її як „Панну Доктор".

Було це ще перед війною. Залюбилася у молодім гарнім поручнику гузарів, а що родичі про те кохання не хотіли й чути, молода дівчина, бо було їй ледви 16 років, втекла з дому родичів до свого коханого. Родичі були багаті, отже дівчина не знала біди. Ну, але кохання було сильніше, ніж слова батьків.

Небавком показався наслідок любови: вродилася нежива дитина. Офіцир не мав аж такої великої платні, щоб міг себе і свою любку удержувати.. Тому чимраз більше залізав у довги, вкінці цілком покинув офіцирський стан. Приятель офіцира представив його п. Матессіові, який був у Берліні на Більовстрассе представником одної фірми автомобілів. В дійсности була там централя німецької шпіонажі. Пан Матессій, як добрий психольог і знавець людей, зараз пізнав, що офіцир надається своєю інтелігенцією дуже добре до шпигунського заняття. Заплатив за нього всі його довги та записав на листу шпигунів. Панна Лесер стануда теж на ту службу. В той спосіб вилізли обоє з матеріяльної біди та почали вигідне, безжурне життя.

Головним тереном їх роботи була Франція. Панна Анна була пильна і метка. Нагло її любчик вмирає на запалення сліпої кишки. Тепер панна Анна зачинає працювати в Матессія на власну руку, самостійно. Виїздить до Франції, де зупиняється в малім готелі як панна, що по укінченні студій хоче відпочити, забавитись та для своєї розваги малювати. Не було б у цім нічого дивного, якби не те, що місце свого відпочинку вибрала саме в такій околиці, де відбувались маневри французької армії...

Молоденька, гарна, ніжна й щебетлива дівчина. Якжеж таку не любити? Отже всі офіцири та вояки, які теж у тім готелі мешкали, справді її полюбили; так вона могла без перешкоди фотографувати й малювати досхочу. А пан Матессій у Берліні робив великі очі, коли побачив оригінальні фотографії. Зрозумів, що панна Анна це першорядна сила. А щоб ще більше її заохотити до шпигунського діла, то — знаючи її невигаслу любов до померщого офіцира — твердив, що й небіжчик певно був би з неї задоволений

На весну 1914. року пізнала панна Анна поручника Остена з Бельгії; зачала з ним любощі, щоб тим лекше могла шпіонувати, Одначе тут не мала щастя, бо випадково відкрилися очі бельгійському офіцирові. Її арештували, але спритна шпигунка втікла до Голяндії.

В Амстердамі вона зміняє цілком тоалету, купує окуляри та їде до Довер, відтак на острів Вайт. Тут на моторовім човні робить часто прогульки, рівночасно малює. В малім готелі на побережжі, де тепер мешкала, підслухала, що нею цікавляться. Цього їй досить; вона пакує ручну валізку та виїзджає до Парижа, опісля за документами до Берліна. Тимчасом англійські та бельгійські уряди між собою порозумілися та ствердили, що та елегантна дама з Брюсселі, в англійському готелі, яку всюди було видно в товаристві поручника Остена, та сама, що була на острові Вайт, отже німецький шпигун, здемаскований бельгійським офіциром. Від тієї хвилини на шпигунських листах виступає панна Анна як „Панна Доктор".

Вибухла війна. „Панна Доктор" в Італії. Наймає автомобіль та виїзджає на французько-італійську границю. Тут перебирається за сестру Червоного Хреста і з відповідними документами їде до Парижа. Знайшла пана Піссара, який стоїть на чолі фірми автомобілів. Він теж німецький шпигун. Одержавши від нього відповідні інформації, з документом доньки бельгійського офіцира їде до Брюсселі. По дорозі все дуже бистро обсервує, щоб привезти до Берліна якнайбільше інформацій.

У Берліні панна Анна стає „правою рукою" Матессія. А цей розкинув свої шпигунські сіти вже по цілім світі. Аж тут дістають вістку, що їх паризький спільник — застрілився. Не видержали його нерви такої напруженої, небезпечної праці. Смерть його дуже невигідна для німецької розвідки. Треба було „заткати діру" на паризькому становищі. Отже Панна Доктор рішається їхати до Парижа. Тут відшукала заступника Піссара, якогось грека Кудояніса, який мав крамницю з південними овочами. Панна Доктор знову зачинає подорожувати по Франції. Небавком заручується з підофіцером, що працює у французькій контррозвідці; він має параліжувати ворожу шпіонажу, отже виловлювати німецьких шпигунів. Від нього довідується „Панна Доктор", що по Франції вештається небезпечний німецький шпигун, т. зв. „Панна Доктор" і що до бюра контррозвідки прийшов якийсь пан Кудояніс, який за ціну сто тисяч франків обіцяв вказати, де та жінка обертається. Того було „Панні Доктор" досить. Висилає до грека білет, де просить прийти до кавярні Х., щоб передати йому пятьдесять тисяч франків. Рівночасно висилає другий лист до французької поліції. В ньому повідомляє, що грек є німецьким шпигуном, що в даній годині має бути в кавярні Х. та що його любка виїхала до Бордо. Грека арештували та по короткім процесі розстріляли. А Панна Анна вернулася до Берліна.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найкращих бельгійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

Одначе у 1917 р. вона знову в Парижі і тут, як служниця, обікрала бюро французької контр розвідки, а важні папери забрала зі собою до Берліна.

У 1918. р. відчувалось, що війна добігає кінця. А тимчасом німці хотіли виконати рішальний удар, головну офензиву. Тоді не було вже східнього фронту і німці могли кинути всі свої сили проти аліянтів, але вони не мали в Парижі добрих шпигунів, отже не могли знати, де саме найслабша точка, щоб нагло і з цілою силою на неї вдарити.

Знову стала в пригоді „Панна Доктор". Вона рішає дістатися до Парижа. В тій цілі їде кораблем до Барсельони (Еспанія була нейтральною державою). Там висідає та эголошується як жінка великого плянтатора в Південній Америці. Жінка багача, має гроші, отже розкидає їх направо і наліво. А що була справді гарна, інтелігентна та знала ріжні мови, то легко дісталася між високі, впливові, еспанські кола. Так навязавши контакт із впливовими в Еспанії чиниками, скоро зорганізувала еспанський Червоний Хрест. Дипльоматичні перешкоди усунено і на чолі комітету, що складався з еспанської аристократії, їде на французький фронт. Везе туди на автах багато білля, ліків та їди. І так їде „Панна Доктор" з тим еспанським Червоним Хрестом здовж цілої боєвої французько-німецької лінії, роздаючи воякам всякі речі. Тимчасом заїхали в такий відтинок фронту, де зачався бій. Треба було перевязувати раненних. Пані з Еспанії взялись у полевих шатрах до шпитальної праці. До шатра де була „Панна Доктор", принесли бельгійського офіцира. Коли йому перевязали рану, він попросив циґаретку. „Панна Доктор" вволила його просьбу та в цій хвилині ранений бельгієць пізнає Панну Анну. Тим бельгійцем був той самий Остен, який уже в Бельгії відкрив в Панні Анні німецького шпигуна. Хоч виснажений рештками своїх сил наробив бельгієць крику, дав алярм про своє відкриття. В шатрі повстає паніка, з цього скористала Панна Доктор, моментально вхопила револьвер бельгійця і під крилами ночі втікає у сторону фронту. Ніодна куля її не вчепилась. Зате їй вдалося убити двох вояків, а знявши з одного плащ і шапку втекла до німецьких стеж.

Кінець війни застав „Панну Доктор" в Берліні. Зруйнована фізично морфіною і кокаїною, хотіла знайти своїх батьків, але вони вже не жили. Недавно писали про її смерть в одній санаторії у Швайцарії. У хвилинах притомности вона мала згадувати грека в Парижі і того, який усе жив у її серці — поручника гузарів, її одиноку, правдиву любов...

Подав О. Ст. Ковалів.

У XXI. РОКОВИНИ
БОЮ ПІД КРУТАМИ
відбудеться в суботу 28. січня ц. р. в год. 19-ій, в архикатедральному храмі св. Юра
ПАНАХИДА ЗА ПОЛЯГЛИХ ГЕРОЇВ
Закликаємо все Громадянство до численної участи!
УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО.

Зірки цілорічної моди.

Щороку між Парижем і Ню-Йорком іде жива виміна думок, кого вибрати на „найбільше елегантну жінку світа"? Це питання звязане з ріжними інтересами тих, що творять моду, роблять для неї рекляму і заробляють на цьому величезні гроші. Може не всі знають, що минулого року оце почесне відзначення здобула княжна Віндсору і це признання прийняли загально зі симпатією. Цього року ця честь припала пані Антенорі Патіно, знаній у Злуч. Державах як „королева цинку". Жюрі ствердило, що ця пані ввесь минулий сезон одягалася з незвичайним смаком і добирала всі частини своєї гардероби з подиву гідною скромністю, тоді, як княжна Віндсору мала нахил до занадто яскравих гудзиків і шалів. Боротьба між цими двома суперницями тяглась увесь рік. Кажуть, що вона була тяжка через те, що найтяжче одягатись скромно ,коли можна видавати багато грошей. Пані Патіно — жінка амбасадора Болівії в Парижі, донька князя Дюркаль. Її чоловік 30 років тому був звичайним дрібним урядовцем. Одного дня йому хтось подарував якусь дику гору в Болівії, щоб сплатити свій довг. Патіно посадив там картоплю і ходив туди на прохід, аж одного дня відкрив, що там є зложжя цини. За одну ніч він став багачем. За панею Патіно йде цілий ряд дам, що займають по черзі почесні (і менше почесні) місця найелегантніших жінок світа, себто Парижа з Ню-Йорком получених бездротним телеграфом. За Антенорою Патіно йде княжна Віндсору, далі княжна Кенту її „швагерка", потім Бегум Ага Хан, пані Гарріс Віліямс, маркіза Паріс, графиня Варвара Гавгвітц- Ревентльов (давня княжна Мдівані) спадкоємниця нюйорського мільонера Вулворта, пані Неш-Дюбонне і жінка франц. міністра Бонне.

Знавці жіночої моди та буджету твердять, що кожна з цих дам має на свої щорічні видатки від 800.000 до 8 мільонів франків; а всі разом видали за рік 38 міл. на прикрасу своєї особи. Державний скарб повинен їм висловити за це якнайщирішу подяку.

Кожна українська особа й кожна українська установа має законну змогу самочинно переслати дар на коляду Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46. у місяці січні і це зробить

ГУМОР.

ПІВЕНЬ ЯК ГОДИННИК.

Французький повістяр Бальзак залюбки працював усю ніч до досвіта. На подвірі його домику досвіта піяв звичайно півень, нагадуючи йому, що пора спати. Раз, коли письменник був у роспалі праці, і півень своїм криком роздратував його, він крикнув до свого льокая: „Занесіть когута до годинникаря на нашій вулиці!" Льокай був збентежений: „Пан хотіли сказати, що до ветеринаря?" — „Ні, ні! Когута до годинникаря! Нехай він його направить, бо вчині він піє на годину пізніше."

ЛІК.

Бричинський жалується у лікаря на нестравність.

Лікар радить:

— Пийте щоранку склянку теплої води

— Я роблю це вже давно.

— Справді?

— Кава моєї господині це звичайна вода.

ДИТЯЧА МУДРІСТЬ.

Лікар: А тепер, дитинко, можеш мені показати язик.

— А чи заграти на носі теж можу?

Трінмфальний від нац. фльоти до Барсельони.

НОВА УПРАВА МІСТА ПОЧАЛА УРЯДУВАТИ.

Нова міська управа Барсельони, що її іменував нац. уряд ще перед кількома днями почала відразу працювати після входу національних військ до столиці Катальонії. Безпосередньо за військовими частинами вїхали до міста величезні самоходові валки, які привезли харчі і тисячі скринь із ліками.

Військові кораблі національної армії припливли до барсельонської пристані у великій прапорній галі. Їх привитали парадні вистріли гармат. Над містом кружляли ескадри бомбовиків. Мисливські літаки, що летіли за бомбовиками виконували в повітрі ріжні сміливі акробатичні пописи.

Великі маніфестації в Італії.

На вістку про здобуття Барсельони, в чому теж брали участь італійські легіоністи, відбулися в Римі спонтанічні маніфестації. Мусоліні дістав вістку про здобуття Барельони негайно після обіду. Дуче промовляв на Венецькій площі до багатотисячної маси, яка зладила Мусоліневі величезні овації. Радісні маніфестації відбулися теж в інших частинах італійської імперії, в Масаві та у містах Абісинії. Маніфестації в Римі закінчилися ворожими окликами під адресою Франції. Годиться підкреслити, що Мусоліні заявив у своїй промові, що здобуття Барсельони „відкриває новий розділ у писаній нами Европі".

Промова міп. Бонне у французькому парляменті.

Міністр Бонне виголосив у четвер у французькому парляменті промову присвячену закордонній політиці Франції. У першій частині своєї промови говорив мін. Бонне про чехословацьку справу. Денкі посли закидували всі нещастя мінхенським умовам. Та ці умови були тільки наслідком попередніх подій, як напр. демілітаризація Надренії, виповідження Німеччиною розбройних клявзуль та прилучення Австрії. Франція стерпіла всі ті події і не протиставилася їм силою, тому теж важко, щоб Франція могла була зайняти інше становище в чеській справі. Французький уряд кількакратно повідомляв Чехословаччину, що Франція не зможе силою протиставитися плебісцитові, якого домагалося би німецьке населення Судетів.

Відтак із черги мін. Бонне обговорив близьку співпрацю французько-британську у всіх ділянках та французько-німецьку умову, яка **повинна стати лиш першим етапом до співпраці обох держав. Франція, як сусід Німеччини мусить удержувати з Німеччиною добросусідські взаємини і загальне голосування у Франції напевно заявилося би за такими взаєминами.**

Щодо італійсько-французького конфлікту, то Франція вповні піддержує своє давне становище. Франція не піде ні на арбітраж, ні на консиліяцію і не допустить до того, щоб хтонебудь нарушив інтегральність французької імперії. Державами східної та середущої Европи, як Румунія, Болгарія, Туреччина французький уряд цікавиться з господарських оглядів і до тих держав вислав окремі господарські комісії.

Щодо справ Польщі — заявив мін. Бонне — то приязнь із Францією є одним із головних чинників польської закордонної політики. Треба скінчити раз із легендою — говорив далі мін. Бонне — буцімто французька політика мала зривати зобовязання, що їх заключила на сході Европи у відношенні до Польщі, чи Совітського Союзу. Ті зобовязання істнують завжди і слід стосувати їх в такому дусі, в якому їх заключено.

В еспанській справі Франція й надалі буде придержуватися неінтервенції, але вона не може допустити, щоб чужа держава нарушувала неподільність Еспанії та загрозила таким чином безпеці Франції. Притому мін. Бонне покликався на заяву льорда Галіфакса, що Італія не буде старатися про ніякі економічні привілеї в Еспанії, еспанських кольоніях, чи островах, ані теж не буде робити заходів щодо територіяльних користей.

Кінець своєї промови присвятив мін. Бонне відповідям на полемічні атаки інтерпелянтів, зокрема відповідав довше на закиди пос. Керіліса та комуністичних промовців. Справжню бурю счинили комуністи, коли мін. Бонне іронічно почав говорити про начального редактора „Юманіте", посла Бері, який свого часу боронив у парляменті поневолених Чехословаччиною судетських німців, а підчас минулорічної кризи гаряче боронив Чехословаччину. Миру не можна боронити інтервенцією на всіх полях бою — заявив мін. Бонне. Розпалених комуністів мусів предсідник успокоїти загрозою, що перерве засідання. Соціялісти виявили при тому холодну байдужність.

Дискусія над звідомленням міністра закордонних справ закінчилася голосуванням, в якому урядові ухвалено довіря 374 голосами проти 228.

Розподіл кукурудзи для населення Карпатської України.

Як подає КУП, уряд видав обіжник до окружних урядів у справі розподілу кукурудзи між населення околиць, де тепер важко найти заробіток. Сільські ради рішать, які праці мають виконати люди, що дістали кукурудзу.

Жахливий землетрус у Чілє.

КІЛЬКАДЕСЯТЬ ТИСЯЧ УБИТИХ. — МІСТА ЗНИЩЕНІ РІВНО ЗІ ЗЕМЛЕЮ. — СТРАШНИЙ ПЕРЕПОЛОХ МІЖ НАСЕЛЕННЯМ.

У ночі з вівтірка на середу 25. ц. м. жахливий землетрус навістив Чіле і декілька провінцій Аргентини. З фрагментаричних вісток, що надходять з Полудневої Америки і Ню Йорку виходить, що найбільше знищені середущі і полудневі провінції Чіле. Землетрус зрівнав зовсім зі землею міста: Чілян і Сан Карльос. У самім лише місті Чілян згинуло понад 10.000 осіб. Чілян лежить 40 миль на схід від міста Консенстон. Страшну смерть знайшли під звалищами театру всі присутні на виставі, бо з театру ніхто не врятувався. Місто поперетинане глибокими пропастями, що повстали підчас землетрусу. До них кидає військо масово вбитих. Зпід звалищ знищених домів доходять зойки і стогони ранених, яких нема кому рятувати, бо хто чудом урятувався з життям, покинув місто. З інших чілійських міст, в яких майже половина домів знищена зовсім, вивтікало населення у страшнім переполосі і табориє під голим небом.

Рятункова акція утруднена тому, що між столицею Чіле Сантіяго де Чіле за містом Консепсіон у полудневій частині республики й іншими містами знищені телефонічні і телеграфічні проводи, а залізнича комунікація перервана. Тому висилка рятункових кольон з лікарями і ліками натрапляє на нечувані труднощі. Всеж уряд робить всі можливі заходи, щоби прийти з допомогою населенню. На місце катастрофи відлітають лікарі літаками. В рятунковій акції бере участь військо. Уряд вислав вантажні самоходи з харчевими і санітарними засобами.

Президент республики Агір скликав кабінет на надзвичайне засідання у справі рятункової акції. По засіданні президент з міністрами виїхав на терени, що їх навістив землетрус.

З новіших вісток виходить, що землетрус знищив теж сильно міста: Консепсіон, Анґоль, Пелялєї і Параль.

В Консепсіон добули зпід румовищ 800 трупів. На підставі приблизних обчислень підчас землетрусу згинуло 15.000 осіб і 8.000 було ранених.

Зі сойму.

НАРАДИ БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ НАД ПРЕЛІМІНАРЕМ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ Й ВІРОІСПОВІДАНЬ.

Соймова буджетова комісія радила в четвер над прелімінарем буджету міністерства освіти та віроісповідань. Двогодинний реферат виголосив референт тієї частини буджету пос. д-р Сталь, який обговорюючи відносини між державною владою та духовенством, заявив, що ці відносини між представниками польського католицького духовенства та між органами державної влади укладаються чимраз краще. Якщо йде про греко-католицьке духовенство, то його діяльність — говорив референт — стоїть часто в суперечності з обовязуючими законами, не виключаючи конкордату. Доходить до того, що у політичній пристрасті гр.-кат. духовенство поводиться супроти католиків латинського обряду в той спосіб, наче б вони не були членами того самого віроісповідання. Поважні застереження мусить теж викликувати т. зв. місійна акція в східному обряді (в оригіналі: у візантійсько-славянському обряді).

У дискусії говорив **пос. Целевич**, який підкреслював невдовільний стан українського шкільництва, зокрема підкреслюючи недостачу високих шкіл та педагогічного ліцею.

Пос. Вагнер говорив про потребу правного унормування обсади католицьких парохій, про адміністрування церковним майном та про уніфікацію календаря. Крім того п. Вагнер говорив про буцімто невідповідну політ. діяльність греко-католицького духовенства та православного і домагався, щоб у спільному інтересі духовенство припинило таку діяльність.

Проти українського духовенства виступав теж пос. Остафін, який покликуючися на конкордат, твердив, що діяльність українського духовенства є ворожа для польської держави. У відповіді послові Целевичеві п. Остафін обурювався на „українську експансію, яка посувається вж до того, що береться винародовлювати польське село та поляків-грекокатоликів". Промовець звертався до міністра із закликом, щоб тим полякам дати змогу дістати релігійну потіху в рідній мові. Промовець домагався теж анулювання т. зв. „лекс Грабскі". На закінчення п. Остафін заквестіонував ще виховні методи деяких українських організацій, як напр. Луги та Соколи.

Пос. **Скрипник** говорив про низький рівень вселюдних шкіл на Волині, підкреслюючи, що воно має відемний вплив на розвиток тих земель. Відтак промовець говорив про декрет, який нормує відносини у православній церкві. Той декрет не взяв під увагу в організації православної церкви національного чинника. Тому теж духовенство не виконує своїх завдань якслід, що знову у свою чергу спричинює збільшення сектярства.

Пос. Кшиштонь узасаднював внесок, який змагає до підвищення кредитів на дотації для латинського обряду, заявляючи, що побільшення числа парохій у південно-східних воєвідствах причиниться без сумніву до згідного співжиття обох народів. Крім того пос. Кшиштонь оправдує ще свій другий внесок, щоб у буджеті міністерства віроісповідань та шкільництва вставити 100.000 зол. на започаткування будови інтернату для учнів Українського Хліборобського Ліцею в Черниці. При тому промовець одночасно просив, щоб паралельно до українських кляс створити теж польські кляси, бо є до них багато зголошень.

Прикінці дискусії пос. Целевич намагався ще відповісти на заміти деяких польських послів, одначе предсідник відібрав йому слово.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні виставн, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

СОВІТСЬКІ КОРАБЛІ ДІСТАЛИ НАКАЗ НЕ ПЕРЕПЛИВАТИ ЧЕРЕЗ ГІБРАЛЬТАР.

Авас подає з Осло, що норвеський летун, який пільотував в середу совітський корабель при виїзді з положеної на півночі пристані Бодо, заявив, що всі совітські кораблі дістали радіовий приказ із Москви, щоб вони стримались із переплином через Гібральтарський пролив.

Ревізії серед українців у Вильні.

Як подає польська вечірня преса, виленська поліція перевела минулої ночі ревізії серед місцевих українських діячів та студентів університету. Найдено чимало компромітуючого матеріялу, зокрема серед кореспондентів львівських часописів. Кілька осіб затримано до диспозиції суду. Дальші подробиці тримають в тайні з огляду на слідство.

Змова в Румунії.

ДАЛЬША ТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ „ЗАЛІЗНОЇ ГВАРДІЇ".

Агенція Радор оголошує такий комунікат: Дня 7. ц. м. в одному з домів на передмісті Букарешту мав місце вибух, що вбив б. члена „Залізної Гвардії". Слідство устійнило, що вибуховий матеріял доставив пор. **Думітреску** з військового хемічного бюра. Він кермував також технічною підготовою терористичної акції легіоністів, яку вирішило невеличке число легіоністів, що станули на чолі бувшого руху „Залізної Гвардії". На другий день після вибуху пор. Думітреску зник десь зі службового мешкання, одначе його арештували 24. ц. м. в робітні, в якій він при допомозі 22 товаришів конструював огнемети поємности 20 літрів, що їх можна викинути на віддаль 100 м. під тисненням 20 атмосфер. Огнемети складались із бензини, нафти та мацуту. 11 з тих огнеметів перевезли возами в невідомому напрямі, 5 найшли у складі фабрики цементу. Арештовано всіх 22 співвинуватих, які признались до участи в терористичній діяльности „Залізної Гвардії". Пор. Думітреску заявив, що задумував підпалити будівлю почт і телефонів, електрівню, радіостацію та інші прилюдні будівлі, згідно з широкими планами провідників легіоністів. Ранком 25. ц. м. пор. Думітреску скінчив самогубством.

Клайпедська директорія на авдієнції у литовського президента.

Члени нової клайпедської директорії приїдуть у пятницю до Ковна, де прийме їх президент та уряд Литви. Разом з ними приїде клайпедський губернатор.

ЛИТВА НЕ ВІДСТУПИТЬ НІКОМУ КЛАЙПЕДИ.

Коментуючи промову губернатора Клайпеди, урядова „Ліетувос Айдас" підкреслює, що Литва дістала Клайпеду на основі міжнародного акту — паризької конвенції — і тому без згоди сигнатарів цієї конвенції не може віддати ані куска клайпедської території. Не зважаючи на внутрішньо-політичні зміни після недавніх виборів, правна основа автономного клайпедського краю не змінилася.

—o—

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Городецких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Здоровий прояв.

VIII. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно з **нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: церква Поториця (Сокаль) 80, читальня „Просвіти" Тростянець (Бучач) * 6, Кружок Р. Ш. Княждвір-Баня 10, Філія „Союзу Українок" Солотвина 40, Кружок Р. Ш. Солотвина (з пушки д-ра Мироновича) 5.14, Кружок Р. Ш. Хирів 6.40, о. Мирослав Сенета Павлокома 50, Кружок Р. Ш. Монастириська 25, Кружок Р. Ш. Жежава 3.35, Кружок Р. Ш. Кошилівці 30, читальня „Просвіти" Висічка 5, секція господинь Озеряни 10, гр.-кат. парох. уряд Пилипче (Борщів) 14.10, Кружок Р. Ш. Мшана к. Львова 43.62, о. Юрій Боднар Яйківці 13, Михайло Скіцко, Ірина Зелена й Евген Фрей Яйківці (всі троє) 2.50, Петро Дінг Синьків к. Заліщик (Маланка) 3.50, Окружний Союз Кооператив Збараж 50, д-р Стелан Савочка Пістинь 5, І. Цюрак Датинь (на Волині) 5, Петро Чукур Яблонів (непринята винагорода стопчатівського хору від кооп. „Єдність" в Уторопах) 20, Я. Рибойчук Конотопи (Сокаль) 25.60, М. Гижа Висова к. Горлиць 2.50, церква Бібрка 74, Кружок Р. Ш. Острів к. Теребовлі 21.70, Кружок Р. Ш. Денисів 72.51, Володимир Свістель Станиславів 5.20, кооп. „Згода" Завалів 7.80, Юрось Ганіткевич (коляда у своїх родичів) Винники 4, Госп.-Торг. Кооператива Волода 14.80, Петро Лопушанський Свите 4, Ліквід. Комісія б. української гімназії у Кремянці 8.35, м-р Іван і Марія Головецькі Острів Великопольський 10, о. Іван Яворський Могильниця к. Теребовлі 100, кооп. „Надія" Супранівка к. Підволочиськ 17, Кружок Р. Ш. Різдвяни 15.50, Корнель Сваричевський Залісє (Борщів) 20. (Продовження буде).

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта" для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти"!

ПРЕЗИДЕНТ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ПРИЇДЕ ДО АНГЛІЇ?

Як подає льондонський „Стар", король Юрій VI. підчас своєї візити у Вашинґтоні в літі цього року запросить през. Рузвельта до Англії. Якщо Рузвельт прийме запросини, відвідає при цій нагоді також Францію.

НОВИНКИ

28 СІЧЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 20. січня 1939.
Павла з Тивайди.
Лат. Фабіяна.
Сонце: схід — 7.05, захід — 16.00.
Місяць: схід — 10.35, захід — 00.25
Перша чверть місяця в год. 14.

Завтра: 29. січня. **Неділя.**
Ст. ст. 21. січня 1939.
Неділя Митаря і Фарисея. Петра.
Лат. Нед. з. по 3 Королях. Франціска.
Сонце: схід — 7.04, захід — 16.11.
Місяць: схід — 11.10, захід — 1.33.

—o—

— **Магазин постелі Р. Дикала** — Львів, Хорунщини 5, поручає ковдри, матраци — **перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81** 2820 75-100

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 133 - 0

— **Звичайні Загальні Збори** Відділу Українського Центрального Комітету у Львові відбудуться в неділю 29. січня 1939. р. в год. 10-ій зранку в салі Т-ва „Луг" при вул. Коперника 5. — **Управа Відділу У. Ц. К.**

— **Традиційну просфору** уладжує читальня „Просвіти" в Знесінні Старім у неділю 29. січня ц. р. у домівці читальні в год. 5-ій вечором. — Крім того в неділю 29. ц. м. в 12-ій год. вполудне уладжує Т-во „Зоря" спільну просфору для своїх членів у власній домівці при вул. Вірменській ч. 25. — У четвер 2. лютого ц. р. уладжує Т-во українських студентів католиків „Обнова" просфору в салі Народнього Дому при вул Рутовського ч. 22. II. пов. в год. 8-ій вечором.

— **Старшина Кружка РШ** ім. Г. Барвінок подає до відома, що продовження Гігієнічного Курсу під проводом Українського Гігієнічного Товариства почнеться 31. січня ц. р. в 19. год. вечором. Курс триватиме 3 місяці, програма загальна з практичними вправами, з іспитом та свідоцтвами. Інформації при вписах в канцелярії школи ім. Т. Шевченка при вул. Мохнацького 12, між 12.30—1.30 год. Для абсольвенток попереднього курсу пільги в оплатах.

— **Німці в Українській Армії.** На згадану тему виголосив сотн. О. Думин з Кенігсберґу відчит у німецькій мові в пятницю 27. ц. м. в салі Українського Наукового Інституту у Берліні.

— **Смерть носія в торфовім рові.** Один з мешканців Рісни Польської вертаючись у середу 25. ц. м. з Левандівки до дому запримітив у рові з торфовища людську голову з шапкою залізничника. Перестрашений своїм відкриттям повідомив поліцію, яка ствердила, що в рові замерз 48-літній В. Клепацький, носій на залізниці, з Левандівки. Далі слідство виявило, що Клепацький вернувся до хати підхмелений у вівторок вечором і по сварці з родиною вийшов з хати. По дорозі до Рісни Польської попав до рова з торфовища, де загряз по шию в болоті і в ночі помер зі зимна.

— **Трагічний випадок під Підгайцями.** Недалеко стації Підгайці поїзд переїхав на днях 30-літнього селянина, який ішов стежкою у напрямі Рудник. При вбитім не знайшли ніяких записок ні документів.

— **Краєва хроніка.** У Климці і в Долині урухомлено два тартаки, в яких знайшло працю 200 робітників. — У Кальникові пов. Мостиська два злодії дістались на стрих селянина Петра Лебідька і вкрали два мішки льону. Селянин прокинувшись зі сну вибіг за злодіями і почав їх здоганяти. Тоді один зі злодіїв стрілив до Лебідька і важко зранив його в околицю серця. Лебідько помер по кількох хвилинах. Поліція шукає за злодіями.

— **Арештування на Сов. Білоруси.** В Мінську Г. П. У. арештувало 6-ох вищих урядовців комісаріяту освіти Сов. Білоруси за саботаж в освітній ділянці. Безпосередньою причиною арештування була недостача шкільних підручників, бо більшість зпоміж них усунули з обігу на Сов. Україні та Білоруси, нібито за „ідеольогічні ухили" та за опозиційний зміст.

— **Таємна смерть популярного змагуна.** Спортовий світ Відня живо цікавиться таємничою смертю одного з найпопулярніших і найвизначніших змагунів б. Австрії Сінделяра, якого найшли неживого в помешканні пані Кастаніолі. Дотеперішне слідство виявило, що Сінделяр зачадився світляним газом. Поліція покищо не ствердила, чи Сінделяр скінчив самогубством чи це лише нещасливий випадок.

— **Перед загальним списом населення в Німеччині.** Відсунений минулого року загальний спис населення переведуть мабуть 17. травня 1939. р. Він обійме всі території Німеччини включно з б. Австрією та Судетами. Останній спис населення в Німеччині переведено в літі 1933. р.

— **Трагічні наслідки боротьби верблюдів.** Мешканці міста Едремії над Егейським Морем і довколичні селяни були недавно свідками зма-

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 25. січня 1889.

ПРОМОВА МАРШАЛКА СЕЙМУ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Краєвий маршалок гр. Тарновський замикаючи сесію сойму виголосив промову, в якій зробив огляд шестилітньої діяльности сойму. В цій промові сказав він оцю частину по українськи:

„Замикаючи нині цю соймову сесію і з нею цілий шестилітній період законодатної діяльности сойму, прощаю Високу Палату бажанням, щоб майбутній краєвий сойм міг у сприятливих обставинах і серед загального добробуту займатися поступовою полагодою наших відносин і працювати для добра дорогого нам усім краю."

Це була уступна маршалка на постійне домагання українських послів, щоб президія сойму вживала також української мови нарівні з польською.

ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКІ ВЗАЄМИНИ.

„Нині має бути відкрита нова сесія італійського парляменту. До „Політ. Корр." пишуть з Риму, що король має у престольній промові зазначити з особливою вагою виправдану надію на втримання мира. У Франції привязують теж до цієї промови велику вагу і сподіються, що король зазначить в ній поміж добрі відносини до Франції".

зятої боротьби верблюдів, що їх спровадили з кількох околичних віляетів (округ). Боротьба верблюдів викликала захоплення юрби, яка приглядалася їй з зацікавленням, як велитенські звірята кидалися на себе і намагалися взаємно повалити себе на землю. Одначе ця боротьба закінчилася трагічно, бо один з верблюдів кинувся на юрбу тратуючи глядачів. Під копитами розлюченого верблюда згинула молода дівчина. Крім того кілька осіб було ранених.

— **Енергійну боротьбу** веде в останньому часі турецька влада з пачкарями і курцями опію. Тому, що замикання пачкарів в арештах доводить лише до поширення потайної продажі і курення опію між вязнями, влада рішила замикати пачкарів і курців опію в окремих концентраційних таборах.

— **Сміливa крадіж 15-літнього хлопця.** В перших днях грудня 1938. р. пропав з Гельсінґфорсу 15-літній носій, який украв з каси підприємства, де працював, 100 тисяч фінляндських марок. Поліція почала розшуки за несовісним хлопчиною по цілім краю, але без успіху. Щойно вчора вечором зaалярмовано поліцію, що недалеко Гельсінґфорсу замера між ледами на морю рибальський човен. Змоторизована рибальська стежа арештувала залогу човна, що складалася з трьох осіб, між якими був вояк дезертир і 15-літній хлопчина. Слідство виявило, що хлопчина купив за крадені гроші рибальський човен і понад 1.000 кґ. ріжних товарів, з якими хотів утекти за кордон. Одначе сильні морози знівечили пляни молодого авантурника, від якого поліція відобрала вже лише 18 тисяч марок.

— **Автобусова катастрофа і пожежа корабля.** Під Клюж переповнений подорожніми автобус розбився до придорожнього дерева. 20 осіб є важко ранених. — На німецькому кораблі „Порта" в Данціґу вибухла пожежа, яку вгасила пожежна сторожа. Причин пожежі покищо не вияснили.

— **„Непоправні вороги соціялістичної господарки".** В Харкові Г. П. У. арештувало двох директорів бровару Гавриленка і Фролова за невиконання нових постанов про працю. Оба директори не стосували репресій до робітників, які спізнювалися до праці. Щоб оправдати робітників перед владою, дирекція подавала фальшиві звіти про усунення робітників, в яких виднілися прізвища звільнених робітників уже зперед кількох років або померших. Спеціяльна комісія перевела інспекцію бровару та усунула 27-ох робітників як „непоправних ворогів соціялістичної господарки". Совітська преса веде далі кампанію за поширення прав майстрів, збільшення їх авторитету й обнижки дальшої винагороди за працю. „Стаханівський рух" повели зліквідують, а „стаханівці" обіймуть становища директорів, начальників і майстрів. Згідно з новими декретами совітська влада кладе теж головний натиск на загострення дисципліни праці і піднесення видайности праці і не звертає уваги на рекорди поодиноких робітників.

— **Наплив туристів на Аляндські острови.** Політичні кола Фінляндії затрівожені наглим зацікавленням чужинних туристів Аляндськими островами. Дотепер ці острови не викликували спеціяльного зацікавлення туристів, хоч саме тепер припадає у Фінляндії найрухливіший туристичний сезон. До ріжних місцевостей Аляндських островів прибувають тепер десятки чужинних туристів.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знамеиито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 12—50

— **Запір.** Фахові свідоцтва лікарських кіл підтверджують додатне діяння природної гіркої води **„Францішка Йосифа"** в людей, які вживають мало руху.

Відозви й комунікати.

ВИКЛАДИ НА КООПЕРАТИВНІ ТЕМИ.

Товариство Українських Кооператорів у Львові улаштовує в місяцях січні—березні загальнодоступні виклади на кооперативні теми, які відбуватимуться в льокалі Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові, Техніцька 1, від год. 6-ої ввечір.

В січні—лютому відбудуться виклади в таких речинцях:

1) В суботу 28. січня ц. р. виклад дир. Остапа Луцького про стан української кооперації в Польщі в 1937/8. рр.

2) У вівторок 31. січня виклад д-ра Іллі Витановича про заслуженого кооперативного діяча, бл. п. Костя Паньківського.

3) В суботу 4. лютого виклад д-ра Карла Коберського про вишкіл і дошкіл кооперативних працівників.

4) В суботу 11. лютого виклад ред. Андрія Жука про піоніра кредитової кооперації на Україні, Грицька Галагана.

5) В суботу 18. лютого виклад м-ра Ірини Гладкої про значіння жінки в кооперативному русі.

6) В суботу 25. лютого виклади інж. Юліяна Павликовського і рев. Дмитра Квасниці про споживчу кооперацію.

7) У вівторок 28. лютого виклад д-ра Зенона Петрова про ремісничу кооперацію.

Теми викладів на місяць березень будуть своєчасно оголошені в пресі.

З судової салі.

ЗА НАМАГАНИЙ ПЕРЕХІД НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Перед окруж. судом у Станиславові відбулася розправа проти двох гімназійних учеників у Коломиї: **14-літнього Петра Совія і 18-літнього Дениса Демчишина** за намаганий нелегальний перехід кордону з кількадесятьома золотими без дозволу девізової комісії. Арештовані у Ворохті зізнали, що хотіли перейти кордон, щоби вступити до українських шкіл. Підс. Демчишин зізнав, що хотів вступити до консулярної школи. Суд засудив **П. Совія** на приміщення в поправнім заведенні з припиненням кари на 3 роки, **Д. Демчишина на 6 місяців** вязниці.

Крім того за намаганий перехід кордону окружний суд засудив **Володимира Кордубу, студ. філ. і Петра Кулика, абсольвента семинарії** обох зі Львова, по **10 місяців вязниці, а Маріяна Калитяка,** безробітного з Коломиї, на **кару 6 місяців вязниці.**

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „Я ЗГРІШИЛА".

Французька фільма з Марселею Морґан та славним Ремі. Кримінально-любовна історія. Молоденька російська емігрантка, сирота, вплутана у злочин; на неї паде підозріння, що вона вбила сина багатого промисловця, з яким завела знайомство. Її звільняють завдяки впливові одного присяжного судді, що щиро переймся її недолею і вірить в її невинність. Цей присяжний суддя — власник крамниці з усякими колесами приймає її до себе, коли вона не має ніяких засобів прожити. Не маючи сміливости признатись перед родиною, хто ця новоприйнята співробітниця, він мусить вести подвійну гру, хоч його мотиви якнайчесніші. З цього виринає ціла низка конфліктів, цікаво зображених. Фільма, наче добра драма, не зовсім з „геппіендом", але і не без нього.

КІНО „ЕВРОПА": „ПРИГОДА ВДВІЙКУ".

Внучка міліонера. Очевидно американського. Міліонер — власник велитенського товарового дому. Внучка терпить на своєрідну недугу міліонерів — на поневолення від надміру багатства та дисципліни. Вона хоче нарешті свободи. Втікає. Спочатку на край світа, у намірах, у дійсности до того самого міста, де живе — до Ню Йорку. Хоче працювати сама на себе і сама для себе. Дістає скромну посаду у крамницях свого діда, інкогніто. За той час великий щоденник поміщує сенсаційні репортажі з її життя та обмазує її діда-ти-

Mgr. B. ПАЗЬЦЗЕРСЬКОГО
привертає
СИВОМУ ВОЛОССЮ
ДАВНІЙ КОЛІР
а Mag Nr. 1
усуває парплі
і хоронить волосся перед
випадом.

рана. Репортажі пише молодий журналіст, що має собі за заслугу, що відкрив інкогніто молодої міліонерки тоді, як уся тайна урядова та приватна поліція не може її найти. Який кінець зустрічей журналіста з молодою міліонеркою можна догадатися. У фільмі веселі побутові сцени американського життя в міліонових містах і хмародерах. Головні ролі грають Фридрик Марч і Вірджінія Брюс.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори Сокола І. у Станиславові відбулися минулого тижня, на яких вибрано новий провід з дир. К. Вісневським як головою.

Службовий договір. Надзірна Рада Окружного Союзу Українських Кооператив прийняла на своєму засіданні службовий збірний договір, що його в найкоротшому часі підпишуть обі сторони. Договір вплине корисно на діяльність ОСУК.

Йорданські торжества пройшли і цього року величаво. Прибули маси народу, прийшли процесії з усіх церков, були представники польської армії, влади, було кілька десятків вояків, грала військова орхестра. Акту водосвяття довоював Преосв. Кир Латишевський, співав хор питомців, військова орхестра відіграла кілька українських коляд та молитву на мельодію „Боже царя Польщу".

Б. Л.

Спорт.

МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ У ЛЬВОВІ.

ПЗГЛ визначив фінали галівкових мистецтв Польщі до Львова. Тому, що погода знову погіршилася, ці мистецтва перенесли на **17—19 лютого.**

УКРАЇНА — ГВЯЗДА.

Боксерські змагання обох дружин за мистецтво львівської Б-класи відбудуться в неділю **29. п. м. в салі Колізею** при вул. Сонячній. Початок змагань в год. 11.30 вполудне.

ПІНҐ-ПОНҐ.

С. У. К. II. — ЗОРЯ II. 3:2.

Юніори купців вперше свою першу міжклубову стрічу у свою користь. Для Купців пушити здобули Козовий М., Затворський В. і Оторопук Р. для Ремісників Вентик і Турко. Мистецтво в пінґ-понгу С. У. К. на рік 1938—39 здобув Коваль В. II-ге місце Терлецький, Гриць Т. Отецин М.

Нові книжки й журнали.

Іван Ірлявський: ГОЛОС ОРІВНОЇ ЗЕМЛІ. Збірка віршів. Книгозбірня „Пробоєм". Прага, 1938. 16-ка, етор. 32.

Театри.

Великий Театр.

П'ятниця 27. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Субота 28. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".

Неділя 29. І. год. 12. вполуд. „Кіт в чоботах" — казка. — Год. 3.30 попол. „Тартюф". — Год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

П'ятниця 27., субота 28. і неділя 29. І. театр вечірний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

Управа театру відповідаючи на запрошення улаштовує в салях Т-ва „Просвіта" низку популярних вистав:

ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ:
27. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
28. І. Дай серцю волю.
29. І. Сорочинський ярмарок.
30. І. Пісня Бескиду.
31. І. Невольник.
1. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
2. II. Дай серцю волю.
3. II. Пісня Бескиду.
4. II. Гетьман Полуботок.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
28. І. Подвійна бухгальтерія.
29. І. Гриць.
30. І. Сасі.

В наступні: „Конашевич-Сигайдачний".

Український Театр ім. І. Котляревського:
КАЛУШ:
28. І. Маруся Богуславка.
29. І. Цариця Грузії.
30. І. Найвірніший человік.
31. І. На полі крови.
1. І. Пригода в Черчі.
2. ІІ. Кирка Львово.
3. ІІ. Циркуси у запічку.
4. ІІ. ???
5. ІІ. Зоря над Почаєвом.
6 Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Нижчими любов. Сімоне Сімон.
АПОЛЬО: „Жінка з Малики".
АТЛЯНТИК: „Баніт".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „Бурґтеат ер" та „Просвіний потрів".
ГРАЖИНА: „Фльорінд" Родзевичівна.
ЕВРОПА: „Пригода адвос".
КАСИНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Я згрішила".
МАРУСЕНЬКА: „Нежичне серце".
МЕТРО: „Друга молодість".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Моделька", „Готель у Тролю".
ПАКС: „Острів у вогні" та кольоровий додаток.
ПАЛЯС: „Циганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Радість життя".
РОКСІ: „Пірати".
СВІТ: „90 хвилин поетом", „Двоє з ярда".
СВЯТОВІД: „Сентальні півночі", Флін і Флін як церковні.
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льовалю", „Огеда на пустині".
УТІХА: „Донька Шанхаю" і ревія.
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(для Марійська)
„Стирія".

ГАРНІ ДАРУНКИ НАЙДЕШЕВШЕ

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудернички і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 27. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Завчасу думаймо про город, радіовістки, легка музика, 11.00 Для шкіл: Як Мартин відвайшов рідний край, авд. для старших дітей, 11.25 Твори Е. Коваїка, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна Газетка в українській мові, 14.10 Музика з пл., 14.30 Лісові відгомони, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Говує покує" авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорями, 16.35 Росте гімназія у Сталевій Волі, 16.45 Репортажі з балетів: Зорі сходять і заходять, орх., 17.30 Райський ліс, 17.45 Бігучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камер. концерт, форт., скр., кларнет, віольончель **Петро Пшеничка,** 18.10 Живе, хоч минуло: Життя давнього шахтира, 19.00 Розр. концерт, орх., піосеньки, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Монюшкові пісні у вик. хору, 21.15 Симф. концерт, орх., форт., 22.30 Повалтар кор. Ядвіги, 22.45 Музика з пл., 22.55 Льокальні інформації, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 28. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо піосеньки. 11.25 Концерт із пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уяви для дітей: „Дітпана майстра", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літературна хроніка, 16.30 Авдиція, 16.34 Камеральний концерт, 17.10 Золотий листок, фейл., 17.25 „Концерт у готелі Лямбер" муз. авд., 18.00 Бігучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Книжка — наш приятель, Гутірка для молоді про Купан, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Танк. музика, 21.55 „Фіфі має голос" розв'язки конкурсу. Години несподіванок, 22.10 Година несподіванок, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 29. січня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Для села: Хліб, газетка, Огляд ринків, Концерт, 8.45 Пастівні ростини, Музика з пл., Після богослужения коло год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Легка музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, орх., хор, форт., 13.00 Вибраткі з творів Пілсудського, 13.05 Гутірка про Калуш, 13.15 Міжнародний абонент радія, 13.30 Сальон. орх., окр., флет, акордеон, 14.40 Трохи піскі, трохи слова, 15.00 Подільські полядники, слівно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.35 Орх., хор, 17.50 „Вічна туга" оперетка Фор. Гротє, 19.30 Фрагмент із повісти, 19.50 Програма на завтра, 19.55 Мефісто в аріях і піосньох, Ст. Лобазевич, бас-баритон, у супр. форт., 20.10 Спортові вістки, 20.15 Збірні спорт. вістки, політ. огляд, веч. дениик, метеорольог. вістки, акуп. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танк. музика у вик. сальон. орх.; у перерві о год. 21.50 „Пять літ перед мікрофоном" (про Тонька та Щенка), 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 27. січня 1939.

БЕРЛІН 14.15 Дуда орк., балалайки, 17.00 Травтоніум, фортепіян, 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 21.00 Концерт кор. гвардії, БУДАПЕШТ 13.30 20.20 21.00 Орх., 17.30 Форт., 18.35 Циг. музика, 22.00 Данський квартет, БРЮСЕЛЯ ФР. 19.18 Шуманові пісні, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні Вольфа та Маркса, 18.00 Пісні, 20.10 21.00 Концерт бажань, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Пісні, 15.30 Для дітей, 18.15 Давня музика, 18.45 Хор донських козаків, 20.19 Симфонія ч. 5 Дворжака, 21.00 Настроєва музика, КЕЛЬН 21.00 Іт. музика, ЛЯГТІ 18.35 Соната ц-дур Бетовена, МІЛЯНО 17.00 Спів, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.45 Квартет, 18.20 Сальон. секстет, 19.25 20.00 Військ. орх., 21.10 Симфонія ч. 7 Шуберта, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Форт., РИМ 21.00 22.00 Оперетка, СОФІЯ 18.15 Легка музика, 19.30 20.00 21.00 Опера.

Субота, 28. січня 1939.

БЕРЛІН 14.15 15.00 18.00 Розр. музика та весела програма, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика, БЕРОМІНСТЕР 18.30 Форт., БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 17.30 18.00 Мад. пісні, 22.45 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 16.00 Концерт бажань, 20.10 21.00 Веселі слова та музика, 22.30 Розр. концерт, ГАМБУРГ 10.30 Розр. музика, 18.30 Нар. пісні, 18.50 Нар. пісні, КЕЛЬН 19.10 Оперетькові мельодії, КОПЕНГАГЕН 21.35 Форт., ЛЯЙПЦІГ 19.00 Нова музика на нар. інстр., ЛЮКСЕМБУРГ 22.15 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперетка, ПРАГА 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 1.05 Для наймолодших, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Сирвіка, РИМ 18.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00 22.00 23.00 „Фра Геррарду" оп. Піетія, СОФІЯ 18.15 19.00 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00 Сирвіка.

Неділя, 29. січня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Улюблені мельодії, 20.10, 21.00 Розр. концерт, БЕРОМІНСТЕР 21.30 Швайцарська музика, БУДАПЕШТ 12.30, 19.50 Орх., 15.45 Камер. музика, 18.40, 19.00 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Популярний концерт, 17.00 Концерт бажань, 18.45 Військ. орх., 20.10 Симф. орх., форт., сопр., тенор, бас, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Симф. концерт, ЛЯЙПЦІГ 19.30 „Сімоне Бокканегра" оп. Верді, МІНХЕН 20.10 „Ловці перел" оп. Бізета, ПРАГА 15.00 Опера, 18.00 Військ. орх., 21.10 Марші й танки, РАДІО ПАРІ 18.30, 21.15 Пісні, 20.00 Після комунікату: Легка музика, 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, розр. музика, 21.45 Орх. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 20.55 Оперетькові мельодії, 21.50 Легка і танк. музика, ШТРАСБУРГ 22.15 „Чар вальса" оп. О. Штрасса.

Радіокутик.

ВИСТУП ЕКС-ВУНДЕРКІНД'А.

11. січня віденська радіостанція передала симфонічний концерт, де фортепіановий концерт д-моль Брамса виконав Вільгельм Бакгаус. Колись був він „вундеркіндом", а тепер великим досвідченим артистом. Ще малою дитиною зачикував він подив та захоплення у своєму родинному місті Лейпцігу, не тільки тому, що незвичайно легко поборював всі технічні труднощі, але також завдяки глибокому розумінню музики. Коли ще міг дістати дитячими ніжками педалів фортепіяну, вже відтворював твори Баха, Бетговена та інших найбільших музичних творців, а подивугідним зрозумінням їх глибини та краси. Мавчи кільканадцять літ, об'їхав всі держави Европи, вже як молодий визначний піаніст. Тепер його надзвичайна техніка та глибокі музичні прикмети, роблять з нього артиста небувалої міри.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

Львів, 26 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Белыи бельг. 89·7½ — Доляри америк. 5.22·00 — Дол. канад. 5.24·25 — Фльорени гол. 287·42 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·80 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 111·03 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·88 Кор. норв. 124·82 — Кор. шв. 129·82 Ліри итал. 16·90 — Марки фінляндські 10·96 — марки нім. 66·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 26. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. акл. з опак. 3·00 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. ясць 170—1·75 зол.

Тенденція на масло сильна, на молоко удержана, на яйця занижкова.

Подяка.

По волі Всевишнього відійшов від нас Наш найдорожчий і Незабутній Батько, Дідо і Прадід **бл. п. Василь Мартюк.** У почутті глибокого смутку складаємо цією дорогою всім Вп. громадянам щиру подяку, зокрема Високопредостойному о. І. Деревянці за участь у похоронах і щирі прощальні слова, членам хору під проводом Вп. М. Скороди та читальняній музиці під проводом Вп. Р. Вердуни, за прощальні промови Вп. М. Щербанені, М. Модвому, м-рові В. Пакулинові і М. Дівонько, членам відділу Читальні „Просвіти" в Сваді, зокрема Вп. Дмитрові Гуменюкові та М. Костюкові. Всім Вп. Луговикам-шоридичкам похоронного походу та всім іншим, що своєю участю причинилися до звеличання останньої дороги Померлого. Не менша подяка належиться від нас Вп. д-рові Г. Кривецькому за лікарську опіку і дбайливу поміч у тяжкій недузі Померлого.

Всім, що в нашім смутку зложили нам вислови співчуття шлемо щире спасибі.

Доньки, сини, невістки, зяті, внуки та правнуки.

У Сваді, в січні 1939. 242

ОПОВІСТКИ.

Рем. Пром. Бурса у Львові складає подяку за ласкаві жертви Впов. проф. Старосольській, Громницькій, Н. Н. сестрині зі Львова, Н. Н. з Торуня і Хв. Кооперативі Пласт. 250

Жертви зложені в Адміністрації „Діло": Д-р Іван Калин в Микулинцях по зол. 3.— на **Рідну Школу, Інвалідів, Студіюючу Молодь і безробітних.** Антін Герсон, Гримайлів зол. 5.— для **„найбідніших".**

НАУКА

ШКОЛА ЖІНОЧОГО КРОЮ, шиття, моделювання, проваджена паризьким модельстом Біндером дипльомованого у Відні, Дрездені, Парижі, з правом видавати свідоцтва, приймає записи Осссолінських 12. 2889 10-0

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ТОРГОВЕЛЬНИК, довголітня практика, кваліфікації, з причини виїзду з Заользя шукає відповідного заняття. Ing. Gus. Pio. Cieszyn Zachodni, Chopina 32. 251 1—2

ІНТЕЛІГЕНТНА пінка середніх літ поведе домашньо-сільську господарку у у безділних або священика. Зголошення під „Чесна" до Адміністрації. 247 1—2

ІНТЕЛІГЕНТНА, енергійна гаваджа, вдова, самітна, обійме управу дому і господарства найрадше у священика. Зголошення до Адміністрації „Діло" під „обов'язкова". 237 2—3

ІНТЕЛІГЕНТНА, пристійна жінка поведе господарство у священика, учителя або урядника. Зголошення до **„Діла"** під „Господарна". 2—2

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, отрава образів найдешевше — шкляроство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-72, 245 1—13

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники, біжутерію поручає найдешевше фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж прецизійна направа годинників і біжутерії. 3020 10-0

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська 5. направляє різного роду годинники, прецизійно, солідно і дешево. 2964а 15-15

НА КАРНАВАЛ убрання віжгові, самоцвітові, фрачові виповічаю. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-87. 190 6-10

БАНДАЖИСТ М. Польчек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середу від 9 рано до 4 по-полудні. 204 5-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Д-р Ірина Сімович

ординує в недугах шкірних і венеричних та лікар. косметики.

вул. Ген. Токажевського 65.

(передше Городецька 53 а)

щодня крім неділь і свят від 3—5 попол.

ч. 184 Тел. 274-36. 5-5

ОГОЛОШЕННЯ

ЧЕРГОВІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Богословського Наукового Товариства у Львові

відбудуться 2. лютого н. р. о годині 4-ій попол. (Якщоби не зявилася достаточна кількість членів, то за § 34 статута годину пізніше) в Духовній Семінарії, вул. Коперника 35. З осьтанням порядком:

1) Відкриття Зборів і вибір предсідника.
2) Звіт голови, скарбника і бібліотекаря.
3) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії.
4) Реферат о. Вол. Кучабського: Напрямні діяння Б. Н. Т.
5) Дискусія.
6) Вибір голови, секретаря, скарбника, бібліотекаря і контрольної комісії в числі трьох членів.
7) Внески і запити.
8) Закриття зборів.

Того самого дня в год. 8. рано відправиться в церкві Св. Духа при вул. Коперника 36. Заупокійна Служба Божа з панахидою за померших членів.

Рада Богослов. Наук. Т-ва.

246

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими можне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції вислемо за післяплатою.**

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza
справлена (120 картон) зол. 2.50
справлена (200 картон) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

КРУТИ

(Передова стаття).

Кандидати до карпато-українського сойму

Чому мадяри не мають свого кандидата

Новий директор м-ства комунікації Карпатської України

Українська дискусія в сенаті

„Дистансуємо українців на всіх лініях"...

(Кореспонденція з Варшави)

Вісти з Буковини

Українське духовенство Карпатської України

(Власна кореспонденція з Хусту)

Каталонія влучена до Еспанії

Ніби дрібниця, ніби ні

(Фейлєтон Гал. Чіпки)

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 20 (15.111). Львів, неділя 29. січня 1939. Oplata pocztowa uiszczona gotówką Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів, вул. Руська 3-41 тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. І. п.** (над крамницею „Салямандра")

Кандидати до карпато-українського сойму.

КУП ПОДАЄ ЛИСТУ КАНДИДАТІВ ДО ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ, ЯКУ ОЧОЛЮЮТЬ ОБА МІНІСТРИ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ, ПРЕМІЄР О. Д-Р А. ВОЛОШИН ТА МІН. Ю. РЕВАЙ. ІНШІ МІСЦЯ ЗАЙМАЮТЬ ВИЗНАЧНІ ДІЯЧІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, СВІДОМІ УКРАЇНЦІ ТА ПРЕДСТАВНИКИ МЕШИН: ЧЕСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ І РУМУНСЬКОЇ. ЦЕ ТАКІ КАНДИДАТИ:

3. М. Бращайко.
4. Д-р Ю. Бращайко,
5. Грида,
6. Долбак,
7. Д-р Микола Долинай,
8. інж. М. Дрбаль (чех).
9. А Дутка.
10. І. Ігнатко.
11. Д-р В. Комарницький.
12. І. Качала.
13. В. Климпуш.
14. Ст. Клочурак.
15. В. Лацанич.
16. М. Мандюк.
17. М. Марущак.
18. інж. Є. Романюк.
19. Григоре Мойш (румун).
20. Д. Німчук.
21. інж. Ольдофреді (німець).
22. Ю. Пазуханич.
23. П. Попович.
24. І. Прилужний.
25. Ф. Ревай.
26. Д-р Росоха.
27. Д-р М. Рісдорфер.
28. В. Шадей.
29. А. Штефан.
30. М. Тулек.
31. о. К. Феделеш.
32. Лапчук.

Всі ті прізвища — як голосить комунікат КУП-у — загально відомі в Карпатській Україні. На цю єдину листу кандидатів голосуватиме у дні 12. лютого п. р. увесь карпатоукраїнський нарід. Десятки тисяч гордих синів Карпатської України підуть одною лавою до виборчої урни під гаслом, що його виписало на своєму прапорі Українське Національне Обєднання.

ОДИН БОГ, ОДИН НАРІД, ОДИН НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОВІД!

Між кандидатами є 9 селян, 5 священників, 4 учителів, 2 лікарів, 2, інжинірів, 2 суддів, 2 журналістів та кількох представників інших професій.

ЧОМУ МАДЯРИ НЕ МАЮТЬ СВОГО КАНДИДАТА?

На виборчій листі УНО нема, як бачимо кандидата мадярської меншини в Карпатській Україні. Про причини відсутности мадярського кандидата довідуємося із комунікату будапештенської радіовисильні. Мадяри обурювалися, що в Карпатській Україні уряд розвязав усі партії і що вони не могли виставити самостійної листи, щоб таким чином перевести свої політичні спекуляції, на спілку із кацапськими недобитками. Карпатоукраїнська влада запропонувала представникам мадярської меншини зголосити свого кандидата з листи УНО. Та мадяри стали домагатися двох кандидатів, хоч на підставі кількости населення їм належався тільки один кандидат. На мадярське домагання влада Карпатської України не погодилася і тому нема на листі представника мадярів.

ПОДБАЙТЕ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ ПРО ПУШКУ І КНИЖЕЧКУ ОЩАДНОСТИ найстаршого українського Кооперативного Банку **„ДНІСТЕР"** Львів, вул. Руська ч. 20 що приймає вкладки на найкорисніших умовинах, та своїм великим майном дає найкращу запоруку всім вкладчикам.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку **в ЦЕНТРОБАНКУ** У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15, бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Новий директор карпато-українського міністерства комунікацій.

У вівторок 23. ц. м. відбулося в Хусті засідання у справі злуки державних урядів залізниць та почт в один спільний уряд комунікації, щоб таким чином відпала окрема дирекція почт і телеграфів. Начальником нового полученого уряду став інж. Бородайкевич, який довгі роки працював у дирекції державних доріг у Празі. Як відомо празький уряд рішив теж получити міністерство почт і телеграфів та міністерство залізниць в одно спільне міністерство комунікації, кермуючися при тому ощадністю у видатках, після зміни границь.

НОВІ ШОФЕРИ ДЕРЖАВНИХ АВТОБУСІВ.

Державними залізничими автобусами в Карпатській Україні почали їздити як шофери: десять членів Карпатської Січі та 10 б. автошоферів з української еміграції в Чехах.

ПРОВАЛ „РУССКОСТИ" В КАРПАТ. УКРАЇНІ.

Бюлетин КУП-у подає: „Урядовий Вістник" влади Карпатської України ч. 3 з 6. грудня 1938 подав обіжник міністерства культу, шкіл та народньої освіти в Хусті з 25. листопада 1938 р. під числом 24 про мову навчання: „Там, де до великорусской мови навчання зголосять родичі української або великорусской народности на приналежнім шкільнім уряді найменше 40 школоповинних дітей, може міністерство, на внесок приналежного шкільного уряду, відкрити також клясу з великорусскою мовою навчання".

В цілій Карпатській Україні, всі домагалися шкіл з українською мовою навчання, тільки одна одніська місцевість, домена колишніх аґрарних русофілів, село Нижні Верецьки — зажадали одної кляси з русскою мовою навчання. Це ще останок могіканів старого режиму.

ПРЕДСТАВНИК ПАТ-А В ХУСТІ.

„А-Зет" подає, що до Хусту приїхав на дальший побут представник Польської Аґенції Телеграфічної (ПАТ) д-р Владислав Мергель із Варшави.

СКЛАД КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ДЕЛІМІТАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ.

Як ми вже подавали, до Будапешту виїхала перед кількома днями карпатоукраїнська делімітаційна комісія, яка має перевести остаточне визначення границі між Мадярщиною та Карпатською Україною. Склад тієї комісії подаємо сьогодні, а саме її творять: **д-р Юлій Бращайко і д-р Микола Жолнай із знавцями д-ром інж. Махачком, інж. Терковським та інж. Приміхом.**

БАТЯ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Бюлетин КУП-у подає: Керманичем філії відомої фабрики черевиків „Батя" в Хусті призначено українця інж. Бенедека з Тячева, який у Баті працює вже довший час. Цим Батя виявив велике зрозуміння до нових обставин і може бути прикладом для всіх неукраїнських фірм і підприємств у Карпатській Україні.

1. січня 1939 відійшло до Зліна 100 українських хлопців та дівчат, щоб там відбути відповідні курси. По скінченні курсів вернуться вони в Карпатську Україну й будуть працювати у філіях Баті. Всі видатки, звязані з курсом у Зліні, покриває фірма Баті.

ЦЕНТРАЛЬНА **Малопольська Каса Ощадности** У ЛЬВОВІ (раніше Галицька Каса Ощадности) **РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.** Установа публичного права. Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника **З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ** Веде рахунки біжучі і чекові. РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,668.000 зол. Замісцеві видати — П. К. О. 500·198.

Націоналісти здобули Бадальону.

Із Бургосу подають, що національні війська здобули місто Бадальону. Противник ставить чимраз менший опір.

На естрамадурському фронті армія ген. Франка поступає вперед, не зважаючи на опір противника. Націоналісти взяли до неволі 750 полонених. Нац. летуни бомбардували пристань та військові магазини, металюргічні заведення в Сагунті.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВИЗНАЛА ДЕ ЮРЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

Празький уряд рішив визнати де юре уряд національної Еспанії. Як відомо де факто Прага вже давніше визнала була владу ген. Франка.

КРУТИ.

Львів, 27. січня 1939.

Рік-річно українська молодь святкує роковини бою під Крутами і річ-річно все старше громадянство приєднується до того свята, одностайно похилюючи голови перед тінями полеглих. Це свято молоді — величне у своєму трагізмі. Кількасот інтеліґентних хлопців, квіт київської молоді, бачучи загальну розтіч та слабість рідної армії — іде боронити столицю молодої держави перед ворогом. Без відповідного і дехто без ніякого вишколу, без відповідної зброї, зраджені та покинені на малій провінціяльній залізничій стації, своєю командою, залишені віч-у-віч з десятикратно більшою регулярно ворожою армією — гинуть усі серед лютої зими, записуючи історією свого пориву та своєї смерти одну з найсумніших та одночасно найсвітліших сторінок тисячелітньої історії українського народу.

Є у слові „Крути" подвійне значіння: виховно-моральний та історично-політичний зміст. Перший із них — це те, що саме так сильно промовляє до молодечих душ і сердець:: це імпульсивний порив, який не рахується з ніким і нічим з винятком наказу, що пливе з любови батьківщини, це те ірраціональне, що свариться з цифрами, з холодним порівнянням реальних сил, це той гін до самопосвяти і самопожертви, такий прикметний усій українській нації, що творить її найбільшу і слабість і тугість, це те, що поляки називають „церпентніцтво" та що у нас може тому не має ще відповідного словного терміну, бо заступає його — історія нації. І другий зміст Крут — це боротьба з Московщиною, боротьба, ведена без огляду на умовини на життя і смерть, хочби навіть серед пустки піль і при мовчанці своїх та чужих і серед лютого морозу.

І може саме тому, що у символі Крут так ідеально получені ці два чинники — ідеальний та політичний, — Крути стали такою святістю української молоді і так вросли в її світогляд. Бо-ж в історії української нації чимало геройських жестів, чимало теж крови, пролитої у боротьбі з Московщиною. Але саме Крути та їх популярність пояснюють, чому нпр. не став божищем української молоді ані Мазепа ані Петлюра, — яких імена є чейже також символами української збройної боротьби з москалями. Бо від імен обох їх не можна відділити образу — державного діяча, полководця і дипльомата, який бере під увагу політичні умовини, переговорює, заключує союзи, а хоч — один і другий — гине на чужині з ореолом мученика, проте сходить у могилу, як голова держави на вигнанні, як автор політичного заповіту і виразник державно-політичної концепції. Психіка молоді лине до чогось іншого: вона не має зрозуміння для політичних концепцій, для переговорів та кон'юнктуральних союзів, звязаних із писаними та сформульованими у параграфах договорами, для неї чуже поняття еволюції політичної думки, такої, яка йшла від переяславського миру по бій під Полтавою та від першого до четвертого Універсалу. Очевидно, у рішальному моменті кожна молодь кожної нації підчинюється авторитетові свого національного проводу і не посягає на примат волі ані керми. А проте кожна молодь кожної нації живе тим прикметним, що складається саме на поняття молоді: тими своїми власними ідеалами, власними змаганнями, власними нахилами і любовю до того, що близьке молодечій вдачі та нехіттю до того, що — хоч може правильне, і розумне і доцільне — а проте розбіжне з молодечою вдачею.

Подій Крут не можна міряти міркою політичного розуму ані політичної доцільности, бо це символ, який стоїть вище від таких критеріїв та який має свою питому вагу для виховання цілих майбутніх поколінь молоді саме завдяки своєму сяйвові символу. До культу Крут не можна підходити аналітичними методами історіософа ані політика. Щоб розуміти цей культ і його вартість — треба пригадати собі власні літа молоді і свою власну колишню молодечу психіку. Бо хоч тач часто чуємо фразу: „Колись молодь була інакша" — то це неправда. Молодь завжди була така сама, таксамо як молодість завжди та сама. Були інші часи, інший їхній дух, інші ідеали, інший круг зацікавлення. Але і те найстарше нині українське покоління, яке виховалось у часах передвоєнної австро-угорської монархії, у часах дрібної культурної муравлиної праці, в часах, в яких нація щойно двигалась з панцизняної темряви та ледви струшувала з себе радість 1848-го року, — і те нинішне середне покоління, яке свою молодість переводило та викривлювало в окопах і в бараках полонених та серед воєнно-революційної заверюхи, — врешті молода ґенерація, що вже хіба тільки із дитинячих споминів та з писаних творів пригадує собі та пізнає рідне минуле, — всі ті ґенерації колись і тепер любили те саме: любили романтику, свідомо чи несвідомо піддавались чарові романтики і линули до всього, що романтичне.

Повна трагізму є романтика Крут, але завдяці цій романтиці вони живуть по нинішній день і з кожним роком далі живіший їх культ. Все те, що романтичне — таке близьке сучасній українській молоді, дарма, що вона вихована і вишколена серед суворих умовин дійсности, в якій гірка журба за хліб рада б до нащаду викорінити з душ української молоді рештки романтичного гону. Серпанком романтики вкрита постать Федя Черника зпід Мотовилівки, серпанок романтики сповиває похід кільканацяти домовин молодих героїв на Аскольдову могилу, понура романтика скрита у масовій різні жертв зимового походу під Базарем. Однак коли вдумаємось у факт, що саме всі ті постаті і події втішаються більшим культом у сучасної української молоді, ніж якінебудь інші події з історії рідного краю, то найдемо у цьому найбільш пореченстий доказ, що українська молодь здорова тілом і душею. Бо що вартна молодь без молодечої романтики і без любови — свідомої чи несвідомої —для всього, що належить до царини мрій і поривів, хоч би навіть окроплених кровю, що виплила з такої приземної прози, як людське тіло?!

І тому і самі Крути та їхній культ — символ здоровля української молоді, а з нею — символ здоровля української нації. Це сумні роковини, в яких не слід сумувати. Сумні практичні науки, що їх диктує кожному старшому громадянинові, особливо історикові та політикові, розумова рефлєксія з приводу трагедії Крут, — не вспілі затьмарити радости, що все те гарне, величне, світле, що було у Крутах — не загинуло під Крутами. Воно воскресло у культі, якому поклоняється українська молодь. У культі, який примушує замовкнути всіх недовірків, песимістів і дефетистів. У тому культі обєднана сьогодні з українською молоддю вся українська нація.

ік.

Велика драма з життя жінок спрагнених слави, з участю зірок КАТЕРИНА ГЕПБЕРН, ДЖІНЖЕР РОДЖЕРС, АДОЛЬФ МЕНЖУ п. н.

„Чужим входити не вільно"

вперше у Львові на екрані кіна РІЯЛЬТО 256

Над чим радила 104-а сесія Ради Ліґи Націй.

(Від власного кореспондента).

Женева, 21. січня 1939.

Найвизначнішою подією цієї сесії була на нашу думку відсутність Літвінова, на яку звернула увагу вся европейська преса. Відсутність його не випадкова. Були в пресі повідомлення і про те, що він в неласці у Сталіна, бо Берія видобув ніби-то старі листи Літвінова до його брата Савелія, де він висловлювався досить зневажливо про „геніяльного керманича світового робітництва", тому Літвінова не пускають тепер поза межі СССР. Але поминаючи ці повідомлення, правдивости яких ствердити не можна, треба визнати, що не маючи що робити легально в Европі, московський уряд не має що робити і в Женеві. Коли представники Московщини ввійшли до Ліги, ми висловили в „Ділі" надію, що Европа не потребуватиме багато часу, щоб запізнатися з московським урядом. Ця надія виправдалась і з цього погляду сучасна сесія може бути історична. Відома приятелька Літвінова, співробітниця паризького „Евр" пані Табюї, зазначивши елегійно, що мряка над Женевою панує і в мурах палати Ліги, що службовці її притишують свої кроки і бояться промовити і слово про політику, згадує спочутливо відсутність керманича московської політики і зазначує, що „СССР відсунувся у свої власні межі". „Журналь де Женев" пише зі свого боку, що він „відсутність Літвінова і його заступлення Суріцом переболіє". Сам Літвінов буде себе очевидно потішати тим, що сесія випала дуже короткою і успіхів йому принесла б не більше, ніж Суріцові.

Почата в понеділок сесія скінчилася вже у пятницю. Головні її учасники міністри закордонних справ Великобританії і Франції покинули Женеву вже в понеділок увечір, виголосивши короткі промови в еспанській справі. Ця справа поруч з війною в Китаю та справа Данцігу творили властиво цілу політичну програму минулої сесії, якою кермував міністр закордонних справ Швеції Сандлер. Основою еспанської справи було звідомлення фінляндського генерала Яляндера, шефа інтернаціональної військової місії, висланої Ліґою контролювати відхід добровольців з большевицької частини Еспанії. „Згідно з моральним переконанням місії було в барсельонській і центральній смузі разом 12.673 всяків, приналежних до 29 національностей; усіх їх тепер відтягнули з боєвих частин, а 4640 вже покинули еспанську територію..." У самому звідомленні згадується, що „число це не можна уважати за остаточне". Дотого-ж у травні минулого року міністр закордонних справ барсельонського уряду дель Вайо запевнив, що „число добровольців з республиканського боку не перевищало 6.000." Женевська преса пише про це звідомлення, що його складено на основі лист, постачених самим барсельонським урядом, який повідбирав особисті документи у багатьох добровольців. Дотого-ж у звідомленні взагалі не згадують нічого про совітських „добровольців". Зрештою воно провізоричне і мандат комісії продовжено ще на місяць, щоб приготовити звідомлення.

Промова Бонне в цій справі була коротка і загальна. Він висловив зрозуміле побажання, щоб добровольців відкликали з обох боків, та не менш зрозуміле співчуття цивільному населенню Еспанії, що терпить від громадянської війни. Льорд Галіфакс висловив побажання, щоб усяку чужинецьку інтервенцію в Еспанії припинено.

Другий раз обговорювали еспанську справу підчас сесії на основі звідомлення британської комісії, що збирала анкету в большевицькій частині Еспанії щодо повітряних бомбардувань. При цій нагоді виступили дель Вайо, Суріц і Велінґтон Ку з гостро-демагогічними промовами проти національного еспанського уряду Запевнення першого з них, що „цивільне" еспанське населення могли бомбардувати лише італійські та німецькі летуни, були провокаційні і нічим необґрунтовані. Англійський і французький промовець висловилися в цій справі досить невтрально та обережно, виступаючи в

ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО СВЯЩЕННИКАХ „ДОЛЯ“ У ЛЬВОВІ

уладжує дня 7. лютого 1939 р.

„Традиційний Вечір-Празник“

в салях Народнього Дому в год. 8.30 веч.

І. частина концерт при співучасти Вп. П. Люби Німців і Андрія Поліщука та хору „Студія“ під управою проф. М. Колесси, при акомп. п. О. Гепнівської.

— — По концерті — танці. — —

Вступ за запрошеннями, котрі можна набути в „Доставі“ при вул. Руській від 4. II. 1939. 262

засаді проти усякого бомбардування обєктів, що не мають мілітарного значіння; це було більш ніж зрозуміло з огляду на те, що представників національної Еспанії, які могли б посвідчити офіціяльно про способи боротьби еспанських і неєспанських большевиків проти цивільного населення, в Женеві не було. Про це посвідчила женевська преса, зокрема кореспондент „Журналь де Женев“ П. Е. Бріке, що вернувся недавно по довшому побуті з Еспанії і відвідав між іншим там мале місто Кабру, без ніякого мілітарного значіння, віддалене 50 кільометрів від фронту, по нападі большевицьких літаків; він бачив там 124 мертвих, між ними багато дітей, і 200 ранених. Отже осуд повітряних бомбардувань, висловлений Ліґою, можуть еспанські большевики взяти у всякому разі не менше на власний рахунок, як вояки національної еспанської армії. Але й до цього загального осуду представники Південної Америки не пристали.

Небагато більше успіху мали й цього разу представники Китаю в Женеві, хоч політичний момент був для них вийнятково сприятливий. Як відомо, Злучені Держави Америки, відтак Великобританія, нарешті і Франція спрямували більш чи менш енергійні ноти до Токіо, протестуючи проти заповідженої японської автархії та домагаючись політики отворених дверей у Китаю. Цим можна зясувати, що Рада Ліґи цього разу не лише полишає вільну руку кожній державі допомагати Китаєві, а ще й поручає членам Ліґи, особливо тим, що мають спеціяльні інтереси на Далекому Сході, порозуміватися з іншими державами, щоб поробити потрібні заходи в напрямі чинної допомоги Китаєві...“ Як представник Франції Шарверія, так і представник Великобританії Батлер висловили бажання і готовість своїх урядів допомогти в міру змоги Китаєві. Суріц заявив, що „СССР готовий брати участь у всіх заходах Ліґи на користь колективної безпеки, яку треба відживити, коли хочуть, щоб затріюмфував справедливий мир...“ Він міг цілком спокійно зробити цю заяву, бо відкопувати давно поховану „колективну безпеку“ в Женеві справді ніхто не має найменшої охоти. Становище женевських великодержав у Китаю має той самий слабкий бік, що і в Еспанії. Ані в одній, ані в другій країні не вважали вони за потрібне виступити своєчасно проти московської інтервенції. Колиж інші там московську акцію перемагають, ці великодержави хочуть користати з цього в рівній мірі з тими націями, що купили це право кровю власних громадян.

Справу Данціґу просто відложили.

Ніяких застережень не висловлено проти акції Ліґи для поборювання вживання опію та інших наркотиків, проти її гуманітарної, суспільної, культурної та економічної діяльности. Принято також без ніякого спротиву рішення генерального секретаря скоротити буджет Ліґи з 32 на 26 міліонів.

М. Данько.

Цитринова зупа

на росолі з

MAGGI

буліонових кісток

знаменито смакує

на 4 — 5 осіб

Цитринова зупа.

4 Магі буліонові кістки, 1 літра кипячої води, 3 дкг. муки, кілька ложок сметани, цукор, сік з цитрини, терта шкірка з цитрини, жовтко.

До росолу з кипячої води і Магі буліонових кісток додати сметану розбиту з мукою і заварити. До смаку додати цукру, соку з цитрини і тертої цитринової шкірки. Вкінці додати розбите жовтко. Подати в грінками або рижем. ч. 178

Українське духовенство Карпатської України

на службі народові і державі.

(Власна кореспонденція).

Хуст, 21. січня.

Тисячлітне чуже панування винародовило майже всю інтеліґенцію в Карпатській Україні. Та найсильніше воно вілося в душу українського священника. Винятками залишились лише сильніші характери, як: нинішній премієр о. д-р А. Волошин, о. Віктор Желтвай і брат, о. Балтович, о. Лар, о. К. Феделіш та кількох інших, до яких по війні пристало лише небагато одиниць. Коли учительство по війні у великій більшості стануло в ряди народніх робітників, які скоро доповнив молодий учительський дорост зі школи о. Волошина, то духовна семинарія видавала як не зрадників свого народу, то зовсім до нього байдужих, через що нарід повернув свою Церкву і переходив масово на православія, де сподівався знайти своїх ліпших духовних опікунів. Православне духовенство, що прийшло сюди по війні, у своїй більшості мало грамотне і матеріяльно незабезпечене, тому легко підлягало натискові всяких політичних спекулянтів, що стояли на чолі адміністраційних урядів, та ширило русофільство. Небавком ці ряди скріпили і греко-католицькі священники, що одягли на себе плащик „русскости“ (як Фенцик), щоб під ним тим лекше ширити мадярство. Це їм потрійно оплатилося. За це прийшла моральна і матеріяльна підпора від полудневого сусіда та від чеських москвофільських урядових чинників зі знаним Розсипалем на чолі, якого чеські референти вміли запрягти також поліційні органи ужгородської дирекції до терору і навіть катування безборонної і цілком невинної української політичної еміґрації.

Кому з гр.-кат. священників ніяково було ставати в один ряд з „батюшками“, той ставав під покров єпископа Стойки, який своє мадярство умів гарно прикрити новим плащиком т. зв. „третього направленія“ неділяшників (за часописом „Недѣля“).

Тільки козирі

є предметом підрібок!

у власному інтересі просимо залишитися при оригінальній

„MENU-SCHRAMEK“

Але серед тих несприятливих відносин виріс гурток таких духовників, як оо. Похіл, Погоріляк, Станинець, Дмитро Попович, Силядій, Сокач, Сабол (Зореслав), а з молодших Рогач, Соколович та ін. Свою підготовну працю вони зачали вести перед кількома роками, а нині вже постановили її повести з більшою силою і зорґанізовано та притягнути до неї все духовенство, бо „кожний священник — сказав особистий секретар о. преміера Рогач — хочби й мадяр, має в українському селі працювати для добра свого стада, для добра українського парохіянина“.

Гурток тих молодих (понад 30) ідейних священників зійшовся 12. ц. м. в салі Січової Гостинниці в Хусті, де під проводом о. Степана Решетила ЧСВВ відбув установчі загальні збори **Товариства Українських Католицьких Священників (ТУКС) у Хусті.** Секретарем цих зборів був о. Похіл зі Заднього, членами президії оо. Микита, Мигалка, Станинець і секр. Рогач. По принятті статуту з деякими доповненнями вибрано таку управу: голова — о. Юрко Станинець, заст. голови — о. Севастіян Сабол (знаний поет Зореслав), секретар — о. Василь Похіл, скарбник — о. Карло Купар, члени управи: оо. Дмитро Попович, Петро Погоріляк, секр. Рогач, Кирило Феделеш, Юрко Соколович і Петро Мигалка.

Дискусія на зборах була дуже ділова і забирали в ній голос оо.: Погоріляк, Станинець, Рогач, Петро Сакач, Сабол, Кадар. Секретар Рогач закликав, щоб молоді священники своєю працею заслужили собі пошану і симпатії, які батьки утратили. О. Силядій подав заклик, щоб священники вели метрики по українськи і подбали про українські друки та поставив ще інші важні побажання. О. Сабол відчитав зміст привітів, які рішено вислати нунціеві, премієрові та міністрові Реваєві, що принято з одушевленням.

Накінець о. Решетило подякував за участь у зборах, передав благословення від владики д-ра Діонизія Нярадія, побажав успіху у праці Т-ву та замкнув збори. Прияві розїхалися дуже вдоволені домів з твердою постановою працювати над освідомленням мас для добра Церкви й української нації.

Яр. Олексенко.

Німецька візита у Варшаві.

(Від власного кореспондента).

Варшава, 25. січня 1939.

У Варшаві повівають червоно-білі прапори з чорними свастиками; німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп перед двома годинами висів із вагону на тутешньому двірці. Стріча була урочиста і дистинговано скромна: міністр Бек з дружиною, високі урядовці, члени амбасади, німецька кольонія, журналісти. Міністр Рібентроп спізнився пів години через якийсь дефект на залізниці між Берлїном і кордоном. Міністр Бек терпеливо очікував і не дивувався, бо й сам він нещодавно, їдучи до канцлера Гітлєра у Берхтесґаден, мусів поневолі спізнитися.

На кілька хвилин перед 17-ою з вагону берлїнського експресу вийшла стрункa вояцька постать, а за нею гурт штабовиків і журналістів. Всі у синіх одностроях з золотими відзнаками і свастиками. Журналісти теж в одностроях. Коротке привітання, приязна гутірка двох міністрів-старшин, переполохані скоки фото-репортерів і — кінець. Кінець першої зустрічі і власний початок розмов, на які чекає ціла Польща з величезним зацікавленням.

Не знати, чи візита німецького міністра закордонних справ є звичайним актом куртуазії і конвенансу, чи може вона має глибший характер. Для точности пригадуємо, що саме завтра, коли нащадок німецької аристократії і довірений учень німецького канцлера складатиме вінок, прикрашений німецькими відзнаками на гробі польського невідомого вояка — минають пяті роковини підписання історичної декларації з 26. січня 1934. р. між Берлїном і Варшавою про ненапад. Не думаємо теж, щоб це був припадок, що ані Анґлія ані Франція не вислали сьогодні до Варшави своїх спеціяльних кореспондентів... Теж не без звязку сенатор Гасбах, парляментарний заступник німецької меншини у Польщі, саме на кілька днів перед цією візитою вручив премієрові Складковському меморіял у справі положення німецького населення у Польщі.

Німецька візита у Варшаві цікавить зрештою цілу Европу, що краще як колибудь зясовує собі сучасну ситуацію на Сході континенту. Польща лежить між Німеччиною і Росією, у Польші про це памятають. Польща — як пише

КІР
ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

редактор Мацкевич у „Слові" — не використала усіх плюсів своєї співпраці з Німеччиною, зате відновила контакти зі східнім сусідом, про якого в Берліні говорять нині як про „ворога ч. 1".

Така неясна атмосфера сприяє фантастичним поголоскам про пляни, що їх привезли німецькі гості до Варшави. Французи, спеціялісти від політичних версій, говорять, що між плянами, які мав привезти у валізах міністр фон Рібентроп знаходиться також українська. Про це й читаємо у польській пресі, а за мадярськими джерелами появилась навіть вістка, буцімто п. Рібентроп має у Варшаві заявити про ревізію німецького становища у справі Закарпаття. Скільки в цьому правди, говорити покищо годі. Ждемо з цікавістю на завтрішню пресову конференцію. Не треба забувати, що про польську закордонну політику найменше завжди знають у Польщі. І тому важко говорити про „ревеляції" візити. Зате свобідно можна вже сьогодні поставити питання: чи Польща й надалі співпрацюватиме з Берліном?

У хвилині, коли пишемо ці слова, вулицею переїжджають чорні, лискучі лімузини: німецький міністр з блискучим оточенням поїхав до свого польського товариша на перший обід і раут. Прохожі звертають увагу на величні авта і купують вечірні видання газет, в яких появилися перші статті на цю тему... Ось напр. консервативний „Час" пригадує, що Польща лежить між двома потугами і заявляє: „Сьогоднішня візита — це доказ, що не вважаючи на численні труднощі польсько-німецька декларація щасливо перейшла пробу життя і що сперту на неї політику будуть обі сторони продовжувати . З того факту не вільно витягати фальшивих висновків. Польща співпрацює з Німеччиною, але наша закордонна політика залишається цілком самостійна. Хочемо мирно жити також з Росією. До якихнебудь ворожих намірів одної з тих держав Польща руки не приложить. Не маємо також ніяких ворожих намірів до Франції чи Румунії. Хочемо мира."

На підставі розмови з кількома представниками преси можна сказати одно: Польща не заключить пакту проти Комінтерну, не захоче вязатися з плянами якоїнебудь агресії і не виступить проти Совітів.

Говорять теж, що німецький міністр вже сьогодні телефонував на захід власним апаратом, заінстальованим у палаті, де перебував. Німецька преса подала, що перед виїздом реферував він напрямні своєї місії в гурті штабових німецьких старшин. Міністр Рібентроп тішиться повним довірям Гітлера, а пляни Гітлера відомі тільки кільком одиницям. КТВ.

Наслідки барсельонської перемоги Ген. Франка.

Скорше, ніж загально міркували, бо тільки по дводенній облозі, скапітулювала й віддала себе в руки генерала Франка столиця червоної Еспанії Барсельона.

Здобуття Барсельони не означає ще кінця еспанської громадянської війни, що вже 2 і пів року шаліє безупинно в потоках крови нещасних еспанців, але є воно важним етапом на шляху до перемоги національної Еспанії над її противником. Упадок Барсельони уможливлює генералові Франкові дві важні речі: 1) ліквідацію решток північно-східного еспанського фронту; 2) відрізання червоного Мадриду від усякого звязку з сухопутніми кордонами Франції. Наслідком цього за який тиждень-два утвориться така ситуація, що генерал Франко після занять всієї північно-східної Еспанії (в що нині ніхто не сумнівається) зможе перекинути всі свої дивізії та ввесь воєнний матеріял проти червоних на фронт Мадриду, який тепер нечинний. Щоб відрізана від усього світу й полишена сама собі червона боєва енклява біля Мадриду довго могла утриматись супроти переважних сил ген. Франка, тяжко припустити; навпаки — обрахунки знавців велять надіятись повної катастрофи еспанських червоних найпізніше до трьох місяців.

Упадок Барсельони прискорює також вирішення конфлікту, який у небезпечних для мира формах назріває на грунті еспанської справи на Заході Европи — між Італією та Францією. Нехай, що чутки й повідомлення про тиху мобілізацію в обох цих країнах переборщені, та незаперечним фактом є, що обі сторони підозрівають себе в намірах нажитись еспанським національним добром, у намірах загарбати еспанські острови, порти, або багаті у земні скарби области Катальонії чи країни басків та навіть в отвертих приготуваннях до заняття кольоніяльних посілостей. Найбільше галасу робить і найзавзятіше цькує італійців та французів проти себе крайне ліва світова преса, яка думає, що ціною і в хаосі воєнного зудару між тоталь-ними державами й державами б. антанти вдасться їй урятувати червоний еспанський режім на піринейському півострові, про який червоні інтернаціонали думали як про другу частину совітських ножиць, що мали натискати на Европу з південного заходу. Ця сама преса конструює вже цілі пляни майбутньої італійсько-французької кривавої баталії; мобілізує на воєнну стопу вісь Берлін—Рим; уводить загальну військову службу в Англії; закуповує тисячами в Америці літаки для Франції, словом — робить усе, щоб сколотити ще більше і так неясне та небезпечне міждержавне положення.

Треба сподіватися всупереч усім тим газетним кряканням, що перемога ген. Франка, який не думає віддати нікому ні пяди еспанської державної території, уможливить політичну еволюцію у Франції та в Італії в напрямі погодження сбосторонніх державних інтересів. У цьому напрямі невтомно працює англійська дипльоматія, яка намагається не допустити до захитання рівноваги на Середземному Морі і противиться захопленню кимнебудь і якоїнебудь частини Еспанії.

Кінець червоної Еспанії, що його сигналізує упадок мілїонової червоної кріпости Барсельони, прискорить та влекшить вирівняння ріжниць між Францією та Італією. Коли з Еспанії заберуться італійські дивізії, Франція не матиме ніякого інтересу в тому, щоб робити Італії труднощі чи в Джібуті чи в Суеаькім проливі. Тому поважні европейські політики майже одностайно твердять, що чим скоріше ген. Франко буде в Мадриді, тим швидше зникнуть як дим ширені воєнними промисловцями та політичними анархістами марева нової світової війни.

Положення в Еспанії після упадку Барсельони. Чорно зазначені терени під національною владою, біло — територія, над якою панують ще червоні зпід отягу Негріна.

Значіння виборів у Карпатській Україні

ТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБЄДНАННЯ.

КУП подає: Вибори до карпато-українського сойму — це акт великої політичної ваги, це нагода виявити політичну зрілість і свідомість. Багатопартійна система не має оправдання, коли вона побудована на особистих амбіціях та інтригах; тому премієр у порозумінні з провідними колами дозволив на істнування лиш одної партії. Монопартійна система виявилася кращою, вона хоронить край перед анархією та постійними урядовими кризами.

Вибори — це важна історична подія. Населення Карпатської Уркаїни стане як один муж за своїм проводом, до якого ніколи не зневіриться. Не буде ніодного свідомого українця, який не віддав би голосу на листу Українського Народнього Обєднання.

Комунікат ПАТ-а про варшавські розмови міністра Рібентропа.

ПАТ повідомляє:

В пятницю покінчилася візита, яку мін. Рібентроп зложив у 5. роковини польсько-німецького пакту, у відповідь на відвідини мін. Бека в Берліні. При цьому мав він змогу перевести розмови з провідними державними мужами Польщі.

В четвер мін. Рібентроп відбув основну розмову з мін. Беком на тему всіх питань, що торкаються обох держав; крім того обговорили вони міжнародне положення. Розмови, переведені у щирій атмосфері, відбувшися на основі політики, що її започаткував договір з 26. січня 1934. року.

Ці розмови виявили однозгідність щодо того, що всі теперішні й майбутні питання, які торкаються обох держав, необхідно розвязувати, шануючи оправдані інтереси обох народів. Візита мін. Рібентропа відбулася в атмосфері приязного порозуміння, а висліди розмов знову виявили, що пятилітня співпраця причинилася до розвитку взаємин між обома державами та в новій ситуації становить цінний вклад для успокоєння Европи.

Встрикальце Рекорд, нержавні голки і всілякі лікарські інструменти.
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
Львів, Академічна 7 (Будинок Шпрехера)

Від першого Г. П. У. до „ежових рукавиць".

Г. П. У.

Цілком льогічним кроком для забезпеки комуністичної верхівки, що захопила владу в колишній царській Росії, було утворити політичну поліцію, зрозуміло, в замаскованій формі „надзвичайної комісії для боротьби з контреволюцією бандитизмом та спекуляцією". Її скорочена назва ЧК набрала сумної слави в цілому світі.

Перший керманич цієї ЧК, Дзержинський, „людина з очима газелі і серцем тигра" був безумовно фанатик, може і не цілком нормальний. Подібний мабуть до інквізиторів темних часів середньовіччя. Все контрреволюційне, тобто грішне, мусіло йти на вівтар революції, на її честь, на її славу. І коли в очах Дзержинського було певним принципом, то на чекістській периферії це перетворилося на якийсь дикий, кривавий шабаш розстрілів і вбивств.

Помер Дзержинський. Була легенда, ніби його смерть не була природна. Ніби до неї спричинилося бажання „вождя", який щойно зміцнювався на своєму становищі, якому ніби не дуже подобалася фанатична прямолінійність „залізного Фелікса", стовідсотково відданого самій справі революції, а не окремим людям.

ЗА ПРИЙНЯТИМ РИТУАЛОМ.

Але все відбулося за совітським ритуалом. На перших сторінках газет портрет Дзержинського в жалібній рямці, а поруч такий самий великий портрет нового керманича ЧК Менжинського з докладним його життєписом. Надалі пішли деякі реформи. Хоч і збереглося ніби почесне звання, звання старого чекіста, але це в середині, а назверх треба було змінити вивіску. Занадто вже неприхильно ставилася Европа до цієї самої ЧК. Отже повстало Об'єднане державно-політичне управління, переформоване назверх на цілком европейський зразок жандармерії.

Новий шеф Менжинський ставився надзвичайно байдуже до справ ДПУ, до їхніх наслідків. Вийнятково добре освічений, людина, що кохалася в прерафаелізмі, у віршах доби відродження, один із кращих знавців японської й китайської мови, дотого ще хорий на якусь невилічну хворобу хребта, він цілісінькі дні проводив на своїй канапі. До маси людства він ставився з цілковитим призирством, змішаним зі снобізмом. Чим більше загине цієї сволоти, тим краще.

І дантейські сцени по застінках ДПУ посуті були такі самі, як і за часів ЧК, набравши може тільки характеру певної досконалости, позбавившися „добросердости" перших часів революції.

Помер Менжинський. Смерть його, як офіційно тепер встановлено в Совітах, не була природна. Його отруїли „вороги народу", так каже сучасна офіційна версія. Але була легенда, ніби то сам Менжинський, через свої нестерпні фізичні страждання, звернувся до „вождя" з проханням дозволити йому заподіяти собі смерть і ніби „вождь" дозволив, доручивши зробити це певним лікарям. А викорставши обставини тепер цих лікарів зроблено „ворогами народу" і розстріляно.

Та по смерти Менжинського все відбулося за певним, вже заведеним ритуалом: портрет Менжинського в жалібній рямці, а поруч портрет нового шефа ДПУ Ягоди з докладною його біографією.

Знову з новим шефом запроваджено деякі зміни назверх. Зникла назва ДПУ. Повстала нова: управління державної безпеки в наркоматі внутрішніх справ. Ніби ще більше на европейський зразок. Хоч звання „старого чекіста" також почесне, які раніше.

КОНЦЕНТРАЦІЙНІ ТАБОРИ.

І ще за часів Менжинського запроваджено також щорічне святкування 21. грудня — дня заснування ЧК — ДПУ — НКВД. У пресі великі статті про „залізний надійний меч революції", урочисті збори з виголошенням відповідних промов, дощ нагород для заслужених чекістів.

Новий шеф і нарком НКВД Генріх Ягода, поправді Герш Єгуда, поставився до своїх функцій цілком по сучасному, з певним „діялектичним матеріялізмом". Треба нищити „контрреволюцію", але чи не можна це зробити в такий спосіб, щоб і нищити її, але водночасно й заробляти на цьому в цілком дослівному розумінні?!

І за часів Ягоди повстають величезні концентраційні табори, населення яких за найжахливіших умовин виконує велитенські будівлі: Балтійсько-Біломорського Каналу, каналу Москва-Волга, східно-сибірських залізниць. Але це не була тільки примусова праця, наслідки судового присуду. Ні. В даному разі наркомвнусправ виступав як контрагент держави, брав підряди на виконання цих робіт, діставав за це платню, заробляючи на цьому цілком легально кольосальні кошти, які зрозуміло не доходили до самих фізичних працівників.

А крім того дуже вигідно було віддавати в аренду працю визначних фахівців учених. Їх заарештовував наркомвнусправ (чи це трудно зробити?!), але дозволяв працювати за спеціяльністю з тим, що майже вся їхня заробітня платня ішла в розпорядження наркомвнусправ.

Але „повсковзнувся"" Ягода на своєму становищі, переведено спочатку його на наркома звязку. Та також з додержанням ритуалу. Великий портрет Ягоди і поруч великий портрет нового наркомвнусправ СССР, Єжова, а поруч і докладна його біографія, оздоблювали перші сторінки совітських газет.

Настав час, коли „вождь" мав намір розправитися з усіми особистими своїми ворогами, суперниками, справжніми чи уявленими, розправитися, зрозуміло, за допомогою „залізного меча революції". Отже новий наркомвнусправ мусів мати не тільки цілковите довіря „вождя", але й мати певний авторитет у партійних масах.

І провід ЧК передано секретареві центрального комітету партії, передано голові комісії партійну контролю, не кажучи вже про особисту відповідальність його вождеві.

Новий нарком внусправ за своє завдання поставив: краще знищити десятеро ні в чім не повинних людей, ніж пропустити, не покарати одного протисталінця.

І „викорчовував" товариш Єжов і праворуч, і ліворуч, і в центрі, тримаючи країну в „ежових рукавицях".

Гл. Л.

ч. 20/2

Участь у Загальному Зїзді Р. Ш.

Як було проголошено, Загальний Зїзд Рідної Школи відбудеться в четвер 2. лютого ц. р. Наради мають початися в 9. год., але якщоб не було вимаганого статутом числа делегатів (100), то пічнуться в 10. год. без огляду на кількість членів.

Місце нарад — саля „Яд Харузім" при вул. Бернштайна 11, І-ий поверх. Саля винаймлена тільки до 17-ої години. Тому було б бажано, щоб наради могли початися вчасніше. Делегати, що їх ранішні поїзди приїздять щойно по 10-ій годині, повинні би приїхати вчаснішими поїздами, щоб бути від початку нарад. Провірка уповноважнень делегатів зачнеться при вході на салю нарад уже від 8. год. Без уповноважнення, підписаного Головною Управою Р. Ш., ніхто не має права і не може ввійти на салю нарад. Делегатам, що їх виказали Повітові Союзи (Кружки) Р. Ш. до 25-го січня ц. р., вислала Головна Управа Р. Ш. до дотичних повітових організацій писемні уповноважнення; там їх треба відібрати. Кого Повітові Союзи (Кружки) Р. Ш. предложать у пізнішому речинці, той зможе відібрати своє уповноважнення щойно при вході на салю. Крім уповноважнення від Головної Управи Р. Ш., кожний делегат має мати з собою також уповноважнення від дотичного Кружка Р. Ш. (чи Повіт. Союзу) та якийсь документ, що стверджував би тотожність особи, якщоб той делегат не був особисто знаний впорядчикам.

Головна Управа Р. Ш. сподівається, що до дня Загального Зїзду Р. Ш. надійде дозвіл на залізничу знижку, що мала б обовязувати з поворотом.

Доїзд до вул. Бернштайна: з головного двірця до перестанку „костел св. Анни" трамваєм 2; з личаківського двірця до того самого перестанку трамваєм і з пересідкою на „Валах" на трамвай 3 або 8; з двірця „Підзамче" трамваєм 9 і коло театру пересідати на 3 або 8.

Головна Управа Рідної Школи.

—o—

ПЕРЕСТРІЛКА МІЖ ПРОВІДНИКОМ „ЗАЛІЗНОЇ ГВАРДІЇ" ТА ПОЛІЦІЄЮ.

В четвер вечором, коли поліція входила до одного дому на передмістю Букарешту, залунали стріли, які ранили 3-ох поліцаїв. Поліція, відстрілюючися, вбила напасника. Виявилося, що був це Василь Чістеску, провідник „Залізної Гвардії" по смерти Кодріяну. Поліція шукала за ним довший час.

Разом із Завальям припала нам одна з найбільших фабрик на **ВОЗОВІ ОСІ** а саме

Підприємство Залізного Промислу

ЄКЕЛЬ СП. АКЦ. У ФРИШТАДТІ, ШЛЕСЬК ТЕШИН.

Ця фабрика загально популярна і відома вже в попередніх передвоєнних роках як одна з найповажніших а під оглядом виконання фабрикатів одна з найліпших. Осі цієї фабрики будуть уже в найближчих днях у складах найповажніших гуртівників заліза Схід. Галичини. Усім консументам радимо, щоб перед купном осей переконалися про якість виробів осей фабрики

Jäkel Sp. Akc. Frysztak, śl. Cieszyński.

Ближчі інформації дає

БРАВТБАР, ЛЬВІВ, СОНЯШНА 7. 209 1-3

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри

з найкращих бельгійських матеріялів поручає

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
за половину ціни
3009

Карпатська Україна розбудовується.

Під таким наголовком „Вестдайтшер Беобахтер" (Кольонія) з 22. І. 1939 пише:

„Справи в Карпатській Україні поволі вертаються до рівноваги. Державні і краєві уряди працюють уже нормально і трудяться над тим, щоб, відповідно до нових обставин, розбудувати адміністраційний апарат. Більша частина чеських урядовців залишилася на своїх посадах. Спочатку поміж чеськими й українськими урядовцями виринали нераз суперечки, але й це припинилось. Чеські урядовці зрозуміли, що при спробі сил вони вийшли б кепсько і тепер вони ставляться до нового режіму зовсім льояльно. В чеських колах промощує собі шлях переконання, яку важку помилку зробила Прага, тому, що 20 літ вона намагалася пригнобити місцевий український елемент. Російські агітатори, що їх Прага вигодувала, зникли без сліду і з ними і примара русифікації краю, в якому, крім деяких священників з російською орієнтацією, взагалі не було ніяких москалів. Колиж остання спроба русофілів прилучити Карпатську Україну до Мадярщини не вдалася, то спогад про панування русофілів у Хусті робить враження лише поганого сну. Великий успіх карпато-українського краєвого уряду той, що і сусідні держави вже більше не можуть заперечувати українського характеру краю. Здається, що також дещо погодилися з фактом автономної Карпатської України, яка своє існування завдячує визнанню засади права народів на самовизначення. В останньому часі озброєні терористичні відділи перестали нападати на карпато-українську територію. В Хусті надіються, що ці напади вже більше не повторяться. Відомі події біля Мукачева були наче буря, що очищує, і тепер атмосфера стала багато спокійніша та мирніша. Розум переміг пристрасти.

Труднощі робить ще тільки питання комунікації. Транзитовий рух через мадярську територію, що його передбачує присуд віденського арбітражу, мали привернути 9. січня. Мукачівські події наново припізнили привернення залізничого руху. Тепер дістатися до Хусту — це не така зовсім проста річ. Від Прашева, останньої словацької залізничої стації, треба погодитися з 10-годинною автобусовою їздою дорогами, що частинно ведуть через гори. Як привернуть залізничий рух, що вже певно довго не потривае, Карпатська Україна знову матиме сполуку з західніми краями республики. Розмірно легко впоралися з харчевими труднощами. В Карпатській Україні нема вже більше браку харчів. Всюди е достатньо великі запаси, щоб забезпечити ними населения на найближчі місяці.

Найбільші зміни виявляе нова столиця краю, Хуст. Число мешканців міста зростае в американському темпі; за останніми виказами краевого уряду е його приблизно 30.000. Покинули думку перенести столицю Карпатської України ближче до середини країни. Щодо населення Хуст сьогодні вже багато більший, ніж Ужгород, що його відступили Мадярщині і в якому число населення впало нижче 20.000. З весною пічнуть здійснювати широкі будівельні пляни. На кінці міста повстане зовсім нова урядова дільниця з численними мешкальними домами для урядовців. Батя пляную будову великого готелю. Виготовлюють новий плян порядків і його в нарисах вже тепер можна ствердити. Восени Хуст матиме зовсім змінений вигляд. Подивуварті ревність і захоплення, з якими йдуть тут до праці."

З польської преси.

Нова Німеччина, польська заграничча політика й українська справа.

Розмова міністра Бека з канцлером Гітлером у Берхтесгадені викликала багато всяких здогадів, але справжній її зміст і досі перед нами закритий. Саме тому відвідини мін. фон Рібентропа у Варшаві розбудили таке широке зацікавлення: всі чекали від них якогось вияснення стрічі у Берхтесгаден. Але мабуть і про варшавські балачки не багато суттевого знатиме широка публика, що вже з нетерплячкою чекае заповідженої промови канцлера Гітлера. А тимчасом преса шукае, винюхуе, здогадуеться... Робить підсумки минулого, бавиться всякими гороскопами...

„Політика" (ч. 1) зробила у передовій статті бiлянс 1938 р. у польській заграничній політиці. Редакція звертае між іншим увагу на відому декларацію Гжибовського—Літвінова.

„Велике враження викликала в Польщі декларація Гжибовського й Літвінова про те, що пакт неагресії між Польщею і Совітами надалі обовязуе. Пригадка, що існуе правне зобовязання сформуловане в пакті про ненапад з 1935 р. в нічому не зміне підставової правди, що поділ сьогоднішнього СССР на кілька держав був би згідний з інтересом Річипосполитої. Вона означае, що Польща не схильна здобувати Росії силою воюючи з совітськими арміями. Цього роду кампанія — навіть започаткована спільно з Німеччиною — булаб великою необережністю, бо досить булоб якоїнебудь інтервенції західних великодержав, щоб позбавити новочасних аргонавтів овочів їх важкої перемоги. Зате якби сьогоднішня совітська держава — що досить імовірне — підпала розкладові внаслідок анархії, то ясне, що булаб необхідна інтервенція, щоб завести на її теренах стан згідний з польською державною рацією".

Редакція „Політики" уважае, що згаданої декларації не можна брати за доказ польсько-совітського зближення.

„Не може лежати в інтересі Польщі те, щоб спинювати якунебудь державу, яка змагае до спору з Росією і таким чином стягати на себе імперіялізм тієї держави. Зближення з Росією могло би бути тільки доказом, що німецький імперіялізм — всупереч очевидности — починае звертатися супроти нас. Зближення з Совітами це була би справді вістка Йова і трохи дивуемося тим органам, що заповідь його прийняли з радощами. Був час, коли могло видаватися, що нова карпато-українська держава інспірована з Берліна почне протипольську пропаґанду. Але сьогодні — завдяки рішучому становищу нашого уряду — цього роду небезпека мабуть усунена. Тому зближення з Росією видаеться нам неактуальне".

Найважнішою подією 1938-го року редакція „Політики" вважае скріплення Німеччини, яка прилучила до себе коло 10 міліонів людности, поширила свої впливи на Чехію і Словаччину, осягнула безпосередній контакт з Мадярщиною і Югославією. Дотого-ж залім Франції у вересні минулого року ще більше скріпив політичне становище Третього Райху.

„Якби всі ті успіхи — пише „Політика"— були етапами на шляху до того, щоб Німеччина здобула західні землі Польщі, то ми мали б виправдані причини, щоб на них нарікати. Але ми пересвідчені, що ці успіхи — це етапи на шляху до іншої мети, що багато більше згоджуеться з польською державною рацією. Маемо на думці німецько-російський конфлікт і поділ Росії на низку незалежних держав. Не будемо тут ще раз повторювати, чому уважаемо поділ Росії на низку держав за подію корисну для Польщі. Уважаемо, що в ніякім випадку не може бути метою нашої політики не допускати до конфлікту між Німеччиною і Росією. Всякий конфлікт цього роду — це для нас подія дуже корисна. Уважаемо, що події минулого року і внутрі СССР і в середній Европі дуже наблизили хвилину вибуху цього конфлікту, і тому події 1938 року уважаемо в сумі за корисні для Польщі".

На минулий рік у закордонній політиці Польщі інакше дивиться львівське ендецьке „Слово Народове" (ч. 24.). Пан (ах) реагуючи на статтю „Газети Польскої", яка розводилася на тему успіхів польської заграничної політики в минулому році, пише:

„Ревеляцією в тих міркуваннях е невижидане ствердження, що внаслідок того, що Німеччина опанувала Чехословаччину й Мадярщину в минулому році прийшло „замітне скріплення нашого міжнародього становища"... Від трьох місяців польська опінія зі щораз більшою турботою стежить за розвитком могутности і політики Райху. Дивиться на безуспішність зусиль за польсько-мадярську границю, на тривожні амагання Волошина і його протекторів, на опанування гітлеризмом Клайпеди і загрозу васалізації Литви, на повне непевности положення Данцігу... Бачить, як сусідн Німеччини тратять свободу рухів, як чуються загроженими наші союзники. Здае собі справу, що чи Німеччина звернеться проти Румунії й Росії, чи теж проти Франції, кожний їх наступ, якби був переможний, узалежнив би Польщу від її волі. Це виняткове небезпечне для Польщі й Европи положення дало Німеччині саме опанування Чехословаччини в жовтні минулого року. І ось знаходиться польський щоденник, що бачить в ній „замітне скріплення нашого міжнароднього положення"... Не хочеться просто вірити власним очам. Бож це помилка, не знати „смішна" чи „нахабна" — приписувати ці великі зміни політиці польського уряду. Мусимо боронити мін. Бека перед тим жахливим обвинуваченням. Зробив їх, ті зміни, очевидно Гітлер. Можна тільки дискутувати, чи політика п. Бека могла ударемнити той фатальний для нас оборот справ. На нашу думку: могла..."

П. Вельгорський усвоїй статті п. н. „Монтування нового союзу" в „Курєрі Вілеиьскім" (ч. 24.) пише про змагання фашистівської Італії закріпити свої впливи на Балкані і над Дунаем, що мало б до деякої міри зрівноважити німецьку експанзію до Чорного Моря й України.

„Якщо місія Італії — пише п. Вельгорський — у цій делікатній проблемі вдасться, то це буде великанський крок вперед у справі згармонізування зусиль наддунайських держав в напрямі оборони їх поважно загроженої незалежности. На випадок такого успіху зникла би передовсім відразу, як поганий кошмар Закарпатська Русь. Всесторонно безглузде своє сьогоднішне буття, як держава, вона завдячуе не тільки підтримці Берліна, але у ще більшій мірі незгоді між Букарештом і Будапештом. Може бути, що за ціну відступлення Мадярщині полоси її національної території на західніх окраїнах, Румунія ді-

стала би рекомпенсату у формі східного кінчика Закарпатської Руси з залізничим шляхом: Ворохта—Ясіня—Мармарош-Сиґіт, що мало б теж велику стратеґічну вагу для оборонного польсько-румунського союзу.

„Очевидно, що щойно устійнення спільної польсько-мадярської границі виводить на денне світло всі закриті нині добродійства тісної співпраці Річипосполитої з Італією. Проголошений тепер у Римі проект італійсько-югославянсько-мадярського союзу творив би необхідну підмурівку до змонтування нової оборонної системи південно-східної Европи, системи, в якій Італія і Польща були би головними філярами сили. Щойно при істнуванні такої конструкції „вісь“ Рим—Берлін здобуде на обох своїх кінцях рівноважні засоби сил і її сенс для Італії стане тривкою позитивною вартістю“.

Оенерівський „АБЦ“ (ч. 27) у статті п. н. „Як українці відгячилися чехам за автономію“ розраховує на те, що в українсько-чеському конфлікті Польща має вагоду здобути симпатії чехів:

„В цьому конфлікті поляки можуть осягнути тільки користи. Чехи відвертаючись від українців мусять звертатися зі своїми симпатіями в сторону польського народу, що спокійно чекає на зміну чеських настроїв до Польщі“.

Все те здогади й побожні бажання. Ані одне слово з цього не каже нічого про те, яким шляхом покотиться віз европейської політики в найближчому майбутньому.

Не тримайте безужиточно дома **ДОЛЯРІВОК, ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОЗИЧОК ТА ЦІННИХ ПАПЕРІВ.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідається про виграну зґл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Вісти з Буковини.

ЗАБОРОНА КОЛЯДУВАТИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Підчас Різдвяних Свят румунська влада заборонила селянській молоді колядувати по українськи. Цього року перший раз колядували лише ученики під проводом учителів і лише румунські коляди. Вся шкільна молодь примусово зорганізована в паравійськовій організації „Стража Цирії“.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ У 1938. Р.

Крім Чернівців на цілій Буковині й у Басарабії розвязані всі українські культурні й економічні товариства. Але через великі перешкоди, що їх робить військова і цивільна влада, навіть чернівські товариства не проявляли ніякої діяльности. За ввесь 1938. рік чернівські українці дістали дозвіл на 6 театральних виставлень. І так Т-во „Міщанський Хор“ мало дозвіл на 4 песи: „Вельможна Пані Кочубеїха“ — Черкасенка, „Артистка“ — Крушельницького, „Св. Микола на селі“ та „Чумаки“ — К. Карого. Т-во „Жіноча Громада“ виставило песу для дітей „Цвіт Папороти“ і „Св. Микола між дітьми“. Читальня ім. Богдана Лепкого на Полевій улиці дістала дозвіл лише на одну виставу „Безталання“. При цьому слід пригадати, що здібним режисерам і артистам українського театру на Буковині, п. п. Іванові Дудичеві, Іванові Дутці та Сидорові Терлецькому, міністерським „указом“ заборонено раз на завжди виступати на українській сцені.

Деяку діяльність проявляло т-во „Жіноча Громада“, яка опікувалася політичними вязнями, бідною дітворою та поширювала українські вишивки. „Українська Народня Книгозбірня“ придбала всі новини українського книжкового ринку, та випозичала книжки між своїх численних членів. „Мироносиці“ опікувалися сиротами і займалися прикрашуванням української парохіяльної церкви. Спортові т-ва „Довбуш“ і „Мазепа“ змагалися за мистецтво у копанці у рямцях загально-румунського спортового союзу.

Ось і все. Т-ва „Українська Бесіда“, „Міщанська Читальня“, „Чорноморе“, „Запороже“, „Буковинський Кобзар“, „Українська Школа“ не проявляють ніякої діяльности.

СОЦІЯЛІСТИ НА „ФРОНТІ“.

Акт засновин тотальної румунської партії „Фронт Національного Відродження“ підписало також 5 провідників колишньої соц.-дем. партії. Між ними на чільному місці находиться колишній провідник буковинських соціял-демократів Ґеорґі Ґрігорович, якого українські маси постійно вибирали до австрійського і потім до румунського парляменту. Аж як наші нарозумились і при доповняльних виборах у 1938. р. вибрали не румунського соціяліста, але кандидата

МОЛОДИМ, ЩО ДОРАСТАЮТЬ даємо час до часу вранці склянку природної гіркої води **Францішка Йосифа**, яка має ті прикмети, що прочищує шлунок, кишки і кров та дає часто у дівчат як теж у хлопців знамените висліди. Спитайте вашого лікаря.

Д-Р ЕВГЕН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ.

60-ліття вічно молодого композитора.

СТАНИСЛАВ ЛЮДКЕВИЧ.

Може й ніхто не повірить, що в цьому році минає нашому відомому композиторові шістьдесятка. Його бадьора постать, енергійні рухи і все жива діяльність заперечували б таку цифру, якби вона як дата народин не сиділа вже в енциклопедії та історії музики.

В житті культурних народів принявся цього століття гарний звичай використовувати деякі дати життя заслужених діячів для пригадки їх діяльности та заслуг. Рік 1938 був для нашого музичного життя роком пошанування праці Василя Барвінського, рік 1939 може бути ювилейним для Станислава Людкевича.

Історія галицько-українського музичного мистецтва відзначить Людкевичеві почесне місце. Вінже-ж є піоніром — першим музикою з фаховим вишколом у Галичині, подібно як М. Лисенко на Наддніпрянщині. І хоч яка дорога нам постать Вербицького, Лаврівського, Ост. Нижанківського чи А. Вахнянина, то всеж Людкевич перший вніс у нашу музику західньо-европейський подих і вказав нові засоби для піднесення музичної культури в Галичині.

Праця піоніра дуже важка. Треба безнастанно боротися з недоуками, які не розуміють інтенцій фахівця. Треба виховувати громадянство для сприймання доброї музики, треба збудити в людей потребу цієї музики. Скільки мусить такий музика резиґнувати із своїх особистих потреб і змагань, як часто мусить іти на немилі компроміси, щоб бодай частинно зблизити своє окруження до того, що він уважає за мистецтво. На це треба людини, яка себе пожертвувала б для добра громадянства. І саме це зробив для нас Людкевич.

Людкевич має вийнятково великі композиційні здібности. Киньмо оком хочби на його хорові твори, а почуємо, що якась сила бє із них, щось нас тягне вперед. Він драматик і то бурхливий. А при цьому у нього викінчена композиційна техніка, що в заокругленій цілости, без зайвого перевантаження, без безрадних місць, дає повну приємність, коли вслухуємося в цікаві, подекуди смілі, гармонічні ходи, пластичну інструментацію і звязку мельодію. Недаром чеський музикольог д-р Неедлі в розмові зі мною висловився: „Із ваших композиторів дуже цікавий Станислав Людкевич. Це небуденна індивідуальність“.

Маємо враження, що Людкевич найкраще почуває себе в симфонічній музиці. Його твори камеральні чи скрипкові подумані орхестрально і якби він жив у середовищі музичнім (а таким середовищем не можна на жаль назвати Львова), де мав би на свої послуги добру симфонічну орхестру і оперу, які виконували б його твори, він мав би сьогодні в історії музики значно популярніше ім'я. Та замість шукати такого осередка поза Львовом, йому дорожчою була доля нашої галицької музики і він лишився серед своїх, хоч і не мав змоги виконати своїх задумів.

І тут почалася його піонірська праця, що належить до історії наших музичних і співочих товариств та Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові.

Пригляньмося ходові життя композитора.

Станислав Людкевич родом із Ярослава. Мати його любила музику і співала йому неразпісні та дрібніші твори. На вищих студіях був Людкевич у Львові і тут вперше його зустрічаємо як звст. дириґента (рр. 1899 до 1901), відтак як дириґента (1902) Льв. Бояна. Людкевич студіював на університеті фільософію (українське), рівночасно учився композиції у Мечислава Солтиса. Музичні студії продовжував у Ґреденера і Землінського (нім. оперового композитора, учителя Шенберґа) у Відні і в Ляйпціґу; рівночасно слухаючи викладів музикознавства на віденському університеті в уст славного музикольога д-ра Ґвідо Адлера і двох інших: Валяшка та Фішера. На університеті осягнув Ст. Людкевич ступінь доктора фільософії з ділянки музикознавства (р. 1909). Його дисертація, праця про „Тонмалерая“, появилася частинно друком у німецькій мові. Вернувшись до Галичини, став він учителем в українській ґімназії у Перемишлі, відтак у Львові.

Окрім композиторської діяльности, що мусіла здебільша пристосуватись до вузьких рямок українсько-галицького музичного життя (хори і сольоспіви) і лише час до часу заблисла твором більшого формату, розвинув Людкевич працю педаґоґічну. Численні статті і рецензії, розкинені по часописах і журналах, мали на меті виховати громадянство музично, збільшити його знання і поглибити зацікавлення музикою З другої сторони праця у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові була присвячена молоді. Імя Людкевича в історії галицької музики тісно звязане зі згаданим Інститутом.

В р. 1910 почав Людкевич викладати теоретичні предмети в Інституті і тоді вибрали його теж директором школи.

Підчас війни Людкевич був у чинній службі австр. армії як поручник. В 1915 р. дістався в полон і перебував на Сибірі, де заробляв на життя строєнням фортепіянів. Тимчасом у Львові відлано ведення Інституту в руки молодого музики В. Барвінського. По повороті д-ра Людкевича оба композитори працювали при управі Інституту. Розвиток Інституту пішов у напрямі створення філій у краю (Стрий, Станиславів, Перемишль). Треба було людини, яка переводила б контролю у всіх школах. І це почесне місце заняв д-р Станислав Людкевич, перший інспектор усіх Музичних Інститутів ім. Лисенка у Галичині. Цей уряд він виконує від 1926 р. по сьогоднішній день. Він докладно ознайомлений із музичним життям краю, знає усіх наших музик, наші обставини і можливости.

Д-р Бреттшнайдер

лікар дитячих недуг

ВУЛ. КОЛОНТАЯ 7. ТЕЛ. 213-02.

2¹¹ 2—1

Української Національної Партії, то Григорович покинув Буковину і напостійне осів у Бухаресті.

Одним із перших вписався до „Фронту" колишній соц.-дем. посол Сторожинеччини Юрій Яничук.

УКРАЇНКА В РУМУНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Румунські денники в Чернівцях „Глязуль Буковінеї" та новозаснований „Сучава" послідовно неґують українців. Вони постійно ужи-вають лише назви „рутени", „малороси". Пишуть „рутени на Україні", „румунські рутени" і т. п.

Зате майже вся букарештенська преса намагається бути обективною. Всі великі щоденники приносять постійно вісти та багатий політичний матеріял про українську справу. Орґан влади „Романія" і „Люмеа Романеаска" містять обективні репортажі власних кореспондентів у Хусті. „Курентул" присвятив новорічну передову статтю Україні. Обговорюючи українські змагання, приходить до висновку, що 1939. рік перейде під знаком масового поширення українського самостійницького руху. Цей самий „Курентул" у числі з 9. І. помістив переклад обширної розвідки з німецького журналу „Геополітік", п. н. „Політичне майбутне Карпатської України". До своїх статтей і вістей румунські часописи звичайно додають етнографічну карту українців в Європі. В. Цецин.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові **Новини сезону**

в нововідкритім відділі фірми

МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН

Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.

Матеріяли мундуркові. **Ціни безконкуренційні.**

„Дистансуємо українців на всіх лініях"...

Великий відчит про українську справу у Варшаві. — Д-р Козловський стверджує занепад українства у Сх. Галичині. — Польські перемоги й український песимізм. — 400 нових „домів людових"!

(Власна кореспонденція.)

Варшава, 25. січня 1939.

Цей черговий протиукраїнський відчит у Варшаві слід уважати переломовим в історії усіх гостинних виступів львівських польських прелеґентів на варшавському терені. Звіт з того прецікавого й особливого для нас, українців, повчального відчиту попередимо короткою власною інформацією загальнішого характеру:

23. січня ц. р. „Т-во Розвою Східних Земель" склало на руки премієра ген. Складковського меморіял з постулятами польського населення Галичини. Меморіял д. сильно підкреслює шкідливість атмосфери, що повстала довкола т. зв. „справи Сх. Галичини". Автори меморіялу домагаються від уряду „послідовної діяльности в напрямі зміцнювання польських позицій у Сх. Галичині, що й розпорошить усі прояви нездорового дефетизму і д. шкідливу схильність вірити у безпідставні чутки".

Як довідуюся, проти редакції меморіялу виступив голова ради „ТРСЗ" сенатор Пристор, але за нею оповідалися всі варшавські впливові поляки-галичани, що рішили довести до упадку тижневик „Зеспул", якому не можуть забути його заклику до галицьких поляків, щоб виреклися дефетизму, поавстрійського бюрократизму і сліпого шовінізму.

Не треба додавати, що ініціятором згаданого меморіялу був львівський СПІОС, який — як можна зауважити — починає змінять тактику своїх виступів у Варшаві, висуваючи замість шовіністичних гасел протиукраїнської офензиви нові гасла — боротьби з польським дефетизмом на південному сході, аліено бербо — корегує сам себе.

Першим прилюдно-пропаґандивним виступом СПОС-у на основах нової тактики був власне вчорашній відчит **д-ра Казимира Козловського,** начальника сільського відділу СПОС-у. Відчит організувало Коло Львовян при „Т-ві Розвою Східніх Земель". Зміст відчиту, особа прелеґента, його висновки і прецікаві спостереження на нашу тему — заслуговують на ширше обговорення.

ВСТУП КОНТРОЛЮЮТЬ.

В салях Т-ва Урядовців Б. Г. К., де відбувається відтич — великий рух. Публики к. 200 осіб. Переважають львовяни, варшавян д. мало. При вході контроля, вступ платний по 50 сот. за білет. У перших рядах крісел засідають високі урядовці, є також кількох старшин і багато гарних жінок. Настрій урочистий.

Відчит д-ра Козловського попереджує промова другого заст. голови „Кола", що привітавши прелеґента, відчитав щось у роді експозе про те, яка повинна бути польська політика супроти українців і Карпатської України. У цій читаній промові були такі речення, з наведення яких відразу, щоб не було зайвого клопоту цензурі — резиґнуємо.

ПРЕЛЕҐЕНТ — ОПТИМІСТ.

Д-р Козловський виголосив капітальний референт на господарсько-політичні теми, назвавши його символічно-синтетично: „Земля і нарід у Сх. Галичині". Тези й висновки прелеґента — прецікаві. На жаль, вони не були призначені для преси, нотувати було і незручно і не випадало, а найкраща мнемотехніка не в силі задержати в памяті всього, що почуло вухо, тим більше, що виклад був нанизаний цифрами і статистиками.

Зреферуємо те, що вдалось запамятати. Д-р Козловський обговорив ролю **„Малопольського Т-ва Рольничого"** і порівнює її з діяльністю українського „Сільського Господаря". „Сільський Госп." — на думку прелеґента — єдина аполітична українська економічна організація, з якою можна і треба працювати. Поляки можуть мати до „С. Г." довіря.

Українського селянина можна легко перетягнути до польських господарських організацій, треба їх тільки краще поставити. **Українська кооперація** не така страшна, як її українці реклямують. Взагалі українська пропаґанда — на думку прелеґента — переборщує у силі й цифрах, на ділі серед українців значно гірше і вони самі про це знають. Українські купці-приватники купують часто потайки у польських гуртівнях, хоч — що правда — роблять це переважно ті, яких **викинули з українських кооператив за зловживання.** Зловживань українці ніколи не видають прокураторові (?!).

Товариство Школи Людовей (ТШЛ) порівнює прелеґент з **„Рідною Школою" і „Просвітою".** Ці обі українські організації — на думку прелеґента — крім легальної ведуть також закон-спіровану (!) акцію, а „Рідна Школа" навіть терором (?) вимушує грошеві складки від нечленів. Реактивований „Союз Українок" під кермою п. Міленн Рудницької веде — не смійтеся! — боротьбу з **„Дружиною Княгині Ольги"**, і цю боротьбу слід польській стороні використати на свій спосіб.

„Маслосоюз" підупадає тому, що в ньому працюють інтеліґенти, які мають ще інші професії (які?). Провідники польського молочарства — прості селяни (?), але всеціло відлані роботі. **„Центросоюз" і „Народня Торговля"** роблять великі обороти, але і з ними можна з успіхом конкурувати.

Дуже важна для польської державної рації справа **парцеляції і комасації.** Прелеґент д. гостро критикує теперішній парцеляційний поспіх. Як так буде далі, то за кілька років вичерпається ввесь запас землі, призначеної для парцеляції між поляків. Українці ріжними способами вкручуються поміж парцелянтів. Є їх таких — 3 відсотки.

Акція в справі шляхти загродової д. доцільна. Треба перш за все будувати „доми людові". В цьому році збудують їх ще 400.

ВРАЖІННЯ.

На жаль — без помочі олівця годі було все спамятати. Треба обективно підкреслити, що д-р Козловський не вживав на нашу адресу епітетів зі слівника Грабських, Домонів, Роєків, Гломбінських чи Вагнерів. А чому так було — вияснилося на кінці, коли прелеґент, щоб виправдати свій оптимізм, признався, що він... не галичанин. Така заява значно слухачів розчарувала.

ЧИТАЮТЬ „ДІЛО".

Закінчився оцей цікавий вечір відчитанням у перекладі різдвяної статті ред. д-ра Німчука і „Станиславівської атмосфери" з „Діла". На думку прелеґента повний реалізм одної та песимізм другої відповідають правді: польщина перемагає на всіх лініях. Полякам треба використати український песимізм. Уряд мусить дати полякам Сх. Галичини підтримку.

Оплесків для прелеґента було мало.

Гром.

Учителювати він перестав у рр. 1920, бо скоро перейшов на емеритуру. В р. 1926 їздив до Праги і Відня, щоб пізнати сучасне музичне життя.

До виховної діяльности Ст. Людкевича належить ще писання підручників і планів для науки практичних і теоретичних предметів. Плани опрацював він самостійно пізніше з іншими товаришами праці. Із підручників стали найпопулярнішими його „Основи теорії музики" і „Матеріяли до науки сольфежу І, ІІ". Людкевич дуже добре розумів, чого нам бракує. Його композиторський дорібок поважний: згадаймо хочби 4-частинну симфонічну оду „Кавказ", „Хор підземних ковалів" з орхестрою, „Стрілецьку рапсодію" на симф. орхестру, оперу „Бар Кохба" і багато хорових та інструментальних творів, оригінальних та перерібок наших старших композиторів. Коли ще пригадаємо собі виступи Людкевича як диригента своїх речей, коли перекинемо цілі річники наших журналів і часописів, стрінемося на кожному кроці із його назвищем. В цій праці він небуденна поява у Галичині. У ній рішає не тільки кількість, але й якість. Людкевич любить традицію, він нераз згадує про галицьку „елеґію", він опрацьовує твори забуті, щоб воскресити добру інвенцію наших давніх композиторів. У своїх розвідках (остання „Форми сольоспіву у Лисенка", Українська Музика XI—XII. 1937), статтях чи рецензіях завсіди строго обективний, бажає погодити традицію із потребами музичного мистецтва, все гостро виступаючи проти аматорства, композиторського, чи виконавчого, чи музично-педаґоґічного. Обективність Людкевича причинилася до того, що його не завсіди люблять як критика, але це саме треба зарахувати як прикмету. Правда та щирість, сміливість у поглядах у наших обставинах рідка, а вона необхідна для розвитку мистецтва.

Перемишль. 21. січня 1939

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 29. січня 1889.

„ПОСОБІЯ".

Читаємо в новинці: „Петербурське Славянське Благотворительне Общество" подає до відома, що воно за 20-літній час свого істнування наділило „бідних славян пособійки в разних видах" у загальній сумі 1,995.990 руб. 46 коп. Кільно з того впало на „бідних галичан" — не знати.

„СОЮЗ ІТАЛІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ — ЦЕ ЗАПОРУКА МИРА".

„Рим, 29. січня. У престольній промові сказав король: Неспокій є мир спертий тільки на зброї, але якби уряд не дбав про армію і морські сили, то був би зрадником батьківщини. Союз Італії з Німеччиною — це запорука мира, котрого не тільки Італія, але й ціла Европа бажає. Той мир, мої панове, буде втриманий."

„БАГАТЕ ДЖЕРЕЛО НАФТИ

вибухло в селі Майдані, кілька миль від Станиславова в шибі „Ванда" Ст. Янушевського. Як повідомляє „Курієр Стан." ропа бухнула з такою силою, що верхом рури витекло кільканадцять бочок від сильного напору газів зі споду."

Літературна сторінка.

Після конкурсу.

Одне з найкращих завдань літературних конкурсів — розбуджувати нові думки серед читачів книжок. Це важніше як сама нагорода, хоч вона підтримує нагородженого автора матеріяльно та морально. На одному авторові не стоїть література, а на інтелігентному загалові таки вона тримається.

Наша публика зустріла дуже прихильно дебют Дарії Ярославської „Полин під ногами" зараз після II появи. Причини тут зрозумілі: сюжет з нашого середовища, цікава історія, оповідання просте, ясно написане, без тих усіх мовних і стилістичних викрутасів, у яких так кохаються наші молоді автори. Повість з добре обдуманим сюжетом у нас найрідша поява, без огляду на II літературні прикмети. Наші автори здебільша міркують, ліризують, змальовують природу, свої враження, настрої, бо не вміють оповідати про щось цікаве — коротко та ясно.

Наші жіночі журнали та різні жіночі гуртки матимуть знову нагоду писати патетично про те, якто наше „жіноцтво" здобуває в літературі раз-у-раз перші позиції. Таки так: жінки пишуть щораз більше, хоч іще не так багато, як вимагала б цього статистика та жіноча уява. Якби наші авторки не наслідували чоловіків то хто зна, чи вони перші не дали б нам цікаві повісти. В Англії та Америці вони віддавна виконують успішно цю ролю. Наші письменички пишучи хотять бути тим самим, що в житті — дівчатами; замість оповідати, змальовувати, йти за своєю уявою, вони проповідують, навчають, гукають. У літературі це рідко вдається; хто не має багато ідей і не вміє їх вложити в уста живих постатей на таї подій — стає нудний.

Жінки мають неодин преційний дар, що в літературі може їм віддати великі послуги — виніжнену вражливість, потребу поринати в собі забуваючи за ввесь світ, усе довкола забарвлювати своїми почуваннями. На жаль, вони часто хотять дати у тому, що пишуть іще щось більше — синтезу, загальну думку, і дають іще менше, ніж можуть. Це один з найгірших прикладів узятих від мужчин — вічних носіїв і продавців ідей, мудрагелів, міркувальників, красномовців, гучномовців і черевомовців.

*

Кілька виріжнених авторів пова нагородами у цьогорічному конкурсі — висліпок компромісу. Члени цьогорічного жюрі, що виявили у дискусії рідкий товариський хист і перемінили її у приємну гутірку, напевне не образяться, коли один із них висловить голосно деякі свої думки тільки від себе.

Нагорода для молодого закарпатського поета не залишилась без впливу того винятково теплого настрою для всяких літературних почшів у країні, де ще так недавно автори боролися за сам рівень літературної мови. Такі вияви симпатії не можуть оминути такої напів громадської установи як жюрі офіціяльного Товариства. Та там, де йде про чисто літературну оцінку думки часто розходяться і треба погодитись із тим, що така розбіжність неминуча. Між цьогорічними збірками були теж дві збірки С. Гординського, що заслугували на куди вище місце, ніж у частині „виріжнених". Про одну з них ми вже писали на цій сторінці, про другу вважаємо за свій обовязок висловити кілька думок у звязку з загальним питанням нагороди.

—o—

Поезії не на загальний смак.

Святослав Гординський: „Вітер над полями" Поеми 1935—8. Львів 1938. Ст. 48. Обгортка П. Ковжуна.

Оця збірка, як і 4 попередня цьогорічна „Сновидів" передовсім малі. Поезії ніхто не важить на фунти, але при нагороді матеріяльна подоба книжки завсіди має свій вплив. Якби С. Гординський був зібрав свої 4 збірки в останніх трьох роках то хто зна, чи не був би вже добився нагороди.

Кажемо „хто зна", бо до його поезії ставляться з недовірям — і то широка маса публика разом із ріжними критиками. У деяких грає роль особиста нехіть, але у більшости щире переконання, що він не справжній поет, тільки „експериментатор". Хто шукає за чимось новим, не задовольняючись дотеперішніми осягами мусить „експериментувати", наче вчений у лябораторії. С. Гординський ставить собі дуже високий рівень для своїх осягів, рівень іще непризнаний, для більшости незрозумілий, бо це атмосфера всіх експериментів наддніпрянської поезії. Тут і мова з новими висловами, що ще не прилюбали у нас права громадянства у буденщині, і наголоси, до яких не звикло наше вухо, і розмір, в якому більшість не віднаходить мельодії та ритму, і тематика, яку не можна підтягати під знані мотиви.

Неодин читач „Сновидова" щиро кривиться, вважаючи, що іронія в цій поемі теж вілбирає їй повагу. З такого погляду „Евгеній Онегін" та неодна сторінка Гайного теж не знайшли б у нас признання. Правда, молоді поети часто вважають недостачу признання у своїх сучасників за доказ їх таланту, що його признає щойно майбутність. Ця ілюзія таксамо поширена як і переконання читачів, що вартість має тільки те, що вони і „всі" годні сприймати без великого зусилля.

„Вітер над полями" Гординського вимагає деякого зусилля для тих, що не звикли до нових слів, сміливих образів і головно нового ритму. Є в цій збірці поезії, що нагадують Рильського — класика, з розмахом і силою Бажана, добре передумані, зрівноважені, хоч неодному можуть видатись екстравагантними, штучними чи намаганими. Ось початок одного з них

Ядемо назустріч злам. Яка ж судила доля
Дівчат нам на межу шалених наших мрій
Яка волошка й мак з потолоченого поля
Нам блиск заманить? І суджений який

Я вас жереб вождому, що нівісточо не вишпарить.
В далеких прочувань заслуталий лугу,
Кому невтишно бе важкою кровю жилати
І бликом протина кимрит далечину.

Сердитий привид днів, що нам ручи волосся,
Навколо пронесуть свій наближений рев
І небо кошлаті корінням дерев
Прорвуть землю знов і знову щедро проллють?

Коли пять років тому С. Гординський видав свою першу збірку, загально чути було голоси здивування, що це поезія. За той час багато зі скептиків змінило свою думку. Та зовсім природне сьогодні і те, що більшість вище ставить звичайні зрозумілі поезії, в невибагливою формою і давніми мотивами.

Не все видруковане — найкраще.

Російський повістяр, емігрант, Мих. Осоргін помістив цього тижня у „Последних Новостях" цікаві літературні рефлексії на тему написаних і видрукованих творів. Ось деякі з них: „Весела російська приповідка: „Те, що написане пером, того не вирубиш топором". Ця приповідка імовірно наслідок містичного страху неграмотної людини перед писарем; вона існує у всіх мовах, почавши від латини, що доречі появилася щойно в XV ст. („верба волянт, скріпта манент"). А проте написане легко знищити не тільки сокирою, але і радиркою... Складніша справа з видрукованим. Щедрин каже: „Все, що ми бачимо довкола себе, все колись обернеться частинно в руїну та у гнїй, тільки література залишиться ціла і ненарушна". Щедрин свідомо переборщив для гарної фрази. Все-ж видруковане залишається надовго. І воно непоправне. Можна перевидати, „виправити і доповнити", а залишиться перше видання. Можете його викупити і знищити, та де запорука, чи якісь приятелі „ре..." відтворять його у ненарушній формі?...

...„На всякий випадок видрукувана річ дуже і справді не варт було б нею займатись. Якби літературні критики були розумніші і хотіли приносити більше користи — повинні б цікавитись тим, що вже написане, але ще не видруковане. На їх столах появилась би скирта чужих рукописів і вони опинились би у трагічному становищі, зате воно було б відповідальне і славне. Чи не важніше написати про погану ще невидану повість, чому вона погана, ніж оповідати про гарну вже видруковану, чому вона гарна. Точно кажучи справжні критики це ті, яким великі видавництва доручають перечитувати та оцінювати рукописи присилані авторами; жаль, що їх оцінок не друкують.

„Зовсім неправильний погляд той, буцім-то у друку появляється найкраще з того, що пишуть відомі та невідомі автори. Це велика помилка! Поява в друку це більший або менший припадок, що залежить від безлічі обставин, які не мають ніякого звязку з прикметами твору. Є письменники, що видали багато книжок, без яких література могла б обійтись, нічого не втративши, — кажучи делікатно. Та є й автори визначних, інколи прегарних творів, що не видрукували ніодного рядка. Це не голословна фраза, а висновок особи, яка прочитала десятки, коли не сотні чужих рукописів. Більшість з таких творів не можна видрукувати ніколи, бо все їх значіння і талант пропадають через недостачу знайомости елементарної техніки: думки, образи, навіть високі прикмети стилю пропадають у них надурно: їх автори творять, але не вміють витворювати.

...„Є ще й інші перепони: нема для них місця, недостача засобів і звязків з видавцями, які так ідуть по лінії найменшого опору і задовольняються макулятурою."

МОТОПІРИН-МОТОР
душні кавярні
звичайно є причиною простуди. Прийшовши увечір додому, поручаємо вжити на ніч одну пастильку МОТОПІРИНИ. Охороняє себе від катару, простуди тощо. Набувати в усіх аптиках.
7/68 1—2

Літературна хроніка.

ПОВІСТЬ ПРО ЗАПОВІТ СЕЛЯНКИ.

„Заповідна Бургонія" так назвав свою повість французький повістяр Робер Бурже-Шарон. Її сюжет прецікавий: багата селянка в Бургонії — Бод має вмерати. Вся родина збирається довкола неї ласа на спадщину. Така сцена характеристична для селянських звичаїв, не тільки французьких. (Одна з фрейд. повістярів, що згинула на війні Люсіян Рольмер так і назвав свою повість на таку тему „Пані Форнуль та її спадкоємці!"). Селянка Бод — горда, замкнута в собі, недобра, втратила двох синів на війні; її донька, тепер 45-літня стара дівчина Еміліна, мусить заховати всі її примхи. Серед її родини перед її смертним ложем появляється якась невідома постать, добродій з іншого міста. Уся родина обурена присутністю підозрілого інтруза. Коли після смерти старої відчитують тестамент, родина обурена вкруге довідавшись, що небожка поділила майно між свою донькою і захист для бідних дітей. Згодом виявляється, що Еміліна мала колись дитину, яка вмерла. У захисті, на який припадає запис її мами, виховався за останніх двадцять кільна років сирота, яким Бод заопікувалася. Дарма що дитина Еміліни вмерла при народинах і була дівчинкою, Еміліна підозріває, що вихований у захисті хлопчина — її дитина. Уся повість розвиває довгу низку інтриг та дає живі типи. Вона вся надхнена великим оптимізмом.

ХРОНІКА.

Російський письменник В. Ф. Булгаков написав драму на 5 дій „Едгар По", використовуючи в дій усякі сенсаційні, досі невідомі подробиці, з життя геніяльного американського письменника.

* * *

Помер у 60. р. життя в Москві талановитий і всесторонній критик Георгій Чулков, який мав великий вплив на літературу у добі символізму. Він був редактором різних літературних журналів, численних студій і навіть оригінальних творів. Він перший відкрив талант визначної поетки Анни Ахматової, жінки видатного поета Гумільова. Гумільов, хоч як розумівся на поезії, сміявся з віршів своєї жінки і тойво Чулков прочитавши їх у рукописі, радив видати. За останніх 20 років Чулков старався стояти осторонь переважних місяв у совітській літературі і здебільша редагував видання класиків.

* * *

В Італії, в своїй віллі, де живе вже чимало Анатоль Франс відкрили випадково на горищі рукопис невиданої повісти поета

Сторінка без політики.

Майстри шпигунської штуки.

СКОМПРОМІТОВАНИЙ МАЙОР.

Але бували випадки, коли шпигунам не повелося. Не без колючого гумору була така подія, що трапилася перед війною майорові австрійського генерального штабу, українцеві Сембратовичеві. Його „вислали на місію" до Росії. В генеральнім штабі колишньої Австрії називали тих старшин, які вибиралися на шпигунську роботу у чужі держави: „що йдуть на місію". Кожний старшина, що „йшов на місію", мусів раніше підписати реверс, що виступає з війська, щоб держава, якби його приловили у чужій країні, могла омину́ти всяких дипльоматичних неприємностей. Очевидно, це була тільки звичайна формальність і коли даний старшина щасливо вертався з „роботи", реверс передирали, начеб він й ніколи не існував.

братовичові, під цю пору у Варшаві". В середині було запрошення генерал-губернатора Привіслянського краю, генерала гр. Гурко на бенкет, який влаштовував він того дня в годині восьмій вечором. Сембратович рахувався вже пропащим. Тайну його приїзду відкрила мабуть російська протишпигунська розвідка та повідомила про це губернатора. Проте губернатор був мабуть веселою людиною і вдоволений влучним дотепом, дозволив Сембратовичові виїхати ніби нічого не знаючи про його втечу. В одну мить був Сембратович на дворі і коли переїхав спокійно назад російську границю. — відітхнув з полекшою. Небезпека була справді велика.

НЕВДАЛА АВДІЄНЦІЯ У БОЛГАРСЬКОГО МІНІСТРА.

Серед інших обставин розвинулася така афера: Один з давніх казанських курсистів, австрійський майор генерального штабу Б., був призначений як військовий представник до австрійського посольства в Софії, столиці Болгарії. В той саме час почали в Болгарії реформу мобілізаційного пляну і перед майором стануло тяжке завдання. Кожний військовий представник (аташе) у чужій державі, знав прекрасно, що його вислано в суті речі для шпіонажі, тимто і майор Б. докладав всіх зусиль, щоб вивідатися докладно про цю нову стратегічну тайну. Одначе все було даремне. Одно, що вдалось йому вивідати, було те, що новий плян надруковано у всього 8 примірниках малої книжки, в жовтій обгортці, які мали в руках тільки деякі особи з болгарської генераліції. Дістати таку книжку в руки, було від того часу мрією австрійського штабовця.

По якомусь часі склалося, що згаданий майор зявився на авдієнції у болгарського міністра Савова, з яким жив увесь час свого побуту в Софії,у доволі дружніх взаєминах. Збіг обставин хотів, що підчас розмови, побачив майор на бюрку міністра саме шю горячо бажану книжку, у жовтій обгортці. Вона лежала недбало кинена, між іншими паперами. В майора затремтіла душа. Ось тут, ледви на відлаль руки, лежало те, про що він думав, навіть снив ночами. Нараз задзвонив дзвінок телефону у сумежній кімнаті. Генерал попрохав вибачення і перейшов туди.

Один хват рукою! і вже держав майор у долоні цінну книжку і вже хотів її чимскоріше сховати у нагрудній кишені... Аж тут зявився на порозі генерал Савов. Він стояв і мовчки дивився. Відтак підійшов ближче до приловленого на гарячому вчинку майора і сказав: „Тому, що знаю вас як приятеля болгарського народу, не буду використовувати цей припадок, як також не повідомлю про це вашої влади так тут, як і у Відні. Але старайтеся, щоб ви чимскоріше покинули Болгарію!" Після кількох днів виїхав скомпромітований майор з Болгарії.

Подав о. Ст. Ковалів.

ТУНЕЛЬ ПІД МОРЕМ.

Те над чим думають від 100 літ у Франції та Англії, щоб збудувати під Ламаншом підморський тунель, переведе скоріше Японія, що рішила получити острови Кіюшю і Модуса підморським шляхом. Це практичніше, ніж будувати залізниці на мостах між численними островами. Тунель матиме 55 м. глибини і 115 км. довжини і скоротить дорогу на 5 годин.

—o—

СВІТЛО НА РЕЦЕПТУ.

Один американський окуліст почав записувати своїм пацієнтам крім окулярів теж кількість потрібного для їх очей світла. Він вимірює фотометром, кілько очі витримують світла та зазначує це на рецепті.

—o—

ДАЛЕКО ВІД СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ.

У Ріо де Джанейро живе 89-літній Порфіріо Костолі, який гордий тим, що не користується ніякими новітніми засобами. Він досі раз тільки їхав омнібусом; його нога не була в автобусі, трамваї або авті. Він — столяр, має свій парк оточений муром і за останніх 30 років ніразу не вийшов поза нього. Не знає телефону ні радія не розуміє сучасних людей, які живуть у громоні.

НОВИЙ МУЗЕЙ У ПАРИЖІ.

У Парижі відкриють небавком нові салі нового музею Де Шайо присвячені ріжним цікавим культурним явищам давніх південно-американських країв. Є там нпр. плащ з пір'я з XVI в. привезений одним мандрівником із Бразилії в тій добі, далі посудини домашнього вжитку та прикраси, що вже давно щезли з лиця землі під впливом поступу.

ОВОЧІ

Центросоюз

РИНОК 39.

гурт — детайль

Австрійський ц. і к. генеральний штаб мав навіть окрему підготовчу шпигунську школу, в самій Росії. На підставі тодішнього договору з російським генеральним штабом, вислано до Росії молодих австрійських штабових старшин, які мали там „вивчитися російської мови. Звичайно проходили вони цей „мовний курс" у місті Казані, де мали, правда, досить велику свободу рухів, але стояли під обережним та постійним наглядом російської дефензиви. Зпосеред цих „казанців" вибирали потім старшин, яким доручували „місії" в Росії. Першою передумовою було, річ ясна, повне опанування російської мови.

Як сказано, майора Сембратовича „вислано на місію" до Росії, при чому першим його завданням було відвідати Варшаву та звязатися там з австрійськими шпигунами, що працювали на місцях. Сембратович поїхав туди як торговець вином, з фальшивим пашпортом, але з правдивими рублями в кишені, засобдений у зразки ріжних вин.

Ледви він заїхав до готелю у Варшаві, зголосився до нього вістовий з листом. Торговець вином поблід, коли побачив перед собою російського підстаршину. Тремкими руками взяв він листа і завмер з переляку. На коперті було виписане чітко: „Його Високоблагородію Господину ц. і к. майорові генерального штабу Сем-

Гумор.

ДОБРИЙ СМАК.

— Але-ж пане директор! Що люди скажуть, коли побачать нас разом на вулиці.

— Скажуть, що ви розуміетесь на мужчинах.

ХАРАКТЕР.

— Копакевич — людина без характеру! Я назвав його ідіотом, крутієм, малпою і свинею, а він не образився!

— Ти забув мій дорогенький, що він суддя при змаганнях копаного мяча і мусить на такі постійні вигуки публики не звертати ніякої уваги, а витримати характер.

Я причасний до важної суспільної ролі,

яку виконують рідні банки, бо постійно щаджу

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

Таємниця любовних листів.

У Міляно помер недавно багатий купець, що був жонатий з молодою жінкою. Коли відчинили його заповіт, виявилося, що він записав увесь свій маєток своїй сестрі, а не жінці. Причина була в тому, що він попав на якісь любовні листи своєї жінки. Жінка впевняє, що вона нічого не знає про такі листи і що залишилась увесь час вірна своєму чоловікові. Підозріння паде на одну молоду жінку, що працювала колись у підприємстві її чоловіка і дістававала листи від невідомого приятеля. Проте графольоги не можуть виразно заперечити, що листи писані не рукою покривдженої жінки міліонера. Над усім процесом нависла таємниця.

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 2103 4-5

Спедиційно-перевозова кооператива

ГАРМА

Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

Суспільна роля Банку.

Є такі люди, що їм банкові і взагалі фінансові й економічні справи такі далекі, мов би були з іншого світа та їх цілком не торкалися. Такі люди не люблять ні говорити ні читати про ті справи. До таких належав і наш знайомий Славко, службовець одної приватної установи. Кажемо: „належав", — бо коли прочитав недавно спогад про тижкий 1918-ий рік і про допомогу, з якою тоді прийшов нашому селянству Земельний Банк Гіпотечний, то призадумався над тим і вже трохи засоромився. Він сказав тоді: „Я думав досі про наші банки трохи фальшиво. Я гадав, що їх річ — тільки радувати гроші і брати проценти. Та коли читаю про таку допомогу, пригадую собі також інші заслуги рідного банку для загалу, про які була мова недавно в часописах і які я читав мов від нехочу. І бачу, що такий банк грає важну роль в суспільному житті народу, роль наскрізь додатню і корисну, бо причиняється до економічного розвитку і добробуту в народі. Аж нільсово мені, що я дотепер нічим не причинився до скріплення рідного банку в його корисній праці. Та від тепер буде інакше. Розумію, що банк може принести загалові тимбільшу користь, чим більшою обертає готівкою, а готівку до обороту має м. ін. з ощадностевих вкладів. Отже і я повірю від нині нашому банкові кожну свою ощадність — і так буду брати посередню участь у його корисній праці." Радіємо, що Славко прозрів. За ним прозріють теж інші байдужі люди і скріплять своїми вкладками рідні банки для добра загалу. (ю.)

ЗАПІР ЗАТРОЮЄ ОРГАНІЗМ
ОРИГІНАЛЬНИЙ
„DRASTIN-LUBELSKI"
ПРОЧИЩУЮЧА ЧОКОЛЯДА
ДЛЯ ДОРОСЛИХ І ДІТЕЙ
ДІЛАЄ УСПІШНО
І ЛАГІДНО.

В поодиноких коробках з написом „Drastin Lubelski".

ЦІНА 15 СОТ.

21/4

Після здобуття Барсельони
національні війська машерують у Піренеї.

Комунікат національного командування повідомляє: Барсельона здобута. Національні війська йдуть далі вперед на відтинку Піренеїв. Корпуси арагонської армії зовсім знищили ворога. На середущому відтинку армія Местраца здобула місто Сан Вінсента де Кастелает. У трикутнику Манреза—Ігальоа—Тарраса перетято шлях відвороту червоним. На цьому трикутнику, простору 300 кв. кільометрів, окруженому кавалерією, скоряться недобитки червоної армії.

У форті Монтуїч увільнено 1.200 вязнів. 1.800 червоних попало в полон.

ОДИНОКА СУТИЧКА НА ВУЛИЦЯХ БАРСЕЛЬОНИ.

При обсаджуванні Барсельони дійшло лиш до одного збройного удару. Панцирний відділ 6-ватського корпусу стрінув 4 червоні повзи та 2 панцирні авта. Два червоні повзи обстріляно й підпалено, інші втікли. Моряки очистили барсельонську пристань з мін.

ЛЯРГО КАВАЛЛЄРО, ДЕЛЬ ВАЙО ТА АЗАНЯ НА ФРАНЦУСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

Міністр закордонних справ червоного уряду дель Вайо перейшов кордон та пішов до еспанського консуляту в Перпіняні, де вже і Лярго Кавалльеро.

Як говорять, през. Азаня перебуває в Булю, у зятя свого кревняка.

Червоний уряд відбув засідання на замку в Фігерас та розглянув справу транспорту утікачів до Франції.

ГЕНЕРАЛ ФРАНКО ПЕРЕВЕДЕ БЛЬОКАДУ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ?

Як подає преса, в Римі міркують, що національне командування змусить червону Еспанію до капітуляції голодом. Він переведе гостру бльокаду побереж решти червоної Еспанії, уживаючи підводної та надводної фльоти, яка має дуже догідну базу на Мальорці.

—o—

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНІ І НАЙПРЯЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання.

Німеччина не висилає делєгації
на торговельні переговори зі СССР.

Хаас повідомляє:

Повноважник німецького міністерства господарки енергійно здементував поголоски, неначе в найближчому часі мала виїхати до Москви делегація на торговельні переговори у справі договору. У найближчому часі до СССР не виїде ніяка німецька делегація, навіть приватна.

Зате виїде туди небавом представник торговельного відділу міністерства, щоб обговорити актуальні питання у звязку з товарообміном. Ідє виключно про питання, які вже обговорено давніше.

Здоровий обяв.

IX. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі (в золотих) отсі Вп.: Кружок Р. Ш. Диків 6, Т-во „Луг" Назавізів 5, Український Кооперативний Банк Перемишляни 25, гр.-кат. уряд парох. Богатківці 100, Посунько Василь, Вербів (Підгайці) 2.65, гр.-кат. церква Вишнівчик 13.91, гр.-кат. церква Гайворонка 16.26, читальня „Просвіти" Мужилів 10, Кружок Р. Ш. Забірє 10, гр-кат. церква Корчин к. Угнова 7, Остапчук О. Д. Бовшів 3, кредитова кооп. „Єдність Чесники 10, Пінішкевич Йосиф Колбаевичі 5, Колодійчак Олександер Опарівка 8, читальня „Просвіти" Блажів Самбірський 5, церковний хор Хлібів біля Скалату 5, гр.-кат. уряд парох. Колодіївка (Скалат) 8, о. Прокопович Іван Лежанівка 10, читальня „Просвіти" Келихів 4, Винничук Юрко від хору Княже 6. Снятина 20, о. Тимчишин Евген Войславичі 2.30, кооп. „Згода" Кальне 1.50, гр.-кат. уряд парох. Тейсарів 10, Кружок Р. Ш. Клебанівка (Збараж) 46.50, Вархоляк Гриць і Кулик Дмитро (коляда) Полонна 8.70, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Теребовля (з повіту) 200, Українбанк Тернопіль 30, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Тернопіль 400, о. Топорівський Микола Острів (Ярослав) 5, читальня „Просвіти" Вилева (Ярослав) 5, кооп. Ярослав 10, д-р Зарицький Любомир Луцьк 5, Лещук Микола Шпиколоси 1, Лабій Ярослав і Олена Влощова 5, Кізь Б. Врубліна 1, Сельський Роман Грузьковда 34.50, д-р Богонюк Микола Катовиці 25, Кульчицький Омелян Куцьки 2.50, Кутинська Агафія (від чаточенців) Луків 11, Марія і Василь Мереми Манин 5, Коссик Олександер Поманинь 10, Ярослав і Слава Кирчів Седлище 5, Байдичик Іван Вропільев 10, Дуда Данило Висова к. Горлиць 5.63, церковне братство Задарів 10, Спас Микола Монтлюкон (Франція) 51.65, інж. Попович Степан Радосьць 6. Варшави 5, Шульц Посиф Воробник Шляхотський 2, о. Білинський Леонтій Карлів 32.87, гр.-кат. церква Видинів 39.88, Українська Евангелицька Реформована Громада Косів 5. (Продовження буде).

—o—

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ РЕГЕНТ ІДЕ ДО ІТАЛІЇ.

Як подають із Відгороду, регент кн. Павло зложить цієї весни візиту у Римі

—o—

МІНІСТРИ ХВАЛЬКОВСЬКИЙ І СИРОВИЙ ІДУТЬ ДО БЕРЛІНА?

Як говорять у Празі, з початком лютого приїде до Берліна мін. Хвальковський з мін. Сировим, щоб продовжувати розмови, які почав цього місяця.

І. ЧОЛГАН. 3

Поворот Дон Кіхота.

(Докінчення).

23. IX. Гальо! Говорить Саламанка!

Контррозвідка нашого уряду увязнила 15. п. м. колишнього анархо-комуністичного комісара Санчо Панза під замітом дізнання на школу держави і народу. Маркіза Дон Кіхота піддано лікарській обсервації, бо виявляє прояви ненормальности. Вчора підчас перевозу обидвох вищезгаданих до концентраційного табору, вони пірвались до втечі. Санча Панзу застрілено. Дон Кіхотові вдалося збігти. Хто перехопить його, дістане нагороду. Ріде про добро народу і держави. Аріба Еспанія!

IV.

Осінній вітер здмухував із дерев перші жовті листки. Деякі з них летіли просто на невеличке багаття і спалахували мов бенгальські вогники. Світало.

Тоді Дон Кіхот побачив якусь темну постать, що скрадалась у його сторону. Миттю стоптав ногою гранат і схопивши револьвер метнувся в бік, у хащі. Постать наближалась, стала й розглядалась уважно довкруги.

— Дульчінее прекрасна, кого ти тут шукаєш? — промовили глухо хащі.

— Тебе, Дон Кіхоте коханий! -- відповів оксамитний альт.

Зза дерев вийшла висока постать; обгорнене сукном обличчя покривалось темним заростом, а очі блистіли як зависли.

— Як-же ти змінився, Дон Кіхоте! -- промовила дівчина, дотикаючи рукою його одежі. Висока постать показала білі зуби мов вовк:

— Ти теж змінилась Дульчінее... Пощо знову заміняла ти шовкову сукню на циганську спідничку й хустину?

— Я вже багато-багато днів шукаю тебе. Якийсь інстинкт завів мене сюди.

— Не добре дати вести себе інстинктам — рек Дон Кіхот.

Пішли лісом.

— А може ти голодна? -- спиталася висока постать дівчини.

— Осьтут моя земляника.

— Тут? -- усміхнулася дівчина. -- Як тут гарно і романтично! Я ці сторони трохи знаю...

Дон Кіхот поглянув допитливо. Розпалював багаття; збирав оподалік ріща. Повернув головою — дівчина зникла. Очі блиснули сталлю.

Два скоки тигра й цілою силою відштовхнув еспанку від високого дерева. З його чорної дуплини випало радіеве слухальце. Дівчина невинно всміхалась. Висока постать опанувалась і підступила до неї.

— Послухай сам. -- сказала дівчина.

Дон Кіхот узяв слухальце.

— Увага, увага! Н. Б. 70-413. Вертатись негайно! Увага...

Висока постать замінювалась у камінь. Очі гляділи вдаль.

— Тайна поліція кличе... — усміхнулась гірко еспанка.

Камяна статуя відізвалась:

— „Кармен 06"! Ти не відійдеш звідсіль і не помиш своїх скоріше, аж я і моя радіостація зникнемо. Бо інакше одне з нас згине.

— Що ти Дон Кіхоте верзеш? Як ти мене гарно називаєш!

— „Кармен 06". Під тим гаслом записана в актах IV Б -відділу генерального штабу короля Італії та цісаря Етіопії одна із найздібніших агенток. Тепер перебуває вона в лісах гір Гранаделли... — відривалися слова від камяної статуї мов удари молота. — Вона гарна й перфідна, як люди полудня...

Дівчина схвильовано заперечувала:

— Це непорозуміння!

— Ні, дорога Дульчінее! Тому два роки ми зустрілись були над озером Тана. Яке у тебе було чоколядове тіло, які очі дочки джерел Нілю!..

Дівчина гордо відкинула голову взад:

— Який ти, Дон Кіхоте, дотепний! Взагалі тайна поліція може бути горда з тебе! Вчора ти міг бути небіжем негуса в Аділ-Абебі, сьогодні лицарським Дон Кіхотом; завтра можна буде тебе стрінути як Алі-Бабу в Багдаді чи косооких самурая в Шанґаї... Я пізнала тебе зразу. Але відходжу. Чуєш? Відходжу переможена, бо... — тут її очі затемнились, а на чоло виступили краплини поту — ...бо — люблю тебе!

Листя дерев під подувом вітру шуміли шорстко. Далеко, над синіми Піренеями сталеві птиці-літаки черкали своїми крилами сонце.

Тоді камяна статуя підступила до циганки і взяла її в рамена. Дон Кіхот відчував, як западається у провалля середньовічний лицар, а в його жили вливається гарячим струмом середземно-морська кров.

Із чорного дупла високого дерева харкотіло слухальце: „— Увага, увага! Н. Б. 70-413! Вертатись негайно! Н. Б. 70-..."

Угорі помаранчеве небо розгорталось, як прапор.

Чехословаччина не приступає до протикомуністичного пакту.

ПОЗИЧКА ДЛЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Совітський посол у Празі Александровський виїхав до Москви, щоб зреферувати на Кремлю стан теперішніх чехословацько-совітських відносин. Як кажуть у добре поінформованих колах, у тому рефераті посол Александровський підкреслить, що покищо не заходять засадничі зміни у відносинах між обома урядами. У празьких урядових колах дали Александровському буцімто до зрозуміння, що покищо нема про те мови, щоб Чехословаччина приступила до протикомінтернівського пакту, тимбільше про анулювання совітсько-чеської умови. Навпаки Александровський має при цій нагоді підкреслити, що доказом лояльности відношення чехословацького уряду до Москви є факт, що там далі працює товариство приятелів СССР та товариство культурної і господарської підтримки співпраці з СССР. Крім того видають у Празі місячник „Прага—Москва".

В Льондоні підписали в пятницю 27. ц. м. умову між чехословацьким, британським та французьким урядом у справі позички для Чехословаччини. Британський уряд дає Празі 4 мільони фунтів стерлінґів крім 10 мільонів призначених уже давніше. Ті 4 мільони будуть призначені на здобуття закордонних девіз для чехословацьких утікачів. Французький уряд зобовязується від себе до сплати відсотків від чехословацької позички квітованої у Франції, номінальної вартости 700 мільонів франків. Загальна сума французько-англійської позички для Чехословаччини дає 16 мільонів фунтів стерлінґів.

Фінансові кола догадуються, що розмови про позичку на господарські й інвестиційні цілі дасться сконкретизувати щойно тоді, коли льондонській Сіті вдасться вияснити остаточні задуми празького уряду у справі розвязки жидівського питання.

Міністр Рібентроп відїхав до Берліна.

ЗАЯВА МІН. РІБЕНТРОПА ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

В пятницю, 27. ц. м. німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп відїхав у год. 13. до Берліна. Мін. Рібентропа прощав на двірці мін. Бек із жінкою, віцеміністр Шембек, президент Варшави та інші польські достойники, німецький амбасадор у Варшаві і представники німецької кольонії.

ДНБ повідомляє, що міністр Рібентроп прийняв у пятницю перед полуднем представників німецької преси, яким заявив, що він вдоволений із ходу своїх відвідин у Варшаві та з вислідів приязної та щирої виміни думок, що він їх мав змогу перевести при цій нагоді з **провідними польськими колами.**

Катальонія влучена до Еспанії.

Командант північної національної еспанської армії підписав декрет, який появився вже на мурах Барсельони, **яким місто та цілу звільнену від червоних територію влучено до Еспанії.** Всі номінації та декрети, які появилися по 18. липня 1936 р. стратили свою важність. Той декрет генерала наказує теж віддати до 24 годин усю зброю, вартісні папери та готівку, які не є легальною власністю.

—o—

Українська дискусія в сенаті.

Засідання буджетової комісії сенату в пятницю присвячене було справам міністерства внутрішніх справ. На цьому засіданні багато уваги присвятили польські сенатори та міністр внутрішніх справ премієр Складковський українським питанням з нагоди промови сен. Творидла.

Сен. Творидло говорив про українську проблему, заявляючи, що Українська Парляментарна Репрезентація бажає, щоб Польща була Піємонтом для українського народу, щоб вона була для нього моральною атракційною силою. Хочемо — заявив промовець — щоб польська державна рація була однозгідна з українською. Крім того сен. Творидло висунув у своїй промові низку домагань, відтак нарікав на протиукраїнські виступи та на поведінку адміністраційної влади.

Із промовою сен. Творидла полемізував **сен. Пульнарович,** який каже, що поляки повинні заяву сен. Творидла із закликом до згідного співжиття та із запевненням лояльности супроти держави прийняти з якнайбільшим вдоволенням і можна було б над тою заявою не дискутувати, якби не факт, що таких заяв представників українського населення на парляментарному терені можна вже було багато почути. Та ми переконалися — говорив сен. Пульнарович — що хоч на мою думку особиста заява сен. Творидла зовсім щира, то інакше говориться тут у парляменті, інакше в терені. Якщо пан сенатор — говорив далі сен. Пульнарович — просить премієра про оборону громадян української народности, то ми теж просимо про оборону польського населення перед терором, що панує там надолі. Закидн сен. **Творидла щодо пацифікації збуває сен. Пульнарович заявою, що він не уявляє собі,** щоб поляк, тимбільше **молодий поляк, чи польський вояк не зареаґував гостро, коли український священник (в оригіналі: рускі) зневажає державні знаки. Свою промову закінчив сен. Пульнарович** запитом скермованим **до премієра Складковського, чи не було б вказане створити на терені полуднево-східних воєвідств уряди цивільного стану,** щоб таким чином не допустити до численних фактів фальшування українськими священниками прізвищ.

Також і сен. Семкович протестував проти заяви сен. Творидла, що українське населення південно-східних воєвідств терпить якісь кривди через здогадні (жекоме) акти самоволі та виступи населення при повній пасивності адміністраційних чинників. Промовець знову повторив старі закиди, що мовляв українці видвигають тільки здогадні промахи з польського боку, зате промовчують причини, **яких наслідком є нечисленні відплатні події, що їх викликують переступлення останніх меж терпеливости. Поляки південно-східних земель — говорив далі промовець — вкінці зрозуміли, що як і давніше збороею та пролитою кровю рішали про польськість тієї землі, так теж і тепер мусять вони сповнити свій обовязок, організуючи польську політичну й суспільну працю, розбуджуючи свідомість серед співгромадян, що Польща є відвічним паном тієї землі і що з тієї супрематії ніколи не зречеться.** Вибачте мені, пане сенаторе — говорив далі сен. Семкович — що ваші щирі слова викликують у нас південно-східних поляків вражіння співу сирени і тому теж вони, не зважаючи на вашу щиру інтенцію, не зможуть приспати нашої уваги.

Промовою сен. Творидла займався теж **сен. Лєхніцький,** який заявив, що він вірить у запевнювання сен. Творидла про змагання частини українського народу відноситися льояльно до польської держави, але якщо українці говорять про конечність співжиття з Польщею та одночасно домагаються, щоб Польща підходила до справи України в такій скалі, в якій українці намагалися її здійснити 18 літ тому, то такий постулят зовсім нереальний. З такого постуляту мусять українці під теперішню пору зрезиґнувати. Поляки зясовують собі з того справу, що частина українців у трьох південно-східних воєвідствах шукає політичних інспірацій зі заходу, частина українського громадянства на Волині шукає тієї інспірації зі сходу. На закінчення своєї промови висловлює сен. Лєхніцький глибоке переконання, що не зважаючи на обосторонні великі труднощі, не зважаючи на те, що зміна політичного становища не була й не могла бути для українців легка, як вона не була теж легка і для поляків, які почуваються до повної і безкомпромісової відповідальности за цілість польської держави, то всеж перебута за минулих 20 літ дорога є шляхом, який веде до зближення На тій дорозі — закінчив свою промову сен. Лехніцький — хочу вірити, будемо взаїмно йти й надалі.

Промовцям, що торкалися української справи відповідав **сен. Творидло,** який підкреслив, що сьогодні на схід дивиться ціла Европа. Українська проблема на сході займає шпальти всіх европейських часописів. Тою справою займаються сьогодні всі, як справою, що майже назріла до викінчення. Не заперечую, що інспірації з Берліна щодо сходу є, але є теж інспірації з Льондину, Парижа та з інших місць. А я хотів би — каже сен. Творидло — щоб тих інспірацій не було, ні з Льондону, ні з Парижа, ні з Москви, щоб вони були з Варшави.

Різним промовцям на комісії відповідав міністр внутрішніх справ **премієр Складковський,** який теж між іншим промові сен. Творидла присвятив частину своєї промови. Цей уступ промови премієра наводимо за ПАТ-ом в цілости:

„Кілька слів у відповідь п. сен. Творидлові. Пане сенаторе, те, що ви замітили, що староста замкнув таку і таку кооперативу, що в якійсь місцевості вибив хтось шиби і т. д. то таке трапляється і на інших теренах Польщі. Староста десь замкнув кооперативу, десь там знову люди побилися, буває, що люди побються на весіллі і є навіть ранені, але якщо це однонаціональне населення, то ніхто тим не переймається. Якщо це мішане населення, то зараз роздувають таку справу. А діється воно тому, що маємо деяке взаємне схвилювання, яке треба якнайшвидше зліквідувати, щоб у той спосіб не насвітлювати справ.

Як воно було в Заліщиках? Пане сенаторе, подаєте тут єдиний, відокремлений факт. Та військо не всюди прихильно стрічали. Якщо відділ КОП-у так приймають, що до старшини вийшов хлоп із вилами, то деінде такого хлопа були б розсікли. Цього в нас не було. Цю справу поладнано в можливий спосіб, справу віддали до суду. Отже берім ті справи так, як вони були й не роздуваймо їх. Напр. в одній з інтерпеляцій написано з обуренням „пробили багнетом спину". Якщо на весіллі люди побються і кров поллється, ніхто тим не переймається. а тут „пробили багнетом спину" і з того роблять велику політичну справу. Пан сенатор бажає собі нормалізації. Приймаю цю заяву якнайрадше. Зі свого боку постараюся, щоб все було переведене адміністрацією на тих землях, щоб ми могли втримати там можливости й підставу, щоб льояльні громадяни почувалися добре. Цю справу можна легко втримати, нема великих труднощів.

—o—

Промова мін. Чакі-я.

Мадярський міністр закордонних справ граф Чакі виголосив у пятницю в комісії закордонних справ довшу промову, присвячену міжнародній ситуації та закордонній політиці Мадярщини. В першу чергу мін. Чакі обговорив свою недавню поїздку до Берліна, висловлюючи при тому повну однозгідність мадярської політики із політикою партнерів оси Рим-Берлін. Також і відвідини італійського міністра Чяна в Будапешті виявили, що між обома державами панує повна однозгідність у справах, що їх обговорювали. Політичні відносини з Польщею залишилися теж неменше приязні, як вони були давніше. При цій нагоді мін. Чакі опрокинув поголоски деяких европейських чинників. які розпускали фантастичні міркування, мовляв Мадярщина намагається створити з Польщею протинімецький блок. **У відношенні до Чехословаччини висловив мін. Чакі, що по ліквідації недавнього мукачівського інциденту, той інцидент буде останнім між обома державами та що взаємовідносини уложаться якнайкраще.**

Мін. Чакі заповів, що Мадярщина приступить у найближчому часі до протикомінтернівського пакту, одначе передтим ще мусять бути поладнані деякі технічні справи.

—o—

МІСІЯ ДО БЕРЛІНА?

ПРАҐА. Агенція Аваса повідомляє: „Народні Освободжені" приносить вістку, що два урядовці премієра Волошина відїдуть у найближчому часі до Берліна. Місія їхньої подорожі невідома, але в урядових колах Карпатської України цій місії придають велике значіння.

—o—

34 ТИСЯЧ ВБИТИХ У ЧІЛЄ.

На підставі доривочних обчислень подають, що скількість жертв страшного землетрусу в Чілє сягає 34.000 убитих та більше, як 50.000 ранених.

Франція збільшила армію на 80 000.

Французький уряд збільшив армію на 80.000 людей, покликуючи під зброю на квітень рекрутів, які мали почати свою службу в жовтні.

Після наради преміера зі шефами трьох генеральних штабів (армії, маринарки та летунства) покликали під зброю хеміків та студентів медицини.

НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ДОГОВІР?

Німеччина вислала дві дивізії до Лібії?

Як твердять у британських дипльоматичних колах, Німеччина заключила з Італією тісний військовий договір, яким зобовязалася до помочі на випадок франко-італійського конфлікту. Не зважаючи на німецькі заперечення, британська преса твердить, що Німеччина вислала дві дивізії до Лібії, де ще давніше зосередила чимало артилерії.

ФРАНЦУСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ СЕКРЕТАРЯ ІТАЛІЙСЬКОГО КОНСУЛЯТУ.

„Коррієре делля Серра" гостро критикує присуд французького суду, який покарав 1-місячною вязницею секретаря італійського консуляту в Нант, Петра Гарніґяні; є це, мовляв, вислів неприязни до Італії. Ґарніяні не виробив собі дозволу на дальший побут у Франції, коли його віза стала неважна.

ПРОТИФРАНЦУЗЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В РИМІ ТА ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ В ПАРИЖІ.

Як це ми вчора згадували, після маніфестації з нагоди здобуття Барсельони у Римі відбулися протифранцузькі демонстрації.

100-тисячна юрба кричала: „Савоя, Ніца, Корсика, Туніс, Джібуті!" Студенти кинули оклик: „Ідемо на Париж!"

Французькі студенти уладнли протиіталійську демонстрацію перед італійською амбасадою, але поліція розігнала їх.

НОВИНКИ

28 СІЧЕНЬ

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 16. січня 1939.
Неділя Митаря і Фарисея. Петрове.
Лит. Нед. 4. по 8 Королях. Францішка
Сонце: схід — 7.04, захід — 16.11.
Місяць: схід — 11.10, захід — 1.33.

Завтра: 30. січня. Понеділок.
Ст. ст. 17. січня 1939.
† Антонія Вел. прп.
Лит. Мартини діви.
Сонце: схід — 7.02, захід — 16.13.
Місяць: схід — 11.52, захід — 2.42.
Післязавтра: 31. січня. Вівторок.
Ст. ст. 18. січня 1939.
Атаназія і Кир.
Лит. Петра Н.
Сонце: схід — 7.01, захід — 16.14.
Місяць: схід — 12.45, захід — 3.47.

—o—

— **Курси косметичні Слави Добрянської** Львів, Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматолога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67.

— **Вуголь—кокс—дерево** доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штайн. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 1—10

— **Космео — Львів,** Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 14—20

— **Велика фізична мапа українських та сумежних земель** вийшла вже друком накладом Українського Видавничого Інституту. Карту, виміру 150×80 цм. опрацювали В. Кубійович—М. Кулицький на основі найкращого картографічного матеріялу. На карті унаглядненo будову наших земель 20 відтінями ріжних красок і узгляднено при цьому залізничу сітку, велике число місцевостей та найновіші границі держав (після листопада 1938. р.). — Карту можна набувати в: Українському Видавничому Інституті, Львів. Личаківська 4. 263

— **Пригадуємо,** що Звичайні Загальні Збори „Українського Філятелістичного Товариства" вілбудуться 30. січня ц. р. в год. 18-ій у Львові, при вул. Львівських Дітей 25. — **Виділ.** 260

— **Весна за плечима,** а Ви ще не маєте найпотрібнішого для господині та господаря часопису „Сад і Город", що на рік коштує тільки 2.50 зол. Адреса: Львів. Руська 20. 257

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ніби дрібниця, ніби ні

З огляду на мясниці не зашкодить, думаю, тема про чемність. Я не магістер, а тим більше елеганції, але далебі дуже жалую, що так не є. Мав би сто разів більше право забирати голос у цій справі.

Тому обмежуся до голосів інших, а сам буду тільки протоколянтом.

— Повісила я — каже одна пані — свій плащ на вішалі.

— Де це було?

В касині. Отже я повісила, а кінець плаща прикрив крісло, що стояло коло вішала. Побула я там годину чи дві і хочу йти до дому. Бачу, на кріслі, а точніше на моїм плащі, сидить якийсь молодий чоловік. „Вибачте! — кажу. Позволите, що я собі возьму плащ. Молодий чоловік підніс легко середущу часть свого корпусу і я витягнула зімнятий одяг. Проте, шоб перепросити за неувагу — мови нема. Один старший пан побачив це, підійшов і поміг мені вбратися.

— Прошу пані! Може той молодець був чимсь зажурений?

— Навпаки! Вестело розмовляв з кимсь.

— Може був глухий?! Таке каліцтво часто буває...

— Як можливе, коли чув мої слова!

— Ах, правда. Але... але... Чи не був він припадково сліпий?

Інформаторка в першій хвилині запукалась.

— Може... ви знаєте... Але ні! Тримав у руках газету!

Так і не вдалось мені викрутити від закиду нечемности незнаного юнака.

— Уявіть собі — каже один поважний громадянин — що я є вже в клопоті.

— Хто нині не в клопоті! — додаю сумовито.

— Ех, ви зараз на жарти. Я серіозно. Знаю особисто кількох молодших громадян. Як зачуваю — нічого собі люди, і працьовиті й ідейні. Але одна біда: не вклоняться ніколи. Ідучи вулицею, стріну котрогось із них — іде просто на мене як на дика і ні оком не моргне. Я спершу всміхнувся, за капелюх і — „Моє поважання". А він без поспіху, зовсім нормально відклониться, так ніби все в порядку. Сиджу колись тут у касині, я та ще два три старші. Входить один з вище згаданих. Коби, кажу вам, вусом моргнув! Минає нас, сідає оподалік і читає собі якийсь журнал. „Не було тут Горюка?!" — звертається до мене. Не бачив — кажу. „То скажіть йому, як прийде, що я не звик чекати пів години!" І вийшов задерши ніс і — очевидно — не махнувши в нашу сторону головою.

— Може він махав, а ви не бачили ?

— Ні, добродію. Я вже добре дивися, бо вже, знаєте, цікаво мені.

— Може в першій хвилині не завважив?!

— Та як?! Мала кімната, нас аж три, а він входить!?...

Я здав позиції.

Один визначний громадянин (в тім випадку не я!) поясняв мені такі і тим подібні обяви нечемности в той спосіб:

— Пане! Знаю громадянина, що недавно вийшов з гімназії. Він признався мені, що вони мали там „кружок нечемности", у якім першим правилом було: „Будь нечемний". Це ніби мало бути як протизасіб на сентиметалізм і мягкосердність українців. Чиж може потім такий чоловік швидко наломитися до іншого способу поведінки?! Друге: Ми не маємо педагогічного хисту, не кажу в школі, бо це інша пара кальошів, а в житті. Не вчимо, а тільки нарікаємо і терпимо. Третє: Дуже помалу вчимося самі, коли йде про речі не звязані з хлібом чи почестю. Коротко: чемне село видає нечемного інтелігента.

— На це я не годжуся. Обидва мною наведені приклади трапилися не з селянськими синами.

— Ну, то що з того? Ми всі походимо з села, як не в першім, то в другім, в третім поколінні. Як не зпід селянської стріхи, то зпід попівських гонтів. І тому я своє твердження далі обстоюю. Додайте до того війну, доложіть те, що я сказав на початку: брак педагогічного хисту, а все вам буде ясно.

Не можу сказати, щоби вже все було мені ясно. Не підпишуся під кожним твердженням мого співрозмовця. Але мушу признати: Щось у тім є!...

Галактіон Чіпка.

— **Черговий відчит** у „Плаю" (вул. Чарнецького ч. 26) виголосить в неділю 29. січня ц. р. в год. 18-ій проф. С. Пашкевич на тему: Гуцульщина.

— **Святочна академія** в роковини геройського бою під Крутами відбудеться заходом кружка „Орлів" ім. кн. Ярослава Осьмомисла в неділю 29 січня ц. р. в год. 18-ій у салі читальні „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 15.

— **Сучасна українська преса в Польщі.** На згадану тему виголосив відчит ред. Г. Которович у пятницю 27. ц. м. в год. 8-ій вечором у салі Українського Наукового Інституту у Варшаві.

— **Спільну просфору** уладжує батьківський комітет при школі ім. короля Данила у Львові в неділю 29. січня ц. р. в год. 6-ій вечором у Народнім Домі при вул. Рутовського ч. 22.

— **Гостре стріляння** відбудеться в днях 3, 4, 6, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27 лютого на військовій стрільниці на Замарстинові у Львові. Прохожі повинні поступати згідно з вказівками військових стеж і не переступати загроженого терену.

— **Пришниця ширяться далі.** Пошесть пришниці ширяться в останньому часі на терені волости Озеряни, пов. Бучач. Санітарна влада поробила всі заходи, щоб не допустити до дальшого поширення цієї пошести.

— **Самоходова катастрофа біля Станиславова.** В селі Павелчі, біля Боднарова, трапилась самоходова катастрофа. Вантажний самохід, що віз 8 осіб, перевернувся на хоззькій дорозі. Три особи: Іван Процюк, Ілько Гавришин та Сруль Йокер важко ранені. Ілько Гавришин, якого перевезли до шпиталю, помер. На місце випадку виїхала слідча комісія.

— **Віщують сильні морозн.** В кількох місцевостях коло Познання населення завважило на днях стада диких качок, які летіли на висоті коло 200 метрів у полуднево-східнім напрямі. Місцеве населення запевняє, що перелет стад диких качок віщує хвилю сильних морозів.

— **Смерть робітника під льокомотивою, дівчинки під трамваєм.** На льокомотиві поїзду, що приїхав до Варшави зі Сохачева, знайшли сліди крови, мізку, один чобіт і шапку робітника. Слідство виявило, що під колесами льокомотиви згинув один із робітників за Шимановом, які працюють при направі залізничого шляху. Другий нещасливий випадок трапився при вул. Обозовій у Варшаві, де трамвай переїхав 10-літню дівчинку Дануту Курек, яка хотіла перебігти на другий бік вулиці.

— **Метеор під Бидгощем.** Мешканці передмістя Яхціце в Бидгощі були свідками рідкого явища. На днях мешканці завважили вечором на небосклоні сильний блиск і за хвилину почули сильний гук. Чергового дня робітники, які працюють при будові мосту на Брді, знайшли заритий у землі метеор, що його приходила оглядати юрба народу з Бидгощі.

— **Сензаційний процес за „протекції".** З початком березня ц. р. відбудеться перед окружним судом у Білостоці сензаційний процес проти 5 осіб за обманства. Підсудні вимантили великі грошеві суми від ріжних осіб, прирікаючи, що „вироблять їм монополеві концесії". Згаданий процес пригадує зовсім сензаційний відомий краківський процес за обманства і „вироблювання" посад.

— **Вбивство польського священника під Пулавами.** В ночі на четвер 26. ц. м. невідомі бан-

дити застрілили кс. Владислава Валенціка в селі Заглоба, пов. Пулави, який вертався з відвідин п. Клемевських до хати. Слідство виявило, що підчас його неприсутности напало на приходство чотирьох бандитів. Трьох з них звязало господиню і перешукали помешкання, четвертий бандит стояв на сторожі і він мабуть застрілив кс. Валенціка. Здогадуються, що напад мав грабункове підложжя, бо кс. Валенцік зібрав в останньому часі кілька тисяч золотих на будову костела. Можливе теж, що вбивство було пімстою комуністів, яких кс. Валенцік безпощадно поборював.

— **„Присвоював собі гроші, бо зменшилися доходи..."** Перед окружним судом у Варшаві відповідає варшавський коморник И. Янушевський за присвоєння 51.000 зол. Переведена минулого року в його канцелярії контроля виявила, що коморник Янушевський сфальшував квітар і на цій основі затримав собі за 4 роки 51.000 зол., належні сторонам. Янушевський признався перед судом до вини. Боронився тим, що в 1931. р. двох його урядовців украло 36.000 зол. По виявленні крадіжи урядовці виставили векслі, яких не викупили і тому підсудний робив недозволені „маніпуляції" з грішми клієнтів, щоб покрити касові недобори. Коли їх відкрив один з урядовців коморника — вимусив від нього 5.000 зол. за збереження в тайні його прогріхів. Коморник запевняє, що свої недобори міг би покрити, але перед двома роками зменшилися його доходи з 2.000зол. на 600 зол. місячно і тому... не міг покрити зловживань.

ОБУВУ і ПАНЧОХИ

Del-Ka

підчас інвентарної випродажі,

можна ще дістати у всіх філіях

ЗА БЕЗЦІН.

— **Де живе найбільше жидів?** Співробітник німецького статистичного уряду проф. Бургдерфер заявив в одному з своїх відчитів у оерлінському університеті, що число осіб мойсеєвого віроісповідання сягає 17 міліонів, з яких 10 міліонів припадає на Европу, а майже 5 міліонів на Америку. Більшість жидів мешкає по великих містах. У 18-ох містах мешкає понад 100 тисяч жидів. Між цими містами друге місце по Ню Йорку займає Варшава (350.000 жидів), восьме місце Відень (178.000), а десяте місце Берлін (161.000).

— **За фальшування** лікарських та аптикарських дипльомів слідчий суддя в Букарешті переслухав трьох лікарів, яких опісля наказав арештувати. Тепер слідчий суддя веде слідство проти 58-ох лікарів та аптикарів за фальшування дипльомів.

— **Напад вовків на священника і дяка.** Православний румунський священник Мардарій з дяком Миколою Петом вибрався до сусіднього села, щоб відправити богослуження. По дорозі напало на них стадо вовків. Священник і дяк вилізли чимшвидше на придорожне дерево, на якім пересиділи цілу ніч. На другий день вранці селяни зі сусіднього села знайшли їх напів-замерзлих на деревах.

— **Бійка циганів на вулицях міста.** Перед судом у Тільзіті відповідало 18 циганів, яких прокуратор притягнув до відповідальности за криваву боротьбу на вулицях міста. Бійку почали дві циганські ватаги, що жили зі собою в незгоді від кількох років і щойно поліції з трудом удалось її припинити. Підчас бійки кількох циганів було важко ранених. Суд засудив 12 циганів на кару вязниці від 1 до півтора року.

— **Удар трьох самоходів.** В околиці Ґердавет у Сх. Прусії ударилися три самоходи. В катастрофі одна особа важко, дві легко ранені. Самоходи зовсім розбилися.

— **Страшні снігові в Англії** лютували в середу і четвер та заподіяли великі шкоди. В районі Бермінґгем буря зірвала 5.000 телефонічних проводів. У полуднево-західній частині краю 30 телефонічних урядів мусіли припинити свою працю. У графстві Бакінґгемшір снігові відтяли від світа 10 сіл. У вуглевім багейні в полудневій Валії сніжні заспи дійшли до висоти 10 метрів 800 вуглекопів не могло дістатися до копальні, що мусіла перервати працю.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Ялинка для найбідніших дітей. Виділ т-ва українських дозорців „Воля" уладив у суботу 14. п. м. ялинку для найбідніших діточок українських дозорців. В год. 4-ій пополудні зійшлися в домівці т-ва „Воля" 68 малих діточок у віці від 4—14 р. життя зі своїми матерями, яким батьки не мали змоги уладити ялинки в хаті. Діти окружили двома рядами гарно прибрану та освітлену ялинку і заспівали коляду „Вос предвічний"... Радости малих дітей не було кінця, коли за гарний спів колядок обдарувала їх цукорками „Фортуни Нової", тістечками та чайком. Опівля діти забавлялися весело при звуках орхестри аж до 8-ої год. вечором. За дарунки для малих найменших українських дозорців виділ т-ва „Воля" складає сердечну подяку всім уставовам.

СНЯТИН.

Вистава „Фабіолі" й вертепу Ю. Ширмелляна „Ірод і смерть". Другого дня Різдвяних Свят відограв аматорський гурток снятинських дівчат релігійну драму „Фабіолю", а члени місцевого „Сокола" вертеп Ю. Ширмелляна „Ірод і смерть" у великій салі Української Міщанської Читальні. Дохід з обох вистав призначили на потреби нашої місцевої Захоронки. Аматори обох вистав вложили багато труду, щоб виставу вийшли якнайкраще. І це їм вповні вдалося! Учасники — а було їх багато — з вдоволенням слідили інтелігентну гру аматорів, при чому Захоронка мала з того значну матеріяльну користь. За влаштування вистави належиться признання п. Марусі Проць, що доклала всіх зусиль, щоб тільки довести виставу до успіху. За добре виведення обох вистав треба дякувати як аматорам, так і всім, що помагали в їх-уладженні. Особлива подяка належиться студентам університету: п. Волод. Гуцулякові і п. Мик. Костащукові за безінтересовне виготовлення без великих коштів декорацій (внутра римської хати); небуденні, ефектовні декорації, як і поважний зміст вистав причинились немало до піднесення настрою як акторів, так і глядачів.

Спільна просфора. Дня 16. січня улаштувала Марійська Дружина Пань у домівці бурси „Рідної Школи" спільну просфору для своїх членів і запрошених гостей. По благословенні просфори виголосив щире слово парох о. Оревчук, поділився просфорою з усіми присутніми, після чого відбулася сердечна гостина серед гутірки про наші родинні і смутки. Підчас цієї гостини відчитав о. проф. Прощ реферат п. н. „Значіння введення християнства на Руси-Україні 950 літ тому".

ХОДОРІВ.

Сумні наслідки суперництва. До чого доводить незгода і партійництво у нашім громадянстві, головно між його так сказати б провідними одиницями, Ходорів напевне може послужити приміром іншим містам, як не слід поступати. Для ілюстрації цього сумного, на жаль сталу, хай послужать факти з останніх тижнів. Дня 18. грудня 1938 р. філія „Просвіти" в Ходорові зорганізувала поліне хорів при чит. „Просвіти" ходорівської округи, що відбувся в салі Укр-Банку в Ходорові. І хоч були дуже сильні морози з вітрами, сільська молодь не вагалась із вдоволенням власного здоровля і прибула на цей поліне дуже численно. На жаль запрошеним хорам прийшлося співати майже до порожньої салі, бо поза гуртком людей, які зорганізували цю імпрезу, було на салі не більше як кількананадцять осіб. Кілька днів пізніше відбулися загальні збори Кружка „Р. Ш." в Ходорові, на які прийшло людей коло 35 осіб і то майже самих селян. Ходорівчан було лише кілька осіб, хоч усі добре знають і бачать, що кружок „Р. Ш." уперше від ряду літ 7-кл. народню школу і вже тим самим заслуговує на більше зацікавлення. І тут знову та сама історія: Якщо кружок не є в руках тих, які хотіли би захопити керму, треба його бойкотувати. Виявляється, що багато „патріотів" і то людей дуже добре ситуованих, не дають зовсім місячних датків на „Р. Ш." мовляв не дає „з засадничих причин". І так усе в нас діється і то вже від ряду літ, а громадянство хоч бачить і добре знає, кому має те все завдячувати, підлягає дальше відомим впливам тих, які повинні давати добрий приклад громадянства.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Гостина „Богеми" в Перемишлі. Дня 17. січня п. р. відбувся в салі „Народнього Дому" в Перемишлі концерт львівського жіночого вокального квартету „Богема" під проводом В. Балтаровича при співучасти Я. Маслика. Програма складалася з трьох окремих частин. Легка музика — це одна з наймолодших у нас ділянок; жіночий квартет, що плекав саме легку музику, це революційна подія останніх двох літ. „Богема" не мала щастя до публики, зате всі, які прибули на цей вечір, пережили дійсно мило і культурно кілька хвилин. „Богема" дала нам культурне мистецтво музики і слова. Поодинокі пісні — це шукання за новою модерною розвязкою, це змагання переконати слухача про красу модерної форми. Такі вражіння найрадісніші по вислуханні другої частини, в якій хористки найшли на спину в своїх народніх строях. Не всі речі в цій частині програми були чужі для нашого вуха, але всі тематикою підходять під жанр народньої пісні. Нове в них лише модерне оформлення, приємливе для вуха. Мило вражала велика дисциплінованість у виконанні і сліпе довіря до провоєту, що той провід своїх співробітниць в їх праці не завело. Акомпанімент був у руках п. В. Балтаровича. Можемо радіти, що наша нація і на цьому полі має таких піонірів. Вечір урізнокомплітувала реципітаціями п. Ярослав Маслик, в яких деякі були оригінальні та дійсно цікаві.

Р.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

РІВНЕ.

Водосвяття в Рівному. Населення Рівного мало цього року незвичайне видовище. Як кожного року, прибула і цього року на водосвяття почесна компанія війська з музикою. Але цього року зайшла дивна зміна. Похід давно вже вирушив та попрямував вул. Галлера на річку. І ось надбігли гусаком спершу музиканти, потім стрільці почесної компанії і щойно пізніше інші вояки гарнізону. Почалася сумятоха, бо військо пробігло між густою масою народу. Від української гімназійної церковці надійшов великий похід віряних. Коли люди побачили такий лад у поході, багато громадян рішили не йти та вернулося домів. Похід ішов до річки вул. Галлера, яка теж мала специфічний вигляд. Вже від ранку списували поліцаянти на вул. протоколи з господарями реальностей за те, що не вивезли снігу, що його попереднього дня робітники поскидали на боки вулиці. Від самого ранку люди перекидали цей сніг та лід на плянти по обох боках хідника. Всеж таки вся вулиця виглядала дуже брудно, місцями приходилося людям переходити по горах снігу та по калюжах болота. Так постаралися батьки міста приготовити шлях для процесії православного народу на таке небуденне свято, як водосвяття. Всі учасники та надпі були незвичайно зворушені такою дбайливістю управи міста та сторожів порядку.

Учасник.

Спорт.

УКРАЇНА — ГВІЗДА.

У рамках тієї імпрези за мистецтво Б-класи відбудуться такі цікавіші стрічі: Шолдра-Гелерт (мистецький мистець кіорів, не програв досі ні одної стрічі), Опудлик-Келер (б. змагун Світові), Білий-Райер та Пашин-Фрідман.

Крім 8 мистецьких стрічі відбудуться теж три стрічі в легких вагах поза конкурсом. Україну репрезентуватимуть у цих стрічах: Кулик, Грей і Кіт.

Ці змагання відбудуться, як відомо в неділю 29. п. м. в салі Колісею при вул. Сонячній. Початок в год. 11.30.

ЛЮІ ЗНОВУ НОКАВТУЄ.

У Ню Йорку відбулася боксерська стріча за мистецтво світа між мурином Люїсом та мистцем світа у піважній вазі Анрі Левісом. Мурин знокаутував свого противника у 3 хвилині першої рунди.

—o—

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА. Видає Т-во „Учительська Громада" у Львові. Рік XX. Ч. 7—12. 1938. Львів. Зміст: Від Редакції. — Володимир Кузьмович: Шлях, який не веде до кращого. — Д-р Маркіян Терлецький: Українське приватне середнє шкільництво. — Григорій Мижей: Статистика українського середнього шкільництва. — Д- Ілля Витанович: Питання праці й освіти в теперішньому вихованні нашої молоді. — Г. М-й: За 8-мілітню загальноосвітню середню школу. — Д-р Евген Гринах: Українські педагогічно-шкільні та вчительські часописи й журнали. — Рецензії. — З голосів преси. — Тим, що від нас відійшли. — Річне звідомлення з діяльности Т-ва „Учительська Громада" і Філій. — Зіставлення рахунків Т-ва „Учит. Громада". — Вісти з Т-ва „Учительська Громада". — М. Мальчик: З діяльности Секцій учителів українських приватних середніх шкіл. — О. М.: Середнє шкільництво в Карпатській Україні.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VII. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Серпень. — Вправа по молот. — М. Ічнянський: Коса на камінь. — Арва: Провідник повного життя. — Т. М.: Зрадники чи недолюди. — В. В.: Гітлер і Росія. — Гр. де Сент-Олер: Середземне море. — Р. О.: Перед ударом на Україні. — Р. Дрок: Концентраційні табори на Зеленому Клині. — Педант: Про річі малі й великі. — І. Бут: Занарвання і еволюція москвофільства. — За М. С. Жіллетом: Приятелюсть і християнство. — ххх: Д-р Володимир Кушнір. — М. Л.: З пресового фільгу. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіді й катехизі. Рік IV. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: о. Ол. Коренець: Пропов. на неділю перед Різдвом Христовим. — о. А. Погорецький: Слово на Пр. Різдва Христ. — о. І. Мироняк: Пропов. на Пр. Собора Пр. А. М. і св. Йосифа Обручника. — о. Вол. Рабій: Пропов. на закінч. Стар. року. — о. І. Цимбала: Пропов. на Пр. Богоявл. Госп. — о. В. Попадюк: Експорта на Нед. по Просв. — о. Р. С.: Пропов. на Нед. Митаря і Фарисея. — Катехизи для III. кл. всел. шкіл. — о. П. Дзездзик: Конфер. про сусп. питання: Христова Церква в обороні прав робітника. — о. А. Галяндюк: Від чого залежить успіх початкової науки релігії? — о. П. Дзездзик: через обнову проповідництва до обнови християнського життя: V. Вимоги до проповідника. — Приклади для проповідей. — Треті станова наука для дівниць. — Рецензії.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIII. Ч. 12. Грудень 1938. Львів. Зміст: о. Е. Мацелюх: В 950-літню річницю. — о. Всеволод Дурбак: Відкуплення і спасення. — Прот. П. Табінський: Церковний Устав св. кн. Володимира Вел. — о. Й. Іванець: Метрикальні метаформози. — Х. Новий устрій „Польської Автокефальної Православної Церкви." — Всячина.

ВІСТИ З ЛУГУ. Рік XIII. Ч. 24. З 15-го грудня 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 18. Ч. 4. Грудень, 1938. Львів.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ. Вістник Генерального Інституту Католицької Акції Гр. Кат. Гал. Церк. Провінції. Рік V. Ч. 34. Липень-грудень 1938. Львів.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. III-ій рік видання. Ч. 12. Грудень 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинового руху. Рік видання XI. Ч. 12. Грудень 1938. Львів.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Ілюстрований місячник. Орган Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз". Рік XIV. Ч. 1. Січень 1939. Львів.

СОНЕЧКО. Український часопис для дітей. Рік видання IV. Ч. 4. Грудень 1938. Рівне.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття і підлоги виключно

З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 3

Театри.

Великий Театр.

Субота 28. І. год. 7.30 веч. „Тартюф".
Неділя 29. І. год. 12. вполь. „Кіт в чоботах" — казка. — Год. 3.30 попол. „Тартюф". — Год. 7.30 веч. „День без брехні".
Понеділок 30. І. год. 6. веч. „Тартюф".

Театр Ріжнородностей.

Субота 28. І., неділя 29. І. і понеділок 30. І. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
28. І. Дай серцю волю.
29. І. Сорочинський ярмарок
30. І. Пісня Бескиду.
31. І. Невольник.
1. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
2. II. Дай серцю волю.
3. II. Пісня Бескиду.
4. II. Гетьман Полуботок.

Український Театр Йосифа Сталінка (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
28. І. Подвійна бухгальтерія.
29. І. Гринь.
30. І. Сісеі.
В підготові „Конашевич-Сагайдачний.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:
29. І. Цариця Грузії.
30. І. Найвідчайний чоловік
31. І. На полі крови.
1. І. Пригода в Черчі.
2. II. Кирва Льолео.
3. II. Цвіркун у запічку.
4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.
З Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Нижчий любов. Сімоне Сімон.
АПОЛЬО: „Жінка з Малайи".
АТЛЯНТИК: „Баніт".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „Бургтеат ер" та „Пропащий острів".
ГРАЖИНА: „Фльоріян" Родовичівна.
ЕВРОПА: „Пригода адвок".
КАСІНО: Норма Ширер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Я згрішила".
МАРУСЕНЬКА: „Невинне серце".
МЕТРО: „Друга молодість".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Модолька", „Готель у Тирольо".
ПАКС: „Веселка" Вальтв Дісней.
ПАЛЯС: „Цаганка".
РАЙ: „Танго Нотурно" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".
РОКСІ: „Пірати".
СВІТ: „90 хвилин постою", „Двоє в орбіт".
СВЯТОВІД: „Скитальці півночі", Фліп і Фляп як пировці.
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.

ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Стежка ва пустині".
УТІХА: „Донька Шанхаю" і ревія.
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(до Марій...)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 28. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Концерт із пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиції, 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уявн для дітей: „Дітп пана майстра", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Літературна хроніка, 16.30 Авдиція, 16.34 Камеральний концерт, 17.10 Золотий листок, фейл., 17.25 „Концерт у готелі Лямбер" муз. авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Книжка — наш приятель, Гутірка для молоді про Куяви, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Танк. музика, 21.55 „Фіфі має голос" розказки конкурс. Годинн несподіванок, 22.10 Годинн несподіванок, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 29. січня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хліб. газетка, Огляд ринків, Концерт, 8.45 Пастівні ростини, Музика з пл., Після богослуження коло год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Легка музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, орх., хор, форт., 13.00 Вибрання з творів Пільоудського, 13.05 Гутірка про Калуш, 13.15 Мілліоновий абонент радія, 13.30 Сальон. орх., скр., флет, акордеон, 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Подільські колядники, слозно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.35 Орх., хор, 17.50 „Вічна туга" оперетка Фор. Гроте, 19.30 Фрагмент із повісти, 19.50 Програма на завтра, 19.55 Мефісто в аріях і піснях, Ст. Лобазевич, бас-баритон, у супр. форт., 20.10 Спортові вістки, 20.15 Збірні спорт. вістки, політ. огляд, веч. денник, метеорольог. вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танк. музика у вик. сальон. орх.; у перерві в год. 21.50 „Пять літ перед мікрофоном" (про Тонька та Шепка), 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 30. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Коли горить у печі" гутірка для молодших дітей, 11.15 Орхестра та реве.зери з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиції, 13.00 Для кушців і ремісників: Клієнтка жалієтьея, Справа реклямацій, 13.30 Суїта, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уявн для молоді: „Між землею і місяцем", 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наукова хроніка: Історія, 16.35 Віол. твори, 17.00 „Юначки" гутірка, 17.15 Пісні шукачів золота, слозно-муз. авд., у виконанні театр. артистів, співів, форт., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Справа вартости у сучасній економії, 18.20 Самоврядні вибори, 18.30 Марта Егерт і І. Кетура, з пл., 18.45 Фейлетон Корн. Макушинського, 19.00 Розр. концерт: орх., форт., дует. скрипка, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 форт. ресіталь, 21.35 Літер. новини, 21.55 Спорт. вістки, 22.00 Старий і новий Львів, 22.15 Концерт солістів, сопран, скрипка, 23.00 Ост. вістки, 23.00 Закінчення програми.

Вівторок, 31. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Оркестра, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Із руслом Дунаю" слозно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Дрібні скрипкові й органові твори, гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиції, 14.00 Концерт бажань, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: „Ти сумний чи злий" гутірка Отарого Доктора, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Пісні північно-американських індіян у супр. форт., 16.50 Із тайн світа криштапів, 17.05 Форт. твори на 4 руки, 17.25 Копальні вутля на Засольї, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Весела хроніка, 18.15 Для села: Озимина на передніжку, музика з пл., 18.30 Для робітників, 18.55 Промова кард. Гльонда, 19.05 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, спорт, метеорольог. вістки, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки, 22.20 Танкова музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 28. січня 1939.

БЕРЛІН 14.15 15.00 18.00 Розр. музика та весела програма, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика, БЕРОМІНСТЕР 18.30 Форт., БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 17.30 18.00 Мад. пісні, 22.45 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 16.00 Концерт бажань, 20.10 21.00 Веселі слова та музика, 22.30 Розр. концерт, ГАМБУРГ 10.30 Розр. музика, 18.30 Нар. пісні, 18.50 Нар. пісні, КЕЛЬН 19.10 Оперетков мелодії, КОПЕНГАГЕН 21.35 Форт., ЛЯЙПЦІГ 19.00 Нова музика на нар. інстр., ЛЮКСЕМБУРГ 22.15 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперетка, ПРАГА 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 1.05 Для найменолодших, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Скрипка, РИМ 18.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00 22.00 23.00 „Фра Герардо" оп. Піетія, СОФІЯ 18.15 19.00 Легка музика, 19.30 Співи, 20.00 Скрипка.

Неділя, 29. січня 1939.

БЕРЛІН 15.30 Улюблені мельодії, 20.10, 21.00 Розр. концерт, БЕРОМІНСТЕР 21.30 Швайцарська музика, БУДАПЕШТ 12.30, 19.50 Орх., 15.45 Камер. музика, 18.40, 19.00 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Популярний концерт, 17.00 Концерт бажань, 18.45 Військ. орх., 20.10 Симф. орх., форт., сопр., тенор, бас, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Симф. концерт, ЛЯЙПЦІГ 19.30 „Сімоне Боканегра" оп. Верді, МІНХЕН 20.10 „Лоші перед" оп. Бізета, ПРАГА 15.00 Опера, 18.00 Військ. орх., 21.10 Марші й танки, РАДІО ПАРІ 18.30, 21.15 Пісні, 20.00 Після комунікату: Легка музика, 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, розр. музика, 21.45 Орх. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Співи, 20.55 Оперетков мельодії, 21.50 Легка і танк. музика, ШТРАСБУРГ 22.15 „Чар вальса" оп. О. Штравса.

Понеділок, 30. січня 1939.

БЕРЛІН 19.20 Святочна музика, 20.10 Симфонія ч. 2 д-дур Брамса, БУДАПЕШТ 17.10 Вок. концерт, 19.20 Циг. музика, 20.35 21.00 Оп. орх., 22.00 Сальон. квінтет, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.30 Соната ф-дур Моцарта на форт., ЛЯЙПЦІГ 20.20 Танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.30 Вердієві твори, ПРАГА 15.15 Серенада б-дур Моцарта на дуті інстр., 19.25 Двожакові твори на скр. і форт., 21.30 Квартет д-дур Чайковського, РАДІО ПАРІ 19.15 Форт.: Ліст, Шопен, 19.30 Пісні, 21.15 Форт., 21.30 22.00 23.00 „Ля бульвінжер" ком. оп. Офенбаха, РИМ 17.15 Форт., 22.30 Камер. музика, СОФІЯ 17.30 20.55 Популярна музика, 18.00 Легка музика, 19.00 Співи, 19.30 Форт. ресіталь Владігерова, 20.00 Співи, ресіталь, 22.00 Танки.

Вівторок, 31. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 22.00 „Ріголето" оп. Верді, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 17.10 Орх., 18.30 Форт., співів, 21.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 14.00 21.10 Розр. музика, 18.00 Нар. музика, 18.50 Соната на скр. і форт. ес-дур Р. Штравса, ГАМБУРГ 20.10 Муз. комедія Бенацького, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Квартет г-моль Дебісі, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Отельо" оп. Верді, МІНХЕН 19.30 Шведські пісні й танки, ПРАГА 15.15 Форт., 20.15 Військ. орх., 21.30 Симфонія г-дур Моцарта, РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 Камер. музика, 22.30 Комедія, РИМ 17.15 Сопран, форт., 21.30 Розр. музика, 22.00 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

БІРЖА.

Львів, 27 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Белґія бельг. 89·35 — Доляри америк. 5.23·90 — Дол. канад. 5.24·50 — Фльорени год. 287·42 — Франки франц. 14·02 — Франки шв. 119·80 — Фунти анг. 24·82 — Гульдени данц. 111·03 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·88 Кор. норв. 124·82 — Кор. шв. 129·22 Ліри італ. 16·90 — Марки фінляндські 10·96 — марки нім. 66·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 27. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков вкл. а опак.	3·00 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	170—1·75 зол.

Тенденція на масло сильна, на молоко удержана, на яйця занижкова.

Подяка.

Горем прибиті, що втратї Найдорожчого Мужа і батька бл. п. **Мирослава, Юрія Черкавського**, пароха Дахнова, складаємо щиру подяку всім що віддали останню прислугу Покійному і для нас знайшли гарячі слова потіхи.

Дякуємо ВПреподобним о. деканам: о. Колтуновій, о. Козаковій, о. Курилі, о. Гучкові і о. Козенці, о. парохам Крушинському, Юрчакові о. Полянському, о Пізюрові, о. Салямонові, о. Савчинові, о. Горвіцькому, о. Метеллі, о. Макарові, о. Кондрі, о. Федерешакові, о. Крупському, о. Дацькові, о. Червінчалові та о. Посіді за Служби Божі і відправу похорону. ВПреп. о. дек. Козакові, Козенці і о. Савчишові за прекрасні прощальні проповіди. ВПов. директорові Дібр ин. Сапіга п. Гукові дякуємо за прихильне відношення під час недуги бл. п. Мужа і за участь у похороні ВПоважним панам меценасам д-р Арданові, Дякунчакові за промову над гробом, д-р Кульчицькому і ін. Міхальчишиновій за участь у похороні. Хорові Деканівському за бездоганне відспівання Служби Божої.

Дякуємо Всім Установам, Товариствам і Братствам за зложення вінків, а всім процесіям Дахнова і Любачева за звеличання похорону.

Пов. п. Володимирові Коплі дякуємо за останні прощальні слова над могилою і за удержанни зразкового ладу в церкві, в поході і на цвинтарі. Дякуємо Всій родині, Сусідам, знайомим і всім парохіянам Дахнова і Залужа за численну участь у похороні. 253

Жінка і Теща.

Дахнів 25. І. 1939.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО".

Подяка.

З волі Всевишнього відійшов від нас на вічний спокій 12. січня 1939 р. найдорожчий муж, батько й дідунь, **Теодор Біленький**, емер. проф. держ. учит. семінарій, шк. радник і б. директор прив. учит. семінарій й гімназій „Рідної Школи" в Самборі. Вирвіті важким сумом складаємо щиру подяку всім, що відвідували Покійного в порі важкої недуг, зокрема Найлікарській Людині Вп. проф. Д-рові Марійкові Панчишинові, що не зважаючи на відпалу і важкий труд відвідав недужого та зробив усе можливе, щоб його врятувати, а також Вп. Д-рові Михайлові Хомишинові, що дбайливо та щиро піклувався недужим уден і вночі за час довгої недуги.

Сердечна дяка Впр. Деканові й нашому Дорогому Своякові о. Юліянові Плешкевичеві, що своїми відвідинами й щирою порадою та молитвами давав потіху Покійному і прибитій горем родині; дякуємо йому теж за відправу в супроводі Веч. о. Волод. Іващка поминки в днях 12-го й 13-го січня, заупокійного богослуження в дні 16. січня і за провід у похоронному обряді в дні 14. січня п. р.

Водночас дякуємо Високопреподобним о. дек. Евгенові Кушнірові, проф. о. Михайлові Юзвакові, проф. о. Отецькові Білинському, проф. о. Левові Вальові, о. кан. Іванові Корлятовичеві, о. кан. Йосипові Сасинчеві та Вп. о. Вол. Іващкові за звеличання своєю участю похоронної богослужби.

Щира дяка всім Вп. громадянам, а саме Вп. Проф. Дмитрові Дажинському, що від Управи, Учит. Зборів і молоді ліцею, гімназії та всех. шкіл „Р. Школи" попрощав своєю глибоко продуманою промовою Покійного як основника та провідника цих шкіл та рідношкільного діяча, Вп. Проф. Гнатові Мартинцеві за його зворушливі й сердечні слова прощання від усіх культурно-освітніх товариств і від самбірського громадянства та Вп. Меценатові м-рові Іванові Гутові Кульчицькому, що у своїй палкій і високопочутній промові попрощав його від економічних установ і Рідної Землі. Не менш дякуємо Вп. Управам, Учит. Зборам і молоді шкіл „Рідної Школи", Вп. Старшині кружка „Р. Ш.", Вп. Видіям Товариств „Шкільна Поміч", „Учительська Громада", „Українська Бесіда", Чит. „Просвіти", Музей „Бойківщина", Вп. Дирекціям економічних установ „Нар. Дому" й „Отом-у" за вшанування пам'яти та громадянської праці Покійного посмертними жалібними оповістками та за окремий вінок від самбірського громадянства.

Гарячі слова подяки складаємо дорогій рідношкільній молоді, що під проводом своїх Вп. Управителів і Професорів провела Покійного на місце вічного супочинку і своїми вінками та перлами сердешних сліз щиро засвідчила свій духовний звязок зі своїм довголітнім Вихованцем. Дякуємо Вп. Йосипові Естемамбському, директорові держ. Педагогічного Ліцею, Вп. Учит. Зборові й молоді тієї школи, Вп. директорці Ігнатовичевій, Вп. Учит. Зборові й ученицям держ. жіночої вселюдної школи, зокрема ж префектам Впр. о. проф. Й. Смольневі та о. проф. М. Ворчеві за слова співчуття й участь у похоронному обряді.

Немеркнуща пам'ять поляка оркестрі та її організаторові, Вп. Д-рові Юліянові Рабіеві та хорові під орудою Вп. П. Логина.

Напрямці прийміть слова глибокої подяки Ви всі рідні, друзі та знайомі, що з правдивим жалем так численно проводили Покійного у країну „без болізни й печалі", а нам склали слова правдивого співчуття у днях нашого великого горя.

254 **Дружина, діти, внуки.**

Тільки оголошуючись у

„ДІЛІ"

можете успішно продати, купити або замінити реальність

ГАРНІ ДАРУНКИ найдешевше

Кольонські води, перфуми, розпилячі, пудерниці і **французька біжутерія.** — Перфумерія **С. ФЕДЕРА:** Сикстуська 2, філії: Коперника 15 а, Галицька 16.

Львівські шоферські курси

Тел. 272-46. **інж. М. ГЕРЕСКО** Тел. 272-46.

САМОХОДОВІ Й МОТОЦИКЛЕВІ ДЛЯ АМАТОРІВ І ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ, ПРИЙМАЮТЬ ЗГОЛОШЕННЯ НА КУРСИ ЩОДНЯ ПРИ ВУЛ. ТОМІЦЬКОГО 14 (давна Коперника 54) — ДЛЯ ТИХ, ЩО ПРИЇЗДЯТЬ ОПІКА. ЦІНИ ЗВИЧАЙНІ.

3032 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

УКРАЇНКА шукає бюрового заняття. Пише під диктатом. — Зголошення до Адміністрації під „Образованна". 255 1—1

ПРИЙМУ працю магазинера, касіера, інкасента, або представництво. Зголошення до Адміністрації під „Молодий". 255 1—1

ІНТЕЛІГЕНТНА, енергійна газдиня, вдова, самітна, обійме управу дому і господарства найкраще у священника. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „обовязкова". 287 3—3

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка середніх літ поведе домашньо-сільську господарку у у бездітних або священника. Зголошення під „Чесна" до Адміністрації. 247 2-2

ТОРГОВЕЛЬНИК, довголітня практика, кваліфікації, а причини виїзду з Заользя шукає відповідного заняття. Int. Gan Piotr. Cieszyn Zachodni Chopina 32. 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КАСІЄРКИ та експедієнтки (мілого вигляду) шукає поважна фірма у Варшаві. Оферти зі знимкою слати Poste restante, Warszawa 1. sub. „Posada".

КУПНО — ПРОДАЖ

ФОРТЕПІЯН, короткий, гарний тон, продам (400) Сойковський, Личаківська 29. 259 1—1

РІЖНІ

ВЕЛИКА земська посілість Карпатської України, 1100 моргів, заміняю на великий дім у Львові, Кракові, Варшаві. Відомість: Львів, Казимирівська ч. 21. Господар. 261 1—1

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гнучульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галантерію й інші модерні гарнітури. 2333 12-52

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕ-„ЦИЗІЯ", тепер Шайнохи 1.

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 18-0

НАЙМОДНІШІ годинники, будильники, біжутерію поручає найдешевша фірма ВАНДЕР, Шайнохи один, там теж прецизійна направа годинників і біжутерії. 3020 11-0

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 по-полудні. 204 7-10

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 91-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 21-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,

венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Сикстуська 56

Тел. 114-44.

Спеціялістка дитячих недуг

Др. Ольга Ган

ординує тепер

Глубока 11 а, тел. 284-45.

ч. 181. 4—5

ОГОЛОШЕННЯ

НОВОВІДКРИТА

молочарня і харчівня

ГДИНЯ

Львів, пл. Академічна 4.

поручає смачні добірні обіди снідання і вечері з рідних страв під управою **Йосиф Тупісь.** ч. 193 2—3

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції вичислимо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 др. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
справлена (120 картон) зол. 2.50
справлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Ковдри, Матраци, Постелеве білля

поручає **МАРІЯН МЛЄКО**

давніше Коральницька

тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.

тел. 237-72

(напроти катедри) ч. 264 1—15

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії (Steinway & Sons - London), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.

Виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського 17.

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-166

Станиславів, 3-го Мая 12.

РОЗЛАДДЯ шлункове

це причина початку ріжних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу

Д-ра ЛЯВЕРА

вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, видільовують гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ

Д-ра ЛЯВЕРА.

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні сніданя, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

Блаватні решткиі суконні шкіряні і білизняні по найдешевших цінах

поручає

Циля Шварцвальд

Львів, Легіонів 39. II. п. Тел. 212-03.

ч. 187 2—4

Всякі тапіцерські роботи

виконує солідно і дешево

Арт. тапіцерсько-декоративна робітня

П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК

Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39

На складі тапіцерські меблі.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в руб. рядк оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, вакансі і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Вівторок 31 січня 1939. Ч. 21.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Що ми занедбали на терені міст

(Передова стаття).

Хліб, праця, добробут

Господарська програма Карпатської України

Мін. Ревай у Празі

Карпатоукраїнські посли не матимуть платні

Зміни в британському уряді

Мадярщина ввела загальну військову службу

Панічна втеча з Каталонії до Франції

Бенеш виїхав до Америки.

Мексик прийме 12000 вояків червоної еспанської армії

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видав Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ч. 21 (15.112). Львів, вівторок 31. січня 1939. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-45
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
Вклку Чеських Легіон Ірата „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. I. п.** (над крамницею „Салямандра")

Мін. Ревай у Празі.

ВАЖНІ КОНФЕРЕНЦІЇ У ВИСЛІДІ ТЕЛЄФОНІЧНИХ РОЗМОВ МІЖ ПРАГОЮ І ХУСТОМ.

КУП подає, що до Праги приїхав міністр Ю. Ревай який побуде у Празі кілька днів та відбуде низку важних конференцій.

Цю вістку потверджує теж УПС із Відня, яка покликується на німецьку пресу і заявляє, що поїздка мін. Ревая стоїть у звязку з протиконституційним іменуванням Прхали. Премієр центрального уряду Беран відбув із премієром Волошном кілька телєфонічних розмов, пропонуючи компроміс, а саме ген. Прхала мав би стати міністром комунікації замість внутрішніх справ. Карпатоукраїнський уряд такий компроміс відкинув, обстоюючи своє становище, що Прхалу іменовано без згоди і відома Хусту, нарушуючи конституційні закони. Одна із віденських часописів подав вістку, що до Праги виїхав теж із міністром Реваєм д-р М. Брашайко.

Віденська преса пише, що невідомо, чи і коли ген. Прхала верпеться до Хусту.

„Вечірка Правничої Громади"
14. II. 1939 р.
„ЖОВТА САЛЯ" ДЖЕЗ ЯБЛОНСЬКОГО
ч. 2822

МАДЯРЩИНА ВВЕЛА ЗАГАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

Мадярська палата послів ухвалила одного лосно закон, що вводить загальний обовязок військової служби для мужчин до 60. року життя. Військова активна служба триватиме 2 роки і обіймативе підготовчу службу перед 18. роком життя та вправи резервістів. Крім того цей закон передбачує спеціяльні повновласти для уряду на випадок війни або загрози війни.

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ МАДЯРСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ ТА ПУБЛІЦИСТІВ У РУМУНІЇ.

Румунський премієр установив стипендії для мадярських журналістів і публіцистів зі Семигороду, які своїми працями причинилися до румунсько-мадярського зближення.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ УРЯД ВИСЛАВ ПРЕДСТАВНИКА ДО БУРГОСУ.

Бельгійський уряд іменував генеральним агентом у Бургосі б. шарже д аффер у Сіямі Полєна.

Хліб, праця, добробут.

ГОСПОДАРСЬКА ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБЄДНАННЯ.

Як подає КУП, Українське Народне Обєднання змагає до того, щоб запевнити всьому населенню Карпатської України хліб, працю та добробут. УНО не подає ніякої точнішої господарської програми. УНО не робить ніяких обіцянок — як це звичайно робиться перед виборами — бо воно не є партією у загально прийнятому значінні, не є оборонцем інтересів поодиноких груп, лиш є всенароднім обєднанням, стоїть на сторожі інтересів усього народу. УНО не знає класових ріжниць, вони добрі лиш до того, щоб сіяти роздор, щоб розбивати і нищити нарід. УНО поставило собі за мету: знищити безробіття і голод. На шляху до політичної і господарської незалежности УНО є дороговказом.

ПОСЛИ ДО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ НЕ МАТИМУТЬ ПЛАТЕНЬ.

КУП повідомляє, що посли до сойму Карпатської України не дістануть ніяких платень. Це захороняє цей сойм перед небезпекою, що до нього могли б попасти люди, які в політичному житті шукають особистих користей. Кандидати з листи УНО готові до найбільш жертвенної та безінтересовної праці для народу, вони все керуватимуться гаслом: нація понад усе.

Чехословаччина визнала еспанський національний уряд „де юре"

Як подають урядово з Праги, чехо-словацький уряд визнав „де юре" еспанський національний уряд, що його до тепер визнавав лише „де факто".

Подаючи цю вістку, московська радіовисильня обурюється, що таке визнання не має прецеденсу (?) та що Прага зробила цей крок під натиском Берліну.

ДОМАГАЮТЬСЯ, ЩОБ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИЗНАЛИ НАЦІОНАЛЬНУ ЕСПАНІЮ.

Посол-демократ зі стейту Масачусетс вислав до державного секретаря письмо з домаганням, щоб американський уряд визнав національну Еспанію

Англійське домагання.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ЕНЕРГІЙНО ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ ВІДШКОДУВАННЯ ЗА БОМБАРДУВАННЯ КОРАБЛІВ.

Як подає один льондонський часопис, льондонський уряд переслав еспанському національному урядові енергійну ноту зі запитом чи той уряд думає заплатити відшкодування за збомбардовані кораблі. Брит. агент у Бургосі дістав наказ домагатись негайної відповіди.

„Ті, що рахують на упадок Франції"

ПРИКРО РОЗЧАРУЮТЬСЯ!"

Промова міністра Бонне в Ангулємі.

На бенкеті місцевої радикально-соціялістичної федерації в Ангулємі виголосив мін. Бонне промову, в якій стверднв, що Европа ніколи не переживала таких бурхливих хвилин, як від 10-х місяців. Французи хотять миру зі всіми, але якби котрогось дня стрінули їх труднощі, будуть протиставитися їм з холодною кровю.

Мобілізація минулої осени виявила, що в часі небезпеки французи стануть як один, як це все було у французькій історії. Ті, що рахують на упадок Франції, прикро розчаруються.

Мін. Бонне закінчив свою промову закликом до духа посвяти і вірности французького народу, який у теперішній історичній хвилині мусить хлоботися на велике чинтя, щоб здобувати продукцію та зберегти мир.

Льондонська конференція круглого стола не обмежилася до палест. питання.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ БРИТІЙСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

Як подає бюлетин „Офіс Араб", що виходить в Дамаску, недалека льондонська конференція круглого стола становить поважний успіх брит. дипльоматії: це вперше зберуться представники всього арабського світу. Не дивно, що вони не обмежаться до розвязки палестинського питання, а розглянуть усі справи, що торкаються арабського світу, зокрема:

1) статут пристані Акаві, що є предметом спору між Савдією та Кераком,
2) взаємини Ємену зі закордоном,
3) статут Суезького каналу,
4) оборона Червоного Моря,
5) свобода морської комунікації підчас війни,
6) кандидатури кн. Аббаса Гімлі паші на престіл проектованої арабської федерації.

КОЛИ ПІЧНЕТЬСЯ ЛЬОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ?

До Льондону почали зїздитися делегації на конференцію круглого стола, дарма, що її дата ще не устійнена. Найбільш правдоподібно вона пічнеться у перших днях лютого.

СКЛАД АРАБСЬКИХ ДЕЛЄГАЦІЙ.

Дата відкриття конференції не означена доки не пічнеться справа участи делегата арабської нац. партії Нашашібія, інших 5-партій, що належать до нач. арабського комітету вислали вже своїх представників — усі вони є прихильниками вел. муфтія

Склад делегацій такий:

Палестинські араби: Муні Бей, Абдуль Гаді, Джамаль Ефенді Гуссіні, Альфред Ефенді Рок, Аміль Бей Тамімі, Муса Бей Алямі та секретар Антоніюс, крім того експерти.

Єгипет: кн. Могамед Монейм, амб. Гассан Паша, Алі Мегер Паша та посол Абдуль Раман Бей.

Ірак: премієр Нурі Паша.

Савдійська Арабія: мін. емір Фейзаль, віцемін. Нуад Бей Гамзі.

Ємен: кн. Сейф аль Іслям, каді Могамед Абдулла та каді Алі Бен Гусейні.

Трансйорданія: прем. Тевфік паша.

ЖИДІВСЬКА ДЕЛЄГАЦІЯ.

Склад жидівської делегації ще не устійнений. Мабуть увійдуть до неї: д-р Вайцман, д-р Бен Гуріон, Шертак, Гольдман та представники жидів з Палестини й інших країв. З англійських жидів мабуть належатимуть до делегації: Ротшільд, лорд Рідінг та лорд Бірстед.

Що ми занедбали на терені міст.

З приводу Загальних Зборів Народньої Орґанізації українців Галицької Дільниці у Львові.

Львів, 28. січня 1938.

(К.) У понеділок 30. ц. м. відбуваються Загальні Збори Дільницевої Народньої Орґанізації на Галицькому Передмісті Львова. Справа, здавалось би, надто дрібна і льокальна, щоб її порушувати на передовому місці часопису. Та це тільки так здавалось би. Роля міст сьогодні така важна для кожного національного організму, що навіть один відтинок життя такого міста, яким є для нас Львів, виростає до загального значіння. І тому користаємо з цієї нагоди, щоби на тему політичної орґанізації міст нашої території висловити кілька думок.

Народня Орґанізація Українців міста Львова надто відома ширшому українському загалові, щоб її аж поручати. Це тип орґанізації замітний в українській дійсности. Одинока на нашій території апартійна організація з політичною закраскою, яка обединює людей ріжних політичних напрямків. І мабуть цій обставині вона завдячує свою популярність у Львові: загал хоче бачити співпрацю людей ріжних політичних світоглядів. Однак ця популярність, а навіть авторитет орґанізації не стоїть у відповідній пропорції до справжніх — на жаль малих — практичних досягнень її діяльности.

Орґанізація Українців м. Львова поставила собі надзвичайно широкі завдання: орґанізувати міське українське населення „на національній основі і дбати про піднесення його освітньо-культурного, політичного і господарського стану!" Чи може краще було би ці завдання розбити на поодинокі ділянки і віддати їх окремим, уже існуючим орґанізаціям? На нашу думку було би помилкою робити це. Українське життя по містах так мало ще подібне до справді великоміського типу, так дуже ще потрібні тут інекції національної свідомости громадянам українського походження, що на зріжничковану працю вищого зразка по культурних чи наукових ба навіть економічних, торговельних і промислових установах серед цих громадян ще іноді передчасно. І тому важко не погодитися в тим, що Орґанізація Українців міста Львова правильно ставить собі м. і. ціль: виробляти серед своїх членів і утревалювати в них почуття обовязку українського громадянина. Просто серед наших умовин набирає величезної ваги діяльність, яка розбуджує українську національну свідомість серед міського населення і втягає його потім у крутіж зорґанізованого життя та його конструктивної творчости. Ще багато потрібно праці, яку можна б назвати переорюванням національного міського перелогу! Коли ми його не будемо переорювати, оратимуть його інші. Мусимо з цим станом погодитись і витягнути практичні висновки та працювати від основ там, де ця праця потрібна.

Сьогоднішні часи цікаві тим, що народи опікуються одиницями, виловлюють їх, освідомлюють і потім втягають їх у ритм своєї ідейної динаміки. Чи будемо пригадувати, що сьогодні не лише установи, але й одиниці є позиціями національного білянсу? Оті служниці, перекупки, сторожі, замітачі вулиць, міські робітники ба навіть мешканці захистів для бездомних, відвідувачі кухонь для безробітних — це елемент, який грає чималу ролю у нинішньому національному суперництві. Приглянься мотивам переходу на латинський обряд цих тисячів греко-католиків, які у Львові покидають українську національну спільноту, а побачите, що 90 прц. тих мотивів це причини соціяльні. Отже саме це такі люди, які потребують орґанізації праці, правної обо рони розбитого на атоми виловлювання та усвідомлювання. Маємо під руками статистику переходів у 7-ти гр.-кат. парохіях Львова ще за роки від 1926 до 1932 р.: 2795 випадків! Однак це число не дає справжнього образу взаємного, дрібного але масового проникання обох народів. Скільки національних втрат є напр. у народніх школах у Львові, яких є 78 (на державному коштї) та з яких лише 27 має гр.-кат. катехитів — не відомо. Не знаємо теж, скільки пропадає українців у Львові при всяких інших нагодах і при інших умовинах. Одначе безсумнівне є одно: з 50.992 гр-католиків, яких виказує статистика львівського магістрату у 1938 р., найменше половина потребує опіки Орґанізації Українців Львова, себто найменше в половини українських громадян міста Львова треба утревалювати почуття „обовязків українського громадянина", щоб щойно опісля вкласти їх у рямці українського національного конструктивізму.

Очевидно Орґанізація ще далека від цього. Коли ми казали на початку, що її популярність не є пропорціональна до практичних вислідів її праці, то це тільки частинний докір під її адресою. Це радше докір у сторону української інтеліґенції Львова. Не будемо недискретні, коли подамо до відома, що напр. Дільницева Орґанізація на Галицькому передмісті, якої загальні збори відбуваються саме 30. ц. м., має між своїми членами 20 (словами: двацять!) інтеліґентів на 16.000 українського населення дільниці, дарма, що саме у тій дільниці зосереджена найбільша скількість українських інтеліґентів, ба навіть є цілі камениці з українськими мешканцями! Безумовно це сумне явище, про яке треба дискутувати прилюдно саме тому, щоб воно зникло. Тимчасом матеріял до праці, ґрунт у цілому Львові дуже гарний. Просто зворушливі є приклади того напору українських низів угору, до світла. Чи не зворушує це до глибин, коли робітники чи робітниці, які вже наполовину призабули чисту рідну мову, зголошуються, прохають вибачення, що не говорять добре по українськи та заявляють бажання голосувати на українця? Або, коли на один поклик у церкві являється в домівці Орґанізації дві сотні слуг, робітників, міщан і т. п. (та лише три інтеліґенти)! Або, коли служниця 6 разів являється у виборчій комісії і кожний раз виконує нову її вимогу, то метрику чоловіка, то метрику шлюбу, аж знеохочений предсідник комісії заявляє „а нех юж ґлосує"... І тому нехай дільницеві збори будуть нагодою для інтеліґенції Галицького Передмістя перевірити своє відношення до Орґанізації.

Ще одно завваження: Орґанізація типу львівської є лише у пяти містах Сх. Галичини. Невже-ж решта міст нашої території має так високо свідоме міщанське населення, що його не треба вже „утревалювати" в „українських громадянських обовязках"? Чи справді так є напр. у Тернополі, Перемишлі, Золочеві, Бережанах, Самборі, Ярославі, Луцьку, Рівнім і т. д. і т. д.? Здається, теперішній час виборів до міських рад просто вимріяний, щоб цю справу вирвати з мертвої точки. Ми повинні розбурхану цими виборами активність міського населення і його зацікавлення політичними справами використати. Треба її вбрати у зорґанізовані рямці міської політичної орґанізації на зразок Львова.

І тому, хоч дільницеві, льокальні збори однієї частини Львова — це подія безумовно дрібна, проте вона пригадує нам настирливо, що ми занедбали та не виконали багато завдань на терені міст рідної території. Із них найважніше те занедбання, що ми в отих містах не маємо в руках навіть їх української частини населення.

Рідна Школа в світлі цифер і виховних досягнень.

З ПРИВОДУ ЗВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ Р. Ш. ЗА ЧАС ВІД 1. ВЕРЕСНЯ 1937 ДО 31. СЕРПНЯ 1938.

Життя сучасних націй, спеціяльно недержавних, сперте на реальних матеріяльних і духових вартостях, виковується в їхніх установах. Сьогодні неможливо навіть уявити собі ні теоретично ні практично збірне творче життя народу поза його товариствами й орґанізаціями. На теренах установ викристалізовуються нові суспільні ідеї, а в щоденній праці при їхніх варстатах виринають усе нові засоби й методи здійснювання цих ідей у практичному житті. Тому кожний періодичний огляд розвитку та праці українського товариства чи орґанізації, кожний загальний збір стає важною подією в цілості нашого загального національного руху. З провідних ідей та конкретних орґанізаційних досягнень даної установи ми робимо висновки, чи рівень нашого національного розвитку підвищується, чи спадає, або чи не затримується може на перестарілих позиціях.

Рідна Школа назначила свій цьогорічний Загальний Збір на четвер 2. лютого. На цей збір виготовила Головна Управа Р. Ш. прозоре звідомлення за час від 1. вересня 1937 до 31. серпня 1938. Варто ширшому загалові нашого громадянства познайомитися ближче зі змаганнями та виховними досягненнями Рідної Школи в цьому часі.

Орґанізаційна схема Рідної Школи проста. Найнижчими орґанізаційними клітинами є на місцях Кружки Рідної Школи, в повітах Повітові Союзи Союзи Кружків Рідної Школи. Найвищим законодавчим орґаном у Рідній Школі є Загальний Збір представників Кружків і Повітових Союзів. Виконавча влада належала до Президії Головної Управи та повної Головної Управи. Контролю діяльности переводила Контрольна Комісія, непорозуміння та суперечки залагоджував Розсемний Суд.

Окремими ділянками праці в Товаристві завідували комісії: 1) середнього, 2) народнього й 3) фахового шкільництва, 4) дошкільного виховання, 5) позашкільної освіти, 6) видавництва, 7) фондації ім. Кокорудзів, 8) орґанізаційна, 9) книгарні й видавництва, 10) Порадні для вибору звання, 11) правнича, 12) звязковий з Т-вом „Сільський Господар" та 13) делеґат для Т-ва охорони дітей та опіки над молоддю.

У звітовому році мала Рідна Школа в дні 31. серпня 1938 року 2.074 кружків (м. р. 2.024) і в них 103.838 членів (м. р. 98.162); в грудні 1938 піднеслося це число до 105.000 членів. Рідна Школа намагалася приєднувати собі ідейних та активних членів і повела боротьбу з т. зв. „паперовими" членами, щоб привчити наш загал не тільки користати з прав, але й виконувати наложені, хочби й важкі обовязки.

Як найвища наша національно-виховна та шкільна установа розвивала Рідна Школа в народніх масах інтенсивну виховно-освітню діяльність. Пропаґанду рідношкільних та виховних ідей переводили референти. Вони дали в звітовому році 1.761 рефератів на освітньо-виховні теми; слухало їх 24.524 членів. До популярних проявів діяльности Рідної Школи на місцях належали дитячі забави та шкільні свята, концерти (306) й аматорські та театральні вистави (1560). В Товаристві було 80 хорів з 2.148 членами та 10 орхестр зі 133 аматорами. При Кружках Р. Ш. було 136 аматорських гуртків з 2.515 членами. Діти дитячих садків мали 1035 виступів; молодь виступала 257 разів на руханці, танках, співі, на сцені і т. д. До цього ще треба дочислити 375 фестинів і 875 товариських забав та святочні зустрічі членів.

Важну позицію в освітньо-виховній праці Р. Ш. займали курси (для неписьменних, українознавства, провідниць дитячих садків, рідношкільних провідників, підготови до гімназії, бібліотечні, нот, книговедення, трикотарства, куховарства, шиття і крою, вправ, пісень і танків, жіночих фахових); було їх у звітовому році 64 з 1480 учасниками.

Велике освітньо-виховне завдання сповняли постійні і мандрівні бібліотеки Р. Ш. Всіх бібліотек мала Р. Ш. 653 з 79.207 книжками.

Великою журою Кружків Р. Ш. було придбання власних будинків для шкіл, будови, перебудови, купно парцель і т. д. Деякі кружки мають дуже гарні, зразкові (2-о і 3-поверхові) власні шкільні будинки.

Моральною спонукою до праці служать щорічні змагання Кружків Р. Ш. в ріжних ділянках діяльности.

Цілу діяльність Р. Ш. справляла Головна Управа при помочі живого листування, відвідин (382) та люстрацій (333).

До дуже важної ділянки праць Р. Ш. належить орґанізування та ведення **дитячих садків.**

У звітовому році мала Р. Ш. 605 дитячих садків з 22.094 дітей. Загальний кошт утримання всіх дитячих садків дійшов до 115.798 зол. 94 сот. Завдання дитячих садків уміщовлюється в тому, щоб не тільки кермувати дітьми, але й впливати на них запобіжно: не допускати до того, щоб у них розвивалися лихі навички, шкідливі ідеї та фальшиві поняття, але навпаки — творити такі умовини, щоб молодь зростала в атмосфері здоровій фізично і морально.

До виховних установ Р. Ш. належали також захоронки (3) і світлиці (3).

Рідна Школа вела у Львові та в краю 33 народні школи з 6.008 учнями. Учило в цих школах 215 учителів разом з катехитами. В шкільному році 1937—38 мала Рідна Школа 12 гімназій та 11 ліцеїв з 70 класами і 85 відділами. В тих школах училося 2.499 учнів; учило їх 134 учителів.

В 1937—38 шкільному році мала Рідна Школа 16 фахових та фахово-доповняльних шкіл. Училося в них 1.801 учнів.

В бурсах Р. Ш. (всього 4) було 151 вихованків.

Українська Порадня для вибору звання обслужила 385 інтересентів.

Першу Українську Педагогічну Виставу, влаштовану від 4. червня до 4. липня 1938, відвідало понад чотири тисячі гостей. Дохід з неї чистави призначений на основання українського Педагогічного Музею, що в недалкій будуччині буде зорганізований при Рідній Школі у Львові.

Товариство мало у Львові два підприємства: 1) книгарню Р. Ш. і 2) видавництво Р. Ш. Книгарня розвивається добре і дала в звітовому році 4.000 зол. чистого доходу. Умовини для праці видавництва несприятливі.

Прибутків мала Рідна Школа 757.715 зол., видатків 1,439.484 зол. Недобір покрило Т-во доходами з добровільних жертв громадянства. В цих жертвах поважну позицію займають жертви української еміграції, головно з Америки й Канади.

Матеріяльне положення Рідної Школи остільки поправилося, що вона може вже сплачувати свої давніші зобовязання, а деякі Кружки Р. Ш. не лише правильно виплачують винагороди своїм учителям, але могли навіть підвищати їм їхні мізерні платні на 10—15% місячно.

Так серед дуже несприятливих умовин розвивається та працює з успіхом для українського народу Рідна Школа.

тільки
Крем магістра В. ПАЗЬЄРСЬКОГО усуває раз назавжди Сіднякиплями і т. п.
НАЦЬКА № 1
Крем Halina № 2 (піатовстиб) плекає церу хоронить перед зморшками і їх усуває.

Не тримайте безужиточно дома **ДОЛЯРІВОК, ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОЗИЧОК ТА ЦІННИХ ПАПЕРІВ.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

З польської преси.

Рецепта п. Студіїцького на розвязку української проблеми.

До статтей про польську заграничну політику й українську справу, які ми зреферували у вчорашньому числі, додамо сьогодні ще статтю на цю саму тему п. Владислава Студніцького, яку п. н. „З нами або проти нас" надрукувало виленське **„Слово"** (ч. 26 з 27-го січня ц. р.). Редакція „Слова" надрукувала статтю з застереженням, що не погоджується з нею, але уважає за правильну думку п. Студніцького, що українська справа повинна бути розвязана з Польщею, не проти Польщі. На початку своєї статті п. Студніцький реаґує на таку фразу п. С. К. у його статті п. н. „Велика Україна": „Відірвання України від Росії було б кінцем російської держави такої, яку створила історія".

„Від якогось то часу — питається п. Студніцький — полики бажають зберегти російську державу таку, яку витворила історія? Чи пішли вже в непамять наші вікові кривди від тієї держави, чи неославізм та угодові течії перед війною і в часі великої війни були тим раком, що пережер нашу національну душу, перекреслив наше історичне минуле і витворив якийсь російський патріотизм?

„Може наша державна рація вимагає, щоб спертися на Росію? Поширився погляд, що Росія хоче здобутків в Азії, що точку тяготи переносить до Азії, отже знизить її займанницькі плани у відношенні до Польщі. Це омана, якій перечить усе минуле Росії і її теперішні змагання. Росія від Івана Лютого йшла на Схід: її здобутки на Сході, знищення казанського ханства і потім кольонізація Сибіру, давали їй сили до того, щоб посуватися на Захід. У XVII-ому столітті захвачує наддніпрянську Україну, у XVIII-ому господарить у Польщі, змагає до того, щоб її поневолити і переводить розбори. Поразка на Сході в 1905-ому році лежала у підложжі світової війни, що закінчилася катастрофою Росії. Революціонізування Азії цілою акцією совітської Росії, спрямованою до здобуття впливів і територіяльних здобутків в Азії, має на меті створити умовини для того, щоб перемогти Европу. Амбіція Росії — відгравати ролю в Европі і то ролю першорядну, рішальну... В інтересі Европи лежить обрізати Росію на заході і сході, отже відірвати Україну, Кавказ, Крим, цілу фінську північ аж по Печору, яку повинна дістати Фінляндія, посунути границі Польщі, щоб вона сперлася принайменше на Березині."

Від цього основного погляду п. Студніцький переходить до розвязки української проблеми. Його думка в цій справі така:

„Всі активні українські та руські елементи в нашій державі діють на її згубу; можуть скоординуватися з нами тільки тоді, коли ми поставимо на денний порядок відбудову української держави поза межами нашої держави. В відбудованій українській державі вони знайдуть пристосування для своїх сил; там теж на широких просторах Совітської України знайдуться кольонізаційні терени для українців і русинів з Польщі."

Цю останню справу п. Студніцький уявляє собі дуже просто: коли можна було — каже він — переселити міліон греків з Туреччини до Греції, чи турків з Греції і Болгарії до Туреччини, то виходить, що при сьогоднішніх комунікаційних засобах, при сьогоднішній техніці і при сьогоднішніх фінансових операціях це не належить до непереможних труднощів. Найбільша небезпека — на думку п. Студніцького — для Польщі лежить у тому, що противники Польщі хочуть будувати Україну проти Польщі. До тих противників п. Студніцький зараховує і Совіти, що „в останніх роках під протекторатом чехів вели протипольську диверсійну акцію на Закарпатті", і Чехословаччину, що мріє „про спільну границю з Росією" і навіть тепер Францію, яка своєю „українською і протипольською пропаґандою" виявляє своє невдоволення за те, що Польща не перепустила совітської армії через свою територію.

„У Франції значна частина преси пеститься думкою про поменшення Польщі. Пасивністю перед цим не охороннмося. Для активности мусимо ввійти в порозуміння з Німеччиною щодо спільної лінії, спільної акції. Якби перед візитою Чемберлена відбулася візита Бека, тоді можна було осягнути реалізацію спільної границі з Мадярщиною. Цього постуляту ще тоді не була так здепопуляризувала в Німеччині польська преса, яка всупереч усякій логіці представляла як протинімецький постулят. Тимчасом це постулят виключно протиросійський. Бо Польща не може рахувати на збройну допомогу Мадярщини на випадок конфлікту з Німеччиною, бо довжина мадярсько-німецької границі, значіння німецького ринку для Мадярщини, необхідність зєднати собі Німеччину у справі відзискання в цілости або частинно Семигороду, примушує Мадярщину до добрих взаємин з Німеччиною... Мадярщина є природним союзником Польщі на випадок війни з Росією. Панування Росії у Східній Галичині і Закарпатській Руси — це була б небезпека для Мадярщини. Чехословаччина пішла би під впливи Росії. Панславізм став би знову ідеольогією завойовництва Росії, яка змагала би до того, щоб знищити мадярську барієру."

П. Студніцький твердить, що якби Німеччина будувала Україну проти Польщі — це був би абсурд, що був би наслідком помилкової політики обох держав. В інтересі Німеччини лежить сильна і велика Польща, що відділяла би її від Росії і не пустила би московського війська через свою територію. Польща, що відділяє Німеччину від Росії, нівечить підставу французько-російського союзу. Росія, що схоче бути европейською і мати союзників на заході Европи, змагатиме до ліквідації Польщі, Німеччина схоче її втримати, якщо Польща „не піде на самогубну політику зближення з Росією".

„Щоб зберегти ненарушність нашої території колишньої пруської займанщини і Східної Галичини, не можемо знайти іншого шляху, як політична, господарська і мілітарна німецько-польська кооперація. Бо сил на те, щоб протиставитися Німеччині в її політичних концепціях не знайдемо ані в нас ані поза нами. Доля Чехословаччини вказує на байдужність Франції й Англії для справи середньої Европи. Відношення обох цих держав до Польщі сьогодні неприязне."

Відірвати Україну від Росії — каже п. Студніцький — можна тільки при істнуванні польсько-німецько-мадярського союзу. А цей союз можливий тільки тоді, коли Німеччина погодиться на спільну польсько-мадярську границю, яка

„тільки в безумних головах наших журналістів може бути протинімецькою концепцією, а є для нас тільки скріпленням нашої безпеки від Росії і для Мадярщини гарантією, що бастіон, який оберігає мадярську долину, не буде в російських руках. Не знаємо, коли прийде реалізація української справи — чи перед тим не прийде французько-італійська розгра в кольоніяльних справах. Але ми повинні всю нашу політику вести в той спосіб, щоб українська справа була розвязана з нами, не проти нас."

У своїй замітці редакція „Слова" підкреслює, що ці два речення, тобто перше, що абсурдом було би якби Німеччина будувала Україну проти Польщі і це останнє, щоб українська справа була розвязана з Польщею, не проти неї — найправильніші та що їх треба сказати Німеччині і польському громадянству.

ГРИПА?? WATER BAYER ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

ч. 18/20 1—3

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ КОРДОНІВ ШВАЙЦАРІЇ.

Швайцарська союзна рада домагається 7,100.000 франків на реорганізацію граничної сторожі, згідно з досвідом з минулих маневрів

Вісти з Карпатської України.

(ЗА БЮЛЕТИНОМ КУП.)

ПЕРЕДВИБОРЧІ ЗБОРИ В КАРПАТ. УКРАЇНІ.

Як подає КУП, в неділю відбулися у Великому Березному, Королеві над Тисою, Апшеві, Вишкові, Нанкові та Копачеві передвиборчі віча, що їх скликує Українське Народне Обединання.

ВИЗНАЧНИЙ МОСКВОФІЛЬСЬКИЙ ПОЕТ У РЯДАХ УКРАЇНЦІВ.

Визначний поет Закарпаття **А. Карабелеш**, що видав кілька збірок поезій у чистій російській мові і був т. зв. духовим провідником москвофільської молоді, помістив у закарпатській українській пресі отвертий лист, у якому з великою щирістю та отвертістю пише про свій помилковий світогляд та службу шкідливій ідеї і заявляє, що всі свої сили присвятить тепер для добра і слави українського народу.

А. Карабелеш є гімн. учителем і має великий виховний вплив на молодь, тому його виступ має своє значіння, особливо в закарпатській дійсности.

ДЕЛЕҐАЦІЇ ЗІ СІЛ У МІНІСТРА РЕВАЯ.

Міністр Ревай принив делегації: 9-членну делегацію з Керецьких, 15-членну з Салдобоша, 6-членну з Вишнього Парду й делегації з Білок та Ізи. Всі делегації іменем своїх сіл заявили, що українське населення дякує владі Карпатської України за те, що в такім короткім часі настала деяка консолідація в краю та запевнили міністра Ревая, що українське громадянство все і в кожному випадку буде підтримувати свою народню українську владу.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ДРАГОВІ.

В пятницю 20. ц. м. відбулось у Драгові велике народне свято з приводу отворення нової горожанської школи. На свято приїхало багато населення з Драгова й околиці та начальник міністерства шкільництва А. Штефан.

НАВІТЬ ДІТИ УТІКАЮТЬ ІЗ ЗЕМЕЛЬ, ПРИЛУЧЕНИХ ДО МАДЯРЩИНИ.

В останніх тижнях перейшло з території, відступленої Мадярщині, багато шкільної молоді, яка переслідувана мусіла захоронити себе утечою. Ця молодь хоче докінчити науку в українських школах, про які в Мадярщині не може бути й мови. Карпато-українська влада пішла на зустріч цим молодим утікачам. Дітей примістять по інтернатах, де вони дістануть утримання і зможуть спокійно — хоч і далеко від своїх родичів — закінчити освіту. Але память про мадярське панування в молодих душах залишиться назавжди.

Обіжник у справі пресового декрету.

Міністр внутрішніх справ розіслав до воєводів і всіх старостів обіжник з 23. січня ц. р. у справі виконання декрету Президента з 21. листопада 1938 р. про пресовий закон. Обіжник звертає увагу, що пресовий закон слід стосувати з великою обережністю та йти за розумінням дійсних намірів законодавця. При виконуванні пресового закону надзірна влада повинна втримувати постійний звязок і співпрацювати з відповідними прокураторами.

Староство повинно зареєструвати часопис до півтора місяця. Поширювання друків не підлягає ніяким обмеженням, зокрема не вимагає дозволу влади, з винятком вуличної продажі друків, що не є часописами По вулицях можна продавати часописи з тим, що треба **повідомити на письмі** надзірну владу.

Далі обіжник пригадує, що згідно зі ст. 15 пресового закону є редактори. які відповідають за ціле видавництво, або кількох редакторів, які відповідають за поодинокі ділянки. Обіжник інтерпретує згадану постанову так, що редактори поодиноких ділянок відповідають за цілість часопису лише тоді, якщо нема окремого редактора для інших справ у часописі.

Торкаючись заборони політичної агітації при поширюванні часописів обіжник вияснює, що не можна вважати вуличною політичною агітацією, якщо кольпортери голосно викрикують наголовок і політичний напрям часопису (напр. „Діло" і т. п.). В часописах. друкованих у непольській мові, треба помістити теж свій наголовок у польській мові, але меншими черенками від черенок, якими видруковано наголовок часопису в чужій мові.

Урядові спростування та комунікати, що їх надсилають уряди, державні і самоуправні установи, повинні бути ядерні та спростовувати фальшиві вістки з поданням дійсного стану. Урядові спростування до часописів надсилає влада крім центральних міністерств.

Постанову, що „спростування треба помістити на тім самім місці і тим самим друком" слід розуміти так, що тим самим місцем повинно бути видне місце або колюмна часопису, а не означена його частина.

Постанову про конфіскату друку може видати лише компетентна місцева влада. Перед виданням конфіскати слід означити: 1) уступи друку, що підлягають конфіскаті, 2) нарушені постанови пресового закону і 3) вказати обовязок, що його не сповнено, якщо йде про порядкову провину.

Незадовго появиться інструкція для прокураторів у справі пресового декрету.

Інтервю віцепремієра Сідора для ПАТ-а.

Віцепремієр Сідор відбув розмову з представником ПАТ-а. Він зясував еволюцію Чехо-Словаччини від давнього демократичного месіянізму до теперішнього реалізму, нормалізацію взаємин між чехами і словаками, участь словаків у дипльоматії та в армії і здементував поголоски про чесько-німецьку митну унію та військову співпрацю.

Мін. Сідор ствердив, що недавні події заважили на словацьких симпатіях до Польщі, але висловив надію, що „час вигоїть рани."

Карпатській Україні присвятив мін. Сідор кілька завваг, які у стилізації ПАТ-а виглядали ось як: „Віцепремієр Сідор критично висловився про недавні інциденти у Карпатській Україні, які задразнили взаємини з Мадярщиною та Польщею. Це політичне напруження зі сусідами викликала політика „русинських" чинників у Хусті, які тепер називаються українцями, зовсім нескоординована з урядом. У світлі цього негативного становища праського уряду до цілей та діяльности уряду в Хусті слід розглядати номінацію ґен. Прхали, який на місці має репрезентувати волю Праги."

•

Якщо слова віцепрем. Сідора передані вірно, то можна хіба його запитати, які то інциденти в Карпатській Україні загострили взаємини федерації з Мадярщиною та Польщею. Коли взяти під увагу відому словацьку аґресію, що перервала праці польсько-словацької делімітаційної комісії, та акцію чеських терористів на шлеському пограниччі, ствердимо, що одинока Карпатська Україна не спровокувала ніякого інциденту з Польщею. Коли ж іде про мадярський кордон, то в інциденті під Мукачевом брала участь не лиш „Карпатська Січ", але й чеські військові частини, які зрештою лиш зареаґували на мадярську аґресію

—o—

Голяндська королева заповідає обмеження громадянської свободи

ТА ВЗИВАЄ ГОЛЯНДЦІВ ДО ОБОРОННОГО ПОГОТІВЛЯ.

Всі голяндські радіостації трансмітували промову королеви Вільгельміни, яка закликала свій нарід до духового оборонного поготівля.

Вона закликала нарід до жертв, навіть до резиґнації з деякої громадянської свободи, коли не буде необхідне.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 30. січня 1889.

ПРО ПРОМОВУ КРАЄВОГО МАРШАЛКА.

„Промова краєвого маршалка містила і руську частину, яка цим разом могла вже задовольнити русинів. Коли маршалок перший раз промовляв у соймі по руськи дня 19. жовтня 1883, заникаючи наради сойму при його відложенні, ми закинули тій промові, що вона була звернена тільки до руських послів, отже не так була актом признання прав руської мови і руської народности, як радше актом особистої ввічливости маршалка для руських послів. Вчорашня промова мала вже інший характер. Вона була звернена до цілого сойму і торкалася зовсім таксамо, як польська частина, загальних справ. Тому за першим разом дякував маршалкові по руськи о. Ковальський без чийогонебудь уповажнення, цим разом п. Романчук а уповаженні і в імени всіх русинів сойму."

МОНАРХ, ЩО ЩИРО БАЖАЄ МИРА.

„На бенкеті у кн. Бісмарка в день народин цісаря підніс італійський посол Льонай тоаст у честь цісаря Вільгельма і сказав, що пє на здоровля цісаря, монарха, якого перші кроки, його гостина на сусідніх дворах, дають доказ, що він щиро бажає втримати мир."

ЕЛЄКТРИЧНЕ КРІСЛО.

„Перше страчення електрикою відбулося 9-го січня в Америці, де — як відомо — конґрес вирішив завести такого роду кару смерти. Деліквентом був Йосиф Райт, німець, що убив свою жінку. Його посадили на деревляний стільчик з нахиленою спинною і привязали ремінями. Потім завязали йому очі, на шию наложили металевий перстень і голову сперли на залізній кулі. До кулі і перстеня ішли дроти від електричного струму. На даний знак потисли ґузик, електричний струм перейшов і Райтч перестав жити не видавши зойку ані не почувши болю."

Українка.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 25. І. у вступній статті про подорож Хвальковського до Берліна обговорює в окремім уступі правно-державне положення Карпатської України та стверджує, що мадяри не мають тепер ніяких претенсій до Карпатської України; цей самий часопис з 26. І. в телеґрамі з Берліна приносить зміст повідомлення „Фелькішер Беоб." про конфлікт уряду Карпатської України з Прагою.

„Грватска Стража" з 27. І. містить в „Огляді міжнароднього положення" окремий розділ, присвячений Карпатській Україні, п. н. „Нинішня стадія української проблеми".

ГОЛЯНДСЬКА ПРЕСА.

„Нюве Роттердамше Курант" з 25. І. приносить статтю, в якій обговорено польську закордонну політику у відношенні до Німеччини та Совітського Союзу, з широким насвітленням української справи.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Дайтше Рундшав" (Бидґощ) з 27. І. помістила велику статтю п. н. „Польща і Карпатська Україна".

ШВЕДСЬКА ПРЕСА.

Шведський денник **„Гетеборґс Гандельс Ох-Сйефартс-Тідеінг"** поміщує велику передовицю Івана Фалюді, присвячену історичному оглядові подій в Україні від часу Карла XII. до сучасної ситуації.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

Клайпеда рівняється на Берлін.

Усі соціял-демократичні організації у Клайпеді (німецькі й литовські) вирішили на спільному засіданні приєднатись корпоративно до націонал-соціялістичного робітничого фронту на превеликє обурення соціял-демократів емігрантів, які постановили покинути „зрадницьку" Клайпеду. — Цікаве, що того самого дня, коли клайпедська соціял-демократія соборно перекочувала до націонал-соціялістів, у Клайпеді зліквідували останню жидівську крамницю з конфекцією і останню крамницю кольоніяльних товарів, власником якої був теж жид.

—o—

Сторінка без політики.

Мистці шпигунської штуки.

ФРАНЦ ЙОСИФ І РОСІЙСЬКИЙ ШПИГУН.

Велику сенсацію викликало у свій час відкриття шпигунської афери російського полковника Марченка (може і земляка), який у 1907 р. був військовим уповноваженим представником Росії у Відні. Свою шпигунську діяльність провадив Марченко майже відкрито; шукав знайомостей між австрійськими старшинами та переодягнений, вештався по Відні виходячи у звязки з різними підозрілими типами. Розкидаючи гроші на всі боки він перекупив для своїх цілей одного веркмайстра віденського арсеналу, де саме випробувано тоді т. зв. „С" крісові стріль на, які мали мати більш випрямлену лінію лету, при стрілах на більшу віддаль. Саме в час, коли Марченко переговорював з перекупленим веркмайстром і тримав у руках викрадене стрільно, увійшли агенти австрійської тайної поліції та арештували веркмайстра. Марченка не можна було арештувати, бо його боронив закон дипльоматичної незайманности.

Найцікавіше в тому випадку була дальша поведінка Марченка. Кожний інший військовий представник, приловлений на такому вчинку, побачивши, що земля горить йому під ногами, покинув би негайно своє місце. Марченко зробив інакше і пустився на нахабну гру. Він удавав, що нічого не знає, до нікої вини не почуває ться, що більше, мав відвагу піти на двірський баль, кілька днів пізніше, в цісарському Бургу. Думав мабуть, що цісар Франц Йосиф не поважиться знехтувати царського висланника. Якщо цісар подав би йому тоді хоч кінчик пальців, він був би зрегабілітований. Показалося, що полковник помилився. Підчас балевої перерви, цісар Франц Йосиф розмовляв з кожним з чужосторонніх військових представників, які випрямившися у ряд, чекали розмови з цісарем. Скінчивши розмову з одним, подавав йому Франц Йосиф руку, додаючи кілька приязних слів на прощання. Тільки побіч Марченка перейшов він мовчки і зневажливо, заклавши руки на плечі. Полковникові вдарила кров до лиця від цієї образи, на очах тисячі високопоставлених гостей. На другий день Марченко покинув спішно австрійську столицю.

* * *

Від давніх давен була шпигунська служба одною з найважніших ділянок у підготові держав до майбутніх воєн, як також дуже важним чинником у часі війни. Відкривані час до часу шпигунські афери, це тільки проблиски тієї підземної роботи, що йшла і йде у всіх державах світу, оплачувана грубими мільонами інтересованих сторін. Особливо живу шпигунську діяльність можна було помітити перед світовою війною між Австрією та Росією, далі між Німеччиною, Англією та Францією. Тисячі шпигунів перебігало згадані країни, вишукуючи військові та промислові тайни матеріяли для своїх держав.

Подав о. Ст. Ковалів.

Хто поділився мільоном.

Як відомо, мільйон золотих упав в останніх днях тижня четвертої кляси сорок третьої Касової Льотерії на число 69632, якого власником є мешканці Центральної Округи промислової.

Нові мільонери походять переважно з купецьких кол, тому так виграні гроші задумують вкласти на розвиток своїх торговельних підприємств.

Пан Франц Моєва є фаху експортер [illegible] артикулів. Від постійно вірив у своє щастя [illegible] грав на Касовій Льотерії без перерви від 1926 року, будуючи більшу кількість льосів різних чисел до спілки зі своїми товаришами.

Виграна дасть змогу Панові Моєві перевести деякі плани, які мабуть багато поширять засяг його діяльности.

Пані Шарльота Гришман грала до спілки із чотирма іншими людьми. В цей спосіб кожний співвласник „п'ятки" дістав по 32.000 зол. Це також досить поважна сума і вона дуже придасться власникам, годфен серед тих умовин, в яких опинились мешканці Ц. О. П.

Як згадують спільники до своєї „п'ятки" мав п. І. Адлер, тієго кожний з них дістав по 8.000 золотих. П. Адлер по фаху гарбар.

В гурті бачимо п'ятьох власників одної „п'ятки" щасливого льосу. Ось вони: п. Міша Дімонд, Робека Шендлер, Абрагам Брамс, Айзик Регенбоген і Якодь Клейн. Всіх їх лучить тільки далека знайомість, бо кожний із них працює окремо і в різних фахах.

По закінчині сорок третьої ми вийшли в період 44-тої Касової Льотерії, у плані якої передбачено багато дуже вартісних для гравців змін. Про те повідомимо докладніше вже незадовго.

Поки що пригадуємо, що вже пора засобитися у льос до першої кляси, якої тягнення починається 20-го лютого с. р. і триватиме чотири дні.

Теж треба памятати про льотерійний конкурс і можна хутко прислати відповіді на питання: „Що таке щастя", бо речинець вийде 5 лютого с. р.

Неписьменність — це страшний суспільний біль, що вперто відновляється та напостає.

Перестороги для мужаток.

1. Не треба вам бачити всіх мужеських прикмет тільки в інших чоловіків. Власний чоловік має також не тільки самі хиби.

2. Будьте від самого ранку порядно убрані і зачесані. Нехай чоловік, виходячи з дому, не зберігає в памяті некорисного образу своєї жінки.

3. Коли чоловік вертається на обід, не треба йому зараз оповідати всі найменші домашні клопоти, бо він і так на це ніщо не порадить, а повинен тільки лишатися остаточною інстанцією в найважніших „розправах" зі службою і з дітьми.

4. Мужчини люблять точність і мають у тім повну слушність. Отже будьте точні так з огляду на чоловіка, як і на себе саму. Точність приспорює часу, а шалить нерви.

5. Мужчині втомленому цілоденною працею слід показати відповідну ніжність і зрозуміння. Недобре свого чоловіка заєдно про все випитувати — зле, як чоловік не ділиться з жінкою своїми клопотами і гадками. Памятайте, що через постійну критику стратите у своєму чоловіці приятеля.

6. Не оповідайте приятелькам про недостачі своїх чоловіків. Якщо хиби можна через найнезамітніший вплив зменшити, тим краще, як ні, то навіщо взагалі про них розказувати?

7. Памятайте, що чоловік повинен з радістю вертатися домів, а виходити з дому нерадо. Симпатична обстанова мешкання, рівний хід хазяйства, погідний домашній настрій і мила хазяйка затримують мужчину дома.

8. Нехай діти, тим менше газдівство, не відбирають вашому чоловікові приятельки і товаришки, яку в дружині бажає мати.

9. Памятайте, що дім є для мешканців, а не для порядків.

10. Памятайте, що зависть є отрутою подружнього пожиття. Не робіть трагедій з марних річей та не легковажте правдиво важних життєвих питань.

Гроші на вітрі.

Один французький промисловець, що їхав цими днями з Люцерни до Женеви віз зі собою 300.000 франків, загорнивши їх у папір. Він тримав пакуночок під пахою, коли переходив зі свого переділу коридором, тоді вітер пірвав його. Пакунок розірвався, банкноти крізь вікно почали відлітати. Тоді промисловець остережливим сигналом зупинив поїзд. Кондуктори та пасажири повискакували з вагонів і почали збирати гроші по полі. Після якогось часу ствердили, що бракує всього 15.000 фр. Вони пропали або в полі або в кишенях його помічників, але їх власник міг говорити про незвичайне щастя.

Передісторичний чоловік.

Голяндські часописи повідомляють, що в китайському місті Чукутчен відшукали в одній печері останки сімох передісторичних людей. Учені стверджують, що кістяки старші, ніж з епохи син-антропоїдів, отже мають більш як 100.000 років. Тип тих кістяків відповідає передколюмбійським американським індіянам, отже це могли б бути перші індіяни, що шукали собі тут домівок. Були б це перші зразки таких людей, знайдених в Азії.

ГУМОР.

ПРИЄМНИЙ СОН.

Він: Мені снилось, що я поцілував вас... і саме тоді, я прокинувся.

Вона: А чи не було це тому, що я вдарила вас по лиці?

ПРИЧИНА.

Пані питається своєї нової служниці:

— Чому ж ви Касю покинули свою попередню службу?

— Ах прошу пані довго оповідати.

— Скажіть просто, з чого ваша попередня пані була з вас невдоволена.

— Невдоволена? Ні. Я заперла свою паню у лазничці, коли вона купалася, викинула ключ через вікно, забрала свої манатки і пішла собі геть.

Панічна втеча з Каталонії до Франції.

ЧЕРВОНА МІЛІЦІЯ ТРАТУЄ ЖІНОК І ДІТЕЙ.

Спеціяльні кореспонденти французьких часописів широко описують масову втечу червоної міліції та цивільного населення до Франції. Найстрашніші сцени можна помітити у граничному тунелі між Порт Бу і Сербер. Тунель запханий утікачами; червоні міліціонери брутально пробивають собі дорогу поміж жінками і дітьми, при чому тратують чимало осіб.

ЧОМУ ВТІКАЮТЬ.

Французька преса старається найти причину цієї масової втечі, яка є тим дивніша, що нац. війська добре поводяться з цивільним населенням і негайно організують прохарчування мешканців здобутих місцевостей. Кореспондент „Фіґара" перевів серед утікачів анкету і стверднв, що паніку ширять комуністи й анархісти, які розповсюднюють вістки, буцімто нац. війська виконують масові екзекуції у здобутих місцевостях.

ДО ФРАНЦІЇ ПУСКАЮТЬ ЛИШЕ ЖІНОК, ДІТЕЙ І СТАРЦІВ.

Французька влада не була приготована на такий масовий наплив утікачів, сподіючися, що для них утворить невтральну смугу по еспанському боці. Тепер рухома гвардія з військом обсадила кордон і в ночі нікого не впускає, а в день впускає лише жінок, дітей, ранених, хорих і старців. Боєздатних мужчин відсилають знову до Каталонії. Деякі еспанці ставлять спротив, який може довести до інцидентів; тому на піринейському пограниччі зосереджено військові частини з ріжних околиць.

В суботу до Франції впущено коло 15.000 утікачів, у неділю — 30.000. Кордон хоче перейти коло 150.000 людей.

БАРСЕЛЬОНСЬКА ЧЕРЕЗВИЧАЙКА.

Німецькі радіовисильні подають нові подробиці про червону дефензиву, що оперувала до недавна в Барсельоні

Була вона зорганізована на взір совітського ГПУ, під проводом москаля. Цю установу, що мала 2.000 агентів, фінансував комінтерн через совітську амбасаду в Барсельоні. Барсельонська черезвичайка була дуже жорстока, вона вигубила кількадесять тисяч людей. Політично підозрілих тримали в кількадесятьох концентраційних таборах, де панували жахливі гігієнічні умовини.

Зміни в британському уряді.

Прем. Чемберлен перевів реконструкцію свого уряду:

1) міністр координації оборони Інскіп став міністром доміній,

2) міністром координації оборони став 65-літній адмірал льорд Чепфільд, шеф штабу адміралїї в рр. 1933—8.,

3) міністр рільництва Моріссон стає канцлером князівства Лестер,

4) його попередник льорд Уінтертон переетає бути членом уряду і залишається головним платником, себто шефом департаменту виплат у канцлерстві скарбу,

5) головний платничий льорд Монстер стає парляментарним держ. підсекретарем війни на місце льорда Стреткона, що уступає,

6) міністром рільництва стає консервативний посол сер Дорлен Сміт, голова національного союзу фармерів.

—o—

Чеська делеґація виїхала на економ.ічні переговори до Берліна.

В понеділок виїхав до Берліна празький міністр торговлі і промислу д-р Шадек з кількома вищими урядовцями та представниками господарського світу.

Завданням делеґації буде опрацювати подрібну програму, як затіснити господарські взаємини між обома державами. Загальні напрямні цієї програми, що має довести до глибокої зміни чесько-німецьких господарських взаємин, вже намічено підчас побуту мін. Хвальковського в Берліні.

Промова Чемберлєна.

Прем. Чемберлєн виголосив на обіді цеху золотників і ювілірів у Бірмінґені промову, в якій загально торкнувся міжнародніх справ.

Він твердив, що теперішне міжнародне положення напружене та станув в обороні мінхенського порозуміння. Римська візита Чемберлена і Ґаліфакса змагала закріпити співпрацю, що уможливлювала б порозуміння та полагоджування справ дискусією, без насилля. Зрештою всі народи змагають до мира, незалежно від політики їхніх урядів. Англія хоче порозуміння з народами, хоче зрозуміти їх становище та по змозі заспокоїти їхні справедливі домагання, якщо вони не нарушують прав інших народів, свободи і справедливости.

—o—

Мексик прийме 1200 вояків міжнародніх бриґад червоної еспаської армії.

На прохання през. Азані мексиканський уряд рішив дати азиль воякам з червоних міжнародніх бриґад, які не можуть вернутися домів, щоб не наразитися на переслідування, зокрема німців та італійців. Вони поселяться, як хлібороби у слабо заселених околицях краю. Преса припускає, що Мексик прийме коло 1200 добровольців.

640 міл. зол. дефіциту в обезпеченні для умових працівників

Промислово-торговельні палати домагаються генеральної реформи суспільних обезпечень.

Міністр суспільної опіки приняв делеґацію промислово-торговельних палат, яка виступила з домаганням ґенеральної реформи суспільних обезпечень.

Міністр заявив, що теперішня система обезпечень триває настільки коротко (від 1934 р.), що годі оцінювати її категорично та витягати занадто далекі висновки. Тепер лише технічно усправнять обезпеченевий апарат.

Обнижка обезпеченевих складок автоматично вигасає 31. березня ц. р. Дальша обнижка складок збільшила б дефіцит обезпечень умовних працівників; тимчасом господарське положення краю помітно поправилося. Уряд тепер розглядає цю справу.

Про дефіцит в емеритальному обезпеченні умовних працівників міністр заявив, що цей дефіцит сягає 640,000.000 зол. Не є це касовий дефіцит, лиш технічний. Він може захитати виплату рент хіба в майбутньому — але експерти радять, як до цього не допустити.

Делеґація заявила, що в найближчому майбутньому предложить міністрові конкретні внески щодо загальної реформи обезпечень

Присилайте передплату!

Роковини бою під Крутами

І ВІДЕНСЬКЕ РАДІО.

В неділю вечором надала віденська радіовисильня довшу промову в українській мові, присвячену роковинам бою під Крутами.

В понеділок віденська радіостація не надасть української авдиції з огляду на відкриття райхстагу; у вівторок буде українська авдиція в год. 19,20

Зі сойму.

ВІДПОВІДЬ МІНІСТРА РОМАНА У СОЙМОВІЙ БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ.

У соймовій буджетовій комісії промовляло у пятницю 17-ох послів. Міністр Роман відповідав їм, порушуючи справу сирівців, копалень олива в Олькуші, електрифікації долини Попраду, кольоній, кінового промислу, середньої та дрібної продукції, розбудови Ґдині, погінних матеріялів, відношення між кооперацією та приватною торговлею, коштів продукції, страйків, мясного експорту, ремесла, кредиту, експортових континґентів, молочарського і фармацевтичного промислу, торговлі з Німеччиною та інтервенціонізму.

ЗІЗД „СУСПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ РАДІОФОНІЗАЦІЇ КРАЮ".

У Варшаві відбувся в неділю загальний зіздз „суспільного комітету радіофонізації краю". Зіздз вибрав нову управу та ухвалив резолюції, в яких підкреслив вагу радіофонізації для оборони краю, постановив дальше працювати в тому напрямі та висловив подяку особам і установам, які помогли домітетові у його праці.

МОТОПІРИН-МОТОР
АРТРЕТИКИ І РЕВМАТИНИ
повинні завжди мати в запасі таблетки
МОТОПІРІН
що успокоюють болі. — Опакування по зол. 1.80 і по 60 сот.
— Набувати в усіх аптеках. —
7/68 1—2

ВИМІНА ТЕЛЕҐРАМ МІЖ МІНІСТРАМИ РІБЕНТРОПОМ І БЕКОМ.

Переїжджаючи польсько-німецький кордон, мін. Рібентроп вислав мін. Бекові телеґраму з подякою за гостину та з висловами надії на поглиблення сусідської приязни між обома державами.

Мін. Бек відповів телеґрамою подібного змісту.

КОМУНІСТИЧНІ ПОСЛИ І СЕНАТОРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ВТРАТИЛИ МАНДАТИ.

Найвищий адміністраційний трибунал Чехословаччини рішив, що мандати всіх 25-ох послів та 14-ох сенаторів з комуністичної партії вигасли в дні 28. грудня 1938.

—o—

БЕНЕШ ВИЇХАВ ДО АМЕРИКИ.

Як подає „Дейлі Телеґраф", б. президент Бенеш виїхав 2. ц. м. до Америки. 20. лютого пічне він виклади в університеті в Шікаґо.

—o—

РУМУНСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІДЕ ДО БІЛҐОРОДУ.

Як подає аґенція Радор, мін. Ґафенку виїде 1. лютого з офіціяльною візитою до Білґороду.

—o—

СТЕНЛІ БОЛДУЇН ВИЇДЕ НА ДАЛЕКИЙ СХІД ЩОБ ДОВЕСТИ ДО АНҐЛЬО ЯПОНСЬКОГО ЗБЛИЖЕННЯ.

Орґан японських військових кол „Кукумін" містить телеґраму свого париського кореспондента, що британський уряд вишле до Японії якогось визначного політика, мабуть Стенлі Болдуїна, зі завданням: довести до поправи анґльо-японських взаємин.

—o—

ШВАЙЦАРСЬКИЙ УРЯД НЕ ЗБІЛЬШИТЬСЯ.

Швайцарський уряд виступив проти проекту, внесеного до парляменту, щоб збільшити число міністрів з 7-ох на 9-ох.

Анальфабетизм, чи злоба?

Хто припускав би, що після цілої літератури спогинів, розвідок, критичних оглядів, тощо в різних мовах про події та особи, які грали передову роль в заключенні берестейського мира, найдеться маніяк і трапиться часопис, що писатиме про б. наддніпрянського діяча ес-ера Олександра Севрюка як про „австрійського дезертира"? Ця брехня, яку у свому часі з очевидною метою провокації пустили в обіг українофобствуючі відгріта в новим сосом підлита, була піднесена по 20-ти роках в ославленому „ЖЖ".

В тому органі з 26. ц. м., в кореспонденції з Львова („В багатьох підозрілих кухнях смажили „українська печеня") між іншими місцями читаємо: „Одним мріється Україна Миколи Севрюка, того австрійського хорунжого, що в підозрілих обставинах здезертирував і виплив як репрезентант Совітської України в переговорах у Бересті над Бугом в р. 1918."

Читаємо це й дивуємося мізерному чадові на анальфабетизмові деяких людей, що мають претенсію виступати публично в ролі знавців та цензорів українства. В наведеній писанині „І. К. II." майже що слово — брехня. Українським делегатом до мирових переговорів у Бересті був **Олександер, а не Микола Севрюк.** Олександер Севрюк уродився, виховався і виріс **на Наддніпрянщині, в колишній російській Україні, був колишнім російським, опісля українським громадянином. З австрійської армії не міг дезертирувати, бо в ній як російський громадянин не служив. Не міг він бути репрезентантом Совітської України на конференції в Бересті, бо був одним з представників Української Народньої Республики, в імени якої підписав акти мира з центральними державами,** чим викликав негодування саме совітської делегації, що була теж присутня в Бересті і з якою делегація УНР мусіла вводити завзяті словесні бої. Все те такі нині загально відомі й оклепані речі, що з дива не виходиш, коли находиться польський „спец" з українських справах, що того всього не знає. Не знає?... Коли так, то дуже сумно, що політичні анальфабети продукуються в політичному пресовому органі на теми, про які не мають зеленого поняття, тільки багато зіпсованої жовчі та цілі гори злоби.

Д-р Бреттшнайдер

лікар дитячих недуг

ВУЛ. КОЛОНТАЯ 7. ТЕЛ. 213-02.

213 3—7

Відозв й комунікати.

ЗА ПАМЯТНИК НА МОГИЛІ БЛ. П. МИКОЛИ БЕНЦАЛЯ.

Театр ім. Котляревського, бажаючи увеличати память бл. п. Миколи Бенцаля, задумує поставити на Його могилі в Коломиї памятник. На цю ціль артисти театру ім. Котляревського зложили суму 400 золотих. Одначе це за мало, щоб можна було поставити памятник гідний великих заслуг Покійного для української театральної культури. Тому звертаємось до Українського Громадянства, зокрема до всіх культурно-освітніх та економічних установ, з проханням причинитися матеріяльною допомогою до зреалізування цього діла. Нагробний памятник стане в початках червня — його мистецька вартість і величина залежатиме від висоти жертв на цю ціль, які просимо надсилати на адресу редакцій наших щоденників.

Рівночасно просимо наших мистців плястиків, які своєю працею хотіли б причинитися до увеличання памяти Покійного Артиста, надсилати проекти памятника до 1. березня ц. р. на адресу Театру ім. Котляревського, подану в кожному українському щоденнику.

Українські щоденники за кордоном просимо передрукувати цей заклик.

Долина, 27. січня 1939. р.

В. Бавлицький, Е. Цісик, Л. Боровик.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найкращих більських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

В роковини бою під Крутами

відбулась у суботу, 28. І. о год. 6 веч. у Храмі св. Юра панахида за полеглих героїв, відправлена численним духовенством під проводом о. прал. Л. Куницького. Співав хор студентського товариства „Бандурист". Церков була виповнена по береги: сотням учасників довелося стояти на сходах до храму.

* * *

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА,

присвячені роковинам Крутянських Термопілів Молодої України, відбулись 29. І. о год. 1. у студентській домівці при вул. Міцкевича. Всі кімнати домівки були переповнені. Присутні, вшановували героїв зпід Крут одноквилевою мовчанкою і у святочнім настрою вислухали промови представника студентських організацій.

Просфора в Т-ві „Зоря".

В неділю, 20-го січня ц. р. Т-во українських ремісників, промисловців і торговців „Зоря" уладило традиційну спільну **Просфору** для членів і запрошених гостей.

Просфору посвятив Впр. о. совітник **Василів.** Ділячись просфорою і складаючи побажання для Т-ва і його членів о. Василів пригадував найважніший наш обовязок, особливо під теперішню пору: зберігати релігійну і національну єдність. Голова Т-ва п. **М. Стефанівський** поділився просфорою з присутніми й у промові привітав зібраних гостей, між ними представників Міщанського Брацтва в особах пп. Гевака, Івасінки, Керницького і Процишина, репрезентанта Міщанського Союзу Кредитового, м-ра Богуна та представників преси.

Після того зібрані засіли до приготованих бн. Панами-Членами Т-ва з Вп. П. **Стефанівською** у проводі до святовечірних страв та провели на товариській гутірці, перериваній колядками, народніми та стрілецькими піснями і промовами. Крім о. Василева та п. Стефанівського промовляли **О. Болнарович** (від „Діл"), **м-р Богун** (від Міщанського Союзу Кредитового), п. **Степан Гевак** (від Міщанського Брацтва), п. **Арсенич** (від В-ва „Українська Преса"), п. **Степан Клак** (від Секції опіки над ремісничою молодю) і п. **Іван Мельник**, директор кооперативи „Золотий Колос", який спеціяльно дякував Панам за працю звязану з уладженням Просфори. Заступник голови Т-ва п. **Микола Галушка** відчитав з доручення голови письмо голови Міщанського Брацтва д-ра Степана Білика, що через свій виїзд зі Львова не міг особисто взяти участи у традиційному святі „Зорі".

АРЕШТУВАННЯ СЕРЕД МЕКСИКАНСЬКОЇ ОПОЗИЦІЇ.

Мексиканська поліція арештувала й передала судові генерала Коссу, полк. Менабріта, Ескріє і Дельтора за те, що вони викликали заворушення на вулицях Мексику, виголошуючи промови проти президента.

—o—

250 НІМЕЦЬКИХ ЖИДІВ ВТРАТИЛО ГРОМАДЯНСТВО.

Як подає найновіший „Райхсанцайгер", кото 250 німецьких жидів втратило громадянство, крім того 140 жидам сконфісковано майно.

—o—

ЕСТОНСЬКА ПУБЛИЧНА ОПІНІЯ ПРОТИ СПІВПРАЦІ З БАЛТІЙСЬКОЮ АНТАНТОЮ.

У Ковні почнеться конференція міністрів закордонних справ трьох балтійських держав. Естонська публична опінія ставиться до цієї конференції скептично. Часописи висловлюють погляд, що краще зрезигнувати з таких періодичних конференцій, бо з них нема ніякого хісна. Союз з Латвією не дає Естонії ніяких гарантій.

—o—

ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У ПАПИ.

Папа прийняв на приватній авдієнції генерала Вінаву Длугошевського з жінкою.

—o—

10.000 ЖИДІВ ХОЧЕ ВИЕМІГРУВАТИ ДО МЕКСИКА.

До мексиканського еміграційного уряду вплинуло коло 10.000 прохань німецьких та австрійських жидів, які хотять поселитись у Мексику.

НОВА ФУНЛЯНДІЯ ПРИЙМАЄ ЖИДІВ, ТРІНІДАД НІ.

Як подає канадійська преса, уряд Тринідаду (брит. острів у середущій Америці) від 15. п. м. заборонив виїзд жидам. Навпаки Нова Фунляндія потребує імігрантів, тому приймає жидів.

—o—

РОКОВИНИ ФАШИСТІВСЬКОЇ МІЛІЦІЇ.

1. лютого святкуватиме Італія роковини основання фашистівської міліції. 20.000 чорних сорочок передефілює через Вія Національ. Муссоліні дасть 60 відзначень легіонерам та родинам легіонерів, що полягли в останніх війнах.

—o—

СЕКТУ „ПОКЛОННИКІВ ЧОРТА"

викрила румунська поліція у Клюжі. Сектанти, в чорних одягах і масках, відправляли в ночі „богослуження", підчас яких дві жінки вбивали на жертівнику пса. Поліція найшла у збірному гробі чимало псів, похоронених у домовинах. Арештовано чимало сектантів.

—o—

АВСТРІЙСЬКІ Й СУДЕТСЬКІ ЖИДИ ДІСТАЮТЬ ДОДАТКОВІ ІМЕНА.

На Австрію та Судети поширено закон про зміну імен та призвищ. Згідно з тим законом усі судетські й австрійські жиди мусітимуть приймити обовязково додаткове імя Ізраель, жидівки — Сара.

ЗАМИКАЮТЬ КОРШМИ.

Румунське міністерство скарбу замкнуло в родовецькій окрузі (Буковина) дальших 42 жидівські коршми.

Спорт.

УКРАЇНА — ГВЯЗДА 15:1

Боксерські змагання за мистецтво львівської Кляси із жидівською робітничою дружиною скінчилися, як можна було передбачити, вимоніферовою перемогою чорношкірих. Боксери Гвязди, крім двох перших ваг і Рамера, який воєводівську, добре відгрівався Бідному в першій рунді, вложив лиш сирий матеріял. Найважнішою їх хибою є дефенсивна тактика всіх без виїмку, що з одного боку дає змогу довше видержати на рингу і програти тільки на пункти, але одночасно знеохочує саму боротьбу, на якій обі змагуни тільки тратять: кращий не може виявити своєї справжньої і цілої вартости, слабший не пробуючи в наступі своїх сил, нічого не може вдіяти. Коли ж про оцінку боксерів України, то всі вони перевищали своїх противників, але із поданих уже причин не могли себе ніяк виявити. Вистане згадати, що Помірко не мав зовсім противника, Пашин бився всього півтора хв. Білий півтора рунди, Левкович теж швидко скінчив, тільки Шолдра і Рудницький виграли по трьох рундах. Тільки зремісував із незлим Бінгтайном. Технічні висліди були такі:

Вага мух: Тільки зремісував по цікавій і гострій боротьбі з Бінгтайном.

Вага когута: Шолдра випунктував Гейдена, по добрім фініші у третій рунді.

Вага пера: Рудницький виграв з твердим Штернбергом.

Легка вага: Онуфрик перемагає у 3 рунді нокаутом Кемра.

Півсередня вага: Білий випунктував у третій рунді твердого Рамера, який у першій рунді зовсім добре відгравався.

Середня вага: Левкович виграв нокаутом із кельнером.

Півважка вага: По гострій серії Пашина, судди перервав по півтора хв. боротьбу, бо Фрідман із розбитою шкірою був уже нездатний до дальшої боротьби, що теж признав ліварт. Згідно з новими правилами Пашин виграв на пункти.

Помірко виграв вокавером, бо не мав противника.

На рінгу судіювали, як завжди добре п. Бойківський, на пункти п. Лейнгер.

Коли мистецьких стріч відбудеться ще три стрічі по за конкурсом, в яких Гревз з України зремісують (мутал). Кіс виграв у кокуті на пункти, Кулик у пері випунктував свого противника.

Цим разом організація на силі зовсім добра, атмосфера рінгу за мало світла.

НІМЦІ ПЕРЕМОГЛИ ШВЕДІВ.

У Гамбурзі німці перемогли повітрянництво шведських боксерів 12:4.

Здоровий прояв.

X. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: вихованки Малої Семинарії Львів 16.84, д-р Йосафат Назар Львів 4, Гандяк, Легенький, Савка, Стахів і Мелян Львів 2.50, Р. Чемеринська Золочів 2, Кружок РШ Чехи 6. Бродів 15, кооп. „Поступ" Чехи 3, Р. Молочарня Чехи 5, Захарія Гнат Чехи 12.30, о. Ілля Ткачук Дорошів Великий (з празника) 8.50, молоді господарі Березовиця Мала 6, читальня „Просвіти" Мервичі 6. Жовква 10, Т-во „Орли" ім. Чорноморці Львів-Знесіння 5, Павлина Дідухова Львів 1, Михайло Хімчук Львів 1, Каролина Панейко Львів 50, Галібей Іван Гута к. Кельц 5, Ганна Панасенко Варшава 13.50, Кружок РШ Турка н. Стр. 60.30, Кружок РШ Турка н. Стр. (від учительства) 11, кооп „Згода" Голодки 6. Збаража 10, кооп. „Народній Дім" Нове Село 6. Підволочиськ 10, Ковальчук Василь Олькуш 5. І. Сохоцький Сосновець 3, д-р Свистун Омелян Тернопіль 10, Занько Андрій Скоморохи 3, „Український Кооперативний Банк" Старий Самбір 10, Кость Глухівський Пасічна 6. Надвірної 10, Гривна Омелян Іваниска 2, П. Познань 8, д-р Сеньківський Теодозій Солец над Вислою 5, д-р Річинський Арсен Володимир Вол. 3, Катерина Филипівська Варшава 5, Ілярій і Маруся Масюки Варшава 100, Єнкалова Володимира Вороблик Шлях. 3, Окружний Відділ ВПУВ Теребовля 50, Казимир Тріска Новосілки 3.25, д-р Здебський Володимир Миколаїв н. Дн. 4.50, д-р Іван Гурко Заліщики (за правні поради замість гонорару) 9.63, Український Кооперативний Банк Янів 6. Львова 3, Мирович Гнат Дуба біля Рожнітова 10, о. Патрило Перегінсько 5, Ліщинський Теодозій Ланьцут 5, Савула Наталія Лісько 2, Заревич Омелян Синевідсько Вижне 1.50, о. Стахурський Степан Купновичі Старі (Рудки) 3. (Продовження буде).

НАРАДИ УРЯДУ НАД ГОСПОДАРСЬКИМИ СПРАВАМИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Як подає преса, в суботу відбулося в приявности марш. Сьміґлого-Ридза засідання ради міністрів, присвячене господарським справам Східної Галичини та Центральної Промислової Округи.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ ОБЄДНАННЯ ПРИЙМАТИМЕ ЧЛЕНІВ ЛИШ ДО КІНЦЯ МІСЯЦЯ.

Як подає КУП, УНО прийматиме у члени громадян Карпатської України, українців, до кінця цього місяця. Інформації дають окружні Національні Ради. УНО взиває населення до масової участи у передвиборчих вічах.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО КОНФЕРЕНЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛА У СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Чемберлєн взяв участь у засіданні підкомітету ради міністрів, який розглянув питання, звязані з недалекою палестинською конференцією. Конференція почнеться мабуть ще в січні.

Вел. Британія дасть 100,000 000 дол позички національній Еспанії.

ЩОБ УСУНУТИ З НЕЇ НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКІ ВПЛИВИ.

В американських господарських колах появилася поголоска, буцімто Англія запропонувала нац. Еспанії 100,000.000 долярів позички, щоб дати нац. урядові змогу сплатити зобовязання за зброю Німеччині й Італії і тим способом унезалежнитися від оси Рим-Берлін.

ФРАНЦІЯ ПРИЙМЕ 200.000 КАТАЛЬОНСЬКИХ УТІКАЧІВ?

Франція отворила південний кордон під Пертю впускаючи катальонських утікачів, яких вже перейшло до Франції 3.000. Обраховують, що в найближчому часі перейде Піринеї 50.000 а може навіть 200.000 утікачів.

ПОЛОЖЕННЯ В ПІВНІЧНІЙ КАТАЛЬОНІЇ.

Північна Катальонія, яка ще залишилася в руках червоних, переповнена утікачами. Всі міста перелюднені. У Херонї — яка мала 20.000 мешканців — та в околиці є тепер 500.000 людей. На шляхах пануе хаос; збільшує його 6 нац. дивізій, що переслідують червоних.

ГЕН. ФРАНКО ПРОТИ СТВОРЕННЯ НЕВТРАЛЬНОЇ ПОЛОСИ В ЕСПАНІЇ.

Ген. Франко висловився проти створення невтральної полоси на еспанській території для втікачів, які втекли перед наступом національних військ.

ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ МІЖ РИМОМ ТА БАРСЕЛЬОНОЮ.

У пятницю рано вистартував із Риму водолітак т-ва „Італя Літорія" започатковуючи таким чином постійну комунікацію між Римом та Барсельоною.

Реакція Москви на упадок Барсельони.

ЗАКЛИК ДО ДЕМОНСТРАЦІЙ, СТРАЙКІВ І „ДЕМОКРАТИЧНОГО" БЛЬОКУ.

На вістку про упадок Барсельони зібралося засідання президії виконавчого комітету комінтерну. Після 4-годинної наради рішено видати маніфест, який взиває „всіх працюючих світу" — і то не лиш комуністів, але також соціялістів і демократів — до страйків та демонстрацій з метою: змусити уряди до помочі червоній Еспанії.

Відозва кінчиться закликом, утворити „демократичний бльок", що видав би боротьбу фашистівським державам.

Московські військові кола сподівались упадку Барсельони, але не такого скорого. Стратегічне положення Мадриду й Валєнсії оцінюють вони песимістично.

ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Центральний комітет компартії скликав на 10 березня ц. р. XVII. партійний конґрес та змінив ординацію вибору представників на конґрес.

Китайський комітет народньої оборони.

Куомінтан, що тепер радить у Чункіні, покликав до життя „найвищий комітет національної оборони, під проводом Чанкайшека. Належить до нього кількох політичних та військових діячів, м. ін. „християнський" ґенерал Фен та комуністичний провідник Чуте.

МІНІСТЕРСТВО ГРАНИЧНИХ СПРАВ КИТАЮ.

Крім того конґрес Куомінтану рішив утворити міністерство граничних справ, що має зреорганізувати адміністрацію західних провінцій — Кансу, Сінкіяну та Чінгаю.

КИТАЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА АРМІЯ ПІДПОРЯДКУВАЛАСЯ УРЯДОВІ ЧАНКАЙШЕКА.

Як твердить китайська преса з Шангаю, командант китайської комуністичної армії ґен. Пентезей порозумівся з Чанкайшеком, піддаючи свою армію під китайське начальне командування.

Велика Британія не інтервенювала в Римі

У СПРАВІ ЗБІЛЬШЕННЯ ЧИСЕЛЬНОСТИ ІТАЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

Британський амбасадор у Римі дістав наказ дати вияснення у справі декрету, який покликує під зброю 60.000 резервістів. Зате він не виконав у цій справі ніякого формального демаршу перед італійським урядом

—o—

НОВИНКИ

31 СІЧЕНЬ

ВІВТОРОК

Ст. ст. 18. січня 1939.
Атанасія і Кир.
Лат. Петра Н.
Сонце: схід — 7.01, захід — 16.14.
Місяць: схід — 12.45, захід — 8.47.

Завтра: 1. лютого. Середа.
Ст. ст. 19. січня 1939.
Макарія прп.
Лат. Ігнатія еп. м.
Сонце: схід — 7.00, захід — 16.16.
Місяць: схід — 13.48, захід — 4.48.

—o—

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 134—0

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорунщини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 76-100

— **Доцільне вбрання** — одна з ділянок домашнього господарства. Гутірку на згадану тему виголосить 30. січня п. Цьопа Палиїв у клюбі „Нової Хати" й „Труду". Початок в год. 7. увечір. 268

— **Товариство українських правників у Львові** повідомляє Вп. членів, що 31. січня 1939 в год. 7. увечір виголосить Вп. м-р Ярослав Падох, адвокат у Львові, в домівці Т-ва „Українська Бесіда", вул. Рутовського ч. 22 реферат п. з. „Конституція Карпатської України". По рефераті дискусія. Просимо численно прибути. 266

— **Українці!** Купіть льос у першій у краю українській колектурі державного льотерійного монополю Української Захоронки в Дрогобичі, а поможете сиротам. А „за сиротою Бог з калитою". Замовляйте чеки ПКО 501.579. T-wo „Ukraińska Zachoronka", Drohobycz, ul. św. Krzyża 49.

— **Далі зривають українські вивіски.** В листопаді 1938. р. відділ КОП-у позривав усі українські вивіски в Долині. Тому споживча кооператива „Сила" дала зробити нові вивіски та сильними гаками прибила їх перед кількома днями над своїми трьома крамницями. В ночі з 14. на 15. ц. м. якісь людці позривали всі три вивіски і зовсім їх понищили.

— **Автобусова комунікація на Покуті знову в русі.** Автобусову комунікацію ПКП на лінії Коломия—Городенка і Станиславів—Городенка, здержану недавно наслідком великих сніговій, знову урухомили.

— **Масово підкидають діти у Львові.** В найближчому часі міський городський суд у Львові розгляне аж 161 справ за підкидання дітей. В 160-ох випадках відповідатимуть матері, а одному батько. Ці справи є найкращою ілюстрацією упадку обичаїв та нужди населення Львова.

— **Надійна молодь...** Перед львівським окружним судом ведеться розправа проти 18-літнього Казимира Сали, б. ґімназійного учєника та його приятелів Ришарда Ербеса і М. Бобалі, обвинуваченних за влом та крадіж. Сала, син урядовця, уже як ґімназійний учень окрадав своїх товаришів, вимушуючи їхню мовчанку перед шкільною владою... ножем. Коли Салу викинули за ці вчинки з ґімназії, він порозумівся з Ербесом, вломився до шафи

батька, украв усі його **запасження** у висоті **1.800 зол.** і **виїхав** до Варшави **на гуляшку.** Тут **притримала** його поліція. Обвинувачений Бобаля **відповідає за те**, що взяв від Сали кіль**касот золотих**, хоча знав, звідки ці гроші по**ходять.** Розправу відложили.

— **Мантій на велику мірку.** Від довшого часу **крутився** по Львові загадковий тип, що під **покришкою** магістратського службовця чи нотаріяльного заступника, або навіть службовника **прокуратури** обіцював посередництво в ріжних **справах** у всіляких урядах та видурював **за це** ріжні суми грошей. Повідомлення про ці **виступи** поліція впала на сліди просто фантастичних **помислів** згаданого типа. Він відважився м. ін. „зафантувати" цілий великий дім **на основі** сфальшованого доручення коморника. В інших випадках ішасував при допомозі **сфальшованих** платничих наказів ріжні суми, **погрожуючи** грошевими карами, а навіть аре**штом.** Помисловий мантій прикидався серед дрібних **купців** та ремісників як добродій, обіцюючи **свою** допомогу у... проволіканні **екзекуцій** — розуміється за деякою оплатою. Пошуканка **поліції** увінчалась успіхом. Виявилось, що **арештований** мантій називається Маріян Станіслав Слівінський, що був каранй вязницею **за подібні** речі

— **Замість горівки — випила отруту.** В по**мешканні** Агати Соцярчик у Катовицях-Заводах **відбувалася** весела забава, підчас якої під**хмелена** господиня помилково випила карболіну, що її переховувала у пляшці від пива. Соцярчикову відвезли в безнадійному стані до шпиталю.

— **Стріляннна за вломниками.** Два небезпечні **вломники** з Бібрки, пов. Коросно, Генрик Дубель і другий неустійненого прізвища намагались у селі Ящеві ограбити одного з місцевих **мешканців.** В часі грабунку надійшла поліційна стежа. Вломники кинулись утікати. Коли покliки поліцаїв до злочинців, щоби станули, не помогли, один з поліцаїнтів стріляв 6-ти кратно за втікачами. Дубель упав трупом. Його товариш утік, але погоню за ним ведуть далі

— **На досмертну вязницю** засудив суд у Пйотркові бандита Тадея Медзєрського за грабункові напали зі зброєю в руках.

— **Гімназисти, що хотіли „демаскувати" вчителя.** В 1936 р. трапився у гімназії П. О. В. у Лодзі небуденний випадок. Група учеників, **що уважала** себе скривдженою при допущенні до матури, вдерлась на салю, де відбувалася матура й силою забрала одному з учителів акти зі шкільними задачами. Ці задачі були їм потрібні, щоб доказати, що не всі допущені до іспиту стояли на висоті завдання та що комісія допустила до іспиту своїх фаворитів. Цей випадок найшов свій відгомін у пятницю на розправі городського суду в Лодзі. На велике здивування присутніх суд виправдав обвинуваченних учеників, бо — як це суд підкреслив —учні діяли так тому, бо хотіли „демаскувати евентуальні недотягнення".

— **Чехо-словако-українська еміграція до Нікарагуї.** На основі договору, що його заключили між собою чехо-словако-українська федерація з урядом Нікарагуї, вже небавком зможе виїхати 50.000 громадян федерації до Нікарагуї. Жидівських емігрантів виключають.

— **Людську вуженину продавали на базарі.** В бельгійському Конго в околиці копалень золота Кіле-Мото, викрили кількасот випадків убивств. Іде тут про ритуальні вбивства одної секти негрів, що вона їх доконувала на членах сусіднього племени. Мясо трупів, покраяних на кусні, продавали після звуження на вагу на базарі. Досі арештовано коло 200 тубильців.

— **Катастрофа французького літака.** Французький пасажирський літак, що летів з Парижа до Кельну, 27 ц. м. розбився недалеко вже від кельнського летунського майдану. З невідомих причин літак ударився з комином одної з фабрик і впав на землю. Чотирьох членів залоги і двох пасажирів згинуло на місці.

— **Енергійна розбудова порту на острові Гельголянд.** „Пройсіше Цайтунг" повідомляє, що фортифікаційні роботи в порті Гельголянд відбуваються прискореним темпом. Часопис завважує, що знищені на основі версайського договору укріплення будуть тепер, після привернення суверености Німеччини в парині зброєння, „новою головною базою німецьких прибережних укріплень на Північному Морі".

— **Грабунковий напад бандитів на поїзд.** На поїзд, що виїхав з Галле в Німеччині напала ватага бандитів. Машинист спинив поїзд тому, що бандяти осліпили його сильним світлом рефлекторів самоходу. Одночасно бандити засипали столами залізничників, з яких двох ранили. Тоді один з бандитів вдерся до поштового вагону і домагався грошей. На щастя грошей не було і бандяти мусіли вдоволитися одною вартісною пачкою та порожною грошевою торбою.

— **Страшний бандитизм у Бразилії.** Від кількох років бандит Сільвано, який має криївку зі своєю ватагою у пралісах, напалає на спокійні оселі. Тому президент налав ген. Хозе Кальваканті широкі повновласти, щоб знищив зовсім бандитизм у стейті Матто Гроссо. Ген. Кальваканті почав свою діяльність від оголошення винятковогo стану у згаданому стейті і заборони торговлі зброєю та муніцією.

— **Сезонова еміграція до Латвії зростає.** Еміграція сільських робітників з Польщі до Латвії, що почалась у 1930 р., виказує щораз більший аріст. Коли в 1933 р. працювало в Латвії 3.000 робітників з Польщі, то в 1938 р. було їх уже коло 50.000.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знамонито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 8064 17—50

До ШПередплатників „Діла" у Львові.

ЗВЕРТАЄМО ЛАСКАВУ УВАГУ, ЩО З ПЕРЕХОДОМ „ДІЛА" З ВЕЧІРНЬОГО НА РАНІШНЄ ВИДАННЯ — УСІ НАШІ ЛЬВІВСЬКІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ПОВИННІ ДІСТАВАТИ „ДІЛО" У ПЕРЕДПОЛУДНЕВИХ, МОЖЛИВО ЯКНАЙШВИДШИХ ГОДИНАХ. ТОМУ ПРОСИМО УСІХ НАШИХ ЛЬВІВСЬКИХ ВШ. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ У ВЛАСНОМУ ІНТЕРЕСІ ТА В ІНТЕРЕСІ ПРАВИЛЬНОЇ НАЛАГОДИ АПАРАТУ КОЛЬПОРТЕРІВ — ПЕРЕВІРИТИ, ЧИ НЕ СПІЗНЯЄТЬСЯ ДОСТАВА ГАЗЕТИ ТА ЗВЕРТАТИСЯ НЕГАЙНО З УСЯКИМИ РЕКЛЯМАЦІЯМИ — ПИСЬМЕННО, ОСОБИСТО АБО ТЕЛЄФОНІЧНО — ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „ДІЛА". ОДНОЧАСНО ПРОСИМО ДАНОМУ КОЛЬПОРТЕРОВІ ПОДАТИ, ЧИ ГАЗЕТУ ТРЕБА ДОСТАВЛЯТИ ДО ДОМУ ЧИ ДО БЮРА ПЕРЕДПЛАТНИКА.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ЖОВТНЕВИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ У СТРИЮ.

В січні ц. р. відбулися перед окружним судом у Стрию чотири розправи за участь у демонстраціях у Стрию дня 20. жовтня 1938 р., про які ми вже писали. Розправи тревали по два дні і всі були явні. Перша з них відбулася у днях 3. і 4. січня ц. р. На лаві підсудних засіло 24-ох хлопців в ріжних сіл, а саме **Василь Янів, Микола Лутчин, Семко Борис, Іван Вігак, Стефан Дутка, Данило Шпита, Микола Вігак, Теренгій Мельник, Олекса Попович, Микола Різник, Михайло Хар, Михайло Коваль. Василь Цюрка, Василь Сокаль, Іван Лутчин, Йосиф Лех, Йосафат Дубик, Стась Леник, Микола Кастран, Микола Чекіль, Федір Гнатишин, Гнат Леник, Йосиф Когут та Гриць Корчак.**

Всім їм закидував акт обвинувачення провину зі ст. 166 кк. („звйонзек, майонци на целю пшестемпство") і за участь у маніфестаціях дня 20-го жовтня 1938 р. у Стрию в рынку та обиду польської держави обидливими окликами. Акт обвинувачення спирається на безпосередніх спостереженнях поліції і на довірочних інформаціях цих останніх та дуже широко і з подробицями описує ці події. Поліція — каже акт обвинувачення — вже 11. жовтня знала, що в Стрию мають відбутися такі демонстрації. Притоку до демонстрацій дали події у Карпатській Україні. Цими демонстраціями хотів український нарід у Польщі показати світові свою живучість та силу. Хотів заманіфестувати, що він солідаризується з українцями на Закарпатті і протестує проти приключення Закарпаття до Мадярщини. Дальше хотів заманіфестувати цими демонстраціями, що в будучности також і він буде в Польші домагатися такої автономії.

Підчас демонстрацій — такі вістки мала поліція — мали демонстранти нищити польські і жидівські крамниці, прилавки, вибивати шиби, розброювати поліцію і т. п. З хвилиною, як на вежі костела вдарила година 10.30, українська молодь, що того дня чисельно зібралась у Стрию, почала ставати у чвірки в рынку коло „Народової Торговлі" і пустилася йти в напрямі торговиці та почти. Сильні відділи поліції швидко зліквідували цей похід. В деяких місцях приходило до бійки між демонстрантами та поліцією, внаслідок якої було ранених кількох поліцаїв. Дня 20. жовтня і в чергових днях поліція арештувала коло 300 осіб, яким доказано участь в поході.

По розправі суд засудив усіх підсудних за провини зі статті 152, 154, і 164 кк. **по одним році вязниці.** Одного лише малолітнього суд засудив на приміщення в домі поправи, але виконання кари припинив.

Друга розправа відбулася 10. січня і тревала один день. На лаві підсудних засіли: **Микола Нагорняк з Дашави, Матіїшин з Голобутова і Василевський з Бережниці.** Всім їм закидав акт обвинувачення те саме, що і попереднім. Крім того підс. Нагорнякові провину зі ст. 163, якої допустився тим, що мав кинутися на поліцянта і зранити його. Підсудні боронилися тим, що участи в демонстраціях не брали і критичної хвилини не були взагалі на торговиці. **Суд засудив Нагорняка на півтора року**, двох інших по році.

Третя з черги розправа відбувася у днях 20. і 21. січня ц. р. Підсудним **Володимирові Яворові, Гриневі Бавурі, Стефанові Леськовові Павлові Духові, Василеві Романчукові,** Степанові Матіїшинові та Юркові Пицковi закинув акт обвинувачення ті самі провини, що і іншим. Суд засудив двох перших по два роки вязниці, всіх інших по одному.

Вкінці остання розправа відбулася у днях 25. і 26. січня. Підсудні **Василь Брик, Іван Чабан, Василь Кушак, Йосиф Стефанків, Павло Тиркус, Микола Сенів, Михайло Мацелко, Микола Билинський,** і **Микола Гаврильців** відповідали за ті самі провини, що й інші. Підсудному Василеві Брикові акт обвинувачення закинув, що він організував цілу демонстрацію і тому справу розглядав трибунал. Підсудний Василь Брик признався, що брав участь в поході, але заперечив начеб він мав організувати цілу демонстрацію. Рівнож Билинський признався до участи в поході. Всі інші підсудні заперечили вину.

По розправі трибунал засудив **Василя Брика на два роки** арешту, **Миколу Гаврильцева увільнив від вини і кари, а всіх інших засудив по рокові арешту. Миколі Билинському припинив виконання кари,** всі інші мусять її відсидіти.

Всіх підсудних було разом 43. Двох підсудних засуджено по два роки вязниці, одного звільнено, 31 по рокові вязниці і 7-ох по році арешту. Двом виконання кари припинено, всі інші мусять відсидіти кару. Деякі з них заповіли апеляцію.

ЗА ДЕМОНСТРАЦІЮ В ЗОЛОЧЕВІ.

Перед окружним судом у Золочеві відбулася розправа проти **21 молодих українців** за „протипольські" демонстрації в Золочеві дня 23. жовтня 1938 р. Суд засудив **Мирослава Базара на півтора року вязниці, Петра Тучапського, Михайла Смолинського і Теодора Смолинського по одним році вязниці.** 17-х підсудних суд увільнив від вини і кари.

—o—

Посмертні згадки.

ЮРА БУРАЧИНСЬКИЙ.

На далекій чужині, в румунському Семигороді, помер Юра Бурачинський, що в майбутньому мав дати багато вашому народові. Здібний, працьовитий і завзятий українець, Юра Бурачинський від перших клас гімназії вибився на чільне місце між своїми товаришами. З його іменем звязані найкращі пориви останніх років чернівської української гімназії.

До Черновець прийшов він по зрумунізуванні української гімназії у Вижниці в 1920. р. Він притягнув своїм прикладом і заохотою повільних товаришів-буковинців до самоосвіти і національного життя. Довкола кляси, в якій був Юра, гуртувалася вся національно-культурна праця гімназії. Він був співосновником спортового клюбу українських гімназистів („КУГ") і тайного гектографованого часопису молоді „Вістник V-oї класи", пізніше „Молода Україна". При допомозі його батьків ученики створили собі власну українську книгозбірню.

В р. 1924. Бурачинський здав іспит зрілости і перейшов на дальші студії до Праги. Розбрелися по світі і всі товариші з „КУГ-у". Неолит вже й упав під ударами долі, не дійшовши до мети. Між ними і Юра. Але між живими ніколи не згасне память про молоденького, свіжого, ввічливого і працьовитого товариша-галичанина

В. Цецин.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 30. I. год. 8. веч. „Тартюф".
Вівторок 31. I. год. 7.30 веч. „День без брехні".
Середа 1. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Понеділок 30. I. і вівторок 31. I. театр зачинений.
Середа 1. II. год. 7.30 веч.: Відчит д-ра Ґ. Бінсльса.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
30. I. Пісня Бескиду.
31. I. Невольник.
1. II. Гетьман Полуботок.
ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
2. II. Дай серцю волю.
3. II. Пісня Бескиду.
4. II. Гетьман Полуботок.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
30. I. Cleci.
В підготові „Конашевич-Сагайдачний".

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:
30. I. Найзірнішнй чоловік.
31. I. На полі кровн.
1. I. Пригоди в Черчі.
2. II. Кирка Льолєо.
3. II. Цирцун у запічку.
4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.
В Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Нинішня любов. Сімоне Сімон.
АПОЛЬО: „Жінка з Маліка".
АТЛЯНТИК: „Баніт".
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „Бургеатр ер" та „Прощальний острів".
ГРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА: „Пригода вдвоє".
КАСІНО: Норма Ширер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Я згрішила".
МАРУСЕНЬКА: „Неспокійне серце".
МЕТРО: „Друга молодість".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Пригоди Тоні Сєєра".
ПАКС: „Весслка" Вальтса Діснея.
ПАЛЯС: „Цигапка".
РАЙ: „Професор Вільчур".
РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".
РОКСІ: „Пірати".
СВІТ: „90 хвилин постою", „Дпос в горах".
СВЯТОВІД: „Жад Зіс", „Шейк".
СТИЛЕВЕ: „Прокуратор Андреєв" та ревія.
ТОН: „Тайна нічного льокалю", „Отець на пустині".
УТІХА: „Донька Шангаю" і ревія.
ХИМЕРА: „Чар травневої ночі".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 30. січня 1939.

7.00 Ранішній дсиник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Коли горить у печі" гутірка для молодших дітей, 11.15 Оркестра та реверси з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудснна ледиція, 13.00 Для купців і ремісників: Клієнтка жаліється, Справа рекламацій, 13.30 Суїта, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр уявн для молоді: „Між землею і місяцем", 15.30 Оркестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наукова хроніка: Історія, 16.35 Вісл. твори, 17.00 „Юначка" гутірка, 17.15 Пісні шумчів золота, словно-муз. авд., у виконанні театр. артистів, співа, форт., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Справа вартости у сучасній економії, 18.20 Самовладні вибори, 18.30 Марта Егерт і І. Кочура, з пл., 18.45 Фейлетон Корн. Макушинського, 19.00 Розр. концерт: орх., форт., дует, скрипка, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 форт. рсситаль, 21.35 Літер. новини, 21.55 Спорт. вістки, 22.00 Старий і новий Львів, 22.15 Концерт солістів, сопран, скрипка, 23.00 Ост. вістки, 23.00 Закінчення програми.

Вівторок, 31. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орхестра, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіх: „Із руслом Дунаю" словно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Дрібні скрипкові й органові творн, гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудпева авдиція, 14.00 Концерт бажань, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: „Ти сумний чи злий" гутірка Отарого Доктора, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Пісні північно-американських індіян у супр. форт., 16.50 Із тайн світа кристалів, 17.05 Форт. творн на 4 руки, 17.25 Копальні вугля на Заользі, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Весела хроніка, 18.15 Для села: Озимина на передовку, музика з пл., 18.30 Для робітників, 18.55 Промова кард. Гльонда, 19.05 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, спорт, метеорольог. вістки, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки, 22.20 Танкова музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 1. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 „Турульо король карпатської луни", для наймолодших, 11.00 Для шкіл: Гутірка про президента Мосціцького, 11.25 Танки з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудпева авд., 14.00 Орхестра, 14.45 Господарські вістки,, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Дзвні танки, авд. для молоді, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Про взимові спорти молоді, 16.35 Співа. рсситаль Г. Філіп де Рова, сопран, у супр. форт., 17.00 Військ. відчит, 17.15 Оповідання про Баха, муз. авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 „Море шумить" шк. авд., 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Пригоди конвеалсу та доброго виховання, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, Соната г-моль, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

За 1 зол. 10

Знаменні ножики до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі в тій ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 30. січня 1939.

БЕРЛІН 19.20 Святочна музика, 20.10 Симфонія ч. 2 д-дур Брамса, БУДАПЕШТ 17.10 Вок. концерт, 19.20 Циг. музика, 20.35 21.00 Оп. орх., 22.00 Сальон. квінтет, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.30 Соната ф-дур Моцарта на форт., ЛЯЙТІ 20.20 Танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.30 Вердієві творн, ПРАГА 15.15 Серенада б-дур Моцарта на дуті інстр., 19.25 Двожакові творн за сер. і форт., 21.30 Квартет д-дур Чайковського, РАДІО ПАРІ 19.15 Форт.: Ліст, Шопен, 19.30 Пісні, 21.15 Форт., 21.30 22.00 23.00 „Ля будпіжер" ком. оп. Офенбаха, РИМ 17.15 Форт., 22.30 Камер. музика, СОФІЯ 17.30 20.55 Популярна музика, 18.00 Легка музика, 19.00 Співа, 19.30 Форт. рсситаль Владігерова, 20.00 Співа. рсситаль, 22.00 Танки.

Вівторок, 31. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 22.00 „Ріголето" оп. Вердія, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 17.10 Орх., 18.30 Форт., співа, 21.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 14.00 21.10 Розр. музика, 18.00 Нар. музика, 18.50 Соната на скр. і форт. ес-дур Р. Штрауса, ГАМБУРҐ 20.10 Муз. комедія Бенацького, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Квартет г-моль Дебісі, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Отельо" оп. Вердія, МІНХЕН 19.30 Шведські пісні й танки, ПРАГА 15.15 Форт., 20.15 Військ. орх., 21.30 Симфонія г-дур Моцарта, РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 Камер. музика, 22.30 Комедія, РИМ 17.15 Сопран, форт., 21.30 Розр. музика, 22.00 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

Середа, 1. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Соната на форт. і віол. а-моль Ґріга, 20.10 21.00 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 12.10 18.40 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 „Кава по-віденськи" вес. програма, 19.10 Із найгарніших гір світа, репортаж, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРҐ 19.00 Веч. музика, КЕЛЬН 14.10 Розр. музика, 15.30 Дитячі пісні, ЛЯЙТІ 18.25 Розр. музика, 19.20 Пісні, ЛЯЙПЦІҐ 19.30 „Вакрадення із сераю" оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 23.15 Танк. музика, ПРАГА 15.15 19.30 Орх., 18.20 Сальон. музика, 19.05 Пісні, РАДІОПАРІ 18.15 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ля Дама-Боба" оп. Вольф-Ферарія, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 13.30 17.05 Пісні, 14.00 Шведські нар. мельодії.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

БІРЖА.

Львів, 28 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·82 — Долари америк. 5.23·00 — Дол. канад. 5.24·50 — Фльорени гол. 286·22 — Франки франц. 14·66 — Франки шв. 119·80 — Фунти анг. 24·85 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 110·93 Кор. норв. 124·82 — Кор. шв. 128·[illegible] Ліри італ. 16·70 — Марки фінляндські 10·96 — марки нім. 76·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 28. січня 1939

1 кг. масла десер. більок. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·00 зол.
молоко	17—18 сот.
1 шт. яєць	170—1·75 зол.

Тенденція на маслу сильна, на молоко удержала, на яйця зниякова.

КОРЕСПОНДЕНЦІЯ

„ПЕРЕЙМИСАМОТВОРЧІСТЬ". Листів нема. 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ТОРГОВЕЛЬНИК, довголітня практика, кваліфікації, з причини виїзду з Заользя шукає відповідного заняття. Inż. Gaz Piotr, Cieszyn Zachodni Chopina 32. 1-2

МОЛОДИЙ, здоровий інтелігент — без засобів до життя шукає якобудь праці за окремою винагородою. Радо займеться веденням господарства у священника, поміч у суспільній праці, лекції і т. п. Ласкаві зголошення: Адміп. „Діла" для „Магістра права". 265 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КАСІЄРКИ та експедієнтки (милого вигляду) шукає поважна фірма у Варшаві. Оферти зі знимкою слати Poste restante Warszawa L. sub. „Posada".

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-70. 245 2—1

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 пополудні. 204 8-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає **МАРІЯН МЯЄКО**
давніше Коральницька
тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 2—15

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенові шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,25	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60	купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

ДІЛО

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Велика промова КАНЦЛЕРА ГІТЛЕРА

у райхстаґу

Анґлійський міністр у Карпатській Україні

Приїзд і відїзд ґен. Прхалі

(Власна кореспонденція з Хусту)

Від Карпат до Середземного Моря

(Власна кореспонденція з Парижа)

Італійський консулят у Хусті

Коли Італія вмішається у війну — Німеччина стане по її боці

Ендецька молодь бльокує університет

Словаки заявляють льояльність урядові Карпатської України

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

ч. 22 (15.113). Львів, середа 1. лютого 1939. Oplata pocztowa uiszczona gotówką Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів ул. 6-11 тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. І. п.** (над крамницею „Салямандра")

Італійський консулят у Хусті?

„Манчестер Гардіян" приносить повідомлення, що італійський уряд уже небавком буде репрезентований власним консулятом у столиці Карпатської України. Першим італійським консулем у Хусті буде по всякій імовірності д-р Енріко Інсабато, знавець українських справ і людина довіря італійського міністерства закордонних справ.

Словаки заявляють лояльність урядові Карпатської України.

К.У.П. повідомляє: Премієр о. д-р Волошин приняв делегатів карпатоукраїнських словаків, які висловили лояльність українській владі та ширє бажання співпрацювати для добра карпатоукраїнської держави. Вони заявили, що в недалеких виборах до карпатоукраїнського сойму голосуватимуть солідарно з українським населенням. Просили, анальогічно до чехів та німців, дозволу зорганізувати Словацьку Національну Раду у Карпатській Україні. Делегацією проводив пастор Мошко.

52 ПЕРЕДВИБОРЧІ ВІЧА.

Як повідомляє КУП, в неділю 5. лютого відбудуться у 52-ох селах передвиборчі віча. Промовлятимуть кандидати на послів.

КАНДИДАТИ З МОСКОФІЛЬСЬКОЇ ВИБОРЧОЇ ЛИСТИ ДО СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ НЕ ЗНАЛИ ПРО СВОЮ КАНДИДАТУРУ.

Як подає КУП, закарпатські русофіли внесли листу неправильно, колиж їм звернено на це увагу, вони не принесли листи вдруге та не вплатили кавції. Виявилося, що вони повписували на листу чимало осіб без їхнього відома. Виходить, що русофільський табор настільки слабий і малий, що не можна найти в ньому навіть кандидатів на послів.

—o—

ОКРУЖНІ ВОЖДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБЄДНАННЯ.

КУП повідомляє, що в Карпатській Україні заіменовано 10-ох окружних вождів УНО для поодиноких округів. Є це люди заслужені у праці.

Д-р Комаринський ранений у самоходовій катастрофі.

Як подає ПАТ, під самоходом, яким шеф пропаганди Карпатської України д-р Комаринський вертався зі Сиготу, заломився місток; самохід впав з висоти 3-ох метрів. Д-р Комаринський, його жінка та шофер важко ранені; перевезено їх до шпиталю в Сиготі.

Засідання німецького райхстагу.

БЕРЛІН У ДЕНЬ ЗАСІДАННЯ РАЙХСТАГУ.

В понеділок Берлін жив під знаком засідання райхстагу. Ціле місто було прибране прапорами, зокрема вулиці, якими переїздив Гітлер. Здовж тих вулиць уставився шпалір робітників, війська та партійних формацій. В опері Кролля зібралося 855 послів, з того 73 з Австрії та 41 зі Судетів.

Засідання райхстагу трансмітують радіовисильні Чехо-Словаччини, Італії, Злучених Держав та інших країв.

ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ УРЯДУ.

В 20. год. Герінг відкрив засідання райхстагу та передав голос д-рові Фрікові. На внесок того останнього одноголосно вибрано председником Герінга, заступниками — Керля, фон Еппа і Штравса. Міп. Фрік зясував справу господарських повновластей для уряду до 1943 р., у доказ вдячности й довіря для Гітлера. Внесок прийнято одноголосно. 7 мінут по осьмій промовив Гітлер.

ДЕФІЛЯДА.

Після промови Гітлера забрав слово Герінг, який висловив подяку Гітлерові.

Серед оваційних повитань населення, Гітлер переїхав до канцлерської палати, де в 23. годині приняв дефіляду старих партійних боєвиків та молоді.

Передвійськовий вишкіл.

Окружний командант військ Карпатської України відкрив курси передвійськового вишколу.

„Коли Італія вмішається у війну з якогонебудь мотиву, Німеччина стане по її боці.

ПРОМОВА ГІТЛЄРА У РАЙХСТАГУ.

6 РОКІВ НАЦІОНАЛСОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ВЛАДИ.

30. січня 1933 р. 13,000.000 виборців віддало свої голоси на нац.-соц. листу; по противному боці було тоді 20,000.000 виборців, розбитих між 35 партій. Хіба чудо могло тоді уратувати Німеччину від комуністичної небезпеки, що відтіля була б загрозила цілу Европу. Хіба „найбільш обмежені мешканці островів" могли сподіватися, що червона пошесть спиниться перед святою демократією. Мусоліні видав

БОРОТЬБУ, ДЛЯ РАТУНКУ ЕВРОПИ,

націонал-соціялізм веде її дальше, а тепер ще один нарід перемагає жидівсько-марксівські зусилля, щоб знищити европейську культуру.

6 літ гітлєрівської влади вистарчило, щоб здійснити сни століть, щоб осягнути мету, за яку пролилося стільки крови: оце перший раз у райхстагу стрінулися представники всіх німецьких земель.

Вільсонівське

ПРАВО САМОВИЗНАЧЕННЯ

народів відносилося і до муринських племен — Німеччині не хотіли звернути кольоній буцімто тому, що населення кольоній того не хоче. Та це не перешкодило відірвати від Німеччини міліони німців та заборонити міліонам получитися з батьківщиною.

Постанову з пакту Ліги Націй про ревізію мирових договорів інтерпретували настільки платонічно, що на ньому році було щось будувати, тому в січні 1938 р. Гітлєр рішив тим чи іншим способом ввести в життя право самовизначення для 6,500.000 німців.

Гітлєр описав події, що довели до аншлюсу, опісля перейшов до

СУДЕТСЬКОЇ СПРАВИ.

При підтримці деяких закорд. кол зорганізував през. Бенеш противнім. кампанію та переслідування німців, опісля перевів мобілізацію, буцімто з огляду на те, що також німецька армія змобілізувалася. Судетські німці мусіли перейти до радикальної оборони, щойно тоді Німеччина перевела мобілізацію, щоб не допустити до збройної інтеренції посторонніх чинників, та здобувши право самовизначення для 4-ох міліонів німців. Заміт, що Німеччина збройно вимусила територіяльні уступки, є неправдиві.

МІНХЕН.

Завдяки поставі Мусолінія та завдяки спів праці Чмберлена і Далядіе дійшло до договору, що мирно розвязав конфлікт та доказав, що мирно можна полагоджувати важні спірні питання. У 1938 р. перемогла ідея — обєднано німецький нарід, не вживаючи меча до обєднання народу, лиш до оборони його перед зовнішною небезпекою. Німецька збройна сила переможно вийшла з цієї першої проби.

Закінчення на 5-ій стор.

Анархістична революція в Каталонії?

До Парижа наспіли вістки, що в околиці катальонського міста Піксерда (недалеко французького кордону) анархісти намагались опанувати всі публичні уряди, але червоні військові частини прогнали їх після битви.

Командант гарнізону відповідатиме перед судом за те, що не міг запобігти революції.

—o—

ПОЛІТИКА НОВОГО ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ.

Відповідаючи на інтерпеляції в парляменті, прем. Гіранума заявив, що він продовжуватиме політику попереднього уряду у війні з Китаєм та будові нового ладу у Сх. Азії. Зрештою вести він власну політику.

Приїзд і відїзд ґен. Прхалі.

(Власна кореспонденція).

Хуст, 27. січня 1939.

В пятницю вечором, 20. січня ц. р., приїхав до Хусту іменований третім міністром Карпатської України, ґенерал Лев Прхала, якого значне число чехів з чеськими кокардами на одягах вичікувало від білого ранку. Розважніші чехи трималися від тієї передчасної і нікому непотрібної демонстрації здалека. По приїзді ґен. Прхала хотів представитися премієрові о. А. Волошинові, але секретар премієра п. Рогач заявив, що премієр на молитві. „А по молитві?" — питається ґенерал. „Іде на вечеру і потім спати" — була відповідь.

Після такого першого „афронту" ґенерал відійшов і явився щойно в суботу рано на звичайну авдієнцію, де йому вручили письмо українського уряду. В часі розмови прийшли звістки з деяких сіл, що обурені цією номінацією селяни викидають чеських жандармів і вчителів. По таких вістках уважав ґенерал за відповідне відїхати, щоб не ускладнювати відносин та не утруднювати положення чеському урядництву. В розмові заявив, що не сподівався, що його іменування було без відома українського уряду.

Так мабуть і закінчилася спроба настановити в Празі без порозуміння з Хустом — міністра не-українця.

Як я вже в попереднім допису згадував, а наш здогад найшов потім потвердження в інтервю о. Волошина, що цей крок празького уряду підготовили вороги українського народу, на шкоду також чеському народові. Говориться також, що дехто з жидівських кругів був у делеґації у Празі.

Перед і по авдієнції вже ніхто з місцевих чехів не проявляв ніякого зацікавлення справою, хіба, що дехто носив маніфестаційно чеську кокарду. Та ще таки перед виїздом ґенерала дирекція поліції дала розліпити оголошення, яким заборонила носити всі ненародні відзнаки, а вечором були випадки, де чеські поліцїянти в українській службі взивали непослушних молодшів, щоб зняли чеські ленточки.

Це характеристичне для тутешніх відносин. І коли самі чехи, досі панівна нація підчиняються приказам територіяльного уряду автономної української держави, то це доказ, що відносини впорядкуються та що чимало чехів хоче мирно і згідливо співпрацювати з українським народом Карпатської України та її проводом.

В неділю чеське урядництво з подивом приглядалося могутньому походові 20-тисячної маси народу, але не бракувало й одиниць, які ще намагалися шепотом пускати тривожні вістки, що ґенерал лише відїхав зі звітом та вернеться з військовою силою. Таких вісток не беруть тут трагічно, бо люди знають, що колиб навіть таке трапилось, то ніхто з чехів не зможе вже осягнути такої сили своєї влади, що її мав колись Розсипаль. І коли навіть частина чеського урядництва в останніх місяцях притаїлася та втішилася можливим поворотом попереднього режіму, проте вона швидко у своєму запалі прохолола. Вона переконалася про спонтанний зріст української національної свідомости підкарпатського народу, такої свідомости, якої ніщо вже не всилі придушити.

Очевидно, треба ще деякого часу, щоб виявились усі куліси йменування ґен. Прхалі та щоб можна було їх без обиняків прилюдно оголосити, без шкоди для будуччини українсько-чеських відносин. Але вже нині всім відомо, хто це ті „вороги українського народу", що вплинули на таке нещасливе рішення Праги. У празьких колах усе ще не всі розуміють правдивий сенс українського національного здвигу на нашому Підкарпатті; численні чехи у столиці союзної держави все ще дають себе сугерувати непоправним чорносотенно-російським еміґрантам. Ті чехи мають коротку память: вони готові забути, що самі ще недавно отверто признавали, що тільки і виключно українство виступило проти максималізму мадярського ревізіонізму та заявилося за засадою цілости держави. Вони готові теж забути, що єдиною причиною всієї чехословацької катастрофи була система централізації і чехізації, від якої відворот зачався історичним: „zu spät".

Віддаль від Праги до Хусту повітряною лінією — недалека. Але досить далека, щоб атмосфера там і тут була остільки інша, що деякі празькі чеські чинники не зовсім добре орієнтуються у карпато-українських відносинах. Ми вказували на настрої підкарпатських чехів, серед яких тільки мінімальну меншину становлять максималісти, — решта ж намагається пристосуватися з питомим чеським реалізмом до змінених умовин та їм не протиставитися. Призначення ґен. Прхалі є доказом, що ті помірковані й розумні підкарпатські чехи не мають ще у Празі єдиного та рішального послуху.

Очевидно, у такій молодій і розмірно ще слабкій автономній державі, як Карпатська Україна, яка після віденського арбітражу опинилася перед сотнею найважчих і найскладніших проблем, не може йти все в ідеальному порядку: це було б просто ненормально. А проте дуже недобре, коли саме деякі такі природні і зрозумілі недоладности використовують непримирні вороги українства — проти всієї держави і всього народу. Бо воно тільки викликує ще дужчу реакцію та спричинює ще більше труднощів, яких ніяким робом не зміг би зліквідувати якийсь поворотний „ерзац" чеського централізму та бюрократії.

Віримо, що Прага буде настільки розумна, що не піде на підшепти головних винуватців і спричинників недавньої катастрофи ЧСР та не стане відігрівати старих помилок, які можуть мати тільки одинокий практичний вислід — нову катастрофу. Хуст у всякому разі буде всіх зусиль уживати, щоб до цього не допустити.

О—ко.

Від Карпат до Середземного Моря.

(Від власного кореспондента).

Париж, 25. січня 1939 р.

Коли переглядаєте французькі ґазети, то знаєте, що Закарпаття все ще не перестає бути темою, яка хоч і не годиться вже на 1-шу сторінку, то й не на останню. Якщо „Діло" зовсім справедливо перестерігає українське громадянство перед надто далеко посуненим оптимізмом, чи — краще сказати — перед непохитною вірою у те, що у величезній мірі залежить не від власних сил, а третіх чинників, то на нашу скромну думку, приглядаючись паризьким настроям і пресовим голосам — нема і на песимізм місця.

Кілька днів тому, деякі чужинецькі закордонні часописи подали вістки, мовляв, Німеччина вже тепер погоджується на плебісцит у Карпатській Україні, і колиб той плебісцит випав за злукою з Мадярщиною, то Німеччина не буде противитись. Нитки таких інформацій ведуть до будапештенського клубка. У тутешніх пресових колах не дуже їм довіряють.

У чому річ?

Питання стабілізації чи ліквідації границь Карпатської України далеко ширше, ніж сама українська проблема. Плян перекреслення віденського арбітражу чи то мирним способом, тобто переконавши Німеччину, що вона не має потреби підтримувати це перше її повоєнне рішення при означуванні чужинецьких кордонів, чи поваливши силою цей віденський арбітраж, цей плян звязаний з одною найбільшою трудністю, на яку звертає увагу паризька преса: упадок віденського рішення мусів би болюче нарушити престіж ІІІ. Німеччини та зовсім непотрібно знову займати час і увагу Італії.

Коли існує думка, що нинішні італійсько-німецькі клопоти на Заході можнаб використати для полагоди деяких справ у середній чи східній Европі, не питаючи тих двох держав чи навіть проти їх інтересів, то одночасно існує погляд, що саме тому, що ті дві держави „заняті" тепер деінде — вони не допустять, щоб їх відтягали від актуального осередку зацікавлення: Еспанії та Середземного Моря.

*

Французький міністр закордонних справ п. Бонне приняв німецького амбасадора у Парижі Фон Вельчка. Офіційний комунікат голосить, що це послухання відбулося на основі недавно підписаної умови між Францією і Німеччиною, яка передбачує, що ці обі великодержави обговорюють спільно, кожнього разу, як зайде потреба, проблеми, що їх торкаються.

Нема ніякого сумніву, що Франція бажала знати, яке є становище Німеччини щодо конфлікту на Середземному Морі між Францією і Італією. Зараз по цій розмові появилися в деяких німецьких органах статті, які повідомили німецьку публику, що Франція рішуче відхидає італійські домагання та що вигляди на якийсь новий Мінхен в справі Середземного Моря неоправдані, бо французи глядять на свою імперію як на національну територію та в цій справі не підуть на ніякі уступки. В додатку по останній подорожі Чемберлена і Галіфакса до Риму, італійський уряд знає зовсім точно, що Велика Британія є по стороні Франції.

Отже чи Німеччина — запитують французи — вестиме за сто тисяч італійців у Тунісі (в тому числі має бути там сорок тисяч італійських жидів) війну проти Великої Британії і Франції? Досить глянути на карту, щоб переконатися, що хто має Туніс і Сицилію, той володіє Середземним Морем і на віддачу тих земель ні Париж ні Льондон без війни не погодяться.

*

Катастрофа червоної армії під Барсельоною та приявність італійських відділів на іберійському півострові — не зважаючи на всі заяви Мусолінія, що зараз по перемозі ґен. Франка накаже своїм військам вернутися до Італії — вже на Заході руки Франції і Великої Британії, і то на довгий час.

Таким робом ситуація Німеччини знову сильніша і її позиції у Середній Европі ніхто з великодержав Заходу не думає квестіонувати. Вчорашній льондонський „Таймс" запитуючи, який шлях експанзії вибере Німеччина, зазначує, що в усякому разі найтрудніший і найбільш ризиковний той шлях, який ішов би впоперек франко-італійським інтересам. А підчас вчорашньої дебати у французькій палаті послів посол Ґастон Рію окреслив напрямну большевицької світової політики ось так: „Щоб спасти Схід — вона кидає Захід до самовбийства". Біда тільки, що і в західних краях є чинники, які роблять немов навмисне все те, що готовить та приспішує упадок світа західної культури. На світових біржах повіває морозний вітер. Держави подаються під тягарем зброєнь. Упадок д-ра Шахта, знижка англійського фунта, фінансові клопоти Франції, Італії і подібні симптоми кризи у всіх інших краях, вказують на цей підгорячковий політичний стан нашого континенту. А ось найновіша вістка, що розійшлася у Парижі, нині в полудне: Франція купила 600 військових літаків в Америці, щоб прискорити свої воздушні зброєння. Американська невтральність перетворюється щораз виразніше в явну співпрацю з Францією та Великою Британією. В обороні чого та проти кого?!

Юрій Студинський.

З польської преси.

Яким трамваєм їде міністр Бек.

Від певного часу польська преса повна голосів про закордонну політику Польщі. Міжнародне положення висунуло міністерство закордонних справ — зрештою не тільки в Польщі — на перший плян. Сьогодні такий чи інший хід закордонної політики одної держави може викликати великі міждержавні комплікації. Тому становище міністра закордонних справ належить сьогодні до найважчих. Що-ж торкається Польщі, то її закордонна політика має сьогодні особливо великі труднощі. Про що говорив міністр Бек у Берхтесгаден? — До чого договорився у Варшаві з фон Рібентропом? Що зробить міністр Бек? — Ось питання, що на них польська преса шукає відповіді, що над ними ломлять собі голову більші й менші політики.

Дуже критично до теперішньої політики мін. Бека ставиться відомий публіцист Цат-Мацкевич. У своєму органі **„Слово"** він твердить, що мін. Бек вертається до політики свого попередника мін. Залеського, що хотів утримати рівновагу між Німеччиною й СССР, зберегти аліянс із Францією та Румунією та вирікався всяких кольоніяльних здобутків для Польщі.

Сьогодні, коли французькі впливи в середній Європі скінчилися, коли значіння Франції до деякої міри завдяки п. Бекові збанкротувало в середній та східній Європі, п. Бек вертається до формул п. Залеського! Трохи запізно! Або треба було завчасу вміти добалакатися з Гітлєром і їхати німецьким трамваєм, або якщо Німеччина нам яких-сь зобовязань не дотримала, то треба вміти зробити висновки зі своєї протравої політики. Важко висідати тепер з німецького трамваю, коли французький вже відійшов. Коли нашу політику мають знову наставляти так, щоб протиставитися німецькій агресії, то чейже це лекше було робити, коли Франція мала Австрію й Чехословаччину, ніж тепер, коли ці держави тільки збільшують німецькі сили.

„Знаю, що почую у відповіді. П. Бек їде не французьким і не німецьким, але польським трамваєм. Сьогодні вже такі часи настали, що навіть амбасадори в чинній службі послуговуються подібними фразами. Правда, не маємо в Польщі „народніх самоходів", але маємо „народні формули", які поширюють дипльомати. Та все-ж Англія теж великодержава, але веде свою політику сперта на Францію, Німеччина теж великодержава, але мусіла звязатися з Італією. Наша держава не лежить на острові, але в середині Европи і вона занадто широка й багатодюдна, щоб ми могли відхилитися від загально европейської при Можна, ясна річ, замкнути уста журналістові, що протиставиться приємним „народнім формулам", але цим не можна спинити кола історії.

У звязку з відвідинами мін. Рібентропа п. Цат-Мацкевич написав:

„Від обіду з міністром Рібентропом встали всі в рожевих гуморах. Але як ті рожеві гумори відібються на справі Карпатської Руси, Данцігу, меншин, Клайпеди, словом на всіх тих справах, яких досі в далеко кращій кононктурі наш уряд не зумів полагодити. Товкмачила нам, правда, недавно „Газета Польска" про тайну дипльоматію, але ми радніше вірили би в успіхи тайної дипльоматії навіть у поганій кононктурі, якби ми бачили її успіхи в часах доброї кононктури.

Виленський ендецький орган **„Ґлос Народови"** має до мін. Бека претенсії за його один вислів у розмові з американською журналісткою. Мін. Бек сказав: „Інтерес Польщі окреслює у великій мірі віддаль проблеми від її кордонів".

„І як тут виглядає — питається „Ґлос Народови" — „моцарствове становіско Польскі", про яке гремиться від багато, літ. „Моцарство" — це щось більше, ніж зацікавлення одним подвірячком, „моцарство" — це воля і змога рішати в деякій мірі про кожну, навіть найбільш віддалену справу, що має значіння для „моцарства". Але ставити засаду, що щось далеко, то нас менше обходить, зовсім до моцарствової фолзи не підходить...

„І коли видно, що засада, про яку мова, не належить до найрозсудніших — то всеж мусимо памятати, що уста, які її кинули, належать до польського міністра закордонних справ, що є міністром від 7 літ."

Дуже критично до закордонної політики Польщі у звязку з останніми польсько-німецькими балачками поставився **„Варшавскі Дзенник Народови"**:

„Одночасно в її (тобто Німеччини —ред. „Діла") руки перейшла найсильніша стратегічна позиція в середній Європі й уможливлює їй розтягнути фактичний протекторат над Чехословаччиною. Та мало цього. Німецька політика вимогливила Польщі, бодай частинно, зрекомпенсувати собі у формі спільної границі з Мадярщиною, втрати, які вона мала внаслідок знищення дотеперішньої рівноваги всередній Европі. Це основно змінило положення Мадярщини і причинилося до того, що не тільки Чехословаччина, але й вона, Мадярщина, знайшлася в засягу німецьких впливів і переваги".

„Польщу зовсім відрізано від заходу й окружено кордоном Райху і границею німецьких впливів від Німана до Прута. Одночасно німецька політика, підготовлюючи дальший похід на Схід, висуває тепер велико-українську проблему".

Як видно з цього, то п. Бек, як міністр закордонних справ знайшовся тепер під неабияким обстрілом. За всі роки його політики. Навіть великий його дотеперішній прихильник та оборонець його політики п. Цат-Мацкевич мало не в кожному числі свого органу виступає з гострою критикою його політичних задумів і концепцій.

Посольські інтерпеляції.

Дня 23. січня п. р. Українська Парляментарна Репрезентація внесла на руки маршала сойму такі інтерпеляції:

1) Інтерпеляція посла Дмитра **Великановича** до міністра внутрішніх справ у справі вбивства молодого чоловіка, Івана Когута, бережанського повіту, та кинення гранат до помешкання пп. Крамарчуків у Бережанах.

2) Інтерпеляція посла Ілька **Лисяка** до міністра внутрішніх справ у справі побиття осіб української національности озброєними відділами на терені громади Синевідсько Нижне стрийського повіту 31. жовтня 1938 р.

3) Інтерпеляція посла Степана **Навроцького** до міністра справедливости в справі побиття та шиканування політичних вязнів української національности вязничними сторожами в судових арештах у Краківці повіту Яворів.

4) Інтерпеляція посла Степана **Навроцького** до міністрів: комунікації та внутрішніх справ у справі нарушення приписів закону з 31. VII. 1924, які торкаються вживання української мови в заведеннях та урядах невідповідної поведінки функціонарів П. К. П., п. Н. Трояновського на залізничій стації в Мостиськах і п. Н. Круля, урядника руху в Перемишлі 21. XI. 1938. р.

5) Інтерпеляція посла Степана **Навроцького** до міністра внутрішніх справ у справі необосованого розвязання посольського зібрання в Яворові заступником команданта постерунку ст. пос. Ляском 24. грудня 1938 р.

—o—

НОВИЙ МІСТ НА ДУНАЮ.

ЧЕРНІВЦІ. Румунська преса повідомляє, що на Дунаю мають вибудувати міст, який лучитиме румунське місто Корабія з болгарським містом Свістов. Кошти будови обраховано на 2 і пів міліярда румунських леїв.

—o—

З адміністраційно-самоуправної комісії сенату.

Дня 26. ц. м. відбулося засідання адміністраційно-самоуправної комісії сенату, на якім обговорювано ухвалений у соймі закон про вживання зброї поліцією. В дискусії забрав слово сен. **М. Малицький** і зголосив поправки до того законопроекту. Поправки змагали до того, щоб обмежити право вживання зброї при намаганні втечі особи арештованої або придержаної поліцією та при нелєгальному переході границі. В голосуванні комісія сенату заявилася проти цих поправок та відкинула їх.

На другому засіданні тієїж комісії обговорювано ухвалений у соймі закон про злуку шкільного самоврядування з територіяльним. Поправки цього закону сен. **М. Малицького**, щоб до освітніх комісій ввести представників усіх віроісповідань, перепали.

—o—

Англійський міністр кольоній у Карпатській Україні.

ПРАГА. До Хусту приїхав англійський міністр кольоній Веджвуд Бен, щоб на місці запізнатися з положенням у Карпатській Україні.

ПЕРШИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ У КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОМУ СОЙМІ.

ХУСТ. Правнича Комісія карпатоукраїнського уряду приготовила вже перший законопроект до автономного сойму. В цьому законопроекті говорять про державних службовиків, про карпато-український державний герб, про карпато-український прапор та про назви урядів карпато-української держави.

НОВІ ЧАСОПИСИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На днях почав виходити в Хусті журнал, присвячений театральному мистецтву під назвою **„Нова Сцена"**. — Від 1. лютого появиться за дозволом української влади **„Преглядъ Карпатскої Украіни"**, тижневик Чеської Народньої Ради, як авторитативний орган чеської меншини в Карпатській Україні. — Вийшло 1-е число часопису **„Карпатська Україна"**, незалежного наукового органу, що виходить два рази в тиждень черенками державної друкарні в Хусті. Як відповідальний редактор підписує Петро Петричко.

Висліди словацького перепису населення.

На днях оголосили у Братиславі вислід перепису населення у Словаччині. Перепис відбувся, як відомо, 31. грудня 1938. року зовсім несподівано й без найменшої підготови. З нього виходить, що у Словаччині живе 2 мільони 195 тисяч словаків, 79.000 українців, 66.000 мадярів та 62.000 чехів. Цей вислід перепису є напевно сфальшований. Бо яким чином і на основі якого катаклізму число українського населення у Словаччині впало до 79.000, коли чеський перепис населення зперед двох років подавав число українського населення у сімох повітах Словаччини на 118.000 душ, а приватні переписи не тільки українські, але й чеські нараховували дійсне число українців у Словаччині на близько 200.000? Маленький словацький нарід має — як бачимо — великий апетит.

—o—

З еспанських боєвих фронтів.

БАРСЕЛЬОНА. Комунікат головної квартири ген. Франка стверджує, що на середущому відтинку каталюнського фронту національні війська здобули місцевости Кардевен і Вальсена. Комунікат стверджує також, що на фронті появились три міжнародні бригади, а саме 11-а, 13-а і 15-а. Як виходить із дальших повідомлень, ці три бригади недавно формально розпущені, сформовано наново і вдучено до червоної „резерви". На прибережному відтинку війська ген. Франка заняли Ліінас. Червоні війська ставили тут завзятий опір, але його продомали.

кіно
АТЛЯНТІК

Брехня Христини

На основі повісти „Пожаданий день".

Гол. ролі: Барщевська, Цвіклінська, Слівінський, Стемповський, Самборський, Вощерович, Зніч та **Льода Галька в танку: „Lambeth-Walk".**

Гість вільного вступу і знижені невеликі.

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

ВИБОРИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІМ ВОЄВІДСТВІ.

ТЕРНОПІЛЬ. ПАТ. У неділю, 29. ц. м., відбулись вибори до міської ради у **Грималові,** скалатського повіту. На 12 мандатів поляки дістали 8 мандатів, у тому числі ОЗН — 7, 1 безпартійний проурядовий. Жиди дістали 4 мандати. Виборча фреквенція виносила 71%.

Відбулись вибори також до міської ради в **Сасові,** золочівського повіту. В цьому містечку вибори не відбулись, бо був там один компромісовий спис. З цього спису на 12 мандатів поляки мають 7 (5 ОЗН і 2 безпартійні), **українці (УНДО) 3 мандати** й жиди 2 мандати.

ВИСЛІД САМОУПРАВНИХ ВИБОРІВ У ЯРОСЛАВІ.

ЛЬВІВ. ПАТ. З міст львівського воєвідства в неділю 29. ц. м. відбулись вибори до міської ради лише в **Ярославі,** де на 24 мандати блюк християнсько-господарський (ОЗН і безпартійні проурядовці) дістав 14 мандатів, ендеки 4, ППС 2, жидівський виборчий комітет 4 мандати. **Українці, які мали досі 2 мандати, у вчорашніх виборах перепали,** перепав теж кандидат людової партії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Нейтральна смуга між Карпатською Україною та Мадярщиною.

УЖГОРОД. ПАТ. У звязку з рішенням прикордонної чесько-словацько-українсько-мадярської комісії про утворення нейтральної прикордонної смуги ширини півтора кільометра, чеські війська відступили з демаркаційної лінії на відповідну віддаль, знищивши сховки й бетонові укріплення на евакуованих відтинках. У Горянах, на узгірях, що окружають Ужгород, чеські війська висадили в повітря становища важкої артилерії, які там були побудовані.

Новий орган німецького міністерства

ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

БЕРЛІН. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що з днем 1. лютого ц. р. відомий щоденник „Берлінер Таґеблят" злучать із щоденником „Дайтше Альгемайне Цайтунґ". Оба ці орґани стояли близько до німецького міністерства закордонних справ; можна міркувати, що новий щоденник, який появиться після злуки обох видавництв, буде теж виконувати ролю пресового викладника поглядів міністра фон Рібентропа.

Еквадорсько-мексиканський конфлікт.

ГУЯКВІЛЬ. Уряд Еквадору відібрав повновласти послові Мексику за те, що він вмішувався до внутрішньої політики Еквадору. У звязку з тим мексиканський уряд відкликав посла. Тут очікують, що також Еквадор відкличе свого посла з Мексику.

Південно-американська конференція

У СПРАВІ ЕМІГРАЦІЇ.

МОНТЕВІДЕО. Від кількох днів відбувається тут господарська конференція, в якій беруть участь представники Аргентини, Бразилії, Парагваю та Уругваю. Темою нарад конференції є м. і. **справа дозволу на поселення на території 4 заінтересованих держав європейських еміґрантів.** Для основного розгляду цієї справи вибрали окрему комісію.

Німці порядкують у Клайпеді.

КЛАЙПЕДА. В неділю відбулось урочисте заприсяження клайпедської порядкової служби („Шуц Штаффель") д-ром Найманом, провідником клайпедських німців. Одночасно перебрано в посідання домівку „Спортового Союзу" клайпедських німців, після чого відбувся марш організацій головними вулицями міста.

—o—

Наслідки чілійського землетрусу.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЕ. Про розміри наслідків останнього землетрусу в Чілє свідчить факт, що число жертв виносить по останньому обчисленні 25% загалу населення в околицях, навіщених катастрофою. У смузі землетрусу мешкало 200.000 населення у більших містах, з яких 15 лягло в руїнах, а столиця Консепціон частинно також знищена. Як обчислюють, землетрус наробив шкоди на півтора міліона пезетів. Місцевости Фльорида, Калькві і Томе зовсім знищені. У провінції Моль число вбитих доходить до 500. Ранених ще й досі не вдалося обчислити. Ситуацію погіршують ще зливні дощі, які утруднюють допомогову акцію. В одній околиці із 400 дітей, які перебували на вакаційних півоселях, згинуло 300. До полоси загроженої катастрофою висилають щодня по 4.000 кґ. хліба. Чілійська рада міністрів рішила вислати до народів, що виявили поміч катастрофам жертв землетрусу, подяку.

Консуль — хабарник.

БУЕНОС АЙРЕС. Урядово повідомляють з Ля Паз, що болівійське міністерство закордонних справ усунуло з уряду ґенерального консуля у Празі. Слідство виявило, що цей консуль брав грубі хабарі від жидів за нелеґальне візування пашпортів на візд до Болівії.

Напад на податкового поборця.

СТАНИСЛАВІВ. ПАТ. У Вільшаниці, товмацького повіту, невідомі напасники важко побили в ночі скарбового поборця Йосифа Петраса. Напасники нанесли жертві злочину важкі рани тупим знаряддям у голову. Петрус мав при собі суму 860 золотих, та напасники не забрали грошей. Петруса відвезли в непритомному стані до шпиталю у Станиславові.

Присилайте передплату!

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 31. січня 1889.

СМЕРТЬ ЦІСАРЕВИЧА РУДОЛЬФА.

„Вістка про смерть цісаревича Рудольфа прийшла до Львова вчора перед вечором і всіх дуже вразила. А що не надійшли ще були ближчі вістки, в який спосіб цісаревич покінчив життя, то була загальна думка, що йому мусіла трапитися нещаслива пригода в часі ловів. Щойно нині рано насипли нетерпеливо вижидані вістки. На багатьох публичних будинках у Львові повівають жалібні чорні хоругви. Виставу в театрі гр. Скарбка вчора відкликали."

ПІСЛЯ СМЕРТИ РУДОЛЬФА.

Прага, 31. січня. Архикнязь Франц Фердинанд, найстарший син архикнязя Карла Людвика, виїхав до Відня.

Відень, 31. січня. Нову „Presse" і „N. W. Tablat" сконфіскували за поширювання фальшивих вістох про смерть архикнязя Рудольфа.

ПОГОЛОСКА ПРО ВБИВСТВО ТІССИ.

Пешт, 31. січня. Поголоска, що Тіссу вбили, — неправдива; він виїхав до Відня.

НЕЗВИЧАЙНЕ ЯВИЩЕ ПРИРОДИ.

„З Буківсьна пишуть нам: Дня 16-го січня появилася коло години 11-ої на небі красна веселка (дуга) або як тут кажуть „смуга". Хоч це явище незвичайне взимі, то все-ж воно природне, бо тоді падав дощ і сонце світило, але між народом говорять, що це віщує або війну або велику пошесть, бо таке саме бачили перед останньою холерою, що страшно лютувала в Буківсьну й околиці."

ГРИПА? ?
ШУЕР БАУЕР
ТАБЛЕТКИ ASPIRIN
ч.18/20 2—3

Здоровий прояв.

XI. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: Повітовий Союз Кружків Р. Ш Камінка Струмилова 500, гр.-кат. церква Товсте (Скалат) 40, молодь Містки 12.20, Молочарський Курс у Стрию 1.75, Юрґова Бронислава Збойська 2, інтеліґенція з Маковиска (Ярослав) 10.50, м-р Степан Пасіка Львів 5, Татухова Марія Львів 3, Сушко Степан Сулимів (Жовква) 10, інж. Гусаковський Микола Львів 3, Отлій Маріян Львів 2, Туган Маріян Львів 2, гр.-кат. уряд парох. Новий Санч 25, Ремісниче Бурса Львів 85, о. Микола Думанський Добростани 30.65, Господарська Каса Добростани 5, Т-во Українських Пекарів Львів 36, читальня „Просвіти" Дорошів Великий (Жовква) 14.25, фірма Отаднин Іван Львів 15, Перський Михайло Львів 5, о. Петрицький Теодозій Таврів 20, Матусевич Михайло Таврів 1, читальня „Просвіти" Лагодів (Перемишляни) 7, Кружок Р. Ш. Пісочна (Жидачів) 3.10, харчівня Анни Лисинюк Львів 10, гр.-кат. церква Ванькова 10, гр.-кат. церква Росенка 10, д-р К. Бояреький Королівка біля Борщева 2, Кружок Р. Ш. Броди 27, д-р С. Шмігельський Горлиці 5, Теодор Гарасим Бистриця (Дрогобич) 18.64, о. Бойневич Данило Уличко (Дрогобич) 16.11, Балакин Михайло Миколаїв н/Дн. 16.20, Повітовий Союз Кружків Р. Ш. Заліщики 100, Кооп. „Самопоміч" Лисівці (Заліщики) 15, о. Кошак Іван Цапівці 6.58, Чукур Юра Ковалівка (Коломия) 10, д-р Бориш Іван Ярослав 10, д-р Жовпіровнч Іван Бурштин 5, читальня „Просвіти" Елеонорівка (Скалат) 6, Никифорук Іван Петра Дикурів 3, Дмитро Рожка Усте н/Пр. 20.80, гр.-кат. уряд парох. Варяж (Сокаль) 54, о. Андрейчук Петро Війсьне (Синік) 4, чит. „Просвіти" Коренпця (Ярослав) 9, чит. „Просвіти" Нелепковичі (Ярослав) 6.00.

(Продовження буде).

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

КИТАЙСЬКЕ ПІДПІЛЛЯ ДІЄ.

ШАНҐАЙ. У неділю вечором в одному з готелів при вул. Нанкінській виконали атентат на вищого службовика нового нанкінського уряду Мэйнунґонґа, який згинув від револьверової кулі. Атентатчик утік.

—o—

СПРОБА ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

БІЛОСТОК. ПАТ. Вчора відбулась тут спроба ґашення світел і спроба оборони домів у пасивній протилетунській обороні. Одна та друга спроба вдались знаменито.

Найкраща нагода скористати із виглядів щастя!

якщо граєте — там купіть щасливий льос до І. кляси 44-ої Клясової Льотерії

тільки в

≡ єдиній українській колєктурі ≡

Повітового Товариства Кредитового

У ЛЬВОВІ — ВУЛ. СИКСТУСЬКА Ч. 38. — ПАРТЕР

Тел. 106—01. — Чекове конто ПКО 306777. — Замовлення з провінції відворотно.

Промова Гітлєра у райхстаґу.

Докінчення з 1-ої стор.

Опісля Гітлєр обговорив вагу характеру для провідників та заатакував „демократичних моралістів", які розсівають поголоски, що Німеччина не може дати собі ради з економічними труднощами.

Без сумніву.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ

Німеччини важке, інші могли б його уважати безнадійним. Та нац.-соціялізм ніколи не капітулює, тому він відкликався до народнього інстинкту самозбереження — і переміг.

Причиною господарських труднощів Німеччини є перелюднення: у Німеччині живе 135 людей на квадратовому кільометрі. Без помочі, без резерв, без кольоній — а навпаки, зработаний та знищений, німецький нарід зумів прожитися і перемогти безробіття.

Котра з демократичних держав булаб на таке спромоглася?

Деякі державн рідко заселені, урожайні, багаті в мінеральні скарби, не можуть вийти з кризи, гнуться під тягарем безробіття — а провідники тих держав хвалять чудотворні прикмети демократії. Тимчасом за демократичного режіму Німеччина мала 7,000.000 безробітних та була у повній господраській руїні. Теперішній устрій та внутрішня організація розвязали всі ці труднощі.

СПІВПРАЦЯ

між демократіями і т. зв. диктатурами можлива. Питання форми влади та суспільної організації лежить поза міжнародньою дискусією. Для німців байдуже, яку форму влади мають інші народи; німці не хотять ширити серед них демократичний устрій.

ПОДІЛ БАГАТСТВ.

Бог не створив світу для одного ні двох народів — німецький нарід має таке саме право до життя, як кожний інший.

В деяких британських колах вірили, що знищення Німеччини піднесе добробут Англії, бо збільшить дохідність британської торговлі. Тимчасом війна не осягнула цієї мети, дарма, що коштувала Англію стільки людей і гроша та що так сильно обнизила її продукцію. Коляб це були помітили безпосередньо по війні, інакше були б виглядали мирові договори.

РАБУНОК НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЙ

це був божевільний крок. Чи можна було припускати, що вдасться на довго зіпхнути 80-мілійоновий нарід до положення парії та змусити його до вічної мовчанки?

СИЛОЮ — ЧИ МИРНО?

Ця справа важна не лише для Німеччини, але і для інших народів, які є в подібному положенні. Багатства світу можна поділити або силою — поправляючи цей поділ час до часу силою — або справедливо, розумно і доцільно.

Дехто опановує простори силою, опісля боронить цього рабунку моральними теоріями. Для нього це приємне, успокоююче, але інших це не вяже. Ніякий нарід не є створений на те, щоб бути багачем або бідаком. Аргументи, мовляв: німецькі кольонії були мало вартісні, промовляють не проти німецьких домагань, а за ними.

ТОРГОВЛЯ.

Гітлєр піддав критиці заміт, немов би німецькі засади двосторонньої торговлі зменшували світові торговельні обороти. Винувати в цьому можна хіба капіталістично наставлені держави, які своїми махінаціями унеможливлюють постійне відношення між валютами. Німецькі методи торговлі поборюють лиш тому, що вони унеможливлюють біржеві та валютові спекуляції.

Ніякий натиск зі зовні не змусить Німеччину змінити її господарську політику. Важка доба репарацій навчила німців, що

ПРАЦЯ

становить велике багатство народів. Завдяки завзятій праці Німеччина устабілізувала валюту, вратувала народне господарство. Але є недостачі, які годі заповнити працею: при ніякому зусиллі не можливо збільшити продукції засобів

ПРОХАРЧУВАННЯ.

На те є два способи: побільшити державну територію, або купувати харчі за експортовані товари. Під пю пору береться під увагу лиш цей другий шлях. Німеччина мусить дуже багато експортувати, щоб прожити — нарід або буде експортувати, або загине.

Прохарчування Німеччини було б куди лекше, якщоб 1919 р. переможці не були їй забрали кольоній, які зрештою є зайві для їхніх теперішніх володарів. Наслідки цього лиш такі, що міжнародня торговля захитана, а переможці обтяжують свої буджети

ЗБРОЄННЯМИ,

щоб оборонити загарбання кольоній. Це що правда збільшує дивіденди фабрик зброї, але становить прикрий тягар для держав і народів. Чи не дешевше було б звернути Німеччині її колишні кольонії? Німеччина бореться за них, як за право до життя — для інших вони зайвий тягар.

ПРОТИ ЗВОРОТУ КОЛЬОНІЙ

Німеччині видвигають здебільша такі аргументи:

1. Німеччина не адмініструвала ними добре до війни,

2. Німеччина розбудувала б їх на стратегічні бази.

На перший заміт треба відповісти, що Німеччина не мала часу виробити доброї кольоніяльної політики, вона володіла кольоніями за коротко. Це так само, якби закидувати якійсь державі, що вона не мала залізниць перед 100 роками. Нестійний і другий заміт: Німецький нарід настільки великий і боєздатний, що не потребує черпати людського матеріялу для своєї армії з колірових рас.

Німеччина мусить і дальше розбудовувати свою збройну силу, але вона

НЕ ХОЧЕ ВІЙНИ.

Вона хоче добрих взаємин з Англією, Америкою, Францією та з усіми іншими державами; національ-соціялістична Німеччина не має ворожих намірів супроти нікого. Зате в деяких демократичних державах штучно підсичується ненависть до тотальних держав. Деякі американські і британські політики типу Купера, Черчіля, Ідена чи Айкса — це справжні апостоли війни. Міжнародне жидівство намагається спровокувати війну з Німеччиною зі жадоби мести.

ЖИДІВСЬКІ СПРАВИ.

Англія для англійців — стверднв Гітлєр, Франція для французів, Німеччина для німців. Німці не хотять чужого панування ані чужого елєменту у своїй державі.

Ті, що жалують жидів та захоплюються їхнім культурним дорібком, повинні тішитися, що Німеччина дає їм жидів до диспозиції

ЧОМУЖ НЕ ХОТЯТЬ ІХ ПРИНЯТИ ДО СЕБЕ?

Зрештою можливо, що европейські народи, яким так важко дійти до порозуміння, порозуміються у цій справі. У світі є чимало теренів, здатних на кольонізацію.

Коли міжнародне жидівство спровокувалоб війну проти Німеччини, це доведоб не до перемоги большевизму, а до винищення жидівства. Чи европейські народи мають проливати кров в оборонї жидів? Гаслові „пролєтарі всіх країн єднайтеся" треба протиставити гасло:

„НАРОДИ СВІТУ, ВИЗНАЙТЕ СПІЛЬНОГО ВОРОГА".

На закид

ПРОТИРЕЛІГІЙНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ

Гітлєр відповів, що німецький уряд нікого не переслідує, не замикає церков, не впливає на догми. Уряд звільнює від податків церковні добра, дає субвенції. Коли церковні кола невдоволені, Німеччина може відділити церкву від держави, так як це зробила Франція. Але уряд не стерпить ніяких протидержавних виступів духовенства, яке також обовязує загальне законодавство.

Коли деякі закордонні чинники виступають в ролі оборонців релігій, вони роблять це виключно з політичних мотивів. Коли ні, так чому вони не зареагують на те, що діється в СССР і в червоній Еспанії? Чужинецькі вмішування в обороні тих, що ослаблюють державу, можуть хіба ще скріпити репресії.

В останній частині своєї промови Гітлєр порушив міжнародні справи.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕСПАНІЇ

помогла Німеччина цілком безінтересовно, щоб оборонити Европу перед большевизмом, щоб усунути з Еспанії загрозу, перед якою стояла колись сама Німеччина.

Німеччина співпрацює в боротьбі проти большевизму з двома культурно найстаршими великодержавами заходу і сходу. За час 1000-літнього сусідства німці зжилися

З ІТАЛІЙЦЯМИ.

У XIX. столітті ці народи змагалися за незалежність, в XX. столітті — проти червоної анархії. Німецько-італійська солідарність тісна. Хай ніхто не робить собі іллюзій: Колиб Італія вмішалася у якунебудь війну, Німеччина стане по її боці. Вартість італійської армії тепер велика, як це виявила абісинська війна. Оцінюємо консеквенції нашого становища і холодно глядимо їм в очі. Гітлєр висловив подяку Мусолінієві за його становище в осени 1938. р. та спинився на протибольшевицькій праці

З ЯПОНІЄЮ,

підкреслюючи її героїчні змагання на далекосхідньому фронті.

СУПРОТИ АНГЛІЇ ТА ФРАНЦІЇ

не має Німеччина ніяких територіяльних претенсій, за виїмком кольоніяльних. Нема німця, який бажав би труднощів для Англії, Гітлєр вірить у мир.

Коли протиніменька пропаганда у радію та у фільмі не припиниться, Німеччина зареагує таким самим засобом.

Приязні взаємини

З ПОЛЬШЕЮ

є важною підпорою европейського миру; вони вплинули на успокоєння минулої осени.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ

побажав Гітлєр, щоб вона як найскорше дійшла до внутрішнього успокоєння. Опісля Гітлєр обговорив відносини Німеччини до інших европейських держав та Південної Америки; він спинився на приступленні

МАДЯРЩИНИ І МАНДЖУРІЇ

до протикомуністичного пакту.

Над відношенням між Німеччиною і

ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ

тяжить твердження ворожої пропаганди немовби Німеччина загрожувала американській незалежности. Тимчасом Німеччина і не думає мішатися до американських справ, але домагається, щоб і Америка не мішалася до німецьких справ. Відношення Німеччини до держав

ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

не повинно обходити нікого постороннього. Краще хай усі держави цікавляться своїми справами — воніж усі мають власні питання до розвязки.

При кінці промови Гітлєр вказав на шлях, яким Німеччина перейшла від давнього партикуляризму до нинішнього

ОБЄДНАННЯ.

Давні німецькі вожди, князі, королі були лиш орудям у руках Провидіння, яке вело німецький нарід до єдности. Треба дякувати Богові, що саме за теперішнього покоління завершився процес обеднання, який триває від 20-ох століть.

*

Промова Гітлєра тривала понад дві годинн. В понеділок пізним вечором передали її в перекладі французькі, чеські, словацькі та інші радіовисильні.

Промова премієра Берана.

РЕВІЗІЯ ГРОМАДЯНСТВА. — МІЖНАРОДНЯ ПОЛІТИКА. — ЗМЕНШЕННЯ АРМІЇ.

На маніфестації нац. єдности чеської молоді виголосив прем. Беран промову, в якій зясував програму уряду.

Програма відбудови держави ділиться на два етапи: деякі завдання треба перевести негайно, інші до кількох років. Треба всім дати працю та рівномірно поділити доходи.

Небавом відбудеться ревізія громадянства. Всі, що приїхали до Чехословаччини по 1918 р. будуть мусіти виїхати.

З Німеччиною Чехословаччина буде жити все у приязни. Вона не буде заключувати договорів, звернених проти когонебудь.

У всьому культурному житті мусить проявитися християнська мораль.

Чисельний стан армії зменшиться.

Архиєпархіяльні вісти.

Радником Митрополичої Консисторії іменований о. Дуткевич Евген, парох церкви св. Ап. Петра й Павла у Львові.

Правом уживання фіолетного колпака і червоного пояса наділені: 1. о. Сосенко Ксенофонт, парох Конюх поморянського деканату. 2. о. Хавалка Іван, парох Хмільна лопатиського деканату.

Членами Митрополичої Шкільної Ради іменовані: З духовенства: о. Дзерович Юліян, о. д-р Залеський Михайло, о. Лапинин Василь, о. Хмільовський Микола. З мирян: д-р Копач Іван, Кузьмович Володимир, д-р Левицький Володимир.

Канонічну інституцію на пароха дістав: о. Шашкевицький Володимир, парох Куровичі глинянського деканату, на Золочів.

Завідательства дістали: 1. ос. Бодпарчук Зинкайло, сотрудник у Турі Великій долинського деканату, в Турі Великій. 2. о. Дубицький Микола, завідатель Розгірча Любінецького, в Любінцях. 3. о. Зварич Василь, парох Кривого грималівського деканату, в Грималові. 4. о. Конюх Василь, парох Лолина долинського деканату, в Кунашеві галицького деканату в Кунашеві. 5. о. Косановський Едвард, парох Кунашева галицького деканату, в Лолині долинського деканату. 6. о. Орищкевич Іван, сотрудник у Пітричах олеського деканату, в Куровичах глинянського деканату. 7. о. Процик Петро, парох Грималова, в Кривім грималівського деканату. 8. о. Ратич Степан, сотрудник у Тернополі, в Тернополі. 9. о. Фарміга Марійн, капелян С. С. Василіянок у Підгорецу-Камянці, в Підгайцях буркатинського деканату. 10. о. Фурикевич Володимир, архівар Митр. Консисторій, у Сапилові львівського деканату. 11. о. Якимів Михайло, після принятя до заказу АЕпархії в яриківської єпархії, в Пальчицях новосільського деканату.

Сотрудниками назначені: 1. о. Болехівський Евген, сотрудник у Кунашеві галицького деканату, з Славську тухлянського деканату. 2. о. Любович Івам, після повороту зі студій за кордоном, у Красові щирецького деканату. 3. о. Рожддаїстий Евген, сотрудник у Підберезі болехівського деканату, в Березівцях миколаївського деканату. 4. о. Толошка Петро, сотрудник у Кропивнику калуського деканату, в Пітричах олеського деканату. 5. о. Хащевський Андрій, неопресвітер, у Підберезі болехівського деканату. 6. о. Шпаневич Омелян, сотрудник у Городку, в Тернополі.

Померли: 1. о. Бордун Іван, парох Турі Великої долинського деканату і член посмертного фонду, помер 29. листопада на 71-му році життя й на 46-му священства. 2. о. Возняк Андрій, катехит у Львові, помер 18. листопада на 66-му році життя й 40-му священства. 3. о. Громницький Володимир, поч. крил. Митр. Кап., парох Тернополя, юбілят, помер 25. листопада на 76-му році життя і 53-му священства. — 4. о. Сеньчук Онуфрій, парох Куликова радехівського деканату і член посмертного фонду, помер 3. грудня на 40-му році життя і 21-му священства. 5. о. Яценків Володимир, б. завідатель Клепарова львівського деканату, публіцист, був. редактор „Правди", ініціятор будови церкви на Клепарові і член посмертного фонду, помер 1. грудня на 40-му році життя і 13-му священства.

—o—

ЗМОВА ПРОТИ СІЯМСЬКОГО КОРОЛЯ.

В Сіямі викрили змову, що мала на меті повалити короля. Переведено чимало арештувань та ревізій. Посадника столиці увязнено, 12-ох старшин припинено у службі.

—o—

Пат інформує..•

ПАТ повідомляє: Заслужений „карпаторуський" діяч пос. Августин Штефан, який перед розвязанням усіх політичних партій у Карпатській Україні намагався оснувати „карпаторуську" партію та зголосити до виборів „карпаторуську" листу, мусів утікти до Румунії.

Можемо успокоїти Редакцію ПАТ-а, що А. Штефан навіть не думав утікати з Карпатської України, з тої простої причини, що він там займає дуже високе державне становище: начальника міністерства культів та освіти. Коли хочеться інших інформувати, добре є бути самому поінформованим...

З нових видань.

НАРОДНІ ПІСНІ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ. Зібрав і зредагував д-р Філярет Колесса. Мельодії і тексти. Відбитка з Наукового Збірника Т-ва „Просвіта" в Ужгороді, річник XIII—XIV. Ужгород 1938.

Заслужений на полі української етнографії автор, д-р Філярет Колесса, використав свій короткий побут у Карпатській Україні восени 1929 р., щоб зібрати та опрацювати новий, доволі значний і цінний матеріял народніх карпатоукраїнських мельодій (130 з 29 варіянтами), що походять із сімох місцевостей Підкарпаття, ужгородської, севлюшської і межилабірської округи та кольонії підкарпатських українців у Югославії: Бачка. Найбільше число пісень записано у Невицькім коло Ужгороду і в Раковім коло Перечина.

Хоча пісенний матеріял у значній частині походить від одиниць інтеліґентних і півінтеліґентних, проте великий науковий досвід автора, чутлива орієнтація і проникливий підхід до проблеми роблять цю публікацію з наукового погляду вельми цінною. Крім цього вона цікава для ширших кол нашого музикального громадянства, яке під цю пору так живо цікавиться всіми справами Закарпаття.

Ця збірка пісенного матеріялу з Закарпаття є проречистим доказом і найкращою ілюстрацією вірного засновку (зробленого вперше д-ром Іваном Панькевичем), а саме, що мовний та музичний діялект населення Карпатської України є тільки полудневим продовженням такого самого діялекту галицько-українських племен лемків, бойків і гуцулів. Покажчик цього факту маємо в ріжних прикладах збірки, до яких відносяться цитовані автором паралелі і відміни пісень з етнографічних збірників мельодій з ріжних частинах Галичини.

Д-р Ст. Людкевич.

Чи знаєте, які заслуги поклала „Просвіта" для національнього добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти"!

Ендецька молодь блькує університет.

На вічу, що відбулося 30. п. м. на львівському університеті, зібрана молодь зпід прапору „Слова Народового" рішила проголосити 24-годинну блькаду університету й одноденний страйк на всіх високих школах у Львові. Акція польських студентів має спричинити випущення з вязниці двох студентів медиків, у яких найшли бомби. Вчора післяполудня і минулої ночі група студентів дійсно блькували університет.

МИХАЙЛО РОМАНИШИН.

Крива рука

Часом, як гострий вітер повіє проти бігу ріки, тоді поверхня води морщиться і хвилі наздоганяють одна одну, йдуть вгору за вітром, а нам тоді здається, що ріка раптом завернула в бігу і пливе до джерела. Але стихне вітер, — хвилі задержуються в бігу, стають, крутяться на місці, немов надумуючися кудою йти, чуючи під собою струм, що невпинно жене вперед, завертають і пливуть як давно, послушні законам вітру, сонця і руху.

Не знаходжу причини, чому мені не порівняти б Івана Беззуба, тепер Криву Руку з бистрою рікою, гострим вітром, сонцем і законами руху та ґравітації. Бо, якщо є на світі ріки, то є також і люди, а між ними є Іван Беззуб, тепер Крива Рука. Вітер однаково віє нам в очі, сонце на темно смалить нам лиця, але ми тоді не завертаємо за вітром, як водні хвилі, а йдемо все вперед, щонайбільше зупинимося і перечікуємо бурю. Є лиш один випадок в нашому житті, коли ми поводимося подібно, як підчас бистрого вітру поверхня ріки. То — війна.

Війна шкереберть перевернула спокійне плесо життя Кривої Руки. Направду, не було воно таке спокійне, як виглядало назверх, але що кому до того, що неспокійна натура Івана Беззуба кинула його, як вітер ялицю з гір до шумливого міста, в нівець обернула всі добрі, здорові засади „хлопського розуму" і зробила його жебраком. Іван Беззуб став отаким жебраком, яких щодня стрічаємо на вулицях міст десятками, які вистукують та вистоюють терпеливо під дверима бюр, інституцій, крамниць і приватних домів.

Іван Беззуб любив війну. Любив її ще більше, як свою першу, жовтоволосу Ганку. Війна — то була його природа, незбагненна, нерозкрита, повна небезпек і несподіванок. Тому було йому якось нудно, як хуртовина вщухла і життя, хоч-не-хоч, мусіло завернути на давній шлях. Іван Беззуб вернувся до міста і, що зробив найперше? — заклав товариство жебраків під назвою „Братство Кривої Руки". Сам назвався шефом Кривої Руки і звідти пішло його нове порекло. Іван Беззуб зник, а зявився Крива Рука.

Жебракувати то не така легка річ, як кажуть і уважають пани. А ще повоєнні часи змінилися страшенно, люди стали не ті — зубожіли, ствердли, знеможливіли. Професійна орагнізація жебраків стала, на думку Кривої Руки, необхідна. Ставши шефом Братства Кривої Руки, Іван Беззуб не міг уже виконувати своєї професії, тобто, він сам уже не міг жебракувати. На його голову спали куди важніші справи. Треба було завідувати організацією, треба було знати все, що „діялося в терені", приймати звіти, збирати складки, обділяти хворих і тих що з ріжних причин не могли день-два чи навіть довше виконувати професійної праці.

Крива Рука виконував свій уряд навдивовиж справно і гладко. Він поділив місто на райони і на кожний район призначив відповідну кількість членів. Але скоро показалося, що професійна солідарність помалу розсихається, як на сонці деревляні скалки. Вийшло тоді, як більшість зачала нарікати, що не всі райони однаково щедрі на лепту і одним доводилося тьопати дванацять годин, щоб вижебрати на скибку хліба, а другі без більших зусиль і спеціяльного хисту випрошували по 5 а то й більше золотих. Хоч як Крива Рука не любив з ніким ділитися владою, проте довелося йому назначити „районових відпоручників", що мали за завдання розподілювати людський матеріял відповідно до грунту: дебелих і досвідчених пхати в найбільш неприступні місця, кволих і несміливих саджати там, де досить було покласти на землю капелюх і вигріватися до сонця, ждати вечора і повороту до товариства.

Крива Рука цупко держав своїх відпоручників у руках, а рідковолосого парубчака Трохима Найду, що але справлявся у своєму районі і давав до каси найменше, без суду і проти протестів Трохимових любимців, виправ буками по голому сидінню і вигнав на сто вітрів на мороз. Була, правда, в тому й особиста порахівля. Трохим щораз частіше поплескував по стегнах Параску, що тішилася симпатіями шефа, але про те всі скрито мовчали, бо не хотіли поділитися з Трохимом долею вигнанця, засудженого на голод і переслідування організації. Мав Крива Рука однозгідний послух. Його боялися, бо погляд мав суворий і руки мускулисті, як пристало на вислуженого сапера 76. полку цісарської гвардії. Жилося йому вигідно. Пенсію визначував собі сам, гроші були. Приятельок не бракло між своїми із посвоячених професій. Плив час гучно, по містовому. Крива Рука розростався. Кілька разів доходили до нього слухи, що проти нього юдять і бунтують, домагаються республіканського устрою в товаристві і більшої свободи, але ті слухи були, як тихий мурґіт котика, що не важиться вискалити зубів на куди страшнішого і меткого шура.

— — — — — — —

(Далі буде).

Сторінка без політики.

Між божевільними Кульпаркова.

Нераз неодин львовянин попавши у лють, посилає когось „на Кульпарків", чи каже, що він звідти прийшов. Та мало хто з тих, що вживає цього слова знає, як виглядає заведення, де мешкають люди з деякими нарушеними проводами у мізку. Один львіський журналіст Ш. Шпунд видав саме книжечку п. з. „Місто божевільних"*), де у формі репортажу знаходимо цікавий матеріял про життя мешканців кульпарківського заведення,

Трохи статистики.

Кульпаржів це не один дім, а ціле містечко складене з будинків і парків. Це найбільше заведення для божевільних у Польщі, де живе 2.000 хворих, з яких ледви 17 прц. платить за хату, харч і лікування. Більшість із них живуть тут довічно як „безнадійні". Передовсім кілька цифр. За минулий рік було там 37 прц. римо-католиків, 29 прц. гр.-кат. і 30 прц. жидів; 51 прц. нежонатих і незаміжніх, 41 прц. у подружньому стані, 8 прц. удівців, 72 прц. з нижчою освітою, 7.6 прц. із середньою, 7.3 прц. неграмотних і 5.1 прц. з освітою вищою; 24 прц. дрібних хліборобів, 15 прц. без професій, 10 прц. ремісників. Найбільше божевільних нездужає психічним роздвоєнням — 731, умово нерозвинених (ідіотів) 104, епілептиків 87, з поступневим параліжем є 78. Умирає там людей дуже мало; умові хвороби належать до таких, що з ними можна дожити до пізнього віку з ненарушеним організмом.

Що говорять про себе.

Перших божевільних можете зустріти в саді на проході. Деякі вже від перших слів зраджують свою хворобу. 45-літній мужчина з усміхом давонаря Квасімодо з Віктора Гюго „Нотр Дам" каже, що зветься Юзьо Ен—ен і рахує так гроші. — Маю, 8, 10, 8, 2, 3, 10 і 4, разом два рази два і пятьдесять.

50-літній жид, що говорить по англійськи, каже, що він король Льорт Герман Плахте, у 1907 р. здобув Африку і має два тисячі і два мільони війська. 70-літній чоловік, що працює у пральні заведення називає себе „домашнім цісарем", що зветься Александер Антін Леопольд І. „з дому Кведінський-Габсбург. Він — цісар з отвору народнього костела і присягав з регуляції Богові і народові, урядові та війську, церкві та костелеві, а всі свої ордери вілдав до регуляції в машинерії. Той цісар є з професії органістом і грає підчас богослуження зовсім добре на органах, як теж совісно пере бруди в пральні.

Ті, що працюють.

Кульпарків має ріжні робітні, де хворі виконують усякі професії. Безділля найгірше впливає на психічний стан і ті, що можуть відорватися від своїх думок у праці роблять незраз враження нормальних. У ткальні якийсь Юзьо з опаленою головою працює майже з надлюдською силою вже 30 років і „почуває себе дуже приємно, бо має 48 років і робить 13 метрів пряжі денно". Є тут спеціялісти від хідників чи коців, що ріжуть ножицями клаптики та пасочки матерії цілими роками ті самі, інші роблять черевики або деревляні ложки. Коли спитаєте будьякого з них, що він робить і навіщо, можете почути такі відповіді: „Я був 13 років у Америці, а моя родина мешкає звідсіля на 36 миль. Я міг уже 36 разів бути в неї, але волію 36 разів робити те саме, бо це мій обовязок. Кажуть і мушу!" Один, що виробляє матраци пояснює свою роботу так: „Я в цивілю є приватний урядовець, а саме деревного промислу, себто деревний маніпулянт, але тепер роблю ось що. Я роблю цього на сотні, щоб люди мали на чому спати. Але я з Бродів і ніхто мене не засудив, отже дайте мені талант до життя". Один із кравців підчас праці раз-у-раз повторяє: „Я хочу бути чоловіком!", а шлюсар Антін справді придумав вертгаймівський замок нового типу. „Це така російська таємниця, то такий патент, що його нема...

Інтелігенти.

Вищий тип божевільних — інтелігенти. Ніхто з читачів не здивується, що є там поет, який величайно легко пише вірші, переписує їх на відбитковому папері і кількадесят приміриків роздає тим, що цікавляться поезією. Він пише під псевдонімом екскардинала Скосьпастерника. Великі поеми він називає сонетами. Вони мають оригінальні заголовки, всі в модерному дусі, напр. Хрін у футералі, або Сардинки у фрамузі. Один із них п. з. „Мрійник розбитий на морі" перекладаємо для тих, що не люблять модерної поезії, щоб могли ствердити, що цей вірш не є ні трохи гірший від численних у збірках деяких наших поетів

Упавши з життя постументу ляг у небутті,
як моряк без сприймань утопії — залицяння,
ледви нас доходить зі світа споряджання
його руїна —
так творів відступив несито
у низці своїх мандрів, їх дослідів, що сонце
(вкрило корито
зі спокоєм, сумлінням, кермою акуратности.
Стільки проте залягає достроєння неподатности
до мрійливої появи
доповнюваній життям
Чи-ж бо справи здати не вміють або сну
боронять
навали перед надміром лаштунків нентомих
з досить катастроф, подій, змагань невідомих?

Більшість інтелігентних божевільних поводиться так, начеб вони були зовсім нормальні; вони спокійні та чемні. Тільки в деяких неприродний блиск очей або обривисті жести вказують на внутрішню захитану рівновагу.

Жіночий відділ.

Дуже прикре враження робить жіночий відділ. Багато між пацієнтками зачитується у книжки, які немилосерно нищать. Одні нездужають манією релігійною, інші носять у серці якийсь родинний смертельний біль. Ось одна чудово грає на фортепіяні — мала колись бути великою піяністкою, друга добирає римн, третя лежить як колода вдивлена у стелю, четверта спараліжована повторяє невпинно сонним голосом:

— То я піду з тобою на Йордан, на Йордан я з тобою. І буде відпуст, кохана".

Одна українка напів гола, з простиралом на голові, молода, але поморщена шепоче: „Я вірю в одного Господа, а ти не віриш, батяру! Га! Я вірю в одного!"

Є й такі, що можуть сидіти тільки у каптані забезпеки, бо вони дістають напади і загрожують сусідкам.

Кульпарків має окремий відділ біснуватих і пів біснуватих, що кидаються і готові розірвати всі зверхні перепони, які тримають їх у мурах лікарні.

Між божевільними можна знайти не менше типів та недужих на ріжні манії, як і серед здорових. Хоч вони посортовані на групи, майже кожний має якусь малесеньку шрубку, що накручує ввесь його духовий механізм і забарвлює світ на інший колір. Якби була змога поставити ту шрубку на нормальне місце — людина була б цілком нормальна.

Фірма
М. ГАНДЕЛЬМАН
Львів — Легіонів 27.
влаштовує від 30. січня до 28. лютого 1939
Традиційний Білий Місяць
зі зниженою від 25% до 40%
Увага! Увага.
Безплатні премії в Білім Місяці:
При закупні товарів за зол. 10.— даємо задурно 2 серветки.
При закупні товарів за зол. 20.— даємо задурно 2 стирки.
При закупні товарів за зол. 30.— даємо задурно купон на модну блюзку.
При закупні товарів за зол. 40.— даємо задурно обрус 6-особовий.
При закупні товарів за кол. 50.— даємо задурно купон вренелі на шлифрок.
Замовлення з провінції полагоджуємо за післяплатою відворотною поштою.

Українці й араби.

Арабський нарід, що обсів Середземне та Червоне Море і сусідні набирає щораз більше свідомости своєї національної єдности і своєї сили та значіння в світі. Араби своїм характером, своїми чеснотами, а навіть надогами мають багато схожости з українцями; навіть браком згоди, єдности, „отаманщиною" вони похожі на українців. Їх чуттевість, сердечність, якби взята від нас. Їх танки подібні до наших, головно аркан, а навіть співи, мельодії дуже подібні до українських (головно до наших весільних мельодій). Це і чужинці помічають. Нпр. поляк Радзимінський, описуючи свою подорож по Трансйорданії, пише: „Спів тих трьох арабських бедуїнів... Не знати звідки приплила раптом згадка про селянських хлопців на Волині, що виганяють в теплі, літні вечорі коні на пасовище і співають на ціле горло, подібно як ці бедуїни, старі пісні про отамана Дорошенка, про кривавого Гонту і козаків... так зовсім подібно „заводять" араби".

В середніх віках між українцями і арабами були часті взаємини. Українська перекладна література мала неодну цінну арабську річ.

Також цінні дорогі вироби і дорогі матерії спроваджували на Україну від арабів, головно з Дамаску.

Нинішні араби знають багато про Україну і українців і пишуть часто про нас у своїх газетах. Подають нпр., що лише український нарід поза арабами, є такий пригнічений як вони.

—o—

Ради для батьків.

Ось кілька пересторог характеристичних для американців, які наводимо за американською пресою.

1) Не давайте дитині ніколи всього, що тільки захоче, особливо як довго плаче і кричить, бо защіпите в ній таку впертість при її забаганках і примхах, що дитина стане тягарем собі та іншим.

2) Не показуйте ніколи дітям, що ви щодо їх виховання дуже ріжнитеся. Батько нехай не говорить про маму без пошани, а мати нехай не змальовує батька як чоловіка без серця, тирана тощо. Бо інакше діждетеся напевно, що діти не будуть мати для вас найменшого поважання і любови.

3) Навчайте дітей змалку молитви й побожности. Не говоріть при дітях неправди, не кленіть і не прозивайте інших.

4) Не годиться, щоб діти були свідками непорозумінь і спорів між батьком і матірю. Не беріть їх на суддів, аби рішали між вами, бо діждетеся з них на пізніші роки таких немилосерних суддів, що гірко цього пожалуєте.

5) Не поступайте так, щоб дитина мала як найліпше переконання про себе. Не захоплюйтеся занадто над її мудрістю, талантом і хистом — у дівчат над їх красою — бо виховаєте собі з тих „чудесних дітей" таких дивоглядів, що згори, гордо дивитимуться на своїх товаришів, а пізніше і на вас самих, а з доньок діждетеся заздрих цяць.

6) Не дозволяйте дітям читати без розбору все, що їм попаде в руки, бо введете в їх серця і голови хаос і всяку нечисть.

7) Мати нехай не строїться при доньках та нехай не говорить з ними про строї, вибагливі моди, та про те, чим і як можна найбільше приподобатися, бо навчить своїх доньок порожнечі, змисловости, залицяння · звідсіля вже недалека дорога до розпусти

8) Не давайте дітям багато грошей на дурниці, а коли даєте, то стежіть, на що їх видають. Бо інакше легко навикнуть до розтратности і переймуться засадою, що на тім світі щастя без грошей нема.

9) В картанні дітей не будьте легкодушно лагідні. Коли дитина говорить неправду, занедбує молитву, уживає грубих слів, не ставиться до вас з належитою пошаною, не дивіться на те все крізь пальці. Але як зібе нехотячи горнець, тарілку або склянку, не карайте її за гостро, аби дитина не переконалася, що властиво лиш ті промахи мають якесь значіння, що потягають за собою матеріяльну шкоду, а на інші можна махнути рукою.

10) Не говоріть при дітях з легковаженням про їх учителів і зверхників, бо ваші уваги перебільшені і несправедливі, розвинуть у дітей нахил усе критикувати, на все нарікати, себе вважати чимось надзвичайним і дармувати.

Алькоголь і тютюн спинюють умовий розвиток

*) Szymon Spund: Miasto obłąkanych. Faktomontaż z Kulparkowa. Wyd. „Myśl".

КІНО
ХИМЕРА
273
Нині святочна прем'єра найбільшої і найкращої музично — співної драми п. н.
ГОЛОС МАТЕРІ
В головних ролях: король теноріе Бенямінo Джілі і Мар'я Цеботар: співачка опери в Міляні. Режисер: Карміне Гальоне, — виробництво Італія-фільм. — Всі йдемо послухати гарного співу і побачити мистецьку гру!

НОВИНКИ

1 ЛЮТИЙ

СЕРЕДА

Ст. ст. 19. січня 1939.
Макарія прп.
Лат. Ігнатія єп. м.
Сонце: схід — 7.00, захід — 16.16.
Місяць: схід — 18.48, захід — 4.48.

Завтра: 2. лютого. Четвер.
Ст. ст. 20. січня 1939.
† Евтимія Вел. пр.
Лат. **Матери Божої Грем.**
Сонце: схід — 6.58, захід — 16.18.
Місяць: схід — 14.02, захід — 5.41.

—o—

— Хто хоче познайомитися з думками **Mein Kampf'у**, нехай читає: Д. Варнак: Таємниця організації. Вид. Вістника, Львів, Чарнецького 26. ціна 1.50 зол., де знайде думки **А. Гітлєра** про цю справу. 271

— **На дансінгу „Молодої Громади"** в середу 1. лютого навчитеся **новий український сальоновий танок „Веселка"**. Вступ для членів і зацікавлених гостей. Початок в год. 20-ій. 277

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 15—20

— **Сьогодні,** івторок, 31. січня, відбудеться концерт піяніста та композитора **Павла Ковалева,** відомого за кордоном із численних виступів у всіх музичних осередках. У програмі твори Баха, Бетовена, Шопена. Скрябіна та Ліста.

— **Крутянська Академія.** Заходом Філії Товариства Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові відбудеться 5. лютого в 12-ій год. вполудне в салі театру „Ріжнородностей" Крутянська Академія. Білєти вступу можна набувати в днях 2.—4. лютого в Союзному Базарі від год. 15.—19. та в дні академії від год. 9. при касі.

— **У дні 1. лютого не буде шкільної науки.** Міністерство освіти пригадало урядово, що день 1. лютого, як день імянин президента Мосьціцького, вільний від шкільної науки.

— **Арештування.** Дня 29. січня в год. 6.30 рано перевела поліція ревізію в Андрія Луцика, уч. VIII. кл. Малої Семинарії, замешкалого у Львові при вул. Оборони Львова 3 (Мала Семинарія). По ревізії арештувала й вивезла його зі Львова до Костополя на Волині. — Дня 26. І. арештувала поліція о. Володимира Бучка, пароха села Ветлини, пов. Лісько. Причина арештування невідома.

— **Кари на священника.** Повітове староство в Лиську покарало о. Миколу Габака, адміністратора парохії сіл: Лопінка—Тискова—Бук, пов. Лісько, карою 50 зол. за поставлення ювилейного хреста в 950-ліття хрещення Руси-України. Те саме староство покарало того самого о. Миколу Габака ще другою карою в сумі 10 зол. за збірку на „Рідну Школу" підчас весілля в Івана Михалишина з Тискови.

— **Нові почтові марки в Польщі.** На днях мають появитись нові польські марки з нагоди відкриття міжнародніх лещетарських змагань у Закопаному.

— **Вкинули димову свічку до крамниці з овочами.** 28-го січня пізним вечором у Львові при вул. Томіцького ч. 9 група кільканацятьох людей, що не були студентами, вкинули до крамниці з овочами І. Альтера димову свічку. Свічку викинув Альтер на вулицю, де вона згасла. На вид поліциста напасники втікли.

— **За протижидівські демонстрації.** У Львові почалася розправа в окружнім суді проти кількох польських студентів, урядовців та одного гімназійного учня за протижидівські виступи 10 листопада м. р., биття шиб у жидівських крамницях та за побої жидів. Акт обвинувачення подає спис кільканацятьох жидів і жидівок, яких побито, або вибили їм шиби. З підсудних тільки один, а саме згаданий гімназійний учень Лянг признається до вини.

— **Сама стягнула собі свої претенсії.** Осипа Меляґа, замешкала при вул. Янівській рішила сама собі стягнути претенсії від шофера Василя Тимкова, який винен їй був 208 зол. і дібравши собі трьох мужчин, які творили окрему гвардію безпеки, вдерлася до мешкання Тимкова й забрала з його мешкання гардеробу вартости 400 зол. Очевидно, пошкодований повідомив про несподіваний напад поліцію, яка веде в цій справі слідство.

— **Львівська хроніка.** До крамниці Діни Гофман при вул. Замковій вломилися злодії, які забрали чай, каву й тютюн, усе вартости 200 зол. — 29-літня Леокадія Біла зі Сигнівки поперетинала собі жили на руках. Самовбивницю відвезли до лічниці. — До бюра фірми Фінкельштайн і Фель (склад заліза) вломилися злодії і розбивши касу вкрали 1.000 зол. — З фабрики бляшаних пушок Вольфа Вайнреба при вул. Янівській украли невідомі злодії 12 трансмісійних поясів вартости 150 зол. — В ночі з суботи на неділю III. і VIII. поліційний комісаріят перевів облаву на своїм терені, підчас якої поліція придержала 32 особи, підозрілі в ріжних злочинах і проступках. — Віктор Себастіян переходив у неділю перед полуднем хідником вул. Офіцирської біля заведення ім. Стшалковської, похвязувся і звихнув ліву ногу. Поготівля відвезло його до лічниці.

— **Минулоосінні події перед станиславівським судом.** У Станиславові почався процес проти 15 селян із села Лойови, пов. Надвірна, за те, що вони мали публично накликувати до політичного переступства.

— **Польські „гарцерки" готовляться на війну.** Польська преса повідомляє: Унормована останніми часами служба жіночих організацій З. Г. П. („Звйонзку Гарцерек Польскіх") на випадок війни передбачує як основну форму цієї служби т. зв. поготівля. Інструкторки і старші „гарцерки" обовязані вже тепер вибрати один з таких службових приділів у разі війни: 1) помічну військову службу; 2) службу в поготівлі „гарцерок", або 3) заступну службу від організації Військового Вишколу Жінок.

— **Вбивника кс. Штрайха повісили.** Як відомо, убивника польського священника Штрайха в Любоні Лаврентія Новака засудив суд на кару смерти. Прохання Новака про помилування президент відкинув. До Познаня приїхав 28. ц. м. кат Бравн, який уночі виконав присуд на Новакові.

— **Пластуни у ролі детективів.** Трьом англійським пластунам удалося недавно відіграти з успіхом ролю розвідчиків. Хлопці Оклей, Сефін і Тайсон стрінули за містом якогось чоловіка, який відразу видавався підозрілий. Вони рішили пластунським звичаєм слідкувати за ним. Хлопці почали перекрадатися поза кущі, не спускаючи підозрілого мужчину з очей. Їх побоювання оправдалися, бо незнайомий підійшов до авта, яке стояло замкнене при дорозі, виломив замок та почав у чужому авті господарити. Тому, що незнайомий виглядав на силача, то хлопці не зважилися самі його зачіпати. Тоді вони рішилися швидко на новий плян. Одного зпоміж себе, який мав славу найкращого бігуна, вислали до найближчої поліційної станиці. Самі пішли далі за злодієм, який обловившися в чужім авті, хотів якнайшвидше щезнути. Коли хлопець вернувся із поліцистами до авта, не застав ні товаришів, ні злодія. Молоді пластуни залишили за собою замітні сліди пластунськими знаками і небавом поліція дігнала злодія та молодих детективів. Злодієм виявився один небезпечний злочинець, що за ним поліція шукала вже від довшого часу. Всі три пластунські детективи дістали за свою провоюність окреме відзначення.

— **Чи вчасна весна?** З Альгарве, найдальше на південь висуненої португальської провінції в Африці, повідомляють, що там прилетіли вже, не зважаючи на погану погоду, ластівки. Населення бере цей факт як признаку вчасної весни, бо в тих околицях ластівки появляються звичайно значно пізніше.

— **Вісім днів жив убивник із трупом своєї жертви.** Поліція у Бред (Франція) дістала анонімне повідомлення телефоном, що в домі при вул. Різіери вмирає якась жінка Саос. Коли поліція прийшла до того дому, то застала не хору, лиш трупа п-і Саос. Як лікарі ствердили, Саос згинула вже перед вісьмома днями. Біля її трупа сидів її любовник, емеритований підстаршина маринарки Віктор Шуляр. Слідство ствердило, що п. Саос поранив її коханець у пивниці ударами важкої пляшки. Відтак він заніс напівживу жінку до спальні, розібрав і положив до ліжка. Кілька годин пізніше ранена вмерла. Шуляр удає божевільного та заперечує свою вину. Він заявляє, що свою любовницю знайшов мертву в пивниці.

— **Запір.** Вже старі майстри лікарської науки висловлювалися з признанням про природну гірку воду **„Францішка Йосифа"**, а прикметою, що заслуговує на найбільше довіря як засіб на прочищення кишок.

—o—

Зі судової салі.

УВІЛЬНЕННЯ ЗАСУДЖЕНОГО СВЯЩЕННИКА.

Окружний суд у Тернополі в особі д-ра І. Чирського засудив **о. Володимира Куницького,** пароха в Оріхівцях, за проступок зі ст. 286 § 1 кз. на 6 місяців вязниці з завішенням виконання кари на час 3-ох літ. Проступок з повищої статті добачив і суд І. інст. в тому, що о. Володимир Куницький зажадав від свого парохіянина заплати квоти 5 зол., чи пак 3 зол. за видання метрики і домагався, щоб інтересант говорив до нього по українськи. У своїх мотивах суд І. інст. навів, що священник, який веде метрикальні книги, є урядовцем у розумінні закону і сам обовязаний говорити державною, себто польською мовою, на основі припису ст. І. закону з 31. 7. 1924 р., і дальше, що не має права вимагати якоїнебудь винагороди за видання метрики, бо з титулу свого уряду дістає забезпечення у формі рільного господарства, або пенсію з державного скарбу. В заміну за те він зокрема обовязаний вести книги цивільного стану і видавати на їх підставі документи.

Внаслідок апеляції обвинуваченого відбулася вчора друга апеляційна розправа, на якій Апеляційний Суд в особі судді д-ра Ліндерта **скасував вирок у цілости та уневинив о. Володимира Куницького від вини і кари.** Обвинувачував прок. Кожуховський, боронив адвокат Михайло Прийма як субститут д-ра Льва Ганкевича.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „БАНІТ".

Ця фільма нагадує сильно „Робіна Гуда", бо її герой це теж збунтований проти королівської влади шотляндець, оборонець поневолених які стогнуть під тягарем податків. Але Брент теж бандит в очах закону, а народній герой в очах своїх найближчих земляків — шотляндців. Поруч із ним виступає тут молоденький синок льорда, що залишившись сиротою має підпасти під опіку свого дядька міліонера, страшного скупаря, який хоче позбутися наслідника свого маєтку. Припадок зближує Брента, за яким шукає влада і молодого льорда, що переходить ріжні пригоди. Маємо тут цікаві, живі ситуації — погоні бійки аж до сцени з шибеницею включно і зворушливу любовну історію. Головні ролі грають Варнер Бакстер і малий Фред Бартолімю.

КІНО „АПОЛЬО": „ЖІНКА З МАЛЯКИ".

Французька фільма на підставі повісти відомого письменника Франсуа Круассе. Дія на маляйських островах. Жінка англійського старшини — журналістка з аматорства, робить випадкову знайомість із маляйським князем, що має величезний вплив на тубильців і веде політику ворожу англійському пануванню. Молода жінка страшенне нудьгує і з цікавости стежить за місцевим життям. Її свобідна поведінка стягає на неї поговір місцевої англійської аристократії, яка виключає її зі свого товариства. Через нещасливий випадок вона занедужує і опинюється під опікою маляйського князя. Симпатія, любов і розвід переплетені теж з політичними конфліктами. Багато настрою перед бурею з геппіендом.

КІНО „АМПІР": „НИНШНЯ ЛЮБОВ".

Ця фільма основана на повісті Вікі Баум „Літня історія". Величезна прикмета тієї фільми, що хоч вона французька, проте вірна німецько-тирольському кольоритові, без якого втратилаб. Дальше: з подивугідним майстерством збережений у фільмі настрій ідиллі, такий прикметний першим славним фільмам із Жанет Гейнор. Тепер її ролю перейняла француженка Сімон Сімон, може не „клясична" красуня а проте першорядна артистка в ролі „наївних", з надзвичайно милим голосом. Дуже зручно підкреслене у фільмі те що прикметне для всіх повістей Вікі Баум: чергування моментів лагідних і погідних із високо-драматичними. Взагалі фільма на високому артистичному рівні.

† Посмертні згадки

ОЛЬГА СОФІЯ З БАРТОШІВ СЛАВУТА.

26. І. ц. м. відбувся в Радехові похорон бл. п. Ольги Софії з Бартошів Славути, жінки судді. Похорон мав величавий вигляд. За процесією йшли делеґації з вінцями від товариств, у яких Покійна працювала. Опісля йшли громадяни Радехівщини. На переміну грала дута оркестра і співав мужеський хор. За хором ішло 8-ох священників повіту. Металева труна спочила на возі, прибраному гуцульським килимом і смеречиною, що його тягнули дві пари коней. За труною йшла рідня покійної і маси народу, які в той спосіб віддали поклін національно заслуженій жінці. По перевезенні труни до церкви, де відправлено співану Богослужбу й панахиду, похід спрямувався на місцевий цвинтар, де зложено тіло бл. п. Ольги на вічний спочинок. В. Ів. П!

Дописи.

ГОРОДОК.

З городецької сцени. Місяць січень пройшов у нас під знаком вистав, що відбувалися в неділі і свята. Дня 1. січня ц. р. відіграв драматичний гурток кружка „Оріяни" комедію в 4-ох діях Григорія Цеглинського „Сокольники". Деякі ролі відіграно знаменито, хоч аматори — це здебільшка молоді люди і деякі з них вперше виступали на сцені. Виставу режисерував Р. Отець. — Дня 8. січня відіграв аматорський кружок читальні „Просвіти" Городок-Заставське комедію „Чар однострою". Вистава пройшла з успіхом, публика була задоволена грою. Виставу підготовив Вол. Телюк. Публики на обох весах було дуже багато. — „Сербина" драму Тобілевича, режисерії проф. Петра Вересюка, відограв драматичний гурток кружка „Рідної Школи" 14. січня ц. р. Вистава викликала гарне враження. — „Вифлеємську Ніч", різдвяну ораторію Лупинка, виконали члени аматорського гуртка читальні „Просвіти" Городок-місто в неділю 15. січня і в четвер на Йордан 19. січня. Успіх цієї релігійної вистави, що її грають у Городку вже традиційно, добрий. Аматори виступали в гарних біблійних одягах, бо читальня має власні історично-біблійні строї, що їх виконавці нерад і іншим драматичним гуртам. Музичний акомпаніямент обняв О. Андрушків.

Академія в роковини 22. січня відбулася в неділю 22. січня заходом т-ва „Луг" у Городку. На програму складалися: промова голови Повітового Лугу інж. Романа Паламарчука, в якій промовець змусував боротьбу українців з московськими наїздниками і підкреслив значіння актів в 22. січня 1918 та 1919 року. З черги Д. Вакидальський виголосив деклямацію. Опісля відбулася вистава „Ми йдемо в бій". Вистава сама дуже поважна змістом (боротьба з комунізмом в Україні під час визвольних змагань) та підходила зовсім до цієї поважної хвилини. Деякі недотягнення в інсценізації та грі можна дарувати з огляду на малий досвід молодих аматорів. Виставу режисерував інж. Р. Паламарчук.

Загальні Збори Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" в Городку відбулися 23. січня п. р. в год. 11-ій передпол. у салі каси „Поміч". На збори прибули делегати кружків з повіту в невеликій кількости (за 28 кружків тільки 9 прислало своїх делегатів). По відчитані протоколу попередніх заг. зборів складав звіт заступник голови д-р С. Кивелюк (голова о. Шаравевич відійшов з кінцем 1938 р. з Городка), секретар, жарбник та організатор Онуфрій Когут. Зі звітів виходить, що Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" в Городку обединяє 28 кружків у повіті, а цього 6 в окрузі Янова. У звітовому році відбулося 76 поїздок до кружків. В Городеччині заложено 25 дитячих садків, що їх вели фахові провідниці. В садках виховувалося 811 дітей, видатки на садки сягали 4.230.23 зол. Далі уладжено одну анкету, дві наради, а з імпрез поміж дитячих садків 21. серпня 1938, в якому взяло участь 12 садків. Касовий звіт виказав, що П. Союз бореться з матеріяльними труднощами. Складаються на це грошеві зобов'язання, що їх має кружок та недостача поважніших джерел доходу. Організатор дістав смішно низьку винагороду за свою працю і тому не вспів розвинути краще діяльність рідношкільної організації. Всеж з організаційного звіту виходило, що деякі кружки напр. у сьомому Городку, Ставчанах, Бартатовій, Миляві та Любіні виявляли оживлену діяльність, уладили низку імпрез та багато сходин з рефератами. По звітах членів Ради і Контрольної Комісії виявилася довга й цікава дискусія, в якій порушено низку справ, у першу чергу справу складу фінансового стану Пов. Союзу Кружків. По признанні абсолюторії Раді вибрано нову Раду у складі: д-р Семен Кивелюк — голова; члени: м-р Андрушишин, Малюр, м-р Пашак, п-і Демчукова, п-і Янубівська, п-на Світенківна, Янчура, м-р О. Левицький, Безрадо; заступники: Юрків, Стадник, Кривко. Контрольна Комісія: адв. Карачевський, дир. Лаптута, нач. Якубівський. Опісля на внесок д-ра Кивелюка заг. збори ухвалили одноголосно висловити б. голові о. Омелянові Шаравевичеві подяку за жертвенну працю на рідношкільному терені в Городеччині. По прийнятті кількох внесків закінчено Заг. Збори в год. 15-ій відспіванням національного гимну.

КАМІНЕЧЧИНА.

З рідношкільного руху в Камінеччині. Загальні Збори Повітового Союзу Кружків „Р. Школи" в Камінці Струм. стали підрахунком дотеперішніх осягів на рідношкільному полі. Рідношкільний рух у Камінеччині доволі молодий. Правдивого розмаху у праці надала йому Рада під мудрою головою д-ра Івана Лемішки, який увесь вільний час всецільо присвятив рідношкільній справі. На ці збори прийшло понад 400 осіб, у тому 216 делегатів від кружків „Р. Ш." На 48 кружків „Р. Ш." були заступлені 42 кружки. Просторна сала „Нар. Дому" виповнена по береги. На збори прибув теж сам голова „Рідної Школи" проф. Іван Галущинський. Зборами проводив д-р Лемішка, секретарювали Мирослав Литвин і Нестор Фік. По затвердженні протоколу з попередніх заг. зборів голова Ради відчитав друковений звіт із діяльности Ради і кружків „Р. Ш.", що його роздано відпоручникам кружків. Організаційну працю виконував Іван Корчинський, канцелярійну Мирослав Литвин. Організаційних поїздок з відчитами і рефератами, у справі плебісциту і дитячих садків було 415, з того відбув д-р Лемішка 75, І. Корчинський 232 поїздки. Рада відбула 13 засідань. Від січня 1938 р. виходив під редакцією І. Корчинського місячник п. н. „Рідношкільні Вісти", в яких крім ідеольогічних статтей поміщувано плян праці, обіжники та дописи з місць. Канцелярія полагодила 3.267 писем та приймала сторонні, яким давала різні інформації. Заходом Ради переведено в 1937 р. шкільний плебісцит у 50-ох селах. Внесено 3.077 шкільних деклярацій за 4.540 дітей. У 1938 р. зорганізовано 50 дитячих садків, яких 18 аліквідувала влада в самих початках. На удержання садків видала „Р. Школа" 9.200 зол. Провід і шкільський нагляд над ними обняв д-р Лемішка при співпраці д-ра Вани, д-ра Лотовича і д-ра Ваврйка. Фахову провірку садків переводив І. Корчинський. На ведення садків зложили кооперативи та інші установи 1.024 зол., у тому Райфайзенова Молочарня в Дідилові 500 зол. Щоб надати одним напрям у праці кружків, Рада відбула 12 повітових нарад, у тому в Буську 7 та в Камінці 5 нарад. Рада співувалася також бурсою „Р. Ш." в Камінці, що її провід передано місцевому Кружкові „Р. Ш." Школи в Буську поки що не вдалося оснувати з вини громадянства. В повіті діє 42 кружки „Р. Ш.", що обединують 2.759 членів і 235 членів з позашкільної молоді, т. зв. дорасту. До найкращих кружків „Р. Ш." належать: Убині, Камінка, Діділів і Полонична. Кружки відбули 429 засідань, 224 ширших сходин, виголошено 15 рефератів; усіх імпрез уладжено 287. Кружки передплачують 64 часописи і журнали та мають 1084 книжок. Касовий оборот усіх кружків „Р. Ш." сягав майже 26 тисяч зол.; самої Ради ПСК РШ — 18 тисяч зол. (у 1937 р. 6 тисяч!), отже разом оборот Р. Школи Камінеччини 44 тисячі зол. Самі збірки і дари принесли Раді ПСК РШ 4.500 зол., у тому коляда 1.690 зол. (у 1937 р. 600 зол.). Кружки „Р. Ш." мали з імпрез 4.465 зол. Треба вкінці згадати про те, що в 1937/38 р. „Р. Школа" мала багато більше різних перешкод, ніж у 1936/37 р. — У дискусії забирали голос: проф. Галущинський, що висловив своє захоплення розвитком і розгоном „Р. Школи" в Камінеччині, а Повіт. Союз Кр. Р. Ш. зачислив до найкращих у краю. Дир. Мацюк (Кізлів), дир. Гуньовський (Діділів), І. Гірний (Діділів) і д-р Мінко, які висловлювали своє признання Раді за працю, зокрема голові Ради д-рові Лемішці й організаторові Корчинському. Збори признали Раді абсолюторію одноголосно. — З черги Збори вибрали через аклямацію нову Раду у складі: голова д-р Лемішка, члени: дир. Підгайний, Мир. Литвин, О. Демчинова, Свят. Коцибала, І. Корчинський, о. Дмитрук, дир. Гуньовський, Теодор Кацак і Гр. Пришляк. — При кінці І. Корчинський зреферував плян праці на 1939 рік і прелімінар буджету з оборотом, що присутні прийняли одноголосно. — Збори закінчено відспіванням нац. гимну.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Вибори до громадських рад на Кремяненчині. В першій половині січня відбулись у всіх селах кремінецького повіту вибори до громадських рад. У 250 громадах виставлено лише одну листу, узгідненну з адміністративними чинниками, тому вибори там не відбулися. На цих листах було 4244 кандидатів, які без голосування стали радними. Лише в 4 громадах переведено вибори на вголошені листи і вибрано в них 60 радних. З усіх нових радних є по національности: українців 68 процент, поляків 29 пр., чехів 0,1 пр., жидів 2,7 пр., росіян 0,2 пр. Коли порівняти теперішні вибори з виборами 1933 року, то число польських радних збільшилося тепер на 12%.

Комуністичний процес у Кременці. Рівенський окружний суд на виїзній сесії у Кременці 14. січня засудив за приналежність до КПЗУ 36 осіб на кару

вязниці від 12 до 2 років. 4 особи увільнено. В числі засуджених є 4 українців, решта жиди.

Арештування у Кремянці. З наказу прокураторської влади від різдвяних свят поліція переводить ревізії та арештування серед української молоді. Заарештовано: Андрія Хлоупека, учителя Шимановського, православного єродіякона Йова Скакальського, Володимира Мінчука і кількох селянських хлопців. Ідде дальше слідство. Причини арештувань невідомі.

Ялинка. Заходами Українського Добродійного Т-ва уладжено 19. січня ялинку для дітей і забаву для молоді. Дітям роздано солодощі в торбинках та українські книжки. В просторих салях кремінецького ліцею весело бавилося 576 дітей і молоді.

Дивна заборона церковної влади. Від давніх часів існує у Кремянці церковний звичай відправляти під новий рік, 13. січня, в 12-ій год. ночі по церквах урочисті молебні. Одначе цього року апархіяльна влада заборонила цю відправу і наказала святкувати не початок нового року, а память св. Василія. Єпископ Олексій на той час виїхав до загаецького манастиря.

САРНИ.

Ялинка. 22. січня п. р. в м. Сарнах улаштовано ялинку для українських дітей. Репертуар ялинки склався з колядок, деклямацій, дитячих танців, пісні „Сиріткa" і роздачі дітям дарунків. Усі точки програми виконали програмо самі діти. Сала-кіно „Байка", де уладжено ялинку, була вщерть виповнена дітворою з матками. Татіяна Волкова. За пильну і корисну працю у місті Сарни та околиці. Ялинку організувала паніукраїнське громадянство Сарн складає п. Волковій щиру подяку. **Присутній.**

Спорт.

ЛЬВІВ — ПОМОРЯ.

В середу 1. п. м. та в четвер 2. п. м. відбудуться у Львові боксерські змагання між репрезентаціями Львова й Поморя. В репрезентації Львова братимуть участь трьох змагунів Львова, а саме Шолдра, Білий і Помірко. В середу будуть боротися в Україні: Шолдра й Помірко, а четвер Білий. Змагання першого дня відбудуться у Споротовій Галі при вул. Яблоновських в год. 7-ій вечером; другого дня змагання відбудуться в салі Колізею в год. 11.30 вполудне.

ПІНГ-ПОНГ.

С. У. К. — СТЕП 4:1.

Товариські змагання в пінг-понгу виграли кунші зі сильною дружиною Степу. Перемога справді пінна, бо Степ — це дружиновий вінцемістень у змаганнях за мистецтво українського Львова. Степівці М. — Лянцпя 2:0, Лапт Т. Красічинський 2:1, Говикович Сл. — Гачкевич 2:0, Терлецький Гр. — Данилевський 0:2, Коваль В. — Батіг 2:0.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШАХОВИЙ ТУРНІР.

Заходом Т-ва Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа" відбудеться в найближчих днях шаховий турнір за першенство українського студента і мандрівну нагороду Центросоюзу. Для переможців змагань передбачено вартісні нагороди. Зголошення до турніру приймає студ. Прийма в домівці Т-ва „Основа" (Міцкевича 11) в обідовій порі до 5 лютого п. р. Початок турніру 7-го лютого п. р. в год. 6-ій вечором, в кімнатах Т-ва „Основа"

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok XII. Nr. 12. Grudzień 1938. Lwów.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. VIII.e Année. Nr. 6. 15. Decembre 1938. Genève.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 31. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Середа 1. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Понеділок 30. І. і вівторок 31. І. театр вечірній.

Середа 1. II. год. 7.30 веч.: Відчит д-ра Й. Бікельса.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
31. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
1. II. Пісня Бескиду.
2. II. Невольник.
3. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ (Сали Нар. Дому) **Театр Різнор.:**
5. II. год. 3.30 Популярна вистава по цінах зниженых: Мати найманка.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:
4. II. Пісня Бескиду.
5. II. Сорочинський ярмарок.
6. II. Невольник.
7. II. Гетьман Полуботок.

Білети на полудневу виставу у Львові в Союзному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:
31. І. На полі крови.
1. І. Пригода в Черчі.
2. II. Карка Львово.
3. II. Цвіркун у запічку.
4. II. ???
5. II. Зорі над Почаєвом.

З Калуша іде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Нинішня любов. Сімоне Сімон.

АПОЛЬО: „Сто днів Наполеона".

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".

БАЛТИК: „Есманський метелик".

ВАНДА: „Бургтеатр ер" та „Прокляий сотрів".

ГРАЖИНА: „Циганські романси".

ЕВРОПА: „Тирон" — Конрад Вейдт.

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Я згрішила".

МАРУСЕНЬКА: „Нежиме серце".

МЕТРО: „Друга молодість".

МІРАЖ: „Золотоволоса".

МУЗА: „Пригоди Томи Сойра".

ПАКС: „Веселка" Вальта Діснея.

ПАЛЯС: „Люди за мряков".

РАЙ: „Професор Вільчур".

РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".

РОКСІ: „Пірати".

СВІТ: „Ставка на життя", „Тітка Карла".

СВЯТОВІД: „Жид Зіс", „Шейк".

СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина" та ревія.

ТОН: „Шаленій хлопець", „Пригоди в Шанхаю".

УТІХА: „Посеста Тарзана" і ревія.

ХИМЕРА: „Голос матері" Вен. Джіні.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(на Марійській)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 31. січня 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Оркестра, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Із руєном Дунаю" словно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Дрібні сарнишові й органові твори, гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, 14.00 Концерт балень, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: „Ти сумний чи злий" гутірка Старого Доктора, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Оркестра, 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Пісні пів-нічно-американських індіян у супр. форт., 16.50 із тайн світа криміналя, 17.05 Форт. твори на 4 руки, 17.25 Коиальні вугля на Заользі, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Весела хроніка, 18.15 Для села: Оиамина на передпівку, музика з пл., 18.30 Для робітників, 18.55 Промова мард. Гальонда, 19.05 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, спорт, метеорольог. вістки, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогулянки, 22.20 Танцова музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 1. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 „Турул король карпатської пущі", для найголодніших, 11.00 Для шкіл: Гутірка про президента Мосціцького, 11.25 Танки з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд., 14.00 Оркестра, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Дівчі танки, авд. для молоді, 15.30 Оркестра, 16.00 Полудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Про зимові спорти молоді, 16.35 Спів. реціталь Г. Філіп де Роса, сопран. у супр. форт., 17.00 Військ. відчит, 17.15 Оповідання про Баха, муз. авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 „Море шумить" пак. авд., 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Притоки конвенансу та доброго вихованнн, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, Соната г-моль, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 2. лютого 1939.

7.20 Орх., хор. 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Розр. концерт; Після богослужения в год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Розр. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. орх., форт., 13.00 Про Володислава Белзу, 13.15 Орх., спів, 14.45 Маєш клопоти гутірка Старого Доктора, 15.00 Для села, 16.30 Форт. реціталь Тібора Варги в супр. форт., 17.00 Театр Уяви: „Квітка" Ст. Василевського, 17.40 Розр. концерт, 19.30 Пісні у вик. Денне-Слоневської (альт) у супр. форт., 19.40 Фільм. огляд, 19.55 Серед львівських фільсоматів, 20.15 Що діється у Закопанім, звук. репортаж, 21.00 „Вербум нобіле" оп. Монюшка, 22.15 Танк. музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 31. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін. 20.10 21.00 22.00 „Ріголето" оп. Вердія, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 17.10 Орх., 18.30 Форт., спів, 21.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 14.00 21.10 Розр. музика, 18.00 Нар. музика, 18.50 Соната на скр. і форт. ес-дур Р. Шгравса, ГАМБУРГ 20.10 Муз. комедія Бенацького, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Квартет г-моль Дебісі, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Отельо" оп. Вердія, МІНХЕН 19.30 Шведські пісні й танки, ПРАГА 15.15 Форт., 20.15 Військ. орх., 21.30 Симфонія г-дур Моцарта, РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 Камер. музика, 22.30 Комедія, РИМ 17.15 Сопран, форт., 21.30 Розр. музика, 22.00 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

Середа, 1. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Соната на форт. і віол. а-моль Гріга, 20.10 21.00 Симф. концерт. БУДАПЕШТ 12.10 18.40 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 „Каса по-віденськи" вес. програма, 19.10 Із найгарніших гір світа, репортаж, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 19.00 Веч. музика, КЕЛЬН 14.10 Розр. музика, 15.30 Дітячі пісні, ЛЯГТІ 18.25 Розр. музика, 19.20 Пісні, ЛЯЙПЦІГ 19.30 „Визвадження із серю" оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 23.15 Танк. музика, ПРАГА 15.15 19.30 Орк., 18.20 Салон. музика, 19.05 Пісні, РАДІОПАРІ 18.15 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ля Дама-Боба" оп. Вольф-Феварія, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 13.30 17.05 Пісні, 14.00 Шведські нар. мельодії.

Четвер, 2. лютого 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 14.00, 16.00 Орх., 19.10, 20.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Пісні, 12.00, 13.15 Орх., 15.30 Для дітей, 16.00 Орк., тенор, 18.15 Розр. музика, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, КЕНІГСБЕРГ 14.15 Легка музика, ЛЯГТІ 18.35 Сюрпика, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Твори Баха й Телемана, ПРАГА 15.15 Оп. музика, 17.40 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Шуман, форт., 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Браз-італ. концерти, 22.00 Розр. музика, СОФІЯ 19.30, 20.00 Болг. мельодії.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 30. січня 1939

1 кг. масла десер. бльов. без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочков. нкл. з опак.	3·00 зол.
молочне	17—18 сот.
1 кг. жепь	170—1·75 зол.

Тенденція на масло сильна, на молоко удержана, на яйци зниження.

Подяка.

Зарядженим Божого Провидіння 27. грудня 1938 р. вілійнов від нас найдорожчий муж і батько, отець Володимир Яримович, довголітний парох Росільної і богородчанський декан.

Похоронами, що відбулися 30. грудня проводив о. сов. Володимир Косевич з духовенством місцевого та інших декапатів станиславівської і львівської дієцезії. Всіх священників було 37.

У першу чергу складаємо щиру подяку Впр. о. сов. Волод. Косевичові за увесь труд над проводом і довершенням цього жалібного обряду і за святу заупокійну Службу Божу, яку відправив у сослужені Впр. оо. Березюка і Цюпика. Впр. о. Іванові Корсанові, парохові Старуні, за щирі слова прощання в церкві Впр. о. деканові Білинському зі Стрятиня за теплі слова над могилою, оо. Редемптористам зі Станиславова і всім іншим Впр. оо., що взяли участь у похоронах, як також за відправлення численних Служб Божих і парастасів.

Складаємо щиру подяку Впр. о. Любомирові Давидякові, як найближчому сусідові, та Вп. п. Софії Гуменюк і Марії Гуменюк, учителькам з Росільної, за перші слова потіхи.

В дальшу чергу дякуємо Вп. п. сенаторові Гординському Вп. п. Радниковій Копровській і всій інтелігенції, що своєю присутністю увеличали похоронні обряди.

Напринець дякуємо місцевим парохіям, делегації з Похівки, місцевому хорові і всім місцевим і позамісцевим установам, що зложили на гробі численні вінки і що були ласкаві відпровадити свого довголітнього душпастиря на місце вічного спочинку.

270 Жінка і Син.

За 1 зол. 10

Знамениті ножики до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Рідну Школу Д-р Олекс. Кульчицький зол. 10.—; з іменин дир. Стефана Кушіяи в Побужанах зол. 13.80; Вол. Калинович, Бібрка зол. 5.—

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДИЙ, здоровий інтелігент — без засобів до життя шукає якобудь праці за скромною винагородою. Радо займеться веденням господарства у священника, поміч у суспільній праці, лекції і т. п. Ласкаві зголошення: Адміністрація „Діла" для „Магістра права". 265 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ТЕХНІК-МЕХАНІК, що кінчає студії, приймє до підприємства відповідну спільничку. Подружжя можливе. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Будучність". 273 1—2

СТАНЦІЇ

СТАНЦІЇ для панночки з цілим утриманням шукаю при інтелігентній родині. Зголошення до Адміп. „Діла" під „Станція". 269 1—1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 22-0

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 пополудні. 204 9-10

ОГОЛОШЕННЯ

35 ЛІТ ВІДОМА

КІМНАТА ДО СНІДАНЬ

„ФУКСА"

повідомляє своїх постійних бувальців, про мову отворений льокаль, саме при

— ВУЛ. ТРИБУНАЛЬСЬКІЙ Ч. 4. —

Холодний і гарячий буфет. Пиво Окоцім! Спеціяльність: ковбаса із капустою Фуксової!

o o o o Тому всі до Фукса!!! o o o o

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka roksyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60	купно, продаж, вимінок і т. п.	зол. 0.10
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80	шукаючі праці	зол. 0.05
		слова товстим друком подвійно.	

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Czwartek 2 lutego 1939.
Четвер 2. лютого 1939

Ч. 23

ДІЛО DIŁO

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Чи буде війна?

(Передова стаття)

Переговори мін. Ревая з прем. Бераном.

Завдання карпатоукраїнського сойму.

Конференція мін. Ревая з мін Сідором.

Пос. Ваґнер буде „спецом" від меншин.

Чи перед великою світовою кризою?

(Власна кореспонденція з Парижа)

Відмовили залізничу знижку на Заг. Зїзд Р. Ш.

Відповіді на українські інтерпеляції

Мадрид у вогні гармат

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.

Ч. 23 (15.1.4).

Lwów, czwartek 2. lutego 1939.
Львів, четвер 2. лютого 1939.

Окрема рекламна післясплата 5 злотівка

Рік LX.

ДІЛО

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ КРІМ НЕДІЛІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060
Банку Чеських Легіонів
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.[illegible] зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів 221 7-11 тепер ЛЕГІОНІВ ч. 11. І. п.
(над крамницею „Салямандра")

Іменування чеського ґенерала міністром

Карпатської України нарушує конституційний закон.

МІНІСТР РЕВАЙ У ПРЕМІЄРА БЕРАНА.

УПС повідомляє, що мін. Ревай веде переговоря з прем. Бераном у справі іменування третього міністра Карпатської України. Він рішуче заявив, що карпатські українці не можуть погодитися на іменування чеського генерала українським міністром, так само як не погодились би на таке іменування словаки. Це нарушує конституційний закон.

ВИЇЗД ГЕНЕРАЛА ПРХАЛІ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВИСЛІДУ ПРАСЬКИХ РОЗМОВ МІНІСТРА РЕВАЯ.

Як подає „Нае Фроє Прессе", виїзд ген. Прхалі з Праги відложено. Урядові чинники чекають на вислід переговорів мін. Ревая з прем. Бераном.

Участь членів „Карпатської Січи" у підготові виборів.

УПС повідомляє через віденську радіовисильню, що січовики беруть живу участь у підготові виборів, обїзджаючи край з передвиборчими рефератами.

РЕФЕРЕНТ КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У ХУСТІ.

Як подає УПС з Відня, при міністерстві внутрішніх справ Карпатської України утворено референт „Карпатської Січі", що його веде четар Шпилька. Такі самі референти повстануть при окружних урядах.

Завдання сойму Карпатської України.

КУП стверджує, що карпатоукраїнський сойм, який виберуть 12. лютого, стане перед ось якими головними завданнями:

1. забезпечити самостійність карпатоукраїнської держави в рамах федерації,
2. затвердити державну назву „Карпатська Україна",
3. перевести земельну реформу,
4. вихіснувати природні багатства краю,
5. розбудувати деревний промисл, так щоб дерево з Карпатської України перетворювати в краю, даючи заробітки місцевому населенню,
6. звязати Карпатську Україну зі зовнішнім світом залізницями та уможливити наплив туристів,
7. зрегулювати ріки та вихіснувати водну енергію,
8. розбудувати мережу освітніх та господарських установ,
9. забезпечити найбільніші верстви населення перед голодом, налагоджуючи опіку над старцями, дітьми та іншими, які не мають змоги запрацювати на прожиток,
10. установити справедливу податкову систему, що розкладала б видатки держави на тих, які мають більші доходи.

Камінне вугілля в Карпатській Україні.

„Фелькішер Беобахтер" повідомляє, що у Карпатській Україні є великі поклади вугілля, якого можна видобувати 2.000 тон денно. Ці поклади займають простір 500 квадратових кільометрів.

РИМСЬКА ВІЗИТА

Чемберлєна і Галіфакса осягнула намічену мету.

ЗАЯВА БРИТІЙСЬКОГО ПРЕМІЄРА У ПАРЛЯМЕНТІ.

Чемберлен зложив на засіданні палати послів у вівторок заяву про свою візиту в Римі. Він ствердив, що розмови відбулися в атмосфері повної щирости. Не передбачувано, щоб одна сторона мала вповні погодитися зі становищем другої, не дійшло до порозуміння у всіх справах — все таки мету поїздки осягнено. Мусоліні обіцяв ужити свого впливу в обороні мира, коли буде того треба. Він заявив, що вісь Рим—Берлін становить основу італійської закордонної політики. — Чемберлен виснив, що таке саме значіння має для Англії співпраця з Францією.

Мусоліні заявив, що Італія виповнить постанови договору з Англією.

При обговоренню питання кордонів італ. східної Африки Єгипет візьме участь у переговорах про границю Судану.

На думку Чемберлєна, франко-італійське загострення зродилося на еспанському тлі, тому переговори в цій справі не мали б виглядів перед кінцем еспанської війни. Мусоліні запевнив, що Італія не має ніяких територіяльних амбіцій в Еспанії.

Жидівське питання має на думку Мусолінія міжнародній характер, тому не можуть розвязувати його поодинокі краї окремо.

Про авдієнцію у папи оповідав Чемберлен зі зворушенням.

20.000 ФУНТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ ЕСПАНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

Відповідаючи шефові опозиції Етлі, Чемберлен висловив признання для Франції за поміч для еспанських утікачів. Британський уряд призначив на поміч для дітей утікачів 20.000 фунтів і готов дати ще раз стільки.

Чемберлен сподіється, що ген. Франко зобовяжеться не атакувати невтральної смуги, яка повстала б згідно з французькою пропозицією.

ЧЕМБЕРЛЄН ВДОВОЛЕНИЙ ПРОМОВОЮ ГІТЛЄРА.

Чемберлен заявив у палаті громад, що він вдоволений заявою Гітлера, який бажає дальшого довіря та спільноти між Англією та Німеччиною. Таке саме є його бажання. Відповідаючи на запит, Чемберлен заявив, що він не передбачує на ближчий час переговорів з Німеччиною.

ШЕФ ШТАБУ НІМЕЦЬКИХ ПРОБОЄВИХ ВІДДІЛІВ У РИМІ.

На римському летунському майдані прибув шеф штабу пробоєвих відділів („шутштафель") ген. Люце. Повитав його шеф штабу фашистівської міліції.

ЛІКВІДАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ЩОДЕННИКІВ.

Появилося остане число одного з найстарших берлінських часописів, „Берлінер Тагеблятт", який від 1. ц. м. получено зі щоденником „Дайче Альгемайне Цайтунг". До цієї останньої переходить більша частина редакторів та кореспондентів „Берлінер Тагеблятт". Також останній раз появився „Кранцайтунг".

Ворожа постава каталюнських утікачів

до французького населення.

ЧЕРВОНІ МІЛІЦІОНЕРИ ЗНЕВАЖИЛИ ГОЛОВУ СВОГО УРЯДУ.

Положення на піренейському кордоні загострюється з огляду на агресивну поставу каталюнських утікачів, які нарікають на французьку владу і вороже відносяться до французького населення. Не останне з цього приводу вістку про прихід нових французьких військових частин.

Премієр Негрін обїхав пограниччя, щоб успокоїти міліціонерів, які хотять перейти кордон, та вони приняли його зневаги.

У Пігсерді боються, що коли вдираються в національні війська, анархісти зроблять переворот, що доведе до загальної різні.

У французькому департаменті Східних Піренеїв є вже 60.000 утікачів. Військо прохарчовує їх, опісля відсилає у глибину краю. Коли міліціонери переходять кордон, французи роззброюють їх та знову відсилають до Каталюнії.

До Рени вислано трьома поїздами 1.400 жінок та дітей, які втікли до Тур де Карол, цілком обезсилені з голоду та зимна.

Чи буде війна?

Львів, 31. січня 1939.

Пан Бонне виголосив палку промову, якої зміст — травестований на відомий нам з інших обставин лад — зводиться до трьох слів: „ані пяди землі" — під адресою італійців. Пан Чемберлен виголосив на те промову, в якій казав, щоправда, про приязнь і союз з Францією, але казав теж про потребу безпосереднього порозуміння з противником та мирно поладнати спір: у французькій пресі цей зворот сучасного англійського мироносця викликав прикрі рефлексії з порівнянням передісторії Мінхену. Врешті у понеділок Адольф Гітлер виголосив довшу промову, в якій заявив готовість воювати рамя-об-рамя з італійцями, якщо їх хтось заатакує, та в якій послідовно переводив тезу, що Німеччина має право і мусить домагатися кольоній, бо вони їй необхідні для фізичної екзистенції, та що кольонії є єдиним предметом територіяльного спору між Ш. Німеччиною і двома великодержавами заходу. Тепер на черзі нова промова Чемберлена, заповіджена згори, як відповідь Гітлерові.

Лунають голосні, палкі, повні змісту та ще повніші недосказів промови діячів, які рішають нині про долю своїх держав і народів. І тривожними голосами лунає вся світова преса. А поза тими промовами і голосами чути приспішений віддих машин усіх муніційних фабрик світа, достосований до рефрену, що повторюється в ідеальній гармонії в заявах усіх політичних союзників, приятелів, противників і ворогів: „Найвище завдання державного проводу — зробити все, що тільки у межах людської змоги, щоб збільшити нашу військову силу..." І ледви чотири місяці минули від хвилини, коли світ відхнув з полекшою, позбувшись вантажу марева страхітливої нової світ. війни, а вже знову чуєте довкола воєнні алярми. „Буде війна, чи не буде?" — це знову найактуальніший, бо навіть вже дещо збаналізований наголовок газетних статтей.

Тому чотири місяці до кульмінаційної точки дійшов був німецько-чеський конфлікт. Сьогодні — після упадку Барсельони — до шпилю зближається конфлікт італійсько-французький. Долучений до нього новий німецький натиск. Але все воно належить до того самого ланцюга подій, що тягнеться від версайського миру. І так само, як заведення військової служби у Німеччині, відбудова німецької военної фльоти, „аншлюс" та боротьба за Судети, так само нинішні італійські вимоги щодо коректури стану посідання на Середземному Морі (не кажемо про здогадні максималістичні вимоги Італії, на які натякає преса) та німецькі кольоніяльні вимоги — все це постепенно, крок за кроком, ліквідує версайський договір і післяверсайську політичну організацію світа. І боротьба не йшла та не йде за збільшення території одної і зменшення другої держави, тільки за збереження версайської концепції чи відречення від неї. Алже нема сумніву, що важніший від поділу Чехословаччини є той процес французької політичної думки, який каже французькому народові зрікатися амбіції бути гегемонною нацією на европейському суходолі. Так само важніша від зміни політичної мапи заморських кольоній є ревізія тези, що кольонії мають належати тільки до переможних в останній війні держав. Треба відмовитись від фікції „суверенности" Ліги Націй, в імені якої у кольоніях володіють тільки її „мандатарі". Боротьба йде за тезу, що поділ сирівців мусить прийти відповідно до нових умовин — і політичних і господарських. Іншими словами, тут не йде про те, чи та або інша европейська держава володітиме у такій чи іншій африканській країні, або чи скорегує поділ своїх впливів, лиш іде про те, щоб признати великодержавницьку рівність тих, які мають всі сутні елементи такої рівности.

Так само, як італьо-французький, так і німецько-французький та німецько-англійський кольоніяльний конфлікт — це гріхи великої війни і її фатального формально-правного (німці кажуть: безправного) вирішення. Тільки інформаційно пригадаємо, що італійсько-французька ворожнеча датується від хвилини, коли Італія не дістала від своїх союзників того, що вони самі їй у тайному льондонському договорі 26. IV. 1915 р. обіцяли та чим купили собі участь Італії у світовій війні по стороні трьох порозумінь. Пригадаймо, що 23. IV. 1919. року Вільсон звернувся з покликом до італійського народу зректися претенсій до Фіюме, загарантованого Італії у тому договорі, та що чергового дня італійці покинули були навіть паризьку мирову конференцію, щоб вернутись туди щойно 5. травня. Незаспокоєні італійські вимоги, що їх признали були підчас війни та частинно злегковажили після неї — були пирчиною походу на Абісинію; нинішні дальші вимоги — це наслідки завоювання Абісинії (бажання забезпечити собі її з суші і моря). Є це теж у чималій мірі наслідки тої атмосфери, що панує між італійцями вже 20 літ, і тому належать до царини масової психольогії.

Той затяжний конфлікт актуалізувався через упадок Барсельони і сумерк цілої еспанської комуни. Очевидно, Італія, заангажована кровно у тому, щоб під її боком не було другого комінтернівського центру, дістає нині вільніші руки. Її ситуація кращає ще тому, що ввесь південний кордон Франції — у руках її найближчого союзника, який користується активною італійською — нетаєною уже — збройною допомогою. А проте нема ніякого сумніву, що три четвертини останніх воєнних алярмів — це діло лівої совітизуючої преси, яка з безпосередньої інспірації Москви чи з наївности — іде по лінії закордонної політики СССР: цькувати взаємно проти себе західні держави, підшрубовувати нервову атмосферу, підтримувати Европу в гарячці передвоєнного остраху, врешті таки сприяти вибухові конфлікту, який погре ідею згоди чотирьох західніх великодержав та видвигне Совіти знову до ролі арбітражного чи може навіть вирішного чинника в новій европейській констеляції.

„Упадок Барсельони був завершенням дотеперішньої війни, що її веде Рим із Москвою" — так розпочався тижневий огляд політичних подій, виголошений минулої неділі з італійських радіостацій. Ясно й отверто, не вважаючи на присутність у Римі совітського та в Москві італійського амбасадора. Факт, що саме той найважніший момент у голосах великої західної преси майже зовсім промовчаний — свідчить пророчисто про джерело інспірації алярмових голосів. Коли пригадаємо собі, як довгими місяцями всі совітські радіостації в усіх ріжномовних авдиціях днем і ніччю товкли тільки червону еспанську тематику, коли згадаємо, що чейже ввесь світ аж до зануди слухав, що від долі еспанського фронту залежить доля світової революції і всього революційного пролетаріяту світа та що тому СССР вжив всіх можливих засобів, щоб перемогу здобули червоні еспанці, — тоді зрозуміємо, яка величезна політична катастрофа для СССР — перемога ген. Франка, чергова перемога осі Берлін—Рим. Чи звернули ви увагу, що одночасно скрізь появилися вістки про недалекі близькі німецько-совітські торговельні звязки, про те, що антикомінтернівський пакт не має нічого з фронтом проти совітської держави і т. п.? Якими білими (чи радше — червоними!) нитками шиті всі ці безглуздді, завжди з одного осередка інспіровані вістки, так поквапно повторювані всією псевдо-ліберальною та псевдо-демократичною пресою? Як глупо мусить почувати себе сірий міжнародній зїдач хліба, коли вчора читав таку вістку, нині прочитав — повний текст промови Гітлера!

Війни на заході Европи можуть бажати собі тільки божевільні, або ті, які „на зимно" бачать у такій війні свій інтерес, а такі належать тільки до одного політичного табору. Війна за поділ сирівців, за кольонії і забезпеку кольоніяльного стану посідання — булаб таким безглуздям, що годі у неї вірити. Зокрема вона булаб катастрофою для нас, українців. Нам треба вірити у те, що нинішній конфлікт — це тільки один із важких і складних етапів до замирення західної Европи, етап може останній. Віримо у розум західних державних мужів, серед яких є нині й одиниці, що дорівнюють найбільшим постатям світа. „Люди формують історію" — правильно кликав у понеділок Гітлер. Не віримо, щоб люди, які формують нині історію, штовхнули людськість до самогубства. Мир не є вічний і війна буде, — але війна на Заході за кольонії у першій половині XX. ст. булаб самогубством світа, спільної західної культури. І тому не віримо, щоб до неї прийшло.

ік

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 2103

Спеціяльно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

Залізний репертуар польського парляменту.

Варшава, в кінці січня.

Карнавалові настрої Варшави не впливають на атмосферу парляментарних буджетів. Майже день-у-день відбуваються засідання послів і сенаторів у ріжних комісіях. Теж майже день-у-день приходиться слухати примітивних дискусій про „українську небезпеку"...

Скаже якийсь наш посол кілька завваг до обговорюваного буджету, зацитує кілька фактів з хроніки наших днів — і пішло... Реплікам, „цвішенруфам", і словам несмачної „іронії" нема кінця. Деякі цікавіші комісійні моменти в минулому тижні вимагають окремого обговорення з огляду на далеке від дійсности насвітлення їх ПАТ-ом.

ТЕМІДА, ЗАКОНИ НА ЕКСПОРТ І ЛЬВІВСЬКА ПАЛАТА АДВОКАТІВ .

Перші гострі протести викликала промова **Зиновія Пеленського** на засіданні буджетівки при дебаті над прелімінарем буджету мін. справедливости.

„Ставлю справу ясно. Або закони, що їх прийняв сойм Річипосполитої будуть виконувані, або треба їх скасувати" — казав він. — „Поставмо точку над „і". Або признати права українському народові, або йти за духом часу і сказати, що польська держава тільки для поляків, що ніякий інший нарід не може мати своїх управнень. (Посол Вагнер: Не провокуйте, пане посол, бо можемо це зробити і скасувати ці закони). Прошу дуже. Вже досить цих законів на експорт, щоб перед світом хвалитися, ніби у нас все в порядку: що всі народи рівноуправнені, що українцям прислуговують широкі мовні права — в судах і самоуправах. Маємо більше таких законів, що є лише на папері, а в дійсности їх ніколи не виконують. От хоч би закон про український університет".

І далі:

„На терені львівської Адвокатської Палати перед війною, як і по війні, адвокат української национальности вживав своєї рідної мови в звязках з Адвокатською Палатою. Це спиралось на традиції, як теж і на мовнім законі з 31. липня 1924 р. Так було до часу, аж прийшла нова адвокатська окружна рада з номінації на підставі нового закону про устрій адвокатури. Окружна адвокатська рада дня 1. жовтня 1938 р. ухвалила регулямін, яким відбирає право українцям-адвокатам звертатись до палати в українській мові, зазначивши, що листи, які вплинуть у непольській мові, не матимуть правної сили, при чому українцям-

адвокатам погрожують дисциплінаркою. Думаю, що пан міністр справедливости, як сторож права не дозволить на те, щоб окружна адвокатська рада у Львові касувала своїм правильником обовязуючі права української мови. Справу треба ставити ясно: або закон ухвалений соймом у 1924 р., або регулямін окружної адвокатської ради у Львові! Домагаємось рішуче, щоб пан міністр станув в обороні закону.

Пан міністр справедливости скористав зі своїх управнень, які дає йому закон про новий устрій адвокатури і замкнув листу адвокатів та аплікантів до кінця 1945 р. Одночасно скористав також з припису закону щодо признання контингентів для поодиноких Адвокатських Палат. З кінцем грудня 1938 р. пан міністр признав нові контингенти для всіх Адвокатських Палат, за винятком львівської Адвокатської Палати. Чому це сталося, здавалось би, тяжко збагнути, одначе в дійсности справа є ясна: під цю пору нема на терені львівської Адвокатської Палати ніодного поляка по адвокатському іспиті. Отже тому й нема контингенту для львівської Палати"...

Дальші місця промови, які торкаються цілої устроєвої справи, викреслені зі стенограми.

ЗА ЖИВУ ЦЕРКВУ.

Цілком несподіваний інцидент зустрів посла **Целевича** підчас його промови в дискусії над буджетом міністерства освіти і віроісповідань 26. січня ц. р. Озоновий православний посол **Шимановський** — росіянин закинув пос. Целевичеві... образу православія. Самі польські посли дивувалися, що „обурило" озонового росіянина. Хіба зміст слів українського посла, що їх наводимо за стенограмою:

„Торкнуся ще дуже загально — казав посол Целевич — релігійних справ. Докладніше займуся ними при іншій нагоді, а саме на пленумі сойму. Пос. Вагнер порушив кілька справ, що відносяться до греко-католицької і православної Церкви. Він вимагає, щоб греко-католицька і православна Церква відділили релігію від політики. Я в цілости акцептую цю тезу Але домагаюся точно зберігати аполітичність у відношенні до Церкви. Залежність Церкви від влади все виходить на шкоду і церкві і державі. Церква перестає бути живою церквою і тратить володіння душами, а влада має шкоду через анархізацію громадянства. Проречистим доказом такого стану була православна Церква за часів царя. Тому перестерігаємо владу перед шкідливими наслідками узалежнення православної Церкви від держави".

Тепер ще дещо про інтерпеляції. Вони стали насущним хлібом теперішніх членів польських законодатних палат. **Парляментаристи перемінилися властиво в інтерпеляторів.** Може й тому урядові відповіді на їхні інтерпеляції стали такі короткі і загальникові. От хочби взяти відповіді на перший цикль українських посольських писемних запитів. (Подаємо їх на іншому місці).

Цікаве світло на цю справу кидає **Регіс** у жидівському варшавському **„Нашому Пшеглёнді":**

„Відповіді на українські інтерпеляції — пише він — це відгомін подій, що їх обговорив посол Витвицький. Пояснення уряду не є ще повні. Уряд застерігає собі ще точні досліди, покарання винуватців, тощо.

Вину за вересневі і жовтневі події перекинули на українське населення. Цілість розпорошкували у кількох відповідях".

КТВ.

КІЛЬКА МІЛІОНІВ ЗОЛОТИХ

ВИПЛАТИЛА СВОЇМ КЛІЄНТАМ У 43 КЛЯСОВІЙ ЛЬОТЕРІЇ НЕЗМІННО ЩАСЛИВА КОЛЄКТУРА

„НАДІЯ"

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 11,

а між іншими такі великі вигри:

Зол. 75.000 на ч. 155227 **Зол. 50.000** на ч. 656.3 **Зол. 25.000** на ч. 1296.9

Зол. 20.000 на ч. 840.2 **Зол. 15.000** на ч. 84032

ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 30398	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 67377	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 96967
ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 35666	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 73901	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 99297
ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 55457	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 88730	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 108980
ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 65657	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 93200	ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 137025

ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 153134 ЗОЛ. 10.000 НА Ч. 137054

ТА ТИСЯЧІ ВИГР НИЖЧЕ 10.000 ЗОЛОТИХ.

ЩАСЛИВІ ЛЬОСИ І-ОЇ КЛЯСИ ВЖЕ МОЖНА ДІСТАТИ.

„НАДІЯ" ніколи не заводить!

Величаве національне свято.

(Власна кореспонденція)

Хуст, 27. січня 1939.

В суботу 21. січня відіграв Український Державний Театр „Нова Сцена" в Хусті в салі „Славянського Дому" драму „Отаман Хмара", де в головній ролі отамана виступив з повним успіхом п. Шутко. Про гру ін. артистів мож на сказати лише все найліпше, бо всі вони зі захопленням служать українському мистецтву, яке у свою чергу служить освідомленню широких мас. Повне признання належиться режисерові і директорові Ю. А. Шереґієві за добру підготову пєси. Декорації і світла навіть серед лихих обставин приправлено дуже ефектовно. Саля була переповнена українською і частинно чеською публикою, між якою видно було міністра Ю. Ревая і майже всіх президіяльних шефів з урядництвом та численних представників жандармерії, поліції і війська. Вистава була присвячена 20-літтю перших зборів Української Національної Ради в Хусті, які відбулися 21. січня 1919 р. На цю тему промовляв на початку д-р Ю. Сич, а в часі перерви поділився своїми спомінами ужгородський делегат на ті історичні збори, відомий діяч о. Віктор Желтвай

СВЯТОЧНО ПРИБРАНА СТОЛИЦЯ.

Вже пополудні замаяли на всіх домах столиці українські прапори. Особливо гарно була прибрана килимами і прапорами обширна домівка Січової Гостинниці, в чому велику заслугу має тихий і незамітний працівник дир. Забавський.

В неділю вранці 22. січня старий дідутан, хустський замок, що прикрасив свої руїни жовто-блакитним прапором і блакитним прапором зі золотим знаком великого князя київського св. Володимира Великого, поглядав весело на те, як доньки і сини карпатської вітки українського народу збиралися до свого столичного города Хусту. А йшли вони не лише зі сходу й півночі, але й зі заходу. Йшли довгими-густими рядами від Говерлі і синього Бескиду з піснею на устах, веселі, бадьорі.

Приходять також поїзди, автобуси, авта і вози, з яких висипаються сотки й тисячі святочних гостей. Всі прямують на площу, названу іменем вождя народу о. д-ра Августина Волошина. Море голов уже по 9. годині заповнює широку площу, а над головами лопотять сотки й тисячі українських прапорів, між якими видніють таблиці з написами: Карп. Україна для українців, Один нарід — один провід, кожний українець мусить піти до виборів, Копалень соли не дамо (держать таблицю гірники), В Карп. Україні мусить бути українська влада (себто уряд) і т. д. і т. д.

За хвилину зроблять місце єпископові д-рові Діонизієві Нярадому, що з недалекої своєї палати йде зі своїм почотом і процесією до близької церкви, щоб відправити святочну Службу Божу. По Службі Божій уставляється могутній похід з майже 15.000 осіб, що з площі біля церкви вирушив під палату президії міністерства, перейшов узбіччя замкової гори та головними вулицями по кількох годинах закінчив знову на площі Волошина.

ЯК ВИГЛЯДАВ ПОХІД.

На чолі походу за трьома українськими прапорами йшла знана музика „Січи" з Перечина, що приїхала сюди автами з віддалі понад 120 км. під проводом свого давнього учителя і заслуженого капельника п. Романченка. За музикою йшли представники Української Народньої Ради під пров. сеніора д-ра Ю. Брящайка та дир. Федора Ревая, а за ними на гарному коні гуцул-січовик, учасник історичного походу на Мармарошський Сигіт зимою 1919 р. Климпуш з Ясіня, що вів тисячі січовиків і січовичок з Ясіня, Богдані, Квасів, Рахова, Малого і Великого Бичкова, між якими ми бачили заслуженого голову „Просвіти" Марущака і багато інших знайомих та незнайомих осіб. Дальше йшли села з долин Тересви, Теребля, з ближчої і дальшої околиці Хусту й Севлюша та далекої Волівської Верховини, потім в колись закацапщеної і мадяронської Сваляви та ще дальшої околиці Вел. Березного; не бракувало тут і сіл Середняншини, яка, не зважаючи на недавньо добудовані звязкові, обїздові дороги, ще не має постійного і правильного автобусового получення. Були тут і представники українських земель, що тимчасово є ще під Словаччиною.

Здовж вулиць у місті стояли тисячі українських, чеських і жидівських глядачів, що витали походуючих, перед якими клонилися прапори, що звисали зі стріх низьких дерев'яних хат та високих мурованих палат і державних будинків. На чолі ріжних відділів ішли новітні січовики в голубо-синіх одностроях, по боках українська поліція під проводом свого невтомного директора Білея удержувала взірцевий порядок.

ВЕЛИЧАВІ ЮВІЛЕЙНІ ЗБОРИ.

Коло 1. години похід закінчується і на приготовлену, зеленю та українськими прапорами прикрашену трибуну виступив колишній председник історичних зборів у Хусті з 21. січня 1919. р. **д-р Михайло Бряйко,** якого маси витають гучними оплесками й окликами. Перечин-

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ

Е. ДУМИН

ЛЬВІВ Коперника 4.

новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ

за половину ціни

Третя „пятилітка".

МОСКВА. Тут оголосили тези про третій пятирічний плян господарства Совітів, що їх опрацював премієр СССР Молотов. З оголошених матеріялів посередньо можна домірковатись про недостачі вислідів другої пятилітки. Як аргумент для виправдання тих недостач подали саботажницьку акцію опозиційних елементів. Молотов заповідає збільшення промислової продукції до 1942. року щонайменше на 100 відсотків і твердить, що вартість промислової продукції, яка в 1937. р. виносила 95 і пів міліярдів рублів, в 1942. р. винесе 187 міліярдів рублів.

Серед важніших проектів пляну третьої пятилітки Молотов назвав розбудову воєнного промислу, зокрема хемічного, утворення поважних резерв палива, вугілля і нафти та розбудову нафтового промислу на Уралі.

КІР
ЛЬВІВ, Уейсьного 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ська музика грає гимн „Ще не вмерла", а народня маса, яка збільшилася тут до яких 30.000 осіб, здіймає шапки й капелюхи та підхоплює слова гимну. Народ втихає і до мікрофону промовляє д-р М. Бряйайко, що витає всіх прибувших, між ними й учасників історичних зборів зперед 20 літ та представника Хусту комісаря Гулянича і пояснює цідь святочних зборів. Серед того приїздить авто, котрому роблять дорогу аж до трибуни, маси народу плещуть і кричать „Слава!"; з авта виступає батько народу, голова уряду **о. д-р А. Волошин** зі своїм секретарем п. Рогачем. По довгих овоціях народ замовкає і бесідник витає Високого Гостя та передає йому слово.

О. д-р А. Волошин дякує за таке сердечне привитання та передає всім привіт від 10.000 зібраних у Білках на такому самому святі, з якого саме приїздить. Згадує історичні збори зперед 20 літ, для яких заслужилися тоді ще молоді, нині вже сідоголові народні діячі братів Бряйайки, яким приходилося за це й терпіти (д-рові Юліеві Бряйайкові покотилися сльози по лиці, мабуть на згадку, як був засуджений румунами на смерть). Далі оповідає, як було 20 літ тому, як народ на Підкарпатті прозрів і не могло його знищити розбивання на ріжні табори. Ми побудували наші „Просвіти" і школи та по сумних досвідах минулої осени станули як свідома, культурна нація. При недалеких виборах — закінчив о. преміер — покажемо, що хочемо і вміємо жити власним життям.

Д-р М. Бряйайко дякує о. преміерові, що вів нас 20 років і привів до свободи та бажає, щоб вів нас ще дальших 20 років до повної перемоги.

Відтак витає Збори й о. преміера комісар **М. Гулянич** іменем Хусту, в якому народ перед 20 роками виявив своє бажання до волі дуже ясно.

По ним промовляв ужгородський делегат на ті історичні збори зперед 20 літ **о. В'ктор Желтвай.** Бесідник провів, а народ повторив присягу вірности жовто-блакитному прапорові.

Д-р Михайло Бряйайко переповідає історичний хід подій зперед 20 літ, згадує їх учасників: Степана Клочурака, Філяка з Хусту, Волощука з Нанкова, Дмитра Симулика з Ізи (якого люди підносять на раменах) та багато інших, яких було 420, як делегатів від 420.000 громадян. І Народня Рада з Любовні у Пряшівщині прислала письмо з підписами о. Невицького і д-ра Мервана, яким приймала за своє рішення зборів у Хусті.

Д-р Юлій Бряйайко дякує передбесідникам за згадку, якої він собі не заслужив („Заслужив, заслужив" — кричить народ. — „Ви наш третій міністр!"). Він просить, щоб лиш кожний з нас сповняв свій обовязок супроти Батьківщини, а тоді діждемося ліпшої долі.

Секретар преміера, улюблений бесідник **Іван Рогач,** згадує, що 21. І. 1919. р. народ проголосив свою волю і 21. І. 1939. р. відїхав з Хусту накидуваний нам міністр генерал Прхаля. Перед 20 роками розпалися дві великі держави і була повстала велика Українська Держава; тепер розпалася стара ЧСР і повстала нова федеративна держава чехів, словаків та українців. Промовець домагається створення в К. У. української територіяльної армії і вкінці просить пошанувати борців за волю і державність Закарпаття однохвилинною мовчанкою, що народ виконує.

Палкий привіт і зазив від Жіночого Відділу Карпатської Січи виголошує п. **Ел. Кузьмівна.** Дальше промовляє дир. **Федір Ревай** від новоствореного Українського Національного Обединання та письменник **Василь Гренджа-Донський** від „Просвіти" і Союзу українських письменників та журналістів

Міністр **Юлій Ревай,** що саме приїхав з подібних зборів зі Сваляви, серед бурхливих оплесків витає зібраних від Свалявщини, яка досі у великій більшості була у кацапському таборі, зазначує, що за тих 20 років народ перейшов тверду школу, але зложив добре іспит своєї національної зрілости.

Дальше промовляли: студент **О. Блистів** за Український Пласт, **інж. Васюк** за кубанських козаків, начальник міністерства шкільництва **А. Штефан** за Учительську Громаду, **А. Маханець** від громадян Бедевлі, **Іван Климпуш** від Гуцульщини, господар **Йосиф Сич** з Хусту як учасник історичних зборів, **Ілько Федорович** від гірників Солотвинських копалень, **Іван Волошук** від громадян Нанкова, **д-р Степан Росоха** від українських націоналістів, **д-р Іван Долинський** як колишній старшина Української Армії.

Пізно пополудні закінчилися ці величаві історичні збори відспіванням гимну: „Ще не вмерла Україна". Народ і січовики з одушевленням розходилися домів.

Цілий похід і хід зборів сфільмувало відоме підприємство „Гомонт".

Вечором відбулася святочна академія з промовами **В. Гренджі-Донського й Уласа Самчука** та добірними хоровими деклямаціями січовиків.

Яр. Олексенко.

Чи перед великою світовою кризою?

(Від власного кореспондента.)

Париж, 27. січня 1939.

Міністерство маринарки Злучених Держав Північної Америки предложило новий морський воєнний буджет, що буде в цих днях ухвалений. Ось він: Держави Північної Америки подвоюють свою воєнну фльоту. Побіч існуючої т. зв. тихо-океанської ескадри, рівної величиною боєвій тихо-океанській фльоті Великої Британії, створять другу, атлянтійську фльоту, що перебуватиме постійно на филях Атлянтійського Океану. Вона під оглядом числа боєвих одиниць, тонажу та боєвої спроможности буде така як перша. На цю ціль Злучені Держави призначують грубі міліярди долярів.

Кожний американець матиме право 1-го січня 1943. р. сказати: **We have the first fleet in the world** — маємо найсильнішу фльоту світу.

Анґлійці приймають це невідкличне американське верховодство на морях зі спокійним, однак може і болючим спортовим фер плей. Американський амбасадор у Льондоні п. Кеннелі заявив кілька днів тому підчас англьо-американського свята ось що: „Наше морське суперництво (тобто між Великою Британією і Злученими Державами П. А.) закінчене. Ми розбувудовуватимемо далі наші боєві морські сили без ніяких намірів ривалізації, щоб боронити на світі лад, мир і цивілізацію".

Додамо: англьо-саксонську цивілізацію і гегемонію англьо-саксонської раси, що досі тримає у своїх руках на всіх континентах прапор білої раси.

У XIX-ому столітті анґлійці казали, що ніяка нація не може тріюмфувати в ніякій війні, якщо вона матиме проти себе Анґлію. У XX-му столітті це першенство ступнево переноситься у велику північно-американську республику. Великі західно-европейські демократії покладають щораз більші надії на Вашинґтон, думаючи, що рішальним чинником у майбутній світовій кризі будуть Злучені Держави Північної Америки — ця маса 130 міліонів людей, що має у себе всі сирівці.

*

На европейському континенті претенсію до світового верховодства підносить Німеччина. Великий французький учений, знаменитий знавець англьо-саксонського світа, проф. Андре Сігфрід друкує в останньому числі „Ілюстрасіон" статтю п. н. „Що означав би для світа кінець британського верховодства". Тут наводить він цікаві рядки Жака Рівіера, француза, що був у німецькому полоні підчас війни та який уявляв собі наслідки німецької гегемонії у світі так: „Якщо німці будуть домінувати, то світове виробництво збільшиться в нечуваний спосіб. Все те, що в наших руках мале і кволе, розвинеться; товарові обміни навяжуться; всі багатства збільшаться, вкінці життя стане, якщо не щасливіше, то бодай ріжноманітне та буде воно в добробуті. Користи будуть безсумнівні. Але за яку ціну? Ось що не дає спокою моїм думкам та наповняє мене жахом".

Проф. Сігфрід твердить, що інтерес людства та білої раси зокрема, вимагає, щоб британська імперія продовжувала свою цивілізаційну ролю у світі і він вірить, що Злучені Держави П. А. підпруть в рішальній хвилині цілою своєю силою ліберальний Альбіон, тобто ліберальну гегемонію у світі. Свобідна атмосфера життя — яку дає людям анґлійська цивілізація, є на його думку суттевою прикметою західно-европейської цивілізації.

*

Залишім ці фільософічні міркування. Звернім увагу на парлямент, де говорили про гегемонію. Учора в ночі закінчилася у французькій посольській палаті велика дебата над закордонною політикою Франції, яку навмисне —кажуть комуністи — продовжувала правиця, щоб дочекатися упадку Барсельони. Далядіє мав черговий свій тріюмф. Його вхід на салю нарад повитали посли повстанням з місць, його поява на трибуні викликала бурю овацій. Далядіє дуже подібний до Мусоліні. Його кожна промова — українські радіо-слухачі в краю мали може нераз нагоду слухати його — „бере за серце". Він вдарює перш за все у чуття слухача і басовим спокійним голосом, який хвилинами переходить у фортіссімо, пануе над юрбою. Учора Далядіє дослівно ехопив за собою посольську палату. У цій самій хвилині, коли Мусоліні в Римі сповістив про здобуття Барсельони, коли юрба чорних сорочок кричала на вулицях вічного міста: „На Париж, на Париж!" „Не дамо ні одного клаптика землі", — у цій самій хвилині говорив теж французький преміер з трибуни у палаті „Палата одноголосно одобрює ваші слова" — заявив опісля президент палати Еріо — по довгій маніфестації послів у честь преміера. Далядіє має сьогодні блискучий пресовий відгук у французькій пресі. У той самий час великобритійська та французька военна фльота кружляла біля еспанського побережжя.

Чи це все заповідає велику кризу? Чи вона пічнеться на водах Середземного Моря? В суботу 28. січня промовляє Чемберлен. У понеділок 30. січня промовляє Гітлер. У вівторок 31. січня промовляє Чемберлен. В середу 1. лютого промовляє Мусоліні.

Велика Британія та Франція настоюватимуть, щоб усі італійські відділи покинули негайно Еспанію, як це обіцяв Мусоліні. Франція не бентежиться римськими вигуками, але вона пильно слідкує у якій мірі канцлер Гітлер підтримає свого італійського союзника.

Ю. С.

СЗОН І МЕНШИНИ.

ОЗОН зорганізував на терені парляменту „зеспул" для національних справ з сен. Кательбахом і пос. Вагнером у проводі. Будуть це — як пише дотепний „Курєр Польскі" — озонові фахівці від меншин.

*

Дня 28. січня закінчилася у президії ради міністрів у Варшаві в приявності марш. Сьмігłого Ридза нарада міністрів у справах економічних потреб південно-східних земель.

—o—

АМЕРИКА В ДЕНЬ УРОДИН СВОГО ПРЕЗИДЕНТА

НЮ ЙОРК. В цілих Злучених Державах Північної Америки святковано дуже врочисто 57-і роковини уродин през. Рузвельта. Зорганізовано багато імпрез, щоб зібрати міліон долярів на боротьбу з дитячим параліжом. Президент Рузвельт пробув учорашній день в окруженні своєї рідні, а вечором виголосив радіову промову, накликуючи до боротьби з гайне-меліною.

Україніка.

БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА.

У бельгійському щоденнику „Рекс“ з 20. січня знаходимо довшу статтю п. з. „Україна та література“. Стаття, не вважаючи на свій заголовок, згадує тільки в кількох рядках про Шевченка та Гоголя, а зрештою дає короткий огляд історичних подій від давньої давнини аж до сучасного стану земель, де живе наш нарід.

„Ль Еко деля Бурз“ (Брюселя) з 26. І. обговорює в дипльоматичній частині сучасне положення та звертає на вагу української проблеми в сучасній хвилині.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА.

Римський місячник **„Ля віта італіяна“** за січень 1939 р. помістив обширну й вичерпуючу статтю п. н. „Українське питання та европейський інтерес“. Автором цієї солідно опрацьованої, безсторонньо прихильної нам статті є д-р Джячінто Тревізонко. Між ін., шан. автор статті звертає увагу, що українство за останні роки прибрало форми нового, конструктивно-політичного явища у східній Европі.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор“ з 29. І. під наголовком „Українська проблема“ приносить дослівний переклад статті, взятої з відомого англійського щоденника „Менчестер Гардіян“ про Карпатську Україну.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Братиславський **„Гренцботе“** завів окрему рубрику, в якій вірно інформує про розвиток державного, культурного та господарського життя у карпато-українській державі. В числі з 28. І. зібрана совісно хроніка карпато-українських подій.

„Дайтше Штіммен“ (Братислава) з 28. І. реферують справу конфлікту карпато-українського уряду з центральним урядом у Празі з приводу іменування генерала Прхалі.

У тижневому додатку до берлінської **„Берзен Цайтунг“** з 28. січня знаходимо велику статтю з таблицями Гайнца Гекеля з Берліна п. з. „Лісове багатство Карпатської України“.

Мадрид в огні гармат.

ПАРИЖ. Агенція Аваса повідомляє з Мадриду, що батерії військ ген. Франка почали в 1-ій годині вночі обстрілювати Мадрид з гармат важкого калібру. Бомбардування припинилось в год. 1.30, одначе акція, започаткована в тому часі, продовжується далі.

ЧИ ПЕРЕД МОРСЬКОЮ БИТВОЮ?

ГІБРАЛЬТАР. Райтер повідомляє, що еспанська урядова фльота покинула Картагіну й поплила в невідомому напрямі.

ЖУРБА ЗА ЕСПАНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

БРЮССЕЛЯ. Бельгійський уряд рішив узяти участь у міжнародній акції допомоги еспанським утікачам. М. ін. 500 еспанських дітей примістять у бельгійській оселі в південно-французькому містечку Зет.

ОХОРОНА ФРАНЦІЇ ПЕРЕД ПОШЕСТЯМИ.

ПАРИЖ. Міністр внутрішніх справ і міністр прилюдного здоровля виїхали до Перпініян, а спісля на самий еспанський кордон, щоб видати розпорядки у справі охорони прикордонної смуги перед можливістю перенесення до Франції пошестей утікачами, що напливають з Еспанії.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЗА ЗАСЛУГИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН. Учора канцлер Гітлер наділив 233 членів націонал-соціялістичної партії золотою партійною відзнакою за заслугу для німецького народу та держави.

ЗБІЛЬШЕННЯ КАДРІВ ШВАЙЦАРСЬКОЇ АРМІЇ

БЕРНО. Рада швайцарської федерації приняла проект підвищення у 1939. р. чисельного стану військових частин, які були досі здекомплетовані. Цей проект передано тепер швайцарському союзному парляментові.

Відмова залізничої знижки на Загальний Зїзд Рідної Школи.

Міністерство комунікації відмовило Рідній Школі залізничих знижок на переїзд делеґатів на Загальний Зїзд РШ., що відбудеться 2. лютого ц. р. у Львові.

Головна Управа Рідної Школи.

ЗА ВІДХИЛЕНИМИ КУЛІСАМИ.

ЩО МОЖНА ВИЧИТАТИ В ЧАСОПИСНОМУ ФЕЙЛЕТОНІ.

Популярний письменник і фейлетоніст краківського „Ілюстрованого Курієра Цодзєнного“ Зигмунт Новаковський умістив в одному з останніх чисел того часопису фейлетон п. н. „Т. зв. „Плечі“. Привід до фейлетону дав йому процес за „торговлю протекцією“, що йде тепер перед краківським судом, отже тема: всевладна протекція.

„Як кажу — пише п. Новаковський — протекція це владна пані на близько чотириста тисячах квадратних кільометрів, якщо вже врахуємо Заользя, до якого ввійшла певно на тиждень перед входом війська... Вона мусить бути всюди перша! На окраїнах Річипосполитої і в столиці, під Вавелем і в Піпідівці, всюди. То бацил, що літає у повітрі. Протекція зачіпає нас на вулиці, влазить до дому, присідається в кавярні, засипає листами, телефонує від ранку до ночі. Ви маєте звязки! Одне ваше слово! Для вас це зроблять! З вами мусять рахуватися. Досить одного телефону!...

„Скимлить, лебедить, поплакує, потягає носом та протекція з ґатунку найбідніших, що деколи жаль бере. Бо і що-ж ці нужденні винувати? Не мають плечей, тобто чекає їх безробіття, вистоювання по передпокоях, визватки на стемплі, на виїзди і все на те, щоб вілійти з вічим і зі скоіпленим переконанням, що студії це редше зайвий вантаж, що кваліфікації утруднюють справу, що практика непотрібна, бо вистачають добрі „плечі“, вистачить деколи одне слівце, один телефон, одна горівка (якби тільки одна!), один або більше листів (знову та нещасна футряна бранжа!)... Так, лис або навіть щось зовсім іншого: розказують багато про одного вже спенсіонованого достойника, в якого кожна петентка мусіла окупитися на підставі дещо змодернізованого „права першої ночі“, а трапиться часом дерзий кацик, що не робить ніяких тайн з таких тріюмфів.

Друга протекція нехабна, така, що шантажує і шантажує власне шарлатанами, якимсь бальзамом, якоюсь фотографією, візитовим білетом, фіктивним чи правдивим якимсь поважним прізвищем, буцімто приналежністю до якоїсь формації, високим становищем у Б. Б., чи в чімсь таким подібним, посвоячечням з кимсь там у самій столиці, в самому кабінеті... Коли почує „вош!“ і вилетить фронтовими сходами, погрожує жорстокою помстою. Побачите! Порахуємося з вами! Ви навіть не знаєте, як вам підставимо ногу! Не таких, як ви, ми викінчили без решти!...

„Ця сама справа, бачучи, що в подібний спосіб нічого не здобуде, вертається іншими дверми. Протекція — типова рецидивістка, отже приходить через кухню, трапляє через буцімто товаришів звідкись там, загороджує дорогу на вулиці, чіпляється плаща. Дочка має матуру, три роки без посади. Хлопець сидить дома бездільно від коли вийшов з війська! Іспити з відзначенням, але що-ж, як не має плечей! Я голосував до сойму так, як хотіли і нічо! Голосував до міської ради на трійку і також нічо!

ч.18/20
2—3

„Починають виказувати речі правдиві і скандальні. Отже Ікс має дві посади, жінка дістала третю. Ипсільон є коморником чи гіпотечним писарем, хоча вийшов зі суду в просто ганебних обставинах... Одночасно вдова по капітані-лікарю П. В., відзначеним посмертно хрестом хоробрих, дістає місячної емеритури 37 зол 50 сот. підчас коли... І тепер ці люди починають сипати прізвищами, цитувати правду про т. зв. „плечі“.

„Окремий розділ книги про „Паню Протекцію“ повинен мати наголовок „Медицина“. Коли почнеться час прийнять студентів на той факультет, протекція шаліє більше ніж у часі прийнять до театру. Нещасні батьки у пошуканні „плечей“ бігають безуспішно по цілому місті від Анни до іншого священника, щоб попасти нарешті на якогось обманця в роді тих, що дефілюють тепер підчас краківського процесу.“

Обмеження вивозу грошей за кордон.

ВАРШАВА. (АТЕ). В польському Деннику Законів появився розпорядок міністерства скарбу про зміну розпорядку з дня 24. липня 1936. р. про грошевий оборот з закордоном та про оборот закордонними та краєвими платничими засобами. На основі цього розпорядку з днем 1. лютого ц. р. зменшили сумн, які вільно вивозити за кордон. На закордонний пашпорт можна буде вивезти без дозволу девізової комісії тільки 100 золотих (тепер — 200 зол.), а на основі прикордонної перепустки можна брати зі собою денно 5 золотих (дотепер 10 зол.).

(Не фарба!) мгр. В. ПАЗЮЗЕНСЬКОГО примертає СИВОМУ ВОЛОССЮ ДАВНІЙ КОЛІР

а Mag Nr. 1 усуває парші і хоронить волосся перед випадом.

Нині в АПОЛЬО найбільша европейська фільма! Твір з небувалим досі розмахом, створений коштом мільонів франків

100 днів Наполєона

В ролі Наполеона геніяльний трагік Corrado Racca. 150 найвизначніших европ. артистів та 50.000 статистів. Візія битви під Ватерльо, яка залишає незабутнє враження. 281

Відповіді на українські інтерпеляції.

Подаємо у скороченні кілька характеристичних відповідей на внесені недавно українські інтерпеляції в польському соймі:

На інтерпеляцію посла Лисяка в справі побиття українців у Сулятичах жидачівського повіту та в Добрівлянах і Сколім стрийського повіту премієр Складковський відповів, що наведені в інтерпеляції факти побиття українців військовим відділом, забирання молока й вівса без заплати зовсім не трапилися. Також зовсім видуманий факт здогадного (жекомого) окруження льокалю „Просвіти" в Сулятичах вояками, які грозили мешканцям, що стояли на вулиці з крісами готовими до стрілу.

Друга відповідь торкається інтерпеляції пос. Пеленського у справі побиття та зранення в Долині Михайла Любачевського капралем КОП-у. Премієр Складковський відповів, що військовий прокуратор у Львові почав у цій справі слідство, яке ще не закінчене. Винних, якщо вони були, покарають.

Чергова відповідь торкається інтерпеляції пос. Біляка у справі здогадного побиття військовим відділом мешканців громади Боратин у брідському повіті. У цій справі теж ведуть слідство, яке ще незакінчене. Премієр ствердив, що перші розшуки виявили, що деякі мешканці громади Боратин поводилися провокаційно супроти вояків, підчас їх постою. Кілька днів перед приходом військового відділу були випадки протидержавних проступків, здемольовано дім ТШЛ, збезчестили державний герб і портрети президента та вбито члена Звйонзку Стшелецького Рогозінського.

На четверту інтерпеляцію пос. Пеленського у справі здогадних побоїв українського населення в Долині кінним відділом КОП-у, премієр відповів, що такі факти, як здемолювання чит. „Просвіти" у Витвиці й Княжолуці взагалі не трапилися. Відділ КОП-у відбував походові вправи і тому відділові взагалі ніхто не доручував ніяких спеціяльних завдань. Якщо були якісь пошкодовані, вони можуть зголошувати свої претенсії і розшуки втрат та шкід правним шляхом.

На пяту інтерпеляцію пос. Барана у справі заборони продавати на Волині українські книжки й часописи, премієр Складковський дав відповідь, яку ми вже містили її в цілості.

На шосту інтерпеляцію пос. Великановича у справі побоїв та поранення українського населення у Залізцях пов. Зборів військовим відділом, премієр Склалковський відповів, що переведене слідство не потвердило закидів, поставлених в інтерпеляції щодо участи військових у побоях осіб, зібраних 20. листопада м. р. в Народнім Домі в Залізцях. Навпаки, слідство ствердило, що було зовсім інакше, як це змалював інтерпелянт. Неправда, що буцімто вояки вдерлися на салю, побили зібраних і здемолювали уладження. Збори не мали дозволу влади. На салю ввійшов тільки командант відділу, щоб домагатися вияснення, бо кілька годин перед тим із вікон Народнього Дому обкидали вояків камінням. Зібрані, мабуть почувалися до вини, кинулися в паніці до втечі через вікна і двері та повибивали при тому шиби й виломали футрини. В салі обчисленій на сто осіб, містилося тоді поверх 400 осіб. Шойно перед домом почалася взаїмна бійка з місцевим населенням, що збіглося, приваблене галасом. При масовій утечі потурбовано кілька осіб. На виновників зпоміж цивільного населення ніхто з пошкодованих не вміє вказати, не вдалося теж устійнити тотожности. Слідство виявило, що зпоміж вояків ніхто не брав участи в авантурі (зайсьцях). Повагу війська вдержано.

Вкінці на сему інтерпеляцію посла Витвицького у справі подій у кількох місцевостях дрогобицького повіту, премієр відповів, що слідство зовсім не дало доказів, які потверджували б правдивість закидів.

З приводу цих відповідей „Гонец Варшавскі" пише: „З відповідей уряду на українські інтерпеляції видно, що українські претенсії розглянули при допомозі правильних, законних відносин, всюди переведено слідство, відповіді рішучі й тверді. Опінія сподіється, що уряд буде рішуче протиставитися українській агресії".

—o—

СВ. ОТЕЦЬ ДЛЯ ЖЕРТВ ЗЕМЛЕТРУСУ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. З причини землетрусу в Чілє Св. Отець переслав за посередництвом нунція своє спеціяльне благословенство родинам, що їх навістив катаклізм. Крім того Св. Отець розпорядив висилку матеріяльної допомоги жертвам землетрусу.

МИХАЙЛО РОМАНИШИН. 2

Крива рука

На загальних зборах, що відбулися на „Поляні Білої Квітки", біля занеханої цегольні, під сонцем і на траві, заносилося на бурю. Хоч у природі було тихо, сонце висіло саме над високим комином і заглядало до середини. Вітру не було і повні дощевої води копанки стояли рівно, без руху. Проте були між людьми всі познаки, що несли зі собою бурю і неспокій. Жебраки відверто зачали бурмотіти про конечність конституції, а декотрі то вже і підносили голос понад норму, уведену і приняту на „Поляні Білої Квітки".

Крива Рука знав відкіль той вітер у погідну днину здіймається на чудовій поляні „Білої Квітки". Він знав, який той вітер дужий і яку деревину він усилі кинути на землю. То був Трохим Найда, недолуга і влізливий коханець його Параски. Він то цькував жебрацьку братію, підбехтуючи її на всі лади, сліпих кидаючи проти кривих, глухих насилаючи на німоту, недоліткам всуваючи у серце непослух для стовців. Видно він добре знав людську душу і жебрацьку вдачу, бо, як сам хвалився, колись і до школи ходив, а там „збатярувався" і розжебрачився. Та найважніше, що його в організації не було, він сновигався по місті як нічвид, чеплявся всіх прохожалих жебраків і говорив їм своє. Він то і загальні збори зробив, дарма, що не мав забрати на них голосу.

Перший узяв слово Юрій Сивий, запеклий, влізливий. Скинув вилиняний сюртук, закачав рукави поза лікті; плюнув навідліть. Був відпору чиником III. району на місці прогнаного Найди. Третій район, як і давніше, давав найменше. Говорив палко, переконував, що Найду прогнано неповинно. Хай хто другий докаже, що III. район дасть більше, тоді і він піде спокійно слідами Найди. Най докаже!

Виставився вперед, визивно споглядаючи довкола. На поляні „Білої Квітки" ставало щораз то гарячіше. Всі конституційні справи раптом кудись щезли, пропали, зате справа III. району і Найди заняла перше і єдине місце. Крива Рука відчув важку духоту липневого дня. Знав, що тепер рішається його доля: або дальше буде шефом і володіти розбещеною зграєю жебраків, або піде геть, може з розбитою головою, а на його місце прийде Найда, Юрій, анархія.

З розтасованого купища людських тіл, що сопіло, колотилося, ревло та немилосерно воняло гнилими, затухлими припасами куплених і випрошених харчів, почали щораз густіше зводитися людські руки, випереджуючи запеклі язики, що одним махом ладилися вилити вщерть всю їль і всю жовч на голову шефа. Крива Рука вмить охопив ситуацію. Пірвався на середину. Був лиш у чорній сорочці, розхристаний, його пірвані сандали бряжчали пряжками широкий ремінь, єдиний, що залишився із рідної гірської ноші, поблискував новеньким, свіжо відчищеним і наолівленим штилетом.

Випростувався. Виглядав кремезний і грізний. У колі стихло.

— Ви хочете повороту Найди?

Вижидав, а як ніхто не підносив голосу, кінчав:

— Добре, будете ще нині його мати. Але, що буде тоді, як я вам наявно докажу, що Найда лежань і вітрогон такий як більшість з вас і III. район дасть більше, як дали донині найбогатші райони? Що тоді буде, питаю вас?

Гробова мовчанка залягла поляну „Білої Квітки". Сонце висіло саме над закислими калюжами і зелене жабуриння мигтіло міріядами відтінків. Жаби не відгукувалися, чекаючи вечора; було сонно і густо.

Крива Рука розглянувся довкола, застигши у вижиданні на свій ні то запит, ні то визов. Поступив крок.

— Як докажеш того, до смерти будеш нашим провідником, а як будеш мати сина, то влада перейде на нього! — як відгомін грому впало з кута, а сива, левина грива блиснула здорово на сонці і притихла.

— Як докажеш, то будеш... — падало звідси і звідти. Люди смілішали, а гасло, кинене нароком левиною головою, видалося всім напричуд мудре в такий гарячий час. На тому й порішено відкласти збори на необмежений час, аж доки Крива Рука не докаже свойого.

Ще того самого дня спровадили Найду. Він перебрав тимчасово діла „шефа". Крива Рука вранці вирушив на III. район. Своїх знав на пальцях. Ще заки їх відпустив, довго їм клав у голову свої короткі, врівчасті слова. Потому віднайшов у сховку цегольні старий плащ, сандали повісив на патик, устромлений в щілину і покинув цегольню.

— — — — — — —

(Далі буде).

З природи і життя.

Таємниці Канарійських островів.

Далеко від берега Африки на шляху до південної Америки серед повного Атлантійського океану лежить група островів, званих Канарійськими. Учені віддавна цікавилися їх походженням і невідомим населенням, що вже зникло, частинно вимерши, частинно змішавшись із білими відкривниками островів.

САМІТНІ ОСТРОВИ.

Коли серед повного моря, далеко від берегів континентів, відкриють якийсь острів чи групу островів, ще й заселену людьми, тоді перед вченими виринає питання: як могла людина появитися на тих відокремлених куснях землі. Це могло статися у троякий спосіб: людина могла незалежно від решти людства розвинутися на острові еволюційно, другий погляд каже, що острів був колись злучений зі своїм материм континентом і нинішні мешканці острова є нащадками людської раси, що колись заселювала цілий край, від якого відорвався острів. Третій погляд каже що острів могли скольонізувати зайшлі з континенту у тих часах, коли існували морські взаємини між континентом і островом.

ВІДКРИТТЯ ОСТРОВІВ.

Канарійські острови відкрили і зайняли в початку 15 ст., хоча про їх існування знали люди вже багато давніше. На острові відкривці застали мешканців, гуанчан, яких походження ще досі вкрите серпанком таємниці. Самі гуанчі вважали себе єдиними мешканцями світа, що залишилися в живих тоді, як решта людей вигинула. Деяке світло на тих таємних мешканців Канарійських островів та їх життя кидають знахідки, відкриті в печері Теперіфа коло м. Сан Міхель, де знайшли 60 мумій мужчин, жінок та дітей серед льняних шкір та глиняної посуди.

Тепер чистих гуанчів уже нема. Коли европейці заняли їх острови, вони або зникнули зовсім, або змішалсь з білими прихожими. Европейські завойовники описують первісних мешканців островів як людей двоякої раси. На основі описів еспанських авторів з 15. ст. більшість первісних мешканців Канарійських островів була високого росту та ясної шкіри. Менше було людей негроїдального типу з темною шкірою. Вони подають також, що люди першого типу були дуже подібні до мешканців гір мароканського Атласу — другі до осілих мешканців сагарських осад. В 14. і 15. стол. гуанчі жили ще у стадії камяної доби. Вони ходили переважно наго, одягались у шкури звірят, а озброєні були камяними сокирами і деревляними списами з камяними кінцями. Вони не знали металюргії, ні плуга, не вміли будувати суден ані не знали мореплавства. Зате знали письмо у формі гієрогліфів, у яких вчені розпізнавали деяку схожість зі знаками давньоєвропейськими і фенікійськими, — частинно вони були оригінальні. У гуанчів панував строгий суспільний лад, населення ділилось на касти. Вони запровадили в себе інституцію священних дівиць у роді весталок. Також знали штуку бальсамування померлих, яких складали в гарних гробах. Вони були дуже гостинні, поважали жінок, любили музику і танок.

ПОХОДЖЕННЯ ГУАНЧІВ.

Щодо походження островів і їх первісних мешканців, то пробують їх вияснити три теорії. Одна гіпотеза каже, що Канарійські острови є решткою давнього континенту, що колись сполучував Европу та Африку з Америкою. Той континент, який деякі знають під назвою мітичної Атлянтиди, мав піти на дно Атлянтійського Океану, залишивши тільки ланцюг островів між Африкою і Америкою ((Канарійські острови, Мадейра, Азорські острови). Друга гіпотеза Вегенера каже, що континенти положені на плинких верствах земного нутра і плавають по них. Таким чином могло прийти до відділення континентів Европи і Африки від Америки, а з малих відламків при тих геольогічних перемінах могли повстати Канарійські острови.

Врешті третя гіпотеза каже, що первісні мешканці Канарійських островів гуанчі, це попросту мешканці північно-західного кінця Африки, напроти якого вони положені. На острови вони дістались як кольвісти десь у 5. ст. перед Христом, а перевезли їх туди фенікійці, що були славетними і відважними мореплавцями і запускалися туди, куди ніякий інший нарід у тих часах не запускався. За тою гіпотезою промовлялаб велика кількість слідів фенікійських слів у мові гуанчів, з якої коло 150 слів занотували еспанські історики і деякі первісні назви місцевостей на острові, врешті відкриття слідів старої фенікійської купецької факторії на африканськім березі напроти Канарійських островів.

Все-ж це лише гіпотези і походження гуанчів та їх культури ще й тепер недостаточно ясне.

Гігієна повітряних подорожей.

Міжнародній зїзд урядів гігієни, що відбувся у травні 1938. р. займався м. ін. гігієною повітряних подорожей на повітряних пасажирських лініях. Зокрема зїзд зайнявся справою переносин заразливих недуг з одного краю до інших повітряними шляхами. Тимто в Америці звертають пильну увагу на комарів, що переносять малярію і дбайливо нищать комарів, що заблудять до нутра повітряного корабля, літака чи бальону. В Індії та Африці істнують спеціяльні методи нищення комарів у пристанях повітряних шляхів. Кожного пасажира, головно тих, що походять з місцевости, де істнують вогнища епідемії, дбайливо оглядають лікарі і кожний пасажир мусить виказатися посвідкою, що не є заразливо хворий. Подібну увагу звертають урядовці повітряних ліній і на т. зв. папузячу заразу, що її переносять на людей привезені з екзотичних країв папуги. Ось нпр. в останніх часах в Англії занедужало на ту недугу 3 особи. Папузина зараза проходить у людей звичайно як важке запалення легенів і дає великий процент смертности. У деяких краях просто забороняють привозити папуги, як нпр. у Швайцарії, а в інших, як нпр. у Німеччині, власник папуги і сам цей милий птах мусять час до часу піддаватися санітарній контролі.

Короткі вістки.

ЗМІНА В ЛІКАРСЬКИХ СТУДІЯХ У НІМЕЧЧИНІ.

Від 1. квітня 1939 входить у життя новий розпорядок про лікарські студії у Німеччині. Студії медицини будуть скорочені з 11 на 10 півроків (семестрів). Практичний лікарський вишкіл буде відбуватися тепер підчас студій, а не після студій, як це було досі, і як це є м. ін. у Польщі. Далі впроваджено нові виклади як наука про раси, людностева політика, наука про цілюще зілля і шоститижнева праця у фабриках на селі для старших студентів медицини, наука про промінювання, опіка над дітьми, наука про обезпечення та провадження підприємств.

НЕДУЖІ І КОЛІР КІМНАТИ.

У німецькій лікарській пресі появилися цікаві голоси деяких німецьких хірургів про потребу зміни білого коліру, що тепер всевладно панує у шпиталях. Деякі з німецьких хірургів вибирають найрадше синє мальовило на стіни операційних саль. Головно у заведеннях для немовлят і малих дітей слід би, кажуть німецькі хірурги, закинути біле мальовило стін, що їх сліпить та непокоїть.

ЗА ЗДОРОВЛЯ НАЦ. ЕСПАНІЇ.

У національній Еспанії збільшили число ліжок для недужих на туберкульозу (сухоти) з 2.000 на 8.000. Плянують збільшити кількість таких ліжок до 35.000.

ВІСПА НА ФІЛІПІНАХ.

Американські лікарські часописи підносять очевидні користи з обовязкового щіплення проти віспи на островах Філіпінах. Колись вмирало там від віспи коло 6.000 осіб річно. Тепер у м. Манілі, столиці тих островів продовж останніх 7 років не було ніодного випадку смерти на віспу, тоді, як у британській Індії у 1936. р. померло на віспу 100.000 людей. В Індії, цій велитенській країні з майже 400-міліоновим населенням при найбільших зусиллях удалося защіпити тільки коло 40 проц. дітей.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Городоцких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідайтеся про виграну згл. в річниці заінкасують Вам відсотки.

Про штучний шовк.

З давніх-давен людина дбала за свій одяг. Це проявлялося також змаганням здобути гарні і тривкі матеріяли на одяги. До найбільше цінених матеріялів на вбрання, головно у жінок належав шовк. Одначе цей матеріял вироблюваний з ниток спеціяльних гусільниць-шовкопрядок був і є дуже дорогий через його нелегку продукцію. Тимто не диво, що винайдення т. зв. штучного шовку, витворюваного з бавовни, стало правдивим добродійством для широкої маси і вможливило їй заспокоїти багато естетичних вимог.

Як роблять штучний шовк?

Фабрикація штучного шовку відбувається в той спосіб, що наперед бавовну розпускають у відповідних розпущальниках. Одержаний розчин перетискають при помочі збільшеного тиску через рурки з дуже малим отвором, з яких виходять ніжні, тонкі як павутиння ниточки. Ті ниточки купають у спеціяльній рідині, в якій вони тратять домішку розпущальника. Потім ті волоконця бавовни дістають сильний лиск, чим ріжняться від звичайної бавовни, а зближаються до природного шовку.

Коли витискати розпущену бавовну через рурочки з трошки більшими отворами, тоді можна дістати волоски цілком подібні до людського чи кінського волоса.

Штучний шовк тепер дуже поширений, а його продукція перевищила дуже сильно продукцію природного шовку, витворюваного гусільницями метелика-шовкопрядки. І так, коли нпр. у 1906. р. на світі витворили 20 міліонів кг. природного шовку, а тільки пів міл. кг. штучного, то у 1930. р. вже витворили 130 міл. кг. штучного, а тільки 45 міл. кг. природного шовку. Штучний шовк має сьогодні дуже широке пристосування, головно це широко вживаний матеріял для виробу матеріялів на жіночі суконки, блюзки та панчішки.

—o—

Вісти з Карпатської України.

ВЕРТАЮТЬСЯ ДО РІДНОГО НАРОДУ.

Як ми вже подавали, відомий карпаторусский поет, що писав у чистій російській мові, проф. А. Карабелеш розкаявся по довголітній шкідливій для української нації діяльности та зголосив свій поворот у ряди здисциплінованих, свідомих карпатських українців. Свою заяву про поворот до народу він помістив у карпатоукраїнській пресі. Події минулої осени в неодного блудного сина зворушили закам'яніле серце, неодному відкрили справжнє обличчя „русских" і тому теж тепер карпатоукраїнська преса подає щораз нові прізвища тих, що вернулися до рідного народу та заявляють повну готовість на службу рідній нації. У карпатоукраїнській пресі покаявся м. ін. б. артист і колишній член Підкарпатського Народнього Театру Михайло Лугош. Таку саму заяву подав і народній учитель Ольдрих Ступка із Кузьмини. Всі колишні „русскі" однозгідно підкреслюють, що вони свідомі того, що їх колишня праця йшла тільки на шкоду власному народові, що вони дали себе заманити оманним гаслам рїжношерстних Бродіїв та Фенцików і щойно коли переконалися, яку долю готовили Закарпаттю оба подвижники „русских", зрозуміли свою помилку та не хочуть бути більше колодою на шляху поступу рідного народу, але працювати для його добра.

СОЮЗ КАРПАТСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ У ХУСТІ.

Ми подали були за чеською пресою, що в Королеві над Тисою створено „Союз Українських Залізничників". Як довідуемось тепер із карпатоукраїнської преси, карпатоукраїнська організація залізничників називається „Союз Карпатських Залізничників" і в тому союзі мають бути зорганізовані всі залізничники, але не тільки українці, але й чехи та словаки. Іншої залізничої організації в К. У. поза українською не буде, бо нема потреби, тому, що воно смішне виглядало б, щоб у Карпатській Україні залишати десятки давніх чехословацьких організацій при зовсім змінених умовинах.

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ В КАНАДІ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Українська еміграція в Канаді зібрала (і з того вже частину вислала) суму к. 10.000 долярів на потреби К. У. Збірку переводять два центри: „Поміч Карпатській Україні" — осідок у Саскатуні, яка має густу сітку комітетів у цілій Канаді і „Братство Українців Католиків" при канцелярії греко-католицького епископства у Вінніпегу. Українська еміграція в Канаді — як подає канадійська преса — повинна дати Карпатській Україні збірку в сумі 100.000 долярів. Збірка в Канаді йде повним темпом. Тамошнє українське населення спішить масово на всі вічa і щедро складає жертви на потреби Карпатської України.

НОВА ФАБРИКА ТЮТЮНУ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З Хусту повідомляють нас, що в найближчому часі на Карпатській Україні пустять у рух нову фабрику для обрібки тютюну.

УСПІХИ „НОВОЇ СЦЕНИ".

ХУСТ. КУП повідомляє: Ансамбль „Нової Сцени" вернувся сюди назад після 14-ти виступів у важніших провінціональних осередках, що принесли великий моральний та матеріяльний успіх. Ансамбль виїде небавком знову на провінцію.

Як приняли промову Гітлєра?

У ФРАНЦІЇ.

Французька преса приняла Гітлєрову промову з резервою. Інтерпретуючи заяву про поміч для Італії на випадок війни, франц. часописи застановляються над питанням, чи ця поміч була б лиш на випадок нападу на Італію, чи і тоді, коли б Франція відмовилась заспокоїти італ. територіяльні домагання.

Зближений до міністерства закорд. справ „Пті Парізієн" припускає, що Німеччина не дасть повної підтримки всім італ. домаганням, подібне становище займають інформаційні та праві часописи. Навпаки ліва преса та частина правої, яка звичайно бє на алярм, уважає, що вістря Гітлєрової промови звернене проти Франції та що повна співпраця між Римом і Берліном не залишає ніяких ілюзій.

В АНГЛІЇ.

Англійці з полекшею приняли слова Гітлєра, що він вірить у довгий період миру. Зрештою в його промові не находять англійці площини англо-німецької співпраці. Заява про поміч для Італії не викликує несупокою, бо ніхто — мовляв — не думає атакувати Італії.

Гітлєр заповів загострення суперництва в експорті, на думку брит. преси тому, щоб залякати брит. господарські кола перед недалекими переговорами. „Таймс" уважає, що франко-італійська війна неможлива, хіба що видала б Італія. На такий випадок не можна мати сумніву щодо становища Англії. Зрештою Гітлєр у своїй промові не заповів війни.

„Дейлі Телєграф" добачує в Гітлєровій промові вигляди на ліпші часи.

„Дейлі Мейль" уважає, що ця промова не принесла нічого нового.

В АМЕРИЦІ.

Голова комісії закорд. справ американського сенату Пітман заявив, що промова Гітлєра в понеділок була найспокійніша з усіх, які він чув. Нема в ній ніякого домагання, опертого на силі — навіть у справі кольоній не поставив він ніяких ультимативних домагань.

В ІТАЛІЇ.

Промова Гітлєра зробила як найліпше враження в італійських урядових колах та серед громадянства. Гайда стверджує на сторінках „Джіорнале д Італія", що Німеччина вже розвязала всі питання, які можна було розвязати у границях краю. Залишаються до розвязки лише справи, які мають міжнародній характер. У розвязці цих питань заінтересована Італія, Німеччина та Японія. Італійські й німецькі домагання випливають з ріжних джерел, але суттєво вони подібні до себе.

У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Празькі урядові кола прихильно коментують промову Гітлєра. Вони вдоволені, що Гітлєр запевнив ненарушність кордонів. Заяви Берана і Хвальковського стверджують, що Прага хоче направити давні похибки.

В ЯПОНІЇ.

Японська преса помістила Гітлєрову промову на перших сторінках, великими буквами. „Ашагі" підкреслює, що гасло „Німеччина для німців" відповідає японському „Азія для азіятів".

Новий вождь еспанської червоної армії.

Як повідомляють з франко-еспанського пограничча, уступив начальний комендант червоної армії Сарабія. На його місце прийшов ген. Хурадо, що служив ще в королівській армії.

ФРОНТ.

Каталюнський фронт переходить тепер 2 км. на схід від Аренїс де Мар, на північ від Гронель, 7 км від Віч, 8 км. від Берга і доходить до Сор

ШАРЖЕ Д АФФЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ ОБНЯВ ЕСПАНСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО У ПРАЗІ.

З Праги урядово повідомляють: З огляду на те, що празький уряд визнав „де юре" нац. уряд, дотеперішній генеральний аґент нац. Еспанії у Празі Санц І Товар обняв провід еспанського посольства у Празі.

Шарже д аффер нервоної Еспанії де Арагон, що мусів залишити будинок посольства, вложив формальний протест.

Конференція мін. Ревая з мін. Сідором.

ПРАГА. „Лідове Новіне" повідомляють, що міністр Карпатської України Ревай відвідав передучора словацького міністра Сідора та відбув з ним довшу конференцію. Щоб усунути всякі непорозуміння між українцями та словаками обидва міністри погодились на тому, що відтепер Хуст і Братислава будуть себе взаїмно інформувати про всякі важніші політичні виступи, координуючи свою політичну діяльність у братерському дусі для вищої мети.

—o—

ПРЕМІЄР О. ВОЛОШИН НЕДУЖИЙ.

ХУСТ. Наслідком перепрацювання премієр о. Волошин знова занедужав.

—o—

ЗАВІШЕННЯ ЛІВИХ ОРГАНІВ У ЧЕХІЇ.

ПРАГА. Чеська влада завісила тижневик „Голос Молодих", орган „Народньої Партії Праці", що тільки що перед двома тижнями почав появлятись. Одночасно заборонено інші ліві пресові органи, а саме: тижневик „Вікно у світ" і „Наукові Повідомлення", тижневик, що його видавав ідейний провідник чеських комуністів, проф. Неедлі.

—o—

АНГЛІЙСЬКІ ФАШИСТИ ПРОТИ ПОМОЧІ ДЛЯ УТІКАЧІВ З ЕСПАНІЇ.

Коли з Льондону вислали одяг і ліки для еспанських утікачів до Франції, англійські фашисти уладили демонстрацію та побили членку комітету помочі для есп. утікачів, Бравн.

—o—

РУМУНСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОН. СПРАВ ВИЇХАВ ДО БІЛГОРОДУ.

Румунський міністр закорд. справ Гафенку виїхав до Білгороду, де буде до 2. ц. м.

Обговорюючи цю поїздку, „Романія" уважає, що ця поїздка може мати велике значіння і причинитися до утривалення миру. „Тімпул" здрдить, що розмови у Білгороді матимуть велике значіння, бо вони відбудуться після побуту мін. Чяна та напередодні конференції балканської антанти. При цій нагоді обговорять денний порядок тої конференції.

—o—

ПАЛЕСТИНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПІЧНЕТЬСЯ 7. ЛЮТОГО.

Міністр доміній Мек Доналд заявив у палаті громад, що палестинська конференція круглого стола пічнеться 7. ц. м.

—o—

ПРАСЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ ЖИДІВСЬКЕ ПИТАННЯ.

У Празі появився урядовий комунікат, який стверджує, що уряд рішив, як урегулювати жидівське питання у Чехії та Моравії. Подробиці подасть до відома небавом.

—o—

ГОСПОДАРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ПРАГОЮ ТА БЕРЛІНОМ.

До Берліна приїхав чехо-словацький міністр промислу і торговлі, щоб перевести розмови в господарських справах. Він відбув конференцію з німецьким міністром господарки.

—o—

МУСОЛІНІ ГРАТУЛУЄ ГІТЛЄРОВІ.

З нагоди 6. роковин влади націонал-соціялістів у Німеччині Мусоліні вислав Гітлєрові гратуляційну телєграму, за яку Гітлєр подякував також телєграфічно.

НЕВДАТНИЙ ВИСТУП БЕЛЬҐІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ ПРОТИ УРЯДУ.

Комуністи поставили в бельгійській палат. послів внесок недовіря для уряду після програмової декляраці для уряду. Внесок відкинено 123-ма голосами проти 20-ох; 27 послів не голосувало.

Здоровий обяв.

XII. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: гр.-кат. церква Мостиська (Калуш) 65, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Теребовля 300, Зеленяк Ядвіга Ярослав 10, Семенюк Домка Ремель (Рівне) 2, гр. кат. церква Куровичі 12, Стадник Ярема (театр) Гримайлів 5, Кружок Р. Ш. Нінковичі (Ярослав) 8.31, чит. „Просвіти" Сколошів (Ярослав) 10, д-р Кліпко Й. Дубно 20, о. Тарнавський Евген Підмонастирки біля Ходорова 7.50, кооп. „Надія" Підмонастир 5, кооп. „Власна Поміч" Будьків 2, громадяни Будькова 5.50, кооп. „Надія" Хлібовичі Горішні 2, кооп. „Прогрес" Хлібовичі Долішні 2.50, гр.-кат. церква Миколаїв 15, Стецик Осип Борислав 5, Кружок Р. Ш. Колпець 5.

Далі буде.

НОВИНКИ

2 ЛЮТИЙ

ЧЕТВЕР

От. от. 20. січня 1930.
† Евтимія Вел. пр.
Лат. **Матери Божої Гром.**
Сонце: схід — 6.58, захід — 16.18.
Місяць: схід — 14.02, захід — 5.41.

Завтра: 3. лютого. Пятниця.
От. от. 21. січня 1939.
Максима прп.
Лат. Вінсія єпм.
Сонце: схід — 6.57, захід — 16.20.
Місяць: схід — 16.21, захід — 6.26.

—o—

— **З найкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік осн. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 134 - 0

— **Начальна Адвокатська Рада** зійдеться 4. ц. м. на засідання, на якому радитиме над багатьома актуальними справами. Між іншими Начальна Адвокатська Рада вибере теж 66 адвокатів зпоміж лист кандидатів, що їх подають Окружні Ради. Всіх кандидатів буде приблизно 200. Крім того Начальна Рада розглядатиме, як подає польська преса, теж мовний спір, який виринув на терені львівської Ради у звязку з тим, що українські адвокати подають у професійних справах письма в українській мові.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 3. лютого ц. р. в год. 7. ввечір у власній домівці. На сходинах виголосить д-р Роман Бариляк виклад п. н. „Оперативне лікування і внутрішне виділювання".

ОСОБИ, ЯКІ ТЕРПЛЯТЬ НА ШЛУНОК, КИШКИ, НИРКИ, ПЕЧІНКУ або жовч пють радо вранці натще склянку природної гірської води **Францішка Йосифа**, бо вона скріплює безболісне, неохибне випорожнення і впливає додатньо на правильну переміну матерії.

— **Просфору та концерт колядок і щедрівок** уладжує в неділю 5. ц. м. Свято-Андреївська церква у Львові-Клепарові. Просфора відбудеться в салі тамошньої читальні в год. 5.30 вечором. По просфорі дитячий вертеп та товариські забави з танцями. Хор при церкві св. Андрея уладжує того самого дня в год. 4. пополудні у церкві концерт колядок та щедрівок. У програмі концерту колядки й щедрівки: Кудрика, Матюка, Стеценка, Вербицького і Евгена Козака. Диригентом хору є м-р Ст. Горак.

— **Приклади до наслідування.** З нагоди Свят Різдва Хр. зложили на „Рідну Школу" 1.50 зол. малі школярики з Добрян: Богдан Дорош, Гринько Михайлів, Михайло Михайлів, Павло Одноріг, Степан Одноріг і Михайло Партика. — На хрестинах у Івана Гориня, с. Гринька, в Гаях к. Львова жертвували гості на РШ 2 зол., на руки Івана Явного. — На хрестинах у Дмитра Баси в Гаях к. Львова жертвували гості на Р. Ш. 1.60 зол. на руки Нестора Вовка. — На хрестинах у Михайла Шульгана в Підлісках Малих жертвували гості на РШ 2.67 зол. на руки Володимира Максимова. — На імянинах у Осипа Шміта в Френелівці к. Лишків Мур. жертвували гості на РШ 2.65 зол. на руки Дмитра Михайлова. — У Грибовичах В. уладжено 14. І. 1939 р. „ялинку". П. Хриняк Яків започаткував там жертву на РШ. За його прикладом жертвували присутні 11.10 зол. на РШ. — З нагоди Нового Року жертвували на РШ громадяни в Кулиові: Павлина Батюк 1. зол., Микола Батюк 0.50 сот., Степан Вангух 40 сот. і Михайло Білевич 30 сот. — Чех Гриць у Підлісках Малих 50 с. — На хрестинах у Насті і Миколи Мотників у Зашкові жертвували члени дутої орхестри Т-ва „Луг" 2.00 зол. на РШ. — На весіллі в Андруха Завалія в Рокитні жертвували гості 5.00 зол. на РШ на руки Івана Склима. — За всі ті жертви в сумі зол. 31.42 всім П. Т. Добродіям щиро дякує **Рада Повітового Союзу Кружків РШ у Львові.**

— **Виїзд співачки О. Лепкової до Америки.** Наша оперова співачка Ольга Лепкова, відома нашому громадянству з виступів у „Запорожці за Дунаєм", що мала теж нагоду виступати в кількох операх у Львові, виїхала до Ню Йорку, запрошена туди М. Голинським, щоб виступити з ним в одній українській фільмі, яку має намір підготовити одне наше виробництво.

— **Відчит про Закарпаття в Перемишлі.** Заходами Т-ва ім. П. Могили та Учительської Громади відбудеться в Перемишлі в неділю 5. лютого ц. р. о 17 год. відчит проф. д-ра В. Пачовського під заг. „Географічно-історичні умовини розвою Закарпаття".

— **Під чарівні звуки танга** потанцюєте і розважите душу на Вечірці „Червоної Калини" і ТОПІЖ-у, що відбудеться 4. лютого ц. р. в просторих салях Народнього Дому — разом із кулюарами Театру Ріжнородностей. — Добірний буфет із усякого роду ласощами для смакунів. Щоб оминути натовпу при касі, то запрошення на цю Вечірку разом із білетом можна набути в „Червоній Калині" від години: 8—15 і від 17—19, при вул. Зіморовича 12.

— **Вправи протилетунської оборони у Львові.** Уже в найближчому часі відбудуться у Львові великі вправи протилетунської оборони. Керівництво протилетунської оборони бажає приготовити львівське населення до цих вправ і розведе тепер широку освідомлюючу пропаґанду у пресі, в кінах, у театрах, в радіо і т. д., щоб у моменті вправ кожний знав, як має у хвилині небезпеки поводитись.

— **За прославлювання пок. полк. Коновальця.** Перед окружним судом у Перемишлі відбулась розправа проти Остапа Романа Линди та Розалії Хархаліс за те, що вони після вбивства полк. Е. Коновальця розкинули були на передмістях Яворова летючки, в яких прославлювано Покійного. Линку засудили на 5 років вязниці, а Розалію Хархаліс на 3 роки вязниці.

— **Арештування.** 30. січня арештовано у Сокалі редактора „Самоосвітника" Романа Паладійчука, який приїхав туди на пресову анкету. До анкети, на яку зібралося понад 500 осіб, влада не допустила.

— **Присуд на ендецьких демонстрантів.** Як ми подавали, в понеділок почалася судова розправа проти ендецьких демонстрантів, які в листопаді минулого року побили жидів і повибивали вікна. Розправа закінчилася ще того самого дня. Суд засудив приватну службовичку Яніцьку, студента унів. Станислава Опелю та Петра Гайлаша студ. пол. на кару 6 місяців вязниці із припиненням на 4 роки. Фридерика Лянґа гімназійного учня віддав суд під догляд батьків. Альбіна Тшінського студ. унів. засудили на 6 місяців вязниці без припинення тому, що він уже був караний за збіговище. Інших підсудних звільнили.

— **Адвокат намовляв до фальшивих зізнань.** Відомий у Львові адвокат і лектор стенографії у львівському університеті д-р Максиміліян Месусе станув перед судом під замітом, що він звічі намовляв Станислава Рудку та його жінку Катерину до фальшивих зізнань. Перший раз ішло про цивільну справу перед городським судом у справі проти Йосифа Гавснера та Олени Вронської за заплату чиншу. Тоді д-р Месусе намовляв Рудка, щоб він зізнав, що він діставав по три зол. за те, що пильнував крамницю, а не два зол. За другим разом знову намовляв Месусе, щоб Катерина Рудка зізнавала теж неправду в іншій справі. Крім того др Месусе буцімто грозив Рудкам, що їх уб'є. Розправу відложили.

— **Поліція арештувала львівських почтовців.** У почтовому уряді Львів 2 викрили, що з почтових амбулянсів пропадали вартісні посилки. У звязку з цим поліція арештувала двох почтових службовиків, а саме почтиліона Казимира Марковського та експедієнта Казимира Зарицького.

— **Спростування.** Просять нас подати, що Василь Пилип, якого покарали 6 місяцями арешту за зневагу державних знаків, як ми подали вже були в „Ділі", мешкає в Манастирцях і там теж трапилася згадана подія, не у Самбірському Блажові, як ми подали.

— **Гірна вода** синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито проносить шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 14—5

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

Посмертні згадки.

ГУЧКО СТЕПАН,

дентистичний технік, заснув у Бозі, прийнявши Найсв. Тайни, по короткій важкій недузі 23. січня 1939. р. в Народній Лічниці, проживши 27 літ. Покійний був сином священника о. декана Весиля Гучка, пароха в Радружі. В 1931. р. покінчив гімназію в Перемишлі, відтак в 1933. р. Торговельну Школу у Львові. Був лагідної та спокійної вдачі, а в своїм роднинім селі довший час працював у культурно-освітніх установах.

Похорон відбувся 24. січня 1939. р. на Личаківський цвинтар. Осиротив молоду жінку, з якою прожив не цілий рік. В. Р. П.! 285

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 1. лютого 1889.

ПІСЛЯ СМЕРТИ АРХИКНЯЗЯ РУДОЛЬФА.

„Про особу цісаря пише Н. В. Таґблят: Цісар, пробувши в середу кілька годин на самоті у своїм кабінеті, приймав потім членів цісарської родини, що склали йому свій жель. Цісар прийняв їх у поставі, яка зраджувала, що хоче мужньо перенести важкий удар і здатись на волю Всевишнього. Цісарева мусіла пополудні покластись до ліжка.

„Кімната, в якій помер архикняз Рудольф у повецькім замку Маєрлінґ, найпростіше уладжена. Ліжко залізяне, горіхове, а над ним висить у срібних рамах портрет архикн. Стефанії. На столі до писання знайдено акварелі, книжки, мапу з планами до будови і два запечатані листи."

ПРИЧИНА СМЕРТИ АРХ. РУДОЛЬФА.

Урядова „Вінер Цайтунґ" подає: „Завізваний телеграфічно д-р Відергофер зараз при першім огляді сконстатував на голові мерця велику рану з широкою щілиною між тіменною костею і черепом. Ця рана мусіла спричинити смерть в одній хвилині. Рана була від стрілу. Біля ліжка, коло правої руки цісаревича лежав револьвер... Особи з окруження бл. п. архикняза добачували нераз у нього хоробливе роздразнення і можна прийняти за певну річ, що страшне нещастя прийшло під впливом хвилевого заламорочення ума."

„В РУСЬКІЙ ПАРАЛЕЛЬНІЙ КЛЯСІ

перемиської гімназії такий вислід клясифікації: На 50 учнів дістали свідоцтво: 5 з відзначенням, 37 клас перших, 2 других, 4 третіх і 2-ох учнів не було клясифікованих."

Дописи.

СТРИЙ.

На святочне принятя в о. пароха Гаврилишина зійшлося двацятьмільох громадян у великій салі парохіяльного дому, де серед милої святочної атмосферы, перелітавої колядами, обмінялися думками, підкреслюючи велику вагу церкви, як найважнішого чинника в житті народу. По привитанні зібраних о. парохом забирали голос представники господарсько-культурних установ з адв. д-ром Гарасимовим у проводі, зазначуючи, що за теперішнього о. пароха такі святочні збрання дають змогу обновити релігійне життя, обновити культурно-господарські сили українського народу, а провідники українських установ, зібрані разом, мають змогу узгіднити способи праці на рівних ділянках життя.

Привітання нового року відбулося заходом „Українського Касина" у великій салі Нар. Дому. Численно зібрані члени українських установ мали змогу дійсно мило перебути ввесь час тому, що по привітальній промові адв. д-ра Гарасимова кілька точок програми артистам театру ім. Котляревського, що майже два тижні гостив у Стрию. Пресарії деклямації артистки п. Кравільової, спів театрального хору, театральна музика — все не підлягало рівень імпрези. Присутні могли забавитися весело аж до білого дня.

Гостина театру ім. Котляревського. Від 12. до 20. січня п. р. населення Стрия мало змогу подивляти гру артистів і захоплюватися своїм мистецьким театром. Известно, не було подібної вистави, що її з захопленням не приняла б численно зібрана публика. Українське громадянство щиро вітало артистів. Виставки відбувалися в Німецькому Народньому Домі, крім двох останніх, що відбулися в Українському Народньому Домі, де постійно грає кіно. З жалем прощало стрийське громадянство симпатичний театр, сподіваючися, що за пізньо вже змогло знову у себе його привітати.

Йорданські свята цього року відбулися при вёсняній погоді. Тому, що в горах топиться сніг і вода була дуже каламутна, традиційне йорданське водосвячення відбулося коло церкви при участи великих мас народу. Посвячення води доконав о. парох Гаврилишин в асисті чотирьох оо. катехитів і сотрудника. Пригравала церковна музика, співав хор „Стрийського Бояна" під управою п. Будзева.

Просфора в „Міщанській Бесіді" традиційним звичаєм відбулася 19. січня п. р. у власній домівці при вщерть виповненій салі та при участи представників українських установ. Посвятин просфору і прегарну проповідь виголосив о. парох Гаврилишин, витаючи членів найстаршого українського т-ва та гостей і навиваючи присутніх до конструктивної праці. З черги голова т-ва п. Осип Крайківський, відбираючи посвячену просфору з рук о. пароха, вітав прибувших згідно практикувати для добра українського народу. Цікаво минув час на милій розмові всім учасникам цієї гарної імпрези.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XX. Ч. 1. Січень. 1939. Львів.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК. Орган Пасічницької Секції Т-ва „Сільський Господар" у Львові. Річник XII. Ч. 1. Січень 1939. Львів.

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ „БЛИСК“ ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА Станиславів, ул. Жулиевського 3

За 1 зол. 10 Знаменні ножики до голення „САЛЬФЕРС“ що перевищують всі в тій ділянці тільки в перфумерії С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16. Увага! За-якоротом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

БАЗАР ГАЛЯНТЕРІЯ ЮВЕЛІР. Кооп. „БАЗАР“ у Львові, Руська 3. влаштовує ПОСЕЗОНОВУ ВИПРОДАЖ светерів, теплого білля, панчіх, шаликів, рукавичок і т. п. висортовані товари нижче фабричних цін

Театри.

Великий Театр.

Середа 1. II. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Четвер 2. II. год. 12. впол. „Кіт в чоботах“ — казка. — Год. 3.30 попол. „День без брехні“. — Год. 7.30 веч. „Тартюф“

Пятниця 3. II. год. 7.30 веч. „День без брехні“.

Театр Ріжнородностей.

Середа 1. II. год. 7.30 веч.: Відчит д-ра Й. Бікельса.

Четвер 2. II. і пятниця 3. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВКА:

1. II. Шоня Бескиду.
2. II. Невольник.
3. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ (Салі Нар. Дому) **Театр Ріжнор.:**

5. II. год. 3.30 Популярна виставa по цінах знижених: Мати пайменча.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:

4. II. Пісня Бескиду.
5. II. Сорочинський ярмарок.
6. II. Невольник.
7. II. Гетьман Полуботок.

Білети на пересувну виставу у Львові в Союзному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:

1. I. Пригода в Черчі.
2. II. Кармелюк Львово.
3. II. Циганчук у запічку.
4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.

З Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Нинішня любов. Сімоне Сімон.

АПОЛЬО: „100 днів Наполеона“.

АТЛАНТИК: „Брехня Христини“.

БАЛТИК: „Еспанський метелик“.

ВАНДА: „Бургтеатр ер“ та „Пропащий острів“.

ГРАЖИНА: „Циганські романси“.

ЕВРОПА: „Тирза“ — Конрад Вейдт.

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета“.

КОПЕРНИК: „Аляска“ і колірова гротеска „Концерт у джунглі“.

МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце“.

МЕТРО: „Друга молодість“.

МІРАЖ: „Золотозолоса“.

МУЗА: „Пригоди Томи Соєра“.

ПАКС: „Веселка“ Вальта Діснея.

ПАЛЯС: „Люди за мряков“.

РАЙ: „Професор Вільчур“.

РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений“.

РОКСІ: „Пірати“.

СВІТ: „Ставка на життя“, „Тітка Карла“.

СВЯТОВІД: „Жад Зіс“, „Шейк“.

СТИЛЕВК: „У пристані жде дівчина“ та ревія.

ТОН: „Шалений хлопець“, „Пригоди в Шанхаю“.

УТІХА: „Помста Тарзана“ і ревія.

ХІМЕРА: „Голос матері“ Вен. Джілі.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(дім Вайґельса)
„Стирія“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 1. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 „Турул король карпатської пущі“, для наймолодших, 11.00 Для шкіл: Гутірка про президента Мосціцького, 11.25 Танки з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Оркестро, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Давні танки, вид. для молоді, 15.30 Оркестра, 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Про зимові спорти молоді, 16.35 Спів, рецітація Г. Філіп де Роза, сопран, у супр. форт., 17.00 Військ. відчит, 17.15 Оповідання про Баха, збуг. вид., 18.00 Вижуві вісти з міста та провінції, 18.05 „Море шумить“ шк. вид., 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Пригоди конвенансу та доброго виховання, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, Соната г-моль, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 2. лютого 1939.

7.20 Орх., хор. 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Розр. концерт; Після богослужения в год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Розр. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. орх., форт., 13.00 Про Володислава Белзу, 13.15 Орх., спів, 14.45 Маєш кльопоти гутірка Старого Доктора, 15.00 Для села, 16.30 Форт. реціталь Тібора Варги в супр. форт., 17.00 Театр Улян: „Книжка“ Ог. Вєнявського, 17.40 Розр. концерт, 19.30 Пісні у вик. Девіне-Словеваської (альт) у супр. форт., 19.40 Фільм. огляд, 19.55 Серед львівських фільматів, 20.15 Що діється у Закопанім, звуг. репортаж, 21.00 „Бербум побіг“ оп. Монюшка, 22.15 Танк. музика, 23.00 Останні вісти, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 3. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Весна. Комунікати союзу сіль. господинь, 11.00 Для шкіл: Поет із країни Розток, словно-муз. вид. для старших дітей, 11.25 Легка музика, тенор, із пл., 11.57 Сигнал 12.03 Полудневі вид., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл.,** 14.30 „Теребовлі“ вибір із пов. Косак-Шушкої, 14.45 Програма на завтра, 14.50 Хлібороб, біржа, 15.00 Муз. загадки для молоді, 15.20 Спорт. оглядник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вісти, 16.20 Гутірка з хорами, 16.35 Сюїта, форт., 17.00 Перша польська театр. виставa на Шлеську, 17.15 Із забутих пісень В. Полінка, сопран, тенор, форт., 17.45 Вижучі вісти з міста та провінції, 17.50 Камер. концерт, 18.30 Театр Улян: „Хламітти“ на осн. Родзевичівни, 19.00 Гутірка зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.35 Веч. дениик, метеорологічні вістки, спорт, 21.00 Гріг: „Олаф Трігвасон“, мішан. хор, симф. орх., сопран, мецосопран, бас-баритон., 22.00 „Кроніка“ гутірка, 22.20 Танк. музика з пл., 22.55 Інформ. вид., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 1. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Соната на форт. і віол. а-моль Ґріга, 20.10 21.00 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 12.10 18.40 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 „Кава по-віденськи“ вес. програма, 19.10 Із найгарніших гір світа, репортаж, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 19.00 Веч. музика, КЕЛЬН 14.10 Розр. музика, 15.30 Дитячі пісні, ЛЯҐТІ 18.25 Розр. музика, 19.20 Пісні, ЛЯЙПЦІҐ 19.30 „Викрадення із сераю“ оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 23.15 Танк. музика, ПРАҐА 15.15 19.30 Орх., 18.20 Сальон. музика, 19.05 Пісні, РАДІОПАРІ 18.15 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ля Дама-Боба“ оп. Вольф-Ферарія, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 13.30 17.05 Пісні, 14.00 Шведські нар. мельодії.

Четвер, 2. лютого 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 14.00, 16.00 Орх., 19.10, 20.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Пісні, 12.00, 13.15 Орх., 15.30 Для дітей, 16.00 Орх., тенор, 18.15 Розр. музика, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, КЕНІҐСБЕРҐ 14.15 Легка музика, ЛЯҐТІ 18.25 Сюїта, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер, МЮНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Твори Баха й Телємана, ПРАҐА 15.15 Оп. музика, 17.40 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Шуман, форт., 21.30, 22.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Браїтал. концерти, 22.00 Розр. музика, СОФІЯ 19.30, 20.00 Болг. мельодії.

Пятниця, 3. лютого 1939.

БЕРЛІН 19.00, Нова розр. музика, 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, БУДАПЕШТ 10.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, форт. музика, 18.00 Авд. із життя верховництв, 20.05, 22.20 Балади Лєве, ДРОЙТВІЧ 23.00 „Зуханна тайна“ оп. Вольф-Ферарія, ЛЯЙПЦІҐ 18.20 Шопенівський концерт, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Сюїта, 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, ПРАҐА 16.40 Квартет г-дур Остерчіля, 18.20, 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15, 21.15 Пісні, 19.30 Форт., РІМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Царевич“ оп. Легара, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00, 20.00 Опера, ШТУТҐАРТ 11.30 Нар. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.20 Пісеньки.

Радіокутик.

НОВІ КОЛЄКЦІОНЕРИ.

У Сполучених Державах Америки все більше поширюється новий рід колекціонерів, які збирають награні всякі сенсаційні події. Нпр. катастрофу Цепеліна, слуховище Уельса, яке викликало масову панїку або повінь у провінції Огайо. Такі награвання роблять переважно аматори, без спеціяльного уповноваження та без оплати авторських прав. Тому торговля такими награними кружками відбувається переважно потайки, а ціни їх є часто дуже високі.

ОРИГІНАЛЬНА ПРОПАҐАНДА.

Директор одної з висильних радіостацій у місті Нв Бевсіко, уСполучених Державах Америки, вадумав цікавий спосіб провірки чи жінки радіослухачки слухають рапні, для них призначених, видиній. Він заснував клюб радіослухачок, який нараховує тепер вже коло 5.000 членкинь. Що дня між 8—11 радіовисильни викликує прізвища кількох членкинь клюбу. Десять перших осіб, які протягом одної хвилинки від викликання їх прізвища, повідомлять телефонічно радіостацію, що слухали задиній, отримує дарунки вартости одного доляра кожний. Коли яка з членкинь клюбу не має в своїй хаті телефону, може повідомити радіовисильню протягом пяти хвилин від часу викликання її прізвища. Членкині, які мешкають поза містом Нв Мексіко, можуть надіслати повідомлення поштою. Виявилося, що вистане викликати денно тільки 14 прізвищ, щоб зголосилося 10 членкинь.

БІРЖА.

Львів, 31 січня 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельгія бельг. 89·82 — Доляри америк. 5·29·05 — Дол. канад. 5.24·50 — Фльорени голл. 286·22 — Франки франц. 14·06 — Франки шв. 112·80 — Фунти анг. 24·85 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дуч. 110·93 Кор. норв. 124·82 — Кор. шв. 125·02 Ліри італ. 16·70 — Марки фінляндські 10·96 — марки нім. 76·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 31. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·05 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 3·10 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. сиру 1·25 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на сири занижена.

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації: для **Рідної Школи** зол. 20.00 д. Клим Медицький, Довжаник; зол. 20.— Володимир Онуферко, адвокат в Ліську; зол. 5.— др Теодозій Сава, Кристинопіль; зол. 8.32 Стефан Марчук, Молодятичі.

КУПНО — ПРОДАЖ

ДО ПРОДАЖІ реальність при вул. Тереси 34 у Львові, триповерхова, комфортова, пільні роки, довготривинна позичка, вклад коло 60.000 зол. Відомість: д-р Дінсо. Львів, Бернштайна 9, 280 1—1

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограма, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 2. 2816 19—9

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шибн, рами, оправа образів найдешевше — шкляреєво. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-72. 245 3—15

БАНДАЖИСТ М. Полячек зі Самбора повідомляємо інтересованих, що приймає замовлення у Львові в Гранд Готелю, вул. Легіонів 13, у вівторки від 8 рано до 8 увечір, а в середи від 9 рано до 4 по полудні. 204 10—9

ДЕШЕВО роблю форми на всяку жіночу гардеробу та заразом негайно примірковую. Робітня суконь, Волинська, Собіського 12, тел. 217-04. 207 2—3

ФОРТЕПІЯНУ доброго до вправ шукаю на години. До Адміністрації під „Окилиця вул. Миколая“. 283 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціялістка дитячих недуг

Др. Ольга Ган

ординує тепер

Глубока 11 а, тел. 284-45.

ч. 181. 5—5

ОГОЛОШЕННЯ

Всякі таніцерські роботи виконує солідно і дешево Арт. таніцерсько-декоративна робітня П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК Львів, Синстуська 48, тел. 113-39 На складі таніцерські меблі.

Ковдри, Матраци, Постелеве біллє поручає **МАРІЯН МЛЄКО** давніше Коральницька тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.** тел. 237-72 (напроти катедри) ч. 264 3—15

Приписові почтові друки і книжки до вкитку часописів якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Виробня меблів „ЕВР“ українських та новочасних Львів, Кор. Ліщинського 23 виконує найкраще і найсолідніше **СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, КАБІНЕТИ, САЛЬОНИ** а також всі праці які виходять в ділянку столярства та різьбарства. 257

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Piątek 3 lutego 1939. N. 24.
Пятниця 3. лютого 1939. Ч. 24.

ДІЛО DIŁO

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Голос у дискусії на Заг. Зїзд Рідної Школи

(Передова стаття)

Загадкова перестрілка коло Бережан

1 особа вбита, 3 ранені.

Анґлія шукає звязків з СССР?

Фенцик зложив чолобитню Мадярщині

За що притягнули до відповідальности українського священника?

Женевські відгуки на европейські події

(Від власного кореспондента)

Америка поможе Анґлії і Франції на випадок війни

Римо-кат. єпископство у Станиславові

Білий крук

(Фейлєтон Гал. Чіпки)

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Redaktor Odpowiedzialny „Dilo".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 24 (15.115).
Ч. 24 (15.115).

Lwów, piątek 3. lutego 1939.
Львів, пятниця 3. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

DIŁO

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 300.065.
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів вул. 221 8-11 тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. І. п.** (над крамницею „Салямандра")

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ

поможуть Франції та Анґлії на випадок війни?

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.

През. Рузвелт приняв членів військової комісії сенату. Про хід розмови не появився ніякий комунікат, але у пресі появилася вістка, що Рузвелт заявив, що Америка поможе Англії та Франції на випадок конфлікту з Італією та Німеччиною. Як твердить „Ню Йорк Гералд Трібюн", Рузвелт заявив, що Америка мусить бути готова доставити на випадок війни всього, що їм буде потрібне, але вони мусітимуть за те заплатити. Не значить це, щоб Америка мала висилати свої війська до Европи. Деякі часописи твердять, що Рузвелт сказав м. ін.: „Кордон Америки є тепер у Франції".

ВІДГУК У ФРАНЦІЇ.

Французька преса обговорює цю конференцію. „Ентрансіжан" квестіонує автентичність заяви Рузвелта і доходить до такого висновку: Будьмо вдоволені, що ми не осамітнені, але робім так, якби ми мали залишитися на власні сили.

ДЕПАРТАМЕНТ МАРИНАРКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ УКРІПИТЬ І ПОБУДУЄ МОРСЬКУ БАЗУ НА ОСТРОВАХ ГУАМ.

Заступник секретаря департаменту марінарки Едісон заперечив на засіданні морської комісії парляменту поголоску, немовби департамент марінарки дістав 5,000.000 долярів кредиту на укріплення острова Гуам на Тихому Океані.

Зате департамент марінарки застеріг собі право, поставити внесок, щоб палата послів признала кредити на будову морської бази на Гуамі, якщо з огляду на міжнародне положення це буде необхідне.

—o—

Велика Британія шукає контакту

зі СССР?

Лъондонський „Стар" твердить, що Англія навязує контакт зі СССР. Розмови нового брит. амбасадора у Москві з місцевими урядовими колами усунуть основу большевицьких замітів, мовляв: Англія від деякого часу ігнорує становище СССР у закордонній політиці. Незабавом між обома державами дійде до виміни поглядів на актуальну політику.

БРИТІЙСЬКИЙ КАБІНЕТ РАДИТЬ НАД СПРАВАМИ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ.

В середу рано відбулося засідання британського уряду, присвячене в першу чергу справам оборони. Не взяло в ньому участи двох новоіменованих міністрів: міністр координації оборони Четфільд, який тепер їде з Індії до Англії, та міністр рільництва Дейвіс, якого ще не заприсяжено.

Чехословаччина не зобовязалася перепускати

через свою територію німецьких військ.

МІЖ БЕРЛІНОМ І ПРАГОЮ НЕМА НІЯКИХ ТАЙНИХ ДОГОВОРІВ.

Німецькі офіційні кола рішучо заперечили поголоски з чужої преси, немов би Прага заключила з Берліном тайний договір, дозволяючи німецьким військам на перемарш через чеську територію, та умову про екстрадицію політичних вязнів. Ці обі вістки неправдиві.

РОЗМОВА БОЛГАРСЬКОГО КОРОЛЯ З ІТАЛІЙСЬКИМ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Болгарський король Борис відбув у болгарському посольстві в Римі розмову з італійським міністром закордонних справ Чіяном.

—o—

Зміни в румунськім уряді.

Румунський уряд зібрався в середу на засідання і рішив перевести деякі особові зміни у своїм складі. Теку нац. оборони та озброєння дістануть цивільні особи. До уряду приймуть кількох міністрів зі Семигороду. Крім того змінять кількох резидентів.

Реконструкція турецького уряду.

Перед новими виборами до турецького парляменту?

У Туреччині подався до димісії премієр, міністр рільництва та міністр внутр. справ. Цей останній став головою уряду.

Коли взяти під увагу, що недавно уступили міністри оборони, справедливости та освіти, зичимо собі, що йде тут мабуть про постепенну зміну майже цілого уряду, що матиме поважний вплив на турецьку внутрішню й закордонну політику.

Уряд і республікансько-народня партія задумує розписати вибори до парляменту, не чекаючи кінця каденції теперішньої законодатної палати.

Еспанські національні війська увійшли до провінції Херони.

Нац. війська увійшли до провінції Херони. Вони заняли місцевости Тордера і Фохас де Торлера, на шляху з Барсельони до Херони. Також на всіх інших відтинках каталюнського фронту тішли нац. війська вперед.

38.000 ЕСПАНСЬКИХ ЖІНОК І ДІТЕЙ ВИЇХАЛО У ГЛИБИНУ ФРАНЦІЇ.

Французька влада утворила біля Перпіньяну табор, де приміститься кількадесять тисяч еспанських утікачів. 38.000 жінок та дітей вислано у глибину Франції. Серед утікачів не помічено військових пошестей, всетаки у віддалі 20-ох км. від франко-еспанської границі проведено санітарний кордон.

Міністри Сарро і Рюкар відбувають інспекційну подорож здовж кордону.

Швайцарія продовжила військову службу.

Швайцарська рада кантонів приняла закон, що продовжує час вишколу піхоти до 116 днів, драгонів до 130 днів, у підстаршинських школах до 3 тижнів, у старшинських школах піхоти до 38 днів, у старшин. школах артилерії та летунства до 102 днів, у старш. школах санітарної та ветеринарної служби до 53 днів, у старш. школах інтендантури й обозу до 60 днів, у старш. школах самоходових військ до 81 днів.

Ревізія громадянства у чехо-словако-українській федерації.

1. лютого оголошено рішення центрального уряду федерації у справі виселення чужинецького елементу. На основі нового розпорядку, особи, що не мають чехо-словако-українського громадянства і не є ні чеської, ні словацької, ні української національности, мають на приказ краєвого уряду покинути територію федерації. Речинець виселення від 1—6 місяців. Розпорядок каже, що не відноситься також до тих осіб з Німеччини, б. Австрії, Польщі та Мадярщини, які після 1. листопада 1918 р. дістали були чехословацьке громадянство. Цей розпорядок має на увазі передовсім жидів, у ніякому разі не торкає віх автохтонних німців.

ЛИТОВСЬКІ ЧАСОПИСИ ДІСТАЛИ ДЕБІТ У ПОЛЬЩІ, ПОЛЬСЬКІ — НА ЛИТВІ.

У висліді порозуміння між Польщею та Литвою, від 20. січня ц. р. привернено дебіт усім польським часописам на Литві і литовським — в Польщі. Від того дня всі польські часописи можуть доходити на Литву, а литовські часописи підлягають у Польщі лиш загальним обмеженням для закордонної преси.

ЗМІНИ В МІНІСТЕРСТВІ СКАРБУ.

З огляду на реорганізацію міністерства скарбу, міністр скарбу переніс дотепершнього директора уряду державних довгів Якубовського, на становище голови дисциплінарної комісії, іменуючи його директором департаменту.

Рівночасно міністр заіменував Вацлава Драбарка начальником виділу управи довгів у департаменті грошевого обороту.

Голос у дискусії
на Загальному Зїзді Рідної Школи.

Львів, 1. лютого 1939.

(К.) У хвилині, коли ці рядки вийдуть зпід вальця друкарської машини, зберуться делегати Рідної Школи на свій Загальний Зїзд. Тому можемо назвати наш голос, голосом „Діла" у дискусії Зїзду. Очевидна річ, характер нашого голосу в дечому інший: те, на що в першу чергу звертатимуть увагу делегати: досягнення Р. Школи у звітовому році, висліди організаційної і шкільної праці, матеріяльні здобутки централі і низових клітин, —, все воно для нас хоч цікаве, проте другорядне. Зате на першому місці ставимо питання: чи Р. Школа виконує ці загально-національні завдання, що їх накладає на неї сучасне положення, потреби і вимоги української нації?

Перш усього слід піджреслити, що національної вартости Р. Школи не можна міряти кількістю її шкіл або відсотком українських дітей, які до цих шкіл ходять. Згідно з офіціяльною польською статистикою гр.-католицькі і православні шкільні діти творять 19,9 прц. усіх дітей у вселюдних школах цілої держави, себто є їх кругло 930.000. З цього числа напевне 900.000 можемо зарахувати до української народности. Згідно зі звідомленням Р. Школи всього 6.000 дітей ходить до шкіл Р. Школи, отже менше, ніж три четвертини одного відсотка всіх українських дітей! Чи можна цей дріб одного відсотка вважати мірилом вартости і впливу рідношкільної організації в нашому народі?

Цим питанням вказуємо напрямок наших міркувань: вартість Р. Школи не у фактичному її стані посідання у шкільництві і не в поширенні лиш цього стану посідання повинна вона шукати заспокоєння своїх амбіцій. Її вартість в чому іншому: **вона повинна бути творцем, носієм і пропагатором українських виховних і педагогічних ідей, повинна творити зразки здійснювання цих ідей у своїх школах, педагогічних установах і виданнях, врешті зі своїх членів створити армію свідому рідношкільних цілей,** що вмілаб проводити в життя засади рідношкільного виховання і впливу української культури також серед молоді поза школами Р. Школи.

Обмежимося цим загальним ствердженням і з його площини підійдемо до деяких справ, які — на нашу думку — повинні бути дискутовані на Зїзді делегатів Р. Школи. Отож, здається нам, треба з мертвої точки рушити справу якоїсь установи, що взялаб на себе завдання розбудовувати українську виховну справу та педагогіку. Чи це буде постійна установа чи періодичні конгреси чи навіть видавництва — це річ сьогодні другорядна. Справді сором для нашої вітки українського народу, що вона цю справу занедбала. Може комусь видатися, що це справа взагалі сьогодні непотрібна. Хтось, хто шукає за кусником хліба, або за школою, де міг би приміститися, не буде спинюватись над педагогічними ідеями. Однак українська установа, яка встановляє плян на дальшу мету, не може заспокоювати лише потреб дня, хоч би як вони були пекучі. Живемо, як український нарід, між двома світами, які будують у себе новий виховний порядок та які саме при допомозі школи і виховання хотять зовсім переформувати, переробити свої громадянства. Чи маємо раптом, неприготовані опинитися колись між двома могутніми бльоками людей, могутніми не так своєю чисельністю, як радше цементом одної всеобхоплюючої їх ідеї?

Та очевидно — це завдання на далеку мету. Є ближчі цілі, на які ми хотіли б також звернути увагу. Від цілого ряду літ полибуємо у звідомленнях Р. Школи цифри, які майже не змінюються. І той самий десяток — з невеликою надвишкою — середніх шкіл і цих 30 кілька народніх шкіл і все лише кілька фахових. Та навіть діточі садки, оця здавалось би масова потреба, не переступають від кількох років цифри, яка вагається довкола шестисот. Ця деяка постійність тих цифр є явищем наскрізь реальним, здебільша від нас незалежним. Ми свідомі цих майже непоборних труднощів, які стрічає Р. Школа, коли хоче свою шкільну мережу поширити. Однак з цього не хочемо витягати висновків, мовляв, треба погодитися з нинішніми умовинами і свою діяльність спрямувати куди инде! Ні! Р. Школа повинна докладати всіх зусиль, щоби виконати своє пряме завдання, себто поширити свій шкільний і виховний український вплив на максімум української дітворн. Одначе саме тут, серед цих завдань Рідної Школи на ближчу ціту, подибуємо деякі недостачі, які записуємо на рахунок традиційної діяльности тієї установи не позбавленої — зрештою як кожна — деяких шабльонів.

Звідомлення Р. Школи виказує 105.000 членів. Це безумовно „армія". Чи вона свідома свого членства? Чи це справді рідношкільники, чи лише члени, які платять свої вкладки? Ось у впливі на цю армію членів скриваються невикористані досі можливости. **Треба з цих членів зробити свідомих носіїв ідей Р. Школи.** Писемною пропаґандою, живим словом, безпосереднім впливом і притягненням до виконання окреслених завдань треба з цих паперових членів зробити **справжніх** членів Р. Школи. Чи вони ними є? Дозволимо собі сумніватися. Коли у скромній примітці на стороні 126-ій звідомлення читаємо, що в Бережанщині на 24 Кружків РШ лише 6 купувало книжки для своїх бібліотек у книгарні РШ, у Дрогобиччині на 15 лише 2, в Калущині на 6 лише 1; коли не маємо статистики, скільки було батьківськх комітетів по школах і здогадуємось, що їх було може кількадесять, замість кількох тисяч; коли рідношкільних бурс є усього 4, а перед війною було їх понад 40; коли лише два Кружки (на поверх 2000) основали в себе стипендійні фонди для бідних учнів — то думаємо, наш сумнів у нинішню конструктивну вартість членів Р. Школи був оправданий. І тому теж це просто ударне завдання, яке собі цьогорічний Зїзд Р. Ш. повинен поставити: продумати засоби, як зі 105.000 членів РШ зробити справжніх членів та з 2000 Кружків РШ зробити справжні творчі станиці Рідної Школи! Коли начільним завданням Р. Школи повинно бути зробити масовим її вплив на націю, то викональний можливий плян реалізації цього вказує перш усього її членство. Від того, як Р. Школа розвяже це завдання усвідомлення і рідношкільного зактивізування своїх низових установ і своїх членів — залежатиме, чи виконає вона ролю, яку для неї призначила сьогоднішна хвилина.

З цим завданням звязана друга проблема, якої Р. Школа не розвяже, спираючись лише на своїй шкільній мережі, що її в теперішніх умовинах майже не може розбудовувати. Маємо на думці культурну павперизацію українського народу, як наслідок умовин, серед яких він живе. Стан українського високого і фахового шкільництва на нашій території відомий, воно тактично не істнує. Українських народніх вищеступневих шкіл, за виїмком кількох рідношкільних, майже нема. Польська статистика подає, що народні школи кінчає рік-річно 700.000 молоді. З чого коло 100.000, себто 14 відс. вступає до середніх загальноосвітніх і фахових шкіл. Коли приймемо офіціяльний відсоток (19.9 прц.) і приложимо його тут, то можемо сказати, що коло 140.000 українських дітей покидає щороку народню школу. Скільки із них іде до середніх шкіл? На нашу оцінку коло 1,200, отже не цілий 1 відс.!! Ці дані, які торкаються всього шкільництва, вказують напрямки української павперизації. Додаймо до цього, що в Польщі 10 відс. дітей не ходить узагалі до школи, себто 600.000 дітей, що 20.000 учнів не принято до середніх шкіл і 15.000 до фахових. Скільки тут у тих цифрах українських дітей — невідомо. Однак думаємо, що їх певне більше ніж їх виказує віроісповідний відсоток. Міністр Свентославський сказав перед кількома днями в буджетовій комісії, що вселюдне навчання зреалізовано майже вповні в західних і деяких центральних воєвідствах. Зате нпр. у волинській кураторії аж 20 відс. дітей (у цілій державі 10 відс.!) є поза школою. Також відомо нам, як „приймають" наших дітей до фахових і високих шкіл. Зі сказаного ясно, що культурна павперизація, як масове явище, стає для нашого народу незвичайно загрозлива. Вона обіймає кілька видів: анальфабетизм, звичайний і поворотний, недостаточна освіта широких низів, врешті чимраз більший брак інтеліґенції, зокрема інтеліґенції фахової. Такі другорядні наслідки павперизації, як низький ступінь фізичної культури військової підготови, масової почитности, відчуження від первнів рідної культури — навіть не аналізуємо... Хоч і вони у культурному сальді кожного народу становлять дуже поважні позиції.

Та це завдання, хоч незвичайно важне, проте воно переростає сили одної установи. Його повинні розробити і розвязувати всі наші культурно-освітні і наукові організації. Не входимо у конкретні пропозиції. Хочемо сьогодні лише сказати, що ініціятиву до плянової боротьби з культурною павперизацією українського народу на нашій території повинна дати Р. Школа.

Ось цих кілька думок хай буде нашим причинком до дискусії на Зїзді Р. Школи. Бажали б ми, щоб він станув на висоті завдань, які вказує йому нинішній час. І — щоб був дальшим творчим етапом установи, до якої стільки надій привязує українське громадянство.

Женевські відгуки на европейські події.

(Від нашого кореспондента)

Женева, 28. січня 1939.

По короткій сесії Ради Ліги Націй вернулась до Палати звичайна тиша, що протягнеться до початку травня. Тиша, але ні в якому разі спокій. Нечисленні журналісти, головно з держав, що належать ще до Ліги, які сходяться звичайно під вечір перебрати звідомлення комісій та переглянути часописи, вимінюють повідомлення та чутки, що надходять з усіх сторін нашого суходолу, та довідуються дещо і від Секретаріяту, хоч його службовці дбайливо оминають „займатися політикою". Між чутками найбільш алярмовими знаходиться і така фантастична, як „проєкт" заснування „нової Ліги Націй", що мала б служити противагою женевській. Менш алярмовим, але більш загрозливим уважають тут повідомлення празької „Народні Політика", що „участь Чехо-Словаччини в Лізі Націй не є вже більш необхідна з огляду на те, що службовці цієї інституції обмежуються своєю службою кільком великодержавам, коли ці її потребують." Вістка про намір Мадяршини покинути Лігу досі не справдилась. Це покищо єдина держава, яка належить одночасно і до Ліги і до протикомуністичного пакту. Є це дуже добрий приклад і для деяких інших членів Ліги, що понизню до Московщини не відзначуються, тимбільше, що московський уряд ледви чи зважиться піднести питання про можливість одночасної належности держав до цих двох інтернаціональних організацій.

Здобуття Барсельони національним військом Еспанії викликало в Женеві величезне враження і вдоволення, разом із тим і деякий неспокій. Причиною цього франко-італійське напруження, яке з близьким очевидно кінцем еспанської війни вступає можливо в останню стадію свого розвитку. Небезпека конфлікту між обома латинськими великодержавами полягає головно в тім, що внутрішні суспільно-політичні відносини Франції не дають сучасному урядові змоги зробити всі потрібні висновки з наскрізь зміненої політичної ситуації в Европі, зокрема з перемоги національної Еспанії над большевицькою інтервенцією. Французька преса просто поминає те, що головна, себто московська поміч еспанським большевикам, особливо в часі панування Блюма і Жуо у Франції, йшла через її територію, що Франція противилась увесь час признанню права сторін у війні обом ворожим частинам Еспанії, не хотіла ніколи післати свого представника до Бургосу і до останнього часу підтримувала еспанських большевиків у Женеві. Про те, що здобуття Барсельони є тяжкою поразкою цілої московської акції в Европі, нема властиво двох думок ані в Женеві, ані деінде. Але воно в деякій мірі є теж поразкою політики і всіх тих, що барсельонський уряд у той чи інший спосіб підтримували.

Заява Риму, що Італія не має наміру окупувати найменшого кусника еспанської тери-

торії, можна вважати ширими тому, що наслідком кожної спроби в цім напрямі Італія втратила б усі ті міцні звязки з Еспанією, які вона здобула за дволітню війну кровю і життям тисячей своїх синів. Колиж Боне, замість того, щоб визнати в останній хвилині наявність нової міцної національної держави поза Піринеями та шукати порозуміння з Італією в межах пакту чотирьох великодержав, говорить у своїй великій парляментарній промові про „інтернаціональну" конференцію та „вдержання" пакту з СССР, то женевські політичні кола і преса мають справді досить причин для занепокоєння.

Із східно-европейських справ Женеву найбільше зацікавили відвідини міністра закордонних справ Німеччини у Варшаві. В цих відвідинах бачать тут природно ознаку скріплення добросусідських відносин між обома державами. Крім цього, пише такий знавець східно-европейських відносин, як редактор П. Е. Брюе, між іншим у „Журналь де Женев" таке: „Були здогади, що відносини ці будуть затроєні українською проблемою. Створення в межах нової Чехо-Словаччини автономної Карпатської України викликало противенство між Берліном, Варшавою і Будапештом. Успіх здобутий тут на Вільгельмштрассе був знаком, щодо якого не могло бути сумніву... Але коли Гольща не противиться визволенню Совітської України (це була одна з великих ідей Пілсудського), вона не хоче мати турбот за цілість власної території, де перебуває поважна українська меншина. Отже, коли Гітлер хоче, як це припускають щодо нього, „йти на Схід", чи не натхнеться він обовязково на Польщу. Це не є певне. Варшава і Берлін можуть знайти ще засоби порозуміння". Далі автор звертає увагу на те, що подорож міністра Рібентропа до Варшави охолодила знов польсько-російські відносини, та що приступлення Мадярщини до антикомуністичного пакту можна уважати закінченням спротиву акції Німеччини на Сході. Нарешті автор зазначує слушно звязок між італійськими домаганнями на берегах Середземного Моря та сучасними політичними відносинами на північному Сході Европи. Останні повідомлення принесені Агенцією „Телепрес" з Берліна по візиті міністра Рібентропа з Варшави твердять про згоду між обома державами у справі поборення комунізму як розкладового елементу. Передбачують також, що міжурядові комісії у меншостевих справах зачнуть незабаром свою працю.

Отже в Женеві переважає переконання, що політичні події на крайньому заході Европи, як і на її північному Сході розвиватимуться далі та що всі намагання стримати їх та відновити недавні політичні відносини, наскрізь безналійні. Можливо, що до цієї думки прилучать незабаром і в Парижі.

М. Данько.

Підготова Швеції на випадок війни.

СТОКГОЛЬМ. Шведський уряд приготовляє проект закону про обовязкову службу праці в часі війни для мужчин і жінок від 18 до 60 року життя.

ГАФЕНКУ В БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД. Сьогодні передполудням приїхав сюди на дводенний приватний побут румунський міністр закордонних справ Гафенку з жінкою.

На фронтах Еспанії.

БАРСЕЛЬОНА. Вчора вночі проголошено вчерше комунікат головної кватири військ ген. Франка з Барсельони. Комунікат повідомляє, що війська ген. Франка продвигнулись за вчорашній день на окремих відтинках 10—13 кільометрів уперед. На північному відтинку каталюнського фронту занято місто Цефорт. Війська ген. Франка взяли в полон 2.700 мілиціонерів. На фронті провінції Естрамадура та на мадридському фронті Церре лес Анджелакс війська ген. Франка пересунули свої перші лінії на кількасот метрів.

ПАРИЖ. З пограниччя Франції і республіки Андора повідомляють, що північна армія ген. Франка наближується до Сео де Урґіель. Цивільне населення міста евакуоване: мужчини виїхали до міста Пуігверда, а жінок та дітей вивезли до Франції. В Бург Мядам французький кордон перейшло коло 3.000 жінок, дітей та раненних. Деякі збігці намагають дістатись до Андори, одначе високі гори й сильні снігові умежливлюють цю дорогу.

—o—

З польської преси.

„Польським залізницям бракує пляніз у щоденній господарці та інвестиціях".

Під таким наголовком появилася стаття у щоденнику **„Гонец Варшавскі"** у звязку з дискусією над буджетом міністерства комунікації в буджетовій комісії сойму. Читаємо в ній:

„Ревеляцією для багатьох у Польщі були числа, що їх подав посол Сікорський, референт буджету міністерства комунікації, про стан нашого залізничого табору. Як ревеляція звучали також щирі слова мін. Ульриха, які підтвердили браки в нашій комунікації."

Автор статті, п. Ст. Р. каже, що в суті речі в тих ревеляціях нема ніяких несподіванок, бо про такий стан, який є тепер на польських залізницях, можна було завжди довідатися з друкованих оцінісів і звідомлень. А з тих звідомлень видно було, що справа погіршується.

„На жаль давніший кількалітній керманич того ресорту не хотів чи не вмів глянути сміло правді в очі. Славні були його „фінансово-господарські пляни залізниці" роблені на зріст. Рік по році доходи розчаровували його на сотні міліонів золотих. Злі, нереальні господарські пляни мусіли викликати доривочність і метушню в цілому апараті. Лихо лежало видно дуже глибоко, бо обережніший в укладанні пляній теперішній міністр комунікації не встерігся і цього року перед великим розчаруванням. Обчислені на 1,012 міліонів золотих головні приходи в 1938. р. — дали в 9-ти місяцях 674 міл. зол. і заповідають дефіцит на суму кількадесяти міліонів золотих. Цей факт потвердив мін. Ульрих рельовально в соймовій комісії... Отже вже в самій залізничій господарці лежить перша причина її недостач. Злі господарські пляни мусять зникнути... Нашим залізницям бракує добрих пляній не тільки в щоденній господарці, але і в інвестиціях. Не вважаючи на те, що віцеміністром є там саме шеф бюра пляній в ОЗН полк. Пясецький."

Стан залізниць і бюро „Перс".

У звязку з цими соймовими „ревеляціями", як теж у звязку з конференцією, що відбувалася в січні у Татарові н. Пр. у справі нового розкладу їзди на польських залізницях, появилася у пинському „Слові" — частинно сконфіскована — стаття п. И. М., що насвітлює теперішній стан польських залізниць дошукуючись його причин. Автор статті говорив на цю тему з залізничими урядовцями. Питав їх:

„— Скажіть мені, панове, коротко: що саме сталося такого, хто тут винуватий за фатальну плошу, що по її похилости почала скочуватися польська залізнича справа? І дістав відповідь:

„— Виключно бюро „Перс" (тобто: персональне бюро)."

І після того автор статті почув на адресу того бюра „Перс" цілу низку закидів.

„Певно кожний подорожний завважив підчас подорожі, постою чи перебування на залізничих дворцях велике число бадьористих на вигляд юнаків, стиснених у поясі, з підпинкою під бородою, в охайних залізничих одностроях, з револьвером при боці. Представляються дуже добре, часто в рукавичках, зрештою з руками найчастіше заложеними взад або на животі, проходжуються по перонах та дворцевих салях. Вже навіть невправне око лайка добачить, що ці панове не мають рішучо нічого до роботи. Часто похожають з поліціянтом, забавляючи його розмовою (боюся, що перешкоджують йому в службі). Отож них паків дуже велике число в цілій Польщі, але ніхто не знає нашо вони є і що вони роблять. Справді, я нераз мав нагоду переконатися, що такий „стражник" радо шукав би для себе заняття, кудись оглядається, за щось хоче вхопитися — але не має ніякої компетенції, ніякого приділеного собі „відтинка" праці. На дворцях головні порядкові функції виконує поліціянт, технічні — залізничник фахівець. Що має робити залізничник сторож? — Нічого.

„Я питав про те багатьох залізничників. Одні сміялися, інші знизували плечима і собачили (потихо, розуміється). Саме „залізнича сторожа" — це єдина більша ініціятива, що її ввело в життя бюро „перс" і якою воно мабуть дуже гордиться. Скасувало етати нечисленних залізничих сторожів і на їх місце завело цілі маси „стражників". Ті люди, що не мають нічого до роботи, коштують залізницю багато міліонів річно."

Далі співрозмовник автора статті говорив про те, що начальник фахової залізничої служби не може нічого зробити без дозволу бюра „перс", навіть у найнеобхіднішій ділянці.

„Розказував мені саме товариш — говорив залізничий урядовець — що підчас заметілей, тих „славних" цьогорічних заметілей, завдяки саме тій формалістиці не міг прийняти додаткових робітників, щоб усунути сніг, бо мусів би по думці повписів, запитатися наперед у бюрі „перс". Ча-

сто з ощадностевих оглядів такого дозволу не дістається. На всякий випадок це вимагає багато заходів і втрати часу."

І далі інші, подібні приклади, які виказують, чому на залізницях погано діється. „Чому-ж ви, панове, не торкнетеся цих справ і болячок у своїх фахових часописах? — запитався автор статті свого співрозмовця. І дістав відповідь:

„— Ви хіба не знаєте, що таке бюро „перс"? Фахова преса безсильна. Хто в теперішніх умовинах насміліться написати статтю „напастливу", тобто просто критику? Хто таку критичну статтю має підписати? Автор — залізничий урядовець! Ха, ха, ха!!! Знаю, прошу вас, людей, що дістали золоті хрести заслуги за працю на залізниці, хоч тієї праці ще достаточно не опанували. Що-ж з того, що напишуть фахову статтю, коли нераз більше ціниться прислужність ніж фаховість. А вже: критика — цього найбільш не люблять панове з бюра „перс" і мають засоби до того, щоб показати свою неласку теж у практиці „персональної політики". Вірте мені.

— Чи не могли б ви навести мені якогось яскравішого прикладу тієї „персональної політики"?

— Що! Я?! Щоб, як прийде до процесу ви могли покликати мене на свідка? Спасибі за ласку! Ви знаєте, я маю троє дітей..."

При цьому всьому — каже автор статті — залізниці знайшлися в такому стані, що доводиться редукувати рух касуючи цілу низку поїздів, що нема фондів на найконечніші інвестиції, звязані вже не з пожвавленням руху, але з утриманням його в теперішніх рямах.

Скликання скупштини.

БІЛГОРОД. Скупштину (югославянський парлямент) скликано на 3. лютого. На деннім порядку поміщено звіт комісії до верифікації мандатів а також вибір президії палати, тобто председника, трьох заступників председників і 5 секретарів.

Національна боротьба в Бельгії.

БРЮССЕЛЯ. У бельгійському парлямент відбулась бурхлива дебата з приводу йменування д-ра Мартенса, б. флямандського „активіста", членом флямандської королівської медичної академії. Д-р Мартенс активно співробітничав з німцями в часі окупації Бельгії німецькими військами; в 1918. р. втік перед бельгійським військом, що поверталось, за кордон — до Німеччини; у квітні 1920. р. засудили його на смерть за державну зраду, при чому виконано символічну екзекуцію. В 1929. р. Мартенса помилували. Він вернувся перед кількома роками до Бельгії. Іменування д-ра Мартенса викликало цілу низку бурхливих виступів ліберальних та соціялістичних послів. Перед парляментом демонстрували б. комбатанти, яких розігнала поліція. Ліберальні міністри погрожують димісією, одначе премієр Спак заявив, що д-р Мартенс визначний учений і що уряд не думає змінити свого вирішення. Таким чином боротьба між валлонцями та флямандцями розгоріла в Бельгії на добре.

Газові маски обовязкові в Румунії.

БУКАРЕШТ. У Румунії видали закон, на основі якого всі державні установи і приватні підприємства обовязані впродовж 6-ти місяців придбати газові маски. Маски закуплять на кошт працівників.

—o—

БРИТІЙСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

ШАНГАЙ. Британська команда фльоти зажадала від японської влади негайно вияснити справу притримання британського корабля „Ст. Вінцент де Поль".

Вісти з Карпатської України.

„ТРЕБА СТАРАТИСЯ ОБЄДНАТИ ВСІ СИЛИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ."

Дня 15. січня ц. р. відбулося в Хусті в салі засідань Краєвого Суду **засідання Ради Учительської Громади.** Були заступлені всі округи Карпатської України. Всіх присутних було 32.

Засіданням проводив голова „Учительської Громади" Августин Штефан. Відкриваючи засідання, п. **Августин Штефан** виголосив промову, в якій між іншим сказав: „Доля держави залежить від нас самих, треба стратися зєднати всі сили нашої держави, всі здібности, щоб витворити скарб вищої культури для добра нації. Твердим вихованням і перевихованням маємо здобути людей сильної волі, твердих і незломних характерів. Щастя має лише відважний. Тілесне виховання мусимо поставити на такий рівень, щоб воно вишколювало одиниці з сильною волею, сильним характером, уладні, слухняні і з національною гордістю."

Після звітів зібрані обговорили плян праці учителя на селі, що має йти в трьох напрямках: культурно-освітнім, господарським і суспільно-громадським (політичнім). Ухвалено вживати граматики з фонетичним правописом і всіх інших підручників покищо з етимольогічним правописом, доки не появляться нові, фонетичні. Вибрано комісії: видавничу, термінольогічну, рецензійну та інші. Ухвалено створити педагогічну комісію. Вкінці ухвалено скликати конґрес „Учительської Громади" до Хусту в літніх місяцях цього року.

СТАТИСТИКА ХУДОБИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатська Україна у великому числі додавала західнім землям худобу. З ментом окупації деякі джерела стратила, але всеж більшість залишилась у краю, що доказує отся статистика: До окупації стан був такий: рогатої худоби — 216.928, коней — 39.600, свиней — 81.740, овець — 105.100, кіз — 25.739. З того на окупованій території лишилося: рогатої худоби — 44.667, коней — 11.245, свиней — 29.569, овець — 11.503, кіз — 1.102, так, що після окупації стан худоби виглядає так: рогата худоба — 172.261, коней — 28.355, свиней — 52.171, овець 98.591, кіз — 11.509.

Як бачимо, в середньому є коло 20% страт, але тому, що Карпатська Україна стратила також ринок збуту, має під цю пору подостатком худоби і чекає на можливости нового збуту.

КАЯТТЯ.

Українська преса, що виходить у Хусті, містить дуже цікавий лист інспектора Миколи Драгули: „Проголошую — пише той інспектор — що на будуче з такими людьми (русофілами, прим. ред.), які незаконно поступають проти своєї (карпатоукраїнської, прим ред.) влади і свого українського народу, не хочу мати нічого спільного."

Інспектор Драгула був одним із тих, що перед роком вів у Шкільному Рефераті з панами Хмеляржом, Равшером та Меліхаром лінію русофільську, таку, яку диктувала Прага. Сьогодні він признає свою помилку і вертається до свого українського народу, як це зробило багато інших.

ОСІДОК ФІРМИ „ЛЯТОРИЦЯ".

Фірма „Ляторица", акційне товариство для господарства і деревляного промислу, на загальних зборах, що відбулися цими днями у Празі, рішила перенести свій осідок з Мукачева до Свалява. З маєтку „Ляториці" по окупації залишилися на території Карпатської України: майже всі фабрики, підприємства, пили і також девять десятих маєтку.

ЮВІЛЕЙНІ ПЕЧАТКИ.

Як ми вже повідомляли, з нагоди 20-ліття зїзду Української Народньої Ради в Хусті, що відбувся 21. І. 1939, пошта в Хусті видала ювілейну печатку: „21. І. 1919 — 21. І. 1939. Центральна Українська Народня Рада". Печатка виготовлена в жовто-блакитних барвах і буде в Хусті видаватися до 15. лютого ц. р.

*

Наслідком евакуації перенеслись українські школи із забраної Мадярщиною території так: горожанська школа з Ужгороду до Невицького, з Мукачева до Кальника, з Берегова до Довгого. Державна гімназія з Ужгороду до Перечина, церковна гімназія оо. Василіян з Ужгороду до Великого Бичкова, державна гімназія з Берегова до Білок, державна гімназія з Мукачева до Рахова з паралельками у Сваляві і в Ракошині; учительські семинарії з Ужгороду та з Мукачева перенесені до Севлюша.

Таємничість промови канцлера Гітлера.

ЯКИЙ ШЛЯХ ВИБЕРЕ НІМЕЧЧИНА: НА СХІД ЧИ НА ЗАХІД?

Чого чекав цілий світ від промови канцлера Гітлера? Вияснення політичного положення. Всім здавалося, що провідник Третього Райху виложить як на лопаті свої пляни на найближче майбутнє, що просто ясно і недвозначно скаже, що в найближчому часі зробить Німеччина, куди вона піде: на схід чи на захід? Бо що кудись вона піде — в цьому ніхто не сумнівався. А тимчасом промова нічого не вияснила. Канцлер Гітлер поставив справу чи справи так, що це можна всяко інтерпретувати. І преса саме це й робить: намагається знайти розвязку Гітлерових загадок з його останньої промови.

Варшавський оенерівський щоденник „АБЦ" (ч. 32 з 1-го лютого ц. р.) пише на цю тему:

„Промова Гітлера стала предметом міркувань преси цілого світу. Всіх ударяє передовсім постулят в ділянці кольоній і погроза під адресою західніх держав, отже в першу чергу Англії та Франції, але в деякій мірі і Злучених Держав"

„АБЦ" стверджує, що у світовій пресі є два погляди. Один, що Німеччина посвятить свій найближчий час реалізації своїх кольоніяльних постулятів, що пічне похід на захід і розгру з західними державами.

„Але є й погляди, які вказують на те, що кольоніяльні постуляти мають характер політичного маневру, що це охота залякати західні держави. Отже залякання необхідне Німеччині на те, щоб дістати свобідну руку в обсязі східних справ, передовсім в обсязі української проблеми. Сторонники цих поглядів вказують на те, що в Німеччині йде на широку міру українська акція й у звязку з цим акція, що торкається наддунайських просторів.

„Сьогодні важко забігати наперед і сказати, в якому напрямі підуть найближчі здобутки Німеччини. Бо характеристична прикмета теперішньої німецької політики, що вона залишає собі постійно свобідну руку і має повну свободу у спрямовуванні в ріжні сторони своєї експанзії. Це діється і в теперішній добі".

Друга важна точка — пише „АБЦ" — на яку звертають увагу, це те, що Гітлер ствердив важке господарське положення Німеччини. Дехто пояснює, що це заповідь енергійних заходів у ділянці закордоної політики, які мали б привести поправу господарських відносин у Німеччині.

За честь італійського воячтва.

РИМ. Предсідники союзу інвалідів і б. італійських комбатантів Делькроа і Россі вислали письмо французьким комбатантам як відповідь на постанови цих комбатантів, в яких висловлено признання для італійської армії. У свому письмі італійці заявляють, що радо приймають акт чолобитні від французьких вояків, одначе мусять до того з прикрістю додати, що французькі комбатанти зі своєю сатисфакцією для обиджених італійських воячів трохи припізнилися, даючи себе випередити навіть французькому урядові, хоча могли давно виступити проти клевет, яких італійський нарід не зуміє призабути.

Львівський університет замкнений.

Польські студенти припинили блокаду університету, що її почали були в понеділок. У звязку з блокадою ректор університету проф. Буляндя припинив виклади на університеті на неозначений час.

—o—

Римо-катол. єпископство у Станиславові

— ДОВЕРШЕНИЙ ФАКТ.

Агенція „Всхуд" повідомляє, що справа утворення римо-католицького єпископства у Станиславові **вже полагоджена.** В найближчому часі треба надіятись номінації польського **епископа** у Станиславові й визначення території діяльности для того епископа.

По чутках, що кружляють у римо-католицьких церковних колах, **інсталяція польського епископа у Станиславові має відбутись у той спосіб, що в імені нового станиславівського епископа буде урядувати в Тернополі епископ-помічник.**

На практиці повстануть таким чином два римо-католицькі єпископства у Східній Галичині, з яких одно — тернопільське — буде в терені, де нема окремого греко-католицького епископства взагалі.

—o—

Англійська преса у справі обмеження збоєнь.

ЛЬОНДОН. Нинішня англійська преса стоїть під враженням учорашньої дебати в палаті вислів та займається питанням обмеження збоєнь.

„Дейлі Телеграф" звертає увагу, що Муссоліні обговорював справу обмеження збоєнь з Чемберленом у часі його римської візити, а з промови Гітлера виходить, що й він не покинув роздумувати над цією проблемою. Одначе нова роззбройна конференція мусить бути старанно підготовлена, щоб не вийшла нова невдача. Англія готова, коли прийде на це час, широ причинитись до успіху роззбройної акції; одначе заки до цього дійде, вона в інтересі власної безпеки мусить виповнювати щілини своєї охоронної системи. Звишка акцій на світових біржах свідчить про те, що з передучорашнім виступом канцлера Гітлера мирові виглядн значно покращали.

„Таймс", обговорюючи заяву премієра Чемберлена про те, що Муссоліні заступає ідею обмеження збоєнь, пише, що британський уряд не відкине в цій справі ніяких сугестій, які могли би довести до успішної полагоди справи. Проте Велика Британія — пише „Таймс" — не може ослабити свого великого зусилля, що має на оці поготівля на випадок усякої можливости. В. Британія у свій час зробила роззброєнний експеримент, та ніхто не пішов за її прикладом. Канцлер Гітлер позитивно висловився у своїй промові, оскільки йде про засаду роззброєння. Він може бути певний, що такі побажання стрінуть у В. Британії завсіди симпатичний відгомін. В. Британія приняла промову Гітлера у берлінському райхстагу з признанням. В. Британія готова широ розглянути всі спірні німецько-британські справи.

—o—

За румунсько-болгарське зближення.

БУКАРЕШТ. На сторінках румунської преси шораз частіше стрінути можна статті, що промовляють за зміцненням співпраці між Румунією та Болгарією. Економічна, а навіть культурна співпраця прінесе — як це підкреслюють румунські часописи — багато хісна обом народам.

Заява Рузвельта у справі продажі літаків

ВАШИНГТОН. Президент Рузвельт заявив представникам преси, яких принял після розмови з членами військової комісії сенату, що продажа військових літаків Франції та Англії є дуже корисна для американських продуцентів. На запит, чи німці та італійці теж могли би закуповувати літаки у Зєднених Державах, президент Рузвельт відповів, що це питання неактуальне, бо ці держави не замовляють нічого. Президент заявив крім того, що постачання літаків для Франції згідне з закордонною політикою Злучених Держав. У справі цих достав не треба нішкої парляментарної контролі, бо президент, як начальний вождь збройних сил Злучених Держав, бере за це на себе особисту відповідальність.

„Міжнародня туристична дружба".

БЕРЛІН. Учора в актовій салі німецького міністерства пропаганди підписали представники Італії, Німеччини та Японії протокол про організування „міжнародньої туристичної дружби". Ця організація має на меті помагати туристичному рухові між державами-сигнатаріями. Інші країни можуть теж приєднатись до цієї організації.

Здоровий прояв.

XIII. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше одноразово **з нагоди Різдва Христового на колєду Рідній Школі** (в золотих) отці Вп. о. Краснопера Йосиф Скорики 4.20, греко-катол. Церква Новиця б. Калуша 20, гр.-кат. церква Студінка б. Калуша 16, Федусевич Мир. Львів 2, гр.-кат. парох. уряд (з десятку) Войнилів 13, гр.-кат. уряд парох. Войнилів 40, Кружок Р. Ш. Устечко (Заліщики) 40, о. Жарський Іван Глудно і Вара (Береги) 28.66, церковне брацтво Олеша 3.65, інж. Глібовицький Богдан Садгірє 10.26, д-р Литинєвський М. Пужани 10, гр.-кат. уряд парох. Лопушна (Теребовля) 13.35, о. Середович Василь Турилче (Сянік) 4, о. Фартух Бобятин (Сокаль) 5, Кружок Р. Ш. Скалат 13.10, чит. „Просвіти" Якимчинці (Рудки) 11, Кружок Р. Ш. Подільні (Рудки) 7, Семьків Дмитро Вистовичі (Рудки) 10.35, Кружок Р. Ш. Бурштин 50, м-р Бишко Петро Немирів 6, Львова 20, Дикова Людмила Немирів 6, Львова 8, гр.-кат. уряд парох. Підгайці 6, о. Іваничів Микола Вишевичі 5, Зелик Володимир Перевоси (Калуш) 5, гр.-кат. уряд парох. Ямельниця (Сянік) 21.19, гр.-кат. уряд парох. Вишевичі 5, Назаревич Анна Залипче (шедрівка) 4, Гром. Вишнич к. Дрогобича 15, о. Борис Олекса Сморже (Турка) 5, гр.-кат. церква Тиглів к. Бема 5, чит. „Просвіти" Тиглів 5, вол. „Сільський Господар Тиглів 5, гр.-кат. уряд парох. Мужилів к. Підгаєць 20, молодь одного села біля Молодятич на Холмщині 11.82, Чура Василь Катеринці 3, Грекіль Ксенія Чевстохова 5, Кошинюк Василь Тулова б. Снятина 30, гр.-кат. уряд парох. Лавчини 58.80, о. Іван Губа Ковель 32, Т. Госсовський Вільшанка 5, Плескач Володимир Свинарів 5, культурно освітні й економічні т-ва Кути Стрі 50, Волошин Теодозій Кельце 5, д-р Гілінінський Володимир (від громадянства) Ярослав 198, Безена Платон Дубова б. Ковля 10, Яворський Степан Перемишль 8, гр.-кат. уряд парох. Рабник біля Дрогобича 10, гр.-кат. церква Плауча Велика біля Бережан (з мирувани) 8.67, Українська Студентська Громада Познань 25, Годованська Ольга Люблин 1.50, Кружок Р. Ш. Устрики Долішні (Рівня 20, Береги Дол. 9, Дзвиняч 10, Устрики Дол. 58.75) — разом 97.75, гр.-кат. церква Жуків б. Бережан 15, гр.-кат. церква Романів б. Бібрки 30, вол. „Торговельна Спілка" Романів 10, о. Михайло Казаровський Підсосинів 6, Ходорова 3, вол. „Надія" Підсосинів 5, вол. „Будучність" Миколаїв 6, Ходорова 5, Кружок Р. Ш. Монастириська 10, Ференц Степан Залуже 6, Любачева 10, інж. Мигальчишин В. Любачів 3, Кружок Р. Ш. Суцова Вишня 20, о. Дидьо Мирон Лагодів 6, Перемишляни 24.05, гр.-кат. церква Теляче б. Підгаєць 30, Линяк Іван Луцинці (Сянік) 5, Марія і Людвик Кашпутяк Костарівці (Сянік) 5, адм. Фідлі Емелія Здунська Воля 2, Мешір Марії Ванькова (Тісьмо) 2.20. (Продовження буде).

Українські кооперативи всяких родів, економічні товариства і підприємства! Призначуйте і пересилайте безпроволочно зі своїх річних біляисів відповідні квоти на потреби Рідної Школи!

МИХАЙЛО РОМАНИШИН. 3

Крива рука

Інжинір Крохмальний, що виховався на західно-европейський лад, не міг ніяк погодитися з найчастішими своїми клієнтами, обідраними, забрудженими, плаксивими, крикливими, нахабними і приниженими прошаками. Він відкрив недавно свою контору „Електро" при одній з рухливих вулиць і першим його клієнтом був середніх літ, на вигляд дужий, сміливий прошак, що скоїлася скоріше на перебраного вишак, що скоїлася скоріше на перебраного висланця конкуренційної фірми, ніж на справжнього жебрака. Але рішучість інжиніра Крохмального була тверда. — не дати! Жебрак пішов, а до вечора того самого дня до „Електро" ввійшло не менше кони інших.

Вранці, відмикаючи крамницю, помітив інжинір Крохмальний на свіжо вибілених стінах склепу кілька різних значків, ніби відвехотя накреслених чужою рукою. За годину під крамницею зявилася зграя навколочі. Бідаки йшли один за одним у двері, так, що вони й не замикалися. Рішучість інжиніра Крохмального знову перемогла. Зате другого разу, заки він встиг помітити, число знаків на мурі та їх різнородність зросли майже вдесятеро. Зграї жебраків збільшилися їх осадженість зросла. Клієнтів ставало менше. Інжинір Крохмальний задумався. Вертаючись додому, він пильно обсервував входові двері різних фірм і помітив, що й там були таємничі значки. Були, наприклад, у одних маленькі колісцятка, там знову рівні палочки, деінде щось як гачки. В товариша, що мав харчеву крамницю і був знаний зі щедрої руки, інжинір доглянув утроє зігнутий костурик, зграбно виритий гострим знаряддям на вітрині з правого боку. Інжинір не мав сумніву, що це були таємні знаки прошаків, на підставі яких вони пізнавали згори своїх хліборобавців і відповідно до їх вдачі та щедроти шикувалися перед вступом.

Вранці, як тільки інжинір відкрив ролету, явився на порозі той сам, що прийшов уперше: у розхристаній сорочці, босий, дебелий і нахабний. Став у порозі і ждав. Інжинір Крохмальний вагнувся, але вперше сягнув до шухляди і кинув йому гріш. Того дня не явився більше ані один прошак. Значки на мурі зникли, а були лиш два: один гачок і півколо. Згодом прийшло двох і обоє літали. Замість гачка і півкола, явилася паличка, перекреслена двома поперечними. І так вмірі того, як щедрість інжиніра Крохмального росла, змінялися і зведено значки на других крамниці. Обдертий, дебелий тип більше не приходив.

Крива Рука мав більше таких твердинь, як фірма „Електро", то й нічого дивного, що з хвилиною, як він її злобув, не було потреби більше туди заходити. Це вже було діло його братчиків.

— — — — — — —

Бабине літо ще не зачалося але вже був серпень. Поляна „Білої Квітки" гостила вдруге того року жебрацьку масу. Вона сиділа гуртками і числила запаси. Крива Рука, здавши звіт Найді, хижо посміхнувся і відійшов на бік. Сів на березі копанки і вдивився у воду. Був не то задоволений, не то сумний. Вітер дув від заходу, осінній, а жабуриння розколовшися на пасма, вирувало вправо, в бік, бігло до берега то завертало. Вода морщилася. Крива Рука зморщив чоло за водою і ждав. Його район дав: наддатком більше, ніж найбагатший дотепер IX-ий. Лінивство Найди було доказане. Кару мали вимірити. Нагороду теж.

Крива Рука пацнув ногою залену плахту жабуриння і задивився у гладке, прозоре дзеркало копанки. Побачив себе похудлого, зчорнілого на вуголь, полисілого. Нічого дивного. Два місяці праці, зусиль, самозапертя, а доказав свого. Доказав, що вміє зробити те, що хоче. Це найважніше... Що хоче... Це його тішить, і за це його нагородять. Можливо, що якби став у проводі не отакої жебрацької голоти, а якоїсь більш гідної і шанованої організації, він доказав би не таке. Але годі. В житті не любив він дурнички, чого небудь, оттак собі. Навіть як став жебраком, треба бути понад міру, чимось незвичайним. (Докінчення буде).

З церковних справ у Карпатській Україні.

Хуст, 27. січня.

АРХИПАСТИРСЬКІ ВІДВІДИНИ ПРЕОСВЯЩЕННОГО ДІОНИСІЯ.

Дня 3. січня ц. р. відвідав Преосв. владика Нарадій пароха о. Дудинського в Севлюші, що залюбки виводить свій рід від давніх козаків запорожців, далі новий монастир СС. Василіянок і їхній новіціятський осідок та інтернат учениць учительської семінарії. І до семінаристок і до виховниць-черниць виголосив владика тепле слово, що в ньому завзивав до праці над виробленням здорових чистих характерів і закріплення в собі духа жертви для Бога й українського народу.

На Різдво (7. І.) відслужив владика Службу Божу в катедральному храмі в Хусті в оточенні духовенства та виголосив гаряче слово до численно зібраного народу.

На другий день Різдвяних Свят з приводу празника св. Йосифа чи пак Пресв. Родини відвідав владика Василіянський монастир у Бороняві в товаристві о. протоігумена Булика і свого секретаря. Громадяни боронявські витали владику сердечно. Підчас співаної Служби Божої виголосив владика проповідь про вагу виховання молоді та взяв участь у торжественному обході.

На Новий Рік (14. І.) посітив невтомний пастир знову новий новіціятський дім СС. Василіянок, де підчас архиерейської Служби Божої Сестри відновляли свої черничі обіти з приводу торжества основника василіянського Чина, св. Василія Великого. Передполуднем відвідав севлюшський шпиталь і дівочий інтернат. Пополудні виголосив науку до черниць і відправив там вечірне богослуження, а відтак взяв участь у святочній академії, уладженій ученицями й ученицями обох учительських семінарій з приводу імянин свого заслуженого й улюбленого директора, о. Василя Ларя.

В неділю (15. І.) був владика Діонисій у Драгові, куди заїхав ненадійно. Там був приявний на співаній Службі Божій і до драгівських вірних, що битком наповнили церкву, виголосив гарну проповідь. Після Служби Божої іменем громади привитав архипастиря на церковному дворі щирою патріотичною промовою відомий наш поет Ришко. Характеристичне, що в одну мить хоч ніхто не очікував приїзду архипастиря, замаяли хати жовто-блакитними прапорами, що повівали над Драговом усенький день.

Вертаючись із Драгова, поступив ще владика до Золотарева, де після вечірні виголосив слово про св. Хрестителя, покровителя золотарівського храму, що був тоді саме битком набитий вірними, а потім в окруженні місцевого пароха о. Ляховича і свого секретаря відслужив умолення Пресв. Евхаристії (суплікацію) та уділив вірним благословення.

ВЕЛИЧАВЕ ЙОРДАНСЬКЕ СВЯТО В ХУСТІ.

В день Богоявлення 19. січня відправив владика Нарадій у катедральній церкві Службу Божу, по якій рушив багатотисячний похід на 3 км. віддалену ріку, де відбулося урочисте водосвяття при участи протоігумена ЧСВВ о. П. Булика, о. Решетила, о. Дм. Поповича і пароха Хусту о. Бокшая. Похід і все водосвяття сфільмовано.

О—ко.

Згода в нашому студентстві у Варшаві.

Варшава, 31. січня 1939.

Який рік тому у кореспонденції, яку дехто приписував авторові цих рядків та яка походила з кол старшого варшавського громадянства, радило „Діло" українському студентству у Варшаві „призадуматися над питанням, чи у польському місті нема іншої праці, як боротьба з рідними організаціями".

Висловлене „Ділом" побажання — як видно — не змарнувалося. Серед українського студентства, розбитого штучно на кілька груп, що себе взаємно поборювали анкетами, заявами і деклараціями — зродилась розумна думка занехати зайві спори. Актуальні події переконали навіть найбільш запеклих „окремішників" про абсурдальність „поділу".

Наприкінці січня відбулися в домівці **„Української Студентської Громади"** у Варшаві врочисті студентські сходини, в яких взяли участь також усі члени корпорації **„Запорожжа"**. Провід обох студентських університетських організацій підписав спільну декларацію порозуміння, голови виголосили відповідні святочні промови, а загал студентства знайшов нагоду до щиросердечної вимінн слів і поглядів на нову, приємну атмосферу при спільних ...солодких тісточках.

Як бачимо, нема перешкод, що могліб ділити національно думаючу українську молодь. І мимохіть жаль стає, що стільки часу могла ця молодь змарнувати на зайві суперечки, які нікому не принесли ніякого хісна.

Одночасно довідуємося, що серед нашого волинсько-поліська-холмського студентства у Варшаві вирнула думка спільно плекати культурні цінности рідних сторін. Найвищий час усьому засокальському студентству порозумітися у діяльности над розвоєм занедбаних позагалицьких земель!

Витаємо українське студентство з цими справді гарними проявами їх організованости та їхньої здорової думки!

КТВ.

Справа відшкодувань для чужинців

ЩО ПОТЕРПІЛИ ВТРАТИ ПІДЧАС ЯПОН СЬКО - КИТАЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

У відповідь на інтерпеляцію в парляменті мін. Аріта заявив, що японська влада засадничо не відповідає за шкоди громадян чужих держав у звязку з воєнними операціями в Китаю. Зрештою в колах, **зближених до уряду**, твердять, що в деяких спеціяльних випадках Японія може виплатити відшкодування.

Большевики звільнили японських рибалок.

Як подає Домеї, большевики звільнили 9 осіб залоги японської рибацької баржи „Тайкомару", яку затримали ще у червні м. р. Спершу були цих рибалок засудили на кару по 500 рублів за нарушення совітських територіяльних вод, опісля звільнили їх, конфіскуючи барку.

Чергова брехня мадярської пропаґанди.

ХУСТ. КУП повідомляє: Будапештенський півофіціяльний „Пешті Гірлап" приніс передучора повідомлення, що карпатоукраїнський міністр Ревай переговорював на днях у Будапешті про злуку Карпатської України з Мадярщиною.

Це мадярське повідомлення є звичайною видумкою і брехнею. Ніодин карпатський українець не думав і не думає зречися своєї карпатоукраїнської державности. Міністр Ревай не їздив **до Будапешту, тільки до Праги, де відбув конференції з членами центрального уряду.** Вчора міністр Ревай вернувся до Хусту та почав урядування. Нісенітними видумками мадярська пропаґанда компромітує себе.

ФЕНЦИК СКЛАДАЄ ЧОЛОБИТНЮ ІМРЕДІЄВІ.

ПАТ повідомляє з Будапешту: Премієр Імреді приняв делеґацію мадярських „карпаторусинів" під проводом посла Фенцика, який запевнив премієра про вірність „карпаторуського" народу для Мадярщини й мадярського народу...

ЗАГАДКОВА ПЕРЕСТРІЛКА КОЛО БЕРЕЖАН. 1 особа убита і 3 ранені.

ПАТ повідомляє: 21. січня ц. р. коло села Шибалина у Бережанщині поліційна стежа стріляла в гурт людей, які стали стріляти. Поліція відповіла стріляниною, виступаючи у власній обороні, 1 особа згинула, 3 ранені. Судові органи ведуть слідство.

НОВИЙ ВІЦЕМІНІСТР.

Президент звільнив В. Ястржемського зі становища державного підсекретаря в міністерстві суспільної оліки та звіменував на його місце директора Банку Краєвого Господарства Т. Гарбусінського.

ПЕРЕШКОДИ У РАДІЄВИХ АВДИЦІЯХ.

Атмосферичні умовини в середу вечором утруднили, на деякий час навіть унеможливили відбір авдицій з усіх радієвих стацій крім львівської. З огляду на те українські щоденники, які появилися нині, не могли подати комунікатів КУП з Братислави і Банської Бистриці ані комунікатів УПС з Відня і Ґрацу.

РЕДУКЦІЯ УРЯДОВЦІВ СЕКРЕТАРІЯТУ ЛІҐИ НАЦІЙ.

Буджетова комісія Ліги Націй виповіла працю 50-ом урядовцям секретаріяту Ліги ріжних категорій з огляду на ощадність.

НАШАШІБІ БЕРЕ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ КРУГЛОГО СТОЛА.

На основі порозуміння з британським урядом, провідник арабської партії оборони Нашашібі рішив вислати делеґацію на лондонську конференцію кургого стола.

ЗІЗД ДЕЛЕҐАЦІЙ НА КОНФЕРЕНЦІЮ БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ У КОВНІ.

Естонська делеґація на конференцію балтійських держав під проводом мін. Сельтера спинилася у Ризі, де прилучилася до неї латвійська делеґація під проводом мін. Мунтерса. Обі делеґації виїхали спільним поїздом до Ковна.

ПАРИСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД НЕ ВИДАВ ПРИСУДУ У СПРАВІ АКЦІЙ НЕГУСА.

Паріський апеляційний суд другий раз розглядав скаргу б. негуса у справі заороту акцій франко-абісинського залізничого товариства, але рішив, що він некомпетентний вирішувати цю справу.

Бокс.

Львів - Поморя 9:6

ШОЛДРА РЕВЕЛЯЦІЄЮ МЕТЧУ.

Львів, 1. 2. 1939.

В нинішнім міжокружнім боксерськім метчу репрезентацій Львова і Поморя, виграли несподівано сподіварі. У львову виступили два змагуни України: Шолдра у вазі погута і Помірко у важкій вазі. Обі змагуни України виграли свої стрічі, здобуваючи 4 пункти для репрезентації Львова. Зокрема Шолдра зробив велику несподіванку, виявляючися найліпшим змагуном Львова. По завзятій боротьбі вечора переміг він доброго і рутинованого Грабовського, хоч Грабовський — це один зі старих тузів Поморя. Шолдра показав знамениту техніку, лисавкові контри і негарний рефлекс, зокрема в першій і другій рунді. Зле зробив, що вдався у третій рунді у непотрібну баятнику, чим ослабив добре враження двох перших рунд.

Помірко вигав слабше. Трафив на доброго і незгідного з огляду на високий ріст противника і хоч він але його оббивав, проте сам теж діставав. Виграв мінімально, хоч виявні заслужено. На тлі доброго противника Помірко виявив ще багато браків, з яких найважніші це брак доброго крицта і чистого удару. Не використовував теж свого доброго простого.

Сам метч не стояв на високому рівні, але всі боротьби були дуже цікаві і завзяті. Виграна Львова заслужена, хоч перішений висліл не скривдив би нікого. Судді у складі: Вуйцік — ринг і Москаль, Гельцель Стефаніцький (Поморя) — пунктові, виявні обективні.

Технічні висліди такі:

Вага мухи: Кузьмінський (Ль.) ремісує з Ярмушевським.

Вага погута: Шолдра виграє з Грабовським.

Вага пера: Табін (Ль.) програє з Рінкем.

Легка вага: Рущанський (Ль.) несподівано перемагає Кшепінського.

Півсередня вага: Пешек (Ль) програє к. о. з Лясовським.

Середня вага: Завер (Ль.) несподівано перемагає Пехоцького.

Півважка вага: Барановський (Ль.) програє з Всевером.

Важка вага: Помірко (Ль) виграє з Любоборським.

Жіноча сторінка.

Стара, але пекуча справа.

Мабуть чи не найбільшим клопотом господині є справа домашньої помішниці. Хоч неодна з нас хотіла би найрадше всю домашню роботу виконати сама, але всякі обставини стоять цьому на перешкоді. Одній здоровля не дозволяє, інша крім своєї рідні держить когось на мешканні і харчах. З дня на день зростає число тих жінок, які працюють поза хатою у школі, бюрі, промислі або торговлі.

А всеж дім залишається домом. Треба подбати за впорядкування хати, гігієнічно і доцільно зладжені харчі, випране і направлене білля, відсвіжені одяги. Найважніше, що треба подбати про опіку над дітьми, які залишаються без мами. Нині не будемо зупинятися над тим, чи виплачується жінці працювати поза домом, чи кошти удержання хати, виховання залишених без опіки дітей винагороджують її труд. Конечність це велике слово і треба б посвятити неодну дискусійну статтю такій справі.

Не так давно п. М. Нижанківська порушила у клюбі „Нової Хати" справу домашніх помішниць. Була дискусія над рефератом. Присутні ділилися своїми досвідами. Видко, що тема, яка належала досі до приватних розмов при зустрічі приятельок і знайомих, стала громадською.

Громадське життя починає у нас ускладнюватися. Свій громадський хист хоче кожна з нас виявити в ділянці праці, яка відповідає його талантові чи охоті.

Бачимо тут у Львові, як розвиваються установи — ведені вмілим проводом і добре дібраними співробітницями, напр. з ділянки суспільної опіки. Тихою, може для тих, що цього не роблять незрозумілою посвятою — рятують і виховують дітей і молодь, підтримують нелужих і зневірених, уводять їх на шлях життя. Такої жертвенної праці вимагає нині теж опіка над тисячами домашніх помішниць.

Тов. „Будучність" має добру волю збирати дівчат розсипаних по цілому Львові та по містах на провінції, зорганізувати їх та підтримати морально. Та навіть цим згуртованим помішницям бракує фахового знання, обовязковости, доброго відношення до своїх хліборобавців. Зле зрозуміння завдань своєї професійної організації — робить їх часто тягарем, а не поміччю господинь.

Життя змінюється, пливе з поступом і має свої нові вимоги та потреби. Гігієна, кухонна хемія, новітня опіка над дітьми, домашні рахунки, модерна осадність у веденні господарства — це речі, які вимагають від помішниці знання та інтелігенції. Якщо вони цього не мають — не надаються нині до свого фаху.

Нинішня жінка не може виховувати, вчити, а врешті працювати за помішницю. Навіть, як вона не має позахатнього заробкового заняття, то має опіку над дітьми, духову працю над собою, загальний догляд над домом. Головно не має права ще забувати, що падуть на неї громадянські, добровільно взяті на себе обовязки. В нинішню пору не маємо ніякого права від них відмовитися, хіба, що дома є маленька дитина або здоровля нам не дозволяє.

Треба нам доконче курсів, науки для домашніх помішниць. Ті дівчата, які дещо вміють — доповнять, змодернізують своє знання — нові, які, приходять з сіл придбають собі його в добрій, відповідній формі.

Дівчата зманеровані, зіпсовані у жидівських наймах, несвідомі національно дівчата, які вислухують лайки на свій нарід у домах хліборобавців — це щоденне явище. Деякі з них сильніші характером шукають праці у своїх людей — інші для хліба затрачують народну гідність і переходять до сильніших.

Треба подумати над докладною реєстрацією домашніх помішниць, щоб створити для них солідне **бюро посередництва праці.** Треба подавати в пресі оголошення, що такі-то помішниці шукають праці в українських домах. Як улалити ці справи, це вже завдання товариств опіки над дом. помішницями.

В порозумінні з місцевими громадянами бодай у селах найближчих повітів треба вести реєстр дівчат, які йдуть в місто.

Відріжнити „сезонових" помішниць, які йдуть на зиму до міста, а на весну перебрані в новий одяг вертаються до села.

Треба навчити дівчат шанувати своє фахове знання, як кожне інше, виконувати його з замилуванням і стати справді німецькою „домашньою помішницею". Це буде їх виріжняти від помішниць, які переходять жидівську школу. Вони перестануть вислухувати докорів господині, яка ввесь свобідний час мусить посвячувати доглядові, чи зачинені двері від передпокою, щоб злодій не закрався, чи в печі запалено, чи клямки не змочені помиями, чи пастеризоване молоко не збігло, чи тарілки не обсохли сховані під столом, чи водотяг не забитий кухонними відпадками...

Це лиш дуже скромний спис, бо пані — в наших обставинах платить, учить і витрачує нерви, щоб Маруся, чи Пазя за кілька місяців пішла до чужих і стала „фаховою" помішницею. Фахово вишколена помішниця може дістати заняття за ліпшою платнею.

Певно, що і від пань можна вимагати, щоб вони добру помішницю пошанували, відповідно примістили, дали їй відпочинок від праці, післали в церкву, дали щось пожиточне прочитати тощо.

Маємо надію, що тов. „Будучність" зможе сповнити своє справжне завдання. Допомогти помішницям придбати фахове знання, а це панам господиням влекшить працю і вкінці дасть їм справжню помішницю.

Ще одне. Не тільки сільські інтелігентки, але і поступові селянки відчувають теж великий брак добрих помішниць. Дівчата виходять з хати без ніякого знання і дуже тяжко вложити їх до господарської домашньої праці.

Тут уже можуть помогти господинські курси „Сільського Господаря", на які можна би приймити навіть безплатно одну-дві бідні дівчата. Щойно по такім вишколі вони могли б добре працювати. **І. Д.**

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Святочний одяг.

Чому на всякі святочні сходини, родинні чи товариські приняття, до театру чи на концерт вбираємося у святочний чорний одяг?

Чому вже навіть і оборонці босяків большевики починають вертатися до „буржуазних пересудів" і їхні представники на Заході Европи і в себе на всякі прилюдні виступи чи свята вбирають святочний одяг?

Не важко відповісти на це питання. Святочний одяг надає нам поважнішого вигляду і ми ним зазначуємо пошану для тих, до яких приходимо. Святочний одяг зібраних підносить духово, людина у святочному одязі силою факту мусить поводитись стримано, гідно. Гідна поведінка та святочний одяг створюють привітну атмосферу взаємної пошани, яка повинна царити всюди там, де збірається гурт культурних людей.

Наше жіноцтво повинно подбати за те, щоб на всякі наші національні свята-роковини, на всякі ширші сходини чи концерти вбирати як не чорний, то принайменше темний одяг. Дуже неприємно вражає, коли на тлі чорних одягів мужчин яскраво відбиваються колірові суконки, блюзки чи навіть светери пань. Здається, що майже кожна жінка має як не чорну, то бульяку темну суконку. Чомуж не вбрати її, щоб своїм рябим одягом не нарушувати гармонії та святочного настрою.

Але не лише жінки — мужчини теж повинні притримуватися тієї точки товариського кодексу і на свята, концерти чи вечорниці не вбирати ясного убрання, чи „пумпів" і чобіт, а приходити в чорному. Також не слід забувати панам, що до чорного одягу ніяк не годяться жовті черевики, або яскраві, барвисті краватки.

Вражіння повного безладдя робить саля, коли одні походять дуже дбайливо вбрані, а другі — немов на перекір — у невідповідних одягах, даючи доказ повного легковаження не тільки зібраних на святі чи імпрезі громадян, але цілої та постатей, для яких свято відбувається. Ліза Крук.

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ!
II ТОМ ПОВІСТИ
ВАСИЛЯ МАСЮТИНА
ЦАРІВНА НЕФРЕТА
основаної на сензаційному відкритті гробу єгипетського фараона Тутенкгамона.
ЦІНА II. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.
Дістанете у Видавництві „Діло", Львів, Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

Квіти.

Скільки радости та усміху несе сама ця назва! Навіть теперішня мода, що змагає до того, щоб сучасній жінці надати більше привабливости, великим багатством квіття прикрашує не тільки суконки та голівки пань на вечорниці, але й буденні капелюшки, костюми, та придумує щораз то нові цельофанові імітації квітів для прикраси кімнат.

Ми вже нераз стверджували тут, що нічого не прикрашує так гарно наших помешкань та городців перед хатою, як квіти. Вміло розміщені квіти в кімнаті придають їй мягкости, витворюють атмосферу краси та спокою, влагіднюють навіть найтяжчий стиль мебліїв.

Крім цього вони вказують гостеві на естетичний смак їхньої пані. Тож не позбавляймо наших помешкань тимсамим і себе тієї милої прикраси. Навіть небагато квіток, але вміло підібраних до вроди господині підкреслюють її чар та створюють своєрідний настрій у її царстві.

З думкою про весну мусимо заздалегідь подбати за наші кімнатні квітки. З кінцем лютого і з початком березня треба конче їх пересадити до свіжої землі — дати їм змогу віджити й розвиватися. Заздалегідь мусимо підготовити відповідну посуду до пересадження квітів. Також треба подбати за те, щоб на час приготовити нові або відсвіжити старі скриньки на вікна та балькони, щоб вже з ранньою весною можна було посадити в них найбільше улюблені наші весняні квітки. До бальконових і віконних скриньок всипаємо землю з кімнатних квіток, а для кімнатних даємо зовсім свіжу. У чергових наших сторінках подамо склад землі для поодиноких родів квіток та роди квітів, які найбільше надаються для прикраси вікон і бальконів. **Ліза.**

ПОРУЧАЮ ПАНЯМ ОНДУЛЯЦІЮ
тривку, водну та залізкову, фа бування волосся на всі кольори. — Знанний спеціялїст жіночих зачісок
1—15 „РОМАН" РУТОВСЬКОГО 7. (в брамі) т. 288

З нашої хроніки.

НІМКИНЯ У ТЕПЕРІШНЬОМУ ВІДНІ.

В середу, 25. січня 1939 р. в год. 6-ій увечір відбулися в кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії УНДО ширші сходини членів і запрошених гостей, на яких **д-р Дарія Дзеровичева** виголосила дуже цікавий реферат п. н.: „Німецька жінка в теперішньому Відні". Референтка дуже пластично змалювала життя теперішнього Відня, а в цьому громадянську працю жінки-віденки у різних ділянках. Віденка, яка ще в часі світової війни стояла осторонь всякої громадянської праці, що навіть добродійну роботу виконувала за заплатою, тепер є одною із чільних підойм суспільного життя Відня. Приписи націонал-соціялістичної партії вже згори обовязують віденську жінку займатися всякою суспільною роботою, але й без того вона самочинно горнеться до неї. Референтка, яка сама вихована в Відні, по роках відсутности в цьому місті, не пізнала просто його колишнього обличчя, як теж і не пізнала своїх товаришок, що зі завзяттям працюють у своїх товариствах. Це все довело, що діяльність німецької жінки обмежена досі до трьох „К" — Кіндер — Кіхе — і Кірхе — поширилась.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найкращих більських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

Присилайте інформації про самоуправні вибори у краю!

Просимо наших читачів надсилати нам докладні звідомлення з виборчої акції до самоуправних установ. У звідомленнях просимо подавати хід передвиборчої підготови цілої дальшої акції, самих виборів, тактику українці у відношенні до поляків та жидів і навпаки, можливі зловживання, тощо. Ці дописи будемо радо поміщувати, бо хочемо, щоб українське громадянство мало докладну картину теперішніх виборів.

Редакція.

НОВИНКИ

3 Лютий

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 21. січня 1939.
Максима прп.
Лат. Взасія єп. м.
Сонце: схід — 6.57, захід — 16.20.
Місяць: схід — 16.21, захід — 6.26.

Завтра: 4. лютого. Субота.
Ст. ст. 22. січня 1939.
Тимотея, Атанасія.
Лат. Вероніки, Андрія.
Сонце: схід — 6.56, захід — 16.21.
Місяць: схід — 17.44, захід — 7.01
Повня місяця в год. 6.55

—o—

— **Вечір скрипкових творів** у виконанні учнів проф. О. Москвичева (вищі роки) відбудеться в неділю 5. лютого 1939. в год. 19-ій в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програмі твори: Моцарта, Бетовена, Мендельзона, Паганінія, Брука і інші. 1—2

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 77-100

— **Філія „Союзу Українок"** повідомляє Вп. Пань, що чергові ширші сходини відбудуться в пятницю 3. II. в год. 6. веч. в домівці Т-ва, Сикстуська 46.

— **Пригадуємо,** що санітарний курс у філії „Союзу Українок" з рамени Гігієнічного Т-ва, розпочинається 2. лютого в Народнім Домі, вул. Рутовського 22. Додаткові вписи приймає філія С. У. вул. Сикстуська 46, в год. 11—13.

— **Секція Українських Студентів-Германістів** у Львові організує свою власну бібліотеку. З браку фондів на таку ціль Секція мусить звернутися до українського громадянства з гарячим проханням помогти їй у цьому ділі, надсилаючи німецькі книжки з ділянки літератури, історії, культури на адресу: Степан Вайда, Львів Міцкевича ч. 11.

— **Загальні Збори аплікантів при СУА** відбудуться в неділю 5. ц. м. в год. 16-ій у Львові в домівці при вул. Костюшка 5. Програма зборів звичайна.

— **Просфори.** В неділю 5. ц. м. традиційну просфору уладжує товариство „Міщанське Братство". Просфора відбудеться у власних салях в Ринку ч. 42, II. пов. Початок в годині 12. вполудне. — Традиційну просфору уладжує теж Комітет будови церкви й захоронки РШ та чит. „Просвіти" в Новому Знесінні в неділю 5. ц. м. в год. 5. пополудні. — Цього самого дня уладжує теж просфору Церковне Братство, Кружок РШ, Батьківський Комітет та інші установи Левандівки в год. 4.30 пополудні в домівці чит. Просвіти в Левандівці при вул. Широкій 27.

— **Вечірка „Червоної Калини" і ТОПІЖ-у.** Довідуємося, що комітет цієї вечірки, яка відбудеться 4. лютого ц.р. постарався про винайм не тільки всіх саль „Народнього Дому" на I. поверсі разом із жовтою салею, але і про велику театральну салю для вигоди гостей, щоб усім було простірно й вигідно.

— **Защо притягнули до відповідальности о. С. Зубрицького?** Перед городським судом у Болехові зізнавав як свідок о. Севастіян Зубрицький, парох Чолган коло Болехова. Записуючи до протоколу імя і прізвище свідка, суддя диктував протоколянтові: „Кс. Венява Зубрицкі". Тоді св. о. Зубрицький чемно відозвався, що його імя є „Севастіян", а не „Венява", підкреслюючи що „Венява" — це гербове імя. Колиж суддя запитав, чи має скреслити слово „Венява", о. Зубрицький спокійно і тактовно притакнув, додаючи, що це йому байдуже. По розправі надійшло до староства в Долині карне донесення проти о. Зубрицького за промах зі ст. 18-ої (демонстраційний вияв легковаження в публичнім місці до польської держави або державних установ). Згаданого промаху мав допуститися о. Зубрицький тим, що домагався демонстраційно скреслення в суді слова „Венява". Староство, розглянувши справу, увільнило о. Зубрицького від вини і кари, бо не доглядало за ним ніякої вини.

— **Нова матура для екстерністів.** Як подає польська преса, міністерство віроісповідань та шкільництва затвердило новий правильник матуральних іспитів в ліцеях нового типу для кандидатів приватних шкіл і для таких шкіл, що не мають повних прав державних шкіл та екстерністів. Правильник уводить кілька новинок. Іспити складатимуться із чотирьох предметів письменно та 11 устно. Устійнено, що час іспиту з одного предмету не може переступати 30 хв. При іспитах екстерністів уведено нову корисну новинку, що іспити можуть екстерністи складати необмежену скількість разів, не три рази як досі. Екстерністи, які хочуть складати матуру, мусять мати бодай 17 і пів року життя, мусять виказатися відбутою військовою службою або військового вишколу в літньому таборі, крім того свідоцтвом моральности. Іспити для екстерністів будуть відбуватися 4 рази до року й допускатимуть до них тільки тих, що мають свідоцтво закінченої 4 кл. гімназії нового типу або 6 кляс старого типу. При матуральних іспитах, крім нот із поодиноких предметів, даватимуть теж ноти зі загальної освіти та з умового розвитку.

— **Арештували аспіранта поліції у Львові.** Недавно тому арештовано в X. комісаріяті поліції у Львові постерункового Пекловського за якісь надужиття. У звязку з цією справою розведено дальше слідство, яке торкнулось також керівника цього комісаріяту аспіранта Р. Світальського. Його перенесли до VII. комісаріяту. В останніх трьох днях Світальського переслухували судді кілька разів. Очевидно, що справа мусіла бути для Світальського некорисна, коли його вчора арештували. Подробиці є заслонені тайною слідства.

— **Постріл і рана від каменя.** У вівторок в полудне покликали рятункове поготівля на вул. Лелевеля, на якій 23-літню Ванду О. зранили в ногу від пострілу. Поготівля перевезло її до лічниці Обезпечальні. Також в околиці вул Лелевеля, а саме на Академічній площі поготівля подало домів 21-літньому пожежникові Жигмонтові Добжанському, якому удар каменем зранив ніс.

— **Львівська хроніка.** Справді найвиною виявилася Кляра Пост з вул. Соняшної, яка під обіцянкою подружжя дала Яковові Байнові 500 зол., з якими він виїхав до Тернополя. — У ресторані Гурського при вул. Хорущини якраз хтось емерит. радникові магістрату футро й шапку-кримку вартости 500 зол. — У дентистичній ждальні В. Маєвській украв якийсь злодій золотий нараменник вартости 300 зол. — До помешкання Ст. Сороки при вул. Личаківській прийшла якась незнайома жінка, яка представилася знайомою його субльокаторки. Тому, що субльокаторки не було вдома, жінка Сороки впустила незнайому до кімнати субльокаторки. „Гість" використав той час, в якому господиня вийшла на хвилину з кухні, що розбив шафу та забрав із неї біллє й гардеробу. — Поліція арештувала дві сестри Рудкес, які переховували у себе крадені вудженини.

— **Кара на польських спортовців.** Польська футбольна репрезентація грала перед двома тижнями міждержавні змагання у Парижі з репрезентацією Франції. Ці змагання закінчилися скандальною програною польської дружини, яка виявилася для не дуже великих мистців в европейськім футболі зовсім слабим противником. Польська преса почала з цього приводу нагінку проти деяких змагунів, закидуючи їм, що вони перед змаганнями вели себе не так, як пристало змагунам, гуляли по ночах і запивалися алькоголем, що мало свій вплив на вислід змагань. Польський футбольний союз повів у цій справі слідство, яке закінчилося гострими карами на кількох змагунів. М. Матіяса з львівської Погоні та В. Гуру з Краковії припинили у правах членів олімпійської дружини. Крім того припинили теж у правах члена олімпійської дружини змагуна Пецю. Змагунів Щепаняка, Ниця й Дитка покарали наганою. Крім того футбольний союз наказав спортовому капітанові не виставляти трьох перших змагунів до державної репрезентації. Як бачимо, то ці гострі кари є найкращим доказом, що деякі змагуни справді весело забавлялися підчас поїздки до Парижа.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 2. лютого 1889.

„В ІНТЕРЕСІ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ."

„Діло" передрукувало з німецького органу старочехів „Політік" розмову львівського дописувача з гр. Войтіхом Дзедушицьким про українську справу. На питання: „Що треба би зробити для розвязки руського питання, коли ви пане графе, гадаєте, що таке питання істнує?" Ґраф Дзедушицький відповів:

„Руське питання істнує не тільки в Австрії, а його хід може мати вплив і значіння для долі цілої славянщини. В казуїстику розвязки того питання я нінк не можу запускатися, але думаю, що це лежить в інтересі руської шляхти і поляків, в інтересі австрійської монархії та европейської цивілізації — як ще у вищій мірі в інтересі самого руського народу — щоби в Австрії дана була можність і нагода до самостійного розвитку руської мови."

РУДОЛЬФ І ЗАГРАНИЧНА ПОЛІТИКА АВСТРІЇ.

„Які наслідки може мати смерть архикн. Рудольфа на політичні справи, особливо на заграничну політику, важко ще нині сказати. Але характеристичне, що в цю пору французька преса дуже великає понійнина і намагається доказати, що він був рішучим противником союзу з Німеччиною — поглад, що виглядає на дуже неймовірний. З другого боку австрійська централістична преса вказувала вже від давна на те, що понійний був вороже наставлений до теперішнього уряду Австрії."

„П. ІЛЯРІЯ ОРТИНСЬКОГО,

студента медицини в Кракові, русина, вибрали загальні збори краківської „Чительні академіцкої" заступником голови. З цього видно, якою повагою мусять тішитися русини академики в Кракові."

Справа Бібліотеки „Діла".

ПІД УВАГУ ВСІМ ТОЧНИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ „ДІЛА".

РЕДАКЦІЯ „ДІЛА" ЗАСИПАНА ЛИСТОВНИМИ Й УСТНИМИ ЗАПИТАМИ У СПРАВІ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА". ЗАЯВЛЯЄМО, ЩО НАША БІБЛІОТЕКА ІСТНУЄ ДАЛІ. КНИЖКИ ЗА ГРУДЕНЬ 1938 І СІЧЕНЬ 1939 НЕ ПОЯВИЛИСЯ ДОСІ З ЧИСТО ТЕХНІЧНИХ ПРИЧИН ТА БЕЗ НІЯКОЇ ВИНИ РЕДАКЦІЇ. ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАНУТЬ ІХ ЩЕ ЦЬОГО МІСЯЦЯ. РЕДАКЦІЯ ВЖИЄ ВІДПОВІДНИХ ЗАХОДІВ, ЩОБ НАДАЛІ СПІЗНЕННЯ В ДОСТАВІ МІСЯЧНИХ ВИПУСКІВ НЕ БУЛО.

— **Підвищення контингенту польських сезонових робітників до Німеччини.** Польська преса повідомляє, що на днях виїхав до Берліна представник польського уряду, щоб навязати переговори з німецькими урядовими колами у справі підвишки контингенту польських сезонових робітників, що цього року мають виїхати до Німеччини, з 60.000 на 90.000 осіб.

— **Пожежа лісу в Долинщині.** В державному лісі на терені громади Сукіль, долинського повіту, вибухла пожежа, що знищила 1.227 куб. метрів букового дерева, вартости коло 7.000. зол. Пожежу спричинили правдоподібно, лісові робітники, залишивши вогонь у зрубі.

— **Обкидали поїзд камінням.** ПАТ повідомляє зі Станиславова: На відтинку між залізничими стаціями Голосків-Хлібичин невідомі особники обкидали камінням поспішний поїзд ч 103 Варшава—Букарешт, що саме переїздив. Вибили 3 шиби, одну особу легко поранили. Про випадок повідомлено прокуратуру окружного суду в Коломиї. Поліція веде слідство.

— **Помер оборонець Перемишля.** У Будапешті помер у 79. р. життя ген. Томасі, що був у 1915 році одним з оборонців перемиської твердині в часі облоги москалями.

— **Спір двох часописів.** Між англійськими щоденниками „Дейлі Експресом" та „Дейлі Телеграфом" вирився оригінальний спір, а саме, який часопис має найбільший у світі наклад. Оба щоденники обстоюють, що найбільший наклад осягнуло їх видавництво. „Дейлі Експрес" заявив готовість зложити на добродійні цілі 250 фунтів, якщо „Дейлі Геральд" докаже, що його пересічний наклад доходив до 2,478.843 примірників, як у нього.

— **50.000 жертв землетрусу в Чілє.** Як подають приблизні обчислення чілійського міністерства внутрішніх справ, досі нараховують к 50 тисяч жертв.

— **Рекорд сміху.** В Парижі відбувся недавно незвичайно оригінальний конкурс, до якого стягнуло багато жінок та мужчин. Перша наго-

рода була 20.000 франків. Один із найдотепніших паризьких конферансієрів оповідав учасникам конкурсу дотепні анекдотки, жюрі приглядалося збоку пильно, хто з учасників найщиріше та найголосніше зуміє з дотепу сміятися. Першу нагороду розділили рівномірно між молоду квітярку та коминаря, які вдоволили жюрі у сто відсотках.

—o—

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЛЮДИ ЗА МРЯКОЮ".

Французька фільма на підставі повісти відомого сучасного письменника Пер Мак Орляна. Цей письменник залюбки змальовує трагічні контрасти темпераментів і подій, залюбки грає на нервах своїх читачів. У фільмі переданий дуже добре мрячний настрій побережжя в Гаврі та людей, що докотились до останньої життєвої пристані. Одні шукають забуття на дні склянки, другі на дні моря, треті — таких нема між головними дієвими особами — можуть визволитись від примарного середовища відїздом на повне море. До Гавру приїхав вояк-дезертир, що хоче втекти за море. Ми не знаємо його минулого; всю симпатію для нього маємо тільки від вражіння, що він утомлений дотеперішнім життям і хоче почати нове краще. У підзорливому бараці, що стає захистом для ріжних „колишніх людей" він зустріне молоденьку дівчину, якої єдиним бажанням стає теж утекти у новий світ. Над головами молодої пари нависла мряка. Всі довкола, з якими вони мають до діла, це люди, що мусять „вирівняти рахунки" з ріжними ворогами. Атмосфера злочину, помсти та жаги. Між темними типами зі замряченим минулим бачимо прецікаві постаті — кожна інша. Власник нічного бараку помагає всяким приблудам з подивугідною добротою самаританина, не розстаючись з револьвером, — якийсь маляр піде втопитись у морі, щоб залишити свій одяг, паспорт і гроші тому, що хоче почати краще життя. Замість геппі-енду скрегітливий акорд трагедії. Маленька собачка-приблуда, що знайшла собі пана, за те, що ненароком урятував їй життя, належить своєю ролею до тих драматичних ефектів, які залишають більше вражіння, ніж один великий „трік". У головних ролях першорядна пара артистів — Жан Ґабен і Мішеля Морґан.

Кіно „Химера": „ГОЛОС МАТЕРІ".

Це музична драма німецькою мовою, італійського виробництва зі славним королем тенорів Беніяміно Джілі і співачкою „Ля Скалі" з Міляно Марією Чеботарі, мабуть таки землячкою, що зробила собі італійський псевдонім відкинувши закінчення „в". Це зворушлива історія про невинно обвинуваченої маму у душегубстві, яку засуджують. Її чоловік, славний тенор, хоче регабілітувати свою жінку при допомозі свого приятеля. Трагедія кінчається геппіендом. Пара головних артистів має раз-у-раз нагоду співати найкращі оперові арії.

—o—

✝ Посмертні згадки

ІЛЯРІЙ ЮРЧЕНКОВИЧ.

Дня 24. січня ц. р. упокоївся в Ковлі один із скромних, але ревних і невтомних старших громадян нашого міста, Ілярій Юрченкович. Відійшов він майже без терпінь, проживши гідно довгих 76 років і залишивши по собі добру память у цілому місцевому громадянстві.

Небіжчик був найстаршим і найвірнішим передплатником і читачем „Діла" на Волині — майже від 20 років, основоположником усіх ковельських українських організацій: „Просвіти", кооперативи, банку, брацтва укрвїнської церкви, членом ріжних гуртків і комітетів до влаштування нац. свят і нарешті вчителем та вихователем десяткіз представників українського ремісничого світу.

Бл. п. Ілярій Юрченкович був тільки — шлюсарем, мав механічну шлюсарню, працював і навчав молодь не тільки ремесла, але й любови всього рідного. Як голова ковельського шлюсарського цеху небіжчик потрапив зберегти поруч із фаховими інтересами ясне національне обличчя, потрапив урятувати варстат праці неодному із своїх бувших учнів та інших земляків.

Отак тихо й у тіні вів бл. п. Ілярій Юрченкович свою надзвичайно корисну, будуючу працю.

Хай буде пером йому рідна земля, яку він так любив!

Ковельчанин.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Білий крук.

Недалеко границі, в напрямі на Лавочне лежить собі в Карпатській Україні село. Серединою пливе Ляторица, а боками стоять хати, хижі як казали люди. Коло хат великі сливкові сади, що родять чудові і смачні сливки. А далі на горбах, що вилилися з Бескиду — старі, густі ліси.

Такий мені образ остався в памяті з 1914. р., коли наш повчок невеличок боронив російській армії вступу на мадярські доли. Не знаю, чи багато змінилося від того часу в Нижних Верецьких. Може менше жидівських хат, може сливи повсихали, може ліси вирубані... І напевно священник править по церковнославянськи, а не по мадярськи і напевно вже не „бесельнує" по мадярськи проповідей.

Був я у Верецьких може тиждень, може більше і ані мені в гадці не було, що веречани (нижні!) це щось іншого як люди в Раківці, Завадці, чи іншій Сваляві. Були такі самі затуркані, знали про світ божий стільки, скільки було видно з їх вікна і великим дивом дивувалися, що ми з таких страшенно далеких країв, а говоримо так само як вони. Наші хлопці толкували їм як могли: рисували мапу України патиком у поросі на подвірю, співали їм українські пісні і розказували як уміли про історію великого народу. На жаль нас там було тільки одна сотня і займали тільки чотири-пять хат. Решта не чула викладів, ледви чула пісні і зовсім не бачила мап на подвірю.

І ось довідуюся з часописів, що ті Верецькі зажадали ні менше ні більше тільки російської школи. Одинокі в цілій Карпатській Україні. Признаюся, трохи мені стидно стало, бо я все згадую ті закарпатські місцевости, які сходив молодими ногами і в яких... рисував мапи України патиком на поросі чи снігу. Видно, в Верецьких за слабо рисував, що той рисунок не вбився в голову веречанам! А може — шкода було вбивати, бо вони москалі?!...

Показується, що так. Там на залитім сонцем Закарпатськім Підгірю лежить село, що хоч говорить „лем пак маленько", „набщівно" і „горі путьом" — заманлрувало сюди зпід Вятки чи Калуги. Показується, що не дуже треба було боронити їх перед мадярськими жандармами з одної сторони, а москалями з другої, бо це була, так би мовити, ненаша справа.

Зажадали тепер російської мови — дати їм, як це наказує конституція, але нехайже їх учать тієї мови без „местнаво преізношеи'я", а твердо, так як має бути.

Співали колись веречани:

„Кедь би я бив катуна
На воєнку би пішов"...

Тепер може вигойкують:

„Салдатушкі, мілі ребятушкі,
А гдеж ваші маткі..."

Але я думаю, що вони швидко серед українського моря винародовляться і за рік-два заспівають:

„Засвистали козаченьки
В похід опівночі..."

Так як співали кубанці в 1914. р., коли вхопили після нас у Верецькі...

Тоді не буде в Карпатській Україні білого крука, що хоч і з підскубаним хвостом — усе таки нагадує далеку і чужу рідню.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЛЬВІВ.

„Ялинка" на Замарстинові. Дня 21. січня ц. р. улаштував кружок „Р. Ш." ім. Ольги Кобилянської на Замарстинові ялинку для своїх найменших. У гарно прибраній кімнаті, при столиках, вакритих скатертями, озяточно одягнена дітвора з усміхненими обличчями нетерпляче чекала на початок свята. Кілька хвилин по 4-ій почалося свято йорданським водосвятям, яке відправив голова місцевого кружка „Р. Ш." о. Мирослав Харвин. При взаїмних бажаннях якнайкращих успіхів у розвитку кружка поділився о. голова просфорою з прилюдними членами Старшини, запрошеними гістьми, провідницею школки і дітворою, якій роздав одночасно образки. Засвічено ялинку, діти заколядували і при звуках тієї коляди засіли всі до вечері, коло якої немало наклопоталися матері діточок. Та найбільше трудилася сама провідниця, яка мусіла і гостей і діточок доглянути. Підчас вечері кільконо дітей, здавалось підготованих, прегарно декламувало, але не вспіли вичитати наміченої програми, бо свято протягалося, дітвора була втомлена, а церковний довів піснів на вечірню молитву. Підчас вечері відспівано многоліття особам, які причиняються морально і матеріяльно до вдержання світлиці, після чого підбальорені духом прийшні розійшлися домів. Головною заслугою активности кружка є повна посвяти праця голови о. Мирослава Харвин. Слід тепер додати, що щасливий добір провідниці, п. Олени Неділки, вказує, як дітвора горнеться до неї. Її тепле відношення до дітвори і матерей — це її найкращі прикмети. До того додаймо, що вона й поза обовязковою працею — ніколи не жаліє труду і праці для кружка.

Гість.

Рідна Школа має поверх 105.000 членів. Подбаймо, щоб це число збільшилося в 1939. р. вдвоє — Зголошуйтесь і вплачуйте членські вкладки до приналежних Кружків РШ, а де їх нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова ч. 12.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Роковини 22-го січня в Перемишлі. Заходами громадянського комітету в Перемишлі відбулася в суботу 21. січня в год. 19.30 в салі Нар. Дому святочна академія в роковини 22-го січня. Програма була дуже скромна, але в загальному своїм змістом і виконанням зробила на прилюдних гарне вражіння. На програму складалися: „Ой у лузі", вступне слово д-ра В. Загайкевича, деклямація п. Е. Малком: Олеся „Яка краса", „У горах грім гуде" у виконанні „Перемиського Бояна" під управою проф. В. Вітошинського і реферат студ. Я. Ощудлика. Свято покінчилося співом національного гимну. — В неділю в год. 12-ій о. крвл. Ів. Качмар у товаристві двох священників відправив у катедральному храмі торжественну Службу Божу, якої вислухало численне громадянство Перемишля.

Спорт.

КОМУНІКАТ К. Л. К.

Рада Карпатського Лещетарського Клюбу повідомляє свої філії про зміну речинців міжфіліяльних змагань, а саме змагання у їзді і слаломі мужчин та жінок відбудуться у Славську в днях 12. і 13. лютого п. р.

Змагання у скоках відбудуться у Львові 18. II.

Плоский біг мужчин і жінок відбудеться у Львові 19. II.

Зголошення до змагань в Славську слати на адресу: інж. О. Кльофас, Львів, Потоцького 58 а до 7. II. ц. р. включно.

До змагань у Львові слід зголошувати змагунів на ту саму адресу до 14. II. включно. — Причиною зміни речинців непідходящі снігові умовини.

Рада К. Л. К.

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К. ЛЬВІВ.

В четвер 2. п. м. відбудуться у домівці К. Л. К. широкі сходини членів філії К. Л. К. у Львові. На сходинах тих виголосить п. Володимир Сліпко виклад на тему: „Лещетарська заправа та техніка лещетарських бігів." Початок в год. 18.30. Приявність членів обовязкова.

*

У дні 5. п. м. відбудуться змагання філії К. Л. К. у Львові внутрішньо-клюбові та за відзнаку справности. Старт в год. 9.30. Збірка змагунів на останній зупинці „10-ки" в год. 8. рано.

Траса для мужчин: 12 км., для жінок і молодиків 4 км., для юніорів: 8 км.

Зголошення приймає щодня до суботи 4. п. м. дижурний в домівці К. Л. К. при вул. Кравівській 17. І. п.

ЛЬВІВ — ПОМОРЯ.

Другі в черги боксерські міжміські змагання відбудуться в четвер в салі Колізею при вул. Совинській. У цих змаганнях виступають змагуни Лехії (5) Чорних (2) та України (1). Україну репрезентуватиме Білий у півсередній вазі. Початок цих змагань в год. 11.30 вполудне.

КАТОВИЦЬ. ДОМБ — РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ПОЛЬЩІ 4:1 (1:0, 1:0, 2:1).

Останній тренінговий матч перед виїздом польської гаківкової дружини на мистецтва Світу у Швайцарії приніс несподівану перемогу катовицького Домбу над репрезентаційною дружиною

—o—

Нові кни[illegible] якувати.

КНИЖКИ:

ЗУСИЛЛЯ Й УСПІХИ. Читанка для молоді. Уложив А. Гаврилко. Кооперативна Бібліотека. Львів, 1938, 8-ка, стор. 24.

ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ за час від 13. березня 1935 до 15. січня 1939. Український Науковий Інститут. Варшава, 1939. Вел. 8-ка, стор. 18.

КАТАЛЬОГ ВИДАНЬ Українського Наукового Інституту в Варшаві. 1930—1938. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1938. Вел. 8-ка, стор. 42.

ЖУРНАЛИ.

БОГОСЛОВІЯ. Трамісячник. Видає Богословське Наукове Товариство. Т. XVI. Кн. 4. 1938. Львів. Зміст: Д-р Артур Лянгроф: Нов. Гесіхтепункте фір ді Айнштеунґ дес Захаріяс Хризопомітамус. — Д-р Борис Кушнір: Участь духовенства в галицько-українській музичній культурі. — о. д-р Володимир Фіголь: Церковні братства Галицької Гр.-кат. Провінції в XVIII. ст. — Вибрані питання. — Огляди й оцінки. — Вістник. — Хроніка. — Книжки й часописи.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: Не знакувати літу. — о. прот. П. Табінський: Церковний Устав св. кн. Володимира В. — Наша оборона. — о. Степан Хабурський: Епіскопа. — о. д-р В. Фіголь: Довголя особи св. Йосафата. — Нові книжки. — Вістник.

ДЗВОНИ. Літературно-науковий місячник. Річник VIII. Ч. 12. грудень 1938. Львів. Зміст: Ян. Новомінський: В день Св. Андрея Первозванного. — Ю. Клен: Сніговол. — Н. Королева: Ля монтанелля. — І. Гузар-Мошібовичева: Забуті дні. — о. д-р Ф. Сабій: Гербові Архімедового города. — Г. Костельник: Розмова з Христом. — Д-р В. Пачовський: Балади в честь Володимира Вел. — П. Ісоїв: На стежках культури і науки. — М. Кочубей: Нариси в справах державно-будівничих. М. Демкович-Добрянський: За героїчну духовість. — Рецензії. — Нові книжки.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XI. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: На порозі днів. — В. Тотомянц: Вплив кооперації на суспільне життя в Европі. — І. Кенгур: Потреба раціонального керівництва. — Господарські завдання Польщі під сучасну пору. — З господарського життя. — З досягнень польського егоїзму. — К. Кобринський: Кошти посередництва в обороті с.-г. продуктами. — К.: Фінансовий план нового міністра Франції. — Господарська хроніка. — Серед книг. — Вістник.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 2. II. год. 12. впол. „Кіт в чоботах" — казка. — Год. 3.30 попол. „День без брехні". — Год. 7.30 веч. „Тартюф"

П'ятниця 3. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Ріжнороднostей.

Четвер 2. II. і пятниця 3. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

2. II. Невольник.

3. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ (Салі Нар. Дому) **Театр Ріжнор.:**

5. II. год. 3.30 Популярна вистава по цінах знижених: Мати найманчка.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:

4. II. Пісня Бескиду.

5. II. Сорочинський ярмарок.

6. II. Невольник.

7. II. Гетьман Полуботок.

Білети на полудневу виставу у Львові в Союзовому Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ.

2. II. Кирка Льолеся.

3. II. Цвіркун у залічку.

4. II. ???

5. II. Зоря над Почаєвом.

8 Калуша йде театр до Станиславова.

КІНА.

АМІР: „Жінка лильва" в Люізою Райнер.

АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".

БАЛТИК: „Еспанський метелик".

ВАНДА: „Бургтеатр ер" та „Пропащі сестрів".

ГРАЖИНА: „Циганські романси".

ЕВРОПА: „Тирза" — Конрад Вейдт.

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Аларм" і колірова гротеска „Концерт у джунглі".

МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце".

МЕТРО: „Друга молодість".

МІРАЖ: „Золотоволоса".

МУЗА: „Пригоди Томи Соєра".

ПАКС: „Веселка" Вальтв Діснея.

ПАЛЯС: „Люди за мряков".

РАЙ: „Професор Вільчур".

РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".

РОКСІ: „Коли зеленіють зірки".

СВІТ: „Оповідь за життя", „Тітка Карла".

СВЯТОВИД: „Жид Зіс", „Шейк".

СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина", та ревія.

ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шанхаю".

УТІХА: „Помста Тарзана" і ревія.

ХИМЕРА: „Голос матері" Вет Джілі.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 2. лютого 1939.

7.20 Орх., хор. 8.00 Ранішній дennик, 8.15 Розр. концерт; Після богослужения в год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Розр. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. орх., форт., 13.00 Про Володислава Белзу, 13.15 Орх., спів, 14.45 Малі клопоти гутірка Старого Доктора, 15.00 Для села, 16.30 Форт. реціталь Тібора Варги в супр. форт., 17.00 Театр Уяви: „Капітана" От. Васильовського, 17.40 Розр. концерт, 19.30 Пісні у нар. Денис-Слонецької (альт) у супр. форт., 19.40 Фільм. огляд, 19.55 Серед львівських фільмоатів, 20.15 Що діється у Законаним, звук. репортаж, 21.00 „Вербум нобіле" оп. Монюшка, 22.15 Танк. музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

За 1 зол. 10

Знамениті ножики до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 1 а і Галицька 1б.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

Пятниця, 3. лютого 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Весна, Комунікати союзу сіль. господинь, 11.00 Для шкіл: Поет із країни Роятех, словно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Легка музика, тенор, із пл., 11.57 Сигнал 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл.,** 14.30 „Теребовля" виїмків із пов. Косак-Шушкої, 14.45 Програма на завтра, 14.50 Хлібороб. біржа, 15.00 Муз. загадки для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дennик, 16.08 Господарські вістки. 16.20 Гутірка з хоримн, 16.35 Скрипка, форт., 17.00 Перша польська театр. вистава на Шлеську, 17.15 Із забутих пісень В. Позняка, сопран, тенор, форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камер. концерт, 18.30 Театр Уяви: „Хламіття" на осн. Родзевичівни, 19.00 Гутірка зі Законаного, 19.10 Розр. концерт, 20.35 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спорт. 21.00 Гріг: „Олаф Трігвазон", міш. хор, симф. орх., сопран, мецосопран, бас-баритр., 22.00 „Кроніс" гутірка. 22.20 Танк. музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 4. лютого 1939.

7.00 Ранішній дennик, 7.15 Зі Законаного, 7.20 Музика з пл., .00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співайго пісеньки, 11.25 Тарантелі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 14.00 Орхестра, 14.40 Господарські вістки, програма на завтра, 14.50 Що зробити, щоб хліборобство оплачувалося, 15.00 Для дітей: Оповідання, образок. 15.30 Дуча орхестра, 16.00 Полудневий дennик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Бах: „Кантата Домініка", 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Мова — скарб народу, словно-муз. авд., 19.20 Розр. концерт: орх., тенор, форт., 20.35 Веч. дennик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розр. концерт: орх., сопран. тенор, скрипка, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Спортові вістки, 23.05 Закінчення програми.

Тільки оголошуючись у

„ДІЛІ"

можете успішно продати, купити або заміняти реальність.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 2. лютого 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 14.00, 16.00 Орх., 19.10, 20.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Пісні, 12.00, 13.15 Орх., 15.20 Для дітей, 16.00 Орх., тенор, 18.15 Розр. музика, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, КЕНІГСБЕРГ 14.15 Легка музика, ЛЯЙПЦІГ 18.35 Скрипка, МІЛЯНО 21.00, 22.00. 23.00 Вечір опер, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Твори Баха й Телемана, ПРАГА 15.15 Ор. музика, 17.40 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Шуман, форт., 21.30, 22.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Браславл. концерти, 22.00 Розр. музика, СОФІЯ 19.30, 20.00 Болг. мельодії.

Пятниця, 3. лютого 1939.

БЕРЛІН 19.00, Нова розр. музика, 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, БУДАПЕШТ 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, форт. музика, 18.00 Авд. із життя верховинців, 20.05, 22.20 Балади Леве, ДРОЙТВІЧ 23.00 „Дуванна тайна" оп. Вольф-Ферарія, ЛЯЙПЦІГ 18.20 Шопенівський концерт, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Скрипка, 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.40 Квартет едур Остерчіля, 18.20, 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15, 21.15 Пісні, 19.30 Форт., РІМ 17.15 Танк. музика, 20.20 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Царевич" оп. Легара, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00, 20.00 Опера, ШТУТГАРТ 11.30 Нар. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.20 Пісеньки.

Субота, 4. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Нар. музика, 19.20 Орх. концерт, 20.40 Танк. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.50 Камер. концерт, 20.10, 21.00 „Карнавал" вес. вечір, Гамбург 10.30 Орх., 18.30 Нар. пісні, ЛЯЙПЦІГ 20.00 Вальси, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 Оперетькові мельодії, 22.10 Форт., МІНХЕН 14.25, 15.00 Розр. музика, 18.10 Давни музика та пісні, 22.20 Танк. музика, ПРАГА 19.25, 20.00 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05, 19.15 Для дітей, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., РІМ 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00, 23.00 „Ля бібербіка домата" оп. Перейко, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00, 21.00 Бетовенівський концерт.

Радіокутик.

ЖИТТЄВІ НАГОДИ.

Французьке радіовисильна Радіо Сіте внесла у свою програму нові авдиції „Життєві нагоди". Що вечора в год. 20.00 піснинар Шарль Фальо представляє слухачам одного кандидата до використання „нагоди". Кандидати бувають дуже різні, може бути пр. винахідник якогось апарату, який шукає капіталісту, підприємець, який шукає спільника, тощо. Інтервю з такою особою триває одну хвилину, за цю хвилину обі розмовці мусять можливо докладно занізнати слухачів зі своєю офертою. Якщо почує не особа, яка цікавиться тою думкою, це й є використанням „життєвих нагод".

УКРАЇНСЬКА ТАЙНА РАДІОСТАЦІЯ.

В середущій та східній Европі, від деякого часу, дуже добре чути авдиції нової тайної радіостації. Це українська радіостація, яка надає авдиції пропагандивного характеру. Ці авдиції передавані двічі денно в год. 6.45 та 17.00 на хвилях між 28 та 36. м. у мовах: українській, німецькій та польській.

БІРЖА.

Львів, 1 лютого 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Банкн. белг. 89'72— Долари америк. 5.24·00 — Дол. канад. 5.24·00 — Фльорени голл. 287·22 — Франки франц. 14·07 — Франки шв. 120·05 — Фунти анг. 21·88 — Гульдени данн. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 111·08 Кор. норв. 124·05 — Кор. шв. 120·22 Лірети 16·50 — Марки фінляндські 10·97 — марки нім. 75·00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 1. лютого 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·05 зол.
1 кг. масла вочков. вкл. з опак. 3·10 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. ясь 1·50 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на яйця занижова.

ОПОВІСТКА.

Курси чужих мов (німецької, французької й англійської). З днем 16. лютого н. р. відкриває Головна Управа Рідної Школи у Львові загальні курси чужих мов: німецької, французької й англійської. Курси будуть приміщені в школі при вул. Мохнацького ч. 12; щоб дати спромогу брати участь у курсах і тим, що мають денне заняття, деякі із курсів будуть відбуватися у вечірніх годинах. Зголошуватися щоденно від 8—15 год. в референтурі Рідної Школи, вул. Сикстуська 46, де можна буде дістати докладніші інформації.

Гол. Управа Рідної Школи.

282 1—1

Курс рисунків. Дня 16. лютого н. р. відкриває Управа Р. Ш. курс рисунків. Курс буде приміщений при вул. Мохнацького ч. 12 у школі Рідної Школи. Зголошуватися щоденно в референтурі середніх шкіл Р. Ш. в годинах від 8—15 при вул. Сикстуській ч. 46.

Гол. Управа Рідної Школи.

282 1—3

Замість вінка на могилу бл. п. Емерія Юрченка, незабутнього спільника, фірма Юрченкович і М. Грінюк, Ковель, складає зол. 15.— на Рідну Школу.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла" **Рідній Школі** о. Роман Яросевич, Райське 5.—; збірка з парохії Завалля зол. 20.70; М. Кульматицький, Лодзь зол. 5.—.

РІЖНІ

НА КАРНАВАЛ убрання вінгові, смокінгові, фракові напожичаю. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-37. 139 7-10

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговувати ся можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. **Для провінції висилаємо за післяплатою.**

Ціннин друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картох) зол. 2.50
оправлена (200 картох) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj **Wydawca:** Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. **Видає** Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Sobota 4. lutego 1939. N. 25.
Субота 4. лютого 1939. Ч. 25.

ДІЛО DIŁO

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Цікавість та інформація

(Передова стаття)

Відпуження між Хустом і Прагою

Випробовують радіостацію в Хусті

Звіт міністра Ревая з поїздки до Праги

Совіти відкликали свого представника з Будапешту

Батя побудує залізницю Брно -- Хуст

Зїзд Рідної Школи

Совітські вояки вдерлися до Манджурії

Цікавий виступ сенатора Пристора в українській справі

ВЕЧІРКИ

(Фейлєтон Гал. Чіпки)

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 16.

Nr. 25 (15.116).
Ч. 25 (15.116).

Lwów, sobota 4. lutego 1939.
Львів, субота 4. лютого 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

DIŁO

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції . 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504.060
Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів, вул. 9-11 ч. 221 тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. І. п.** (над крамницею „Саляндра")

Відпруження між Хустом і Прагою.

В ЯКІМ ХАРАКТЕРІ ПРИЇХАВ ГЕНЕРАЛ ПРХАЛЯ ДО ХУСТУ.

„Дайче Альгемайне Цайтунг" стверджує, що після розмов мін.Ревая з прем. Бераном дійшло до відпруження між Хустом і Прагою

Ген. Прхаля виїхав до Хусту — невідомо пощо і в якому характері.

—o—

Цілий світ глядить з подивом

на геройську оборону самостійности Карпатської України.

— СТВЕРДЖУЄ НІМЕЦЬКИЙ ЧАСОПИС.

„Гренцботе" містить статтю „Карпатська Україна під натиском", у якій описує, як ріжні чинники намагалися примусити Карпатську Україну до капітуляції та до резигнації з автономії в рамах чесько-словацької федерації. Щоб виголодити Карпатську Україну, Мадярщина робила труднощі у транзиті; також транзит через північний кордон припинено. Але саме в цих труднощах зросла національна свідомість карпатських українців — вони духово перетворилися, загартувалися, набрали відпорности, щоб відбивати чеський натиск. Цілий світ глядить з подивом на геройську оборону самостійности Карпатської України. І уряд рішений боронити своїх прав усіми засобами, населення готове до найбільших жертв в обороні недавно здобутої самостійности.

—o—

Від 11 лютого Хуст матиме залізничу сполуку з Прагою.

Карпатоукраїнський уряд дістав телеграфічну вістку від української делегації на делімітаційні переговори в Будапешті, що транзитний рух між Карпатською Україною та західною частиною федерації налагоджується, починаючи від 3. ц. м. Від 11. ц. м. Хуст матиме нормальну залізничу сполуку зі заходом. Крім того наладнано комунікацію з Мадярщиною, від 5. ц. м. через Ужгород.

Протичеські настрої в Карпатській Україні

ПАТ повідомляє з Ужгороду: Деякі місцевости підпадають під вплив протичеської агітації урядових кол Карпатської України; це доводить до протичеських виступів. Напр. у Тирнові селяни відмовилися постачати чеським жандармам молока, а що не мають де продати, виливають його.

5-ГО ЛЮТОГО — ДЕНЬ МАСОВИХ ПЕРЕДВИБОРЧИХ ЗБОРІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На неділю 5. лютого призначено у всіх більших місцевостях Карпатської України передвиборчі збори. Промовлятимуть усі кандидати до карпато-українського сойму, включно з кандидатами чеської, румунської та німецької національної меншини, яких поставили на виборчому списі УНО.

НАСТРОЇ В ХУСТІ У НАСВІТЛЕННІ НІМЕЦЬКОГО ЩОДЕННИКА.

„Вінер Наєсте Нахріхтен" стверджують, що **негативне становище населення Карпатської України до ген. Прхалі не змінилося. Настрої в Хусті такі, що на випадок приїзду ген. Прхалі в характері міністра загрожують заворушення.**

Національна Еспанія

готова прийняти утікачів з Каталонії.

ФРАНЦІЯ ВИШЛЕ АМБАСАДОРА ДО БУРГОСУ?

Французькі міністри Сарро і Рюкар вернулися після інспекції каталонського пограниччя до Парижа, де відбулася нарада уряду.

Париж стоїть на становищі, що сама Франція не має обовязку фінансувати евакуації каталонських утікачів — це питання треба розвязати на міжнародній площині.

Як говорять у політичних колах, між Парижем та Барсельоною йдуть приватні розмови, у висліді яких ген. Франко погодився прийняти на свою територію жінок, дітей і старців, що сховалися до Франції. З огляду на те виявляється необхідним навязати дипльоматичні взаємини з нац. Еспанією. У Парижі говорять про висилку одного генерала, особистого знайомого ген. Франка, зі спеціяльною місією до Бургосу; він мав би приготовити приїзд французького амбасадора. Цього домагається енергійно окрема група парляментаристів під проводом Фландена.

ФРАНЦУЗЬКЕ ПОГРАНИЧЧА ЗАГРОЖЕНЕ.

Рівночасно франц. влада приготовляється на те, що при самому кордоні дійде до великих боїв; червоні будують там укріплення. Йде про те, щоб ці операції не нарушили безпеки на французькому пограниччі та щоб не допустити до хаотичного напливу червоних міліціонерів.

Еспанські національні війська зайняли Берґу.

35 КМ. ВІД ФРАНЦУЗЬКОГО КОРДОНУ.

Національні війська пішли вперед на всіх відтинках каталонського фронту. Корпус ген. Урхеля занів місто Берґу. Тепер нац. війська віддалені лиш на 35 км. від франко-каталонського кордону.

ЧЕРВОНА АРТИЛЄРІЯ ОКРУЖЕНА.

Інша група нац. військ здобула на південь від Віку місцевости Севу, Таралель та Рідепорас. Тим способом звідусіль окружено простір, на якому червоні досередили великі артилєрійські частини.

ЗАСІДАННЯ ПРОВОДУ Українського Національного Обєднання.

ЗВІТ МІН. Ю. РЕВАЯ З ПОЇЗДКИ ДО ПРАГИ.

ХУСТ. КУП повідомляє: Вчора в год. 6-ій вечором відбулось тут засідання проводу Українського Національного Обєднання, на якому міністр Ю. Ревай зложив звіт зі своєї поїздки до Праги та з переговорів з членами центрального уряду. Провід Українського Національного Обєднання подякував міністрові Ю. Реваєві за його заходи і труди та висловив йому глибоке признання.

Провід опрацював організаційний плян та видав заклик до громадянства, щоб воно хоронилося від впливу збаламучених одиниць, які ширять фальшиві вістки і паніку. Справа Карпатської України стоїть добре.

—o—

СПРАВА ЧОТИРЬОХ ПОСЛІВ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДО ПРАСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

Як подає „Наєс Вінер Таґеблят", карпатоукраїнський уряд робить заходи, щоб УНОбєднанню признано право розділити 4 мандати до праського парляменту, що їх посли втратили з огляду на зміну південного кордону Карпатської України. Це домагання стрічається із спротивом Праги.

Переговори між мін. Реваєм та прем. Бераном усунули всі труднощі.

БОЛГАРСЬКИЙ КОРОЛЬ ВИЇХАВ З РИМУ.

Болгарський король Борис виїхав з Риму, де провів 2 тижні як гість італійського короля.

Цікавість та інформація.

Львів, 2. лютого 1939.

Це розмірно зовсім недавній час, коли український загал у Галичині почав цікавитись міжнародніми подіями. Тямимо, як то „Діло", починаючи від 20-их рр. післявоєнного часу, систематично „призвичаювало" своїх читачів до закордонно-політичної тематики, яка раніш була у газеті пятим колесом у возі та в очах читача згори чимось „нудним", на чому ледви зупинявся зір. Тямимо, як сьогодні, як то раз прийіс до Редакції статтю п. н. „Анґлія, Судан і Єгипет" пок. д-р Ярослав Олесницький, один із найкращих наших знавців міжнародніх політичних проблем. Тема була тоді у світовій пресі актуальна і стаття першорядна. Коли ми її видрукували, то довго прийшлося слухати просто іронічних дотинок ріжних громадян, що „Діло" — мовляв — займається такими витребеньками, як якісь африканські країни і конфлікти. Закордонно-політична тематика належала у широкій українсько-галицькій опінії довго-довго до ділянок мало не метафізики. Довго-довго приходилося втовкмачувати абетку науки історії, що нема у світі подій відірваних, взаємно від себе незалежних, що всі вони у взаємному звязку, інколи у найтіснішому звязку навіть тоді, коли здавалось би, що нічого у них нема спільного, та що не має права забірати голосу не то в українській політиці, але й у касиновому чи каварняному українському політиканстві той, хто не цікавиться подіями у широкому світі і сяк-так, по газетному, у них не орієнтується. Приходилось пояснювати людям, що залюбки повторювана крилата фраза про „міжнародній характер української справи" це не значить, що всі державні мужі світа так і не мають іншої журби, як тільки українців та їхні клопоти і змагання, тільки те, що й українська справа займає якесь місце у комплексі справ, що їх щойно мусимо знати й пізнавати.

Здається, що ті часи належать до давнього минулого. Зацікавлення закордонно-політичними подіями серед найширших верств нашого громадянства щораз більшало. Такі події, як італійсько-абісинська війна або перші місяці еспанської війни, як історія зросту й упадку совєтських впливів в Европі, не кажучи вже про такі географічно ближчі події, як „аншлюс" чи судетський конфлікт, — це були теми загальних і щоденних розмов. Українське громадянство ставало під цим оглядом на одному ступні з усіми іншими культурними громадянствами світа.

Це явище дійшло до свого найвищого ступня в останніх місяцях і тижнях. Ідо з ним упарі зміна іншого явища, такого характеристичного для українського галицького культурного життя. Від початків історії української преси — пайвищий у нас був тижневик, — тижневики були (формально і далі ще є) офіціяльними органами всіх наших політичних партій, тижневики мали найвищий наклад, у малих містечках і по селах щоденник був тільки рідким та виїмковим гостем в українському домі. Але в останньому часі, під впливом того загального зацікавлення подіями у широкому світі — раптово **паде наклад тижневиків та зростає наклад щоденників.** Український щоденник проникає вже в українське село. Навіть найкращі тижневі огляди міжнародніх подій, такі, що їх напр. вів колись перемиський „Український Голос" — нікому сьогодні не вистачають: люди просто вже надто нервові, щоб цілий тиждень ждати, поки довідаються, що сказав той чи інший державний діяч у днях передвоєнної гарячки.

А проте приглядаючись цьому явищу — добачуємо в ньому також деякі недобрі і нездорові рисочки. Річ у тому, що те зацікавлення міжнародніми подіями дуже **одностороннє.** Маємо враження, що велика частина української читаючої публики у краю шукає у закордонно-політичних вістках тільки вісток — про себе, про українську справу, або таких, які йдуть по лінії відомих бажань. Зате вістки і статті, які на перший погляд або не мають з українською справою нічого спільного або підважують величну будівлю, що її собі наш громадянин надто поквапно у своїй уяві сконструував — такий інформаційний матеріял належить по давньому до матеріялу „нудного". Буває, що за обективне та правильне зясовування подій у широкому світі можна ще й наразитись на епітет „гасителя духа", так, немов ті події мають достосовуватись до краєвих настроїв, або немов до них повинна достосовуватись рідна пресово-інформаційна служба.

Це нездорові прояви, бо вони є вислідом виключно тільки екзальтації, яка гарно свідчить про патріотизм, та проте належить до того світа почувань, що з політичною освітою стоїть тільки у далекому звязку. Бо політична освіта має, якої джерелом є саме добра, особливо інформаційно-добра щоденна преса, масово поширена — не залежить від актуальних настроїв і політичних тенденцій. Щоденна преса має політично вишколювати громадянство, так далеко, щоб воно напр. само миттю орієнтувалось серед повені вісток — котрі з них правдиві чи імовірні, котрі штучно роздувані „для сензації", а котрі належать до категорії „пробних бальонів" або просто провокацій, бо суперечать льогічному змістові даної ситуації і прагматичному звязкові подій. Формована пресою політична освіта каже теж громадянству завжди, при всяких, добрих чи злих обставинах, **зберігати спокій та рівновагу духа,** не піддаватися настроям ані радісної екзальтації ані розпуки, тямлючи, що перша може бути передчасна і нікому непотрібна, друга — ще більш безпідставна. Не дурно найбільшою прикметою кожного політика є **холоднокровність** — хай навіть получена з найбільшим темпераментом, а проте така, яка вміє на поводах тримати свої настрої і свої вибухи радости чи смутку. Ми хотіли б, щоб такі прикмети якнайбільш поширились у рідному громадянстві, щоб нинішнє зацікавлення міжнародніми подіями, яке казало широким масам нашого

громадянства поцікавитись більше щоденною пресою, стало підставою справжньої масової політичної освіти, масового політичного вишколу.

Тому, виступаючи вже неоднократно проти того, щоб настрої екзальтації вироджувались навіть у нехіть до буденної конструктивної праці, в якесь дивоглядне та каригідне легковаження „дрібних" справ, від яких саме найбільше залежить доля націй, — протиставимось також хибному розумінню завдань пресово-інформаційної служби, якщо вона хоче бути дійсно добра, дійсно правильна, виховна та конструктивна. Від того, чи Гітлер згадує у своїй промові про европейський Схід чи ні — не залежить доля української нації: **залежить вона від сили українства, якої підвалиною є муравлина конструктивна праця та масова політична освіта.** Зацікавлення міжнародніми подіями повинно бути постійне, тривке, всестороннє, незалежне від хвилевих настроїв. **ік.**

Основа сили Рідної Школи — це її членство. Вступайте масово у члени Р. Ш. Річна членська вкладка 2 зол., для селян і робітників тільки 1 зол. Вписуватись і вкладку вплачувати у приналежному Кружку РШ.

Від Єжова до того самого.

НОВІ ОБВИНУВАЧЕНІ У КОНТРРЕВОЛЮЦІЇ.

Хоч зазначалося на кожному кроці, що нищить „ворогів народу" славетна совітська контррозвідка під кермуванням „сталінського наркома" Єжова (всі знали, що на цьому саме місці треба гучно плескати), але таємницею полишинеля було, що самим то Єжовим, як секретарем ЦК. партії кермує генеральний секретар партії, тобто сам „вождь".

Та надійшли досить непевні часи. Бо крім перманентних внутрішніх ворогів, яких і не щастило „викорчувати", які росли, ніби гриби по дощі, загрожували все небезпечніше й небезпечніше вороги і зовнішні. Доводилося вживати всіляких способів якось забезпечити себе, зробити якісь щасливі ходи.

Здається нам, що мешканців Кремля і досі кидає в холодний піт при одній тільки згадці про мінхенське побачення. Політичне примирення, політичне зеднання европейських потуг, цей славнозвісний пакт чотирьох у Европі плюс Японія в Азії, це не тільки вічний шах, це вже справжній мат для „шостої частини світу".

Але якось пощастило. Покищо мінхенське побачення не привело до згоди чотирьох европейських потуг. Залишилися старі, а то навіть повстали й нові розбіжности. Отже використовувати кожну таку розбіжність! Старатися як могла використовувати розколини поміж цими державами! Розширяти їх! Змобілізувати всі видні та невидні осередки комінтерну. Зробити все! А тут на щастя незадоволення в Англії, головно в Америці з антисемітської політики Німеччини. А тут на щастя незадоволення в Англії, а головне в Америці з японської експансії в Китаю. Чи не можна на цьому виграти?! Треба тільки якось навіяти більше довіря до СССР, до його сучасної демократичности, до його миролюбства.

Ну, а крім того слід трохи якось заспокоїти внутрішні ферменти, головне націоналістичні.

І ось 7. грудня у відділі хроніки, на останній сторінці (і це у всіх совітських газетах) з'являється коротка записка про звільнення Єжова за його проханням від обовязків наркома внутрішніх справ з залишенням наркомом водного транспорту, обовязки якого він виконував уже від квітня м. р. На наркома внутрішніх справ призначено Лаврентія Берію, що раніше був першим секретарем ЦК. компартії Грузії.

Зрозуміло, на другий день перший погляд був на першу сторінку газет. І, о сензація! Ані портретів Єжова, ані Берії, ані ніякої біографії Берії! Це вже цілком незвичайно!!

І „власні кореспонденти" европейських газет писали вже і про перебування Єжова в шпиталі під охороною чекістів, і про замах його на самогубство і про розлуку з ним його дружини, порівнюючи ввесь час його долю з долею Ягоди. Але ріжниця була велика. Ягода був тільки урядовець, звичайно комуніст, що займав високе становище. Єжов не тільки високий урядовець, він, як ми вже зазначили, і секретар ЦК. партії, і голова комісії партійної контролі, і член політбюра. Не значить те, щоб його не можна було „ліквідувати", але мусіли б це були зробити в цілком інший спосіб.

Наслідки автомобільної катастрофи.

ХУСТ. У справі катастрофи, що сталася у неділю, 29. м. м., з автом вищих урядовців Карпатської України, Чеське Пресове Бюро повідомляє: Більша група урядовців міністерств з Хусту виїхала була в суботу до Мармарошського Сиготу на свято румунського Червоного Хреста. В часі повороту авто карпато-українського шефа пропаганди д-ра Комаринського наїхало на румунській території на поруччя дерев'яного мосту й наслідком того були ранені три особи, найважче шеф Президії Ради Міністрів Микола Лацанич. Легко ранені д-р Комаринський та його жінка відїхали вже до Хусту; надкомісар Лацанич, що має зломану ногу у трьох місцях залишився у лічниці в Сиготі.

Недавно 21 грудня, годовщина заснування ЧК і знову сенсація. Ніяких згадок про це в пресі, ніяких статтей з приводу цього. І тільки в клюбі імени Дзержинського відбулися з цього приводу збори, при чому найвища особа там була дивізійний комісар Соловйов, один із другорядних вищих урядовців НКВС.

Отже не тільки існує ніби якесь незадоволення з усього апарату наркомвнусправ, але бажано це задемонструвати.

Між іншим також незгідно з правдою висвітлювали „власні кореспонденти" минуле нового наркому, ніби він працював завсіди в органах Ч. К. Він майже ввесь час працював по партійній лінії (між іншим у році 1922. він, як „товариш Лаврентій" був секретарем партійного комітету в Києві, був досить толерантний і навіть прихильний до української кооперації) і це також свідчило б про бажання задемонструвати ніби зміну курсу політики наркомвнусправ, бо на місце Єжова можна ж було б призначити когобудь з його заступників.

А судовий процес у Києві при кінці грудня, судовий процес з обвинуваченням групи колишніх співробітників НКВС Молдавії на чолі з самим наркомом Широким, що чомусь то помер до суду! Обвинуватили їх у створенні фіктивної контрреволюційної організації, у примушуванні ріжних осіб зізнавати в участи в цій організації! І ніби злочини ці викрив Ц. К. компартії України. Усіх обвинувачених засуджено і розстріляно.

Зновy очевидне бажання задемонструвати, що уряд рішив боротися злочинами (і то такими своєрідними!) навіть і серед апарату Наркомвнусправ.

А на жалібному засіданні на роковини смерти Леніна, тобто на особливо урочистому партійному засіданні серед президії сидить далі, як і раніше, Єжов. Це свідчить, що ніяких злочинів він не заподіяв, користується попереднім довірям, треба було через його відхід задемонструвати назверх, а також і всередині СССР ніби цілковиту зміну внутрішньої політики совітського уряду по лінії наркомвнусправ.

А задемонструвати вже зуміють! Недаремно тепер саме в Ню Йорку будують совітський павільон для майбутньої вистави, недаремно по всіх великих центрах Північної Америки американська компартія влаштовує урочисті збори памяті Леніна, з промовами про миролюбство „великого могутнього" СССР. Недаремне на сторінках деяких англійських газет проскакують думки, що цілком непотрібно нехтувати СССР, як можливим спільником на випадок воєнних ускладнень.

Отже демонструвати якнайбільше демократії, миролюбства з боку СССР! Тимто й вирішило політбюро з участю того самого Єжова, що він мусить відсунутися від наркомвнусправ, на доказ запровадження нового, лагідного, „демократичного" курсу.

Може й пощастить когонебудь у цьому переконати!

Гл. Л

23/12

Чого домагається німецька меншина у Польщі.

Варшава, 1. лютого 1939.

Коротко перед приїздом мін. Рібентропа до Варшави, премієр ґен. Складковський прийняв — як коротко інформував тоді ПАТ — німецького сенатора Ервіна Гасбаха, що передав меморіял у справі положення німецької меншини у Польщі.

Грубо пізніше появився докладний комунікат катовицької пресової німецької агенції „Д. П. Д.", що насвітлює характер німецького постулятивного меморіялу і наводить його зміст.

„Підчас моїх останніх відвідин з б. сенатором Візнером (14. жовтня 1938 р.; сен. Візнер голова „Юнгдайтше Партай", проти якого польська преса веде сильну кампанію — Ґром.) доручили ми нам, пане премієре — пише у меморіялі сен. Гасбах — списаний реферат у найдразливіших справах нашої меншини, де була мова про такі справи:

1. Шкільництво.
2. Стосування закону про прикордонну полосу та передовсім про виселювання польських громадян німецької національности.
3. Рівне трактування німецьких робітників при прийманні до праці і звільненнях.
4. Стосування закону про державну приналежність.
5. Церковно-віроісповідні справи.

Пан премієр — пише далі сен. Гасбах — заявив нам тоді, що наведені справи розглянє прихильно. У міжчасі я перевів багато розмов у численних польських установах і міністерствах, щоб довести до злагіднення вичислених дошкульних болячок німецького населення. На превеликий жаль, мушу заявити, що за малими винятками і наслідками натрапив я усюди на нехіть і відмову. У багатьох випадках заявили мені, що все залежить від права взаємности і відношення до польської меншини в Німеччині."

В закінченні меморіялу сенатор Гасбах просить принаглююче припоручити поодиноким міністерствам коротко випрацювати і полагодити усі ці важні для німців справи.

Ґром.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНЬ! Вовни на плащі костюми сукні і шовки, дешево і добре купиш у фірмі РОЖА БОТВІН в нововідкритім льокалю ул. Боїмів 9.
2641 10-10

Діяльність ОЗОН-у у станиславівському воєвідстві.

ПАТ повідомляє:

Чималими успіхами може похвалитись окружна організація ОЗОН-у у станиславівському воєвідстві в останніх місяцях. Ось факти:

В **коломийському повіті** ОЗОН заснував безвідсоткові каси в Коломиї, Яблонові, Печеніжині й Товмачику і викупив землю „з чужих рук" у Камінці Малій, Товмачику та Яблонові простором коло 120 моргів. Заходами окружного коломийського ОЗОН-у громадяни полюки дістали позичку на суму 50 тисяч золотих на закупно землі. **В самій Коломиї** засновано кравецьку кооперативу, зорганізовано ремісничий університет, закуповувано коні для війська та влаштовано цілу низку відчитів на актуальні теми. **Окружний ОЗОН у Косові** дбав про імпрези та святочні обходи, дохід з яких пішов на польську приватну гімназію в Косові, на ялинку для дітей безробітних та на будову костела в Маріямполі. В повітах **Снятин, Городенка, Жидачів і Товмач** заходами ОЗОН-у основано цілу мережу християнських безвідсоткових кас та зорганізовано кільканадцять кооператив. У **Калуші** основано безвідсоткову касу і придбано від громади ґрунт під будівлю приватної польської ґімназії; культурно-освітня секція місцевого ОЗОН-у, зложена з учителів місцевої ґімназії та вселюдніх шкіл, працює безупинно по сільських читальнях, зокрема в селах з мішаним населенням. **Рогатинський ОЗОН** занявся в першу чергу організацією польського купецтва і в своїй практичній акції чимраз більше опановує та монополізує вивіз худоби. **Округа ОЗОН-у у Стрию** незвичайно діяльна. Вона оснувала кооперативу „Дашавянка" з філією в Моршині, якої місячний оборот сягає 25.000 золотих. У Сколім і Синевідську Вижнім зорганізовано робітничі кооперативи, в Соколові шевську кооперативу. Тепер приступає до праці кооператива в Рафайловій та безвідсоткова каса в Жулині. В харитативно-суспільній ділянці стрийська округа ОЗОН-у веде доживу найбіднішої дітвори у Стрию, Сколім, Соколові, Жулині, Хромогорбі та Жижаві. У Сколім та Жижаві урухомили аматорські гуртки та курси для неграмотних.

Опозиція проти політики Рузвельта.

Вашинґтон. Сенатор Най заявив у сенаті, що він не братиме відтепер участи в тайних засіданнях сенатської військової комісії. Сенатор Най бажає в той спосіб запротестувати „проти процедури, яка не дозволяє американській опінії **зайнімативсь з дійсною політикою уряду Злу**чених Держав Півн. Америки". Виступ сенатора Ная може мати такий наслідок, що спровокує дебату над закордонною політикою Злучених Держав. Сенатори Мінтон і Клерк уже заявили, що говоритимуть на цю тему. — Опозиція закидає Рузвельтові завелике юдофільство.

Новий кабінет у Румунії.

Букарешт. Учора вечором кабінет міністрів подався до димісії. Король доручив місію утворення нового кабінету дотеперішньому премієрові патріярхові Миронові Крісті, який представив королеві такий спис членів: премієр **Мирон Крістя**, віцепремієр, міністр внутрішніх справ та міністр народньої оборони в одній особі **Арманд Калінеско**, міністр юстиції **Віктор Імманді**, міністр озброєння **Віктор Славеско**, міністр прилюдних робіт та комунікації **Міхель Гельмекзану**, міністр скарбу й губернатор національного банку **Мітіца Константінеску**, міністр народ. господарки інж. **Йорі Буйці**, міністр летунства й маринарки ґен. **Павло Теодореску**, міністр праці **Міхель Ралєс**, міністр здоровля та суспільної безпеки ґен. **Микола Марінеску**, міністр віроісповідань та мистецтв **Микола Цігро**, мін. освіти **Петро Андрей**, міністр закорд. справ **Ґригор Ґафенку**, міністр для меншинних справ **Сільвію Драгомір**, міністр рільництва та державних дібр проф. **Корнацеану**, міністр для інвентаризації прилюдного майна **Траян Поп**. — Державними підсекретарями стали: в міністерстві рільництва **М. Шербан**, для пропаганди **Евг. Тітеану**, в мін. внутр. справ ґен. **Ґаврило Марінеску і Коріолян Баран**, у президії ради міністрів — **Михайло Могареану**, в мін. ісповідань і мистецтв **Паце Попеску і І. М. Садавеану**, в мін. освіти **Дмитро Туоні**, в міністерстві народньої оборони — ґен. **Ґригор Мігалі**, в міністерстві народньої господарки — **Віктор Лінґа**. Заприсяження членів нового кабінету та королівських резидентів 10 провінцій відбулось у ночі.

Різдво українців у війську.

Відомо, що багато молодих українців рікрічно відбуває обовязкову військову службу в польському війську, здебільша поза межами рідного краю. Тут хочемо звернути увагу на недостачі в заспокоюванні їхніх релігійних потреб. Ось напр. у Познані гр.-кат. вояки не святкують греко-кат. свят Різдва Христового, тільки вправлюють тоді або працюють, як у книжному будному дні. Нема в тому дні ані в найближчих ніякого нашого богослуження, хоч істнує там греко-католицький деканат.

Вояки жидівської національности в Познані всі свої свята святкують якслід. Видно, що про тих жидів є кому подбати, де вони не були б, тільки українці, вирвані зі своїх сіл та містечок, тратять звязок з рідним обрядом і навіть у такому урочистому дні, як день Рождества Христового, не мають можливости хочби думками злучитися зі своїми родинними сторонами та зі своєю церквою.

Цією справою повинні зацікавитись українські церковні і громадянські чинники та подбати, щоб нашим воякам, які стаціоновані у корінно-польських землях, зокрема в Познані, запевнено духовну обслугу принайменше підчас урочистих свят.

К. К.

Поїздка ґен. Прхалі до Хусту.

Згідно з празьким повідомленням ПАТ-а генерал Лев Прхала виїхав учора вечором з Праги до Хусту. Перед відїздом відбув він численні розмови з поодинокими членами центрального уряду.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає.

Відкритий лист до Пана Премієра Складковського.

Дістаємо з Краєвої Народньої Канцелярії УНДО такого листа:

Від кількох місяців війт нашої громади Соколівка, повіт Золочів, Міхал Сурмай, заряди надзвичайну варту в нашій громаді по 8 людей на добу, а саме: по 6 людей коло „Людового Дому" та по 2 людей коло постеруику державної поліції. До цієї варти призначив тільки населення української народности і то мужчин та жінок, без огляду на вік і стан. Варта відбувається під голим небом на дворі в морози і підчас слоти. Від цієї варти звільняють громадян поляків та жидів.

Зазначуємо, що в нашій громаді не було ніяких виступів, які оправдували б таке заряджения.

Найболючіше для нас те, що заряджения відноситься лише до українців, а поляки і жиди мають у пана війта привілеї. Це зарядження війта уважаємо за глум над нами.

Подаємо це до відома П. Премієрові і просимо скасувати це зарядження війта.

Соколівка, дня 29. січня 1939. р.

Підписи громадян.

—o—

Картина рідношкільної дійсности.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ЗАГАЛЬНОГО ЗІЗДУ РІДНОЇ ШКОЛИ, ЩО ВІДБУВСЯ 2-ГО ЛЮТОГО Ц. Р. У ЛЬВОВІ.

БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА ПОМЕРЛИХ ЧЛЕНІВ Р. Ш.

В день Зїзду Р. Ш. о. **Юліян Дзерович** відправив у *Преображенській* церкві заупокійну Службу Божу за померлих членів РШ. В богослуженні взяли участь делеґати на Зїзд.

ВІДКРИТТЯ ЗІЗДУ.

Загальний Зїзд РШ, що цього року відбувся в салі „Яд Харузім" при вул. Бернштайна, і в президії якого засіли: голова **Іван Галущинський,** заступник голови **о. Юліян Дзерович** і секретар **д-р Мирон Коновалець,** відкрив голова проф. **Іван Галущинський.** Покликавши на секретарів зїзду дир. **Степана Гавришука** зі Львова, дир. **Григора Терлецького** зі Львова і дир. **Пилипа Гошовського** з Ходорова, голова привитав приявного на салі Преосв. **Никиту** та всіх делеґатів і гостей. Після того згадав померлих у минулому році членів РШ: Миколу Заячківського, б. голову РШ, о. Тита Войнаровського, б. голову РШ, Сидора Громницького, б. члена Гол. Управи Марію Білецьку, б. заст. голови РШ, д-ра Секелу, дир. Олександра Трача, Миколу Глинського, д-ра Дмитра Марцева, інж. Романа Погорецького, інж. Осипа Тарантюка, д-ра Олега Мохнацького, Олену Прокеш, Ірину Олеськову, Володимира Устіяновича, д-ра Мирона Конрата, Марію Коновалець, дир. Михайла Верещака, ґен. Мирона Тарнавського, Йосифа Чайковського, Олену Торонську, Степанію Тарновецьку, д-ра Степана Смаль-Стоцького, Миколу Тарнавського, Юрка Турчина, Катерину Вуйцик і Петра Гладюка. Память покійних зібрані вшанували вставши з місць. Голова повідомив, що перед зїздом о. Юліян Дзерович відправив за покійних Службу Божу, за що голова о. Дзеровичеві склав подяку.

ПИСЬМО ЕКС. МИТРОПОЛИТА.

З доручення голови секретар Головної Управи д-р **Мирон Коновалець** відчитав письмо **Ексц. Митрополита Андрея** такого змісту:

„Дуже дякую за ласкаву память і надіслання звідомлення про стан Товариства „Рідна Школа" за останній адміністраційний рік. Дякуючи рівнож за запрошення на Загальний Зїзд „Рідної Школи" повідомляю ввічливо, що на жаль, з огляду на стан мого здоровля, на зїзд прибути не можу, бажаю одначе найкращого успіху в працях зїзду. Най Бог благословить. Андрей, митрополит".

В імені президії РШ д-р Коновалець склав на руки Преосв. Никити подяку Ексц. Митрополитові за ці побажання. Голова проф. Галущинський в імені Загального Зїзду передав через Преосв. Никиту привіт Митрополитові Андреєві при маніфестаційних оплесках зібраних.

ВСТУПНІ ФОРМАЛЬНОСТИ.

Голова відчитав правильник зїзду, ухвалений на одному з попередніх зїздів. За звичаєм минулих років передано за згодою зібраних перевірку протоколу з минулорічного зїзду верифікаційній комісії, до якої увійшли: **Роман Лисович** зі Стрия, **Іван Корчинський** з Камінки Струмилової, дир. **Августин Домбровський** зі Львова.

На внесок, щоб вибрати окрему резолюційну комісію, зїзд вибрав до неї: проф. Володимира Зубрицького зі Львова, Володимира Рижого зі Львова, дир. Івана Калиняка зі Стрия, дир. Василя Ратича з Рогатина, інсп. Петра Будзя зі Львова, мец. д-ра Миколу Рибака з Перемишля, дир. Михайла Ватулу з Золочева.

ЗВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

Тому, що звідомлення з діяльности Головної Управи РШ. за рік 1937—38 було видруковане в цілости в ч. 24. журналу „Рідна Школа" з 20. XII. 1938 і делеґати на зїзд мали змогу з цим звідомленням основно познайомитися, окремих устних звідомлень не було. На цьому місці голова, проф. Галущинський виголосив реферат, що був передбачений як сема точка порядку нарад.

Обговоривши ріжні сторінки діяльности Рідної Школи проф. Галущинський торкнувся також деяких недостач, що до деякої міри спиняють нормальну працю установи і закінчив свою промову оптимістичним акордом висловлюючи віру, що рідношкільна орґанізація всеж розбудується до необхідних їй меж.

ПИСЬМО КИР ІВАНА.

Після реферату проф. Галущинського секретар Гол. Управи д-р М. Коновалець відчитав письмо Преосв. Івана:

„Прошу приняти мою щиру подяку за ласкаве запрошення мене на цьогорічний Загальний Зїзд Рідної Школи. Дуже жалую, що мої заняття не дозволюють мені взяти участи в тому Зїзді. Оцею дорогою пересилаю свій сердечний привіт Хвальному Зїздові і прошу в Бога найобильнішого благословення для нарад і для рішень Хвального Зїзду, щоби вони випали на найбільше добро тієї нашої найріднішої та найсимпатичнішої всенародньої Установи. З висловами глибокої пошани відданий в Христі Господі слуга Іван, еп. пом. львівський."

ЗВІДОМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

Звідомлення Контрольної Комісії відчитав голова Контрольної Комісії дир. **Іван Филипович.** Представивши вислід перевірки діловодства та праці Головної Управи Контрольна Комісія поставила внесок дати Головній Управі абсолюторію.

СПРАВА ПІДВИШКИ ВКЛАДКИ.

Секретар д-р Мирон Коновалець відчитує внесок Президії у справі підвишки членської вкладки:

„Щоб дати спромогу Рідній Школі покрити її велитенські видатки й поставити її на твердій матеріяльній основі та кілько можна уневалежнити її фінансову ділянку від усяких сторонніх чинників, а з другого боку, щоб поставити її на власних силах народу — Загальний Зїзд Р. Ш. постановляє підвищити дотеперішню річну статутову членську вкладку на 50% для кожного роду платників. Одночасно завзиває всі кружки Р. Ш. й повітові рідношкільні орґанізації передати 50% надвишки з 1938/39 року вповні і виключно до розпорядимости Головної Управи Р. Ш."

ВИБІР КОМІСІЇ-МАТКИ.

На внесок проф. **Гната Мартинця** з Самбора перенесено на це місце точку: вибір Комісії-Матки. Згідно з вибором зїзду до Комісії-Матки увійшли: д-р **Іван Романків** (Жовква), д-р **Іван Лемішка** (Камінка Струмилова), д-р **Яким Ярема** (Тернопіль), радн. **Теофіль Карачевський** (Львів), студ. **Омелян Логуш** (Львів), дир. **Володимир Полянський** (Львів), дир. **Омелян Терлецький** (Львів), д-р **Петро Гнатів** (Дрогобич).

Після десятихвилинної перерви, підчас якої делеґати зголошувалися до слова, почалася дискусія над звідомленнями.

ДИСКУСІЯ.

Володимир Івасик (Ставчани) порушує справу статуту і справу купонів „Нового Часу". Ці купони важко збирати, тому вплинув від Ви-

---

МИХАЙЛО РОМАНИШИН. 4

Крива рука

(Докінчення)

Крива Рука пацнув ногою зелену плахту зеленини, що пхалася під ноги і в тій самій хвилині під цегольнею раз по разу щось плеснуло і людський крик вирвався з надрів, сухий і хриплий, як тріскіт батога. Крива Рука зморщився. Він уже знав. То „трибунал" видавши присуд на доказане Кривою Рукою лінивство Найди, наказав на очах усіх негайно виконати присуд — лозовими буками, які відмірювали шпарко із притиском на голому тілі. У рівних віддалях часу — видно хтось держав у руці годинник — чути було той сам, подвійний тріск буків, а в парі з ним, хриплий, та що раз більш ослаблений крик людини. Екзекуція відбувалася спокійно, бо найменший шелест не доходив до Кривої Руки.

Раптом, як вереск фабричної сирени вдерся на Поляну гострий крик Параски. Крива Рука, як поражений громом, скочив на ноги і розпихав ліктями юрбу, гнав оскаженілий до неї. Ще хвилинка, він перескочив у бігу широку копанку, чалапнув одною ногою у воду, перекинувся в болоті і допавши берега, схопив рукою Паращині довгі, чорні коси. Тоді, скоріше, ніж нові лозові буки на відворотну медалю Найди, впали на її голову, плечі, груди, його тверді, залізні пястуки. Бив ними куди попало. Гатив навідліть, в лице, у потилицю, попадав у порожне і тоді подвоював свою лють, і дико сопучи, пяний, захриплий, поки сам не обсунувся на землю. Чув ще трохи сили в ногах — встав і відійшов на бік. Серце немилосерно гепалося в його грудях, пхалося у горло, то ревло на всі голоси. Лють, скажена, собача, заволодівши ним, не хотіла притихнути. Спустив ноги по коліна у воду і від того робилося йому лекше. Серце притихало. Голоси в ухах щезали. Кров гамувалася.

Аж тепер зрозумів те, у що досі ніколи не вірив — у те, що Параска насправді любила отого кирпатого Найду, лінюха і боягуза. Досі не підпускав до себе навіть такого здогаду, хоч яке мав бистре око. А тут раптом її крик над справедливо засудженим Найдою — відкрив йому правду. Той крик, то її любов, ніщо інше. Вовчиця інакше не зраджує своєї любови як криком. Відчував спрагу і голод. Не знав, чи лягати на траву, чи бігти перед себе.

І знав, що він свого голоду не заспокоїть, якби навіть їв безупинку день і ніч. Його заспокоїть лиш мандрівка, тяга і то не завжди. Він мусить звідсіля відійти. Мусить... Він уже готовий у дорогу. Жебрак. Цурупалки подерті на плечі, сандали взує, бо на полях стерня — осінь, усе голе.

Серпневий день умивався перед заходом до ночі, люди казали, що то на погоду, а Крива Рука, колишній Іван Беззуб, попрощавши братію очима, рушив у поле. Вітер віяв не дуже. Не варт було дивитися на поле. Скоро натрапив на річку. Рушив уздовж за її бігом. Вітер ішов проти ріки і гнав за собою поморщені хвилі. Він навіть куйовдив Іванове волосся і завертав його назад.

Але Крива Рука не давався. Він ніс у своєму серці почування великої перемоги разом з великою прогрою. Життя серед побратимів, над якими верховодив і які чекали на його нові накази, втратило для нього свій дотеперішній зміст. Він лякався, що від знемоги серця може зрадити себе перед ними — відкрити свою рану і кожної хвилини захитатись. Там серед них його біль може відживати і підкопувати його силу. Краще вже взяти ту силу на плечі, наче жебрацьку торбу і почати нове життя.

Крива Рука вмів грати на людських душах і вірив, що зможе теж заволодіти власною знемогою.

давництва до каси Рідної Школи щораз менші. Піддає думку, щоб Головна Управа управильнила цю справу так, щоб „Новий Час" вплачував належність за ті купони так, як це робив спершу.

Василь Стасишин (Яворівщина) говорить про розмежування діяльности кружків Р. Ш. і читалень Просвіти та порушує деякі місцеві справи.

Д-р Володимир Ільницький (Дрогобич) обговорює справу дозволу на коляду для Рідної Школи, якого влада цього року не дала. Не погоджується з висловом голови Галущинського, що це для нас удар під моральним оглядом. Це було б правдиве щойно тоді, якби ми не здобулися на те, щоб дати необхідну матеріяльну підтримку Рідній Школі. А це залежить виключно від нас.

Тарас Тисовський (Гошів): Треба прийняти з захопленням внесок на 50% підвишку членської вкладки. Промовець стверджує, що теперішня Головна Управа вложила дуже багато праці в організацію установи, бо майже вивела установу з матеріяльної скрути.

М-р Михайло Кушнір (Станиславів): Головна Управа повинна спрецизувати завдання кружків Р. Ш., щоб ті кружки маючи докладний плян діяльности могли повести інтенсивнішу працю. В журналі „Рідна Школа" треба завести відділ, в якому можна би подавати вказівки й актуальний матеріял для праці кружків. Звертає увагу на необхідність поширення організаційно-люстраційного апарату Р. Ш. Вкінці торкнувся деяких льокальних справ.

Суто льокальні справи порушив і другий делегат зі Станиславова **Кость Вишнівський.**

Обом делегатам зі Станиславова змісця відповів голова Галущинський, докладно виясняючи всі справи зїздові.

Юліян Буцманюк (Жовква) порушив справу фахового шкільництва та піддав думку, щоб Рідна Школа взяла під увагу справу створення школи мистецького деревного промислу на Гуцульщині.

ЗІЗД ПРИЙНЯВ ДО ВІДОМА ПРОТОКОЛ ПОПЕРЕДНЬОГО ЗІЗДУ.

На салю увійшов член провірної комісії дир. **Августин Домбровський,** який заявив, що провірна комісія ствердила, що протокол попередніх зборів списаний докладно і до нього не треба нічого додавати. Зїзд прийняв цю заяву до відома.

ДАЛЬША ДИСКУСІЯ.

Д-р Микола Галущинський (Самбір) говорив про організацію праці в кружках РШ та про розмежування діяльности кружків РШ і читалень „Просвіти", спираючись на досвілі кружка в Самборі.

Проф. Бурко (Дрогобич) звертає увагу на те, що фреквенція нашої молоді в загальноосвітніх середніх школах жахливо впала і є небезпека, що вже незадовго не буде в нас кандидатів до університетських студій; тому радить, щоб при гаслі посилати дітей до фахових шкіл не забувати про те, що треба конче підвести фреквенцію в загально-освітніх середніх школах (ліцеї); у звязку з цим ставить внесок, щоб середньошкільну комісію РШ поширити в тому напрямі ,щоб вона могла займатися і фінансовою допомогою середнім школам.

Гнат Цар (Сокаль) порушує справу дитячих садків і доросту.

Юліян Щирба (Ярослав) підкреслює недостачі в розбудові організаційної сітки РШ; звертається до Головної Управи з проханням, щоб більше заялася справою рідного шкільництва на окраїнах.

Іван Корчинський (Камінка Струмилова) порушує організаційні справи і ставить вимогу, щоб Головна Управа розбудувала організаційний та люстраційний відділ.

Д-р Федір Мучій (Олесько): Нема конфлікту між працею кружка РШ та читальні Просвіти, бо праця в одній чи другій установі залежить від того чи знайдеться в установі людина енергійна та з ініціятивою, що зуміє працю зорганізувати; заявляється проти збільшування вкладки, бо побоюється, що це вплине на зменшення членства; радить повести пропаганду за поголовним членством.

Проф. Юліян Каменецький (Рогатин) вказує, що приватні школи дають більшу кількість абсольвентів ніж державні; тому радить звернути на ці школи більшу увагу; апелює, щоб посилати більше нашої молоді в загальноосвітні середні школи.

М-р Роман Лучків (Городенка) висвітлює справу рідношкільних інструкторів, таку важну для поширення праці кружків.

У справі фактичних спростувань забирали слово дир. **Михайло Сухий** і м-р **Михайло Кушнір.**

АБСОЛЮТОРІЯ ДЛЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

Після півгодинної перерви голова проф. Галущинський відповідав на голоси і заміти, що впали в дискусії. По виясненні різних справ голова дає під голосування внесок Контрольної Комісії на абсолюторію для дотеперішньої Головної Управи, який зїзд прийняв без застережень.

ВИБІР ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

На цю частину зїзду перебирає провід зїзду заступник голови проф. **Микола Ластовецький.** До слова приходить провідник Комісії-Матки д-р **Іван Лемішка,** який відчитує листу нової Головної Управи, що її устійнила Комісія-Матка.

Пропозицію Комісії-Матки, щоб головою Рідної Школи вибрати знову проф. **Івана Галущинського** зїзд прийняв через акламацію.

Після короткої дискусії зїзд прийняв переважною більшістю голосів листу Комісії-Матки.

СКЛАД НОВОЇ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

Голова: проф. Іван Галущинський.

Головна Управа: 1) О. Юліян Дзерович (Львів), 2) проф. Микола Ластовецький (Львів), 3) д-р Миро Коновалець (Львів), 4) проф. Володимир Гусак (Львів), 5) п. Марія Колтунюкова (Львів, 6) д-р Франц Свістель (Львів), 7) д-р Володимир Ільницький (Дрогобич), 8) проф. Дмитро Греголинський (Станиславів), 9) інж. Северин Пастернак (Львів), 10) Володимир Кузьмович (Львів), 11) д-р Іван Лемішка (Камінка Струм.), 12) Ярослав Дудар (Львів), 13) проф. Гриць Микетей (Львів), 14) д-р Микола Рібак (Перемишль), 15) Олена Шепарович (Львів), 16) дир. Іван Стевчак (Львів), 17) д-р Яким Ярема (Тернопіль), 18) д-р Михайло Фільц (Яворів).

Заступники: 1) д-р Юліян Кордюк (Львів), 2) проф. Уляна Шубертівна (Львів), 3) Осип Кокот (Львів, 4) дир. Володимир Полянський (Львів), 5) дир. Іван Поритко (Рогатин), 6) Юліян Буцманюк (Жовква).

Контрольна Комісія: 1) дир. Іван Филипович, 2) д-р Маріян Панчишин, 3) Роман Ільницький, 4) інсп. Іван Стернюк, 5) дир. Зенон Юзичинський. Заступники: 1) Микола Бонковський, 2) Василь Кубаєвич.

Розємний Суд: 1) дир. Омелян Терлецький, 2) о. Олександер Бучацький, 3) п. Іванна Кокорудзова, 4) пос. Дмитро Великанович, 5) д-р Роман Мармаш.

СПРАВА ЧЛЕНСЬКОЇ ВКЛАДКИ.

Рахуючись із голосами делегатів Головна Управа взяла назад свій внесок у справі підвишки членської вкладки. На внесок делегата **Вагули** з Золочева зїзд рішив, що висота членської вкладки залишається та сама

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 4. лютого 1889.

„ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ РУСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПЕДАГОГІЧНОГО

відбулися в суботу 2. лютого пополудні в салях Руської Бесіди. По коротній промові голови виділу товариства о. Ів. Чапельського збори вибрали президиком професора при німецькій гімназії Петра Левицького... До нового виділу вибрані: о. Ів. Чапельський (голова), Дм. Дмитерко, Ол. Барвінський, Кость Паньківський, Всл. Шухевич, Кость Лучаківський, Петро Левицький, Лишега, Матіїв, Ром. Заклинський і Киршак (два останні через аклямацію). На заступників вибрані: о. Амер. Полянський, Вас. Білецький і Григ. Врецьона. До контрольної комісії: Мих. Спожерський, Йос. Танчаковський і Чиж".

ПІСЛЯ САМОГУБСТВА РУДОЛЬФА.

„Характеристичне, що берлінська „Пост" помістила статтю, в якій доказує, що самогубство архикн. Рудольфа мало мотиви політичної натури і вказує при цьому на дуже велику симпатію, яка виявилася у посмертних згадках у французькій та німецькій пресі".

СОЮЗ НІМЕЧЧИНИ Й АНГЛІЇ.

Петербург, 4. лютого. Петербурські часописи доказують, що Німеччина заключила з Англією формальний союз у справі оборони інтересів на північних европейських морях.

РЕЗОЛЮЦІЇ.

Голова резолюційної комісії **д-р Микола Рибак** відчитав низку резолюцій, які зїзд прийняв одноголосно в цілости. Ці резолюції подамо в черговому числі.

ВНЕСКИ Й ПОБАЖАННЯ ДО ГОЛОВНОЇ УПРАВИ.

Наприкінці зголошували ще внески і побажання до Головної Управи в організаційних та шкільних справах: пп. **Т. Копачівський** (Теребовля), дир. **І. Сиротюк** (Львів), **Петро Гораль** (Борщів), д-р **Федір Мучій** (Олесько), **Роман Луцький** (Рогатин), проф. **Іван Бойчук** (Дрогобич), ред. **Олена Кисілевська** (Коломия), **Данило Задорецький** (Стрілиська Нові).

ПРИВІТИ.

Крім привітів від Екс. Митрополита і Преосв. Івана надіслали привіти: Наукове Т-во ім. Шевченка, Т-во Відродження, Народна Торговля і голова Надзірної Ради РСУК інж. Ю. Павликовський.

ЗАКІНЧЕННЯ ЗІЗДУ.

Зїзд закінчив короткою промовою голова проф. Галущинський, після чого збрані відспівали національний гимн.

У зїзді, що відбувся в дуже поважному настрою, взяло участь 245 делегатів і 31 представників установ.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез переслати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тревалість конструкції **запевнюють першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.**

Генеральне представництво і продажа

ЮЛІЯН ЛОМАҐА

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 ТЕЛ. 228-70.

ТАКТ І ШОВІНІЗМ.

ЦІКАВИЙ ВИСТУП СЕН. ПРИСТОРА В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

Варшава, 1. лютого 1939.

В кулюарах польського парляменту і в політично-пресових колах Варшави широким відгомоном відбився індивідуальний виступ сенатора **і б. марш. Пристора в українській справі.**

В мин. пятницю відбувалося засідання сенатської буджетової комісії. Вже на початку засідання сен. Пристор завдав премієрові **Складковському** цікаве питання, на які цілі призначений додатковий одномільйоновий кредит на диспозиційний фонд міністерства внутрішніх справ. Премієр відмовів одним реченням: „Одного мільона треба мені виключно **на державні розходи.** Залишаю це довірю комісії. Я скінчив".

Комісія приняла проект закону без спротиву і після реферату посла Томашкевича розпочала дискусію.

В дискусії забрав слово сен. **М. Творидло,** якого промова викликала репліку польських сенаторів **Пульнаровича** і Семковича. Виступ того останнього з нападом на Екс. Митрополита Шептицького і ціле зорганізоване українське життя мав стільки протиукраїнського шовінізму, що викликав репліку **сен. Пристора.**

Польський сенатор і загальновідомий політик **запротестував проти публікації нечуваного виступу сен. Семковича у парляментарному дияріі.** Председник комісії узалежнив постанову в цій справі від рішення маршала **Медзіньского.** І дійсно у перерві нарад комісії відбулася в кабінеті маршала сенату конференція з участю сен. Пристора й Семковича, на якій вирішено **викреслити найнепристойніші протиукраїнські пашквілі.**

Виступ сенатора Пристора звернув увагу парляментаристів і преси тимбільше, що — як ми вже інформували — сен. Пристор, як голова нач. ради „Т-ва Розвою Східніх Земель", спротивився недавно надто односторонній акції львівських діячів того т-ва, заявивши, що східні землі вимагають **справжньої помочі, а не демагогії.**

К. Т. В.

Сторінка без політики.

Як умер архикнязь Рудольф?

ТАЄМНИЦЯ ЗПЕРЕД 50 РОКІВ

Позавчора минуло рівно 50 років від смерти архикнязя Рудольфа, що як відомо згинув серед нерозяснених обставин у свому замку Маєрлінгу. Ріжні поголоски про причини цієї смерти перейшли в легенду, народні оповідання та дали привід до неодного твору. Французький письменник Кльод Ане написав повість „Маєрлінг", що мала великий успіх на екрані і ще пригадала світові наслідника австрійського престолу, що зеднав собі велику симпатію серед нашого простолюддя. Саме недавно в 50-ті роковини його смерти появилася нова німецька студія Віктора Бібльса п. з. „Архикнязь Рудольф, трагедія одної імперії в занепаді", з якої запозичаємо тут кілька фактів мало відомих і вперше по новому освітлених.

ЗВІТ ГРАФА ГОЙОША.

30. січня 1889 р. появилось у Відні офіціяльне повідомлення, що того самого дня вранці граф Гойош привіз з Маєрлінгу вістку про несподівану смерть архикнязя Рудольфа. До цієї звістки граф Гойош приклав коментар для вжитку цісарської родини про те, що він особисто найшов архикнязя неживого в 8. год. уранці в його ліжку. На місце нещастя вислали окрему комісію, що мала прослідити обставини смерти, перевезти труна і сховати всі папери та предмети приналежні до архикнязя. Комісія мала 6 осіб — гофратів, лікаря, священника та військового, крім цього туди виїхали князь Пилип сасько-кобурський, один контрадмірал і камердинер архикнязя.

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельгійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

РОЗМОВА ДВОХ МАТЕРЕЙ.

Перша з родини довідалася про смерть Рудольфа — цісарева Єлисавета; щойно вона передала цю звістку цісареві разом із Катериною Шрат, відомою артисткою, приятелькою Франца Йосифа. Між двірськими особами довідалась про подію теж одна з перших баронова Олена Вечера, яка дуже журилася своєю донькою, що від кількох днів щезла безслідно. Вона підозрівала, що донька виїхала з Рудольфом і пробувала інтервеніювати в цій справі у дирекції поліції та самого преміера Таффе безуспішно. Їй радили чекати на поворот архикнязя, який має приїхати на родинний обід. Коли вона звернулася в останній хвилині до цісаревої Єлисавети, тоді й довідалася, що разом з Рудольфом згинула теж її донька. Розмова двох нещасливих матерей була довга. Історія записала останню фразу цісаревої Єлисавети до баронової Вечери: „Не забудьте, що Рудольф умер від удару серця".

ЛЬОКАЙ АРХИКНЯЗЯ.

Льокай архикнязя Льошек увійшовши до кімнати свого пана ствердив, що архикнязь убив себе та свою наречену. Він оповідав, що закохана пара отруїлась, а щойно поправив цю інформацію, коли вернувся до кімнати вдруге; там він побачив, що убиті мали сліди куль. Надворний лікар Відергофер ствердив подвійне самогубство. Цісар Франц Йосиф на другий день уранці вислухав подрібного звіту лікаря, який заспокоював його так: „Можу впевнити Вашу Величність, що його Високість архикнязь не терпів ні хвилини. Куля пробила висок і спричинила негайну смерть". На це цісар: „Що ви говорите про якусь кулю..." Лікар: „Так, Ваша Величносте.. ми знайшли ту кулю, якою архикнязь застрілив себе". Цісар: „Він, застрілив себе? Це неправда. Вона отруїла його. Як ви таке говорите, то мусите це ще й доказати". Лікар мусів іще раз оповісти точно подробиці самогубства з доказами. На кінці прибитий цісар спитав: „Чи Рудольф залишив які прощальні листи?" „Так, багато, але ніодного для Вашої Величности".

ЛИСТИ І СВІДОЦТВО ЛЬОКАЯ.

На дворі і поза ним кружляли всякі фантастичні звістки. Двірські кола зайняли до самогубства спершу невиразне становище. Влада відмовляла всяких розяснень і пошті не вільно було навіть приймати телеграм зі запитами та відповідями на цю тему. Навіть баварський посол нарікав, що його офіціяльні телеграми в цій справі не доходили до місця адреси. Щойно на другий день чутки про самогубство мусіла потвердити влада, не маючи змоги розяснити смерти нещасливим припадком. Довірений льокай Рудольфа чув і бачив забагато, слухаючи свого пана, який видав йому виразні доручення. Рудольф написав теж забагато листів до ріжних осіб, де розяснював мотиви свого вчинку: він не міг оженитися з Марією Вечерою, проти якої був увесь двір та його батьки, а не хотів з нею розставатися. Останній лист архикнязя до льокая був такий: „Любий Льошек! Покличте священника і кажіть нас поховати у спільному гробі у Гайлігенкрайц. Дорогоцінності моєї коханої Марії разом з її листом передайте її мамі. Я дякую вам за всю вашу службу повну пожертви за довгі роки. Лист до моєї жінки передайте найкоротшою дорогою. Рудольф".

Люди у гіпнозі.

Хочемо оповісти один цікавий, характеристичний приклад з гіпнотичного стану, але раніше мусимо подати кілька фахових пояснень.

Слово „гіпнотизм" походить від грецького слова „гіпнос" — „сон". Гіпноза це штучний сон, спричинений у людини силою волі другої людини, т. зв. гіпнотизера, відповідними способами, коли довго вдивлюється, повторює деякі рухи або вмовлює (суґґестія) у людину. Можна теж загіпнотизувати себе самого, зосередивши увагу тільки на один предмет. У стані гіпнози змінена свідомість загіпнотизованої людини піддається гіпнотизерові так сильно, що загіпнотизований несвідомо виконує сліпо волю гіпнотизера навіть пізніше, коли вже прокинеться.

Загіпнотизована особа западає у штучний сон. Вона може бачити, чути, нюхати, але не здає собі справи з того стану. Фізичні стани приємности або болю може гіпнотизер перенести на особу в гіпнозі.

ЗМІНИ В ТІЛІ ВІД ЧУЖОЇ ВОЛІ.

Гіпноза має вплив на обіг крови й ділання серця. Гіпнотизер може приспішити або звільнити биття серця, спричинити сильний наплив крови у якомусь місці тіла. Один лікар нарисував кінцем футерала від штилету прізвище моряка на обох його раменах, — відтак до загіпнотизованого сказав: „Сьогодні в четвертій годині заснеш і піде тобі кров з рамени по лініях, які я раніше закреслив, а твоє прізвище буде виписане на твоїх раменах кривавими буквами". І справді в четвертій годині пополудне заснув цей моряк гіпнотичним сном, на лівому його рамени почали виступати випуклі й сильно зачервонені букви, а на багатьох місцях малі крапельки крови...

Змисли у гіпнозі набирають значно більшої бистроти та вражливости ніж на яві. Загіпнотизований зуміє читати здалека найдрібніше письмо, відчує холод від кусника леду, коли його тримати над головою.

Сила мязів збільшується так, що людина у гіпнозі може проявити зусилля просто надлюдські, навіть при слабому організмі.

Сюди треба зачислити теж **суґґестію.** Є це вплив гіпнотизера на думки та бажання другої людини; розбудження у загіпнотизованої особи уявлінь думок і почувань та спонукання її до всяких дій при рівночасному припиненні її самостійної думки й волі. Суґґестії вживається з успіхом при лікуванні нервово-хорих, головно істериків.

Гіпнотизер може спаралїжувати загіпнотизованому ціле тіло або якусь частину. Цього роду жалюгідна людина дубіє, наче спаралїжована, на цілому тілі або лиш частинно і при всіх зусиллях лишається непорушна так довго, аж доки гіпнотизер не відкличе свого наказу.

Гіпноза лікує з успіхом деякі хвороби, напр. параліж, а крім того гіпнози вживають до лікування безсонности, неврастенії, істерії, алькоголїзму.

СИЛА МУЗИКИ ДЛЯ ОСОБИ У ГІПНОЗІ.

В ательє славного паризького різьбаря Родена виступала 1903 р. одна пані, що танцювала у сні. Ця пані, яку назвали Магдалиною (бо не хотіли назвати її правдивим іменем) була заміжня й мала кілька дітей. Вона належала до доброї міщанської родини в Парижі. Коли почала діставати сильні болі голови і ніщо не могло їй ому зарадити, тоді вона звернулася за порадою до т. зв. магнетичної школи. Один із професорів О. Манен спробував снодійної методи. По чотирьох засіданнях удалося професорові загіпнотизувати пацієнтку. Лікування тривало кілька днів, аж одного разу помітив гіпнотизер, що Магдалина реагує на тон підчас вибивання годин годинника. Ця обставина спонукала його до проб і він спробував кілька акордів на фортепіяні. Вплив музики був незвичайно цікавий. Коли дзвеніли низькі тони, хмурилося лице хворої, коли звучали високі, вияснювалося воно з утіхою. Одну мельодію переспівано, а міни і жести Магдалини були наче поясненням значіння відспіваної пісні. Лікар, розуміється, незвичайно сам здивувався і на другім такім засіданню казав Магдалину кінематографічно зняти. Різьбар Роден забажав побачити цей феномен і на його просьбу відбулося засідання в його ательє. Магдалина появилася в довгім римськім строю і сіла. Магнетизер кількома рухами загіпнотизував її. Магдалина спала з широко відкритими очима, а руки звисали долі; по перших акордах встала і рівночасно із звуками граного на фортепіяні похоронного маршу Шопена ціле її тіло почало тремтіти, а на лиці проявлялися на переміну біль, смуток, розпука, надія, — словом, вираз лиця відтворював настрій звуків композиції. Коли занімів голос фортепіяну, Магдалина стануда мов закаменіла. Магнетизер старався змінити поставу її тіла і вираз лиця, але надаремне. Щойно звуки музики привели її до життя. Коли з фортепіяну поплили акорди еспанського танку, Магдалина почала в такт крутитися. Танок її тривав до кінця гри на фортепіяні. Прокинувшись вона зовсім не памятала, що з нею за той час діялося, а коли їй оповіли про те, вона дуже була здивована. **Подав о. Ст. Ковалів.**

Американська реклама.

У Мельбурні один директор театру добив 250 вистав одної песи. Щоб використати цей успіх для дальшої реклями, він запросив сто своїх гостей на летунський майдан, де приняв їх гарним обідом. Водночас над ними ширяли літаки. Коли обід кінчався, директор повідомив своїх гостей, що чорну каву вони випють... на літаках, на висоті 2.000 м. над землею. На другий день можна було це описати в газетах для нової реклями небувалої... песи.

Усе вже було.

Вже у 1854. р. один англійський лікар Стенвагз придумав підчас зарази холери в Льондоні маску, що мала хоронити його та інших лікарів у шпиталі перед бацилями. Він наповнив маску „вуглевим порохом". Газова маска введена підчас останньої війни тільки видосконалила давній винахід.

Люди шукають самотности.

В Англії є вільне місце вартового на самотньому острові Мен, де є окрема охоронна вежа для птахів. На це місце прийшло 900 проханъ, між ними багато жіночих. Посада засуджує людину на повне відокремлення від світа. Саме таких людей є тепер дуже багато; вони хотять забути про світ і жити тільки серед птахів. Їм досить два місяці в році бачити людей, коли приїжджають прогульковці на самітний острів.

ГУМОР.

ПЕРШЕ ЧУДО СВІТА.

— Чи ти міг би відповісти, яке ти з сімох чудес світа вважаєш за найбільше?

— Приятелю! Я вже давно відповів собі на це питання: ним був перший чоловік моєї жінки.

ПРИЧИНА.

Коритко вертається пізно до дому і тихцем питає служниці, яка йому відчинила двері:

— Чи пані дома?

— Так, має мігрену.

— А чи не знаєте чому? Чи зі злости, що я вийшов, чи тому, що сама не мала куди піти.

Службовості у східних воєвідствах будуть скасовані.

Рада міністрів приняла проект закону, що його внесло міністерство рільництва і рільних реформ, про скасування службовостей між іншим у львівськім, станиславівськім і тернопільськім воєвідстві.

На основі проектованого закону скасують на просторі згаданих воєвідств: права вирубу, добору дерева й інших лісових пожитків, які обтяжують чужі лісові або рільні грунти, права пасти на чужих ґрунтах, права побирати пашу (траву і т. п.), що росте на чужих водах і загалом: **усякі інші права (служебности), що обтяжують чужі грунти (лісові або рільні), які повстали перед днем 1. січня 1939. р.**

Одначе закон не скасує цього роду служебностей, як: право черпати воду, право переходу, перегону і т. п.

—o—

Маршал Буденний – заступником народнього комісаря оборони СССР.

ВЕЛИКІ ЗМІНИ У СОВІТСЬКІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ВЕРХІВЦІ.

На вищих становищах червоної армії переведено такі зміни:

марш. Буденного і командарма Куліша заіменували заступниками наркома оборони;

команданта ленінградської округи Хетіна заіменовано начальником воєнної академії;

на його місце прийшов командант надволжанської округи Мерєков;

заступник команданта надволжанської округи Шевалдін став командантом тої округи.

—o—

Японці обсадили китайський острів Вайшів.

ЧИ ЗАЙМУТЬ І ГАЙНАН?

Адмірал Каназава з японського міністерства маринарки заявив, що японці заняли острів Вайшов у тонкінському заливі, щоб скріпити блькаду південно-китайського побережжа.

Зате він не потвердив поголосок про японський плян окупації Гайнану, що постійно твердять китайські джерела.

Як подають японські комунікати, у півн. Гонані японці переслідують 6-тисячний китайський відділ. Бої тривають.

Японська влада порадила чужинцям покинути відоме літнище Кулін до 12. ц. м., бо в тій околиці японці переведуть операції проти 3-ох тисяч кит. партизан.

Японські літаки бомбардували залізниці під Чеканом і Наньчаном.

Американці не хотять мішатися до европейських справ.

ГОСТРА РЕАКЦІЯ НА ПРОМОВУ РУЗВЕЛЬТА.

Пресові звіти про заяву Рузвельта у сенатській комісії закорд. справ викликали низку виступів проти вмішування до европейських справ.

Б. президент Гувер остерігає в радіевій промові, що це наражує Америку на міжнародні компліка**ції**. Сенатор Джонсон звернувся до сенату з домаганням, щоб поінформувати публ. опінію про наради комісії, зокрема про справу достави літаків для Франції, бо вмішування до европейських справ небезпечне для Америки.

Мін. скарбу Моргентав заявив, що стабілізаційного фонду не ужиють на закупно воєнних матеріялів для Франції чи іншої держави.

—o—

100 совітських вояків вдерлося на манджурську територію.

ПРОТЕСТ МАНДЖУРСЬКОГО УРЯДУ.

Як подають з манджурських джерел, коло 100 совітських воїнів перейшло совітсько-манджурський кордон під Манкосілі та обстріляли манджурські станиці. Щойно після 4-годинної битви японські граничні стежі прогнали нападників, що залишили на побоєвищі 5-ох убитих і 3-ох ранених.

Манджурський уряд переслав совітському консулеві протест.

Засідання еспанських кортезів у підземеллі.

НА 168-ОХ ПОСЛІВ ЗІБРАЛОСЯ ЛИШЕ 62-ОХ.

До Парижа наспіла вістка, що в підземеллі замку у Фіґерас відбулося засідання кортезів, що його скликав прем. Негрін. Зібралося лише 62-ох послів; решта — себто 108 — прислала заяву, що вони згори приймають усі постанови. Чимало послів уже втікло до Франції.

Прем. Негрін виголосив промову, в якій признав, що положення поважне, але закликав дальше вести війну. Кортези приняли внесок.

НА ШЛЯХУ ДО ХЕРОНИ.

Нац. війська скоро вдуть у глибину провінції Херони, зближуючися до міста тої самої назви. Технічні частини енергійно направляють шляхи, що їх розмочили дощі. Зі заходу напливають потрібні припаси харчів. Постачання поважно облегшить залізниця Барсельона—Леріда, яку направили і якою від пятниці ходять поїзди.

ЗНАЧІННЯ МІСТА ВІЧ.

Місто Віч, що його нац. війська здобули в середу, має велике стратегічне значіння — була це найважніша точка опору червоних у північній Еспанії. Це місто лежить коло шляху і залізниці Барсельона-Пігерда — французький кордон.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

Червоне міністерство оборони подає у комунікаті, що нац. війська пішли вперед на відтинку Мальграт, але потерпіли там чималі втрати.

Поворот румунського міністра закорд. справ.

Мін. Гафенко виїхав у четвер в год. 22.20 з Білгороду до Букарешту.

У Білгороді появився офіційний комунікат, який стверджує, що міністр Гафенко і премієр Стоядінович: 1. переглянули ситуацію в Европі, стверджуючи повну однозгідність, 2. простудіювали питання взаємин між балканськими і надунайськими державами та рішили вести угодову політику, 3. сконстатували, що оба краї лучать династичні звязки, спільні інтереси та сусідська приязнь, 4. обговорили питання комунікацій, зокрема будови модерного шляху Трієст-Констанца, що получить Адріятське Море з Чорним.

ГОЛОДІВКА ЧОТИРЬОХ ТИСЯЧ ВЯЗНІВ.

У найбільшій американській вязниці в Сен Кентен (Каліфорнія) 4.000 вязнів проголосило голодівку на протест проти злого харчу.

СТРАЙК ОБСЛУГИ НЮЙОРСЬКИХ ХМАРОДЕРІВ.

Персонал нюйорських хмародерів приступив до стрійку.

ПАТ ПРО УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКУ СУТИЧКУ У СВАЛЯВІ.

ПАТ повідомляє: Другий приїзд ген. Прхалі до Хусту викликав обурення у „волошинівських сферах", що проявилось у терорі „боївок" супроти чехів, які ще залишилися на Закарпаттю.

У Свалявi дійшло до гострої сутички між „боївками Волошина" і місцевими чеськими урядовцями та кольоністами. По боці цих останніх стануло військо, що стало обстрілювати „боївкарів". По обох сторонах є убиті й ранені.

Після цієї події чеське військо на приказ ген. Прхалі почало в деяких місцевостях розброювати „волошинівські боївки". В деяких місцевостях навіть оголошено военний стан.

З ніякого іншого джерела нема потвердження цієї вістки.

БАТЯ ХОЧЕ ВИБУДУВАТИ ЗАЛІЗНИЦЮ ХУСТ—БЕРНО.

ПРАГА. Відомий чеський промисловець Батя замірює вибудувати залізничий шлях Хуст-Берно. Ця залізнича магістраля бігла б через Градіште-Тренчін-Банська Бистриця-Пряшів і Свалявy і звязувала б Карпатську Україну з Моравією та Чехією. На залізничому шляху Берно-Хуст було б 20 кільометрів тунелю. Кошти будови обраховано на 200 міліонів корон. Частину потрібного капіталу Батя хоче дати з власних засобів, решту має дати акційне товариство, зорганізоване спеціяльно для будови цієї залізниці.

ВИПРОБОВУЮТЬ УКРАЇНСЬКУ РАДІОСТАЦІЮ

ХУСТ. Від кількох днів випробовують тут українську радіостацію.

—o—

ЦЕНТРАЛЬНИЙ УРЯД ПРОПАГАНДИ У ПРАЗІ.

Міністр без теки Гавелка, що виконує обовязки шефа пропаганди, заявив на пресовій конференції, що на найближчім засіданні уряду предложать законопроект про центральний уряд пропаганди, що зосередить виділи пропаганди при поодиноких праських міністерствах.

—o—

СОВІТСЬКИЙ УРЯД ВІДКЛИКАВ ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ПРЕДСТАВНИКА З БУДАПЕШТУ.

Народній комісаріят закордонних справ СССР повідомляє:

Комісар Літвінов повідомив мадярського посла в Москві, що уряд СССР рішив зліквідувати своє політичне представництво в Будапешті та сподіється, що мадярський уряд зліквідує своє посольство у Москві.

ТАСС пояснює, що цю постанову спричинив факт, що Мадярщина приступила до протикомуністичного пакту. Від тепер обі держави будуть тримати звязок між собою через представників у якійсь третій державі.

—o—

ПОЇЗД З ЧЕСЬКИМ ВІЙСЬКОВИМ ТРАНСПОРТОМ ВИСКОЧИВ З РЕЙОК.

Як твердить ужгородський „Карпаті Мадяр Гірлап", під Перечином вискочив з рейок поїзд з чеським військовим транспортом; 3 особи ранені. Цей випадок спричинили невідомі люди, які повикрутили шруби з рейок.

—o—

НАПАД НА БЕЛЬГІЙСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

На одній з вулиць Брюсселі напали на бельгійського премієра та побили його. Цей напад стоїть у звязку з іменуванням одного фляманського активіста, заанґажованого у співпраці з німецькою окупаційною владою, членом королівської академії. Як відомо, ця номінація викликала велике обурення серед бельгійських соборницьких кол.

НОВИЙ ШЕФ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ БРИТІЙСЬКОЇ АРМІЇ В ІНДІЇ.

Шефом генерального штабу англо-індійської армії заіменовано генерала де Барка. У звязку з цією номінацією сподіються реорганізації індійської армії.

Міністр координації оборони Четфільд зложить у цій справі відповідні внески після повороту в Індії до Льондону.

—o—

ПОМЕР КОЛИШНІЙ ШЕФ ФРАНЦУЗЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

В Парижі помер у 68. році життя ген. Баратіе, б. шеф генерального штабу та близький співробітник Фоша.

—o—

ЖИДІВ СКРЕСЛЕНО З АДВОКАТСЬКИХ І НОТАРІЯЛЬНИХ ЛИСТ У ДАНЦІГУ.

На основі декрету сенату Данцігу, від 28. ц. м. скреслять усіх жидів з адвокатських і нотаріяльних лист. Влада визначить зпоміж жидів-адвокатів окремих правних дорадників-оборонців для жидівського населення.

НОВИНКИ

4 Лютий

СУБОТА

Ст. ст. 22. січня 1939.
Тимотея, Атанасія.
Лат. Веронїка, Андрія.
Сонце: схід — 6.56, захід — 16.21.
Місяць: схід — 17.55, захід — 7.04.
Повня місяця в год. 6.55.

Завтра: 5. лютого. Неділя.
Ст. ст. 23. січня 1939.
Нед. Блудного Сина. Климентія.
Лат. Старозам. Агати.
Сонце: схід — 6.54, захід — 16.23.
Місяць: схід — 19.07, захід — 7.36.

—o—

— **Конфіската „Діла" та інших часописів.** Вчорашнє „Діло", „Українські Вісти", „Новий Час" та „Слово Народове" підпали конфіскаті за непошанування президента Мосьціцького у дні його імянин.

— **На запити з кол наших читачів** повідомляємо, що двомовні наголовки і таке саме датування українських газет, які появилися перед трьома днями, зарядило Городське Староство, що при цьому покликалось на міністеріяльний розпорядок. Докладний зміст того розпрядку міністерства внутрішніх справ подали ми в „Ділі" ч. 21. з 31. м. м.

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. тов., телефон 254-46. 2500 136 – 0

— **Вечір скрипкових творів** у виконанні учнів проф. О. Москвичева (вищі роки) відбудеться в неділю 5. лютого 1939. в год. 19-ій в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програмі твори: Моцарта, Бетовена, Мендельсона, Паганінія, Брука і інші.

— **Йосиф Дністрянський,** емер. староста в Збаражі і Чорткові, стрийчний брат вельмишанованого в нашій суспільности бл. п. проф. унів. д-ра Станислава Дністрянського, покинув на днях греко-кат. обряд. Як довідуємось, п. Йосиф Дністрянський — це 78-літній старець і люди, що його знають, виключають, щоб він змінив обряд на підставі свого особистого рішення. Цією справою займалась його жінка, з дому Дзєржановська.

— **„Волинь" перестане виходити?** Довідуються в волинських політичних кол, що небавком має перестати виходити луцький польський тижневик „Волинь". Його місце заняв би, зрозуміло, новий льокальний пресовий орган озонового напрямку. Можлива ліквідація „Волині" означала б кінець мрій про поворот воєв. Юзевського до Луцька. Не від речі буде тут пригадати, що найкращий розвиток „Волиня" припадає на часи, коли зоря воєв. Юзевського почала вже примеркати. Тоді то „Волинь" розвинув був широко свої сторінки для пропаганди концепцій свого інспіратора і навіть зорганізував свій відділ у Варшаві. Одначе оборонна офензива „юзевчиків" прийшла запізно. Юзевський виїхав, а за ним розїхались і головні підпори „волинізму". А тепер по шістьох роках існування мають ліквідувати і політичну дитину Юзевського — його пресовий орган „Волинь". — **Гром.**

— **Арештування на Волині.** На днях арештували в селі Вільгорі, рівенського повіту, Павла Цинка, секретаря „Просвітянської Хати". Причини арештування невідомі.

— **Випустили на волю** п. Р. Паладійчука, редактора „Самоосвітника", якого поліція у Сокалі притримала була в часі часописної анкети.

— **Імянинові побажання для през. Мосьціцького.** 1. ц. м. у дні імянин президента Мосьціцького до окремої авдієнціональної книги виставленої в королівському замку вписувалися всі державні достойники та всі інші, які складали побажання през. Мосьціцькому. До книги вписалися: премієр Складковський, члени уряду, маршали: сойму й сенату, президент Найвищого Суду Супінський, президент НТА, д-р Гелчинський, члени дипльоматичного корпусу, генералїтет, представники високих шкіл та багато інших.

— **Латинська каплиця в найменшому селі Рудеччини.** Маленька жмінка польського населення села Яремкова, рудецького повіту, вибудувала собі гарну каплицю, в якій може приміститись коло 400 вірних. Цю каплицю здвигнено жертвами центральної влади у Варшаві, офіцирських полків у Познані, львівської політехніки та Банку Польського, а парцелю під каплицю подарував місцевий поміщик.

— **Катував рідні діти.** В окружнім львівськім суді відбулася в середу розправа проти Теодора Божевича, якого обвинувачували, що він катував своїх четверо малолітніх дітей, не давав їм їсти та довів їх до цього, що вони напівнагі крали їжу в сусідів. Зате виродок-батько не жалував для себе грошей на гулянки. Суд засудив ката-батька на 8 місяців вязниці й відібрав йому батьківські права на 2 роки.

— **Возьний украв 1.600 зол.** Поліція арештувала в середу у Львові возьного ф-ми „Дойц Гумбольт" Юрія Маєвського, який украв минулої ночі з бюра ф-ми 1.600 зол. Арештований признався до крадежі і звернув 1.500 зол. При ревізії знайшли в Маєвського ще лиш 20 зол., бо 80 зол. Маєвський успів уже рано видати. Один з інжинірів заявив, що Маєвський украв йому перед 12 роками 140 зол., ол пошкодований не повідомляв про це поліції, щоб не нищити карієри молодому ще тоді Маєвському.

— **Львівська хроніка.** Із захисту для малолітніх хлопців при вул. св. Софії втекли: 17-літній Роман Мікротович, 16-літній Тадей Полянський, 17-літній Тадей Лучко і 17-літній Болєслав Шкляний. — Давидові Кремерові з Угнова вкрав хтось на заїзді Лібермана при вул. Бригідській 20 кг. шкіри та скриньку тютюну вартости 800 зол. — Швець Мих. Шпуляр повідомив поліцію, що Марія Н. з вул. Соняшної погрожувала йому від довшого часу, що випалить йому очі. В середу, коли Шпуляр був у свого товариша при вул. Сикстуській, прийшла туди Марія Н. та кинула в нього пляшкою зі сільним квасом. Та на щастя пляшка поцілила стіну й там розбилася. Квас облив долівку. Поліція почала слідство. — Авто ч. 40536 наїхало зізаду на віз Івана Шевця з Ножитович, пов. Яворів. Унаслідок зудару потовкся 14-літній Северин Фольта, який сидів на фірі. Також і кінь вийшов зі зудару з ранами.

— **Роботящий воєвода.** Станиславівський воєвода ген. Паславський, що на днях покинув своє становище, лишив по собі очевидні сліди праці. Він — за словами „Куріера Станиславовск-ого" — за кілька літ урядування скріпив польщину на кресах такими ділами як будова 73 людових домів та 27 нових костелів та какаплиць, сумаричної вартости коло міліона золотих. Він дбав з усіх сил, щоб побільшити число і стан посідання поляків у станиславівському воєвідстві.

— **Катастрофа міжнароднього поїзду на Литві.** 31. м. м. на одній із залізничих стацій недалеко Понєвіжа на Литві, на лінії Берлін—Москва трапилася катастрофа. Поспішний міжнародній поїзд вїхав на мильний шлях, на якому стояв вантажний поїзд, біля якого працював гурт вязнів. Паровіз вискочив із рейок, при чому розбилися два ваґони. Підчас катастрофи згинув 1 вязень та двох було ранених.

— **Присуд смерти без... смерти.** Апеляційний суд у Брісселі затвердив присуд першої інстанції, а саме кару смерти на вдовицю М. Бекер, яка отруїла 12 осіб і намагалась отруїти 4 особи. Присуд став уже правосильний, але його не виконають, бо в Бельгії не виконують уже смертних присудів від багатьох років.

— **„Чорна домовина" страшить Льондон.** Минулого вівторка намагалися льондонські безробітні уладити демонстрацію та дістатися до парляменту зі славною вже „чорною домовиною". Поліція стримала демонстраційний похід, арештувала 12 демонстрантів, яких разом із чорною домовиною забрали на поліційну станицю.

— **Держава буде виховувати дітей, яких батьки згинули підчас землетрусу.** Чілійська влада вживає всіх заходів, щоб побороти жахливі наслідки землетрусу. В теренах, що їх навістив землетрус, змобілізували всіх мужчин від 18—54 літ та призначили їм праці над відбудовою знищених місцевостей. Усі здорові мужчини мусять брати участь у вивожуванні руїн і мусять теж хоронити вбитих. Чілійський парлямент рішив, що сиротами, які потратили батьків у катастрофальному землетрусі, займеться держава й вона буде їх виховувати, аж вони дійдуть до повноліття. В Сан Яго де Чіле розстріляли купця, який спекулював на мясі. Іншого купця спекулянта засудили на буки.

— **Негус далі процесується.** Паризький апеляційний суд, який розглядав знову спір між б. абісинським негусом Гайле Селясіем та італійським урядом, видав присуд, в якому знову признав себе некомпетентним рішати в тій справі. Як відомо, негус домагається від залізничого абісинсько-французького товариства, яке адмініструє лінією Джібуті—Адіс Абеба, щоб йому видали зареєстровані, як власність абісинського уряду 9.000 акцій тієї залізниці разом із невиплаченими досі відсотками. Ці акції лавали б разом із відсотками к. 50 міліонів франків. Після цього судового рішення акції далі залишаються забльоковані в залізничім товаристві, аж до остаточного вирішення справи.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 15–5п

— **Жіночі недуги.** Автори клясичних підручників про жіночі недуги підкреслюють корисне діяння природної гірської води **„Францішка Йосифа"** теж у діяльці своєї практики.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Курс Х. В. М. Перед кількома роками старшина філії „С. Г." в Перемишлі поставила собі завдання: виховати й підготовити до життя і праці згідно з найновішими здобутками хліборобської науки молодих хліборобів. Постановила виховати таких хліборобів, що з добре оброблених своїх низов-градок зуміли б здобути якнайбагатші та найкращі плоди і вміли б нашу сільсько-господарську культуру піднести можливо на найвищий табель. Маючи на увазі цю ідею, старшина філії рік-річно в зимових місяцях при своїх скромних матеріяльних засобах улаштовує теоретичні курси передовників Х. В. М. І ось цього року в перших днях січня скінчився такий курс передовників усіх спушнів. Програма цього курсу була опрацьована дуже солідно і була в цілости виконана. На головну увагу заслуговує дуже добрий підбір референтів, що на цьому курсі викладали: інж. Волод. Мосора, інж. Мик. Бурий, дир. Леонід Бачинський, дир. Ос. Станімір, дир. Т. Середюк, дир. Е. Міхаловський, дир. О. Сенечко і п. М. Козаніва. Старшина не забула подати учасникам курсу дещо про добре поведення і товариське співжиття. Цією дізнякою зайнялись у вечірніх годинах п-ні Ціховяк, Сорозак та п. Данилко. По вичерпанні цілої програми відбулося закінчення курсу та роздача нагород за найкращі праці в 1938 р. У тому святі взяли участь представники українських повітових установ та запрошені гості. На закінчення промовляли: дир. Сенечко, голова Х. В. М., д-р Рибак, голова філії „С. Г.", від перемиських установ д-р Хробак та від українського перемиського громадянства д-р Загайкевич.

Свято Хрещення України. Заходом „Заснятого Хору" при церкві оо. Василіян відбулася в неділю 15. січня п. р. в салі оо. Василіян святочна академія з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України. На програму склалися: 1. Яцевич „Хвала Богові" — хор під упр. м-ра О. Чубінського; 2. Святочне слово — м-р Ю. Костюк; 3. Вязанка колядок — тамбуріцова орхестра; 4. Річинський: „Над ріками вавилонськими" — хор; 5. а) М. Регер: Інтермеццо ес-моль, б) Ф. Ліст: Ля Кампанелля — форт. соль проф. В. Божейко; 6. Бортнянський: „На тя Господи уповах" — хор; 7. Сарасате: „Андалюзійська романца" — скрипкове соль д-ра Е. Цегельського в супроводі фортепіяну; 8. Тарнавський: „Над Україною хрест запалав" — інсценізація. Ціла програма від першої до останньої точки справді заслуговувала на признання. Свято звеличав своєю присутністю Преосв. Григорій та численне духовенство. Зявилося також численно перемиське громадянство. **Н-к.**

СТАНИСЛАВІВ.

Загальні Збори „Бесіди". Минулого тижня відбулися Заг. Збори Т-ва „Українська Бесіда", на яких вибрано новий Виділ з ради. В. Дуткою як головою.

З життя „Р. Ш." Минулого тижня перевела поліція ревізію в п. Джуса, голови „Р. Ш." у Княгинині-Бельведер. Підчас ревізії питали за документами, які стверджували б, що кружок „Р. Ш." вислав гроші до Карпатської України. При цій нагоді зобрали від п. Джуса готівкою 8 (вісім) зол., що їх громадяни Бельведеру зложили на бідних дітей. При цьому треба додати, що п. Джус з особливим зрозумінням та енергією займається бідними дітьми, яких на Бельведері багато. Через те не відбулася „ялинка" для бідної дітвори. Ревізія в „Р. Ш." сколихнула всім місцевим громадянством.

Перед гостиною театру ім. Котляревського. По Довгім вижиданні загостить до нашого міста театр ім. Котляревського, обєднані театри „Загравя" й ім. Тобілевича. Здається, що не переборщимо, коли скажемо, що ще ніколи приїзд театру не викликував такого зацікавлення як тепер. Станиславівське громадянство з особливою радістю прияло вістку про обєднання двох наших найкращих театрів, бож Станиславів був тим містом, в якому театр Тобілевича і через те й „Заграва" почали свою діяльність. По довгому часі побачить Станиславів знову одну трупу. Театр заповів три вистави: 6. П. Маруся Богуславка; 7. П. Найвірнїший чоловік; 8. П. Царівна Грузії. Вістка про те, що головну ролю в Марусі Богуславці креує вічно молода пані Леся Крушельна, вистачала, щоб зацікавлення приїздом театру ще збільшилось. Не від речі буде пригадати, щоб не треба було тиснутися при касі в „Соколі" — що передпродаж білетів в „Українській Книгарні".

Загальні Збори „Учительської Громади". Минулої неділі відбулися Загальні Збори філії Т-ва „Учительська Громада", на яких вибрано майже минулорічний Виділ (з малими змінами) з проф. Н. Левицьким як головою.

Крутянським героям. Цьогорічні роковини героїчної смерти 300 найкращих синів України пройшли в нашому місті урочисто. В суботу вечором 28. січня о. брали. Василик в асисті кількох священників відправив панахиду. Співав мужеський хор „Думка". Величезне зібрання пробула проповідь о. Кузьми, що **надихала** була глибоким піетизмом для Крутянців і патріотизмом. — Того дня по панахиді мала відбутися в „Соколі" святочна академія, але влада її в останній хвилині заборонила. Сали „Сокола" була замкнена. На другий день, у неділю 29. січня, відбулися по всіх передмістях і по деяких товариствах у самому місті святочні сходини, присвячені крутянцям. **Б. Л.**

Ширть наш часопис!

КАЛУЩИНА.

Будова дому Повітового Союзу Кооператив. Восени м. р. приступив Повітовий Союз Кооператив у Калуші до будови власного дому вряд із відповідним магазином. Потреба власного дому спонукачої кооперації давалося вже довгий відчувати, а в останніх роках ставала така пекуча, тому ініціятиву управи П. С. К. слід широ повітати. Не зважаючи на пізню осінь і зиму, будова наближається до кінця і є надія, що незабаром П. С. Кооператив перейде до власної домівки. Добре і гарне положення будівлі в центрі міста (площа Українбанку) та відповідне розпланування дому, запроектоване інж. Лісьневичем зі Львова та перезроблене будівн. С. Петеном, вказує, що ця будівля відповість уповні своєму призначенню.

З просвітянського життя. Як у цілій Галичині, так і в Калущині минулий рік пройшов у просвітній організації під знаком конгресу Головного Т-ва „Просвіта". З тієї нагоди відбувався в районі калуської філії „Просвіти" літом і восени м. р. 32 конгресові свята „Просвіти" читалень, 2. X. м. р. ювілейне свято „Просвіти", улаштоване філією „Просвіта" в Калуші, а під кінець конгр. року 22. XII. святочне закінчення ювілейного року з рефератами, присвяченими на „Повітовий день української культури". Усі ці імпрези пройшли серед зразкового порядку в повним моральним і також матеріяльним успіхом. Взяло в них участь поверх 85 тисяч осіб. Рівночасно поведено енергійну пільковитої ліквідації неграмотности, яка все ще в нашому повіті досить поважна. Ця акція зачинає давати свої вислідн — є вже багато кандидатів старших громадян, що в конгр. році піднесли письмо. При цій нагоді розпродано поверх 850 буквариків „До осени". 6 надія, що вони і надалі усе свідоме громадянство повіту присвячувало увагу цій чи не найважнішій справі нашого життя, то неписьменність у короткому часі буває у нас ліквідована. Менше сварок, а більше реальної праці ось хочби в заторкненій справі — це програма праці всього свідомого громадянина.

Гостина зеднаного театру ім. Котляревського в Калуші. До Калуша прибуває український зеднаний театр ім. Котляревського, що відіграє у великій, по мистецьки відмальованій арт. Ковжуном салі Народнього Дому кілька вистав. Свої гостинні виступи театр розпочав виставою історичної пєси Старицького „Маруся Богуславка" в суботу 28. І. п. р.

РАВА РУСЬКА.

Рявські вандали гуляють. Три місяці тому невиявлені досі вандали жидівським муровання пархан жидівського кладовища, дня 11. листопада м. р. вибили шиби в каменяці Українбанку „Віра", минулого тижня вирвали в муру і знищили вивіску адвоката д-ра Відецького. Громадянство цим вандалізмом застрівожене.

Довірча нарада. Дня 24. м. м. відбулася в Раві Руській при співучасти посла д-ра Романа Перфецького повітова довірча нарада, в якій взяло участь 254 громадян із 66 місцевостей рава-руського повіту. По обширному рефераті про теперішнє положення українського народу, викликаній в дотеперішній праці Парляментарної Репрезентації та широкій дискусії одноцушно висловлено довіря проводові У. Н. Д. О. і Парляментарній Репрезентації та ухвалили відповідні резолюції. Зокрема слід підкреслити, що всі одноцушно ухвалили резолюцію, якою домагаються від наших політичних партій у Львові, щоб покінчили між собою сварки.

Загальні Збори В. П. У. т. і „ялинка". В неділю 15. січня п. р. відбулися в домівці Українбанку „Віра" в Раві Руській звичайні річні Загальні Збори Взаємної Поміч Українського Вчительства, відділ у Раві Руській. Було присутніх повних 30 членів Відділу. По вибранню членів з дотеперішнього Відділу, що їх складав іменем Відділу пп. дир. Іван Капшір, Тимотей Хміль, Степан Гладик і Степан Сопіл та по короткій дискусії на внесок дир. Івана Волотівського Загальні Збори приняли дотеперішньому Відділові одноголосно абсолюторію і вибрали Відділ у тому самому складі, що й попереднього року. По обіді у тій самій домівці відбулася традиційна „Ялинка" підчас якої присутні при співі коляд і пісень дістали цінні подарки та пісні. Загальні Збори і „Ялинка" відбулися в дуже поважному настрою і залишили по собі милі вражіння.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вечірки.

дівочий плач, як старої жінки танець. Дуже короткий. Тому не диво, що деякі товариства получилися разом і дають спільні вечірки. Не балі, не вечерниці, а вечірки.

Розумно, що получилися, а ще розумніше, що дають тільки вечірки. Колиб хотіли давати окремо, то хіба брали б звичайні дні в тижні, а це не заохочує прийти на забаву, бо на другий день бюро, редакція, чи інша фабрика. На згадку про це і ноги гірше служать і апетит помітно обнижується і веселий настрій розвіюється як дим. Не тому, щоби це бюро, редакція чи інша фабрика були прикрі — борони Господи — всі вони страшенно приємні! — але тому, що треба рано розліпити заспані очі і потім сім годин вдержувати той стан.

Розумно, що не балі і не вечерниці. Не ті часи, щоб можна було видати сотні золотих на сукні. А навіть хто може, то не повинен. Міркую, що це неодній пані відбере половину карнавалової радости, але зате половину додасть її чоловікові чи батькові і сяк чи так буде разом 100 відсотків.

Сказав хтось: „Не ті часи, щоб бути веселим!" А другий ще доложив: „І загалом не розумію, пощо люди витрачують стільки енергії і гроша на те, щоб цілу ніч крутитися як непритомні!..."

Це вже, вибачте, але ні! Нема на світі нації, яка ставила б собі вимогу бути сумною, а сміх уважала за гріх чи брак патріотизму. Не кажу про похорон, поминальне богослуження, чи жалібну академію, а про життя, яке воно не було б тверде і безжалісне. Ми тільки через літературну помилку дістали в світі марку веселого народу, бо по правді українці одні з найбільших „смуткарів" на земській кулі.

Пустимось у танець — то по хвилині:

— Ех, де-де мені вже тепер!..

Або:

— Колиб не клопоти, то я ще не таке втяв би!..

Крем Halina Nr 1 для шкіри
Крем Halina Nr 2 (пізнотвстий) пливає церу хоронить перед зморщинами і їх усуває.

І підпре голов кулачиям та засумує — засумує...

Випе наш брат чарочку-дві, зараз нагадує собі не весілля, не веселу пригоду, не якийсь успіх у житті, а... похорон, кривду, чи образу.

— Ох, як вона вмирала, як тяжко вмирала!.. — і в сльози.

— Хто такий?

— Бабуня жінки мого тіточного брата

Або:

— Я йому як рідному. Бувало і грошей позичив і поміг, а він... Така чорна невдячність!

— Що-ж він?!

— „Ваше — каже — покоління нас молодих не розуміє!" Ну, бачите, ну..

Або:

— Простити йому?! Ніколи! До гробової дошки не забуду йому! І не хочу з ним нічого мати. Скажіть за що, за що? За моє добре серце?!... — і трубить так, що й менше добре серце може тріснути з болю.

Сумовитий нарід...

Тому не зашкодив би сміх, здоровий і щирий, бо він дає легкість душі і ясність ока.

А щодо танцю, мовляв, люди непотрібно крутяться, то це говорять люди, які самі не танцюють. А не танцюють, бо не вміють. Одинока рада навчити їх танцювати і буде спокій. Знаю кілька таких випадків — громадяни танцюють і хвалять собі.

Короткий цьогорічний карнавал і не має чого бути дуже гучний. Але нехай він бодай трохи простує нам плечі, розпогоджує обличчя — саме на дешевих і скромних вечірках!

Галактіон Чіпка.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці звінкасують Вам відсотки.

ЗБАРАЩИНА.

Ювілейні свята в 950-ліття хрещення України. Ваготе в культурі та мистецькі імпрези життя Збаража надалі мало шукає розголосу та похвал, бо навіть рідко видно про нього звідомлення по часописах. Але треба підмітити, що як давніше, так і тепер те життя у Збаражині та Збаражі пливе своїм руслом, виявляючись чи то у формі змагань за мистецтво хорів та аматорських гуртків, чи теж у праці самоосвітніх гуртків. Хоч тягар громадянської праці лежить на плечах тільки горстки інтелігенції, проте праця не вгасає і дає гарні успіхи. Свідчить про це виразно декільна імпрез, уладжених в останніх часах. Комітет ювілею хрещення Руси-України, що охоплює ввесь збаразький повіт, інтенсивно виконує свій намічений план. Торжествами та концертами по всіх селах і 22. XII. м. р. концертом у Збаражі комітет закінчив першу частину своєї праці. На весні цього року проектує та вже підготовляє великий повітовий концерт на закінчення ювілейного року. Концерт у Збаражі повдяковою та дбайливо підготованою програмою доказав сохінну та повалену працю комітету. Треба підкреслити мистецьке виконання всіх точок хору „Боянна" під умілою та енергійною рукою дир. Красноперя. Цей хор відспівав: Лисенка: „Пречистая Діво Мати", Бортнянського: „Возвеліх" і „Взиває муж" та Б. Кудрика: „При шелесті стягів та зброї". Атракційною точкою програми був виступ соліста о. Петра Романишина, що своїм тихово-жіночим, симпатичним голосом зедвав собі всю публіку та збирав заслужені оплески. О. Петро Романишин відспівав при акомпаніяменті п. Лідії Вишневич Безгоровайного: „Вокую отрицул ся" та „Думу на литовські" і „Гетьмани". Вибетовна, спокійна, та рівна промова д-ра Павла Тарашука і слова Романа Дурбака, відзнені бальоро та в житгям п. І'евом (Київ таки буде наш), зробили на слухачах повітне вражіння. Закінчив п. Стефаній Красноперовой виразно гарно та ефектовно дитячу імпровізацію: Під новорічним хрестом. Відспіванням Мерібатового та національного гимну закінчено цей вдатний концерт.

Очевидець.

Спорт.

ПОМОРЯ — ЛЬВІВ 9:7.

Відплатні, міжмістові змагання закінчилися всевім несподівано перемогою Поморя над першою репрезентацією Львова. Годиться притім підкреслити, що ця перемога всевім заслужена. Найбільшою несподіванкою змагань була програна Білого до Лелевського та нокаут Шиварковського вже в І-ій рунді. Змагання почалися знову з фатальним спізненням, при чому організатора не подбали про відповідного заступного змагуна в середній вазі.

Технічні вислідн змагань такі:

Вага мухи: Любінський (Л) зремісував з Ярмушевським.

Вага когута: Ольберт піддався вже в першій рунді Кшемінському І. Ця стріча відбулася як товариська, бо Ольберт мав надвагу.

Вага пера: Сидельників програв вповсюрем із Рінке з приводу надваги. В товариській стрічі Сидельників переміг на думку судців — на пункти Рінке-я, хоч це рішення було насперід неоправдане. Опінку судців прийняла сали овостями.

Легка вага: Хростек переміг по завзятій та гарній боротьбі Кшемінського II. на п-кти.

Півсередня вага: Білий (Л) має пунктову перевагу у 2 рундах над Львівським, у третій вдається в непотрібну бантину, не хресться, дістає один добрий удар, іде до 5 на дошки, встає запомороченний, пробує ще боротися та рінговий судця (рішуча передчасно) перериває боротьбу. Таким чином Лелевський виграв техн. нокаутом.

Середня вага: Пехоцький (П) виграв у І. рунді техн. нокаутом з Котом, якого теж судця перечасно відіслав до вартівника. Інша справа, що Кіт зовсім сирий.

Півважка вага: Подлевич (Л) виграв на пункти з Вешером.

Важка вага: Шиварковський (Л) виграв у І. рунді техн. нокаутом із Мотоборським.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 3. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Субота 4. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 5. II. год. 1. попол. „Кіт в чоботах" — казка. — Год. 3.30 попод. „День без брехні". — Год. 7.30 веч. „Тартюф".

Театр Різнородностей.

Пятниця 3. II., субота 4. II. і неділя 5. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
3. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ (Сала Нар. Дому) **Театр Різнор.:**
5. II. год. 3.30 Популярна вистава по цінах зниженых: Мати найманка.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:
4. II. Пісня Бескиду.
5. II. Сорочинський ярмарок.
6. II. Невольник.
7. II. Гетьман Полуботок.

Білєти на пополудневу виставу у Львові в Союзовому Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:
3. II. Циріжун у запічку.
4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.
8 Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМІР: „Жінка лялька" з Люізою Райнер.
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЛТИК: „Есманський метелик".
ВАНДА: „Бургтеат ер" та „Пропащий острів".
ГРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА" „Тарам" — Конрад Файт.
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Аларм" і вилірова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Нещасне серце".
МЕТРО: „Друга молодість".
МІРАЖ: „Золотоволоса".
МУЗА: „Пригоди Томи Соєра".
ПАКС: „Веселка" Вальтр Діснея.
ПАЛЯС: „Люди за мряков".
РАЙ: „Професор Вільчур".
РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".
РОКСІ: „Коли засяють зірки".
СВІТ: „Ставка на життя", „Тітка Карла".
СВЯТОВІД: „Жад Зіс", „Шейк".
СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина" та ревія.
ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шанхаю".
УТІХА: „Помста Тарзана" і ревія.
ХИМЕРА: „Голос матері" Вея. Джілі.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(пл Марійський)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 3. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Весна, Комунікати союзу сіль. господинь, 11.00 Для шкіл: Поет із країни Розток, словно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Легка музика, тенор, із пл., 11.57 Сигнал 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл.**, 14.30 „Теребовля" инйнток із пов. Косак-Шуцької, 14.45 Програма на завтра, 14.50 Хліборобі, біржа, 15.00 Муз. загадки для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Сюрпика, форт., 17.00 Перша польська театр. вистава на Шлеську, 17.15 Із забутих пісень В. Поляка, сопран, тенор, форт., 17.45 Біжучі вістки а міста та провінції, 17.50 Камер. концерт, 18.30 Театр Уяви: „Хламітти" на осн. Родзевичівни, 19.00 Гутірка зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.35 Веч. дениик, метеороньог. вістки, спорт. 21.00 Гріг: „Оляф Трігвазон", міш. хор, симф. орх., сопран, мецосопран, бас-баритн., 22.00 „Кроніс" гутірка, 22.20 Танк. музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.08 Закінчення програми.

Субота, 4. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., .00 Для шкіл, 8.10 Розривова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Таранталі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиція, 14.00 Оркестра, 14.40 Господарські вістки, програма на завтра, 14.50 Що зробити, щоб хліборобство оплачувалося, 15.00 Для дітей: Оповідання, образок, 15.30 Дуэт оркестра, 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Бах: „Кантата Домініка", 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Мова — скарб народу, словно-муз. авд., 19.20 Розр. концерт: орх., тенор, форт., 20.35 Веч. дениик, хетеороньог. вістки, спорт, 21.00 Розр. концерт: орх., сопран, тенор, скрипка, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Спортові вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 5. лютого 1939.

7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Із Закопаного, 8.20 Хліб. Газетка, Огляд фінків рільних продуктів. 8.45 Поздоров. хв.: скрипка, хор, 9.15 Моцарт: Форт. концерт д-мовь, із пл., 11.10 Легка музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.00 Виїмпятки з творів Ів. Пільсудського, 13.05 Гутірка про Зберан, 13.15 Орх., форт. дует, тенор, 14.40 Під совцем Африки, авд. для дітей, 15.00 Серед робітничої молоді, словно-муз. авд., хор, 15.25 Золота книга громад, 15.30 Для села: Ось наслідки горівки, Що чувати серед хліборобів, Як охоронити дітей перед заразними недугами, 16.30 Рецітяль болгарського віольончеліста Славка Попова в супр. форт., 17.00 „Теточка" комедія Ол. Фредра, 17.40 Підвечірок при мікрофоні, у перерві коло год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Комунікат протилетунської оборони, 19.35 „Гостинниця під левом", 20.10 Спортові вістки, 20.15 Совгарські мистецтва, Збірні вістки, політ. вістки, Веч. дениик, звук. тижневик, 21.30 Танк. музика, у перерві в год. 21.55 „Радник Опрощь", 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 3. лютого 1939.

БЕРЛІН 19.00, Нова розр. музика, 20.30, 21.00 Бетовенівський концерт, БУДАПЕШТ 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, форт. музика, 18.00 Авд. із життя верховинців, 20.05, 22.20 Балади Лісве, ДРОГТВІЧ 23.00 „Зуалина тайна" оп. Вольф-Ферарія, ЛЯЙПЦІГ 18.20 Шопенівський концерт, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Сюрпика, 20.30 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.40 Квартет г-дур Остерчіля, 18.20, 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15, 21.15 Пісні, 19.30 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Царевич" оп. Легара, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00, 20.00 Опера, ШТУТГАРТ 11.30 Нар. музика, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.20 Пісеньки.

Субота, 4. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Нар. музика, 19.20 Орх. концерт, 20.40 Танк. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.50 Камер. концерт, 20.10, 21.00 „Карнавал" вес. вечір, Гамбург 10.30 Орх., 18.30 Нар. пісні, ЛЯГТІ 20.00 Вальси, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 Оперетькові мельодії, 22.10 Форт., МІНХЕН 14.25, 15.00 Розр. музика, 18.10 Давня музика та пісні, 22.20 Танк. музика, ПРАГА 19.25, 20.00 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05, 19.15 Для дітей, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00, 23.00 „Ля бісбетіка домата" оп. Персіко, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00, 21.00 Бетовенівський концерт.

Неділя, 5. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Улюблені мельодії, 15.15 Співаймо всі разом, 19.20 Італ. музика, 20.10, 22.00 Орх., сопр., тенор, форт., БІЛГОРОД 20.00 Концерт кор. гвардії, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.45, 18.30, 19.00 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Вагнерівський концерт, 13.00 Популярна музика, 14.30, 15.00 Концерт бажань, 19.00 Італ. камер. музика, 22.40 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 15.00 Шведські танки та пісні, КЕЛЬН 15.30 Для дітей, 20.10, 21.00 „Мерелкова хусточка королеви" оп. І. Штрауса, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 Розр. програма, МІНХЕН 9.00 Вальси, 15.00 Для дітей, 20.10, 21.00 Італ. оп. музика, ПРАГА 17.55 Секстет на нар. тему, 18.25 Розр. музика, 19.20, 20.00 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 Опера Глюка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 Смичк. квартет, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Вок. дуети, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.30 „Азіоре дей тре ре" оп. Монтемеція.

За 1 зол. 10

Знамениті можники до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі в тій ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За звротом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

Радіокутик.

ЛЕТУНСЬКА РАДІОВА АПАРАТУРА.

В Англії сконструювано короткохвильову апаратуру для літаків, яка вміщує разом з вислідником, приймачем, оборотовим трансформатором та приладом для керування на відділ — лише 23 кг. Цей апарат працює на полях між 40 та 120 м. на 4 незалежних від себе радіокомунікаційних каналах. По пересуненні відповідного вимикача, можна вибрати бажаний канал. Ці канали мають різне призначення, і так для комунікації з керманичем ескадри, для комунікації зі станціями і т. п. Простоту обслуги осягнено електричною апаратурою для керування на відділ. Завданням пільота, який прецінь крім того мусить ще керувати літаком, обсервувати та стріляти, в ділянці радіокомунікації полягає тільки на пересуванні по ріжні довжини хвиль, влученні та вимкненні апаратури, та пересуненні при помочі спеціяльного гудзя з вимикача на приймача. Струм постачає головна батерія літака через трансформатор. Антену творить поперечниця, від якої веде дріт до хвоста літака, або також дріт під кадовбом літака. Відділ на яку пільот може порозумітися при помочі цієї апаратури, залежить у великій мірі від довжини хвиль, роду терену та висоти на якій находиться літак. На висоті 3.000 м. пільот може порозумітися зі станціями на землі у відділі 200 км. Получення між літаками підчас лету можна осягнути до 20 км.

НАЧАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ББК СПІВАВ ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

В кінці грудня 1938 р. перед мікрофоном лондонської радіовисильні відспівано пісеньку для дітей „У тіні горіхового деревця", при чому у програмі не подали прізвища виконавця, ані також, коли її заповідали. Одначе не довго вдалося таємничому виконавцеві пісеньки заховати своє інкогніто. Вкорі розійшлася чутка, що безіменним співаком був начальний директор ББК.

ПАПУЗЯЧИЙ КОНКУРС.

Американське радіофонічне т-во НБК організує конкурс на найкращу американську папугу. Побідні птахи мусять відзначитися найкращою вимовою, але також і найбільшим засобом слів. З 900 канадійських папуг вибрано 20 найкращих, які виступлять перед мікрофоном. Радіослухачі по вислуханні 20 чергових папужиних продукцій, вирішать котра з американських папуг, найбільш красномовна.

БІРЖА.

Львів, 2 лютого 1939

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·40 — Долари америк. 5·29·50 — Дол. канад. 5.22·50 — Фльорени гол. 285·92 — Франки франц. 14·07 — Франки шв. 120·05 — Фунти анг. 24·87 — Гульдени данц. 100·25 Корони чеські 10·75 — Кор. дун. 111·03 Кор. норв. 124·97 — Кор. шв. 125·12 Ліри італ. 16·40 — Марки фінляндські 10·97 — марки нім. 75·09

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 2. лютого 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·05 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 3·10 зол.
молоко 17—18 сот.
1 кг. вень 1··5 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на яйця зниження.

ОПОВІСТКИ.

Курси чужих мов (німецької, французької й англійської). З днем 16. лютого п. р. відкриває Головна Управа Рідної Школи у Львові загальні курси чужих мов: німецької, французької й англійської. Курси будуть приміщені в школі при вул. Мохнацького ч. 12; щоб дати спромогу брати участь у курсах і тим, що мають денне заняття, лекції на курсах будуть відбуватися у вечірніх годинах. Зголошуватися щоденно від 6—15 год. в референтурі Рідної Школи, вул. Сикстуська 46, де можна буде дістати докладніші інформації.

Гол. Управа Рідної Школи.

282 2—3

Курс рисунків. Дня 16. лютого п. р. відкриває Управа Р. Ш. курс рисунків. Курс буде приміщений при вул. Мохнацького ч. 12 у школі Рідної Школи. Зголошуватися щоденно в референтурі середніх шкіл Р. Ш. в годинах від 8—15 при вул. Сикстуській ч. 46.

Гол. Управа Рідної Школи.

282 2—3

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": для **„найбідніших"** Мішаний хор у Винниках зол. 10.—; **для Інвалідів** зол. 5.— і від **Допомогу Студентству** зол. 5.— Ольга і Антін Сохан.

КУПКО — ПРОДАЖ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 1—2

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ОЖЕНЮСЯ зі свідомою, інтелігентною українкою з доброї родини до 25 літ. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Богун". 293 1—2

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА до інтересу порцелянової і блишавої бранжі у Львові з вкладом 10.00 зол. (або на половину готівка, а половину гіпотека) — шукаю. Співпраця побажана. Зголошення під „Порцелянка" до Адміністрації „Діла". 294 1—3

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шибн, рамок, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 245 4—15

ДЕШЕВО роблю форми на всяку жіночу гардеробу та заразом негайно випробовую. Робітня суконь, Волянська, **Собіського 12,** тел. 217-04. 207 3—5

НА КАРНАВАЛ убрання візитові, смокінгові, фракові виконую. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-37. 139 8-10

БІЖУТЕРІЯ, годинники, відзнаки, спортові нагороди. Владислав Бушек, Львів, Академічна 6, тел. 218—48. 3000 11—11

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції виконується за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 5 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2·50
оправлена (200 карток) зол. 3·50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2·50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Тільки оголошуючись у
„ДІЛІ"
можете успішно продати, купити або заняти реальність.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Niedziela 5. lutego 1939. N. 26.
Неділя 5. лютого 1939. Ч. 26.

ДІЛО DIŁO

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Московський Сфінкс та українська відома величина

(Передова стаття)

Справа української мови у Виділі Нач. Адвокатської Ради

Виселюють з Волині

Заокеанські українці для Карпатської України

Невдатний замах праського централізму

„Карпатороси“ за гроші прийнялиб сто тисяч жидів

Карпатські українці домагаються явних виборів

Вивезли до Берези Картузької

Цікаві статті в італійській справі

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.

Nr. 26 (15.117).
Ч. 26 (15.117).

Lwów, niedziela 5. lutego 1939.
Львів, неділя 5. лютого 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО
DIŁO

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-40
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 304.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартирічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ

Футра Брати Рот і Сп. Львів ч. 221 10-11 тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. I. п.** (над крамницею „Салямандра")

Невдатний замах празького централізму.

НІМЕЦЬКИЙ ОФІЦІОЗ ПРО МОТИВИ ІМЕНУВАННЯ ГЕНЕРАЛА ПРХАЛІ.

„Фельдшер Беобахтер" помістив передову статтю п. н. „Карпатська Україна і Прага", в якій обговорює справу іменування ген. Прхалі.

Стаття стверджує, що це іменування отвирає нову фазу в розвитку Карпатської України; чеська проба, щоб зломити конституційний закон Карпатської України, поважно посилила національну свідомість українського населення.

Не є це припадок, що іменування ген. Прхалі прийшло саме в часі, коли приналежність Карпатської України до федерації перестала бути сумівна, коли її кордони устабілізувалися, напади диверсантів припинилися, на пограниччі запанував лад. І тому з великим огірченням прийняли в Хусті цю нову пробу, ширити розлад у Карпатській Україні.

Як мотив іменування ген. Прхалі подала Прага те, що у польському консуляті в Севлюші вибили шиби. Та справжня причина глибша: ген. Прхаля приїхав до Хусту, щоб дбати, щоб у Карпатській Україні не закорінилася українська соборницька ідея.

Якщоби цей замах на карпатоукраїнську конституцію був пощастив, була б це велика перемога празького централізму — не лише над українцями. З хвилиною, коли Карпатська Україна була б стала знов чеською кольонією, Словаччина була б попала у кліщі чеського централізму, що був би заатакував її від Карпатської України та від Моравії. Це був би повний тріюмф празького централізму взагалі.

Але Прага програла, бо не доцінила спротиву, що його дасть все українство. Реакція українського громадянства була могутня: по всіх закарпатських місцевостях уладжено стихійні протичеські маніфестації, тут і там дійшло до українсько-чеських сутичок. Чехи пригадали собі часи централістичного гнету, чеська військова влада припинила продажу бензини та перервала товаровий рух, що відбувався військовими самоходами. Чеська поштова адміністрація утруднила карпатоукраїнському урядові звязок зі закордоном, ізолюючи його.

Такому концентричному натискові міг протиставитися лиш такий самий відпір. Прага нарушила конституцію, намагаючися трактувати Карпатську Україну як кольонію, тому й карпатоукраїнський уряд не почувався до лояльности супроти Праги. Коли Прага почала конфіскувати комунікати карпатоукраїнського уряду, він найшов інший шлях, щоб наладнати звязок зі закордоном.

Преміер о. д-р Волошин не погодився на співпрацю з ген. Прхалею та відкинув усяку дискусію на ту тему.

На тлі цього конфлікту між Хустом і Прагою великого значіння набирають недалекі вибори до сойму Карпатської України. Після них побачимо, які висновки пороблять карпатські українці у своїй першій законодатній палаті.

НАЙКОРИСНІШЕ ПОМІСТИТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ
в кооперативному Банку
„ДНІСТЕР"
Львів, вул. Руська ч. 20
що проводить крім звичайних ще окремі роди вкладок, які з вине опрокентовані від звичайних вкладок, а саме:
Вкладки різдвяні і ферійні, вкладки приданого і на самоустійнення та
премійні вкладки, на які складаючи щомісячно, по найменше зол. 1.— можна одержати по році крім відсотків ще й нагороду за ощадність у сумі 25—100 золотих

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас лихвата, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк кредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Інтервенція мадярського посла у справі виборів у Карпатській Україні?

До Праги приїхав мадярський посол гр. де Ветштайн, що виїхав з Праги у грудні.

ПАТ повідомляє, покликуючися на „добре поінформовані джерела", що негайно після приїзду пос. де Ветштайн інтервенював у міністерстві закорд. справ проти того, що уряд Карпатської України не допустив до виборів мадярської листи, що є на його думку незгідне з 5. параграфом віденського арбітражу.

—o—

Виборчі перегони.

Як подає орган УНО, підчас виборів до карпатоукраїнського сойму громада, що відасть 985% голосів на листу УНО, матиме право вивісити білий прапор. У день виборів відбудуться перегони між селами: котре перше вивісить білий прапор.

ІНСТРУКЦІЯ ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ" У СПРАВІ ВИБОРІВ.

Як подає УПС, чимало членів „Січі", зокрема інтелігенти, розїхалися по всьому краю з передвиборчими рефератами.

Головна команда „Січі" видала своїм членам інструкцію у справі виборів. Інструкція стверджує м. ін., що вибори мають розбити чеські впливи та раз на все унеможливити мадярсько-москвофільську агітацію.

КАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ЯВНИХ ВИБОРІВ.

„Фельдшер Беобахтер" подає хід нарад проводу УНО та підкреслює, що — як виходить зі звітів з краю — населення Карпатської України домагається явних виборів, щоб заманіфестувати відданість владі своєї національної держави. Провід УНО на це не погодився, бо конституційні приписи передбачують лиш тайне голосування.

Словаки не погодяться на ревізію кордону з Карпатською Україною —

ЗАЯВИВ МІНІСТР СІДОР В ІНТЕРВЮ.

Як подає ПАТ, мін. Сідор дав представникові „Ексченяж Телеграфу" інтервю, в якому сказав м. ін.: „Плян утворення Великої України неактуальний. В рамах Словаччини українська справа для словаків раз на все полагоджена: українці користуються всіма національними правами і не мають причини бути невдоволеними.

Український рух цікавить словаків остільки, що серед українців є тенденції до ревізії границі між Словаччиною і Карпатською Україною. Словаки ніколи не погодяться на таку ревізію і всі зусилля в тому напрямі вважатимуть інцидентою".

БРИТІЙСЬКІ ЖЕРТВИ ЕСПАНСЬКОЇ ВІЙНИ.

ЛЬОНДОН. Від хвилини вибуху громадянської війни в Еспанії, на еспанських водах затоплено 99 британських кораблів. Шкоди в більшости випадків були дрібні, проте 26 британських громадян утратило життя, а 26 ранені каліками.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на ім'я і предявника
з порукою держави
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5.668.000 зол.
Замісцеві виплати — П. К. О. 500-198.

Московський Сфінкс
та українська відома величина.

Львів, 3. лютого 1939.

(К.) У таємних кабінетах генеральних штабів і в містичній волі диктаторів заховалась сьогодні доля світа. Тривожний знак запиту повис над міліярдовим муравлищем людей і ніякий Мінхен чи Рим його усунути не вспіє. Чи та або інша візита а потім справжні дипльоматичні кадрилі, та чи інша промова або ціла їх серія є етапами розвязки, чи підготови до неминучого зудару? Де він пічнеться, на сході чи заході? Чи захід лише маневр, а схід справжня ціль, чи навпаки? З цих питань мережаний серпанок, яким закрита й наша доля, наша будучність. Коли світ ставить їх з трівогою — ми повторяємо їх з тривожною надією. Та проте істотні для нас, невблагані як смерть є сьогодні наші, українські питання: як зареагує у рішальній хвилині український — совітський схід? Якою мовою заговорять сьогоднішні невільники совітського режиму, коли опиняться на военному фронті? Чи цей режім матиме якусь силу, щоб втриматися під зовнішнім і внутрішнім напором, чи завалиться як спорохнявіла похила будівля, щоб з її румовищ міг піднятися майбутній український Фенікс?

Питання відпорности совітського державного устрою для нас тісно звязане зі справою реалізації східньо-українських державних форм у майбутній світовій розгрі. Цю відпорність важко конкретно означити. З явищ совітської дійсности, які доступні й нашій аналізі, робимо висновок, що вона мала і з еволюцією внутрішніх совітських відносин матиме постійно. Щож з того, що напр. управна поверхня совітських державних ґрунтів зросла з одного міліона гектарів у 1918 р. до 5 міліонів у 1938 р., себто управна площина цього майна зрівнялась з управною землею цілої Анґлії, коли продукцію СССР оцінили у 1936 р. на 2,8 міліонів подвійних сотнарів пшениці проти 15,5 міліонів в Анґлії? Що з того, що державні совітські колхози мали у 1930 р. 20 міліонів гектарів землі під пасовиськами, коли в тому самому році згинуло 1,2 міліонів штук найдорожчої породової тварини з браку відповідного догляду, або на пошесні недуги? Кого переконає те, що позиція вивозу зі Совітів 5,2 міліонів тон збіжжа є покажчиком їх господарської сили у 1931 р., коли одночасно міліони їхніх громадян помер тоді голодовою смертю? Трудно також припустити, щоб совітські цифри про поступ колективізації скривали в собі якусь утаєну невідому господарську відпорність. Чи 243 700 колхозів у 1938 р. супроти 57.000 у 1929 р., з 15,2 міліонами сколективізованих одиничних господарств у порівнянні до 1 міліона тих господарств у 1929 р. — це сила, чи може акумулятор підземного невдоволення? Чи московський мужик, оце бездушне панцизняне тягло від монґольських часів аж до 1861 р., викаже сьогодні після страхіть совітського режіму, якусь нову соціяльну амбіцію, чи буде далі невідомою величиною, коли прийде до зудару на европейському Сході

Ці питання скривають у собі загально-совітську тайну. Та проте офіціяльний совітський сфінкс гарячково, майже нервово підготовлюється до війни. Його промисл працює здебільша для війни, хоч одночасно він дезорганізується не вважаючи на всякого типу ударництво і стахановщину. Голосні колись совітські пятилітки мали визначно мілітарний характер. Совітський сфінкс жертвує сьогодні всюди своїм комуністично-революційним світоглядом там, де цього вимагає военний потенціял. Навіть совітську культуру і „совітський патріотизм" обчімхано з марксівської фразеольогії і прибрано у російські шати. Ревандикують все зі спадщини „проклятого" царату, що тільки може піднести російську національну амбіцію совітського громадянина: і Пушкіна і Льва Толстого і Петра Великого чи Івана Грізного, і Кутузова чи Суворова. Одночасно йде „демократизація" совітської диктатури.

Цікаву відомість принесла совітська преса у січні ц. р. Після проголошення новорічного приказу Ворошилова, в якому цей головний командант вбройних совітських сил ствердив „дуже поважну зовнішню ситуацію" і военну небезпеку, появився декрет про відібрання нової присяги в армії, фльоті і серед працівників військовних установ. Цікавий новий текст присяги, характеристичне перенесення акту присяги з 1. травня на 23. лютого ц. р. (21-і роковини істнування совітської армії), врешті сензаційна умовина, що присягу складатимуть не збірно, як досі, лише індивідуально і за підписом (що ніде у світі не практикується!) присягаючого у прияві командата, що відбирає присягу! У тексті присяги нема згадки, як було досі, що совітська армія „робітничо-селянська армія", що вона „авангард світової революції"...

Коли до того пригадаємо недавно нами нотовані відомости про гарячковий поділ ріжних ресортів совітського державного апарату, щоб його достосувати до военних потреб (поділ комісаріяту военного промислу на 4 нові комісаріяти, важкого промислу на 6, споживчого на 4), далі, коли пригадаємо, що недавно появилися три декрети в робітничих справах з явною тенденцією прибрати в руки робітничу верству, то зрозуміємо, що Совіти реагують на нове міжнародне положення, підготовляються до відпору і намагаються затиснути свій кулак.

27. січня проголошено у Москві декрет про скликання 18. конґресу Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії, на якому промовлятиме „сам" Сталін. Програма конґресу каже також, що він радитиме під впливом сучасних міжнародніх подій і що поставить собі завдання усущільнити совітський державний апарат та зробити совітську політичну і господарську дійсність більш відпорною на ті можливости, які грядуть...

Як реагує на це все український совітський громадянин? Чи той сколективізований „кулак" або цей робітник, що слухає радіо та українські авдиції з ріжних західних осередків, чи український комсомолець і всі ці молоді вихованки українських 117 високих шкіл, це потенціяльна українська сила?

Тут уже можна спиратися не тільки на ірраціональній вірі у рідний нарід, але на фактах 18-літньої геройської боротьби з совітським режімом. Від історії повстань через процес СВУ, самогубства Скрипника й Хвильового та безліч пізніших судових процесів, „каять" і розстрілів, — іде відповідь: так! Український нарід у Совітах не є невідомою величиною. І тому слушно ту величину беруть під увагу в усяких концепціях, що змагають до ліквідації „єдиної неділимої".

ВОВНИ ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ
ШОВКИ — ПОЛОТНА
КОВДРИ — КОЦИ
купуємо в
„МАНУФАКТУРІ"
Львів, пл. Капітульна 3.
127 1—?

Дві цікаві статті в італійській пресі.

(Від нашого кореспондента)

Рим, 30. січня.

Від коли українська тематика стала постійним гостем на шпальтах світової преси і назагал освітлена прихильно, можна було припустити, що й італійська преса займе до неї якщо не сприятливе, то бодай не негативне становище.

Як ми вже інформували наших читачів, з самого початку італійська преса підтримувала майже виключно мадярський ревізіоністичний максималізм, а щодо українських справ взагалі не забирала голосу. Після Відня було деяке більше зацікавлення цими справами, але все це крізь чужі окуляри. З українських інформаційних джерел італійська преса не могла користати, бо їх майже нема.

Тимбільше відрадним явищем треба зазначити тут появу двох статтей, майже рівночасно. Перша — це стаття нам уже знаного молодого журналіста Джіячінтія Тревізонна під наголовком: „Українська справа та европейський інтерес", поміщена в однім з найповажніших італійських політичних місячників „Віта італіяна". Друга, також нам уже знаного журналіста, який навіть бував у Хусті, Гуідо Тонелля, у щоденнику „Реджіма фашіста" під наголовком „Наддніпрянська Україна і протисовітський фронт". Треба згадати, що місячник „Віта італіяна" є місячною публікацією „Реджіма фашіста", якого основником і постійним співробітником є Роберто Фаріначчі, одна з чоловних постатей фашистівського пуританського руху. Сам Муссоліні признав цьому місячникові першенство політичної фашистівської доктрини.

Не хочемо цим сказати, що ці дві статті мали б бути висловом офіціяльних кол, але замітний факт вислову таких ідей молодими журналістами в пробоєвих органах, які всеж мають великий вплив на молоде покоління нової фашистівської Італії.

Джіячінто Тревізонно, у своїй добре угрунтованій статті, виходячи з погляду політи-

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
за половину ціни

Гострі виступи проти політики Рузвельта.

ВАШИНҐТОН. Противники теперішньої ліберальної супроти Франції політики Злучених Держав далі ведуть свою акцію проти президента Рузвельта за постачання летунського знаряддя для Франції. Ці кола протестують проти теперішнього упривілейования Франції і вказують на факт, що в минулих роках Франція була на самому кінці серед купців літаків. Ці критики покликуються на минулорічну статистику вивозу американських літаків і летунських моторів, який виносив загалом 68 міліонів долярів. Тоді, коли Голяндія та Голяндські Індії купили летунського знаряддя за 22 міліони долярів, Китай, Аргентина та Совітський Союз разом за 18 міліонів долярів, Туреччина й Канада за 6 міліонів, Бразилія за 2 міліони, а Мексик за 1 міліон долярів, Франція не зробила ніякого поважнішого замовлення. А тепер Злучені Держави мали б доставити для Франції аж 1.000 літаків і то на найдогідніших умовинах.

Процес 59 членів „Залізної Ґвардії".

БУКАРЕШТ. 2. ц. м. почався у Клюжі процес 59 членів „Залізної Ґвардії", які — згідно з актом обвинувачення — створили були на терені Семигороду й Банату широко розгалужену терористичну організацію. Головні обвинувачені — атентатчики на ректора Стефанеску, інші відповідатимуть за цілу низку замахів на жидівські підприємства та публичні обекти, які або виконано або пробувано виконати.

—o—

КІР
Львів, Уйейського 6. Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ки італійської імперії, ставить собі чотири питання, себто:

1) Чи у хвилині явних ідеольогічних конфліктів варто тримати відкритим питання українського ірредентизму?

2) Чи український „ірредентизм" оправданий з европейського погляду у значінні, яке звичайно надають прикметникові „европейський" як поняттю загальної культури?

3) Чи економічно беручи Европі підходить участь України, може і свобідної, в союзі народів західньої культури?

4) Чи має це вартість також політично?

На перше питання автор відповідає: „Природні рухи народів можна здушувати, їх вирішення можна часово пересунути, та не можна їх дефінітивно усунути." Через те, всі, що чуйно стежать за европейськими проблемами мусять якнеяк признати, що вирішення української справи не може бути негайне. Щодо другого питання, то автор, цитуючи слова Муссоліня з року 1919, що „українці (у своїй боротьбі проти большевиків) не боронять лише себе самих, але також і Европу", приходить до висновку, що українська культура має деякі чисто західньо-европейські риси.

Обговорюючи третє питання, автор подає головні статистичні дані господарства України і твердить, що під економічним оглядом Україна має чудові природні засоби.

При четвертому питанні, чи побажана політична участь свобідної України у родині культурних, західньоевропейських народів, Тревізонно зазначує дуже важне стратегічне положення України, яке на його думку має також для Італії чимале значіння і при вирішуванні такого питання фашистівська імперія мусить брати участь, тимто за ним треба слідкувати дуже пильно.

Друга стаття, згадана на початку, журналіста Гуідо Тонелля „Наддніпрянська Україна і протисовітський фронт", є гейби надолуженням цього журналіста за всі його дотеперішні гріхи супроти нас і саме цей факт вражає нас приємно, що людина, яка переконалася щодо сьоїх помилок, публично направляє їх, розясньое дійсний стан та не вживає вже чужих окулярів.

Зміст цієї статті можна зясувати її закінченням. Автор уважає проблему України головно протиросійською проблемою, отже, коли її тепер поставили на міжнародній грунт з протибольшевицьким вістрям, то вирішення її є спільним інтересом всіх тих, які плече об плече станули б на протибольшевицькому фронті.

Н. С. С.

100 грамів — 70 сотиків

СУТЬ І ЗНАЧІННЯ ЗБІРНИХ ДОГОВОРІВ.

У зв'язку з недавньою нашою статтею про „Працю і винагороду", яка вивязувала до останнього зїзду СУПРУГ-и, дістаємо статтю, яку вважаємо так само субстратом для дискусії, як і ту попередню статтю редакційну. Знаємо, що на справу збірних договорів та взагалі на цілу проблему приватного службовництва та праці і винагороди у наших установах існують дуже ріжні погляди. Знаємо теж, що дехто підносив аргументи **проти** збірних договорів. Тому, даючи місце такому авторитетному представникові професійних інтересів службовиків, як голові СУПРУГ-и радо даємо місце й виразникові інших поглядів, у тому переконанні, що газета не має вирішувати проблем, тільки нерозязані проблеми актуалізувати — аж до правильної їх полагоди. — **Редакція.**

Змагання українського народу до розбудови рідної духової й матеріяльної культури та одночасно замкнений для українців доступ до не-українських варстатів праці спричинили, що витворився в нас новий суспільний стан: т. зв. приватних службовиків (працівників, урядовців). Вони були вже й у довоєнних часах, але в такій малій скількости, що їх окремо не замічували ніде, хіба дещо у Львові, де були централі, головно „Народньої Торговлі" і „Дністра".

Кожне явище може розвиватися у двоякий спосіб: або воно твориться згори по якійсь схемі, або розвивається дико (здолу). Зразу не звертають на нього уваги, щойно згодом воно розростається й тоді настає потреба його управильнити. Стан приватних службовиків розвинувся в нас цим другим шляхом та прийняв уже такі розміри, що пора це наше суспільне явище управильнити.

Не буде ані перебільшеною, ані зайвою пригадка, що українська повоєнна інтеліґенція, якій дав кваліфікацію чи то науковий патент, чи само життя і практика, примістилася в українських установах і перевела в них потрібну реорґанізацію та вложила своє знання й силу в їх розбудову. **„Історична заслуга цієї генерації, як очевидно і декого зі старших, для створення теперішнього нашого національного стану в Польщі — просто величезна"** — писав у „Ділі" з 24. IX. 1937 д-р Степан Баран, один із найбистріших обсерваторів усіх проявів розвитку українського народу. Захоплений самим числом українських приватних службовиків він казав: **„А число їх на наші відносини, зокрема і передовсім кооперативних працівників, як теж рідношкільних, сільсько-господарських та освітніх, вже сьогодні дуже поважне і має свою питому вагу та загально-суспільну вартість, яка не меншає, тільки збільшується і то з кожним роком. Є це першорядний чинник дальшого правильного розвитку нашого загально-національного будівництва."**

Інший український публіцист, який уже з самого титулу свого становища орієнтується в українських відносинах („ік" у „Ділі" з 13. I 1938) підносить, що **„Нетопійно відомий патріотизм українського службовицького стану. Це не тільки словний патріотизм, але любов батьківщини, доказувана щоденною добровільною та даровою суспільною працею по всяких організаціях та величезною жертвенністю на народні цілі."**

Цих кілька обективних постороннїх оцінок поможе громадянству зоріентуватися, що управильнити службові відносини з такими людьми це для даної установи передусім акт громадського признання і справедливости.

Коли українські установи, що є видимим знаком сили національної організації, творилися, були в пеленках, чи коли вони з якихось причин хиталися, тоді їх працівники, що своїми руками, мозками й енергією їх розбудували, давали, що могли, вміли мовчазно терпіти недостатки, вміли защитькати свої найпекучіші потреби тільки для одної цілі: щоби скріпити дану установу. Щоб навести пречисленні приклади — на те рямці часописної статті далеко за малі. Але українське громадянство не повинно до того привикати й уважати це за нормальний стан у перманенції. Прийшов час, коли ті самі працівники — особливо на нижчих становищах — зміркували, що тільки їм кажуть дальше приносити себе в жертву і тоді, коли така одностороння жертва не дуже потрібна. Ті нижчі службовики завважують то тут, то там, що і супроти декого з їх рядів існують дві мірки та що не всіх обовязують ті самі скрупули. Бувають нагороди для одиниць не тільки поза чергою, але і поза заслугою. І це людей огірчує; не з зависти, але від несправедливости. Це й наводить острах, що такі спорадичні випадки можуть вироднтись в систему, яка з черги може здеморалізувати навіть тих, що на них будуємо наше завтра.

Всі ті моменти: і надто низькі платні, і деколи нездорові відносини праці і явище протекціонізму і почуття завтрішнього дня у більшости службовиків, — загострюють справу і домагаються управильнити її. Це може статися тільки при помочі т. зв. „збірних договорів". Нездібні привести лад односторонні правильники, бо вони є накинені одною стороною, а навіть хочби й були вироблені в порозумінні з обома заінтересованими сторонами, то їх усетаки одна сторона, в даному випадку працедавець, може змінити. Не вдалі завести порядку навіть особові (індивідуальні) договори, чи договори зі службовиками дотичної установи, бо т. зв. працедавець завжди може мати безліч способів, щоб викликати у своїх працівників „добру волю" змінити договір по лінії бажань працедавця. „Збірний договір" заключується з організацією, до якої належать працівники підприємства (установи) поза самим підприємством. Службовики добилися навіть закону про „збірні договори" (з 14. IV. 1937, Дн. З. Р. П. ч. 311, поз. 242). І цей закон постановляє у ст. 5, уст. 2, що під такий договір підпадають навіть ті працівники, що не належать до організації, яка договір заключила. Бо закон рахується з тим, що в теперішніх часах не може або не повинно бути такого працівника, який не належав би до професійної організації. Зовсім слушно, особливо в умовинах нашого життя; бо як можна терпіти таку облуду і дволичність, колиб хтось вияснював потребу й вагу організації, а сам ходив незорганізований? Інституція збірного договору для працівника остільки краща, що хто інший, від працедавця незалежний, слідкує за виконанням договору; а для установи та користь, що не має службових клопотів зі стільки людьми, що працюють у підприємстві (установі). У наших умовинах такою загальною організацією, що управнена заключувати з установами договір, є Союз Українських Приватних Службовиків СУПРУГА. Ця організація вже від двох років досить інтенсивно займається справою збірних договорів, розяснює її в рядах службовництва та довела до того, що сьогодні службовики зрозуміли, що в наших умовинах найкраще забезпечили б його таки ці збірні договори. Ширше громадянство цієї справи докладно не знає і його деякі кола ставляться страшенне здержливо до неї. Вважаємо всетаки, що автор статті „Праця і винагорода" („ік" в „Ділі" ч. 8. з 1939) має повну слушність, що „розвязати цю проблему рішуче при обосторонній добрій волі **можна"**.

Можна і треба. **Далеко помилявся би той, хто думав би, що професійна організація має на увазі лише матеріяльні користи своїх членів.** Українська професійна організація, якої члени по громадськи двигають тягар праці, трудів і відповідальности, найкріпше піддержують національні установи, отже вицвіт українського духа, — організація з такими членами має далеко вищі, суспільно-громадські, ідейні цілі: фахово двигнути своїх членів, розбудити й поширити громадські чесноти, самопізнати свою вартість в загально-національному будівництві, скинути останки трусливости, своєї недоцінки й меншевартости, викорінити зародки анархії та розкладу, влити почуття потреби згармонізованої співпраці і координації власних чи гуртових інтересів з інтересами народу та бути здатними до того, щоб перевести зміну господарської

Від 88 літ

НЕЗМІННО ВЕРХОВОДИТЬ

ЧОКОЛЯДА

Е. ВЕДЕЛЬ

Лікарські і Ветеринарійні Інструменти
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
Львів, Академічна 7. (будинок Шарехера)

структури націй, коли треба буде. **Тому цифрова висота матеріяльного забезпечення службовика не є основною частиною договору, що його пропонує СУПРУГА.** Віссю збірних службових договорів має бути прикоротити нездорові, шкідливі, кривдні, а деколи то й деморалізуючі обяви, що випливають з довільности працедавця чи його повновласника, управильнити умовини праці, охоронити працюючу одиницю особливо в часі сильнішого безробіття. Очевидно, що професійна орґанізація не може легковажити й матеріяльних основ службовництва, особливо тоді, коли бачить поправу господарського положення, отже можливість поправити долю службовиків і тому не може мовчки терпіти комуналів у роді тих, що „на ваше місце є стільки то і то по 50 зол.“, тому „не потребуємо вас за 150 зол.“, бо це визиск людини, з яким мусимо боротися.

Тих кілька уваг дадуть змогу арозуміти, що наша орґанізація не піде на розвал чи розбій української установи, що навіть при своїх максимальних вимогах в інтересі своїх членів просто не позбудеться страху про долю дотичної установи. Тому не тільки інтерес службовництва, але й дбайливість про нашу українську установу примушує СУПРУГА перти до заключення збірних договорів. Збірні договори це мирно узгіднені спірні питання між орґанізацією працівників і працедавцем. Вони є великим відтяженням, вигладженням збірного громадського життя. Така полагода спору усуває непотрібну боротьбу, що вичерпує працівників та ослаблює національне господарство. Тому відмова від мирних переговорів і лиха воля, що не дає їх докінчити, мусить штовхати нас до боротьби, тимбільше, що працівники мають назагал зрозуміння видержливости підприємства і не ставлять під матеріяльним оглядом неможливих вимог.

Здається, що хто без упередження прочитає ті загальні завваги, тому насунеться питання: чомуж то в наших установах не ввести збірних договорів і хто може їм противитися та з яких причин?

У цьому головну ролю грають **психольоґічні моменти** й деякі причини особистого характеру. Без сумніву є у нас одиниці, які хотіліб мати боязкого, заляканого, матеріяльно непевного працівника. Але управа, що працює для будучности установи і знає, чим та установа є в житті народу, мусить спиратися на працівниках сміливих, енергічних, що знають свої обовязки, але і свої права. Чому напр. у „Народній Торговлі“ може обовязувати збірний договір ще від часів керми пок. Миколи Заячківського і не чувати, щоб у тій великій установі з численним персоналом наставали якісь закаламучені відносини, хоч ціннік платень там страшенне низький?! Тому заводім усюди внутрішній закон у вигляді збірного договору, який не тільки облекшить долю службовиків, але і скріпить внутрішню владу проводу установи, який спіратиметься надалі не тільки на силі і ряґорі, але і на згоді та гармонії.

Лев Ясінчук.

Брат-братові.

ЗАОКЕАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП повідомляє: Українська еміграція у Злучених Державах Північної Америки та Канаді розвела широку й енергійну акцію допомоги Карпатській Україні. Досі вислано до Хусту значні суми грошей, а в найближчих днях відійде з Ню-Йорку до Европи перший транспорт призначених для населення Карпатської України харчевих продуктів. Крім того всі українські заокеанські організації рішили розписати позичку у висоті 5 мілїонів долярів. Американським братам вдалось зацікавити цією справою кілька американських банків.

—o—

ВІДНОВЛЕННЯ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ВЗАЄМИН МІЖ ПРАГОЮ ТА ЛІСАБОНОЮ.

ПРАГА. Щоденник „Вечер“ повідомляє, що дипльоматичні взаємини між федерацією чехів, словаків та українців та Португалією, зірвані два роки тому на тлі доставок зброї для Португалії, уже в найближчому часі будуть відновлені.

З польської преси.

П. Цат домагається уступок за польську політику.

У статті п. н. „Промова Гітлера і польська політика“ п. Цат-Мацкевич у своєму орґані „Слово“ (ч. 31 з 1-го лютого ц. р.) розглядає шляхи, якими може чи повинна піти польська політика у звязку з планами канцлера Гітлера. Читаємо там:

„Коли Гітлер говорить, то маємо враження, що він бачить цілий земний ґльоб, якби тримав його у формі скляної, прозорої кулі. Його насвітлення фактів одностороннє виявскравлені, його арґументи аж ґрають кровю від темпераменту, пристрасти, чуття, але його синтези так пристрасно льоґічні. — „Ви давали право самовизначення кафрам — але відмовили його людности Австрії і Судетів“. „Говорите про переслідування клиру в Німеччині — але кілько священників убито в большевії“ Відклик до почуття кривдної справедливости, воєнний бранець, що зриває кайдани. Його вичуття минулого, теперішнього, його очі, що дивляться в земний ґльоб, як у кришта леву прозору кулю і бачать нитки, які вяжуть одну проблему з другою, що їх не бачать премудрі політики, фінансісти, вчені“.

Промова Гітлера — каже п. Цат — не викликала паніки, бо протифранцузькі вимоги Італії він підтримав дуже поміркованно.

„Але памятаємо — читаємо далі — промову з 20-го лютого 1938 року, вона теж була поміркована і відпружила положення в Европі, хоча три тижні пізніше переведено аншлюс. Гітлер зажалав кольоній для 80-мілїонового німецького народу, зажалав їх від капіталістичних західних демократій, що мають заморські сирівці: нафту, залізо, вугілля, бавовну. Гітлер звернувся лицем на захід. Запевнення мін. Рібентропа у Варшаві, що про Україну покищо нема й мови, які так заспокоюють нашу прилюдну опінію, згідні — здається з дійсним станом справи. Яка може бути політика Польщі у звязку з домаганнями Гітлера, спрямованими до Франції та Англії“.

П. Цат бачить три теоретичні можливости: 1) Польща доскочить до англо-французького фронту, що боронить своїх сирівців; 2) Польща посередничатиме між заходом і Німеччиною намагаючись спрямувати німецьку експанзію до російської Азії; 3) Польща буде нейтральна. Щодо першої можливости п. Цат каже:

„Такий зворот у дотеперішній політиці Польщі був би мало льоґічний. Як ми не боронили Франції в Австрії, то було б дивне боронити її щойно в Джібуті“.

Що торкається третьої можливости, то читаємо таку думку:

„Саме до тієї можливости підготовляє польську опінію преса, що стоїть під чаром політики мін. Бека. Ця преса готова роздирати ризи над переслідуванням поляків на пруських Мазурах, готова нацьковувати польсько-німецькі взаємини на Шлеську, але на кольоніяльну проблему Німеччини та можливість їх перемоги, що спричинила б великанське скріплення Німеччини, готова дивитися під кутом: що це нас обходить, це таке далеке від нас“.

У світлі промови канцлера Гітлера — каже п. Цат — відвідини мін. Рібентропа у Варшаві дуже льоґічні. Рахуючись з тим, що пакт неагресії з Польщею — що сам признав у своїй промові — був дуже помічний у його політиці, Гітлер хотів би на будуче зберегти невтральність Польщі“.

„Але при всьому звеличанні для геніяльної індивідуальности канц. Гітлера, важко мені як полякові прийняти наприклад таку пропозицію того великого державного мужа: „Дорогі поляки, маю тепер, як бачите, голову заняту своїми кольоніяльними справами. Як їх скінчу, то побалакаємо про справи, які вас цікавлять“. Таке поставлення справи булоб згодою на пертрактації з Гітлером тоді, коли він зуміє накинути свою волю Франції і Англії. Не знаю, чи тоді можна би сподіватися надто багато уступок для нас, не знаю, чи ми практично вибрали б час для пертрактацій“.

П. Цат стоїть на становищі, що Польща повинна якнайшвидше зліквідувати свої спірні справи з Німеччиною. „Концесії, що належаться нам за цілу нашу політику в останньому часі, повинні нам признати без дальшого відкладання на майбутнє. Повинні вповні прийняти наш погляд у справі Клайпеди, Данцігу і Мадярської Руси“.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні.

Вісти з Карпатської України.

ВІДВІДИНИ АНГЛІЙСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

Дня 20. І. відвідав міністерство шкільництва Карпатської України англійський журналіст М. Б. Вінч. Він розмовляв з інж. Чаплею, референтом для середніх шкіл і дуже зацікавився українським шкільництвом та подивляв такий швидкий поступ та високий рівень української середнешкільної професури.

Редактор Вінч знайомиться зі всіма европейськими школами і хоче теж пізнати шкільництво в Карпатській Україні. Він буде в Карпатській Україні довший час, за який відвідає міста з середніми школами. Один тиждень присвятить студіям над різьбарською школою в Ясіні.

НІМЦІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Число німців у Карпатській Україні доходить до 15 тисяч. Німецькі оселі заложені там перед століттями, за цісареви Марії Терези. Німці в Карпатській Україні соціяльно живуть досить добре. Німецьке шкільництво представляється приблизно так: 19 народніх шкіл з 34 класами й одна горожанська школа з 4 класами. Учителів 32, учнів к. 2 тисяч.

По цілій Карпатській Україні німці розпорошені в таких селах: Німецька Мокра, Коропець, Барбово, Устьчорна, в яких вони живуть компактною масою. Також живуть німці в Лалові, Руській Мокрій, Рахові (Ціпперай), Хусті (Нім. Село), Кучаві, Дубовім та інших, в яких в останньому часі створили собі Німецькі Народні Ради при участи німецького державного секретаря при владі Карпатської України інж. Ольдофредія.

НАРОДНІЙ ДІМ У НЕРЕСНИЦІ.

Цього року починає будуватися в Нересниці Український Народній Дім. План виготовив український інжинір П. Петренко. Одноповерховий будинок буде поставлений перед церквою. В домі буде уміщена гостинниця, крамниця, в якій можна буде дістати ріжні вироби, що характеризують фольклор українського народу та буде теж велика бібліотека книжок і часописів. На першому поверсі буде велика театральна сала. Конторис перевищає 70.000 кч. Врешті Нересниця дістане порядну публичну будівлю, що послужить туристичному рухові.

СЕЛЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС „КАРПАТСЬКА УКРАЇНА".

Під таким наголовком почав виходити в Хусті новий український часопис для селянства. Перше число появилося з датою 25. січня 1939. Часопис виходитиме двічі на тиждень.

ПОЧЕСНИЙ ДИПЛЬОМ ДЛЯ ПРЕМІЄРА.

Село Терново над Тисою через свою делегацію вручило почесний диплом громадянина свого села премієрові Карпатської України д-рові Волошиновi.

ЧОТИРИ МІСЯЦІ В ПЕШТСЬКІЙ ВЯЗНИЦІ.

При кінці жовтня 1938 року в боротьбі з мадярськими відділами на полудні Карпатської України мадяри забрали двох членів сторожі оборони держави — Осипа Хромела й Осипа Грдоуика, які ще й тепер, уже четвертий місяць, сидять у вязниці.

Про моїх дідів.

З нагоди ювилею 70-ліття „Просвіти" подав п. Степан Перський в альманаху „Нового Часу" на рік 1938 згадку про чепс і зазначив, начеб о. Йосиф Заячківський, парох Лопянки коло Долини, був моїм дідом.

Отся родинна інформація вийшла з очевидної помилки бо о. Йосиф Заячківський, котрого я знав і незвичайно поважав, не був моїм дідом ані спорідненим зі мною. І щоб не було більше помилок щодо моїх дідів, я постановив про них дещо написати, щоб показати, як жили і працювали тодішні громадяни.

Моїм дідом по батькові був **о. Василь Левицький,** що був парохом у Гостові товмацького повіту від 1828. до 1878. року. Цей мій дід був дуже ощадний і з своїх ощадностей набув маєтність Жабокруки коло Обертина. Його батьком і моїм прадідом був **Юрій Левицький,** учитель у місті Щирці, що підписувався гербом: Рогаля та оженився був з донькою нотаря в Щирці.

Моїм дідом по матері був **о. Стефан Козоровський,** що був парохом у Тисьменици від р. 1855. до 1880. Він визначився між іншим тим, що висилав синів тисьменицьких міщан до шкіл у Львові, щоб виховувати українську інтеліґенцію. Звідти й вийшли роди: Соколовських, Скородинських, Волощуків, Томовичів та інших наших міщан.

Його батьком і моїм прадідом був **Василь Козоровський,** міщанин у Калуші і бурмістр того міста. Я маю у себе один його акт з 1829. року.

З ним вийшла була така подія: Він називався передше Козоріз, але став бурмістром міста Калуша (бо був добре письменний), то міщани зажадали, щоб йому змінити назвище, бо, мовляв, не ладно, щоб бурмістр називався Козоріз. І тому ґубернія у Львові змінила його назвище з Козоріза на Козоровський.

З того видно, що мої оба діди були з міщанських родів і оба були священниками. А мої прадіди були міщанами і мій матірний прадід був прославився як добрий бурмістр у Калуші, так що у пятьдесятих роках минулого століття покликали його сина **Антона Козоровського** на бурмістра до Бучача, де він вів цю міську громаду до 1876 року і там помер.

Від отих прадідів, дідів і батьків набрав я виховання, культури і почуття обовязковости праці.

Д-р Кость Ленницький.

23. І. 1939.

Дещо з Волині.

„СЕСТРИ-НЕПОКАЛЯНКИ".

Не так давно померлий ґраф Е. Малинський, нащадок колишньої української православної шляхти Волині, залишив заповітом для організації сестер-непокалянок свої маєтки Березне й Немирків. Отак уперше осядуть на Волині ці сс.-непокалянки, яких досі тут не було. Працю свою вони вели досі лише на Вилепщині й на Поліссі, „навертаючи" місцеве українське населення. Кат. Ар. Пр., характеризуючи місіонарську роботу цих сс. на східніх землях і сподіваючись від них великих здобутків на Волині, каже про них так: „Непокалянки — це справжній білий К. О. П., католицька сторожа нашого пограниччя".

ЗА КОМУНІЗМ.

Рівенський окружний суд на сесії в Кремянці з 40 осіб, яким закинули комуністичну діяльність у місті та в околичних селах, засудив двох обвинувачених на 12 років вязниці, інших на від 5 до 1 року.

Луцький окружний суд засудив за комунізм селян: Олександра Філюка на 6 років вязниці, Сергія Андрейчука на 5 р., Антона Ройка на 6 р., Івана Ройка на 5. р. та інших 3-ох на час від 4 до 2 років.

ВИСЕЛИЛИ Д-РА Р. МОГИЛЬНИЦЬКОГО.

Адміністраційна влада вислала з м. Рівного, як із прикордонної смуги, лікаря д-ра Романа Могильницького, члена Ц. Комітету УНДО. Д-р Могильницький покищо осів у м. Луцьку, але через те, що села довкола Луцька входять у прикордонну смуту, мусить перебувати в місті безвиїздно.

Р. ВОЛОШИНОВСЬКИЙ ПОКИДАЄ ВОЛИНЬ.

Колишній дорадник воєводи Г. Юзевського і властивий батько ідеї „співжиття" та „співпраці" в мішаних польсько-українських організаціях та ідеї волинського регіоналізму, відбудови сокальського кордону, певнівщини й ліквідації місцевих українських організацій, б. посол і сенатор Йоахим Волошиновський цими днями виїжджає з Волині. Така змінлива доля.

ДІМ І МУЗЕЙ ІМ. Ю. СЛОВАЦЬКОГО.

З нагоди 130-ліття народження Ю. Словацького має бути викуплений у Кремянці дім, у якому він народився, а також здвигнений „Дім культури й мистецтва ім. Ю. Словацького". Засоби на це мають складатися з суб[illegible] уряду й самоуправи та з жертв польського громадянства.

С. С.

Спроба постійної трансатлянтійської комунікації.

ВАШИНҐТОН. Державний департамент повідомляє, що англійська влада дала дозвіл на зорганізування пробної трансатлянтійської летунської комунікації між Англією та Злученими Державами Північної Америки. Пробні лети зачнуться у червні здовж шляху: Саутгемптон —Ботвуд—Монтреаль—Ню Йорк.

—o—

Добра рада в часі епідемії грипи: бережіться заслабнути і недуги. Запобігти лекше як лікувати. При перших прояваx грипи, простуди вживати таблетки Тогаль. Тогаль спричиняє спадок гарячки і приносить полекшу. Кілька таблеток Тогалю, які заживаємо в пору можуть запобігти розвинутися недузі. Дістанете в аптиках.

Українка

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА.

„Ля Сіте Нувель" (Париж) з 31. І. умістила статтю п. н. „Друга Росія", в якій подає стан політичної еміґрації з території б. російської імперії. Між іншим є там мова і про українську еміґрацію у звязку з плянами окремих еміґрантських ґруп щодо відбудови української держави.

„Ль' Ордр" (Париж) повідомляє, що по відвідинах мадярського міністра закордонних справ ґрафа Чакія в Берліні Мадярщина вестиме політику в порозумінні з німецькими плянами. У звязку з цим Мадярщина зреклася спільного кордону з Польщею коштом Карпатської України. Врешті природному розвиткові Карпатської України не будуть перешкоджувати терористичні мадярські відділи.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА.

Редактор **„Оссерваторе Романо"** (Ватикан) у числі з 19. січня ц. р. досить широко говорить про українську справу. Підкреслює, що українці в Карпатській Україні не вважають автономії за концесію, але за природне право. „Оссерваторе Романо" уважає самостійне існування Карпатської України природним, тому, що Карпатська Україна багата, а не бідна, як твердять мадяри. Політичний редактор ватиканського часопису хвалить швидку, конструктивного і духового порядку, працю карпатоукраїнської влади, якої премієр тішиться імям „батько".

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Довші статті на теми Карпатської України принесли за останні дні м. ін. такі німецькі часописи: **„Берлінер Берзен Цайтунґ"** з 28. І. — „Лісове багацтво Карпатської України", **„Нове Ляйпцігер Цайтунґ"** з 29. І. — „Земельні багацтва Карпатської України", **„Діссельлорфер Нахріхтен"** з 27. І. — „Карпато-Україна" **„Арнштедтер Анцайґер"** з 27. І. — „Ґіралолні багацтва Карпатської України", **„Нідердойтшер Бобахтер"** з 28. І. (Швеція) — „Нарід Карпатської України" — про життя, працю і звичаї ґуцулів (з 4 фотографіями).

Дуже обширно реферує німецька преса програму закарпатського „Українського Національного Обединання" й узагалі всі передвиборчі справи в Карпатській Україні. Неуспіх Прхалі оцінює німецька преса з прихильністю для Карпатської України і висловлює подив для гідної постави українського уряду та громадянства. Поодинокі ґазети далі приносять різні вістки про всякі справи Карпатської України, зокрема про поступове замінювання чеських жандармів українськими січовиками. **„Данцігер Форпостен"** з 24. І. приніс цікаву статтю п. н. „Все ще темна ґра довкола Карпатської України".

Берлінський офіціоз міністерства закордонних справ **„Дойтше Альґемайне Цайтунґ"** з 27. І. помістив фейлетон „Спомин з України", в

якому автор, кол. старшина німецької армії в Україні розповідає про свої переживання з часу відвороту німців з України на захід.

Маргарете Єнг містить у **„Шлезіше Фольксцайтунг"** (Бреслав) з 29. І. „Історії з Карпатської України", що мають мемуаристично-фейлетоновий характер.

Про берлінське свято 22. січня, влаштоване „Українським Національним Обединанням", писали не тільки берлінські часописи, як напр. **„Дойтше Альг. Цайтунг"** з 24. І., але і провінціональні — **„Мінхенер Ноесте Нахріхтен", „Пройсіше Цайтунг"** (Кенігсберг), **„Дер Мітаг"** (Діссельдорф) та також про свято 22. січня у Відні, влаштоване тамошньою філією УНО і студентською „Січю", писала віденська преса. Цікаво, що про це віденське свято появились доволі обширні нотатки в льондонському „Таймсі" (24. І.) і в стокгольмській „Свенска Дагблядет" (24. І.).

„Національ Цайтунг" (Ессен) з 31. І. у великій статті свого спеціяльного кореспондента з Хусту подає у повному тексті програму „Українського Національного Обединання", приняту на установчому зібранні в Хусті.

„Гренцботе" (Братислава) з 31. І. подає коротку статистичну замітку про домашню худобу в Карпатській Україні.

„Гренцботе" (Братислава) з 1. ІІ. у статті п. н. „Карпатська Україна під натиском" займається справою залізничої комунікації в Карпатській Україні. Часопис підкреслює, що хоч Мадярщина зволікає з поладнанням справи переїзду карпатоукраїнської залізниці через мадярську територію, щоб цим довести до господарських ускладнень у молодій державі, то все-ж постава карпатоукраїнської людности каже сподіватися, що Карпатська Україна переможе всі труднощі.

САБОТАЖІ В АНГЛІЇ.

ЛЬОНДОН. У часі вибуху бомби на стації підземної залізниці Тотенгам, 5 осіб поважно покалічено. Важко раненого залізничого урядовця перевезено до шпиталю. Як виходить зі слідства, бомба була схована у валізці.

—o—

ШВЕДСЬКИЙ КОРОЛЬ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. Шведський король Ґустав, що перебуває тут у переїзді, приняв на послуханні маршала Герінга й відбув з ним довшу розмову.

—o—

УСПІХИ АРМІЇ ҐЕН. ФРАНКА.

БАРСЕЛЬОНА. Офіціяльний комунікат головної кватири ген. Франка повідомляє, що нац. війська посунулись на каталянському фронті пересічно дальших 7 кільометрів уперед і взяли до неволі 3260 полонених. Одночасно йде далі наступ військ ген. Франка у провінції Естрамадура. Літаки національної армії бомбардують майже щодня червоний порт Валенсію.

Духова страва читачів „І. К. Ц."

АБО ЯК СОБІ П. ЛІСОВСЬКИЙ УЯВЛЯЄ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Геній писаного польського слова А. Міцкевич іскрою свого духа заплідних і заплідніює не тільки літературних мистців та корифеїв думки, але — як це показується — духова спадщина Міцкевича придалася навіть прасьвому кореспондентові „І. К. Ц.". Він покористувався нею не на те, щоб блиснути талантом, тільки, щоб під фірмою кореспонденції написати... памфлет про Карпатську Україну.

Просимо читати „ІКЦ" з 3. ц. м.: „Які вдячні сцени; аж просяться, щоб їх здійснити! **Уряд урядує в — шатрах.** Темна осіння ніч. З віддалі чути стріли... На горбках видно громади січовиків, що вимахують револьверами та рушницями... В якійсь відлюдній коршмі відбувається нарада українських заговірників. Деякі в них мають... довгі бороди і такі-ж... штилети за поясом. Горівку перегризають хлібом з... кукурудзи. Що то буде?"...

Не знаємо, що буде і як воно буде, бо те все, що буде, записано на божих скрижалях. Для пояснення подаємо нашим читачам, які може не зовсім розуміють, що це таке стадося з переляканим запитом кореспондента „І. К. Ц.", що тим урядом, який урядує, мовляв, у шатрах — це уряд Карпатської України, а тими заговірниками, що відбувають наради в якійсь відлюдній коршмі — це карпато-український уряд. Все інше, разом зі сценерією природи п. Мечислав Лісовський (так називається праський кореспондент „І. К. Ц.") взяв з „Повороту батька" А. Міцкевича.

А щоб читачі кореспонденції не злякались заговірників зза Карпат, п. Лісовський потішає тих читачів, що комунікація тих закарпатських номадів відбувається **на... мулах.**

Аж проситься докинути тут кілька слів про біблійну Валаамову ослицю, **але ми вирозумілі для людей убогих духом.**

ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАПОРУ В ЖІНОК спеціяльно поручають природну гірку воду **Францішка Йосифа** завдяки її неохибному і незвичайно делікатному діланню. — — — — — — — Спитайте Вашого лікаря.

Заг. Збори дільницевої Нар. Організації на Галицькім передмісті у Львові.

Минулого понеділка 30. січня ц. р. відбулися в домівці читальні Просвіти при вул. Супінського 23. десяті з черги Загальні Збори Народньої Орґанізації Українців тієї дільниці. В год. 6. вечором відкрив Збори при участи к. 200 членів ДНО урядуючий заст. голови ред. **Михайло Таранько,** що привитав короткою промовою всіх зібраних і згадав у довшій промові заслуги помершого у вересні м. р. голову ДНО. бл. п. д-ра Романа Секелу, що її всі присутні вислухали стоячи.

Опісля відчитано протокол, який принято без змін. Потім заст. голови Таранько склав коротке, але річеве звідомлення з діяльности Старшини та поодиноких референтів за звітовий період від 1. лютого 1938 до 29. січня 1939.

Бесідник накреслив Зборам всі заходи Старшини над зорґанізуванням усіх кругів громадянства при ДНО; торкнувся конечної потреби збудувати церкву для окраїн дільниці — Перзенківки та Снопкова, бо маленька церковця при вул. Зибликевича не вистачає; розвести плянову акцію над згуртуванням усіх дільницевих українських ремісників, купців та робітничих верств, виказував конечність пропаґувати, щоб український загал дільниці посилав свої діти до двох істнуючих шкіл у дільниці — хлопячої при вул. Супінського та дівочої при вул. Мохнацького.

При дільницевій орґанізації повстав уже зачаток спеціяльної секції суспільної опіки, яка приходилаб з помічю та лікарською порадою найбіднішим, а безробітним помагалаб у підшуках праці; тим, що її не можуть знайти, давала б поміч у вигляді харчевих бонів, які були б реалізовані по українських харчевих крамницях на терені дільниці.

Звітодавець торкнувся теж пекучої потреби власної домівки, яка мала б стати осередком суспільно-організаційної праці і товариського життя українців дільниці. Вкінці накреслив пляни праці на будуче.

З черги забрав слово **д-р Ф. Свістель** і виголосив змістовий реферат про значіння міст в історії народів взагалі та міста Львова для життя й розвитку автохтонного українського населення зокрема і потім пояснив з цього погляду значіння самоуправних виборів у Львові.

У дискусії над звітом і виголошеним політичним рефератом забирали голос: робітник Омелян Зубач, Іван Вовк, п. Блянка Баранова, п. Евстахій Ігнат, ред. Кедрин, м-р Добрянський та інші, що всебічно підходили до порушених обома рефератами справ. На внесок **ред. Івана Кедрина** Збори прийняли під рясні оплески цілої салі таку резолюцію:

Українці Галицької дільниці м. Львова, зібрані на Загальних Зборах в дні 30. січня 1939 року, рішають одностайно взяти участь у самоуправних виборах до міської ради міста Львова та взивають усіх українських сестер і братів по інших дільницях міста, щоб всі вони найшлись у виборчих списках та масово взяли участь у самому виборчому акті.

Зібрані вважають, що в нинішньому часі на терені міста Львова може бути тільки одна спільна українська листа і тому закликають усі істнуючі українські політичні партії створити спільний Виборчий Комітет для переведення виборів у Львові. Одночасно зібрані рішають, що українські громадяни-виборці у Львові повинні виступати самостійно, не входячи у виборчі пакти з неукраїнськими виборцями.

В часі дискусії над звітом і рефератом прибув на Збори голова Народньої Орґанізації Українців міста Львова посол д-р Степан Біляк, який змалював хід виборчої акції до міських самоуправ на терені цілого краю.

По ухваленні абсолюторії уступаючій Старшині на предложення Комісії-Матки вибрали Заг. Збори нову Старшину у такому складі: голова — ред. Михайло Таранько; 7 членів Старшини: д-р Дарія Дзерович, Елеонора Грещакова, Ольга Пачовська-Кирсько, ред. Ярослав Шавяк, Евстахій Ігнат, ред. Іван Кедрин-Рудницький і Петро Лісович (голова Т-ва Воля). Заступники: Марія Терлецька, дир. Августин Домбровський, Григорій Косовнин (представник робітництва). Члени Провірної Комісії: інсп. Петро Кіт, Стефанія Фіґолева, Іван Патерин, представник ремісників.

Як делеґатів на Заг. Збори О. Н. О. вибрано: ред. Івана Кедрина, Михайла Крилошанського, м-ра Григорія Штохмала, Анну Мисакову, Петра Янчишина, Евгенію Макарушкову, Богдана Чеховича, Теодора Сенькова і проф. Миколу Матіїва-Мельника.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Домівка Дільницевої Нар. Організації находиться при вул. Зіморовича 2, тел. 257-87.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Жіночі торбинки, течки, валізки, портфелі, гаманці, парасолі

„ТЕКА" Богдан Гірняк

Купуйте тільки в укр. магазині шкіряної галянтерії

Львів, ул. Шайнохи 3

За гроші хочуть приймити 100.000 жидів

Карпаторусский спікер будапештенської радіовисильні проголосив 3. ц. м. сензаційну вістку з ужгородських джерел, що майбутній „карпаторусский" уряд готов поселити 100 тисяч жидів на території Карпатської України за фівансову допомогу, яку готове дати світове жидівство із фонду для допомоги жидівським утікачам. Карпатороси сподіються таким чином звільнити Карпатську Україну від рідного уряду та придбати для себе таку потрібну і завжди „певну більщість".

Коментарі до цієї вістки зайві.

Побили бельґійського премієра.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Демонстранти напали в четвер вечором на бельґійського премієра Спака і поранили його в чоло. Невідомий демонстрант ударив премієра кілька разів у лице. Поліції з трудом вдалося пробити премієрові дорогу до хати.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. У звязку з побиттям премієра Спака арештовано кілька осіб, м. ін. б. комбатанта гр. Ляленґ, у якого в хвилині нападу на премієра найшли камінь у руці. Крім того притримано одного з демонстрантів, що кілька разів ударив премієра парасолею. Королівський прокуратор уже переслухав обох.

—o—

Пошесть ґрипи на Литві.

РИГА. Преса повідомляє з Ковна, що в литовській столиці пошесть ґрипи поширилася у таких розмірах, що треба було замкнути більшість шкіл через недугу учнів, а також у бюрах праця вельми утруднена, бо коло 30 відсотків персоналу нездужає на ґрипу.

З громадянської діяльности д-ра Данила Стахури в Самбірщині.

ПЕРШИЙ ПОБУТ У САМБОРІ.

Д-р Стахура кладе підвалини освітньої організації в повіті.

Перший раз виступив бл. п. д-р Данило Стахура на ниву народної праці в Самбірщині в 1891. році.

Були то часи т. зв. „нової ери", заключеної рік перед тим послом Ю. Романчуком з урядом і поляками. Саме тоді явився в Самборі молодий адвокатський кошпіцієнт д-р Данило Стахура і стануа зараз до народньої роботи.

В самбірському повіті й у Повітовій Раді панували тоді родини польських поміщиків-ділячів. Вони крім повітової ради, мали у своїх руках відділ „C. K. Galicyjskiego Tow. Gospodarczego", яке пікувалося іншою рільничою культурою. Вони діставали державні і краєві грубі субвенції на ту ціль, робили рільничі виставки, мали фаховий часопис „Rolnik", мали гарну бібліотеку. Вони тримали у своїх руках повіт, від них були залежні ц. к. урядовці; на їхні услуги було „Galicyjskie T-wo kredytowe ziemskie", яке приходило в поміч зруйнованим матеріяльно ділячам, уділюючи їм позичок. Всіми мали моральний обовязок стежити за всяким рухом у повіті, що люди думають, як поводяться ті, що мають якунебудь стичність з народом: священники, вчителі, дяки, адвокати, урядники. В їх інтересі лежало мати найдешевшого робітника. Вони мали вплив на добір усіх начальників урядів, як: старостів, начальників судів, скарбових урядів, шкільних інспекторів; вони давали священникам презенти, під їхнім впливом були сільські вчителі. Ціла повітова машина обертавася так, як вони її накрутили.

Д-р Данило Стахура, приїхавши до Самбора в 1891. році, застав тут уже філію Общ. Качковського, яку опанувало кілька родин багатих священників, як: Козакевичі, Вітошинські, Шемерляки, Грушкевичі, Носалевичі, Гелитовичі, Давидовичі, Криницькі, Скобельські і т. д., що заснували кільканацять читалень у повіті. В тих читальнях від часу до часу деякий рухливіший священник прочитав лекцію-статтю з книжечок общ. Качковського, або дещо з „Науки" о. Наумовича, або з „Русского Слова". Раз на кілька літ деяка читальня дала яку мізерненьку виставу в роді „Капраль Тимко", після чого засипляла довгим сном, або й завмирала. Тому нарід, не маючи ніякої іншої атракції, забирався по вечірні з читальні до коршми. Там услужний жидок умів забавити й заохотити селян. Він знав, що чувати в місті, що в сусідніх селах, хто вибирається до Америки, котрий адвокат (жид) найліпший тощо. В коршмі при чарці розвязувалися людям язики, розпочиналася балачка, відтак сварки, бійки, що кінчилися процесами і криміналами; у жидівських руках опинявся нераз мужицький варстат праці, свята земличка, а в жидівських адвокатських кишенях гріш нашого селянина.

Так виглядала Самбіршина, як в 1891. році явився у Самборі д-р Данило Стахура, людина молода, енергійна, щира, охоча до народньої роботи. Як бідний селянський син, що в голоді й холоді вибився на це становище, знав, що злидні нашого народу походять з його темноти, невіжі. Постановив ціле життя працювати для цієї бідної стріхи, зпід якої вийшов. Вірив в це сильно, що наш нарід можна двигнути через освіту, запевнити йому кращу долю. Його ціле життя виповнене було безпастанною працею над освітою та над економічним і моральним піднесенням нашого народу.

Прийшовши до Самбора, розглянувся по місті й по околиці за народовцями. Знайшов їх чебагато, бо ледво кілька осіб, що плекали ті самі ідеали та хотіли щиро служити своєму народові. Його найближчими однодумцями були: **д-р Корнило Чайковський**, ц. к. аскультант суду в Самборі, знаний тоді нашому загалові з прекрасних статтей у „Ділі" на економічно-освітні теми, **Роман Сосновський** та **Болеслав Литинський**, також судові аскультанти, **о. Франц Рабій**, катихит народніх шкіл у Самборі, **о. Ник. Боберський**, парох Ваневич, **о. Ник. Гукевич**, парох Вацковичі, **о. Ів. Медьник**, парох Берегів, **Яків Гординський**, учитель у Гординї, **о. Ів. Татомір**, парох Черхави, **Василь Сілецький**, ем. ц. к. контрольор і префект Сільця, **В. Слюзар**, проф. гімн., **о. Йосиф Собовай**, парох Терчинович, Іван Михас, війт у Морочовичах і кількох шляхтичів-селян. Всіх 38 осіб знайшов Стахура в цілому самбірському повіті, яких згуртував і вони заявили своїми підписами, що хочуть належати до Т-ва „Просвіта" і просять його оснувати в Самборі філію того товариства.

Дня 2. VII. 1891. уконституувався комітет з головою В. Слюзарем на чолі і д-ром Стахурою, як секретарем. Цей комітет повідомив Головний Виділ „Просвіти", що дня 3. вересня 1891. р. скличе до Самбора перші конституюючі збори і тому просить прислати відпоручника й кількадесять примірників статуту „Просвіти", кілька примірників статуту читалень і сто касових карток. Дня 29. VIII. вислав Стахура спис 29 членів, що зложили вкладки, просив прислати для них грамоти. Між ними були: **Титко Ревакович**, начальник суду в Підбужі, **Вол. Хлопецький**, власник більшої посілости в Бережниці, **д-р Вінк. Хлопецький**, адвокат у Самборі та **Михайло Скорик**, учитель в Луці. Збори відбулись дійсно 3. вересня 1891. р. в салі самбірського магістрату під проводом Йосифа Карановича, у присутности відпоручника Головного Виділу **д-ра Костя Левицького** і ц. к. комісаря староства Зевальда. Тут уконституувався перший Виділ філії „Просвіти", до котрого вийшли: **Лев Рошкевич**, ц. к. суддя окр. суду в Самборі, як голова, **о. Ник. Боберський** як заступник голови, **д-р Стахура** як секретар, **Йосиф Карановнч** як контрольор і **Ів. Бережницький**, а заступниками: **Роман Сосновський** та **Іван Михас**. На тих зборах **д-р Евген Олесницький**, адвокат зі Стрия, мав реферат про економічну організацію селян. Вечором відбувся перший народовецький (український) вокально-декляматорський концерт при співучасти 16-ти, заходами д-ра Стахури.

В реляціях до Головного Виділу „Просвіти" д-р Стахура писав, що молоденький Виділ філії „Просвіти" в Самборі відніссся до тутешнього касинового т-ва „Русская Бесіда" з проханням уділити йому позволення відбувати у своїх кімнатах засідання та загальні збори, відчити, а також поставити свою шафу з актами та книжками. Тому, що „Бесіда" була тоді в руках „обединительської" партії, вона згодилась тільки на те, щоб філія „Просвіти" відбувала в її кімнатах засідання, але поставити шафи з актами таки не позволила. З дальших писем д-ра Стахури до Головного Виділу „Просвіти" бачимо, що москвофільська партія вела в повіті сильну агітацію проти філії „Просвіти", кидаючи проти неї закиди, немовто вона розбиває „единство руського народа" і що працює ad maiorem Poloniae gloriam[1]). З дальших писем д-ра Стахури до Головного Виділу, передовсім з письма з дня 16. X. 1891. р., бачимо, що до філії прибуло вже 131 членів з повіту й Самбора. Д-р Стахура просить Головний Виділ, щоби членські грамоти і книжечки сам розсилав членам на місце замешкання, бо люди думають, що хтось тут з нас „полює" на цей 1 зол. рииський і для філії це непотрібний баляст шукати що четверга по місті членів і роздавати їм книжечки. Дальше просить Стахура вияснити, чи читальні „Просвіти" закладати на старих статутах, чи ждати на нові. Просить висилати усім членам самбірської філії „Просвіти" книжечки через почти, а то: через самбірську 62 членам, старосамбірську 4 членам, через Кранцберг 9, Луку 39, Підбуж 5, Лімну 2, Рудки 1, Хирів 1, Надиби 1, Крукеничі 1, Фульштин 1, Добрівляни 1, Черхава 4. Засідання відбував Виділ що четверга підчас торгів і тоді члени Виділу давали інтересованим ріжні пояснення. Ухвалено внесення о. Боберського, щоб збирати фонди на будову „Народнього Дому" в Самборі, на що внескодавець жертвував один льос австр. Червоного Хреста. Селянин Михас перепер внесення, щоб священники жертвували на будову „Народнього Дому" частину грошей з акафистів.

По році побуту в Самборі д-р Стахура покинув Самбіршину на повних 10 літ. Перенісся до Тернополя, відтак до Перемишля, де рівнож з запалом забрався до праці над пробудженням селянських мас до національного життя.

Іван Филипчак.
(Далі буде).

[1]) Архів Просвіти, ч. III. С.

Виклади Товариства Українських Кооператорів.

З оголошеного Товариством Українських Кооператорів циклю викладів на кооперативні теми перший відбувся 28. січня. Мав його дир. **Остап Луцький** — про стан української кооперації в Польщі. Більшу частину одногодинного викладу, виголошеного з питомою для прелєгента просторічивістю й переконливістю, присвятив він вияснению ідеольогічних основ українського кооперативизму. Відтак прелєгент подав деякі фактичні відомости про розвій української кооперації в останніх роках, переплітаючи їх теж екскурсами в ідеольогічні й організаційні проблеми кооперативного руху, оживляючи цим цифровий матеріял, який відноситься до 1935—1937 р.

МОТОПІРИН-МОТОР

Ніякого почування.
Це окреслення стану здоровля чуємо досить часто. Є це звичайно алярмовий дзвінок на катар, перестуду, тощо. Перешкодити цьому так легко приймаючи на ніч одну пастильку МОТОПІРИНУ.
Набувати у всіх аптиках.

Число кооператив, обединаних в РСУК, зросло в цьому періоді з 3.013 у 1935 р. до 3.330 у 1937 р., себто на 317; число членів у кооперативах зросло з 523.776 до 642.762, себто на 118.991; обороти (торги) товарових кооператив усіх типів і ступнів зросли на 71,323.493 зол.; обороти кредитових кооператив (признані позички) зросли на 13,356.184 зол.

Зріст оборотів товарових кооператив пояснюється розбудовою в останніх роках збуту сільсько-господарських продуктів, тим теж пояснюється і зріст оборотів кредитової кооперації, яка фінансує цей збут. Обороти збутові дорівнюють тепер оборотам постачальним, при чому поважне місце займає в оборотах власна продукція кооператив.

Розвій торговельних операцій вплинув, очевидно, на зріст оборотових капіталів кооператив, передовсім власних капіталів. Уділ зросли на 1,749.441 зол., фонди резервові на 2,338.171 зол., вкладки в кредитових кооперативах зросли з 7,676.953 зол. на 10,592.596 зол. себто на 2,915.643 зол.

Білянс кооператив у 1937 р.: 58,336.627 зол. і виказує зріст проти 1935 р. на 13,083.643 зол.

Прелєгент звернув особливу увагу на вагу в оборотовому капіталі кооператив призбираних ними з зисків фондів резервових, які становлять у кооперативах всіх ступнів і типів к. третини цілого біляису (29.6 відс.), а в низових кооперативах для закупу і збуту рівно половину біляису (49.9 відс.).

Чиста біляисова надвишка в збірному біляисі української кооперації досягла в 1937 р. суми 1,246.038 зол. і в переважній частині також піде на зміцнення резервових фондів.

Взагалі українська кооперація поробила в 1935—1937 роках значні поступи у своєму розвою, але останній 1938 рік, за який ще не маємо статистичних даних, сигналізує деяке погіршення щодо оборотів, особливо щодо стану товарових довжників. Це повинно викликати чуйність усіх кооперативних працівників як у центрі, так і на місцях, щоб з успіхом протиділати некорисним проявам.

Численна авдиторія слухала викладу з напруженою увагою і нагородила прелєгента рясними оплесками.

Дня 31. січня відбувся виклад **д-ра І. Витановича** про заслуженого українського кооперативного і культурного діяча, бл. п. **Костя Паньківського**, що помер у 1916 р. в Києві, вивезений москалями як заклалник. Прелєгент яскравими фарбами обрисував перед слухачами постать незвичайно симпатичної людини, якою був бл. п. Паньківський, людини щиро відданої справі культурного й економічного піднесення рідного народу сме'тю тжбш тжбжб батьківське відношення до студіюючої молоді, його безінтересовну працю в Т-ві „Про[illegible] його жертвенну виливничу діяльність, особливо ж його великі заслуги для розвою української кооперації та для пропаганди кооперативної ідеї — на становищі директора Краево-

ге Союзу Кредитового і члена Ради Ревізійного Союзу та редактора „Економіста". На жаль, мало людей скористало з нагоди пригадати собі, чи вперше пізнати цю симпатичну людину, життя і діяльність якої повинні служити прикладом до наслідування.

Черговий виклад д-ра Карла Коберського відбудеться в суботу 4. лютого в 6-ій год. вечором, на дуже цікаву й актуальну тему: **Про вишкіл і дошкіл кооперативних працівників.** Треба сподіватися, що цей виклад зацікавить широкий загал працівників в українських кооперативних установах Львова та студіюючу молодь, що рахує на працю в кооперативних установах.

Виклади відбуваються в домівці РСУК, Техніцька 1. Вступ вільний.

—o—

АНКЕТА У СПРАВІ ПОЛІТИКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЮ ЙОРК. Пресовий магнат Герст виступив з почином зорганізувати анкету серед членів сойму й сенату на тему закордонної політики Злучених Держав. Відповіди міститимуть у щоденниках, що є під контролею Герста.

—o—

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО. Вулькан Асауа, що лежить біля відомого японського живця Каруізака, вибухнув грізно вчора вечором і був найсильніший від травня минулого року. Населення панічно покинуло близькі до вулькану оселі.

—o—

САБОТАЖІ В ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ. У четвер на лінії Яффа—Єрусалим вилетів з рейок поїзд. Хоч нема ще подробиць, одначе майже певне, що це акт саботажу. В Акко згоріла жидівська фабрика залізних виробів. Цієї самої ночі найдено в тому місті убито одного араба.

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

ПІДГОТОВА НА НЕПЕВНІ ЧАСИ.

ЛЬОНДОН. Дорадник британського уряду для справ цивільного населення Овкленд Гуд, що в часі великої війни стояв на чолі подібної організації оборони, виголосив промову, в якій наказує господині, щоб вони збирали припаси поживи у приватних домах, бо найближча будучність непевна.

ЗАЦІКАВЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

ХУСТ. Приїхав сюди представник американської преси редактор Міллер, щоб розглянутись у відносинах у новій державі. Його прийняли у президії міністрів, крім того він інформувався про справи карпатоукраїнського шкільництва у інж. Чаплі та дивувався, скільки неправди розсівають про положення у Карпатській Україні.

ШЕФ НІМЕЦЬКОЇ С. А. В РИМІ.

РИМ. Мусоліні приняв шефа штабу С. А. Люце. Після того Люце зробив візиту секретареві фашистівської партії Стараче й міністрові Чіяно.

Здоровий прояв.

XIV. ВИКАЗ

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі Вп.: Повітовий Союз Кружків Р. Ш. Теребовля 150, гр.-кат. церква Гайворонка к. Підгаєць 40, гр.-кат. церква Вожиків, Волошинова і Сільце б. Підгаєць 94.61, д-р Колгубинський Б. Львів 10, гр.-кат. уряд парох. Волківці б. Борщеве 10, Т-во „Луг" Заліся б. Бучача 11.32, Кружок Р. Ш. Вірва 17, гр.-кат. уряд парох. Кемпя б. Долини 4.80, Крохмальницький Омелян Вороцлав 5, Карпінський Юліян Гай Нижні б. Дрогобича 2, Кружок Р. Ш. Вороцлинці б. Заліщик 15, Семен Костецький Токи б. Збаража 2, гр.-кат. уряд парох. Лопінка, б. Белигорода 8.50, с. Залужний Лев Заланів б. Рогатина 10, о. Сендецький Іван Золотники б. Підгаєць 1.50, Кружок Р. Ш. Михайлівка б. Підгаєць 20, кооп. „Слава" Угринів б. Сокаля 10, гр.-кат. церква Ялинковате б. Славська 5, Подубинський Павло Дубрівка Руська б. Сянока 2, Кружок Р. Ш. Ігровиця б. Тернополя (з вистави) 10, Зельський Іван Влощавек 5, Павлюк Антін Холм 9.50, м-р Василь Міговани-Глинський Вама на Буковині 10, Юстина Глинська — Вама на Буковині 15, гр.-кат. уряд парох. Хітар б. Лавочного 43.93, чит. „Просвіти" Олександрії б. Боршева 3, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Городок 50, гр.-кат. уряд парох. Бутини б. Жовкви 23.31, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Калуш 550, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Камінка Струмилова 100, кооп. „Надія" Чорнокінці Великі б. Копичинець 5, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Делятин 200, о. Турчиновський М. Бахір 1, Кружок Р. Ш. Бурштинів б. Підгаєць 8.45, гр.-кат. уряд парох. Новосілка к. Підгаєць 22, Филипович Олександер Самбір 1, кооп. „Згода" Остапе б. Скалата 5, о. Слободян Прокіп Розниська б. Скалата 9, Дубин Володимир Дубівка б. Боршева 3.50, чит. „Просвіти" Гуцтини б. Боршева 10, Гірка Олександер Черлянківці б. Збаража (з „кутї") 8.30, чит. „Просвіти" Карликів 2. (Продовження буде).

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 5. лютого 1889.

ВІДПОВІДЬ ГР. ДЗЕДУШИЦЬКОМУ.

У відповіді на інтерпю гр. Войтіха Дзедушицького про українську справу читаємо:

„Резюмуючи коротко те, що сказав гр. Дзедушицький, мусимо сказати, що не бачимо в його словах ані досить щирости ані досить рішучости — не досить щирости, бо хоче збиженням польщизни шляхти до Руси радше позискати Русь для Польщизни розвивати Русь правдиву, не досить рішучости, бо хотів би дрібними й полозинними засобами залагодити руську справу. Під цим оглядом він представляє вірний тип польського Гамлета, як раз п. Романчук назвав у соймі клюб центр, до якого головних провідників належить і гр. Войтіх Дзедушицький."

ЧИ РУДОЛЬФ БУВ ВОРОГОМ НІМЕЧЧИНИ?

„Норддойче Альгемайне Цайтунг" у зв'язку зі смертю арх. Рудольфа пише: „Трудно було навіть допускати, щоби з сумної катастрофи в Маєрлінґу не омеристали деякі обскурні екзистенції і не розсівали для подразнення нервів своїх читачів вістки, які важко сконтролювати. Ці вістки почала містити й англійська преса. Бо це видумка, будьто би покійний архикнязь стояв колинебудь у дружніх зв'язках з Клеманосом і неправда будьто би покійник був ворогом Німеччини."

Зі студентського життя

ПРОСФОРА В „ОБНОВІ".

В четвер 2. ц. м. Товариство українських студентів католиків „Обнова" у Львові уладило в салі „Народнього Дому" в год. 18. традиційну просфору для членів і запрошених гостей. Преосв. Никита Будка поблагословив просфору та виголосив коротку бадьору промову. Опісля промовляли: студ. Б. Лончина, голова „Обнови", представник обєднаних студентських організацій, проф. д-р М. Чубатий як член управи „Пакс Романа", ред. В. Глібовицький, д-р М. Дзерович, п. Е. Тишиська, о. д-р І. Гриньох, опікун „Обнови" й академічний душпастир, о. проф. д-р М. Конрад і д-р Б. Кудрик. Промови переплітано співом колядок. Приявних було коло 30 гостей і 50 членів. Вкінці о. прал. Куницький візвав одномінутною мовчанкою вшанувати память полеглих і відмовити молитву.

Після цього відбулися товариські забави. П. Ганчерюк висвітлював цікаву фільму з табору „Орлів" у Крилосі, яку опрацював д-р Грушкевич. Просфора пройшла серед бадьорого й милого настрою всіх учасників. **Гість.**

ІГОР ЗІНИЧ.

Шкільська любов.

Присвята Зіні К. Я.

Мені було вісімнацять років, а надворі кінець травня. Безжурно, радісно, як це можливо лиш по матурі, сходили мені дні на прогульках по горах. День у день я радів осяйними у сонці верхами, купався в зелених травах полонин або мріяв серед стрункіх смерік. Деколи підходив до колиб і слухав співанок або казок осмалених чабанів. А ввечір, як річка розшумілася, як небо засяло зірками, а місяць поволі котився понад темними борами, я вертався домів, опянілий красою життя.

Стежка, що вела мене день за днем на полонини, проходила горбом, який сторчав за селом за річкою. На тому горбі паслися вівці, а що до села було далеко, вони залишалися там у невеличкій кошарі на ніч. Побіч кошари була й колиба для пастухів. Хоч як часто проходив я коло цієї колиби, ніколи не цікавився її мешканцями. Та одного разу, вертаючися додому ще перед заходом сонця, я побачив при воротах кошари дівчину, що впускала вівці. Стрункa, смаглява, а на тлі вечірнього сонця мов в камені вирізьблена русалка, полонила мою увагу. Я мимохіть станув, вдивлюючись у неї, як в якусь зяву.

Заки у мене пройшло перше вражіння, залунав дзвінкий сміх. Дівчина спостерегла мене і сміючись кликнула:

— А ти що так витріщив сліпаки? Не видів овець, чи що?

Я збентежився і не знав, що сказати. Але дівчина допотіла вже далі.

— Ти чий? Щодинни волічешся сюди, не знати чого. Не виджу у тебе ні коси, ні грабель, ні сокири.

— Я не тутешній, — і я підійшов ближче. І чорні великі очі дивилися на мене глумливо та міряли мене від стіп до голови.

— А що діеш? Нетутешній то й не треба робити?

— У мене вакації.

— Вакація? То ти школяр? Але й школярі не сидять на вакацію з заложеними руками. От, наші хлопці-школярі пасуть маржину, греблять сіно, ходять у ліс за дровами.

Я мовчав.

— Та ти такий вже великий та ще школяр? — говорила розсміяна далі.

— Я ходжу до таких високих шкіл. Там треба багато та й довго вчитися.

— Ов! То ти десь ладно вмієш писати.

Я всміхнувся. Мені було приємно слухати голосу цієї дівчини.

— Та чому так мовчиш? От, такий учений школяр, а й говорити не годен. Як тебе кличуть?

— Ігор.

— Ігор? Ха, ха, ха. Як смішно. Ти хіба не наш. Я ще не чула такого імени.

— Чому не наш? Багато наших хлопців так називається.

— А я таки не чула. Он, у нашого єгомосця є хлопці, один Володко, другий Славко. У навчителя Ромко, у лісного Стах.

— А я Ігор! — я сказав сердито.

— Чого сердишся? От, сідай тут на вориння та випиши мені ладно на оцім топірці моє імя і прізвище.

— Як називаешся?

— Олена Кливович — відповіла тай подала топірець.

Я взяв та став на ньому виписувати олівцем її імя. Увесь час дивилася на мене уважно, слідкувала за кожним моїм рухом. Я скінчив. Взяла топірець, оглянула письмо з усіх боків, врешті запитала:

— Котре тут Олена, а котре Кливович?

— А що коротше говориш, — глумився тепер уже я — Олена чи Кливович?

— Та певно, що Олена.

— Отже видиш, коротше то імя, довше то прізвище.

Оглядаючи підпис стала терти його долонею. Письмо замазалося. Нахмурила пишні, чорні брови:

— Що мені з твого письма? Воно щезне вже завтра, як лише піду росами за вівцями. От, виріж краще ножиком.

Хоч-не-хоч я добув ножа та став різати букви. Робота йшла тяжко, пиняво. Дівчина дивилася тай підсміхалася.

— Овва! Ходиш до якихось високих шкіл а різати не вмієш! А видів ти, як наші хлопці ладно пишуть свої топірці?

Я не відзивався. Лютий був на себе, що якийсь шіснацятилітній бахур трактує мене абітурієнта як смаркача та ще й жартує собі з мене.

Зайшло сонце. Я скінчив ледви „Олена". Її сестра, десятьлітня дівчина розложила при вході до колиби ватру. Полумя спалахнуло, а на його тлі виглядала моя дівчина як яка лісова царівна. Мене зняла охота поцілувати її. Я підійшов, обняв її та нахилився до її личка.

— Овва, який ти цікавий! Вже й цілувати берешся!

Відштовхнула мене. Мені стало ніяково.

— Бувай здорова.

По її обличчі пробіг ніби жаль, ніби туга.

— Бувай здоров.

Хвилину мовчала.

— А завтра вийдеш сюди?

— Може.

Я пішов. За мною понеслася

А щож тебе принесло,
Сивий кінь чи весло?
Принісс мене сивий кінь
До дівчини наздогін.

(Далі буде).

Літературна сторінка.

Причинки до життя і творчости І. Франка.

Михайло Мочульський: ІВАН ФРАНКО. Студії та спогади, Львів 1938. Т-во „Ізмарагд" ст. 212.

Ми маємо досі в нашій літературі два роди причинків і матеріялів до життєпису письменників: одні з них це всякі факти призбирувані пильно дослідниками без думки про те, чи ці факти мають якесь відношення до творчости письменника, другі такі, що їх збирачі хотять силоміць звязати з творами письменника. Перша метода накопичує нераз зовсім буденні, маловажні факти, які нічого не пояснюють ані з психольогії письменника ані з його творів, друга часто пояснює зовнішніми подробицями, зовсім випадковими, те, чого треба шукати в лектурі самих творів.

Студія про І. Франка М. Мочульського не має хиби ніодної з цих двох метод; вона старається показати нам письменника як людину, цікаву, інтеліґентну, розумну та гуманну незалежно від її творів, а разом з тим звертає увагу на деякі подробиці з приватного життя поета саме тоді, коли деякі неясні моменти його творчости можна найлекше зрозуміти саме завдяки ім. М. Мочульський приближає нас до письменника відкриваючи нам його звички, буденні думки та слабощі на те, щоб показати сам механізм його творчости, вказати на чисто людські її пружини зблизька, не крізь мікроскоп теорій, що своїми абстракціями так часто звкривають нам людину та її творчість.

Простий спосіб, з яким критик підходить до неодної таємниці, є тут виєлідом вірного погляду, що людська сторінка кожного письменника є джерелом його високих поривів та ідей, а не теорії відірвані від буденної праці, вдачі, характеру та таланту людини.

Про І. Франка пишемо щороку багато статтей і навіть говоримо надхмарні промови, доповнюючи ними ріжні загальні характеристики письменника, що замість наближувати нас до нього, тільки віддаляють від його живої постаті та його творів. Неодин читач книжки М. Мочульського буде може здивований, що є в ній так багато подробиць з буденного життя і що так мало там теоретичних міркувань. Це саме треба вважати за її прикмету, а не недостачу. Подробиці з приватного життя великого письменника доглянені у звязку з його психольогією завсіди спонукують до рефлексій, навіть якби ми мали на них інший погляд.

Цікаві тут спостереження про останні хвилини Франка; у великій пригоді вчителям і учням стануть деякі інтерпретації творів подані критиком.

м. р.

ДБАЙ ПРО ЗДОРОВЛЯ!

мясні вироби „Центросоюзу"

свіжі — здорові — поживні.

Автор національного гимну — ворог народу.

У Німеччині мало хто тепер читає Гайного. Боятся. Тепер приходить на нього нова черга в Европі. Конфлікт між німецьким і европейським духом жив у душі того збунтованого поета, що пробував себе освоїти, знаціоналізувати у країні, якій залишив „національний гимн". Може серед теперішніх німців мало хто і знає, хто автор „Лореляй", яку співають гітлерівці. Недурно-ж імя Гайного вимазують з його творів, а твори повикидували з бібліотек.

Життя великого поета не завсіди цікаве; нераз тяжко з нього добути „повчальну лекцію". На те, щоб написати Гайневий життепис не треба підшукувати цікавих подробиць, здогадуватись конфліктів. Не диво, що за останні роки появились три великі життеписи Гайного: Люіса Унтермаєра по анґлійськи, Каміля Моклера по французьки і Антонини Валентін по німецьки. Оцей останній перекладений уже на кілька мов, цього року і на польську.*)

Це не життепис особи, а цілої доби. Тут бачимо поета, як формуються його ідеї та почування під впливом суспільних течій та особистих досвідів. На суспільні течії склалася реакція проти пруського абсолютизму, що відобрав молоді віру в ідею свободи. „Коли ми прогнали французів казали нам, що все буде добре, а тепер поводяться з нами, як із собаками" кричав у строфах Гайне.

Особистих трагедій мав Гайне кілька. Перша: його приналежність до жидівства. Раз признавався гордо до свого походження, коли бунтувався проти пруської брутальности, чванькуватости і глупоти, — то знову вирікався його, почуваючи свої зв'язки з німецькою літературою та її духом. Раз прийняв християнство і десятикратно почував себе приниженим, що зробив це для карієри. Ще більше непорозумінь він мав зі своїм серцем. Він зустрів на своєму шляху багато жінок, що стали його Музами. Деякі з них були його довічними приятелями в найкращому значінні цього слова, оцінюючи в ньому передовсім його геній.

Суспільно-політичні погляди Гайного зробили йому якнайбільше ворогів. Не його походження, а ці погляди рішили про те, що у Німеччині досі воюють з його творами. На вигнанні у Франції написав за багато гірких слів, які обурюють німців. Ось одна з пересторог: „І прийде день. Наче на сходах амфітеатру зберуться народи довкола німців, щоб приглядатись великому турнірові. Раджу вам, французи, сидіть тихо, не плескайте... бажаю вам добра і говорю вам гірку правду. Ви повинні більше боятись свобідної Німеччини, ніж цілого Святого Союзу з усіма хорватами та козаками. Бо передовсім вас не люблять у Німеччині, що майже неймовірне, зваживши те, які ви симпатичні і кілько клопоту ви собі завдали підчас побуту в Німеччині, щоб приподобатись найкращій і найліпшій частині німецького народу. Але навіть якби і ця частина вас любила, то це люди, що не мають зброї і їх дружба не може вам наніщо придатись... Якби нам одного дня прийшла охота посваритись із вами, не забракне нам притоки. Волію, щоб ви були сторожкі та обережні. У Німеччині може трапитись це чи те: може дійти до влади пруський князь або д-р Вірт, але ви будете завсіди під зброєю, вартуйте з рушницею на плечах."

Таких віщих слів знайдете більше в поета, що мав не тільки чутливе серце, але і гостро виніжнений мозок. Гайне був німецьким патріотом, одначе таким, що домагався від німців ідей, які могли б поширюватися на інші народи. В цьому пункті він споріднений з Ґетем. Його захват Наполеонівською армією йшов від переконання, що національний дух цієї армії принесе національне та соціяльне визволення іншим народам і посуне вперед цивілізацію. Гайне покинував іронічно головою, слухаючи теорій свого приятеля Маркса, що Німеччина має стати носієм нової всесвітньої ідеї пролетарського соціялізму. Він твердив (і в цьому ще раз не помилився), що німецька революція не тільки не піде дальше поза европейську свободу, але відкине [illegible] ту, яку Европа вже здобула.

Багато німців не може вибачити Гайному безоглядної щирости, з якою він говорив про деякі риси німецької вдачі та її духових провідників, до великих фільософів включно. Він мав незвичайно критичний ум, що мучив його самого своєю ясністю. Він мав легкість і прозорість зовсім не німецьку, наскрізь французьку і в критиці (напр. його огляд німецької фільософії) і в поезії.

Чи можна що нового сказати про чар ліріки Гайного? Її прирівнювали з Ґетовою. Ґете не завсіди має безпосередність і простоту Гайного, — ніколи не має його іронії, сарказму, поривів і того, що є Феніксом ліріки — вогню змішаного з попелом почувань.

Із книжки А. Валентіни знайомимося з довгою ґалерією постатей, з якими вязали Гайного знайомства, кохання, дружба. До кожної з них мав Гайне особисте, сильно зазначене становище. Його безмежна любов батька та матері — зворушлива риса; його пошана та погорда для його дядька Соломона, з якого підмог він так часто користав, має всі нюанси трагікомедії, якто великий банкир не розумів великого поета.

Над численними поезіями Гайного знаходите жіночі імена, за якими скриваються поетові Музи. Тільки деякі з них відкривають нам біографи. Були між ними вибраткові жінки: Рахеля Леєвін-Варнгаґен, Христина Бельджіойо, Жорж Санд. Його знайомости з великими людьми своєї доби з Паґаніні, Ваґнером, А. В. Шлеґелем, Ґотіе, його довголітне подружжя з неосвіченою француженкою — все це сторінки прецікавої романтичної повісти.

Живучи, Гайне поводився нераз як боягуз і людина без хребта, — вмираючи довгими роками проявив силу волі та гумор, що межує з огнем мучеників.

м. р.

*) A. Valentin: „Henryk Heine", Tow. Wyd. „P.", ст. 286.

Літературна хроніка.

ДВІ ПИСЬМЕННИЦІ ПЕРЕСВАРИЛИСЬ.

Дві відомі польські письменниці попали у конфлікт, що пахне скандалом. Відома поетка Казимира Ілловичівна видала книжку „Стежка обік дороги" — літературний денник, присвячений маршалові Пілсудському. Поетка була 9 років особистою секретаркою маршала. Її книжку високо видавці „начерком тої дрібної стежки, якою пішло її життя, що супроводило на короткий час на великій дорозі діяльність маршала та долі Польщі". Як критику на цю книжку видала письменниця Марія Й. Вельопольська брошуру п. з. „Плішка в печері лева", висміваючи в ній провінційний дебют поетки якнайдікшою іронією, починаючи від задуму такої книжки аж до її форми й тону. Вельопольська каже, що поетка хотіла своє зле прикрите кокетство і свою малу особу звязати з великим іменем маршала, не розуміючи ні його діяльности ні індивідуальности. У цій критиці Вельопольська не стрималася від найгостріших слів, називаючи авторку сентиментальною істеричкою, що зідхає до місяця. Брошура кінчається радою, щоб поетка залишилася при своїх „гарних віршах, хочби і релігійних, але нехай вони оминають тему маршала Пілсудського" і не реклямувала себе при ньому, бо його не розуміла. Якби жінки могли поединкувати — без стрілів на 10 кроків не обійшлось би.

„ПАНІ БОВАРІ" У ПОЛЬСЬКІЙ ПЕРЕРІБЦІ.

У Варшаві відкрили новий театр під управою відомої артистки Маліцької, яка на першу виставу вибрала пєсу „Пані Боварі", драму відомої письменниці Софії Налковської. Драма оброблена на підставі славної повісти Фльобера. Минулого року заповів таку переробку в Парижі, директор і режисер театру Барі, викликуючи самою оповісткою такої спроби сенсацію. „Пані Боварі" належить до тих архитворів, читачі яких не можуть уявити собі в іншій формі. Повість не має „ефектовних" сцен і вся утримана у „сірому" тлі. З відгуків варшавської критики виходило б, що С. Налковська таки зуміла перенести на сцену велику динаміку Фльобера, бо пєса мала успіх.

*

У Празі показали на виставі всі чеські книжки перекладені на чужі мови за останніх 20 років. За той час найбільше їх перекладала Німеччина — 288, Югославія 246, Польща 111, Анґлія 89, Совіти 84, Франція 83.

*

В Анґлії появились у 3 томах досі невидані листи Діккенса. Вони приносять чимало подробиць до буденного життя великого письменника, але його характеристики не змінюють. Відомо, що автор „Клюбу Піквіка" зовсім не розумівся на політиці і не мав хисту до громадянських справ.

Сторінка без політики.

Славянські лови та народня вдача.

Рівно 100 років тому якийсь багатий француз вибрався на лови на наші землі, польські та російські. На ловах він зустрічався з різними людьми і приглядався їх звичаям. З того, як деякі поводилися, він робив загальні висновки. Один із наших молодих дослідників переглядаючи старі французькі журнали знайшов в одному з них цікаву статтю під заголовком „Лови в Росії, Польщі та країні козаків". Цей журнал звався оригінально „Злодій. Газета французьких часописів". Стаття перекладена з ч. 20. з 16 травня 1838 р. Для пояснення слід зазначити, що замість терміну „Україна", вживаного часто тодішніми французами, вживали теж нераз назви „земля козаків". Стаття підписана криптонімом М. С.

„Лови, це не тільки зайняття, це справжня необхідність для славянських панів, як балі і театри для парижан; це мініятурна війна і то війна, получена з правдивою приємністю. Я маю на думці ті великі лови, де маємо численне товариство і де воно по трудах дня засідає до веселого бенкету.

Справжній славянин, себто шляхтич чи селянин, живе на селі. Міста заселені трохи не самими німцями та жидами і коли сьогодні деякі елеганти, смішні малпувальники французьких і англійських звичаїв, пробують перебувати зиму в містах, то це деґенерати, в яких загинула первісна вдача; бо, як каже одна російська думка — славянин вірний образ своїх предків, привязаний коренем до батьківської хати і покидає її тільки тоді, коли вимагає цього служба для рідного краю, процесу у суді або потреба бути на ярмарку. Що-ж мав би він робити у своїй баштї? Лектура — це якби найсмаковитші страви, які вкінці набридають, коли їх не змінювати; а зрештою, він не хоче завдячувати свій розум авторам мертвим або живим. Коли ви йому говорите про промисл і спекуляцію, він відповість вам: Бог дав мені родючу землю, я орю, сію і живу з того, що дає мені мій ґрунт.

Тож коли прийде осінь, коли поставлять волів на зимівлю, славянський пан мусить доконче полювати, щоб мати зайняття; але найсильніша спонука їхньої пристрасти до ловів, це її надмірний нахил до пишноти. Пан, який має лише пять або шість сіл, може щодо стопи, на якій тримає він свій дім, рівнятися з малим німецьким володарем. Вони нехтують одягами та балями; це надто по-міщанському, по скупарськи для них. Від коли їм не вільно утримувати війська, вони не вміють обійтися без ловецьких причандалів, без псарників, верхових коней і собак. Ніби якийсь князь у супроводі свого двора, славянський пан виїздить з численним почотом мисливих і воюватиме може проти... зайця; але чи справа у тому проти якого ворога? Увесь його почот послушний йому на один його знак і він щасливіший мабуть від кокетки, яка здобула перлу Клеопатри; бо перлу можуть оцінити тільки знавці, тоді як пишнота кидається в очі всім, осліплює, пориває — і людська пиха задоволена.

Додайте до цих причин войовничі звички та національні забобони. Хто переїде всі славянські країни в день св. Михайла, напередодні Різдва, той почує лише звуки рогів, гавкіт, стріли рушниць; він побачить тільки дику звірину у розтічі, собак і коней, які у свому невгамовному бігу дотикають животами полевих трав. Немов би якийсь шал огорнув тварин і людей. По селах жінки, діти, старі діди біжуть гурмою на дорогу, кудою проїздитимуть мисливі, з шумом та метушнею, що їх годі змалювати. Але чому? Тому, що день св. Михайла, це день відкриття ловів, загальний поклик ловців до зброї і що кожний добрий славянин там вірний звичаям своїх батьків. Щодо Різдвяних свят, то всі там переконані, що, якщо в цей день хто побачить на ловах дичину, то щастя сприятиме йому цілий рік, і що коли вбити її, всі задуми вдадуться. Інакше залишається тільки замкнутися в хаті і, борони Боже, нізащо не братися, бо все скінчиться зле. Те віщування певне, а тому, що люди завжди ласі на всякі гороскопи, всі спішать на лови напередодні Різдва.

Треба б списати цілі томи на те, щоб описати всі роди ловів у славянських країнах; тимто ми обмежимося тільки до ловів, які різняться аж надто від ловів у решті Европи і які влаштовують серед поляків, росіян та в козаків.

Вовків сила силенна у лісах Польщі і Росії та у степах козаків. Від листопада аж до лютого, вони ходять разом (ватагами) по сорок, нераз і більше. Вони не тільки забігають до сіл і вдираються у стайні, але, коли земля вкрита снігом, нападають і на подорожніх. Нерідко вони пожирали вояків, як і їх коней, і потім віднаходжено тільки зброю та шматки одежі. Тимто, хоч медвідь, лось і олень мають далеко більшу вартість, мисливі ведуть війну передовсім з вовками.

У серпні, коли жнива скінчилися, лісничі, що навчилися наслідувати життя вовків, стараються викрити, де вони мають своє лігво, а саме по таких ознаках: вовк ніколи не робить спустошення в місці, де його самиця береже свої малі; він іде геть далеко, щоб збити з дороги мисливих; але також там, де перебувають вовчиця та її вовченята, можна знайти кістки звірят, які послужили їм за поживу. Інколи чути навіть бекання овець і рохкання поросят, що їх приносять старі вовки своїм малим.

Коли ось так лісничі повисліджують лігва, вони йдуть туди і можливо якнайближче примощаються на дереві або в хащах. Вовки вирушають на виправу тільки коло десятої години звечора. Коли вони вже відійшли і малі залишилися самі, лісничі починають глухо завивати, як старий вовк, що був би десь далеко; зараз вовченята давай відповідати, спершу один по одному, а далі всі нараз галасливо; так можна оцінити їх кількість. Проте треба лишити старим вовкам час відійти досить далеко, щоб нічого не було чути та щоб їх поворот не перебив висліджування. Завивальники опинились би у дуже скрутному становищі, особливо в місцях, де нема дерев. Ця музика вовченят серед нічної тиші має в собі щось жахливого; часто волосся стає на голові найвідважнішого чоловіка. Треба бути справді пристрасним мисливим, або призвичаєним до дуже сліпого послуху, щоб виконувати це діло.

Серед шляхетства великої славянської родини, польські пани це ті, що люблять найбільше чванитись. Вони руйнують себе із чванливости; але треба це також сказати, щоб задовольнити своє прекрасне серце, яке зазнає тільки тоді справжньої приємности, коли поділяє її з приятелями, знайомими навіть і гостями, що їх бачать лише удень ловів.

Відомо, що один Радзівіл, показуючи одного дня королеві Августові голу й відкриту рівнину, спитав його, чи він не хотів би на ній полювати. Король відповів з усмішкою, що не бачить там ліса. „Нічого! — сказав князь, — я запрошую Вашу Величність прийти сюди завтра полювати на лося, вепра й оленя". І справді на другий день на рівнині був ліс, що виріс якби вичарований; він і ряснів вепрами, оленями й лосями як праліс. Князь захотів дати королеві та панам його почоту високу думку про свою потугу. Від кількох днів тисячі селян були зайняті викопуванням дерев, які клали на вози На рівнині приготовано ями. За одну ніч насаджено ліс і дикі звірі, зловлені в сіти або приведені нагінками, заселили його. Ця фантазія коштувала силу грошей, зате традиція збереже спогад про лови на радзівілівський спосіб. Тих кілька свідків цієї події, що ще живуть, помруть, але спогад про цю подію не вмре. Батьки роскажуть його своїм дітям.

Граф Браніцький, великий гетьман польський, пізніще ґенерал Катерини II. тягнув за собою на своїх ловецьких виправах та годував чотири осінні місяці більш тисячі людей і вдвоє стільки собак і коней.

М. Стецький з Мельниківців що помер 1831 р., мав завжди в себе більше трьох сот чоловіка, що їх єдиним зайняттям було супроводити його на ловах. Ті лови, що тривали більше як шість тижнів, були розвагою для його приятелів, сусідів та всіх поляків, що хотіли в них брати участь.

Гурми собак, що їх утримують польські пани є велитенські в порівнянні з їхніми маєтками.

(Докінчення буде.)

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ І НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання.

Місто наче табор прокажених.

Підчас еспанських боїв була теж згадка про одне мале містечко Фуґуерас. Воно лежить у 20 км. від французького кордону. Підчас миру там жило всього 25.000 осіб. В останній час там призбиралося 200.000 мешканців з ріжних частин Катальонії. Туди еспанський лівий уряд переніс свої міністерства. Деякі міністри ночують... на французькій території, а на день вертаються до Фуґуераса. Там тепер наїхало пів міліона втікачів; це останній етап утечі до Франції. Десятки тисяч людей спить на вулицях, у шатрах або голотіч при ватрах. Вулицями не можна проїхати; цілі гори предметів загороджують дорогу, — домашнього добра, що мокне або покинене пропадає. Тисячі бідаків прогнаних зі своїх хат чи заляканих утікачів прохає милостині і пробує дістатися до Франції. Місто нагадує табор, шпиталь і дім божевільних. Усі крамниці зачинені; нема ніде хліба. Невідомо, чим живуть ті люди. За коробку сардинок платять багаті 200 пезет. Військова команда харчує тільки тих, що працюють при окопах. Врядигоди налітають на місто літаки армії Франка, щоб бомбардувати місто. Після кожної атаки залишається кільканацять чи кількадесять трупів і стовпи диму. Місто виглядає як табор прокажених.

Найкраще запобігти всякій біді

і не бідувати, а запобіжимо біді тільки ощадністю

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

Краще біді запобігати...

Розумна запобігливість дуже корисна у нашій боротьбі за істнування. Кожний знає про запобігливість у медицині та гігієні. Вона полягає на всяких заходах, що запобігають недугам, — і важніша від самого лікування, бо лекше запобігти хоробі, ніж її лікувати. Запобігливі способи вживаємо теж, наприклад, у комунікації. Це ті семафори на рейках, рятунков. човни і паси на кораблях, легкопади на літаках і таке інше. Все це має запобігати нещастю, або бодай зменшувати його наслідки. Те, що ми взимі тепло вдягаємося, — те, що відживляємося, — і те, що працюємо, — також запобігливість..., щоб не перестудитися, щоб не впасти з сил, — щоб не опинитися без засобів до життя. Та звичайно забуваємо чомусь про конечність іще одної запобігливости, яка може охоронити нас перед усяким лихом. Та запобігливість — то ощадність. Чи заощаджений гріш не охоронить нас перед нуждою в разі утрати праці, на випадок недуги, старости, або перед важким терпінням в іншому нещасті? Певно, що так! Тож запобігаймо своїй біді, поки вона ще не прийшла, — і складаймо ощадности в рідних банках, наприклад, у Земельнім Банку! (Ю.)

„Карпатська Січ" не була вмішана

У МУКАЧІВСЬКИЙ ІНЦИДЕНТ.

У звязку з остаточною полагодою мукачівського інциденту орган УНО пише: „Свого часу німецькі часописи принесли за мадярськими вістку, що в нападі під Росвиговом та Мукачевом брали участь і січовики. Ми сконстатували — і це нам вповні потвердила Команда „Карпатської Січі", що січовики ані поодиноко, ані гуртами не взяли участи в тих нападах.

Мадяри, як і все, бажали б бачити в „Карпатській Січі" якісь незорганізовані й нездисциплінувані гурти. На щастя наша „Січ" це дисципліна і порядок; вона ніколи не дасться спровокувати".

КУРС ДЛЯ ІНСТРУКТОРОК ЖІНОЧИХ ВІДДІЛІВ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ".

Як подає УПС з Відня, 15. ц. м. почнеться перший курс для інструкторок жіночих відділів „Карпатської Січі". У ньому візьме участь по три членки з кожної округи.

Курс обіймає виклади з українознавства, санітарної служби, ведення діточих садків, фізичне виховання, впоряд, гутірка на загальноукраїнські теми і ін.

—o—

Хуст - Перечин

НОВА ЗАЛІЗНИЧА ЛІНІЯ В КАРПАТ. УКРАЇНІ.

Як повідомляє німецький комунікат з братиславської радіовисильні, Карпатська Україна приступає до будови залізничої лінії, що получить Хуст з Перечином. Поміри в терені почнуться негайно. Покищо буде це вузькорейкова лінія, в майбутньому перебудують її на нормальнорейкову. Будова тої залізниці коштуватиме коло 40 міліонів корон.

КОММУНІКАЦІЙНА РАДА.

Як подає КУП, в Хусті відбулося засідання державної комунікаційної ради, в якому взяли участь представники міністерств: комунікації, торговлі та земледільства.

ВИКІНЧУЮТЬ ШЛЯХИ.

КУП повідомляє, що на шляху коло Хусту закінчено працю коло дороги, що окружує Ужгород. Також кінчать будову шляху б .Підгорян.

—o—

ПРАВА НІМЕЦЬКОЇ МЕНШИНИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає братиславська радіовисильня, карпатоукраїнський уряд повідомив усі окружні уряди, що німці без огляду на державну приналежність мають на території Карпатської України право організуватися, признаватися до націонал-соціялістичної ідеольогії та носити партійні відзнаки.

ВОРОЖА ПРОПАҐАНДА ПРАЦЮЄ.

З відозви проводу УНО, яка появилася в закарпатській пресі, довідуємося, що чужі агенти поширюють по селах неправдиві вістки, немовби ґен. Прхала обняв урядування у Празі як міністр і немовби премієра о. д-ра Волошина відкликали до Праги. Провід УНО взиває громадян Карпатської України віддавати органам безпеки людей, що поширюють такі фальшиві поголоски.

„НОВА СЦЕНА" ОБІЗДИТЬ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Як подає КУП, театр „Нова Сцена" закінчив виступи у Хусті та виїхав у західну частину краю. Перші гостинні виступини „Нової Сцени" відбудуться у Свалаві.

—o—

ЗИМОВА ПОМІЧ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як подає закарпатська преса, голова ОДВУ Олександер Роновський повідомив Федора Ревая, що американські українці висилають на адресу прем. о. д-ра Волошина через Червоний Хрест 400.000 олаґів; крім того йде збірка на закупно ліків для Карпатської України. Заокеанська еміґрація виготовляє велику прогульку до Карпатської України.

—o—

В СУБОТУ НЕМА УКРАЇНСЬКОЇ АВДИЦІЇ З ВІДНЯ.

УПС повідомляє, що в суботу віденська радіовисильня не надасть української авдиції, бо в тому часі вона передаватиме промову ґавляйтера Австрії.

Буджетова комісія сойму радить над буджетом армії.

Референт пос. **Пікуса** обговорив підготову населення до оборони держави, спинюючися зокрема над вихованням воїків, над відділами нац. оборони, військовим передвишколом, фізичним вихованням, юнацькими відділами праці, академічною легією і т. п. Опісля він вясував матеріяльну підготову війська, зброю, муніцію, летунство, панцирні відділи, маринарку, прохарчування, військовий промисл. Референт поставив внесок прийняти буджет міністерства військових справ, який на його думку є навіть за скромний.

Міністр ґен. **Каспржицький** у своїй промові підкреслив, що хоч буджет його ресорту підлягає військовій тайні, він все таки є предметом точної контролі. Засоби, які він дістає до диспозиції, не відповідають вповні потребам, тому мусить їх уживати дуже пляново. Зрештою вплини на потреби армії збільшуються, зокрема від громадянства. Розбудова оборонного промислу дає змогу скорше здійснювати програму дозброєння та це вимагає більших засобів.

До законодатних палат має вплинути пропозиція зміни скарбового закону, що дасть урядові право збільшувати буджет війська деякими надзвичайними вплывами. Крім того інвестиційний плян обіймає позиції, звязані з потребами дозброєння.

Пос. **Зомерштайн** запевнив, що жидівська меншина готова до всяких жертв для оборони держави.

Останній промовляв предсідник комісії, віцемаршал Суржинський.

Представник французького уряду виїхав до Бурґосу.

Як подає Авас, французький уряд вислав до Бурґосу б. міністра сенатора Берара, що має з тамошніми урядовими колами обговорити пильні питання, звязані з репатріяцією каталюнських утікачів та з долею політичних вязнів.

Питання офіційного представника Франції в Бурґосі полагодять опісля, коли вирішить його уряд. Сен. Берар не дав ніяких вияснень представникам преси. Як говорять, небавом виїде до Бурґосу кардинал Бодріяр, член Французької Академії

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

За винятком лівих часописів, французька преса приняла виїзд Берара прихильно. Вона стверджує, що годі здержуватися від взаємин з урядом, якому підлягає 80 проц. Еспанії. Берар має поінформуватися, в яких умовинах можливо наладнати нормальні взаємини між Парижем і Бурґосом.

Німецька преса з іронією згадує про ініціятиву Парижа, яка прийшла так пізно — після повного розгрому червоних.

ДЕҐРЕЛЬ У БУРҐОСІ.

В пятницю приїхав до Бурґосу провідник бельґійської партії „Рекс" Дегрель.

12 КІЛЬОМЕТРІВ ВІД ХЕРОНИ.

Передні сторожі еспанських нац. військ віддалені вже лише на 12 км. від Херони. Над морем нац. війська здобули Кальдас де Мальвель та важний залізничий вузол Ілєго Стера.

Червоні втікають в неладі і не пробують боронитися.

Кінець військового поготівля Чехо-Словаччини.

ҐЕНЕРАЛ КРЕЙЧІ ТРАТИТЬ ТИТУЛ НАЧАЛЬНОГО ВОЖДА.

На основі постанови празького уряду 28. ц. м. кінчиться стан воєнного поготівля, проголошений 23. IX. 1939. Президент звільнив ґенерала Крейчія зі становища начального вождя; він залишається шефом ґенерального штабу.

При кінці лютого звільнять воїків з 1936 річника, які ще залишилися в чинній службі.

ПРОДАЖА ВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ І ПОЗИЧКА НА ПОКРИТТЯ КОШТІВ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Уряд уповажнив міністра оборони продати зайвий військовий матеріял; вплини з того джерела мають служити на покриття коштів мобілізації з осени минулого року.

Міністерство скарбу має емітувати 4,5-процентову позичку на 2 міліярди корон, щоб покрити найпильніші зобовязання держави за мобілізаційні достави.

Відповідь міністра Галіфакса на промову Гітлєра.

Мін. Галіфакс виголосив у пятницю вечором на зборах консерватистів у Галл промову, у великій частині присвячену закордонній політиці. Він станув в обороні мирової політики Чемберлена; якби навіть — мовляв — вибухла війна, ми не мали б сумніву, що наші зусилля, щоб зберегти мир були оправдані.

Згадуючи про римську візиту, Галіфакс висловив вдоволення з поправи англо-італійських взаємин, але заразом і неспокій з причини загострення між Римом і Парижем, з яким Льондон тісно звязаний.

Дальше Галіфакс заперечив твердження Гітлєра, що у світовій війні Англія намагалася знищити Німеччину, як суперника у торговлі, та обговорив англо-німецьке зближення у ріжних ділянках.

Протижидівський замах у Будапешті.

13 жидів ранених під синаґоґою.

Будапештенська поліція повідомляє в офіційному комунікаті:

Невідомі люди кинули дві ґранати на жидів, що виходили зі синагоги. Ранено 13 осіб, з них 4 важко. Арештовано 3 особи, підозрілі в організуванні замаху. Слідство триває.

—o—

Єгипетська амбасада в Тегерані й іранська в Каїрі.

З огляду на недалеке подружжя іранського наслідника престолу з єгипетською королівною Фавзією, та з уваги на традиційну приязнь між Іраном і Єгиптом, голови обох держав рішили піднести взаїмні дипльоматичні представництва до ступня амбасад.

ВИБУХ У ФАБРИЦІ МУНІЦІЇ.

ВАРШАВА. ПАТ. Вчора у вирібні муніції в Рембертові при набиванні муніції стався вибух, що потягнув за собою жертви у людях, а саме: трьох убитих і кількох поранених. Причину вибуху досліджує фахова комісія та слідча влада.

—o—

ПРОТЕСТ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В РИМІ ПРОТИ ЗНЕВАҐИ ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛЬТА.

Американський амбасадор відвідав мін. Чіна і зложив йому ноту, в якій виступає проти становища італійської преси, яка критикує особисто през. Рузвельта.

Повний вибір діточої літератури, драматичної, белєтристичної, наукової та господарської, найдете в книгарні „Рідної Школи", Львів, вул. Сикстуська ч. 20.

АРЕШТУВАЛИ ЖІНКУ ҐАНДІЯ.

В індійському місті Ґайкот арештували жінку Ґандія за те, що вона аґітувала за непослухом супроти влади.

—o—

ІРЛЯНДСЬКІ БОМБИ ЗНОВ ВИБУХАЮТЬ У ЛЬОНДОНІ.

У двох станціях льондонської підземної залізниці вибухли бомби, що ранили дві особи. Поліція припускає, що ці замахи виконала „ірляндська республ. армія".

—o—

МАДЯРСЬКИЙ ПОСОЛ У МІНІСТРА ЧЯНА.

Мін. Чяно відбув з мадярським послом розмову про ситуацію, яка витворилася після виступу СССР, що домагається скасування совітської амбасади в Будапешті і мадярської в Москві.

ФАБРИЧНІ ЦІНИ! ВЛАСНИМ ВИРІБ!
продає найдешевше **КОВДРИ, МАТРАЦИ,** подушки з пір'я, простирала, готові пошевки ручники, обруси, полотна, шифони, **КОЦИ, КАПИ, ФІРАНКИ**
Антін Петрушевський 10—10 ЛЬВІВ, ул. ГАЛИЦЬКА 20. Тел. 213-33.
Цінники на бажання даром.

НОВИНКИ

5 Лютий

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 23. січня 1939.
Нед. Блудного Сина. Климентія.
Лат. Старозап. Агати.
Сонце: схід — 6.54, захід — 16.28.
Місяць: схід — 19.07, захід — 7.36.

Завтра: 6. лютого. Понеділок.
Ст. ст. 24. січня 1939.
Ксенії прп.
Лат. Тит. ап., Дороти.
Сонце: схід — 6.52, захід — 16.25.
Місяць: схід — 20.27, захід — 8.05.
Післязавтра: 7. лютого. Вівторок.
Ст. т. 25. січня 1939.
† Григорія Богослова.
Лат. Ромуальда.
Сонце: схід — 6.51, захід — 16.26.
Місяць: схід — 21.45, захід — 8.33.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє „Діло" ч. 25 підпало конфіскаті за одну малу статейку разом із наголовком. По конфіскаті видали ми другий наклад.

— **Відчит** п. з. „італійські обрії" виголосить п. М. Турчманович д-р Політичних Наук на сходинах Кружка ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького 12, в середу 8. II. в год. 6-ій попол. 301 1—2

— **Космео — Львів, Миколая 7,** фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 16—20

— **З якнайкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки **Юліян Глушевський** — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 2500 13—90

— **Вуголь—кокс—дерево** доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штайн. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 2—10

— **Найкраща пожива — це городина і овочі,** а як їх придбати навчить цікавий, багато ілюстрований місячник „Сад і Город", що коштує на рік тільки 2.50 зол. Адреса: Львів, Руська 20.

— **Дати кожній українській родині** здоровий власний дім з городом і садом це гасло кооперативного Міщанського Союзу Кредитового у Львові, вул. Руська ч. 3, тел. 215-16. П. К. О. 510-676 — Домагайтесь інформативного листка!

— **„Традиційний Вечір Празник".** Концерт — Бріджа — Дансінг, над раном біла кава з бабкою, уладжує Т-во допомоги вдовам і сиротам по священниках „Доля" дня 7. лютого 1939 в год. 9.30 в салях Народнього Дому. 206

— **Загальні Збори аплікантів** при СУА відбудуться в неділю 5. ц. м. в год. 16-ій у Львові, в домівці при вул. Костюшка 5. Програма зборів звичайна.

— **Рада Філії Товариства Українських Наукових Викладів ім. П. Могили** у Львові повідомляє, що з незалежних від неї причин **Крутинська Академія** відбудеться не, як було подано 5. лютого ц. р., а в **неділю 12. ц. м. в** год. 12-ій в салі Театру Ріжнородностей. Білети вступу в ціні від 1.— до 3.— зол. можна набувати в днях 9—11. лютого в Союзному Базарі від год. 15. до 19. та в день академії від год. 9-ої при касі.

— **Справа української мови перед Виділом Начальної Адв. Ради.** Із заведенням нового закону про устрій адвокатури — першою новинкою, з якою стрінулися адвокати українці, була заборона вживати української мови у всяких зносинах з Адв. Палатою. Від цієї заборони деякі адвокати зробили відклик до Начальної Адв. Ради. В цій справі визначено розправу на день 4. лютого ц. р., на якій розглянуть відклики пред. д-ра Костя Левицького й пос. д-ра Романа Перфецького — адвокатів у Львові. Про висліл цієї важної справи — своєчасно повідомимо.

— **Хто ще не дістав запрошення** на Вечірку Червоної Калини і ТОПІЖ-у — 4. II. 1939, прошу зголошуватися по них до год. 13. в „Червоній Калині" Зіморовича 12, а від 19. год. при касі вступів у „Нар. Домі".

— **Виступи артистичної пари.** Як нас інформують 9. ц. м. виїздже пара наших молодих артистів п. Одарка Нижанківська, (танок) і п. Анзолій Поліщук (спів) на виступи по містах Галичини. В програму входить шість танків, з чого три стилізовані українські і сольоспіви (народні пісні, Лисенко, Шуберт, Шуман). П. О. Нижанківська молоденька талановита танечниця, учениця школи п. Суховерської, і п. А. Поліщук відомий баритон (знаний з прегарної креації в „Наталці Полтавці" та в фільмі „До добра і краси"). Артисти завитають у першу чергу до Бережан, а потім до одинадцяти міст. Бажаємо молодим артистам повного успіху і сподіваємось, що своїми виступами вповні вдоволять публіку.

— **„Мистецтво, як чинник пропаганди".** Відчит Петра Мегика під таким наголовком відбудеться в неділю, 5. ц. м. заходом Українського Мистецького Гуртка „Спокій" у приміщенні клюбу „Прометей", Варшава, Ал. Єрусалимські 7. в год. 5. пополудні.

ч.20/20 1—3
ГРИПА? ШАФЕР ВАЦЕК
ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

— **Вивезли до Березн Картузької.** Дня 25. січня ц. р. заарештували і відставили до Берези Картузької молодого селянського письменника з села Тростянця повіту снятинського (Покуття) Миколу Марчука-Зоряного.

— **„Краківський Готель" у Львові** недавно зліквідували і там примістять частину бюр львівського суду. При цій нагоді варто пригадати цікаві подробиці з історії „Краківського Готелю". Ще заки українці побудували „Народню Гостинницю", купили були від Баронча „Краківський Готель", щоб там уладити українську гостинницю. Одначе під натиском польських кол власник Краківського Готелю віддав українцям подвійний, дуже високий завдаток. Тоді то побудовано „Народню Гостинницю" в куди кращому й догіднішому місці. Зате-ж „Краківський Готель" діждався своєї ліквідації. Таким чином і в цьому випадку можна застосувати народню приповідку: „Нема злого, що не вийшло б на добре".

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших більських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

— **Процес проти двох польських студентів.** Як відомо, у слідчій вязниці у Львові перебувають 2 студенти медицини У. Я. К. Опеля та Орхеля, яких поліція арештувала після відомої ревізії в Домі Медиків. Підчас тієї ревізії поліція знайшла в кімнаті обох студентів зброю та вибухові матеріяли. Слідство в цій справі вже закінчили й обом арештованим передали акт обвинувачення. Розправа відбудеться 14. ц. м. перед окружним суддею Майковським.

— **Скандальна еротична афера у Львові.** Львівська поліція арештувала д-ра Генрика Рапапорта, б. ученицю шкільного заведення С. К. та Евгенію Берг жінку приватного урядовця під замітом намовлювання учениць до неморальних вчинків. Ціла справа виглядає так: Поліція запримітила вже у грудні м. р., що вечором до деяких льокалів приходять у товаристві старших мужчин молоді дівчата, імовірно ученниці, які відтак відвідували зі своїми приятельками товаришами ґарсоньєру д-ра Генрика Рапапорта при вул. Вронозських 6. Крім того службовички жіночої поліц. санітарної бригади ствердили, що Рапапорт поширює деморалізацію серед деяких учениць польських гімназій, заманюючи на ховзку дорогу уявними користями, „срібними лисами", шовковими панчішками, дорогими сукнями і т. д. Співробітником Рапапорта був якийсь д-р Норберт Пар, як кажуть адвокат, якого дівчата називали „Ясьом". Коло 20 легковірних дівчат попало в павутиння деправаторів. Були не здебільша ученниці одного наукового заведення, що мало колись добру славу. Оба „адвокати" послуговувалися помічницями, які переводили набір серед учениць. Це б. учениця згаданого заведення С. К. та Евгенія Берг. Жертви цієї афери — це здебільша дочки урядовців, одна навіть дочка директора сільських маєтків. Як виявило слідство, три жертви лікуються у лічницях, дві лікуються вдома, дві перейшли недозволені операції. Афера викликала у Львові величезне вражіня.

— **Львівська хроніка.** Перед кількома днями втік із заведення для умово хорих у Кульпаркові 37-літній пацієнт Петро Чорний, який перебував там від 2 літ. — Тома Пусь 50-літній трамвяр узяв 31. м. м. в МКЕ платню, вийшов із бюра і до цієї пори не вернувся домів. — При вул. Розвадовського намагалася покінчити самогубством 34-літня Анна Озембловська, яка запалила в мешканні димну свічку, щоб задушитися. Її впору відрятували. — 60-літня Олександра Печерик намагалася затруїти денатуратом із причини родинних непорозумінь. — Також 52-літня Марія Гавликовська намагалася по суперечці з чоловіком наложити на себе руку й тому напилася лізолю.

— **За прославлювання пок. полк. Евгена Коновальця.** Перед окр. судом у Перемишлі відбулася розправа проти Остапа Романа Линди та Розалії Хархаліс за те, що вони по вбивстві полк. Евгена Коновальця розкинули були на передмістях Яворова летючки, в яких прославлювали покійного. Линду засудили на 5 років вязниці, Розалію Хархаліс на 3 роки вязниці.

— **Багаті зложжя антрациту в околицях Буська й Сокаля.** На просторі від Буська до Сокаля відкрили багаті зложжя високопроцентового вугілля із прикметами антрациту, найвартіснішого роду кам'яного вугля. Верства груба на 1 м. починається в околиці Буська на глибині к. 250 м. В околиці Сокаля ця верства сходить до глибини 750 м. Ці зложжя — як подає польська преса — відкрили вже доволі давно, одначе відкриття вдержували в тайні аж до часу ухвалення нового гірничого законодавства. Тепер ведуть на згаданих теренах досліди, щоб устійнити способи та можливости експльоатації.

— **За намагане вбивство.** 30. м. м. перед окр. судом в Коломиї у складі суддів Шуллєра, Куп'яка та Гляватого відбулася розправа проти Мих. Сорича з Іспаса обвинуваченого у злочині з арт. 261 і 242 § 1 кк, загрожених карами 10 і 3 роки вязниці за те, що 27.IX 1938 р. в Іспасі, щоб осягнути для себе маєткові користи, загрозивши Мих. Юрченкові ножем домагався від нього, щоб закупив йому бочку пива. Коли М. Юрченко спротивився М. Сорич ударив його ножем в голову коло ока. Коли Юрченко почав втікати, М. Сорич пустився за ним і загнав його на стрімкий беріг ріки Пістиньки та струнув його з берега високого на 8 метрів до глибокої в цьому місці води на 2,50 м. внаслідок чого М. Юрченко був би утопився, якби не поміч посторонніх осіб. Обвинувачував віцепрок. Бесяда. Боронив адвокат Лев Рубінгер. Трибунал прихилився до внесків оборони та признав винним підсудного й покарав його 8 міс. вязниці, з уваги на те, що підсудний був уже караний за подібний вчинок і тоді йому кару припинили.

— **Засуд за кольпортажу летючок ОУН.** Перед окружним судом у Перемишлі під проводом заст. предс. Гащиця відбулася 2. ц. м. розправа проти Івана Йосафата Михалиха, Івана Гнилюха та Ілька Гриника, обвинуваченних за приналежність до ОУН, чи пак за кольпортажу протидержавних летючок. У висліді розправи засуджено: Михайлиха на 4 р. вязниці, Гнилюха на півтора року, а Гриника звільнено від вини та кари. Засуджені походять з села Шкла, яворівського повіту.

— **Нагла смерть професора.** Професор І. гімназії в Перемишлі Степан Олексевич вийшов учора від фризіера і після кількох кроків упав на землю. Не зважаючи на поміч публики та

привликаного лікаря він помер по кількох хвилинах на удар серця. Мав 52 роки і славу доброго педіятра.

— **Нова розправа проти б. старости Робакевича.** І. ц. м. мала відбутись у виленськім апеляційнім суді розправа б. старости Робакевича, обвинуваченого за дефравдацію 35.000 золотих. Робакевича в першій інстанції засудили да 4 роки вязниці та позбавлення прав. В часі побуту обвинуваченого в можотівській вязниці у Варшаві висунули проти нього нове обвинувачення за „привласнення" 50.000 золотих тоді, як він був старостою у Надвірній. Розправу у виленськім апеляційнім суді відложили через наглу недугу предсідника суду.

— **Дві ученниці напали на подорожніх.** Величезну сензацію викликав у Злучених Державах напад двох 14-літніх учениць, які стероризували кільканадцять залізничників та подорожніх. Ученниці відвідали кілька барів у товаристві небезпечних гангстерів, з якими вдержували близькі відносини. Під впливом гангстерів дівчата напали по пяному на якогось автомобіліста, ограбили його та відтак поїхали на залізничий двірець, на якому почали стріляти до залізничників і подорожніх та зранили кілька осіб. Щойно поліції вдалося припинити цілу скандальну аферу.

— **Оженився старий з молодою.** В Ізмірі (Туреччина) відбувся недавно шлюб югославянського громадянина 109-літнього Сави Брдара з жінкою, яка мала всього 45 літ. Сава Брдар походить із Чорногори, до Туреччини прийшов 75 літ тому пішки та поселився як огородник в Ізмірі й тепер має там великий город. Сава Брдар ніколи не пив алькоголю й кави. Від 70 літ не їв теж мяса й не курив. Дуже швидко йде рано спати й дуже рано встає.

— **Жидівські аптикарі стратили працю в Німеччині.** Німецька влада проголосила розпорядок, що від 1. ц. м. не вільно буде давати в німецьких аптиках праці жидам, навіть як помічникам. Всі аптикарські концесії, що їх колись признали жидам, тепер стратили свою вартість.

— **„Дурний дотеп".** Чолобитна депеша, що її вислав до французького премієра полковник Санто Ґарібальді, внук італійського героя з часів визволення та зєдинення, викликала гостру реакцію на сторінках італійської преси. Часопис „Із Режіме Фашіста" називає прославлювання братерства латинських народів дурним дотепом, на всякий випадок зовсім не на часі. Часопис завважує зі свого боку, що італійський нарід визнає тільки одно братерство, а саме братерство з німецьким народом, що звязаний з італійцями не на життя, а на смерть.

—o—

З кіна.

Кіно „Ампір": „ЖІНКА-ЛЯЛЬКА".

Американська фільма з американського життя вперед 40—50 років, із французького середовища коло Нового Орлеану. У багатій родині землевласників живуть дві доньки — одна старша поважна, друга молодша наївна, легкодушна і чепуруха Фру-Фру. Саме в цій молодшій закохані два приятелі. Той, що освідчився перший, не знає, що в ньому закохана старша сестра. Саме ця старша намовляє Фру-Фру, щоб вийшла заміж бачучи, як у Фру-Фру закоханий той, що на неї і не звернув уваги. Молода пара щаслива 5 років; після цього у домі багатого молодого адвоката панує щораз більше бладдя тому, що Фру-Фру не вміє занятися хатою ні дитиною. Голова дому, що хоче рятувати лад у хаті і свій спокій спроваджує старшу сестру Фру-Фру. Господарство йде зразково, але між сестрами постає ледвочутний конфлікт. Давній знайомий Фру-Фру, що вертається з Франції, колись у ній закоханий, не перестає її кохати. Вона покидає свого чоловіка. Від цієї хвилини починається велика родинна драма без одного всього промінчика. Головну ролю грає напрочуд Люіза Райнер, що кожним жестом та усміхом захоплює. Її партнери два добрі артисти Мельвіль Дагляс і Роберт Юнг.

Кіно „Європа": „ТИРАН".

Паризька фільма з чужими акторами в головних ролях. У двох головних Конрад Файт і Гаякава, — у побічних кількох „характеристичних" французів. Сюжет небанальний. Якийсь невідомого походження та професії авантурист зголошується до якогось старого англійського чудака-міліонера у Парижі і кількома фразами та жестами вміє його переконати, що він повинен фінансувати виправу в невідому далеку країну багату в золото, нафту тощо. Міліонер дає необмежений кредит і необмежену владу Кейтові-авантуристові над зібраною в Парижі громадою людей приготованих на все. Оця ватага під проводом незломного фанатика руйнує оселі якогось монгольського племени і знущається над безборонним спокійним населенням шукаючи буцім-то скарбів у землі. Особа таємничого диктатора наводить на всіх жах; навіть його прибічники, що його слухають, не люблять його, а покоряються його шаленій волі. Перший великий конфлікт повстає з молодим лікарем, що належить до цієї дружини, — другий з молодою жінкою, яку Кейт привіз зі собою, божевільно в ній закоханий, — третій з князем місцевого племени, якого він робить своїм слугою. Кейт вислання чудаком-міліонером належить до дивних типів людей, які шукають нагоди проявити прибрану у собі жадобу влади. Оця жадоба веде його все вперед і вперед, без огляду на труднощі та небезпеки. Фільма неприємна, з сильними пристрастями і цікавими ситуаціями, добра для аматорів „сильних зворушень". Гепіенд потішає нервових.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ОБРАЗУ ВЛАДИ.

Дня 23. січня ц. р. відбулася перед городським судом у Сколім розправа проти **Тадея Тахлера**, гімн. абіт., проти якого постерунок поліції зробив донос, що він „невідповідно" поводився супроти військових. На розправі змінили обвинувачення й судили його за образу влади. Тадей Тахлер, римо-кат., уважає себе українцем і по українськи ввесь час говорив. Свідки, офіцери ПА, зізнали на некористь обвинуваченого і суд засудив його на 6 місяців арешту без припинення кари. Боронив д-р С. Дольницький, який вніс відклик.

—o—

Посмертні згадки.

Олена з Томовичів Лучька, жінка власника Яблонова п. Володимира Луцького, померла після важкої недуги в 43-ому році життя 3. лютого ц. р.

Похорон відбудеться у неділю, 5. ц. м., в год. 13-ій з дому жалоби в Яблонові на парохіяльний цвинтар у Янчині, перемишлянського повіту.

Щоб віддати останню прислугу добрій українській громадянці, просять прибути на похоронний обряд родину та знайомих. Вічна їй память!

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ

288 І найкращі зачіски виконує гарно і дешево заведення

Романа Секети ул. Рутовського 5 (в брамі)

Допис и.

СТАНИСЛАВІВ.

Роковини 22. січня святкувала Станиславівщина академією, яка відбулася в салі „Народньої Торговлі". 21. січня вечором на поклик комітету громадянство виповнило салю і ще велика частина тих, що хотіли брати участь у святі мусіла відійти, бо точно в год. 8-ій салю замкнули і вже більше нікого не впускали. На програму академії складалися: промова м-ра М. Кушніра, співи хору „Думка" і реціталії. Дня 22. січня відбулося в катедральній церкві богослуження, яке відправив ексцерситер о. Остафійв. Підчас Служби Божої співав хор „Думка" колядки, а на закінчення „Боже Великий, Єдиний".

Кари за вивішення національних прапорів. Як вже відомо, ювілейне повітове свято „Просвіти" в Станиславові не відбулося через заборону влади. Тому, що заборона прийшла за пізно, не можна було про неї повідомити села, які з нагоди того свята прибрали свої національними прапорами. Тепер упав ім не на наших людей цілий град карних наказів від повітового староства за публичний вияв своєї сумности дорешти".

Ю. Є. О.

ТЕРНОПІЛЬ.

Приклад жертвенности, гідний наслідування. На днях помер у тернопільській лічниці зредуковний народній учитель без платні, бл. п. Іван Тимочко, з Малашовець у 46. р. життя. Покійний належав до тих скромних людей, що не словом, а ділом доказував свій патріотизм. Умираючи, записав свою майно на місцеві українські установи: на Рідну Школу все своє поле (к. 2 і пів морга), на Просвіту 1000 зол., на Сільський Господар 300 зол., на Подільську Пасічничу Спілку 25 пнів своєї пасіки. В похороні Покійного з Малашівців взяло участь трьох священників, делегати повітових та місцевих установ і велике число селян з доокольичних сіл. Нагробні промови виголосили: місцевий священник о. Підкарпо, від Рідної Школи і Просвіти в Терноскілі проф. д-р Я. Яреми, від Сільського Господаря і Пасічничої Спілки дир. Ол. Гринкевич, від громадян Чернихова п. Цяхи і від громадян Ігровиці п. Довгополий. Вічна Память доброму Громадянинові!

Тернопіль під знаком виборів. Вибори до міської ради м. Тернополя відбудуться 5. лютого ц. р. Виборчою акцією керує Загальноукраїнський Виборчий Комітет. До президії Комітету належать: проф. І. Брикович — голова, д-р О. Гринкевич і д-р Л. Онуферко — секретарі. Крім того входить до Комітету представники всіх виборчих округ та всіх верств українського населення Тернополя. Інформаційне Бюро Українського Виборчого Комітету міститься в домі Міщанського Братства, Острожського 9, куди треба звертатися за всіми порадами. Виборчий Комітет подбав, щоб своєчасно внесено листи кандидатів до всіх 9 виборчих округ. Як зачуваємо, українську листу в округи І. (Загробелля) зверпено повноважникові п. М. Лущишинові для доповнення підписів, бо виявилося, що деякі менше свідомі виборці, що підписали цю листу, з різних причин потім свої підписи стягнули. Полякн створили в Тернополі загальнопольський виборчий комітет, з участю всіх політично-суспільних польських організацій крім П. П. С., яка йде до виборів самостійно та виставила своїх кандидатів у 6-ох виборчих округах. Одначе певне, що в хвості П. П. С. ідуть ще деякі місцеві українці з робітничих кругів, яких життя, на жаль, нічого ще й досі не навчило. А вже найвищий час уяльнитися від пепесяцьких омам!

Перед виборами в повіті. На днях повстав у Тернополі з представників обох політичних організацій, УНДО й УСРП, які працюють у терені, Повітовий Виборчий Комітет, до якого входить: проф. П. Дяків, Д. Корбутяк, С. Кутовий, д-р Володимир Лисий, д-р О. Оліїник, інж. О. Сінк. Комітет видав до всіх українських виборців Тернопільщини відозву, в якій взиває їх їти до виборчих урн одною лавою та голосувати всюди на одну самостійну українську листу. Згідно з цією відозвою повинні негайно повстати на місцях місцеві виборчі комітети та повести солідну підготовку до виборів. З днем розписання виборів буде тимчасова Канцелярія Пов. Виборчого Комітету в Тернополі, Міщанська 8, до якої треба звертатися за всякими інформаціями і матеріялами до виборів.

Роковини 22. січня в Тернополі. Заходом повітових організацій УНДО й УСРП в Тернополі відбулися дня 22. січня п. р. в салі Міщанського Братства святочні сходини, які відкрив коротко промовою д-р Вол. Лисий, зверпувши до присутніх представників місцевого громадянства в проф. Бриковичем у проводі. Реферат виголосив м-р В. Пилашевський. Сходини замкнув предсідник проф. І. Брикович. Сходини відбувлися в дуже поважній атмосфері при участи к. 800 українських громадян м. Тернополя.

осн.

КОЛОМИЯ.

„Вертеп" Марійки Підгірянки на аматорській сцені. Заходом аматорського гуртка читальні „Просвіти" ім. М. Шашкевича відіграно цю різдвяну картину 19. м. м. в салі Шкільної Каси. Про саму річ годиться сказати, що це спроба традиційний, різдвяний легенді в трафаретним Іродом, чортом вадити глибший зміст. Через те крім обов'язкових пастухів, янгелів та царів увадено в цій ідейного борця за волю та дослано йому помічницю в простолюдця (пов'язано їх вузлом ідеального кохання), а пастухів поробдено вовім типовим громадянським настроїв, керованих та гармонізо-

ваних найстаршим чабаном, змальовано тип продажнього раба-зрадника, здатного на найбільшу підлоту. Написана простеньким (декуди аж за простим) народнім віршем та патріотично-релігійним стилем, вона для аматорів-новиків, навіть під доброю режисерською рукою, не легка до виконання. Це й видно було на виставі. Перша дія скидалася на збірну декламацію: за мало було в ній життя. Дещо живіше вийшли дві другі дії, хоч і там зрадикував себе молодий, необізнайомлений зі сценою матеріял. Одначе пісні й колядки могли й повинні були вийти краще.

Століття смерти Ів. Котляревського відсвятковано в нас заходом Драм. Т-ва ім. Тобілевича під фірмою Р. Ш. в неділю 22. м. м. популярною (популудневою) виставою класичної „Наталки Полтавки". Треба подякувати згаданому товариству за те, що пригадало волосянському громадянству (хоча й дещо за пізно) століття роковини смерти першого великого поета і драматика відродженої української літератури. Одначе саме з уваги на роковини годилось було виставу попередити відповідним коротким вступним словом (того вимагала популярність вистави, бож авдиторія складалася у більшости з селян і міщан), а також — визначити початок на відповіднішу годину і тим уможливити участь місцевій інтелігенції. Краще було назначити початок на год. 15-ту і почати з чвертьгодинним опізненням, замість на 14-ту і спізнитися цілу годину! Привичка фатальна і неодного збаламутило. З того приводу інтелігенції було аж за мало. — Сама вистава назагал була удатна. Наталка (п. Фединська), коли поминути характеризацію (от чомусь уявляємо собі Наталку Полтавку з чорними бровами, очима й косами, пущеними по плечах, а не блондинкою), вивязалася зі своєї нелегкої ролі доволі добре; в третій відслоні мала навіть щасливі моменти. Вдатний був теж возний в інтерпретації п. Туркуш. Алеж знову його вуси та стрій не відповідали поші возного з початків XIX. ст. Шкода, що не приглянувся (він, чи режисер) до відповідних ілюстрацій. Зненависний був вибраний Макогоненко (п. І. Михалевський). Добра була Терпелиха (п. Симонович), хоч може за молода на стару, збідовану вдову. Найживіше вийшла третя відслона завдяки п. Степанишині в ролі Миколи. Грав він його так природно, живо і з гумором, що стягнув на себе вдячну увагу цілої авдиторії. Таксамо Петро (п. Атаманюк достроївся добре до цілости. Музично-співна частина оперети була в руках п. А. Михалевського й вийшла теж зовсім задовільно.

ЗАЛІЩИКИ.

Свято в честь Пр. Діви Марії. Марійська Дружина дівчат у Заліщиках уладила свято в честь Пр. Діви Марії. У програму входили хорові точки: „Через поле широке", „Ой зійшла зоря", „Молилась я", „Кант про страшний суд" і „Пісня до св. Вол. Великого". Хором проводив гром. Володимир Ткачук. Дуже вдатне вступне слово виголосила Марійка Ваюк. З деклямацій заслуговували на увагу: „Молитва до Пресв. Діви Марії" — Олександри Юрійчуківної, „Київ" — Марії Чобан, „Марія Мати" — Івашки Гембатюк. — Свято було дбайливо підготоване, тому зробило на слухачів гарне враження. Гучні оплески для молодих виконавців програми були моральною заплатою за їхні труди і залохотою до дальшої праці.

Свято Йордану має свою атракційну силу, тому не дивно, що на йорданське торжество спішить увесь народ до церкви, щоб взяти потім участь у водосвятті, яке майже з правила відбувається на ріці, якщо є ріка в околиці. Наше йорданське водосвяття притягає своїм церемоніялом не лише українців, але й багато чужих. Заліщики є в тому щасливому положенні, що мають Дністер, на якому відбувається широку водосвяття. І широку непроглядні маси вірних беруть участь у йорданському поході. Жиди в цей день замикають крамниці в місті, щоб не псувати святочного настрою. В часі водосвяття на Дністрі цілі села з буковинського боку приглядаються торжеству. Деякі з них, хоч православні, черпають по водосвятті посвячену воду з Дністра. Але цього року, хоч місце на водосвяття на Дністрі заздалегідь приготовлено, водосвяття відбулося на церковній площі: на Дністрі почала йти крига. Участь у водосвятті взяло коло 2.000 людей. Учасників цього релігійного свята було напевно більше, якби не особисті легітимації, які у прикордонній смузі треба на кожному кроці мати. Треба знати, що до парохії Заліщик належить ще село Добровляни, яке творить зі Заліщиками майже одну цілість. Хоч люди з Добровляни бувають нераз і кільна разів денно в Заліщиках без легітимацій, то на Йордан не могли прибути, бо при провірці, яку переводила гранична сторожа, не мали легітимацій. Отже хто не мав, той мусів без свяченої води вертатися додому. Через легітимації спізнилася на свято добровлянська орхестра, бо прибула вже по водосвятті. Але свято все-таки величаво. В часі цілого торжества співав місцевий хор. На закінчення свята відбувся вечором у салі „Народнього Дому" концерт колядок і щедрівок. Програму виконав дитячий хор, жіночий хор „Марійської Дружини" під проводом п. Вол. Ткачука й мужеський та мішаний хор місцевої читальні „Просвіти" під проводом п. Володимира Коріня. Всі хори співали бездоганно. Хорові точки чергувалися з деклямаціями. Першенство у виконанні програми належиться обом хорам читальні „Просвіти"; вони добре загармоніювані і вміють віддати красу пісні. Добре було, якби хористи читальні повторили концерт бодай у поблизьких селах.

СКОЛЄ.

Величавий Йордан. День водосвяття 19. січня був справді величавий. Вже зрання збиралися біля церкви маси вірних, які в год. 8.30 сформувалися в похід в сс. дек. Мосорою М., о. проф. М. Притуляком і мґр. Д. Ковалюком, у проводі та попрямували головними вулицями на міську плижу, де відбулося торжественне водосвяття в Онорі. Участь у водосвятті взяло 2 тисячі людей не тільки українців. Сколе досі не бачило ще такого величавого Йордану. Похід в порядку верткувся зі священниками і процесією до церкви. Жиди позамикали були на час походу крамниці.

„Просвіта" працює. Відновлена читальняна секція при філії „Провіти" у Скольому згуртувала тих, що цікавляться подіями у світі, передплатила для них низку часописів і журналів („Діло", „Наш Прапор", „Голос". „Напередодні", „Наша Батьківщина", „Вістник", „Ми й світ", „Неділя", „Нове Село", „Думка, „Комар" та ін.) та підготовляє реферати на різні теми. Досі відбулися такі реферати: 1. І. „Муза О. Олеся" (М. Дольницький); 15. І. „Українська пісня" (Р. Билень) і „Віза Хмельницького" (А. Шухатка); 22. І „22-ий січня" (А. Шухатка); 29. І. „Легенда Крут" (М. Дольницький). На рефератах бував пересічно 40 осіб. Шкода, що на тих рефератах бував замало моїх інтелігентів.

Курс диригентів. Заходом організаційного відділу філії „Просвіти" у Скольому влаштовано у філіяльній домівці курс диригентів, на який записалося 15 учасників з сіл і Сколього. Курс, який веде п. Пасіка, проходить з повним успіхом. Лекції відбуваються тричі в тиждень, курсисти доїжджають, поборюючи перші повазні перешкоди (головно ті з над границі).

Знищили вивіску і вибили шиби. Невідомі справці знищили вивіску „Мануфактурного Відділу" Союзу Кооператив у Сколім і на другий день повибивали шиби в „Союзі Кооператив" при вул. Стрийській. Винівників досі не злапали.

КОПИЧИНЦІ.

Передвиборчі наради. У зв'язку з недалекими виборами до громадських рад склика Повітовий Комітет УНДО в Копичинцях дня 28. І. повітову нараду представників громад Копичинеччини і Гусятинщини. Запрошені зрозуміли вагу виборів і навіть з далеких надзбручанських громад прибули на ту нараду. Нараду відкрив голова Пов. Комітету адв. м-р О. Зеленецький, який теж її проводив. Організаційний реферат виголосив адв. м-р Шалинович. Потім відбулася коротка дискусія, яка відносилася передовсім до справи, як іти до виборів: самостійно, чи заключувати компроміси. В дискусії забирали голос представники громад та о. декан Малиновський. Рішено одноду шно, щоб до громадських виборів іти самостійно. Виборчу ординацію до громадських рад пояснив адв. м-р О. Фірчук. По закінченні наради співали національний гимн. — Другого дня, 29. І., відбулася друга передвиборча нарада виключно для міста Копичинець, для якого вибори до міської ради розписані на 26. II. п. р. Голова Повітового Комітету УНДО адв. м-р О. Зеленецький пояснив присутнім виборчу ординацію для міст і запропонував вибір місцевого виборчого комітету. По коротній дискусії, яка відносилася до кількости виборчого комітетут і представників поодиноких дільниць, вібрані на внесок М. Будьчака в Баворівщини вибрали комітет у складі 10 осіб. Президію комітету творять: адв. О. Зеленецький — голова, адв. О. Фірчук — секретар та Д. Клиїв — скарбник. Одночасно рішено 1. II. відбути наради по дільницях, пояснити присутнім виборчу ординацію і вибрати з кожної дільниці представників, які поїдуть до виборчого комітету.

Героям Крут. Дня 29. І. в сер. Пар. Церкві відбулась академія в честь полеглих під Крутами, яку влашту-

Кожний сам будує своє щастя!
Єдина дорога до багатства!
Вибери одно або більше з нижче поданих чисел:

5285	5290	17503	27230	29002
29010	32633	34217	36791	34214
37538	37549	37995	43875	48386
50735	50740	60202	60208	60210
74788	74797	74798	86245	86247
91007	91020	91025	91043	91044
91049	91050	91056	91059	104461
104469	104473	104483	104492	117247
117255	117256	123413	124648	124652
124662	124669	124672	124681	141875
37992	117251			

і замов негайно свій щасливий лос у старій і незмінно щасливій колектурі
КОНТОРА ВИМІНИ
І. ВОЛЬМАН
ПЕРЕМИШЛЬ.
Площа На Брамі 12, тел. 1550. ПКО 146.961.

вала читальня „Просвіти" в Копичинцях-Баворівщина. В програму увійшли продукції хору, вступне слово, деклямації та інсценізація. На академію прибула дуже численно місцева інтелігенція та молодь.

Спільні просфори. Дня 28. І. читальня „Просвіта" в Копичинцях-Калущищина уладила для своїх членів спільну просфору в своїй домівці. При довгих прибраних столах засіли старші громадяни і молодь у числі к. 150. На столі на столі уставлено свічки та хрест перед яким поблагословив кутю о. Пельвецький, який теж по відмовленій спільно молитві виголосив промову релігійного змісту. Опісля всі засіли до столів і споживаючи Божі дари співали колядки, щедрівки та народні пісні. Представник „Просвіти" адв. м-р О. Фірчук виголосив коротку промову про завдання свята спільної просфори та цілю означив єдность. — Дня 29. І. така сама спільна просфора відбулася в читальні „Просвіти" в Котівці. На це свято прибули всі три сс. Пельвецький, Чорняк та Рижевський, пп. Зеленецькі і м-р О. Фірчук. Тут таксамо о. Пельвецький побласловив просфору і виголосив промову, м-р Зеленецький звязував події 1938 р., а м-р Фірчук представив культурно-освітній розвиток української нації взагалі та громади Котівка зокрема, підтримуючи, що перед війною в тій самій домівці батьки сходилися до хорів, а їх діти вже сидять як свідомі громадяни. Висновки з обох спільних просфор виходять дуже доцільні, бо такі свята єднують всіх громадян та створюють кращі можливости розбудови культурно-освітнього життя.

ЛЮБЛИН.

Спільна „просфора" в Люблині. На наш Сам-Вечір відбулася в Люблині біля церкви св. Йосафата спільна кутя. Мило провели цей вечір українці Люблина при спільному столі і сиділи до пізної ночі серед гарно співаних колядок та щедрівок. При тостах був очевидно піднесений настрій. Заточені і студенти в різних, далеко віддалених від себе українських околиць співали свої щедрівки і зі здивуванням пізнавали, що ці народні щедрівки, так як ягілки і весільні пісні такі самі щодо основи й мельодії і в Галичині і на Холмщині і на Підляшші (напр. „Пасла Гануся чотири воли", „Косив Михасенько яру пшениченьку" і т. д.) На „Рідну Школу" у Львові зложили учасники добровільно 28 зол. Рано відбулося після Служби Божої водосвяття.

Спорт.

УКРАЇНСЬКЕ ЛЕДОВИЩЕ У ЛЬВОВІ.

Як ми вже подавали, Т-во „Орли" відчинило цього року ледовище при площі св. Юра. Тепер, коли настали знову морози, ледовище почало знову свою працю. Ледовище відчинене від год. 10. рано до 9. вечором. На ледовищі заінстальовано мегафон, яким передають музику з грамофонних плит. Ледовище Орлів — це перше українське ледовище у Львові, ледовище на українському терені й під українською управою, тому тея українські сокгарі, які давніше мусіли тинятися по чужих ледовищах, на яких часто стрічали їх насмішки та навіть прикрощі, повинні тепер заповнити ледовище Орлів, на якому будуть почуватися якнайкраще.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНИ.

Загальні Збори С. Т. „Україна" у Львові відбудуться, як ми вже повідомляли в неділю 5. п. м. в салі Сокола-Батька. Початок Зборів в год. 10-ій рано.

ОРЛИ НА ЛЕЩЕТА!

Старшина Кружка „Орлів" ім. кн. Яр. Осьмомисла у Львові, організує 5. п. м. (неділя) лещетарську прогульку. Збірка лещетарів у Ремісничій Бурсі при вул. Пасічній 2. — Старт в год. 8.30. Гостям раді.

Старшина Кружка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Проф. Микола Чубатий: 950 ЛІТ ХРИСТІЯНСТВА В УКРАЇНІ. Бібліотека „Дзвоник" ч. 37. Львів 1938. — Стор. 16, вел. 8°.

Роман Леонтович: НА ВІДЛЮДДІ. Цікаві пригоди хлопця й дівчинки в дуже давніх часах на Україні. Бібліотека „Нашого Приятеля", випуск 17-18. Обгортка й рисунки Я. Гніздовського. Львів 1938. Стор. 88, 8°.

О. Теодозій Лежогубський: ПРОПОВІДИ ТА ПРОМОВИ. Посмертне видання. Том II. Випуск I. Видавництво Чина Св. Василія В. в Жовкві. Жовква 1938. Стор. 228, форм. 8°.

У цьому випуску поміщені екзорти для молоді середніх шкіл на цілий шкільний рік. Всіх екзорт 46. Таким чином цей випуск, що творить для себе окрему цілість, стане необхідним підручником у першу чергу для всіх катехитів.

Михайло Дурделла: ТРАГЕДІЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА. Накладом автора. Львів, 1938. 16-ка, стор. 16.

Володимир Винниченко: ПЕРЕД ЕТАПОМ. (Наші позиції). Накладом Крайового Комітету Української Партії Незалежних Соціялістів. Коломия, 1938. 8-ка, стор. 40.

О. Лотоцький: В ЦАРГОРОДІ. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1939. Вел. 8-ка, стор. 176.

Марія Пшеворська: НАДСЯНСЬКИЙ ГОВІР. (З мапою). Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1938. Вел. 8-ка, стор. 86.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська **ПАСТА** до взуття і підлоги виключно

З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 3.

ГАЛЬО! Велика посезонова продаж. **ГАЛЬО!**

всяких матеріялів текстильних, зимових зі зниженою цін до 50%.

Галицький Маґазин Новин ЛЬВІВ ГАЛИЦЬКА 15

Увага! Увага!

Підчас виїмкової продажі ціни всіх виробів на білля, постіль, тощо дуже знижені. При закупні товарів від 5.— зол. додаємо даром знижки до першорядних цін.

Приймаємо чеки Централі Товарового Обороту.

Театри.

Великий Театр.

Субота 4. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 5. II. год. 1. попол. „Кіт в чоботах" — казка. — Год. 3.30 попол. „День без брехні". — Год. 7.30 веч. „Тартюф".

Понеділок 6. II. год. 6. веч. „Тартюф."

Театр Різнородностей.

Субота 4. II., неділя 5. II. і понеділок 6. II. театр вечірній.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ (Салі Нар. Дому) **Театр Ріжнор.:**

5. II. год. 3.30 Популярна виставa по цінах знижених: Мати найманчя.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:

4. II. Пісня Бескиду.
5. II. Сорочинський ярмарок.
6. II. Невольник.
7. II. Гетьман Полуботок.

Вівтя на популярну виставу у Львові в Союзовому Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:

4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.

СТАНИСЛАВІВ:

6. II. Маруся Богуславка.
7. II. Найвірніший чоловік.
8. II. Царівна Грузії.
9. II. ? ? ?
10. II. Кирка в Львові.
11. II. Зоря над Почаєвом.

Дня 11. II гратиме театр у Ямниці і Черепині.

Український театр Йосифа Стадника (сезіора).

БУСЬК:

4. II. Люди на кризі.
5. II. Гриць.
6. II. Сіроі.
7. II. Сіроі (2. рея).
8. II. Хам.
9. II. Калина старого млина.

Потім театр їде до Галичини.

КІНА.

АМПІР: „Жінка дитьма" в Люізою Райнер.

АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".

АТЛЯНТИК: „Брехня Христина".

БАЛТИК: „Есканський метелик".

ВАНДА: „Буревій". „Дзобій жінок".

ГРАЖИНА: „Цигансьні романси".

ЕВРОПА" „Тирам" — Конрад Файт.

КАСІНО: Норма Ширер як „Марія Антоанета"

КОПЕРНИК: „Аларм" і кольорова проєкція „Концерт у джунглі".

МАРУСЕНЬКА: „Нельчине серце".

МЕТРО: „Десятьох із Пекіна".

МІРАЖ: „Золотоволоса".

МУЗА: „Пригоди Тома Сойєра".

ПАКС: „Весілля" Вальтц Діснея.

ПАЛЯС: „Люди за мряков".

РАЙ: „Професор Нільтур".

РІЯЛЬТО „Чужим вступ заборонений".

РОКСІ: „Коли зелянть зірки".

СВІТ: „Сталка на життя", „Тітка Карла".

СВЯТОВІД: „Роза", „Мисливий співочі".

СТИЛЕВЕ: „У приставні жде дівчина" та ревія.

ТОН: „Шаленний хлопець", „Пригоди в Шанґаю".

УТІХА: „Помста Тараава" і ревія.

ХІМЕРА: „Голос матері" Вен. Л.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(дз маріяжем)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 4. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика в пл., .00 Для шкіл, 8.10 Розривова музика в пл., 8.50 Ранішні вісткн, 11.00 Для шкіл: Співаймо піснями, 11.25 Тарантелі, в пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авдиція, 14.00 Орхестра, 14.40 Господарські вісткн, програма на завтра, 14.50 Що зробити, щоб хліборобство оплачувалося, 15.00 Для дітей: Оповідання, образок, 15.30 Дуга орхестра, 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вісткн, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Бах: „Кантата Домініка", 18.00 Біжучі вісткн з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Мова — скарб народу, словно-муз. авд., 19.20 Розр. концерт: орх., тенор, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вісткн, спорт, 21.00 Розр. концерт: орх., сопран, тенор, скрипка, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вісткн, 23.05 Спортові вісткн, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 5. лютого 1939.

7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Із Закопаного, 8.20 Хліб. Галетка, Огляд ринків рільних продуктів. 8.45 Подзорів, хл. скрипка, хор, 9.15 Моцарт: Форт. концерт д-моль, із пл., 11.10 Легка музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. порядок, 13.00 Вибранки з творів Й. Пілсудського, 13.05 Гутірка про Збараж, 13.15 Орх., форт. дует, тенор, 14.40 Під сонцем Африки, авд. для дітей, 15.00 Серед робітничої молоді, словно-муз. авд., хор, 15.25 Золота книга громад, 15.30 Для села: Ось наслідки горівки, Що чувати серед хліборобів, Як охоронити дітей перед зараженими недугами, 16.30 Реціталь болгарського вільончеліста Славка Попова з супр. форт., 17.00 „Теточка" комедія Ож. Фредра, 17.40 Підвечірок при мікрофоні, у перерві коло год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Комунікат протилетунської оборони, 19.35 „Гостинниця під левом", 20.10 Спортові вісткн, 20.15 Совгарські мистецтва, Збірні вісткн, політ. вісткн, Веч. дениик, звук. тижневик, 21.30 Танк. музика, у перерві в год. 21.55 „Ралник Отрощь", 23.00 Ост. вісткн, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Понеділок, 6. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика в пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика в пл., 8.50 Ранішні вісткн, 11.00 Для шкіл: „Білі пальці та білі губи" гутірка для молодших дітей, 11.15 Капелі та хори в пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 13.00 Для кущів: Чому кущень повинен належати до організації, Умовини успіху детальчної кримінації, 13.30 Бетговен, авд. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вісткн, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Їзди на лещетах і на кижиці, авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вісткн, 16.20 Про фільософію, 16.35 Танк. музика, 17.20 Великі столиці Европи: Париж, 17.35 Шведські пісні, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Із ботанічної роботи, 18.20 Актуальність, 18.30 Орхестра мандоліністів, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Вояцька авд., 19.45 Розр. концерт, орх., співи, форт., 20.40 Веч. дениик, метеор. вісткн, спорт, 21.00 Концерт камер. музики, 21.40 Літературні новини, 22.00 Спортові вісткн, 22.05 Львівські пригоди Севастіяна Петриця, 22.20 Погасаюче ровно, гр. пл., 23.00 Ост. вісткн, 23.08 Зі Закопаного, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Вівторок, 7. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика в пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вісткн, 11.00 Для шкіл: У шпиварськім варстаті, репортаж для старших дітей, 11.15 „Казки" в гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 14.00 Серед жінок: Жінка та лещета, Пісні у вик. М. Деметровнч, акомпанує у супр. форт., 14.30 Малярі — українські поети, в українській мові виголосить Ірина Гургула, 14.45 Господарські вісткн, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка Старого Доктора для молоді: Добра та зла всесвіть, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Музика сальон. орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вісткн, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Танк. музика; у перерві в год. 16.50 Вчімся літати, 17.20 Гутірка про лося, 17.30 З пісенно по краю, 17.50 Після совгарських мистецтв Европи, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: Гутірка інж. М. Залізного: Чи природні навози можна заступити штучними, кооперативна хилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, гітара, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісткн, спорт, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогулянки: Ніна безперильна, 22.25 Співа, реціталь литовської співачки Бернотайте-Парліс у супр. форт., 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вісткн, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 4. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Нар. музика, 19.20 Орх. концерт, 20.40 Танк. музика. ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.50 Камер. концерт, 20.10, 21.00 „Карнавал" вес. вечір, Гамбург 10.30 Орх., 18.30 Нар. пісні, ЛЯҐТІ 20.00 Вальси, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 Оперетнові мельодії, 22.10 Форт., МІНХЕН 14.25, 15.00 Розр. музика, 18.10 Давня музика та пісні, 22.20 Танк. музика, ПРАҐА 19.25, 20.00 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05, 19.15 Для дітей, 21.15 Пісні, 21.30 Форт., РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00, 23.00 „Ля бібетіна домата" оп. Персіко, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.00, 21.00 Бетговенівський концерт.

Неділя, 5. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Улюблені мельодії, 15.15 Співаймо всі разом, 19.20 Італ. музика, 20.10, 22.00 Орх., сопр., тенор, форт., БІЛҐОРОД 20.00 Концерт кор. гвардії, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.45, 18.30, 19.00 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Вагнерівський концерт, 13.00 Популярна музика, 14.30, 15.00 Концерт бажань, 19.00 Італ. камер. музика, 22.40 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 15.00 Шведські танки та пісні, КЕЛЬН 15.30 Для дітей, 20.10, 21.00 „Мережкова хусточка королеви" оп. І. Штрауса, МІЛЯНО 17.00, 18.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 Розр. програма, МІНХЕН 9.00 Вальси, 15.00 Для дітей, 20.10, 21.00 Італ. оп. музика, ПРАҐА 17.55 Сексет на нар. тему, 18.25 Розр. музика, 19.20, 20.00 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 Опера Глінка, РИМ 17.00 Розр. програма, 21.00 Смичк. квартет, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Популярна музика, 20.00 Вок. дуети, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.30 „Аморе дей тре ре" оп. Монтемеццо.

Понеділок, 6. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Віденські оперетнові мельодії, 17.00 Камер. концерт, 18.00 Розр. музика, 19.00 Вес. мельодії, БІЛҐОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10 Цит. музика, 18.10 Вок. концерт, 19.05 Серинада, ВІДЕНЬ 12.00 16.00 Розр. концерт, 18.50 Веселі музики, розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ II 20.55 Моцартівський концерт, ЛІЛЬ 21.30 Симф. концерт, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Орг. музика, 22.30 Співані вальси, ПРАҐА 15.15 „Радуга і Магузина" оп. Сука, РАДІО ПАРІ 19.15 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Алі Баба" ком. оп. Лекока, РИМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 „Ґаєта Верде" оп. Пістрія, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 20.55 Популярна музика, 19.00 Спів.

Вівторок, 7. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛҐОРОД 18.00 Пісні, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Цит. музика, БРЮССЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 „Помста лилиця" оп. Із. Штрауса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.15 Популярна музика, 18.50 Сюр. реціталь Вальтенте Барнлі, 20.10 Пісні, 22.40 „Балі Відня" найгеріші танк. мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Симф. концерт, ЛЯҐТІ 18.15 Серинада, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАҐА 15.15 Легка музика, 21.10 Орх., сопр., РАДІО ПАРІ 19.15 Форт., 21.15 22.00 23.00 „Фотогеніч-ність" ком. Роляна та Лярона, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аморе дей тре ре" оп. Монтемеццо, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.00 Смичк. квартет, 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика, СТОКГОЛЬМ 12.05 Легка музика, 13.15 Фінська музика, 14.10 Пісеньки.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 4 лютого 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·30 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. ясць	1·20 зол.

Тенденція здержана на масло й молоко, на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Філії „Союзу Українок" у Коломиї відбудуться в четвер, дня 16. лютого 1939 р. в годині 3-ій по пол. в салі Народнього Дому. 298 **Видія.**

Загальні Збори Т-ва „Медична Громада" відбудуться в неділю 12. лютого 1939 р. в год. 10-ій зранку в будинку старого університету. Присутність усіх членів обов'язкова. 299

Курси чужих мов (німецької, французької й англійської). З днем 16. лютого ц. р. відкриває Головна Управа Рідної Школи у Львові загальні курси чужих мов: німецької, французької й англійської. Курси будуть приміщені в школі при вул. Мохнацького ч. 12; щоб дати спромогу брати участь у курсах і тим, що мають денне заняття, лекції на курсах будуть відбуватися у вечірніх годинах. Зголошуватися щоденно від 8—15 год. в референтурі Рідної Школи, вул. Сикстуська 46, де можна буде дістати докладніші інформації.

Гол. Управа Рідної Школи.

282 3—3

Курс рисунків. Дня 16. лютого ц. р. відкриває Управа Р. Ш. курс рисунків. Курс буде приміщений при вул. Мохнацького ч. 12 у школі Рідної Школи. Зголошуватися щоденно в референтурі середніх шкіл Р. Ш. в годинах від 8—15 при вул. Сикстуській ч. 46.

Гол. Управа Рідної Школи.

283 3—3

Подяка.

Подобалося Всевишньому повелінням до Себе найдорожчу подругу мого життя бл. п. **Ольгу з Будзиновських.** Так у часі її недуги, як і смерти та похорону, я зазнав багато вияв співчуття та потіхи від чужих і своїх, але, прибитий горем, я не мав змоги зложити всім, свою подяку, тому спішу це зробити цією дорогою.

Перш усього дякую цілим серцем Впр. о. **Ю. Вальницькому,** що відвідував хору ще за її життя, причастив її Найсв. Тайнами, і взяв участь у Панахиді й похоронах, як також Високопреосвященному Отцеві **Євгенові Гісовському, Михайлові Ганушевському, Зиновію Кисілевському і Константинові Добрянському** за довершення жалібного обряду похоронів.

Хорові чит. „Просвіти" в Микитинцях, а зокрема диріґентці ВП. **Іванні Лапуківій** за відспівання панахиди та всіх обрядових, похоронних пісень у Станиславові, в часі довгого походу, і в Микитинцях у церкві та на цвинтарі.

Дякую Хвальним братствам церковним з Микитинець за звеличання похоронів і громадянам з Угорник і Станиславова за їх труд і участь у похоронах.

Зокрема дуже гаряче дякую Хвальним Василіям і Членам чит. „Просвіти", „Союзу Українок" і Хв. Старшині та Членам Т-ва „Сокіл у Микитинцях за збірку, організовану участь у похоронах та масові виявп співчуття.

Вкінці Преп. С. С. Василіянкам у Станиславові за відспівання на помпальним Богослуженні Панахиди з таким глибоким чуттям, яке принесло правдиве усмирення нашого горя.

Володимир Грицишин
з родиною.

205

МЕШКАННЯ

У ВАРШАВІ, вул. Корова 5, м. 5 умебльовану чисту кімнату віддамо сумлінному панові за станцією. 305 1—1

ГАРНА, умебльована кімната вул. Огородницька ч. 41 а, (долішній дзвінок). 300 1—6

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ОЖЕНЮСЯ зі свідомою, інтелігентною українкою з доброї родини до 25 літ. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Богун". 293 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПІСТУНКА — інтегрована, здорова — зі свідоцтвами потрібна зараз до 4-місячної дитини. Околиця Львова. Зголошення з умовинами до Адміністрації під „Українка". 296 1—2

Кооп. „БАЗАР" у Львові, Руська 3.

влаштовує

ПОСЕЗОНОВУ ВИПРОДАЖ

светерів, теплого білля, панчіх, шаликів, рукавичок і т. п.

висортовані товари нижче фабричних цін

За 1 зол. 10

Знамениті ножики до голення **„САЛЬФЕРС"** що перевищують все в тій ділянці тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.** Увага! За звертом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

Бандажист і ортопедист
М. ПОЛЯЧЕК в Самборі 83.

Пропуклинові бандажі для вжитку при найбільших пропуклинах. Спеціяльні паси проти опаду шлунка. Бандажі проти матиці. — Гумові панчохи против жиляків. Ортопедичні підкладки під плоскі стопи. Гумові сечники. — Штучні ноги і руки.

Ортоп. корсети против кривого хребетного стовпа. Ортоп. апарати для направи скривлених стіп тощо.

Ілюстровані цінники задурно.

289 1—3

КУПНО — ПРОДАЖ

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марійська продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2964 2—3

ПРОДАМ новий дім у саді, 7 убікацій з мансардом. Ольшинки 27 (бічна генерала Івашкевича). 306 1—1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЄ місця інтелігентна жінка до управи домом, розуміється на всіх ділянках господарських, сумлінна, опадна, безплітна, в середньому віці. Зголошення до Адмін. „Діла" для „Провізоричної". 297 1—1

МАШИНІСТКА шукає заняття в адвоката або банку у Львові. — Зголошення до Адм. „Діла" під „Рутина". 30/59 1—1

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА до інтересу порцелянової і блашаної бранші у Львові з вкладом 10.00 зол. (або за половину готівка, а половину гіпотека) — шукаю. Співпраця побажана. Зголошення під „Порцелянка" до Адміністрації „Діла". 294 2-3

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27. поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2888 13-52

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домінікańська ч. 7, 1930 92-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 23-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 2816 20-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,

венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Сикстуська 56

Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри, Матраци, Постелеве білля

поручає **МАРІЯН МЛЄКО**

давніше Коральницька

тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**

тел. 237-72

(напроти катедри) ч. 264 4—15

НОВОВІДКРИТА

молочарня і харчівня

ГДИНЯ

Львів, пл. Академічна 4.

поручає смачні добірні обіди сніданки і вечері з різних страв під управою **Йосиф Тупісь.**

ч. 193 3—3

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими може видавництво послуговуватися можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картон) зол. 2.50
оправлена (200 картон) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії (Steinway & Sons-Londyn), Америки, Франції, Голляндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.

Виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського 17.

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

„ВОДОТЯГИ"

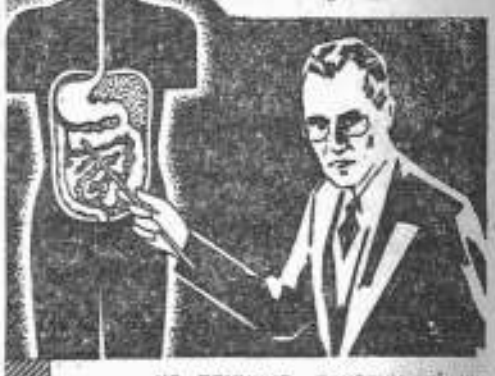
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-185

Станиславів, 3-го Мая 12.

РОЗЛАДДЯ

шлункове

це причина початку ріжних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА

вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, видушують гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

Блаватні решітки сукняні шовкові і бавовняні по найдешевших цінах

поручає

Циля Шварцвальд

Львів, Леґіонів 39. II. п. Тел. 212-03.

ч. 187 3—4

Всякі таніцерські роботи

виконує солідно і дешево

Арт. таніцерсько-декоративна робітня

П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК

Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39

На складі таніцерські меблі.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 2 текстові шпальти і 4 оголошеві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, запити і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 260.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 27 (15.118).
Ч. 27 (15.118).

Lwów, wtorek 7. lutego 1939.
Львів, вівторок 7. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona w gotówce

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

DIŁO

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 240-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 300.680
Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів, вул. 11-11 ч. 221 тепер **ЛЕГІОНІВ ч. 11. І. п.** (над крамницею „Саламандра")

Нова диверзія мадярських терористів.

ХУСТ. КУП повідомляє: По довшому часі спокою на демаркаційній лінії між Карпатською Україною та Мадярщиною, мадярські терористи знову почали провокаційну диверзію. Цим разом на відтинку Ужгороду. 4. ц. м. терористи, а опісля вояки правильної мадярської армії, підійшовши з Радвзинки до кордону, обстріляли карпато-українську територію стріляни. В неділю, 5. ц. м. 25 мадярських терористів наблизилось до кордону й почало густу стілянину, яку скріпило мадярське військо вогнем з пятьох скорострілів. Стріляннна далі часто повторяється. Можна було з українського боку завважати, що мадярські вояки підїздили до кордону з касарень автами. Коли звязковий старшина чехо-словако-української армії хотів протестувати проти нічим невиправданого нападу в Ужгороді, він не дістав сполуки.

Мадярська Телєграфічна Аґенція звалює вину за останні події біля Ужгороду на прикордонні війська чехо - словако - української федерації.

Історична вага 12. лютого ц. р.

ХУСТ, 5. II. КУП повідомляє: В нинішній „Новій Свободі" появилася передовниця, в якій подано огляд історичного розвитку молодої карпато-української держави. Перший етап зачався 19. жовтня м. р., коли Українське Національне Обєднання проголосило федерацію Карпатської України з Чехією та Словаччиною. Другий етап — це прихід до влади батька карпато-українського народу о. Волошина. Третій етап — ухвалення конституції Карпатської України в дні 21. листопада м. р. 12. лютого — підкреслює „Нова Свобода" — буде початком четвертого етапу: український нарід карпато-української держави вибере своє законодатне, верховне представництво. Коли три перші етапи залежні були від політичної зрілости провідників, то новий, четвертий етап цілковито залежний від волі та від свідомости якнайширших мас українського народу.

Зїзд українського учительства Карпатської України

УПС повідомляє з Хусту: Тут відбувся великий зїзд українського народнього вчительства. Раджено над справами освіти, школи, недалеких виборів і обороноспосібности рідної держави. Виявилось, що більша частина карпато-українського вчительства активно працює в „Січах".

Премієр о. Волошин прийняв ґен. Прхалю.

ПРАГА. ПАТ. Генерал Прхаля приїхав у товаристві ґен. Верделі, організатора комунікаційної сітки у Карпатській Україні, 2. ц. м. до Хусту й відбув розмову з премієром о. Волошином. У суботу 4. ц. м. відбулася друга розмова.

ПРАВОСЛАВНЕ НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ МАЄ ПЯТЬОХ ПРЕДСТАВНИКІВ НА ВИБОРЧІЙ ЛИСТІ УНО.

Як подає КУП, у Хусті відбулося засідання комітету православних кандидатів до сойму Карпатської України з листи УНО. Православних кандидатів є пятьох: ред. Тулек, Поповнч, Марущак, Щобей та інж. Романюк.

НОВА ГОСПОДАРСЬКА СТАНИЦЯ.

ХУСТ. КУП повідомляє: „Нова Свобода" приносить вістку, що в Хусті заснувалась і отримала затвердження влади акційна спілка з обм. порукою „Імпорт і Експорт". Завдання цієї спілки: зорганізована торгівля деревом.

КАРПАТОУКРАЇНСЬКИЙ УРЯД ДБАЄ ПРО ВЕСНЯНІ ЗАСІВИ.

КУП повідомляє, що в карпатоукраїнськім міністерстві нар. господарки відбулась нарада у справі весняних засівів. Влада поробить усі заходи, щоб запевнити селам насіння і штучні навози. У цій справі співпрацюють хліборобські організації.

СЕЛЯНИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПРОТИ КОРШЕМ.

КУП подає, що населення деяких закарпатських сіл звертається до уряду з домаганнями, щоб на території їхніх громад закрити коршми.

РОЗПОДІЛ КУХОННОЇ СОЛИ.

ХУСТ. КУП повідомляє: Міністерство господарських справ призначило 40 вагонів кухонної соли для верховинського населення. Окружні філії Українського Національного Обєднання уже розпочали розподіл цієї соли.

РУХ ПОСПІШНИХ ПОЇЗДІВ МІЖ КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ ТА МАДЯРЩИНОЮ.

„Фелькішер Беобахтер" з 3. II. повідомляє: „Мадярсько-карпатоукраїнська комісія погодилася, щоб знову привернути залізничний рух: 7. лютого урухомлять залізничу лінію Каменець-Ужгород, 9. лютого рушать поїзди на лінії Севлюш-Вилок, а від 11. лютого курсуватиме поспішний поїзд Ясіня-Прага.

Меморіял канадійських українців.

УПС повідомляє з Вінніпегу: Українські організації Канади внесли меморіял до канадійського і британського уряду, в якому звертають увагу на значіння українського питання та просять скликати міжнародню комісію для прослідження положення українського народу.

—o—

Ірляндський ультимат до Анґлії.

БОМОБОВІ АТЕНТАТИ Й САБОТАЖІ.

Льондон. Агенція Райтера повідомляє, що дня 13. січня лорд Галіфакс отримав від тзв. „ірляндської республиканської армії" ультимат з домаганням забрати за 4 дні всі британські війська з Ірляндії. Ультимат містить погрозу, що коли це не станеться у призначеному речинці, — саботажисти знищать електрівні в ріжних частинах країни; крім того інтервеніюватимуть атентатами й заворушеннями в цілій Великій Британії на взір британської інтервенції в Ірляндії. З оглядів на безпеку заборонено публиці у звязку з учорашніми атентатами відвідувати будівлю парляменту.

Льондон. В руки англійської тайної поліції дістався сенсаційний документ, що подає подрібний плян терору й саботажів в Анґлії. Цей документ надіслала до Льондону поліція у Бельфасті, яка сконфіскувала його в часі трусу у студії пятьох (членів Ірляндської республиканської армії). Цим документом поліції вдалося розкрити цілу низку бомбових замахів на прилюдні будівлі: на палату Бекінґгем, на замок у Віндзорі, на парлямент, на осідок Англійського Банку в Сіті, а також на головну кватиру Скотленд Ярд, тобто на будівлю льондонської тайної поліції. Крім того в документі занотовано імена урядовців тайної поліції, на яких мали виконати замах. Терористична кампанія мала зачатись у першій половині лютого. На думку льондонської поліції цей документ походить з кол, що співпрацюють з ірляндською республиканською армією. У звязку з цим у Льондоні пороблено цілу низку охоронних заходів. Стережуть усі публичні будівлі, навіть церкви. Поліції вдалося розвідати імена обох осіб, що кермують цією підпольно - саботажницькою акцією.

Льондон. В цілій Анґлії переведено труси, шукаючи вибухових матеріялів.

—o—

Розвязують хорватську справу.

Білгород. Тут відбуваються наради у хорватській справі. У князя регента Павла зібрались представники політичних груп та урядової партії за виїмком самого Стоядіновича.

—o—

Наглі суди в Мадярщині.

Будапешт. Учора вечером відбулась рада міністрів, після якої міністр справедливости видав розпорядок, яким уводить на цілому просторі держави наглі суди. Цей розпорядок стоїть безсумнівно у звязку з протижидівськими подіями мин. пятниці. Пристосування такого радикального засобу має на меті унеможливити дальші протижидівські заворушення.

—o—

ВИЇЗД МАДЯРСЬКОГО ПОСЛА З МОСКВИ

МОСКВА. Агенція Тасс оповіщує: Весь персонал мадярського посольства з послом Юнгертом Адвотім на чолі покинув нині Москву.

Конфлікт не поладнаний.

(Від нашого спеціяльного кореспондента.)

Прага, 31. січня

Приїхав я до Праги у найгострішій — здається — фазі затяжного конфлікту між центральним і карпатоукраїнським урядом.

У чому річ? За що йде боротьба?

За щож інше, як не за... **український характер тої страдницької землі?** Про що інше, як не про знищення того, що створив розбуджений карпатоукраїнський нарід і спинення того, що ще створити може в льогічному ході національної і державнотворчої праці?

Видається це дивне, кошмарне, божевільне? Так, але в цьому божевіллі є метода. Метода з двацятьлітньою практикою, яка, здавалося, вже вмерла з ментом зради Бродія, Фенцика, Стойки і безлічі їм подібних.

Показується, що тільки — здавалося.

Фактом є, що в Празі — всупереч усяким льогічним законам державної рації — існує все ще дуже сильна течія, що прямує до балканізації відносин у Карпатській Україні, до **повороту до старих метод кольоніяльного правління** в атмосфері якнайбільшого зріжничкування політичних, світоглядових і соціяльних течій, до боротьби всіх проти всіх, — бо тільки в такій атмосфері приведнення кольоніяльних метод може рахувати на успіх.

Саме ця течія нині в наступі. Обмотує вона густим павутинням татарських вісток і тривожних віщувань центральний уряд, використовує всі впливи та всі ходи, щоб виграти наступ і то виграти скоро, заки ще прийдуть карпатські вибори, у яких перемога українства вже нині виключає всякий сумнів.

Як знаєте, цей наступ почався з ментом іменування третім міністром Карпатської України ген. Прхалі. Іменування без попереднього предложення кандидата карпатоукраїнським урядом.

Зрештою, це вже наступ не перший. Ще нині мало хто знає, що після звичаєвої димісії карпатоукраїнського уряду о. д-ра Волошина у звязку з вибором федерального президента д-ра Гахи, **перейшла небезпека коло Карпатської України дуже близько.** Вище згаданій протиукраїнській мафії вдалося тоді переконати уряд про конечність іменувати не український, а „карпаторусский" уряд. І склад того уряду був уже підписаний. Виглядав він так: б. міністр Е. Бачинський, як премієр, пос. Коссей (оба „русскі") і для „принципу справедливости" — український діяч д-р Михайло Бращайко. Очевидно д-р Бращайко був би тої „почести" не приняв і тоді рахувалися з доіменуванням д-ра Августина Штефана з Рахова, відомого русофіла і мадярона, того самого, що недавно втік до Румунії і звідти мабуть до Будапешту. Інтервенції делегації Української Національної Ради, що тоді, в останній хвилині, приїхала з Хусту до Праги, можна завдячити, що до тої номінації не прийшло, хоч була вона вже урядово подана до радія і преси. Редакції мусіли робити зміни вже на друкарській машині...

Це так між іншим для пояснення тла.

Отже нині „ордр де батай" у цьому другому, концентричному наступі є **ім'я ген. Прхалі.** Радують його тут у Празі у всіх відмінках. Чеський легіоновий старшина, русофіл, жонатий з московкою. Заанґажований у звязках з російською еміґрацією. Ще молодий (уродж. 1892 р.) і — кажуть — твердої руки.

Яке булоб завдання ген. Прхалі?

Урядові чинники твердять: привернути лад у Карпатській Україні, де цього ладу нібито нема.

Слово „лад" дуже елястичне і тому не дивно, що русофільські кола у Празі інтерпретують його ось як:

1) Ген. Прхаля стане безапеляційно міністром внутрішніх справ. Таким чином дістане в руки адміністрацію, жандармерію і поліцію Карпатської України. Розвяже після кількох очевидних конфліктів „Карпатську Січ".

2) Стримає речинець виборів, допускаючи до „вільної гри сил". Потім переведе вибори вгідно з природніми вимогами тої „гри сил".

Що в такій конюнктурі дійшло б врешті-решт до уступлення обох українських членів у ряду — це річ очевидна. Тоді вийшли б на арену панове Бачинський і Коссей. І тоді Карпатська Україна стала б фрагментом, епізодом минулого.

Урядові кола твердять, що русофільська, вище зясована інтерпретація неправдива, що **ген. Прхаля одверто заявився на міністерській раді за дальшим втриманням українського характеру Карпатської України.** Що хоче працювати в тісному і льояльному контакті з премієром о. Волошином.

Отже?

Отже ні карпатоукраїнський уряд, ні тамош не автохтонне населення ні чути не хочуть про появу ген. Прхалі в ролі міністра тої землі. Вірять запевненням центрального уряду, але не хочуть. З конституційних і престіжевих мотивів. З волі автохтона господарити самому на своїй рідній землі. З переконання врешті, що нічого змінювати не треба, бо краще бути не може в прирівнянні до відносин з останього двацятиліття.

Вслід за цим, коли ген. Прхаля приїхав був перед десяти днями вперше на Закарпаття в ролі міністра — **всюди натрапив на стіну негації та нехіті.** Краєвий командант поліції відмовився виконати його прикази, провідні кола адміністрації — те саме. Премієр о. Волошин заявив йому на авдієнції, що не може визнати його призначення. Ген. Прхалі не залишилося нічого іншого, як відїхати назад до Праги.

Нині **стоїмо перед конфліктом, що набирає з дня надень на гостроті.** Центральний уряд боронить тепер вже не тільки правильности чи неправильности свого політичного кроку, але перш за все свого престіжу. Карпатоукраїнський уряд боронить не тільки свого престіжу, але передовсім непорушности конституційно признаного суверенітету нації.

В мин. четвер спеціяльному делегатові карпатоукраїнського уряду президіяльному секретареві **С. Клочуракові** вдалося було всеж навязати нитки компромісу з центральним урядом. Говорилося про іменування третім міністром українця, при чому ген. Прхаля мав залишитись четвертим міністром без теки, в характері повновласного міністра для справ звязку між центральним і краєвим урядом.

Всі ці медіяції перервалися нагло і несподівано у пятницю 27. січня. До Праги прийшла урядова вістка про саботажне зірвання вивіски з будинку польського консуляту в Севлюші у звязку з черговою демонстрацією умундурованих... січовиків (?). Крім цього демаршував різко польський посол у Празі.

Очевидно, не могло статися нічого кращого для оживлення протиукраїнської акції у Празі, як цей — неперевірений зрештою — інцидент. Безперечно, **провокаційний виступ** (не віримо, щоб брали в ньому участь січовики в одностроях, чи без них) дав противникам Карпатської України новий упрагнений **атут у руки** для ще сильнішого натиску на центральний уряд.

Все це сталося причиною, що в пятницю премієр Беран уже взагалі не говорив про четвертого міністра, але ультимативно зажадав негайного приїзду премієра о. Волошина і мін. Ревая до Праги. Це домагання премієр о. д-р Волошин з місця відкинув, але згодом погодився на виїзд мін. Ревая з дорученням закінчити інцидент з пошануванням престіжу обох сторін.

В суботу 28. січня приїхав мін. Ревай до Праги і з місця почав розмови з премієром Бераном та довіреником президента Гахи, міністром пропаганди Гавелькою. Розмови обох сторін тревали до понеділка вечора 30. січня.

Закінчилися вони знову нічим. Премієр Беран заявив, що не відкличе ген. Прхалі; мін. Ревай повторив категоричну заяву свого уряду, що тої номінації не приймає до відома. Ту саму декларацію зложив мін. Ревай ще і президентові республики.

Нині мін. Ревай відїхав назад до Хусту. Отже конфлікт не поладнаний. Тяжить він при кінці дисонансом над взаєминами між Прагою та Хустом. Політична атмосфера згущується.

Роман Голіян.

При простуді ЗЕЛА ПРОТИ ТЕРПІНЬ ЛЕГЕНІВ загально відомі як „Чай Пугльманна" лагодять кашель. — Можна дістати в аптиках і дрогеріях. — Ціна за пачку зол. 1.65. 26/31

З польської преси.

НА СХІД ЧИ НА ЗАХІД?

Ми вже згадували про те, що ввесь світ чекав від промови Гітлєра відповіди на одне питання: куди звернеться акція Німеччини в найближчому майбутньому? Велика частина польської преси станула на тому становищі, що канцлер Німеччини не дав ясної відповіди на це питання, але ріжні його вислови кажуть допускати, що німці звернуться в першу чергу на Захід. У звязку з цим **„Курієр Познаньскі"** звертає увагу на кінцевий уступ промови канцлера Гітлєра, який Польська Агенція Телєграфічна подала у зміненому вигляді, наслідком чого той уступ набрав іншого значіння. В німецькому радіо можна було чути і німецька преса подає цей кінцевий уступ промови в такій формі:

„Німеччина щаслива, що має сьогодні на заході, півдні і півночі заспокоєні кордони."

Цю заяву Польська Агенція Телєграфічна подала в такому змісті:

„Німеччина щаслива, що має сьогодні на заході і **сході,** на півдні і півночі заспокоєні кордони."

Підхопивши це виленський **„Глос Народови"** (ч. 34 з 3-го лютого ц. р.) пише:

„З цього порівняння виходить: 1. що канцлер Гітлер східньої границі Райху не вважає заспокоєною границею і то виразно в протиставленні до решти границь Райху; 2. що текст промови, який проголосила Польська Агенція Телєграфічна, додає східню границю, якої в автентичному німецькому тексті нема."

„Глос Народови" наводить інший приклад, теж з промовою Гітлєра, як ПАТ препарує тексти. У своїй вересневій промові в минулому році канцлер Гітлер сказав: „Німеччина має сьогодні з **багатьох** сторін зовсім заспокоєні границі і рішена ці границі прийняти і признати незмінними й остаточними." Польська Агенція Телєграфічна подала цей уступ так: „Німеччина має сьогодні з **усіх** сторін заспокоєні границі... і т. д.

„Отже це не перший раз — пише „Глос Народови" — ПАТ робить ці зміни чи заміни, які в основі перевінчують значіння заяви, яка чейже щось каже про політику, яку має намір вести Німецький Райх.

„В даним випадку, коли йде про висновки щодо найближчого напрямку тієї політики, ясне, що брак у заяві канцлєра ствердження, що також границю Німеччини на сході уважає заспокоєною, мусить чейже щось значити. Це тимбільше знаменне, що канцлер назвав три інші сторони світа: західню, південну і північну.

„З цього ні трохи не виходить, щоб внаслідок цього ми вважали, що наша західня границя безпосередньо загрожена. До такого висновку бракує інших позитивних елементів, що вказували б на її справжню негайну загрозу. Але в цьому кінцевому уступі промови канцлера скриває ться виразне заперечення погляду, якого ми не підтримуємо, але який вмовляє опінії частина преси, а саме, що в найближчому часі лінія німецької політики йтиме виключно в західньому напрямі. Це помилка, що послаблює нашу чуйність."

„Глос Народови" підкреслює, що віддавна висловлює погляд, що помилкою є думати, бультоби Схід Европи у найближчому майбутньому був забезпечений перед німецьким напором.

Німецькі кольонії.

БЕРЛІН. ПАТ. „Національсоціялістіше Кореспонденц" уже обговорює господарську та расову політику райху на будучих кольоніяльних областях. Урядовий партійний орган пише м. ін., що „німецькі кольоніяльні области будуть вільні від жидів", тубильці мешкатимуть у великих резерватах, суцільними племенами, де без перепони з боку білих випасатимуть худобу т. управляти поля.

Ліквідація внутрішнього спору УНДО.

КОМУНІКАТ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО - ДЕМОКРАТИЧНОГО ОБЄДНАННЯ.

На засіданні Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання дня 26. грудня м. р. переведено дискусію, якої предметом були м. ін. політичні та персональні розбіжности внутрі партії. Щоб усунути і вирівняти ці ріжниці, Центральний Комітет вибрав Медіяційну Комісію, зложену з 8 членів і 3 заступників, себто з 2 медіяторів, 3 членів більшости і 3 членів меншости та доручив цій Комісії прийти з остаточними внесками на найближче засідання Центрального Комітету:

У СКЛАД КОМІСІЇ увійшли: О. СТЕПАН ОНИШКЕВИЧ (в заступстві д-р Л. Макарушка) і СЕН. ВОЛОДИМИР ДЕЦИКЕВИЧ (в заступстві ІНЖ. ЮЛІЯН ПАВЛИКОВСЬКИЙ) як медіятори, та пп. ГОЛОВА ПОС. ВАСИЛЬ МУДРИЙ, ПОС. Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ, Д-Р ФРАНЦ СВІСТЕЛЬ, Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ (заступник ДИР. СТЕПАН КУЗИК), ДИР. ВОЛОДИМИР КУЗЬМОВИЧ і РЕД. ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ.

Комісія перевела цілу низку нарад і розмов, у висліді яких устійнила такі точки порозуміння, що мають зліквідувати внутрішні ріжниці у партії і встановити можливости співпраці поміж обома напрямками партії та їх співвідповідальности:

А) ЩОДО ВНУТРІШНІХ ПОЛІТИЧНИХ РОЗБІЖНОСТЕЙ: устійнено однозгідно, що ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ ВИМАГАЄ ВІД НАС ВНУТРІШНЬО-ПАРТІЙНОЇ І ЗАГАЛЬНО-НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗГОДИ І ТОМУ КОМІСІЯ ВВАЖАЄ РОЗЛАМ У ПАРТІЇ ЗА НЕДОПУСКАЛЬНИЙ.

Б) ЩОДО ЗАГАЛЬНО - ПОЛІТИЧНИХ СПРАВ встановлено таку платформу дальшої співпраці:

1) Спільно боротися за повноту прав Українського Народу у Польщі.

2) Притягнути до тієї боротьби якнайширші круги політично зорганізованого українського громадянства.

В) У СПРАВІ ОДНОСТАЙНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ТАКТИКИ з іншими українськими політичними організаціями при виборах до самоуправи устійнено таку політично-тактичну формулу: „ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УНДО ПОСТАНОВЛЯЄ, ЩО САМОУПРАВНІ ВИБОРИ ПОВИННІ БУТИ ПЕРЕВЕДЕНІ НА ЗАСАДІ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЛІСТ. ВИБОРЧЕ ПОРОЗУМІННЯ З ІНШИМИ НАЦІОНАЛЬНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ ПАРТІЯМИ Є НАКАЗОМ СЬОГОДНІШНЬОЇ ХВИЛИНИ". Переведення цієї засади в життя залишається Президії Партії.

Г) ДЛЯ НАЛАДНАННЯ СПІВПРАЦІ І СПІВВІДПОВІДАЛЬНОСТИ у нинішніх верховних партійних органах рішено перевести перевибір дотеперішніх органів партії.

—o—

Новий склад партійних орґанів:

а) ПРЕЗИДІЯ: ПОС. ВАСИЛЬ МУДРИЙ — голова, Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ, Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ, ДИР. ОСТАП ЛУЦЬКИЙ, ІНЖ. ЮЛІЯН ПАВЛИКОВСЬКИЙ — заступники голови.

б) СЕКРЕТАРІЯТ: Замість одиничного Генерального Секретаря встановляється установу ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРІЯТУ, який рішає колегіяльно і вибирає зпоміж себе провідника. До Секретаріяту входять: ДИР. ВОЛОДИМИР КУЗЬМОВИЧ, Д-Р ЛЮБОМИР МАКАРУШКА і Д-Р ФРАНЦ СВІСТЕЛЬ.

в) ЕКЗЕКУТИВА: Президія в повному складі (5 осіб), Секретаріят у повному складі (3 особи) і пп.: Д-Р МИХАЙЛО ВОЛОШИН, ДИР. СТЕПАН КУЗИК, О. ПРАЛАТ ЛЕОНТІЙ КУНИЦЬКИЙ, РЕД. ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ і ПОС. ЗИНОВІЙ ПЕЛЕНСЬКИЙ. Шосте місце зарезервоване для кооптації.

Цей вислід Медіяційної Комісії зреферували на Центральному Комітеті УНДО в дні 4. лютого п. р. ІНЖ. Ю. ПАВЛИКОВСЬКИЙ І Д-Р Л. МАКАРУШКА. ПОС. ВАСИЛЬ МУДРИЙ підкреслив велике партійне і загально-національне значіння заключеного порозуміння та поручив його прийняти. ДИР. В. КУЗЬМОВИЧ заявив іменем теперішньої внутрішньої опозиції, що внутрішня опозиція перестає істнувати, висловлюючи переконання, що полагода внутрішнього спору найде свій остаточний вислів в успішній співвідповідальній праці.

На внесок О. ПРАЛАТА Л. КУНИЦЬКОГО Центральний Комітет ЗАТВЕРДИВ оплесками вислід нарад Медіяційної Комісії та ВСІ ІІ ВНЕСКИ і висловив Медіяційній Комісії признання.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших більських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

тільки
Крем магістра В. ПАЗЬКЄВСЬКОГО усуває радикально Веснянки Плями і т. п.
Крем Halina Nr 2
(півтовстий)
плекає церу, хоронить перед зморщинами і їх усуває.

ВІДВІДИНИ ЧУЖИНЦІВ.

Окрім німецьких екскурсій відвідав Карп. Україну теж колишній англійський міністр, тепер посол до англійського парляменту Веджвуд Бен з Льондону, який живо цікавиться Карпатською Україною.

Приємно теж зустрічали в Карпатській Україні кореспондентку французької газети „Журналь де Парі" п. Сузанну Шемінад, яка виявила велике зацікавлення розвитком українського культурного та політичного життя. Під цю пору п-ні Шемінад ще перебуває в Хусті. Зробила дотепер інтервю з командантом „Січи" Дмитром Клемпушом та багатьома іншими передовими людьми Карпатської України.

НОВА АВТОБУСОВА СПОЛУКА.

На днях зачала фунґувати нова автобусова сполука з Пряшева на Карпатську Україну. Автобус виїздить з Ужгороду (летунська площа) на Собранці, Вранів до Пряшева і навпаки.

ДРІБНІ ВІСТИ.

Міська рада міста Рахова вибрала премієра Карпатської України д-ра А. Волошина своїм почесним громадянином. Тимсамим і Рахів пошанував працю премієра для добра карпато-українського народу.

Також і лівий беріг Тиси в Рахові названо його імям.

Також заступництво села Страбичова, де колись перебували УСС-и, іменувало о. Волошина своїм почесним членом.

Міністерство судівництва в Хусті перенесло свої канцелярії до будинку краєвого суду.

В Карпатській Україні нарахували 35 родів ріжних летючок, що їх мадяри розкинули за останніх 3 місяці.

Вісти з Карпатської України.

З УКРАЇНСЬКОГО КАРПАТСЬКОГО ТЕАТРУ.

Театр „Нова Сцена", що зродився з малого гуртка аматорів учителів, які кілька років своїм власним коштом поширювали живе українське слово зі сцени, не зважаючи на ріжні переслідування — сьогодні стоїть на своїй висоті і перемінився в державний театр Карпатської України.

Тепер саме зробив турне по більших містах східної Карпатської України: в Ясіні, Рахові та Великому Бичкові. В заїзді на Гуцульщину взяло участь 30 членів-акторів під проводом директора театру А. Шерегія і шефрежисера-хореографа В. Лібовицького.

У своєму турне театр „Нова Сцена" дав такі вистави: „Часи минають", драматичні образи на 3 дії з життя Карпатської України — Ю. Грома. „Над Дніпром", драм. образи відомого поета О. Олеся. „Місяць і зоря", казка-оперета, лібрето Миколи Чирського, музика М. Аркаса. „Отемніла Хмара" з революційного життя на східних українських землях.

По закінченні турне дня 31. І. ц. р. вернувся театр „Нова Сцена" до Хусту, звідки виїхав у західну частину краю і дає тепер вистави у Сваляві.

Населення Карпатської України приймає українських артистів з одушевленням, як символ свого відродження.

ЕЛЄКТРИЗАЦІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Електричну струю Карпатській Україні дає нове товариство „Карпатські Елєктрівні" в Хусті, що мають тільки дві малі електрівні в Ясіні й у Воловому, решту електричної струї доставляють. Цього року буде закінчена гідроцентраля в Оноківцях. Очікують, що електрична сітка буде значно поширена, бо багато сіл бажає провести електризацію. Електризація буде проведена в таких селах: Довге, Дубове, Поляна, Нелїпено, Голубинне, Ракошин, Давидків, Вишній Коропець та інші.

Перші заходи до вибудування електрівень зроблено і вибудувано, як ми вже подавали, нову електроводну магістралю, яка заступатиме головне ведення, що дотепер проходило через забрану територію.

ПОДАТКОВІ УРЯДИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Від нового року є в Карпатській Україні 9 податкових урядів разом з доходовими контрольними, катастральними і мірничими урядами. Вони містяться у Великому Березному, Середньому, Сваляві, Іршаві, Воловому, Хусті, Тячові, Севлюші і Рахові. Головна й окружна фінансова дирекція є в Хусті.

ШКОЛА ДЛЯ АКУШЕРОК.

При краєвій лічниці в Севлюші буде в найкоротшому часі відкрита школа для вивчення акушерок. Число порадень для матерей і дітей буде поширене, а при тих порадніх, що вже істнують, буде теж зорганізована лікарська служба, щоб матері і діти мали першу лікарську поміч у потребі.

В Карпатській Україні є 9 лічниць, з котрих 5 створила вже в останньому часі влада Карпатської України. В лічницях нема тепер дипльомованих сестер і для них буде теж отворена дволітня фахова школа.

Україніка.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

В **„Обзорі"** з 1. II. у передовій статті обговорено відношення сусідніх народів до карпато-української державности. Передовик „Обзору" підкреслює факт, що офіціоз словацького уряду „Словак" далі волічеться у хвості русофільства і в той спосіб, нехайщо може й несвідомо, іде на руку мадярській пропаганді.

ТУРЕЦЬКА ПРЕСА.

Турецький часопис **„Джумхуріят"**, що виходить у Істамбулі, у ч. 5265 з 8. І. ц. р. помістив велику статтю про Україну. Є це перша стаття про Україну від 1920 року в турецькій пресі. Правда, є там ще багато деяких неточностей, але турецький журналіст виказав добру волю згадати про положення у Карпатській Україні.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Січневе число берлінського журналу **„Ост-еврона"** містить статтю „Польща після віденського арбітражу", в якій широко зреферовано становище польської державної думки у відношенні до новоповсталої на півдні від Карпат федерації чехів, словаків і українців та до мадярських ревізіоністичних домагань. — Крім того в цьому ж числі журналу пишеться про українців у Польщі.

Місячник **„Гайст дер Цайт"** (Берлін, грудень) приніс гарну статтю п. н. „Тарас Шевченко, український поет".

Ессенський щоденник **„Національ Цайтунг"** з 22. січня умістив статтю „Українські роковини", де насвітлено значіння роковин 22. січня 1918. і 1919. років, як теж значіння роковин постанов Народньої Ради в Хусті з 21. січня 1919 р.

„Дайтше Рундшау" (Бромберґ) з 4. II. приносить більшу замітку п. н. „Відпруження Прага—Хуст" і велику кореспонденцію з Варшави („Українська маніфестація у Варшаві") про українську акалемію з приводу 22. січня, на якій був присутній також воєвода Юзевський.

—o—

В НЕСПОКІЙНІЙ ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ. Британські військові частини трусили і перешукували в пятницю багато арабських сіл. У двох місцевостях арештовано 23 арабів.

З Товариства „Відродження".

КОМУНІКАТ І. ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ 30-ЛІТТЯ Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ".

1. Згідно з рішенням Головної Ради Т-ва „Відродження" проголошуємо 1939. рік ювілейним роком відродженецької праці.

2. Рівночасно взиваємо філії, кружки, поодиноких членів і прихильників нашого руху до вшанування цього ювілею відповідними концертами, академіями й рефератами.

3. Усіх діячів протиалькогольного руху просимо надсилати до кінця лютого 1939. р. матеріяли до ювілейного альманаха. Залежить нам передовсім на короткій, ілюстрованій світлинами історії кожної філії й кожного кружка. Позатим числимо на спомини, новелі й фейлетони, звязані з нашим рухом. Врешті раді б ми бачити статті програмові й ідеольогічні.

Львів, 31. січня 1939.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:
Проф. І. Тесля; проф. А. Антонович; м-р Яр. Чума.

ІМПРЕЗИ Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ" У ЛЬВОВІ.

Головна Рада Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Товариства „Відродження" у Львові подає до ласкавого відома Українського Громадянства, що крім лютневих відродженецьких курсів, викладів і рефератів у Львові та в краю в усіх товариствах, улаштовуємо у днях 12. 13. і 14. лютого ц. р. в салях Української Захоронки в „Народньому Домі" при вул. Рутовського ч. 22, III. пов. **Протиалькогольні дні Товариства „Відродження".**

I. Неділя, 12. II., год. 17.: 1. Відкриття протиалькогольної вистави. 2. Публична дискусія: „За, чи проти абстиненції?"

II. Понеділок, 13. II., год. 17.: Жива відродженецька ґазета.

III. Вівторок, 14. II., год. 16.: Відродженецька Ялинка з ляльковим вертепом і товариськими забавами.

Протиалькогольна і протинікотинна вистава відкрита у тих же салях від 12. до 28. лютого, від 9. до 18. години.

На ті імпрези та виставу запрошує батьків і молодь, виховні й освітні установи та все Українське Громадянство

Головна Рада Т-ва „Відродження".

ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР ДЛЯ „ВІДРОДЖЕННЯ".

Тому, що з огляду на зимову допомогу безробітним Т-во „Відродження" не дістало дозволу на збірку у всіх трьох воєвідствах, просимо оцим усе Українське Громадянство складати поодиноко добровільні ювілейні датки для „Відродження". Особливо в місяці лютому ніодин українець не повинен відмовитись у цьому ювілейному році „Відродження" від такого датку на фонд боротьби з отрутами, що від віків руйнують морально й матеріяльно український нарід.

Головна Рада Т-ва „Відродження".

—o—

Молодь — дітям.

Хто працює для наших найменших, той кладе основу під краще завтра свого народу. Розуміють це добре культурні народи, тому над освітою дітей працюють не тільки родичі, школи, але й усякі товариства і то ріжними засобами, щоб придбати дітворі широкий обсяг відомостей з ріжних ділянок знання.

Кілько-ж то цікавих авдицій ріжноманітного змісту дає дітям радіо, кілько імпрез улаштовують школи! Навіть поважні, великі театри дають для дітей вистави, получені нераз з більшими коштами і всілякими акцесоріями. Вони дають дітям не тільки забаву, що вводить дитячу уяву в чарівний світ звичайно гарно сценічно ілюстрованої байки, але беруть під увагу і ціль дидактичну, що скривається в тексті байки.

Саме цикль цього роду вистав задумує дати філія „Союзу Українок-Емігранток" у Львові з Комітетом „Брат-Братові" і першою з них буде фантастична казка „Дід Мороз" М. Шугаєвського, що відбудеться 15-го лютого ц. р. в салі театру Ріжнородностей. Грати буде молодь старша під режисерією рутинованої артистки п. Софії Орлян. У виставі візьме участь балет п. Суховерської. Чистий дохід призначений на підмогу для сиріт по емігрантах, що в останніх часах утратили батьків та опинилась у крайній нужді.

Маємо повну надію, що українське старше громадянство і наші маленькі підуть назустріч нашим зусиллям і відвідають „Діда Мороза" якнайчисленніше. О. Ціпановська

З громадянської діяльности д-ра Данила Стахури в Самбірщині.

ДРУГИЙ ПЕРІОД ДІЯЛЬНОСТИ Д-РА СТАХУРИ В САМБОРІ.

Вибір співробітників для праці в повіті.

Щойно в 1901. році, по смерти адвоката д-ра Гумецького, спровадився д-р Стахура знову до Самбора, отворивши тут адвокатську канцелярію. Був тоді звичай, що українці адвокати осідали лише в тих містах, де не було другого українця адвоката, щоб собі не робити конкуренції. Якраз по смерти адвоката д-ра Гумецького, приїхала до моєї дружини її вчителька, нині ще діяльна професорка Ольга Ціпановська, прослідити терен Самбора для свого шваґра, будучого адвоката.

За час десятилітньої неприязности Стахури філія „Просвіти" ледви прозябала. Вели її ц. к. урядники українці: судді, професори тощо. Найбільше ще праці вложив недавно померлий Теодор Біленький, професор семинарії, що провадив філію добрих кілька літ, журячись найбільше читальнею „Просвіти" в Бабині, що виборола собі право шинкувати горівкою.

Д-р Стахура, вернувшись по 10-ти роках до Самбора, застав філію „Просвіти" в такім стані, який знаємо з морального сенсу вершика: „Птах, щупак і рак". Філію вели ц. к. урядовці, що то в серці мали багато тепла для недолі народу та їхне державне становище не позволювало їм виступати проти істнуючого режиму отверто, явно упоминатися за кривдою народу. Д-рові Стахурі це відразу не подобалося, і він в 1902. році, вибраний до нового Виділу філії „Просвіти", вніс відразу багато свіжого повітря. Як людина молода, повна життевої енергії, рішучости, здоровля, притім незалежна від ц. к. уряду, вніс до нововибраного Виділу багато ініціятиви. Його не вдоволив стан 12 читалень, що ледво животіли, але зараз на першім засіданні Виділу заповів, що до кількох літ цілий самбірський повіт мусить покритися діяльними читальнями „Просвіти". Щоб додержати слова, він оглянувся за інтеліґентними помічниками і найшов таких двох, що самі жертвували свої услуги до співпраці, а саме: **Франц Сілецький**, емеритований учитель, людина в силі віку і здоровля і **Олекса Духович**, емеритований інспектор шкільний, а третій депендент Стахури **Евґен Коляджин**. Згадані помічники уложили плян розїзду щонеділі по селах, де давали відповідні реферати. Села розрухалися... Стахуру дня 28. XII. 1903. р. вибрано головою філії „Просвіти"; на чолі цієї філії стояв він до 1919. року, до часу примусового відїзду за кордон.

ОСНОВУВАННЯ ЧИТАЛЕНЬ.

Зачав основувати нові читальні за читальнями. Здобував село за селом. Освітній рух закипів у повіті на добре, тимбільше, що то були часи російсько-японської війни, час революційних розрухів в Росії, чим нарід по наших селах дуже цікавився. Д-р Стахура не зносив ніякої угодовщини, не узнавав ніякої „нової ери" і тим зеднав собі відразу нарід, передовсім селян. Кожної неділі сідав зі своїми помічниками на фіру та їхав від села до села здобувати позицію за позицією, навіть у тих селах, де були чинні москвофільські читальні. Був то час, де в Австрії рішено покінчити з куріяльним парляментом і запровадити безпосереднє, рівне, тайне, загальне і пропорціональне виборче право.

Вже по однорічній праці в Самбірщині, писав Стахура до директора канцелярії „Просвіти" у Львові, що читальняний рух у Самбірщині розвинувся на добре й він піде таким темпом дальше.

Помічник Стахури інспектор Духович пильнував канцелярії „Просвіти", мав дар стягати залеглі вкладки і приєднувати нових членів так, що за рік праці прибуло філії 226 членів. Довірочні збори скликував Стахура окремо для селян, окремо для загонової шляхти, окремо для народніх учителів. Від самбірської інтеліґенції виєднував прочитані числа „Діла" і пересилав їх читальням. Новістю були відозви до міських пань українок, до сільських жінок, до ремісників, до провідників національно-демократичної партії. По року праці, звіт інспектора Духовича до Головного Виділу виказує, що на 89 сіл самбірсьокго повіту в 46 селах бачимо вже читальні „Просвіти". В 43 селах не було на жаль ще **ні одного** члена „Просвіти" так, що на 61.476 українців Самбірщини знайшлося всього 226 членів центральної „Просвіти"! До слабо діючих 12 читалень забрався Стахура з цілою енергією, щоб їх оживити, приділивши кожній одного з виділових, як наглядача-опікуна.

В 1906. році відбув д-р Стахура зі своїми помічниками Духовичем, Сілецьким, Коляджином і о. Бордуном, парохом з Викіт, люстрацію всіх читалень. Змусив більшу частину читалень, щоб вивісили на видному місці таблиці з написами: „Читальня Просвіти" і придбали портрет Шевченка. За його стараннем кількнацять читалень перший раз устроїли свято в честь Шевченка. Деякі читальні заложили собі хор. Кілька читалень заложило **курс анальфабетів.** Читальні в Бережниці, Білинці, Викотах, Ваньовичах, Лопушній, Татарах, Тоґрановичах, Черхаві і Чукві заложили **крамниці,** а читальня в Бабині перестала шинкувати горівкою. Чинні читальні запренумерували 40 примірників „Свободи", органу нац.-демократичної партії. Зачали наші люди читати й цікавитися ґазетою, тижневиком!

В міжчасі д-р Стахура заснував у Самборі також політичне товариство **„Повітовий Народній Комітет"**, якого став головою, і до політичної організації втягнув найбільше свідомі елементи з селян, що виробилися з часом при читальнях „Просвіти", а також деяких відважніших одиниць зпоміж народнього вчительства. Вони допомогли багато Стахурі. Дотепер з рядів народнього вчительства ніхто до народньої роботи не ставав, бо кс. інспектор Куліш нікого з українців-учителів до самбірського повіту не приймав. Щойно по уступленні інспектора кс. Куліша почали поволи осідати в Самбірщині вчителі українці, що недавно покінчили тут учительську семинарію. Були це ідейні юнаки, виховані в тайних студентських гуртках, як: Михайло Коберський, Степан Сілецький, Евст. Менціньский, Василь Жига, Мих. Дворян, І. Януш, Ів. Пукач, брати Коблянські. Вони всі розділили повіт між себе, осівши в ріжних місцях і своєю тихою муравлиною працею організували селян, найбільше по москвофільством затроених селах.

Іван Филипчак.

(Далі буде).

Перед виборами президента Франції.

ПАРИЖ. У парляментарних колах вичікують оголошення у найближчих днях речинця виборів президента французької республики. Згідно з конституцією вибори нового президента мусять відбутись найпізніше на місяць перед упливом каденції президента, що урядує. Тому, що президент Лебрен свій уряд перейняв 10. травня, нормально національні збори у Версаю, що довершують вибору, повинні б зібратись у дні 10. квітня. Одначе цей день є великодним понеділком. З цієї причини преміер, до якого разом з президентом сенату належить почин скликання національних зборів, має намір скликати ці збори 5 днів скорше, тобто на день 6-го квітня ц. р.

Криза югославянського кабінету.

ПАРИЖ. Агенція Авас повідомляє з Білгороду: В кабінеті преміера Стоядіновича повстала криза. 5 міністрів подалось до димісії, між ними: 2 магометани — Мегмуд Спаго, міністр комунікації та Шафер Кулянович, міністр без теки, 2 словінців — Міго Крок, міністр приходових робіт і Франц Снай, міністр без теки та серб — Драгіша Цветковіч — міністр суспільної безпеки, вождь робітничої організації. Парляментарна група урядової партії, що мала відбути сьогодні рано засідання, на якому хотіли полагодити справу вибору президії посольської палати відложила це засідання на понеділок.

ПАРИЖ. ПАТ повідомляє: Преміер Стоядінович зголосив димісію цілого кабінету.

Нова українська станиця у Львові.

Недавно повстала у Львові українська виробня стилевих новочасних меблів „Еар", що міститься при вул. Кор. Ліщинського 23.

Дуже широко поширене в останніх часах стосування зразків українського народнього мистецтва в кераміці, тканинах та одежі якось небагато знайшло приложення в дереві. Правда, досить поширений тепер виріб гуцульських коробок, топірців і т. і., але великих речей у дереві на більшу скалю досі не було. Цю прогалину старається саме виповнити згадана виробня, що випускає на ринок новочасні, стилеві меблі з зразками українського народнього мистецтва.

Стилеві українські меблі повинні знайти дорогу не тільки до приватних домів, але також до бюр наших центральних установ та всяких інших станиць. Замість купувати чужу нам культурно міську тандиту, заступаймо її високовартісними рідними виробами!

Нашим обовязком піддержати цей почин, бо виробня „Еар" — це новий варстат праці для наших безробітних молодих інтелігентів і ремісників. Виробню меблів „Еар" ведуть м-р Підгородецький та інж. Драган.

Побажати б тільки, щоб виробня „Еар" стосувала високовартісні зразки народнього мистецтва, використовуючи музейні збірки та своєю солідністю здобула собі не тільки український ринок, а й заграницю.

К. Д.

—o—

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Не тримайте безужиточно дома **долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Зхороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну зга. в речинці заінкасують Вам відсотки.

XXIV. Загальні Збори Українського Лікарського Тва у Львові.

Дня 28. січня ц. р. відбулися XXIV. Загальні Збори Українського Лікарського Товариства у Львові у приявї 60 членів, у цьому двох делегатів філій Товариства та 8 членів з провінції.

Збори відкрив голова Товариства **д-р Олександер Подолинський,** що привитав приявних, делегатів філій та згадав померлих у діловому році членів д-рів: **Олександра Петра Літинського, Евгена Дурделла та Евгена Кобринського.** Память померлих ушанували приявні, вставши з місць і в повній мовчанці.

З черги голова звітував про діяльність Виділу й Товариства. Праця в Товаристві була поділена на комісії, яких у діловому році було 4 та 6 рефератів. Комісії: наукова, організаційна, кооператив здоровля, товариського житя; реферати: звязок з Медичною Громадою, для ветеринарних лікарів, спортовий, делегат до лікарської колегії Українського Шпиталю, делегат до комітету оборони прав вільних професій, звязку з Українським Гігієнічним Товариством.

Діловий рік Товариства був дуже важний з огляду на відкриття та орухомлення першого Українського Шпиталю у Львові. Саме це дещо спинило працю в товаристві тому, що всі члени, що досі працювали в товаристві, віддали свою працю та увагу шпиталеві Всеж науковій ділянці присвячені щотижневі сходини в Товаристві. Було їх 36 — і на них виголошено включно з демонстраціями 44 виклади. Замітні є сходини в Українському Шпиталі з демонстраціями хворих — таких сходин було 3.

Організація Товариства начисляє 381 звичайних членів та 17 членів-кореспондентів, згуртованих в централі у Львові та 4 філіях: у Коломиї, Станиславові, Тернополі та Перемишлі. З цих філій тернопільська основана в діловому році і почала відразу дуже видатну наукову та організаційну працю, задумуючи незабаром разом з філією Українського Гігієнічного Товариства в Тернополі відкрити амбулаторію, як завязок шпиталю в Тернополі. Інші філії також проявляли видатну працю — передовсім філія в Коломиї, слабше у Станиславові та найслабше в Перемишлі.

До заснованої в Ременові першої української кооперативи здоровля прибули ще дві нові, а саме в Боднарові та Цеблові. Всі вони виконують важну суспільно-лікарську працю на селі та стають зразком для інших сіл.

Після звідомлення делегатів філій, скарбника та Контрольної Комісії розвинулась жива дискусія. Приявні подавали до нового виділу побажання щодо напрямних праці на майбутнє. Після ухвалення абсолюторії Збори вибрали на внесок Комісії-Матки новий виділ у складі: голова — **д-р Маріян Панчишин,** виділові: д-ри Ярема Малис, Богдан Макарушка, Олександер Лаврівський, Павло Цимбалістий, Марія Фіґоль, Роман Осінчук, лік. вет. Вол. Лехицький, Дмитро Стасів та як помічників для поодиноких ділянок д-рів: Дубового, Галібея, Андрія Бурачинського, Прокоповича, Бариляка.

На внесення д-ра Філяса Загальні Збори подякували товаришам за видатну працю на стійках в українських кооперативах здоровля та закликали їх до дальшої видатної праці, щоб вони стали зразками для майбутніх працівників на цій ділянці **лікарської** суспільної служби. Також на внесок д-ра Філяса Загальні Збори вибрали свого члена-основника й організатора Товариства д-ра Зиновія Левицького в Коломиї почесним членом Товариства.

—o—

ЛИСТ ГІТЛЄРА ДО ЛИТОВСЬКОГО РИБОЛОВА.

КЛАЙПЕДА. Литовський риболов Печулайтіс врятував у часі морської бурі двох німецьких риболовів. Перед кількома днями Печулайтіс дістав з канцелярії Гітлєра письмо з подякою за геройський вчинок. Це письмо підписав сам канцлер, а як додаток до нього був у коверті чек на 100 нім. марок.

—o—

БУДОВА НІМЕЦЬКОГО ДРЕНАВТА.

ЛЬОНДОН. „Ексчендж Телеграф" повідомляє з Берліна, що 1-ий німецький дренавт поємности 35.00 тон спустять на воду в першій половині березня. Другий дренавт цього самого типу збудують цього року.

—o—

АРЕШТУВАЛИ САБОТАЖНИКА.

ЛЬОНДОН. У висліді доходжень, що їх вела поліція, арештовано одного мужчину під закидом участи в замахах, доконаних на станції підземки в Лестер та Тоттенгем. В арештованого найдено вибуховий матеріял.

ЛЕТУНСЬКА СПОЛУКА БЕРЛІН—ТОКІО

БЕРЛІН. Німецька „Люфтганза" заключила договір з японськими летунськими лініями, який передбачує проведення правильної німецької летунської служби між Берліном і Токіо.

ІГОР ЗІНИЧ. 2

Шкільська любов.

Довго в ніч я не міг заснути. Увесь час я думав про дівчину. Раз з досадою, що вийшов у неї смішний, то знову з захопленням її небуденною красою, її безпосередністю.

Два дні з черги я не виходив в гори. Першого був у священника. Там віхалося багато молоді і весь час пройшов на співах та забаві. Другого дня охопила мене якась нехіть до всього, тому й сидів у хаті. На третій день під вечір пішов шукати дівчини. Застав її як розливала в горшки молоко. Привитала мене відразу згорда.

— А ти чому не прийшов скінчити підпис?

— Не мав часу.

— Ага, сидів коло попівни тай не було коли. Вона ладна. Така білява. Певно брався й цілувати.

Я хотів щось відповісти. Не дала.

— Краще, мовчи. Я знаю вас, хлопців! Кождий ласий на дівчину, а ше як ладна. На топір та кінчи свою роботу.

— Темно стає. Знов не скінчу.

— А коли-ж скінчиш? Знов тебе кудись понесе.

— Не понесе. Прийду завтра-позавтра. Приходитиму аж скінчу, — говорив скоро, радий, що буде добра притока.

Глянула на мене. Очі на мить заіскрилися.

— Скінчиш, не скінчиш, але сідай тай роби.

Я став довбати. Сіла близько мене. Дивилася на мою роботу, а деколи крадькома на мене.

— Які у тебе білі руки! Аж смішно. Певно й гладенькі.

Діткнула, погладила. Я мовчав. Пильно різав букви.

— Ой, а я й забула. Передвчора ми робили буда. Я приладила маленький і для тебе. Ти певно ще ніколи таке не їв.

Скочила під колибу, принесла будз зав'більшки бохоняти. Подала мені:

— Їдж.

— Тепер ні. Аж скінчу роботу.

Знов сіла біля мене. Цим разом уже цілком близенько. Я не видержав. Кинув топірець і обняв її. Не пручалася. Вложила обі руки в моє волосся і стала ним бавитися.

— У тебе таке волосся як листя восени. А очі? Покажи. Ха, ха, ха. Очі як квіте льону.

Я пригорнув її та став цілувати в шию.

— От, таке! В шию цілуєш? Та краще вже в уста. Чи ті великі школярі всі такі смішні?

Я цілував далі: в уста, в очі, в шию.

— Буде вже, буде. Ти осатанів, чи шо?

Вирвалася, пішла із колиби. Стала розкладати ватру. Розпалюючи співала півголосом:

Зелений дуб, зелений дуб
Зелена ліщина,
Полюбила легіника
Молода дівчина.

Я схвильований підійшов до неї. Хотів знов обняти — поцілувати. Не далася.

— Іди геть! Нема коли цілуватися.

Я розсердився.

— Як іти то іти. Бувай здорова.

— Будь здоров.

Дурна гуска, подумав я, тай пішов.

Але розбіраючи всю пригоду від початку, я зачав розуміти, що вона стає для мене небуденним пережиттям. Я бачив, що ця дівчина цікава мені не лише своєю майже класичною красою чи дикою безпосередністю. Я її таки став любити, любити так, як може це вісімнацятьлітній хлопець, до того ще вперше. Це нове почування захопило мене всього ще й своїм романтичним підкладом. Та мене сердив той глумливий тон дівчини. Тому й не мав охоти з нею стрічатися.

Пройшло кілька днів. Я сидів в хаті або блукав на приходстві. Охота до мандрівок в гори десь пропала. Не манили мене, ні зелені полонини, ні сонячні верхи. Кілька разів ладився піти до дівчини, але як нагадав її жартливий сміх минала охота. (Покінчення буде).

У СПРАВІ ПОЛОЖЕННЯ
сільського населення у Східній Галичині.

В суботу після полудня відбувалась у будже-товій комісії сойму дальша дискусія над бу-джетом міністерства рільництва.

Посол Пеленський заявив, що положення сільського населення у трьох південно-східних воєвідствах є гірше, ніж деінде, а всі зусилля у напрямі поправи є параліжовані. Бесідник до-магається низки улекшень у парцеляції та ко-масації, а також жадає уможливлення розвит-ку українських кооператив і взагалі економіч-ного піднесення українського населення у Схід-ній Галичині.

Проти виводів посла Пеленського гостро виступив польський посол **Жиборський.** Він назвав демагогією твердження пос. Пеленсько-го, що метою осадництва є спинення комасації. Кольоністи — твердить п. Жиборський — не-суть зі собою культуру, а не вільно чейже за-бувати, що громадянин може свобідно пору-шатись у межах держави й купувати морґи там, де хоче. Бесідник підкреслює, що з ріж-них оглядів парцеляцію може вести тільки уряд. Українці — продовжує п. Жиборський, ввели політику до праці всіх своїх кооператив-них рільничих орґанізацій і в цей спосіб відме-жували себе китайським муром від польських рільничих орґанізацій. Велике число польських селян працює на пів га і тому треба збільшити їм рілю до стільки морґів, скільки українці про-куктнули в періоді дикої парцеляції в рр. 1924 до 1931. З тої засади випливає гасло: ні одно-го гектара в українські руки, поза 10 відсотка-ми, передбаченими в законі.

Велика перемога армії ґен. Франка.

ХЕРОНА ЗДОБУТА!

САЛЯМАНКА. Вчора в 10-ій годині ранку війська генерала Франка здобули місто Херо-ну, найважніше після Барсельони місто Ката-льонії. Занявши Херону, наварський корпус ру-шив без відпочинку до дальшого наступу на противника, що поспішно уступає в напрямі французького кордону.

ВІЙСЬКА ҐЕН. ФРАНКА У ВІДДАЛІ 50 КМ ВІД ФРАНЦУЗЬКОГО КОРДОНУ.

БАРСЕЛЬОНА. Корпуси ґен. Франка дій-шли до комунікаційного вузла Врандес, на пів-ніч від Херони і є таким чином у віддалі 33 км. від Фіґуерас. Ґенеральна кватира національного війська стверджує, що війська ґен. Франка не находяться ніде дальше від французького кордону, як 50 кільометрів.

100.000 ЕСПАНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

ПАРИЖ. Авас повідомляє, що досі пе-рейшло французький кордон 80.000 цивільних і коло 20.000 військових утікачів з червоної Еспанії. Втікачів висилають у центральну Фран-цію.

ЧЕРВОНИЙ ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД ПОКИНУВ КАТАЛЬОНІЮ.

ЛЄ ПЕРТУС. Кореспондент Аваса повідом-ляє, що по чуткам премієр Неґрін та члени ес-панського уряду покинули Катальонію, відлетів-ши вчора до Валенсії. Президент Азаня перей-шов французьку границю і їде до Парижа.

ВТЕЧА ЕСПАНСЬКИХ РЕПУБЛИКАНЦІВ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. Аґенція Авас повідомляє: На кон-ференції, що відбулася в Ляпертус між еспан-ськими ґенералами червоної армії та француз-ким комендантом військової округи ґен. Фа-жольд вирішено спосіб і час переходу еспан-ської червоної армії до Франції. Найперше пе-рейдуть кордон цивілісти, опісля війська і зло-жать зброю.

Резолюції великої фашистівської ради.

Рим. ПАТ. Після нарад найвищої фашистів-ської ради, що відбулась під проводом Мусолі-нія вчора у венецькій палаті, оголошено такий комунікат:

„На засіданні великої ради Мусоліні вигo-лосив експозе на тему загального міжнарод-нього положення. Експозе оплескували, його висновки приняли з захопленням. Опісля мі-ністр закорд. справ Чіано представив деякі окремішні моменти закордонної політики Іта-лії. Мусоліні доповнював експозе Чіяна. Ухва-лено через аклямацію такі дві резолюції:

Велика фашистівська рада висловлює глу-боке вдоволення з приводу промови, яку ви-голосив канцлер Ґітлер у шесту річницю пере-брання ним влади, промови, в якій Ґітлер під-твердив політичну, ідеольоґічну й військову солідарність, що звязує обі революції — фа-шистівську й національно - соціялістичну та майбутне обох країн.

Велика фашистівська рада, зібравшись у день, коли наслідком заняття Ґерони цілу Ка-тальонію звільнено від варварського больше-вицького гнету, шле гарячий привіт герой-ським еспанським комбатантам і легіонерам, солідариим чинникам перемоги і проголошує перед усім світом, що добровольчі сили фа-шизму не припинять боротьби аж до повної перемоги ґен. Франка".

Опісля фашистівська рада займалася спра-вою святкування 20-тих роковин заснування фашистівських союзів.

Поїздка міністра Бонне до Берліна.

ПАРИЖ. У тутешніх політичних колах по-ширена чутка, що французький міністр закор-донних справ Бонне ще цього тижня виїде на два дні до Берліна. Бонне переговорить з Рі-бентропом питання про відношення Німеччини до італійсько - французького конфлікту і до положення, що утворилося в басейні Середзем-ного Моря після упадку Барсельони. Бонне хо-че також вияснити, яку допомогу Німеччина дасть Італії на випадок вибуху італійсько-фран-цузької війни.

40.000 чехо-словацько-українських сезонових робітників для Німеччини.

БЕРЛІН. Німецько-чехо-словако-українські переговори у справі приміщення на праці робіт-ників чехів, словаків та українців у Німеччині, покінчено. Обі центральні уряди мають затвер-дити договір праці. Чеський міністр суспільної обезпеки Клюпар подає, що іде тут про 40.000 чехо-словако-українських сезонових ро-бітників, які вже з весною найдуть працю та хліб у Німеччині.

Французько-англійські конференції.

ПАРИЖ. ПАТ. Великі заінтересування ви-кликали в паризьких політичних колах щотижні від трьох днів конференції міністра Бонета з амбасадором Великої Британії Фіпсом. Ка-жуть, що предметом тих розмов має бути миро-ва пропозиція республиканських еспанців до ґен. Франка.

Заборона „Лугу" в Пасічній.

Повітове староство в Надвірній завісило діяльність українського товариства „Луг" у Па-січній, бо члени товариства допускалися — як каже акт заборони — численних проступків проти безпеки й публичного порядку в дооко-личних місцевостях.

Вислід самоуправних виборів.

ЗОЛОЧІВ, ПАТ. Вибори до міської ради в Сасові, що мали відбутись 12. ц. м. не відбу-дуться тому, що у всіх 6 виборчих округах зго-лошено по одній компромісовій листі. З уваги на це головна комісія признала вибраними кан-дидатів, що були зголошені на цих листах. Ви-брано 12 радних, з того 7 поляків, 3 українців та 2 жидів. Поляки дістали один мандат більше у відношенні до виборів з 1933 року.

КОНФЕРЕНЦІЯ БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

КОВНО. На конференції балтійських дер-жав принято резолюцію, в якій кажеться, що Естонія, Литва й Латвія повинні змагати до того, щоб зберегти невтральність навіть у той час, коли в Европі вибухне війна.

ПРОЄКТ 3-РІЧНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. ПАТ. У колах військової комісії парляменту розважують проект введення трьохрічної військової служби з уваги на те, що стан активної армії не вистарчає.

АРЕШТУВАННЯ В ДАМАСКУ.

ДАМАСК. Поліція розігнала демонстрацію, що її зорганізували студенти. Арештовано коло 50 осіб. — У полудне місто прибрало нормаль-ний вигляд, усі склепи відчинені. Страйк у ви-соких школах тревае далі.

Детердінґ помер.

ГАҐА. Тут дістали повідомлення з Ст. Мо-ріц про смерть відомого нафтового магната Генрія Детердінґа. Детердінґ був директором „Рояль Дуч Ко". Помер у 72-ому році.

НОВІ СУТИЧКИ НА СОВІТСЬКО - МАНДЖУР-СЬКОМУ КОРДОНІ.

ГЕЙНКІНҐ (Манджуко). Аґенція Домеї по-відомляє, що поза випадком на совітсько - ман-джурському кордоні біля міста Менґкосілі, де з втратами 5 убитих та трьох поранених відки-нено совітських напасників, 3. ц. м. совітська стежа три рази в одному дні перейшла була кордон, острілювала манджурські стежі, одна-че за кожним разом мусіла уступити.

ФРАНЦІЯ НАБЛИЖУЄТЬСЯ ДО УРЯДУ ҐЕН. ФРАНКА.

БУРҐОС. Міністр закордонних справ уряду ґенерала Франка ґр. Жордан приняв у суботу післяполудня по черзі: амбасадора Німеччини, амбасадора Італії, опісля французького сена-тора Берарда. Після цих принять не видано ні-якого комунікату.

ҐІТЛЄР ВІДПОЧИВАЄ.

БЕРЛІН. ПАТ. Канцлер Ґітлер покинув учо-ра Берлін. Здогадуються, що канцлер виїхав до Берхтесґаден.

ЦВЕТКОВИЧ ТВОРИТЬ ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ УРЯД.

БІЛҐОРОД. ПАТ. Князь Павло приняв Дра-ґіча Цветковича, б. члена кабінету Стоядінови-ча, і доручив йому утворити новий кабінет мі-ністрів.

Проти арабських саботажистів.

ЄРУСАЛИМ. Наслідком незвичайно частих актів саботажу на залізничій лінії Єрусалим—Гайфа, британська влада заборонила арабам користуватись залізничою комунікацією на цій лінії.

Церкви, кооперативи й інші українські установи та приватні особи, що в лютому при-шлють дар з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Об-ласна Львова 12 — будуть проголошені у пресі

Порожня бочка пана Яна з Жовкви.

Дозвольте представити Вам: „Глос Земі Жулеиской". Так! Є такий. На примірнику, який маємо в руках, написано: „Рок 3". Але ч. 4 з датою 1-го січня 1939. Отже це мабуть четверте число від початку „видавництва", тобто за ті три роки. Отже в цьому четвертому числі — три попередні ми не мали щастя бачити — якийсь пан Ян Естеб помістив „статтю" п. н. „Гук порожньої бочки" про... „Закарпатську Русь". Цікаве! Те, чого не зуміли зробити редактори „Слова Народового", „Гоньца Варшавского", навіть „Газети Польскої" не рахуючи багато інших, зробив пан Ян Естеб з Жовкви. Нічим Олександер Македонський. Шах і заспокоїв польських політиків і цілу масу польського громадянства. Мовляв: „Маловіри, чого ви налякалися!" Але даймо-ж йому слово. Пану Янові Естебові, докладно кажучи. Не пропускаючи „ніже титли, ніже тії коми".

„Справді важко зрозуміти підстави настроїв, що охопили в останньому часі наше громадянство. Таємничі шепти на вухо, повінь спліток, погані прочуття і вкінці загрозливе „пригадаємо їм рік 1918" свідчили би про якусь загрозу, якусь невловну небезпеку.

„...Що нам загрожує? Де і що? Тимчасові інтереси сумежних держав створили тут біля нас, по тім боці Карпат маленький, нужденний, без шляхів і залізниці, рахітичний твір — автономну Закарпатську Русь — твір позбавлений всього, що до життя держави необхідне. Столицею цього смішного еляборату є мала жидівська містина (величини Жовкви) Хуст і так званим „премієром" польський „прогнанець" о. Волошин, ідейний вихованець перемиських оо. Василіян, син церковного дяка зпід Нового Загіря в Сяніччині. — Отож цей Волошин — при допомозі подібних прогнанців — і чехо-словацької жандармерії почав, розуміється за відомом і згодою Праги, творити — всупереч волі руської людности Закарпаття, що під політичним, історичним і господарським оглядом тяготить до Мадярщини — „Самостійну Україну". Баґнет, ґраната, палка і концентраційні табори —оце арґументи, якими Волошин „будить" український нарід з неволі. Руська закарпатська і наша преса, чеське радіо трубить на ввесь світ, що преміер Волошин урядує, що Хуст — це метрополія, що вся совітська Україна чекає на Волошина і т. д., але і ми і вони здають собі досконало справу з того, на якій тонкій волосинці химерної конюнктури і гри чужих інтересів, висить цей дивний твір разом з урядом і „ґвардією". Знаємо ми і вони, кількo гамору, забріханости і крику вимагає замазування правди про стан Закарпаття.

„Факт, що ту 30 кільометрової ширини „кишку", позбавлену всякої політичної і господарської підстави можна втримати тільки великанським зусиллям і найвищим вкладом коштів Німеччини, яка вибрала собі Закарпатську Русь за вихідну підставу до своїх авантурничих планів на Схід. Кілько то часу, кілько міліярдів треба, щоб маріння III. Райху набрали рук і ніг.

„Питаємо! Чи це є причина паніки??...

„Алеж ця сама Закарпатська Русь ще вчора була большевицькою базою! Туди бігли шляхи, якими мали плисти орди „червоного царя", окрилюючи і шахуючи південно-західні бастіони Річипосполитої. Сьогодні ситуація змінилася. Не большевик на захід, але німець на схід думає робити випади цим „коридориком". Як передтим так і тепер історія скінчиться на фантазії. Незломна воля руського люду Закарпаття переможе, не вважаючи на Волошинову пажу і блазенські „заяви" місцевих політиків.

„Ідея польсько-мадярської границі ввесь час актуальна.

„А може панікерам йде не про Русь, але про щось інше? Про знюхання німців з русинами й утопійні плани „великої самостійної України", в склад якої мають входити: Мадярщина, Словаччина, Буковина, Басарабія, Совітська Україна по Кавказ, Урал і т. д. Китай, Японія і що ласка...

„Паноче панікери! Досить пригадати вам нашу армію і дух Собеських і Пілсудських, що живе в народі. Часи „берестейських договорів", то такі давні часи, що це малощо не прикрий міт, проминулий кошмарний сон. Сьогоднішня Польща, панове панікери, то сила. Сьогоднішня Польща, то не труслива Чехія. Ми маємо віру у свої сили і на випадок чогось зуміємо битися, бо боронитися хочемо і не злякає нас порожня Волошинова бочка, а ваші сплітки і „погані прочуття", панове панікери, то малодушність трусів, яка очевидно йде дуже на руку елементам, що з приводу якоїнебудь дурниці бють у церковні дзвони". —

Віримо, що пана Яна Естеба не „злякає порожня Волошинова бочка", але важко нам повірити, щоб жовківська порожня бочка пана Яна Естеба зуміла змінити щонебудь у політиці. Нагадується історія з жабою...

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез переслати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

Просфори у Львові.

В „МІЩАНСЬКОМУ БРАТСТВІ".

В минулу неділю „Міщанське Братство" уладило традиційним звичаєм для своїх членів і запрошених гостей спільну Просфору у своїй просторій, але вже за тісній домівці в Ринку. На це свято прийшло коло 150 осіб. Це незвичайно відрадне явище, що щораз більше львівського українського міщанства гуртується у свому товаристві і приходить на свої свята. Це відрадне явище, що тих, які приходять, не вміщає вже домівка, що їм за тісно. Може недалекий той час, коли „Міщанське Братство" збудує собі власний дім, в якому приміститься вигідно і свобідно.

Просфору поблагословив Впр. о. крил. **Д. Садовський,** який склав при цій нагоді побажання „Міщанському Братству" на руки голови Т-ва **д-ра Ст. Біляка.** Голова Т-ва подякував за побажання, просив передати від Т-ва і зібраних привіт **Ексц. Митрополитові** і привитав зібраних гостей, представників установ і преси. Підчас гутірки при свято-вечірніх стравах зібрані співали коляди, з якими чергувалися промови. Промовляли **о. прал. Л. Куницький,** який взяв участь у святі і якого зібрані овацийно привитали, і по нім: ред. **М. Таранько** (від Просвіти), проф. **К. Студинський, дир. Радловський** (Центросоюз), заступник голови „Зорі" п. **М. Галушка, м-р Богун** (від Міщанського Союзу Кредитового), ред. **О. Боднарович** (від ред. „Діла"), проф. **А. Березовський, п. З. Решетилович** (від Орг. У. м. Ль.), дир. **Ковалів** (від С. У. К.), п. **Юськевич.** Свято закінчив промовою д-р Ст. Біляк, який подякував усім за участь у святі. Зібрані відспівали на закінчення національний гимн.

ПРОСФОРА РЕМІСНИЧОЇ МОЛОДІ.

Т-во українських ремісників „Зоря" і львівська філія Краєвого Т-ва Опіки над молоддю уладили в неділю 5-го лютого ц. р. спільну Просфору для ремісничих терміноторів, на яку прибуло коло 200 осіб ремісничої молоді. На салі панувала своєрідна молодеча атмосфера, в якій мимоволі молодняки представники установ та преси, що знайшлися на тому святі молоді. Коляди та інші пісні, що плили з двох сотень молодих грудей, підбадьорували, додавали сил і віри.

Перше слово сказав до зібраної молоді **о. Лада,** що поблагословив просфору і склав побажання для Т-ва опіки над молоддю на руки пань Перфецької і Бекесевичевої. Потім промовив голова Т-ва „Зоря", приятель і опікун молоді **п. М. Стефанівський,** який у своїй гарній і щирій промові дав молоді кілька вказівок на дорогу життя. З черги промовляли проф. **Омелян Терлецький,** ред. **Анатоль Курдидик,** п-ні **Бекесевич,** ред. **Василь Бачинський** (від В-ва „Українська Преса"), п. **Микола Галушка** (від Т-ва „Зоря"), **О. Боднарович** (від ред. „Діла") і п. **Степан Клак** (від Секції опіки над молоддю). Від молоді сказав гарну промову **п. Гриць Клак,** який при кінці подякував комітетові пань за уладження цього гарного свята, після чого зібрані відспівали комітетові многоліття. Після короткої, але виголошеної з молодечим палом, кінцевої промови п. **Стефанівського** свято закінчилося національним гимном.

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. УКРАЇНА.

В неділю 5. ц. м. відбулися у Львові при заповненій салі Сокола-Батька Загальні Збори С. Т. Україна. Збори відкрив промовою голова Т-ва дир. **О. Левицький.** Відтак Збори вибрали предсідником п. дир. **Новаківська.** Секретарював п. **М. Дуткевич.** Звідомлення із праці проводу Т-ва відчитав секретар п. Дуткевич, який подав, що Т-во має 5 чинних секцій. Всі ті секції, крім найменшої секції спортових гор займають у Львівській Окрузі чільні місця. Минулого року Т-во створило секцію спортових гор, яка приступила до Львівського Союзу Спортових Гор, в якому буде змагатися у лещівці та відбиванці. Крім згаданих секцій, почала вести дорвочну працю жіноча секція, яка ще незорганізована якслід. Членів має Т-во к. 400. С. Т. Україна користувалося площею С.-Б. Чорних, руханкових салями С.-Б. та української державної гімназії. Завдяки жертвенности українських видавництв заложено бібліотеку, з якої користали члени. Якщо йде про матеріяльну сторінку, Т-во не щадило грошей на те, щоб різним секціям дати якнайкращий виряд, тренерів, вислати їх на поважніші імпрези та курси (гаківкарі, наколесники). Крім того Т-ву вдалося сплатити довг, який минулого року давав суму 2.632 зол. до 500 зол. У дійсності той довг ще менший, бо ЛОЗІПН та ЛОЗГЛ признав Україні відшкодування за відкликування різних імпрез.

Відтак звіти подавали поодинокі референти, а саме секретар, скарбник, господар і провідники: футбольної секції, гаківкової, боксерської, наколесницької та спортових гор. У скороченні ці звідомлення виглядають так: засідань виділу відбулося 20. До Т-ва прийшло 407 писем, відійшло 575. Всіх приходів було в минулому році 18.588.16 зол., в того імпрези дали 18.127.44 зол., чл. вкл. 1.862.50, жертви 2.394.82 зол. Із важніших розходових позицій слід згадати такі: тренери — 3.562.48, зворот коштів подорожі — 2.540.07, тиша, площі й гаті 2.302.70, світло, телефон і радіо 808.24. Рік закінчився білянсовою надвишкою 2.509.50 зол. Точніші дані з діяльности поодиноких секцій подамо в черговому числі.

Над звітами розвинулася широка дискусія, в якій брали участь: інж. **Р. Шепарович** говорив про потребу дисципліни в Т-ві, про вплив старших змагунів на молодших. Про почуття обовязку серед змагунів говорив **дир. Я. Колтунюк.** Гостро проти контунів виступав п. **Угрин.** Знову п. **Готь** брав контунів в оборону й виправдував їх. Справу відносин у футбольній секції, вимоги до футболістів та про невиробдення деякої частини футбольної публики говорив **м-р Воробець.** Крім того в дискусії забирали ще слово: пп. **О. Шепарович, Мельник, дир. Чучман, Пазуняк, Пятниця й Ліщинський.** Всі торкалися у своїх словах найпекучіших справ у Товаристві, як дисципліна, вимоги виділу до змагунів і навпаки змагунів до виділу.

На внесок **дир. Чучмана** Збори вибрали комісію мітку в такому складі: **м-р Воробець, м-р Дицьо, ред. Р. Сливка, м-р Харак та інж. Шепарович.** Комісія-мітка подала зборам листу нового проводу Товариства. Головою Т-ва вибрали Збори одноголосно при бурхливих оплесках **дир. О. Левицького.** Інших членів виділу, на внесок п. Романця вибирали Збори поодиноко. У склад виділу входять:

Дир. Гревцан, дир. Чучман, п. Верхола, п. Терлецький, п. Конашевич, м-р Дицьо Р., п. Дуткевич, п. Вербівський, заст.: ред. Сливка, м-р Харак, інж. Шепарович. Члени Контр. Комісії: дир. Колтунюк, дир. Филипович і дир. Костик.

Збори закінчилися відспіванням нац. гимну.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Дальші виколіди мист. змагань були такі: **Канада — Голяндія 8:0, Швайцарія — Латвія 12:0, УСА — Італія 5:0, Мадярщина — Бельгія 8:1, Чехословаччина — Латвія 9:0, Італія — Фінляндія 5:2, УСА — Німеччина 4:0, Латвія — Югославія 6:0, Польща — Голяндія 9:0, Канада — Польща 4:0.**

ГАКІВКА У ЛЬВОВІ.

Лехія — Погонь 3:1 (1:0, 1:0, 1:1). Мист. А-класи

Турнір Погоні: Чорні — Лехія 4:2 (3:0, 1:0., 0:2). Драгош Вода (Чернівці) — Погонь 1:1 (0:1, 0:0, 1:0).

БОКСЕРСЬКІ МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

Шолдра (У) знокавтував у 3. рунді Міщука з Чорних, Кулик (У) знокавтував у 2 рунді Котлера (Гасконея). Другого дня Кулик виграв у 1 рунді з Глусьом (Погонь), якого судди дискваліфікували за те, що контував Кулика.

У фіналі стрінувся Шолдра з Рубільом (Канада) та Кулик із Броліком II. Шолдра переміг у III. рунді свого противника, який піддався. Кулик не вирішив своєї стрічі, одначе судді признали перемогу Бролікові.

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Японці не лякаються труднощів.

ТОКІО. В часі будждетової дебати в парламенті міністр закордонних справ Аріта заявив, що він переконаний про те, що Японія сама, без допомоги третьої держави, у вдоволяючий спосіб полагодить китайську справу. Деякі закордонні кола думають — заявив міністр Аріта, — що Японія може втратити військові користи в Китаю через фінансове або господарське заломання. Це чують японці вже від хвилини японського вмаршу до Китаю. Одначе фактичний стан такий, що японські фінансові й господарські чинники є у своїй ділянці самостійні і не мають ніякого впливу на операції в Китаю. Це треба ствердити, щоб не було ніякого сумніву серед чужих держав щодо епохитної волі Японії вести й далі акцію у Східній Азії.

Справджування громадянства румунських жидів.

ЧЕРНІВЦІ. Румунський міністр справедливости Яманді приказав усім судам у краю перевести у прискореному темпі ствердження прав до громадянства жидів, що мешкають у Румунії. До 31. III. ц. р. мають бути готові списи всіх осіб, яким знулюють румунське громадянство.

Новий намісник Буковини.

ЧЕРНІВЦІ. ПАТ. У Чернівцях заіменували новим румунським намісником на Буковину й Сучаву барона Григорія Фльондора. Дотепершнього намісника д-ра Алексіяну, що в часі свого урядування видав був низку гострих протижидівських розпорядків, перенесли на становище намісника округи Буцеш. Барон Фльондор — це член найвищої ради фронту національного відродження в Румунії та визначний економічний фахівець. Йому довірили м. і. місію репрезентувати Румунію на конференції у справі Дунаю в Будапешті, після чого він виїде до Берліна, щоб там повести переговори у справі господарських взаємин з Німеччиною.

Прогулька німецьких робітників до Японії.

БЕРЛІН. 500 німецьких робітників відбуде ще в цьому році подорож до Японії. Дирекція японських державних залізниць виасигнувала на ту ціль суму 100.000 єнів. Німецькі робітники дістануть білети свобідної їзди та чотиритижневий безплатний побут в Японії.

Д-р Ляй, керівник Німецького Фронту Праці, запросив від себе 500 японських робітників, щоб зложили ревізиту німецьким робітникам у Німеччині.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Небезпечна збільшення злочинности.

БУДЖЕТ МІНІСТЕРСТВА СПРАВЕДЛИВОСТИ В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СЕНАТУ.

Дискусію в сенатській буджетовій комісії отворив референт сен. Гловацький. Він підмітив, що у законодатній праці помітний небезпечний поспіх, з другого боку боку — занадто пиняве викінчування кодифікації. Повінь спеціяльних законів усуває в тінь кодекси. Відношення між судом і прокуратурою не є поправні. **Прокуратура часто занадто поспішно обвинувачує, а це становить не лише особисту кривду для обвинуваченого, але зде впливає на суспільний лад.** Референт торкнувся справи винагороди суддів, урядовців та відтяження суддів від писарських занять. Новий закон про устрій адвокатури дає змогу зменшити скількість жидівських адвокатів.

У Польщі є 70.000 вязнів. Ця цифра вказує на те, що коли йде про злочинність, відносини в Польщі не є здорові. Сама погроза репресіями не вистарчає — необхідна співпраця адміністрації.

Сен. **Бішпінг** ствердив, що закон про усправнення судового поступування з 21. XI. 1938 р. унеможливив селянам відклик до найвищого суду. Городські суди не дадуть собі ради з огляду на поширення їхньої компетенції; треба збільшити скількість городських суддів, зменшити окружних і апеляційних. Крім того сен. Бішпінг порушив справу платень та судових оплат державних підприемств. Сен. **Шельонґовська** обговорила збільшення злочинности серед малолітних. Крім того забирали голос сенатори **Будзановський, Барцікowський** та **Ендрусік.**

Відповів їм мін. **Грабовський,** який заперечив твердження про дизгармонію між судівництвом і прокуратурою. Городських судів не думає він редукувати. „Законодатну горячку" спричинюють господарські, суспільні та психічні зміни, на які необхідно реагувати. Найвищий суд був перетяжений, справи лежали в нього за довго — тому і прийшлося його відтяжити. Треба би збільшити етати суддів, та не дозволяє на це буджет, що мусить у першу чергу заспокоювати потреби оборони держави. При кінці промови мін. Грабовський порушив справу гіпотечних писарів і нотарів та питання актів цивільного стану і подружнього права.

—o—

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 6. лютого 1889.

О. ЙОСИФ БАРВІНСЬКИЙ

парох у Серкирах, брат покійного Володимира, редактора „Діла", письменник, помер 4-го лютого в Серкирах на серцеву недугу.

„НЕ ПОЧУВАЄМО СЕБЕ ЩАСЛИВІШИМИ ВІД НАШИХ ДІДІВ."

У статті з приводу смерти арх. Рудольфа читаємо:

„Але такої трагічної події, щоби наслідник престолу та ще до того в тих обставинах, що цісаревич Рудольф, сам собі відібрав життя, нема прикладу в історії. Це зберегла історія аж на пінець XIX-го віку, віку „світового болю" і песимізму, віку Байрона і Шопенгавера. Цей вік почуванням матеріяльним розвитком і поступом техніки міг би, здається, доставити найбільші вигоди людині, догодити всяким і найбільш вирафінованим її забагам. Але той він з тим поступом і розвитком і з тими вигодами витворив також наші нерви та зробив їх більше вразливими, і ще в більшій мірі як наші присмности помножив і посилив наші терпіння і болі. Природа мов би тримала взагалі рівновагу, не призначила людям на цьому світі щастя понад якусь границю, але як з одного боку дає більше добра, так з другого дає більше лиха. Не вважаючи на залізниці, телєграфи, телефони, електричне світло, не вважаючи на нашу високу освіту — ми не почуваємось щасливішими від наших дідів, що не знали всіх тих вигід; бо у них був більший спокій душі і серця, менше вразливости на кожну прикрість. А за нашого часу вибранець щастя серед мільонів і мільонів — власною рукою завдає собі смерть."

— **Т-во Допомоги Вдовам і Сиротам по священниках „Доля"** уладжує у вівторок 7. ц. м. в салях Народнього Дому й Української Бесіди вул. Рутовського 22 „Традиційний Вечір" при співучасти артистів: Люби Німців, Андрія Поліщука та хору „Студія" під управою проф. М. Колесси. При фортепіяні п-і О. Голинська. По вечорі „Брідж-Дансінг" під проводом проф. П. Зимака. Одяг візитовий. Початок в год. 8.30 вечором.

— **Відновлення викладів у львівському університеті.** В суботу 4. лютого почалися знову у львівському університеті виклади, що їх ректорат припинив був на кілька днів у звязку зі студентськими авантурами.

— **Курси у справі протилетунської оборони.** У звязку з вправами, що наближаються, відбудуться заповіджені гутірки про способи поведінки і приготування оборонних засобів. Гутірки будуть у днях 6, 7, 9, 10. і 11. лютого ц. р. у годинах від 18. до 19. у школі св. Антонія жіночій і св. Мартина мужеській, а в годинах від 19. до 20-ої у школі Марії Магдалини мужеській і в жовтій салі Технольоґічного Інституту при вул. Буларда 5. Військова влада заохочує взяти якнайчисленнішу участь у гутірках.

ч.20/20 1—3

НОВИНКИ

7 Лютий

ВІВТОРОК

Ст. ст. 25. січня 1939.
† Григорія Богослова.
Лат. Ромуальда.
Сонце: схід — 6.51, захід — 16.26.
Місяць: схід — 21.45, захід — 8.33.

Завтра: 8. лютого. Серед.
Ст. ст. 26. січня 1939.
Ксенофонта прп.
Лат. Івона з Мчти.
Сонце: схід — 6.49, захід — 16.28.
Місяць: схід — 22.59, захід — 9.01

—o—

— **Доцільне вбрання, одна з ділянок домашнього господарства.** Гутірку на таку тему поведе в клюбі „Нової Хати" й „Труду" п. Цьопа Палів в понеділок, 6. лютого ц. р. Початок в год. 6-ій веч. — Членам і гостям раді. 308

— **Чи Ви маєте** вже замовлений модель на ревію весняної моди, яка відбудеться 11. лютого ц. р. на равті Т-ва Української Захоронки в салях Народнього Дому і Бесіди при вул. Рутовського ч. 22. В програму равту кромі ревії входить сольо сопранове і баритонове та роздача премій. — По скінченні програми танці. 313

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 78-100

— **З найкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1923 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46 2501 138 - 0

— **Карнаваловий буфет** не обійдеться без смашного індика. Ріжнородні приписи знайдете в новій книжці Ольги Ліщинської „Дріб і дичина". Також смашні начинки й відповідні салати. — Коштує 70 сот., з пересилкою 90 сот. Замовляти „Нова Хата", Львів, вул. Костюшка ч. 5. 308

— **Чергові українські авдиції у львівському радіо.** У вівторок 7. ц. м. передаватиме львівське радіо в рямках літературної хвилини (год. 14.30—14.45) гутірку „Малярі-поети", перетикану рецитаціями. Виконують гутірку: Ір. Гургулівна і Вол. Ласовський. — У пятницю 10. ц. м. в год. 14.10—14.30 почуємо у виконанні нашої молодої співачки Рени Яросевич „Легкі пісні". — І врешті у вівторок 14. ц. м. в год. 14.00—14.30 передаватиме Львів концерт п. н. „Народні вплини в інструментальній музиці". Концерт, який попередить прелєкція, виконають. Галя Левицька-Крушельницька (фортепіян) та Стефа Левицька (скрипка).

— **Львівська хроніка.** У мешканні графа М. Баворовського при вул. Третього Мая вибухла пожежа з причини хибної будови комина. — 12-літня Станислава Борсук так нещаслизо санкувалася, що зломила собі ліву ногу. — Шофер Іван Худеуш наїхав автом при вул. Токажевського на селянські сани. Внаслідок зудару 21-літня М. Микетюк з Майдану, пов. Городок упала на брук і сильно потовклася.

— **Вовки роздерли дівчинку.** В лісах к. Устя пов. Дісна тічня вовків напала на 11-літню дівчинку, яка верталася зі школи та роздерли її. Населения домагається, щоб органи влади перевели облаву.

— **Бандитський напад.** В Калуші вдерлося в ночі до місцевого купця Сруля Таленфельда трьох озброєних бандитів, які стероризували присутніх у хаті та зрабували готівкою і в річах коло 350 зол. За напасниками зарядили погоню.

— **За зневагу жидівської релігії.** У Грудзьондзу відбувся процес проти рисівника Віктора Аьджеєвського, який до кишенєвого календарика „Самооборони" нарисував образок, на якому чорт пише талмуд. Проти рисівника ведуть процес за зневагу жидівської релігії. Як свідки перед судом І. інстанції зізнавали: ксьондз

пралат Тшецяк, рабін. проф. У. Й. П. д-р Мойсей Шор. Крім того суд вислухав опінію декана теольогічного виділу У. Й. П. у Варшаві. У висліді розправи окружний суд засудив Єнджеєвського на тиждень арешту. Визначену на мин. суботу апеляційну розправу відложили на березень, бо оборонець підсудного відбуває тепер військові вправи.

— **Припинили кару катові.** Апеляційний суд у Варшаві розглядав мин. пятниці справу проти „виконника смертних присудів" — така офіціяльна назва ката Казимира Цукерського — за зневагу урядовця у службі. В одним із почтових урядів у Варшаві Цукерський розмовляв у почтовій телефонічній кабіні та по закінченні розмови відмовився заплатити за вжиття телефону. Коли-ж почтовий урядовець таки домагався оплати, Цукерський не тільки не заплатив, але ще й дошкульно побив урядовця. Окружний суд засудив Цукерського на 8 місяців вязниці, але апеляційний суд був для ката лагіднішій і припинив Цукерському виконання кари.

— **Велика сільсько-господарська виставка в Берліні.** Велику сільсько-господарську виставу під назвою „Гріне Вохе" (Зелений Тиждень) відкрито в Берліні 27-го січня ц. р. й вона потриває до 5-го лютого ц. р. Виставу відкрив у просторих Авсштеллюнгсгал-ях провідник німецького селянства й міністр хліборобства Дарре у присутності ще кількох міністрів, багатьох державних достойників та понад півтора тисячі гостей. Завдання виставки: поінформувати якнайширші кола про стан, завдання і значіння хліборобства та селянства, вдержати звязок між селом і містом, між хліборобом, робітником та урядовцем. Виставу оглядають тисячі німців із праадивою гордістю, чужинці з по-

— **Княжна Юліянна знову сподіється нащадка.** Голяндські часописи містять урядовий комунікат, що голяндська наслідниця престолу княжна Юліянна сподіється нащадка у другій половині серпня ц. р.

— **Дива природи.** Одночасно, як у цілій Румунії завернула зима з дуже сильними морозами і сніговіями, в місцевости Балчик над Чорним Морем є дуже тепло, наче в часі літа. Толоки вкрились весняними квітками, зазеленіла буйна трава. На днях пройшла над Балчиком літня буря з громами та лискавками, що тревала двацять хвилин.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „АЛЯРМ".

Перед відїздом двох кораблів у далеку подорож серед бійки моряків гине один громадянин. Слідство йде довго. Корабельні старшини міжнароднього кружляка — француз, англієць та німець — кожний обороняє своїх земляків запевняючи, що вони невинні. Серед дружнього товариського обіду вони пересварюються так, що припиняють товариські взаємини. Винуватця злочину відкривають: це капітан корабля, що втікає вперед і везе контрабанду. Міжнародній озброєний корабель має його зупинити серед моря та заарештувати. Злочинець-капітан, що везе небезпечний ґаз не дає себе залякати навіть загрозою обстрілу. Корабель, що має наступати, знає, які наслідки має ґаз небезпечний на морі для кораблів і людей на просторі кількасот кільометрів. Злочинець із помсти випускає цей ґаз, хоч сам гине від нього. Тепер старшини починають по геройськи рятувати загрожений третій корабель із пасажирами, де находяться теж жінка та синок коменданта міжнароднього кружляка. Фільма показує геройство моряків і їх розуміння солідарности в небезпеці; представники трьох націй проявляють подивугідну жертвоздатність. Після хвилин небезпеки та жаху — геппіенд.

Посмертна згадка.

† Посмертні згадки.

ОЛЬГА АНТОНІНА ЧУБАТОВА.

Ольга Антоніна Чубатова, дружина міського ветеринарійного лікаря в Дрогобичі, померла 11. січня ц. р.

За час своєї суспільної діяльности Покійна було головою Жіночої Громади й Української Захоронки в Дрогобичі, а надто членом Повітового Народнього Комітету і членом виділу Кружка „Рідної Школи". На тих становищах та у всіх своїх взаєминах з людьми визначалася благородними прикметами серця. В усяких умовинах виявлала повну і безастережну довірчість, не було в ній тіни нахіті до когонебудь,

мала небуденний дар вирозумілости, вибачливости і доброзичливости для кожного. У своїй праці й усіх своїх ділах була скінчено точна й обовязкова. Кожне її діло навіть у його скромній скалі мало знамя скінчености і досконалости. Була, як рідко буває, опанована, зрівноважена, все погідна і привітна для всіх, що її оточували.

Поза своєю громадянською працею творила багато доброго тим, що її помочі потребували, так, що її смерть була болючим ударом не тільки для її рідні і приятелів, але також для всіх, що її знали.

Своєму чоловікові була найкращим товаришем, уміла спільно нести життевий труд і сповняла йому життя радістю і ясністю.

Вічна Їй Память!

СОФІЯ З ВЕНГРИНОВИЧІВ КОТИС

упокоїлася в Бозі дня 30. січня ц. р. в 52. році життя. Була це людина ввічлива й добра і тому зєднувала собі всюди любов і пошану. Також у Річиці, де вже недовго прожила, лишила по собі великий жаль і смуток у всіх. Похорон відбувся у Річиці 1. лютого ц. р. В. Їй П.!

—o—

Дописи.

РАДЕХІВ.

Свято Богоявлення. Цьогорічне Торжанське Свято в Радехові вийшло гарніше і величавіше, ніж попередніми роками. Після богослуження, яке відправив о. радн. Михайло Зінкевич, вирушив з місцевої церкви величавий організований похід на річку Острівку, веденій о. парохом та о. М. Хоцьком. У поході взяли участь всі вірні Радехова, представники установ, жінництво згуртоване в „Союзі Українок" у народній носі з пралором, а також члени „Лугу" в одностроях з палицями в числі 80 осіб, дута орхестра Філії „Просвіти" під управою п. Мартина Сенишького і хор. Увесь час орхестра грала колядки і співав хор під управою дир. Піговича. По водосвятті о. парох покропив святеною водою масн вірних і відспівано молитву „Боже Великий Єдиний", після чого вірні вернулися знову в організованих рядах до церкви. Весь час панував взірцевий порядок.

Просфора в Товаристві „Луг". Традиційна просфора в Товаристві „Луг" у Радехові уладжена в неділю 22. м. м., згуртувала все чільніше громадянство Радехова, представників установ і всіх членів, разом у числі к. 150 осіб. Посвячення просфори доконав о. парох М. Зінкевич і зложив сердечні побажання Товариству та всім учасникам на руки голови „Пов. Лугу" Михайла Панасюка. Після цього голова місцевого „Лугу" п. Михайло Сухацький поділився з присутніми просфорою, принесеними всіх щирих побажаннях. Потім товариство звісло до спільної вечері, яку переплітано колядками. Пригравала теж орхестра Філії „Просвіти". Підчас вечері д-р Роман Мотлюх зложив побажання від усіх установ Радехова та апелював до молоді, згуртованої в „Лузі", щоб над усе мала на увазі послух і дисципліну. З нагоди роковин 22. січня проф. Островський Володимир підчас вечері виголосив гарно опрацьований реферат, згадавши в нім про вені моменти з нашої історії. П. Славка Лотоцька відекламувала після реферату вірш „22. січня". „Луг" у Радехові під проводом п. Михайла Сухацького розвинув кипучу працю, згуртував уже велику спільність умундурованих членів і тішиться серед громадянства симпатією, якої довером була величава просфора, що залишила по собі гарний спомин між учасниками.

Повітова виборча нарада. На день 29. січня скликав Повітовий Народній Комітет У. Н. Д. О. в Радехові повітову нараду в справі самоуправних виборів. На нараду прибули представники 35 громад повіту в числі к. 400 осіб, 7 священників і багато громадян з Радехова. Нараду відкрив у наступстві хорого голови П. Н. К. п-ка Селецінен секретар П. Н. К. Михайло Панасюк, потім вибрано президію в особах о. декана Дмитра Шуля, пароха Стоянова, Гриця Сарчука, господаря з Ордова і Мирона Ляшка, господаря з Радехова. Секретаркою п. Льонгина Маркін з Радехова. Двогодинний реферат зі звідомленням з дотеперішньої діяльности У. П. Р. і про громадські виборн виголосив посол д-р Степан Білик, який поясняв основно постанови виборчої ординації і представив вагу виборів. По одинадцятій дискусії, в якій забирали слово: д-р Роман Мотлюх з Радехова, о. Василь Давидович з Павлова, Петро Никон з Холоєва, Михайло Панасюк з Радехова, Василь Мандрика з Топорова, Ілько Никон і Степан Демчук з Холоєва, Петро Маркін з Дмитрова і Пилип Проць з Ператина, всі присутні на зїзді п. Грицем Сарчука з Ордова і провідника зборів о. Дмитра Шуля рішила одноголосно висловити признання і довіря нашій У. П. Р. і взяти масову участь у сьогорічних виборах однострайним фронтом. Кермо виборчою акцією повірено президії П. Н. К. в Радехові. Наради закінчено відспіванням нац. гимну.

ПЕРЕВОРЩИНА.

Академія з нагоди 950-ліття хрещення України в Миротині. Переворськ, повітове місто, лежить на захід від Сяну, на магістралі Львів—Краків. До року 1387 це місто було винятково чисто українським селом і називалося Переворсько (наші люди кажуть тут: Перевірськ). До того часу Перемиська Земля, до якої належала також Переворщина, була з малими перервами під панованням українських князів. У 1387 році король Ягайло після перемоги під Стубном коло Ярослава прогнав з цих земель мадярів, що були заняли ці землі. За заслуги при прогнанні мадярів сандомирський воевода Яа з Тарнова дістав від Короля великі добра переворські і ярославські з титулом старости Руси. Дня 6. липня 1394 року на згоду короля Ягайла Ян з Тарнова перемінив село Переворсько на містечко і того самого року уфундував римо-католицький костел. Згідно з переказом церкву, яка там вже була, перевезли до села Грязки (Grzęzka). Отже з приходом на ці землі нових панів і латинського духовенства почалася латинізація, а з нею і польонізація мешканців, яка триває ще й досі. По 550 роках переворський повіт уже майже чисто польський. Розсіяні тут і там наші нечисленні церкви, збережені по закамарках костелів наші св. ікони, назви й устні перекази є свідками, що на цій землі перед ягайловською унією були ми зі своїм східнім обрядом і нашою старою культурою. Таким місцем українських старинних памяток є м. ін. костел у Манастирі та в Новосельцах. На хорах костела в Новосельцях можна знайти чимало церковних ікон, а дуже гарний, старовинний образ Матери Божої в українсько-східньому стилі пишається там коло головного престола. Наш обряд, усунений вже в давнині з міста Переворська на сусідні села до Грязки і Миротина 6—7 км. поза місто, при дуже сильному наступі і слабому й неадекватному відпорі наших священничих кол стратив у часі світової війни в селі Грязка останніх вірних греко-католицького обряду. В Миротині, осідку пароха, вірні зберегли ще й досі свій празідний обряд. По війні прийшли нові, молоді священники, внесли нові методи праці. Повіяло новим релігійним духом. Релігійне життя оживилося. Знайшлися гроші на відбову церкви, на помалювання іконостасу, на нові бічні престоли в українському стилі тощо. Вірні, хоч їх намагаються винародовити, тримаються свого маленького стада, коли мають доброго пастиря. Зов крови велить їм любити свій праділівський обряд, свою рідну, малу церквицю, бо зі стін її, з кожної святої ікони промовляє до них краса й велич нашого минулого, надія і віра в краще майбутнє. Дня 1. січня ц. р. заходом пароха о. Мостюка відсвятковано в церкві в Миротині дуже торжественно ювілей 950-ліття хрещення України. До полудня відправлено Службу Божу, на якій дуже багато вірних приступило до св. Причастія. Академія відбулася по полудні при вщерть виповненій церкві. Академію попереднив молебень до Серця Христового, відтак посвячення ювілейного образу хрещення України св. Володимиром Великим у 988 р. Програма академії складалася в таких точок: 1) „Святий Великий Володимире" (хор), 2) Передмова, 3) Кант хрещенню (хор), 4) „Надежда і представительство" (дїточий хор), 5) Деклямація, 6) Страшний суд (хор), 7) Кант св. Миколаю (хор), 8) Реферат, 9) „Через поле (хор), 10) З нами Бог (деклямація), 11) З „нами Бог" (дитячий хор), 12) Наш отпущаник" (хор). Академію закінчено піснею „Боже Великий" і католицьким гимном „О спомагай нас". В академії брали участь 2 хори: з Кречович і з Миротина. Приготував о. Мостюк. Всі пісні вийшли дуже добре, деякі, головно пісня „Страшний суд" і „Через поле" зробили на присутніх, які тут на заході українських хорів не чують, велике вражіння і викликали зацікавлення. Також подобалися деклямації дівчини і хлопця, які були одягнені в український народній одяг і деклямували перший раз у житті по українськи, бо в хаті вони вживають вже польської мови. — **Автохтон**

—o—

Нові книжки і журнали.

SPRAWOZDANIE z działalności Lwowskiej Izby Rolniczej. Rok budżetowy 1937/38. Wydawnictwo Lwowskiej Izby Rolniczej. Lwów 1938.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 6. II. год. 6. веч. „Тартюф."
Вівторок 7. II. год. 7.30 веч. „Іван".
Середа 8. II. год. 7.30 веч. „Пані Шнелєрова".

Театр Різнородностей.

Понеділок 6. II., вівторок 7. II. і середа 8. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:
6. II. Новольник.
7. II. Гетьман Полуботок.
Білети на пополудневу виставу у Львові в Союзному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:
6. II. Маруся Богуславка.
7. II. Найвірніший чоловік.
8. II. Цариця Грузії.
9. II. ? ? ?
10. II. Кирка з Львова.
11. II. Зоря над Почаєвом.
Дня 11. II трупа театр у Ямниці і Чернівці.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

БУСЬК:
6. II. Cioci.
7. II. Cioci (2. раз).
8. II. Хам.
9. II. Казка старого млина.
Потім театр їде до Глинян.

КІНА.

АМПІР: „Жінка лялька" в Люісою Райнер.
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
ВАЛТИК: „Еспанський метелик".
ВАНДА: „Буревій", „Дробій жінок"
ГРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Аларм" і колірова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Нещасне серце".
МЕТРО: „Десятьох із Пекіна".
МІРАЖ: „Гесенна".
МУЗА: „Пригоди Томи Сойєра".
ПАКС: „Веселка" Вальта Діснея.
ПАЛЯС: „Люди за мрякою".
РАЙ: „Професор Вільчур".
РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".
РОКСІ: „Коли засяють зірки".
СВІТ: „Ставка на життя", „Тітка Карла".
СВЯТОВІД: „Роза", „Мисливий півночі".
СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина" та ревія.
ТОН: „Шаленний клопець", „Пригоди в Шанхаю".
УТІХА: „Помста Тарзана" і ревія.
ХИМЕРА: „Голос матері" Вен. Джілі.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 6. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Білі пальці та білі зуби" гутірка для молодших дітей, 11.15 Кантелі та хори з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 13.00 Для купців: Чому купець повинен належати до організації, Умовини успіху детальничої крамниці, 13.30 Бетовен, вид. для гімназій. 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гала на лещетах і на книжці, вид. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Про фільософію, 16.35 Танк. музика, 17.20 Великі столиці Европи: Париж, 17.35 Шлеські пісні, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Із ботанічної робітні, 18.20 Актуальності, 18.30 Оркестра мандолін вістки, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Вокальна вид., 19.45 Розр. концерт, орх., співи, форт., 20.40 Веч. дениик, метеор. вістки, спорт, 21.00 Концерт камер. музики, 21.40 Літературні новини, 22.00 Спортові вістки 22.05 Львівські пригоди Севастіяна Петриця, 22.20 Погасаючі роковє, гр. п., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Вівторок, 7. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим: Турульо, король Підварівської пущі, мельодії, пісеньки. 11.00 Для шкіл: Далекі лови, вид. для старших дітей, 11.25 Ерна Зак і Карло Шміт-Вальтер співають, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Розвалимо ігтер. загадки; Що співають дітям у Швайцарії, 15.30 Орх., 16.00 Пополудні, дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Співи, рецітель А. Шлемінської у супр. форт., 17.06 Якими справами цікавляться птіюни, 17.15 Брати Контські, муз. вид., 18.00 Комунікати протилет. оборони, 18.05 Молодь перед мікрофоном: У кооперативі, 18.20 Гутірка про мову, 18.10 Форум і дайєст кооперації, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Шопенівський концерт у вид. Павла Коссленка, 21.30 Смолоскипи епохи: Петрарка, 22.00 Спорт. вістки, 22.05 Композитонів вартат у світлі психології, 22.15 Пісні, виспівують, 22.35 Легка музика з пл. Дроби Суботівські, концерт, у супр. форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Середа, 8. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим: Турульо, король Підварівської пущі, мельодії, пісеньки. 11.00 Для шкіл: Далекі лови, вид. для старших дітей, 11.25 Ерна Зак і Карло Шміт-Вальтер співають, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Розвалимо ігтер. загадки; Що співають дітям у Швайцарії, 15.30 Орх., 16.00 Пополудні, дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Співи, рецітель А. Шлемінської у супр. форт., 17.06 Якими справами цікавляться птіюни, 17.15 Брати Контські, муз. вид., 18.00 Комунікати протилет. оборони, 18.05 Молодь перед мікрофоном: У кооперативі, 18.20 Гутірка про мову, 18.10 Форум і дайєст кооперації, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Шопенівський концерт у вид. Павла Коссленка, 21.30 Смолоскипи епохи: Петрарка, 22.00 Спорт. вістки, 22.05 Композитонів вартат у світлі психології, 22.15 Пісні, виспівують, 22.35 Легка музика з пл. Дроби Суботівські, концерт, у супр. форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 6. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Віденські оперетконі мельодії, 17.00 Камер. концерт, 18.00 Розр. музика, 19.00 Вес. мельодії, БІЛГОРОД 20.00 21.00 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10 Цик. музика, 18.10 Вок. концерт, 19.05 Скрипка, ВІДЕНЬ 12.00 16.00 Розр. концерт, 18.50 Веселі музики, розр. концерт, ГІЛЬВЕРЗУМ II 20.55 Моцартівський концерт, ЛІЛЬ 21.30 Симф. концерт, МЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Орг. музика, 22.30 Співані вальси, ПРАГА 15.15 „Радуза і Магулінка" оп. Суда, РАДІО ПАРІ 19.15 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Алі Баба" ком. оп. Лекока, РИМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 „Ізоля Верде" оп. Піетрія, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 20.55 Популярна музика, 19.00 Співи.

Вівторок, 7. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Вечгоміи, БІЛГОРОД 18.00 Пісні, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Цик. музика, БРЮССЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 „Помста дитини" оп. Ів. Штрауса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.15 Популярна музика, 18.50 Скр. реціталь Вальтесне Барині, 20.10 Пісні, 22.40 „Баль Відня" вайгарніші танк. мельодії, ЛАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Симф. концерт, ЛЯГТІ 18.15 Скрипка, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Легка музика, 21.10 Орх., окр., РАДІО ПАРІ 19.15 Форт., 21.15 22.00 23.00 „Фотогенічність" ком. Ролина та Лярошя, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аморе дей тре ре" оп. Монтемеліп, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.00 Симф. квартет, 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика, СТОКГОЛЬМ 12.05 Легка музика, 13.15 Фінська музика, 14.10 Шленьки.

Середа, 8. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Співає Міліна Корйюс, 16.30 Для дітей, 17.00 Солісти, 18.00, 19.00, 19.45 Розр. музика, 20.30 Орх. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор. 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10, 18.10 Цик. музика, 17.10 Форт., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Військ. орх., 16.000 Вес. пополудне, 18.20 Баварські арії, 20.55 Концерт бажань, 22.40 Розр. музика, ГАМБУРГ 15.25 Пісні, ДАНЦИГ 15.40 Пісні, ДРОЙТВІЧ 19.35 Три фуги Баха, в обробці Моцарта, ЛЯГТІ 18.35 Співи, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Лятаза беба" оп. Вечьй-Феррарія, МІНХЕН 18.20 Форт., 20.10 Військ. орк., ПРАГА 15.15 Розр. музика, 18.25 Сольов. квартет, 21.10 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.15 Муз. змаркізата па Лал. Скіз, 21.15 Пісні, 21.30 Мендельсонові твори, 22.00—23.00 Розр. програма, РИМ 20.50 Симфон. СОФІЯ 18.00 Популярна муз. 19.15 Форт., 19.15, 20.00, 21.00 Опера.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Скорочений сирий білянс
Земельного Банку Гіпотечного
С. А. у Львові
в дні 31. грудня 1938 р.

Чинний стан: Каса і суми до диспозиції 551.234.08. Скарбові білети. — Заграничні валюти 597.44. Цінні папери 71.666.15. Цінні папери загр. рез. фонду 139.758.48. Консорціяльні уділи 45.514.50. Краєві банки 131.789.83. Заграничні банки 85.50. Здисконт. векселі 1,811.232.82. Протести 1,185.293.05 Кредити в бік. р-нах 498.430.81. Термінові позички 5,282.563.54. Кредити акцепт. і рембурс.— Належ. заграничн. дев. на термін. і репорт. — Недвижимости 608.736.81. Різні р-ки 740.038.14. Довготермін. гіпот. позички 186.428.63. Відсотки, провізії і різні листи 331.165.05. — Більшикова сума 11,624.786.83. Довжники за уділення гарантій 26.400. — Готівка 90.063.21.

Довжний стан: Акційний капітал 5,000.000. — Резервові капітали 282.564.67. Амортизаційний фонд 176.103.61. Вклади 2,605.451.97. Бігучі р-ки 206.737.81. Різні негайно платні зобовязання 96.554.48. Красні банки 500.000. — Заграничні банки 1.429.75. Реесконт векселів 712.192.37. Дисконт акцептів Акцепт. Банку 731.388. Застав вальорів —. Гіпотечні вірителі —. Зобовязання з титулу кредитів акцепт. і рембурс. —. Зобовязання за уранзанції девіз. н/термін. і репорт. —. Різні рахунки 622.747.50. Застанні листи 186.628.63. Відсотки, провізії і різні листи 413.388.04. — Більшикова сума 11,624.786.83. Зобовязання з титулу уділених гарантій 26.400. — Різні за касо 90.063.21.

За 1 зол. 10

Знамениті ножики до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний реклямовий дарунок.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 6 лютого 193[illegible]

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3.25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3.26 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	1.60 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на яйця знижкова.

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА до інтересу порцелянової і блашаної бранжі у Львові з вкладом 10.00 зол. (або на половину готівка, а половину гіпотека) — шукаю. Співпраця побажана. Зголошення під „Порцеляна" до Адміністрації „Діла". 294 3—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПІСТУНКА — іспитована, здорова — зі свідоцтвами потрібна зараз до 4-місячної дитини. Околиця Львова. Зголошення з умовинами до Адміністрації під „Українка". 296 2—9

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА займеться домом в одній або двох осіб. Може бути провінція, радо у священника. — Зголошення до Адмін. „Діла" під „Селіція". 307 1—1

ІСПИТОВАНИЙ адвокатський аплікант шукає патрона. Адреса: М-р Іван Лозинський, Тисьменниця. 309 1—2

КУПНО — ПРОДАЖ

ДОБРА спокійна крамничка до продажі з приводу виїзду. Відомість: Потоцького ч. 24. 311 1—1

НАУКА

НІМКА (студій в Англії) вчить німецької й англійської мови (торг. кореспонденція). — Д-р Еммі Медер, Оберпрінська ч. 6. 312 1—3

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкляроство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 243-79. 245 5—15

ДЕШЕВО роблю форми на волосся жіночу гардеробу та заразом негайно випробовую. Робітня суконь, Волинська, **Собіського 12,** тел. 217-04. 207 4—5

ЗНАВЦІ ТВЕРДЯТЬ, що теперішня пропагандова акція фабрики білля **„Астра"** — Львів, Сикстуська 2, становить найвигіднішу нагоду дійсно дешево засобитися в гарне білля. Ось приклади: фішел. мужеські сорочки замість 5.— зол. 3.90, піжами жіночі, мужеські замість 10.80 зол. 7.90 та веління жіночі білля за безцінь. 3.10 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає **МАРІЯН МЛЄКО**
давніше Коральницька
тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 5—15

Приписові почтові друки і книжки до вкитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціннік друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Nr. 28 (15.119).
Ч. 28 (15.119).

Lwów, środa 8. lutego 1939.
Львів, середа 8. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtowo

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Відповідь карпато-українського уряду на мадярську ноту.

УПС повідомляє: На ноту мадярського уряду про мнимі переслідування мадярської національної меншини у звязку з виборами до сойму Карпатської України, уряд Карпатської України дав відповідь в обширній ноті, в якій м. і. сказано: Твердження про переслідування мадярської меншини в карпато-українській державі неправдиві. Уряд Карпатської України розвязав усі політичні партії, ще перед віденським арбітражем, щоб завести лад і порядок у державі. Коли на виборчому списі до карпато-українського сойму нема мадярських кандидатів, то вина цьому карпато-українських мадярів, що не могли погодитися між собою щодо особи кандидата.

14. II. 1939.

Вечірка „Правничої Громади"

Салі „Народнього Дому". Джез Яблонського.
2822

Засідання ради міністрів.

ХУСТ. КУП повідомляє: Сьогодні відбулось засідання ради міністрів Карпатської України, на якому обговорено комунікаційні справи.

Слідство у справі стрілянини біля Ужгороду.

ХУСТ. КУП повідомляє: На основі переговорів звязкового старшини чехо-словако-української федерації з мадярським старшиною звязку рішено перевести слідство у справі стрілянини, що відбулася в суботу та неділю на ужгородськім прикордоннім відтинку.

—o—

БУДОВА ЗАЛІЗНИЧОЇ ЛІНІЇ ХУСТ ТРЕПЧИН.

ХУСТ. КУП. Карпато-український уряд затвердив проект будови гірської залізничої лінії Хуст—Трепчин. Кошти будови виноситимуть 14 міліонів корон.

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО НА ЛИПСЬКІЙ ВИСТАВІ.

БРАТИСЛАВА. Перший раз возьмуть участь цього року на весняній виставі в Липську Чехія, Словаччина та Карпатська Україна. Українське Закарпаття виставить зразки народнього українського мистецтва.

Карпато-український сойм збереться 21. березня.

ПРАГА. Чехословацьке Пресове Бюро повідомляє з Хусту, що карпато-український сойм збереться на своє перше засідання 21. березня. З цього приводу будуть випущені окремі почтові марки у жовто-блакитних красках вартости 2 корон.

КАРПАТСЬКІ НІМЦІ ЙДУТЬ МАСОВО ДО ВИБОРІВ.

ХУСТ. КУП. Президія Німецького Національного Обєднання Карпатської України видала відозву до карпато-українських німців з заявом узяти масову участь у виборах у дні 12. лютого до сойму Карпатської України. Відозва стверджує, що за 20 років приналежности карпатських німців до Чехословаччини, вони можуть почувати себе справді рівноправними громадянами аж тепер, коли владу на Карпатській Україні став виконувати сам український нарід.

ЧЕХИ ГОЛОСУВАТИМУТЬ ЗА СПИСОМ УНО.

ХУСТ. КУП. На запрошення централі Чеської Національної Ради зїхалось до Хусту 73 представників карпато-українських чехів, які по довших нарадах постановили солідарно голосувати за списом Українського Національного Обединання.

Премієр Негрін у Франції.

ЛЕТОРТІ. Вчора пізно в ночі приїхав до Франції премієр еспанського мадридського уряду в супроводі міністрів освіти, судівництва та внутрішніх справ. Членів уряду охороняла окрема частина міліції, узброєна кулеметами. На одному з самоходів видно було сліди куль. Журналістові, якому вдалося говорити з Негріном, сказали, що, по словам премієра, все готово для того, щоб перенести діяльність уряду в ту частину Еспанії, якої не заняли ще війська ген. Франка. В якому місті поселиться уряд, ще не відомо. Згідно з останнім рішенням республиканського уряду, премієр Негрін має негайно виїхати до Валенсії.

Новий кабінет міністрів в Югославії.

Білгород. Вчора ранком члени новоутвореного югославянського кабінету зложили присягу на руки премієра Цветковича. Ціла югославянська преса містить обширні статті на тему майбутньої ролі нового уряду й подає біографії його членів.

Премієр **Цветковіч** уродився в 1892 р. у Нішу. Після скінчення правничих студій він перебував у часі світової війни як еміґрант у Швайцарії, де був провідником сербської молоді, що там перебувала. В 1923 р. Цветковича перший раз вибрали до скупштини.

Новий міністр закордонних справ **Маркович походить з Білгороду.** По скінченні прав працював у дипльоматичній службі і виконував ріжні завдання у закордонних дипльоматичних станицях в Анкарі, Будапешті, Парижі, Софії, Відні та Римі. В останньому часі Маркович був послом у Берліні, звідки покликали його на становище міністра закордонних справ.

Мирове посередництво в Еспанії

ЛЬОНДОН. Агенція Райтера повідомляє з авторитативних джерел, що британський уряд у тіснім порозумінні з французьким урядом почав кроки, що мають метою положити край пролитовві крови в Еспанії. З цією метою навяжуть переговори з урядом ген. Франка, як також з республиканським урядом, хоч його осідок у цій хвилині невідомий.

Зайві делєґати.

РИМ. Агенція Стефані повідомляє: Три експерти британського комітету неінтервенції, що їх вислали менш-більш пів року тому до Риму для підготови відкликання італійських добровольців згідно з британським пляном, вернулись до Льондону.

Італійські втрати в Еспанії.

РИМ. Італійські щоденники оголосили 23-ий список італійських легіоністів, убитих у часі каталюнського наступу в Еспанії. У списі є 96 назв.

Заява Чемберлена про англійсько-французьку дружбу.

ЛЬОНДОН. Райтер повідомляє: На запит у палаті послів премієр Чемберлен відповів, що по його інформації заява міністра Боннета, зложена 26. січня у французькому парляменті, була така: „У випадку війни всі британські збройні сили стоятимуть до розпорядимости Франції, так само, як сили Франції до розпорядимости Великої Британії". Ця заява — підкреслив Чемберлен — є в повній згоді з поглядами британського уряду. Це неможливе — казав далі Чемберлен — прослідити подрібно всі можливі випадки, які можуть статись. Проте почуваюсь до обовязку заявити, що солідарність інтересів, яка вяже В. Британію з Францією, є того роду, що всяка загроза життевих інтересів Франції, з якого боку вона й не походила б, мусить негайно викликати співпрацю В. Британії.

Еспанські національні війська недалеко Франції.

БАРСЕЛЬОНА. В понеділок у полудневих годинах частини військ ген. Франка досягли кордон республики Андора. Тому, що республиканські вояки або не ставлять ніякого спротиву й піддаються, або без боротьби уступають у напрямі французького кордону, треба надіятись, що ще цього тижня ціла Каталюнія опиниться у руках уряду ген. Франка.

Історія конфлікту та його полагода.

Львів, 6. лютого 1939.

Поважні розбіжности внутрі УНДО, такі, які виходили поза межі звичайної і природної ріжниці поглядів у кожній більшій партійно-політичній організації, виявились десь у половині 1936 року та вперше проявились прилюдно у грудні 1936, коли то у „Ділі" появилась низка статтей на тему польсько-українських відносин з натяком на українську політичну тактику, статтей, які викликали були спротив партійного проводу. Тісно з тією справою вязалась стаття на переломі 1936 і 1937 року про завдання і характер „Діла", в якій яскраво підкреслено незалежний поза- і понадпартійний характер нашого часопису з зазначенням окремішности від партійного апарату УНДО. Відома анкета „Діла" літом 1937 року конфлікт дальше поглибила: хоч вона була подумана спершу як ревія всяких можливих голосів про вартість, потребу і практичні висліди дволітніх досвідів т. зв. нормалізаційного періоду, проте внаслідку повної відсутности в анкеті голосів із партійної більшости та анкета мимохіть стала своєрідною політичною акцією з внутрішньо-партійними рефлексами. А проте на найближчому Народньому Зїзді у січні 1938 не прийшло до розриву: навпаки, перемогло почуття і свідомість спільноти тої партійно-політичної ідеольогії, що її не торкався спір, та свідомість відповідальности за долю партії, яка в житті української нації була завжди чимось багато іншим і більшим, ніж будьяка політична партія у демократичній системі. Названий останній Народній Зїзд найшов уперше компроміс між більшістю партії, що її очолював партійний провід, та меншістю, яка творила внутрішньо-партійну опозицію. У чому-ж полягав спір?

Його сутне джерело було у розбіжности в оцінці ситуації, спершу польсько-української, потім подекуди й нашої міжпартійної та внутрішньо-партійної. З ріжної оцінки випливали ріжні висновки. Опозиція формулувала їх у двох найголовніших точках: 1) змінена політична ситуація на польсько-українському фронті вимагає змінити українську політичну тактику і 2) змінені політичні обставини кажуть відділити провід партії від проводу Парляментарної Репрезентації. Компроміс, добутий на Народньому Зїзді полягав у тому, що першу точку опозиції Народній Зїзд взяв під увагу при вирішуванні своєї резолюції про необхідність загострити політичну тактику, — другу вимогу опозиції передав на вирішення нововибраному Центральному Комітетові.

Ця остання справа затяжіла на внутрішньому житті партії, а проте не була перешкодою, щоб у загальних питаннях національного значіння партія виступала одностайно. Так було з відомою декларацією УНДО з 7. травня м. р. З хвилиною, коли атаки польської преси звернулися проти партійного проводу, як відповідального назверх за партійний акт, що з ним солідаризувалась внутрішня опозиція, — і „Діло" і всі члени внутрішньої опозиції вважали своїм природним обовязком боронити і декларацію УНДО і партійний провід. Було це тим легче, що ніхто у партії не провадив опозиції в особистих мотивів і не намагався дискредитувати особисто противника. Проявилось це м. і. підчас останніх соймових виборів.

На жаль, ці вибори не стали нагодою для повного вирівнання політичних ріжниць, тільки конфлікт дещо поглибили. Однак і тут розбіжність не була така непримирно-доктринальна, щоб її не можна було усунути: обидві сторони признавали за собою взаємно деякі поважні річеві аргументи, а опозиція рахувалася з ходом і вислідом виборів як із довершеним фактом, з якого слід добувати для нації максімум користей. Зате конфлікт зазнав дальшого великого загострення у звязку з відомою „Заявою" з 20. XI. м. р., коли то під нею появились підписи деяких членів внутрішньо-партійної опозиції поруч із підписами провідників інших українських партій, без відома й участи партійної верхівки УНДО. Знову промова голови УНДО й УПР Василя Мудрого у соймі з дня 3. грудня 1938. р. взаємно наблизила членів партії, бо всі з нею солідаризувались.

Таким робом, як бачимо, конфлікт тягнувся поверх два роки, в яких чергувались моменти влагіднення і загострення. Ми навмисне навели їх, щоб вказати на атмосферу, яка завжди була потенціяльно здібна для обох вирішень: або замирення або розриву. За замиренням завжди промовляло те, що поруч із згаданим зрозумінням провідної ролі УНДО був ще в усіх членів таки сентимент до партії, з якої історією кожний мав звязаний кусень власного життя, і в обох партійних крилах перемагав здоровий доосередковий гін.

Тимчасом у широкому світі, у державі і краю йшли події, які не могли проходити без сліду і на ту внутрішньо-партійну атмосферу в УНДО. Обидві сторони здавали собі справу з того, що дальше протягати конфлікт у тому вигляді і такій формі — неможливо. Обидва партійні крила почували себе спутаними, обидва відчували потребу вирішення спору на такий чи інший лад, щоб тільки не параліжувати ним дальше партії та й собі не завязувати рук при якійнебудь конструктивно-організаційній партії. Було ясно, що треба або розходитись (і тоді думати, що діяти дальше, щоб не потапати у квієтизмі ані кирпичництві) або годитись. Здається, що нема двох людей, які не признали би, що і міжнар. ситуація і польсько-українська дійсність і внутрішньо-українські відносини казали — годитися. Таку спробу започаткував Центральний Комітет УНДО з 26. XII. м. р. І та спроба закінчилась успішно.

Подробиці були подані у вчорашньому комунікаті. Підставою порозуміння став однодушний підхід, що розбиття партії у нинішньому моменті — недопускальне. У такому підході є теж на нашу думку найбільше добро загальнонаціонального значіння: це те моральне добро, яким є здоровий інстинкт нації, проявлений у здоровому рішенні політично відповідальних одиниць. Виходючи з такого засадничого засновку внутрішня опозиція рішила, що в нинішньому моменті не є вже річчю найважнішою переводити пер фас ет нефас засаду розділу провідницьких партійних функцій. З другого боку партійна більшість погодилась перевести таку реорганізацію провідних органів партії, щоб та партійна течія, яку представляла опозиція, могла дійсно за все, що в партії діється, відповідати, себто — щоб вона могла мати реальний вплив на хід партійних справ і партійної політики. І ніщо інше, як саме порозуміння у найважніших і найбільш суттевих справах політики довело до порозуміння в усіх інших точках та дозволило перебороти той намул взаємних жалів, який зібрався за два роки внутрішніх суперечок.

Порозуміння у політичних справах було тому легке і можливе, бо останні події щораз більше наближували й вирівнювали оцінку ситуації всіми членами партії. Очевидно, обі сторони здають собі справу з того, що до повної однозгідности потрібно співпраці і — часу. А проте з хвилиною, коли прийнято засаду **співпраці і співвідповідальности**, всі внутрішні ріжниці думок переходять на внутрішній терен партії. Партія виступає суцільно й одностайно.

Ми переконані, що так поставлена справа — поставлена правильно. Нема сумніву, що критика, що її в останніх двох роках провадило „Діло", нераз може була занадто прикра. Вона походила з того, що частина членів партії станула була на становищі, що нема іншого виходу, як тільки порушувати всю прилюдну опінію і нею старатися вплинути на зміну деяких партійних справ. Сьогодні той аргумент відпав, — відпав подвійно, бо відкинули його самі ті, що його раніш висували.

Здаємо собі справу, що може не всі члени партії вдоволені заключеним компромісом, але не маємо ніяких сумнівів, що невдоволених є мінімальне число, таке, яке не може і не буде мати ніякого впливу на дальший розвиток партійних справ. Не маємо теж ніякого сумніву, що загал українського громадянства у краю і на чужині прийме довершений позавчора факт з великим вдоволенням, стрічаючи його як вислів справжнього українського політичного розуму. Річ тепер тільки у тім, щоб нововибрані партійні установи на новій політичній базі повели таку працю, яка вже у житевій дійсности доказалаб спасенність заключеного порозуміння. Віримо, що так воно буде.

ік.

З польської преси.

Лаври польської політики.

Міркування на тему польської закордонної політики не сходять зі сторінок польської преси. Між іншими консервативний **„Час"** (ч. 36 з 5-го лютого ц. р.) вмістив про цю справу статтю п. н. „Коли Німеччина дивиться на захід". Її автор п. (йм) пише:

„Ще пару тижнів тому ввесь світ жив у непевности, не знаючи, в якому напрямі звернеться німецька експанзія. Назагал переважала думка, на заході і в нас, що Райх звернеться на схід і південний схід, що змагатиме до того, щоб підпорядкувати собі наддунайський басейн та що візьметься реалізувати відомі українські пляни Розенберґа. Не бракувало голосів у західньоевропейських державах, які уважали, що такий оборот справи відповідає інтересам західніх демократій. Нехай Гітлер завязується в українську авантуру, то бодай ми будемо мати спокій — так міркувало дуже багато людей на заході. Цього роду поглядам давала вислів преса, що довго і широко розписувалася про українську справу. Одночасно було досить багато голосів, які висловлювали думку, що західні великодержави повинні перестати цікавитися тією частиною нашого континенту сконцентровуючи свою увагу на своїх кольоніяльних імперіях. Особливо у Франції було багато тієї думки, що ця держава повинна піддати основній ревізії свої зобовязання на сході, отже совітський пакт і союзну умову з Польщею."

Польська політика — каже п. (йм) — крім щасливого збігу обставин теж у великій мірі причинилася до того, що всі ті побоювання чи розрахунки виявилися безпідставні та що Німеччина зверне свою увагу не на Україну, але на кольонії.

„Бо треба здогадуватися, що Варшава поінформувала Берлін про те, що Польща не всім ходам Райху секундуватиме і що навпаки деякі німецькі ходи можуть натрапити на наш рішучий опір. Очевидно Райх сильніший від Польщі, але рішуче становище навіть слабшого партнера не може залишитися без впливу на такі чи інші рішення."

П. (йм) гадає, що прийняті в Берліні рішення корисні для Польщі. Він рішуче відкидає думку деяких „песимістів", буцімто Гітлер тільки тому видвигнув домагання звороту кольоній, щоб за резиґнацію з цих домагань дістати від західніх держав вільну руку на Сході. Кольоніяльного постуляту — каже автор статті — не треба уважати за маневр, але за суттєву вимогу, яку канцлер Гітлер буде підтримувати і може навіть цю справу виграти. Але

„вже сьогодні ми повинні поставити собі питання, що буде, як Гітлерові вдасться успішно розіграти кольоніяльну кампанію, яка витвориться тоді ситуація для Польщі і чи в тому часі також у польсько-німецьких взаєминах не вринуть ріжниці, яких не можна буде у приятельський спосіб ліквідувати."

Тому п. (йм) гадає, що зберігаючи добру співпрацю з західнім сусідом Польща повинна в тому часі, коли вся увага того сусіда звернена на Захід, закріплювати своє становище на Сході.

„Наша дипльоматія повинна звернути особливо пильну увагу на Мадярщину і Румунію. Нам не вдалася спроба погодити тих двох сусідів. Таксамо не вдалося нам добути спільну границю з Мадярщиною. Ці обі невдачі послабили нашу позицію.

Тимбільше ми повинні подвоїти наші зусилля, щоб відробити ті втрати. Питання Підкарпатської Руси ввесь час відкрите. Міп. Бек відповідаючи на парляментарну інтерпеляцію признав можливість інтервенції Польщі в цій справі. В Будапешті німецькі впливи безсумніву зросли коштом наших. Але ми маємо там далі, особливо коли йде про настрої громадянства, поважні можливости. Про них свідчить м. ін. остання енунціяція мін. Чакі, що дуже рішуче застерігся проти всяких спроб заколотити польсько-мадярську приязнь. Таксамо й румунський уряд завжди підкреслює вартість і значіння польсько-румунського союзу.

„Ми переконані, що наша закордонна політика не спічне на лаврах. Виявляється, що її передбачення і ходи досі завжди були влучні. Вона зуміла таксамо використовувати всі нагоди, які їй траплялися, щоб розвивати свою активність. Така нагода трапляється тепер. Увага Німеччини звернена на захід. Райхові залежить на добрих взаєминах з Польщею. Ми бажаємо цього самого. Але ніхто не може від нас вимагати, щоб ми не змагали до закріплення та поширення наших впливів, коли наш західній сусід робить це безупинно."

П. (йм) не каже, якими шляхами те закріплення та поширення польських впливів повинно піти.

ВЕЛИКА ВЕЧІРКА

„Бандуриста" і „Основи"

15. II. 1939.

Салі „Народнього Дому" 320

ВІСТИ З БУКОВИНИ.

ЗАЯВА П. К. КРАКАЛІЇ.

„Нижче підписаний Константин Кракалія, був президент української хліборобської партії в Румунії, кількакратний посол до рум. парляменту, прийнявши до відома заяву п. міністра Арманд Калінеску в справі меншостей, має за честь зголосити свій вступ до „Фронту Національного Відродження". Вся моя дотеперішня політична діяльність опиралась на тісній співпраці з румунською нацією і щирій льояльности супроти Румунії та „Фронту" як такого."

„Фронт Національного Відродження" — це рум. тоталітарна націоналістична організація. П. К. Кракалія був до війни народнім учителем. По війні кинувся до політики і був послом від соціялістичної партії. В 1923 р. соціялісти виключили його з своєї партії. Тоді вступив він до румунських націонал-цараністів. Там перебув до 1931 р. Через суперечку за посольський мандат виступив. Кандидував від неістнуючої української хліборобської партії. В 1932 р. при парляментарних виборах у чернівськім повіті здобув на 75.000 виборців аж 617 голосів. Однак рум. уряд таки посилав його як „президента української хліборобської партії" на міжнародні меншиневі конгреси, щоб він там виступав поруч правної української делегації. Свій часопис „Хліборобську Правду" давав Кракалія до розпорядження кожній рум. партії, щоб вносити роздор між українців. Тепр він член румунського „Фронту Національного Відродження".

СЕКТИ ПОШИРЮЮТЬСЯ.

Поліція м. Хотиня заарештувала і відставила до воєнного суду в Чернівцях студента Льва Катарчука і 7 селян за те, що проводили у своїх селах святиням секти інокентистів (основник: київський черпець Інокентій).

На допиті перед слідчим воєнного суду вони заявили, що секти поширюються тому, бо селяни не розуміють румунської мови, в якій правиться у всіх наших церквах. Також чужі священники не мають і не можуть мати ніякого впливу на нарід.

ЗА ПЕРЕХІД КОРДОНУ.

Воєнний суд у Чернівцях засудив 23-літнього Володимира Балицького з Нової Ушиці, на 1 місяць вязниці за недозволений перехід границі з України до Басарабії.

Балицький зізнав, що він працював як машиніст в одній установі Н. Ушиці. Перед роком його батька заслали до Перму. Тоді й сина звільнили зі служби та кривдили на кожному кроці. Не находячи змоги прожитку, перейшов до Басарабії, де має родину. Румунська влада тримала його 5 місяців у слідчій вязниці, щоб переконатися чи він не шпіон або агітатор.

В. Цецин.

З громадянської діяльности д-ра Данила Стахури в Самбірщині.

Д-Р СТАХУРА ПОСЛОМ ДО ВІДЕНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ. — ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ У ПОВІТІ.

За національне освідомлення Самбірщини, за невсипущу працю над народом „Краєвий Народній Комітет" поставив д-ра Данила Стахуру кандидатом на посла до віденського парляменту в 1907. році у виборчій окрузі Ярослав—Чесанів, звідки він вийшов послом.

Не зважаючи на виконування обовязків посла й ведення адвокатської канцелярії, д-р Стахура не занедбував народньої роботи, яка рік-річно поглиблювалась і вимагала щораз більше рук до праці. Ідейні його помічники як: інспектор Духович, учитель Сілецький щиро йому допомагали. Інспектор Духович зобовязався у кожний четвер як торговий день урядувати в канцелярії філії „Просвіти" цілий день безкорисно, для удержання контакту з читальнями, місцевими народніми комітетами і взагалі з культурним духом на селі.

ПОРУЧАЮ ПАНЯМ ОНДУЛЯЦІЮ

тривку, водну та залізкову, фарбування волосся на всі кольори. — Знаний спеціяліст жіночих зачісок

2—15 **„РОМАН"** РУТОВСЬКОГО 7. (в брамі) ч. 288

Щоб прийти нашому народові також з матеріяльною допомогою, заложив Стахура в Самборі **задаткову касу під назвою „Народній Дім"**, сперту на уділах членів, на дрібній ощадности свідомих українських одиниць, на вкладках деяких патріотів, і також на виєднанні невеличкого кредиту в українських централях у Львові. Душею тієї каси був Франц Сілецький. Він розїздив по повіті, збирав дрібні ощадности, зясовував селянству гасло „свій до свого", збирав фонди на будову домівки для української каси. Він спопуляризував ідею української каси, яка нині в Самборі гарно розвивається під назвою „Український Кооперативний Банк", якому рівнож у вільних хвилинах помагав дещо професор Степан Волянський. Ця селянська каса причинилася багато до поправи селянських господарств, неодній людині прийшла в тяжких хвилинах життя в поміч, неодного українського рільника порятувала в тяжкій біді — а це головна заслуга д-ра Данила Стахури. Він примістив цю касу у своїм домі даром, щоб тільки станула на ноги, могла розвинутися і сповнювала своє завдання.

В 1908. році д-р Стахура приложив рук, що самбірська філія „Просвіти" відсвяткувала дуже торжественно 40-літній ювилей цього товариства. В 1909. році д-р Стахура спонукав о. Ник. Боберського, пароха Ваневич, як знаменитого господаря-практика, щоб він занявся **основанням філії „Сільського Господаря".** Його канцелярія і невсипущі помічники у громадянській культурній праці Духович і Фр. Сілецький виготовили потрібні до цього документи і справа пішла в рух. Провід філії „Сільського Господаря" спочивав рівнож на голові д-ра Стахури, хоча від головства у цьому Товаристві відказався, а вложив його в руки доброго господаря о. Боберського. Щоб і тут тримати живчик цього товариства у своїх руках, дав вибратися завсіди до виділу та дав товариству рівнож приміщення у своїй хаті.

Роки 1908, 1909, 1910, були роками найобильнішої і найпліднішої культурної праці. При істнуючих читальнях заложив д-р Стахура при помочі Духовича і Сілецького ріжні торговельні спілки, каси, крамниці, як у Корналевичах, Луці, Білині, Черхаві, Лукавиці, Берегах, Бабині, Кульчицях, Ступниці, Чукві, Бережниці, Корничах, Пинявих, Тополинчах, Викотах, Сідім. Однак інспектор Духович, як старший чоловік у 1909. році захворів і в короткім часі помер. Стахурі забракло зараз правої руки, бо сам часто сидів у Відні, Фр. Сілецький пильнував каси, проф. Біленький, занятий у школі й у двох інших товариствах не міг допомагати. Не було кому цього чоловіка заступить. Машина пущена так гарно в рух, зачала тут і там не домагати. Деякі читальні, не чуючи над собою поваги і розгонового мотору сивобородого інспектора станули й заснітилися. Зі звіту Головної Управи за 1910. рік бачимо, що 6 читалень „Просвіти" розвивалось дуже гарно, 13 нормально, 13 слабо, 13 упало. У всіх читальнях було членів 1395. Крім того в 1910. році підписано статут на 7 нових читалень, але у життя увести їх не було кому, бо інспектор Духович помер. По його смерти канцелярію філії вів молоденький студент прав Лесь Ріпецький рівнож даром. Однак не вважаючи на велику охоту в нього до народньої роботи, як молода людина, без життєвого досвіду, без поваги, яку мав старий інспектор у селян, не міг селянам так заімпонувати, як бл. п. Духович.

В тім часі д-ра Стахуру вибрано також головою „Руської Бесіди", в якій розбудив товариське життя. В 1911. р. відсвяткувала філія заходами д-ра Стахури незвичайно торжественно 50-ліття генія України Тараса Шевченка. Філія уладила в тім році також **перший крамарський курс** і тоді ж Стахура відновив деякі упавші читальні, основав нових 8 та алюстрував 15 читалень. Якраз у тому році дістав він до праці у філії **Василя Окунь-Бережанського,** судового радника, що недавно прийшов до Самбора з великим досвідом у праці над народом, бо вийшов зі школи д-р Ев. Олесницького у Стрию.

З нагоди Шашкевичівського ювилею виголосив Стахура виклади про значіння ідеї Шашкевича в 34 громадах і в Самборі, при співучасти інших українських товариств та 10.000 народу! Читалень у 1912. році було вже 57 і 6 „in statu nascendi". В тім році зібрано перший раз на дар „Просвіті" 48 корон 60 сот. Це був наслідок факту, що в самбірському повіті було вже 16 активних священників і 48 учителів народовців.

В черговому році на загальних зборах філії „Просвіти" вибрано заступником голови **о. Володимира Петрика,** пароха Бабини, знаного на полі народньої освіти робітника в Комарнищині. На тих зборах виринули на порядок дня деякі дуже прикрі справи, як от з заложенням другої читальні в Берегах на взір станиславівської „Єдности". Відтак 19. V. відбулись повновні збори самбірських членів „Просвіти", зложені з самої інтеліґенції, для успішнішої праці в повіті. На тих зборах обговорено багато справ і ухвалено багато внесків.

Всі ті прекрасні внески ухвалено одноголосно, з чого дуже тішився голова філії д-р Стахура, усміхався і кивав головою, бо не вірив у виконання тих постулятів, які зібрані — в більшости ц. к. урядовці ухвалили. Відтак сам від себе написав дня 6. X. 1912. р. до Головного Виділу „Просвіти" письмо, в якому дораджував, щоб так само, як у Головнім Виділі переведено реформу у філіях, віддаючи роботу в руки платного персоналу. „Тут — писав д-р Стахура — не поможуть ніякі письма, ніякі поучення народу, ніякі прикази. Як довго не маємо платної людини, для котрої приказ згори має значіння, так довго філії будуть капарити й не сповнювати свого завдання. Це найбільше бачимо чейже по наших фінансових установах, що всюди гарно розвинулися, лиш на тій підставі, що мають платний персонал, котрий в інтересі власнім і для інституції і для себе щиро працює. Самбірська філія „Просвіти" не є найгірша, але я не можу мати надії, щоб ми здобули 500 членів! Сьогодні з місцевою інтеліґенцією і священниками, не маємо 200 членів по 21 роках праці!! Замітне при тім, що нінк не можна зєднати для „Просвіти" наше жіноцтво! Щодо наших проектів і внесків, які Виділові під розвагу віддали, то дещо з того робиться.. Я зі своєї сторони, як голова філії, справу просвітну як свій обовязок беру дуже на серце, я раз би щось зробити та лишити по собі слід моєї праці. Чую, що до сильної волі треба б ще чогось більше, от напримір більше власної маєткової форси, котра не казала би мені оглядатися на те, що „Просвіта" сама може призначити. Але це вже не в моїй силі, а в силі того народу, серед котрого я працюю, в ко-

трий не хоче мені зі своєї сторони допомагати!.."

В тім самім році на засіданнях Виділу філії д-р Стахура порушив справу посилання наших сільських дівчат до школи господинь, яку централя зорганізувала в Угерцях Винявських.

На загальних зборах філії в тому році була дуже жива, а заразом бурхлива дискусія у справі тов. „Відродження", яку референував молодий студент Степан Ріпецький, закинувши духовенству, що не попирає „Відродження" і не причиняється до поширення тверезости. Проти цього запротестували приявні священники і остаточно ціла справа „Відродження" скінчилась нічим. До Головного Виділу писав Стахура ось як:

„Загальна гадка така, що люди горівки і пива цілком відречися не хотять, але проти пияства в народі всі виступати будуть... Духовенство надто вражливе на слово критика, а академічна молодь нарочно у своїх висказах провокує духовенство і викликує бучу на зборах. Селяни знову сидять тихо, лише слухають: що то з того вийде і до самого кінця не висказують своєї думки так, що з їхньої поведінки не можна пізнати, чи вони за духовенством чи проти... З їх поведінки тяжко пізнати, чи самбірське селянство радикальне, чи національно-демократичне. А коли священники виступали різко проти академічної молоді, селяни їх не попирали."

Іван Филипчак.

(Докінчення буде).

Початки українського музейництва у Станиславові

В останніх роках Станиславівщина відчувала сильно брак культурного осередка, що зберігав би скарби нашої культури та старовини на зразок інших галицьких музеїв. І хоча думка оснувати обласний музей була у Станиславові не нова, то щойно розкопи 1937 року в княжому городі старого Галича її актуалізували.

В жовтні 1937 року основано при філії Т-ва „Просвіта" у Станиславові Музейну Секцію для збирання та зберігання памяток рідної культури у Станиславівщині. Ця секція під управою д-ра Я. Хмілевського при допомозі громадянства та фінансових установ Станиславова цілий рік вела підготовну працю. В одній кімнаті в домівці Рідної Школи зібрала предмети-експонати з ділянок археольогії, етнографії, церковного мистецтва та національно-культурного життя Станиславівщини. До 18. листопада 1938 зінвентаризовано 978 предметів. Придбано інвентар (шафи, габльоти, столи) та наладнано якслід музейну працю. За один рік Музейна Секція мала 983.91 зол. приходу, на який зложилися: щомісячні жертви громадянства, фінансових установ та позички. Розходів було 890.47 зол. Пішли вони на інвентар, чинш за кімнату, зворот довгу та видатки, звязані з музейною працею.

В другому році свого істнування Музейна Секція бажає відкрити музей для відвідин громадянства. Для цього мусить знайти відповідне приміщення. Місячні жертви не перевищають суми 40 зол. Тому Управа звертається з закликом до всього громадянства Станиславівщини вступати в члени Музейної Секції та підпомагати грошевими щомісячними жертвами і збіркою експонатів початє культурне діло.

Жертводавцями експонатів були досі Вп. П.: д-р Я. Хмілевський, д-р В. Пашницький, В. Яворська, радн. інж. В. Дутка, В. Чоботар, М. Гавдяк, А. Андрохович, м-р Адамська, М. Лепкий, О. Залеський, Д. Ліськевич, В. Пеліх Ю. Чайківський, А. Ульванський, музей державної гімназії з українською мовою навчання, Союз Українок, Т-во „Станисл. Бояни", Музей „Бойківщина" у Самборі, О. Скоробогатий з Завадки, о. Майковський з Голоскова, д-р Я. Пастернак зі Львова, С. Ткачівський з Викторова В. Рапалюк з Пшеничник та інші.

Управа видрукувала два порадники-квестіонарі: що збирати для історично-культурного та етнографічного відділу і розсилає їх у першу чергу до нашого патріотичного духовенства й учительства. Управа має надію, що в кожному селі та містечку знайдеться ще неодин цінний предмет, що його треба було б зберегти в музею тієї области, в якій дотичне село чи містечко знаходиться. Коли сусідні обласні музеї в Стрию та Коломиї бажають представити повний образ культурного життя Бойківщини та Гуцульщини, то обласний музей Станиславівщини охоплює простір Горґанів, частини Покуття та частини Поділля на лівому березі Дністра. В осередку зацікавлення станиславівської Музейної Секції лежить таким чином простір лімницько-бистрицького Підгіря Горґанів, станиславівської кітловини, частини Опілля, себто простір, який колись був осередком Галицько-Волинської Держави та який скриває розмірно найбільше памяток минулого.

Сама гарна ціль та ідейна праця Музейної Секції заслуговують на підтримку. Надіємося, що заклик секції стрінеться з повним зрозумінням українського громадянства. **Ф. П.**

Склад нового югославянського уряду.

В Білгороді повстав новий уряд у такому складі: премієр і міністр внутрішніх справ: Д. Цветковіч; шляхи: М. Спаго; війна: ген. М. Недіч. закордонні справи: Ц. Марковіч; освіта: С. Чіріч; справедливість: В. Ружіч; рільництво: М. Бехліч; публ. роботи: М. Крек; скарб: В. Джуріч; ліси й копальні: Л. Пантіч; здоровля: М. Раяковіч; фізичне виховання: Дз. Чехович; торговля і промисл: Є. Томіч; пошта: І. Альтіпармаковіч; без теки: Дж. Куленович, А. Масторович, Ф. Сной, Б. Міліюш.

—o—

„Я приїхав до Бургосу, щоб поінформуватися про наміри ґен. франка".

Лаконічна заява сенатора Берара.

Сен. Берар заявив представникові Аваса в Бургосі: Я приїхав у інформаційній місії; маю навязати відповідні контакти, щоб поінформувати французький уряд. Більше нічого не можу сказати. Я приїхав не дискутувати, лише зібрати інформації для міністра Бонне про наміри ґен. Франка.

Сен. Берар ствердив, що його приняли в Бургосі дуже ввічливо та заявив, що дата його повороту до Парижа ще не устійнена.

ІГОР ЗІНИЧ.

Школярська любов.

(Докінчення.)

3

Врешті пішов. Пішов окружними стежками, щоби переходити коло колиби, ніби вертаючись з бору. Але і тут мав я пеха. Дівчина була саме під бором. Загналась туди з вівцями. Побачила мене здалека. Вимахуючи топірцем, кликала:

— А гов, а гей! Ігор, школярику, а йди сюди. Маю щось для тебе.

Бажання бачити її, любуватися її вродою було сильніше, ніж моя гордощі. Я й став поволі підходити.

— А йдиж боржій! Тягнеш ноги, як який хирляк. Ха, ха, ха! — кричала, заходячись від сміху.

Я хотів завернути. Але вона була вже при мені. Під ніс тицьнула мені трубку з лопухового листя, повну прекрасних, зрілих суниць.

— То для тебе я назбирала.

— А відки-ж ти знала, що я тут буду.

— Ще би ні. Відколи я вже виджу тебе як колуєш по горбі.

Я прикусив губи. Лють на себе самого, а і на неї розпирала груди.

— Чому не їш? Таких марципанів у школах вам не дають.

Я мовчав. Мовчки став ковтати суниці за суницею.

— Чого ти такий налутий? Нічіть Славайсу не сказав, як надійшов.

Я вже не стерпів.

— Дівче, що ти хочеш від мене? Я до тебе з серцем, а ти або глумишся або ганьбиш.

— Овва! Вже й зобидився?

— Якже-ж не обиджатися? Я хочу тебе поцілувати а ти „іди, іди вже" кажеш. „Нема коли цілуватися". Чи тобі не жаль?

— Ой, дурний-же ти, школярику, дурний. Чи ти видів, щоби наш легінь та зобиджався, як дівчина йому каже „іди від мене"? Та він тоді як схопить, як стисне її руками ніби кліщами, як пригорне до груди, то аж серце грає. А ти зобидився та й пішов. Ба, коби лиш пішов, а то ще й цілий тиждень бокує. Шкода, що такий ладний з тебе парень. — Ніж маєш? Сідай ось тут коло мене та скінчи вже раз писати. —

Сіла, сіпнула мене за рукав. Я впав, впав в її обійми.

Вечоріло, як ми стямилися від пестощів. Схопилася, свиснула різко на вівці. Побравшись за руки, ми ішли із колиби, а за нами бігло поблеюючи стадо білих та чорних тварин. Того дня скінчив я і підпис.

Три дні з черги я ходив із колиби — до дівчини. Три вечорі клав ватру, а моя душа співала гимн радощів і щастя.

Та третього вечора дівчина начеб змінилася. Горнулася до мене, пестилася, цілувала, але у всьому видно було якусь нехіть. При прощанні обняла мене кріпко, вицілувала і ніби жартуючи, заспівала:

Школярику мій ти любий,
Легіню миленький
Не знаєш ти ще любити,
Бо ще молоденький...

— Так, так — додала. — Наші легіні — кажуть дівчата — не так люблять, не так кохають.

В мене ніби грім ударив. Я хотів щось сказати, але дівчина щезла вже в колибі.

Збентежений вертався я до дому. Я зрозумів дівчину. Вона, як дитина природи, знала лиш одну любов, — а це любов, що складає на жертвеннику все. Але в мене не було сили зважитися на те, про що я тільки мріяв.

За кілька днів я покинув гори. Та кидаючи їх, я чув, що там при колибі, там коло тої напів дикої дівчини добра частина моєї душі залишилася.

Минули два роки. При кінці серпня занесла мене доля вдруге там, де я побував по матурі. Найперше я зайшов до священника. Там застав багато знайомих. Час проходив серед веселої гутірки. Я стояв при вікні і жартував з якоюсь ґімназисткою. Нараз я почув крик „ох", а за ним бренькіт скла. Я оглянувся. На землі розлита кава, побите начиння, а над ним нахилена якась жінка. За хвилину вона знала голову. Я остовпів. Це-ж... Олена, лиш на голові уже молодицька хустка. Дещо схвильований я перейшов до другої кімнати. Мій веселий настрій щез.

Пізно вечором я вертався домів. Проходячи побіч саду приходства, я почув несподівано:

— Ігорку!

Це була Оленка. Я вже знав, що вона заміжня. Я повівся знову таксамо, як за першим разом. Пробурмотів щось і за кілька днів покинув гори. Та тоді вже рішив більше на те саме місце не вертатись.

—o—

Вісти з Карпатської України.

РОЗБУДОВА КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подає КУП, у Хусті почне виходити культурно-освітній місячник „Говерля" під редакцією Івана Романа.

БОРЕЦЬ ЗА ПРАВОСЛАВНУ ВІРУ НА КАНДИДАТСЬКІЙ ЛИСТІ УНО.

Під таким наголовком містить офіціоз УНО інтервю з чоловим кандидатом листи УНО Туєгом, який висловлює переконання, що ворожа передвиборча агітація не матиме ніякого успіху серед православного населення Карпатської України, бо про його інтереси найліпше дбає УНО. Часопис подає короткий життепис ред. Тулеґа, з якого довідуємося, що цей кандидат на посла — це визначний православний діяч, який поважно заслужився для православної церкви, м. ін. будовою церков.

ВІДГУК СЛОВАЦЬКОЇ КОНСКРИПЦІЇ.

„Нает Вінер Тагблят" — „Нае Фрае Прес-се" повідомляє, що Українська Народня Рада в Хусті вислала до словацького уряду меморіял у справі перепису населення в Словаччині. В цьому меморіялі звертає вона увагу між іншим на те, що цей перепис виказує на 19.000 українців менше, навіть як перепис із 1931. р.

ПЕРЕДВИБОРЧІ ВІЧА.

В неділю 5. ц. м. відбулися передвиборчі віча в таких 51 селах Карпатської України: Ясіня (промовляв Іван Рогач), Рахів (д-р Мих. Гупаловський), Богдан (Василь Клемпуш), В. Бичків (Евген Шерегій), В. Апша (о. Юрій Станинець), Дубове і Терново (М. Марущак), Нересниця і Широкий Луг (Василь Шобей), Колочава і Синевір (д-р Степан Росоха), Волове і Майдан (Юрій Пазуханич), Довге і Білки (Августин Штефан), В. Раковець і В. Шард (Іван Ігнашко), Н. Верецьки і Воловець (Степан Клочурак), Свалява і Чинадієво (Федір Ревай) Іршава і В. Комята (Дмитро Німчук), Севлюш і Рокосів (д-р М. Бращайко), Залуж і Доробратово (д-р Юлій Бращайко), Горонда і Страбичево (о. Кирило Феделеш), В. Лучки і Кальник (інж. Леонід Романюк), Лохово (Петро Попович), Перечин і Доманинці (д-р В. Комаринський), Порошків і Тура Ремета (д-р М. Різдорфер), Середнє Худиново (Андрій Ворон), В. Копаня (Микола Мандзюк), Р. Кошаровці (Іван Перевузник), Н. Студений і Келечин (о. Адальберт Довбак), Н. Апша і С. Солотвина (Майш Ґрігоріе), Тячова, Солотв. Копальні (д-р Мілош Дрбал), Н. Коропець (Антін Ольдофреді), Ждениево і Туря Поляна (Іван Ґріґа) , вкінці Стазне й Ужок.

ПОСПІШНІ ПОЇЗДИ ЯСІНЯ—ХУСТ—ПРАГА.

„Мадярське Телеґрафічне Бюро" повідомляє, що згідно з умовою, залізничий рух на лінії з Комятич і Ужгороду буде відновлений 7. ц. м., на лінії з Батьова й Мукачева 5. ц. м.

Перший поспішний поїзд на лінії Ясіня—Хуст—Прага виїде з Праги 10. ц. м., з Ясіня 11. ц. м.

ПАТ про Карпатську Україну.

ВИМІНА ВЯЗНІВ З МАДЯРЩИНОЮ.

До Ужгороду приїхало двох „карпаторусинів": о. Кабачи (може Кабацій?) зі Середнього та управитель школи Дороз (може Дорош?) також зі Середнього.

Суд у Вел. Березнім засудив їх на 2 роки вязниці за збірну декларацію з домаганням привлучити Середнє до Мадярщини — тепер вони вийшли на волю при виміні вязнів.

ЕСТАРҐАЗІ ПРОТЕСТУЄ.

Як подає „Прагер Тагблят", провідник мадярської меншини ґр. Естаргазі вислав до карпатоукраїнського уряду та до президії празького парляменту гострий протест проти того, що до виборів у Карпатській Україні не допущено мадярської листи.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Переслідування робітників у копальнях Донбасу.

„Ізвестія" з 27. І. пишуть: „Комбінат Сталінуголь закінчив рік невдовільно. Річний план не виконано на 9.8 прц. Лихом виробництва був занепад дисципліни. За минулий рік на шахтах комбінату було 12.290 випадків неприявности на роботі робітників та керманичів. Провід підприємства не провадив боротьби проти дезорганізаторів виробництва. Комбінат „Сталінуголь" передав судовим органам матеріял для притягнення до суду багатьох оборонців прогульників... Партія, уряд і самий Сталін зробили все, для успішнішої праці Донбасу..." А коли вона всеж зовсім не успішна, то московський уряд інших засобів як терор проти робітників та службовців не має. Але як видно з повідомлень самої совітської преси, терор також помагає небагато; до того-ж робітники відповідають по деяких підприємствах також терором проти найбільш зненавиджених управителів. Цілий тягар боротьби проти робітників намагається управа перевалити на майстрів та десятників, які опинилися наслідком цього в дуже тяжкім становищі поміж терором згори та адолу. (Офінор.).

Совіти вилюднюються.

Новий всесовітський перепис населення приніс московському урядові нову несподіванку, бо комісії сконстатували, що в багатьох районах значна кількість сел стоїть пустками. Так наприклад в районі Смоленська в одній лише округі, яка має до пів міліона населення, рахівники знайшли 336 сел зазначених в листах як заселені, де не було ні одного мешканця. Подаючи цю вістку „Ізвестія" переконують своїх читачів, що це явище є ознакою збільшення культурности населення, яке не вдоволяється вже життям по малих селах та хуторах, а переноситься ближче до міст, щоб брати участь в культурнім житті. Все таки автор статті мусить признати, що це „піднесення культурности" відбилося зле на хліборобстві, та що культура льну, якою здавна славилася Смоленщина, цілком занепала. Більш правдоподібним є, що сільське населення втікає від злиднів та сваволі совітських урядовців.

Еспанський червоний уряд виїхав з Каталонії до Франції.

В понеділок в год. 3.45 переїхав французький кордон прем. Негрін та міністри: Т. Більбао, С. Блянко, Ґ. Пена і П. Льопез. Вони приїхали 8-ма самоходами, з яких 1 був підірваний кулями; ескортував їх військовий відділ, дуже добре озброєний. Ескорта не дозволила французам роззброїти себе, лиш вернулася до Каталонії.

Прем. Негрін заявив одному журналістові, що уряд приготований до переїзду до середущої Еспанії. Зате він не дав відповіди на питання, який буде новий осідок уряду: Валенсія, Мурсія чи Картахена.

РОЗЛОМ МІЖ ПРЕМІЄРОМ ТА ПРЕЗИДЕНТОМ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ?

През. Азаня, Компаніс та Аґіра (голова автономного баскійського уряду) приїхали до Перпіньяну. Як говорять між еспанськими політиками в Перпіньяні, вони розходяться в поглядах з прем. Негріном, бо домагалися скорого покінчення війни. Зате Негрін хоче дальше воювати — підтримує його кілька міністрів, вищі старшини та деякі робітничі організації.

Кожна церква, кооператива, читальня чи яканебудь інша установа повинна стати членом Рідної Школи. Річна членська вкладка для установ 10 зол. Вписуватися до приналежного Кружка РШ, а де його нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12.

Орґанізаційний правильник УНО.

ПРАВА Й ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНІВ.

КУП подає зміст організаційного правильника УНО. З нього довідуємося, що членом УНО може стати кожний українець та українка. Члени мають право й обовязок брати участь у сходинах місцевої орґанізації. Вони є обовязані також працювати в українських культурно-освітніх установах. Член УНО не може належати до ніякої іншої партії. Платну чи безкорисну працю в ріжних установах може член приймати лиш за дозволом партійного проводу.

ОРҐАНІЗАЦІЯ.

Осідком місцевої орґанізації може бути кожна місцевість, осідком окружного проводу — осередок політичної округи, в якій є хочаб 3 місцеві організації, осідком головного проводу є місто Хуст.

Провідника **місцевої організації** іменує окружний провідник; інших членів проводу (заступника провідника, секретаря, скарбника і двох ревізорів) на внесок місцевого провідника.

Голова УНО іменує **окружного провідника**, на внесок цього останнього — заступника провідника, секретаря, скарбника, референта пропаґанди та двох ревізорів.

Центральну владу УНО становить голова, заступник голови (кожночасний голова і заступник голови УЦНР) та провід, зложений з 21 членів. Голова іменує провідника, його заступника, ґенерального секретаря, відповідального редактора партійного орґану, скарбника, шефа пропаґанди та двох контрольорів. Є це президія УНО.

Українські кооперативи всяких родів, економічні товариства і підприємства! Призначуйте і пересилайте безпроволочно зі своїх річних білянсів відповідні квоти на потреби Рідної Школи!

Висліди самоуправних виборів.

Як подає ПАТ, вибори до міської ради в **Терополі**, що відбулися в неділю, дали такий вислід: поляки 21 (ОЗН 16, безпартійні 2, Строництво Народове 1, ППС 2), УНДО 3, жиди 8. Фреквенція виборців 68 прц.

Скалат: Поляки 9 (ОЗН 7, безпартійні проурядові 1, безпартійні 1); жиди 5 (сіоністи 1, ортодокси 2, безпартійні проурядові 1, Хітахдут 1), „старорусини" 2. Фреквенція виборців 96%.

Підволочиська. Поляки 7 (ОЗН 6), жиди 4 (сіоністи 3, ортодокси 1). УНДО 1.

Буськ. ОЗН 10. Сіоністи 4. УНДО 2. Фреквенція виборців 80%.

—o—

Здоровий прояв.

XV. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків вложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отці ВП.: Кружок Р. Ш. Броди 83, Марків Адольф Варшава 25, Бирка Микола Варшава 10, Окружний Відділ ВПУВ Солотвина 17.80, Ярмольчук Влас Воротнів 6. Луцьке 15, д-р Сірко Михайло Броди 10, Малайний Осип Будаїслав 3, Головецька Марія Острів Великопольський 5, Ткачук Ярослав Чемерівники 2, кооп. „Народній Дім" Товсте 4, Малих Володимир Сівка Войнилівська 5, Мартинець Іван Миколаїв н/Дн. 1, Левицька Олімпія Колодно Велике 8, Вусач Павло Каштанів 1, Кружок Р. Ш. Костаріївці 2.30, Ковальчук Петро Лежайок 2, Корницький М. Громадівці 2, кредитова кооп. „Гараздъ" Минава 6. Львова 15, Сірий Михайло Поповець 5, Ульвальська Софія Пулави 3, Майкутова Меланія Пулави 2, Ґолець Володимир Пулави 2, Вовк Ілля Волкова 4, кредитова кооп. „Ослава" Загірє 6. Сянока 17.39, „Взаємна Поміч Будинів 6. Спитина 20. д-р Бандурська Г. Варшава 2, кооп. „Надія" Хоробрів 6. Сокаля 10, Кучиль Степан Побужани 2, кооп. „Любов" Дидятичі 6. Мостиська 5, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Жидачів 100, кооп. „Самопоміч" Раделичі 6. Дрогобича 2. Чмелюк Кирило Болехів 21, Мацюрак Богдан Борислав 5, д-р С. Шмігальський Горлиці 6, Костецький Володимир Станиславів 5, Бачинський Роман Ключгина 6. Кольбушова 4. Костюк Юрцьо Руда Пабяніцька 6. Лодзі 5, Бассараба І. Торонки 3, Мановецький Петро Сухa 10, кооп. „Єдність" Лепатів 6. Сокаля 10, кооп. „Єдність" Кошлики 6. Збаража 19.90, кооп. „Сила" Конюшків 6. Бродів 5, чит. „Просвіта" Сухолів 6. Вібрки (чайний вечір) 3.04, гр.-кат. парохіяльний уряд деканальний Повітна 14, кооп. „Згода" Отара Роза 6. Самбора 5. (Продовження буде).

Врочисте засідання сойму.

ВАРШАВА, ПАТ. Маршал Маковський скликав пленарне засідання сойму на день 10. лютого ц. р. (пятниця), год. 11. ранку. Комунікат, що його розіслали послам, сповіщає м. і., що засідання у дні 10. ц. м., тобто у 20-ті річницю відкриття законодатного сойму начальником держави Йосифом Пілсудським, носитиме врочистий характер і буде на ньому присутній президент Польщі та польський маршал.

—o—

Нема легіону в Карпатській Україні.

КУП. Командант чеського війська в Карпатській Україні заявив, що на території Карпатської України нема ніякого легіону, що загрожував би сусіднім державам. Навіть Карпатська Січ не є організацією, що мала би якінебудь агресивні наміри супроти сусідів. Її завдання — внутрішня охорона держави.

—o—

Японські полеміки проти великодержав.

Токіо. В японських політичних колах впевняють, що токійське міністерство закорд. справ вийшле небавком відповідь на ноти Франції, В. Британії та Злучених Держав у справі проблеми „відкритих дверей" у Китаю. В цій ноті японський уряд має підтвердити конечність увести новий лад у Китаю і заявити, що не думає обмежувати прав інших великодержав у Китаю, проте стверджує, що вони всетаки мусять у дечому поступитись в інтересі забезпечення національної оборони та господарської самоуправи Китаю. В цій ноті японський уряд відкине французько - британсько - американське обаннувачення, наче б Японія знасилувала міжнародні договори і пригадає, що його акція в Китаю спричинила конечність боронитись перед провокаціями Куомінтану.

ВБИЛИ ЯПОНОФІЛЬСЬКОГО КИТАЙЦЯ.

ШАНГАЙ. Невідомі справці вбили вчора в Шангаю револьверовими вистрілами редактора часопису „Шумао" Хіенгва, що одночасно виконував у штабі японської армії цензорські обов'язки китайської преси.

З палестинського революційного кітла.

Єрусалим. Останньої ночі дійшло в Палестині до низки нових подій. На дорогах Яффа-Єрусалим і Наблюс-Єрусалим острілювано британські стежі у хвилині, коли військо й поліція змашерували до арабського села Квабутуя в окрузі Самарії. Вивязався бій, в якому згинуло двох арабів. У часі трусу в селі Сгуеба арештовано 20 осіб. Урядово повідомляють, що палестинську прикордонну стійку острілювали минулої ночі з сирійської території, причому згинув один жидівський допоміжний поліцай.

—o—

Кінець червоної Еспанії.

АЗАНЯ СКЛАДАЄ УРЯД ПРЕЗИДЕНТА.

Всупереч становищу премієра Негріна, мін. зак. справ Дель Вайо, мін. фінансів та віцемін. війни решта членів барсельонського уряду заявилася за припиненням війни хочби це мало навіть статися коштом капітуляції. Імовірність такого становища підтверджує факт, що президент еспанської республики Азаня, який минулої ночі перейшов французьку границю, має приїхати до Парижа. Це означає, що він рішився скласти уряд президента еспанської республики.

ЧЕРВОНА ДИРЕКТОРІЯ?

Ген. Міяха, командант оборони Мадриду, що крім цього має у своїх руках військову і цивільну владу на просторі, що досі залишився ще під владою червоних, має — як ходять чутки — намір створити на місце барсельонського уряду, який фактично вже не істнує, директорію республиканської оборони, що продовжувала би боротьбу. Головою тієї директорії став би сам ген. Міяха.

ДО ФРАНЦУЗЬКОГО КОРДОНУ.

Військо ген. Франка наблизилося до кордонів Франції. Останки червоної армії не пробують вже навіть боронити своїх позицій і без найменшого спротиву відступають до французького кордону. В понеділок почалася евакуація одного з останніх більших міст на території, що її займають червоні, Пігуердо. Це місто червоні віддадуть мабуть без бою.

КЛОПІТ ФРАНЦІЇ З УТІКАЧАМИ.

Французька влада підкреслює дуже сильно своє невтральне становище супроти подій в Еспанії, заявляючи, що стосує якнайдокладніше приписи міжнароднього права, які кажуть, що чужі вояки, які переходять на територію іншої держави, перестають бути вояками і внаслідок самого факту, що перейшли кордон, перестають бути учасниками війни.

Французька влада приготовила концентраційний табор для вояків червоної армії на 140 тисяч осіб. У французьких політичних колах є переконання, що число еспанських червоних вояків, інтернованих у Франції, не перейде 140 тисяч, бо багато тих вояків, перейшовши границю заявляють, що хочуть вернутися до національної Еспанії. Це головно ті вояки, що їх червоний уряд змобілізував в околиці Леріди і на просторах, які від кількох місяців заняла національна армія.

Голяндія не дозволить на перемарш чужих військ.

ГАҐА. Міністр закордонних справ Патінь заявив, що Голяндія в ніякому разі не дозволить на евентуальний перемарш чужих військ через свою територію на основі 16 арт. пакту Ліги Народів, бо такий перемарш міг би спричинити, що Голяндія сталася б театром воєнних дій.

Протокол у справі сезонової еміґрації до Німеччини.

ВАРШАВА. Дня 3. лютого підписано в міністерстві праці в Берліні польсько-німецький протокол, що відноситься до сезонової еміґрації з Польщі до Німеччини.

Рекорд висоти.

БЕРЛІН. ПАТ. Одномісцевий німецький літак „Зібель 202", що його пільотував Гумль, досяг минулої суботи в Галле, рекорд лету на висоту. Він піднявся на 7.043 м., в цей спосіб бючи дотеперішній рекорд на 200 м.

—o—

Присилайте передплату!

Зі сойму.

НАРАДИ НАД БУДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА СКАРБУ.

В понеділок буджетова комісія сойму радила над буджетом міністерства скарбу. Буджет міністерства скарбу референував посол **Сікорський.** В дискусії посли підкреслювали необхідність поправити відношення скарбових урядів до громадян-податників. Тернопільський посол **Жиборський** домагався, щоб створити в Тернополі Скарбову Палату, мотивуючи це домагання тим, що львівська Скарбова Палата, до компетенції якої належить Тернопіль, має за великий засяг.

Від УПР забирав у цій дискусії слово посол **З. Пеленський,** який торкнувся справи віддовження села, що повинно бути сперте на здорових підставах. Село хоче здорового довгоречинцевого кредиту. Далі пос. Пеленський говорив про те, що коли український селянин робить зусилля, щоб видобутися з важкого положення і коли розвиває кооперативну діяльність, то деякі польські чинники підносять крик, що це загроза для польської державної рації. Вкінці пос. Пеленський виступив проти кольонізації східніх земель та проти походу польських купців і ремісників з заходу на східні землі, де вони відбирають хліб не тільки українським, але й польським купцям і ремісникам, що живуть на тих землях.

„Домагаємося — говорив пос. Пеленський — нічого іншого, тільки того, щоб точно виконувано закони, які обовязують у польській державі. Хочемо жити і живемо власними силами і будемо жити, бо нема такої сили, що нас могла би зломити".

Рідна Школа має поверх 105.000 членів. Подбаймо, щоб це число збільшилося в 1939. р. вдвоє — Зголошуйтесь і вплачуйте членські вкладки до приналежних Кружків РШ, а де їх нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова ч. 12.

З новин нашої церковної музики.

Михайло Гайворонський: „СЛУЖБА БОЖА".

Наш відомий композитор Михайло Гайворонський, що живе тепер в Америці, виявив останніми роками оживлену діяльність, видаючи в жовківській друкарні оо. Василіян свої давніші твори в новому оформленні та цілу низку нових цінних композицій інструментальних і вокальних. Із тих останніх на особливу увагу заслуговує „Служба Божа Б-дур" на мішаний хор (ст. 56, 4°), присвячена старанному й добре заслуженому на українських землях Василіянському Чинові.

У цьому величному творі, складеному за останніх 12 літ, автор старався „дати вислів свого оптимізму" та „зобразити весняну радість нашої землі і віру в краще її будуче". Літургічні пісні та ектенії при всій своїй різноманітности видержані в одному стилі та овіяні духом нашої традиційної церковної музики; це слідне не тільки в мотивіці, але і в самому укладі (так напр. тенор часто веде головну мельодію). Та в задумах і їх переведенні „Служба Божа" Гайворонського дає щось зовсім нове і свіже: це цінне надбання для української церковної музики. Зразкова, притім легка гармонізація не вганяє за зайвою хроматикою та вповні достроюється до спокійного, торжественного тону літургічних пісень; ведення голосів мельодичне, ширина скалі (діяпазон) доспособлена до пересічного обему хорових голосів — усе те робить „Службу Божу" Гайворонського приступною й пригідною для вжитку хорів не тільки міських, але й сільських та шкільних.

У нашій хоровій практиці вдомашнився подекуди погляд, будьто би тільки тяжкі, скомпліковані твори, наїжені гармонічними й голосовими трудношами годилися до виконання кращими міськими хорами. Тимчасом сильні мистецькі ефекти можна осягнути і творами легкого укладу — коби лиш вони стояли на відповідному артистичному рівні. І саме в „Службі Божій" Гайворонського є щось таке, що німці називають „Шенгайт дер Шліхтгайт" — краса у простоті; добути цю красу добрим виконанням — це вдячне завдання, гідне хочби й найкращого хору.

Вкінці годиться завважити, що видання „Служби Божої" взагалі дуже дбайливе, на великому папері і зверхньою формою виглядає дуже корисно.

Філярет Колесса.

Сторінка без політики.

Славянські лови та народня вдача.

(Докінчення.)

Вернімось до ловів на вовків.

Як тільки вовче лігво зовсім певно вислідять, пан посилає запрошення до своїх сусідів, щоб зібралися на означений день із своїми собаками. Напередодні або вдосвіта гості прибувають. Підчас останньої ночі лісничі-завивальники впевняються, чи вовки не повтікали. Часто їх цілими тижнями годували стервом здохлої худоби, щоб їх затримати. Приготовляється великий сніданок, капуста кипить у казанах, з ковбасами, салом і ріжними родами мясива. Ця страва мусить бути доконче на ловах; називають її „гільтайським бігосом". В восьмій годині накривають величезні столи, пють горілку, мед, пиво, портер і вино.

В тих днях великий пан здається забуває, що його шляхетство датується від Пястів або від першого Ягайлона і розмовляє як брат із шляхтичем нобілітованим за королів із вибору; князь, що походить із панівної родини, стискає руку графові або баронові, яких титули куплені в Німеччині. Навіть селян закликають до стола, щоб вихилити чарку і дістати тарілку повну мяса; а коли завивальники повернуться з добрими новинами, то їх угощають, трактують як приятелів. Потім, як уже напакують шлунок і оллють мясива ріжними трунками, наступає відїзд; мисливі сідають на брички, інші йдуть пішки. Молоді хлопці, позбирані з сусідніх сел, ідуть з великими палицями в руках, підбігаючи і підскакуючи. Псарі йдуть перед і за собаками, що найчастіше посчіплювані по два. Гармидер справді пекельний. Ловці розмовляють, діти кричать, псарі своїми батогами уговкують завзяття собак. Прийшовши на місце, де перебувають вовки, всі затримуються, щоб привести трохи до порядку цей розгардіяш.

Підчас сніданку старший лісничий, справжній провідник ловів, позакладав сітки довкола лігва або щонайменше в головних проходах. Стратегія лісничих назагал неохибна, бо вони вміють вислідити напрочуд добре стежку, кудою ходить звірина. Вони дбають про те, щоб не поставити мисливих під вітер. Перед кожною сіткою старший лісничий ставить двох кремезних чоловіків, узброєних у грубі дрючки, які ховаються за деревами. Він визначує становище всіх мисливих, трицять до пятьдесять кроків один від одного, залежно від їх числа і місця, яке мають покрити. Якщо ліс огороджений, замість розміщувати їх на головних проходах і в прогалинах між сітками, він уставляє їх лінією, перетинаючи ліс надвоє. Молоді хлопці, що мають робити нагінку, знаходяться на місці, звідки треба буде пустити собак, можливо якнайближче. Тоді, ніби якийсь генерал, що перебігає лінію битви перед початком акції, головний лісничий переходить усі становища, поручаючи всім і кожному мисливому зокрема — порядок, спокій і чуйність.

Упевнившись, що все приготоване, він стає на чолі псарів і собак пускають. Ледве їх повідчіплюють, як вони вже скачуть з радости, кидаються бігти швидкі як вихор і зникають у бутині. Псарі трублять у ріг, щоб дати знати, що лови почалися. Мисливі, впявши очі, нащудливши вуха в бік вітру, з пальцем на курку рушниці, стоять непорушно. Якусь хвилину панує мовчанка, хоч маком сій. Нараз гавкає собака, потім друга, і небавком уся гурма собак счиняє страшний галас. Луна у лісі повторяє ту музику, з якою мішаються крики псарників і свист батогів. Тимчасом на перше гавкання собак хлопчиська починають нагінку кричучи з усіх сил і бючи об дерева своїми дрючками. Перелякані вовки розбігаються і втікають. Стрілянина починається на всіх пунктах і ті, що їх не досягло оливо, потрапляють у сіті. Тоді роги трублять славне „ура" смерти вовкам і перемоги мисливців.

Коли різня скінчилася, кожен оповідає ще свої подвиги; росказують тисячі оповідань, одне неймовірніше від другого. Пізніше починається бенкет, бо поляки кінчать оттак усі свої лови бенкетом. Закуски розкладають на землі. Келих кружляє з руки до руки. Запалюються всі люльки; панує рівність і в цій хвилині нема більше ні панів, ні селян. Але майже ніколи великі лови не обходяться без випадку. Поляки не досить остерігаються перед нещасливими випадками; порядок і точність не є їхньою чеснотою.

Заки будемо говорити про лови у росіян, річ необхідна сказати декілька слів про їх спосіб виховувати собак. Як тільки ці звірята мають два або три місяці, їм дають їсти у довгому кориті. Псарники з великими батогами стають на обох кінцях корита; вони кричать: „бери його" і собаки кидаються на їство. Навпаки, коли псарники кричать: „назад", бючи батогом по ніздрях, вони відступають. Ця наука, часто повторювана, дисциплінує чудесно собак. Їх вправляють, щоб розуміли індивідуальний наказ; і коли кличучи їх по імені дати двом ріжним собакам протилежні накази, вони їх виконують, кожний зокрема, з дивною второпністю й слухняністю.

У Росії вживають того самого способу, щоб викрити леговище вовків; а що лови в лісах також майже такі самі, ми будемо говорити про лови з хортами і гончаками. У відкритих околицях вовки ховаються в болотах, між очеретами, і в хмизняках. Як тільки вислідять їх лігва, російські пани збираються як і польські пани, але дрібної шляхти майже не допускають. Щодо селян, то вони дістають накази та їх виконують.

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

У день ловів пани і псарники їдуть на місце умовленої зустрічі. Собаки, не посчіплювані, біжать за конем псарника. Хорти, таксамо без смика, тримаються хвоста коней, які їм показано. Опинившись близько болота, у віддалі двох або трьох тисяч кроків, мисливі маючи двох або трьох хортів, уставляються так, щоб оточити болото і коли ланцюг цілком завершений, псарники кидаються з гончаками вперед. Коли вовк, змушений вилізти з болота, летить на ланцюг їздців, псарники кричать: „назад" і вся ця гурма запінених собак зупиняється по повертається слухняно до болота, щоб гнати знов іншого вовка. Тимчасом їздець, що знаходиться поставлений на тому місці, кудою перебіг вовк-утікач, кличе по імені одного або двох із своїх хортів і гукає на них: Бери його! Хорти кидаються, і він сам летить за ними навзаводи. Якщо один із цих собак переслідує вовка мляво, мисливий кричить до нього: „Назад!" а до хорта, що залишається: „Бери його!" і обидва слухають. Коли вовка затримають хорти, хапаючи його звичайно за вуха або стегна, мисливий в одну мить зіскакує з коня, хапає вовка за хвіст і вбиває його з одного маху ударом кинджала. Лови росіян не такі жваві, як лови поляків, але й менш галасливі; панує на них більший порядок.

Козаки полюють на вовка з гончаками і хортами; автім, вони воліють іти на лови без собак. Їздці, озброєні у списи, або тільки канчуки плетені із шкури, їдуть у степ. Пани й селяни всуміш; найстарший віком або найбільш досвідчений командує всіми. Вони на степу розгортаються в лінію. Перший, що побачить вовка, дає знак застромлюючи шапку на кінець списа або канчука. Зразу всі мисливі розділяються на дві рівні ватаги і описують півмісяць управо і вліво. Таким маневром вовк знаходиться замкнений у колі. Тоді один з мисливих відривається і переслідує втікача; їздець, що знаходиться напроти вовка, кидається у свою чергу, щоб відкинути його у коло, і перший займає назад своє місце. Коли вовкові вдасться вийти з облоги, мисливі маневром, у якому вони дуже вправні, утворюють скоро друге коло, так що вовк, переслідуваний безупину, паде небавком знесилений від утоми. Тоді козаки кінчать його ударами списа, ударами канчука, або накладають йому на шию мотузок і проводять до сіл, де його душать собаки на втіху жінок і дітей. Часто пробивають його ударами списа підчас утечі.

Є й нічні лови, про які годиться дещо сказати. В порі, як вовки починають збиратися у громади, вибирають дуже місячну ніч. Двоє лихих коней запрягають до великих саней, на які сідає до двацять мисливих узброєних у дубельтівки. Один чоловік, що сидить між ними, тримає в мішку молошне порося; по землі тягнеться сніп соломи, привязаний на мотузку. На відомих переходах примушують порося квичати. Вовки прибігають, обнюхують солому і атакують сані; приймають їх гуртовим стрілом. Ці лови убивчі для вовків, але й небезпечні для мисливих; бо, хай тільки коні сполошаться і сани перекинуться, вони пропали без рятунку. Вовки такі сміливі, що чіпляються саней, щоб кинутися на мисливих. Тимто ловці дбають про те, щоб забезпечити боки саней добре вигостреними косами. Коли на другий день будемо переходити тим самим місцем ловів, то побачимо всюди сліди крови та ями, що їх повигребували вовки в землі, бо заки кинуться на чоловіка, вони качаються по снігу і дряпають його підстрибуючи. І тільки з блискотющими очима, з роззявленим і запіненим від сказу ротом вони кидаються на сані. Взимі згадані ями служать до їх висліджения, але нічні лови однакові у всякій порі року.

По цих дуже неповних нарисах спробуймо показати ті звязки, які істнують між характером цих народів та їхніми ловецькими звичаями. Лови у поляків трохи безладні. Якщо вони й піддаються дисципліні, то це тільки на один момент; по хвилині вони знов приймають свою звичку. На ловах, як на війні, вони показують себе такими, якими вони є в дійсности, із своїм нахилом до демократії, до рівности й самовідданости. Росіяни, звикли від колиски до суворого ладу, до цілком військового підданства, знають тільки дві речі на ловах: наказувати і слухати. Щодо козаків, то вони вміють завжди задовольнятися своїми засобами. На ловах вони не вживають ні собак, ні пасток; таксамо, як на війні, вони нехтують дисципліною і покладаються тільки на себе самих і на своїх коней.

Нема ніякого перебільшення в цих порівняннях і думаємо, що на все треба звертати увагу, коли хочемо вивчити вдачу народів".

Переклав з французької мови **Ів. Д**

—o—

Гроші на розмову з Марсом.

Один із членів французької Академії Наук поставив внесок, щоб частину багатих фундацій записаних на Академію, яких не можна практично використати, покищо передати для державного скарбу. Є напр. заповіт фондації Гузмана, щоб виплатити 100.000 франків першій особі, яка зможе дістати зрозумілу відповідь з якоїсь планети. Відсотки, що наростають від довгих років на такому фонді, лежать без пожитку і деякі вчені радять їх використати на цілі ближчі нашій планеті — Землі.

—o—

ГУМОР.

КУПЕЦЬКИЙ СТИЛЬ.

— Чи можу дістати том оповідань Васильченка?

— Васильченка не маємо покищо на складі, але можемо вам поручити Коцюбинського. Ручимо, що він багато кращий і ви не будете ніколи вживати іншого товару.

ДОВШИЙ ВІК.

Жінка читає часопис:

„Статистика стверджує, що тепер люди живуть пересічно на чотири роки довше, ніж раніше".

Чоловік утішений:

„Яке щастя! То тепер ти будеш мати вже час попришивати мені ґудзики до сорочок".

БОЖЕВІЛЬНИЙ.

Фридрих Великий відвідавши раз Бресляв оглянув тамошній дім для божевільних. Директор обводив короля по ріжних салях, займаючи перше місце; за ним ішов король, потім адютант. Перед одними вузькими сходами спитав король: „Скажіть, будь ласка, як ви ведете сюди хворих таким вузьким проходом?" — Зовсім просто, Ваша Величносте, провідник веде, в середині йде божевільний, а на кінці вартовий". Король усміхнувся: „Коли так, то будь ласка заміняйтесь зі мною за місце.

ПРИЧИНА.

— Як це може бути? Що ви вигадуєте, що Липський пробував застрілитись з любови. Ви-ж самі мені сказали, що він закоханий і що його вибрана теж його кохає!

— Ви нічого не розумієте. Я говорив про наречену. А він стрілявся для зовсім іншої.

25-ліття смерти Павла Деруледа.

З початком лютого цього року французькі національні організації обходять 25-ліття смерти славного національного трибуна Павла Деруледа, прозваного „патріотом", якого вважають основником сучасного французького націоналізму. Дерулед був великим прихильником визволення України і присвятив їй декілька поетичних творів, з яких найцікавішим є віршована драма на 5 дій „Гетьман" яку виставляли в Парижі з великим успіхом аж до кінця минулого століття. Ця драма, якої темою є боротьба України за незалежність — відзначається дійсно великими артистичними якостями: вона появилася в десятьох виданнях, не числячи повних видань творів Деруледа.

—o—

Просфора у Львові

КРУЖКА РШ НА ГАЛИЦЬКІМ ПЕРЕДМІСТІ.

Кружок РШ ім. Т. Шевченка на Галицькім передмісті Львова уладив минулої неділі спільну просфору для своїх членів у домівці чит. „Просвіти" при вул. Супінського 23. В гарно прибраній салі зібралося поверх 100 осіб, здебільша члени тамошнього кружка. Просфору посвятив **о. канцлер Галянт,** який теж виголосив відповідну святочну промову. Як господар просфори привитала присутніх заступниця голови п-і Грещакова, яка виголосила настроєву й бадьору промову, що її присутні прийняли щирими оплесками. Відтак промовляв ще управитель хлопячої народньої школи п. **А. Домбровський,** який передав привіт зібраним від важко хорого голови кружка о. ректора Малиновського. Безпосередньо після промови дир Домбровського до о. ректора Малиновського, який мешкає в Акад. Домі, пішла окрема делєгація від учасників просфори, щоб зложити улюбленому голові кружка привіт та побажання швидкого повороту до здоровля. У міжчасі на салі зявився **Пресв. Будка,** якого присутні повитали з правдивою радістю. З черги промовляли ще: ред. **Р. Сливка** про здоровий національний оптимізм і потребу збільшення праці, п. **Ігнат,** як делєгат Сокола II., п. **Томків,** як представник тамошньої чит. „Просвіти" та ред. **М. Таранько** від дільницевої Народньої Орагнизації.

На закінчення виголосив справді глибоку змістом та повчальну промову **Преосв. Никита.**

Це незвичайно симпатичне свято, що відбувалося у наскрізь родинному настрою, закінчилося відспіванням національного гимну.

Найбадьорішим акордом просфори була **радісна вістка, що Митрополит Шептицький жертвував на будову церкви в Галицькій дільниці (в околиці Персенківки) площу.** В найближчому часі представники комітету, інжинірри й представники консисторії виберуть відповідне місце під будову такого потрібного в тій дільниці Храму Божого. Громадяни галицької дільниці вибрали вже окремий комітет церкви, який почав уже свої праці.

НОВИНКИ

8 Лютий

СЕРЕДА

Ст. ст. 26. січня 1939
Ксенофонта прп.
Лат. Івана з Мати.
Сонце: схід — 6.49, захід — —16.28.
Місяць: схід — 22.50, захід — — 9.01.

Завтра: 9. лютого. Четвер.
Ст. ст. 27. січня 1939.
†Перен. мощей Івана З.
Лат. Апольонії д. м.
Сонце: схід — 6.48, захід — 16.30.
Місяць: схід — 0.00, захід — 8.30.

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (27.) число „Діла" підпало конфіскаті за вісім слів у статті „Ліквідація внутрішнього спору УНДО". По конфіскаті ми видали другий наклад.

— **Космо — Львів,** Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 17—20

— Відчит п. з. „Італійські обрії" виголосить п. М. Турчманович д-р Політичних Наук на сходинах Кружка ім. Ганни Барвінок при вул. Мохнацького 12, в середу 8. II. в год. 6-ій попол. 301 2—2

— **Концертове бюро** М. Тірка уладжує в лютому два концерти з участю артистів світової слави. 17. ц. м. виступить скрипак Однопосов. В середу 22. ц. м. гратиме піяніст Ігнатій Фрідман. Ближчі подробиці принесуть афіші.

— **Просфора Вулецького передмістя.** В неділю 12. лютого в год. 5. пополудні відбудеться просфора Комітету будови церкви св. Івана Богослова у Львові в салі Рем.-Пром. Бурси при вул. Бартосівки 3. Численна приявність львівського громадянства побажана. В програмі привіти, колядки і щедрівки.

— **Богослуження для Вулецького передмістя.** Почавши від неділі 12. II. будуть відбуватися в салі Ремісничої Бурси при вул. Бартосівки ч. 3. кожної неділі і свята в год. 10. рано Служби Божі за дозволом Митрополичого Ординаріяту (ч. 1071/P. Д.).

— **Кара за мазепинку.** Повітове староство в Самборі покарало Льва Кузева зі Ст. Самбора карою двох днів арешту зі заміною на три зол. гривни, за те, що він постійно носив на голові шапку „мазепинку". Покараний вніс відклик.

— **Кому це не подобалось?** У ночі з 28. на 29. січня ц. р. незнані люди зняли з будинку школи Рідної Школи в Березові Нижнім за Коломиєю напис: „Рідна Школа" і крім того вдерлися до шкільних саль та зняли зі стін, понищили і вкинули в ріку портрети: Т. Шевченка, І. Франка, О. Федьковича, В. Стефаника, кн. Ярослава Мудрого й образ „Базар".

— **До Самбора з Іновроцлава** забрив якийсь Теодор Червінський і — як подає польська преса — заложив галянтерійну крамницю в Самборі, при головній вулиці. Як бачимо, то виправа польських купців по золоте руно до Галичини зовсім не припинилася.

— **Помер проф. Хилінський.** У Львові помер в понеділок рано проф. старовинної історії у львівськім університеті д-р Константин Хилінський б. віцемініст віроісповідань та освіти.

— **Смерть кольпортера під поїздом.** У львівській лічниці помер кольпортер „Руху" Дмитро Ділик, який вискакував біля ліску в Білогорщі з поїзду й попав під колеса поїзду, які Дідика поторощили. Важко раненого кольпортера знайшов уранці поліцист й відвіз його до лічниці, одначе всяка поміч була вже спізнена.

— **Напад на польського студента.** В ночі зі суботи на неділю вул. Третього Мая переходив студент львівської політехніки Витовт Голіч. На голові він мав студентську шапку. На розі вулиці Третього Мая та Єзуїтського Городу минули його три молоді мужчини, з яких один ударив Голіча якимсь твердим та гострим предметом. Голіч упав непритомний на хідник, колиж згодом прийшов до себе, нікого вже не було. —

— **Обікрали Бернардинський костел.** Невідомі злодії обікрали костел ОО. Бернардинів у Львові. Вони мабуть сховались у костелі, заки його замкнено, а по крадежі втікли через вікно. —

— **Ще про еротичну аферу.** Арештований перед кількома днями д-р Генрик Рапапорт вніс протест проти арештування, але той відклик відкинули і він сидить далі у вязниці. У вязниці сидять теж обі його спільниці. Слідство виявило, що посередництвом у тій своєрідній проституції займалася теж якась Ірина В., яка дівчата-знайомі з д-ром Рапапортом та його приятелем, передавала відтак на інші руки й черпала з цього користи.

— **Львівська хроніка.** До поготівля зголосився 45-літній коминяр Жигмонт Н., який викликав у поготівлі чимале зацікавлення. Причиною того зацікавлення був не коминярський одяг, але вилки, що стреміли в коминярській бороді. Як виявилося, коминяр посперечався зі своєю приятелькою і у висліді дістав вилками по бороді. Як далі ціла історія закінчилася, невідомо, бо коминяр не звертався за поліційною інтервенціею. — Під крамницю з лікарськими приладами Трепчинського при вул. Доміниканській вкопалися злодії, одначе не могли нічого вдіяти, бо натрапили в підлозі на залізну плиту. — На вул. Павлинів напав на Ірину Яникишин якийсь молодий чоловік і загрозивши їй ножем домагався грошей. Коли нападена пробувала боронитися, бандит приложив до горла ніж та другою рукою відчинив торбинку, з якої забрав кілька золотих. — До костела сс. Сакраменток закрався вночі якийсь 16-літній хлопець. Сестри почули якийсь підозрілий шелест у костелі та знайшли згаданого хлопця під лавкою.

— **Самовбивство інжинїра в Чорткові.** В пятницю 3. ц. м., над ранком покінчив самовбийством (повішенням) емер. інжинір Войцех Пйотровський, який перед кількома роками приїхав до Чорткова зі Львова. Хоча Пйотровський мав гарну емеритуру, був задовжений. 4. ц. м. коморник мав оцінити вартість його хати, щоб стягнути незаплачені податки.

— **Самогубства.** В неділю вечором кинувся під поїзд на лінії Стрий-Ходорів урядовець сусп. обезпечальні Володислав Ментель; поїзд відтяв йому голову. — 22-літній К. Хіровський з Тисьменици та 17-літня Я. Островська зі Станиславова замкнулися у готелі в Болшівцях, напилися денатурату та викликали пожежу в якій потерпіли смертельні попарення. З листу Хіровського виходить, що причиною самогубства була його невилічима недуга. — 17-літня гімназистка з Коломиї, Дебора Ріхтер, кинулася під поїзд, що розірвав її на куски.

— **Фабрика фальшивих грошей.** У дні 21. м. м. поліція викрила знаряддя до підроблювання 2, 5 і 10 золотівок у якогось В. Поповича в селі Олешицях, любачівського повіту. В часі ревізії найдено також два фальсифікати 10-золотові й один 5-золотовий. Фальшівника арештували й відставили до розпорядимости окружного суду у Львові. Прилади до фальшування грошей сконфісковано.

— **Убили цілу родину крамаря.** В Кальнім біля Сколього напали невідомі люди вночі на крамницю Ротенберґа, який напасників впустив тому, що вони заявили себе покупцями. Убивники вбили спершу старого Ротенберґа, відтак його жінку, 27-літню дочку та 15-літнього синка. Син пробував утекти з мешкання, одначе напасники допали його в крамниці і там убили. Всім жертвам попереріяували напасники горла, відтак усіх убитих уложили на соломі і підпалили. По якомусь часі якийсь робітник запримітив, що з дому Ротенберґів добувався дим і зааляpмував сусідів, одначе з дому витягнули вже тільки звуглілих трупів.

Розладдя у травленні. Поважні інтервіюти стверджують успішне діяння природної гірської води **Франціішка Йосифа** для шлунка переладованого їжою і напитком.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 7. лютого 1889.

ВИСЛІД ВИБОРІВ.

„Послом до державної ради в окрузі Тернопіль—Збараж—Скалат вибраний нині гр. Юрій Борковський 266 голосами проти 194 голосів, що впали на о. Січинського. Гр. Борковський дістав у Тернополі 128 голосів, у Збаражі 59, у Скалаті 79, а о. Січинський у Тернополі 76, у Збаражі 89 і в Скалаті 29 голосів.

З УКРАЇНСЬКИХ КОЛЬОНІЙ В АМЕРИЦІ.

„Вчора дійшло до нас 30-те число „Америки" з 10-го січня. З цим числом кінчиться третій рік видавництва „Америки". Редакція повідомляє, що видавнича компанія закупила нову велику машину й „Америка" почне друкувати на цій машині вже якнайскорше. Далі редакція констатує, що число її передплатників в Америці все збільшується і закликає своїх читачів, щоб з усіх сторін нового краю присилали дописи й повідомляли, що діється між русинами."

МИР БЕЗ ЗБРОЄННЯ НЕМОЖЛИВИЙ.

Рим, 7. лютого. Підчас дебати над адресою заявив Кріспі, що теперішній мир без збросння неможливий. Далі він сконстатував, що гостина цісаря Вільгельма була признанням Риму столицею Італії.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „СТО ДНІВ НАПОЛЄОНА".

Ця фільма зроблена на підставі молодечої песи Мусолінія. Нема сумніву, що той, хто переробляв її на фільму в Італії, мусів шукати поради або бодай цензурного благословенства в самого диктатора. У фільмі знаходимо сліди левинного пазуря великого діяча — швидкі рішення, короткі слова наказів, пориви обурення та захоплення. Дія фільми починається від конгресу европейських держав, що радять над долею Наполєона запротореного на Ельбі. Перед нами мигають постаті Метерніха, Бліхера, Веллінгтона, царя Олександра, Талєйрана, Фуше. У коротких енергійних картинах змальована втеча Наполєона з Ельби з дружиною вірних вояків. Прегарні моменти походу на Гренобль і захоплива картина, коли Наполєон веде жмінку старої гвардії проти урядового відділу, який дістав наказ стріляти. Слабше вийшла друга половина фільми, що зображує битву під Ватерльо. Нема в ній тих моментів, що заважили на програ Наполєона; не видко стратегічних маневрів Бліхера ні Веллінгтона ані загаєної підмоги частини Наполєонівських резерв. Зате прегарно виведений Наполєон над картою битви — повний пристрасного захоплення і розпуки.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ОСІННІХ ПОДІЙ ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 25. вересня м. р. по одному з українських віч у Львові, звязаних зі справою Карпатської України, відбулася маніфестація українців у місті. Того дня придержано п. **Ярослава Марка Сенева,** студ. агрономії, під замітом, що він підносив оклики „Ганьба ляхам" і т. п., чим мав допуститися проступку зі ст. 18 (публичне виявлення нехіті чи пак легковаження Польської Держави), як також, що через ударення якогось прохожого в лице заколотив прилюдний спокій, чим допустився проступку зі ст. 28 закону про проступки. Львівське городське староство наказом до ч. К. 11771/38/39 покарало обвинуваченого **одномісячним безоглядним арештом.** Наслідком відклику відбулася дня 6. ц. м. в Окружному Суді розправа. По переслуханні свідків суд **звільнив обвинуваченого від вини і кари.** Боронив **м-р Мирон Богун.**

✝ Посмертні згадки.

О. ІВАН ПІСЕЦЬКИЙ.

О. Іван Пісецький, гр.-кат. парох у Корневі, городенського повіту, визначний політичний і громадянський діяч, б. духовник У. Г. А., б. маршалок Повітової Ради, б. голова Повітової Національної Ради за часів З. У. Н. Р. у Городенці, довголітній член Повітового Народнього Комітету У. Н. Д. О., член повітових установ Городенщини, духовий батько і провідник села Корнева, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоївся в Бозі 4. лютого ц. р. в 69. році життя і 41. священства. Похорон відбудеться у вівторок 7. лютого в год. 8. рано в Корневі.

З Покійним сходить до могили один з дуже визначних діячів Городенщини, що побіч бл. п. д-ра Теофіля Окуневського, бл. п. о. Зенона Шухевича, пароха в Тишківцях, бл. п. о. Альойзія Олесницького, пароха в Чортівці і бл. п. д-ра Івана Ципановського, б. лікаря в Городенці, був пробудником і духовим провідником повіту. О. Пісецький поклав дуже багато праці на всіх ділянках нашого життя, а будучи одним з кращих бесідників та дуже енергійною людиною, зумів віддати визначні прислуги в організуванні нашого життя на Покутті і тимсамим вложити немало цегол у храм відродження нашого народу.

Доля не жалувала Покійникові важких переживань у 1919 р., а потім у 1930 р., коли стратив сина Григорія. Одначе все те він переніс достойно і до кінця свого життя трудився з притомою собі енергією, працюючи дальше у всіх установах у Городенці та в Корневі, де вибудував величавий Народній Дім.

Покійний залишив дружину та 7 дітей і брата, б. секретаря почт і телеграфів за часів З. У. Н. Р., та шваґра о. Пиндуса, пароха в Зеленій, пов. Грималів.

Вічна память заслуженому Громадянинові!

О. Тит Мишковський, д-р богословії, професор університету, декан гр.-кат. Богословської Академії у Львові, ученний і діяч русофільського напрямку, людина винятково чесна й характерна, помер 4. ц. м. у Львові в 78. році життя. Похорон відбудеться у вівторок 7. ц. м. з церкви Успення Пресв. Богородиці на Личаківський цвинтар. Початок заупокійного богослуження в год. 9-ій рано. В. Й. П.!

Марія Круликовська померла в неділю 5. лютого ц. р. по довгій недузі, прийнявши Найсв. Тайни, проживши 75 літ. Панахида відбудеться у вівторок 7. ц. м. в год. 17.30 в каплиці передпохоронного дому при вул. Кохановського 94. Похорон відбудеться 8. лютого в год. 15-ій з передпохоронного дому при вул. Кохановського 94 на Личаківський цвинтар. Поминальне Богослуження відправиться 9. лютого в год. 8. рано в церкві св. Юра. На ці обряди запрошує горем прибита родина.

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Просфора філії Союзу Українок. Стрийська філія Союзу Українок уладнила 22. січня в салі Народнього Дому просфору для своїх членів. На це свято прибула делегатка Головного Виділу у Львові п. М. Бассова, сестрики-делегатки відділів Союзу Українок із поблизьких сіл та відпоручники місцевих українських установ, разом понад 70 осіб. Місцевий парох о. І. Гавриляшин поблагословив просфору та промовив дуже тепло до присутних, підчеркуючи величезне значіння жінки в житті родинним і суспільнім та її ролю у відродженні нації. Відтак засіли всі до спільного стола. Цілий вечір пробився у милому, родинному настрою. Голова філії п. О. Бачинська вітала щирими словами прибулих, делегатка централі п. М. Бассова передала привіт від Головного Виділу зі Львова, п. С. Федошкова підчеркнула у своїй гарно опрацьованій промові велике історичне значіння дати 22. січня для українського народу, а відтак п. Н. Васильчишин-Микітюкова подала вияснення в справі неприємних подій, які вакалямутили працю у стрийській філії Союзу Українок та поставила внесення, щоб зібрані зложили на руки делегатки п. М. Бассової привіт централі, зокрема голові п. М. Рудницькій, що прибулі приняли оплесками. Опісля промови були переплітані колядками та піснями, що їх співала дружно вся салю, співом та грою на бандурі бандуриста п. Клівчуцького і пречарними деклямаціями, що їх виголосили в великим чуттям дві пашморки. Просфора протягнулася до пізного вечора та скінчилося відспіванням національного гимну. **Гість.**

ч.20/20
2—3

КРЕМЯНЕЦЬ.

Заборона крутянської академії. Кремянецьке староство заборонило Українському Добродійному Т-ву урядити в Кремянці 29. січня академію в XXI. роковини геройського чину під Крутами без подання якихбудь мотивів. До цього року святкування українськими організаціями в Кремянці роковин бою під Крутами не зустрічало ніяких перешкод і тяжку відбувалося.

Панахида по крутянських героях. 29. січня при великому здвизі народу в Чеснохрестній церкві м. Кремянця урочисто відправлено панахиду по юнаках, що своє життя в 1918 р. за волю України поклали під Крутами.

Матуральні іспити у Кремянці. Від 23. до 30. січня відбувались у кремянецькій самоврядній гімназії матуральні іспити. До іспитів стануло 5 осіб, з них 3 українки, 1 жидівка й 1 поляк. Дістали матуральні свідоцтва 4, а саме: Віта Бораківна, Людмила Головачівна, Галина Косубська і Тадеуш Шнайдер.

Розвязали Т-во приятелів української гімназії у Кремянці. Кремянецьке староство 31. січня розвязало Т-во приятелів української гімназії у Кремянці, мотивуючи тим, що з моментом закриття гімназії нема потреби в існуванні Т-ва, що допомагало учням тої гімназії. Тимчасом Т-во не хотіло змінити свій статут так, щоб можна було помагати учням з кремянецького повіту, які після закриття української гімназії у Кремянці змушені вступати до шкіл поза межами повіту і тому дуже потребують допомоги.

Арештування у Кремянці. З наказу прокураторської влади поліція заарештувала у Кремянці: Андрія Хлоупека, Володимира Мінчука, вродіякона Йова Скакальського, херманичча районової кооперативи у Вишневці Івана Хартука, учителя Шимальського і студента політехніки Юрія Косубського, підозріваючи їх у приналежности до ОУН. Дня 1. лютого всіх їх перевели до кремянецької вязниці.

Все ще нема української преси! Вже минуло півтора місяця, як перестали зовсім приходити до Кремянця і на повіт українські газети. Не дістають їх передплатники, не мають їх і газетні кіоски. Навіть та українська преса, що видається на Волині, до Кремянця не доходить: з Луцька не приходить газета „Волинське Слово" і місячник „Шлях", а Рівного дитячий часопис „Сонечко", що його так мило ще вторік шкільна влада поручала читати дітям по школах замість „Дзвіночка" і „Світа Дитини". До цієї пори ніхто не може волинянам вияснити причини раптового зникнення у Кремянеччині та в інших повітах Волині — української преси, 52. арт. пресового закону каже, що заняти друк на поштї можна лише на підставі постанови суду, але ніякої такої постанови не було.

Дивна інтерпретація нового пресового закону. Кремянецьке староство наказало друкарням додавати паралельний польський текст на всіх друках у непольській мові, в тому числі і на призначених для домового або товариського вжитку, як оголошення, оповістки, запрошення на різні імпрези, театральні програми, клепсидри і т. д. В противному разі друкарням заборонено такі друки видавати в продажі.

—o—

Спорт.

РЕЧИНЦІ ГАКІВКОВИХ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ.

7. II. АЗС — Україна.
8. II. Україна — Лехія.
9. II. Погонь — Україна.
10. II. Чорні II. — Україна.

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К.

Виділ Філії К. Л. К. у Львові повідомляє, що в четвер 9. п. м. в год. 18.30 м-р Степан Рожанковський виголосить в домівці клюбу при вул. Краківській ч. 15 І. пов. реферат на тему: „Школа рівнобіжних дощок та високогірська лещетарська туристика". — Присутність членів обовязкова.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ФІЛІЇ КЛК ЛЬВІВ ЗА ВІДЗНАКУ СПРАВНОСТИ.

В бігу мужчин на 12 км. (поверх 18 літ) стартувало 22 змагунів, скінчило біг 20, відзнак здобуло 1. 1) Пилюцан В. — 1,02,14 год.; 2) Слінко В. — 1,04,45; 3) Крупка О. — 1,07,35; 4) Гавриляк Р. — 1,08,02; 5) інж. Сенчина Р. — 1,09,22; 6) Рогожа Р. — 1,10,08.

У бігу молодиків від 16—18 літ на 8 км. стартувало 5 змагунів. 1) Ігор — 54,35 хвн.; 2) Кокі — 55,55; 3) Гриць — 1,02,16.

У бігу хлопців до 16 літ на 4 км. стартувало двох змагунів. Їх часи такі: Пипа Григорій 34,35 хв.; 2) Іваньо Микита — 39,30.

Біг жінок не відбувся, бо... не було кому стартувати!

Суддювала комісія у складі: інж. Рак, м-р Кушнірівна і п. Ю. Сітницький. Умовини не надзвичайні — сніг середній.

МИНУЛОРІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В ЦИФРАХ.

(Окрушки зі заг. зборів).

У доповненні до вчорашнього звідомлення зі заг. зборів, подаємо ще ось такі цікавіші подробиці:

Секція копаного мяча: І. дружина України відбула в мин. році 32 змагань (9 товариських), з того виграла 22 (8 товариських), 1 зремісувала і 9 програла (1 тов.). Відношення до воріт було 121:51. Найбільше воріт здобув Скоцень П., бо аж 40. Друга дружина відбула 21 стріч: 14 виграла, 1 зремісувала та 6 програла з відношенням воріт 81:47. Найбільше воріт здобув Кицдій. III. дружина відбула 3 змагання за мистецтво Б-кляси. Юніори мали 18 стріч, з того 11 виграних (8 без страти воріт) 3 змагання нерішених і 4 програні з відношенням воріт 71:20. „Королем" стрільців був Зубаль, який здобув теж свого роду рекорд, бо грав у всіх 4-ох дружинах. Активних членів секції було 86. Секцією керував дир. Е. Гучман.

Боксерська секція: Змагуни мали індивідуальне 176 стріч, з того 101 виграних, 61 програних і 14 нерішених. Найбільше стріч мав Ощудляк, який брав участь у змаганнях 20 разів. Друге місце щодо скількости змагань займає Помірко (17 змагань). Найменше стріч мав Бойко та Гайк по 3 і Лейбюк — 4. Індивідуальне мистецтво нападів здобув мин. року Помірко. Ощудляк та Левкович здобули віцемистецтво. Мистецтво семіорів здобув Білий.

Наколесиччька секція: Секція має 35 членів, з того 10 ліцензіованих і 14 із перегоповими кортами. Ліцензіовані змагуни стартували 10 разів, виграли 16 разів, раз зайняли друге місце, раз 7-е і раз 13-е. Юніори стартували 8 разів і зайняли тричі перші місця, тричі другі і двічі четверті. Найчастіше стартував Степаняк, бо 14 разів. Він теж переїхав рекордову скількість кільометрів 1525. З молодших найбільш стартів мав Левкович — 6.

Секція гаківкова не мала змоги в мин. році виявити більшої діяльности, бо гаківковий сезон був дуже короткий і з приводу відлиги передчасно закінчився.

Із внесків слід підкреслити, що збори ухвалили на внесок дир. Гучмана подяку для Народньої Лічниці та її представника д-ра Калущинського. Одночасно збори висловили подяку для української преси, зокрема всім 3 щоденникам.

Нові книжки й журнали.

СЕКТАНТИ. Władysław o. Ст. Demko. Друге видання. Католицькі читання, ч. 10-11. Жовква 1939. Стор. 24, 16°.

НА ВЛАСНИХ СИЛАХ. Звідомлення Головної Управи Рідної Школи про працю і стан Товариства „Рідна Школа" за час від 1. вересня 1937 до 31. серпня 1938. Львів 1939. Стор. 196, форм. мал. 8°.

ДУШПАСТИРСЬКИЙ КАЛЯНДАР НА 1939 РІК. III. річник. Władysław o. П. Кисіль ЧСВВ. Накладом і друком оо. Василіян у Жовкві. Стор. 150, 16°.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 7. II. год. 7.30 веч. „Іван".
Середа 8. II. год. 7.30 веч. „Пані Пресесова".
Четвер 9. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".
Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов" — премієра.

Театр Різнородностей.

Вівторок 7, середа 8, четвер 9. і пятниця 10. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:
7. II. Гетьман Полуботок.
Білети на пополудневу виставу у Львові в Союзному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:
7. II. Найвірніший чоловік.
8. II. Цариця Грузії.
9. II. ? ? ?
10. II. Кирка з Льольо.
11. II. Зоря над Почаєвом.
Дня 11. II гратиме театр у Яворові і Чернівці.

Український театр Йосифа Стадника (свіжора).

БУСЬК:
7. II. Сіссі (2. раз).
8. II. Хам.
9. II. Казка старого млина.
Потім театр їде до Галича.

К І Н А.

АМІР: „Жінка лялька" з Лоізою Райнер.
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЛТИК: „Еспанський метелик".
ВАНДА: „Буревій", „Двобій жінок".
ГРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Аларм" і колірова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Нельтше серце".
МЕТРО: „Десятьох із Пивника".
МІРАЖ: „Гесенна".
МУЗА: „Пригоди Томи Сойра".
ПАКС: „Олімпіяда".
ПАЛЯС: „Люди за мряком".
РАЙ: „Професор Вільтур".
РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".
РОКСІ: „Коли заспять зірки".
СВІТ: „Шерлок Голмс", „Без привозу".
СВЯТОВІД: „Роза", „Мислячий півень!".
СТИЛЕВЕ: „Ультимат" і ревія.
ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шанхаю".
УТІХА: „30 кроків" і ревія.
ХИМЕРА: „Голос матері" Вен. Пжіні.

ФОТОПЛАСТІКОН:
(ул Марійська)
„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 7. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик. 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки. 11.00 Для шкіл: У шпилевській варстаті, репортаж для старших дітей, 11.15 „Казки" з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Серед жінок: Жінка та лешета, Пісні у вик. М. Домстровіч, акомпан. у супр. форт., **14.30 Малярі — українські поети, в українській мові виголосить Ірина Гургула.** 14.45 Господарські вістки. 14.50 Вірка, 14.55 Програма на завтра. 15.00 Гутірка Старого Довгополи для молоді: Добра та зла весалість, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Музика сальон. орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Танц. музика; у перерві в год. 16.50 Вчімся літати, 17.20 Гутірка про лося, 17.30 З піснею по краю, 17.50 Після совгарських мистецтв Европи, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Програмова резерва, 18.15 Для села: Гутірка інж. М. Задирного: Чи природні навози можна заступити штучними, кооперативна хвилина, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт: орх., сопран, гітара, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки: Ніке безкрильна, 22.25 Сніз. реціталь литовської співачки Бернотаіте-Дарліс у супр. форт., 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Середа, 8. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим: Турунь, король Підкарпатської пущі, мельодії, пісеньки. 11.00 Для шкіл: Далекі лови, авд. для старших дітей, 11.25 Ірка Зак і Карло Шміт-Вальтер співають, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Вірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Розвязка істор. загадки; Що співають дітям у Швайцарії, 15.30 Орх., 16.00 Пополудн. дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Сніз. реціталь А. Шлемінської у супр. форт., 17.00 Якими справами цікавляться шпіони, 17.15 Брати Контські, муз. авд., 18.00 Комунікати протилет. оборони, 18.05 Молодь перед мікрофоном: У кооперативі, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Форма і зміст кооперації, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Павла Ковалева, 21.30 Смолоскипи століть: Петрарка, 22.00 Спорт. вістки, 22.05 Композиторів варстат у світлі психольогії, 22.15 Поезії, оповідання, 22.35 Легка музика у вик. Люби Суботівни, сопрая, у супр. форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Четвер, 9. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: На Кашубах, Будуємо моделі кораблів, 11.40 Із оперет Офенбаха, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Бірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодощів, 15.15 Клопоти та ради: Дієльог, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Комунікація та її проблеми, 16.40 Твори на шлярнет у супр. форт., 17.05 Штучні промені, 17.15 Авдиція, 17.20 Контурини у вик. Ол. Отавової в супр. форт. і вок. квінтету, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Для села: Протилетунська оборона на селі, Комунікат Рільнич. Т-ва, Пісні у вик. жук. хору, 18.30 Нар. музика та її вплив на мист. музику, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, орх., сопран, форт., у перерві Апель погибших моряків, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт присвячений творчости М. Карловича: симф. орх., скрипка, Баздровська-Турська спів; у перерві в год. 21.50 Гутірка про М. Карловича, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Комунікати протилет. оборони, 23.13 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 7. лютого 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 18.00 Пісні, БУДАПЕШТ 13.30 22.00 Циг. музика, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.00 „Помста лялька" оп. із Штрауса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 13.15 Популярна музика, 18.50 Скр. реціталь Вальтене Барклі, 20.10 Пісні, 22.40 „Весь Відень" найгарніші танц. мельодії, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Симф. концерт, ЛЯГТІ 18.15 Скрипка, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 15.15 Легка музика, 21.10 Орх., скр., РАДІО ПАРІ 13.15 Форт., 21.15 22.00 23.00 „Фотогенічність" ком. Роляна та Лирона, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 23.00 „А-море дей тре ре" оп. Монтемеція, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.00 Смичк. квартет, 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика, СТОКГОЛЬМ 12.05 Легка музика, 13.15 Фінська музика, 14.10 Пісеньки.

Середа, 8. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Співає Мілінд Корйюс, 16.30 Для дітей, 17.00 Солісти, 18.00, 19.00, 19.45 Розр. музика, 20.30 Орх. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10, 18.10 Циг. музика, 17.10 Форт., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Військ. орх., 16.000 Вес. пополудне, 18.20 Барокові арії, 20.55 Концерт бажань, 22.40 Розр. музика, ГАМБУРГ 15.25 Пісні, ДАНЦІГ 15.40 Пісні, ДРОЙТВІЧ 19.35 Три фуги Баха, в обробітці Моцарта, ЛЯГТІ 18.35 Співа, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля дама боба" оп. Вольф-Ферарія, МІНХЕН 18.20 Форт., 20.10 Військ. орк., ПРАГА 15.15 Розр. музика, 18.25 Сальон. квартет, 21.10 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.15 Муз. мандріваа на Дал. Схід, 21.15 Пісні, 21.30 Мендельзонівська а молодощів, 15.15 Клопоти та ради: Дієльог, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Комунікація та її проблеми, 16.40 Твори на шлярнет у супр. форт., 17.05 Штучні промені, 17.15 Авдиція, 17.20 Контурини у вик. Ол. Отавової в супр. форт. і вок. квінтету, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Для села: Протилетунська оборона на селі, Комунікат Рільнич. Т-ва, Пісні у вик. жук. хору, 18.30 Нар. музика та її вплив на мист. музику, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, орх., сопран, форт., у перерві Апель погибших моряків, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт присвячений творчости М. Карловича: симф. орх., скрипка, Баздровська-Турська спів; у перерві в год. 21.50 Гутірка про М. Карловича, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Комунікати протилет. оборони, 23.13 Закінчення програми.

Кооп. „БАЗАР" у Львові, Руська 3.

влаштовує

ПОСЕЗОНОВУ ВИПРОДАЖ

светерів, теплого білля, панчіх, шаликів, рукавичок і т. п.

висортовані товари нижче фабричних цін

За 1 зол. 10

Знамениті ножики до голення
„САЛЬФЕРС"
по перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За звиротом цего оголошення даємо гарний рекляновий дарунок.

ШІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 6. лютого 1939

1 кг. масла десер. биок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·30 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	1·10 зол.

Тенденція вдержана на масло й молоко, на яйця зниження.

ОПОВІСТКА.

Перепрошую п. К. Л. за заподіяну моральну кривду і складаю 500.— зол. на „Рідну Школу" на доказ виключно опосі вини. **о. Алексій Трушкалюк.**
319

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ з добрим харчем для 1—2 панів (учеників). пань. — Вул. Жулінського 6, м. 5. 1—1

КУПКО — ПРОДАЖ

ДОБРА споживча крамниця до продажі з приводу виїзду. Відомість: Потоцького ч. 24. 311 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ІСПИТОВАНИЙ адвокатський аплікант шукає патрона. Адреса: М-р Іван Лозинський, Тисьменниця. 309 2—2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, нирокові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 24-0

ОГОЛОШЕННЯ

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини

Новацький

Львів, Пілсудського 17.
Тел. 235-21.

ДУШПАСТИРСЬКИЙ КАЛЯНДАР НА 1939 РІК.

III. річник. Władysław o. П. Кисіль ЧСВВ. Накладом і друком оо. Василіян у Жовкві. Стор. 150, 16°

—o—

ОПОВІСТКА.

Перепрошую п. К. Л. за заподіяну моральну кривду і складаю 500.— зол. на „Рідну Школу" на доказ виключно опосі вини. **о. Алексій Трушкалюк.**
319

МЕШКАННЯ

МЕШКАННЯ з добрим харчем для 1—2 панів (учеників). пань. — Вул. Жулінського 6, м. 5. 1—1

КУПКО — ПРОДАЖ

ДОБРА споживча крамниця до продажі з приводу виїзду. Відомість: Потоцького ч. 24. 311 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ІСПИТОВАНИЙ адвокатський аплікант шукає патрона. Адреса: М-р Іван Лозинський, Тисьменниця. 309 2—2

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, нирокові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 24-0

ОГОЛОШЕННЯ

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини

Новацький

Львів, Пілсудського 17.
Тел. 235-21.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У „ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і вісниках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
куплю, продаж, вказки і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 29 (15.119).
Ч. 29 (15.119).

Lwów, czwartek 9. lutego 1939.
Львів, четвер 9. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ЗРАНКУ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Атентат на ґен. Прхалю

провокаційна видумка.

ХУСТ. КУП повідомляє: Вістки, ширені від двох днів деякими польськими і мадярськими пресовими джерелами про атентат на ґен. Прхалю, є провокаційною видумкою. Ніякого атентату не було.

Ґен. Прхаля став міністром комунікації та шляхів.

ХУСТ. КУП подає урядово: В понеділковому засіданні ради міністрів Карпатської України взяв участь міністр комунікації та шляхів генерал Прхаля.

Ґен. Прхаля кличе до виборів до сойму Карпатської України

ХУСТ. КУП. Чеська Національна Рада оголосила виборчий заклик до чехів Карпатської України, щоб масовою участю у виборах і відданим голосів на виборчий спис Українського Національного Обєднання дали 12. ц. м. відповідь усім тим, що бажали б знову сіяти заколот. Скріплюючи Карпатську Україну, чеські виборці скріплюють водночас цілу федерацію. Відозву Чеської Національної Ради за участю у виборах підписав також міністр ґенерал Прхаля.

КРОВАВІ ПЕРЕДВИБОРЧІ ЗБОРИ.

УПС повідомляє: Нинішній „Фелькішер Беобахтер" приносить у телеґрамі з Хусту подробиці про бешкет мадярів на одному з німецьких передвиборчих зборів у Карпатській Україні у ніч 5. ц. м. Мадяри важко побили й поранили німця Томаса та ще кількох учасників зборів. Щойно поліція привернула спокій та уможливила відбути збори.

ПРАВОСЛАВНІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ВИБОРАХ.

ХУСТ. КУП. Відбулось тут засідання делеґатів православного населення при численній участи духовенства православної церкви. Після довшої дебати учасники рішили візвати православних одноголосно сповнити громадянський та національний обовязок, беручи масову участь у виборах.

Пат про карпато-українську справу.

Перша вістка, яку подає ПАТ про Карпатську Україну, це телеґрама з Ужгороду, який довідується з Хусту, що там арештували Івана Рогача, екс-богослова і, як твердить ПАТ, екс-спікера українською мовою у віденському радіо, за його страшний радикалізм.

Друга вістка займається широко телеґрамою премієра Волошина й міністра Ревая до найвищого адміністраційного трибуналу, який обговорював справу мандатів 8 послів та сенаторів з Карпатської України до центральних законодатних установ федерації. Премієр Волошин та міністр Ревай мали у своїй телеґрамі заявити, що розпорядок карпато-українського уряду про розвязання партій не торкається давніх політичних партій. ПАТ думає, що цею телеґрамою премієр Волошин хотів рятувати мандат мін. Ревая.

Третя телеґрама з Хусту повідомляє, що противиборча агітація ворогів карпато-українського уряду спричинила заклик у „Новій Свободі" до виборців віддавати противиборчих агітаторів органам публичної безпеки.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР КАРМАЗИН ПРИЇХАВ ДО ХУСТУ.

ХУСТ. КУП. Сюди приїхав п. Кармазин, державний секретар для німецьких справ при словацькому уряді. Гостя радо привитали.

Випробовують радіовисильню в Хусті.

ХУСТ. КУП. Сьогодні вперше випробовувано технічну спроможність тутешньої новозбудованої радіостації. Висилано покищо на 200 метрів, збільшуючи висилку в деяких відступах на 2 метри. Проби відбуваються далі. Висилали українські пісні з плит. Керівництво будови радіовисильні в Хусті звернулось до слухачів у Карпатській Україні з просьбою, щоб вони почтовими картками подали свої завваження щодо відбору авдицій: чи їх добре чути.

ПОЛІТИЧНІ СТОВАРИШЕННЯ У ЧЕХО-СЛОВАКО-УКРАЇНСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ РОЗВЯЗАНІ.

ПРАГА. ПАТ. В деннику законів і розпорядків появився урядовий розпорядок, по думці якого ліквідують з днем 1. березня ц. р. всі політичні стоваришення, що повстали на основі закону про стоваришення з 1867 р.

ВОЄННА ПІДГОТОВА АВСТРАЛІЇ.

СІДНЕЙ. Австралійський союзний уряд видав у вчорашньому дні розпорядок про негайний спис населення, спосібного до сповнювання військової служби в часі війни. Ця служба списатисьме на англійських взірцях, значить буде добровільна як для мужчин, так і для жінок. Одночасно спишуть також промислові підприємства, що мають вагу на випадок війни.

Мадяри признаються до вини.

ХУСТ. КУП. Комісія, що займалась останнім прикордонним інцидентом, виготовила протокол, з якого виходить, що вину за цей інцидент несе мадярська сторона. Найдено по українському боці вистрілені мадярські патрони. Підполковник мадярського ґенерального штабу Мольнар заявив, що мадярська влада відтепер не буде терпіти, щоб крім прикордонників якінебудь озброєні цивілісти підходили до кордону на віддаль 200 метрів.

ПРОТЕСТ ПОСЛА ЧЕХО-СЛОВАКО-УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ В БУДАПЕШТІ.

БРАТИСЛАВА. Словацьке Пресове Бюро. Вчора посол чехо-словако-української федерації відвідав мадярське міністерство закордонних справ у Будапешті, щоб порушити прикордонні події з останніх днів і домагатись, щоб також мадярська сторона виконувала зобовязання розємної комісії, що озброєні цивільні особи не сміють зближатися до кордонної лінії.

Ліквідація минулого.

ПРАГА. ПАТ. Урядово повідомляють, що найвищий адміністраційний трибунал федерації уневажнив посольські мандати: д-ра Бродія, д-ра Фенцика, д-ра Коссея, Ревая, Запця, а також сенаторські мандати: д-ра Бачинського, Фелдешого та Геккія. — Ясна річ, що в конституційних обставинах нової федеративної держави, яка повстала на місце давньої Чехословаччини, посольські мандати до центрального сойму та сенату утратили свою важність. Федеративні республики можуть вислати своїх представників до центральних законодатних тіл на основі нових законних виборчих постанов і по новій перевірці волі народу.

Мін. Боннет про закордонну політику Франції.

ПАРИЖ. Міністр закордонних справ Боннет виголосив нині довшу промову у французькому сенаті про закордонну політику Франції. Мета французької політики — це охорона Франції та французької імперії. Франція не рахується з внутрішнім ладом сусідніх держав; це їхня справа. Французько - німецька деклярація є першим етапом для співпраці між Францією та Німеччиною. Боннет не вірить у можливість воєнної агресії Італії супроти Франції. В еспанській справі французький уряд стоїть за неінтервенцією. Французький уряд сподіється, що уряд ґен. Франка прийме назад до Еспанії цивільних втікачів. Англійсько - французькі відносини якнайкращі. Боннет візвав французів до єдности. Після цієї промови сенат висловив урядові довіря 290 голосами проти 16-ти комуністичних голосів.

Актуальні роковини.

Львів, 7. лютого 1939.

За 21 літ ніколи дата розподілу „единої неподільної" Росії не була політично така актуальна, як сьогодні. Правда, у міжчасі була т. зв. варшавська конвенція з 22. квітня 1920. року з тими самими політичними засновками. А проте навіть той тодішній договір з військовим походом на Київ не зумів був в опінії всього світа викресати такого зацікавлення боротьбою українців проти Москви, яке існує нині, у „мирних" часах. Не було теж тоді тієї віри у вдійснення пляну, який творив основу порозуміння між С. Петлюрою і Й. Пілсудським, — не було того переконання ані в українців, ані поляків ані на европейському Заході, що це радикально й остаточно рішається доля европейського Сходу. Риський пакт, який перекреслив і берестейський мир і варшавську конвенцію, доказав, що така оцінка ситуації була правильна. А проте нинішне всезагальне переконання, що „статус кво" на схід від риської лінії не вспіє зберігтись, оправдує теж віру всієї української нації, яка у тодішньому акті стабілізації совітської „неподільної" бачила теж тільки черговий епізод.

Епізодом у всесвітній історії бувають і найдовші періоди, на ліквідацію яких треба цілих поколінь та які проте мають епізодичний характер тому, бо вони у своєму зародку штучні, неприродні, втримувані засобами, що мають паліятивну і переминальну силу. Таким епізодом був напр. у поляків час від 1772 по 1918 рік, таким — хоч і довшим, а проте тільки епізодом — була українська мартирольогія від 1654 чи пак 1709 по рік 1917! Колись совітське панування на Україні буде записане в історії Европи, зокрема історії українського народу, як кровю политий епізод, а нинішні дні тому такі прецікаві, що саме тепер множаться на землі і на небі знаки, що недалекий той час, від якого обовязуватиме та нова номенклятура совітського періоду.

Роковини берестейського миру у ввесь зріст пригадують проблєму політичної структури европейського Сходу, проблєму, яка жде своєї полагоди. На превеликий жаль довкола берестейського миру все ще безліч легенд, які полягають на простому непорозумінні, що з черги зродились і родяться тільки з незнання обєктиваної науково-історичної правди. Не може рахувати на правильну оцінку ніякий факт, ніяка подія, коли до неї підходить хтось зі злістю та упередженням, бо у тій події грав ролю такий то ненависний ворог. Ненависть до німців у їх военних противників ще довгі роки після версайського миру, яка по нинішній день валишила грубу верству остраху й недовіря, казала всім їм глядіти на берестейський мир крізь окуляри злоби і злости. Для держав антанти берестейський мир був тільки сепаратним миром, який звільнював німецьку східню армію від военних дій, давав змогу півмільонові німецьких вояків відпочити на українських степах, а центральні держави врятувати від голодової катастрофи. Знову в очах поляків берестейський мир був тільки замахом на Холмщину та на цілість Галичини. Таким робом для одних і других берестейський мир ніколи не має того значіння, яке є його найбільш прикметною, основною і найбільш суттєвою історичною вартістю: що це був поділ европейського Сходу, який від початку XVIII. століття творив державно-політичний московський моноліт, на національні держави, що це було державне воскресення Наддніпрянської України, яка тільки реалізувала свій давній ідеал. Величезна більшість поляків по нинішній день не знає, що у берестейському договорі був виразно зазначений пливкий характер західніх границь У. Н. Р., що їх мала означити мішана комісія з участю польського представництва, так само, як не знає, що застережений у тайному українсько-австрійському протоколі поділ Галичини був тільки реалізацією вимоги, що її висували галицькі українці від 1848. року та яка ніколи не була виконана, бо австро-угорська монархія, висмоктавши з України міліон пудів збіжжя, берестейський договір не ратифікувала, а сам той документ знищила...

Ворожі українству чинники старалися і по нинішній день намагаються дискредитувати берестейський мир тим, що представляють його виключно лише як „німецьку інтригу". Всі ті, які представляють німців, як тодішніх українських протекторів, забувають або не знають або свідомо промовчують, що саме **брак німецької позитивної політичної програми супроти Сходу Европи, зокрема українців, був головною і мабуть єдиною причиною невдачі берестейського миру.** Берестейський мир був дійсно для німців тільки „бротфріден-ом", бо його політична сторінка була наоспіх імпровізована. Досить читати спомини учасників берестейської мирової конференції та згадувати часи побуту німців на Україні після берестейського миру, щоби знати, як вони тільки тоді вчилися пізнавати українців та українську проблему і як серед тієї науки розгублювались і робили вагітні у трагічні наслідки помилки.

Такою трагічною помилкою був відворот від ідеї поділу Росії на самостійні національні держави, що його розпочали німці майже на другий день після вступу до Києва, коли тільки навязали звязки з чорносотенним „Протофісом", що його пп. Мумми вважали кращим своїм контрагентом, ніж ціла Центральна Рада. Берестейський мир провалився тому, бо тодішній німецький союзник України глядів на европейський Схід **виключно** як на проблему своєї економіки, нехтуючи політичним характером тієї території та змаганнями його народів. Німці, які не вміли і не хотіли узгіднити своїх господарських інтересів з політичними тенденціями й інтересами автохтонів — програли. Програли з ними й українці, які були за слабі, щоб опертися виключно на власних силах та заступати власною регулярною і здисциплінованою армією німецьку армію після її відходу.

Ось і дві головні правди, що їх диктує історіософія берестейського миру: **1) із чужинців на европейському Сході може виграти тільки той, хто має позитивний і конструктивний підхід до української проблеми і 2) у передумові остаточної позитивної розвязки проблеми европейського Сходу лежить сила української нації.** Коли-ж ми кажемо про знаки на небі і землі, які воржать швидку розвязку цієї проблеми, то маємо на увазі саме поспішне назрівання тих двох чинників: стомлевими кроками надолужує ввесь чужинецький світ своє дотеперішне незнання українських справ, зокрема історію боротьби українців з Москвою та українські самостійницькі змагання над Дніпром, та одночасно всі члени української нації свідомі того, що **нічия і ніяка** чужинецька допомога їм не поможе, якщо вони самі собі не помогжуть, себто, якщо не будуть творити такого чинника сили, з яким будуть всі — вороги і приятелі — рахуватися.

ік.

ЧЕСЬКЕ „РУСОФІЛЬСТВО".

Прага, 2. лютого 1939.

У звязку з останніми подіями в Карпатській Україні знову виринуло питання про т. зв. чеське „русофільство". Наша преса, пишучи про ці події, клала головний натиск на оте „русофільство", яке, мовляв, було першою причиною останнього крутого повороту Праги у відношенні до Хусту. Це явище настільки складне й цікаве, що до нього варто придивитись ближче.

Що таке русофільство взагалі? У засаді це некритична ідеалізація всього російського — московського, підвищування його в першій мірі над усі відповідні прикмети та цінности інших словянських народів, а потім і над усе західньо-европейське. Такого русофільства чехи не знали ніколи, а тим менше вони його знали в обох останніх десятиліттях. Чехам імпонувала міць колишньої російської держави, імпонувало їй російське письменство з його світовими велетнями, імпонував їм нарешті широкий розмах російського побутового життя, такого неподібного до чеського, але ідеалізації в них не було. Навпаки, виховані в західніх традиціях чехи раз-у-раз були свідомі всіх хиб і тіневих сторін російського державного, суспільного та приватного життя. Масарик у своїм творі „Росія та Европа" ще задовго перед війною висловив досить суворий осуд над Росією, так, що не навіть було причиною, чому царський уряд підчас війни не хотів його впустити до Росії. Бенеш більш-менш поділяв думку Масарика, а третій ідеольог першої Чехословаччини, письменник Карел Чапек, був рішучим і безкомпромісовим противником культурної орієнтації на Росію. Для нього москалі були варвари — і це не було тільки фразою.

Коли простежити культурний дорібок чеського народу за останніх сто літ — а тільки це рішає про справді глибокий вплив одного народу на другий, — то можна тільки дивуватись, який малий слід залишило оте „русофільство" в чеській культурі. Чеське письменство в особі своїх найвидатніших представників усе дивилось на захід; у Врхліцького, Заєра, Чеха, навіть Ірасека знайдуться спільні риси з будь-яким західнім письменником, часом і з польським, але ніколи з російським. Світова війна привела до Росії гурт молодих чеських письменників, які повернувшись додому створили т. зв. легіонерську школу (Лянгер, Копта, почасти Гашек), у значній мірі надихану російським духом. Але це письменство „конюнктурне", нічого спільного не мало з основною лінією органічного розвою. Дотогож Лянгер має вже тепер скінчену карієру, бо не є уродженим чехом — а саме він був найбільше надиханий отим „русским духом", особливо достоевщиною. Залишаються Копта й Гашек, наскрізь чехи. Копта від своєї російської хвороби вже давно видужав і навіть пустився на сюрреалізм, а Гашек — це окремий випадок, унікум, до якого загальні мірки взагалі не підходять. Так що ж лишається? Майже нічого.

Ще мізерніші впливи в інших ділянках духового життя. Чеська наука майже нічого не взяла від науки російської, чеська музика — абсолютно нічого, чеське образотворче мистецтво — те саме. Один-однісінький чеський музика Леош Яначек хотів був „поросійщитись" і написав кілька композицій на „російські" теми: оперу „Катя Кабанова" за „Бурею" Островського, симфонічну поему „Тарас Бульба" та інше. Але що з цього вийшло? Чех себе в тім не пізнає, москаль себе в тім не пізнає, українець себе в тім не пізнає — словом, від одного берега відстав, а до другого не пристав. Та інакше воно й не могло статись, бо історичні та природні умовини, в яких складались національні типи московський і чеський, настільки далекі, що чехові просто неможливо поринути в московському морі й вирвинути звідтя москалем (як про це колись мріяв Р. М. Рільке). Навіть такі чехи, що довго жили в Росії і зі своєю

старою батьківщиною вже і звязків не підтримували, все залишились чехами. Прикладом є Направник, шеф царської опери в Петербурзі; написана ним опера „Дубровський" не має з Росією нічого спільного, це звичайнісінька собі німецько-італійська лімонада.

Виходить, що чеське русофільство в дійсности не існує? Розуміється, існує, але шукати його треба не в органічній площині. Це властиво не русофільство, а своєрідна форма чехофільства. Чехи тримаються москалів не тому, що люблять їх, а тому, що люблять себе. Так воно було перед війною, коли чехи спроваджували до Росії частину своєї інтеліґенції (хто з колишніх ґімназистів не памятає, що синонімом професора латинської та грецької мови був зненавиджений „чех"?), а також частину своїх хліборобів (чеські хмелярські кольонії на Волині). Так воно було в останніх роках, коли політика Бенеша потребувала Москви для фантастичної осі Москва—Прага—Париж. Так воно нарешті було на Закарпатті, де „русский" вспрям був потрібний для того, щоб між ним та українським міг знайти для себе місце трет й напрям — чеський.

Тут ми нарешті і прийшли до вихідної точки Чи назначення генерала Прхалі третім міністром Карпатської України і все з цим призначенням звязане — це вислід чесьокго русофільства? Русофільство тут відограло найменшу ролю, далеко більшу ролю відограли орґанічні інтереси чеського народу. Коли такий великий нарід, як німецький, називає себе „народом без простору" і за всяку ціну намагається цей простір поширити, то що сказати про нарід чеський, який і давніше був змушений висилати частину своєї людности на чужину, а нині, по державній катастрофі, мусить це робити десять раз інтенсивніше? До Чех тепер наплило 180 тисяч державних урядовців з їх родинами з пограничних областей, зі Словаччини та з Карпатської України. Крім того в Чехах та на Мораві скупчилось коло 350 тисяч утікачів із тих самих областей. Нарешті підростають нові кадри, які давніше можна було примістити на Словаччині, в Судетах та на Карпатській Україні. Одним треба платити платню, бо вони числяться на державній службі, другим треба давати хоч такусяку допомогу, бо не можна-ж допустити, щоб вони вмирали з голоду, про третіх треба наперед подбати, як розвязати ці грізні проблеми, як запобігти тому, щоб вони одного препоганого дня не причинились до вибуху?

На еміґрацію багато надій покладати не можна, бо всі держави нині відгороджуються від масового напливу чужих елементів. Лишається т. зв. „внутрішня кольонізація". Але куди його кольонізувати, коли в Чехах та на Мораві кожний клапоть землі вже тепер використали, а Словаччина мабуть назавжди для чехів замкнена? Лишається ще останнє віконце — Карпатська Україна. Коли там не допустити до консолідації відносин, до повної перемоги одного напряму — то можна ще там бути тим третім, що оміється, коли два бються, то можна ще там провести засаду „дівіде ет імпера". Ця політика вже там дала найкращі овочі за 20 літ — може-ж вона ще якийсь час стане в пригоді...

З правдивим, органічним русофільством це не має нічого спільного. Це, коли хочете, русофільство з примусу. Чехи добре знають, що на Закарпатті ґрунту для „русского" напряму нема, це їм скаже кожний професор — а до своїх професорів вони мають велику пошану. Та коли розбишаки конче потребують, то його здіймають із шибениці, а коли москалів нема, то їх вигадують. Карпатська Україна блискуче витримала цей перший іспит і покищо своє право оборонила, але в мотивах, які спонукали Прагу до Акції, вона помилилась. Це не русофільство, а чехофільство. Карпатська Україна мусить це собі добре затямити, щоб при нагоді краще відбити другий подібний удар.

Сіромаха.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри

з найкращих бельгійських матеріялів поручає

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

ФЛЯМАНДЦІ ПРОТИ ДВОМОВНИХ НАПИСІВ.

В Антверпені арештовано кількох фламандських націоналістів (м. і. посла Лерідана й адвокатів Ляври і Діллена), які у трамваях розбивали написи у французькій і фламандській мові.

Льоси І-ої кляси

купують всі у відомій зі щастя колектурі

„РУНО", Равіч і Ска

Львів, площа Марійська ч. 4.,

де в кожній льотерії падуть великі вигри, а в минулій льотерії виплачено між іншими:

Зол. 20.000 на ч. 56441

Зол. 10.000 на ч. 64233

Зол. 10.000 на ч. 54425

Зол. 10 000 на ч. 141115

1 ім.

Міліони золотих! Величезні шанси вигри! Щодня велика вигра **20.000 зол.!**

Це провідні лінії 44 клясової Льотерії!

льос з „РУНА" це заповідь багатства і добробуту!

Тягнення І. кляси вже 23.ц.м.

З польської преси.

Хто дасть більші ґарантії?

Оенерівський орґан **„АБЦ"** (ч. 38 з 7-го лютого ц. р.) пише у статті п. н. „Справа Хусту" про зміну польської прилюдної опінії в цій справі:

„Справа Прикарпатської Руси, що на якийсь час була притихла, починає знову бути актуальним предметом дискусії. Закордонні часописи висувають знову необхідність радикальної полагоди тієї справи, пригадують знову концепцію прилучення цілої Прикарпатської Руси до Мадярщини.

„Який у теперішніх обставинах повинен бути погляд польської закордонної політики? Для Польщі найсуттєвіша проблема звязана з Прикарпатською Русею — це проблема української ірредєнти. Польща не може погодитися на те, щоб зараз при її границі було вогнище українського ворохобництва та змов, щоб з Хусту інспірували аґітацію на терені Червенської Землі. Найкращою для Польщі буде така розвязка справи Прикарпатської Руси, яка найкраще загарантує ліквідацію українських змов.

„Перед кількома місяцями, після судетської катастрофи, Чехословаччина була державою, яка жваво підтримувала український рух. Діяла тут ціла низка причин. Безсумніву тут грали ролю деякі німецькі впливи, при чому могла мати вплив охота зробити Польщі на злість. У тих умовинах здавалося, що найкраща розвязка — це прилучити Прикарпатську Русь до Мадярщини і створити спільну польсько-мадярську границю. Але тепер маємо вже за собою кілька місяців досвіду. Виявилося, що Мадярщина слабша, ніж це здавалося польському громадянству. Вона не могла здобутися на радикальний крок у справі спільної границі з Польщею, не мала досить відваги, щоб піти на спільну політичну акцію тільки виключно з Польщею.

„В цих умовинах Мадярщина не може, принайменше в нинішньому темпі давати достаточну ґарантію, що здушить українське ворохобництво на Прикарпатській Руси. В цих умовинах не маємо ґарантії, що на випадок прилучення цілої Прикарпатської Руси до Мадярщини, мадярська політика в тій країні буде зовсім самостійна, що кермуватиметься оглядами виключно на мадярський інтерес.

„Тимчасом з чеського боку після висилки ген. Прхалі, бачимо тенденції присмирити українські починн. В цих умовинах можна навіть допустити здогад, що рух, який знову починається у справі Прикарпатської Руси, приймуть прихильно і деякі українські кола.

„Сьогодні становище польської прилюдної опінії інше, ніж було перед кількома місяцями. Воно залежить від того, хто даватиме Польщі більші ґарантії в обсягу української справи. Українська проблєма в цьому моменті актуальніша."

Цікаво довідатися про ту зміну „польської прилюдної опінії" у справі Карпатської України, що про неї пише „АБЦ". Але направду не знаємо ніяких фактів, на які „АБЦ" зрештою дуже неясно покликалося, що давали би „польській прилюдній опінії" (поняття теж дуже неозначене) підставу до нової концепції, якої ніхто з польських політиків, особливо в останньому часі, не брав під увагу. Що-ж торкається тих „деяких українських кол", що „приймуть прихильно" оті нові „тенденції з чеського боку" — то це покищо загадка оенерівців.

—o—

З українського життя за кордоном.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТ ГОЛОВОЮ Т-ВА СТУДЕНТІВ ЧУЖИНЦІВ У БЕЛЬҐІЇ.

Інж. А. Кішка, студент лювенського університету, вибраний на цей рік головою С. І. Е. Е. (Cercle International des Etudians Etrangers) в Лювені. Є це одно з найрухливіших студентських товариств у Лювені. Ґуртує воно понад триста студентів чужинців, що заступають разом 43 національности. З нагоди дня студентів чужинців у Лювені бельґійська католицька преса присвятила згаданому Товариству статті та знимки, дуже тепло висловлюючися про його нового голову.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ҐРОМАД У БЕЛЬҐІЇ.

Усі Українські Ґромади: в Лювені, Брюселі, Ліежі, Серені, Шарльруа та ін. відсвяткували цього року, як і минулими роками, свої святвечорі. З нагоди ріжних національних роковин відбулися по всіх емігрантських осередках академії та святочні сходини, получені звичайно з торжественною Службою Божою, часто з участю чужинних представників і делеґацій. По всіх осередках існують хори, а в Ліежі ще й рухлива театральна трупа. Роковини Крут відсвяткувало українське студенство в Лювені традиційною цілоденною голодівкою та складкою на національний фонд. Треба підчеркнути, що донські та кубанські козаки горнуться до нашого зорганізованого життя в Бельґії. Ж. П.

КІР

ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Річна сесія Львівської Хліборобської Палати.

Дня 31. січня ц. р. відбулася річна сесія Львівської Хліборобської Палати. Засіданням проводив у заступстві хорого президента Ради Палати голова Т-ва „Сільський Господар" і заступник президента Палати **Мирон Лущький.** Він покликав до президії двох радників, у тому радника Миколу Кузьмина з Озірної. В промові, яку виголосив з приводу відкриття, вказав председник на те, що незначна поправа господарської ситуації в попередньому році дуже сильно відбилася на цілому хліборобському краю; хлібороби почали не тільки інвестувати поважні гроші у свої господарства, але також скріпився організаційний та культурно-освітній рух серед селянських мас. Зате заломання господарської кон'юнктури в цьому році відбилося дуже некорисно на сільському господарстві, яке стоїть тепер перед важкою і затяжною кризою. Поправи сільського господарства не можна привести механічними засобами, про які багато пише преса, а треба йти до цього передовсім знижкою коштів продукції через обнижку публичних тягарів та оплат, через наладнання доброго збуту господарських продуктів та загалом через привернення оплатности продукції у сільському господарстві. Дальше промовець підкреслив дуже велику вагу добровільних хліборобських організацій, що є виявом суспільної енергії хліборобів та протиставився помислам якоїсь примусової одної хліборобської організації. Вкінці згадав про всі труднощі, що їх приходилося поборювати хліборобським організаціям на тутешньому терені та предложив Палаті до прийняття резолюції про додаткові кредити.

З черги Рада Палати почула звідомлення дирекції про працю Палати і замкнення рахунків за рік 1937/38, плян праці і буджет на рік 1939/40 та приступила до дискусії над цими справами. У дискусії, в якій забирало голос багато радників, забрав слово голова Українського Клюбу у Львівській Хліборобській Палаті **інж. Юліян Павликовський,** що в довшій промові зясував становище українських радників до сучасного господарського положення та до праці Палати. Зразу бесідник представив загальне тло, на якому зарисовуються ті економічні умовини, що їх вислідом є сучасне господарське положення Польщі загалом та Галичини зокрема. Бесідник піддав докладній аналізі оплатність сільських господарств у Галичині та вказав, що при теперішній господарці про таку оплатність нема що говорити, але не було про неї мови також і тоді, коли в попередньому році була т. зв. ліпша кон'юнктура. На основі статистичних даних виказав, що положення сільського господарства критичне та вказав на способи, якими можна піднести оплатність сільського господарства. При цій нагоді піддав критиці проект т. зв. збіжевого монополю та виказав, що забезпечення рентовности сільських господарств повинно йти теж і передовсім через обниження податків, публичних данин та інших тягарів, які непомірно здорожують сільсько-господарську продукцію. Торкнувся теж питання надзвичайно дорогих залізничих тариф, які мають бути ще й дальше підвищені та які є непомірним тягарем при збуті сільсько-господарських продуктів. Дальше обговорив ролю українських господарських організацій у цілій господарській системі українського хліборобства, а саме „Сільського Господаря" та всіх видів української кооперації, представив усі труднощі і перепони, з якими ці організації у своїй праці стрічаються та виказав, як то зовсім постороні чинники, що не повинні мати ніякого відношення до господарських справ, найчастіше саме рішають про господарські справи на нашому терені. Цю промову бесідник ілюстрував даними, які найкраще зясували всі господарські потреби українського хліборобства. Треба зазначити, що бесідник на початку своєї промови зложив засадничу декларацію щодо становища Українського Клюбу до Палати, а саме про її склад та урядовців. У цих справах Український Клюб висунув свої вимоги вже на попередніх засіданнях Палати.

По дискусії над звідомленням і пляном принято буджет на рік 1939/40, що замикається в загальній сумі доходів квотою 1,709.968 зол. та у видатках квотою 1,738.768 зол. Недобір має бути покритий з резерв Палати. Рада Палати порушила крім того цілу низку актуальних справ, що відносяться до сільського господарства краю.

Малярські гулі найвеселіша Вечірка

в часі цьогорічних мясниць відбудеться

14. лютого 1939

година 21-ша в салях „НАРОДНЬОГО ДОМУ" (2 поверх)

Запрошення можна вже відібрати в „Союзнім Базарі".

Жіночі торбинки, течки, валізки, портфелі, гаманці, парасолі

„ТЕКА" Богдан Гірняк

Купуйте тільки в укр. маґазині шкіряної ґалянтерії

Львів, ул. Шайнохи 3

З громадянської діяльности д-ра Данила Стахури в Самбірщині.

(Докінчення).

НАПЕРЕДОДНІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Праця в 1914. році йшла скоршим темпом у філії „Просвіти" і по читальнях. Нарід, зацікавлений подіями на балканськім півострові, що грянули на його очах, розпочав 1914. рік у якійсь тривозі, оглядаючись на всі сторони. Уми нашого народу запрятані були здвигом наших Соколів і Січей, що відбувся 28. VII. 1914 у Львові.

У звязку з цим, що в напруженій до крайности ситуації, на збори „Просвіти" у Львові не приїхав ніхто, д-р Стахура (разом зі всіми головами філій „Просвіти") дістав з централі 19. VI. гостре письмо з докорами. Д-р Стахура рівнож гостро відповів:

„...Передовсім жінка моя від довших літ хоруе, а тепер від лютого перебуває уже постійно в санаторії у Швайцарії. Я лишився з дітьми і зі служницею в хаті тай коротаю свою біду. Поза тим відбув я 10. мая свій особистий здвиг в Самборі. Дня 24. мая їздив на обласний здвиг до Перемишля, а на Зелені Свята, 31. мая, їздив я до родини до Львова. 8. червня поїхав був з самбірським „Соколом" на здвиг Соколів і Січей до Старого Самбора. 27. червня вибираюся з двома старшими дітьми на здвиг до Львова, то що в тім дивного, що 11. червня делегував я на своє місце Олексу Ріпецького, котрий обіцяв, що на збори („Просвіти") поїде, але слова не додержав, бо приготовлювався до виїзду. Читальні в повіті ми повідомили про збори, але кожний виправдувався тим, що не мав пятки на покриття коштів. Це моїй жалі й оправдання. Д-р Данило Стахура, голова філії."

Д-РА СТАХУРУ МОСКАЛІ ВИВЕЗЛИ ЯК ЗАКЛАДНИКА.

Наступили відомі світові події. Російська армія заняла Самбір 17. вересня. Діяльність філії припинилась. Майже всі читальні „Просвіти" були ушкоджені, деякі зруйновані, бібліотеки повищені. Д-ра Стахуру і радника Біленького з іншими громадянами російські окупанти вивезли як закладників до Симбірська, звідки вернулись вони по жовтневій російській революції.

ПОВОРОТ ДО КРАЮ. ЛИСТОПАДОВІ ПОДІЇ В САМБОРІ.

В 1917. році Головний Виділ „Просвіти" видав до всіх філій обіжник ч. 1, щоб читальні вносили прохання до ц. к. Намісництва у справі фондів на відбудову. Д-р Стахура скликав Загальні Збори філії, де реферат виголосив д-р Богдан Чайковський. Рішено взятися енергійно до відбудови читалень і приєднування членів. Д-р Стахура є дальше головою філії, о. Петрик заступником, д-р Андрій Чайковський контрольором. Головний Виділ прислав відповідні нові формулярі і друки для наладнання діловодства по читальнях, але в листопаді 1918 розпочалася українсько-польська війна.

Українці перебрали в Самборі владу у свої руки, до чого причинилася найбільше українське сільська молодь з дооколичних сіл. Д-ра Стахуру іменували бурмистром міста, д-ра Андрія Чайковського повітовим старостою, радника Івана Туркевича предсідником окружного суду, радника Баранецького предсідником Скарбової Дирекції, радника Біленького директором семінарії, проф. Бойцуна директором гімназії, о. Ю. Татомира окружним шкільним інспектором. Всі уряди і школи обсаджено своїми людьми, а в тих урядах працювали прихильні українцям польські і жидівські урядовці.

ДІЯЛЬНІСТЬ Д-РА СТАХУРИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Під напором відомих подій і після уступлення української влади з Галичини, д-р Стахура був приневолений виїхати за границю до своєї хворої дружини і дітей до Швайцарії. Відтак обставини приневолили його лишитись у Чехословаччині, де він у 1920. році вступив до служби як радник окружного суду в Берегові. Там з часом авансував на надрадника, а в 1937. році перейшов на емеритуру й осів в Ужгороді.

Там через цілий час своєї служби, при досить свободолюбивім чеськім режимі, у вільних хвилинах закладав читальні „Просвіти" та інші культурні українські товариства. Часто давав відчити для селян з обсягу права, розбуджував національну свідомість між нашими закарпатськими братами. До останньої хвилини життя служив чесно своєму народові, ніс світло правди й науки під ту курну селянську стріху, зпід якої сам вийшов...

Самбірщина відчула зараз недостачу д-ра Стахури. Його хата стояла отвором для всіх. В його адвокатській канцелярії шукали поради всі покривджені. Він був батьком всіх читалень „Просвіти". По нім не було вже такого організатора, такого завзятого пропаґатора народньої освіти в Самбірщині. Він перший зачав лупати згрубша скалу темноти, сіяти перше проміння освіти. Те все, що Самбірщина має нині доброго й позитивного, завдячує першій і невсипущій праці д-ра Стахури. Всі освітні й економічні товариства, що розвиваються на терені Самбірщини, перші підвалини під їх розвиток положив д-р Стахура.

„КНЯЖИЙ ДАР" Д-РА СТАХУРИ ДЛЯ НАРОДУ.

Д-р Стахура, покидаючи наш край, лишив у Самборі гарну поверхову камяничку, якої не доробився з адвокатського хліба. Як повстало в Самборі музейне Товариство „Бойківщина", д-р Стахура на просьбу автора цих стрічок та д-ра Гуркевича відступив даром у своїй камяниці одно мешкання, зложене з 4 кімнат, на помішення музейних експонатів на 10 літ, що представляє вартість 10.000 золотих! Це княжий дар, який д-р Стахура зробив своєму народові, над яким ціле життя культурно працював. Два роки перед смертю продав цю камяницю своїм людям за меншу ціну, як давали чужинці длятого, щоб лише свої люди його працю купили. Половину цієї камяниці купив Українбанк, який д-р Стахура оснував, четвертину записав (д-р Гуркевич) нашому Науковому Товариству імени Шевченка, а друга четвертина опинилася в руках приватної людини: українця священника.

СМЕРТЬ НА ЧУЖИНІ.

Так працював і трудився д-р Стахура як великий народолюбець. Помер далеко від рідної землі у Празі, дня 20. грудня 1938 року, прожившн 78 літ. Память його від роду в рід! Самбірщина ніколи д-ра Стахури не забуде!

Іван Филипчак.

З природи і життя.

НАРОДИ І СКАРБИ ЗЕМЛІ.

На нашій землі живе тепер близько 2 мілїярди людей. Уся ця безчисленна маса людей має свої потреби у рїжних предметах, конечних для життя та життєвої вигоди. Земля є тим джерелом, з якого люди витягають поживу, одіж; вона має у собі джерела енергії і тепла. Земля постачає також матеріялів до будови людських домівок. До всіх цих конечних потреб людини черпаємо сирівці з землі, тому засоби сирівців на поверхні і в глибині нашої землі є предметом безупинних дослідів учених.

Характеристичне, що в усіх дипльоматичних переговорах, що велись останніми роками також завсіди порушують питання розділу сирівців поміж поодинокі народи.

МОТОПІРИН-МОТОР

ЗАВТРА ЗАБУДЕШ!
і тому ще сьогодні купи в найближчій аптиці МОТОПІРИНУ. В кожній скромній домашній аптичці повинна находитися Мотопірина, особливо тепер, коли лютує зима, температура міняється з дня на день. Мотопірина забезпечує від катару, простуди, тощо.
— Набувати у всіх аптиках. —

Досліди Лейта.

Справою природних багатств займався теж м. ін. канадійський учений Франк Лейт. Він уложив спис сирівців, що є тепер у руках людей, та обрахував на який час вони ще можуть вистачити. З усіх ділянок сирівців першої потреби найцікавіше вийшли досліди над мінеральними запасами людства і засобами джерел енергії.

Лейт постарався означити приблизно загальну кількість мінералів у природі, металів і металюїдів, що їх можна добути із земної кори, вод океану і атмосфери. З металів у земній корі є 7,96 прц. алюмінія, 4,44 прц. заліза, 3,21 прц. вапна, 2,48 прц. потасу, 2.47 соду і 2,28 прц. магну. Інші металі становлять тільки дуже дрібний відсоток маси твердої шкаралупи нашої землі.

Щодо інших первнів, то вони становлять головну масу земної кори, як нпр. кисень (47,77 прц.), кремінь (кварц) 27,25 прц.; інші первні, як водень, уголь, фосфор, хльор, сірка становлять тільки незначний відсоток земної кори. З того видно, що зі загально вживаних металів не заліза, але алюмінія є найбільше на світі. Зокрема не може людство нарікати на брак таких первнів як вапно, потас, сод і магн, яких є у нашій землі величезький запас.

Оливо, цинк та мідь.

Дуже велику ролю у виробництві грають такі загально знані металі як оливо, цинк та мідь. Одначе їх є на землі дуже мало, бо вони становлять тільки 0,02 прц. складу земної кори. Одначе природа так щасливо для людини уложила вложжя тих цінних мінералів, що вони покищо вистачають для потреб людства.

Одначе як це виказали обрахунки знавців запаси тих металів вистануть тільки на найближчих 100 років. По тім часі дуже сумнівне чи вдасться найти нові вложжя тих металів при всьому розвитку нашої геольогії. Тому люди мусітимуть використовувати також дуже низькопроцентові руди, які нині викидають як відпадки. Також людство мусітиме заступити ті металі іншими, яких є більше в нашій землі, як нпр. алюміній і магн; ясно, що раніше будуть мусіти винайти наперед дешеві способи їх експльоатації. За тим природним процесом, коли заступатимуть одні металі другими промовляє і цей факт, що в ост. 3—4 десятиліттях незвичайно зріс ужиток алюмінія у найріжнороднїших ділянках людського господарства. Таксамо вирівняних шораз більше на поверхню людського господарства магн, якого фабрикація доволі дешева.

Металюїди земної кори.

Зате багато в земній корі металюїдів. Їх стане для мешканців ще й до далекої будуччини. І так нпр. хльору є в земній корі 0,01 прц.; він становить 60 прц. кухонної соли, де є злучений атом хльору з атомом соду; на брак соли ніяк не можна нарікати.

Подібні скарби мінералів, що необхідні для промислу нашої доби плавають у водах наших океанів. І так нпр. в одній шестистінній милі (коло 4 км.³) океанічної води находиться коло 90 міл. тон хльору, 53 міліонів тон соду, 5,7 міл. тон магну, 4,3 міл. тон сірки, 3,3 міл. тон потасу, 2,4 міл. тон вапна, 310.000 тон брому і 200 тон йоду. Не диво, що вже тепер істнує цілий ряд фабрик, що добувають з морських вод маґн і бром. У всіх океанах нашої землі, міститься 60 мілїярдів тон йоду, так що нема страху, щоб навіть найдальшим поколінням мешканців нашої землі забракло нпр. йодини.

Скарби у повітрі.

Також наше повітря складається з безмежних запасів деяких первнів, що є там у ґазовому стані. І так на повєрхні землі одної квадратної милі у стовпі атмосфери маємо коло 22 міл. тон азоту, 7 міл. тон кисня, 378 тон арґону, 370 тон неона (ґаз уживаний до т. зв. неонового світла у спеціяльних рурках — жарівках), 20 тон гелія (ґаз, яким наповняють цепеліни) і т. п. Ті запаси ґазів є також практично бездонні так, що нема страху, щоб людство могло нпр. зужити весь кисень, без якого і так неможливо жити.

За джерела тепла.

Крім тепла, яке дістаємо від сонця найважнішими джерелами тепла і світла людини є вугілля і нафта. Як дослідили геольоґи наша земля має коло 7,4 трилїонів тон вугілля, що вистане на 5 тисяч років, коли його зуживати так як досі. Запаси вугілля розділені дуже нерівно поміж поодинокі країни світа. І так 73 прц. усього вугілля є в Північній Америці, 15 прц. у Канаді, 12 прц. має Китай, Німеччина 6 прц. Також припаси вугілля СССР і Франції вистачають для тих країв на багато літ.

Зложжя нафти, цього „плинкого золота" знаходяться тільки в небагатьох пунктах нашої землі. У Зл. Д. П. Америки знаходиться коло 60 прц. усіх світових запасів нафти. Цікаве, що спеціялісти нафтярі зперед 25 років вищували, що по тім часі всі джерела нафти вичерпаються. Одначе вони помилилися і нині ще запаси нафти на світі дуже значні. Всеж знавці кажуть, що тих запасів нафти стане найвище на 100 років. До того часу треба буде винайти штучну синтетичну нафту чи інше штучне паливо.

Джерела „білого вугілля".

Чимраз більшого значіння у світовій господарці набирає електричність, яку витворюють турбіни великих електростацій, що їх уводять у рух спадні води. Ту енергію зовуть „білим вугіллям". Природно, що найбільші запаси тої енергії мають краї, де є ріки з великими водопадами. На світі енергія спадних вод може дати працю 400 міл. парових коней, з чого коло 68 міл. парових коней припадає на британську імперію, 55 міл. п. к. на Зл. Д. П. А. і 22 міл. п. к. на Швецію і Норвеґію, що майже цілі є зелектрифіковані.

Наша доба є справжньою добою панування заліза і сталі в ужитковім виробництві. І так нпр. у 1937 р. видобули на світі коло 100 міл. тон заліза. При сьогоднішніх потребах вистане заліза ще на яких 600 років. На залізо особливо багата Америка, яка сама має запаси заліза, що можуть вистачити для потреб цілої земної продукції на 360 літ. Европейських злож заліза вистане на 110 років світового зужиття.

Поділ багатств.

З цього видно, що людство має великі запаси мінеральних скарбів ще на довгі-довгі роки. Одначе вони дуже нерівномірно розділені між поодинокими краями і народами. З таблиці уложеної згаданим Лейтом видно, що є кілька країв упривілеєних. На першому місці находиться британська імперія, якій бракує тільки оливa та нафти; позатим вона має всяких мінеральних скарбів доволі. Далі йдуть Зл. Д. П. А., яким брак тільки ніклю та олива, Франція, спеціяльно багата вугіллям та залізом. Зате всіх майже мінеральних скарбів бракує Японії та Італії, і це єсьме є причиною їх імперіялістичних змагань. У доволі корисному положенні під оглядом природних скарбів є і наші землі, що віщує їм величавий господарський розвиток і самовистачальність під кожним оглядом.

100-ліття фотоґрафії.

Величавий винахід рисування образів світлом, що став початком новітньої фотографіки, святкує свій 100-літній ювілей. 7. січня ц. р. минуло 100 років від дня, коли у паризькій Академії Наук описали і задемонстрували фотоґрафічний апарат.

Сама ідея фотоґрафії, себто „ловлення" освітлених предметів маленьким отвором витятим у квадратній коробці був знаний уже в XIII. віку. Одначе минуло аж 5 столїть заки вдалося утревалити образи, зловлені у затемненій скрині. Винахідниками були французи Даґер і Ніепс.

Перші фотоґрафічні апарати придумані Даґером важили 6,5 кґ. Були це важкі деревляні коробки, правдиві мамути в порівнянні з нинішніми маленькими кишеневими апаратами. Перші фотоґрафічні апарати працювали дуже повільно; навіть при повному соняшному освітленні треба було даний предмет чи особу насвітлювати перед обективом 20—30 мінут. Нині до сфотоґрафування вистачає малий дріб секунди (одна сота чи пятьдесята сек.).

Від 1839 р. до сьогодні штука фотоґрафування дуже посунулася вперед. З перших знимок, що скоро линяли, ми дійшли до рухомої фільми і фотоґрафії у природних колірах. Перед 100 роками виправа до фотоґрафа була небуденною подією. Сьогодні на знимку на вулиці ніхто навіть не звертає уваги.

Завдяки винаходові двох французів повстав величезний фотоґрафічний промисл. Фабрики фотоапаратів — це сьогодні великі світові концерни. Таксамо розвинулася величаво фабрикація фотоболон, кліш, помічних приладів, інсталяцій, фільмових камер і т. п. Фотоґрафічний промисл затрудняє сьогодні сотні тисяч робітників і тисячі спеціяльних крамниць. Сама штука фотоґрафії найшла свій найвеличніший розвиток у фільмі, що став духовою стравою і розвагою міліонів.

Сама фотоґрафія суперничить подекуди з малярством і доходить до меж мистецтва. Це той рід мистецтва, в якому кожний може вправлятися на власний рахунок і без чужої помочі та шкоди. Разом із зростом туристичного руху міліони людей возять зі собою фотоґрафічні апарати, якими ловлять свої „спомини"

—o—

Таємниці дикунів.

Відомий американський антропольоґ Ш. Келльоґ вибирається з науковою експедицією на острови Фіджі, щоб прослідити дві ще досі таємні справи з життя тамошніх мешканців.

Першою є справа, яким чином потрапляють тубильці з островів Фіджі підчас релігійної екстази ходити довший час босими ногами по розжарених до білого каменях без ніякої шкоди для себе.

Другою загадкою, що її намагатиськме розяснити експедиція є спосіб пересилки відомостей дикими при помочі бубнів з вижолоблених і виповнених потрохи водою колод дерева. Дикуни вміють так поводитися з тими колодами, що звуки бубна чути тільки на таку віддаль, на яку вони хотять їх вислати.

Келльоґ думає, що ту незвичайну прикмету бубнів з Фіджі слід приписати спеціяльному виповнюванню деревляних колод водою у спосіб незнаний досі европейцям. Тому вчений хоче дослідити це цікаве акустичне явище, на якого основі побудовані бубни дикунів.

Експедиція буде засоблена у тій цілі у спеціяльні наукові інструменти і в апарат до кіново-звукових знимок.

—o—

В Карпатській Україні повний спокій.

Спеціяльний кореспондент „Чеського Слова" з Хусту пише, що виборча кампанія в Карпатській Україні проходить у повному ладі. Людність бере масову участь у вічах, на яких промовці представляють велике значіння першого українського, законодатного сойму Карпатської України.

В цілій Карпатській Україні — пише далі кореспондент „Чеського Слова" — панує повний спокій і лад — всі інші вістки — це провокаційна брехня.

*

На передвиборчих вічах зявляються масово і чехи, які маніфестують за українською владою та заявляють, що **голосуватимуть солідарно за листою Українського Національного Обеднання.**

†

ВОЛОДИМИРА З ЛІСКОВАЦЬКИХ РИБАЧЕВСЬКА

вдова по емер. упр. школи, померла в Судовій Вишні дня 7. лютого 1939 в 77-ім році життя.

Похорони відбудуться в четвер 9. лютого 1939 в год. 2 (14) попол.

Президент Еспанії на еміґрації.

КОЛЬОНЖ. Учора прибув до місцевости Прасль, що лежить кілька кільометрів від швайцарського кордону, президент еспанської республики Азаня. Азані товаришить жінка, шеф президіяльної канцелярії, особистий секретар та прибічний адютант. Поліція і жандармерія розтягнули над осідком еспанського президента спеціяльну опіку. Відповідаючи на промову бурмистра з Кольонж, Азаня висловив побажання, щоб в Еспанії скоро настав спокій і заявив, що час його побуту в новому осідку буде досить довгий та залежить від розвитку подій. Азаня додав, що стоїть у тісному контакті зі своїми політичними приятелями, що лишились у краю.

В розмові з представниками преси секретар президента еспанської республики Азані, Рівас заявив, що виїзд президента відбувся у повнім порозумінні з радою міністрів. Азаню відпровадили до кордону преміер Негрін і міністр без теки Хіраль, що поїде з ним до Парижа. Рівас заперечив чуткам, немов би республиканський уряд задумував перенестись на французьку територію, зайдки — на його думку — годі було б кермувати еспанськими справами. Коли запитали його про непорозуміння, що мали виникнути між Азанею та деякими членами кабінету, Рівас відповів, що тої справи не можна обговорювати на французькій землі. Президент Азаня задумує в найближчому часі виїхати зі своїм почотом до Парижа. В тому часі родина президента залишиться у Кольонж.

РЕЗЕРВИ ЕСПАНСЬКОГО БАНКУ У ФРАНЦІЇ.

Париж. З піринейського кордону повідомляють, що досі перейшло з Катальонії на територію Франції 108.000 втікачів. Більшість республиканської армії перейде кордон щойно нині. У вівторок митна влада в Пертус притримала колюмну, зложену з 11 вантажних авт, які були наладовані штабами золота та срібла. Цей транспорт ескортували міліцінти, які заявили, що це є резерви еспанського державного банку.

II ТОМ ПОВІСТИ

ВАСИЛЯ МАСЮТИНА

ЦАРІВНА НЕФРЕТА

основаної на сенсаційному відкритті гробу египетського фараона Тутенкгамона.

ЦІНА II. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.

дістанете у Видавництві „Діло", Львів, Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

Арештували комісаря внутр. справ Совітської України.

КИЇВ. На днях усунули зі служби і, по чуткам, арештували комісаря внутрішніх справ Совітської України і члена найвищого Совіта СССР Успенського, якого призначили були до Киева після арешту комісаря Леплевського. На місце Успенського призначили Кобилова. „Ліквідація" Успенського викликує багато коментарів, бо він старий чекіст і „непохитний" сталінець.

Японці проти Совітів.

ТОКІО. Агенція Домеі повідомляє, що предсавники всіх японських політичних партій узгіднили текст внеску, що взиває уряд до обирони японських інтересів у відношенні до Совітів. Внесок головний натиск кладе на право риболовлі на совітських водах, і також на справу вуглевих та нафтових японських концесій у північнім Сахаліні.

Внесок у незвичайно гострих словах осуджує становище Совітів у справі риболовлі.

Кандидати до нагороди Нобеля.

Каіро. ПАТ. Єгипетський міністр закордонних справ зголосив до норвежського парляменту кандидатуру до мирової нагороди Нобеля єгипетського письменника **Тантаці Геиакі,** автора „геніяльних коментарів Корану, основаних на новітніх фільософічних теоріях". Як відомо, попередньо до цієї нагороди зголошено вже кандидатуру премієра Чемберлена і канцлера Гітлера.

—o—

Недиспозиція Святішого Вітця.

Рим. В нинішньому дні відкликано приватні послухання у Папи. Святіший Отець є легко недиспонований. Підготова до недільних урочистостей, які відбудуться з приводу 17. роковин коронації Папи та 10. роковин поєднання між Ватиканом і урядом Італії, в повному ході. У ватиканських колах твердять, що недиспозиція Папи не є поважна.

Мусоліні в Перуджії.

У вівторок ранком Мусоліні вистартував на тримоторовім літаку-бомбовику з летунського майдану Літторіо і пільотуючи особисто причалив по 45 хвилинах лету в Перуджії. Людність привитала Мусолінія овацийно. Дуче з балькону державного будинку виголосив коротку промову, в якій підкреслив, що саме в Перуджії він почав свій похід на Рим

Палестинська конференція в Льондоні.

Льондон. ПАТ. Сьогодні в год. 10.30 відбулося урочисте відкриття премієром Чемберленом палестинської конференції „круглого стола". В дійсности буде дві конференції: одна бритійсько - арабська, друга бритійсько - жидівська.

Присилайте передплату!

З ЧУЖОЇ ПРЕСИ.

Японці про промову Гітлера.

Голяндські щоденники „Utrechtsch Nieuwsblad" і „Nieuwe Haarlemsche Courant" з 1. ll. ц. р. подають голоси японської преси у звязку з промовою Гітлера в райхстагу:

„Часопис „Ashahi" бачить у промові Гітлера три важні точки: 1. нове домагання повороту давніших німецьких кольоній; 2. скріплення протикомінтернівського пакту; 3. обіцянку допомоги для Італії.

Але надто необачно було б думати, продовжує часопис, що це всі наміри Гітлера супроти заграниці. Не треба переочувати точок, про які він не згадав, а саме про німецький напір на Схід та акцію з метою унезалежнити Україну. Далі часопис думає, що Гітлер готов увійти у військовий союз з Японією. Цей союз мусів би звертатися не тільки проти Радянського Союзу, а й про всіх країн, що хотіли б напасти на підписувачів протикомінтернівського пакту".

—o—

І т'шаться. І бояться...

ПАРИЖ. ПАТ. Ціла париська преса з великим вдоволенням коментує заяву премера Чемберлена в палаті послів на тему тісної співпраці між Францією та Англією.

Проте одночасно в коментарях паріської преси вже нині зачало пробиватись деяке занепокоєння щодо причин, що приневолили Чемберлена саме в теперішній хвилині виголосити таку заяву.

УХВАЛИЛИ ДОВІРЯ ФРАНЦУЗЬКОМУ УРЯДОВІ.

ПАРИЖ. У часі сьогоднішньої дебати у справі амнестії для робітників, яких видалено з причини страйку, уряд поставив вотум довіря, яке дістав 334 голосами проти 260.

—o—

НОВИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ АМБАСАДОР В МОСКВІ.

До Москви приїхав новопризначений амбасадор Франції Нажіе, якого на двірці привитали члени французької амбасади і шеф дипльоматичного протоколу Барков.

РУЗВЕЛЬТ ДОМАГАЄТЬСЯ НОВИХ КРЕДИТІВ.

ВАШИНҐТОН. Президент Рузвельт зажадав від конгресу надзвичайного кредиту у висоті 6 міліонів 732 тисяч долярів на досвідні праці в ділянці летунства.

АКЦІЯ КИТАЙСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

ШАНГАЙ. В останніх днях на території Шангаю акція китайських терористів прибрала великі розміри. Висловом цього три політичні вбивства, доконані на особах китайців,що були у звязку з нанкінським урядом. Усі три вбивства виконано на території міжнародньої концесії. Атентатчики втекли.

—o—

Самоуправні вибори у Львові в квітні?

У варшавських політичних колах кружляють чутки про те, що вибори до міської ради у Львові відбудуться з початком квітня ц. р.

В СЕНАТСЬКІЙ БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ.

У вівторок сенатська буджетова комісія радила над буджетом міністерства військовних справ. Буджет референував віцемаршал **Домбковський.** Після реферату промовляв міністр **Каспжицький.**

Спорт.

ПОЛЬЩА ПРОГРАЛА ЗІ ШВАЙЦАРІЄЮ.

Гакіївковий метч за мистецтво світа, що відбувся в Базилеї, закінчився Польща — Швайцарія 0:4.

Німеччина — Чехословаччина 1:1 (0:0, 1:0, 0:1).

Америка — Мадярщина 3:0.

Бельгія — Югославія 3:3 (1:0, 2:1, 0:2).

Канада — Англія 0:0.

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ Е. ДУМИН ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ **за половину ціни**

ПАТ про Карпатську Україну.

ХУСТ ПРИНЯВ ГЕН. ПРХАЛУ ПІД НАТИСКОМ ПРАГИ.

Кореспондент ПАТ'а подає з Ужгороду, покликуючися на поінформовані джерела, що підчас побуту мін. Ревая у Празі тамошній уряд видвигнув ультимативну вимогу, щоб карпатоукраїнський уряд погодився з іменуванням ген. Прхали та формально апровадив його в урядування.

•

„КАРПАТСЬКА СІЧ" І ЖАНДАРМЕРІЯ.

ПАТ подає з Ужгороду: Дотепер всемогутня терористична (?) організація „Карпатська Січ" стає предметом ригористичних метод чеської поліції. Чеська жандармерія побила у Брустурах двох членів „Січи", яких відвезли до шпиталю у Тячеві. У Квасах під Раховом чеська жандармерія арештувала льокального провідника „Січи" та відставила його до концентраційного табору.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Пятниця, 8. лютого 1889.

ПАН ПОЛІЦМАЙСТЕР НАКАЗУЄ.

„Польські часописи і за ними й німецькі повідомляють, що багато польських купців і промисловців у Вильні мусіли на домагання тамошнього поліцмайстра підписати заяву, що вони у своїх крамницях і робітнях не будуть зі сторонами говорити інакше, як по російськи і зовсім не вживатимуть польської мови. Інакше на дотичні фірми наложать перший раз грошеву кару, а як це повториться, то їх льокаль замкнуть."

„ВЕЛИКУ СЕНЗАЦІЮ У ВІДНІ,

зворушеному страшними пригодами у двох останніх тижнях, викликав ще й факт самогубства баронівни Марії Вечери, хорватки, славної віденської красуні. Молода баронівна тайком виїхала з Відня в понеділок і в вівторок відібрала собі життя в Бадені. Згідно з одними вістками застрілилася з револьверу, як кажуть інші, отруїлась стрихніною. Причиною самогубства — кажуть — була нещаслива любов."

Куди піде дальший наступ еспанських національних військ.

Французькі парляментарні кола застановляються над питанням, у якому напрямі національні війська поведуть наступ після опанування решти Каталюнії.

Можливости наступу на Мадрид не беруть під увагу, бо таке велике місто становило б поважний тягар, вокрема коли йде про харчування. Правдоподібніше національний наступ піде тепер здовж моря, від півночі на Валенсію та від півдня на Альмерію, щоб відтяти червоній Еспанії звязок зі зовнішнім світом.

У деяких парляментарних колах висловлюють побоювання, що ген. Франко заатакує тепер острів Мінорку, користаючи з помочі італійського летунства й маринарки.

—o—

Не тримайте безужиточно дома **ДОЛЯРІВОК, ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОЗИЧОК ТА ЦІННИХ ПАПЕРІВ.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

ВАТИКАН ПОГОДИВСЯ НА ЛАТИНСЬКЕ ЄПИСКОПСТВО У СТАНИСЛАВОВІ?

Польська преса приносить вістку, що Ватикан погодився остаточно на оснування нового латинського епископства у Станиславові. Воно обіймало б ціле станиславівське воєвідство і частину тернопільського.

—o—

ПАЛЕСТИНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ „КРУГЛОГО СТОЛА" ПОЧАЛАСЯ.

У вівторок передполудням почалася в Льондоні конференція „круглого стола" в палестинській справі.

ДЛЯ ОСІБ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ УМОВО, НЕВРАСТЕНИКІВ І ЖІНОК, ЯКІ НЕЗДУЖАЮТЬ силима природної гірської води Францішка Йосифа взяти вечуе з ранку є знаменитим вподом, що дія скоро і правдиво та прочищує шлунок і кишки. Спитайте Вашого лікаря.

ХОРВАТИ ВДОВОЛЕНІ КРІЗОЮ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ.

Хорватські політичні кола, зближені до д-ра Мачека, підкреслюють з вдоволенням, що недавня урядова криза була першою в історії Югославії, яку спричинило хорватське питання. Це значить, що хорватське питання зближується до позитивної розвязки. Хорватські кола висловлюють признання для регента за те, що він перевів зміну уряду.

—o—

ДАЛЬШИЙ ПОДІЛ НАРОДНІХ КОМІСАРІЯТІВ СССР.

Президія найвищої ради ЄССР рішила поділити нар. комісаріят будови машин на три нові: 1) важких машин (нар. комісар Малишев), 2) середніх машин (нар. комісар Ліхачев), 3) загальних конструкцій (нар. комісар Паршин).

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

Від 20. до 22. ц. м. відбудеться в Гельсінках конференція міністрів закордонних справ Данії, Норвегії, Швеції та Фінляндії. Одною з головних точок нарад буде справа мілітаризації Аляндських островів.

—o—

ЖИДІВ ПРИЙМАЮТЬ ДО РУМУНСЬКОЇ МОНОПАРТІЇ.

У семигородському місті Араді приймають жидів до румунського фронту національного відродження.

Просфори у Львові.

У Т-ВІ „ВОЛЯ".

Минулої неділі відбулася традиційна просфора Т-ва Українських Дозорців і Домової прислуги „Воля" у власній домівці при вул. Осолінських 10. У просфорі брало участь незвичайно багато членів, так, що простора домівка „Волі" не могла помістити всіх учасників і тому до спільного стола засідали гості аж трьома наворотами.

Просфору посвятив **епископ Будка,** який теж виголосив до приявних відповідну святочну промову. Відтак промовляли: голова Т-ва „Воля" **Петро Лісович,** пос. д-р **Ст. Біляк,** п. **Козицький,** о. прелат **Л. Куницький,** ред. **Яворівський,** дир. **М. Таранько,** адв. **Решетилович,** пп. **Д. Фай, Савуляк** та інші. Були теж присутні на просфорі представники інших наших установ. Приявні висловили свою вдячність та поклін для о. **митрополита Шептицького.** Підчас просфори грала власна орхестра Т-ва „Воля".

У КЛЕПАРОВІ.

Здавалося, що по ріжних труднощах та непорозуміннях, які заістнували у клепарівській дільниці в минулім році, орґанізоване життя тамошніх громадян заломиться зовсім і не легко вернеться у давні рямки. Надії лихих людців завели. Уладжена 5. лютого традиційна просфора при співучасти чотирох Товариств а саме: Союзу Українок, Церковного Братства, Читальні Просвіти й Рідної Школи виявили наглядно, що за виняткам кількох одиниць, орґанізоване громадянство й дальше працює для загального добра. На запрошення Комітету, виповнили громадяни Клепарова вщерть простору салю „Просвіти" і поверх 250 осіб засіло до спільного стола.

Перед просфорою відбувся концерт колядок в тамошній церкві, який викликав помітне вражіння. Відтак в салі Просвіти поблагословив парох о. д-р Кладочний просфору та в гарно обдуманій промові побажав всім присутнім дожити у здоровлю кращих часів. Підчас просфори співав гарно клепарівський хор під проводом м-ра Горака, а діти тамошньої Рідної Школи відограли влатно „Новий Вертеп" Шкрумелика.

Із запрошених гостей зложили бадьорий привіт п. **Суха** від Централі Союзу Українок, від осередньої орґанізації міста Львова зложив привіт делеґат п. **Матвійчук Микола.** Відспіванням національного гимну покінчилося це родинне свято Клепарова. Годиться відмітити, що істнуючі в Клепарові установи розвиваються під умілим проводом гарно, особливо підкреслити треба доцільну й жертвенну працю о. д-ра Кладочного, який у такому короткому часі зумів згуртувати розсварених громадян. **Учасник.**

•

У доповненні до вчорашнього звідомлення з просфори Кружка Р. Ш. галицької дільниці подаємо, що як представник Гол. Управи Р. Ш. виголосив привіт та принагідну промову **проф. Гусак.**

ПРОСФОРА В „НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ".

5. лютого ц. р. зійшлося понад 70 службовиків з рідними у просторій салі Народньої Торговлі на спільну просфору. Серед салі ялинка в шаті сніжно-білого пуху та в сяйві лагідного світла свічок вводила всіх у святочний настрій. У цьому настрою полова пароха церкви св. Спаса о. Садовського, посвячення просфори та його патріотична промова зробила на всіх незабутне вражіння.

Підчас спільної вечері, переплітаної співом колядок, складали присутнім побажання: від дирекції Н. Т. інж. Ю. Павликовський, від Ревізійного Союзу Українських Кооператив дир. Іван Филипович, від Надзірної Ради Н. Т. д-р Михайло Волошин.

Згуртовані при столах, уставлених у формі емблеми Н. Т., довкруги ялинки, що є символом родинної спільноти — від наймолодшого ученика до найстаршого службовика — мусіли відчути, що лучить їх одна ідея й одне бажання та що тим бажанням є світле майбутнє дорогої їм установи.

Присутні переслали привіт для президента Надзірної Ради Н. Т. д-ра Костя Левицького і заст. президента о. крил. Лопатинського, які, на жаль, не могли на свято прибути.

По вечері учасники провели спільно час при співах, танцях і товариській гутірці.

—o—

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ.

Вечірка „Червоної Калини" і ТОПІЖ-у.

Вечірка „Червоної Калини" і ТОПІЖ-у зібрала в усіх салях Народнього Дому найдобірнішу українську публику Львова і навіть з краю. Гості бавилися з правдивою журналістичною фантазією і стрілецькою „охотою" до білого дня. Відчинена увесь час театральна сала Нар. Дому була вигідним прибіжищем для тих, що поцілені стрілою Амора, хотіли поважніше порозмовляти зі своєю вибраною про пляни на майбутнє. Музика Ябця, як звичайно, першорядна, одно тільки маємо їй закинути, що має нехіть до нового українського сальонового танку „веселки" і воліє пропаґувати лямбетвока. Аранжери „стояли на висоті свого завдання" — тоді, коли взагалі стояли, бо здебільша сиділи — в буфеті. Але публика давала собі раду і без них.

Єдина „темна" сторінка цієї забави — це замала поємність саль і кімнат. Найвища пора, щоб теперішня управа Нар. Дому переробила театральну салю на балеву: малаб із карнавалу величезні доходи, а українці власну пристойну салю. Фотографові п. Савці треба на будуче побажати, щоб свого рефлектора не влучав до електричної сіти і не палив стопок, — а „У. Бесіді" слід побажати чемнішого та ліпшого сторожа.

Учасник.

Самоуправні вибори.

Пишуть нам з Радехова:

В **Радехові** вибори до міської ради розписані на 12. лютого. Дня 23. січня відбулася нарада, на котрій виборці довідалися про компроміс, що дає українцям мандат на віцебурмистра і 4 мандати на радних (передтим 5 радних). На цій нараді намічено також кандидатів.

У **Лопатині** поляки добули 7 мандатів (ОЗН), УНДО 4, сіоністи 1.

Під наголовком „Виборча перемога в **Чорткові**" пише „Всхуд", **що поляки здобу**. Чорткові 18 мандатів на всіх 24 завдяки внутрішній консолідації польського елєменту. Іе проявилося не тільки в тому, що виставлено тільки одну листу польського фронту, але й у великому відсотку голосуючих поляків (у деяких округах 95 прц.). Українці здобули тепер тільки 1 мандат (перше 5). „Всхуд" пише, що відсоток голосуючих серед українців був значно нижчий, а до того в деяких округах українські голоси нібито розбилися. Як було в Чорткові в дійсности, не знаємо, бо досі ніхто з тамошніх громадян не вважав за вказане щонебудь про це до нас написати.

Той самий „Всхуд" пише, що в **Судовій Вишні,** яка має 45 прц. українців, 31 прц. поляків і 24 прц. жидів, вийшло радними на основі компромісу 8 поляків, 5 українців та 3 жидів. „Всхуд" підносить доцільність того компромісу і його добрі сторони для поляків Судової Вишні. Щодо цього останнього не сумніваємося.

При минулонедільних виборах у **Скалаті** вийшло поруч 9 поляків і 5 жидів також якихсь „старорусинів". Цікаво було б почути щось докладніше про тих „старорусинів" у Скалаті, бо про таку породу людей у тому місті якось досі ніхто не чував...

—o—

Здоровий прожв.

XVI. виказ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: інж. Козаневич Марія Зимна Вода 6. Львова 5, Войтович Володимир Старі Броди 5, Винник Михайло Сандомир 4, Лащецька Ольга Самбір 5, тухлянський гр.-кат. деканат (духовенство і церкви) Плазе 24.31, Анатоль Гуцківський Тернопіль 4, чит. „Просвіти" Бобрівка 6. Ярослава 28.34, Пов. Союз Кооператив Ярослав 20, Дубицький Юліян Дембіца 2, Фільц Омелян Лодзь 15, Кружок Р. Ш. Городок 100, д-р Шпинець Іван, Жидачів 10, гр.-кат. церква Ілів 6. Жидачева 2, Балаким Михайло Миколаїв я. Дл. 18.20, Бернацюк Максим Лубляки Нижні 6. Збараж 11.70, Пов. Союз Кооп. Калуш 100, Віра Трусевич Львів 10, Павлюк Емануїл Львів 5, о. Ліщинський Михайло Бруховичі 6, д-р Попович Мирослав Одеичі 2, о. Пшенорський Андрій Старява 6. Мостиська 24.50, Гринюкжук Григор Лотова 6. Надвірної 32.13, Гладюк Степан Магерів 2, о. Кобат Іван Боберка 6. Турки 10, гр.-кат. уряд парох. Люки (Сокаль) 10, Український Кооперативний Банк Комарно 25, Затхеєва Леська Торунь 42.50, д-р Отецник Іван Лопатин 6. Радехова 5, Кружок Р. Ш. Немирів 6. Львова 20, кред. кооп. „Братня Поміч" Воробличе 6. Львова 5, чит. „Просвіти" Перемишляни 101, Кртичак Дмитро Скородне 6. Лютовиська 4, д-р Лукіянович Денис Бруховичі 5, Каратницький Модест Львів 10, д-р Савочка Степан Пістинь 3, Шавель Степан Верхівці 1. Союз Українок Долиотів 6. Калуша 4.17, церковне братство Долиотів 49.11, д-р Чвартацький Гр. Любінь Великий 2, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Добромиль 78.05, о. Лаврецький Василь Крехів 10, о. Дмитерко Михайло Мишків 6. Заліщик 15. Т-во „Луг" Грузятичі 20, кооп. „Рідна Торговля" Стрілківська Нова 20, м-р Казанівський Мирослав Боратин 2.50, кооп. „Правда" Грузятичі 25, гр.-кат. уряд парох. Чепілі 6. Бродів 5. д-р. Лаврівський Володимир Бережани 5, гр.-кат. уряд парох. Ратищі 6.08, гр.-кат. уряд парох. Чистопади 12.60, о. Ковальчук Михайло Старі Броди 20.

(Продовження буде).

✝ Посмертні згадки.

ІВАННА МОГИЛЬНИЦЬКА.

Дня 14. січня ц. р. померла в Югославії в домі своєї доньки і зятя д-ра Анни Чабак і д-ра Богдана Чабака п. **Іванна Могильницька,** вдова по бувшім адвокаті і послі д-рові Андроніку Могильницькім. Лишила ще доньку Наталку, замужну за д-ром В. Скоморовським. Два сини Покійної згинули в Галицькій Армії на Великій Україні. — В. Їй П.!

НОВИНКИ

9 Лютий

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 27. січня 1939.
† Перен. мощей Івана З.
Лат. Апольонії д. м.
Сонце: схід — 6.48, захід — 16.30
Місяць: схід — 0.00, захід — 9.30.

Завтра: 10. лютого. П'ятниця.
Ст. ст. 28. січня 1939.
Єфрема прп.
Лат. Схоластики д.
Сонце: схід — 6.46, захід — 16.32.
Місяць: схід — 0.10, захід — 10.02.

—o—

— **„Українські міщанки старого Львова"** — реферат на цю тему (третій із циклю „Наш Львів") виголосить ред. Микола Голубець у домівці Дружини Княгині Ольги (Сикстуська 46) в пятницю 10. лютого в 6-ій годині ввечір. Участь членів обовязкова. Гостям раді. 1—2

— **Лемківська вистава.** Відкриття етнографічної лемківської вистави в Музею Наукового Товариства ім. Шевченка, що її влаштовує Т-во Прихильників Музею НТШ, відбудеться в неділю 5. березня ц. р. Управа Музею просить ВП. Громадян присилати експонати на цю виставу до 20. ц. м. Побажана народня ноша (комплєти й окремі речі), вишивки, гапти, вироби з твердих металів, домашнє, господарське, пасічниче, рибацьке й довецьке приладдя, предмети, звязані з побутом (хрестини, весілля, обжинки, коляда) і т. п. Предмети просимо слати на адресу: Музей НТШ, Львів, Чарнецького 24. Управа Музею звертає всі кошти пересилки й опакування та ручить за визичені речі, які зверне негайно після вистави. 1—2

— **З якнайкращих** шкірок футро — **поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл.** Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 2500 139 – 0

— **Студенець із дробу** (авшпік) не кожна господиня вміє зладити. А він описаний докладно в новій книжці Ольги Ліщинської: „Дріб і дичина". 155 приписів коштує 70 сот., із пересилкою 90 сот. Замовляти: „Нова Хата", Львів, вул. Костюшка 5. 308

— **В четвер** 9. ц. м. в год. 19-ій у домівці „Молодої Громади", Костюшка 3 виголосить інж. Роман Білинський реферат п. н. „Від чого залежить сила нації". Вступ для членів і гостей. 321

— **В Українському Лікарському Товаристві** чергові сходини членів у пятницю 10. ц. м. в год. 7-ій ввечір у салі засідань Українського Шпиталю. На сходинах демонстрація випадків хірургічного та внутрішніх відділів. 323

— **Молодь дітям.** Вистава „Дід Мороз" у театрі Ріжнородностей відбудеться в неділю 19-го лютого, пополудні, а не 15-го, як помилково надруковано у замітці п. О. Ціпановської („Діло", ч. 27).

— **Виклад д-ра Ів. Копача в Перемишлі.** В „Українській Бесіді" в Перемишлі в неділю 12 ц. м. в год. 17. виголосить д-р Іван Копач зі Львова виклад на тему: „Ювилей хрещення Руси-України у світлі історіософії".

— **Вулька й околиця, позір!** Богослуження для вулецької дільниці відбуватимуться від неділ 12. ц. м. в салі Ремісничої Бурси при вул. Бартосівни ч. 3. Початок в год. 10. рано. — Просфора Комітету будови церкви св. Івана Богослова при вул. Потоцького ч. 103 відбудеться в салі згаданої бурси в неділю 12. ц. м. Початок в год. 5-ій пополудні. Комітет запрошує на просфору якнайширші кола львівського українського громадянства.

— **Мистецькі авдиції з Карпатської України** подають від 5. ц. м. радіовисильні в Моравській Остраві та Банській Бистриці у таких годинах і днях: неділя 14.30—15.15, понеділок 15.45—16.10, четвер 15.45—16.10 і пятниця 16—16.25.

— **На вдержання львівських вселюдних шкіл Р. Ш.** зложили до каси Львівського Повітового Союзу Кружків Р. Ш.: о. Теодор Савойка, парох у Селиських, (Березів), зол. 37, п. Роман Пелех, нотар у Тарнобжегу, зол. 24, службовики „Центросоюзу" у Львові зол. 52.05, як святочний дар, торговельна молодь при Союзі Українських Купців і Промисловців у Львові з нагоди ялинки зол. 16.55. Всім П. Т. Жертводавцям дякує сердечно **Рада Львівського Повітового Союзу Кр. Р. Ш. (Корняктів I, II. п.).**

— **Філятелісти позір!** Як ми подали у вчорашньому числі, генеральна дирекція почти в Карпатській Україні випускає в порозумінні з **міністерством почти у Празі перші почтові**

марки Карпатської України. Марки матимуть папір жовтої барви зі синім надруком, ціна 2 кор. Ці марки появляться в обізі з нагоди першого святочного засідання карпатоукраїнського сойму. Нові марки продаватимуть по 5 корон. Надвишку 3 к. призначує карпатоукраїнська влада на добродійні цілі.

— **Новий засуд на українського священника.** Золочівський городський суд засудив о. Щирбу, пароха Жукова пов. Золочів на гривну разом із судовими коштами в сумі 490.50 зол. за зневагу державного урядовця. Апеляційний суд цей присуд затвердив. Справа виглядала так. До о. Щирби прийшов податковий екзекутор, щоб перевести екзекуцію за комунальний додаток до податку. О. Щирба обстоював становище, що він не обовязаний платити такий податок на підставі признаних полекш. При цьому прийшло до суперечки, в якій о. Щирба сказав: „Можете собі все забрати, коли у вас все інакше". Екзекутор перекрутив ці слова та заявив у суді, що о. Щирба сказав: „Дурне паньство, коли видає таке дурне устави". Це вже друга грошева кара на о. Щирбу, бо за першим разом його покарали гривною 186 зол. за те, що він вивісив на церковних воротах прапор у національних барвах підчас св. Місії.

— **Святотацтво і крадіж у церкві.** В ночі з 31. I. на 1. ц. м. невідомі злодії дісталися до церкви в Жукові пов. Золочів, порозбивали скарбонки, порозкидали багато церковних предметів по церкві і понищили ріжні цінні речі. Видно, що злодіям не йшло так про крадіж, як про збещещення церкви, бо всі предмети залишили і забрали лиш з кивота чашу, висипавши св. Тайни в захристії на проскомидійний стіл.

— **Смерть визначного вченого-гуманіста.** Професор львівського університету Константин Хилінський, про смерть якого ми подали вістку у вчорашньому числі, належав до виняткових учених і громадян. Він уродився в Україні у Жмеринці Великій в 1881 р. Від 1910 р. був професором старовинної історії у Петрограді, а в 1919 р. перейшов на католицький університет до Люблина, де був і ректором. Два роки пізніше перейшов у львівський університет. Якийсь час був заступником міністра освіти і директором міністерства освіти. Усі, що мали нагоду зустрічатися з проф. Хилінським, відходили з незатертим враженням після розмови з ним. Це був учений великого знання, що далеко виходило поза межі його спеціяльности, знавець чужих мов і культур, великий приятель кожного народу, якого культуру, мову чи навіть поодиноких представників мав нагоду ближче пізнати. Він не знав ніяких національних ріжниць у підході до людей і справ — завсіди строго обективний, гуманний і повний зрозуміння для культурних потреб одиниць і народів. К. Хилінський володів добре українською мовою, знав нашу історію і ставився з повною симпатією до культурних українських змагань. Була це людина незвичайно скромна, великий гуманіст і справжній чоловіколюбець, рідкий тип серед сучасних обставин.

— **Львів у цифрах.** Статистичний місячник „Львів у цифрах" подає такі дані за жовтень м. р.: Львів мав у жовтні 318.215 мешканців. У тому місяці було 423 подруж, уродилося 354 дітей, померло 347 осіб (найвища цифра в м. р.), замельдувалося 14.911 осіб, вимельдувалося 11.267 осіб. До Львова приїхало 13.109 осіб, з того 316 чужинців. Виїхало зі Львова 7.758 осіб. Оба міські театри дали 59 вистав, на які продано 39.251 білетів у сумі 46.339 зол. У 26 кінах висвітлювали 103 фільми, на які продано 448.261 білетів за 300.460 зол.

— **Львівська хроніка.** 25-літній М. Яремко, що працював у каналі при вул. Легіонів, втративши притомність, затроєний канальними газами. Видобула його пожежна сторожа і перевезла до шпиталю. — На площі Сольських Хаїм Фінкельштайн посварився з Густавом Унтерманом і зранив його з револьверу. — З кульпарківського заведення втік 60-літній умово хорий Й. Стахів.

— **Ненаситний вломник.** Муляр Йосиф Бекерський зі Старих Збоїськ вибрався на „скок" при вул. Кл. Танської 3 і там вломився по черзі до мешкань трьох службовників готелю „Жоржа". З мешкання цукорника Островського він забрав гардеробу вартости 158 зол. Відтак із краденими речами вломився до другого мешкання кельнера М. Войнаровича, в якому теж украв гардеробу вартости 257 зол. Щойно у третьому мешканні приловили його на гарячому вчинку та віддали поліціянтові.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. Жадайте в аптеках. 3004 17—50

Дописи.

ЛЬВІВ.

Повітова нарада в справі громадських виборів у львівському повіті. Дня 31. січня м. р. відбулась у Львові повітова нарада в справі громадських виборів у львівському повіті, на яку запрошено всіх повітових та волосних українських радних і також делегатів поодиноких громад львівської та винниківської судової округи. Всіх учасників було 156, які заступали 42 громади. Численно заступлене було й наше духовенство. Нараду отворив коротковою промовою голова Повітового Народнього Комітету УНДО б. посол Ілько Лисий та запросив на председінника о. радн. Петра Пелехатого, на заступників п. Керногу і п. Морова, на секретаря п. Йосифа Малину з Малехова. Обіймаючи провід зборів о. Пелехатий привітав усіх зібраних, після чого Богдан Бородайко, секретар ПНК, виголосив одногодинний реферат про вагу громадських виборів та поновив виборчу ординацію. Відтак приступив до голосу генеральний секретар УНДО д-р Франц Свістель, який у довгій промові представив теперішнє наше положення та візвав усіх присутніх до тісного обєднання й організації. Цю промову вустріли присутні горячими оплесками. Після того розвинулася дискусія над порушеними справами, в якій забирали голос: п. Брездень, о. радн. Кулик, о. радн. Ковалюк, п. Морос та о. д-р Лепак. Дискутантам відповідали на запити д-р Свістель, б. пос. Ілько Лисий і м-р Бородайко. По дискусії ухвалено одноголосно отсі резолюції: Представники 42 громад львівського повіту зібрані на нараді у Львові в дні 31. січня закликають українське населення львівського повіту: 1) взяти масово участь у чергових громадських виборах, 2) основати в кожній громаді місцевий український виборчий комітет для відповідного підготовлення цих виборів, 3) при переводженні цих виборів держатися точно постанов, виданих в обіжниках Центрального Комітету УНДО з грудня 1938 р., зокрема не допустити до того, щоб у якійнебудь громаді українці взаємно себе поборювали, виробляючи кільки виборчих виголошень; далі 4) домагаються від адміністраційної влади, щоб предсідниками виборчих комісій були назначені виключно громадяни української народности в тих громадах, де українське населення становить більшість; 5) закликають усіх українців волосних радних, щоб подбали про те, щоб волосні колегії вибрали членами громадських виборчих комісій українських громадян, 6) накладають обовязок на українські місцеві виборчі комітети стояти в постійному звязку з Повітовим Народнім Комітетом УНДО і повідомляти його про виборчу акцію, 7) накладають на всіх виборців обовязок складати датки на покриття виборчих коштів. Нараду закінчено відспіванням національного гимну.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Заборона імпрез. Від кару місяців місцеве староство заборонило в цілому дрогобицькому повіті всякі імпрези. На фунт голов культурно-економічних установ у відповідь на внесене прохання про дозвіл на уладження імпрез приходить звичайно відповідь: „...Zabrania się celem uniknięcia zakłóceń porządku publicznego".

ГУСЯТИНЩИНА.

Свято Крут у Кривеньким. 29. м. м. відсвяткувало Кривеньке 21-ші роковини геройського бою під Крутами. Після вечірні парох Кривенького о. радн. Іван Брикович, б. полевий духовник У. Г. А., відправив панахиду по полеглих героях-юнаках і при цій нагоді виголосив коротку гарну проповідь. Вечором заходом місцевої читальні „Просвіти" відбулася святочна академія у виповненій по береги салі. На програму злożилися: реферат, деклямації і виступи мужеського хору. Деклямували: Віра Байдак, Володимир Ворах, Богдан Кміть, Іван Третяк і Богдан Шилар. Хором дирігував Василь Недостойний. Ціле свято пройшло в поважному, бадьорому настрої.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ТРИ ЗИМИ.

(Памяті Галі Луцької).

Була зима 1915. Щире Поділля вкрилося грубим пушистим ковром та не могло заснути заслуженим сном. Бо раз-у-раз здрігалося від гуку гармат, що з усіх світів зїхалися на подільські розлоги справляти кервавий бенкет.

Навіть у теплі зимові ночі, коли над полями сиділа квочкою безока ніч — ген над Стрипою блимали вогники вистрілів і полошив пітьму рев мідяних змїїв.

Недалеко за фронтом, село Новосілка готувалося до Різдва. Населення собі — Усусуси собі. Варилася золота подільська пшениця, десь із закамарка виходив на світло денне чудом збережений мід, у коморі згортали решткн муки, а в стодолі стояв, захований під мервою сніп збіжжя на традиційнийного дідуха.

Готувалося до свят і приходство, хоч тремтіло кожного дня від гуку гармат і від непевности, чи завтра не виселять його мешканців у світ за очі.

Був я на святах у тім приходстві і стрінув там молоденьку синьооку дівчинку, що сумно заглядала крізь вікна, чи не вертається її батько з далекої, тяжкої дороги. Бо його забрали ще на початку війни австрійські жандарми і цїгнали в концентраційний табор. А її саму-самісеньку зіставили серед безмежних подільських піль. Пригорнули маленьку дівчинку добрі сусіди і ось вона святкувала з ними Різдво, перше без батька і рідної хати.

Тому навіть на вид славного лицаря Новіни, що ввесь час сидів у моноклі з годинника, ледви всміхнулася, а на згук нашої коляди бризнули з її очей рясні сльози.

. . . . . .

Минуло з того часу небагато літ, але багато часу, і я знов стрінув її.

Була зима на щирім Поділлі. Зі станції в Підгайцях виїхала ціла валка санок, залубень і залубок, а на них гамірливий та веселий народ.

тільки Крем магістра П. ПАЗЬЛЯРСЬКОГО усуває радикально Веснянки Плями і т. п.
Крем Halina Nr 2 (цвітовий) плекає церу, хоронить перед зморшками і їх усуває.

Це весільні гості, що їхали на шлюб товариша Усусуса з тією самою синьоокою дівчинкою. І батько вернувся щасливо з далекого заслання і тепер видавав свою одиначку заміж. Чиж не мали чого радіти оці молоді люди, що в погідний зимовий вечір виїхали з Підгаєць?!. Обабіч дороги як оком обкинути — поля і поля, а все те покрите грубим пушистим ковром зими...

. . . . . .

Був зимовий вітряний день. Полями неслися плахти снігу, вирваного з землі і падали на видолинки, на вивози, засипували дороги.

З Яблонова, самітного пільного хутора, вийшов довгий похід і рушив попід ліс до села. Чи це курінь Усусусів відходить на позиції? Чи це весільна громада відпроваджує молодят?.. Ні! То ховають саме ту синьооку подоляночку, що колись сиротою святкувала Різдво на воєнним шляху Усусусів, що потім витала їх радо на своїм весіллі, а пізніше все так гостинно приймала в чудовім хуторі, на власнім господарстві.

Лопотять на вітрі хоругви, тремтять як осикове листя вогники свіч, йде духовенство, йдуть миряни, а між ними неодни з тих, що святкували воєнне Різдво над Стрипою, чи гуляли на весіллі у Мозолівці. Не здрігається земля від гуку гармат, не сповняється зимове повітря радісними окликами весільних гостей — все те минуло, пройшло, тільки димом спомину навертається, снується над сивими чубами.

І тільки жалібний спів то підлітає під сіре зимове небо, то припадає до широких піль.

Со святими упокой Христе синьооку подоляночку, добру і сердешну нашу знайому.

Галактіон Чіпка.

ЛЮБАЧІВ.

Повітова нарада в справі громадських виборів у Любачеві. В понеділок 6. лютого відбулася в Любачеві повітова нарада в справі громадських виборів. На нараду запрошено теж делегатів з теребовлянської судової округи. Всіх учасників наради було 286, які заступали 38 громад. Нараду отворив голова Повіт. Нар. Комітету УНДО в Любачеві адв. д-р Теодор Кульчицький короткою бадьорою промовою та запросив до президії ще о. радн. Андрея Пивоню з Башні й о. Антона Савчина з Уланова та на секретарів д-ра Ілляю Зільника і п. Івана Горайського. Виборчий реферат у заступстві неприсутнього посла любачівської округи д-ра Романа Перфецького, який того самого дня мусів бути у Варшаві, виголосив делегат централі м-р Богдан Бородайко зі Львова. Відтак приступлено до вибору тісшого Дільового Виборчого Комітету, до якого вибрано 12 представників: д-ра Теодора Кузницького, о. Анатоля Козака, о. Андрея Пивоню, д-ра Юрія Дикунчака, д-ра Ілляю Зільника, м-ра Володимира Масика, Михайла Седового, Андрея Ганчука, Володимира Кошцу, Василя Кузика, Теодора Мадьяна, д-ра Гриня Шиманського, д-ра Івана Стапька, о. Льва Саламона та Андрія Тальма. У склад Широкого Виборчого Комітету крім вище згаданих увійшло по двох представників з кожної громади. Вирішено розпочати негайно підготову, щоб громадські вибори і в Любачівщині і Теребовлянщині і в Олещинщині вигали для нас взагалі краще. Відспіванням національного гимну закінчено цю дільову нараду.

КОПИЧИНЦІ.

Фільма „До добра і краси". Дня 2. і 3. II. п. р. висвітлено в Нар. Домі фільму „До добра і краси". Українська фільма стягнула першого дня багато селян, які передполуднем виповнили салю по береги, а вечером громадянин Копичинець у переповненій салі з великим зацікавленням оглядали свою фільму. Фільму оглядала також дітвора „Р. Ш." Другого дня ще раз висвітлювано фільму для копичинеччан. Ця фільма була для копичинеччан ще й тому цікава, що в ній як головна особа і жіночих роль виступала п. Марійка Сафіянівна з Копичинець, а також деяку частину дії взято з копичинецького господарського життя (ярмарки, кооперативи). Побажатьб тільки, щоб у нас появилося ще й інші українські фільми.

Спільні просфори. Дня 5. II. п. р. спільні просфори влаштували дальше читальні „Просвіти" в Копичинцях-Горі і в Текліні. В першій читальні просфору поблагословив о. Пельдашинський, як делегат „Просвіти" виголосив промову адв. м-р О. Фірчук, від кооперації на закінчення проф. Р. Брикович, котрий теж розділив найновіші числа „Кооперативної Родини" та книжечки „Працюй і пади". Осіб коло 80. Прилюдні співали колядки та народні пісні й опісля забавлялися при музиці. — В Текліні благословив просфору о. Рижевський, делегатами були адв. м-р О. Зеленецький та дир. В. Пешпак, котрі виголосили також відповідні промови. Настрій був дуже веселий і свято полишило у всіх гарне вражіння.

Міські вибори. Дальша підготовча акція до визначених вже міських виборів у Копичинцях в повному ході. Виборчий комітет, доповнений представниками поодиноких дільниць, разом до 30 осіб, відбув 4. II. п. р. вечором чергову нараду, на якій всі члени комітету познайомилися з поділом Копичинець на 4 виборчі округи, які винросно дуже цікаво. Дві округи мають по 5 мандатів, 1 округа 4 мандати й одна 2 мандати. Члени виборчого комітету запізнилися також з приписами про вношення реклямацій в причини помилення в списах виборців. Рішено, щоб представники дільниць візвали всіх співмешканців дільниць переглянути списи виборців, які будуть виложені від 8—13. лютого п. р. Також самі представники дільниць мають приготовити свої списи виборців і провірити, чи всі українські до голосування виборці вписані до списів.

СНЯТИН.

Крутянська академія. Заходом філії Українського Пристального-гольного Товариства „Відродження" у Снятині відбулася 29. січня п. р. святочна академія в честь полеглих героїв під Крутами. Рано в год. 8.30 о. Йосиф Проць відправив панахиду за полеглих при участи хору. По панахиді виголосив промову, в якій згадав 300 наших героїв-студентів, що жертвували себе за волю України. В год. 5. вечором у великій салі Української Міщанської Читальні відбулась академія з такою програмою: 1) За рідний край — муж. хор, 2) Вступне слово, виголосив м-р Степан Компанин, 3) Ой вийла стрілець — муж. хор., 4) Крути — деклам., 5) Ой нагнувся дуб високий — муж. хор, 6) Повставали козаченьки — муж. хор, 7) Вояче брате — деклам., 8) Крутянська легенда — інсценізація (відіграли соколи — відроджені), 9) Ой зза гори чорна хмара стала — муж. хор, 10) Крути — деклам., 11) Що то за грім — муж. хор, 12) Присяга юнаків, 13) Закінчали дівчатонька — міш. хор. Диригували студ. Михайло Вінковецький і п. Орися Тисяк Костянкова. — Хоча сили молоді, то академія залишила по собі гарне вражіння.

С А.

Нові книжки журналів.

Baruch Tugendreich: JEST WYJSCIE Z SYTUACJI ŻYDÓW. (Nowa epoka). Warszawa, 1939. 16-ka, стор. 22.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська виключно ПАСТА до взуття і підлоги
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА
Станиславів, ул. Жулиевського 8.

За 1 зол. 10
Знамениті ножики до голення „САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За звротом цего оголошення даємо гарний рекляновий дарунок.

Театри.

Великий Театр.

Середа 8. II. год. 7.30 веч. „Пані Президентова".

Четвер 9. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов" — премієра.

Театр Різнородностей.

Середа 8. II., четвер 9. II. і пятниця 10. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:
8. II. Сорочинський ярмарок.
ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
9. II. Мати найомичка.
10. II. Гетьман Полуботок.
ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:
11. II. Мати найомичка.
12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:
8 II. Цариця Грузії.
9. II. ? ? ?

Український Театр Йосифа Стадник (сенйора).

БУСЬК:
8. II. Хам.
9. II. Казка старого млина.
Потім театр їде до Гдині.

КІНА.

АМПІР: „Жінка лялька" з Люіозою Райнер.
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЛТИК: „Еспанський метелик".
ВАНДА: „Буревій", „Двобій жінок"
ГРАЖИНА: „Цигапські романси".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".
КОПЕРНИК: „Аларм" і волірова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце".
МЕТРО: „Королівський свічник" та „День на перегонах".
МІРАЖ: „Гегешна".
МУЗА: „Пригоди Томи Соєра".
ПАКС: „Олімпіяда".
ПАЛЯС: „Люди за мряков".
РАЙ: „Професор Вільтур".
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьоборода".
РОКСІ: „Коли вигнуть зірки".
СВІТ: „Шерлок Голмс і Д-р Ватсон „Без приказу".
СВЯТОВІД: „Листи з поля бою" „Стежа на пустині".
СТИЛЕВЕ: „Ультиматт" і ревія.
ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шінгаю".
УТІХА: „30 кроків" і ревія.
ХІМЕРА: „Голос матері" Вен Нілі

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Вербенська)
„Острів Ява".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 8. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Добрийдень найменшим: Туруль, король Підпарпатської пущі, мельодії, пісеньки, 11.00 Для шкіл: Далекі поля, авд. для старших дітей, 11.25 Ерна Зак і Карло Шміт-Вальтер співають, гр. пх., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Романська істор. згадки; Що співають дітям у Швайцарії, 15.30 Орх., 16.00 Популярн. дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Спів. рецітяль А. Шляменської у супр. форт., 17.00 Явними справами цікавляться шпіони, 17.15 Брати Контські, муз. авд., 18.00 Комунікати протилет. оборони, 18.05 Молодь перед мікрофоном: У кооперативі, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Форма і зміст кооперації, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Шопенівський концерт у вик. Павла Ковалева, 21.30 Смолоскипи століть: Петрарка, 22.00 Спорт. вістки, 22.05 Композиторів варотат у світлі психольогії, 22.15 Поезії, оповідання, 22.35 Легка музика у вик. Любн Суботівни, сопран, у супр. форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.06 Закінчення програми.

Четвер, 9. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: На Кашубах, Будуємо моделі кораблів, 11.40 Із оперет Офенбаха, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Романська істор. згадки; Що співають дітям у Швайцарії, 15.30 Орх., 16.00 Популярн. дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Спів. рецітяль А. Шляменської у супр. форт., 17.00 Явними справами цікавляться шпіони, 17.15 Брати Контські, муз. авд., 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Для села: Протилетунська оборона на селі, Комунікат Рільничого Т-ва, Пісні у вик. муж. хору, 18.30 Нар. музика та її вплив на мист. музику, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, орх., сопран, форт., у перерві Апель погибших моряків, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт присвячений творчости М. Карловича: симф. орх., скрипка, Бандровська-Турська спів; у перерві в год. 21.30 Гутірка про М. Карловича, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Комунікати протилет. оборони, 23.15 Закінчення програми.

Пятниця, 10. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Кашубські пісні й танки, 8.00 Для шкіл. 8.10 Година господині: Як виховати здорову дитину, роди, вістки, популярна музика з пл., 11.00 Для шкіл: Земля під ногами, авд. для старших дітей, 11.25 Славні диригенти акомпаніюють співакам, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд.; у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні Ірини Яросевич,** 14.30 Фрагмент із пов. Ст. Жеромського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Комунікати протилетунської оборони, 15.00 „Тиміна" авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Полуднений дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Скрипкові твори в супр. форт., 16.55 Скарби моря, 17.10 Органова музика, 17.45 Про професійні союзи, 17.55 Фрагменти з „Вальпірії", пл. з полоненими, 18.30 „Татри у снігу" літер.-муз. авд., 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Музика з пл., 19.15 Прилучення корабля „Орел" у Гдині, 20.30 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Хор, 21.15 Симфонічний концерт, 22.30 Поезія у творчости Жеромського, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.06 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 8. лютого 1939.

БЕРЛІН 15.00 Співає Міліца Корйос, 16.30 Для дітей, 17.00 Соліети, 18.00, 19.00, 19.45 Розр. музика, 20.30 Орх. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10, 18.10 Цит. музика, 17.10 Форт., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Військ. орх., 16.000 Вес. полудне, 18.20 Баркосові арії, 20.55 Концерт бажань, 22.40 Розр. музика, ГАМБУРГ 15.25 Пісні, ДАНЦІГ 15.40 Пісні, ДРОЙТВІЧ 19.35 Три фуги Баха, в обробітці Моцарта, ЛЯГТІ 18.35 Спів, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля дама боба" оп. Вольф-Ферарія, МІНХЕН 18.20 Форт., 20.10 Військ. орх., ПРАГА 15.15 Розр. музика, 18.25 Сольон. квартет, 21.10 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.15 Муз. мандріївка на Дал. Схід, 21.15 Пісні, 21.30 Мендельсонові твори, 22.00, 23.00 Розр. програма, РИМ 22.30 Скрипка, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 18.45 Форт., 19.15, 20.00, 21.00 Опера.

Четвер, 9. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, форт. музика, 18.00 Розр. музика, 20.10 Орх., віол., 21.00 Оп. і фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.00 Скрипка, 21.00 Мадярська музика, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.40 Давня мадярська музика, 19.30 Вок. концерт, 22.15 Цит. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 15.45 Для дітей, 16.00 Розр. концерт, 20.10 21.00 Вечір танку, 22.40 Легка і танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Концерт, Кулемкамиф, скрипка, ДРОЙТВІЧ 18.20 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Форт., МІНХЕН 15.00 Для дітей, 19.15 Концерт донських козаків, ПРАГА 15.15 Легка музика, 17.40 Пісні, 21.20 Симфонія Остерчіля, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 20.00 (після комунікату) Концерт п. н. „Звірі", 21.15 Арфа, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Скр., форт., 21.00, 22.00, 23.00 „Іль кампельо" оп. Вольф Ферарія, СОФІЯ 18.45 Симфонія ч. 6. Чайковського, 19.30, 20.00 Мельодії болг. композиторів.

Пятниця, 10. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 17.00 Симфонічні етюди Шумана, 19.00 Мельодії Півдня, 21.15 Давні й нові вальси, БРНО 19.30 „Дон Пасквале" оп. Доніцетія, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орх., 13.30 18.00 Цит. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 15.30 Тирольські композитори, 19.00 Пісні, поезії, **19.50 Вістки в українській мові,** 20.10 Орх., сопр., **22.40** Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Репортаж із Японії, 18.35 Скрипка, 19.15 20.10 Дуті інстр., нова нім. музика), ДРОЙТВІЧ 22.45 Сучасна музика, КЕЛЬН 21.00 Орх., хор, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго опівночі" оп. Комітія, ПРАГА 18.25 Сольон секстет, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 18.00 Концерт солістів. арфа, віол., 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.10 Бетговенівський концерт, 19.30 Опера, ТАЛІН 18.10 Естонські пісні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 7. лютого 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	3·30 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. вень	1·15 зол.

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця зниження, попит слабий.

ОПОВІСТКИ.

† В перші болісні роковини смерти бл. п. Інж. Юліяна Фільваркова відправиться Поминальне Богослуження в суботу 11. лютого в год. 8.30 у церкві св. Юрія.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на „Рідну Школу" зол. 3.— Мих. Ковальчук, Затор; зол. 5.— д-р І. Кічун, Познань; зол. 2.— проф. Гр. Рудий, Соболівка; зол. 2.— Лев Туркевич, Мордарка; зол. зол. 1.75 за календар інж. М. Горанчук, Лодзь; зол. 1.— А. Грицина, Гуменне; зол. 1.50 М. Мацевко, Вирів.

МЕШКАННЯ

ГАРНА, умебльована кімната вул. Огородницька ч. 41 а, (долішний дзвінок) 300 2—3

НАУКА

НІМКА (студії в Англії) вчить німецької й англійської мови (торг. кореспонд., стенографія). — Д-р Еммі Мендер, Оборонська ч. 6. 312 2—3

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритвичне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8 2816 21-0

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкляреко. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-70, 245 6—15

ДЕШЕВО роблю форми на всяку жіночу гардеробу та заразом негайно випробовую. Робітня суконь, Волинська, **Собіського 12,** тел. 217-04. 267 5—5

НЕ ЧЕКАТИ! бо нагода такого дешевого купна актуального білля скоро минає, ось ціни: сорочки шовк. попел. замість 7.80 зол. 4.90, піжами жіночі мужеські замість 9.80 зол. 7.90. „Астра" фабрика білля, Львів, Сикстуська 2. 310 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Всякі таніцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. таніцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі таніцерські меблі.

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає МАРІЯН МЛЄКО
давніше Коральницька
тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.
тел. 237-72
(напроти катедри ч. 264 6—15

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ · ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ · КУПУЄ ЗЛОТО І СРІБЛО

Тільки оголошуючись у „ДІЛІ" можете успішно продати, купити або замінять реальність.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . вол. 0,35
1 мм одношпальтовий в тексті і новинках . вол. 0·60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . вол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . вол. 0.10
шукаючі праці . . . . . вол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . вол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . вол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . вол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 30 (15.110).
Ч. 30 (15.110).

Lwów, piątek 10. lutego 1939.
Львів, пятница 10. лютого 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Валку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) . 5.00 зол.
квартирічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Деревна комісія з Німеччини в Хусті.

БРАТИСЛАВА. „Гренцботе" пише: „Карпато-український уряд рішив, як відомо, прискореним темпом вибудувати залізничу сполуку між Перечином і Хустом. Кошти будови цієї залізниці виноситимуть 40 міліонів корон. Праці над вимірянням терену вже почалися. Будова цієї залізниці має на меті створити допоміжну залізничу лінію до того часу, поки не збудують нової залізничої сполуки між Карпатською Україною та Словаччиною.

Вістка про те, що на поперечних залізничих лініях уже на днях зачнеться рух, викликала на українській біржі праці помітне відпруження. І державні і приватні деревні фірми поробили обширну підготову до наладження вивозу дерева. В цьому звязку треба згадати, що 6. лютого приїхала до Хусту німецька деревна комісія з Німеччини, яка негайно розпочала переговори про вивіз дерева до Німеччини.

Вишкіл карпато-українських „Січей".

ХУСТ. КУП повідомляє: Військова влада приділила до команди „Січей" як інструктора старшину, уроженця Карпатської України, що все був близький до змагань карпатських українців.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ЗІЗДОМ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКИХ „СІЧЕЙ".

УПС повідомляє: 15. лютого відбудеться у Хусті великий зїзд „Січей" з цілої Карпатської України. Він проходитиме під знаком виборчої перемоги, яка певна і до якої члени „Січей" своєю працею серед широких мас народніх значно причинилися.

ГАРНІЗОНОВЕ СВЯТО КРУТ У ХУСТІ.

УПС повідомляє: В Хусті відбулось крутянське свято, улаштоване заходами і при участи всіх узброєних частин столиці.

Секція зимової допомоги молоді при центральнім товаристві **Українська Захоронка** у Львові влаштовує

РАВТ з програмою і танцями

11. лютого 1939 в салях Народнього Дому і Української Бесіди при вул. Рутовського 22. Початок в год. 22. Музика Яблонського. Буфет у власній управі.

У програму равту входить ревія весняної моди.

Ред. Голіян у Хусті.

ХУСТ. Кореспондента „Діла", Р. Голіяна, що передучора приїхав до Хусту, приняли: епископ д-р Нярадий, а опісля міністр Ю. Revай.

Інструкції про виборчий акт до сойму Карпатської України

ХУСТ. КУП повідомляє: Виборча Комісія міністерства внутрішніх справ Карпатської України розісдала окружним виборчим комісіям інструкції про виборчу процедуру у дні 12. лютого. Найважніше й основне те, що правосильний є тільки виборчий спис Українського Національного Обединання. Передбачено 550 виборчих місць і до них вислано вже урни до голосування. Кожний виборець голосує індивідуально, кидаючи карту голосування у коверті, яку дістає від виборчої комісії. Спільне, групове голосування, що мало б вигляди демонстрації, строго заборонене.

Граничні корективи в Карпатській Україні.

ВИРШНИЙ У ЦЬОМУ СТАН З 1910 Р.

Чеська преса подає на підставі достовірних джерел, що у розмежуванні Карпатської України від Мадярщини рішатиме на підставі віденського арбітражу стан із 1910 р. Тепер додатково мусять розглядати дійсний катастральний спис міст Ужгороду й Мукачева. В катастрі Ужгороду нема ні ужгородської стації залізн. зупинки ані залізничих обектів, які повинні припасти Карпатській Україні. Цілий катастр громади Росвигів закреслений на оригінальній карті границь до території Карпатської України і то в частині на лівому мукачівському березі довкола будинків мукачівської каси хорих.

Демілітаційна комісія в Будапешті переговорює про якнайдогідніше розмежування границь, щоб не виринули дальші комунікаційні труднощі.

Говорять про зміни, головно на етнографічній засалі, які були б догідні для обох сторін.

Прага заперечила вістку про атентат на ген. Прхалю.

Не вважаючи на те, що ніяка поважна телеграфічна агенція не подала вістки про атентат на ген. Прхалю в Хусті, як теж на те, що „Діло" подало в попередньому числі комунікат з Хусту, що вістка про атентат — не видумка, деякі польські часописи подали комунікати, що атентат таки був, що його виконав буцімто галичанин Лущак, що того Лущака воєнний суд засудив на кару смерти, що чеська влада побоюючись заворушень і того, щоб українські терористи не виволили Лущака, вивезла його до Праги, де його розстріляли.

Сьогоднішня ранішня польська преса у звязку з цим подає: **З Праги повідомляють, що тамошні офіційні кола категорично заперечують вістку про атентат на ген. Прхалю, що нібито мав бути в Хусті.**

Санітарний курс.

ХУСТ. Жіночий відділ Організації Народньої Оборони Карпатської України улаштовує санітарний курс для вишколення кадрів лікарських помічниць та організаторок санітарного побуту на карпато-українських селах.

Проти ірляндських терористів.

ДЕБЛІН. ПАТ. В ірляндському парляменті внесено сьогодні два проекти законів. Один з них відноситься до проступків проти держави і діяльности, що загрожує приладній безпеці та державній владі. Цей закон передбачує роатягнення контролі над товариствами і впроваджує обремінні карні суди. Другий проект стає на увалі проступки державної зради.

Чутки про близьку окупацію острова Гайнан японцями.

ТОКІО. В часі дебати над морською політикою Японії в палаті послів один з послів партії Мінсеїто висловив — як повідомляє Агенція Авас — надію, що остров Гайнан японці займуть „в якнайкоротшім речинці". Міністр маринарки адмірал Іонай залишив цю інтерпеляцію без відповіди.

На тому самому засіданні один з послів, бажаючи провірити чутку, що кружляє в політичних колах Токіо про непохитний намір Японії окупувати остров Гайнан, запитав адмірала Іоная, чи існує проект утворити в північному Китаю морську базу. Згідно з комунікатом агенції Домеї міністр мав відповісти, що „ в теперішній хвилині не маємо наміру творити баз фльоти на китайському континенті.

СТАН ЗДОРОВЛЯ ПАПИ КРАЩИЙ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. Св. Отець провів минуду ніч спокійно. Це вплинуло додатньо на його здоровля. Проте стримано всі збірні авдієнції, що мали відбутись у нинішньому дні. Св. Отець уділи тільки кількох приватних послухань.

І Швеція боїться війни.

СТОКГОЛЬМ. ПАТ. Відповідаючи на інтерпеляцію, предсідник ради міністрів Гуссон заявив, що уряд розгляне проект закону про введення національної служби всіх громадян у часі війни. Проте уряд думає, що таке радикальне зарядження має бути видане аж тоді, коли вимагали б цього надзвичайні обставини. Тому тепер уряд не має наміру представити цієї справи парляментові. — Як відомо, у Швеції здавен істнує обовязкова військова служба

АНГЛІЯ ОЗБРОЮЄ ПОРТУГАЛІЮ.

ЛЬОНДОН. Британський уряд рішив дати велику позичку Португалії на здійснення військового озброєння. Португалія обовязується всі замовлення передати англійським фабрикам.

Неписьменність — це страшний суспільний боляк, що вперто відновлюється та наростає.

По промові німецького канцлера Гітлера.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 4. лютого 1939.

Сьогодні по останній промові канцлера Гітлера, яка має несподівано на загал дуже прихильний відгук у Франції та Великій Британії, нема найменшого сумніву, що рік 1939-ий побачить велику міжнародню конференцію, що обговорюватиме розділ сирівців, тобто новий кольоніяльний статут між чотирма західньо-европейськими великодержавами.

Ми не можемо вже тепер твердити, що в Середущій Европі та в деяких областях балканських держав залишиться в цім році незмінений територіяльний стан. Мадярський ревізіонізм супроти Румунії, а головно болгарське питання, яке покищо було залишне в тіні, хоч Болгарія була вірною німецькою союзницею підчас світової війни та яка має теж право в імені гасла самоозначення народів домагатися поправи своєї національної долі — прийдуть мабуть на чергу дня. Нам теж видається, що всі спекуляції, які хотіли в імя кольоніяльного питання — перекинути небезпеку змін на захід Европи, не будуть оправдані.

Канцлер Гітлер повторив у своїй промові майже дослівно вислід анкети в Німеччині, яку тим перепровадив, як тут кажуть, особистий і без сумніву політичний приятель французького премієра Далядіє, посол Ельбель, який, підчас великої дебати над закордонною політикою у французькій палаті послів, домагався нового розподілу сирівців, що забезпечить бодай на два покоління мир на Заході.

Можна тепер помітити велику трівогу, передовсім між малими кольоніяльними державами, які собі добре пригадують, що мінхенська конференція спасла мир великодержав коштом малої чехословацької держави. Вони побоюються, щоб при правдоподібних уступках Великої Британії та Франції в кольоніяльній проблемі, вони не відчули на собі справжнього тягару цього намірeного компромісу між Лондоном, Берліном, Парижем і Римом.

По 600 военних літаках, які Франція закупила у Злучених Державах Північної Америки, прийшла нині вістка, яку можуть ще заперечити, але яка сповняє свою доцільну службу, якто през. Рузвельт заявив, що на випадок нападу на Францію, Злучені Держави П. А. прийдуть їй з військовою та матеріяльною допомогою.

Українське громадянство може бути збентежене, що одночасно при великому міжнароднього відпруженні поширюють цього роду вістки у світі. Ми занадто легко віримо сильним гаслам на експорт. Коли французи кричать „ідемо на Берлін", коли італійці кричать „ідемо на Париж", коли Берлін гукає „як не дасьте мені, то візьму силою", коли Льондон твердить „нація, що виступить проти нас, програє війну", — то завжди амбасадори тих великодержав приготовлюють за кулісами маленький відворот, не відкидаючи ніодної можливости порозуміння. Політично слабо вишколені громадянства мають у наших часах чудову показну лекцію, як треба вести політику, щоб вона і націю виховувала та її реальні інтереси берегла, не вдовольняючись лише пустою тромтадратією.

Українці, по оголошенні планів про кольоніяльну конференцію можуть мати чимале вдоволення. Україну представляла преса, що стоїть під впливом кол, ворожих нашій справі, як якусь майбутню німецьку кольонію. Нині, можна вже сміливо твердити, що Німеччина матиме свої кольонії, але, що такою її кольонією не буде, очевидна річ, Україна, бо цього не хотіла ніодна сторона. Мир на Заході є для нас преважною справою і нині є вигляди, що мир на Заході настане.

Юрій Студинський.

Нововідкрита **українська кравецька робітня** виконує **ЖІНОЧІ ПЛАЩІ І КОСТЮМИ** на підставі найновіших моделів

М. ШУТЕР

бувший крав. майстер ф-ми „Маргот"

331 **Львів, вул. Личаківська 29.** 1—3

КОЖНИЙ ЗНАЙ... що льоси до першої кляси 44-ої Клясової Льотерії найщасливіше купите в

єдиній українській колєктурі

Повітового Товариства Кредитового у Львові, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 38 — партер. Тел. 108 61.
Чекове конто П. К. О. 508.777. — Замовлення з краю полагоджуємо відворотно.

„Непохитна скеля".

ІСТОРИЧНИЙ ЗІЗД.

Величезна біла двоповерхова саля з колюмнами, залита електричним освітленням. Велитенські портрети Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна. Транспаренти, плякати з актуальними гаслами. Поза столом президії застигли, як різьби, червоноармійці з червоними прапорами в руках. Цілий ліс червоних прапорів. На трибучі біля мікрофону старенький добродій у золотих окулярах, з сивою борідкою клинчиком, з іще не посріблею густою, зачесаною назад чуприною.

Це всесоюзний староста закриває „історичний зїзд", „зїзд переможців", XVII. Зїзд всесоюзної комуністичної партії.

Мікрофон розносить по всіх кутках салі, а послужливе радіо по всіх кутках СССР кінцеві слова Калініна: „Велике історичне значіння зїзду полягає в тому, що він відбувся в обстанові цілковитої консолідації сил партії, вільної згуртованости большевицьких лав навколо вождя партії. Як ніколи міцна й монолітна тепер комуністична партія! Утворює вона навколо великого вождя народу непохитку скелю!"

Ну і зрозуміло — грім оплесків. Юрба, що переповнила салю, всі ці піджаки, гімнастьорки, тужурки, каптани, свити, східні халати, архалуки, черкески підводяться, кричать „ура". Музика заранї підготовлена грає „Інтернаціонал". Проникливі очі начальника ГПУ Ягоди та його підвладних нишпорять чи всі кричать і співають. Чи роблять це вони не з обовязку, а через партійне своє сумління?!

Автім чи може-ж бути інакше? Як-неяк, а впродовж декількох місяців підготовлювали зїзд, властиво, кажучи, його членів. По всіх партійних районових комітетах у цілому СССР відбулися партійні конференції, на яких обрано делеґатів до обласних партійних конференцій. Хто тільки не брав участи в перевірці, профільтруванні, добору цих делеґатів? А потім обласні партійні конференції. І теж обрання делеґатів. Процедура відома. Не яканебудь буржуазна, парляментська, а просто; пропоную на делеґата товариша Іванова. Хто проти? Хто стримався? Ніхто! Одноголосно!!

А потім партійні зїзди окремих республик. І знову та сама, а може ще гостріша, фільтрація, перевірка найвипробуваніших делеґатів на всесоюзний зїзд.

ЯК ВИБИРАЮТЬ НАЙКРАЩИХ.

Отже в який спосіб ці всі члени XVII. зїзду всесоюзної комуністичної партії могли маніфестувати на честь „вождя", на честь єдности, монолітности компартії не від стовідсоткового свого сумління, не від стовідсоткової своєї партійности, не від стовідсоткової своєї відданости „вождові"?!

І ось серед цих найвипробуваніших, найпевніших, наймонолітніших, найвідданіших провадиться останній добір! Обирають серед них уже справжню партійну еліту, багату на стаж, на діяльність, на видатні послуги, вибирають так мовити серед усього партійного моря СССР 71 найкращих. Це 71 члени Центрального Комітету всесоюзної комуністичної партії большевиків, 71 члени справжнього уряду над шостою частиною всесвіту! До них приєднується 68 партійців, теж найпрекрасніших, але трішечки, тільки трішечки гірших за попередніх. Це 68 кандидатів до членів ЦК ВКП(б)!!

Та це ще не кінець! 71 найкращих комуністів обирає зпоміж себе 15, кращих за яких уже не може бути: 10 членів і 5 кандидатів до членів політичного бюра. Політбюро — всемогутнє, політбюро — цілком самостійне у своїй діяльности, політбюро вирішує у себе на таємних засіданнях найважливіші питання в СССР, політбюро по суті керує діяльністю комінтерну й прихованих осередків закордонного ДПУ. Політбюро — це все!

Крім політбюра ЦК обирає також організаційне бюро, тобто свій виконавчий орган.

І ось до політбюра 10. лютого 1934. вибрали Сталіна, Молотова, Лазаря Кагановича, Ворошилова, Калініна, Орджонікідзе, Куйбишева, Кірова, Андреєва й Косіора, а на кандидатів до його членів: Мікояна, Чубаря, Петровського, Постишева, Рудзутака. До оргбюра вибрано Сталіна, Лазаря Кагановича, Кірова, Жданова, Єжова, Шверніка, Косарева, Стецького, Гамарника, Куйбишева. Які люди, які імена?!

ОДНІ ПОМЕРЛИ, ІНШІ ПОЗНИКАЛИ.

Імена, які повторювало все населення СССР, чи з захопленням чи з ненавистю, чи просто з цікавістю. Особиста гвардія Сталіна, люди, яким він довіряє, яких обрав серед міліонів.

Та три з них потім померло. Кіров, Куйбишев та Орджонікідзе. Але Кіров і Куйбишев не своєю смертю. Їх забили. Забили, зрозуміло, їхні вороги, вороги Сталіна. Якщо „вороги народу" могли це зробити, якщо змогли забити людей, яких так охороняли, яких берегли, то значить ще завчасу святкувати перемогу, ще рано іменувати XVII. зїзд зїздом переможців?

А крім того з політбюра і оргбюра зникли за цих пять років Косіор, Чубар, Постишев, Рудзутак, Стецький, Косарев, зникли не від руки ворогів, не на їх бажання, а на бажання самого „вождя", бо не виправдали вони покладених на них надій, бо виявилося, що це не еліта, а ненадійний елемент. Отже що-ж виходить? Або вони свого часу так приховали свої хиби, що ніхто, ніхто не міг в цьому розібратися, або вони вже зіпсувалися пізніше? І в тому і в іншому випадку багато можна помріяти про ненадійність „еліти".

А ще-ж вмер і Гамарник. Цей волів сам застрілити себе. Бо цей надійний большевик, який тримав у своїх руках по суті всю червону армію, був ніхто інший, як „скажений пес, мерзенний гад, агент контрреволюції!" Але-ж він три роки брав участь у найповажніших нарадах, фотографувався поруч з „вождем", знав усі таємниці! Як-же не розібрали, не дотледіли, не профільтрували?! А якщо ворог його вже потім перекупив, чи переманив на свій бік, то на когож можна покладатися ще, хто може справді являти собою непохитну скелю навколо вождя?!

Ну, а ті найпрекрасніші 71 членів ЦК?!

Але-ж саме серед них опинилися такі зрадники, як Балицький, Бубнов, Єнукідзе, Зеленський, Ікрамов, Межлаук, Пятаков Рухімович, Сулімов, Чернов, Якір, Уншліхт, Тугачевський, Голодед, Гікало, Розенгольц, Затонський, Бухарін, Уборевич, Гринько, Риков, Любченко, Томський, Шарангович, Ягода!!...

ВОРОГИ ТА ЗРАДНИКИ.

Це були вже не ненадійний елемент, це були справжні вороги, які забили Кірова й Куйбишева, які плянували замах на самого „вождя". яких довелося самих забити!

І що найжахливіше, що вони були ворогами в той час, коли на XVII. зїзді маніфестували на честь вождя, на честь монолітности, непохитности партії, коли їх обирали на членів Ц. К!

І що найжахливіше, що вони майже всі „старі большевики", а дехто навіть міг посперечатися своїм партійним стажем зі самим „вождом".

Словом, досить сказати, що за пять років з 139 найкращих на цілий СССР комуністів, з 139 членів і кандидатів до них Центрального Комітету всесоюзної комуністичної партії большевиків, 89 довелося викинути, знищити, розтоптати, розстріляти, як „скажених псів", як „найлютіших ворогів народу". Майже 69 відс. з „найкращих" комуністів виявилося посуті як „найгірші"! Чи можна-ж говорити про партію, як про непохитну скелю?! І що-ж можна подумати про партійні маси, про партійні низи, партійну периферію. Може і там 69 відс. є не тільки непевні, але ще маскують свою ворожість?! На кого-ж покластися?!

І „вождь" із своїми найближчими (та чи можна вірити навіть найближчим?!) бо чи

Бубнов, Гамарник, Енукідзе, Косіор, Постишев, Стецький, Чернов, Яковлев, Хатаєвич не були найближчі, чи не було серед них таких, яких „вождь сам випестив", вивів у люди"?!) був дуже занепокоєний, висловлюючися делікатно.

За статутом партії, ще Ленінським статутом, зїзди всесоюзної комуністичної партії мусять відбуватися що два роки. XVII. зїзд відбувся по трьох роках після XVI, це пояснювали, що рік 1933 був дуже неспокійний з майже отвертим повстанням на Україні.

Але по XVII зїзді проминуло два роки, а про новий зїзд нічого не чути.

За тим-же статутом зїзд всесоюзної компартії мусять попереджувати зїзди компартій окремих республик. Так воно і відбувалося ввесь час: відбувалися зїзди національних компартій, а за два три місяці відкривався і всесоюзний зїзд.

ПАРТІЙНІ ЗІЗДИ РЕСПУБЛИК.

І ось аж року 1937., тобто по трьох роках після XVII. зїзду відбулися зїзди компартій усіх республик, а про зїзд всесоюзної партії знову таки нічого не чути. І небувале досі явище! Року 1938 знову відбуваються зїзди національних компартій, а всесоюзного зїзду знову нема. І нарешті в січні року 1939, по пятьох роках після XVII. зїзду, оголошено скликати XVIII. зїзд на 10. березня. А як-же бути зі зїздами компартій окремих республик, на яких треба обрати делеґатів на всесоюзний зїзд? Повідомлення вирішує це в цілости новий, цілком суперечний зі статутом партії спосіб. Вони відбудуться по тих республиках, де нема розподілу на области, в республиках, де істнує такий розподіл (УССР, білоруська, казакська і таджицька) мають відбутися тільки обласні партійні конференції, на яких безпосередньо обиратимуть делеґатів на зїзд всесоюзної компартії.

Занадто прозора тут велика обережність і недовіря до національних республик навіть їхніх партій Справді: „Розділюй, але пануй". Замість одного, скажім, зїзду української компартії відбудеться аж 14 (недавно-ж утворено три нові области в УССР: запорозьку, кировоградську і сумську) партійних конференцій.

Знаємо, що відбудеться все добре, як кажуть в Совітах „на ять": на зїзді плескатимуть і кричатимуть „ура" вождові, співатимуть інтернаціонал, змінять програму і статут партії, оберуть новий ЦК, нове політбюро, але чи створить це все справді непохитну монолітну комуністичну партію, але чи зможе „вождь" довіряти всім цим нановообраним?!

Здається нам, що цього не думає ні сам „вождь", ні всі, кого виберуть. **Гл. Л.**

З польської преси.

Між Німеччиною і Росією.

Статтю під таким наголовком про найактуальнішу проблему польської закордонної політики вмістила **„Мисьль Польска"** (ч. 3 з 1—15-го лютого ц. р.). Автор статті п. Генрик Радецький розглядає теперішне політичне положення Польщі між Німеччиною і Совітами.

„Популярною і малощо не догматичною політичною аксіомою Польщі є небезпека сусідств: німецького і совітського. Ця догма, якої правильности не можна заперечити, виростає часто в кошмар, що стає хоробливим і що треба осудити. Реальна оцінка положення і психічна постава поляків — найбільш вояцького з народів світу — може визволити нас від уявної сугестії виняткової загрози."

Автор твердить, що Польща довела своєю політикою до стану, в якому вона заважуючи на великих рішеннях світу як суттєвий чинник, все-ж сама не є невральгічним вузлом, що витворює біля себе кипіння.

„Конфлікти, що тепер наростають, — це не є протипольські конфлікти і вони далеко більше вяжуть та загрожують нашим безпосереднім сусідам, ніж нам. Бо не закриваймо очей на те, що діється. Оба наші сусіди, Німеччина й Совіти, загрожуючи іншим самі знаходяться під неменшою загрозою."

Автор виказує, як Совітська Росія, донедавна така агресивна, втратила містичний історичний розмах і заломилася, бо комунізм виявився поганим експортовим матеріялом. Сьогодні Совітська Росія склоняється до націоналізму, якого змістом є „совітська батьківщина" а не безнаціональна й безклясова організація пролетаріяту.

„Комунізм Сталіна — у своїй зверхній випадній акції — це вже від кількох літ форма російського імперіялізму, а гасло „світової революції" стало тільки знаряддям хитрої диверсії Кремлю, який оманюючи світовий пролетаріят надією визволення зпід переваги кляси посідачів, послуговується ним для своїх цілей."

Хоч комунізм — читаємо далі — не зрезигнував з зачіпної пропаґандивно-розкладової та безпосередньої збройної акції, то все-ж в останньому часі він потерпів низку поразок: в Еспанії, Чехословаччині, Китаю.

„Ті два удари невдач в Азії та Европі загамували чинну військову акцію Росії і значно звузили її площину удару... Політична криза 1938. р. ударила безпосередньо в Чехословаччину і Францію, посередньо, але дуже сильно — в Росію."

Чехословаччина — читаємо — не тільки не рішилась на збройний опір Німеччині, не вважаючи на готовість СССР заангажуватися по її боці, але перейшла на бік противника усуваючи зі своєї країни всякі впливи совітських експозитур та наближаючи загрозу Німеччини до Росії.

„Совітська Росія опинилася під загрозою не тільки на Далекому Сході, але й у Европі. Німеччина, що має могутні впливи в Чехії, Словаччині, Карпаторуси, близька Мадярщині й Румунії — Німеччина, що опікується й українським сепаратизмом та козацьким автономізмом, що протеґує кандидатів на царів — вкінці Німеччина збройна, голодна й оживлена традицією „Дранґ нах Остен" — стала раптом близька і реальна. Її порозуміння з Японією чи навіть готовість Заходу дати їй „свобідну руку" на Сході за ціну мира в решті Европи і вречення кольоніяльних претенсій — усе те скріпляє для Росії небезпеку — і все те зменшує на сьогодні совітську небезпеку для Польщі."

Зовсім інакше представляється справа з другим польським сусідом — Німеччиною. Вона ідучи від успіху до успіху стала справді великою могутністю, але

„тіні свастики і ліктарського топора, що падуть на Европу, тріюмфи Італії й Німеч-

---

ГЕРТ ГЕРТНЕР.

Сподівання.

— Алеж тут ще нема нічого небезпечного! — каже лікар і намагається бодай трохи усміхнутись. — Напевно нічого загрозливого. Ви тільки перестаньте тривожитись. За два-три тижні знову будете на сцені. Але покищо треба лежати і ждати!...

„...Так уже кілька днів. Лежати і ждати... І так буде ще довго. І чому-ж не скажуть мені, що я небезпечно хора? Та я знаю, про що так довго перешіптується сестра-жалібниця з лікарем у бічній кімнаті, хоча мені кажуть, що в мене тільки бронхіт. А Фреда нема тай нема... Він іще мабуть у хаті. Очевидно, бо це щойно девята, а проба за годину. І чому-ж він не відзветься? Ах, моя голова горить і я не можу ьогічно думати... Чому, чому чоловік, що так зжився зі мною... ну, і знову дурниця виходить. Та Фред хіба ще так дуже не здружився... Це мій приятель і я його люблю. Деколи думаю, що й він мене любить... як він деколи буває в мене і мене цілує. А після цього приходять знову ті страшні сумніви, коли ми в ансамблі стоїмо проти себе холодні і байдужі. Але-ж Фред не може мені перед двацятьома людьми казати, що він мене любить, перед товаришами, що Богу дякувать, не знають, як справа стоїть і ждуть тільки на нові позакулісові наклепи.

Сезон за кілька днів закінчиться. Фред виїде на літне турне, а я лежатиму хвора дома, або в шпиталі, і ніхто не знатиме, де стріне нас осінь. Та ми тепер тут у цьому місті і він ще міг би прийти до мене, але не приходить... Очевидно, в нього чимало праці. Я розумію добре: він приготовляється до турне і виступає кожного вечора — він справді має багато праці... та таки міг би прийти, бодай на яких пять хвилин, міг би зателефонувати, цеж не такий труд!.. А дні минають, і я жду... Невжеж він цього не розуміє, що це наші останні дні, що треба б обговорити майбутню нашу зустріч, а те все таке важне. І хіба не повинно йому бути байдуже!...

Телєфон ... Боже мій, яке то добро, що він тут біля мене, що до Фреда можна подзвонити.

— Гальо!... Так. Спасибі тобі Люсі, що пригадала собі — невжеж ти взяла мою ролю в „Нещасному коханні"? Ні, я не гніваюся, чого-ж би? Ти певно сподобаєшся всім!.. а я все ще хвора — ні, тут нема ніякої небезпеки. Маленька ґрипа, трохи гарячки, — ні, Люсі, не приходи до мене, я дуже перемучена. Прощай!..

Всі питаються, всі кличуть, всі знають, яка я хвора, тільки в нього це дрібниця. А я могла б подзвонити тай сказати йому: „Чоловіче, ти-ж я справді хвора, може й доведеться скоро вмерти, відвідай мене, але зараз, чуеш?.. Та я не можу. Ні, ніколи! Просити ласки, жебрати...

— Сестро, дайте дзеркало... Ох, дякую!..

Яка я страшна. І бліда, як смерть і палають очі неприродно і такі вони великі, темні...

— Дайте, ще сестро, коробку із шминкою, я ще одного гостя дожидаю!...

Так, трохи румяного лиця — але цього замало, я ще за бліда. Дивно, ще перед кількома днями я була така свіжа. Так!... Тепер уже багато краще. Мої уста ще все мягкі й гарно викроєні, а волосся русяве, як бувало. І тепер, саме тепер, він мусить прийти. Але ні — тепер він на пробі. Але він може подзвонити! Так буде певно, я знаю, знаю!...

— Гальо, то ти Фреде? Ах, Павльо!... Як ви всі там маєтесь?... Ні.. я тепер не зможу виступати, я дуже хвора — нема чого ховатися з усім, а ще цілі тижні мусітиму лежати... Що?... Ви були з Фредом? Як йому ведеться? Ви стрінулись тільки в театрі? Ага... розумію, у нього багато праці — як побачите його, то скажіть йому, будь ласка, ...ні, ні, нічого... не говоріть, що я така хвора... Він не любить хворих, він здоровий — ні, але він не егоїст... не самолюб, ні, ні!...

А може самолюб. Може сидить у каварні, може?...

— Ні, сестрице, я не можу їсти нічого. Я так хотіла б спати... Коли дістану знову морфій? Аж увечір?... Ой, сестро, які ви завзяті..

Та це вже не має сенсу вдавати горду й терпіти, так довго терпіти. Хіба я мала дівчинка — я знаю, що деколи треба і схилитись перед мужчиною. Я таки подзвоню вполудне до каварні і скажу Фредові, що мабуть умру... О, Боже, телєфон!

— Гальо!... Ах, то ти Фреде — так, я хвора, але ще нема небезпеки — ні, ніякої небезпеки! Якби ти хотів, то прийди до мене... Не можеш сьогодні? Ані ввечір? Ані після вистави?... Ну, то може завтра?... Так, очевидно, я розумію — стільки праці, бідний хлопче — ну так завтра!... Як то було — нічого я не зрозуміла. Його голос якось так змінився, збайдужів. Чому він не приходить? Невже-ж бувало, приходив до мене, щоб тільки забавитись і провести приємно вечір? Чому не може прийти до мене після вистави? І вчора не прийшов, і завтра також не прийде. Тай пощо, нащо тут

чини створили ситуацію, в якій та а проблеми дальшого розвитку політичних відносин світу лежить рішуче над Реном, в области Середземного Моря, на Атлантику й Пацифіку і щойно потім над Вислою... Сьогодні на заході Европи та й у всьому світі йде боротьба, в якій іде вже не про границі, але про примат у поділі влади й експльоатації багатств світа. Динамічні й ненасичені держави витягають руки — Німеччина не бачить причини, щоб після повалення Версалю на ній мали ваготіти наслідки в кольоніяльній ділянці, Італія навіть після завоювання Абісинії почуваеться покривджена в поділі теренів, ба, почуваеться у праві сягати по чуже. Третій партнер — Японія — вже почав насичувати свій „голод посідання"... Отже Німеччина — наш другий могутній сусід — втягнена в европейський та світовий вузол, загрожена таким сильним конфліктом, що її охота до безпосередньої ворожої акції проти Польщі спадає до мінімум."

До цього приходить ще — каже п. Радоцький — теперішне господарське положення Німеччини. Має Німеччина ще й інші внутрішні справи, які до деякої міри захитують її внутрішню рівновагу, таку необхідну для її експансивної закордонної політики: ось хочби боротьба з католицькою Церквою. Тому „стверджуючи, — пише п. Радоцький — що актуальна кількість та уклад небезпек, які загрожують Німеччині, не приковує сьогодні її уваги до Вісля — можемо постійно загрозливу німецьку небезпеку звести, як і совітську загрозу, до дійсної скалі та не перебільшувати її непотрібно.

—o—

Відозва прем. Волошина і мін. Ревая.

Часопис „Карпатська Україна" помістив відозву премієра о. А. Волошина та мін. Ю. Ревая до карпатоукраїнського громадянства. У цій відозві підкреслюють, що карпатоукраїнське громадянство перебуло в минулих 20 роках великий прогрес і тепер воно почало будувати власну державу. До співпраці в будові карпатоукраїнської держави станули чехи, німці й румуни й ця співпраця дає запоруку найкращого розвитку краю. Карпатська Україна стала федеративною частиною республики й має теж спільні загальнодержавні інтереси. Тільки в атмосфері братерства й порозуміння може успішно розвиватися наша держава — кінчиться відозва — у рямках спільної республики чехів, словаків та українців.

ілюзії, сподівання? Він-же мусів би мене обняти, цілувати тай говорити, що мене любить.

Ох, як я ненавиджу і телєфон і Фреда і всі жінки, що вони здорові, забрали від мене Фреда і я не можу вже його при собі вдержати!

— Сестричко, я така сумна... Ні, не читайте мені нічого. Тільки подайте руку... так, дякую!.. Ні, ні — я не плачу. Я вже перестану... Ой, знову телєфон.

— Так?.. Інґа?... Як тобі живеться? Дякую, ви всі для мене такі добрі... тільки... про тебе гарна критика?... Гарно, ґратулюю, ти знаеш, що я тобі бажаю найкращих успіхів. Що, ви мали свято?... Було гарно?... Невжеж, цілий ансамбль? так?... Аж до самого ранку?... А хто тебе бачив?.. Хто? То-ж не може бути!.. Що, він цілував тебе?.. Так!.. Ти дуже щасливa!.. Будь здорова!

Тепер я вже все знаю, Мала, дурна Інґо, невже ти мусіла мені про те все розповідати?.. Чи то перемога робити хвору приятельку нещасливою?... Але ні, я несправедлива. Інґа не знае, що творить! Не знае ні вона, ні він! Він здоровий, кремезний чоловік, що мае багато праці вдень, а ввечір воліе цілувати гарне, веселе дівча, ніж сидіти біля хворої.

Я така втомлена... така втомлена...

— Сестро, люба сестро, принесіть часопис, я хотіла б прочитати критику. Моя приятелька така горда... Ви ж чули!..

Але я таки добра артистка. Мій голос плив так поважно... Тепер... відчиняються двері... Ось сестра вже на вулиці і вже забула, що в мене на нічному столику морфій... Так. Але я ще мушу написати кілька рядків для сестри... Ні, ні, бо письмо моє могли б передучасно найти і тоді... Але я положу його під подушку. А завтра буде вже надруковане в часописі, що молода, дуже здібна артистка на початку своєї великої кар'єри... З невідомих причин... цілком невідомих...

Переклав м. м. м.

З чужої преси.

Чи дійде до европейського конфлікту.

Великий голяндський часопис „De Maasbode" в 28. І. ц. р. в передовій статті п. н. „Дві кризи" пише про актуальне середземноморське питання м. і. ось що:

„Знаходимось тепер уже в повній напрузі. Але вона ще чисто психольогічна, а не політична. Нинішній неспокій спирається зовсім на розумових комбінаційних здібностях, багатій уяві і на поширюванні паніки. Думають, що Німеччина кожного року мусить дбати за свою користь і переконані, що Італія також хоче мати якийсь зиск з політики оси (Берлін—Рим).

Політична напруга почнеться щойно з тією хвилиною, як Італія свої домагання до Франції сформулує **в конкретній** дипльоматичній формі, а не — як досі — в неозначеній і пропагандивній. **Аж тоді** матимемо між Францією й Італією справжню напругу, але це не мусить конче викликати англійсько-італійську, французько-німецьку й англійсько-німецьку напругу. Ці напруги, згідно з ріжними обчисленнями, зросли б щойно тоді, якби французько-італійська напруга перейшла в кризу між цими двома країнами. А й тоді небезпека війни, що її так дуже бояться, не мусить прийти якстій; всеж ця небезпека може прибрати гостріші форми, ніж у минулому вересні.

Бо в цьому випадку обставини дуже ріжняться від попередніх. Тепер конфлікт не торкається пятої нації, що стоїть поза групою великих держав, але самої Франції. Отже тепер річ не в тому, що того, який стоїть осторонь великих держав, можна примусити до неабияких жертв, таким способом, що його залишають самітним у безпорадному становищі. Але треба, щоб принесли великі жертви декотрі з групи самих посередників. Тепер між Францією й Італією бездоговірний стан, а що така положенча не може довго тривати у великій полінці, то її мусять виповнити. Але переговорами, не війною.

Отже хочби Рим поставив свої домагання спочатку, надто високо, то ще через те не мусіло б серед великої напруги дійти до кризи. Можна пробувати зійтися разом при конференційному столі і тоді, теоретично і практично, ще завжди можна погодитися.

Але слід докласти всіх зусиль, щоб вимінути сильну напругу. Коли криза дійшла б до кульмінаційної точки, як це було у вересні, то вона з наведених причин була б багато небезпечніша, бо тоді відгравали б ролю власний престіж і власна честь зацікавлених держав.

Коли наміри тієї сторони, що ставить домагання, можна здійснити без збройного конфлікту, то можна надіятися, що як поставлять домагання офіційно, отже могтимуть початися офіційні переговори — можна буде з незвичайною обережністю йти далі. Довгий час чуємо поголоски про міжнародню конференцію, але й запримічуємо, що як тільки поголоски сформульовані конкретніше, то в усіх зацікавлених сторін, передовсім у Франції й Італії, являється велика нерішучість. Вкінці певно прийде до конференції, але її мусять передтим незвичайно дбайливо і всесторонньо підготовити нормальними дипльоматичними заходами.

Коли ж при конференційному столі справи справді загрязнуть так, що направду не можна буде надіятися ніякого успіху — особливо треба підкреслити слова „справді" і „направду" — тоді дуже швидко підіймуться літаки, щоб словам дипльоматів надати натиску.

Це, очевидно, остання фаза, до якої нам бодай ще далеко і мабуть до неї зовсім не прийде".

Де вибухне конфлікт?

Голяндський часопис „Nieuwe Haarlemsche Courant" з 2. II. ц. р. в заграничнім огляді пише між іншим ось що:

„В західній Европі сильно причепилися до миролюбних речень, висловлених у райхстагу, і зробили висновок: при трохи добрій волі мир в Европі — читай: у західній Европі — легко вритують. Трохи на схід, у Варшаві, пригадували відвідини фон Рібентропа д Польщі, німецькі успіхи у східній Европі і французько-італійську напругу, щоб виснувати, що східня Европа не мае чого боятися, бо як конфлікт вибухне, то це станеться на Заході. Того, що Варшава висказала голосно, Москва без сумніву потихо надіялася. Але на Далекому Сході прийшов японський „Asahi" з аргументом „a contrario": Гітлер, правда, не згадав про Україну, але те, що він зазначив з натиском про скріплення протикомуністичного пакту, доказуе, що німецька підготова до остаточного порахунку з Москвою зовсім не знята з денного порядку."

Що думає українська і російська емігрція в Югославії

ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ.

Білгородський кореспондент ризького російського часопису **„Сегодня"** Е. Месснер пише:

„Російські емігранти в Білгороді розбилися в українській справі на пять груп (у кожній з них є багато відтінків).

Перша група — українці; їх небагато і до цього часу вони були зовсім недіяльні, але після переїзду через Білгород „якихсь емісарів" почали діяльність, особливо „українсько-фашистівська організація „Україна"; помітне, як кажуть, оживлення і в товаристві „Українська Громада".

Друга група — ті, що притаїлися. Сотні людей не тільки з прізвищами на „ко", але і з прізвищами на „ов" обережненько віднаходять у памяти своє українське походження, якщо не по крови, то по місці народин; ці люди ані за українською ані за російською ідеею, вони просто за поворотом додому.

Третя група — протиукраїнська; творять її організації демократичного табору.

Четверта група — протинімецька; це люди переконані, що повстання в Україні витворило би сприятливі обставини для вирішної боротьби з комуністичною владою, але вони думають, що цього повстання не можна робити при допомозі німців тому, що німці „були і будуть ворогами Росії".

Пята група — ті, що вижидають; вона не боїться німецької участи в українській акції, але всіми силами намагається відгадати, хто надасть тон цій акції: Ґерінґ, що обстоює думку відродження Росії і союзу чотирьох імперій (Німеччина, Італія, Росія, Японія), Гебельс, який теж говорить про Росію, але не таку єдину, чи Розенберґ, який творить Україну. І ще намагаються відгадати, чи Розенберґ творить Україну як ціль чи як міст, щоб перенести протикомуністичну боротьбу у Великоросію. В цій групі панує думка, що навіть на яскраво-розенбергівський плян Росія може погодитися, бо відірвання України повалить комунізм і в Москві, а українсько-російського розмежування потім не вдасться втримати ніякими німецькими зусиллями. Коли люди тієї групи наберуть переконання, що українська акція Німеччини — це скрито-російська акція, то вони до неї пристануть; але як такого переконання не буде, то вони чекатимуть на момент, коли у звязку з українською акцією створиться можливість безпосередньої боротьби з большевизмом.

Таке відношення російської еміграції в Югославії до української проблеми. Багато росіян багато дали би за те, щоб мати змогу дістати відповідь на питання, яке їх цікавить, від Ґерінґа, що в цих днях приїздить до Білгороду. Чи він приїде сюди на розмови і про російсько-українську проблему, яка тривожить і політичні верхи Югославії, ще невідомо, але він безсумніву спішиться сюди, щоб злегка виправити те, що нагнув на італійський бік граф Чіно."

П. Месснер, як це бачимо, бере емігрантів з територій, що входили в склад колишньої російської держави і тепер входять у склад СССР як цілість: російська еміграція. Тимчасом українська еміграція в Югославії істнує як окремо зорганізована національна цілість. У звязку з цим і групи, що про них п. Месснер пише, треба би інакше розділити, щоб не було плутанини. До речі треба додати, що в Югославії є найбільше скупчення політичних емігрантів з колишньої російської держави.

—o—

Жіноча сторінка.

Чи служниці повинні більше бавитись, чи вчитись?

Під таким наголовком надруковано в ч. 24 „Діла" на „Жіночій Сторінці" статтю п-і І. Д. Хоч і не написано під тою статтею, що вона „дискусійна", варт таки її такою зробити, бо порушене питання надто болюче торкається щоденного життя нашої господині дому.

Справу вишколених домашніх помічниць торочать уже від літ і на сторінках жіночої і щоденної преси та на ріжних зібраннях відповідних товариств, одначе поправи в цій справі нема і наші домашні помічниці і далі є здебільша лише завадою в господарстві та предметом вічних непорозумінь і розпуки господині.

Одначе, на жаль, ніхто якось не зважується в цій справі перейти від слова до діла. Т-во „Будучність", правда, улаштувало було один курс для вишколу домашніх помічниць, але не зважаючи на те, що курс був дуже успішний і відвідувало його яких 50 дівчат, чомусь перемогла таки та думка, що нашим служницям потрібно більше розваги, ніж фахового вишколу.

І що-ж з того виходить? Маємо дівчат, які „грають вистави", співають більш чи менш фальшиво народні та стрілецькі пісні, є такі, що грають на мандолінах чи інших інструментах, танцюють „танга" та „фокса", але не вміють якслід зробити порядки, зварити зупу чи підсмажити мясо, щоб не припалити, випрати так біливну, щоб не було плям та випрасувати так, щоб не присмалити. Дотого деякі дівчата страшно знанєровуються і думають про проби та ріжні вистави й розваги, а не про працю.

А вислід? Вислід той, що добру дівчину вирівають собі пані з рук, а дуже часто доводиться чути, що саме зорганізованих дівчат го-Треба найти людей, які поведуть при т-вах і фахова праця.

Цьому лихові наші т-ва мусять зарадити. Треба найти людей, які поведуть при т-вах фаховий вишкіл, як є такі. що улаштовують вистави, концерти тощо. Не кажу, що ці вистави та концерти і всякі національні свята непотрібні, — вони потрібні та корисні, але не лише вони. Напевно знайдуться люди, які лещо на веденні таких фахових курсів розуміються — треба лише до них звернутися за поміччю. Напевно буде і відповідне зрозуміння тої справи серед наших пань дому, бо вже надто їм дошкулює брак фахового вишколення домашніх помічниць. А зрештою можна б знайти час, коли господиня лекше може відпустити дівчину з дому (скажім: уліті) на науку на дві чи три години кілька разів у тижні. Кошти на такий фаховий вишкіл теж не тяжко буде знайти, бо зрозуміння ваги тої справи вже серед нашого громадянства є.

Вийшло так, що я з авторкою попередньої статті не дискутую, тільки ще раз підтримую висловлені нею думки, але думаю, що ця справа дійсно вже дуже пекуча та болюча і що може постійним нагадуванням про неї таки дійдемо до того, що хтось візьметься її лікувати.

О. М.

28/65 1-1

Наш цьогорічний карнавал.

З БАЛАЧОК ПРО МОДУ.

Сьогодні хочемо висловити в цій нашій скромній рубриці кілька думок про цьогорічний карнавал, тимсамим і про спосіб, як одягатися на деякі наші „вечерниці".

Вже задовго перед карнавалом появились в ріжній нашій пресі статті на тему карнавалових цьогорічних забав. Ми порушували цю тему і на нашій „Жіночій Сторінці". Більшість була за тим, щоб цьогорічний карнавал святкувати дуже скромно, а були навіть думки, щоб і взагалі цього карнавалу не танцювати. Перемогла опінія скромного карнавалу, але всеж карнавалу. Отже здавалось, що і наші пані повинні були до того відповідно застосуватись, — бож ішло тут також і про ощадність, а деж та щадність найбільше може відбитись в карнавалі, як не на туалетах пань? Та на жаль вийшло воно зовсім не так. Одні розумно поставились до гасла скромного карнавалу, — інші пустили його попри вуха, а тому на наших вечерницях була страшна ріжноманітність. На вечерниці на запрошеннях, на які було зазначено „стрій візитовий", зявились одні у великих балевих туалетах, інші знову аж в надто скромних вовняних візитових суконках. Одні і другі переборщили.

Ідея скромного карнавалу опанувала цього року не тільки нашу суспільність, але й за кордонами нашого краю цьогорічний карнавал дуже скромний. Заграниця вже давно звикає до дансінгів і там карнавал це лише більша кількість і частіші дансінги. Отже до того пристосовують пані і свої туалети. Великі балеві туалети можна тепер побачити лише на репрезентаційних балях та дипльоматичних приняттях (їх тепер, з огляду на „мирові" події, не бракує). Навіть на репрезентаційних балях ріжних товарств та корпорацій цьогорічні туалети пань досить скромні. Зате кождій пані, яка любить бути добре одягнена, а головно одягнена як слід, не бракує цього року так званої „малої" вечерової туалети, що є чимсь посереднім між скромною вечеровою суконкою і пишнішою візитовою.

Матеріяли, які дав цьогорічний карнавалови ринок дуже, для тих туалет відповідні. Є чимало тяжких шовків, часом навіть перетиканих металевою ниткою, є багато оксамитів у дуже гарних „вечерових" кольорах. Доречі т. зв. „пастельові" кольори цього року відступили місце кольорам густішим, нераз зовсім темним. Далі є модна також і коронка чи то як самостійний матер'ял на цілу суконку, чи як помічний при комбінаціях з іншими матеріялами, а теж дає можливість ріжних перерібок.

Такі комбіновані суконки цього року дуже ефектовні, бо допускають аж чотирнацять ріжних кольорів тільки відповідно стоновані.

І оздоби цьогорічних суконь теж добре надаються до туалет скромніщих. Ріжні брошки та шпильки найбільше відповідають саме вечерово-візитовим суконкам (якщо б їх можна було так назвати!). А передовсім аплікації, які завоювали собі рішуче місце в цьогорічній моді. Чи то аплікації у відмінному кольорі і відмінному матеріялі, чи то аплікації з того самого матеріялу, але відворотною стороною (лискучі на матовім, чи матові на лискучім), але аплікація добре виконана є дуже гарною прикрасою кожної суконки.

Отже жаль, що наші пані не приглянулись уважно модним журналам та відповідно не застосувались, бо не робила б такого прикрого враження на наших вечерницях страшна розбіжність у стилі туалет. Зробити собі гарну візитову суконку може хіба кожна з нас скоріше, як пишну вечерову туалету. Навіть коли і маємо гроші, що можемо дозволити собі видати їх на дорогу туалету, то можемо це зробити з деяким тактом. Як гарно виглядала б наприклад оксамитна „стилева" сукня з довгими рукавами, з малим декольтом чи навіть високим комірцем у темнім кольорі оздоблена чи то лямою (теж дуже цього року модною) чи то якоюсь брошкою з правдивими самоцвітами чи навіть добра імітація старовини. Або коротка коронкова сукня, прибрана гарними каїтками, чи шовкова з гарними лискучими ефектовно уложеними аплікаціями.

Якби до того всі наші пані були відповідно застосувались, то не було б на наших скромних салях (цього року танцюємо тільки у наших салях, а вони дуже скромні) поруч скромної візитової суконки пишної білої, тюлевої кринолїни чи брокатової пастелевої сукні з довгим треном і відкритими плечами та голими руками. Все мало б якийсь свій стиль.

Дивно мені також було, що по наших вечерницях так мало було видно цього року довгих спідничок та блюзок і касаків. Цеж така практична річ — довга спідничка, до якої можна змінити блюзочки чи касак.

Цікаво також, що без огляду на дуже вдалу спробу минулого сезону зробити вечерову сукню з нашої тканини, як це зарисувала і то дуже вдало пані М. Гординська минулорічного карнавалу з мальованкою, цього року вона не знайшла наслідувачок, а навіть не видко було спроби бодай відповідно „стилізувати" на наш лад вечерову туалету. Одна панна Ляся Старосольська відважилась узяти на вечерниці суконку стилізовану на зразок полтавського строю і треба признати, що дуже приємне робила враження та виділялась поміж більш чи менш вдалими „французькими" туалетами наших львовянок.

Та може на другий карнавал гасло ощадности більше захопить наших пань і побачимо на наших вечерницях меншу розбіжність в стилі туалет.

Рита.

З нашої хроніки.

Із клюбового життя. В минулий понеділок була особливо цікава тема в клюбі „Нової Хати" і „Труду". П. **Цьопа Палій** говорила на тему **„Доцільне вбрання, як ділянка домашнього господарства".**

Референтка засувала першу місце, яке займає дім у господарстві державних народів. Щораз більше придають йому значіння, щораз уважніше прослїдюють його хід. У добі самовистачальности та военної небезпеки не може бути байдуже, як хто господарить. В тому напрямку найбільше зробила Німеччина, наказуючи обовязковий господарський вишкіл для відданиць та службу праці для студенток.

Ми, правда, не маємо змоги розподілити так нашого господарського життя. Але варто придивитись до нього і вжувати собі його стеж. Наприклад одяг. Чи одягаємось доцільно? Чи маємо свій власний стиль? Чи вміємо достосуватись до кожної нагоди?

З того приводу насуваються ріжні міркування. Наша інтелігентка йде за приписами моди, що її витворюють інші, щасливіші суспільности. Вони не беруть під увагу того, що наша жінка здебільша тяжко працює за бюреом чи прилавком, що мандрує часто від села до села за своїм обовязком. І так ідучи за зразками, придуманими для жінок, що живуть у вигоді й домашньому затишку, українка одягається здебільшого невідповідно.

Щодо власного стилю також мало він пробивається. Ми ще чужі в місті і боїмося накидати йому своє власне обличчя.

А вже застосуватись до ріжних особливих нагод, як прогульки чи подорожі, того зовсім у нас не буває. Як часто бачимо по літницях пань у шовкових сукнях на драбинястому возі! Молодь набирається на мандрівки без солідного взуття, хоч гроші на модне й елегантне вміє роздобути. До таборів прибувають діти в гарних суконках, або без солідного вбрання.

Таких прикладів можна навести безліч. Прикре воно й тому, що ці зразки почитає наслідувати й наше село. Селянка, переходячи тепер від своєї сільської вбрані до міської, не добирає собі практичних і доцільних зразків, а лише дешеву й лискучу тандету.

Стан цей для нас із ріжних оглядів шкідливий. Одяг займає завжди великий відсоток у кождому бюджеті, отже захитує його рівновагу. Услід за тим не платять рат, задовжуються і занедбує солідність. Цей гріх іде в чужі руки, бо наш текстильний промисел ще мало розвинений. А вкінці й відбивається на нашому вигляді. Бо виступаючи все невідповідно одягнені, робимо прикрі й некультурні враження.

Над рефератом розвинулась жива дискусія. Всі погоджувались із референткою в її міркуваннях. Та дискутували над тим, як зарадити цьому лихові. Вкінці зроблено пропозицію, щоб основати при „Новій Хаті" та „Труді" комісію для введення нашого власного стилю та вказівок, що відповідали б нашим обставинам.

Малярські гулі найвеселіша Вечірка

в часі цьогорічних мясниць відбудеться

14. лютого 1939

година 21-ша в салях „НАРОДНЬОГО ДОМУ" (2 поверх)

Запрошення можна вже відібрати в „Союзнім Базарі".

Сторінка без політики.

Історія карієри Цезаря Рітца.

Є у Львові кав'ярня „Ріц", але писана без „т". Славні на ввесь світ готелі „Рітц" це свого ряду патент і зловживати ним не можна. Вони виводяться від дійсного прізвища одного швайцарця, що зробив велику карієру власними силами і залишив по собі цю назву для найвибагливіших готелів і ресторанів. Саме кілька місяців тому його жінка Марія Люіза Рітц, що досі живе в Льондоні, видала по англійськи спомини про свого чоловіка, у 20-ліття його смерти. Цезар Рітц помер 26. жовтня 1918 р. над швайцарським озером Чотирьох кантонів у клініці, самотній, підчас війни.

Від овець до готелю.

У скромній швайцарській хатині у селі Нідервальд у Швайцарії жив собі селянин, що мав 13 дітей. Тринацятий син називався Цезар і пас вівці. Горде імя, яке він дістав начеб-то призначило його до небуденної карієри. Батько вислав хлопчину на практику до міста Бріг до готелю „Під трьома коронами і поштою"(!). Господар цього готелю Ешер ствердив, що малий пастушок не має ніякого таланту до готелярства і заявив йому: „Мушу тобі сказати правду: до цього треба мати спеціяльний хист, нюх, а ти його не маєш". Так перше пророцтво зовсім не справдилось, бо хлопчина вірив більше у власні сили.

У Парижі зі щабля на щабель.

У 1867 р. молодий Рітц виїзджає у Париж з нагоди світової вистави. Він вступає на службу до малого „Готелику Вірности", потім до скромного ресторанику, де обідали за 1 фр. 50 ст. З бідних дільниць він переходив поступенево до кращих, на вулиці славних ресторанів, де і досі багатії та смакуни шукають насолоди для свого шлунка — в околиці вулиць Рояль чи Сент-Оноре. Там він стає „метр-д'отелем" в одній гостиниці, а незабаром переходить до найславнішого ресторану своєї доби Воазена, де має нагоду послуговувати наслідникові англійського престола і славним письменникам Дюмасові, Гонкуррам, Готіє.

З готеля в готель.

1870 рік : —війна, комуна, облога Парижа; нема харчів, люди їдять щурів, а не лакомники. Рітц не має що робити в такому місті і як швайцарець виїзджає. Зате два роки пізніше вже вертається і вступає до „Готелю Сплендід" на Оперовій площі, в самому серці елегантного Парижа. У Париж напливає сильна хвиля американців і готелярі роблять чудові інтереси.

А проте Рітц не всидів довго на одному місці. Він шукає щораз кращого джерела доходів у Ніцці, на Ріві, в Льокарно, Сан-Ремо, врешті у 1877 р. бере під свою управу великий готель у Люцерні, що ледви дише. „Гран Готель Націонаь" починає давати такі вечірки „з котиліоном" (новинка, на яку ласі багатії!), що про нього починають появлятися офіціяльні звістки на сторінках паризьких газет. Туди віджаються королівські голови та аристократичні дами — на забави.

Спілка зі славним смакуном.

„Рітц" має вже своє імя в Европі. Але Люцерна це не центр. Він їде до Монте Карльо, де випадково познайомлюється із славним французьким кухарем і гастрономом Ескофіє. Там він купує „Гранд Готель" і до спілки з великим знавцем таємниць піднебіння та шлунка починає „чудову спілку", як висловлюється про них жінка Рітца. Обидва вони зрозуміли, що „почалася доба панування жінки", не в суспільних установах і державних кодексах, а на балевих салях, у кав'ярнях, ресторанах і сальонах. Рітц стає спеціялістом у готелевій обстанові; він уміє підійти під смак вибагливого жіноцтва і притягати дами ріжними вигадками. Ескофіє до спілки з ним називає ріжні страви жіночими іменами, як нпр. салата Режан (славної артистки), полуниці Сари Бернар, компот Мельба (славної співачки), якісь перепелички славної драматичної артистки Рахель, що і досі ввійшли у спис славних страв.

Готеляр королів.

У 1881 р. наслідник англійського престола переноситься з місця свого літнього побуту в Кян до Монте-Карльо до „Гран-Отелю". За архикиязем тягнеться ціла еліта англійської та французької аристократії. Рітц основує новий готель у Льондоні „Савой". У своїх споминах він зазначує свою ідею так: „Я зрозумів, що в Англії знаходиться клієнтеля, яка готова заплатити всяку ціну за те, що є найкраще". Десять років від 1890-1900 він використовує цю засаду практично. У тому часі Рітц стає „королем готелярів і готелярем королів". Він має водночас у Льондоні „Савой" і „Карльтон", „Гран Отель" у Римі, „Франкфуртер Гоф" у Франкфурті, „Гран Отель де Терм" у Сальсомаджіоре і дає почин, позичаючи свою фірму таким підприємствам як „Вілля Ігея" в Палермо, „Ресторан Рітц" у Біяріц, „Клерідж і Гайд-Парк Готель" у Льондоні, „Кайзергоф" у Вісбадені, не забуваючи за співучасть у першорядних готелях у Монте Карльо, в Люцерні, Ментоні, Каірі, Мадриді та Йоганесбургу.

Архитвір Рітца.

Архитвором Рітца був готель його імені в Парижі на площі Вандом. Він мав тоді міліони, міліонерів-спільників і геніяльного архітекта. Шарль Мевее їздив з Рітцом по королівських палатах Фонтенебльо і Версалю, студіював паризькі музеї, щоб зібрати у своєму готелі все те, що відповідає найвищому тонові традиції в обстанові, прикрасах, застільній заставі, шовках, кришталах, білизні Рітц уводить до ріжних своїх кімнат ріжні стилі під смак гостей, що можуть вибирати собі, де хотять мешкати. У кімнатах стилю ампіру, що єднав у собі найбільшу пишноту та необхідний комфорт мешкали: наслідник англійського престолу, шведський король, російські князі. Великий князь Микола з нагоди відвідин Парижа у 1900 р. вибрав собі „Рітца" на свою резиденцію. У льохах цього готелю спочиває і досі, як і за тих часів, 4.000 пляшок найкращого вина в якнайкращій атмосфері. Славний Ескофіє добирав там кухарів і всю службу.

Відкрили паризького Рітца 1. червня 1898. р. з такою пишнотою, як виставу. Рітц доглядав усього сам і коли в день відкриття ствердив, що всі столики трошечки за високі, негайно закликав столярів, наче пожежників; від одної такої помилки ввесь настрій гостей міг, на його думку, зіпсуватися. Уся міжнародня сметанка — представники банків, гербів, мистецтва, літератури, промислу, зійшлися туди. Англійська сметанка приїхала окремим кораблем з Льондону на цей день, великі паризькі аристократки вперше згодилися вечеряти не в себе дома, а в ресторані. Рітц був гордий, що переломав традицію. Від цього часу жінки почали сміливіше ходити на обіди та вечері, а Рітц придумав „файв-о-кльок", що й досі є магічним словом для знужених снобів і аматорів танцю.

Коронація англійського короля.

Рік пізніше Рітц відкрив з таким самим шумом готель „Карльтон" у Льондоні, що став „фешенебельним" осередком англійської аристократії. Великі салі цього готелю чекали на велику подію — на коронацію Едварда VII. на 26 червня 1902. Король ще як князь прислужився чимало Рітцові до його карієри. Рітц знав напевне, що в день коронації вся сметанка заповнить „Карльтон". Тимчасом на означений день король занедужав на сліпу кишку; коронацію мусіли відложити. Та не можна було відложити всіх приладжених страв у „Карльтоні", ані відобрати назад усіх витрачених грошей на „виставу" влаштовану його господарями. Рітц мав теж від чого занедужати; він признається, що це був „обух" на його голову. Він мав тоді всього 52 роки, але занедужавши, вже не міг ніколи вернути своєї енергії. Він поволі почав знеохочуватися до своїх успіхів і коли в 1905 р. повстав новий „Готель Рітц" у Льондоні він навіть не стежив за його вивіюванням. Він виїхав відпочити під Париж до своєї віллі в Сен-Клю, а потім до Швайцарії.

Слово „Рітц".

Жінка Рітца оповідає, як вони обидвоє чули одну розмову перед готелем Рітц у Парижі. Йшла якась пара. Дама показала сусідові на надпис над головою, кажучи:

— Я ніколи й не думала, що був якийсь чоловік, що звався Рітц.

Він: Чому?

Вона: Якто чому? Адже „рітц" це прикметник, правда? Це значить „елегантний", „вибагливий".

Він: А я чув, що його вживають теж як похвального епітету.

Таксамо неодин, що каже подати собі морозиво з овочами „Мельба" не знає, що так називалася славна австралійська співачка.

—o—

Лік на простуду.

У деяких краях почали щіпити людей проти простуди. Лікарі мають ріжні погляди на те, чи це засіб доцільний. В американському університеті Міннесота за останні три роки защіпили кількасот студентів дуже вразливих на холод. Одним впорскували лік, другим давали порошки. З одною партією зробили такий експеримент, що замість ліку дали їм кухонну сіль і воду з цукром. Вислід був сензаційний; студенти заявили за якийсь час, що вони простуджуються менше ніж досі. Те саме сказали і ті, що їх защіпили правдивим ліком, а не ошукали. У дуже скрутному становищі опинився професор Г. С. Діль винахідник сироватки проти простуди та катару, який покликався на свідоцтво студентів, що почувають себе краще і не простуджуються після щіплення. Саме ті, що їх щіпили звичайною водою з цукром чи сіллю, почували себе найкраще.

—o—

Рахівничий автомат.

На головному двірці у Стокгольмі поставили новий автомат, на який можуть гордо споглядати діти нашого віку. Замість урядовця автомат продає білети на перон і видає решту з вищої монети вкиненої туди — до висоти одної корони. Також на чужу валюту відповідає автомат як рутинований банкир. У відповідь на фальшиву монету дзвонить алярмовий сигнал так, що й власника можна арештувати.

Приятель смерти.

Англійський льорд Джон Андерсон „королівський печаткар" має в Англії славу людини, що найбільше разів заглядала смерти в очі. На нього робили кілька разів атентати; крім цього він їхав двічі поїздом, що вилетів у повітря. Як губернатор Бенгалі він стояв кілька разів під загрозою смерти; індійця, що стріляв до нього він помилував і зробив йому протекцію, щоб його прийняли як студента льондонського університету.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ВЕЛИЧИНА.

До кляси приходить новий учень, страшенне малий. Його сусід дивиться на нього згори.

— Чого ти так гавишся? Ти не видів людей?

— Видів... але не задурно. Минулого року в цирку казали за таких платити вступ.

СПОКІЙНА.

— Чи ви, пані, як жінка славного летуна-акробата не боїтесь за кожним разом, коли ваш чоловік літає коміть головою в повітрі?

— Спершу я боялася, але тепер я вже виймаю йому гроші з кишені перед кожним летом.

ГОСТРИЙ ГОСПОДАР.

Власник маєтку Шкуродранці славний із свого скупарства. Він наняв нового парубка і каже:

— Спати будеш в оборі, а в 4-ій зранку прийдеш мене збудити.

Парубок приходить на другий день 5 хвилин по 4-ій.

— Що-ж ти собі гадаєш! — кричить дідич — то ти уявляєш собі, що в нас можна ціле передполудне ходити собі на прохід?!

МІЖ СУСІДАМИ.

— Пані Молницька! страшенне мені прикро, але одна моя курка зайшла у ваш город і понищила вам розсаду.

— О, це дрібниця, пані Салницька! зате мені дуже прикро, що мій песик зїв у вашу курку! —

— О, це нічого не шкодить! бо моя донька переїхала зате вашого пса своїм автом.

— І це дурниця, бо мій син освідчився вині вашій дочці.

Румунська Народня Рада в Хусті.

РУМУНСЬКА МЕНШИНА ЗАЯВЛЯЄ ПЕРЕД РУМУСЬКИМ КОРОЛЕМ ВІРНІСТЬ УРЯДОВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

КУП повідомляє: У Хусті повстала Румунська Народня Рада, якої головою став Олександер Маріна, заступником голови о. І. Мигалі, секретарем Юрій Бойко.

На установчих зборах відчитано привітне письмо від прем. о. д-ра Волошина. Промовці підкреслили повну льояльність супроти української влади. Рішено, що парохи і старости перешлють на руки премієра Карпатської України та румунського короля заяви льояльности супроти карпатоукраїнської влади.

НІМЕЦЬКІ УЧИТЕЛІ ПРИСЯГАЮТЬ НА ВІРНІСТЬ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОМУ УРЯДОВІ.

Учителі німецьких шкіл у Карпатській Україні зложили минулої неділі присягу на вірність урядові Карпатської України та німецькому народові.

ПРИВІТ СОЮЗУ ЧЕСЬКИХ ЛЕГІОНЕРІВ ІНВАЛІДІВ ДЛЯ О. Д-РА ВОЛОШИНА.

Як подає КУП, Союз Інвалідів Чесько-Словацької Легії вислав зі загальних зборів премієрові Карпатської України привітну телеграму з побажанням сили у праці для Карпатської України і федерації.

ПЕРЕДВИБОРЧА АКЦІЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ КАРМАЗІНА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Державний секретар інж. Кармазін, який приїхав до Карпатської України, виголосив у Свалаві промову до дооколичних німців, взиваючи їх голосувати на листу УНО.

НОВИЙ ЧЕСЬКИЙ ЧАСОПИС СТВЕРДЖУЄ ПОХИБКИ ЧЕСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Появилося перше число часопису в чеській мові „Перегляд Карпатської України". У статті п. н. „Нові шляхи" кандидат на посла з листи УНО д-р Дрбаль стверджує, що в минулому чеська меншина нельояльно відносилася до карпатських українців, підтримуючи москвофільство. Щоб доказати, що чехи остаточно покінчили з давніми похибками, мусять вони всі голосувати на листу УНО.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО РОЛЮ ГЕН. ПРХАЛІ.

Польські вечірні часописи подають заяву, яку буцімто зложив ген. Прхаля перед журналістами: Я — мовляв — мусів гостро виступити проти українських боївок. Замаховця засуджено на смерть, присуд виконано. Маю далекосяглі повновласти від прем. Берана. Перші кроки я вже зробив — українські терористичні організації розвязані.

Автори цієї вістки забули одно: що ген. Прхаля є міністром комунікації, а не внутрішніх справ...

ПРИПИНЕНА КОМУНІКАЦІЯ З КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ ЧЕРЕЗ СЯНКИ.

Польський залізничий уряд у Сянках повідомив карпатоукраїнський залізн. уряд в Ужоку, що ПКП переривае з днем 4. ц. м. особову й вантажну комунікацію на відтинку Ужок—Сянки. Своє рішення мотивує польська влада станом шляху на згаданому відтинку. Через Сянки вела одинока залізнича лінія до Карпатської України, бо шлях на Лавочне й Вороненку вже давніше перервано.

ХУСТСЬКА РАДІОВИСИЛЬНЯ.

Як це ми згадували, новозбудована радіовисильня у Хусті почала надавати пробні авдиції. Довгота хвилі ще не устійнена; перша авдиція відбулася на хвилі 200 метрів, опісля її продовжували по 2 метри.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО ІНЦИДЕНТ ПІД УЖГОРОДОМ.

Льондонські ранішні часописи з 6. ц. м. присвячують багато уваги недавньому інцидентові на карпатоукраїнсько-мадярському кордоні. „Ню Кронікл" пише: „Слід підкреслити, що правильні мадярські частини крили наступ мадярських терористів. Цей інцидент викликав серед населення Карпатської України велике огірчення та погіршив відношення проти Мадярщини."

До всіх людей доброї волі!

В лютому, місяці змагань усіх націй за поширенням тверезости серед свого народу, взиваємо все українське громадянство станути теж одностайно до боротьби з налогами алькоголізму і нікотинізму серед нашого народу. У цих часах Української Нації більше від інших треба ясного, тверезого ума й бистрої чуйности! Крайній час усім людям доброї волі особливо в цьому місяці почати безпощадну боротьбу з налогами, що від віків задурманювали українську душу хмелем байдужности, ширили між нами незгоду та витискали на наших поколіннях пятно рабства.

Взиваємо також у цьому забавовому сезоні всі забавові комітети й установи влаштовувати свої забави й імпрези без алькоголю й нікотини. Маємо аж надто багато всенародніх потреб, щоб у такому важливому часі викидати стопятьдесять мілионів на ці налоги! За ті гроші можна значно розбудувати нашу науку, літературу, мистецтво, торговлю, промисл, підтримати „Просвіту", „Рідну Школу", наших інвалідів та інші необхідні установи. І супроти таких великих всенародніх потреб вкидати ті міліони в болото — буде злочином!

Ставаймо-ж до боротьби з лихом алькоголізму й нікотинізму серед усього нашого народу — і до боротьби зі самими собою, зі своїми налогами! Гартуймо сильну волю, бо в повній стриманости від алькоголю й нікотини — краще завтра Української Нації!

Всі люди доброї волі — до боротьби за духове й фізичне відродження Великого Українського Народу!

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО І ПРОТИНІКОТИННОГО ТОВАРИСТВА „ВІДРОДЖЕННЯ":

М-р Микола Ценко, голова. **Проф. Адам Антонович,** за секретаря.

Резолюції Загального Зїзду Рідної Школи.

Загальний Зїзд Рідної Школи, що відбувся у Львові 2. лютого ц. р., ухвалив одноголосно отсі резолюції:

I. Загальний Зїзд Рідної Школи стверджує, що змагання українського громадянства за чистоту українського світогляду і за моральні основи для української дітвори й молоді найшли своє правильне оформлення в діяльности всіх видів організації Товариства „Рідна Школа" та що Рідна Школа при теперішніх несприятливих політичних, суспільних і господарських умовинах обхоплала безліч найсвідомішого і найактивнішого громадянства довкола ідеї рідного шкільництва, внесла для тієї ідеї непорушні напрямні і вложила величезні зусилля для її здійснення з метою переродження української нації для її великого майбутнього.

II. Загальний Зїзд Р. Ш., розглянувши теперішній стан, в якому найшлася справа шкільництва й виховання на українських землях у Польщі, визнає ще більшу конечність, як дотепер, у тому, щоб Т-во при щедрій особівій і жертвенній підтримці всього українського громадянства повело ще ширшу діяльність для запевнення українській дітворі виховання в рідному дусі і користування здобутками рідної української культури, зокрема, щоб поробило всі можливі заходи для придбання підручників для науки українознавства.

III. Загальний Зїзд стверджує, що членство і добровільна жертвенність буде й дальше головним основним засобом для вдержання великого дорібку і розбудови Рідної Школи. Тому повітові рідношкільні організації повинні подбати, щоб а) цього року довести до організування Кружків Р. Ш. в цілій громаді, де їх ще нема; б) всі громадяни, що їм на це дозволяє захід, стали членами Р. Ш.; в) кожний громадянин і кожна громадянська установа найшли самочинно спосіб, як без зайвих посередників підтримати Рідну Школу матеріально; г) Різні доми влаштували для Рідної Школи зібрано всі ті, що мають постійні заробітки і то в першій мірі; ґ) українські установи й богаті громадяни вступили як члени-добродії Р. Ш.; д) кожна повітова рідношкільна установа подбала про своєчасну вплату на централю потреби Рідної Школи до цього Головної Управи Р. Ш. визначених для неї сум.

IV. Щоб дати допомогу Рідній Школі покрити її видатки й поставити її на твердій матеріяльній основі та щоби можна унезалежнити її фінансово від усяких непевностей випадків, а з тим і від боку — щоб поставити її на власних силах вправі, — Загальний Зїзд доручає Головній Управі використати всі можливості, щоб до кінця шкільного адм. року уладити щонайменше одну імпрезу з виключним призначенням усього доходу до розпорядження Головної Управи Р. Ш.

V. Загальний Зїзд Р. Ш. закликає повітові рідношкільні організації уладити при помочі анкет чи курсів повітових, районових, а то й місцевих відповідний вишкіл членів Старшини Кружків Р. Ш., щоб вони докладно зазнайомилися не тільки з формальним веденням справ Кружка Р. Ш., але розуміли також саму суть виховно-освітньої праці та перевели її в діло на місцях.

VI. З огляду на вартість дошкільного виховання у злуці із суспільною опікою над дітворою в дошкільному часі; з огляду на основну вимогу здорової педагогії, що дитина загалом і дошкільна зокрема має виховуватися в рідній мові, у рідному середовищі, — Загальний Зїзд Р. Ш. закликає всі рідношкільні організації та всіх українських батьків, щоб, не зважаючи на нині дотепершні перешкоди, стояли непохитно за організуванням українських дитячих садків Р. Ш. та вжили всіх можливих заходів ввести такі садки в життя на якнайдовший час, а принайменше на час найважнішої сезонової господарської роботи.

Одночасно Загальний Зїзд Р. Ш. звертається до всього українського громадянства й українських установ, щоб своїми окремими заходами, робленими без порозуміння з Рідною Школою, не вносили в ту справу зайвого ослаблення.

VII. Тому, що навчання рідної мови є рішальним виховним засобом для формування світогляду молоді, Загальний Зїзд Р. Ш. домагається вже тепер введення науки релігії й української мови в тих вселюдних середніх і фахових державних школах з польською мовою навчання, де вчиться також українська молодь.

VIII. Тому, що численні гуртки української молоді приходить до науки ремесла, як також тому, що сільська молодь, яка приходить до міста до ремесла по закінченні сільської школи не може вповні користати з навчання в обов'язковій по-українській фахово-доповнюючій школі, Загальний Зїзд Р. Ш. доручає Головній Управі Р. Ш. і всім рідношкільним організаціям, по в порозумінню з фахово-доповнюючих шкіл Р. Ш., щоб вони виступалися про дозвіл на ведення в тих школах без зайвих обмежень відділів тих фахів, що в даній місцевості будуть мати охочих учнів.

IX. З огляду на велику ролю в українському житті совершені Загальний Зїзд Р. Ш. взиває Головну Управу Р. Ш. подобити всі можливі заходи, щоб до-

жавна влада скасувала заборону вести науку про кооперацію в середніх школах Р. Ш.

X. Кружки Р. Ш. подбають, щоб на своїй області зорганізувати добру й добірну бібліотеку для дітвори й молоді, якщо такої досі нема. Існуючі бібліотеки будуть Кружки Р. Ш. поширювати закупном книжок за посередництвом книгарні Р. Ш. (Львів, вул. Сикстуська ч. 20).

XI. Згідно з ухвалою попередніх Зїздів Р. Ш. і побажанням Контрольної Комісії нинішнього Зїзду — для вдержання постійних зв'язків з краєм поручаємо Головній Управі Р. Ш. поширити при Головній Управі Р. Ш. організаційний відділ, приймаючи молодших організаторів-інспекторів.

XII. Загальний Зїзд Р. Ш. отверджує велику вагу діяльности українського протиалькогольного і протинікотинного Т-ва „Відродження" і взиває всі свої клітини піддержувати акцію того Т-ва.

XIII. Загальний Зїзд Р. Ш. висловлює всім тим громадянам, установам і пресі, що словом і ділом підтримували Рідну Школу й давали їй змогу працювати. Зокрема висловлює подяку всім тим чинникам, у першу чергу українській еміграції, особливож Обединанню Українських Організацій в Америці, що у своєму розумінні пінностей, що їх дає Рідна Школа, організували для неї грошеві засоби, чим піддержали віру в життєвість української нації та єдність думки всього українського народу.

Крім повищих резолюцій Загальний Зїзд Р. Ш. ухвалив цілу низку дезидератів і внесків під розгляд Головній Управі Р. Ш.

—o—

З товариського життя.

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЕЧІР НА ДОПОМОГУ ВДОВАМ І СИРОТАМ ПО СВЯЩЕННИКАХ.

У вівторок відбулася традиційна імпреза, що її уладжує щороку товариство допомоги вдовам і сиротам по священниках „Доля". Вона — як звичайно — складалася з двох частин: мистецької, у великій салі „Народнього Дому" та з розривковой, у „жовтій" салі та сусідніх кімнатах.

Мистецьку частину почав і закінчив хор „Студіо", якого диригент, проф. Микола Колесса видобув незвичайні ефекти з народніх пісень, коляд та щедрівок. П. Андрій Поліщук жваво і весело виконав кілька пісень. П. Люба Німцівна очарувала публику своїм голосом та дуже тонкою вокальною і мімічною інтерпретацією.

Брідж-дансінг, що відбувся після концертової частини, пройшов у веселій, свобідній, а при тім незвичайно дистинґованій атмосфері. У салі панувала тонка товариська культура старого священничого дому.

Виборча кампанія в Карпатській Україні.

МАРНІ НАДІЇ БАЛАМУТНИКІВ.

Карпатсько-українська преса широко обговорює предвиборчу акцію Українського Національного Обєднання. До цього часу — лише вона — підчас виборів до празького парляменту появлялося між карпатоукраїнською людністю багато всяких баламутників, які сипали гроші та цим способом намагалися перетягати українських виборців на свій бік. Це саме повторюється у деякій мірі і тепер, тобто значить, що звідкілясь і тепер беруться юдині гроші. Але ці юдині гроші нічого не поможуть, бо українці вже зрозуміли свій інтерес і вони не підуть на ніякі намови баламутників, хочби ті намови баламутники підтримували не знати якими подарунками.

„БАТЬКІВЩИНА КЛИЧЕ!"

Це гасло, під яким проходять останні дні виборчої кампанії в Карпатській Україні. Виказуючи, яку користь матиме карпатоукраїнська людність з того, що всі її справи рішатиме відтепер власний сойм, Українське Національне Обєднання закликає: **„Всі українці виконають 12-го лютого свій обовязок і голосуватимуть на одну українську листу УНО. Батьківщина кличе!"**

Мир, чи дальша війна в Еспанії.

ПАРИЖ. ПАТ. Положення еспанського республиканського уряду є далі неясне. Премієр Негрін приїхав нині на французьку територію і затримався у містечку Пертус. Думають, що премієр Негрін по короткім побуті у Франції покине її цілковито, щоб перелетіти аеропляном до Мадриду або Валенсії, куди вже виїхали міністр освіти та публичних робіт. У Парижі кружляють чутки про щораз більші розходження між Негріном і президентом Азанею, який сьогодні приїздить до Парижа. Це розходження може довести до того, що або президент Азаня офіціяльно зложить свій уряд, або також, що отверто виступить проти політики дальшого опору, прихильником якої має бути премієр Негрін.

ДОКУМЕНТИ МІЖНАРОДНЬОЇ БРИГАДИ.

БУРГОС. Щоденники повідомляють про знайдення в одному з сіл провінції Херони архіву міжнародньої бригади а також багатьох військових та дипльоматичних документів. Завтрішні денники зачнуть оголошувати знайдені документи.

ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ АРМІЇ В КАТАЛЬОНІЇ.

ПРАТС ДЕ МОЛЛЬО. ПАТ. Частини ґен. Франка, що здоганяють республиканців, розбили звязок між обома республиканськими арміями, які діють у Каталоній. Зокрема в дуже важкім положенні найшлась північна армія, що нею командує ґен. Перц. Її приперли до Піринеїв і мусить вона уступати до французького кордону в незвичайно важких умовинах. Учора перейшло французький кордон 2.000 республиканських вояків, які кажуть, що до французького кордону наближається нова хвиля еспанських утікачів, щонайменше 30.000 осіб.

РЕПУБЛИКАНСЬКІ ЕСПАНЦІ РІШИЛИ БОРОТИСЬ ДО КІНЦЯ.

ЛЯ ХУНКЕТА. ПАТ. Міністр закордонних справ еспанського республиканського уряду Альварез дель Вайо заявив журналістам, що республиканський уряд рішив вести боротьбу до кінця. Ми маємо ще доволі засобів, підкреслив міністр, щоб вести війну впродовж багатьох місяців. Хоч наше положення важке, одначе ми певні, що вислід війни буде для нас успішний.

НАЦІОНАЛІСТИ ЗАНЯЛИ ФІҐУЕРАС.

ПАРИЖ. Кореспондент Аваса повідомляє Республиканці уступають в неладі до франка заняли це місто у вівторок після полудня. Республиканці вицофуються в неладі до французького кордону.

ГЕН. ФРАНКО ВДАРИТЬ НА МІНОРКУ.

ПАРИЖ. У Парижі зміцнюється переконання, що найближчою метою операцій ген. Франка буде острів Мінорка. Хоча острів знаменито укріплений, але недостає там поживи.

Торговельний договір між Італією та СССР.

МОСКВА (ПАТ). Аґ. Тасс повідомляє, що совітський амбасадор у Римі Штайн в імени СССР, а міністр закордонних справ Чяно в імени Італії, підписали 7. ц. м. кілька протоколів і економічних договорів, що ліквідують спірні справи та управильнюють торговельний обмін між СССР і Італією.

—o—

Американський проект національної оборони здійснений.

ВАШИНҐТОН. ПАТ. Військова Комісія парляменту Злучених Держав одноголосно ухвалила проект Рузвельта про національну оборону. Таким чином на будову нових 5.500 військових літаків призначили 525 міліонів долярів.

—o—

Зудар двох французьких воєнних кораблів.

ПАРИЖ. Минулої ночі в часі маневрів атлянтійської фльоти кружляк „Жорж Лежне" зударився при густій мряці з контрторпедовцем „Бізон", у віддалі 5 миль на південний схід від Пенмарш. Двох вояків залоги торпедовця згинуло, а кількох є ранених. Контрторпедовець ушкоджено і його тягнуть тепер до порту Лоріян.

Дв австр йські ґазети померли.

1-го ц. м. непомітно перестали істнувати дві великі віденські щоденні ґазети, які мали свою славу: „Ное Фрае Прессе" і „Ноес Вінер Журналь". Перша в колишній Австрії була найбільш авторитетним джерелом політичної інформації; довкола неї ґуртувались тодішні найкращі австрійські публіцисти та письменники, вона теж поміщувала статті передових европейських політиків, діячів і вчених про актувальні проблеми, дістаючи або безпосередньо рукописи або за посередництвом найдорожчих американських агенцій. Під технічно-редакційним оглядом не могла з „НФП" рівнятися ніодна навіть берлінська ґазета. Відзначалася живістю та ріжнородністю матеріялу. Зате політичний напрямок ґазети та етичний рівень видавництва не був без закиду: у післявоєнних роках був напр. ноторійно відомий вплив на те видавництво деяких чужинецьких посольств у Відні. Чрез те ґ чіби ліберальстичний напрямок ґазети мав частенькі „ухили" він містив м. ін. тенденційно ворожі статті про українців.

Другий орган популярної „всячини" — „Ноєс Вінер Журналь" був джерелом усяких „неполітичних" сензацій для цілої преси колишньої австрійської території, що перекладала з нього живцем цілі статті. Це робила і до останньої хвилини вся галицька преса. „Ноес Вінер Журналь" мав несправедливо славу „бабської ґазети", що виписує всякі нісенітниці. Статті „Ноес Вінер Журналю" приготовляли спеціялісти з ріжних ділянок знання на підставі довших студій з ріжних фахових журналів. Тільки їх легка форма залишала часто вражіння поверховної фантазії.

„Ноєс Вінер Журналь" за прикладом паризької преси створив теж щоденний великий фейлетон — короткі оповідання, яких авторами часто були самі німці. дарма. що для більшого ефекту ховались за всякі псевдоніми з чужим звуком. З місяця на місяць і цей орґан бліднув і завмирав. В останніх днях січня і він як „Прессе" повідомив своїх читачів, що перестає виходити. „Прессе" злилася з популярним віденським бруковцем „Ноес Вінер Тагблят" і пішла „під спід" від 1. лютого в самому заголовку. „Ноєс Вінер Журналь" щез зовсім. Із давньої „Пресси" залишилися політичні статті.

Фузія „Прессе" з „Тагбляттом" це мезаліянс недібраного подружжя двох банкротів. Відень стратив свій давній голос у політиці, свій ґумор, легкість і ширший погляд на світ. Віденські німці були далекі своєю психікою від своїх північних, головно північно-східних земляків, ще треба поколінь, щоб вони зрівнялись з ними не тільки формально, але й духом. Треба теж чимало часу, щоб віденська преса вишколила кадр чистокровних німців-журналістів: досі панували там жиди, які від „аншлюсу" щезли, своїм раптовим відскоком спричинюючи труднощі, яких — видно — не можна було відразу перебороти.

Смерть тих двох великих щоденників має численні прецеденси в історії світової преси і ще раз доказує відвічну правду: ніщо не вічне...

Арештування німців в Альзації.

ПАРИЖ. ПАТ. Арештування одного з провідників альзацьких автономістів у Штрасбурґу Росса викликало там велике вражіння. Паріська преса повідомляє, що посли й самоврядні діячі Альзації скликали окрему конференцію під проводом бурмістра Штрасбурґа, яка ухвалила вислати до Парижа делеґацію до віцепремієра Пато, щоб обговорити з ним положення, що витворилось через це арештування. У звязку зі справою Росса арештовано у Штрасбурґу б. жандарма Шмідта, якого перевезли до Нансі.

—o—

Зі сойму.

В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ.

ВАРШАВА. В буджетовій комісії польського сойму відбувається дискусія над діяльністю міністерства закордонних справ. Присутній державний підсекретар Шембек.

БУДЖЕТ ПОЛЬЩІ В ЧИСЛАХ.

ВАРШАВА. ПАТ. Проект скарбового закону предложений соймові та сенатові, уповажнює міністра скарбу видаткувати суму 2.523.795 тисяч золотих. По стороні прибутків передбачують у звичайних і надзвичайних доходах суму 2.523.795 зол., отже кругло 32.000 вищу від передбачених видатків. Отже буджет є зрівноважений.

Долучене до закону загальне зіставлення прелімінаря адміністрації разом з загальним зіставленням планів фінансово - господарських підприємств і заведень, монополів, а також державних фондів передбачує у звичайних і надзвичайних прибутках суму 4.723.098 тис. зол., у видатках 4.723.066 тис. зол.

В порівнанні з тепер виконуваним буджетом прелімінар видатків на рік 1939/40 є вищий на 48,2 міліонів зол. На це вплинув передовсім зріст видатків на освіту на 23 міл. золотих, на емеритури й ренти на 14,9 міл. золотих. Збільшились також сплати на обслугу зобовязань.

У прибутках у порівнанні до тогорічного буджету передбачено такі зміни: доходи з податків і оплат прелімінується вище на 22,1 міліонів зол., з монополів на 32,8 міл. зол., адміністраційні доходи ресортів збільшується на 25,1 міл. зол. Зате зменшуються доходи з підприємств на 32,6 міл. зол., головно наслідком зменшення вплати П.К.О. з 42 міл. зол. на 12 міл. зол., тобто менше на 30 міліонів золотих.

ЮГОСЛАВІЯ ФЕДЕРАТИВНОЮ ДЕРЖАВОЮ?

Чеські часописи подають вістку про те, що в урядових колах Югославії актуальною стала справа перебудови держави на федерацію, в якій всі три народи: серби, хорвати та словінці отримали б широку автономію. Опір Стоядіновича проти розроблення пляну перебудови Югославії по національній засаді закінчився його дымісією. Це завдання вложено на новий уряд премієра Цветковіча. Реґент Павло є певний, що Югославія зможе у спокою і без найменших потрясень перевести цю зміну. Заспокоєння хорватів — це основна проблема зміцнення Югославії та її династії. Хорвати певні, що досягнуть здійснення своїх національних домагань, хоч переговори можуть ще довший час тревати.

НОВИНКИ

10 Лютий

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 28. січня 1939.
Єфрема прп.
Лат. Схоластики д.
Сонце: схід — 6.46, захід — 16.32.
Місяць: схід — 0.10, захід — 10.02.

Завтра: 11. лютого. Субота.
Ст. ст. 29. січня 1939.
Перен. мощей Ігнатія.
Лат. Поява МБ. Л.
Сонце: схід — 6.44, захід — 16.33.
Місяць: схід — 1.17, захід — 10.33.
Остання чверть місяця в год. 3.12.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоружини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 2820 79 100

— **„Українські міщанки старого Львова"** — реферат на цю тему (третій із циклю „Наш Львів") виголосить ред. Микола Голубець у домівці Дружини Княгині Ольги (Сикстуська 46) в пятницю 10. лютого в 6-ій годині ввечір. Участь членів обовязкова. Гостям раді. 2—2

— **Ступінь магістра в Академії Закордонної Торговлі(АЗЗ).** У „Дзеннику Устав" появилося оголошення, що львівська Академія Закордонної Торговлі дістала право надавати своїм абсольвентам ступінь магістра.

— **Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів у Львові** відбудуться **в суботу, 11. лютого ц. р.** в годині 4. пополудні в домівці СУА, при вул. Костюшка ч. 5, І. пов. (Центробанк).

— **Просфору** уладжує в неділю 12. лютого Батьківський Кружок при Купецькій Гімназії, вул. Куркова ч. 14. Початок в год. 3. пополудні. На Просфору прибуде Високопреосв. Кир Никита. Побажана приявність львівських купців і промисловців.

— **Сумна статистика.** В минулому році на терені м. Стрия 180 осіб покинуло батьківський обряд, з того 55 осіб уроженців Стрия (10 жінок і 34 мужчин). Навіть у такому свідомому осередку як Стрий, зміна обряду — на жаль — не є буденним явищем і польські алярми про „курчене сен стану посядання" набирають окремого посмаку.

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри
в найліпших бельських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

— **До бережанських арештів привезли** Всеволода Лемеху студ. І. р. прав із Станиславова та Ярослава Сеньковського студ. І. р. богословія з Кукільник пов. Рогатин — обох під замітом приналежности до ОУН. Крім того під замітом приналежности до ОУН сидять арештовані: Іван Бучинський с. Степана, Михайло Крих с. Дмитра, Іван Липний с. Теодора, Василь Горохівський с. Михайла, Омелян Шимонович с. Гринька — всі з Козівки та Гнат Лема, Павло Козак, Лев Дулеба й Михайло Хлопась — усі з Гайку біля Шибалина.

— **Спіртова афера у Львові.** Львівська поліція арештувала урядовця І. Малопольської Рафінерії Спірту у Львові Леона (Лейбу) Кнопфа за систематичну крадіж спірту на шкоду державного скарбу у висоті к. 12.000 зол. шкоди. Крадіж спірту в рафінерії дуже важка, бо кожний транспорт спірту, який прийде до рафінерії, віддають під догляд Уряду Акциз та Монополів, який при кожній цистерні, при кожному руротягу закладає пльомби. Система охорони спіртових запасів д. скомплікована, бо при цьому застосовують багато техн. засобів, напр. накладають пльомби на крани, мірничі при лади і т. д. Кнопф зумів собі якимсь чином порадити і витягав із цистерн 97 прц спірт та продавав його по 5.50 зол. за 1 літру посередникам А. Арбайтові й А. Нусенбавмові, отже за нижчу ціну, як платили аптики та промислові підприємства. Посередники продавали спірт кільком власникам ресторанів по 7 зол. за 1 л. Поліція веде в цій справі слідство.

— **Львівська хроніка.** Перед кількома днями покинув батьківський дім Збігнев Михайло Бохенок-Змура ученик V кл. народньої школи. — У власному мешканні при вул. Кіпцевій помер нагло на удар серця 66-літній столяр Андрій Хомин. — При вул. Жовківській зударилися два авта: особове авто, яким керував шофер Макс Вальдман наїхало на вантажне авто, яким кермував шофер Збігнев Грабський. Обидва авта легко ушколжені. — Ритунікове поготівля дало першу поміч поліційному „пшодовнікові" К. Д., який зранив себе пострілом у праве рамя. Покищо не відомо, чи поліцист пострілився припадково, чи хотів виконати самогубство.

— **Два вбивства літей у Львові.** У вівторок вечором служниця Анна В. (вул. св. Анни 5) породила в коридорі того дому нешлюбну дитину жіночого полу. Виродна мама вдушила дитину та скрила її в коші на сміття. Годину пізніше мешканці знайшли новороджа й повідомили поліцію. Служницю відвезли до шпиталю, в якому пильнує її поліція. — Недалеко т. зв. поля Франца при вул. Потоцького знайшли на смітнику трупа 8-місячної дитини з розбитою головою.

— **Самогубство солтиса.** У дні 7. ц. м. рано наложив на себе руку солтис громади Котів Ян Цесельський, який стрілив до себе з револьверу. Поліція веде в цій справі слідство.

— **Арештували стрийського урядовця за зловживання.** На доручення прокуратора окружного суду у Стрию, поліція арештувала урядовця Водного Уряду у Стрию А. Кордека, який присвоїв собі суму 3.966.2 зол. у той спосіб, що фальшував листу платень та підробляв чеки.

— **Сильний буревій у Городенщині.** 5. ц. м. у вечірніх годинах перейшов над Городенкою та околицею сильний буревій, який тривав цілу годину. Вихор поперевертав плоти, порозкидав стоги зі соломою і т. д.

— **Процес „Міс Европи" з Вильна.** Виленський суд розглядав 7. ц. м. сенсаційну справу, а саме скаргу голяндського громадянина Гарі Сольтена проти Віри Атаназієвої. Голяндець домагається звороту 800.000 зол. Коли Татяну Маслов вибрали „Міс Европою" вона познайомилася з молодим студентом, голяндським мільонером Сольтеном і заручилася з ним. Сольтен дав батькам своєї коханої 800.000 зол. на промислове підприємство на тектурню в Міхалішках. Та до подружжя не прийшло. Сольтен оженився з голяндкою і зажадав звороту 800.000 зол. Справа опинилася в суді, бо батьки „Міс Европи" не хотіли так легко позбутися легко придбаних грошей. Їх оборонець доказував, що Сольтен приступив до спілки і може тепер лиш домагатися розвязання спілки. Суд заповів проголошення присуду аж за два тижні.

— **Демонстрації безробітних в Англії.** 7. ц. відбулися в Льондоні нові демонстрації безробітних, які тим разом за терен демонстрацій вибрали собі вибагливі льондонські гостинниці. Безробітні окупували готелеві голі та окликами домагалися, щоб їх приділити до відділів, що працюють над підготовою протилетунської оборони в Льондоні.

— **Вовки в Семигороді.** В Семигороді напала тічня вовків на пастуха Добрича, який урятувався тільки тому, що вспів вилізти на дерево, на якому привязавши себе ремінцем, просидів 6 годин. Щойно більший гурт селян, який туди переїздив, звільнив пастуха з невигідної ситуації. Також недалеко Яс вовки напали на суддю Аґані, який виїхав на інспекцію. Суддя відстрілювався з револьверу так довго, аж на його крик та гук стрілів надбігли люди зі собаками і прогнали вовків.

З кіна.

Кіно „Европа": „КОНФЛІКТ".

Ця французька фільма зроблена на підставі повісти Джіни Кавс п. з. „Сестри Клє". Вона починається судовим слідством, яке старається розкрити причину наміреного душегубства одної сестри, що стрілила до другої. Обидві сестри, що не проявили ніколи найменшої ворожнечі в очах родини та тих, що їх знали, не хотять розкрити дійсної причини конфлікту. Одна сидить у слідчій вязниці, друга лежить у шпиталі з перестріленою рукою. Та що одна з них заміжня пробувала потайки від чоловіка заставити родинні бриліянти під позичку 50.000 фр. і що шораз більше осіб подає різні суперечні інформації про її дивну поведінку і що нарешті в останній хвилині перед судовою розправою являється якась жінка, яка одним необережним словом кидає нову тінь підозріння — одна з сестер починає оповідати правду. Від одної хвилини взад ми переходимо різні моменти прецікавої драми двох сестер, драми виведеної з великою природністю, простотою та психольоґічною силою. Нема тут ні непотрібної крикливої криміналістики ні сентименталізму ні навіть банального солодкавого закінчення. У головних ролях артистки відомі з фільми „Вулиця без ґрат" — Люшер і Дюко.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 9. лютого 1889.

ЗАМОК МАЄРЛІНҐ.

„Замок у Маєрлінґ перейде знову на власність Цистерсів, від яких купив був його покійний архикнязь, а кімнату, в якій покійник так трагічно закінчив життя, перетворять на каплицю, де що року в день смерти архикнязя правитимуть Службу Божу".

МАРОКАНСЬКА ДЕПУТАЦІЯ.

„Цісар Вільгельм приймав недавно з цілою помпою мароканську депутацію в білій салі, сидячи на престолі, а щоби надати ще більше торжества і світлости цьому приняттю, розвинено цілий військовий церемоніял. Депутація складається з одного посла, двох його секретарів, перекладчика, одного дерґіша і кількох мароканських офіцерів. Депутація привезла цісареві в дарі 8 мароканських коней, дорогі дерги, сідла, дві старосвітські рушниці, дуже цінні коври і т. ін., та цісаревій дорогі матерії, пять шовкових суконь і 10 пар черезинів."

ПРОТИ ПОЛІТИКИ ПОЛКОВНИКІВ.

Париж, 9. лютого. Міністр війни заборонив гостре всім полковникам бавитись в політичні маніфестації.

✝ Посмертні згадки.

БЛ. П. СТЕФАН ГУЛА — ВТРАТА ПЕРЕМИСЬКОЇ ЗЕМЛІ.

Дня 23. січня ц. р. відпровадило українське громадянство перемиського повіту в Медиці на вічний спочинок бл. п. Стефана Ґулу, рільника в Медицьких Халупках, що помер у 78. р. життя. Була це одна з наймаркантніших постатей селян — народніх діячів. Хоч сам неграмотний, брав Ст. Гула визначну, активну участь у просвітній, економічній та політичній праці передовсім Медики і Халупок Медицьких, а також перемиського повіту. Був основником і почесним членом читальні „Просвіти" в Медиці, основником і довголітнім членом виділу читальні в Медицьких Халупках, одним з фундаторів Народнього Дому в Халупках і членом усіх інших місцевих товариств. Людина хрустального характеру, простолінійний в думках, словах і ділах, відданий цілою душею народній справі. В такому дусі виховав також свої діти, які стали працівниками в господарській та просвітянській ділянці нашого життя, а два його сини брали участь у визвольних змаганнях.

Похорон бл. п. Ст. Ґули — це був великий акт пошани для памяти Покійного та вияв вдяки для заслуженого народнього робітника. В похороні взяли участь численні маси народу не тільки з Медики і Халупок Медицьких, але й із девяти сусідніх сіл та з Перемишля. Виголошено 9 прощальних промов, а саме: о. Мировіч як б. парох Медики при виносі тіла з дому, гром. Ол. Смішкевич перед Народнім Домом у Медицьких Халупках, гром. Іван Малаховський перед Народнім Домом у Медиці, по Службі Божій у церкві о д-р Малецький, перед громадським домом б. війт Петро Корба, перед читальнею „Просвіти" в Медиці д-р Микола Хробак, а на цвинтарі Іван Галик від селян повіту, дир. Середаха від Рідної Школи та д-р Володимир Загайкевич. Останню прислугу Покійному віддали: місцевий парох о. дек. Малецький, о. Мировіч з Буцова, о. Пшепюрський зі Старяви, о. Гура з Торок та о. Юськевич з Поздяча. Знаменитий місцевий хор та 15 вінків від рідні, установ і громадян ства стелили останню дорогу Покійному. Діяльність бл. п. Стефана була повинна стати прикладом передовсім для молодого покоління села.

Нехай рідна земля буде Покійному пером!

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Спорт.

МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Швайцарія — ЧСР 1:0 (0:0, 1:0, 0:0)

На цих змаганнях було 12.00 глядачів

Англія — Мадярщина 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

Німеччина — Італія 4:4 (0:1, 2:3, 2:0, 0:0, 0:0, 0:0).

Неозвичайно драматичні змагання, які не дали виспіду, не зважаючи на доґривки.

КОПАНИЙ МЯЧ У ПРАЗІ.

Зимовий турнір: Вікторія Жіжков — СК Нусле 4:0; Спарта — Славія 3:3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 9. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов" — премієра.

Субота 11. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Неділя 12. II. год. 12. вполн. „Кіт в чоботах". — Год. 3.30 попол. „Пані Превесова". — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Четвер 9, пятниця 10, субота 11, неділя 12. і понеділок 13. II. театр нечинний.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:
9. II. Мати вайлячка.
10. II. Гетьман Полуботок.
ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:
11. II. Мати вайлячка.
12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:
9. II. ? ? ?
10. II. Кирка з Львова.
11. II. Зоря над Почаєвом.
Дня 11. II гратиме театр у Яминці і Чернівці.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ГЛИНЯНИ:
9. II. Люди на хрест.
10. II. Подвійна бухгалтерія.
11. II. Чорноморці.
12. II. Грець.
13. II. Сіссі.
14. II. Хам.
Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний".

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".
АТЛЯНТИК: „Брехня Христинн".
БАЛТИК: „Есканський метелик".
ВАНДА: „Буревій", „Дюбій жівок"
ГРАЖИНА: „Циганські романси".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антонета".
КОПЕРНИК: „Аллярм" і колірова гротеска „Концерт у джунглі".
МАРУСЕНЬКА: „Невинне серце".
МЕТРО: „Коростівський свічник" та „День на перегонах".
МІРАЖ: „Гегенна".
МУЗА: „Пригоди Томи Сойра".
ПАКС: „Олімпіада".
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".
РАЙ: „Професор Вільчур".
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".
РОКСІ: „Коли засяють зірки".
СВІТ: „Шерлок Голмс і Д-р Ватсон. „Без приказу".
СВЯТОВІД: „Листи з поля бою" „Стежа на пустині".
СТИЛЕВЕ: „Ультимат" і ревія.
ТОН: „Шалений хлопець", „Прогода в Шанґаю".
УТІХА: „39 кроків" і ревія.
ХІМЕРА: „Голос матері" Вен. Ніжні.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(на Марійській)
„Острів Ява".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 9. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікат протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: На Кашубах. Будуємо моделі кораблів, 11.40 Із оперети Офенбаха, 11.57 Сигнал, 12.08 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молоддю, 15.15 Клопоти та ради: Діяльог, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Комунікація та її проблеми, 16.40 Твори на кларнет у супр. форт., 17.05 Штучні промені, 17.15 Авдиція, 17.20 Ноктурни у авд. Од. Отавової в супр. форт. і вок. матету, 18.00 Комунікати протилетунської оборони, 18.05 Для села: Протилетунська оборона на селі. Комунікат Рільнич. Т-ва. Пісні у вик. муж. хору, 18.30 Нар. музика та її вплив на мист. музику, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, орх., сопран, форт., у перерві Апаль погибших моряків, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт присвячений творчості М. Карловича: симф. орх., скрипка, Бандровська-Турська співає; у перерві в год. 21.50 Гутірка про М. Карловича, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Комунікати протилет. оборони, 23.13 Закінчення програми.

Пятниця, 10. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Кашубські пісні й танки, 8.00 Для шкіл. 8.10 Година господині: Як виховати здорову дитину, ради, вістки, популярна музика з пл., 11.00 Для шкіл: Земля під ногами, авд. для старших дітей, 11.25 Славні диригенти акомпаніюють співакам, пл., 11.57 Сигнал, 12.08 Полуднева авд.; у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні Ірини Яросевич,** 14.30 Фрагмент із нов. Ст. Жеромського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Комунікати протилетунської оборони, 15.00 „Лявіна" авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорим, 16.30 Скрипкові твори в супр. форт., 16.55 Скарби моря, 17.10 Органова музика, 17.45 Про професійні союзи, 17.55 Фрагменти з „Валькірії", пл. з поясненнями, 18.30 „Театр у сміху" літер.-муз. авд., 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Музика з пл., 19.15 Причалення корабля „Орел" у Гдині, 20.30 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Хор, 21.15 Симфонічний концерт, 22.30 Поморя у творчості Жеромського, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Субота, 11. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Спортові вістки зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо піосеньки, 11.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель", „Про ведмежий танок", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Дитячий хор, 17.00 Отворення світових лепетарських мистецтв у Закопаним, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людомирові Бенадиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка: „Пісні, бджоли та пісеньки" авд. для молоді, 19.00 Зі Закопаного: Що не таке альпейська комбінація, 19.10 Сольон, орх., мішаний хор, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганка Ордоніова, клінга, гавайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 9. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, форт. музика, 18.00 Розр. музика, 20.10 Орх., віол., 21.00 Оп. і фільм. мельодії, БІЛГОРОД 18.00 Скрипка, 21.00 Мадярська музика, БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.40 Давні мадярська музика, 19.30 Вок. концерт, 22.15 Циг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Нар. пісні, 15.45 Для дітей, 16.00 Розр. концерт, 20.10 21.00 Вечір танку, 22.40 Легка і танц. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Концерт, Кулеш-симф., скрипка, ДРОЯТВІЧ 18.20 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.20 Форт., МІНХЕН 15.00 Для дітей, 19.15 Концерт донських козаків, ПРАГА 15.15 Легка музика, 17.40 Пісні, 21.20 Симфонія, Острожіна, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 20.00 (після комунікату) Концерт п. н. „Зігрі", 21.15 Арфа, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Сер., форт., 21.00, 22.00, 23.00 „Іль казанельо" оп. Вольф Ферарія, СОФІЯ 18.45 Симфонія ч. 6. Чайковського, 19.30, 20.00 Мельодії болг. композиторів.

Пятниця, 10. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИ СЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 17.00 Симфонічні етюди Шумана, 19.00 Мельодії Піодія, 21.15 Давні й нові вальси, БРНО 19.30 „Дон Паскале" оп. Доніцетія, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орх., 13.30 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 15.30 Тирольські композитори, 19.00 Пісні, поезії, **19.50 Вістки в українській мові,** 20.10 Орх., сопр., 22.40 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Репортаж із Японії, 18.35 Скрипка, 19.15 20.10 Дуті інстр., поп. нім. музика), ДРОЯТВІЧ 22.45 Сучасна музика, КЕЛЬН 21.00 Орх., хор, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Тенго о півночі" оп. Комаття, ПРАГА 18.25 Салькн севотет, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Скрипка, РІМ 17.00 18.00 Концерт солістів, арфа, віол., 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Бетовенівський концерт, 19.30 Опера, ТАЛІН 18.10 Естонські пісні.

Субота, 11. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИ СЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 15.30 Судетські народні пісні, 20.10 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Скрипка, 18.30 Орх., 21.00 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 12.00 Розр. концерт, 14.10 Легка музика, 16.00 Концерт бажань, 17.50 Нар. пісні на голосн та форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Чорний Петрусь" оп. Шульце, КЕНІГСБЕРГ 20.10 „Отельо" оп. Вердія, ЛЯГТІ 18.15 Розр. мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Тоска" оп. Пуччіні, ПРАГА 19.25 20.00 Фільм. мельодії, 21.10 Карнавалівий концерт, танк. музика від Гайдна до Штравса, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика, РІМ 17.15 Танц. музика, 19.20 22.10 Розр. музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.10 21.00 Бетовенівський концерт, опр., 22.00 Танк. музика.

Радіокутик.

ГОЛОСНИКИ РЕГУЛЮЮТЬ ВУЛИЧНИЙ РУХ.

Німецька поліція ввела у кількох більших містах проби регулювання вуличного руху при помочі спеціяльних голосникових возів. Тому що наслідки цієї проби були дуже добрі, поліція діставала поручення, щоб у цілій Німеччині впровадити цей рід регуляції вуличного руху.

РАДІО-ГЕОЛЬОГІЯ.

Щоб здійснити чотирьохлітній господарський плян, Німеччина потребує величезну кількість сирівців. Тому всі можливі зусилля спрямовані на те, щоб якнайкраще використати всі ще не зовсім використані природні багатства того краю. Тепер звернено особливу увагу на копальні ртути Ерер у Судетах. Досліди над цими просторами переведуть радіо-геольогією.

РАДІО НЕ МАЄ КРИТИКУВАТИ ТЕАТРУ.

Міська рада у Парижі звернулася до влад французької радіофонії, щоб заступлено радіову театральну критику описовими фейлетонами, які не давали б суду, особливо відомого, про виведену театром пєсу. Міська рада мотивує своє домагання тим, що гостра радіові критики театральних вистав, ділають відємно на джерела міських доходів. Міська рада каже, що податки з театральних вистав призначені на помічі для бідних, тому радіо не повинно критикувати театру, а радше співділати з ним.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення **„САЛЬФЕРС"** що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.** Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекляновий дарунок.

Біржа.

Варшавська бірка з дня 7. II. девізи: Бельгія 8965-8943-8987, Берлін 27201-Данциг 9075- 100025, Амстердам 28620-28548- 28662, Копенгаген 11100- 11072-11128, Лондон 2485- 2478- 2492, Нью Йорк 529³/₄- 528⁴/₄- 531, Нью Йорк кабель 530-528⁸/₄- 331¹/₄, Осло 12480- 12448- 12512, Париж 1405- 1401-1409, Прага 1806- 1800, Стокгольм 12810- 12778- 12842, Цюріх 11985-11955-12015, Мілано 2785- 2778-2792, Гельсінки 1097-1099, Монтреаль 524³/₄- 527³/₄. Досто міцніша.

Гроші: бельги бельг. 89.40—8987, дол. америк. 5.27—5.29¹/₄, дол. канад. 5.23¹/₄—5.25, льор. гол. 28520—28692, франки фр. 1390—1400, фр. шв. 11985—12015, фунти англ. 2476—2492, гульдени данціг. 9975—100025, Корони данські 11050—11128, нори. 12420—12512, шведські 12750—12842, ліри італ. 1610—1660, марки фінські 1077—1099, марки п. орібні 71—74. Повторюємо курс корон норвеських: 12420—12512.

Папери: 4 і пів внутр. 66, 3 інвест. перша 8650 серій 9225, 3 інвест. друга 8750, серій 9338, 5 конверсійна 71- 6725- 68 2 ост. так сотих як і дрібні, 5 заліжничі 6825- 67 ост. дрібні, 1 прем. позик. 48, 4 комохід. 67- 67.20,5 сотих.

Акції: банк польський 13550, варш. цукор 38- 37, вугель 38- 37- 37,50, Лільпоп 96- 95, Моніволь 2150- 21- 2125, Любліна 10450- 10400, Островець 74- 75, Стараховиці 5850- 5800- 5850, Жирардів 6500- 6450, Габербуш 65—66.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз з. II. 1939 подає постачальникам фрашко магазин у Львові:

1 кг. масла десер. бочк. без опак.	3.25
1 кг. масла десер. бочк. вкл. з опак.	3.30
за 1 л. молока	17—18 сот.
за 1 кг. яєць	зол. 1.15

Тенденція на масло і молоко втримана, на яйця занижена.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації: Тимотей Федевич, Черняво зол. 5.— на **Рідну Школу** і зол. 2.— для **„найбідніших"**. Гр. кат. уряд Парохіяльний, Гуменів зол. 25.— на **Рідну Школу**; Др Подоспівський Олекс. зол. 20.— на **Рідну Школу**; Марія Дочилова 10 зол. на **Рідну Школу**, 5 зол. на **Інвалідів**, 5 зол. на **студіюючу молодь**, 5 зол. на **Хлоп. Рем. Бурсу.**

На Рідну Школу зложив Вп. Осип Мартинюк, емер. суддя Львів 20 зол. замість вінка на гріб батька, бл. п. Івана Мартинюка. 227

КУПНО — ПРОДАЖ

ПАРЦЕЛЯ на дві близькі каменичі при бічній Личаківській (побіч площі св. Антонія) на продаж. Телефон 244-71 від 2—3. 25/55 1-1

РІЖНІ

ВПОВ. ПАНІ, що дістала з гардероби на Маланці „Української Захоронки" і К. Л. К. один співочень марки „Третори" з другий іншій, зволить зголоситися вечором у домівці К. Л. К. при вул. Краківській ч. 17, І. пов. 1—1

НА КАРНАВАЛ убрання віятові, смокінгові, фракові виповічаю. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-37. 180 9-1

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50

Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО".

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Nr. 31 (15.121).
Ч. 31 (15.121).

Lwów, sobota 11. lutego 1939.
Львів, субота 11. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції - 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пересилкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБСЯЗІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Між урядом Карпатської України та військовим командуванням повна згода.

ХУСТ. КУП. В тій частині чужинецької преси, що наставлена крайне ворожо до молодої карпато-української держави, появились фантастичні, на дуже наївну публику обраховані вістки про незгоду між урядом Карпатської України та її військовим командуванням. Ці вістки від початку до кінця і у всіх подробицях неправдиві. Як дуже ворожим чинникам залежить на поширюванні неправди про карпато-українські відносини, свідчить факт, що деякі мадярські та польські пресові органи поширювали чутку про атентат на ген. Прхалю навіть тоді, коли цю видумку урядово заперечив не тільки карпато-український та центральний уряд у Празі, але й сам генерал Прхаля.

„Українсько-німецьке Товариство" в Хусті.

ХУСТ. КУП повідомляє: Учора в домівці „Січи" відбувались при участи понад 60 осіб — українців і німців — засновні збори „Українсько-Німецького Товариства". Збори відкрив А. Ворон. Дискусія розвернулась у велику маніфестацію українсько-німецької дружби. При кінці зборів появились на салі, сердечно привітані зібраними, міністр Ю. Ревай та державний секретар німецьких справ при словацькому уряді Фр. Кармазин. До проводу „Українсько-Німецького Товариства" вибрано м. і. Ф. Ревая, як голову, Ольгоффредія (німця), як заступника голови і А. Штефана, як секретаря. Збори вислали телєграфічний привіт канцлерові Німеччини А. Гітлерові. Присутніми на зборах як гості були кореспонденти німецької преси з райху

Військо помагає урядові у справі комунікації

ХУСТ. КУП. На урядовій конференції у справі розбудови комунікацій на Карпатській Україні взяли участь генерали: Прхаля та Ведраль. Вони признали, що досі зроблено вже багато для налагодження комунікації і заявили готовість допомогти урядові з усіх сил, технічно і грошево, для дальшої розбудови комунікаційних шляхів та сполук.

Німецький консулят у Хусті

ПРАГА. ПАТ. Чехо - Словацьке Пресове Бюро повідомляє, що німецький консулят у Братиславі перетворено на генеральний консулят. Одночасно утворено нові німецькі консулати в Хусті й Моравській Остраві.

НИНІ ГОВОРИТЬ У РАДІО МІНІСТР Ю. РЕВАЙ.

ХУСТ. КУП. У пятницю 7. год. вечером, промовлятиме в радіо карпато - український міністр Ю. Ревай.

„Карпаторусская" репильс.

Перед нами ч. 4 офіційного органу Автономного Земледільського Союзу „Русскій Вѣстникъ" з Ужгороду, який уперше прийшов з редакції від памятних жовтневих днів. Той „Вістник", переповнений ущерть лайками та цькуваннями проти українців, містить статтюпашквіль під шумним наголовком „Скоро конец „Карпато-Украіни" із скромним підзаголовком „Мадярія получить обратно карпаторусскую землю". Ціле зміст одного числа того „Вістника" вистарчає, щоб пізнати собі якість українських членів „Автономного Союза" Андрія Бролія, який за намаганий державний злочин сидить у Празі на Панкраці та одночасно підписує далі як головний „Русскій Вѣстникъ" в... Ужгороді.

Вже у найближчий вівторок!

Велика Вечірка „Правничої Громади"

Салі „Народнього Дому". Джва Яблонського.

2822 1—2

Відїзд генералів з Хусту.

ХУСТ. КУП. Сьогодні генерали Ведраль і Прхаля виїхали з Хусту до Пряшева. Звідси ген. Ведраль поїхав до Братислави, а ген. Прхаля до Праги.

Церковно-релігійний часопис.

ХУСТ. КУП. Дирекція поліції дала дозвіл видавати релігійний часопис греко - католицької церкви „Благовістник". Редактором цього органу буде василіянський священник о. Саболь, відомий під літературною назвою Зореслав.

Карпато-український сойм мусить стати взірцем.

ХУСТ. КУП. Міністр Ревай заявив представникам чужинної преси, що сойм у Хусті буде одиноким тепер українським соймом у світі. Карпатські українці мають амбіцію засвідчити перед світом, що їхній сойм стане взірцевою законодатною і репрезентативною установою.

ЧЛЕНИ ДЕЛІМІТАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ВЕРТАЮТЬСЯ, ЩОБ СПОВНИТИ ВИБОРЧИЙ ОБОВЯЗОК.

ХУСТ. КУП. Українські члени демілітаційної комісії, що радить у Будапешті та може похвалитись успіхом, вертаються на кілька днів до Хусту, щоб сповнити свій громадянський виборчий обовязок у дні 12. ц. м.

Відповідь празького уряду на мадярський протест

У СПРАВІ ВИБОРІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає будапештенська радіовисильня, празький уряд переслав будапештенському відповідь на ноту у справі обмеження політичних прав мадярів у Карпатській Україні та недопущення мадярської виборчої листи. Прага стверджує, що:

1) не лиш мадярські партії припинені в Карпатській Україні, але й усі інші,

2) уряд Карпатської України дозволив на істнування мадярської національної ради,

3) всякі побажання цієї ради буде карпато-український уряд розглядати прихильно.

„Оссерваторе Романо" про Карпатську Україну.

РИМ. Ватиканський „Оссерваторе Романо" з 5. ц. м. приносить обширну статтю про реорганізацію Чехословаччини на федеративну державу трьох народів. Нова держава стануда віч на віч перед новими проблемами, які треба негайно вирішити, зокрема перед важними проблемами з церковної области. Відноситься це між іншим до церковних справ Карпатської України.

„Типовий примір зусилля церкви заспокоїти духовні потреби вірних — пише „Оссерваторе Романо" — маємо в Карпатській Україні. Наслідком віденського арбітражу епископ дієцезії Мукачів, що має свій осідок в Ужгороді, найшовся у положенні, що не міг виконувати своєї пастирської влади над віриими, що не попали до Мадярщини, тільки лишились в автономній українській державі. Щоб вдоволити потреби цих вірних Верховний Душпастир рішив післати в мукачівську дієцезію апостольського відвітатора в особі монсінійора Діонізія Нярадія, крижевацького епископа з Югославії. (Мусимо на цьому місці зазначити, що в Югославії є коло 40.000 українських еміґрантів, які всі є католики східнього обряду).

Іменування Преосв. Нярадія, що був уже апостольським адміністратором у дієцезії Пряшів, українці приняли з великим вдоволенням, а початок пастирської активности характеризують величаві торжества, в яких взяли участь представники влади. У своєму пастирському посланню Преосв. Нараді сказав м. і.: „В часах загального гніту, морального упадку й матеріяльної кризи, настав для нас радісний день, великий історичний момент. Бог, що своєю мудрістю керує долею народів, не забув і нас у своїй доброті... Останніми політичними договорами наше мукачівське епископство тяжко навіщено, зменшено, обкроєно. Одначе ніжне серце Святішого Пія XI, спільного батька всіх християн, забилось, бачучи нашу важку долю і поручило мені, щоб я занявся обкроєним епископством". Праця нового апостольського візитатора увінчалась уже дотепер обильним плодом — кінчить „Оссерваторе Романо".

Джерело надхнення „Ґазети Польскої".

Львів, 9. лютого 1939.

Коли річ іде про знання українських справ та національно-політичний напрямок — польську пресу можна поділити на такі групи: 1) Найчисленніша та, яка в українських справах відзначається подивугідним аналфабетизмом, що з ним упарі йде жест всезнайка, який авторитетним тоном промовляє про все і вся; ця преса є промотором і головним джерелом протиукраїнських настроїв у Польщі, вона підюджує польське громадянство та офіціяльні чинники, лякаючи їх маревом „української небезпеки", одночасно з найбільшим призирством висловлюється про українців, ображуючи їх у їхніх національних почуваннях і провокуючи до реакції, яка їм потрібна, як аргумент для дальшої україножерної кампанії. Та категорія польської преси є головним винуватцем низького рівня загальної політичної освіти польського громадянства, закоханого в гаслах демагогії, є теж головним спричинником атмосфери, в якій ніякий польський чинник не має відваги видвигнути і послідовно провадити конструктивну програму в українській справі. На чолі тієї преси стоїть „ІКЦ", від якого імени названа вся т. зв. „ікацова" преса, — а найпершим із усіх „ікацівців" це відомий п. Сар, який з невичерпаною енергією компромітує само поняття політичної публіцистики та щоденної журналістичної служби. Зродила той напрямок преси галицька старо-ендецька школа, але сьогодні та преса не кермується якоюсь розумовою політичною доктриною: вона радше кермується двома чинниками: чисто чуттевим підходом до українства, сліпою ненавистю до нього, — та торговельним інтересом, який каже тим видавництвам потурати вуличним настроям. 2) Другу частину польської преси творять ті часописи, які не можуть неґувати існування української проблеми, а проте її або недоцінюють, або не орієнтуються і не мають окремого референта для української тематики, яку редакція брала б постійно на увагу. Та частина преси „маркує" час до часу, що й вона про українські справи „пише", однак свого становища або не формулює або формулює його щораз інакше. Прикладом ґазети, яка засадничо заявляє свій прихильний підхід до українців, але страшенне мало уваги присвячує українсько-польським справам та взагалі українській тематиці і час до часу солідаризується з цілою пресою антиукраїнською (напр. у справі відомої травневої декларації УНДО чи у справі Карпатської України) є варшавський пепесівський „Роботнік", таким щоденником є подекуди і львівський „Век Нови", в якому поруч із дуже поважними статтями, з якими можна дискутувати, бувають найбільш псевдопубліцистичні дивогляди на українські теми, — до таких часописів належить і „Ґазета Польска", один із найповажніших польських щоденників, півофіціяльний орган влади та віднедавна центральний орґан ОЗОН-у. 3) Третю групу творять періодики, нещоденники, які постійно і систематично цікавляться українською тематикою і хоч (деякі) може ще не мають у цій справі свого ясного погляду, проте стараються виробити собі його, — для себе і своєї ідеольоґічної групи.

Коли „Ґазета Польска" завела у себе огляди української преси (які швидко занехала) та почала українським темам присвячувати цілі статті, чи то редакційні (М. С.) чи свого львівського кореспондента (С. М.) — ми привитали був це як поступ. А проте річ не в тому, щоб „було надруковане" та заповнювало друкарською фарбою місце в ґазеті, яка „повинна б" мати „щось для українців". У Редакції „Ґазети Польскої" сидить надто багато політиків, щоб вони не знали, що буває — краще мовчати ніж непотрібне і шкідливе сказати. Не ми визначуємо політичні лінії ОЗОН-у, що їх заступає найважніший орґан тієї організації, не нам теж визначувати, що потрібне і доцільне, а що зайве взагалі в якомунебудь польському орґані. Наше завдання — займати становище з погляду українських інтересів. А проте не можливий ніяка аналіза будьякого політичного явища чи будьякої політичної статті без спроби зрозуміти, який інтерес казав даній людині (державі, народові, урядові, ґазеті) ставати на таку, а не іншу позицію. Признаємося: не розуміємо політичного глузду, який казав півофіціяльному польському органові, офіціяльному органові ОЗОН-у, помістити у числі з 2-го ц. м. кореспонденцію п. С. М. зі Львова. Залишаємо на боці такі інформаційні квітки у тій статті, як напр. вістку, що „офіціяльний провід УНДО рішив перейти до рішучої отвертої боротьби з т. зв. внутрішньою опозицією" і що внутрішня опозиція, „щоб скріпити свої атути та вигляди" рішила випускати два видання „Діла". Коли автор писав ті свої ревеляції — всі воробці у Львові знали вже, що в УНДО дійшло до повного замирення, над яким від тижнів радила 8-членна комісія, та що два видання „Діла" були тільки кількаденним експериментом, що його спричинили чисто технічні умовини, витворені причинами абсолютно від українців незалежними. Такі „авторитетні" інформації свідчать тільки про те, що п. С. М. має велику відвагу брати на себе обовязок кореспондента зі Львова та підписуватись під своїми інформаціями, та що редакція „Г. П." має до нього таке довіря, що не вважає за відповідне його інформації перевіряти. Залишаємо теж на боці захоплення п. С. М. органом „розгістерезованих старців" „Земя і Наруд" та переконування читачів „Г. П.", що пп. Грабський, Ромер і Буяк мають за собою зорганізовану польську громадянську силу. Це речі для нас несуттєві, бо вони торкаються або журналістичних кваліфікацій одиниці або політичних поглядів, прикметних кожному пересічному східньо-галицькому полякові. Зате хочемо почути відповідь на що інше: **відколи це в інтересі всіх тих, що їх формально і фактично репрезентує „Газета Польска", лежить активно підтримувати тезу, що у Галичині, в межах польської держави, існує компактна територіяльна російська меншина, що живуть тут автохтони росіяни?!**

Одна ціла окрема частина статті п. С. М. в „Ґазеті Польскій" є палкою підтримкою галицького москвофільства. Не вперше і мабуть не востанне наші москвофіли користуються польською протекцією. Але досі та протекція проявлялася в той спосіб, що чинники, які хотіли їх підтримувати, користали з тактичних „тріків", що їх спеціяльно для тієї ціли видумували москвофіли: не було ще таких поляків, які називали б галицьких москвофілів „русскими", залишаючи два „сс" москвофілам для „внутрішнього вжитку", — зате завжди самі називали їх „русинами". На цьому ж спірався і поділ номенклятури в офіціяльній статистиці з останнього перепису і обіжник міністра внутрішніх справ про два терміни „руський" та „український". Але навіть найзавзятіші ендеки відразу заперечували, коли тільки хтось натякнув, що в Галичині є **росіяни.** І пок. Косковський виписав був у „Кур. Варшавскім" ген. Денікінові повну обурення адмоніцію, коли той неудачник радувався у „Поса. Новостях", що у Польщі є „3 міліонів русских".

Тимчасом п. С. М. скрізь на означення москвофілів уживає їхньої власної термінольоґії з „Русскаво Голоса". Що більше: він підкреслює, що українці помиляються, коли кажуть, що „нема взагалі на терені Східньої Галичини (Малопольщі) русского елементу (через два с)". Перетворення того часопису на щоденник він уважає саме доказом живучости та зросту сили того „русского елементу": чи наївність свариться тут з хитрістю, чи може це якась нова теорія ОЗОН-у, яка впроваджує у спис національних меншин Польщі ще автохтонно-територіяльну російську меншину в Галичині?! Ба, п. С. М. цитує за „Русским Голосом" чорносотенно-російську платформу про „національно-культурну єдність цілого русского народу" і не має слова застереження проти тієї теорії Погодіна! Він наївно тішиться теж, що москвофіли є „проти тиранії чужих агентур" на Закарпатті та ділить обурення „Русск. Голоса", що „витками Закарпаття" „тягне Берлін, а Прага помагає", але ніодним словечком не згадує про витки, на кінці яких було привязане москвофільство Дудикевичів...

Повторюємо: не нам диктувати польським відповідальним часописам їхню політичну лінію. Не знаємо, чи п. С. М. є настільки відповідальним виразником політичних поглядів „Ґазети Польскої", щоб поважно рахуватися з кожним його словом. Але ми хотіли б той часопис трактувати поважно. Остання його львівська кореспонденція це не тільки заява прихильности для галицьких москвофілів, але це апробата теорії „триєдиної нації". Джерелом надхнення п. С. М. стала стара московська школа „казьонних учених", які викували теорію про „єдінство русской культури". Чи джерелом надхнення „Ґазети Польскої" у підході до української проблеми не можуть стати вже інші критерії, як тільки збанкротований панросійський критерій?!

ік.

Про один двомовний зїзд з багатомовними епізодами.

Злука Волинського Союзу Молодого Села з „Севом". — Чому „Віці" сказали: вето? — Лист мін. Понятовського, компліменти п. Герата й українські контрагенти. — Перспективи.

Варшава, 6. лютого.

Надзвичайний зїзд **Волинського Союзу Сільської Молоді,** що відбувся в Луцьку 29. січня ц. р., викликав велике зацікавлення широких кол українського і польського громадянства. Писали про нього багато, але ніхто дотепер не насвітлив дійсного змісту і тенденцій тої оригінальної, як на сьогоднішні часи (актуальної польсько-української дійсности) — події. З дуже добре поінформованих політичних кругів дістаємо про цю справу низку нових інформацій.

Дня 29. січня ц. р. радили в Луцьку делеґати Волинського Союзу Молодого Села над складною дилемою: чи існувати надалі самостійно і таким робом, маючи за собою кілька „комуністичних" процесів, кандидувати на листу розвязаних організацій, чи шукати іншого виходу — практично: злучитися з польським Центральним **Союзом Молодого Села" („Сев").**

„Ріжні мотиви — пише на цю тему „Волинське Слово" — **диктували** провідним органам Союзу **поставити на порядок дня це питання, а найголовніший з них — що** таким чином Союз стає сильніший і дістає **опертя на міцнішу, загально-державну орґанізацію.**

Нелегко дійшло до ідеї консолідації, бо входило в гру **українське питання з огляду на переважаючу більшість членів української національности.** Але Головна Управа „Севу" прийняла в цілости засаду польсько-українського порозуміння і тому ніщо вже не стояло на перешколі переведенню фузії обох організацій селянської молоді.

Є характеристичний той факт, що інший союз селянської молоді т. зв. **Віці** (лівиця), відмовився від обєднання, бо не міг зайняти позитивного відношення до української справи".

Коментар „Волинського Слова" — надто односторонньо інспірований і маломовний. Як нам удалося устійнити, проект сполуки опрацювали детально у Варшаві на багатьох політичних конференціях волинських провідників польсько-українських організацій з центральними інспіраторами. Акцес В. С. С. М. до „Севу" скріпив позицію цього останнього й усунув марево інтервенції, до якої нагально починала стукати ціла польська „народова" опінія з домаганням негайно зліквідувати „комунізуючі й україніяуючі ґентури" Молодого Села. Керманич „Севу", рухливий польський політик **Герат,** відомий з частих авдієнцій у президента держави, які завдячує повній підтримці міністра Понятовського, пішов на всі примамливі уступки національного характеру, щоб тільки довести до значного чисельно-територіяльного побільшення впливів своєї організації. „Опозиція" групи „Віці" виглядає не так, як здається „Волинському Слову". На діді „Віці" не вступили до „Севу" з чисто **польських** ідеольоґічних причин, виказавши у відношенні до української справи неодноразово значно більше уваги і політично-розумового підходу, ніж всі інші польські ґрупи, дарма, що у практиці бували й жалюгідні випадки на мішаних теренах, де „Віці" вели політичну акцію (пригадаймо пісеньку „Нехай жие Україна, бо бо ми хцеми жонду Сталіна", що її співали у Краївці і поляки підчас відомих жуківських подій на Холмщині у 1936 р.).

Не без звязку з тою справою є останній виступ „Віці" у формі спеціяльного меншинного числа, більшість матеріялу, якого присвятила редакція (відомий діяч Нецько) українській проблемі. Знаходимо там м. і. такі міцні вислови:

„Політика націоналізму та ендеції на кресах була вигідна амбіціям ріжних ославлених Ярем Вишневецьких, але Польщу коштувала дуже дорого і рахунки за неї треба дотепер платити. Досвід учить, що ті, для яких „народові" строї і „патріотичні" фрази творять щоденний одяг і постійну їжу, поза криком і фанфарона-

ПАНАХИДА
За спокій душі бл. п. Пред.
МИКОЛИ ЗАЯЧКІВСЬКОГО
буде відправлена у перші роковини Його смерти, **в суботу, дня 11. лютого 1939 р.** в годині 4-ій пополудні на Личаківському цвинтарі, на могилі Покійного.
Управа Товариства Опіки над українськими емігрантами у Львові.

дою небагато дають краєві, а найчастіше спричинюють великі шкоди і нещастя. Становище публіцистів з „Політики" у багатьох випадках тотожне з меншинною програмою лівиці, отже заперечує тому, що проповідує Строніцтво Народове та що „практикує адміністрація".

Останнє речення — це прозора відповідь „Віці" на пропозиції „Сєву". Одначе тут мусимо зазначити, що таке становище лівих груп польської селянської молоді не рішатиме при зголошуванні акцесу до проєктованої пресової декларації, яка матиме радше загальнополітичний характер.

*

Вертаючись до самого луцького зїзду, треба зауважити, що він не мав загально-волинського характеру. Не прибули на нього делеґати аж пятьох вол. повітів, що треба пояснювати нехіттю української сільської молоді до співпраці у т. зв. мішаних орґанізаціях. З великим патосом відчитав голова зїзду **М. Задрожний** лист мін. Понятовського, ревного опікуна волинської молоді ще з його кремянецьких часів. У цьому листі до молоді міністр м. ін. написав кілька речень з українськими алюзіями:

„Факт, що ви являєтесь — пише міністр — частиною **кресового громадянства**, накладає на вас другий засадничий обовязок. Живете в середовищі, де побіч одвічно осілого полька мешкає через межу українець. Ви проголосили і проводите в життя засаду співжиття на підставі рівних прав та обовязків. Не може бути для вас байдуже, чию ідею ви проводите поміж себе й реалізуєте у розмірно невеликому ґурті людей. Конечним є поширити підстави цього діланя і притягнути нові сили.

Анальоґії тої заяви польського міністра хліборобства з його недавньою тернопільською енунціяцією, як бачимо, дуже великі.

Героєм зїзду став, зрозуміло, п. Ґерат, що компліментував волинянків за їх „уміння співжити на основі ідей Пілсудського й Петлюри". Українські контрагенти луцького порозуміння не дармували також. За реляцією луцького „Волинського Слова":

„Головним референтом справи обеднання Союзів був п. Л. Коваль, що надзвичайно яскраво підкреслив конечність зберегти дорібок здобутий на ґрунті співжиття польй української молоді та поширити його на інші воєвідства за посередництвом центрального Союзу Молодого Села. З українських промовців, що найлокладніше звєзували потребу обєднання Союзів, був інж. О. Питель. Цікавий був той уступ його промови, де він казав, що коли вже старше громадянство віддалося мріям про швидку зміну політичних взаємовідносин у Польщі й на Сході Европи взагалі, якої, мовляв, доконає Німеччина, українська молодь не повинна відходити від реального ґрунту й занедбувати будь-які можливості легальної праці. Тим більше, що дехто з українців памятає про те, як ходив німецький батіг по спині українського селянина."

Таке „дипльоматичне" експозе інж. Пителя викликало — як довідуюся — багато невдоволення серед авдиторії. Бо й дійсно нічого нового в ньому крім зайвого арґументу для польських „народовців" нема.

В обширних резолюціях на увагу заслуговують отсі характеристичні уступи:

„Співпраця селянської молоді — польської й української, в опертї на дотеперішній дорібок Волинського Союзу Сільської Молоді, поширюватиметься й поглиблюватиметься не тільки на Волині, але й у цілій Польщі, у всіх орґанізаційних комірках Центрального Союзу Молодого Села.

Центральний Союз Молодого Села вводить до своєї ідейної декларації, яка стає ідейною декларацією Волинського Союзу Сільської Молоді, таку точку:

„Ми, селянська молодь, будемо вірні вказівкам воскресителя Польщі й Вождя народу Юзефа Пілсудського. У взаємній пошані та братерській співпраці польського й українського народу вбачаємо реалізацію Його заповіту й найвеличніших традицій Речіпосполитої."

Волинський Союз Сільської Молоді збереже свій дотеперішній двомовний польсько-український пресовий орґан „Млода Весь — Молоде Село" з тим, що центральна влада Союзу подбає за поширення того часопису на всі „кресові терени", одночасно польські орґани „Севу" є орґанізаційною пресою для українських членів.

Своєрідний твір — це **Комісія для славянських справ,** у склад якої входять по два делеґати обох орґанізацій.

На тему луцького зїзду говорять у Варшаві дуже багато. Цікаво випало, що тої неділі, коли відбувався зїзд, б. волинський воєвода Юзефський був приявний на українській академії у Варшаві. З тим припадковим фактом готов дехто сполучувати ріжні комбінації...

Близький уже зїзд „Севу" (19. і 20. лютого у Варшаві), в якому візьмуть участь українські делеґати з Волині, покаже дійсність. **КТВ.**

Не гайся!
Тягнення 1-ої кляси вже 23. ц. м.
Не оминай щастя! Купи лос у Банковім Домі
Шітц і Хаєс
Львів, пл. Марійська ч. 6-7
(ріг ул. Коперника) П. К. О. 500.222.
ч. 338 1—2

З польської преси.

Таємничі вістки й шепоти п. Сара.

Під таким наголовком наш старий знайомий з „ІКЦ" п. Сар умістив у цьому часописі (ч. 41 з 10-го лютого ц. р.) статтю, що має ще один наголовок: „Як не вдалася „Велика Україна" — теревені про „Велику Білорусь". І ще один наголовок має ця стаття: „Спроба будувати мури довкола Польщі". П. Сар — відомо — спеціяліст не тільки від усяких „сепаратизмів", але й від особливого роду „журналістики.". Як журналіст п. Сар має одну засаду: робити з мухи вола. Ясна річ, що для такої цілі не треба проявляти багато ревности в перевірці фактів, історичних чи сучасних, бо навіть дуже часто треба їх так подати або так насвітлити, як цього вимагає тема. Тому саме статті п. Сара переповнені отими „таємничими вістками й шепотами" — що він і зазначив у наголовку згаданої статті — бо, Боже мій, хто і як їх сконтролює. Ось послухаймо. П. Сар стверджує, що у звязку з чехословацькою справою посилилася в Польщі українська політика.

„В міру розвитку подій це посилення росло і перейшло від стану нормалізації до форми схопленої в рями памятної декларації УНДО, яка диспозиційно і змістово покривалася з памятними виступами Генайна. Про українську справу почали дуже багато писати й говорити насамперед у чеській пресі, і потім поволі щораз голосніше, щораз ширше в пресі німецькій, французькій та англійській. Множилися в тій пресі статті, що походили з ріжних темних джерел, якими кермують ріжні міжнародні агенти, що вислуговуються завжди тому, хто добре платить."

Уявляєте собі, кілько то грошей мусіли б мати українці, бо хто-ж інший мав би за ту пропаґанду платити, щоб оплатити тих, які „вислуговуються тому, хто добре платить". Ми міркуємо не так складно, як п. Сар: якби цю акцію можна було зробити за гроші, то напевно був би знайшовся кращий платник від українців і та акція була б виглядала зовсім інакше. Ми мали навіть деякі зразки. Але, послухайте дальших „таємничих вісток і шепотів" п. Сара:

„Одночасно з цим працювала і працює зворохоблива пропаґанда на наших землях, що послуговується летючками і друками, друкованими за границею і які перекидають на наші землі через ріжні граничні пункти, передовсім з Закарпатської Руси. Діють ріжні впливи й ріжні інтереси. Важко в цьому колі інтересів, що намагаються послабити нашу внутрішню і міжнародню позицію, виловити якусь засадничу акцію. Діють тут авантурники ріжного типу, політичні і фінансові. Підтримують акцію матеріяльно деякі **банки і промислові фірми,** що завжди схиляються до рискованої ґри на дальшу мету. Є дані, які вказують, що між установами, які фінансують український експеримент, знаходиться один **паризький банк,** який колись багато гроша виложив **на експеримент Леніна і Троцького** (всі підкреслення п. Сара) в Росії. В цій справі зацікавлена також одна з великих **американських нафтових фірм,** яка втримує ріжних агентів та суто підсилює їх роботу ґрішми."

Цікаві „таємничі вістки", що? Добре знати. А ми все гадали, що за нашою справою у світі і пес не гавкне. А тут раптом банки, нафтові фірми, коли вже й не говорити про пресу. Ну?

„Одночасно з цим усім — пише п. Сар — ішла акція політичних агентів, що вислуговуються спеціяльним бюрам та інституціям держав, зацікавлених відносинами на сході Европи. Українська проблема в діяльности ріжних самозванчих представників України ставала предметом політичної ліцитації між зацікавленими державами. Отже ми стрічалися з цікавими хватами й ходами, з інспірованими енунціяціями й публікаціями, які у своєму характері і змісті намагалися одна одну перевищити. У плянах будови великої України ліцитувалися до тієї міри, що аж паризький військовий орґан „Ля Франс Мілітер" у межах тієї майбутньої України вмістив... Краків.

„А в міру як скріплялася агітація, в міру як зростала пропаґанда, пишучися і надувався „уряд Волошина" на Закарпатській Руси, де дійшли до слова ріжного типу українські агентури, що панують силою боївок і тримають мешканців тієї землі в карбах гострого терору. Йшла спроба будувати мури при наших південних границях на наших південно-східніх землях, ішла праця, що мала на меті послабити нас українською проблемою внутрі і назверх. Будували рамя, що опоясує нас і намагається стиснути артерії нашого природного розвитку."

Але все те — каже п. Сар — змінилося в останньому часі:

„В останньому часі — треба признати — українська справа значно притихла. Просто перестала бути модна. Ріжні політики переконалися, що це рискована ґра, і ріжні фінансісти дійшли до висновку, що спекуляція тим крамом на довшу мету не виплатиться."

Та лихо не спить. П. Сар бачить іншу небезпеку: „таємничі вістки і шепоти" про те, що „у Латвії, особливо в Летґалії серед білоруської людности йдуть балачки про нову республіку, яку мають створити з відірваних від Латвії земель і яка має називатися „Кривія". І далі п. Сар довідується, що та „Кривія" — це щось у роді Карпатської України та що вона має бути завязком Великої Білоруси, білоруським Піємонтом. І дошукується п. Сар чинників, що були б зацікавлені в будові тієї Великої Білоруси і знаходить... німців, тобто їх пляни великого походу на Схід. Цікаві ті „таємничі вістки і шепоти" п. Сара.

НОВА КНИЖКА! НОВА КНИЖКА!
ВАСИЛЬ ТКАЧУК
„Зимова мельодія"
нариси
Ціна 1 зол., з почт. пересилкою 1.15 зол.
341 Набувати у всіх книгарнях. 1-3

НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЯТ У ЛЬВОВІ.

Як подає КУП. в Берліні появився декрет про зміну мережі німецьких консулярних станиць. Консуляти у Трієсті та у Братиславі заміняють на генеральні консуляти, крім того утворять консуляти в Хусті, у Львові та в Тешині.

Хроніка Совітської України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

Будова педесталу памятника Шевченкові в Києві наближається до кінця. Почали планувати майдан, на якому будують памятник. Парк імени Боровського, де стоятиме памятник, мистецько оформлюють. Над ескізами його оформлення працюють малярі й архітекти.

За останній квартал в Житомирській області відбулося більше як 100 лекцій і мистецьких вечорів, присвячених памяті Шевченка. При районних і сільських клюбах створено багато літературних гуртків, де вивчають життя і творчість Шевченка. 300 клюбів задять до ювілейних днів інсценізації з творів Шевченка. Організують екскурсії ударників-колгоспників на Шевченкову могилу.

На батьківщину Шевченка виїхала велика екскурсія колгоспників з Решетилівського району полтавської области.

У селі Клюсах, Городнянського району на Чернигівщині відбувся багатолюдний мітинг і великий літературний вечір, присвячений памяті поета, з участю відомих українських письменників.

ПАМЯТНИК ПУШКІНОВІ.

В Києві, на площі імени Лисенка, поруч з оперним театром почали будувати монументальний памятник Пушкінові. Бронзова його постать перевищує 5 метрів. Мабуть у Москві думають Пушкіном знеутралізувати вплив Шевченка.

ПЛЯН РОЗВИТКУ КИЄВА

Плян реконструкції Киева передбачає поширення міста в південному напрямку, здовж Дніпра, утворенням нового Печерсько-Звіринецького району. Поширяться Київ і в західньому напрямку новим районом Куренівсько-Петровського. Повстає й новий великий район за Дніпром. Усі урядові установи зосередять у центрі міста, чимало вулиць переплянують. Плян передбачає утворення двох велетенських кілець з деревами, що охоплюватимуть місто, одне всередині, друге на периферіях міста

ПІДГОТОВА ДО ВЕСНЯНОГО СІВУ.

Зима цього року в Україні досить незвичайна. Тепло, сонячно, нема снігу. Отже треба бути цілком підготованим до весняної засівної кампанії та провести її якнайшвидше. Це особливо торкається південних областей. Міжтим в Одеській области на 25. січня відремонтовано тракторів тільки 50% пляну, 830 тракторів не мають запасових частин, а в харківській тракторній фабриці на складі лежить запасових частин більше, ніж на півтора міліона карбованців. Крім цього в области є машино-тракторні майстерні для підручного ремонту. Друга одеська машинотракторна майстерня має опінію „передової". Посередині її подвіря величезна калюжа, з неї виглядають комбайни, тракторні плуги, між якими плавають гуси та качки. Трактори що від осени застрягли в непролазному болоті... В области очищено тільки 60% зерна, при чому з очищеного багато некондиційного. В такому самому, якщо не гіршому стані, підготова до весняного сіву в Київській области, Чернигівській, Житомирській. Взагалі по всій Україні відремонтовано тракторів 39% пляну.

МЕДИЧНА СПРАВА В УССР.

В УССР є 12 медичних інститутів, які випустять цього року понад 3 тисячі лікарів. За останніх 10 років випущено 13.079 лікарів. Є також в УССР 229 медичних шкіл. Працює тепер в УССР 23.202 лікарів і 57.710 осіб середнього медичного персоналу. Кількість сільських лікарських дільниць у Совітській Україні доведено до 2.297, фельчерських пунктів до 5.300. Проте, як ствердженно на першому всеукраїнському зїзді сільських дільничних лікарів, досі не зорганізовано комплетно 606 лікарських сільських дільниць. З одного боку лікарі неохоче виїздять на село, з другого побутові умови лікарів по селах дуже недобрі, часто лікарі дослівно не мають помешкання, відмічається великий брак ліків, навіть зовсім недефіцитних.

ШКІЛЬНІ СПРАВИ.

Перший піврік шкільного року закінчено в УССР з досить низькими показниками успішности. Найбільша неуспішність шкіл це з російської мови. Багато вчителів російської мови пропускають лекції. В самій Одеській области за перший піврік пропущено 3.545 годин російської мови. Часописи добачують причини цього в недопускально повільному ліквідуванні наслідків шкідницької роботи „ворогів народу".

„ДИВНА НЕОБІЗНАНІСТЬ".

У статті під такою назвою київська „Літературна Газета" закидає статті якогось Цвельова п. н. „К изучению украинской литературы" в московському журналі „Что читать" політичну помилковість, неграмотність і повне незнання української літератури (дослівно!). Справді, Цвельов зазначає, що в українському фольклорі існують виключно думи, а потім безпосередньо переказує до XIX-го століття, де використовує тільки Літературну Енциклопедію. Але навіть не зумів правильно переписати прізвище Квітки, називаючи його „Квітко". Шевченкові Цвельов приділив 29 рядків (на 2 більше ніж Квітці), залишаючи поза увагою майже всю творчість поета. Зазначає також цей „знавець української літератури", що „Кобзаря" видано

В 15-ті роковини смерти
Ольги Басараб
відбудеться в Соборі Св. Юра ПАНАХИДА в неділю 12-го лютого 1939, в год. 6-тій увечір, а Служба Божа в понеділок 13-го лютого 1939 в год. 7. ранком, на які запрошує Рідня.

вперше року 1905. Лесю Українку Цвельов називає „ліричною поеткою" й виявляє повне незнання в характеристиці її творчости. Коцюбинському приділено тільки три рядки. Таксамо мало місця приділено новій совітській українській літературі. „Всі ці пропуски говорять більше ніж про необізнаність". „Дивно — закінчується стаття — як подібна писанина могла потрапити на сторінки журналу „Что читать"... Ось тобі і „братерське" ставлення братерської літератури!.. В усякому разі якого пів року тому не можна було зустрінути таких статтей на шпальтах української совітської преси.

КІНО.

В київській студії закінчили накручувати колірову фільму „Сорочинський ярмарок". Незабаром випустять фільми „Щорс" (ще від 1935. року „крутять" цю фільму!) і „Вершники".

ПРИГОДИ ОДНОГО ЛИСТА.

Як відомо, тепер в СССР доручають самостійно вивчати всілякі політичні науки, звертаючися по пояснення до компетентних чинників. З цього приводу чи ні, але вчитель школи на Красногорівському заводі Сталінської области надіслав листа до редакції київської газети „Комуніст", органу ЦК КП(б)У з проханням зясувати йому, чи є ріжниця між нацією й національністю. Невідомо, що саме побачив редактор „Комуніста" в цьому листі, але відправив він його до секретаря Сталінського міського партійного комітету. Секретар міському, знаючи, що Красногорівка знаходиться в области, отже підлягає не міськомові, але обкомові, поклав замітку: „надіслати до обкому". До обкому лист надійшов з заміткою: „Надсилається одержана скарга товариша Дмитренка з приводу питання скарги поміж нацією й національністю". А згодом здивованому Дмитренко одержав усе це листування з пропозицією обкому дати негайно пояснення по суті своєї „скарги". Л.

Утікачі з Катальонії вертаються до національної Еспанії.

Нова група утікачів з Катальонії перейшла під Вайон з Франції до національної Еспанії. Через граничний міст з Андеї перейшло до національної Еспанії кілька тисяч червоних мілиціонерів.

ЕВАКУАЦІЯ ВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ ДО ФРАНЦІЇ.

У французькій пограничній місцевости Пертюс відбув прем. Негрін конференцію з генералами Рохо і Фагальде. Вони рішили перевезти до Франції ввесь воєнний матеріял через Пертюс. Відділи перейдуть кордон між Коліє та побережжам.

З французького погранича щораз ближче чути гук гармат. Національні літаки часто бомбардують шлях Фігерас—Пертюс.

ЕСПАНСЬКІ ПОЛІТИКИ У ФРАНЦІЇ.

Прем. Негрін перебуває в кількома міністрами в Пертюс; він переходить раз на один бік кордону, раз на другий.

Провідник еспанських комуністів Діяз та мін. Хіраль приїхали до Парижа. Приїхав тудн з Женеви також президент Азаня.

ЗМОТОРИЗОВАНІ ЧАСТИНИ ЕСПАНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ ПЕРЕЙШЛИ КОРДОН.

Змоторизовані частини 2. і 12. червоного корпусу перейшли французький кордон у Пертюсі, піхота з тих корпусів увійшла на французьку територію в Коль Альберс. Самоходові колони привезли чимало воєнного матеріялу, який зложено в Булер. Рівночасно приїхало до Франції 15 панцирних самоходів і 6 повзів. 18 корпус освоює відворот панцирних і змоторизованих військ. Головна частина військ відступає з Фігери на Пертюс.

Найкращий матеріял і довголітній досвід
створили найвищої якости машину до шиття марки „ПФАФФ" для домашнього вжитку і кравецтва.
Генеральне представництво і продаж
Юліян Ломаґа Львів, Валова 11. Тел. 228-70.
ч. 3004 4—7 Прецизна направа машин у власному варстаті.

Хорвати домагаються перебудови Югославії на федерацію на взір Чехо-Словаччини.

Як подає білгородський кореспондент „Наєс Вінер Тагебляту", хорватське питання вибивається на перше місце в югославянській політиці; неможливо його розвязати без д-ра Мачека, що при недавніх виборах здобув велику більшість хорватських голосів. Він згори не робить ніяких пропозицій і лише заявляє, що до Білгороду належить ділами розвязати т. зв. хорватське питання.

Як інформують з хорватських кол, ця розвязка мала б виглядати ось як:

1) Білгород визнав би, що хорвати — це окремий нарід, який має основу до того, щоб користуватися правом самовизначення народів.

2) Конституція визнає історичну хорватську державу, яка довгими століттями була в персональній унії з Малярщиною, обіймаючи Хорватію, Славонію та Дальматію.

3) Хорватія дістала б широку автономію під панованням Караджорджевичів, побіч сербської та словацької держави. Югославія — подібно як тепер Чехо-Словаччина — складалась би з трьох держав, що мали б лише спільного голову, армію, закордонну політику та деякі господарські і правничі справи. Це вимагало б основної зміни конституції.

Насувається питання, чи хорвати погодяться зачекати зі зміною конституції до повнолітности короля (3 роки), вдоволяючися до того часу широкими уступками в рамах теперішньої конституції.

—o—

НІМЕЧЧИНА Й ІТАЛІЯ НЕ ХОТЯТЬ ПЛАТИТИ НА КОМІТЕТ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

В суботу приходить річинець платности рати на кошти утримання комітету неінтервенції, з чого 80% покривае Англія, Франція, Німеччина й Італія.

Ці дві останні держави — як міркують у політичних колах — не заплатять своїх уділів з огляду на те, що в теперішній ситуації дальша діяльність комітету неінтервенції зайва. Ця заява буде становити кінець комітету неінтервенції

Економічний огляд.

Реформа грошевої політики в Польщі.

Ще заки вістка про рішення Ради Банку Польського щодо зміни статуту цього банку дісталась до преси, доводилось чути тихцем передавані вістки про підготову „якогось експерименту". Від трьох днів відомо вже, що це за „експеримент": польська грошева політика зриває з фетишем золота, допускаючи т. зв. **фідуціярну емісію,** яка не матиме підкладу в золоті. Ця фідуціярна емісія обмежена до 800 міл. зол., чи пак за дозволом міністра скрбу — до одного міліярда і 200 тисяч. **Дальша емісія, поверх цього контингенту, буде мусіти мати покриття в золоті у висоті 40 відсотків.**

Теперішній обіг гроша разом з негайними зобовязаннями є в Польщі 1 міліярд і 574 міліонів золотих. Згідно із зміною політики покриття **тільки частина** цього мусілаб бути покрита, а саме: при долішній межі фідуціярної емісії 774 міліонів, при горішній межі— 374 міл. Маючи на увазі запас валютарного золота, що ним розпоряджає Банк Польський, останній матиме можливість значно збільшити обіг банкнотів, виявляючи значний **лібералізм у кредиті** в користь господарського життя, зокрема при здійсненні широко-закроєної **програми інвестицій.**

Треба зазначити, що паритетна вартість польського золотого (його відношення до золота та інших валют) **залишається незмінена.** Також втримана має бути дальше **засада вимінности** банкнотів на золото.

Нема двох думок, що запроектовані зміни в статуті Банку Польського, зміни, що їх прийняти мають 13. ц. м. загальні збори акціонарів цього банку, матимуть величезний вплив на дальший хід господарських процесів у Польщі. Відкладаючи дещо ближче обговорення згаданої реформи грошевої політики Польщі до чергового „Ек. Огляду", згадаємо тут ще, що зміни статуту не вичерпуються справою покриття банкнотів і негайних зобовязань Банку Польського. Цих змін є більше, а дотичать вони: впорядкування і обєднання деяких кредитів Банку П., відношення висоти кредитових операцій до стану векслевого портфелю, закупна процентових паперів на рахунок банку, речинців платности векслів, що походять з реєстрового і задаткового сільсько-господарського кредиту, границі безвідсоткового кредиту для державного скарбу не (100 а 150 міліонів) і інших речей.

Зміна статуту Банку Польського найшла широкий відгомін у пресі, яка назагал поставилась до неї, зокрема до реформи грошевої політики позитивно.

Н.

Господарство в національній Еспанії.

Упорядковані умовини — Строга контроля уряду. — Багатство сирівців. — Інтенсивна праця в промислі. — Гріш спертий на довірю.

Актуальні інформації про економічні відносини в нац. Еспанії принесла газета „Попольо д'Італія" в дописі її співробітника.

В цю пору, коли військо ген. Франка веде жертвенно, а вірою в успіх, свою переможну офензиву, треба найти теж слова признання для економіки національної Еспанії. Запілля переможної армії — це не безголовя і хаос знищеного війною краю, а

упорядковані умовини для нормальної праці і життя,

що представляє вповні контрастову картину до всього, що діється в червоній Еспанії.

В усіх галузях промислу йде інтензивна праця, як рідко давніше. Також виростають нові галузі промислу в рамцях теперішніх можливостей. Назагал можна сказати, що Еспанія в часі громадян. війни наглядно взялась до виробництва готових артикулів, тоді, коли раніше — до війни доходила у своїй продукції найдальше до півфабрикатів. Конечність змусила тепер усе, що можливе, виробляти у краю. Імпорт обмежений тепер до тих сирівців, яких нема в Еспанії, як: бавовна, шафта, целюльоза, тощо. Також бракують деякі машини для виготовлення інших машин.

УСЕ, ЩО ПРИХОДИТЬ З ЗАКОРДОНУ ПІДЛЯГАЄ СТРОГІЙ КОНТРОЛІ.

Мережа урядів, що мають нагляд над оборотом зі закордоном і вирівнальна система (клірінг), мають завданням зберігати самовистачальний характер господарства. Цей характер має теж ринок праці: працювати в нац. Еспанії можуть тільки ті чужинці, які працювали в Еспанії вже до 1932 р.

Коли йде про сирівці, якими багата Еспанія, то майже всі вони є в посіданні національного табору, з виїмком ртути (єдина копальня в Альмаден) і калі, що лежать ще на території червоних. Зате тяжкий промисл є в руках націоналістів (Каталонія має головно легкий промисл — додає автор, який писав цю статтю ще перед здобуттям Барселони, столиці Каталонії). Копальні піриту в Гуельва не спиняли загалом своєї праці, не вважаючи на близькість фронту.

НАЦ. ЕСПАНІЯ НЕ ТІЛЬКИ ПОКРИВАЄ СВОЄ ЗАПОТРЕБУВАННЯ В МЕТАЛАХ, АЛЕ Й МОЖЕ ІХ ВИВОЗИТИ.

Найважніші копальні залізної руди лежать на півночі, в баскійських провінціях, коло Сантандер; в Астурії. Також поклади міді Андалузії є на території, що давно звільнена від червоних. Також вугілля цинку й олова. Державна контроля ведена дуже строго, також у підприємствах, що їх власниками є чужинці. Важні продукти віддає вона до розпорядження господарства, а зайві позволяє вивозити.

З давніх малих локальних картелів і трестів либерального типу повторились

т. зв. комітети,

що підлягають державній контролі. Всі промислові підприємства працюють повною парою. Деякі з них перестроїлись на потреби війни. Одно з найважніших — це „Альтос Гермос де Біская" (високі печі з Біскаї) незалежко Більбао. Це підприємство має копальні вугілля, фабричні залізниці і кораблі, які стоять у пристані Більбао. Величезні модерні споруження до обробки заліза, до добування вугілля і переробу його на побічні продукти, затруднюють 8.000 робітників, які заробляють денно коло 15,45 песетів кожний. У 1929 р. виказали ці заведення максімум виробництва (415.000 тон заліза і 450.000 тон сталі). Політичні і суспільні заколоти зменшили відтак їх продукційну спроможність. У часах, коли в Більбао були червоні, заведення ніби були чинні, але червоні не вміли скористати з цього факту, так, що їх виробництво дало на небагато сотень тон заліза. Від вересня 1937 (по переході Більбао в червні 1937 р. в руки національних військ) продукція заведень „Альтос Гермос" осягнула повну висоту. Сьогодні Більбао освітлене вечором олійом полумені із високих печей і гарячкова праця йде там в усіх численних фабриках довкола міста. Швидке і несподіване відвоювання еспанської півночі віднесло національній економіці великий сирівцевий терен.

ЗАТЕ ЧЕРВОНІ НЕ МАЮТЬ КРАЄВИХ СИРВЦІВ І КУПУЮТЬ ІХ ЗА ПРИСВОЄНЕ ДЕРЖАВНЕ І ВИМУШЕНЕ ВІД ГРОМАДЯН ЗОЛОТО.

І не вважаючи на те, що нац. Еспанія не має золотого покриття, вистачає довіря до здорового життя трудового господарства, щоб банкноти курсували без перешкод. Також закордон має більше довіря до національної еспанської песети, ніж до червоно-еспанської, якої золоте покриття розвіялось з вітром на всі сторони світу.

До армії робітників приділено теж полонених. Вони дістають порядний військовий харч і пів песети денно. Якщо це червоні еспанці, яких жінки є на звільненому від червоних терені, то жінка дістає 4 песети денно і 1 песету на кожну дитину. Охайности, які повстають у процесі праці з такого винагородження полонених-робітників, ідуть у користь публичної допомоги. В означених годинах можна бачити полонених, як вони йдуть групами до праці, супроводжені вояками. Це знак, що вони не почуваються але в національ-еспанському режимі.

Казкові є багатства природних продуктів, на які може спертись національна Еспанія. Крім мінералів і металів, належить туди хліборобство і риболовство, особливо в Кантрабрійському Морі (біскайському заливі) й на Атлянтику. Сама ловля сардельок дає річно 8 міліонів кг. Коли йде про **сардинки,** то Еспанія має **світовий монополь.** У Віго, найважнішому центрі, працює безумовно велика кількість фабрик, з яких деякі дають денно до 160.000 коробок сардинок. Нац. Еспанія має 95% рибозовлі в своїх руках.

Тому, що в національній Еспанії сирівь повний спокій, може й праця сирівь мирно проходити. Ціни на харч. засоби очевидно підвелись, бо багато з привожених артикулів бракує. Але завдяки довірю, яким користується уряд, руну за товари нема. В крамницях можна все, що потрібне, дістати. Нема недовіря до гроша, хоч він покритий тільки національною працею.

Довіря і праця дійсно більше варті, ніж золото.

З Карпатської України.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ ОДНОСТАЙНИХ ЦІН У ХУСТІ.

До столиці Карпатської України, Хусту, приїхав шеф великого торговельного дому одностайних цін у Празі відомої фірми **Андер і Син** (АСО), щоб закупити там відповідне приміщення для філії. Йшли переговори про купівлю дому Словацького Банку коло почти. Але до згоди не дійшло. Тому представник фірми Андер і Син розглядається дальше за відповідним обєктом. Ця фірма фінансово дуже сильна. Тому хоче вона, як одна з перших, осісти також у столиці Карпатської України.

УЖГОРОДСЬКА СПІЛКА „РУСІНКА" ЕВАКУОВАНА ДО ПРАГИ.

Чеська торговельна фірма карпатсько-українського народнього промислу „Русінка", яку доводилось нам стрічати на Празьких Торгах, де вона реклямувала наші вироби (гуцульські ліжники, тощо), як вироби російського народу (про це писали ми свого часу в одному з репортажів), переселилась із Ужгороду до Праги. Там відчинила вона свій склад. Випродавши більшість із евакуованого товару, робить тепер заходи, щоб отягнути свої товарові запаси, ложені в Заріччі і в Сільцях.

(Цікаве, чи фірма „Русінка" зміннть назву і прийме термінольогію у своїх реклямових кампаніях згідно з духом часу, зі змінами, які заістнували на Карпатській Україні, чи дальше зберігатиме своє русотяжство, представляючи м. ін. гуцулів... російським племенем).

ЧЕХИ ЗАЦІКАВИЛИСЬ МОЖЛИВІСТЮ ЕКСПЛЬОАТАЦІЇ ВУГІЛЛЯ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Про природні скарби нашого Закарпаття можна зустрінути тепер особливо в німецькій пресі окремі статті. Також чеська преса обговорює потребу заняттсь ближче підземним багатством Карпатської України. Коли йде про вугілля, то находимо в чеській пресі отверту заяву, що після втрати карвінського басейну мусить ЧСР звернути увагу на вугільно-експльоатаційні можливости на Карпатській Україні. Там є більші ложища (Тячів, Нижня Апша, Вільховець, поріччя Ужа та Ільниці), де можна би денно добувати до 2.0000 тон, і менші ложища (Довге, Криве, Іршава, Ільниця, Липовецька Поляна), які теж оплачується експльоатувати. Карпато-українське вугілля — як зазначує чеська преса — блискуче, чорне, не розпадається та має добру топливість.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ЯКТО „УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ" ВИГРАЛИ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ТОРГОВЛІ...

Ще в цьому місяці має відбутись у Катовицях цікавий процес, в якому виступає „Централа Ґаспадарова Кунцуф Войскіх" проти фірми „Паліво", сп. з обм. пор., що є емаґатією Поль. Вугільяної Конвенції. Справа в тому, що згадана „Централа" хотіла перебрати у свої руки продаж вугілля на терені „східних кресів". Вона створила 51, а згодом ще 13 пунктів продажу та заангажувала інструкторів-аквізиторів, спираючись на договір з фірмою „Паліво". Та остання досить швидко уневажнила договір, ніби то під таємним впливом якихось „чинників", паралізуючи — мовляв — акцію польщення торговлі. Мало того. „Паліво" (подаємо дослівно за „АВЦ" з 1. ц. м.) **віддало всі свої комісові склади рільничо-торговельним українським кооперативам,** а „Централя" стратила змогу продавати вугілля на теренах східніх воєвідств. Так виграли українські кооперативи проти польської торговлі." Треба памятати — додає дальше АВЦ — що було це в часі великого впливу воєводи Юзефського, який „горлівсе" опікувався українськими кооперативами.

Напевно є між поляками чимало таких, які повіяли цій казці немов в „1001" ночі, якто волинські українські (в 1937 р.!) кооперативи дістали монополь на продаж вугілля на Волині і зупинили акцію польщення торговлі на волинському терені, — все те завдяки „горлівому" опікупові української кооперації на Волині воєводі Юзефському...

ПОЛЬЩА І СУДЕТИ.

На польсько-німецькій конференції у справі товарового обороту, що почнеться 14. ц. м., обговорена буде теж докладно справа торговельних взаємин зі Судетами, як частиною Німеччини. З цього приводу в польській господарській пресі находимо ось-такі інформації:

Устійнення умовин товарового обміну зі Судетами має доволі велику вагу, бо Польща утримувала з цією провінцією, **коли вона належала ще до ЧСР, оживлені взаємини.** Предметом польського експорту до Судетів були головно **сирівці,** серед яких **лен** стояв на першому місці. Зновуж з Судетів Польща привозила чимало промислових артикулів.

Покищо належности за імпорт з судетського терену Польща блокує в Розрахунковому Інституті, а належитости за вивіз зі Заользя блокує Німеччина в себе. Цю справу треба остаточно полагодити й обороти Польщі з Судетами і Німеччини з Заользям треба звязати з польсько-німецькою контингентовою і розрахунковою системою.

Сторінка без політики.

На висоті 8.548 метрів власними ногами.

Появилась водночас англійською і французькою мовою книжка Г. В. Тільмана п. з. „На верху Нанда-Деві", учасника великої англо-американської виправи в 1936 р. на вершки Гімаляїв. Нанда-Деві це один із верхів частини Гімаляїв, ланцюга на 2.500 км. довжини з сотнями шпилів, між якими є теж славний Еверест, досі недосяжними. Нанда-Деві завишки на 8548 м. здіймається у провінції Гарваль, майже всередині ланцюга на 300 км. на північний схід від Дельгі. У виправі взяли участь альпіністи Тільман, Одел, Гавстон, Браун, Картер, Еммонс, Люмінс і Льойд, разом із носіями. Вони розбудовували поступневі шатра у поході на верх. Остання збірна їх зупинка була на 7.250 м.; після двох переходів вони досягли 7.830 м., потім іще 8.000 м. Тут тільки двох із них Тільман і геольог Одел зважились 29. серпня 1936. попробувати знятись на сам шпиль іще на 548 м. вище.

Саме цю останню спробу описує Тільман, з якого книжки перекладаємо вирівки.

Сніг і холод.

„ Ми встали в год. 5. зранку, щоб почати прикру кухонну працю і ще прикрішу — зїсти сніданок та одягнутись. Сказати „встали" це переборщити, бо ми тільки розплющили очі, а всю ту панщину треба робити в ліжку і нема часу чекати, щоб натягнути чоботи. Користь з малого шатра, яким так погорджуємо в теплому підсонні така, що наші ліжка одне при одному близенько і чоботи при нас теж і на щастя від цього сусідства не перемінюються в кригу. Через замерзлі чоботи можна сильно спізнитись; треба їх сильно намащувати оливою.

„Ми були готові в год. 6-ій. Холод гриз нас, бо сонце ще не встало зпоза плечей Нанда-Деві і дув західній вітер. Як ми будемо виглядати вище на чортівському хребті і що варт линва тверда як дріт, яка звязала мене з провідником передімною? Вся потіха була в тому, що мій товариш недолі вже раз пхався цією стежиною і що остаточно варт жертвувати життям для такого експерименту.

Стрімкою стіною.

„Скеля, на яку ми пнялись, мала 300 м. завдовшки і складалася з цілої низки обривних скель і засніжених ступнів. Ліворуч видко було майже прямовисний спад у велике провалля напроти страшних облазів, праворуч стрімка стіна, що належала до скелистого манцюга. На наш настрій вплинуло тільки те, що крижка скеля замерзла як камінь. На щастя теж мій товариш геольог не потребував збирати нових камінців до свого наплечника".

Мандрівник описує, як вони вибравши напрям не бачили перед собою шпилю, бо лізли по стрімкій стіні, що звисала над головою. Чим далі, то сніг ставав мякший і нога западалась у ньому по коліно. Враження було таке, наче у бавовні. Вони тішились, що тримаються на поверхні, а не шезають. За кожним кроком мусіли робити сім до вісім віддихів. Відпочивали часто. Сильне сонце висушувало їм уста і виснажувало. Бували хвилини, коли вони хотіли сховатись у тіні скелі, щоб перечекати аж сонце зайде і лізти на верх уночі. Коли побачили над собою Нанда-Деві підкріпились чоколядою і снігом. Верх мав іще 100 мет. Треба було йти стрімким рівчаком, покритим снігом. Дорога йшла наче коридором. В одній хвилині щось засвистало; це крига завбільшки 40 метрів летіла вниз недалеко них. Ледовал посунувся на пів метра від палиці Тільмана. Це була віддаль, на яку смерть пройшла мимо.

Погляд довкола.

Вершок Нанда-Деві це площина на 200 цм. завдовшки і 20 м. завширшки. Рідко коли на такій висоті може мандрівник мати під собою такий широкий і вигідний погляд довкола. Здебільша хмари і вітри не дозволяють навіть оглянути місця перемоги. Тут було місце на прохід, свіже повітря, сонце і гарний вид. Приємна була свідомість, що це найвищий шпиль на сотні кільометрів довкола. На тій висоті, що була мрією сотні сміливців і покійників, куди не могли дійти навіть їх інші товариші, вони пробули всього 45 хвилин.

Поворот був іще важчий через діри, які вони поробили йдучи вверх. По дорозі зустріли тільки одного птаха, що видавався їм нечистим духом цієї здобутої твердині

Без штучних засобів.

На закінчення книжки автор зазначує з гордістю, що вони не користувалися ніякими штучними засобами у своїй прогульці, з винятком горівки-помаранчівки. Вони навіть не вживали сверлів, щоб діравити сніг чи скелі. Тільман доказав теж, що в найтяжчому етапі дороги не треба користуватися носіями, а треба мати все потрібне з собою. Кожний з мандрівників повинен уміти працювати якнайтяжче, коли прийде відповідна хвилина. Цікаве і те. що дружина складалась з членів різних країв, не всіх раніше знайомих і що перші три місяці подорожі вистачили, щоб вони зжилися з собою як брати, яких єднає спільна мета.

Хто обїхав світ довкола?

Американський летун Говард Гюз, що облетів довкола світ, зробив приблизно 14.500 миль. Виринає питання, чи можна це назвати подорожею довкола світа, коли рівник має 24.902 миль. Сер Чарльз Кінгсфорд Сміт обїхав 26.000 миль, але не нараз, тільки у двох етапах у 1928. і 1930 р. Амелія Іргарт уже добігала до мети, коли пропала на Пацифку. Вілей Пост зробив більше на 800 миль від Гюза, але теж неточно. Про Бирда, що обїхав південний бігун в одному місяці теж не можна сказати, що зробив подорож довкола світа. Американська преса недавно пригадала, що единий, який досі оплив світ направду був... Магелян у своїй подорожі від... 1519 до 1522 року.

—o—

Глухий абсольвент хліборобської академії.

Перед кількома днями в латиськім університеті здобув дипльом абсольвента хліборобського виділу із відзначенням зовсім глухий студент. Той студент — це 25-літній селянський син, який, не зважаючи на своє каліцтво, скінчив студії за 7 літ. Молодий хлібороб сам управляє батьківську землю. По кількох роках він навчився відчитувати слова з укладу уст і міг користати з усіх викладів та брати участь у семинарах та вправах разом з іншими студентами.

Ювилей чаю.

У Льондоні святкували недавно 300-ліття того славного дня в Англії, коли вперше почали пити чай. Місто влаштувало великий хоровід, що нагадував карнавалову ревію, зображаючи найважливіші моменти, звязані з історією чаю. У поході йшли представники різних народів і рас, що плекають чай. Перше місце займали китайці, бо Китай, а не Індія є колискою чаю. Перші знавці чаю відкрили, що його смак і запах залежить від добірної сполуки різних родів чаю. Повстало окреме становище „змішника", що пробував змішувати всякі сорти чаю, щоб добути якнайкращий запах і смак. Такі смакуни рідкі і їм дуже добре платять. Що-року найкращу змішку з усіх минулорічних жнив дістає в окремій скриньці англійський король. З нагоди ювилею чаю порішили одну дорогу фунтову скриньку зразкового чаю продавати на добродійні цілі. За таку скриньку мілїонери, що в Англії радо стають філянтропами, платитимуть величезні гроші.

—o—

Найстарші метеорити світу.

В совітськім геольогічнім музею в Москві переховують три найстарші — на думку совітських учених — у світі метеорити.

Метеорит „Августіновка" ваги 400 кг. знайшли в 1890 в полудневій Росії на глибині кількох метрів під землею. Як ствердили досліди він походив із третьорядної епохи, отже був би найстаршим метеоритом, що його колинебудь знайшли на землі.

Другий метеорит, що його переховують у совітських музеях, величини пястука, знайшли в 1886 р. Його назвали „Новий Урей" і в ньому відкрили були дрібні діямантові криштали.

Вкінці третій метеорит упав 5. вересня 1812 р. на Бородінськім полі під Москвою, напередодні історичного бою великої армії Наполеона з військом ген. Кутузова. Той метеорит упав на теренах московських становищ і його вважали вістуном перемоги Кутузова над Наполеоном.

—o—

Рекорд з легкопадом.

Англійський 28-літній громадянин Гвін Джонс, з Вейлсу встановив новий рекорд скоку з легкопадом. Він скочив з літака з 6.000 м. над летунським майданом Нетерейвон уночі. Серед темряви він користувався годинником на руці з ясним щитом, обраховуючи на підставі часу, як далеко він від землі, щоб знати, коли потягти линву легкопаду. Вітер поніс його далеко вбік від наміреного напряму. Досі ніхто не пробував добровільно скакати у безодню ночі. Був тільки один випадок, коли три старшини мусіли спасатися легкопадом з висоти 15.00 м. з бальону, якому загрожувала катастрофа і щасливо осіли на землю.

Іспит для молодіж. злочинців.

В Англії переведуть небавом цікаву психольогічну пробу у звязку з дослідами злочинности серед малолітніх. Перед збором психольогів та педагогів стане 250 молодих злочинців і гонівітрів, щоб відбути своєрідний іспит. Підчас того іспиту фахівці та вихованики мають витворити собі образ духового життя та окруження малолітніх проступників.

Управителем того „Виділу Дослідів", до якого належить бато професорів високих шкіл, директорів шкільних заведень та високих поліційних урядовців є відомий англійський економіст і дослідник рас Кар Сандерс. Від 4-ох місяців укладають окрему листу злочинів і 250 кандидатів до іспиту вибрали зпоміж 2000 молодих злочинців. Для контролі є теж серед кандидатів деяка кількість чесних і статочних хлопців

Край без податків.

Істнує такий щасливий край у середущій Америці — Нікараґуя, де громадяни не платять податків. Тільки чужинці платять таксу за дозвіл виконувати якусь професію. Всі державні видатки державний скарб оплачує з мита на всякий товар. У 1923 і 24. р. озброєні ватаги з сумежного Гондурасу перейшли кордон; у Нікараґуї нема постійної армії і нелегко було боронитися. Але за два-три дні зібрали експедиційний корпус, що пішов маршем на 200 км. від столиці назустріч бандитам. Усе населення радо поспішило з допомогою харчами та мулами. За мули, що згинули в битвах, уряд заплатив власникам добрі гроші кілька тижнів пізніше, коли настав спокій. Громадяни Нікараґуї не платять ні сотика на платні президента республики, міністрів, послів і сенаторів.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельгійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

Найдивніший корабель світа.

Найдивніший корабель світа збудував собі один американець із Філядельфії, який злучив поперечними балками два полінезійські човни т. зв. „кано" та додав дві щогли. Таким кораблем відбув американець подорож з Гонолюлю до Каи через Суезький канал. Інша справа, що ціла оригінальна хоч незвичайно романтична подорож тривала... два роки.

В обороні прав української мови.

В суботу, 4. ц. м., відбулось у Варшаві засідання Виконного Виділу (не Начальної Ради, як це хибно подавали), що є при Начальній Раді Адвокатської Палати. Цей Виконний Виділ мав розглянути справу українських подань у мовній справі, а саме у справі вживання української мови у зносинах адвокатів як членів Адвокатської Палати в особистих справах, як також подань інших українських інтересентів.

Д-р Кость Левицький у справі свого відклику проти ухвали Окружної Адвокатської Ради у Львові з 1. жовтня 1938. р. поставив домагання, **щоб справу вживання української мови по думці закону з 31. VII. 1924. р. розглядала й вирішила Начальна Адвокатська Рада у Варшаві в повному складі, а не Виконний Виділ. До того домагання д-ра К. Левицького приєднався д-р Р. Перфецький зі своїм відкликом.**

Наслідком того Виконний Виділ цієї справи не розглядав і не вирішував на тому засіданні; він усунув її як предмет нарад, щоб передати вирішення цієї справи на засідання повної Начальної Ради.

Були ще три інші українські відклики. Їх усіх, аналогічно до справи през. д-ра К. Левицького, усунено з предмету нарад.

—o—

Зновy виселили з прикордонної смуги.

Рішенням волинського воєвідства з 24. І. ц. р. виселили п. **Івана Фітяка** з Бугрина (Рівенщина) з прикордонної смуги, себто з цілої Рівенщини. Покинути Рівенщину мусів п. Фітяк 8. лютого ц. р., про що повідомило його воєвідство через рівенське староство дня 5. ІІ., себто дало йому речинець 3 днів, у яких він мусів зробити щось зі своєю мануфактурною крамницею і виїхати з Бугрина. Рішення воєвідства в справі виселення п. Фітяка не подає ніяких мотивів.

—o—

5 нових відповідей на українські інтерпеляції.

Варшава, 8. лютого.

Маршал сойму Маковський переслав українським послам і сенаторам 5 чергових відповідей міністра внутрішніх справ на інтерпеляції, що їх українські парляментаристи внесли в мин. року.

На інтерпеляцію пос. **Дмитра Великановича** з 21. грудня 1938 р. у справі „побиття громадян української национальности в зборівському повіті, тернопільського воєвідства, військовими відділами" міністр внутрішніх справ відповідає так: „В справі випадків, описаних в інтерпеляції, ведуть подрібне слідство, після якого особи, що їх вину воно устійнить, будуть потягнені до відповідальности згідно з законом. Як виходить з дотеперішнього слідства, низку подробиць, описаних в інтерпеляції, представлено неточно. **Домівка читальні „Просвіти" в Поморянах** не була здемольована, зате в тій місцевости вже передтим знищено **світлицю звйонзку стшелецкого.** Дня 11. листопада мин. року багато мешканців Поморян української национальности **маніфестаційно працювало** в полі, давши в той спосіб вислів непошанування державного свята тому і **змушено їх перервати працю.** Кожний громадянин може доходити своїх претенсій за шкоди на правній дорозі".

На інтерпеляції посла **Володимира Целевича і сен. Миколи Творидла** в справі протиукраїнських подій у Львові у вересні, жовтні і листопаді минулого року міністр внутрішніх справ відповів тотожно, заявляючи м. ін.: „Справа львівських випадків мин. осени була предметом докладного слідства і мені добре відома. Під час ліквідації подій арештовано у Львові багато осіб зпоміж поляків та українців, у відношенні до яких судова і прокураторська влада переводить передбачені законом доходження, щоб установити їх вину. Це торкається у рівній мірі слухачів високих шкіл, які у випадку, коли б стверджено злочинну діяльність, **незалежно від карної відповідальности, будуть покарані дисциплінарно академічною владою".** „Академічна влада — пише міністр внутрішніх справ — у ніякому випадку не допустить до того, щоб терен високих шкіл мав бути місцем, на якому підготовляють якінебудь виступи, що колідують зі законом. Будучи відповідальним за стан безпеки в державі, мушу підкреслити, що **чинні виступи польського населення Львова попередили провокаційні маніфестації у днях 25. вересня і 1. листопада мин. року ворожо до польської держави настроєного відлому українського населення.** Щодо матеріяльних страт, понесених поодинокими особами чи установами у звязку з подіями, які є предметом інтерпеляції, кожна правна і фізична особа може на законній дорозі доходити матеріяльних страт і шкоди".

У відповідях на дві інтерпеляції пос. **Ілярія Тарнавського в** справі подій у громадах **Ісаї, Борини і Тур, повіт Турка н. Стр.,** як також у справі образи **о. Івана Криси,** пароха в Ісаях капітаном КОП, міністр внутрішніх справ відповів, що дотеперішні висліди слідства виказують неточне представлення деяких фактів інтерпелянтом. М. ін. міністр заявляє у справі побиття мешканців Ісаїв **Михайла Миськова й Осипа Гампля,** що цей факт заперечує сам пошкодований **Гампль.** У справі о. Криси відповідає міністр, що образи священника взагалі не було, бо старшини КОП були до нього дуже чемні. Міністр внутрішніх справ не має наміру у цій справі потягати нікого до відповідальности, ані видавати якихнебудь розпорядків.

—o—

Коли Словаччина не відступить Пряшівщини, Карпатська Україна видвигне домагання плебісциту.

ІНТЕРВЮ ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У ФРАНЦУЗЬКІМ ЩОДЕННИКУ.

Будапештенське радіо повідомляє, що о. д-р Волошин дав інтервю представникові щоденника „Пті Парізіен". Премієр згадав, що українсько-мадярська делімітаційна комісія ще не покінчила праць над остаточним розмежуванням. Карпатська Україна домагається приєднати Пряшівщину; коли Словаччина не погодиться на те добровільно, карпатоукраїнський уряд видвигне домагання плебісциту. На запит про становище до української проблеми премієр відповів, що один і той самий нарід заселює Карпатську Україну, Буковину, Галичину, південь СССР і т. д., але Карпатська Україна не думає входити у конфлікти зі сусідніми державами, змагаючи до політичного обєднання тих земель.

Чи французький уряд вишле амбасадора до Бургосу?

СПРАВА КАПІТУЛЯЦІЇ МІНОРКИ

Як подає преса у кореспонденціях з Парижа, уряд із Бургосу домагається, щоб Франція негайно акредитувала при ньому амбасадора, та звороту золота еспанського емісійного банку, що його червоні здепонували в Парижі.

Англія і Франція домагаються, щоб негайно усунути з національної Еспанії італійських та німецьких добровольців, зате погоджуються визнати національний уряд та намовити до капітуляції червону залогу знаменито укріпленого острова Мінорки.

Капітуляція Мінорки вже мабуть перерішена. Цей острів дуже добре укріплений, але на ньому мало харчів. Ген. Франко обіцяв, що населення острова не буде наражене на ніякі репресії. Британський кружляк забере перед капітуляцією острова особи, які хотять виїхати за кордон.

†

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за душу бл. п.
ДИР. ІВАНА ГОЛЕЙКА
відбудеться в неділю 12. ц. м. в год. 12-ій вполудне в Успенській (Волоській) церкві у другі роковини смерти.
Дружина з дітьми.

Самоуправні вибори.

ПО ВИБОРАХ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В ТЕРНОПОЛІ

Дня 5. лютого ц. р. відбулись у Тернополі вибори до міської ради. На 32 мандати українці здобули лиш 3. У попередній раді мали ми 4 радних, коли ще Гаї Вел. належали адміністраційно до Тернополя. (Інші міста поширюють свою територію, а Тернопіль мабуть з національних мотивів територіяльно зменшився). Беручи відсотково, нам належалося б найменше 7—8 мандатів, але при поділі на 9 округ штука ґеометрії мала на увазі не географічно-комунікаційні, лиш національно-статистичні огляди. До цього треба ще додати деякі „неточности" при голосуванні, які при відповідному складі комісій пройшли „незамітно", отже вислід виборів ясний.

Хоч українці Тернополя не осягнули і на цей раз відповідного представництва в раді, зате **виборча акція дала позитивний вислід консолідації національних сил.** Порозуміння та співпраця партійних організацій дали змогу утворити **одноцілий національний виборчий фронт,** чого в Тернополі у повоєнній добі ще не бувало. Не було на цей раз ріжних українських комітетів, ні „диких" кандидатур, що треба записати як додатній прояв. Загал нашого громадянства, прийнявши так поставлену справу з правдивим вдоволенням, небувалою тут, бо поверх 80-відсотковою участю у виборах засвідчив безсумнівно свою високу національно-політичну зрілість.

—o—

ЧЕСЬКА МЕНШИНА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як виходить зі статистики карпатоукраїнського міністерства освіти, в Карпатській Україні є тепер 30 чеських народніх шкіл, 9 горожанських та 10 захоронок. Чехів живе в Карпатській Україні 17.000.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЬ У ХУСТІ.

Як подає праська преса, президент Гаха висловив згоду на іменування румунським генеральним консулем у Хусті Олександра Скрадіяну.

НАСЕЛЕННЯ ПАЛЕСТИНИ.

Міністр кольоній Мекдональд заявив у палаті громад, що в 1938. р. було в Палестині 1,004.000 арабів та 411.000 жидів. В 1919. році Палестину заселювало 635.000 арабів та 58.000 жидів.

Еспанські національні війська заняли

ОСТРІВ МІНОРКУ.

ЛЬОНДОН. Агенція Райтера повідомляє: Національні війська армії ґен. Франка заняли острів Мінорку.

БУРГОС. ПАТ. Подробиці окупації острова Мінорки військами ґен. Франка такі: Десант війська" ґен. Франка висів на беріг вчора рано в Чіндаделя, на західному побережжі острова. До десанту приєднались небавком війська гарнізону Мінорки. Десант складався з двох батерій та частини саперів. По несправдженим досі чуткам, дійшло було в часі десанту до ситучки між десантом і частиною республиканських військ. Більшість республиканських провідників утекла з острова. Минулої ночі дивізія військ ґен. Франка всіла в Барсельоні на кораблі і відплила на Мінорку, щоб зміцнити тамошній десант. Населення острова витало радо національних вояків.

ПАРИЖ. ПАТ. Вістка про капітуляцію острова Мінорки зробила в Парижі велике вражіння. Хоч у політичних колах від кількох днів сподівались, що по занятті Каталюнії Мінорка буде найближчою метою операцій військ ґен. Франка, то соціялістичний „Популер" ще нині писав, що Мінорка через свої укріплення буде для військ ґен. Франка важким оріхом до згриження. Блюм домагався навіть, щоб Мінорку заняли міжнародні частини. Міжтим війська ґен. Франка вже досвіта заняли Мінорку, користуючись фактом, що гарнізон Мінорки виповів послух червоній команді.

ОСТАННІ КОНФЕРЕНЦІЇ РЕПУБЛИКАНСЬКОГО УРЯДУ.

ПЕРТУС. Шеф еспанського республиканського уряду Негрін замешкав у маленькій хатині на кордоні, так, що він перебуває ще в Еспанії, але вистане, щоб він перейшов вулицю, щоб опинитись на території Франції. Негрін відбуває тут конференцію з міністрами Урібою і Альварецом дель Вайо а також ґенералом Ройо, командантом каталюнської армії, що в дійсности вже не істнує.

ВІЙСЬКА ГЕН. ФРАНКА НАД ФРАНЦУЗЬКИМ КОРДОНОМ.

ЛЄ ПЕРТУС. ПАТ. Війська ґен. Франка досягли вже французький кордон, вивішуючи еспанський національний прапор на кордонній лінії в Ле Пертус.

ІТАЛІЙЦІ НЕ МАШЕРУЮТЬ ДО ФРАНЦУЗЬКОГО КОРДОНУ.

ПАРИЖ. Агенція Аваса повідомляє, що компетентні французькі чинники дістали потвердження вістки, що в напрямі французького кордону посуваються тепер тільки еспанські частини. Італійські війська, що воюють по боці ґен. Франка, затримано на задах.

У СПРАВІ УТРИМАННЯ ІНТЕРНОВАНИХ ЕСПАНСЬКИХ ВОЯКІВ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. З добре поінформованих кол повідомляють, що британський уряд порозумівся з французьким урядом щодо покриття коштів утримання вояків еспанської республиканської армії, що переходить на територію Франції.

ФРАНКО ПРИЙМЕ ЕСПАНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

ПАРИЖ. У французьких парляментарних колах кажуть, що сенатор Берар, якого французький уряд вислав був у місії до ґен. Франка, дуже вдоволений вислідом своєї поїздки до Бургос. Сенатор Берар набрав вражіння, що еспанські націоналісти привернуть монархію. Він здогадується, що між штабом ґен. Франка і штабом ґен. Міяхи, який боронить Мадриду, вже ведуться переговори щодо капітуляції тої частини Еспанії, яка ще не занята військами ґен. Франка. Сенатор Берар заявив, що уряд ґен. Франка погоджується принять всіх еспанських втікачів, які є у Франції.

Не тримайте безужиточно дома **долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.І. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну зга. в речинці заінкасують Вам відсотки.

На совітсько-манджурському кордоні знову кровавi сутички.

ТОКІО. Агенція Домеї повідомляє з Геікінґу, що 6. ц. м. в 15-ій годині совітська частина переїхала на трьох вантажних автах замерзлу прикордонну ріку Аргун і вдарила на японську прикордонну станицю. Японці відбили напад. Годину пізніше 20 совітських вояків з гарматою та кількома кулеметами вдруге вдарили на станицю, одначе японські стежі відперли ворога, при чому совітські втрати виносять 8-ох убитих та ранених. Манджурська влада зложила енергічний протест на руки ґен. консуля СССР у Харбіні.

ТОКІО. Агенція Домеї приносить з Гайляру повідомлення, що кількох монґольських кавалеристів перейшло кордон Манджуко біля східнього берега озера Буір-нур, у північній частині провінції Гічган. Після трьохгодинної бійки манджурські прикордонні стежі відкинули напасників, що втікаючи лишили двох убитих, одного раненого і один легкий кулемет.

Замість до концентраційного табору — пішов до Мукачева.

„Русскій Вѣстникъ" подає вістку, що підчас візитації епископа Нярадія у Свалаві тамошній парох кацап о. Дулишкович буцімто заявив: „Перед волею Св. Отця покоримося, коли Нярадія епископським повновласником поставив над нами, одначе ніколи не погодимося, щоб нашому народові відбирали язик. Як вожди свого народу заявляємо (ми — значить священники, бо о. Дулишкович уважав себе покликаним говорити за всіх — прим. Ред.), що коли приневолять нас до українського богослуження і до українських книг, то ми краще покинемо наші сімї, свої парохії і добровільно вступимо до концентраційного табору!"

Та в тому самому числі „Вістника" знаходимо на іншій сторінці вістку, що епископ Стойка призначив у Мукачеві архидіяконом свалявського пароха о. Дулишковича. Видно, що о. Дулишкович не спішився добровільно йти до табору, зате швидко подбав про тепле місце по другому боці кордону і — найважніше — ніхто його не стримував і за ним не плакав.

Жиди не мають права на власну державу.

Німецька преса вмістила текст промови Альфреда Розенберґа, яку він виголосив до представників закордонної преси. Розенберґ висловив у тій своїй промові передовсім думку, що націонал-соціялізм не є крамом на вивіз і Німеччина не бажає собі, щоб чужинці приймали без змін за свої націонал-соціялістичні тези.

Друга справа, що її порушив Розенберґ — це жидівська проблема. Жиди не мають права — казав він — на власну державу, але треба їх всіх примістити у спеціяльному заповіднику, що був би під управою демократичних держав.

Ессенська „Національцайтунґ" твердить, що в тій промові висловлено перший раз гітлерівський погляд на широко задуману розвязку жидівського питання.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська 46.

Повідомляємо, що в перші роковини смерти бл. п.

Миколи Заячківського

відбудеться 11. ц. м. в год. 8. в церкві Преображення Господнього при вул. Краківській

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

Рідня.

ПОШАНУВАННЯ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

СОФІЯ. ПАТ. Сенат софійського університету на вчорашньому засіданні вибрав делеґацію з проф. д-ром Олександром Станішевим на чолі, яка виїде 18. ц. м. через Богумин до Варшави, щоб вручити президентові Польщі Мосціцькому дипльом доктора гоноріс кавза всіх виділів софійського університету.

„ДАНЦІҐЕР ФОРПОСТЕН" ЗАБОРОНЕНИЙ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. ПАТ. У звязку з напастливою статтею, що атакує польські державні органи, міністерство внутрішніх справ рішенням з 4. лютого ц. р. відібрало почтовий дебіт на терені Польщі денникові „Дер Данціґер Форпостен", що виходить у Данціґу.

ВІЙСЬКОВА РЕЄСТРАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. В Німеччині покликано до реєстрації військові річники 1906 і 1907.

ІТАЛІЙСЬКЕ ВОЄННЕ СУДНО ДЛЯ СССР.

РИМ. Часопис „Стампа" повідомляє, що італійський уряд, підписавши новий торговельний договір з СССР, висловив згоду вибудувати для СССР воєнне судно, що його совітський уряд замовив був в Італії ще в 1935 році.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПОВАЖНО ЗАНЕДУЖАВ.

РИМ. ПАТ. Сьогодні пополудні Святіший Отець мав серцевий атак, що минув в год. 17-тій. Після атаку папа заснув. Ненадійне й поважне занедужання папи згромадило у Ватикані численних достойників Церкви, а також деяких членів родини папи.

ДИМІСІЯ БЕЛЬҐІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ.

БРУКСЕЛЯ. Уряд премієра Спака подався до димісії.

КОНФЕРЕНЦІЯ СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ГЕЛЬЗІНКІ. ПАТ. Політичні кола і прилюдна опінія з великим зацікавленням очікують конференції міністрів закордонних справ Норвеґії, Швеції, Фінляндії та Данії, що має початись 20. лютого в Гельзінках і займатись буде в першу чергу справою демілітаризації Аляндських Островів.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез переслати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

ІРЛЯНДСЬКІ САБОТАЖИСТИ ДАЛІ ЛЮТЬ.

ЛЬОНДОН. Нині рано найдено в Льондоні біля Едґваверґад запальну бомбу. Пожарна сторожа спрятала цю бомбу. Крім цього дві невеличкі бомби вибухли близько стації Кінґскрос та не зробили шкоди.

ЛЕТУНСЬКИЙ РЕКОРД.

ЛЬОНДОН. Летун Генслев прилетів на летовище в Ґравесенд в год. 13.59, перелетівши лінію Капштадт-Ґравесенд за 39 годин 30 хвилин і бючи попередній рекорд Длустона і пані Кирбістрін на 5 і пів години. В часі лету мав він кровоток з носа і висів з літака з закровавленим лицем. Він доконав лету в обі сторони за 4 дні і 15 хвилин, бючи дотеперішні рекорди на шляху Анґлія-Капштадт-Анґлія на 30 годин 45 хвилин.

ІТАЛІЯ МОЖЕ ЗМОБІЛІЗУВАТИ 10 МІЛЬОНІВ ЛЮДЕЙ.

РИМ. „Трібуна" підкреслює, що у виспіді недавно оголошеного в урядовому деннику організаційного відродження та інших можливостей імперіяльних Італії, фашистівський уряд зможе на випадок війни змобілізувати 10 мільонів осіб.

Подяка.

Високоповажаному Панові Д-РОВІ МАРКІЯНОВІ ДЗЕРОВИЧЕВІ складаю велику дяку. Від довгих літ усмирюєте мої терпіння і підкріплюєте успішно мої життєві сили. В часі цьогорічних Різдвяних Свят, коли в моїй недузі зайшли небезпечні комплікації, Ви, Пане Доктор з пілою посвятою днем і ніччю були готові ратувати моє життя. За те, що я сьогодні реконвалесцент, дозвольте зложити собі ще раз прилюдну сердечну подяку.

Петро Курманович.

НОВИНКИ

11 Лютий

СУБОТА

Ст. ст. 29. січня 1939.
Перен. мощей Ігнатія.
Лат. Понва. М. Б. Л.
Сонце: схід — 6.44, захід — 16.33.
Місяць: схід — 1.17, захід — 10.33.
Остання чверть місяця в год. 3.12.

Завтра: 12. лютого. **Неділя.**
Ст. ст. 30. січня 1939.
М'ясопустна неділя. Трьох Святих.
Лат. Масоп. нед. Евлалії.
Сонце: схід — 6.42, захід — 16.35.
Місяць: схід — 2.18, захід — 11.13.

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 140—0

— **Спільна Просфора,** що її уладжують усі українські установи Личаківської дільниці, відбудеться в неділю 12. ц. м. в год. 6-ій вечором у домівці чит. „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 10.

— **Загальні збори аплікантів.** 5. ц. м. відбулися в домівці Центробанку Загальні Сходини Секції Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові. На сходинах було присутніх понад 30 членів Секції. Сходини вшанував своєю присутністю та привитав їх від Виділу СУА вішепрезидент д-р Мих. Волошин. По звітах і дискусії над звітами сходини вибрали новий виділ у минулорічному складі. Таким чином сходини висловили свое признання й довіря для виділу, головно для голови м-ра Ю. Фединського. Сходини тривали к. 4 години.

— **Зі Спілки Українських Лікарів у ЧСР.** Дня 28. І. ц. р. відбулись у Празі річні загальні збори Спілки Українських Лікарів у ЧСР. Після звітів президії і ревізійної комісії переведено вибори функціонарів Спілки в такому складі: д-р Юрій Добриловський, голова; д-р Михайло Завальняк, заст. голови і скарбник; д-р Нестор Білик, секретар; д-р Доміцеля Кейванова-Францова та д-р Михайло Гончаренко, кандидати до президії. У склад ревізійної комісії вибрані: д-р Микола Слюсар (голова), д-р Ярослава Шматерова-Коважова і д-р Гнат Белей. У зборах взяло участь понад сорок лікарів, при чому кількох приїхало з Моравії. Були також лікарі-ветеринарі. У звязку з важливістю моменту збори прийшли дуже жваво. Збори прийняли низку резолюцій з метою охорони інтересів лікарів-українців у ЧСР. Президія Спілки Українських Лікарів у ЧСР просить всю кореспонденцію до неї слати на адресу секретаря Спілки д-ра Н. Білика, Прага II., Войтешска 4.

— **Ліга Охорони Звірят** уладжує в суботу 18. ц. м. в год. 8. вечором у салі при вул. Зіморовича 17 „Веселий фінал карнавалу". Вступ 2 зол., студ. 1 зол. Той вечір несподіванок та безжурної забави стягне багато прихильників звірят.

— **Три пожежі у Львові.** Львівські пожежники мали в середу „свій день", бо рано в год. 7.30 покликали пожежників до камяниці віцепрезидента міста Іжика, в якій у пивниці вибухла пожежа. Пожежу спричинила служниця одного з льокаторів, яка ввійшла до пивниці зі запаленою свічкою. — Пожежники інтервенювали ще у пральні „Стеля" при вул. Мартина. Там запалилася бензина з причини необережности одної з робітниць. — Третя пожежа трапилася при вул. Шпитальній. У пивниці дому ч. 18 міститься склад фабрики паперових виробів „Папірус", вибухла там пожежа від незагашеного недокурка. Пожежа знищила кілька бель паперу на шкоду Ізака Штока.

— **Попарену дитину мастила чорнилом.** На львівську станцію Рятункового Поготівля привезли в середу вічором 2-літнього хлопчика Саля Фро, який внаслідок необережности матері попарив собі кипятком лице й шию. Найцікавіше в цьому випадку те, що мама попареної дитини, вимастила по нещасливім випадку дитину чорнилом. Теж знайшла відповідний лік.

— **Львівська хроніка.** В середу вечором напало двох людей на касієрку тютюневої гуртівні Яніну Коритко та зрабували їй течку, в якій було 2.610 з. — При в. Осолінських напало вчора вночі на магістратського возьного Й. Зубля, який вертався домів, 7 невідомих людей, які Зубля важко побили та покололи ножами в плечі. — Малка Фінк (з вул. Надбережна 8) повідомила поліцію, що її 24-літній син Айсіґ вийшов з дому і пропав без вісти. — 66-літня Магдалина Домбровська (Ринок 47) сходила так нещасливо зі сходів, що поховзнулася і впала. При тому вона розбила собі череп, покалічила праве око та сильно потовклася. Непритомну Домбровську відвезли до лічниці.

— **Рідний син не може дістати поля від свого батька.** Пишуть нам з Чорткова: Дня 23. грудня 1937. р. помер у Залісю, пов. Чортків, Йосиф Кохановський. Помер він безженно, тож і дітей шлюбних по собі не лишив. Але мав він нешлюбного сина Івана Хомишина з Чорнокінець Малих. Городський суд у Гусятині до І. С. 66/35 признав пок. Йосифа Кохановського нешлюбним батьком малого Івзна Хомишина, тимбільше, що Йосиф Кохановський сам ніколи не цурався свого сина. Навпаки, не маючи своїх шлюбних дітей, Йосиф Кохановський записав свому нешлюбному синові ки, не маючи своїх шлюбних дітей, Йосиф Кохановський записав свому нешлюбному синові чверть морґа поля і суд у Чорткові до VI. А. 2/38 признав важним той запис, але зажадав від малого Івана Хомишина дозволу воєвідського уряду в Тернополі на перенесення права власности. І ось воєвідський уряд у Тернополі до Нр. П. Б. 59/2 Чорт./99 відмовив такого дозволу. Причин цієї відмови не знати, бо воєвідський уряд їх не подав. Тут зазначимо, що пок. Йосиф Кохановський був римо-католицького обряду, а його нешлюбний син Іван Хомишин є греко-католиком.

— **Залізнична катастрофа під Тернополем.** Між Шляхтинцями й Курниками к. Тернополя трапилася залізнична катастрофа, а саме почтовий залізничий ваґон вискочив із рейок. Жертв у людях не було.

— **Самогубство у вязниці.** В карній вязниці повісився на пояску прикріпленім до крат Тома Шевчук із Волині. Він відбував на підставі присуду рівенського суду кару 7-літньої вязниці. З тієї кари Шевчук відбув уже 3 роки.

— **За підваження довіря до польської валюти.** У Стрию відбудеться небавом перший процес на підставі нового декрету про охорону держави. Підсудним є Павло Саварин із Грабівця к. Стрия, який буцімто говорив до своєї сусідки, що від 1. лютого мають увести нові гроші і з прихильности перестерігав її, щоб вона не продавала ґрунту. Проступок Саварина скваліфікували як підважування довіря до польської валюти.

— **Бузьки вертаються.** Серед мешканців Лучька викликала велике враження поява 2-ох бузьків, які вернулися вже з вирію та почали відбудовувати гнізда. Також в інших околицях Волині бачили ключі бузьків, що верталися з полудня. Таке явище запримітили були люди ще в 1912. р. Як відомо, скорою появою бузьків ворожить простолюддя ранню весну.

— **Бандити напали** на Хаїма Вінера у Майдані п. Станиславів та зрабували йому 28 золотих. Робітники, які недалеко вантажили, прибігли — бандити втікли.

— **Краєва хроніка.** У Вістовій, пов. Калуш Василь Костів убив Василя Іванишина, завдавши йому тупим предметом удар у голову і дві рани у виски. Причиною убивства була заздрість за жінку. Вбивника арештували. — В Ямниці, пов. Станиславів повстала з невідомих причин пожежа в будинках Онуфрія Деркача. Вогонь, що його підсичував вітер, перенісся на будинки 6 інших господарів і знищив їх до тла. Жертв у людях не було. — В околиці Бистриця к. Жабя обірвалася над дорогою скала і впала на дорогу, роздавивши дорожника, який саме туди переходив.

— **Дрібні вістки.** У Парижі відбулись щорічні загальні збори товариства журналістів, які одноголосно прийняли резолюцію з протестом проти всяких зазіхань на свободу преси. — За останніх 9 місяців 1938. р. було у Франції 200.160 шлюбів, 18.134 розводів, 466.742 уродин і 494.107 смертей, за той час уродилось на 4.400 дітей менше як минулого року, а загальний спад уродин рівний 27.365; є теж менше шлюбів і більше розводів. — У Ковні відкрили виставу французького мистецтва. — В індійському парляменті внесли законопроект, щоб жінки мали право вносити розводову скаргу, на що досі мали право тільки чоловіки. — З Нью Йорку приїхало для Франції нових 16 літаків. — У каліфорнійському місті Сен-Кентен 5.000 арештантів почали голодівку, жаліючись на одноманітний харч; у відповідь на це дирекція вязниці приготовила їм незвичайно смашний і багатий обід так, що тільки 133 „витримало характер" і далі голодує. — У Джонставні (Пенсильванія) заснували „Клюб розведениць". Кожна із членець обіцює, що ніколи вдруге не вийде заміж. Їм не вільно теж цілувати мужчин; за цілунок кожна платить кару 25 дол.

— **Хвиля розводів у Англії.** Число розводів у Англії зросло за 1938 р. удвое. На цей зріст вплинула нова стаття закону, яка від 1. січня 1938 р. дозволяла вносити розводову скаргу з причин „злобно залишеної" одної особи з подругів. Багато пар, що минулого року розійшлося самовільно мало тепер нагоду почати процес. Коли у 1936 р. було 5915 розводових скарг, у 1937 р. 6.049, то у 1938 р. вони зросли до 12.000.

мгр. В. ПАЗЬЮЗЕРСЬКОГО
примушує
СИВОМУ ВОЛОССЮ
ДАВНІЙ КОЛІР
а Mag Кг. 1
усуває парші і хоронить волосся перед випадом.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3004 18—50

— **Недуги переміни матерії.** Дослідники на полі лікарської науки щодо переміни матерії запевнюють, що вживаючи природної гірки води „Франціщка Йосифа" осягнено знаменитї вислідки.

ч.20/20
3—3

Дописи.

ЛУЦЬК.

Луцьк і луцький повіт без українських часописів. Сьогодні в Луцьку й повіті не побачите ні в одному кіоску українського часопису. Чи була яка заборона? Офіційно — ні. Але ходили якісь панове й чемно радили українських часописів не продавати. Особливо чемно просили вони про це головного кольпортера, що розділяв часописи між кіоски. В кількох інших містах Волині — як довідуємося — почтові уряди та листарі вже від довшого часу не доручають адресатам українських часописів. Не диво, що український часопис став рідкістю і за таке напр. „Діло" люди платять по 1 золотому від примірника, щоб тільки його прочитати.

Подяка.

Високошановаяному Панові Д-РОВІ МАРКІЯНОВІ ДАВРОВИЧЕВІ складаю велику дяку. Від довгих літ уміркуйте мої терпіння і підкріплюйте успішно мої життєві сили. В часі цьогорічних Різдвяних Свят, коли в моїй недузі знайшли небезпечні комплікації, Ви, Пане Доктор з цілою посвятою днем і ночами були готові рятувати моє життя. За те, що я вдруге відновлений, дозвольте вложити собі ще раз прикладову сердечну подяку.

Петро Курманович.

НОВИНКИ

11 Лютий

СУБОТА

Ст. ст. 29. січня 1939.
Перен. мощей Ігнатія.
Лат. Понед. М. В. Л.
Сонце: схід — 6.44, захід — 16.33.
Місяць: схід — 1.17, захід — 10.33.
Остання чверть місяця в год. 3.12.

Завтра: 12. лютого. **Неділя.**
Ст. ст. 30. січня 1939.
Мавкострупа неділя. Трьох Святих.
Лат. Месом. нед. Василії.
Сонце: схід — 6.42, захід — 16.35.
Місяць: схід — 2.18, захід — 11.18.

— **З найкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2509 140—0

— **Спільна Просфора**, що її уладжують усі українські установи Личаківської дільниці, відбудеться в неділю 12. ц. м. в год. 6-ій вечором у домівці чит. „Просвіти" при вул. Крупирській ч. 10.

— **Загальні збори** аплікантів. 5. ц. м. відбулися в домівці Центробанку Загальні Сходини Секції Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові. На сходинах було присутніх понад 30 членів Секції. Сходини вшанував своєю присутністю та привітав їх від Виділу СУА віцепрезидент д-р Мих. Волошин. По звітах і дискусії над звітами сходини вибрали новий виділ у минулорічному складі. Таким чином сходини висловили своє признання й довіря дотеперішньому виділу, головно для голови м-ра Ю. Фединського. Сходини тривали к. 4 години.

— **Зі Спілки Українських Лікарів у ЧСР.** Дня 28. І. ц. р. відбулись у Празі річні загальні збори Спілки Українських Лікарів у ЧСР. Після звітів президії і ревізійної комісії переведено вибори функціонарів Спілки в такому складі: д-р Юрій Добриловський, голова; д-р Михайло Завальняк, заст. голови і скарбник; д-р Нестор Білик, секретар; д-р Доміцеля Кейванова-Францова та д-р Михайло Гончаренко, кандидати до президії. У склад ревізійної комісії вибрані: д-р Микола Слюсар (голова), д-р Ярослава Шматерова-Коважова і д-р Гнат Белей. У зборах взяло участь понад сорок лікарів, при чому кількох приїхало з Моравії. Були також лікарі-ветеринарі. У зв'язку з важливістю моменту збори пройшли дуже жваво. Збори прийняли низку резолюцій з метою охорони інтересів лікарів-українців у ЧСР. Президія Спілки Українських Лікарів у ЧСР просить всю кореспонденцію до неї слати на адресу секретаря Спілки д-ра Н. Білика, Прага II., Войтешска 4.

— **Ліга Охорони Звірят** уладжує в суботу 18. ц. м. в год. 8. вечором у салі при вул. Зіморовича 17 „Веселий фінал карнавалу". Вступ 2 зл., студ. 1 зол. Той вечір несподіванок та зм., студ. 1 зол. Той вечір несподіванок та безжурної забави стягне багато прихильників звірят.

— **Три пожежі у Львові.** Львівські пожежники мали в середу „свій день", бо рано в год. 7.30 покликали пожежників до камяниці віцепрезидента міста Іжика, в якій у пивниці вибухла пожежа. Пожежу спричинила служниця одного з льокаторів, яка ввійшла до пивниці зі запаленою свічкою. — Пожежники інтервенювали ще у пральні „Стелла" при вул. Мартина. Там запалилася бензина з причини необережности одної з робітниць. — Третя пожежа трапилася при вул. Шпитальній. У пивниці дому ч. 18 міститься склад фабрики паперових виробів „Папірус", вибухла там пожежа від незагашеного недокурка. Пожежа знищила кілька бель паперу на шкоду Івана Штока.

— **Попарену дитину мастила чорнилом.** На львівську станцію Ратункового Поготівля привезли в середу вечором 2-літнього хлопчика Саля Фро, який внаслідок необережности матері попарив собі кипятком лице й шию. Найпевніше в цьому випадку те, що мама попареної дитини вимастила по нещасливім випадку дитину чорнилом. Теж знайшла відповідний лік.

— **Львівська хроніка.** В середу вечором напало двох людей на касієрку тютюневої гуртівні Яніну Коритко та зрабували їй течку, в якій було 2.610 з. — При в. Осолінських напало вчора вночі на магістратського возьного Й. Зубля, який вертався домів, 7 невідомих людей, які Зубля важко побили та покололи ножами в плечі. — Малка Фінк (з вул. Надбережна 8) повідомила поліцію, що її 24-літній син Айсіґ вийшов з дому і пропав без вісти. — 66-літня Магдалина Домбровська (Ринок 47) сходила так нещасливо зі сходів, що поховзнулася і впала. При тому вона розбила собі череп, покалічила праве око та сильно потовклася. Непритомну Домбровську відвезли до лічниці.

— **Рідний син не може дістати поля від свого батька.** Пишуть нам з Чорткова: Дня 23. грудня 1937. р. помер у Залісю, пов. Чортків, Йосиф Кохановський. Помер він безженно, тож і дітей шлюбних по собі не лишив. Але мав він нешлюбного сина Івана Хомишина з Чорнокінець Малих. Городський суд у Гусятині до І. С. 66/35 признав пок. Йосифа Кохановського нешлюбним батьком малого Івана Хомишина, тимбільше, що Йосиф Кохановський сам ніколи не цурався свого сина. Навпаки, не маючи своїх шлюбних дітей, Йосиф Кохановський записав своєму нешлюбному синові чверть моґа поля і суд у Чорткові до VI. А. 2/38 признав важним той запис, але зажадав від малого Івана Хомишина дозволу воєвідського уряду в Тернополі на перенесення права власности. І ось воєвідський уряд у Тернополі до Нр. П. Б. 59/2 Чорт./99 відмовив такого дозволу. Причин цієї відмови не знати, бо воєвідський уряд їх не подав. Тут зазначимо, що пок. Йосиф Кохановський був римо-католицького обряду, а його нешлюбний син Іван Хомишин є греко-католиком.

— **Залізнична катастрофа під Тернополем.** Між Шляхтинцями й Курниками к. Тернополя трапилася залізнична катастрофа, а саме почтовий залізничий вагон вискочив із рейок. Жертв у людях не було.

— **Самогубство у вязниці.** В карній вязниці повісився на пояску прикріпленім до крат Тома Шевчук із Волині. Він відбував на підставі присуду рівенського суду кару 7-літньої вязниці. З тієї кари Шевчук відбув уже 3 роки.

— **За підваження довіря до польської валюти.** У Стрию відбудеться небавом перший процес на підставі нового декрету про охорону держави. Підсудним є Павло Саварин із Грабівці к. Стрия, який буцімто говорив до своєї сусідки, що від 1. лютого мають увести нові гроші і з прихильности перестерігав її, щоб вона не продавала ґруту. Проступок Саварина скваліфікували як підважування довіря до польської валюти.

— **Бузьки вертаються.** Серед мешканців Луцька викликала велике враження поява 2-ох бузьків, які вернулися вже з вирію та почали відбудовувати гнізда. Також в інших околицях Волині бачили ключі бузьків, що вертались з полудня. Таке явище запримітили були люди ще в 1912. р. Як відомо, скорою появою бузьків ворожить простолюддя ранню весну.

— **Бандити напали** на Хаїма Вінера у Майдані п. Станиславів та зрабували йому 28 золотих. Робітники, які недалеко вантажили, прибігли — бандити втікли.

— **Краєва хроніка.** У Вістовій, пов. Калуш Василь Костів убив Василя Іванишина, завдавши йому тупим предметом удар у голову і дві рани у виски. Причиною убивства була заздрість за жінку. Вбивника арештували. — В Ямниці, пов. Станиславів повстала з невідомих причин пожежа в будинках Онуфрія Деркача. Вогонь, що його підсичував вітер, перенісся на будинки 6 інших господарів і знищив їх до тла. Жертв у людях не було. — В околиці Бистриця к. Жабя обірвалася над дорогою скала і впала на дорогу, роздавивши дорожника, який саме туди переходив.

— **Дрібні вістки.** У Парижі відбулись щорічні загальні збори товариства журналістів, які одноголосно прийняли резолюцію з протестом проти всяких заіхань на свободу преси. — За останніх 9 місяців 1938. р. було у Франції 200.160 шлюбів, 18.134 розводів, 466.742 уродин і 494.107 смертей, за той час уродилось на 4.400 дітей менше як минулого року, а загальний спад уродин рівний 27.365; є теж менше шлюбів і більше розводів. — У Ковні відкрили виставу французького мистецтва. — В індійському парляменті внесли законопроект, щоб жінки мали право вносити розводову скаргу, як що досі мали право тільки чоловіки. — З Ню Йорку приїхало для Франції нових 16 літаків. — У каліфорнійському місті Сен-Кентен 5.000 арештантів почали голодівку, жаліючись на одноманітний харч; у відповідь на це дирекція вязниці приготовила їм незвичайно смашний і багатий обід так, що тільки 133 „витримало характер" і далі голодує. — У Джонставні (Пенсильванія) заснували „Клюб розведенець". Кожна із членець обіцює, що ніколи вдруге не вийде заміж. Їм не вільно теж цілувати мужчин; за цілунок кожна платить кару 25 дол.

— **Хвиля розводів у Англії.** Число розводів у Англії зросло за 1938 р. удвоє. На цей зріст вплинула нова стаття закону, яка від 1. січня 1938 р. дозволяла вносити розводову скаргу з причини „злобно залишеної" одної особи з подрутів. Багато пар, що минулого року розійшлося самовільно мало тепер нагоду почати процес. Коли у 1936 р. було 5915 розводових скарг, у 1937 р. 6.049, то у 1938 р. вони зросли до 12.000.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 18—50

— **Недуги переміни матерії.** Дослідники на полі лікарської науки подо переміни матерії запевнюють, що вживаючи природної гірської води „Францішка Йосифа" осягнено знаменні виспіди.

МАГ-Z (не фарбує) мгр. В. ПАЗЬЛЗЕРСЬКОГО примушує СИВОМУ ВОЛОССЮ ДАВНІЙ КОЛІР

Мад Кг. 1 усуває парші і хоронить волосся перед випадом.

ч.20/20 1—3

ГРИПА? ?

таблетки ASPIRIN

Дописи.

ЛУЦЬК.

Луцьк і луцький повіт без українських часописів. Сьогодні в Луцьку й повіті не побачите ні в одному кіоску українського часопису. Чи була яка заборона? Офіційно — ні. Але ходили якісь панове й чемно радили українських часописів не продавати. Особливо чемно просили вони про це головного кольпортера, що розділяв часописи між кіоски. В кількох інших містах Волині — як довідуємося — почтові уряди та листарі вже від довшого часу не доручають адресатам українських часописів. Не дивно, що український часопис стає рідністю і за таке напр. „Діло" люди платять по 1 золотому від примірника, щоб тільки його прочитати.

ЗБОРІВЩИНА.

Здемолювали українську кооперативу, домівку „Орлів" і читальню „Просвіти". Дня 19. січня ц. р. тобто на свято Богоявлення, вечором (коло 9-ої год.) напала на село Куднинці, зборівського повіту, ватага в 20—30 людей. До села вона підїхала підводами, які в часі нападу чекали під селом. Всі напасники були одягнені у військові шапки і шалики, мали крісь, декотрі мали й пістолетники. Вони наскочили на дім місцевого сотрудника, в якому містилася кооперативна крамниця, т-во „Орли" і бібліотека читальні „Просвіта". Вибили вікна, дісталися крізь них до середини і знищили уладження домівки „Орлів" та бібліотеку читальні, при тому подерті книжки викидали крізь вікно на дорогу. Потім розбили фронтові двері і вдерлися до крамниці. Порубали там лаву, шафи, столову вагу, посікли на середину сіль, мило, бочку сира, цукор і зіллям все тарилом. Забрали електричні батерійки, жарівки, тютюн, сигаретки, сол. Все те тривало яких 20 хвилин, бо в міжчасі вдарив хтось у дзвін і побудив людей; це спричинило бандитів. Втікаючи, вони важко побили Кирияна Наконечного, Адама Шопрупа і Юзію Наконечну. На місці напалу грабіжники залишили відломаний прилад крісь, два крісові набої й один револьверовий. Шкоди зробили на 1.380 золотих. Перед своїм нападом бандити побили Теодора Петришина, як його наскочили на вулиці.

*

Читальня „Просвіти" в Куднинцях, якої домівку здемолювали невідомі бандити, при тому знищили цінну бібліотеку, звертається до українських видавництв, книгарень і всього українського громадянства з проханням жертвувати їй книжки, з яких могла б сплекти знову бібліотеку для своїх членів.

Спорт.

СЕНЗАЦІЯ ГАКІВКОВИХ МИСТЦІВ СВІТУ.

Ціріх. Швайцарія — Америка 3:2 (0:0, 2:2, 1:0).

Цей метч був найбільшою несподіванкою мистецького турніру.

На 0:0, а 4:0.

Спіпча Канади з Америкою не дала жершіевого висліду, як подав ПАТ лиш вислід 4:0 в користь Канади.

Базель. Польща — Мадярщина 5:3 (1:1, 2:0, 2:2).

Ціріх. Німеччина — Англія 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

Друга несподіванка турніру.

Ціріх. Канада — Чехо-Словаччина 2:1.

ВІДКЛИКАНІ ЗМАГАННЯ

Комунікат КЛК.

З причини повної недостачі снігу, заповіджені лещетарські змагання КЛК у Ізі та сляльомі у Славську на дні 12—13. ц. м. не відбудуться.

Рада КЛК.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення **„САЛЬФЕРС"** що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРД, Снистуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.** Увага! За зворотом цего оголошення дасно гарний рекламовий дарунок.

БАЗАР — ТАЛЯНТЕРІЯ — ТОВАРИ

Кооп. „БАЗАР" у Львові, Руська 3.

влаштовує

ПОСЕЗОНОВУ ВИПРОДАЖ

светерів, теплого білля, панчіх, шаликів, рукавичок і т. п.

висортовані товари нижче фабричних цін

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов" — премієра.

Субота 11. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Неділя 12. II. год. 12. вполудня „Кіт в чоботах". — Год. 3.30 пополудні „Пані Презесова". — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні".

Вівторок 14. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Театр Рінкнородностей.

Пятниця 10, субота 11, неділя 12, понеділок 13. і вівторок 14. II. театр вечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:

10. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:

11. II. Мати найманка.

12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:

10. II. Кирка з Льолео.

11. II. Зоря над Почаєвом.

Дня 11. II. гратиме театр у Имниці і Чернівц.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ТЛИНЯНИ:

10. II. Подвійна бухгальтерія.

11. II. Чорноморці.

12. II. Границ.

13. II. Сіссі.

14. II. Хам.

Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний".

КІНА.

АМІР: **„Елізейські поля"** (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".

БАЙКА: „Павел і Гавел".

БАЛТИК: „Еспанський метелик".

ВАНДА: „Буревій", „Двобій жінок".

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Есавея".

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: Норма Шірер як **„Марія Антоанета"**.

КОПЕРНИК: „Месники".

МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце".

МЕТРО: „Королівський свічник" та День на перегонах".

МІРАЖ: „Гегенна".

МУЗА: „Чотири дочки".

НАКС: „Олімпіада".

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Професор Вільчур".

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".

РОКСІ: „Побожна брехня" з Полею Негрі.

СВІТ: „Шерлок Голмс і Д-р Ватсон, „Без приказу".

СВЯТОВІД: „Листи з поля бою" „Стежа на пустині".

СТИЛЬВЕ: „Ультимат" і ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Генія, „Аларм на морі".

УТІХА: „39 проків" і ревія.

ХІМЕРА: „Голос матері" Вен.

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(ул. Марійська)

„Острів Ява".

РАДІО.

Пятниця, 10. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Бацубські пісні й танки, 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Як виховати здорову дитину, ради, вістки, популярна музика з пл., 11.00 Для шкіл: Земля під ногами, вид. для старших дітей, 11.25 Славні диригенти звідомляють оркестрам, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид.; у перерві в год. 12.15 Полудневі газетка, 14.00 Інформаційна газетка, 14.05 Музика з пл., 14.35 Для дітей: Пригоди Тома Сойєра, 15.00 Для дітей: Співаймо пісеньки, 15.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель". „Про ведмежий танок", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Діточий хор, 17.00 Отворення світових лещетарських мистецтв у Закопаним, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людомирові Бенедиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка; „Пісні, бджоли та пісеньки" вид. для молоді, 19.00 Зі Закопаного: Що це таке альпейська комбінація, 19.10 Оркестр. орх., мішаний хор, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганка Ордонівна, клінга, гавайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. вид., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Субота, 11. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Спортові вістки зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель". „Про ведмежий танок", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Діточий хор, 17.00 Отворення світових лещетарських мистецтв у Закопаним, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людомирові Бенедиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка; „Пісні, бджоли та пісеньки" вид. для молоді, 19.00 Зі Закопаного: Що це таке альпейська комбінація, 19.10 Оркестр. орх., мішаний хор, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганка Ордонівна, клінга, гавайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. вид., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Неділя, 12. лютого 1939.

7.20 Комунікати летунської оборони, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Спортові вістки зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газетка, Огляд ринків рільних продуктів, Від Едині до Ню Йорку, муз. образок, орх., сопр., тенор, баритт., бас, 8.45 Нові азотові та фосф. напоєи, Муз. з пл., ново год. 10.30 пісни богослужебної музика з пл., 11.45 Реліг. вид., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, орх., спів, 13.05 Борців і його околиці, 13.15 Музика з пл.; у перервах фрагменти з лещетарських перегонів, 14.40 Для дітей: „Про двох таких, що вкрали місяць" Кор. Можушпицького, 15.00 Газетка, хор, фрагмент із В. Оркана, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі співочими Монпшка, сопран, мецосопран, баритт., 17.00 Сирмік. рецталь у супр. форт., 17.30 „Сенсація у Трокадеро" оперета В. Геце; у перерві кожо год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Спорт, 19.35 Два фортепіяни, 19.50 Спіш і Орава у пісні та музиці, 20.15 Звуковий тиждень, політ. огляд, веч. денник, спорт, 21.25 Танк. музика, у перерві в год. 21.55 Весела Сирена, 23.00 Останні вістки, 23.09 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 10. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИ СЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 17.00 Симфонічні етюди Шумана, 19.00 Мельодії Півдня, 21.15 Давні й нові вальси, БРНО 19.30 „Дон Пасквале" оп. Доніцетія, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орх., 13.30 18.00 Цик. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 18.15 Популярна музика, 15.30 Тирольські композитори, 19.00 Пісні, поезії, **19.50 Вістки в українській мові,** 20.10 Орх., сопр., 22.40 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Репортаж із Японії, 18.35 Скрипка, 19.15 20.10 Дуті інстр., нова нім. музика), ДРОЙТВІЧ 22.45 Сучасна музика, КЕЛЬН 21.00 Орх., хор, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго опівночі" оп. Комеція, ПРАГА 18.25 Сальон секстет, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 18.00 Концерт солістів, арфа, віол., 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Бетовенівський концерт, 19.30 Опера, ТАЛІН 18.10 Естонські пісні.

Субота, 11. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИ СЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 15.30 Судетські народні пісні, 20.10 21.00 Танк. музика, БІДГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Скрипка, 18.30 Орх., 21.00 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 12.00 Розр. концерт, 14.10 Легка музика, 16.00 Концерт бажань, 17.50 Нар. пісні на голоси та форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Чорний Петрусь" оп. Шульце, КЕНІГСБЕРГ 20.10 „Отелло" оп. Верді, ЛЯЙТІ 18.15 Розр. мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Тоска" оп. Пучіні, ПРАГА 19.25 20.00 Фільм. мельодії, 21.10 Карнавалевий концерт, танк. музика від Гайдно до Штравса, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 22.10 Розр. музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.10 21.00 Бетовенівський концерт, скр., 22.00 Танк. музика.

Неділя, 12. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ І БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки з Карпатської України, БЕРЛІН 19.20 Веселі мельодії, 20.10, 21.00 Орх., хор, тенор, форт., БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 15.45, 21.05 Цик. музика, 18.45 Військ. орх., 22.00 Орх. Концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Казка для дітей, 16.00, 20.10, Веселе муз. пополудне, **19.50 Вістки в українській мові,** ГАМБУРГ 18.00 Тріо, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30, 15.00 З італ. опер, КЕЛЬН 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Вечір Легарових оперетов, ЛЯЙТІ 19.10 Форт., 19.30, 20.00 Концерт орх., МІЛЯНО 17.00, 18.00 Розр. програма, 21.00 Віол., 22.00 Орх. концерт, ПРАГА 15.20 Танк. мельодії, 17.20 Словацькі пісні й танки, 17.50 Нар. пісні, 21.10 Джез, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Легка музика, 19.15 „Центральне бюро ідей" ком. Гері, 21.30 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 18.15 Рум. пісні, 19.00 Рум. музика, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 Одноактівка та розр. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Бетовенівський концерт 20.00 Вок. дуети.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз 9. II. 1939 платив кооперативам франко магазин у Львові:

1 кг. масла десер. бочк. без опак.	3.25
1 кг. масла десер. бочк. вкл. в опак.	3.30
за 1 л. молока	17—18 сот.
за 1 кг. яєць	вок. 1.15

Тенденція на всі артикули слаба.

Радіокутик.

СОНЯШНІ ЕРУПЦІЇ ТА КОРОТКІ ХВИЛІ.

Вже від ряду лят обсервують учені сильний відомий вплив сонячних ерупцій (ультрафіолетове проміння) на відбір коротких радіочих хвиль. Вжив створили, що насилення цих ерупцій підлягає засаді циклічности, при чому такий цикль триває 11 років. В 1937 р. ерупційна діяльність сонця осягнула максимум і тепер постійно зменшується аж до 1944 р., коли осягне мінімум. Тому слід чекатися зі зміною то кращим відбором радіових авдицій, надаваних на коротких хвилях, а які в останньому часі підлягали дуже часто сильним „федінгам".

ДОБРІ НАСЛІДКИ МАСОВОЇ ПАНІКИ В АМЕРИЦІ.

Несподіваним наслідком масової паніки, яку викликало в Америці нападник радіового слуховища Вельса, є організування одним з університетів широко накресленої анкети на тему збірної історії. На переведення досліду в цьому напрямі визначено кредити в сумі 70.000 дол. Виєднано багато лікарів та психольогів на терени, де найбільше панувала панїка збірної паніки. Їх завданням є виявити багато проблем, звязаних з психольогічним процесом такої паніки.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЗНАЮ мови: англійську, французьку, італійську, німецьку, перекладу, кореспонденція. Шукаю відповідної праці. — Львів, скр. почт. 319. 383 1-1

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з практикою зміню патрона. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Солідний". 335 1-2

МЕШКАННЯ

ГАРНА, умебльована кімната вул. Оборонницька ч. 41 а, (долішний дзвінок). 300 2—3

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рями, оправа образів найдешевше — шкляреко. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 345 7—15

НА КАРНАВАЛ убрання візитові, смокінгові, фракові виносячаю. Ціни низькі. Коллонтая 10, тел. 215-37. 139 10-0

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 19.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 19.

Niedziela 12 lutego 1939. N. 32.
Неділя 12. лютого 1939. Ч. 32.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Греко-католики „поляки"

(Передова стаття).

Промова міністра Рева

Яканебудь згода з українцями неможлива...

Швайцарські вольонтери

(Від власного кореспондента)

Припинили останнє укр. т-во в Короснянщині

Большевики далі переходять манджур. кордон

Вістки з Яворова та Перемишля

Диверсійні банди на кордонах Естонії

Неґрін веде далі громадянську війну

Wydawca: spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Nakład Redakcyjny Czasu „Dilo".

Z drukarni Sp-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
S zgrzegni Red. Czasu „Dilo", Lwów, Rynek 10.

Nr. 32 (15.122). Lwów, niedziela 12. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 32 (15.122). Львів, неділя 12. лютого 1939. Рік LX.

Oplata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПРИМУШУЄ ВАС ПОСТІЙНО ОЩАДЖУВАТИ
вкладка на премійну книжечку Кооперативного Банку
„ДНІСТЕР"
Львів, вул. Руська ч. 20

Щоб брати участь у льосуванні призначених для тих вкладок нагород (25 до 100 зол.) треба щомісяця складати впродовж року постійно що найменше по 5 зол. і не виймати в тому часі з вкладки нілкої вготи.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ:
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника
з порукою держави
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,668.000 зол.
Заміщеві вплати — П. К. О. 500·198.

Папа Пій XI помер

В ПЯТНИЦЮ 10. Ц. М. В ГОДИНІ 5.31 РАНО ПОМЕР ПАПА ПІЙ XI.

Розпорядок Митрополичого Ординаріяту:

Дістаємо до поміщення таке письмо Митрополичого Ординаріяту:

Дійшла до нас жалібна вістка з Риму, що сьогодні 10. лютого в год. 5.31 ранку упокоївся у Господі Римський Архиєрей Папа Пій XI. Заки зможемо подати до відома Духовенству й Вірним пастирське послання, видане в цій справі до Вірних, Митрополичий Ординаріят поручає всім Душпастирям відправити торжественне Богослуження з панахидою за помершого Архиєрея і заохотити Вірних до участи в спільній жалобі цілого католицького світа.

Від Митрополичого Ординаріяту
Львів, 10. лютого 1939.

† АНДРЕЙ
Митрополит.

Коротку вістку про смерть Папи подали ми у провінціональному виданні вчорашнього числа. Життєпис Покійного, пера о. Степана Ковалева містимо на 8-ій сторінці.

Промова мін. Ревая.

Міністр Карпатської України Ю. Ревай виголосив учора вечором у радіо промову, зміст якої такий:

Українці Карпатської України перший раз вибирають своє заступництво, свій сойм. День 12. лютого стане доказом невмірущої волі українського народу по своїй волі улаштувати своє життя. Того дня карпатські українці віддадуть свої голоси на українську, одиноку листу. День 12. лютого запишеться золотими буквами: він докаже, що даремні були ворожі сподівання скувати волю народу. День 12. лютого започаткує нову епоху в житті нашого народу. До того часу ми — каже міністр — збирали наші сили, клали фундамент. **Вибори 12. лютого будуть завершенням нової епохи в житті нашої молодої держави.** В особі провідника Карпатської України о. Волошина найшла свій вияв многострадальна душа нашого народу. Під проводом цього батька народу піде карпато-український нарід 12. ц. м. до своєї найбільшої перемоги.

В Українськім Національнім Обєднанні виступає український нарід вперше без партійництва. Ніхто не буде вже обманювати народ обіцянками. Перший раз селяни, робітники, інтеліґенція та всі верстви народу вибиратимуть не проти народу. Воля українського народу стане законом. До таких виборів веде український нарід Українське Національне Обєднання, що доказує своїм істнуванням, що карпато-український нарід порвав уже з роздираннями політичним та національним. В Українському Національному Обєднанні українська нація представляє нині одну родину, яка усуне всі перешкоди на шляху до свого повного розвитку та вияву всіх своїх сил. УНО не узнає клясових інтересів понад національні. Тому давні партійні групи мусіли бути зліквідовані і тому на їх місце мусіло прийти Українське Національне Обєднання. Його ціль — скупчити весь український нарід Карпатської України довкола своєї орґанізації та свого проводу, здійснити братерство націй.

Українські селяни й інтеліґенти мають стати спільнотою не в словах, але і в ділах. Вибраний 12. II. сойм служитиме народнім інтересам; його завданням буде поліпшити ці інтереси. Буде він дбати про те, щоби всі стани Карпатської України були вдоволені, переловсім селянство та робітництво. Карпато-український сойм змагатиме до того, щоб зпід селянської стріхи прогнати голод. Селянин — фундамент держави — мусить стати заможним господарем та паном своєї землі. Вибраний сойм мусить дати такі закони, щоб матеріяльний добробут під селянською стріхою був забезпечений. Український робітник мусить дістати все, що йому потрібне. Запанує щастя та вдоволення. Влада Карпатської України й будучий сойм дбатимуть за те, щоб також інші верстви мали повну свободу й добробут, щоб запанувала соціяльна справедливість, щоб національне добро стояло понад добро особисте. На сторожі цього стоятиме Українське Національне Обєднання. Його програма — приказ.

В Карпатській Україні буде одна партія — УНО, одна ідеольогія — УНО, один провід — о. Волошин. Безприкладний послух цьому проводові є наказом хвилини. Наша молодь мусить плекати лицарські чесноти вояка. Послух — це її святий обовязок. Вчитися з джерел повного знання — це її повинність.

Соймові вибори будуть історичним моментом у тисячелітті української історії. Тому вірю, що наш вибраний сойм по виборах своєю діяльністю дасть гідну відповідь. **Наше відношення до чехів та словаків буде унормоване на засаді взаємного респектування, згідно з гаслом: ти пан, я пан! Вірю, що наше співжиття уложиться на взаємнім зрозумінні. З Польщею та Мадярщиною хочемо жити у згоді; з карпато-українського боку не станеться нічого такого, що могло б нарушити добре співжиття.**

Наша мала держава, упосліджена частина свого народу, має велике завдання: забезпечити всім працю. Всі наші змагання піддержить наш сойм своїми законами.

Свою промову міністр Ревай закінчив закликом до єднання і змагання за перемогу у виборах до карпато-українського сойму.

Карпато-українське „Товариство для поборювання большевизму"

ХУСТ. Заходами кол, що гуртуються біля Орґанізації Національної Оборони засновано вчора в Хусті карпато-українське „Товариство для поборювання большевизму". Збори відбулись у домівці „Січи", що була прикрашена не тільки українськими, але також німецькими, італійськими та японськими прапорами. Головою нового товариства, якого мета знищення марксизму, став Федір Ревай.

—o—

Залізнича сполука між Мадярщиною та Карпатською Україною.

БУДАПЕШТ. Як повідомляє півурядовий орган „Пешті Уйшаг", постепенне привертання залізничого особового руху на всіх лініях, що лучать Мадярщину з Карпатською Україною, треба уважати успіхом нарад мішаної мадярсько карпато-української комісії. Цей факт є дуже корисний для Карпатської України.

—o—

Кара смерти членам „Залізної Гвардії".

БУКАРЕШТ. Воєнний суд у Клюж видав присуд у процесі, що його предметом був замах на життя ректора Стефанеску, виконаний членами румунської „Залізної Гвардії". Двох обвинувачених засуджено на кару смерти, одного на досмертну вязницю, 34 на кару вязниці від 1 місяця до 12 років, 11 на грошеву кару по 5.000 леїв. 11 обвинувачених звільнено.

Греко-католики „поляки".

Львів, 10. лютого 1939.

(К) Ми вже перестали дивуватись, коли вичитуємо далі в польській пресі найфантастичніші нісенітниці про українські справи. Нас оті „Берліни і Відні", коли йде про вартість українства, оці „Стадіони", коли йде про його початки, цей „терор", коли йде про динамізм українського руху — перестали навіть іритувати. Та проте нам не вільно цих нісенітниць легковажити. Бо безліч разів показалося, що вони мали таки свій окремий вплив, свої реальні наслідки. Практика нашої дійсности вказала, що в цьому невірному чи навіть фантастичному інформуванні польського громадянства його пресою є таки своєрідна методика, своєрідна діяльність. Чи маємо пригадувати, скільки то сотень тисяч гектарів землі віддала перед 3—4 роками польська преса в українські руки і виказувала, що це наслідки приватної, чи „дикої" парцеляції? Це була очевидна неправда, однак вона тоді була потрібна з пропагандивних оглядів. Сьогодні про це вже тихо, ця фантастична видумка своє зробила: вона спопулярнізувала гасло „Ані пендзі земі" і довела до того, що тепер нема парцеляції приватної, неконтрольованої. Подібна пропаганда про українську культуру та господарську експанзію попередила створення Секретаріяту порозуміння польських суспільних організацій, таксамо приблизно зактивізовано ревіндикацію шляхти, „здобування сходу" польським купецтвом і ремісництвом і т. д.

Хоч — кажемо — ми перестали дивуватись і навіть почали ігнорувати ріжні фантазії польської преси про українську „динаміку", то проте, що раз повторюємо, легковажити їх нам не вільно. Хай це буде ігнорація, переплітана зі злою волею, хай тут злосливість чергується з легковажением, а наївність зі самопевністю, — проте ми повинні знати, що це окреслена методика уроблювати прилюдну опінію для окреслених цілей. Такі органи, як „Греко-Католік", „Воля і Чин", „Земя і Наруд" та „Українка" в „Ілюстр. Курієрі Цодзенному", поставили собі завдання вишукувати слабі чи менше відпорні, або невпорядковані місця українського національного організму, зосереджувати на них свою увагу і потім туди спрямувати активність польського громадянства. Це боротьба навіть не за стан посідання, навіть не за кращі умовини розвитку, не за порядок у міжнаціональних відносинах та навіть не за вишукування нових рівнобіжних з українськими шляхів для культурної чи господарської експанзії польського елементу. Це ми назвали б радше тубою, яка підготовлює приспішену асиміляцію. Кожний національний організм отже й український має свої більш або менш відпорні іноді навіть хорі частини, які лекше атакувати і здобувати, ніж здоровіші, суцільніші. Байдуже, чи це будуть частини територіяльні, віросповідні, чи соціяльні, чи це буде Лемківщина, Гуцульщина, чи Полісся, шляхта, українці-латинники, чи мішані подружжа. Рішальна тут та умовина що вони, ці частини, з ріжних причин менше відпорні. За них ідуть змагання, які іноді кінчаються скріпленням відпору (Лемківщина), іноді частинним успіхом (шляхта, ревіндикація душ). Відмінна побутовість на ріжних територіях, ріжнородність обрядів, соціяльна відсталість, економічна залежність — ось каналики, якими можуть ззовні проникати чужі впливи, ось каталізатори, які можуть, хоч не мусять, приспішувати небажані ферменти в українському національному організмі. Згадані вгорі органи преси виробили собі окреслену методику: вишукувати такі менше відпорні місця нашого національного організму і „препарувати" їх при помочі пресової пропаганди щоб облекшити туди проникання чужих впливів.

Ось з деяких статтей, які в цих органах повторюються і мають таку саме, неначе концентричну тенденцію, можемо зробити висновок, що перед нами нова „акція". Маємо на думці статі про греко-католиків нібито поляків. Фактом є, що статистичні числа, окреслені останнім переписом населення (1931 р.), як врештою це було і раніш, виказують ріжницю поміж скількістю гр.-католиків і скількістю українців у користь перших. Ця ріжниця сягає понад 400.000. У ній пропаганда згаданих вгорі органів найшла це „невпорядковане" місце нашого життя і поставила тезу: у Східній Галичині є понад 400.000 поляків гр.-католицького обряду. Їх не охоронює конкордат, вони здані на ласку й неласку українського „шовіністичного" духовенства, це терен експанзії нової, змодернізованої митрополитом Шептицьким „української Церкви", яка пливе під вітрилами „воюючого українізму". Ці поляки греко-католицького обряду не мають, хоч їм це належиться, ані польських проповідей у церквах, ані священників-поляків гр.-кат. обряду. Вони мусять молитися, сповідатися і стикатися з українськими священниками, себто мусять піддаватися їхнім наказам і впливам, стають обєктом денаціоналізації — під крилами Католицької Церкви. Чи це допускальне у власній державі? І тому треба „покищо" домагатися „помочі й опіки для поляків гр.-кат. обряду, що живуть у власній державі" („Іл. Куріер Цодзенни" з 6. II. ц. р.).

Скільки є на ділі гр.-католиків, які є поляками і лише по традиції не перемінили обряду на римо-католицький, годі сказати. Можна лише оцінити, що їх мінімальна скількість, яка напевно не переступає кількох тисяч душ на цілій території Галичини. Чи можна взагалі подумати, щоб сьогодні, де два коротенькі слова: „гр.-кат." у метриці є такою перепоною на дорозі життя, де „облегчено" ріжними засобами перехід з обряду гр.-католицького на латинський навіть тим, що собі цього не дуже бажають, — щоб сьогодні поляки так масово хотіли стати вірними обрядові, що його їхня прилюдна опінія і майже все їхнє громадянство вважає для себе протинаціональним? І тому може навіть кілька тисяч таких „вірних" — це надто велика цифра. Безперечно, більше є таких, що з життєвого опортунізму або з причини меншої національної свідомости подали себе за поляків, залишаючися греко-католиками. Чи до цього морально хиткого елементу може католицька Церква достосувати свою тактику? Чи може вона йти за подувами льокальних вітрів, за мотивами життєвого опортунізму, конюнктуральною боротьбою і справу, яку треба залишити совісти кожної одиниці, підносити до елементу церковної політики? Таж ця церковна політика повинна спиратися на постійности, життєвій конечности, і соціольогічній закономірности, а не на припадку і ваганнях буднь. Нам видається, що з цього „менше відпорного місця", яке в українському національному організмі відкрили ріжні „Греко-Католіки", Ікаци і „Земі і Наро-

15. II. 1939.
ВЕЛИКА ВЕЧІРКА
„Основи" й „Бандуриста"
В УСІХ САЛЯХ НАРОДНЬОГО ДОМУ. З МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ. — ДО ТАНЦЮ ПРИГРАВАТИМУТЬ ДВІ ОРХЕСТРИ ЯБЛОНСЬКОГО
— — — БУФЕТ В УПРАВІ ВП. ПАНЬ — — —

ди", важко буде зробити статтю конкордату. Інша річ що на намагання засимілювати цих „поляків" мусимо бути приготовані.

І справді „акція" вже перейшла з преси у терен. Маємо відомости, що в одній громаді понад 30 гр.-католиків зажадало проповідей по польськи. Тут і там доходять до нас слухи, що батьки римо-католики та навіть греко-католики домагаються у школах для своїх дітей гр-католиків навчання релігії в польській мові. Безумовно, ці відокремлені досі випадки (не без інспірації ззовні) можуть перейти небавком у ширшу, дириґовану згори акцію. Нашим обовязком звернути на це увагу українського громадянства.

При нагоді заторкнемо ще одну справу, хоч і мимоходом. Це справа римо-католиків українців. Є їх у Сх. Галичині безперечно вдесятеро більше, ніж гр.-католиків справжніх поляків. Нам відомо багато призвищ визначних українців інтелігентів, які є римо-католицького обряду. Чи не слід би їм зорганізуватись і підняти продуману громадянську акцію, щоб добути собі відповідні права в латинській Церкві? Чому українці римо-католики не можуть домагатися українських проповідей і додаткових богослужень у костелах? Адже це їхнє добре право! Ми повинні розбуджувати нашу активність незалежно від анальогічної польської. І тому незалежно від того, що станеться на відтинку гр.-кат. „поляків", ми таки мусимо активізувати наших латинників українців. Це справа стара, має свою кількасотлітню історію, одначе вона у нас занедбана. На цьому відтинку маємо вже втрату десятків тисяч українців латинників, які зденаціоналізувалися в останніх роках. Тому нехай акція з приводу гр.-кат. „поляків" пригадає нам, що мусимо відроблювати подібні наші занедбання. Колиж зачнемо їх відробляти, поджуємо „Греко-Католікові" і тов. за пригадку...

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ І НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання.

Швайцарські вольонтери
в армії еспанських большевик'в.

(Від власного кореспондента)

Женева, 4. лютого 1939.

Часи міняються і ми міняємося з ними, казали старі римляни. Ця правда має силу і тепер, зокрема у відношенні до Швайцарії. Колись швайцарські ляндскнехти служили у війську майже всіх тодішніх европейських держав, тепер вони можуть служити лише у ватиканській гвардії не входячи в конфлікт зі швайцарськими законами. Зрештою, маючи все досить роботи дома, сучасні швайцарці й охоти до служби у чужому війську не виявляли. До служби в еспанськім „республиканськім" війську спонукало нечисленних швайцарських молодиків не так безробіття чи охота до пригод, як безоглядна комуністична демагогія та добра заплата. Даючи себе звабити до Еспанії вони знали, що порушують швайцарські закони, бо свого часу уряд, преса і розсудливі політичні кола Швайцарії виступали гостро проти злочинної агітації московських агентів у межах Федерації. Але ті, що до Еспанії всеж пішли, не припускали, що війна може випасти для большевицької Еспанії та вольонтерів на її службі так неславно. Ціла трагедія цих збалямучених і звабленых ріжними обіцянками „добровольців" буде відома з усіми її подробицями не раніше остаточного кінця громадянської війни в Еспанії і дасть справді відстрашливий образ московської акції в Европі. Вже й те, що діставалося вже ріжними шляхами до европейської преси, дає деяку уяву про жахливі відносини в інтернаціональних бригадах. Деякі держави дошукуються даремно цілих відділів своїх „вольонтерів", які свого часу вже зголосили своє рішення вернутися до батьківщини і зникли після цього невідомо де.

На тлі цієї жахливої справді „інтернаціональної" трагедії, в часі, коли президент Рузвельт заявляє ніби, що межі його країни пересунулися до Франції, а потім заперечує рішуче, що він казав це, коли московський уряд зірвав дипльоматичні взаємини з Угорщиною, які тяглися вже цілі чотири роки, в такім часі біда чотирьох сотень швайцарців, яким загрожує судова кара по повороті з Еспанії, має справді лише епізодичне значіння. Але ця розмірно незначна справа незвичайно характеристична не лиш для самих внутрішніх швайцарських відносин, але і для цілої еволюції европейської думки в еспанській справі. У справі швайцарських вольонтерів в Еспанії відбулися палкі дискусії у Федеральній і Національній Раді, і швайцарська преса ріжних напрямків витратила багато паперу на полеміку з цього приводу. Офензиву почали властиво комуністи і соціялісти з небагатьома ліберальними прихильниками домагаючися від законодатних установ переведення закону про амнестію для швайцарських учасників еспанської війни. Але ставлячи справу на політичний ґрунт „представники Москви", як їх титулують тут у полемічному запалі їх політичні противники зробили „вольонтерам" не кращу прислугу в батьківщині, ніж посилаючи їх до Еспанії. Переважна більшість швайцарського громадянства висловилась рішуче проти безкарности „членів антифашистів-

Рентґенівські апарати,
короткохвильні діятермії
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ“
Львів, Академічна 7. (будинок Шпрехера

ського стоваришення“, до якого належали всі вольонтери.

На засіданні Національної Ради виступив з великою промовою і відомий женевський ватажок так званих „москутерів“ доводячи, що „швайцарці брали в Еспанії участь у боротьбі, яка і для Швайцарії є вирішальна, бо якби республиканці перемогли, то і ми були б більш забезпечені. Ті швайцарці, які не належали до швайцарського війська, а билися в Еспанії, не ослаблювали сили власного війська...“ На промову цю, вислухану дуже холодно цілими зборами, відповів посол Рор заявляючи між іншим, що бракувало б ще лише того, щоб соціялісти зажадали від уряду памятника для тих, що билися в Еспанії, післані туди швайцарськими прихильниками народнього фронту в Еспанії. Посол з кантону Вод, Ґорберат, заявив, що „саме агітація розвинута на користь швайцарців, взятих до Еспанії не дає змоги признати їм амнестію, бо це було б капітуляцією перед партійними впливами“. Вирішальною була промова радника Бавмана, який заявив між іншим, що „амнестія була б актом не права, а політики, а політичних причин для її застосування нема. Хоч Швайцарія і має свою власну інтерпретацію поняття невтральности, але мусить уважати на відносини, які панують за кордоном...“

При голосуванні пропозиції про амнестію висловилися 93 посли проти і 71 за неї. Ця меншість складалась із комуністів, соціялістів, кількох членів молодо-селянської партії та окремих ліберальних і незалежних послів.

З погляду суспільної психольоґії справа швайцарських вольонтарів у Еспанії цікава особливо в обличчі сучасної страшної втечі десятків тисячів катальонських жінок, дітей і старців до Франції. Лише частину їх гонить терор і насильство переможених большевицьких банд, але поважну частину гонить просто панїка виплекана безупинними фантастичними оповіданнями большевицьких агітаторів підчас двох років про жорстокости національного війська супроти цивільного населення. Для найбільш неперебірчивої агітації проти „буржуазних“, а потім „фашистівських“, держав мали московські аґенти на Україні майже двацять років часу. Отже з наявністю запаморочених елементів на Україні мусить числитися кожний, хто хоче оцінювати тверезо тамошні відносини. Кому доводилось зустрічатися з молодими людьми з Совітської України, той міг переконатися, що відвічної ворожнечі проти Московщини, збільшеної політичними переслідуваннями рідні чи приятелів молодиків большевикам не пощастило ані викорінити, ані навіть зменшити, але в багатьох випадках пощастило защепити якусь містичну ворожнечу до „фашистів“.

М. Данько.

ч. 25/13

ВИБЕРИ!
найкоротшу дорогу до майна
і купи льос І-ої кляси 44 льотерії
в завжди щасливій Колєктурі
„НАДІЯ“
Львів, Леґіонів 11.
Льоси „Надії“ принесли вже багатство
тисячам родин у цілому краю!
Головна вигра 1,000.000 зол.
Тягнення І кляси вже 23. ц. м.
31

З польської преси.

Мадярщина чи Чехословаччина?

Історія з ґен. Прхалею викликала в польській пресі цікаву дискусію. Один її голос ми зреферували в ч. 24. „Діла“ п. н. „Хто дасть більші ґарантії?“ Автор статті п. н. „Справа Хусту“ в оенерівському „АБЦ“ піддав думку, що з уваги на те, що Польща розчарувалася політикою Мадярщини, треба поставити на чехословацьку карту, тимбільше, що останні ходи Чехо-Словаччини в Карпатській Україні дають надію на зміну політики в тій справі. Цю статтю зреферувало львівське **„Слово Народове“** (ч. 39 з 8-го лютого ц. р.) в таким коментарем:

„Висилка ґен. Прхалі свідчить у всякому разі про деяку самостійність чеської політики. Чехи хочуть утримувати з Польщею добрі взаємини. Очевидно, вони залежні від Німеччини, але не роблять для Німеччини нічого крім того, що мусітмуть зробити.“

Статтю на ту саму тему вмістив також варшавський **„Час“** (ч. 40 з 9-го лютого ц. р.) п. н. „Рибираємо співпрацю з Мадярщиною“.

„Ліквідацію дивогляду (цей термін повторюється чотири рази в цілій статті — завваґа ред.) — пише п. (йм) — яким стала після віденського арбітражу Підкарпатська Русь, признала ціла опінія за наказ польської державної рації з двох причин: 1. йшло нам про ліквідацію бази української ірредента, якою є Русь у своїй теперішній формі, 2. цим шляхом ми хотіли осягнути спільну границю з запримязненою з нами від століть Мадярщиною. Зміна цього становища була б умотивована тільки тоді, якби ми мали дійти до висновку, що Прага скоріше зліквідує українську ірреденту на Руси ніж Будапешт та що скоріше приязнь з Чехословаччиною скріпить становище Польщі ніж приязнь з Мадярщиною.“

Хоч можна ствердити радикальну зміну в політиці Чехословаччини — пише п. (йм) — то все-ж ані напрям політики празького уряду ані настрої чеського громадянства не дають підстав до того, щоб Польща випустила з рук мадярську карту і почала ґру чеською.

„Політика празького уряду сьогодні під дуже сильним впливом Німеччини. Цей вплив є напевно і надалі буде багато сильніший ніж на Мадярщині, хочби з уваги на положення Чехословаччини, окруженої з усіх боків німецьким морем. Поки увага Райху звернена на захід, доти той вплив не вдаряє в інтереси Польщі, доти можемо рахувати, що празький уряд вестиме на Руси політику, яка відповідає нашим інтересам. Але положення може змінитися. Німеччина може знову звернути своє зацікавлення на схід і тоді автоматично всі ті небезпеки, яких ми ще пару тижнів тому побоювались у звязку з існуванням карпаторуського дивогляду, відживуть наново.“

Автор бере під увагу думку, що приязне відношення Польщі до Чехословаччини може мати рішальний вплив на те, щоб вона унезалежнилась від Берліна. Хоча в цьому твердженні автор бачить трохи правди, тимбільше, що настрої чеського громадянства не йдуть впарі з політикою празького уряду, то

„все-ж треба мати на увазі, що коли чехи настроєні ворожо супроти Берліна, то їх почування супроти Польщі не краші. Отже положення в Чехословаччині виглядає так, що там є уряд, що пристосовується принайменше в засадничих лініях до сугестій Берліна, і є громадянство, що наставлене ворожо до Польщі. Кожний признає, що це, бодай тепер, досить крихкі підстави для польсько-чеської приязни і співпраці.“

Автор не захоплений і політикою мадярського уряду Імредія, якої незалежність він ставить під знак запиту. Але тут він бачить реальні можливости для польської політики скріпити незалежність мадярської політики. Дотого-ж для автора не без значіння недавня заява мадярського міністра закордонних справ у парляменті і приязне відношення мадярського громадянства до Польщі. Тому автор доходить до висновку:

„Радше Мадярщина, ніж Чехословаччина при тісній співпраці з Польщею зуміє опертися чужим впливам, отже радше ця перша держава ніж друга зуміє зробити у Підкарпатській Руси належний порядок, що відповідає нашим інтересам.“

П. (йм) не уважає, що в інтересі Польщі є загострювати взаємини з Чехословаччиною, але твердить, що коли має вибирати співпрацю з Мадярщиною, сперту на спільну границю, чи співпрацю з Чехією, яка відділяє Польщу від Мадярщини — то вибирає перше.

—o—

Як відбуваються вибори?

Виборча комісія карпатоукраїнського міністерства внутрішніх справ видала інструкції у справі виборів до сойму. Міністерство повідомляє, що як важну прийнято тільки одну кандидатську листу УНО та меншиневих рад. Виборці голосують у той спосіб, що спис кандидатів вкладають у коверті до урни. Виборці, що не годяться із листою кандидатів, вкладають коверту порожню. Округа Великий Березний матиме 34 виборчих льокалів, Іршава 49, Перечин 23, Середне 42, Севлюш 42, Свалява 46, Чинадіїв 9, Хуст 49, Рахів 41, Волове 64 і Тячів 54.

У звязку з виборами приїхав до Хусту, як ми вже повідомляли, державний секретар інж. Кармазін із двома урядовцями німецької секції. Інж. Кармазін був на виборчих сходинах у Драчині к. Свалями та в Хусті. Крім цього ще перед виборами інж. Кармазін відвідає Німецьку Мокру, Устьчорну і Рахів, в яких живе багато німців.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельґійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

СПІЛЬНА АРАБСЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ НА ЛЬОНДОНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ „КРУГЛОГО СТОЛА“.

Після цілоденних переговорів дійшло між арабськими представниками до порозуміння щодо участи в нарадах делєґатів „партії народньої оборони Нашашібія.

Утворено спільну делєґацію, до якої ввійшов Нашашібі та його прихильник Яків Еффенді Фаррі.

З церковних справ у Карпатській Україні.

АРХИПАСТИРСЬКІ ВІДВІДИНИ ПРЕОСВ. НЯРАДІЯ.

Хуст, 2. лютого 1938.

Дня 26. січня ц. р. відвідав Преосв. Нярадій у товаристві о. протоігумена Булика **Сваляву**, де саме тоді відбувся третій зїзд деканів тутешньої епархії. Два перші зїзди деканів відбулися в Хусті у перших днях грудня м. р. і в Михайлівцях 15. XII. м. р. Останній свалявський зїзд був заступлений деканами головно з округи страбичівської аж до воловецької та з ужанської і турянської долини. Через такі зїзди має Преосвященний нагоду ввійти у безпосередній контакт з провідниками поодиноких деканатів та ближче познайомитись із станом парохій, їх потребами і недомаганнями та видати відповідні інструкції своїм співробітникам в управі просторою епархією.

Не зважаючи на перевтому, вибрався Преосв. владика в неділю 29. січня на Гуцульщину і відвідав **Богдан і Рахів**. Богданці, хоч приїзд владики мав радше приватний характер, зробили свому архипастиреві сердечне прийняття. Після 10. години ранку велике число вірних враз із шкільною молодю та зорганізованими січовиками привитали Преосвященного при тріюмфальній брамі устами свого старости, що поздоровив владику на своїй рідній землі та у своїй державі, висказав побажання, щоб український нарід міг святочно витати своїх, а не чужих владик у золотоверхім Києві. Від місцевої лісової управи привитав владику її відпоручник. На вступі на церковний двір іменем шкільної дітвори привитала владику теплим словом дівчинка, а при церковних дверях іменем усіх своїх вірних поздоровив Преосвященного місцевий парох о. Іван Егреші. Після того зачалася співана соборна Служба Божа, що її служив місцевий парох враз з епископським секретарем і діяконом василіянином Іваном Кухаром, що саме день передтим приїхав з Югославії, щоб прияти з рук Преосвященного ступінь пресвитера. По евангелії промовив до зібраного народу сам архипастир і по свому звичаю гарячим серцем завзивав вірних до єдности, згоди, солідарности і витривалої та жертвенної праці, бо саме того вимагають потреби народу і молоденької держави. Приявні так і повисли на устах проповідника і глибоко клали слова свого батька і владики у свої серця. Рідке і цим разом дуже сердечне торжество скінчилося внесенням многоліття духовним і владним достойникам та всьому українському народові. Богданці горді з того, що саме їх громада мала щастя перша витати у себе нового архипастиря.

З Богдану поїхав Преосвященний до **Рахова**, де після привитання місцевим парохом і намісником о. Петром Демяновичем був приявний на вечірні, після котрої промовив до битком наповненої церкви. Вірні так і ловили кожне слово свого владики, що закликав їх до молитви і привязання до Христової католицької Церкви. У наших національних змаганнях мусимо спиратись на Христі, Його правді і помочі.

Уже смерком поступив Преосвященний ще до церкви в **Акна-Рахові**, де після короткого молебня виголосив сердечне слово до вірних, заохочуючи їх до постійности у вірі та до молитви і праці.

Пізним вечором вернувся владика домів з тим, щоб у чергових неділях увійти знову в контакт із своїми священниками й вірними та ободрювати їх до служби Богові і свому народові.

Взагалі треба сказати, що українське населення переживає тут не тільки підєм національний (що є річю зрозумілою), але й релігійний. Пособлює тому підємові саме ревна архипастирська праця Преосв. Нярадія. О.

Безплатна реклама для Маслосоюзу.

„Слово Народове" з 5. і 7. лютого ц. р. у своїх двох статтях (що разом творять цілість) п. н. „Чи на те оснували „Міську Звйонзкову Молочарню", щоб рятувати Маслосоюз перед бойкотом поляків?" і в другій „Зірвати з Маслосоюзом!" — подає нам цікаву картину з ділянки молочарства. Але даймо слово авторові:

„Львів не має щастя до польського молочарства, хоч має багато даних на те, щоб під цим оглядом було багато краще. Тому, що у Львові польські консументи творять велику більшість і багато підприємств, що зужитковують велику кількість молока, є в польських руках, польське молочарство повинно стояти на першому місці і мати рішальний вплив на молочарський ринок. Тимчасом справа стоїть зовсім інакше. На перший плян висунувся Маслосоюз зі своїми численними крамницями і добре зорганізованою мережею доставців-кооператив у терені."

Дальше відповідає автор статті на поставлене собі питання: „Чому поляки доставляють молоко до руських кооператив?" так:

„У звязку з цим станом трапляються часто випадки, що поляки навіть у підльвівських селах доставляють молоко до руських кооператив. На кім тяжить відповідальність за це? Треба признати, що на цей стан вплинуло кілька причин. Одна з них, хоч не одинока — це браки, що були і є в польській молочарській організації на терені - Львова. Здавалося, що буде краще, як з молочарського ринку зникне „Львівське Апровізаційне Заведення", яке в молочарському відділі покінчило дефіцитом у висоті 600.000 золотих.

„На його місце покликано до життя „Міську Звйонзкову Молочарню" — зареєстровану спілку з обм. відп. у Львові. Як її спільники увійшли: „Малопольський Молочарський Звйонзек" зі своїми розкиненими по місті крамницями, міське самоврядування, дідичі і деякі молочарські, головно підльвівські кооперативи.

„Вже зібрано фонди й одержано відповідні кредити на будову модерної молочарні у Львові, бо теперішня — це справді старе доробало і не має відповідного технічного уладження".

Згадавши про деяке оживлення праці Міської Молочарні в терені, автор пише дальше:

„Але ця акція в порівнянні до організаційних і господарських потреб та можливостей була недостаточна і Маслосоюз щораз сильніше закорінювався в терені та платив селянам за молоко кращі ціни. Доходило до того, що в мішаних селах поляки з браку польських молочарських станиць — носили молоко до молочарень Маслосоюзу."

НОВИНИ
В ШОВКАХ
І ВОВНАХ
НАЙДЕШЕВШЕ В УКРАЇНСЬКІЙ
„Мануфактурі"
ЛЬВІВ, ПЛ. КАПІТУЛЬНА 3.
127 1—?

Але ситуація, на думку автора статті, покращала, коли: „В листопаді м. р. після відомих подій у Львові польські львівські консументи прозріли і почали купувати набіл у крамницях „Малопольського Звйонзку Молочарського". Міська Молочарня платила своїм доставцям-кооперативам так, що її конкуренційна здібність зрівнялася з Маслосоюзом. Маслосоюз не мав де подіти свого молока. Грозило йому заломання (!?), на всякий випадок поважні втрати. Тоді знайшлися поляки, що пішли Маслосоюзові на руку."

„Міська Молочарня Звйонзкова" почала брати від Маслосоюзу молоко, хоч тратить на ньому, бо, як нас інформують, платить за нього вищі ціни, ніж своїм доставцям-полякам. Частину цих втрат Міська Молочарня постановила в останньому часі перекинути, через обнижку ціни молока на 1 сотик на літрі, саме на цих доставців."

Автор подає вияснення Міської Молочарні, що — мовляв — у цей спосіб вона боронить продуцентів перед ще більшими втратами, бо Маслосоюз намагається всіми силами обнизити від нового року ціну на молоко на львівському ринку на дальших 2 сотики, і тепер поставив ультимат та зарядив, щоб відбирати від нього деяку кількість молока, бо інакше безоглядно обнизить ціну".

„Дійсно обнижка ціни на дальших 2 сотика на літрі молока була б великою втратою для хліборобства, яке у висліді по потрученні 6 сотиків, що їх побирає Міська Молочарня і 3 сотиків на кошти транспорту й адміністрації сільської відбірні молока діставало б 11 сот. за літру повного доброго молока."

Тому „Молочарський картель, де про ціни рішає Маслосоюз і то з утратою для хліборобства, передовсім польського, недопускальний у ніякому випадку, головно тепер, коли Маслосоюз — завдяки незарадности чи примусовому положенню польського молочарства намагається зліквідувати наш стан посідання в цій ділянці."

„Політика Маслосоюзу досить проста: втримати, навіть розвинути коштом польського свій стан посідання. Бо вже при перекиданні втрат на молоці, що його доставляє Маслосоюз, на польські кооперативи — ці кооперативи будуть менше виплачувати селянам, ніж кооперативи руські і в цей спосіб самі зліквідуються."

Якщо Маслосоюз виконає погрозу і занизить ціну, то ця втрата діткне — на думку автора — теж і сам Маслосоюз, „тому треба негайно зірвати цю нездорову і самогубну „співпрацю"."

Вкінці автор признається: „Здаємо собі справу, що і Міська Молочарня і її нижчі комірки, як нові станиці, що не мають модерного уладження і яким так тяжко здобути собі доставців та консументів, не можуть успішно протиставитися ні фінансово ні організаційно акції Маслосоюзу. До цього треба ще такої підтримки для польських консументів Міської Молочарні, щоб вона могла свої обороти кількакратно помножити."

„Польське громадянство зробить це, але мусить мати певність, що купує польське молоко, а не молоко Маслосоюзу."

До цих статтей „Слова Народового" не дамо ніяких наших коментарів, бо хто вміє уважно читати, той зрозуміє теперішній стан і „добрі" інтенції редакторів зі „Слова Народового".

Ренеґат фабрикує фальшиві вістки.

„А-Зет" ч. 33 подає від свого хустського кореспондента:

Мадярське радіо пустило вістку, що в Хусті виконано атентат на ген. Прхалю та що замаховцем був Олекса Рущак (не Лущак, як подала польська преса), якого арештували. Це проста видумка, бо ніякого атентату не було. Згаданий Рущак живе справді в Хусті. Він був колись членом комуністичної партії. Злобні вістки мадярського радія про атентат вяжуть з особою б. заступника хустського старости Олександра Барабаша, який по віденському рішенні втік із Хусту і є капітаном мадярського терористичного відділу „сабатчапаток". Барабаш, колись великий комуніст, став згодом бродівцем і великим противником своїх давніших політичних переконань.

НОВА ПРОМОВА КАНЦ. ГІТЛЄРА?

„Ексчейндж Телеґраф" подає з Берліна, що з нагоди спущення на воду першого 35.000-тонового военного судна в Гамбургу, яке відбудеться на другий тиждень і в якому візьме участь теж канцлєр Гітлєр, імовірно канцлєр виголосить нову промову.

РУМУНСЬКИЙ ВІЦЕПРЕМІЄР — ГОЛОВОЮ РАДИ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ.

Віцепреміер Калінеску, що є заразом міністром внутрішніх справ та оборони, став головою ради оборони держави.

У змаганні за перебудову господарського життя.

Перший Зїзд голов та секретарок Філіяльних Секцій Господинь при Краєвім Господарськім Товаристві „Сільський Господар".

Дня 1. лютого ц. р. відбувся І. Зїзд голов та секретарок філіяльних та відпоручниць кружкових Секцій Господинь при Краєвім Господарськім Товаристві „Сільський Господар", у якім взяло участь 93 особи. Зїзд відкрив голова Т-ва **Мирон Луцький**, який привитав делеґаток в імені Головної Ради „Сільського Господаря" та передав провід нарад голові Головної Секції Господинь п. сен. **О. Кисілевській**. Перебираючи провід п. Кисілевська в короткій промові звернула увагу приявним на перебудову цілого господарського життя, яке саме під цю пору відбуваеться та на те, що як ми хочемо справді йти в парі з вимогами часу та не лишатись позаду, мусимо до цеї перебудови достосуватись. Одна з найважніших господарських праць — це господинська робота, без якої наші господині, ні наше село обійтися не можуть. Потім п. Кисілевська запросила до президії делеґаток: І. Паарову (Яворів), Т. Калиневичеву (Буськ), І. Бачинську (Перемишль), А. Кордубову (Тернопіль), С. Воркунову (Борщів), М. Весоловську (Стрий), М. Барабашеву (Львів-повіт), Р. Врублевську (Товмач), П. Хамар (Бережани), та на секретарок: С. Ясінську (Станиславів), інж. Л. Колтунюк (Львів).

Потім **д-р Х. Кононенко** здала звіт з діяльности Головної Секції і представила плян праці на будуче. Зі звідомлення ми довідалися, що перші роки діяльности присвячено передовсім організаційній ділянці та що тепер Головна Секція Господинь обеднує 54 кружкових секцій, в яких є 22.032 членів. Започатковано в секціях широку господарську працю, уладжування всяких курсів і конкурсів, як нпр. домашнього, подвіряного та полевого господарства, чистоти та гігієни хати, птахівництва, городництва і т. п. Таких курсів було поверх 360 в цілому краю, не вчисляючи сюди цілої низки коротких, одноденних курсів. Крім праці в терені Гол. Секція уладжує щороку у Львові 6-місячні курси господинських інструкторок, з яких виходять фахові сили для праці (інструкторки та організаторки). Що торкається праці на будуче, Головна Секція має в пляні: 1) уладжувати курси — як ось 6-місячні курси для господинських інструкторок, курси для порівдниць секцій господинь, наладнати діловодство і в тій цілі уладити кілька курсів діловодства, далі 3-місячні курси для сільських дівчат при філіях „Сільського Господаря"; 2) організувати конкурси: городництва, птахівництва, чистоти хати, подвіря та цілого обійстя, годівлі поросят і т. п.; 3) поширювати пресу, головно „Жіночу Волю" і „Жіночу Долю", „Сільський Господар", „Сад і город", „Народне Здоровля" та „Кооперативну Родину" та закладати бібліотечки по кружкових секціях господинь; 4) працювати над розбудовою домашнього промислу, головно жіночого та над його збутом.

Після того кожна делеґатка здавала звідомлення з діяльности своєї філіяльної секції та праці в терені. Над звітами вивязалась дуже жива дискусія, в якій забирали слово делеґатки: М. Хоминова (Самбір) про співпрацю секцій господинь з іншими установами, Дидик (Бережани), М. Мацєх (Львів), С. Ясінська (Станиславів), І. Паарова (Яворів) про контрактування яєць, домашній промисл та денаціоналізацію дітей, П. Барабашова (Львів-повіт) про потребу поширення преси на селі С. Магунова (Єзупіль) про вагу праці секцій господинь, Т. Калиневичева (Буськ) про поділ праці між інструкторками, А. Куйдич (Дрогобич) про ріжні ділянки праці секцій господинь, про вистави та перешкоди в їх уладжуванні, М. Скурська (Зборів) Я. Сайовська (Калуш) про наладнання збуту сушеної ярини про відтяження жінок у праці мужчинами, А. Запороцька (Тернопіль) про дописи в пресі, І. Домбчевська (Львів) про потребу поширення кооперації на селі, Н. Онищук (Петрилів, пов. Товмач) про відтяження жінок у праці мужчинами, І. Бачинська (Перемишль) про поділ праці між інструкторками та кооперативними пропаґаторками, А. Кордубова (Тернопіль) про наладнання справи вкладок зі секціями господинь та філіями „Сільського Господаря", З. Ганаковська (Товмач) про кооперативи здоровля та інж. Лапчук, про використування народніх звичаїв при уладжуванні свят. Всім дискутанткам відповідала референтка д-р Кононенко. Опісля на внесок Комісії Матки, в якої склад входили інж. О. Дучимінська (Львів), М. Поповичева (Калуш) і С. Воркунова (Борщів) вибрано одноголосно нову управу Головної Секції, в склад якої входять, як **голова сен. Кисілевська**, і далі пп. І. Паарова (Яворів), А. Кордубова (Тернопіль), Т. Калиневичева (Буськ), М. Хоминова (Самбір), Д. Хрововятова (Львів), І. Бачинська (Перемишль), М. Весоловська (Стрий); заступниці: Анна Гузій (Олешів) та С. Магун (Єзупіль).

Далі п. І. Паарова відчитала резолюції, які присутні приняли одноголосно. Ці резолюції, в яких заторкнені господарські й організаційні справи, справи курсів, релігійного виховання, друкованого слова, здоровля, опіки над дітворою та взаємин з іншими організаціями, будуть у цілости надруковані в „Сільському Господарі". Відспіванням національного гимну закінчено наради, що тягнулися від 10-ої рано до 6-ої веч.

Дня 2. лютого пополудні відбулися наради інструкторок, що працюють при філіях „Сільського Господаря". Наради торкались професійних справ інструкторок та ріжних ділянок їх праці. Дискусія була дуже змістовна й оживлена. Вислідом цих нарад були резолюції, що торкаються платень, суспільних обезпечень, часу відпочинку та ін. На підставі рішення наради основано Секцію Інструкторок при Т-ві Українських Агрономів та вибрано управу в такому складі: голова — Леся Гриник-Куйдичева, секретарка — Марія Юзич, скарбник — Марія Мацєх, члени: Марія Скурська і Мелянія Коцко. Нарадами проводила д-р Харитя Кононеко, у президії були пп.: Л. Куйдич і М. Скурська, секретарювала М. Юзич. Крім інструкторок „С. Г." взяло участь у тих нарадах багато гостей, між іншими голова Головної Секції Господинь п. ред. О. Кисілевська.

Дня 2. і 3. лютого в передполудневих годинах відбувся доповняльний курс для інструкторок птахівничих господарств, на якому звернено велику увагу на справу контрактування яєць, що під цю пору має особливе значіння.

Яканебудь згода з українцями неможлива.

Колишній маршал Тромпчинський про українців.

В **„Політиці"** (ч. 3 з 10-го лютого ц. р.) появилася розмова з колишнім маршалом сойму і сенату Войцєхом Тромпчинським, відомим ендецьким політиком. У розмові, яку перевів А. Кляфковський, була мова і про маршала Пілсудського і про консолідацію, і про нову виборчу ординацію до сойму. І впало також — тепер така мода — слово і про українців.

— На мою думку справа української меншини — це одна з найважніших проблем, що тяжать на майбутности Польщі. Я був довгі роки великим приятелем українців, але переконався, що **яканебудь згода з ними неможлива.** Крім цього вони рішені працювати на шкоду Польщі, особливо як німецьке знаряддя. Я переконався про те з паперів Союзу Гакати, які я опрацьовував разом із померлим бл. п. Крисяком. Перед 10 роками я випадково відбував у Карльсбаді довгі конференції з митрополитом Шептицьким. Але саме тоді ми дістали з Женеви вістку про виступи посла Левицького на конґресі національних меншин проти Польщі. Розмови з митрополитом Шептицьким покінчилися висновком, що **з теперішнім українським поколінням взагалі нема що дискутувати. Боротьбу з українцями, щоб їх переконати, що угода з Польщею лежить у їх власному інтересі, треба вести згідно з засадами права, але безоглядно.**

Трупи й умираючі -- умерлому.

(З приводу смерти о. д-ра Т. Мишковського).

В неділю 5. ц. м. сповістили клепсидри про смерть о. д-ра Тита Мишковського. Тому, що покійний належав до т. зв. москвофільського напрямку і там брав діяльну участь, клепсидри всі — за винятком двох — були писані з російська.

Колиж приглянутися ближче тим „з російська" писаним клепсидрам, то не можна не завважити, що вони цілком не звеличали памяти покійника. Бо і якже може бути інакше, коли ми бачимо клепсидру від „Галіцко Русской Матици", общества, котре від багатьох **не літ, але десятків літ не проявляє ніякої діяльности?** (Вся діяльність, видно, кінчиться на тім, щоб виписувати клепсидри своїм б. членам, зперед десятків літ. — Прим. складача). І колиб не дім при вул. Жовківській ч. 28, що становить власність того трупа-общества, то по нім дотепер був би вже і слих загиб.

Не ліпша і друга клепсидра, від о-ва „Русская Школа". Бо коли „Галіцко-Русская Матица" — старе общество-труп, то тимбільше трупом є „Русская Школа" — общество повоенне. Дивуватись хіба можна, що пок. о. Тит Мишковський, що то почував себе русским **лиш** у границях Галичини та був найчистішим і найчеснішим католиком-уніятом, дав себе заманити і втягнути до того нереального у нас експерименту з о-вом „Русская Школа", котре засновано не знати на що і для кого. Те об-о, якби навіть і було дістало дозвіл на відкриття російської школи, то та школа була б світила пустками, бо наші доморослі „русскіе" користають то з українських, то з польських, або й евангелицьких шкіл, а російські емігранти користають залюбки й виключно з сусідських шкіл. Крім того покійник, хоч і був русофілом, ніколи не був поклонником „неділимої".

Також і третю клепсидру від Р. С. С. (Русско-Сел. Організацій) необдумано і непотрібно приліпили до мурів Львова. Відомо всім, що покійний як професор університету, як професор Богословської Академії, отже як учений, займався виключно науковими справами і бокував від політики, саме і головно від тої карколомної неділимської.

Дальша клепсидра також від трупа, зза гробу: від т. зв. Талергофського Комітету. Той самозванчий комітет народився з сухотами і в 1934 р. на сухоти вмер. Правда, в тім році той хворий комітет дістав протисухітничий застрик з щедрих рук великих русских народніх „діятелів" і покровителів з таких фірм, як „Народний Дім" і Ставропигія, але той застрик поміг лиш на один день. Саме в тім році відбувся, здається вже останній зїзд талергофців (і неталергофців — прим. складача), заходами і щедрою підмогою тих добродіїв, чи пак тих установ. Крім того тому останньому зїздові сприяла значна залізнича знижка, яка бадьоро вплинула на сухітничий організм Тал. Комітету. Не менше бадьорий вплив на той комітет мав також і безплатний гуляш для учасників з військових полевих кухонь, що талергофцям і неталергофцям так дуже смакував. Як відомо, о. Т. Мишковський у Талергофі не був, тому клепсидра того комітету ніпричому.

Дальше була ще клепсидра ніби від живого, але вмираючого вже „О-ва Русских Дам". Не відречі буде сказати, що це о-во є старим пережитком, коли подумати, що престоли повалились, пануючі пережились, усі „гоф-дами" порозходились, а лиш одні-одинокі, здається, на цілій земській кулі „Русскія Дами" у Львові не перемінились та на все великими „Русскими Дамами" на папері залишились. Воно ніби похвально, що ті унікати-дами не забули на свого почесного члена, але можна було вшанувати його не конче російською клепсидрою.

Шеста клепсидра була від умираючого о-ва ім. М. Качковського, котре колись між нашим народом було дуже популярне, мало чимало членів та видавало пожиточні книжечки. Тепер це о-во ужирає. Старші письменники або померли або поволи вимирають, молодих нема, а як дехто і написав би що, то о-во не має фондів не то на авторський гонорар, але навіть на друкарню. Воно лиш тому ще не похоронене, що має свій власний дім у Львові, подібно як і „Галіцко-Русская Матица".

Вкінці сема „з російська" написана клепсидра була від „Русских Студенческих Организацій". Ну — колиб так ту клепсидру прочитав чужинець, то подумав би, що тих „Русск. Студ. Орг-цій" у Львові маса, а русских студентов ще більша маса. Тимчасом воно так страшно не є: не то організацій, але і „русских студентов" цілком обмаль. Нема! — А шумний напис на клепсидрі — це самодурство і гохштаплерство.

Восьма й остання клепсидра, написана „з російська" була одинока від живих, бо походила від живої сестри і рідні покійника.

Врешті були дві українські клепсидри, що не потребують ні коментарів ні пояснень.

Прохожий.

Самоуправні вибори.

ЩЕ ПРО ВИБОРИ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В БОРИСЛАВІ.

Про бориславські вибори до міської ради так багато дописів і статтей появилося в нашій пресі, що здавалось би, вже справа доволі ясно висвітлена. Одначе майже у всіх тих дописах є тенденційні і навіть особисто напасливі зворо-ти, тому Український Виборчий Комітет почувається до обовязку забрати слово на цьому місці, щоб якслід представити справу.

Виборчий Комітет, покликаний до життя по дільницях міста Борислава, приступив до праці зараз по розписанні виборів до міської ради. Свою працю зосередив передовсім на консолідації українських сил, щоб виставити тільки одну українську самостійну листу. Завдяки вплинові і праці членів комітету вдалося погодити всі кола українського громадянства і солідарно приступити до виборчої урни. Внесено в 11 виборчих округах одну українську листу. Поведено сильну агітацію, кожну округу поділено на малі райони, що їх обслуговували назначені комітетом районові. Вони мали припильнувати, щоб усі виборці поодиноких районів віддали свій голос.

Та праця увінчалась успіхом, хоча не однаково у всіх округах. В деяких дещо голосів пропало внаслідок скреслювання кандидатів, через що листа не була повна. Траплялись і такі випадки, на щастя рідкі, що українські виборці скреслювали своїх, вибраних на вічу кандидатів, і на їх місце писали чужих (в округах Мразниця і Губичі). Цей факт гідний напятнування. При цьому треба зазначити, що наше робітництво не виказало повної солідарности і підпорядкування своєму проводові, бо багато робітників віддало свої голоси на чужі листи.

Як відомо, вибрано 6 українських радних на 4 при попередніх виборах у 1934 році. В деяких округах поставив комітет свої листи, хоч не було виглядів вибрати навіть одного кандидата, на те, щоб місцевим українським громадянам дати змогу виявити свою волю і для заманіфестування нашої чисельности на терені цілого міста.

Як показалося, до вибору українських радних треба було побороти ще одну перешкоду. В усіх округах наші картки голосування з кандидатами на радних, друковані в українській мові, були важні за винятком першої округи (Мразниця), де у двох обводах наші картки були також важні, лише в одному обводі комісія обводова уневажнила всі українські картки голосуючих. Рішення обводової комісії затвердила окружна комісія, відтак і головна виборча комісія, якої членами були між іншими о. Ліщинський Іван, бувший парох Борислава і д-р інж. Ковальський Іван. Зазначуємо тут, що Український Виб. Комітет не мав найменшого впливу на вибір членів головної комісії. Майже в кожному дописі в нашій пресі ми стрічали ті два назвища, неначеб увесь тягар передвиборчої праці несли вони. Стверджуємо, що у працях комітету вище згадані особи ніякої участи не брали.

Не можемо також поминути мовчанкою закиду, що його зроблено інж. Катицькому(?)

20 ріжних

MAGGI-го ЗУП
дає змогу приладити щодня
іншу знамениту зупу
легко — скоро — недорого
818

Амбасадор чи посол?

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ВИСИЛАЄ ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ПРЕДСТАВНИКА ДО БУРГОСУ.

Як подає „Парі Міді", в суботу вирішить французький уряд справу дипльоматичного представника в Бургосі; ще не відомо, чи матиме він ступінь амбасадора, чи посла.

У хвилині, як Франція визнає „де юре" національну Еспанію, національний уряд перебере будинок паризької еспанської амбасади, де тепер мешкає червоний амабасадор Мартінез Паскуа, від кількох днів теж през. Азаня.

Першим амбасадором національної Еспанії буде Кінеос де Леон, довголітній королівський амбасадор.

ПІД ЯКИМИ УМОВИНАМИ ГЕНЕРАЛ МІЯХА ПОГОДИТЬСЯ НА КАПІТУЛЯЦІЮ?

„Парі Міді" твердить, що національний уряд веде переговори з генералом Міяхою, вождом мадридського фронту і диктатором еспанської території, яка залишилася під владою червоних. Цей останній буцімто поставив такі умовини капітуляції

1) з національної армії усунуть усіх чужинецьких добровольців;

2) національний уряд обіцяє не піддавати репресіям політичних противників;

3) про майбутній устрій рішить плебісцит.

Представники ген. Франка заявили, що 2 перші умовини вже сповнені, а третю відкинули, бо — мовляв — найновіші події становлять справжній плебісцит.

ВЖЕ НЕМА „ЕСПАНСЬКОГО РЕСПУБЛИКАНСЬКОГО УРЯДУ" — Є ЛИШ „ЕСПАНСЬКА РЕСПУБЛИКАНСЬКА ВЛАДА".

Англійські міродатні чинники перестали вживати вислову „еспанський республиканський уряд", зате називають його „еспанською республиканською владою". Ця зміна викликала живе зацікавлення в політичних колах.

Перевозн: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 344 1—8

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

(„Діло" з 21. м. м.). Правда, нема у нас інж. Катицького, що кандидував у 6. окрузі, зате є інж. Батицький Володимир, якого напевно дописувач мав на думці. Стверджуємо отсим, що п. Батицький Володимир був кандидатом, якого поставив Український Виб. Комітет у 6. окрузі, саме в тій, у якій були мінімальні виглядн вибрати хочби одного українського радного. Дальше стверджуємо, що п. інж. Батицький Володимир, бувший старшина У. Г. А., є щирим українцем і у виборчій акції комітету багато жертвував своєї праці. Приймаючи кандидатуру в 6. окрузі на українській листі, виконав тільки свій громадянський обовязок.

При кінці стверджуємо з приємністю підем, який панував у нас у часі виборів. Ідучи до виборів одним спільним фронтом, голосуючи на українську самостійну листу, громадянство виявило велике зрозуміння ваги хвилини та пілпорядкування своєму проводові, що у великій мірі причинилося до осягнення перемоги.

Український Виборчий Комітет.

—o—

Причина димісії бельгійського уряду.

Уряд Спака подався до димісії з огляду на становище трьох міністрів-ліберялів, які загрозили димісією, якщо уряд не відкличе іменування флямандського активіста д-ра Мартінса членом медичного факультету. Згадані міністри поступали згідно з постановою проводу своєї партії.

Припинили діяльність останнього українського товариства в Короснянщині.

Короснянщина... Західня частина Лемківщини. Українські села здебільша окружені польською стихією, але лемки нарід твердий, цупко тримаються своєї гр.-кат. віри й української національности. Лише кілька підгірських сіл, на південній границі короснянського повіту, перед кількома роками розагітовані ріжними оо. Чайковськими та іншими прихильниками „русского" православія, перейшли на православіе. І хоч, щоб цьому зарадити, створено апостольську адміністратуру Лемківщини, але досі ні одно село не вернулося до грекокатол. Церкви. —

Після війни почало проявлятися тут культурно-освітне життя, по селах повставали читальні, тощо. „Русскіе", стративши надію на схід, кинули на Лемківщину найкращі сили, щоб тільки втримати її якнайдовше під своїми впливами. Та це не помагало. З волі української, щораз свідомішої маси повставало щораз більше українських товариств. Не зважаючи на всі труднощі льокального характеру, українські т-ва вели послідовну працю над дальшим освідомленням. Велику допомогу, особливо матеріяльну, в цій акції дали американські емігранти, ті, що колись мусіли покидати рідну землю і шукати за морем кращої долі.

Та противники серед „русских" не спали. Їх протиукраїнська акція, що не нехтувала доносами й наклепами, дуже шкодила нашим товариствам, так, що українських товариств ставало щораз менше. В Короснянщині залишився вкінці лише кружок „Сільського Господаря" в селі Вороблик Королівський зі своїми 250 членами.

В цім самім селі є теж „русская" установа: читальня Качковського, що не нараховує навіть 100 членів і „Звйонзек резервістув" з кількацяти членами, що рекрутуються з членів згаданої читальні. Домівка „Звйонзку" примі-

щена в домівці читальні. Вороблик Корол. — це чисто українське село, поза кількома родинами поляків, що зайшли в останніх роках, та поза тими, що називають себе русинами, хоч відпекуються якоїнебудь спільноти зі справжніми „русскими".

Кружок „Сільського Господаря" у Воробліку був добродійством для села, за 4 роки свого істнування дуже причинився до піднесення рівня села, особливо в ділянці господарської культури. Та в останніх днях, на превелику розпуку всіх членів Рада кружка дістала таке письмо з воєвідства:

Urząd Wojewódzki Lwowski.
Wydz. Społ. Pol.
L. PBS. IX.—236.

We Lwowie, dnia 31. stycznia 1939.

Do
Zarządu Kółka Krajowego T-wa Gospodarczego
„Silskyj Hospodar"
do rąk przewodniczącego p. Michała Tupiaka
we Wróbliku Królewskim.

Urząd Wojewódzki Lwowski na podstawie art. 16. rozp. Prez. R. P. z dnia 23. grudnia 1927 o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 83 z 1937 r.) zabrania stowarzyszeniu p. n. „Kółko Krajowego Towarzystwa Gospod. „Silskyj

М. НОРИМ.

Шведська лінія в бедрах.

Марко і Петро були приятелі. Один був професор, другий адвокат. Коли забували про речі звязані з їх щоденними заняттями, коли вже не хотіли слухати дома ніжного вереску жінок і дітвори. сходилися в кавярні, сідали в куті при малім столику й говорили на всякі теми. У них були два цілком ріжні способи думання та аргументації. Було це може наслідком їх ріжних професій. Марко оперував абстрактами і вірив тільки в льогіку, а Петро був мистцем в аналізі конкретних подій і знав тільки факти.

Сиджу раз при сусіднім столику і бачу, як Марко злвигає раменами і майже лютий каже до приятеля: „Алеж, прошу тебе, це очевидна суперечність! Не можна бути дурним і мудрим, так як нічого не може бути чорне й зелене".

Петро попив чорної кави, закурив папіроску, відітхнув глибоко, бо чув, що нелегко боротися з Марковим законом суперечности. Аж по хвилині почав дещо розказувати і не дав уже Маркові прийти до слова.

— Знаєш Марку, та твоя суперечність — то велике слово, але воно інакше виглядає в льогіці, а інакше між бабами. Ти знаєш напрнклад паню радникову Меланію. Не минуло ще два місяці, як вона вибиралася перший раз з донькою на вечерниці і пішла до кравчині замовити сукню. Знаєш добре, що значить у жінки вибрати фасон сукні. Цілоденні оглядини вистав і журналів, наради й дискусії з довіреними приятельками так абсорбують цілу її психіку, що проблєма вигляду майбутньої сукні стає центральною та єдиною справою, на яку звертаються всі її думки, почування й бажання. Аж по довгих ходах і дискусіях приходить кінцева стадія полагоди вибору сукні. Сидить вже пані Меланія у кравчині та оглядає моделі. Хитра кравчиня безнастанно говорить і переконує, а пані радникова крутить головою. Аж вкінці прикладає кравчиня палець до уст, себто знайшла якийсь сильний аргумент і вдаряє у найвражливішу струну. „Знають пані добродійка, я нічого досі не казала про цей шведський модель, бо він найдорожчий, а часи тяжкі і кожний з грішми числиться. Я була колись на практиці у кравчині шведки і дечого від неї навчилася. Пані певно чули, що шведки мають спеціяльно гарні і знані по всіх Голівудах лінії в бедрах. Є навіть спеціяльний шведський фасон сукні, ось пані бачать, тут є написане, що це шведський модель. А знають пані, що пані, то неначе вроджена шведка".

По тім реторичнім вступі почала кравчиня обертати паню Меланію на всі боки, відмірювати всі лінії на її пречудових бедрах і доказала понад усякий сумнів, що пані радникова має нечувано у нас рідку і правдиву шведську лінію в бедрах. Пані Меланія довго не торгувалася, взяла від кравчині слово, що нікому не зробить шведської сукні і з тихим тріюмфом пішла до дому оглядати бедра своєї донечки. Очевидно, що пані радникова побачила в однім моменті на своїй донечці те, що кравчиня відкрила у неї самої і обі подивляли щиро на вечерницях свої шведські фасони та бедра і дуже низенько ставили своїх приятельок, які очевидно через глибоку зависть, не хотіли цього бачити. І щойно тоді, як пан радник мусів на категоричний приказ пані радникової вияснити справу кільком молодикам, тріюмф пані Меланії був повний і беззастережний.

А з другого боку ти добре знаєш, що пані Меланія це високо культурна та роботяща людина. Вона працює безкорисно і з посвятою у ріжних культурних установах, працює тихо, але продуктивно, не хоче розголосу й шукає тільки внутрішнього вдоволення. Але найбільше вдоволення дає їй факт, що має шведську лінію в бедрах.

— А тямиш паню Ірину? Пішла до фотографа зробити знимку до легітимації. Пішла з болем серця до ліпшого фотографа, хоч мусіла заплатити три замість одного золотого. Фотограф наставив апарат, казав їй усміхнутися, вдивився в Ірину і нараз закостенів як мумія. Ірина збентежилася, оглянулася нервово, чи не бракує їй чого в гардеробі, а фотограф

ФОТО АПАРАТИ і ПРИЛАДДЯ поручає у великім виборі фірма **Інж. А. Шарф** ЛЬВІВ, Сикстуська 2.
2955 6 6

Hospodar" we Wróbliku Królewskim w powiecie krośnieńskim rozwijanie działalności na obszarze pasa granicznego, ponieważ działalność wymienionego stowarzyszenia nie jest wskazana ze względów bezpieczeństwa publicznego.

Decyzja niniejsza jest natychmiast wykonalna i stosownie do art. 16. cyt. rozporządzenia nie wymaga uzasadnienia.

Od niniejszej decyzji wolno wnieść odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez Urząd Wojewódzki Lwowski w ciągu dni 14 po dniu doręczenia. — Za Wojewodę: M-r Bodnar, Radca.

Рада кружка внесла негайно відклик до Міністерства Внутрішніх Справ у Варшаві через воєвідський уряд у Львові.

Запамятай! до котрої крамниці Центросоюзу тобі найближче

Ринок 2. Личаківська 50. На Байках 8. Зофії 8 а. Кентшинського 21. Зибликевича 22. Жовківська 175. Городецька 171.

Життя і діяльність Папи Пія XI.

Пій XI. прийшов на світ як Ахиль Ратті 31. V. 1857. р. у льомбардському містечку Ідезіо. Його батько був директором фабрики. Студії покінчив він у Міляні та в Римі, де дістав ступінь доктора богословія, філософії та канонічного права. 1882 р. обняв Ахиль Ратті першу душпастирську посаду у Барні, опісля був префектом великої семинарії.

Покійний папа працював науково, зокрема над латинською палеографією, і оголосив чимало праць з тієї ділянки. 1912 р. став він віцепрефектом ватиканської бібліотеки.

1918 р. виїхав Ахиль Ратті у дипльоматичній місії до Польщі, де став 1919. р. нунцієм, діставши титул архиепископа Лепанту. 1921. р. дістав він кардинальський капелюх та став архиепископом Міляна, 6 лютого 1922 р. конкляве вибрало його папою.

*

12. лютого було б минуло 17 літ від часу, як вступив на престіл св. Отець Пій XI. Вибрано його папою дня 6. лютого 1922. р., після смерти Венедикта XV. Пій XI. особливо старався привернути єдність Церков і навернути якнайбільше поган, щоб знову розбудити серед усіх народів християнського духа покликав до життя Католицьку Акцію, себто співпрацю світських з духовенством. На перший плян його правління вибивалася організація місій. В Азії є вже 2.265 семинарів, в Африці 420, на островах Океанії 24, в Америці 123.

Папа Пій XI. був теж оборонцем одної ідеї, яку підняв за своїм великим попередником Львом XIII. — соціяльної рівности. Він поборював противенство кляс і проголошував принцип, що треба оперти взаємини робітників і працедавців на основі любови ближнього. Він привернув мирне співжиття між Апостольською Столицею та італійським королівством, яке минулого століття заняло церковну державу. Тепер на її місце є т. зв. Ватиканське Місто — і від тепер папа перестав бути добровільним „вязнем Ватикану". Пій XI. виступав проти переслідувань християн у Мексику, Еспанії та Совітах.

Папа Пій XI. від десяти років поруч своєї духовної влади, був також світським володарем церковної держави. Був він в Европі єдиним володарем абсолютним, що управляв сам без ніякого законодатного тіла. Сьогодні має Ватикан свою власну валюту, власні марки, власний залізничий двірець і радіовисильню.

о. Степан Ковалів.

ОСТАННІ ХВИЛИНИ ПАПИ ПІЯ XI.

В четвер рано Пій XI. був дуже ослаблений простудою та легкою гарячкою. Перед полуднем дістав він легкий атак серця, в 16 год. другий — сильніший. Коло 17. год. помітна була денка поправа. В ночі стан здоровля погіршився. Папа помер притомний, у хвилині, коли намагався поблагословити приявних.

КОЛИ ВИБЕРУТЬ НОВОГО ПАПУ?

Згідно з канонічними приписами, конклявe збереться 15 днів по смерти папи, щоб вибрати його наслідника. Цей вибір можна відложити на 2 дні.

ЖАЛОБА У ЛЬВОВІ.

Львівський воєвода наказав вивісити на всіх державних будниках прапори на половині машту. До дня похорону заборонено всі танкові імпрези та забави у розривкових льокалях. Президент міста взиває населення Львова повивішувати на всіх домах жалібні прапори.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 12. лютого 1889.

НАШІ ПОСЛИ В СОЙМІ.

В огляді діяльности сойму за цілу каденцію читаємо: „По скінчених виборах показався такий вислід: I. Вийшло 9 послів русинів, кандидатів Руського Комітету: 1) Стефан Качала о Збаражі, 2) Василь Ковальський у Стрию, 3) Корнило Мандичевський у Надвірній, 4) Ксенофонт Охримович у Дрогобичі — всі чотири з давніх послів; 5) Юліян Романчук у Калуші, 6) Теофіль Бережницький у Самборі, 7) Микола Січинський у Гусятині, 8) Петро Лінницький у Жовкві, 9) д-р Олександер Іскрицький у Ліську — всі пять нові. II. З польського боку, як кандидати польського Центрального Комітету були вибрані з руських громад проти кандидатів Руського Комітету русини: 1) Тит Сінгалевич у Снятині (на нього годилася і частина русинів), 2) Матій Кашевко в Заліщиках (проти п. Йосифа Онишкевича), 3) Щасний Білинський у Раві (проти п. Кулачковського). III. З більших посілостей в Жовкві був вибраний о. Тит Ковальський. IV. Як члени належали до сойму три руські владики: 1) Сильвестер Сембратович, 2) Йоан Ступницький, 3) Юліян Пелеш. Всі ці 16 послів і членів сойму промовляли в соймі по руськи, як забирали слово; в національних справах ішов з ними разом ще п. Теофіль Мерунович, також русин родом, але він промовляв тільки по польськи.

ЧИ НЕ КРАЩЕ, ЩОБ БУЛА ВІЙНА...

„Рим, 12. лютого. У вчорашній промові папа сказав, що старається втримати добрі взасмини з державами, що має надію перевести успішно переговори з Росією, але єпископів для Росії ще не іменував. Згадуючи про заворушення в місті казав папа, що все те є наслідок нерелігійности і говорячи про теперішній стан Европи сказав, що той стан такий, що хто знає, чи не краще було би, щоби була війна, хоч усі так дуже бажають мира."

БЕНЕШ У НЮ-ЙОРКУ.

До Ню Йорку причалив б. президент Бенеш з жінкою. 15. ц. м. виїде він до Шікаго, де виголосить кілька відчитів.

—o—

ЯПОНЦІ ЗАЙНЯЛИ ГАЙНАН.

ПАТ повідомляє з Токіо: Японці зробили десант на острові Гайнані та в короткому часі обсадили його майже не стрічаючи спротиву.

—o—

ПРОЦЕС ПРОТИ ВИКОНАВЦІВ ЗАМАХУ НА РЕКТОРА СТЕФАНЕСКУ У КЛЮЖІ.

У Клюжі почався процес проти 59-ох членів „залізної гвардії", між якими є 3 особи, які виконали замах. Ректор Калінеску вже вернувся до здоровля.

ЕСПАНСЬКА ВІЙНА СКІНЧИТЬСЯ В НАЙБЛИЖЧОМУ ТИЖНІ?

Льондонські щоденники передбачують, що еспанська війна скінчиться в найближчому тижні; для того чимало прислужився британський уряд.

Французький уряд надіслав до Льондону умовини, на яких погоджується визнати уряд з Бургосу.

просить ще раз усміхнутися, але конче таксамо як перше.. „Чи пані дозволять, що я крім звичайної знимки зроблю ще для себе спеціяльну знимку спеціяльним апаратом, щоб її вислати на виставу мистецької фотографії?.

Хоч як Ірина просила, щоб фотограф сказав, чому саме вона має йти на виставу, таємничий мистець не хотів виявити тайни. Аж як вона прийшла відбирати свої знимки і побачила своє усміхнене обличчя у збільшеному форматі засипав її фотограф лявіною компліментів. „Ах, прошу пані, тут приходили всілякі фахові люди і не могли надивитися". Подав прізвища двох фільмових зірок, які разом з Іриною творять едину на світі трійку людей, що мають такий самий пречудовий усміх. Виясняв науково які саме форми й рухи лицевих мязів зачаровують на її лиці ту божественну усмішку, перед якою бліднуть всі Моани Лізи. Соромно було пані Ірині, що сама досі не помітила всього того у дзеркалі. За ту спеціяльну роботу заплатила сорок золотих, сховала знимку у торбинку і понесла у світ свій чарівний усміх, а фотограф також ще довго сміявся.

Ти бачив нераз той коровячий усміх пані Ірини й закривав очі, як вона сміялася. Я вже був звик до нього, але вкінці мусів зірвати товариські взаємини з цілою її рідню, коли вона вже тридцятий раз виясновала мені, чому її усміх такий ніжний і незвичайний.

Але та сама Ірина є найліпшою силою в пропаґандивнім відділі одної економічної установи. Я подибую її на сходинах на селі і в місті. Я не чув ще пропаганди з такою силою патосу та річевої аргументації. Ніхто її не заступить, бо мало хто знає, так як вона, теорію кооперації, а ніхто вже не потрапить, так як вона, говорити щодня інакше, залежно від людини, яку хоче переконати і від умовин, серед яких говорить.

Ну, а наша панна Іванка! Це дійсно небуденна людина і вона мене спеціяльно цікавить (тут Петро усміхнувся солодко). Пішла недавно до лікаря, робити якусьтам дуже болючу косметичну операцію. Але вона не чула болю. Думаєш певно про наркотики. Ні, брате! Лікар як зачав захоплюватися її фізичними та духовими вальорами, як зачав доказувати, що вона неначе створена на те, щоб дати велике щастя якомусь бельведерському Апольйонові, то Іванка вийшла від нього розрадувана та приголомшена і повна подиву для розуму й інтелігенції свого надворного Ескуляпа. Знаєш добре вдачу Іванки і розумієш, що вона і родинне життя, то була б дійсно якась несамовита суперечність. І вона очевидно не знає, що той сам лікар того самого дня казав до іншої пацієнтки, яка мала чоловіка, але хотіла свобідно бавитися, що це з її боку егоїзм замикатися в мурах свого дому, бо жінка з такими цінностями повинна дати змогу й іншим людям з нею приставати та її подивляти. Ціню лікаря за те, що приглушує терпіння хворих і робить собі рекляму, але важко збагнути, чому Іванка думає, що лікар сам вірить у свої небилиці.

Сказав їй хтось, що вона має чудові сині очі й ти знаєш, що вона думає, що як її оглядаєш, то нічого не бачиш поза тими оченятами, що все, що не є її оком, є невидне для чужого ока? Вдивляється у дзеркалі у свої очі і цілком не бачить того вже менше чарівного оточення своїх чарівних оченяток? А як хочеш запевнити їй гумор на дві неділі, то скажи тільки, що її шалик неначе створений до її особи, або, що хтось там нею зацікавився. Але як із щирого серця їй скажеш, що щось не впорядку з її зачіскою, забаганками або почуваннями, будеш в її очах дурний як чобіт і нудний як люкреція.

А чейже це дівчина з високою освітою і небуденними культурними претенсіями. Зачни з нею балачку про театр або літературу, а почуєш як вона тобі зразково оцінить гру акторів або літературні типи. Або піди з нею у гори! Побачиш як вона захоплюється природою і знає кожну гірську ростинку!

Бачиш, Марку, є у світі суперечности і на це не порадить ніяка льогіка.

Вона інакша у нас, а інакша в тої другої частини людського роду, яку ми так часто хочемо розуміти.

Літературна сторінка.

Смерть Єйтса — великого ірляндського та анґлійського поета.

Помер у тихій закутині французької Рів'єри — у Ментоні, де можна вмирати серед оливних гаїв не відчуваючи розстання з життям, один із найбільших поетів сучасности 73-літній Вільям Батлер Єйтс, лавреат Нобеля. Це поет поза Анґлією, ще й чисто літературною, майже невідомий. Навіть справжнього звуку його прізвища більшість не знає; як ірляндець він вимовляв його не по-анґлійськи з „і", а з „є". Єйтс — один з основників і захоплених оборонців ірляндської літератури — сам писав головно по-анґлійськи.

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ
і наймодніші зачіски виконує гарно і дешево заведення
Романа Секети ул. Рутовського 7 (в брамі)

Його твори.

Його батько був відомим малярем; він сам теж учився малювати, але від 24. р. життя присвятився виключно письменству. Його перша збірка поем „Мандрівки Ойсіна" видана в Лондоні, де він зійшовся з письменниками та мистцями, оснувавши окремий клюб. Його том „Життєписи" у незвичайній формі оповідає перших 30 років свого життя. У 1892 р. Єйтс дає свою першу пєсу „Графиня Катлін", потім „Країна задушевних бажань", у 1897 р. він засновує з іншими у Деблині товариство для відродин ірляндського театру. На довший час Єйтс стає його директором і постачає ріжні пєси. Поруч цього видає прозові твори „Кельтійські сутінки", „Таємнича троянда", „За столами закону", „Звеличання царів" і збірки поезій „Вітер між очеретом", „Відповідальности", „Дикі лебеді в Куль", „Дальші поеми", „Вежа" і критичні нариси „Ідеї про Бога і зло", „Різьблений аґат", „Пер Аміка Сіленція Люне"; розвідки про театр„ Пєси і суперечки".

З його пєс треба згадати такі: „Катлєна Ні Гуліґан", „Глечик зі студенцем", „Шкло годинника", „Дейрд", „Королівський поріг": „Тінисті води", „На березі Бейль", „Зелений шолом"; „Королева акторка". Крім цього він наслідував японський театр у пєсах „Пєса для танцюристів" і „Кіт до місяця", переклавши теж ритмічною прозою незвичайно просто „Короля Едипа" та „Едипа в Кольоні".

Ірляндець-містик.

Успіх його пєс був обмежений тільки до тіснішого кола ірляндців, що знали добре рідний фолькльор і для еліти, що вміла йти за незвичайно легкою уявою поета, який не вязав себе реальними умовинами сцени, викликуючи духи, зяви, примари, тіні, легенди і символи. Хто читав колинебудь такі пєси Метерлінка як „Княжна Малєна" або бачив і чув на сцені оперу „Пелеас і Мелісанда" з музикою Дебюссі — може приблизно уявити собі рід цієї творчости.

Єйст був містик, що вірив у таємні сили, недоступні нашим змислам і розумові, — вірив у глибоку мудрість і красу народньої поезії, маючи при цьому велике зрозуміння для гумору, дотепу і всієї поезії казок, самотніх одиниць, великих індивідуальностей. Він сам признавався, що величезний вплив мали на нього Верлєн, Малярме, Франсіс Вієле-Ґріффен. Дивне було те, що він пробував оживити забуті скарби ґаельської народньої словесности, хоч сам не вмів промовити народньою мовою до своїх ірляндських земляків у таких сюжетах, щоб стати справжнім популярним поетом, як Бернс, Шевченко, Міцкевич, Пушкін.

Індивідуальність, що вірить у йогів.

Єйтс мав у собі за багато з індивідуаліста, який цікавився проблемами зрозумілими тільки невеличкому ґуртові творців. А проте його поетичне надхнення розбуджувало подив у великих поетів; сучасний анґлійський „поет-лавреат" Джон Мейсфілд сказав раз, що після розмови з ним почувається як учень у ногах учителя. Великий критик Т. С. Еліот уважає його поезію за найвищий шпиль сучасної анґлійської лірики.

Вплив індійської „таємної науки" магатмів та йогів був великий на Єйтса. Він студіював її з книжок і з уст індійських мудрців. Він вірив, що наш дух не знає матеріяльних перепон у взаєминах з іншими духами — живими і померлими, — що душі можуть переливатися одна в одну, що память усіх людських створінь є частиною одної величезної памяті збереженої у природі і що цю велику духову память можна у виняткових хвилинах передавати символами. Для кожної людини істнує, на його думку, якась сцена, якась пригода, якась картина чи образ у таємниці життя і ними наче символами оця таємниця може промовити.

•

Від 1924 р. від коли Єйтс дістав нагороду Нобеля його книжки не стали багато більше популярні. Його пєс ніхто не пробував вистилити поза Анґлією (і там дуже рідко та при виняткових нагодах), — його поезії перекладали поети для себе та для вибранців, — його глибокі критичні нариси та фантазії читали тільки критики.

З приводу його смерти подаємо переклад одної з його новелістичних фантазій, де використані ірляндські леґенди. Вона нагадує неодному твори німецьких романтиків.

м. р.

Добра рада в часі епідемії грипи: бережіться заслабнути і недуги. Запобігти лекше як лікувати. При перших проявах грипи, простуди вживати таблетки Тогаль. Тогаль спричинює спадок гарячки і приносить полекшу. Кілька таблеток Тогалю, які вживаємо в пору можуть запобігти розвинутися недузі. Дістанете в аптиках.

Togal

Дві російські повісти з українськими героями.

Поруч численних політичних статтей про українську справу появилася минулого місяця в „Тан" теж одна літературна стаття п. з. „Україна у совітській літературі" Андре Піерра. Вона може засоромити неодного знавця нашої літератури, коли він не звернув уваги на дві повісти двох російських письменників з українським сюжетом: Валєнтина Катаєва „Я — син робучого народу" і другу Всеволода Іванова „Пархоменко".

Французький критик пригадує, що кілька місяців тому професори та учні військової академії в Москві звернулись з відкритим листом до Союзу совітських письменників з таким зазивом: „Товариші-письменники, тримайте народ у перманентній мобілізації!" Алексей Толстой докинув і своє зерно до цього військового гасла кажучи, що „Кожний рядок совітської літератури повинен бути оборонний". Одною з улюблених і поручених тем „оборони" Сов. Союзу перед небезпекою є контрреволюційна Україна. Не диво, що Катаєв вибирає собі Україну з 1918 р. з доби Скоропадського. На мотто повісти він кладе цитату зі Сталіна статті з 14. березня 1918 р.: „Проти чужинного поневолення, яке прийде з Заходу, Україна піднесе прапор національної визвольної війни"

Герой цієї повісти Семен Котко, демобілізований, вертається на батьківщину, в Україну. Він хотів би зберегти неутральність серед революційної боротьби. Він кохає молоду сільську дівчину, Софію Ткаченко, яку її батько обіцяв віддати за нього ще в 1917. р., але за час війни Ткаченко змінився. Він ховає підчас революції у себе дома пана ділича Клембовського, переодягнувши його за сільського робітника, з наміром віддати за нього свою доньку. Одначе за Котком стоять такі свати як голова місцевого совіту Ременюк і колишній чорноморський моряк Царев. Ткаченко не має сміливости відмовити і доходить до заручин Котка з Софією. За той час Ткаченко відсуває речинець шлюбу. Коли в Україну входять німецькі війська, Ткаченко видає як большевиків Котка, Ременюка і Царева. Котко попереджений Софією втікає, а Ременюк і Царев гинуть на шибениці. Катаєв малює згущеними барвами ролю жорстоких „гайдамаків" як контрреволюціонерів.

Котко попадає у полон гайдамаків; німці відступили з України; совітська влада вертається. Котко спасається чудом і жениться з Софією. Ткаченка розстрілюють як зрадника. Ременюкові та Цареву влаштовують величаві похорони як справжнім революціонерам. Повість — з українською темою! — кінчається сценою на... Червоній Площі в Москві 20 років пізніше. До неї додані міркування про те, кілько то непроханих заволок хотіло зайняти совітську землю, а „ніхто з них не оминув долі шведів (Карла XII. під Полтавою) і німців. Семен Котко, що тепер управляє фабрикою алюмінія в Україні, приїхав із жінкою до Москви на 1. травня, щоб побачити, як їх син присягає перед... маршалом Ворошиловим на вірність Совітському Союзові.

У повісти змальована геройська... патріотична боротьба українців за волю. З неї зробили навіть пєсу і вона йде тепер у московському театрі Вахтанґова з величезним успіхом.

Другий відомий російський повістяр В. Іванов відтворює у своїй повісти леґендарного героя Пархоменка, найближчого приятеля Ворошилова теж за часів німецького походу в Україну. Повість друкували у фейлетонах журналу „Молодая Гвардія", щоб показати молодим комуністам, як їх батьки вміли хоробро боротися з „бандами" — німців або Петлюри.

Ці українські герої мають для москалів деяку привабу екзотики. Головно для тих, що не знають настроїв серед української маси і не бачили ніколи України. Сцени баталій і геройств нагадують неодною рисою „Трьох мушкетерів" Дюма, коли не рівняти хисту вигадувати щораз-то-нові ситуації та конфлікти, який, як відомо, у популярних повістях француза, був справжній, а не замовлений офіціяльною тенденцією.

Літературна хроніка.

ПЄСИ З ЖИТТЄПИСУ ПОЕТА.

Недавно в Парижі йшла (досить довго) пєса відомого драматурґа Моріса Ростана п. н. „Верлєн", зроблена на підставі життєпису відомого поета. Верлєн залишив чудові вірші і прекрасний життєпис. Зробити з такого життєпису гарну пєсу це саме штука і Ростан, сміливий автор, притягнув публіку трохи скандалістикою, трохи сентиментом для великого бурлаки. А ось за ним двох авторів до сцінки виставили пєсу п. н. „Рембо". Рембо — один з найбільших імен у французькій поезії — геніяльна дитина, що у 24 році вже зломила перо замишивши твори, над якими сходяться в поднесом сучасні поети та дослідники. Він був приятелем Верлєна. Верлєн має його на совісти зовсім таксамо, як славний Дагляс приятель Уайльда, який відпокутував свої ненормальні нахили тяжкою вязницею. Але Рембо при цьому обходиться — один із найсміливіших, найбільше безоглядних мандрівників, що зрікають в цілим цивілізованим світом і вибираються населін у світ, щоб затратитись у ньому, щезнути в лиця землі. Паризькі драматурґи волїли зупинитись на першому періоді життя молодого поета з метою кинути кілька нових променів на нього як на людину. Довга низка оцін змальовує нам Рембо як учня, приятеля Верлєна, добровільного вигнанця в Льондоні та Штутґарті і серед богемістів — брутального, безоглядного, що всіх ненавидить і всім каже страшну правду свідомо зневіреного анархіста. Цей поет хоче пережити всі експерименти безладного, безоглядного життя, жаки пічне жити справді як утікач у тропіки. Французька критика пише, що хто не знає життєпису Рембо ні його творів, має брутальну психольоґічну драму з добрими артистами, але водночас ставить питання: чи вона цікавить тих, що не знають поета. Дехто волів попросту взяти одну із численних життєписних студій про геніяльного молодця і передовсім його поезій.

Сторінка без політики.

Чи тварина їсть багато?

Людей, що за багато їдять називаємо нераз дуже негарним словом, „свинями" або „жерунами". „Жерунами" в ріжних мовах називають теж зовсім несправедливо тварини, які розмірно до своєї величини зовсім не зїдають більше як люди, хоч може вибір їх страв не такий обдуманий як наш. Не всі тварини — однакові смакуни і щодо цього між ними є такі самі ріжниці, як між людьми. Людина має якнайширшу скалю смаку, починаючи від того, що кухарі великих столиць придумують для своєї „сметанкової" клієнтелі аж до всяких людоїдів, які з такою самою погордою дивляться на цивілізованих, засмакувавши людського мяса — найбільше аристократичного між мясом тварин.

Аматори конини.

Починаючи від короля звірів — лева, неодин вірить у те, що лев зїдає щоденно коня. Левові як і тигрові вистачає від 4—6 кільо кінського мяса денно. Коли зважити, що вони раз на тиждень можуть нормально постити, то вони не їдять більше за нас. Пуми, ягузари, леопарди відповідно до своєї величини потребують від 2—3 кільо денно. У звіринцях їх годують кониною, хоч вони не нехтують і ніжнішим мясом. З великих котячих хижаків тільки сніжний та ловецький леопард середущої Азії потребують, як дрібна порода котів ніжнішого мяса від конини: кріликів, кіз, дробини. Рись має ще ніжніше піднебіння. Від самої конини вони хворіють на нежит кишок.

Куди лекше годувати таких хижаків, як лиса, шакаля, медведя, борсука, куну, що їдять усе, але люблять зміну: сире та варене мясо, яйця, риж, овочі, капусту, хліб. Північні медведі люблять рибу. Величезну кількість поживи потребує „морський лев" (морж) — від 8—10 кільо риби.

Сіно та зеленина.

Головна страва слона — сіно; денно 50 кільо, а до цього ще капусти, хліба, усякої всячини 20 кільо. Всякі дикі кози, вівці, серни, антильопи, жирафи, що задовольняються зеленином люблять добирати собі городовину, жолуді, дикі овочі. Лосі та рени, коли не мають відповідної кількости зелении легко худіють. Найкраще травить гіпопотам, що важить удвоє і втроє тільки, що кінь, а їсть небагато більше від нього: десять кільо сіна і стільки „додатків" у роді грису та городовини; він не має багато руху і все, що зїдає перероблює на сало.

НЕДУЗІ СЛІПОЇ КИШКИ запобігаємо через очищення кормового проводу раз або два на тиждень природною гірською водою „Францішка Йосифа". Спитайте В. лікаря.

Вередуни і ніжні шлунки.

Малпи — вередливі. Їх шлунок ніжний, і не всі мають однаковий смак. У цьому вони вже подібні до нас. Зате вони здебільша вегетаріянці, люблять овочі і то такі як банани, яблука, яйця, білий хліб, усякі горіхи і бліденький липовий чай або ячмінну каву. З менших порід малп є аматори малих птахів, наче великі пани — люблять болотяних птахів. Солодощі теж їм під смак.

Великих птахів-хижаків найлекше заспокоїти; орли, супи, шуліки їдять конину, але час до часу потребують здохлятину барана, чи теляти. Менші з них зїдають радо голубів, кріликів, щурів і мишей. Пелікани та пінгвіни мають смак тюленів (фок) — на риби. Такі як качки або гуси мають „широку" скалю апетиту. Коли йде про таку „дітвору" як папуги або канарки то з ними треба поводитись, як з немовлятами. Колібрів годують у звіринцях мучкою Нестля, краплинками меду і малесенькими мушками.

Ощадність — до успіху дорога!

Про це знають і в тому пересвідченні всі щадники

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

Як оснувати підприємство.

Багато таких людей, які мають усі дані для оснування нового підприємства, лякаються „початку". А тимчасом — нема чого лякатися. Треба тільки хотіти і вірити в успіх. Все-ж варто кожному знати про одну з основних умов успіху нового підприємства. Ця умова — то найбільш ощадна і оглядна поведінка з усім добром, головно на початку праці. Цього досягнемо головно тоді, коли беремося до підприємства у своєму фаху. Тоді сам підприємець стає собі і першим робітником у себе і вміє також покерувати працею інших робітників так раціонально, що якнайменша сума праці дасть розмірно якнайбільший вислід. Іншими словами — треба добре розумітися на тому, до чого беремося. Так напр. починав своє підприємство відомий американський „король ґуми" Файрстон; він кілька років робив сам, і ще з одним робітником, ґумові опони до коліс, доки не спромігся сплачувати більшу кількість робітників. І так дійшов до найбільшого „ґумового" підприємства в Америці і до мілионового маєтку, хоча почав зі закладовим капіталом кількасот долярів. А такий капітал, на наші відносини яких дві тисячі золотих, може при добрій охоті легко і скоро наскладати собі кожний, особливо, коли щадить у рідним банку: в Земельнім Банку Гіпотечнім. (Ю.)

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові **Новини сезону**

в нововідкритім відділі фірми

МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН

Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.

Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

Ресторан ґрубіянів.

Оригінальні вигадки звязують американці часто з реклямою. Чудаки, дивогляди, чудасії, чудернацтва всіх їх і все це можна звязати з доляром. У місті Толедо, стейту Огайо, заснували недавно ресторан „Під грубіяном". Кельнери мали там зустрічати гостей грубою лайкою і вуличними дотепами. Один гість, що хляпнув чимось на свій одяг, дістав дитячу цератку під бородою. Одному лисому стирали лисину серветкою, третьому надавали якесь порекло, що його осмішувало і доводило гостей до реготу. Ресторан зробив собі цим таку велику реклями, що щораз більше гостей почало тудн напливати.

ВОЛЯНІВ ЗБАГАЧУЄ!

ВЕЛИКІ ВИГРИ:

Зл. **75.000** на ч. 108373

„ **50.000** „ „ 76498

Зл.	25.000	на ч. 41125	Зл.	25.000	на ч. 118618
„	25.000	на ч. 74404	„	15.000	на ч. 137498
„	15.000	на ч. 46198	„	10.000	на ч. 134013
„	10.000	на ч. 55667	„	10.000	на ч. 71249
„	10.000	на ч. 54642	„	10.000	на ч. 94632
„	10.000	на ч. 108356	„	10 000	на ч. 59856
„	10.000	на ч. 69490	„	10.000	на ч. 106723

24 виґр по зол. **5000** **43** виґр по зол. **2500**

і тисячі інших впали в самій тільки 43 Льотерії

у Волянова

Вже тепер відбувається щаслива продажа льосів І-ої кл. 44 Льот. Замовлення просимо спрямовувати:

J. Wolanow, Warszawa, ul. Marszałkowska 154:
Конто П. К. О. 18814.

Волянів постійно збагачує!

Відділ у Лушьку — Ягайлонська 85.

Закарлючки.

Рідко коли признаємо, що хтось найліпший на своєму становищі і ще рідше признаємось, що хтось інший був би ліпший на нашому.

•

Сучасна Европа нагадує старе мешкання, де всі воюють за коридорну систему з доступом до місця, де погано пахне.

•

Маємо чотири причини, щоб бути гордими: коли ми вдоволені собою і коли невдоволені, коли інші вдоволені нами і коли невдоволені нами.

•

У мистецтві нераз обороняємо твори, які не розуміємо, на злість іншим, щоб гадали, що хтось їх розуміє.

•

Преса — політичний барометр, який заповідає тільки бурі та сонце.

•

Чи той хто дістає як хабар скриньку мила може мати чисті руки?

•

Найдешевше продаємо ідеї, які збанкротували.

•

Від своїх ворогів за часто домагаємось в їх поведінці послідовности себто того, чого водночас не хочемо їм признати — розуму або характеру.

•

Неодному авторові воліємо на віру признати талант, щоб тільки його не читати.

•

Чим ширша тема, тим лекше про неї говорити: у морі лекше плавати, ніж у ванні.

•

Вічний оптиміст: ніколи не бракує йому нагоди тішитися з чужого нещастя.

•

Беззубий не мусів зїсти своїх зубів на тому, з чого хліб їсть.

•

Розвиток науки пішов так уперед, що мілионн людей уже вмирає від надміру здоровля.

М. Рудницький.

Воліє бути глуха.

В англійському місті Савтволд якась пані Бравн була 20 років глуха. Лікарям удалось нарешті вернути їй слух. Вона вживала ріжних заходів, щоб добитись цього щастя. Найбільше заздрила радіослухачам, бо досі не знала цього винаходу. Минуло кілька днів від часу, як вона чула і до неї прийшов репортер, щоб почути її думку про найкращий винахід нашого століття. Дама відповіла йому: „Я воліла б знову оглухнути на решту мого життя, як слухати рефрену з музики до танцю, що вертається вічно та сама!"

Преосвященний Кирадій до виборців Карпатської України.

В карпато-українській пресі появився заклик Преосвященного Дионісія до виборців Карпатської України.

В неділю 12-го лютого — читаємо у закліку — мають відбутися вибори до першого карпато-українського сойму. Кожний повинен розуміти значіння того акту для нашої Церкви, держави і нашого народу. Від цього акту залежить дальша доля нашої держави. Каригідним був би перед Богом і цілим народом кожний акт, що ішов би в розріз з тим актом, який має забезпечити долю держави. В той день ранком всі наші пастирі відправлять богослужби, щоб увесь наш нарід міг вислухати їх перед виконанням свого найважнішого національного обовязку.

Відозва Українського Національного Обєднання.

У передвиборчій відозві, що появилася в останньому часі, Українське Національне Обєднання проголосило такий заклик:

В суботу пів до шестої години вечором хай задзвонять усі дзвони в навечеря сповіщаючи наближення першого найважнішого акту нашої карпато-української держави. Українці! У всіх вікнах засвітіть свічки, нехай сповіщають великий день. На горах нехай запалають вогні — вогні нашої волі. В суботу вполудне прикрасіть ваші хати жовтоблакитними прапорами на знак, що почалося велике свято. Ввечорі одягніть свої найкращі одяги та глядіть на вогні волі на ваших горах. Решту дня перебудьте у святочнім настрою.

В неділю рано хай усі підуть виконати свій найважніший обовязок і віддадуть свої голоси у виборах до першого карпато-українського сойму, на едину листу Українського Національного Обєднання.

Після смерти Папи.

ЖАЛІБНІ ЗАРЯДЖЕННЯ З ПРИВОДУ СМЕРТИ ПАПИ.

ВАРШАВА. ПАТ. У звязку зі смертю Папи Пія XI. міністр внутрішніх справ розпорядив, щоб через цілий день 10. лютого ц. р., а також у день похорону у воєвідських та повітових містах вивішено на урядових і самоврядних будівлях прапори, опущені до половини на знак жалоби. Одночасно міністр внутрішніх справ поручив відкликати публичні забави, починаючи від дня смерти Папи до дня похорону включно.

МОТОПІРИН-М
Душні наварні звичайно є причиною простуди. Прийшовши увечір додому, поручаємо вжити на ніч одну пастильку МОТОПІРИНИ. Охороиш себе від катару, простуди тощо. Набувати в усіх аптиках.
MOTOR
7/618

КОЛИ ВИБИРАТИМУТЬ НОВОГО ПАПУ?

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. ПАТ. У хвилині смерти папи число кардиналів виносить 65, з чого 36 італійців і 29 інших національностей. Римські щоденники передбачують, що конклявe збереться 28. II. у Ватикані. До того часу повинні наспіти до Ватикану члени святої колегії з Австралії та Зединених Держав.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. Від ранку всі ватиканські уряди замкнено. Управу Ватикану перебрав у характері камерлінга св. католицької церкви кард. Пачелі. Кардиналові передали перстень папи та печатки. На будівлях Ватикану повівають жалібні папські прапори, також на всіх будівлях Риму повівають італійські прапори, спущені до половини машту.

ТРАДИЦІЙНІ ЦЕРЕМОНІЇ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. Зараз після смерти папи кардинал Пачеллі в окруженні гвардії та членів апостольської камери увійшов до спальні папи й по відмовленні молитви, приступив до урядового ствердження смерти. Відкривши лице мерця, кард. Пачеллі сказав традиційні слова: „Папа дійсно вмер". Після цього майстер церемоній вручив кард. Пачеллі як камерлінгові папський перстень рибака, а також печатку, що нею печатається буллі. Одночасно ватиканський нотар списав акт події та акт передачі. Далі відбулось перше зібрання апостольської камери і конгрегації кардиналів.

ПРЕДСТАВНИКИ ДИНАСТІЇ ТА УРЯДУ ПРИ ДОМОВИНІ ПАПИ.

РИМ. На дворі італійського короля приказали 8-денну жалобу. При домовині папи віддали пошану наступник італійського престолу Гумберт, а також міністр закорд. справ Чяно в імени фашистівського уряду. Мусоліні вислав камерлінгові кард. Пачеллі таку телеграму: „Смерть Папи поєднання є жалобою для церкви та італійського народу. Пересилаю Вашій Еміненції та святій Колегії кондоленції фашистівського уряду й мої".

Неґрін продовжує громадянську боротьбу в Еспанії.

ПАРИЖ. Каталюнський фронт дорешти зліквідований. На цілому піринейському кордоні Франції, у всіх гірських провалах і переходах напроти французьких стійок стоять уже стійки ґен. Франка, що їх французькі прикордонні частини привитали в якнайбільш куртуазійний спосіб. Усе відбулось без найменших навіть випадків, в атмосфері дуже приязній. Одначе ці кола приняли з виразним незадоволенням вістку про відлет Неґріна і Альвареца дель Вайо, що репрезентують уряд червоної Еспанії, на область, якої національні війська ще не заняли. Бо в політичних колах Парижа рахували вчора на цілковиту ліквідацію фікційної вже політичної репрезентації червоної Еспанії, що значно полекшило б дальший розвиток французько - еспанських політичних відносин. Істнування мадридсько-валенського осередка опору утруднює в деякій мірі французькій політиці цілковите унормування дипльоматичних відносин з урядом ґен. Франка. З великим вдоволенням, а навіть радісно приняли в широких французьких колах вістку про ліквідацію червоної адміністрації на Мінорці; це увежають великим дипльоматичним успіхом Англії та Франції. Відпала ще одна причина французько - італійського подразнення.

АЛІКАНТЕ. ПАТ. О год. 11.30 прилетів сюди аероплян з міністрами Неґріном і дель Вайо.

ВАЛЄНСІЯ. Сьогодні вечером прибув тут премієр Неґрін і мін. дель Вайо.

Японія окупувала острів Гайнан.

ТОКІО. ПАТ. **На нинішньому засіданні парляменту міністр війни ґен. Ітагакі відчитав в обох палатах при акомпаніяменті оплесків одушевлення комунікат про заняття острова Гайнан японськими збройними силами.**

ТОКІО. Представник адміраліції адмірал Канацава заявив кореспондентові Аваса, що, бажаючи оминути усякі непорозуміння, він заявляє в імени маринарки, що окупація острова Гайнан не означає ні тепер, ні на майбутне ніяких аґресивних намірів у відношенні до Індокитаю, який є французькою територією, до якої Японія не має ніяких претенсій.

ПАРИЖ. Окупація японцями острова Гайнан викликала в Парижі живий відгомін. Цей острів домінує завдяки своему географічному положенню над цілою індокитайською притокою і над доступом до французького Індокитаю зі сходу. В останніх двох роках нераз були вже чутки про те, що японці задумають загарбати цей китайський острів, але японці все категорично заперечували. В політичних колах Парижа вказують на те, що військова японська акція має завданням прослідити, яка буде реакція з боку Англії та Франції, які цей крок уважали безпосередньою загрозою французьких та британських інтересів на Далекому Сході.

Зі сойму.

ВРОЧИСТЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

ВАРШАВА. Сьогодні в присутности президнта І. Мосціцького та маршала Ридза-Сьміглого відбулось врочисте засідання сойму з приводу його двацятьлітнього істнування.

МІНІСТР БЕК ВИГОЛОСИТЬ У СОЙМІ ЕКСПОЗЕ.

ВАРШАВА. ПАТ. Міністр закордонних справ Й. Бек виголосить 18. ц. м. в год. 11-ій на засіданні комісії закордонних справ сойму експозе про закордонну політику Польщі.

*

ПРОМОВА СЕНАТОРА ТВОРИДЛА В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СЕНАТУ.

ВАРШАВА. В буджетовій комісії сенату, при обговоренні буджету залізниць забрав голос сенатор Творидло. Він заявив, що східні та південно-східні землі під комунікаційним оглядом найбільше упосліджені. Є життевою конечністю наблизити ці области краю до промислових околиць, до вугільного басейну шляхом будови залізничних сполук. Далі сен. Творидло порушує справи заняття безробітних з фонду праці, з поминенням українського населения, обговорює помилки в шарварках, а вкінці апелює і звертає увагу на конечність поправи комунікаційного положення на південно-східних землях.

НА КОРДОНАХ МАНДЖУКО СТРІЛЯНИНА.

ТОКІО. Агенція Домеї повідомляє з Ціцікару: Ґрупа 6 зовнішньо-монґольських вояків, перейшовши кордон біля Сінфа Бонер, зрабувала 1500 овець і 2 верблюди. Слідуючої днини 2 зовн. монґольські вояки знову перейшли кордон і забрали з собою жінку та коні. 4. лютого більша ґрупа зовн.-монґольських вояків вдерлася на територію Манджуко біля місцевости Ямагой, забираючи одного мешканця і 50 овець.

ТОКІО. Агенція Домеї: В четвер післяполудня коло 30 совітських вояків острілювало відтинок совітсько-манджурського кордону біля Тунґнінґу та поранило японських митних урядовців. Ці урядовці були в дорозі на місце зустрічі з представниками СССР, які мали віддати худобу, зрабовану совітськими вояками з околиць Тунґнінґу. Манджурське міністерство закордонних справ зголосило в цій справі гострий протест у совітської влади.

—o—

ДИВЕРЗІЙНІ ВАТАҐИ НА СОВІТСЬКО-ЕСТОНСЬКОМУ КОРДОНІ?

ТАЛЛІН. ПАТ. На тему фальшивих вісток оголошених деякими закордонними щоденниками, про диверзійні ватаги, що мають бути на совітсько-естонському кордоні біля Нарви, щоденник „Певалет" стверджує:

Вістки про диверзійні ватаги на совітсько-естонському кордоні треба уважати — по прослідженні справи на місцях — позбавленими всіх основ. Естонська прикордонна служба та населення, що мешкає біля кордону, не чули нічого про якогось Ґоремикіна, а тимбільше не чули вогню 30-ти купеметів, що від кількох годин нібито стріляють на північ від озера Пейпус.

ЖАХЛИВА КАТАСТРОФА В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Вибух нафтового шибу в нафтовім басейні біля міста Плоешті набрав катастрофальних розмірів, бо запалилась ропа, розлита з 8.000 вагонів. Ропа, що горить залила близькі потоки Дамбу й Телєзен і наближується до містечка Плоешті, в якому мешкає 60.000 людей. Багато господарств, що лежать над потоком, згоріло. На місце катастрофи приїхали частини пожежної сторожі з Букарешту, Плоешті та інших сусідніх міст. Гадають, що вдасться у найближчих годинах огонь зльокалізувати. Населення у паніці.

—o—

ІНДІЇ ВИСТУПАЮТЬ З ЛІҐИ НАЦІЙ.

НЮ ДЕЛЬҐІ. Законодатні збори індійського конґресу ухвалили 55 голосами проти 54 внесок про негайне виступлення Індій з Ліґи Націй.

—o—

ВБИВСТВО АДВОКАТА В БОРИНІ.

ТУРКА НАД СТРИЄМ. ПАТ. Нинішньої ночі вбито скритовбивчим стрілом у голову адвоката в Борині під Туркою, бл. п. Теофіля Михайловського, 52 років. Вбили його в часі сну у його мешканні. Бл. п. Михайловський не брав участи ні в політичному ні в суспільному житті. Осиротив жінку і дві дочки, учениці ґімназії. На місце злочину виїхала судово-лікарська комісія та поліційні орґани.

З нових видань.

НОВИЙ НАУКОВИЙ ЗДОБУТОК.

З найбільшою радістю доводиться нам повитати найновіший осяг української картографії — **„Фізичну карту українських і сумежних земель"** Вол. Кубійовича — М. Кулицького. (1:1,500.000. Розмір 80×148 цм.). Вартість її не лише в тому, що вона заспокоює одну з найбільш пекучих потреб нашої школи, культурних і господарських кол, але з огляду на наукову вірність і мистецьке виконання, що ставить її поруч найкращих картографічних творів.

Я мав нагоду приглядатися час до часу опрацюванню карти й тому рад буду поділитися з читачами, своїми завважами.

Фізична карта опрацьована на основі найкращих картографічних матеріялів; зібрати їх не було легко. Підставовим матеріялом для земель давньої австрійської займанщини є австрійські карти 1:75.000. Для українських земель давньої російської займанщини аж по 30° східної географічної довжини від Грінича використано карти 1:84.000 і 1:42.000. Ці карти дуже вартісні головно з уваги на гіпсометрію (означення висот, релєфу). Ізогіпси (лінії, що єднають усі пункти з однаковою висотою над рівнем моря), рисовані на них щочотири, а навіть щодва сяжні. Одначе для східніх земель картографічний матеріял бідний і менш докладний. Належить до нього російська карта 1:126.000 і 1:420.000; перша не має ізогіпс, терен там зазначений рисками. Ця карта сягає до Дону. Для Кубанщини й великих теренів над Волгою одиноким докладнішим картографічним матеріялом є карта 1:420.000, на якій терен зазначений бронзовою барвою, й позначенням малої кількости кот в степах. Гіпсометрію цілости наших земель подає гіпсометрична карта европейської Росії 1:1,680.000 Тілла, з 1896 р., де рахують сяжнями. В 1925. році видали в Москві военно-топографічну карту СССР в мірилі 1:1,500.000, з мірою в метрах. Для означення терену пороблені там ті самі похибки, що і на карті Тілла, яка служила основою для карти з 1925 р. На карті Тілла сперта й фізична карта України Рудницького і міжнародня англійська карта 1:1,000.000. Значні похибки на цій останній зайшли головно при заміні сяжнів на метри і при перерисовуванні ізогіпсів, які в багатьох місцях пропущено. Через ці похибки карта Тілла і всі інші карти на ній сперті виявилися безужиточні. З іншого матеріялу взяли тут на увагу польські карти 1:100.000 й 1:300.000, румунські 1:50.000, і російські карти 1:42.000, видані в ріжних геольоґічних працях для частин Кавказу, Кубанщини, Криму й Донецького Кряжу.

На основі багатого топографічного матеріялу вдалося авторам справити невірну різьбу терену на Поділлі, Волині правобічній височині тощо.

Образ різьби терену тут живіший і вірніший тепер, ніж на всіх дотеперішніх картах.

Водні шляхи дуже докладні. Подані назви навіть малих річок, річищ, рукавів, річних островів, лиманів, дельти, озер і каналів.

Залізнодорожні шляхи подано згідно із теперішнім станом. Зазначено шляхи побудовані і по революції.

Осель тут поверх 2.000. Як на стінну карту — це дуже багато. З уваги на число мешканців поділено їх на шість груп строго на основі статистичних даних. Це перша карта нашого населення, яка подає таке велике число назв. Назви устійнені на основі наукової літератури і власних дослідів. При совітських містах полишено назви теж і дореволюційні, тим більше, що ці назви змінюються в міру того, як змінюються „вожди" большевицької революції.

Технічне виконання рисунку — мистецьке. Друк і добір колірів дуже доцільний. Назагал карта творить замкнену естетичну цілість.

Ціна карти в порівнянні з вкладом праці і матеріяльних засобів низька. Польські чи німецькі бувають упятеро дорожчі

Авторам, зокрема М. Кулицькому, що обдарували нашу науку низкою картографічних праць, з великим Атласом України на чолі, слід зложити побажання якнайкращих успіхів до дальшої праці. **М-р Іван Тесля.**

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯШІ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

НОВИНКИ

12 Лютий

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 30. січня 1939.
Масопустна неділя. Трьох Святих.
Лат. Масоп. нед. Евлялії.
Сонце: схід — 6.42, захід — 16.35.
Місяць: схід — 2.18, захід — 11.12.

Завтра: 13. січня. Понеділок.
Ст. ст. 31. січня 1939.
Кира й Івана безсребр.
Лат. Ґрикорія II. папи.
Сонце: схід — 6.41, захід — 16.37.
Місяць: схід — 3.13, захід — 12.01.
Післязавтра: 14. січня. Вівторок.
Ст. ст. 1. лютого 1939.
Трифона.
Лат. Валентина єп. м.
Сонце: схід — 6.39, захід — 16.38.
Місяць: схід — 4.02, захід — 12.56.

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (31.) число „Діла" підпало конфіскаті за один допис в рубриці „Зборівщина" в цілости. Ми видали другий наклад.

— **Вуголь—кокс—дерево** доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штайн. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 3 - 10

— **По ціломісячному побуті** у Львові Український Народній Театр ім. М. Садовського в салі Ріжнородностей 15. II. в середу прощає Львівське Громадянство виставами год. 3.30 попол. „Пісня Бескиду" народня пєса в 3 діях, в третій дії лемківське весілля і в год. 8. веч. „Безталанна" нар. пєса в 5 діях. — Білєти в Союзному Базарі. 1—2

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 18 - 20

— **У Львові — Потоцького 58** галянтерійні та паперові речі, панчішки, скарпитки, кравецькі додатки, Д. М. С., зшитки, канцелярійне приладдя, мила тоалєтові й інше поручає: **Ліда Менцінська.** 396

На численні запити повідомляємо, що вже від 11. лютого ц. р. можна закупити дуже

дешево і корисно поодинокі пари обуви і панчіх

У ВСІХ ВІДДІЛАХ

ч. 10/43 *ДельКа*

— **Чи вмієте добре розібрати печену курку?** Поділ дробу нарисований і описаний докладно в новій книжці Ольги Ліщинської „Дріб і дичина". Книжка обіймає 155 приписів і коштує 70 сот. з пересилкою 90 сот. — Замовляти „Нова Хата", Львів, ул. Костюшка 5. 308

— **Курси крою і шиття,** курси трикотарства уладжує кооператива „Труд", Львів, Ринок ч. 39. Зголошення щоденно від 8—13 і від 15—18 год.

— **Добра господиня** дбає, щоб рідня мала богато городини, бо вона поживна та має багато вітамін. Як її придбати навчить цікавий, багато ілюстрований часопис „Сад і Город", що коштує на рік тільки 2.50 зол. Адреса: Львів, Руська 20. 257

— **Щасливі льоси** до 44. льотерії дістанете в **єлинній українській колєктурі** Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська ч. 38, партер, тел. 108-61, чекове конто ПКО ч. 508777. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно.

— **Лемківська вистава** в салях Музею Наукового Товариства ім. Шевченка, що її влаштовує Т-во Прихильників Музею НТШ, відбудеться в неділю 5. березня ц. р. Управа Музею просить ВП. Громадян присилати експонати на цю виставу до 20. ц. м. Побажана народня ноша (комплєти й окремі речі), вишивки, гапти, вироби з твердих металів, домашнє, господарське, пасічниче, рибацьке й ловецьке приладдя; предмети, звязані з побутом (хрестини, весілля, обжинки, коляда) і т. п. Предмети просимо слати на адресу: Музей НТШ, Львів, Чарнецького 24. Управа Музею звертає всі кошти пересилки й опакування та ручить за визичені речі, які зверне негайно після вистави.

— **Равт Т-ва Української Захоронки,** що мав відбутися 11. ц. м., відкликаний.

— **Оголошення.** Дня 13. січня ц. р. в Українській Станиці в Каліші померла емігрантка з України, мешканка Станиці бл. п. Александра Лампіго, яка залишила ріжні домашні речі. Повище подаю до відома, щоб зголосилися члени родини пок. Лампіго, або правні спадкоємці. Речинець для зголошень визначується три місяці, себто до 15. травня 1939 року. По упливі цього терміну речі будуть продані на ліцитації і ніяких претенсій не візьмуть потім під увагу. — **І. Литвиненко,** полковник, управитель Станиці.

— **Виклад ред. Андрія Жука** про Гришка Галагана, суспільного діяча й піонїра кооперації в Україні, відбудеться в суботу 11. лютого в год. 6. веч. у домівці РСУК, вул. Техніцька 1. Вступ вільний.

— **Запорожець за Дунаєм.** На перші дні березня ц. р. Вищий Музичний Інститут ім. М. Лисенка підготовляє силами молодих талановитих артистів-співаків, своїх вихованців невмірущого „Запорожця за Дунаєм" Артемовського-Людкевича.

— **По ціломісячному побуті** у Львові Український Народній Театр ім. М. Садовського в середу 12. II. ц. р. в салі Ріжнородностей прощає львівське громадянство такими виставами: год. 3.30 попол. „Пісня Бескиду", в 3-ій дії лемківське весілля, і вечором год. 8. „Безталанна". Білєти в Союзному Базарі.

— **Протиалькогольні дні „Відродження"** влаштовує це Товариство в салях Української Захоронки в Народньому Домі при вул. Рутовського 22, III. пов., за такою програмою: 1) неділя 12. II. ц. р., год. 17.: 1. Відкриття протиалькогольної вистави, 2. Публична дискусія: „За чи проти абстиненції?" 2) понеділок, 13. II. ц. р., год. 17.: Жива відродженецька газета. 3) Вівторок, 14. II. ц. р., год. 16.: Відродженецька Ялинка, з ляльковим вертепом і товариськими забавами.

— **Недільні просфори у Львові.** В неділю 12. ц. м. відбудуться у Львові три просфори. Комітет будови церкви св. Івана Богослова уладжує просфору в салі Ремісничої Бурси при вул. Бартосівни ч. 3. Початок в год. 5. попол. — Батьківський Кружок при Купецькій Гімназії — при вул. Курковій ч. 14. Початок в год. 3. пополудні. Установи Личакова уладжують спільну просфору в домівці чит. „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 10. Початок в год. 6. вечором.

— **Богослуження для Вульки й околиці** відбуваються кожної неділі і свята в салі Ремісничої Бурси при вул. Бартосівни ч. 3. Початок в год. 10. рано.

— **Ювилей яворівського „Українського Слова".** З датою 8. лютого 1929. р. появилося в Яворові перше число „Українського Слова", повітового двотижневика. Першим організатором видавцем, адміністратором і редактором „У. С." був. проф. Е. Яворівський. Саме тепер вийшло 164 число „У. С." з черги (2. в цьому році), присвячене рідкому, як на наші умовини, ювилеєві десятилітнього істнування того завжди цікаво редаґованого провінціяльного часопису. Тепер „Українське Слово" виходить як місячник. Годиться при цій нагоді пригадати, що в Яворові виходив уже перед війною (в 1912. і 1913. р.) „Яворівський Голос", якого два числа вийшли теж у листопаді 1918 р. Теперішнім редактором „Українського Слова" є д-р Михайло Фільц, видає окрема видавнича кооператива „Гарт" у Яворові.

— **Виселили священника.** „Надсянська Земля" ч. 3. подає вістку, що о. Скиб адміністратор прикордонної парохії Солинка в ліському повіті дістав наказ від адміністраційної влади негайно покинути свою парохію. о. Скиб виїхав до Перемишля.

— **Загальні Збори читальні „Просвіти"** у Львові на Галицькій Дільниці відбудуться в неділю, 26-го лютого ц. р. в год. 17-ій у власній салі при вул. Супінського ч. 23.

— **Найбільш загрозлива небезпека:** „Жіноча Доля" ч. 3. з 1. ц. м. містить статтейку Романа Кошика, в якій подано таку жахливу статистику: 1937 р. на підставі урядових даних уродилося в залїщицькому повіті 1511 дітей — **померло 1387 дітей.** З того числа до 5 року життя було аж 248. Коли-ж брати під увагу виробіспо-

НОВА КНИЖКА! НОВА КНИЖКА!
ВАСИЛЬ ТКАЧУК
„Зимова мельодія“
нариси
Ціна 1 зол., з почт. пересилкою 1.15 зол.
Набувати у всіх книгарнях, або в автора:
Львів, Театинська 35/12.

відування, то серед тих 248 дітей була лиш одна жидівська дитина. Причини цього загрозливого явища на думку повітового лікаря такі: пізне одружіння родичів та у звязку з цим спізнені народини дітей, які приходять на світ від старших родичів, є з природи слабші. 2) Недостача опіки над матірю й дитиною. 3) Незнання найпростіших гігієнічних умовин для немовлят серед селянок. 4) Дуже часті випадки пошести червінки (дезинтерії), які з причини недбальства матерей сильно поширювалися. Мабуть не краще, якщо не гірше стоїть теж справа в інших повітах.

—„4-ку“ зліквідують. МКЕ — управа міських трамваїв рішила зліквідувати трамваєву лінію т. зв. „4“. Недавно цю лінію скоротили в той спосіб, що „4“ їздила зі Замку тільки до трамваєвої ремізи при вул. Томіцького. Це скорочення лінії відбилося на фреквенції пасажирів, бо до поліції їздить „1“, через вул. Пелчинську, попри ремізу їздить 9-ка. Тому теж дирекція трамваїв рішила взагалі цю лінію зліквідувати, зате до Високого Замку рішили пустити міські автобуси, які будуть їздити що пів години. Нема то як добрі думки, одна ліпша від другої.

— Помер талергофець. У другій половині січня ц. р. помер нагло в Янові яворівський ресторатор Маврикій Манцбер. Та мало хто навіть у Яворові знає, що в 1914. р. при відвороті австрійської армії маляри розгромили його ресторан, а самого власника за опір арештували як „москвофіла“ та ще й записали його, жида, що він „гріхіш-католішер пфарер“. В тім характері побував він довший час у Талєргофі. Цей факт свідчить як не можна краще про повний безпорядок у тих часах і що маляри ловили кожного першого-ліпшого з краю та слали в Талергоф. Тоді теж вони вивішали багато наших невинних селян і священників. („Українське Слово“).

— Сумний кінець кавярні „Ріц“. В четвер пополудні заїхали перед відому львівську кавярню „Рітц“ вози, на які навантажено всі движимости кавярні та перевезено їх до скарбового уряду Ця кавярня основана ще 1910 р. Спершу вона звалася „Ренесанс“, опісля „Лювр“. Від 1923. р. почала вона підупадати — наємці не платили податків, опісля і чиншу; довг у скарбовому уряді дійшов до 15.000 зол. У кавярні працювало коло 60 осіб.

— Львівська хроніка. Ванда Гурська (вул. Лісна) повідомила поліцію, що померла її субльокаторка 67-літня Катерина Курибала, яка не мала ніякої рідні, тому теж нема нікого, хто зайнявся би її похороном. — Станислав Тимочко (вул. Кентшинського) повідомив поліцію, що його 20-літній безробітний син виїхав ще 1. жовтня м. р. до Мосьиіц, в яких мав дістати посаду і від тієї пори за ним загинув всякий слід.

— Підписався за служницю. Частина мешканців Коломиї вислала до шкільної влади письмо, що його підписало кільканацять осіб. Серед тих підписів був теж підпис служниці Марії Саганівської, яка тому, що мала мокрі руки підчас миття підлоги, попросила студента Тадея В, шоб її підписав на письмі. У першій інстанції студент дістав за те 6 тижнів арешту із припиненням. Суд другої інстанції той присуд затвердив.

— Весняна погода в совітській Україні й Білоруси. На території совітської України й Білоруси панує незвичайно тепла погода. Деякі ріки грозять виливом. У деяких околицях України температура доходить до 12 ст. тепла. Небувала в такій порі теплота спричинила передчасну вегетацію рослин.

— Різні вістки. Італія збільшить допомоги для безробітних, щоб успокоїти невдоволених. — Американський Інститут Громадської Думки розписав анкету: чи вкалане звернути Німеччині кольонії? Тільки 17 відповіло так, 83 висловилось проти. — У Лондоні кружляють чутки, що міністр кольоній Малькольм Меклональд женився з донькою ірляндського президента та революціонера Де Валєри. — Після повені у стейтах Огайо, Віржінія, Теннесі і Кентукі, 5.000 родин залишилось без даху. — У Совітах бракує будильників: єдина їх фабрика на цілому просторі Сов. Союзу теж не може їх приготовляти, бо не має деяких запасових частин.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Малярські гулі.

Прийшла до мене в редакцію молода паночка з просьбою, щоби зробити прислугу малярам.

— У вівторок, 14. II. дають малярі вечірку. Будь ласка, напишіть фейлетон...

— Про малярів чи про вечірку?

— Я не зна... Як вам ліпше! — і почервонілася.

— Засадничо не маю нічого проти, але від чого зачати?!

Я глянув на паночку і очі вирячив з дива. Передомною стояла дівчина, що почервонілася без якогонебудь додатку з „Льотосу“, а так — зовсім природно як колись червонілися наші бабуні. І уста були немальовані...

Панове малярі! Це дуже добре свідчить про вас, що ви свого захоплення фарбами не вщіплюєте в прихильниці вашого мистецтва.

Це було одною з головних спонук, що я сів до писання. Очевидно, дай Вам Боже багато публики, доброго настрою і чудового кінцевого рахунку, але ви знаєте, що значить надхнення! Це така пташка, що тільки пурх! і полетіла. Хочеш намалювати камінь, пень, чи іншу копу жита, а надхнення взяло і втікло. Аж тут де не взявся хрущик чи інший воробець, сів собі на камінь, пеньок, чи півкопу, зацікавив тебе і вже береш за палітру і вже малюеш.

Так само і з фейлєтоном: прийшла ненамальована панночка просити за малярів і вже є надхнення. Невелике воно, але все таки є.

Тим лекше мені приходиться виконати обіцинку, що люблю малярську братію. Її пелехата голова завжди повна всяких проектів — від політичних до санітарних включно.

— Знаєте, наші повинні в соймі категорично... і т. д.

Або:

— Якби я був президентом міста, то на подвірях камениць... і т. д.

Останніми часами багато малярів — за прикладом Тараса взялися з успіхом до віршів та прозн. Хто зна, чи і на інших полях (наприклад, у політиці!) не виказали б великих здібностей — за прикладом Адольфа!?

Тому всі, що будуть на Малярських Гулях, нехай не забувають, що може між ними якраз і походжає якась майбутня політична шишка.

Малярі дуже дивний народ. Ніколи не нарікають на брак хліба, а постійно плачуть, що не мають відповідного мешкання і фарб. Тимчасом кожний з них має сяке таке мешкання, кілька кг. фарб, але що він їсть — це далебі загадка. Адже ніхто не припускає, що можна в нинішніх наших обставинах продати стільки образів на місяць, щоби тиждень сито пережити, чи день весело перегуляти!

Але настрій, сердешні мають. І голоси в них несогірші. Котрого не возьмеш — співає, ще й на гітарі чи бандурі забренькає. Одним словом — всесторонні!

Був я недавно в одного з них. Доказував політикові політичні помилки, сперечався зі мною за ритміку Шевченкових віршів, співав „за фант“ „Гетьмани, гетьмани“, показував новий крок козака і власної конструкції лапку на миші.

Помисловий народ!

Думаю, що й їхні „Гулі“ будуть так само всесторонні та помислові.

Галактіон Чіпка.

Жіночі торбинки, течки, валізки, портфелі, гаманці, парасолі
92 **Купуйте тільки в укр. магазині шкіряної галянтерії**
„ТЕКА“ Богдан Гірняк
Львів, ул. Шайнохи 3

Відозви й комунікати.

ГОСПОДИНСЬКИЙ КУРС У СКНИЛОВІ К. ЛЬВОВА.

Львівська філія „Сільського Господаря“ при допомозі централі Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар“ у Львові уладжує у фундації о. Фолиса у Скнилові коло Львова 8-тижневий курс для сільських дівчат і господинь. На курсі викладатимуть: куховарство, трикотарство, годівлю домашніх тварин, огороднництво, садівництво та інші предмети потрібні сільській господині.

Курс розпочинається 16. лютого ц. р. Оплата за навчання 8 зол. місячно. Повне утримання в інтрнаті 40 зол. місячно (можна платити продуктами).

Зголошуватися на цей курс треба до філії „С. Г.“, Львів, Руська 20 або в о. Т. Ковалюка, пароха Скнилова.

ГОЛОВНА СЕКЦІЯ ГОСПОДИНЬ
при Краєвому Господарському Товаристві Сільський Господар“ у Львові.

ФІЛІЯ
Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар“ у Львові.

—o—

З кіна.

КІНО „АМПІР“: „ЕЛІСЕЙСЬКІ ПОЛЯ“.

Елісейськими Полями в Парижі називають великий простір, що тягнеться від Площі Згоди до Тріюмфальної Арки. Це довгий ряд алей, і малих парків з ріжними палатами; тут стоїть теж палата президента, музеї малярства та різьби, а головна алея, що належить до найкращих у світі поперерізувана на боки великими вулицями. Між Площею Згоди, де підчас революції стояв ешафот для голоти та для королівських голов і між Тріюмфальною Аркою, що є величним памятником перемог Наполеона (під якою від останньої війни знаходиться теж Могила Невідомого Вояка) — відбулася ціла історична подія. Низку таких подій, більших і менших, дотепно звязав в один ланцюг відомий драматург і актор Саша Гітрі. С. Гітрі почав свою історію від Людвика XV., хоч Елізейські Поля в такому вигляді як нині, існують щойно від 1818. р. Гітрі сам виступає як учитель історії у клясі 10-літніх учнів і викладає їм історію, перетикану всякими анекдотами, щоб їх не занудити. Правда: деякі з його анекдот не надаються і для вищих кляс. Сіллю цілого викладу є генеальогічне дерево, з якого виходить, що Саша Гітрі має в собі подвійну дозу королівської крови — Людвика XVI. і Наполеона з їх незаконних мезаліянсів. Деякі сцени, як відвідини Жан Жака Руссо невідомого ще женевця, що зробив плян, як переробити один куток Елісейських Піль, зустріч Наполеона зі своєю молодечою тінню, невдатний виступ Р. Ваґнера зі своєю увертурою „Тангайзера“ мають своєрідний посмак поезії. Фільма нескрізь оригінальна, але мабуть справді може подобатись тільки тим, що можуть розуміти сам виклад, не читаючи перекладних пояснень.

Зі судової салі.

ЗА ПЕРЕХІД КОРДОНУ.

Перед окружним судом у Стрию відбулася 3. ц. м. розправа проти **Маріяна Кравчука, Льва Сорочака, Петра Глушка, Володимира Патрія, Івана Діденка, Якова Максимия**, всіх із Перегінська, пов. Долина та **Василя Сливинського** з Підністрян, пов. Бібрка. Їм усім закидували, що 10. XI. м. р. вони перейшли к. Осмолоди польський кордон. Чехословацька прикордонна сторожа придержала їх та передала відтак польській владі. Суд засудив усіх по одному рокові вязниці.

Підсудних боронили: д-р Гарасимів, д-р Калуський, д-р Домбчевський і д-р Зандель. Оборонці заповіли відклик.

ЗА МЕТРИКУ.

Перед окружним судом у Львові відбулася 10. лютого ц. р. розправа проти о. Івана Федишина, адміністратора Бігалі в Любачівщині за проступок зі статті 287. к. з., що на метрикальнім витягу написав „Новаковський“, а не „Новаковскі“ Тому, що до актів не долучено карної карти підсудного, розправу перервали.

Рідна Школа має поверх 105.000 членів Подбаймо, щоб це число збільшилося в 1939. р. вдвоє — Зголошуйтесь і вплачуйте членські вкладки до приналежних Кружків РШ, а де їх нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова ч. 12.

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ
Е. ДУМИН
ЛЬВІВ Коперника 4.
за половину ціни

✝ Посмертні згадки.

СОФІЯ З КИСІЛЕВСЬКИХ СЕРБИНСЬКА

Дня 4. лютого 1939 померла прийнявши Найсвятіші Тайни в селі Джурові пов. Снятин в домі свого сина Корнеля **Софія з Кисілевських Сербинська** вдова по греко-катол. священнику в Семаківцях пов. Городенка в 71 році свого трудящого життя.

Покійна відзначалася небуденними прикметами душі зединуючи собі велику любов в родині і симпатії та поважання у своїх односельчан.

Похорони відбулися дня 6. II. в Джурові. В. їй П.!

Здоровий прояв.

XVII. ВИКАЗ.

Крім постійних щомісячних датків вложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отці ВП.: Пов. Союз Кружків Р. Ш. — Теребовля (з повіту 50, Кружок Р. Ш. Перевальники (Зборів) 35, Кружок Р. Ш. Щепанів (Бережани) 15, Кружок Р. Ш. Соснниця Ярославська 9.50, Лабанів Ліна Станиславів 5, о. о. Бойко Григорій Підгайчики (Перемишляни) 8, Коченаш Василь Перемишль 5.25, Ковальчук Петро Ленайськ 2, інж. Юрчинський Степан Влоцлавек 10, Кулинин Олег Варшава-Воля 10, Кружок Р. Ш. Підгородні (Стрий) 10, Кружок Р. Ш. Бісно (Скалат) 11.15, інж. Горницький Зенон Самбір 20, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Мостиська (Армамівська Воля) 4.25, Буковичі 6. Гусаків 75, Мостиська Воля 10.00, Лишпятичі 5, Павість 8, Соколя 25, кооп. „Згода" Соколя 10, Черчево 39, Чишки Церк. 2, разом 179.25, д-р Борисевич Р. Горлиці 3, Круж. РШ. Лісько 14, о. Фуканьчик Гр. Угерці 19.15, о. Скоспяк Ярослав Середнє Велике 13.50, Цинтор Іван Лютовиська 10.55, кооп. „Будучність" Загочів 6. Балигороду 5, гр.-кат. уряд парох. Богутин (Зборів) 20, чит. „Просвіти" Красносільці (Збараж) 5, о. Кручок Павло Монастирець (Жидачів) 5, Лемчишин Григор Лісники (Бережани) 2, гр.-кат. уряд парох. Ставава Нижня 40, Гандзова Ядвига Ронгина 6. Ярослава 5, д-р Заринський Любомир Луцьк 2, Котар Тамара Варшава 5, Дмитро Мандзюк Велька Весь 6. Кранова 2, Керницький Михайло Громадаіне 6. Великий 5, Людкевичівна Ярослава Гдиня 5, Теця Людкевичева Гдиня 5, Вусач Павло Каштанів 1, Звірик Йосиф Ковалра 5, д-р Филинчак Борис Краків 10, Бачинський Роман Кшивтка 6. Кольбушової 4, інж. Гарачук Михайло Лодзь 5, Саєшенюкіна Нуся Лаврів 17, Сірий Михайло Познань 5, Гала й Іван Білоусн Радіїв 8, Чучман Лев Тарнобжег 2, Басараба Іван Троки 8, Ланцюк Микола Андрїїв 4.

XVIII. ВИКАЗ.

Грекo-кат. уряд парох. Ковохів 6. Стрия 74.50, гр.-кат. уряд парох Носів (Підгайці) 27.40, гр.-кат. уряд парох. Шетори 15, Т-во Сокіл" Підгайці 11, гр.-кат. уряд парох. Липа з Бриквою (Добромиль) 10, Сенчук Данило Красносільці (Збараж) 10, гр.-кат. уряд парох. Криве (Скалат) 8.25, Кружок Р. Ш. Живачин (Сокаль) 6, д-р Шиґальський С. Горлиці 6, Гранаї Чудес 6. Рашева 5, о. Онишкевич Степан Куликовичі 5, Скаб Теодор Уланів (Любачів) 2, Крупова Климентина Тарнавка (Перемишль) 5, Воровевич Евстахій Сільце (Підгайці) 2. гр.-кат. уряд парох. Руда Монастирська 5, о. Клос Василь Мости Великі 6.40, Марія і Василь Білинські Борислав 5, І. І. Гошовські Йосиповець (Долина) 5, церковні сестрині Йосиповець 5, д-р Жуковський Антін Шуровичі 6. Бродів 5, Авдрущук Романа Потнява 6. Бродів 1, Лада Денис Лучавець 6, Бродів 3, Народній Дім Богородчани 5, вооп. „Новий Світ" Кошлаки 6. Збараж 5, д-р Клюфас Всеволод Заліщі 4, гр-кат. церква Руда Сілецька 5, Сеник Іван Черкаси 2, д-р Попович Михайло, хірург, Львів (непринятий говорар від д-ра Манацького Олекси) 20, Маринович Микола Хоросниця (Мостиська) 5, Мартинюк Юрко Лісько 2, Жилевський Володимир Львів 2, Бабуляк Матій Львів 5, Шерстило Ірина Львів 5, Марцінковський Омелян Яловець 6. Бучача 24, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Бібрка 13, Чубликівна Антонина Ходовиця Гора 2, Бобикевич Софія Радом 2.50, Довбенко Олександер Грабів над Про сною 5, д-р Литвин Евген Ярослав 10, Долинський Володислав Плотичі 3, Кружок Р. Ш. Гаї Великі 6. Тернополя 20, о. Січук Івен Станиславів 2, Чолій Матвій Каліш 5, Слободян Василь Опарівка 0.50, Луценко Іван Коршів 6. Коломиї 2, Шур Іван Борислав 5, чит. „Просвіти" Небилів 6. Перегінська 4, д-р Гілінський Володимир голова Пов. Союзу Кружків Р. Ш. Ярослав 21.45.

(Продовження буде).

Дописи.

ЯВОРІВ.

Справа двох гімназій в Яворові. Дві українські гімназії в Яворові, себто коедукаційна „Рідної Школи" і дівоча СС. Василіянок — це справа дуже драматична й болісна. Були рівні заходи цю справу мирно якось на місці полагодити і то навіть при допомозі Головної Управи „Рідної Школи" й не виходити її на ширше форум. З кол „Рідної Школи" тієї справи ніхто прилюдно не порушував. До цього покликані Загальні Збори кружка „Рідна Школа" в Яворові, що вже вість літ цю справу порушують і переводять відповідні ухвали. Але пока ухвали ця справа ні крок вперед не посунулася. Тимчасом один громадянин з Яворова, що скривається під псевдонімом „Поінформований" не втерпів. Чи з власної спонуки, чи може інспірований з кол гімназії СС. Василіянок написав допис в „Ділі" з 8. XII. 1938 ч. 248, стор. 10 під вис.: „Проти одного непорозуміння". Цим своїм дописом спричинив у Яворові і Яворівщині та навіть у краю ще більше непорозуміння. У відповідь на це в порозумінні з численними громадянами Яворова, яким лежить на серці добро „Рідної Школи" й її дальший розвиток, появився допис в „Ділі" ч. 257 з 10. XII. 1938 стор. 9—10 п. н. „Справа існування двох гімназій в Яворові". Здавалося, що на цьому справа покінчиться. Але не втерпів п. Поінформований і в „Ділі" з 5. І. п. р. ч. 4. помістив статтю п. н. „6 місце на обі школи в Яворові". Ця стаття фальшиво виносить справу і у всіх точках неагідна з правдою в цілости. На 16 точок, що збивали закиди Поінформованого, поміщених в „Ділі" ч. 257 він дає відповідь лише на 6 точок, що вони ніби не „згідні з правдою", чи „не відповідають дійсности". Значить 10 інших точок (гляди „Діло" ч. 257) правдиві, згідні з правдою і відповідають дійсности і на них не можна було вже знайти закидів. Тому ми ще раз на тих 6 точок, що в них зробив нам закид п. Поінформований, даємо йому відповідь згідно з правдою. 1) Згідно з правдою є, що на Загальних Зборах кружка „Рідної Школи" в Яворові 16. X. 1938. ухвалено таку резолюцію („Діло" ч. 257 з 10. XI. 1938): „Яворів і Яворівщина за малі й убогі, щоб у них побіч себе існували дві такі самі рівнорядні загальноосвітні гімназії, себто СС. Василіянок і „Рідної Школи". Вважають старшину кружка „Рідної Школи" поробити всі можливі заходи, щоб у порозумінні з СС. Василіянками дівочу загальноосвітню гімназію перемінити на фахову середню школу. Тоді все зорганізоване українське громадянство Яворівщини допоможе зорганізувати дівочу середню школу СС. Василіянкам морально й матеріяльно". Ця резолюція перейшла одноголосно, як стверджує написаний протокол тих зборів, на якому підписаний предсідник зборів д-р Михайло Фільц та секретар зборів проф. Петро Франко. Це може потвердити й сам внесодавець тієї резолюції д-р Осип Галушак за десятки попутніх промовлин. Але Збори не говорили ні не ухвалювали, що заявляється против гімназії СС. Василіянок, ні „не вибирали делегації до СС. Василіянок у справі ліквідації їх гімназії." 2) На закид, що СС. Василіянки агітують у місті за своєю гімназією, то хоч ми написали в „Ділі" ч. 257 „ведуть агітацію в Яворові"..... ми на це не відповімо, бо знаємо, що не місце про це прилюдно писати, але якщо п. Поінформований хоче, то може про це устно довідатися в Яворові. 3) На закид, де сказано, що нема в Яворові потреби, щоб існувала „Рідної Школи" через існування гімназії СС. Василіянок вказа, мусимо ствердити, що п. Поінформований нам закид довільно перекрутив. А він був такий: „Що станеться, якщо наслідком совершування коедукації в „Рідній Школі" настане час, то в гімназії буде мале число учнів і вона готова впасти". І дальше: Гімназія „Рідної Школи" не числила і не числить на те, що „навіть навіть гімназія СС. Василіянок перестала існувати, то лише мінімальна кількість учениць перейшла б до гімназії „Рідної Школи". Чи „більшість учениць гімназії, це так можна спеціяльний контингент монастирсько-інтернацької школи вібраних з різних сторін краю" — пише п. Поінформований — це питання. Бо на 63 учениць цієї гімназії є 22 з Яворова і Яворівщини. Це є правда, якої читач сам собі відповість. 4) Що торкається закиду, що „Василіянки причинилися до того, що СС. Йосифітки лишили інтернат учениць гімназії „Рідна Школа" вважаємо, що не місце прилюдно про це писати. Натомість неправда, що довголітня голова філії „Союзу Українок" в Яворові п. Уляна Галушакова, має якнебудь умову зі СС. Йосифітками і вона після цього не вчувала, що інтернат не надається ні на захист для дітей, ні на інтернат для учениць гімназії „Рідної Школи", як теж неправда, що через це його зачинено. Зате правда, що льокаль СС. Йосифіток показався за малий на інтернат для учениць гімназії „Рідної Школи", а коли СС. Йосифітки хотіли підвищити більший льокаль на цей інтернат, то дістали заборону його вести. 5) На пятий закид відповідаємо, що 3. IX. 1939 Кураторія Львівської Шкільної Округи в письмі до кружка „Рідної Школи" в Яворові наказала знищити коедукацію в гімназії „Рідна Школа" і в цьому листі було написано „бо в Яворові існує коедукаційна гімназія „Рідної Школи" і СС. Василіянок з українською мовою навчання". Нехай читач сам собі відповість, чи цей наказ знищити коедукацію має якийсьбудь вплив в гімназією СС. Василіянок, чи ні. 6) Правда, що майже ввесь кабінет гімназії СС. Василіянок, це старий кабінет семинарії, але й правда, що в гімназії СС. Василіянок нового типу вже дотепер закуплено приладдя до кабінетів майже за 6.000 зол., а може помиляємося, також, як у гімназії „Рідної Школи", бо новий тип гімназії потребує нового приладдя до навчання. Вкінці, як це розуміти „треба брати теж під увагу инші моральні цілі"? Чи в гімназії „Рідної Школи" тих инших моральних цілей нема? При цьому стверджуємо, що ніхто не виступає проти гімназії СС. Василіянок, тільки проти анархії та отаманщини в українському шкільництві. В Яворові нема місця на дві такі самі рівнорядні, загально-освітні гімназії. А можемо помиляємося або занадто односторонно ставимось до справи? Тому добре булоб, щоби хтось зпоза Яворівщини, може Головна Управа „Рідної Школи" або хтось з визначних шкільних діячів, котрому лежить на серці добро й розвиток українського шкільництва, сказав авторитетне слово, чи є в Яворові місце на дві такі самі школи. На цьому кінчимо з п. Поінформованим і більше в цій справі прилюдно слова забирати не будемо.

Яворівець.

Малярські гулі найвеселіша Вечірка
в часі цьогорічних мясниць відбудеться
14. лютого 1939
година 21-ша в салях „НАРОДНЬОГО ДОМУ" (2 поверх)
під проводом Вп. Л. Лепкого.
Запрошення можна вже відібрати за легітимаціями в „Союзнім Базарі".

ПЕРЕМИШЛЬ.

Три Йордани в Перемишлі. Сьогорічне свято Йордану в Перемишлі було справді величавою українською маніфестацією. Вже довгі роки ми не бачили такої маси народу. На довго перед год. 11-тою заповнили вірні катедральний храм, площу перед храмом та всі прилеглі вулички. Причина того великого здвигу на святі Йордану не втому, що була гарна і тепла погода, але у помітному зрості побожности, чого доказом може послужити те, що перемиські церкви підчас всіх богослужб виповнені вірними. По архиерейській Службі Божій, яку відправив Преосвященний Йосафат, вийшла з катедрального храму процесія і спрямувалась вулицями міста над Сян, де преосвященний в асисті о. мітрата Василя Пинила, цілої капітули, о. о. Василіян та численного духовенства доверщив торжественного водосвяття. У процесійному поході взяли участь процесії всіх перемиських церков. В часі процесійного походу співав хор питомців духовної семинарії і грала дуга оркестра читальні „Просвіта" Перемишль-Середмістя. Крім катедрального архиерейського водосвяття відбулося, ще водосвяття для вояків греко-католиків перемиських частин, якого доконав місцевий капелян о. Ю. Вазрик в асисті одного латинського священника. У цьому водосвятті взяли участь представники військової та цивільної влади. — Одночасно відбувалося ще й третє водосвяття, якого доверщив місцевий православний парох о. протоерей Аполлон Новицький. У православному водосвятті крім представників військової та цивільної влади взяли участь деякі наші русофіли.

Героям зпід Крут. Перемишль теж відзначив 21-ші роковини геройської постави студентського кураня і геройської смерти 300 найкращих синів України під Крутами. В суботу 28. січня вечором при слабій фреквенції перемиського громадянства та молоді о. В. Волошин відправив в катедральному храмі панахиду. Співав хор молоді під управою студ. Яр. Онуфрика. В годину після панахиду відмаршувать перемиських громадян зібралось в салі „Сокола", де відбувся святочна академія. На програму академії склались: дві пісні: „Чорна ріллі Івурала" і „Кріпись народе" у виконанні хору молоді під упр. ст. Яр. Онуфрика, реферат Е. Горбача та деклямація Н. Солохи: Ю. Шкрумеляка „Присяга українського вояцтва". Свято скінчилось співом національного гимну.

Ревізії й арештування. В наслідок Богоявленських 19. І. п. р. поліція зі станиці в Сяніцьких перевела ре-

ПАНАХИДА

за спокій душі бл. п. Пред.

МИКОЛИ ЗАЯЧКІВСЬКОГО

буде відправлена у перші роковини Його смерти, **в суботу, дня 11. лютого 1939 р.** в годині 4-ій пополудні на Личаківському цвинтарі, на могилі Померлого.

Управа Товариства Опіки над українськими емігрантами у Львові.

візію в студ. Романа Маселка, якого потім арештували. Раном другого дня відставили його до окружного суду в Перемишлі. Причина арештування і наглого віддання Р. Маселка до суду досі невідома.

З викладової салі. Заходами видїлів Учительської Громади і Т-ва Наукових Викладів ім. П. Могили відбулися в салі „Української Бесіди" три чергові виклади: 15. січня — інж. Мик. Деревянко: „Українська Господарська Асоціяція та її значіння", 29. січня о. проф. Ю. Мигкий: „Спогад з побуту серед словінців у Країні", 5. лютого — проф. др В. Пачовський: „Географічно-історичні умовини розвитку Закарпаття". Всі виклади пройшли при великому зацікавленні перемиського старшого громадянства та молоді. К-и.

—o—

Нові книжки й журнали.

„ДЕ СРІБНОЛЕНТИЙ СЯН ПЛИВЕ" Пропамятна книга ювилею 50-ліття Української Державної Гімназії в Перемишлі 1888—1938. Накладом Ювилейного Комітету. Перемишль 1938. Стор. 286, форм. вел. 8-ки. Обгортка і фотосимсетязк: арт.-мал. Мирона Левицького. З „Поспішної Друкарні" м-рів Ю. Костюка і С-ки в Перемишлі. Ціна 5 зол. — Зміст: І. частина. 1. Григорій Цеглинський: Де срібнолентий Сян пливе. 2. Ювилейна стаття. 3. П. Кармаиський: Елегія. 4. Д-р Кость Левицький: Як тяжко родилась наша гімназія в Перемишлі. 5. Іван Залїщ: Літопис української держ. гімназії в Перемишлі. 6. Андрій Алиськевич: Сторінка з моєї діяльности на становищі директора. 7. Роман Гамчикевич: Українська держ. гімназія в Перемишлі. її минуле та її майбутнє. 8. Д-р Ів. Околот: Вплив перемиської української держ. гімназії на розвиток національної свідомости Надсяниинни. 9. Д-р Ів. Околот: Статистична табеля учнів перемиської гімназії з Надсяниинни. 10. Д-р Іван Карпинець: Участь б. учнів перемиської української гімназії в українській визвольній війні. Ред. Комісія: Доповнення до статті д-ра І. Карпинця. 12. Любомир З. Беч: Пласт у перемиській українській гімназії. — П. частина. 13. Д-р Володимир Загайкевич: Григорій Цеглинський як громадянин. 14. П. Кармаиський: Епітафій Гр. Цеглинському. 15. Степан Шах: Іван Зілинський — світоч виховників перемиської гімназії. 16. Д-р Е. Гриців: Петро Кармаиський; його творчість і мова. 17. І. Залїщ: Памяті Романа Сембратовича. 18. Старшина Музею „Бойківщина" в Самборі: Володимир Гуркевич. — ІІІ. частина. 19. Од.: Н-уси Асот. 20. Д-р І. Врик: Сорок літ тому. 21. П. Кармаиський: Крізь серпанок літ. 22. Д-р Іван Зілинський: Моя наука в перемиській гімназії. 23. Прокіп Колодяч: Над срібнолентим Сяном. 24. І. Гонтарський: Перші проби. 25. Василь Пачовський: Заснова Перемишля. 26. Д-р Маркіян Терлецький: До Києва і Чорного Моря. 27. Володимир Березовський: Спомини диригента гімназійного хору. 28. Олекса Козьорницький: Самоосвітні вправи гімназійної молоді. 29. Д-р Андрій Кожодинський: Перша прокульба в дусі оркестрою на Буди. 30. Д-р Ів. Околот: Карби та спомини з гімназійних часів. 31. Д-р Володимир Блюй: „Наші Пластки". 32. Роман Кошик: Початки Пласту в перемиській українській гімназії. 33. О. д-р Луб ЧСВВ: Спогади про перемиську українську гімназію. 34. Іван Смолій: Терцини Волги. 35. Гвоздик: На спомини Б. К. 36. Підготова ювилею. — В книжці поміщено 65 світлин, з того деякі д. рідкі й цінні, та 3 діяграми: І. Залїщ (фреквенція в гімназії) і Вол. Мригловича (фреквенція учнів з повітів Надсяниинни і річні відсотки з повітів Надсяниинни).

Спорт.

ГАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Базель. Америка — Польща 4:0 (0:0, 2:0, 2:0).

Після цієї програної стрічі Польща відпала від дальших гор за мистецтво світу.

Ціріх. Чехословаччина — Англія 2:0 (1:0, 1:0, 0:0).

Англія не здобула досі в півфіналі ніодного пункту.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Городоцких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно з ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ „БЛИСК"

ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 8.

Театри.

Великий Театр.

Субота 11. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Неділя 12. II. год. 12. вполудне „Кіт в чоботах". — Год. 3.30 попол. „Пані Преседова". — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні".

Вівторок 14. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Театр Різнородностей.

Субота 11, неділя 12, понеділок 13 і вівторок 14. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:

11. II. Мати-мачуха.

12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. [illegible]ського:

СТАНИСЛАВІВ:

11. II. Зоря над Почаєвом.

Для 11. II гратиме театр у Жидачеві і Чорткові.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ГЛИНЯНИ:

11. II. Чорноморці.

12. II. Грищь.

13. II. Сіссі.

14. II. Хам.

Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний".

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „100 днів Наполеона".

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".

БАЙКА: „Павел і Гавел".

БАЛТИК: „Есиавський метелик".

ВАНДА: „Вільгельм Тель" і „Пет Паташі як два побуси".

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Есапея".

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Месники".

МАРУСЕНЬКА: „Невинне серце".

МЕТРО: „Королівський свічник" та „День на перегонах".

МІРАЖ: „Гегешна".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Олімпіада".

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Професор Вільчур".

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьоборолого".

РОКСІ: „Побожна брехня" в Полею Негрі.

СВІТ: „Шерлок Голмс і Д-р Ватсон, „Без приказу".

СВЯТОВІД: „Листи з поля бою" „Стежа на пустині".

СТИЛЕВЕ: „Ультимат" і ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Геніе, „Аларм на морі".

УТІХА: „89 кроків" і ревія.

ХИМЕРА: „Голос матері" Вен. Джілі.

ФОТОПЛАСТІКОН:

(пл. Марійська)

„Острів Ява".

[illegible]КЕ РАДІО.

Субота, 11. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Спортові вістки зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель", „Про ведмежий танок", 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Діточий хор, 17.00 Отворення світових лещетарських мистецтв у Закопанім, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людомирові Бенедиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка; „Пісні, бджоли та пісеньки" авд для молоді, 19.00 Зі Закопаного Що це таке альпейська комбінація, 19.10 Сальон. орх., мішаний хор, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганка Ордонівна, клінга, газайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програм.

Неділя, 12. лютого 1939.

7.20 Комунікати летунської оборони, 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Спортові вістки зі Закопаного, 8.20 Для сели: Хлібобобська годинка. Огляд ринків рільних продуктів, Від Гдині до Ню Йорку, муз. образок, орх., соир., тенор, баритон, бас, 8.45 Нові азотові та фосф. навози, Муз. з пл., коло год. 10.30 після богослужения музика з пл., 11.45 Реліг. авд., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок. орх., спів, 13.05 Барнів і його околиці, 13.15 Музика з пл.; у перервах фрагменти з лещетарських перегонів, 14.40 Для дітей: „Про двох таких, що вкрали місяць" Корн. Макушинського, 15.00 Газетка, хор, фрагмент із В. Орнана, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі співанника Монюшка, сопран, мецосопран, баритон, 17.00 Скрипк. рецталь у супр. форт., 17.30 „Сенсація у Трокадеро" оперетка В. Геше; у перерві коло год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Спорт, 19.35 Два фортепіяни, 19.50 Спів і Орава у пісні та музиці, 20.15 Звуковий тижневик, політ. огляд, веч. дениик, спорт, 21.25 Танк. музика, у перерві в год. 21.55 Весела Сирена, 23.00 Останні вістки, 23.08 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Понеділок, 13. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Спорт, вістки зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Хто до науки не має охоти, все викрутиться" гутірка для старших дітей, 11.15 Мельодії Р. Штольца, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 13.00 Для купців і ремісників: Співпраця купця з аквізитором, Відповідаємо на актуальні запити, 13.30 Класична симфонія, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Казка про Тисяченого" на осн. Майрінка, з муз., 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наук. хроніка: Фізика, 16.35 Форт. рецталь Мелиий Сацевич, 17.10 Великі столиці Европи: Льондон, 17.25 Шотляндські пісні Бетовена, сопран. тенор, бас, сальон. тріо, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Львівські наукові заведення: Студіюм і бібліїний музей, 18.20 Актуальність, 18.30 Авдиція, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Розр. концерт, орх., мецосопран, форт., акордеони, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Зима" II. частина ораторії „Чотири пори року" Гайдна, симф. орх., хор, сол., 21.40 Літер. новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Італійська культура в добі ревесансу і теперішня діяльність італ.-полъ. т-ва, 22.20 „Невядомський": тенор, вок. квартет, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиній.

Вівторок, 14. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 З Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки. 11.00 Для шкіл: „В устній мові", гутірка для старших дітей, 11.15 Сальон. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, **14.00 Фольклор в інструментальній музиці, авд. в обробітці Галі Левицької-Крушельницької, форт., Стефи Левицької скрипка,** 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життєписи машин: Локомотива, 15.15 Техн. скринька, 15.30 Орх., 16.00 Попол. дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Спів, форт., 16.50 На пропащім шляху, 17.00 Сальон. тріо, 17.30 З піснею по краю, 18.00 Для села: Хл. скринька, Як поводитися зимою з навозом, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Справи расному, **18.20 Для села: Недуги бджіл, гутірка в українській мові інж. М. Боровського,** 19.00 Трансм. симфонієм, 19.25 Розр. концерт, 20.35 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт., 21.00 Концерт сучасної музики, 22.00 Атенські прогульки: Довкруги Партенону, 22.25 Скрипк. рецталь Одноносова в супр. форт., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 11. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 15.30 Судетські народні пісні, 20.10 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Скрипка, 18.30 Орх., 21.00 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 12.00 Розр. концерт, 14.10 Легка музика, 16.00 Концерт балкань, 17.50 Нар. пісні на голоси та форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Чорний Петрусь" оп. Шульце, КЕНІГСВЕРГ 20.10 „Отелло" оп. Вердія, ЛЯГТІ 18.15 Розр. мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Тоска" оп. Пучінія, ПРАГА 19.25 20.00 Фільм. мельодії, 21.10 Карнаваловий концерт, танк. музика від Гайдна до Штравса, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 22.10 Розр. музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.10 21.00 Бетовенівський концерт, скр., 22.00 Танк. музика.

Неділя, 12. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ і БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки з Карпатської України, БЕРЛІН 19.20 Веселі мельодії, 20.10, 21.00 Орх., хор, тенор, форт., БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 15.45, 21.05 Цит. музика, 18.45 Рібськ. орх., 22.00 Орх. Концерт, ВІДЕНЬ 15.30 Казка для дітей, 16.00, 20.10, Веселе муз. пополудня. **19.50 Вістки в українській**

мові, ГАМБУРГ 18.00 Тріо, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30, 15.00 З італ. опер, КЕЛЬН 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Вечір Легарових оперет, ЛЯГТІ 18.10 Форт., 19.30, 20.00 Концерт орк., МІЛЯНО 17.00, 18.00 Розр. програма, 21.00 Віол., 22.00 Орх. концерт, ПРАГА 15.20 Танк. мельодії, 17.20 Словацькі пісні й танки, 17.50 Нар. пісні, 21.10 Джез, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Легка музика, 19.15 „Центральне бюро ідей" вом. Гері, 21.30 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 18.15 Рум. пісні, 19.00 Рум. музика, РІМ 17.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 Оповідання та розр. музика, СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Бетговенівський концерт 20.00 Вок. дуети.

Понеділок, 13. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 19.20, 22.15 Вістки й комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Сюїта Бортневича, 17.00 Пісні і форт. твори, 18.00, 19.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 18.35 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30, 19.00 Цит. музика, 19.50 Спів, 22.00 Квартет, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 18.15 Нар. мельодії, **19.50 Комунікати в українській мові,** ГАМБУРГ 19.00 Японські образки, 20.10 Концерт, КЕЛЬН 22.30 Легка і танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 21.00 Пісні, 22.00 Комедія, концерт хору, ПРАГА 15.15 Моравські пісні і танки, 18.25 Популярний концерт, 19.25 Словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 19.15 Квартет, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Соната Гендля на віол. і форт., 21.30 22.00 Симф. концерт, РІМ 17.15 Легка музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 опіа.

Вівторок, 14. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ І БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки і комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 18.00 Скрипка, 20.00 Опіа, БУДАПЕШТ 17.30 Спів, 18.30 Нар. музика, 20.10 Цит. музика, ВІДЕНЬ 18.25 Концерт на альт., кларнет, форт., 19.25 Симф. концерт, **19.50 Вістки в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 Форт., 22.45 Камер. музика, КЕНІГСБЕРГ 15.40 Казка, пісні, МІНХЕН 15.00 Для дітей, ПРАГА 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Орх., 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Камер. музика, РІМ 17.15 Форт., 21.00 „Травіата" оп. Верді, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 22.00 Легка, танкова музика.

БІРЖА

Варшавська біржа.
Варшава, 9. лютого.

Девізи: Бельгія 89.77, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 286.32, Копенгаген 11.28, Лондон 24.92, Н. Йорк 531 1/4, кабель 531 1/2, Осло 125.22, Париж 14.00, Прага 18.16, Стокгольм 128.47, Ціріх 120.55, Італія 27.92, Гельсінки 11.00, Монтреаль 527 1/4.

Тенденція неодностайна.

Гроші: Бельги бельг. 89.77, долари ам. 5.30, дол. канад. 5.25, фл. гол. 286.32, фр. франц. 13.09, фр. швайц. 120.55, фунти англ. 24.93, гульд. данц. 100.25, кор. дан. 111.28, кор. норв. 125.22, кор. шв. 128.47, ліри італ. 16.60, марки фінські 11.00, марки нім. срібні 74.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз 10. II. 1939 платив кооперативам франко магазин у Львові:

1 кг. масла десер. бочк. без опак.	3.25
1 кг. масла десер. бочк. вкл. з опак.	3.30
за 1 л. молока	17—18 сот.
за 1 кг. яєць	зол. 1.15

Тенденція на всі артикули слаба.

ОПОВІСТКИ

Жертви вложені в Адміністрації „Діла": На **Рідну Школу** зол. 5 і на **Інвалідів** зол. 3 Стефан Кеніг, Радомишль; на **Рідну Школу** Т. Кінецня зол. 10, Микола Струс зол. 25, Марія Ващик зол. 10, Волод. Степів зол. 1 всі з Желехова пов. Гарвелін, зол. 5 Альбін Добрянський, Волосянка Вел., зол. 2.50 Іван Черайнський, Любачів; на **Інвалідів** зол. 5 Казим. Тріска, Новосілки, зол. 2 Анна Павлусевич, Коломия; на **допомогу студентській молоді** зол. 2 Анна Павлусевич, Коломия; для „найбідніших" зол. 2 Омелян Гринів, Івашківка, зол. 2.50 Юрій Мусій з гелюшки з нагоди Кругл.

За 1 зол. 10

Знаменитих кожиків до гоління **„САЛЬФЕРС"** що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.** Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

Позір Збаражчина! Повторно скликані Звичайні Загальні Збори Товариства „Український Дім" в Збаражі відбудуться в суботу 25. лютого 1939 р. в годині 11. у власній салі з попереднім порядком нарад. — В и д і л. 342

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ аплікант з тирічною практикою зміняє патрона. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Солідний". 335 2-2

ШУКАЮ господині на село до двох осіб найкраще вдовицю по священнику. — Зголошення З. Онишкевич, Вітовська 8/II. між год. 2—4. 1—1

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ВИСОКОКУЛЬТУРНИЙ, гарний на вид, освічений, з доброї родини, магістер (без становища, майна) шукає матримоніяльного контакту з багатою, вдівцевою панною (вдовичкою). „Gentlevoman" „Діло". 345 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

ПРОДАМ або вимінюю 1-поверховий дім (кінець вул. Янівської) 8 кімнат, кухня, лазничка, елевторна — садок. — Ближчі інформації від 14—18 год. вул. Домініканська 11. п. Гевиковичова. 340 1—3

НАУКА

НІМКА (студії в Англії) вчить німецької й англійської мови (торг. кореси., стенографія). — Д-р Емві Медер, Обертинська ч. 6. 312 3—3

ЛЕКЦІЇ НІМЕЦЬКОГО і суспільної економії дає дипльомований на університеті в Німеччині. — Зголошення тел. 251—08. 331 1—2

ПО шестьлітньому побуті в Італії вивчу добре італ. мови, Львів, Скр. почт. 318. 350 1—1

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проектів, також галянтерію й інші модерні гарнітури. 2833 14-52

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрекрасніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 93-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, жіркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 25-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАВЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 2816 22-0

ВЖЕ ВНЕДОВЗІ вичерпаються наші великі запаси приготовані до пропагандивної продажі зі зниженою 15—25% а постійних цін. Прекрасні зімні жіночі сорочки 2.95, денні жін. 2.50, теплі реформи 1.20—1.60, теплі флян. сорочки 3.90, „Астра" фабрика білля, Львів, Синстуська ч. 2. 310 1-2

АГЕНТИ, агенти на Львів і провінцію потрібні. Денний заробіток 10—15 золотих. Зголошення: Львів, Готель Вікторія, покій 10. 348 1—1

ШУКАЮ ГОСПОДАРЯ, що господарив би на власний рахунок на господарстві 21 моргів, в тому 7 моргів ізновати-посесійська, 9 моргів обсіяних озиминою, 4 пм. від залізниці Львів-Стрий, до Львова 1 год. їзди зал., пов. Жидачів. Мусить мати свій живий та мертвий інвентар; чинш після умови, обняти зараз. Зголошення: „Сільський Господар", Львів, Руська 20 під „Добра надія". 353 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-рів Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Оборони Львова 22
Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пекарська 22, тел. 23-166
Станиславів, 3-го Мая 12.

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬЦ
Експорт: до Англії (Steinway & Sons - Londyn), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ
Михайла Кузишина
ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інжинір будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26, Тел. 270-27
виконує всі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури. 336 1-7

Блаватні решітки сукняні шовкові і білизняні по найдешевших цінах
поручає
Циля Шварцвальд
Львів, Легіонів 39, II. п. Тел. 212-03.
ч. 187 4—4

Всякі таніцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. таніцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Синстуська 48, тел. 113-39
На складі таніцерські меблі.

Годинники ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВИ - КУПУЄ ЗОЛОТО РЕНТГЕН

Нововідкрита УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ виконує ЖІНОЧІ ПЛАЩІ І КОСТЮМІВ на підставі найновіших моделів
М. ШУТЕР
бувш. крав. майстер ф-ми „Маргот"
ЛЬВІВ, УЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 29.

Ковдри, Матраци, Постелеве біллє
поручає **МАРІЯН МЛЄКО**
давніше Коральницька
тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 7—15

РОЗЛАДДЯ ШЛУНКОВЕ

це причина початку різних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу перевіну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА
вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, виділюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих каменців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, вимінок і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання вторінка 1/1	зол. 480.—
Остання вторінка 1/2	зол. 250.—
Остання вторінка 1/4	зол. 130.—
Остання вторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Wtorek 14. lutego 1939. N. 33.
Вівторок 14. лютого 1939. Ч. 33.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Імпозантний вислід виборів у Карп. Україні

Величава перемога Українського Національного Обєднання

А що ПАТ каже про вибори в Карпатській Україні

Українець військовим інстртуктором „Січи"

Німецький консуль приїхав до Хусту

Українські сто сотнарів загрожують Польщі

Коли виберуть папу

Які кандидати на папу

Між тоталізмом і маніяцтвом

(Власна кореспонденція з Варшави)

Бомбардують Мадрид

5.000 червоних вернулося до національної Еспанії

Wydawca Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Nr. 33 (15.123).
Ч. 33 (15.123).

Lwów, wtorek 14. lutego 1939.
Львів, вівторок 14. лютого 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO
Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-45
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-25
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Імпозантний вислід виборів у Карп. Україні.

Величава перемога Українського Національного Обєднання.

Проречистий вияв волі карпато-української людности.

ВАЖЕННЕ СЛОВО ХУСТУ

Вибори до першого карпатського сойму вже відбулися. Підрахунок голосів, який ми досі дістали, свідчить про величаву перемогу Українського Національного Обєднання свідчить про те необмежене довіря, з яким карпатоукраїнська людність відноситься до свого уряду, у проводі якого стоїть преміер о. д-р Августин Волошин.

Ще так недавно всі ті, що їм доля закарпатських українців лежить на серці, здригалися на вістки у висліди у шкільному плебісциті, який переводила тодішня шкільна влада у справі шкільних підручників: чи вони мають бути українські чи російські. Висліди того плебісциту давали ворогам підставу твердити, що карпатоукраїнська людність ще не самовизначилась під національним оглядом і сама не знає, якою мовою мають вчити її дітей у школі. Теперішні вибори наглядно виказали, яка була причина таких чудернацьких вислідів шкільного плебісциту у ріжних місцевостях. Карпатоукраїнська людність не мала свободи виявити свою волю у шкільному плебісциті. Ті, що пізніше заявили, що в їх жилах пливе мадярська кров, баламутили нарід та вживали всіх способів та засобів, щоб шкільний плебісцит випав на некористь української мови. Тодішня влада йшла баламутникам на руку й помагала їм добувати бажані успіхи: доказ, що на Закарпатті нема українців.

Та ось, коли карпатські українці дістали повну свободу виявити свою волю, вони виявили її так проречисто, що ввесь світ відкрив очі і дива. Якто?! Хіба це ті самі, про яких деяка преса писала, що вони не знають, до якої національности належать, що не знають, яка їх рідна мова, що тяготять до Мадярщини, що протестують проти уряду о. Волошина? Невже це ті самі?!

Карпатоукраїнська людність дала гідну відповідь на всі ті наклепи і клевети. Заграничній публіці діставала всякі унгварські та подібні їм інформації і сама не знала: вірити в те чи не вірити. Хуст за той час працював, не дуже турбуючись наклепами, бо знав, що ті наклепи діктимуть тільки до якогось часу. Тепер Хуст сказав своє слово. Важене слово, якого ніхто не зможе заперечити, бо воно не фальшиве, але у сто відсотках правдиве.

Можемо Хустові зі щирого серця поратулювати бажаючи йому у дальшій праці таких самих блискучих успіхів.

ВЕЛИКЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ ВИБОРАМИ.

УПС повідомляє з Хусту: Зацікавлення виборами в Карпатській Україні незвичайне. До Хусту зїхалися представники світової преси: німецьких, французьких, англійських, швайцарських, американських, чеських і і. щоденників, щоб швидко поінформувати читачів своїх країн про вислід виборів.

В останньому часі виборчому дні, тобто в суботу 11-го лютого відбулося на провінції шістдесят передвиборчих зборів

ВЖЕ В 11-ій ГОД. ПЕРЕД ПОЛУДНМ ПОЯВИЛИСЯ ПЕРШІ БІЛІ ПРАПОРИ.

ХУСТ. КУП. В день виборів до першого карпатоукраїнського сойму помітний у цілому краю сильний рух виборців, які лавами йдуть до виборчих урн, щоб масовою участю в голосуванні дати доказ своєї національної свідомости і своєї волі. Перші неофіціяльні вісти, які прийшли перед полуднем до Хусту, подають, що деякі села Іршавщини та Волівщини вивісили к. год. 11 перед полуднем білі прапори на знак повної перемоги.

ВОРОГИ ДО ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ НЕ ДАЮТЬ ЗА ВИГРАНУ.

ХУСТ. КУП. Вороги Карпатської України не можуть погодитися зі самостійністю Карпатської України та з волею населення, яке рішило голосувати тільки на одиноку виборчу листу УНО, тому, що до останньої хвилини намагалися шкодити. В суботу вечором прикордонна сторожа СОД приловила провокатора, який прийшов із Мадярщини. При ньому знайшли 800 сфальшованих виборчих карток-листа. Ці картки зовсім подібні до урядових, мають навіть по середині знак Карпатської України і на 1. місці містять б. сен. Е. Бачинського та адвоката Штефана.

БЛИСКУЧИЙ ІСПИТ ПОЛІТИЧНОЇ ЗРІЛОСТИ

Хуст. КУП. Великий день виборів до першого карпатоукраїнського сойму скінчився. Український нарід здав з лискучим успіхом іспит політичної зрілости. В багатьох громадах листа Українського Національного Обеднання добула сто відсотків голосів. Перед низкою громад, що вивісили білі прапори повної перемоги, низько клонимо голову. Належать до них між іншими: Даниловo, Крайниково, Шандрово, Нижна Бистра, Синевір, Ростока, Брустури, Кальниково, Колодне, Угля, Теребля, Воціово, Загорб, Вільхівці, Узки, Вижній Студений, Нижній Студений, Біловари і т. д.

В інших місцевостях за листою Українського Національного Обеднання впало 98 відсотків голосів. Участь виборців усюди максимальна. Хід виборів спокійний, ніде не дійшло до ніяких інцидентів. Самі вибори та їх вислід мусить заімпонувати не тільки приятелям але й ворогам.

Вислід виборів у поодиноких округах

ХУСТСЬКА ОКРУГА.

За листою Українського Національного Обеднання голосувало 29658. Проти 4281. Відсотково **за листою УНО 87.5%.**

У столиці листа Українського Національного Обеднання добула 6208 голосів. Проти було 2122 голоси.

СВАЛЯВСЬКА ОКРУГА.

Голосувало **23603** виборців. **За листою Українського Національного Обеднання віддано 21398 голосів.** Проти впало 1764 голосів. **УНО здобуло 92.52** відсотків голосів.

ВОЛІВСЬКА ОКРУГА.

Управнених голосувати було **17645. За листою Українського Національного Обеднання голосувало 16545 виборців.** Проти впало 180 голосів, 265 голосів було неважних.

ТАЧІВСЬКА ОКРУГА.

Управнених голосувати було **41368. На листу Українського Національного Обеднання впало 37494 голосів.** Проти голосувало 1063 виборців. **УНО здобуло 95.09 відсотків голосів.**

ОКРУГА ВЕЛИКИЙ БЕРЕЗНИЙ.

Право голосувати мало **13962** особи. Голосувало **13379** виборців. **Українське Національне Обеднання здобуло 13160 голосів.** Проти впало 219 голосів. **УНО здобуло 98.4 відсотків голосів.**

ІРШАВСЬКА ОКРУГА.

На листу Українського Національного Обеднання голосувало 24179 виборців. Проти впало 931 голосів. **УНО здобуло 96.06 відсотків голосів.**

ПЕРЕЧИНСЬКА ОКРУГА.

За листою Українського Національного Обеднання голосувало 10774 виборців. Проти впало 740 голосів. **УНО здобуло 95 відстків голосів.**

Подрібний вислід виборів на стор. 7-ій.

Що ПАТ каже про вибори в Карпатській Україні.

ПРАГА, 12. II. (ПАТ). З Хусту повідомляють, що сьогоднішні вибори на Підкарпатській Руси відбулися без більших неспокоїв. Адміністраційна пресія виступала зовсім виразно. Та все-ж у цілій низці місцевостей людність збойкотувала вибори. В місцевостях Горінчево, Іза, Селище і Нанково під Хустом ніхто не голосував. У самім Хусті одна третя відданих голосів упала проти урядової листи. Внаслідок бездоріжжя на Підкарпатській Руси висліди виборів будуть відомі щойно за кілька днів.

*

Щоб наші читачі не чекали на висліди виборів, які ПАТ внаслідок бездоріжжя на Підкарпатській Руси подасть щойно за кілька днів, подаємо вислід виборів у цьому числі. З того висліду видно, як карпатоукраїнська людність збойкотувала вибори.

Всі ті, що влаштовують просфори, театральні вистави, концерти, забави та інші імпрези, нехай памятають, що місяць січень — це місяць Рідної Школи і тому ввесь дохід з таких імпрез пересилайте до Рідної Школи у Львові, вул Сикстуська 46.

20-ліття польського сойму.

Варшава, 10. лютого 1939.

Сьогодні польський сойм урочисто відсвяткував 20-ті роковини свого істнування. Присутність президента Польщі та марш. Ридза-Сміглого надала нинішньому засіданню сойму той спеціяльний характер, що його відзеркалював уже сам вигляд соймового будинку в середині та назверх. А проте фанфари, вишукані високопарні промови, чорні одяги, дивани, рефлектори і все, що відбувалось по детально вичислених точках друкованого церемоніялу, — все воно не могло затерти враження, що та формальна сторінка роковинного свята саме і є його найбільш питоменною рисою, поза якою не видно іншого змісту. „Радше дату, ніж надбання праці лицює нам святкувати" — пише передовик нинішнього „Курієра Варшавского". Висловимо подібний погляд, а всеж — інший: свято роковин польського сойму не є святом польського парляментаризму. Просимо переглянути всю нинішню пресу: більшість польських щоденників взагалі поміщує лише короткі інформаційні звіти, інші друкують фейлетоністичні та анекдотичні спомини з попередніх соймів, деякі проурядові газети обмежуються до панегіричних фраз, а лиш на останньому місці стоять несміливі спроби дати сяку-таку принагідну аналізу польського парляментаризму, як політично-устроєвого явища.

В обставинах, коли навіть репортажні рефлексії про поведінку польських послів на деяких засіданнях сойму родять острах, що вони можуть викликати „публичний неспокій" і тому не повинні бачити світа Божого, та коли та сама причина не дозволяє ставити ніяких точок над „і" при характеристиці нинішньої провідної (та єдиної) у соймі польської політичної партії, у таких обставинах не можна пориватися на будь-яку щиру та обективну аналізу ріжних періодів польського парляментаризму за останніх 20 літ. Ніодин із попередніх соймів не користувався такою дбайливою опікою, щоб боронь Боже не підривати його поваги. Це безумовно парадоксальне явище, бо чейже саме цей сойм повстав із тези, проголошеної найвищим державним чинником, що в польському парляменті повинні бути представники ширших верств громадянства, яких там нема. І саме цей сойм відповідною реформою виборчої ординації має це вможливити на будуче, складаючись самому покищо тільки з членів одної-одніської польської політичної партії плюс гурток політично нездиференціонованих і нездекларованих одиниць, не рахуючи нечисленних представників українців та жидів. Витворити собі повагу й популярність та втримати своє значіння може тільки сам парлямент: своїм складом і працею.

Не думаємо користати з нагоди нинішніх роковин, щоб переводити критику попередніх соймів і нинішнього. Не тільки тому, що цього в цілій ширині ми зробити не могли б (вищезгадані обставини), але й тому, що просто нема й відповідної охоти. Можна тільки зазначити, що поруч із ріжними дефініціями, що таке сойм, з поняттям сойму звязані дві речі: 1) сойм, це таке зборище, яке розвязує державні політичні проблеми і 2) сойм є найвищою школою політичної мудрости і політичного досвіду та терен, де проявляються всі прикмети політика. Просимо відповісти нам з рукою на серці: 1) які проблеми розвязали дотеперішні сойми в той спосіб, щоб вони завжди ще не були відкриті та не викликували хвилювання і сумнівів і 2) які індивідуальні польські прикмети проявляються у нинішньому соймі? Очевидно, було б нісенітницею казати, що польські сойми взагалі за 20 років нічого не зробили: вони поладнали безліч справ, звязаних безпосередньо з істнуванням та орагнізацією польської держави. Цілковито не поладнали проблеми спільности і розбіжности між поняттями держави та народу та не поладнали і у спілу вулицю загнали меншиневу проблему. Колиж мова йде спеціяльно про теперішній сойм, то ми (і всі) були б дуже цікаві довідатися про конкретну програму його польської більшости у безлічі гостро-актуальних справ. Просили б теж назвати нам пять імен справжніх промовців у нинішньому соймі...

Найкраща парада не вспіє закрити правди, що польський сойм, який святкує 20ті роковини своєї установи, не відповідає першій вимозі, що її всі ставлять до установи парляменту: не репрезентує політично зорганізованого польського громадянства. Можливо, що ніби навіть і репрезентував, то не вмів би чи не хотів би поважно підійти до справи непольських народів у Польщі та намагатися її позитивно поладнати. Але може тоді таки проявились би бодай якісь групи, бодай якісь одиниці, які проявляли б у тому напрямку добру волю та хист. У теперішньому соймі даремне їх шукаємо і даремне вчитуємось у звіти з дискусій на пленумі та комісіях, даремне шукаємо проблисків позитивної і конструктивної політичної думки у тих справах, які нас безпосередньо і найперше цікавлять.

І тому надзвичайно стриманий, холодний та „мінорний" настрій, з яким польське громадянство стрічає ці нинішні роковини, мусять бути куди більш стримані та холодніші у громадянстві українському. ік.

З причин від нас незалежних

Малярські гулі **Вечірка**

відбудеться безпосередньо по Великодніх Святах.

Подається до відома всім заінтересованим, що всі гроші зібрані у звязку з нею вечіркою вложено до Пром-Банку.

ЗА КОМІТЕТ:

Нитневич Ольга. Нижник Іванна.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ АРМІЇ СССР.

Згідно з постановою совнаркому СССР, в організаційних рам армії виділять повітряну фльоту та всі формації повзів. Тепер СССР має 10.000 літаків та 7.000 повзів.

Цього року червона армія збільшиться — у мирному стані матиме 2,000.000 вояків.

—o—

ЗАМАХ НА ПОЇЗД З ВІДДІЛОМ ГПУ.

На лінії Москва—Рязань розкрутив хтось рейки перед переїздом транспорту військ ГПУ; машиніст спинив поїзд в останній хвилині, ГПУ веде слідство та заарештувало начальника готовінського дорогового відділу.

—o—

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ МІНІСТР В ГОСТЯХ У РУЗВЕЛЬТА.

НЮ ЙОРК. До Вашинґтону прибув на запрошення президента Рузвельта бразилійський міністр закордонних справ Аранчо. Його приняв державний секретар Гуль. З президентом Рузвельтом, що є тепер недиспонований наслідком перестуди, Аранчо стрінеться у найближчому часі.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до ніри
з найліпших більших матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

„Між тоталізмом і маніяцтвом"...

Нова рецепта на ліквідацію національних меншин у Польщі. — Тоталістичний „ідеольогізм" проф. З. Войцеховського. — Сказані і недоказані слова дипл. пол. К. Ризінського.

Варшава, 9. лютого.

Рецепт на розвязку меншинного, зокрема українського питання у Польщі було вже дуже багато. „Від фразеольогії — до патольогії" — таким наголовком можна би назвати великий цикль ріжних проєктів, що появилися на цю тему, в останніх кількох роках, як незрілі плоди багатьох польських теоретиків-„українольогів"...

До пересічної галерії останніх прибуває оце ще одна, нова постать з далекого Познання: **проф. д-р Зиґмунт Войцеховський,** керманич та опікун „ідеольогічних праць" озонового **„Звйонзку Млодей Польскі".**

Теоріями проф. Войцеховського не варто було б займатися окремо, бо вони не відскакують далеко від популярного сьогодні — на жаль — ігнорантизму в основних політичних справах, колиб не важне становище і вплив, що його має познанський професор.

Але тут треба пригадати одну інформацію, — на око — байдужу для українського читача.

Кілька днів тому маршал Сьміґли-Ридз прийняв на цілогодинній конференції головну команду „Звйонзку Млодей Польскі" з майором Галінатом у проводі. Про цю авдієнцію проголошено такий комунікат: „Майор Галінат зголосив маршалові ще раз повну підлеглість організації йому та його приказам. Маршал живо цікавився осягами й методами праці „З. М. П." на усіх терепах і висказав на цю тему низку основних завваг. Делеґації „З. М. П." асистував **проф. д-р З. Войцеховський".**

Як видно, позиція познанського професора в урядовій політиці серед молоді — важна. І тому треба того оригінального „українольога"-тоталіста представити українській прилюдній опінії.

Обективно кажучи, українистична начитання проф. Войцеховського, як теоретика, що не мав практично до діла з українським життям і справами — значне. Що більше, — ідеольог молодо-польського тоталізму зуміє час-до-часу як науковець, висловити цікаві історіософічно-інтуїтивні заваги про українство.

Критерієм нехай послужать тут короткі, суттєві винятки, що їх наведемо з обширної праці проф. Войцеховського п. н. „Між Німеччиною і Росією, з приводу книжок Адольфа Бочковського і Бончковського" — надрукованої в одним з останніх чисел познанської **„Авангард паньства народового".** Ось висліз переконань автора на маргінесах двох прометеїстичних польських публікацій: „Незалежна Україна, повстаючи в опозиції до Росії, мусіла б протиставитись їй не лише політично, але й цивілізаційно. Мусіла б змагати до союзів з західньою цивілізацією, а ці союзи можливі включно через Волинь і Східню Галичину, споконвіку надихані цивілізацією Заходу внаслідок історичного звязку тих земель з Польщею. Тому й антаґонізм між Польщею й Україною був би явищем стихійного характеру."

Але далі:

„Не є в нашому національному інтересі приспішувати процес творення української держави. Чим пізніше до цього дійде й рівночасно — чим далі посуватиметься **процес польщення наших південно-східніх земель,** з тим меншою для нас некористю буде звязане створення української державности."

І вкінці:

„Польщини на Волині й у Галичині — очевидно — не скріпимо, навертаючи до партійно-парляментарного ладу, що був би чудовою правно-політичною оправою для усіх еманципаційних намагань. Маємо власний дошкуль-

Еспанський червоний уряд вертається до Мадриду.

„ДІЯЛЬНІСТЬ КАТАЛЬОНСЬКОЇ АРМІЇ ЗАКІНЧИЛАСЯ..."

Валєнсійська радіовисильня надала комунікат такого змісту:

Діяльність катальонської армії закінчилася; уряд вертається до частини Еспанії, якої ворог не здобув. Новим місцем осідку уряду буде Мадрид.

Не зважаючи на всі труднощі, уряд рішений до останньої хвилини боронити засад народньої свободи. Премієр закликає всіх еспанців до єдности та стверджує, що мету боротьби означили кортези на останньому засіданні.

СУМНИЙ ПОВОРОТ.

Політичні кола Парижа підкреслюють, що поворот Негріна і Дель Вая до Мадриду не збільшить боєздатности червоної армії. Навпаки — їм пойдеться позбути всякі надії на якунебудь підмогу зі закордону. З огляду на те треба припускати, що ґен. Міяха прийме умовини капітуляції червоного уряду.

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ОБСАДИЛИ ЦІЛИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ КОРДОН.

Комунікат головної кватири національних військ повідомляє:

Наші частини обсадили у переможному поході французький кордон від Пігсерди до Порт Бу. Катальонська війна скінчена.

ПОЛОНЕНІ З ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ ВЕРТАЮТЬСЯ.

Через Пертюс вернулися до національної Еспанії полонені, звільнені з червоної армії, та 150 червоних міліціонерів.

ний досвід з часів бльоку національних меншин..."

І тут ми дійшли до своєрідного опікуна молодо-польського тоталізму.

За кілька чи за кільканадцять днів вийде у Познані у „Бібліотеці Авангарди" нова книжка д-ра Войцеховського під дивним наголовком: **„Повнота ідейної рації основою обединання".** Характеристичні винятки з тієї книжки видрукувало новостворене озонове „Ютро Польскі". В останньому розділі, що зветься „Тоталізм польщини" читаємо м. і. таке:

„Партійно-парляментарний лад був дуже догідний національним групам у державах з мішаним національно обличчям, тому, що під формою парляментарної групи давав би змогу творити репрезентації національних меншин. Знаємо, яку ролю відограла польська парляментарна репрезентація в політичному житті б. Галичини..."

„Якщо — міркує д-р Войцеховський — приймемо існування ППС, Пяста, Стр. Праци і т. п., то — ясна річ — **мусимо допустити також існування репрезентацій національних меншин".**

Національні меншини загрожують державі, отже:

„Ми (поляки) повинні створити такий лад, в якому лише ми, поляки, — ми господарі держави, викидуватимемо організаційні форми, такі, які нам потрібні під кутом нашого національного інтересу..."

Оцінюючи ці енунціяції піоніра тоталізму, поважний варшавський **„Курієр Польскі"** додав від себе коротку і ядерну заввагу такого змісту: „Деякі уважають проф. д-ра Зиґмунта Войцеховського **„маніяком тоталізму"** у Польщі. Маніяком тим, небезпечнішим, що за головну причину, щоб завести тотальну форму він подає обставину, що **на землях Річипосполитої живуть національні меншини."**

Власних коментарів не додаємо. **КТВ.**

З польської преси.

„Українські сто сотнарів загрожують Польщі".

ЗАГРОЗЛИВІ ЧИСЛА.

Оці загрозливі числа, як їх назвав тижневик **„Ютро Праци"** (ч. 6 з 12-го лютого ц. р.) — це стан української кооперації. П. Адольф Йосиф Райт у статті п. н. „Сто українських сотнарів" пише:

„Динамізм, пружність і щоденна систематична ідейницько-організаційна праця українського руху виявляється між іншим у широко веденій кооперативній акції. Українська кооператива без уваги на її тип чи рід збирає у своїх рямах людський актив на площині приналежности до означеної, в цьому випадку — до української, національности і вже в той спосіб стає першорядним, свідомим свого покликання політичним знаряддям у руках скритих чи явних провідників. Ці провідники здають собі аж надто добре справу з політичних можливостей кооперативного руху, з його виховної ролі і справжньої сили. Українська кооператива поза своєю функцією і господарським значінням — освічує, привчає до збірної праці, виховує й освідомлює широкі маси народу і передовсім мобілізує найцінніші елементи та втримує їх у стані безперервної диспозиційности, у постійній „боєвій готовости". Леґальні форми кооперативної праці дозволяють їй якнайширше і якнайвсебічніше використати свої позагосподарські цілі. З таким „повним" використанням тих організаційних форм стрічаємося саме в українській кооперації і ним у першу чергу треба пояснювати собі її буйний розвиток на південно-східніх землях."

Після такого вступу п. Райт подає коротесеньку історію української кооперації і пише далі:

„Згідно з даними Головного Статистичного Уряду Річипосполитої Польської загальне число союзних кооператив у Польщі було в році 1935 — 11.400, в чому польських було 6.655, українських 3.180, що творить великий відсоток 27,8% усіх кооператив у Польщі; у порівнянні з числом польських кооператив українці мають 47,3%, тобто майже половину. Коли пригадаємо собі, що згідно з останнім загальним списом людности в році 1931. на землях Польщі живе 3,222.000 (тобто 10,1% всієї людности) громадян, які послуговуються українською „матірною мовою" — то щойно на тлі тих чисел дані, що торкаються кооперації, зарисуються вповні яскраво і проречисто."

Далі автор подає за „Атлясом України і сумежних земель" подрібні статистичні дані про українську кооперацію і каже:

„Українські кооперативи працюють головно на селі. На загальне число 2.586 хліборобсько-споживчих кооператив у 1935. році (стан на 31. XII.) було українських кооператив 2.189, а польських на терені цілого краю 379! Порівняння тих чисел не вимагає коментарів. Воно трагічне — і кінець."

Цей успіх української кооперації — каже автор — треба завдячувати тому, що українська молода інтелігенція після студій вертається на село, „закочує рукави на мускулистих руках і з важким зусиллям творить силу власного середовища". Автор закликає польську молоду інтелігенцію іти тим шляхом. А у своїй праці, щоб не забувала таких слів Пруса: „Тисяч сотнарів снігу, розділеного на сніжинки, тільки присипають землю і не шкодять найменшій травичці; але сто сотнарів снігу збитих в одну лавіну руйнують хати і вбивають людей". І до цього додає п. Райт від себе: „Українські „сто сотнарів загрожують Польщі".

ч. 21/20 1—3

ГРИПА? ?

ШАФЕР ВАШ

ТАБЛЕТКИ ASPIRIN

„Поборюю протиалькогольну пропаґанду".

„Курієр Віленьскі" (ч. 399 з 8-го лютого ц. р.) вмістив під таким наголовком статтю п. Гел Ромер, в якій вона твердить, що важко вести протиалькогольну пропаганду, коли є чинник, який „впихає в руки, реклямує і підсуває громадянам спірт на кожному кроці."

„І як тут уладжувати протиалькогольні дні чи тижні? Що вони можуть дати? Що може горстка слабих ідейників супроти монополю? — пита̀ється пані Ромер. І каже далі:

„Я цікава, що сказали б люди про го-

В. Б. ЄЙТС.

Ганраган Рудий.

КНИГА ВЕЛИКОГО ДІЯВОЛА.

Колись у половині минулого століття, чоловік у байовій сірачині, з величезною рудою чуприною чимчикував хвилястою, не дуже певною ходою вузькою вуличкою містини Сивого Озера. Каламарчик, що звисав на ланцюшку від шиї і бліде, завзятуше обличчя суперечалось з шерсткими, засмаленими від негоди руками і всі очі, що знали сільське життя пізнавали в ньому громадського писаря.

Несподіваний подув вітру замів вулицю на вуглу хати і бухнувши заверюхою соломи, що танцювала та підстрибувала під ногами проходжого, стримала його ходу так, що він мимохіть з острахом перехрестився. Такий вітер уважають люди перелетом ватаги Чорних Карликів. У тій самій хвилині його зір зупинився на невеличкому крамничному вікні. Там лежали зв'язки тютюну, три старі капелюхи без крис, макітра, в'язка лоєвих свічок, кілька кусків мила, брила торфу із двома схрещеними глиняними кухлями на знак, що тут продають Солодове Пиво, жерстіві відкрита книжка, якої сторінки були покриті дивоглядними діяґрамами. Він навіть пригадав собі, якто власник крамниці раз оповідав йому щось про ту книжку, що її главна лежала за пазухою весь час сподіваючись, що прилюбить якогось шукача небуденного. Тепер сам здивувався, що ніколи й не подумав одолжити її, а може навіть купити. Нахилився перед вікном, де стояв гурток дітей, що пошептували одне одному ліктями з шепотом, якто сам Великий Діявол написав таку книгу. Похилений приглядався книзі довго і раз-у-раз річ важив. Нарешті випростувався і вдарив ногою у двері крамниці гукнувши: „Малий Падді! вилізь-но там із своєї діри!"

— Чи то ти Ганраґане Рудий? — озвався голос кремезного хлопчища, що висунув голову з низьких дверей. — А я гадав, що ти ввесь день учиш у школі на Папоротиному Стоці, а потім по школі доглядаєш шляхотську худобу Довдиного сина, побив би їх божий червоний гнів! А потім, гадаю, коли худоба вже у стайні, робиш вірші про давніх велитнів і лицарів, про благословенну Діву Марію, про чотирьох евангелистів і про свої легкодушні любощі!

— Я вже не маю школи.

— Чи ти втратив її таксамо, як школу у Великій Криниці через жінки?

— Правда сидить на твому язиці — відповів Ганраган — бо я попав у халепу через Майву Лявел, якій я присвятив пісню.

— Овене! коли ти тепер захочеш напитись Солодового Пива, то мусиш заплатити з ручки до ручки, бо хоч ти великий поет і знаєш латину не запишу тобі на борг ані чарочки.

— Я хочу не пива, а книги Великого Діявола!

— А чим-же ти хочеш заплатити за неї.

— Я саме продав перед хвилиною свою велику брунатну опанчу з каптуром, Михайлові Рафертовому.

— Даш мені два срібні шилінги; я знаю що на книжку то це великі гроші, але-ж вона так довго переходила в нашій родині з батька на сина. Бідний мій батенько — нехай з Богом спочиває! — забрав її на французькій бриґантині. О! бо мій татунцьо хитрун був аж гей! Підпалив бочку дьогтю на скелі одного арранського острову, щоб корабель згорів — для мила, яке везли на ньому...

Малий Падді дістав гроші, вийняв книжку з вікна, а Ганраган схопивши її кінчиками пальців одної руки і перехрестивши другою, всунув свою дорогоцінність за пазуху.

— А що ти хочеш зробити з тою моєю книгою, що цілі чотири роки хоронила мене від злодіїв?!

Ганраган навіть і не звернув уваги на такий запит, а стояв хвилину пересуваючи пальцями по рудій чуприні так, що шапка піднеслася йому вгору на кілька цалів. Після цього щось нагадав собі і не міг уже стримати потоку слів.

— Сиди тихо, а я скажу тобі нащо мені треба цієї книги, скажу не брехню, а правду. Отець Гілен каже, що я один з паростків Великого Діявола, а я йому на злість рішив витримати, поки не підбурить проти мене цілої околиці, як отець Клянсі підбурив Велику Криницю. Ти мусів чувати, що полк. Фіянна вкинули до пекла, бо це були самі погани, почитали тільки Дану, Лигуса, Даду, Ліра і Маннанана і тих, що жили на сонці і тих, що жили на місяці. Але може ти не чував, що сам Бог зачудований могутніми ударами, якими вони гатили ворогів, їх піснями та казками, вибрав круг гладенької зеленої муравн довкола вибраного для них місця. Вони ганяють на воєнних возах по тій зеленій муравї на віки вічні аж копита їх коней розбивають брили землі. Оскар найдужчий з них їде попереду з цілами і зганяє нечисту силу з дороги. Отож їх шлях і мій один, бо щонебудь чоловік який чинив би проти мене і де б я не опинився, я завсіди візьму верх. І тепер коли отець Гілен старається звернути всіх сусідів проти мене, маю намір здибатися з ним і з ними і теж перемогти у цій суперечці. Ти знаєш, вони кажуть, що я дістав свої пісні від покоління Дана, коли мене приспали на Сірому Окопі: тепер я їм скажу, що я добув їх від самого Великого Діявола і покажу Книгу на доказ, а коли повірять, буду сміятись, реготатись, і той сміх буде гладкою зеленою муравою передімною і за мною. (Далі буде).

дівельника, який, уладивши відповідне приміщення для рогатих і нерогатих тварин, підсував би своєму інвентареві отруйні трави чи корм, від якого вироджувалася б його печінка, серце і взагалі дегенерувалася б раса? Сказали б, що це божевілля й викавали б чорне на білому, що докладає до того дурного інтересу. Ну, а з людським інвентарем це можна робити, бо... людина це не безрозумна тварина, має свобідну волю і людей є надмір. Тільки шкода, що власне внаслідок алькоголю, що його підсувають людському інвентареві — люди стають безрозумними тваринами, кровавими розбійниками і тратять усяку волю.

„Коли б переїхати наші малі й найменші містечка, ті провінціяльні діри, де киснуть з нудьги нечисленні інтелігенти й порахувати шиночки, розглянутися, як у найдальші закутини втискається горілочка, та що гірше, денатурат, про який кожний знає, що пють його також селяни, сліпнуть, трояться з місця, коли б освідомити собі ті випари, які в нас винюхуємо в кожну святочну днину, в кожному місці, не виключаючи костела (Пастирка і Резурекція традиційно відгонять горівкою у святинях), ті виїзди лікарського поготівля у святочні дні, ті родинні драми з сокирою в руці, ті гопки, по яких розвалені вікна, вибиті шиби, кілька судових справ, кількох пацієнтів у шпиталі і кілька могил на цвинтарі — свідчать проречисто про ревну службу державному монополеві... — то може б десь там вгорі високі чинники зрезигнували з частини доходів та зменшили можливість набувати алькоголь і впиватися."

Але так як тепер — каже авторка — коли не можна припинити продажу горівки, то протиалькогольна пропаганда „виглядає на кпини з людей і кінець".

Вісти з Карпатської України.

ПРЕМІЄР О. ВОЛОШИН ЗДОРОВИЙ.

Стан здоровля премієра о. д-ра А. Волошина помітно поправився й о. д-р Волошин вибирається на кількаденний відпочинок до Рахова.

ДАР АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Орґанізація Державного Відродження України. (ОДВУ) в Америці вислала для Карпатської України на адресу премієра д-ра А. Волошина 117 великих пакунків, з яких деякі важать по 350 кґ. Є в них взуття, одіж, шкіра на чоботи , тощо. Провід ОДВУ орґанізує теж збіркову акцію медичних приладів. інструментів, ліків та інших потрібних річей для лічниць у Карпатській Україні. ОДВУ готовиться теж до прогульки в Карпатську Україну ,в якій візьмуть участь українці з усіх українських земель, що перебувають в Америці. Прогулька нараховуватиме кількасот осіб.

ДЕЩО ЗІ СТАТИСТИКИ.

На основі статистики видобувають річно в Солотвинських копальнях 174 тисячі тон соли, у ціні 56 міліонів корон чеських. З цього Карпатська Україна спотребовує тільки 7 тисяч, решту (167 тисяч тон) експортує до Чехії. Копальні соли в Солотвині це дуже багате джерело доходу. Багатство сучасного стану копалень не може бути навіть приблизно обраховане.

Карпатська Україна має 40 тартаків. Один з кращих тартаків є в Анталівцях, де ріжуть дошки, швилі, дерево потрібне для сірників, дерево для меблів, бочок, корків тощо. Дальші кращі тартаки є ще у Сваляві, Ясіні, Заброді та в інших містах.

У Карпатській Україні є 585 млинів, 20 господарських фабрик на виріб спірту на 60 горалень.

ДЕРЖАВНИЙ ЖЕРЕБЧИНЕЦЬ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

До окупації було в Карпатській Україні 39.600 коней, на окупованій території залишилося 11.245. Отже Карпатська Україна має після окупації 28.355 коней. По числу йдуть за собою: ужгородська округа, севлюшська, мукачівська, тячівська і т. д.

Карпатську Україну щодо господарського життя можна поділити на три смуги: гористу, середню та низинну. Саме цей розподіл беруть під увагу в державному жеребчинці в Туря Реметах. Там розріжняють такі породи: 1) Гуцули: Гробі, Горал, Гургул для гірської смуги. 2) Анґлійські повнокровні й півкровні та Ноніюси, що придільоються до низинної полоси, 3) Ліпіцанські, арабські півкровні та англьоараби, що придільоються для середньої смуги Карпатської України.

Інших племінників не допускають на територію Карпатської України, як тільки тих, що плекаються в жеребчинці в Туря Реметах, хіба за окремим дозволом та ухвалою спеціяльної комісії.

Крім коней племінників має державний жеребчинець теж стадо самичок, яке дало вже багато расових гуцульських коней, з яких велике число можна бачити вже в чсл. армії.

При тому жеребчинці є теж пробна стація сиво-бурої карпатської худоби, звідки має вийти чиста раса худоби на цілу Карпатську Україну.

КОМУНІКАЦІЯ З УЖГОРОДУ НА УЖОК УЖЕ ПОЧАЛАСЯ.

В Королеві н. Тисою закінчилися наради карпатоукраїнсько-мадяоської залізничої комісії, яка вирішила деякі подробиці в комунікаційних справах устійнених уже передтим у Будапешті. Від 9. ц. м. почалася залізнича комунікація між Ужгородом та Ужоком, через прикордонну стацію Каменица.

УКРАЇНЕЦЬ ВІЙСЬКОВИМ ІНСТРУКТОРОМ СІЧИ.

Як ми вже подавали військовим інструктором Орґанізації Народньої Оборони „Карпатська Січ" став старшина чехословацької армії. Цю вістку доповнюємо сьогодні деякими даними. Військовий інструктор-орґанізатор „Січи" є родом із Галичини, називається Кмітицевич. Як полонений австрійської армії в Італії вступив він до чеського легіону, який зорганізували в Італії, перебув кампанію на французько-німецькому фронті і згодом переїхав до Чехословаччини, в якій служив як старшина та осягнув ступінь отамана (майсра).

НОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА.

В Хусті накрутили українську звукову фільму з визвольної боротьби України під наголовком „Україна в огні". Сценарій фільми написали: Микола Чирський та Бльондиненко. Словний допровід пера письменника Уласа Самчука, мистецьке оформлення М. Михалевича. Обстанова краєвидів з Карпатської України, сама дія виведена в Америці в робітнях Василя Авраменка, який випустив уже кілька українських фільм.

ВИДАЛИЛИ НЕБАЖАНОГО ЧУЖИНЦЯ.

З Хусту виселили на приказ влади, як небажного чужинця єпископа американських мадярів-грекокатоликів Степана Бороша, який вмішувався у внутрішні справи Карпатської України.

РОЗПОРЯДОК МІНІСТЕРСТВА ВНУТР. СПРАВ КАРП. УКРАЇНИ.

Міністерство внутрішніх справ К. У. видало розпорядок, яким для затримання порядку на демаркаційній лінії і спокійної розвязки праці делімітаційної комісі заборонило вступати озброєним цивільним особам у пограничне пасмо на віддаль півтора кільометра від границі.

ІРОНІЯ.

Дирекція мадярської гімназії в Ужгороді заводить тепер граматику т. зв. руської мови премієра Карпатської України д-ра А. Волошина. Мадяри цим хотіли б доказати, що вони не переслідують українців, які приняли Мадярщину. Але граматика ця ще з 1918 року і є вже перестаріла. Як кожна мова, так і мова українська зробила поступ вперед. Мадяри хотять спекулювати такою шанованою і любленою особою, якою є премієр о. Волошин.

УПАДОК МУКАЧЕВА.

Місто Мукачів вислало до Будапешту депутацію, яка заявила премієрові Імреді, що досі місто держалося власними засобами, але коли його відлучено від Карпатської України, воно мусить просити допомоги в центральному мадярському уряді. Недавно ми згадували про упадок і виселення більшости населення Ужгороду, тепер видно, що і Мукачево падає...

БЕЗПРИКЛАДНІ НАКЛЕПИ.

„Еште Уйшаґ", що виходить у Братиславі, написав що міністр Юліян Ревай переговорює в Будапешті про прилучення Карпатської України до Мадярщини. Є це видумка, якій рівної не знайти в журналістиці. Міністр Юліян Ревай ніколи не вів переговорів взагалі з Мадярщиною ані перед віденським арбітражем ані після того. Взагалі міністр Юліян Ревай до Будапешту ніколи не їздив. Не дивно, що влада Карпатської України відібрала дебіт цій бульварній газеті.

НАСІННЯ
городові, цвітові і пашні по найнижчих цінах поручає
Едмунд Рідль
Львів, Рутовського 3.
356 тел. 204-12 1—5

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

Наради у справі самоуправних виборів у Перемищині.

Вістка, що в другій половині місяця грудня м. р. розійшлася по Галичині, що незадовго мають розписати вибори до самоврядних установ у повітах і містах Східної Галичини — зелектризувала майже все перемиське громадянство. Зараз створився „Український Повітовий Виборчий Комітет", який постановив якслід підготовити українське населення міста і повіту до виборів. Дальше, беручи під увагу сьогоднішнє політичне положення українського народу в Польщі та незвичайно важне значіння громадських рад в сьогоднішньому державному ладі, вирішено обєднати не лиш всі національні групи, але всі одиниці та піти до виборів самостійно.

На день 22. січня ц. р. зорганізовано в 13-ти волостях перемиського повіту волосні наради. Спеціяльні делеґати говорили про значіння громадських виборів та референували виборчу ординацію. Наради відбулися у волостях: **Вільшани** — референували: адв. І. Ділух та інж. В. Моссора; **Германовичі** — референували: д-р В. Загайкевич і дир. О. Сенечко; **Дубецько** — нарада відбулася в Руському Селі — референували: м-р В. Савчак і Яр. Ощудляк; **Журавниця** — нарада відбулася в Бушковичах — референували: д-р Ст. Біян, інж. М. Бурий і м-р М. Дутко; **Кіньківці** — нарада відбулася в Вапівцях — референували: інж. А. Артимович і м-р Ст. Дзюбан; **Кривча** — референували: Ст. Микита і Е. Домарадзький; **Медика** — референували: дир. О. Станімір, м-р А. Повх і д-р В. Любінецький; **Міжинець** — референували д-р М. Хробак, А. Чайківський і М. Чорний; **Нижанковичі** — референували: посол м-р Ст. Нагроцький і д-р В. Блюй; **Оріхівці** — референували: дир. А. Борисевич і м-р А. Чубинський; **Поповичі** — референували: м-р А. Лавецький, В. Нагайський і В. Кебуз; **Стібно** — референували: д-р М. Рибак, д-р М. Козак і дир. А. Гула. В одній одинокій волости **Пралківці**, де мали референувати адв. Ол. Козьоринський і В. Кубрак нарада того дня не відбулася, бо аж з 3-годинним опізненням прибула підвода по референтів.

Наради відбувались при великому адвизі селянства (пересічно 200—300 осіб) та серед великого зацікавлення.

Крім згаданих волосних нарад на домагання громадян відбуваються тепер наради в окремих громадах і тут є теж поважна фреквенція та велике зацікавлення. Досі відбулись наради в громадах: 24. І. Мальговичі — реф. В. Кубрак; 25. І. Строневичі — Яр. Ощудляк; Кіньківці — реф. д-р М. Рибак і В. Кубрак; 29. І. Буців — реф. д-р В. Любінецький і м-р А. Повх. Сіракізьці — реф. Н. Пристай; Тернівці — реф. д-р М. Рибак і В. Кубрак; Коритники — реф. адв. В. Ділух; Бахів — реф. Яр. Ощудляк; Іскання — реф. Яр. Ощудляк; 31. І. Сілець — реф. Яр. Ощудляк; 1. ІІ. Лучиці — реф. В. Кубрак; 2. ІІ. Кругель Великий — реф. Яр. Ощудляк. Того са-

Рідна Школа має поверх 105.000 членів. Подбаймо, щоб це число збільшилося в 1939. р. вдвоє — Зголошуйтесь і вплачуйте членські вкладки до приналежних Кружків РШ, а де їх нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова ч. 12.

Сьогодні
АПОЛЬО
славна АННАБЕЛЯ у вели чавій фільмі з надзвичайно цікавою акцією
Сьогодні вечір у РІЦА

мого дня мала відбутися ще нарада в Хирині коло Кривчі на т. зв. Дубечниці, найдальше на захід висунені частині Перемищини, де мав референтувати В. Кубрак. Але ця нарада не відбулася, бо референта, як тільки вийшов в Кривчі з автобусу, приарештував постерунковий та відставив до місцевої поліційної станиці. По трьох годинах, по списанні протоколу референта звільнили, але не пустили його до Хирини. Відтак аж до відїзду до Перемишля стерегли його, щоби не дістався до Хирини, що лежить по другому боці Сяну. З. П. Аксманичі — реф. Я. Ощудляк; 5. П. Молодовичі— реф. адв. І. Дідух; Сливниця коло Красічина — реф. д-р М. Рибак і В. Кубрак; Дроздовичі — реф. дир. О. Сенечко і Я. Ощудляк. К—к.

Велике передвиборче віче в Яворові

Яворівщина знайшла спільну мову у справі самоуправних виборів. У перших днях ц. м. створено у Яворові спільний Повітовий Виборчий Комітет, куди ввійшли представники всіх партій та угрупувань з міста і відпоручники всіх громад повіту. Створено секретаріят і налагоджено звязок зі всіми діячами повіту.

Ударну кампанію розпочато скликанням великого передвиборчого віча, що й відбулося в Яворові у великій салі „Народнього Дому" 6. ц. м. На віче прибула така велика кількість громадян з Яворова й повіту, що сала не могла всіх помістити: багато прибувших мусіло вистоювати по коридорах, а то й перед брамою „Народнього Дому".

Віче відкрив голова П. В. К. **дир. О. Назаревич.** По виборі президії віча забрав слово посол округи м-р С. Навроцький, що в довшому рефераті зясував вагу самоуправних виборів та перейшов у поясненнях усі постанови виборчої ординації. Кінчаючи свій реферат, пос. Навроцький вітав створення спільного повітового виборчого комітету та візвав громадян повіту до повної консолідації на місцях при зголошуванні і виборі кандидатів на радних.

З черги забрав голос дир. **Назаревич,** що подав цілу низку пояснень до відповідних постанов виборчої ординації, ілюструючи їх прикладами та завважаги практичної натури.

В дискусії, що почалась по тих двох рефератах, забирали голос ріжні громадяни, що у своїх міркуваннях і запитах уявнювали багато зрозуміння для справи виборів.

Віче закінчено під гаслом: „Одна спільна українська ліста в кожній виборчій округі. Всі до виборчої урни! Всі одним фронтом!"

—o—

Хто буде наслідником Пія XI?

Як твердить „Стампа", при виборі нового папи беруть в рахубу кандидатуру кардиналів: Пачеллі, Тедешіні, Сальофіетті, Маліоне, Аскалезі, Назаллі, Рокка, Далля, Коста; Піяцца; Бельто.

На думку редактора часопису „Коррієре делля Серра" найбільші виглядя на вибір має держ. секретар Пачеллі, фльорентійський архиєпископ делля Коста та б. нунцій у Варшаві Мармаджі. Крім того мабуть появляться кандидатури кардиналів: Массія — члена трибуналу ріжних конгрегацій, Шустера — мілянського архиєпископа, Лявітрана — архиєпископа Палєрма, Фоссатія — туринського архиєпископа, Сальваджіяна — вікарія Риму, та Біондія — префекта конгрегації „де пропаганда фіде".

ТІЛО ПОКІЙНОГО ПАПИ ПЕРЕНЕСЛИ ДО СИКСТИНСЬКОЇ КАПЛИЦІ.

Пополудні перенесено тіло Пія XI. з приватних апартаментів до Сикстинської каплиці. Похід отвирав відділ гвардії, дальше йшли двірські достойники, опісля старшини шляхотської гвардії несли тіло на ношах, покритих чорною матерією. За домовиною ішов кард. Пачеллі, дальше 8 інших кардиналів. Домовину зложено у Сикстинській каплиці на високому катафальку, довкола якого горить 12 свічок. Шляхотська ґвардія тримає почесну сторожу.

КОЛИ ВІДБУДЕТЬСЯ ПОХОРОН ПАПИ І КОНКЛЯВЕ?

Ватиканська державна канцелярія оголосила, що тіло Пія XI. виставлять у Сикстинській каплиці на 3 дні. Похорон відбудеться 14. ц. м. Конґрегація кардиналів рішила, що конклявє пічнеться 1. березня.

ІТАЛІЙСЬКИЙ НАСЛІДНИК ПРЕСТОЛА ПРИ ТІЛІ ПІЯ XI.

В суботу рано приїхав до Ватикану наслідник престола, вписався до кондоленційної книги та помолився коло тіла папи. Витали і прощали його з протокольними почестями.

Також мін. Чяно відвідав Ватикан.

КОНДОЛЄНЦІЇ.

У всіх державах члени уряду складають кондоленції на руки нунціїв та легатів. До берлінської нунціятури вплинули м. ін. кондоленції від Гітлєра і Ріббентропа. Перед замкненням зібрання англіканської церкви архиєпископ Кентербері вшанував память покійного папи.

Клюб парляментарних справоздавців.

9-го лютого ц. р. святкувала 20-ті роковини свого істнування дуже цікава станово-професійна організація журналістів у Польщі: Клюб парляментарних справоздавців у Варшаві. Це, так мовити, елітарне представництво всієї щоденної ріжнонаціональної та ріжнополітичної преси у Польщі. Це організація політичних редакторів усіх щоденників, це центр інформаційно-політичної пресової служби та одночасно центр політичних відомостей, які — не йдуть до преси і тільки служать канвою чи спонукою для публіцистичної діяльности. Всі найповажніші пресові конференції, пресові прогульки, політичні звязки та одночасно техніка пресово-інформаційної праці, організація самого журналістичного стану та оборона його професійних інтересів — усе це зосереджується у Клюбі парл. справоздавців, є його головною доменою, інколи монополем. Великий хист його організатори і провідники проявили в тому, що надали йому такий маркантний професійно-становий вигляд і витворили в ньому через те таку атмосферу, що Клюб у свому нутрі вможливив 20-літнє згідливе співчеництво людей ріжних національностей, ріжних віроісповідань, ріжних політичних світоглядів, ріжного віку, тому й ріжних темпераментів. Це було можливо тільки завдяки чималому тактові та особистій культурі провідників Клюбу та його окремих членів. Навіть ті, які своїми поглядами і вдачею могли внести фермент та доводити до конфліктів, увійшовши до Клюбу — мусіли достосовуватись до загальної атмосфери і „звичаєвих прав" Клюбу або —покинути його. Це теж та моральна сила Клюбу, яка дозволила йому зберігти себе при кількакратних поважних небезпеках у звязку з політичними змінами устрою та режиму. У Клюбі парляментарних справоздавців є — на жаль — від 15-ти літ усе ще тільки один українець.

Клюб парл. справоздавців відсвяткував своє 20-ліття товариським бенкетом у т. зв. помпеянській салі Европейського Готелю у Варшаві. Від уряду був віцепремієр Квятковський, прийшов теж кол. маршал сойму Ратай, марш. сенату Медзінський та ін. Разом було к. 150 осіб. Голова Клюбу п-і Осберґерова внесла тост на честь „товариського духа журналістів". Велику веселість викликала повна гумору промова ред. Боського на честь найстаршої телефоністки в окремій централі міжміських телефонів, що є при Клюбі у соймовому будинку, а також збірка фатальних „ляпсусів", що їх виписав довголітній стенограф сойму відомий письменник Іжиковський з текстів промов послів та сенаторів.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Середа, 13. лютого 1889.

ОСЯГИ УКРАЇНЦІВ У СОЙМІ.

„На всякий спосіб — питаємо в огляді діяльности українських послів у соймі — руські посли ударемнили наміри тих, що хотіли, щоб руської справи в цьому соймовому періоді не торкати: нехай світ забуде про русинів. Тимчасом, саме навпаки, руської справи майже ніколи так не порушували, як тепер. Це моральний успіх, а матеріяльні були такі: основання руських паралельок у Перемишлі, руські промови краєвого маршала, вибір русина членом краєвого виділу, запомоги для руського театру (збільшено з 3.000 зр. на 6.000 зр.) для „Просвіти", для бурс і т. і. Очевидно, що ці успіхи не стоять у якій пропорції з потребами і правами русинів у Галичині, але не про це нам тепер іде, тільки про порівняння з давнішими осягами акції русинів у соймі."

ЯПОНСЬКА КОНСТИТУЦІЯ.

Токіо, 13. лютого. Проголошено японську конституцію, що зовсім подібна до німецької. Японський парлямент має складатися з двох палат; конституція запоручає свободу релігії і слова, свободу товариств і т. д.

тільки
Крем магістра В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО
HALINA № 1
усуває радикально
Веснянки Плями і т. п.
Крем Halina Nr 2
(півтовстий)
пленає церу, хоронить перед зморщинам і їх усуває.

Здоровий прояв.

XIX. ВИКАЗ.

Кромі постійних щомісячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: Грицай Михайло Долина (через Центробанк) 20.16, Українбанк Городок (через Центробанк) 10, д-р Кіндрачук В. Лавшут 10, д-р Домбчевський Гусаків (Мостиська) 2, Антоняк Тарас — Мелешки (Мостиська) 2, Фута Іван Перемишль 5, Український Кооперативний Банк Перемишляни 149.17, Солодуха Теодор Мосолівка 1, Козакевицький Іван Рава Руська 2.50, Ірина Кліш Бурштин 2, д-р Добротвір Д. Лішнин Долішня 2, Ступський Семен Загіря б. Рудок 2.50, Борковська Марія Ваньовичі б. Самбора 3, Лашецька Ольга Самбір 5, Стефанович Синопія Самбір 3, Стефанович Ольга Самбір 5, кооп. „Влеск" Козина б. Скалату 10, Габрович Василь Заболотів б. Снятина 85, Кружок Р. Ш. Снятин 50, Занько Андрій Сколороки 2, д-р Баздурна Г. Варяж 2, кооп. „Нива" Завишня б. Сокаля 10, Вибранець Теодор Сокаль 2, церк. хор Сколе 40, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Теребовля (з повіту) 50, Стефан Онищук Миловань 10, Залеський Осип Тисьменицька 5, гр.-кат. церква Лімна б. Турка 50, чит. „Просвіти" Винявиця (Ярослав) 10, д-р Річинський Арсен Володимир Вол. 5, Годованюк Петро Івачів (пов. Злоцбурів) 8, Іваночко О. Вадовиці Горішні 2, Софія й Осип Стецури Варшава 5, Лукашевич Степанія Варшава 2, Липка О. Варшава 3, інж. Збудовський Богдан Висока 5, адв. Савчак Юліян Горохів 10, Романів Михасьо Гонсево ва Мазовші 10, м-р Букатович Лев Дукля 15, Мерак Зенон Луки Шляхотські 3, Васкут П. Мокра 1, Новак Василь Пишкою 2, Мудрик Павло Пшилесни 3, Голик Володимир Пулави 7, Еленора, Павло і Ярцьо Костюки Руда Паблянська 6, Лодзі 5, д-р Лумна Никита Свенцяни Вилевські 4, арт.-мал. Горнятевич Дамян Седльце 10, д-р Семенівський Теодозій Солец н/Вислою 4, о. Калинич Теофіль Тарнавка 7, Тимчук Ярослав Чемерники 2, Благидюк Антін Чижів Білостоцький 2, Юрипець Льонгин Шидлів (Келецьке) 5.

(Продовження буде).

II ТОМ ПОВІСТИ
ВАСИЛЯ МАСЮТИНА
ЦАРІВНА НЕФРЕТА
основаної на сензаційному відкритті гробу египетського фараона Тутенкгамона,
ЦІНА II. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.
Дістанете у Видавництві „Діло", Львів Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

Сторінка без політики.

Як Папа Пій XI. проводив день.

Як жив у Ватикані Папа Пій XI? Подібно як і його попередники, він займав третій поверх палати. Там була його спальня, їдальня, а поруч приватна бібліотека і каплиця. Далі довгий ряд авдієнційних саль, де св. Отець приймав прочан.

День Папа зачинав в 7. зранку читаною Службою Божою в приватній каплиці. Потім сніданок: кава та булка з маслом. Папа голився щодня сам, а тільки що два тижні приходив ватиканський фризієр, що приводив до порядку його тонзуру.

КІР
ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

День праці починався в год. 9-ій, коли зявлявся кардинал-секретар Пачеллі з рапортами від кардиналів-нунціїв з ріжних держав. Потім конференція, щоб обговорити події, які можуть мати вплив на справи Церкви. Після того св. Отець приймав кардиналів курії, які прибувають, щоб здавати звіт зі своєї діяльности. В год. 12-ій починаються прилюдні авдієнції, коли Папа приймає звичайно прочан і благословить їх. Св. Отець привязував до авдієнцій велику вагу і називав їх „своїми вікнами на світ". Порозумівався з прочанами легко, бо поза італійською мовою, говорив по французьки, еспанськи, німецьки, жидівськи та латинськи. Крім того розумів мову англійську, грецьку і польську. Останніми часами шораз приступніші та лагідніші стали приписи церемоніялу, як приймати прочан. Жінки в чорних сукнях без декольту мусять мати накриту голову, зате мужчин приймано тепер навіть у подорожніх вбраннях. У великій престольній салі ждуть прочани. В даному менті клякають; отвираються двері, входив Папа в окруженні швайцарської гвардії. Св. Отець переходив досить скорим кроком, подаючи путникам цілувати перстень; часами Папа зупинявся і розмовляв з прочанами.

Авдієнції протягалися нераз до години третьої і довше. Потім св. Отець ішов на обід. Папа їсть сам, бо етикета Ватикану не дозволяє нікому сидіти при столі з Папою. Послуговує служба убрана в червону ліберію. По обіді звичайно короткий відпочинок, а по рекреації одна година проходу по ватиканських садах, без огляду на погоду. Виходячи на прохід, Папа вбирав на білу реверенду літньою порою білий, а зимовою червоний плащ і червоний капелюх.

Папа привязував до нових технічних винаходів чималу вагу. Виголошував сам промови крізь радіо. Жалів, що Ватиканська Держава не має відповідного терену до старту літаків. Увечір між годиною 6-ою і 8-ою приймав знов авдієнції. Потім ішов на молитву до каплиці, а в годині 9-ій вечеряв і довідувався про події дня. По вечері звичайно казав собі читати часописи, в годині 10-ій ішов до бібліотеки, де перебував часами а до півночі, читаючи і пишучи.

Коло 1. серпня виїзджав Папа на відпочинок до Кастель Гандольфо. Мав при собі 4 гвардистів, кілька камердинерів і кілька співробітників. Їздив автом у товаристві свого тайного радника. У Кастель Гандольфо проводив він день зовсім таксамо, як у Ватикані: мало спав, увесь час працював, приймав людей на авдієнціях, роздавав тричі тижнево благословення молодим парам, розмовляв із представниками ріжних чинів. На господарстві мав багато курей і коров. Серед садів дві височенні вежі — одну церковну з алюмінієвою банею, щоб від неї заломлювалося сонячне проміння, як цього потребує недалека астрономічна обсерваторія. Є тут і чудове радіо, останній винахід Марконія; ним посвячував Папа на віддаль статую Богородиці в Мессині.

о. Степан Ковалів.

Не тримайте безужиточно дома **долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.**
Пересилайте їх в депозит до
ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Гродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.
Охороните цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці звінкасують Вам відсотки.

БІЛА ПАНІ.

Один з найцікавіших історичних документів про духи звязаний з поголоскою про духа „білої пані", що повстала вперше 1486. р. Біла пані показалася тоді в старому замку в Байрайті. Маргграф Филип Бранденбурський бачив білу паню у тім самім замку 1667. р. На другий день маргграф упав з коня і забився.

Чеський канцлер Слявата, пан замку Новий Двір, пише у своїх „Апольогетичних книгах" про духа білої пані, як про явище зовсім певне і знане на всю околицю. Цей дух не робив нікому нічого злого, але коли зявився, віщував нещастя.

На замку гр. Дона у Східній Прусії показувався дух білої пані, коли хто мав умерти. Біла пані зявлялася головно вночі; якщо її не видно, то бодай чути було шелест сукні; завсіди після того хтось у замку умирав.

Переказ і образи.

В Берліні існує від XVI. століття переказ, що коли має умерти член панівної родини, тоді зявляється дух білої пані. Король Фридрих I. оповідав, що сам бачив цю постать. В лютім 1840. р. теж зявилася біла пані, а в червні помер Фридрих Вільгельм III.

Електорова Людвика-Генріета бачила білу паню, як сиділа при бюрку. Дух був прибраний у білі атласи, з зачіскою на тодішню моду. Говорили, що коли має прийти нещастя, біла пані показується в чорних коронках і рукавичках, та коли має звіщати добру новину, то вся в білих атласах.

В Байрайті знаходяться два образи з її постаттю. Один у новім замку, другий в Ермітажі. В замкових актах є протоколи з підписами свідків, які підтверджують дійсність появи білої пані.

Інтендант княжих замків гр. Мінстер, людина освічена і не забобонна, запевняв, що хоч оминав завсіди кімнати, де висів образ білої пані, то все-ж бачив у замку кілька разів білу паню.

Охмайстер королівського двору бачив у 1666. р. духа білої пані і з гнівом спитав: „Невже-ж, ти стара, ще мало забрала крови? Ще хочеш більше?" Тоді біла пані схопила його за руки і кинула зі сходів, так, що сильно потовкся і подер на собі убрання.

Історія з французьким генералом.

Коли в 1806. р. ночував у тім замку французький генерал Д' Еспань, командант дивізії кавалерського корпусу, счинився коло півночі в спальні генерала страшний крик. Збіглися офіцири, ординанси і побачили генерала під ліжком на середині спальні. Генерал був дуже схвильований, казав собі спустити кров і зажив порошків на нерви. Як уже очуняв, оповів, що бачив постать зовсім подібну до образу білої пані; вона загрозила йому, що його задушить, затягнула ліжко на середину спальні і впала враз із генералом на землю. Іще тої самісінької ночі генерал Д' Еспань виїхав на іншу квартиру. Генерал був заєдно неспокійний і казав, що цю зяву вважає за вістку близької смерти. Генерал видав старшинам приказ зробити негайно обзорини кімнати, де він спав. Там повідривали тапети, зірвали всю підлогу, але ніде не відкрили щось підозрілого, ні заглибин, ані таємних дверей, ні слїду побуту людини.

Відомість про цю подію розійшлася блисканкою в цілій французькій армії, а дня 21. травня того самого року генерал Д' Еспань упав на полі слави у битві під Аспери.

Наполеон теж боїться.

Цісар Наполеон I. був двічі в Байрайті: у перше 14. травня 1812. р., коли йшов на Москву. Цісар мешкав у новім замку. Передтим вислали туди куріера з виразним повідомленням, що цісар не бажає собі ночувати в кімнатах, де показується біла пані. Видали теж наказ, що перед приїздом цісаря нікому не вільно входити до його кімнат. З того виходить, що цісар був дуже добре поінформований про появи духа білої пані. На кілька годин перед приїздом цісаря, гр. Мінстер обходив кімнати, щоб перевірити, чи все в порядку. Коли одних переходив через „пальмову галерію" побачив з острахом постать якоїсь пані; пригадав охмайстрові цісарський наказ, глянув ще раз на незнайому і пізнав у ній білу паню. По хвилині постать зникла зовсім.

Коли великий цісар французів прибув до замку, то передовсім спитав гр. Мінстера, чи його накази виконані. Але на другий день зранку цісар був неспокійний і сумний. Кілька разів повторяв: „Цей проклятий замок" і запевняв, що вже ніколи в ньому не зупиниться. Цісар довідувався також подрібно про стрій, в якому біла пані намальована на образі; але коли хотіли принести образ, щоб його показати цісареві, він відмовився глянути на нього. В товаристві цісаря запевнювали, що цісар мав злу ніч і мабуть бачив духа білої пані.

Ледви рік минув, а його щаслива зоря швидко стала меркнути. По московській невдачі прибув цісар до Байрайту 3 серпня 1813 р. Двірський куріер дістав доручення не приготовлювати квартири для цісаря в замку, де показується біла пані. А коли цісар приїхав до Байрайту, не хотів тут ані години залишитися і поїхав аж до Плавен.

Таємниця цієї білої зяви нерозгляднена і досі, як багато інших подібних. Особи, що потверджували згадані явища — були досвідчені і не боязкі. Всі теорії тут можливі. Подібним явищам неодин дослідник присвятив велику книжку. Покищо ясної „наукової" відповіді для всіх спільної — нема.

Іспит політичної зрілости карп.-української людности

ПОДРІБНИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ.

ХУСТСЬКА ОКРУГА:

Хуст (за УНО — 391 голосів, проти 118 голосів), Нижня Вигора (167 — 16), Березово (1140 — 1), Данилово (585), Крайниково (511), Шандрово (781), Драгово (2403 — 9), Золотарево (1128 — 82), Горінчево (1190 — 23), Хуст (6208 — 2122), Іза (427 — 1109), Копецьово (1324 — 847), Липиця (1805 — 28), Липецька Поляна (3301 — 19), Солодобич (906 — 9), Соснувщина (1139 — 21), Вижнє Селище (1126 — 14), Нанково (727 — 44), Копашнево (836 — 10), Велятин (1560 — 3), Вишково (2928 — 961).

СВАЛЯВСЬКА ОКРУГА.

Шербіяці (179 — 20), Тибава (315 — 31), Мартинова Мала (194 — 27), Ганичівці (532 — 5), Синяк (16 — 64), Нижня Грабовниця (284 — 6), Косино (214 — 26), Обава (308 — 42), Пасіка (117 — 218), Борсучиня (61), Виноград (96 — 9), Котельниця (104 — 1), Латірка (348), Медвежа (64), Мигіварівці (66), Ростока Нова (138), Тишова (136 — 3), Ворбінці (229 — 3), Заводка (381 — 2), Нижні Верецьки (875 — 59), Вижні Верецьки (803 — 4), Лази (311 — 4), Абранка (179 — 30), Язове (71 — 1), Жденево (878 — 4), Уклиня (120 — 2), Задільсько (179 — 5), Іванів (180), Нове Село (24 — 7), Гукливе (712 — 35), Свотарське (518 — 11), Стройна (511 — 65), Сасівка (3013 — 26), Чинадієво (1244 — 21), Голубине (708 — 33), Буковець (95 — 204), Вижня Ростока (32 — 126), Нижня Ростока (137 — 26), Перехресна (137 — 26), Ганьковиця (292 — 24), Колотилка (908 — 50), Березники (1023 — 20), Павлівка (2761 — 196).

ВОЛІВСЬКА ОКРУГА.

Новоселиця (564 — 1 новосилий), Лазовець (252 — 6), Ровня (905), Колочин (301 — 7), Вучкове (290), Буковець (307 — 4 нов.), Іза (542), Ростока (326), Річка (481 — 8), Негровці (705), Колочава (1816 — 3), Майдинич (1291 — 1 нов.), Полонець (457 — 6 нов.), Синевір-Поляна (500), Лопушанка (563 — 2 нов.), Волосе (1436—51).

ТЯЧІВСЬКА ОКРУГА.

Видомля (394 — 6), Біловарі (3557), Бушгово (1452), Брустури (952), Чумальово (806 — 6), Дубове (2401 — 1), Дулово (611 — 4), Грушово (2100), Кальник (1405), Колодне (428), Кривля (445 — 3), Кригово (631), Широкий Луг (969 — 1), Німецька Мокра (384 — 1), Руська Мокра (527 — 2), Нижня (613), Перечинця (1909 — 1), Новосілиця (287 — 1), Руська Поляна (1216), Тячів (3380 — 607), Теребля (715 — 6), Терново (2106 — 4), Угля (1181), Устерики (603 — 3), Вонігово (705), Вільхівці (2301), Тересва (1288 — 6), Ганичі (1421).

ОКРУГА ВЕЛИКИЙ БЕРЕЗНИЙ.

Великий Березний (1525 — 15), Малий Березний — (487 — 2), Буковець (445 — 4), Нижня Вигора (385 — 2), Чорноголова (821 — 14), Домашина (221 — 2), Гусна (204 — 1), Княгинина (191 — 34), Костриня (653 — 5), Лубна (1157), Лут (191 — 1), Мирче (263 — 5), Мочар (109 — 7), Пастиль (140 — 2), Костьова-Пастиль (235), Роетока-Пастиль (211 — 2), Смерекова (225 — 79), Стовпа (610 — 2), Стричава (228), Нова Стужиця (275), Ужок (506), Волосянка (783 — 4), Загорб (288), Завіонна (179).

ІРШАВСЬКА ОКРУГА.

Бабичі (179 — 99), Брод (685 — 11), Чорний Потік (282 — 2), Дубровна (464 — 81), Довге (2071 — 7), Дубя (99 — 4 нов.), Іванковиця (95 — 86), Климовиця (126 — 21), Колодне (367 — 24), Лисичево (955), Лоза (513 — 2), Повуття (222 — 28), Ростока (246), Смугличовиця (863 — 122), Собатин (116 — 1 нов.), Шарканъ (470 — 3), Волоське (859 — 60), Воловиця (140 — 1 нов.), Ільниця (2868 — 43), Оспі (854 — 20), Задне (1102 — 29 нов.), Кушниця (1158 — 4), Сільце (900), Іместичево (1014), Іршава (1510 — 55).

ПЕРЕЧИНСЬКА ОКРУГА.

Воротів (552 — 4), Дубриничі (517 — 11), Зорівці (810 — 124), Липовець (131 — 8), Мокра (246 — 2), Новоселиця (231 — 2), Тура Пасіка (782 — 13), Пастиль Мала (128), Перечин (1445 — 20), Порошково (945 — 206), Раків (508 — 15), Сімерки (501 — 10), Сімерки (480 — 8), Турівця (416 — 72), Тура - Вигора (505 — 45), Тура Полина (600 — 6), Тура Ремети (963 — 152).

ПІДСУМКИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ ВИБОРІВ У ЧЕСЬКІЙ ПРЕСІ.

Чеська й німецька преса у Празі стверджує в понеділкових ранішніх виданнях, що населення Карпатської України твердо й рішуче заявилося за своєю владою та за федерацією. Найхарактеристичніше явище — підкреслює празька преса — це те, що найбільше білих прапорів на знак повної виборчої перемоги та найбільший відсоток голосів „так" дали прикордонні місцевости, які таким чином найкраще виявили своє становище до ворожої пропаганди. Столиця Карпатської України Хуст дала 75% голосів „так". В деяких околицях той відсоток доходив до 98%. Загально — пише чеська преса — впало від 75—90% за листою УНО.

—o—

Німецький консуль приїхав до Хусту

ПРАГА, ЧТК. До Хусту приїхав у суботу новоіменований німецький консуль д-р Шплецтесер.

БАТАЛІОНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ В РУМУНІЇ.

БУДАПЕШТ. „Фронт Національного Відродження" почав творити т. зв. „баталіони національної гвардії", що будуть відділами довійськового вишколу. До них входитимуть молоді члени „Фронту Національного Відродження". На чолі тих формацій станув б. інспектор кавалерії ген. Георґеску.

—o—

Війна на Далекому Сході.

ЯПОНЦІ ЗАЙМАЮТЬ ДАЛЬШЕ ОСТРІВ ГАЙНАН.

Японське військо продовжує акцію занимання острова Гайнан, при чому воно опанувало одну з найважніших стратегічних точок острова. Японці запевнили собі контролю над гирлом ріки Нанту.

Згідно з вістками з японських джерел, у Кіюнгчав, головному місті на острові Гайнан, зовсім привернено спокій. Коло 1000 мешканців вернулося до своїх осель. По захопленні міста японцями створився китайський комітет для забезпеки спокою.

70-ТИСЯЧНА КИТАЙСЬКА АРМІЯ НЕ МАЄ ВІДВОРОТУ.

Агенція Домей повідомляє, що японське військо окружило 70-тисячну комуністичну китайську армію в провінції Гопей та відтяло їй усі шляхи відвороту.

ФРАНЦУЗЬКІ ЛЕТУНИ В КИТАЮ.

Китайський амбасадор у Парижі Веллінґтон Коо при допомозі колишнього французького міністра летунства Кота звербував до армії маршала Чан-Кай Шека 49 французьких летунів, що вже знаходяться в дорозі до Китаю.

Почався похорон папи Пія XI.

ОСТАННІЙ ПОКЛІН ПОКІЙНОМУ ПАПІ.

В неділю від ранку допустили до базиліки св. Петра публіку, яка масово приходить скласти останній поклін Святішому Вітцеві. Ранком відправлено в церкві св. Петра торжественну жалібну Службу Божу. Такі Служби Божі відправлятимуть 9 днів, в останніх трьох днях богослужения правитимуть кардинали в Сикстинській каплиці.

В неділю передполудньом склало Святішому Вітцеві останній поклін 150 тисяч вірних. Між ними звертала на себе увагу велика кількість чужинців, духовних і світських. Наплив публики був такий великий, що в полудн. годинах треба було довго чекати, щоб дістатися до церкви.

ПОХОРОННИЙ ОБРЯД ПОЧАВСЯ.

В неділю почався 9-тиденний період жалібних богослужень за упокій померлого папи.

Ватиканське радіо закомунікувало, що мощі папи Пія XI складуть до саркофагу у вівторок 14-го лютого пополудні. В похороні візьмуть участь тільки кардинали, духовенство, дипльоматичний корпус і ватиканські достойники. Публики до церкви св. Петра в тому часі не допустять.

На німецьких церквах нема прапорів з приводу смерти папи

На вістку про смерть папи єпископ Берліна Конрад гр. фон Пробайнг наказав вивісити на церквах прапори з церковними барвами, спущені до половини маштву. Але тому, що в Німеччині згідно з наказом не можна вивішувати ніяких інших прапорів крім державних без попереднього розпорядку компетентної світської влади, на церквах і приходствах не вивішено прапорів. Розпорядок єпископа відчитали тільки з амвон.

Коли виберуть нового папу?

КОНКЛЯВЕ ЗБЕРЕТЬСЯ ПРИ КІНЦІ ЛЮТОГО.

Конклаве для вибору нового папи збереться не раніше ніж 26-го лютого, але не пізніше, ніж 1-го березня. Трансатлянтійський корабель Нептунія, яким ідуть архиепископ Буенос Айрес кардинал Капелльо й архиепископ Ріо де Жанейро кардинал Леме, прибуде до Неаполю 1-го березня, звідки обидва південно-американські кардинали відїдуть до Риму і ще того самого дня візьмуть участь у конклаве.

ЯКІ Є КАНДИДАТИ НА ПАПУ?

Обговорюючи можливости вибору папи італійська преса подає як кандидатів: архиепископа Фльоренції 67-літнього кардинала Елла Честа, 62-літнього кардинала Массіні з Палермо, кардинала Лявеграно. Вичисляють теж прізвища кардиналів, колишніх нунціїв Тедестіні, Мармаджі і Маліві, хоча „Ґазетта дель Попольо" досить виразно заявляється проти кандидатів чужинців, дипльоматів і монахів. „Стампа" виступає проти кандидатури кардинала Пачеллі.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез пересилати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

Червоний прем'єр у Мадриді.

До Мадриду прибули члени червоного еспанського уряду з премієром д-ром Негрі ном і міністром закордонних справ дель Вайо Негайно після їх приїзду почалося засідання ради міністрів.

Ген Франко бомбардує Мадрид

Артилерія ген. Франка нагально обстрілювала Мадрид. Стрільна падали в цілому місті. Вогонь тривав від год. 10.30 до год. 11.15. Одно стрільно поцілило будинок французької амбасади і незначно його ушкодило.

—o—

ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У КАНЦЛЄРА ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН. Канцлер Гітлер прийняв у суботу еспанського амбасадора маркіза де Магаз, який вручив канцлерові відручне письмо ген. Франка. Після того канцлер Гітлер відбув з амбасадором довшу розмову, в якій взяв участь також міністр фон Рібентроп.

Ґен. Франко наступає червоним на пяти

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗАЙМАЮТЬ ОСТАНОК КАТАЛЬОНІЇ.

Війська ґен. Франка заняли в неділю без якогонебудь спротиву противника простір Лівія, що лежить близько міста Пуіґцерда. В руки національної армії впало багато военного матеріялу, між іншим кількацять вагонів навантажених муніцією.

Літаки ґен. Франка бомбардували військові обєкти в Алькарацепос, Балальказар, Чіллон і в Валенції.

Згідно з комунікатом червоної армії підчас бомбардування Валенсії впало 8 збитих і 25 ранених. 45 домів у румовищах.

5.000 МІЛІЦІОНЕРІВ ВЕРНУЛОСЯ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ.

Члени червоної міліції, що перейшли французьку границю, щораз численніше заявляють охоту повороту до національної Еспанії. Досі вернулося туди коло 5.000 міліційників.

ПЕРЕПУСКАЮТЬ ПО 6 ТИСЯЧ ДЕННО.

Французько-еспанську границю на відтинку Сан Себастіян замкнули. По французькому боці табориє коло 12 тисяч реемігрантів. Досі вернулося до національної Еспанії понад 20 тисяч міліціянтів і цивільних втікачів. Влада ґен. Франко повідомила французьку владу, що почавши від вівторка перепускатиме через Ірун по 6 тисяч реемігрантів денно.

ШВАЙЦАРІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ҐЕН. ФРАНКО.

Президент Мотта заявив міністрові еспанського червоного уряду в Берні, що Швайцарія в найближчому тижні визнає уряд ґен. Франко з уваги на велику кількість швайцарців, що живуть в Еспанії та на живі торговельні взаємини між обома країнами.

Збори Союзу Українських Адвокатів.

Дня 11. лютого відбулися XVI. звичайні Загальні Збори Союзу Українських Адвокатів у Львові в домівці Центробанку під проводом президента **д-ра К. Левицького** і при участи мейже 70 членів.

Збори відкрив президентСУК. і подав огляд діяльности організації, вказуючи на потребу зєднення всіх українських адвокатів у своїй становій організації і на конечність активної участи у працях організації: у сходинах, рефератах та у співпраці в фаховому органі СУА. Промовець зложив признання секції аплікантів за її дуже живу діяльність, згадав про зміну закону про устрій адвокатури, про замкнення доступу до адвокатури, про засистування права вибору органів Адвокатської Палати і про боротьбу за права української мови. Вкінці згадав про членів СУА, що за останній рік померли. Присутні вшанували їхню пямять, повставши з місць.

З черги поодинокі члени Виділу відчитали: звіт з попередніх загальних зборів СУА, звіт організаційного референта, звіт скарбника, звіт голови секції аплікантів та звіт Контрольної Комісії. Після завваги до цих звітів забирали голос організатори СУА, які крім звітів порушили незвичайно важну й одночасно дуже болючу справу, а саме справу боротьби за права української мови. Промовці подавали цілу низку прикладів непошанування мовного закону (вдбирання присяги від свідків і сторін українців в неукраїнській мові, не зважаючи на правне наладнання цеї справи) з одної сторони та з другої сторони на нелевне користування і береження українськими адвокатами прав їхньої рідної мови у квестіонарях, письмах до влади та промовах. Врешті промовці звертали увагу на факт, що українське громадянство легковажить собі справу заступства адвокатом українцем і цілковито не пильнує мовних прав і застережень законом. Тому вказано на потребу енергійної оборони прав рідної мови. Цей обовязок повинні взяти на себе: громадянство, всі адвокати та Українська Парляментарна Репрезентація.

Один з промовців, **д-р Лисий,** вказував на дуже важкі відносини серед українських адвокатів, пригадав їхні заслуги у громадянському житті в недавньому минулому і заявив, що саме через теперішню матеріяльну скруту участь адвокатів у ширшій народній праці мусіла зменшитись. Тому він настоював, щоб пригадати громадянству на обовязок прийти адвокатам, цьому важному громадянському чинникові, з допомогою.

Проф. д-р **Старосольський** домагався управильнення справи допомоги для родин членів СУА і також для самих членів при відкриванні адвокатських канцелярій та висловив побажання, щоб Виділ припоручив котромусь із членів СУА предложити в цій справі відповідний проект.

Адвокат д-р **Когут** підніс факт, що в Станиславові суд увів звичай побирати 50 сот. на Т. О. М. і без поквітування на вплату цієї суми не видає виконної клявзулі.

Промовцям відповідали члени Виділу, після чого Збори вибрали комісію-матку, яка предложила кандидатів до нового Виділу. Збори вибрали знову і через акламацію **президентом СУА д-ра К. Левицького,** віцепрезидентом **д-ра М. Волошина,** і **д-ра В. Старосольського.** Членами Виділу вибрано: **д-ра Л. Ганкевича, м-ра Ст. Стефаника, д-ра Ст. Біляка, м-ра Жизневського, д-ра Р. Перфецького, д-ра Е. Шуровського, д-ра Д. Сосюкала, д-ра В. Лициняка, д-ра К. Паньківського.** Членами Контрольної Комісії: **д-ра О. Надрагу, д-ра О. Марітчака, м-ра Криштальського.** Делеґати для береження інтересів аплікантів вибрали: **м-ра Ю. Фединського.**

Просфори у Львові.

ПРОСФОРА КОМІТЕТУ БУДОВИ ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА БОГОСЛОВА.

Традиційна вже просфора Комітету будови церкви св. Івана Богослова при вул. Потоцького, що відбулася вчора в салі Ремісничої Бурси при вул. Бартосівної, стягнула понад 150 осіб, мешканців Вульки і сумежних вулиць та кількох гостей з міста. Просфору посвятив і гарну промову виголосив голова Комітету будови о. крил. Дзерович, що привитав приявних, оповів коротко перепетії з будовою церкви та зложив гарячу подяку всім, що причиняються чи то працею чи грошевими жертвами до діла будови. Після відспівання присутніми і хором ремісничої молоді кількох колядок та одної музичної точки промовив ще коротко ред. Качмар, заохочуючи громадянство Вульки до викінчення своєї церкви. В середині просфори прибув Преосв. Будка, що сказав кілька с про вагу церкви та обіцяв підтримати від себе змагання Комітету. Цю заяву Преосвященного приняли всі гучними оплесками. При кінці уладжено збірку на докінчення будови церкви, до якої причинилися всі радо своїми лептами. Просфора пройшла в гарному настрою і є надія, що Комітет доведе справу будови церкви ще в цьому році до успішного кінця.

СВЯТО ПРОСФОРИ НА ЛИЧАКОВІ.

Заходом усіх українських установ Личаківської дільниці відбулось у неділю 12. лютого в домівці читальні „Просвіти" свято просфори. Велика й гарно прибрана саля читальні ледви змогла примістити гостей.

Просфору поблагословив парох церкви св. Петра і Павла о. Дуткевич, який виголосив опісля теплу витальну проповідь від парохії. В імени личаківського Кружка „Рідної Школи" говорив проф. д-р М. Панчишин. Преосв. Н. Будка, що зявився щиро привитаний зібраними на це свято, присвятив у своїй промові окрему згадку покійному Папі на основі власної зустрічі з ним. П. Волощакова говорила від українського жіноцтва Личаківської дільниці, дир. Радловський від „Сокола", адв. Решитилович від Орґанізації українців міста Львова, п. Сухий від „Просвіти", дир. Филипович від кооперації, ради. Ривюк в імени гостей, о. Каштанюк від орґанізацій Жовківської дільниці і ред. Зиблікевич від преси.

Промови переплітано перекускою і співом колядок і щедрівок. Відхід Преосв. Никити закінчив офіціяльну частину свята; лишились на салі для гутірки й забави тільки члени личаківських установ.

Спортові виєліди.

УКРАЇНА — ЧОРНІ II.

Останній метч за мистецтво львівської Б-клясн відбудеться в неділю 19. п. м. в год. 7. вечором у Спортовій Ґалі при вул. Яблоновських. Ці змагання мали відбутися 15. п. м. одначе з причин від Укрсйми незалежних в цьому річинці не можуть відбутися.

ФІС ПРИ ПРАЦІ.

В суботу 11. п. м. відбулося в Закопанім відкрите мінаародніх лещетарських змагань ФІС-у при осінньо-весняній погоді. Підчас відкриття падав дощ. Технічні виєліди зїздового бігу:

Мужчини (3600 м.): 1) Ляхнер (Німеччина) 3:26,88; 2) Енеккін (Н) 3:28.03; 3) Молітор (Швайцарія) 3:20,57; 4) Вальх (Н) 3:30.31; 5) Анель (Франція) 3:32,84; 6) Черові (Італія). Чех Бронислав — Польща зайняв 20-те місце.

Жінки: 1) Краун Крісті (Н) 3:25,44; 2) Реш (Н) 3:29,15, 3) Гедль (Н) 3:40.71, 4) Ма ґтісір (Франція), 5) Шад (Швайцарія), 6) Вілан (Фр.). Стецківна — Польща зайняла 19-те місце в часі 4:25,25.

ҐАКІВКОВІ ФІНАЛИ.

БАЗЕЛЬ. Канада — Америка 4:0 (3:0, 1:0, 0:0).

ЦІРІХ. Швайцарія — Чехословаччина 0:0.

Ці змагання, не зважаючи на 3-кратне продовження не дали виєліду, тому міжнародня федерація ріпала, що обі дружини відбудуть 15. III. п. р. змагання за мистецтво Европи.

ЗА 5. І 6. МІСЦЕ.

БАЗЕЛЬ. Німеччина — Польща 4:0 (1:0, 3:0, 0:0). Після цих змагань Німеччина зайняла 5 місце в табелі, Польща 6-те.

БОКС.

ПОЗНАНЬ. Польща — Мадярщина 14:2.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ДРОГОБИЧ. Юнак — Кадіма 5:0 (3:0). Юнак заточатькував уже весняний сезон.

КРАКІВ. Краковія — Напшуд 5:1 (5:0).

КРАКІВ. Висла — Кабель 4:2.

ЛІСАБОНА. Швайцарія — Португалія 4:2 (2:1).

НОВИНКИ

14 Лютий

ВІВТОРОК
Ст. ст. 1. лютого 1939.
Трифона.
Лат. Валентина єп. м.
Сонце: схід — 6.39, захід — 16.38.
Місяць: схід — 4.02, захід — 2.56.

Завтра: 15. лютого. Середа.
Ст. ст. 2. лютого 1939.
Стрітення Господнє.
Лат. Фавстина і Йовп.
Сонце: схід — 6.37, захід — 16.40.
Місяць: схід — 4.43, захід — 13.51.

—o—

— **По ціломісячному побуті у Львові Український Народній Театр ім. М. Садовського в салі** Ріжнородностей 15. II. в середу прощає Львівське Громадянство виставами год. 3.30 попол. „Пісня Бескиду" народня песа в 3 діях, в третій дії лемківське весілля і в год. 8. веч. „Безталанна" нар. песа в 5 діях. — Білети в Союзному Базарі. 2—2

— **Курси косметичні Слави Добрянської Львів,** Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматольога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — **перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання.** Тел. 294-81 2820 80-105

— **З найкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46.** 2500 140-0

— **Велика знижка цін на радіоприймачі** усіх типів, найновішої конструкції. Жадайте інформацій і катальогів в українській фірмі **„Е-комп"** Львів, вул. Сикстуська 29. На провінцію: безплатна достава приймача і монтаж антени. 1—3

— **Українська авдиція.** У вівторок 14. ц. м. в год. 14.00—14.30 передаватиме Львів авдицію „Народні впливи в інструментальній музиці", у якій візьмуть участь Галя Левицька-Крушельницька (фортепіян) та Стефа Левицька (скрипка), відомі українській публиці наші музичні сили.

— **В понеділок і вівторок брами каменниць будуть незамкнуті до 24-ої години.** Львівське городське староство видало розпорядок, що з уваги на вправи у протилетунській обороні 13-го (понеділок) і 14-го (вівторок) брами у всіх львівських реальностях мають бути незамкнуті до год. 24.

— **У статті „Греко-католики „поляки"** („Діло", ч. 32) зайшли дві друкарські помилки, які справляємо. В 10. рядку згори: „вони мали свій **окреслений** вплив" (видруковано: „окремий") і 15. рядок „своєрідна доцільність" (видруковано „ліяльність").

— **Присуд на українського священника.** За **украдіщення** польських назвиц засудив стрийський окружний суд о. Василя Еліяшевського на 2 роки вязниці з припиненням на 5 років.

— **Хто виє диссонанс?** У звідомленні з похорону бл. п. о. Т. Мишковського „Русскій Голос" пише, що в похороні взяли участь русскі, **поляки й** українці і тому його дивує неприємний диссонанс, внесений під кінець похорону, коли деякі українці (в оригіналі українофіли) демонстративно покинули цвинтар, як лиш о-**звався** перший русский промовець. Автора звідомлення такий диссонанс незвичайно „оскорбив", бо серед демонстрантів були теж і духовні особи. Ці всі жалі з приводу диссонансу **скермовані** рішуче не під правильну адресу, бо на нашу думку саме найбільшим диссонансом була виголошена д-ром Хиляком по російськи промова до похоронних учасників, якими у величезній більшості були саме українці (професори Богословської Академії, священники, богослови та світські люди). Прикро з приводу смерти таку справу порушувати, одначе коли „Русскій Голос" не вагався використати цю справу на те, щоб кинути камінчик у бік українців, годі не висловити і нам свого погляду.

— **Дирекції державних залізниць до відома.** В п. м. вечором їхав до Львова із Курович студент Остап Нагірний із чотирма своїми товаришами. Коли п. Нагірний хотів закупити при за-**лізничній** касі білет до Львова і заговорив по українськи, дижурний урядовець відмовився **продати** білет, заявляючи, що він „не розуме". Не зважаючи на домагання п. Нагірного й товаришів, урядовець таки білетів не видав і п. Остап Нагірний та товариші мусіли всісти до **поїзду без** білетів. Кондуктор домагався від кожного по 5 зол. кари, хоч білет із Курович до Львова коштує всього 1.80 зол. У Винниках **кондуктор** приневолив усіх пятьох пасажирів-**українців** висісти з поїзду і всі вони мусіли серед ночі йти у вечорових одягах (усі **вертали-ся** з весілля свого товариша) пішки до Львова. — В Давидові к. Львова урядовець при білетовій касі відмовився продати білет Олексі Наконечному з Черепина до Сихова, тільки тому, що той **назвав** стацію Сихів по українськи. Той урядовець **поводиться в той** спосіб частіше і **приневолює** українців говорити до нього по **польськи.** Може дирекція залізниць у Львові **покладе** вкінці край поведінці таких урядовців, які мусять зрозуміти, що вони мають служити **пасажирам,** а не навпаки.

— **Дальші арештування у звязку зі спіртовою аферою.** Поліція арештувала крім поданих уже **перед** кількома днями осіб робітника рафінерії **Йосифа Вайзера,** який викрадав спірт із маґазину **та видавав** його фірманові фірми „Кронік" **Германові** Талєсові зі Збоїськ, який пляшки зі **спіртом** скривав під сидженням на возі й таким **чином вивозив** їх поза фабрику. Крім того Вайзер носив ще спірт до мешкання робітника Дрікса Герша, який мешкав на терені фабрики. **Жінка** Дрікса укривала крадений Вайзером та **своїм** чоловіком спірт і продавала його відтак **по 4 зол.** за 1 л. в ресторані Вальдбавма на Богданівці. Всіх поданих тут поліція арештувала.

— **Апеляційна розправа проти засудженого на смерть** постерунікового. Сенат апеляційного суду у Львові під проводом в. с. Лесневського розглянув апеляційну скаргу М. Наконечного, ст. постер. Д. П., якого окружний суд у Чорткові засудив був на кару смерти за злочин з 225 ст. к. з. Свій злочин виконав підсудний в той спосіб, що позав почтиліонові Миколі Котутові ковбасу, затроєну стрихніною. Наконечний хотів позбутися Котута, щоб опісля забрати з почтової каси гроші. Апел. суд признав Наконечного винним, одначе змінив йому кару смерти на досмертну вязницю, приймаючи, що в Наконечного не було повної психічної рівноваги.

— **Львівська хроніка.** В готелі „Метрополь" при вул. Підзамче якась фордансерка попередила собі з невідомих причин жили на руках. — Микола Яремович (Вірменська 3) повідомив поліцію, що ще 25. січня п. р. вийшла з дому його 14-літня донька Ірина й досі не вернулася та невідомо, що з нею діється. — Окр. суд засудив Петра Ганка на 3 роки вязниці за те, що заграбив на вул. Торговій Ст. Божемській. — У львівськім суді відбулася розправа проти купця Леві Люстіґа за знасилування 5-літньої дівчини. Суд звільнив Люстіґа від вини з недостачі доказів. — **До крамниці** Малопольського Звйонзку Молочарського вломилися крізь отвір у стіні злодії та вкрали 1.400 зол. Поліція веде слідство.

— **Ришард Однопосов,** світової слави скрипак, виступить із речіталем у Львові в пятницю 17. ц. м. в салі Польського Музичного Т-ва. Однопосов — це один із найвизначніших віртуозів молодшої генерації. Він здобув першу нагороду на міжнародніх музичних конкурсах у Відні і в Брісселі. Львівська публика знає його з виступу з орхестрою Фільгармонії, в якому він мав великий успіх. При акомпаніяменті д-ра Е. Штайнберґера артист виконає програму, що на неї складаються твори: Бетовена, Ісая, Паґаніні Сарасатія, Шопена, Шимановського і Венявського.

— **Краєва хроніка.** 9. ц. м. вечором вибухла пожежа в будинках М. Гуневича в Новосілках Передніх, равського повіту. Перед підпалом якихсь трьох людей застрілило Гуневича крізь вікно вистрілом із кріса. Після застрілення убивники підпалили дім своєї жертви. — В Пянегичах, пов. Самбір Олена Стащишин вийшла з хати й залишила четверо дітей. Коли вернулася, застала дітей непритомних. Усі вони загоріли від загару. Троє дітей удалося відрятувати, наймолодше вмерло. — 78-літня умово недужа Анна Яешник підложила вогонь під дім Томи Тамші в Шумині, пов. Самбір. Вогонь знищив дім та господарські будинки. — Стрийський суд покарав гривною у висоті 15 золотих пекаря, в якого хлібі найшли кусок шкла. — У Чорткові арештовано листоноша Турчина під замітом надужить.

— **Кара смерти в Самборі.** Окружний суд у Самборі засудив на кару смерти 24-літнього Осипа Дмитришина зі Східниці, пов. Дрогобич, який на тлі родинних непорозумінь убив свого брата, три сестри й кільканацятьлітнього сестрінка. Причина того масового вбивства була така: Дмитришин хотів оженитися зі служницею Анною Свищ, з якою мав сина. Ціла рідня, крім матері противилася такому подружжю, заявляючи, що ціла рідня і так живе в нужді на 2 і пів моргах поля і в одній кімнаті. Одного вечора прийшло до сварки між Дмитришином та його братом і після цієї сварки Дмитришин убив уночі всіх своїх рідних, крім матері. Дмитришин прийняв присуд із камяним спокоєм. —

— **Гірка вода** синтетична вироба фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знамените прочищує шлунок **Жадайте в аптеках** 3064 19—30

— **Неожиданого гостя** маю завсіди, але пані дому має клопіт якщо не має нічого в запасі. Не трапиться це Вам ніколи, якщо на столі у Вас завжди посуда виповнена величавими яфоськими помаранчами. Гостіть родину і гостей цими здоровими і підкріпними овочами. Яфські помаранчі принесуть кожному радість.

—o—

З театру.

Великий Театр: **„Це щось більше як любов",** песа на 3 дії (6 яв) Буш-Фекетія.

Починається це все комедією. Студентка хемії — дурна, гарна гуска, закохалась в асистенті при катедрі хемії. Він дивитись на неї не може, взагалі не бачить нічого довкола поза хемією. Має славу безоглядно справедливого, Сфінкса і геніяльного вченого. Потайки від світа він має вже 10 років приятельку, молоду лікарку, таку саму бідну як він. Коли приходить хвилина надії, що ось здійсняться їх мрії і молодий асистент стане доцентом — на молоду пару паде удар: місце доцента дістає інший, що має плечі. Тоді приятелька, що припадково мала нагоду почути про студентку хемії закохану у своєму другові, зважується на геройську постанову: нехай він, геніяльний хемік, для добра свого таланту ожениться з тою багатою дівчиною, донькою великого фабриканта хемічних виробів; таке подружжя не зможе захитати їх кохання ні дружби тимбільше, що лікарка і так воліє не виходити заміж за того, якого так безмежно кохає.

Як виглядає цей експеримент не будемо оповідати. Після кожної дії глядач чекає нових несподіванок, бо зручний автор нічим не зраджує свого задуму. Погідні сцени переплітані сильно драматичними з краплинами лірики, що наче атропіну запускає драматург в очі своїх глядачів. Можна сміятись і плакати. Цим разом Буш-Фекеті пішов за чисто драматичною ідеєю, дав себе пізнати патосові у розвязці конфлікту. Неодин із нас подумає, що якийсь француз порадив би щось дотепніше та погідніше на закінчення; напр. мотив переплутаних двох сестер зовсім знехтований.

А проте песа подобається і матиме успіх; вона ріжноманітна і має кілька дуже добрих типів. На перше місце висунувся своєю креацією Махальський у ролі старого професора, що збирав серед гри оплески, поруч нього Леліва як возьний. Сильно драматичні постаті створили Цачинський і Сухецька у головних ролях; поруч них дуже добра в характеристичній ролі Ханецька і метка без закиду Н. Карасінська.

м. р.

✝ Посмертні згадки.

О. ІВАН ФЕДЕВИЧ.

О. Іван Федевич, катехит, радник Консисторії, голова Філії Т-ва „Просвіта" в Турці і член багатьох інших товариств та заслужений громадянин і діяч, помер у Турці н. С. в ночі з 10. на 11. ц. м. Похорон Покійного відбудеться у вівторок 14. ц. м. в Турці. В. Й. П.!

ЕВГЕН ХОМИШИНЕЦЬ

студент фільософії, б. член і змагун УСК „Скала" — Стрий, член і змагун С. Т. „Україна" у Львові помер 10. ц. м. у Стрию по важкій і затяжній недузі. Похорон відбувся в неділю, в год. 2.30 пополудні в Стрию на тамошній цвинтар.

Бл. п. Евген Хомишинець був зразковим членом стрийської Скали та львівського С. Т-ва „Україна" і міг служити справжнім прикладом спортової поведінки та здисциплінування. Львівська публика знала Покійного із футбольних змагань України, в яких він брав участь, як чинний змагун, причинившися нераз своєю участю до успіхів нашого репрезентативного спортового товариства й одночасно до успіху українського співжиття. Відійшов від життя в молодому віці, коли міг ще неодин успіх придбати нашому спортові, залишивши по собі щирий жаль серед своїх товаришів, українських спортовців та широких кол української спортової публики. — В. Й. П.

—o—

Спорт.

ҐАНІВКОВІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

Базель. Канада — Швайцарія 7:0 (2:0, 4:0, 1:0). Канада виявила фантастичну форму. Був це перший матч у фінальній групі.

Ціріх. Америка — Чехословаччина 1:0 (0:0, 0:0, 0:0 0:0, 0:0). Америка виграла щойно по двократнім продовженню і по важкій боротьбі.

Базель. Польща — Мадяри на 3:0 (1:0, 1:0, 1:0). Змагання за пяте місце в тобелі.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

М. Островерха: ВІД ПІЄМОНТУ ДО ІТАЛІЇ. (КАВУР). Квартальник „Вістника", Львів 1939. Стор. 80, ціна зол. 1.—.

С. Антонович: КОРОТКИЙ ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЧАЇВСЬКОЇ УСПІНСЬКОЇ ЛАВРИ. Накладом В-ва „Церква і Нарід". Кремінець, 1938. Вел. 8-ка, стор. 68.

Петро Зленко: ПРИВАТНІ БІБЛІОТЕКИ НА УКРАЇНІ. Історичний нарис. Українська Книгознавча Бібліотека. Львів, 1938. Вел. 8-ка, стор. 52.

Аркадій Животко: ЖУРНАЛ „ОСНОВА" 1861—1862. Українська Книгознавча Бібліотека. Накладом Українського Товариства Бібліофілів. Львів, 1938. Вел. 8-ка, стор. 32.

Дмитро Свіченко: КВІТИ Й КОРАЛІ. Збірка поезій. Накладом В-ва „Пісня". Львів, 1939. 16-ка, стор. 32.

Іван Сорокатий: ПРИГОДИ І ПРИТЧІ. друга книжка віршів. Накладом С. Гевана. Львів, 1939. 16-ка, стор. 45.

В. Ковальчук — Ю. Шкрумеляк: СТРІЛЕЦЬКА СЛАВа В ПІСНЯХ. Сценічна дія в 4 відслонах. З передмовою і режисерськими вказівками. Накладом В-ва „Пісня". Львів, 1939. 16-ка, стор. 40.

ЖУРНАЛИ:

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VII. Книжка 2. Лютень 1939. Львів. Зміст: Ю. Клен: Поезії і буття. Зимові дні. Слова і світи. — С. Кушніренко: Пісня про спагу. — Лайм О'Фдагерти: Труп царату. — Осв. Бурггардт: Большевицька спадщина. — Домет Олнічин: У справі царського „ордену Юди" в 1709 р. для гетьмана Мазепи. — М. Андрусяк: Чи справді „історіософічна синтеза"? — Р. В. Емерсон: Закон відплати. — Р. О.: Обдаровники гуманітаризму. — Арап: Шевченко і його оточення. — Д. Д.: Черева чи світ. — Неісторик: Закарпаття й історичні прецеденти. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

ТРИЗУБ. Тижневик. Рік видання XIV, з 25-го грудня 1938. Львів.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні".

Вівторок 14. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Середа 15. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Четвер 16. II. год. 7.30 веч. „Ляконе" — опера.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема" — опера.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ — сала Рівнорадностей, вул. Рутовського:

15. II. Прощальна виставa. Год. 3.30 популярна вистава по зниженних цінах: „Пісня Бескиду". — Веч. год. 8. „Безталанна".

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:

14. II. Маруся Богуславка.

15. II. Найвірніший чоловік.

16. II. Пригода в Черчі.

18. II. ?

19. II. Кирка з Львова.

Дня 18. II. гратиме театр у Залужі. З Галича їде театр до Ходорова.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ГЛИНЯНИ:

13. II. Cicci.

14. II. Хам.

Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний".

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „Ніні ввечір у Ріца".

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".

БАЙКА: „Павел і Гавел".

БАЛТИК: „Еспанський метелик".

ВАНДА: „Вільгельм Тель" і „Пат Паташон як два лобузи".

ГРАЖИНА: „Історія чортині Есавел".

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: Норма Ширер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Месники".

МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце".

МЕТРО: „Королівський сівчик" та „День на перегонах".

МІРАЖ: „Гегенна".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Олімпіяда".

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Професор Вільчур".

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".

РОКСІ: „Побожна брехня" з Полею Негрі.

СВІТ: „Шерлок Голмс і Д-р Ватсон. „Без привалу".

СВЯТОВІД: „Листи з поля бою" „Стежа на пустині".

СТИЛЕВЕ: „Ультиматт" і ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Геніє „Алярм на морі".

УТІХА: „39 кроків" і ревія.

ХИМЕРА: „Голос матері" Вен. Джілі.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська)
„Острів Ява".

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення „САЛЬФЕРС" що перевищують всі в тій ділянки тільки в перфумерії С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16. Увага! За оборотом цего оголошення дасмо гарний реклямовий дарунок.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 13. лютого 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Спорт. вістки зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Хто до науки не має охоти, все вікрутиться" гутірка для старших дітей, 11.15 Мельодії Р. Штольца, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 13.00 Для купців і ремісників: Співпраця купця з аґзіантором, Відповідаємо на актуальні запити. 13.30 Класична симфонія, авд. для ліцеїв, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Казка про Тисяченого" на осн. Майрінка, з муз., 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий дневник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наук. хроніка: Фізика, 16.35 Форт. рецітель Мелянії Сапєжич. 17.10 Великі столиці Европи: Лондон, 17.25 Шотляндські пісні Бетговена, сопран. тенор, бас, сальон. тріо, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Львівські наукові заведення: Студіюм і біблійний музей, 18.20 Актуальність, 18.30 Авдиція, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Розр. концерт, орх., мецосопран, форт, акордеони, 20.35 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Зима" II. частина ораторії „Чотири пори року" Гайдна, симф. орх., хор, сол., 21.40 Літер. новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Італійська культура в добі ренесансу і теперішня діяльність італ. поль. т-ва; 22.20 „Навядомський": тенор, вок. квартет, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Вівторок, 14. лютого 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 З Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „В устній мі", гутірка для старших дітей, 11.15 Сальон. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авдиція, **14.00 Фольклор в інструментальній музиці, авд. в обробітці Галі Левицької-Крушельницької, форт., Стефи Левицької скрипка,** 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життєпис машин: Льокомотива, 15.15 Техн. скрипька, 15.30 Орх., 16.00 Полудн. дневник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фіз.-госп. актуалії, 16.30 Спів, форт., 16.50 На прощальнім шляху, 17.00 Сальон. тріо, 17.30 З піснею по краю, 18.00 Для села: Хл. скрипька, Як поводитися зимою з навозом, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Справи расовиу, **18.20 Для села: Недуги бджіл, гутірка в українській мові інж. М. Боровського,** 19.00 Трансм. слизьомів, 19.25 Розр. концерт, 20.35 Веч. дневник, метеорольогічні вістки, спорт., 21.00 Концерт сучасної музики, 22.00 Атенські прогульки: Довкруги Партенону, 22.25 Скрипк. рецітель Одноросова з супр. форт., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 15. лютого 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл зі Закопаного, 8.10 Добрийдень найменшим: Туруль король підкарпатської пущі, **9.00 Богослужения з Успенської церкви у Львові,** 11.00 Для шкіл: Софійка у країні снігурочок, авд. для молодших дітей, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневa авд.; у перерві в год. 12.45 Лещетарські змагання у Закопанім, 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Танки різних народів, авд. для молоді, 15.20 Орх., 16.00 Пополудневий дневник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа: Приятелі наших дітей, 16.35 Квартетові мініятури у вик. симпк. квартету, 17.00 Фольклор різних народів: Норвегія. Шпигунське павутиння, 17.15, 17.18 пл., **18.05 Молодь перед мікрофоном: Колядки та щедрівки у вик. учнів школи ім. Шашкевича у Львові,** 18.30 Гутірка 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Сучасна жінка, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Віденські мельодії, розр. концерт, орх., спів, форт., 20.40 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спорт. 21.00 Оповідання про Шопена: Балади, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спорт, 22.05 Карнавал у Венеції, фейл. В. Раорія, 22.15 Танк. муз., 23.00 Останні вістки, 23.05 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 13. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 19.20, 22.15 Вістки й комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Суїта Борткевича, 17.00 Пісні і форт. твори, 18.00, 19.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 18.35 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.30, 19.00 Циг. музика, 19.50 Спів, 22.00 Квартет, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. концерт, 18.15 Нар. мельодії, **19.50 Комунікати в українській мові,** ГАМБУРҐ 19.00 Японські образки, 20.10 Концерт. КЕЛЬН 22.30 Легка і танк. музика. МІЛЯНО 17.15 Скрипка. 21.00 Пісні. 22.00 Комедія, концерт хору. ПРАГА 15.15 Моравські пісні і танки. 18.25 Популярний концерт. 19.25 Словацькі нар. пісні. РАДІО ПАРІ 19.15 Квартет. 20.00 (після комунікату) Легка музика. 21.15 Соната Генделя на віол. і форт., 21.30 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Легка музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.15 Популярна музика. 19.30 спів.

Вівторок, 14. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ І БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки і комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 18.00 Скрипка, 20.00 Спів, БУДАПЕШТ 17.30 Спів, 18.30 Нар. музика, 20.10 Циг. музика, ВІДЕНЬ 18.25 Концерт на альт., кларнет, форт., 19.25 Симф. концерт, **19.50 Вістки в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 Форт., 22.45 Камер. музика, КЕНІГСБЕРҐ 15.40 Кавка, пісні, МІНХЕН 15.00 Для дітей, ПРАГА 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Орх., 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Форт., 21.00 „Травіята" оп. Верді, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 22.00 Легка, танкова музика.

Середа, 15. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 19.20, 22.15 Вістки і комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Оперетнові мельодії, 19.45 Веч. гомін, 21.00 Розр. концерт, БУДАПЕШТ 17.10 Скрипка, 18.20 Форт., 19.15 Циг. музика, 20.40 Концерт оп. орх., 22.00 Джез. тріо, ВІДЕНЬ 16.00 Веселе пополудне, 18.15 Віол., форт., 18.45 Історія та проблеми сучасного араб. світа, **19.50 Вістки в українській мові,** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.10 Фр. музика, спів, форт., ЛЯҐТІ 19.10 Розр. музика, ПРАҐА 18.25 Орх., сол., 19.25 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика 21.30 Нар. музика фр. провінції, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Оперетка, СОФІЯ, 18.00 Популярна музика, 19.15 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні.

Радіокутик.

НОВИЙ РЕКОРД ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛЬТА.

Статистика американського радіофонічного т-ва НБК подає, що за перших 11 місяців 1938 р. президент Рузвельт промовляв перед мікрофоном 32 разів. А від свого першого радіового виступу у 1933 р. вже 157 разів. У 1937 р. промовляв він перед мікрофоном НБК 22 разів. Між державними мужами та високими федеральними урядовцями, друге місце по президентові Рузвельтові займає міністр пошт, який за 11 місяців 1938 р. промовляв 17 разів.

ПОЛІТИКА — ЗАДУРНО.

Представники федерацій французьких приватних радіомовлень вирішили, у порозумінні з представниками загального бюра французької радіофонії, що політичні промови державних достойників перед мікрофоном не будуть платити. Рішення це умотивовано фактом, що промовляючи в радіо, політики виконують свій обовязок. Промови, які мають літературний характер, виголошені політиками або державними особами, існують і надалі винагороду.

БІРЖА

Варшавська біржа.

Варшава, 11. лютого.

Девізи: Бельгія 80.57, Берлін 213.07, Данциг 100.25, Амстердам 286.72, Копенгаген 111.13, Лондон 24.95, Н. Йорк 531 1/4, кабель 531 1/2, Осло 125.22, Париж 14.11, Прага 18.16, Стокгольм 128.37, Цюріх 120.55, Італія 27.92, Гельсінки 11.00, Монтреаль 527 3/4.

Тенденція дещо сильніша.

Гроші: бельг. бельги 80.57, амер. доляри 5.30, канад. дол. 525 1/2, гол. флюрени 286.72, франц. франки 14.11, пів. франки 120.55, англ. фунти 24.95, данц. гульд. 100.25, швейц. корони 111.33, норв. кор. 125.22, швед. кор. 128.87, італ. ліри 16.90, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 74.

Папери: 4 і пів внутр. 67, 3 інв. 1 ем. 90, серії 94.50, 2 ем. 91, серії 95.50, 5 конверсійна 71, 5 заліз. 68, 67.50 ост. дрібні, 4 пром. долярова 43.50, 4 консолідац. 67.75, 67.50 9.5 сотки.

Акції: Польський Банк 137.75. Торг. 59.50, Зіхліт. 42.50. Цукор 30.50. Вугель 37.75, 37.25, 37.50, Ліллюн 95.50, 95.75, Моджеїв 21, 20.25, 20.50. Остроленць 75, 75.88. Стараховиці 58, 57.25. Зелєневський 29.50. Жирардів 65.50.

Львондонська біржа.

Лондон, 10. 2. Н. Йорк 468 7/8, Париж 179.01, Мілляно 83.10, Прага 136 3/4. Брюссель 27.80 1/2. Цюріх 20.68 3/4. Амстердам 870 3/16. Осло 10.90 3/8. Копенгаген 22.40, Стокгольм 10.40 3/4, Берлін 11.68 1/4.

Париська біржа.

Париж, 10. 2. Н. Йорк 37.76, Лондон 177.01, Мілляно 198.75, Бельгія 636.75, Цюріх 853.50, Амстердам 20.34, Берлін 15.16.

Цюріхська біржа.

Цюріх, 10. 2. Н. Йорк 441 1/4, Лондон 20.68 1/2, Париж 11.68 1/2, Прага 15.15, Мілляно 23.22, Брюссель 74.40, Амстердам 237.70, Осло 103.92 1/2, Копенгаген 93.35, Стокгольм 106.60, Берлін 177.10.

Збіжева біржа.

Пшениця оборот 358 тон, тенденція спокійна на жито 177, ячмінь 197, овес 100.

Загальний оборот 2.140 тон.

Ціни артикулів без змін.

Грошева біржа.

Обороти: 4 і пів листи заст. Банку Гіп. 60, Акції: Оівос 60, Банку Гіпот. 32.25, Тенденція здержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 11. лютого 1939

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	3·30 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	1·60 зол.

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця зниження, попит слабий.

НАУКА

ЛЕКЦІЇ НІМЕЦЬКОГО і суспільної економії дає дипльомований на університеті в Німеччині. — Зголошення тел. 251—03. 351 2—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

СТОРОЖА дому потрібуєте? Зголосіться до Адміністрації „Діла" під „Сторож". 355 1—1

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рями, справа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-70. 245 8—15

ЗДОРОВИЙ РОЗУМ каже скористати з пропагандової продажі фабрики білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. Ось ціни: шовк. попел. мужеські сорочки зам. 4.00, дамські підштанці зам. 1.95, поплевки зам. 1.65, леськи 65 сот. 310 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає **МАРІЯН МЛЄКО**
давніше Коральницька
тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 8—15

Приписові почтові друки і книжки до вкитку часописів

якими боже видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає мо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe	1 пр. 6 сот.
Gazetowa książka nadawcza	
оправлена (120 карток)	зол. 2.50
оправлена (200 карток)	зол. 3.50
Książka rozsyłkowa	
на 480 почт. урядів	зол. 2.50
на 960 почт. урядів	зол. 5.—

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Środa 15. lutego 1939. N. 34.
Середа 15. лютого 1939. Ч. 34.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Спокій і право

(Передова стаття).

Остаточний вислід виборів у Карп. Україні

ПРЕМІЄР о. ВОЛОШИН про вибори

Українська дебата в польському соймі

Карпат. українці до українців усього світа

Греко-кат. семинарія для Карпат. України

Українські танки в честь шведського князя

Протиукраїнські герці п. Садзевича

З Парижа виселили німецьких журналістів, з Італії французького

Коли Анґлія і Франція визнають уряд ґенерала Франка?

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Redaktor Odpow. „Dila".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 34 (15.124).
Ч. 34 (15.1 24).

Lwów, środa 15. lutego 1939.
Львів, середа 15. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не завертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Український Народе!

У житті одиниці і спільноти бувають хвилини, коли треба глибше застановитися над якоюсь подією, оглянутися на пройдений шлях і зважити доконані діла, щоб із твердішою постановою, зі збільшеним зусиллям, з яснішою думкою прямувати до визначеної мети.

Такою саме хвилиною для всенародньої застанови, для призадуми над минулим і майбутнім є тридцятиліття Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Товариства „Відродження". Дня 14. ц. м. минає тридцять літ від хвилини, коли гурт ідейних людей, людей сильної волі та ясної, тверезої думки почав обединаним способом боротьбу з віковічним лихом нашого народу, отрутами алькоголю й нікотини.

Десятки, а то й сотки літ ці отрути нівечили душу й тіло народу, вбивали віру в Бога, затемнювали національну свідомість, присипляли народню совість і витискали на душі пятно рабства. Вони то ставали причиною безлічі злочинів: руйнували родини, нищили господарства, синів і доньок багатої землі виганяли скитальцями за море, у канадійські прерії та бразилійські пущі.

І саме ті злидні та нещастя українського народу зганяли сон з очей тих свідомих та тверезих українських громадян, що виступили до боротьби під ясним відродженецьким прапором. Із радістю треба ствердити, що за тридцять літ невпинної і завзятої боротьби за тверезість українського народу Товариство „Відродження" здобуло чимало успіхів. Живими свідками цієї переможної боротьби є десятки свідомих українських громад, де на місце злощасних корчем стануди Божі храми та просвітні доми, і в них виховувався новий, свідомий своєї людської і національної гідности український люд. І нема сумніву, що й ця благословенна праця Товариства „Відродження" у свою чергу причинилась до нашого національного здвигу, а відродженецькі ідеали виховали багато борців, що згинули на полі слави.

І саме цей погляд на дотеперішню працю і здобутки Товариства „Відродження" є основою глибокої віри у слушність нашої боротьби та заразом могутньою спонукою до дальших витревалих зусиль та жертвенних змагань аж до повної перемоги. Бо лихо ще не щезло з нашої землі. Ще досі зрадливі вороги, алькоголь і нікотина, закрадаються до українських хат, готують руйну українським родинам, нівечать наш національний добробок та — що найгрізніше — стараються підкопати моральну силу народу і заломити характер молодого українського покоління. Тривожні вісти доходять із ріжних закутків краю, що проклятий алькоголь і то у своєму найстрашнішому виді денатурату — розпаношується по наших селах та пожирає все нові жертви! В обличчі цієї небезпеки — ще пекучішою стає потреба відродженецької акції і далекосягле значіння Товариства „Відродження" виступає у ще яснішому світлі.

Віримо, що саме в цьому ювилейному році трицятиліття Товариства „Відродження" зростуть відродженецькі ряди до такої сили, що загроза від отрут алькоголю й нікотини перестане бути страшна і володарська здержливість запануе всевладно в українському народі. З цією вірою кличемо до всіх ідейних українців та українок: Ставайте у відродженецькі ряди до святої боротьби за перемогу тверезого духа, за силу і велич Української Нації!

Дано у Львові, дня 14. лютого 1939 р.

Головна Рада Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Т-ва „ВІДРОДЖЕННЯ": М-р Микола Ценко — голова, проф. Адам Антонович — за секретаря, м-р Богдан Галайчук, Василь Глібовицький, Володимир Добрянський, Володимир Дудчак, Ярослав Літинський, д-р Іван Раковський, Олексій Роїк, Тиміш Семчишин, о. д-р Омелян Стасюк, проф. Іван Теля, м-р Михайло Хомяк, Петро Чубатий, Ярослав Чума.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ДУХОВНА СЕМИНАРІЯ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

До архиєпископської богословської семинарії в Оломовці перенеслася з 1-им лютого ц. р. богословська семинарія греко-католицької мукачівської дієцезії. Ректором семинарії є о. Мирон Калинець. З числа 57 богословів, що студіювали в Ужгороді, тільки 15-ох залишилося в Ужгороді. Незадовго має їх відвідати епископ Діонізій Няради.

СТИПЕНДІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ.

Хуст. Президія „Учительської Громади" створила 10 стипендій для студентів, що хотіли би студіювати в Німеччині. Студенти, що хотіли би з тих стипендій користати, повинні зголоситися до 20-го ц. м.

Однак

Велика Вечірка

„ОСНОВИ" й „БАНДУРИСТА"

відбудеться 15. II. 1939. — Всі салі Народнього Дому. Дві орхестри п. Яблонського. Мистецька програма. Початок в год. 21.30.

320

Після соймових виборів у Карпатській Україні

Наша дорога правильна.

ПРЕМІЄР О. Д-Р А. ВОЛОШИН ПРО ВИБОРИ.

В карпатоукраїнській пресі появилася стаття премієра о. д-ра А. Волошина, в якій голова уряду Карпатської України дає оцінку соймових виборів. Дуже сердечний зворот до народу на початку статті вказує, що премієр доцінює той подвиг, що на нього здобувся карпатоукраїнський нарід в часі виборів до першого сойму Карпатської України.

„ТВОЯ ПОВЕДІНКА — звертається премієр Волошин до народу — ДОКАЗУЄ ТВОЮ ПОЛІТИЧНУ ЗРІЛІСТЬ. ТИ ВИКАЗАВ НЕ ТІЛЬКИ НАЦІОНАЛЬНУ СОЛІДАРНІСТЬ, АЛЕ ТАКОЖ ВЕЛИКУ ВЗАЄМНУ ЛЮБОВ, ЛЮБОВ БРАТА ДО БРАТА. НАША КРАЇНА ХОЧ МАЛА, АЛЕ НА СВОМУ МІСЦІ ПОСТОЯЛА І СЬОГОДНІ ВОНА МАЄ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕ

МІЖДЕРЖАВНЕ СТАНОВИЩЕ.

Можу обіцяти, що ми присвятимо всі наші сили, щоб нашу державу розбудувати".

Після того премієр Волошин з приємністю — як сам каже — згадує про те, що німці, чехи і румуни, які живуть у Карпатській Україні, солідарно голосували на листу Українського Національного Обеднання. Премієр підкреслив також, що й мадярська національна меншина у великій більшости пішла у виборах з українцями.

„ОСОБЛИВО ТІШИТЬ МЕНЕ ТЕ — каже наприкінці премієр Волошин — ЩО Я ЗНАЙШОВ ПІДТВЕРДЖЕННЯ, ЩО НАША ДОРОГА ПРАВИЛЬНА І МОЖУ ЗАПЕВНИТИ, ЩО ТІЄЮ ДОРОГОЮ ПІДЕМО НЕПОХИТНО У ДАЛЬШІЙ НАШІЙ ПРАЦІ".

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ВИСОКО ПІДНЕСЛА ПРАПОР.

Свою думку про вибори до першого карпатоукраїнського сойму у карпатоукраїнській пресі висловив і міністр Ревай, який з особливим натиском підкреслює великий виборчий успіх та беззастережну перемогу Українського Національного Обеднання.

„КАРПАТСЬКА УКРАЇНА — пише міністр Ревай — ВИСОКО ПІДНЕСЛА ПРАПОР І ПІДНЕСЕ ЙОГО ЩЕ ВИЩЕ ПРИ СОЛІДАРНІЙ СПІВПРАЦІ ЦІЛОГО НАРОДУ".

Карпатоукраїнський нарід — каже міністр — поставився дуже поважно до свого виборчого завдання, наслідком чого вибоон відбулися достойно і спокійно.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ.

ХУСТ. КУП. Вибори до першого карпатоукраїнського сойму завдяки зорганізованим рядам людности скінчилися повною перемогою. Українське Національне Обеднання здобуло 92.40 проц. всіх відданих голосів. Український нарід не розчарував своїх вождів і може бути певний, що і вибраний ним сойм його теж не розчарує. Члени тих національних груп, що при соймових виборах голосували проти листи Українського Національного Обеднання, повинні собі освідомити, що вони у Карпатській Україні є тільки гостями і їх відношення до Карпатської України повинно бути льояльне

—o—

НЕЗАДОВОЛЕНІ ПІВДЕННІ СУСІДИ.

ХУСТ. КУП. Радіостації південних сусідів Карпатської України, які незадоволені з того, що велика більшість мадярської меншини в Карпатській Україні пішла у виборах до сойму за українцями, містифікують своїх слухачів ріжними видумками, як ось про те, що у виборчих льокалях було по дві урни, тобто одна на голоси за Українським Національним Обеднанням, друга на голоси проти УНО. Компетентні чинники ще раз стверджують — бо такі вістки мадяри розсівали й перед виборами — що у виборчих льокалях була всюди тільки одна урна і виборчі комісії аж до останньої хвилини абеґірали вповні всі приписи про тайну виборів.

Остання Карнавалова Вечірка

„Працівничої Громади" відбудеться 17. II. 1939 (п'ятниця) в салях Народнього Дому.

Спокій і право.

Львів, 13. лютого 1939.

Кожний уважний читач „Діла", який вміє стежити не тільки за окремими вістками чи статтями, але й виловлювати з них певну редакційну ситетму, мусів давно вже завважити факт, що ми не забіраємо голосу у внутрішніх справах Карпатської України. Реєструючи з найбільшою дбайливістю всі замітніші полії з тамошнього життя та разом з усіми українськими земляками у світі найближче цікавлючись усіми подробицями тамошнього життя, стримуємось від коментарів та не насвітлюємо карпато-українських справ власними міркуваннями. Залишаємо це карпато-українським пресовим джерелам, залишаємо це тамошнім українським діячам і провідникам, які час до часу забірають прилюдно голос, щоб скласти відповідальні заяви чи спростувати надто яскраві і шкідливі фальшиві вістки, дружуємо врешті кореспонденції власного спеціяльного представника „Діла" із Хусту та Праги і принагідних кореспондентів, які мають давні звязки з нашим часописом та користуються нашим довірям. Позатим — мовчимо, обмежуючись хіба тільки до міркувань з приводу впливу, що його мають тамошні події на тутешні краєві відносини (настрої). Засадниче наше становище до справ Карпатської України було формуловане не раз і не двічі з самого початку актуалізації карпато-української проблеми, не кажучи вже про те, що ми писали багато про долю наших закарпатських земляків ще за мадярського і чеського режіму, і це такі ясні та самозрозумілі речі, що нічого повторювати ті труїзми тоді, коли життя іде вперед і висуває чові строго актуальні питання.

Справа перших виборів до першого карпато-українського сойму — **це актуальне питання стабілізації тамошнього правно устроєвого стану.** Довкола тих виборів счинився чималий шум. Досить пригадати, що ще два дні тому читали ми вістку „з достовірного джерела", немов ген. Прхаля вибори відкликав та призначив їх на місяць пізніше (навіть докладно подано день!) (Як відомо, ген. Прхаля видав був поклик голосувати на листу УНО). Повні ліберальстичного обурення голоси появлялись у ріжних неукраїнських органах преси з приводу припинення діяльности всіх політичних партій у Карпатській Україні. Хоч це сталося вже два місяці тому у звязку з тією природною і льогічною зміною суспільно-політичної структури громадянства, яка прийшла і серед чехів і серед словаків і серед українців у ЧСР після Мінхену і Відня, проте тепер не забракло у ріжношерстній пресі коментарів, що це — мовляв — тільки „виборчий трік", який по зразку тотальних держав має на меті перевести тільки звеличників влади до сойму. І так читали ми тут день-у-день про „опереткові вибори": оборонцями чистоти виборів і пятиприкметникової виборчої ординації стали навіть деякі такі часописи й публіцисти, які при іншій нагоді таку ординацію лаяли як безглуздя та охлократичне самогубство.

Вся та кампанія не пошкодила виборчому актові. Хто читав у вчорашньому числі „Діла" подрібний вислід карпато-українських виборів, той мусів звернути увагу не тільки на цифри голосів „за", але і „проти". Ці цифри „проти" — це не декорація на показ: у Хусті на 6.208 „за" голосувало 2.122 „проти": в Ізі хустської округи 427 „за" — 1109 „проти"(!), у Пасіці свялявської округи 117 „за" — 218 „проти", більшість противників листи УНО була теж у Буківцях і Вижній Ростоці тієї самої округи, поважна скількість в Івашковичах іршавської округи. Влада, яка проголошує такі цифри — виказує пією своєю щирістю свою силу. Статистика, яка не цурається також негативних для режіму позицій, є статистикою, яка викликує довіря. **Нема сильнішого аргументу на доказ чистоти перших карпато-українських виборів і на доказ, що ті вибори не відбувалися в атмосфері якогонебудь терору, як саме така статистика.**

Коли ми бачимо у статистичній виборчій табелі, що всюди була деяка скількість противників теперішнього карпатоукраїнського уряду і його політичного напрямку, то це річ ясна, зрозуміла і природна. Бо нема у світі країни, в якій булоб 100 прц. прихильників тамошнього режіму. Коли-б ми почули, що в Карпатській Україні листа УНО здобула 100%-ву перемогу, то відразу сказалиб: „Це неможливо". І коли хтось про таке впевняє, то дискредитує дану владу і даний режім бо вмовляє в нього речі неможливі. Неможливою є річчю, щоб нарід, який тому 20 літ почав своє національне відродження і тому рік мав у себе ще боротьбу за мову, як найбільшу внутрішню національно-культурну і культурно-політичну проблему, щоб такий нарід за такий короткий час перейшов уже всі щаблі та ступні національно-політичного освідомлення. Процес кристалізації національного обличча залежить від умовин і те, що в поганих умовинах діється десятками чи сотнями літ, у добрих проходить за роки. Не сумніваємося, що за кілька літ закарпатська вітка українського народу надолужить століттями загаяні можливости, так, як на наших очах стомилевими кроками адоганяє їх. Але не скорочуймо тих необхідних літ штучно до місяців, бо це протирічить законам природи.

Процес кристалізації національно-політичного обличча та стабілізації нового правного устрою країни може проходити тільки **еволюційно, серед атмосфери спокою і тієї пошани для права, яка зветься правопорядком.** Для нас подрібна статистика з вислідами карпато-українських виборів є пречистим доказом такого спокою і такого правопорядку. І тому це для всіх нас така відрадна подія. Нема кращої відповіди на своєрідну „гроельпропаганду", що її ширять про Карпатську Україну, як **спокій і право.** Колиб навіть число голосів які заявились за урядом о. А. Волошина і його національною політикою, було багато менше, ніж їх є, то й тоді ми булиб безоглядними оптимістами: бо спокій і право, які там панують, є найкращою запорукою остаточної перемоги.

Не забираємо голосу у внутрішніх справах Карпатської України, бо вважаємо, що це виключна компетенція тамошнього національного проводу, який краще знає, що треба діяти, ніж хтонебудь із глядачів. В даному випадку торкаємось внутрішньої карпато-української події, яка трапилась останньої неділі, щоб висловити своє правдиве вдоволення зі способу її переведення та висліду. **ік.**

Простуда?

КАШЕЛЬ, ХРИПКУ і КАТАР втихомирюють зела проти терпінь легенів відомі як „ЧАЙ ПУЛЬМАНА". Також і для дітей. — Дістанете в аптиках і дрогеріях в ціні 1.65 зол. за пачку. 22/30 2—2

„КЕРІВНІ КАДРИ".

ВИСУВАНЦІ ПРИ ПРАЦІ.

Найвидатнішим висновком останнього часу, найзамітнішою рисою сучасности в СССР є сміле й широке висунення на керівні ролі нових, молодих працівників, так принайменше захлипуючися від захоплення твердить совітська преса. Завдали, мовляв, остаточний удар „двурушникам і зрадникам, шкідникам і ворогам народу, що посідали видатні становища в країні рад", на місце їх прийшли нові, цілком уже „свої", совітські люди, якими можна пишатися. І прилюдна опінія в СССР пишається ними або принайменше робить вигляд, що пишається: на сторінках щоденної преси являються численні портрети цих висуванців, друкують їх життєписи. Звичайно на перших сторінках. Але іноді на останніх сторінках, значно дрібнішим шрифтом, містять коротенькі відомости, як саме виконують ці люди доручені їм обовязки.

І здається нам, що ці коротенькі замітки значно цікавіші від довгих біографій, від урочистих обіцянок висуванців „високо тримати прапор соціялізму"...

ЯК МОЖНА ЗДОБУТИ ДОБРЕ МЕШКАННЯ?

Ось на голову глухівського районового виконавчого комітету призначили нову людину, Минайленка. Минайленко став ретельно і дбайливо працювати. І в день працює, і в ночі думає про працю. І якось по ночі прийшла до його невтомної голови думка, що не випадає голові районового осередку мати зовсім нерепрезентаційне приватне домешкання, яке до того ще давно вже не бачило ремонту. Він не пішов по лінії найменшого спротиву, він не спокусився на те, щоб накрадати ремонтувати своє помешкання. Ні! Йому прийшло до голови, що не далі, як два дні тому відремонтовано приміщення народнього суду й що народній судля Омелянено хвалився, ніби це дуже добре приміщення.

Голова глухівського районового виконавчого комітету Минайленко не належить до людей бюрократичного типу, які довго обмірковують ту або іншу думку. Ні! Отже серед ночі будять народнього суддю Омелянена з тим, щоб негайно явився до райвиконкому. Стривожений Омелянено (може мобілізація, отже війна, чи якесь повстання?!) глухої ночі поспішає до райвиконкому. Але ще більше стривожився народній судля Омелянено, коли голова райвикоикому Минайленко запропонував йому негайно, тобто за годину, звільнити приміщення народнього суду... В усякому разі найближчого ранку голова глухівського райвиконкому прокинувся вже на новому, справді добре відремонтованому, приміщенні. І нові корисні думки могли вільно приходити до його невтомно-адміністративної голови.

НАШО ГОТЕЛІВ У МІСТІ?

Але підім разом зі скаргою народнього судді Омелянена до обласного осередку, Чернигова. І менше нас цікавить доля цієї скарги, бо вона-ж відома — її залишили без наслідків — а ось в який спосіб переночувати приїжджому в Чернигові... Не подумайте, що в обласному місті нема готелів. Є, аж три, розраховані аа декілька сотень людей, а переночувати нема

ЗМІНА АДРЕСИ:

РАДІО СЕЛЄКТОН

Звертаємо увагу наших П. Т. Відборців, що вул. Сикстуську перезвали на вул. Оборони Львова та змінили порядкові числа камяниць. Через це наша нова адреса є від тепер:

СЕЛЄКТОН, радіотехнічна спілка з о. п.
Львів, Оборони Львова ч. 15 (давніша Сикстуська 43). 360

Американський нарід привязаний до мира.

Вашингтон. Державний секретар Гуль заявив у радіопромові, що американський нарід *щиро привязаний до мира*, але здає собі справу, що інші народи можуть примусити мирні народи воювати. Тому першим обовязком кожного уряду є втримати рівновагу зброень. На думку Гуля всі спірні міжнародні проблєми можна успішно розвязати мирним шляхом, але це залежить від доброї волі обох сторін.

де. Річ у тому, що новий голова міської ради Чернигова, висуванець Сергеєв, теж час до часу має щасливі думки. Чи не все одно, хто мешкатиме по чернігівських готелях. Приїжді? Але-ж це все невідомі, непевні люди... А коли мешкатимуть по готелях співробітники чернігівських обласних виконкому, земвідділу, суду, прокуратури, навіть і парткому? По-перше все це відомі люди, по-друге кімнати по готелях не порожнюватимуть, якщо вони навіть не платитимуть грошей. Ну, а приїжді? А властично чого їм приїздити до Чернигова?

Та несправедливо було б твердити, що така думка може повстати в голові тільки голови чернігівської міської ради Сергеєва. Є, наприклад, як відомо, місто Дніпропетрівське, а в ньому головою міської ради є товариш Жеребченко, теж мудра людина, яка теж не любить приїжих до міста. За заведеним звичаєм кожний приїжий там мусить у першу чергу звернутися до бюра розподілу готелевих кімнат. Добре, якщо ви маєте відрядження до Дніпропетрівського, тоді ви зможете дістати собі кімнату в готелі. Але, борони Боже, коли ви в Дніпропетрівську тільки проїздом — таким місця в Дніпропетрівському нема. Наприклад, їдете ви з Киева до Криму самоходом, усі ваші документи в повному порядку, але вам захотілося перебути декілька днів у Дніпропетрівському. Заявляєтесь ви до бюра розподілу, там уважно знайомляться з вашими документами, і лаконічно кажуть вам: ні! На ваші прохання вам теж кажуть лаконічно: до міліції! У міліції вам доводиться виповнити довжезні анкети, відповідати на запитання, що робив у такому то році ваш дід і кілько у вас родичів на цілому світі, а потім сувора людина в міліцейському однострою кладе рішення: дозволити на одну ніч.

Мудрі бувають правителі міст.

ЗА ГОДИНУ ПІВ СОТНІ СПРАВ.

Є таке, наприклад, місто Житомир. І є в ньому товариш Голубов. І виконує він, як висуванець, обовязки заступника голови обласного виконавчого комітету. Це йому припадає головувати на засіданнях президії облвиконкому. Ясно, трудно, щоб голова зборів не спізнився на якісь там дві години. Починається засідання. За одним столом президія, за другим технічні співробітники, завідувачі ріжних відділів, представники райспів тощо, які у вирішенні справ участи не беруть, вони дають пояснення в ріжних справах, а ухвалює постанови сама президія.

Голова зборів просить поспішати, бо справ багато. Розглядають — це в грудні — пляни місцевої промисловости на третій квартал. Голова зборів дивується, чому так пізно розглядають цей план? Йому відповідають, що він, сам увесь час відкладав цю справу за браком часу.

— Ага! Погоджується голова зборів, — як так затверднмо його. Хто проти? Нема! Хто стримався? Нема! Затверджується! За годину розглядають 51 справу. Розглядають одноголосно в дослівному розумінні слова. Бо за столом президії сидить тільки сам голова зборів, Голуб. Самого себе він запитує: хто проти, хто стримався? І завжди він не проти, завжди не стримується

УРЯДОВА ДОРОГА.

Від Житомира, як відомо, недалеко — недавно збудованою автострадою — до Киева, до столиці УССР, зі столичними вже державними мужами. Незадоволені ви, наприклад, з тих або інших вчинків київської електричної станції. Вам увічливо кажуть там, що зі скаргою ви можете звернутися до міської ради. Написавши скаргу ви поспішаєте туди, радіючи, що вашу скаргу сьогодні розглянуть. Ви знаходите шукану кімнату з написом „секретар голови міської ради". В кімнаті за столом самотньо сидить молода людина, секретар, товариш Калмиков, задумливо пускаючи до стелі клуби тютюнового диму. Ви з радістю наближаєтесь до його стола. Але товариш Калмиков зупиняє вас. Він каже вам звернутися по-перше до бюра принять міської ради, там вас ознайомлять з порядком принять завідувачів і запишуть на чергу принять до нього, до секретаря голови, товариша Калмикова. Ви пробуєте белькотати, що здається сьогодні нема черги, але товариш Калмиков увічливо просить вас не ломити громадської дисципліни. Засоромлений ви йдете до бюра принять, де попереду записують вас на чергу до завідувача бюра принять. За чотири години ви попадаєте до завідувача бюра принять, який записує вас на чергу до товариша Калмикова і пропонує зявитися за 8—9 днів. Не в такому вже радісному настрою зявляєтеся ви до товариша Калмикова, який проглянувши вашу скаргу, записує вас на чергу до заступника голови міської ради, Губенка, до якого ви мусите зявитися за 6 днів. Коли-ж ви приходите до товариша Губенка, він каже вам, що вашу скаргу відіслали до вирішення до... київської електричної станції. Радісного настрою у вас вже зовсім немає. Київська електрична станція вирішує справу на свою користь.

Але товариш Губенко (теж висуванець) дбає і взагалі про інтереси міста. Це він видав, наприклад, постанову такого змісту: „Категорично забороняється підчас пожежі вибивати шиби вікон та відчиняти двері". Пожежа мусить відбутися при зачинених дверях. Так краще!

Товариш Губенко безумовно має багато конкурентів у літературній творчости писання обовязкових постанов. Наприклад, голова бориспільського райвиконкому, Хименко, видав таку постанову: „Оглянути по всіх селах району божевільних і видати їм відповідні справки". І божевільні будуть задоволені, маючи на руках у себе справки, і районовий законодавець теж.

ЛОВЛЯ ГРИЗУНІВ І РИБ НА МІРУ.

А сусідній законодавець бишівського району зобовязав усі колгоспи виділити по 33 (яка точність!) людей для ловлення гризунів. Але далі ще точніше. Встановлені такі пересічні норми цього ловлення для кожної людини на трудодень. Вона мусить зловити 3 кертиці, 2 хомяки, 4 ховрахи або замість 4 ховрахів 10 шурів! На жаль не зазначено, чи можна замінняти кертиці на хомяків і навпаки?

Але що казати там про якісь районові обовязкові постанови. Коли київський обласний виконавчий комітет видав таку постанову про рибоголовлю: забороняється ловити вудкою судаки та соми коротші як 30 сантиметрів, а лящі й язі, коротші як 15 сантиметрів. У постанові зазначено (щоб не було жадних непорозумінь!) як саме й виміряти рибу: починаючи від морди до початку хвостового плавця. Нема тільки докладної інструкції, що має робити рибалка, щоб йому на вудку не попався судак завдовшки 29 сантиметрів та що він має зробити, якщо трапилося вже таке нещастя чи то через його необережність, чи то через неознайомлення риби з обовязковою постановою?

Ці нові кадри совітська преса зве сіллю совітської країни.

Здається, занадто тільки пересолено цю сіль. Ну, але коли по совітських крамницях так часто бракує солн, то здається, мабуть там і така.

Гл. Л.

Ф-ма Софія Щуровська

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ВИРІБНЯ МАТЕРІЯЛІВ ТЕКСТИЛЬНИХ В БЕЛЬСЬКУ, Баторія 7 п оцим повідомляє ввічливо всіх своїх П. Т. Відборців, що коло 20. лютого ц. р. відвідає їх агент фірми та зложить їм найнижчу оферту на доставу найкращих та наймодніших літніх матеріялів. До того часу фірма просить увічливо стриматися з замовленнями.

Брехливі вістки про якийсь розлам в УНДО

У звязку з ліквідацією внутрішнього конфлікту в УНДО обігла львівську і частину варшавської преси вістка, немовто деякі посли і члени УНДО монтують опозицію в партії, чи пак творять якусь угодовецьку партію поза УНДО-м.

Генеральний секретаріят УНДО повідомляє, що ця вістка не відповідає правді і є звичайною видумкою.

ПРИ БАГАТЬОХ ЖІНОЧИХ НЕДОМОГАХ природна гірка вода **Францішка Йосифа** вжита натще приносить знамениту полекшу. Спитайте Вашого лікаря.

Українка.

ЧЕСЬКА ПРЕСА.

В січневому числі **„Праського Ілюстрованого Справодаю"** містить д-р Ем. Вайтауер статтю п. н. „Під жовто-блакитною владою українців". Стаття багато ілюстрована. Автор мав добру волю подати огляд найновішої української історії на всіх етнографічно-українських землях, але не зовсім опановує матеріял.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

Букарештенська **„Порунка Времії"** з 1. II. приносить велику статтю д-ра О. Поповича про положення в Карпатській Україні, яке було утворилося з приїздом ген. Прхалі до Хусту.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" у вступних статтях з 9. і 10. II. обговорює українську проблему у звязку з сучасним міжнароднім положенням; в числі з 11. II. подає в довгій телеграмі з Праги історію зрадницької діяльности мадярського агента Бродія, що під маскою москвофіла сягнув був навіть по премієрство в Карпатській Україні.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Берлінське видання **„Фелькішер Беобахтер"** з 11. II. приносить з Хусту від власного кореспондента телеграму з повідомленням про основання „Українсько-Німецького Товариства".

„Дайтше Рундшау" з 11. II. подає більші повідомлення про зїзд „Рідної Школи" і про ліквідацію внутрішнього спору в УНДО.

Що другий льос виграє

в 44-ій Клясовій Льотерії, що почнається 23. ц. м. та обіймає такі ГОЛОВНІ ВИГРИ:

1,000.000 зол.

150.000 золотих
125.000 золотих
100.000 золотих
100.000 золотих
100.000 золотих
100.000 золотих

ЛЬОСИ І. КЛЯСИ ДО НОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ КУПУЮТЬ УСІ У ВІДОМІЙ ЗІ ЩАСТЯ КОЛЄКТУРІ

„РУНО" Равіч і С-ка

Львів, пл. Марйська 4.

ДЕ ПАДУТЬ ПОСТІЙНО ВЕЛИКІ ВИГРИ.

Конто П. К. О. ч. 500.285.

З польської преси.

Протиукраїнські гасла п. Садзевича в „Газеті Польскій".

Хтось думав би, що в країні, де повнота влади в польських руках, де польський стан посідання збільшується постійно, „Отче наш" у рідній польській мові в устах поляка — це річ самозрозуміла й безсумнівна. Та ні, воно не так. Повчає нас про це наглядно стаття п. Марка Садзевича у варшавській „Газеті Польскій" з 12. ц. м. з її пророчистим наголовком „Отче наш у власній мові".

„Живуть собі — пише п. Садзевич — у східно-галицькім (в оригіналі: малопольськім) селі три стриєчні брати, що походять від спільного діда Леліви Добжанського Бяласа. Це стара польська родина, осіла на землях Східної Галичини (Малопольщі) від часів Ягайла. Один із братів римо-католицького віроісповідання носить таке саме назвище, як його предки. Два інші охрещені у греко-католицькій церкві. Перший фігуруе у книжках уже тільки як Бялас. Гр.-кат. парох згубив Добжанського. Третій називається просто Білас та — уважае себе українцем."

П. Садзевич уважае історію родини Леліви Добжанського Бяласа типовим прикладом масової „крадежі душ" греко-католицькими священниками. Тому, що національна приналежність в опінії населення вяжеться з приналежністю до грецького або латинського обряду, положення „поляків греко-католиків" є — пише п. Садзевич — просто трагічне. В більшості випадків з греко-католицькою метрикою уважають українцем або русином кожного, хочби в його жилах плила „найчистіша польська, мазурська кров". „Саме ця моцна й туга кров — твердить п. Садзевич — грае у жилах найагресивніших і найбільш боевих терористів з ОУН. Білас! Я згадав це назвище та його походження. Бо хто це був Білас, убивник Голувка, страчений за участь у кривавій городецькій експропріяції?"

Хто? Виходило б, ідучи за думкою п. Садзевича, що польський мазур... Оригінально! Можна мати ріжний погляд на боевиків та терористів з ОУН, на кожного зокрема і всіх разом, але припускати, що вони не українці, а мазури з походження та крови — ну, на таку думку досі ніхто ще не впав.

Нікому не було відомо досі також нічого про те, що — це твердить п. Садзевич —

„ще на порозі незалежности (Польщі) в 40 відсотках церков відправляли богослуження з польськими проповідями та співами".

що

„кандидат на гр.-кат. священника мусить складати присягу, що не спиниться у боротьбі за українізацію вірних",

що

„відомий е факт, що парох зняв у церкві святі образи і повісив на їхне місце портрети Ґонти й Залізняка",

що

„можна навести низку прикладів, де священник з проповідниці виклинав вірних, що посміли признатись до польщини, погрожуючи їм небесними карами у виді вогню, помору худоби і наглої смерти"

що

„відправляв за „неправовірного" парохіянина панахиду, наче за вмерця"

і що — horribile dictu!

„за 20 літ незалежної Польщі записано безправно до книжок східнього обряду пів мілона польських дітей".

Ні менше, ні більше — тільки пів мілона! Просто мороз іде по тілі, коли подумати, що в наших часах можливі такі страхіття, які п. Садзевич розмалював густими й пестрими барвами в „Газеті Польскій".

Але е ще порох у порохівниці! Не такий чорт страшний, як його малюють! Бо п. Садзевич стверджуе:

„У психіці польської суспільности у Східній Галичині доконуеться глибокий перелім; щораз більша її активність у противенстві до недавніх настроїв бідкання найшла свій вислів м. і. у сильній акції будування нових костелів, парохій та каплиць. Населення добровільно жертвуе землю під костели і парохії, звозить будівельний матеріял. Сама тільки ходачкова шляхта власними руками будуе в теперішній хвилині 57 нових костелів і парохій."

Отже таки покращало і затемнений видноокруг Східної Галичини очевидно проясняеться. Виринае питання: чогож, на що і кому здався отой цілий реестр видуманих, крикливих сенсацій, що бють у греко-католицьку Церкву та її слуг — українських священників?

Ось чому:

„Безоглядною конечністю польської державної раціі і релігійних потреб римо-католицького польського населення південно-східніх земель е збільшити число римо-католицьких парохій і також утворити римо-католицькі дієцезії у Станиславові й Тернополі. Цього домагаеться польське населення тамошніх земель. І то не тільки у формі домагань, але й ділами."

От таке було відразу сказати, пане Садзевич, просто і ясно — без легенд про „міцну й тугу мазурську кров" у жилах греко-католиків і без наклепів, цькувань та очорнювання греко-католицького духовенства. Бо якось дивно помиритися з думкою, що „Газета Польска" завзялася видержати конкуренцію з „ІКЦ" в україножерстві.

НАСІННЯ
городові, цвітові і пашні по найнижчих цінах по ручае
Едмунд Рідль
Львів, Рутовського 3.
356 тел. 204-12 2—5

В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНЬОМУ СОЮЗІ

у салі при Авеню Гош відбулося теж дуже урочисте Свято — на спогад роковин 22. січня. Патріотичну та змістовну промову виголосив ред. „Українського Слова" у Парижі п. І. Бойків, опісля промовляв студ. університету п. Мричко про лицарські змагання під Крутами та двох представників Вільного Козацтва. Деклямував студ. університету п. Гайворонський, співав знаменитий хор п. Чехівського, сольоспів п-і Корецької був, як завжди, одним великим тріюмфом. Українська публика дуже щиро сплескувала дитячі виступи — молодий цвіт наших земляків, що вродились та виховуються в українському дусі, хоч далеко від рідної землі.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЄТИН У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ.

Перед кількома днями появився у французькій мові новий український бюлетин, що його видае Союз українських еміґрантських товариств у Парижі п. н. „Бюлетен д' Інформасіон". Перше число цього бюлетину добре зредаговане, подае чимало пресових французьких голосів про Україну, а ворожим голосам дае смілі, добрі, річеві, хоч і чемні відповіді. Адреса бюлетину: 248,rue St. Jacques Paris 5-e. Бюлетин літографований. Його зміст охоплюе життя українців на всіх областях.

УКРАЇНСЬКІ ТАНКИ НА ГАЛЕВОМУ ВЕЧОРІ В ЧЕСТЬ ШВЕДСЬКОГО КНЯЗЯ.

В розкішній паріській студентській дільниці „Сіте Юніверсітер' у Міжнародньому Студентському Домі, наш земляк п. Петро Стефуранчин, син Вп. Андрія і Марії Стефуранчинів із Коломийщини, мав тяжку та відповідальну ролю запрезентувати український національний танок на галевому приняттї в честь внука шведського короля з приводу його приїзду до Парижа. П. Стефуранчин і його ансамбль, що складався із п-і Л. Тихади та п-і Коссенко-Гузар і пана Тижука випровадив із браворою цілу низку українських національних танків при великих оплесках добірного товарства, яке творили амбасадори, міністри, члени парляменту і т. д. Мимохіть приходить мені на думку, що опис жіночих строїв цікавив би неодну пані, що читае жіночу сторінку „Діла". Для пана обовязковий був фрак. Блакитно-жовті, чи пак жовто-блакитні прапори із хрестом посередині, бо шведський прапор має тільки у протилежному порядку ту саму національну барву, що й наш, викликували дивне враження в українців, присутніх на салі. П. Стефуранчин, який колись зі свого аматорства перейшов на справжнього професійного танцюриста нашого фольклюру та який відбув з великим успіхом, як ми вже нераз згадували, турне по цілій Франції, дав інтервю представникові шведської телєграфічної агенції. Наших артистів чимало разів фотографували підчас тієї галі. **Ю. С.**

Від 1. лютого розпочинає ПОСЕЗОНОВУ ПРОДАЖ **Е. ДУМИН** ЛЬВІВ Коперника 4.
новости жіночі і мужеські ВИСОРТОВАНІ РЕЧІ **за половину ціни**

Хроніка українського життя в Парижі.

(Від власного кореспондента).

Париж, лютий 1939.

22. СІЧНЯ.

Українські еміґранти святкували цього року дуже врочисто роковини проголошення державности України. Всюди, де відбувалися святочні зібрання, салі були виповнені по береги українською публикою; ми помітили теж між присутніми дуже багато французів та інших чужинців.

В СОЮЗІ УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ.

Організація б. воїнів української визвольної боротьби та Союз українських еміґрантів у Франції уладили торжественну Богослужбу в православній українській церкві в приязі відпоручників французьких, італійських та португальських комбатантів, що прибули до церкви зі своїми прапорами, як теж і представників кавказьких народів.

Того самого вечора в салі Аеро-Клюбу при вул. Галіме біля Єлізейських Піль ці самі організації влаштували дуже елегантне приняття-вечірку. Промовляли: п. ґен. Удовиченко в імені українських комбатантів, п. Шумицький в імені Союзу українських еміґрантів, п. Мішель Шоден в імені французьких приятелів України і п. Алі Акбер-Бей-Топчібаші від кавказьких приятелів України. Після промови п. Шодена хор українських комбатантів відспівав марсилезу, а по промові п. ґен. Удовиченка „Ще не вмерла Україна".

В мистецькій частині взяли участь: п-і Горайнова зі своїм знаменитим жіночим тріом, п. Стефуранчин і п-а Тихала у блискучій точці у українських національних танків, п. Солонер (тенор), п-і Шмаліева (сопран), мужеський хор під проводом п. М. Ковальського, та гарно виведені танки дітей: панночки Тусі Ковальської та Олега Обалдуева. Були представники паріських газет „Л' Енформасіон", „Ле Жур", „Л' Еврансіжан", „Птіт Журналь" і т. д. У паріській пресі появилися короткі звідомлення із цього вечора.

ФІС серед дощу.

Закопане, 11. лютого 1939.

Закопане прийняло святочний вигляд. Всі гостинниці, пансіони, кавярні, пивярні, бюра і т. п. установи купаються в морі різнобарвних прапорів. Двірець завалений поїздами, в яких мешкають і харчуються ті, що не мають змоги залишитися тут на весь час змагань. Що хвилини пронизує повітря різкий свист льокомотиви. Це прибувають з різних сторін краю звичайні і надзвичайні поїзди, які викидають зі себе все нові тисячі подорожніх, що не пожалували ні часу, ні грошей, щоб на власні очі побачити завзяту боротьбу цвіту народів світу. На вулицях чути різні мови і Закопане нагадує біблійну вавилонську вежу. Найчастіше можна почути німецьку та французьку мову (очевидно, крім польської). У всіх бюрах сидять урядовці, які володіють чужими мовами. Особливо великий рух у пресовому й радіовому бюрі, в якому що хвилини пересуваються десятні репортерів, фоторепортерів і кінооператорів. Урядовці незвичайно чемні і привітні. Нікому труднощів не роблять.

Всі гостинниці переповнені. Тому з полекшою відітхнули різні купці й підприємці, що з гаслом „тепер або ніколи" (доробитися) вложили все своє майно в інтерес.

Цукорні, кавярні, дансінги та інші розривкові льокалі заповнені більше або менше молодими людьми. Одні прийшли тут, щоби перебути вільний час, інші на милу розмову зі знайомими; гарні й привабливі жінки прийшли, щоб дати змогу подивляти їх красу, інші гарні й дорогі сукні, і все те з одною метою, щоб дошкулити своїм суперницям.

Усе тут під знаком ФІС-у. Маємо папіроски — ФІС., цукорки — ФІС., почтівки — ФІС., марки — ФІС, одяги — ФІС, поїзди — ФІС, смаровила — ФІС і т. д.

Погода теж... „фіс". Тут паде сніг із дощем. Одначе воно нікого не хвилює (крім організаторів), бо снігу на змагання вистане. Організатори змагань нагромадили на трасах, зокрема коло скочні маси снігу і законсервували його. Така консервація коштувала тільки... 300 зол. денно. Всі сподіються, що настане загальне охолодження повітря і замість дощо-снігу падатиме сам сніг, тимбільше, що на Каспровім Верху паде сніг. Температура на Каспровім —6° Ц. й воно важне, бо звідти йде ізалювий біг, недалеко теж і сляльом. Гарний профіль має скочня, на якій при добрих умовинах можна буде скочити поверх 90 м. (Марусаж скочив 85 м.).

Змагуни зїхалися вже в комплеті. Конкуренція дуже сильна. Багато славних прізвищ дає запоруку завзятої і драматичної боротьби. Хто виграє? Про першенство може кожний думати, зокрема шведи, норвежці, фінляндці й німці. Одначе найбільше даних мають німці, завдяки тому, що крім добрих змагунів мають найліпших змагунок, що повинно перехилити терезку перемоги на їх бік.

ВІДКРИТТЯ.

11. ц. м. в год. 12. відбулося на Стадіоні на Крокві відкриття змагань ФІС-у. Перше слово від організаторів забрав інж. Бобковський, голова П. З. Н., відтак говорив по французьки, англійськи, німецьки й польськи майор Н. Р. Остґард, голова Міжнародньої Лещетарської Федерації. XX. з черги лещетарські змагання за першенство світу відкрив президент Мосьціцький. По відкритті загреміло сім гарматніх вистрілів і при звуках орхестри відбулася дефіляда змагунів перед президентом Мосьціцьким — протектором змагань. На переді йшли німці, за ними канадійці, фінляндці, французи, англійці, мадяри, італійці, норвежці, румуни, шведи, швайцарці, югославяни й на кінці польські змагуни. Не зважаючи на сильний дощ, трибуни на стадіоні були заповнені.

Перемокла до останньої нитки публика верталася домів, забуваючи іноді, що це лютий і... лещетарські, не футбольні змагання.

Со—ко.

Крем до голення

Дальші ревіндикації на Волині.

„АБЦ" з 13. лютого повідомляє: „На области Волині знову зайшли численні випадки масової ревіндикації польських душ. В останніх днях вернулося до римо-католицької Церкви кількадесять родин з сарненського повіту. Навернені зложили ісповідання віри з заявою, що вказує на їхне польське положення".

—o—

З життя наших установ.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО БОГОСЛОВСЬКОГО ТОВАРИСТВА.

IX-ті річні Загальні Збори Н. Б. Т., що відбулися 2. лютого ц. р. в будинку Духовної Семинарії, виказали наглядно, яке велике культурне завдання виконує оце Товариство від 15-ти літ серед українського громадянства. Бо плекаючи богословську науку, у тихій муравлиній праці Т-во творить такі духові цінности, без яких нема розвою ні могутности нації. Взявши дальше під увагу наші важкі відносини, скупі матеріяльні засоби та всякі інші труднощі, будемо мати малий образ того, як від літ доводиться працювати товариству.

Відкриття зборів попередила св. Літургія, що її того самого дня перед пополуднем відправив головa Товариства о. мітрат д-р Й. Сліпий у семинарицькій церкві. По Службі Божій відслужив теж о. мітрат панахиду по померлих членах Н. Б. Т. Співав хор питомців.

Пополудні в год. 5. відкрив Збори голова Товариства пропонуючи о. крил. Лужницького на предсідника. Вибраний предсідник покликав м-ра Чуму на секретаря Зборів. Після цього голова Товариства о. мітрат Сліпий у точному звіті представив всесторонню діяльність Товариства за час попередніх зборів.

Голова Товариства почав свою промову згадкою про померлих членів Б. Н. Т.: о. д-р В. Гаджегу із Карпатської України, о. д-ра Масцюха, о. мітр. Тита Войнаровського й о. Е. Громницького, яких память всі присутні вшанували, повстанням з місць і короткою мовчанкою.

Праця Товариства відбувалася по секціях, де на періодичних засіданнях опрацьовувано наукові елаборати та підготовлювано нові публікації. Згідно зі статутом Т-во має 4 такі секції: 1) фільософічно-догматичну, 2) біблійну, 3) історично-правну та 4) практично-богословську. Рада Товариства відбула у звітовому часі два повні Наукові Збори дійсних членів та 7 засідань Ради Т-ва. Понадто Т-во через своїх відпоручників брало участь в Унійних Зїздах у Веле граді, Пинську, в Римі та Зальцбургу. Т-во між своїми дійсними членами та співробітниками має чимало визначних представників богосл. науки і світової слави людей, як напр. проф. Лянграф, проф. Шмаус, о. Коралевський та ін.

Видавнича діяльність Т-ва, не зважаючи на труднощі, ні на хвилину не ослабає. Появляються все нові, все більш цікаві наукові публікації. Збірник наукових рефератів із часу Унійного Зїзду у Львові з нагоди 300-ліття смерти митр. Рутського найшов широкий відгомін і признання не тільки від своїх, але й від чужих, бо тут висвітлені наші зусилля та наше становище у справі для нас під цю пору найважнішій, якою є церковне зєднинення всіх українців. З важніших видань треба підмітити праці о. Ландграфа, о. д-ра М. Конрада і проф. І. Шпитковського. Виходили правильно нові книжки отсих видань Т-ва: 1) праць Б. Н. Т., 2) видань „Богословії", 3) квартальника „Богословії", 4) місячника „Ниви" 5) пропов. додатку.

Побіч видавничої діяльности Т-во зорґанізувало і щороку з великим успіхом переводить т. зв. Академічні Вечорі, на яких члени Т-ва виголошували наукові реферати на актуальні теми зі становища католицької науки.

Відтак відчитано касовий звіт, з якого виходить, що Т-во мало видатків на 24.376.12 зол., приходів на 24.723.08 зол. Видатки покрили в

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.I. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Ірляндський уряд визнав національну Еспанію.

З Дебліну офіційно повідомляють, що Ірляндія визнала „де юре" національний еспанський уряд.

ФРАНЦІЯ ВИЗНАЄ УРЯД З БУРГОСУ У ВІВТОРОК, АНГЛІЯ — В СЕРЕДУ?

Як твердять у лондонських політичних колах, Франція визнає нац. Еспанію у вівторок, Англія — в середу. В четвер амбасадори обох держав зложать ген. Франкові повноваства.

НАЦІОНАЛЬНІ ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Національне командування повідомляє, що нац. літаки збомбардували Картахену й Аліканте, при чім ушкодили пристані та один контрторпедовець.

Авас подає з Мадриду, що підчас бомбардування Хатіви (між Валенсією та Барсельоною) згинуло понад 100 осіб.

НАЦ. ЕСПАНІЯ ЗАМКНУЛА КОРДОН ДЛЯ УТІКАЧІВ.

З огляду на дуже великий напливутікачів з Катальонії, які вертаються до нац. Еспанії, нац. влада рішила спинити репатріянтів. В неділю в 13. год. еспанський кордон замкнено.

АКТИВНА ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ В ЕСПАНІЇ ВИКЛЮЧЕНА.

Французький щоденник „Журналь" проголосив з підписом Ґеновефи Табуї сензаційну вістку в справі розмов французького амбасадора в Берліні з міністром закордонних справ Райху фон Рібентропом, який буцімто заявив, що „з німецького погляду активна політика Франції в Еспанії виключена".

Міродайні чинники категорично заперечують цю вістку.

Інтервенція французького амбасадора в Токіо проти окупації Гайнану.

Японське міністерство закордонних справ повідомляє: Французький амбасадор відвідав в 11. год. міністра Аріту і попросив вияснень у справі характеру і тревання японської окупації на Гайнані.

Мін. Аріта запевнив амбасадора, що мета окупації чисто військова; ніде про скріплення блькади південного Китаю і приспішення упадку уряду Чанкайшека.

Японія не має ніяких імперіялістичних плянів щодо Гайнану.

По 40-мінутовій розмові амбасадор Франції вийшов з будинку міністерства.

—o—

першу чергу кошти видавництв. Приходи Т-во здобуло з вкладок, передплати і жертв. Високопреосв. Митрополит дав підмогу 1.000 зол.

О. д-р Конрад здав звіт про стан бібліотеки Т-ва. Під цю пору бібліотека Б. Н. Т. нараховує 10.642 томи. В більшости це книжки з ріжних ділянок богосл. науки. Таким чином бібліотека Б. Н. Т. своїм багатим збором займає одно з перших місць між анальогічними бібліотеками нашого краю.

По звітах і рефераті о. В. Кучабського: „Про діяльність Б. Н. Т. та його напрямні на майбутнє" вивязалася жива дискусія, в якій забирали голос: проф. д-р В. Залозецький, що звернув увагу зібраних на вагу ідеольогічних та світоглядових питань для сучасної катол. інтеліґенції. Завдання науки — підчеркнув бесідник — у тому, щоб формувати світогляд людини. О. канцлер Галянт та о. квестор Козицький говорили про потребу зниження чл. вкладок, проф. д-р М. Чубатий підкреслював теж вагу світопоглядового обличча української інтеліґенції, о. д-р М. Конрад забирав голос у справі Інституту Вищої Релігійної Культури.

На внесок о. Ґалянта в імени Контрольної Комісії Збори ухвалили абсолюторію уступаючій Раді.

Нову Раду вибрано в такому складі: голова о. д-р Й. Сліпий, секретар м-р Я. Чума, скарбник о. д-р М. Сопуляк, бібліотекар о. д-р М. Конрад. Контрольна Комісія: о. канцлер Ґалянт, о. проф. Лада, о. д-р Стасюк.

Нововибраний голова, подякувавши за довіря, предложив такі внески, що їх Збори прийняли одноголосно: 1) зорґанізувати зїзд з нагоди ювилею фльорентійської унії, 2) знизити вкладку до 10 зол. річно, 3) щороку друкувати звідомлення з діяльности Товариства.

—o—

„Пити, чи не пити".

ПУБЛИЧНА ДИСКУСІЯ У „ВІДРОДЖЕННІ".

Цього року рішила Головна Рада „Відродження" відступити від традиції і замість тижневого протиалькогольного курсу дати коротку і живішу імпрезу. Щоб пристосуватися до нинішнього темпа життя, яке залишає мало часу і терпеливости, присвячено цього року протиалькогольній акції три вечорі з ріжнородною програмою.

Перший вечір (неділя 12. ц. м.) виповнило вступне слово голови „Відродження" м-ра М. Ценка та публична дискусія, яку перевів цей останній з ред. В. Глібовицьким. У живім дїльогу порушено всі заміти, що їх видвигають противники абстиненції: алькоголь — мовляв — додає енергії, гумору, консервує організм, скріплює духову творчість і т. п. Дискусія доказала понад усякий сумнів, що ці заміти дуже поверховні, побудовані на незнанні природничих наук і на потуранні слабій волі. Дві дальші протиалькогольні імпрези матимуть такий самий, легкий, живий характер: у понеділок в год. 17-ій „жива газетка" та у вівторок в 16-ій год. „протиалькогольна ялинка".

Вибори в Золочеві.

Вибори до міської ради в Золочеві розписано на 5. березня. Мають відбутися на 9 виборчих округ.

Остаточний вислід виборів до сойму Карпатської України.

КУП повідомляє, що у недільних виборах: **управнених до голосування було 284.365. Голосувало 263.202, себто 92.55%. З того на листу УНО 243.557, себто 92.40%. Проти 19.645.**

ВИБОРЧІ ВИСЛІДИ З ПООДИНОКИХ ОКРУГ.

Перечин — управнених 12.245, голосувало 11.514, за 10.774 (93.57%), проти 740. Вел. Березне упр. 13.962, гол. 13.379, за 13.160 (98,4%), проти 219. Середне упр. 12.196, голосувало 11.583, за 11.060 (95.8%), проти 523. Чинадієво управнених 33.022, голосувало 29.516, за 23.626 (80.4%), проти 5.890. Свалява — управнених 26.261, голосувало 23.603, за 21.839 (92.52%), проти 1.769. Волове — управнених 17.945, голосувало 16.725, за 16.545 (98.81%), проти 180. Ірша ава управнених 25.981, голосувало 24.469, за 23.502 (96.06%), проти 1.967. Хуст — управнених 37.212, голосувало 33.939, за 29.658 (87.5%), проти 4:281. Тячів управнених 41.368, голосувало 39.097, за 37.394 (95.09%), проти 1.603. Рахів — управнених 32.040, голосувало 30.500, за 29.286 (96%), проти 1.214. Севлюш — управнених 29.126, голосувало 27.642, за 25.807 (93.36%), проти 1.835.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД ЗДАВ ІСПИТ ЗРІЛОСТИ!"

КУП повідомляє: Уся німецька преса приносить звідомлення про вибори до карпатоукраїнського сойму, від власних кореспондентів з Хусту, на основі карпатоукраїнської преси та КУП-У. Вона підкреслює однозгідно велику здисциплінованість виборців, їхню масову участь і славну перемогу Українського Національного Обединення. Відповідальні німецькі пресові орґани заявляють, що вислід карпатоукраїнських виборів має не тільки місцеве, але й загально-европейське значіння. Український нарід здав у цих виборах іспит своєї політичної зрілости.

Жіночі торбинки, течки, валізки, портфелі, гаманці, парасолі
92 Купуйте тільки в укр. маґазині шкіряної галянтерії
„ТЕКА" Богдан Гірняк
Львів, ул. Шайнохи 3

Орґан маршала Ґерінґа про вибори в Карп. Україні.

Напередодні карпатоукраїнських виборів помістила „Ессенер Національ-Цайтунґ" довшу статтю, в якій з радістю підкреслює, що Карпатська Україна матиме вже свою законодатну владу. Німецький щоденник стверджує що від упадку ЗУНР український нарід перший раз матиме змогу свобідно виявити волю та висловлює надію, що у виборах переможе всеукраїнський рух.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
ЗОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні.

Вісти з Карпатської України.

Визначний англійський письменник і публіцист М. Віч перебуває 3 тижні в Карпатській Україні та перебуде там ще довший час. Він живо цікавиться українськими справами та підготовлює працю про Карпатську Україну.

Делеґація з Волівщини просила мін. Ю. Ревая, щоб уряд дав змогу безробітним взятися до відбудови доріг у власній околиці. Мін. Ревай негайно виасиґнував 200.000 корон на будову одної дороги й одного мосту у Волівщині.

Заробіткові можливости. Як подає карпатоукраїнська преса, влада призначила 654.000 корон на паркетування, малювання та бруковання лічниці в Севлюші. На ці роботи розписано конкурс, та на нього відгукнулися лиш ремісники з Чехії.

Голова Найвищого Суду Карпатської України надрадник д-р Ломаринський був на авдієнції у прем. о. д-ра Волошина і здав йому звіт про стан карпатоукраїнського судівництва.

Гаразди в Ужгороді. В Ужгороді є під цю пору більше як три тисячі безробітних. Жиди в Карпатській Україні дуже раділи, що прийдуть мадяри, та ця радість не тривала довго. Мадяри їм скоро „подякували" за прислуги. Відомі мадярські закони проти жидів довели директора жидівської гімназії в Ужгороді інж. Адольфа Тохтена до того, що він покінчив своє життя самогубством. Для жидів, що живуть у Карпатській Україні є це дуже відстрашуючий факт.

Дослужився... Ужгородський епископ Стойка з одушевленням вітав мадярів, коли вони займали Ужгород. Він думав, що мадяри його за те будуть шанувати. Та мадяри не так думали: тепер вони посилають його на пенсію до Риму на постійний побут. Єпископом буде мадяр Папп, що був епископом за Мадярщини.

—o—

Висліди самоуправних виборів.

БОРЩІВ:

Поляки 11 мандатів (ОЗН 8, безпартійні 3), жиди 3 (сіоністи 2), УНДО 2.

Поляки зискали 2 мандати, українці й жиди втратили по одному. Фреквенція 75 прц.

УНІВ:

Поляки 7 (зискали 2), жиди 3 (втратили 1), українці 2 (втратили 1).

СТАРИЙ САМБІР.

Поляки 6 (ОЗН 2, незалежні 4), УНДО 3, жиди 3.

Фреквенція 86.9 прц. Українці виключно окремі листи, поляки й жиди голосували в частині округів на компромісові листи.

РАВА РУСЬКА.

Поляки 15 (зискали 3), українці 1 (втратили 1), жиди 8 (втратили 2).

З причин від нас незалежних
Малярські гулі Вечірка
відбудеться безпосередньо по Великодніх Святах.
Подається до відома всім заінтересованим, що всі гроші зібрані у залюбу з цею вечірков зложено до Пром-Банку.
ЗА КОМІТЕТ:
Нитневич Ольга. Нижник Іванна.

Памяти кооператора Миколи Заячківського.

День 11. лютого ц. р., як перші роковини смерти Миколи Заячківського, став днем вияву вдячної памяти про Покійного не тільки серед родини, але й серед установ та приятелів.

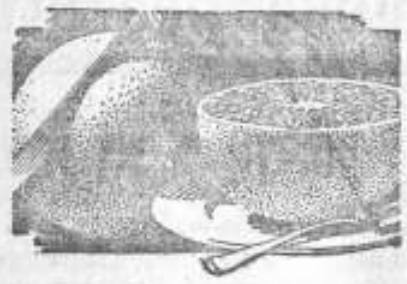
У поминальній Богослужбі, що її вранці відправив парох церкви св. Спаса о. Д. Садовський, взяли участь крім родини представники установ, як Центробанк, Дністер, Т-во опіки над українськими емігрантами й ін. „Народня Торговля" зявилася гремяльно під проводом президента Надзірної Ради д-ра Костя Левицького і нач. директора Юліяна Павликовського. Бачили ми теж численний гурт приятелів Покійного.

Вполудне в салі Народньої Торговлі вшанували память Покійного найближчі його співробітники — дирекція і службовики Народньої Торговлі рефератом інж. Юліяна Павликовського: „Микола Заячківський — реалізатор рочдельської програми в Галичині (1904—1911)".

Після полудня заходом Т-ва опіки над українськими емігрантами відслужили на могилі Миколи Заячківського на Личаківському цвинтарі панахиду оо. Д. Садовський і М. Яросевич. Хоч падав зливний дощ, зібрався біля могили поважний круг відданих Покійному приятелів і прихильників.

У вечорі — перед черговим викладом у „Т-ві Українських Кооператорів" — голова Т-ва інж. Юліян Павликовський враз з приявними вшанував память Миколи Заячківського, змальовуючи його сильветку як одного з визначних і щасливих організаторів кооперативного руху в Галичині та співробітників великоукраїнської кооперації нашого державницького періоду в столиці материка, у Києві.

—o—

Найкращий почастунок для гостей

Смачний і багатий у вітаміни Яфський Грейпфрут — це прикраса кожного стола

Яфські

ГРЕЙПФРУТИ і помаранчі

НАЙБІЛЬШ СОКОВИТІ.

Палестинський овоч.

Просфори у Львові.

ПРОСФОРА В КУПЕЦЬКІЙ ГІМНАЗІЇ РШ.

Наша Купецька Ґімназія відбула в неділю 12. ц. м. традиційну просфору що її прегарно влаштували Батьківський Кружок та Марійська Дружина. До незвичайно піднесеного настрою цього свята причинився приїзд Преосв. Кир Никити, що в сослуженні о. катехита Мирослава Харини поблагословив просфору і відтак у змістовому слові до зібраних передав спомин про бл. п. Святішого Отця. На кінці висказав дир. А. Ковалиській вдоволення з замітного постійного розвою школи, бажаючи повного його завершення.

Між численними гістьми були представники екномічних установ з дир. Лазорком, представники преси, довголітній директор Д. Коренець і делеґації молоді від братніх шкіл.

З признанням треба піднести працю Батьківського Кружка, головно секції пань з п. Ст. Попадин, коло влаштуваня цього гарного свята.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри

з найліпших бельських матеріялів поручає

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

Здоровий прояв.

XX. ВИКАЗ.

Крім постійних щомісячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (з золотих) отсі ВП.: Пов. Союз Кружків Р. Ш. Збараж (Кружок Р. Ш. Гвалтовичі 20, Кр. Р. Ш. Лубянки Нижні 2.70, Кр. Р. Ш. Шельпаки 15, Кр. Р. Ш. Синявівка 8.72, „Каменярі" Синявівка 5.50, гр.-кат. церква Збараж 69.50, кооп. „Згода" Красносільці 20, Союз Українок Красносільці 3, гр.-кат. церква Чагарі Збаразькі 21.90, Кр. Р. Ш. Зазубринці 7, Кр. Р. Ш. Лубянки Вижні 25, Кр. Р. Ш. Лисичинці 30, Данилевич Збараж 8.70, чит. „Просвіти" Терпилівка 5, Кр. Р. Ш. Терпилівка 13.45, Кружок Р. Ш. Залуже 9.24, Мандрик Залуже 5.20, разом 269.91, гр.-кат. уряд парох. Добромірка (Добромірка 64.54, Гушанки 28.77, Лозівка 23.74, Ободівка 12.07), разом 129.12 Кр. Р. Ш. Мости Великі 50.62, Окружний Відділ ВПУУ. Солотвина 17.90, гр.-кат. уряд парох. Лубянки Вижні 20, о. Шепурак Петро Сапогів 10, Український Кооп. Банк Броди 10, о. Зафійовський Адріян Броди 2, Кушка Юлія Ясенів 3, Кушнір Лука Бровари 2, Гоцьва Марія Камінка Стр. 5, Левицька Олімпія Колодно Велике 3, Кружок Р. Ш. Гушанка 6. Підволочиська 10, Білікіїво. Ф. Железнх Вел. 3, Підкаменецький Уряд Деканальний Пониква (від конденсаталійних) 14, Кооп. Банк „Віра" Тисьменниця 5, д-р Карачко Лукіян Борки Великі 5, К. і Т. Городицькі Оглоць 6. Катовиць 3, чит. „Просвіти" Заберезки 6. Конюхова 5, гр.-кат. церква Підгірків (Бібрка) 15, Сегерека Михайло Сухеднів (Кельце) 3, Степанія й Амброзій Лев Собідка Великопольська 10, Турій Дмитро Ровіська 5, Макита і Лідія Дацюхи Масанів Великопольський 2, проф. Івашкевич Дмитро Ярослав 5, Кр. Р. Ш. Устрики (від громад Мочари і Ялове) 13, Дмитро і Теодора Угрини Лашкнн 6. Ланцута 10, гр.-кат. парохія Грабівка 6. Калуша 30, громада Городославичі (Бібрка) 10, інж. Коцик Володимир Данціг 10. (Продовження буде)

—o—

КРОВАВІ СУТИЧКИ МІЖ ІНДУСАМИ Й МУСУЛМАНАМИ

50 убитих і 200 ранених.

В індійському місті Каванпур дійшло до сутичок між індусами й мусулманами. До тепер занотовано 50-ох убитих і понад 200 ранених.

У місті паніка — більша частина крамниць і готелів замкнена. Заворушення тривають, тому в місті зосереджено військо. Понад 1.000 родин евакуовано під охороною поліції.

—o—

В. Б. ЄЙТС. 2)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Так обдумавши спосіб, як використати придбану книгу, квапився нетерпляче до діла. Навидку попрощавшись погнав довгою довкільною дорогою до Папоротиного Стоку ввесь у гарячці. Спершу вступив у селі до нужденної горальні і почав балачку з жінкою копача баболі, натякнувши на Сірі Окопи та ще інші дива. На закінчення показав і оповів кілька історій про тих, що були її попередніми власниками, історій, що зганяли сон з повік. Коли вернувся до власної хати, просидів увесь вечір при веселій торфовій ватрі насвистуючи одну за одним пісеньку про „Зелений верболіз", „Кучерявого Івася", „Гарне біле телятко" і „Чи маєте шовк у торбині?"...

Він усміхався сам до себе, бо чув на дворі гупіт ніг і знав, що це сусіди придивляються квазі, що лежала на полиці малого квадратового віконця.

Минуло кілька днів; що вечора він чув, як зупиновало щораз то більше ніг і серце росло йому щораз радісніше. Проходячи вулицями він помітив, що люди сторонять від нього; а коли розійшлася чутка, що його бачили, як він пив з Чарівником Великої Криниці, він помітив на своє повне щастя, що жінки минаючи його на дорозі, хрестилися. Здобувши таку погану славу, він почав уже нудьгувати і хотів зазирнути до Книги, щоб переконатись, чи вона була така страшна, як гадали люди.

Ганраган не зважився доторкнутись до неї, під коли лежала на кухонній полиці, бо сам чув перед нею смертельний страх і навіть тепер, коли вже наважився, змовив тричі „Богороди це Діво", заки її рушив. Тримаючи закрите то вище при світлі ватри прочитав заголовок „Книга таємниць папи Гонорія", а потім коли поринав у кухонну латинщину тексту віднаходив усякі приписи, як нищити ворогів і як примусити бажану особу до взаємної любови. Очі заблисли йому до самого дна, коли знайшов рецепту, як викликувати духи, пишучи їх імення на папері кровю лилика, що їх треба визвати у чотирокутних, трикутних і багатораменних звіздах знову нарисованих кровю, а потім поволі спалювати папір викликуючи водночас наголос написані прізвища.

Він давно вже бажав оглянути якогось чорного карлика і справді провів був раз пів ночі на Сірому Окопі у великому страху без ніякого пожитку, але тепер... Тепер, коли було вже зовсім можливе, що міг би їх оглянути, почав труситись на всьому тілі і страх імовірно перемігби був цікавість, якби не щось, що ще зміцнило спокусу. Лилик влетів до кімнати з тихим лопотом крізь відчинені двері і вдарився об побілене вітрильне полотно розтягнене на сволоці. Ганраган без надуми схопив за держало мотики в куті і вдарив лилика, що впав зі зломаним крилом йому під ноги. Він ударив його щераз і вбив.

Тепер вписав перше імення, яке блисло йому в голові — Кліони з Морської Хвилі та імення Королевої Південних Карликів на карті видертій з книжки, з якої вчив у народній школі англійської мови. А вона мала заголовок: „Життя Преславних Гільтаїв і Розбійників". А потім пригадавши собі стару поему, яка називала Кліону володаркою повітря накреслив довгола її імення незвичайну промінисту звізду, як це радила Книга, коли хто хоче викликати сили невітряних просторів, тримав папір, доки він не згорів у торфовій ватрі, викукуючи: „Кліоно! Кліоно! Кліоно!"

Ще папір не розсипався у попіл, як уже було чувалось, що кімната заповнюється кудись і що якась незбагненна тиша, якби зі смертельного сну, починає скрізь всотуватись. Нараз відчув, більше відчув ніж побачив, і то скоріше як духову прияву, а не як тілесну зяву — стрункую жінку, одягнену у шафранові барви, як одягались жінки старої Ірляндії, як вона линула трохи над долівкою з темним волоссям, що спадало зпід срібної перевязки. Потім з тіні того волосся засвітили блідо-сині очі, незвичайно погідні та солодкі, що надавали всій її постаті якусь неземну лагідність, якби вона не знала ніякого хвилювання і не зазнала ніякої образи.

Вона начеб чекала поки Ганраган не промовить перший, але страх і пошана відобрали йому на якийсь час мову. Накінець відчуваючи, що мусить поставити якийсь запит, щоб виправдати свій зухвалий поклик, спитав, чи Ангус — пан кохання, все ще живе і чи ці три птахи, які зродилися з його цілунків, співають таксамо любо, як колись?

Її уста ворухнулись, але хоч він напружив слух, почув тільки слабенький шепіт. Так начеб стояла відгороджена від нього і якби промовляла з далекої віддалі. Бачучи, що далі питати згйва річ, потонув знову у поривній мовчанці, задивлений у неї з подивом. І вдивлявся ще й тоді, коли передсвітанкова синява почала прозирати крізь маленькі шибки. Було так, якби і та жінка доглянула розсвітну сірину. Її надлюдський терпець, наближений до терпцю самої природи, обірвався і мариво розвіялося разом з ніччю.

Увесь день Овен тужив до ночі, а коли вона прийшла, знову написав слово і спалив папір викликаючи примару Кліони із Морської Хвилі. Жінка зявилася знов, уже виразніше так, що міг доглянути шовкові стіби на гаптованих рожечках на беріжках її сукні. Коли-ж вона не чекаючи на запит, почала рухати устами, він міг зловити тут і там якесь речення посеред звуків, що нагадували шум далеких вод.

(Далі буде).

Сторінка без політики.

Райські острівці Бермудн.

В американських фільмах, що їх бачимо так часто, чуємо нераз, як багачі чи артисти вибираються відпочити на Бермуди. Хто гляне на карту Спол. Держав, той знайде на Атлянтику ґрупу маленьких острівців. Важко повірити, що всі вони — велитенська вулканічна гора, що тримається в океані на 10.000 стіп заввишки; тільки її кілька вершків виринає понад поверхню моря. Усі острівці мають 20 миль довжини і дві милі ширини, а все населення має 30.000 людей. А проте ця маленька цятка на Атлянтійському океані має незвичайно притяжливу силу: 80.000 американців наїжджає туди рік-річно.

Усе природне.

Яких американців? відомо; тих, що мають гроші і мають час відпочивати та забавлятись. Ті що взяли в опіку Бермуди — знають добре людську психольоґію; вони не стараються ні трохи, щоб зробити з того місця щось більше, як воно є, як воно вийшло із глибини моря.

Це місце має й так свій індивідуальний вигляд. Кожний дім має там білий дах, не тому, що білий гарніший, а тому, що він мусить бути ідеально чистий. На Бермудах нема частих дощів і дощівку з дахів треба дбайливо збирати. Доми — низькі, солідні, ясно колірові від каменів, яких там багато; дерева там мало; а у літні спеки добре мешкати в камяних мурах.

Гості можуть грати в теннїс і гольфа, в готелях танцювати під джезову музику. Купіль свобідна вздовж довгого берега, де кожний може вибрати собі місце по вподобі у далекій віддалі від сусідів. Це тут зовсім інакше, як у тих усіх славних купелищах зі збірними пляжами та кабінами. Нема там теж викладених асфальтом променад ні корс з натовпом. Хто хоче, може навіть зробити собі пікнік і не конче мусить зустріти людей на своїй прогульці.

Мешканці.

На вулиці не видко авт ні плякатів. Нема там ніяких клюбів, саль до гри, парків із крикливою забавою, парад із ріжними красунями, а найголовніше: ґанґстерам тяжко там булоб сховатись. Хто хотів би там купити дім — може це зробити легко за тяжкі гроші, але чужинець (не бритієць) мусить дістати дозвіл від ґубернатора острову. Ґість приїжджаючи туди може в год. 9. увечір іти спати або просидіти всю ніч по спокійних кавариях і барах, що не роблять багато гаму. Літаки, що приїзджають з Ню Йорку за 6 годин, мусять причалювати дискретно. На вулицях старші панове воліють уживати роверів, ніж авт, зовсім у стилю XIX. віку.

Влада.

Політична організація має ще більш консервативних рис. Оця британська кольонія має ґубернатора, якого назначає міністерство кольоній у Льондоні, звичайно якогось старшого ґенерала. Є там виборний парлямент, але виборцями є тільки чоловіки і то землевласники, себто не більше як 10 відсотків населення. Доходовий податок не істнує. Усі видатки збирає уряд з листових оплат; усі харчі, що приходять, треба дорого оплачувати. Ніяких професійних робітничих організацій для оборони покривджених не може бути. Бермуда вся належить до кількох родин, що там поправді панують. Але це панування невинне і невидне. Деякі з цих володарів є.. продавцями у крамницях. Бо крамниці заробляють там прегарно. Фабрик нема, хліборобством займаються промислові португальці, а „джентельмени" сидять по аптиках, барах і крамницях як продавці.

Тихе населення.

Уся історія Бермудів теж консервативна. Острови не бунтувались проти Англії разом із південними стейтами Спол. Держав у 1776 р. і не знали громадянської війни у 1861 р. У 1609 р. якась громада анґлійців вибралася до Джеймставну і по дорозі їх корабель розбився на Бермудах. Вони провели цілу зиму на головному острові і так сподобали собі там побут, що не хотіли вертатись до Англії ані шукати кращого місця. Вони повідомили Льондон, що Бермуди варті того, щоб Анґлія взяла їх під свою опіку і ті перші анґлійці дали рід теперішнім бермудським тубильцям. Ця їх громада не дуже демократична, але і королівська анґлійська влада не звязує тамошніх громадян ніякими путами. Коли ґубернатор відходить зі спортового гриша або виступає при іншому святі, йому грає музика державний гимн „Ґод сейв ді кінґ", публика встає і здіймає капелюхи і — на цьому монархія кінчається.

Ідеальні відносини.

Нікого там не приневолюють до праці. Коли раз ґубернатор почав цікавитись плеканням спеціяльного роду квітів і прохав одного хлопця помагати їм добирати навіз, хлопець після двох днів заявив, що не хоче, бо його мама не позволяє їм копатись у гною. Тоді ґубернатор мусів його чемно переконувати, що він помиляється. Усі там цікавляться громадськими справами, наче власними домашніми, без покликів до обовязку. Хоч мурини не мають там зовсім рівних прав із білими, ніхто там не проявляє їм погорди. Їх вибирають до ріжних управ і до парляменту. Найбільше клопоту є там з харчами і мануфактурою, які треба довозити. Бермуда вивозить парістки лілей на щеплення, цибулю і бараболю. Її головний дохід — багаті туристи. Навіть у тяжких часах таких туристів є завсіди багато. Люди, що там живуть ціле життя зберігають незвичайну погоду духа і молодість.

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 344 2—6

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Пстоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

Недавній здобуток.

Мало хто повірить, що в Европі щойно від 300 років запанувала загальна звичка щоденно вмиватись. У 1640 р. появилася в Парижі книжка, що описувала звичаї шляхти та аристократії п. а. „Життя найвищих товариських кол". У цій книжці автор нападає на вище товариство, яке прийняло страшенне варварську моду вмивати щодня лице та руки водою, а не есенціями. Та вже найбільше обурювались тим, що дехто мив водою навіть ноги, рискуючи простудитись. Хто був у Версалі та інших давніх замках, що й досі стоять як зразки комфорту та доброго смаку, той міг помітити, що там не тільки нема лазничок, але навіть не було відповідно влаштованих потребників. У деяких частинах версайського саду, куди мешканці палати мусіли ходити для своїх потреб, так тхнуло, що треба було їх омивати. Ще й досі провідники по версайській палаті показують вашу Марії Антуанети як щось небувало на ті часи. Славні римські тралиції купелів відродилися в Европі дуже пізно; середневіччя накинуло погляд, що тілом не треба піклуватись і ледви в половині XIX. в. медицина зуміла накинути загалові погляд про необхідну потребу щодень умиватись і по змозі часто купатись. У XVII. в. боялись не тільки води, але і повітря. Вищі каяси проходжуючись закривали обличчя серпанками перед сонцем. Пудер і шминка закривали обличчя густим шаром, поза який ніколи не продиралася вода. Рання туалета Людовика XIV. зводилася до того, що король притискав до обличчя хустину з парою і замочував делікатно кінчики пальців у маленькій мисочці з теплуватою водою. До 1750 р. ніхто в Европі не чистив собі зубів. Раз на кілька місяців приходив до панів лазничник і стягав із зубів нечисть. До половини XIX. в. не було теж звички чистити нігтів. Сам Наполеон, що поручав ріжним дамам купіль, сам не мав довіря до ванни і волів натиратися кольонською водою. Славний лікар Ляватер, сучасник Гетого, вважав купіль взагалі за пересуд. Щойно від французької революції і від першої половини XIX. ві. середуща кляса почала вмиватися щораз частіше. Нема сумніву, що держави такої високо розвиненої техніки як Зл. Держави, або такої культури як скандинавські країни дивляться на такі частини Европи як наша з іронічним усміхом, не вірючи, що міліони інтеліґентних людей живе в хатах, де нема лазнички з постіною теплою водою.

—o—

Бразилійське віно.

У Бразилії панує цікавий звичай. Коли там уродиться дівчина, то зараз її батьки відкладають для неї мішок найліпшої кави. До мішка долїпляють карточку, де виписаний день народин дитини і точне місце походження кави. Мішок дбайливо завязують і заляковують. Щойно в день її заручин можна мішок знову відчинити і взяти з нього лише стільки, скільки треба для запрошених гостей на каву. На другий раз відчиняють мішок у день шлюбу дівчини знову з тою самою ціллю. Після шлюбу мішок відсилають до дому новоженців і нове подружжя вибирає з нього точно раз на рік означену кількість кави.

Фільмові новини.

З нагоди 125-ліття народин Шевченка совітська кінова студія Альма-Сетинська приготовила виправи в Александровський форт, щоб поробити знимки з тих місць, де поет жив на засланні.

Даґляс Фербенкс, що заснував у Льондоні власне фільмове підприємство поручив у новій версії „Трьох мушкетерів" Дюма свою давню ролю д'Артаняна (вперед 16 років) своєму синові.

Син Фербенкса „Даґляс молодший" був заручений із голівудською зіркою Верою Зоріною, шведкою з походження. Вона зовсім несподівано для свого нареченого і всіх голівудців вийшла заміж за балетмайстра Баланчина.

Чарлі Чаплін заявив у інтервю журналістам, що змінив заголовок своєї нової фільми „Диктатор" на „Диктатори". Фільма буде готова на осінь. Чаплін не вирікся в ній ґумору. Він буде там грати подвійну ролю і вперше — промовить. Сюжет звязаний з диктаторами, але мета фільми розбудити сміх. Чаплін каже: „Люди, що мали у руках величезну владу, завсіди і всюди були предметом жартів серед народу".

Новою великою новинкою Вольта Діснея, автора „Білосніжки з 7 карликами" буде італійська популярна казка „Пінокіо" перекладена у свій час і на нашу мову. Це історія дерев'яного паяца, що ожив. Це одне з найвеселіших оповідань для молоді. За „Пінокіем" після „Бамбі" історія серни за оповіданням австрійського письменника Сальтена.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

НА МАСКАРАДІ.

— Як ви називаєте цей костюм?

— Провідник по чужому місті.

— Але звідки ви це берете?

— Не бачите: оця дама все показує.

ОЩАДНІСТЬ.

До шотляндського містечка приїхав цирк. Синок багатого фабриканта прибігає заданий:

— Тату, дай мені 10 пенні, я хочу піти до цирку!

— Чого?

— Там за 10 пенні можна оглянути жінку-велитня.

— Сину! Не будь марнотратником. Підн до мого бюрка, там лежить побільшальне скло і ним можеш задурно подивитись на маму.

СИЛА ПРЕСИ.

— Містер Сміт з Оклягоми вийшов одного дня на місто і по дорозі ствердив, що його золотий годинник щез із кишені. Він пішов просто до адміністрації місцевої ґазети „Очі світа" і дав оголошення, що хто знайде такий-то годинник з монограмом А. С. дістане винагороду 10 долярів. Вернувшись додому побачив, що його годинник лежить на кріслі — він виховзнувся йому вранці з камізольки. Сміт негайно зателефонував до редакції про свою помилку. На другий день ґазета „Очі світа" описала всю цю пригоду і так закінчила свою статтю: „Ось що значить сила оголошення в нашій ґазеті. Пять хвилин після того, як воно появилося у друку, годинник пана Сміта вже лежав у нього дома".

Українська дебата в соймі.

ТЕЛЄФОНОМ З ВАРШАВИ.

Варшава, 13. лютого.

Сьогоднішне перше засідання повного сойму було знову під знаком української справи. Не було атаки — якої польське громадянство сподівалося — т. зв. незалежних польських послів у справі виборчої ординації, промова шефа Озону ґен. Скварчинського поза виявом прихильности до уряду, не дала нічого нового. На перше місце вийшла українська справа, що стала предметом дискусії і гарячої полеміки цілого соймового дня.

Засідання почалося повідомленням маршала про відповіді премієра на українські інтерпеляції. Внедовзі потім дійшло до першого інциденту, коли озонівський посол Хмелінський закинув послові Скрипникові демагогію і заявив, що ціла Волинь перейнята озоновим духом.

Промова представника УПР. мала бути щойно завтра. Але з огляду на програмовість нинішніх посольських заяв посол **Витвицький** рішився промовляти сьогодні. При заповнених урядових трибунах з премієром Складковським у проводі і при виповненій салі посол Витвицький ствердив, що уряд не має програми в українській справі, заявив, що сила української національної свідомости сьогодні велика і повторив домагання, що його зголосив голова УПР на першому засіданні цього сойму.

Промова посла Витвицького викликала помітне враження. Польські посли реагували численними окликами і вигуками. Маршал Маковський мусів майже без перерви напоминати і дзвонити пригадуючи, що такі вигуки, як „холера" і „до Берези" не на місці.

Польські посли Санойца, Жиборський і Цсадек зареагували промовами. Останній заіменував себе репрезентантом півтора міліона „рускеґо народу" і від його імени склав торжественну декларацію льояльности. Гумористична промова того посла викликала з черги веселість на українських лавах.

Закінченням української програми дня була заява посла **Бури,** заступника голови Волинської Української Парляментарної Репрезентації, що Волинська Українська Парляментарна Репрезентація солідаризується з виступом посла Скрипника. Ця заява зробила велике враження. **КТВ.**

Чеська преса про карпатоукраїнські вибори.

Сьогоднішня ранішня чеська преса — як пише ЧТК — присвячує далі багато уваги карпатоукраїнським соймовим виборам, стверджуючи, що виборча фреквенція давала 90,5%, з того за листою УНО заявилося 90 проц. виборців.

Також і словацька преса присвячує багато уваги виборам до карпатоукраїнського сойму. Зокрема сьогоднішній „Словак" містить передовицю, в якій стверджує, що населення Карпатської України виявило повну консолідацію та заявилося за владою о. премієра А. Волошина. Недільні вибори дають карпатоукраїнській владі легітимацію виконувати далі свої завдання і обстоювати справи, які перше здавалися спірні.

„Лідове Новіни" пишуть, що участю у виборах населення К. У. виявило не тільки довіря своїй владі, але й цілій республіці. Вибори викликали велике зацікавлення за границею, чого найкращим доказом є великий наплив закордонних журналістів. Про вибори пише ще „Народні Політика" й „Чеське Слово", оба часописи підкреслюють, що вислід виборів є великим моральним успіхом премієра о. д-ра А. Волошина й цілої карпатоукраїнської влади. По виборах — пишуть чеські часописи — Карпатська Україна зможе віддатися спокійній і сконсолідованій праці над розбудовою свого краю. Чеські часописи підкреслюють ще, що в К. У. зникла меншинна проблєма і всі чехи, німці, румуни та навіть мадяри й жиди голосували однозгідно за листою УНО.

КАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ДО УКРАЇНЦІВ ЦІЛОГО СВІТА.

ПРАГА. ЧТК подає відозву УНО, яка появилася в офіціозі УНО, в якому УНР. закликає всіх українців у світі зложити всенародній податок у висоті 1/2% своїх заробітків на розбудову молодої карпатоукраїнської держави.

Коли Франція визнає уряд ґен. Франка?

У вівторок відбудеться засідання французької ради міністрів, на якому рада прийме рішення якщо не зараз навязати дипльоматичні взаємини з урядом ґен. Франка, то на всякий випадок зробити в цьому напрямі рішучі кроки. Франція мабуть не вишле зараз амбасадора до Бургос, бо покищо ще не відкликаний її амбасадор при червонім еспанськім уряді.

Проти визнання уряду ґен. Франка завзято виступає французька комуністична й соціялістична преса. У парляменті і раді міністрів переважає думка за тим, щоб визнати еспанський національний уряд. На них робить велике враження акт, що червоні міліцянти, які перейшли на французьку територію, масово заявляють охоту вернутися до Еспанії під владу ґен. Франка.

СПРАВА ВИЗНАННЯ УРЯДУ ҐЕН. ФРАНКА В АНГЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

На запит посла Гендерсона у парляменті, чи премієр може дати запевнення, що у звязку зі зміною положення в Еспанії, він не має наміру визнати національного гряду, премієр Чемберлен відповів: „Мені очевидно було б неможливо у положенні, яке незвичайно швидко змінюється, дати запевнення, якого домагається посол Гендерсон, але можу запевнити, що уряд Його Королівського Величества є в тісному контакті з французьким урядом і ще в цій справі не має ніякого рішення.

На запит посла Гендерсона, чи перед рішенням у цій справі уряд запитає парлямент, премієр Чемберлен сказав: „Відповідальність під цим оглядом тяжить на уряді Й. К. Величества".

ЧЕРВОНІ ВИСАДИЛИ В ПОВІТРЯ МОСТИ.

Еспанська червона армія висадила в повітря всі мости на залізничому шляху з Барсельони де французької границі. Тому залізничого руху на тому відтинку не можна буде відновити раніше, як за місяць.

Після смерти папи Пія XI.

ТІЛО ПАПИ ПІЯ XI ПОХОВАЮТЬ У ТРЬОХ ТРУМНАХ.

Тіло папи Пія XI зложать до трумни зробленої з кипарисового дерева. Цю трумну вибють червоним шовком в середині. Її вставлять в другу трумну, оловяну, а цю вставлять у третю, зроблену з полірованого вязу, дерева, що дуже відпорне на вогкість.

НОВІ ГРОШІ ВАТИКАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. Ватиканська карбівня вибила невелику кількість срібних 5 і 10 лірових монет з портретом кардинала камерлінга Пачеллі.

РИМ. Свята кардинальська колегія доручила ватиканському ритівникові і різьбареві, професорові Міструцці виконати модель ватиканських монет, які карбуватимуть в часі, як папський престіл опорожненим.

ЗЛОМИЛИ ПАПСЬКІ ПЕЧАТКИ.

Оловяні печатки, яких умерший Пій XI уживав до печатання булль і на яких були його інсигнії, зломили в приявности святої кардинальської колегії.

ДОКИ ТРИВАТИМЕ ЖАЛОБА У ЗВЯЗКУ ЗІ СМЕРТЮ ПАПИ ПІЯ XI?

Зложення тіла померлого папи Пія XI в в базиліці св. Петра у вівторок 14-го лютого не закінчить ще жалібного обряду. В Польщі цей обряд закінчиться в суботу 18-го лютого торжественною жалібною Службою Божою в катедрі св. Івана у Варшаві. Таким чином заборона забав обовязує до 12-ої години в суботу 18-го лютого.

...ь і тютюн спидниці умовний розпродок

ЩО СКАЖЕ КАНЦЛЄР ГІТЛЄР У ГАМБУҐУ?

Канцлер Гітлер приїхав у понеділок пополудні до Ґамбурґа, де у вівторок мають спустити на воду новий великий военний корабель „Ф". Одночасно приїхав шеф военної фльоти адмірал Редер, міністр закордонних справ фон Рібентроп і кількох державних секретарів. Кажуть, що канцлер виголосить при цій нагоді промову про морські та кольоніяльні справи.

—o—

ЖАСПАР НЕ СТВОРИВ КАБІНЕТУ.

Жаспар, якому бельґійський король доручив створити кабінет міністрів після уступлення Спака, зрікся тієї місії.

—o—

РОЗПРАВА ҐРІНШПАНА ВІДБУДЕТЬСЯ В ТРАВНІ.

Жида Ґріншпана, що вбив у Парижі німецького дипльомата фон Рата лікарі признали відповідальним за свої вчинки. Процес Ґріншпана відбудеться імовірно у травні.

—o—

ФРАНЦІЯ КУПУЄ ЛІТАКИ В АМЕРИЦІ.

ПАРИЖ. Аґенція Авас повідомляє з Вашинґтону, що французький уряд підписав з одною з витвірень літаків контракт на закуп 115-ти легких бомбових літаків.

—o—

У ПАРИЖІ АРЕШТУВАЛИ НІМЕЦЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

Французька влада арештувала німецького журналіста Барона, париського кореспондента „Берзенцайтунґ", його жінку і співробітницю. Всі троє притримано у слідчому арешті. Крім цього французька влада наказала 26-ти німцям покинути негайно Францію. В цьому числі є 18 журналістів.

ВИКИДАЮТЬ ФРАНЦУЗЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

Італійська влада наказала французькому журналістові Ґіймові, кореспондентові щоденника „Журналь" до 8-ми днів покинути Італію.

Зі сойму.

ГЕНЕРАЛЬНА ДЕБАТА НАД БУДЖЕТОМ.

В понеділок відбулося засідання повного сойму, на якому почалася ґенеральна дебата над буджетом. Буджетовий прелімінар референтував ґенеральний референт пос. **Совінський.** Проект буджету, який ухвалила буджетова комісія, устійнює приходи на 2.525,884.145 зол., і видатки на 2.525.847.560 зол., і вслід за цим надвишку приходів на 32.585 зол.

В дискусії перший забрав слово шеф ОЗН, ґен. Сварчинський, потім промовляли посли: Собчик, Юзовяк, Вуйцік, Вавжкович і Хмелінський. Цей останній, як представник Волині, заявив, що польська державна рація вимагає, щоб польський елемент на Волині скріпити якісно і скількісно. Він виступив проти посла Скрипника, про що — як і про промову посла д-ра Витвицького пишемо на іншому місці. Потім говорили посли Брильський, Рудницький (від північно-східних земель), пос. Падач, Шварцбарт (жидівська справа), Шиманський і **Витвицький.** З черги забирали слово пос. Мілевський і Цсадек, що відповідав на промову посла Витвицького.

Між дальшими промовцями слід згадати посла **Буру** з волинської УПР, який відповідав на промову посла Хмелінського, посла Жиборського, що реагував на промову посла Витвицького, посла Длуґевича, Санойцу, що „квестіонував" термін „українці" і вкінці віцемаршала полк. Венду, який виголосив довшу промову про те, що не вважаючи на великі зусилля, Польща не перемогла ще кризи, яка не дає їй змоги вирівнати свої сили з силами майбутніх напасників.

Перед закриттям нарад пос. **Скрипник** склав заяву з протестом проти виступу посла Хмелінського, який закинув послові Скрипникові, що він шукає натхнення в заграничних комплексах.

СПРАВА ОДНОГО КАЛЄНДАРЯ У ПОЛЬЩІ.

Між зголошеними в соймі інтерпеляціями знаходиться інтерпеляція посла кс. Любельського у справі загального заведення в польській державі ґреґоріянського календаря.

—o—

18-ГО ЛЮТОГО НЕ БУДЕ НАУКИ У ШКОЛАХ У ПОЛЬЩІ.

День 18-го лютого буде вільний від науки у всіх школах усіх типів і ступнів. Того дня шкільна молодь візьме участь у жалібних богослуженнях за папу Пія XI.

ВСІ ГРАЮТЬ І ВИГРАЮТЬ
в популярній лотереї
„Щастя“
ЛЬВІВ, БРАЄРІВСЬКА 2.
Чекове конто 500.420.

НОВИНКИ

15 Лютий

СЕРЕДА

Ст. ст.: 2. лютого 1939
Стрітення Господнє.
Лат. Фавстини.
Сонце: схід — 6.37, захід — 16.40.
Місяць: схід — 4.43, захід — 13.51.

Завтра: 16. лютого. Четвер.
Ст. ст.: 3. лютого 1939.
Симеона й Анни.
Лат. Юліяни д. м.
Сонце: схід — 6.35, захід — 16.42.
Місяць: схід — 6.35, захід — 16.42.

Післязавтра: 17. лютого. П'ятниця.
Ст. ст.: 4. лютого 1939.
Ізидора пр.
Лат. Юліяна Кап.
Сонце: схід — 6.34, захід — 16.44.
Місяць: схід — 5.40, захід — 15.51.

— **З приводу свята** Стрітення Господнього „Діло“ в середу не появиться, тому видаємо це число у збільшеному обємі.

— **З якнайкращих** шкірок футро — **поручає** і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500 141 0

— **Велика знижка цін на радіоприймачі** усіх типів, наймодернішої конструкції. Жадайте інформацій і катальогів в українській фірмі „Е-комп“ Львів, вул. Сикстуська 29. На провінцію: безплатна достава приймача і монтаж антени. 2—3

МОТОПІРИН-М
Ніякого почуваюся.
Це окреслення стану здоровля чуємо досить часто. Є це звичайно алярмовий дзвінок на катар, перестуду, тощо. Перешкодити цьому так легко приймаючи на ніч одну пастильку МОТОПІРИНИ.
МОТОР
Набувати у всіх аптиках.

— **В Молодій Громаді** дня 16. лютого ц. р. (четвер), год. 19, виголосить п. д-р Петро Білашук реферат на тему: „Значіння виховання в державному будівництві“. Вступ для членів і гостей. 368

— **Театр М. Садовського на Рідну Школу.** Ідучи за покликом у справі складок на рідношкільну освіту, Український Народній Театр ім. М. Садовського призначив частину доходу з прощальної вистави 15. ц. м. (середа) в салі Театру Ріжнородностей на Р. Шк. Вистави: год. 3.30 „Пісня Бескиду“; год. 8.00 „Безталанна“. Білети в Союзному Базарі.

— **Лемківський Ринок,** що його у звязку з лемківською етнографічною виставою влаштовує Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові, відбудеться 12. березня в год. 12-ій вполудне у салі Театру Ріжнородностей. У його програму входитимуть вокальні, музичні та оригінальні танкові продукції. Музичним провідником імпрези є проф. Микола Колесса.

— **Курси української мови в Берліні.** Німецький Народній Університет Німецького Фронту Праці покликав проф. д-ра З. Кузелю на лектора української мови. Перший, зимовий курс триватиме по кінець березня ц. р. й розпочинається 27-го ц. м.

— **Дитячий хор школи ім. Маркіяна Шашкевича в радіо.** В середу 15. ц. м. відспіває у львівському радіо дитячий хор школи ім. М. Шашкевича низку колядок і щедрівок. Початок авдиції в год. 18.05—18.30.

ПОРУЧАЮ ПАНЯМ ОНДУЛЯЦІЮ
тривку, водну та залізяну, фа бування в д ся на всі кольори — Знижені спеціяльні ціни сезон
3—15 „РОМАН“ РУТ В ЬКОГО 7. (в брам) ч. 28;

— **Присуд на українського священника.** Тернопільський окружний суд засудив на 6 місяців вязниці о. Миколу Іванчужа, пароха Івянчан пов. Збараж, за українщення назвищ. Кару даровано на основі амнестії.

— **Дезертир викликав авантуру.** В каварні „Гонг“ при вул. Шайнохи викликав 27-літній Болеслав Деницький, будівельний технік із Черновець, авантуру за те, що його не хотіли підхмеленого впустити до каварні. Авантурник вибив у каварні шибу і щойно поліції вдалося його присмирити.

ГРИПА? ?
ШАЙЕР БАЄР
ТАБЛЕТКИ ASPIRIN
ч. 21/20 2—3

— **Макабричне самогубство при вул. Стрийській.** У блоку домів ЗУС-у при вул. Стрийській померла від отрути серед таємничих обставин молода 27-літня мужатка. Жигмонт Соболта, сліпий, 32-літній масажист обезпечальні оженився перед 5 роками з Христиною Денисяк, дочкою постерункового. Спершу пожиття молодого подружжя було зовсім добре, щойно від двох літ, коли Соболтова захоріла, тоді Соболта, хоч сліпий, почав фліртувати з іншими жінками, ходив з ними до кіна і т. д. Перед кількома місяцями жінка Соболти важко занедужала й не покидала ліжка. Між подругами настав повний роздор. Рік тому Соболта спровадив собі з Відня тубку ціянкалі в порошку, мовляв, на чорну годину. Одного дня Соболтова, буцімто забрала зі скритки отруту та поклала до своєї валізочки, про що Соболта довідався — як каже — аж в неділю. В неділю служниця чула раз-у-раз слова сварки між подругами. Перед обідом, на просьбу своєї жінки Соболта, який писав дуже добре на машині, написав 2 прощальні листи, один до матері, другий до поліції. В листі до матері Соболтова оправдувала свій вчинок, заявляючи, що довше не може терпіти. В тому листі нарікала вона теж і на свого чоловіка. Крім цього в тому листі помістила вона теж свого роду завіщання. В листі до поліції Соболтова заявила, що вона не хоче нікого обвинувачувати за свою смерть, бо з причини її смерти ніхто нічого не втратить. Оба листи Соболтова власноручно підписала. Коло год. 9. вечором Соболта наставив на прохання жінки грамофон. Коли в одному моменті до кімнати ввійшла служниця, запримітила, що Соболта давав жінці якийсь порошок. Соболтова частину порошку проковтнула й веліла служниці вкинути адресований до матері лист до скриньки. Дівчна зорієнтувалася в ситуації, вирвала решту порошку і побігла до матері Соболтової. Коли вона вернулася, Соболтова вже не жила. Поліція веде в цій таємничій справі слідство, бо невідомо, яку ролю відограв чоловік у цій справі, чи Соболтова сама спожила отруту — як він каже — чи він її спокушав, чи пак намовив до цього, чи було це вбивство з милосердя. Покищо невідомо, які висліди дасть поліційне слідство.

— **Львівська хроніка.** Невідомий злодій закрався, вибивши шибу, до мешкання Жигмонта Крокая (вул. Лижварська 3) і вкрав гардеробу вартости к. 1.000 зол. — Поліція арештувала Станислава Чеканського, який намагався вломитись до магазину овочів при вул. Скарбківській. — До мешкання Мих. Шклярської (вул. Зигзак) вломився вчасним ранком якийсь злодій та вкрав гардеробу доволі великої вартости.

— **Пять літ вязниці за грабіж 4 зол.** У Кощільній к. Грибова напали якісь замасковані люди на дім Гліксманів і погрожуючи револьверами, домагалися видачі грошей. Гліксман дав напасникам калитку із 4 зол. І. вдоволені такою марною добичею, напасники поробили в

Що писало „Діло“ 50 років тому

Пятниця, 15. лютого 1889.

НАДЗВИЧАЙНІ МІРИ ОБЕРЕЖНОСТИ.

Загальну увагу звертають на себе надзвичайні міри обережности, які пристосовують тепер підчас виїзду цісаря. Коли цісар минулої суботи їздив до Почдаму, то здовж цілої залізниці, по обох її боках була уставлена військова патруля; гузари гвардійного полку їздили безустанно з пінзми здовж цілого шляху.

ЧУТКИ ПРО ДИМІСІЮ КН. БІСМАРКА.

Берлін, 15. лютого. Чутка про димісію кн. Бісмарка безпідставна.

ЕКОНОМІЧНИЙ СОЮЗ.

Загальну увагу звертає економічний союз Росії з Францією. Французькі банки лагодяться переводити конверзію російських довгів на велику скалю, а Вишнеградський (міністр фінансів) користає з цієї нагоди, щоби затягнула нову велику позичку. Йде тут головно про таку позичку, при помочі якої можна сконвертувати позички з 1871, 1872 і 1873 р. Ті три позички, що мають бути сплачені за 81 літ, представляють разом суму 42 міл. штерлінгів або більше як міліярд франків... Цей економічний союз Росії з Францією має велику вагу, бо кожний признає, що спільнота економічних інтересів не без впливу і на політичні інтереси.

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „Карпатія“ у Львові за скоре й без зайвих трудностів виплачення повної обезпеченої суми по моєму бл. п. Мужеві Петрові Сородинові, тавовому в Крушельниці п. Сколе.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це єдине українське Товариство обезпечень на життя „Карпатія“ у Львові найширшим колам української суспільности.

Тухля, дня 7. лютого 1939.

364 **Марія Сородник.**

мешканні бешкет і забрали багато предметів. Під замітом того нападу поліція арештувала Михайла Демчука та Андрія Драгана. Суд засудив їх обох на кару вязниці по 5 років.

— **Добошинського звільнили з вязниці.** В неділю випустили з вязниці у Седльцах інж. Адама Добошинського, якому вязнична влада дала 6-місячну здоровельну відпустку. Добошинський покинув вязницю в товаристві свого адвоката Стипулковського. Безпосередньо після звільнення Добошинський виїхав до Перемишля.

КІР
ЛЬВІВ, Уєйського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

— **Гостра сублькаторка вибила господині око.** У Варшаві при Ал. Єрусалимських 103 трапилася така подія: 30-літня зарібниця Станислава Врона збила шкло від нафтової лямпи і не хотіла його відкупити. На цьому тлі прийшло до суперечки між Вроною та її господинею Аркасевичовою. В одному менті сублькаторка кинула у старушку шклянкою, одначе її не поцілила. Тоді Врона схопила дабанок і била ним господиню так довго, аж дабанок розбився. Побита старушка, залита кровю, впала. Тоді перелякана Врона замочила собі руки у крові господині й намастила лице, щоб таким чином прикинутись теж побитою. Покликаний лікар поготівля ствердив, що Аркасевичова мала розчавлене ліве око. Старушку перевезли до клініки й перевели їй операцію. Врону лікар обмив і ствердив симуляцію. Авантурницю, яка підчас замішання украла іншому сублькаторові портфель із 10 зол., арештували.

— **Жидів усунули з італійської армії.** Італійський урядовий часопис помістив декрет, що на його підставі звільнили з чинної військової служби всіх старшин жидів. Звільнені не тратять права до емеритури й засадничо затримують військовий ступінь.

— **Як убили адвоката Михайлівського у Борині?** У справі вбивства д-ра Михайлівського йде енергійне слідство: на місце виїхав віцепрокуратор д-р Гібль. Висліди слідства окутані тайною; відомо лише, що напасники добувалися до дверей д-ра Михайлівського, оцінили освітлили його кімнату і вбили його вистрілом у шию.

Не гайся!

Тягнення 1-ої кляси вже 23. ц. м.
Не оминай щастя! Купи льос
у **Банковім Домі**

Шітц і Хаєс

Львів, пл. Марійська ч. 6-7
(ріг ул Коперника) П. К. О. 500.222.
ч. 338 2—4

— Велика залізнича катастрофа трапилася у Лк. Плянас в Еспанії. Згинуло в ній 56 осіб, від ран померло 20.

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 19—20

— Гірка вода синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. Жадайте в аптеках. 3064 02—50

Кварцеві лямпи, соллюкси, віталюкси, вимінa, кварцевих пальників
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
Львів, Академічна 7. (будинок Шпрехера

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ГОВЕРЛЯ, місячник культури. Ч. 1. за січень 1939. Хуст, вул. Коменського 6. Карпатська Україна. Зміст: Ю. Клен: Столиця; І. Колос: Я син цих гір; Ю. Боршош-Кумітецький: Суворий Отамане; Іван Ірлявський: Маестро; А. Вільшицький: Безодонне небо; І. Долібор: Осінь на Верховині; Ф. Могіш: * * *; Юрій Стадниць: Співана розка; М. Панькевич: Історія одного мотиву; О. Ефімчук: Українська стихія у Гоголя; Оле: Українська література і 20-річчя большевицької революції; Серед журналів; Т.: Гетова премія; М. Черський: Над свіжою могилою М. М. Армаса; Рецензії; Хроніка; Від Редакції і Адміністрації.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх Дністриянин. Рік VIII. Ч. 3. З 1. лютого 1939. Львів. Зміст: Перед Загальним Зїздом Р. Ш. — Осяги Рідної школи в числах. — Д-р Яр. Гординський: Мої найкращі гімназійні професори. — Здоровий прояв. — Ст. Сірополко: Високий атестаційї учительства в Сов. Україні. — Реформа горожанських шкіл. — Пятдесятьліття української державної гімназії в Перемишлі. — В боротьбі з алькоголем. — Вісти з поради для вибору звання. — Бібліографія. — З життя Р. Ш. — Рідні вісти.

НОВА КНИЖКА! НОВА КНИЖКА!

ВАСИЛЬ ТКАЧУК

„Зимова мельодія"

нариси

Ціна 1 зол., з почт. пересилкою 1.15 зол.

Набувати у всіх книгарнях, або в автора: Львів, Театинська 35/12.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Жертви наших днів.

Вчора був я свідком трагічної сцени. Каритка поготівля стояла коло якогось дому, а з брами виводили якогось чоловіка. Чоловік був блідий як папір, оброслий як медвідь, водив непритомно вибалушеними очима і ревів нелюдським голосом.

— Ще бийте мене, ще! — кричав. — Ні, не бийте, а погладьте, поцілуйте... О! дощ падає... ні, чудово сонце світить... Ух! Як мені зимно... Дайте рукавиці, бо руки відморожу... Ой, не витримаю: одушуся. Горяч така, ой!..

І ще щось викрикував, а все те безладно, раз так, то знову зовсім щось противне. Раз пручався, кусав, дряпав, то знову йшов сам і ще сторожів тягнув за собою.

Жаль було дивитися на нещасного. Але люди людьми, таки збіглися і цікаво приглядались прикрій сцені.

Збоку стояв якийсь старший громадянин і діловито видавав сторожам накази. Видно — лікар — подумав я і підійшов до нього.

— Вибачте, пан доктор?

— Так. Чим можу служити?

— Я з преси і хотів би, дещо довідатись про цього нещасливця.

Лікар заклопотано всміхнувся:

— Розумію... але... вибачте тепер ніяк не можу... Зрештою... — сказав по хвилині, можу щось іншого.

Сягнув до кишені і витягнув звиток паперів.

— Осьтут маєте і причину хороби і розпізнання її.

Я щиро подякував, сховав не розглядаючи звиток до кишені і пішов до дому.

Дома витягнув папери на світло денне, а точніше на світло електричне і почав розглядати.

Самі витинки з часописів і то спеціяльно вістки про Карпатську Україну. Телеграми власні і невласні з Унґвару, Гушту і Мункача, а навіть з Сольви і Вольоча. Ото — думаю — підвів мене лікар, узяв на полову старого воробця!

Але йдім до кінця. Дійшов і під сподом знайшов записку лікаря. Ні таки, видно, справа зовсім серіозна.

І я почав відчитувати витинки з ґазет:

Унґвар. Премієр „уряду" Волошин терорізує в страшний спосіб населення Подкарпатської Руси. Його січовики замордували двох учителів, одного священника і чотирьох селян. Одному перед смертю втяли язик і викололи очі.

Гушт. Січовики тероризують Волошина і тримають його під дозором. Волошин є тільки маріонеткою в їх руках.

Унґвар. На ґен. Прхалю виконано атентат. Виконавець називається Лущак. Його арештували, вивезли до Праги і там розстріляли на смерть.

Прага. Ніякого атентату на ґен. Прхалю не було.

Унґвар. Ґен. Прхаля вернувся до Хусту не тільки як міністр внутрішніх справ, але як фактичний диктатор.

Мункач. Ґен. Прхалю не прийняв Волошин, щойно на другий день і поручив йому вести ресорт комунікації. Меґальоманія ґротескової влади!

Гушт. Ген. Прхаля здається відложить вибори і евентуально уневажнить листу У. Н. О.

Хуст. Ґен. Прхаля підписав листу У. Н. О.

Вольоч. Населення в своїй переважній більшости збойкотує вибори. Не поможе ніякий терор ґвардії Волошина.

Ще багато більше було витинків, але всіх нема місця ні потреби переповідати. Спочатку були якісь замітки на маргінесі, зовсім розумні, але де далі, то вони ставали більш незрозумілі, а ще далі таки цілком недоречні. Наприклад: „Волошин їсть каламар", або „Ревай застрілив поліцієнта з черевика". На останнім витинку був рисунок і підпис під ним. Рисунок: Корова вилізала на дерево і ґрає на трубі, а підпис: „Моя молодість у цифрах". Вкінці була картка від лікаря: Dementia patologica. Обяви: шал вічної суперечности.

Не знаю чому, але слово „Патольоґіка" було в однім місці розірване.

Галактіон Чіпка.

(по фарбі)
мгр. В. ВАЛЬЗЕРСЬКОГО
привертає
СИВОМУ ВОЛОССЮ
ДАВНІЙ КОЛІР
а Mag Nr. 1
усуває парплі
і хоронить во-
лосся перед
випадом.

Коли на **FIS**
Іде дружина,
в термосах має
ШУМІЛІНА!
„ШУМІЛІН"
чай — нектар

Спорт.

ҐАКІВКОВІ МИСТЕЦТВА СВІТУ.

БАЗЕЛЬ. Канада — Чехословаччина 4:0 (0:0 1:0 3:0)

Фінальні змагання.

ЦІРІХ. Америка — Швайцарія 2:0 (1:0 0:0 1:1).

Фінальні змагання.

ЦІРІХ. Німеччина — Мадярщина 6:2 (0:2 2:0 3:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За зміст оголошень редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 14. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Середа 15. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ — сала Різнородностей, вул. Рутовського:

15. II. Прощальна вистава. Год. 3.30 пополудні вистава по зниженних цінах: „Пісня Бескиду". — Веч. год. 8. „Безталанна".

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

СЛИНЯНИ:

14. II. Хам.

Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний".

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:

15. II. Найвірніший чоловік.

16. II. Пригода в Черчі.

18. II. ?

19. II. Кирка з Львова.

Дня 18. II. гратиме театр у Залуків.

З Галича їде театр до Ходорова.

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „Ніні вечором у Ритца" з Анна Белею.

АТЛАНТИК: „Брехня Христини".

БАЙКА: „Павел і Ґавел".

БАЛТИК: „Еспанський метелик".

ВАНДА: „Народний звичай" та „Великий чародій".

ҐРАЖИНА: „Історія чортиці Есавея".

ЄВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Мешканки".

МАРУСЕНЬКА: „Невинне серце".

МЕТРО: „Проступник" і „Молочна дорога".

МІРАЖ: „Гогеша".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Олімпіяда".

ПАЛЯО: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Отрахи" після р. Водо.

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьоборода".

РОКСІ: „Побожна брехня" з Полею Негрі.

СВІТ: „Дівчинка", „Кинута цигарка" — кольорова фільма.

СВЯТОВІД: „Листа з поля бою" „Стежа на пустині".

СТИЛЕВЕ: „Пригода удвох" та ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Гені. „Алярм на морі".

УТІХА: „Останній алярм" і ревія.

ХІМЕҐА: „Голос матери" Бен Джілі.

ФОТОПЛАСТІКОН:

(ул. Жарійська)

„Острів Ява".

РАДІЄВИЙ РАДІО.

Вівторок, 14. лютого 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орк., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „В устній мові", ґутірка для старших дітей, 11.15 Сальов. музика з [illegible], 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вадомости, 14.00 Фольклор в інструментальній обробці, авд. в обробітці Гані Лезицької-Крушельницької, сорт., Стефи Лезицької скрипка, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.5.. Програма на завтра, 15.10 Жіночиса машина: Льокомотива, 15.15 Техн. варшавка, 15.30 Орк., 16.00 Полол. дзенник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Філ.-тех. актуалії, 16.30 Спів, форт., 18.00 Для села: Хд скринька. Як пово-

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулкевського 3

За 1 зол. 10
Знаменитих ножиків до голення „САЛЬФЕРС"
що перевищують всі в тій ділянці тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок.

дитися зимою з навозом, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Справи расизму, **18.20 Для села: Недуги бджіл, гутірка в українській мові інж. М. Боровського,** 19.00 Трансм. сімфонія, 19.25 Розр. концерт, 20.35 Вет. деннык, метеорольогічні вістки, спорт., 21.00 Концерт сучасної музики, 22.00 Атенські прогульки; Довкруги Партенону, 22.25 Сюрпик. рецітель Одноносова в супр. форт., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Закінчення програми.

Середа, 15. лютого 1939.

7.00 Ранішній деннык, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл зі Закопаного, 8.10 Добрийдень найменшим: Туруль король підкарпатської пущі, **9.00 Богослуження з Успенської церкви у Львові,** 11.00 Для шкіл: Софійка у країні снігурочок, авд. для молодших дітей, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд.; у перерві з год. 12.45 Лемтарські змагання у Закопанім, 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Танки різних народів, авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий деннык, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа: Приятелі наших дітей, 16.35 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.00 Фольклор різних народів: Норвегія, Шпіцгузьке павутиння, 17.15, 17.35 пл., **18.05 Молодь перед мікрофоном: Колядки та щедрівки у вик. учнів школи ім. Шашкевича у Львові,** 18.30 Гутірка 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Сучасна жінка, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Віденські мельодії, розр. концерт, орх., співи, форт., 20.40 Веч. деннык, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Оповідання про Шопена: Балади, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спорт, 22.05 Карнавал у Печухові, фейл. В. Раорта, 22.15 Танк. муз., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 16. лютого 1939.

7.00 Ранішній деннык, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 У такт музики, авд. для вселюдних шкіл, 11.25 Штравсові вальси у вик. хорів і симф. орх., пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд.; у перерві з год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життєписи машини: Літак, 15.15 Клопоти та ради: фотосн, 15.30 Сальон орх., 16. Пополудневий деннык, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Як працює банк, гутірка для молоді, 16.40 Бетовен: „Леонора" увертура ч. 2. оп. 72 у вик. льонд. орх., пл., 16.55 Співці в господарському житті, 17.05 Литовське народне свято; литовська народна муз., 17.40 Авіяція. 17.45 Біляне лемтарських змагань, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Що повинні тямити передовики та учні хліб. приспосіблення, комунікат Рільн. т-ва, Народня музика з пл., 18.30 Легка і поважна музика, музична гутірка, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Розр. концерт, орх., сопран, тенор, 20.35 Веч. деннык, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Класичний театр уяви: „Жертви" Айсхіля, 22.20 Спорт. 22.25 Співи, рецітель Теод. Шеглова, бас-баритон у супр. форт., 22.40 Літературний кабарет: Львів бавиться, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного. 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній деннык, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Гасло господині: Оп ті сплетні, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1831, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісеньяри, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд.; у перерві з год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Корнієнко, хор Котка, Крушельницька),** 14.30 „Багацтво" фрагм. повісти В. Мілатеревської, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт. поралинки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий деннык, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образки з Відня, оп. 26., форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Рецітель фр. вільончеліста Б. Мішелева в супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Хор і богуслякат, 18.30 „Кохання дар небес дуже дорогий" старосвітський курант, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. деннык, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Льотерія" опера Ст. Моніюшка, 22.15 Танк. музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 14. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ І БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки і комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, БІЛГОРОД 18.00 Скрипка, 20.00 Співи, БУДАПЕШТ 17.30 Співи, 18.30 Нар. музика, 20.10 Циг. музика, ВІДЕНЬ 18.25 Концерт на альт., кларнет, форт., 19.25 Симф. концерт, **19.50 Вістки в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 Форт., 22.45 Камер. музика, КЕНІГСБЕРГ 15.40 Казка, пісні, МІНХЕН 15.00 Для дітей, ПРАГА 21.10 Орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Орх., 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Камер. музика, РИМ 17.15 Форт., 21.00 „Травіята" оп. Верді, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 22.00 Легка, танкова музика.

Середа, 15. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 19.20, 22.15 Вістки і комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Оперетові мельодії, 19.45 Веч. гомін, 21.00 Розр. концерт, БУДАПЕШТ 17.10 Скрипка, 18.30 Форт., 19.15 Циг. музика, 20.40 Концерт оп. орх., 22.00 Джез. тріо, ВІДЕНЬ 16.00 Веселе полудне, 18.15 Віол., форт., 18.45 Історія та проблеми сучасного араб. світу, **19.50 Вістки в українській мові,** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.10 Фр. музика, співи, форт., ЛЯГТІ 19.10 Розр. музика, ПРАГА 18.25 Орх., сол., 19.25 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика 21.30 Нар. музика фр. провінції, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Оперетка, СОФІЯ, 18.00 Популярна музика, 19.15 „Мадам Батерфляй" оп. Пуччіні.

Четвер, 16. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 19.20, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові.

БЕРЛІН 16.30 Ісландія, острів героїв і пісеньяріа, 17.00 Концерт давньої музики, 18.00 1½ — 20.10 Розр. і танцова музика, БІЛГОРОД 20.00 21.30 Нар. пісні, 22.15 Співа. рецітель, БУДАПЕШТ 17.40 Вок. концерт, 18.45 Циг. музика, 21.15 Військ. орх., ВІДЕНЬ 18.30 Розр. музика, **19.50 Вістки в українській мові,** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.40 Симф. концерт, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Пісеньки, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Сучасна музика, 21.20 Орх. концерт, ПРАГА 19.25 Популярний концерт, ПОСТ ПАРІЗІЄН 19.10 Сценка, 22.10 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Форт., 21.30 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00—23.00 „Франческа з Ріміні" оп. Зандоная, СОФІЯ 18.30 Легка музика, 19.00 Сюрпика, 19.30, 20.00 Болгарська музика.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 19.20, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симфонія ц-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Папандопуля, 21.000 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 18.00 Військ. орх., 17.10 Циг. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Популярний концерт, 18.00 Пісні, хор, 19.50 **Комунікат в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 „Манон" оп. Масснета, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика, ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Мендельсона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. рецітель Мик. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена" оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, ШТУТГАРТ 19.15 „Німота лилика" оп. І. Штравса.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 13. лютого 1939

кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
кг. масла бочков. вид. з опак.	3·30 зол.
1 одно	17—18 сот.
кг. яець	1·00 зол.

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця занижена, попит слабий.

ОПОВІСТКИ.

З нагоди прощання свого дотеперішнього дуже заслуженого Голови Батьківського Кружка Укр. Держ. Гімн. в Колонії Вінов. Пана Старости Левицького Розалія, зложили батьки та опікуни разом із членами Педагогічної Ради квоту 100 золотих до Його диспозиції. Цю суму призначив Пан Левицький на закупно одежі бідним шкільним учням. 359

Жертви злоклені в Адміністрації „Діла": на „Рідну Школу" зол. 10 Володимир Жук, Данциг; 1 зол. П. Лопата, Борислав; зол. 5 Дарія і Маріян Комісарі з Катовиць; зол. 10 інж. Ем. Моровня, Соколів Підлясський; зол. 20 Зенон Юрчинський, лікар ветер.

КУПНО — ПРОДАЖ

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам каменицю двоповерхову нову, солідної будови, наріжну, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 1—10

З ОЛІВЦЕМ У РУЦІ переконаємо Вас, що варто скористати з нашої пропагандивної продажі при зниженні 15 і 25% з наших постійних цін. Фабрика біля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 310 1-2

ФАБРИКА машин, комплетно уряджена і відлиття заліза, вокруг великого міста Сх. Галичини на продаж. Зголошення „Діло" „Фабрика". 362 1-2

ПРОДАМ або винайму 1-поверховий дім кінець вул. Янівської) 8 кімнат, кухня, лазничка, електрина — садок. — Ближчі інформації від 14—18 год. вул. Домініканська 11. п. Гениковичева. 349 2-3

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ОЖЕНЮСЯ з гарною старшою вчительською. Адреса: Адміністрація „Діла" під „Учитель". 358 1-1

ІНЖИНІР-агроном шукає знайомства зі свідомою, інтелігентною українкою до 38 років, щоб потім одружитися. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Батурин". 361 1—1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, червені, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 26-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівничне заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 4. 2816 23-0

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкляреєво. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-70. 245 9—15

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики
Роман Лисяк
6. приватний асистент д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки.
Львів, вул. Оборони Львова 22.
Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕНИЯ

Риба в прозорій галяреті буде смачна, коли вжиєте

меленої желятини
d-ra OETKERA

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає МАРІЯН МЛЄКО
давніше Коральницька
тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 9—1

Всякі таніцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. таніцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК І І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі таніцерські меблі.

Нововідкрита УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ виконує ЖІНОЧІ ПЛАЩІ І КОСТЮМІВ на підставі найновіших моделів
М. ШУТЕР
бувш. крав. майстер ф-ми „Маргот"
ЛЬВІВ, УЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 29.

фортепіяни, піяніна
першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини.

Новацький
Львів, Пілсудського 17
Тел. 235-21.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Czwartek 16. lutego 1939. N. 35.
Четвер 16. лютого 1939. Ч. 35

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Зріст протиукраїнських настроїв та брак концепції

(Передова стаття).

Карпатську Україну жде гарна будучність

Засідання карпатоукраїнського сойму з початком березня

Переломові дні Карпатської України

(Від власного кореспондента з Хусту)

Отворили саркофаґ Ярослава Мудрого

Новий Синод Православної Церкви

Стрілянина на совітсько-манджурському кордоні.

Кілько коштує вибір папи

Національний уряд Еспанії визнають поволі всі держави

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видавець Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Nr. 35 (15.125).
Ч. 35 (15.125).

Lwów, czwartek 16. lutego 1939.
Львів, четвер 16. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: Ц. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Карпатську Україну чекає гарне майбутнє.

РОЗМОВА РЕДАКТОРА „НОВОЇ СВОБОДИ" З ПРЕДСТАВНИКОМ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ НІМЦІВ.

Редактор „Нової Свободи" перевів розмову з представником карпатоукраїнських німців та послом німецької меншини до карпатоукраїнського сойму, інж. Антоном, Ернестом Ольдофреді.

„Успіх при виборах до першого карпатоукраїнського сойму — сказав пос. Ольдофреді — **є найкращою зброєю у боротьбі за повноправність українського народу у Карпатській Україні. Це одночасно добра передумова для розбудови тієї країни під кожним оглядом. КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ ЧЕКАЄ ГАРНЕ МАЙБУТНЄ, ЯКЕ ПРИНЕСЕ БУЙНИЙ РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. У ТОМУ ГАРНОМУ МАЙБУТНЬОМУ Карпатської України жде краща доля і німецьку меншину, яка завжди льояльно співпрацюватиме з українським народом".**

Задушна Служба Божа за Пія XI.

ХУСТ. КУП. У вівторок у хустській катедрі в год. 9-ій рано відправлено торжественну задушну Службу Божу за папу Пія XI. На Службі Божій був присутній премієр о. д-р Августин Волошин, представники всіх урядів, війська та жандармерії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

На розбудову карпатоукраїнської держави.

ХУСТ. КУП. У звязку з закликом Українського Національного Обеднання (про який ми написали у вчорашньому — Ред. „Діла") до всіх українців, щоб складали всенародній податок на розбудову молодої карпатоукраїнської держави, зголосився дир. **Леопольд Баглицький,** який склав на фонд розбудови 7 відсотків свого заробітку в сумі 146 чеських корон.

ЧУЖИННІ ЖУРНАЛІСТИ У МІНІСТРА РЕВАЯ.

ХУСТ. КП. Міністр Ревай прийняв на авдієнції шведського журналіста **Гінора Айнштейда** й американського **Альберта Сельднера.**

—o—

БРОДІЯ ВИПУСТИЛИ З ВЯЗНИЦІ.

БУДАПЕШТ. (ПАТ). Як повідомляє мадярська телеграфічна агенція з Ужгороду, Бродій повідомив телефонічно в суботу вечором, що його звільнили з вязниці і він в середу приїде до Ужгороду.

Стрілянина на совітсько-манджурському кордоні.

ІНЦИДЕНТ КОЛО ЧІЛЯЛІН.

Сінґкін. Близько Чілялін на манджурсько-совітській границі — як повідомляє агенція Домей — совітські вояки обстріляли японську стежу. Подібний інцидент трапився вже в тому самому місці в минулий понеділок.

ЗА ОХОРОНУ ЯПОНСЬКИХ ПРАВ У СОВІТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Токіо. У вівторок пополудні палата репрезентантів одноголосно прийняла резолюцію, яку зголосили всі партії, в справі охорони японських прав у Совітському Союзі. Резолюція накликає японський уряд передовсім охоронити ті права, з яких користають японські рибалки на совітських водах. Згадує також про японські нафтові та вугдеві концесії на північному Сахаліні, домагаючись відповідних заходів з уваги на їх значіння для національного господарства. Подібну резолюцію ухвалила торговельна палата.

Національний уряд Еспанії визнають поволі всі держави

БОМБАРДУВАЛИ АЛІКАНТЕ.

У вівторок коло полудня повітряна ескадра ген. Франка бомбардувала порт і місто Аліканте. Згідно з урядовими даними є 4 особи вбитих і 25 ранених. Кілька домів перемінилося в румовища.

АНГЛІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ГЕН. ФРАНКА „ДЕ ФАКТО".

З дальших відповідей премієра Чемберлена на інтерпеляції послів виходить, що вже на засіданні, що відбудеться в середу, англійська рада міністрів вирішить визнати уряд ґен. Франка „де факто". Визнання „де юре" прийшло би пізніше, як виявиться, що мадридський уряд зліквідований. Своє рішення у цій справі Англія проголосить одночасно з Францією. (Про становище Франції пишемо на іншому місці).

ШВАЙЦАРСЬКИЙ ПОСОЛ У БУРҐОС.

Швайцарська союзна рада вирішила у вівторок рано замінити своє дотеперішне представництво при уряді в Бурґос на посольство і звернулася до національного уряду, щоб дав згоду для швайцарського посла. Одночасно союзна рада рішила відібрати офіційний характер швайцарському представникові, що залишиться при еспанському червоному уряді.

ГОЛЯНДІЯ ВИЗНАЄ УРЯД ГЕН. ФРАНКА.

ГАҐА. В тутешніх політичних колах передбачують, що голяндський уряд вже незадовго визнає „де юре" уряд ґен. Франка. Голяндія вже від довшого часу має свого представника в Бурґос, але він має характер аґента уряду і не є формальним представником уряду голяндської держави.

Франція і національна Еспанія.

ВИЗНАННЯ УРЯДУ ГЕН. ФРАНКА ЕТАПАМИ.

Засідання французької ради міністрів, що відбулося у вівторок рано, було присвячене загальній ситуації. Міністр Бонне виголосив на тему обширне експозе. Рада міністрів вирішила, що **міністр Берар вернеться до Еспанії, щоб там продовжувати місію, яку йому доручили** підчас недавнього побуту в Еспанії.

Офіційний комунікат про те засідання ради міністрів нічого не каже про рішення французького уряду у справі визнання уряду ген. Франка. З інформацій, що кружляють у політичних колах, і які підтверджує стаття у щоденнику „Тан", виходить, що французький уряд, який **рішився вже визнати уряд ґен. Франка, має намір зробити це у двох етапах,** тобто визнати напер національний уряд „де факто" і потім „де юре" й одночасно з визнанням „де юре" в найріснішому порозумінні з Англією вислати до Бурґос свого амбасадора.

ЧИ УРЯД Д-РА НЕҐРІНА ЛЕҐАЛЬНИЙ?

Виринуло питання, чи уряд д-ра Негріна можна назвати легальним урядом Еспанії.

Цієї проблеми торкнувся у передовій статті паризький „Тан", який пише: „Чи уряд д-ра Негріна в тих умовинах, в яких зреконструювався в Мадриді, має ще характер легальної влади, коли президент Азаня і голова кортезів знайшли захист у Франції, де не можуть вести ніякої політичної діяльности і немов самі зрезиґнували з обовязків, які на них тяжіли. **Без присутности голови держави в осідку уряду, без змоги скликати парлямент авторитет уряду д-ра Негріна сумнівний.** На всякий випадок під знаком запиту стоїть справа закордонних дипльоматичних представництв, акредитованих в еспанській республиці. Бо амбасадори акредитовані не при уряді, але при особі президента республики і повинні виконувати свої функції там, де перебуває голова держави, а не можуть тих функцій виконувати, бо голова еспанської республики перебуває добровільно у Франції. Тому-ж, що голова кортезів теж не сидить на території Еспанії, не можна скликати парлямету для вибору нового президента".

Ця стаття характеризує становище Франції, що знайшлася в неясній ситуації у відношенні до Еспанії: уряд, **якого вона не признає, має у своїх руках 4/5 еспанської території,** уряд, що його вона ще досі признавала леґальним, **має владу тільки над одною пятою країни.** Але все вказує на те, що Франція схиляється визнати уряд ґен. Франка.

Німецькі і мадярські школи в Румунії.

БУКАРЕШТ. Міністерство освіти вирішило, що в громадах, де переважає німецька і мадярська людність, можна відкривати всемодні школи з мовою навчання тих меншин.

Зріст протиукраїнських настроїв
та брак концепції

Варшава 12. лютого 1939.

Шість слів у наголовку над цими рядками — це коротка, але мабуть найвірніша характеристика становища Варшави до української проблеми в наших днях. Якої Варшави? Кожної, всіх кол і верств. Мабуть ніколи ще поглядам львівської трійці „розгістеризованих старців" — Грабського, Буяка, Ромера — не мали стільки прихильного й приязного відгуку у варшавських настроях, що нині. Іншими словами, українська проблема перестала в останніх днях бути взагалі темою спокійної дискусії і призадуми на як-так поважному рівні в якихнебудь колах.

Широкі сфери сірої варшавської публики не тільки ні трохи не еволюціонували в напрямку зрозуміння поваги проблеми та слушности українських вимог, але — навпаки — вони цілком задурманені провокаційними нісенітницями про „німецький ніж, застромлюваний українськими руками у польські плечі" (!): українці це для читачів „Гоньців" і „Червоняків" „ворожа агентура" (модне слово, що його залюбки повторюють всякі каботини) і нічо більше поза нею. Коли ж запитувати про причину протиукраїнського підходу людей поважніших, із журналістичного та політичного світа, то чуємо відповідь: „Протиукраїнські настрої поляків є відповіддю на зріст українського націоналізму". Коли ж питати, у чому конкретно той український націоналізм так грізно проявляється, себто які то нові особливо небезпечні форми винайшов, — ви відповіді вже не почуєте. Зате натякнуть вам на становище у справі Карпатської України, буцім то суперечне з польською державною рацією та прихильність для здогадних німецьких східніх планів. Позатим вкажуть вам на відновлені українські вимоги устроєвого характеру та на настрій українських низів у краю. Наприкінці розмови з десяти поляками у Варшаві від 8-ми або девяти напевне почуєте рефрен: „Коли б ми знали, що ви, українці, не хочете відриватися від держави, або творити державу в державі — тоді можна б казати про концесії, але ми того не знаємо..." Не поможе пригадувати політичну аксіому, що „льояльним громадянином є тільки громадянин вдоволений" та що це річ абсолютно неможлива заперечувати кількамільйоновій територіяльній меншині напр. такі-то і такі культурні права. Ви обовязково тоді почуєте що в нинішніх умовинах, серед нинішніх настроїв, кожна „концесія" тільки „скріпить український націоналізм", бо „українці зрозуміють її як польську слабість". Коли ж зазначите, що чейже не можливо інакше демобілізувати напружену атмосферу, як тільки актами конструктивної національної політики, яка находила б прихильний відгук в українців (якщо не в усіх відразу, то бодай у частині громадянства), — то на це ви відповіді вже не почуєте. Бо з моментом, коли тільки починає мова йти про плян конструктивної національної політики, про позитивну концепцію розвязки української проблеми, хай навіть у повній незалежности від її міжнароднього аспекту — тоді розмова вривається.

Таким робом витворюється заворожене коло, з якого не видно виходу. Те коло тим б. безналійне та ситуація тим парадоксальніша, що одночасно рішуче всі у Варшаві – і сірий громадянин і пресово-політичні кола чи безпосередньо люди з урядових сфер — одні підсвідомо, інші зовсім свідомо здають собі справу, що український політичний потенціял росте. Всі відчувають, що справа польсько-українських відносин не може вічно стояти на тому самому місці, на якому нині опинилась і мусить з нього якось рушитись. Але в тім і найбільша заковика, що на перешкоді до призадуми, як перескочити через оту мертву точку, — стоїть мур настроїв настороження, підозріння, недовіря, гніву й остраху. Цей мур такий грубий і покищо непролазний, що навіть ті нечисленні варшавські польські кола, які бідкають над „імпасом", в якому опинились польсько-українські відносини, не зважуються самим із нього виломлюватись і пробувати з ним боротися та воліють радше „перечекати", поки та висока хвиля настроїв уляжеться.

Очевидно, що серед такої атмосфери та ще при дуже своєрідному підході варшавської преси до української тематики, при її ноторійній величезній неохоті користати з українських газет і журналів, як джерела інформації, вдячне поле має всяка найглупіша газетна вістка, видумана спеціяльно під смак публики, вихованої на ікацовій літературі. Таким робом та протиукраїнська атмосфера підштовхує до роботи справжні агентури, які зацікавлені в тому, щоб із тих відносин черпати зиски. Нема найменшого сумніву, що чимало з тих вісток, які викликують сміх або обурення українського читача та находять послух у читачів поляків — є плодом надхнення чужинецьких агентурних станиць.

Маємо враження, що з усіх помилок польської сторони, що вона їх зробила і робить в останньому часі, найбільша та, що є чинники, які намагаються українську тематику у варшавській пресі тушувати, замазувати. Коли б ті чинники могли наломити до своєї волі всю польську пресу, то напевне вимазали б з її сторінок взагалі всяку згадку про істнування українців. І це велике лихо. Не для українців, а для проблеми польсько-українських відносин і для можливостей її розвязки. Бо мовчанка ніколи ще ніякої проблеми не перекреслила ані не помогла її розвязати чи зліквідувати. І коли уряд безумовно мусить сьогодні рахуватися з ворожими до українців настроями громадянства та виправдувати ними брак можливости вести конструктивну політику, то нема сумніву, що та ворожість іде впарі з примітивізмом, а примітивізм політичної думки польського загалу щодо українських справ стоїть завсіди у найтіснішому завязку з низьким рівнем публіцистики, яка йде по лінії найлекшого опору, себто — потурає настроям вулиці. Дальше потурання цим настроям вводить польсько-українську проблему у таку сліпу вулицю, з якої нині не видно виходу.

Вийти з неї можна тільки тоді, коли польська сторона проявить відвагу, — віряніше, коли ту відвагу проявлять відповідальні урядові чинники. До актів відваги належить нині піти проти настроїв польської вулиці. Але коли навіть такі настрої мають свою питому вагу у політичній дійсности, то проте політика ніколи не може давати себе сугерувати настроям, яких засновки не то неполітичні, а цілком безглузді, оперті на повному незнанні української політичної думки та її справжніх напрямних.

Однак справжнім образом українських справ ніхто не цікавиться. Його заступає уявлений образ, такий, який саме каже ступенувати протиукраїнський настрій. А коли про ту українську дійсність заговорять самі українці, то викликують тільки гнів і пересердя: прикладом хай послужать вигуки, які лунають на соймовій салі, себто в установі найбільш покликаній до того, щоб розвязувати навіть найбільш неприємні проблеми.

Нема такого форуму, перед яким сьогодні можна б розвязувати проблему польсько-українських відносин. Проблема пущена на широкі води настроїв. Переживаємо момент, який — продовжуваний у безконечність — може непомірним тягарем затяжіти на всій історії польсько-українських відносин. ік.

Переломові дні Карпатської України.

(Від нашого спеціяльного кореспондента.)

Хуст, 11. лютого.

Карпатська Україна стоїть уся під знаком виборів до першого Краєвого Сойму, що відбудуться вже завтра 12.. ц. м. Все життя країни звелося нині до цієї засадничої події, що вирішить дальшу її долю, форму і систему правління.

Увесь Хуст повний виборчих транспарентів, афішок, летючок; у кождій державній установі нема комплету урядовців, бо хто тільки міг, розїхався на виборчу агітацію. З будинку Січової Гостинниці виставлено на вулицю мегафони, через які передають раз-у-раз виборчу пропаганду. Хуст розгорячився, набрав небувалого темпераменту, струя бальорого вичікування проходить містом.

Заметушилося також карпатське село. Я саме вернувся нині з прогульки, яку на запрошення бюра пропаганди відбув з англійськими і шведськими журналістами. У Солотвині, Великому Бичкові, Рахові, Ясіні — ми натрапляли на величезні передвиборчі зібрання і всюди мали нагоду обсервувати стихійне захоплення селян виборами. Село реагувало сильно, імпульсивно.

Приходиться просто дивуватись, як скоро і як розумно оформлюється національне обличчя цього, до недавна ще оспалого і зріжничкованого, одночасно й недовірливого карпатського села. Люди очевидячки починають думати і розуміти найбільшу правду кожного народу...

Всюди по дорозі, в селах та містечках, велика більшість зустрічних людей витала нас піднесеною рукою і коротким, сильним: „Слава Україні"!

Аж дивно, як скоро і як широко прийнявся той найпопулярніший нині в Карпатській Україні привіт.

Вибори.

Як відомо, Карпатська Україна голосує тільки на одну обєднану виборчу листу Українського Національного Обєднання. З двох інших лист — одну уневажнили, бо бракувало їй законних вимог, з другою самі ініціятори запізнилися поза законний речинець.

Що таке: Українське Національне Обєднання?

Це нова партія, створена після розвязання карпатоукраїнським урядом всіх партій у краю. (При цьому дозволимо собі завважити, що на нашу думку Чехія поступила второпніше з огляду на практично-правні вимоги своєї внутрішньої політики, коли замість розвязання партій вдоволилась їх обєднанням в одну нову цілість, що практично виходить на одне).

Який характер УНО? Це партія безперечно з тоталістичними засновками, зі своєрідною системою фашизації, себто строгого здисциплінування всього політичного і громадянського життя під одною, авторитативною кермою. Повстала вона як потреба часу з невідхильної конечности зліквідувати всі внутрішні спори та суперечні партійні тенденції, зі зрозуміння, що тільки координація всіх національних течій в одній, здисциплінованій, національно-виховній системі — є всилі та в праві повести народ на висоту повної свідомости свого національного „я", зрозуміння своїх обовязків і прав у рямцях інтересів національної збірноти.

На листі УНО знаходимо 32 прізвища найбільш заслужених діячів Карпатської України всіх національних по суті напрямків, у тому числі також національних представників чехів, німців і румунів (по одному). Одні тільки мадяри поставились демонстративно негативно до пропозиції мандату, але тут у теперішніх умовинах плянової мадярської ірредєнти, вона природня і зрозуміла.

На днях приїхав до Хусту також державний секретар німецької меншини при словацькім уряді інж. Кармазін, якого партійна юрисдикція поостягається також на Карпатську У-

Італійсько-німецький торговельний договір.

РИМ. В понеділок міністр закордонних справ гр. Чяно і німецький амбасадор фон Макензен підписали італійсько-німецький торговельний договір, що має обовязувати на 1939-ий рік. Додатково умови до договору підписали: провідник італійської делегації Джаніні та провідник німецької делегації д-р Кльодіюс.

—o—

Стоядіновіч підтримує уряд Цветковіча.

БІЛГОРОД. В понеділок пополудні відбулося засідання виконавчого комітету партії Югославянського Радикального Обєднання під проводом б. преміера Стоядіновіча і з участю теперішнього преміера Цветковіча. Комітет вирішив, що партія вповні підтримує уряд Цветковіча.

країну. Його подорож має виключно виборчо-пропагандивний характер і почалася вже від карпатського кордону виборчими зібраннями серед німецьких колоністів.

Крім німців також румуни і чехи поставилися вже тепер дуже позитивно до спільної виборчої листи УНО, при чому незвичайно затямний був заклик, що його вилав спільно з Чеською Нац. Радою... ген. Прхаля. В цьому заклику вживає він увесь час терміну: „Карпатська Україна", вимагає голосування всіх місцевих чехів на листу УНО та не має просто досить слів заохоти до праці... в користь українського Закарпаття! Але найкарактерніший підпис під відозвою: „армадні ген. Лев Прхаля". Ні словечка про його наказний характер міністра Карпатської України, хоч в останній раді міністрів — брав участь!

Ген. Прхаля відіхав уже знову до Праги, перебувши в Хусті рівно три дні, майже зовсім інкогніто.

Довкола особи цього чеського генерала кружляли в останніх двох місяцях найбільш фантастичні й несамовиті вісти. Були твердження в колах центрального уряду у Празі, що колись, хтось з карпатоукраїнського уряду нібито... приняв пропозицію його іменування, були у відповіді якнайрішучіші заперечення і протести премієра о. д-ра Волошина і мін. Revaя. Були празькі погрози і відповідь з краю, що ніхто цих погроз не боїться. Були стихійні протести в Хусті й из провінції Карпатської України, були драматичні розмови в кабінеті президії центральної ради міністрів. Про всі ці перипетії тижнями гуділа Прага і гудів Хуст. Перший приїзд ген. Прхалі зустріли тут так бурхливою демонстрацією широких мас, що генерал мусів відіхати не добившись нічого конкретного у переговорах з урядом. Увесь короткий час його перебування на території Карпатської України супроводили його танки, а військо дістало наказ поготівля. Кінець-кінців справа принесла такий висліл, що більшість складу поліції в Хусті замінено українськими кандидатами...

Згодом ген. Прхаля став і тут і в Празі якоюсь містичною фігурою. Ніби був міністром, ніби не був. Ніби мав перевести якусь макабричну пацифікацію настроїв у Карпатській Україні, ніби не мав. Найбільшу медвежу прислугу робили йому карпатські москвофіли, які спершу вжинали всіх зусиль і застарілих впливів у Празі, щоб його таки йменували міністром, а опісля переганялись у чолобитнях і славословію для його особи. Велику частку його сумного ореолу москвофіла і реститута старої політичної анархії на Закарпатті виробили йому власне вони, нині празькі еміґранти і непоправні сподвижники політичної інтриги.

Не знаємо ще нині конкретно, які завдання й особисті наміри мав ген. Прхаля — зрештою добрий та енерігійний вояк. Знаємо тільки, що населення і провід Карпатської України його не хотіли. З одинокої, простої і зрозумілої засади національного добору своєї верховної влади. З мотивів конституційно-правних та врешті з почуття оборони федерального авторитету.

В цьому спорі були моменти, коли конфлікт ставав дійсно грізний. Останній такий момент ми пережили мин. тижня, коли міністрові Revaєві прийшлося кидати все й особисто їхати до Праги. Центральному урядові йшло тоді вже не про ніщо інше, як про збереження престіжу, — карпатському урядові теж. Знаємо з добре поінформованих чеських кол у Празі, що й тоді не прийшло до ніякого конкретного компромісу.

Аж перед тижнем — знову приїхав несподівано до Хусту ген. Прхаля. Приняли його тут глибокою мовчанкою. У кабінеті премієра о. д-ра Волошина відбулася довга, закрита серпанком тайни розмова з генералом. Висліл: виборчий виступ генерала в характері не міністра, тільки генерала, виступ зразково льояльний — і його відізд з поворотом до Праги.

Вважаємо, що справа з ген. Прхалею все ще не закінчена. Не скінчені також порахунки Праги з Хустом. Все це вирине знову після виборів у новій кабінетній констеляції. Ген. Прхаля може буде таки компромісово одним з чотирьох міністрів, до якого то числа збільшать мабуть склад кабінету Карпатської України, не рахуючи ще одного, додаткового державного секретаря. Може дістане теку, нпр. ресорт шляхів, може буде міністром без теки. Все це покажуть найближчі дні.

Покищо ми напередодні виборів — найважливішої події в Карп. Україні. До них піде населення — щодо цього нема в мене сумніву — з небувалим ще тут ентузіязмом і висліл їх певний. Потім прийде нове темпо, може нові зміни, а може ще й нові несподіванки. На них, у теперішніх умовинах, все треба бути готовим, спокійним і рішучим. Гра ще не скінчена.

Роман Голіян.

Крем до голення

КОНДОЛЄНЦІЯ ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Оссерваторе Романо" помістив кондолєнційну телєґраму премієра о. д-ра А. Волошина з приводу смерти папи Пія XI.

Самоуправні вибори.

МІСЬКІ ВИБОРИ В РАВІ РУСЬКІЙ.

Місто поділено на 4 виборчі округи, які мали вибирати по шістьох радних. Перша округа обіймала східну частину міста з передмістями Шабельня та Смалиха, друга — полудневу частину міста коло суду та староства, третя — сам ринок з жидівськими дільницями, четверта — західну частину міста від сторони Потилича з прис. Липник.

У першій було **українських виборців 660**, всіх інших 1027; у другій **українців 206**, інших 1420; у третій самі жиди; у четвертій **українців 120**, інших 1635.

Зараз після розписання виборів (8. січня) створився один Український Виб. Комітет, що під проводом пароха о. Блавацького та адвоката д-ра Білецького розпочав працю. Відписано листи виборців, відбуто низку нарад над устійненням кандидатів. Рішено внести українські листи лише в 1-ій і 2-ій окрузі. Згідно з обовязуючими законами внесено по 12 кандитів, а до голосування видруковано в 1-ій окрузі 4 прізвища, в 2-ій (згідно з інструкціями, поданими в брошурі д-ра Барана).

При голосуванні, що відбулося 12. лютого, показалося, що польські листи мали 12 прізвищ. **Українські виборці виказали зрілість та зрозуміння ваги хвилини і масово прибули до виборів.** У 1-ій окрузі віддано **важних українських карток 441**, польсько-жидівських 720. Загально українська листа здобула 1.537 голосів, а польська 6.975 (!), що дає у висліді 1 мандат український та 5 польських. Отже польським виборцям зачислено 12 голосів, що не згідне з законом, який управнює в шести-мандатовій окрузі віддати кожному виборцеві 6 голосів. Проти цього **внесено спротив.**

У 2-ій окрузі при голосуванні українці не здобули мандату. У 3-ій і 4-ій не було голосування тому, що внесено лиш по одній листі польсько-жидівського порозуміння.

Висліл виборів у Раві Руській такий: 1 український мандат (інж. Корнило Целевич), 8 жидів і 15 поляків.

Волиняки не дістають часописів.

Оскільки усталено на підставі розмов з особами, які передплачують львівські українські часописи, в луцькому повіті не доручають їх українським передплатникам такі почти:

Полонка, Чаруків, Сенкевичівка, Торчин, Княгининок, Березолупи, Піддубці, Звірів (Арматнів), Киверці, Тростянець, Колки, Чарторийськ.

Може б відповідні чинники поцікавилися, чому згадані пошти львівської української преси не доручають передплатникам і де вона дівається.

Отворили саркофаг Ярослава Мудрого.

Як подає АТЕ, совітська влада наказала отворити саркофаг великого князя Ярослава Мудрого у підземеллі софійського собору. Антропольогічний інститут ствердив понад усякий сумнів, що у саркофагу справді находиться кістяк Ярослава, дуже добре законсервований; крім нього найдено там клейноти.

Вістка про те викликала велике враження серед населення, яке дуже шанує той саркофаг. Перед софійським собором зібралася юрба народу, але нікого не впущено до нутра.

З польської преси.

„В Польщі нема української проблеми".

Так твердить М. Свенціцький у січневому числі варшавського місячника **„Горизонти"**. Він каже, що

„не зважаючи на велику актуальність української проблеми, Европа не знає цієї проблеми, майже зовсім не орієнтується в ній", бо

„Україна, як держава — це проблема без минулого, без історії, без зачіпних точок для генетичного думання."

Нам здається, що з льогікою „думання" у автора не все в порядку. Чейже кожний розуміє, що Европа мусить знати таку европейську проблему, яка має велику актуальність. Може бути тільки сумнів, яку саме Европу автор має на думці...

Автора хвилює найбільше факт, що

„багато говорять про українську меншину в Польщі та сугерують опінії світу здогадку вагу цієї проблеми у нас (у Польщі) знає майже шілковитою мовчанкою поминають область, де українська проблема справді істнує і має свою безсумнівну питому вагу — СССР."

М. Свенціцький добачує тенденцію „локувати українську проблему в Польщі і тільки в Польщі" в тому факті, що

„найрухливіші українські чинники, використовуючи факт значного політичного лібералізму, який у Польщі в порівнянні з Совітами істнує, і далі згуртовану, хоч нечисленну українську інтелігенцію у Східній Галичині (Сх. Малопольщі), бажають на наших південно-східних землях створити свій Піємонт, випадову базу для широко закреслених незалежницьких плянів. Значну ролю відіграє також емоціональний момент, ненависть ріжних українських кол до Польщі, ненависть штучно защіплена Австрією перед кількадесяти роками."

Наслідком цього — пише далі М. Свенціцький — в европейській опінії панує переконання, що „українська проблема істнує тільки в Польщі". Ще гірше — каже автор, — що і в Польщі твориться якийсь „український міт у формі виключно польської проблеми".

Тимчасом — заявляє автор — дійсність не речить тим голосам, бо

„української проблеми в Польщі нема, є тільки проблема національної меншини, відповідне розплянування якої зовсім не тяжке."

Гадаємо, що п. Свенціцький не забарується і предложить прилюдно той свій „легкий плян розплянування української національної меншини в Польщі". Та заки це станеться, ми й так хочемо повірити йому на слово, що „української проблеми в Польщі нема". Бо Валуєви довоєнної Росії теж твердо, по маняцьки галасували, що „не было, нет і бить не может", теж з легкої руки розплющували всяких інородців та хахлів. Але п. Свенціцький мабуть не дуже покладається на історію, що є, як відомо, вчителькою життя. Нема — каже — тай годі!

Новий склад Синоду Православної Церкви.

У Варшаві відбулася під проводом митрополита Деніса сесія собору єпископів, у якій взяли участь усі владики. Вибрано новий склад Св. Синоду в такому складі: председник митрополит Деніс, члени: поліський архиепископ Олександер і волинський та кремянецький архиепископ Олексій, заступник председника: виленський архиепископ Теодозій

НІМЦІ ПІДБИВАЮТЬ ФІС.

Закопане, 12. лютого 1939.

Бенкет преси.

В суботу 11. ц. м. відбувся вечором у „Морським Оку" бенкет преси, на якому зійшлися кореспонденти різних часописів, щоб взаїмно познайомитися й погуторити при смашних закусках і напитках. Німців пізнати по тому, що вони розхоплювали пиво, а поляків по горілці. На салі панував загально товариський настрій. Після бенкету відбулися танці, які тривали до пізньої ночі.

Чому нема чеських і карпатоукраїнських змагунів?

Тут познайомилися ваші кореспонденти з представником чеської преси, від якого ми довідалися, що чехи зовсім не бойкотують змагань ФІС-у в Закопанім. Це-ж міжнародня імпреза, що її уладжує Міжнародня Лещетарська Федерація (ФІС), Польща є тільки організатором, який займається технічним переведенням змагань. Причина неприсутности чеських змагунів, та впарі з цим змагунів Карпатської України — це недостача тренінгу і змагунів. Серед умовин, що їх переживала ЧСР минулої осени і на початку зими, не було часу на тренінги і про ФІС не було часу думати.

Перший день змагань.

В неділю 12. ц. м. відбувся зїздовий біг мужчин і жінок. Вже від 4. год. ранку працювали на трасі робітники, які поправляли та підсипували небезпечні місця снігом. Траса бігу вела з Каспрового Верху на Горичковий, звідтам на Долішню Калетівку. Зокрема, трудний був кінцевий відтинок траси, на якому кількох змагунів розгін зніс із траси й кинув поміж деревця в ліс. У висліді було кілька деревець поламаних, що змагунам сталося, покищо невідомо, бо вони скоро вилазили зпоміж дерев і далі їхали, начебто їм ніщо не сталося.

Погода до год. 12. була соняшна, потім на годину появилися оловяні хмари, а на кінець засвітило знову сонечко. Температура на Каспровім —4° Ц., на Калетівках (мета) —2° Ц. Як наші читачі вже собі пригадують із спортових вісток у понеділковому числі, то перший день змагань був справжнім тріюмфом німців.

Переможець Лянчнер їхав дуже бравурно, так, що кожний глядач вказував на нього, як переможця. По цій перемозі він може себе вже вважати переможцем альпейської комбінації, тимбільше, що у сляльомі „типують" його теж на першуна. Зате несподіванкою є девята позиція Гансона (Норвегія), який кілька тижнів тому виграв зїзд у Ґарміш. У першій десятці нема Ромінґера (Швайцарія) і Куте (Франція, б. мистця світу у зїздовім бізі), які були кандидатами на першунів бігу. Про їх програну рішив упадок на найнебезпечнішім місці траси. Дуже слабо їхали поляки. Найліпший із них Чех зайняв 20. місце, Зайонц — 21.

Траса жінок трохи коротша від траси мужчин. Найкраще їхала Матісіер, та про перемогу рішає не ефект, але швидкість. Першунка Кранц їхала по мужеськи, і при цьому дуже швидко, так, що між нею і другою з черги було коло 13,5 сек. ріжниці. Як її товариш Лянчнер, так теж і вона є певною кандидаткою на першунку комбінації, бо у сляльомі, як і в зїздовім бігу вона далеко відбігає клясою від інших змагунок. Мало мужчин у світі їздить ліпше від неї. Тиха надія норвежців Шон Нільзен та найгрізніша суперниця Кранц опинились на дальших місцях.

Цей вислід є несподіванкою, бо цього року в Ґарміш вона була друга. Для лещетарства вона покинула совґарство, і тепер цього мабуть жалує. Польки випали, як і їх товариші — слабо. Вони їхали не тільки обережно, але і зі страхом, а в небезпечних місцях стримувалися.

Со—ко.

ВИБІР І КОРОНАЦІЯ ПІЯ X.

З особистих вражінь.

I.

Вибір папи відбувається за старими приписами, зібраними папою Григорієм XV. Багатства ватиканських свят та їх велич в одній хвилині наповняються смутком, — у хвилині смерти папи. В обитій чорним серпанком Сикстинській каплиці стоїть катафальк; довкола нього на високих лавках засідають кардинали. На катафальку, вкритім брокатом лежить забальсамоване тіло папи. Коло катафальку сторожать папські швайцари. Їх барвисті строї компонував іще Рафаель. У сталевих середньовічних шоломах, озброєні в галябарди, стоять непорушно. Крім швайцарів бачимо ще шляхотську ґвардію. Належать до неї члени найвизначніших аристократичних родин. У чорних ксамитних строях з золотими та срібними ланцюгами додають папській дружині достойности та поваги. А вже найбільший подив будять багатством своїх строїв т. зв. Мальтанські Кавалєри та Кавалєри Господнього Гробу, перші в червоних мундурах зі золотом, другі в білих.

Папа помер: кардинали моляться. Сикстинська капеля співає. Непроглядна юрба щораз то нових людей безнастанно пересувається попри провізорично побудоване поруччя, щоб побачити ще останній раз Голову Церкви.

На порозі Ватикану до портону з бронзи стукає вже збір кардиналів, що вибиратимуть нового папу — конклявє. Після Служби Божої з молитвою до св. Духа, щоб допоміг їм, попослудне йдуть зібрані кардинали до Ватикану, щоб почати вибір. Кардинал, державний секретар попереднього папи, управляє приготуваннями. Ватиканські кухні роблять запаси, а залежно від їх кількости люди обчисляють, чи конклявє і вибір нового папи скінчаться скоро, чи є які труднощі. Ці передбачення рідко коли виправдуються, але це не перешкоджує їм повторятися при кожнім новім конклявє. Хід голосування і нарад, кандидатур і компромісів окружений найглибшою тайною. Тільки новий папа по якомусь часі має право звільнити кардиналів з тайни мовчання і тільки такою легальною дорогою можуть нащадки згодом дізнатися, як вибрано цього або іншого папу.

Кожний з кардиналів дістає кімнату для себе і дві кімнати для двох конклявістів (капеляна і слуги). Цілу частину ватиканської палати, призначену на конклявє відмежовують від світа. Вікна в долішніх частинах і двері, з вийнятком одного входу замуровано. Вхід замкнено — ключі зложив кардинал-декан в руки маршала-князя, а перед дверми з одного і з другого боку стоїть заприсяжена папська сторожа. Вибір відбувався в Сикстинській каплиці, де перед престолом стоїть стіл для тих, що обчислюють голоси, а за престолом піч з коміном, що виходить понад дах каплиці. Якщо ніодин із кардиналів не одержав двох третин голосів, то в згаданій печі палять виборчі картки, а дим з комина звіщає народові на площі св. Петра, що вибір ще не закінчився.

У 1903. р. я мав нагоду бути в Римі і бачити власними очима вибір нового папи, покійного Пія X.

Дня 1. серпня 1903. р. відбулося перше виборче засідання, на якому кардинал Рамполя одержав 24 голосів, префект Пропаганди віри кардинал Ґотті 17, а венецький патріярх Сарто ледан 5. З огляду на рішучий протест кардинала Пузини проти кандидатури кардинала Рамполі, пять дальших виборів не дало висліду, хоч при шестім виборі можна вже було передбачити, хто буде папою. Кардинал Сарто бачучи, що чимраз більше голосів паде на його імя, прохає інших, щоб дозволили йому вернутись до Венеції. „Якщо Еміненція вернеться до Венеції, то совість не дасть нам спокою до самої смерти", була відповідь виборців. „Здоровля не дозволяє мені, щоби я взяв на себе такий тяжкий обовязок", випрошується далі Сарто, але і на це дістає тверду відповідь: „Зовсім справедливо, щоб один вмер для спасення всіх".

Ці слова зрозумів кардинал і він по 7-ім виборі 4. серпня на питання кардинала-декана дав ось-яку відповідь: „Якщо мушу сповнити цю чашу до дна, хай діється воля Божа. Вибір на папу приймаю".

Коли з балькону базиліки залунав сильний голос найстаршого кардинала-діякона: „Звіщаю вам велику радість: маємо папу, Його Еміненцію о. Йосифа Сарта, котрий приняв імя Пія X." у тій хвилині озвалися дзвони при церкві св. Петра, а за ними заграли дзвони усіх святинь цілого Риму та околиці. На Петровім престолі засів син бідного листаря з Ріезе.

Коронація папи — це властиво літурґічний акт, силою якого папа перебирає уряд над своєю столицею. Зверхнім знаком його влади є тіяра, потрійна папська корона. Цю тіяру він дістає у день коронації по Службі Божій.

Другим знаком влади папи є паліюм. Це вузька, біла вовняна стяжка з тканими чорними хрестиками, завішена на раменах, поверх церковних риз. Це знак влади митрополитів і патріярхів. Тому, що папа є патріярхом Заходу і митрополитом римської провінції, у день коронації приймає і паліюм. Папа не вживає ніякого жезла; підчас святочного походу несуть перед ним лише однораменний хрест.

До вибору останнього папи, від яких шістьдесяти літ коронація папи не відбувалася публично. Зацікавлення було загальне; ввесь Рим рад був брати в ній участь.

Дня 9. серпня 1903. р., ще навіть не стало добре на світ благословитися, як італійське військо густо обсадило площу св. Петра, аби удержати на ній порядок. Ледви брами базиліки отворено, десь у млі ока наповнила їх величезна хвиля народу, яких 60.000 осіб. Базиліка прибрана в святочну одіж представляла величавий вид; мармурові філяри прибрано в паси з кармазинового адамашку, а вся святиня повна світла. У глибині біля катедри св. Петра, бачимо прекрасний престіл для св. Отця під пишним бальдахімом, а в каплиці св. Григорія другий престіл, у пресвитерії трибуни для князів, для родини св. Отця і для найвищих достойників. Палятинська ґвардія з трудом утримує порядок серед кількадесять тисяч народу.

У базиліці очі всіх нетерпеливо звернені в сторону, звідки має надійти папський похід. У льожі над портиком появилися папські трубачі. Крізь шпалір стали перебігати відділи шпаркої сторожі швайцарів. Юрба народу переливалася то взад то вперед, загрожуючи катастрофою; чути було жалісні жіночі зойки та крики загрожених. Нараз запанувала тиша, а серед неї неначе з моздіра вистрілив віддалений гамір.

Я спрямував свій зір до входу. Церковний годинник показував 8 хвилин перед девятою. У брамі святині появився ліс галябард, які випереджували папський похід. Вкінці за появою золотого хреста шум людської хвилі змагався і зараз голоси: „Eccolo! Lui! Lui!" (Ось! Він! Він!) звіщали, що папа вже наближається.

Дивлюся — нічого не бачу. Юрба заслонила на хвилину вид на папську дружину. Нарешті появився торжественний похід. У передсінку базиліки св. Петра похід зупинився. Тут біля ювилейної*) брами поміщено престіл для папи. Тут ждав на нього кардинал Рамполя, як архіпресвитер і парох базиліки з цілою капітулою і з питомцями ватиканської семинарії. Коли св. Отець засів на престолі, кардинал Рамполя повитав його латинською промовою. По короткій відповіди св. Отця, кардинал і ввесь клир базиліки цілували св. Отця в ногу і в руку. Папа засів знову на рухомому престолі і ввесь похід рушив дальше.

О. Ст. Ковалів.

(Докінчення буде).

—o—

ДАЛЬШІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

У бірманському парляменті відбувалася дебата над питанням, чи не відложити нарад з огляду на заворушення. Підчас того хтось кинув бомбу, яка ранила 12 осіб. У Кавнпурі підчас заворушень ранено 250 осіб. Арештовано 100 осіб.

ЗА КІЛЬКА МІСЯЦІВ ВІДЖИДІВЛЯТЬ ВІДЕНЬ.

Державний комісар Гафельсберґер обговорює на сторінках „Фольксцайтунґ" стан дотепершнього віджидівлення міста. В часі прилучення колишньої Австрії до Німеччини у Відні жило 300 тисяч жидів на загальне число мешканців 1 міліон 800 тисяч. На 146.000 підприємств кругло 36.000 було в жидівських руках. Зажидівлення Відня — на думку Рафельсберґера — було наслідком вигідного географічного і господарського положення міста. Тому жиди, швидко збогатилися. Вони мали 40 відс. майна улокованого в підприємствах. Комісар стверднв, що повне віджидівлення Відня — це справа кількох місяців. Ремесло, детайлічна продаж і банковість вже віджидівлені, велика торговля і промисл віджидівлені вже на більше як 35 відсотків.

*) Porta santa, одна з пяти брам базиліки св. Петра є т. зв. брамою ювилейною; вона завсіди замурована, отверта тільки в часі великого ювилею, що 25 літ. Тоді серед врочистого обряду папа валить мур, який замикає браму і від тої пори цілий рік брама стоїть настіж.

Склад першого сойму Карпатської України.

Карпатоукраїнська преса подає склад новообраного сойму, зазначуючи звання поодиноких послів:

1) о. д-р Августин Волошин;
2) Юлій Ревай;
3) д-р Юлій Бращайко, адвокат;
4) д-р Михайло Бращайко, нотар;
5) Іван Гріга, хлібороб;
6) о. Адальберт Довбак, духовник;
7) д-р Микола Долинай, лікар;
8) д-р Мілош Дрбаль, адвокат;
9) Августин Дутка, суддя;
10) Іван Ігнатко, хлібороб;
11) д-р Володимир Комаринський, адвокат;
12) Іван Качала, залізничник;
13) Василь Клемпуш, торговець;
14) Степан Клочурак, урядовець;
15) Василь Лацанич, учитель;
16) Микола Мандзюк, учитель;
17) Михайло Марущак, господар,
18) інж. Леонід Романюк, урядовець;
19) Грігорі Мойш, священник;
20) Дмитро Німчук, директор;
21) інж. Антін Ернест Ольдофред, державний підсекретар;
22) Юрій Пазуханич, інспектор;
23) Іван Перевузник, земледілець;
24) Петро Попович, земледілець;
25) Федір Ревай, директор друкарні;
26) д-р Микола Різдорфер, лікар;
27) д-р Степан Росоха, урядовець;
28) о. Юрій Станинець, парох;
29) Василь Шобей, господар;
30) Августин Штефан, начальник міністерства освіти;
31) о. Кирило Фазекаш, катехит;
32) Михайло Туляк, редактор.

—o—

Перед другою подорожею сенатора Берара до Бургосу.

У Парижі сподіються, що на нинішньому засіданні уряд рішить знову вислати сен. Берара до Бургосу. Його завданням буде розв'язати низку економічних питань, зокрема щодо французької закордонної торговлі. Крім того він відбуде наради над ліквідацією питання утікачів.

ЄГИПЕТ ВИЗНАЄ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД?

З каїрських добре поінформованих кол твердять, що Єгипет визнає в найближчому часі національну Еспанію.

НЕМА ЧИМ ПРОХАРЧУВАТИ КАТАЛЬОНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

Французька влада стрічає труднощі у прохарчуванні та приміщенні військ, які воювали в Каталюнії в околиці Кампредону і нараз перейшли кордон. У Пра і Арль утворено низку нових таборів

Британська інтервенція у справі окупації Гайнану.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТРТОРПЕДОВЕЦЬ НА ВОДАХ ГАЙНАНУ.

Британський амбасадор у Токіо відвідав мін. Аріту та виконав демарш у справі японського десанту на Гайнані. Аріта відповів подібно як французькому амбасадорові: що Японія не має імперіялістичних плянів супроти Гайнану і виконала десант лише зі стратегічних оглядів.

Америка також проявляє велике заінтересування положенням на Гайнані. З Гонкону вислано на Гайнан америк. контрторпедовець, що має дати поміч американським громадянам і провірити ситуацію.

ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ ФРАНЦІЯ ЗАНЯЛА ЗАЛІЗНИЧУ ЛІНІЮ КИТАЮ.

Провідних правої французької „суспільної партії" Доріо пропонує на сторінках свого органу „Ліберте", щоб Франція у відповідь на японську окупацію Гайнану заняла китайську залізницю Ганой—Юнанфу, що веде до франц. Індокитаю. Та лінія збудована за французькі гроші.

2 ЖЕРТВИ ОКУПАЦІЇ ГАЙНАНУ.

Як інформують з японських джерел, під час десанту на Гайнані згинуло лише 2 японців і 2 ранено. Китаські втрати були куди поважніші: 250 убитих і 90 полонених.

АРЕШТУЮТЬ ЯПОНЦІВ У СІНҐАПУР.

Англійська влада перевела в Сінґапур численні арештування серед тамошніх японців, здебільша під замітом шпигунства. На японський демарш у цій справі англійська влада досі не дала відповіди.

Українка.

БЕЛЬҐІЙСЬКА ПРЕСА.

„Ля Сіте Нувель" з 7. II. обговорює у статті „Тертя в осі" здогадні розходження італійської та німецької політики у справах середущої та південно-східної Европи, зокрема у справі Карпатської України. Це досить пізний рефлекс тієї дискусії у зацікавленій пресі, яка свої протиукраїнські пляни пробувала будувати на неіснуючім противенстві між Італією та Німеччиною.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Ль Момент", букарештенський щоденник, містить у числі з 7. II. велику кореспонденцію з Праги Яроміра Іраска п. н. „Положення в Карпатській Україні напередодні виборів".

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Ґренцботе" (Братислава) з 11. II. приносить телеґраму з Хусту про оснування „Товариства боротьби з большевизмом" і повідомлення про заяву мадяра — графа Естергазі, що мадяри голосуватимуть у виборах проти українського списку.

„Дайтше Рундшав" з 12. II. містить: кореспонденцію з Варшави про відносини між Польщею та Мадярщиною (у звязку з питанням, чи домагання спільного кордону між цими державами ще актуальне); крім того приносить заклик ґен. Пріхалі до чеських виборців голосувати на український виборчий спис.

В **„Дайтше Рундшав"** з 14. II. поміщена п. н. „Національна перемога в Карпатській Україні" телеґрама Німецького Інформаційного Бюра про вибори в Карпатській Україні. В телеґрамі підкреслено, що українське населення виправдало довіря проводу. Значний відсоток „ні" голосів у Хусті — це жидівські голоси. Німецькі села голосували масово; в Кеніґсфельді віддано 99,5 відсотків голосів на український спис.

МІНІСТР БОННЕ НЕ ЇДЕ ДО БЕРЛІНА.

У понеділок розійшлись були поголоски, що мін. Рібентроп запросив мін. Бонне на консультацію, передбачену у недавно заключеному пакті. У французьких поінформованих колах заперечують цю вістку — такої подорожі ніхто не брав під увагу.

—o—

ҐІТЛЄР У ГАМБУРҐУ.

Ґітлєр приїхав до Гамбурґа на святочне спущення на воду нового панцирника. Разом із ним приїхав шеф адміралїції адм. Редер, мін. Рібентроп, шеф пресового бюра Дітріх та кількох віцеміністрів. Марш. Ґерінґ приїхав окремо. По дорозі Ґітлєр спинився у Фрідріхсруґ та зложив вінок на мавзолею Бісмарка.

Э Б. ЄЙТС З

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Та жінка либонь пробувала відповісти на його питання і він дочув кілька слів, що нагадували високі, весільні, низькі та сумовиті тони закоханих птахів. На другий день під вечір, коли посутеніло так довго прохожувався з довгою палицею по узліссі зруба аж знову вбив одного лилика. Тієї ночі він бачив і чув Кліону ще виразніше. Він заслухався у преріжні нюянси пташиних голосів, чув, як їх ноти бються під найвищим склепінням і як знову падуть нижче, ніж оця спустошена земля, де Орхіль жене свої залізні ріжнокопитні олені. Ввесь той час Овен сильно журився, що наробив так багато клопоту великій пані задля справ, що і так не цікавили нікого з людей.

Так минув тиждень. Одного дня так задумався, що худоба, яку доглядав зайшла в ячмінь, а заки зібрав її до купи давно минув час на його звичайний відпочинок. Був перетомлений, мав розхитані нерви від неспокою та горівки і на кожний звук тремтів. У хаті ляг у крісло і глибоко заснув, поки не почув у кімнаті якийсь шелест. Прокинувся і побачив прегарну жінку у блідо шафраневій сукні, що приглядалася слідам своїх ніг на попелі. Оця сцена нагадала йому всю журбу та клопоти, яких зазнав через жіноцтво і майже крикнув: „Жінко! чого ти тут хочеш?!"

Звернула до нього личко з такою людською ніжністю та всміхнулася устами, що мали в собі так багато земної крови, що не піднав у ній безсмертної із своїх недавніх мрив.

Вона сказала до нього пестливим голосом:

— Ти кохав мене завсіди, більш як власну душу і шукав ти мене скрізь і в кожному предметі, не знаючи, що мене шукаєш. Ось тепер приходжу до тебе прибравши смертельну поволоку, щоб поділити з тобою твоє горе.

Побачив, що це справді була Кліона з Морської Хвилі, але така ріжна, що всі хвилювання, яких зазнав через жінки і ввесь гнів на них стягнули тепер муром між ним і нею. Кричав: „Жінко, йди геть звідсіля! Досить маю жінок! Жінки знудили мене! Життя знудило мене!"

Підійшла до нього поклавши руку на його рамени і прошепотіла:

— Дам тобі мир і спокій, твої дні будуть тихі і постаріюсь при тобі. Чи не бачиш, що я кохала тебе завсіди?

Голос її заломався: — Я покохала тебе від тої ночі, коли я побачила тебе на Сірому Окопі, як ти перекидався з боку на бік без сну, бо вогонь твого серця не давав тобі відпочити. Кохаю тебе, бо ти суворий і пристрасний, добрий і злий, а не млявий, як хвиля або карлики. Це я піддала тобі думку про Ліявольську Книгу, я впустила крізь піввідчинені двері лиликів, а тепер тільки бажаю постарітись при тобі, мій коханий!

Її пристрасть розлютила його. Він відштовхнув її від себе з вигуком: „Я не тебе кохав, а жінку з роду Карликів і широкими кроками підійшов до виходу.

Але тепер вона розгнівалась і він почув її голос, в якому таїли звучала музика:

— Овене Ганрагане Рудий! ти так часто дивився на земний пил, що коли заквітла Тровнда, то її теж уважаєш тільки за коліровий пил. Та тепер я вже кидаю на тебе прокляття: відтепер бачитимеш Тровнду скрізь, у склянці пива, в оці жінки, у метелиці примар і хоч будеш пробувати підійти до неї — завсіди даремне і невгасний вогонь горітиме завсіди у твоїй голові, у твоїх ногах і руках. Терпіння терпінь нависне над тобою, Ганрагане Рудий!

Світало вже, бліда зелень підходила вже до східнього неба, а Ганраган дивлячись на це затремтів, якби щось загорілось у його серці.

Опівночі вертався до хати. Вітер дув страшенне, а він сильно пяний ледви вертався, спотикаючись раз-у-раз. Обмацював двері, шукаючи їх, але їх не було. Не було теж одвірків. Уся хата десь пропала, тільки її частини лежали розсипані по полі, а вихор розкидав солому зі стріхи. Йому здавалось, що якісь слабі, але пронизливі голоси щось бурмочуть серед заверюхи і що був би зрозумів їх, якби був тверезий.

Оглянувся довкола непевно і побачив Книгу, яка лежала серед згарищ його хати, при саміській ватрі. Підніс її і засунув у кишеню. На другий день продав її ворожбитові з Великої Криниці оповівши, що йому трапилось через неї і переконавши його, яку він славу здобуде серед людей. Люди, — переконував чарівника — яким чарівниці забирають масло, напевне не будуть уже звертатись до нікого, щоб його дістати назад чарами, а тільки до нього. Ворожбит дав йому за книгу тримісячне порося. Овен Ганраган вимінив зараз порося на пиво, бо мав велику спрагу, а на підпитку бачив речі, яких не міг бачити навіть у снах.

На найближчу неділю парох у церкві скартав його прилюдно з проповідниці, заявивши, що його хату звалив гнів божий, а не злі духи, як це оповідали дурні. Пізно вночі гурт людей почав шукати за ним. Його знайшли, як лежав перепитий при комині своєї хатини без даху. Непритомного вибили палицями і покропили святою водою, положили на віз і вислали поза кордони найближчого графства.

(Далі буде).

З природи і життя.

Чарівні образи будуччини людини.

Багато людей письменників та вчених, реалістів і фантастів намагається змалювати цікавий образ майбутнього життя людини. М. ін, англієць Р. Кальдер у своїй книжці на цю тему займався недавно справою вигляду міст будуччини. Він сподівається, що вже невдовзі нпр. у 1960 р. міста та мешкання людини виглядатимуть зовсім інакше, ніж сьогодні. Вони будуть дуже комфортові. У кожному великому домі буде все — домівка, крамниця, бюра, ресторани, гімнастичні салі, літні та зимові сади, місця до осіду літаків. У домах близької будуччини пануватиме штучний клімат і підчас непогоди світитиме штучне сонце. Мури будуть ізольовані і вглитатимуть галас. До середини домів доплитиме через спеціяльні фільтри очищене з пилу та заразнів повітря, відповідно до пори року огріване, холоджене чи звогчуване. У гарячім кліматі під рівником буде у кожному домі штучна совганка, під бігуном соняшні пляжі.

Стелі кімнат будуть зі шкла освітленого надфіолетним світлом, кімнати будуть мати стіни прикрашені фресками з чудовими сценами з природи, лісами чи морем у сяйві місяця і т. п.

Вугілля — нове джерело багатства.

Майбутне відкриє перед нами також нові джерела енергії та багатства. Вже тепер маємо сирівці, в яких дрімають можливости як нпр. вугілля. Кальдер порівнює сьогоднішний примітивний ужиток вугля як палива до їдження пшеничних колосків замість хліба. З фенолів — хемічного продукту, що походить зі смоли, змішаних з папером, деревом чи металем можемо мати твердий лискучий матеріял, що може бути вжитий до будівництва. Він твердіший та більш ефектовний від цегли, його можна барвити на всі коліри веселки. З вугілля можна добути живицю таку прозору, як скло, — також волокна на тканини, перфуму із запахом рожі, ясмину; помаранчевого квіту і т. п. В останніх часах учені відкрили у вугіллі субстанції, що надаються до їжі. Хто зна, кажуть дослідники, чи в майбутности не повстануть цілі синтетичні міста з вугілля, де всі предмети — доми, автомобілі, літаки, одіж і пожива будуть вугляні. А як мешканцям не буде подобатися місто, жартує Кальдер, можна його буде розбити на кусні вибуховими матеріялами, що також походять з вугілля.

Нова людина.

Дослідники над вітамінами та їх впливом на життя і здоровля людини у науковій робітні в Айгефільд кажуть, що наука про ті таємничі складники нашої поживи має ще перед собою багато незнаного. Вони кажуть, що відповідна віджива і організм засоблюваний властивими вітамінами дасть змогу згодом виховати нову людину, яка буде ріжнитися від сьогоднішньої вищим ростом (пересічно на 5 ц.). У „новій людині" житиме довше душа дитини, — час молодости буде продовжений, бо дозрілий вік приходитиме пізніше. Новий чоловік буде сильнішний духом і тілом, більш відпорний проти всяких недуг, а психічно буде почувати себе щасливішим та не піддаватиметься журбам і клопотам.

На сторожі того стану здоровля громадян стоятиме, каже Кальдер, держава. Вона виправлює приписові норми відживи, головно під оглядом кількости та якости вітамін. Поживою людей майбутности будуть консерви.

Таким чином держава при помочі фахівців від відживи матиме вплив на здоровля та розвиток людини.

Невидні вороги людини.

Щодо людського здоровля д. має Кальдер, що найближча будуччина принесе розвязку дослідів над т. зв. вірусами. Вірусами називаємо заразні деяких недуг, які є такі маленькі, що не можна їх побачити навіть найсильнішими знаними досі мікроскопами; вони переходять навіть через плитку порцеляни, якої пори мають промір двотисячної міліметра. Від висліду дослідів над вірусами залежить переможення таких недуг як грипа, недуги з „простуди", шкарлятина.

В останніх часах винайдено дуже сильні мікроскопи, в яких під 3000-им побільшенням заразні є такі малі як головки від шпильки. Треба би взяти 100 біліонів тих заразнів (100,000.000,000.000!), щоб покрити ними простір 1 сотика. В останніх часах вдалося їх навіть сфотографувати спеціяльним апаратом, що з неймовірною прецизією 1/400.000 цм. фотографує ті неймовірно малі заразні. Віруси є причиною смерти такої великої кількости людей, як ніяка війна. В самій Англії вмирає річно з причини хвороб, викликаних вірусами яких 100 тисяч осіб. Сама простуда коштує Англію більше ніж її буджет міністерства здоровля. Таксамо в Індії підчас епідемії грипи згинуло більше людей ніж у часі світової війни. У своїх мріях про близьку будуччину бачить Кальдер також і перемогу над вірусами — тими найменшими ворогами людини.

Зелена городовина і цукрівниця.

Одною з найважчих недуг є цукрівниця (цукриця). Вона полягає на тім, що організм людини через брак гормону інсуліни, що є причиною тієї недуги, не вспіє затримати цукру, який дістає в поживі з цукрово-мучних страв, тільки викидає цукор назверх зі сеччю. Наслідком того людина скоро тратить на тілі і на силах. Рівночасно в організмі людини витворюються через неправильний розпад цукру шкідливі кваси, як нпр. ацетон, що затроюють недужого і можуть стати причиною його смерти.

Тому не диво, що лікарі шукають раз-у-раз нових способів боротьби з цією загрозливою недугою, яка дотого стає щораз частіша. Найважнішим ліком, що дозволяє недужому жити довгі роки не відчуваючи майже недуги є гормон інсуліни, яку лікарі впорскують йому під шкіру замість недостатнього природного. Крім того має значіння відповідна віджива недужого.

В останньому році подали французькі лікарі цікаву вістку про цілющий вплив зеленої городовини на хід недуги. Вони стверджували, що пацієнт уживаючи зеленої городовини зменшував сильно кількість цукру у сечі та крові. Також збільшувалася вага худощавих недужих. Одначе така городинна дієта давала добрі вислід тільки у лекших випадках недуги, при якій водночас впорскували інсуліну.

Цілющий вплив зеленої городовини пояснюють французькі лікарі зменшенням кількости мяса, товщів, білка, кількістю вітаміни Б і алькалічних солей у зеленій городовині. Крім того має тут додатній вплив те, що при городинній дієті організм недужого не є перекормлений і тому має змогу відновити витворювання конечного до життя гормону-інсуліни

ч. 21/20
3—3

З чудес техніки.

Гірський захист з алюмінію.

Одним із чудес сьогоднішної техніки є гірський захист під самим верхом, найвищої гори в Альпах і в Европі — Мон-Блян (5807 м.). Згаданий захист вибудували у літі 1938 р. Досі туристичні прогульки на найвищу гору Европи відбувалися так, що із затишної долини Сен Жерве туристи їхали линовою залізничкою на висоту 2600 м. Звідтіля по трьох годинах тяжкого підходу під гору, туристи заходять до схоронища, ночують там. Зранку по пяти годинах маршу виходять на верх гори Мон Блян, де з висоти 5807 м. над рівнем моря оглядають величну панораму Альп, що лежать у їх стіп.

У літі збудували друге схоронище під самим верхом гори у віддалі всього 500 м. від нього. Причиною будови цього захисту була потреба захисту перед бурями, що часто шаліють під самим верхом Мон-Блян і загрожують туристам „білою смертю".

Інжиніри не могли вибрати іншого місця під будову захисту, бо верх гори покритий грубими покладами вічного снігу. Тільки під самим верхом у віддалі 500 м. вони знайшли малу платформу розмірів 5,5 × 7,5 метра. На такій малій підставі збудували захист у формі двоповерхової вежі. Друга трудність при будові схоронища полягала на доборі матеріялу на стіни. Дерево не входило навіть під увагу. Бетон також ні, бо на верху Мон Блян нема каміння ні піску, ні води, яку треба щойно топити зі снігу.

Будівничі цього оригінального захисту, найвище збудованої будівлі в Европі, ужили до будови захисту — металю. Вибрали дуралюміній, що має всі цінні прикмети як легкість, тривкість і великий опір на тиск повітря, а це дуже важне, бо вітри під верхом Мон Блян дують з шаленою силою 400 кг. на кв. метер, себто зі силою 11 тисяч кг. на одну стіну захисту.

Цілий захист-вежу збудували властиво в долині, а на гору винесли тільки складові частини і змонтували. Характеристичне, що поодинокі металеві частини захисту не могли бути тяжчі ніж 70 кг., бо останній відтинок дороги мусіли робітники йти пішки і двигати будівельні матеріяли на плечах. При будові партеру захисту треба було його виповнити 15.000 кг. граніту і відламків скал, щоб вітер не міг ще невикінченої будівлі перевернути. Найтруднішою працею було складання даху, бо найменша навіть неосторожність могла скінчитися упадком робітника у пропасть глибоку на 300 м.

В середині захисту на загальній салі є 24 ліжок. Ліжка, столи, крісла і стори зроблені з дуралюмінію, — подушки, матраци і ковдри зі спеціяльної азбестової маси. Освітлюють і огрівають кімнати захисту згущеним газом, що знаходиться у спеціяльних бутлях.

Рідна Школа має поверх 105.000 членів. Подбаймо, щоб це число збільшилося в 1939. р. вдвоє — Зголошуйтесь і вплачуйте членські вкладки до приналежних Кружків РШ, а де їх нема, то просто до Головної Управи РШ у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова ч. 12.

Ревматизм і малярія.

Кілька англійських лікарів перевели недавно цікаві спроби лікування затяжного ревматизму суглобів (що тривав уже 2—3 роки) малярією. Нема тільки вісток про лікування свіжих випадків ревматизму малярією, бо свіжо недужі пацієнти не хотіли піддаватись такій спробі. Автори методи подають, що у всіх випадках лікування затяжного ревматизму суглобів защіпленням малярії вислід був добрий. Вже по 3—4 нападі малярії уступали опухи суглобів та болі. На жаль, з вийнятком двох пацієнтів, у всіх лікованих цією методою виступив наворот недуги вже до 4—5 тижнів по закінченні лікування малярією. Тільки в однім випадку по лікуванню малярією, ревматизм, що тривав 4 місяці, уступив без сліду. Одначе і у випадках навороту ревматизму стан недужого загальний і стан недужих суглобів був значно ліпший, ніж перед лікуванням малярією.

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельгійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

Перше засідання карпатоукраїнського сойму з початком березня.

Сьогоднішня чеська ранішня преса пише, що перше засідання Карпатоукраїеського Сойму відбудеться з початком березня ц. р., знаачить найдалі до місяця — згідно конституційними постановами — після виборів.

—o—

Чи в Бельгії буде уряд національної єдности?

ЧОМУ ЖАСПАР НЕ СТВОРИВ УРЯДУ?

Причиною невдачі Жаспара у творенні нового бельгійського уряду було непримирене становище соціял-демократів і фламандської опозиції. Фламандці не хотіли погодитися з проектами Жаспара, щоб у кабінеті був тільки **один їх представник як теж противилися тому, щоб теку міністра закордонних справ перебрав б. міністр війни Дейвіс. Затяжна кабінетова криза викликала в Бельгії важне становище.**

—o—

Ніхто не є більше гідний як перший творець Райху.

ЩОБ ЙОГО ІМЯ НОСИВ НОВИЙ КОРАБЕЛЬ.

У вівторок в корабельних верстатах у Гамбургу відкрилося торжество спущення на воду найбільшого німецького воєнного корабля „Бісмарк". Взяли у ньому участь канцлер Гітлер, головний командант воєнної фльоти адмірал Редер з адміралами й віцеадміралами, багато генералів, представники уряду і багато партійних достойників з 50-тисячною масою народу. Хрестною мамою корабля була внучка Бісмарка п. фон. Левенфельд.

Привитаний невгавними овоціями канцлер Гітлер виголосив промову, в якій сказав, що з приходом націоналістів до влади почалася ера відбудови німецьких збройних сил. Рівночасно з відбудовою армії та летунства йде відбудова воєнної фльоти. І коли тепер спускають на воду новий воєнний корабель, то можна його назвати тільки іменем Бісмарка, першого творця Райху: вояки і старшини, що служитимуть на цьому кораблі повинні виявитися гідними імени Бісмарка і на випадок потребн піти за його прикладом.

„Бісмарк" — перший 35-тисячтоновий воєнний корабль Райху. Досі викінчено і віддано до служби три воєнні кораблі: „Гнайзенав" і „Шарнгорст" (оба по 26 тисяч тон) та „Прінц Еьген".

ПОХОРОН ПАПИ ПІЯ XI.

У вівторок у 16-тій годині відбувся в церкві св. Петра торжественний похорон Пія XI. На похорон запросили членів дипльоматичного корпусу, акредитованого при Апостольській Столиці, римський патриціят і групу молоді з Дессіє, міста, де уродився папа. У хвилині, коли почався похорон церкву замкнули.

Трумну з тілом Святішого Отця папські гвардисти перенесли на своїх плечах з каплиці Найсвятішої Евхаристії перед головний вівтар, окружений двома рядами папської гвардії. У проводі жалібного походу, що йшов головною навою, несли хрест, за яким ішов хор питомців ватиканської семинарії. За хором ступала капітула базиліки. Трумну окружали кардинали і пралати.

По відправі похоронного обряду склали у стопах померщого його життепис, списаний на пергаміні і замкнений у поздовжній оловяній скрині. Потім замкнули три трумни і запечатали їх гербами Пія XI, кардинала-камерлінга і майстра папського двора. З черги відчитали акт замкнення трумн і життепис папи. В цьому життеписі, написаному латинською мовою, обговорено головні чини Пія XI, підкреслено його місійну акцію і розвиток взаемин Ватикану з поодинокими державами, особливо лятеранський договір, яким заключено згоду з Квірналом. До першої трумни вложили ватиканські монети з часів Пія XI.

Після богослужби перенесли трумну до ватиканських печер, що знаходяться в північній частині базиліки св. Петра. Ці печери мають два входи: один по східньому і другий по західньому боці гробу св. Петра. Ці підземелля творять комплекс саль і коридорів, що частинно відповідають навам старовинної церкви св. Петра. В цих гробах спочивають м. і. тіла Боніфатія VIII, Інокентія VII, Інокентія IX, Урбана VI, Миколи III, Юлія III, Павла II, Пія III і Венедикта XV.

Мощі Пія XI поховали згідно з його завіщанням у південній наві недалеко від гробу Пія X.

КІЛЬКО КОШТУЄ ВИБІР ПАПИ.

Комісія трьох кардиналів, що займається підготовою конкляве, устійнила прелімінар видатків, звязаний з організацією вибору нового папи. Цей прелімінар сягає близько 2 міліони лірів.

ВЕРИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ КОНКЛЯВЕ.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. У вівторок рано зібралася в салі консисторії генеральна конгрегація кардиналів. Конгрегація іменувала верифікаційну комісію, що займеться перевіркою титулів і приявіщ членів конкляве як теж допоміжного персоналу, який допустять до конкляве. В склад тієї верифікаційної комісії входять кардинали Тедешіні, Піццардо і Йоріо

Протижидівська акція в Чехо-Словаччині.

Одночасно з уведенням у життя законів про виселення жидів іде систематична протижидівська акція в Чехії та в Моравії у відношенні до тих жидів, які формально під згадані закони не підпадають. В інспірованій урядовими колами пресі підкреслюють, правда, що Чехословаччина, яка як основну засаду свого нового ладу прийняла християнську етику, не може розвязувати жидівської проблеми згідно з теорією расизму, але з проявів, які тій акції товаришать, можна зробити висновок, що розвязка жидівської проблеми в Чехословаччині не відбіжить від німецького зразка.

В останньому часі чеська влада розіслала до всіх професорів і вчителів високих і середніх шкіл квестіонарі, в яких учителі під словом чести мають ствердити, чи хтось з їх предків не був жидом. На підставі отриманих даних мають перевести персональні зміни в чеському шкільництві.

Араби домагаються незалежности Палестини.

Льондонська конференція у справі Палестини стануда перед новими трудношами. Представники арабів домагаються незалежности Палестини, спираючи своє домагання на кореспонденції Мек-Магона з королем Геджасу Гуссейном з 1915-го року, в якій Мек-Магон обіцяв за поміч Англії проти турків незалежність для всіх арабських земель. Англійський уряд стоїть на тому становищі, що Палестина не входить тут у рахубу, бо вона належала тоді до Сирії, а обіцянки Мек-Магона торкалисъ тільки арабських територій.

Єрусалим. Від хвилини, як у Льондоні почалася конференція „круглого стола", в Палестині полягло 14 арабів, 5 жидів та 1 англієць і було ранених 13 арабів, 11 жидів та 3 англійців.

У вівторок внаслідок вибуху міни на гостинці Акре-Сафад згинув один англійський воєк і двох дістало рани. Араби застрілили жидівку в Гайфі й поранили двох жидівських форналів. В околицях Єрусалиму арабські партизани стягнули з людности за минулий тиждень 200 фунтів штерлінгів.

Б міністр Пєрльот творить новий уряд.

Король відбув довшу розмову з б. міністром Пієрльотом, членом католицької партії, і доручив йому створити новий уряд. Пієрльот прийняв доручену йому місію.

У розмові з журналістами Пієрльот заявив: „Намагатимуся створити уряд, що тішився б довірям краю. Коли ви такий уряд називаєте урядом національної єдности, то я можу намагатися створити саме такий уряд, спертий на трьох партіях. Але звертатиму передовсім увагу на людей, не на партії.

Губерт Пієрльот є сенатором католицької партії з округи Арльон і має тепер 55 літ.

—o—

У КЛАЙПЕДІ НЕ СВЯТКУВАТИМУТЬ РОКОВИН НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЛИТВИ.

КОВНО. У звязку зі святом 21-их роковин незалежности Литви, що припадає 16-го лютого, директорія клайпедського краю видала розпорядок, що того дня тільки у школах з литовською мовою навчання не буде науки. В німецьких школах буде правильна праця. Таксамо будуть чинні автономні уряди. Це трапляється перший раз, що клайпедський край не святкуватиме роковин 16-го лютого.

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ БАЛКАНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Під кінець цього тижня до Букарешту приїдуть міністри закордонних справ Туреччини, Греції та Югославії, щоб взяти участь у конференції балканського порозуміння, яка почне свої наради в понеділок 20-го лютого.

МУСОЛІНІ НЕ ВИГОЛОСИТЬ ТЕПЕР ПОЛІТИЧНОЇ ПРОМОВИ.

Рим. Добре поінформовані кола запевечують чутки, що Мусоліні виголосить 19-го лютого політичну промову в Торіна.

—o—

СОТНІ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА ДОЗБРОЄННЯ.

ВАШИНГТОН. Палата послів почала радити над програмою дозброєння, яку зголосив президент Рузвельт і для якої здійснення треба буде нових кредитів на суму 376 міліонів долярів. Ця програма передбачує додатково будову 3000 літаків та скріплення фортифікацій у панамському каналі.

Зі сойму.

БУДЖЕТОВА ДЕБАТА.

На засіданні повного сойму, що відбулось у вівторок, йшли наради над буджетами: президента держави, сойму та сенату, президії ради міністрів і міністерства заграничних справ.

Живіша дискусія була над буджетом президії ради міністрів. Між іншими промовляв з т. зв. групи незалежних пос. **Штох**, якого промова викликала живу реакцію ріжних послів та премієра Складковського.

Пос. Штох висловив думку, що **не можна вживати адміністрації до важкої політичної роботи**, бо це підважує її авторитет та утруднює їй виконувати її властиві обовязки. Далі промовець закинув президії ради міністрів, що не доцінює жидівської справи і **не пробувала навіть розвязати українську проблєму.** „Нічого дивного, — говорив пос. Штох — що президія ради міністрів не може розвязати проблєм, які чекають, бо сягнувши до початків створення кабінету, можна зробити порівняння, що президія ради міністрів виступила до акції в такому складі: віцепремієр Кватковський, то сильна артилерійська група, що рушила на фронт під охороною слабої стежі піхоти і з місця почала інтензивну діяльність. В часі акції команданти вілтників починають алярмувати, що артилерія не має досить сильної ослони від політичної акції стежі. Нічого дивного, стежа такої ослони не могла і не може дати і це слаба сторінка акції цілої президії ради міністрів. У висліді своєї промови я повинен зголосити заяву недовіря, але не зроблю цього. Урядовий табор виграв усі свої найкращі карти і я боюся, що при поведінці того табору зміна на становищі премієра могла би вийти тільки на гірше".

—o—

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ В НЕМИРОВІ.

В Немирові, повіт Рава Руська, не було голосування при виборах до міської ради, бо зголошено тільки одну виборчу листу, з якої українці дістали 3 мандати, поляки 4, жиди 5. Міська рада в Немирові складається з 12 радних.

З організації вчительства українських приватних середніх шкіл.

1. лютого ц. р. відбулося загальне зібрання вчителів українських приватних середніх шкіл, зорганізованих у Краєвій Секції при загальній організації вчителів середніх і вищих шкіл „Учительська Громада", так, що члени Секції є заразом членами Т-ва „Учительська Громада". Проводив нарадам голова організації проф. Гриць Микетей. Це вчительство обіймає 22 українські приватні середньошкільні заведення; 12 загальноосвітніх середніх шкіл (гімн. і ліцеїв) та 2 середні фахові школи (купецькі гімн.) Т-ва „Рідна Школа": 3 загальноосвітні сер. школи (гімн. і ліц.), 1 захоронкарську семінарію та 1 сер. фахову школу (кравецьку гімн.) СС. Василіянок, 1 сер. загальноосв. школу (гімн. і ліцей) Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, гр.-кат. Малу Семінарію у Львові та 1 сер. фахову школу (кооперативний ліцей) Р. С. У. К. Українських державних середньошкільних заведень є всього 6; пять загальносвітніх (гімн. і ліцеїв та один рільничий ліцей у Черниці.

До організації вчительства українських приватних середніх шкіл не належать досі, на жаль, учителі двох українських прив. середніх шкіл (гімн. і ліцеїв) на Волині: в Луцьку й Рівному.

На загальне число членів Т-ва „Учительська Громада" 491 організація учителів прив. українських шкіл начислює 276 членів, так, що на вчителів українських держ. шк. та емеритів припадає 215 членів.

З діяльности Ради Секції довідуємося, що головною її журою були справи ідеольогічного та професійного характеру.

1. Досі службовий правильник, який нормує права й обовязки вчительства крім Т-ва „Рідна Школа" впровадила тільки Митрополича Шкільна Рада для своїх шкіл на терені львівської архиепархії; зате не мають ніякого службового правильника середні школи СС. Василіянок у станиславівській і перемиській єпархії та Український Інститут для дівчат у Перемишлі.

2. Вчительство українських прив. середніх шкіл дістає пересічно 50—60% платні вчителів державних шкіл.

3. Стверджено застрашливий упадок фреквенції нашої молоді в загальноосвітніх ліцеях, так, що гороскопи щодо числа майбутніх студентів у високих школах представляються дуже сумно. (Всіх хлопців і дівчат в українських загальноосвітніх ліцеях 165!!!). Над українським громадянством зависла загроза, що воно буде в близькій майбутности позбавлене інтеліґенції з вищою освітою. Пособляє дещо цьому злу фальшиво зрозуміле гасло фахової освіти з одного боку і матеріяльна скрута нашого громадянства, головно селянства, з другого боку. На цю справу повинно звернути увагу наше громадянство й українська преса.

4. Обговорено також справу розпорядку шкільної влади, що польську мову й історію також в українських **приватних** середніх школах мають викладати вчителі-поляки. Цей розпорядок відбивається на вчителях українцях не тільки з ідеольогічно-морального боку, але тако ж і з професійного, поглиблюючи ще більше безробіття в рядах українського вчительства.

5. Обговорено ще м .ін. справу проєкту державної праґматики для вчителів прив. середніх шкіл, який задумують внести на порядок нарад сойму польські вчительські організації.

6. До нової Ради увійшли: проф. Микетей Гриць, голова; Коструба Петро, заст. гол.; Матіїв Мельник, секретар; члени: Литвиненко Надія, Каменецький Юл.; заст. членів: д-р Лев Василь і Любинецька Фалина. До Головної Ради Т-ва „Учительська Громада" делеґовано: проф. Гриця Микетея й інсп. д-ра Маркіяна Терлецького; до шкільної комісії в „Рідній Школі" проф. Кордубу Петра і проф. Кострубу Петра. В Головній Управі Т-ва „Рідна Школа" заступають учительство українських прив. сер. шкіл: проф. Гриць Микетей і д-р Яким Ярема.

—o—

В першу річницю смерти
бл. п.
СОФІЇ СТЕФАНІЇ З МОРАВСЬКИХ
КАБЛАНОВОЇ
дружини пароха Бокова
відправиться поминальне Богослуження в церкві св. Петра і Павла у Львові дня 16. II. 1939 в год. 6.30 і в церкві парохіяльній в Бокові.

Що писало „Діло" 50 років тому

Субота, 16. лютого 1889.

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ СОЙМОВИХ ПОСЛІВ.

„З давніших послів руського клюбу покійний Качала мало міг брати участи в працях з причини недуги; о. Мандичевський також з тої причини часто не бував у соймі; найчасніше забирав слово д-р Антоневич, особливо в перших чотирьох роках. З нових послів промовляли особливо пп. Романчук і Січинський, рідше п. Ліннинський. Мале число руських послів, а між ними мале число бесідників мусіло бути і причиною, що не при кожній нагоді висказано було все так, як цього треба би бажати. Але взагалі треба признати, що це діялося тільки виняткова".

БОЛГАРСЬКИЙ КНЯЗЬ ФЕРДИНАНД.

— як кажуть — дуже добре схарактеризував своє становище в Болгарії. А саме він так сказав про себе: „Я тут для Европи мов та блоха, що кусає в такім місці, де не можна почіхатися". Сі нон е вере, я бен тровато.

ПРО БАРОНІВНУ МАРІЮ ВЕЧЕРУ

і про її самогубство перед двома тижнями повно вісток у заграничних часописах. У Відні фотографії тої прекрасної, але нещасливої 17-літньої баронівни ходять з рук до рук... Загальне співчуття вяжеться зі згадкою про ту „розпещену дитину, трохи кокетку, дівчину з горячим серцем, нервову...", як характеризує її один знайомий у французькім щоденнику „Матен".

НОВИНКИ

16 Лютий

ЧЕТВЕР

Ст. ст.: 3. лютого 1939
Симеона й Анни.
Лат. Юліяниа д. м
Сонце: схід — 6.35, захід — 16.42.
Місяць: схід — 6.35, захід — 16.42.

Завтра: 17. лютого. П'ятниця.
Ст. ст.: 4. лютого 1939
Ізидора прп.
Лат. Юліяна Кап.
Сонце: схід — 6.34, захід — 16.44
Місяць: схід — 5.49, захід — 15.51.

— **Нинішнє число „Діла" видаємо вийняткова в наше свято з уваги на навал актуального матеріялу, щоб не залишати наших читачів без свого часопису.**

— **Треба постійно памятати,** що поправа Вашої долі, виглядів на майбутнє може пригодитися тільки в колі своїх близьких не чужиців. Тому, хто грає на Льотерії, нехай не забуває засобитися льосом **тільки в єдиній українській колєктурі** Повітового Товариства Кредитового **у Львові, вул. Сикстуська 38, партер.** Тел. 108-61, чекове конто ПКО 508.777. Замовлення з краю полагоджуємо відворотно. Памятайте: **Шукаємо щастя тільки у своїх!**

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів в пятницю 17. ц. м. в год. 7. вечором. На сходинах виголосить д-р Дарія Дзеровичева виклад п. н. „Враження з поїздки до німецького Відня". — Засідання Виділу відбудеться в понеділок 20. лютого в год. 7. вечором у власній домівці.

— **Новий часопис у Карпатській Україні.** В Рахові появилося з датою 12. ц. м. перше число нового українського тижневика під назвою „Нація". Новий тижневик редагує Колєгія під проводом д-ра С. Юськевича.

— **Теперішня Президія Рідної Школи.** Згідно з постановою статуту Рідної Школи біжучі справи Товариства має полагоджувати Президія, зложена з голови і 6 членів, що постійно перебувають у Львові. Головна Управа РШ вибрана на Загальному Зїзді РШ 2. лютого ц. р., відбула 11. лютого ц. р. своє установче засідання і вибрала таку Президію: І-ий заступник голови о. крил. Юліян Дзерович, ІІ-ий заст. голови дир. Володимир Кузьмович, секретар д-р Мирон Коновалець, скарбник проф. Володимир Гусак і члени Президії: д-р Франц Свістель і п-і Олена Шепаровичева. Голова проф. Галущинський, вибраний Загальним Зїздом РШ, входить з уряду. — **Головна Управа Рідної Школи.**

— **Покрали й понищили вивіски в Надвірній.** Вночі з 6. на 7. лютого ц. р. невисліджені справники знищили в Надвірній українські вивіски. Знищили і забрали українські вивіски в таких громадян: адвокатів: д-ра Валеріяна Банаха, м-ра Костя Бачинського, м-ра Ярослава Гриневича, д-ра Миколи Николайчука, д-ра Осипа Жука; лікарів: Ярослава Кучерського і д-ра Михайла Дутковського, купців: Василя Свища, Юрія Йосипенка, Михайла Демянчука, Марії Хроменко, Христини Микетюк, Магдалини Николайчук.

— **Членом Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Варшаві** іменували д-ра Юліяна Заяця, радника прокуратури при скарбовій дирекції у Львові.

— **Пригадка львів. городського староства у справі реєстрації видавців книжок.** Львівський гор. староста пригадує, означені постановою ст. 23 і 24 декрету президента держави з 21. XI. 1939 Дз. У. ч. 89 про пресовий закон, обовязок реєстрації в пресовім рефераті городського староства підприємців книжкових видавництв. Речинець реєстрації минає 23. ц. м. Проти тих, що не будуть придержуватися цієї постанови, стосуватимуть 45 ст. декрету, яка передбачує кару арешту до 6 місяців і гривну до 3.000 зол.

— **Летунські алярми у Львові.** В понеділок 13. ц. м. команда протилетунської оборони Львова наказала в цілому місті й найближчій околиці протилетунське поготівля, яке почалося від год. 2. пополудні. Підчас поготівля всі намагалися якнайшвидше дістатися до своїх домів, щоб їх не захопив алярм на вулиці. Трамваї їздили переповнені, авта розщибалися по місті з пасажирами, які хотіли якнайшвидше опинитися вдома. Скрізь по вулицях появилися органи протилетунської оборони з відповідними службовими відзнаками на руках. Перед брамами каменищ стояли дижурні, вичікуючи алярму. Ще далеко до вечора місто напів опустіло й нагадувало справді воєнний стан. Вечором лиш у небагатьох домах світилося ясне світло, авта їздили з притемненими ліхтарнями. В год. 7.15 вечором озвався довгий гудок сирени, за ним один, другий, десятий. До кількох хвилин місто, наче завмерло й поринуло в повній пітьмі. Та той алярм був, так сказати б, пробний, мовляв, понад місто перелетіли тільки стежні літаки. Бомбардування при першому алярмі не було. Поготівля тривало цілу ніч, одначе летунського налету не було. У вівторок рано к. год. 10. знову озвалися сирени. Радіові комунікати заповіли налет літаків із північного сходу. І справді по кількох хвилинах надлетіло 15 літаків, які „збомбардували" околицю клепарівського й головного двірця та околицю Янівської вулиці. По кількох хвилинах літаки завернулися й напали на місто, від сходу, обкидуючи „бомбами" дворець Підзамче, залізничий шлях до головного двірця та деякі околиці Жовківського передмістя та північну частину середмістя. Той другий алярм тривав більше, як годину. У місті чути було раз-у-раз експльозії, по вулицях снувалися густі хмари диму, працювали санітарні авта, пожежники і т. д. Ушкоджені будинки воєвідства, дирекції залізниць, скарбова палата, команда поліції і т. д. В год. 18.15 алярм повторився. За кілька хвилин рух на вулицях міста зовсім завмер, світла на вулицях згасли, в дома від сумерку вікна були щільно позатикані або в кімнатах не світилося. Літаки заатакували промислову частину міста і запустилися аж до центра, де дуже потерпів пасаж Міколяша, в якому було багато людей; було кілька випадків омління через дим і пожежу. На Академічній вулиці і центральних майданах міста запалено багато димних свічок, що маркували пожежі, і пущено слізний ґаз. Темноту переривали лискавки від стрілів і чути було голосні та близькі детонації. В год. 19.25 „ворожі" літаки відлетіли і алярм відкликано. Але поготівля далі втримане і в середу передбачені дальші алярми.

— **Протилетунське поготівля в Перемишлі.** В Перемишлі теж відбувається підготовання оборони перед летунськими нападами. Протилетунське поготівля, яке триватиме три дні проголосять у цих днях у Перемишлі. Алярм заповідатимуть гучномовці, розміщені на рогах вулиць.

— **Недуга міністра Бека.** Як подає вечірня преса, мін. Бек легко занедужав, тому на соймових нарадах заступав його віцеміністр Шембек. Сподіються, що все-таки мін. Бек зможе виголосити в суботу експозе.

— **За зневагу лікарів суспільної обезпечальні** засудив дрогобицький городський суд Володимира Пасічника і Теодора Матюка на 2 тижні вязниці з припиненням за те, що вони кричали до лікарів Обезпечальні: „Лікарі то пси, не люди... лікарі Обезпечальні повинні лікувати псів, не людей".

— **Перед політичним процесом у Самборі.** Слідчий суддя у Самборі покінчив слідство

проти 21 українців з Модрича, яких підозрівають, що вони належали до гуртка ОУН. Прокуратура опрацювала проти них акт обвинувачення.

— **До Берези** вивели із брідського повіту: Івана Мамчука з Волковатич, Степана Стогівського з Чех, Антона Ситаря з Пониковиці, Семена Ксендзика з Голосковач, Павла Бойка з Чорниці, Степана Герасимчука з Шаласки, Михайла Сліпка з Бальвірки, Петра Карпа з Поників, Казимира Борецького і Степана Стецюка з Бродів.

— **Пожежі.** В будинках учителя танців Осипа Яросевича в Перекопаній вибухла з невідомих причин пожежа, яка знищила стайню і стодолу. — В пивниці Х. Зільбермана при вул. Словацького в Перемишлі запалилося трачиння. Пожежу спричинила служниця.

— **Львівська хроніка.** До мешкання Ю. Фляйшера (Курова 4) вломився якийсь злодій і вкрав гардеробу вартости 1.200 зол. — На вул. Кл. Ганської знайшли немовля мужеського полу. Дільничевий лікар ствердив, що дитина прийшла на світ жива і вмерла тільки внаслідок зимна. — На вул. Під Дубом авто переїхало 13-літнього Івана Дермеля і важко його поранило.

— **Самогубство в день шлюбу.** Перед кількома днями мав відбутися шлюб Валентіяна Герлічка з Єжового (пов. Ніско) з Катериною Беднар. На тлі коштів весілля та передвесільних видатків прийшло між „молодими" до сварки, яка закінчилася тим, що Герлічка побив наречену. Огірчена наречена покинула дім і не прийшла на шлюб. Герлічек так перейнявся вчинком нареченої, що повісився у своїй стодолі на ланцюгу.

— **Метеорит.** Недалеко гирла Лени, в північному Сибірі, впав метеорит. Мисливі, що бачили це явище, бачили сильне світло і чули сильний гук. З Москви вибирається геольогічна експелиція, щоб відшукати метеорит

—o—

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „МЕСТНИКИ"

Американська фільма з дією в Льондоні, Америці, арабських країнах і на далеких морях. В одній з англійських кольоній звільнили зі становища полковника старого заслуженого вояка за те, що він видав нелоцільний наказ. Цей наказ використали губильці для збройного бунту. Полковник вертається до родини до Льондону, де на нього чекають 4 дорослі сини. Він оповідає їм про інтригу, якої впав жертвою. Ця інтрига була ділом таємних контрабандистів зброї, яку продавали збунтованим східнім племенам. У хвилині, коли полковник хотів назвати кількох людей, на яких мало б упасти підозріння, він паде мертвий від таємничого стрілу. Його сини вибираються у три ріжні місця, далекі країни, щоб шукати сліду винуватців. За одним з них їде молода американка, закохана в ньому, шукати нагоди до розмови з ним і щоб допомогти йому у розшуках злочинців. Ці розшуки досить складні, як у кримінальному романі; є хвилини сенсаційної напруги, стріляння, вбивства і гепіенд. У головній ролі Льоретта Юнг, що дістала нового партнера, артиста нам досі незнаного

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ЛИСТОПАДОВИХ МАНІФЕСТАЦІЙ.

У вівторок 14. ц. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові розправа проти **Ореста Фільваркова** зі Львова за участь у листопадових маніфестаціях. Суд засудив підсудного **на 6 місяців вязниці з припиненням кари на** 3 роки. Підсудного боронив адв. д-р Лев Ганкевич.

ЗА ЛЕТЮЧКИ ОУН.

Окружний суд у Чорткові засудив **Романа Мончаковського,** молодого сільського хлопця з Джурина, **на 2 і пів року вязниці** за кольпортажу летючок ОУН.

ЗА ВОЯКІВ ДЛЯ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

В луцькому окружному суді відбувся процес 12 мешканців сіл Сильного, Клобуча й Годомич, луцького повіту, яким акт обвинувачення закинув кольпортування комуністичної бібули й вербування вояків для червоного уряду Еспанії. Засуджено Сергія Андрейчука на 7 років вязниці, Олександра Филюка й Антона Ройка на 6 років, Івана Ройка на 5 років, решту вісьмох на 2—4 роки вязниці.

Цікаво, що ні самі Годомичі взяли на особливу увагу якась пані д-р фільософії, що вишукує в луцькому повіті серед селян „шляхту"; правда, годомичани до шляхти не признались, але пані д-р дуже їм уже докучила. Подібні докучування селянам дають зовсім небажані наслідки.

ЕКЗЕКУТИВА К. П. З. У.

Луцький окружний суд засудив мешканців с. Блудова, горохівського повіту, Омеляна Годика на досмертну вязницю і Т. Чарнецького на 8 років вязниці. Обвинувачено їх у тому, що вони, виконуючи смертний присуд партії на крамаря Хомця з Коритниці, який буцімто був на услугах поліції, стріляли до нього крізь вікно і зранили Хомця та ще кілька осіб.

ТЕЖ ЗА К. П. З. У.

Окружний суд у Рівному розглядав справу 15 мешканців с. Нощі, обвинувачених у приналежности до К. П. З. У. й засудив: головного обвинуваченого Василя Новака на 15 років вязниці, решту від 12 до 4 років

Дописи.

БРІДЩИНА.

Передвиборча нарада в Підкамені, пов. Броди. У звязку зі самоуправними виборами, які мають відбутися в повіті Броди з кінцем лютого ц. р., склика голова Делегатури УНДО округи Підкамінь о. Іван Прокопчук з Вербівчика на день 2. лютого ц. р. нараду, на яку запрошено представників усіх громад Підкаменеччини. Делегати та представники громад у зрозумінні ваги хвилини та відповідальности прибули з найдальших закутин округ, не зважаючи на снігову заметіль. На нараді явились майже всі священники округи та підкаменецька інтелігенція. Нараду відкрив і нею провадив о. Іван Прокопчук, секретарював Михайло Шишкарчук, місцевий ремісник. Референт про самоуправні вибори до громадських рад з подрібним поясненням нової виборчої ординації виголосив м-р Садовський, місцевий адвокат. По референті вивязалась дискусія, в якій забирали голос: Худзік Микола з Поповець, о. Василь Оберишин з Пеник, Грицько Конь, Федусь, Михайло Шишкарчук, Шеремета Гаврило, о. Ковальський та ін. На закиди відповідав м-р Садовський та о. Прокопчук. Підчас реферату надійхав просто з залізниці пос. д-р Ст. Білик, що засував зібраним наше положення та міжнародні події. Гарячими словами піднав промовець усіх присутніх до праці на всіх ділянках нашого національного життя. По промові посла д-ра Степана Білика вивязалася знову дискусія. Постановлено вибрати по всіх селах округи місцеві виборчі комітети, а в осідку округи районовий виборчий комітет. Порушено теж справу шкільного плебісциту, на що заінтересовані дістали відповідні пояснення. Нараду закінчено відспіванням національного гимну. На нараді було 281 громадян. Ще довший час по нараді селяни представали послові свої болячки і шукали поради.

—o—

Спорт.

ДРУГИЙ ДЕНЬ ЗМАГАНЬ ФІС-у.

Трасу лещетарських гінців перенесли на північні збіччя Губалівки. Снігу мало, місцями видно землю. Тому цілу ніч перед змаганнями в гінцях 40 фір звозило сніг із хохолівської поляни. Військо розкидувало сніг по 10-кільометровій трасі.

У гінцях брало участь 10 держав, а саме: Фінляндія, Франція, Німеччина, Норвегія, Італія, Швайцарія, Мадярщина, Швеція, Югославія та Польща. Висліди гінців такі:

1) Фінляндія в часі 2:06:35; 2) Швеція — 2:09,43; 2:09,43; 3) Італія — 2:13,38; 4) Норвегія — 2:13,55; 5) Швайцарія — 2:15,43; 6) Німеччина — 2:16,08; 7) Франція — 2:18,04; 8) Польща 2:19,43; 9) Югославія — 2:22,49; 10) Мадярщина

—o—

Нові книжки і журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-наукový журнал-місячник. Рік XII. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: Богдан Вістовий: 22. січень. — Я. М. Береза: Різдвяні образки із Воронова-Посавок, городецького повіту. — г-ка: Школа для найспосібніших. — Мирон Заклинський: Про селянство й робітництво Японії. — Антін Лотоцький: Світові мови чи світове письмо. — в. ю.: Нова перова на Карпатській Україні. — Федір Лужно: Про ріллянку плинку. — вр.: Як повсихають дівні сни? — К. Кремет: Іван Нечуй-Левицький з приводу столітніх роковин народження. — г-ка: Вогнистий острів — Кракатав. — П. Франко: Вільень. — г-ка: Кілько мешкан дістали Німеччина, Мадярщина й Польща від Чехословаччини. — Б. Галайчук: Самовизначення народів. — Ст. Линів: Тайни життя. — Гр. Хробак: Капіталізм. — Юлія Яр. Бабій: Пів століття боротьби за волькість. — Р. Богданович: Собаки на війні — Франц Коковський: Дрібні прикмети законів. — М. Вакалук: Будьмо людяні супроти тварин. — Гр. Бобик: Пабуля — Евген Гренъ: Леонардо да Вінчі. — Володимир Свинченко: Воєві дії в горах. — М. Островерха: Шлях — Аппія Антіка. — Наша складанка. — Ю. Стефанів: Чи канадійські українці загинуть? — Е. Жарський: Гавіяла. — Бібліографія. — Нові журнали.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Лямбет-вок.

Я здибав вчора Андрія Паталаху. Номен — омен. Дивлюся і не пізнаю його. Що з хлопцем сталося? — заходжу в голову.

— Гей, Андрію! — кажу. — Чи ти на льотерії виграв чи багату наречену прицупив, що так цілий сяєш?

— Ах, голубчику! Ще більше. Я віднайшов радість життя!

Я ще більше зацікавився. Дивлюся — очі хлопові світяться весело, тримається просто, чуприною підкидає як лошак гривою.

— Що до біса сталося?! Кажи! А Андрій ногами кумедно перебирає і під носом ніто співає ніто мугиче:

„Новий танець лямбет-вок.
Ти знаєш? Файа-о-кльок!
Як від танцю ти змок,
Це власне лямбет-вок!"

Я схопив Паталаху за обшивку: — Не блазнуй, Андрію, кажу, бо в щоку стрілю!

— Тільки, прошу, не в цю, а опю — каже Андрій.

Мені руки опали безрадно. Невже дістав грипу в голові?

Андрій Паталаха взяв мене чутливо за руку і почав розказувати:

— Знаєш, друже, давно я не мав таких мясниць. Оці ніби тихі, хе, хе .. але що за веселі! Ех, шкода, що ти оминаєш тепер дам тай на вечірки не ходиш. Меляхолія — погана річ. Но, але вчорашня забава — нон плюс ультра. І присягаю, алькоголю не нищив... От тільки кілька чарок. Ти-ж пречінь мене знаєш?

Заходжу: жовта саля мов золота. Ябцьо-джез так тужно виводить танго з опери „Перлоловці" (незабаром усі оперові арії переложать на фокстроти), що мене під серцем замлоїло. Трохи попливав я і теж знайшов собі перлу. Дівчина як цукорок!

І ось заграли „лямбет-вок". Це остання танкова новина. Що за мельодія, що за ритм, що за кроки! Лямбет-вок або лямбет-вальк це, здається, по англійськи: овечий похід чи прохід. Правдоподібно якась леді та сер підглянули його в австралійських пастухів і собі таки зараз на зеленій траві його втяли. А за ними танцює тепер цілий світ.

— Не втну я цього — кажу до своєї перли. — Голова за тупа.

— Це — вона каже — дитина зумілаб! — і закопилила губки.

— Тримайся, Паталахо — кажу до себе — і сміло йду в танець.

Гей, милий Боже! Що це був за танок! Казка з тисяч і одної ночі! Я лише заглядаю, як інші — і собі. Спочатку овечий похід. Тра-та, тра-та!... — а музика щораз більше підбурхує, у серце вїдається. Ех! Як почалась крутанина. Справжня овеча мотилиця! І вмить я з барана став левом. Гоп! рука — гоп! рука... оборот уліво, управо. Гоп!!!

— Ах! — ахнула перла і вся завмерла

Замість під руку я заїхав кулаком в її бюст. Звичайно, не маю ще вправи. Дивлюся, якийсь лисавий Касанова пальцем своїй дамі над носом кивае. Давай і я.

— Пробі! Очі видряпаєте! — зверещала перла — Вважайте!

Та я не вважаю. Цілий горю танковим захопленням. Фініш! Всі плещуть у коліна. Гей! Я кинувся як буря, як гураган! Перла не перла. Він чи вона! Гоп-га!!!

Я прочуняв на коридорі. Під оком був синяк і обі щоки погано пекли. Та я здобув радість життя! До побачення завтра в Жовтій Салі!"

І попрощався, співаючи:

„Бо це власне лямбет-вок,
Крок вперед, узад лиш крок.
В коліця цок!
І в бузю цмок, цмок, цмок!!"

Чудово! Я захоплений! Ти мені тільки скажи, коли буде нова найближча забава. Підеш зі мною — оживеш.

В. Наглоч-Чіченко.

еатри.

Великий Театр.

Середа 15. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Четвер 16. II. год. 7.30 веч. „Лякме" — опера.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема" — опера.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ — сала Різнородностей, вул. Рутовського:

15. II. Прощальна виставa. Год. 3.30 популярна виставa по зниженых цінах: „Пісня Бескиду". — Веч. год. 8. „Безталанна".

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:

15. II. Найвірніший чоловік.
16. II. Пригода в Черчі.
18. II. ?
19. II. Кирка з Львова.

Дня 15. II. гратиме театр у Долинах а Галича іде театр до Ходорова.

Украенський Театр Йосифа Стадника (сенюра).

ПАТЬМИШЛЯНИ:

16. II. Люди на ярмарі.
17. II. Cici.
18. II. Подвійна бухг[illegible]
19. II. Гриць.
20. II. Хам.

К І Н А.

АМІР: „Елізейські поля" (Сала Тітрі).

АПОЛЬО: „Ніні вечором у Ритца" з Анна Белен.

АТЛАНТИК: „Брехня Христини"

БАЙКА: „Павел і Гавел".

БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда".

ВАНДА: „Народини авіади" та „Великий чародій.

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Беавел".

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Мистивки".

МАРУСЕНЬКА: „Нельчине серце".

МЕТРО: „Проступник" і „Молчна дорога".

МІРАЖ: „Гегенна".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Олімпіада".

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Отрахи" після р. Водо.

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".

РОКСІ: „Побожна брехня" з Полею Негрі.

СВІТ: „Дайнянк", „Кайжа цигаків" — кольорова фільма.

СВЯТОВІД: „Листи з поля бою" „Стена на пустині".

СТИЛЕВЕ: „Пригоди удвое" та ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Генія, „Адрем на морі".

УТІХА: „Останній аларм" і ревія.

ХІМЕРА: „Ковчук".

ФОТОПЛАСТІКОН
(п. Марійська)
„Острів Ява".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 15. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл зі Закопаного, 8.10 Добрийдень займолодшим: Гуруль король підкарпатської пущі, **9.00 Богослужения з Успенської церкви у Львові,** 11.00 Для шкіл: Софійка у країні снігурочок, авд. для молодших дітей, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.00 Полудниева авд.: у перерві в год. 12.45 Лещетарські змагання у Закопанім. 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Танки різних народів, авд. для молоді, 15.30 Орк., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Дім'я школа: Приятелі наших дітей, 16.35 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.00 Фольклор різних народів: Норвегія, Шингунське павутиння, 17.15, 17.[illegible] пл., **18.05 Молодь перед мікрофоном: Колядки та щедрівки у вик. учнів школи ім. Шашкевича у Львові,** 18.30 Гутірка 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Сучасна жінка, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Відеозалі мелодій, розр. концерт, орк., спів, форт., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісти, спорт, 21.00 Оповідання про Шопена: Баллади, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спорт, 22.05 Карнавал у Венеції, фейт. В. Рікорда, 22.15 Танк. муз., 23.00 Останні вісти, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програм.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі а тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

Четвер, 16. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 У танг музики, авд. для вселюдніх шкіл, 11.25 Штраусові вальси у вик. хорів і симф. орк., пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудниева авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життєписи машини: Літак, 15.15 Клопоти та ради: фотосн, 15.30 Сальон орк., 16. Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Як працює банк, гутірка для молоді, 16.40 Бетовен: „Леонора" увертюра ч. 2. оп. 72 у вик. льовд. орк., пл., 16.55 Сирітні в господарському житті, 17.05 Литовське народне свято: литовська народна муз., 17.40 Австрія. 17.45 Білизне літературських змагань, 18.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 18.05 Для села: Що повинні тямити передовики та учні хліборобських, комунікат Рільн. т-ва, Народна музика з пл., 18.30 Легка і веселая музика, музичні гутірка, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Розр. концерт, орк., сопран, тенор. 20.35 Веч. дениик, метеорольогічні вісти, спорт, 21.00 Клясичний театр уявн: „Жертви" Айохил, 22.20 Спорт, 22.25 Спів, реціталь Теод. Щеглова, бас-баритон у супр. форт., 22.40 Літературний кабарет: „Львів бавиться, 23.00 Останні вісти, 23.08 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Об'ті сплетні, ради, вісти, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1831, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісеньки, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудне, авд.: у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Конішенко, хор Котка, Крушельницька),** 14.20 „Багатство" фейлєт, повісте В. Мілашевської, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт, поралінс, 15.30 Орк., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Гутірка з хоромп, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образи з Відня, оп. 26, форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Реціталь фп. віольончелісти Б. Міщенка в супр. форт., 17.45 Біжучі вісти з міста та провінції, 17.50 Хто і комунікат, 18.20 „Кохання дар небес лише дуже дорогий" старосвітський курант, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вісти, спорт, 21.00 „Льотерія" опера Ст. Монюшка, 22.15 Танк. музика з пл., 22.55 Інформаційна газетка, 23.00 Останні вісти, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 15. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки і комунікати в українській мові. БЕРЛІН 15.00 Опереткові мелодії, 19.45 Веч. гомін, 21.00 Розр. концерт, БУДАПЕШТ 17.10 Сюїта, 18.30 Форт., 19.15 Цик. музика, 20.40 Концерт оп. орк., 22.00 Джаз. тріо, ВІДЕНЬ 16.00 Веселе попол. 18.15 Вісп., форт., 18.20 Розр. муз., **19.20 Вістки в українській мові.** ДАЛЕКІ ЛЯНДЕРНЕТЕР 18.10 Фп. музика, опір, форт., ЛІЛЛЬ 19.10 Розр. музика, ПРАГА 18.25 Орк. рад., 19.25 Вістки, орк., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика 21.30 Нар. музика до провінції, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Оперета, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 „Мати Євтерпія" оп. Пуччіні.

Четвер, 16. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові.

БЕРЛІН 16.20 Інформація, вістки особи і пісеньки, 17.00 Концерт танцьої музики, 18.05, 19.15, 20.10 Розр. і танцьова музика, 20.[illegible] БУДАПЕШТ 17.40 Вечірній концерт, 18.15 Пісні, хор, 19.20 Вістки в українській мові, ДАЛЕКІ ЛЯНДЕР 20.40 Симф. концерт, ЛІЛЛЬ 16.40 Легка музика, 17.20 Пісеньки, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Сучасна музика, 21.20 Орк. концерт, ПРАГА 19.25 Популярний концерт, ПОСТ ПАРІЗІЕН 19.10 Сюїта, 22.10 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Форт., 21.30 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00—23.00 „Франческа з Ріміні" оп. Зандонай, СОФІЯ 18.30 Легка музика, 19.00 Скрипка, 19.30, 20.00 Болгарська музика.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симфонія h-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Паганіні, 21.000 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 13.00 Військ. орк., 17.10 Цик. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Популярний концерт, 18.00 Пісні, хор, **19.20 Комунікат в українській мові,** ДРОПТВІЧ 20.00 „Манон" оп. Масснета, ЛЯЙПЦІГ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика, ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Мендельсона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. реціталь Мак. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена" оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, ШТУТГАРТ 19.15 „Німетто лялька" оп. І. Штравса.

Б.ржа.

Варшавська біржа.

Варшава, 13. лютого.

Девізи: Бельгія 89,62, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 285.47, Копенгаген 111.13, Лондон 24.90, Н. Йорк 531 1/4, кабель 531 1/2, Осло 125.02, Париж 14.09, Прага 18.16, Стокгольм 128,27, Ціріх 120.30, Мілано 27.94, Гельсінкі 10.99, Монтреаль 527 3/4.

Тенденція дещо слабша.

Гроші: безьг. бельги 89,62, амер. дол. 5.30, канад. дол. 5.25 1/2, гол. фльор. 285.47, франц. франки 14,09, швайц. франки 120.30, анга. фунти 24.90, данц. гульд. 100.25, данські корони 11.13, норв. кор. 125.02, шведські кор. 128.27, італ. ліри 16.90, фінські марки 10.99, нім. марки срібні 74.

Папери: 4 і пів внутр. 66.75, 3 інвест. 1 ем. 91, серії 95.50, 2 ем. 92, серії 96,50, 5 конверсійна 71.25, 5 заліз. 69, 4 прем. держр. 43.75, 4 консолідан 68, 67,75, 67.88, 2 ост. соїки і срібні.

Тенденція дещо мінлива.

Акції: Польський Банк 137, ім. 136, Торгов. 60, Земідн. 42, Цукор 37.50, Вугель 38.75, 39, 38.75, Лільпоп 96.75, Моджеїв 21.50, 21.25, Острозець 77, 77.75, Стараховиці 59, 59.25, 59, Зеленовський 82.50, 84, Жирардів 67.

Тенденція дещо мінлива.

Льондонська біржа.

Льондон, 13. 2. Н. Йорк 468 9/16, Париж 17694, Мілянс 8907, Брюссель 2774 1/2, Ціріх 2067 1/2. Амстердам 871 3/8. Осльо 1090 3/8, Копенгаген 2240, Стокгольм 1940 3/4, Прага 136 5/8, Берлін 1167 3/4.

Паризька біржа.

Париж, 13. 2. Н. Йорк 3776 3/4. Льондон 17696, Мілано 19880, Брюссель 638, Ціріх 856.

Париж, 13. 2. Н. Йорк 3776 1/2. Льондон 17695 Мілано 19895, Брюссель 63775, Ціріх 85587, Амстердам 2030 1/2. Берлін 1316 1/2.

Цюріхська біржа

Ціріх, 13. 2. Н. Йорк 441 1/4. Льондон 2067 1/2. Париж 1168 1/2. Мілано 2922, Брюссель 7452 1/2, Амстердам 29735, Осльо 10090 Копенгаген 9232 12. Стокгольм 10055. Прага 1314, Берлін 17712.

Збіжева біржа.

Львів, 13. лютого.

Пшениця оборот 285 тон, тенд. спок., жито 222. — Загальний оборот 1253 тон.

Ціни артикулів без змін.

Риба в прозорій галяреті буде смачна, коли вжиєте

меленої желятини

d-ra OETKERA

Грошева біржа.

Нотовано: 4 і пів пром. Внутр. 67, 67.50 4 і пів пром. Гіп. Банку 61, 4 пром. Гіпот Банку 56, 57, 4 і пів пром. Т-ва Кред. Зем. 64, Посьвський Банк 138.50, Броварі 45, Ходорів 94, Хибс 88, Теси 31, Заложський 81.

Тенденція утримана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ",

Львів, 14. лютого 1939.

1 кг. масла дсвер. бльок. без оп. зол. 3.35
1 кг. масла бочк. вкл. з опак. зол. 3.30
1 л. молока 17—18 сот.
1 кг. яець зол. 1.—

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця слаба.

Подяка.

Філія „Союзу Українок-Емігрантки" у Львові складає цією дорогою свою сердечне спасибі всім П. Т. Особам і Товариствам за дитки на Ялинку для бідних дітей емігрантів, що відбулася 12. І. ц. р. Зокрема: Вп. П. д-рові Дашкевичеві за уділення безінтересового окулі „Лус", за дитки: Вп. п.: Думіновій, Терлецькому (цитрина), Терлецьким (Оникановій), Пінці, Т-вам і фірмам: Базар, Дністер, Кшка, Зембанк, Зоря, Карпатія, Легіс, Маслосоюз, Нар. Торговля, Поступ, Порадня Матерей, Промбанк, Просвіта, РСУК, Рілі, Світ Дитини, С.-Господ. Союзн. Базар, Фортуна, Хорів, Центросоюз. Вп. П артистці Софії Орлин за підготовку колядок, Л. Соботівні за акомпаніямент, студентству за колядки, пп. К. Сохацькому за пригарні танці.

361

ОПОВІСТКИ

Жертви злодіяв з Адміністрації „Діла": на Рідну Школу вол. 5.— гр.-кат. уряд парохіяльний, Криворівня.

Складаємо на Рідну Школу 10 зол. ізмістъ вівця на домовину бл. п. Володимири з Лісковацьких Рибачевської в Судовій Вишні в похороні в дні 9-го лютого 1939 р. **Бобани.**

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНИЯ хлопець до спожівчого окляну, 13—16 літ. Перловин, Пачівська ч. 15. 370 1-3

МЯСАРСЬКЕ підручмотво потребує поважних, репрезентаційних, метких з готівкою 500 зол. представників на Варшаву, Катовиці, Бидгощ, Лодзь, Тешин, Новий Сонч.

Солідного, енергійного, здорового мязаванера з кавцією.

Дві панни, інтелігентні, мілого виглядуяк продавчині чи касієрки за кавцією. Зголошуватися з поручениями і свідоцтвами тільки поважним на Терновій почтова скринька 29. 360 1-1

ОГОЛОШЕН Я

КОНКУРС.

Гімназія і Ліцей С. С. Василіянок у Станиславові оголошує конкурс на учительок (ів) німецької мови і фізики. Вимагані повні кваліфікації. Зголошення з вимаганими приписами до 5. квітня. — 372 Дирекція.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук. Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Piątek 17. lutego 1939.
Пятниця 17. лютого 1939.

N. 36.
Ч. 36.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Чому нема охорони чести всіх народів держави?

(Передова стаття).

Залізниця, Рідна Школа і татарські шляхи

Нові українські інтерпеляції.

Піврічна робітнича служба у Карп. Україні

Наради трьох урядів у Празі

Любов, метрика і пошта

Історія недорученого українського письма

Під закидом контактів з ОУН арештували... о. Которовича

Бабуся причиною димісії мадяр. премієра

Італія збільшує залогу в Лівії

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Nr. 36 (15.126).
Ч. 36 (15.126).

Lwów, piątek 17. lutego 1939.
Львів, пятниця 17. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Національний орґанізм

— ЦЕ ЗАСАДА, НА ЯКІЙ УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЄДНАННЯ СПИРАЄ СВОЮ ПРАЦЮ.

Українське Національне Обєднання — це та єдина організація, що — свідома ваги теперішнього моменту для майбутнього української нації — взяла на свої плечі велике завдання розбудови національно - політичного і культурного життя карпатської вітки українського народу. Здобувши повне довіря народу у виборах до першого карпатоукраїнського сойму Українське Національне Обеднання стало справжнім провідником того народу, що має довести його до кращого завтра.

Якими шляхами?

Про ті шляхи кажуть нам програмові тези Українського Національного Обеднання, які воно приняло як напрямні у своїй праці. **Виходячи з засади, що загальне добро мусить взяти верх над особистим УНО стануло на становищі**

НАЦІОНАЛЬНОГО СОЛІДАРИЗМУ,

в якому немов у морі мусять втопитися всі особисті інтереси і всі особисті змагання.

У Карпатській Україні не може бути ні одної родини, що не була б втягнена до праці для краю. В тому напрямі УНО опрацьовує закон про піврічну **робітничу службу** ставши на засаді, що тільки у творчій праці може зродитися братерство нації.

У цьому братерстві робітництво і селянство мусять стати передовою верствою, якої праця і жертвенність буде основою державного буття, якої добробут буде щастям і добробутом держави. Робітництво і селянство — **це та творча сила, на якій опреться влада Карпатської України.**

Середній стан знайде всебічну підтримку, розвиток того стану причиниться до багатства країни.

Сила української національної спільноти виявиться в тому, що всі стани видадуть з себе провідників. Тільки найкращі і найздібніші одиниці можуть стати провідниками, бо УНО не признає соціяльних привілеїв.

УНО відкидає засади фальшивої демократії, **признає єдиний політичний провід, вводить** у громадянсько - державну працю в першу чергу дисципліну й особисту відповідальність. При цьому виповідає безпощадну війну отаманщині.

Проти червоного інтернаціоналу УНО видвигає солідаризм української нації.

Ось кілька доривочно схоплених тез і напрямних, що ними керуватиметься Українське Національне Обеднання у своїй великій праці над розбудовою Карпатської України.

Вечірка „Правничої Громади"

таки відбудеться — — — СУБОТА 18. II. 1939
Салі „Бесіди". Джез Яблонського.
Початок в год. 9-ій.

Провідник УНО виїхав до Праги

Хуст. КУП. Провідник Українського Національного Обеднання Федір Ревай та генеральний секретар Андрій Ворон відїхали в середу до Праги.

МІН. РЕВАЙ БЕРЕ УЧАСТЬ У НАРАДАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ.

ХУСТ. КУП. Міністр Юлій Ревай відїхав до Праги, де візьме участь у нарадах центральної міністерської ради.

Чеський часопис про вибори до сойму Карпатської України

В чеському часописі **„Венков"** появилася стаття інж. Брандайса, який обговорює значіння виборів до першого карпатоукраїнського сойму. „Позитивний вислід цих виборів — каже інж. Брандайс — той, що український нарід у чехо-словацькій республіці зединився під національним та політичним оглядом. У звязку з цим припинилися мовні та всякі інші спори. Вибори до карпатоукраїнського сойму з таким вислідом, якого ми є свідками, створили всі передумови корисної праці для краю, якої головним завданням є вирішення справи аграрної реформи.

Англія шукає грошей на нові збороєння.

Продукція зброї в Англії доходить тепер до свого вершка, але Англія знайшлася в клопоті з фондами на ту продукцію. В 1937-ому році парлямент уповажнив уряд затягати на цілі оборони внутрішні позички до висоти 400 міліонів фунтів штерлінгів у пяти роках, тобто до 31-го березня 1942 р. Це давало річно пересічно 80 міліонів фунтів.

Згідно з теперішніми обчисленнями видатки на найближчий буджетовий рік доходять до 1 міліярда фунтів, з чого на оборону призначено більш менш половину, тобто 500 міліонів. З тієї суми тільки 80 міліонів фунтів можна покрити з внутрішньої позички, затягненої в рамах 5-тилітнього пляну фінансування оборони. Але не можна навіть подумати, щоб решту можна було покрити з податкових впливів. Тому англійський уряд має проголосити проект нових способів, як покрити видатки на збороєння. Ці проекти що появляться у формі парлям. „Білої Книги", прийдуть під дебату палати громад у рамах спеціяльної дискусії над справою національної оборони.

Засідання Українського Національного Обєднання.

ХУСТ. КУП. У віторок вечором відбулося засідання Українського Національного Обеднання, на якому зявилися премієр **о. д-р А. Волошин** та міністр **Ревай.** Премієр Волошин подякував Українському Національному Обеднанню за працю виконану у звязку з виборами до першого карпатоукраїнського сойму.

Дальша частина засідань була присвячена організаційним справам.

—o—

Італія збільшує свій ґарнізон у Лібії.

ЗАГРОЗА ДЛЯ ДОБРИХ АНҐЛІЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН.

Англійський амбасадор у Римі льорд Перт склав у понеділок вечором візиту міністрові Чяно та зробив гострий демарш з приводу скріплення італійського ґарнізону в Лібії. Льорд Перт звернув увагу італійського міністра закордонних справ на те, що скріплення італійського гарнізону в Лібії **не годиться з італійсько-англійською умовою,** яка передбачувала навіть зменшення італійського війська в Лібії. Англійський амбасадор звернув також увагу міністра Чяно на те, що нагальна протифранцузька кампанія, яку веде італійська преса, утруднює добрі взаємини між Англією й Італією.

У відповідь на демарш гр. Чяно признав, що італійський уряд в останньому часі збільшив свій гарнізон в Лібії, який доведено тепер до стану 60 тисяч людей, та одночасно підкреслив, **що італійський уряд може ще й збільшить це число,** бо Франція дуже скріпила свій ґарнізон в Тунісі, де французького війська є тепер 100 тисяч. Що торкається протифранцузької кампанії в італійській пресі, то гр. Чяно не дав ніякої обіцянки, що та кампанія припиниться чи ослабне.

Румунська влада не може дати собі ради з „Залізною Ґвардією".

БУКАРЕШТ. Румунська влада безпеки впала на слід дальшої клітини б. „Залізної Ґвардії". Один з провідників тієї організації Віятор Драґомірєску намагався втекти літаком заграницю, користаючи з допомоги симпатика „Залізної Гвардії", цивільного пільота Цістіна. Вистартувавши з Букарешту літак внаслідок дефекту рушія мусів злетіти на землю і підчас причалювання частинно знищився. Оба пасажири важко поранені дістались до шпиталю, де їх обох зідентифікували. При цій нагоді поліція впала на слід дальшого розгалуження „Залізної Ґвардії".

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Шиоть наш часопис!

Чому нема охорони честі
всіх народів держави?

Львів, 15. лютого 1939.

Існує закон, який хоронить честь польського народу. На сторожі польської національної честі стоїть карний кодекс. У звітах з судової салі можна час до часу читати, як строго всі органи державної адміністрації й окремі поляки підходять до справи нарушування польської національної честі неполяками і як ригористично користає з отого параґрафу карного кодексу державна прокуратура. Не вільно ображувати нікого за його приналежність до польської нації, не вільно вживати лайливих слів ані образливих порівнянь, не вільно глумитись чи хочби тільки іронізувати в національних питоменностей.

Але такий закон існує тільки щодо поляків, тільки щодо польської національної честі. Коли у конституції виразно застережена рівність усіх громадян і коли вже не польські правники, але політики частенько заявляють, що українці не можуть мати претенсій до якихось спеціяльних прав з титулу своєї національної окремішности, бо це було б щось більше, ніж мають самі поляки, і коли раз-у-раз чуємо, що польське законодавство не знає особливих привілеїв для громадян польської національности (виняток: мовні закони з 1924. року), — то „закон про охорону Народу і Польської Держави" у практиці дає безспірний доказ ріжного трактування поляків і неполяків, громадян тої самої держави, які мають супроти держави ті самі законні обовязки майна і крови. Не вільно безкарно ображувати у Польщі поляка, — зате безкарно ображують неполяків: українців, білорусинів, німців, жидів.

Ображує українців словом і друком без ніякої кари кожний, хто має на це охоту, кожний, хто українців ненавидить і свою ненависть хоче проявити лайкою. Просимо взяти кілька чисел одного тільки „ІКЦ": кілько разів повторюється там вислів „дзіч гайдамацка", „різуни", „молойци", — яке „привичне" слово в устах галицьких поляків під адресою українців — „кабани". Мало того: на величезних афішах, розліплених на мурах Львова, читали ми вже про „гайдамацку дзіч": під одною такою афішею був навіть підпис одного віцепрезидента міста Львова (це був поклик святкувати роковини св. Яна з Дуклі), а при майже кожній польській патріотичній нагоді чуємо про „гайдамацьку інвазію" з 1918. року. Недавно трапився у Львові такий характеристичний випадок: У трамваї їхало двоє українців і розмовляли по українськи. Раптом, провокаційно дивлячись на них, голосно відізвався один із присутніх: „Як длуґо они бендом мувілі тим псім єнзикем?" Українець встав і вдарив в ухо власника перечуленого слуху. Счинився крик, закликали поліцієнта і той — арештував українця. Завели його на поліцію і там зараз потім явилася одна пані, яка „пізнала" в арештованому українцеві колишнього українського вояка, який „знущався над поляками підчас боїв у Львові". Крім закиду заколочення прилюдного спокою — піднесли проти того українця ще й.. образу польської національної чести. На щастя один із свідків цілої події у трамваї, вищий польський старшина, зізнав по совісти, як було, та що арештований українець рішуче нічого образливого про польську націю не сказав. Українця звільнили, тим більше, що він представив докази, що підчас польсько-української війни перебував увесь час на чужині. Однак: що було б сталося з тим українцем, коли б не щасливий випадок, що трапив на одного чесного свідка! (Всі назвища нам відомі, так само того польського старшини). Здається, що цей приклад з найновішої „дійсної дійсности" у Львові найкраще повчає, на що наражений кожний українець чи українка — на вулиці, у крамниці, у трамваї, у залізниці, та які обмежені і надзвичайно ризиковні його засоби самооборони, коли річ іде про таку святу для кожної культурної людини справу, як національна честь.

Але що казати про лайливі вислови чи може навіть якісь рафіновані терміни, коли чейже ціла низка польських газет по нинішній день пише слово „українець" — „український" у „лапках". Чи існує більша образа національної честі, як підлавати у сумнів само існування даної нації і той свій сумнів висловлювати погірдливими „лапками"?! Уявім собі, що хтось посмів зробити це з іменником „поляк" або прикметником „польський"?! Яка ж тут ріжниця у самому існуванні обох цих націй?! Але тоді, коли б за такий вибрик чекала карна санкція зі 152 ст. карного закону до двох літ вязниці — нікому й на думку не прийде, щоб можна потягати до відповідальности типа, який бере у „лапки" українську націю.

Не знаємо, як довго триватиме ще такий стан, але ми щодо цього великі песимісти. Бо по польській стороні не тільки не видно ніякого зрозуміння для потреби вирівняти поняття „ми" і „ви", коли річ іде про взаємини між державою та громадянами, але — навпаки — поглиблюється засадниче непорозуміння з поняттями „держава" і „нація", у тому напрямку, щоб утотожнювати з поняттям польської держави виключно тільки польську націю і тому тільки польській нації давати відповідну охорону. На небезпеку такого непорозуміння вказував уже відразу коментатор польського карного кодексу, вчений правник проф. Макаревич, який — зовсім незалежно від своїх політичних поглядів (він далеко не є українським приятелем!) — звертав увагу, що тексту 152-ої ст.: „Хто прилюдно лає або глузує з Народу або Польської Держави" — не можна розуміти в той спосіб, що це мова тільки про нарід польський. Той коментар професора-правника не найшов ніякого застосування у практиці, бо „нарід" і „польська держава" у розумінні органів поліції, які списують протоколи та ведуть первісне слідство, і в розумінні прокуратури, яка виготовляє акт обвинувачення, і суддів, які оголошують засуди, це поняття тотожні, які не поширюють сили тієї 152-ої статті розпорядку Президента з 11. липня 1932 на будьякий неполський нарід.

Сучасні політичні обставини не ворожать теж такої еволюції польських поглядів, які дали б зревідувати свій підхід до цієї справи і запевнити законну охорону національної честі українських громадян. Просимо послухати окликів деяких польських послів у соймовій салі: націоналістичний шовінізм (зоольогізм) змішаний у них з примітивізмом політичної думки так далеко, що неможлива ніяка дискусія на політичній площині. Чи такі одиниці вспіли зрозуміти, що коли не вільно українцеві ображувати поляка, то так само не вільно полякові ображувати українця?!

Вони цього ані не розуміють, ані не відчувають, бо навіть напевне вважають черговою безличністю українців вимагати, щоб не було тут двох мірок. А проте нашим обовязком пригадати: як довго не буде законної охорони й українського національного імени, охорони української національної честі перед глумом і лайкою, і як довго образлива лайка та глум з українців будуть щоденним явищем, так довго у відносинах між польським та українським народом завжди пануватиме атмосфера, яка існує у кожному товаристві, якого учасники не мають певности, чи раптом один другого не вилає і не образить. З тим, що один буде змушений нанесену образу відпокутувати, другий — зможе ображувати безкарно. ік.

БОРОТЬБА ЗА ТУРИСТІВ.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 11. лютого 1939.

Подорож належить тепер до потреб культурного життя. Колись вона була привілеєм заможних верств суспільства, тепер подорожують і сотні тисяч робітництва, особливо тих держав, де національний провід дбає про добробут усіх членів нації, скасувавши фактично боротьбу клас. Німецька організація „До сили через радість" має власні великі, чудові пароплави, на яких по пильній річній праці можуть провести працівники свої ферії подорожуючи довкола цілої Европи. В Італії мають спромогу найширші верстви населення майже задурно відвідувати не лише в часі відпусток, а і в кінці тижня, найдальші околиці своєї чудової батьківщини. В тисячах автокарів усіх країн Европи, що від травня до жовтня переїздять в усіх напрямках Швайцарію, подорожують зовсім не самі лише пани, а і працівники з варстатів та ланів, до наших еміґрантів включно.

З огляду на те, що елементом збірної краси є обовязково ріжноманітність, в Европі кожна країна має для туристів щось цікавого та може манити до себе гостей усіми засобами, до найзручнішої пропаганди розуміється включно. На виставових вікнах женевських подорожніх бюр можна побачити реклямові образи навіть малих прибалтійських держав. Зрештою багато людей цікавиться не лише краєм, але і людьми, їх життям та звичаями, навіть поминаючи тих, що з фаху повинні все знати і бачити, себто працівників пера.

Швайцарія була від віків типовою країною туризму вже завдяки незрівняній красі своєї природи та центральному положенню в Европі. В женевськім музею можна бачити образи, на яких пани в бідермаєрівських циліндрах помогають паням у кринолінах лізти на Ріґі. Туризм був основою швайцарського добробуту до самого вибуху світової війни, що збагатила Швайцарію, як і деякі інші невтральні країни положені поміж ворожими сторонами. Відтак користав швайцарський туризм з конюнктури витвореної скупченням світових скарбів у переможних державах та заінтересуванням, яке полишила війна в Европі у американців. Потім почалась европейська і світова криза, що не поминула теж Швайцарії та позбавила її значної частини капіталів зібраних в попередні сприятливі роки. Але Швайцарія має очевидно ще досить і матеріяльних засобів, людської енергії та традиційного досвіду, щоб почати досить успішно боротьбу за гостей зі своїми сусідами, передовсім з Францією, де недавні внутрішні відносини дуже зменшили доплив туристів до неї. Небагато помогла, як показує статистика, навіть і світова вистава.

Приблизно від трьох років туристичний рух у Швайцарії повільно, але раз-у-раз збільшується. Про якусь перемогу над кризою ще завчасно говорити. Беручи пересічно рік стоять ще швайцарські готелі на дві третини порожніми. Але можна говорити про зворот до кращого. Відсоток занятих ліжок по готелях був у 1936 р. 25,5, а в 1937 р. — 30,9. Обчислення для минулого року сягають до червня і виявляють знов невелике збільшення туристичного руху. Число ночей перебутих у готелях в 1936 році — 13.260.663, а в 1937 р. — 16.191.285, але до цих чисел входять і власні швайцарські гості. Число чужинців, що відвідали Швайцарію в роках 1936. і 1937. було 1,203.233 і 1,593.450. Німеччину відвідало в тих роках 1,533.000 і 2.357.000 осіб. Італію відвідало за той час 2,186.000 і 5,018.000 чужинців. Число чужинців, що відвідали Францію в зазначених роках майже потроїлось, але з числа 1,200.000 чужинців, що побували у Франції в 1937 р., майже дві третини припадають на відвідувачів інтернаціональної вистави.

Тепер Швайцарія робить поважне зусилля, щоб розвинути далі туристичний рух у країні. Утворює корпорацію публичного права, „Центральний Швайцарський Уряд туризму". Головним його завданням є орагнізувати пропаганду на користь туристичного руху в цілій Швайцарії. Статути його передані вже для затвердження Федеральній Раді. Контролювати його діяльність має департамент пошти і залізниць. Річні видатки, що припадають на конфедерацію складаються з постійної субвенції в квоті 2,500.000 фр. та змінної субвенції рівної 50 прц. членських вкладок спілки, не числячи обстанови і управи конфедерації, що не може перевищати 500.000 фр. Таким чином зреформують пропаганду на користь туризму, що разом із швайцарським експортом творить основу фінансової господарки країни. Досі справу пропаганди поділено між кількома органами. Найміцнішим із них з погляду фінансового є Публіцистична Служба Залізниць створена в 1904 р. Вона має офіціяльні агенції за кордоном, які притягають течію відвідувачів до швайцарських гір, озер і кліматичних станцій. Побіч цього органу в 1917 р. засновано Національний Швайцарський Уряд Туризму з осідком в Цюріху та філією в Льозані, що займався головно літературною та мистецькою пропагандою розсилаючи друки та світлини по цілому світу. До них приєдналося в 1933. р. ще Товариство авт, яке запровадило і подорожні чеки, що відіграють тепер більшу ролю в туристичнім русі, і таким чином осягнено одностайність у проводі пропаґанди. В 1938 р. річний бюджет

цих інституцій туристичної пропаганди досяг 4,060.000 фр. Зосередженням їх в одній інституції, Центральнім Швайцарським Уряді для Туризму сподіваються осягти більш раціональну акцію обчислену на довший час. Зокрема проектують виробити значніші пропаґандистичні фільми. Видатки на пропаґанду туризму сподіється швайцарський уряд вернути собі почасти збільшеним доходом із швайцарських залізниць та зменшеними субсидіями для підтримки власників готелів.

Швайцарські заходи для розвитку туризму можуть бути особливо повчальні для Карпатської України, яка своїми чудовими краєвидами у звязку зі своєю новою ролею у політичних обставинах може рахувати на численних відвідувачів уже цього літа.

М. Данько.

З польської преси.

„Польонізація греко-католицьких парохій... мусить діждатися здійснення".

Про характер і розміри польонізаційного руху серед ходачкової шляхти та про мету, для якої від двох років з усіх сил стараються уживати цієї шляхти, довідуємося з півофіціальної **„Газети Польської"**. У статті „Відродження кресового лицарства", що появилась у числі з 15. II. ц. р., знаходимо прецікавий фактичний матеріял, що його „Газета Польска" взяла з органу ходачкової шляхти „Побудка".

Довідуємося, що здовж Підкарпаття тягнеться, мовляв, ще з часів Казимира Великого „ягайлонський вал" польських кольоністів, що під назвою ходачкової шляхти здавен виконували ролю „лицарського люду", оборонців південно-східнього кордону Польщі. Цієї шляхти нараховують у львівському воєвідстві 200.000, у станиславівському 250.000, у тернопільському 80.000. Величезна („знакомітa") більшість ходачкової шляхти греко-католицького обряду. Що більше: серед українських протипольських діячів, навіть серед боєвиків ОУН, багато назвищ „лавніх пястівських та ягайлонських лицарів". Щойно з повстанням „Союзу ходачкової шляхти" зачався „поворот до польщини".

„Союз ходачкової шляхти — пише далі „Газета Польска" дослівно — нараховує нині 260.000 членів зорганізованих у 400 кружках. Крім того до Союзу належить також 150 кружків ходачкової шляхти на Волині. Багато інструкторів об'їздить терен ділання; вони вказують напрям праці по обдуманій програмі. Праця зачинається від основ, від дитини. Минулого року 900 шляхотських дітей користало з півкольоній, ведених ідейними вчительками, 200 дітей було на кольоніях у Горішньому Шлеську. **Цього року приготовляють півкольонії для 15.00 дітей та низку кольоній в інших частинах Польщі.** У всіх шляхотських селах є вже світлиці, в багатьох будують „людові доми". Тільки цього року буде 50 нових шлях. „людових домів". Усі кружки мають радіоапарати. Союз диспонує 15 бібліотеками по 50 книжок кожна. **Основою кожної бібліотеки є „Трильогія" Сенкевича, як епос давнього польського лицарства.** Дальших 50 бібліотек приготовляють. Орган Союзу „Побудка" розходиться у 10.000 примірниках. Характеристична річ, що „Побудка" потрапила навіть до еміґраційних осередків, де перебувають роди східно-малопольських лицарських родів, до Америки і навіть до Східної Африки. Союз змагає до того, щоб дати найспосібнішим синам і донькам фахову освіту, середню і навіть вищу. В **Перемишлі** існує бурса, в якій виховують 20 стипендистів, у **Турці** 14 стипендистів, у **Коломиї**, що є одним з сильніших осередків ходачкової шляхти, 60 стипендистів, у **Калуші** та **Станиславові** по кількох. У **Богородчанах** основано школу хатнього господарства для 60 шлях. дівчат. У спеціяльнім юнацькім „гуфцу" у **Вильні** 60 хлопців учиться ремесла. Небавком зачне діяти другий „гуфец" у **Познані**. У виховній акції помагає Союзові ходачкової шляхти військо. **Утворено спец. частини для синів підкарпатської ходачкової шляхти, в яких відбуває військову службу 1.000 воїнів. Цієї зими орухомлено курси для 400 передовиків суспільної праці по селах.** 200 хорів та 30 орхестр підготовляються до зїзду, що відбудеться у Варшаві з початком літа. Масові прогульки до Кракова, на Горішній Шлеськ та до Глині, організовані Союзом, знайомлять ходачкову шляхту з Польщею та її культурою.

Господарська акція висловилась досі у систематично веденій праці рільничої підготови, в орухомленні 13 **кооперативних молочарень та 80 крамниць під назвою „Побудка".** Тепер у порозумінні з „Малопольським Рільничим Товариством" розроблюють широкий господарський плян, що обійме всі клітини Союзу.

11. листопада ходачкова шляхта закопала хрести незалежности Польщі у всіх селах, де діють кружки. **Ходачкова шляхта маніфестує свою польщину на кожному кроці, домагаючись** (покищо без успіху) **польської мови в церквах.** Греко-католицька шляхта привязана до свого обряду і бореться за польонізацію своїх церков, а бодай уведення польської мови в деяких богослуженнях. **Тому, що її акція стрічається з рішучою контракцією греко-кат. духовенства, дається завважити частиний відплив до латинського обряду. З огляду на те, що зміна греко-католицького обряду стрічається з опором церковної влади, та з другої сторони 80 відсотків шляхти визнає східний обряд і є до нього привязана, польонізація гр.-кат. парохій, де є польське населення цього обряду, є постулятом, який мусить дочекатися здійснення".**

Герої з „Трильогії" Сенкевича, польонізація церкви, марево „кресового лицарства" — як те все дише XVII. століттям і скільки викликує рефлексій та порівнянь! Проповідь того всього зі сторінок „Газети Польскої" має свою вагу й користь настільки, що розсіває всякі сумніви в душі того, що ще сумнівався: куди воно йде?...

„Український рух в Европі".

Під таким наголовком польський часопис **„Зврот"** приносить цікаві розважування на тему відношення окремих европейських держав до української справи. Про становище Англії та Франції „Зврот" пише ось що:

„Чемберлен є прихильником думки лишити німцям вільну руку у Східній Европі, пропускаючи, що в цей спосіб зменшить німецькі кольоніяльні апетити. Існує також серед членів англійського уряду погляд, що німцям удасться розбити Совітський Союз і завести в Україні бодай частинно фашистівський уряд, що малоб улекшити Англії господарські відносини. Над усім тим домінує бажання зискати на часі, щоб виконати дозброєння. У цьому дусі промовляв недавно Чемберлен на приняттї у князя Вестмінстеру перед поверх 60 політиками й державними мужами.

Одначе політика Чемберлена стрічає сильну опозицію в парляменті і можна сподіватися,

---

В. Б. ЄЙТС. 4

Ганраган Рудий.

(Продовження).

ЯК КРУТЯТЬ ПЕРЕВЕСЛА.

Задумавшись над своїм непорозумінням з парохом і розгніваними сусідами, Ганраган дійшов до висновку, що не має сили до помсти і рішив піти на захід. Гаельська Ірляндія все ще жила і гаельських поетів усе ще шанували у західніх околицях. Вирізав собі ціпок з живоплоту і почав чимчикувати з місця на місце. Тут працював за денний харч, там за нічліг співав. А коли англійська мова та англійські звичаї десь завмерли поза його плечима, став новою людиною. Чи-ж він не був останнім з того могутнього роду поетів, що тягнувся без перерви від Санчана Торнеїста (якого зїв тут Великий Кіт) і ще могутнішого Оісіна, якого серце зазнало неназитної демонічної любови 400 років?

Зі сутінками приходить така хвилина, коли кожний чоловік благородніє з вигляду, кожна жінка гарніє. І він теж мандруючи день у день, поволі та напропадиме, щораз глибше поринав у тих кельтійських сутінках, де небо та земля так перемішуються, що кожне прибирає якусь тінь краси другого. Ці сутінки наповнили його душу жагою, — жагою чого? — сам не знав. Його тіло навідували спокуси незбагненних переживань.

Він купався опівночі під округлим узгірям, де спить Лихе Око (забувши за ті дні, коли люди підводили його безмилні вікові вії, щоб його страшний погляд міг упасти на ланцюгових воїнів і перемінити їх у камінь). Плаваючи по плесах озера сміявся і співав до хмар, що гнали по небі, поки він не відчув, що вони перемінились у пристрасть довкола його серця. Він робив зусилля, щоб відчути — як це відчували хмари — срібні стріли зір, що прошибають його наскрізь.

Усю ніч провів у печері, а величезні тіні тягнули його до мряковинного життя Сил, які ніколи ще не жили у тілах смертників. Цілу ніч вони проходжувались у його снах, заквітчані в рубіни, із трояндами в руках. Із розсвітом прокинувся у судорогах від холоду на глиняній долівці.

Врешті почав тужити за товариством якоїсь людської істоти, головно жінки. Одної ночі застукав до дверей білого фармерського домику оточеного із двох боків кущами чорного бузка і попросив страви та захисту. Відчинила йому червоногуба жінка.

— Я називаюсь Ганраган, а люди прозивають мене „Рудим", щоб відріжнити мене від неука-віршороба, що зветься Гаельський. Я написав „Сорокатого Івана" і багато інших пісень відомих скрізь, де тільки є охочі слухати гаельську*) мову.

— Щасливі камені мого дому, щаслива жовта стріха на ньому, що Овен Ганраган засяде при нашому ватрані. Але чому ти покинув рідне село, щоб їсти хліб між чужими?

— Маю чорта у підошвах — відповів поет, схиляючи голову у низьких дверях. Коли входив почав пісню:

Дівчина кожна, найтихіша,
Мене витає кивом вій.
Бо вітер, що ворушить зорі
У крові гомонить моїй

Дівчина кожна, найтихіша,
Мене викликує у сні,
Бо міць, що блискавки ворушить
У серці гомонить мені.

— Боже! хорони всіх тутешніх! — сказав, як звичай каже і почув численні голоси: „І тебе!"

Багато лишь оточувало його і скрипач починав уже грати у кутку кімнати. Розглянувся довкола і з розсипаних на порозі первістків пізнав, що це було напередодні 1. травня і що тут чекали з музикою та танцями народин Літа. Очі його від квіток поблукали до мрійливої дівчини, що сиділа при ватрі. Її великі очі загорілись від зустрічі з його поглядом і вона почервоніла. Сів при ній і заки шепіт облетів усю кімнату, що це славний Ганраган Рудий, він почав уже свої хитрі лестощі своєю глибоко музикальною гаельською мовою. І заки танцюристи дали відпочити перетомленому скрипачеві і потягнути глиняний глечик, він уже встиг порівняти її з красою білої Деірди. Натякнув їй, що коли вона слухаючи його відчуває радощі наперебій з сумом то теж походить з покоління королівських старовинних доньок і що нездарні танцюристи тут довкола неї це тільки тіні на стежках її блуканини.

Груба червоногуба жінка почала вважати на доньку. Але вони обоє ввесь вечір розмовляли похилені одне до одного, не чуючи музики, а румянці на дівочому личку припливали і відпливали як хмаринки на західньому небі.

Коло півночі виволікли з подвіря великий кущ на середину дороги і запалили його кременем, бо вогонь з ватри міг би дати силу нечистим духам над стріхою, хоч і первістки лежали на порозі. Коли кущ розгорівся, учасники бенкету почали обходити його за провідником, що ніс обруч з листя рябини і очеретяних квітів,

*) Ірляндську.

що в часі найближчої дебати його становище в українській справі будуть гостро критикувати. **Проте треба ствердити, що українська пропаганда в Англії найшла дуже прихильний грунт.**

Французькі державні мужі радо зголосили б в українській справі незацікавлення в користь Німеччини. Міністр Бонне від 12 років людина довіря банку Лязар Фрер, що є париським представництвом англо-голяндського нафтового тресту Шель, незвичайно вороже наставленого до Совітів. Концерн Шель від років фінансує український рух а передше фінансував німецьких націонал-соціялістів перед їхнім приходом до влади і тішиться довірям найвищих особистостей третього райху. Також п. Далядіе близько стоїть до цього концерну, бо посвоячений з одним з його головних директорів. Таким чином українська справа у Франції та в Англії має не тільки політичне обличчя, але входить теж у засяг інтересів міжнародньої фінансієри, яка обіцює собі при допомозі німецької армії створити предмет експльоатації.

Проте не треба забувати, що і значна частина французької лівиці і досить послів правиці, попереду усього генеральний штаб, є противниками захитання союзу з Польщею. Вони теж дивляться далі в будучність, ніж нинішні керманичі французької політики; слушно добачують найбільшу слабість Німеччини в недостачі сировини і роблять з того висновок, що німецька небезпека буде щойно тоді справді загрозлива, коли німці всі свої сировинні недостачі без труду могтимуть покривати на областях багатої України. Дальше скріплення Німеччини на Сході Европи — на думку цих французьких кол безпосередньо загрожує Заходові".

Український читач без великого духового зусилля зуміє відділити в оцій статті фактичний матеріял від пропагандивних додатків для вжитку польського читача.

—o—

День синів півночі на ФІС-і.

Закопане, 13. лютого 1939.

Біг гінців 4×10 км. мав відбутися зі стадіону на Крокві, одначе з причини браку снігу у тій частині Закопаного, перенесли його організатори на вище положені терени. Від год. 8-ої ранку возила залізничка змагунів, кореспондентів і публику на Губалівку. Кому забракло грошей або місця в залізничці мусів манджати пішки.

Температура коло —3° Ц. Сильний вітер добре дався у знаки, головно тим, що не були добре одягнені й обвинені. Сніг був замерзлий, місцями лід. Одначе годі на нього нарікати, бо часи були просто фантастичні. „Фаворитами" бігу були північні народи: фінляндці, шведи і норвежці. Кожний був певний, що між ними відбудеться боротьба за перше місце, що представники інших народів не займуть ліпшого місця, як четверте. Адже це краї з найстаршою лещетарською традицією і лещета — це їх народній спорт.

Зі старту, який відбувся в год. 10. рано, бігли змагуни 200 м. власними шляхами, згодом почали вони сходитися в один слід. Перший на спільний слід впав поляк Карпель, за ним легким і посувним кроком фінляндець Пітканен, далі швед Геглюнд і т. д. Карпель, який біг нервово не довго тішився першою позицією, бо небаром почали його минати змагуни й на чоло бігу висунувся фінляндець Пітканен, який теж на мету впадає перший у феноменальному часі 31,54 мін. За ним швед Геглюнд. Піткянена змінив Алякульпі, який змісця втікає що сили, щоб бодай втримати віддаль, яку виборов його попередник. В погоню за ним пустився заступник хорого Балькіста Стенваль. Він наближується центиметер за центиметром до фінляндця, за півметком його минає та здобуває над ним 15 сек. переваги, яку вдержує аж до самої зміни. Перший приходить на зміну швед Стенваль серед величезної радости шведів.

На третій зміні побіг перший швед Вестберг, недалеко за ним його тінь Олькінуова. До півметку швед був на переді, за півметком ролі помінялися і швед став тінню фінляндця. По якомусь часі швед слабне й поволі залишається позаду. Перший на зміну впадає фінляндець. За ним останками сил, виснажений до крайности швед Вестберг.

Остання зміна. Хто переможе? Чи вдержать фінляндці свою перевагу, чи повториться історія другої зміни і затріюмфують шведи? Та у фінляндців на останній зміні побіг Карпінен, їх найліпший бігун і хоч швед Пеліен теж не був найгірший, проте важко було надробити 48 сек. На півметку перевага фінляндця над шведом зросла до 63 сек. Безпосередньо по бізі фінляндці получилися на меті з Гельсінками і крикнули їм своє: Гей! Гей! Гей! Адже перше місце мають уже в кишені! І справді на мету приїхав довгим і скорим кроком Карпінен. Оркестра грає фінляндський гимн. Публика кричить захоплена. Ось уже він на меті. Опікуни заливають його в коц. І знову фінляндці лучаться з Гельсінками і знову оклик перемоги: „Гей! Гей! Гей!" До мікрофону підходить Карпінен і хоч утомлений, але усміхнений. Тихі уривані слова переможця пливуть на хвилях етеру до його далекої батьківщини, де тисячі земляків слухають висліду змагань.

Другий швед Пеліен, третій італієць Джамарон, четвертий норвежець Гофсбакен, якому не зважаючи на великі зусилля не вдалося дігнати „інтруза" італійця. Перший раз в історії лещетарського спорту, норвежці в гінцях прийшли четверті.

Со—ко.

із двома кулями — золотою і срібною, що заступали сонце і місяць. Співали гаельську пісню.

Ганраган з молодою дівчиною стояли у дверях задивлені одне в одного, забувши приступити до хороводу. Поет говорив:

— Сонце і місяць то мужчина і жінка. То моя душа і твоя. Вони мандрують увесь час небесами злучені. Бог створив їх, одне для одного. Він створив сонце і місяць; він теж створив мою душу і твою, ще перед початком світа. Він створив для них довгий, солодкий танок кохання.

— Кажуть, Ганрагане, що ти був дуже зіпсований — сказала дівчина.

— Так воно було, але тому, що я не мав нагоди зустріти такої доброї та чистої дівчини, як ти.

А коли не старе як світ підхлібство дзвеніло в її вухах, танок уже змінився: танцюристи відкинувши обруч зміїними руками, щораз голосніше виспівували

— Глянь — казав Ганраган — на цей зміїний танок, що його створили мудрі боги. Чи він не нагадує бурливе коло пристрастей? Чи не чуєш як пристрасти у глибині серця: „Геть, геть, далеко, де б там і не було?" Я чую цей голос повсякчас. Підемо далеко я і ти. Чи не чуєш пісні про великі білі шляхи, що нас призивають? Будемо слухати зозулі, приглядатись лососям у ріні, спати під зеленим дубом. І тут [illegible] тихенько гаельську любовну пісню:

Смерть не знайде нас ніколи
У серці глибокого лісу....

— А коли смерть і знайшла нас там, то що ж? Зуби лоші були нас і вітри проганяли то що ж? Ми вже знайшли те, для чого ліси простягають свої зелені килими і для чого зорі запалюють свої свічки.

Нахилився до неї, пригорнув її в чоло і притягнув ближче до себе

(Далі буде).

ВИБІР І КОРОНАЦІЯ ПІЯ X.

З особистих вражінь.

II.

Попереду машерували пестрі відділи швайцарів з галябардами в руках, а серед цього сталевого ліса золотився хрест, звернений у сторону папи. Відтак ступали єпископи, за ними з повагою східні достойники, патріярхи з сивими бородами, в золотих і срібних мітрах. Потім один з членів папської асисти ніс тіяру, а за нею йшло пятьдесятьчотирох кардиналів у княжих плащах з пурпури, кожний зі своїм секретарем. Вкінці за ними, попереджений епископами і пралатами, які належать до папського двора, попереджений асистентами папського престолу (князі Кольонна і Орсіні) — св. Отець, на високім престолі, який несли під пишним бальдахимом серед шляхотської гвардії і мальтійських кавалерів. На висоті папської голови, схилялися два величезні віяла з чудових білих струсиних пер.

Нараз усупереч усім оповісткам у католицькій пресі і написам по стінах святині, щоб зберігати повну тишу, залунав один громовий оклик: Евіва! (Хай живе!) серед довгих оплесків юрби. В льожі над головним виходом загриміли срібні труби, витаючи вперше Пія X. могутнім гимном „Ти еси Петр..."

Окружена вінком галябард і багнетів седія (лектика, фотель, на якому несуть папу) посувалася над морем людських голов поволі і маєстатично у глиб базиліки. Вкінці зрівнялася з нами.

На фотелю з вишневого оксамиту, покритім дорогоцінним гафтом спочивав Пій X. у білій реверенді та золотому плащі. Срібна мітра здавалася тяжити йому на голові. Його лице повне, лагідне, бліде зі зворушення, мало на собі вислів зворушливої доброти. Св. Отець охоплює зором непроглядну масу народу, хоче очима і одним жестом наказати мовчання, одначе не вміє опанувати зворушення вірних, що бють для нього чуттям любови та привязання. Він благословить народ, з поглядом задуми, робить знак св. хреста і нашіптуючи молитву посувається далі.

На повороті повитав його новий грім оплесків і голосів. Седія звернулася до дверей каплиці, нависла на хвилину над головами, а потім окружена барвним колом швайцарів, гвардії мальтанських кавалерів, зсувалася тихо на землю. Покрив її ліс галябард і сталевих шоломів сторожі. Тут папа сходить з катедри, займає мітру і кланяється Пресв. Евхаристії. По чверть годинній молитві сідає на рухоме крісло, в тім самім порядку прямує в перехрестну наву до каплиці св. Григорія, сідає на прибраний престіл а всі духовні віддають йому поклін: кардинали цілують його в руку; патріярхи, архиепископи та єпископи цілують коліно і ногу; пралати та інші духовні ногу.

Коли хор почав третій „час", усі вищі і нижчі достойники убралися в церковні ризи, а Папа вмив руки і взяв на себе архиєрейський одяг. Тоді процесія посунулася серед невтишних окликів народу до так званої Конфесії св. Петра. Тоді залунав голос якогось венеціянця: Хай живе наш патріярх! Папа з усмішкою на лиці став шукати в юрбі за ним очима. У дорозі до престолу йшли перед папою два монсініори-церемонієри, один ніс на пів отверту подушку шовкову, вишхану прядивом, другий беручи клоччя на срібну паличку, запалював його і казав: „Отче Святий, так минає слава міра, всякая плоть — сіно і всякая слава ей, яко цвіт польний". Це символічне цілопалення клочя на очах архиєрея, закінчене фільософічною пересторогою „Отче Святий, так минає слава світа!" — повторяли тричі.

Коли цілий похід наближився до Конфесії, папа зійшов з седії, впав ниць на землю і по короткій молитві ввійшов на ступні престолу. Звуки тріюмфального гимну розходилися з копули хвилями пісні, але все те губилося в просторі та масі, бо багатотисячна юрба шуміла як зібрана ріка. Поза Конфесією св. Петра, лицем звернений до народу, блідий і в білім цукетто (шапочці) на голові починає Пій X. св. літургію. За хвилину зникла його постать. Папа засів на малім престолі при ступенях престолу, дожидаючи на паліюм з рук кардиналів. Три найстарші кардинали — епископи Орелія, Ванутеллі та Аліярді відмовили над папою коронаційні молитви, а кардинал Маккі вложив йому за молитвою на рамена паліюм. Папа цілує престіл та Евангелію, сідає на головнім престолі.

Тепер кардинали навколішках цілують Папу в ногу й руку, а він їх обіймає, патріярхи, архиепископи та епископи цілують ногу й коліно, а всі інші ватиканські духовні — тільки ногу. Потім здіймають з Папи мітру і він починає велике „славословіе". Потім перший кардинал-діякон Маккі з жезлом у руках, у супроводі майстра церемоній і всього папського двору, йде до долішньої каплиці під Конфесією, де знаходяться мощі верховних Апостолів Петра й Павла і там починає коронаційний молебен. Могутній хор губиться серед гамору юрби, що не вважаючи на св. місце, безцеремонно шумить, як буря...

По Апостолі та евангеліях, відспіваних у ріжних мовах представниками ріжних обрядів, відбувається церемонія з Агнцем і вином, невидна для публики. Освячення при престолі довер-

шує сам Папа серед срібнистої хвилі дзвінків. По освяченню вертається на престіл. Один із кардиналів вручає йому Агнця, другий золоту чашу; Пій X. причащається, не встаючи з престолу. З його рук перед престолом причащаються навколішки кардинали.

Служба Божа кінчається. По ній за традицією кардинал Рамполя, як архипресвітер собору св. Петра, з двома капоніками наближається до Папи і складає йому старинний дарунок: білу мошонку, з 25 павлинами (коло 12,5 літрів) зі словами: „Отче святий! Капітула і каноніки цієї базиліки складають Вашій Святості звичайну жертву за добре відспівану Службу Божу".

Тоді св. Отець з цілою асистою йде перед Конфесію св. Петра, де на підвищенні має відбутися головний акт дня, коронація. Кардинали, патріярхи та єпископи окружили Папу, не заступаючи його постаті. По лівій руці Пія X. став великий асистент престолу, Филип кн. Орсіні, в оксамитах тканих бриліянтами, по правій його духовні товариші.

Хор розпочав старинний гимн „Золота корона на його голові", а кардинал Орелія відспівав приписані молитви. Щойно тепер настала гробова тиша. Всі очі звернені на Пія, що сидить увесь бліди та зворушений. Кардинал Штайнгубер наблизився до папи і поважним рухом здійняв з його голови сріблисту єпископську мітру, під якою засяяло біле цукёто. І тоді, десь наче з під землі виросла поруч папи висока постать кардинала Маккі зі золотою тіярою в руках.

— Прийми тіяру, прикрашену трьома вінками, і знай, що ти отець князів і царів, володар світу, на землі намісник Спасителя нашого Ісуса Христа якому честь і слава во віки віків. Амінь — говорив сильним голосом кардинал. Але лише перші його слова — можна було схопити, бо дальші потонули в гаморі віриих. За словом „Амінь", серед оплесків і криків народу, тіяра спочила на голові Пія X.

Похилилися галябарди сторожі, що впала навколішки, а об мури базиліки відбився гимн сурем і преславних співаків: „Ти еси Петр"...

І настала знову хвилина мовчанки: папа шепотом почав молитви, яких текст два єпископи навколішки зближали йому до очей, по чім встав і зворушений виголосив велике благословення.

Остання хвилина, що закінчувала свято радісного дня, перевищила повагою настрою і силою свого виразу всі інші, яких свідками були ми в церкві.

Седія зависла знову на раменах папської служби, величавий похід посувався звільна шпаліром барвистої сторожі. Наперед ступали швидкі відділи швайцарів з галябардами. Серед ліса сталі золотився хрест. Далі йшли ряди єпископів, що застелили срібним рядном папський перехід майже від Конфеси аж до далеких церковних дверей. За ними ступали з повагою східні достойники, патріярхи з сивими бородами в пребагатих мітрах, золотих та срібних; далі кардинали в пурпурних плащах, а папа поміж віялами з павиних пер на седії під бальдахимом, серед діямантів потрійної корони, стояв іще на місці, зі зором, що йшов у далечінь.

Вкінці і він рушив із місця, а тоді здавалося нам, що поглядом любови і зворушення огорнув усю масу народу, що схиляючися покірно, намагалася приклякнути під рухом руки Архипастиря, що благословив усіх.

Увечір того дня ввесь Рим купався в морі світла.

О. Ст. Ковалів.

Припинили діяльність „Лугу" в Буківці.

Повітове староство в Ліську припинило в діяльності спортово-руханкове т-во „Луг" у с. Буківці, пов. Ліську. Причина припинення: деякі члени з управи і кількох членів т-ва були колись карані. Управа т-ва вислала в приписаному речинці відклик до воєвідства.

Українські кондоленції з приводу смерти папи Пія XI

Варшава, 13. лютого.

Посол д-р Степан Витвицький відвідав Апостольську Нунціятуру у Варшаві та іменем Української Парляментарної Репрезентації вписався до жалібної кондоленційної книги, виложеної у нунціятурі по смерти папи Пія XI.

Д-р Маркіян Дзерович, голова Генерального Інституту Католицької Акції у Львові, вислав з приводу смерти папи Пія XI. кондоленційну телеграму до Апостольської Нунціятури у Варшаві іменем тої Акції.

—o—

ЛЮБОВ, МЕТРИКА І ПОШТА.

Історія одного недорученого українського письма.

Варшава, 14. лютого.

Велику, але й сумну веселість викликав серед парляментарних журналістів у Варшаві характеристичний лист українського посла Ілярія Тарнавського до міністра пошт і телеграфів, висланий 7. ц. м. під числом 121.

Як посол 76. виборчої округи — пише інтерпелянт — маю шану повідомити про такий факт нарушення поштової тайни з проханням повести слідство у цій справі і покарати винуватців.

Дня 28. грудня 1938. р. вислав греко-кат. уряд парохіяльний у Турці над Стрием до Ольги Бардиш, на її прохання під ч. 301/38 метрику народин і хрещення до села Вигода біля Долини. Одначе небавком виявилося, що замість метрики Ольга Бардиш дістала в коверті парохіяльного уряду чужий лист. Був це любовний лист Марії Тепер з Турки. Парохіяльний уряд знайшовся у непримемній ситуації: пенентка не була вдоволена „присланим" ним... любованим листом замість метрики...

Згодом виявилося, що метрика не пропала. Доручили її в любовній коверті адресатові, що чекав на закохані слова своєї любої.

З того всього видно, що хтось непокликаний на пошті безправно зломив тайну кореспонденції і перечитав оба письма.

Марія Тепер зі своєї сторони внесла скаргу до львівської дирекції, а пошта в Турці забрала в парохіяльному уряді нещасний любовний лист.

На вислід слідства тої романтичної і підозрілої історії чекають журналісти і маси закоханих з великим зацікавленням. КТВ.

—o—

Святочно-радісний настрій підчас карп.-то-українських виборів.

Як ми вже згадували на підставі КУП-у й на підставі звідомлень чеської, німецької і навіть польської преси, вибори в Карпатській Україні відбулися в якнайбільшому ладі і спокою. Тепер можемо наші вістки доповнити ще й описом тих маніфестацій, що їх українці виявляли підчас виборів. В навечеря виборів по селах горіли вогні, у вікнах світилися світла, зокрема радісно вигадала маніфестація й ілюмінація на Гуцульщині. Там не було ніодної, навіть найбіднішої гуцульської хижі, в якій не світились би у вікнах свічки, що здалеку давало незвичайно живописну картину.

В Хусті січовики тамошнього коша запалили на замковій горі ватру і там теж великий гурт співаків та січовиків співав до пізної ночі народні пісні. До Хусту зїхалося на час виборів поверх 20 закордонних журналістів, у тому найбільше німців.

На Гуцульщині (Рахівщині й Тячівщині) у найсвідоміших 12 громадах ніодин голос не впав проти.

ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ПРИЇДЕ ДО ЛЬОНДОНУ

Президент Франції Лебрен з дружиною приїдуть до Льондону 21-го березня. Англійський уряд уложив уже з усіми подробицями принятя голови французької держави в часі його побуту у столиці Англії.

ЦІЛИЙ ОСТРІВ СТРАЙКУЄ.

КІНҐСТОН. (Ямайка). ПАТ. З причини загального страйку, що поширився на цілий острів на тлі видалення одного з робітників, губернатор розпорядив виїмковий стан та мобілізацію місцевих гарнізонів.

Т-во Абсольвентів Торговельної Школи Р. Ш.

запрошує всіх своїх прихильників на

ОСТАННЮ КАРНАВАЛОВУ ВЕЧІРКУ

яка відбудеться в неділю 19. лютого 1939 в год. 6-ій веч. у салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22/I.

Вступ за запрошеннями, які можна дістати в кооп. „Пласт" при вул. Руській 3.

370

Українка.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Віденський **„Фелькішер Беобахтер"** з 11. II. помістив статтю п. н. „22 міліони поляків та 7 міліонів українців", у числі з 12. II. довшу статтю „Українці в Польщі". Обі статті займаються сучасною українською дійсністю в польській державі.

Берлінський **„Фелькішер Беобахтер"** з 13. II. приносить довшу телеграму з Хусту про карпато-українські вибори.

„Тагесботе" (моравське Брно) у вечірньому числі з 13. II. приносить повідомлення з Хусту про заснування „Українсько-Німецького Товариства" та довший звіт з відчиту д-ра П. Рорбаха в „Українському Науковому Інституті" в Берліні п. н. „Політично-національна структура Східної Европи від часу Петра Великого", в якому основно виясняє вагу і значіння України; цей самий часопис у числі з 14. II. подає обширний звіт про соймові вибори в Карпатській Україні.

„Гренцботе" (Братислава) з 13. II. на цілій першій сторінці подрібно реферує карпато-українські вибори та приносить офіціяльне повідомлення про приїзд німецького консуля для Карпатської України Шплетсера.

„Дайтше Штіммен" (орган д-ра Ф. Кармазіна у Братиславі) приносить у ч. з 11. II. вступну статтю „Карпатська Україна перед виборами", написану дуже тепло і з признанням, що карпатські українці скоро дозріли до своєї державности.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 14. II. містить телеграми про вислід виборів у Карпатській Україні, оцінюючи їх як велику перемогу карпато-українського уряду.

„Обзор" з 14. II. під наголовком „Велика перемога національного виборчого списку в Карпатській Україні" приносить про це телеграми бюра Райтера та Дайтше Нахріхтен Бюро.

У СПРАВІ УТВОРЕННЯ НОВОГО БЕЛЬҐІЙСЬКОГО УРЯДУ.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Католицький сенатор **Пірльот**, якому король доручив місію утворити уряд, відбув учора розмову з б. премієром Спаком, опісля з Жаспаром. Нині Пірльот конферуватиме з особами, що є передбачені на становище міністрів.

КОЛЄКТИВНІ ГОСПОДАРСТВА В МЕКСИКУ.

В понеділок проголошено декрет президента Мексику, що вивласнює понад 20 тисяч гектарів землі, яка належить до американського товариства плекання цукрової тростини. Вивласнених теренів мають ужити на організацію колективних господарств. Згадане американське товариство належить до найбільших продуцентів цукру в Мексику. Експортові обороти цього товариства дійшли в 1936 р. до 500 тисяч тон, на плянтаціях працювало 4000 робітників.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри

з найліпших бельгійських матеріялів поручає

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1

В СИРІЇ НЕМА ЗАВОРУШЕНЬ.

У пресі появилися вістки про заворушення в Сирії. Французьке міністерство закордонних справ заявляє, що ці вістки неправдиві. В Дамаску дійшло, правда, до маніфестацій, які викликали крайні елементи, але переважна частина людности зберегла спокій.

ЛИТОВСЬКИЙ СОЙМ УХВАЛИВ БУДЖЕТ.

У вівторок литовський сойм приняв у третьому читанні буджетовий прелімінар на рік 1939 в сумі 367.929.396 літів.

Сторінка без політики.

Міліони шукають своїх власників.

В американській пресі знаходимо один рід оголошень, що більше ніж інші може розбудити в нашому серці почування незвичайної заздрости та зачудування. Шаднича крамниця у Монклер у Ню Джерсі хотіла б знати, де живуть Данило та Марія О' Доногю. Вони мають там 459 дол. і не зголошуються від 1926 р. Усі повідомлення вислані на ріжні їх адреси вернулись до банку.

Що діється з Патом Коннелі, що має там 8000 дол. Що з Лукою Пеко з Чікен Грін на Алясці, що має гроші у банку в Сан Франціско, що з панею Анною Е. Мурт з Джерсі Сіті, що від 14 років не зголошується ні за одним долляром із свого депозиту 12.000 дол.?

Клопоти з чужими грішми.

На ці запити ніхто не може дати відповіді — ні поліція ні члени родини пропащих. Таких, що поклали до банку гроші і самі пропали або забули за банк і за покладену суму на „чорну годину" є по всій Америці десятки тисяч! У самих державних банках у 1934 р. залишилось 132 міліонів долярів, до яких власники перестали признаватись. Удвоє стільки лежить по банках приватних: від вкладок одного доляра до величезних маєтків. Навіть у нас у Галичині є десятки людей, що могли б нараз розбагатіти, якби випадково дістали в руки покликдного з таких банків. Неодин із наших земляків залишив там майно, вмер нагло і його родина могла б мати право до спадщини. Американські банки шукають за тими, яким хотіли б передати гроші звязані для них із великим клопотом; вони не можуть ними обертати, не можуть їх присвоїти собі, а мусять раз-у-раз пильнувати їх, втягати до книг і листами шукати власників. Загальні закони не дозволяють за якийсь короткий час — 10 чи 20 років — конфіскувати непідняті гроші. Адже є такі, що складають якусь малу суму для своїх дітей, щоб гроші росли 20 років і більше на відсотках.

„Сонні рахунки".

Такі ненарушені рахунки називають в Америці „сонними" — вони ані не живуть ані не вмерли. Минулого літа банки самого Ню Йорку оголосили 56.000 прізвищ, що забули про свої ощадности. Багато з них виїхало у далекі краї і забули, де і коли поклали гроші. Причини, чому вони не зголошуються, можуть бути ріжні. Один (таких є багато) старець-скнара не хоче поділитися зі своєю ріднею звісткою, що має маєток і чекає на останню хвилину перед смертю, щоб скласти заповіт або заповіт сховав у такому сховищі, що впавши на ліжко знеможений недугою не може до нього дістатись або забув, де його поклав. Неодні батьки складають при народинах своїх дітей якийсь капітал і вмирають раніше, ніж ці діти підросли так, що ніхто не знає про їх щадничу книжечку. Одну таку сироту з 1000 долярами на рахунку знайшов недавно один нюйорський банк зовсім випадково; її батьки померли давно.

Коротка людська память.

Дуже багато людей — розсіяних, з короткою памяттю занадто довіряє своїй памяті і не записує адреси банку ні складеної там суми. Цьогоро року одна дама перечитувала спис таких, що за ними шукав банк, бо прочувала, що її сестра, яка виїхала на чужину, мусіла залишити якісь ощадности. Яке було її здивування, коли вона знайшла в цьому списі своє прізвище, як власниці постійного конта! Вона теж забула про нього. Коли якийсь банк банкротує його вкладчики найчастіше переконані, що ввесь вкладений туди їх капітал пропав і не зголошуються за ним. Тимчасом неодна сума залишається на рахунку. Один дітройтський банк після банкрутства мусів повідомляти у пресі, що у нього залишилося 3 міл. долярів, які належаться вкладчикам.

Багато багачів не знало, що їм належиться 68 проц. від їх вкладок. Багато банків має свої філії у малих містах і ті філії теж забувають нераз зголошуватись за тим, що їм належиться.

Дбайливі банки.

Бували випадки, що самі міста, які поклали громадські гроші до банків як Колюмбус та Толедо у стейті Огайо або Сиркюз у ст. Ню Йорку забули за свої ощадности. Деякі банки роблять більше, ніж вимагає закон, щоб звернути гроші власникам — беруть детективів для розшуку їх місця побуту. Цим вони роблять собі найліпшу рекляму солідности. А проте при всіх оголошеннях і приватних розшуках лише 2 прц. людей, які забули за свої гроші, банки відшукують. Під час великої війни скрізь, де були військові станиці для вправ добровольців, вояки складали свої дрібні ощадности і їдучи в Европу на фронт зелишали їх на поворот. Таким робом міліони залишилися по тих, що загинули.

Як довго гроші чекають у банку.

А проте не всі банки шукають за своїми клієнтами. Є такі, що мають у статуті застереження, що коли хто до року не зголоситься, тратить свою вкладку. У стейті Індіяна банки зовсім нахабно забирають непідняті гроші до власного вжитку. У Вермонт і півн. Кароліні роздають такі гроші народнім школам або університетові по пяти роках, коли клієнт не зголоситься. Коли-ж він зявиться пізніше, то й тоді йому звертають його суму. 16 американських стейтів має у законах застереження, що гроші за якими у банку ніхто не зголоситься до 5 років, 10, 15 аж до 30 (у ріжних стейтах цей речинець бувае ріжний) переходять на власність держави. Більшість із них вимагае від банків, щоб вони оголошували прізвища тих, за якими шукають і більшість звертае гроші спізненим власникам, коли вони тільки зможуть доказати, свою тотожність.

Новий спорт.

Паризька Палата Спортів придумуе щораз-то нові способи, щоб розважити свою публику. Туди приходять не тільки спортовці, але і глядачі. Все, що вигадали організатори спорту у світі можна там побачити серед прегарної обстанови: і японське джію-джітсу і гокей на леді (без огляду на температуру) і рагбі і останні новини американських змагів. Один з останніх зветься „роллер-кетч" — лови на колісцятках, як хочете можете їх назвати. Ви не знаете, що це таке? Один із паризьких журналістів, що придивлявся новим змагам більш як годину, теж не міг второпати у чому їх суть

Перегони в усіх колірах.

Посередині великого вельодрому — арени для перегонів, зробили мініятурний шлях на 125 м. обводу, 6 м. завширшки, з ріжними поверхнями, як для перегонів наколесників чи автомобілістів. Туди вїжджае 20 осіб ріжного пола, зі страшенним ревом, у повному безладді, а колісцятами на ногах і мчать уперед зі швидкістю 30 до 40 км. на годину. Вони одягнені в усі можливі коліри та одяги, як на маскараді: пінгвіни, водолази, мушкетери, голодрвиці. Кожний дістае коліровий прапорець від диригента цієї метушні. Одні натискають, щоб прискорити біг, другі його звільнюють. Є їх 24 і все це „чемпіони світа", більшого світа або меншого, але таки чемпіони. Вони їздять від год. 9. ввечір до півночі. Переганяються дві дружини — одна американська, друга европейська, по 6 чоловіків і 6 жінок. Чоловік їде чверть години, після нього чверть години жінка; двічі кожного вечора ціла дружина мусить переганятись у повному складі.

Поважна бійка.

Переможе та, що здобуде якнайбільше пунктів на просторі 4.000 км. Що вечора кожний відробляе ногами свою порцію. Глядач, що бачив початок перегонів, мусить прийти завтра, щоб бачити, як вони розвинуться далі. Як треба рахувати пункти, цього ми не довідуемось із статті. Треба піти, побачити і спитати. Але можна попасти на такий момент, коли починаеться загальна бійка. Ідуть у рух пястуки, вигуни падають на асфальт. Судця трубить і кричить, публика оплескуе з вигуками: „Ей"! мочно!" Судді, санітари, возні, глядачі починають розділювати закукурічених змагунів. Одних розтирають оцтом, інших виносять на матрацах, іще третім приписують штучне віддихання. Видко гудзи, кров і близни.

Судця теж бється.

За хвилину на перегоновій стяжечці ті, що лишились зі здоровими очима та ногами їдуть далі. Нараз представник американської дружини починае бійку зі суддею, не хотячи послухати його наказу щодо виміреної кари. Усе це не на жарти, бо тут іде про гроші, винагороди, відзначення, остаточну високу премію. Бо треба знати, що в цій боротьбі дозволені всі „хвати", як у американській боротьбі атлетів, що можуть викручувати собі руки та коги. Тут іще як у боксі можна гатити кулаком. Як це витримують жінки і що кажуть приписи, про це від референта цього чудового видовища не довідуемось. Одна дама в публики, що висунула зі своєї ложі занадто цікаво голову дістала по носі черевиком, на якому висіли залізні колісцята. Вона зомліла у своему соболевому футрі. Коли прочуняла від животворних солей, побачила довкола себе кількох джентельменів, що підбадьорували її і складали їй побажання за відвагу.

Сила метеликів.

Більшість із нас уважае метеликів за ніжні тваринки, що літають тільки на дуже обмеженому просторі. Метеликів е яких 300 родів; більшість із них живе всього кілька місяців, але вони можуть перелітати сотні миль. Найкращі американські метелики емігрують восени на південь величезними громадами, навіть понад море за вітром і долітають до Англії. Т. зв. „теріяс ліяс", що кілька разів наїхали на острови Бермуди пролетіли з півночі 600 миль. Є такий рід „мальована пані", що хмарою летить здовж північного американського побережжя, перелітае Середземне Море і прилітае понад Европою в червні до Англії. Деякі з них заблукавшись залітають аж до Ісляндії. Ті метелики летять 60 миль на годину. Вчені, що досліджували великі перелети метеликів ствердили, що в 1924 р. в одному із них брало участь 3 тисячі міліонів.

ГУМОР.

ДОБРА РАДА.

Одна дама входить до фотографа і питаеться, чи він міг би зробити їй гарне побільшення з маленької знимки її сина. Фотограф каже, що так. Потім вона питаеться, чи він міг би зробити так, щоб синок не мав на голові шапки як оттут на тій маленькій знимці. „Чому ні? і це можна. Але пані будете добрі мені сказати, яке волосся мае синок? біле чи чорне, гладке чи кучеряве? — Як ви здіймете йому шапку, тоді самі побачите!

ОДНО ІЗ ДВОХ.

Професор університету чекае на провінціональному дворці на поїзд. Підїжджае поїзд, зупиняеться і в тій самій хвилині професор ставить ногу на ступінь. Кондуктор кричить: — Ви не можете всідати, бо поїзд тут не зупиняеться.

— Коли він не зупиняеться то я не всім. — відповідае професор.

ПОМИЛИВСЯ.

У фризіера сидить панок увесь у піні з мила. Нараз вбігае хлопчина і кричить: — Пане Маєр! ваш дім горить!

Гість підскакуе на кріслі, скидае з під бороди серветку і вибігае на вулицю. Перебіг кілька камяниць і зупинився. — Боже! який я розсіяний! Я зовсім не називаюся Маєр!

ВОЯК.

Малий Івасик прощае свого брата, що їде на маневри:

— Стефаночку! А якби ти при нагоді мав один зайвий танк, то привези мені з маневрів.

ЧЕМНІСТЬ.

Старий радник сидить на лавочці в саді. До лавки підходить його сусідка з того самого дому, що мешкае вище і сідае зі своїми дітьми.

—Дозволите, пане радинку...

— Але-ж прошу, тішуся дуже...

— Чим ви так тішитесь?

— Що ваші діти мають по дві ноги.

— А кілько-ж ніг вони мають мати?

— Бо дома то я присягнув би, що кожне з них мае по десять пар, як починають бігати!

ПОЯСНИВ.

— Стефане! Я чую, що ти женишся з якоюсь багатою вдовичкою для грошей.

— От, людські язики. Я на її гроші навіть не подивлюсь, — усе заберуть зараз мої вірителі.

Залізниця, Рідна Школа і татарські шляхи.

УКРАЇНСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО МІНІСТЕРСТВА КОМУНІКАЦІЙ.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ.

Телефоном з Варшави.

Варшава, 15. лютого.

Українські посольські виступи в польському соймі можна сміло назвати найповажнішими. Неприязна атмосфера, яка панує на салі підчас промов українських послів, тільки підкреслює їх вартість та слушність. Підчас сьогоднішньої дебати над буджетом міністерства комунікації виступило двох українських промовців: пос. **Ілярій Тарнавський** і пос. д-р **Степан Біляк.**

Пос. Тарнавський у першому своєму парляментарному виступі обговорив критично справу доріг. Промовець навязавши влучно до слів міністра комунікації висказав маркантно, що галицьке село потопає в болоті. Українських громадян — казав між іншим посол — уважають громадянами гіршої кляси, хоча вони розбудовують своїми податками центральні і західні воєвідства, а схід мусить далі ходити татарськими шляхами.

Пос. д-р Степан Біляк підтримав своїми потрібними даними й аргументами тези посла Тарнавського і домагався між іншим якнайшвидше збудувати залізничі шляхи: Коломия-Пістинь, Косів-Кути, Підгайці-Монастириська, Красне-Камінка Струмилова та інші. Помітне зацікавлення викликало домагання посла відбудувати занедбані биті шляхи з Галичини на Волинь.

Критикуючи нерозумну національну політику міністерства комунікації пос. д-р Біляк закликав приявного міністра комунікації полк. Ульриха, що пильно прислухувався промовам українських послів, якнайшвидше зліквідувати нечувані факти викидання українських залізничників, зокрема протиукраїнську політику львівської дирекції залізниць, врешті справу ігнорування прав української мови на залізницях і скритикував відмову залізничої знижки на зїзд Рідної Школи.

На цьому засіданні маршал Маковський прийняв дві нові українські інтерпеляції: посла д-ра **Степана Барана** в справі насильного перетягання православних на Кремянеччині командою КОП-у на латинський обряд і посла **Зиновія Пеленського** в справі кари, яку староство у Надвірній наложило на українського громадянина за виповнення по українськи карт зголошення на мешкання. Цікаво, що предметом тієї другої інтерпеляції стала особиста пригода посла Пеленського, якого староство у Надвірній покарало грошевою гривною за те, що він виповнив зголошеневі картки по українськи.

Велике зацікавлення преси викликає завтрішня дебата над буджетом міністерства внутрішніх справ, підчас якої виступить аж чотирьох українських промовців: пос. д-р **Павло Лисяк**, пос. д-р **Ганкевич**, пос. д-р **Степан Баран** і пос. **Володимир Целевич.**

Між іншим передбачують заяву в українській справі відомого польського посла з групи „Ютро Пряци" — Дудзінського.

ПРОМОВА СЕН. ТВОРИДЛА В СЕНАТІ.

Пізним вечором скінчив свою промову в сенатській буджетовій комісії у дискусії над буджетом міністерства хліборобства і земельних реформ сен. **Микола Творидло.** КТВ.

Важні наради тьох урядів у Празі.

Сьогоднішні ранішні чеські і словацькі часописи підкреслюють — як подає ЧТК — що засідання центральної влади, яке відбудеться нині і завтра з участю представників карпатоукраїнського і словацького уряду, матиме вирішне значіння для дальших відносин між всіма трьома урядами, бо на засіданні будуть обговорювати не тільки господарські справи, але й пекучі внутрішньо-політичні питання. Часописи сподіються („Венков", „Словак" і „Чеське Слово") що наради 3-х урядів закінчаться успішною угодою та усунуть всі непорозуміння, які заістнували були недавно між словацькою та карпатоукраїнською владою з одного боку і центральною владою з другого боку.

—o—

Бабка Наполеона і теперішня політика Мадярщини.

У вівторок майже до півночі тривали авдіенції у регента Горті, який прийняв двічі премієра Імредія і міністра освіти Телекія та кількох визначних політиків. Одночасно в президії ради міністрів відбувалися наради членів уряду. В середу рано відбулося засідання ради міністрів, після якого премієр Імреді склав на руки регента Горті димісію кабінету.

Премієр Імреді заявив на зборах урядової партії, що причиною його димісії був закид опозиції, що одна з його прабабок, яка жила в добі Наполеона I-го, була жидівкою. Імреді підкреслив, що уважає політику, яку він вів, за правильну та необхідну для краю. Ця справа набирає особливого посмаку, коли зважити, що димісія премієра Імредія прийшла саме в часі парляментарної дебати над гострим протижидівським законом, який зголосив уряд премієра Імредія.

Та все ж мабуть ота прабабка з часів Наполеона найменше завинила в димісії Імредія, яку головним спричинили консервативні члени вищої палати, що походять з аристократії та богатих кляс і які не симпатизували з радикальною політикою реформ Імредія. Ці консервативні кола хотіли якнайшвидше довести до розіграї з урядом, на всякий випадок перед дискусією над законопроектом про земельну реформу. Нагоду до цього дав протижидівський закон.

Мадярський парлямент повідомлений офіційно про димісію уряду Імредія ухвалив з уваги на внутрішньо-політичну ситуацію відложити свої засідання на неозначений час.

Регент Горті доручив дотеперішньому міністрові освіти гр. Павлові Телекіеві створити новий кабінет, але він по інформаційних розмовах зрікся тієї місії. Регент прийняв у звязку з твореннім нового уряду на авдіенції б. міністра внутрішніх справ Керестес-Фішера.

—o—

Війна в Еспанії добігає до кінця.

ПОСИЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ЛЕТУНСТВА.

БУРГОС. Комунікат головної квартири війська ген. Франка звідомляє про діяльність літаків, які у вівторок бомбардували порти в Аліканте і Картагені, при чому ушкоджено два торпедовці червоних.

ЧЕРВОНІ ВЖЕ ЗРЕЗИГНУВАЛИ З ВІЙНИ АЖ ДО ПЕРЕМОЖНОГО КІНЦЯ.

ПАРИЖ. Згідно з вістками, які сюди надійшли, республиканський уряд на засіданні, яке відбулося в Мадриді у вівторок, ухвалив заклик до війська і цивільної людности. Ця відозва закликає стояти опір аж до часу, коли уряд дістане умовини миру, які забезпечать незалежність краю. Тут підкреслюють особливо характеристичний момент, що перший раз в такій відозві нема мови про війну аж до переможного

Підчас згаданих нарад червоного уряду національні літаки бомбардували Мадрид. Внаслідок налету було багато жертв у людях. Це дуже посилило ворожі настрої людности до червоного уряду, який безцільно продовжує війну.

Всіх старшин, які підчас наради висловились за тим, щоб почати мирові переговори, перенесли на інші становища.

ЧЕРВОНИЙ УРЯД „УРЯДУЄ" В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. Міністр закордонних справ мадридського уряду **Альварез дель Вайо** прилетів у середу літаком з Мадриду до Парижа, щоб відбути конференцію з президентом Азанею, який „резидує" в еспанській амбасалі в Парижі. Ця інформація викликала велике порушення і неважне незадоволення у Франції, бо президент Азаня є фактично емігрантом та всеж від[illegible] нарад з висланниками мадридського

Закінчуємо КАРНАВАЛ

на

РОДИННИХ ВЕЧЕРНИЦЯХ „ЗОРІ"

які відбудуться **в суботу 18-го лютого 1939 у салях** Т-ва при вул. Вірменській 25.

Початок год. **9.30!** — — Запрошення можна набути в секретаріяті Т-ва щодня від 19—21-ої.

уряду і немов виконує свої президентські функції. Проти цього застерігається не тільки права французька преса, але й „Тан" у півофіціяльній статті.

АНГЛІЯ ВИЗНАЄ БЕЗЗАСТЕРЕЖНО УРЯД ГЕН. ФРАНКА.

ЛЬОНДОН. Рада міністрів радила в середу над справою визнання уряду ген. Франка. Вирішено однозгідно визнати уряд ген. Франка „де факто", але це проголосять щойно після порозуміння з Франком. Рада міністрів дала в цій справі повновласти премієрові Чемберленові і льордові Галіфаксові.

На запити посла Гендерсона в Лейбур Парті, чи відмова англійського уряду дати урядові ген. Франка права комбатанта заважить на полагоді справи визнання уряду ген Франка, премієр Чемберлен сказав: „Уряд звязаний міжнародніми умовинами в справі признавання прав комбатанта, але в справі визнання нема ніяких таких умов".

З цих слів виходить, що визнаючи уряд ген. Франка англійський уряд не ставитиме ніяких спеціяльних умов.

У відповіді на інтерпеляцію того самого посла премієр Чемберлен сказав, що Англія бажає собі, щоб еспанський конфлікт скінчився без дальшого проливу крови і тому втримує контакт з обома сторонами на випадок якби котрась з них потребувала помочі Англії як посередника. Але покищо англійський уряд не хоче брати на себе відповідальности за устійнення умовин закінчення того конфлікту.

БРАЗИЛІЯ Й АРГЕНТИНА ЛАДЯТЬСЯ ВИЗНАТИ УРЯД ГЕН. ФРАНКА.

БУЕНОС АЙРЕС. Бразилійський амбасадор відбув з президентом Аргентини Ортізом конференцію в справі Еспанії. Розмова торкалася справи визнання уряду ген. Франко обома державами.

Сойм і сенат.

Наради над буджетовим прелімінарем.

В СОЙМІ.

На засіданні повного сойму, що відбулося в середу, переведено дискусію над буджетом міністерства комунікації. Буджет референував пос. **Ягода - Жулковський**, який підкреслив, що стан польської комунікації мусить викликати турботи. В дискусії дуже гостро критикував стан залізниць пос. **Рудницький** (Львів), який твердив, що головною причиною поганого стану польських залізниць є персональні бюра при дирекціях залізниць, в яких не сидять фахівці тільки емеритовані офіцери. При обсаді тих становищ використовуються політичні симпатії. „На жаль — казав пос. Рудницький — за багато маємо політики а за мало фаховости". Від УПР забирали слово в дискусії над буджетом комунікації пос. **І. Тарнавський** і пос. **д-р Степан Біляк** (пишемо про них на іншому місці). Після дискусії промовляв мін. **Ульрих.**

Наприкінці засідання принято до маршалівської булави кілька законопроєктів та інтерпеляцій.

ІНВЕСТИЦІЙНА КОМІСІЯ.

В середу відбулася також нарада соймової інвестиційної комісії. Пос. **Сікорський** референував урядовий проєкт про дотації на Ф. О. Н. та інвестиції з державних фондів (відома примітка мін. Квятковського). Після того виголосив промову мін. **Квятковський.** Після дискусії комісія прийняла проєкт інвестиційного закону з поправками.

СЕНАТ.

В сенатській буджетовій комісії обговорювали в середу буджет міністерства хліборобства і земельних реформ. Буджет референував сен. **Камінський**, який широко обговорив положення у хліборобстві. Після референта виголосив довгу промову міністр хліборобства **Юлій Понятовський.** В дискусії від УПР забирав слово сен. ***Микола Творидло.***

ЖАСПАР НАГЛО ПОМЕР.

Авас повідомляє, що бельгійський міністр Жаспар, який творив новий уряд і відмовився відтак від цієї місії, вчора по переведенні важкої операції нагло помер.

„Під закидом контактів з ОУН".

За що арештували о. Которовича?

В справі арештованого недавно **о. Івана Которовича**, 60-літнього православного священника у с. Бабичах на Холмщині, інтервеніювали у директора політичного департаменту міністерства внутрішніх справ Жиборського посли Целевич і Скрипник.

Місце перебування арештованого священника надалі невідоме. Дня 21. січня ц. р. на приходство у Бабичах, де перебуває дружина і донька о. Которовича, прибув відділ поліції з Білгорая, щоб перевести основну ревізію в хаті й у церкві. Перед ревізією поліція доручила родині арештованого таку **судову постанову:**

Postanowienie o zarządzeniu rewizji.

Dnia 20. stycznia 1939 r.

Sąd Grodzki w Tarnogrodzie po rozpatrzeniu sprawy ks. J. Kotorowicza, podejrzanego o działalność antypaństwową i mając na względzie, że zachodzi konieczność odszukania i zabrania dowodów, stwierdzających jego kontakty z O. U. N. w Małopolsce Wschodniej jako dowodów przestępstwa, które to przedmioty mogą się znajdować w cerkwi i zabudowaniach cerkiewnych, na mocy art. 150 k. p. k: postanowił: 1) zarządzić rewizję w cerkwi i zabudowaniach cerkiewnych oraz plebanii w Babicach, 2) dokonanie rewizji polecić P. P. w Biłgoraju, 3) przesłać w powyższym celu do P. P. w Biłgoraju dwa odpisy niniejszego postanowienia, w tem jeden dla doręczenia ks. Janowi Kotorowiczowi w Babicach przez organ prowadzący rewizję przy jej rozpoczęciu. Sędzia Grodzki: (A. Kamiński).

У висліді ревізії поліція забрала: 2 календарі „Золотий Колос", кілька букварів „Хочу читати", календарі „Нашого Шляху" з Луцька і книжки Дешевої Бібліотеки. В церкві не знайшли нічого.

Якщо непорозуміння не вияснеться, якщо о. Которович не вийде на волю і стане перед судом, то його процес буде перший за „контакти з О. У. Н." на Холмщині. Дотепер судили там за політику лиш одного священника, але й то під замітом комунізму.

Гром.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 18. лютого 1889.

„МАЙЖЕ НЕІМОВІРНА ВІСТКА".

„Майже неімовірна вістка дійшла до Европи з далекої східної Азії. Японський мікадо, Мутсу, дав своєму народові конституцію, тобто поділився владою зі своїми підданими. Наскільки вже нині відомий цілий начерк конституції, вона подібна до конституції німецької держави тільки ще ліберальніша. Японський нарід дістав не тільки широку участь у законодавстві і в адміністрації державних доходів, але король запоручив йому повну свободу слова, товариств і релігійну терпимість для іновірців...

„Нині вся Европа уладжена по конституційному. Винятки і то дуже драстичні — це Росія і Туреччина. Туреччина пробувала вже вступити на конституційну дорогу, тільки одна Росія тримається форм абсолютної монархії".

ВАЖНЕ ВІДКРИТТЯ.

В інституті Пастера вдалося двом докторам дійти до важного відкриття: Їм удалося ізолювати мікроб, що викликує дифтерію. При мозольних дослідах вони внотудіювали умовини, при яких той мікроб розвивається і зуміли защіпити дифтерійну заразу в морські свинки, в кролинів і голубів.

Франція хоче визнати уряд ґен. Франка.

ПАРИЖ. Агенція Аваса повідомляє, що на вчорашньому засіданні ради міністрів мін. Боне подав до відома, що сенатор **Берар** знову їде до Бургос, тепер в офіціяльній місії і що він зустрінеться там з ґен. Франком. Рада міністрів приняла це рішення одношудно. Авас підкреслює, що **повище рішення має на увазі визнати еспанський національний уряд Франції.** Ще не назначено дати виїзду сенатора Берарда ні як довго він затримається в Еспанії. Можливе, що він виїде вже нині, або завтра вечором. На конференції між Бераром та ґен. Франком говоритимуть також про справу еспанських утікачів. Число червоно-еспанських міліціонерів, що перейшли кордон Піренеїв по офіційним джерелам виносить 202.000

МАДРИД ПІД ОБСТРІЛОМ.

МАДРИД. ПАТ. Урядовий комунікат подає, що вчора в год. 21.30 ворожа артилерія почала вогонь на Мадрид. Від трьох днів, тобто від дня перенесення осідку уряду до Мадриду, на столицю падають стрільна великого калібру.

Американські бомбовики для Франції.

ВАШИНГТОН. З компетентних джерел повідомляють, що Франція заключила з одною американською фірмою договір на доставу 100 літаків-бомбовиків та деяку скількість моторів.

ВАШИНГТОН. Французька амбасада комунікує, що французька летунська місія у Злучених Державах покінчила свої праці і зробила нові замовлення на доставу поверх 500 літаків марки Дуґляс, Куртіс, Ґлен-Мартін і Норт-Амерікан. З міродатних джерел інформують, що французькі замовлення у Злучених Державах від літа минулого року виносять: 200 мисливських літаків Куртіс, 115 легких бомбовиків Глен-Мартін, 200 легких бомбовиків Норт-Амерікан і 100 легких бомбовиків Дуґляс.

—o—

ЗМІНА АДРЕСИ:

РАДІО СЕЛЄКТОН

Звертаємо увагу наших П. Т. Відборців, що вул. Сикстуську перезвали на вул. Оборони Львова та змінили порядкові чиєла камяниць. Через це наша нова адреса е від тепер:

СЕЛЄКТОН, радіотехнічна спілка з о. п.

Львів, Оборони Львова ч. 15 (давніша Сикстуська 43).

НОВИНКИ

17 Лютий

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 4. лютого 1939.
Ізидора прп.
Лат. Юліяна Кап.
Сонце: схід — 6.34, захід — 16.44.
Місяць: схід — 5.49, захід — 15.51.

Завтра: 18. лютого. Субота.
Ст. ст. 5. лютого 1939.
Агафії мч.
Лат. Симеона єп. м.
Сонце: схід — 6.33, захід — 16.45.
Місяць: схід — 6.16, захід — 16.54.

—o—

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорунщини 5, поручає ковдри, матраци — **перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол.** Приймає піря до прання. Тел 294-81 2280 0

— **Концерт скрипака Однопосова** відбудеться в пятницю 17. ц. м. в салі Польського Муз. Т-ва.

— **Перед лемківською виставою у Львові.** Пишуть нам із Сянока: Наше місто відвідав д-р Я. Пастернак, директор музею НТШ у Львові, у звязку з лемківською виставою, що буде небавом відкрита у Львові. На цю етнографічну виставу з Лемківщини підготовляє музей „Лемківщина" 25 моделів лемків, модель церкви з Хревти в лемківському стилі, багато ручних робіток і вислав до Львова 150 експонатів зі своїх багатих збірок. Крім того на виставі виголосить відчит п-і Добрянська зі Сянока.

— **Виклад проф. д-ра І. Огієнка в Перемишлі.** На запросини Т-ва ім. П. Могили й „Учит. Громади" виголосить проф. І. Огієнко в неділю 19. лютого ц. р. в 16. год. в салі „Української Бесіди" в Перемишлі виклад п. н. „Українська літературна мова".

— **Відчит проф. П. Лушпинського.** В четвер 16. ц. м. відбудеться в льокалі Українського Наукового Інституту у Варшаві в год. 6. вечором засідання Історичної секції комісії для дослідів польсько-українських питань. У програмі засідань реферат проф. П. Лушпинського на тему „Барська конфедерація у світлі історії та у змалюванні Шевченка".

— **Нещасливий випадок дир. В. Кузьмовича.** З прикрістю ділимось сумною вісткою, що дир. В. Кузьмовичеві, провідникові Генер. Секретаріяту УНДО і інспекторові Рідної Школи трапилась нещаслива пригода. Ідучи до одного з бюр у камяниці „Повшехного Банку Звйонзкового", при вул. Ягайлонській ч. 2. у Львові, відчинив у сходовій клітці помилково двері (зрештою цілком звичайні, які не ріжнились від сусідніх), що вели до вінди (ліфту), і злетів крізь отвір для вінди два поверхи вділ. Тільки чудом дир. В. Кузьмович, старша і хвора на серце людина, оминув смерти. Все таки зазнав важкого ушкодження тіла. Першу поміч та пізнішу дбайливу опіку дав завізваний із сусідньої камяниці хірург д-р Фафовер. Дир. В. Кузьмович лежить тепер важко хворий і якийсь час не зможе виконувати своїх службових обовязків. Висловлюємо йому оцим наше найщиріше співчуття і бажання найшвидшого повороту до здоровля.

— **Відкликане протилетунське поготівля.** В середу 15. ц. м. в год. 7.45 рано загуділа ще востанне алярмова сирена у Львові. Алярм тривав пів години, одначе нінкого летунського наступу вже не було. Небавом після того протилетунське поготівля відкликали.

— **Кари за ювилейний хрест.** Пишуть нам з Ліська: Повітове староство в Ліську покарало гривною 30 зол. о. дек. Е. Хархаліса, пароха села Довжиці, за поставлення ювилейного хреста в 950-ліття хрещення Руси-України. О. декан Хархаліс вніс проти тої кари рекурс. — Також за поставлення ювилейного хреста переслухували органи державної поліції о. Гашака, пароха Стежниці і Балигороду.

— **Присуд у процесі польських студентів.** У вівторок 14. ц. м. відбувся у Львові процес проти чотирьох польських студентів медицини, а саме проти студ. Станислава Опелі, Евгена Орхелі, Мечислава Шамоцького та Станислава Зарембського, яких обвинувачували в тому, що вони в мин. році громадили й переховували в Домі Медиків кріссові стрільна й вибухові матеріяли, як ручні ґранати, петарди і т. д. Ці всі матеріяли знайшла поліція підчас ревізії у згаданому домі, підозріваючи, що вбивство жидівського студента Целермаєра виконала студентська боївка. Підчас тієї ревізії поліція знайшла в кімнаті згаданих студентів петарду, крім того підсудний Опеля викинув підчас ревізії частину вибухових матеріялів крізь вікно на подвіря дому. У висліді розправи суд засудив студентів Опелю та Орхелю на кару 5 місяців вязниці, без припинення. Двох інших підсудних суд звільнив.

— **Дивак, який живе за 9.80 зол. місячно.** В одному з домів при вул. Великій у Варшаві живе чоловік, який звернув на себе увагу цілої дільниці своєю оригінальною поведінкою. Тою славою оригінала зацікавилася теж поліція, якої представник ствердив, що в мешканні, яке складається із кухні, передсінка та кімнати мешкає вже від 40 літ б. професор петербурського університету Генрик Шепанський. Довгі часи мешкав він зі своєю сестрою та її дочкою. Перед 7 роками померла сестра і згодом сестрінниця. Від тієї пори Шепанський здичавів. Власник дому пропонував йому менше мешкання, одначе старець не хотів під ніякою умовою уступити. З видїлу суспільної опіки він діставав кожного місяця 50 зол. І з того він платив точно 40.20 за комірне, за решту жив. Шепанський низького росту, має довжезне волосся й довгі нігті. Мешкання ніколи не опалює, спить на ліжку, яке має сліди якоїсь подушки й сінника. Той дивний старець їсть що другий день трохи хліба й попиває його водою. Шепанський не нарікає на свою долю і хвалить власників дому, що позволяють йому в себе мешкати.

— **Злодій удавав лікаря.** До мешкання відомого варшавського лікаря дістався підчас його неприсутности підробленим ключем злодій та почав наоспіх господарити. Підчас тих непрошених відвідин злодія прийшов до мешкання лікаря його постійний пацієнт. Тому, що злодій залишив двері незачинені, пацієнт ввійшов до середини. Колиж почув у кабінеті лікаря шелест, застукав. Злодій не стратив холоднокровности й запитав гостя, чого він собі бажає. Пацієнт спершу думав, що він має до діла з кимсь із домашніх, тому сказав, що він прийшов до лікаря. На те злодій відповів преспокійно: „Не можу вас тепер прийняти, бо спішуся на консиліюм. Прошу прийти за 3 години." Тоді пацієнт зорієнтувався, з ким має до діла і буцімто нічого, вийшов спокійно на вулицю і щойно там покликав поліцієнта. Злодія приловили саме в менті, коли він із добичею хотів уже вийти з

Поминальне богослуженнн в треті роковини смерти бл. п.
ЮЛІЇ ПАЛІЙ
та в перші роковини смерти бл. п.
МИХАЙЛА ПАЛІЯ
відправиться в пятницю 17. лютого п. р. в архикатедральній церкві св. Юра в год. 8.30 рано.
377 **Родина.**

мешкання. Дотичним злодієм виявився 33-літній Антін Марковяк, багато разів караний міжнародній злочинець.

— **Ліквідують катедру польської мови в університеті Медісон.** Польські часописи приносять вістку з Америки, що новий губернатор стейту Вісконсін рішив зліквідувати катедру польської мови для ощадности. Губернатор наказав ректорові перевести якнайбільшу ощадність в університетському буджеті. Тоді ректор запропонував, щоб зліквідувати дві катедри, а саме катедру староірляндської та польської мови. Обі катедри багато коштують і мають мало слухачів. На 100 польських студентів університету Медісон, тільки 22 ходило на виклади польської мови.

— **Скелями будуть бомбардувати міста.** „Дейлі Телеграф" повідомляє, що англійський старшина Джемс Рандольф заявив, що в майбутній війні міста бомбардуватимуть із великої віддалі скельними блюками. При нинішньому стані балістики — заявив Рандольф — блюки мають таку саму силу як стрільна важких гармат, які підчас світової війни бомбардували з віддалі 75 км. Париж.

— **Помер англієць, який перший вистрілив підчас світової війни.** У Брайтоні помер у 54. році життя Ернест Томас, який підчас світової війни — як кажуть — перший з англійських вояків вистрілив до ворога. Ернест Томас був вояком у 4. полку королівських ірляндських драгонів і був одним із вояків, яких 22. серпня 1914. р. вислали на стежу. Англійська стежа стрінула німецьку уланську стежу й почала стрілянину. Перший вистрілив, укритий за деревом Томас. Поцілений його вистрілом німецький підстаршина упав із коня.

— **Масове вбивство зі заздрощів за жінку.** Цілою Фінляндією потрясли кровавi події, які трапилися майже одночасно, того самого дня і тієї самої години. У місцевості Рованіені у Фінляндії молодий лікар д-р Ліндрус убив двома револьверовими вистрілами свого старшого товариша-лікаря д-ра Нарві. Д-р Ліндрус оглядав хорого і коли побачив, що коридором переходив д-р Нарві, він побіг за ним до шпитальної канцелярії і там убив його двома вистрілами з револьверу. Відтак д-р Ліндрус побіг до свого мешкання й там наложив на себе руку. Жінку, яка намагалася йому перешкодити в самогубстві, він викинув із мешкання. — Того самого дня артист-маляр Ляхепі у приступі заздрощів (до речі: безпідставних) зарубав топором свою 29-літню жінку, 57-літню тещу і 4-літнього синка. Після того масового вбивства маляр завдав собі кілька смертельних ударів ножем.

Дописи.

БУЧАЧ.

Довірочна нарада. Повітовий Народній Комітет у Бучачі скликав на 4. ц. м. нараду мужів довіря із сусових округ Бучач і Золотий Потік. Нарада відбулася в домівці Т-ва „Міщанське Братство". Присутніх було поверх 160 делегатів із 47 громад. Нараду відкрив голова ПНК УНДО д-р Михайло Гринів, який проводив цій нараді, покликуючи на секретаря п. Степана Шепеляного із Жизномира. На нараду прибув замість перешкодженого послі бучацької округи Володимира Целевича посол тернопільської округи Василь Болюх. Д-р Михайло Гринів, відкриваючи нараду, в довшій промові вказав на вагу самоуправних виборів. Посол Василь Болюх змалював теперішнє положення українців під політичним оглядом та взявся до праці на всіх ділянках життя, бо лише працею і боротьбою за слушні права здобуде українська нація краще будуче. По відспіванні національного гимну довірочна нарада покінчилася повним вдоволенням присутніх, бо під гаслом консолідації всіх українських сил дійдемо до кращого завтра.

Міська господарка в Бучачі. В сьомому місті Бучачі ходить багато поголосок про вибори і кандидатів на бурмістра та радних. Одні хотять самувати місто, інші є за теперішньою господарою, яка завела місто в сліпу вулицю під кожним оглядом. Місто задовжене на близько чверть мільона золотих, так, що доходи не вистачають навіть на покриття відсотків від довгів. І тому все нові данини спадають на громадян міста в формі різних додатків і податків, одначе це господарського положення зовсім не поправляє. Одиноку надію на поправу фінансового стану міста була електріяня, яку побудовано коштом поверх 300 тисяч золотих на ріці Стрипі. Та ця надія не здійснилась. Бо електріяня, побудована таким великим вкладом гроша, не тільки не приносить доходів, але й лягла новим тягарем на господарку міста. Побудовано електріяню у власній управі без фахівців та солідних обчислень і показалося, що електріяня не має відповідної сили та не може дати потрібної кількости електричного струму на освітлення крамниць і помешкань. Тому у нас одної днини освічують одну частину міста електрикою, а друга частина мусить світити нафтою. Другої днини приходить заміна. Про освітлення вулиць нема мови. Так було цілу зиму мин. року і цього року. Мешканці чекають на час, коли тануть сніги або падуть дощі, бо тоді ціле місто може втішатись електричним світлом. На диво, надзірні власти не цікавляться цією справою і не потягають винуватих у будові такої електрівні до відповідальности. Як виглядає господарка в місті, видно з того, що вулиці Бучача повні болота, а пішоходи хлипають, як клявіші на фортепіані та обтріскують прохожих болотом. Деякі вулиці такі запущені й темні, що страшно вночи йти або їхати. Треба надіятися, що нові вибори принесуть зміну господарки в місті Бучачі.

Шкільний плебісцит у Бучаччині. Замітна була поведінка двох війтів: у Петликівцях Старих і в Трибухівцях бучацького повіту в часі шкільного плебісциту. Війт з Петликовець Старих кільна днів не показувався до канцелярії, щоб не легалізувати підписів на шкільних деклараціях за українською мовою навчання. Не помогли тут і двократні накази старости в Бучачі. Війт не слухав і не ствердив деклараций, а проте за таку поведінку не потягнено його до відповідальности. Виходить, що впертий війт таки на своєму поставав і це пройшло йому безкарно. Подібно поступив і війт з Трибуховець. Він викинув батьків з канцелярії, бо мовляв, не має доручення зі староства легалізувати шкільні деклараций. Батьки інтервеніювали у старости і він обіцяв повчити війта про обовязуючі в державі закони. Але війт таки деклараций не залегалізував. Також його ніхто за це не потягнув до відповідальности.

ЗОЛОЧІВ.

Недалекі вибори до міської ради спонукували українське громадянство утворити виборчий комітет, зложений з представників поодиноких виборчих округ. Усі управнені до голосування громадяни повинні виповнити свій громадянський обовязок і голосувати солідарно на наших кандидатів. Мусимо, не зважаючи на трудноші самої виборчої організації і спеціяльної геометрії виборчих округ, мати в будучій міській раді стільки представників, скільки лише зможемо вибрати.

Наче блудні зорі-комети у своїй вічній мандрівці появляються час до часу в Золочеві наші театри, щоб бодай на пару днів освітити овид нашої сірої буденщини. І так восени мали ми нагоду насолоджуватись дуже дбайливо і до подробиць прецизно вирежисерованими і виставленими песами театру Котляревського, а недавно теж солідно виведеними виставами нечисленної, проте також добірної трупи дир. О. Стадника (семіора). Не дивно, що вистави і одного і другого театру все тішаться — як на Золочів — дуже гарною фреквенцією і повним успіхом. Як відрадний прояв слід повітати, що поза інтелігенцією, якої зрештою і нема тут багато, щораз більше горнеться на виставу тутешнє нашe міщанство. Деякі з міщан, головно молодші, не опустили жодної вистави. Подивляти треба теж гостей з далекої провінції, які не зважаючи на дуже погані дороги і погану перва погоду, приїздили на вистави з відстані 40 і більше кільометрів. Доказом великого признання і симпатії тутешнього громадянства для наших артистів є те, що радо гостять їх у себе дома, і то всі, котрим сяк-так на це дозволяють домашні обставини. Тісна та мало догідна сцена Т-ва Шашкевича не підходить зовсім до виведення всіх пес багатого й різнородного репертуару наших театрів, і тому є мрією того т-ва, як і нашого громадянства, щоб поширити салю і сцену через відповідну добудову. Громадянство певно не відмовить і тут своєї помочі, коли лиш упорається з розпочатим ремонтом парохіяльного храму і надбудовою гімназії. Річ не конечна й пекуча, тим більше, що коли управа наших театрів для кращого виведення деяких вистав на більшій сцені не пощадили високих оплат на винайм салі польського „Сокола", то ми стрінулися там з малогостинним привітом від молодих, маловідповідальних одиниць. Рев і нелюдські крики, що доходили з сусідніх кімнат підчас одної з вистав Т-ва Котляревського і постійне злобне ушкодливання світлових проводів підчас вистав обох театрів повчили нас виразно, що ми там — малобажані гості. Не дивно, що оба театри зрезигнували остільки з цієї салі.

Л. О.

БАЛИГОРОД.

Просфора в Балигороді. Дня 12. лютого п. р. відбулося заходом церковного комітету в Балигороді традиційне свято просфори. Воно почалося посвяченням та розділенням просфори поміж численних присутніх. Після посвячення о. М. Гащак, парох Балигороду, короткими, але дуже гарними і змістовними словами згадав про наш гарний національний звичай спільної просфори і побажав своїм парохіянам та гостям християнської національної любови, яка напевно в теперішніх часах українському народові дуже потрібна. Підчас короткого привітання, яке відбулося в дуже гарному та веселому настрою, забирали ще слово: о. Михайло Габак, який згадав про помершого пароха і його відношення до українського народу. Присутні вшанували память помершого пароха повставанням з місця та однохвилинною мовчанкою. П. Глухий, новий, дуже працьовитий та енергійний крамар балигородської споживчої кооперативи, апелював до присутніх держатися національно-економічного гасла: „Свій до свого — по своє", а д-р Скрипчук згадав теплими словами хорого д-ра Ванькова, заслуженого працівника, на культурно-освітній ниві Балигороду. По прийнятті гості бавилися ще деякий час при веселій гутірці та при співі колядок і коло десятої години розійшлися домів. На закінчення треба ще згадати, що це не дуже гарно вводити такий поділ поміж гостей, що для міщан і селян призначено місця на салі, а для інтелігенції окремо на сцені. Такого поділу на „людей" і „панів" ми повинні сміятися як вогню, тимбільше на таких національно-традиційних святах, як просфора. **Присутній.**

СЯНІК.

Вистава „Ой не ходи Грицю" в Сяноці. Заходом аматорського гуртка читальні „Просвіти" в Сяноці відбулася 5. п. м. вечором вистава „Ой не ходи Грицю" в салі „Сокола". Повна посвяти праця невеличкого гуртка людей увінчалася небувалим успіхом. Українське громадянство зі Сянока та околиці, що виповнило вщерть салю польського „Сокола" в числі понад 550 осіб, було захоплене грою аматорів. Виконавці всіх ролі і збірних сцен вивязалися зі свого нелегкого завдання прегарно. Це був правдивий життєвий „Гриць" без шаржування і патосу, що без нього не може обійтися на наших аматорських сценах. Головна в цьому заслуга режисера дир. „Н. Т." Масника, який сам виступив у ролі Хоми, диригента хорів адв. д-ра В. Блавацького і знаменитого піяніста студ. В. Гентиша, без якого годі було б виставити цю народню оперету. Зпоміж виконавців жіночих ролі найбільше подобалася п-на Бакіна в ролі „Марусі" і п-і Гладишова. Присутні знаходили в вистави захоплені. Гурток невтомних робітників-інтелігентів у Сяноці радів великим моральним і матеріяльним успіхом та працює далі невтомно на своїй стійці. Українська громада в Сяноці обєдналась і гідно виконує свою важку працю на Лемківщині. Бажаємо їй найкращих успіхів. **Гість.**

Спорт.

ФІС

СЛЯЛЬОМ.

Технічні висліди мужчин:

1) Ромінгер (Швайцарія) 2, 01, 6; 2) Єневайн (Н) 2, 05, 8; 3) Вальх (Н), 2, 06, 8; 4) Кранц (Н), 5) Лянгнер (Н); 6) Берг (Норвегія). Польські змагуни: Шиндлер, Зайонц і Чех В. зайняли 15, 16 і 17 місце.

У дружиновій класифікації 1. місце зайняли німці, 2. швайцарці, 3. норвежці. Одночасно обчислено висліди альпейської комбінації за мистецтво світа. Висліди такі: 1) Єневайн (Нім.) нота 345,8; 2) Вальх (Нім.) 352; 3) Ромінгер (Швайцарія). У дружиновій класифікації альпейської комбінації висліди такі: 1) Німеччина нота 1008,3; 2) Швайцарія 1110,4; 3) Норвегія. Польща займає останнє 6-те місце.

ЧЕСЬКА ЛІГА.

Прага. Славія — Вікторія — Жіжков 8:2 (3:1). Перші з цьому році та останні з минулого сезону футбольні змагання за мистецтво Чеської Державної Ліги.

Шл. Острава, Жіденіце — Шл. Острава 1:1 (0:0). Фінал змагань моравських клюбів, що його не далося докінчити восени.

ІТАЛІЙСЬКА ЛІГА.

Больонія — Ліворно 1:1, Лянціо — Барі 1:0, Новара — Дженова 0:0, Мілянo — Амброзіяна 3:1, Лігурія — Наполі 2:0, Ювентус — Рома 0:0, Трієстіна — Модена 0:0, Люкнесе — Торіно 1:1.

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Відділ філії К. Л. К. у Львові повідомляє, що в четвер 16-го п. м. відбудуться в год. 18.30 в домівці Клюбу при вул. Краківській ч. 15. І. поверх — широкі сходини членів з рефератом п. Богдана Хамули на тему: „Враження з лещетарських прогульок". — Присутність членів обовязкова.

Нові книжки і журнали.

Emil Kuroński: POLACY W NIEMCZECH W URZĘDOWYCH SPISACH LUDNOŚCI. Nakładem Instytutu Badań Spraw Narodowościowych. — Warszawa, 1939. Вел. 8-ка стор. 48

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 16. II. год. 7.30 веч. „Лякме" — опера.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема" — опера.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф". Год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф".

Театр Різнородностей.

Четвер 16, пятниця 17, субота 18, неділя 19, і понеділок 20. II. театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:

16. II. Пригода в Черчі.
18. II. ?
19. II. Кирка з Львова.

Дня 18. II. гратиме театр у Залужні. З Галича їде театр до Ходорова.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ДЕРЕМШЛЯНИ:

16. II. Люди на краю.
17. II. Сісі.
18. II. Подвійна бухгальтерія
19. II. Гриць.
20. II. Хам.

Потім театр їде до Винник.

КІНА.

АМІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „Нині вечором у Ріццо" з Аннабелею.

АТЛАНТИК: „Брехня Христини".

БАЙКА: „Павел і Гавел".

БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда".

ВАНДА: „Народини звізди" та „Великий чародій.

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Есавел".

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Месники".

МАРУСЕНЬКА: „Невычине серце".

МЕТРО: „Проступник" і „Молочна дорога".

МІРАЖ: „Гегеша".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Олімпіада".

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Страхи" за Уневською.

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".

РОКСІ: „Побожна брехня" з Полет Негрі.

СВІТ: „Двійняк", „Кайзова пигавіа" — кольорова фільма.

СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанета Мекдональд).

СТИЛЕВЕ: „Пригода удвох" та ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Геніє, „Аларм на морі".

УТІХА: „Останній аларм" і ревія.

ХИМЕРА: „Ковчук".

ФОТОПЛАСТІКОН:
(на Марійськ)
„Острів Ява".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 16. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 У такт музики, авд. для вселюдних шкіл, 11.25 Штраусові вальси у вик. хорів і симф. орх., пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життєписи машини: Літак, 15.15 Клопоти та ради: фотосн, 15.30 Сальон орх., 16. Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Як працює банк, гутірка для молоді, 16.40 Бетховен: „Леонора" увертура ч. 2. оп. 72 у вик. льонд. орх., пл., 16.55 Співці в господарському житті, 17.05 Литовське народне свято; литовська народня муз., 17.40 Авдиція. 17.45 Бізнес лещетарських змагань, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Що повинні тямити передовики та учні хліб. приспосібления, комунікат Рільн. т-ва, Народня музика з пл., 18.30 Легка і полонина музика, музична гутірка, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Розр. концерт, орх., сопран, тенор, 20.35 Веч. дениик, метеорольогічні вістки, спорт, 21.00 Класичний театр уяви: „Жертви" Айсхнли, 22.20 Спорт, 22.25 Співа. рецталь Теод. Щеглова, бас-баритон у супр. форт., 22.40 Літературний кабарет: Львів бавиться, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Годинка господині: Ой ті солетні, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1831, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісеньнарі, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційно газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Корнієнко, хор Котка, Крушельницька),** 14.30 „Багатство" фрагм. повісти В. Мілашевської, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорами, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образки з Відня, оп. 26., форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Рецталь фр. віольончеліста В. Мішелева в супр. форт., 17.45 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.50 Хор і комунікат, 18.30 „Кохання дар небес дуже дорогий" старосвітський хурант, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 „Льотерія" опера От. Моношка, 22.15 Танк. музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Росрнзкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо піснеиьки, 11.35 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.06 Полудневе авдиція, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель" оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. рецталь Аліни ван Баренцен, 17.25 Про рослину у звіряти, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капели, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени; у перервах: Три скечі Еріна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна авдиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 16. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12,55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові.

БЕРЛІН 16.30 Ісландія, острів героїв і пісеньнарів, 17.00 Концерт давньої музики, 18.00 19.45 20.10 Розр. і танкова музика, БІЛГОРОД 20.00 21.30 Нар. пісні, 22.15 Співа. рецталь, БУДАПЕШТ 17.40 Вок. концерт, 18.45 Циг. музика, 21.15 Військ. проблеми сучасного араб. світа, **19.20 Вістки в українській мові,** ДАЙТШЛЯНД ЗЕНДЕР 20.40 Симф. концерт, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 17.20 Пісеньки, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Сучасна музика, 21.20 Орх. концерт, ПРАГА 19.25 Популярний концерт, ПОСТ ПАРІЗІЄН 19.10 Сценка, 22.10 Розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Форт., 21.30 Опера, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00—23.00 „Франческа з Ріміні" оп. Зандонаї, СОФІЯ 18.30 Легка музика, 19.00 Скрипка, 19.30, 20.00 Болгарська музика.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16,05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симфонія д-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Паладжануля, 21.000 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 13.00 Військ. орх., 17.10 Циг. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Популярний концерт, 18.00, Пісні, хор, **19.20 Комунікат в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 „Манон" оп. Масснета, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика, ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Мендельзона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. рецталь Мик. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена" оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, ШТУТГАРТ 19.15 „Пімста лилика" оп. І. Штравса.

Субота, 18. лютого 1938.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 16.00 Мельодії в сумерку, 20,10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16,00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірляндії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 до 22.30 Веч. танку, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ англ. танк.-муз. апсамблю, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен" оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танк. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова" оп. Легара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17,30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Сонати на скр. і форт. братів Владігерових.

Біржа.

Варшавська біржа.

Гроші: бельгійські бельги 89.67, амер. дол. 5.30, канад. дол. 5.25 1/2, гол. фльор. 283.72, франц. франки 1400, швайц. франки 120.55, англ. фунти 24.92, данц. гульдени 100.25, данські корони 111,28, норв. корони 125.17, шведські кор. 128.22, італ. ліри 16.90, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 74.

Папери: 4 і пів внутр. 66.50, 3 инвест. 1 ем. 90 3/4, серії не нотовані, 2 ем. 91.75, серії 96.75, 5 конверс. 71.25, 5 залізн. 69, 67.50, ост. дрібні, 4 прем. дол. 43.75, 4 консоліданійна 68 — 68, ост. сотки.

Тенденція здержана.

Акції: Польський Банк 190 без купону, купон 8 зол., Сила і світло 70, Вугіль 38 1/2, 39, 38.75, Островець 78, 78 1/2, Сокаряхівці 59, Зеленевський 84, 84.50, 84.13, Жирардів 66.50.

Тенденція здержана.

Льондонська біржа.

Льондон, 14. 2. Н. Йорк 468.59, Париж 176.94, Мілано 89.07, Бельгія 27.80 1/2, Цюріх 20.67 1/2, Амстердам 874 5/8, Осло 1900 1/4, Копенгаген 22.40, Стокгольм 1940 3/4, Берлін 11.68 1/4.

Збіжева біржа.

Львів, 15. лютого.

Пшениця оборот 467 тон, тенд. спокійна, жито 120, ячмінь 66, овес —, тенд.: спок.

Загальний оборот 1.226 тон.

Горох Вікторія 32—33, пів Вікторія 29 до 30, лубін синій 12.50 до 13, жовтий 13.50 до 14, льняне сім'я 58—58.50, конопляне 38—38.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 15. лютого 1939.

1 кг. масла десер. більок. без оп. зол. 3.25
1 кг. масла бочк. зкл. з опак. зол. 3.30
1 л. молока 17—18 сот.
1 кг. яєць зол. 1.—

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця слаба.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення „САЛЬФЕРС" що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16. Увага! За зворотом цего оголошення дасно гарний реклямовий дарунок

КУПКО — ПРОДАЖ

КИШЕНЕВИЙ РАДІЄВИЙ ВІДБІРНИК!!! Грає всюди! Комплет золотих 3.50 плюс порто — платне при відборі, Замовлення полагоджує: Відділ **„Мікрадіо"**, Львів, Пасаж Гавсмана 7. 375 1—1

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам каменицю двоповерхову нову, солідної будови, парівку, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 2—18

ЗНАВЦІ ТВЕРДЯТЬ, що теперішня пропагандова акція фабрики білля **„Астра"** — Львів, Сикстуська 2, становить вийняткову нагоду дійсно дешево засобитися в гарне білля. Ось приклад: фланел. мужеські сорочки замість 5.90 зол. 3.90, піжами жіночі, мужеські замість 10.80 зол. 7.90 та всілякі жіночі білля за безцінь. 310 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

Б. ВЧИТЕЛЬКА, літ 28, миша, шукає праці експедієнтки, касіярки, господині. Кремянець, Широка 30, склеп п. Горячої. 376 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНИЙ хлопець до споживчого склепу, 13—16 літ. Перлович, Пелчинська ч. 15. 370 2-3

ОГОЛОШЕНЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції вислемо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 8 сот.
Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 карток) зол. 2.50
оправлена (200 карток) зол. 3.50
Książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в руб. рядк оголошень . . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Sobota 18. lutego 1939. N. 37.
Субота 18. лютого 1939. Ч. 37.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Не знали і не признавали...

(Передова стаття).

Сойм під знаком цілоденної української дебати

Яка зміна буде в уряді Карпатської України?

Здвиг Карпатської Січи та УНО

Радіофонізація Карпатської України

Бувший мін. Бачинський хоче працювати для українського народу

Політика мадярського уряду не зміниться

Перед виборами папи

Сконфіскували книжку про кн. Островського

Перерва в громадянській війні в Еспанії

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów,
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 37 (15.127).
Ч. 37 (15.127).

Lwów, sobota 18. lutego 1939.
Львів, субота 18. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Яка зміна буде в уряді Карпат. України?

ПЕРЕД ПЕРШИМ ЗАСІДАННЯМ ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ.

В першому святочному засіданні першого карпатоукраїнського сойму, що відбудеться в перших днях місяця березня, візьмуть участь представники центрального уряду **Беран і Сідор** та представник словацького уряду о. д-р **Тісо.** Крім цього в тому засіданні візьмуть участь делегації українців з Польщі, Буковини, Мандшукуо.

На цьому першому свому засіданні сойм предложить новий склад уряду, в якому не буде ніяких змін з тим, що ген. Прхаля відпаде.

З нагоди цього першого засідання сойму появляться спеціяльні почтові марки.

Вечірка „Правничої Громади"

В СУБОТУ 18. ЛЮТОГО 1939 — — САЛЯ „БЕСІДИ"

Початок в год. 9-ій.

o o o o o o o o — Джез Яблонського — o o o o o o o o

Розмова міністра Ревая

З ПРЕДСТАВНИКАМИ ПРЕСИ У ПРАЗІ.

ПРАГА. До Праги приїхав міністр **Юліян Ревай,** щоб взяти участь у засіданні центрального уряду. Міністр Ревай дав інтервю представникам преси.

Чеська преса широко пише про розмову міністра Ревая з чеськими журналістами. Темою розмови були виборчі успіхи в Карпатській Україні та найближчі завдання карпатоукраїнського уряду, до яких міністр Ревай зарахував у першу чергу: розбудову господарства, шкільництва та поширення мережі служби здоровля.

Карпатська Україна записалася до історії так, як тільки може записатися нація здібна до самостійности.

РЕФЕРАТ ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ У ПРАЗІ.

Голова Українського Національного Обєднання **Федір Ревай,** що приїхав до Праги разом з генеральним секретарем УНО **Андрієм Вороном,** виголосив у салі Празької Збіжевої Біржі довший реферат про успіх у виборах до першого карпатоукраїнського сойму.

„Карпатська Україна — говорив голова УНО — записалася до історії так, як тільки може записатись нація здібна до самостійного життя. Віддаючи свої голоси на листу Українського Національного Обєднання карпатоукраїнський нарід доказав світові, що **Карпатська Україна не є небезпечним вогнищем, з якого може загрожувати большевицький переворот.** Не дивлячись на століття поневолення **в карпатоукраїнському народі не вмер національний дух і не вмерло змагання до самостійности.** Всі надії на те, що карпатоукраїнський нарід поставиться вороже до української влади, розвіялись. Це бачать навіть вороги. Вибори до карпатоукраїнського сойму — це була добра наука для тих, які думали, що їм пощастить завести нас назад у неволю".

Здвиг Карпатської Січи

ТА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ.

ХУСТ. КУП. В неділю 19-го ц. м. відбудеться в Хусті здвиг Карпатської Січи й Українського Національного Обєднання. У програмі: Служба Божа (в год. 8.30), дефіляда перед командою Карпатської Січи, промова.

Після здвигу відбудуться в салях будинку Карпатської Січи звіти районових та окружних комендантів, після звітів будуть виголошені реферати.

Виспід виборів не був несподіванкою.

Розмова генерального секретаря УНО з кореспондентом КУП.

Генеральний секретар Українського Національного Обєднання **Андрій Ворон** у розмові з кореспондентом КУП сказав:

„Карпатоукраїнський нарід так дозрів, що може сам керувати своїм життям. Доказом того є вибори до першого карпатоукраїнського сойму. Виспід тих виборів не був для мене несподіванкою. Я завжди твердив, що наш нарід національно свідомий, тільки йому не давали змоги ту національну свідомість виявити. Ця змога прийшла щойно тепер і ось як карпатоукраїнський нарід цю змогу використав".

Засідання центрального уряду в Празі.

ПРАГА. В четвер в год. 13.45 почалася нарада центрального уряду, в якій як представник карпатоукраїнського уряду взяв участь міністр Ревай. Карпатоукраїнський міністр поставив цілу низку домагань господарського характеру.

Вірю у щасливу та гарну будуччину Карп. України.

СТАТТЯ ГОЛОВИ ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В часописі „Пжеглєд з Карпатске України" вмістив статтю **д-р Мілош Дрбаль,** голова Чеської Національної Ради в Карпатській Україні і посол до карпатоукраїнського сойму від чеської меншини. „Вибори доказали — пише д-р Дрбаль, — що мали правду ті, які казали, що карпатоукраїнський нарід дозрів уже до самостійного життя". Підкресливши велике значіння такого успішного виспіду виборів до першого карпатоукраїнського сойму д-р Дрбаль закінчив свою статтю заявою: „Вірю в щасливу й гарну будуччину Карпатської України".

Новий мадярський уряд

ПРОДОВЖУВАТИМЕ ПОЛІТИКУ ІМРЕДІЯ.

Після першої невдачі регент Горті вдруге доручив гр. Телекієві створити новий уряд. Гр. Телекі прийняв місію і створив уряд, який під персональним оглядом майже не ріжниться від останнього уряду Імредія. Тільки на місце Телекія, який був міністром освіти і тепер перебрав премієрство, прийшов на становище міністра освіти **Гоман,** заступник голови урядової партії і завідувач ресортом освіти в кабінеті Імредія.

Таким чином новий мадярський уряд так виглядає: премієр — гр. Павло Телекі, міністр заграничних справ — гр. Чакі, міністр внутрішніх справ — Кеменеш - Фішер, міністр національної оборони — ген. Барта, міністр промислу і торговлі — Кундер, міністр фінансів — Ремені - Шнеллер, міністр справедливости — Ташнаді, міністр хліборобства — гр. Михайло Телекі, міністр освіти — Гоман, міністр без теки — Ярос.

Премієр Телекі заявив, що склад нового уряду є достаточним доказом наміру **продовжувати політику б. премієра Імредія** на внутрішнім і заграничнім відтинку. Новий уряд думає рішуче перевести закони, що відносяться до жидів і хліборобства.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ПРОГРАМА ЗБРОЄНЬ РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН. Палата послів прийняла 367 голосами проти 14-ти республиканських і 1-го демократичного програму зброєнь Рузвельта, яка передбачує кредити у висоті 552 мілліони долярів і 300 мілліонів долярів на розбудову летунства та скріплення Панамського каналу. Палата послів відкинула республиканський внесок: розложити будову літаків на час трьох літ, щоб не назбирувати перестарілих моделів.

Не знали і не признавали...

Львів, 16. лютого 1939.

Ще буквально кілька тижнів тому читали ми, що Франція і Анґлія рішуче відмовляються признати за національною Еспанією права всіюючої сторони. Іншими словами, ще кілька тижнів тому формально й офіціяльно національна Еспанія „не існувала", бо завжди ще існував тільки один легальний, признаний усіми великими демократичними державами Европи й Америки, Совітами та взагалі великою більшістю держав світу — уряд Мадриду-Валенсії-Барсельони (залежно від зміни столиці). Був „легальний уряд" і були „бунтівники". Найзавзятіша дипльоматична боротьба велася довкола питання, чи зрівняти „уряд" і „бунтарів" признанням самого факту, що ті обидва еспанські табори взаємно воюють. Але — як згадано на самому вступі — союзникам і прихильникам національної Еспанії не вдалося перевести цієї „концесії" для неї до останньої хвилини. І тим парадоксальніша нинішня ситуація, тим більше ґротескова зміна фронту супроти „бунтарів", що її нині бачимо.

Бо тепер почалися вже своєрідні перегони послів і амбасадорів ріжних держав до Бургосу. Тепер ідуть гарячкові розмови між Парижем і Льондоном тільки про процедуру признання уряду ґен. Франка, таку, яка до мінімум зменшила б компромітацію тих держав, що ще вчора „не знали і не признавали..." Очевидно, у політиці поняття компромітації не існує: вчора була інша ситуація та інша сьогодні — тому й інша була вчорашня й інша сьогоднішня тактика. Вчора можна було боронити концепцію, щоб воєнні кораблі національної Еспанії трактувати як кораблі піратські, себто стріляти до них без попередньої остороги. Сьогодні ті самі чинники вважають за відповідне висловлювати сумнів, чи уряд п. Негріна у Мадриді є урядом легальним, бо чейже на території республиканської Еспанії нема її президента ані голови кортезів (еспанського парляменту), а чужинецькі посли — мовляв — акредитовані не при премієрі, тільки при президенті. Ще трохи, а почуємо міркування про необхідність розгорнути строгий поліційний нагляд над членами вчорашнього „легального уряду" Еспанії, які знайшли захист на французькій землі, щоб унеможливити їм підпольну бунтарську роботу проти легального уряду ґен. Франка...

„Усе пливе" — казала одна з найстарших у світі фільософічних максим і потягнула за собою безліч подібних висловів у всіх мовах світу. „Суета сует" — каже біблійна правда під адресою учорашніх еспанських переможців, нинішніх переможених. „Часи зміняються і ми змінюємось із ними" — кивають головами за староримським мудрцем-письменником сучасні дипльомати. „Фортуна колем сєн точи" — каже польська приповідка і вона напевне має свій відповідник і в пребагатій українській народній словесності. Словом: щастя і нещастя народу чергується і в нещасті не слід ніколи забувати, що треба тільки одного усміху долі, щоб відразу появились лави неприсутніх учора приятелів. Як у казці для дітей про бідного і багатого: як то одного гнали і другого приймали та як швидко потім ролі перемінились.

Не маємо заміру вдаватись у фільософічні міркування на тему щастя і нещастя людей та народів. Ми просто вражені найсвіжішим прикладом, як обернулась карта у житті еспанського народу. Зрештою, подібне явище на наших очах — далеко ближче географічно і ближче нашим серцям. Ось щоденно довідуємось про якусь свіжу оферту ріжних чужинецьких фінансових чи купецьких кол карпатоукраїнському урядові; їдуть туди консулярні представники чужих держав, збільшується число кореспондентів закордонної преси — не тих „воєнних", що виїздили туди напередодні віденського рішення, як на терен сенсаційних подій та збройних сутичок, а тих постійних, які мають інформувати про еволюційний розвиток подій у країні, що її вчора у світі не знали і не признавали, а нині раптом щораз виразніше добачують, щораз виразніше з нею рахуються.

Всюди і завжди рішає чинник сили, моральної і матеріяльної, той чинник сили, який примушує не тільки знати і признавати, але й — шанувати. Всюди у політиці рішає теж чинник розуму: ніколи не йти у своїх почуваннях так далеко, щоб почування замкнули дорогу розумові. Коли почування любови або ненависти кермує підходом до суто політичних проблем — тоді політиці завжди грозять манівці. Зате спокій, упертість у боротьбі і віра в перемогу — це ті прикмети, які кажуть байдужно ставитись до того, коли хтось нас сьогодні „не знає і не признає", бо ми слабі. І не нам журитися, коли бачимо ніколи, що дехто у своєму підході до української проблеми, до українського народу, кермується таким глибоким почуванням ненависти, що поза нею нема там місця на критерії політичного розуму. Очевидно, нашим обовязком боротися проти таких образливих для нас явищ, як проявлювання свого „незнання" нас і „непризнавання" — відмовою нашого національого імени. Але це подробиці, які осмішують тих, що у свому засліпленні йдуть аж так далеко, що затрачують почуття дійсности. Український нарід уже такий сильний та українська проблема така поважна, що ніхто не може їх не бачити і не признавати. Колиж хтось наслідує струсину поведінку і не хоче знати та признавати того, що є, — наражує себе на те, що буде колись признавати свою помилку в обставинах, в яких не можна буде вже довше зажмурювати очі.

ік.

Повідомляю, що

Велика Вечірка „Основи й Бандуриста"

не відбудеться з причин незалежних від комітету. Жертви зложені з тієї нагоди ми переказуємо до диспозиції Академічного Дущпастирства.

Комітет.

382

З польської преси.

Українська проблема в політиці Німеччини.

Львівський **„Век Нови"** з 16. ц. м. під сенсаційним наголовком „Тайна віллі „Драй Таубен" у Сопотах" приносить такі інформації чи пак ревеляції про відношення німецької державної політики до української проблеми:

„Недавно заснували в Хусті „Німецько-Українське Товариство" крім того Львів має дістати німецький консулят. Це факти, які вказують, що німецька дипльоматія, зустрівши на інших відтинках труднощі, звертає своє зацікавлення на Схід. Німецька дипльоматія зрештою не від нині звертає свою увагу у східнім напрямі.

Вже перед війною т. зв. „велика імперіяльна політика" Вільгельма II. цікавилась українською справою. Славнозвісний шеф німецької розвідки полк. Ніколяй уже тоді мав зязки з українськими організаціями. Пляни втягнути Україну, відірвану від Росії, в засяг німецької політики, не вдались тоді: роля гетьмана Скоропадського, що був звичайним німецьким аґентом (!), скінчилася з хвилиною закінчення німецької окупації. Не зважаючи на це, німці не зреклися української концепції, яка відіграє поважну ролю також у Гітлеровій книжці „Майн Кампф".

Хоч здійснення українських планів не видавалось можливе у близькому майбутньому, райх не урвав зязків з деякими українськими чинниками. Паризький тижневик „Ві" розкриває, що німці від 1936 р. — знову за посередництвом полк. Ніколяя — наблизились до терористичної організації Коновальця. Розмови велись, мовляв, у Болїе у Франції, у віллі „Тілле", де під протекторатом шефа українського виділу німецького розвідчого бюра майора Райхмана, підписано в обличчі совітсько-японської війни у квітні 1938 р. таємний договір між цією організацією і двома японськими агентами, договір, що передбачував організацію протисовітського українського повстання в липні 1938 р. Плян не вдався, бо його викрало ГПУ. В останньому часі, після чеських вирішень, осідок німецько-українських розмов перенесли нібито до віллі „Драй Таубен" у Сопотах".

Скільки в тих ревеляціях правди, трудно — пише сам „Век Нови" — ствердити. Проте фактом є, що німецька активність в українській справі зможлася. Далі є незаперечним фактом, що Чехо-Словаччина цілковито втратила самостійність своєї політики в користь інтересів Берліна.

„Найяскравіше — твердить „Век Нови" — це підпорядкування чехів райхові проявляється в тому, що вони судорожно боронять приналежности Карпатської України („Руси Підкарпатської"), приналежности неумотивованої ніяким національним, державним чи господарським інтересом Чехо-Словаччини. Зближена до польського міністерства закордонних справ „Полська Інформація Політична" сформулювала це в реченні, що керманичі чеської політики улягають, здається, новим оманам, начеб то Чехо-Словаччина стала осередком творення української держави коштом Совітської Росії, Румунії, Польщі, Мадярщини та північної Словаччини.

Для нікого не є тайною, хто режисер того всього. Двотижневик „Остланд" уже 23. X. 1938 написав, що „зі всіх сусідів Чехо Словаччини одинокі німці виявляють повне зрозуміння та признання для національної окремішности словаків та українців", а „Національ-Цайтунґ" з 5. XI. писала, що „новий лад на чесько-моравській області приніс свободу також малій частинці українського народу", частинці, яка в 1919 р. коротко належала до Західно-Української Республики", та якої „гарні дні скінчилися з хвилиною, коли Польща, Румунія і большевики зединеними силами напали на цю республику, запряжену з переможеною Німеччиною, побили її армію та на свій лад витолкували право самовизначення вільного народу". Такі голоси можна б наводити без кінця. Отже ясна річ — продовжує „Век Нови", — що тільки Німеччина зацікавлена в тому, щоб утримати теперішній стан у Карпатській Україні; тільки німці можуть снувати пляни, щоб через підкарпатський коридор заволодіти богатими українськими джерелами збіжжя та сировини. Карпато-руська, або — як кажуть тепер у Берліні — карпато-українська політика Праги черпає свої надхнення з Берліна. Тут, а не деінде, шукати також треба джерела акцій українських чинників у Польщі, тут треба шукати інспірацій наглої протимадярської „геци" словаків та їх неналїйного протипольського наставлення. Тут укінці джерело протирумунської української ірреденти, яка має показати Румунії, як недобре ухилятись від добровільної злуки своїх господарсько-політичних інтересів від інтересів Німеччини".

„Чи така політична лінія Німеччини — питає на самому кінці „Век Нови" — має виглядн на здійснення? І відповідає: Ні — передовсім тому, що при накреслюванні цієї лінії забули про інтереси Польщі".

Горох з капустою! Правда з видумкою або з дуже штудерно натягненою комбінацією! Цілковите ігнорування панами архидемократами з „Веку Нового" найбільш демократичної засади: про право на національне самовизначення, коли йде хоч би про карпатських українців. „Век Нови" навіть тепер, після виборів у Карпатській Україні, гнівно апострофує чехів і питає чому вони не пробують поторгувати карпато-українською землею та її народом? Це достатньо характеризує ментальність авторів статті „Веку Нового" та коментує його методу понизити українство до ролі „чужого знаряддя" ріжними фантазіями у стилі конференцій під „трьома голубами" тощо.

БІЛІ — ДНІ в „МАНУФАКТУРІ"

Львів, пл. Капітульна ч. 3.

Полотна на білля і постіль по цінах фаброчних від 13. II. — 25. II.

ч. 127 1—4

Промова пос. д-ра Витвицького

виголошена 13. лютого на пленарному засіданні сойму при дебаті над буджетовим преліміна-рем на рік 1939-40. (на основі стенографічного протоколу).

Високий Сойме!

Припав мені обовязок підчас цієї генеральної дискусії над буджетовим прелімінарем обговорити бодай у кількох словах напрямні ліній польської офіційної політики у відношенні до українського народу. (Гамір. Голос: Нема українського народу!). **Маршалок** дзвонить. Прошу панів не перешкоджувати.

Пос. Витвицький: Завдання важке тому, що під цим оглядом нема якихбудь програмових засадничих енунціяцій. Багато більше вимовні мають деякі факти і дійсність, яка наче має у собі деякі програмові напрямні. Не знаходимо також найменшої згадки на цю тему у звітах панів референтів про буджети дотичних ресортів. Преса всього світу майже щоденно присвячує великі шпальти у своїх органах українській справі. Польська преса пише про неї майже щоденно, ця проблема — це предмет живого зацікавлення і гарячих щоденних дискусій політичного світа, а проте тут про неї зовсім тихо.

П. премієр заявив у буджетовій комісії всупереч тому ,що заявляє отсе більшість Високої Палати, що уряд признає істнування українського народу, як реальний факт, та що не намагається цей нарід денаціоналізувати. Нарід — це історія спільних зусиль, одна думка, одно почування, одна культура й одна місія творити найвищі духові вартости. Признання народу має у собі рівночасно конечність встановити такі форми ладу і закону, які уможливилиб народові та рівночасно забезпечили його економічний і духовий розвиток. Які є наміри уряду щодо цієї проблеми, про це дотепер нічого ми не чули.

А дійсність? Ось минулого року на землях Холмщини і Підляшша знищили стокільканадцять православних святинь. Українські діти дотепер не мають українських шкіл. (Гамір. Голоси: У нас нема України! Голос: Неправда).

Перед українською молоддю замкнули ворота високих шкіл, бо відсоток української академічної молоді, що його допускають до університетських студій, не переходить числа 2. (Гамір.) Український селянин не може навіть купити ґрунту з парцеляції, не може побільшити свого мізерного запасу землі (гамір) і стоїть перед знвою економічної катастрофи і безнадійности. В містах відбирають українським купцям їх становище, польські приватні і державні підприємства редукують українських робітників.

Під опікою деяких військових кол під гаслом т. зв. ревіндикації польських душ (гамір) переводять денаціоналізацію (гамір). Тим панам, що покликуються на ревіндикацію, дозволю собі відповісти словами посла Гофмана (Голос: Він вже скінчився, він вже не вернеться), що їх він сказав підчас минулої соймової сесії з отої трибуни, коли була мова про Гриньки. Посол Гофман сказав дослівно: „Гриньки — це символ того, що називають ревіндикацією польських душ. Вивилося, що маємо тут дані з метрик лановецької парохії. Працюю сам над одною історичною студією і стверджую, що в тих Гриньках були лише дві польські родини в роках 1732—1846. Опісля тих поляків з певністю там не було. Анальогічно є в інших місцевостях прикордонної смуги. Ревіндикація душ, себто посягання у найтайніше „я" людини — так сказав пос. Гофман (гамір).

П. премієр закинув нам, що ми шукаємо українців там, де їх нема. Не ми їх шукаємо. Вони тяготіють до нас і ми до них силою спільної крови, тягнуться вони до нас всюди там, де чути українську мову (гамір), де люди моляться по українськи, де вірують у краще для себе майбутнє. І прикро нам, що п. премієр не знайшов ані слова хочби найскромнішої уваги на адресу тих, що шукають поляків там, де їх нема (гамір).

Недавно, бо 12. січня ц. р., відбувався у Тернополі зїзд господарчої ради СППОС з участю — підкреслюю це — представників уряду і військових достойників (гамір). Темою нарад цього зїзду були висліди праці СППОС'і —зрозуміло— плян дальшої праці на майбутнє. На цьому зїзді стверзили — цитую за офіційним комунікатом — як доказній бізнес праць того секретаріяту значне підвисшення рівня польського господарського життя, зріст числа польських економічних установ і загальмування через діяльність того секретаріяту українського економічного життя. (Гамір. Пос. Жиборський: Неправда. Переривають).

Прошу панів, так сказано в офіційному комунікаті і визиваю пос. Жиборського, щоб цьому заперечив. (Пос. Жиборський: Я вам дам відповідь). **Пос. Витвицький:** Відсилаю вас до тогож комунікату, надрукованого в „Дзеннику Польскім", де є виразно мова про загальмування діяльністю того секретаріяту економічного українського життя. Оце прошу Високої Палати, під авспіціями членів уряду і військових достойників радять, щоб загальмувати господарське життя українського громадянства. Чи це завдання держави гальмувати економічне життя громадян Річипосполитої тому тільки, що вони українці? (Пос. Жиборський: Це демагогія). А чейже не чули ми ніколи, щоб представники уряду і війська дали ініціятиву такому зїздові, якого метою булоб піднести економічно життя українського громадянства та його установ. (Голос: Виб їх за це мордували). **Пос. Витвицький:** В такій атмосфері, де падають слова „холера"... **Маршалок Маковський:** Я не чув цього. Якщо таке слово впало, прикликую цього посла до порядку. Я не чув того, справжу у стенограмі. **Пос. Витвицький:** Важко в такій атмосфері промовляти. Я хотів би зацитувати один приклад з дискусії. (Голос: Ніхто цього не чув), але здається мені, що це буде даремна справа. (Переривання).

Програмові сформулування тих усіх намірів знаходимо в деклярациях керманичів ОЗН, що працюють на нашому терені. Оце один з тих провідників підчас останньої соймової дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ, як референт того буджету, сказав буквально: „Ми повинні так впливати на демографічні відносини, щоб осягнути 75 пр. поляків у нашій державі у відношенні до іншого населення, що значно переходить цифру 25 пр. (Голоси: Слушно! Дуже слушно!). Підчас львівських маніфестацій, що мали місце в листопаді минулого року, інший з відповідальних провідників ОЗН накликував: „Мускмо повернути польському народові польську душу (брава й оплески), польську кров і польську землю (гучні оплески), бо вони були тут завжди польські (гучні оплески), бо поляки прийшли сюди у давніх часах, коли тут було тільки небо і нічия земля. (Голоси: Слушно! Гучні оплески.). Є це ясна і клясична програма радикальної екстермінації нашого народу. (Голос: Ви знов переборщуєте). Ми не чули, щоб уряд колибудь її осудив, або щоб їй протиставився чи протиділав її реалізації.

В однім з варшавських, близьких урядові щоденників читаємо в останніх числах товстими черенками надрукований наголовок: „Програма польської офензиви у східній Малопольщі." (Голос: У якому щоденнику?) Офензива — це атака. Це наступ. Це війна з метою знищити ского противника. (Голос: Якого противника?) Маршал Маковський: Прошу панів не перешкоджувати промовцеві. Пос. Витвицький: Що це все означає? Скажім собі одверто: Впливові кола польської політики знайшли вже, як здається, ключ до розвязання української справи: якнайшвидше довести до ослаблення і зменшення і з часом до знищення української стихії. „Карпе дієм", якнайшвидше, кличуть герольди тої офензиви, гадаючи, що це вдасться за кільканадцять років. Але ці панове зле оцінюють положення. Сьогоднішня сила національної свідомости і почувань — це не є стан імлистих чи невиразних настроїв з минулих років. Не дамо собі видерти душі. (Гучні оплески на українських лавах.) Заявляємо, що цей плянований наступ, у якій би формі він не відбувався, застане нас обєднаних і незломних у почутті нашого обовязку, готових до посвят, до оборони, повних віри у перемогу нашої справи (Гучні оплески на українських лавах). Уважаємо метою нашого життя змагатися з усіми перешкодами, терпіти, боротися за наше істнування, за наше майбутнє, творити підстави нашого нового життя. (Оплески на українських лавах).

Одначе одночасно пишуть і дискутують, що видерли ініціятиву на деяких відтинках міжнародньої політики, деінде говорять про потребу плекати т. зв. прометейський рух та про те, що ми не розуміємо його суті. Всупереч тим крикам я не хочу формулувати звязаних з тою матерією тверджень, як якогобудь закиду, це було б за мало. Підношу їх, як мементо не лише на міру сьогоднішнього дня. Оце в межах польської держави — це незаперечний факт — майже на третині її території знайшлися в компактній масі непольські національности (голос: На Куявах!), у першу чергу український нарід. На просторі 20 років не зроблено нічого, не довершено ніодного політичного акту, що був би здібний створити тут таку атракційну точку для всіх цих сил, які шукають наближення у боротьбі за нові форми свого життя. (Голоси: Це фраза, незгідна з дійсністю. Якби так було, Ви тут не промовляли б). Прометейська ідея — це великий перелім у культурі людства. Це світанок нового духа, що виступає до боротьби з духом Азії, з культом брутального насильства, це перший проблеск перемоги Европи над Азією, це воля, правда, справедливість, індивідуальність та її пошанування. Тому нехай провідники того походу на знищення українського народу не сходять зі своїм вогнем на землю. (Голос: Такої демагогічної промови ще не було. Вереск). Віцемаршал Длуґош дзвонить.

Ми не чули ніколи від уряду, що не такі дороги польської політики, як я представив. А може цю політику міродатні чинники переставили на нові шляхи? Ми є свідками, як під впливом реального факту федералізації державного ладу Чехословаччини змінилося відношення майже цілої польської публичної опінії до української справи в тому сенсі, що незалежницькі змагання українського народу під Московщиною суперечать польській державній рації. Тріснули негайно і розвіялись усі т. зв. українофільські орієнтації. За це „Газета Польска", орган ОЗН, з нетаєним почуттям вдоволення стверджує, що на південно-східних землях, у Львові, істнує російський елемент і підкреслює з таким самим вдоволенням культурно-національну єдність того елементу з цілим московським народом. Чи ж би на нашому політичному овиді зявлялася знову зява Андрусова? Того Андрусова, що дозволив одночасно Московщині на внутрішню консолідацію і реформи Петра Великого, того, що довів до Полтави, до перемоги над Швецією, до опанування Московщиною Балтії, до російської інтервенції у внутрішні справи Польщі і на кінець до німого сойму з 1717. р., що мусів прийняти диктат Петра Великого. Питаємо, чи може така тепер програма уряду в справі України?

На соймовому засіданні 9. грудня мин. року внесли ми проект територіяльної автономії для земель з українським населенням. Цей проект пан маршал відкинув. Зрозуміло, не буду і не можу критикувати розпорядків пана маршала, але хочу заявити з цього місця, що ми це наше домагання піддержуємо у цілій повноті і ставимо його на чолі нашої національної політики в межах Річипосполитої. (Оплески на українських лавах). Закинули нам, що цей проект ми внесли, як демонстрацію. Не влаштовуємо ніяких демонстрацій у поважних і великих справах (голос: За багато демонстрації), ми не прийшли сюди, щоб демонструвати, лише, щоб боротися за життя і права для українського народу. (Голос: З ким?) З тим паном, що пише про офензиву проти українського народу у Східній Галичині.

У звязку з нашим внеском повторяємо ще раз, що ми не служимо чужим аґентурам. Не мусимо вияснювати, що маємо за собою найсвятіше свідоцтво крови, яку ми пролили за наші змагання і що за чужі аґентури ані крови ані життя не віддають. Безнадійністю віє від тої польської опінії, що своє відношення до нас будує на таких глупих і нерозумних голосах. Наш автономічний проект найглибше підходить до розвязки української справи в межах Польщі.

Пригадуємо, що постановою Ради Амбасадорів з 14. березня 1923. р., якою Східну Галичину признали Польській Державі, постано-

Вечірка-Дансінґ

„ОСНОВА"

відбудеться в суботу 18. II. 1939

в салі Народнього Дому (2-ий поверх) — — — — — — — — — — — — — — — — Початок в год. 20-ій

353

вили, що відносини того краю вимагають окремого автономічного статуту, та що польський уряд прийняв на себе відповідні зобовязання. Пригадуємо, що польський сойм з 1922. р. прийняв закон про воєвідську автономію для Львівщини, Тернопільщини і Станиславівщини, який продовжував (голоси: Нам не треба того закону), є це закон Сойму і треба його шанувати... — який створював національні курії і з правом свобідного завідування справами поодиноких національностей і з правом накладати податки на свої потреби. Пригадуємо врешті, що 9. жовтня 1931. р. польські соціялістичні посли внесли до Сойму законопроект територіяльної автономії для згаданих воєвідств, Волині і частини Полісся, з окремим соймом та урядом. Домагання автономії... (Голос: Це соціялісти). ...Але, пане после, хіба не під впливом чужих аґентур. (Голос: Не виключене). Я про це не знав... Домагання територіяльної автономії для земель з більшістю українського населення підносила УПР також у 1923. р., опісля говорили про нього українські посли в черговій парляментарній каденції. Наші домагання не повстали з якихнебудь негативних мотивів у відношенні до Польської Держави.

Під впливом зросту означених політичних доктрин виробився у польській політичній думці постулят абсолютно національної держави, одначе цим домаганиям заперечує дійсність. На південних і східних землях живе в компактній масі українське населення, що має там чисельну перевагу. Є це нарід із спільною історичною традицією, спільною культурою і спільним духовим життям. (Вереск). Підкреслюємо з цілим натиском, що нами кермує мета і рація під кожним оглядом позитивна і конструктивна. Тому й будемо боротися за реалізацію того нашого домагання, глибоко переконані, що в той спосіб найкраще служимо справі нашого народу. (Оплески на українських лавах).

—o—

ЯКІСТЬ РІШАЄ! Прецизія виконання і тревалість конструкції запевнюють першенство машинам до писання марки ЕРІКА і ІДЕАЛЬ.

Генеральне представництво і продажа

ЮЛІЯН ЛОМАҐА

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 ТЕЛ. 228-70.

НАРЕШТІ НА ФІС-І СНІГ.

Закопане, 14. II. 1939.

Коли нині мешканці Закопаного пробудилися зі сну, з бурхливою радістю повискакували з ліжок. Вулиці були покриті пухким снігом, а крім того новий сніг летів наче манна з неба. Тому не диво, що здовж траси сляльому зібралося рекордове число видців (к. 15 тисяч). Одначе деякі почали нарікати, що вибралися на сляльом, бо зірвалася метелиця, що в неможливий спосіб ліпила очі та сильний і дошкульний вітер вдирався куди міг під теплий одяг.

Сляльом відбувся на Калятівках. Сніг був під сподом замерзлий, місцями зовсім зледоватілий, зверху тоненька верства нового пуху. Ріжниця підносу к. 300 м. на 1.200 м. довжини. З причини зовсім нових снігових умовин, старт визначений на год. 10-ту відбувся з півторагодинним опізненням. Перемерзла публика з нетерплячкою голосними окликами домагалась приспішення старту. Організатори змагань, як лиш могли успокоювали публику, вкінці навіть просили власників буфету, щоб вони розносили між публику гарячі напитки.

На першуна сляльому витипували мистця світа Лянчнера, який прийшов аж пятий. Важко сказати, які були причини його невдачі. Недавно Лянчнер потовкся підчас тренінґу перед змаганнями в Німеччині, тому теж можливе, що перерва в тренінґу зробила своє. Одначе стилева перемога у зїзді веліла типувати його як спеціяліста сляльому на мистця. І справді Лянчнер їхав дуже гарно й дуже добре. Щож, коли його суперники їхали ще ліпше, справді фантастично їхав переможець Ромінґер, який здобув кілька секунд переваги (ок. 3) над другим Єневайном. Перша пятка їхала плинко й елястично, крізь ворота просмикувалися змагуни мов вужі. Трасу переїхали змагуни двічі.

Ромінґер, який у зїздовім бізі заняв щойно 11. місце, завдяки великій перевазі у сляломі, опинився в альпейській комбінації аж на 3. місці.

Польські змагуни були одні з тих, які найбільше перевертали ворота та й вони залишили за собою Югославію, Мадярщину й інших.

З причини сильної снїговиці сляльом жінок переложили на черговий день.

Со—ко.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри

з найліпших бельських матеріялів поручає

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

НАСІННЯ

городові, цвітові і пашні по найнижчих цінах поручає

Едмунд Рідль

Львів, Рутовського 3.

356 тел. 204-12 3—5

Англійські способи боротьби з арабами.

ЄРУСАЛИМ. ПАТ. До найновіших способів боротьби з терористичною акцією, яку стосує мандатова (англійська) влада, треба зарахувати: заборону арабам всяких поїздок по краю та взагалі виїзд з місця замешкання, докладна контроля в аптиках та дрогеріях продажі бандажного матеріялу, вкінці особисті ревізії при помочі електрики. До цього ужинають обручів, злучених з батерією та слухавками, в які ставляють людину. Нормально чути тільки глухий бренькіт, та коли обруч натрапить на металевий предмет, цей бренькіт негайно спинюється. В такий спосіб можна викрити, де є револьвери, ножі, набої тощо дуже часто переношені жінками.

—o—

ПРОТИКОМУНІСТИЧНИЙ ПАКТ.

ТОКІО. Як повідомляє аґенція Домеї, Мадярщина і Манджукуо, які рішили приступити до протикомуністичного пакту, найпізніше в перших днях березня покладуть свої підписи під протоколом, що потверджує їх рішення.

—o—

По широкому світі.

В Ковні підписали 14-го лютого литовсько-совітський торговельний договір, що обовязуватиме в 1939-му році.

В Різенбурґу (Східна Прусія) суд засудив на кару смерти 19-літнього Вальтера Порша за намаганий замах на поїзд і за засідки на самоходи з метою грабунку.

Кардинал Інніцер з Відня виїхав до Риму, щоби взяти участь у конклаве.

Через Ґеную переїхав до Риму з Ґібральтару севільський епископ кардинал Педро Сегура-Саенц.

Шеф штабу німецької армії ґен. **Люце** відлетів літаком з Венеції до Німеччини.

Бельґійський посол у Букарешті барон Ґустав Ґійом умер у середу рано на удар серця. Мав 54 роки.

Голяндська королева Вільгельміна відвідає в кінці травня ц. р. бельґійського короля Леопольда.

Недалеко від Будапешту трапилася в середу рано катастрофа з військовим мисливським літаком. Пільот поручник згинув на місці.

В. Б. ЄЙТС 5)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Жінка господаря прикликала до себе довірену приятельку Бригіду Пурсель і обидві стануши у затінках під оборогом, почали розмовляти про ту пару, в якої раз-у-раз блищали очі. Господиня казала:

— Кілько-ж то він дівчат збив з простої дороги, кілько дівочих сердець обдурив своїми темними споминами! Кілько то дівчат перестало через нього ходити до церкви, щити, замітати або втікло з рідної хати, через той його солодкий, хитрущий язичище.

— Це правда, Марино Брієн — відповіла друга — але якби ти прогнала зі своєї хати гаельського поета, то багато люди говорили б про це і негарний був то вчинок.

— Як я могла впустити його сюди?!

— Поправді, то ти могла його не впустити, бо наша хата то наша власність. Можеш це зробити ще тепер: обдумай щось дотепно, щоб він опинився за дверима, а тоді затрісни їх і засунь засувку. За давніх часів, як поет кинув прокляв на кого, то могло висушити збіжжя і висохнути молоко у коров, але що ти тут борониш свого права і не робиш нікому кривди, то може це тебе мине. Сім років висить такий прокляв у повітрі, але як будеш давати милостиню бідним і будеш платити священникові, що йому належиться, то прокляв всякне в землю та в море і розійдеться, або впаде на нього самого за восьмий рік.

— Скажи Бригідо, як витягнути його за двері, бо бачу, що вже маеш раду на язиці.

— Збери велику вязку сіна, а я зберу другу. Я скажу тобі, що маеш зробити, як сусіди заберуться додому спати, бо і так невдовзі підуть, коли світанок змішається з огнем ватри, що догоряє.

За хвилину Марина Брієн вернулася до хати, де не було вже нікого крім Ганрагана і молодої дівчини при ватрі, де обидвоє розмовляли. Вона несла дві великі вязки сіна під пахою. Одну положила коло дверей і сказала:

— Овене Ганрагане, чи ти не поміг би мені з цих двох вязок скрутити перевесла, бо вітер перекинув оборіг і я хотіла б його направити, заки чоловік вернеться з ярмарку?

— Дуже радо — відповів Ганраган і підійшов до вязки при порозі. Скрутивши шнур на які півтора метра, подав один кінець Марині Брієн і так почали крутити перевесла. З вязок, що лежали на землі добирали раз-у-раз сіно і Марина віддалювалася на середину хати, а Ганраган до дверей. Перевесло росло, аж ноги поета опинилися на порозі. За якийсь час він стояв уже на дорозі. Коли він підійшов до куща, що вже догоряв, тоді господиня тріснула дверима і засунула засув.

— Нехай ворони, круки та шуліки розшматують твоє тіло, нехай лушу твою пірвуть злі духи, нехай твоїм ложем буде розжарений камінь пекольної ватри! — кричав Ганраган добиваючися до дверей.

— Ціле наше щастя в таку ніч — сказала мати до доньки — що на порозі були розсипані цвіти, а галузь рябини вплетена у стріху!

Накінець Ганраган перестав добиватись і чути було його кроки, як змовкали на дорозі.

Він ішов у напрямку моря, а коли зійшов на побережжя, його гнів перейшов у глибокий смуток. Безлік думок і почувань клубилося в ньому. Зупинився над самою водою і сівши на каменюці, почав вимахувати рукою і щось підспівувати. Шукав розваги у музиці та віршах. Як неодин гаельський поет, він мав неменшу славу віршуна як композитора. Складав тепер поезію та музику до твору „Крутять перевесло". Сірі постаті напів доглянені, напів відчуті, почали збиратися довкола нього і проходжуватись по морі.

Перевесло Сьоми Терпінь перемінилося в його уяві у великого змія, що обвив його та тиснув, аж поки ті його звої не охопили цілу землю і ціле небо так, що зорі виглядали як відблиск змійної шкури. Устав і пішов холітливо берегом моря. І здавалося йому, що сірі постаті почали тепер співати:

— Горе тому, хто відкидає любов доньок Дана, бо не знайде потіхи у любові доньок Еви. Вогонь запанував у його серці. Проженіть його, проженіть його!

Після цього Ганраган поманірував на північ, виконуючи якнайгіршу роботу в різних господарів. На весіллях і вечорницях оповідав усілякі історії.

(Далі буде)

—o—

Економічний огляд.

Після зм'іни статуту Банку Польського.

Нові засади валютарної і кредитової політики.

I.

В попередньому „Ек. Огляді" заповіли ми поворот до теми реформи грошевої політики в Польщі. Тоді, коли ми цю справу реферували, була вона щойно рішенням Ради Банку Польського. Сьогодні за нами вже й ухвали загальних зборів акціонарів Банку Польського, які змінили його статут згідно з пропозицією Ради.

Пригляньмось наперед у чому містяться суттєві зміни статуту емісійної установи:

1) Емісія банкнотів і їх покриття.

Арт. 52. статуту впровадив революційну **новину,** бо поділив грошевий обіг на дві партії: на одну, яка не буде мати ніякого покриття в золоті (т. зв. фідуціярна емісія в розмірі 800 міл. зол., а за дозволом міністра скарбу в розмірі найбільше до 1,200 міл. зол.) і на другу, яка матиме покриття в золоті на 40% (досі було 30% згідно з поп. артикулом статуту 51).

Давний статут розріжняв ще покриття золотом і т. зв. банкове покриття обігу банкнотів. Арт. 51 в новому статуті передбачує, що загальна квота банкнотів і негайно платних зобовязань має мати покриття **в ось-таких активах:** золото в монетах і штабах, заграничні гроші і девізи, польські срібні монети і більон, векслі, варранти, чеки, купони вартісних паперів, позички, забезпечені заставом, скарбові білети, / процентові папери, довг державного скарбу з титулу кредитів, про які мова нижче (до арт. 55.).

2) Вимінність банкнотів на золото і девізи.

Арт. 47. пристосував засаду вимінности банкнотів на золото і девізи до фактичного і правного стану, який є тепер у валютовій ділянці. Діло в тому, що припис, що його містив старий статут, вимінювати банкноти на заграничні чеки в валюті вимінній на золото, став неактуальний. Таких валют, крім бельга, тепер нема. Також обовязуючі девізові приписи спричинили конечність нової редакції арт. 47.

3) Кредити для державного скарбу.

Такі кредити, згідно з новим арт. 55, є:

а) безвідсотковий кредит до 150 міл. зол. з отвертого рахунку (досі було до 100 міл.);

б) амортизаційний 3-відсотковий кредит до 515 міл. зол. для консолідації деяких кредитів, що їх дістали від Банку Польського державні банки від 1931. р. досі. Цей кредит може бути з отвертого рахунку або покритий в цілости чи в части державними облігами, чи пак облігами державних залізниць і дорогового фонду до висоти 188 міл. зол., гарантованими державою.

Згаданий артикул не допускає ніяких інших кредитовних операцій з державою, поза вище названими.

4) Емісійний привілей.

Арт. 46. продовжує емісійний привілей Банку П. до кінця 1954. р. (був до 1944. р.).

5) Чинности Банку Польського

Їх треба було пристосувати до повищих змін. З уваги на зменшення векслевого портфелю внаслідок консолідації державних довгів **окреслення висоти деяких банкових операцій** Б. П. змінено з відсоткового (у відношенні до вартости векслів у портфелю) на абсолютні цифри. **Льомбардова стопа** відсоткова має бути відтепер **вища на** ½% від дисконтової, а не на 1%, як було досі. Загальна сума здисконтованих скарбових білєтів не може переходити 400 міл. зол. **(Тут завважимо, що міністерство скарбу підвищило недавно максимальну границю емісії скарбових білетів з 471 до 490 міл. зол.!).** Хліборобські векслі, забезпечені заставом (реєстровий і зачетовий кредит) можуть мати 9-місячні речинці платности.

Деякі операції, як неактуальні, скреслено взагалі зі статуту.

6) Акції і права акціонарів.

Іменні акції будуть тепер у збірних відтинках щонайменше 10 (досі 25 акцій). Акції на подавця можна буде за згодою президента Банку замінити на іменні. На заг. зборах Банку голос має вже посідач 10 акцій (досі 25). Один акціонар може мати найбільше 1000 голосів (досі 500). Акції, дивіденди і супердивіденди не підлягають податкам.

7) Інші зміни.

Дотичать вони в першу чергу поділу чистого зиску, уділу в ньому державного скарбу вже після признання акціонарам дивіденди 6% (досі 8%), створення резерви на виплату дивіденди. Знесено дальше становище віцепрезидента Банку П. Свої відділи може Банк основувати і ліквідувати дальше тільки за згодою міністра скарбу, зате т. зв. „заступства" не будуть потребувати відтепер цієї згоди.

Ось суттєві і важніші зміни, що їх виказує новий статут центральної банкової установи в Польщі, якої валютарна і кредитова політика має величезний вплив на господарські процеси в державі. Правда — ці зміни будуть зовсім актуальні, коли добудуть затвердження законодатної влади і будуть проголошені в Деннику Законів. Та на ці дальші правні моменти можна дивитись уже тільки як на правні вимоги, що нічого в мерітум справи не змінять.

Причини і суть цих змін у статуті Б. П. вимагає ближчого розгляднення, якому присвятимо черговий уступ.

Н—вич.

ВАРШАВА-МОСКВА.

Польсько-совітський торовельний договір. — Відновлення „Совпольторгу" у Варшаві. — Протиукраїнські тенденції.

Господарські переговори Польщі зі Совітами ось-ось будуть покінчені. Може вийти рівночасно з цією вісткою вістка про успішне закінчення розмов у Москві. Торговельний договір оснований на засаді розрахунку і кліринґу найбільшого уприємнення, допускає оборот для обох контрагентів до висоти 150 міл. зол. у вивозі і довозі включно. Польща вивозитиме вугілля (1/3), волокнисті вироби (1/3) і інші промислові речі (1/3). Привозити буде з СССР манганову руду, бавовну, тютюн, футра, тощо.

Появилась вістка, що у Варшаві або відновлять давній, ліквідований колись „Совпольторг", або покличуть до життя подібну інституцію з польсько-совітським капіталом

При цій нагоді варто згадати замітну передову статтю „Ц. Газети Гандльов-ої" з 18. грудня м. р., яка появилась п. н. **„Старі — відвічні великодержавні шляхи"** і яка підготовляла вастрої для польсько-совітської економічної (чи тільки?) співпраці. Для нас ця стаття пізава своїм гострим протиукраїнським вістрям. Після довшого вступу про те, як то Польща була краєм свободи і ділала суґестивно на Русь і Литву та як то Німеччина станила Польщу **вже тоді** в тяжке положення, а **Наливайко і Хмельницький** „спасли" північтів зі заходу", автор Тадей Гарнишевський пише дальше осьтако:

„Відгомін, що доходить до нас з Закарпатської України (в орит. Русі), скріплення українських настроїв — це те саме, що колись проявилось у давних часах після розтягнення впливу Німеччини на Чехію й Угорщину. Польща в минулому не вміла на жаль утримати у своїй руці ані культурного впливу, ані дороги на схід. Ту саму боротьбу веде вона й тепер. Осягнути собі її — це значить окреслити нашу велику великодержавну ціль, це означає відкрити ідеал, в ім'я якого наріл може здобуватись на той потрібний гарт. Це означає тепер найти спільну мову з історичною Руссю, якої ідеали неслушно (блендне) хочуть сьогодні репрезентувати українці. Не забуваймо, що і сьогодні, як і перед століттям польська свобода може і повинна проявлюватп на ті необятні простори від Ладового Океану по Каспійське Море, від Спокійного Океану по Чорне Море."

Дальше йде вже мова про господарську співпрацю з большевиками, при чому автор нарікає, що поляки мусіли менше до неї підготовані, молоді не вчаться російської мови, а старі її забувають, як і забувають великими російські твори збуту, яких колись були найкращими знавцями.

Ось замість до цієї пісеньки, яка саме є на устах не лише в Варшаві новий „Совпольторг".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

СУМНЕ, АЛЕ ПРАВДИВЕ. — З ВРАЖІНЬ У ХУСТІ.

Харбінський тижневик „Далекий Схід" помістив у ч. 3, з 20 січня допис із Хусту п. н. **„Український Клондайк".** Представлені там враження приїзжого до Хусту. Поміж гарними враженнями, є очевидно і погані. До останніх належить факт, що все господарство є в жидівських руках. Ось уривок зі статті:

„Мандрівник іде вулицею і читає **вивіски** крамниць. „Торговля лесопилами", „Торговля книгами й папером", „Мука, хліб, печиво"... Зрозумілі і добрі слова. Шкода лише, що під ними переважно стоять такі прізвища: Грюнфельд, Поппер, Майнль і т. ін. Українцеві ті звуки не зовсім пестять слух. Хоче він бачити щось дійсно варте уваги. Якийсь свій будинок, кавярню чи ресторан. Нема. Пити каву — до жида. Їсти — до жида. Купити хустину до носа — також до жида. Можна хіба купити кальоші в чеській фірмі Бати, які — до речі — тут майже необхідні."

Дай Боже, щоб і з того чимскорше вилізувалась Карпатська Україна.

ТЕХНІЧНІ І ФІНАНСОВІ ПИТАННЯ БУДІВНИЦТВА.

Появилось число за лютий журналу „Технічні Вісти", присвяченого головно технічним і фінансовим питанням будівництва у нас, українців. В числі помістили статті на цю тему: інж. А. Мізинець, інж. Р. Базилевич, інж. О. Гладкий, м-р М. Богун, м-р Б. Дутко. Є ще 2 статті без поданих авторів.

—o—

З нашої кооперації.

ПРЕМІЙНІ ВКЛАДКИ ОЩАДНОСТИ В БАНКУ „ДНІСТЕР".

Кооперативний Банк „Дністер" завів у себе від кількох літ т. зв. премійні вкладки ощадности, які з дуже доброю пропагандою ощадности. Власники премійних книжочок крім звичайних відсотків від вложеного на ощадність капіталу можуть одержати премії у висоті від 25—100 зол., якщо виконують зазначені у правильнику умовини. Головною умовиною правильника є те, що щадник мусить складати свою ощадність правильно щомісяць у тій самій висоті, не виймаючи її цілий рік. Такий спосіб ощадности приучує до систематичного вношення вкладок і до постійного щадження.

ДОПОМОГА КООПЕРАЦІЇ РІДНІЙ ШКОЛІ В 1937/8 Р.

Звідомлення Управи „Р. Ш." за час від 1. вересня 1937 до 31. серпня 1938 р. стверджує, що в цім часі „Рідна Школа" одержала допомогу від кооперації в квоті **49.814 зол. 17 сот.,** а від кооперативних працівників круглo 10.000 зол. Це зіставлення датків неповне, бо повітові управи „Р. Ш." в Бучачі, Жидачеві, Городенці, Косові, Мостиськах, Радехові, Товмачі та в Турці ще не надіслали своїх звідомлень.

—o—

З нових видань.

С. Бревко — Л. Крушельницька: ТРИКОТАРСЬКИЙ ПІДРУЧНИК, Львів 1939, стор. 44. Видання кооп. „Вогні". Ціна 1.50 зол.

Це книжечка, якої рецензія повинна появитись радше на „Жіночій Сторінці". Трикотарство — теж ділянка жіноцтва, одна з практичних ділянок, у яких воно вкладає свій хист, свою фантазію і свою трудолюбність. Але разом із тим трикотарство входить в обсяг економіки, зокрема нашої — української, як справа доцільного використання сирівця — вовни, рентовности в її продукції, перетворювання її в готові вироби, що з великою користю можуть заступити нам частинно брак рідного текстильного промислу, поминаючи вже такі справи, як поборювання безробіття, тощо.

Трикотарство тепер дуже в моді. Проте не можна сказати, щоб ми цю галузь виробництва вже сяк-так розбудували. Те, що вже існує, більше інше, як скромні, навіть дуже скромні початки. З замітніших підприємств маємо взагалі тільки два: Tricota у Станиславові і машинову робітню Сторощуків у Львові. Тому й наші громадянки і громадяни задівлені в чепурні вистави чужих трикотарських крамниць, що блестять барвистими весняними й оферують багатий вибір, повазні суми віддають у чужі руки, засоблюючись там потрібними товарами. А тимчасом трикотарство може зовсім перейти в наші руки, коли йде про вдоволення потреб рідного ринку.

Заходи в цьому напрямі йдуть завдяки таким установам, як „Союз Українок", „Сільський Господар" та недавно основаній кооперативі „Вовна". Вони ведуть курси для створення кадру фахових інструкторок і робітниць.

Названа книжечка причинається так до пропаганди трикотарства і фахового вироблення. Містить вона крім „вступу" ось-такі уступи: Плетення, Узори і стібки, Вовняні вироби, Правила вишивань (светерів) і Зазначування. На кінці додавний ще коротенький словничок технічних висловів. Чи вони правильні, не беремося судити, залишаючи це фільольогам.

Авторки обіцюють (стор. 37) ще дальші випуски на тему трикотарства.

(н.)

Сторінка без політики.

Як добираються подружі пари?

Професор соціольогії на одному з американських університетів Дж. Кірк Фольсом, автор численних книжок, таких як „Культура і соціяльний поступ“ і „Родина“, присвятив недавно цікаву статтю питанню: як молоді люди добирають собі пару, щоб одружитись. Він виходить від такої тези, що і тут, як в економії, маємо явище попиту та збуту, щось наче торговля. Кожний, хто закохався і жениться, може собі легко уявити, що якби він знаходився в тому часі чи раніше в іншому місті та краю, то його вибір напевне випав би інакше через іншу знайомість.

Нерівний поділ.

Один із найбільше ненормальних фактів, що є основою подружжя це факт, що на світі (головно у деяких краях чи частинах світу) нема рівного розподілу жінок і мужчин. У Спол. Державах трохи є більше хлопців, але дівчата втікають із сіл до містечок і міст, а мужчини до промислових осередків. В одних місцях призбируеться забагато дівчат, у других хлопців. У багатих передмістях статистика стверджує 3-ох нежонатих на 4 незаміжні жінки, а у промислових осередках навпаки. У Новій Англії є 89 нежонатих на 100 незаміжніх, а на Пацифіку 125 жінок.

Знижка і звишка.

Статистика зміцнена обсерваціею стверджує цікавий закон: там, де є більше жінок — великий відсоток нежонатих мужчин таки не жериться даючи собі раду зі своєю свободою, тоді як там, де є більше чоловіків майже кожна жінка виходить заміж. З цього можна робити ріжні фільософічні висновки. Інше явище таке: у стейті Каліфорнія мужчини женяться з жінками нижчими умово. В інших стейтах студенти, що покінчили університет — часто добирають собі жінки з нижчою чи зовсім низькою освітою, а це рідко буває з жінками, що мають той самий рівень. Подібне явище можна стверднти і в нас; чоловіки не шукають у жінках за освітою і радо „знижуються“ клясово, — жінки радо підвищують свій клясовий і товариський рівень. Цим треба пояснити собі факт, чому найтяжче вийти заміж жінкам із вищою освітою. Вони звичайно шукають „ще чогось вищого“, а директори, мілонери, диктатори чи навіть полковники звичайно — заняті або теж не хотять занадто „високих“ жінок.

Розум чи інстинкт?

Навіть якби число осіб двох полів було однакове, проблема вибору пари не була б лекша. Існує романтична теорія, що кожна особа має свою „природну“ єдину пару, яка є десь у світі. Хоч наукові досліди нічого не знають про це, все-ж добре, що молоді люди вірять у таку теорію. Питання в тому: чи при виборі особи для подружжя краще йти за тверезим розумом чи інстинктом. Тут теж наука нічого не вдіе. Найкраще — вона каже — перевірити своє романтичне захоплення розсудком. Розсудок не повинен псувати почування ні ілюзії.

Науковий досвід.

Що каже науковий досвід? Перше, що неправда буцім-то протилежні типи притягають одне одного. Найпевніше добирати собі особу подібного віку (у ріжних кліматах є ріжні відхили), того самого народу, класи, релігії, товариства, інтересу, професії. Добре теж мати подібні фізичні прикмети. Занадто здоровий тип не зможе легко годитися і проводити свій час з недужим, слабим. Дібрані партнери повинні знати свій смак, свої нахили. Такі дрібниці (як декому видається), чи хтось любить усе ясно сказати, чи дискретно промовчувати важні та другорядні речі бувають причини перших і найголовніших непорозумінь у подружжі. Американський професор вирахував, що давніше вибір чоловіка чи жінки відбувався зпосеред 5 осіб знайомих, а тепер це число вже зросло на 25 осіб.

Поворот до старої мудрости.

Американки під впливом освіти та книжок почали вимагати від своїх чоловіків чогось більше, як давніше. Цим теж пояснюють частіші розчарування, частіші розводи. Вибір приятеля чи приятельки життя не кінчається в них на першому подружжі. Більша свобода, лекші способи комунікації дають змогу теперішньому поколінню робити „більший вибір“. Щораз частіше бачимо теж явище, що товариші обидвох полів із студій та спільної професії залишаються надалі товаришами, не добираючись у подружні пари. Саме „товариський“ підхід створює баріеру, яку дуже тяжко їм перескочити словами любовного признання. Сучасна молодь потребувала б відновити старі способи зустрічі знайомих — дома, на „невтральному“, непрофесійному місці і не виключно на танцях або забавах. У сучасних установах — каже професор Фольксом — потрібна роля давного „свата“. Так сучасна Америка доходить, після ріжних наукових дослідів і статистичних табель до селянської мудрости наших предків.

—o—

Душегубство для коробки сірників.

Французький парох Коллен прожив майже ввесь свій вік — він мав 80 років — у маленькому селі Мюзі, коло м. Ерве. Його двері були завсіди відкриті для бідних. На весну минулого року зайшов до нього бурлака Мартен і сказав: „Я голодний“. — Я майже нічого не маю в себе — відповів священник — але дам тобі шматок хліба і 5 су... більше не маю. Мартен узяв хліб і гріш, пішов. А два дні пізніше вернувся зі своїми двома товаришами Легу і Купіні, щоб перерізати парохові горло бритвою. Вони знали, що він нічого не має і забрали в нього небагато: ніклевий годинник і... коробку сірників. Кілька годин пізніше їх зловили в лісі селяни. Злочинці стануть цього тижня перед судом присяжних. На салі було кілька священників і багато селян, що знали свого пароха та любили його. Предсідник суду повідомляє присяжних, що обвинувачені були засуджені у своєму житті по кільканацять разів. Бандити звалюють вину один на одного, хоч усі винуваті солідарно: один ударив ліду́ся у груди так, що той утратив память, другий підрізав йому горло ножем, третій тримав у руці відкритий ніж. — Чомуж ви зважилися на такий осоружний учинок, коли ви знали, що в пароха нема нічого? — Купіні впевняв нас, що парох сховав гроші. Із допиту виходить, що один узяв годинник, другий сірники, третій сварився, що він дістане. Вони сиділи у печері „як зацьковані звірі“, як самі признаються. Прокуратор домагався кари смерти. Адвокатові вдалося виєднати для бандитів досмертну вязницю. Присяжні на салі селяни почувши присуд так обурились, що поліція мусіла боронити засуджених, щоб їх юрба не вбила на місці. Справді важко зрозуміти: кого мають вішати, коли не таких злочинців і чому громадянство має оплачувати довгі роки їжу для таких бандитів, заки вони вмруть у вязниці або втечуть звідти до нового злочину.

10 міліонів скромного духовного.

Римський суд рішить у найближчих днях, хто має право до 10 міліонів долярів, що знаходяться на рахунку католицького священника Паскучі в одному американському банку. Паскучі жив у Італії і там умер. Він скромно заробляв і скромно жив. Коли вмер усі дивувались, що він залишив своєму сестрінкові 200.000 дол. Та всі здивувались іще більше, коли неаполітанський консул дістав одного дня лист від американського банку, що зробити з капіталом 9,800.000 дол. отця Паскучі, що лежать уже 25 років на його рахунку. Оця звістка, обігла всю Італію. Всі, що називалися Паскучі почали шукати спорідненння з покійним мілінером. За той час і сестрінок Паскучія помер. Кандидатів до міліонового маєтку зростало щораз більше. Ватикан звернув теж на нього увагу. У ватиканській канцелярії стверднли, що перед самою війною о. Паскучі дістав 10 міліонів долярів, щоб він помістив їх в одному закордонному банку. Паскучі записав їх на своє імя. На яку ціль видали скромному духовному такі гроші і чому він користуючись таким незвичайним довірям, не повідомив учас, що гроші є на його рахунку, чому ніхто з тих, що доручили йому такі велитенські гроші за ними не шукав? — на всі ці питання не маємо відповіді у газетах.

—o—

Драми на кіновій салі.

Один із паризьких журналів пригадує кілька цікавих випадків, як кінові глядачі забули про те, що оглядають фільму, бо довкола них почали діятись важніші та драматичніші сцени. У 1926. р. у паризькому кіні „Імперіяль“ виставляли фільму „Варіете“ з Емілем Яннінгсом та Лією де Путті. У фільмі геройка зраджує гол. героя з якимсь молодцем. Одного вечора, коли фільма вже кінчалася, на салі почули вистріл. Освітили салю і побачили на партері елегантного панка, що стрілив до себе в серце. Але не смертельно. Його відрятували і він оповів причину свого вчинку. Це був англієць Джільберт Лейґ, що пережив родинну трагедію. Його жінка покинула його для фільмового артиста Варвіка Ворда, саме того, що у фільмі „Варіете“ грав молодого спокусника. Джільберт Лейґ ходив кілька разів оглядати „Варіете“, мабуть щоб віднайти в Уордові таємницю, яка відобрала йому жінку. Цей експеримент зовсім розстроїв йому нерви. Характеристичний факт, що Лія де Путті згодом покінчила самогубством, скочивши з III. поверха.

Артистка повторяє екранову трагедію.

Одна славна китайська фільмова артистка грала завсіди трагічні ролі: при кінці фільми кінчала самогубством. Раз вона прийшла до кіна, де саме висвітлювали одну з її ролі: вона зацікавилася власною грою. У хвилині, коли геройка на екрані вбивала собі ніж у серце — вона повторила той самий рух, бо це-ж вона була на екрані. Звідки вона взяла тоді ніж — невідомо. На салі знайшли її трупа.

Морська хвороба.

В іншому кіні йшла перша славна звукова фільма „Білі тіні“. Одна сцена в ній показує, як виловлюють перли на берегах Індії. Тубильці поринають на дно, зачіпаються за водорости і відривають від скал усякі черепашки. Вони віддихають повітрям, що підіймається вверх дрібненькими срібними пухирцями. У звуковій фільмі переданий буцікіт цих пухирців. Виявилося, що деяких слухачів млоїли ті звуки чи вид, наче від морської хвороби і вони мусіли виходити зі салі. Щоб не втратити великої кількости клієнтів, що готові зректися такої приємности, кіновиробництво відразу відрізало це небезпечне місце.

Клемансо протестує.

Паризьке кіно „Маріво“ хотіло раз зробити приємність великому Клемансо, коли він зайшов туди на якусь фільму. Йому призначили окрему люжу. Премієр міністрів оглянув фільму до кінця, коли до нього підійшов директор, прохаючи залишитись на ще один „сензаційний додаток“. Тепер на екрані показалась сцена одного з поединків Клемансо з його давніх літ. „Тигр“ (так звали Клеманса) так цим обурився, що крикнув на всю салю: — Відчепіться від мене! Я вас не просив... Слухачі на салі повідвертали голови від екрану, щоб подивитись на героя фільми живого.

Джокеї в нічній сорочці.

Недавно вмер в Англії у Лестершір у 74. р. життя майор Альджернон Барнебі, що має у своєму життєписі неабиякий спортовий рекорд. У 1890 р. у місті Мелтон Мовбрей він зорганізував товариські кінські перегони при місячному сяєві на таких умовинах: кожний з учасників мусів у довгій нічній сорочці на найліпшому расовому коні перескочити в бігу 34 перешкод. У цьому змагу взяло участь 19 спортовців. Тільки сімох із них добігло до мети, решта погубило сорочки, попадало і дало привід до комічних сцен. Переможцем став майор Барнебі, якого вище товариство назвало „безсоромним і скандальним“. Тепер з нагоди його смерти всі часописи згадують той його давній спортовий успіх, що так згіршив громадянство.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Е. Бачинський хоче працювати для рідного українського народу.

ХУСТ. КУП повідомляє: Б. міністр внутрішніх справ Карпатської України в уряді Бродія, Едмунд Бачинський зголосився учора до премієра о. д-ра Волошина на послухання. Е. Бачинський зложив на руки голови карпато-українського уряду сердечні побажання з приводу блискучої перемоги у виборах до сойму і висловив побажання співпрацювати з Українським Національним Обединанням для кращого майбутнього карпато-українського народу та його держави.

Заява Е. Бачинського, одного з чеських москвофілів, що не порвали звязку з рідним народом, викликала велике враження серед у-ського громадянства Карпатської України.

—o—

Плян жидівської еміграції з Німеччини.

ЛЬОНДОН. Німецькі пропозиції, що їх привіз з Берліна д-р Рубле у справі зорганізування еміграції жидів з Німеччини, стали вже менш-більш відомі. Згідно з тими пропозиціями, німці суґерують, щоб за 5 років виеміґрувало з Німеччини 150.000 жидів у віці нижче 45 років на 250.000 членів їх родин. Лишилося б у той спосіб у Німеччині коло 200.000 жидів поверх 45 років, яких німецький уряд признає нездібними до еміграції. Цих 200.000 жидів дістало б більші управнення, ніж їх мають дотепер. Для сфінансування еміграції 400.000 жидів німецький проект передбачує, щоб 25 відс. того майна, що тепер є в жидівському посіданні, зібрати як окремий еміграційний фонд. Контролю над цим фондом мало б трьох контрольорів, двох від німецького уряду, а один чужоземець-аріець, якого визначив би евіянський комітет. Кожний з жидівських емігрантів мав би право взяти зі собою конечну скількість меблів, меншин та знаряддя, що потрібно до піонірської праці. Німецький уряд погодився б, щоб уже тепер утворити в Німеччині спеціяльні табори, в яких жидівські емігранти приготовлялися б до своєї майбутньої праці на рілі.

—o—

На перегони визнають уряд Ґен. Франка.

КАРА ЗА СЛУЖБУ ЧЕРВОНИМ.

ДЕБЛІН. Де Валера заявив учора вечором, що ірляндський уряд визнав офіціяльно еспанський національний уряд у Бургос.

ЛІМА. Уряд Перу рішив навязати дипльоматичні звязки з Еспанією, висилаючи свого представника до Бургосу.

БУРҐОС. Міністерство закордонних справ повідомляє, що Союзна Рада швайцарської республики рішила зірвати дипльоматичні взаємини з урядом Негріна і визнати національний уряд як едино легальний в Еспанії.

БІЛГОРОД. Тутешні офіціяльні кола не заперечують, але також не потверджують вістки про те, що балканська антанта рішила визнати уряд ген. Франка. Ці кола звертають увагу, що ця вістка остільки передвчасна, що найближче зібрання балканської антанти відбудеться щойно 20. лютого в Букарешті.

БУРҐОС. Уряд ген. Франка вирішив перевести „чистку" серед урядовців адміністрації, які виконували службу на здобутих в останньому часі республиканських теренах. До відповідальности притягнуто тих урядовців, які служили республиканському урядові і не поборювали його безпосередньо чи посередньо. У звязку з цим проголошено закон, який подрібно вичислює всі проступки, за які б. урядовців республиканської влади притягатимуть до відповідальности. Як кари передбачені: усування зі становищ, заборона займати провідні становища, що вимагають довіря, вкінці позбавлення права праці в публичній службі раз на завжди.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.I. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папери перед крадіжкою, знищенням та дізнаєтеся про виграну згл. в речинці звінкасують Вам відсотки.

Дальші заходи утворити бельґійський уряд.

БРУКСЕЛЯ. ПАТ. Переговори Піерльота у справі утворення нового кабінету натрапили вчора пізним вечором на поважні трудноші з боку ліберальної партії. Запрошені до співпраці ліберальні політики Янсен та фан дер Портен поставили домагання скликати суд чести для розсудження афери Мартенса. Тому, що Піерльот відкинув це домагання, ліберальні політики заповіли, що не возьмуть участи в кабінеті, який твориться. Піерльот пішов після того до короля. По авдієнції він заявив, що дальше буде змагати утворити новий уряд, переходячи до денного порядку над непорозуміннями, що їх викликало іменування Мартенса, яке треба уважати доконаним фактом. Піерльот задумує утворити евентуально уряд двох партій, що — після виключення лібералів — спирався б на партіях: католицькій та соціял-демократичній. Б. міністр Спак заявив готовість бути в новому кабінеті міністром закордонних справ.

Японці вимагають полагоди риболовського договору.

ТОКІО. ПАТ. Міністр закордонних справ Аріта доручив японському амбасадорові в Москві Того знову почати переговори з совітським урядом у справі риболовського договору і настоювати на скору полагоду цієї справи. В політичних колах твердять, що нові інструкції спричинили голоси послів в парляменті, які домагались розвязки справи риболовського договору з Совітами в часі до 15. березня.

—o—

Нова німецька книжка про Україну.

На німецькому книжковому ринку появилася книжка грузинського автора Михайла Чулукідзе п. н. „Україна". Книжку, яка обіймає понад сто сторінок і дві етнографічні карти України, випустило у світ видавництво Вільгельма Гольдмана в Ляйпцігу. На зміст праці М. Чулукідзе склалися: вступне слово Михайла Антоновича й розділи, присвячені історії, характеристиці української нації, мистецтву й літературі та сучасній актуальності української проблеми.

Небаром має вийти обемиста книжка про Україну відомого знавця Сходу Европи, Акселя Шмідта. Коли взяти в рахубу появу за останні місяці ще ріжних інших німецьких книжок про Україну, як „Україна й національна політика Совітів", „Українська література на службі своєї нації", „Карпатська Україна" і т. д., то можна ствердити радісний факт, що для зазнайомлення Німеччини з українською справою зроблено і з українського і з німецького боку дуже багато. (УПС — Берлін.)

тільки крем магістра В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО HALINA № 1 усуває радикально Веснянки Плями і т. п.

Крем Halina Nr 2 (світовстий) плекає церу, хоронить перед зморщинам і їх усуває.

Неспокій у Сирії

МЕМОРІЯЛ СИРІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ДАМАСК. Сирійський уряд вручив заступникові високого французького комісаря меморіял, який обговорює ситуацію, що витворилася внаслідок відхилення французько-сирійського договору та ухвали парляменту з 31-го грудня м. р. Сирійський уряд домагається дати йому право висилати дипльоматичні представництва до всіх сусідніх держав і арабських країв та створити сирійську національну армію.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК І СУТИЧКИ ДЕМОНСТРАНТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

БЕЙРУТ. З Гемс повідомляють, що у вівторок вечором там вибух загальний страйк. Людність домагається реалізації французько-сирійського договору. Дійшло до численних сутичок між поліцією та жандармерією і демонстрантами, які обкидали камінням урядові будинки. Число ранених — кажуть — велике. Будинок сирійського банку під охороною французького війська.

СТУДЕНТСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ.

БЕЙРУТ. З Дамаску повідомляють, що студенти зорґанізували там у середу новий демонстраційний похід, при чому дійшло до цілої низки сутичок з поліцією. В Гемс відбувся при масовій участи людности похорон одної з жертв вівторкової сутички поліції з демонстрантами.

—o—

АВСТРАЛІЯ СКРІПЛЮЄ ЛЕТУНСТВО.

СИДНЕЙ. ПАТ. Міністр війни Стріт заявив учора в Мельбурні, що військовий летунський персонал буде небавком подвоєний.

—o—

НЕ ХОЧУТЬ СОВІТСЬКОГО ПОСЕРЕДНИКА.

ТЕҐЕРАН. Посол Ірану в Кабулі підписав з урядом Афганістану договір, що займається безпосередньою телеґрафічною та радіотелеґрафічною комунікацією між обома державами. Досі телеґрафічна сполука між Кабулем і Тегераном відбувалася транзитом через Совітську Росію.

ЗНОВУ СУДЯТЬ ЧЛЕНІВ „ЗАЛІЗНОЇ ҐВАРДІЇ".

БУКАРЕШТ. ПАТ. У середу стануло перед військовим судом у Букарешті кільканацятьох членів б. „Залізної Ґвардії", провідник яких Драґоміреску арештований передучора підчас катастрофи літака, на якім він задумував покинути Румунію.

ч. 21/20 1—3

ПРОҐІБІЦІЯ В ІНДІЯХ.

БОМБАЙ. Леґіслятура бомбайської округи, що складається у більшости зі сторонників індійського конґресу, ухвалила на внесок Ґандія прогібіцію у згаданій окрузі з дня 1. серпня ц. р. Тільки чужинці матимуть право купувати алькоголь для домашнього вжитку. Одночасно скреслено в буджеті по стороні доходів 1 міліон фунтів штерлінґів, що спричинить конечність обнизити службовицькі побори навіть у випадку, коли іде про анґлійських службовиків.

ВИСТАВА САМОХОДІВ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Завтра, 17. ц. м. у Берліні відкриють найбільшу в Европі виставу самоходового (автомобілевого) промислу.

—o—

Сойм під знаком цілоденної української дебати.

ПОЛК. ЦСАДЕК ХОЧЕ СТАЛІНІЗМУ. — ЧИ УКРАЇНА ЛЕЖИТЬ ПІД ПІРАМІДАМИ? — УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ ОЗОНОВІ. — РЕФЛЕКСІЇ І ГОРОСКОПИ. — РОЗКЛАД ВУО.

(Телефоном з Варшави).

Варшава, 16. лютого.

Сьогоднішний день коштував премієра Складковського багато нервів. Тридцять промовців стануло нині на соймовій трибуні критикувати, хвалити і покланятись політиці міністра внутрішніх справ. Домінантою того цілоденного політичного концерту **стала знову українська проблема.** Нічого дивного. Адже ще вчора передбачували пресові кола генеральну українську офензиву.

Українську дня, що стала всупереч волі та не вважаючи на їдкі „цвішенруфи" польських послів, щоденним хлібом варшавського парляменту, почав неочікуваний виступ шефа пропаганди Озону **полк. Венди.** Полк Венда **присвятив аж 7 хвилин українській справі.** Вважаючи українські промови обдуманою демонстрацією, він заперечив, неправдиві на його думку, українські трагедії. Українські виступи, це тактика. Полк. Венда зрадився між іншим, що слабо орієнтується в українсько-польських відносинах, **коли нормалізації нарахував аж 20 років віку.** Це не перешкодило йому, очевидно, від імени свого табору і серед гучних оплесків **заакцентувати сучасну „кресову" політику** і назвати польський нарід единим господарем держави. Національну політику держави супроти українців узалежнив шеф пропаганди Озону виключно від... українців.

Інакше підійшов до справи пос. **Дудзінський,** що дістав — як казав — у битві з українцями під Сулимовом кулю. Він стверднв, що уряд не має програми в українській справі і деклямував гарні слова про прометеїзм.

Полемізував з ним відомий озоновець пос. **Жечниковський,** бажаючи втримати в українській справі статус кво.

Як перший український промовець дійшов до слова пос. д-р **Павло Лисяк.** На лавах порушення. Премієр слухає пильно. На салі зростає галас. Український посол критикує ситуацію. Спокійно вичислює факти: осінні події, каранння духовенства, латинщення, шляхту. Коли переходить до справи зголошеного на початку сесії внеску, зривається буря. „В нас не Злучені Держави Америки!" — кричать польські посли. Тоді посол відчитує правничий коментар маршала Маковського, де є мова про те, що **легальна боротьба за права в державі дозволена.** Маршал Маковський посміхається і пильно слухає. Віцемаршали ґратулюють йому. Велике враження викликує полеміка посла Лисяка з полк. Цсадеком, якого ідею „русинізму" пос. Лисяк називає сталінізмом.

Спустив з тону пос. **Островський** зі Львова, що виголосив зовсім пристойну промову.

Після обіду виступає двох українських промовців: молодий д-р **Гриць Ганкевич** і старий парляментарист пос. **д-р Степан Баран.** Перший особливо сильно видвигає справу прикордонної полоси. На салі знову зростає гамір. Тоді український промовець цитує слова маршала Пілсудського про чесну кресову політику. Саля вмовкає. Дехто з польських послів не вірить, що померлий маршал міг таке **говорити.**

Буря зривається знову підчас промови посла д-ра Барана. Д-р Баран у дуже доброму „викладі" обосновує назву Україна, український нарід доказ великої традиції українського народу. Падають дати, числа, імена середньовічних французьких інжинірів. Уряд слухає з зацікавленням і лише непоправний посол Юзвяк з Познаня викрикує, що Україна лежить під пірамідами. Помагає йому на ввесь голос посол Санойца. Деякі польські посли з Будзаковським у проводі відсилають українців до **Москви.**

Вкінці пос. **Володимир Целевич** в урочистій декларації, складеній від імени УПР протестує **проти виступу полк. Венди. На українських лавах оплески.**

Журналісти **звертають увагу,** що посол **Скрипник** сидить за головою **Мудрим.** Волинські польські посли повели дуже сильну атаку на посла Скрипника закидаючи йому між іншим державну зраду. Сам маршал Маковський бере посла Скрипника в оборону.

Українська дебата викликала в соймі велике оживлення. Виступ полк. Венди вважають заповіддю загострення курсу. Збігається з тим поголоска, що премієр Складковський має відступити теку міністра внутрішніх справ віцемістрові ген. **Глуховському.**

В ВУО прийдуть мабуть великі зміни. Як довідуюся ціла партія акцептує становище посла Скрипника. Голова ВУО інж. **Тимошенко** мусів у звязку з тим приїхати до Варшави, де на спеціяльній нараді переконував послів, щоб не ішли за пос. Скрипником. У волинських українських політичних колах треба сподіватися розламу.

КТВ.

Засідання центральної влади у Празі.

В четвер 16. ц. м. відбулося у Празі засідання центрального уряду разом із представниками карпатоукраїнського й словацького уряду. Засіданням проводив **премієр Беран,** який виголосив промову про буджетові справи. Після його говорив **мін. Ю. Ревай.** Чеська преса присвячує цьому засіданню багато уваги, стверджуючи, що воно має велике значіння для розвитку цілої держави.

РАДІОФОНІЗАЦІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Лідове Новіни" містять статтю свого власного кореспондента з Хусту. У цій статті кореспондент пише, що уряд Карпатської України, доцінюючи значіння радія в житті держави, рішив перевести інтенсивну радіофонізацію краю. Влада буде змагати до поширення якнайгустішої сітки радіоприймачів серед населення.

—o—

Президент Азаня хоче, щоб війна в Еспанії якнайшвидше скінчилася.

НАМОВИ МІН. ДЕЛЬ ВАЙО.

Міністр закордонних справ червоного еспанського уряду дель Вайо, що прилетів літаком до Парижа і відбув розмову з президентом Азанею, намагався намовити президента до повороту до Еспанії. Мадридський уряд хотів би таким чином скріпити свій авторитет на міжнародньому форумі. Але президент Азаня не пішов на ті намови кажучи, що його поворот до Еспанії означав би, що він теж обстоює політику опору аж до остаточности. А тимчасом він займає протилежне становище: він хоче, щоб домашня війна в Еспанії як найшвидше покінчилася.

Президент Азаня — кажуть — заявив на цій нараді, що він поробив заходи, щоб довести до кінця війни. Тому, що не можна було зійтися з ген. Франком безпосередньо, знайдено посередників: високих англійських достойників. Переговори буцімто почалися на підставі таких трьох умовин: 1) евакуація з еспанської території чужинних добровольців; 2) запевнення, що супроти республиканців не пристосують ніяких репресій і 3) усунення всяких чужих впливів у хвилині, коли еспанський нарід рішатиме про свою долю.

—o—

Перерва у війні в Еспанії.

ВІДПОЧИНОК І РЕОРГАНІЗАЦІЯ.

Комунікат національної головної квартири і комунікат головної команди червоної армії стверджують, що на всіх фронтах панує спокій. Червоний комунікат подає тільки, що в середу національна артилерія пустила коло 200 стрілів на середмістя Мадриду і національні літаки бомбардували Валенсію.

З семи корпусів національної армії, що брали участь у каталюнській офензиві, один по одним відходять у запілля, щоб перегрупуватися й відпочити. Хоча втрати національного війська за 50 днів офензиви були розмірно невеликі, то військо потребує відпочинку і здайливої реорганізації.

ЗАКІНЧЕННЯ МЯСНИЦЬ

уладжує „МОЛОДА ГРОМАДА" для своїх членів і впроваджених гостей в неділю 19-го лютого п. р. Початок в год. 8. веч

Сойм і сенат.

В СОЙМІ.

В четвер сойм на пленарному засіданні радив над буджетом міністерства внутрішніх справ. Буджет референ віцемаршал **Длугош,** у дискусії промовляло 33 послів. Між ними промовляли українські посли: **д-р Павло Лисяк, д-р Гриць Ганкевич, д-р Степан Баран і Володим. Целевич.** Про їх промови як теж про промови польських послів, які говорили про українську справу містимо на іншому місці звідомлення нашого варшавського кореспондента.

В СЕНАТІ.

Сенатська буджетова комісія радила в четвер над буджетом міністерства віроісповідань та освіти. Референ **Добачевський,** який ствердив між іншим, що в минулому році число дипльомів в університетах помітно зменшилося. Це наслідок тих неспокоїв, що рік-річно вибухають в університетах та спричинюють перерви в науці.

В дискусії над тим буджетом про відносини в польських високих школах, особливо у Львові виступив сен. проф. **Бартель,** який між іншим заявив, що особою ректора львівського університету Буляндн повинна занятися прокураторська влада.

Перед вибором нового папи.

ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ КОРПУС ПРЕДСТАВИВСЯ КАРДИНАЛЬСЬКІЙ КОЛЕГІЇ.

В четвер дипльоматичний корпус, акредитований при Ватикані, під проводом свого декана амбасадора німецького Райху фон Берґена, представився святій кардинальській колегії, як суверенному тілу, що вибере нового папу.

КАРДИНАЛИ ЗІЗДЖАЮТЬСЯ.

До Риму приїхало вже 50 кардиналів. Конкляве почнеться 1-го березня пополудні.

Найважніше завдання уряду Цветкович:

ПОЛАДНАТИ ХОРВАТСЬКУ СПРАВУ.

БІЛГОРОД Голова ради міністрів Цветкович виголосив у четвер у скупштині урядову декларацію, в якій підкреслив, що **новий уряд дістав спеціяльну місію довести до консолідації** та вияснити внутрішні відносини. Метою зусиль уряду буде: довести до тривкого внутрішнього мира, що забезпечив би успіхи та господарський добробут, безпеку і мир на границях краю. **Найважнішою справою буде полагода хорватської проблеми,** при чому уряд вимінатиме методи, яких вживали в минулому, але які не причинилися до розвязки справи. **Новий уряд хоче підійти до розвязки тієї історичної проблеми в атмосфері взаємного, братерського зрозуміння і толеранції.**

Що торкається закордонної політики, то новий уряд вестиме її згідно з дотеперішніми напрямними, а при тому її метою буде: втримати мир. Тепер Югославія втримує з усіми державами добрі взаємини.

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ В ЛИТВІ.

В середу і четвер Литва святкувала роковини своєї державної незалежности. В четвер рано відправлено Службу Божу, на якій був президент Сметона, дипльоматичний корпус і представники литовського громадянства. Пополудні склали вінки на гробі невідомого вояка і відбулася лефіляда ковенського гарнізону.

В УЖГОРОДІ ЧЕКАЮТЬ НА БРОДІЯ.

УЖГОРОД. ПАТ. Чекають приїзду до Ужгороду б. карпатоукраїнського премієра Андрія Бродія, звільненого з вязниці у Празі. В Ужгороді створився спеціяльний комітет, що має торжественно привитати Бродія.

—o—

РОЗМОВА НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА З ПРЕМІЄРОМ ДАЛАДІЄ.

ПАРИЖ. Німецький амбасадор г-р. Вельчек відбув у четвер вечором одногодинну розмову з премієром Далядіє. Обговорено справи, що цікавлять обі держави і питання, що були в заві шенні.

НОВИНКИ

18 Лютий

СУБОТА

Ст. ст. 5. лютого 1939.
Агафії мч.
Лат. Симеона сп. м.
Сонце: схід — 6.33, захід — 16.45.
Місяць: схід — 6.16, захід — 16.54

Завтра: 19. лютого. **Неділя.**
Ст. ст. 6. лютого 1939.
Сирнопустна неділя. Вукола.
Лат. Запустна неділя. Конрада.
Сонце: схід — 6.30, захід — 16.47.
Місяць: схід — 6.40, захід — 17.36.
Новик в год. 7.28.

— **Чайний вечір** з танцями для членів та впроваджених ними гостей улаштує в неділю 19 ц. м. львівська Філія Карпатського Лещетарського Клюбу в малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка (II. пов). Початок в год. 18-ій. Музика джеа. 381 1—2

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 2500

— **Піврічні** пописи елевів Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові відбудуться в неділю дня 19. лютого, в год. 11-ій передпол., вижчі роки кляс фортепіяну, скрипки і віольончелі, та в четвер дня 23. лютого в год. 19-ій (7-ій ввечір), середні роки кляс фортепіяну, скрипки, віольончелі та сольо-співу оба рази в малій салі Муз. Т-ва. Вступ за програмкою.

— **Поминальне богослуження за папу Пія XI.** Парохіяльний Уряд церкви св. Юра подає до відома, що в суботу 18. ц. м. в год. 9. рано відбудеться в архикатедральнім храмі заупокійна архиерейська Служба Божа з панахидою за душу бл. п. Вселенського архиерея Пія XI. На це богослуження запрошує парохіяльний уряд українські установи, організації та вірних.

— **Сконфіскували книжку про кн. Константина Острозького.** В Луцьку перед двома роками повстало видавниче т-во ім. князя Константина Острозького, що поставило собі метою періодично видавати книжечки для широких мас популярного змісту. Як перший випуск видано книжку С. К. „Князь Константин Константинович Острозький на службі українському народові та православній церкві". Видруковано її в Рівному, де рівенське староство сконфіскувало її. Головою згаданого т-ва є інж. С. Тимощенко, одним з основоположників — знаний Й. Волошиновський.

— **Арештування у Станиславові.** На днях арештували у Станиславові інж. **Гриця Залізняка.** Причина арештування невідома.

— **Брат — братові.** З преси українських поселенців в Югославії довідуємося про дуже відрадний факт національної солідарности. Наші поселенці з околиць Пряшова, Керестура, Банялюки і т. д. вже від двох тижнів переводять збірки у грошах та зерні для Карпатської України. Дуже ревно заходяться коло справи тамошні молоді колядники, які зібрали майже 10.000 динарів. Українські поселенці в Югославії самі походять з околиць Карпат і мають великий сентимент для своїх братів, що будують власну державність у Закарпатті.

— **До Берези** вивезли з Богородиці пов. Грубешів Никифорука Миколу і Самохваленка Олександра. Крім цього державна поліція перевела ревізію в п. Которовича Нестора в Гостинім пов. Грубешів, в якого забрали 230 примірників ріжних цензурних книжок.

— **Нова почтова агенція в Золочівщині.** Від 24. ц. м. почне працювати в селі Раків пов. Золочів почтова агенція. До місцевого терену новоовідчиненої агенції придільено громади Раків і Ряків-Кольонія, що їх виділили із замісцевого терену почт. агенції Плугів. Із замісцевого терену придільено до нової почт. агенції такі місцевости: Чижів, Красносільці, Славна, Форостівка, Злаби. Нова агенція буде вдержувати почтове получення на залізн. стації Заранниця з почт. амбулянсом Львів—Тернопіль. Відділ телекомунікаційний покищо нечинний.

— **Хліб у Львові подешевів.** Від довшого часу помітна була обнижка попиту на т. зв. люксусовий хліб, який коштував 42 сот. При тому мука виявляла теж знижкову тенденцію. Багато покупців купувало житний хліб, т. зв. урядовий у ціні 30 сот. за бохонець. Тому деякі пекарі почали спершу на власну руку обнижувати ціну хліба і вкінці пекарський цех рішив, що від 16. ц. м. пшенично-житній хліб т. зв. люксусовий коштуватиме в дрібній продажі 40 сот., замість 42 сот.

— **Спіртова афера у Львові довела до припинення фабрики.** Спіртова афера, що ми про неї писали перед кількома днями з нагоди арештування двох працівників під замітом викрадання спірту з цистерн рафінерії спірту на Богданівці, після арештування двох службовиків. довела до арештування 2 ін. службовиків рафінерії, посередників у перепродажі спірту, купців і ресторанників. Найбільшою сензацією є арештування технічного управителя фабрики інж. Рудольфа Ружички, який працює в рафінерії вже більше, як 30 літ. Як поліція ствердила, інж. Ружичка брав спірт із ректифікаційного апарату до спеціяльного 5-літрового начиння, яке він носив під камізолькою. Спірт заносив Ружичка до свого мешкання, відки далі транспортувала його теща Бавснерова в літрових пляшках. Поліція арештувала теж відповідального управителя підприємства Жигмонта Окса, якому закидують, що він від 1934. р. крав спірт з експедиційної галі. Арештовано теж дверника Петра Турка, який мав переводити особистий трус у тих, що виходили з фабрики. На своїй „невтральности" він добре заробляв. Доси арештувала поліція вже к. 20 осіб під замітом участи у крадежі, або допомоги. Внаслідок тих арештувань фабрика майже припинила свою працю.

— **Ограбив селянина у Львові в білий день.** Вулицею Жовківською переходив передучора Дмитро Голда з Пикулович, пов. Львів. В одному моменті прискочив до селянина якийсь тип і почав домагатися звороту своїх грошей, що він їх буцімто згубив і Голда їх знайшов. Не помогли запевнювання та присяги безталанного селянина, що він ніяких грошей не знайшов і не бачив. Незнайомий затягнув спантеличеного і застрашеного селянина до брами найближчої каменици й там перевів у нього особистий трус. Підчас того вийняв він Голді з кишені 100 зол і щез. Нещасний селянин повідомив про нечуваний напад у білий день поліцію, та ледви чи він побачить уже свої гірко запрацьовані гроші.

— **Львівська хроніка.** В мешканні Генрика Етінгера померла нагло в ночі з 14. на 15. ц. м. 60-літня служниця Катерина Кламук, яка щойно день передтим прийшла на службу. — Шофер А. Познанський повідомив сам поліцію, що вчора потрунув своєю таксівкою невідому жінку, яка важко потовклася. Шофер відвіз сам жертву до шпиталю. — В четвер рано скочила з III. поверху при площі Теодора 8 на брук 18-літня Феня Штеплер. Причина самогубства невідома. — У службовій кімнаті при вул. Хшановської 4 затроїлися світляним газом три служниці, які спали в тій кімнаті, а саме Вікторія Бирка, Розалія Кишка та Антонина Новосад. Непритомні служниці відвезло поготівля до лічниці. Тому теж від непритомних годі було довідатися, з яких причин утікав на кімнату газ.

— **Поїзд наїхав на фіру.** Особовий поїзд, який їхав зі Станиславова до Галича, наїхав на залізничім переїзді в Тустаню на фіру Шимона Австера з Маріямполя, при чому поїзд розторощив віз та вбив коня. Австер просто чудом уратувався від смерти.

— **Украли гроші в збіжжі.** До мешкання Семена Пасічника у Стрільчі, пов. Городенка влямилися вночі невідомі спраники, які украли убрання, збіжжя та 100 зол. готівки, скритих у мішку зі збіжжям. Самого-ж господаря злодії дошкульно побили й розбили голову. Пораненого господаря відвезли до лічниці, за нападниками шукає поліція.

— **Убивство фільмового підприємця.** В минулу суботу помер у Варшаві 42-літній директор фільмового бюра Антін Дронжковський серед незвичайно таємничих обставин. В четвер якийсь незнайомий мужчина привіз рано Дронжковського таксівкою домів із забандажованою головою. Жінка спершу думала, що чоловік пяний і щойно згодом, коли зорієнтувалася в ситуації, віддала чоловіка під лікарський догляд, одначе Дронжковський помер. Обставини смерти такі таємничі, що поліція підозріває, що фільмовця хтось убив, тимбільше, що причиною смерти було заломання підстави черепу і в кишенях не було годинника, ні портфелю. Кілько було в портфелю грошей, невідомо.

— **Катастрофальна пожежа.** В кіні „Венус" у Мазовецькім Гродзіску вибухла пополудні підчас сеансу „Павел і Гавел" пожежа. Саля була заповнена публикою. Раптом в операторській кабіні наступив вибух і кабіна станула в огні. Полумінь та дим продерлися крізь віконце кабіни на салю, в якій вибухла паніка. Юрба заставила собою всі виходи. Кілька осіб було ранених. За той час оператор боровся з вогнем і за власне життя. Попарений і напів осліплий схопив шпулю з фільмою, щоб її врятувати перед пожежою. Та фільма запалилася йому в руках і він напівживий ледви виволікся з кабіни. Пожежу вгасив власник кіна з кількома відважнішими глядачами. На салю вогонь зовсім не перенісся. Пожежа спричинила кільканацять тисяч золотих втрати. Спалена фільма була обезпечена.

— **Арештований вискочив крізь вікно поїзду.** Клайпедська поліція повела недавно слідство проти популярного лікаря д-ра Айзенберґа, якого обвинувачували у виконуванні недозволених лікарських заходів. Д-р Айзенберґ приїхав після того до Ковна. Тоді клайпедська поліція домагалася, щоб арештувати втікача, бо мала інформації, що Айзенберґ хоче виїхати за кордон. І справді поліція знайшла Айзенберґа в поїзді, який їхав до Риґи. Коли поліціянт увійшов до переділу та заявив д-рові Айзенбергові, що він арештований, той просив залишити його на хвилинку у спокою. Коли ж поліціянт увійшов за хвилинку знову до переділу, вікно було відчинене і за пасажиром слід застиг. Він вискочив у повнім розбігу поїзду з вікна і щез. Всі розшуки не дали висліду.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. „ЗДОРОВЛЯ" дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3084 2+—50

— **Запір.** Звідомлення начальних лікарів у лічницях для недуг шлунка і кишок підкреслюють, що гірка вода „Франціска Йосифа" є першорядним природним прочищальним засобом.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ РАДИ К. Л. К

Заповіджені змагання КЛК у скоках і плоских бігах у днях 18—19. ц. м. у Львові з причини недостачі снігу не відбудуться.

Вина чарка
Річ єдина!
— Ні! ще краща
„ШУМІЛІНА"
„ШУМІЛІН"
Чай — нектар

ФІС.

Біг на 18 км.: 1) Курінмаля (Фінл.) 1,05,30; 2) Карпінен (Фін.) 1,06,05; 3) Палін (Швеція) 1,06,35; 4) Ялькавен (Фін.). Дальші місця як до 12-го займають сини північ. Щойно 12. і 13. місце займає Демек і Коссенін (Італія). Перший із польської дружини Матушни зайняв 36 місце і другий Новацький, який зайняв 38 місце. Інші польські змагуни опинилися у другій півсотці. В бігу брало участь 113 змагунів, скінчило біг 106.

СЛАЛЬОМ ЖІНОК.

1) Безконкуренційна Крістль Кранц (Нім.) 2,36,8, 2) Шад (Швайцарія) 2,46,5; 3) Нільсон (Швеція) 2,55,8 5-те місце зайняла Стоніївна (Польща) і 9-те Марусяжівна (Польща). Польки зробили деяку несподіванку у слальомі.

У дружиновій клясифікації перемогла Німеччина загальною потою 411.4, 2) Швайцарія; 3) Польща; 4) Франція; 5) Англія.

Клясифікація жіночої альпейської комбінації:

1) Кранц Крістль (Нім.) 330,2; 2) Шад (Швайц.) 350,5; 3) Реш (Нім.); 8) Стоніївна (Польща).

У дружиновій пунктації перше місце займають німки з потою 1056,6; 2) Швайцарія; 3) Франція, 4) Польща, 5) Англія.

БОКС.

Варшава. Варшава — Будапешт 8:8

—o—

Нові книжки й журнали.

SITZUNGSBERICHTE der Mathematisch.Naturwissenschaftlich-Aerztlichen Sektion. Heft XXVIII. (Juli 1938—Dezember 1938). Ukrainische Sevcenko.Gesellschaft der Wissenschaften in Lwów (Lwiw). Lwów (Lwiw), 1938

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 17. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема" — опера.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф". Год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф".

Вівторок 21. II. год. 8.45 веч. Симфон. концерт.

Театр Різнородностей.

Пятниця 17, субота 18, неділя 19, понеділок 20. і вівторок 21. II. театр неучинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:

18. II. ?

19. II. Кирка в Лльолео.

Дня 18. II. грається театр у Залучу.

З Галича їде театр до Ходорова.

Український Театр Йосифа Стадника (сенйора).

[illegible]

17. II. Сісі.

18. II. Подвійна оухільтерка.

19. II. Гращь.

20. II. Хам.

Потим театр їде до Винник.

КІНА.

АМІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).

АПОЛЬО: „Нині вечором у Ритца" з Аннабелею.

АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".

БАЙКА: „Павєл і Гавєл".

БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда".

ВАНДА: „Народини звізди" та „Великий чародій".

ГРАЖИНА: „Історія чортиці Єсавел".

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: „Рена" („Справа 777").

КОПЕРНИК: „Месники".

МАРУСЕНЬКА: „Нельчине серце".

МЕТРО: „Проступник" і „Молочна дорога".

МІРАЖ: „Гегемна".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Олімпіада".

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".

РАЙ: „Страхи" за Ушневською.

РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьоборода".

РОКСІ: „Побожна брехня" з Полет Дегрі.

СВІТ: „Дайджест", „Книжка пригоди" — кольорова фільма.

СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанет Макдональд).

СТИЛЕВЕ: „Пригоди удвох" та ревія.

ТОН: „Білий метелик" Соня Генія, „Аларм на морі".

УТІХА: „Останній аларм" і ревія.

ХИМЕРА: „Квочук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(ол. Мар'йвська)

„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятница, 17. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Ой ті сплетні, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: Ніч 29. листопада 1881, авд. для старших дітей, 11.25 Невідомі пісеньвері, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авд.; у перерві в год. 12.30 Трансм. зі Закопаного, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Музика з плит (Корнісно, хор Котка, Крушельницька),** 14.30 „Багатство" фрагм. повісти В. Міжинівської, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спорт. порадник, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Р. Шуман: Карнавалові образки з Відня, оп. 26., форт., 17.00 Гутірка, 17.15 Рецталь фр. віольончеліста Б. Мішельна в супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Хор і комунікат, 18.30 „Кохання дар небес дуже дорогий" старосвітський куранг, 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Розр. концерт. 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. 21.00 „Льотерія" опера Ст. Моніушка, 22.15 Танк. музика з пл., 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.08 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до гоління **„САЛЬФЕРС"** ще перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.**

Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авдиції, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель" оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. рецталь Аліни зан Баренцен, 17.25 Про роспину у співанні, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції. 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капеля, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени; у перервах: Три сцени Ервіна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна авдиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 19. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газетка, Огляд ринків рільничих продуктів, Тріо, 8.45 Хлібороб. скринька, Пісні у вик. хору з Будзанова, 9.15 Оперова музика, 11.47 Зі Закопаного, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. порапок, 13.00 Вістники з творів Шлеузького, 13.05 із русалом Черемоша, 13.15 Музика з пл. 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіди на листи дітей, 15.00 Слов'яно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі Закопаного, 17.30 Орх., солісти; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця Під Левом" 19.50 Спів. рецталь Вагрії Нурі-Гадаєв, артистки нор. опери в Білгороді, в супр. форт,. 20.10 Спорт, 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. дениик. метеорольогічні вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.10 Орх., 21.35 Весела авд., 22.30 Музика,23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 17. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16,05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танкові мельодії та пісні, 20.10 Симофнія ц-моль Чайковського, 21.00 Вальси та чардаші, БІЛГОРОД 20.00 Твори Паганіні, 21.000 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 18.00 Військ. орх., 17.10 Циг. музика, 19.30 до 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Популярний концерт, 18.00. Пісні, хор, **19.20 Комунікат в українській мові,** ДРОЙТВІЧ 20.00 „Манон" оп. Масснета, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, МІЛЯНО 21.00 Симф. музика. ПРАГА 16.10 Квартет с-моль Мендельзона, 16.10 Пісні, 18.25 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.30, 22.15 Пісні, РИМ 17.00 Форт. рецталь Мик. Орлова, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.30 до 21.00 „Продана наречена" оп. Сметани, СОТЕНС 22.00 „Кавалерія Русткана" оп. Масканія, ШТУТГАРТ 19.15 „Німота лилика" оп. І. Штравса.

Субота, 18. лютого 1938.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00. 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.20 Веселі пісні, 18.00 Мельодії в сумерку, 20.10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.20 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт. 16.00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірландії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 до 22.30 Веч. танку, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ англ. танк.-муз. ансамблю, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен" оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танк. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова" оп. Легара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17.30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Сонати на скр. і форт. братів Владигерових.

Неділя, 19. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 19.00, 22.15 Комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Мадярські мельодії, 20.10, 21.00 Орх., форт. дует, БІЛГОРОД 18.00 Театр Уяви 20.00 Нар. пісні, 21,00 Хор, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.10 Сюїта, 18.05 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Вес. авд., **19.20 Комунікат в українській мові,** 22,30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19,00 Давня камеральна музика, 20.10, 21.00 „Карнавал" оп. комедії Нестрия, КЕНІГСБЕРГ 22.10 Розр. музика, ЛЯГТІ 17.25 Пісні ЛІОН 20.30 Російський хор, МІЛЯНО 21.00 Концерт квартету, ПРАГА 15.20 Популярний конпрет, 17.35 Давні весільні пісні, 19.20 Військ. орх., РАДІО РОМАНІЯ 20.00 „Збройовник" оп. Льорпінга, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Дівоська танк. музика, 20,00 (після комунікату) Легка музика, 21.30 Вечір опер, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, 22.00 Військ. орх., СОФІЯ 18,00 Легка і танк. музика.. 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні.

Радіокутик.

ГОЛОСНИКИ НА ФРОНТОВІЙ СМУЗІ.

Коли еспанське національне військо здобуло Таррагону, та коли заломився червоний фронт, оголошено по вістку ставницьм еспанських комуністів голосниками. Тому, що голосники можна було чути тільки на найбільш висунутих неприятельських станциях, переслано друкований комунікат про перемогу на території заняті ще червоними військовими ракетами.

КОМЕНТАРІ ДО ФРАНЦУЗЬКИХ СЛУХОВИЩ

У французьких радіовисильних привернено знова звичку надавати 10-хвилинні вступні коментарі про слуховища. Слухачів нетерпеливлять такі довгі вступи, які між іншим неймовірно вихвалюють кожне слуховище, що часто спричинює тим більше розчарування. Деякий час, через протести слухачів, закинули надавати коментарі до слуховищ. Тепер знову переживали протести коментаторів, які за кожний вступ до слуховища дістають 555 фр., тоді коли режисер за ціле слуховище дістає всього 600 фр.

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ СИГНАЛ ЧАСУ.

Досі чесько-словацьке радіо транслітувало сигнал часу з державної астрономічної обсерваторії. Від тепер сигнал цей надаватиме годинникова централа державної пошт. Годинники обсерваторії служитимуть виключно тільки для наукових цілей.

Біржа.

Варшавська біржа,

Варшава, 15. лютого.

Девізи: Бельгія 89.67, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 285.47, Копенгаген 111.28, Лондон 24.93, Н. Йорк 5.31 1/4, кабель 5.31 1/2, Осло 125.22, Париж 14.09, Прага 18.16, Стокгольм 128.37, Цюріх 120.60, Мілано 27.92, Гельсінгфорс 11.00, Монтреаль 5.28 1/4.

Тенденція дещо мішана.

Гроші: бельгійські бельги 89.67, амер. дол. 5.30, канад. дол. 5.26, гол. фльорени 285.47, франц. франки 14.09, швайц. фр. 120.60, англ. фунти 24.93, данц. гульдени 100.25, данські кор. 111,23, норв. корони 125.22, шведські кор. 128.37, іт. ліри 16.80, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 73.00.

Папери: 4 і пів внут. 66.50, 3 інвест. 1 ем. 90.00, 3 інвест. 2 ем. 91.00, 5 заліз. 67.75, 4 прем. долар. 43.75, 4 конверсійна 68.00.

Тенденція дещо слабша.

Акції: Польський Банк 130.50, Сіла і світло 75.00, Вугіль 38.75, Островець 77.50 Страховиці 59.00, Зелюлозівський 84.25, Жирардів 66.00.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 16. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більок. без оп. зол. 3.25—3.30
1 кг. масла бочк. вел. а окал. зол. 3.30
1 л. молока „ 17—18 сот.
1 кг. яєць зол. 0.90

Тенденція на маслю й молоко втримана, на яйця занижова.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації: замість вінка на домовину по бл. п. Галі з Поповичів Лупьової з Яблонова складає зол. 15.— на Рідну Школу д-р Павло Тарапук, Збараж; **на кружок ім. Ганни Барвінок** зол. 10.— Гр. Бовак з Варшави як дохід із конперту Українських Пісень у Варшаві; **на Рідну Школу** зол. 7.30 збірка на весілаї Семи Германа з Парошею Глух у Мостах Великих; зол. 3.— інж. Візаріон Недоля — Новдрань, Миколаївське к. Володимира.

XII. Загальні Збори Союза українських власників реальностей у Львові відбудуться в неділю, 26. лютого 1939 р. о год. 11-ій рано в домівці Товариства в Ринку ч. 10, II. пов. — Порядок нарад: 1) Отворення Зборів; 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів; 3) Звіт секретаря; 4) Звіт скарбника; 5) Звіт провірної Комісії; 6) Вибір голови, членів Виділу, їх заступників і мирового суду; 7) Ухвалення висоти членських вкладок; 8) Внесення і запити. — На випадок браку комплету визначеного статутом Загальні Збори відбудуться того дня в годині 12-ій. — За Виділ: **Юліян Русин,** голова. **І. Оленсин,** секр. 367

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПРАКТИЧНА, опродна, незабагатна господиня попровадить зараз господарство у священика. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Невибаглива". 1—3

КУПНО — ПРОДАЖ

ВІЛЛЯ В ГРЕБЕНОВІ деревляна, крита дахівкою і блихою, камінна підмурівка 14 убікацій (з тім велика веранда-їдальня); 1/4 морга городу а в нім 45 овочевих дерев і кущів — продам дешево на захоронку або малий пенсіонат. Т. Лотоцький, Львів — Трибунальська 4. 368 1—3

ПРОДАМ 5/8 дому. Ринок. Тел. 235-84 26/55 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНИЙ хлопець до спожинчого склепу, 13—16 літ. Перлович, Пагачинська ч. 15. 370 1—1

ПРОДАВЧИЦІ (продавців) галянтерійної бранжі приймє кооп. „Базар", Львів, вул. Косцюшка 5/1. — Потрібна порука; а тетіковим забезпеченням мають перше-ство. 334 1—1

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шибок, рами, оправа образів найдешевше — шклярство В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-79 245 10-15

ВИАРЕНДУЮ первопорядний пенсіон „Вітя" Живець Черче, що складається з 16 кімнат, їдальні, кухні і кімнати для служби, повний умебльований, з постіллю і біллям, кухонним начинням і столовим накриттям. Ближчі інформації: Львів 25. вул. Жайвр 48 у К. Каленської. 380 1-3

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10

Niedziela 19. lutego 1939. N. 38.
Неділя 19. лютого 1939. Ч. 38.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Без віри в правду наших діл не можемо йти вперед

(Передова стаття).

Міністр Юліян Revaй у президента республики

Конференції у Празі.

Жіночі відділи „Карпатської Січи"

Масове виселювання з Вильна

Інтервенція в справі українських політ. вязнів

Українська дискусія в польському соймі

Репрезентаційний хор Карпатської України

Чи Югославія полагодить хорват. справу?

(Від власного кореспондента з Білгороду)

Вістки з Городка, Жовкви, Коломиї, Сколього, Станиславова

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Nr. 38 (15.128).
Ч. 38 (15.128).

Lwów, niedziela 19. lutego 1939.
Львів, неділя 19. лютого 1939.

Numer pisany ukończono o godz. 24.

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАВНИЦТВО: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-65
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.60 зол.
квартирічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Довершення національного відродження Карпатської України.

Розмови співробітника КУП з українськими діячами та представниками меншинних національних груп.

ХУСТ. КУП. Співробітник КУП відбув низку розмов з визначними провідниками Українського Національного Обєднання та меншинних національних груп. На запит, як вони дивляться на вислід виборів до першого карпатоукраїнського сойму, вони заявили, що бачать сконсолідованість карпатоукраїнського народу і стверджують факт, що карпатоукраїнський нарід з довірям поставився до своєї влади й до Українського Національного Обєднання.

Д-р **Мілош Дрбаль**, представник чеської національної групи в Карпатській Україні, твердить, що вислід виборів до першого карпатоукраїнського сойму — це **довершення національного відродження Карпатської України.** У цих виборах карпатські українці дістали нагоду доказати свою **національну і політичну єдність.** Факт, що вибори відбулися без найменшого інциденту — це доказ, з яким зрозумінням справи поставилося карпатоукраїнське населення до виборів. Вислід цих виборів — це запорука розбудови господарського, політичного і державного життя в Карпатській Україні.

Представник німецької національної групи в Карпатській Україні інж. **Ернест Ольдофреді** у розмові зі співробітником КУП заявив, що вибори до карпатоукраїнського сойму виявили **національну консолідацію** в Карпатській Україні, дали підставу до дальшої праці над розбудовою держави і **виказали політичну зрілість** карпатоукраїнського населення.

КОРИСНОЮ ПРИНУКОЮ ДО ОЩАДНОСТИ
є премійна вкладкова книжечка
Кооперативного Банку
ДНІСТЕР
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.
на яку крім звичайних відсотків можна одержати ще й нагороду за ощадність в сумі 25 до 100 зол. залежно від висоти постійної місячної вкладки.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас льоката, але це рівночасно кожчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк кредитує наші кооперативні центрелі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Мін. Юліян Ревай у президента республики.

КОНФЕРЕНЦІЇ У ПРАЗІ І ПОВОРОТ ДО ХУСТУ

ПРАГА, 17. II. КУП. Міністр Юліян Ревай відїхав сьогодні вечором з Праги до Хусту.

Перед своїм виїздом із Праги міністр Ревай був на авдієнції у президента республики **Гахи**, який з великою увагою вислухав реферату про вибори в Карпатській Україні та про ситуацію, яка витворилася після виборчого успіху. Президент Гаха дуже цікавився відносинами, що запанували тепер у Карпатській Україні.

Крім цього міністр Ревай відбув конференцію з міністром фінансів та з міністрами д-ром Гавелькою, Фішером та ген. Прхалею.

В понеділок до Хусту виїде окрема комісія для продовження розмов, що почалися в Празі.

Засідання Господарської Ради Карпатської України.

ХУСТ. 17. II. КУП. Сьогодні відбулося засідання Господарської Ради Карпатської України. Взяли в ньому участь представники війська та члени делімітаційної комісії. На цьому засіданні вирішено справу організації туристичного руху та справу забезпеки карпатоукраїнського населення річними продуктами.

Того самого дня відбулася теж нарада здоровельного ресорту міністерства господарства, в якій взяли участь представники Червоного Хреста, Масарикової Протитуберкульозної Ліги та Краєвої Опіки над молоддю. Обговорено спільний план праці.

Представники українського громадянства у міністра Ревая.

ПРАГА, 17. II. КУП. Перед своїм відїздом до Хусту міністр Ревай прийняв представників українського громадянства та відбув з ними конференцію у справі влаштування ювилейного Шевченкового Свята з приводу 125-літніх роковин народин поета.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права,
видає ощадностеві книжочки на імя і предявника
з порукою держави
Веде рахунки бікучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5.668.000 зол.
Заміснені виплати — II. К. О. 500·198.

„Карпатська Січ" при праці.

ДЕННИЙ ПРИКАЗ.

Головна команда організації народньої оборони „Карпатська Січ" видала з датою 3-го лютого денний приказ, в якому стверджує, що великий успіх недільних виборів до карпатоукраїнського сойму є доказом повного зрозуміння національного обовязку та політичної зрілости.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ХОР.

При Карпатській Січі зорганізовано репрезентаційний хор, до якого прийнято найкращих співаків.

БІБЛІОТЕКИ ПРИ ВСІХ ВІДДІЛАХ КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ.

Головна команда зорганізувала місцеві бібліотеки при всіх відділах Карпатської Січі. Крім цього створено одну мандрівну бібліотеку, що служитиме по черзі поодиноким відділам організації.

ЖІНОЧІ ВІДДІЛИ.

У краєвому зїзді Карпатської України, що відбудеться в неділю, візьмуть участь також жіночі відділи. Ці відділи призначені головно для самаританської праці можуть на випадок потреби бути ужиті і в службі безпеки, до чого приготовляються відповідними вправами.

Товариство боротьби з комунізмом.

ХУСТ. КУП. — Товариство боротьби з комунізмом, що кілька днів тому оснувалося в Хусті, почало працю. Воно в першу чергу нав'язало звязки з аналогічними організаціями в Італії, Німеччині, Еспанії і Японії. Товариство видало вже пропагандивні брошури, афіші та летючки. Незабаром видасть у німецькій мові повість Уласа Самчука „Марія", щоб німецька публика довідалася з неї про життя українського народу під владою комуністів.

„Наступ" виходить двічі в тиждень.

ХУСТ. КУП. „Наступ", орган націоналістичного руху, що появлявся досі раз на тиждень, від 20-го ц. м. виходитиме двічі в тиждень. Видавництво, що видає цей часопис, випустило два календарі на 1939-ий рік: більший наводній і календарець січовика.

ДОПОМОГА АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Організація Державного Відродження України вислала до Карпатської України одяг, харчів, ліків і т. і. на суму 100.000 долярів.

—o—

УКРАЇНСЬКІ ЗАЛІЗНИЧІ БІЛЄТИ.

ХУСТ. КУП. Від пятниці видають на всіх залізничих стаціях залізничі білєти з українським текстом.

Без віри в правду наших діл
не можемо йти вперед.

Львів, 17. лютого 1939.

Коли розглядаємось поміж нами і питаємось час до часу: що діється між нами: що робимо на той насущний хліб і на майбутнє, щоб нам стало ліпше, то добачуємо і тут і там, і близько коло нас, і в нас самих, і за нами, і дальше від нас, що між нами зачинає **поширюватись атмосфера апатії і безділля.** Зокрема не видно у нас послідовної праці на ріжних ділянках: культурно-освітній, господарсько-суспільній, чи науковій або політичній, а зате чуємо нарікання на всі боки. Доходить уже до того, що дехто нарікає, начеб у нас було за багато товариств-установ, а буває часто, що нема кому написати протоколу засідання...

Коли ж розважимо стан справи ближче, то в останніх часах спирається наше громадянське діяння на двох подіях.

Першою є вдоволення з того, що закарпатським українцям засяла краща доля. Так воно є, і наша радість як братів зовсім природна й оправдана. Але та радість не може вичерпувати чи заступати нашого власного діяння, щоб ми поза радіями з Хусту чи з Відня не бачили потреби нашої безнастанної громадянської роботи у нас дома. Адже за нас ані час ані ніяка інша чужа сила не зробить того, що ми маємо у себе зробити, і то на всіх ділянках нашого громадянського життя. А журитися чи займатися долею закарпатських українців ми тепер не потребуємо, бо вони самі дають і дадуть собі раду, а як чого чи кого потребуватимуть, то самі постараються, а ми тут маємо своє робити...

Другою подією, що нас бентежить і відриває від громадянської праці, це якийсь дивний не то острах не то переполох з приводу проголошуваних осягів енергії польського громадянства, чи це буде в Станиславівщині чи в Тернопільщині. Чи ці звідомлення обединаних кол польського громадянства про їх осяги супроти нас перебільшені чи правдиві — це не може нас відтягати від нашої правильної громадянської праці, але навпаки — отся праця з другого боку має саме навчити український загал, що наше громадянське життя мусить розвиватися відповідно і безнастанно, та що нам не вільно упадати на дусі. Ми всі мусимо ставати до конструктивної доцільної роботи, ставати з охотою та вести її громадно і послідовно.

З органічної і зорганізованої нашої громадянської активности, що по змозі творить позитивні національні цінности, ми не можемо щораз відходити на бік і переставати та забивати час пустими балачками, бо сьогодні всім народам стало спішно й один старається перевищити другого у здобутках своєї праці. Ось тут та міжнародня конкуренція, з якою й ми мусимо числитися і в ній шукати життя та добра, бо до цього кличе нас **любов рідної нації.**

У цих змаганнях нашої української нації мусимо **охоплювати всі ділянки громадянської праці,** так як це приказує нам ділова організація наших установ, при чому не можемо нічим зражуватися, ані забувати **основних вимог** у нашій щоденній громадянській праці.

Передусім треба нам уважати нашу працю не за тягар і не за терпіння, якого маємо чим скоріш позбуватись, а за конечну роботу в призначення нашого життя і для **вдоволення нашого запотребування,** що дає нам красу і добро до життя та найвищу заплату у наших національних змаганнях. І тому не можна цієї роботи покидати, а навпаки — щораз більше і безнастанно її поширювати і поглиблювати, щоб творити те все, чого треба до життя нам і рідній нашій нації, щоб ми не потребували тягнутись у хвості інших та на нікого не оглядались.

А дальше в нашій громадянській роботі це: **непохитна громадянська віра** в потребу і доцільність нашої праці, по думці основ патріотичного життя української нації. Коли приймаємо тези нашої громадянської організації у підставовій меті життя культурного й освітнього, морального й релігійного, господарського й суспільного, науки, поступу і політичних свобід, то мусимо також непохитно і щиро вірити в те все, що постановляємо, приймаємо і приказуємо собі й іншим робити, для добра нас усіх і гаразду нашої нації. **Без віри в правду наших діл не можемо йти вперед!**

Коли осьтак розважна праця на всіх місцях стане символом нашого життя, а доцільна зорганізованість буде українською рацією, тоді така жива громадянська діяльність **захопить усе наше громадянство як ідеольогічно свідоме своїх змагань. Це дасть нам дійсну спроможність життя нації.**

Ось таким громадянським життям мусимо ми всі жити **беззастережно і чесно.** Тоді й виконаємо вимоги здорової громадянської праці як нашої основи... Це перший конечний підхід до нашої внутрішньої політичної думки: наша доцільна праця — це найперша політика!

К. Л.

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 344 3—8

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

Чи Югославія розвяже хорватську проблему?

Шляхи внутрішньої і закордонної політики Югославії. — Чому уступив д-р Стоядінович? Завдання нового уряду.

Білгород, 15. лютого 1939. р.

Перед трьома роками уряд Б. Єфтича при виборах до югославянського парляменту-скупштини дістав був більшість, яку опозиція заперечувала. Здавалось, що становище уряду Єфтича цілком забезпечене, але не зважаючи на це, він несподівано впав повалений власним міністром д-ром М. Стоядіновичем. З приходом до влади уряду д-ра М. Стоядіновича Югославія почала переживати великі зміни у своїй закордонній і внутрішній політиці.

Югославянська закордонна політика, яка вже давно почала потрохи відхилятися від Франції під проводом д-ра М. Стоядіновича пішла відверто в бік тотальних держав. Поїздка голови уряду до Риму і Берліна та величані зустрічі, які йому там приготовили, ясніше від усяких комунікатів показували той шлях, яким пішла закордонна політика Югославії.

Зміна закордонної політики була тісно вязана з внутрішньою. Чим далі, тим помітніше позначалась спроба упорядкувати внутрішнє життя Югославії на зразок сусідніх держав. Беручи на увагу спеціяльні умовини, які дуже ріжняться від умовин і структури внутрішньої Італії та Німеччини, підхід до тотального режиму в Югославії був обережний і прикритий. Партійна розбещеність, яка довгий час велась в Югославії, вищила молоду та багату державу, не могла затихнути за пару років, бо вона занадто сильне була пустила коріння в глибину народнього організму і з нею були повязані інтереси великої кількости політичних спекулянтів. Творити міцну політичну організацію на зразок італійського фашизму, чи німецького націонал-соціялізму, там де політичні переконання купуються за гроші і де провідник партії ніколи не може бути певний у щирости своїх прихильників — річ нелегка.

Крім хорватів, які проти д-ра М. Стоядіновича стояли спільною національною лавою в опозиції, проти були також сербські опозиціонери від скритих комуністів до реакціонерів типу генерала П. Живковича та давнього голови уряду Б. Єфтича. Але маючи у своїх руках увесь державний апарат, уряд легко міг боротись зі своїми противниками, якби не було тієї болячки, на яку ніодин югославянський уряд до того часу ще не найшов ліку, а якою є хорватське питання.

Безперечно талановитий політик і дипльомат д-р Стоядінович щодо рішення хорватського питання робив ті самі помилки, що його попередники, які стояли біля державної керми і це його врешті повалило. Тоді упав, коли цього найменше сподівався і дістав удар з того боку, з якого найменше був захищений.

Двадцять років йшла політика відтягання та замовчування і неповажні спроби вести переговори, замість того, щоб пошукати дійсно правдивих шляхів до рішення хорватського питання. Надія на те, що це питання згодом само по собі вирішиться, не привела нідочого, бо за двадцять років хорвати не лише не втратили своєї зорганізованости і не зменшили своїх домагань, а навпаки — збільшили одно і друге.

Новий уряд на чолі з давнім міністром в уряді д-ра Стоядіновича Д. Цветковичем узяв на себе тяжке завдання — рішити чи бодай підготовити ґрунт для рішення хорватського питання. Від того шляху, яким він піде, залежатиме його тривкість та сила.

В. Анський.

Жіночі торбинки, течки, валізки, портфелі, гаманці, парасолі
„ТЕКА" Богдан Гірняк
Купуйте тільки в укр. магазині шкіряної галантерії
Львів, ул. Шайнохи 3

За фашистівське виховання молоді.

РИМ. Учора вечором відбулось під проводом Мусолінія засідання Великої Фашистівської Ради, присвячене реформі навчання. Міністр освіти Боттай поінформував Велику Фашистівську Раду з „магна харта" шкільної реформи, яка складається з 29 артикулів і опрацьована на засадах фашистівської доктрини. Одним з основних артикулів цієї „магна харта" є артикул, який стверджує, що школа є засадничим елементом усіх соціяльних сил і повинна розбуджувати політичний змисл нової генерації. Школи, фашистівський союз молоді і також фашистівський союз студентів, спільно творять інструмент фашистівського виховання. Цьому вихованню підлягатиме кожний від 4-го до 14-го року життя у фашистівських союзах молоді, пізніше у відповідних організаціях до 24-го року життя. Доступ молоді до студій відбуватиме не в міру матеріяльних засобів, тільки виключно на основі духовних спосібностей. Нова реформа навчання увійде в життя від нового шкільного року. Наступне засідання Великої Фашистівської Ради відбудеться 21. березня.

З польської преси.

„Чи доля українців у Польщі дійсно жалюгідна?"

Таке питання ставить своїм читачам у вступній статті вчорашній львівський **„Век Нови"**, як відгук на політичну аксіому, наведену у варшавській кореспонденції „Діла" з середи про те, що „лояльними громадянами можуть бути тільки вдоволені громадяни".

„Отже перешкодою до української лояльности є їхне невдоволення через положення, яке уважають нестерпним" — міркує „Век Нови" та пише далі:

„Коли читати в українській пресі спис кривд, то зміцнюється переконання що — за виїмком хіба Совітської України — ніякій меншині не ведеться так зле, як українцям у Польщі. Доля ніякої іншої меншини не є така гірка і тим самим її реакція у виді постійної ірриденти не є більше оправдана, як українська ірридента у Польщі".

Тимчасом такий погляд може — на думку „Веку Нового" — викликати сумніви в неодного сумлінного і критичного українця, якщо він знає дещо про долю польської меншини у Німеччині. Та не тільки поляки в Німеччині важко покривджені. Вийшла недавно книжка п. н. „Мадярська меншина в сукцесійних державах", автором якої є англ. парляментарист Роберт Ґувер. Книжка оперта на матеріялах з архіву Ліги Націй. Про положення мадярів у Румунії книжка подає (цитуємо за „Веком Новим"):

„звільнили зі служби майже всіх урядовців мадярської національности. Закон про охорону праці з 1934 р. довів до того, що приватні фірми з мадярським капіталом не відважуються давати працю мадярам. У територіяльній самоуправі мадярську меншину позбавили всіх прав. Аграрна реформа вивласнила мадярів з цілої більшої та середньої власности за відшкодування, що є тільки дрібницею дійсної вартости. Діяльність мадярських товариств спаралїжована. Школи в Семигороді румунські, навіть там, де є 100 відсотків мадярів. До вселюдних шкіл уведено підручники, що зневажають почування мадярів. Право посилати до приватних шкіл вимагає індивідуального дозволу влади. Римокатолицька церква обмежена у своїх правах.

А в Югославії? Звільнили всіх службовиків і багатьох виселено за 24 години. Мадярська меншина не може творити політичних угрупувань. Міські ради іменує уряд. У 1929 р. звільнено останнього війта мадяра. Вивласнені земські посілости розділено між сербських воєнних добровольців. Мадярські банки і підприємства удержавлено, або зліквідовано. Державних мадярських шкіл нема, приватні замкнено в 1920 р."

Отими цитатами з пропагандивної книжки про положення мадярської меншини в Румунії та Югославії „Век Нови" порівняльною методою хоче доказати, що українцям у Польщі нема чого нарікати.

„Бо, що сказали б у такому разі українці — питає „Век Нови" — якби ми (тобто поляки) за югославянським взірцем сконфіскували церковну землю та віддали її військовим добровольцям? Або удержавнили і спольщили „Просвіту" — за румунським взірцем? Або зліквідували ціле українське державне та приватне шкільництво? Або удержавнили всі кооперативи та українські банки? Якщо Варшава „дім неволі", то ніщо не перешкоджувало б їй, щоб поступала так, як це безкарно робить Букарешт або Білгород.

Ми — вкінці так на маргінесі цієї справи — цікаві, які це громоти та громи мала б українська преса, якби так у Польщі влаштували **волошинівські** вибори і казали українцям голосувати тайно на один урядовий спис ", а явно" — проти нього.

Може бути, — кінчить „Век Нови" — українці в Польщі мають несповнені домагання та аспірації. Напевно багато мільонів поляків має також чимало причин до невдоволення. Але до цих справ треба прикласти властиву мірку, хоч би частинно пристосовану до фактів, що творять дійсність поза межами нашої держави. Право до нельояльности у всякому разі не є висліном польської дійсности".

Погоджуємося з „Веком Новим", що до оцінки всіх справ, також політичних, треба прикладати властиву мірку. І саме тому дивуємося, що той самий „Век Нови", що таку розумну думку висловив, на одну дошку кладе поверх 6 мільонів українців у Польщі та кількадесять тисяч мадярів в Югославії, одною міркою міряє семигородських мадярських кольоністів з автохтонним українським населенням у Польщі. На всякий випадок дивно воно якось читати на сторінках демократичного органу аргументацію, що, мовляв, українці не мають чого нарікати, бо наприклад... мадярам в Югославії ще гірше діється, або що деякі поляки в Польщі теж не зі всього вдоволені. Це може добра казуїстична діялектика, але кепська політична аргументація.

Та на всякий випадок треба напятнувати „жацовий" вискок „Веку Нового" з „волошинівськими виборами. Автор статті у „Веку Новім", відігріваючи побрехеньку про „явне й таїне голосування" в часі виборів до карпатоукраїнського сойму зрадив себе, що **не читає української преси, яка принесла офіціяльне спростування цієї брехні. Спростували цю вигадку мадярської пропаганди також кореспонденти чужинної преси, що були особистими свідками виборчого акту.** І саме на долю „Веку Нового" припало в тиждень по виборах відгребати призабуту вже клеветливу сплітку і звернутися з претенсіональним запитом до української преси, що вона сказала б, якби Польща улаштувала „волошинівські вибори"? Ця преся попрохала б: говорити правду!

До політичних міркувань на тему причин українського невдоволення — при нагоді ще вернемось.

Технічна підготова до конклаве.

Технічна підготова до конклаве посувається вперед. Кожний кардинал дістане окрему „келію", що складається з трьох скромних кімнат: одну займе кардинал, другу священник, що товаришить кардиналові в характері секретаря, третю послугач. Кардинали зможуть харчуватися в келіях або у спільній їдальні. Новочасні ватиканські інсталяції дадуть кардиналам змогу користати з електричного світла, центрального огрівання і купелей. Келії відділені від себе переважно деревляними стінками. Підготовано 250 приміщень для 400 осіб, враховуючи в те кухарів, службу і т. д. Буде створений спеціяльний поштовий уряд при т. зв. шляхетських сходах. Підготовано теж спеціяльну печатку з написом „Конклаве 1939". Цю печатку прикладе маршал конклаве кн. Чігі на дверях після того як їх замкнуть безпосередньо перед початком виборчого акту.

26/13

ЗА ОКЕАНОМ.

РІЧНІ ЗБОРИ ОБЄДНАННЯ.

Українська преса в Америці повідомляє.

У Джерзі Сити відбулися річні збори Обєднання Українських Організацій в Америці, які відкрив ред. О. Ревюк, що як голова Обєднання зложив звіт зі своєї діяльности. У звіті зазначив, що за минулий рік діяльність Обєднання проходила серед дуже напружених відносин, які мали корінь в европейській напруженій ситуації. Далі говорив про працю в Америці, про осяги в мистецтві, у притягуванні молоді до українського організаційного життя і т. п.

Рекордовий секретар Обєднання д-р Л. Мишуга обговорив ідеольогічну й політичну діяльність Обєднання та фінансову допомогу для Рідного Краю, порушив справу українських видань в анґлійській мові, а саме історії і географії України, словаря і брошури про Карпатську Україну та здав звіт зі своєї поїздки по Европі як делеґат Обєднання в цілі політичної акції на міжнароднім грунті.

Фінансовий секретар Д. Галичин вичислив докладно всі збірки, що вплинули до Обєднання за рік, і подав ті цілі, на які їх вислано. Всіх грошей за рік вплинуло 27.187.35 дол. Усіх розходів за рік було 27.029.08 дол. До краю вислано на ріжні народні цілі, як інваліди, Рідна Школа, політичні вязні, Карпатська Україна, Українська Лічниця, „Просвіта", народні доми, сироти, ріжні українські видавництва і т. п. — 25.599.64 дол. На місцеві українські установи вислано 110.15 дол.

Голова контрольної комісії п. М. Пізнак у своєму звіті сказав, що контрольори переглянули всі рахунки, книжки посвідки і банкові конта та знайшли все в найкращому порядку.

По звітах відбулась обширна дискусія. Всі звіти принято з одобренням. На внесок д-ра С. Демидчука збори одноголосно ухвалили подя-

Купуйте льоси І-ої кляси

в незмінно щасливій колєктурі

„НАДІЯ"

Львів, Леґіонів 11.

Котра минулої льотерії осягнула великий успіх виплатила своїм клієнтам слідуючі великі виграні:

75.000 зол. на ч. 155227 **50.000 зол.** на ч. 65503

25.000 зол. на ч. 129629 **20.000 зол.** на ч. 84032 **15.000 зол.** на ч. 13258

10.000 зол. на ч. 30398 | 10.000 зол. на ч. 67377 | 10.000 зол. на ч. 96967
10.000 зол. на ч. 35668 | 10.000 зол. на ч. 73901 | 10.000 зол. на ч. 93200
10.000 зол. на ч. 55457 | 10.000 зол. на ч. 89730 | 10.000 зол. на ч. 137025
10.000 зол. на ч. 65657 | 10.000 зол. на ч. 99297 | 10.000 зол. на ч. 108980
10.000 зол. на ч. 137054 | 10.000 зол. на ч. 153134

ТА ТИСЯЧІ ВИГРАНІ ПОНИЖЧЕ 10.000 ЗОЛ.

„НАДІЯ" ніколи не заводить!

ку У. Н. Союзові за фінансування делеґата до краю, а д-рові Л. Мишузі збори одноголосно висловили признання за добре виконану політичну роботу в Европі. Д. Галичин заявив, що павільону на світовій виставі комітет будувати не буде, зате приготовляє обширну українську програму з виступами хорів і танків. Потім д-р Л. Мишуга виголосив реферат на тему: „Як і чим помогти відродженню України?" Цей реферат викликав широку дискусію. П-а О. Гамкало зложила звіт з діяльности молодечого відділу при Обеднанні і подала начеркнену програму праці цього відділу. Слідувала широка дискусія і принятя звіту. Відчитано реферат проф. О. Стеткевича про курси української мови в колюмбійському університеті в Ню Йорку. Проф. Нововірський виголосив подібний реферат про свої курси української мови, які він три роки дає в Ню Йорку. Ст. Шумейко виголосив реферат на тему: „Що уявляє собою наша молодь в Америці?" По рефераті була знову широка дискусія.

Ухвалено низку резолюцій про працю Обеднання в Америці серед української суспільности і серед американців та на міжнароднім грунті.

Американські часописи помістили довші згадки про ці збори.

Вже найвищий час засобитися в льос у популярній колєктурі

„Щастя"

Львів, Брацрівська ч. 3.

УКРАЇНСЬКИЙ СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ.

У найбільшій нюйорській концертовій салі „Карнеґі Гол" відбувся 8. І. ц. р. перший того роду симофнічний концерт під орудою американсько-українського композитора Павла Печеніги-Углицького. Симфонічна орхестра складалася з 84 музикантів, а мішаний хор, що співав то сам, то на переміну з орхестрою, з к. 40 співаків і співачок. Серед солістів і солісток виступали: пані Розмері Бранкато; в хорі п. Ст. Сліпоушкін, п. Мих. Дідо і пані Марія Гребенецька; в орхестрі: віольончеліст С. Шмідт. Усі точки програми творили оригінальні або аранжовані композиції Углицького й були виконані під його проводом.

Першою точкою була симфонія П. Печеніги-Углицького, основана на поемі Шевченка „Гайдамаки", п. н. „Україна". Виконання було мистецьке. У дальшій програмі орхестра відограла „Мельодію", „Весільну пісню" й „Аркан". Згадані три пісні, основані на народніх мотивах були виконані з легкістю й аристократичною стриманістю. Чергові точки були: „Анданте і Скерцо", „Ранок", „Саркастична Серенада", „Інтродукція" і „Вакханалія".

В другій частині виступала орхестра разом з хором. Хор відспівав пісню „Ой, гилля, гилля", далі „Чумак" враз з орхестрою, „Молитва", „Човен", „Зозуля". Пані Розмері Бранкато відспівала з великою співацькою технікою і чистим, хоч може трошки за слабим до цієї орхестри голосом: „Елегію", „Вмираючий козак", „Самотність": „Пісня перекупок".

Концерт закінчено монументальним твором Углицького, кантатою, основаною на поезії Шевченка „Бють пороги", присвяченою 125. роковинам уродження українського Кобзаря. Цей твір, чи не найкращий і наймогутніший з усіх, залишив у слухачів незатерте враження.

Ввесь концерт стояв на високому рівні музичної культури. Публика, якої було дві тисячі, нагороджувала виступи рясними оплесками, а композиторові і дириґентові Печенізі-Углицькому уладила велику овацію.

Частину програми цього великого симфонічного концерту надала нюйорська радіостанція В. Й. З.

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ

288 І наймодніші зачіски виконує гарно і дешево заведення

Романа Секети ул. Рутавського 7 (4 сфам)

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ І НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання.

Тріюмфальні передвиборчі збори в Карпатській Україні.

Від Редакції: Хоч цей допис з Хусту дещо спізнений, містимо його з уваги на цікавий матеріял, який певно радо прочитають наші Читачі.

Хуст, 11. лютого 1939

Час перед відступленням і кілька днів по відступленні частини Карпатської України Мадярщині був непевний. На кордонах вешталися ріжні таємничі відділи, по краю гуляли ще прихильники Фенцика і Бродія. Але як тільки рознеслася вістка, що Фенцик не перейшов туди, де залишилася величезна більшість населення, а станув при мадярах, то стало ясно, що він зрадник та не йде з народом і передше лише баламутив нарід. Згодом появилися перші вселенці або втікачі з Ужгороду і Мукачева, або вже дехто був там на перепустку по свої річи і переконався особисто, які там гаразди. Це й заступило всяку найсильнішу агітацію. І за розмірно дуже короткий час навіть ті найбільші противники всього українського перемівили свої погляди та скріпили ряди свідомого населення. Без ніякої агітації населення стало державнотворче і готове до жертв для своєї держави та її уряду.

Щойно по розписаних виборів почалися обїздки сіл, але вони вже були радше лише ствердженням існуючого стану, бо освідомлення прийшло майже самочинно, і нарід свою свідомість виявляв нераз на ріжних маніфестаціях. А на тиждень перед виборами, себто в неділю 5. ц. м., розїхалися всі кандидати в числі 32 та інші політичні діячі, які відбули того дня понад 100 зборів.

Мені пощастило бачити такі збори в **Рахові** й у **Вел. Бичкові.** Промовляли: д-р Гупаловський, д-р І. Долинський, Дм. Климпуш і секр. І. Рогач. Як у Рахові, так і в Бичкові зібралися тисячі народу, який сильно реаґував на всі промови і висловлював радість чи обурення на висказані слова. Бичківці мали того дня ще одно свято, бо приїхав туди епископ д-р Діонізій Нярадій, який відправив Службу Божу, виголосив проповідь та висвятив на священника одного василіянина, що покінчив студії в Римі. Бичківці заявили, що у них мусить бути 12. ц. м. білий прапор на знак, що 100% голосів упаде за листою УНО. Вже смеркалося, як скінчилися величаві збори і через верхи пенісся гомін гимну „Ще не вмерла". Нарід помалу розходився до дому, а й наше авто також не мало охоти рушити з місця. Молодші по зборах сходилися на чайний вечір, який скінчився гарним моральним та матеріяльним успіхом у користь Карпатської Січи.

Покидаємо Вел. Бичків і згадуємо його духових провідників: довголітнього голову „Просвіти" М. Марущака, братів Йосипчуків, дир. Волощука, інсп. Петрецького, дир. „Нової Сцени" Шерегія, Коперльосів та ін.

Вел. Бичкову присвятимо ще окрему увагу.

Серед балачок і роздумувань ми не завважили, коли проїхали Солотвину з її копальнями соли, Тересву і Тячів та опинилися в нашому головному місті Хусті.

*

По недільних зборах у містах і селах цілої Карпатської України, на яких виступали всі кандидати на послів до будучого сойму, настала дводенна перерва. Перший, що почав дальші обїздки округи, був д-р Степан Росоха, що його знає не лише Карпатська Україна, але й Гал. Земля і Волинь, куди заїздив як студент на вакаційні прогульки. Походить з багатої селянської родини гірського села Драгова, кінчив українську гімназію в Берегові за знаного педагога директора Алиськевича і професорів Василя Пачовського, Омеляна Бачинського, Корнила Заклинського та бл. п. Володимира Палятинського з Тулови біля Снятина, який мав на нього найбільший вплив. Від 1924. р., вже як ученик II. гімназійної кляси, зачинає дописувати до тодішніх молодих дитячих видавництв, у часі вакацій орґанізує та освідомлює сільську молодь, закладає спортові й театральні гуртки, а у вищих клясах ходить пішком і по дальших селах, закладає читальні „Просвіти" та уладжує популярні виклади. По скінченні гімназії студіює фільософію у чеському і право в українському університеті у Празі, де осягає ступінь доктора. По приході до Праги перебирає провід у „Союзі підкарпатських українських студентів" по відході нинішнього директора „Нової Сцени" А. Шерегія та інж. А. Гелетки, довго бореться за зміну статуту Союзу (за офіційне признання слова „українці"), є одним з ініціяторів і першим головою „Просвіти" у Празі, видає часопис „Пробоєм" у Празі, а нині є видавцем і редактором часопису Орґанізації Національної Оборони в Хусті „Наступ". Все є гарячим і безкомпромісовим носієм української національної думки, деколи аж до переборщування, відкидаючи напр. співпрацю зі всіми навіть д. щирими українцями, в яких є крихітка якоїсь клясової закраски, що інколи утруднювало консолідацію всіх українських сил. Але вкінці, як ідейний український працівник, по набутому життєвому досвіді стає в один ряд до спільної праці зі всіми, що покинули давню клясову закраску та працюють для спільної ідеї Українського Національного Обеднання. Він один з небагатьох у Карпатській Україні, що ще як студент придбав собі значну книгозбірню наукових і популярних книжок, з яких користають його товариші студенти, учителі і селяни. Нині він є референтом народньої освіти в міністерстві культу та кандидатом на посла до першого Сойму Карпатської України.

*

Користаю з мого майже 10-літнього знайомства з д-ром Росохою і сідаю до авта, щоб познайомитися з настроями його виборців, з яких і так у більшості сіл багато знаю особисто, а кого не знаю, то показується, що багато мене знають. Тому то й ця поїздка робить велику приємність.

У середу 8. лютого малий „Вальтер юніор" (20 кінських сил) по 7. год. рано несе нас зі скорістю 70 км. на годину під село **Криву**, що розложилось у гірського підніжжа за рікою Тісою. За лічницею, що прийшла сюди з Берегова, сідаємо на човен і як новітні козаки перепливаємо глибоку і широку Тису та виходимо під гору до села, де вже чекає маса народу. Промовляє д-р Росоха, якого із захопленням слухають та обіцяють білий прапор на неділю, хоч у їхньому селі живе бувший парляментарний посол чеських нар. соціялістів, відтак аґрарників, колишній делеґат хустської Ради до Станіславова, що ще 30. жовтня м. р. на зазив Фенцика зявився в Ужгороді, щоб помагати розбивати українську маніфестацію. Нині цей пан (Кирило Прокоп) без ніякого впливу і село певне перемоги.

Вертаємось назад до авта, де чекає нас наш шофер Михайло Цег, що добре держить керму в руках і місцями на негладкій дорозі скаче мов заяць. Скоро проїзджаємо через Хуст до **Велятина і Сальдобоша**, де вже чекають нас сотки людей і д-р Росоха з ще більшим успіхом виїзджає до пів мадярського села Велятина. Тут ніхто нічого не знає і приходиться хвилину почекать, заки зібралося понад 100 осіб. По короткій промові виявляється, що частина мадярів піде з нами.

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

„НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Діл на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

20 1—10

За тим ідуть збори у **Вощигові і Тереблі,** в якій на знак дзвоном і трубкою за чверть години збирається понад 1.000 людей пішки, на колах, а з віддалених верхів і яруг на конях. При сумерку виїзджаємо з села і в **Дулові** відбуваємо збори на подвірю, де бесідника на підвишенні освічує рефлектор нашого „Вальтера". Всюди нарід кричить: Присягаємо на своє, Слава Карпатській Україні! Геть зі зрадниками й фальшивими зайдами! і т. п.

Вже пізним вечором, бо по 19. год., відбуваємо того дня останні збори в **колишній твердині Фенцика.** Велика шкільна саля битком набита і зібрані витають нас грімким „Слава Україні!". Д-р Росоха з питомим собі дотепом зачіпає всяких приявних фенциківців, що відпікуються тепер свого колишнього вождя та прирікають вірність Карп. Україні. І тут висловлюють надію на білий прапор.

Кінчимо і відїзджаємо до недалекого **Драгова,** до гостинного дому д-ра Росохи та дир. горож. школи і знаного поета Ришка на нічліг. Горло у д-ра Росохи основно висохло, тож він по вечері йде ще весело на свадьбу (весілля), де його до пізної ночі розмочує, а в 7. год. встає і їде на дальші села.

В **Кричові** виходять напроти нього зібрані з прапорами та з тріюмфом впроваджують до села. І в дальших селах щиро його витають, а вже найбільше признання дістається йому в його рідному селі Драгові.

Третього дня обїздж**а**ємо бувші найбільш москвофільські села та кінчимо в **Ізі,** від якої всі відстрашували та не радили йти туди в січовому одностроєю, ще й до того вечором. Але й тут нарід іде поволи за голосом серця, бо тепер між ним баламутів чимраз менше.

Яр. Олексенко.

Японці заняли Нантав.

З Гонкону повідомляють урядово, що японці обсадили Нантав, віддалене на 3 милі від британської кольонії Ковлюн.

ПАЦИФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ.

ПЕКІН. Маршал Ву-Пей-Фу виїздить при хінці лютого з Пекіну до Кайфенгу, щоб стануги у проводі т. зв. пацифікаційної комісії. Маршал Ву-Пей-Фу знову видав відозву, що закликає до перемиря. Дуже багато ґенералів армії Чан-Кай-Шека зголосило свою підтримку для маршала Ву-Пей-Фу.

ПЯТНАЦЯТЬ БОЇВ ЗА ЧОТИРИ ДНІ.

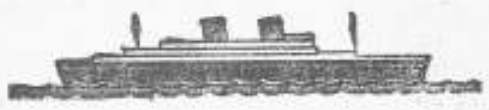
ТОКІО. Японське військо звело з китайськими партизанами в провінції Гопеї між залізничими шляхами Пекін—Ганкав і Тієнтсін—Пукав 15 боїв за 4 дні від 11-го до 15-го ц. м. Китайці втратили 536 вбитих, 31 полонених і 77 ручних скорострілів

—o—

ВЕСНА НА МІСЯЦЬ РАНІШЕ

Повитає учасників прогульки **„ПО СОНЦЕ ПОЛУДНЯ"**

на люксусовім кораблі **„ПІЛСУДСЬКИМ"**

ПОРТУҐАЛІЯ - ІТАЛІЯ - АФРИКА

7. IV. — 30. IV. **Ціни від зол. 660·—**

Gdynia-Ameryka linie żeglugowe S. A., Warszawa, pl. Małachowskiego 4, tel. 609-61.
ВІДДІЛИ: Ґдиня, Львів, Краків, та Бюра Подорожей.

В національній Еспанії є тепер лиш 20.000 італійських вояків та 40 летунів.

ЕСПАНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АРМІЯ НЕ РО БИТЬ НІЯКОЇ ПІДГОТОВИ НА ФРАНЦУСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

У Парижі відбулися збори парляментаристів з урядової більшости. Трьох послів, які вернулися з нац. Еспанії (радикал, один з респ. федерації та один зі суспільної партії) зложили звіт, з якого виходить, що нац. війська не переводять у Піринеях ніяких військових праць, ані фензивних ні навіть дефензивних. Три головні летунські майдани у північній Еспанії є порожні.

Італійські війська зменшилися з 50.000 на 20.000, з кількох соток німецьких летунів залишилося лиш 40. Німці первісно намагалися обняти провід, але вже давно зрезигнували з того. Італійсько-німецькі впливи на фалянгістів не істнують.

НЕПРИХИЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ ЗЛ. ДЕРЖАВ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ,

Аргентинський уряд звернувся до північноамериканського з проханням, вияснити йому становище у справі визнання еспанського нац. уряду. Як кажуть, Вашинґтон відповів, що свого становища не зміниь, доки нац. уряд не заволодіє цілою Еспанією та доки не виповнить загальних умовин визнання.

ЕСТОНІЯ ВИЗНАЛА НАЦ. ЕСПАНІЮ.

Естонський уряд рішив увійти в дипльоматичні взаємини з нац. Еспанією. В цьогорічному буджеті передбачено кредити на основання дипл. представництва в Бургосі.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ СПОКІЙНО.

Комунікати, що їх оголосили через радіо команди обох еспанських армій, стверджують, що на фронтах не було нічого нового. З Мадриду повідомляють лише, що підчас бомбардування цього міста згинуло 5 осіб, ранено 20.

ОБСТРІЛЮЮТЬ МАДРИД.

Почавши від вечора в середу артилерія ген. Франка обстрілює Мадрид т. зв. довкульним вогнем. Що пів години паде на місто стрільно важкого калібру тримаючи в напрузі оборонців і цивільну людність. Стрільна падуть переважно здовж великої артерії „Кальо Алькаля", що перетинає ціле місто і в південній дільниці.

ГЕН. ФРАНКО КАСУЄ КАТАЛЬОНСЬКУ АВТОНОМІЮ.

Як повідомляють з Бурґосу ґен. Франко заборонив уживати катальонської мови як другої урядової мови в Катальонії. Ця заборона напевно не буде одним листком більше у лавровім вінку переможного ґенерала.

„ПЕРЕМОГИ НЕ ПРОДАЮТЬ".

РИМ. „Джіорнале д'Італія", обговорюючи розвиток відносин між національною Еспанією з одної, а Францією та Англією з другої, пише, що Італія зі спокоєм приглядається переґонам що розпочались між Парижем та Льондоном, у справі навязання приязни з національною Еспанією. Звертаючи з черги увагу на деякі голоси англійської преси, що відносяться до фінансових умовин, з якими було би звязане визнання уряду ґен. Франка Францією та Анґлією, „Джіорнале д'Італія" пише, що такі умовини є найтяжчою обидою, яку можна нанести еспанському національному таборові. Перемоги не продають — стверджує „Джіорнале д'Італія". Еспанія є багата, роботяща і може бути відбудована без помочі закордонних капіталів. Ті самі сугестії про інтервенцію французько-англійського капіталу висували у відношенні до фашистівської Італії безпосередньо по абісинській війні. Італія відкинула ці сугестії, а проте розвиток кольонізаційної акції в Абісинії поступає без закордонної допомоги. Французькі та англійські заходи в національній Еспанії не викликують затрівоження ні в Італії ні в Німеччині.

КЛУБИ ДИМУ З КОМИНА АМБАСАДИ.

Репортери паризької преси, які обсервували дім еспанської амбасади, запримітили під кінець конференції мін. дель Вайо з през. Азанею клуби диму, що виходили з коминів амбасади. Це дало привід до поголосок, що червона амбасада почала вже палити ріжні документи підготовляючись на випадок, як доведеться покидати будинок амбасади. А це стане немінуче, як Франція визнає уряд ґен. Франка.

УБРАННЯ і ПАЛЬТА до міри

з найліпших бельґійських матеріялів поручає

ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

Ще в справі домашніх помічниць.

Вже в кількох числах „Діла" порушено важну для нас справу домашніх помічниць (називаних до недавна служницями). Справа опіки над ними дуже болюча, вимагає багато праці і розумного й тактовного підходу. Адже-ж іде про великі маси нашого жіноцтва — домашніх помічниць, яких у самому Львові начислюють 12—15 тисяч. Тож, як провідниця Т-ва українських гр.-кат. робітниць „Будучність" у Львові, хотіла б я сказати в цій справі декілька слів, тим більше що недавно одна з авторок статті (О. М.) у „Ділі", не зовсім добре поінформована, висловила погляд що розривкова діяльність Т-ва відбивається на працездатности домашніх помічниць. Тимчасом Т-во „Будучність", згідно із своїм статутом, веде широку організаційну працю серед домашніх робітниць дбаючи, щоб вони під оглядом релігійно-морально-національних почувань знаходили відповідний провід, а не попадали в чужі непокликані руки. Запорукою такої відповідної й авторитетної опіки є в Т-ві особа Преосвященного Кир Никити, що є куратором товариства та наглядає над працею в Т-ві.

Справа представляється дещо інакше, як це було подано в „Ділі" у статті „Чи служниці повинні більше бавитись чи вчитись"? (ч. 30. ц. р.). Великий натиск кладе Управа Т-ва на освітньо-фаховий вишкіл домашніх робітниць; доказом цього є хочби постійні реферати з тієї ділянки у всіх філіях. Широко зорганізовано свого часу курси ґіґієни і раціоналізації праці, а недавно спеціяльний курс куховарства під фаховим проводом. І коли не все йшло вкслід на тих курсах, так **виключно з причини відношення наших працедавців.** Річ майже дивоглядна, що до заклику посилати на такі курси дівчата — наші пані поставилися у більшості негативно. Досить сказати, що ледви 20 вісотків учасниць курсів приходило від українських хліботавців, решта була від чужих. Одні наші пані заявляли просто, що на те нема часу, інші побоювалися, що підучившися практично, дівчата перейдуть куди інде і т д. **Взагалі відношення**

КІР

ЛЬВІВ, Уєйського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

наших пань з суспільного погляду зовсім незрозуміле. Про те кілько корисного приносили такі курси, можна б навести факт, що саме чужі пані пильнували того, щоб їх помічниці ходили на виклади, а деякі приходили спеціяльно за те дякувати...

Справа відношення до домашніх помічниць у нас взагалі вимагає багатьох змін і передовсім нового психічного наставлення. Доки не зрозуміємо, що робітниці є не лиш робоче тягло, а й члени громадянства, які вимагають лиш відповідного проводу і виховання, даремні будуть у нас усі слова про „здобування" міст. Признаємо, що ця проблема часом дразлива, але це випливає з ріжниці інтелектуального розвитку між інтеліґенцією і масою, що приходить з села ще в зовсім „сирому" стані Наші дівчата, прийшовши до міста, справді вміють ще зовсім небагато, але, ствердивши цей факт, треба застановитись теж над способами, як тому зарадити. Сільську недосвідчену дівчину треба таки підвчити, тому теж справа немаловажна, щоб вона належала до своєї станової організації, де під проводом свого отця провідника й опікуна проведе 2—3 години тижнево на сходинах, де навчиться багато практичного, замість волочитися в неділі та свята по вулицях і парках.

Візьмім під увагу ще один факт: у Т-ві на 600 робітниць працює ледви 16 пань, тоді, коли їх треба найменше 50! Поля до праці багато, виділ шукає тих пань — і не знаходить! Одні гадають, що для служниць працювати не варто, іншим... соромно працювати в такому Т-ві, як „Будучність" ну і потому дивуємося, читаючи по газетах, звідки щороку беруться сотні тих, що покидають свій обряд... Тимчасом погляньмо хочаб на наших найближчих сусідів: там усе навпаки — пані з найвищої аристократії чомусь не „соромляться" працювати для низів.

Незабаром відкриває Т-во новий господарський курс. Будемо могти знов наглядно переконатися про дійсний стан відношення наших працедавців до такої важної справи. Цим разом буду вести докладну статистику, яку подам до преси. Та не в цьому річ. Ще раз повторяю сказане про брак людей до праці і при цьому будь-які заміти на адресу Т-ва не мають основи. Т-во жде не критики, а співпраці і Виділ Т-ва був би справді втішений, колиб нпр. шановна Авторка з „Діла" захотіла колись навідатись на засідання Т-ва, де дійшлаб до переконання, що не є так зле як вона гадає, але водночас і не є так добре щоб можна скласти руки. Цей заклик відноситься не лиш до п-і О. М., а до всіх охочих, що знайдуть вдячне поле для громадянської праці, одної з найважніших.

Олена Гординська.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 269-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні.

Злучені Держави Америки будують военні кораблі для СССР?

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ АДМІРАЛ ІДЕ ДО АМЕРИКИ.

„Німецьке Інформаційне Бюро" повідомляє з Москви: Заступник наркома маринарки адм Ісаков виїде у найближчих днях зі 7-ма інжинірами до Америки, мабуть у справі будови панцирних кружляків для СССР в Америці.

ДИМІСІЯ ЗАСТУПНИКА ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ СКАРБУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Заступник американського секретаря скарбу Тейльор зложив димісію, мотивуючи її у письмі до президента тим, що Америка у закордонній політиці лучиться з демократичними державами і неприхильно ставиться до тоталь-них. Президент приняв димісію.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОМИСЛ ПРАЦЮЄ ДЛЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ЛЕТУНСТВА.

Як подає „Обеднана Преса", Франція замовила в Америці крім 515-ох літаків ще 400 припасних моторів та чимало вимінних частей, разом вартости 11,000.000 долярів. Американський летунський промисл ще ніколи в мирний час не дістав був такого великого замовлення.

—o—

Христя Кранц підбиває ФІС.

Сляльом жінок.

Закопане 15. II 1939

Сляльом жінок відбувся на тім самім узбіччі, що сляльом мужчин, значить на Калятівках. Довжина траси була на 600 м. при ріжниці 185 м. На трасі уставлено 28 воріт. До погоди мали жінки більше щастя, як мужчини. Через цілий час світило сонце та легонечкий вітрець зовсім не перешкоджував змагункам. Трасу проїхали змагунки двічі.

Перше місце припало найкращій лещетарці світу німкині Кранц, сестрі славного лещетаря. Слід відмітити, що від чотирьох літ ніхто її не переміг. Сміло можна сказати, що вона є класою для самої себе. Друге місце зайняла швайцарка Шад, яка в зїзді була щойно пята. Несподіланкою було теж третє місце Нільзон (Швеція), яку по тринацятому місці у зїздовім бігу вважали перереклямованою. Щойно четверте місце заняла німкиня Реш, яка у зїзді була друга. Отже, як бачимо, німцям не пощастило у сляльомі, як у зїздовім бігу. Гармонію, яка панувала у зїздовім бігу закаламутила швайцарка і шведка

Також і в альпейській комбінації тої гармонії нема. Перше місце має одинока фаворитка Кранц. Нільзон, друга у сляльомі не зуміла заповнити тої прірви, що повстала внаслідок тринацятого місця в зїзді.

Досі Кранц держить рекорд щодо скількости перших місць. Вона є потрійним мистцем світа на 1939 р. (Зїзд, сляльом, альпейська комбінація). Її рекорду на тих змаганнях не побе ніхто. Деякі вигляди дорівняти їй мав німець Лянчнер — мистець світа в зїздовім бігу, одначе програна у сляльомі станула цьому на перешкоді.

ПЛОСКИЙ БІГ НА 18 КМ.

Плоский біг на 18 км. відбувся на Губаліївці. Рівночасно стартували теж змагуни до норвежської комбінації. Погода дуже гарна, сніг дуже добрий. По програній норвежців у гінцях всі знали, що властиво за перше місце будуть змагатися фінляндці зі шведами. „Фаворитами" очевидно були фінляндці, мистці світа в гінцях 4×10 км. Чейже крім Карпінена героя гінців 4×10 км. бігли самі „тузи". Тихим фаворитом шведів був Паліен, бо по Далькістові, який недавно хорів, чогось надзвичайного годі було сподіватися. Перший на мету влапав фін Олькінуова, який вийшов зі старту пятий. В малих відступах за ним переділювані кількома чужими змагунами приходили на мету фінляндці й вони мали найкращі часи. Завислося на повне обсадження бодай сімох перших місць фінляндцями, бо пятьох мало кращі часи від шведів і на трасі ще були змагуни тої міри, що Карпінен, Курікалля. Мегафони голосили з півметку, що феноменально минає змагунів Карпінен, якого типували на першуна. На мету впадає Курікалля з найкращим часом дня. Небаром приходить на мету Паліен (швед), який має другий час. Відтак довгий шнурок змагунів і за ним на мету приходить Карпінен, одначе його час гірший від першого. Він має справді пеха. Не зважаючи на перемоги над „великими" змагунами на ріжних змаганнях, він ще ніколи не здобув титулу мистця світа.

Як бачимо, гегемонія скандинавців вдержана (до 12-го місця) і величезна перевага фінляндців між скандинавцями. За ними зайняли незлі місця італійці, німці і т. д. Перший з поляків Матушни прийшов щойно на 36. місці.

Со—ко.

В перші сумні роковини смерти незабутнього Голови нашого Товариства і Провідника українського селянства

бл. п. ОТЦЯ МІТРАТА

Тита Евгена де Столобут Войнаровського

відправиться у вівторок 21. лютого 1939 в год. 8.30 вранці у Архикатедральній Церкві Св. Юра

Поминальне Б гослу ення

на яке приятелів, знайомих і вихованців Покійного та все Українське Громадянство запрошує

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові.

Кабінетна криза в Бельгії проволікується.

Католики відмовляються від участи у двопартійнім уряді.

В ночі з четверга на пятницю Перльо заявив представникам преси, що його місія стрічає нові труднощі: католики не хотять взяти участи в уряді, до якого увійшли б представники лише двох партій. З огляду на те Пірльо мабуть мусітиме зложити місію, яку поручив йому король. Деякі католики були б готові прияти теки, але хотять порозумітися передтим з кандидатами ліберялів. Як католицька партія не дозволить своїм членам прияти пропонованих тек, Пірльо не пробуватиме утворити уряд.

—o—

НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ ПОЛУЧИТЬСЯ З „ОХОРОННИМИ ЧАСТИНАМИ".

Як подає орган націонал-соціялістичних правників „Німецьке Право", провідник „охоронних відділів" (СС) та поліції Гімлер хоче об'єднати ці дві організації в один „корпус державної охорони". Старшини і службовики поліції переходили б вишкіл в „охоронних відділах".

БІЛІ — ДНІ
в
„МАНУФАКТУРІ"
Львів, пл. Капітульна ч. 3.
Полотна на білля і постіль по цінах фабричних від 13. II. — 2. II.
ч. 127 2—4

НА ОБОРОНУ ІРЛЯНДІЇ.

Ірляндський парлямент затвердив 62-ма голосами проти 39-ох кредити на національну оборону. Проти кредитів голосували лейбористи і Кострейв.

Пастирський лист і розпорядок ЙЕ. Митрополита Кир Андрея

З ПРИВОДУ СМЕРТИ СВЯТОГО ОТЦЯ.

Й. Е. Митрополит Шептицький видав з датою 12-го ц. м. Пастирський Лист з приводу смерти папи Пія XI.

Пастирський Лист — дуже обширний, бо займає 7 сторінок друку формату 8-ки. У Пастирському Листі подано широкий огляд діяльности і заслуг покійного папи, зокрема його заслуги для справи з'єднинення Церков. Широко насвітлена справа латеранських пактів і Католицької Акції.

Наприкінці Пастирського Листа є розпорядок Митрополита, що його наводимо цілістю (повний текст Пастирського Листа вийшов в „АЕпархіяльних Відомостях" та окремою відбиткою):

„Поручаючи молитвам Вірних праведну душу Покійного Римського Архиєрея, повторюю розпорядок з 10. лютого, що в кожній церкві, в матірніх і дочерних, усі душпастирі відправлять торжественне Богослуженння з Панахидою за покійного Вселенського Архиєрея Пія XI.

До того розпорядку додаю:

1) В день отримання цього письма оо. пароки розпорядять, щоб у всі дзвони дзвонили щонайменше три рази вдень три дні найменше по чверть години за кожним разом.

2) В неділю перед або по дні, в якому відправиться торжественні заупокійні Богослужения, душпастирі з проповідальниці відчитають це письмо, пояснюючи Вірним його зміст.

3) Аж до вибору нового Папи всі священники при всіх Богослуженнях будуть додавати до Єктеній візвання за призвання помочі Святого Духа в наміренні, щоб Бог благословив зібрання Кардиналів, т. зв. конкляв, який зачинається між 26. ц. м. і 1. сл. м. Предмет такий важний, що всі християни, особливо монахи, монахині та всі члени братств і католицьких інституцій, повинні на те наміренння приступити до св. Причастя і день-у-день лучитися з наміром священників, що відправляють Служби за поміч Святого Духа.

4) Аж до вибору нового Папи священники будуть опускати в Єктеніях молитви за Папу, заступаючи їх молитвою за Кардинальську Колегію. Нпр. при Мирній Єктенії будуть священники говорити замість молитви за Папу „О свитійшій Колегії Кардиналов, собранних для ізбранія Вселенскаго Архіерея". Те саме при Сугубій Єктенії, пропускаючи слова „о державі, побіді..." аж до кінця. Те саме при Великому Вході і після освячення Дарів: „Помяни, Господи, Святішу Колегію Кардиналов, собранних для ізбранія Вселенскаго Архіерея, їхже даруй..."

5) У неділю після вибору Папи в усіх церквах священники по торжественній Службі Божій відспівають пісню благодарственну „Тебе, Бога, хвалим", проголосять народові вислід вибору та від тієї хвилини зачнуть споминати імя нового Рмського Архиєрея так, як це встановлено у нашій церковній практиці."

„Маслосоюз" не дає їм спати.

Кілька днів тому познайомили ми наших читачів з двома статтями „Слова Народового", що їх темою був „Маслосоюз". У тім самім щоденнику з дати 16. лютого ц. р. появилась чергова стаття п. н.: „Міська Звйонзкова Молочарня зірвала з „Маслосоюзом'

На вступі автор з вдоволенням стверджує, що обі попередні статті найшли „належний відгук" у польської суспільности, яка зі своєї сторони так підтримує польські молочарські станиці, що вже видно деяку поправу. Тому „Міська Звйонзкова Млечарня" рішилася зірвати шкідливий для неї і для польськости контакт з „Маслосоюзом"."

Але всеж — на думку автора — небезпека ще не минула, бо:

„Безперечно, „Маслосоюз", який має новітнє уладжения та який працює багато дешевше від Міської Молочарні, схоче при помочі спекуляції цінами (!?) тут, на ринку продажі, і при помочі вищих цін виплачуваних своїм членам-доставцям на селі, підтяти польську молочарську кооперацію. І не мусить навіть дуже трудитися, бо ми маємо тільки 10 польських збірень, з котрих тільки 2 сяк-так держаться (а може їх бути 100 в однім тільки львівськім повіті). А в нинішніх умовинах господарська ліквідація — це політична і національна ліквідація. До такої ліквідації не вільно нам допустити за ніяку ціну."

Покликуючися на наведені в попередніх двох статтях докази, автор твердить, що є реальні підстави до того, щоб „не тільки не підчинюватися „Маслосоюзові", але допровадити до зовсім протилежної ситуації".

„Не вважаючи на занедбання" — читаємо дальше — „що їх символом є зліквідований молочарський відділ Міського Апровізаційного Закладу", маємо великі можливости, які треба вміло і доцільно використати. Міська Звйонзкова Молочарня мусить виплачувати своїм доставцям такі самі ціни, які платить „Маслосоюз" своїм, щоби польський селянин не носив молока до руської молочарні — головно по селах, де польський елемент і чисельно і господарсько слабший і щоб польські дідичі, яких вже небагато, не находили одинокого рятунку у жидів-пахтярів".

На питання, чи Міська Молочарня здібна до цього, дістаємо відповідь:

„Її дирекція твердить, що аж тоді вповні виконає цю задачу, як перенесеться до нового будинку, що його почнуть будувати коштом одного міліона золотих з весною ц. р. і якщо польські консументи міста Львова не відмовлять їй піддержки. Будову скінчать — в найкращому випадку — за півтора року. Польське громадянство повинно в цім часі бути дуже чуйне".

Дальше непокоїть автора статті справа продажних цін:

„Треба виелімінувати" політику шантажування цінами". Є якісь комісії до регулювання узасаднених з господарського боку цін артикулів першої потреби, хай вони цією справою поцікавляться. Інтервенція ця тимбільше потрібна, що „Маслосоюз" 5. X. 1938 р. заповів, що не буде рахуватися з дорученням арбітражної комісії при Львівській Хліборобській Палаті у справі цін, хіба дістане до виключної експльоатації деякі дільниці польського Львова, якщо деякі

В українській хаті — українське МИЛО „ЦЕНТРОСОЮЗ"

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

Про наші праматері.

(З моїх споминів).

До великих недостач у нашому письменстві належить занедбана тема про наші матері і праматері з часів нашого національного відродження.

До наших духовних і світських родин приходили праматері і матері не тільки з української нації, а також з польської, вірменської, німецької, мадярської, чеської, подекуди й жидівської, та вони звичайно асимілювалися в наших родинах і ставали добрими українками і матірями та працювали з пожертвою для виховання добрих синів і доньок української народности.

Вони бачили тяжке життя і недолю нашого народу та співчували з тим народом, як також відчували життя-буття свого покоління і тому не зазнавали ні великих вигід, ні достатків життя, а вдоволялися, чим могли і працею своїх рук старалися придбати якнайбільше добра для своїх дітей. Хто з нас не памятає доброї бабці і неструдженої мамунці, що приладжували перші несподівані дарунки для дітей від святого Миколая! Що відкладали тяжко заощаджені гроші і потайки давали їх унукам і дітям, щоб собі докупили, що їм буде треба; що відіймали собі, а давали нам на одяги, книжки, театр, виїзд на лікування і побут на феріях. Вони жили і почувалися щасливі, як добре діялось їх унукам і дітям.

В цьому ми виростали і кріпшали в добрі, тому за це належиться вдячний спомин нашим добродійкам, українським матронам.

Моя бабка по батькові **Марія Левицька** була з роду полька, з дому Оничів. До своїх дітей говорила з привички по польськи, а до мене і до всіх унуків говорила вже по українськи та тішилася з того, що ми говоримо по українськи і нераз казала до мого батька: Видиш, вони вже перейшли на своє і говорять по руськи!

Коли я відкрив був адвокатську канцелярію у Львові в 1890. р., то моя бабка вже не говорила до мене „ти", а казала „пан меценас". На заввагу мого батька, чому бабка так до мене говорить, як до свого внука, вона відповіла: Ти не розумієш, сину, того, що для нашої родини — це честь мати між нами меценаса і тому треба його шанувати!.. І пошанувала мене бабка, бо зі своїх невеличких грошей дала мені значну квоту на уладження адвокатської канцелярії, так, аби ніхто не знав...

А її донька, рідна сестра мого батька Теофіля, була віддана перший раз за **Михайла Шашкевича**, сина о. Григорія Шашкевича, що був секретарем у Намісництві у Львові і відтак старостою в Кольбушовій (як русин на Мазурах). Вона віддалася пізніше другий раз (по смерти Михайла Шашкевича) за **Ковалiковського**, поляка, що був комісарем староства в Перемишлі та далі авансував аж на воєводу у Кракові.

Моя матірна бабка **Юлія Козоровська** була з українського роду **Целевичів** та визначувалася говірливістю і товариським тоном, як також уміла „політично" розвязувати товариські непорозуміння і суперечки. Мої родичі оповідали мені, що на празнику в Тисьменици у дідів зійшлися були три конкуренти до доньки господарів дому: один гімназійний професор, один семинарист, що скінчив генеральну духовну семинарію у Відні й один семинарист, що скінчив духовну семинарію у Львові. В тих давніх часах цивільні кандидати до подружжя стояли позаду; на першому місці були духовні (питомці) і тому в даному випадку найпевніший вигляд на руку доньки господарів дому мав питомець генеральної духовної семинарії. Він вже аранжував танцями і не допустив до того, щоб цивільний фрачок узяв панночку до танцю, так, що той професор зараз усунувся на бік. Та як це побачив питомець львівської духовної семинарії, то зачав добровільно відтягатися від забави і вранці хотів прощатися з панею дому. Але вона його відїзду не прийняла до відома і просила, щоб він ще лишився у них на забаві. Він не міг їй цього відмовити і вичікував, що з того вийде. По хвилині він зачув, як пані дому пішла на другий бік хати, до служби, і приказала, щоб бричка отця з Гостова не виїздила, а щоб негайно виїхала бричка отця з Рожнова. Незабаром заїхали перед ґанок високі коні з найтечанкою і як задудніло, вибіг до дверей від ґанку питомець генеральної духовної семинарії і запитався пані дому: Чиї коні тепер виїхали до відїзду? А вона йому відповіла спокійно: Ваші!.. Наче громом поражений питомець генеральної ду-

сільські райони будуть доставляти молоко виключно до збірень „Маслосоюзу". (Хто в таку інформацію повірить?! — прим. Ред.). Українці мусять дізнатися, що польська уступчивість сягає дуже далеко, коли виходять з такими домаганнями. Нічого дивного, та ж були голоси, щоб допустити „Маслосоюз" як спільника Міської Молочарні".

„Треба повірити, — пише автор, дальше, — „чи Міська Молочарня дійсно не може вже тепер працювати економічніше і таким робом дорівняти „Маслосоюзові" у виплатах. Якщо покажеться, що ні, або якщо покажеться, що „Маслосоюз" веде нечесну конкуренцію, треба найти відповідні фонди, щоб це передержати. Повинні про це подумати передусім спільники Міської Молочарні. Це торкається головно Міської Управи та Державного Рільного Банку, який є в тім теж фінансово заангажований. Трапляється нагода боронити, слушні польські права у Львові і не треба виїжджати з меморіялами і посольськими промовами до Варшави".

Автор вірить, що Міська Молочарня найде і в будучому підтримку у польському громадянстві, але тільки тоді, коли вона буде сповнювати ту задачу, що її „накладає на неї польська рація стану у Львові".

„Суспільність зареаґувала" — кінчить автор статтю — „чекаємо на реакцію відповідальних чинників".

Як бачимо, то з цілої статті, в якій повно інсинуацій та неправди, найважніше **це останнє!**

*

Одночасно краківський „І. К. Ц." з тої самої дати містить статтю п. н.: „Маслосоюз" на Заользю". По довшім вступі, в якому представлено трудне положення купецтва Заользя по його приєднанні до Польщі внаслідок змінених обставин та брак зацікавлення цим купецтвом польськими гуртівниками, находимо такий уступ:

„Зрозуміла це „відома" хліборобська кооператива зовсім не так дуже близька територіяльно до Заользя, щоб достава товару тягаровими возами, які тут увихаються з її фірмою, не робила їм труду. Це „Маслосоюз"."

„Питаємо з правдивим обуренням: чи це не стид?"

„Чи це не стид для польського господарського змислу, що дозволяє забрати собі з під носа добрий терен для побільшення економічної експанзії на свіжо приєднаних землях? А вже для життевих народніх інтересів — це засаднича помилка, що повинна отворити очі тим, яким ті справи не повинні бути байдужі".

Читаючи те все — з дива не можна внйти, як можуть редактори названих часописів ставити справи у таку площину. Виринає питання, чи конституційні закони дозволяють організації польських громадян, зокрема кооперативним підприємством свобідно і чесно вести торгівлю на терені цілої держави?!

ховної семинарії скрутився до відїзду і вже до цього дому не показався... Ось так викурювали небажаних гостей...

Та ще памятаю дещо про мою матірну прабабку **Анну Козоровську,** жінку прадіда Василя Козоровського, бурмистра в Калуші, з оповідання моїх родичів. Вона носилася по міщанськи і голову завязувала широким завоєм великої хустки. Мала бути строга для свого чоловіка і не зважала на те, що він був бурмистром міста Калуша та картала його, як спізнився до обіду. А як він оправдувався, що довше протягнулася „консоляція" в магістраті, то вона казала йому ходити рівно по одній дошці підлоги, щоб показати, що він не хитається, а йде рівним ходом, як чоловік тверезий, — значить: дбала про свого подруга, щоб не запивався. І той атавізм перейшов пізніше на молодші жінки з того роду...

І по моїй подрузі Ользі з Огоновських: бабка **Катерина з Шараневичів Огоновська,** мати професора о. д-ра Омеляна Огоновського — з Чагрова, і **Мелянія з Онишкевичів Медвецька** — з Чесник, мати Фалини з Медвецьких Огоновської, виховали великі покоління Огоновських і Медвецьких — на малих парохіях...

А моя незабутня сердечна мати: **Костуня з Козоровських Левицька,** що направду жила для дітей і в тяжкій праці передчасно померла, бо так собі випросила у Бога, щоб померла перед своїм подругом і не лишилась на ласці дітей, — хоч ними жила і тішилась. Кілько у нас дома було хлопців і дівчат та ще досі живе нас пятеро... І те все керувало добре серце матері...

31. І. 1939.

З церковних справ у Карпатській Україні.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ЗАКАРПАТСЬКІ ОО. ВАСИЛІЯНИ.

З утратою Ужгороду великі шкоди понесли оо. Василіяни, що мали там свій великий монастир і в ньому великий інтернат та друкарню Та нема зла, щоб не вийшло на добро. ОО. Василіяни втратили один монастир та інтернат в Ужгороді, зате дістали тепер можливість працювати у трьох місцевостях і то на Мармарощині, де тої праці найбільше треба. Ще в грудні м. р. перенесли оо. Василіяни свою гімназію з Ужгороду до Великого Бичкова, де перебуває 9 черців-священників і клирики. Там на бажання Преосв. Діонісія вони перебрали ведення парохії та отворили інтернат. У гімназії є вже 300 учнів. Василіяни перебрали теж монастир у Бороняві коло Хусту, де досі перебували останні два незреформовані ще василіянські черці. Крім цього Василіяни перебрали інтернат „Алумней" у Хусті, що його досі вів справді зразково у релігійно-національному дусі знаний церковний і громадський діяч о. Д. Попович. Той інтернат — духовна семінарія переходить тепер до Оломовца. Усіх василіянських домів у Карпатській Україні є тепер 6.

ЗАКАРПАТСЬКІ СС. ВАСИЛІЯНКИ.

Сестри Василіянки перенеслися з Ужгороду до свого монастиря в Хусті. При помочі Преосв. Діонісія Нярадія та премієра о. д-ра А. Волошина СС. Василіянки отворили новий монастир у Севлюші, куди вже перенісся ввесь їхній ужгородський новіціят. Крім цього василіянські черниці перебрали ведення середньої школи, захоронкарську семінарію та дівочий інтернат. У Бичкові СС. Василіянки відкрили захоронку, в Рахові ведуть народню школу й захоронку. У східній Словаччині, в Гуменнім, мають вони перебрати народню школу. На Закарпатті є тепер 7 домів СС. Василіянок.

З ВІРОІСПОВІДНОЇ СТАТИСТИКИ.

Головна пресова агенція у Празі подала статистику віроісповідань населення ЧСР, з якої довідуємося, що греко-католиків є 510.000 (5.25% усього населення), православних 135.000 (1.33%). Разом греко-католиків і православних у ЧСР є 645.000 душ. Тому, що ці дані подані на основі перепису населення з 1930. року, можна приняти, що за останніх 8 літ число греко-католиків і православних у ЧСР зросло принайменше на 100.000 душ, себто дійшло до 750.000 душ.

„БЛАГОВІСТНИК".

Після віденського арбітражу закарпатські оо. Василіяни перенесли свої видавництва з Ужгороду до Хусту. Перше число їхнього релігійного місячника, „Благовістник Пресвятого Серця Христового", вийшло як подвійне число за січень—лютий 1939. р. У вступній статті Преосв. Нярадій закликає всіх своїх вірних поширювати „Благовістник". Редакція виясняє, що „Ба." перейшов на фонетичний правопис на домагання читачів. Дальше редактор „Благовістника" о. Севастіян Сабол ЧСВВ (відомий поет Зореслав) подав життепис Преосв. Нярадія, о. Д. Попович помістив статтю про ювилей хрещення Руси-України. Крім цього є ще в числі кілька релігійних статтей і багато вісток з релігійного життя Карпатської України. Це подвійне число „Благовістника" живо й цікаво зредаговане, робить гарне враження. О.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Проект розбудови залізниць у Східній Галичині.

Як подає аґенція „Всхуд", „Господарська Рада Східної Галичини" висловилася за будовою таких залізничих ліній: **Зимна Вода—Персенківка** (довга на 8 км. коштувала б 2.5 мільона зол.), що відтяжилаб львівський дворець. **Кремянець—Тернопіль** (довгота 65 км, кошти 13 міл.) служила б до транспорту волинського дерева на Поділля. **Галич—Монастириська** (35 км. кошти 9 міл.) скоротила б на 40 км. сполуку між Львовом та південним Поділлям. **Підгайці—Монастириська** (25 км., кошти 5 міл.) становила б продовження лінії Львів-Підгайці що тепер кінчиться сліпо. **Коломия—Косів—Кути** (47 км., кошти 12 міл.) малаб значіння для розвитку туристики й господарства Гуцульщини. **Сапіжанка—Красне** (22 км., кошт 4.5 міл.) відтяжилаб львівський вузол.

Крім того треба перебудувати лінію **Львів—Рава Руська—Белзець,** щоб поспішні поїзди до Варшави не мусіли їхати на Перемишль, продовжуючи переїзд на 3 години, та лінію **Львів—Яворів,** яка частинно йде гостинцем та загрожує коловий рух.

Рампа у Львові на Жовківській вулиці спинює рух на кілька годин денно, тому необхідно обнизити ту вулицю, пускаючи її попід залізничі рейки. Це коштувалоб 2.5 мільона. Всі ці залізничі інвестиції коштували б коло 70 мільонів.

Масове виселювання з Вильна.

Дня 11. лютого 1939. дістав наказ про виселення з Вильна, як міста положеного в граничній полосі, студ. прав університету Ст. Баторія у Вильні, **Володимир Гуцуляк,** чинний голова Кружка Українських Студентів у Вильні. Дня 12. лютого, в неділю такий сам декрет про виселення дістав студент Виленської Школи Політичних Наук Тарас Гуцалюк. Оба мусять виїхати з Вильна до дня 21. лютого. Причина виселеня невідома. Польська преса подала як аргумент, що оба згадані студенти належали до українських товариств.

Дня 15. лютого дістав наказ виїзду білорусин Франц Ащевич, асистент в Інституті досліджень над Східною Европою та голова Політичного Реферату у школі Політ. Наук у Вильні. Виїхати мусить до 18. лютого.

Як довідуємося число всіх виселених тепер з Вильна досягає 28 осіб: литовців, українців, німців і білорусинів. У Вильні є поважна чутка, що на днях дістане декрет про виселення відомий польський журналіст, видавець „Слова" Цат-Мацкевич. Цю поголоску аргументують тим, що й усі виселені не-поляки не виступали ніколи проти **польської держави,** лише були немилі місцевій адміністраційній владі.

Збільшують етати польських священників у Східній Галичині.

„Всхуд" з 15. II. повідомляє з Варшави: Перед закінченням нарад буджетової комісії **посол д-р З. Шталь зголосив поправку до буджету міністерства та освіти, щоб збільшити на 300.000 зол. видатки на римо-католицьке віроісповідання. Поправку приняли.** В політичних колах панує опінія, що інтервенція д-ра Шталя, посла з бережанської округи, було побільшити етати польських священників, головно на області південно-східних воєвідств Треба надіятися, що постулят збільшити число римо-католицьких церковних станиць у Східній Галичині буде в найближчому часі здійснений, з уваги на нову позицію в державному буджеті".

Літературна сторінка

Ідилія з лемківської нужди та природи.

(Мих. Романишин: „Занедбана земля". Повість. З передмовою Л. Нигрицького. Львів 1938, ст. 126. „Українська Бібліотека").

Як вказує заголовок оцієї повісти, головну вагу в ній хотів покласти автор на картині самого життя народу, що живе на „занедбаній землі". Оця земля — лемківська. У повісти є кілька цікавих картин і розмов, що змальовують завдяки та деякі ясніші сторінки побуту лемків. Це зроблене живо, з темпераментом. А проте головна увага читача зосереджена на дієвих особах, що виступають на перший плян і ці дієві особи тільки посередньо завязані з долею народу. Повість починається пригодою двох молодців у поїзді з сенсаційною ноткою. Зараз після неї виринає любов молодої пари, що втікає в лемківські гори, а її здоганяє друга пара з намірами не досить ясними — завдрощів чи помсти. Все-ж інтрига завязується. За кожною главою — короткою, живо написаною — зявляються нові особи, деякі з них добре виведені, хоч зазначені тільки кількома рисками. Добрий тип лісничого, цікаві — інжиніра — молодого баронучука, священника, старого професора. Та кожний з тих типів появляється тільки на хвилинку при якійсь нагоді блисне своєю сильветкою чи якоюсь фразою, як зовсім епізодична особа.

Автор почав повість, а закінчив її тільки нарисом до повісти. Є тут ріжні засновки, з яких кожний міг би (і повинен би) дочекатись якоїсь розвязки, ширшої картини. Почалося кохання і його замазали інші картини — природи, побуту, інших осіб. Почалися образки побуту чи характеристики осіб, з яких кожний має якесь внутрішнє життя і ті теж обриваються несподівано, не додаючи матеріялу до повісти з заголовком „Занедбана земля" ані до роману молодої романтичної пари. Тут розгін, там кинена думка переходить не то в епічну балакливість, не то в ліричні акорди.

Кожний із заторкнених автором мотивів вистачає на повість. М. Романишин не дав ніодному перевагу, а хотів оживити своє оповідання ріжними сценами і ріжними типами, зібравши їх за багато, не використавши ніодного якслід. На всій праці видко поспіх: це наче бруліон повісти. Наші письменники старших поколінь приготовляли свої повісти роками, виправляючи їх та вигладжуючи. У Романишина поодинокі сцени та картини, що вказують на безперечний талант, залишають враження безладної імпровізації. А з імпровізації важко зробити повість або драму.

Автор намотав кілька ниток, щоб зробити з них клубок, але деякі переплутав, інші пірвав. В одному місці він дав гарний ліричний акорд у такому настрою:

„Є така картина у природі, що її ніхто не малює, хочби не знать які мав фарби. Є така пісня у природі, що її ніхто не заспіває голосом. Є така розмова між людьми, що її ніхто не перекаже словами. То як зійдеться двох здалека до себе. Один виріс у горах, бачив полонину і вівці, чув розмову вітру з лісом і травою, музику вовків зголоджених і пісню співучої деревини, а другий був далеко у світі, у великих містах, читав багато і багато бачив.

...Була така неописальна розмова між...

...Але я тої розмови не опишу, бо не вмію і ніхто ніколи вам її не опише. Найкраще буде, як вибравшись на полонину підслухаєте таку розмову, лігши недбало у траву горілиць і заклавши під голову замість мякої подушки тверді кремязні руки".

Маленьке інтермеццо, з якого подаємо тут тільки уривок, справді щире.

Мова у збірці багата, жива, з усім тим повна огріхів, починаючи від лексики — до граматики і правопису включно.

Встрикальце Рекорд, нержавні голки і всілякі лікарські інструменти
фабричний склад **„ГЕЛІОТЕРМ"**
Львів, Академічна 7. (будинок Шпрехера)

Ось деякі москалізми: полоса (смуга), блестіли (блищали), дурак (дурень), пришелець (приходень), обильний (достатній, щедрий, багатий, рясний), жемчуг (самоцвіт, перла), піднос (таця), заставляє (примушує, приневолює), пощупався (помацав). Польонізми: позістаючи (залишаючись), укриті (у значінні закриті), віддала собака (гавкала), чувся (почував себе), позірно (на око, буцім-то), попирав (підтримував), зацофаний (назадництький), поступає з селянами (поводиться), противні вдачі (протилежні), зглядно (чи пак, чи то, або, чи власне), уділ (участь), пролик (проковтнув), спинатися по горах (пястися), мова (у значінні промова), здобувся на (спромігся), сподні (штани), так довгій (такій довгій), около (коло, яких, до 50 людей), противно (навпаки). Крім цього зайві „диспозиції", „куртуазії", „верви", „конвенанси" і прикрі не наші прикметники на „аючий" як „визиваючий" (визивний), „ориваючий" (поривний), „вимикаюча" відповідь (ухильна). У правописі є такі зразки як „костий" і „в осені", „цеї", „зхрестив". м. р.

Повість про зарібницю з чистим серцем.

Два роки тому пресу обігла звістка, що молода дівчина дебютантка дістала на державному шведському конкурсі першу нагороду за найкращу повість. Кандидатів було 76; вибір упав на Сальмінен за її повість „Катріна" (Катря). Повість перекладали на ріжні мови; тепер вона появилась і в польському перекладі*).

Авторка — без освіти, ні середньої, ні вищої; з професії домашня зарібниця. Вона походить з Аландських островів, де рибалки ведуть тяжке, суворе життя серед дикої північної природи. Геройка повісти — сільська дівчина, донька багатого ґазди виходить заміж за моряка, з яким випадково познайомилася і виїжджає з ним на його острівець над море. Її чоловік як нареченій понаобіцював їй усякого добра; він умів з таким запалом оповідати про свою хату, землю та родину, що Катріна уявляла собі в якнайкращих колірах своє нове господарство. Зараз першого дня, коли вона загостила до села свого чоловіка, виявилось, що всі його обітниці — найчистіша брехня. Її Йоган мав таку вдачу: все перебільшував стократно; ніхто в селі йому не вірив. Йоган навіть не вважав за потрібне виправдуватися перед своєю жінкою; річ ясна, що говорив гарні слова своїй нареченій, щоб їй приподобатись і нічого дивного, що зараз на другий день по шлюбі мусів піти на корабель, що чекав на нього.

Катріна залишилась у нужденній брудній хаті, без обстанови, грошей, палива, худоби, найнеобхіднішого приладдя. Вона опинилась у чужім середовищі, наче зайда, як жінка звичайного моряка, з якого всі глузували. Її хата стояла на чужому ґрунті місцевих багатіїв, що кликали всіх бідаків до себе на роботу, в полі, лісі і дома, наче на панщину, використовуючи їх безвихідне становище. Катріна з гордости, щоб не показати свого розчарування і пригноблення, виконує якнайтяжчу працю мовчки, тільки в душі збунтована. Своєю фізичною силою, витривалістю, меткістю та характером вона переносить усе, примирившися з долею. Її боротьба за нове життя починається від вибореного глечика молока та першої овечки, від пелюшок для першої литини, від праці у ліпших господарів.

На 500 довгих сторінках авторка спокійно, з незвичайною простотою змальовує сірину життя самотньої жінки, що поволі зеднує собі симпатію сусідів, нечутно впливає на свого легкодуха чоловіка, в якому починають прокидатися ніжніші почування для жінки та дітей. Праця і журба, людська злоба та байдужість, сувора природа і невдячність дітей це головні мотиви того важкого життя, серед якого тільки десь часом блисне маленький промінь внутрішнього задоволення після сповненого обовязку або віднайденого відгуку в чужій душі. Повість Сальмінен нагадує своєю неодною сторінкою Кнута Гамсуна „Благословенство землі", а проте все в ній свіже, якби вперше пережите.

Ось один зразок її стилю:

„Був уже грудень і Катріна пригадала собі що дома в Естерботтен світ — тихий і білий під грубою периною снігу. Але тут, кілько разів сніг упав, негайно танув залишаючи дороги та стежки у жалюгідному стані. Посеред висохлих листистих дерев і голих горбків Торсе робило сумне враження у зимових сутінках. Вітер завивав коло вуглів та стогнав у димарі. Один корабель за другим причалював у пристані, закидаючи котву. Навіть Беда привитала свого хлопця і мала трохи радіснішний вигляд. Але Йогана ще не було видко. Катріна лежала самотня по ночах і слухала, як вітер гнав долиною від моря; з особливою скаженістю завзявся на незакриті хатини вище села. Стільки страшних голосів чути було серед темряви; лиси так осмілились, що перебігали навпрямки через село між Північним Бором і Полудневим, зараз за Катриною хатою..."

Уся повість відтворює велику енергію та силу волі шведських селян, не закриваючи їх хиб, таких характеристичних для дуків, кулаків, безземельних та покривджених.

ВСЯКУ нечистоту цери, чиряковість, сверблячку, гнійні висипки, тощо, які повстають через але травлення і запечінщену кров **щезають** неохибно, коли хто пятне вживає природної гіркої води **Франціщка Йосифа**. Спитайте Вашого лікаря.

Літературна хроніка.

АНГЛІЯЦІ НЕ БОЯТЬСЯ ЗА ДОЛЮ СВОЄЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Відомий австрійський письменник Стефан Цвайг, що має дістати британське громадянство, прибув до Нью Йорку, де дав довше інтерв'ю про погані наслідки теперішніх політичних неспокійних часів для літератури. Він висловив між іншим думку, що „навіть англійські письменники знаходяться в небезпеці, що втратять свій розмірний спокій, яким насолоджувалися 20 років". На це лєондонський „Таймс Літерарі Саплемент" відповідає коротко так: „Оцей страх не є без підстави. Повоєнні кризи, напружена та залякана атмосфера мусить мати поганий вплив на літературу в усіх краях, навіть коли життя не є роздерте політичними переворотами. А проте ті, що мають нахил журитися майбутністю англійської літератури у нашому гомінкому столітті, нехай пригадають собі, що багато з найбільших осягів нашої літератури повстало в добі, коли в Англії було мало „спокою" і коли війни та відгомони воєн загрожували існуванню цілого краю. Погані часи принесли нам у минулому багато добрих книжок і не треба попадати у розпуку, що це знову не повториться".

ПРЕМІЯ ЗА ТВОРИ З ГАРНОЮ МОВОЮ.

Польська Академія Літератури створила нову нагороду: шорому за книжки писані „гарною польською мовою". Редакція літер. тижневика „Плому" вже має щодо неї сумніви кажучи, що „гарну польську мову" не так легко дефінувати як „гарну французьку"; у Франції це така, що своїм словником і складнею зазначує своє старе латинське походження, збережене у живій, неперервній традиції. А в польській це сказати важко: чи це мова Сенкєвіча, Пасека та Красіцького чи попросту добра стилістично і синтактично, без чужих вплив та особистих „ухилів". Крім цього добра мова це мінімум необхідне для вожного письменника і не слід робити з цього заслуги, ще й з нагородою. Краще було б нагороджувати твори за індивідуальний стиль, що його загал не вміє вислід оцінити. Стільки „Плому". Гадаємо, що нагорода матиме такий наслідок: кандидати будуть охотніше давати до перегляду свої твори „спеціялістам від мови". Про те, що польський правопис опинився тепер у стадії повної анархії немешної від нашого славного „харківського", автори і члени Академії П. Літератури будуть мусіти ще довго мовчати.

ГРОШІ В ЛИСТАХ.

Минулого тижня продали у Парижі з ліцитації бібліотеку покійного графа Філіпсна, великого амятора книжок. Він помагав теж письменникам у скруті і в його збірці листів знайшлося неодин, що кидає світло на тяжке життя франц. письменників. Поет Тулє пише до нього в 1920 р. у надто жартівливому тоні так: „Я хотів би, щоб Вас мати тут і спитати Вашу думку про мою гардеробу; мій останній одяг страшний. Моя жінка запевняє, що він лежить на мені як рукавичка, але деякі рукавички тиснуть. Я хотів би теж омінути нового видатку. Чи ви не маєте в себе якого фрака? Я готов би дати за нього навіть 7 фр. 50 сот., ми здається маємо однакову статъ". Віліє де Ліль-Адам пише в одному листі до Катіль Мендеса: „Тепер, мій дорогий я вже можу тобі сказати, чому я не міг поділитися з тобою вчора своїм гамбурґом. У ньому було 6 франків, а з цього 3 фр. 50 с. належало до Діярса, за яким я мусів шукати, щоб йому їх віддати". У деяких письменників більшість листів має за тему — гроші, хочби згадати Вальзака, Леона Блюа та Моріса Борреса. Між нашими письменниками, що перейшли вже до історії літератури є теж таких кількох, що найчастіше писали листи тоді, коли потребували грошей.

*) Sally Salminen „Katrina". Str. 500. Kirjakirja-Affää

Сторінка без політики.

Журнал, що глузував собі з воєнної влади.

Чи можна назвати історію, яку хочемо тут переказати — політичною? Ідеться тут про один таємний журнал, що 4 роки виходив у Бельгії підчас німецької окупації від 1914 р. — журнал такий таємний, що всі зусилля німецької влади не могли найти його сліду. Історія „Вільної Бельгії" (така була його назва) перейшла вже до історії.

У серпні 1914 р., коли перша хвиля німецьких вояків вдерлася до Брюселі, всі бельгійські часописи перестали виходити на знак протесту, щоб не піддаватися німецькій цензурі. Німецький генерал-губернатор дав почин до газети у французькій мові „Брюсселець", що старалася з великою обективністю передавати воєнні вістки. Німці сподівалися, що завдяки своїм воєнним успіхам зможуть таки повести успішну пропаганду.

Віктор Журден.

Жив у Брюсселі 74-літній видавець, що 30 років видавав „Патріота", Віктор Журден. Він щиро вірив у писані міжнародні закони і впевняв своїх земляків, що німці не нарушать бельгійських кордонів, отже видавати гроші на їх охорону та військо — витрата національного майна. Німецька окупація була для нього страшним ударом. Відчуваючи глибоку відповідальність за свою помилкову політику, він рішився видавати потайки часопис проти окупантів і проти офіціяльного „Брюссельця". Він знайшов собі сміливого спільника 38-літнього Евгена фан Дорена.

Контроля громадян.

Ґенерал-ґубернатор Брюсселя Біссінґ зробив від вересня 1914 р. з міста концентраційний табор. Кожний мусів мати карту тотожности з фотографією і всі мужчини від 18 до 40 р. життя мусіли зголошуватися точно в команді міста. На вулицях працювали патрулі, тайна поліція, всякі провокатори. Щодня арештували людей — одних за фотографії інших за рисунки чи арії, які хтось свистав під носом або стрічки з барвами союзницьких держав. А проте Журден з фан Дореном почали видавати потайний журнал. Вони знайшли на передмістю сміливого друкаря і виробили плян революційної „підземельної організації". 1.000 примірників розбили на маленькі пачки поприв'язувані під широкими плащами.

Поява „Вільної Бельгії".

1. лютого 1915 р. маленька дівчинка доручила особисто ґен. ґубернатоорві Біссінґові коперту, сказавши, що це дуже важне. Там він знайшов перше число „Вільної Бельгії". Від тепер почалися змагання між усіма засобами військової та поліційної організації німецької влади і редакцією зухвалого журналу. На журналі „Вільної Бельгії" пишалася визивна оповістка: „Бюлетин Патріотичної Пропаґанди — Виходить з рівномірною нерівномірністю. — Не підлягає цензурі". У програмі журналу було: „Зміцнити бельгійський патріотизм до хвилини — ще невідомої, але певної — визволення батьківщини і за той час боротись з наклепами цензурованої преси проти Бельгії та Союзників". До місяця в Бельгії не було ні душі, що не знала б про появу „Вільної Бельгії". Він появився за 6 тижнів у 5.000 примірниках двічі тижнево.

Таємнича система.

Система висилки була предивно проста і таємнича. Ніхто крім Журдена, Дорена і друкаря не знав, звідки виходить ґазета. Навіть співробітники та найбільші приятелі редакторів не знали таємниці друку та розсилки. Все йшло анонімно. Коли журнал появлявся тиждень за тижнем — Біссінґ казився. Він знаходив його у своїй щоденній пошті та в різних несподіваних місцях. Щодня окремі відділи агентів шукали за друкарнею у крамницях, домах, бібліотеках. Усі друкарні та видавництва перейшли якнайстрогіший поліційний трус. Дорен не хотів стягнути підозріння на передмістя, звідки нелегко було транспортувати наклад і він зважився на сміливий крок.

Фальшива стіна.

За його домом була порожня фабрика, а в ній ембразура (заглибина) на кільканацять стіп, з якої можна було зробити кімнату, замуруваши її „фальшивою" стіною. Які довірені мулярі допомогли йому помістити там друкарню — невідомо. Потайний вхід закрили румовищем, яке лежало як після руїни і за ним помістили друкарню. Число 30. „Вільної Бельгії" з 1. червня 1915 р. появилося з портретом ґубернатора фон Біссінґа, як він читає „Вільну Бельгію". Підпис під цим був такий: „Наш дорогий ґубернатор, утомлений брехнями цензурованої собою преси, шукає правди у „Вільній Бельгії". Ґубернатор вишукував щораз то нові способи, щоб мститись на населенню Брюсселя.

Поліція шукає.

Головного розношика „Вільної Бельгії" зловили і розстріляли. Дорен не залякався цього ,а придумав новий спосіб, як передавати газету звязковим в означених місцях, раз-у-раз змінюючи людей та означені місця — в кавярні, ліфтах домів і трамваях. Від кінця 1915 р. часопис поширився по цілій Бельгії. Поліція мала наказ стріляти кожного, хто не хотів відчинити пакунок під пахою. А проте добровольців-кольпортерів не бракло; зголошувалися шкільні дівчата, купці, селянки. Майже щодня когось ловили і розстрілювали, але це не зупиняло дальшої пропаґанди.

Дорен ховається

13. квітня 1916. Дорен саме кінчав вечеряти, коли його донька повідомила його, що тайні агенти стоять перед домом. Він мав ледви час у капцях сховатися за штучну стіну. За його жінкою арештували цілий ряд інших підозріяних і влада повідомила про ліквідацію „Вільної Бельгії". Жінку Дорена тримали півтретя місяця як заручницю за чоловіка, але таки її випустили. На суді засудили ріжні особи на кару вязниці по кілька та кільканацять років, на концентраційні табори. Дорен скривався у ріжних домах приятелів, але не міг уже видавати часопису, щоб не зрадити цілої справи.

Нові редактори.

12 днів після головного арештування численних винуватців, ґубернатор дістав нове 72 число „Вільної Бельгії" з „привітом від редакції". Редактори не втратили у своїх статтях гумору та дотепу. Журден знайшов собі нового співробітника. 74. число на здивування головного редактора появилося не в нього а з іншого законспірованого осередка. Так приятелі давали йому знак, що він має спільників. Новим організатором був Альберт Ле Ру, продавець паперового приладдя. 17. березня 1917 р., коли поліція шукала за ним, він мав час утекти і продерся до Франції. Його місце займав священник фан Говт і вів його з великою відвагою 2 роки.

Передчасний бенкет.

У січні 1918 р. тайна німецька поліція відкрила головних розношиків і осідок друкарні. Тепер знову появилася звістка про остаточну ліквідацію „Вільної Бельгії". Новий ґенерал-ґубернатор Фалькенгавс видав з цього приводу цілий бенкет із шампаном на смерть „Вільної Бельгії". Заки німці скінчили бенкет прийшов до них лист-експрес. У ньому було нове 143 число „Вільної Бельгії". Збентеження приявних гостей було неймовірне. У газеті було написане: „Три роки хочете нас винищити і три роки ми живемо. Як довго один німець залишиться на нашій землі, ми будемо воювати.., як довго Справедливість і Право потоптані будемо протестувати". Статті в часописі не втратили давнього стилю ні сили. Німці і не догадувалися, що деякі увязнені зуміли пересилати статті з... вязниці.

Перемога.

Коли появилися фотографії священника Фан Говта, за яким шукала поліція, він запустив бороду, переодягнувся і прибрав прізвище (з паперами) адвоката Куртада. Він часто голодував, не мав власної хати, але не покидав ґазети. „Вільна Бельґія" давала ради своїм землякам у найтяжчих хвилинах і пробувала їм улекшити тяжкі дні. Коли король Альберт вертався назад до Бельґії як переможець у 1918 р. багато з тих, що працювали у ґазеті —не жили , інші знаходилися як німецькі полонені, інші виглядали як кістяки. Старий Віктор Журден — душа ґазети — вмер напередодні визвольної хвилини. Він залишив 200.000 прим. „Вільної Бельгії зі 135 числами, дотримавши присяги, що не перестане її видавати, поки рідний король не вїде до краю у трюмфі.

—o—

Приятель горобців.

Живе в Ню-Йорку урядовець міністерства здоровля — на високому становищі — д-р Аттімо Маріо Каччіні, як видно італієць. Він знайшов собі ще друге приємніше зайняття на кілька годин денно. На Вашинґтонській площі він постачає матеріял... для будови гнізд горобцям. Він приносить у своїй кишені великий пакет вати і пускає її на вітер невеличкими клаптиками так, щоб горобці могли її зловити літаючи. Каччіні невеличкий дідусь в золотих окулярах з борідкою. Все своє життя він любив птахи, а 10 років тому почав цікавитись горобцями. Він помітив, що горобцям щораз більше бракує матеріялу у великому місті для гнізд. З того часу Каччіні почав збирати для них кусні шнурків, старих сорочок і вату. Горобці пізнали свого добродія і почали прилітати щораз більшими громадами. Хоч вони вють свої гнізда від січня до вересня, Каччіні цілий рік приходить на площу і роздає їм гігієнічний матеріял для будови гнізд, а також муравлині яйця, терті кістки та сушене мясо. Він упевняє, що за кілька років на Вашинґтонській площі житиме зовсім нова раса „надгоробців". Не виключене, що тоді управа міста буде мусіти боротися з її наїздом. При цій нагоді варт згадати, що перед війною у Парижі який 20 років стояв щодня від ранку до вечора дідусь коло музею Лювру і годував горобців. Пташня хмарами злітала на особу свого приятеля, який умів з ними розмовляти, пестити їх та жартувати як з дітьми. Вони їли з його рук, уст та щипали за бороду та вуха. Юрба цікавих приглядалася цій ідиллі і купувала фотографії ріжних сцен дідуся з пташками. З цього він жив

—o—

Не ховайте грошей дома,

бо легко розійдуться, або пропадуть! Складайте їх

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. **(Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)**

Життя вчить...

Цими днями вичитали ми в часописах таку новинку: „У Дрогобичі пані В. наскладала собі 10.000 (десять тисяч!) золотих банкнотами, завинула їх у папір і — сховала в піч у тій кімнаті, де і взимі не палить, бо кімната стоїть порожня. Та якось приїхав до Дрогобича один свояк пані В. у важних справах. Вона запросила його до неопаленої кімнати, а коли вийшла кудись, свояк затопив у печі, щоб у кімнаті потеплішло. У печі було повно паперу і свояк розуміється, в добрій вірі підпалив те папіря. Уявіть собі розпуку пані В., коли вона вернулася до кімнати і помітила, що в печі горіло! Відчинила дверцята — а там уже дотлівали останки паперу, а з ними десять тисяч золотих, може ввесь її маєток!" Мусимо і ми спочувати з панею В., бо сталося їй велике нещастя, просто трагедія, — але мимохіть мусимо завдати подібним людям огірчене питання: „Чи не могли їх навчити дотеперішні гіркі досвіди інших людей, яким таксамо попропадали так нерозумно заховані гроші? Чи аж треба було, щоб їх учив їх власний важкий досвід? Чи нема в нас таких солідних українських банків, як Земельний Банк Гіпотечний, де кожний і кожна з нас може зложити свої гроші на ощадність, щоб вони там не тільки переховувалися безпечно, але ще й приносили добрі відсотки — і користь загалові?"

(ю)

Правні основи чехо-словако-української федерації.

Д-р І. Гавелка, чеський міністр та доцент університету, виголосив у празькім клюбі „Садашніца" відчит про практичні наслідки нового конституційного ладу в чехо-словако-українській федерації.

Схарактеризувавши державні проблеми першої чехословацької республики, яка була централістична, міністр д-р Гавелка навів елементи, які лягли в основу законодавства федерації. Утворилися два нові організми: Словаччина та Карпатська Україна, як самостійні територіяльні одиниці, і через те витворився факт існування самоуправних територій з власною владою та власними законодатними органами — соймами. Одначе цей стан заістнував тільки на нечеських землях, **бо етнографічні чеські землі не мають свого окремого сойму.** Такий дивовижний стан міг утворитися тому, що почин до перебудови Чехословаччини на федерацію трьох народів вийшов не з Праги, тільки зі Словаччини та з Карпатської України. **Спільне представництво федерації,** при зменшенім числі членів, **є одночасно одинокою парляментарною репрезентацією чеських земель.** Одначе не треба думати, що спільний для цілої федерації празький парлямент є без усякого впливу на становище адміністрації, що діють на чеських землях. Контролю над тією адміністрацією виконує окрема комісія спільного парламенту.

Зовсім інакше маються справи у Словаччині та в Карпатській Україні. Наприклад словацький уряд іменує президент держави, але на пропозицію словацького сойму. Те саме відноситься до карпато-українського уряду. Правда, багато справ полишено до компетенції президента держави: він може зміняти навіть законні приписи, що давніше було протиконституційне. Одначе ці президентські зарядження мусять бути приняті й потверджені пізніше соймом. Від особистої поваги президента федерації багато залежить, чи його зарядження не стрінуть ся з опором територіяльних соймів та їхніх урядів. Влада теж може оголошувати закони, але за згодою предсідника республики. Дуже важна оця постанова: **словацька та карпато-українська конституція не може бути змінена без згоди сойму дотичних земель, зате у Чехії це може статись без парляменту.** У Словаччині та в Карпатській Україні президент держави обмежений у праві іменування тим, що може це зробити тільки на пропозицію предсідника краєвого сойму. Таксамо він обмежений супроти законів словацького та карпато-українського сойму. Та поруч цього президент республики є одиноким чинником у державі, який має вплив на законодатні тіла федеративних республик.

Закони про громадянські права залишено з попередньої республики без нарушення їх. Президент федерації має право припинити їх діяння або скорегувати. Внутрішня політична ситуація виглядає так, що на чеських землях є дві партії. Одна з них є одночасно носієм влади. Теперішня ситуація зовсім інакша, ніж за влади ген. Сирового. Сьогоднішня влада має опертя у Партії Національної Єдности і стоїть з нею в контакті через предсідника центральної влади, який водночас є головою партії. Перевага щодо політичного проводу вложена не на партію, а на владу. Це політичне явище є нині характеристичне не тільки для тотальних, але і для багатьох демократичних держав. Сьогодні годі шукати ще основної, провідної ідеї, що має двигати вперед федрацію. Сьогодні ідеєю державного проводу у Празі мусить бути вдержати національний характер окремих федеративних республик та погодити їхні змагання для втримання федеративної цілости.

У КОЖНОМУ СЕЛІ АГРОНОМ, УЧИТЕЛЬ ТА ЛІКАР.

Нинішня чеська ранішня преса містить інтервю мін. Ревая, що він його дав чеським журналістам, які були вчора в нього на авдієнції. Між іншим мін. Ревай заявив таке: **Нашим завданням буде виконати те, щоб у кожному нашому селі був агроном, лікар та учитель.** Мін. Ревай говорив теж про буджет К. У.

Що писало „Діло" 50 років тому

Вівторок, 19. лютого 1889.

„НА НАШИХ ОЧАХ ВИРІС І ЗАБЕЗПЕЧИВ СОБІ ЖИТТЯ НОВИЙ НАРІД".

У звязку зі сьвяточними роковинами вибору на посла до бельгійського парляменту провідника фляндського народу Едварда Кореманя, зіхалося до Антверпії велике число флямандців, які на зібранні ухвалили резолюції про права флямандської мови. В передовій з цього „Діло" між іншим писало:

„І дивне диво! Проти тих резолюцій у першій хвилині виступили не французькі вальони, бо ті знають, що струю упрамнених національних змагань важко спинити, але французька преса і російський „Норд. Та все-ж це річ певна, що національний спір між французькими вальонами і флямандцями, які говорять окремим долішньо-німецьким діялєктом, остаточно вирішиться в користь останніх. Треба додати, що національний і літературний рух флямандців почався щойно в 1840 році, що зразу французи і французькі вальони намагалися спинити його всякими засобами, але все-ж при витривалости флямандці перемогли. Їх література розвинулась за 50 літ широко і всебічно, незалежно від французької і німецької мови. На наших очах виріс і забезпечив собі життя новий нарід".

„ВІНКІВ НА ДОМОВИНУ

пок. цісаревича Рудольфа складено 865 вартости до 100.000 зр. Найцінніший був вінок від журналістів з Парижа (коштував 1000 франків), потім від королевої Вікторії (зроблений у Відні за 400 зр.). Всі стяжки з вінків переховано по волі цісаря в домовім архіві Габсбургів".

МІНІСТР БЕК НЕ ВИГОЛОСИВ СВОГО ЕКСПОЗЕ.

Засідання соймової комісії закордонних справ, яке мало відбутися в суботу і на якім мів. Бек мав виголосити експозе, відкликано з огляду на заупокійне богослуження за Пія XI.

—o—

ПОЛЬСЬКИЙ ВІЦЕМІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ У РИМІ.

В пятницю рано приїхав до Риму віце міністр Шембек. На двірці повитав його польський шарже д'афер з персоналом амбасади, генеральний консуль та представники духовенства.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез переслати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

ВОВНИ НА МУЖЕСЬКІ УБРАННЯ
в найновіших узорах
великий вибір у самотканях ориг. англійські купони поручає
„МАНУФАКТУРА"
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА ч. 3.
1—? ч 127

В. Б. ЄЙТС 6)

Ганраган Рулий.

(Продовження).

Між проваллям Двох Злих Духів Повітря та Озером Мечів він здігнав — аж сам здивувався — Ганусю Руней, волоцюгу, яку знав іще зі своєї молодости. Пізнав її по ході, очах і звичці відгортати лівою рукою волосся взад. Продавала оселедці і верталася до дому в закутині міста Ріки Шелі, де мешкала зі своєю приятелькою Маріею Джіліс, жінкою подібної вдачі та історії. Сказала йому, що була б щаслива, якби він хотів поселитись у них в хаті і хотів співати любовні пісні простим людям, кебракам, сліпим і скрипачам. Вона завжди пам'ятала його, а Марія Джіліс навіть знала напамять одну його пісню і він не потребує боятись, що поведінка з ним буде в їх хаті погана. А люди рознесуть його славу по всьому повіті, ще й платитимуть йому за кожне оповідання чи поему по 10 пенсів.

Запросини прийняв радо, бо мандрівка втомила його і бажав домашнього спокою та жіночого товариства, яке вміло б його слухати та потішити. Коли йшли Ліщиновим Лісом оповів їй кілька своїх клопотів. Вислухала його історію з Діявольською Книгою і про жінку з Карликів і про перевесло, потішивши його цілунком.

Уже було темно, як доходили до міста і Ганраган помітив, що його товаришка, хоч уже не першої молодости, виглядала в півсутінку незгірше.

Марія Джіліс почувши прізвище гостя аж розплакалася зі зворушення, що має гостити такого славного чоловіка.

Ганраган осів на новому мешканні дуже втішений. Гануся Роней мала під 40 років, Марія Джіліс була трохи молодша та обидві мали ще останні не розтрачені марно милі погляди. Вони мали вже давно за собою добу заздрощів; добре варили, знали, де добре пиво і дешеве та самі вміли випити.

У гарному настрою, серед незвичайного спокою та рівномірного життя Ганраган почав скоро складати свої поеми. Писав їх часом кілька на день, замість мучитися як давніше тижнями над одною. Крім того це були чи не найкращі його твори. Більшість із них це були любовні пісні, але траплялися і покутні псальми, що ввійшли пізніше до „Ганраганової Вервиці", що мала таку славу серед ірляндських учених. Інші знову скривали пристрастний патріотизм у формі любовних пісеньок до Чорної Рожечки або до Катрусі, Доньки Гулягана чи до іншого символу Ірляндії.

Що-вечір ліди, бідаки, сліпці та музики збиралися довкола ватри і слухали з подивом співів і поривистої деклямації Ганрагана. Невичерпна память, яку не знищив ні друк ні папір, дозволяла їм хутко вивчати ті пісні та оповідання, а невтомні ноги розносили його славу по всіх вечерницях, весіллях і пліткарських зборах усього повіту. Він не досяг іще ніколи такого успіху.

Кожний, хто бачив його одної листопадової ночі, як він сидів на березі великого дожа, кидаючи миготливу тінь на стіну та на стелю, як він співав любовну пісню тринятьом обдертим селянам, і бачив його ворушке обличчя та помітив енергійний вислів кожного жесту — згадував до смерти день, коли бачив Короля Ірляндських Поетів, володаря людських дум.

Враз він перервав пісню, його очі засклилися мрякою, наче бачив якийсь далекий предмет. Марія Джіліс, що саме наливала йому до глечика на дзиглику пиво, завагалася: „Чи ти хочеш нас покинути?" Марина Руней почувши ці слова, а не розуміючи їх причини, повіривши у них, встала зпід ватри і підійшла до нього зі схвильованим серцем, з острахом, що знову пічнеться його біда, що знову переходитиме мученичі мандри з кошиком оселедців на голові і що втратить таке товариство і таку славу для своєї хати.

— Ти не зробиш цього, мій любий — сказала схопивши його за руку.

— Ні — відповів, поклавши долоню на її голові. — Думаю про Ірляндію та її терпіння.

Потім він почав співати дику та химерну мельодію власної мельодії, що зривалася та вщухала, як поривистий вітер:

Густий очерете, що гнешся та виннеш на Синіх Ставах,
Як подуви Чорних Вітрів наводять у відди-
ху жах,
Як троща густа та хоробрість у Чорних вітрах
завмира в далині,
Ми в серцях несемо вогонь, що тліє в очах
десь на дні
Катрусі Доньки Д' Гулягана.

Коли співав, дуже зворушився і сльоза потекла по його обличчі, а Марина Руней скрила лице в долонях і розплакалася. Потім сліпий жебрак при ватрі потрафив своїм лахміттям, так сильно заридавши і всі заплакали за ним.

(Далі буде).

За працю для української молоді, за здоровля народу, за гідність українських інвалідів.

ПРОМОВИ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ У СОЙМІ.

(Телєфоном з Варшави).

Варшава, 17. лютого.

Вчорашні виступи українських послів у польському соймі викликали і викликують багато коментарів у кулюарах парляменту, в політичних колах та в пресі всіх напрямків, що між іншим передбачує **загострення польсько-українського спору.**

Сьогодні в довгій дебаті над буджетом міністерства суспільної опіки промовляли два українські посли: **Дмитро Великанович** і **Степан Навроцький.**

Пос. Великанович домагався **праці для української молоді, українських лікарів, опіки над дітворою, емігрантами** та інше. Він єдиний з дуже численних промовців звернув увагу на необхідність боротьби з алькоголізмом підкресливши, що на 196.000 буджетових грошей, призначених на боротьбу з алькоголізмом, держава заробляє на продажі алькоголю 353 міліони золотих.

Підчас промови пос. Великановича дійшло до контроверсії з міністром. Кілька років тому — сказав посол — я поставив у соймі запит до міністра суспільної опіки, яка висота грошевої допомоги для українських захоронок і товариств. На це я дістав відповідь, що ця допомога така мінімальна, що міністр аж стидається подати числа.

В цьому місці мін. **Косцялковський** підводиться з місця: Я цього не казав!

Посол Великанович: Ні, це був один з ваших попередників. Але той стид триває до сьогодні тому, що у справі помочі для українців не покращало.

Пос. **Степан Навроцький** вийшов на трибуну як останній промовець пізно вечором. Говорив коротко, сильно і річево. Боронив честі і гідности українських інвалідів домагаючись, щоб уряд краще до них ставився.

*

Вчорашня наша вістка про те, що премієр Складковський **передасть** ресорт міністерства внутрішніх справ віцемініструві Глуховському появилася в сьогоднішній полудневій варшавській пресі, але в політичних колах її заперечують. Зате появилася чутка, що директор політичного департаменту в міністерстві внутрішніх справ **Жиборський** стане віцеміністром на місці **Наконечнікова-Клюковського** і начальник національного відділу **Савицький** перейде на становище воєводи в Галичині. **КТВ.**

Інтервенція в справі українських політичних вязнів.

(Телєфоном з Варшави).

Варшава, 17. лютого.

Віцемініструвий **Криховський,** шеф департаменту тюремництва в міністерстві справедливости прийняв сьогодні на цілогодинний авдієнції о. прал. **Леонтія Кунищького,** опікуна українських політичних вязнів. О. прал. Кунищький, що від кількох днів добивався авдієнції у міністра **Грабовського,** доручив міністерству **обширний меморіял,** виготовлений ще в січні п. р. у справі **релігійної, духової та матеріяльної допомоги** українським політичним вязням.

Віцемініструвий Криховський обіцяв передати всі постуляти міністрові справедливости інформуючи між іншим, що духовні послуги для українських вязнів виконуватимуть від тепер військові капеляни. **КТВ.**

Німецька моторизація.

На відкритті міжнародньої самоходової виставки, що відбулася в минулу пятницю в Берліні, канцлер Гітлер виголосив промову, що **доказом свіжих сил німецького народу є його позитивна настанова до проблєми моторизації.** Створення великого Німецького Райху — говорив канцлер — стало матеріяльною підставою до дальшої розбудови ріжних галузей продукції. В парі з розвитком моторизації Німеччина зробила велику роботу, якої ніхто не стрічав у минулому, ані в теперішности, роботу розбудови шляхів. З метою унезалежнити німецьку моторизацію від закордонних чинників вдалося створити власну, незалежну від закордону базу сирівців. Наприкінці канцлер подякував тим усім, що причинилися до розвитку німецького самоходового та мотоциклевого промислу.

Після того мін. Гебельс подав низку технічних і статистичних даних з ділянки німецької моторизації.

Відповідь міністра Аріти в огні пресової критики.

Знаємо відповідь японського міністра закордонних справ амбасадорам Франції й Англії на їх інтервенцію у справі окупації острова Гайнан. Тепер звернувся за вияснением амбасадор Злучених Держав. На острові Гайнан — як відомо — є велике число американських місіонарів та громадян і багато американських шкіл. Міністр Аріта запевнив американського амбасадора, що японський уряд не думає переступити границь окреслених військовою необхідністю

Це помірковане становище мін. Аріти у його відповіді амбасадорам Франції й Англії, стрінулося з гострою критикою японської преси. Відомий політик, посол до парляменту Сокудоні особливо гостро критикує на сторінках „Нічі-Нічі" той уступ відповіди міністра Аріти амбасадорам Франції й Англії, де є мова про те, що окупація острова Гайнан має тимчасовий характер.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Новий мадярський уряд і німецька преса.

У пятницю регент Горті заприсягнув уряд Телекія. Пополудні відбулося перше засідання кабінету. В найближчий вівторок відбудеться засідання паоляменту, на якому премієр Телекі виголосить програмову промову.

Німецька преса стримується ще поки що від остаточного вислову своєї думки про кабінет гр. Телекія. З коротких назагал коментарів пробивається думка, що мадярська реакційна опозиція здобула Пиргову перемогу. В німецьких політичних колах панує переконання, що тому, що в кабінеті залишилися всі міністри з попереднього уряду, у внутрішній та закордонній політиці нового уряду втримається курс, що його започаткував б. премієр Імреді.

—o—

Де поділися німецькі жиди?

Швайцарський тижневик „Ізраелітіше Вохенблаа" пише що з цілого числа жидівських утікачів з Німеччини 20 тисяч перебуває у Франції, 12 тисяч в Англії і 12 тисяч у Швайцарії. У Злучених Державах Північної Америки приміщено 50 тисяч, в Південній Америці 40 тисяч і в Палестині 50 тисяч. У звязку з тим швайцарська преса пише: „Вражає ота різка диспропорція особливо між Швайцарією й Англією. У Швайцарії на скупім терені живе 4 міліони людей і ще ця країна мусить примістити тільки самих жидів, що Англія на своїх великанських просторах.

—o—

Сойм і сенат.

В СОЙМІ.

Сойм радив у пятницю над буджетом міністерства суспільної опіки. Після референта пос. **Жиборського** почалася широка дискусія, в якій забирало слово понад трицять послів. З українців промовляли пос. **Дмитро Великанович** і пос. **Степан Навроцький** (про те на іншому місці). З польських послів торкалися українських справ відповідаючи на промови українських послів як звичайно посли Островський та **Жиборський.**

В СЕНАТІ.

Сенатська буджетова комісія взяла під наради буджет міністерства промислу і торговлі. Референт сен. інж. **Кобилянський.** Потім виголосив промову міністр **Антін Роман.** На голоси дуже широкої дискусії відповів мін. Роман.

—o—

АМЕРИКАНСЬКІ МОРСЬКІ МАНЕВРИ.

ВАШИНГТОН. Президент Рузвельт виїхав на Фльоридy, де в суботу сяде на контрторпедовець, щоб взяти участь у маневрах фльоти. У вашингтонських політичних колах твердять що від висліду маневрів залежатиме рішення Рузвельта чи досить буде — згідно з проектом Рузвельта — поширити Панамський канал, чи треба буде конче збудувати Нікарагуанський канал. Маневровим завданням буде концентрація атаків фльоти на Панамський канал.

—o—

НАПЕРЕД ЗНАЮТЬ, ЧИМ ЦЕ ПАХНЕ.

ПРАГА. Шкільна влада розіслала до всіх учителів чеських шкіл квестіонар, в якому учителі мають під словом чести заявити своє расове походження. У багатьох випадках замість виповнених квестіонарів учителі жидівського походження надсилають прохання про димісію. Між іншим про уступлення з дотеперішнього становища повідомив звичайний професор карного права в університеті Масарика, д-р Странський, жид з походження, що є одночасно власником великого чеського видавничого концерну „Лідове Новіни".

—o—

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ЗАХОПИЛИ ЕСПАНСЬКИЙ ДІМ У БЕЛЬГІЇ.

БРУКСЕЛЯ. Прихильники уряду ген. Франка, еспанські націоналісти, захопили в четвер вечором у свої руки тутешній „еспанський дім". Бельгійська влада арештувала їх і в дирекції поліції перевірила їх документи. Дім перебрав назад його адміністратор і секретар еспанської червоної амбасади.

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

ЗАВОРУШЕННЯ В СИРІЇ.

Турецький щоденник „Джумгуріет" повідомляє з Сирії, що в Алеппо і в Ляттакії зростає сильний протиурядовий рух. Було кілька сутичок між військом і цивільною людністю. В Алеппо перебрала владу французька команда. Комунікація між Ляттакією і рештою Сирії перервана.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА МІЖ ЖИДАМИ В ПАЛЕСТИНІ.

В цілій Палестині вибухли загальні внутрішні сутички між жидами. Політичні кола не скривають своєї тривоги з приводу ситуації, яка витворилася. Гебрейська преса, пишучи про події в краю, говорить просто про вибух громадянської війни між жидами, обтяжуючи відповідальністю за витворений стан ліві елементи. Боротьба йде між соціялістами та ревізіоністами.

ЗНИКЛА АВТОНОМІЯ КАТАЛЬОНІЇ.

БУРГОС. Всі уряди в Каталюнії, що підлягали досі генералідадові розвязано і створено нові, які підлягають безпосередньо урядові в Бургос.

СЕНАТОР БЕРАР ВИХАВ ДО БУРГОС.

Після конференції з мін. Боннетом сенатор Берар виїхав у пятницю вечором до Бургос, де в суботу пополудні стрінеться з міністром закордонних справ національного уряду ген. Йорданом. Після повороту сен. Берара вирішиться доля президента Азані та червоної амбасади в Парижі.

НОВИНКИ

19 Лютий

НЕДІЛЯ

Ст. ст. 6. лютого 1939.
Сиропістна неділя. Вукола.
Лат. Запустна неділя. Комрада.
Сонце: схід — 6.30, захід — 16.47.
Місяць: схід — 6.40, захід — 17.56.
Новик в год. 7.28.

Завтра: 20. лютого. Понеділок.
Ст. ст. 7. лютого 1939.
Партенія і Лукн.
Лат. Льва еп.
Сонце: схід — 6.28, захід — 16.49.
Місяць: схід — 7.37, захід — 18.1[illegible]
Післязавтра: 21. лютого. Вівторок.
Ст. ст. 8. лютого 1939.
Теодора Стратилата.
Лат. Фелікса еп.
Сонце: схід — 6.26, захід — 16.50.
Місяць: схід — 7.26, захід — 20.04.

—o—

— **УВАГА ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ!** З нинішнім числом „ДІЛА" (38) висилаємо всім нашим точним передплатникам чергову книжкову премію за місяць грудень 1938 р.: „НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ", повість Володимира Бірчака. Хто не вплатив 25 сот. на порто тієї книжки просимо переслати разом із наступною передплатою. РЕКЛЯМАЦІЇ ЩОДО ТІЄЇ КНИЖКИ АДМІНІСТРАЦІЯ БЕРЕ НА УВАГУ ТІЛЬКИ ДО 14 ДНІВ. При тій нагоді повідомляємо, що вже в найближчих днях появиться премійний том за січень а дещо пізніше за лютий 1939. Тому просимо не реклямувати книжок за ці два місяці.
АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє число (37 АБ) „Діла" підпало конфіскаті за кілька місць у промові посла д-ра Витвицького на стор. 3 і 4. Ми видрукували друге видання, яке переслали нашим передплатникам.

— **Вуголь—кокс—дерево** доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штайн. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 4—10

— **Чайний вечір з танцями** для членів та впроваджених ними гостей уладжує в неділю 19 ц. м. львівська Філія Карпатського Лещетарського Клюбу в малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка (II. пов.). Початок в год. 18-ій. Музика джез. 381 2—2

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово поратить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 20—20

— **Велика знижка цін на радіоприймачі** усіх типів, наймодернішої конструкції. Жадайте інформацій і катальогів в українській фірмі „Е-комп" Львів, вул. Сикстуська 29. На провінцію: безплатна достава приймача і монтаж антени. 3—3

— **Українські авдиції.** В цьому тижні передаватиме Львів дві українські авдиції: в год. 14.15—14.30 у вівторок 21. ц. м. гутірку проф. д-ра В. Радзикевича п. з.: „Народні прислів'я" та в год. 14.10—14.30 у пятницю 24. ц. м. концерт легких пісень у виконанні Рени Яросевич (сопран). При фортепіяні В. Балтарович, у програмі пісні до слів Балтаровича, Весоловського й інших.

— **Будівельну позичку дістанете напевно** при помочі буд. щадництва у Кооп. Банку Міщанський Союз Кредитовий, Львів, Руська 3., тел. 215-16. Ур. год. також від 6—7.30 вечором. Жадайте інформативного листка!

— **Початки нашої фільми.** Як повстала фільма „До добра і краси" розкаже ред. Василь Софронів-Левицький у клюбі „Нової Хати" й „Труду" в понеділок, дня 20. ц. м. Початок год. 6-та. Членам і гостям раді.

— **Засідання Комісії Шевченкознавства.** У понеділок 20. лютого в 6. год. вечором в бібліотеці Наукового Т-ва ім. Шевченка відбудеться засідання Комісії Шевченкознавства НТШ. На денному порядку реферат голови Комісії проф. Павла Зайцева „Шевченко у світлі психоаналізи й у світлі документів' та дир. Володимира Дорошенка „Шевченко в цифрах".

— **Відчит у т-ві „Плай".** Черговий відчит у „Плаю" (Чарнецького 26) виголосить в неділю 19. ц. м. в год. 17. проф. С. Левицький на тему: „П о д і л л я" (I. частина).

— **Дайте Вашій дитині бодай одно яблуко денно!** Це скріпить її та дасть потрібну кількість вітамін. Як плекати гарний садок, що родитиме доріді яблука навчить часопис, місячник „Сад і Город", що коштує тільки 2,50 зол. на рік. Адреса: Львів, Руська 20.

— **У звязку з опорожнюванням стрихів** дехто не хоче за півдармо позбуватися своєї праці. В такім разі зробите добре діло, коли пожертвуєте якунебудь річ (шафу, крісло, стіл) для Ремісничої Бурси, вул. Бартосівни 5, тел. 271-62.

— **Черговий виклад у Товаристві українських кооператорів,** Техніцька 1, м-ра Ірини Гладкої на тему: „Значіння жінки в кооперативному русі" відбудеться в суботу, 18. лютого в годині 6. вечором. Вступ вільний.

— **Вокально-руханковий вечір Орлів-Чорноморців у Знесінні.** В неділю, 19. ц. м. відбудеться в салі чит. „Просвіти" в Новому Знесінні „Вокально-руханковий вечір", що його уладжують Кружки „Орлів ім. Лесі Українки й Чорноморців у Знесінні. Початок вечора в год. 19.30. У програмі виступи мішаного хору, жіночого хору, ритмічні вправи, руханковий показ, народні танки і т. і. Після показової частини відбудеться вечірка з танцями. Хорами диригують: Д. Лотоцька і Я. Шусь.

— **Реколекції для світських** у церкві Премудрости Божої оо. Студитів на Чернечій Горі (за личаківським залізничим двірцем) виголошуватиме від неділі 26. лютого до неділі 4. березня ц. р. о. протоігумен Йосиф Де Вохт Ч. Н. Із6. щоденно в год. 6. веч. У суботу, 4. березня сповідь, у неділю, 5. березня в 8. год. рано співана Служба Божа, остання проповідь і спільне св. Причастя.

— **Кара за шапку „нелегальної організації Січ".** Повітове Староство у Львові карним наказом ч. Кр. 3634 на основі письма поліції в Гаях коло Львова з 30-го січня ц. р. покарало Д. Пруса в Гаях гривною 15 зол. із заміною, якби гривни не можна було стягнути, на арешт 3-ох днів за те, що 3. листопада 1938 р. в Гаях носив публично шапку нелеґальної орґанізації „Січ". Покараний вніс спротив до повітового староства у Львові. Річ іде про шапку, виробу Українських Інвалідів у Львові. Постерунковий в Гаях вже вдруге здер Д. Прусові й забрав зі собою за першим разом „лещетарку", другим разом т. зв. „мазепинку".

— **Сенат львівської політехніки** зібрався в пятницю в 13. год. на нараду. Вечірня преса вяже це засідання з промовою проф. Бартля.

— **Рекордовий подвиг львівської почти — Заг. Лічниця — Валова через Київ.** Лист з Заг. Лічниці у Львові до адресата, зам. при вул. Валовій 23 у Львові, ішов аж 7 днів через Київ. Теодор Чорній, хворий в Загальнім Шпиталі у Львові (хірургічний відділ), перед операцією написав листа до свого сина Володимира, який працює в електротехнічному заведенні Льва Надраґи у Львові при вул. Валовій 23, щоб чимскорше прийшов до нього. Тимчасом син вчас не прибув, бо лист, зрештою заадресований згори по польськи (ще й читким письмом), і вдолі по українськи (також читким письмом), наданий 7-го ц. м. у Львові, як доказує печатка, прибув до адресата на вул. Валову аж за 7 днів, значить 15. ц. м. Як видно з печаток, лист був у Києві, де прибили відповідні печатки й де написали „Львув-Польска" (ще й латинкою)! Додати варто, що від Заг. Шпиталю до вул. Валової всього 10 хвилин ходу! Може Дирекція Почт і Телеґрафів у Львові вияснить рекордово дивоглядну справу і притягне урядовця рекордиста до відповідальности.

— **Скарбова Палата в Тернополі.** Як відомо, від довшого часу товклася в ріжних колах справа установлення в Тернополі Скарбової Палати. Підчас соймової комісії перейшов внесок, щоб на ту ціль призначити в буджеті на рік 1939/40 200 тисяч золотих. На останньому засіданні тернопільської міської ради президент тієї ради Відацький повідомив присутніх, що він дістав від воєводи Маліцького вістку про креування Скарбової Палати в Тернополі. Як кажуть, рішення у справі тернопільської Скарбової Палати западе ще цього місяця. У звязку з цим, приблизно 90 урядовців покинуть Львів і перенесуться до Тернополя.

— **Солтис і підсолтис за решіткою.** Як подає ПАТ, поліція арештувала солтиса і підсолтиса Зеленої пов. Надвірна під замітом налужить при вирубі громадського ліса.

— **Самоуправні вибори у Бродах** відбудуться згідно з розпорядком старости — 19. березня ц. р. Місто поділено на 4 округи з 7-ма районами голосування; разом мають вибрати 24-ох радних.

— **Вали Траяна.** В Жежаві ка в Городчиці, 6 км. від Заліщик відкрили величезні земні вали, що їх висипано людською рукою, які творили рід старовинних укріплень. Ці вали довгі приблизно на 300 м. творять частину т. зв. „Валів Траяна", які тягнуться від Збруча.

— **Засудили коханців.** Апеляційний суд у Львові засудив І. Процика та Пеляґію Сидор на підставі присуду перемиського Окружного суду на кару вязниці по 15 літ за те, що він убив мужа своєї любовниці, її за те, що вона його до цього спонукала, щоб мати змогу свобідно жити зі своїм коханцем.

— **Львівська хроніка.** При вул. св. Кінги якийсь невідомий напасник вирвав у четвер вечором Ф. Маєвській, яка переходила тою вулицею торбинку в якій було 11 зол., книжечка ПКО на 26 зол. та ріжні дрібнички. — Петро Шидловський, боднар підробив собі свідоцтво військового архіву у Варшаві мовляв, він служив при легіонах, щоб дістати працю в залізничій дирекції. Коли справа сфальшування вийшла на верх, Шидловського подали до суду. — В мешканні А. Янковського вул. Жеромського запалилася пруська стіна від печі. Пожежу вгасила пожежна сторожа. — У крамниці з ковдрами Цімермана (Казимирівська 9) зайнялася від залізної печі вата на полицях. Заки приїхали пожежники крамничні помічники самі вгасили пожежу.

— **Кривава бійка в Крушельниці.** Пишуть нам зі Сколього: В ночі з 15. на 16. ц. м. в с. Крушельниця кількох хлопців порізало ножами молодого парубка, з Корчина, стшельця і його товариша. Не виключене, що тлом бійки була дівчина. Ранком 16-ого прибув до Крушельниці відділ війська із Синевідська В. та арештував двох хлопців. Арештованих взяли з собою.

— **Замкнула господиню в пивниці.** Казимира Ахтель мала на пеньку зі своєю господинею Осипою Совою, зокрема приходило між ними часто до сварки на тлі чиншу. Одного дня, підчас такої сварки Казимира Ахтель не надумуючися багато, замкнула свою господиню до пивниці. У пивниці просиділа Сова три години, аж до тієї пори, коли її дочка почула стукання матері з пивниці і випустила її з поневільної вязниці. Ціла справа опинилася в суді, який муситъ вирішити, чи льокаторка справді замкнула господиню в пивниці, чи господиня сама себе замкнула, бо Ахтель Казимира всьому перечить.

— **Краєва хроніка.** На лінії Підвисоке—Галич мішаний поїзд віхав на фіру Петра Орищина, який вийшов ціло, подібно як і кінь. — Студент варшавської політехніки З. Ольшевський станув на залізну лапку, наставлену на вовків; перевезли його до шпиталю з раненою ногою. — Подібний випадок трапився біля Тустаня, але там поїзд переїхав коня.

— **Дитина, яка перший раз їла аж в 11 році життя.** Малий льондонець Боббі Джорлан дістав ще як 11-місячне немовля небезпечну хоробу горла, яка спричинила в організмі такі комплікації, що організм не міг нормальним способом приймати ніяких харчів. Щоб дитині урятувати життя лікарі перевели незвичайно важку операцію і від тієї пори пожива спеціяльно заінстальованим апаратом переходила відразу до шлунка дитини. Одинадцять літ перебував малий Боббі під постійною лікарською опікою (заможніх батьків коштувало воно немало) і щойно недавно лікарі зважилися подати хлопчикові поживу в нормальний спосіб. Проба вдалася і по новій операції апарат до відживи вийняли та хлопчина перший раз у житті почав зовсім правильно їсти.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „НИНІ ВВЕЧІР У РІТЦА".

Американська кримінальна фільма з французькою артисткою Аґнабелею, що щораз краще говорить по англійськи, а в цій фільмі показує свій хист наслідувати теж еспанську мову, переодягнена за еспанську маркізу. Це історія банкротства чесного банкира, якого забили його вороги, зорґанізувавши змовницьку спілку. Сирота-донька, що хоче сплатити вкладчикам у банку свого батька всі їх вкладки шукає злочинців. Ій помагає якийсь невідомий багатий молодець, якийсь невідомий американський детектив і... глядач сам не знає, хто тут приятель і хто ворог. Наречений багатої дівчини належить до найчорніших характерів із симпатичним виглядом, а головний орґанізатор банкротства та душегубства живе собі безжурно в Монте-Карльо. Туди їдуть усі справжні та аматорські детективи. Молода дівчина така відважна, що пхається у найбільшу небезпеку. Кримінальний роман з сентиментальним геппіендом. Єдиний дотепний мотив усієї фільми — це розчарування американця, який ніде не може дістати правдивої доброї кави.

Вже тільки кілька днів
до речинця тягнення І-шої кляси!!!

Не вільно гаятися!

Вибери один або більше з оцих щасливих чисел:

1095	9742	9747	9748
9749	27230	29003	29005
31272	32638	37548	37992
40017	48382	48390	50739
52424	52430	60204	87039
87040	89587	89589	89590
91020	91025	91049	91052
91058	91060	104469	104476
104477	104483	104492	104494
104496	104497	104498	123418
124688	124689	124694	60205

і замов негайно свій льос у старій і незмінно щасливій колектурі:

Кантор виміни **Й. Вогльман**

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛОЩА НА БРАМІ 12
П. К. О. 146961
ТЯГНЕННЯ ВЖЕ 23. Ц. М.

† Посмертні згадки.

О. ВОЛОДИМИР СТЕФАНОВИЧ.

Дня 16. лютого ц. р. зложила Гуцульщина до гробу одного з найкращих своїх громадян, довголітнього пароха Кут о. Володимира Стефановича. Важку страту понесла Косівщина; страта ще важча, коли подумати, що Покійний, так сказати о, забрав з собою до могили довголітню історію Косівщини. Адже він 30 літ (1897—1927) брав провідну участь у всіх її переживаннях. Йому одному були відомі всі терпіння і болі її громадян, Йому одному звірювалося селянство зі всього, чим накипіло його серце. Що більше — всі безідейні, а то й пропащі одиниці тільки Його осуду боялися, тільки погляду Його очей уникали. Тільки перед ним національні грішники сповідались і просили прощення... Він був другий після о. Попеля з Довгополя, якого Гуцулія своїм „татком" величала. Більше ідеї в душі, більше віри в нашу справу, більше надії на гарне майбутнє. Він перший серед темноти та нужди в Косівщині промощував дорогу до її двигнення. Ніколи і ніякий історик, що буде писати історію Гуцульщини, о. В. Стефановича не помине, бо не було ніодної ділянки народнього життя, не було ніодної події, ніодного моменту в часі зриву чи упадку на Гуцульщині, при яких не було б Покійного. Про це всі добре знали і було багато таких, що докладали всіх сил, щоб Його зломити, або й цілком знищити. Чого він тільки не витерпів! І хоч зломили Його фізично, але морально Він все виходив переможно.

Не сила в короткій, до того ще гарячій згадці переповісти всю Його працю, та все-ж треба згадати бодай найважніше. Багато труду вложив Він при організуванні української гімназії у Вижниці на Буковині, призначеної для Пскуття, до якої особисто стягав талановитих дітей і якими наче рідний батько опікувався. Коли Буковина попала в румунські руки, заложив Покійний приватну гімназію в Кутах, що її кілька літ сам удержував. Був організатором Косівщини, головою Філії „Просвіти" в Кутах, основником Філії „Сільського Господаря" та Кружка „Р. Ш." Ніодного віча, ніодної наради не було без Нього. Кілько то інтервенцій у часі війни записати на Його конто! Кілько заслуг Він поклав опікуючись тоді полоненими та хворими! А проте — як часто відплачувались Йому люди чорною невдячністю, підриваючи Його вразливі нерви! Та треба сказати, що робили це тільки одиниці зпоміж міщанства, бо селянство ставилось до Нього з таким довірям, як до нікого іншого. І завдяки цьому довірю, не зважаючи на те, що це була домена радикалів — при парляментарних виборах кандидат нац.-дем. партії діставав у Косівщині таку скількість голосів, що все виходив послом (о. Войнаровський. Скварко).

В родинному житті був Покійний найліпшим мужем, батьком і найліпшим другом того, хто вступив у Його хату. Залишив незабезпеченого сина Льва та ідейну дружину Ольгу, що була гідною Його товариською життя, що ділила з ним неозрівнимо всі радощі і смутки. Вона одна не давала Йому під тягарем неуспіхів падати, хоча часто той тягар був понад людські сили.

Покійний залишив по собі глибокий жаль у всіх, що бодай раз у житті з Ним стрінулися.

Вічна Йому Память!

В. Цалинюк.

Дописи.

ГОРОДОК

Крутянська академія. Заходами горстки українських студентів улаштовано 5. лютого святочну академію в честь героїв, полеглих під Крутами. Академія відбулася в пізнішому часі з огляду на те, що на 29. січня салю „Помочі" зайняла дирекція каси для соціялістів (П. П. С.) на вручення прапору. На програму крутянської академії злючилися: 1) Вступне слово п. Михайла Цимбровського, студ. прав. 2) Мішаний хор читальні „Просвіти" Городок-місто під дир. п. Е. Мельника відспівав кілька стрілецьких пісень. 3) Деклямація „Зоріла Золоте Заграва" В. Янова, що її виголосила п. Паньківна з Мшани. 4) Мішаний хор — „Слава Героям". 5) Виступ бандуриста Маршицького зі Львова зі сольоспівом студ. Шандри з Керниці, які виконали: а) Летіть, мої думо, б) Стає хмара аза Лиману і в) Гей там на горі — на домагання публики мусіли виконані останню точку повторити. 6) Деклямація „Тіням Героїв" Степана Бриня, яку виголосив студ. Шандра. 7) Виступ дутої орхестри читальні „Просвіти" з Керниці, яка відграла низку стрілецьких пісень. 8) Мужеський хор читальні „Просвіти" Городок-місто відспівав низку стрілецьких пісень (пісні: „Гей у лузі" та „За рідний край" заборонило старостве співати). 9) Останню точку академії виконала гарно виведена інсценізація п. н. „Крутянська легенда", що своїм змістом та сценічними ефектами загально подобалася і викликала відповідний настрій. Академію закінчено національним гимном. Улаштування академії вимагало багато труду і праці, всеж невелитка скількість студентів членів філії „Просвіти" при чинній співучасти членів читалень „Просвіти" в Городку-місті та Керниці віддала гідно поклін крутянським героям.

ЖОВКВА.

Вечір народньої ноші в Жовкві. В суботу 11. лютого п. р. відбувся заходами філії Союзу Українок у Жовкві в салях Українського Повітового Дому вечір народньої ноші. Привитав присутніх п. Банахівна, голова Ф. С. У. у Жовкві. Реферат про красу, традицію і значіння народньої ноші виголосила п. Л. Бурачинська зі Львова. Потім відбулася ревія нашої народньої ноші з фаховими поясненнями п. дир. Павликовської. У програмі взяли членки Кружка „С. У." у Бутинах народню картину „Прядки" в стародавніх барвних бутинських строях. На закінчення вечора членки Кружка „С. У." у Жовкві взяли картину „Ягідки". Треба підкреслити, що хоча була погана погода, на вечір прибули громадно гості з далекого Бутина і Рави Руської. Теж жіноцтво Жовкви зорганізовано, виповнило салю Повітового Дому. Організацію вечора та його успіх треба завдячувати праці п. п. Орловської, Банахівної та інших членок Ф. С. У. у Жовкві. — **Гість.**

КОЛОМИЯ.

Ялинка середняцької молоді обидвох українських гімназій — державної мужеської та коедукаційної Р. Ш. — відбулася в неділю 5. п. м. заходом батьківських кружків у салі міщанської каси. Програму почала вистава 3-дійової пєси проф. д-ра А. Княжпільського „У святий вечір", написана спеціяльно на той день та виконана молодими аматорами обидвох гімназій під наглядом та за вказівками самого автора. Акція пєси відбувається в серці нашої Гуцульщини, в околиці Жабя, герої — гуцульська родина, точніше дві 12-літні дівчинки і два небагато старші легінники. Зміст простенький: молодий Іван, вертаючи під святий вечір з міста, куди возив ялинку панові, що обдарував цікавого гуцулчика винизками, попадає недалеко села під лісом на тічку вовків. Сполошені коні скидають на бездоріжжі серед снігової слабосилого вівчика в берло й летять у безвість. Хлопець, шукаючи коней, попадає в блуд і втомлений, перемерзлий сідає на пеньок відпочити. Його огортає поволи сон: він бачить чарівний танок сніжинок, зиму... В останній хвилині находить його старий побратим Юра і ратує від білої смерти. Рівночасно його сестричка Марійка находить коні. Завдяки тим молоденьким героям-сиротам, що не побоялися ні вовків, ні снігової, ні вовків, батько-мачуха дістали назад свого сина, якого оплакували як пропащого, сестричка Калинка братчика. З ратунками лягає ціла родина до святої вечері, щастя вернувши до сиріт, бо вітчим батько тепляни їх до себе за рідних дітей. Світлами того стають колядники — „пльонкари". — Цю тканю вимережав автор зручно і щедро поетичним та етнографічно-побутовим матеріялом, на якій така багата наша Гуцульщина, і збагатив юнацьку сценічну літературу милою картиною гуцульського побуту, в оригінальними вірушами, звичаями, костюмом й мовою. Дбайлива режійна форма вистави (ефектова декорація 2-ої дії п-ня Процівської), оригінальні жабівські етюди, досить удатна гра молодих аматорів, які ні в чому не сконфузилися мистецьким інтенціям автора й режисера в одній особі, вміло добре підібрана музична ілюстрація деяких місць, виконана дир. Рубінгером, — все те складося на симпатичну цілість, яку численна публіка нагородила щирими оплесками. — Після вистави розвернулася весела забава молоді, а до 22-ій год. старших, яка протягнулася майже до самого ранку.

СКОЛЕ.

Звільняють українців. Осип Нагірний, уряджений міського уряду у Скольому, дістав повідомлення, що по трьох місяцях тратить працю. На його місце назначено ем. вшитала. Як довідуємося, ендекуючі т-ва Сколього вислали петицію до вищої власти з домаганням перевести зі Сколього двох судових урядників, українців, до речі, визнані льояльних громадян.

Загальні Збори Кружка „Р. Ш." у Скольому відбулися 5. лютого при слабому запізнаванні членів (19 присутніх). Увесь звіт відчитав голова д-р С. Дольницький. Кружок з різних причин (не останнім: лінива пасивність видїлу) не розвинув майже ніякої діяльности й не спромігся навіть на спровадження календарів чи свічок на Різдво. Збірка на „Р. Ш." принесла в 100 зол. Ніякої дискусії не було. Вибір нового видїлу з місця пастрит на мертвій точці, бо ніхто з присутніх не хотів прийняти головства, так, що доходило до сварки. Клясичний приклад на зрізу серед української інтелігенції. Ситуацію врятував стареньский о. дек. М. Мосора, який своєю згодою на вибір дав доказ вісного зрозуміння громадянських обовязків. Видїл Кружка на своєму першому засіданні 8. лютого п. р. уконституувався так: голова о. дек. М. Мосора, заст. голови о. М. Пригунлик, секретар М. В. Дольницький, скарбник С. Лучка, господиня Д. Залішівна, бібліотекар А. Шухевич, член о. Д. Коваліюк. Сподіваємося, що новий видїл поведе працю вперед і таку установку, як „Р. Ш.", постановить на відповідному рівні.

Відгомін нелюдського вбивства. У Скольому відбувся похорон жертв жахливого вбивства у селі Кальне. На час похорону всі живівські крамниці були зачинені. Ця макабрична церемонія, серед реву сирени і плачок та три насосних збитої труни (осину мав вигляді робили жахливе враження. На тему цього звірського убивства кружляє безліч версій. Як довідуємося, убивство не дало притоку до ревізій серед деяких чільних громадян Кального та всякої тяганини. Трудно повірити, щоб якісь ідейні одиниці мали щонебудь спільного з цим нелюдським убивством.

Загальні Збори „Союзу Українок". Філія „Союзу Українок" у Скольому відбула свої річні Загальні Збори 9. лютого. Зборами проводила дотеперішня Головного Видїлу, яка, відмовляючи їх, виголосила звітову промову, виказуючи труднощі у відвоєві діяльности та всеначас візвала філію до праці, пригадуючи правду: „Перешкоди існують на це, щоб їх побороняти". Приємним дисонансом було те, що деякі видїлові не ласкаві були прийти зложити звіт. Діяльність філії після реактивування т-ва досягі скромна, але представлені плани дають надію на поширення й розширення праці в Скольому й окрузі. В дискусії забирали голос пані: Івасинова Р., Бандрівська Д., Івасишина Філя, Микитин Н. (Тухля), Дольницька Н., Залішіна Д. Лучкова М. та інші. Збори закінчилися в 7-ій годині а вечором у власній домівці відбулося спільне засідання обох, старого й нового видїлу, в приємі доброго та спільна вечера. — Ждемо на працю!

СТАНИСЛАВІВ.

Сходини Пром-Банку. Мин. неділі відбулися в салі „Нар. Торговлі" окружні сходини членів Пром-Банку. Сходини відкрив інж. Мілянич, виголошуючи коротко їх ціль. Після відкриття вибрано президію сходин у складі: інж. М. Балицький як председник і М. Твердохліб як секретар. З черги інж. Мілянич здавав звіт з діяльности Пром-Банку в минулому діловому році. Не будемо тут задержуватись над подробицями, бо цікаві зможуть запізнайомитись докладно з діяльністю Пром-Банку з друкованих звітів. Зазначимо лише, що минулий був дальшим доказом довіря до Пром-Банку широких радів його членів та прихильників, дальшим етапом у розвитку тої молодої установи. Особливо закладання нових підприємств заслуговує на велике признання: Пром-Банк занявся т. зв. мобілізацією капіталів або плястично сказавши, вилобуванням від наших громадян гроша, що досі зберігався по всяких скринях панчохах чи інших „корисних" і „певних" сховищах. За почином та з ініціятиви Пром-Банку повстала фабрика взуття „Сталь", пущено в рух один млин, далі одіжню і дестилярню, що вже в найблизших тижнях випускатиме перші продукти на ринок, повстало теж підприємство „Вапно", у Львові створено гуртівню для корінних вуниів „Гурт" і т. д. На те все зумів Пром-Банк видобути під громадян гроші, зумів собі зискати довіря. А не забуваймо, що Пром-Банк істнує властиво ледви три роки! Після діловго, бливько трьохгодинного звіту інж. Мілянича виникалась широка дискусія, в якій порушено цілу низку важних справ. Між ін. на запит інж. В. Дутки про відношення Дирекції Пром-Банку до службовців та їх виднагороду зазначив інж. Мілянич, що відношення Дирекції до службовців і навпаки є щире, просто дружнє. Службовці працюють там з посвятою та зі зрозумінням. Переважна засаднича плятна

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за бл. п.
Ізидора, Володимира і Константина
ШАРАНЕВИЧІВ
відбудеться в понеділок, 20. лютого 1939
в год 8. рано в Успенській Церкві
у Львові, на яке запрошує
396 Рідня.

в Банку є 138.— зол і не сходить у поодиноких випадках нижче 100.— зол. За палчасельні години дістають службовики винагороди. Порушувано теж справу наладнання сворінних взаємин централі з відділами, запобігання бюрократизації, зменшення опіат при внесених трансакціях, упорядкування висоти кредиту і багато ін. На особливе підкреслення заслуговує внесок дир. Свігуровича (одобрений збірками), щоб з чистого зиску Пром-Банку призначувати щорку більші суми на культурні цілі й курси. Внесок дуже важний і повно на Заг. Зборах Пром-Банку не буде потребувати довгого аргументування. Після дискусії над звітом вибрано десятьох представників Станиславівщини на Заг. Зборах Пром-Банку у Львові в складі: о. Твердохліб, інж. Бачинський, п. Будзиновський, п. Дейчаківський, п. Дзюбановський з Калуша, п. Чолій з Галича, інж. Лисий, п. Синишин Семен, „Купецька Поміч" та інж. Дулка. Побажано булоб, щоб такі сходини відбувались частіше, бо на них довідуються зібрані про справи нові, яких на станиславівському грунті ніхто досі не порушував. Шкода, що на цих сходинах не були заступлені всі наші економічні установи, а то мотла виникнутись ще живіша й корисніша дискусія.

В. Л.

Спорт.

БОКС.

УКРАЇНА — ЧОРНІ II.

Останні змагання за митецтво Б-класи в боксі між Україною та запасною дружиною Чорних відбудуться в неділю 19. п. м. у Спортовій Галі при вул. Яблоновського. Початок змагань в год. 7. вечором. Обі дружини виступлять у своїх найкращих складах.

ФІС.

КОНКУРС СКОКІВ.

1. Ст. Марусяк (Польща) 73.5 м. і 71.5, нота 227,5; 2) Лляр (Нім.) 67 і 72 м. нота 214,8; 3) Анджій Марусяк — 64 і 65 м. н. 208,1. Дальші місця займають: Беравер (Нім.), Селін (Швеція), Мерц (Нім.), Мергане (Нім.), Вікук (Польща). Всіх змагунів було згологошених 35.

НОРВЕЖСЬКА КОМБІНАЦІЯ.

Найбільшою сенсацією є невдача норвеських змагунів. Висліди комбінації такі: 1) Беравер 36, нота 420,6; 2) Селін 426,6; 3) Фосейд 422,4; 4) А. Марусяк 410,6; 5) Мергане, 6) Мерц, 7) Ст. Марусяк.

—o—

Нові книжки й журнали.

CATALOGUS Ordinis Basiliani Sancti Iosaphat Provinciae Halicziensis SS. Salvatoris. Incunte anno 1939. LVI. Leopolis, 1939. Typographia PP. Basilianorum in Żowkwa. str. 56.

Ц. УЛЬРІХ засн. 1805 року. Годівля і склади насіння повідомляють, що вийшов з друку і висилається безплатно ГОЛОВНИЙ ЦІННИК 1—2 **НАСІНЬ**
Централя: Warszawa, Ceglana 11.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська виключно ПАСТА до взуття підлоги
З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ і С-КА
Станиславів, ул. Жулкеєвського 3

Театри.

Великий Театр.

Субота 18. II. год. 7.30 веч. „Богема" — вперше.

Неділя 19. II. год. 3.30 попол. „Тартюф". Год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф".

Вівторок 21. II. год. 8.45 веч. Симфон. концерт.

Театр Різнородностей.

Від суботи дня 18. II. до вівторка 21. II. включно — театр неділимий.

Український Театр ім. Котляревського.

ГАЛИЧ:
18. II. ?
19. II. Кирка а Львове.

ХОДОРІВ:
20. II. Маруся Богуславка.
21. II. Найвірніший человік.
22. II. Царщя Грузії.
23. II. Пригода в Черчі.
24. II. Кирка з Львова.
25. II. Шаріка.
26. II. Зоря над Почаєвом.

— З Ходорова іде театр до Рогатина. — Дня 1, 2, 3. і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЧЕРЕМИШЛЯНИ:
18. II. Подвійна бухгальтерія.
19. II. Гриць.
20. II. Хам.
Потім театр іде до Винник.

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЛО: „Ніні вечором у Ріцца" з Анабеллею.
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини".
БАЙКА: „Павел і Гавел".
БАЛТИК: „Пригоди Робін Гуда".
ВАНДА: „Народжені звіздами" та „Великий чародій".
ГРАЖИНА: „Історія чортиці Есавел".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: „Рена" („Справа 777").
КОПЕРНИК: „Містичний".
МАРУСЕНЬКА: „Невинне серце".
МЕТРО: „Цигапські романси".
МІРАЖ: „Іскевина".
МУЗА: „Чотири ночки".
ПАКС: „Сюїто зраси" (II-га частина Олімпіади).
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться".
РАЙ: „Страхи" за Ужевською.
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого".
РОКСІ: „Щаслива 13-ка" зі Селлачєським і Ганівою та колірний додаток.
СВІТ: „Двійняки", „Княжна питаній" — кольорова фільма.
СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанета Мекдональд).
СТИЛЕВЕ: „Пригоди удвоє" та ревія.
ТОН: „Білий метелик" Соня Геніе, „Аларм на морі".
УТІХА: „Останній аларм" і ревія.
ХИМЕРА: „Ковчук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська)
„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 18. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вадиція, 14.00 Розр. музика, 14.45 Господарські вістка, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель" оповідання, муз. образок, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Форт. реціталь Аліни ван Баренцен, 17.25 Про роботину у звірати, 17.35 Канцонети та мадригали Палестріни, 17.56 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції. 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, У робітничій читальні, 19.00 Зі Закопаного, 19.20 Нар. капели, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 В останню карнавалову суботу, орх., рефрени; у перервах: Три свічі Ервіна Альбрехта (Німеччина), 22.55 Інформаційна вадиція., 23.00 Останні вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 19. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газета, Огляд ринків рільничих продуктів, Тріо, 8.45 Хліборобська скринька, Пісні у вик. хору з Будзиновз, 9.15 Оперова музика, 11.47 Зі Закопаного, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. порядок, 13.00 Вибрані з творів Пілсудського, 13.05 Із русалом Черемошна, 13.15 Музика з пл. 14.40 Трохи пісні, трохи слова, відповіді на листи дітей, 15.00 Слонно-муз. вад., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі Закопаного, 17.30 Орх., солісти; у перерві в год. 18.25 Хвилина бічра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця Під Левом" 19.50 Спів. реціталь Вогнй Нурі-Гадаїч, артистки кор. опери в Білгороді, в супр. форт., 20.10 Спорт, 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. дениик, метеорольогічні вістки, муз. закінчення, програма на завтра 21.10 Орх., 21.35 Весела вад., 22.30 Музика 23.00 Ост. вістки, 23.03 Зі Закопаного, 23.05 Закінчення програмами.

Понеділок, 20. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вад., 13.00 Для купців і ремісників: Цікаві товарознавчі речі, Сучасне приладдя праці ремісника, 13.30 „Франц Ліст" вад. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Грецький міт: „Три золоті яблука" вад. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Суспільні науки, 16.35 Фрагменти з найгеніяльніших опер Р. Штрауса у вик. Збойнської-Рушковської та солістів у супр. форт., 17.20 Фотографічна виставка у Львові, 17.30 Для кожного в місце у суспільній праці, 17.40 Концерт, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Актуальні справи процедури в судах, 18.20 Республіка на ледяному шпилі, 18.30 Концерт, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Воєнська вадиція, 19.40 Розр. концерт, орх., сол., 20.40 Веч. дениик, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, орх., форт., 21.40 Поетичні новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Старий і новий Львів: Шляхотні малінки (Бібліофіли вик. столітня), 22.20 Із спікерового альбуму, 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 21. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для дітей, 11.30 З Міжнародових оперет: пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вад., 14.00 Золота доміна на Поділлі, Пісні (В. Кричманський тенор) у супр. форт., **14.30 Народні приповідки, літературний нарис, в українській мові виголосить проф. В. Радзикевич,** 14.45 Господарські та біжучі вістки, 14.50 Біржа, 15.55 Програма на завтра, 15.00 Жінтезиси машин: Телеграф, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки. 16.20 Фіз.-геогр. актуалії, 16.30 Пісні Ст. Неждомського, 16.45 У барвному світі кришталів, 16.55 Два фортепіяни, 17.20 Що не таке безпроцентовий кредит 17.30 З піснею по праці, 18.00 Два роки вавн вадивення, 18.10 Найкращий Малєрів успіх, фейл., 18.20 Весняні роботи в насіні, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., саксофон. форт., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогулянки: В Партеноні, 22.25 „Оселедець", тепк. музика: у перерві в год. 22.55 Інформ. вад., в год. 23.00 Ост. вістки, 24.00 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 18. лютого 1938.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.30 Веселі пісні, 18.00 Мельодії в сумерку, 20.10 Військ. орх., 21.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Форт., 19.30 Нар. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Концерт бажань, 18.40 Мельодії з Ірландії, гутірка з пл., **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 до 22.30 Веч. танку, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасні пісні, 20.10 Виступ камгл. танк.-муз. ансамблю, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Легка музика, 21.00—23.00 „Кармен" оп. Бізета, ПРАГА 19.25 Концерт хору й орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 17.15 Танк. музика, 19.25, 22.00 Розр. музика, 21.00 Смичк. квартет, РИГА 20.00 „Весела вдова" оп. Легара, СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 17,30 Популярна музика, 18.15, 21.45 Легка музика, 19.00 Мандоліни, 20.00 Сонати на скр. і форт. братів Владигерових.

Неділя, 19. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 19.00, 22.15 Комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.20 Мадярські мельодії, 20.10, 21.00 Орх., форт. дует, БІЛГОРОД 18.00 Театр Умки 20.00 Нар. пісні, 21.00 Хор, БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 17.10 Скрипка, 18.05 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 18.00 Вес. вад., **19.20 Комунікат в українській мові,** 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.00 Давня камеральна музика, 20.10, 21.00 „Карнавал" на осн. комедії Нестроя, КЕНІГСБЕРГ 22.10 Розр. музика, ЛЯГТІ 17.25 Пісні ЛІОН 20.30 Російський хор, МІЛЯНО 21.06 Концерт квартету, ПРАГА 15.20 Популярний концерт, 17,35 Давні весільні пісні, 19.20 Військ. орх., РАДІО РУМАНІЯ 20.00 „Збройовни" оп. Льорданга, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Данська танк. музика, 20,00 (після комунікату) Легка музика, 21.30 Вечір опер, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00 Пісні, 22.00 Військ. орх., СОФІЯ 18,00 Легка і танк. музика., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні.

Понеділок, 20. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 9.45 Для дітей, 10.00 Дитячі пісні, 17.00 Віол., 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00, 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Цик. музика, 13.30 Військ. орх., 18.10 Словацька музика, 18.50 Танк. музика, ВІДЕНЬ 16.00 17.10, 18.00 Розр. концерт, **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10, 21.00 „Карнавал у Римі" оп. І. Штрауса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.10 „Пімста циганки" оп. І. Штрауса, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 18.40 Пісні, 20,20 Танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Розр. програма, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 17.25 Солісти, 18.25 Військ. орх., 20.25 Скрипка, форт., РАДІО ПАРІ 18.05 Форт., 19.15 Скрипка. 19.30 Пісні, 20,00 (після комунікату) Легка музика, РИМ 17.15 Віол., 21.00 Арфа, флет, 22.15 Розр. музика, СОФІЯ 17.40 18.00 18.15 Музика, 19.00 Спів, 20,00 Хор.

Вівторок, 21. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танк. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 18.00 22.15 Спів, реціталь, 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.15 Орх. концерт, БУДАПЕШТ 12.10

Орк., 18,00 Джаз, 18.50 Цит. музика, 19.05 Нар. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.25 Фільм. мельодії, танц. музика, ВІДЕНЬ 18.20 19.00 Військ. марші, **19.20 Комунікат в українській мові.** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 18.15 Німецька нар. музика з Мадярщини, Югославії, Румунії, КЕНІГСБЕРГ 15.40 Казки та пісеньки, ЛЯГТІ 18.15 Форт. музика, 19.30 Популярний скандинавський концерт, ЛІЛЬ 20.00 Форт.: Бетовен, Брамс, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.15 Тріо, ПРАГА 15.15 Танц. теми у Двожака, 17.30 Квартет ц-моль Брамса, РАДІО ПАРІ 18,15 Скрипка, форт., 19.15 Пісні, 19.30 Соната оп. 78 Бетовена, РІМ 17.15 Хор, 21.00 22.00 23.00 „Лучія з Ламмермуру" оп. Доніцетті, СОФІЯ 17,30 Військ. орк., 19.30 Смичк. квартет, 20.00 20.55 Спів, 21.25 Легка музика, 22.00 Танц. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 17. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більок. без оп. зол. 3.25—3.30
1 кг. масла бочк. вкл. з опак. зол. 3.30
1 л. молока 17—18 сот.
1 кг. яєць зол. 0.90

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця занижена.

Подяка.

Невблагана смерть забрала нам найдорожчу дружину, матір, доньку і сестру бл. п. **Станіславу з Пашків Бабякову** з Чесанева. Тому, що не маємо змоги кожному з окрема подякувати, цією дорогою складаємо щире „Спасибі" — передовсім Вп. д-рові Шиманському за безкорисну й жертвенну лікарську поміч, зокрема та особливо складаємо щиру подяку Вирен. отцям Деканам — Миронові Колтуновові й Олександрові Козенці, які своєю присутністю та участю звеличали похорон. Всеч. о. Козенкові за щире прощання дорогої Померлої. Всеч. отцю Симеонові Посіці за духову потіху підчас недуги, як теж за щирі слова над могилою та за провід в похоронах.

Щиро дякуємо теж усій присутній інтелігенції, міщанству та доопольчинам селянам за слова співчуття й звеличання похоронів.

Чесанів, 13. лютого 1939.

Муж з донькою,
і мати зі сестрами.

389

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": д-р Волод. Ленень, лікар у Комарні зол. 21.— для **Інвалідів** і зол. 20,— для „найбідніших". На **Рідну Школу** зол. 5.— о. кан. Лопатинський.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРОДАВЧИЦІ (продавців) галантерійної бранжі приймє негоц. „Базар", Львів, вул. Коциюшка 5/1. — Потрібна порука; з гегіяльним забезпеченням мають перше-ство. 384 2—3

КУПНО — ПРОДАЖ

НОВУ реальність в Мостах Великих (кам'яниці, мешкання) продам або заміню на Львів. Зголошення до Адміп. під „Одноповерхівка". 397 1—1

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам кам'яницю двоповерхову мову, солідної будови, варіжну, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 3—10

ДІМ У СИРІМ СТАНІ 4-ПОВЕРХОВИЙ під дахом з діловими стінками, вигідного положення і будований, повні поверхи — продам. Оферти до Адміп. „Діла" під „Оказія". 391 1—2

ДІМ 3-ПОВЕРХОВИЙ, НОВОВИКІНЧЕНИЙ, знаменного положення, найновіший комфорт на продаж. Оферти до Адміп. „Діла" під „Дім". 1—2

ПРОДАМ новий дім у саді. Ольшинки ч. 27, (бічна ген Івашкевича). 392 1—1

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення
„САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За закупом цього оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

Бандажист і ортопедист
М. ПОЛЯЧЕК в Самборі 83.

Пропуклинові бандажі для вжитку при найбільших пропуклинах. Спеціальні пасси проти опаду шлунка. Бандажі проти матиці. — Гумові панчохи проти жилляків. Ортопедичні підкладки під плоскі стопи. Гумові сеченики. — Штучні ноги і руки.

Ортоп. корсети проти кривого хребетного стовпа. Ортоп. апарати для направи скривлених стіп тощо.

269 Ілюстровані цінники задурно.

ФАБРИКА машин, комплетно уряджена і відлична заліза, вокруг живому великому місті Сх. Галичини на продаж. Зголошення „Діло" „Фабрика". 362 2-2

ПРОДАМ або винайму 1-поверховий дім (пінець вул. Янівської) 8 кімнат, кухня, лазничка, електрика — садок. — Ближчі інформації від 14—18 год. вул. Домініканська 11. п. Гоянковичева. 349 3-3

ВІЛЛА В ГРЕБЕНОВІ деревляна, крита дахівкою і бляхою, камінна підгурівка 14 убікацій (з тім велика верендаальна); 1/4 морга городу є в нім 48 овочевих дерев і кущів — продам дешево на залогову або малий пенсіонат. Т. Логодький, Львів — Трибунальська 4, 368 2—

НЕ ЧЕКАТИ! бо нагода такого дешевого кухня актуального білля скоро минає, ось ціни: сорочки шовк. попел. замість 7.80 зол. 4.90, піжами жіночі мужеські замість 9.80 зол. 7.90. „Астра" фабрика білля, Львів, Сикстуська 2. 310 2—2

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, нижкові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 27-0

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2816 24-0

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дурделля та лікар шкірно-венер. клініки.

Львів, вул. Оборони Львова 22.
Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ

Михайла Кузишина

ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

Всякі таліцерські роботи

виконує солідно і дешево
Арт. таліцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39
На складі таліцерські меблі.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

Б. ВЧИТЕЛЬКА, літ 28, мила, шукає праці експедієнтки, касієрки, господині. Кременець, Широка 80, склеп п. Горачої. 376 2—

ПРАКТИЧНА, ощадна, невибаглива господиня попровадить вдруге господарство у священника. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Невибаглива". 2—3

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ мешкання (партер або І. пов.) з хистом для учениці І. кл. гімн., околиця головн. гімназії при вул. Сапіги. Особна сонячна кімната. Харч добірний. Може мешкати і другий ученик з тої самої гімназії. — Зголошення до Адміп. „Діла" під „Спокій". 398 1—2

РІЖНЕ

ВИАРЕНДУЮ першорядний пансіон „Віта" Живець Черне, що складається з 16 кімнат, їдальні, кухні і кімнати для служби, повний умебльований, з постіллю і біллям, кухонним начинням і столовим наверттям. Ближчі інформації: Львів 25. вул. Жмірна 48 у К. Калецької 380 2-

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Заблоцевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі укладження власних проектів, також галантерію й інші модерні гарнітури. 2338 15-52

ГОДИННИКИ і бікутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7. 1930 94-0

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ
поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ • ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Інж. Юрій Пясецький

держ. уповажнений інжинір будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26, Тел. 276-27
виконує всі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури. 336 -7

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії (Summay & Sons - London), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейлону і т. п.

Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

РОЗЛАДДЯ
шлункове

це причина початку різних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА

вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, відділюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

Ковдри, Матраци, Постелеве біллє
поручає **МАРІЯН МЛЄКО**
давніше Коральницька
тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 10-15

Нововідкрита УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ виконує ЖІНОЧІ ПЛАЩІ І КОСТЮМІВ на підставі найновіших моделів
М. ШУТЕР
буваш. прав. майстер ф-ми „Маргот"
ЛЬВІВ, УЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 28.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, вимінах і т. п. . . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . зол. 0.10
слова товстим друком подвійно. зол. 0.05

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Wtorek 21. lutego 1939. N. 39.
Вівторок 21. лютого 1939. Ч. 39.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

СПАНТЕЛИЧЕНІ ЧИ ЗАБРІХАНІ?

(Передова стаття).

Величавий здвиг Карпатської Січі в Хусті

Ґенерал Курманович на зїзді у Хусті

Торговельно-Промислова Палата в Хусті

Прийшов час на всенародню нац. повинність

Польсько-совітський торговельний договір

Історія з Мінорою

(Власна кореспонденція з Парижа).

Спрофанували могилу бл. п. Е. Хомишинця

Останні дні ФІСУ

„Ґази“ (фейлетон Гал. Чіпки)

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.

Nr. 39 (15.129).
Ч. 39 (15.129).

Lwów, wtorek 21. lutego 1939.
Львів, вівторок 21. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: II. К. О. Львів 304.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Величавий здвиг Карпатської Січи в Хусті.

НА ЗАКЛИК ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ.

Головна Команда організації народньої оборони „Карпатська Січ" зорганізувала в неділю 19-го лютого загальний організаційний зїзд. З наказу Головної Команди на зїзді повинні були явитися всі члени організації. Щоб їм це влекшити дирекція залізниць дала їм 65 відсотків знижки у коштах переїзду залізницею. Крім цього 50-відсотковою знижкою могли користуватися й нечлени Карпатської Січі, що хотіли взяти участь у зїзді.

ПРЕСА ВИТАЄ ЗІЗД.

З карпатоукраїнської пресі появилися на день зїзду привітальні статті. Між іншими привитав зїзд відомий карпатоукраїнський поет **Василь Гренджа-Донський**, який в окремій статті вясував значіння Карпатської Січі та підкреслив завдання тієї організації народньої оборони. П. Гренджа-Донський подякував за працю усім тим, що були при колисці організації і закликав січовиків, щоб вони і надалі, як це робили досі, стояли на сторожі прав народу.

ПРИВІТ СТРІЛЕЦЬКОЇ ГРОМАДИ В КАНАДІ.

Товариство „Стрілецька Громада" в Канаді надіслало привіт та побажання успіхів у праці для народу та сповістило, що вислало на руки премієра о. д-ра Августина Волошина 5.200 доларів на розбудову Карпатської Січі.

ПРИЇЗД ГЕН. КУРМАНОВИЧА.

На зїзд Карпатської Січі приїхав і взяв у ньому участь ген. Віктор Курманович, колишній комендант І. Корпусу Української Галицької Армії, потім начальник булави Начальної Команди УГА і секретар військових справ ЗУНР.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ДОЩ ЗІ СНІГОМ...

Хоч зїздові не сприяла погода, то все-ж дощ зі снігом, які падали від ранку, не були великою перешкодою для січовиків і цивільної людности, що від вчасних раніших годин стали напливати до Хусту. Відділи за відділами проходили перед будинком уряду, віддаючи честь главі Карпатської України. У зїзді взяло участь поверх 10.000 осіб. Вулиці Хусту були прикрашені національними прапорами. Негода змінила дещо програму свята, напр. богослуження, що мало відбутися на площі ім. Волошина, відбулося в церкві.

У самому поході взяло участь 5.000 січовиків в одностроях. Решта була без однострою, тільки всі мали шапки-мазепинки. В поході брало участь д. багато жіночих відділів Січі. Похід продефілював перед будинком влади, в якому на бальконі стояли: прем. о. д-р Волошин, мін. Ревай та члени інших міністерських урядів. Відтак на площі перед Січовою Гостинницею відбулися збори, на яких промовляв гол. команданг Д. Климпуш і мін. Ю. Ревай. Коло год. 2. попол. збори закінчено та учасники розійшлися. В пополудневих годинах відбулися сходини по одиноких комісій.

Пропамятна марка.

ХУСТ. КУП. В день відкриття Першого Сойму Карпатської України появиться перша почтова марка Карпатської України в ціні 3 кч. Можна буде її дістати в усіх почтових урядах. В сам день відкриття сойму почта прибиватиме на ній печатку: Хуст — Відкриття І. Сойму.

—o—

Прийшли дальші посилки з Америки.

ХУСТ. КУП. Надійшли дальші дари з Америки, цим разом від фахового учителя п. Петра Чорноокого, який у трьох пакунках вагя 100 кг. надіслав одяг, обуву та інші речі. Чехо-Словацький Червоний Хрест подбав про те, щоб цю посилку звільнили від митної оплати. Посилку передано Комітетові допомогової акції, який надіслані речі розділить між населення.

Прийшов час на всенародню національну повинність.

ГОЛОВА УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ ПРО ФОНД РОЗБУДОВИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП. Співробітник КУП відбув розмову з головою Українського Національного Обєднання п. **Федором Реваєм** про всенародній даток на розбудову Карпатської України. **„Держави ніхто ще не збудував — говорив** голова УНО — **принагідними датками. Прийшов час на всенародню національну повинність".**

Після того голова УНО говорив про технічні можливости організації всенароднього фонду розбудови Карпатської України.

—o—

Торговельно-Промислова Палата в Хусті.

„Урядовий Вістник" Карпатської України ч. 8. з 15. ц. м. містить розпорядок про Торговельно-Промислову Палату з осідком у Хусті, яка своєю діяльністю буде обхоплювати територію цілої Карпатської України. До того часу аж будуть іменовані відповідні урядовці, агенди Палати вестиме урядовий комісар міністерства господарства.

Німецька відповідь мадяреським теревеням.

Віденський „Фелькішер Беобахтер" з 15. II. ц. р. містить безпощадну критику мадярського часопису „Пестер Льойд", який не перестає провокаційно ставитися до Карпатської України. У статті „В Мадярщині прочитали це інакше...." характеризує Ф. Б. жидівсько-ліберальстичні методи пресової політики й наводить як приклад становище „Пестер Льойд-у" до виборів у Карпатській Україні. Німецький часопис наводить власну позитивну оцінку цих виборів і пише:

„В Мадярщині прочитали це інакше! Офіційне будапештенське інформаційне бюро МТІ подавало: „Краєві вибори в Підкарпатській Руси відбулися під сильним терором. Не зважаючи на те, голосувала сильна більшість населення **проти** уряду". На близько двох сторінках свого обзиру намагається „Пестер Льойд" доказати це ляпідарне вступне речення й „пофальшування" урядового висліду виборів.

Це діється — пише Ф. Б. далі — з репертуаром аргументів, що їх ми досі привикли чути від противників. „Тому, що кожна партія крім урядової, була заборонена урядом і не допущена теж ніяка інша листа крім Волошина..., не могло прийти до слова правдиве хотіння карпато-руського народу" — пише автор передовиці в згаданім часописі. Може йому припадково відомо, що і в Німеччині та Італії виключена з виборів є кожна інша листа крім націонал-соціялістичної чи фашистівської. А хіба він не схоче твердити, що тому не висловлюють могутні голосування за Адольфом Гітлером, волі німецького народу!

Але читаймо далі: „Чужородна кліка захопила в Карпатській Україні всю політичну владу... В Підкарпатській Руси не питалися народу, а просто приневолили його віддати мандат чужородній верхівці". Читач міг би подумати, що ці речення торкаються може чеського генерала Прхалі, якого хоче Прага накинути урядові Волошина. Та ні! Ці формулування сфабриковані в відношенні до самого премієра Волошина, довголітнього борця за волю українства.

Чому ж це так нагло приділюють монсіньора Волошина до **„чужородньої"** (!), після війни поселеної, у країні верстви українців? Бо до оборонців української листи належать віби то й „комуністичні агітатори", які намагаються підбурити нарід проти мадярів". Отже це останне є осередком справи! Ми знаємо аспірації з минулої осені, створити в Карпатах спільний польсько-мадярський кордон. Отже згідно з поглядом „Пестер Льойд-у" є в Карпатській Україні українці „верхівкою чужороднього походження" а законними панами мадяри! Справді, як можуть закрутити в голові амбітні мрії. А все це після тверезого пояснення віденським оречинням, якому, як відомо, підпорядкувалася добровільно й без відклику Мадярщина".

Як бачимо, полемічні аргументи німецького офіційного органу незвичайно стійкі й при цьому отверті — так, що може нарешті мадярська преса закине свою провокаційну писанину.

Гості в Карпатській Україні.

В останньому тижні відомі закордонні журналісти та громадські діячі відвідали уряд пропаганди і звезли багато інформацій про культурне та економічне життя Карп. України. Крім чеських та німецьких журналістів вперше раз загостив північний гість — швед Свен Аурен, редактор „Ню Дагліт Аллегата" зі Стокгольму, американець Джон Доред, фільмовий репортер „Парамоунт Нюс", німецький публіцист інж. д-р Роберт Новак: крім того відвідала Карпатську Україну делегація німців з Братислави, в якій беруть участь зі значніших осіб: інж. Франц Кармазін, державний німецький секретар у Словаччині, проф. д-р Гінекрехт, начальник пропаганди німецької партії, та німецький журналіст Маттль.

—o—

Зїзд учителів хустської округи.

ХУСТ. КУП. В неділю 19-го лютого відбувся в Хусті зїзд учителів хустської округи. Завданням зїзду було [illegible] праці.

Спантеличені чи забріхані?

Львів, 20. лютого 1939.

Запит у наголовку цієї статті торкається т. зв. „молодоросів" („младороси"), нової, меткої та щораз моднішої групи московської еміграції. Запит може трохи безцеремонний і формою навіть непристойний та проте цілком діловий, опертий на такому найбільш документарному матеріялі, яким є декларативні статті офіціяльного пресового органу.

Перед нами кілька чисел паризького тижневика „Бодрость!" Великий формат, багато матеріялу, ріжні назвища. У кожному числі — щось про українців. „Щось" — від обемистих передових статтей, до ріжних імпресій та замісток. Найбільше теорії, найменше інформаційних оглядів. У цьому й лихо: у теоріях повна саламаха, а в підході до актуальних справ — незнання найбільш примітивних правд. І ще одна характеристична риска: коли йде про теорію, то читаємо навіть дуже пристойні (як на московські міркування про українську) заяви. Коли ж тільки мова про конкретні питання дня — тон радше вуличний, ніж публіцистичний.

На кожне наше твердження представляємо докази. Ось у ч. 210. з 22. м. м. велика передова стаття під сенсаційним наголовком: „Рішаємо українську проблему". Техніка друку і ломки підкреслює вагу статті: наголовок через цілу ширину пятишпальтової сторінки, підчеркнений чорною лінією, вся стаття зложена товстими черенками. Автор — Олександер Казам-Бек, видно один із ідеольогів „младороссов", — лає своїх земляків та всю російську передвоєнну офіціяльну історію за „брак уваги для окремішности півдня і заходу Імперії". Гнівається на „обивательський примітивізм" добачувати в українцях якийсь „німецький винахід" і пригадує історичні факти, як то у ході століть формувався і сформувався цілком окремий від російського український нарід з власними політичними змаганнями. Іншими словами маємо до діла з рідким у московській політичній публіцистиці признанням окремішности української нації та її прав на „культурну і державну самостійність" — з додатком: „в общих пределах нашей общей же Імперії"!... „Завдання російського (в ориг.: „русского") націоналізму не тільки в тому, щоб суперечитись і торгуватись з націоналізмом українським, але й у тому, щоб проявляти тому останньому рішучу підтримку. Виступаючи в імені імперської єдности, російський нарід повинен прийняти на себе всі вимоги українського народу та по братерськи розділити з ним боротьбу за здійснення його змагань"...

Таких заяв ми ще від російських емігрантів не чували. Очевидно, що толерантність, національно-політичний лібералізм та вирозуміння для українських національних змагань не йде у п. Казем-Бека так далеко, щоб він признав право українців до державної самостійности без „імперської єдности" з державністю російською. Навпаки: під цим оглядом „младороссы" нічим не ріжняться від усіх інших „обединителів": вони заявляють без обиняків, що „відкидають всякий сепаратизм у нашій імперії", зокрема й особливо „спроби відірвати Україну". Таким робом вся ріжниця між „молодороссами", які називають себе російськими націоналістами, та галицькими москвофілами з „Русского Голоса", які вживають тієї самої назви, та, що перші з них признають тільки „імперское єдінство", останні — також національно-культурне. Через те й останні страшенно гніваються і лаються на редакторів і однодумців „Бодрості": адже це дискредитування всієї їх ідеольогії та всієї штудерної термінольогії — признавати національно-культурну рівність і рівноправність росіян („русских") і українців, себто витягати українців із „русской єдности". Бо політично — і „Русскій Голос" проповідував теорію, що українцям можна признати „державу" в границях спільного „государства", себто — можна дати українцям територіяльну автономію чи погодитись на федеративний звязок. Програма „Бодрості" так, як її формулює цитована декларативна стаття, сильно наближена до програми наших українських політичних русофілів-федералістів.

Але тільки в отій одній статті. Бо ось напр. у тій самій газеті чотири числа раніш була здоровенна розмірами передова стаття гр. Ігоря Каруза п. н. „Дванацять міліонів русских". Там уже нема мови про рівність між „русскими" та українцями, як поняттями, що стоять на одному ступні. Бо до тих „12-ти міліонів русских" враховані одним махом і всі українці (і білорусини) у Польщі, Румунії та Чехословаччині, і вся московська та — очевидно — й українська еміграція! „Самобитность" українців у розумінні того ідеольога „молодоросійського націоналістичного руху" з 204 числа „Бодрості" — це щось на подобу племінної окремішности з приналежністю до спільної „русскої" — не тільки „імперії" — але і нації: себто це вже на 100% та сама пагодінщина, що на неї обурювався ідеольог з 210 числа тої самої газети. Одночасно нема вже ніякого стриму у звичайній грубій лайці, коли йде мова про практику українських політичних змагань. І так Карпатська Україна — це „многострадальная страна", в якій жовто-блакитні стяги є „символом гнебних зрадників", що їх — очевидно — п. Карузо — найтісніше звязує зі знаком свастики, як „символом ворогів". Мало того: у черговій статті того самого числа дочекалися ми вже й „лапок" при слові „український", а все українство Карпатської України — це найпростіша видумка німців. Іншими словами — п. Олександер Казам-Бек не потребує шукати далеко за представниками московського „обивательського примітивізму", які поза німцями й анахронічними псевдонауковими теоріями світа божого не бачать, бо може їх лопатою згортати у власному гурті однодумців.

Отой гурт дуже цікавий, як політичне явище, як явище спантеличення чи забріхання, яке панує серед російської еміграції. Серед російської молоді є напевне одиниці, які не можуть не бачити, що українці існують не як міт і не як німецька видумка, але дійсно, у реальному світі, і як чинник, з яким треба рахуватися. Ідуть спроби якось пристосувати до цього відкриття російську політичну тактику, якось змодифікувати дотеперішню офіціяльну й загально обовязуючу ненарушну російську політичну думку, яка втрималась за І-ої і ІІ-ої Росії і має служити підвалиною для будови Росії ІІІ-ої. Але тут і бачимо безвиглядність спроб витягнути російську політичну думку з тенет, якими вона спутана від часів Петра І-го включно до часів Сталіна і Денікіна. На часописі „Бодрость" бачимо може найбільш яскраво, яка жалюгідна еволюція російської політичної думки: як вона тупцює на місці і крутиться у крутіжі спантеличення та забріханости. І так довго буде у ньому крутитися, аж поки не виведуть її з нього нові факти, такі, які переконають москалів про правди, що їх вони все ще не хотять бачити і розуміти. Бо москалі належать до народів, яких ніякі досвіди й науки історії нічого ще не навчили.

Ік.

Історія з Міноркою.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 15. лютого 1939.

Події на іберійському півострові робили цілому світові вже неодну несподіванку. Піддача Мінорки на Середземному Морі перейде мабуть до історії дипльоматії, як архитвір англійського міністерства закордонних справ. Що-ж бо там сталося і в чому була суть усієї справи? Англійці та французи не хотіли, щоб острів Мінорка попав у руки італійців, які вже і так володіють сусіднім еспанським островом Майоркою.

Тому висланці англ. міністерства закорд. справ порозумілися заздалегідь з ген. Франком. Кажуть, що висланець Франції в Бургосі п. Леон Берар — даруйте за цей недипльоматичний вираз — мачав теж свої пальці в ту справу. Отже, як вже це знаєте з телеграм, на чердаку англійського военного корабля „Девоншір" зійшлися представники національних і червоних еспанських національних військ і на цій надводній великобританській території підписали піддачу Мінорки. Мінорку зайняли суто-національні еспанські відділи ген. Франка.

Звідсіля ця буря в римській пресі, обурення чи пак застереження в німецькій пресі та злобна усмішка всієї англійської та французької прилюдної опінії.

Італійська преса пише зовсім отверто про французько-англійський шантаж та про негідні манери англьо-французького фінансового світа, щоб витягти нечистивим грошем, який буде такий потрібний до краю зруйнованій Еспанії, всі користи, які повинні припасти Італії, що так важко кровавилася на полях Еспанії.

Римський кореспондент „Парі-Міді" п[одає] телефонічно текст статті, що появилася сьогодні зранку в „Пополь ді Рома", а яка знаменито змальовує як він пише, римські настрої: „Поведінка Франції, пише „Пополь ді Рома" понижує її не тільки в очах противників, але навіть в очах її приятелів. Нахабство, для якого рівного прикладу не можна знайти в ніяких подіях дипльоматичної історії, бо тепер Франція приспівує переможцеві громадянської війни: „Ходи зі мною", що є під оглядом моральної чистоти образою живих і умерлих". Кореспондент продовжує: Всі часописи друкують пристрасні твердження: „Париж і Льондон хочуть оцигарити Бургос", „Париж і Льондон починають проти ген. Франка офензиву золота, вони хочуть купити ген. Франка. Це мобілізація англійського фунта та французького гроша, щоб грішми купити мир по програній війні".

Французькі буржуа на це відповідають: Ген. Франко не має причини так дуже гніватися на Францію. Очевидна річ, що в перших часах людового фронту у Франції, наші ліві політики робили чимало дурниць, однак навіть Блюм під натиском опінії французьких міщанських кол мусів погодитися на проект неінтервенції. Від коли Далядіє прийшов до влади становище Франції супроти національної Еспанії було без закиду. Найкращий доказ: червона армія під Барсельоною не мала муніції, була боса і голодна, бо ми не дали їй ні хліба ні набоїв.

Так думають і говорять французькі міщани. За той час французький уряд наново післав до Еспанії в офіціяльній місії п. Берара, члена Французької Академії, особистого приятеля ген. Франка, автора знаменитих історичних праць про Еспанію, що має підготовити дипльоматичні взаємини між Францією та національною Еспанією.

Перед хвилиною комуністичний вечірній паризький щоденник „Се-Суар" подав нову сензаційну вістку, кидаючи при тім громи на англійську політику та на міністрів Далядіє-Бонне. Цей комуністичний щоденник твердить, що Франція та Англія посередничать тепер у переговорах між червоною фльотою та національною еспанською фльотою та обговорюють умовини піддачі червоної фльоти. „Французький уряд зраджує Францію" — твердить ця вечірня комуністична газета.

Ця одночасна полеміка італійських газет та нагінка французьких комуністичних і людово-фронтівських газет на уряд Далядіє з приводу його рішучої еспанської політики дозволяє думати, що Франція ввійшла на шлях свого національного і політичного ренесансу по своїй людовофронтівській хворобі. „Ке д'Орсе" (міністерство закорд. справ) має знову свободу щось робити. На фінансовому ринку плани мін. Рено, який ми колись обговорили були подрібно на сторінках „Діла", повернув Франції 20 міліярдів золота в трьох місяцях. Але це вже інша тема, що не входить безпосередньо до теми еспанських несподіванок, які в дійсности почалися у вересні минулого року. Ген. Франко, — це сказав мін. Бонне з парламентарної трибуни, — заявив був тоді супроти Франції про свою повну невтральність на випадок війни Франції в судетській справі.

Юрій Студинський.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Дивізія шефа генерального штабу

ІСПАНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Як повідомляють з Перпіньяну, шеф ген. штабу еспанської червоної армії ген. Рохо подався до дивізії та виїхав до одної французької курортової місцевости, де вже перебуває його родина.

—

АМЕРИКАНСЬКІ ДЕРЖАВИ ВИЗНАЮТЬ НАЦІОНАЛЬНУ ЕСПАНІЮ.

Аргентинський міністр закорд. справ Кантільо заявив, що Аргентина в найближчому майбутньому визнає національну Еспанію. Уругвай вже визнав уряд з Бургосу.

МІНІСТЕРСТВА ЕСПАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО УРЯДУ РОЗМІЩЕНІ ПО РІЖНИХ МІСТАХ.

Осідком червоного уряду є Мадрид, але там перебуває лиш премієр з міністром внутр. справ. Усі інші міністерства розміщено у прибережних містах, бо в Мадриді бомбардування ушкодило майже всі більші будівлі.

ФЛЬОТА ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ ПЕРЕЙДЕ ДО ОФЕНЗИВИ?

ПАРИЖ, АТЕ. Як говорять у поінформованих колах, ген. Міяха приїхав до Картахени, щоб обговорити з командою червоної фльоти плян енергійної офензивної акції проти націоналістичної фльоти.

НАПАД НА ЕСПАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У БРЮСЕЛІ.

8 еспанських націоналістів вдерлося до еспанського консуляту у Брюсселі та змусило возьного підписати заяву, що він передає консулят представникам нац. уряду. Коли поліція завізвала нападників покинути консулят, вони не згодилися і подерли на балконі прапор червоної Еспанії. По короткій боротьбі поліція усунула націоналістів та відпровадила їх до суду.

ФРАНЦІЯ ВИЗНАЄ НАЦІОНАЛЬНУ ЕСПАНІЮ У ВІВТОРОК?

Завдання сенатора Берара.

ПАРИЖ, АТЕ. Сенатор Берар виїхав до Бургосу, в товаристві віцедиректора кабінету міністра закорд. справ та представника торгівельного департаменту того міністерства.

Як говорять, Берар предложить такі умовини, під якими Франція та Англія погодяться визнати нац. Еспанію:

1) вона не приступить до протикомуністичного пакту;

2) по закінченні війни всі чужинецькі війська покинуть Еспанію.

БІЛІ — ДНІ
в
„МАНУФАКТУРІ"
Львів, пл. Капітульна ч. 3.
Полотна на білля і постіль по цінах фабричних від 13. II. — 25. II.
ч. 127 3—4

АРАБСЬКІ МАНІФЕСТАЦІЇ В ТУНІСІ.

Арабські націоналісти улаштували бурхливу маніфестацію у туніській місцевості Ксаль Галяль, домагаючися, щоб пустили на волю їхнього арештованого провідника.

Арештовано кілька осіб.

—o—

ЛІКВІДАЦІЯ БОГОСЛОВСЬКОГО ФАКУЛЬТЕТУ МІНХЕНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Як подає німецьке Інформаційне Бюро німецький міністр виховання у порозумінні з міністром церковних справ рішив замкнути католицький богословський факультет мінхенського університету.

ШЕФ НІМЕЦЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПОЛІЦІЇ У ВАРШАВІ.

В суботу рано приїхав до Варшави шеф німецької тайної поліції та охоронних відділів Гіммлер, щоб узяти участь у репрезентаційному полюванні. На двірці повитав його головний комендант польської поліції та німецький амбасадор.

23. лютий
День щастя вже близько!
Сьогодні ще засобися в льос І. Кляси
зі знаної зі щастя Колектури
„РУНО" -- Равіч і С-ка
Львів, пл. Марійська 4
де в кожній Льотерії падуть великі вигри!
Головна вигра 1.000.000 зол.
Льос „Руна" це заповідь багатства і добробуту.

З польської преси.

„Українсько-польський конфлікт загострюється".

Такими словами подає виленське **„Слово"** з 17. II. характеристику актуальних настроїв у варшавському соймі в часі дискусії над будженом міністерства внутрішніх справ і пише м. і.:

„Вчорашня (з 15. II.) дискусія в соймі принесла цікавий політичний матеріял. Маємо на думці промову шефа штабу ОЗОН-у полк. Венди, промову незалежного посла Дудзінського і промови українських послів, виголошені в дуже бурхливій атмосфері. Полк. Венда заторкнув дві засадничі справи: українську та жидівську. Щоб здати собі справу, **якій еволюції підпала меншинна політика режіму в'д смерти маршала Пілсудського, вистане порівняти те, що сказав полк. Венда, з давніми заявами в тих самих справах лідерів режіму перед 1935. роком.**

„Отже передовсім антисемітизм. ОЗОН не вийшов досі поза деклярацийний антисемітизм. Промова полк. Венди — це ще одна заява більше, та не заповідає ніяких конкретних проектів. **Зате акценти в українській справі,** яких протиукраїнський тон посол Целевич у відповіді полк. Венді надто переяскравив, **все-ж вказують НА БЕЗСУМНІВНО НЕБЕЗПЕЧНУ ТЕНДЕНЦІЮ, що проявляється у колах Озону, УВАЖАТИ ПОЛЬСЬКУ ДЕРЖАВУ ЕТНОГРАФІЧНО ОДНОЦІЛОЮ ДЕРЖАВОЮ.** Вистане на цьому місці пригадати проект поділу громадян на кілька кляс.

„У кожному разі як одинокий досі наслідок безпрограмовости політики уряду та Озону бачимо утворення солідарности волинських українців зі східно-галицькими українцями. Бо у вчорашньому дні розлам у Волинській Українській Організації (В. У. О.) став фактом, при чому більшість стануда по боці посла Скрипника, який своїм становищем дуже наблизився до УНДО.

Промова полк. Венди та дальші промови викликали, очевидно, реакцію серед українців, з яких кількох забирало голос. У відповідь на промову полк. Венди посол Баран заявив в імені українського представництва, що українці не хочуть бути предметом чиїхсь експериментів, але співгосподарями на землях, де творять більшість, де змагають до того, щоб здобути територіяльну самоуправу. З полк. Вендою полемізував також посол Целевич, заявляючи, що у взаєминах між національною більшістю та національною меншиною ключем до розвязки положення є панівний нарід. Тому українці не можуть погодитися з твердженням полк. Венди, що від них залежатиме вибір засобів, якими держава буде послугуватися при розвязці проблеми польсько-українських відносин.

„У кулюарах, після замкнення соймової дискусії, серед українських послів кружляли чутки, що соймова дискусія вказує на можливість загострення курсу у внутрішній політиці супроти українців."

ДЛЯ ОСІБ ОГРЯДНИХ І МЯЗИСТИХ, У ЯКИХ ВИСТУПАЮТЬ ПРОЯВИ ПОВНОКРОВНОСТИ кількаденне лікування правдивою гіркою водою Францішка Йосифа — повна складка здоров'я натще — дуже доцільне.

Хроніка Совітської України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

Різьбар Манізер і архітект Левінсон працюють над проєктом памятника Шевченкові в Каневі. На їхню думку, завдання полягає головно в тому, щоб памятник було видно яко мога далеко з низької і з верхньої течії Дніпра. Проект передбачає в основному зберегти сучасний могильний горб, оформивши його площадками та сходами. На вершині горбу поставлять гранітну плиту, на яку ляже основа високого педесталу з постаттю поета, вилитою з бронзи, 3,5 метрів заввишки. Установити памятник передбачають у літку 1939 р. У першій половині лютого Манізер виїздить з Ленінграду до Києва доглядати за роботою.

До Шевченкових днів професор Бурачек склав альбом-монографію, присвячену образотворчим роботам поета. Монографія дає аналізу низці художніх робіт Шевченка і містить 80 багатоколірових репродукцій. Монографію на тему „Шевченко й народня пісня" склав Ревуцький, передмову до книги написав Максим Рильський. Обидві монографії виходять у розкішному художньому виданні, значним накладом. Їх покажуть на всесвітній виставі в Ню Йорку.

У Харкові відбулася зустріч письменників Києва й Харкова з харківськими робітниками мистецтва, присвячена підготові до святкування Шевченкових днів. Доповідь про діяльність Шевченкового комітету спілки совітських письменників України зробив його голова, Петро Панч. Виступали потім Сосюра, Голованівський та інші письменники, читаючи свої твори, присвячені памяті поета.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельґійських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

МОСКОВСЬКА ЛАСКА.

Президія Верховної Ради СССР своїм указом „за видатні успіхи й досягнення в розвитку совітської художньої літератури" нагородила орденами 203 совітських письменників. Не забули поміж ними й українських, а саме: орденом Леніна (найпочеснішим) нагороджено Миколу Бажана, Олександра Корнійчука, Павла Тичину. Орденом трудового червоного прапора — Максима Рильського та Юрія Яновського. Орденом „ознака пошани" — Андрія Головка й Петра Панча. Разом сімох письменників. Зрозуміло всі сім зараз висловили в друку свою подяку. Тичина, той просто: „Дяка ясному сонцеві, нашому великому Сталінові за високу нагороду!" Інші

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дія на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарних краю.

може менш „поетично", але в усякому разі цілком вірнопіддано, Рильський навіть у віршах:

І шлю я в найкращу з прекрасних хвилин
За почесть високу — глибокий поклін.

А ненагороджені — разом їх 27 — з Усенком, Сосюрою, Первомайським, Смоличем, Голованівським на чолі теж радіють, теж пишаються, теж дякують...

Та чи треба до цих усіх фактів ставитися тільки з насмішкою, тільки з презирством чи нема в цьому прихованої трагедії?..

Президія Верховної Ради СССР також нагородила орденами робітників кінематографії, які особливо відзначилися. Нагороджено разом 139 осіб. Серед цього реєстру режисерів, сценаристів, операторів і виконавців ролі не можна вже знайти ніодної назви будьякої української фільми, не можна знайти ніодного українця, навіть в географічному розумінні. Промайнуло одне тільки прізвище пані Ужвій, з яким звязано так багато прекрасних спогадів про колишню „Шевченківську" драматичну трупу з початку двадцятих років. Але артистка дістала орден за виконання ролі „Євдокії" в стовідсотково російській хінофільмі „Выборгская сторона". Українське кіно навіть і тепер під великим підозрінням. Надаремно в тематичному пляні продукції кінофільм у СССР на рік 1939 серед 24 фільм, як українську можна тільки відмітити одну „Богдан Хмельницький" за сценарієм Корнійчука. Правда, є ще фільма „Дніпровскій мельодії" за сценарієм Кравченка. Та скоріше це одна з модних тепер „малоросійських" комедій. А проте кількість стаціонарних кінотеатрів в УССР дійшла тепер до 830, а до цього треба ще додати 580 автокінопересувок. У всіх них глядачі мусять задоволятися отими „Выборгскими сторонами".

НОВА ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО ОПЕРНОГО ТЕАТРУ.

Не так давно відбулася премієра нової опери „Перекоп" трьох молодих композиторів: Мейтуса, Тіца й Рибальченка, за лібретом Бичка та Шелонцева. Головна постать в опері — командарм Фрунзе. Досить велика роля діда Калинчука, який допоміг червоній армії перейти череа Сіваш. В його музичних монольогах „відгуки героїчної історії українського народу, його прагнення до волі". Велика також роля дружини партизана-большевика, Оксани. Дуже добра її ліричка арія, звернута до сина, героїчні її арії, за газетною рецензією, значно слабші. В опері використано українські мельодії. Рецензія відмічає, що музика опери не всюди стоїть на однакому мистецькому рівні.

БУДІВЕЛЬНІ СПРАВИ В КИЄВІ.

Всі, так звані колгоспні ринки в Києві намічено реконструювати та впорядкувати. Цілком змінить своє обличчя найстарший київський ринок Житній, що існує вже понад 200 років. Там споруджують 5 мурованих павільонів. Великий критий ринок збудують у Дарниці. В сталінському районі (колишня Деміївка) спорудять ринок для торгівлі худобою. Басарабський критий ринок капітально відремонтують та перероблять. Але це все ще справи майбутнього. А ось теперішне, сучасне: збудовано новий будинок на Пирогівській вулиці, поселилися туди люди. Та першої вже ночі не довелося їм спати. На піддашші влаштовано великий „бак" для води, в баку були щілини, й вода почала просякати до помешкань. Так тяглося кілька днів. Усі двері в будинку вже порозлазилися, підлога по кухнях має щілини, куди вільно пролазить палець

Л.

НАСІННЯ

городові, цвітові і пашні по найнижчих цінах поручає

Едмунд Рідль

Львів, Рутовського 3.

356 тел. 204-12 4—5

Українка.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 16. II. на першому місці приносить зміст відчиту міністра д-ра Гавелки про устрій чехословако-української федерації.

„Обзор" з 15. II містить телєграму з Праги зі змістом закличу карпато-української влади до всіх українців у світі, щоб вони допомогли будувати карпато-українську державу.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Тагесботе" (Брно на Моравї) з 15. II. містить статтю „Німецької Дипльоматичної Кореспонденції" про вислід виборів у Карпатській Україні як найкращу ознаку, що українська національна думка перемогла. Тепер черга на державне будівництво Карпатської України; в тому самому числі помішено повідомлення про залізничий рух у Карп. Україні.

„Гренцботе" з 15. II. подає зміст статті міністра Ревая п. н. „Велика сатисфакція", що появилась у „Новій Свободі" після виборів.

„Дайтше Рундшау" (Бидґош) з 17. II. містить велику статтю п. н. „Південно-східна програма Польщі. Національно-політичні завдання у Східній Галичині", в якій обговорено на основі польської преси та соймової дискусії заходи скріпити польщину у Східній Галичині.

Берлінський **„Фелькішер Беобахтер"** з 14. II. приносить нову велику телєграму з Хусту у звязку з виборами і другу ще більшу про „червоне святотатство", а саме про профанацію української історичної святости: розгром домовини князя Ярослава Мудрого в катедрі св. Софії.

„Ное Бернер Цайтунг" (Базель, Швайцарія) містить у числі 15. II. вступну статтю п. н. „А може таки Схід?", в якій на основі документів про пляни Гітлера, що їх оголосила паризька „Ілюстрасіон", широко розважує можливість здійснювання українських задумів Німеччини ще в цьому році.

У Вильні заборонили свято 950-ліття хрещення Руси-України.

Пишуть нам:

Ювилейне свято в 950-ліття хрещення Руси-України у Вильні не відбулось, бо виленське городське староство не хотіло дати на нього дозволу. Відклик до виленського воєводи теж нічого не поміг і тому православні кола, що займались підготовою ювилейного свята, зробили відклик до Адміністраційного Трибуналу. Справа тягнеться вже кілька місяців.

—o—

В. Б. ЄЙТС. 7)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

ПРОКЛІН.

Одного весняного ранку Ганраган Рудий скрутив на дорогу, що вела від Великого Поля на Поштовий Шлях а звідти на Мостове Передмістя. Він почав наспівувати, бо його серце прохинулося від зеленої трави при дорозі, від блакитних переливів Сорокатого Багна і розжевріїх ранніх хмарин.

Та невдовзі сорока пролетіла йому через дорогу і наче викинена з пращі майнула на голім каміннім мурі.

— Ах! — пробурмотів Ганраган — вони знову задумують якусь погань проти мене...

Він замовк і зморщився. „Вони" це були чародійні карлики, що скрізь перерізували йому дорогу, від часу, як відкинув любов Кліони з Морської Хвилі.

Був час, коли він бадьоро був би змагався з усякими супротивними силами, але тепер уже надходив поважний вік, душа захмурилася і знаходила вподобу у тихому лагідному сподіванні життевого кінця. Від недавнього часу він зовсім змінився: чуб вилинявся, а плечі похилились.

Зупинився на хвилинку — почув якесь квиління. Дійшов до бічної стежини, що вела з поля до бідної селянської хатини. Крізь діру в мурі побачив молоду дівчину у високій траві, як сильно ридала. Обличчя її не видів, але її стать нагадала йому Бригіду, Марину, Маврі, Оону, Келію та інші гарні, а нещасливі жінки, яких імена вплів у свої вірші.

Голосом гордим і ласкавим, як король до підданого промовив: „Дитино..." Глянула вгору і тоді пізнав гарне рожевеньке личко, яке нераз здибав у своїх ходаниках.

— *Дитино! маєш якусь журбу. Я не міг би пройти біля тебе байдуже. Я — Ганраган Рудий, не такий, як інші, що милосердяться, а нічим не поможуть. Я опікуюся школою на Мостовім Передмістю, знаю латину. Я зазнав чимало лиха та знущань, але можу, слухаючи голосу милосердя, і помагати іншим.*

Дівчина дивилася ще зі сльозами в очах, поки сказала:

— Овене Ганрагане! Я знаю добре твої провини і знаю, кілько ворогів маєш... Чи обіцюєш допомогти мені?

— Обіцюю.

— Мій батько, мама і брати хотять мене видати за старого Падді Ду, бо він має під Горбком сто моргів аренди, а я хотіла б, щоб ти всунув його у свої вірші, як ти раз зробив зі старим Кільмартином, коли ти ще був молодий. Нехай він журиться, як устає і лягає.

— Я оспіваю його на ганьбу йому та журбу. А кілько-ж він років має.

— Ого... він має... він такий старий, як ти Овене.

— Такий як я? — заломався голос Ганраганові.

— Між мною і ним буде на яких двацять років ріжниця. Але на Овена Ганрагана прийшла ала година, коли вже золотоволоса дівчина з личком як маєвий цвіт уважає його за старого. Моє серденько! ти вразила мене стрілою у само серце!

Відвернувся і понуривши голову пішов дорогою, а вона дивилася зажурена за ним довго. Йдучи згорбений виглядав справді старим. Пройшов які три четвертини милі, коли глянувши вгору побачив великого цятковання орла, що ширяв поволі до Альвейської Гори. Він зупинився і крикнув до нього визивно: „І ти теж, орле старий, і у твоїх крилах багато дір від пір'я, що повипадало. Я всуну тебе і твоїх давніх побратимів, щуку з Дарганського озера і тиса з Чужинецького Облазу у свою поему, шоб ви були прокляті на віки!

Оподалік стояв кущ, що заквітнув маєвим квіттям. Подув вітру кинув з нього білі пелюстки на опанчу Ганрагана.

— Маєвий квіте! — крикнув узявши у жменю пелюстки — ти не зазнаєш гіркої долі старости, бо вмираєш у добі краси. І тебе вплету у свою поему, поблагословивши!

Маєве квіття обсипувало його, а він сидів під кущем і підспівував упів голос. Його поема починалась так:

Під маєвим кущем Овен Ганраган поет
Голову клав свою, що вся посивіла геть
Потім Орла-сивача з диких Альпейських (вершин,
Бо з найстарших створінь найстарший (сьогодні він,
Далі відвічного тиса з чубом зеленим за те,
Що вітер на облазі Чорнім волосся з нього (мете...

Скінчивши компонувати закурив люльку, бо ним заволоділа пристрасть кобзарів, що кидають проклони. Думав про те, як поширити по всій околиці поему, де проклав лисого Паддія, сусідів Петра Гарта і Михайла Джіля і пастуха Шемуса. Він знав, що сьогодні ярмарок і крамарі мусітимуть йти сюди. За хвилину справді з'явився хлопчина з віслюком, що був обвантажений кошами торфу. Ганраган зупинив його:

— Хлопчино! я написав віршований прокляття на старість і старих і я хотів би, щоб його ще сьогодні заспівали у Місті Ріки Шеллі.

— Давай Ганрагане! а я роздам усім, хто захоче.

Ганраган прочитав вірш.

— Я добре знаю старого Михайла Джіля. Минулого року на святого Івана ми вкинули йому миш до комина, але твій вірш ліпший від миші.

Хлопець продеклямував вірш кілька разів аж його вивчив напамять. Він хотів мати якнайбільше зиску зі свого таланту

(Далі буде).

В одинадцяті роковини смерти бл. п.

Анни з Петринів Олексишинової

дружини бл. п. о. Михайла, відправиться Служба Божа з Панахидою в середу 22. лютого ц. р. в год. 7.20 рано в церкві св. Юра.

Діти і внуки.

408

На загально-українські теми принесли статті такі часописи: **„Тірінгер Альгемайне Цайтунг“**, Ерфурт 27. 1. і 5. 2. — дві довгі статті „Коли була Україна самостійною?“; **„Тірінгер Гауцайтунг“**, Веймар 12. 2. — „Експльоатаційна політика Совітів“ (на підставі статтей франц. „Матену“ про Україну); **„Дер Фрайгайтскампф“** Дрезден, 12. 2. — „Українське питання“ (переклад статті франц. „Реві де Де Монд“); **„Кельніше Фольксцайтунг“**, 4. 2. — „Боєвий фронт обезправнених“, про поневолені народи в СССР, й ін.

Зокрема чимраз обширніше починає писати нім. преса про положення українців у Польщі. Ціла низка газет (**Шлезіше Тагесцайтунг** з 7. 2., **Франкфуртер Фольксблят** з 10. 2., **Вестдойчер Беобахтер**, Кельн, з 9. 2., **Нідерзехсіше Цайтунг**, Ганновер, з 6. 2., **Вестфаліше Ляндесцяйтунг**, Дортмунд, з 7. і 12. 2., **Дер Фірер**, Карльсруте з 10. 2., **Дойче Пост фір дас Судетенлянд**, Тропав з 8. 2. **Данцігер Форпостен** з 7. 2. і ін. (пише, здебільша покликуючися на голоси польської преси й промови в польському соймі, про атентати проти поліції, залізниць і почти на ЗУЗ, про підпали кольоністів, акцію проти екзекуторів і польських шкіл, тощо. Преса підкреслює одноглідно, коментуючи ріжні події на українських землях у Польщі, чимраз більшу гостроту українського питання в Польщі).

Теж критика внутрішньо-польських відносин приходить у німецькій пресі (досі її можна було подибати здебільша тільки в журналах на теми Східної Европи) до слова. Так нпр. пише ессенська **„Національ Цайтунг“** з 11. 2. в статті „20 років польського сойму“: „Перехід від ліберальстичної системи до авторитарної стався автоматично й без опертя на якийсь народній рух. Спробу, викресати такий народній рух, треба б доглянути в оснуванні „Обозу Зєднчення Народового“. Але доказу, що ця спроба вдалася, остає ОЗН довжний... Як великі є труднощі на цьому шляху, вказують висліди самоуправних виборів з незвичайною ясністю. З цих вислідів говорить не тільки внутрішня слабість ОЗН-у, але й говорить передовсім теж факт, що політичні партії, які не мають доступу до сойму, розпоряджають серед польського народу сильнішими впливами, ніж можна б надіятися. Тут приносить населінку брак народнього руху, який одиноко був би в силі, переорати політичний грунт до основ“. Звичайно, нім. преса часто заповнена теж вістками про переслідування німців у Польщі, які за останній час все кріпнуть.

БЕЛЬГІЙСЬКА ПРЕСА.

„Ля Метрополь“ (Брюссель) з 14. II у вступній статті „Від України до Панами“ обговорює міжнародню вагу української справи. — В цьому самому числі подано телеграму Агенції Авас про висліл виборів у Карпатській Україні.

РУМУНСЬКИЙ ПРЕМІЄР ВИЇДЕ ДО ФРАНЦІЇ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. Румунський премієр патріярх Мирон виїде у найближчому тижні на кількамісячну відпочинкову відпусту до Франції.

—o—

ПОРОЗУМІННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ПРИНАЛЕЖНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ПРИЛУЧЕНИХ ДО МАДЯРЩИНИ.

Як подає будапештенська радіовисильня, у висліді нарад спільної мадярсько-чесько-словацької комісії підписано порозуміння про державну приналежність населення земель, прилучених до Мадярщини на основі віденського арбітражу.

ПОПАВ У НЕЛАСКУ.

Фенцик попав у неласку своїх хліболавців. В останньому часі він тратить ввесь авторитет у мадярських урядових колах; догадуються, що причиною цього є конфлікт між ним і послом Возарієм. Фенцик не може вистаратися служби для свого секретаря проф. Ігнація та інших своїх служаків; всі його інтервенції у всіх справах є без висліду.

Твори Федора Яхимовича на виставі у Відні.

11. лютого у Відні відкрита дуже цікава вистава **„Віденських Майстрів“ XIX. століття**, зібрана із приватних ґалерій міста Відня, в одній з найкращих ґалерій „Ное Ґалері“. Ця вистава дуже цікава для нас тим, що на ній є твори **славного українського мистця** того часу, що працював у Відні — **Федора Яхимовича.**

Багато праці й енергії вложила в цю справу наша малярка **Марія Дольницька,** що з доручення Асоціяції Незалежних Українських Мистців у Львові переводить фотографування та евіденцію праць Яхимовича від кількох років: до цього часу вдалося сфотографувати 36 праць Яхимовича.

На виставі збрані праці таких віденських мистців XIX. століття: **Агріколі, Канона, Фігера, Фюріха, Яхимовича, Купельвізера, Петенкофена, Ранфтля, Райтера, Фрідріха, Філіпа, Франца Райнгольдта, Ромака та Леонгардсгофа.**

Федорові Яхимовичеві відвели **дві великі салі.** На запрошенні подано досить докладний і вірний життепис мистця, який подаємо в цілости, без ніяких змін.

„На цій виставі покажуть окрім творів відомих австрійських майстрів XIX. століття також олійні образи, акварелі і рисунки одного українського маляра Федора Яхимовича. Уродився він у Белзці (Ґаличина) і примандрував по смерти своїх батьків пішки зі Львова до Відня у 1819. році, де його брат студіював медицину. Спочатку він почав також студіювати медицину, але згодом, у 1825. році, перейшов до Віденської Академії Мистецтв і по закінченні студій присвятився головно театральному малярству. Від 1827. року був Яхимович у Карльс-Театрі декоратором, від 1836. року в театрі на Йозефштаті, вкінці у 1851. році в цісарській опері, де працював 20 років аж до спенсіонування. Його декорацій до „Трубадура“ уживають ще й тепер. Крім своєї театральної діяльности працював Яхимович ціле своє довге життя (помер у 1889. р.) над релігійними творами І так є його роботи великий запрестольний образ у церкві в Ґумпендорфі, а грецький манастир у Заххі на Ливанії має іконостас його роботи з 75 образами, виконаними на дереві. Але з найбільшою любовю присвячував Яхимович свою творчість пейзажові. Окрім того залишилися по Яхимовичеві портрети, особливо гарні родинні портрети та жанрові твори. Завдяки ввічливости його нащадків, що живуть у Відні та з пієтизмом ставляться до творів свого предка, було можливо показати праці українця Федора Яхимовича широкому громадянству.“

На маргінесі цієї дуже важної для української культури вистави мусимо подати кілька наших завваг, а саме:

Німці, що для них Яхимович багато зробив у мистецтві, **визнають його за українця.** Свою увагу виявили в дуже культурний спосіб, подаючи навіть у запрошенні цінні інформації про нього.

З українського боку зацікавлення Яхимовичем слабе. З приємністю відзначуємо на цьому місці реферат студента **Богдана Весоловського** про життя і творчість Яхимовича, що його він прочитав у віденській „Січі“ (гадаємо, що він буде надрукований у наших студентських виданнях). Отже малярка п. Марія Дольницька з п. Б. Весоловським з української сторони зробили багато, але наша молодь, та ще й у Відні, в одному з найкультурніших осередків Заходу, не виявила того зацікавлення, якого слід би було сподіватися.

Цій молоді ми аж зі Львова звернемо увагу, **що Яхимович — це визначний представник української культури** і ми тут удома, на жаль, не маємо змоги оглядати його неабиякої творчости. Треба скористати з нагоди й ознайомитися з нею, бо у XIX. столітті значіння Яхимовича особливо цінне, тимбільше, що Яхимович усе себе чув приналежним до свого народу і це всюди підкреслював. Коли працював на чужині, то лише тому, що у рр. 1830—1880 не мав що робити дома. Коли наша молодь є за кордоном, то не лиш на те, щоб студіювати сухі предмети — що можна робити й дома, але також на те, щоб приглянулася західньому життю, його явищам і його культурі, особливо коли та культура звязана так чи інакше з українським народом.

Не тримайте безужиточно дома долярізок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжжю, знищенням та довідається про виграну згл. в речинці займають Вам відсотки.

Німецький гимн - найпопулярніша мельодія ФІС-у.

Закопане, 16. лютого 1939.

15. ц. м. відбулася роздача нагород за зїздову частину змагань ФІС-у за мистецтво світу. Змагуни, представники преси та звичайні глядачі, заповнили вщерть салю кіна „Сокола“. В салі прибраній прапорами всіх націй, учасників змагань ФІС-у, панував святочний настрій. Усі споглядали на сцену, на якій на столах були розставлені нагороди для мистців світу й дипльоми та медалі для змагунів, яким не пощастило зайняти перше місце. В год. 18-ій під звуки фанфар увійшов на сцену президент Міжнародньої Лещетарської Федерації (ФІС) мэйор Естгард. У коротких словах привитав він змагунів і публику та зложив признання організаторам змагань. Відтак почалася роздача нагород. При роздачі нагороди кожному мистцеві світу, грала орхестра його національний гимн, черговим двом змагунам грала орхестра т. зв. „туш“.

Крім нагород для першунів роздано грамоти й медалі для дванацятьох перших змагунів у кожній конкуренції та в альпейській комбінації 15 (злобні кажуть, що 15 медалів тому, що 15-ий був поляк). За цілий час орхестра відіграла на всіх 6 гимнів 5 німецьких та лиш один швайцарський. Німецький гимн разом з Горст-Вессель-Лід відіграно для Лаучнера — мистця світу в зїздовім бігу, Єневейна — мистця світу в альпейській комбінації та тричі для потрійної першунки світу Христі Кранц за зїздовий біг, сляльом та альпейську комбінацію. Швайцарський гимн відграно для мистця світу у сляльом Ромінгера.

Підчас цього витворилася маленька комічна ситуація. Німці, підчас їх гимнів підносили руку вгору. Одному німецькому змагунові, який устиги надовб собі праву руку, почала та рука опадати. Джентельмен француз підставив йому непомітно своє плече під руку, одначе німець не скористав з товариської прислуги та силою волі, самостійно видержав піднесену руку до кінця.

Публика гаряче оплескувала всіх переможців і просто бурхливу овацію уладила німкині Кранц. Вона дістала так багато нагород, що напевне мусіла замовити собі дорожку, бо сама не дала би ради. Трикратним окликом „Хай живе!“ для змагунів та президента ФІС-у отамана Естгарда закінчилось це свято.

Конкурс скоків.

16. ц. м. відбувся конкурс скоків до зложеного бігу (норвежської комбінації). Фаворитом зложеного бігу був минулорічний мистець світу норвежець Гофсбакен, який мав найбільше точок за біг 18 км.

Найбільше точок за скоки дістав поляк Ст. Марусаж скоками 73,5 та 71,5, другий Ляр (німець) 67 та 72, третій А. Марусаж 64, 65. Несподівана перемога німців, які виграли комбінацію теж дружиново, чим майже попечатали

свою перемогу в загальнім точкуванні. Фаворити програли через упадок при скоці.

Крім того відбулися тренінгові скоки найкращих скакунів світу. Найдовший скок мав молодий 16-літній польський скакун Куля 85 і пів м.

Слід підмітити, що змагуни не скакали з повного розбігу, норвежці скакали сьогодні перший раз на тій скочні. Найкращий стиль мають норвежці, особливо мистець світа Біргер Руд.

Со—ко.

Останні дні ФІС-у.

Закопане, 17. II. 1939.

На стадіоні на Крокві, в год. 10 рано розпочався може один з найцікавіших бігів за ввесь час змагань. Це був військовий дружиновий стежний біг. Кожна дружина складалася з 4 людей: одного старшини як провідника і трьох змагунів нижчої ранги. Змагуни їхали в повнім військовім виряді.

Цей біг був наглядним доказом, що кожний спорт взагалі та лещетарський зокрема є засобом до вищих цілей. Тому теж дуже дивно, що на стадіон прибуло куди менше глядачів, як на якунебудь іншу лещетарську конкуренцію. А біг був справді цікавий і варт було йому приглянутись. На почесній трибуні зібралась численно генераліція держав, що їх змагуни брали участь у змаганнях.

Назагал день був хмарний і лиш час-до-часу сонце продиралося крізь хмари; на долі панувала відлига, на горі траса була покрита ледом. Брак снігу на долі доповнено сніжним насипом на загальнім просторі коло 10 км.

Черга стартів: Фінляндія, Італія, Швеція, Німеччина, Мадярщина, Польща, Румунія. Точно з год. 10-ій вибігла фінляндська дружина, решта у відступах трьох мінут. Найкращий час на першім контрольнім пункті осягнули німці, відтак фінляндці, поляки, шведи, при чому поляки минули мадярів, що вистартували 3 хв. швидше. Другий контрольний пункт перейшли німці, шведи, поляки в такому самому часі. Щойно четвертий час мали фінляндці. Біг стає дуже завзятий і важко відгадати переможця. Третій контрольний пункт, віддалений від місця старту на 6,8 км. пройшли перші шведи в часі 34,05 хв., німці 35,30 хв., поляки 35,40 хв., фінляндці 36,40 хв. Отже прийшло маленьке прояснення, всеж таки годі було напевно когось типувати на переможця, тимбільше, що до мети ще „тільки" 19 км. На четвертім контрольнім пункті віддаленім 10,3 км. ведуть щодо часу далі шведи, за ними поляки, фінляндці та німці.

Дружини виїздять на стадіон. На передї фінляндці, але зараз їм на плечах „сидять" шведи, недалеко теж від них німці, та щойно за ними італійці. До стрільниці випереджують шведи та німці фінляндців. Лунають сухі крісові стріли. Падуть на землю порозривані бальоники. Шведи переїздять знову стадіон та щосили втікають, щоб не дати зловити себе німцям, які мали найкращий час до стрільниці (18,9 км.). На пятім контрольнім пункті найкращий час мають німці, другі шведи, поляки й італійці. На шостім та останнім пункті знову німці, відтак шведи, італійці, поляки. З ліска вибігає дружина та швидко наближується до стадіону. Гучномовці заповідають німців, які під гучні оплески публики, звуки орхестри та грімке „Зіг-Гайль!" німців впадає на мету. Хвилину за ними шведи, італійці, фінляндці, поляки.

Перемога німців була знову одною з несподіванок змагань, бо кожний був би ставив на скандинавців або вже радше на італійців ніж на німців. Чейже італійці були вже мистцями світу в цім бігу, а крім того італійські лещетарі краще списувалися у плоскому бізі від німців. Третє місце поляків — це теж несподіванка.

Герої переможної дружини це: поручник Гавм, десятник Цанґль, ст. стрілець Шавман і стр. Шпекбахер.

Лещетарський Маратон

Закопане, 18. II. 1939.

Сьогодні передостанній день змагань ФІС-у. Хоч змагання тривають уже сьомий день, зацікавлення змаганнями не слабне. Численна публика зібралась на Ґубалівці, щоб побачити змагання в найтяжчому лещетарському бізі на 50 км, що його називають лещетарським марафоном. Довжина траси 25 км, тому змагуни мусіли проїхати її двічі.

Стартувало 50 змагунів, між ними Карпінен, Кирікалла, Вашінен (фінляндці), Бергендаль (Норвеґія). Не доставало на старті найліпшого тепер шведа Паліена. Усі сподівалися перемоги фінляндців, які виставили до цього бігу найбільше славних назвищ, між ними Карпінена, який має на своїм конті головокружне число „пожертих" кільометрів цієї зими (більше, як 4.000 км).

Найбільше боялися фінляндці шведів. В норвежців не вірили, бо робили обчислення на підставі вислідів у гінцях 4×10 км та бігу на 18 км.

Як перший вистартував Сікора. Одначе перший контрольний пункт на 6-тім км. минає як перший третій — швед Стенваль. Найліпший час осягає норвежець Бергендаль 13,20 мін. Час Бергендаля будить подив, але впарі з тим і сумнів чи видержить дальше таке темпо.

Третій контрольний пункт на 19-тім км в найкоротшому часі осягає знову норвежець Бергендаль в часі 1:09,22. Другий фін Ніемі 1:12,23, де далі норвежець фантастичним часом 1:25,03, 3-ій теж фін Карпінен. На півметку (25 км.) веде другий Ніемі. Норвежці овацийно витають свого змагуна. На 31-ім км веде далі Бергендаль часом 1:40,20, другий вже Карпінен, Ніемі третій. Норвежці чимраз більше певніші перемоги. Перед 44 км ломиться норвежцеві вязання. Норвежці посоловіли. Карпінен минає Бергендаля і що сили втікає. Одначе до контрольного пункту вже недалеко. Там Бергендаль зміняє лошку і пускається в погоню за фіном.

На 300 м. перед метою, з ліса в напрямі мети біжить Карпінен. Фінляндці радіють. Та не довго, бо 50 м. за фіном вибігає з ліса Бергендаль, та у знаменитій формі біжить на мету. При старті ділив їх відступ 3 хв., а 50 м. за три мінути можна навіть „рачки" перейти. Норвежці шаліють з радощів. Не диво, якийсь дивний пех переслідував їх від самого початку змагань та це їхня перша перемога, світла ще й тому, що шлях до неї заступала велика коаліція фінів.

Бергендаль був тим, що одинокий зі змагунів осягнув час нижчий 3 год. Його час 2:57,43 справді фантастичний! Другий Карпінен 3:00,27, далі знова норвежець Геслієн 3:05,42, фінляндець Ваввінен.

Часи інших змагунів куди гірші від часів 6-ох перших. Несподіванкою є 9-те місце югославянина Смолія та 11. поляка Зубека. Оба вони вспіли випередити найкращого італійця Демеса, а як знаємо тими, що робили саме несподіванки були італійці

Со-ко.

Стріча - Гітлер - Муссоліні - Франко.

РІМ. Поголоски французької преси про близьку стрічу в однім з італійських міст Муссоліня, Гітлера та Франка в Риві ані не потверджують, ані не заперечують. „Пополь д' Італія" називає цю вістку фантастичною. Той часопис висловлює здогад, що поголоска франц. преси є маневром, який має на меті відложити признання уряду ґен. Франка Англією та Францією.

Франко - італійське порозуміння.

ПАРИЖ АТЕ. У дипльоматичних і пресових колах Парижа ходять поголоски, що розмови, які Бодуен перевів з доручення міністра Бонне з Чяном, дали позитивний вислід.

ЖИДІВ ПОСЕЛЯТЬ НА СИНАЙСЬКОМУ ПІВОСТРОВІ.

Як подає арабська агенція „Арабський Схід", на льондонську конференцію круглого стола вплинув м. ін. проект, щоб поселити більшу скількість жидівських емігрантів на Синайському півострові, де є можливости розвитку рільництва й гірництва. Цей півострів належить до Єгипту

Смертельний атентат на китайського міністра.

ШАНҐАЙ. ПАТ. В неділю 18. ц. м. до мешкання міністра закордонних справ нанкінського уряду Шенльона вдерлася група напасників, яка засипала міністра револьверовими стрілами. Шенльон поцілений кількома кулями, помер у лічниці. В пополудневих годинах невідомі напасники засипали револьверовими стрілами 4-ох японців, які виходили з ресторану в міжнароднім концесії. Двох японців було ранених. Мешкання убитого китайського міністра находилося на території, що стоїть під контролею японського уряду.

Димісія сирійського уряду.

В суботу, 18. ц. м. сирійський уряд подався до димісії. Причиною димісії — була урядова криза, що її спричинила у двох випадках ініціятива сирійського уряду. Ця ініціятива, що її спонукала акція націоналістичних сирійських кол, була суперечна з теперішнім статутом мандатової території. Головною ініціятивою було проголошення змісту меморіялу, який містив у собі практичне введення в життя внесків, що їх ухвалено ще 31. грудня м. р., в яких сирійський парлямент стверджував незалежність Сирії.

На вістку про димісію уряду Джеміля Мардама, націоналістичний блюк та екстремісти уладили маніфестації.

ЧИ МІН. БЕК ПОЇДЕ ДО ЛЬОНДОНУ?

Англійська агенція Райтера подає вістку, що небавом має приїхати до Льондону польський міністр закордонних справ полк. Бек. Англійські міністри відбудуть із мін. Беком деякі інформаційні розмови.

Божевільний намагався виконати замах на Мусолінія.

Як подає преса з Риму, коло віллі Мусолінія крутився якийсь чоловік. Коли поліційний агент хотів його вилегітимувати, він вистрілив з револьверу і поранив агента в живіт, опісля без опору дав себе арештувати, і заявив, що він чекав на Мусолінія. Виявилося, що він зветься Аруно і недавно вийшов зі заведення для умово хорих

Польща підписала зі Совітами умову.

МОСКВА. ПАТ. У висліді переговорів, що велися між Польщею та Совітами від кількох тижнів, підписано тепер такі умови, які устійнюють у цілости господарські взаємини між Польщею та Совітами: торговельну умову, порозуміння про товаровий оборот та порозуміння про розрахунок (клірінґ).

Ця умова — це перша, загально господарська, польсько-совітська умова, яка спирається на клявзулі найбільшого упривілеєння та містить у собі низку засадничих постанов, що торкаються товарового обороту та справ морських перевозів

Зголошення товариств евакуованих зі земель прилучених до Мадярщини.

КУП. Карпатоукраїнське міністерство освіти повідомило всі культурні та тіловиховні товариства, евакуовані зі земель прилучених до Мадярщини, що вони мають зголоситися до 30. березня н. р. Товариства, які до того часу не зголосяться, будуть розвязані.

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО КОМАНДАНТА СІЧІ.

ЧТК повідомляє з Хусту, що в карпатоукраїнській пресі появився заклик головного команданта „Карпатської Січі" Дмитра Климпуша до молодих українців із Галичини, щоб вони рішуче не переходили кордонів Карпатської України, бо прикордонна сторожа має найгострішний наказ ловити всіх утікачів і завертати їх назад.

МІНІСТР РЕВАЙ ВЕРНУВСЯ З ПРАҐИ ДО ХУСТУ.

ХУСТ. КУП. Міністр Юлій Ревай вернувся в суботу вечором з Праги до Хусту.

Конференція балканської антанти.

20. ц. м. збереться під проводом мін. Гафенка сесія ради балканської антанти. Візьмуть у ній участь міністри закорд. справ Греції, Туреччини та Югославії.

В Еспанії гру ведуть дипльомати.

АЛЬ ПАСІОНАРІЯ СКРИВАЄТЬСЯ В БАРСЕЛЬОНІ.

Як подають непровірені чутки, відома еспанська червона діячка, найзапекліша противниця націоналістів і відома зі своїх кровожадних виступів Аль Пассіонарія скривається в Барсельоні, з якої підчас наглого й несподіваного приходу національних частин їй не вдалося втекти.

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВНОЇ КАПІТУЛЯЦІЇ.

ЛІССАБОНА. Микола Франко, брат ген. Франко та амбасадор національної Еспанії в Ліссабоні, заявив представникам преси у звязку з поголосками світової преси про можливости перемиря, що національний уряд обстоює далі своє відоме становище й домагається беззастережної капітуляції.

ПЕРЕГОВОРИ СЕН. БЕРАРА В БУРГОСІ.

Суботнишня стріча французького делегата сен. Берара з мін. закордонних справ Еспанії генералом Хердана тривала півтора години. По тій розмові сен. Берар представив міністрові своїх співробітників. Представникам пресі заявив Берар таке: „За першим разом приїхав я був до Бургос зовсім в інформативній місії. Цим разом вертаюся, щоб виясняти справи, тепер припинені та розглянути з еспанським урядом розвязку справ, що їх обі держави висунули. Таким чином підготовлюю устійнення празильних взаємин між Францією та національною Еспанією. Більше сказати не можу. Завтра пополудні матиму нову стрічу з мін. Хердана.

СЕН. БЕРАР ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ПАРИЖА У ВІВТОРОК.

ПАРИЖ. У Парижі сподіються повороту сен. Берара вівторок рано. На вислід поїздки сен. Берара дивляться в Парижі доволі скептично, бо коли Франції йде найбільше про те, щоб дістати запевнення, що Еспанія вестиме незалежну політику та ґарантії **у справі італійських добровольців,** то в цих справах сподіються, що національний уряд тільки пригадає своє дазніше виявлене становище. Тому теж такі вимоги, як умова признання нац. уряду, була б просто для національної Еспанії образлива й тому в Парижі загально переконані, що головний натиск кластиме Франція на амнестію вояків та політиків червоної Еспанії. Цю вимогу обстоює Франція не тільки тому, що її подає як передумову капітуляції червона армія, але й тому, щоб заспокоїти французькі кола та позбутися 300 тисяч еспанських утікачів, які є не лиш клопотом, для французького уряду, але і справжнім тягарем.

НА ВСІХ ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ СПОКІЙ.

БІЛЬБАО. Оба комунікати, націоналістичний та республиканський повідомляють, що на всіх фронтах панує спокій.

ПОЛЬЩА ПРИЗНАЛА ДЕ ЮРЕ УРЯД ҐЕН. ФРАНКА.

ВАРШАВА. ПАТ. Польське міністерство закордонних справ подало до відома, що польський уряд признав де юре уряд ґен. Франка.

—o—

Труднощі із створенням нового бельґійського уряду.

БРІССЕЛЬ. ПАТ. Сен. Перльо поінформував короля Леопольда про труднощі, з якими він стрічається підчас спроб створити новий уряд. Король Леопольд перевів сам деякі розмови, одначе не звільнив сен. Піерльота від його місії. В неділю вечором прийняв король ліберала Гіманса, Макса, Девеса і Жансона, соціяліста Вотерса та католика Марка. Всі ті політики тримають у якнайбільшій дискретности вислід розмов. Королівське окруження обмежовується тільки до ствердження, що наради закінчилися і що Піерльо далі вестиме довірену йому місію.

ЩО ТАКЕ МІЛІОН?

ВИСЛІД ВЕЛИКОГО ЛЬОТЕРІЙНОГО КОНКУРСУ.

В дні 16. ц. м. відбулося в льокалі Польського Льотерійного Монополю останнє засідання членів Журі для вирішення конкурсу на відповідь на питання: „Що таке міліон?" Присутні були всі члени журі у такім складі: пп. Тадей Доленга-Мостович, проф. Генрик Фрідріх, ред. Витовт Гелжинський, проф. Тадей Серацутовський і делегат Дирекції Польського Льотерійного Монополю, п. Марян Шайновський, заступник директора П. М. Л.

Розглянувши всі відповіді, закваліфіковані на попередніх засіданнях до подрібного розгляду, конкурсовий суд одноголосно дійшов до висновку, що ніодна з надісланих відповідей не має даних, які кваліфікували би її до першої нагороди. Тому рішено першу нагороду 1.000 зол. поділити на десять нагород додаткових по 100 зол. кожна. В цей спосіб загальна кількість нагород зросла з пятнадцять на двадцять, при чому хвота призначена на нагороду, у висоті 3.100 зол. не піддала зміні.

Другу нагороду, зол. 500 признано відповіді зі знаком **„Пан Тадей".**

Третю нагороду, зол. 300 признано відповіді зі знаком „Соколине Око".

Четверту нагороду, зол. 200, признано відповіді зі знаком „Легко справдити".

Нагороди від пятої до пятнадцятої та додаткові від п'ятнадцятої до двадцятьчетвертої, по зол. 100 кожна, признано відповідям, зі знаками: „Сорок три — сорок чотири", „Факір", „Наполеон", ;;Львів", ;;Кудрись", „я хотіла би теж", „Єва" I.", „Єва II.", ;;Оптиміст", „Фльоранс", „Гальний", „V'CH", „Д. С. 51.194"; ;;Панталюк", ;;Котлич", „Котлиця"і „Яєшнемберґ", ;;Вічний чоловік", ;;Місячна Соната", ;;Почтейфот", ;;Пінгвін".

Отворені конверти з прізвищами авторів відповідей показували, що другу нагороду (500 зол.) здобув п. **Тадей Чернявський** (Коперника 15, м. 11), третю — п. **Казимира Пісарек** (Емілії Плятер 23, м. 41), четверту п. **Марія Одерфельд** (Спущельна 11, м. 20), всі з Варшави.

Інші нагороди, по 100 зол. кожна, дістають: пп.: Софія Голембіовська (Варшава, Желязна 29, м. 2), Д-р Макс Хейфес (Вільно, Закревтова 23), Петро Йосиф Галашевський (Ґолдінія), Генрик Збежховський (Львів, Пісковa 17), Франціщка Смолянська (Торунь, Бидгоська 44—46), Ліля Вронська (Катовиці, Войцеховського 52), Єва Голіовська (Вільно), Любельська 5), інж. Карло Валях (Сталева Воля, уряднича оселя), Адам Мільчинський (Ґродзіск В., Буковська 6), Флоренттина Филипович (Варшава, Ґльогера 2, м. 32), Юрій Пилсевич (Вільно, Антоколльско 103), Амелія Хіровська (Львів, Міцкевича 26), Казимир Гросіцький (Закопане — Кузьніце, господарська школа), Єва Мідович (Ланьцут, нотаріят), Ян Гейнґіковський (Анін к. Варшави, Сейбінова 3), Ванда Калінушнікова (Лодзь, Жєрки 26), Ян Васевіч (Чортків, Міцкевича 38), Кароль Бенда (Орлова, Шл. Заолз.), Станіслав Ґльогер (Берестя н. Б. Сенкевича. 4), Яніна З. Сядзейковська (Волковиська, Собіського 1), Зося Кордалівна (Березівці вовв. Львівське).

Вище виписані особи дістануть призначені їм нагороди поштою.

Відповідь лавреата другої нагороди, п. Т. Чернявського, звучить:

Nie można materialnie wymierzyć miliona —
Milion ma tyle treści ile prac wykona,
I wartości nie więcej niżli jej zawiera
Duch milionera.

Третю нагороду признано п. Казимірі Пісарек за відповідь:

Milion żołnierza w polu — to armia ogromna,
Zwycięska, gdy nią wola kieruje niezłomna.
Milion złotych — to także armia: pokojowa,
Zwycięska, gdy nią tęga pokieruje głowa.

Четверту нагороду дістала п. Марія Одерфельд за відповідь:

Milion cegieł — wielki dom,
Milion liter — gruby tom
Milion kropli — pełna kadź,
To jest milion — warto grać!

Решта нагороджених відповідей проголошено пізніше.

Присилайте передплату!

Спорт.

СТЕЖНИЙ БІГ.

Висліди бігу на 25 км. разом зі стрільнином були такі: 1) Німеччина 2,26,16; 2) Швеція 2,28,48; 3) Польща 2.42,30; 4) Італія, 5) Фінляндія, 6) Румунія, 7) Мадярщина

ЗАКІНЧЕННЯ ФІС-У.

В неділю, 19. ц. м. відбулося в Закопанім закінчення цьогорічних міжнародніх лещетарських змагань ФІС-у. Закінчення почалося від роздачі нагород, що їх роздавали: голова ФІС-у отаман Остерґард і голова ГІЗН віцеміністер Бобковський. Вкінці отаман Остерґард проголосив цьогорічні змагання закінченими, прапор ФІС-у спустили із щогли. Після закінчення змагань і роздачі нагород відбулася теж імпреза, що її зорганізувала мистецька комісія ФІС-у.

В неділю, в останньому дні міжнародніх лещетарських змагань, відбувся отвертий конкурс скоків, який дав такі висліди:

1. Брандль (Нім.) 80 і 76.5 нота 247,7; 2. Біргер Руд (Нор.) 76.5 і 81.5 нота 244,2; 3. Кенґсґард (Нор.); 4. Ерікссон (Швеція); 5. Ст. Марусаж (Польща); 6. Міра Гільмар (Нор.); 7. Ляр (Нім.). Із польських змагунів дальші місця зайняли ще такі змагуни: 11. Куль, 15. Марусаж А., 17. Чарнік, 18. Гут-Щерба, 19. Рой, 20. Совінський і ін.

БОКС.

Лодзь: ЛОДЗЬ—ЛЬВІВ 9:7. У міжмістових змаганнях Лодзь перемогла Львів 9:7. Пункти для Львова здобули: Кузьмінський 1, Гурецький 2, Шкварковський 2 і два пункти в-о, бо в півважкій Лодзь не мала змагуна. Білий (Україна) бився в півсередній і програв на п-кти з Таборком.

Україна — ЧОРНІ 8:8.

Останні боксерські змагання за мистецтво Б-кляси принесло Україні по довгих заходах відбути вкінці із запасною дружиною Чорних. Чорні виставили до цих змагань майже в цілости свою першу дружину тому теж змагання будуть зверифіковані як вояжер 16:0 для України. Україна виступила проти Чорних без Білого й Левковича, що теж відбилося до деякої міри на загальному висліді. Найприкрішу несподіванку зготовив Шолдра, який програв на пункти з Мішуком, якого ще перед двома чи трьома тижнями знокаутував. На Шолдрі слідно було недостачу тренінгу, чи може роблення ваги. До деякої міри оправдує його хорий ніс. Другою, найбільшою несподіванкою змагань, але приємною несподіванкою, була перемога новачком Кулика, який так сказати б ставить перші кроки на рінгу, над Вечорковським. Інші висліди можна було передбачити, бо годі хіба було сподіватися, щоб Ощудлик, який перескочив до вищої ваги, міг перемогти фізично сильнішого Шпрунга, або Рудницький дав собі раду теж із сильнішим фізично Громалею. Найхарактеристичнішою прикметою цих змагань було багато перемог новачків.

Технічні висліди змагань були такі:

Вага мухи: Тизьо програє у 2 рунді новачком із Любінським. Подивугідну нездарність виявив при цій нагоді суддя, який бачив величезну перевагу Любінського й невдатність Тизи до боротьби і всеж таки не перервав стрічі.

Вага когута: Шолдра програв на п-кти з Мішуком. Шолдра перечислився, коли сподівався, що з противником не матиме ніякого труду і першу рунду пішов „спацером". У другій рунді під кінець Мішук приходить до голосу і Шолдра кінчить рунду сильно втомлений. У третій рунді ще вдається кілька ударів Шолдрі, однако Мішук переходить до противступу і Шолдра кінчить рунду до краю вивоженний гураганними наступами Мішука.

Вага пера: Рудницький увесь час вчиться перед Громалею, щоб не програти к.-о., що йому теж вдається. Не зважаючи на гарну техніку, Рудницькому рішуче недостає кондиції, не кажучи вже про фізичну силу.

Легка вага: Кулик зовсім не виявив треми перед більше рутинованим противником і виявив, що запасним змагуном у своїй дружині він не хоче бути. Він заатакував відразу Вечорковського, який по кількох ударах опинився на дошках. Ще раз він встав на те, щоб за хвилину повалитися знову на долівку по знаменитім ударі Кулика в ліву щоку.

Півсередня вага: Ощудлик зовсім добре відгрився Шпрунгові, який весь час полював на новачка, так що справжнього бою було в цій стрічі небагато. Виграв Шпрунг у другій рунді к.-о.

Середня вага: Палиш до кількадесяти секунд свінтив Пешка.

Півважка вага: Загачевський виграв к.-о. з причини браку противника.

Важка вага: Помірко теж до кількох секунд вивінчив новина Песта.

ГАКІВКА.

Катовиці: **АМЕРИКА — ДОМБ 5:1** (2:0, 2:0, 1:1). Репрезентація Америки перемогла гаківкову дружину Домбу. Американці гратимуть ще один метч з репрезентацією Польщі.

КОПАНИЙ МЯЧ.

Міжнародні змагання Париж — Прага 1:1 (0:0).
Краків: ВИСЛА—ЗВЄЖИНЄЦКИЙ СК 4:1 (0:1)
Краків: КРАКОВІЯ—КПВ (Катовиці) 4:0 (1:0).
Катовиці: РУХ—АКС 3:3 (1:3).

о кан. Іляріон Паньківський

бувший віцеректор Духовної Семінарії у Львові, парох Більча,

заснув у Бозі 10. лютого ц. р., прийнявши Найсв. Тайни, в 71. році життя.

Похорони відбулися у понеділок 13. II.

В. й. П.!

НОВИНКИ

21 Лютий

ВІВТОРОК

Ст. ст. 8. лютого 1939.
Теодора Стратилата.
Лат. Фелікса сп.
Сонце: схід — 6.26, захід — 16.50.
Місяць: схід — 7.26, захід — 20.04.

Завтра: 22. лютого. Середа.
Ст. ст. 9. лютого 1939.
Никифора мч.
Лат. Попелен. Маргарети.
Сонце: схід — 6.24, захід — 16.52.
Місяць: схід — 7.40, захід — 21.10.

——o——

— **„Дитинство Шевченка"** — на таку тему виголосить реферат у вівторок 21. ц. м. в год. 18.30 в Союзі Українок (вул. Сикстуська ч. 46) **проф. Павло Зайцев.** Думаємо, що члени Товариства і впроваджені ними гості скористають з рідкої нагоди почути знаменитого прелегента і найкращого знавця Шевченка. 407 1—2

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 2050

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів,** Хоругчини 5, поручає ковдри, матраци — **перероблює ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол.** Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 2208-0

— **Профанація могили б. п. Е. Хомишинця у Стрию.** В неділю, 12. ц. м. відбувся у Стрию — як ми вже повідомляли — похорон відомого спортовця, члена „України" і „Скали" — бл. п. Евгена Хомишинця на тамошній цвинтар. Вночі з 15. на 16. ц. м. хтось невідомий розкопав могилу й нарушив тлінні останки Покійного. Влада зарядила в тій справі дуже енергійне слідство так, що в найближчих днях напевно ця страшна профанація буде висвітлена. Цей прикрий випадок викликав у Стрию дуже сильне вражіння.

— **Розвязали Т-во „Сокіл" у Лагодові.** Повітове староство в Перемишлянах розвязало перед кількома днями руханково-спортове товариство „Сокіл" у Лагодові пов. Перемишляни. Як мотиви свого рішення староство подало те, що буцімто члени „Сокола" в Лагодові брали участь у сипанні стрілецької могили на горі за селом, виконували вправи на військовий лад і що співали підчас вправ нелегальні пісні. Годиться при тім підкреслити, що у справі сипання могили поліція перевела слідство, нікого не арештувала й винуватців не викрила. „Військові вправи" були звичайним вправидом, що його провадять всі спортові і рухавкові організації і ясно, що впоряд переводить теж і військо. Проти неоправданого рішення перемишлянського староства тов. „Сокіл" у Лагодові внесло відклик до тернопільського воєвідства.

— **Німецький консулят у Львові.** Німеччина установила вже від 1-го ц. м. німецький консулят у Львові. Рівночасно створили німецькі генеральні консуляти у Братиславі, Трієсті та консуляти в Тешині, Кашаві-Кошицях і в Моравській Остраві. Створили також німецький консулят у столиці Карпатської України, в Хусті. Засяг діяльности львівського німецького консуляту буде сягати імовірно на цілу Східну Галичину. Львівський німецький часопис „Остдойчес Фольксблят" (ч. 18. з 19-го ц. м.) зазначує, що потребу німецького консуляту у Львові оправдують теж економічні причини.

— **Смерть адвоката підчас концерту у Львові.** В пятницю 17. ц. м. відбувався в салі Польського Музичного Т-ва у Львові концерт піяніста Однопосова. Саля була переповнена. Підчас концерту залунав раптом у першому ряді пронизливий крик. Заки хтонебудь із присутніх зорієнтувався в ситуації, один із мужчин, які сиділи в першому ряді, повалився з крісла на землю і по хвилині сконав. Як згодом виявилося, помер д-р Юліян Сандецький, адвокат із Коросна, який перебував доривочно у Львові. На концерт вибрався д-р Сандецький у товаристві свого приятеля. Негайно покликали на салю лікаря, одначе він ствердив уже смерть. Очевидно, концерт припинили. Тому, що у хвилині смерти адвокат дістав судороги та оплів ногами сильно крісло, трупа не можна було з місця рушити. Щойно, коли відмонтували цілий ряд крісел, трупа перенесли до одягальні. По перерві, концерт відбувався далі, хоч трагічна подія викликала серед концертової публики гнітуче вражіння.

— **Напад гімн. учнів на прохожого.** В пятницю 17. ц. м. група молодців у гімназійних плащах, напала к. год. 21. на м-ра Маврикія Рота учителя. Один із напасників зранив учителя ножем, завдавши йому кілька ударів. Підчас нападу м-рові Ротові здерли капелюх, який відтак пропав. По нападі напасники втекли, раненого вчителя перевезли до приватного мешкання, в якому його оглянув лікар.

— **Засуд на польських студентів за дефравдації.** Перед львівським карним судом відбулася розправа проти 6. польських студентів львівського університету, за дефравдацію 5.000 зол. з т. зв. „Братньої помощи" львівського університету. На лаві підсудних засіли: Роберт Штекер б. заступник головн харчевої комісії Б. П. і студент Тома Коцюба та Ян Ґетман. Штекерові закидували, що він за здефравдовані гроші грав на перегонах та уладжував бенкети для товаришів і джокеїв. Штекер признається тільки до того, що він собі позичив 1.700 зол. У висліді процесу суд засудив Штекера на 10 місяців безоглядної вязниці та Коцюбу й Ґетмана по 6 місяців вязниці за те, що вони користувалися краденими грішми.

— **Гарсонера сліпого донжуана.** Як ми вже повідомляли, велику сензацію у Львові викликало таємниче вбивство, чи самовбивство Анни Собольти, жінки сліпого масажиста при вул. Стрийській. Анна Собольта згинула від отрути. Поліція арештувала Собольтуґ щоб вияснити його участь у смерти нещасної, хорої жінки. Як виявляється тепер, по арештуванні Собольти, то той сліпий масажист, крім праці в Обезпечальні мав теж багато праці в ріжних хорих у місті та матеріяльно він був зовсім добре ситуований. Слідство устійнило, що він мав багато знайомих жінок, зпоміж яких вибирав собі „лекторки". Свої „лекторки" приймав масажист не у-своїм мешканні, лиш у ґарсоніері при вул. Личаківській. Ріжнородним „лекторкам" Собольта подавав себе за нежонатого та одній із них буцім-то пропонував навіть подружжя. Слідство чимраз більше поглиблюється та імовірно принесе ще неодну сензацію.

— **Львівська хроніка.** До прачкарні Тереси Шапінської закрався якийсь злодій і забрав білля вартости 928 зол. — Казимирові Буцові (Крупярська 3) украв хтось при вул. Легіонів підчас авантури ручну італійську гармонію вартости 700 зол. — У Львові на головному двірці арештували Івана Грицая з Долини, який забравши своєму батькові три щадничі книжечки на суму 4800 зол., на підставі сфальшованої легітимації приїхав до Львова.

— **Виступ малолітніх ґанґстерів у Познані.** Багатий власник млина й фабрики меблів у Шамотулах Герберт Керпель дістав лист за таємничим підписом „Містер Лістер" від міжнародньої банди ґанґстерів з домаганням вручити посланцеві, який зголоситься до Керпеля 10.000 зол. В листі перестерігали Керпеля, щоб він не повідомляв поліції, бо тоді його і поліцію жде сумна доля. Всеж Керпель повідомив поліцію, яка арештувала посланця, який зголосився за грішми. Арештованим був недавно видалений із фабрики 19-літній Ян Заковський. Його спільниками були 17-літній Каріян Поль і 20-літній Аксамітовський. Молодих, наївних шантажистів арештували. Вони признались, що цілий плян піддали їм ґанґстерські фільми.

— **Арештували моряка — торговця „живим товаром".** У Ґдині арештували моряка із данського корабля С/С „Альф" Ерика Люнда, який за фальшивим паспортом мав вивезти до Франції Ванду Вернерівну і там продати її до публичного дому. Люнд опрокинув ці закиди й каже, що Вернерівна мешкає в його батьківським домі під Копенгагеном.

— **Нелюдська мати.** Серед мешканців Великої Домбруфки л. Свентохловиць незвичайне негодування викликала подія, що саме там трапилася. Марія Навратова замкнула в мешканні на ключ пятеро своїх дітей у віці від півтора до 5 літ і сама кудись повіялася та кілька днів зовсім про дітей не турбувалася. Коли нелюдяна мати вернулася домів, застала дітей крайне виснажених та одно мертве. Нещасна дитина вмерла з голоду. Проти нелюдяної матері повела влада слідство.

— **Українські колхози почали весняні праці.** В цілій Україні записали в останніх днях наглий зріст температури, яка напр. 16. ц. м. дохо-дила до + 15° Ц. У звязку з тою гарною теплою погодою в багатьох колхозах рішили почати весняні пільні праці.

— **Вибух на фінляндському кораблі в Ґдині.** В четвер 16. ц. м. на фінляндському кораблі, що стояв у пристані недалеко селедцевих магазинів, вибухла пожежа. Причиною пожежі була експльозія нафтової лямпи, що висіла над збірниками з ропою і нафтою, які теж вибухли. Горіюча ропа розлилася до галі машин. На місце пожежі приїхала пристанева пожежна сторожа, яка вгасила пожежу. Пожежники мусіли працювати на кораблі в кисневих апаратах. Шкоди на кораблі розмірно невеликі.

— **Язва вовків на півночі.** Льокальні органи влади в північній Фінляндії рішили спільно з відповідними льокальними чинниками норвежської і шведської влади зорганізувати спільну акцію для боротьби з язвою вовків, які дошкульно даються у знаки мешканцям північних околиць усіх трьох держав. За минулих 20 літ ніхто не бачив у тих околицях таких мас вовків, які винищили сотні ренів та багато інших домашніх звірят. Минулої зими трапилося були теж кільканацять випадків, що вовки загризли на смерть людей. Спільна акція проти вовків коштуватиме 50 тисяч шведських корон.

— **Корабельна катастрофа.** В пятницю 17. ц. м. недалеко острову Боркум на Балтику ударилися два кораблі, а саме англійський пароплав „Сіті оф Бремен" ударився так сильно з німецьким пароплавом „Віборґ II", що німецький пароплав за короткий час пішов на дно. Załogу німецького корабля (14 осіб) урятував англійський пароплав. Матірною пристанею затопленого корабля є Данціг. Той корабель їздив із дрібним вантажем на шляху Данціг—Ротердам.

— **Важка операція відомої фільмової зірки.** Відома фільмова зірка Зара Леандер, шведка з походження, зазнала підчас накручування своєї найновішої фільми пораження зору. Фільмова акторка мусіла піддатися негайно операції, яку перевів відомий спеціяліст очних хоріб проф. Гедерц. Вислід операції покищо невідомий.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, знаменито прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 3064 12—56

Що писало „Ділo" 50 років тому.

Середа, 20. лютого 1839.

ПОСЛИ І ГРОММАДЯНСТВО.

У статті п. н. „З минулого сойму. Руські посли і загал русинів", читаємо:

„Чому-ж у русинів між репрезентацією у соймі (або в державній раді) і загалом народу нема тісного звязку, нема праці, що взаємно себе доповнила б? Вина лежить по обох сторонах, а найбільше в політичній недозрілости і недостатку організації у русинів. Руські посли повинні самі стинатися зі своїми виборцями і безнастанно втримувати з ними звязок. Цього у нас нема. У нас вже добре, як кандидат перед виборами покажеться народові, а вже що найбільше, як за шість літ свого мандату скличе раз або два зібрання своїх виборців. По найбільшій части посол зовсім не стає перед своїми виборцями і взагалі дуже мало має з ними стичности. Якже вони можуть підтримати свого заступника, коли взагалі з ним не стикаються?"

ОДНОСТАЙНІСТЬ В ОЗБРОЄННІ.

Берлін, 20. лютого. Німеччина замовила у фабриці Верндля у Штаєр 400.000 карабінів Манліхера. Одностайність в озброєнні німецької й австрійської піхоти — каже „Пост" — це новий доказ нового союзу обох держав, що матиме велике політичне значіння.

ПЕРЕГОНИ У ЗБРОЄННІ.

Берлін, 20. лютого. Обчислено, що Німеччина має досі лиш 362 батерії, підчас коли Франція має їх 453. По використанні кредиту, якого вона зажадала, Німеччина матиме 382 батерії.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Як ми вже коротко повідомляли, [illegible] 10. II. відбулася у чортківському окружному суді розправа проти сільського хлопця **Романа Мончаковського**, уродженого 11. 6. 1918 р. в Джурині чортківського повіту, якого прокуратура притягнула до відповідальности за приналежність до ОУН. Згідно з актом обвинувачення дня 28. X. м. р. Мончаковського придержали три постеруночі на гостиці, що йде з Чорткова до Джурина і знайшли при ньому 48 касових бльочків, у тому 39 бльочків з написом „На боєвий фонд ОУН" і 10 бльочків з написом: „На політичних вязнів". Обвинувачений не признався до приналежности до ОУН, а справу закваліфікованих у нього бльочків і в слідстві і також на розправі вияснював у той спосіб, що йдучи до Чорткова, стрінув по до-

розі якогось молодого громадянина, який вручив йому той пакунок з просьбою, щоб занїс його до Джурина та поставив під мостом коло незамешканої хати Габяна. Суд приняв вину обвинуваченого за доказану тільки на підставі знайдених у нього бльочків і признав його винним злочину з ст. 97 § 1 кк та за це засудив його на 2 і пів року вязниці. Обвинувачений вирок приняв. Боронив д-р Михайло Росляк, адвокат у Чорткові.

ЗА МЕТРИКИ.

Окружний суд у Львові судив у днях 10. і 18. ц. м. о. Івана Федишина, адміністратора села Бігалі, в Любачівщині, за те, що у двох випадках подав незгідно з метрикальними книгами назвище: Новаковський, а не Новаковскі. Підсудний боронився тим, що зробив це без злого наміру. витяги метрикальні видав на основі „статус анімарум" та уважав, що має бути Новаковський. Це назвище провірював двократно і ствердив, що у метрикальних книгах було: Новаковський.

Прокуратор домагався прикладного покарання підсудного з уваги на відому акцію українського духовенства і **з уваги на саме назвище Новаковскі, яке, на думку прокуратора, є назвищем чисто польським і його серед українців нема.**

По переведеній розправі суд засудив підсудного на вязницю по 6 місяців за кожний проступок, разом **на вязницю 8 міс. і 40 зол. коштів. Виконання кари підсудному не припинили.**

Судив с. о. с. Готтас.

БОРОТЬБА ЗА ДУШІ.

Боротьба за душі є тепер така нагальна, що не перебирає у способах та засобах, щоб тільки дійти до своєї цілі. Ось який випадок трапився в селі Травтолоках, зборівського повіту. До Петра Гатали, свідомого українця, якого жінка латинського обряду, зайшов з колядою кс. Синуфка, римо-кат. парох Зарудя. Гатала вийшов напроти гостя і в чемний спосіб перепросив, що в нього ще не по Йордані і тому він не бажає собі покроплення хати. Цею зачіпкою кс. Синуфка почувся ображений і заскаржив Гаталу до суду. Дня 17. II. відбулася у Зборові розправа і суд із-за недостачі основ до скерги увільнив Гаталу від вини і кари. Вислід того такий: 1) кс. Синуфка скаргою скомпромітувався перед цілим селом; 2) жінка Гатали згласила виступлення з рим.-кат. костела.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ҐАЗИ.

Від дуже-дуже давна знаю, що ґази неприємна річ. Зачемеричать чоловікові голову, що аж очі стовпом стають. Навіть бориславські чи лашавські ґази, що приносять одним людям гроші, а другим світло і паливо, мають погану рису затроювати людям орґанізм.

На тім кінчилися мої відомости про ґази.

Прийшла війна і я довідався про них дещо більше. По перше від поручника Янця, що був у нас ґазовим референтом і випробовуючи ґазову скритку мало сам не загазувався. По друге — від москалів, які два тижні стукали і грюкали в своїх окопах приготовляючи баньки з ґазом. Потім одної ночі зачало щось шипіти, наш референт запорядив остре поготівля, ми вбрали маски, післали душу в пяти а звідомлення до бриґади і ждали на ґаз, а точніше кажучи, на прикру смерть. Сива хвиля ніби мряки підкотилася під наші окопи, але до нас не дійшла, бо сіла собі по дорозі над розлитою Ценівкою. Потім хлопці сміялися, що шипіт з російських окопів виходив із самоварів, а сива хвиля то була звичайна нічна мряка. Ґазовий референт до нині впевняє, що це був найправдивіший ґаз.

Після війни стрінувся я ще з одним ґазом т. зв. львівським. Він дуже часто блукає по місті, а видобувається з розкопаних вулиць. А що у Львові все щось розкопують, закопують чи перекопують, той львівський ґаз постійно можна дістати. Цим деякі знавці рідної урбаністики пояснюють атмосферу (від політичної почавши) рідного города.

Але колисьтут пережив Львів справдішні ґазові дні: вправи протиґазової оборони.

На довший час перед ґазовими днями появилися афіші з наказами і поуками, потім люди з ґазовими опасками, а вкінці і самі ґазові дні.

Я позатикав щільно вікна, бо знав, що з ґазами не жарт, а ще більше з комендантом каменици, яким є мій сторож, що має зі мною суперечку за ключ від брами. Всеж таки мав два упімнення за діру в коці і за спачену вітрину, крізь які продиралося зрадливе світло 15-свічкової жарівки.

Всевідуче радіо подавало бюлетени з поля бою і з поля оборони. Казало, де впали які бомби і що заподіяли, а рівночасно хто не затемнив світла по хатах. Цікаво, що в цих останніх реляціях була одна, друга, чи третя наша установа, а ні разу не згадували П. Т. Магістрат, Дім Техніків, чи таки саму Техніку, де що правда не в усіх вікнах, але бодай у половині світилося. Не знаю, чи це очайдушна відвага, чи може всі мали протиґазові маски і просто не потребували боятися. Скаже хтось: „Але могли зрадити положення міста!"... Можливо, що ці будинки так положені, що світла з їх вікон згори не видно... Я мало що не впав жертвою незрозуміння: доглянув в одній такій каменици ясні світла і почав скидати заслони. Шойно сторожиха, заступниця коменданта, привела мене до порядку і — чого доброго — ще подасть на кару за легковаження приписів. Я зовсім не легковажив собі, тільки всі коци і ковдри пішли на вікна, а я хотів піти до ліжка.

Ґазові дні ніби скінчилися, але тільки на перший погляд. Шораз читаю в часописах — покарали ту чи того гривною на сто і більше золотих за недбальство. Це напевно збільшить страх не так перед ґазовою атакою, як перед газовими вправами.

Галактіон Чіпка.

тільки
крем магістра В. ПАЗЬДЗЄРСЬКОГО
НАЛІНА
усуває радикально
Веснянки Плями і т. п.
Крем Halina Nr 2
(півтовстий)
плекає церу, хоронить перед зморщинам і їх усуває.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Нові книжки й журнали.

КРЕДИТОВА КООПЕРАЦІЯ. Орган Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові. Львів, січень 1939. Ч. 1. Рік II. Ст. 16. — Зміст: Починаємо другий рік. — І. Ольховий: Плян праці на 1939 р. — С.Кузик: Кредитова кооперація має стати осередком всіх розплат. — І. О.: Бюджет на 1939 р. — О.: Тримайте в порядку позички. — Окружні наради кредитових кооператив. — Резолюції. — Сирий білянс Центробанку на 31. XII. 1938 р.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 20. II. год. 6. веч. „Тартюф".
Вівторок 21. II. год. 8.45 веч. Симфон. концерт.
Середа 22. II. год. 7.30. „Хитрощі кою Сімон.
Четвер 23. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".
Пятниця 24. II. год. 7.30 веч. „Роксі й її дружина" — оперетка.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок 20, вівторок 21, середа 22, четвер 23, пятниця 24. і субота 25. II. театр нечинний.

Український Театр ім. Котляревського.

ХОДОРІВ:
20. II. Маруся Богуславка.
21. II. Найкращий чоловік.
22. II. Царівна Грузії.
23. II. Пригода в Черні.
[illegible]
я хотіла [illegible]ка.
[illegible] над Почаєвом.
— З Ходорова їде театр до Рогатина. — Дня 1, 2, 3. і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ПЕРКМИШЛЯНИ:
20. II. Хам.
Потім театр їде до Винник

КІНА.

АМПІР: „Єлізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „Ніні вечором у Ріцці" з Аннабеллею.
АТЛЯНТИК: „Брехня Христина".
БАЙКА: „7 пальчиків 7 поцілунків" та кольоровий додаток.
БАЛТІК: „Верес".
ВАНДА: „Народини звізди" та „Великий чародій".
ГРАЖИНА: „Історія чортиці Есавель".
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСИНО: „Рева" („Справа 777").
КОПЕРНИК: „Месники".
МАРУСЕНЬКА: „Неньчине серце".
МЕТРО: „Цигансьні романси".
МІРАЖ: „Ізгеша".
МУЗА: „Чотири дочки".
ПАКС: „Свято краси" (II-га частина Олімпіяди).
ПАЛАС: „Мої батьки розводяться".
РАЙ: „Страхи" за Уманською.
РІЯЛЬТО: „Нелішня любов" зі Сімоною Сімона.
РОКСІ: „Щаслива 13-ка" зі Сельмачеським і Галіною та кольоровий додаток.
СВІТ: „Дейвінк", „Княжна циганів" — кольорова фільма.
СВЯТОВИД: „Золотоволоса" (Джанета Мекдональд).
СТИЛЯГІ: „Пригода удвох" та ревія.
ТОН: „Небезпечна погоня". „Битва на Бродвею".
УТІХА: „Останній аплом" і ревія.
ХИМЕРА: „Кавчук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 20. лютого 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 13.00 Для супів і ревматиків: Цікаві товариські речі, Сучасні винаходи праці ремісників. 13.20 „Франц Ліст" авд. для гімназій, 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Грецький міт: „Три золоті яблука" авд. для молоді, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Суспільні науки, 16.35 Фрагменти з найгарніших опер Р.Штрауса у вик. Збойської-Рушковської та солістів у супр. форт., 17.20 Фотографічна виставка у Львові, 17.30 Для кожного з місце у суспільній праці, 17.40 Концерт, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Актуальні справи процедури в судах, 18.20 Республіка на ледяному щиті, 18.30 Концерт, 19.00 Зі Закопаного, 19.10 Воєнська авдиція, 19.40 Розр. концерт, орх., сол., 20.40 Веч. дзенник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, орх., форт., 21.40 Поетичні новини, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Старий і новий Львів: Шляхотні манівки (Бібліофіли мин. століття), 22.20 Із спікерового альбуму, 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 21. лютого 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для дітей, 11.30 З Міскерових оперетов, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Золота долина на Поділлі, Пісні (В. Кричмаський тенор) у супр. форт., **14.30 Народні приповідки, літературний карне, в українській мові виголосить проф. В. Радзикевич.** 14.45 Господарські та біжучі вістки, 14.50 Біржа, 15.55 Програма на завтра, 15.00 Жіночі записи машин: Телеграф, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.08 Господарські вістки. 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Пісні Ст. Неждановського, 16.45 У барвному світі капіталів. 16.55 Два фортепіяни. 17.20 Що це таке безпроцентовий кредит. 17.30 З піснею по краю, 18.00 Два роки злуки єдинення, 18.10 Найкращий Малярів у світі, фейл., 18.20 Весняні роботи в пасіці, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., саксофон, форт., 20.40 Веч. дзенник, метеорольог, вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогулки: В Партеноні, 22.25 „Оселедець", танк. музика; у перерві о год. 22.55 Інформ. авд., о год. 23.00 Ост. вістки, 24.00 Закінчення програми.

Середа, 22. лютого 1939.

7.00 Ранішній дзенник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Добридень шаймоданцям: „Турульо, король карпатської пущі" та піснеьки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Що співають дітям в Ірландії, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзенник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Віол., 16.55 Спортова гутірка, 17.00 Військовий відчит, 17.15 Оповідання про Баха, 17.58 Авдиція. 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном: Скринька для сільських дітей, На театральній виставі, 18.30 Авдиція про мову, 18.40 Криза сучасної культури, 18.50 Концерт, орх., сопран, бас, 20.40 Веч. дзенник, метеорольог, вістки, спорт, 21.00 У роковини Шопенових народин: Форт. концерт ф-моль, 21.35 Жигмонт Красінський, авд., 22.05 Спортові вістки, 22.10 Популярна музика у вик. орх., меццосопран, фортепіян, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 20. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та мунікати в українській мові. БЕРЛІН

9.45 Для дітей, 10.00 Дитячі пісні, 17.00 Віол., 19.45 Веч. гомін, БЛГОРОД 20.00, 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Цик. музика, 13.30 Військ. орх., 18.10 Словацька музика, 18.50 Танк. музика. ВІДЕНЬ 16.00 17.10, 18.00 Розр. концерт, **19.20 Комунікат в українській мові**, 20.10, 21.00 „Карнавал у Римі" оп. І. Штрауса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Фільг. кабаре, КЕНІҐСБЕРҐ 20.10 „Пімета лиляка" оп. І. Штрауса, ЛЯҐТІ 16.00 Легка музика, 18.40 Пісні, 20.20 Танк. музика, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 Розр. програма, ПРАҐА 15.15 Популярний концерт, 17.25 Солісти, 18.25 Військ. орх., 20.25 Скрипка, форт., РАДІО ПАРІ 18.05 Форт., 19.15 Скрипка, 19.30 Пісні, 20.00 (після комунікату) Легка музика, РИМ 17.15 Віол., 21.00 Арфа, флет, 22.15 Розр. музика, СОФІЯ 17.40 18.00 18.15 Музика, 19.00 Спів, 20.00 Хор.

Вівторок, 21. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танк. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 Вечір танку, БІЛҐОРОД 18.00 22.15 Спів. реціталь, 20.00 Нар. пісні, 20.30 21.15 Орх. концерт. БУДАПЕШТ 12.10 Орх., 18.00 Цикл, 18.50 Цик. музика, 19.05 Нар. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.25 Фільм. мельодії, танк. музика. ВІДЕНЬ 18.20 19.00 Військ. марші, **19.20 Комунікат в українській мові.** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 18.15 Німецька нар. музика з Мадярщини. Югославії, Румунії, КЕНІҐСБЕРҐ 15.40 Казки та пісеньки, ЛЯҐТІ 18.15 Форт, музика, 19.30 Популярний скандинавський концерт, ЛЬЛЬ 20.00 Форт.: Бетовен, Брамс, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.15 Тріо, ПРАҐА 15.15 Танк. теми у Дворжака, 17.20 Квартет п-моль Брамса, РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипка, форт., 19.15 Пісні, 19.30 Соната оп. 78 Бетовена, РИМ 17.15 Хор, 21.00 22.00 23.00 „Лукія з Ламермуру" оп. Доніцетті, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.30 Смичк. квартет, 20.00 20.55 Спів, 21.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика.

Середа, 22. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 17.00 Кантата Томаса до слів Айхендорфа, 18.00, 19.00 Розр. концерт, 20.30 Симф. концерт, БІЛҐОРОД 19.30, 20.00 Балканський концерт, БУДАПЕШТ 17.15 Форт. твори Брамса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Веселе полудне, 18.30 Форт. **19.20 Вістки в українській мові**, 20.10 „Реквієм" Верді, ГАМБУРҐ 19.00 Військова орх., КОПЕНҐАҐЕН 18.00 Легка музика, 21.00 Оп. музика, ЛЯҐТІ 18.25 Фінські пісні, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Адріяна Лекуврер" оп. Чілєї, МІНХЕН 20.10 Альт, тенор, форт., ПРАҐА 15.10 Оперетова музика, 16.10 Орх. соч., 18.25 Сальон. секстет, 20.50 Концерт фільг., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 20.40 Сонати на віол. і форт., 21.35 Пісні, 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.10 Арабська музика, 19.30 Розр. музика, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 18.45 Форт., 19.15 „Норма" оп. Белліні.

Радіокутик.

НОРВЕЗЬКІ СПІКЕРИ ВЧАТЬСЯ РІДНОЇ МОВИ.

Спір за першенство двох у Норвегії мов, а саме т. зв. „книжкової" та „новонорвезької", яка властиво є домішкою мовою, довів до компромісу, який приняло передовсім радіо. Тепер усі радіові спікери мусять вчитися народньої рідної мови, у відношенні до якої книжкова мова виявляє доволі помітні впливи данської мови.

НОВІ ДОМІВКИ ДЛЯ СТАРЦІВ.

Провід м. Берліна проектує ще у цьому році будову пяти меншеальних домів для старців. Таким чином хотять звільнити великі і коштовні мешкання, які більше надаються для чисельних родин, як для старих та одиноких. Мешканці в цих нових домах складатимуться тільки з одної кімнати та кухні на кухню. Зате матимуть повне радіоприймальне приладдя, що уможливить тим бідолахам утримати постійний контакт з подіями збірного життя.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення **„САЛЬФЕРС"** що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.** Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

РАДІОВІ ПРИЙМАЧІ В АВТАХ.

У Берліні має тепер відбутися міжнародня виставка авт та мотоциклів. Німецький радіотехнічний промисл вкладів багато зусиль, щоб відповідно зреалізувати авто-приймачі, часто вже вбудовані у машини серійної продукції. Слід зазначити, що власники авто-приймачів платять за їх абонамент тільки 50 фенігів місячно, якщо одночасно мають радіовий апарат у себе в хаті.

ПЕРСПЕКТИВА АМЕРИКАНСЬКОЇ ТЕЛЄВІЗІЇ.

Зорганізована тов. НБК телєвізійна виставка викликала загальне живе зацікавлення. Голова тов. заявив приходню, що америк. телєвізія стане офіційно загально вжитковою дня 30. квітня 1939 р. Американські інжинієри твердять, що за два роки Америка висилатиме свої телєвізійні програми через океан до Америки. Будова телєвізійної стації у Нйорку коштуватиме тов КБС рівно 500.000 доларів.

Б.ржа.

Збіжева біржа.

Львів, 18. лютого.

Загальний оборот 2.032 тон.
Пшениця оборот 532 тон, тенд. занпк.
Жито оборот 212 тон, тенд. оживлена.
Ячмінь оборот 47 тон, тенд. спокійна.
Овес оборот 35 тон, тенденція спокійна.

Пшениця черв. одност. шкл.	22.50 23.50
Пшениця черв. одностайна	20.25 20.50
Пшениця червона збірна	19.25 19.50
Пшениця біла одностайна	20.35 20.50
Пшениця біла збірна	19.25 19.50
Горох зелений	23.00 25.00
Квіт	60.00 65.00
Макухи ріпакові	13.00 13.50

Мука пшен. подорожіла 50 сот. на 100 кг.

Грошева біржа.

Обороти: 3-проц. Пож. Інвест. 1 м. 90.50, 3-проц. Пож. Інвест. 2 ем. 91 5/8, 4 і пів проц. Внутр. 66 5/8, Польський Банк 131.50, Хадорія 93.50, Фірлей 13.25.

Тенденція сильніша.

Варшавська біржа.

Варшава, 17. 2. (ПАТ).

Акції: Польський Банк 132.50; Торг. 59.75; Вугель 39.25, 39.25; Моджейа 19.00; Норблін 104.75; Островець 77.00; Старахованці 57.00, 56.75; Залєвський 83.00, 82.00; Жварардів 65.50; Габербуш 69.50.

Тенденція неодностайна.

Процентові папери: 4 і пів Внутр. 66.75; 3 Інвест. 1 м. 90.75, серії 95.25; 2 ем. 91.75, серії 96.50; 5 конверсійна 71.25, 69.00, ост. оптик; 5 залізн. 69.00; 4 Прем. Долар. 44,5; 4 Консолід. 68.00, 67.75, ост. дрібні і сотки; 4 і пів Земські серія пята 64.00, 64.25, ост. дрібні. 5 Варшави старі 77.25.

Девізи: Вельгія 8960, 8988, 8982, Берлін 21201, 21307, Данциг 99.75, 100.25, Амстердам 284.50, 283.78, 285.22. Копенгаґен 110.67, 111.23, Льондон 24.85, 24.78, 24.92, Н. Йорк чеки 528 і пів, Н. Йорк дрібні 528 і 3/4, 531 і 1/4, Осльо 124.90, 124.58, 125.22. Париж 14.06, 14.02, 14.10, Прага 18.06, 18.16, Стокгольм 127.80, 127.48, 128.12. Цюріх 120.00, 120.60, Мілляно 27.78, 27.92, Гельсінки 10.92 10.98, Монтреаль 525 і 1/4, 527 і 3/4.

Тенденція неодностайна.

Гроші: бельг. бельги 89.35, 89.82, ам. долари 526 і пів, 529, канад. дол. 523, 525 і пів, гол. фльорени 283.50. 285.22, франц. франки 14.00, 14.00, 14.10, швайц. франки 119.80, 120.60, англ. фунти 24.76, 24.92, венд. гульдени 99.75, 100.25, данські корони 110.45.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 18. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більш. без ок. зол.	3.25
1 кг. масла бочк. вел. в окоп. зол.	3.30
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. вершків	зол. 0.90

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Рідну Школу** збірка в українській жіночій гімназії в Перемишлі: по 2 зол. Дарія Бех, Марта Гарматій, Марія Гриневичова, Волод. Лисівна, Василь Лисович, Ольга Сеселівна, Остап Хичій, Ір. Шпарківна.

Службовики „Центросоюзу" з нагоди імянин дир. Ю. Шепаровича зложили **100.— зол.** на допомогу воєнним вдовам і сиротам по полеглих членах УГА. 405

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДА, інтелігентна з середньою освітою, вміє на машині, шукає праці від зараз. Місцевість байдужа. **„Бема", Станиславів,** скр. почт. **264.** 406 1—2

ПРАКТИЧНА, ощадна, невибаглива господиня попровадить зараз господарство у священника. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Невибаглива". 3—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПРОДАВЧИЦІ (продавців) галантерійної бранжі приймє кооп. „Базар", Львів, вул. Коперника 5/1. — Потрібна порука; в готівковим забезпеченнім мають перше-ство. 384 3—3

КУПНО — ПРОДАЖ

ВЖЕ ВНЕДОВЗІ вичерпаються наші великі запаси приготовані до промоційної продажі зі зниженою 15—25% в постійних цін. Прекрасні нічні жіночі сорочки 2.95, денні кім. 2.50, теплі реформи 1.20—1.60, теплі флян. сорочки 3.90, „Аспра" фабрика білля, Львів, Сикстуська ч. 2. 310 2-2

ВІЛЛЯ В ГРЕБЕНОВІ деревляна, крита дахівкою і бляхою, камінна підмурівка 14 убікацій (в тім велика веранда-ідальня); 1/4 морга городу є в нім 48 овочевих дерев і кущів — продам дешево на захоронку або малий пенсіонат. Т. Лотоцький, Львів — Трибунальська 4. 368 3—3

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам каменицю дводверхову нову, солідної будови, наріжну, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 4—10

ДІМ У СИРІМ СТАНІ 4-ПОВЕРХОВИЙ під дахом з діловими сінями, замежно положений і будований, повні вигоди — продам. Оферти до Адміп. „Діла" під „Оказія". 391 2—2

ДІМ 3-ПОВЕРХОВИЙ, НОВОВИКІНЧЕНИЙ, знаменито положений, найновіший комфорт на продаж. Оферти до Адміп. „Діла" під „Дім". 2—2

ПАРЦЕЛЯ, найкраща вулиця, околиця Політехніки, фундаменти для великих поленів, плянами. Відомість: адвокат Сафран, Коспюшка 8. 399 1-2

МЕШКАННЯ

ШУКАЮ мешкання (партер або І. пов.) з харчем для ученика І. кл. гімн., околиця голов. гімназії при вул. Снятин. Особна совнішна кімната. Хлоп добрий. Може мешкати і другий учень з тої самої гімназії. — Зголошення до Адміп. „Діла" під „Спокій". 399 2—

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкляроство. В. Стельмах. Вул. Коперника 22, тел. 245-70. 245 11-15

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Попович Мирослав

був. асистент санаторій отвирає лікарську канцелярію 1. III. ц. р. в ДОЛИНІ, вул. Словацького 9. 401 **(коло аптики в Ринку).** 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ ПЕРШЕ.

Акційна Спілка для будівельного промислу; перше Іван Ленинський у «Львові, подає до відома акціонарям, що XVII. Звичайні Загальні Збори акціонарів відбудуться 24. березня 1939 року в год. 17-ій в конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер" вул. Руська 20, з таким денним порядком: 1. Заіндомлення Управи і предложення рахункового заміщення за 1938 р.; 2. Заіндомлення Надзірної Ради з вислїду провірки заіндомлення Управи, білянсу та рахунку лисків і втрат за операційний рік 1938; 3. Розглянення і затвердження заіндомлення, білянсу і рахунку лисків і втрат та уділення Управі і Надзірній Раді абсолюторії; 4. Ухвала що до покриття страти; 5. Вибір членів Надзірної Ради на місце уступаючих; 6. Вільні внесення. — Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. В цілі виконання права голосування, треба акції, що доказують право голосування вложити найпізніше на 8 днів перед Загальними Зборами в лікайдатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська 20. Акціонарі, які бажають собі, щоби й інші справи були уміщені на порядку денним, можуть заголосити свої внесення найдальше до 6. березня т. р. під адресою: Акційна Спілка для будівельного промислу перше Іван Ленинський, Львів вул. Потоцького 58 а, Львів, дня 18. лютого 1939 року. — Управа: Інж. Колтунюк Роман, Інж. Пшибуз Евген. 404

Конкурс.

Шукаємо референта — збутовика овочів і городовини, обізнаного з технікою закупу-збуту, їх сортування і пакування. Платня за умовою. Подання з відповідними свідоцтвами і рекомендаціями слати на адресу:

Окружний Союз Кооператив — КОЛОМИЯ, Собіського 56. 400 1-3

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає **МАРІЯН МЛЄКО**
давніше Коральник-Фука
тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.
тел. 237-72
(напроти катедри ч. 254 II.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, вимам і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Środa 22 lutego 1939. N. 40.
Середа 22. лютого 1939. Ч. 40.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

НЕРВИ

(Передова стаття)

Польське греко-католицьке єпископство

Нове признання ґенерала Прхалі

Засудили священника за проповідь

Ліквідація акції „Заґродової шляхти“

Коли вирішать границю між Словаччиною і Карп. Україною?

Український день у соймі

Французи обсадили частину Сомалії, яку відступили італійцям.

Ультимат Азані до Неґріна

Перед зміною уряду в Бурґосі

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів. Ринок 10.

Nr. 40 (15.130).
Ч. 40 (15.130).

Lwów, środa 22. lutego 1939.
Львів, середа 22. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok LX,
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-15
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Перше засідання карпатоукраїнського сойму

відбудеться в Рахові.

ГУЦУЛЬЩИНА — АВАНГАРД У ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ.

КУП. Карпатоукраїнський уряд приняв делегатів з Гуцульщини, яка висловила прохання, щоб перше засідання сойму відбулось у Рахові, осередку Гуцульщини. Уряд рішив вдоволити це прохання, щоб цим способом дати моральну нагороду за відданість Гуцульщині, яка все була авангардою у визвольній боротьбі та в національному відродженні карпатських українців.

Оригінальні виборчі прапори в Карпатській Україні.

„А-зет" ч. 40 подає із Хусту цікаву вістку, які різнородні прапори появлялися були в Хусті і перед виборами і підчас виборів. У столиці Карпатської України можна було побачити в суботу й неділю, значить напередодні й підчас виборів, багато прапорів у національних барвах, на яких були вишиті, або напиті різнородні гасла: напр.: „Слава Україні!" „Всі як один за владою!", „Хай живе Батько Волошин!". На багатьох прапорах був вишитий тризуб, іноді незвичайно гарними орнаментами.

Та найоригінальніший прапор мав господар при Румунській вулиці, недалеко карпатоукраїнських казарм. В отворі гонтами критого даху той господар вивісив жовтоблакитний прапор, на якому темно синьою фарбою змальовані руїни хустського замку, із-за якого сходило червоне сонце. На запити, що означає такий прапор, господар відповідав: „Це сонце за нашим містом означає нове життя в Карпатській Україні". Той прапор викликував справжню сенсацію і люди часто коло нього приставали й ожиалено дискутували.

4.000 РОБІТНИКІВ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДІСТАНЕ ЗАРОБІТОК У НІМЕЧЧИНІ?

ХУСТ. ПАТ. „Нова Свобода" подає, що цього місяця виїде з Карпатської України до Німеччини перший транспорт карпатоукраїнських робітників. Коло 4.000 робітників з Карпатської України найде працю в Німеччині.

Єпископ Карпатської України

НА „ДНІ КАТОЛИЦЬКОГО СХОДУ" В ОЛОМУНЦІ.

КУП. Католицький теольгічний факультет в Оломунці уладив „День Католицького Сходу". На святочній академії промовив єпископ Нярадій, який виголосив привіт та згадав про останню авдієнцію у покійного папи, що займував його на теперішнє становище. Свою промову закінчив апостольський адміністратор подякою для архиєпископа Оломунця, богословського факультету (який приняв карпатоукраїнських питомців) та чеському народові. Дальшу частину програми виповнив хор.

Рано єпископ Нярадій виїхав до Праги.

Коли вирішиться справа

УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ ГРАНИЦЬ.

КУП подає з Хусту: При словацькім уряді в Братиславі перебуває повноважний делегат карпатоукраїнського уряду інсп. Гуснай, який має повне довіря і серед словацьких урядових кол і серед словацьких українців. Його акція у Братиславі наскрізь успішна. Остаточної полагоди карпатоукраїнських границь зі Словаччиною можна сподіватися вже небавом, після закінчення праць української делімітаційної комісії в Будапешті.

„ФЕЛЬКІШЕР БЕОБАХТЕР" ПРО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВЗАЄМИНИ.

УПС. „Фелькішер Бесбахтер" із 20. ц. м. займається польсько-українськими справами, подрібно обговорює промову шефа штабу ОЗН полк. Венди в соймі з його відомою українською декларацією та зясовує становище до тієї справи. Одночасно той часопис пише, що після заяви полковника Венди слід сподіватися загостреного протиукраїнського курсу.

Польське греко-католицьке епископство?

(Телефоном від власного кореспондента).

Варшава, 20. лютого.

З дуже добрих поінформованих джерел польських довідуюся, що завдяки метушливій діяльности „греко-католицьких польських кругів", у Варшаві запала постанова реалізації окремої, греко-католицької, єпископської катедри для поляків греко-католиків. Єпископом має стати поляк, хоч як кандидата, називають тут теж о. Ількова, відомого зі своїх ченстоховських ельоквенцій.

Фіналізація розмов Варшави з Римом на цю тему, буде довершена — як кажуть — при нагоді пертрактацій над справою персональної обсади польської амбасади при Ватикані. Можливо, що цю справу вже обговорювали підчас римської конференції кардинала Пачелія з віцеміністром Шембеком і радн. Янковським 17. ц. м.

КТВ.

Розчарувалися...

ЧАСТИННА ЛІКВІДАЦІЯ АКЦІЇ ШЛЯХТИ ЗА ГРОДОВОЇ.

(Телєфоном з Варшави).

Варшава, 20. лютого.

З дуже поважних політичних кол довідуюся, що вчора рішили у Варшаві відповідні чинники зліквідувати частинно акцію т. зв. загродової шляхти на Волині, Поліссі та в північних повітах Галичини. Шляхотську акцію вестимуть тільки на Підкарпатті.

ЗБОРИ РУССКИХ У ЛЬВОВІ НЕ ВІДБУЛИСЯ, БО НЕ БУЛО ДЕЛЄГАТІВ.

„Русскій Голос", ч. 40 із 21. ц. м. подає, що скликані на минулу неділю сходини Головної Ради РНО у Львові не відбулися з тієї причини, що до Львова не поїхали чільні „русскі" діячі.

Противиборча диверсія.

КУП. Підчас виборів у Карпатській Україні розкинено летючки в німецькій мові, зі свастикою, що виступали проти виборів. Стверджено, що ті летючки видруковано в Мукачеві.

—o—

Нове призначення ген Прхалі?

Перед змінами в центральному уряді.

ПРАГА. Не зважаючи на офіціяльні заперечування в колах празьких закордонних кореспондентів поширюють вістки, що міністр війни ген. Сирови уступить і його місце займе ген. Прхаля. Крім того ходять чутки, що уступить теж міністр фінансів д-р Кальфус, міністр хліборобства д-р Фаєрабенд та міністр торговлі д-р Шадек. Премієр Беран залишиться на своєму становищі.

Як відомо, начальник чехо-словацького генерального штабу ген. Крейчі уступив. Димісію ген. Крейчія пояснюють домаганням німецького уряду, який теж натискає в тому напрямі, щоб і ген. Сирови уступив. По димісії ген. Крейчія сподіються теж димісії інших генералів, співробітників ген. Крейчія.

ОБМЕЖЕННЯ ПРИКОРДОННОГО РУХУ МІЖ РУМУНІЄЮ ТА КАРПАТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

УЖГОРОД. ПАТ подає, що румунська прикордонна сторожа загострила контролю малого прикордонного руху на карпатській границі. В багатьох випадках румунська влада відмовила людям із Карпатської України вступу на румунську територію.

Японський протест у Нанкіні.

Як подає Домеї, японський уряд доручив своєму нанкінському консулеві щераз запротестувати перед муніципальною владою міжнародньої концесії проти актів терору, які постійно повторюються.

—o—

НЕРВИ.

Львів, 20. лютого 1939.

Коли прислухуватись і приглядатись тому всьому, що діється у польському громадянстві у звязку з українською проблемою, коли вірити приватним — зрештою цілком достовірним — інформаціям про зміст і тенденцію ріжних меморіялів, що їх польські громадські організації складають урядові (зокрема віцепремієрові і міністрові фінансів) та найвищим державним чинникам в українській справі, коли читати польську пресу й аналізувати польські настрої, то не можна дійти до ніякого іншого переконання, як тільки до того, що польське громадянство тратить панування над нервами. Бо чим іншим можна пояснити собі поголоски про українські настрої, пляни, ба навіть якісь здогадні події у краю, такі, які в українців викликують хіба тільки порух раменами та які в поляків находять повну віру? Чим іншим можна пояснити собі той здвиг ненависти і бажання помсти за щось, що тільки в очах польського сірого обивателя виросло до розмірів апокаліптичної бестії та в очах холоднокровного політика виглядало б далеко скромніше і природніше? Чим іншим можна вияснити ті фантастичні задуми, що їх в останніх днях висунули і далі висувають ріжні польські чинники, як засіб „вирішення" української проблеми?! Чи можливо, щоб в іншій атмосфері, як лиш у тій, в якій нема панування над нервами, народився проект — буцім-то із „поважних духовних кол" (див. недільний „ІКЦ", стаття п. н. „На східніх польських землях воскрешуємо польську Унію"), щоб ввести до греко-католицької Церкви замість церковно-славянської — польську мову, як богослужбову, і польських священників, замість українських, і таким робом впливати у польонізаційному дусі на всіх вірних тієї Церкви! Або такий виступ посла Чадека, підхоплений навіть львівським кореспондентом „Ґазети Польскої", про 1.139.000 „русинів", як зовсім окремішній колектив від українського? Або ті всі інші проекти, які мали б у найкоротшому часі (рік-два!) зменшити число всіх менших у Польщі нижче 25% всього населення держави (себто зменшити наполовину число національно-свідомих українців)?! Або врешті глибоке переконання ріжних поляків, що нинішній стан волинсько-поліської української „мовчанки" — це доказ, що тамошня українська проблема вже „вирішена" та що тамошне українство взагалі щезло?!

Таким робом — конкретно — втрата влади над польськими нервами проявляється у проектах приспішено, радикально і всезагально скріпити польський стан посідання, коштом нинішнього стану українського посідання, та одночасно такими самими чисто механічними способами спутати можливости розросту українських культурних і господарських станиць; поруч із цим іде віра, що така методика „сильної руки" зломить український політичний потенціял, переконає українців про силу держави і польського елементу та навчить українців тієї „льояльности", якої вони буцім-то тепер не мають. Про фантом „стану посідання", який тепер гіпнотизує польське громадянство, — будемо ще казати окремо й окремо будемо вияснювати, які наскрізь фальшиві та оманні надії всіх тих польських громадян, які з питанням стану матеріяльного і — хай навіть — духового польського посідання на цих землях нерозділько звязують політичний зміст української проблеми та шляхи її розвязки. Тут тільки зазначуємо, що серед нинішнього зросту польських протиукраїнських настроїв, що його політично нічим не можна оправдати, панівною є тенденція створити якісь такі доконані факти і то в можливо найкоротшому часі, які так страшенне ослабили б українців, що через те радикально ослабла би сила й українських політичних вимог.

Кажемо, що це прояв не політичного розуму тільки нервів, бо 1) наскрізь фальшиві засновки такого думання і 2) поруч із такими задумами, поголосками і проектами нема ніяких проектів позитивної і конструктивної розвязки польсько-української проблеми, ба навіть замовкли голоси, які ще недавно накликували зі сторінок деяких польських часописів до спокійного та конструктивного становища. Коли хтось скаже, що та мовчанка найрозважніших елементів чи найрозумніших публіцистів це апробата настроїв широкої польської вулиці, то ми гадаємо, що це не апробата, тільки страх перед тією вулицею, страх опинитись на листі проскрибованих. Щось подібного, як із тими університетськими відносинами, про які так пластично оповідав кілька днів тому проф. Бартель у сенаті: хоч усі розумні люди мусять признати, що атмосфера, витворена у польських високих школах не є здорова, суперечить засадам науки і місії наукових заведень та що витворюють її кола, для яких не істнують розумові критерії, проте та атмосфера істнує і нема на неї способу, бо потурає їй квієтизм і інерція одних та острах других...

Ми далекі від того, щоб лише і виключно польському громадянству закидати, що воно кермується крайніми почуваннями та що в останньому часі тратить панування над своїми нервами, через що витворює стан, в якому нема взагалі місця на політику. Ні, ми згори готові признати, що і серед деяких кол українського громадянства помітна перевага чуттєвого елементу над розумовим та що й серед деяких українських кол є нахили, які суперечать критеріям політичного розуму. А проте ріжниця між нашим та польським громадянством велика, і то у двох точках: 1) у нас таке явище не є загальне, а на багато вужчому відтинку і щодо терену діяння і кол, в яких проявляється, і 2) політикою у нас не кермує вулиця і є у нас чинники, які завжди над тією вулицею зуміють бодай у великій мірі запанувати. Це не пуста фраза. Є у нас громадські чинники, які користуються великим авторитетом у всьому громадянстві: це ті чинники, які мають за собою стаж заслуг і жертв для нації та в руках яких лежить керма нинішнього зорганізованого українського життя. Є авторитет найвищого церковного Достойника, який уже своїм голосом ініціював цілу ревізію думки (славний „Лист до української молоді") та є політичні партії, які — всупереч польській партійно-політичній „декомпозиції" — стали у нас суцільніші і мають нині більший послух, ніж раніш. Після того, як прийшло замирення унутрі УНДО, створені підстави для такої співпраці з іншими українськими партійними організаціями, яка може надзвичайно щасливо відбитись на підвищі їхнього авторитету у громадянстві. Коли ще недавно можна було казати, що настрої українських мас можуть висмикнутись з під контролі наших політичних чинників, то нині можемо напевне твердити, що коли буде треба, то наші політичні чинники можуть охопити ввесь український легальний світ у Польщі. Очевидно, панувати над широкими народніми верствами і його настроями найлекше в нормальних обставинах, найтрудніше в ненормальних. Твердимо у найглибшому переконанні, що нинішні ненормальні відносини витворюють саме ті польські кола, які піддаються „розгістеризованим старцям" та належать до „панікуючих і спанікованих", кажучи висловом польського політика-публіциста. Коли в нашому громадянстві видно розхитані нерви, то до них доводить тон „ікаців". Але ніхто не може мати сумніву (хіба той, кому невигідно і непотрібно це знати), що **істнує авторитетний провід українського народу у Польщі.** Просимо тепер сказати нам: **хто є проводом польського громадянства, де є той провід, хто панує над польською вулицею, хто має силу і добру волю опановувати польські настрої та — коли треба — їм рішуче протиставитись і наломлювати їх до тієї рації, яку єдино диктує розум?!**

Даремно шукаємо відповіді на ці питання. Не бачимо того польського чинника, який хотів би опертись нинішнім розхитаним нервам польського громадянства. Що гірше, бачимо численні прояви потурання цим нервам, себто прояви поведінки, яка йде по лінії найменшого спротиву. І тому не бачимо виходу з тієї польсько-української ситуації, яка формується виключно тільки під впливом почування і нервів, — крайнього почування та розхитаних нервів.

ік.

Чи нові виборчі практики?

Пишуть нам:

У станиславівському повіті повітовий шкільний інспектор доручив учителям по всіх громадах, щоб зложили листу кандидатів на громадських радних і переслали її до інспекторату.

Може б Шкільна Куратория вияснила, яка ціль такої акції шкільного інспектора у Станиславові?

З польської преси.

Пророк зі „Слова Народового".

„Що-ж тепер в українській справі?" — питається в наголовку своєї статті у **„Слові Народовім"** (*ч. 50. з 19-го лютого ц. р.*) відомий вже нашим читачам один з ендецьких спеціялістів від української справи п. Роек (р).

„Українська справа — пише він — зійшла тепер з першого пляну політичних подій і зацікавлень, хоча укідівські посли в соймі роблять що можуть щоб викликати довкола своїх гасел найбільше шуму і гамору. Але це не залежить від самих послів — від Мудрого і Барана, але від інших сил — закордонних. Це надає українській проблемі особливо характеристичну для неї познаку — залежности від закордонних осередків рішення та сили.

„Та всеж українська проблема не перестала істнувати. І тільки деякі чинники відклали на бік до складу матеріялів, які ще можуть пригодитися. Йде велика дипльоматична розгра на Заході, ведеться гра на полях Еспанії і в дипльоматичних кабінетах Парижа, Льондону і Вашинґтону — і також у Бургос, у Венецькій палаті в Римі і в баварському Берхтесгадені, але одночасно тліє зараз за граничним карпатським гребенем вогник, що його розвели Гітлер і Розенберґ. Цей вогник можуть кожної хвилини роздути і він може послужити за сполоскип, що спричинить на европейському Сході пожежу, яка пожежникам з Берліна дала би нагоду показати свою зручність і силу.

„В Польщі соромно і просто ганебно програли ті, що ставили на українців, що Їм помагали і виводили їх на політичну арену. Розраховували на те, що повстане Україна над Дніпром звернена фронтом на Схід, а тимчасом повстала „Україна" за Карпатами, Україна що вивернула до гори ногами всякі штучні обрахунки, всякі наївні пляни і фантастичні задуми Що за

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дія на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарних краю

Довіря — це 100% успіху! тому памятайте про єдину

українську колєктуру

Повітового Товариства Кредитового ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 38, (партер). Тел. 108-61. П. К. О. ч.: 508777.

Коли граєте на льотерії — засобіться льосом до 44-ої Клясової Льотерії тільки у своїй рідній колектурі. Замовлення з краю полагоджуємо відповідно. — Памятайте: НАЙДЕМО ЩАСТЯ ТІЛЬКИ У СВОЇХ!

сумна сатисфакція повторювати, що ми все те передбачили і надармне перестерігали".

Направду з того всього, що п. Роєк вгорі понаписував, не можна збагнути, що саме він передбачив. Створення Карпатської України? Але-ж ми, хоч дуже совісні читачі його цінних статтей, ніде такого пророцтва не вичитали. А може п. Роєкові тільки так здається? Бувають такі люди, що після кожної події їм здається, що вони це передбачили. Але з другого боку, якщо це правда, що п. Роєк такий передбачливий, що він просто політичний пророк і передбачив і створення Карп. України і все те, що діється тепер у політиці, то чому б не написати, що буде далі, як покотяться політичні події бодай в найближчому майбутньому? Боже мій! Ви знаєте, що на цьому можна заробити! Подумайте, пане Роєк?

П. Роєк має жаль до теперішніх польських урядових чинників за їх політику в українській справі.

„Що-ж то за політична мудрість виявилася у виборчих пактах, які монополь представництва руської людности в соймі дали тільки українцям і то тільки одній українській партії! Приходить листопад, встає в соймі зі свого місця вибраний голосами Озону віцемаршал сойму й одночасно голова УНДО і зголошує протиконституційний, сепаратистичний внесок, пристосований до сучасної протипольської міжнародньої кон'юнктури. І очевидно нема в соймі ані одного представника руської людности, який міг би сказати, що чейже п. Мудрий не репрезентує всіх тих, що на південному сході Річипосполитої не є поляками і жидами".

Гов! Кілька слів про термінольоґію п. Роєка. Ми мали нераз нагоду стрічати прізвище п. Роєка з титулом „магістер" (м-р). Не знаємо від чого п. Роєк є магістром, але з його писання виходить, що з правом він не має нічого спільного. Відомий внесок Української Парляментарної Репрезентації він називає протиконституційним. Маршал Маковський повідомив внескодавців, що не може прийняти їх внеску до маршалківської булави, бо він входить в обсяг зміни конституції і тому вимагає не 15 підписів, як звичайний внесок, але 52 підписи. Значить, що якби під згаданим внеском можна було зібрати 52 підписи, то його були-б прийняли. А хіба нема тепер таких випадків, що група послів, яка не нараховує 15 осіб, не може зголосити звичайного внеску? Чи тому той їх внесок протиконституційний? Зрештою, нагадаємо п. Роєкові, що свого часу ППС зголошувала подібний внесок і ніхто його не називав тоді протиконституційним. Мало того, був у тій справі закон, що його ухвалив польський сойм 26. IX. 1922 р. То навіщо тільки крику, п. Роєк? Але п. Роєкові так треба, щоб діяльність українців була протиконституційна і протидержавна і сепаратистична, бо інакше, що він писав би про українців. Якусь тему треба-ж мати.

З деяких статтей проурядової преси п. Роєк зробив висновок, що:

„Тепер заповідається, що буде краще. Покищо так заповідають. Українські кола цим не зворушаються. З їх певної себе і зачіпної постави можна пізнати, що 20 літ польського спізнення і 15 літ, в яких поляки стріляли самогубні мячі до власної брами, вони використали в цілій повноті. Вони певні себе в краю і зачіпні в соймі. На власний рахунок перебрали вже працю воєводи Юзевського на Волині. Дістали по нім у спадку Скрипника. У загарничній ділянці читаємо заповіді, що неозначені ближче українські кола мають вислати делеґацію на відкриття „українського" сойму в Хусті".

„В цьому стані польське громадянство, всі патріоти-поляки, передовсім нароводці, повинні здавати собі справу, що українська справа далі актуальна, що вимагає великих орґанізаційних і політичних зусиль. Кожне побільшення польських сил дуже важне, але важне також, щоб раз на завжди перекреслити всякі концепції порозуміння з українським сепаратизмом. Хто плекає українські бацилі для Росії, нехай памятає, що плекає їх також проти Польщі. Польська політична думка, що хоче закріпити польську державність на наших землях, не зносить орґанічно сервітуту на користь фантастичних плянів перебудови Східної Европи. Хто хоче ту Европу перебудовувати, не може думати про те, щоб ужити до тієї будови цегли з польської будівлі".

П. Роєк заповідає наприкінці, що „в польському громадянстві наростають нові сили, які змінять дійсність". Ого, велике завдання! Змінити дійсність — це неабияка штука! І має втяти цю штуку „Стронніцтво Народове".

—o—

Жіночі торбинки, течки, валізки, портфелі, гаманці, парасолі

Купуйте тільки в укр. магазині шкіряної галянтерії

„ТЕКА" Богдан Гірняк

Львів, ул. Шайнохи 3

Творять „польську унію"..

З „ІКЦ" (ч. 51. з 20-го лютого ц. р.) довідуємося про „доньослон ініціятивен грона капланув польскіх", щоб „воскресити польську Унію на східніх землях Польщі". У статті на цю тему „з поважніших духовних кол" — як запевняє „ІКЦ" — читаємо:

„В уніятському обряді літурґічною мовою була **старославянська** мова, подібно, як латинська в латинському обряді. Але проповіді, співи і всі додаткові богослужіння відбувалися в цьому обряді в **польській мові.** Навіть уніятські костели були уплянені так само, як латинські. Почавши від Берестейської Унії поляки масово переходили на той обряд, як більше зрозумілий. І польська шляхта будувала уніятські костели в кожному більшому селі. Вона теж вчила своїх синів на уніятських священників".

Щойно за Австрії — читаємо далі — почали викидати з уніятських костелів польську мову, підчас спису людности Австрія записала всіх поляків уніятського обряду за русинів, і Московщина всіх поляків-уніятів переписала на православія так, що з поляків-уніятів не стало ні сліду. Ба, навіть тепер вже від двадцяти літ у відродженій Польщі винародовлюють польську людність, не приймають кандидатів польського походження до греко-католицьких семинарій, всі греко-католицькі парохії, хоч в них є тільки людність польського походження, обсаджують священниками — українськими аґітаторами і т. д. В багатьох випадках ота польська уніятська людність, щоб не дати себе „зрущити" переходить на православія, яке в останньому часі ввело польську літурґію... Чи треба до цього якихнебудь пояснень? Воно таке проречисте! Отже „гроно капланув польскіх" пропонує, щоб в інтересі польської держави і католицького костела воскресити польську унію.

„При підтримці нашого уряду — кажуть вони — мусимо подбати про дозвіл Риму, щоб увести до уніятської літурґії польську мову на місце старославянської. Питомці викинені з греко-католицьких семинарій за польську мову, як і кандидати не прийняті до тих семинарій через їх польське походження повинні зголоситися до прийняття до уніятської семинарії. Взагалі на уніятських священників приймається кандидатів поляків, латинського і греко-католицького обряду з університетською освітою, найменше з середньою, з матурою, без уваги на вік. Кандидатам з вищою освітою скоротять і влекшать науку теольоґії. Знання руської мови непотрібне. Подання з марками на відповідь треба вносити до кс. Станіслава Саса, „уніцко-католіцкєго каплана" (в Кракові, вул. Под Сікорнікем ч. 52). До воскрешення польської унії треба тисячів польських ксьондзів і всі мусять мати забезпечене буття".

Без коментарів. До цієї справи при нагоді вернемося.

Антисемітські події в Ковні.

Минулої пятниці у відомій ковенській каварні „Моніка" прийшло до гострого зудару між жидівською публикою та литовським студентом Ванеюном. Жиди побили студента. В суботу вечором прийшли до каварні товариші побитого і поставились дуже ворожо до присутніх у каварні жидів. Поліція, що її викликали, розігнала студентів-демонстрантів, а власникові приказала замкнути льокаль. Також учора, в неділю 19. ц. м. були в Ковні антисемітські виступи.

Перед повінню на Волині.

Наслідком тепла й обильних дощів деякі волинські ріки почали прибувати, заливаючи нижче положені толоки та оселі. Найгрізніше становище утворилося для місцевостей, що положені над рікою Горинь, хоча також Стир прибуває і чимраз ширше розливає свої води по прибережних околицях.

—o—

ПЕРУВІЯНСЬКИЙ МІНІСТР ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПРИГОТОВЛЮВАВ ЗМОВУ.

ЛІМА. ПАТ. Міністр внутрішніх справ Перу ген. Родріґез приготовив змову, до якої втягнув частину поліції. Використовуючи відсутність президента і частини міністрів у столиці, він намагався зробити переворот, але палатна сторожа до того не допустила; згинув ген. Родріґез, 4-ох поліцаїв та 1 прохожий.

—o—

МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ НАМАГАВСЯ СХОПИТИ ПРЕЗИДЕНТА АЗАНЮ?

У паріських політичних колах розійшлася поголоска, що мін. дель Вайо з трьома червоними генералами хотів схопити през. Азаню та перевезти його до Мадриду. Плян не вдався, бо один із урядовців амбасади, якого втаємничено у змову, остеріг президента.

—o—

ЕСПАНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ВЛАДА ЗВІЛЬНИЛА З ВЯЗНИЦІ БРИТІЙСЬКОГО КОНСУЛЯ.

БУРҐОС. ПАТ. Почесний консуль Англії в Сан Севастіяні Ґолдінґ вийшов на волю, разом зі жінкою; тепер вони перебувають у приватному мешканні під поліційним доглядом. Як відомо, причиною арештування були шпигунські матеріяли у дипльоматичній валізі, яку віз Ґолдінґ.

нині
Атлянтик

Могутня фільма, що відслонює цікаві куліси тайних спілок Шанґаю, міста кохання та проступку, реж. славного Г. ПАБСТА
Невільниця Шангаю
В гол. ролі Хрістль Марґейн — В. Інкишінов — Лілі Жувє.

Вісти з Карпатської України.

ПІСЛЯ ВИБОРІВ.

КУП подає:

Очевидці виборів, передовсім чужинецькі журналісти, розказують про надзвичайно радісні хвилини мас. Старих немічних дідусів односельчани несли на руках, щоб і їх голоси не пропали.

Багато сіл хотіло здобути білі прапори. Та стара політика зуміла використати свій вплив, який ще й дотепер не вигас серед малосвідомого населення. Все-ж у 125 селах Карпатської України замаяли білі прапори.

Вже в ранніх годинах телефонічно найдальше висунене село на північ зголосило свій успіх і домагалося права вивісити білий прапор. Це було перше село, за яким ішли дальші.

Варто підкреслити два моменти: віденський арбітраж переділив Ужгород на дві частини і ця менша частина Ужгороду припала Карпатській Україні. Оцей саме Ужгород мав усіх мешканців з правом голосування 393, за УНО голосувало 348, з того тільки два голоси були проти.., Таксамо голосували і Підгоряни, передмістя Мукачева. Це наглядно доказує, як населення Карпатської України зрозуміло вагу цих виборів. Це було ніщо інше, як плебісцит, який доказав найкраще, куди хоче належати Карпатська Україна.

І КАЛІКА БЕЗ НІГ ВІДДАЄ СВІЙ ГОЛОС ЗА КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатоукраїнська преса малює один дуже цікавий образок з виборів. Захоплення, радість і щастя, якими переповнені були селяни з Вонігова, годі описати. За листою УНО було 99.59% голосів. Із 710 управнених до голосування голосувало за листою УНО 707, ніодин голос не був проти, ніодин голос не був неважний. Голосували не тільки здорові, але й хорі, що приходили підтримувані іншими або на палицях. А на носилках принесли Івана Гисема, 75-літнього старця без ніг, який, як сам заявив, уже два роки не вставав з ліжка. На носилках віддав свій голос до урни. Потім підніс руки вгору до молитви і промовив: „Слава Тобі, Боже, що посміг мені каліці дочекатися свобідної своєї країни і віддати за неї голос. Тепер уже спокійно можу вмерти"... Вибори в селі Вонігові закінчилися окликами: „Слава Карпатській Україні!", „Слава Батькові Волошинові!" і зі співом національного гимну вивішено білий прапор на тріюмфальну браму між два жовто-блакитні прапори, яку поставлено при вході на подвіря школи, де відбувалося голосування.

РУМУНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА.

Премієр Карпатської України о. д-р А. Волошин одобрив управу новозаснованої Румунської Національної Ради. В склад Ради входять: А. Маріна, управитель школи в Середній Апші, голова, о. І. Мігалій, заступник голови, Юрій Борка, учитель із села Солотвини, секретар та дальших 10 членів.

ІЗ ОКУПОВАНОГО МУКАЧЕВА.

В мукачівській гімназії рано вчаться мадярські учні від 7. год. до 13-ої, а пополудні від год. 14.15 до 18.30 відбувається навчання для дітей українських. Їх є до 30. Обовязкова мова є мадярська, двічі в тижні. Ніякого шкільного ріґоризму нема на те, щоб притягнути зза кордону, з Карпатської України, дітей, яких мадяри дуже радо приймають для маніфестацій, але помочі майже ніякої не дають. Усі ці учні (чи пак їх батьки) є в більшій частині прихильниками напрямку Бродія і Фенцика. Директором школи є проф. Янкович, учать такі професори: Касинець, Станканинець, Манкович, Вальд, Шуба, Гавель і 6 нових незнаних прізвищ. Крім того вчать професорки: Турісова, Бараніова і 3 нові. Ученикам видали легітимації в полотняних окладинках із золотим мадярським текстом за підписом директора та клясового професора.

МАНІФЕСТУЮТЬ...

Містом Мукачевом двічі тижнево та в усі свята фенциківці в чорних сорочках роблять маніфестації. Зберуться у двійки під проводом ренеґата Демка, до них прилучуються мадяри в чорних шапках і походують... І часто згадують про прилучення Карпатської України до Мадярщини...

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 344 4—8

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

Приписи не забороняють громадянам уживати рідної мови.

У своїй промові, виголошеній на засіданні повного сойму 15-го лютого ц. р. в дискусії над буджетом міністерства комунікації, посол д-р **Степан Біляк** ствердив між іншим:

„Залізничі службовики відмовляються полагоджувати справи громадянам, які вживають своєї рідної української мови, передовсім залізничі касієри заявляють просто, що не розуміють української мови, відмовляються продавати українським пасажирам залізничі білети, при чому часто зневажають українських пасажирів та їх національність, говорячи, що не розуміють „баранячої" чи китайської мови. Ясно, що при цій нагоді доходить до прикрих інцидентів, які спричинюють непотрібні подразнення сторін та витворюють прикру атмосферу. Така поведінка державних службовиків, передовсім залізничих касієрів, суперечна з виразними правними приписами. І так, мовний закон з 31. липня 1924. р. поз. 724 в арт. 7 постановляє між іншим: „При устній розмові з насленням, передовсім при залізничих білетових касах та при віконцях почтових урядів слід відповідно до потреби та можливости допустити рідну мову місцевого непольського населення". § 6. дотичного виконавчого розпорядку з 24. вересня 1924. і 1. січня 1925 р. поз. 59 постановляє: „Залізничі службовики та службовики почтових, телеграфічних і телефонічних урядів на просторі воєвідств львівського, тернопільського, станиславівського, волинського і поліського в устній розмові з населенням, передовсім при почтових віконцях і залізничих касах повинні комунікуватися з місцевим населенням руською мовою відповідно до потреби і можливости".

Ці приписи не лише не забороняють громадянам вживати рідної мови, але навіть доручають державним службовикам при названих тут обставинах уживати як висловлюється закон — руської, тобто української мови в розмові з місцевим непольським населенням".

—o—

Один проект виборчої ординації

ДО ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ І СЕНАТУ.

Ґрупа т. зв. незалежних послів варшавського сойму, що в дійсності є ендеками, опрацювала проект нової виборчої ординації та вже на днях має передати його до маршалківської булави.

Проект передбачує 2-мандатові виборчі округи. Голосування мало б відбуватись на особи, не на партійні списи. До зголошення кандидата треба 500 підписів з тим, що цих підписів не треба нотаріяльно стверджувати. Якщо б виявилося, що у виборчих списах є деякі неточности, які не переступають 5 відсотків зголошених підписів, то вони не спричинюють уневажнення зголошеного спису кандидатів.

Усі військові не мають права голосування.

Є передбачена національна курія для жидів з окремим виборчим льокалем. Предсідник та заступник окружної комісії мусять бути поляки, щоб не допустити до ніяких зловживань.

Передбачено також національну курію для українців з тим, що виборчий льокаль був би спільний, щоб уможливити всім тим українцям, які бажатимуть голосувати на польські списи, нічим не вяжучись виконати виборчий обовязок.

Проект не признає привілею кандидата з титулу його першенства на списі; виборець підкреслює у списі назвище того кандидата, який йому найсимпатичніший. Можна голосувати на одного або на двох кандидатів.

Число послів має бути те саме, тобто 208, з тим, що президент держави міг би іменувати 12 послів зі спеціялістів у ділянці науки, економіки, самоврядування тощо. Виборчий вік лишається без змін.

Щодо сенату передбачено в новому проекті право загального голосування. **На сенаторів можна вибирати тільки поляків.** Президент може іменувати меншинних представників до сенату. Кожна виборча округа вибиратиме одного сенатора. З вибору до сенату увійде 52, 28 іменуватиме президент, у тому числі представників національних меншин. При зголошенні кандидата на сенатора треба 500 підписів. Підписувати можуть ті, що покінчили 35. рік життя. Не треба нотаріяльного потвердження ідентичности підписів.

Самоуправні вибори.

ВИСЛІД ВИБОРІВ У МИКУЛИНЦЯХ.

ТЕРНОПІЛЬ. ПАТ. Головна виборча комісія у Микулинцях, тернопільського повіту, оголосила висліди виборів у тому місті. Зголошено тільки одну листу, з якої поляки дістали 6 мандатів (ОЗН — 5, ендеки — 1), **українці 2** мандати, жиди — 4 мандати. Вибрані з українців. о. Евген Король і Григор Савицький.

ВИБОРИ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В ТЕРЕБОВЛІ.

ТЕРНОПІЛЬ. ПАТ. Вчора відбулись вибори до міської ради в Теребовлі при участи понад 80% голосуючих. Загальне число мандатів 16. Поляки дістали 11 мандатів (ОЗН — 10, ендеки — 1), **українці — 3 мандати** (всі УНДО), жиди 2 мандати. В порівнянні з 1933. р. поляки мають тепер 1 мандат більше.

ВИБОРИ В ЖОВКВІ.

ЖОВКВА. ПАТ. Вчора відбулись вибори до міської ради. Поляки дістали 17 мандатів, жиди 5, **українці 2.** В порівнянні з попередніми виборами поляки здобули 2 нові мандати коштом українців та жидів, які втратили по одному мандатові.

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД У САМБІРЩИНІ.

Вибори до громадських рад на области самбірського повіту вже розписані та відбудуться у часі між 6. та 11. березня ц. р.

БУДЗАНІВ.

Вибори до міської ради в Будзанові, що відбулись у неділю, дали такий вислід: поляки — 7 мандатів (ОЗН — 6, ендеки — 1), **українці — 3,** жиди — 2.

Француз обсадили частину Сомалії, яку відступили італійцям.

ВИЯСНЕННЯ АВАСА.

ПАРИЖ. Авас повідомляє: У закордонній пресі появилася вістка, що французькі війська заняли частину Сомалії, яку Франція відступила Італії на основі договору з 1935. року. З огляду на те треба зазначити, що Італія дотепер не занила згаданих територій. Донедавна французька влада контролювала цю територію з своїми відділами, тепер обсадила їх постійними станціями.

МІНІСТР ДЕЛЬ ВАЙО НЕ ВІДЛЕТІВ ДО ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

ТУЛЮЗА. ПАТ. В суботу приїхав тут міністер закордонних справ червоного уряду Альварез дель Вайо, щоб відлетіти літаком до Валенсії. Тимчасом дель Вайо дотепер не відлетів з Тулюзи ніяким французьким ні еспанським літаком.

Чому Польща щойно тепер визнала еспанський національний уряд?

КОМЕНТАР ПІВОФІЦІОЗА МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Півофіційний орган міністерства закордонних справ, „Польска Інформація Політична" містить довгу статтю на тему визнання національної Еспанії. Стаття стверджує, що перемога національної армії була безсумнівна вже у квітні 1938. р., коли Англія вислала свого представника до Бургосу. Польща не визнала тоді національного уряду не тому, щоб сумнівалась у його перемогу, а виключно тому, щоб не робити вражіння, що вона ангажується в еспанську громадянську війну. Тепер, по ліквідації каталонського фронту, такого заміту ніхто не може видвигнути.

ГОЛОСИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПРЕСИ.

Деякі крайно-ліві французькі часописи добачують у визнанні національного уряду куртуазний жест польського уряду в сторону Німеччини й Італії. Навпаки, більша частина преси підкреслює, що тим визнанням Польща стверджує незалежність своєї закордонної політики: Вона визнала уряд з Бургосу у великому відступі часу по Німеччині й Італії, але перед Англією та Францією.

НОВИЙ АМБАСАДОР.

5. березня виїде з Варшави шарже д' афер червоної Еспанії Ечеварва, що урядує в Європейському готелі. Рівночасно обійме урядування амбасадор національного уряду Хуан Серрат І Валера, що дотепер перебував у Варшаві як неофіційний представник.

ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ ПРЕДСТАВНИК ЕСТОНІЇ В БУРГОСІ.

Естонський президент заіменував дипльоматичним представником у Бургосі комманданта військової технічної школи полк. Нормана.

ЄГИПЕТ ВИЗНАВ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

КАІРО. ПАТ. Єгипетський уряд рішив на спеціяльному засіданні визнати еспанський національний уряд.

СССР зосередить війська на манджурському пограниччі.

ПЕРЕД ЧИСТКОЮ СЕРЕД СОВІТСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ТОКІО, ДОМЕІ. Совітського амбасадора в Китаю Луганця-Орельського завізвали до Москви. „Ніші-Ніші" міркує, що амбасадор зложить у Москві звіт про положення уряду Чанкайшека, на основі якого СССР намітить свою дальшу політику на Далекому Сході. Щоб відтягнути частину японських сил з Китаю, большевики скріплять концентрацію військ на пограниччі Манджурії. Треба рахуватися з можливістю змін серед персоналу совітських представництв на Далекому Сході; м. ін. устуить ґенеральний консуль СССР у Шанґаю.

Останній день ФІС-у.

Закопане, 19. II. 1939.

ЛИЦАРСЬКИЙ ЖЕСТ ФІНІВ.

Норвежець Берґендаль, якому підчас біґу на 50 км. вломилося вязання, виміняв підчас біґу дошку. Як знаємо, він цей біґ виграв. Фіни лищі з чисто формальних оглядів внесли протест. Першенство норвежця висіло на волоску. Здавалося, що керманичі змагань будуть мати багато заковики з тою справою. На спільній конференції провідників фінських та норвеських змагунів фіни заявили, що протест відкликують. Вони признали вищість норвежця над фіном (Карпінен) у біґу на 50 км. Признання фінові перемоги — це припадок, а дарована перемога фінів не вдоволяє. — Цим поступком здобули собі фіни велику симпатію і серед змагунів і серед усіх видців.

СКОКИ.

Настала довго ожидана неділя 19. II. Це **день змагань у скоках**, а скоки — це найбільш ефектовна та заразом найтрудніша ділянка лещетарського спорту. Це ділянка, що вимагає не лиш опанованих рухів власного тіла, але в першу чергу шаленої відваги і залізних нервів. Тому змагання у скоках — це власне змагання відваги і нервів.

Не диво, що публика йшла на стадіон на Крокві, де саме на нововибудованій скочні мали відбутися змагання, як по свячену воду. В неділю кілька надзвичайних поїздів та кілька нацять автобусів привезли ще кільканацять тисяч нових видців. Магнесом, що притягав людей, була не тільки сама найцікавіша ділянка лещетарського спорту, але й славні імена змагунів. Вистане згадати лише Бірґер Руда (норвежця), кількакратного мистця світа, його брата А. Руда, минулорічного мистця світа, дальше Мирра і Конґсґарда (норвежці), Еріксона (швед), Брадля (німець), ну і врешті полька Марусажа. Цеж змагуни, що скакали на всіх більших скочнях світа, яких імена та перемоги глибоко врізалися в память спортовців. Заповідалася цікава та завзята боротьба за першенство. Загально ставили Бірґера Руда і щойно дальші місця були великою невідомою.

Трибуни від видців аж тріщали. В усіх видно було нетерпеливе ожидання. Тому не диво, що хвилини здавалися годинами. Погода сонячна, умовини снігові відмінні, як звичайно. Дуже небезпечний та ховзький був зіскок, внаслідок чого при другім скоці скоротили розбіг на 5 метрів. Тому також довжина скоків, хоча назагал велика, не була така, якої загально сподівалися.

По трьох пробних скоках зачався отвертий конкурс скоків. Як перший скочив югославянин Клянчнік. Скок слабий і при тім з упадком. Усі з запертим віддихом ждуть, коли почують з мегафону назвище Руда. Не довго ждуть. Як третій скаче А. Руд. — скок 68 м. По нім викликують назвище його славного брата Бірґера Руда. На трибунах запанувала тиша. Бірґер Руд скаче обережно. Всю увагу звернув виключно на стиль. Скок 72.5 Серед глядачів деяке зливкування (мало!). Норвежець Конґсґард скаче 76.5 м., але стилево трохи відбігав від Бірґер Руда. Знов тиша, коли голосники подали назвище Брадля нашію німців. Усі знають, що німці люблять робити несподіванки (не лише в політиці). Брадль постановляє поставити все на одну карту. А найгрізніший його суперник Бірґер Руд скочив лише 72,5 м. Завзято і рішуче зіздить на поріг. Вибивається в гору з цілої сили. Публика оторопіла. А Брадль тимчасом летить як ластівка. Деякі його прихильники кажуть: як ангел. Врешті паде на зіскок. Зіскакує певно. Зіскок класичний. Скок 80 м.: **найловший у першій черзі**. Буря оплесків. Німці мріють про семого мистця світа. Виграна Брадля всеж ще не певна бо по нім скаче його переможець у Гарміш норвежець Мирра. Він скаче 79 м. Зіскакує певно, одначе вже на самім вибізі (за зіскоком) паде.

Добрий настрій серед публики викликує німець Ашенвальд. Не своїм скоком — борони Боже! Скочив гарно і далеко, але по зіскоці він перекинувся на голову та непритомний зісунувся на долину. Публика почала уважати його за трупа, а деякі репортери, мистці пера, почали укладати собі сензаційні репортажі в причини його випадку. Коли Ашенвальда уложили на ношах та почали нести, він зірвався як опарений, зіскочив з нош та побіг власними силами. За це дістав такі брава, як Брадль за свій найкращий скок.

Третій найгрізніший суперник Брадля Еріксон скочив 78 м. Марусаж — тиха надія поляків, 74 м. Вигляди Брадля ростуть. Одначе змагуни мають ще по одному скокові.

Другий і останній скок. Очі всіх звернені на Бірґер Руда. Чи потрапить надробити ту ріжницю, що ділить його від Брадля? Його другий скок можна сміло назвати скоком розпуки. Розбіг скоротили на пять метрів. Руд летить у повітрі знаменито. Ось-ось має впасти десь за границею 70 м. Одначе це замало. З цілої сили штовхає руками вперед. За руками йде ціле тіло. Руд майже лежить на дошках. Пале за границю 80 м., одначе не далеко, бо лиш 1 м. Але це **найдовший скок конкурсу**. Брадль скаче вже дещо обережніше, одначе всеж таки 76.5 м. Це йому вистачає, щоб стати мистцем світа тимбільше, що Конґсґард скочив „лише" 79 м., Мирра 75, Еріксон 78; Марусаж 78.5.

Так Брадль став мистцем світа в лещетарських скоках. Старий „вига" Бірґер Руд мусів уступити місце молодому Брадлеві, який також хоче закоштувати розкоші, що їй дає титулу мистця світа.

Бірґер Руд завдяки найкращому стилеві та другому найдовшому скокові опинився на другому місці. Третій теж норвежець Конґсґард. Виграна Брадля — це нова „німецька несподіванка", яку не лише щастю можна приписати.

Поза Брадлем німці запрезентували гурт добрих скочків, як Ляр, Кравс і Гекель (7. 8. і 10. місце), яких сміло можна зачислити до т зв. світової екстракляси.

Скоки були останньою конкуренцією змагань ФІС-у.

ПРОЩАННЯ ЗМАГУНІВ І РОЗДАЧА НАГОРОД.

Вечором зібралася публика знову на стадіоні на Крокві, щоб попрощати змагунів, що 8 днів змагалися не лише зі собою, але також з несприятливими умовинами атмосферичними. Скочня та подій переможців освічені рефлєкторами, що в сумі давало гарне видовище. Врочистість замкнення змагань ФІС-у почалась від гарматніх стрілів, що заповіли світу кінець великого змагу та „загальне замирення" до найближчого року.

Потім **роздача нагород.** На підвищення входили перші змагуни в даній конкуренції. По середині новий мистець світа, праворуч другий з черги, ліворуч третій. По проголошенні змагуна мистцем світа появлявся на щоглі його національний прапор, орхестра грала йому національний гимн. Цим разом під оглядом скількости гимнів німці зремісували з фінами. Бідаки норвежці, що сподівалися почути двічі гимн, почули лиш один раз. Трудно, мали виразного „пеха".

Мистцями світа проголошено: фіна Курікаля (18 км.), фінську штафету 4×10 км. (Пітканен, Олькінуоен, Алякульпі, Карпінен); норвежця Берґендаля (50 км.) та двох німців: Берачера (норвежська комбінація) і Брадля (скоки).

Змагунів, організаторів та публику попрощав мін. Бобковський. В імені організаторів він передав норвежцям прапор ФІС-у, як організаторам змагань на рік 1940. Майор Естґард відчитав по польськи формулку, якою доконав замкненням зимовних ігрищ ФІС-у.

Загули гарматні стріли. Тисячі ракет вилетіли в повітря, освітили все довкруги ріжними барвами та створили незабутне вражіння. В лісі біля скєчні появилися світляні ініціяли: Ф. І. С.

На закінчення змагань як на глум почалася метелиця. Як воно дивно! На відкриття змагань дощ, а сніг упав щойно тоді, коли вже його не так дуже треба. Така то вже химерна наша природа.

Всі покидали стадіон з переконанням, що скінчилося щось велике, що знову заповнилась нова сторінка в історії спорту. Дехто думав уже навіть над тим, якби то дістатися на змагання ФІС-у в 1940 р. до Гольмеконнен.

Зела загально відомі **як „Чай Пульмана"**

втихомирює КАШЕЛЬ, усуває флєґму і діяє заспокійливо при терпіннях горішніх віддихових доріг. Дістанете в аптиках і дрогеріях. Оригінальна пачка коштує зол. 1.65. 22/30 1-2

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ ЗМАГАНЬ.

В загальному точкуванні перше місце здобули німці. Взяли сім перших місць у конкуренції індивідуальній, перше місце у військовому дружиновому (гурткового) бізі та шість перших місць у загальному дружиновому точкуванні (при поодиноких конкуренціях). Дотепер усі звикли вважати найкращими лещетарями скандинавців. Своєю виграною (вже вдруге) німці доказали, що саме вони є тими найкращими. Якщо скандинавці схотять їх здетронізувати (спеціяльно норвежці), то мусять у це вложити багато-багато праці. Зрештою побачимо на другий рік. Норвежці будуть мати ту перевагу, що змагання ФІС-у будуть відбуватися на їхніх теренах у Гольмеконнен і Телемарк.

Німці зовсім заслужено виграли змагання ФІС-у. Деяке щастя, можна казати, мали тільки в норвежській комбінації та в скоках. Підбій ФІС-у 1939 р. — це вислід тугої організації спорту в Німеччині, впертої та витревалої праці змагунів та їхніх опікунів. У сумі це все при великому зрозумінні та підтримці спорту уряловими чинниками мусіло видати з мілїонових мас народу гідну спортову еліту нації.

Со—ко.

Сторінка без політики.

Молодь бавиться в науку.

Злучені Держави є країною високої техніки не випадково. Приватні люди та ріжні установи втрачають там мільони та велику енергію на те, щоб підготовляти людей до технічних професій і вишукувати щораз-то нові таланти. Є там сотні високих шкіл, яких зразки та методи праці невідомі в Европі і коли дехто чує про них — не вірить. Послухайте. Кілька хвилин по 3-ій у наук. лябораторії вис. школи. Виклади скінчились; студенти вже розбіглися. Повинно тут бути тихо і пусто. Але в салі чуєте крики і нюхаєте газ, там хтось вистукує на апараті Морзе, там хтось дзеленькає склянними посудами. Довкола багато молодих і старших.

Кандидати на Едісонів.

Чи це студенти? Ні, добровольці. Це не школа, а практичні вправи. Це тижневі сходини „Наукового Клюбу" при університеті. Таких клюбів є сотні в цілому краю. Коли лабораторії вільні поза викладами для студентів, частину з них відступають охочим експериментаторам під проводом „опікунів" — на-пів професорів. Ці опікуни вчать, хоч не дістають грошей від університету. Вони теж учаться при цьому. Члени клюбу згоджуються самі та їх провідники Їх перевіряють. Є там самоуки, недокінчені студенти, практичні інжиніри без дипльомів, кандидати на Едісонів. Один з учених, що описує працю в такому осередку каже: В одному клюбі я бачив упеоше приміни телевізії викладений слухам пои допомозі діркованих металевих кружків. Викладачем був 18-літній хлопчина, що сам збудував собі апарат. Другий „винахідчик" збудував якийсь гунель з мотором, що видуває в повітря зразок нового літака. Третій заморозив живу жабу, що проспала зиму, четвертий придумав новий радіоапарат, що сягає на сотні миль краще ніж інші, найзвичайнішим способом: ще інший знайшов спосіб, як демонструвати полярне світло крізь магічну ліхтарню. Були там дівчата, що винаходили матеріял, який заступатиме целюфан.

Перестарілі правила.

Студенти, що є головами таких „Наукових клюбів" зацікавились наукою як спортом. Вони не задовольняються „правильними" відповідями на деякі головні питання, що їх почули від своїх професорів заявивши, що наука вже пішла вперед себто те, що є в підручниках уже перестаріле. Експерименти в лабораторіях випереджують підручники, отже вони хотять їти „з духом часу" — хотять експериментувати. В одному такому вільному університеті студенти почали доставляти для лабораторій мікроскопійні фотографії ріжних оперованих і перерізаних тварин ліпші, ніж професійні доставці державних лабораторій. Один 15-літній хлопець зробив собі в пивниці радіову лабораторію, в якій очищував шуми та тріскотню радіових передач так добре, що урядовець державного радія звернувся до нього за радою, бачучи, що його метода краща.

Конгрес молодих винахідників.

Що-року відбувається конгрес таких вільних університетів, на якому молоді експериментатори виступають із своїми винаходами і звідти їх покликують на ріжні посади, щоб вони могли далі розвивати свій хист. У таких аматорських лабораторіях ріжні працюють для ріжних цілей: одні вчаться якоїсь наукової спеціяльности з цікавости, інші шукають практичної ради для якоїсь своєї ідеї. Багато приходить туди „для забави". Найбільша забава цих дітваків чи молодців у тому, що там вони вчаться „як зробити щось з нічого". Один хлопчина за доляра створив „хемічного чоловіка" — модель, що їв, травив, реагував на біль і мав у жилах кров — усе це зі слоїків, пляшок, старих кусків гуми і дитячих бальоників.

Біольогія горою.

Американці, що сильно звертають увагу на матеріяльну сторінку життя, живо цікавляться людським тілом, студіюють змалку біольогію. Є нпр. такі дівчата, що зацікавившись про „струнку лінію", яка доходить до моди, хотять похудіти науковою методою і пробують на щурах наслідки дієти. При цій праці вони можуть забути про ріжниці між організмом молодої жінки і старої мумиці, але таки навчаться багато з хемії та фізіольогії. Члени лабораторійних клюбів улаштовують постійні погульки до ріжних установ і підприємств, щоб там перевірити їх апарат: до фабрик, телефонічних централь, молочарень, оранжерій, різень, водопроводів, збірників сміття і роблять інтерво. Своїми питаннями: чому це так а не інакше? до якої цілі зроблена ця машина або система? — вони доходять до цікавих висновків, що підказують нові думки організаторам ріжних установ.

Науковий ярмарок.

У 14 стейтах Спол. Держав існують у таких лабораторіях, де не можна відмовити забави від науки. Академія Наук підпомагає морально і фінансово зацікавлення всякими проявами життя і такий поворотний добір кандидатів на вчених, дослідників, провідників промислу. Бувають випадки, що учні переростають своїх учителів своїм запасом знання та запалом до нової ділянки дослідів. Що року у травні Американський Інститут Природознавства пои нюйоркському музею з цієї галузі знання влаштовує „Науковий дитячий ярмарок", де молоді винахідники виставляють свої праці. Минулого року за один тиждень такий ярмарок мав 40.000 відвідувачів і на ньому роздали за 3.000 доларів нагород за найкращі праці. Є тут моделі нових авт з рими, мініятури Панамського Каналу, нові печі, таблиці для пояснення хемічних явищ, моделі внутрішньої обстанови домів або праці людського мізку. Таксамо як у нас сотні молодих людей починає пробувати свій талант у віршах, серед американської молоді сотні починають від будови машин і складених моделів, що мають задовольнити якусь нову потребу особистого та громадського життя.

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших боязьких матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

Французький кат про себе.

Недавно помер французький державний кат Анатоль Дейблер, який за час своєї „кар'єри" відрубав к. 400 голов засуджених.

Кожний готов уявити собі Дейблера, як жертву нічних примар, як людину, що її переслідують нічні привиди, людина, яка скрізь бачить тільки зрубані голови і гільотину.

В дійсности воно зовсім не так страшно. Дейблер був спокійним, зрівноваженим старцем, із найспокійнішою та найчистішою совістю. Відомий письменник Мек-Орлян, один із небагатьох людей, які стрічалися з Дейблером, оповідає, що він нераз намагався навязати обережно з Дейблером розмову про мораль, совість і таке інше.

Та кат просто не розумів про що його співбесідникові ішло.

— Що ви таке? Я сплю завжди якнайкраще — відповідав він на обережні запити Мак-Орляна.

— Ну так... але все таки спомини може вам... якби то сказати... вночі.

— Які спомини? Як часом увечорі заграю собі партію карт, то бувало присниться керовий, чи піковий ас. Більше нічого...

При тій нагоді Мак-Орлян ставить доволі оригінальний і небезпечний запит: Чому Дейблера цуралися всі, хоч і знали, що він є лиш виконавцем, наємником без ніякої особистої відповідальности за те, що виконував. Хіба прокуратор, який зі шкіри вилазить, щоб добитися смертного присуду, який кожний лагіднішій присуд уважає просто особистою образою та який радіє гострим присудом, наче власним успіхом, не грає тієї ролі, що Дейблер, одначе не грає її механічно, але обдумано? Чому ж не ставитися однаково до одного і другого?

Отакі питання хвилюють Мак-Орляна. Та ледви чи вони зміняють становище французів та інших народів до катів. Такі питання, що нагадують думки Льва Толстого, радше схожі на міркування чудака.

—o—

Конкурс на тему „Міліон".

Минулого місяця Польський Монополь Льотерійний розписав конкурс на тему „Що таке міліон?" з 15 нагородами на кілька тисяч золотих. 16-го ц. м. було засідання членів жюрі і на ньому породавали нагороди. На конкурс, як можна було сподіватись, прийшло тисячі листів; ті, що не мали щастя виграти на льотерії, хотіли бодай виграти своїм дотепом або поетичним хистом. Усе це були спеціялісти від міліона, про який вони нераз мріяли днями та ночами. Виявилось, що жюрі не знайшло ніодної відповіді, якій могло би було признати першу нагороду 1.000 зол. Люди на думку, що таке міліон тратять попросту голову і дотеп. Так воно і виходить з трьох дальших нагороджених відповідей. Їх автори — не професійні поети віршують добре, мають навіть якусь думку, але не вийшли поза дидактичні вправи пильних гімназистів. У довгому списі лавреатів по 100 зол. знаходимо прізвище тільки одного львівського поета — майстра від принагідних віршів, що так і не зумів добитися вищого місця. Сотні інших поетів, яким щодня бракує від 100 до 1000 зол. не попробували свого пера на таку привабливу тему або залишилися поза звичайними провінціяльними смертниками.

Батько автора „Утрачених ілюзій".

У паризькій Академії Медицини проф. Трія мав минулого тижня виклад „Про лікарів і медицину у творах Бальзака". Неодин читач автора „Людської комедії" мусів звернути увагу, яке велике знання медици він показує. Ще більше: деякі його герої висловлюють на тему медицини теорії, що у свій час були революційні і щойно згодом виправдались. Нпр. один лікар в одній Бальзаковій повісти говорить про ролю фосфору в людському організмі, про що наука тоді ще зовсім не знала. Те саме можна сказати про ріжні психольогічні теорії. Д-р Трія пояснює це двома причинами. Передовсім Бальзак мав близькі звязки з тодішніми визначними лікарями і користувався їх досвідом у повістях. Далі великий вплив на нього мав його батько Бернар Франсуа Бальса, що займався гігіеною з аматорства і написав наукову працю „Історію страху перед водою". Він був вийнятковою людиною; хоч самоук, він засвоїв собі велике знання з фізики, медицини та соціольогії. Цікаво, що Бальса (письменник переміняв собі батькове прізвище на Бальзак, додавши до нього буцім то шляхотське „Де") був великим ворогом собак, доказуючи, що в шерсти собак містяться заразні всіх недуг, тимто їх треба тримати оподалік людських домів. Він був предтечею податку на собаки, з чого тоді страшенне сміялися. 45 років пізніше ввели це як закон і тепер такий податок існує в багатьох краях.

ГУМОР.

ЩОСЬ ПРОТИЛЕЖНЕ.

Один із маршалів великої війни мав приїхати до одного військового табору. Всі чекали на нього, а старшини приготовили гарний обід. Маршал приїздив з інших подібних місць, де його теж подібно приймали. Коли він увійшов до будинку, де була велика їдальня, йому вибіг назустріч якийсь старшина і спитав:

— Чи ексцеленція шукають їдальні?

— Ні, щось зовсім протилежного.

ГОРДІСТЬ ГЕНЕРАЛА.

При Наполеоні І. увихалося чимало темних людців, підлиз і плазунів. Наполеон часто показував свою владу супроти найвищих. На одному дворському балю він хотів затанцювати зі своєю далекою своячкою — голяндською королевою. Він відпязав від пояса шпалу і передав її найближчому генералові, щоб її потримав. Генерал відскочив збентежений і покликав лькая. Наполеон побачивши це, крикнув:

— Я помилився щодо вас! Але я вам докажу, що навіть для генерала це честь тримати шпалу імператора!

На цей оклик збіглися старшини і кожний з них хотів тримати шпалу Наполеона.

На другий день Наполеон зробив того, що схопив її — генералом, а генерала, що завагався був узяти її від нього післав до канцелярії на звичайного урядовця.

Цілоденна українська дебата в соймі.

За український університет. — За українське вчительство. — Пос. Скрипник відповідає на декларацію полк. Венди.

(Телефоном від власного кореспондента).

Знову українська справа стала темою соймового дня. Від українців промовляли посли: **Д. Великанович, д-р С. Баран, д-р П. Лисяк, пос. Скрипник і пос. Косидло.** Промови українських послів викликали велике вражіння та бурхливі спротиви на польських лавах. Пос. Д. Великанович боронив у довгій промові, перерваній маршалом **Маковським** справи українського університету, нижчого й середнього шкільництва та українського вчительства. Посол Великанович домагався розвязки проблеми українського шкільництва на засадах повної самостійности. Пос. **д-р Баран** полемізував у дуже гострій формі з озонівським послом **Кшиштоньом**, який домагався латинки для українців, спільного календаря та греко-католицького єпископа поляка. Посол Баран навів між іншим слова польського письменника Владислава Оркана, який перестерігав українців, щоб вони не давали латинізувати свого правопису. Пос. Баран домагався окремого єпископа для українців латинників.

Незвичайно цікаву промову виголосив пос. **С. Скрипник, який відповідав від ВУО на меншинну декларацію полк. Венди та заявив, що становище посла Целевича від УПР із 16. ц. м. є одночасно становищем всіх українських репрезентантів у польському соймі.**

Озонівські посли повели проти всіх виступів українських послів генеральну, дириґовану офензиву. Велике вражіння в кулюарах викликала заява посла о. Любельського, який заявив, що узалежнення православної церкви від держави пішло так далеко, що навіть католицький костел вважає себе загроженим на випадок непорозуміння між ним і державою.

*

З добре поінформованих польських Озонових кол довідуюся, що у штабі ОЗН-у розглядають проєкт латинізації правопису українських часописів та українського календаря і не виключене, що ще підчас цієї секції ОЗН внесе відповідний законопроєкт.

Перед зміною уряду в Бурґосі.

Азас повідомляє на підставі вісток, що походять із кол зближених до ґен. Франка, що в найближчому часі можна сподіватися зміни уряду в Бурґосі. Ґен. Франко, який тепер лучить у собі уряд начальника держави, начальника армії та премієра, хоче, буцімто зректися становища премієра й залишити собі тільки уряд шефа держави й армії. Новим премієром був би імовірно Серрано Суннер, один із найдіяльніших членів фалянги. Теперішній віцепремієр та міністр закордонних справ Хрудна і мін. хліборобства Фернандо Квеста стануть міністрами без теки. Міністром закордонних справ стане мабуть професійний дипльомат — міністром війни стане або ґен. Аранда оборонець Овіеда, або ґен. Маскардо, оборонець Толеда. Міністром фінансів стане імовірно один із близьких приятелів Хіль Роблеса, який підчас громадян. війни тримався на боці, одначе вдержував близькі особисті взаємини з ґен. Франком.

СЕН. БЕРАР ВЕРНУВСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

БУРҐОС. Сенатор Берар покинув Бурґос вчора вполудне і виїхав автом до Сен Себастіян. Перед своїм виїздом він зложив візиту британському представникові при національному уряді Гадсонові.

Покидаючи Бурґос, сенатор Берар заявив журналістам, що він хотів би виминути фальшиву інтерпретацію свого виїзду. Він виїздить тільки тому, що ґен. Хордан мусів виїхати до Барсельони. По його повороті розмови будуть далі відбуватися.

Наладнана комунікація між Францією та нещ. Еспанією.

З Андай виїхав у понеділок рано перший міжнародній поїзд до Іруну. Одначе 12 пасажирів англійців мусіли вернутися знову до Андай, тому, що прикордонні еспанські орґани не дістали досі ніяких інструкцій у справі пасажирського руху.

УЛЬТИМАТ АЗАНІ ДО НЕҐРІНА

Італійська преса подає, що президент республіканської Еспанії Азаня буцімто вислав до премієра Неґріна ультимат, в якому домагається його димісії, щоб приспішити кінець громадянської війни в Еспанії. Якби Неґрін не повинувався домаганню Азані, президент Азаня проголосить на підставі конституції, що еспанська республика не має леґального уряду. Крім того італійська преса ще подає, що по виїзді Неґріна нема від нього ніякої вістки.

АЗАНЯ ДІСТАВ ВІД НЕҐРІНА ТЕЛЕҐРАМУ?

Та вже інша вістка каже зовсім щось протилежне. Азаня дістав від Неґріна телеґраму, в якій він просить Азаню в імени республиканського уряду приїхати до Мадриду, щоб запевнити червоному урядові правильну конституційну діяльність. На цю телеґраму Азаня вислав відповідь, в якій повідомляє Неґріна про переговори, що ведуть їх над закінченням громадянської війни і при тому висловлює прихильну для припинення воєнних акцій думку.

В Парижі запевнюють, що Азаня готов був би уступити, якщо червоний уряд дістав би формальне запевнення, що націоналісти не стосуватимуть репресій.

—o—

ДАЛЬШІ ТРУДНОЩІ ЗІ ЗЛОЖЕННЯМ БЕЛЬҐІЙСЬКОГО УРЯДУ.

БРЮССЕЛЬ. ПАТ. Вчора рано Піерльот далі продовжав свої розмови з представниками партій. В колах католицької правиці панує деяка нерішучість щодо участи в уряді без лібералів. Одначе Піерльот має надію, що його зусилля дадуть успішний вислід. Якщо не вдалося би створити уряду, спертого на двох партіях, тоді можна числитися зі створенням уряду фахівців, який полагодив би в першу чергу фінансові справи та найпильніші справи.

—o—

ФРАНЦІЯ ЗНОВУ НАЛАДНАЛА ВЗАЄМИНИ З ІРАНОМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Урядово повідомляють, що між Французьким та іранським урядом дійшло до порозуміння. Вони рішили знов увійти в дипльоматичні взаємини, перервані 28. грудня 1938 з огляду на пресовий інцидент.

—o—

НАРАДИ БАЛКАНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ.

БУКАРЕШТ. Вчора почалися в Букарешті наради представників балканських держав, а участю міністрів: Румунії, Югославії, Греції та Туреччини.

Одночасно відбулося теж відкриття конференції пресового порозуміння балканських держав.

Зі сойму.

ДИСКУСІЯ НАД БУДЖЕТОМ МІНІСТЕРСТВА ВІРОІСПОВІДАНЬ ТА ОСВІТИ.

В понеділок, 20 ц. м. у соймі відбувалася дискусія над буджетом міністерства віроісповідань. До слова записалося більше, як 40 промовців. На вступі промовляв референт пос. Сталь, який подав, що буджет міністерства віроісповідань та шкільництва обіймає кругло 400 міліонів. По промові референта, говорив міністер віроісповідань та шкільництва проф. Свєнтославський, який між іншим торкнувся теж виступів польської студентської молоді, складаючи при тому заяву, що анархістичні виступи тієї молоді буде він поборювати всіми доступними для міністерства засобами. Взагалі польські промовці крутилися в дискусії мейже ввесь час коло одної і тої самої теми: виступів польської студентської молоді, анархізації життя у високих школах та боротьби з тою анархізацією.

В дискусії над буджетом міністерства шкільництва забирали теж слово українські посли, як це подаємо на іншому місці. Під кінці дискусії міністр Свєнтославський виголосив другу промову, в якій відповідав інтерпелянтам.

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ДО ЗДЕМОБІЛІЗОВАНИХ ВОЯКІВ.

КУП. Премієр о. д-р Волошин виголосив промову, в якій щиро розпрощався з вояками, які боронили кордонів Карпатської України, а тепер покидають активну військову службу. Він вшанував память тих, які полягли в обороні краю, та запевнив, що влада Карпатської України висловить обороцям вдячність не лише словами, але і вчинками.

II ТОМ ПОВІСТИ
ВАСИЛЯ МАСЮТИНА
ЦАРІВНА НЕФРЕТА
основаної на сензаційному відкритті гробу єгипетського фараона Тутенкгамона.
ЦІНА II. ТОМУ ЗОЛ. 2.50.
Дістанете у Видавництві „Діло", Львів, Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

Спорт.

РЕЧИНЦІ ОКРУЖНОЇ ЛІҐИ.

По довгих заходах і „ходах" деяких клюбів удалося вкінці устійнити речинці весняної рунди мистецтв Окружної Ліги. При цьому визначено теж і змагання, які ще залишилися з осінньої рунди.

26. 3. УКРАЇНА — ЛЕХІЯ, Чорні — ВКС, Ресовія — Гасмонея, СЯН — РКС, Погонь Стрий — Юнак (всі мечі осінньої рунди).

2. 4. Погонь Стр. — Чорні, Лехія — Ресовія, УКРАЇНА — ЮНАК, Гасмонея — Корона (осіння рунда).

9. 4. Корона — ВКС, Лехія — РКС, Чорні — Польонія, ПОГОНЬ І Б — УКРАЇНА, Ресовія — Юнак, Гасмонея — Погонь Стр.

11. 4. УКРАЇНА — СЯН.

16. 4. Польонія — Корона, СЯН — ВКС, Чорні — Лехія, УКРАЇНА — РЕСОВІЯ Гасмонея — Погонь І Б, РКС — Юнак.

23. 4. ПОЛЬОНІЯ — УКРАЇНА, ВКС — Гасмонея, СЯН — ПОГОНЬ СТР., РКС — Корона, Чорні — Юнак, Погонь І Б — Ресовія.

30. 4. ВКС — УКРАЇНА, СЯН — ЧОРНІ, Ресовія — Лехія, Гасмонея — РКС, Корона — Погонь І Б, Польонія — Погонь Стр.

7. 5. ПОГОНЬ СТР. — УКРАЇНА, Лехія — ВКС, ПОЛЬОНІЯ — СЯН, Корона — Юнак, Чорні — Ресовія.

14. 5. УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ, Погонь Стр. — Р. К. С., Юнак — Погонь І Б, Корона — Чорні, РЕСОВІЯ — СЯН, Лехія — Польонія.

18. 5. УКРАЇНА — ЧОРНІ, Гасмонея — Лехія, ЮНАК — СЯН, Ресовія — Погонь Стр., Польонія — Погонь І Б, РКС — ВКС.

21. 5. Чорні — РКС, СЯН — ГАСМОНЕЯ, Погонь І Б — ВКС, Погонь Стр. — Лехія, Корона — Ресовія, Юнак — Польонія.

28. 5. Корона — Погонь Стр., Ресовія — РКС, СЯН — ПОГОНЬ І Б, Юнак — Лехія, Польонія — ВКС.

4. 6. Гасмонея — Юнак, Лехія — Погонь І Б, УКРАЇНА — КОРОНА, РКС — СЯН, ВКС — Чорні.

8. 6. СЯН — ЛЕХІЯ, Чорні — Гасмонея, Погонь І Б — Погонь Стр., Ресовія — Польонія, Юнак — ВКС, РКС — УКРАЇНА.

11. 6. Погонь І Б — РКС, Польонія — Гасмонея, ЛЕХІЯ — УКРАЇНА, Чорні — Погонь Стр., ВКС — Ресовія КОРОНА — СЯН.

18. 6. Лехія — Корона, Гасмонея — Ресовія, ЮНАК — УКРАЇНА, Чорні — Погонь І Б, ВКС — Погонь Стр, Польонія — РКС.

Господарі подані на першому місці. Змагання визначені на 28. 5. можуть клюби за взаїмним порозумінням перевести на 29. 5.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ЛЬВІВСЬКОЇ Б-КЛЯСИ.

2. 4. Зоря — Зоря (з мин. осени).
10. 4. Зоря — Степ.
16. 4. Зоря — ПКС, ПАСТ — Степ.
23. 4. Поділ — Зоря.
30. 4. Степ — Єдинастка, Зоря — Голь
7. 5. Графіка — Степ, ПАСТ — Зоря.
14. 5. Граніт — Зоря, Степ — Зоря.
21. 5. Степ — Льот.
28. 5. ПКС — Степ, Зоря — Єдинастка
4. 6. Зоря — Льот, — Степ — Граніт.
11. 6. Зоря — Зоря, Поділ — Степ.
18. 6. Степ — Зоря.
25. 6. Зоря — Графіка, Голь — Степ.

Відвідини англійських міністрів у Німеччині.

БЕРЛІН. ПАТ. Недільна німецька преса приносить далі вістки — всупереч думці деяких британських кол — про скорий приїзд до Берліна англійського віцеміністра для справ закордонної торговлі Гедсона, який має відбути розмови з директором німецького міністерства закордонних справ Вілем. Ці розмови мають торкатися реорганізації англійсько-німецьких взаємин. Британський віцемініcтр приїде ще мабуть перед англійським міністром промислу й торговлі Стенлеєм, який візьме участь у бенкеті в честь делегації британських промисловців. Ця делегація приїде до Німеччини 15 березня ц. р.

—o—

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Здоровий прояв.

XXI. ВИКАЗ.

Крім постійних щомісячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: гр.-кат. церква Яснисьока 10, д-р Чаплінський Лев Львів 5, Мончак Анна Львів 4, Кружок Р. Ш. Поріче Задвірне 5, дир. Колтунюк Ярослав Львів 10, д-р Кебало Константин Миколаїв н. Гаїв 5, Василина Теодор Львів 5, Тарнавецький Микола Гвоздець 2.75, громадяни села Бокова (Підгайці) 30, Союз Українок Лаготів (Перемишляни) 6, Пенчишин Анна Львів 5, Кінай Володимир Жирівка 3, Лисий Теодор Могиляни (Жовква) 6.75, Кружок Р. Ш. Стрілецька Нові (Бібрка) 75, кооператива „Згода" Стрілецька Старі 5, чит. „Просвіти" Хотиневичі 2.50, кооп. „Українська Торговля" Хотиневичі 5, кооп. „Єдність" Хотиневичі 2.50, кооп. „Господар" Добрівлини 6. Ходорова 3, кооп. госп.-спож. Молотів 5, Госп.-Споживча С-ка Демидів 15, кооп. „Витоки" Букавина 15, Гема Марко Висока 2.50, гр.-кат. церква Реплинці (Жовква) 15, Гаврилів Василь Шнева 6. Рожнітова 5, чит. „Просвіти" Грузівці 5, т-во „Луг" Мариничі (Броди) 14, Скоменська П. (від громадян) Люблин 32, Калужницька Зеновія Домашів 6. Берестя 10, о. Широк Ярослав Шилари (Сянік) 5, інж. Крупський Остап Сянік 5, Марків Іван Шальон, Франція 41.20, о. Дерет Михола Молодинське 2, кооп. „Надія" Молодинське 10, Українбанк Ходорів 10, Кружок Р. Ш. Бучач 45, Н. Н. Бучач 40, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Рава Руська (з повіту) 125, Кружок Р. Ш. Броди (просфора) 10, Кружок Р. Ш. Броди 11.55 Кружок Р. Ш. Бела 22.11, Кружок Р. Ш. Бела 49.64, Кружок Р. Ш. Бела (з громади Вавів) 10, Кружок Р. Ш. Знесіння 20, гр.-кат. церква Знесіння 10, чит. „Просвіти" Знесіння Нове 10, чит. „Просвіти" Знесіння Старе 10, кооп. „Народній Дім" Знесіння 10, Кружок Р. Ш. Комінна Старе Село 31.50.

(Продовження буде).

НОВИНКИ

22 Лютий

СЕРЕДА

Ст. ст. 9. лютого 1939.
Никифора мч.
Лат. Поминки Маргарети.
Сонце: схід — 6.24, захід — 16.52.
Місяць: схід — 7.49 захід, — 21.10.

Завтра: 23. лютого. Четвер.
Ст. ст. 10. лютого 1939.
Харлампія мч.
Лат. Петра, Дам. сп.
Сонце: схід — 6.22, захід — 16.53.
Місяць: схід — 8.13, захід — 22.16.

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (39) число „Діла" з 21. лютого підпало конфіскаті за 19 рядків з рубрики „Українка". Ми видали й розіслали друге видання.

— **„Дитинство Шевченка"** — на таку тему виголосить реферат у вівторок 21. ц. м. в год. 18.30 в Союзі Українок (вул. Сикстуська ч. 46) **проф. Павло Зайцев.** Думаємо, що члени Товариства і впроваджені ними гості скористають з рідкої нагоди почути знаменитого прелегента і найкращого знавця Шевченка. 407 2—2

— **В Молодій Громаді** дня 23. лютого ц. р. (четвер) в год. 19-ій п .д-р Іван Гижа виголосить реферат на тему „Рим-Ватикан". Вступ для членів і гостей.

— **Цікава культурна новина.** В днях від 27. II. до 8. III. ц. р. відбуватимуться щоденно вечором в год. 18.30 у салі Народнього Дому, вул. Рутовського 22. II. пов., заходом Т-ва „Обнова" дискусійні виклади на суспільні теми. Осередня тема „Націоналізм і християнство".

— **Нові читальні Т. Ш. Л. в рогатинському повіті.** В Чагрові та Козарях, рогатинського повіту, повстали читальні польського „Товариства Школи Людової".

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 21. лютого 1889.

СПРАВЕДЛИВО І ЛАГІДНІШЕ.

„Ми згадували вже коротко — читаємо у передовій статті — про розпорядок, який видав теперішній міністр справедливости, гр. Шенборн, до державних прокураторій усіх коронних країв Долитавщини, в якому доручає прокураторам, щоб до політичної преси вони відносились справедливо і лагідніше. Зміст цього розпорядку тепер вже докладно знаний. Міністр справедливости виходить зі становища, що предметова і прилична критика урядових мір не тільки не є небезпечна для уряду, але навіть бажана. З того становища мають і прокуратори дивитися на параграфи пресового закону і в тому дусі прикладати їх до часописних статтей."

ЗА НОВУ УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗІЮ.

„Політичне Товариство „Народна Рада" у Львові вислала до міністерства освіти і до палати послів державної ради петицію, щоб заснувати нову руську гімназію в Чорткові або зреорганізувати теперішню 4-клясову гімназію в Бучачі на 8-клясову гімназію з руською викладовою мовою."

РОСІЙСЬКА МІСІЯ ДО АБІСИНІЇ.

„З Льондону повідомляють, що російська місія до Абісинії під проводом козака Ашинова вивісила в Сагалльо над Червоним Морем російський прапор. Сагалльо лежить на французькій області, але ця місцевість могли би відступити Росії на підставі заключеної перед кількома роками між льондонським і паризьким кабінетом угоди, щойно за згодою англійського уряду".

— **Нова автобусова лінія.** В цих днях приступлено до урухомлення нової автобусової лінії між Городенкою та Кутами через Снятин і Косів, яка матиме велике значіння. Це вже третя автобусова лінія.

— **Артилерійське стріляння біля Миклашева.** Адміністраційна влада пригадує, що в дні 23-го ц. м. відбудеться в околиці Миклашева гостре артилерійське стріляння. Видані й оголошені свого часу розпорядки військової та адміністраційної влади населення мусить респектувати.

— **Девізові приписи для туристів.** У звязку з девізовими обмеженнями в закордонному русі з січня ц. р. польське міністерство скарбу устійнило, що на конвенційну легітимацію Польського Татшанського Товариства на польсько-чехо-словацькому гірському пограниччі турист перенести може з собою одноразово суму до

В. Б. ЄЙТС. 8)

Ганраган Рудий.

(Продовження).

Коли Ганраган прийшов до розваленої стололи на Мостовім Передмістю, де вчив латини з молитовника, а англійської мови з „Життя Преславних Гільтаїв і Розбійників", мусів збирати своїх учнів зі сусідніх верхів і долів. Одні бавилися як звичайно на побережжі між двома каменями, інші на верху гори. Сьогодні Ганраган рішив не вчити, а поклавши пелюстки квіття перед себе на катедрі сказав:

— Діти! ви і вся краса цього світу, наче май. Налетить вітер і звіє вас безслідно. Але я написав вірші, де проклинаю старість і старих, послухайте!

Заспівав поему, казав їм записати слова на габличках, проспівав її ще раз хором і звільнив їх від науки.

Тої ночі він спав кріпким сном

МАРИВО.

На другий день зранку вчас прийшов Ганраган до школи чекаючи з люлькою в губі на учнів, що приходили малими гуртками. Бракувало може двох-трьох, коли він глянув на сонце, щоб знати, чи пора починати лекцію, коли побачив наверх юрбу на крутій стежині від головної дороги. Були це самі старі, а на переді Падаї, Джіль і Ду, всі з великими палицями.

Ганраган почав утікати поза стололи, довкільно до своєї хати. На закруті задумався на хвилину, але побачив, як друга громада оточила його хату і вже підкладала під стріху вогонь.

— Ах! — крикнув — я збунтував проти себе Старість і Час, Утому та Хворобу і знову буду мусіти пуститися на давню блуканину! О, Благословенна Королево Небес! Хорони мене вірна з Авлейської Верховини, від тиса з Чужинецького Облазу і від щуки в Дарганському озері та від усіх їх свояків в Епині.

І почав блукати з місця на місце, — спочиваючи по стодолах та оборогах. Він пробував продертися крізь провал між Баштою та Узгірям Чужинців, щоб добратися до графства Лейтрім на півночі, де може знають його любовні пісні, а не знають його сатир і де міг би розважити людей своєю арфою на плечах. Одначе змінив свій первісний намір через Маївну Лявель — вибрану із своїх молодечих літ, може найдорожчу зпоміж інших, яка колись приїхала сюди багато-багато років тому, щоб його відшукати, а тепер лежала у підніжжя гори, на малому вкритому травою цвинтарі.

Тяжко стало йому на серці, коли подумав, що гори розділять його від неї. Зупинився над її могилою і заки вийти на гору, у сутінках сів знову під кущем дикої рожі — єдиного памятника великого кохання. Його пальці почали перебирати металеві струни квадратової арфи, його уста щось нашіптувати:

Янголи в золоті, ви, що у вівтарі все клячете,
Коли у пісні моїй, яку я для любки склав
Найдете молитви звук, зажурене серце святе,
Що куриться димом кадила у млі фіолетових зяв
Схиліться покірно, моліться за мене, за те...

Сидів хвилину непорушно, потім простягнув руку до квітки, що зарисувалася на тлі трьох білих зір і вплів її між струни своєї арфи. Почав знову йти вверх, але дорога видалась йому довга та прикра, так що присідав часто над зеленим ровом. Роздумував над тим, чи з Маївою теж міг би так мандрувати, яка могла б їх зустріти кара, і чи демони переслідували б їх за життя чи мусіли б чекати Страшного Суду.

Долина під ногами була вся у сірій мряці від одної гори до другої, в його уяві почали вирінати марива і від них його серце билося острахом і насолодою. Рікні постаті показувалися і щезали підчас походу то парами то поодинокo. Втікали жінки з чудовними головами, повні життя на тілах, з яких витекла вся кров. Довкола них розвівалося якесь довге волосся, що живе. Встав затремтівши і вже хотів відвернутися від прірви, коли побачив ще дві постаті над самим берегом. Одна з них промовила жіночим голосом:

— Говори до мене, бо вже минуло пятьсот років від часу, як я чула голос людей чи демонів.

Він здрігнувся від жаху і слухав далі:

— Не зроблю тобі ніякої кривди. Промов до мене і накажи мені, щоб я промовила. Пятьсот років, ніхто не слухав мене.

— Хто-ж були ті всі, що тут минали нас?

— Перші це були славні старовинні коханці, що шукали в собі не тільки молодечого квітт. вте і краси рівної ночі та зорям. Ніч та зорі охоронили їх на віки від усього, що неспокійне та суетне, хоч яке гірке та болісне було їх кохання. Других за ними — з дзеркалом у серці ніякі кобзарі не оспівували ніколи у своїх піснях, бо вони шукали тільки перемоги за перемогою, щоб доказати свою силу, щоб похвалитися своєю красою. Жінки, яких тіла залишилися видні — не хотіли ні перемагати ні кохати, а хотіли, щоб тільки чоловіки їх кохали і нема крови в їх серцях ні тілах, поки цілунок не наповнить їх кровю. Їх життя — хвилина. Всі вони нещасливі, але я найбільше нещаслива з усіх, бо я Дероваділла, а той при мені Дермонд. За наші гріхи нормани прийшли до Ірляндії і ніхто не зазнав таких кар, які ми переносимо. Ми кохали взаємно одне в одному тільки цвіт мужеської та жіночої крови, суетний земний цвіт, а не вічну красу. Коли ми вмерли демони ворожнечі та чарів, яким ми дали почин, видали на нас свій присуд. Тепер ми блукаємо нерозлучно, але мій давній любок бачить сьогодні в мені тільки мертве тіло, що розкладається і я знаю, що він мене такою бачить.

Великий страх охопив Ганрагана і він підвісши руки вгору тричі крикнув. Постать розвіялася, худоба в долині від його голосу почала репіти, а птахи в лісах прокинулися.

Та нижче над скельним стоком рій рожаних пелюсток лящув у повітрі, бо ворота Вічности відчинилися і за одну мить — мить одного удару серця — зачинилися.

(Докінчення буде).

30 золотих, або в рівновартних валютах. Міністерство вияснює, що в часі місяця одна й та сама особа може перевезти через кордон квоту не більшу як 100 золотих (отже не 60 зол., як попередньо інформували).

— **За намагане вбивство.** Перед трибуналом карного окружного суду у Львові відбулась розправа проти Михайла Лабая з Зубивмостів, зов Камінка Струмилова, за намагане вбивство. Лабай стрілив кілька разів до Петра Грейноха і пострілив йому одно легке. Винов-ника засудили на 2 роки вязниці.

ПОРУЧАЮ ПАНЯМ ОНДУЛЯЦІЮ
тривку, водну та залізкову, фарбування волосся на всі кольори. — Знаний спеціяліст жіночих зачісок
4–15 91 РОМАН" РУТОВСЬКОГО 7. (в брамі) ч. 288

— **Львівська хроніка.** На вулиці Розвадовського на очах багатьох прохожих трамвай переїхав 83-літнього кравця Льва Новіцького, замешкалого при вул. Собінського 6. — Поліція притримала Станіслава Крупу з Кротошина, який за один день доконав крадежі у Маврикія Юпітера (Жижинська 17) та в Розалії Мартинович (Гавке Босака 24). Річи звернено пошкодованим, а жавий злодій помандрував до арешту. — Окружний суд у Львові засудив учора Тадеуша Царя з Богданівки коло Перемишлян на півтора року вязниці за те, що вона у вересні минулого року обляла сільним квасом любку свого мужа і спричинила сліпоту правого ока. — Поліційна стежа приловила вчора вночі Петра Циганка при спробі влому до крамниці при вул. Жовківській. — Едвард Мазуркевич доніс поліції, що якийсь незнаний йому осібняк вилив сірчаний квас на його плащ та штани саме, коли Мазуркевич ішов вулицею Костюшка. — Якісь злочинці вломались минулої ночі до захоронки „Родзіни Войскової" в Голоску Малім і вкрали споживчих артикулів та білля вартости 400 зол. — На вул. Токажевського зударились пасажирський самохід та фірманка, якою їхав Д. Хромяк. Дишель фірманки вибив в самоході шибу; двох пасажирів мають рани від відломків шкла. — На вул. Личаківській трамвай від ч. 1 вдарив боком в авто і ушкодив його. — Олена Гацик, приватна службовичка, з вул. Бема 4 вийшла оноді з дому і не вернула більше до хати.

— **Бандити гулюють.** У ночі з 7. на 8. ц. м. хтось застукав до парохіяльного дому в селі Кривім, почта Затварниця. На запит служби, хто це стукає, була відповідь: „Ми з комісаріяту". Парох о. Сороківський велів відчинити двері, та замість урядових осіб до помешкання вдерлося пятьох озброєних і почасти замаскованих бандитів. Стероризувавши старенького пароха та домашню прислугу, бандити зграбували біжутерію, готівку і білля та поспішно відійшли. — Ці самі бандити годину передше обрабували і побили до крови жида в дочерньому селі Гільському. Як виявилось, вибираючись на облаву, бандити поперетинали найперше телефонічні дроти, щоб утруднити поліційну погоню. Треба признати, що комісар поліції з Ліська енергійно забрався до слідства і є на слідах бандитів.

— **Засуд комуністів.** В окружному суді у Станиславові відбулась розправа проти комуністичних дівчів. У висліді розправи запав присуд, на основі якого покарано: Миколу Дмитрищука на 7 років тюрми і позбавлення громадянських прав на 10 років, а також жида Пепа Вуллях на 3 роки тюрми і 10-літне позбавлення прав. Обом зараховано слідчу тюрму.

— **Грабункове вбивство у середмісті Стрия.** В неділю в годині 18.30 двох замаскованих бандитів вдерлося до мешкання Самуеля Брайса у Стрию на Торговиці, вбили його, опісля втікаючи, відстрілюючися, коли Брайсова счинила крик.

— **Пописи пана Щигла.** Перед городським судом у Стрию відповідав ревний „дзялач" з Дуліб п. Едвард Щигел за те, що образив владу словами: „солтис, війт і староста — то саботажисти". На розправі в суді засудили Щигла на 25 зол. гривни з заміною у разі нестягальности на кару арешту через 5 днів.

— **Самогубство.** Дня 5. ц. м. 5 км. від Стрия на залізничому шляху коло Верчанського Моста знайшли тіло з відтятою головою. Як слідство виказало, був це 24-літній магістер прав Владислав Ментель, урядовець Суспільної Обезпечальні у Стрию.

— **Краєва хроніка.** Рівенський окружний суд засудив С. Кравчука на 10 років вязниці за намагане вбивство двох поліціянтів. — Гранична сторожа зловила коло Рожанки п. Стрий Юрка Ілечка, що втік з дрогобицької вязниці і намагався перейти кордон.

— **Бандитизм.** Замаскований бандит вдерся до мешкання Анастазії Стрийків у Пчанах п. Жидачів та домагався видачі грошей. Коли жінка стала кричати, бандит пострілив її в живіт і втік; жертва нападу небавом померла.

Простуда?
BAYER
таблетки
ASPIRIN

— **Набили бурмистра міста Тарнова.** В неділю відбулись у Тарнові передвиборчі збори польської соціялістичної партії. Соціялістичний похід, що вертався зі зборів до „робітничого дому", зустрів по дорозі бурмистра міста д-ра Бродзінського. Між учасниками походу та бурмистром прийшло спершу до словних, а після того фізичних контроверзій. Счинилась несамовита бійка. Хоч бурмистр славно боронився палицею, руками й ногами, але не був усилі подолати наступ куди численніших противників. Якби не інтервенція поліції, що прийшла окровавленому і потовченому батькові міста з допомогою, було б йому лихо. Поліція веде слідство.

— **Поворот бузьків.** Коло Косцешина на Кашубах велике вражіння викликав поворот пари бузьків, що зараз узялась будувати гніздо. Такого скорого повороту бузьків не тямлять уже від 1912 року.

— **Золото втікає з Европи.** На днях прибули до Ню Йорку такі транспорти золота з Европи: зі Швеції привезли золота вартости 3,800.000 долярів, з Голяндії вартости 7,200.000, та з Англії вартости 8,477.000.

—o—

Зі судової салі.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕННИКА ЗА ПРОПОВІДЬ У ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ.

Дня 17. ц. м. відбулася в окружному суді в Коломиї головна розправа проти місцевого сотрудника о. **Михайла Киселя**, обвинуваченого за злочин з і ст. 154 § 2. кк. Трибунал, котрому проводив суддя скр. суду К. Главати, а вотантами були д-р Серковський і д-р Бруна, на внесок віцепрокуратора д-ра Вассермана котрий обвинувачував, зарядив тайність розправи. По переведеній розправі предсідник проголосив присуд, яким обвинуваченого признано винуватим злочину зі ст. 96 кк. і за те засуджено його на **кару 2 літ і 6 місяців вязниці без припинення виконання кари та позбавлено громадянських прав на 5 літ.** В мотивах присуду зазначив предсідник, що о. М. Киселя у проповіді, виголошеній з нагоди листопадових поминок на цвинтарі мин. року апотеозував українсько-польські бої з 1918 року. Боронили д-р В. Старосольський зі Львова і д-р Ол. Шипайло (Коломия).

ПІВТОРА РОКУ ВЯЗНИЦІ ЗА „УКРАЇНІЩЕННЯ НАЗВИСЬК".

Самбірський окружний суд розглядав на виїздовій сесії у Дрогобичі справу пароха Болеховець о. Івана Шевчука, якому прокуратура закинула, що він „зукраїнщив" кінцівки назвиськ колс 1.800 своїх парохіян. Суд засудив о. Шевчука на півтора року вязниці без припинення. Боронив д-р Блажкевич.

—o—

З театру.

ОПЕРА „ЛЯКМЕ" Л. ДЕЛІБЕ.

Виставлена на сцені міського театру у Львові, відома з давніших літ опера французького композитора Л. Делібе „Лякме", є мабуть одиноким твором сценічно-драматичним цього композитора (побіч балету „Коппелія"), яка вдержується на оперовій сцені. Головні стилеві прикмети цього французького оперисга досволі схожі з рисами Бізе і Массене, хоч автор не дорівнює тим обом силою драматичного виразу і психольогічною правдою.

Головні сольові партії виконали: кольоратурова співачка Ада Сарі, ліричний тенор А. Шимонович та басіст Р. Врага без заміту, хоч у голосі співачки вичувалася деяка недиспозиція, яка впливала некорисно на переведення гарної голосової лінії. Всі інші ролі були обсаджені місцевими, інколи не конче відповідальними силами.

Цілість була у справних руках В. Бердяєва, який дав максімум того, що в наших умовинах можна було осягнути. С. Л.

—o—

† Посмертні згадки.

о. Володимир Вергун, гр. кат. парох Красноілі, пов. Косів, упокоївся в Бозі 20. ц. м. в 54. році життя. Похорони відбудуться в Красноілі в четвер 23. ц. м. — В. Й. П.!

—o—

Нові книжки й журнали.

ТРИЗУБ. Тижневик. Париж, 12. лютого 1939 р. Ч. 6 (656). Рік XV. Ст. 16.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 21. II, год. 8.45 веч. Симфон. концерт.

Середа 22. II. год. 7.30. „Хитрощі вдови Сімон".

Четвер 23. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Пятниця 24. II. год. 7.30 веч. „Рокві й її дружина" — оперетка.

Субота 25. II. год. 7.30 „Рокві та її дружина" — оперетка.

Театр Ревю-мистецтв.

Вівторок 21, середа 22, четвер 23 і пятниця 24. II. театр нечинний.

Субота 25. II год. 7.30 веч. „Пані Пєвєвова".

Український Театр ім. Котляревського.

ХОДОРІВ:

21. II. Найвірніший чоловік.

22. II. Цариця Грузії.

23. II. Пригода в Черчі.

Український Театр Йосифа Стадника (свіжора).

ВИННИКИ:

21. II. Подвійна бухгальтерія — вистуи Стефи Стадниківної.

22. II. Люди на хресі.

23. II. Хам.

24. II. Cioci.

25. II. Чорноморці.

26. Гриць.

КІНА.

АМПІР: „Едіпівська" поле" (Сашa Гітрі).

АПОЛЬО: „Ночі вечором у Ритма" з Лянабелею.

АТЛЯНТИК: „Навіжена Шанхаю".

БАЙКА: „7 поличників 7 поцілуїв" та кольоровий додаток.

БАЛТІК: „Верес".

ВАНДА: „Орлія", Пропасть назад.

ГРАЖИНА: „Присуд життя" („Хто винен").

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: „Рена" („Справа 777").

КОПЕРНИК: „Месники".

МАРУСЬКА: „Нежничне серце"

МЕТРО: „Цигаські романси".

МІРАЖ: „Готель у Тиролі".

МУЗА: „Чотири дочки".

ПАКС: „Свято краси" (II-га частина Олімпіяди).

ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться"

РАЙ: „Страхи" за Уайєльсом.

РІЯЛЬТО: „Нежнішня любов" зі Сімоною Сімоне.

РОКСІ: „Шаленна 12-ка" з Сердюківною і Ганівною та кольоровий додаток.

СВІТ: „Вязень із Парамати", „Коза-на дівчина".

СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанетт Макдональд).

СТИЛЕВЕ: „Пригода удвох" та ревія.

ТОН: „Небезпечна погоня", „Битва на Бродвею".

УТІХА: „Останній алярм" і ревія

ХІМЕРА: „Ковчун".

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(ул. Марійська)

„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 21. лютого 1939.

7.00 Ранішній дневник. 7.15 Музика з пл., 8.00 Для пюп. 8.10 Орх., 8.30 Ранішні вістки. 11.00 Для дітей. 11.30 З оперових оперетох. пл., 11.57 Сигнал. 12.03

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Полудневі вид., 14.00 Золота долина на Поділлі, Пісні (В. Кричманський тенор) у супр. форт., **14.30 Народні приповідки, літературний нарис, в українській мові виголосить проф. В. Радзикевич,** 14.45 Господарські та біжучі вістки, 14.50 Біржа, 15.55 Програма на завтра, 15.00 Життєпис машин: Телеграф, 15.15 Технічна скринька, 15.30 Сальон. орх., 16.00 Полудневий дневник, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Пісні Ст. Невядомського, 16.45 У барвному світі краватів, 16.55 Два фортепіяни, 17.20 Що не таке безпроцентовий кредит, 17.30 З піснею по краю, 18.00 Два роки заміж заднішня, 18.10 Найкращий Мольєрів усміх, фейл., 18.20 Весняні роботи в пасіці, 18.30 Для робітників, 19.00 Розр. концерт, орх., саксофон, форт., 20.40 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки: В Партеноні, 22.25 „Оселедець", танк. музика; у перерві в год. 22.55 Інформ. вид., в год. 23.00 Ост. вістки, 24.00 Закінчення програми.

Середа, 22. лютого 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Добридень найменшим: „Турусь, король карнетської пущі" та піосенька, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі вид., 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Що співають дітям в Ірландії, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дневник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа, 16.35 Віол., 16.55 Спортова гутірка, 17.00 Військовий відчит, 17.15 Оповідання про Баха, 17.58 Авдиція. 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном: Скринька для сільських дітей, На театральній виставі, 18.30 Авдиція про мову, 18.40 Кріза сучасної культури, 18.50 Концерт, орх., сопран, бас, 20.40 Веч. дневник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 У рокованні Шопенових народин: Форт. концерт ф-моль, 21.35 Жигмонт Красінський, вид., 22.05 Спортові вістки, 22.10 Популярна музика у вик. орх., мецосопран, фортепіян, 23.00 Остонні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 23. лютого 1939.

7.00 Ранішній дневник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 „Король пісні — Шуберт" вид. для вселюдських шкіл, 11.25 Відень у пісні, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова вид., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка в молодю, 15.15 Клопоти та ради: Сплетні, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дневник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Капітал, власність, праця, гутірка для ліцевальної молоді, 16.40 Спів. реціталь Маргарети Куперус (Голяндія) в супр. форт., 17.10 Авта управлювані в рух деревним топливом, 17.20 Авдиція, 17.25 Органовий реціталь, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Стандаризація яблік, Комунікати Рільн. Т-ва, Популярна музика у вик. сальон. трія, 18.30 Легка і поважна музика, муз. гутірка, 19.00 Поїзд у невідоме, розр. концерт, орх., тенор, піосенька, скрипка, гітара, арфа, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Театр Уяви: „Зваїна Чорний" драма Ю. Словацького, 22.10 Спорт, 22.15 Трансм. з життя, 22.35 Про К. Станіславського, 22.45 Літер. фрагменти: Лад серця, 23.00 Остонні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 21. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 18.00 Танк. музика, 19.45 Вич. гомін, 20.10 21.00 Вечір танку, ВІЛГОРОД 18.00 22.15 Запів, реціталь, 20.00 Вар. пісні, 20.30 21.15 Орх. концерт. БУДАПЕШТ 12.10 Орх., 18.00 Джез, 18.50 Цит. музика, 19.05 Нар. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.25 Фільм мельодій, танк. музика. ВІДЕНЬ 18.20 19.00 Військ. марші. **19.20 Комунікат в українській мові.** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. музика, 18.15 Німецька нар. музика з Мадярщини, Югославії, Румунії. КЕНІГСБЕРГ 15.40 Казки та піосенки. ЛЯГТІ 18.15 Форт. музика, 19.20 Популярний скандинавський концерт. ЛІЛЬ 20.00 Форт.: Бетговен, Брамс, МІЛЯНО 17.15 Форт., 22.15 Тріо, ПРАГА 15.15 Танк. темп у Двожака, 17.30 Квартет ц-моль Брамса, РАДІО ПАРІ 18.15 Скрипка, форт., 19.15 Пісні, 19.30 Соната оп. 78 Бетговена, РИМ 17.15 Хор, 21.00 22.00 23.00 „Лунія з Ламмермуру" оп. Доніцетті, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.30 Смичк. квартет, 20.00 20.55 Спів, 21.25 Легка музика, 22.00 Танк. музика.

Середа, 22. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 17.00 Кантата Томаса до слів Айхендорфа, 18.00, 19.00 Розр. концерт, 20.30 Симф. концерт, БІЛГОРОД 19.30, 20.00 Балканський концерт, БУДАПЕШТ 17.15 Форт. твори Брамса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Веселе полудне, 18.N Форт. **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 „Реквієм" Вердія, ГАМБУРГ 19.00 Військова орх., КОПЕНГАГЕН, 18.00 Легка музика, 21.00 Он. музика, ЛЯГТІ 18.25 Фінські пісні, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Адріяна Лякуврер" оп. Чілєї, МІНХЕН 20.10 Альт, тенор, форт., ПРАГА 15.10 Оперетконая музика, 16.10 Орх., сол., 18.25 Сальон. секстет, 20.50 Концерт фільг., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 20.40 Сонати на віол. і форт., 21.35 Пісні, 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.10 Арабська музика, 19.30 Розр. музика, СОФІЯ 18.00 Популярна музика. 18.45 Форт., 19.15 „Норма" оп. Белліні.

Четвер, 23. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Нар. музика, 17.00 Сучасна музика, 18.00, 19.00 Розр. музика. БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Орх., сол., БУДАПЕШТ 18.30, 17.00 Орх., 19.30, 20.00 Нар. пісні, 21.15 Форт., 22.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 12.00 13.15., 16.00 Орх., сопран. 15.30 Для дітей. 19.00 Нар. пісні. **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.40 Квінтет ф-дур Брушнера. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. концерт, 20.35 Орх., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Популярні італ. пісеньки, 22.00 Форт., ПРАГА 15.15 Орх., хор, 17.40 Сонати Сен-Санса на скр. і форт., 20.10 Орх., хор. РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Пісні без слів Мендельсона. 21.30 Симф. концерт. РИМ 17.15 Танк. музика. 21.00 до 23.00 „Ернані" оп. Вердія, СОФІЯ 18.30, 19.30 Концерт.

Радіокутик.

МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Словацька радіовисильня у Прашові і теперішня мадярська у Кошицях, висилають свої авдиції майже на одній хвилі. Мадяри жадають, щоб Прашів цілковито уступив їм кошицьку хвилю, тоді коли словацьке радіо звертає увагу мадярам, що вони користають зі східньо-словацької карпатоукраїнської хвилі. Найближча конференція комісії двиль при МУР вирішить остаточно цей спір.

РАДІО ТА ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Чесько-словацьке радіо постійно подає комунікати з ринку праці. Ці комунікати інформують викваліфікованих робітників, ремісників і т. п. про вільні посади. У 1938 р. у висліді цих комунікатів вилинуло до чесько-словацького радія 5.000 листів та 7.000 телефонічних запитів. З того видно, що чесько-словацькі громадяни високо оцінюють співпрацю радія з господарським життям.

СТРАЙК У АМЕРИКАНСЬКІЙ РАДІОФОНІЇ.

У нюйорських радіофонічних товариствах поширюється між виконавцями завзятий страйковий рух. Артисти домагаються більшого винагородження. Досі отримують вони розмірно малий гонорар, тільки дуже обмежене число „зірок" користає з незвичайно високих гонорарів. Фільмові артисти також підтримують цей страйк.

ВИШКІЛ ОЛІМПІЙСЬКИХ СПРАВОЗДАВЦІВ.

Фінляндське державне радіо організувало спеціяльну школу для справоздавців з Олімпіяди у Гельсінках. До школи згоносилося 120 кандидатів, з поміж яких вибрано 80. Тому, що в часі вишколу відбуваються дуже суворі елімінаційні іспити, число кандидатів правдоподібно значно зменшиться, так, що при кінцевому іспиті не лишиться більше як 20—25 учасників. Вже тепер фінляндське радіо не шадить зусиль, щоб у ділянці радіофонії пристособити все найдальше до тої незвичайно пісевої імпрези, якою буде Олімпіяда у літі 1940 р.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ",

Львів. 20. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більш. без оп. вол.	3.25
1 кг. масла бочк. вкл. в опак. вол.	3.30
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. яєць	вол. 0.90

Тенденція на масло й молоко втримана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Товариства „Взаїмна Допомога" неприлитих до служби службовців бувшої австрійської і російської держави і емеритів відбудуться в неділю 26. березня 1939 р. у Львові в домівці Товариства, вул. Короля Лешинського ч. 23 в годині 3. пополудні, а при недостачі потрібної кількости членів в годині 4. по назначенім перерві, без огляду на число присутніх членів. — Порядок нарад: 1) Відкриття Звич. Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт з діяльности касової і контрольної комісій і уділення Видїлові абсолюторії. 4) Вибір голови та повного Центрального Видїлу і Контрольної Комісії. 5) Біжучі справи. 6) Внески і запити. — Львів, 19. лютого 1939. — За Видїл: Данило Павлюк, голова, М. Кульчицький, секретар.

Шевські майстри і челядники

Ваші турботи скінчилися, бо появився

повний курс шевського крою

на підставі якого кожний шевський майстер і челядник зможе суперничати з найкращим кравцем.

Підручник писаний так приступно, а рисунки такі ясні, що для **шевців відпадає потреба курсів.**

Підручник написав **Яр. Булка** при по-мочі схв. Студитів Єротея **Дубика.**

Ціна 10.— зол., з поштовою пересилкою 10.50 зол., за післяплатою 11.50 зол. висилає В-во „БАТЬКІВЩИНА", Львів Чарнецького ч. 8, І. 409 1-10

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення „САЛЬФЕРС" що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 13 а і Галицька 16.** Увага! За зворотом цего оголошення дасмо гарний рекламовий дарунок

Подяка.

Вложений довгим терпінням покинув цей світ наш дорогий Тато о. ІЛЯРІОН ПАНЬКІВСЬКИЙ, парох ВІЛЬЧА. Численна участь духовенства і масова та зорганізована участь вірних була для нас великою потіхою та свідчила, що Тато був добрий не тільки для нас.

Прибув на похорони представник Духовної Академії зі Львова Впр. о. Проф. Степана Рудя в асисті двох питомців-богословів був для нас милою несподіванкою, а теплі слова о. Професора про „голубине серце" нашого Тата, як бувшого віцеректора Духовної Семінарії, нас правдиво зворушило. Просимо прийняти щиру подяку, а для Ректорату Академії глибоку пошану.

Дякуємо теж усім Високопреподобним Отцям, о. кан. Говлі, о. деканові Сенчукові, о. Гумовському, о. Федуньові, о. Данишинові, о. Новосільському, о. Калиському, о. Сальові, о. Ортинському та о. Сапрунові за їх молитви й останній супровід.

Впр. оо. Гумовському, Федуньові та Говлі за їх сердечні й теплі слова коло хати, в церкві та над могилою.

Впр. оо. Гумовському та Ортинському за уділення Татові Найсвятіших Тайн, а Впр. о. Ортинському спеціяльно за ті довгі недоспані ночі, які провів коло ложа вмираючого.

Бесідникові П. Городенському дякуємо за слово на цвинтарі, яке вигососив від парохіян і товариств.

Вислім читалень, кооператив та інших товариств за те, що, не зважаючи на велике болото, не занехали зорганізувати і з піснями відпровадити нашого Тата, а проф. Заморському за участь шкільної літвори. Дякуємо також і лікареві Вп. Д-рові Абенбергові, який уже вілька літ піклується погасаючим життя, а Пані Сапіжанській зо те, що терпеливо й вірно піклувалась хорим.

З вестхою вдячністю згадуємо цей акт поклін зо нашого Тата та плачемо до Всевишнього, щоб винагородив і наплатив.

Софія й о. Степан Венгриновичі

КУПНО — ПРОДАЖ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 26-0

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДА, інтелігентна з середньою освітою, пише на машині, шукає праці від зараз. Міщевість байдужа. **„Бема", Станиславів,** скр. почт. **264.** 406 2—2

ОСОБА інтелігентна шукає місця господині на село. — Галя Вербовичі, **Бабче** п. Солотвина. **412** 1—2

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на Рідну Школу вол. 18.— дир в пенсії дня 18. II. п. р. Мартусі Ярославі Ганицькій.

РІЖНІ

ЗГУБЛЕНО жіночий годинник марки „Chronometer-Movado" між вулицями Ринок і Вайтка. — Відданцем дам нагороду. — Зголошення до Адміністрації „Діла". 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.

Догідні кредитові умовини.

Новацький

Львів, Пілсудського 17

Тел. 235-21.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	вол. 0,35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по вол. 0.15 купно, продаж, винаєм і т. п. вол. 0.10 шукаючі праці вол. 0.05 слова товстим друком подвійно.
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинах	вол. 0.60	
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	вол. 0.80	

Остання сторінка 1/1	вол. 480.—
Остання сторінка 1/2	вол. 250.—
Остання сторінка 1/4	вол. 130.—
Остання сторінка 1/8	вол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.

Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Czwartek 23. lutego 1939. N. 41.
Четвер 23. лютого 1939. Ч. 41.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телефон 229—41.

Після виборів у Карпатській Україні

(Від нашого кореспондента з Хусту).

Мін. Ревай про взаємини Карпатської України зі Словаччиною

Карпатська Україна на виставі в Ляйпціґу

Процес за холмські церкви

Чемберлєн поїде на весну до Москви

Де буде парцеляція 1939 р.

Мін. Ревай про жидівське питання

Тріюмфальний вїзд ґен. Франка до Барсельони

Новий бельґійський уряд

Мета подорожі преміера Складковського

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.

ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД

Nr. 41 (15.131). **Lwów, czwartek 23. lutego 1939.** Opłata pocztowa uiszczona gotówką. **Rok LX.**
Ч. 41 (15.131). **Львів, четвер 23. лютого 1939.** **Рік LX.**

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 060
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з пенякою) . 5.00 зол.
квартально . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Політичні взаємини Карпатської України зі Словаччиною.

„А-Зет" ч. 42 містить заяву мін. Ю. Ревая про політичні й господарські взаємини між Словаччиною та Карпатською Україною. Мін. Ревай згадав між іншим теж про зацікавлення британського, німецького й італійського капіталу Словаччиною та Карпатською Україною. Які користи дасть таке зацікавлення, виявлять щойно висліди переговорів.

Про взаємини між Карпатською Україною та Словаччиною заявив між. Ревай таке: **„Недавно мав я розмову з мін. Сідором і як конкретний вислід тих переговорів можу навести тільки те, що словацький постійний делегат при міністерстві військовних справ пос. Гашік заступатиме тепер теж інтереси Карпатської України.** Постійний делегат Карпатської України при словацькій владі інсп. Гуснай дбає про тривкий розвиток українсько-словацьких взаємин.

Переговорів про границі між Карпатською Україною та Словаччиною ще не започатковано, лиш вирішено пересунути ці переговори на час аж будуть остаточно устійнені кордони з Мадяршиною.

Вибори були днем національного оптимізму.

ХУСТ. КУП. Мадярські та за ними польські радіовисильні, зокрема мадярська преса перед виборами до першого сойму Карпатської України, намагалися переконати европейський загал, що населення Карпатської України ставиться вороже до виборів, до виборчої листи Українського Національного Обєднання. Через мадярську границю перепачковували масу ріжних летючок, в яких „в імені св. Марії Повчанської" закликали нарід кидати до виборчих урн порожні коверти і таким чином виявити своє бажання: прилучитися до Мадярщини.

Населення вже вечором перед виборами виявило, що розуміє вповні значіння та святочність хвилини. Майже в кожному селі відбулися 11. ц. м. вечором збори при світлі смолоскипів, підчас яких бесідники взивали до єдности. Вулицями переходили походи з прапорами, картинами відомих українських діячів, співали патріотичні пісні. Всюди відбулися збори, на яких присутні присягали, що не будуть зрадниками народу і тому віддадуть свій голос за УНО.

В селі Нересниці відбулося зворушливе свято. Селяни при світлі смолоскипів закопали стовп, на якому в неділю, коли за листою УНО було щонайменше 98%, замає білий прапор.

Неділя — день виборів — була справді великим святом в цілому краю. Раненько спішило населення до церкви, опісля лавами пішло до виборів. Всі веселі, щасливі, що дожили дійсної свободи. До виборів йде кожний. Видно: **тут несуть на руках діти старого батька, там на возі привезли безногого інваліда. Кожний хоче виконати свій обовязок супроти народу.**

А коли під вечір проголошено в селі висліди, що декуди впало лиш кілька голосів проти УНО, декуди ні одного зрадника народу не було, задзвонили дзвони на знак, що село здобуло білий прапор перемоги національної думки. При звуках дзвонів вивішували його на вежі церкви чи на приготовленому стовпі.

Багато закордонних журналістів слідкували по селах за виборчими настроями. **„Такого національного оптимізму, як у вас на селах підчас виборів, я ще не бачив" — говорив представник** канцелярії Райтера. Інший німецький журналіст оповідав: **„Мені доводилося переїздити через багато сіл,** в яких маяв білий прапор. **Я бачив, як селяни** зі захопленням в очах дивилися на той кусник полотна та гляділи на мене, немов хотіли б сказати: „Бачиш нашу гордість, чужинче?" Ви повинні гордитися національною свідомістю Вашого простолюддя".

А сама столиця Хуст очікувала висліди перед Січовою Гостинницею. Населення слухає вістки, що їх подають із намонтованих гучномовців. Перший вислід з маленького пограничного села Біласовиці. Це село, куди нераз заходили минулого року закордонні терористи. А голос з амфіону повідомляє: **„Всіх виборців 72, один на праці в Чехах один помер. Залишилися 70, які зявилися всі та всі віддали свої голоси за УНО. В селі вивісили білий прапор".**

Така була перша вістка. А за нею все інші й інші. Радісні та могутні. Зокрема села, що тепер лежать на мадярській границі, своїми білими прапорами ясно заявили, що вони не хочуть іти до Мадярщини. **Замаяв білий прапор і над тою малою частиною Ужгороду, що осталася при Карпатській Україні. У всіх селах, що на них нападали терористи, появилися в неділю білі прапори.** Не цілих 20 тисяч голосів віддано проти УНО. Найбільше їх було в мадярських селах, немало було теж у двох румунських селах, які не були вдоволені з поставленого румунського кандидата. Також голосували проти УНО в декотрих селах, що були осідками бродіївських та фенциківських аґітаторів. Іза, яка супроти кожної владй стояла в опозиції, і цим разом не зломила своєї традиції-засади.

При останніх виборах до чсл. парляменту в Карпатській Україні участь виборців давала 68%, тепер вона дає 93%. **Ці вибори мали бути плебісцитом. Тут його вислід: 92% населення висловилося за Карпатською Україною.**

Про всякі нісенітниці, про здогадний терор та надужиття при виборах, шкода навіть говорити, про правильність та законний спосіб переведення виборів переконалися самі чужинці, між ними й німецький консуль в Хусті.

У БЕРЕЗНІ — МІСЯЦІ ДЕШЕВОЇ КНИЖКИ
около 1.000 книжок по зниженим цінам 25—80%
продаватиме:
КНИГАРНЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ"
Львів, вул. Сикстуська ч. 20.
КАТАЛЬОҐ дешевих книжок висилаємо даром.
(Катальог замовляти карткою за почтовою сплатою 5 сотиків). 417 1—2

Опіка над молоддю.

КУП подає із Севлюша, що там відбулися в понеділок, 20. ц. м. збори т-ва Краєвої Опіки над молоддю. На зборах вирішено повести інтензивну акцію над оживлюванням молоді і на цю ціль призначено 200 тисяч корон. Одночасно збори рішили видавати часопис для молоді, що його редагуватиме М. Мандюк.

—o—

МІНІСТР РЕВАЙ ПРО ЖИДІВСЬКУ МЕНШИНУ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПРАГА. ЖАТ. Міністр Ревай порушив на пресовій конференції у Празі жидівське питання. Він заявив, що карпатоукраїнський уряд не думає радикально розвязувати жидівського питання. Жиди становлять 12% населення краю; з огляду на те, що вони тісно звязані з господарським життям краю, радикальна розвязка жидівського питання могла б ввести замішання у господарське життя.

—o—

Каси Хорих в Карпатській Україні.

В Карпатській Україні є три Каси хорих; **у Свалявi, Перечині та в Хусті.** Ці каси мають 26 тисяч членів, 72 урядовців і приблизно 50 лікарів. Всі ці уряди незвичайно активні.

По окупації Карпатська Україна стратила в Ужгороді недобудований дім вартости двох мільонів корон і старий, власний дім вартости пів міліона корон, в Мукачеві новий дім вартости двох і пів міліона корон.

—o—

ПРЕДСТАВНИКИ ПРАСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА КОМУНІКАЦІЙ В ХУСТІ.

КУП. До Хусту приїхали представники праського міністерства комунікації у справі залізничої сполуки між Карпатською Україною і західною частиною федерації. Прийняв їх міністр Ревай.

Нові телєфонічні лінії лучать Хуст зі Заходом.

За розмірно короткий час вдалося якнайкраще наладнати телєфонічну й телєграфічну сполуку Карпатської України зі західними частинами республики. В листопаді й грудні м. р. така сполука була дуже важка, бо відбувалася вона лиш на двох лініях, які здебільша були зайняті на урядові розмови. **Від половини січня ц. р. телєфонічну комунікацію наладнано вже зовсім добре, так, що тепер із Хустом можна телєфонувати й телєграфувати на Захід як і давніше з Ужгороду, чи Мукачева.** Службовики Свалявського телєфонічного уряду разом з військовими телєфонічними частинами працювали пильно від 15. листопада м. р., щоб перебудувати телєфонічну сполуку до Ужгороду й Мукачева, тепер зовсім непридатну відповідно до нових обставин. Біля Ужгороду треба було повести нову телєфонічну лінію на віддалі 33 км., біля Мукачева на віддалі 20 км. Одночасно поліпшено телєфонічну сполуку з деякими почтовими урядами, які давніше мали тільки льокальне значіння, тепер після зміни границь їх значіння сильно збільшилося. Ідеться про почтові уряди в Чинадієві, Свалявi, Перечині й Середнім. **Тепер Хуст має пять нових ліній з того три на телєфонічні розмови і дві на телєграфічну комунікацію.**

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Після виборів у Карпатській Україні.

(Від нашого спеціяльного кореспондента).

Хуст, 14. лютого 1939.

В неділю звечора і в понеділок, коли ми, закордонні журналісти, сиділи в кімнатах карпатоукраїнського Бюра Пропаганди в Хусті та прислуховувались до виборчих реляцій з місць — мимохіть прийшов мені на думку Львів. І не тільки Львів, але й тисячі інших місцевостей нашої тісніщої Батьківщини, де в цій самій порі сиділи наші люди при радіоголосниках і наслухували. Наслухували з таким самим напруженням і зацікавленням, як ми тут, — але може не з такою спокійною вірою. Бо хто не бачив тут підготови і ходу виборів та хто знав, хоч приблизно, недавно ще національну відсталість та політично-громадське роз'єднання цієї землі — той очевидячки з трудом повірить у строго формальне переведення виборів.

У нас у краю, думаю, знайшлися люди найбільш патріотично настроєні, які, довідавшися про вислід виборів, потирали вдоволено руки і самопевно усміхаючись, говорили:

— Славно! І вони навчилися робити вибори!

А потім трохи несупокійні міркування:

— Але як було на ділі? Скільки було насправді голосів за Українським Національним Обединанням і скільки докинули? Який дійсний образ настроїв населення тої маленької землі, за долю якої все ще тріпочеться кожне українське серце, де воно не билося б?..

Вірю, що такі міркування і думки були, бо і Ваш кореспондент приїздив з подібними до Хусту мин. тижня. Він, що з рації свого репортерського завдання знав і студіював цю землю цілих останніх десять літ, бачив її здвиги і заломання, бачив культурно-політичний обман і корупцію, що безприкладно деморалізуючи, розкладали етнічний організм Срібної Землі.

Правда, останні місяці після перевороту **розбурхали тут національну українську стихію**, дали виплисти їй наверх, промовити, замані-фестувати, пірнути у вир державотворчої праці все глибше і все сильніше. Але ця стихія далеко ще не обіймала всієї етнічної маси. Так принайменше видавалося. Маніфестували міста, містечка і села, де вдалось закріпитися українській культурно-просвітній думці (і то не в цілости), наверталися верішені, декларувалися ті, що розуміли правду свого українського походження, але конюнктурально робилися „невтральними", вірними „русинами Подкарпатской Руси". Але далекі села? Верховина, Свалявщина, Мармарощина? Сотні москвофільських і мадяронських башт Фенцика і Бродія?...

Це була загадка трівожна і болісна.

Пригадую перші дні після віденського арбітражу, дні, повні несупокою і побоювань. У політичних колах Закарпаття говорили тоді:

— З виборами мусимо зачекати якнайпізніше. Перед нами величезна освідомлююча праця, яка вимагатиме довгих місяців.

А тимчасом вибори, силою політичних обставин, прийшли скоріше, ніж можна було сподіватися.

Тож не диво, що в деяких політичних колах, які — як видавалося — були добре обзнайомлені зі ситуацією (головно за кордоном та у нашій тіснішій Батьківщині), сподівання були дуже помірковані. В чеських урядових колах у Празі сподівались яких 45% „за" і то не без деяких виборчих „коректур" (таких звичайних і самозрозумілих нині в Европі): москвофільські й мадярські кола навіть цього не давали. Не диво, що президент Гаха запитав отверто мін. Ревая: — А що буде, як дістанете при виборах лише 40% голосів, бо маємо такі певні вістки з Закарпаття? Мін. Ревай відповів, що сподіються найменше 75%. **Мадярська пропаганда за кордоном працювала повною парою**, вістки про нечуваний виборчий терор у Карпатській Україні, про побивання людей, масові арештування і т. п. доходили до всіх інформаційних пресових бюр Европи й Америки. Це мав нагоду Ваш кореспондент особисто ствердити, прислуховуючись до найнеймовірніших розмов представників великої закордонної преси, що у виборчому тижні масово зїхалися до Хусту. Було їх **понад двацять**, деякі зі спеціяльними перекладчиками, що їх наняли собі і привели з закордону. Обїзжили вони своїми і нанятими автами ввесь край, приглядалися, говорили з населенням, фотографували.

Тут розуміли очевидно прекрасно, що це не тільки преса. Що це також **політична інформація великодержав**, для яких актуалізована українська проблема в Европі не обмежується і не кінчиться на... Карпатській Україні. Вслід за цим начальник Пресового Бюра Карпатської України д-р Комаринський не клав межі своїй ввічливости та готовости помогти, інформувати, облекшувати. Чужинецьких журналістів видно було всюди, на кожному кроці, в кожному місці. Всі вони укладали свої маршрути самі, за своїми інформаціями і за своїми вказівками.

З одною такою прогулькою вибрався Ваш кореспондент у навечеря виборів, у суботу 11. ц. м. Дорога вела через Сокирницю, Салдобош, Буштино, Вонігово, Тереблю, потім через Тячів, Бедевлю, Тересву, Терново, Нересницю, Вольхівці, Няговэ.

Враження було несподіване, незабріхано-яснє, сильне, переконливе.

Була вже ніч, коли ми переїздили згаданими селами. На дворі бушувала негода, падав сніг з дощем, було сиро і холодно.

Вже на передмісті Хусту вдарила нас крізь мряку заграва ватри. Одна, друга, третя... Не тільки січовики на верхівях гір, але в кожному селі розпалила молодь „вогні свободи". І походи. Всюди, куди ми переїздили, зустрічали ще святочні походи з ліхтарнями, смолоскипами, а то й із музикою. В темну ніч била вгору непереможна українська пісня, машерували лави двигненого стихійно селянства. Похід ішов, або вертався вже від ватри, що розгорілася десь на горі під селом, від тої ватри, що стала кульмінаційною точкою нічної маніфестації. Коло ватри збиралися люди у святочному настрою, слухали промов своїх сільських провідників, відспівували національний гимн: „Ще не вмерла..." і серед пісень, здебільша стрілецьких, наново формували похід. Ішли дівчата, хлопці, поважні господарі — навіть дідусі й бабки. **Всі святочно одягнені, якісь розрадувані, захоплені.** Ні сніг з дощем, ні дошкульна студінь не могли спинити їхніх маніфестаційних вивів.

І неодин з нас, наслухавшись закордонних мадярських радіопередач та начитавшися тенденційно зредагованих пресових телеграм, мимохіть оглядався за січовими „терористами", що з добутим револьвером,, виганяють людей на маніфестацію. А люди з ненавистю в серці, з тугою за мадярами у грудях, ідуть плачучи...

Так вірять ще нині в Будапешті, але ми повірити не могли, бо не бачили ні січовиків з револьверами, ні заплаканих, стероризованих селян. Зате всюди, куди ми переїздили, або й зупинювали авто, зустрічали нас радісні обличча і піднесені вгору руки:

— Слава Україні!

Що більше: В Буштині бачили ми у рядах походу **кілька рядів... жидів**, старих і молодих, пейсатих і бородатих, з ліхтарнями, що підносили вгору руки і заєдно гукали:

— Слава Україні!

Очевидно, **сензація для закордонних журналістів величезна.** Для нас — річ зрозуміла: цих людей завів у ряди маніфестантів трагізм їхнього положення в Европі, зокрема в Мадярщині, де протижидівські закони з дня на день загострюють і апарі з цим трівожна віра, що може в українській державі їх пощадять. **Бо Карпатська Україна, одинока з потрійної федерації, що донині не видала протижидівських законів.** Фактом є, що карпатоукраїнські жиди зі завзятих до недавна мадяронів зробились нині не менш завзятими українофілами, українськими патріотами з простої калькуляції самозбереження.

Помиваючи вище наведений факт виборчої солідарности, що його зрештою масово виконали жиди у всіх місцевостях Карпатської України, мушу ствердити, що **виборча активність карпатоукраїнського села заімпонувала всім.** Вибори, що відбулися в неділю зі своїм 92.40 процентовим ефектом „за", з 243.832 голосами за УНО проти 20.065 голосів ірредснти і неважних — не переходили, як звичайна виборча формальність, підсилювана, як звичайно дотепер, корупцією, виборчою ковбасою і горівкою (продажа алкоголю була в обох днях заборонена), але як **справжнє всенародне свято.** Це святкування було таке маестатичне, таке стихійне, таке щиро-радісне, що всі ми не могли напростру дати віри очам. Особливо ті, що знали цю країну з давнішого часу. Якась незбагнута містерія майже наглого, свідомого національного самопізнання стряснула цими масами, позяплюшила їм очі, кинула в обійми боз-

У 950-ліття хрещення України.

відбудеться під Протекторатом Високопреосвященного Митрополита Андрея Шептицького заходом Т-ва українських студентів католиків „ОБНОВА" в днях

від 26. лютого до 8. березня 1939 р.

ТИЖДЕНЬ ХРИСТІЯНСЬКО-СУСПІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Програма: Неділя 26. II. год. 9.: Служба Божа в соборі св. Юра. — 26. II, год. 10.: Святочне відкриття в Митр. Палаті — Інавгураційне слово Вирокм. Митрополита Андрея. — 27. II. о. д-р М. Конрад: Сучасні суспільні рухи. — 28. II. д-р К. Чеховнч: Геноза й суть націоналізму. — 1. III. д-р М. Гнатишин: Національна ідея в літературі. — 2. III. д-р В. Залозецький: Корпоративний устрій і фашистівська держава, а. III. ред. І. Витвицький: Гітлеризм. — 4. III. ред. М. Добрянський: Московський націоналізм, — 6. III. д-р М. Андрусяк: Польський націоналізм. — 7. III. д-р К. Чеховнч: Християнський націоналізм. — 8. III. о. д-р Г. Костельник: Християнська спільнота в українському оформленні. Виклади відбуватимуться в салі Народнього Дому, вул. Руставського 22/II. Початок викладів год. 18.30. Після викладів дискусія. Вступ за добровільними датками. 413

та братові. Слово і поняття: „Україна" — стало об'явленням, великою і такою простою правдою, вірою і надією.

Ваш кореспондент бачив у дні виборів, разом з усіми іншими кореспондентами, в різних місцевостях Карпатської України хід виборчої акції. Вечором і другого дня обмінювався думками з іншими товаришами, що їздили в інші виборчі округи. Погляди були однозгідні: — **вибори переведено зразково в повним збереженням ладу і спокою, без сліду будьякого терорнзування населення.** Міркуючи з ходу маніфестацій, без яких не обійшлась ні одна місцевість, і з настроїв населення — **вислід виборів був зовсім льогічний і зрозумілий.**

(Пишу ці рядки з повним почуттям відповідальности за правдивість інформації та підкреслюю це з тим більшим притиском, бо знаю і розумію всю потребу правильної орієнтації, спеціяльно українського читача).

*

Попробуймо всеж прослідити тайну цього величезного виборчого успіху.

Головну ролю відіграла в ньому безумовно пропаганда. Виконувана майже всіми силами українського громадянства міста і села, прийняла в останніх передвиборчих тижнях фанатичний просто характер. День удень виїздила на села вся свідома українська молодь, старша інтеліґенція всіх професій, державні службовці після закінчення праці в установах, — коротко все, що думало і відчувало по українськи. Величезні заслуги поклало учительство, ще більші — організації „Січі" на місцях.

Виборчі віча здебільша не були вічами, але популярними викладами, відкликами до зову крови, криком совісти і серця, світлом у темряві, що росло, кріпшало, аж охопило все і перемогло.

Очевидно, що великою допомогою у цій акції була свобода агітації. Уперше від останніх двацяти років!

Дальше допомогли українській виборчій справі також самі мадяри. Вістки про тяжке господарське положення і села і міста в окупованій мадярами області — дійшли нині до всіх сіл Карпатської України. Таксамо люди знають від утікачів про тяжкі побої українських селян мадярськими жандармами, про заборону й погорду до їхньої народньої мови (без огляду на те, чи звати її українською, чи руською), про мадяризацію назв і всього публичного життя. Дальше: **нечувано брехлива пропаганда мадярського радія.** А чейже те радіо говорить про річі, які кожний може перевірити на місці, яких брехливість лежить, як на долоні. Писали ми вже давніше, що до Мадярщини нема тяги тут не тільки серед українського населення, але й серед самих таки місцевих мадярів. У цих останніх, безперечно добрих мадярських патріотів — рішають у цьому випадку **господарські мотиви,** справа прожитку і заробітку, яка наглядно стоїть краще в республиках федерації, ніж у Мадярщині. Такий напр. випадок, що в Мукачеві розписали конкурс на посаду податкового екзекутора, на яку зголосилося 40 інтеліґентів, у цьому числі аж... чотирьох адвокатів, говорить більше, як цілі томи мадярської ревіндикаційної пропаганди. Втікачі, які майже щодня переходять на цей бік, також не причинюються до сформування промадярської орієнтації.

Вслід за цим справа **20 тисяч голосів опозиції** (в яких жоїм голосів чеських русофілів і

самих русофілів є майже половина мадярів) — у більшості рішуче не спирається на щирому переконанні, але на звичайній калькуляції. Є тут ще „русскі", які вірять „контра спем" в об. русіння режіму за допомогою Праги; — є мадяри, які рахуються все ще з приходом мадярської окупації. А тоді — прийшлоб до пімсти. Цим мотивом оперують виключно провідники мадярської опозиції і цим мотивом тримають мадярське селянство у послусі.

Становище жидівської меншини зясували ми вище.

Всі наведені моменти допомогли до перемоги, яка, обективно беручи, є зовсім зрозуміла. Вони спричинили, що у 187 місцевостях замаяли білі прапори (знак 98-відсоткової перемоги), при чому найзамітніше те, що більшість із них замаяла саме здовж кордонів Карпатської України.

Свое переконано українське обличчя виявила Карпатська Україна — вповні.

Роман Голіян.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

АМБАСАДОР ПОЛЬЩІ У ПРЕМІЄРА РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Амбасадор Польщі Рачиньский відвідав румунського премієра патріярха Мирона, якому вручив польські відзначення, надані 4 православним єпископам за заслуги на полі співпраці з автокефальною церквою Польщі.

З польської преси.

„Тотальна великодержава" Ґен. Людендорфа.

„Щоб мати змогу докладно оцінити реальний уклад сил у сьогоднішньому світі — треба всеж вернутися думкою до положення, яке попередило безпосередньо вибух війни років 1914—1918." Так пише лідер ППС п. М. Недзялковський в **„Роботніку"** (ч. 52 з 21-го лютого ц. р.) у статті п. н. „Заки прийде нова сутичка".

„В літніх місяцях 1914. р. тодішнє Німецьке Цісарство розпоряджало в Середній Европі сумою впливів, рівною більшменш тому, чим розпоряджає тепер під територіяльним оглядом „Третій" Райх канцлера Гітлера.

„Чехословаччина була тоді складовою частиною монархії Габсбургів. Берлін перевищав Відень і політично і військово. Було тоді „трисоюззя" Берлін—Відень—Рим; тому, що Мадярщина гр. Тіси грала ролю головної ланки між Берліном і Віднем — можна би говорячи новочасною мовою окреслити стан з червня—липня 1914. р. як стан „оси" Берлін—Будапешт—Відень—Рим. На цю „вісь" кинулася маленька Сербія...

„На що рахувала додатково „вісь" з р. 1914? Рахувала на Еспанію короля Альфонса XIII. Не домагалася від Еспанії активної участи у війні. Домагалася приязної невтральности, щоб параліжувати Францію від півдня. Справді! Король Альфонс XIII., ідейний попередник ґенерала Франка, робив усе, щоб ця „приязна невтральність" приносила центральним великодержавам якнайбільше користи. Еспанські пристані стали „базами" німецьких підводних човнів. І якби не трісла союзницька вірність Італії (трісла під натиском „масонських льож", як твердить у своїх спогадах провідник німецького католицького „центру" Ерцберґер, якого вбили пізніше теперішні прихильники гітлєризму) то Еспанія короля Альфонса XIII. виступила би найімовірніше до бою по боці... Берліна.

„Тодішня „вісь" рахувала далі на Болгарію. Тут не розчарувалася. Рахувала на Румунію. Тут розчарувалася, хоча приневолений „партійниками" румунський Готенцолєрн плакав — кажуть — гіркими сльозами, як підписував декрет про мобілізацію проти центральних великодержав.

„Вісь рахувала ще на Швецію. Її надії і пляни — надії і пляни „оси" — розбилися у цьому випадку об непорушну поставу тов. Брантінґа, поводиря шведської соціяльної демократії.

„Тодішня „вісь" розпоряджала кпім того засобами Великопольщі і Помор'я, Ґаличини, Альзації і Льотарингії. У висліді воєнної акції заволоділа — поменшена на Італію — Конґресівкою і Биленською Землею, Латвією, Естонією й у великій мірі Фінляндією, Румунією і малощо не цілою сьогоднішньою Югославією, Україною і Кримом, Донецьким Басейном, Округою донського війська, за посередництвом ген. Краснова, Мінщиною, Витебщиною і Смоленською Землею, ген, аж по Псков.

„Тодішня „вісь" примусила совітську Росію Леніна—Троцького до „приязної" — після берестейського мира — невтральности.

„Ген. Людендорф створив тоді з того всього рід „тотальної великодержави". Господарська машина діяла від Ростова над Доном до окупованої Брукселі просто величаво."

„Вісь" Берлін—Будапешт—Відень — каже п. Недзялковський — протиставила „демократіям Заходу" в першій половині 1918. р. дві третини Европи як „господарське запілля" і подекуди як людський резервуар".

Нові громади в тернопільському воєв.

Тернопільський воєвода видав розпорядок у справі утворення низки нових громад:

З громад Бертники, Озеряни й Вербятин, сільської волости Озеряни, вилучується місцевість Корчунок і твориться з неї громаду під назвою **Корчунок** у сільській волости Озеряни; з громади **Теляче** в сільській волости Старе Місто вилучується місцевість названа Осада Теляче і з цієї місцевости твориться окрему громаду під назвою **Красуцко** в обсязі сільської волости Старе Місто; з громади Лянерівка, сільської громади Буськ, у каменецькому повіті, вилучується присілок, названий Остапківці і твориться з цього присілка громаду під назвою **Остапківці** в обсязі сільської волости Буськ і каменецького повіту; з розпарцельованого фільварку Ставки, що має 450 га поверхні, твориться у сільській волости Угриньківці, заліщицького повіту громаду під назвою **Понятово**; з громади Боришківці сільської волости Окопи св. Трійці вилучується оселя Вигода Боришковецька і твориться з неї громаду під назвою **Вигода Боришковецька** в сільській волости Окопи Св. Тройці.

Як має виглядати справедлива політика?

ТЕЗИ П. ҐЛОМБІНСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

На прилюдному ендецькому зібранні, що відбулося у Львові в минулу неділю, виступив відомий „українолюб" проф. **Ґломбінський** з промовою, в якій накреслив напрямні польської політики супроти українців.

„Руська справа — говорив п. Ґломбінський — що її називають українською, це рід троянського коня, якого залишили Польщі ворожі займанці. Ми, народовці, знаємо її досконало від її початків, ми знаємо добре, хто і з якою метою її створив, але на жаль занадто довго з великою шкодою для краю і цілої держави кермували тією справою в Польщі люди недосвідчені, навіть наївні, які запускалися в усякі переговори і нормалізації з ворогами, що чекають тільки на догідну для себе політичну „конюнктуру", щоб звернутися проти Польщі разом зі своїми союзниками, щоб під приторкою творення України проти Росії фактично ограбити Польщу з її південних і східніх посілостей".

П. Ґломбінський нагадав, що ще в 1903-му році він звсував ендецьку програму проти „українського сепаратизму", але „в добі незалежної Польщі ту програму закинули, польські землі випродали українцям, народову орґанізаційну працю звязали, польське селянство віддали під опіку неприязних елєментів, і наслідки тієї самогубної політики бачимо в послабленні польщини і в нахабности сепаратистів, які вірючи в чужу допомогу **і ставлячись гордо як би окрема великодержава у відношенні до Польщі, роблять собі „Піємонт" у Карпатській Руси, протиставляючись закордонній політиці Польщі**, показують явно скривані довший час займанницькі задуми. Послуговуються самовільно склеєними статистиками буцімто одноцілого 40 міліонового українського народу, окраїнні польські землі називають, не вважаючи на протести самих русинів, українськими, розвивають при допомозі німців і своїх заморських кольоністів проти Польщі злочинну пропаґанду".

В українській справі **прийшов поважний зворот** — казав п. Ґломбінський — внаслідок того, що Німеччина повалила Чехословаччину і створила український „Піємонт" у Закарпатській Руси. Крім того підготовляється зворот в українській політиці польського уряду (?!). Тому п. Ґломбінський уважає за відповідне пригадати, що:

1) Справа російської України зовсім не вяжеться зі справою Галичини і Волині; це тільки претекст, щоб зеднювати наївних поляків.

2) Українці — це меншина в крадю і безправно покликуються на руський нарід, який вони в часі війни переслідували і переслідують

сьогодні за те, що він не хоче й чути про їх українську орієнтацію.

3) Всякі українські видання містять фальші обраховані на несвідомість заграниці.

4) Підчас своєї влади у т. зв. „Західній Україні" українці достаточно показали, чого поляки могли би сподіватися від їх влади, або від їх автономії на наших землях. Свіжий приклад маємо на їх владі в Карпатській Руси".

Вкінці п. Гломбінський домагається, щоб польська влада „не давала на будуче ніяких привілеїв на політичному, економічному і культурному полі ворожим або сумнівним щодо вірности Річпосполитій елементам", щоб виборчі ординації запевнили всюди перевагу польської людности без уваги на її число, щоб влада припинила всякі субвенції, експортові контингенти та податкові пільги признавані досі українським організаціям, щоб нельояльних учителів не переносити до західніх дільниць, але усувати їх зі шкіл як шкідників, щоб влада не толерувала ворожих Польщі видань.

„Тільки консеквентна політика, гідна великої держави — закінчив свою промову п. Гломбінський — **справедлива** для льояльних громадян і гостра для ворогів зможе довести українців до притомности і Річпосполитій запевнить спокій на окраїнних землях".

Польські високі школи в освітленні сенатора К. Бартля.

В дебаті над буджетом освіти промовляв 16. ц. м. в буджетовій комісії сенату професор львівської політехніки, сенатор Казимир Бартель. Промова цього колишнього премієра Польщі займалась відносинами в польських школах, зокрема у Львові, і знайшла великий відгомін у пресі та серед студентства львівських високих шкіл.

Сенатор Бартель м. ін. сказав: „Скінчення політехніки за 6 і 3/4 року — це „оптімум", якого слід би собі бажати. В дійсності положення виглядає далеко гірше. Пересічний час студій студента львівської політехніки є 13,8 літ. Кінчить студії ледви 1/3 записаних. Причин цього лиха більше. Передовсім недостаточне підготування молоді, що приходить з середніх шкіл. Умовий рівень молоді, що кінчить середні школи, дуже низький. Ця молодь зовсім не знає чужих мов, польську мову опановує слабо, а писати по польськи очевидно не вміє, бо хто сьогодні це вміє? 58 прц. студентів, що записались у політехніку, не знало, хто це був Раймонд Поанкаре, аквафорту означили ці студенти як шийку водопроводу, 11 прц. нічого не знало про Галілея, 48 прц. не чувало про Рихарда Вагнера. Середня школа дає своїм учням чисто докторські проблеми, наприклад питання, що його поставила своїм ученицям стара, досвідчена в цих справах учителька в жіночій школі: Чи воно правда, що близьке співжиття вбиває любов?

Дальшою причиною — говорив сен. Бартель — теперішнього лихого стану справ є відносини у високих школах. В існуючих умовинах абсолютно не можна працювати. Я обчислив, скільки наслідком ріжних заворушень у високих школах тратимо викладів та студій. Отже з останнього зимового семестра відпало з моїх викладів і конструкційних праць 36 прц. Що якийсь час припинені виклади через ріжні заворушення. Академічна молодь хоче розвязати жидівську справу. Атмосфера не до витримання. Єдиною акцією академічної влади — це „припиновання" і „відпиновання" викладів. По віднові викладів на кілька тижнів є спокій — опісля все повторяється від початку. Пасивне становище сенатів для мене незрозуміле. Я займаюся наукою з замилування і школа для мене святиня науки. Якщо в цій школі маємо до діла з випадками здичіння, якщо 10 нападає на одного, коле його ножами і навіть убиває, то я з цим не можу погодитися і ніколи не погоджусь. Але це не все. Залишаються політичні виступи, звернені проти уряду, навіть проти держави. Підчас блюкади університету перед кількома тижнями появився підчас віча зелений прапор з великим мечем Хороброго. Виголошено промову, в якій є уступ, що цей прапор прийде небавком на зміну державному прапорові на варшавському замку".

Тероризує і панує над цілою школою, по словам сенатора Бартля, група „народової" молоді в силі 350 осіб. Супроти неї безсильні інші студенти і навіть ректор. Польська преса подала, що підчас промови Бартля про діяльність ректора львівського університету Буляндп впали слова: „До Березп!", та сен. Бартель нібито домагався, щоб ректора Буляндy віддати прокураторові.

Як відгомін цієї сензаційної промови відбулись на днях демонстрації польської молоді під мешканням ректора Буляпди, а „Слово Народове" пише з цього приводу пристрасні статті під адресою сенатора Бартля.

НАСІННЯ
городові, цвітові і пашні по найнижчих цінах поручає
Едмунд Рідль
Львів, Рутовського 3.
356 тел. 204-12 5—5

Де будуть парцелювати землю у 1939 році?

У „Деннику Законів Р. П.", ч. 12, поз. 65 і 66, оголошені 2 розпорядки ради міністрів з 11. лютого 1939. р. про поіменний виказ маєтків, що підлягають примусовому викупові і про парцеляційний плян на 1940. р.

Згідно з цими постановами мають бути розпарцельовані на нашому терені такі маєтки:

І. ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО, у повітах:

1. **Борщівський і заліщицький:** 400 га у Звенигороді, Трубчині, Угринківцях і Ставках, власність Ядвиги, Марії Кімельман і Люїзи Лібентріт;

2. **Брідський:** 234 га в Суховолі (власн. Г. Погорілес, А. Фрішман і О. Барах) і в Підкамені (Альберт Сумінський);

3. **Камінецький:** 365 га у Добротворі-Странка і Мазерні над Рудном (власн. Куба і Зигмунт Вайсгляс);

4. **Копичинецький:** 215 га в Яблонові-Рудки (вл. Меч. Мушинський);

5. **Радехівський:** 470 га у Стоянові з Черкеватичом і Романівкою і в Хараківці (вл. Л., Б., Й., С., А. і І. Ваґлі і Гендля Тумин); 610 га в Миколаєві і Стерківцях (вл. Етля Баран, Ф. Кон, Й. і С. Борак) і в Залісках (Ад. і Я. Борак);

6. **Скалатський:** 518 га в Іванівці і Зарубинцях (вл. Л. Пінінського);

7. **Тернопільський:** 260 га в Ходачкові Малім (вл. М. Гавгвіц); 120 га в Ісипівцях (Абр. Ретштайн, Саля Райхман і Л., Л. і Г. Фаерінги);

8. **Заліщицький:** 350 га в Новосілці Костюковій (вл. Я. Маргулес, Й. Орнштайн, К. Авербах і С. Менкес);

9. **Збаразький:** 180 га в Лубянках Вищих і Нижчих (І. Сегальова і Л. та О. Бубери).

ІІ. СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО, в повітах:

10. **Городенський:** 100 га в Чортівці Дол. (вл. Б. Барах)

11. **Калуський і стрийський:** 267 га в Гірнім (вл. Кл. Діямандштайн, Р. Крайсберґ, Г. Френкель), у Колодниці, Студінці (вл. Ш. Френкльова і як вище);

12. **Коломийський:** 115 га в Хомяківці і Кулачківцях (вл. Салі, Й. і Н. Меллерів, Банків, Рісів, Айсбарда і інш., **Теодора, Степана і Ольги Шкляріз, Евдокії Довган);**

13. **Надвірнянський і станиславівський:** 85 га в Камінній, Велесниці Дол., Вовчинці і Зофіївці (вл. спадк. К. Гальперна);

14. **Рогатинський:** 195 га в Заланові, Дичках і Малиниських (вл. Анни Канарок); 440 га в Настащині, Юнашкові, Озірянах і Куропатниках (вл. Ел. Бельської);

15. **Станиславівський:** 70 га в Крехівцях (вл. Ад. і Етлі Фаерштайн);

16. **Стрийський:** 145 га в Монастирці (вл. Гальперинів і Сал. Зарваніцер).

ІІІ. ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО, у повітах:

17. **Бобрецький:** 470 га в Девятниках, Ятвягах, Кологурах, Бриндях Церковних і Вибраніці (вл. І. Шептицький); 423 га в Ординації — Бориничі, Дроговичі, Острів, Городище Цетнар. і Юшківці (М. Мицельська);

18. **Ярославський:** 90 га в Добковицях і Рокітниці (вл. І. Аресін); 185 га в Мякішу Ст. і Тухлі (вл. Г. Малаховської); 145 га в Муніні і Павлосеві (вл. Елис. Семінської);

19. **Ярославський і рудецький:** 250 га в Людкові і Підгаї (М. Ягн) і в Ляшках Завязаних (вл. сп. Г. Ягнової);

20. **Яворівський:** 525 га в Прилбичах, Рулеві, Сенятові, Брухналі, Підлубах Мал., Чолжинях, Завалові, Бердихові і Вільшаниці (вл. Льва Шептицького);

21. **Львівський і рашівський:** 265 га в Гуменці, Ніколковичах, Дубянці, Містках, Волі Сердицькій, Айнзідель, Бірці Новій (вл спадк. К. Бочинського);

22. **Сокальський:** 165 га в Будинині і Осердові (вл. Райхів і Г. Гавзен); 320 га в Теляжі і Довжневі (вл. Із. Козебродзької); 165 га в Тартакові, Рожанці і Ксаверівці (вл. М. Урбанської);

Крім того мають у цьому році розпарцелювати добровільно у воєвідствах: **поліським — 9.000 га, волинським — 6.000 га, тернопільським — 19.000 га, станиславівським — 6.000 га і львівським — 10.000 га.**

Значить — дуже поважне число гектарів розпарцелюють у цьому році. Згідно з законом про земельну реформу, мають першенство купна малоземельні господарі, а їх так багато, що повинні викупити всю землю.

Наші селяни повинні дуже пильно стежити за оголошенням речиниця парцеляції (у волості), у приписаному речиниці внести заголошення (взір поданий у книжці: „Комасація грунтів", ціна 1.1€ зол., у „Сільськім Господарі") на руки того, що парцелює, або поручено до староства. На випадок відмови треба домагатись при свідках потвердження цього на письмі і вказання дороги рекурсу. На випадок відмови треба внести скаргу до староства, воєвідства чи навіть до Міністерства Хліборобства і Р. Р. та таким робом боронити свого права, загарантованого в законі про земельну реформу, на підставі якого переводять узагалі парцеляцію. Беззастережне першенство набути землю мають **малоземельні селяни,** що заголосили комасацію грунтів.

За всіми інформаціями звертатися до „Сільського Господаря", Львів, вул. Руська ч. 20.

Інж. І. Лапчук.

Нововідкрита **українська кравецька робітня** виконує **ЖІНОЧІ ПЛАЩІ І КОСТЮМИ** на підставі найновіших моделів
М. ШУТЕР
бувший кравець, майстер ф-жи „Маргот"
331 **Львів, вул. Личаківська 29.** 2—3

Самоуправні вибори.

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД У БРІДЩИНІ.

БРОДИ. ПАТ. Брідський староста видав розпорядок щодо виборів до громадських рад у цілім повіті. Голосування відбудеться у дні 11. березня 1939 р.

ВИСЛІД САМОУПРАВНИХ ВИБОРІВ.

Товмач: поляки 11, жиди 11, українська радикально-соціялістична партія 1. Фреквенція 93.5%.

Болехів: поляки 10, українці 7, жиди 6, німець 1. — Тому, що до виборів заголошено одну компромісову листу, голосування не відбулося.

КІР
ЛЬВІВ, Усейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Брінон знову їде до Берліна.

ПАРИЖ. АТЕ. Лівий „Суар" повідомляє, що д' Брінон, заступник председника французько-німецького товариства, приїде небавком удруге до Берліна, де матиме розмову з міністром фон Рібентропом. Треба нагадати, що візита, що її д Брінон минулого місяця зложив у Берліні, викликала була завзяті напади деяких французьких щоденників проти мін. Бонне, якому закидували, що через Брінона потайки змовляється з німцями поза плечима французького амбасадора в Берліні.

Україна.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

Віденське видання „Фелькішер Беобахтер" з 14. II. помістила основну статтю п. н. „Карпатська Україна після виборів"

Берлінське видання „Фелькішер Беобахтер" з 17. II. містить між ілюстраціями дві знимки з Хусту, в яких схоплено маніфестації карпатоукраїнської столиці після переможних виборів.

„Остдайтше Моргенпост" (Бойтен) з 19. II. помістила вступну статтю, присвячену Карпатській Україні, на основі помічень кореспондента з Хусту.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Обзор" з 17. II. у вступній статті обговорює наслідки карпатоукраїнської перемоги у виборах; з 18. II. подає телеграму з Будапешту про статтю „Пестер Лльойд", що є полемічним випадом проти віденського видання „Фелькішер Беобахтер", який 15. ц. м. оборонив карпато-український уряд. „Пестер Льойд" заявляє, що ідея корони св. Степана на території до Карпат сьогодні неактуальна, але з того не виходить, щоб мадяри не протестували проти „волошинського терору над автохтонним населенням."

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

ПІСЛЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМАХУ В ПЕРУ.

ЛІМА. ПАТ. Перувіянська рада міністрів 5 годин радила над ситуацією після невдатного перевороту генерала Родрігеза. Рішено покарати всіх учасників замаху. У краю спокійно.

—o—

ЧЕМБЕРЛЄН ВИБИРАЄТЬСЯ ДО МОСКВИ.

Як подає вечірня преса, премієр Чемберлєн заявив, що в березні вибирається до Москви та інших північно-европейських столиць. Після Іденової подорожі 1935 р. були б це перші відвідини члена британського уряду у Москву.

—o—

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ В ЄГИПТІ.

У березні та квітні відбудуться великі маневри єгипетських і британських військ в околиці Суезького каналу та в Лібійській пустині. Ці маневри викликують велике враження, бо підчас них кіннота перший раз заженеться далеко у пустиню. Оаза Багарія, коло якої відбудуться маневри, віддалена від долини Нілю на 600 км. На таку віддаль бедуїни уживають виключно верблюдів.

МИЛО ŚMIETANKOWE Este L.i S. STEMPNIEWICZ-POZNAŃ
ч. 30/30 для вразливої шкіри

Японці збомбардували Лянчав.

ШАНГАЙ, ПАТ. 40 японських літаків збомбардувало Лянчав, столицю провінції Кансу. З японських джерел твердять, що згинуло дуже багато цивільного населення. Китайські літаки намагались оборонити місто, але потерпіли дуже поважні втрати — мабуть 36 літаків. Японці втратили лиш один літак з 7-ма особами.

ЯПОНСЬКІ БОМБИ ВПАЛИ НА БРИТІЙСЬКУ КОЛЬОНІЮ.

ГОНКОН, ПАТ. Коли японські літаки бомбардували китайські місцевости, положені коло британської кольонії Гонкон, кілька бомб впало на брит. територію. Згинув поліцай-гіндус та кілька осіб.

У Гонконі бояться англо-японського загострення.

ПРОТЕСТ ЯПОНСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО КОНСУЛЯ В ШАНГАЮ.

Японський генер. консуль відвідав голову міської ради Шангаю та заявив йому, що японський уряд уважає міську раду відповідальною за те, щоб вона перешкодила терористичним замахам. Він заповів писемний протест, в якому японці подадуть спис інцидентів на терені Шангаю, як терористичні замахи на китайський Новий Рік, напад на 4-ох японців, на нанкінського міністра закорд. справ і т. п.

—o—

Хто буде новим премієром Сирії?

Велика рада сирійського націоналістичного бльоку погодилася на те, щоб його члени взяли участь у творенні уряду. Якщоб дотеперішній премієр все таки не погодився творити новий уряд, президент поручить цю місію мабуть Мазарові Паші Расіяне.

Примирне рішення націоналістичного бльоку довело до відпруження в Дамаску. Купці відчинили крамниці та доручили президентові меморіял з проханням порозуміння з Францією у справі приспішення ратифікації франко-сирійського договору.

Президент взиває населення зберегти спокій, щоб уможливити відповідальним чинникам розвязку кризи у спокійній атмосфері.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ ДО КАБІНЕТНОЇ КРІЗИ У СИРІЇ.

РИМ, АТЕ. Як подає „Месаджеро", французький високий комісар заявив сирійському премієрові, що французи самі обіймуть управу краю, якщо в найближчому часі не повстане новий сирійський уряд.

—o—

Візита анґлійських міністрів у Берлін.

ЛЬОНДОН. АТЕ. Коментуючи заповіджену візиту анґлійських міністрів у Берліні дипльоматичний кореспондент „Менчестер Гардіян пише, що в часі свого побуту в Берліні анґлійські міністри Олівер Станлей і Гудзон зустрінуть німецького міністра господарки Функа і також представників райхсбанку. Директор економічного департаменту Форін Офіс, Астон Гваткін, виїхав до Берліна, щоб перевести вступні дискусії і прослідити можливість зустрічі міністра Станлея з маршалом Герінгом. По анґлійським інформаціям, головною метою візити анґлійських міністрів у Берліні є дістати авторитативну заяву, що прояснювала б німецькі домагання щодо експорту, відомі з промови Гітлєра у дні 30. січня.

Конклявe відбудеться 1. березня.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. ПАТ. Урядово оголошено, що конкляве збереться 1. березня пополудні. Візьме в ньому участь 62-ох кардиналів.

В. Б. ЄЙТС. 9

Ганраган Рулий.

(Докінчення).

СМЕРТЬ.

Дійшло до того, що Ганраган перестав блукати по околиці Чужинецького Облазу, навіть щораз рідше ходив до міста. Його шкуряний гаманець, де ще недавно було трохи срібняків і міняків, висів мовчазно над ватраном. Усе-ж не було видко, щоб він голодував, дарма, що його рука тяжче трималася палиці і його вилиці позападались. Ганраган залюбки сідав над довгим вузьким озером, де відбивалася Багонна Скеля або проходжувався у модеревім гайку, обрямованім ліщиною та ясенями.

Минали дні і він поволі почав входити у взаємини з якимсь гострішим світом, світом ніжніших вражінь, на межі якого загострюються кольори та мовчанка нашого світа. Іноді видавалося йому в гаю, що він чує химерну музику, якої не можна було пригадати собі, коли змовкала, наче сон, коли розсівається. У глибокій пополудневій тиші доходили до його вуха звуки, як зударі численних мечів. А коли сонце ховалося за обрій і сходив місяць — озеро подобало на ворота зі слоневої кости та срібла. З його передсутінкової тиші підіймалися кавиління, невиразні сміхи серед плюскоту і бліді руки, що давали якісь знаки.

Одного осіннього передвечіря, коли сидів над водою, де давно колись бунтарі лягали покотом цілими рядами — нараз якийсь крик надлетів зі сходу, спочатку далекий та невиразний, а потім щораз ближчий і виразніший.

— Я гарна, я гарна — він зумів схопити слова — птахи у повітрі, нетлі під листям, мухи під водою приглядаються мені, бо ніколи не бачили когось гарнішого від мене. Я — гарна, я гарна, пригляньтеся мені гори та ліси, які завмираєте, бо моє тіло повік яснітиме, тоді коли вас проглине суєта сует. Ви і людський рід і всі тварини і риби чи все крилате мусите скапатися, як свічка, а я сміюся на ввесь голос, згадуючи свою молодість!

Крик обривався і знову повторяв ті самі слова як у одноманітній псальмі. Небавком ліщина на узліссі розхилилася і якась стара жінка проклавши собі стежку минула Ганрагана повільною ходою. Обличча в неї було як земля, все порепане, біле волосся спадало повісмами, а крізь лахміття прозирала шерстка від негоди шкура. Ганраган увесь здрігнувся, бо пізнав бісиувату Вінні Бирн, що волочилася з повіту в повіт, викрикуючи ті самі слова. Вона була колись така мудра, що сільські жінки шукали в неї поради на все, а голос мала такий гарний, що люди з околиці зїжджалися на вечорниці та весілля, щоб її послухати. Чародійні карлики відобрали їй розум яких 50 років тому, коли вона сиділа в літню ніч над озером співаючи про Кліону, що гуляла серед водної піни.

Холодний вітер нагинав очерет. Ганраган у лихоманці згадав огонь у своїй хаті, що ще певне догоряв під згорілою стріхою. Ледви йшов під гору, якби гнувся під тяжким бременем. Коли виліз на скелю, де ріс кріпким корінням тис і дивився на південь, де зазнав останнього кохання і склав свої останні поезії: Дрібненька цятка рухалася між стоками гір і лісами, а коли приглядався їй — зростала. Врешті Ганраган пізнав Сорокатого Вірла, що ніс щось у ясних кігтях. Птах плив швидко навпрямки, наче з довгої дороги, з наміреною метою.

Над своєю головою Ганраган побачив у його кігтях рибу, як кидалася на всі боки. Нараз риба впала з отвертим ротом між галузя тиса. Ганраган не їв нічого вже другий день і хоч звичайно звик до голоду, тепер відчув його так сильно, що був би запустив свої зуби в живій рибі. Кинув великим каменем в орла, що з диким криком кружляв над деревом і прогнав його. Потім почав лізти на дерево дуже горячково. Коли вже наближувався до риби між вилками двох галузок, що ясніла там наче зірка, галузь тріснула під його рукою і він упав тяжко на скелю. Відбився від неї і вдарившись плечима, а потім головою, стратив память.

Огонь уже знищив був його майно, а тепер духи землі, повітря і води, що віддавна зносили його проклони, зловили його хитро у пастку. Якесь лице схилилося над ним. Вінні Бирн — хотіла переконатись, чи він живе. Потім положила при ньому мокре полотно усе закривавлене від його лиця і трясла глечиком, звідки витягла кілька бараболь, бурмочучи. Всю ніч бачив, як вона поралась біля нього, чув як підспівувала і бурмотіла. Досвіта він показав їй пальцем, де висить гаманець. Вона знайшла там якісь гроші, але мабуть не зрозуміла, що це таке, бо діставала тільки їжу як милостиню. А може пригадала собі свою красу при світлі ранку.

Вийшла на двір і до обремка вереса шамшіла „холодний, холодний". Покрила Ганрагана хворостом і пішла в гори з криком: „Я гарна, я гарна..."

Ганраган лежав увесь день у болях. По заході сонця почув голос Вінні, що вернулась. Так минуло кілька днів. Він слабнув, але здавалося

Зі сойму.

У вівторок 21. ц. м. відбулося пленарне засідання сойму присвячене буджетові міністерства хліборобства. Буджет референував пос. Остафін. Перед дискусією, до якої записалося поверх 50 послів, виголосив промову мін. Понятовський. У дискусії забирав теж слово пос. Болюх.

—o—

ПОБУТ ПРЕМ. СКЛАДКОВСЬКОГО В ПАРИЖІ НЕ МАЄ ТАЙНИХ ЦІЛЕЙ.

Райтер подає з Парижа, що тамошні офіціяльні кола дементують вістку, що побут польського премієра Складковського має в Парижі якінебудь тайні ціли.

—o—

ДРУГЕ ЗАСІДАННЯ СЛОВАЦЬКОГО СОЙМУ.

У вівторок, 21. ц. м. відбулося у Братиславі друге з черги засідання словацького сойму, на якому премієр о. д-р Тісо виголосив програмову промову. Після виголошення промови, засідання переложено на черговий день.

—o—

НАРАДИ НАД ПОЛОЖЕННЯМ НІМЦІВ У ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА. ПАТ. В понеділок радила підкомісія для справ німецької меншини. Предметом нарад була справа нормалізації приписів, що обмежують участь німців у господарському житті. В четвер празький уряд переведе переговори над звітом підкомісії з німецьким провідником послом Кундтом.

—o—

СОВІТСЬКИЙ ЛІТАК НАД ФІНЛЯНДСЬКОЮ ТЕРИТОРІЄЮ.

ЧТК подає з Гельсінок, що совітський літак перелетів фінляндський кордон у виборській окрузі та відлетів на територію Фінляндії. Фінляндська протилетунська артилерія обстрілювала совітський літак, одначе без успіху. Літак відлетів у напрямі Ленінграду.

—o—

НАЦІОНАЛІСТИ ТВОРЯТЬ НОВИЙ СИРІЙСЬКИЙ УРЯД.

ДАМАСК. ПАТ. Унаслідок натиску президента республики пос. Мазгар Паша Расляме, провідник націоналістичного блоку почав розмови, щоб створити новий сирійський уряд.

—o—

БРИТІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ БОМБАРДУВАННЯ ГОНКОНУ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Британський амбасадор в Токіо дістав доручення зложити в японському уряді протест проти бомбардування японськими літаками Гонконгу.

йому, що десь тут, недалеко, є якісь сили, що могли б умить прорвати мур його болю і взяти його в інший світ. Чув голоси очерету, подув дерева і тріск вогню, мовчанку, якісь шелести серед мряки та поривні голоси.

Одного дня почув музику десь за дверима. Стіни танули і зникали, його ложе підіймалось у мрячній ясности, що плила з безмежної далини. „Умираю серед небесної музики — подумав — Херувими та Серафими приймiть мою душу."

Побачив іскри — це були вістря мечів пр ти його серця. Потім наглий промінь, наче біль у пристрасти, пронизав ясність і щез. Ганрагана охопила темінь. Віні Бирн стояла коло нього. Знову музика очерету і довгі кістляві рамена; відсунувся до стіни. Білі рамена, якби з променистої хмари вирвнули з під лахміття і стиснули його. Потім шепіт. „Не будеш мене вже шукати більше серед жінок". — Хто ти?

„Я з тих, що живуть у душах одержимих, хворих і тих, що конають. Ти мій, поки світ не розтопиться як віск. Глянь, уже засвітили наші весільні свічки.

І він побачив море білих рук з довгими свічками, з жеврiями як троща.

Віні Бирн сиділа при мертвому тілі Ганрагана до ранку, потім пішла прохати милостині. І одноманітний спів супроводив удари її поморщених пят по пилявій дорозі. „Я гарна, я гарна.. Я молода, я молода..." співала і кидала прокляття на все, що смертне.

А коли запала ніч не вернулася вже до чабанової хати. Щойно кілька днів пізніше робітники на торфовищі знайшли тіло Овена Ганрагана Рудого. Прикликали голосільниць і приготовили йому похорон гідний великого поета.

Пер. м. п.

Вісти з Карпатської України.

ПЕРША ЖЕРТВА НА ВСЕНАРОДНІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД.

КУГІ подає з Хусту, що першу жертву всенароднього національного фонду зложило одно з найбільших карпатоукраїнських сіл, Негрівці біля Колочави. Збірку перевів учитель-поет Мигус. Збірка дала 572.75 к.

СТИПЕНДІЯ ДЛЯ БІДНИХ УЧНІВ.

Дирекція державних лісів у Буштині рішила призначити 8—10 стипендій для незаможних абсольвентів карпатоукраїнських гімназій, щоб дати їм змогу відбувати студії у празькій політехніці на лісовому відділі. Після закінчення студій стипендисти обіймуть посади, як фахівці в Карпатській Україні.

ЩЕ ПРО КАРПАТОУКРАЇНСЬКІ ВИБОРИ.

„Азет" ч. 42 подає від свого хустського кореспондента ще такі подробиці про вибори до карпатоукраїнського сойму: Найбільшу дисципліну підчас виборів виявили теж карпатські німці, яких є поверх 9 тисяч в Карпатській Україні. Вони голосували всі до одного на листу УНО. В осередку німецьких поселенців Устьчорнім купець Кавнер продав 2.700 м. полотна, що його зужили на німецькі декорації підчас виборів. — Американський журналіст Мілер приглядався виборам у Нересниці та в Тичеві. Він говорив при допомозі свого перекладача з 84-літнім ділуганом Петром Гасинцем, якого, як недужого принесли члени Карпатської Січі до виборів на носильцях до виборчої урни.

ЗІЗД КАРПАТОУКРАЇНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

На день 5. березня визначено зїзд карпатоукраїнських залізничників. Залізничники перейдуть рано в год. 10. вулицями Хусту зі станції під Січову Гостинницю, в якій відбудуться збори.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА НА ВИСТАВІ В ЛЯЙПЦІГУ.

Цього року перший раз на весняній виставі в Ляйпцігу візьме участь Карпатська Україна, що виставить зразки українського народнього мистецтва.

ГАРНИЙ ПРИКЛАД.

Управитель народньої школи в селі Кошельові (хустська округа) в Карпатській Україні запровадив до школи радіоприймач і таким чином дав змогу селянам слухати радіові реляції.

Оборона Церкви не може бути протизаконна.

ОСТАННІЙ ПРОЦЕС ЗА ЗРУЙНОВАНІ ХОЛМСЬКІ ЦЕРКВИ.

(Телефоном від нашого кореспондента).

В Замості на Холмщині покінчився останній політичний процес проти православного духовенства на тлі відомих подій уліті минулого року. Перед трибуналом окружного суду станули, як головні підсудні: о. Гриць Метюк, декан із Грубешова і о. Кость Якимчук з Витькова на Томашівщині. Акт обвинувачення закидав між іншим обом священникам, що прилюдно легковажили польську державу та розпорядок томашівського старости називали незаконним. Після дводенної розправи судця Годзішевський видав присуд, яким звільнив обох підсудних від вини й кари. Обвинувачував підпрокуратор Плющинський.

Вислід того процесу викликав велике враження серед православного населення та церковних кол. По висліді цього процесу сподіються, що головний його спричинник, томашівський староста Величовський уступить зі свого становища.

КТВ

Вирішна офензива національної армії

В ЕСПАНІЇ.

З Бургосу повідомляють, що ген. Франко приготовляє останню офензиву проти червоних. Перегрупування частин вже майже закінчене. В новій офензиві візьме участь 350-тисяч. армія з 1000 гармат. Офензиву поведуть у напрямі центральних та східних провінцій.

ТРІУМФАЛЬНИЙ ВІЗД ГЕН. ФРРАНКА ДО БАРСЕЛЬОНИ.

БАРСЕЛЬОНА. ПАТ. У вівторок, 21. ц. м. 25 днів по здобутті Барсельони націоналістичними військами відбувся тріюмфальний візд начального вождя еспанської національної армії до Каталюнії. На головних вулицях міста відбулася військова дефіляда, в якій взяло участь 50 тисяч вояків. Над містом кружляло 250 літаків. В парадах брали участь непрогляднi маси населення, яке зїхалося з усіх сколиць Каталюнії.

ФРАНЦІЯ РАДА ЯКНАЙШВИДШЕ ВИЗНАТИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

ПАРИЖ. ПАТ. Політичні кола Парижа висловлюють думку, що визнання національного уряду Франціею — це справа найближчих днів. **Кажуть, що мін. Бонне зрезигнував уже з якихнебудь політичних гарантій. Як подають вістки, що прийшли до Парижа, по останніх розмовах сен. Берара з еспанським мін. закордонних справ ген. Хорданом, то національний еспанський уряд не має зовсім охоти давати якінебудь формальні запоруки.** Отже Франція мусить спиратися тільки на обіцянках щодо повної незалежности нац. Еспанії від зовнішніх впливів та щодо становища ген. Франка до Франції.

Сподіються, що сен. Берар по конференції, що він її має відбути в середу з ген. Хорданом, верне ться в четвер, або в пятницю до Парижа. В пятницю або в суботу відбудеться засідання французької ради міністрів, яка остаточно рішить визнати національний еспанський уряд.

Французькі дипльоматичні кола вважають, що присутність французького амбасадора в Бургосі чимраз більше необхідна, хочби з уваги на незвичайно оживлені політичні розмови між Еспанією, Римом та Берліном.

Крім того в Парижі викликала занепокоення вістка про заповіджену номінацію Серрата Суннера премієром національного уряду. Новий кандидат на премієра є одним із найближчих співробітників ген. Франка, вождом „Фаланги", відомий зі своїх тоталістичних концепцій та зі своїх проімецьких і проіталійських орієнтацій.

Промова Чемберлєна в палаті громад.

ЛЬОНДОН. Підчас нарад у палаті громад, присвячених ухваленню повновласти для уряду затягнути внутрішню позичку до 800 мілiонів фунтів, премієр Чемберлєн виголосив промову, в якій доказував потребу дозброювання для вдержання миру. Премієр Чемберлєн присвятив теж кілька слів і тим, що вживають усіх заходів щоб викликати війну і заявив, що якби теперішня ситуація була догідна до міжнародньої роззбройної конференції, то він негайно її скликав би. Англія вживатиме й надалі всіх заходів, щоб не допустити до війни, яка буде руїною для кожної держави в Европі. При цьому прем. Чемберлен перестерігав, щоб не давати віри всім поголоскам про агресивні плани інших. Для Англії не мало б ніякої користи — почати з кимнебудь превенційну війну.

—o—

Новий бельгійський уряд.

По затяжній бельгійській урядовій кризі, вчора створено вкінці новий уряд у такому складі: Премієр — сен. Пієрльот, міністр справедливости — де Шрійвер, прилюдні роботи й комунікація — Марк, закордонні справи — сенатор Судан, внутрішні справи й здоровля — Екелере, суспільна опіка і праця — Вотерс, фінанси — Гут, хліборобство й господарство — Рішар, освіта — Бланкар, народня оборона — ген. Деніс. Теки міністра кольоній ще не обсадили. В уряді нема лібералів.

—o—

З природи і життя.

Шукають за причинами нервових болів.

Щодня щораз частіше повторяємо слово „нерви". Коли не знаємо причини недуги або лікар оглянувши нас, не знайде в нашому тілі ніякого сліду хвороби, тоді часто дістаємо пояснення, що наша недомога „на тлі нервовім". Берлінський професор д-р Муральт мав недавно у Науковому Т-ві цісаря Вільгельма цікавий відчит про свої досліди над нервами. Ось один з його прикладів. На соняшному Таїті скочив бадьорий молодець з високої дошки в море. Він переплив діраву сітку, якою відгороджують купальників від повного моря і нараз крикнув із болю. Якийсь електричний удар спаралїжував йому ліву ногу. Його вкусила „електрична риба". На березі йому трапилось друге нещастя — його вкусив у праву ногу скорпіон. Його відставили до лікаря.

Скорість болю.

Біль від „електричного удару" проминув швидко, але рана від скорпіона залишилася і його болить. Хоч перший біль був непомірно більший від другого, він минає куди швидше. Д-р Муральт пояснює це тим, що біль, який пробігає нервами має ріжну скорість; один біжить зі швидкістю 100 метрів на секунду, а другий усього 5 метрів. З цього виходить, що не всі нерви одяково працездатні — одні працюють дуже поволі, другі дуже швидко. Один молодий американський лікар зробив такий експеримент, що пробував вязати разом ріжні нерви; в деяких випадках вони зовсім не хотіли разом працювати.

Ріжні нерви.

Що таке нерви? Клясична теорія казала, що це нервова реакція на електричний процес. Нерв це наче електричний кабель, і про біль повідомляє нервову централю струм, що біжить ним. Американський учений Дейль пробував пояснювати зміни у нервовій системі хемічними змінами. Тепер погоджуються противники двох теорій у тому, що ми маємо двоякі нерви — такі, що передають враження під впливом хемічних змін і такі, що діють як електрика. Електричний кабель не можна злучити з хемічним процесом, бо це два зовсім ріжні явища. Та тут і там нерви складаються з живих комірок — байдуже, чи біль проходить електричним і хемічним явищем. Отже виринає питання: як біль переходить з комірки до комірки.

Заморожений біль.

Ріжними експериментами ствердили, що коли нерви подразнені, тоді повстає тепло, хоч воно мінімальне — сьомимільонова частина кальорій на один ґрам нервової субстанції. Відомо, що тепло можна витворювати електричним струмом або хемічною реакцією. Нові досліди д-ра Муральта потверджують теорії минулого віку, що за причиною болю треба шукати на кінцівках нервів, де витворюються своєрідні процеси з блискавковою скорістю. Д-р Муральт пробував пливкі процеси схоплювати... розрідженим повітрям. Так йому вдалося — коли так можна висловитися образово — „заморозити біль". Він використав ацетильхолін та адреналін, як посередників, що мають передавати нервове подразнення хемічно з кінця одного нерву на другий. Виявилось, що такі подразнення збільшують або зменшують деякі вітаміни, з якими звязані деякі хвороби. Загально йде тут про досліди над питанням, чи є звязок між нервовими процесами і переміною матерії. Завдання вчених у тому, щоб ствердити, що при якій нервовій хворобі змінюється в організмі і чи змінюючи відповідно матеріяльний стан деяких осередків у тілі можна теж поправляти „нерви".

Відомо, що перше завдання медицини: зменшити біль при ріжних недугах. Болі нервів дуже дошкульні і причина їх часто невідома.

Алькоголь і нащадки.

Алькоголь — ця отрута людства, є віддавна предметом наукових дослідів, що займаються впливом алькогольних напитків на тіло і душу людини. Зокрема цікавляться лікарі питанням про вплив алькоголю на нащадків.

Недавно помістив у лікарській пресі цікаву статтю на цю тему німецький лікар Шак із Гігієнічного заведення у Фрибургу. Він стверджує що більшість дослідників цієї справи переважно не признає можливости безпосередньо шкідливого впливу алькоголю на полові розродчі клітини, що потверджують також відповідні досліди на тваринах. Згаданий лікар гігієніст перевів докладні досліди людности в одному містечку, що лежить в окрузі славних баденських винниць. Місцеве населення вважає, що тамошня джерельна вода недобра до пиття, зате вино хвалять собі як „зміцняльний напиток". Через те мешканці згаданого містечка гасять спрагу тільки вином. Таксамо і немовлятам дають пити вино, а діти приносять зі собою вино до дитячих садків. Цей звичай ужитку вина замість води до гашення спраги істнує вже від кількох століть, десь від 16. ст., коли у тих сторонах почали були годівлю винограду. Тому згадане містечко є просто ідеальним предметом для таких дослідів. Д-р Шак каже, що якби алькоголь дійсно впливав шкідливо на нащадків, то його шкідливий вплив мусів би вже давно виступити. Докладні-ж фізичні та психічні досліди дітей і порівнання їх з пересічними здоровими дітьми не виказали ніякого зменшення фізичних вартостей. Досліди стверджених психічних дефектів не дозволяють на твердження, що вони походять виключно від алькоголю, бо в інших містах нпр. у Гамбурзі, де куди менше вживають алькоголю відсоток умово-недорозвиненої молоді вищий. Таксамо не можна було виказати з цілою певністю, щоб поступ у науці дітей, що пють вино, був гірший ніж у дітей, що пють воду. В усякому разі, зазначує згаданий лікар, досліди коло 3000 мешканців того незвичайного містечка не позволяють на висновок, що надуживання алькоголю у предків відбивається шкідливо на потомству. Таксамо і діти, що вживають у тому містечку вино не проявляють ніяких поважніших відхилів від норми.

Дрібні вістки.

— Німецький лікар Гінтер на основі обсерваційї 11.051 злогів каже, що діти родяться найчастіше в 7—9 днів по повні чи новику місяця.

—В Данії ухвалили поправку до подружнього закону, на основі якого затяжний алькоголізм становить перешкоду до заключення подружжя.

— У Швеції видали розпорядок, на основі якого всі лікарі, що працюють у летунстві мусять перейти вишкіл у скоках з легкопадами. Це має на меті уможливити лікарську поміч недужим на далекій півночі, де лікар часто мусить діставатися на землю легкопадом через терени: тудноші для причалу літака.

Не тримайте безужиточно дома **ДОЛЯРІВОК, ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПОЗИЧОК ТА ЦІННИХ ПАПЕРІВ.**

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Городоцких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну зга. в речениці заінкасують Вам відсотки.

ОВОЧІ І НАУКА.

Ще донедавна торговець овочами, що спроваджував якісь овочі тисячами кільограмів, купував їх „наосліп". Частина товару могла бути зіпсована і тоді йшла звичайно на дно моря, добру-ж частину продавали по надмірній ціні і тому споживачі мусіли покривати втрати купця.

Сьогодні вже і у торговлі овочами почали використовувати наукові досліди, через що купці мають змогу уникнути непотрібних втрат при закупах великих партій овочів, а консументи дістають дешевий і добрий овоч.

Такі наукові способи провірювання стану овочів, використали купці головно в Америці. Ось нпр. недавно впровадили в життя американські вчені електричний прилад, що вказує яка квасота яблука. Таксамо можна тим апаратом виказати квасоту цитрин. Апарат збудований так цікаво, що спеціяльний звуковий апарат дає знати, чи овоч добрий. Ось нпр. солодка помаранча видає глухий басовий звук подібний до голосу труби, квасна цитрина „співає" тонко як флєйта.

Таксамо промінями лямпи Рентґена можна контролювати яблука та інші овочі, чи нема в них хробачні.

Сонні овочі.

Ще до недавна ніхто і не подумав би, що яблука можуть „засипляти" і „будитися". А проте таке чудо з казки вдалося перевести д-рові Вестові, вченому природникові з Іст Меллінґ. Він збудував ґазову камеру, в якій штучно можна створити найріжнородніші відміни температури і вогкости повітря, від бігунового до рівникового. У тій коморі перепровадили тисячі дослідів з овочами. Підчас тих досвідів виявилося, що яблука можна „засипляти" навіть на цілий рік; у ґазовій коморі при відповідних умовинах овоч виділяє сам зі себе якусь наркотичну субстанцію і „засипляє", а по кількамісячнім летаргу можна овоч збудити у стані таким свіжім, ніби його щойно перед хвилиною зірвали з дерева.

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

„НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дім на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у „Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

МАРШАЛА БАДОЛІЯ ВИТАЮТЬ У ЛІБІЇ.

РИМ, АТЕ. Маршал Бадоліо причалив у Гриполісі, де його повитав маршал Бальбо з представниками влади. Італійська преса стверджує, що метою подорожі є інспекція Лібії, та що йде тут про зовсім нормальну інспекцію — таку саму як та, що її недавно перевели французькі старшини генерального штабу у північній Африці і яку також названо нормальною.

МАДЯРЩИНА ВИДАЛЮЄ АВСТРІЙСЬКИХ ЖИДІВ.

Мадяри почали видалювати до Відня жидів, які в останніх місяцях легально чи нелегально перейшли австро-мадярський кордон. Німецька влада здебільша висилає тих жидів до концентраційних таборів.

МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ФРАНЦІЇ ДІСТАВ ЗВІТ ВІД СЕНАТОРА БЕРАРА.

Сенатор Берар, що приїхав до Сен Жан де Люз, відбув телефонічну розмову з міністром Бонне, інформуючи його про хід розмов у Бургосі; мабуть він переслав також писемний звіт. В середу Берар вертається до Бургосу, в четвер виїздить до Парижа.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ У САВДІЙСЬКІЙ АРАБІЇ.

Король Ібн Савд приняв у палаті в Джідді німецького посла Гробба, який доручив йому дипльоматичні повновласти. У Джідді, що є пристанею Мекки, резидують всі дипльоматичні представники християнських держав, бо до Мекки, як до святого міста, мають вступ лиш мусулмани.

БІЛІ — ДНІ
в
„МАНУФАКТУРІ"
Львів, пл. Капітульна ч. 3.
Полотна на білля і постіль по цінах фабричних від 13. II. — 25. II.
ч. 127 4—4

20,000.000 ФРАНКІВ КРЕДИТУ НА ПОМІЧ ЕСПАНСЬКИМ УТІКАЧАМ.

ПАРИЖ, ПАТ. В урядовому деннику появився декрет, яким міністр скарбу урухомив кредит у висоті 20,000.000 франків на підмогу утікачам з Еспанії.

10. ЧЕРВНЯ БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ЗАГОСТИТЬ ДО НЮ-ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Дирекція світової вистави в Ню Йорку подала до відома, що британська королівська пара відвідає виставу мабуть 10. червня.

КОМУНІСТИ ДАЮТЬ „ЖІЗНЬ ЗА ЦАРЯ".

МОСКВА. АТЕ. У великім театрі в Москві відбулася проба давньої опери Глінки „Жізнь за царя", яку назвали тепер „Іван Сусанін". На генеральній пробі були приявні члени совітського уряду та представники московської преси. Як виходить з рецензій про генеральну пробу, що їх поміщено в сьогоднішній пресі, патріотичну російську оперу влучено до репертуару совітських театрів на основі особистого доручення Сталіна. Премієра опери „Іван Сусанін" відбудеться у дні відкриття комуністичного конгресу — 10. березня ц. р.

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ СТРІНЕТЬСЯ З ПРЕМІЄРОМ ДАЛЯДІЄ?

Премієр Складковський виїхав у приватній справі до Парижа. Англійська преса висловлює здогад, що підчас побуту в Парижі він стрінеться з премієром Далядіє.

ПІСЛЯ ВИСТУПІВ ПРОТИ РЕКТОРА БУЛЯНДИ.

У звязку з критикою ректора львівського університету Булянди, сенат того університету ствердив на засіданні, що ректор Булянда сповнив свій обовязок та висловив йому повне довіря, так само як 30. січня.

Також сенат львівської політехніки осудив виступи проти ректора Булянди.

Здоровий прояв.

XXII. ВИЯАЗ.

Крім постійних щомісячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) ores ВП.: Пов. Союз Кружків Р. Ш. Камінка Струм. 100. Кружок Р. Ш. Бірки Великі (Теребовля) 32.05, Сітницький Володимир Комарно 2, о. Т. в Р. 5, Кружок „Сільського Господаря" Глібовичі Великі 6.35, службовики і робітники Центросоюзу Львів 28.80, дир. Коренець Денис Львів 20, М. С. в В. 5, Бєрська Ірина Львів 3, весільні гості Марії Ковпяк у Чернелиці 2.68, Кружок Р. Ш. Потелич (Рава Руська) 63.90, лікар-дент. Ірина Антонович Левицька та д-р Витовт Левицький Старий Самбір 20, Комарницький Іван Лопушанка Хомина 40, о. Тринцалюк Олексій Хлопівка (ад Копичинці) 500, Марійське Т-во Львів 15, Слісний Іванко Львів 5, Т-во „Орли" ім. св. Володимира Гошів 25, Кружок Р. Ш. Жовква 196.56, Щербицький Денно Львів 3, Іван Щербинський Львів 2, курс „Основи" Львів 3.05, Масляшкова Марія Львів 2, громадяни Тартакова (Сокаль) 36.25, Береза Тома Львів 2, Кружок Р. Ш. Брюя 70, гр.-кат. уряд парох. Зарваниця 76.50, Діонісій Рушницький Львів від емігрантів у Лодзі (Іван Нагнибіда 3, Наталія Рушницька 3, Мирослав Рушницький 2, Теофіль Бабій 5, Орися Максимовичівна 2, Степан Свищ 2, Олекса Сіяк, 2, Дмитро Лебідь Юрчин 2, Ольга Снігурівська 2, Орися Отерпюк 2, Антін Терешкун 2, Сергій Соллогуб 2, Мирон Бурдун 2, Івасина Бертрами 1, Василь Бухар зі збірки 4.20, Маланчин вечір 9.53, Евген Орлівський 0.50), разом 46.25, молодь Горіша ад Глібовичів Великий 10, Ю. Б. Чесанів 10, Грабовецький Іван Товмачик (через редакцію „Напереломі") 3.10, дітвора Ванні Долішньої (Любачів) 3, кооп. „Згода" Дубровиця (Городок) 5.13, Кружок Р. Ш. Глиняни-Перевалки 36.60, гості на весіллі Калинова Комарно 8.50, гості на празнику в Новому Свичі 13.30, Возьний Микола Лагодів 4.50, Бодиар Василь Вздів (пов. Бережан) 5, громадяни Новошиці (Жидачів) 45.20, Українське Лікарське Т-во Львів 34.50, Кружок Р. Ш. Замісьна Воля (Ярослав) 15, весільні гості на вінчанні й. Гудза з М. Кавутою Райхенбах (Львів) 9.25, д-р Дмитро Левицький Львів 10, Пебенко Катря Липовець 3, філія Союзу Українок Городок 17, Т. М. в Г. 10, гості на весіллі Олекси Вошковського Мшана 12.15, Наліп Денис Лисків 5.

(Продовження буде).

НОВИНКИ

23 Лютий

ЧЕТВЕР

Ст. ст. 10. лютого 1939
Харлампія мч.
Лат. Петра, Дам. сп.
Сонце: схід — 6.22, захід — 16.53.
Місяць: схід — 8.13, захід — 22.16.

Завтра: 24. лютого, Пятниця.
Ст. ст. 11. лютого 1939.
Власія свящ.
Лат. Матея ап.
Сонце: схід — 6.21, захід — 16.55.
Місяць: схід — 8.41, захід — 23.22.

— **Ширші сходини членів Дружини Княгині Ольги** відбудуться в пятницю 24. лютого ц. р. в 6-ій годині вечора в домівці організації (Сикстуська 46). На деннім порядку реферат ред. Миколи Голубця: „За права віри й народности" (останній з циклю: „Наш Львів"). Гостям раді. 416 1—2

— **З найкращих шкірок футро** — поручає і виконує у нас тільки **Юліян Глушевський** — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. I. пов., телефон 254-46. 21 500

— **Другий і третій пописи Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові** відбудуться в четвер 23. лютого ц. р., в год. 19-ій (7. ввечір) — елеви середніх років кляс фортепіяну, скрипки, віольончелі, сольоспіву і в неділю 26. лютого в год. 19-ій (7. ввечір) — елеви середніх та вищих років кляс фортепіяну скрипки і сольоспіву, — оба рази в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Вступ за програмкою.

— **Бандура на кружках.** Бандура — український народній інструмент, все ще належить у нас до рідкости, а кобзарі-бандуристи, яких музика й технічний бік гри основані на старовинних зразках, це вже справді рідкі одиниці. В останньому часі відомий у нас бандурист Юрій Сингалевич награв на грамофонові кружки пісеньки, які мають найбільший успіх на концертах. Є в продажі осьтакі кружки: „Горобчики", „Горличка й горобець", вязанка пісень та харківський танок. До цього часу на кружках чули ми „Встає хмара зза лиману" та „Виклик" бандуриста М. Теліги.

— **Відчити про Україну у Відні.** У віденській „Урапії" відбувся на днях відчит відомого німецького публіциста д-ба П. Рообаха про українську справу. А ще 1. ц. м. у салі віденського „Німецького Клюбу" виголосив відчит про Карпатську Україну проф. Кох.

— **Арештування.** З наказу прокураторської влади 18. лютого арештували у Львові студента торговельної школи Андрія Лобара і перевезли його до Кремянця й умістили в поліційних арештах.

— **Обмеження туристичного руху у Східних Карпатах.** Львівський та станиславівський воєводи видали подібні розпорядки про туристичний рух у смузі Східних Карпат, що обовязують до кінця 1939. р. Ширина смуги, в якій обовязують обмеження, обіймає місцевости й околиці, що лежать 2 до 6 км. від кордонної лінії. На области цієї смуги є заборонений нічний рух від заходу до соду сонця. Вїзд до прикордонної смуги обумовлений окремим дозволом, в якім мусить бути зазначена місцевість до якої їде турист. На області станиславівського воєвідства вилучено з прикордонної смуги місцевости: Косів, Кути, Жабе, Ворохта, Яремче, Зелена, Рафайлова, Сколе, Гребенів та Славсько, де нема ніяких обмежень. На области станиславівського воєвідства ці обмеження не торкаються державних і контрактових урядовців, а також службовиків державних підприємств, що мають важні службові посвідки, старшин та підстаршин у зпяній службі разом з родинами та учасників військових лещетарських курсів. Користування з туристичної польсько-чехословацької конвенції припинено на обидвох відтинках Східних Карпат, в околиці Лавочного та Ворохти.

— **Спалив свого товариша.** Перед карним трибуналом під проводом судді д-ра Лисковського розпочався нині сенсаційний процес проти Миколи Савицького, 35-літнього будівляного доробка, за те, що він в ночі з 21. на 22. грудня м. р. у Львові, в намірі вбиття Володислава Лівача, що був сильно пяний, підпалив в середині деревяні бараки і, замкнувши в них Лівача, спричинив, що Лівач згорів до кости. Акт обвинувачення подає, що критичної ночі в год. 21.30 неждано почав горіти деревяний барак при вул. Карпатській 13. Дозорець будови, обвинуваченний Савицький забавлявся того вечора в ріжних ресторанах з В. Лівачем та Й. Пуцеліком. Найбільше випив Лівач, що в пяному стані зробив бешкет у ресторані В. Рошковського. Вийшовши з ресторану всі три учасники забави взаїмно лаялись і били. Пуцелік пішов до дому, а Лівач заволікся до бараку Савицького. Свідок Попик бачив, як у бараку Лівач просив Савицького вибачити йому, одначе Савицький ігнорував це прохання. По якімсь часі Попик побачив пожежу бараку і почув від Савицького: „Не я підпалив". Також перед іншим свідком, а саме Волод. Савкою Савицький признавався був до злочину підпалу і навіть

Що писало „Діл" 50 років тому

Пятниця, 22. лютого 1889.

ВІЛЬГЕЛЬМ II. І БІСМАРК.

Берлін, 22. лютого. Цісар Вільгельм буде в понеділок з міністрами на обіді у кн. Бісмарка і хоче цим дати прилюдний доказ своєї прихильности до німецького канцлера.

ДРУЖНІ ВДНОСИНИ, АЛЕ...

Льондон, 22. лютого. У престольній промові королева підкреслила дружні відносини Англії до всіх держав, але не вважаючи на те супроти загального зброєння в Европі заповіла необхідність укріпити побережжа Англії.

РЕФОРМА ФЛЬОТИ І ВІЙСЬКА.

Англія ладиться до величезної реформи своєї фльоти і свого війська і уряд думає жадати на ту ціль від парляменту суми, якої англійський парлямент досі ще ніколи не ухвалював, бо аж 100 мілїонів фунтів штерлінгів, тобто поверх одного мілїярда зр. За ту суму мають у першу чергу скріпити англійську фльоту. До 1895 р. мають вибудувати 20 до 22 великих воєнних кораблів першої кляси і коло 50 швидких кружлянів. Всі побережжа Англії мають укріпити гарматами найновішої конструкції. До переведення тієї роботи ужнють на цілі роки не тільки державні фабрики у Вулвіч, Енфільд, Відон і Бірмінгем, але велика частина достави перейде також у руки приватних підприємців.

Простуда

таблетки ASPIRIN

перешкоджав пожарній сторожі, що хотіла рятувати Лівача. Проте після арештування Савицький відпекується від усякої вини. Він каже, що Лівач сам запалив солому в бараку. Савицький, що нібито втік з бараку рятуючи власне життя, був, мовляв, певний, що й Лівач видістався з полуміни бараків. Розправа далі ведеться. Обвинуваченому грозить кара смерти.

— **З судової хроніки.** Городський суд у Львові засудив Ізидора Френкля з Сокаля на рік вязниці за те, що він допустився крадежі на шкоду Гітлі і Малки Розенфельд. — Апеляційний суд обнизив Фридрихові Майстрихові з Милятич кару 12-літньої вязниці за вбивство нареченої Кароліни Ваґнер до 9 років.

ДЛЯ ОСІБ ОГРЯДНИХ І МЯЗИСТИХ, У ЯКИХ ВИСТУПАЮТЬ ПРОЯВИ ПОВНОКРОВНОСТИ кількаденне лікування правдивою гіркою водою **Францішка Йосифа** — повна скляниа шоранна натще — дуже дошільне.

— **Львівська хроніка.** Вчора післяполудня невідомий злочинець пробив ножем у пасажу Мікольяша Маріяна Дзекана (св. Софії 30). — 18-літню Антоніну Гольдштааб переїхало вчора на вул. Казимира Великого авто. — Власникові ресторану Станиславові Матрашевському (св. Мартина 1) один з підмогоричених гостей украв 80 зол. в часі бійки. — Трьох напасників прийшло до ресторану Шмуля Розенбліта (Пілсудського 17) і перевели у нього ревізію. Поліція притримала авантурників та посадила їх до арештів.

— **Гієни.** Свого часу ми згадували, що могилу бл. п. Е. Хомишинця у Стрию спрофановано. Тепер ПАТ подає подробиці: злодії розкопали могилу та закрали з домовини срібні спинки, одяг та обуву. Поліція веде слідство.

— **За обиду польського народу** станув перед самбірським окружним судом на виїздній сесії у Дрогобичі столяр С. Маґур. З огляду на недостачу доказів вини його звільнили. Боронив м-р Витвицький.

— **Самогубство.** Інжинір В. Новожилів, що керував каналізаційними роботами в Моршині, протяв собі жили обох рук і горло; найшли його в мешканні неживого.

— **Арештували 22 особи у звязку з бандитським нападом.** Слідство у справі вбивства купця Прайса у Стрию виявило багато цікавих подробиць. Замордований Прайс переховував 1000 долярів, які дістав від знайомих у часовий депозит. Справці бандитського нападу мусіли знати про цей факт. Поліція арештувала досі 22 особи, яких підозрівае, що могли брати участь у грабунку та вбивстві.

— **Зловили вбивника.** 4. жовтня м. р. невідомі справці револьверовими стріляли вбили 39-літнього жида Маєра Собля з села Джімитова біля Магерова та зрабували кількасот золотих. Щоб затерти сліди, бандити підпалили хату. Поліція по довгих доходженнях уже давніше притримала одного з бандитів Олексу Максимюка. Вчора вдалось їй зловити його спільника Миколу Варнича, що довший час укривався також в Джімитові. Жінка бандита при конфронтації зімліла.

— **Сензаційне слідство проти Корфантія.** АТЕ повідомляе: На внесок прокуратора окружного суду в Катовицях слідчий суддя почав доходження проти відомого польського діяча Войцеха Корфантія за проступки зі ст. 269 карного кодексу. Корфантієві закидають, що він, займаючись у роках 1923/35 маетковими справами „Обершлеаішер Берг- унд Гіттенменішер Ферайн" не вирахувався належно з суми 2,157.638.41 зол., що в р. 1933 вимантив від тодішнього ліквідатора „Ферайну" інж. Сабаса суму 35.500 зол. нібито за заплачені податки і вкінці, що виступив проти „Ферайну" зі скаргою за заплату суми 67.357 зол. на основі невірних тверджень.

— **Число населення в Англії зменшуеться.** „Таймс" містить трівожну статтю про зменшення приросту населення в Англії. Денник підкреслюе, що коли теперішне демоґрафічне положення не поправиться, то за 60 років населення Англії та Валії виноситиме 20 міліонів.

— **Великий кримінальний процес** відбудеться 10. березня в Парижі. На лаві обвинуваченых засядуть: кількакратний убивник Вайдман, з походження німець, та його три французькі спільники. Процес відбудеться перед трибуналом у Версаю, який свого часу судив справу вбивника жінок Ляндрі.

— **100 жертв залізничої катастрофи.** В еспанській провінції Сараґоса, коло Аріза віхали на себе два військові поїзди. Згинуло коло 100 осіб.

— **Сирійські студенти не впускають жінок до кіна.** Частина сирійської преси повела гостру пропаганду проти того, щоб жіноцтво ходило до кін, які під плащиком культури поширюють деморалізацію та згіршення і загрожують через те добрим звичаям і обичаям мусулманського родинного життя. Та частина преси домагається, щоб уряд видав заборону ходити сирійським жінкам до кінотеатрів. Перед кінотеатрами стоять пікети сирійської молоді, головно студентів, які не пускають жінок на кінові вистави. Союз „пробуджених жінок" у Дамаску звернувся до президента сирійської республики, до уряду і парляменту із закликом, щоб жінкам запевнити безпеку й усунути перешкоди, що бють в особисту свободу, забезпечену конституцією.

— **Гірка вода** синтетична виробу фабр. **„ЗДОРОВЛЯ"** дешева, взаменто прочищує шлунок. **Жадайте в аптеках.** 8064 23—10

(на фабр.) кпр. В. ПАЗЬЄРСЬКОГО привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ ДАВНІЙ КОЛІР

а Mag Кг. 1 усуває перхоть і хоронить волосся перед випадом.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „РЕНА".

Польська драма чи трагедія перероблена з популярної повісти з кількома добрими артистами, що впали жертвою сценарія та режисерії Історія бідної, чесної, інтелігентної дівчини, продавчиці у великій крамниці, в якій закохався „старший пан" — її шеф, тоді, як вона закохуеться в молодому, гарному, з доброї родини молодцеві, що є сином прокуратора. Молоду закохану пару розеднае на якийсь час інтрига і кульмінаційний пункт фільми буде тоді, коли в сальоні шефа великої фірми лежатиме труп самого господаря, а закохана пара навипередки почне обвинувачувати себе у злочині, щоб рятувати другу сторону, яка, як виходить із ситуації, вбила зненавидженого промисловця. Коли геройка трагедії Рена входить до чужого сальону і бачить на землі трупа, а льокай убитого каже їй „Прошу почекати!" (тоном, якби просив її сідати в сальоні), щоб він мав час повідомити про її вину поліцію — серед авдиторії чути сміх. Геройка така патетично мелянхолійна і така маніжлива у своїй трагедії, що не розбуджуе ніодним тоном спочування. Поодинокі сцени позаяичувані з різних мотивів американських фільм.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ТЕХНІЧНІ ВІСТИ. Орган Українського Технічного Товариства. Львів, лютий 1939. Ч. 2. Рік XV. Ст. 7—36. — Зміст: Завваги про сучасний стан нашого будівництва. Однородинні дімки. Засади будівельного шадництва М. С. К. Система будівельного шадництва. Як розвиваеться будівельне шадництво у світі. З життя У. Т. Т.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Львів, 15. лютого 1939. Ч. 4. Рік VIII. Ст. 53—68. — Зміст: Іван Галущинський: Значіння, виховні й організаційна діяльність виховно-шкільної праці Р. Школи. Загальний Зізд Рідної Школи. — Д-р Ярослав Горлицький: Мої найкращі гімназіяльні професори. (Фейлетон). — Іван Герасимович: Шкільний плебісцит в минулому і тепер. — Здоровий Прова (II). — З життя Р. Ш.: Курси чужих мов і рисунків; Обіжник референтури шкіл Р. Ш.; Напад на школу в Березові Нижньім; Рідношкільна праця у Кружку в Глинянах; Дитячі садки в Ясеновах і Пасічній. — Бібліографія. — Різні вісті.

БЛАГОВІСТНИК ПРЕСВ. СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО. Хуот, січень-лютий 1939. Ч. 1—2. Річник XIX. Ст. 24. — Зміст: Діонісій, Єп. Апост. Адміністратор: Всім читачам Благовістника мир у Господі! — Редакція: Прихильникам і противникам. — Від Редакції. — ОС.: Загальні й особисті наміреня Св. Отця. — о. Севастіян Сабод, ЧСВВ: Витаємо нового Владику! — Більше характеру й відваги! — Д. Митрович: Історичне торжество в Хуоті. — Вірний Бог в обітницях. — о. Дмитро Попович: Наш великий ювілей. — Цар Николай І. і Папа. — Місячні наміреня на 1939 рік. — ОС: За поширення Католицької Акції. — Два англійські міністра у Папи. — Новости із світа й Церкви. — Короткі вісті.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. Місячник — видають монахи Чина Найсв. Ізбавителя, Йорктон, Саск. Канада. Лютий 1939. Ч. 2. Рік 11. Ст. 41—70.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Середа 22. II. год. 7.30. „Хитрощі і кохання".

Четвер 23. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Пятниця 24. II. год. 7.30 веч. „Роксі та її дружина" — оперетка.

Субота 25. II. год. 7.30 „Роксі та її дружина" — оперетка.

Неділя 26. II. год. 3.30 попол. „Роксі та її дружина" — оперетка. — Год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Театр Різнородностей.

Середа 22, четвер 23, пятниця 24, і театр нечинний.

Субота 25. II. год. 7.30 веч. „Пані Пресесова". — Год. 7.30 веч. „Роксі та її дружина" — оперетка.

Український Театр ім. Котляревського.

ХОДОРІВ:

22. II. Царина Грузії.
23. II. Пригода в Чорні.
24. II. Кирка з Львова.
25. II. Шаріка.
26. II. Зоря над Почаєвом.

— В Ходорові іде театр до [illegible] — Дня 1, 2, 3 і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ВІННИКИ:

22. II. Люди на кригі.
23. II. Хам.
24. II. Сіссі.
25. II. Чорноморці.
26. Гриць.

КІНА.

АМІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „Ніні вечором у Ріцца" з Аннабелею.
АТЛЯНТИК: „Невільниця Шангаю".
БАЙКА: „7 поличників 7 пошлуків" та кольоровий додаток.
БАЛТИК: „Верес".
ВАНДА: „Орлія", Пропасть печалі.
ГРАЖИНА: „Присуд життя" („Хто винен").
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСІНО: „Рена" („Справа 777")
КОПЕРНИК: „Гібральтар".
МАРУСЕНЬКА: „Гібральтар".
МЕТРО: „[illegible]".
МІРАЖ: „Готель у Тиролі".
МУЗА: „Чотири дочки".
ПАКС: „Санто кращ" (II-га частина Олімпіяди).
ПАЛЯС: „Мої батьки розволяться".
РАЙ: „Опівночі" за Університетом.
РІЯЛЬТО: „Нинішня любов" зі Сімоною Сімон.
РОКСІ: „Щаслива 13-ка" зі Сельмічським і Ганіяною та кольоровий додаток.
СВІТ: „Вязень із Парамети", „Кохана дівчина".
СВЯТОЮР: „Золотоволоса" (Джанета Макдональд).
СТИЛЕВЕ: „Алібі" та ревія.
ТОН: „Небезпечна погоня", „Битва на Бродвею".
УТІХА: „Останній аларм" і ревія.
ХИМЕРА: „Кавчук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(на марійській)

„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 22. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Добридень найменшим: „Турул, король карпатської пущі" та піснички, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 14.00 Симфонічна музика з пл., 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Що співають дітям в Ірляндії, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Дім і школа, 16.25 Вісп., 16.55 Спортова гутірка, 17.00 Військовий відділ, 17.15 Оповідання про Баха, 17.58 Авдиція. 18.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном: Сарнинька для сільських дітей. На театральній виставі, 18.30 Авдиція про мову, 18.40 Криза сучасної культури, 18.56 Концерт, орх., сопран, бас, 20.40 Вечерниця, метеорольог. вісти, спорт, 21.00 У роковини Шопенових народин: Форт концерт ф-моль, 21.35 Жигмонт Красінський, авд., 22.05 Спортові вісти, 22.10 Популярна музика у вик. орх., мецосопран, фортепіян, 23.00 Останні вісти, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 23. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 „Короли пісні — Шуберт" авд. для вселюдніх шкіл, 11.25 Відень у пісні, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневе авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вісти, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молоди, 15.15 Клопоти та ради: Салетні, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вісти, 16.20 Капітал, власність, праця, гутірка для ліцеальної молоди, 16.40 Спів, ресіталь Маргарети Куперус (Голяндія) в супр. форт., 17.10 Лятка

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно З ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ
„БЛИСК"
ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА
Станиславів, ул. Жулковського 3

За 1 зол. 10
Знаменитих ножиків до голення „САЛЬФЕРС"
що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.
Увага! За зворотом цего оголошення дасмо гарний реклямовий дарунок

вправлювані в рух деревним топливом, 17.20 Авдиція, 17.25 Органовий реціталь, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Стандаризація збіжа, Комунікати Рільн. Т-ва, Популярна музика у вик. сальон. трія, 18.30 Легка і поважна музика, муз. гутірка, 19.00 Поїзд у невідоме, розр. концерт, орх., тенор, піосенъки, окрипка, гітара, арфа, 20.40 Інформ. авдиція, 21.00 Театр Уяви: „Завіша Чорний" драма Ю. Словацького, 22.10 Спорт, 22.15 Трансм. з життя, 22.35 Про К. Ставіславського, 22.45 Літер. фрагменти: Лад серця, 23.00 Остапні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 24. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з дл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Година господині: Праця жінок у сільській самоуправі, радіо, вістки, італійські нар. піосенъки, 11.00 Для шкіл: Мала геройка, авд. для старших дітей, 11.25 Зимові настрої, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна галетка в українській мові, **14.10 Піосенъки у виконанні Ірини Яросевич,** сопран, 14.30 „Ворог" повелі, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Бірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: Дві лекції, казка В. Героце, 15.20 Спортивий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.30 Авд. з нагоди держ. свята Естонії: Артур Лемба: Смичковий квартет фіс-моль, промова есг. посла Г. Маркуса, 17.02 Як треба писати завіщання, 17.17 Форт. мініятури В. Німана, 17.45 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камеральна музика, скрипка, форт., 18.30 Театр Уяви: „Півень" Лукіяна із Самосати, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеороль., вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, 22.30 Поезія як реальна сила, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 22. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 17.00 Кантата Томаса до слів Айхендорфа, 18.00, 19.00 Розр. концерт, 20.30 Симф. концерт, БІЛГОРОД 19.30, 20.00 Балканський концерт, БУДАПЕШТ 17.15 Форт. творн Брамса, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 Веселе пополудне, 18.30 Форт. **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 „Реквієм" Вердія, ГАМБУРГ 19.00 Військова орх., КОПЕНГАГЕН 18.00 Легка музика, 21.00 Оп. музика, ЛЯЙТІ 18.25 Фінські пісні, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Адріяна Лекуврер" оп. Чілеї, МІНХЕН 20.10 Альт, тенор, форт., ПРАГА 15.10 Оперетькова музика, 16.10 Орх., сол., 18.25 Сальон. секстет, 20.50 Концерт фільг., РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 20.40 Сонати на віол. і форт., 21.35 Пісні, 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Скрипка, форт., 19.10 Арабська музика, 19.30 Розр. музика, СОФІЯ 18.00 Популярна музика. 18.45 Форт., 19.15 „Норма" оп. Белліні.

Четвер, 23. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Нар. музика, 17.00 Сучасна музика, 18.00, 19.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Орх., сол., БУДАПЕШТ 18.30, 17.00 Орх., 19.30, 20.00 Нар. пісні, 21.15 Форт., 22.00 Легка музика, ВІДЕНЬ 12.00 13.15., 16.00 Орх., сопран, 15.30 Для дітей, 19.00 Нар. пісні, **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.40 Квінтет ф-дур Брукнера, ЛАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. концерт, 20.35 Орх., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Популярні італ. піосенъки, 22.00 Форт., ПРАГА 15.15 Орх., хор, 17.40 Соната Сен-Санса на скр. і форт., 20.10 Орх., хор, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Шені без слів Мендельсона, 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 до 23.00 „Бриндізі" оп. Вердія, СОФІЯ 18.30, 19.30 Концерт.

Пятниця, 24. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 17.00 Шубертові пісні, 17.30 Пісні моряків і музика, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Фільм. мельодії, БУДАПЕШТ 12.10 Цик. музика, 17.10 Скрипка, 19.30 22.00 Опера, 23.00 Цик. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Дрібні твори вел. мистців, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Африканська авд., **19.20 Вістки в українській мові,** 20.40 Веселе музика, 22.30 Пісні та окр. твори, 23.00 Легка і танк. музика, ГАМБУРГ 15.25 Нім. нар. танки, 16.00 Розр. музика, 18.10 Форт., флет, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 15.15 Для дітей, 20.00 Хор, сол., КЕЛЬН 21.00 22.00 Швайц. музика, ЛЯЙТІ 18.35 Пісні, 19.30 Естонська музика, МІЛЯНО 17.00 18.00 21.00 22.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 16.35 Квартет Дворжака, 18.25 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Квартет, 19.15 Спів, форт., 21.15 Соната б-моль Шопена, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго о-півночі" оп. Комеггія, СОФІЯ 17.30 18.15 Музика, 19.30 Форт. творн Бетовена, 19.30 „Аіда" оп. Вердія. ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.00 Розр. музика, 19.20 Піосенъки.

Радіокутик.

МАЛІ ДІВЧАТКА НЕ БОЯТЬСЯ МІКРОФОНУ.

Спостережено, що малі дівчатка від 5—8 літ, багато відважніші та більш свобідно поводяться перед мікрофоном, як у такому віці хлопці. Коли одна з приватних паризьких радіовисилень надіслала дітячі авдиції — спікер цих авдицій сказав про одну 5-ти літню дівчинку, що вона має карі очі, мала співробітниця радія зараз рішуче запротестувала „О, вибачте пане, але я маю чорні очі".

МІЖНАРОДНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ.

Дня 1. березня п. р. відбудеться відкриття міжнародньої конференції у справі приділу радіових хвиль. У цій конференції візьмуть участь 40 держав, які репрезентуватимуть 300 делегатів. Дебати конференції будуть оперті на приготовних працях останньої конференції у Брюсселі.

СТУДІЇ НБК.

Американське радіофонічне товариство НБК має у своїх студіях 38 фортепіянів. Спеціяльні фахівці строять їх двічі тижнево. Один з тих фортепіянів спеціяльно призначений для телевізійних емісій, сірого кольору, особливо корисного для цих емісій. Всі фортепіяни мають гумові колєщатка.

Біржа.

Збіжева біржа.

Львів, 21. лютого.

Пшениця черв. одн. склиста	22.75 23.75
Пшениця червона одностайна	20.50 20.75
Пшениця черв. збірна	19.50 19.75
Пшениця біла одностайна	20.50 20.75
Пшениця біла збірна	19.50 19.75
Ячмінь брев.	19.75 20.75
Ячмінь на мливо	17.00 17.25
Ячмінь паст.	16.25 16.50
Ячмінь паст. II.	15.25 16.50
Ячмінь паст. II.	15.25 15.50
Мука пшен. разова	25.75 26.75
Фасоля біла смальнівка	44.00 45.00
Фасоля смальнівка спец.	48.00 49.00

Пшениця оборот 401 тон, тенд. занпак.
Жито оборот 120 тон, тенд. спокійна.
Ячмінь оборот 145 тон, тенденція легко занпкова.
Овес оборот 10 тон, тенд. спокійна.
Загальний оборот 1,376 тон.

Грошева біржа.

Нотовано: 4-проц. пож. консолід. 68.50.
Акиї: Броварн 39.00, Ходорів 93.50, Теси 28.00.
В біржевих трансакціях Газолина 76.00.

Варшавська біржа.

Варшава, 20. 2. (ПАТ.),

Акиї: Польський банк 133.50. Торгов. 90.00; Тужор 38.75, 38.00; Вуголь 41.50, 42.75, 42.50; Лільпоп 94.75; Моджеїв 21.50, 21.00; Норблін 105.50; — Островець 79.00, 79.25; Стараховицкі 59.00, 58.75; Волянський 84.00, 83.75, 84.00; Жирардів 67.00.
Тенденція сильна.

Процентові папери: 4 і пів Внутр. 67.13, 67.63, ост. сотня; 3 Інвест. 1 ем. 93.25, серій 97.00; 2 ем. 94.25, серій 98.00; 5 Заліз. 69.00; 4 Прем. Долляр. 44.75, 45.00; 4 Конс. 68.50, 68.25, ост. дрібні і сотки.
Тенденція сильна.

Девізи: Бельгія 8910, 8888, 8932, Берлін 21201, 21307, Данциг 100, 9975, 10025, Амстердам 28425, 28353, 28407, Копенгаген 11057, 111113, Льондон 2482, 2475, 2489, Н. Йорк 529 і 3/4, 528 і пів, 531, Н. Йорк кабель 530, 528 і 3/4, 531 і 1/4, Осльо 12475, 12443, 12507, Париж 1401, 1400, 1408, Прага 1806, 1816, Стокгольм 12790, 12758, 12822, Цюріх 12010, 11980, 12040, Італія 2778, 2792, Гельсінкі 1093, 1099, Монтреаль 525 і 1/4, 527 і 3/4.

ГРОШІ

Бельгія бельг. 88·85—29·32, Долари америк. 5.25·30—5.29·00, Долари канад.— 5.23·00—5.2[illegible], Фльор. гол. 283·25—284·97, Франки франц 13·38—14·08, Франки шв. 119·60—12[illegible], Фунти англ. 24·73—24·89 Гульд. данц. 9[illegible]—1[illegible], Коп. данські— 110·35—111·13, Корони норв. 124·15 125·07 Корони шведські 1[illegible]—12[illegible], Лірн іт. 16·2 —16·7, Марки фінляндські 10·70—10·99 Марк нім. срібні 71·00—73·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 21. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більок. без оп. зол.	3.25
1 кг. масла бочк. вкл. з опак. зол.	3.30
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. яєць	зол. 0.90

Тенденція на всі продукти вдержана.

Подяка.

З Волі Всевишнього відійшов від нас у вічність наш Найдорожчий Батько і Брат, бл. п. **о. Іван Федевич,** катехит вселюдних шкіл і гімназій в Турці н./Стр.

У цьому нашому великому горю і смутку зазнали ми стільки виявів співчуття, потіхи і помочі, що почуваємося до милого обовязку скласти всім нашу найщирішу подяку.

Дуже щиро дякуємо Високоповажаним П. Лікарям: д-рові Гарбовському, д-рові Станкевичеві, директорові місцевого шпиталю, і д-рові Рінтлеві за подавничайшу опіку і лікування в часі хороби, як також д-рові Маріянові Пінчишинові, який не жалував труду і приїхав зі Львова до Турки, щоб подати хорому лікарську поміч. Щире Спасибіг Вп. Приятелям і Друзям, які в часі недуги помагали нам лікувати і доглядати його аж до смерти і потім занялися приготуванням і взаптуванням похорону.

Щиро дякуємо за участь у похороні Всеч. Отцям: А. Левицькому, місцевому парохові, Соколові, отцям деканам: Косбуровi, Тимчукові, Турянському, Коницькові, Куновському, місцевому парохові латинського обряду о. пралатові Кулаковському, катехитам лат. обряду оо. Конкольові, Мурдзі і Сапотові, а також всім Всеч. Отцям, які так численно прибули на похорони обряди з повіту.

Сердечну подяку складаємо за цирі надробні промови Всеч. Отцям: о. деканові Ільницькому, о. Іваньові, о. деканові Тимчукові, о. Канді та зокрема Вп. П. Старості Ватцерові, який у своїй промові засував заслуги і працю Покійного в повітових і громадських самоврядних установах та в взорушливих словах попрощав Його від усіх громадян повіту. Щиро дякуємо теж за надгробні промови: Вп. Дужому, делегатові Матірського Товариства „Просвіта" у Львові, і делегатам місцевих повітових установ: д-рові Бабієві, Сриньському, Пуриицеві і представникові селянства. Дякуємо щиро турянському хоровi і його диригентові п. Горечні за авпичання похорону гарним співом, всім Делегатам читалень з повіту і міста, які вложили вінці на могилі Покійного, Делегатам самоврядних установ, всім місцевим школам, всім жителям Турки і всьому селянству, яке без уваги на погоду взяло масову участь у похороні.

Рівночас дякуємо загально всім Знайомим та Приятелям Покійного за устні чи писемні вислови співчуття та участь у похороні.

Нехай Всевишній нагородить усіх за щире зрозуміння нашого горя і зичливість та пошану для Покійного.

Турка, в лютім 1939 р.

Донька, сестра і брати.

КУПНО — ПРОДАЖ

ЗДОРОВИЙ РОЗУМ каже скористати з пропагандової продажі фабрики білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. Ось ціни: шовк. поплн. мужеські сорочки зол. 4.90, димкові підштанці зол. 1.95, пошевки зол. 1.65, носки 65 сот. 310 2-2

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам кам'яницю двоповерхову нову, солідної будови, варіяту, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 5—10

В НАЙБЛИЖЧОМУ сусідстві церкви св. Юрія — одноповерхова кам'яниця за 39.000, готівкою 28.000 — банк 11.00. — „Трансекція" Львів, Длугоша 1. 414 1—5

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСОБА інтелігентна шукає місця господині на село. — Галя Вербович, **Бабче** п. Солотвина. 412 2-2

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАВЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 2815 25-0

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шкляротво. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 245 12-15

ОГОЛОШЕННЯ

Конкурс.

Шукаємо референта — збутовика овочів і городовини, обізнаного з техніков пакунку-збуту, їх сортування і пакування. Платня за умовою. Подання з відповідними свідоцтвами і рекомендаціями слати на адресу:
Окружний Союз Кооператив — КОЛОМИЯ, Собіського 56. 400 2-3

Всякі таніцерські роботи
виконує солідно і дешево
Арт. таніцерсько-декоративна робітня
П. БОЧИЛЮК і І. ОГОРОДНИК
Львів, Сикстуська 48, тел. 113-39.
На складі таніцерські меблі.

Годинники
ПЕРСТЕНІ, ОБРУЧКИ
СТОЛОВУ ЗАСТАВУ

поручає єдина українська крамниця
Р. ТАРНОВЕЦЬКОГО
ЛЬВІВ - ПІЛСУДСЬКОГО 11а
ПРИЙМАЄ ВСЯКІ НАПРАВКИ - КУПУЄ ЗОЛОТО І СРІБЛО

Ковдри, Матраци, Постелеве білля
поручає МАРІЯН МЛЕКО
давніше Коральницька
тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.
тел. 237-72
(напроти катедри ч. 264 [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Piątek 24. lutego 1939.
Пятниця 24. лютого 1939.

N. 42.
Ч. 42.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Кожний нарід орґанізується по своєму

(Передова стаття)

Справи українського ремесла й торговлі в соймі

КОЛЬОНІЗУЮТЬ УКРАЇНУ МОСКАЛЯМИ

В обороні великої традиції українського народу

Виїзд мін. Чяна до Варшави

Польща привернула залізничу сполуку з Карпатською Україною

Балканські держави визнають нац. Еспанію

Атентати в Китаю не вгавають

Ліхтарня Діоґена та 430.000 „пропащих“

Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло“.

Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10

Nr. 42 (15.132).
Ч. 42 (15.132).

Lwów, piątek 24. lutego 1939.
Львів, пятниця 24. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 245-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ-ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР., Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Ген. Прхаля вернувся до Хусту.

ЧТК подає з Праги: До Хусту приїхав із Праги вчора ґен. Прхаля, який перебував від двох тижнів у Празі, та вів там переговори із центральним урядом у справі карпатоукраїнського буджету.

Характеристичне, що ЧТК не подавала у своїм комунікаті титулу „міністра", тільки обмежилася до титулу „армійний ґенерал".

—o—

Успішні наради делімітаційної комісії.

Минулого тижня відбулося в Будапешті засідання делімітаційної комісії у справі соціяльних обезпечень. Карпатоукраїнську владу заступав Д. Німчук. У переговорах осягнено порозуміння у справі кас хорих, пенсійного фонду та передачі майна. Ці переговори будуть продовжуватися.

Коссей арештований.

ХУСТ. ПАТ. 20. ц. м. в Буштині арештували і вивезли до Хусту б. посла до чеського сойму др-а Коссея. Одночасно арештовано три особи з його окруження. Як відомо — подає ПАТ — Коссея арештували були ще перед виборами до карпатоукраїнського сойму, коли він хотів зложити карпаторусску листу. На інтервенцію предсідника празького сойму, Коссея звільнили. Тепер, користуючися цим, що після внулювання посольських мандатів із Карпатської України, Коссей утратив посольську недоторканість, карпатоукраїнська влада його арештувала.

Дальші непорозуміння в ВУО.

(Вл. тел.) ВУО перебуває далі час декомпозиції. Як довідуємося, **проф. І. Власовський** із Кремянця зрікся становища члена Головної Управи ВУО. Голова ВУО припинив у діяльности голову повітової управи ВУО в Горохові Михайла Книша, який на засіданні управи виступив з ініціятивою порозуміння із галицькою УПР.

Хустська почта в новім будинку.

Внутрішнє викінчення нового почтового будинку в Хусті наладнано вже до тієї міри, що в найближчому часі перенесуть до нового будинку більшу частину почтових бюр, а саме листовий та посилковий відділ. Телефон і телеграф залишаться ще у старому місці. Переміщення до нового будинку прийшло впору, бо старий почтовий будинок у Хусті рішуче не вистачає, тому що почта розростається.

Нові журнали в Карпатській Україні.

УПС подає, що в Севлюші почав виходити часопис призначений для карпатоукраїнських робітників та ремісників, що перебувають на праці поза межами Карпатської України, в Чехії та в Моравах. Новий часопис називається „Вістник з Рідного Краю". Одночасно виходитиме сатирично-гумористичний часопис п. н. „Прочухан".

Балканська конференція проти ревізії границь.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Після закінчення конференції балканського порозуміння в Букарешті проголошено комунікат, в якому члени постійної ради порозуміння, розглянувши міжнародню ситуацію і справи, що торкаються безпосередньо держав балканської антанти, одноголосно ствердили згідність поглядів на політику, ведену балканським порозумінням, політику тісно звязану ідеєю миру, що її постійно ожиавляє. Рада підкреслює солідарність, яка лучить членів балканського порозуміння та згідні змагання до дальших зусиль у тому напрямі. **Договір, що його заключили в Солуні 31. липня м. р. найкраще виявляє, що члени порозуміння не минають нічого, що може довести до співпраці між усіма державами півострову на засаді повної рівности та повного пошанування їх кордонів.**

ПРЕМІЄР ХРІСТЯ ВИЇХАВ НА РІВЄРУ.

БУКАРЕШТ. ПАТ. Премієр патріярх Мирон Хрістя виїхав на Рівєру, на якій відбуде відпустку. Румунського премієра прощали представники влади й духовенства.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Бродій щез?

„Карпаторусскій Голос" повідомляє з Ужгороду, що ще в суботу 11. ц. м. А Бродій, якого на підставі амнестії президента випустили з вязниці, повідомив свою жінку в Ужгороді, що його випустили з вязниці і що він приїде в понеділок домів (до Ужгороду). Приятелі та знайомі Бродія ждали на його приїзд у вівторок і в середу, одначе даремне. Серед карпаторосів, як подає згаданий часопис, настала тривога, бо невідомо, де під цю пору перебуває Бродій і чому його ще нема в Ужгороді. У звязку з цим в Ужгороді поширюються найбільш суперечні вістки.

Маріння хорої голови.

УЖГОРОД. „Карпаторусскій Голос" помістив статтю, в якій домагається установлення міжнародньої парляментарної комісії для організації в Карпатській Україні нових соймових виборів.

Ужгородські „карпатороси" справді хорі на мегальоманію та верзять речі, що можуть викликати не так здивування, як радше милосердя. Мадярський премієр у своїм експозе одно, а карпаторусскі недобитки друге.

НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ З ҐВОТКІНОМ.

БЕРЛІН. ПАТ. Начальник департаменту закордонної торговлі Форін Офіс Астон Ґвоткін перевів учора дальші розмови з представниками господарських кол Німеччини. Як кажуть, розмови велися в дуже приязному настрою.

Мадярщина й надалі співпрацюватиме з віссю Рим – Берлін.

СОЙМОВЕ ЕКСПОЗЕ ПРЕМ. ТЕЛЕКІ-Я.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Премієр Телекі виголосив в мадярському соймі експозе, в якому ще раз рішуче ствердив, що його програма буде така сама, як Імредія, як у внутрішній, так і в закордонній політиці. Відтак премієр торкнувся з історичної та політичної точки погляду причин европейської та політичної кризи і заявив, що поважна частина християнської людної думки жде швидкого розвитку ситуації та **реформ. Зголошені парляментові законопроекти у жидівській справі та земельної реформи не стратять своєї актуальности.** Реалізація жидівського законодавства є болючим процесом, одначе його не можна закинути з уваги на потребу вдержання етнічного характеру народу. Одначе ніхто в краю, ані ніхто за границею не сміє думати, що ці закони проголошено під закордонною пресією. Вже перед двацяти роками, по провалі комуністичного режіму, Мадярщина зрозуміла потребу унормувати жидівську проблему, тимбільше, що на Мадярщині скількість жидів розмірно велика. Отже ця складна проблема мусить бути з уваги на волю цілого народу в найближчому часі поладнана.

Відтак премієр перейшов до питань закордонної політики і заявив, що сила мадярської закордонної політики спирається на її незмінности й тяглости. У змаганнях до вдержання миру — заявив премієр — спираємося на вісь Рим—Берлін, памятаючи завжди, що призвища Мусолінія й Гітлера записалися в історії Мадярщини.

Крім цього премієр Телекі говорив про становище Мадярщини до Чехословаччини й Польщі, Румунії та Югославії. Зокрема, що **торкається Чехо-Словаччини премієр Телекі заявив, що якнайкраща й повна реалізація постанов віденського арбітражу дозволить на створення можливих взаємин між обома державами.** Далі премієр обговорив зусилля Мадярщини створити якнайкращу атмосферу між наддунайськими державами, підкреслюючи, що мадярський уряд готов у кожній хвилині почати безпосередні переговори зі сусідами, як це вже робить із Чехо-Словаччиною. **Перш усього йде про незвичайно важну меншиневу справу.**

Кожний нарід організується по своєму.

Львів, 22. лютого 1939.

Голова закордонної комісії сенату Злучених Держав Півн. Америки заявив недавно без ніяких обинякiв, що йому „не подобається нинішній німецький уряд, ані уряд італійський та японський". Коли б це був вислів чисто субективного смаку, то це річ кожної людини та її політичного світогляду — симпатизувати чи не симпатизувати з якимсь державним устроєм, системою правління та її творцями. Однак у даному випадку американський сенатор промовляв як виразник поглядів і настроїв усього громадянства Злучених Держав, мотивуючи актуальну політику своєї держави нехіттю до способу організації німецького, італійського чи японського народу. Так і читали ми буквально: „Не подобається нам спосіб, в який нинішній уряд організує свій нарід..."

Нема мабуть яскравішого прикладу, як не-зведений, на що може дозволити собі великий і могутній державний нарід (у даному випадку розуміємо під „народом" ріжнонаціональний загал американських громадян, що звязаний не тільки правно-державною формою, але й певними означеними напрямними думки, спільною цивілізацією та звичаєвими правами), та на що ніяким робом не може пориватись нарід недержавний. Така могутня держава, як Злучені Держави, може вести свою закордонну політику, тісно звязану з політикою господарських кол, відповідно до своїх світогляднових симпатій. Знаємо, що був час, коли і Франція і Англія поводились таксамо, аж зревізували своє становище настільки, що признали можливість співпраці держав із ріжним устроєм та ідеольогією. По нинішній день ведеться у міжнародній публіцистиці дискусія, чи дійде до т. зв. ідеольогічної війни, і ми самі висловлювали вже погляд, що коли бували вже війни в імя засади „cuius regio, eius religio"; коли бували війни династичні та релігійні, то не можна виключати і воєн за ідеольогічні доктрини. А проте воно торкається „сильних міра сього", а не — нас.

У формуванні свого погляду на світ і його явища та у своїй практичній політиці нам ніколи не вільно забувати, що мусимо кермуватися зовсім іншими критеріями, ніж ті „сильні". Правда, всі — мовляв — кермуються критеріем — власного інтересу. Але інтерес американців, англійців, німців чи французів може підлягати впливам, як смак, симпатія, расове споріднення, близкість культур чи традиційна приязнь або ворожість, — наш інтерес мусить бути вільний від усіх таких сентиментів. Очевидно, що й на прикладі німців бачимо, як вони — в імя свого національно-державного інтересу — геть відкинули свою военну ненависть до Англії („Боже, скарай Англію!"), замість якої накручують сьогодні надзвичайні куртуазійні для англійців фільми з прославлюванням англійських чеснот, — якою іншою мовою говорять про Польщу і поляків у звязку з польсько-німецьким пактом, та якій еволюції підлягло й відношення до тієї Італії, яку за часів Дольфуса німці признавали своїм найбільшим ворогом. Те саме можна сказати і про зміну відношення значної частини англійців і французів до німців, або про змінене відношення болгар до сербів, дарма, що македонського спору не зліквідовано з обопільним вдоволенням. Знову італійсько-французький спір, що йде в супроводі навіть дуже непристойних обосторонніх епітетів, може служити зразком, як мало сьогодні у міжнародніх взаєминах ще значать такі імпондерабілія, як спільне расове походження та найближче посвоячення культур. Ба навіть червона Москва, рішаючи на VII. конгресі комінтерну іти на „співпрацю" з ненависними демократіями (концепція людових фронтів), відкинула критерій ідеольогічної симпатії, дарма, що тільки тимчасово, з тактичних причин.

Український інтерес диктує нам зовсім інший підхід до всіх держав і народів у світі: **мусимо дбати про те, щоб шукати собі приятелів скрізь, навіть серед тих, яких може найменше любимо.** Не може теж для нас грати абсолютно ніякої ролі питання, як котрий нарід організує себе, кого має своїм провідником, який кому до вподоби устрій, які чиї внутрішні національні і державні відносини. Українські соціялісти повинні бути однаково вдоволені, коли гарна стаття про українців та їх змагання появиться напр. у бельгійській католицькій і монархістичній ґазеті, як українському націоналістові — коли українська проблема знайде зрозуміння серед англійських лейбуристів або французьких радикалів. Возьмім ще ближчий приклад: польський терен. Ми однаково радо прийняли б позитивну і конструктивну програму в українській справі, що її оформили б і за яку боролись би польські соціялісти з ППС, чи польські націоналісти з ОНР, чи заєличники нинішнього польського устрою з ОЗН. Нема і не може бути під цим оглядом ніяких симпатій-антипатій, ніякого упередження. Таксамо кожна стаття на українську тему у будь-якому польському часописі находить у нас оцінку не щодо характеру даної пресової трибуни, лише щодо свого мериторичного змісту. Не находимось у тій упривілеєній позиції, в якій могло б нам на комусь „не залежати": залежить нам на всіх тих, які можуть ще бути нам помічні, які потенціяльно здібні ще змінити свій негативний підхід до нас, до яких ще можна промовляти аргументами розуму. Очевидно, що є і такі, які заявляють себе такими нашими беззастережними; безоглядними та „принциповими" ворогами, що виключають всяку спокійну розмову, всяку пресову дискусію, які **не хотять** пізнати правди про українців. Але коли з ними треба боротися, то не тому, що так нам каже наш ворожий підхід до них, наша антипатія, тільки їхній підхід до нас: це вони диктують нам боротьбу, поза якою не бачать ніяких інших можливостей.

Ці правди треба пригадувати тому, бо в українському громадянстві можна інколи замітити зовсім фальшиве звязування української національної рації з якимись чужинецькими устроєвими системами. Конкретно: коли українська політична думка поставила тезу, що „ворогом ч. 1" є Совіти і що тому треба нам з найбільшими симпатіями ставитись до протикомінтернівського пакту, в якого „платонічний" характер не віримо, то з того далеко не виходить, щоб ставитися з нехіттю до демократичних західних держав. Повінь статтей на українські теми, яка залила в останньому часі французьку пресу, статтей, з яких деякі просто знеменити, доказує найбільш наглядно, що у міжнародніх справах нема „штивних" форм та що зокрема українська справа має те своє „бене", що може зединювати собі прихильників з найріжнородніших причин, навіть серед таких, які є для себе політичними противниками.

Тому не обмежуймось у своїх симпатіях, коли річ іде про широке добро української справи і не допустім до того, щоб наші особисті погляди та настрої впливали на той підхід до чужих народів і держав, що його диктує український національний інтерес. **Ік.**

УБРАННЯ І ПАЛЬТА до міри
з найліпших бельських матеріялів поручає
ШАПІРА ВУЛ. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 1.

„Велика українська фашистівська і терористична організація УНДО,

ЩО ПРАЦЮЄ ПІД НАКАЗОМ І НАГЛЯДОМ БЕРЛІНА".

Париж, 14. лютого 1939.

У Парижі появляється раз у місяць у французькій мові ілюстрована ревія пів-офіціяльної большевицької пропаґанди у Франції п. н. „Russie d' aujour-d'hui" — „Нинішня Росія", що випустила ціле своє число з лютого ц. р. (ч. 83, лютий 1939) про Україну, під реклямовим великим наголовком: „L' Ukraine est-elle menacée?" — „Чи Україна є загрожена?"

Ціле видання є дуже майстерно зложене, прикрашене багатьома світлинами українських красунь, здорових і міцних хлопців, фотографіями українського промислу, знимками із українських сіл, прегарними видами із Києва та Харкова і т. і.

Для большевицької ревії — українська проблема не істнує, бо... „її всі національні та соціяльні бажання виконав СССР"! Це країна, що „вся віддихає добробутом", (подані зворушливі статистики!) та мріє, щоб навіки залишитися в СССР. Однак германська рука посягає тепер на цей земський рай. Найкращий доказ: створення Карпатської України. Ах! Як цю Карпатську Україну бажали б Совіти віддати навіть тій державі, що колись так кровавo розправилась із прихильниками Белі Куна!

Ми хотіли б навести в цілости ці „докази", які подають паризькі большевики про цю жахливу „німецьку руку", що підміновує цілий европейський схід, але для українських читачів це вже нудний матеріял. Однак не можемо собі відмовити всіх приємностей і тому наведемо бодай кілька рядків, що говорять про УНДО!

Читаємо: „В кордонах Польщі живе 7 мілїонів українців. Велика українська фашистівська партія УНДО (національно-демократична українська організація — пояснює одночасно редакція журналу) кермує в Польщі активними терористичними групами і є національно-соціялістичним рухом, що працює під наказами і контролею уряду в Берліні. Гітлерівська агітація в користь української держави, очевидно, „незалежної", є великим новим маневром проти мира, свободи і дефінітивно проти Франції" — заявляє „Нинішня Росія".

Вона нападає теж на уряд п. Далядіе за те, що він так дуже „гнобить" французьке робітництво та веде закордонну політику без порад Літвінова, Суріца та інших того роду знавців від рецепти на те, що має робити Франція. Цей журнал бє теж на сполох, бо пересічні французи тепер вже не пінять колись підписаного пакту з СССР!

Отже, щоб закінчити, скажемо, що „Нинішня Росія" дійшла в своєму числі про Україну до ось таких висновків, що не потребують ніяких коментарів:

1) нема української проблеми;

2) те, що звуть українською проблемою є видумане і зроблене в Берліні;

3) УНДО — це терористична організація під наказом Берліна;

4) французький уряд є на службі фашистів.

Правду каже українська приповідка: „Бреши, але міру знай!" **Ю. С.**

Перемога української виборчої листи на Волині.

У Глинську на Рівенщині, наслідком суцільної постави села однодушно пройшов український виборчий спис до Глийської громадської ради. Вибрано 19 радних українців та 1 полька.

Політика нової Чехословаччини.

Заява премієра Берана.

КУП. Премієр Беран виголосив велику програмову промову, в якій на початку ствердив, що в цілій державі йде тепер завзята праця. Політика Праги супроти сусідів, зокрема супроти Німеччини буде наскрізь льояльна — так само і супроти меншин, які будуть користуватися всіми тими правами, що чехи. У нутрі проурядової партії народнього обединання пануватиме сувора дисципліна — ніхто не зможе виступати на власну руку. У господарській царині держава вестиме політику не капіталістичну, а таку, яка найбільше відповідає інтересам народа. Цілий нарід мусить бути готов до всяких жертв для батьківщини.

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

„НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дім на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Програмова заява премієра Тіса у словацькому соймі.

На засіданні словацького сойму у вівторок прем. Тісо виголосив велику промову. Він підкреслив, що словацький народ та словацька держава — не одно і те саме, що добре і лихо держави не може не бути добром чи лихом народу. Дальше він намітив програму уряду на найбутнє: Необхідно опрацювати словацьку конституцію, урегулювати справу словацького громадянства, перебудова суспільної політики, родинні податки, охорона робітничого світа, виселення жидів та близька співпраця з католицькою церквою.

Французи приготовляють протилетунську оборону

НА ІТАЛІЙСЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

ЛІОН, АТЕ. В Ліоні відбулася важна нарада у справі протилетунської оборони південно-східної Франції. У нараді взяв участь маршал Гамлен, посадник Ліону Еріо та кількох генералів і префектів департаментів.

ФРАНЦІЯ ДАЛЬШЕ ЗОСЕРЕДЖУЄ ВІЙСЬКО В СОМАЛІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Фігаро" приносить нові подробиці про концентрацію французьких збройних сил у Сомалії. До недавна було там 3.000 сенагальських стрільців, 30 літаків та 2 торпедовці, тепер є 5.000 стрільців, 1 кружляк та 1 торпедовець.

У Джібутті арештовано чимало осіб під замітом шпигунства.

БЛЮМ НЕ ІДЕ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ, Авас заперечує поголоску, немов би Блюм небавом вибирався до Америки.

ч. 29/C.

РЕВМАТИКАМ
спеціяльно даються в знаки наглі і часті зміни погоди. Ревматичні та артритичні болі втихомирює Тогаль. Таблетки Тогаль ужиєані у давках по 2—3 таблетки 3 рази денно приносять полекшу в цих терпіннях.
24/4 1—7

З польської преси.

Ліхтарня Діоґена і 430 тисяч „пропащих".

В одному з попередніх чисел „Діла" ми зреферували статтю краківського „ІКЦ" про польську унію, яку нібито деякі польські костельні чинники хотіли би „воскресити" в Галичині. Ті чинники мають на увазі т. зв. поляків-грекокатоликів. Досі отими уявленими поляками - грекокатоликами займався часопис „Поляк-Грекокатолік", що раз на місяць виписував собі ріжні речі на тему „покривджених поляків-грекокатоликів", чого ніхто не читав, але що було доказом праці для тих, що ту працю оплачували. Але ось виявляється, що отой польський грекокатолицизм став пошестю, яка звчумила вже більшість польської преси. „Трагедія 430 тисяч поляків" — читаємо пророчистий наголовок у виленському ендецькому **„Глосі Народовім"** (ч. 52. з 21-го лютого ц. р.). І під цим наголовком вичитуємо ось що:

„Найвища пора спростувати помилкову думку польського громадянства, яке ідентифікує кожного грекокатолика з русином або з українцем. Найвища пора зірвати з тим поглядом, який робить кривду і то страшну кривду 430.000 поляків грекокатолицького обряду. Ці люди від прадідів уважалися поляками з роду, брали участь у боротьбі за її незалежність, кров для неї проливали — були одні з найкращих її синів — і ось сьогодні польське громадянство відсувається від них. Забрали їм польську мову з костела, забрали їм її зі шкіл, священники грекокатолики-поляки терплять найбільші переслідування, діти поволі винародовлюються.

„430.000 людей — тобто майже 7% загалу людности Східної Галичини — творять поляки грекокатолики. Це число з року на рік зростає. Фальшива думка, яка щораз більше поширюється, що нібито ця група маліє, сперта на зовсім помилкових висновках і зявилася на тлі голосного переходу на латинський обряд кільканацяти загально відомих польських родин. Але це рішуче не вплинуло на зміну чисельних відносин, не спинило постійного зросту числа грекокатоликів поляків."

Після такого вступу вичитуємо всякі статистичні дані за брошурою Тадеуша Ягміна п. н. „Поляци грекокатоліци на Зємі Червеньскєй". Отже п. Ягмін каже, що згідно зі списом людности в трьох південно-східніх воєвідствах поляків грекокатоликів було в р. 1910 — 2.3% всієї людности, в р. 1931 — 6,9% всієї людности.

„Причиною того такого великого зросту — читаємо далі — є передовсім трагічні умовини костельного життя польської людности. Римокатолицькі костели так рідко розсіяні на терені цілої Східної Галичини, що людність латинського обряду часто просто примушена користати з послуг церкви. Хто мав би якісь сумніви, нехай загляне до статистики проф. Ціргофера, який між іншим пише: „...Середня поверхня грекокатолицької парохії буває 22 кв. км., підчас коли поверхні римокатолицьких парохій доходять до 109 кв. км..." Отже на просторі одної парохії латинського обряду міститься докладно 5 грекокатолицьких. Чи можна дивуватися, що в таких умовинах навіть військові осадники хрестять дітей у церквах, які ближче лежать? Тут саме бере початок славна „крадіж душ". — Дітей записаних до метрикальних книг у церквах подають у статистиках за „українців", але вони часто мають батьків найкорінніших поляків римокатоликів і виховують їх у польському дусі."

Ясна річ, що трапляються випадки, що хтось з поляків, які живуть у місцевостях, де нема близько костела — бо нема його для кого будувати — знайдеться в таких обставинах, що охрестить дитину у церкві. Але напевно нема випадку, щоб охрещена в церкві польська дитина залишилася у грекокатолицькому обряді і ставала українцем. Зате кілько є випадків, де діється навпаки. Охрещену з конечности в костелі українську дитину уважають римокатоликом. А хіба мало є українських дітей, що народилися у шпиталях, де їх примусово охрестили в римокатолицькому обряді? А потім коли таку дитину грекокатолицька парохія перебирає до себе, то це називається „крадіж душ". Але послухаймо далі статистичних даних:

„Найбільше число поляків грекокатоликів розсіяне по селах (356 тисяч) і там з уваги на брак парохіяльних костелів процес зросту найсильніший. Цікаві дані, що торкаються їх чисельности в більших містах:
Львів 14.600, тобто 4,6% всієї людности,
Тернопіль 3.950, тобто 11% вс. людн.,
Перемишль 3.270, тобто 6,4% вс. людн.,
Дрогобич 2.800, тобто 8,9% вс. людн.,
Ярослав 2.450, тобто 11,1% вс. людн.,
Коломия 2.470, тобто 7,3% вс. людн.

„Здавалося б, що в кожному з названих міст повинна бути принайменше одна польська парохія грекокатолицького обряду — **тимчасом нема ні одної!**

Останні слова ми підкреслили — вони пророчисто стверджують дійсний стан. Чи можна собі подумати таке, що є десь малощо не пів міліона вірних якогось обряду і не мають ані одної церкви, в той час, як не цілих 5 тисяч вірмен у цілій Польщі мають свої костели і навіть свого архиєпископа? Чи можна подумати, щоб малощо не пів міліона якихсь поляків грекокатоликів ніколи навіть не писнуло про те, що вони хочуть своїх церков, польських грекокатолицьких церков? І чи можна подумати, що якби ті поляки-грекокатолики були хотіли денебудь збудувати собі свою церкву, то хтось, якась влада, була би не дала їм на це дозволу? Коли-ж ані одної такої польської грекокатолицької церкви нема, то це хіба пророчистий доказ, що таких церков нікому не було треба, що і **таких вірних, тобто поляків грекокатоликів, не було і нема.** Вони зродилися тільки в хорій уяві шовіністичних маніяків з „Поляка-Грекокатоліка", „Ікаца" та інших їм подібних, що вдаючи грека — фільософа Діогена (зрештою не грекокатолика), в білий день шукають з ліхтарнею по вулицях таких грекокатоликів, які були б поляками.

В обороні великої традиції українського народу.

У відповідь на нечувані протиукраїнські виступи деяких польських послів виголосив пос. **д-р Степан Баран** на соймовому пленумі 16. ц. м. отсю промову:

В генеральній дискусії дня 13. ц. м. та й сьогодні порушили деякі панове польські посли (вереск), зрозуміло, польської національности. (Вереск. Голос: А який ви посол?). Сам уряд дотепер не висловлювався в українській справі. Головно у звязку з промовою пос. Витанського з 13. ц. м. порушили польські промовці справу, яка з нашої сторони не може лишитися без відповіді. П. пос. **Цадек** заявив ні менше ні більше, лише те, що наші домагання суперечать конституції, яка обовязує в польській державі, маючи на думці правдоподібно наші відомі домагання. (Переривають. Голос: Стара тема!).

Пос. Цадек побавився статистикою та й ролею опікуна „руського" населення, протиставившись українському народові, та подав популяційно-статистичні цифри південно-східних земель. В цих цифрах нарахував п. посол 2.926.000 поляків, 1,675.000 українців та 1,139.000 русинів і 421.000 жидів. У такій пропорції підкреслив п. Цадек польську релятивну більшість, але дискретно промовчав, що до території львівського воєвідства входить великий **чисто-польський** простір на захід від Сяну, якого не можна зарахувати до етнографічної української території. Східна Галичина виказує тепер абсолютну більшість українського населення. Така пропорція є також згідна з офіційною статистикою Головного Статистичного Уряду, що її викомбінували на нереальній політичній ріжниці назв „руський" та „український", що має, зрозуміло виключно **політичну мету.** За свій виступ п. пос. Цадек дістав **похвалу російського львівського щоденника „Русскій Голос"**, що є органом московських націоналістів старого передвоєнного, автораменту. Цей щоденник у 36. числі 15. ц. м. у статті під наголовком „Большой день в Сейме" пише докладно так: **„Зовсім неочікувано в обороні московського населення Галичини виступив пос. Цадек,** що заявив: „Як посол, який дістав багато тисяч російських голосів, уважаю своїм обовязком станути **в обороні російського населення,** що в цьому соймі не має свого представника В одному тільки повіті я дістав 27.000 **російських голосів, всупереч українській агітації.** Російський нарід домагається опіки й оборони перед українською агітацією".

Сталося хіба чудо, що 27 тисяч москалів голосувало на п. Цадека (вереск), бо чейже

ноторійно відомо, що біля Сянока взагалі нема російського чи московського населення. Згадане чудо було можливе тільки тому, що слово „руський" москалі перекладають завжди як слово „московський", „російський".

Пос. Санойца сказав, що не знає, звідкіля взявся український нарід. На його думку завжди були лише поляки і русини. І щойно за його життя повстала українська партія, українська репрезентація й український нарід. (Верески і переривання). Ні, пане после Санойца, не за вашого життя повстали назви: Україна й український. Існувала вона вже у XII. столітті, отже 800 літ тому, спільно з назвою „Русь", що обіймала виключно території, заселені прадідами сучасних українців. Тоді московські території не вживали ще назви „Русь-Росія", бо зачали її вживати аж у XVIII. столітті і то головно для цілей своєї займанщицької політики.

Один з наших найстарших літописів, а саме Іпатіївський, назву „Україна" повторює кількакратно. Вона, як така, що означає українське населення і територію, вживана постійно в найстарших наших історичних думах XVI. ст. (Переривання).

Існують, прошу панів, старі карти та історичні описи XVI., XVII. і XVIII. ст., що їх переховують головно у Британському Музею в Льондоні та у Французькій Національній Бібліотеці в Парижі. На них фігурує назва „Україна" у протиставленні до території Польщі, Литви, Трансильванії і завжди Московщини, якої ніколи не називали словом „Русь". З багатьох тих карт згадаю чи не найважнішу французького інжиніра і географа де Боплана під назвою „Типус Генераліс Україна", видану у Франції в 1656 р. Є це один з найстарших картографічних творів Европи в половині XVII. ст., виготовлений інжиніром французом у службі польського короля в роках 1630—47 на підставі автопсії. Стільки з історично-політичної географії. Ми, українці, не є винаходом німців чи австрійців. Назва „Україна" — не наша споконвічна назва, що її разом з назвою „Русь" присвоїла собі Москва щойно у XVIII. ст. Назвою „Русь", як виключно історичною, ми не погорджуємо, вживаючи сьогодні згідно з нашими національними потребами, назв: Україна й український. Ми стара, культурна нація з окресленими культурними й політичними аспіраціями і **творимо всюди один національний моноліт, без огляду на політичні межі, бо лучить нас кров, спільна історична традиція, звичаї, мова та спільні національні змагання.** Ми не є якийсь механічний робот, що розсипується в купу заліззя, коли з нього виймуть бодай одну шрубку. Одно у нас живе тіло, одна жива душа і всі штучні спроби поділити нас — не здадуться на ніщо.

—o—

Нині в АПОЛЬО

Творець „Гурагану" створив новий архітвір. повну експресії любовну драму

Залога безбоязких

Небувала морська драма. Найкраща пара Голівуду: Рі шар Грін і весняна Нансі Келлі.

Польща привернула залізничу сполуку з Карпатською Україною.

ЛЬВІВ. ПАТ повідомляє: Після направи ушкодженого мосту між Ворохтою і Вороненкою привернено від 19. ц. м. загальний залізничий рух через Ворохту—Ясіня. Рівночасно привернено рух поїздів: мішаних чч. 3151 та 3152 між Ворохтою і Ясінням та особових: 3127 і 3128 між Ворохтою і Вороненкою.

Ці поїзди курсуватимуть так:

мішаний: Ворохта: відїзд 10,40, Ясіня: приїзд 12,10; Ясіня: відїзд 12,50, Ворохта: приїзд 14,04; особовий: Ворохта: відїзд 22,04, Вороненка: приїзд 22,17; Вороненка: відїзд 4,31, Ворохта: приїзд 4,40

Вісти з Карпатської України.

ПРЕМІЄР О. Д-Р А. ВОЛОШИН — ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНОМ КООПЕРАТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

КУП. Премієр о. д-р Волошин прийняв делеґацію Кооперативного Союзу, яка вручила йому дипльом почесного члена Кооперативної Орґанізації Карпатської України, в доказ вдячности за його заслуги для української кооперації.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЗАЛІЗНИЦЬ.

В суботу покінчено ліквідацію пряшівської залізничої дирекції, яка після втрати Пряшева находилась у Татранській Лімцинні. Округу цієї дирекції поділено між карпатоукраїнську в Хусті та словацьку у Братиславі.

Урядовці кошицької дирекції — чехи вернулися до Чехії або залишились у братиславській дирекції. Лиш невелика частина залишилась у Карпатській Україні.

ЗАПОТРЕБУВАННЯ НА РАДІОТЕЛЄҐРАФІСТІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КУП повідомляє: Вислужені вояки, що покінчили радіотелеграфічні курси, мають зголоситися до почтового відділу міністерства господарки. Всі вони дістануть приміщення.

РОЗБУДОВА ХАРЧЕВОГО ПРОМИСЛУ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КУП. До Карпатської України приїхали представники одної великої віденської фірми, щоб розглянути можливости промислових інвестицій у тому краю. Вони плянують заложити в Карпатській Україні спершу фабрику мясних консерв, опісля фабрику для перерібки овочів.

ГОСПОДАРСЬКІ НАРАДИ.

КУП. У Хусті відбулося засідання загальної адміністраційної ради державних лісів та маєтків; у ньому взяли участь представники заінтересованих ресортів та господарських кол. Обговорено справи організаційні, персональні та загально-господарські.

ОКРУЖНІ ЛІКАРІ.

Як подає КУП, 21. ц. м. обсаджено всі становища окружних лікарів у Карпатській Україні.

Японсько-італійська співпраця.

РИМ, ПАТ. Підчас приняття у честь нового японського амбасадора цей останній виголосив промову до членів товариства приятелів Японії. Він ствердив, що оба краї повинні дати більше тривку основу своїй приязні. Вони повинні змагати до широкої та тісної співпраці.

ЯПОНЦІ ПЕРЕПРОШУЮТЬ ЗА БОМБАРДУВАННЯ БРИТІЙСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ.

ТОКІО. РАЙТЕР. Японська військова влада перепросила британську в Гонконі за те, що японські летуни нехотячи скинули кілька бомб на британську територію під Кавлюном.

НОВЕ ВБИВСТВО В МІЖНАРОДНІЙ КОНЦЕСІЇ В ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ. ПАТ. У міжнародній концесії убито маркіза Лікуочієна, внука славного китайського державного мужа Ліунчана. Лікуочієн, буцімто симпатизував з новим нанкінським урядом.

Мазгар паша не утворив сирійського уряду.

ДАМАСК, ПАТ. Мазгар Паша Раслян, який намагався утворити новий сирійський уряд, зрікся цієї місії. З огляду на те, що не вдалось утворити уряду націоналістичному більшості, майбутній уряд буде мабуть фаховий.

У СИРІЇ ПОСЕЛЯТЬ УТІКАЧІВ З ЕСПАНІЇ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Дамаскенський щоденник „Алеф-Га" твердить що французький уряд хоче поселити в Сирії частину еспанських утікачів.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 23. лютого 1889.

ГАЛИЦЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО І РУСИНИ.

У статті під таким наголовком читаємо між іншим:

„Галицьке шкільництво перетворене отзивально від 1867 р. має багато для руського населення дуже дошкульних недостач... У краєвій шкільній раді, що складається з 11 членів, засідає фактично тільки один русин (о. Ільницький як заступник руських церковних справ).... Таксамо ненормений для русинів є склад окружних шкільних рад. А саме председниками, тобто старостами й окружними шкільними інспекторами є майже виключно поляки і то не тільки в чисто або переважно польських повітах, але і в руських, з котрих число руських народніх шкіл переважає."

ЗМІНА ВНУТРШНЬОГО ЛАДУ В АНГЛІЇ.

„У внутрішньому ладі Англії настала від недавна дуже важна зміна, що мабуть не зашкодить без впливу на цілу Европу, хоч може до цього ще далекий час. За проектом лорда Сальсбері поділили цілу Англію на окремі графства і кожне графство дістало свою раду, що від тепер займатиметься всяким економічними і духовними потребами своєї округи. Ці ради мають повну автономію і центральний уряд не може до нічого мішатися; йому залишається закордонна політика, військо і морські сили та буджет на державні потреби. Отже парлямент буде від тепер займатися тільки тими справами і вся вага внутрішнього життя перенесеться на графства. Таким способом значіння парляменту значно ослабне."

ВЕЖА АЙФЕЛЯ В ПАРИЖІ.

що як невидане чудо має додати поваги всесвітній виставі, небавом буде вже готова. Про ріст будови подають французькі часописи формальні бюлетини. Отже з останніх бюлетинів видно, що вежа досі виведена вже на 284 метри вгору і бракує ще 16 метрів, все ще 4 поверхи. За два тижні вежа буде скінчена, 10-го квітня можна буде вилазити аж на сам верх, до 1-го мая буде уладжена вже і всередині.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ БУДУЮТЬ 12 ЛЕТУНСЬКИХ БАЗ.

Американський парлямент приступив до дискусії над законопроєктом, що уповноважнює уряд будувати 12 летунських баз для военної маринарки, коштом 52,000,000 долярів.

Той самий закон передбачує 1,800.000 долярів кредиту на наукові досліди з ділянки летунства.

ПОВІНЬ НА ОСТРОВІ РОДОС.

РОДОС. ПАТ. Зливні дощі спричинили повінь на острові Родос. В місцевостях Малоне, Аркангело і Массарі вода підлила багато домів, позбавляючи мешканців даху над головою. Телефонічний та телеграфічний звязок на острові перерваний.

Здоровий прояв.

XXIII. ВИКАЗ.

Крім постійних щомісячних датків вложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отці Вп. П.: Нестор Павлечак Варшава 150, чит. „Просвіти" Барнів (Бучач) 10, кооп. „Народній Дім" Обертин 10, о. Омелян Мицик Честер Па (Зл. Держ. Америки) 26.20, гр.-кат. церква Волчухи (Городок) 17, о. Середович Рихвальд (Горлиці) 5, гр.-кат. уряд парох. Рихвальд 5, кооп. „Згода" Рихвальд 5, Кружок Р. Ш. Верхрата (коляда 10, Климко Юрко на хрестинах 1.50), разом 11.50, о. Волинський Олексій Соколівка 6. Косова 11, Чмелик Іван Дубравка 3, о. Грушкевич Теодор Хмільна 6.43, о. д-р Снета Д. Шлихтова 5. Шляхині 5, чит. „Просвіти" Манастир пов. Ярослав (в просфори) 8.80, о. Заяць Михайло Урож (Дрогобич) 12.50, У. Ц. К. Повнавь (лляпка) 7.60, Погурай Михайло Львів 2, гр.-кат. Уряд парох. Нове Село 5. Підволочиська (просфора) 5, гр.-кат. уряд парох. Звбражівка 8.90, Осип Саканъ Лупьк 10, арх. Немеш Леопольд Пйотрків 8, Кружок Р. Ш. Устрики Дол. (від громади Рябе) 5, Латодинська Галя Делятин 2. Кружок Р. Ш. Переспоя 5, Степан Пішора Гвіздівка 6. Вільна 2, чит. „Просвіти" Синів 30, Присташ Михайло Загірє 16, Качала Степан Стрий 1, Качалова Броніслава Стрий 5, Курилович Р. Станіславів 5, Яременко Корнило Скалат 22, церковне братство Левчівка (б. Підгайпіл) 20, чит. „Просвіти" Олешицька Воля 2.30, д-р Свачак Юлій Львів 12, Кружок Р. Ш. Довга Вобиплівська 18, гр.-кат. церква Заверха 6. Калуш 12, Кружок Р. Ш. Цалівці 10.90, д-р Стасів Дмитро Миколаїв н. Дн. 2, Кафтан Лука Осівці (Бучач) 30, кред. спілка „Самопоміч" Смарів 5, о. Матіїв Ярослав Нівра (Борщів) 30, Нападівнич Юрій Поріч 5, гр.-кат. уряд парох. Водоч (Бережан) 8. Кружок Р. Ш. Залуче 5, Кружок „С. Госп. Гукалівці (Збориів) 22.25, о. Гринчук Володимир Цвітова (Бучач) 10, Кружок Р. Ш. Млинки Шкільникові (Дрогобич) 5.

(Продовження буде).

Жіноча сторінка.

Використовуймо всі можливости заробітку!

Кажуть, що у нас є безробіття, не можна ніде знайти праці, ніде заробити. Я сказала б інакше: працю можна все знайти і праці у нас все є досить, тільки винагорода за ту працю далеко нижча, якби належалось. На це складаються передовсім наші незавидні обставини. Одначе з цього не виходить, щоб ми мали з ними погодитись. Треба з усякими труднощами боротись та їх побарювати. У нас під цю пору поширені раціональні гасла: „будьмо самовистачальні", „свій до свого по своє" і т. п. Висліком цих гасел є розбудова нових вартатів праці, нових можливостей заробітку, накладом вже великого зусилля.

Недавно повстала у Львові кооп. „Вовна", яка взяла собі за завдання розбудувати нову ділянку господарства, а саме накладнати скупки вовни овечої та ангорської від наших годівельників овець і кріликів та перерób її на волічку, а далі на трикотажі та великі вовняні вироби. Завдання трудне, вимагає великого вкладу грошя та праці, тимбільше що діяльність кооперативи має опертись на широких колах нашого селянства, передовсім жіноцтва, як прядення вовни на пряжу на коловоротках, переріб тої пряжі на трикотажі тощо.

В такий спосіб дістанемо наш краєвий продукт — волічку, можна сміло сказати чисто українську. З волічки жіноцтво виробляє дуже гарні вовняні вироби як светери, пульовери, скорпитки і т. п. речі. Волічки масово потребують на трикотарські курси, які інструкторки переводять від наших господарських та культурних установ скрізь по селах. І тому кооператива „Вовна" поставила собі одно із завдань: 1) обслужити українське село — українським виробом, яким дотепер обслуговували жиди, 2) навчити українське сільське жіноцтво так виробляти трикотажі, щоб вони мали збут у місті та задовольняли менше і більше вибагливих покупців. Щоб українські гроші не йшли до чужих фабрик, а в українські руки, яким так його потрібно. Щоб працю повести зорганізовано, кооп. „Вовна" постановила уладити 2-місячний інструктрський курс, який почнеться 1-го березня. Цей курс має на меті приготовити фахові сили до ведення науки трикотарства, серед наших сільських жінок, які пізніше доставляли б готові трикотарські вироби кооперативі та які привчали б село купувати українські волічки. Далі вони були б помічними силами у веденні трикотарства наших організаторок при господарських позітових установах, яких потреба вирінула на останньому зїзді господинських секцій і ... так наші безробітні інтелігентні дівчата дістали б працю, а наші сільські дівчата і господині дістали б змогу заробітку.

Інж. К. Л.

Господині теж користують з вишколу домашніх помічниць.

Статті п-і І. Д. та п-і О. М. на нашій „Жіночій Сторінці" та стаття п-і О. Гординської на іншому місці „Діла", що з ріжних сторін розглядали справу наших домашніх помічниць показують нам, яка ця справа актуальна і болюча для наших пань дому.

В кожній з тих статтей є щось з чим може не погоджуватись інша авторка, але одно неспірне, що всі три авторки розтрили ще більше рану на тілі нашого домашнього господарства і вимагає докладного лікування. П-і О. Гординська, як голова Т-ва „Будучність" уже й приступає до того лікування і тепер залежить у великій мірі від самих хворих і від пань дому і від домашніх помічниць, щоб те лікування було успішне. З досвіду знаю, що самі домашні помічниці дуже радо лікуються, одначе наші пані роблять труднощі — про що зрештою говорить п-і Гординська. Коли дівчина часом проситься на такий фаховий вишкіл, то самі пані її не пускають. Коли хтось улаштовує фахові курси для домашніх помічниць, то саме ті, що найбільше нарікають на брак вишколеної служби, на заклик не відгукуються і не тільки, що самі не прийдуть на поміч організаторкам цієї досить трудної справи, але навпаки, ще роблять труднощі та перешкоди, а вже найбільше своєю критикою. Французька приповілка каже: „Критика легка, але мистецтво тяжке". Та у нас більше критиків, ніж треба.

Розумію дуже добре, що відпускати дівчину на кілька годин денно (хай то і не буде тожного дня) річ прикра, але коли зважимо користи, які матимемо від вишколеної сили, то побачимо, що ця прикрість, а може навіть і деяке занедбання на час курсу дрібніших домашніх праць у майбутньому можна винагородити кількакратно. Дуже неслушні побоювання декотрих пань, що одержавши ліпше фахове знання дівчина перейде кудись, або може зажадає більшої платні. Коли таких вишколених помічниць буде більше, тоді буде між ними більша конкуренція і домашня помічниця все триматиметься дому, де має людське відношення і виробумілих господарів. Коли їй навіть збільшити платню за добре виконувану працю то і це виплатиться, коли підрахуємо скільки то ріжного матеріялу при варенню, пранню та інших домашніх працях заощадимо, а головно скільки заощадимо собі нервів та доброго настрою.

Ще одна подробиця. Тою справою мусять зацікавитись не тільки львівські пані, але і пані, що мешкають по більших чи менших провінціяльних містах. На провінції ця справа не менш болюча і теж вимагає раликального лікування. Як часто доводиться чути, що в тому чи іншому заможнішому домі на провінції мають чужу службу, бо „своя нідочого не надається"... Чому німка чи чешка з кольонії чи інша чужинка має відбирати шматок хліба нашій селянці, що змушена йти на заробітки до міста? Чому наші дівчата у Франції чи деінде вироблюються на добру домашню службу і є пожаданими тоді, коли ми у себе дома лише на них нарікаємо? Напевне причина тут не лише в тому, що в чужих краях вони є дешевою силою. Наші дівчата, як і взагалі наш нарід, дуже здібний і коли така енергічніша сила попаде у закордонні обставини, вона скоро орієнтується, скоро привчається і потім дійсно стає доброю робітницею. Можемо цього досягнути і в себе дома, але при умові, що буде зрозуміння і пань дому і домашніх помічниць і тих, що в містах узялись за тяжку і невдячну працю організації цього напливового, переважно з села, елементу, що шукає соті заробітку в місті.

Всі ми українки претендуємо на імення добрих громадянок. Ось у цій справі мусимо також підходити не тільки з погляду особистого інтересу, але й з громадського. Виховавши добрі фахові сили, примусимо їх цінити і коли навіть вони йтимуть у чуже оточення, вони там не боятимуться стратити працю через свою національну чи релігійну приналежність, бо кожна господиня цінить навіть чужу добру робітницю. Дівчина буде певна, що працю все знайде, а тому не хитатиметься і не зраджуватиме заздя шматка хліба своєї національної гідности.

Як бачимо, то фаховий вишкіл домашніх помічниць має дуже багато ріжних „за", і слід до нього поставитись уважно тоді, коли буде нагода для наших домашніх помічниць його використати. Гадаємо, що на заклик п. О. Гординської наші пані відгукнуться дуже численно і курс, який підготовлює Т-во „Будучність", зустріне багато прихильниць з обох зацікавлених сторін.

Х. К.

З нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Останнього понеділка влаштована гутірка в клюбі „Нової Хати" і „Труду" мала доволі незвичайну тему. **Ред. Василь Софронів-Левицький** говорив про **„Початки нашого фільмового виробництва".**

Спершу референт обговорив умови фільмового виробництва взагалі. Великі фільмові концерни розпоряджають величезним капіталом і не становить їх складу. Фільмова техніка, що уліпшується кожного дня, стоїть до їх послуг. Фільмові артисти світової слави, той міжнародний скарб собі підприємства вирвивають. Бо показується, що фільма вимагає спеціального артиста, що може й не виступав ніколи в театрі. Зате добрі театральні артисти не будуть ніколи добними фільмовими. Те саме із сценаріями. Міжнародні фільмові концерни мають своїх спеціяльних сценаристів та цілі комісії, що над тим працюють. Показується, що добрий фільмовий сценар не все вдається доброму письменникові, а навпаки сценаристи не все мають письменницький хист.

Зважаючи ті всі умовини, годі було підходити до першої нашої фільми з такими самими вимогами. Треба було підшукати форму, що нашим обставинам відповідала б. І нею є фільма репортажова. Показалось, що в нас є багато цікавих моментів, що їх можна б сфільмувати репортажово, себто так, як вони у житті виглядають. Наприклад розвиток нашого промислу, розкоші в Криворі, красивище і фольклорне багатство і т. д. Все це можна злучити якоюсь легкою фабулою в одну цілість і подати нашій публіці.

Тепер спинився референт над подробицями фільми „До добра і краси". Розказав також про приготування до нової репортажевої фільми „Кралює". У дискусії виявилось, що фільма „До добра і краси" викликує всюди ентузіязм. Особливо низові кооператори, що зросли зі своїм ділом, незвичайно захоплені. Шкільні діти, що вже бачили фільму у Львові, розказують дома з блискучими очима, як оце у фільмі варять українське мило або студять молоко. Подобається також колірова вставка „Весілля". Взагалі треба відмітити, що аранжери фільми поставились із великою увагою до нашої народньої вдачі. Околиця Городенки, де виведена фабула, має вибрання ще зовсім незасмічене міськими впливами. Отже тому як частина фільми має велике значіння й вартість цінного документу.

Черговий понеділок присвячений літературній темі. Говоритиме **д-р Є. Ю. Пеленський** про **„Літературний рік 1938".**

Практичні поради.

ДОШКА ДО ПРАСУВАННЯ.

Дошка до прасування в кожному господарстві не вельми важний прилад, але на жаль якось ми цього не доцінюємо. Коли надходить час прасування і вже маємо сукенку чи блюзку в руках, тоді витягаємо нещасливу дошку з темного кутка та зі злістю дивимось на старий коц, яким вона обвинута чи інше старе лахміття, що розлазиться на всі сторони і перешкоджає нам натягти сукню чи блюзку та в часі прасування лише морщить матерію. Порох з того лахміття переходить і матерія заливає плями — одно нещастя.

Добра господиня пильнує, щоб дошка до прасування все була в порядку, щоб вона не зіскакувала зі спинки крісла до якої її приперли, щоб на чистій білизні не лишались пасмуги від польорового коца чи іншої шмати. Пильнує, щоб домашня помічниця шанувала дошки до прасування та щоб дошка все була в такому стані, щоб кожної хвилини можна було на ній прасувати.

Порядна дошка до прасування все має якийсь м'який підклад (найліпше з клочча), а поверх покриву з міцного матеріялу. Крім цієї покривки добре мати бодай два кусні полотна чи якоїсь м'якої гладкої тканини, яка не пускає з себе ниточок. По краях цих накривал треба пришити білі тасемки одну напроти другої так, щоб їх легко було підв'язати під дошкою і добре натягнути. Один кінець такої дошки все закруглений, щоб легше було через нього протягнути комір сукенки, блюзки, мужеської сорочки тощо. Другий кінець „рогатий". З цього рогатого кінця добре дати бляху на яких 20—25 центиметрів, щоб на неї можна було без страху ставити залізко.

Коли беремось до прасування, то все під рукою маємо кусень паперу і на ньому пробуємо чи залізко не за гаряче.

Коли закінчуємо прасувати завиваємо дошку до якогось старшого кусника матерії, чи то з дітячої сукенки, шлафроку чи інш. Тоді матерія нею оббито дошку не буде порошитись і не будемо мати з тим клопоту.

В доброму господарстві є спеціяльні підставки під дошку до прасування — це дві ноги зладнані домашніми. Одну пару таких ніг ставимо під один кінець дошки — другу під другий і тоді легко і свобідно прасуємо без усяких перешкод та вічного спадання одного з кінців з округлої спинки крісла.

Скільки то праці і сил, а головно нервів заощадимо собі, коли і така „дрібниця" в нашому господарстві, як дошка до прасування все буде в належному порядку. Скільки зайвих суперечок з домашньою помічницею о мишцю, коли дамо їй до праці відповідне знаряддя!

Добре також мати і малі дошки на підставці до прасування рамен в сукенці (при теперішній моді „буфів" не особливо важне). І з ними обходимось уважно та все маємо для них відповідне місце, щоб вони не поломились, ані не забрудзались.

З тими приладами така нудна і прикра праця як прасування стане легка та скоро її зробимо.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Сторінка без політики.

Хто такі етруски і що знаємо про них?

Нарід етрусків належить до найбільше таємничих. Від 400 років учені думають над його походженням. Він не дуже стародавній — жив 700 років перед християнською добою. Етруски мали звязки з Середземним морем та оригінальні памятки мистецтва. А вже перед ними жили інші жваві, культурні народи. Від 2.000 років фенікійська торговля наповнювала своєю діяльністю морські шляхи; йонські моряки виїхавши з Фокиди створили Марсейль; Греція кольонізувала вже тоді Сицилію та південну Італію. Етруски не жили на відшибі; від латинців розділяв їх тільки Тибр. Є здогад, що вони заснували Рим. Три останні королі латинської традиції це-ж етруски: Таркваній Старий, Сервій Тулій і Тарквіній Гордий. Вони зберігали свої звичаї та свою мову аж до доби Цезаря.

Де була Етрурія.

Чи не дивно, що про тих етрусків не знаємо майже нічого і що латинська література не передала нам їх мови, яку мабуть у Римі розуміли? Скажімо передовсім, що таке про них знаємо. Етрурія простягалася від зливу Спеція до Тибру; всередині її оточував гребінь апенінських гір. У VII. в. перед Хр. вона була багата і культурна; у гробах етрусків з того часу знайшли дорогоцінні золоті вироби та одяги. Чи був це нарід у повному значінні? — це був союз 12 міст, де володіли королі з вибранцями шляхти з спільним релігійним осередком. Де був цей осередок — напевно не знаємо. Досить рано етруски заволоділи Корсикою, прогнавши звідти фохійців при допомозі картагінців (коло 540. р.); далі ввійшли до Ляціюм, де зустрілись із грецькою кольонією, на півночі досягли Альп та Лігурії. Рим прогнав етруську династію, грецька фльота побила етрусків у 474. р., сиракузанці руйнували їх окраїни і в 396. р. римляни зайняли їх місто Цеес по 10-літній облозі.

Оборонці римлян і революціонери.

Етрудія була великою італійською потугою, але незалежність ріжних її міст ослабила її. Вона боролася за незалежність, шукаючи союзників серед галійців, самнітів, у Пирга. Проте від 241. р., від пунійських воєн, Рим почав її кольонізувати, втягнувши у свій пояс впливів. У 91. р. перед Хр. вони боролись на боці римлян, як і підчас воєн проти Ганнібаля. У самій римській республиці, якої вірно боронили перед зверхніми ворогами, вони творили окрему громаду — бурхливу, революційну. Римські імператори стерли їх політичну окремішність, але їх мова залишилась аж до II. стол. християнської доби, як це видно з написів на гробах, поруч латинської мови. Імператор Клявдій написав був 20 книжок з історії етрусків; їх нема. Їх звичаї та релігійні обряди збереглися ще до 408. р. Один з їх жреців пропонував папі Інокентієві I. кинути прокляття на Аларика — етруським заклином. Вони залишили свій расовий тип у численних постатях з бронзи, глини та образах на гробницях.

Як ховали мерців.

Професор університету в Больоні Періклі Дукаті у свіжо виданій книжці п. н. „Етруська проблєма" займається цією справою. Його висновки зводяться до трьох пунктів: або етруски були давнім автохтонним населенням Італії або це були емігранти, що прийшли зпоза Альп або егейські кольоністи, що приїхали морем. Факт, що на 1.000 років перед Христом етруски змінили давню традицію ховати покійників, що їх висушували і складали скулиніг, і ховали в урнах їх попіл, складаючи урни у малі криниці. Мерців ховають етруски із щораз більшими мистецькими прикрасами: щораз кращі стають гробниці, урни, одяг, домашне приладдя, складане до гробищь. Поволі повстає новий тип цивілізації — пишної, з нахилом до грандіозних і багатих форм, дорогоцінностій, статуй. На них видко впливи далеких східніх народів.

Незрозуміла мова.

Цікаво, що досі не відчитали якслід етруської мови. Одноманітні і звязкі документи з їх доби повторяють нечисленні ті самі терміни; тексти у двох мовах, що дозволили б перекласть, незрозумілі слова дуже рідкі; з них нема більш як 50 слів і то сумнівного значіння. З них найбільше поширені: родина, чоловік, син, донька, мама, місяць, могила, жертва, статуя, тінь, жив, умер, писав був, збудував, покладений. Це все замало, щоб відтворити цілу мову. Все-ж видно, що це мова ані італійська ані індо-европейська; вона посвоячена з мовами Малої Азії передгрецької доби. Особливе місце в етрусків займала жінка, якої вплив у родині і влада були величезні. Це відгук звичаїв не індо-европейських народів, бо ані Греція ані Рим не знали такої пошани

Кінові новини.

У Києві підготовляють велику історичну фільму „Богдан Хмельницький" за сценарієм Корнійчука.

Син президента Злуч. Держав Джеймс Рузвельт працює в Голівуді як асистент власника кіновиробництва Сам. Голдвін. Він почав свою кінову карієру артиста у „Парамавнті" в Нью-Йорку, відмовившись від пропонованої йому політичної карієри.

У Парижі заснували „Клюб кінових зірок", куди належать теж кінові режисери та артисти, покищо 50 членів.

„Білосніжка" Вота Діснея обїхала вже 44 краї з величезним успіхом. Досі фільма не знайшла доступу тільки у 3-ох державах: Совітському Союзі, Німеччині та Японії.

Минулого року пішло з Франції до Англії 31 фільм, до Зл. Держав 24, до Німеччини 9, до Бельгії 80, до Канади 100, до Мексику 45, до Еспанії 10, до скандинавських країв 40, до Італії 50, до Південної Америки 50. Ніодної французької фільми не взяли: Совіт. Союз, Австралія, Півд. Африка та Індія. Коли зважити, що Франція за рік зробила 122 фільми, то її експорт на чужину величезний.

У Ню-Йорку повстала агенція, що за невеличку оплату доставляє щоденно своїм читачам бюлєтики з інформаціями, як проводять дчнь ріжні кінові артисти. Такий бюлєтин повідомляє, де обідає Клерк Ґейбл завтра, в якому театрі буде в неділю Марлена Дітріх, — що їсть Роберт Тейльор і коли відпочиває Люіза Райнер. Усі звістки дістає редакція або від самих артистів або від їх „менаджерів" та фільмових представників, не виключаючи і домашньої служби, яка знає найкраще звички та поділ годин своїх „панів". Агенція, що подає ці важні факти, старається яко мога говорити правду, а фантазії оповідає тільки за порозумінням з самими артистами, які знають, чого ніхто не може перевірити.

—o—

Незвичайний учень.

Серед тисячей учнів, що здавали цього року в Парижі матуру, члени жюрі відзначили вийятково одного. Ним був росіянин з походження за вийятковий хист до математики. У його дипльомі його поручила комісія всім школам у Франції. На його запит, чим він хоче бути, він відповів: „моряком". Цей хист він розвинув собі під впливом лектур про море. Хлопець, хоч не французький підданий, дістав доступ до торговельного відділу французької морської школи і його випльють до морського корпусу в Брест. Йому признають громадянство, стипендію і зроблять старшиною.

Смерть славної Одільон.

У Відні померла в санаторії для умово недужих Олена Одільон — артистка, про яку 30 років тому знав увесь світ. Вона була одна з найбільших німецьких артисток її іменем називали перфуми, вона накидала моду своїм смаком в одягу, вона постачала бульварним газетам раз-у-раз матеріялу до всяких спліток. Вона називалась Олена Петерман і була донькою дрезденського робітника. З дитячих років мріяла про театр, а маючи талант добилася доступу на дошки якогось театру. На годину перед премієрою директор заявив їй брутально, що неса „провалиться" і що дебютантка не має ніякого таланту. Вистави таки не було, а молода Петерман у розпуці підрізала собі жили. Кілька років пізніше дівчина зробила знайомство з мілїонером, що закохався в ній, звернув на неї увагу впливових людей. Цісар Вільгельм II. помітив її в Емсі і казав її прийняти до імперторського театру. Опікун Одільон розтративши на неї майно скінчив самогубством. Одільон після скандалу переїхала до Відня, де збирала оплески від другого цісаря... Франца Йосифа I. Віденські аристократи, придворні, артисти запобігали в неї ласки. Вона полонила Йогана Штравса, потім Ротшильда, потім віольончеліста Жірарді, потім мадярського магната Ракочія, що на її просьбу „А чи ви кинулись би для мене в Дунай?", зробив це у прияві представників преси. Між звеличниками артистки були теж відомі два галичани — один українець, другий поляк, красуні-молодці, яким вона помагала. Один із них видобув від неї більші гроші. У 39 р. Одільон несподівано дістала удару параліжу. Після війни вона хутко змінилася у бабусю, хоч була ще молода віком. Десятки літ вона пролежала хвора в санаторії.

—o—

Конклаве, що тяглося 33 місяці.

Один раз у 1268. р. після смерти папи Климентія IV. кардинали зібралися у місті Вітербо в 94 км. від Риму, щоб вибрати папу, не сподіваючись, як довго доведеться їм радити. Було їх 17. Хрестоносний похід початий Климентієм IV. скінчився катастрофою: Людовик Святий помер у поході в Тунісі, а його син Филип III. приїхав з останками армії до Італії і тут з королем Сицилії виїхав до Вітербо домагаючись, щоб конклаве вибрало якомога скоріше нового голову католицької Церкви. Міжнародне становище було тяжке; треба було робити щось негайно. Але кардинали не могли погодитися.

Минали місяці — ніхто з кардиналів не дістав більшости голосів. Так минуло два роки. Населення обурилось і одного дня замурувало всі виходи з палати, де радили кардинали. Вони загрозили, що так довго їх не випустять, поки члени конклаве не виберуть папу. Від того часу прийнявся звичай замуровувати членів конклаве і тримати їх на строгому пості. У 1868 р., коли не поміг піст, мешканці Вітербо почали розбирати дах палати, залишивши кардиналів під дощем. Тоді двох із них занедужало. По 2 роках і 9 місяцях вибрали нарешті нового папу, скромного архидіякона з Льєж, що став Григорієм X.

ГУМОР.

ПЕС ЗНАЄ

Якийсь хлопчина плаче на вулиці.

— Чого ти дитино?

— Мій пес утік до дому.

— А деж ти мешкаєш?

— Я не знаю. Мій пес знав.

ДОБРИЙ ЛІК.

— Ти був у лікаря? Що він сказав?

— Записав мені лік на піти.

— Порошок чи напиток?

— Ні, рахунок.

СЛАВА.

Маринн вбігає вся червона з кухні.

— Прошу панича, хто славніший: Шевченко чи Шашкевич?

— А від коли то Маринн почала студіювати літературу?

— Прошу панича... мені трапилося нещастя: один з тих бюстів, що стояв на кредензі рано я стовкла. Но, ціле щастя, що це Шашкевич, не такий славний.

ЗНАННЯ.

Панна Ольга виїхала вперше на місто при кермі авта, здобувши попереднього дня патент „на право їзди". Того самого дня вона переїхала чоловіка. На поліції з нею списують протокол. Вона виправдується:

— Я сама не знаю, як це мені сталося... Яж так добре знаю правила їзди... Я міг би тим, що знаю, виповнити цілу книжку.

— А тим, що не знаєте, цілий шпиталь — обзивається поліцай, що був свідком катастрофи.

Негоін передбачує кінець червоної Еспанії.

БАРСЕЛЬОНА. Із Мадриду повідомляють, що червоний уряд Негріна звернувся за посередництвом міністра Прієта, який перебуває в Мексику, до мексиканського уряду, з проханням дозволити поселитися 100 тисячам еспанців у Мексику. Виступ Негріна спричинили передбачування швидкого розвалу мадридського фронту. Подібні прохання вислав теж червоний уряд до інших полуднево - американських держав, але ці прохання стрінулися з відмовою. Еспанські амбасадори у Франції та в Англії звернулися до тих урядів із проханням доставити відповідну скількість французьких та британських кораблів, які вивезли би еспанських утікачів із середземноморських пристаней.

ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН СТОРПЕДУВАВ КОРАБЕЛЬ.

Райтер повідомляє, що з корабля „Пес" переловлено радіотелеграму, що невідомий човен сторпедував той корабель у віддалі 200 миль на полудне від Азорських островів.

ПОРАЗКА ФРАНЦУЗЬКИХ ВПЛИВІВ В ЕСПАНІЇ.

Франція признає де юре еспанський національний уряд в суботу, після засідання ради міністрів, або навіть перед засіданням, що залежить від вислідів стрічі сен. Берара й мін. Хордана. Сен. Берар заявив, що визнання нац. уряду не може бути предметом якихнебудь умов. Таке становище Франції є своєрідним відступом із недавних становищ. Паризькі політичні кола, не зважаючи на те, що визнання національної влади буде без сумніву вислідом поїздки сен. Берара, оцінюють ситуацію доволі песимістично й зясовують собі з цього справу, що перша спроба Франції осягнути впливи в Еспанії покінчилася невдачею. **Паризька преса пише, що Бургос особливо підкреслює в останніх днях приязнь, що його лучить із Римом та Берліном. Підчас військової дефіляди в Барсельоні перед ген. Франком, на чолі походу йшли італійські частини з італійським генералом.**

Як кандидатів на становище еспанського амбасадора в Бургосі, подають **сен. Берара, сен. Мальву,** або **ген. Котру,** комманданта військової округи в Альжирі, який добре знає ген. Франка із передвоєнного часу.

ЧЛЕНИ БАЛКАНСЬКОЇ РАДИ РІШИЛИ ВИЗНАТИ ВЛАДУ ГЕН. ФРАНКА.

Після відчитання комунікату про закінчення праці конференції балканського порозуміння румунський міністр закордонних справ Гафенку подав до відома, що члени постійної ради рішили визнати в засаді де юре уряд ген. Франка, залишаючи кожному урядові свобідний вибір часу й форми визнання.

ТУРЕЧЧИНА ВЖЕ ВИЗНАЛА НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

БУРГОС. Еспанський міністр закордонних справ подав до відома, що турецький уряд визнав офіційно еспанський національний уряд. Туреччина є першою державою балканського порозуміння, яка визнала еспанський національний уряд.

Мадяощина підпише 24 ц. м. протикомуністичний пакт.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Підписання протоколу про приступлення Мадярщини до протикомінтернівського пакту, відбудеться в пятницю, 24. ц. м. в год. 11 перед полуднем у міністерстві закордонних справ. Протокол підпишуть: мадярський міністр закордонних справ граф Чакі, німецький посол фон Ердмансдорф, японський посол Матсумія та італійський шарждафер Форментіні.

Японія приняла протокол про приступлення Мадярщини й Манджуко

ДО ПРОТИКОМІНТЕРНІВСЬКОГО ПАКТУ.

Домеї повідомляє, що 22. ц. м. відбулося в Токіо пленарне засідання прибічної ради у присутности цісаря, на якому одноголосно апробовано тексти протоколів, що торкаються приступлення Манджуко й Мадярщини до протикомінтернівського пакту. Японський уряд репрезентували міністри: Аріта й Ітагакі та прмієр Гіранума. Ці протоколи підпишуть у найближчому часі в Чінкіні й Будапешті, представники Японії, Манджуко й Мадярщини.

АТЕНТАТИ В ШАНГАЇ НЕ ВГАВАЮТЬ.

ТОКІО. ПАТ. Вчора відбулася в Токіо знову конференція міністрів, щоб прослідити ситуацію, що витворилася через збільшення терористичної діяльности в Шангаю. У цій конференції взяли участь представники міністерства закордонних справ, війни й маринарки. Одночасно розійшлися в Токіо вістки, про нові два атентати в Шангаю, а саме 12 терористів убило двох китайських поліціянтів на Робінсон Рід. Одного зі замаховців арештували японські поліцисти.

ЯПОНСЬКА ПРОТИТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ.

Домеї повідомляє, що мін. закордонних справ Аріта подав японському генеральному консулеві в Шангаю телефонічні інструкції у справі його демаршу в міжнародньої влади в Шангаю. „Асагі" думає, що ці інструкції містять три засадничі домагання. Перше з них: арештувати всіх винуватців виконаних замахів, друге — збільшення числа японських міських радних, третє — засаднича реорганізація міжнародньої концесії. Часопис додає, що на випадок невиконання цих вимог, японський уряд рішений перейти до самостійної акції.

Зі сойму.

МІНІСТР ТОРГОВЛІ НЕ БАЧИТЬ НІЯКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КРИВДИ Й ЗАСЛОНЮЄТЬСЯ ОЗОНОМ.

ВІДПОВІДЬ МІН. РОМАНА НА УКРАЇНСЬКІ ПОСТУЛЯТИ.

(Телєфоном із Варшави).

У дискусії над буджетом міністерства торговлі і промислу виступив пос. **д-р Ст. Біляк,** як оборонець українського ремесла. Промовець зясував жалюгідну ситуацію українського населення й дуже вичерпуюче обговорив положення українського ремесла. Українське ремесло не лиш не користувалося державними допомогами, але й зустрічалося ще часто з перешкодами. Від 1936 р. українські шевці у Львові чекають даремне на затвердження сього організаційного статуту. Далі промовець критикує національну політику Ремісничих Палат. Банк Господарства Краєвого не дає українцям кредитів, хоч диспонує 3 і пів міліонами зол. на кредити. Українців не допускають до достав і робіт. Що більше, у Львові були випадки, що від польських фірм, яким поручили державні роботи, домагалися усунути українських робітників. Секвестратори забирають всупереч законам ремісничі прилади.

В цьому місці **мін. Роман** перебиває: „Це не належить до мого ресорту".

Пос. Біляк: „Одначе пан міністр має вплив на ці справи.

Далі промовець домагався в закінченні припинити акцію „маршу на схід", бо елімінація, що шкодить і місцевим полякам, елімінація меншин із національного життя — це початок господарської програної.

Мін. Роман прислухувався дуже важливо українським постулятам і відповів дуже куртуазійно, але його слова були далекі від розуміння українців. Факти дискримінації українського ремесла, очевидно, міністрові невідомі, але він готов їх розглянути. Що до акції „маршу на кресы" міністр заслонився декларацією ОЗН-у, що саля привитала гучними оплесками.

КТВ

МІНІСТР ЧЯНО ВИЇЗДИТЬ ДО ВАРШАВИ.

РИМ. ПАТ. В четвер вечором виїздить до Варшави міністр Чяно з двома директорами департаментів, директором дипльоматичного протоколу, шефом секретаріяту, амбасадором Бунтієм та двома секретарями.

Тим самим поїздом виїде амб. Вєнява-Длугошевський з жінкою та секретарем.

Спорт.

СХОДИНИ ЖІНОЧОЇ СЕКЦІЇ С. Т. „УКРАЇНА".

В суботу 25. ц. м. відбудуться в домівці СТ. Україна (Саніги 49, I) сходини жіночої секції. Одночасно до секції можуть заголошуватися нові члени.

ГАКІВКА.

СТУДЕНТСЬКІ ЗИМОВІ МИСТЕЦТВА ЕВРОПИ.

В Норвегії відбуваються студентські зимові мистецтва. В гаківці були такі вислідн:

Чехословаччина — Польща 6:0.
Чехословаччина — Норвегія 7:0.
Швеція — Польща 6:0.

СЕНЗАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІГИ.

Волвергемптон Вандерерс — Евертон 7:2.

О. ГЕНРІ.

ВТЕЧА ЧОРНОГО БІЛЯ.

На платформі двірця в Льос Пінас сидів довгоногий, кремезний мужчина, гойдаючи ногами туди і назад. Обличчя в нього було чорне, ніс більше подібний до дзьоба, а малі хижі очка були обрямовані ясними рудавими віями. Біля нього сидів його приятель кирпатий, грубий, мелянхолійний. Вони обидва мали вигляд людей, що для них життя було неначе плащ, який можна носити на два боки і який тому на обох боках має шви.

— Вже чотири роки, як я тебе не бачив. Гем, — сказав кирпатий. — куди ти дівався?

— Техас — відповів — в Алясці було за холодно для мене. Зате Техас видавався мені навіть доволі гарячий. Розкажу тобі про один з тих гарячих сезонів.

Одного ранку, коли поїзд лінії Інтернаціональної зупинився при водотязі, висідаю собі з нього і дозволяю йому продовжувати свою їзду без мене. А була це околиця самих пасовиськ-ренч, ніде я не бачив дороги і тому пустився пішки навправці. Трава була по кістки, а хмарки робили враження бросаючого саду. Усе це виглядало на приватну власність якогось джентельмена і що хвилини я сподівався, що нападе і загризе його псарня. Але я пройшов з двацять миль, заки побачив якусь запалу ренчу."

Під деревом перед дверима хатки сидів якийсь малий чоловічок у білій сорочці, бронзовому робітничому вбранні і в рожевій хустці навколо шиї. Він крутив цигарку.

— Привіт, — кажу йому. — Маєте тут може якісь перекуски, напитки, або навіть працю для цілковито незнайомого?

— Прошу, прошу ближче, — запрошує мене зовсім увічливо — сядьте на тому стільці. я не чув вашого коня.

— Мій кінь ще за далеко, щоб його чути — відповідаю. — Я йшов пішки. Не хочу вас клопотати, але скажіть, будь ласка, може маєте десь під рукою кільканацять літрів води.

— Ви справді запорошені, але наші купальні...

— Мені не йде про пилюку зверха.

Він подає мені черпак води з червоного дабанка й говорить дальше:

— Хочете праці?

— На якийсь час — відповідаю йому. — Це досить спокійна околиця, правда?

— Так, казали мені. що часом цілими тижнями не видко тут живої душі. Я тут щойно місяць. Я відкупив цю ренчу від чоловіка, що переніся ще дальше на захід.

— Це мені подобається, часом чоловік потребує троха тиші й спокою. Я вмію кельнерувати, промовляти, трошки боксуватися. грати на піяніні.

— Чи вмієте випасати вівці?

— Випасати вівці? — Ага. розумію, це значить, що треба би за ними бігати і гавкати на них як вовчур. Гм, — можна спробувати, я ще досі ніколи не пас овець, але часом я бачив їх з вікон поїзду, як вони скубали ромен, не виглядали небезпечно.

— Мені треба помічника — сказав ренчер — мексиканцям не можна вірити. Я маю тільки два стада. Завтра можете вигнати мою череду — їх є тільки вісім сотень. Платня 12 долярів місячно разом з утриманням. Мешкаєте в шатрі на прерії разом з вівцями. Варите собі самі, але воду та дрова приносять вам до вашого табору. Легка робота.

— Добре — кажу — буду вашим пастухом, навіть як мені скажете, що маю заквітчати собі голову пільними квітками, ходити з герлигою, одягатися у рісну туніку й пригравати на сопілці, так як пастирі на образах.

(Далі буде).

КОНСКРИПЦІЯ В ЧЕХІЇ.

ПРАГА, ПАТ. Прем. Беран заявив, що цього року має відбутися в Чехії та Моравії загальний спис населення. На цю ціль вложено в буджет 3,980.000 корон.

—o—

ДИМІСІЯ КОНТРОЛЬОРА ХАРЧЕВОГО ПОСТАЧАННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Сер Форд уступив зі становища контрольора харчевого постачання, яке обняв перед кількадесятьма місяцями. Преса та парляментарні кола нераз атакували його за те, що він мешкає у Брюселі і тому не може як слід сповнювати своїх обовязків.

—o—

ГІМЛЄР ВИЇХАВ ДО БЕРЛІНА.

Командант німецької поліції та СС Гімлер, який перебував на ловах у Польщі, виїхав учора з Варшави до Берліна.

—o—

ПРОЦЕС У ХАРКОВІ.

МОСКВА. АТЕ. В Харкові відбувся великий процес проти банди злочинців, яка систематично окрадала вантажні поїзди. За місяць січень ц. р. ця банда доконала 136 крадежей, завдаючи урядові харківської округи величезні втрати. Керманичів банди Никифоренка та Леницького покарали карою смерти, інших членів банди засудили на досмертну вязницю.

—o—

КОЛЬОНІЗУЮТЬ УКРАЇНУ МОСКАЛЯМИ.

Преса повідомляє, що виселювання українського населення з прикордонної смуги Волині та Поділля відбувається далі у прискіпшеному темпі. По інформаціям з англійських джерел, українців вивозять у корінну Росію, а на опорожнених областях поселюють великоруських селян. У цей спосіб — пишуть англійські часописи — Москва бажає унеможливити українську агітацію у прикордонній смузі. Зачувати, що акція евакуації українського населення з прикордонної смуги буде закінчена до весни.

НОВИНКИ

ПЯТНИЦЯ

24 Лютий

Ст. ст. 11. лютого 1939.
Власія св. мч.
Лат. Матея ап.
Сонце: схід — 6.21, захід — 16.55.
Місяць: схід — 8.41, захід — 23.22.

Завтра: 25. лютого. Субота.
Ст. ст. 12. лютого 1939.
Мелетія св.
Лат. Кесарія.
Сонце: схід — 6.19, захід — 16.57.
Місяць: схід — 9.12, захід — 0.00.

—o—

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (41) число „Діла" підпало конфіскаті за 6 рядків з кореспонденції „Після виборів у Карпатській Україні" і за 6 рядків зі статті „Польські високі школи в освітленні сенатора К. Бартля".

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хоружщини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 2820 83-100

— **Ширші сходини членів Дружини Княгині Ольги** відбудуться в пятницю 24. лютого ц. р. в 6-ій годині вечора в домівці організації (Сикстуська 46). На деннім порядку реферат ред. Миколи Голубця: „За права віри й народности" (останній з циклю: „Наш Львів"). Гостям раді. 416 2-2

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю, 24. ц. м. в год. 7 ввечір у власній домівці. На сходинах виголосить д-р Софія Парфанович реферат п. н. „Материнство і роди у первісних народів". 421

— **Відділ Пром-Банку у Станиславові** повідомляє П. Т. Кліентелю, що з днем 18. лютого 1939 р. переніс домівку з давнього льокалю при вул. Міцкевича ч. 1, до нового, якого адреса: Станиславів — **вул. Собіського 26.** 419

— **Загальні Збори Міщанського Союзу Кредитового** відбудуться в неділю 26. лютого 1939 в год. 10-ій у золотій салі „Міщанського Братства", Ринок 42, II. 425 1—1

— **Читачі останньої повісти бібліотеки „Діла"** В. Бірчака „На чужих землях" нехай поправлять прикру друкарську помилку, що повстала через перекинені рядки вже у машині на ст. 150: у рядку 17-ім, де треба замість слів „А я поставив би на своєму" вставити: — Як може бути, коли не маємо церкви, не...", а два рядки нижче замість перших двох слів — „Я я", має бути „А я".

— **Управа Ремісничо-Промислової Бурси у Львові** при вул. Бартосівни 5 повідомляє, що переведена збірка у львівськім повіті за дозволом львівського повітового староства з дня 24. X. 1938 принесла: бульби, буряків і моркви — 4.079 кг., капусти — 271 головок, готівкою — 210.72 зол. і збіжжа — 105 кг.

— **Незвичайно цікавий реферат** виголосить проф. Павло Зайцев, відомий наш Шевченкознавець, один із найкращих наших прелеґентів, у пятницю 24. II. в год. 19. у домівці „Молодої Громади". Вступ для членів „Молодої Громади", Т-ва Письменників і Журналістів та впроваджених гостей Тема реферату: **„Літературний і культурний Київ у 1917—20. рр.".**

— **Засідання Фільольоґічної Секції Н. Т. ім. Шевченка** відбудеться 25-го ц. м. в год. 6. веч. з таким денним порядком: I. Організація ювилейної Шевченкової вистави; II. Д-р Евген Грицак: Народні назви грошей в українській мові (реф. В. Сімович).

— **Розвязали ще одно товариство.** Львівський воєвідський уряд розвязав Кружок Українського Еміґраційного Товариства в Сяноці. В минулому році воєвідство розвязало одинадцять читалень на просторі повітів: Сянік, Березів та Ряшів.

— **Секретаріят Економічного Семинаря Українського Наукового Інституту у Варшаві** влаштовує 24. лютого в год. 6. вечором у мешканні Українського Наукового Інституту (Служевська 7) публичні збори, на яких м-р І. Сеньків прочитає реферат: „Пастушна господарка гуцулів та її перспективи".

— **Промоція трьох бразилійських українців.** У грудні м. р. промувались у бразилійському університеті в Куритибі три українці: Володимир Мазуришин став доктором медицини, Петро Фірман доктором прав і Степан Мущак теж доктором прав. Одночасно гімназійні студії у Ст. Катаріна покінчив українець Богдан Кобилянський, син відомого українського діяча у Бразилії В. Кобилянського.

— **Видавець „Батьківщини" арештований.** Органи державної безпеки у Львові арештували у вівторок 21. ц. м. в год. 10-ій вечором видавця видавництва „Батьківщина" п. Василя Крохмалюка. Причина арештування невідома.

— **У Кракові сконфіскували протиукраїнську резолюцію.** „Слово Народове" з 22. ц. м. повідомляє, що у Кракові сконфіскували протиукраїнську резолюцію, що її відчитано на зборах академічної молоді в галі ягайлонського університету.

— **Труси й арештування у Станиславові.** В понеділок 20. ц. м., поліція перевела основний трус у домівці філії Т-ва „Просвіта" у Станиславові. Арештували секретаря філії Просвіти" м-ра Михайла Кушніра та його заступника студ. Мих. Рогатинського. Після того поліція перевела ревізію в домівці Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи". Причина трусів та арештувань невідома.

— **Сензаційний процес „пшодовніка" поліції** Яна Жака, що працював у слідчім уряді поліції у Львові зразу в „українській" бриґаді, опісля у бриґаді ошуканств, почався нині у львівському окружному суді. „Пшодовніка" Жака обвинувачують, що у двох письмах-мельдунках до поліційної влади оклеветав свого товариша „пшодовніка" Франца Оховича.

— **Дальші арештування у спіртовій афері.** Як ми перед двома тижнями повідомляли, львівська поліція арештувала кількадесять осіб за крадіж, посередництво або набування спірту. Вчора арештували і відставили до розпорядимости судів дальших 9 осіб, головно з шинкарських кол за скуповування краденого спірту.

— **Вломники обікрали у Львові будку заведення „Чувай".** Щось не дуже пильнували свого власного майна службовики заведення охорони чужого майна „Чувай", коли інспектор цього заведення Адольф Вайнштох був приневолений повідомити поліцію, що невідомі злочинці вломались учора до будки заведення при площі Сольських та украли три револьвери.

— **Обманці дівчат.** Анна Гикава з вул. Сикстуської 32 повідомила поліцію, що Йосиф Пудло, службовик державного тартаку в Делятині, вимантив від неї 571 золотих, обіцюючи небавком з нею оженитися. — З подібним обвинуваченням звернулась до поліції Марія Пелех (вул. Подлевського 5). Її обдурив подружжими обіцянками Петро Павлишак і забрав заощаджених нею 250 золотих.

— **Львівська хроніка.** 14-літній Володислав Штрайхер вийшов учора вполудне з дому і не вернувся до цього часу. — Авто А 42676, яким їхав Казимир Зайдель, наїхало сьогодні вранці на вул. Зиблікевича на Андрія Куницю, робітника пекарні „Ютшенка" і зломило йому праву ногу. — Вчора вечором померла на вулиці Льва Сапіги 60-літня Геня Гардман (Куркова 8). — Рятункове поготівля уділило першої помочі двом попареним у часі сварки особам

— **Не вдалась їзда без білету.** За подорож поїздом без білету притримали вчора 16-літню Софію Барабах та її сестру Стефанію, що їхали „зайцем" з Хоросниці до Львова. Одночасно притримали Франціщка Балицького, зарібника, що приїхав без білету з Семянівки до Львова.

—**Краєва хроніка.** До мешкання пароха Коломиї о. пралата Олександра Русина дісталися злодії, які вкрали 1.440 золотих, золотий пралатський хрест з ланцюгом та 2 золоті перстені з дорогими каменями. — У Маняві, пов. Надвірна відібрав собі життя 76-літній Дмитро Яцко; причина — родинні непорозуміння. — У Стинаві Вижній, пов. Стрий згорів дім Теодора Дмитришина. Підозрівають, що він сам підложив огонь, щоб дістати всекураційну премію. — У Кривчі, пов. Перемишль згоріли дві загороди вартости 7.000 золотих. — У копальні „Теспу" в Калуші камінь убив робітника Саву Файфера.

— **Бандитизм.** Трьох бандитів вдерлося до мешкання Мехля Лібшіця в Калуші та стало його бити, домагаючися, щоб видав їм гроші. Бандитів сполошив Василь Діякон, якого бандити важко поранили в голову. — З мешкання Самуеля Шехтера у Чортівці п. Городенка бандити зрабували 100 золотих. Поліція дізналася про це щойно випадково, від третіх осіб, бо Шехтер мовчав зі страху перед местю бандитів.

— **Заборона філій Баті на території Німеччини.** З Відня прийшла вістка, що німецька влада заборонила чеській фабриці Баті урухомити кількасот філій на території, що була донедавна складовою частиною Чехії.

— **Зріст релігійности серед магометан.** Арабські інформаційні джерела з радістю підкреслюють, що число прочан до Мекки осягнуло в мин. році давно небувалу висоту 106.000 осіб.

— **Замість мяса — риба.** Щоб відзвичаїти віденців від надмірного консумування вепрового та волового мяса і звернути їхню увагу на їдження рибних страв, основано у Відні 60 філій німецького товариства торговлі морськими рибами.

— **Процес за фальшиві метрики у Відні.** Вчора почався у Відні процес проти одного з адвокатів, якого разом з його секретаркою обвинувачують за те, що доставляли жидам фальшиві метрики уродження.

—o—

Зі судової салі.

ДІВЧАТА ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО ОУН.

САМБІР, ПАТ. У вересні 1938. р. поліція арештувала Марію Менцінську, Марію Нижник і Теофілю Яворську під замітом приналежности до ОУН. Підчас ревізії у їхніх мешканнях найдено нелеґальні пропаґандивні матеріяли, як летючки, вірші і реферати, що славили терористичну діяльність. Акт обвинувачення закидує, що Менцінська була провідницею жіночого гуртка, Яворська кольпортувала пропаґандивні матеріяли.

У вівторок почалася розправа проти трьох підсудних; відложено її до суботи, щоб покликати нових свідків.

ПІД ЗАМІТОМ ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ ПОЛК. КОНОВАЛЬЦЯ.

Перед львівським судом станув Петро Гнип з Жорниськ городецького повіту, якому прокуратор закидує, що після вбивства полк. Коновальця він дзвонив у Домажирі в ночі з 25. на 26. червня 1938., що не дозволив грати на весіллі музикантам з огляду на жалобу по полк. Коновальцеві та що брав участь у спанні могили в честь українських вояків на цвинтарі в Жорниськах. Боронить м-р Падох.

ЗА ВЕРБУВАННЯ ДО ЕСПАНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

С. Цьолко, що відсиджує 6-літню вязницю за комуністичну діяльність та М. Лозінський відповідають перед львівським окружним судом за те, що брали участь у вербуванні добровольців до червоної еспаньскої армії під покришкою еміґрації до Франції.

—o—

Листування Редакції.

Всеч. о. М. Юхимовичеві у Плаучі М.: Вашого телефонату з цікавими оглядів не можемо помістити. Передали Секретаріятові УНДО для У. П. Р.

Вп. Громадянам міста Залозець: Отвертого листа з відомих причин не могли помістити і передали його до використання послам.

Посмертні згадки.

О. ІВАН ФЕДЕВИЧ.

Турчанщина дістає удар за ударом. За один рік забрала жорстока смерть найсвітліші одиниці: минулої зими помер д-р Мирон Кондрат, в літі д-р Дмитро Марців, 9. лютого ц. р. згинув від злочинної руки д-р Теофіль Михайлівський, 11. цього місяця замкнув на віки очі заслужений громадянин **о. Іван Федевич**. Смерть останнього потрясла до глибини цілим турчанським громадянством. Хто був о. Іван Федевич, яка була його діяльність за час Його 28-літнього побуту в Турці — це може виявнить хтось інший. Не перебільшуючи, можна сказати, що українська Турчанщина — це о. Іван Федевич: голова філії „Просвіти", голова або член-основник дослівно всіх організацій та установ і великий авторитет. До того тихий добродій для бідних, чутливе серце, незвичайний організаційний хист, спокійний, зрівноважений, тактовний, ось — далеко не всі! — риси Його характеру. Якою пошаною та любовю користувався Покійний, свідчить факт, що в часі Його короткої недуги міщани постили на інтенцію Його визлоровіння! Та не тільки свої Його любили. Його цінили й шанували і неукраїнці. І ось цього о. Федевича раптом не стало. Відійшла у вічність людина в повні сил, що багато добра могла ще зробити для свого народу, для Турчанщини.

Турчанщина гідно вшанувала заслуги Покійника. В день похорону 14. лютого — заробився гори Турки селянами, що з усіх усюдів з вінцями спішили скласти поклін тому, що ціле своє життя присвятив праці для рідного народу. В місті появилося 22 роди клепсидр (у тому 4 польські), 68 вінців несли у похоронному поході, 32 священники (у тому 4 польських) відвели Покійного на місце вічного спочинку. Домовину, як тільки її винесли з церкви, покладли на прибраному зеленню возі, запряженому у три пари волів. Тут промовив турчанський староста п. Ваґнер, який прощав Покійного в імені Повітового Виділу, управи міста, гімназій, шкіл і т. д. Після того уформувався похід: на переді вінці від усіх читалень повіту і організацій Турки, за ними молодь усіх шкіл, хор під управою п. Горечка, духовенство; за домовиною найближча рідня, за нею представники влади й установ. Усе те замикав кордон міщан по обох сторонах вулиці, поза кордонами йшли безчисленні маси міщан і селян. Порядок зразковий. На цвинтарі виголошено 6 промов, між іншими промовляв також делегат Матірного Т-ва „Просвіта" зі Львова. Домовину поклали до гробівця. Учасники похорону розходилися з думками, що життя о. каноніка Федевича повинно бути зразком, як треба працювати, не опускаючи рук та творити цінности, які не гинуть з особою творця.

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Над свіжою могилою.

(Замість некрольогу.)

Богу дякувати — помер. А то далебі не можна було з ним витримати. Жив небіжчик коротко, але життя його було не для одного з нас чистою карою Божою. Як історичний Дон Жуан псував жінки, сестри і доньки, завертав їм голови, і відвертав від обовязків супроти чоловіків, дітей і батьків. Мало того: жадав від них грошей, що є здається одною з найбільших плям на совісти мужчини, якої ніякими хемікаліями не можна „вивабити".

А жіноцтво?! Де могло і як могло зарвати копійчину — несло до нього і ще просило, щоби був ласкав прийняти.

Брав дарунки з міною податкового урядника, немов би це йому належалося і зовсім не турбувався тим, скільки труду, упокорення а навіть сліз прилипло до цих грошей.

Жертвами цього каригідного типа були переважно молоді жінки та дівчата, але траплялися і поважні матрони, яких його зводливий погляд відривав від колиски внука чи від шиття виправи для доньки. Ішли в рух всілякі фарби на сивий волос, бліді уста і пожовклу церу, плили рікою кольонські води, а ручаєм пахощі, летіли стадами шовки, тафти, крепмарокени і як там ще ті птиці називалися.

А все це для гарних очей одного несовісного, неморального чоловіка, що саме перед парою днями попрощав цей світ, викликуючи тим далеко більше радости, як жалю.

— Коби ще хоч був гарний! — говорив мені один муж від жени, що задурилася була до безтями в отому джигунові. — А то мале, миршаве, без гумору і фантазії, плитке, якесь ніби сонне, ніби перепите, зовсім дегенерат...

— Нема ради! — відповів я. — Ви знаєте жіноцтво! Бувае нераз тип що ні до Бога ні до людей, а всі за ним літають як за раритом.

— Правда, але за тим типом не було чого літати. А все таки... Уявіть собі: моя жінка від дня його смерти ходить як запомороченя і тільки зітхає: „Так скоро зійшов зі світа!" — і мало не плаче. А я, пане добродію, аж віджив, аж ліпше сплю і — ніле правди діти — можу кінець з кінцем звязати. Бо перше то вічно бракувало тих грошей і бракувало. Стидно мені говорити, але моя жіночка, що зарвала, то несла кудись... Куди — ви і я легко можемо догадатися...

Прикро було слухати оцих інтимних тайн подружого життя, а рівночасно приемно було глядіти на оцю відважну а таку толерантну людину, що має відвагу сказати це все і рівночасно пустити в непамять хвилеву слабість жінки.

Ціле лихо вийшло, очевидно, від непопрaвного джигуна і він властиво має щастя, що помер, а то б йому не від одного дісталося. За час свого короткого життя накоїв немало кваcів у неодній прикладній сім'ї.

Деморалізував небіжчик також і мужчин. Неодного намовив до не дуже чистих історій, радив як пролізти без білету на забаву, як без квитка похарчувати при буфеті, чи як украсти цілунок у дівчини.

Тому з приємністю виберуся в найкоротшому часі на кладовище і з сатисфакцією прочитаю надмогильний напис: „Тут спочивае Карнавал 1939. р."

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СІВАЧ. Місячник присвячений проповіді і катехизі. Рік IV. Ч. 2. Лютий 1939. Львів. Зміст: о. Р. С.: Проповідь на неділю про Блудного Сина. — о. Гр. Кубай: Пром. на Пр. Трьох Святителів. — о. Вол. Рабій: Пром. на Пр. Стрітення Госп. — о. В. Попадюк: Пром. на Нед. Сиропустну (І Великопістна наука). — о. В. Попадюк: Проповідь на І. нед. Вел. Посту. (ІІ. Великопістна наука). — Катехизи для ІІІ. кл. всел. шкіл. — о. А. Голандюк: Від чого залежить успіх початкової науки релігії? — о. П. Даедалюс: Конфер. про суспільні питання: Христова Церква в обороні прав робітника. — о. П. Даедалюс: Через обнову проповідництва — до обнови християнського життя. — Рецензії.

СЛОВО. Журнал словянської фільольогії. Видання Семинара словянської фільольогії при філософічному факультеті Української Богословської Академії у Львові. 4. кн. Редагує Константин Чехович. Накладом Гр.-Катол. Богословської Академії у Львові 1938. 8-ка, ст. 81—160. — Зміст: К. Чехович: Постать „Івана Вишенського" і „Мойсея" в творчості Івана Франка. — М. Возняк: Ягіч про спір Пипіна з Огоновським. — Т. Павловський: Класичні традиції в українськім письменстві перед Котляревським. — Матеріяли: Простонародні молитви. — В. Іліяяк — Ю. Бабій: Словарець села Лдзяне, п. Калуш. — Рецензії і нотатки. — Хроніка і бібліографія. Покажчик другого річника.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXXIV. Ч. 2. Лютий 1939. Львів. — Зміст: Рік кончаєв. — о. Д. К.: Постать всякда. — о. прот. П. Табінський: Церковний Устав св. кн. Володимира В. — о. Степан Хабурський: Епіклеза. — о. д-р Г. Костельник: Проблема чуда. — Посмертна згадка. — Нові книжки. — Всячина.

МИ І СВІТ. Ілюстрований місячник. Ч. 3. Лютий 1939. Львів. Зміст: Ю. Бескид: Леди рушили — Ілюстрація. — Гумореска. — Графольогічна сторінка. — С. Яблонська: Столиця Анжану — Гюс. — Ю. Луцький: Розмова з Грицем Кругом. — Оленка Заклинська. — Фільма. — Розривковий куток. — Жіноча сторінка. — М. Бронза: Доктор Грегор. — 26 ілюстрацій. Ціна 50 сот.

САД І ГОРОД. Орган Головної Садівничо-Городничої Секції Т-ва „Сільський Господар". Рік І. (VII). Ч. 2. Лютий 1939. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Двотижневик. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XXVII. Ч. 4. З 15-го лютого 1939. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Часопис для дітей. Рік ІІ. Ч. 6. Лютий 1939. Львів.

НОТИ:

Василь Цалинюк: НЕ ТОПОЛЮ ВИСОКУЮ, пісня на мішаний хор до слів Т. Шевченка. Муз. Накладня „Торбан", Львів, ч. 301. Ціна 60 сот.

Василь Цалинюк: НА ГОРОДІ ПАСТЕРНАК, пісня на мужеський хор до слів Т. Шевченка. Муз. Накладня „Торбан", Львів, ч. 305. Ціна 50 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 23. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Пятниця 24. II. год. 7.30 веч. „Роксі та її дружина" — оперетка.

Субота 25. II. год. 7.30 „Роксі та її дружина" — оперетка.

Неділя 26. II. год. 3.30 попол. „Роксі та її дружина" — оперетка. — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов".

Театр Різнородностей.

Четвер 23. II. і пятниця 24. III. театр вечірній.

субота 23. II. год. 7.30 веч. „Пані Президова".

Неділя 26. II.— год. 3.30 попол. „Пані Президова". — Год. 7.30 веч. „Роксі та її дружина" — оперетка.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО".

Український Театр ім. Котляревського.

ХОДОРІВ:
23. II. Пригода в Черні.
24. II. Кирка в Львові.
25. II. Шаріка.
26. II. Зоря над Почаєвом.
— З Ходорова їде театр до Рогатина. — Дня 1, 2, 3. і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ВИННИКИ:
23. II. Хам.
24. II. Сіссі.
25. II. Чорномори..
26. Грець.

КІНА

АМПІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).

АПОЛЛО: „Залога безбожних".

АТЛЯНТИК: „Невільниця Шангаю".

БАЙКА: „7 полишників 7 поцілунків" та кольоровий додаток.

БАЛТИК: „Робін Гуд".

ВАНДА: „Орлів", Пропасть печалі.

ГРАЖИНА: „Присуд життя" („Хто винен").

ЕВРОПА: „Конфлікт".

КАСІНО: „Рена" („Справа 777").

КОПЕРНИК: „Гібральтар".

МАРУСЕНЬКА: „Гібральтар".

МЕТРО: „Циганські романси".

МІРАЖ: „Готель у Тиролі".

МУЗА: „Забута мельодія".

ПАКС: „Свято краси" (ІІ-га частина Олімпіяди).

ПАЛЯС: „Поворот на світанку" (на осн. Віні Бавм) з Даніелею Даріе.

РАЙ: „Страхи" за Уківською.

РІЯЛЬТО: „Нинішня любов" зі Сімоною Сімон.

РОКСІ: „Щаслива 13-ка" зі Селєнським і Ганівною та кольоровий додаток.

СВІТ: „Вязень із Парамати", „Кохана дівчина".

СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанета Меклональд).

СТИЛЕВЕ: „Алібі" та ревія.

ТОН: „Небезпечна погоня", „Битва на Бродвею".

УТІХА: „Смертельні вороги" (Кен Мейнард) і ревія.

ХИМЕРА: „Кавказ".

ФОТОПЛЯСТИКОН:
(ул. Марійська)
„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 23. лютого 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Муз. з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 „Короля пісні — Шуберт" вид. для вселюдних шкіл, 11.25 Відень у пісні, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева вид., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка техніка з молодю, 15.15 Клопоти та радощі: Силетні. 15.30 Орк.

16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Капітал, власність, праця, гутірка для ліцеальної молоді, 16.40 Спів, реціталь Маргарети Куперус (Голяндія) в супр. форт., 17.10 Авта запрацювали в рух деревяним топливом, 17.20 Авдиція, 17.25 Органовий реціталь, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Стандаризація збіжа, Кооперативи Ріжне. Т-ва, Популярна музика у вик. сальон. трія, 18.30 Легка і лоиакова музика, муз. гутірка. 19.00 Відділ у невідоме. розр. концерт, орх., тенор, пісеньки, скрипка, гітара, арфа, 20.40 Інформ. авдиція. 21.00 Театр Уяви: „Завіяна Чорний" драма Ю. Словацького, 22.10 Спорт, 22.15 Трансм. з життя, 22.35 Про К. Станіславського, 22.45 Літер. фрагменти: Лад серця. 23.00 Остаині вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 24. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика в пл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Година господині: Праця жінок у сільській самоуправі, ради, вістки, італійські нар. пісеньки, 11.00 Для шкіл: Мала геройка, авд. для старших дітей, 11.25 Зимові квітки, пл., 11.57 Сигнал, 12.05 Полудневі авд. 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні** Ірини Яросевич, сопран. 14.30 „Ворог" новеля, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: Дві лелиці, казка Б. Гершо, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка а хоромн, 16.30 Авд. з нагоди держ. свята Естонії: Артур Лємба: Смичковий квартет фісгармоль, промова осв. поела Г. Маріусов, 17.02 Як треба писати замішання, 17.17 Форт. мініятури В. Німана, 17.45 Вікучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камеральна музика, скрипка, форт., 18.30 Театр Уяви: „Пісень" Лукіяна із Самозати. 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, 22.30 Поезія як реальна сила, 22.45 Музика в пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 25. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика в пл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Родинна музика в пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легка музика на органах Вірліпера, пл., 11.57 Сигнал, 12.05 Полудневі авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Оповідання, пісеньки, казки, 15.20 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Література хроніка, 16.35 Форт., спів, 17.45 Гутірка про воєну та бановіну, 17.55 Авдиція, 18.00 Вікучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, як розвивається Варшава, Ліси, будинки, пісеньки, 19.15 Опереткона музика, орх., хор, сопран, два форт., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт. 21.00 Концерт із Будапешту: Цигапська фантазія, орх., сол., 21.35 Година несподіванок. 22.25 Розр. концерт. 22.55 Інформ. авдиція. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 23. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.00 Нар. музика, 17.00 Сучасна музика, 18.00, 19.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 20.00 Гумор. 21.00 Орх., сол., БУДАПЕШТ 13.20, 17.00 Орх., 19.30, 20.00 Нар. пісні, 21.15 Форт., 22.00 Легка музика. ВІДЕНЬ 12.00 13.15,, 16.00 Орх., сопран. 15.30 Для дітей. 19.00 Нар. пісні, **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.40 Квінтет ф-дур Брукнера. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. концерт, 20.35 Орх., МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт. 21.00 Популярні нвал. пісеньки, 22.00 Форт., ПРАГА 15.15 Орх., хор. 17.40 Сонати Сен-Санса на скр. і форт., 20.10 Орх., хор. РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Пісні без слів Мендельсона, 21.30 Симф. концерт. РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 до 23.00 „Ернані" оп. Верді. СОФІЯ 18.20, 19.30 Концерт.

Шевські майстри і челядники

Ваші турботи скінчаться, бо появився

повний курс шевського крою

на підставі якого кожний шевський майстер і челядник зможе суперничати з найкращим кравцем.

Підручник писаний так приступно, а рисунки такі ясні, що для **шевців відпадає потреба курсів.**

Підручник написав **Яр. Булка** при по-мочі осн. Студитів Єротея **Дубика.**

Ціна 10.— зол., з поштовою пересилкою 10.50 зол., за післяплатою 11.50 зол. висилає В-во „БАТЬКІВЩИНА", Львів Чарнецького ч. 8, І.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення **„САЛЬФЕРС"** що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.**

Увага! За звороном цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

Пятниця, 24. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БЕРЛІН 17.00 Шубертові пісні, 17.30 Пісні моряків і музика, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Фільм. мельодії, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 17.10 Скрипка, 19.30 22.00 Опера, 23.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Дрібні твори авд. мистців, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Африканська авд., **19.20 Вістки в українській мові,** 20.40 Весела музика, 22.50 Пісні та скр. твори, 23.00 Легка і танк. музика, ГАМБУРГ 15.25 Нім. нар. танки, 16.00 Розр. музика, 18.10 Форт., флет. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. вечірки, 15.15 Для дітей, 20.00 Хор, сол., КЕЛЬН 21.00 22.00 Шлайф. музика, ЛЯЙПЦІГ 18.35 Пісні. 19.30 Естонська музика, МІЛЯНО 17.00 18.00 21.00 22.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 16.35 Квартет Дворжака, 18.25 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Квартет. 19.15 Спів, форт., 21.15 Соната б-моль Шопена, РІМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго о півночі" оп. Кемпіні, СОФІЯ 17.30 18.15 Музика, 19.30 Форт. твори Бетовена, 19.30 „Аіда" оп. Верді, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.00 Розр. музика, 19.20 Пісеньки.

Субота, 25. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.15 Діточі забави та пісні, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Мельодії Легара та Кіпеке, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Трансм. зі Сараєва, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10, 18.00 Циг. музика, 18.15 Орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 14.10 Розр. музика, 15.10 Пісеньки, 18.00 Суєз Червоне Море—Дайбуті, репортаж із подорожі, 18.15, 19.00 Нар. музика. 19.20 **Вістки в українській мові,** 20.10 Форт. сонати Бетовена, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Орх., спів, 19.15 Вес муз. авд., ЛЯЙПЦІГ 17.30 Легка музика. 20.05 Англ. музика. МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт. 19.20 Розр. музика. 21.00 „Трикрапчастий капелюх" оп. Де Фалля, „Ло Страваріо" оп. Пінетті. ПРАГА 15.20 16.05 Сольов. музика, 19.25 Діточий хор, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 18.25 Пісні, 19.15 Для найменшенних, 20.00 (пісні комуністів), Легка музика, 21.15 Скрипка, 22.10 Кабаре. РІМ 17.15 Симф. концерт, 19.20 Розр. музика, 21.40 Концерт солістів, Арто Серато. СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 18.20 Вок. авд., 19.30 Спів, 20.00 Скрипка, 22.00 Легка і танк. музика. СТОКГОЛЬМ 22.15 Танк. музика, 22.45 Пісні, музика.

Радіокутик.

„КУТИК СЛУХАЧІВ".

Англійське радіофонічне товариство ББК закликало слухачів, щоб надсилали короткі оповідання з життя та піспеньки, щоб їх надалати за винагородою 10 шиллінгів і 6 пенсів, в часі спеціальних авдицій „Кутик слухачів". ББК прийняло вже до виконання 3.383 текстів, між якими є багато дитячих пісень, в яких англійці дуже любуються. У долучених листах багато слухачів зголошує свою постійну співпрацю.

ВЕЛИКА САЛЯ ТЕЛЄВІЗІЇ У БЕРЛІНІ.

У червні 1938 р. почали будову прекрасного будинку Туристичної Палати на площі при новій артерії Північ-Полудень. У ній палаті крім найновішої обстановки буде там також примітивна велика телевізійна саля для великоконкурсових оглядів.

АНГЛІЙСЬКІ САЛЬОНОВІ ТАНКИ.

Дня 9. лютого пересилало англійське радіо дуже цікаву авдицію, на якій виступали події англійських сальонових танків під середньовіччя. Це була під оглядом форми, змішана музично-словесна авдиція, де доволі поважне місце займає оповідальна частина, перемішана драматичними епізодами.

АЛЬБОМ З 1909 Р.

Дня 7-го та 9-го лютого пересилало англійське радіо свої монтажові авдиції, приповідчені найважнішим поділам минулих дит. надаючи т. зв. „Альбом 1909 р." Ця авдиція пригадала між іншими такі події як атаку суфражисток на парламент, відкриття північного бігуна, та перший лет через канал Ля Манш.

НОВА ВІДЕНСЬКА ОПЕРА.

Вже від довшого часу не мали радіослухачі нагоди чути трансмісій з віденської державної опери. Дня 2-го лютого надало віденське радіо премієру першого твору молодого оперового композитора. Рудольфа Віллі під наз. „Королева балету". Автор написав його на підставі новелі віденського письменника Отто Грога. Цю оперу трансмітувало багато радіовисилень.

Біржа.

Львів, 22. лютого 1939.

ГРОШІ

Бельги безг. 89·25—89·75, Доляри америк. 5·27·50—5·29·50, Доляри канад.— 5·23·50—5·20·00, Фльор. гол. 283·09—284·72, Франки франц. 14·01—14·11, Франки шв. 120·10—120·90, Фунти англ. 24·78—24·94 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данські— 110·50—111·28, Корони норв. 124·40 125·32 Корони шведські 1·7·50—12·42, Лірн іт. 16·2·—16·7·, Марки фінляндські 10·70— 10·99, Мари нім. срібні 71·00—73·50.

Акцій.

Банк Польський 134·00: Цукор 38·50— 38·75, Вугель 42·50—42·75, Лільпоп 94·50— 94·35. Моджеїв 21·00—21·50, Островець 79·00—79·25, Старахевичі 58·25—58·50, Жирардів 67·25—67·50.

Папери.

4 і пів внутрішня 77·25—67·75, 3 інвест. 1 ем 93·50, серія 96·75—97·00. 2 ем. 94·00— серія 96·75—98·00, 5 конверсійна 67·50— 5 колійова 69·00—68·00, 4 прем. дол. 45·00 4 консолідаційна 68·50—68·25.

Тенденція сильніша.

Поминальне богослужіння
в першу роковини смерти бл. п.
СТЕФАНА ГЛАДИШОВСЬКОГО
емер. судді б. пор. У. Г. А.
відправиться 24. лютого п. р. в архикатедральній церкві св. Юрія в год. 8-ій рано.
Дружина і діти.
428

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 22. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більок. без оп.	зол. 3.35
1 кг. масла бочк. вел. з опак.	зол. 3.30
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. лепь	зол. 0.90

Тенденція на всі продукти здержана.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Представників Промбанку відбудуться в суботу 25. лютого 1939 р. в год. 18.30 в салі Т-ва „Бесіда" (Львів. Рутовського 22. II. п.). П. Т. Делегатів просимо принести рецісійні карти вступу, що уповажнюватимуть до голосування. Невибрані делегатами члени радо бачені на Зборах в характері гостей. 419 1-2

В СУБОТУ 25. II. улаштовує Т-во Музея Громада вечір народніх і сценових пісень. **Співає оперовий співак** п. Т. Юськів-Терен. При фортепіяні п. д-р Нижанківський Нестор. — Вступ для членів і впровадженних ними гостей. — Початок год. 20. (8-ма вечорова). 429 1—2

КУПНО — ПРОДАЖ

ВИКЛЮЧНА продажа дьот і формірів. зжит сухожденних „Offkos" — фабрика М. Гамлор і Син — Львів, ул. Джерельна ч. 3. — Тел. 271-14. 427 1—15

В НАЙБЛИЖЧОМУ сусідстві церкви св. Юрія — двоповерхова каменица за 30.000 зол. (готівкою 28.000 + банк 11.000). — „Трансакція" — Львів, Длугоша ч. 1. 414 1—3

ПРИ ВУЛИЦІ САПІГИ (в сусідстві Політехніки) продам двоповерхову, повнокомфортову каменицю, помішк. 6.500 за 57.000 зол. (готівка 37.000 + 20.000 довг), може бути 5-кімнатне вільне мешкання. „Трансакція" — Львів, Длугоша ч. 1. 426 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ОСОБА інтелігентна, зі священичого дому, середнього віку, прилине посалу господині до самітнього священика. Вимоги скромні. „Ліза" для „Будучності". 422 1-2

МЕШКАННЯ

ЛЬОКАЛЬ на наретат, робітню, магазин до винайму вул. Липинського ч. 20. 424 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послуговується можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилає по за післяплатою.

Ціннік друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 кр. 5 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (120 картох) зол. 2.50
оправлена (200 картох) зол. 3.50

książka rozsyłkowa
на 480 почт. урядів зол. 2.50
на 960 почт. урядів зол. 5.—

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і поміщає	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, вимом і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Nr. 43 (15.133).
Ч. 43 (15.133).

Lwów, sobota 25. lutego 1939.
Львів, субота 25. лютого 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-46
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адресе для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Львів Прага „Діло".
Рукописів не вертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕ-ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Засідання карпатоукраїнської Ради міністрів

ЧТК подає з Хусту, що там відбулося в четвер засідання ради міністрів карпатоукраїнського уряду, в якому взяв теж участь армійний ген. Прхаля, який теж говорив про господарські справи. Члени влади рішили, що з уваги на втрати, що їх зазнала по віденському рішенні Карпатська Україна, державну господарку треба вести незвичайно ощадно. Засіданням, яке відбувалося у приязному настрою, проводив премієр о. д-р А. Волошин.

Залізниця Хуст-Свалява-Перечин.

ХУСТ. КУП. В найближчому часі почнеться будова запроєктованої залізниці на лінії Хуст-Свалява-Перечин. Підготовчі праці до тієї будови вже почалися.

Залізничі наради з представниками центр. уряду.

ХУСТ. КУП. Учора відбулися в Хусті наради між делєгацією празького міністерства залізниць та представниками залізничого відділу при карпатоукраїнськім міністерстві господарства. На цьому засіданні обговорювали справи персонального характеру, розбудови залізниць, достави рейок, порогів та іншого залізничого матеріялу.

Праця на дорогах Карпатської України.

На дорогах Карпатської України працюють окремі відділи робітників та членів „Карпатської Січі". Робітникам платять денно 18—25 корон. Зокрема робітники працюють над дорогами, що підпали принищенню підчас зими.

Мадярсько-словацько-українські наради

КУП подає, що у Братиславі відбулися у днях 16. і 17. ц. м. наради представників Мадярщини, Словаччини і Карпатської України у справі передачі доріг на відступленій території. Ці наради мали інформаційний характер. Вони будуть ще продовжуватися.

Наради карпатоукраїнського і словацького шефа пропаганди.

БРАТИСЛАВА. З Відня приїхав до Братислави 21. ц. м. карпатоукраїнський шеф пропаганди д-р В. Комаринський разом із словацьким шефом пропаганди Шаньо Махом. Д-р Комаринський відбув із словацькими чинниками наради. З обома шефами пропаганди приїхали теж до Братислави деякі хорватські діячі, які брали участь минулої суботи у словацькій вечірці у Відні.

НОВІ ЗАКОРДОННІ ЖУРНАЛІСТИ В ХУСТІ.

КУП подає з Хусту, що на днях до Хусту приїхали два закордонні журналісти, а саме представник Асошіейтед Пресс ред. Мельголд і представник німецьких часописів ред. Рідль.

Комунікація Карпатської України

З ПОЛЬЩЕЮ ТА РУМУНІЄЮ.

Як ми вже повідомляли перерваний у грудні минулого року залізничий шлях між Ворохтою і Ясінням, направлено й цим шляхом почалася комунікація для румунських поїздів, які ідуть із Орадеа Маре трансфером через мадярську, карпатоукраїнську територію до Чернівець на Буковині. Одночасно в найближчих днях буде теж відчинена залізнича сполука і для карпатоукраїнських поїздів. Першими поїздами з Карпатської України відійдуть транспорти дерева до Гдині і відти далі до свого місця призначення.

Новий сирійський уряд.

БЕЙРУТ. ПАТ. Новий сирійський уряд створено в такому складі: премієр і мін. освіти — Люфті Гафар, мін. внутрішніх справ і оборони — Мазар паша Расляне, мін. фінансів та закордонних справ — Фаєз Курі, мін. справедливости — Нассіб Бакрі, мін. господарки — Селім Джіямбарт. Серед п'ятьох міністрів є двох християн.

Нарада у Варшаві.

ПАТ подає, що вчорашнього дня президент держави у присутності маршала Сьміглого-Ридза прийняв премієра Складковського, віцепремієра Квятковського та мін. військових справ ген. Каспшицького.

КОМАНДАНТ ІТАЛІЙСЬКОГО ЛЕГІОНУ В ЕСПАНІЇ ПРИЇХАВ ДО РИМУ.

РИМ. ПАТ. Командант італійських частин добровольців в Еспанії ген. Гамбара прилетів літаком з Барсельони до Риму.

Мадярська меншина за повною автономією Словаччини.

Мадярська телеграфічна агенція повідомляє з Братислави, що мадярський посол граф Естергазі заявив як представник мадярів на засіданні словацького сойму, що мадярська меншина підтримує програму уряду о. Тісо яка змагає до створення повної автономії Словаччини. Граф Естергазі додав, що мадярська меншина застерігає собі в такому випадку повну рівноправність.

Заява нового бельгійського уряду.

БРЮССЕЛЬ. ПАТ. Вчора пополудні новий бельгійський уряд станув перед парляментом, при чому премієр Пієрло виголосив промову, в якій між іншим сказав, що в закордонній політиці новий уряд буде придержуватися напрямних попереднього уряду, значить придержуватися буде засади повної нейтральности. Крім того премієр Пієрло торкнувся теж фляманського питання, заявляючи, що національна свідомість фламандців та їх домагання в мовній і культурній ділянці висунулися на перший плян бельгійського життя. Фламандське питання слід вирішити засадничо, бо дотеперішні реформи виявилися недостаточні. Більшість бельгійської правлячої думки домагається культурної самостійности фламандців вальонів при допомозі децентралізації міністерства культури.

Військова умова Японії з віссю Рим-Берлін

ЗВЕРНЕНА ПРОТИ СССР.

Авас повідомляє з Токія, що на підставі гідних довір'я джерел голова прибічної ради прем. Гіранума дав на тайному засіданні бюджетової сесії вищої палати у дні 17. ц. м. запевнення, що військова умова, яка має скріпити протикомінтернівський пакт, націлена буде проти Комінтерну. Це запевнення подав премієр тільки на те, щоб заспокоїти побоювання одного з поміркованих послів, щоб Японія не далася втягнути автоматично в якийнебудь конфлікт інших партнерів пакту. Крім того Авас повідомляє, що уряд кн. Коное вже у грудні м. р. мав підписати якнайдальше йдучу умову, що її запропонували Німеччина й Італія, одначе він стримався із підписом тієї умови, коли виявилося, що проектована умова могла втягнути Японію в евентуальний конфлікт із Францією та Англією. На закінчення подає Авас, що між Римом і Берліном та Токіом ідуть розмови, які мають устійнити компромісовий текст, що спрецизував би яку помічі міг би Рим і Берлін дістати в деяких означених випадках, якби акція не була безпосередньо скермована проти СССР і комінтерну.

Casus Скрипник.

Львів, 23. лютого 1939.

Автор цих рядків просить Ш. Читачів вибачити йому, що всупереч своєму звичаєві почне ці нижчі міркування від дигресії трохи особистого характеру:

Який рік тому мав я прикру суперечку з одним членом ЦК УНДО, який на засіданні тієї установи повторив поголоску, яку чув на Волині, немов то я стою у таких близьких зв'язках з послом Скрипником, що воно відбивається на політичному підході „Діла" до справ ВУО (Волинського Українського Обєднання). Не було трудно спростувати ту поголоску, бо з п. Скрипником я особисто й досі незнайомий і слова з ним устно ні письменно, безпосередньо ані за нічиїм порозумінням, не замінив. А проте фактом є, що підписаний від довшого часу висловлював погляд, що події на Волині розвиваються у такому напрямку, що ВУО і його чільніші діячі будуть примушені вдаряти у щораз сміливіші і вищі тони та наближуватись у політичній тактиці до становища галицьких національних партій. І тому вважав я, що нема ніякого сенсу наслідувати методу „ІКЦ" та його звеличників, які лікують українців від їх дійсного чи уявного германофільства в той спосіб, що лають їх, цькують на них та накликують до репресій, замість позитивно доказувати (не так словами, як ділами), що варта і треба свої надії спірати зовсім на іншій політичній концепції. Отже навіть полемізуючи з „Волинським Словом", не вважали ми за доцільне переступати межі такої пристойної форми, яка — при всіх мериторичних закидах — не відштовхувала б тих, що найшлись у надзвичайно прикрій і складній ситуації. У 1935. році ми ще писали, що є поважна ріжниця між ВУО та УНДО-м, яке тоді змінило політичну тактику, і що та ріжниця полягає у чиннику незалежности. „Волинське Слово" страшенне тоді обурилось. Те обурення вказувало, що відпір проти залежности ВУО від відомих чинників буде кріпшати, і то у пропорціональному відношенні до натиску. І якщо навіть та еволюція поглядів та настроїв у рядах ВУО не буде загальна та коли навіть залишить на боці деяку кількість одиниць, то напевне обхопить більшість: ту більшість волинських земляків, які заповнили — зрештою не дуже численні — ряди ВУО кермовані справжньою журбою за свою вужчу батьківщину, з вірою, що їхня тактика правильна, себто, що завдяки цій тактиці вдасться облекшити долю народу та здобути деякі конкретні цінности в ділянці православно-церковній, шкільній, господарській. Вважали ми, знаючи трохи волинський терен і тамошніх людей, що рішуче не можна відмовляти того патріотизму всім гуртом членам ВУО та раз на все засуджувати на національно-політичну смерть всіх їх за те, що зробили такі то політичні помилки. Казали ми, що ми за бідні, щоб дозволяти собі на люксус такого легковаження людського інтеліґентського елєменту, та що це нінка мудрість підсилювати ряди національно-політичних противників своїм беззастережним принципіялізмом, стосованим супроти власних земляків. Безумовно, мораль у політиці, особливо у політиці недержавної нації, мусить бути шанована. Але вище неї завжди ще стоїть у політиці критерій доцільности.

Згадуємо про все це тому, що останні виступи послів Скрипника і Бури на соймовому терені оправдують наше тодішнє становище. Нема ніякого сумніву, що якщо сьогодні йде у рядах ВУО, чи вірніше в його верхівці, внутрішня распря, то переможним буде той напрямок, що його зарепрезентував Скрипник, який підписав відомий внесок УПР та зсолідаризувався з дальшими виступами галицьких послів. Заява, складена послом Бурою та відомости, що їх маємо безпосередньо з Волині, підтверджують з цілою силою коментар, який з нагоди виступів згаданих двох волинських послів появився у виленському „Слові": єдиний вислід змін, які зайшли у Православній Церкві і в цілій волинській дійсности той, що зросла тим кількість атеїстів та сектантів і що раніш дуже примирні та угодовецькі волинські діячі наблизились цілком до політично зорганізованих галицьких земляків.

„Casus Скрипник" це ніяка його особиста справа. Це політичне явище, якого льогіка аж кидається у вічі. Це така природна і зрозуміла еволюція, що — як згадано на вступі — не треба було бути ґенієм, щоб її передбачити просто з математичною певністю. Але однозначно це дуже сумна сатисфакція, що ми були передбачливі: напевне воліли б, щоб показалися фальшивими пророками, себто, щоб відносини на Волині не були пішли тим шляхом, що пішли, і щоб еволюція настроїв не переводилась під знаком реакції на існуючу дійсність, тільки під знаком щораз більшого культурного й господарського задоволення. Ми були б безумовно воліли, щоб кс. Любельський не потребував висловлювати остраху польських католицьких кол з приводу сучасного положення Православної Церкви, як прецедєнсу, який колись міг би бути застосований до Католицької Церкви у Польщі. Однак покищо єдиним помічником у тій волинській дійсности, що є, це заява солідарности послів Скрипника і Бури, заява, що з відповіддю пос. Целевича послові Венді про те, що український нарід не може бути зіштовхнений на рівень „субльокатора" та що не дозволить відібрати собі права співгосподарити на рідній землі, що з тією відповіддю солідарні всі українські посли у соймі. Політичний зміст факту, що посол Скрипник підписав відомий внесок і що солідарним заявився пос. Бура, далеко ширший від даного одиничного випадку, від змісту отого галицького внеску чи тексту промови п. Целевича. Політичний зміст тих подій такий, що **паде сокальський кордон.** Ще не зовсім упав, але вже на очах паде, — і то саме в тому часі, коли декому могло здаватися, що здвигнений на ньому такий мур, якого ніщо і ніхто не переступить. Віримо, що цей кордон упаде тому, що всі заходи, які йшли і йдуть на його збереження, викликують у психіці волинських земляків і в їх політичному світогляді таку реакцію, яка всі ті заходи без решти перекреслює.

Завданням української національної політики, кермованої з галицького центру, завданням української галицької преси є влекшити процес того галицько-волинського психічного обєднання, а не утруднювати його. Коли той процес охопив уже і ряди ВУО, то ми не маємо зупиняти його якимись непристойними увагами під адресою тих волинських діячів, з яких неодин переживає нині особисту трагедію, але поводитись так тактовно, як слід у такій ситуації. Бо політика це такий склад порцеляни, до якого слонів не впускають.

Нема місця на алорадість з приводу поведінки пп. Скрипника і Бури, нема місця на будь-яке менторство за речі минулі, — зате є багато місця на правдиве і щире вдоволення та на аргументи політичного розуму, який каже в нинішній українській дійсности користати з усіх без винятку національних сил, які можуть скріпити український актив та підвищити його чисельну і потенціяльну вартість. Останні виступи пп. Скрипника і Бури в опінії галицького громадянства не є вже познакою остаточного завершення ревізії їхніх дотеперішніх поглядів. Широкий загал наших галицьких земляків хотів би бачити дальші послідовні акти тих виступів, такі, які вможливили б галицькому політично зорганізованому світові ближчу співпрацю — для спільного добра.

ік.

У 950-ліття хрещення України.

відбудеться під Протекторатом Високопреосвященного Митрополита Андрея Шептицького заходом Т-ва українських студентів католиків „ОБНОВА" в днях

від 26. лютого до 5. березня 1939 р.

ТИЖДЕНЬ ХРИСТІЯНСЬКО-СУСПІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Програма: Неділя 26. II. год. 9.: Служба Божа в соборі св. Юра. — 26. II. год. 10.: Святочне відкриття в Митр. Палаті — Інавгураційне слово Вирсоов. Митрополита Андрея. — 27. II. о. д-р М. Конрад: Сучасні суспільні рухи. — 28. II. д-р К. Чеховіч: Генеза й суть націоналізму. — 1. III. д-р М. Гнатишак: Національна ідея в літературі. — 2. III. д-р В. Залозецький: Корпоративний устрій і фашистівська держава. 3. III. ред. І. Витвицький: Гітлеризм. — 4. III. ред. М. Добрянський: Московський націоналізм. — 6. III. д-р М. Андрусяк: Польський націоналізм. — 7. III. д-р К. Чеховіч: Християнський націоналізм. — 8. III. о. д-р Г. Костельник: Християнська спільнота в українському оформленні. Виклади відбуватимуться в салі Народнього Дому, вул. Рутовського 22/II. Початок викладів год. 18,30. Після вкладів дискусія. Вступ за добровільними датками. 413

З польської преси.

„Віримо, що доведемо до порозуміння з українцями".

Двотижневик „Пшемяни" (ч. 5. з 25-го лютого ц. р.) надрукував розмову свого співробітника з п. Адольфом Бохенським на тему польської внутрішньої та закордонної політики. Вибираємо з тієї розмови фрагмент, що нас може найбільше цікавити.

„Про положення — каже п. А. Бохенський — що не належить ще до історії, важко говорити, бо публіцисти не знають усіх елементів, скритих у тайнах дипльоматії. Одне певне: що Польща мусить змагати до того, щоб утримати незалежність усіх малих держав на своїх кордонах, і до того, щоб створилося якнайбільше таких держав коштом Росії.

— Отже прометейська програма? — перепитує співробітник „Пшемян".

— Ясно. Пропагуємо цю програму віддавна і виробили її досить всесторонньо. Зрештою вона просякає до свідомости цілої молодшої польської ґенерації. Я не вмів би зясувати її ляпідарніше і краще, як це зробив у цікавій розмові у вас Войтіх Васютинський, якого хіба не можна підозрівати у політичному посвяченні з нашою ґрупою.

— Чи ви, панове, не лякаєтеся апетитів України на Східню Галичину?

— Нехай мені вільно буде відповісти питанням на питання! А чи ви не побоюєтеся німецьких апетитів на Поморя або чеських на Шлеськ? Чи ви не побоюєтеся передовсім апетитів литовців на Вильно, яке вони вважають... столицею? А чи італійці не побоюються німецьких апетитів на Тироль? Ставлю ці питання, щоб вам ясно представити, що те, що ви називаєте „апетитом" зовсім не перешкоджує згідливому співжиттю і часом навіть дуже бадьській приязні. Ні, не побоюємося нічиїх апетитів. Наші кордони ненарушні і всі наші сусіди це досконало розуміють. Тільки внутрішні страхополохи поширюють часами паніку. Це залишки довоєнних часів, бездержавних часів, коли поляки не розуміли, що багато націоналізмів мусить уступити перед простою рацією держави. Так Польща уступила з претенсій на заході. Німеччина на сході своїх колоній. Так Польща уступила колись Франції і сьогодні Німеччина Італії. Таких прикладів можна назбирати нескінчене число. Це легко зрозуміти, коли хтось часу призначеного на науку не проводить на проходах з палками і кастетами.

— „Ого, ми близько жидівської справи!

— Так, тут є одне з найглибших непорозумінь з прихильниками Дмовського. Закидаємо їм занепад всякої політичної думки й обмеження горизонту. Пан Королец в „АБЦ" недавно сам ствердив, що політична думка серед молоді паде. Якже могло би бути в них інакше? Щодо нас, осуджуємо погроми і домагаємося, щоб наперед знайти еміґраційні терени і потім посилювати еміґрацію. Інший порядок то злочин і дурнота.

— А українська справа?

— Нічого про неї не скажу. Кожний читач „Пшемян" добре знає нашу програму, бо вона дуже близька до вашої програми. В останньому часі здається, що й „Сев" і „Віці" станули на подібному ґрунті. Радикальні католики з ґрупи „Пакс" вже давно з нами близько співпрацюють. Так створився одноцілий фронт усього, що в Поль-

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дія на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

щі нове і здорове, що хоче зірвати з перестарілими традиціями думки, шукати нових шляхів. Так, віримо, що доведемо до порозуміння з українцями на тій підставі, що поробимо їм усякі уступки, які не послаблять звязку з державою і не загрожуватимуть польському станові посідання. Оце ціла програма."

П. Бохенський зазначує, що ця програма розвинена широко в книжці Олександра Бохенського п. н. „Польсько-українська проблема в Червенській Землі"

„Ґен. Скварчинському раджу вернутися до військової служби".

Другі роковини декларації полк. Коца теперішній шеф Озону ґен. Скварчинський — як каже п. Цат-Мацкевич — вшанував „короткою декларацийкою". І в тій декларацийці ствердив, що географічне положення Польщі каже висувати на перше місце справу оборони держави. І в звязку з тією тезою ґен. Скварчинський підкреслив, що становище Озону є: інтереси одиниць і суспільних верств треба підпорядковувати інтересові народу і держави. Ця декларація дала п. Цатові привід до статті п. н. „Висліди дволітньої праці рівні зеру", вміщеної у „Слові" (ч. 52 з 22-го лютого ц. р.):

„Підпорядкувати суспільні справи вищим цілям, державним — це правильно. Але з того, що суспільні проблеми треба розвивати так, щоб з цього був хосен для держави, ще не виходить, щоб тих суспільних справ взагалі не розвязувати."

Яку суспільну проблему розвязав Озон — питається п. Цат — за тих два роки, тобто від моменту, коли солтиси по цілій державі розліплювали декларацію полк. Коца, і від якого Озон несе цілу відповідальність за все те, що діється в Польщі?

„Чи може безробіття, яке прем'єр Складковський перебираючи владу обіцяв зліквідувати? На жаль безробіття у нас лікують так, як знахарі лікують гарячку, даючи порошки на зменшення гарячки, але не лікуючи недуги. Зимова Допомога скопіювана з німецької „Вінтергільфе" до вуличної збірки міністрів включно. Але в Німеччині давно про ту „Вінтергільфе" забули. Там зуміли зліквідувати 6-міліонове безробіття засобами, що не мають нічого спільного з „Вінтергільфе", яка була тільки негайною допомогою. Зате у нас оте кількасоттисячне безробіття як було так є, як тривало, так триває. Зі стидом і сумом дивимося, як шлеські робітники просять перепусток до Німеччини, бо там не тільки нема безробіття, але замало рук до праці."

І далі п. Цат стверджує, що Озон не розвязав проблеми перелюднення села ані ніякої іншої.

„У справі **оборонности** ген. Скварчинський знаходить сильні слова. Шкода тільки, що за цими словами не йдуть чини. Чи можна стояти на становищі „оборонність передовсім" та одночасно покривати мовчанкою все те, що діялося на залізницях. Чи становище ґен. Скварчинського супроти виявленого розгардіяшу на залізницях можна пояснювати тим, що він перенявся справою оборонности, чи радше чимсь іншим, а саме рятуванням престіжу уряду і престіжу Озону. Чи саме шефові парляментарної більшости, перенятої зовсім турботою про оборону держави, не варто було звернути увагу міністрові Ульрихові, щоб він замість легіонізацією занявся комунікацією залишаючи турботу за легіонізацію політикам, які не стоять у проводі такого відповідального за оборону ресорту, як він."

Що торкається самого шефа Озону, ген. Скварчинського, то п. Цат звертається до нього з такими словами:

„Ґенералові Станиславові Скварчинському, блискучому офіцерові переможної польської армії, учасникові і героєві багатьох боїв, фаховому офіцерові, раджу вернутися до військової служби, до тієї найкращої для поляка служби."

Тільки на тій службі — думає п. Цат — ген. Скварчинський може найкраще прислужитися справі оборонности держави.

Знаменито загострює апетит
повновартісна
БРИНДЗЯ
• МАСЛОСОЮЗУ
42/55

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.
Пересилайте їх в депозит до
ПРОМ-БАНКУ
Львів, ул. Ґродзицких 1.1. Тел. 292-15 і 200-15.
Охороните цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідастеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

ОЗОН забуває конституцію...

ДЕКЛЯРАЦІЯ ПОЛК. ВЕНДИ Й УКРАЇНСЬКА ВІДПОВІДЬ.

Велике вражіння викликала в політичних і парляментарних колах — як ми вже писали — меншинна заява полк. Венди- шефа штабу ОЗН, що у дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ 16. ц. м. назвав виступи українських парляментаристів **демонстрацією**. На думку п. Венди, українська справа не є аж така „трагічна" і виступи українських послів це — тактика. Полк. Венда уважає причиною певдачі нормалізації толеранцію леґальних українських політичних партій супроти акції „сепаратистів". Шеф штабу ОЗН заслонившись цим суто „народовим" аргументом обороняв і похвалював польську акцію у напрямі „скріплювання польського елєменту". Найбільше коментарів викликала заява шефа озонового штабу про те, що від українців виключно залежить **метода, яку пристосовуватиме польська сторона** супроти нашого народу. Це речення пресові кола прийняли як заповідь загострення курсу.

Українські парляментаристи з місця зареаґували на гострий і необоснований тон та зміст промови п. Венди. Пос. **д-р Баран,** закінчивши свою полеміку на тему історичної традиції українства, заявив з трибуни у відповідь полк. Венді іменем УПР, що український нарід **не хоче бути предметом чийхбудь експериментів,** але бажає бути **співгосподарем земель**, на яких у межах польської держави творить більшість.

Офіційну відповідь на озонову декларацію в українській справі склав іменем УПР пос. **Володимир Целевич:**

„Полк. Венда, шеф штабу ОЗОН-у обговорив у своїй сьогоднішній промові відношення Озону до українського народу, що живе в межах польської держави. На маргінесі цієї промови маю шану в імені Української Парляментарної Репрезентації заявити ось що:

По-перше — пан полк. Венда заявив буквально: „Польський нарід є єдиним господарем у своїй державі і ніякі перешкоди не можуть стояти на шляху до розвитку і реалізації його життєвих інтересів на просторах з мішаним населенням". Ця заява хоче багатомільйонове українське населення, що живе у польській державі зіштовхнути до ролі громадян другої кляси, а крім цього суперечить з постановами ст. 1. уст. І. квітневої конституції. Ця стаття постановляє буквально: „Польська держава є спільним добром всіх громадян". (Перериванння). Українське населення в польській державі є автохтонним населенням, що споконвіку живе на тих територіях. Український нарід не дасть себе зіштовхнути до ролі громадян другої кляси і боротиметься за реалізацію рівних громадянських прав у всіх ділянках суспільного життя. (Оплески українських послів). В цій боротьбі будемо спиратися на постановах квітневої конституції, яку дав Польщі у своїй остатній волі, як твердий фундамент держави, марш. Пілсудський. Велика динаміка і національна свідомість українського населення допоможе нам перемогти, бо нема такої сили, що моглаб звести нас до ролі гельотів. (Пос. Остафін: До якої боротьби і перемоги?) До боротьби і перемоги за здійснення ст. 1. уст. І. квітневої конституції, що польська держава є спільним добром всіх громадян.

По-друге: Історія всіх епох всюди і завжди доказує, що у взаємовідносинах між більшістю і меншиною, між державною нацією і нацією меншинною ключ до політичної ситуації є в руках державної нації. Від її становища, від її політики, від її програми, від її хисту кермувати державою і державної мудрости залежить співжиття чи боротьба. Тому не можемо погодитися з поглядом полк. Венди, що від українського населення залежить вибір засобів, які держава пристосовуватиме супроти українців. (Перериванння).

По-третє: П. полк. Венда сквалїфікував українські промови в цьому соймі як демонстрацію, як методу необоснованої оборони. Застерігаємося якнайбільш рішуче проти такої образливої констатації. В цьому соймі виконуємо як представники українського народу важкий відповідальний і невдячний обовязок. Намагаємося довести до нормальних взаємовідносин між обома народами. Цей обовязок виконуємо згідно з нашою совістю і в найкращій вірі і думаємо, що робимо це згідно не лише з інтересами українського народу, але також з інтересом держави.

Наше положення в цьому соймі незвичайно важке. Дійшло до того, що не оглядаючися на 20 літ спільного життя-буття в межах держави, багато панів послів-поляків не може погодитися з фактом істнування української нації і демонструє голосно проти самого терміну „український" у промовах наших послів. Оце моя відповідь п. полк. Венді. (Оплески на українських лавках.).

Більшість польських послів прийняла цю заяву вигуками, яких не варто навіть реєструвати.

Нові польські осяги.

КОСТЕЛИ И „ДОМИ ЛЮДОВЕ".

„Товажиство Школи Людовей" в **Ярославі** почало будову трьох нових костелів, а саме: в Монастирі, Краснім та Шовську. Цього місяця воно закінчило будову вселюдної школи та „Дому Людового" в Заболотичах.

Зі звідомлення тижневика „Всхуд" (з 19. II.) виходить, що тепер будують на території Східної Галичини 347 **„Домів Людових".** Це означає — пише „Всхуд" — „великий дорібок і щодо числа і щодо наслідків на будуче".

ПОЛЬСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

Число польських кооператив на области трьох південно-східних воєвідств зросло в 1938 році — по інформаціям „Всходу" — на 55 до загального числа 1.224. З нових кооператив 28 є типу рільничо-торговельного, 19 займається перерібкою молока і тільки 8 працює в ділячці кредиту

Амнестія у Литві.

КОВНО. АТЕ. З приводу 21-их роковин незалежности литовської держави президент Сметона підписав амнестійний акт, на основі якого помилувано 67 осіб. Амнестія обняла м. ін. також 18 вязнів-німців з Клайпеди, що їх свого часу засудили були на вязницю за приналежність до національ-соціялістичної партії. 11 осіб вже випустили з вязниці, крім того 7 німцям скоротили речинець кари.

Літературні нагороди Українського Католицького Союзу.

Журі, покликане Головною Радою Українського Католицького Союзу для признання літературних нагород, уважає за найбільшу літературну подію 1938. року закінчення трилогії **Уласа Самчука п. н. „Волинь"** (III. том п. н. „Батько і син"), одначе з уваги на деякі, зрештою нечисленні, фрагменти в III. томі нагороди тому творові не могло признати.

Кермуючись постановою Головної Ради Українського Католицького Союзу брати на увагу літературні твори, які „вносять позитивні вартости з християнського й національного погляду", Журі не признало першої нагороди нікому.

Другу нагороду признало по половині **Юрієві Липі** за збірку віршів п. н. **„Вірую"** та **Іванові Керницькому** за збірку оповідань п. н. **„Мій світ"**.

Третю нагороду признало **Василеві Королеву-Старому** за збірку оповідань п. н. **„Милосердний Самарянин"**.

Львів, 20. лютого 1939.

О. д-р Г. Костельник, голова Журі; д-р М. Гнатишак, м-р П. Ісаїв, м-р Ю. Редько, о. П. Хомин.

КОМУНІКАТ ГОЛОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО СОЮЗУ.

Головна Рада Українського Католицького Союзу приняла до відома рішення Журі для літературних нагород за 1938. р. і призначила такі грошеві нагороди за відзначені твори: Юрієві Липі й Іванові Керницькому по 200 зол., Василеві Королеву-Старому 150 зол.

Львів, 21. лютого 1939.

ГОЛОВНА РАДА УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО СОЮЗУ:
Модест Каратницький, голова.
О. м-р Олександер Буць, секретар.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез переслати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

Вартість еспанської національної армії.

ІНТЕРВЮ КОМАНДАНТА НАВАРСЬКОГО КОРПУСА.

„Фелькішер Беобахтер" містить інтервю з генералом Сольчага, командантом наварського корпусу національної армії.

Генерал заявив:

Тепер маємо армію, яка відповідає величині та значінню Еспанії. Славу приносить армії піхота, яка відзискала свої цінности давніх часів. У майбутньому всі будуть рахуватися зі силою нашої армії.

Під цю пору національна армія має 800 до 900 тисяч вояків, червона до 500.000. Недалекий час, коли обі ці армії становитимуть одну ціліть, під одним командуванням. Без труду зможемо покликати під зброю 2,000.000 вояків.

Наша армія має найновіший виряд, дуже добре вишколена, має превеликий капітал військового досвіду, з якого витягнемо відповідну науку.

Вояків червоної армії називає ген. Сольчага „еспанцями, які зблукалися". Все таки вони є еспанцями і мають еспанського боевого духа. Вони зробили чимало похибок, не мають добрих старшин. Червоне командування опрацювало незлі оперативні плани — та штука війни є штукою виконування; причиною невдачі червоних є зле виконання.

АНГЛІЯ ВИЗНАЛА ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

ЛЬОНДОН ПАТ. **Як подає льондонська преса, брит. уряд рішив визнати негайно еспанський національний уряд, без ніяких умовин. Що постанову оголосять у палаті громад мабуть у пятницю рано.**

Як брит. амбасадор виїде негайно до Бургосу льорд Свінтон або льорд Велінгтон, колишній віцекороль Індії.

Корабель, що його сторпедувало невідоме підводне судно, затонув.

РЯТУНКОВА АКЦІЯ НЕ ДАЛА ВИСЛІДУ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. За кораблем, що його сторпедувало невідоме підводне судно на Атлянтійському Океані, кинулися шукати два кораблі: британський та грецький. Вони перешукали великий простір, але не найшли тонучого корабля, дарма, що атмосферичні умовини сприяли розшукам.

Кораблі, які причалили на Азорах, стрічали на південь від острова Фаяль два підводні судна невідомої державної приналежности.

ЩО ЦЕ БУВ ЗА КОРАБЕЛЬ?

НЮ ЙОРК. ПАТ. Один американський радіоаматор зловив сигнали „СОС" від тонучого корабля, зі знаком „ПЕКК". Як виходить з книги радієвих аматорів, є це знак малого голяндського корабля „Фляндрія". Тимчасом урядово стверджують, що той корабель взагалі не має радіовисильні.

Команда американської маринарки стверджує, що сигнали не можуть походити від американських военних кораблів, що відбувають маневри на Атлянтійському Океані, бо вони поважно віддалені від місця, відкіля походили сигнали „СОС". Ціла справа дуже загадкова.

—o—

Вісти з Карпатської України.

ПЕРЕД ВІДКРИТТЯМ СОЙМУ.

Влада вже заздалегідь робить приготування до отворення першого сойму Карпатської України. Карпато-українські малярі дістали спеціяльне завдання в тому напрямі. Буде це величаве свято, свято, що маніфестуватиме перед усім світом перемогу правди над злом, перемогу карпато-українського народу над всякими ворожими впливами, чужими його змаганням. З того приводу, як уже відомо, будуть видані поштові марки, перші того роду, на яких буде карпато-український мотив. Населення Карпатської України, головно ті села, що мали честь вивісити по виборах білі прапори, як трофей перемоги над старим режімом, чим підкреслили безмежну відданість і вірність владі та народові — нетерпеливо ждуть цієї справді історичної хвилини.

Перше засідання сойму Карпатської України відбудеться приблизно 21. березня н. р. Місце, де зійдеться сойм, ще покищо не відоме. Пропонують велику салю хустського суду.

На відкриття сойму запрошено представників Галичини, Буковини, Канади і Злучених Держав Північної Америки. Центральну владу федеративної республики заступатиме председник: влади В. Беран та председник словацької влади о. д-р Тісо.

ЛИСТ ПРАВОСЛАВНИХ

Українська Православна Церква в Злучених Державах Америки прислала листа урядові Карпатської України, в якому висловлює велике признання за виконану працю. Лист підписали архиепископ Іван Теодорович та секретар о. О. Мицик.

Українська Православна Церква Злучених Держав Америки прирікає робити все, що в її змозі, щоб піднести вагу праці й жертв тих патріотичних організацій, які стоять у звязку з нею і направити ту працю й жертви на допомогу розросту та розквіту молодої, у федерації з Чехією та Словаччиною, держави — Карпатської України.

„Боже благословення нехай покрие земл: й нарід Карпатської України, захистить їх від ворога й лиха, дасть непохитну віру, мужність і твердість високим носіям її проводу!"

СТАТИСТИКА ФАХОВИХ ШКІЛ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Великий Березний, державна експортова академія — 3 професорів; Свалява, держ. торгівельна академія — 11 професорів; Свалява, школа для гайників — 2 професорів; Свалява, господарська школа — 3 професорів; Волове, вища промислова школа — 2 професорів; Севлюш, металюковальна школа — 10 професорів; Севлюш, торговельна школа — 5 професорів; Севлюш, фахова жіноча школа — 6 професорів. Усіх промислових шкіл у Карпатській Україні є 15.

ГОСТІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В минулому тижні відвідали уряд преси та пропаганди Карпатської України чужинні журналісти: Вольфганг Радемахер, Ф. Гібнер з Братислави від аґенції Райтера, шведські журналісти на чолі з Гуннаром Армштедтом із Стокгольму, кореспондентом шведської та фінляндської преси. Далі американський журналіст Роберт Сельмер з „Ню Йорк Ескір", румунський кореспондент „Порунка Времії" Антон Т. Штільц та Антон Йозеф Кіпгансен з „Дойтше Альґемайне Цайтунґ".

ВЕЛИКИЙ ЦВИНТАР.

Так називають тепер мадяри спустошені і виголоднілі три міста: Ужгород, Мукачів та Берегів, що дістались до Мадярщини. Мадяри самі не скривають, що у згаданих містах населення голодує і не має дерева на опал та потрібного матеріяльного забезпечення. Ці міста через евакуацію свідомого українського елементу випорожнилися до тої міри, що мадяри безнадійно самі признаються: Ужгород, Мукачів та Берегів — це великий цвинтар.

З ОКУПОВАНОЇ ТЕРИТОРІЇ.

Два найсвідоміші села Карпатської України, що припали по віденському арбітражі до Мадярщини — Дравці і Баранинці (тепер середнянська округа, колишня ужгородська), вивісили підчас виборів до першого сойму Карпатської України — білі прапори. Обидва села цим задемонстрували наглядно, що вони теж згідні з владою Карпатської України і що коли б був допущений плебісцит — вони напевне висловилися б за прилученням до своїх рідних земель, до Карпатської України.

НАРАДИ СЛОВАЦЬКОГО СОЙМУ.

КУП. У словацькому соймі почалася дебата над заявою премієра о. Тіса. Промовляли посли: д-р Булай, І. Мішка, держ. секретар Кармазін та гр. Естергазі.

БОЛЬШЕВИКИ УКРІПЛЮЮТЬ ВЛАДИВОСТОК.

МОСКВА. АТЕ. Совітська преса з ентузіязмом згадує про будову нової морської твердині на побережжі Тихого Океану; вона відповідає всім вимогам найновішої техніки. Ця твердиня находиться мабуть на одному острівці коло Владивостоку.

НОВА ЗАЛІЗНИЧА ЛІНІЯ В СССР.

МОСКВА. АТЕ. На днях вислічено нову залізничу лінію, довгу на 518 км. між Гуревом над Каспієм та Кандаґачем. Ця залізниця уможливить експльоатацію ембинського нафтового басейну та облегчить комунікацію Туркестану з Каспієм

Економічний огляд.

Після зміни статуту Банку Польського.

Нові засади валютарної і кредитової політики.

II.

Спроби штовхнути польський уряд на шлях штучного оформлювання кон'юнктури і підтримування господарської розбудови відповідною валютарною політиксю, належали в Польщі до нерідких явищ у попередніх роках. Серед сміливих проектодавців були навіть деякі економічні тузи (згадаймо хоч би проф. Кржижановського), а один із високих урядовців у Варшаві мусів залишити своє відповідальне становище саме через те, що проповідував необхідність маніпулювати вартістю польськрго золотсго.

Однак польський уряд не вважав за відповідне вжити надзвичайних заходів у валютовій справі за зразками інших країв Европи й Америки та зберігав назагал клясичні засади при золотій валюті. Щойно згодом він рішив завести девізсві обмеження для того, щоб боронити краєвий гріш від зовнішніх небезпек.

Та широко закроєні плани зактивізування національного господарства Польщі, намічена трилітка в інвестиціях і оборонному зміцненню держави, радикально висунули справу грошевих засобів. Стало ясно, що капітали витворені ощадністю громадян, не зможуть поширити кредитової акції так, як треба, не зможуть самі дати цієї моторичної сили, що її вимагає розгонове колесо господарського механізму, поставленого на нові рейки. Клясичний підхід до справи розвитку господарства а саме: творення надвишок виробництва над споживанням і переміна цих надвишок у знаряддя праці, не витримав ще й напору політичних подій. Воєнні алярми восени минулого року спричинили загрозливу нервовість щадників і викликали потребу інтервенції Банку Польського у широкому стилі. Заатаковані стрівоженими щадниками банки найшли щоправда видатну поміч в емісійній інституції, але останнім мусіла через те видавати банкноти і негайно платні зобовязання, перейшовши статутову межу (30 прц.) золотого покриття.

Правда — давній статут Б. П. передбачував такі виняткові ситуації, накладаючи у звязку з цим тільки деякі тягарі на Банк. Цим разом державні чинники відступили від карних санкцій (еміс. податок), а голод кредитів, який не ущух також тоді, коли щадники втихомирились і почали повертатись до банкових вікон, дав рішальний товчок до нових напрямних у новій валютарній політиці.

Ці нові напрямні зарисувались уже — хоч покищо невиразно — в листопадовій промові віцепремієра Квятковського в Катовицях. Керманич сучасної економіки Польщі, висуваючи питання „золото чи довіря?" оповів знаменну, хоч тільки видуману історію.

Ось край дістав велику заграничну позичку в золотому металю. Він склав цей скарб у пивницях свого емісійного банку і на його підклади видав відповідну кількість банкнотів, які вжив до переведення великих інвестиційних праць. Завдяки цьому зріс господарський потенціял краю, його добробут і багатство. Коли згадані праці вже перевели, виявилося, що золотий металь, який — як уже згадано — лежав у банкових пивницях як гарантія урухомлених капіталів, був... фальшивий.

Отож не золотий металь був і є потрібний для господарської розбудови. Потрібне **довіря**, довіря громадян до влади і до політичної системи та господарської політики.

Практичний сенс цієї частини листопадової промови віцепремієра Квятковського став ясний невтаємниченому загалові щойно недавно, коли голосний став проект Ради Польського Банку щодо зміни його статуту.

Як відомо вже читачам між іншими новинами ухваленого статуту є частинний перехід на паперову валюту (800 чи пак 1.200 міліонів на основі т. зв. фідуціярного покриття), пожвавлення операцій вартісними паперами, що мають бути поруч дисконтової стопи важним регулятором грошевого обігу та врешті відмороження деяких старих кредитів. Усе те повинно значно оживити грошевий ринок, бо збільшиться кредитова сила Банку Польського. його плив кість та елястичність.

Створені на підставі збільшених золотих резерв нові грошеві засоби містять у собі — беручи теоретично — інфляційні небезпеки. Та великий голод гроша, що його старанно „випе кали" дефляційні тенденції довгих років в економіці Польщі, віддалюють ці небезпеки.

Однак мусимо собі освідомити, що справа йде про гріш, себто про засіб обміну і мірило вартости. Щоб якслід виконати свої функції, гріш мусить мати свою обективну вартість, яка зберігає твердість цін і важні процеси внутрішньої капіталізації. При паперовій чи пів-паперовій валюті **психольогічний момент,** яким є довіря, грає першорядну ролю. А цей психольогічний момент потребує **відповідного політичного клімату.** Через те міродайні чинники в Польщі будуть мусіти не тільки подбати за те, щоб рівновага поміж емітованим грошем і товарами не була захитана, щоб створити відповідний ринок цінних паперів, яким міг би користуватися Банк Польський, щоб зі змін статуту користала не тільки державна господарка з ненаситним консумційним буджетом, але теж бодай у рівній мірі приватна господарка, тощо. Міродайні кола повинні подбати теж про відповідний політичний клімат, в якому не булоб місця на ніякі хвилюючі поголоски ані на атмосферу політичного напруження.

В. Н—вич.

З акції безвідсоткового кредиту.

Діяльність першої на наших землях Української Католицької Безвідсоткової Каси „Самопоміч" у Перемишлі отрінулась серед зацікавлених ремісничо-купецьких кругів а належним зрозумінням її завдань і цільности. Купці та ремісники Перемишля громадно вписалися в члени, а Товариство може бути горде, що **помогло не одному з них серед затяжної конкуренційної боротьби до оснування чи поширення підприємства.**

Нам надіслано звідомлення і рахункове зложення за І-ий рік діяльности (17. X. 1937 до 31. XII. 1938 р.) Каси „Самопоміч". З уваги на вагу установ цього типу, про що ми вже писали вже в „Ек. Огляді", подаємо важніше з надісланих інформацій.

До дня 31. XII. 1938 р. вписалося до „Самопомочі" 112 членів, з яких 102 вплатило повну вкладку. З поміж членів було: священників 5, купців 43, ремісників 27, робітників 10, приватних службовців 13, вільних занять 4, правних осіб 1, різних звань 6.

Протягом року Каса видала 71 позичок на суму зол. 6.755, а то 42 купцям на суму зол. 4.035 і 29 ремісникам зол. 2.720. Деякі члени користали по кілька раз з кредиту в Касі. Зворотні запомоги (вкл. дні) вложило 7 осіб — разом зол. 321.50 і 3 правні особи зол. 3.000. Визначну матеріяльну підтримку дали „Касі" Промбанк і 3 місцеві кредитові установи.

Обороти „Самопомочі" виглядають ось-так:

	винен:	має:
Каса	зол. 4832.85	зол. 4783.40
Запасний фонд		зол. 211.50
Позичковий фонд		зол. 150.—
Адміністрація	зол. 76.15	зол. 99.20
Вклади		зол. 621.50
Позички	зол. 6755.—	зол. 4074.—
Вірителі	зол. 3617.10	зол. 5391.50
	зол. 15281.10	**зол. 15281.10**

Більше за 1938 р.

Каса	зол. 99.45	Зап. фонд	зол. 211.50
Позички	зол. 2681.—	Поз. фонд	зол. 150.—
		Вклади	зол. 621.50
		Вірителі	зол. 1774.40
		Надвижка	зол. 123.05
	зол. 2780.45		**зол. 2780.45**

Слід згадати, що до управи „Самопомочі" входять пп.: М-р Ол. Чубінський, голова; А. Борисевич, скарбник; В. Кобза, секретар; о. І. Кармір і М. Зарвака.

У Пробідній Комісії є пп.: інж. А. Артимович, Гн. Чех і М. Марко

З нашої кооперації.

НАША СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ.

Господарсько-кооперативний часопис порушував справи нашої споживчої кооперації поміж іншими загальними справами кооперації. В 5-ім ч. з п. р. започаткувала редакція Г. К. Ч. окремий відділ п. з. „Наша споживча кооперація". Цей відділ буде друкуватися в Г. К. Ч. раз у місяці, так як давніше відділ „Ощадність", який минулого року переміннся в окремий часопис п. н. „Кредитова кооперація". У першім відділі „Нашої споживчої кооперації" читаємо статтю інж. Ю. Павликовського п. н. „Місьва споживча кооперація на шляху своїх змагань", довшу інструкційну статтю „наші найближчі завдання" і ін. Відділ має 8 ст.

ПРАЦЯ КООПЕРАТИВНОЇ ФІЛЬМИ В СІЧНІ Ц. Р.

В січні п. р. відбулися покази кооперативної фільми „До добра і краси" в 11 місцевостях, при чому покази у Львові відбулися 7 разів у 6 днях. Усіх виставлень в цих 11 місцевостях було 29. Фільму оглянуло на цих показах 8.790 осіб

З економічної літератури.

CHAŁUPNICTWO. Materiały, uwagi, wnioski. — Варшава 1939. Накладом тижневика „Польська Господарча", стор. 288.

В 1937 р. повстало у Варшаві Товариство Дослідування Халупництва. Першим своїм завданням воно визнало потребу видати працю і розглянути в ній всі проблеми, які зяжуться з халупництвом, як із господарсько-суспільним явищем. Рішено — як довідуємось із „вступних завваг" названої вище книги — опрацювати збірно можливо все, що складається на цілість халупничої проблеми і предоставити можливе всесторонньо матеріяли, досі назагал недоступні або розкинені.

Ось книга „Халупництво" — це вислід згаданого рішення Т-ва. Містить вона праці 23 авторів. Уважаємо доцільним навести тут їх назви і наголовки їх праць. Ось вони: д-р А. Вардах: Халупництво як форма промислового виробництва; М. Оржех: Правне положення халупництва в Польщі; Ст. Міклашевський: Дослід праці в ділянці сільського халупництва; В. Товгін: Ведення дослідів в осередках міського халупництва; І. Дакановська: Вплив халупництва на мистецьку сторінку виробів народнього промислу; Е. Арнеккер: Склад і розміщення халупництва в Польщі і закордоном; І. Борнштайн: Структура жидівського халупництва в Польщі; Т. Чайковський: Праця жінок у халупництві; Ст. Мілковський: Кооперація в народньому домашньому і халупничому промислі; І. Мінковський: Халупництво в дрібному виробництві на терені Варшави; Б. Модро: Експорт конфекційних халупничих виробів, І. Гоцімська: Дохід із Копикарства в малоземельному господарстві; Л. Мавравовський: Можливости розвою народнього товкімичого промислу; Ст. Мілковський: Проблема кредитування народнього, домашнього й халупничого промислу; Ст. Міклашевський: Актуальні напрямні праць над підношенням сільського халупництва; Й. Цімк: Заробітки у тканському халупництві лодзької округи; А. Комарницька: Страйки і страйкові домагання халупників; І. Венгеров: Розвиток у збірних конфліктах за працю халупників; В. Івашкевич: Халупниче законодавство закордоном; П. Суходольський: Пристосовлювання законів охорони халупників у Німеччині, б. Австрії і Швайцарії; Е. Арнеккер: Суспільне обезпечення халупників закордоном; П. Пшибур: Стан здоровля шевців-халупників у Варшаві; Б. Харський: Власне застуливе обезпечення серед робітників і халупників у Варшаві. Врешті подана бібліографія (М. Зельвянівна) важніших праць з ділянки халупництва з рр. 1927—1937 у різних мовах (320 назв!). Том замикає відділ рецензій.

Як бачить читач із поданих наголовків праць поміщених у збірнику „Халупництво", зміст його багатий і доволі всесторонній. Хоч — як не звичайно буває у збірниках — вартість поодиноких праць різна проте треба признати, що всі автори старались солідно підійти до своєї теми і дати таке її опрацювання, щоб книга в цілости мала **размірно високий рівень.** Автім українського читача вона не вдоволить. Він не найде там того, що його в першу чергу цікавить: **українського халупництва,** як окремої суспільно- і господарсько-національної проблеми. Бо, що більше: він загалом найде дуже незначні сліди існування українського халупництва, (вживаний термін „руські"), дарма що для деяких районів воно саме типове. Тому можна жаліти, що редакція цього збірного видання не постаралась бодай про таку невеличку статтю на цю тему з українського боку, як постарались про статтю на тему жидівського халупництва.

Та не вважаючи на те, можна книгу „Халупництво" поручити до прочитання всім українським суспільним і господарським діячам, які стоять близько цієї ділянки нашого виробництва. Найдуть вони там безліч цінного інформативного матеріялу і можливість всебічно доброї орієнтації в цілости халупничої проблеми.

Н.

Сторінка без політики.

Як американці навчилися танцювати.

Одної неділі у травні 1911 р. один молодий анґлійський актор Вернон Бліт оженився у стей ті Ню Йорку в Ню-Рошел з донькою місцевого лікаря. Ніхто з весільних гостей, навіть із представників столичної преси не догадувався, що ця пара стане осередком уваги на довгі роки американського громадянства. Оця пара прибрала псевдонім Ірини та Вернона Касль. У Ню-Йорку відбувався тоді річний Веселий Базар. На такому конкурсі з піснями та танцями відспівали нову пісню композиції Ірвінґа Берліна п. н. „Олександер". Успіх цієї пісні був небувалий. Він почав нову добу в житті американського громадянства.

Кому вільно було танцювати?

Фридрих Люіс Аллен редактор славного журналу „Гарпер" пригадує настрій тої доби. Суфражетки виступили тоді вперше на вулицях Ню-Йорку і проти них гуділи „союзи чоловіків" зустрічаючи їх окликами та свистом. Чоловіки носили тоді комірці по саму бороду, жінки бавовняні панчохи і сукні по кістки. Заміжні і жонаті не могли танцювати прилюдно, щонайвище на приватних вечірках. Тільки поліцаї та пожежники могли на свої балі водити жінки. У танцях панував старий вальс чи бостон. Танцювати їх не було легко — треба було спершу вчитись.

Подорож до Франції.

Аж ось пара Каслів увела нові танці з новим ритмом за „турецьким трюхцем", чи, як вони там називалися „банні гаг" та інші. Із них народився „онстеп". Молодь почала його танцювати „від вуха". Танці були дикі, нерівномірні, темпераментні. Аж ось Ірина та Вернон Касль виступили у сезоні 1911—12 у Ню-Йорку; їх успіх був тимчасовий. Але звідти їх запросили до Парижа до славної „Кафе Парі". Один російський багач запропонував їм раз виступити отак попросту, як вони одягнені в ресторані. Виступ був сміливий. Його повторили. Парижани проголосили їх виступ сенсацією. З Парижа танцюристи поїхали до славного купелища Довіль. Аж слава Довіль і Парижа надала їх танцям авторитету, коли вони вернулись до Ню-Йорку.

Як повстав „вок".

Одного вечора в „Каварні Ню-Йорк" Вернон утомлений запропонував жінці попросту ходити по паркеті, замість вимахувати ногами, і ставати навшпиньки. Так повстав „Касль вок" — від якого виводяться теж інші „воки", себто проходові танці. Пара Каслів надала вульгарним танцям легкість, елеґанцію, мягкість, повну гармонію з музикою. Око глядача могло насолоджуватися самими граційними рухами, якби танцюристи мали крила і плили у сні. Каслі заснували окремий льокаль, що звався „Повітряним замком" („Касль" значить замок). Вони дали почин до пообідніх танців при чаю в ріжних готелях і ресторанах. Американці дістали танцювальну хворобу, шукаючи нагоди ввесь день, щоб випростувати ноги.

Боротьба з танцями.

Саме ця пара Каслів дала почин до цілої низки нових „степів" — танґа, кривої качки, фокстроту, що стали молою, навіть хворобою. Американські пуритани протестували проти „орґій", у деяких установах звільнювали за кару дівчата та молоді жінки за непристойні танці, проповідники ріжних сект кидали анатему на аматорів тих біснуватих вихилясів, суди деяких стейтів карали молодь гривною та вязницями. Та саме цей величезний спротив витворював довкола нових танців якусь атмосферу чогось „вищого" та привабливого. Гумор і сміх були б помогли більше, ніж обурення. Щораз численніша громада американців обидвох полів танцювала. Змінився одяг жінок, сукні ставали щораз коротші, панчохи щораз ніжніші, корсети щезали, косметика почала появлятись на обличчях старих і молодих. Коли вибухла війна Вернон Касль як анґлієць пішов на війну як летун і дставши воєнний хрест, згинув у катастрофі в Техасі, ударившись із другим літаком 1918 р. Повоєнна хвиля вояків, що вернулась із Франції ще більше закріпила моду танців уведених Каслями. Вона триває і досі як бридж або грипа.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Великий репортер.

Коли славний король преси Герст уводив нові методи, як писати статті чи робити оголошення, настала в американській пресі така мода, що до кожної сенсації треба було додати фотографію. У одній ґазеті в Шікаґо завору-шились на звістку про розвід одного місцевого міліонера. Особа, з якою він розводився — була красуня з досить сумнівним минулим. Коли газета появилася без її фотографії, видавець Герст був сильно невдоволений.

—Ми старалися, але не могли дістати фотографії — виправлувався редактор.

— Пішліть нових репортерів.

Знову день минув без фотографії.

— Чи ви пробували підкупити службу цієї дами...

— Пішліть електротехніка буцім-то для контролі телефону, нехай попробує фотографію вкрасти зі стола.

— А може обійти ріжних фотографів і купити в них?

— Якби вона фотографувалась, то вже инші часописи булиб помістили її знимку!

У цій хвилині ввійшов до великої салі редакторів якийсь молодець.

— Хто це? — спитав видавець.

— Молодий практикант, якого ми вчора приняли.

— Перевіримо, чи він що варт як репортер. Молодче! Тут маєте адресу пані Мейсі Сміт, якої фотографію ви повинні роздобути для нас.

Годину пізніше молодець вернувся з чудовою фотографією „Красуні, що розводиться". Видавець був захоплений. Він скликав усіх співробітників і звертаючись до молодця сказав:

— А тепер оповіджте всім тим рутинованим журналістам, якою методою ви працювали, що так скоро ви здобули знимку недоступну для них цілі три дні.

Хлопчина був трохи здивований і відповів спокійно:

— Я пішов на вказану вами адресу, задзвонив, вийшла оця пані, я сказав, що потребую для ґазети фотографію і вона дала мені її без вагання.

Оригінальна вистава у Сан-Франціско.

Каліфорнійський губернатор відкрив 18. ц. м. чи точніше: відчинив неабияким ключем, бо золотим, міжнародню виставу у Сан Франціско, розташовану на березі заливу Золоті Ворота. За ним 300.000 відвідувачів кинулось до павільонів. Місто переміннлось на 24 години у 1489. рік тому, що метою вистави було на добу відгворити „Далекий Захід" — Каліфорнію з тієї доби. Найповажніші громадяни — банковці, урядовці, адвокати, лікарі, купці ходили по місті з привязаними бородами в перуках, переодягнені у шкуряні куртки золотошукачів, з величезними револьверами. У всіх барах продавали тільки шампан як у ті великі дні, коли люди ставали в тій країні міліонерами за одну ніч і платили щирим золотом. Хто ввійшов до ресторану або клюбу у звичайному костюмі, на того гукали і свистали або приневолювали його платити всім вино, — інакше викидали його за двері. Замість поліцаїв на вулицях ходили відділи „міліції", встановленої золотошукачами, що пропускали свобідно тільки переодягнених — „своїх", а інших зупиняли силоміць, домагаючись гостини. У виставі бере участь більш як 20 народів. Величезний успіх має француз із своїм павільоном „Нічний Париж", де американці мають нагоду побачити, як чужинці, що приїзджають у Париж, забавляються.

„Окей".

Оце слово чують часто відвідувачі кіна в американських кінах. Воно значить „гаразд, добре". Звідки воно взялося щодо того ріжні англійські мовознавці досі не погодились. Одні твердять, що воно пішло від одного випадку, коли неграмотні моряки чи митарі виписували на скринях скорочені слова „all corect" неграмотно, так як їх вимовляли „oll korekt" отже буквами „o. k.". А ці дві букви називаються по англійськи „о" „кей". Інші кажуть, що фраза походить від шотляндського слова „окейа", що значить „гаразд, усе добре". Ще інші кажуть, що воно прийшло до Спол. Держав з Таіті у тих часах, коли звідти вивозили ввесь рум. Коли питалися там моряків або митарів, звідки приходить найліпший рум, тоді вони відповідали по французьки, що з міста Кей (aux Cayes).

—o—

З расольогії.

Одному славному італійському редакторові Телезіо Інтерланді, що видає окремий журнал для дослідів чистої раси „Оборона раси" трапилась неприємна помилка. Він помістив до статті фотографію мурина серед білих підписавши, що це сенеґалець, якого франц. влада в кольоніях примушує добровільно вписатися до армії. Поруч сиділи члени військової комісії, яка робила оглядини чорних вояків. Одна голяндська ґазета знайшла випадково, що ту саму фотографію видрукував у червні 1938 р. німецький „Берлінер Ілюстрірте Цайтунґ" як репортаж з життя африканських кафрів. Цей образок показує, як вони працюють у копальнях золота і як комісія оглядає всіх, чи вони здатні до праці. Члени комісії — світські. Це зовсім не перешкодило італійському редакторові написати у статті, що це військова комісія і що кафри це сенеґальці з французьких кольоній.

Що можна вкрасти.

Мармароський Сиґіт дістав недавно новий театр. Багатий громадянин цього міста подарував театрові багату шовкову завісу, що колись мала служити державному театрові в Будапешті, але спочивала невикористана. Історична завіса пишалася на інавґураційній виставі в Мармарощі і глядачі оплескували її живо. Та вже тої самої ночі якісь злодії, що теж були на авдиторії, так сподобали собі засіч, що її вкрали. Знавці злодійської хроніки впевняють, що це своєрідний рекорд, бо ніхто досі не крав театральної завіси. Це неточно, бо в наших театрах, що возили зі собою завіси, такі випадки вже трапляпись. Завіса може заступити неодному бідакові покривало, а коли вона велика, то і цілій родині.

Щасливий батько.

Помер один із чільних мексиканських діячів Полікарп Валянцуелля, колишній губернатор стейту Табаско, міліонер. Щойно перед смертю він признався до своїх 377 дітей яких покликав до себе. Ці діти були розсіяні по цілому Мексику, де Валянцуеля жив довгі роки. Перед смертю він дав оголошення до ґазети, щоб до нього зголосилися всі, які мають бути його законними наслідниками. Всі вони мали метрики, де імя батька було виразно зазначене. Валянцуеля сам дуже добре памятав усі свої діти. Він мав час поладнати всі потрібні формальности, щоб розділити між них спадщину. На щастя, грошей мав доволі і всі стали багатими.

ГУМОР.

ПОРОЖНІ МУЖЧИНИ.

Леді Астор на одному бенкеті заявила раз, що мужчини багато більше порожні ніж жінки. На це представники „сильного полу" сильно запротестували. Вона заявила, що знайде нагоду це доказати. Звівши ґутірку на мужеську моду, вона нараз заявила:

— Аж прикро дивитись, як найінтеліґентиші і найбільше освічені мужчини мало звертають увагу на свій одяг. Чому наприклад за нашим столом один із найкультурніших має зовсім розвязану краватку.

Якби на даний знак більшість мужчин за столом піднесли руку до краватки, щоб її поправити.

Леді Астор доказала свою тезу.

—o—

Український четвер у варшавському соймі.

Як польська почта робить українську „про паганду". — В обороні політ. вязнів і гідности українського духовенства. — Чому Волинь шукає червоних божків. — Яка буде відповідь на інтерпеляцію?

Четвергова дискусія над буджетом почт і справедливости перейшла під знаком річевости, мала багато, багато драматичних моментів і залунала знову цілою гамою крикливої реакції польських послів на постулати українських промовців. І знову матимемо український четвер — казали польські посли — коли перед обідом, у дискусії над буджетом міністерства почт почав промовляти **пос. д-р Перфецький.** Промовець обговорював таку тезу, що при всій своїй непримінній для гадитові правді, муслла, мимоволі заставити призадуматися навіть таких послів, як Вимисловський, який не зважаючи на трикратне дзвонення й упімнення маршала Маковського, вперто кричав: „Нема України!"

Виступ пос. Перфецького поперединв промова волинського посла Огородника, який доказував, що недоручування української преси на Волинь, пхає її в обійми совітського радія.

Пос. д-р Перфецький підійшов до теми просто й доцільно: пригадав розпорядок міністерства почт і телєграфів з 1931 р. про права української мови в Галичині й на Волині, подав серію ревеляційних фактів недоручування українським адресатам листування й часописів. Мін. Кваліновський слухав пильно тієї промови, а посли цілими гуртами оглядали світяний адрес із правильним подинням місцевостей та прізвищ та з допісками у ролі таких: „писать по польску", „України нема"! Коли д-р Перфецький оповідав про те, як почта відсилає деяких українських адресатів на той світ, або доручує кореспонденцію через Київ, хтось із польських послів пробує збентежити промовця окликом: „Ви не вмієте навіть говорити по польськи".

Пос. Перфецький: „Перепрошую, буває, що самі поляки не вміють по свому якслід говорити" (на салі вибухає сміх). Український промовець домагався українських радіових авдицій, що відповідали б бодай частині тих прибутків, які польське радіо черпає від українських абонентів. На українські „жалі" відповіз, намагаючися бути дотепним, коломийський посол Санойца, який радив українцям, радіти з „пропаганди", яку їм робить почта. Пос. Санойца радив ще українцям, шоб вони завжди до всіх справ підходили — як сказав — зі заду.

Пос. Великанович: „Ваші аргументи справді відзаду".

В дискусії над буджетом міністерства справедливости виступили від УПР посли: м-р Навроцький і д-р Баран. Промова **м-ра Навроцького** була одною з кращих промов дня. В першій частині своєї промови домагався пос. Навроцький, щоб створити спеціяльні вязниці для політичних вязнів. У другій частині він навів факти злої поведінки вязничих органів супроти українських вязнів у Коронові, Вронках та в інших місцевостях і покликався на відомий меморіял о. прелата Л. Куницького. Промовець апелював до міністра справедливости покласти край таким методам, що не приносять чести ні ресортові справедливости, ні урядові.

Пос. д-р Баран, на підставі д. багатого фактичного матеріялу обговорював факти гострих кар на українських священників за метрики і вказав законну безпідставність, домагаючися припинити серію цих процесів, що почали переходити в систему.

Цікаву промову виголосив **пос. Скрипник,** який звернувши увагу на нестерпні політичні умовини на Волині й жахливий розріст комунізму, радив міністрові справедливости ліквідувати волинський комунізм толеранцією українського національного життя, а не механічними поліційними методами.

Українські промови викликали помітне вражіння та слабу реакцію пос. Орлянського, яка проминула на салі без відгомону.

* * *

Маршал сойму прийняв до відома інтерпеляцію посла Великановича у справі подій у Залізцях тернопільського повіту. Ця інтерпеляція викликує своєрідне зацікавлення, бо це друга з черги інтерпеляція у справі подій у тій місцевості. Як відомо у відповідь на першу інтерпеляцію премієр заперечив фактам. Тому 63 громадян Залозець звернулося до премієра одвертим листом і зі заявою, що всі наведені факти певні й відповідають дійсності та просять перевести у звязку з цією справою слідство.

Галичина з 1852 року.

Переглядаю **„Руску Читанку"**, уложену Василем Ковальським, міністерським концепістом і редактором „Вісника законів державних", видану державним накладом у Відні в 1852. р. і виймаю звідти деякі дані з давньої урядової статистики, що можуть нас усіх зацікавити.

Галичину накреслює автор книжки разом з краківською округою і з Буковиною та начислює „поземелля" на 1.614 квадратових миль з населенням пяти **міліонів душ.** Зокрема подає такі статистичні дані: **українців (русинів)** близько **два і пів міліона,** поляків коло півтора міліона, жидів понад 400.000, волохів (румунів) 150 тисяч, німців 100.000, пилипонів до 4.000, вірмен понад 2.000, караїмів коло 260.

Далі подані в читанці **місцеві назви** („помістні імена") українців: **гуцули** в коломийській і станиславівській окрузі; **подоляни** або **ополяни** в чортківській і тернопільській з частиною бережанської і золочівської; **покутяни** над Дністром; **бойки** у стрийській і самбірській; **лемки** в сяніцькій, ясільській і сандецькій; **Підгіря** або **Підгірська Країна** називається частина стрийської, станиславівської і коломийської округи від угорської границі до Дністра; **Підліссям** називають лісові сторони в окрузі жовківській...

В західніших округах мешканці називають себе самих мазурами, в горах: горалями. **К. Л.**

—o—

Пора зорганізуватися!

Під увагу безробітним магістрам права і фільософії.

Від Редакції: Поміщуємо вповні одного з безробітних, магістра прав, а тим, що в цій справі, з уваги на її вагу — радо поміщаємо на сторінках нашого щоденника також голоси інших авторів.

Багато в нас українців під Польщею безробітних працівників і фільософів, але кілько годі докладно сказати з уваги на недостачу даних у цій справі. До тогож ради безробітних магістрів постійно зростають та імовірно ще більше побільшаться тими, що кінчають студії і також тими, що вже зложили адвокатські іспити або покінчили практику, чи щойно практикують, тому що листи аплікантів і адвокатів замкнені.

Наші відносини — відомі: живемо на удержанні рідні та безуспішно шукаємо праці, хліба. Однак дуже мало щасливців знаходить її. Декого приймуть до кооперації, якщо має відповідне фахове знання, інші творять власні варстати праці та, або втримуються на поверхні, або тратять. Але найбільше таких, які не мають щастя чи впливів або фондів, остають безробітними, чекають, нарікають і марнуються.

Причина цієї нашої суспільної болячки передовсім у цьому, що як правники, так і фільософи поза знанням, яке здобули в університеті — **здебільша не мають ніякого іншого практичного фахового знання,** яке помогло би їм здобути кусник хліба і перебути прикрі часи.

Другою важною причиною лиха уважаю **нелостачу відповідної спільної організації безробітних правників і фільософів.** Тому подаю думку обєднатися, створити організацію безробітних з вищою освітою, яка доповнила би наше знання також в інших напрямках відповідними курсами, як: радіо- і електротехнічними, механічними, торговельними і ін., а також практикою в наших кооперативних і приватних підприємствах. У цей спосіб створимо свого роду резервуар працівників, наладнаємо і влегчимо добір потрібних сил тим, що їх шукають. Думаю, що з практичним, фаховим знанням лекше знайдемо працю або краще поведемо власні варстати праці.

Тому прошу не тільки Товаришів недолі, але також усіх охочих прийти з радою, як усунути це лихо й забрати голос в цій справі на сторінках преси. Проект організації та її статут подам по поміщенні цієї нотатки в „Ділі" до Редакції.

Безробітний магістер прав по судейськім іспиті.

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

Таємничий напад на крамницю „Фортуни" у Стрию.

СТРИЙ. ПАТ. Вчора, 23. н. м. вечором на головній вулиці Стрия (на так зв. Корзі), отже в найрухливішому центрі міста трапився таємничий напад на українську крамницю. Коло год. 9. до цукорні „Фортуни" при вул. Третього Мая увійшов якийсь тип, (дехто каже, що нападників було більше), ударив крамарку та вкинув димну свічку. Коли крамарка втратила притомність, напасник відчинив касу, одначе в ній грошей не знайшов, бо гроші переховувано в іншому місці. Нічого не забравши, напасник утік.

Крамарку знайдено кілька хвилин пізніше у крамниці непритомною. Поліція повела енергійне слідство. Напад викликав у цілому місті велике вражіння, бо це вже другий такий випадок у розмірно короткому часі. Характеристичніше те, що напасник уживав димну свічку, якої звичайні злодії не вживають.

Франція визнає в понеділок еспанський національний уряд.

БУРГОС. Сенатор Берар приїхав учора до Бургосу, щоб продовжувати розмови з еспанським міністром закордонних справ Хорданом. У Парижі сподіються повороту сен. Берара в неділю, або в понеділок рано. В понеділок остаточно Франція визнає еспанський національний уряд та вишле свого амбасадора до Бургосу.

АНГЛІЯ ХОТІЛА ЩЕ НИНІ ВИЗНАТИ НАЦ. УРЯД І ТІЛЬКИ НА ДОМАГАННЯ ФРАНЦІЇ СТРИМАЛАСЯ ДО ПОНЕДІЛКА.

ПАТ подає з Льондону, що британський уряд пропонував Франції за посередництвом свого паріського амбасадора вже у пятницю визнати еспанський національний уряд і тільки на вимогу Франції, яка хоче зі своїв рішенням підождати до приїзду сен. Берара, британський уряд відложив визнання уряду ген. Франка де юре на понеділок.

ГОЛЯНДІЯ ВИЗНАЛА НАШОНАЛЬНИЙ УРЯД.

ГАҐА. ПАТ. Урядово повідомляють, що голяндський уряд рішив визнати де юре уряд національної Еспанії.

„Стопедований" корабель пливе спокійно до пристані.

ЛЬОНДОН. Власники корабля - цистерни „Пектен", що про нього розійшлися чутки, буцімто він став жертвою якогось таємничого корабля, дістали з нього радіотелеграму, в якій подано, що той корабель знаходиться тепер у віддалі 600 миль на північний схід від Азорів та що зовсім не ушкоджений причалить у пристані Саутгемптоні.

Мін. Чяно виїхав з Риму до Варшави.

РИМ. ПАТ. Вчора в год. 23.40 окремим поїздом виїхав італійський міністр закордонних справ граф Чяно до Варшави. З італійським міністром їде цілий почот італійських дипльоматичних урядовців, журналістів. Одночасно тим самим поїздом виїхав теж до Варшави польський амбасадор при Квіринялі Вевяна-Длуґошевський.

Франко-італійська збройна сутичка в Африці?

ПАРИЖ. АТЕ. До Парижа наспіли непотверджені вістки, що на пограниччі між Лібією і Тунісом дійшло до збройної сутички між французьким та італійським відділом. По обох сторонах є жертви.

Після тої події обі держави взялися поспішно скріплювати військові залоги в північній Африці.

Дементі.

Французьке міністерство закордонних справ здементувало поголоски про сутичку на пограниччі між Тунісом і Лібією.

Найкращий матеріял і довголітній досвід

створили найвищої якости машину до шиття марки „ПФАФФ" для домашнього вжитку і кравецтва.

Генеральне представництво і продаж

Юліян Ломаґа Львів, Валова 11. Тел. 123-70.

ч. 30.4 4—? Прецизна направа машин у власному варст.-ті.

Здоровий прояв.

XXIV. ВИКАЗ.

Крім постійних щомісячних датків вложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школи** (в золотих) отці ВП.: Пов. Союз Кружків Р. Ш. Добромиль 100, Кружок Р. Ш. Броди 40, гр.-кат. уряд парох. Янчин 40, Яремовичева Ольга Закопане (від келецьких українців) 18, о. Гамрат Павло Лімна 6, Бірчі 17.80, Кружок Р. Ш. Бірча 17.55, войнилівський гр.-кат. деканат Войнилів 13, м-р Максимович Володимир Пулави 10, гр.-кат. уряд парох. Олешів 10, о. Солтевич Орест Улич 3, чит. „Просвіти" Іванків (Борщів) 150, Кружок Р. Ш. Бірча 33, А. і В. Костики Борислав 5, гості на весіллі Івана Копача і Марії Биків Грушів 8, Шмідова Евгенія Самбір 5.10, Саладякова Юлія Кимінки (Скалат) 5, Галібей Іван Ґута Нова 6, Кельц 3, Ульванська Софія Пулави 3, Скочиляс Павло Семпольно (Поморе) 2, кредит. кооп. „Сян" Сянік 11.19, молодь на весіллі Никифора Жминдина з Розинова 10, Кружок Р. Ш. Вулька Мазовецька 25.77, гр.кат. церква Чохгали (Долина) 10, брідський гр.-кат. деканальний уряд Смільно (від конденсаційних) 14, д-р Когутяк Володимир Лисець 3, Торг.-Пром. Спілка „Буг" Новий Двір 2, гості на весіллі Мостиського Гриня Студінка (Калуш) 3.10, Михалевський Іван Коломия 4, гр.-кат. церква Пеняки 6, Бродів 22, гр.-кат. церква Тарношин 6, Угнова 15, Кружок Р. Ш. Добрушів 6, о. Мещінський Юрій Винів 1, гр.-кат. церква Славсько 20, Гачан І. Тернопіль 5, гості на весіллі Мандзюка Володимира Івачків (Здолбунів) 1.62 зол., д-р Жолнірчук Теодор Броди 6, Софія і Юрій Опалка Дрогобич 10, Кишакевич Марія Рипів 05, гості на забаві у Отасюка Івана Лопушна 4.

(Продовження буде)

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

У ГАТАЮ ОБОВЯЗУЄ ВЖЕ ТУРЕЦЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО.

СТАМБУЛ. ПАТ. Народні збори Гатаю рішили одноголосно ввести все турецьке законодавство. Всі турецькі закони стають автоматично гатайськими.

При цій нагоді гатайські народні збори вислали до турецьких народніх зборів та до президента Туреччини телєграму з висловами привязання до Туреччини.

НОВИНКИ

25 Лютий

СУБОТА

Ст. ст. 12. лютого 1939
Мелетія св.
Лат. Косарія.
Сонце: схід — 6.19, захід — 16.57.
Місяць: схід — 9.12, захід — 0.00.

Завтра: 26. лютого. **Неділя.**
Ст. ст. 13. лютого 1939.
1 неділя посту. Мартиніяна.
Лат. 1. Вступна нед. посту. Віктора.
Сонце: схід — 6.17, захід — 16.58.
Місяць: схід — 9.51, захід — 0.29.

—o—

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах.** Замовлення в ратах по зол. 5 (зол. 35), або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка", Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 1—?

— **З найкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 1200 155-0

— **Комунікат.** Повідомляємо П. Т. Українське Громадянство, що з незалежних від нас причин протиалькогольна і протинікотинна виставa у „Народнім Домі", Рутовського 22, III. пов., від сьогоднішнього дня закрита. — Львів, 22. II. 1939. **Головна Рада Українського Протиалькогольного і Протинікотинного Т-ва „Відродження".**

— **„Львівський Відділ Польського Товариства Приятелів Астрономії"** повідомляє, що дня 25. ц. м., в год. 18. відбудеться в салі Геольогічого Інституту університету, вул. Длугоша 8, дискусійне засідання, на якому проф. д-р Евген Рибка виголосить відчит п. н. „Світлина на послугах астрономії". Відчит ілюструватимуть світлини. Вільний вступ. Гостям раді.

— **Кого треба парцелювати у Східній Галичині?** „Слово Народове" з 23. II., кермуючись бажанням „зміцнити польський елемент та збільшити польський стан посідання у Східній Галичині", звертає увагу на парцеляційні можливости в коломийському повіті. „В цьому повіті — пише „Слово Народове" — є коло 700 га землі, власність не-поляка, що постійно живе в Румунії. На просторі збірної громади Печеніжин, у коломийському повіті, є посілість, що належить до державних лісів, 1.000 моргів найліпшої землі, на якій можна б оснувати 80 польських господарств. У Книждворі, коломийського повіту, є 30 моргів землі, власність домени, на яких можна б примістити польських кольоністів." До моргів „Слово Народове" дорадже додати кольоністам нових римо-католицьких священників.

— **Виселені українці покинули Вильно.** Виленське „Слово" повідомляє: Передучора вечором покинули Вильно виселені з прикордонної смуги два студенти-українці: Гуцуляк та Гацуляк. На двірці прощала їх численна група українців і литовців.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішім тягненні Державної Клясової Льотерії впали м. і. такі вигри: 10.000 зол. на ч. 76141 85394 125589; 2.000 зол. на ч. 39926 83929; 1.000 зол. на ч. 14320 26804 80857 121733 151527; 500 зол. на ч. 4783 8783 14311 16193 64734 80217 103705 107746 142333 164316; 250 зол. на ч. 5977 13617 161114 16416 18255 48285 52257 70111 79536 84177 85511 88627 91566 94955 96453 99632 103075 103746 114063 123542 127598 133925 135331 139418 143530 154352 155022.

— **За „українщення прізвищ"** станув свого часу перед судом о. Нижникевич з Виспи коло Стрілиськ; суд його увільнив. Прокуратор зробив відклик, але апеляційний суд у Львові затвердив уцевинюючий присуд І. інстанції.

— **Власникам домів у Львові до відома.** Львівське Городське Староство повідомляє: У звязку з розпорядком пана преміера Городське Староство у Львові зачне в часі від 1. до 20. березня ц. р. доручувати власникам домів відвагня у справі багатораменних антен. Львівський городський староста взиває власників реальностей, щоб уже тепер заангажували від-

О. ГЕНРІ. 2

ВТЕЧА ЧОРКОГО БІЛА.

На другий день малий ренчер помагає мені вигнати його отару баранів з загороди у прерію на які дві милі від його оселі. Він позичає мене, щоб не давати їм відділятися поодиноко від стада і, що вполудне треба їх загнати до водопою.

— Я вам привезу ваше шатро, таборове приладдя, харч перед вечором.

— Добре. Але не забудьте привезти харч. Ані таборового приладдя. Но, і привезіть напевно шатро. Ви називаєтеся Золікофер, правда?

— Я називаюся Генрі Обден.

„Ага, ол райт — а я називаюся містер Персіваль Сейнт Клейр".

Я пас вівці на Ранчо Тікіто пять днів, доки вовна не влізла мені в душу. Це життя на лоні природи почало вже ділати на мене. Я був самітніший від кози Робінсона Крузо. Я стрічав у житті багато цікавіших товаришів, як то стадо овець. Що вечора я замикав їх у загороді, споживав самітно кукурудзяний хліб, баранину й каву, яку сам собі зварив і засипляв у свому шатрі, розміру столового обруса, під звуки виття шакалів.

Пятого вечора, коли я замкнув свою череду дорогоцінної і високо нетовариської баранини, я пішов у відвідини до Обдена.

— Містер Обден — кажу йому — мусимо якось заприязнитися. Я признаю вівці, коли вони прикрашують краєвид, на вісімдолярові напів бавовняні мужеські одяги, але на товариша при столі і таборовій ватрі, вони рішуче не надаються. Якщо ви маєте карти або доміно, то видобудьте їх і дозвольте мені вернутися до якогось людського рівня. Я мушу від часу до часу займатися чимось, що сягає в умову ділянку — хочби бодай випустити комусь мозок.

Дивний ранчер був з того Генрі Обдена. Він мав перстені на пальцях, золотий годинник і порядні краватки. Його обличчя було спокійне, а окуляри все педантично вичищені. Раз я бачив у Маскобі, як вішали опришка, що забив шість людей, зовсім подібного до нього. Але я знав одного духовного в Арженаз, що міг бути його рідним братом. Чи так, чи сяк він мені не був особливо по душі, — мені треба було трохи говіркого товариства, все одно, чи з земними святими, чи з окаянними грішниками, вистачало мені будьщо, тільки „безовече".

— Но, Сейт Клейо, — він сказав, відкладаючи свою книжку, — Мусить вам справді бути досить нудно на початок. Признаюся, що і мені та одностайність дошкулює. Чи ви замкнули вівці так, що вони не порозлазяться?"

— Вони такі безпечні, як присяжні в процесі мільонера вбивника; автім я вернуся до них до того часу, як їм треба буде їх вони.

Отже Обден вигребує звідкись талію карт і ми граємо в „касіно". По пятьох днях і ночах випасання овець, я так бавився як на якійсь Бродвейській батярці. При першій вигрі, я так розохотився, якби це я заробив міліон на рулетці. А як Обден трошки змяк і оповів мені ту бородату анекдоту про даму в поїзді, я реготався цілих пять хвилин.

Це тільки доказує, яка це умовна річ наше життя. Чоловік може бачити так багато, що врешті йому не хочеться глянути на 3.000.000-мільоново-долярову пожежу, або на Адріятик. Але нехай він попасе вівці якийсь час, а побачить, як він позиває собі боки зі сміху від якогось старенного жарту, або навіть розбавить його гра в карти з панями.

По якомусь часі Обден видобуває звідкись карафку бургунда. Приходить повне затьмінна овець.

„Чи ви читали в часописах, з місяць тому, про обрабування поїзду тексаської лінії" — питає він, — один зі служби ранений у рамя, і вкрадено 15.000 долярів готівкою. Кажуть, що тільки одна особа доконала цього.

— Так, щось собі пригадую. Але такі речі трапляються так часто, що людський тексаський ум не тямить їх довго. Чи шкідника схопили, або затримали?

— Він утік — каже один. — Саме сьогодні я вичитав у газеті, що поліція вислідила, що він скриється десь у цій околиці. Мабуть зрабовані банкноти були першим випуском Другого національного Банку в Еспіроза Сіті. За тими банкнотами поліція дійшла до того, що опришок мусить бути десь у цій околиці.

Обден доливає собі ще бургунду й пересуває пляшку мені.

— Уявляю собі, — кажу я йому — спожинши добру порцію цього королівського напитку, — що це зовсім не зла гадка сховатися тут на якийсь час. Овеча ренча — кажу — це булаб найкраща скритка. Хто шукав би тут, між цими співучими пташками, пільними квітами та баранною страшного розбишаки, готового на все? Автім, — кажу, — приглядаючися Р. Обденові уважніше, — чи часописи подали опис того самостійного страхіття? Чи описали його ріст, генеальогію, грубість зубних пльомб або спосіб убирання?

(Далі буде.)

повідні фахові сили, бо зволікання в цій справі неразить власників реальностей на адміністраційні кари і виконання роботи на їхній кошт.

— Демонстрація проти професора Бартля. „Дзенник Польскі" з 24. II. інформує: „У вівторок вечором група коло 40 студентів демонструвала на вул. Набеляка під домом, в якому живе сенатор проф. Бартель. Вони кинули детонаційну петарду і пробували вибити шиби. Бердецьких демонстрантів, що очевидно намагаються стероризувати сенатора Бартля за його останній виступ у сенаті, розігнав постерунковий поліції. Вище згадана проба терору є ще одним причинком до відносин, що панують у львівських високих школах.

— Львівська хроніка. 17-літній Ізак Пох (вул. Обіздова 2) дістався до арешту за крадіж канальової крати з дому п. Сальомеї Крушельницької при вул. Крашевського 23. — Злодій Йосиф Собковський, Нухим Вальдман, Макс Цвік, Озіяш Ляндесберг і Стефан Кузняр украли в ясний день великий мішок з цукром з фіри, що стояла перед крамницею при вул. Казимира Великого. Поліція вислідила злочинців та арештувала їх. — Поліційні органи арештували вчора Лібера Шлєбера, що приїхав до Львова з Комарна, під закидом нелеґального ведення еміґраційного бюра. — Миколу Шницара потрутило і важко покалічило на вул. Томіцького авто зі знаком Т 40026. — Семко Доскочинський (Сагайдачного 11) підчас праці впав у парку Костюшка з дерева і важко потовкся. — Автобус переїхав у ринку 72-літню Брониславу Губер. — 17-літня умово недужа Марія Малець вийшла вчора з дому родичів і досі не вернулась.

— Пограбували кооперативний крам. Біля села Острова, львівського повіту, напали минулої ночі невідомі бандити на фірманку, що везла крам до одної з кооператив у перемишлянському повіті. Нападників було пятьох. Вони стероризували Михайла Димка та Прокопа Гавайка, що їхали з крамом, пограбували ввесь крам вартости 400 золотих і втікли. Про грабунок повідомлено поліцію.

— Присуд у справі Петра Гнипа. Львівський суд видав учора присуд у справі Петра Гнипа з Домажира, якого обвинувачували за приналежність до ОУН та за дзвонення в церкві після смерти полк. Е. Коновальця. Гнипа засудили на 3 роки в'язниці та на позбавлення громадянських прав на 10 років.

— Краєва хроніка. 27-літній Михайло Піцик убив підчас суперечки на забаві у Старій Солі, пов. Самбір 25-літнього Осипа Цибульку. — Золочівський суд засудив на досмертну в'язницю Івана Козака з Виткова біля Радехова, що минулої весни утопив свою жінку. — У Самборі відібрав собі життя 32-літній десятник (плюгавий) В. Семаш; причина — родинні непорозуміння.

— За дефравдацію 1.500 золотих засудив самбірський суд на 7 місяців в'язниці з припиненням 28-літню поштову урядничку з Городища Станиславу Панцевичеву.

— Злодії вкрали цілий дім. У селі Ковальовій біля Ясла зайшла на днях небувала подія. Користуючись тим, що циганка Катерина Поповська перебувала поза селом, злодії розібрали її хатину, навантажили її на вози і втікли. Коли власничка вернулась, застала голу площу. Поліція почала доходження.

— Кровавe весілля на Мазурщині. В селі Ольшинах, горлицького повіту, відбувалась весільна забава в господаря Ксавера Міки. У вечірній годині впала ненадійно до хати, де відбувалося весілля, озброєна у револьвери, сокири, палиці та мотики банда і, скинувши лямпу, почала мордувати весільних гостей. Тих, що втікали, напасники гаратали сокирами й палицями, або обстрілювали. Від револьверової кулі згинув 21-літній Казимир Гогаля; в калюжах крови залишилося на долівці одинадцять гостей. У звязку з цим диковинним нападом поліція притримала вже 6 осіб.

— „Майн Кампф" Гітлєра по англійськи. В найближчім місяці появиться в англійській мові перше повне видання „Майн Кампф-у" Гітлєра. Дотеперішнє видання було скорочене, без тих уступів, що звертались проти Англії.

— **Хто курить** повинен постійно їсти овочі, бо вони нейтралізують шкідливе для здоровля діяння нікотину. На сніданок, як це є загальним звичаєм у Америці, яфський Грейпфрут і саме, що може найвалкніше, перед сном — яфську помаранчу. Підчас дня, щоб усунути гіркий смак в устах, помагають тільки яфські помаранчі. Вони здорові і прохолодні.

— **Розладдя шлунка і кишок.** Спеціалісти радять шлунка зявляють, що природну гірку воду „Франціска Йосифа" можна поручити як дуже успішний домашній засіб.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Відозви й комунікати.

ЧЕРГОВІ НАРАДИ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" У ЛЬВОВІ.

Зїзд пасічників Т-ва „Сільський Господар". Дня 27. лютого ц. р. в год. 10. рано в салі Т-ва „Сільський Господар" у Львові, Руська 20. III., відбудеться IX-тий зїзд пасічників і загальні сходини Головної Пасічничої Секції Т-ва „Сільський Господар". На зїзді крім звітів з праці буде кілька рефератів на актуальні пасічницькі теми. По зїзді відкриття Пасічницького Музею.

Загальні річні сходини Головної Садівничо-Городничої Секції Т-ва „Сільський Господар". Дня 1. березня ц. р. в год. 10. рано в салі Т-ва „Сільський Господар" у Львові відбудуться річні сходини членів Головної Садівничо-Городничої Секції, на якій крім звітів буде кілька рефератів на актуальні теми садівництва і городництва.

Річні сходини Головної Секції управи ріллі і рослин Т-ва „Сільський Господар" відбудуться 2. березня п. р. в год. 10. рано в салі засідань Т-ва „Сільський Господар" у Львові.

—o—

З судової салі.

СІЛЬСЬКИЙ ХЛОПЕЦЬ ПІД ЗАМІТОМ ЗНЕВАГИ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Перед Апеляційним Карним Судом у Львові станув 23. ц. м. **Іван Горлій,** молодий парубок з Нового Села в Чесаніщині, про якого поліційна реляція каже, що „хоч він молодого віку, проте є загорілим українцем та до Польської Держави ставиться вороже". Того то Івана Гордія обвинуватила Яніна Сковронек з Нового Села перед поліцією в Новому Селі, що він її у 1936. р., коли вона вечором ішла до стшелецької світлиці, словно зневажив і крім того зневажив також Польську Державу різними нецензурними словами.

Гордій боронився перед окружним судом у Львові в І. інстанції, що ніколи про Польську Державу не говорив із Сковронківною. Оборона Гордія виказувала суперечности в зізнаннях одинокого свідка обвинувачення, себто згаданої Сковронківної. Та Яніна Сковронек зізнала під присягою і потвердила виказ Івана Гордія під адресою Польської Держави, хоча свої зізнання цей свідок кілька разів змінював. Запав вирок і в І. інстанції у Львові засудили Івана Гордія на **три місяці арешту,** без припинення виконання кари. Суд прийняв доказаним на підставі зізнань Сковронківної, що Іван Гордій у половині лютого 1936 р. таки допустився зневаги Польської Держави, викрикуючи публично в Новому Селі: „Еще Польска не згінела" і далі вже нецензурні слова.

Вчора 23. II. відбулася розправа перед Апеляційним Карним Судом у Львові внаслідок відклику Гордія. Апеляційний Суд, де оборона Гордія таки на підставі самих зізнань Сковронківної виказала невіродостойність тих зізнань, прийняв у цілости оборону обв. Гордія і надрадник Шуліславський проголосив вирок, **звільняючий обвинуваченого від вини і кари.**

Обв. Івана Гордія боронив адвокат **д-р Евген Давидяк.**

З кіна.

Кіно „Паляс": „ВІД 6-ОЇ ДО 6-ОЇ".

Французька фільма зроблена на підставі повісти Вікі Бавм. Оця авторка має великий хист завязувати інтригу і творити цікаві ситуації. В „Люди в готелі" на сцені та екрані мали колись величезний успіх. Тут маємо історію наївної сільської дівчини, що вийшла у 18-ім році життя за начальника зупинки на залізничому шляху Будапешту. Вона нудьгує в цій будці серед пусти з прозаїчним, трохи придуркуватим, дуже чесним чоловіком. Одного дня вона дістає телеграму з Будапешту, щоб приїхала туди, бо її тітка вмираючи записала їй якусь частину свого маєтку. Дівчина вперше відїжджає з села до великого міста з наміром вернутись 24 години пізніше. Діставши кілька тисяч спадщини вона купує собі гарну сукню і завдяки своєму виглядові звертає на себе увагу ріжних мужчин, між якими попадається теж знайомий. У пяному стані їй трапляється напів романтична, напів кримінальна пригода, що має всі ознаки імовірности та сензації. Комічні моменти йдуть упарі з трагічними. Даніеля Дарріє у головній ролі справді зворушує і тримає у напрузі глядачів. Дуже добрий сценарій із добре вирежисерованими моментами. Справжнє кіно.

тільки Крем магістра В. ПАЗЬДЗЕРСЬКОГО усуває разюкально Весняники Калини і т. п.
Крем Halina nr. 2, (півтовстий) плекає церу, хоронить перед зморшчинами і їх усуває

† Посмертні згадки.

ПАВЛИНА З КРУШЕЛЬНИЦЬКИХ МАЛАНЮКОВА.

По довгій і важкій недузі померла у Львові у 83-ому році життя в середу 22. лютого ц. р. **Павлина з Крушельницьких Маланюкова,** вдова по греко-католицькому парохові в Павшівці, пов. Чортків. Залишила щирий жаль у всіх, що знали її голубине серце та безмежну доброту. В гостинним і патріотичнім домі панства Маланюків виховалися на зразкових громадян не лише їхні діти: лікар д-р О. Маланюк та дві донькі, але й молодь довколичних селян, що ходила до шкіл, перед якою приходство в Павшівці стояло все отвором. Похорон Покійної відбудеться в пятницю 24. ц. м. на Личаківський цвинтар. В. їй П.!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. Львів, лютий 1939. Ч. 2 (32). Ст. 19—32. — Зміст: В. Г.: „А Тобі самій душу пройде меч".. — С. Хрущький: Різдво й Голгота. — о. Т. Студ.: Як дійти до духа молитви? — Свій з чужими: Паломники чехів у Старій Болеславі. — Помагаймо собі молитвами! — О, Мати Божа, неба Царице! — О. Квіт: Звернім свої очі до Пречистої Богоматері! — в р.: Хто не любить квітів? — В. Гарматій: Ніжний Степанко! — З релігійного життя. — В українському світі. — По всім усюдим. — Календарі на 1939 р. — Наша пошта. — Поміж за вислухані молитви.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ И НАВЧАННЯ. Педагогічний тримісячник. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік XII. Кн. 4. Жовтень-листопад-грудень 1938. Львів. Зміст: О. Сокульський: Основні проблеми бібліопедагогіки. — Гр. Терлецький: Виховне навчання. — Д-р П. Біланюк: Одне з завдань сучасного виховання. — Ів. Юшкевич: Дороговкази нового виховання. — С. Мирослав: На маргінесі українських читанок для всевладних шкіл (II і III. кл.). — А. Домбровський: Шкільництво в Карпатській Україні в рр. 1919—1938. — З освітньої діяльности.— Серед книжок.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ. Місячник. Рік XIV. Ч. 11-12. Листопад-грудень 1938. Відень. Зміст: С. Шрамченко: На шляху до власної марки (Поштові марки Карпатської України. — М. Секретар: Поштові знатки Західньої України. — Повітряна почта Німеччини та Австрії в Україні 1918 р. — Лист з Латвії. — Дрібні вісти. — Марочні новинки. — Бібліографія. — Пресовий фонд.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК. Місячник. Рік II. Ч. 1. Січень 1939. Львів. Зміст: М. Асканич: ***. — І. Чепак: Шпигун. — С. Осінський: До питання генези української держави. — О. Охримович: Питання „людства". — І. Стецовий: Творче змагання, а не боротьба „класів". — Б. Стебельський: Коли родиться стиль. З. Кравців: Культ героїзму. — О. Антонович: За обличчя нової Европи. — Зі студентського життя. — Від Адміністрації.

СЛОВО. Журнал славенської фільольогії. Виходить двічі в році. Рік II. Кн. 4. 1938. Львів. Зміст: К. Чеховичі Постать „Івана Вишенського" і „Мойсея" в творчості Івана Франка. — М. Возняк: Ягіч про спір Плетнів з Огоновським. — Т. Пачовський: Класичні традиції в українськім письменстві перед Котляревським. — Матеріяли. — Рецензії і нотатки. — Хроніка і бібліографія. — Показчик другого річника.

Театри.

Великий Театр.

П'ятниця 24. II. год. 7.30 веч. „Роксі та її дружина" — оперетка.

Субота 25. II. год. 7.30 „Роксі та її дружина" — оперетка.

Неділя 26. II. год. 3.30 попол. „Роксі та її дружина" — оперетка. — Год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Понеділок 27. II. год. 6. веч. „День без брехні".

Вівторок 28. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Театр Ріжнородностей.

П'ятниця 24. II. театр зачинений.

субота 25. II. год. 7.30 веч. „Пані Преєсова".

Неділя 26. II. год. 12. попол. Казки для дітей.

Понеділок 27. і вівторок 28. II. театр зачинений.

Український Театр ім. Котляревського.

ХОДОРІВ:
24. II. Кирка з Льолєо.
25. II. Шарікa.
26. II. Зоря над Почаєвом.
— З Ходорова їде театр до Рогатина. — Дня 1, 2, 3 і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (свиора).

ВИННИКИ:
24. II. Сіоеі.
25. II. Чорноморці.
26. Грязь.

К І Н А.

АМІР: „Елізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „Залога безболезних".
АТЛЯНТИК: „Невільниця Шангаю".
БАЙКА: „7 поличників 7 поцілуїв" та кольоровий додаток.
БАЛТИК: „Робін Гуд".
ВАНДА: „Орлів", Пропасть печалі.
ГРАЖИНА: „Присуд життя" („Хто винен").
ЕВРОПА: „Конфлікт".
КАСИНО: „Рена" („Справа 777").
КОПЕРНИК: „Гібральтар".
МАРУСЕНЬКА: „Гібральтар".
МЕТРО: „Пані Валевська".
МІРАЖ: „Готель у Тиролі".
МУЗА: „Забута мельодія".
ПАКС: „Свято краси" (II-га частина Олімпіяди).
ПАЛЯС: „Поворот на світанку" (на осн. Вікі Баум) з Даніелєю Даріє.
РАЙ: „Страхи" за Ухневським.
РІЯЛЬТО: „Нижчим любов" зі Сімоне Сімон.
РОКСІ: „Щаслива 13-ка" зі Селянським і Ганівною та кольоровий додаток.
СВІТ: „Вязень із Парамети", „Кохана дівчина".
СВЯТОВІД: „Золотоволоса" (Джанетта Макдональд).
СТИЛЕВЕ: „Алібі" та ревія.
ТОН: „Небезпечна погоня", „Битва за Бродвею".
УТІХА: „Смертельні вороги" (Кей Мейнард) і ревія.
ХИМЕРА: „Ковчук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„З Відня через Будапешт до Чорного Моря".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 24. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Година гімнастики: Праця жінок у сільській самоуправі, радіо, вістки, італійські нар. пісеньки, 11.00 Для шкіл: Мала героїка, авд. для старших дітей, 11.25 Зимові настрої, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні Ірини Яросевич**, сопран, 14.30 „Ворог" новеля, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: Дві лекції, казка Б. Герцо, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.30 Авд. з нагоди держ. свята Естонії: Артур Лемба: Смичковий квартет (бісенсь, промова ест. посла Г. Маркуса, 17.02 Як треба писати завівання, 17.17 Форт. мініятури В. Німана, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Камеральна музика, скрипка, форт., 18.30 Театр Уяви: „Пісень" Лукіяна із Самозати, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, 22.30 Поезія як реальна сила, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 25. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Різдвяна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легка музика на орг. Вірліцера, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудневі авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Оповідання, пісеньки, казки, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Форт., спів, 17.45 Гутірка про воду та баланду, 17.55 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, як розпізнається Варшава, Ліон, бджоли, пісеньки, 19.15 Опереткова музика, орх., хор, сопран, два форт., 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт із Будапешту: Цигańська фантазія, орх., авд., 21.35 Година з веснодівапок, 22.35 Розр. концерт, 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 26. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільних продуктів, музика, 8.45 Поздоров, На провесні, Популярна музика з пл., коло год. 10.30 після богослужения: Музика з пл., 11.45 Огляд видань, 11.57 Сигнал. 12.03 Симф. поранок, орх., віол., 13.00 Вибиятки з творів Пілсудського, 13.05 „Пісня над Поділлям" гутірка, 13.15 Орх., 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Скубання пір'я, сільський образок, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Концерт вок.-квартету Кедрова, 17.10 Дрібинки, оповідання, 17.30 „Гарна Галятея" бурлеска-оперетка в одній дії Поля Генріона, муз. Супе, 18.30 Хвилина бюра студій, 18.40 Орх., 19.20 „С. Конарський", (у 100-ті роковини смерти), 19.25 Золота книга громад, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Легка музика, орх., сопран. 20.10 Спортові вістки, 20.15 Збірні спортові вістки, політ. огляд, веч. денник, метеорольог. вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Легка і танк. музика, 21.55 Весела авд., 22.30 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 24. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 17.00 Шубертові пісні, 17.30 Пісні моряків і музика, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Фільм. мельодії, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 17.10 Скрипка, 19.30 22.00 Опера, 23.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Дрібні твори вел. мистців, 16.00 Розр. концерт, 18.00 Африканська авд., **19.20 Вістки в українській мові,** 20.40 Весела музика, 22.30 Пісні та скр. твори, 23.00 Легка і танк. музика, ГАМБУРГ 15.25 Нім. нар. танки, 16.00 Розр. музика, 18.10 Форт., флет, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. вечірка, 15.15 Для дітей, 20.00 Хор, сол., КЕЛЬН 21.00 22.00 Швайц. музика, ЛЯГТІ 18.35 Пісні, 19.30 Естонська музика, МІЛЯНО 17.00 18.00 21.00 22.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, ПРАГА 16.35 Квартет Дворжака, 18.25 Легка музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Квартет, 19.15 Спів, форт., 21.15 Соната б-моль Шопена, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго опівночі" оп. Комітія, СОФІЯ 17.30 18.15 Музика, 19.30 Форт. твори Бетовена, 19.30 „Аїда" оп. Вердія, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.00 Розр. музика, 19.20 Пісеньки.

Субота, 25. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.15 Діточі забави та пісні, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Мельодії Легара та Кінеке, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Трансм. зі Сараєва, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10, 18.00 Циг. музика, 18.15 Орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 14.10 Розр. музика, 15.10 Пісеньки, 18.00 Суез Червоне Море—Джібуті, репортаж із подорожі, 18.15, 19.00 Нар. музика, **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 Форт. сонати Бетовена, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Орх., спів, 19.15 Вес муз. авд., ЛЯГТІ 17.30 Легка музика, 20.05 Англ. музика, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 19.20 Розр. музика, 21.00 „Тригранчастий капелюх" оп. Де Фалля, „Ло Страніеро" оп. Піветія, ПРАГА 15.30 16.05 Симфон. музика, 19.25 Діточий хор, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 18.25 Пісні, 19.15 Для найменших, 20.00 (після комунікату), Легка музика, 21.15 Скрипка, 22.10 Кабаре, РИМ 17.15 Симф. концерт, 19.20 Розр. музика, 21.40 Концерт сопістів, Анто Серато, СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 18.20 Вок. авд., 19.30 Спів, 20.00 Скрипка, 22.00 Легка і танк. музика, СТОКГОЛЬМ 22.15 Танк. музика, 22.45 Пісні, музика.

Неділя, 26. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Хор, БОРДО 15.00 „Тристан і Ізольда", оп. Вагнера, БРЮССЕЛЬ ФЛЯМ. 21.00 „Поет і музика" оп. Суне, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 18.30 Циг. музика, 19.30 Листові твори, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.45 Весь день грає, вес. муз., 18.00 Комедія, 19.20 **Комунікат в українській мові,** 20.10 „Золотий черевичок" оп. Чайковського, 22.30 Легка музика, КЕЛЬН 19.30 „Марта" оп. Фльотова, ЛЯГТІ 16.00 17.25 Данські, шведські, норвеські, фінські пісні, 20.00 Квартет, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 22.30 Орх., ПРАГА 16.20 Сальон. музика, 17.55 Легка музика, 18.25 Військ. орх., 21.30 Джез, РАДІО ПАРІ 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Пісні, 21.30 Фестіваль Месаджера, РИМ 17.00 Розр. програма, 19.10 Арабська музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 20.55 Оперетові мельодії, САР БРІКЕН 20.10 „Цирульник із Багдаду" оп. Корнеліюса, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 оп. Вердія.

Радіокутик.

РАДІОСТАЦІЯ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Дня 2. лютого п. р. почала свою працю 0,25-кільоватова радіостанція у Хусті, яка надає на хвилі 211 м. Хоча ця нова станція має невеличку силу, всеж дуже добре чути її у цілій Карпатській Україні. Цікаво, що збудовано її та змонтовано за 7 днів.

ВЕЛИТЕНЬ.

Дня 3. лютого вислала німецьке радіозвіщальня Дойтшляндзендер слуховище, яке мало незвичайний успіх. Це слуховище написав видатний німецький драматург Білінгер. У цьому творі автор змалював сільську дівчину Аннушку, яку зацікавило велике місто, фізично та морально. Сугестивне протиставлення села та міста, на тлі спеціяльно скомпонованої музики К. Ліпта зробила на слухачів глибоке враження.

ТРАГЕДІЯ З МАЄРЛІНГУ.

У звязку з 50-літтям трагедії у Маєрлінгу, паризька радіостанція Тур-Айфель зняла драматизовану авдицію, яка представить самогубство австрійського наслідника престолу. Автор тексту змагає виконити цілу правду трагедії у Маєрлінгу та можливо вірно її зобразити.

Біржа.

Львів, 23. лютого 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·25—89·72, Доляри америк. 5.27·00—5 29·50, Доляри канад.—5.23·50—5.26·00, Фльор. гол. 283·09—284·72, Франки франц. 14·01—14·11, Франки шв. 120·10—120·90, Фунти англ. 24·78—24·94, Гульд. данц. 99·75—100·25 Коп. данські—110·50—111·28, Корони норв. 124·40—125·32 Корони шведські 1.7·50—12·42, Ліри іт. 16·21—16·70, Марки фінляндські 10·70—10·99, Марки нім. срібні 71·00—73·50.

Акції.

Банк Польський 134·00: Цукор 38·50—38·75, Вугель 42·50—42·75, Лісьпол 94·50—94·25, Моджеїв 21·00—21·50, Островець 79·00—79·25, Старахович 58·75—58·50, Жирардів 67·25—67·50.

Папери.

4 і пів внутрішня 77·25—67·75, 3 інвест. 1 ем. 93·50, серія 96·75—97·00, 2 ем. 94·00—серія 96·75—98·00, 5 конверсійна 68·00—5 конйова 69·00—68·00, 4 прем. дол. 45·00 4 кон солідаційна 68·50—68·25.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 23. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більок. без оп. зол. 3.25
1 кг. масла бочк. вкл. а опак. зол. 3.30
1 л. молока 17—18 сот.
1 кг. лепь зол. 0.90
Тенденція на всі продукти вдержана.

ОПОВІСТКИ.

В СУБОТУ 25. II. улаштовує Т-во Молода Громада вечір народніх і оперових пісень. Співає оперовий співак п. Т. Осьмів-Терен. При фортепіяні п. д-р Нижанківський Нестор. — Вступ для членів і впроваджених ними гостей. — Початок год. 20. (8-ма вечором). 429 2—

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на „Рідну Школу" кол. 2.— Петро Свистун, Остої; кол. 9.— від українських заточенців м. Радомська вовв. Лодзь.

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення „САЛЬФЕРС" що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2. Коперника 15 а і Галицька 16.** Увага! За зворотом цего оголошення даємо гарний реклямовий дарунок

Курси чужих мов при Головній Управі Рідної Школи у Львові відбуваються в таких годинах: **англійська мова:** вівторок і пятниця від 6—7; **німецька мова** (поч. курс): вівторок і пятниця — відділ А. від 5—6, відділ В. від 6—7; середа і субота — відділ В. від 6—7, відділ Г. від 7—8; вищий курс нім. мови — вівторок і пятниця від 7—8; **французька мова:** відділ А. вівторок і пятниця від 5—6, відділ Б. середа і субота від 6—7. Рівночасно приймаємо вписи на курс **італійської мови.** — Лекції відбуваються двічі в тижні, місячна оплата 4 зол. Усі курси відбуваються в школі Рідної Школи ім. короля Данила **в Народнім Домі,** вул. Рутовського ч. 22, III. поверх. **Курс рисунків** відбувається в четвер від 6—8 і в суботу від 6—8 в школі Р. Ш. ім. Грінченка при вул. Городецькій ч. 95. Місячна оплата 5 зол. Крім того курсу відбувається окремий **курс рисунків для дітей і молоді.** — Приймаємо вписи на курс **стенографії і писання на машині.** — На всі курси можлуватися в Референтурі середніх шкіл Р. Ш. Львів, Сикстуська 46 (тепер Оборони Львова 12) в годинах від 12—3.
436 **Референтура шкіл Р. Ш.**

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

СПІЛЬНИЧКИ з 5—7.000 зол. грошевого вкладу, що може бути забезпечений на необтяженій двоповерховій реальности у Львові, пошукує українське промислове підприємство для впровадження нової, рентової ділянки виробництва з житевим взуттям. — Зголошення до Адміп. „Діла" під „Співпраця інтелігентної жінки побажана". 435 1—2

КУПНО — ПРОДАЖ

ПРОДАМ мікроскоп, патефон, відбивач („довелич"), машину „Уздеровд" з подвійним вальцем. Згол. Адміп. під „Корисно". 431 1-1

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам кам'яницю двоповерхову нову, солідної будови, наріжну, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дохід 9.000, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 6—10

НАУКА

ІНСТРУКТОРСЬКИЙ, трикотарський двомісячний курс уладжує кооп. „Вовна" — Львів, Підвальна ч. 1, який почнеться 1-го березня п. р. Інформації та оголошення в кооперативі. 433 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЗА СКРОМНОЮ винагородою шукаю лекції з обсягу нар. шкіл — опіки старших дітей, поміч у домашній господарці. Зголошення до Адміністрації „Діла" „Інтелігентна". 430 1-2

МЕШКАННЯ

ЛЬОКАЛЬ на варстат, робітню, магазин до винайму вул. Лінцівського ч. 23. 424 2—3

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рями, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 245 13-15

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР

Попович Ярослав

був. асистент санаторії
отвирає лікарську канцелярію 1. III. ц. р в ДОЛИНІ, вул. Словацького 9.
401 (коло аптики в Ринку). 2-2

ОГОЛОШЕННЯ

Конкурс.

Шукаємо референта — збутовика овочів і городовини, обізнаного з техніком закупу-збуту, їх сортування і пакування. Платня за умовою. Подання з відповідними свідоцтвами і рекомендаціями слати на адресу:
Окружний Союз Кооператив — КОЛОМИЯ, Собіського 56. 400 3-3

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 18.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Niedziela 26 lutego 1939. N. 44.
Неділя 26. лютого 1939 Ч. 44.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

Надія і тривога

(Передова стаття)

УПР голосувала проти буджету

Українські домагання до мін. скарбу. — Заява голови УПР. — Посли з Волині не прийшли на засідання.

Перше засідання Карпато-українського сойму

Власні гроші Карпатської України

Свято Карпатської України в Бразилії

Чи українці в Югославії активні

(Власна кореспонденція)

Німці усунули поляків із політехніки в Данціґу

Сталін присягнув

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów.
Видає Видавнича Спілка „Діло".

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Nr. 44 (15.134).
Ч. 44 (15.134).

Lwów, niedziela 26. lutego 1939.
Львів, неділя 26. лютого 1939.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 300.090
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартерічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Карпатоукраїнський сойм збереться 9. березня.

КУП. РАДА МІНІСТРІВ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ РІШИЛА, ЩО ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ НОВОВИБРАНОГО СОЙМУ ВІДБУДЕТЬСЯ 9. БЕРЕЗНЯ В ХУСТІ, БО ВЛАДА ПРИЙШЛА ДО ПЕРЕКОНАННЯ, ЩО СТОЛИЦЯ КРАЮ Є НАЙКРАЩИМ МІСЦЕМ ДЛЯ СОЙМУ. ПЕРВІСНА КОНЦЕПЦІЯ ВІДБУТИ І. ЗАСІДАННЯ СОЙМУ В РАХОВІ, ТАКИМ ЧИНОМ УПАЛА. ПРО СВОЄ РІШЕННЯ ВЛАДА ПОВІДОММИЛА ПРЕЗИДЕНТА ГАХУ, ЯКИЙ СКЛИЧЕ СОЙМ НА 9. III. Ц. Р.

ОЩАДЖУЄТЕ І РІВНОЧАСНО ГРАЄТЕ НА ЛЬОТЕРІЇ
складаючи постійно що-місяця хоч 5 зол. на
ПРЕМІЙНУ ВКЛАДКОВУ КНИЖЕЧКУ
КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ
ДНІСТЕР
у Львові, вул. Руська ч. 20,
на яку вже по році можете крім звичайних відсотків одержати ще й нагороду за ощадність у сумі 25 до 100 зол.

Складайте свої ощадности і всяку часово зайву готівку
в ЦЕНТРОБАНКУ
У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 15,
бо це не тільки безпечна і корисна для Вас лїокота, але це рівночасно живчик для нашого господарсько-кооперативного організму. Центробанк акредитує наші кооперативні централі, Українбанки, Повітові Союзи, Районові Молочарні та ввесь кооперативний промисл.

Карпатська Україна матиме власні гроші.

КУП. З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ ПЕРШОГО КАРПАТОУКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ КАРПАТОУКРАЇНСЬКИЙ УРЯД ВИДАСТЬ ВЛАСНІ ГРОШІ ВАРТОСТИ 50 ШАГІВ ТА 1, 3, 5 І 10 ГРИВЕНЬ.

МІНІСТР Ю. РЕВАЙ У ВОЛІВЩИНІ.

КУП. Міністр Ю. Ревай виїхав до Волівщини, щоб перевести інспекцію публичних робіт.

Буджет Карпатської України

КУП. Уряд Карпатської України приняв буджетовий прелімінар: 73 мілюни корон на шкільництво, 37 мілюнів на публичні роботи, 16 мілюнів на хліборобство, 12,9 мілюнів на здоровля і тіловиховання, 11 мілюнів на судівництво, 2 мілюни на президію ради міністрів. Особові видатки в буджеті вдасться ще обмінити.

Карпатська Україна розбудовує.

БПСКУ. По віденському арбітражі треба було вибудувати багато нових шляхів, щоби уможливити довіз поживи та перевіз осіб. Відано до публичного вжитку шлях Хуст—Свалява—Перечин—Пряшів. Важливість цього шляху побачимо, коли подамо, що в часі від 15—31 грудня 1938 року перевезено на тому шляху 15.280 осіб і 4.450 тон товару.

Треба було теж пристосувати до нових обставин і залізницю. Карпатська Україна має 365.25 км. нормальних залізниць, 101.48 км. вузькорейкових та 390 км. автобусових ліній. Денно їздить в Карпатській Україні 60 поїздів. Карпатська Україна далі розбудовує доволі швидким темпом свої комунікаційні лінії.

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ:
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права.
Видає ощадностеві книжечки на їми і предявника
З ПОРУКОЮ ДЕРЖАВИ
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 5,668.000 зол.
Замісцеві вплати — П. К. О. 500·198.

Лікарі в Карпатській Україні.

КУП повідомляє, що в Карпатській Україні є тепер 132 лікарі, з того 50 українців, 24 „русских", 41 жидів, 10 чехів.

Перед віденським арбітражем було у Карпатській Україні 305 лікарів, з того 187 залишилось під мадярським володінням.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Американські посилки для Карпатської України.

БПСКУ. 5. січня ц. р. Управа Українського Червоного Хреста ОДВУ переслала до Карпатської України 126 великих пакунків з одягами, обувю та поживою.

Цікаве, що перевіз кораблем з Ню-Йорку до Гамбургу мав коштувати по найдешевшій тарифі 1.680 долярів, але за допомогою Американської Чехо-Словацької Палати перевіз буде даровий. Тільки треба було покрити кошти довозу з Гамбургу до Хусту. Управа ОДВУ повідомила у своєму комунікаті, що за два тижні висилає ще другий транспорт річей до Карпатської України.

Свято Карпатської України у Бразилії

БПСКУ. В найбільшій радіовисильні в Сан Паольо (Бразилія) відбулося свято Карпатської України. Промову, яку виголосив спікер у радіо, написав відомий бразилійський письменник **Монтеро Льобато.** Опісля відбувся концерт артиста **М. Немоловського,** в якого програму ввійшли українські пісні.

Хоч віддалені далеко від рідного краю — вірні сини карпатоукраїнські і з інших українських земель радіють успіхом, що його здобула собі Карпатська Україна.

Мадяри розвязали

ТЕРОРИСТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ В МУКАЧЕВІ.

Організація „Соботчопотошів" в Мукачеві вже розпущена. Видно Мадярщина хоч-не-хоч резигнує зі своїх планів. Тільки робить це повільно, щоб не компромітувати себе зовсім перед своїм населенням. Мадярщина в безнадійному положенні, спеціяльно в найгіршому положенні находяться землі, які Карпатська Україна мусіла відступити Мадярщині.

Мадярщина підписала протикомінтернівський пакт.

БУДАПЕШТ. ПАТ. **В пятницю 24. п. м. в мадярськім міністерстві закордонних справ відбулося святочне підписання протоколу про приступлення Мадярщини до протикомінтернівського пакту. Протокол підписали: мадярський міністр закордонних справ Чакі, німецький посол фон Ердмансдорф, японський посол Матсумія та італійський шарждафер Фермантіні.**

У БЕРЕЗНІ — МІСЯЦІ ДЕШЕВОЇ КНИЖКИ
около 1.000 книжок по зниженим цінам 25—80%
продаватиме:
КНИГАРНЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ"
Львів, вул. Сикстуська ч. 20.
КАТАЛЬОГ дешевих книжок висилаємо даром.
Катальог замовляти карткою за почтовою сплатою 5 сотиків). 417 2—2

Надія і тривога.

Львів, 24. лютого 1939.

Між надією та тривогою хитається читач щоденної преси. Бо повні бадьорости вістки з широкого світа чергуються з вістками, від яких віє безнадійним смутком. Ясна річ: кому радість — кому з того самого приводу — жаль. Однак у даному випадку маємо на увазі тільки одну справу: мир та війну. І тут ріжні ріжного собі бажають. Ми наприклад зовсім не пацифісти. Навпаки, ми переконані, що йде до війни, не мира, що війна буде, чи це комусь подобається чи ні, та від себе, з українського національного інтересу, вважаємо сам факт війни, хоч як страхітливий для краю і населення і культури, — корисний і бажаний. Але війна війні нерівна: „пацифісти" від „імперіялістів" чи „мілітаристів" тим тільки і ріжнять-ся що одні хотіли б, щоб війна велася між такими то партнерами, другі — з іншими. Конкретно: Европа ділиться тепер на таких, які жагуче бажають собі вибуху війни на Заході, інші нічого не мають проти війни на Сході. Вихідною точкою міркувань одних і других є: „коби подальше від мене". Зачінною стороною всі вважають держави „осі": бо динаміка двох европейських націоналістичних великодержав актуалізує ті проблеми, що їх держави, зацікавлені у збереженні версайського договору, бажали досі промовчувати, недобачувати та відкладати.

Недавно казали ми на цьому місці, роздумуючи над питанням „мир чи війна?", що у війну на Заході не віримо, бо така війна перечила б здоровому розумові та рішуче не лежить в інтересі нікого з евентуальних її головних учасників. Від того часу надії на мирну полагоду італійсько-французького спору сильно зросли. День, що його ввесь світ вичікував з найбільшою тривогою, минувся спокійно і приніс — замість мобілізації французької армії — висилку п. Берара з його таємною місією: це був день, в якому воєнки еспанської національної армії станули на піринейському кордоні. Делікатність, з якою італійці „щезли" з Еспанії з моментом рішальної перемоги у Каталонії, була дуже яскравою маніфестацією примирности. Італійсько-французька ворожість перейшла на площину суперництва впливів у національній Еспанії. Спір щораз більше переходить у руки дипльоматів, щораз менше голосу має вулиця. Щораз частіше читаємо, що Бургос може стати не безпосередньою причиною війни між двома латинськими сестрами, тільки посередником і тереном їх замирення.

Ту саму дипльоматичну метушню бачимо на шляху Париж—Берлін. Знову Льондон замінив різкі виступи політиків на тихі заходи економістів. У сфері тих обосторонніх заходів найшлись знову малі держави. До кожної зміни уряду чи заповіді зміни режіму в Югославії, Мадярщині, Румунії, Чехословаччині — журналісти дописують коментар про чужинецькі впливи, які діють за кулісами. І та нинішня метушня не має характеру мобілізації впливів перед воєнним ударом. Це радше демонстрація сил та взаємне залякування і заскакування розмірно невеликими речами, які швидше ведуть до нової міжнародньої конференції, до нового Мінхену, ніж до зірвання звязків. Нема ніякого сумніву, що Італія та Німеччина не вирекліся своїх кольоніяльних амбіцій і змагань: але теж нема сумніву, що чим менше про це тепер пишуть великі европейські щоденники, тим живіша йде дискусія між офіціяльно акредитованими дипльоматами та неофіціяльними посередниками, які стають щораз модніші як допоміжний засіб звязку між державами і народами.

Надзвичайно знаменні „пробні бальончики", що час до часу появляються у газетах, головно ліво-демократичних та жидівських, про „кокетування Совітів", нові торговельні звязки і т. п. „наближування" ріжких дотепершніх совітських ворогів та противників до СССР. Виходило б, що і німці і італійці і англійці так і не мають іншого клопоту, як навипередки бігти тепер до Москви, уладжувати у Москві бенкети для совітських достойників, перепірювати можливости нових торговельних умов. Словом — „госса" на Совіти. Трохи гумористично звучать ті вістки безпосередньо після другого по Мінхені погрому совітських впливів у Европі: перемоги ген. Франка. Повінь тих „фільосовітських" вісток поруч із промовчуванням того моменту совітської програної на каталюнських полях — аж надто маркантно виявляє політичну тенденцію. З цією темою лучиться теж спроба Совітів відіграти дещо у прилюдній опінії власної держави та закордону —шантажем супроти Мадярщини, яка вже приступила до протикомінтернівського пакту (зірвання дипльоматичних звязків) та супроти балканських держав (Румунії, Болгарії, Югославії), як кандидатів до того пакту. Не думаємо, щоб совітські погрози рішали про становище тих держав, звязаних своїми інтересами далеко тісніше з Середущою та Західною Европою, ніж зі совітським Сходом.

Очевидно, що поруч із усіми тими відомими широкому загалові читаючої публики та невідомими заходами політиків і дипльоматів — іде гарячкова підг за всіх без виїмку держав світу до війни, і. готова чисто мілітарна у — фабриках зброї. Читаємо про це фантастичні цифри. До збройневих перегонів впрягли себе і Злучені Держави Півн. Америки. Їх виразна постава по стороні Франції і Англії — хоч викликує у Німеччині й Італії обурення — проте має для тих держав те „бене", що таки зменшує воєнну небезпеку на Заході, не ліквідуючи зрештою актуальних живих проблем, що мусять найти свою розвязку, може менш радикальну й односторонню, зате мирну і тим тривкішу, що за обосторонньою згодою. Проблема сирівців для величезного німецького промислу та проблема забезпеки італійського доступу до Абісинії (Суез, Джібутті) й італійської меншини у французьких північно-африканських кольоніях — це такі живі й реальні проблеми, що мусять найти свою позитивну полагоду, яка не мусить чекати аж на війну.

Життя пливе, час минає і з життям та часом виринають нові проблеми, домагаються своєї полагоди щораз нові справи, яких не можна сховати під зелене сукно. Ось чуємо про забезпеку прав мадярської меншини у Румунії (мадярські ревізіоністичні вимоги щодо Семигороду), ось заповіджена ревізія становища нового югославянського уряду супроти хорватів, які — дай Боже! — мають виглядн добути тепер задовольнення своїх автономічних домагань. У крутіжі історичних полій ніщо не „гине", ніщо не кане у безвістях забуття. Хто думає, що якась жива проблема може „розплистись" і „забутись" тому, що нині гостро актуальні проблеми інші — це груба й основна помилка. Політичної ваги живої проблеми не можуть теж ослабити ніякі механічні заходи, може найприкріші для сучасників — найменш важніші в історичній перспективі. Коли приходить час на розвязку одних проблем — для інших є ще час „передишки", вони чекають ще своєї черги. Політичний розум каже завжди саме у такому часі шукати засобів, щоб позитивно і конструктивно розвязати проблему, заки вона ще виплине на широкі води. Тільки дуже вузька та вбога політична думка може диктувати пляни — використати час такої „передишки" для стушування проблеми засобами негативного характеру, які багато можуть дошкулити і напакостити, але замість притупити вістря питання, що жде своєї полагоди — тільки його загострять.

З почуваннями надії та тривоги читають мільони читачів щоденної преси у широкому світі вістки, які одних потішають, інших журять. Маємо вражіння, що ми, українці, не маємо чого сумувати і турбуватись. Нема причини і жити переборщеними екзальтованими сподіваннями, що пливуть із душевних бажань, а не реальної оцінки фактів, — але зате є всі дані, щоб бути спокійними та з нервами на віжках чекати поправи нашої долі, залежної у найпершу чергу від нас самих, нашої тугости, видержливости та ефектів творчої конструктивної праці.

ік.

В другі роковини смерти бл. п.
ВОЛОДИМИРА ЧАЙКІВСЬКОГО
проф. гімн. в Сяноці
відбудеться
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в четвер, дня 2. березня ц. р. в год. 8.30 в архикатедральній церкві св. Юрія у Львові і в церкві в Сяноці.
Дружина і діти.

Убрання, пальта, костюми
від зол. 50·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Скарби еспанського мистецтва в Женеві.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 18. лютого 1939.

Урятування цих скарбів тішить тим більше кожну культурну людину, що московські інтервенти разом з еспанськими большевиками знищили і пограбували вже дуже значну частину безмежних мистецьких скарбів Еспанії. Першу думку передати твори еспанського мистецтва, а передусім образи славетної мадридської ґалерії, Прадо під опіку Ліги Націй мав подати ґраф Куденгове-Калерґі в своїм листі до Генерального Секретаріяту з 13. березня 1937. р., але уряд у Валенсії відкинув цю пропозицію, заявивши, що образи ці забезпечені. Тим менше „забезпечили" інші твори еспанського мистецтва. Редактор „Журналь де Женев", П. Е. Бріке, що відбув недавно подорож по частинах Еспанії, визволених зпід большевицької влади, пише в своїм часописі про акти нечуваного вандалізму, особливо по церквах. Твори релігійного мистецтва нищили большевики цілком свідомо і систематично, намагаючись знищити навіть всі зверхні вияви католицької віри.

Спеціяльністю Еспанії в цій царині, таксамо як Німеччини, є різбарство з дерева. У старовинних постатях Христа, Діви Марії та святих вирізблених позолочених і мальованих виявлялась душа еспанського народу впродовж століть. Але у всіх місцевостях, де большевики панували хочби лише кілька годин, церкви пограбовано чи навіть зруйновано. В Андалюзії дерев'яні статуї витягали з церков, складали на площах і палили. В той самий спосіб знищили горорізби де Монтаня, якими вславився монастир Санта-Кляра в Алькалі де Гвадаїра. Від багатьох церков у Малязі та в Севілі лишились лише обгорілі мури. Славетні статуї Педро де Меня і „Вславлення Діви Марії" Альонзо Кано зникли з катедралі в Малязі. Деякі образи Моралеса, Рібери і Кано були сховані ще в 1931. р., і вони знайшлися. Скарби толедської катедралі пограбовані, але один з найкращих образів Ель Греко „Похорон князя Оргаза" знайшли на дворі раніше, ніж большевики могли його вивезти. Теруельську катедралю також пограбовано та її внутрішню обстанову повищено. Означити всі втрати еспанського мистецтва спричинені вандалізмом большевиків можна буде аж по війні, але у всякому разі залишилося ще досить, щоб Еспанія зберегла далі славу країни великих мистецьких скарбів.

Долею їх турбувалися мистецькі кола Европи від самого початку еспанської війни, але поважний крок у напрямі їх рятунку пощастило зробити щойно недавно. Дня 3. лютого підписано умову між міністром закордонних справ республіканської Еспанії, дель Вайо, та делеґатом Інтернаціонального Комітету рятування еспанських скарбів, п. Жоваром, щодо перевезення творів еспанського мистецтва до Женеви та передачі їх для перехову Лізі Націй. Ті скарби, що походять з Мадриду, Барсельони та Вічу перевезено на 70 вантажних автах, через французький кордон до замку Барлу у східніх Піринеях. Звідти їх перевантажено до 22 вагонів спеціяльного поїзду, яким прибули до Женеви еспанські мистці, високі урядовці музеїв і паризькі та льондонські члени Комітету, разом з поважною озброєною охороною. В женевськім двірці зібралися майже опівночі в понеділок представники місцевої влади, численні журналісти, акредитовані при Лізі Націй і т. д. У вівторок почалося перевезення 1840 скринь. Всіни містили в собі 1115 образів Ґої, 43 Грєко, 45 Веляскеза, 36 Тіціяна і 25 Рубенса та інші, разом 400 образів. 128 скринь містять у собі найславніші у світі килими, різьби, золоте начиння, порцеляну і т. і. Перевезення чи перенесення скринь до палати Ліги відбувалось дуже повільно з огляду на те, що доводилося дуже уважати не лише на почасти дуже ломкі мистецькі твори в скринях, а і на те, щоб не ушколити вложених мармуром стін у коридорах палацу. У трьох салях бібліотеки члени Інтернаціонального Комітету разом з митними урядовцями перебирали скрині. Одночасно п. Жоґар, заступник директора державних музеїв

Франції давав журналістам інформації щодо творів мистецтва у скринях та обставин їх перевезення. Саме перебрання скринь тривало до пятниці. З переданням скринь Генеральному Секретареві скінчилась властиво роля Інтернаціонального Комітету. Переведення інвентури привезених скарбів забере кілька тижнів, участь у ньому візьме і комітет фахівців, призначених Генеральним Секретарем Авенолем.

По переведенні інвентури проектують удаштувати виставу. Але привезені скарби еспанського мистецтва настільки численні, що цілої величезної палати Ліги не вистачило б для відповідного їх розміщення. Самі кийми заняли б площу на 14 квадратових кільометрів. Отже буде можливим виставити лише вибрані твори мистецтва. Вибором їх можливо займеться самий Інтернаціональний Комітет, до якого прилучаться директори швайцарських музеїв. Керманичем вистави буде мабуть директор женевського музею історії і мистецтва. Ця вистава має початися приблизно на Великдень, отже десь з початком квітня. Чекатимуть її нетепеливо не лише аматори, але й знавці мистецтва в цілій Европі, бо деякі твори мистецтва належать до приватних збірок почасти недоступних для публики, дотого-ж у найближчім часі еспанські музеї взагалі не будуть доступні публиці. Який наплив відвідувачів до Женеви викличе ця вистава, можна уявити собі після того, що число відвідувачів самої палати Ліги осягло в минулім році числа 147,000. Треба сподіватися, що й деякі українські мистці та дослідники і прихильники мистецтва спромогуться відвідати цю величню виставу творів старого і нового мистецтва. **М. Данько.**

На тім полягає вартість КАЛЬОДОНТУ!

Зуби чищені Кальодонтом є не тільки гарні і білі, але також без назубного каменя.
Бо Кальодонт містить у собі Сульфорицинолеат на підст. д-ра Бройнліха, який розпускає органічні частини, що творять назубний камінь. Через це камінь тратить свою ціпкість і поступнево зникає, не нарушуючи цінної емалії. Завдяки такому винятковому діланні Кальодонту зуби стають міцні і здорові.

KALODONT проти назубного каменя.

Чи українці в Югославії активні?

З еміґрантських настроїв.

Білгород, 21. лютого 1939.

Українці зпоза меж Югославії часто зневажливо або з докором висловлюються про своїх тутешніх братів та їхнє життя: — нічого, мовляв, не роблять. В цьому докорі можливо є чимало правди, але лише той, що побував у Югославії і мав можливість пізнати місцеві умови, зрозуміє головні причини такої малої активности місцевих українців.

Ось були надійшли бурхливі часи відродження та боротьби за своє існування Карпатської України. Місцеві часописи, які так раніш неохотно містили щось про Україну, враз великими літерами почали приносити заголовки статтей та телєграм про Україну. Земляки раділи і тривожно слідкували за звістками: яка доля зустріне найменший клаптик рідної землі. У сербської публики відразу виринуло зацікавлення українською справою. Треба матеріялу для пропаганди, треба інформацій на всі боки. І тут твориться чудне явище. Місцева „Українська Громада" немов завмерла, перестала назверх виявляти ті і ті ознаки свого існування, які виявляли тоді, коли про Україну ніхто не хотів і чути.

Зрозуміло, що таке явище у стороннього глядача може викликати здивування, а може й обурення. Але „Громада" за десять років свого життя багато дечого навчилась і знала, до чого може довести занадто голосне виявлювання своїх почувань. Тому свою увагу і ввесь свій організаційний апарат звернула у другий бік — поширити якомога більше пропагандивного матеріялу між місцевим населенням. У першу чергу потрібний тут матеріял для тих місцевих журналістів, які не були байдужі до нашої справи. Далі — друки для сербської публики. Для чогось більшого бракувало засобів, тому пішли листівки з мапою України, статистикою, „переяславським трактатом" і тому подібне. Далі з'явилася і брошура у сербській мові „Україна". З деяких причин ця брошура вийшла друком у провінції і без зазначення видавця.

Так переводила свою працю та частина нашого місцевого громадянства, що зорганізована в „Українській Громаді". А інші? Більшість попала під вплив „малоросійської" частини еміграції, яка на підставі сенсаційних газетних вісток, а ще більше сенсаційних балачок „з певних джерел" підняла велику метушню і почала „самоопределятись". Довчорашні тихенькі, покірливі малороси враз почали гордо називати себе українцями, бо були цілком певні в тому, що „на весну їдемо додому"...

Під впливом таких настроїв та балачок деякі українці зробили закид „Громаді", що вона нічого не робить, ні з ким не вступила „у зв'язок" та пропускає момент. Тому при допомозі якоїсь кількости довчорашніх малоросів, а сьогоднішніх українців, вони „самоопределились" і заклали нове українське товариство, яке негайно вступило у звязок з П. Скоропадським.

Не лишився бездіяльним і відомий „голова Української Фашистівської Держави" Левко Баганец, чи як він себе тепер іменує, „Богунець". Зробив реорганізацію свого міністерського кабінету та почав випускати часопис „Здвиг". Дав навіть, як це і личить державному мужеві, інтервю співробітникові одної місцевої сербської газети.

Решта лишилась пасивна. Одному не дозволяють обставини, другому час, а кому родинні справи.

Світла і тіні нашого місцевого українського життя. Про якесь обєднання, чи спільну акцію — нема і балачок. А проте москалі, очунявши після першого приголомшення, повели акцію. Відчити, дискусії, комічні ревії на рахунок українців і т. д. Все це при переповнених салях і під рясні оплески російської еміґрації. Все в них по старому, лише знамените речення Валуева „Нет, не было і не будет" тепер замінене другим, не менше змістовним і виразним — „Не дадім!"... А події і життя йдуть своїм шляхом і ставлять свої вимоги.

В. Анський.

З українського життя на Буковині.

БУКОВИНА І БАСАРАБІЯ ДОМАГАЮТЬСЯ НАЛЕЖНИХ ПРАВ.

У понеділок 14. ц. м. відпоручники релігійних, освітніх і культурних установ Буковини й Басарабії передали королівському намісникові п. Фльондорові меморіял з домаганнями українців тих областей. У склад делегації входили: б. посол д-р Володимир Залозецький, священники о. д-р Касіян Бриндзан від Православної Церкви і генеральний вікарій о. Михайло Сімович від Греко-Католицької, д-р Теофіль Бриндзан від Т-ва „Народний Дім", президент суду д-р Івашко від „Української Бесіди", д-р Антін Кирилів від „Української Школи", інж. Олег Турошанко і Юрій Сербинюк від української преси.

ВИВЛАСНИЛИ ЦЕРКОВНЕ МАЙНО.

Чернівська греко-кат. парохія мала в найкращій частині міста, коло ботанічного саду й української бурси, гарну велику площу. На цій площі вірні хотіли збудувати простору церкву і захоронку. (30.000 греко-католиків у Чернівцях мають лише одну церкву). В тій цілі вироблено ще в 1926. р. подрібні пляни та передано владі до затвердження. Ввесь час магістрат знаходив якісь формальні недостачі в планах. Тепер „тому, що площа стоїть незабудована", влада королівським декретом вивласнила її для румунських культурних цілей. Греко-кат. Громаді признано 1.500.000 левів (40.000 золотих) відшкодування.

РОЗКОПИ НА БУКОВИНІ.

Доцент чернівського університету д-р Павло Амброзиевич переводив у рр. 1925—1935 розкопи довкола хотинського замку і на терені „пьшинської землі". Знайдені предмети з доісторичної доби творять дуже цінну збірку.

Її закупив був. королівський намісник Буковини Олексіяну та подарував фільософічному відділові чернівського університету.

Треба замітити, що Буковина дуже багата на культурні памятки. Серет, Сучава, Цецин, Василів, Шипинці чекають на рідного дослідника.

ПРИСУДИ ВОЄННОГО СУДУ.

Дня 6. ц. м. воєнний суд у Чернівцях (предсідник — полк. Крістеску, що вже виздоровів після атентату) засудив селянських дівчат Марію Олександрюк, Настасію Мельник і Василину Мазурик з с. Кисилева на 3 місяці вязниці і по 500 левів гривни за те, що вони носили жовто-блакитні пояси і намиста в тих самих барвах.

Таку саму кару дістав і селянин Іван Медвідь з с. Мілієва за поширювання алярмових вісток.

НА СВІТОВУ ВИСТАВУ В НЮ ЙОРКУ.

Чернівська промислова палата запросила т-во „Жіноча Громада" до участи у виставі буковинського домашнього промислу, що почнеться 19. ц. м. Найкращі експонати з тієї виставки вишлють на світову виставу в Ню Йорку.

Уладженням української частини занялися: голова т-ва „Жіноча Громада" п-і **Іванна Гордійчук** та режисерка **Одарка Князький.** Їх обовязком подбати, щоб українських виробів не подавали за румунські.

„КРИВДА" РУМУНСЬКОГО УПРАВИТЕЛЯ ШКОЛИ.

Граф **Олександер Василько,** стрийчний брат бл. п. Миколи Василька, є також інспектором ловів у буковинських лісах.

З титулу цього уряду він мав часті суперечки з директором народньої школи Ропчану, який переступав ловецькі закони. Ропчану, почуваючись покривдженим, зробив донос до міністра хліборобства в Букарешті, буцім граф Василько робить українцям у лісових справах ріжні полекші, бо й він сам українець. Граф Василько (частина цього старого українського

роду зрумунізувалася) подав Ропчану до суду. В понеділок 14. ц .м, розглядав цю справу сенат чернівського карного суду. По довшій нараді сенат не приняв скарги графа Василька стануви на становищі, що закиди Ропчану були безпідставні, але не були ніякою образою.

УКРАЇНІКА В РУМУНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Уважаючи мадярський ревізіонізм небезпечнішим від карпатоукраїнської держави, столична румунська преса ставиться прихильно до українського руху... поза межами Румунії.

Офіціоз **„Романія"** в числі з 6. II. приніс обширну статтю свого кореспондента з Хусту. Він між іншим пише, що мадяри роздавали українським селянам пакунки з солониною, сухарями і тютюном. На пакунках був напис: „Поневоленим русинським братам". Селяни віддавали ці пакунки місцевим „Січам", з заявою, що своєї волі не продадуть за мадярську солонину. „Так роблять не якісь запеклі інтеліґенти-шовіністи, але звичайні селяни" — кінчить румунський журналіст.

„Buletinul Saptamanal" з 8. II. в обширній статті п. н. „Між Львовом і Хустом" описує відомі маніфестації при кінці минулого року в Галичині. При цьому звертає увагу на великий динамізм українського руху по всьому світі.

„Універсул" з 30. І. у статті „Події в Карпатській Україні" підносить факт, що українці найщиріші прихильники чехо-словако-української федерації. Гостро осуджує тактику чехів, котрі насильно хочуть відстрашити українців від співжиття. „Над малою країною нависс збройний терор мадярів і підступ чехів".

В тому самому числі „Універсул" приніс мапукову розвідку, в якій доказує, що басарабські українці це зовсім окремішній елемент. Від москалів ріжниться культурою, історією і навіть расою.

В. Цецин.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону
в нововідкритім відділі фірми
МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН
Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.
Матеріяли мундуркові. Ціни безконкуренційні

ПОДЯКА

В найтяжчих хвилях життя, вала я шкоти дістати захист у нашій рідній Народній Лічниці у Львові при вул. Петра Скарги ч. 4. Я найшла там не тільки певну чайно приязну санітарну опіку, але ще й „щире серце і слово ласкаве", таке цінне для хворої людини. Визнаючи в глибоких мені рах, уважаю своїм святим обов'язком зложити прилюдну подяку всьому Лікарському Здоровї, Сестрам-жалібницям та службі Народньої Лічниці за їх правдиво самаританську дбайливість, що її я зазнала в часі тамошнього побуту. Зокрема відчуваю глибоку вдяку для Вельмишановного д-ра Яреми Малиса, що довгих шість тижнів мав мене у своїй цінній лікарській опіці, та докладав усіх заходів, щоб помогти мені в боротьбі зі смертю та облегчити болі, не тільки ліками, але також тим доброчинним теплим словом, що його хворі цінять дуже високо. Саме за цю щиру хоч безкорисну лікарську опіку, за цю жертвенну готовість помогти хворому в кожній хвилині, без огляду на власну втому складаю д-рові Малисові окрему сердечну подяку.

Дякую теж цим своїм друзям, приятелям та знайомим, в першу чергу товаришкам і товаришам громадянської праці, що устно, письменно чи телеграфічно зложили мені запоруку співчуття та побажання видоровлення.

Памятала про мене в дні мого горя також уся наша преса пересилаючи мені до лічниці свої цінні часописи.

„Фортуна Нова" своїми першорядними вправами старалася буквально осолодити мені гіркі хвилини, а фабрика „Здоровля" кріпила мене своїми освіжаючими мінеральними водами.

Дякую теж від щирого серця всім невідомим мені членам нашого Громадянства за докази правдивої любови ближнього у щоденних спостережах про цю любов старатимуся вернутися до працездатности та в праці забути за „досвід, яка мене стрінула.

Тернопіль 15. II. 1939.

Іванна Блажкевичева.

З польської преси.

Це називається боротьба і суперництво.

„На правильному шляху" — так називається стаття п. мар. с. в **„Газеті Польській"** (ч. 55 з 24-го лютого ц. р.), з якої довідуємося про „польський стан посідання" в тернопільському воєвідстві. Це пророчиста відповідь на крики „Слова Народового" та інших Ікаців, яким вони підносять з приводу буцімто упадку чи занику польщини на південно-східніх землях польської держави. Прочитаймо:

„Почалося в тернопільському воєвідстві. Тут найперше появилися люди, що зуміли проломити комплекс пасивности і залякання серед польської людности. Настрій тут був поганий. Настрій такий, що — „бють" поляків. Члени організації військової підготови не можуть збиратися, бо українські боївки їх „бють". То знову батьки бояться посилати дітей до шкіл, бо їх по дорозі „бють". „Червоний півень" пущений рукою підпалича-терориста викликав заграви. Щораз частіше з якогось невідомого джерела розходилися страхітливі, панікарські вістки, що „Варшава" комусь ту землю „віддає", що польська влада на Поділлі, то „провізорія". Так було ще перед трьома роками. А чейже поляки на подільській землі творять сьогодні (крім зрущених поляків) близько одну третину людности і в деяких повітах доходять майже до 50 відс. Відсоткова статистика поляків у сільських громадах представляється так: у 145 громадах є коло 5 відс. поляків, у 138 — коло 10 відс., у 226 — коло 20 відс., у 183 — коло 30 відс., у 144 — коло 40 відс., у 115 — коло 50 відс., у 81 — коло 60 відс., у 51 — коло 70 відс., у 54 — коло 80 відс., у 55 — коло 90 відс., у 57 — понад 95 відс., у 44 — 100 відс. Цей стан був би значно корисніший для поляків, якби не наше власне недбальство, що толерувало масову рутенізацію (головно через зміну обряду) поляків ще до останнього часу (!). Я мав нагоду переглянути вислід розслідів у поодиноких громадах. Я взяв до рук як попало дані, що відносяться до збірної громади Біла. Виявилося, що серед наймолодшого покоління тієї громади знаходиться 677 польських зрущених дітей." (!)

Ця країна, — каже автор — якої людність памятає шляхи татарських походів, багато разів вилюднювалася.

„На місце людности, що її вигнали, вирізали чи забрали з собою турецькі і татарські навали, напливали нові осадники зі сходу і заходу — поляки і русини. Супроти цього **сьогодні важко сказати, хто був перший, хто був численніший, хто є справжнім автохтоном.** Одні і другі проливали пот і піт, працювали мечем і плугом. Одні і другі: поляки і русини. А що пізніше хтось посіяв ненависть — це не вимаже спільного минулого."

Так по словах автора статті виглядає минуле тієї землі. А теперішність?

„Покищо йде боротьба і суперництво. Перед трьома роками здавалося, що поляки піддалися. Очевидно, в моральному значінні. Поховалися, зникли. Як прийшли люди, що пробудили з отупіння тутешній польський елемент, **польщина почала вицвітати раптом навіть там, де про неї не було чути.** Прийшла реакція. Місцями ця реакція була брутальна, але успішна. Хвиля терору, що його виконувала горстка ірредентистів супроти польської та української людности — припинилася. Прийшли інші часи. Польський елемент почав кріпшати й розвиватися. Процес рутенізації загамувався (!). Довгий період мертвоти визволив тепер темпо праці справді імпозантне. Стануло 399 польських людових домів. 146 в будові. З особливою силою розвивається акція будови нових костелів і римо-католицьких приходств. Від листопада 1937. р. чекає на обсаду священиками 12 нових парохій з ґрунтами і дотаціями. Дальші 24 парохії вже майже готові. Крім цього у підготові 39 парохій. В недовгому часі 70 нових парохій чекатиме на обсаду священиками, яких на жаль досі недостає. До кінця минулого року відадно до вжитку 19 нових костелів. Крім цього будують 34 каплиці. За минулий «піврік віддали до диспозиції вірних 6 каплиць.

„Динаміка польської людности виявилася теж у зрості числа польських організацій. Число „кулек рольничих" зросло за нецілий рік з 652 до 739. В цьому самому часі Т. Ш. Л. збільшило число своїх членів з 25.500 до 29.000, „Звйонзек Стшелецкі" з 26.000 до майже 33.000, Добровольчі „Страже Пожарне" з 14.000 до 17.750, „Кола Господинь Вейскіх" з 3.000 до 7.800. „Звйонзек Шлихти Заґродовей" почав діяти на цьому терені в лютім 1938. р. Створено 132 кружки, що охоплюють коло 6.000 членів." Подібна акція йде і в господарській ділянці. Автор статті пише:

„Послідовна господарська акція довела до того, що загальне число торговельних заведень осягнуло в 1938. р. рівень в часів найкращої кон'юнктури в 1928. р. і зросло на 30 відс. у відношенні до кризових років та доходить тепер до 20.000 підприемств. Число ремісничих варстатів перейшло рівень 1928-го року і в них має працю понад 17.000 робітників. У 1937-ому році в цій країні, позбавленій усякого промислу, повстала цукроварня „Поділля", що дає працю коло 800 робітникам. Цукроварня переробляє в 60 відсотках цукрові буряки, що походять із дрібних хліборобських господарств.

„Число Кас Стефчика зросло зі 120 в р. 1937 до 147 в р. 1938. Імпозантне темпо прибрала будова торговельних домів, призначених на приміщення польських купців. Торговельні доми мають стати новими осередками торговлі в містах і містечках, що конкурують з давніми жидівськими осередками, які досі монополізували цілу містечкову торговлю. Таких домів будують 18. Великий торговельний дім у Тернополі будували вдень і вночі і за три місяці підтягнули під дах. Нові торговельні станиці обсаджують головно купці, що рекрутуються з сільської людности. Для підготови відповідного людського матеріялу основано три школи купецької підготови з інтернатами, які прийняли по 4 сільських хлопців з кожного повіту. Це буде кадра майбутнього польського купецтва. Частина з них заложить власні крамниці, частина працюватиме в кооперативних крамницях. Крім цього урухомлено вечірні курси для купців сільського походження, що вже ведуть власні крамниці. В Камінці, Скалаті, Копичинцях, Теребовлі і Будзанові вибудувано за останні два роки торговельні галі. В цілій низці місцевостей розвинулися осередки домашнього промислу.

„Треба також звернути увагу на акцію над сільською дитиною, що розвивається з кожним роком. У 1936. р. було чинних 436 пів-кольоній, з яких користало 17.628 дітей. В р. 1937 — 760 пів-кольоній і 28.647 дітей. В 1938. р. — 774 пів-кольонії і 36.982 дітей... У цьому самому часі число сталих кольоній зросло теж і охоплює понад 1.000 дітей. Прибуло крім цього 6 нових дитячих захистів — сільських йорданівських садків, які ведуть „Кола Ґосподинь Вейскіх" і „Звйонзек Працы Обивательскей Кобет". Щоб піднести гігієнічний стан села збудовано в останніх трьох роках 17 сільських купалень, в будові є 27. Польська кооперативна акція розвивається поруч української здобуваючи щорах більшу кількість станиць. Тепер на терені тернопільського воєвідства діє 1.029 українських кооператив і 764 польських „спулдзельні".

Польське громадянство на Поділлі — кінчить автор свою статтю — на добрій дорозі, воно „почало реальну працю і цей шлях найпевніше доведе до нормалізації відносин на південно-східніх окраїнах". Бемося в голову: яка ріжниця між тією „нормалізацією" автора з „Ґазети Польскої" отже й самої „Ґазети Польскої" і тимсамим Озону і протинормалізаційною акцією та програмою панів Ґрабського, Ґломбіньского та інших Буняків?

Ґумові артикули, катетери, сонди, термофори, хірургічні рукавиці
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
Львів, Академічна 7. (будинок Шпрехе.)

Чийна справа одного виселення у Скалатщині.

Дня 20. І. н. р. староство у Скалаті виселило 30 км. від границі на 3 роки **Івана Ковальчука** с. Луки з Камінок біля Підволочиськ за те, що він за перебування у граничній смузі був два рази караний. Нічого не помогли інтервенції у староствї, ні точні виписання у справі тих кар, які староство наложило на Ковальчука. Бо треба знати, що в селі є двох Ковальчуків Іванів: один син Луки, другий син Миколи. І кожний з них обох був раз караний, тільки **через помилку обі кари доручено одному Ковальчукові.**

Зі справою покарання Івана Ковальчука с. Луки було так: Будучи секретарем читальні „Просвіти", він поїхав до Підволочиськ до нотаря, де мав підписати разом з головою читальумову купна і продажі. Там його арештували, бо не мав при собі „доводу особистого", і покарали гривною 3 золотих, які він заплатив. **Другої кари Іван Ковальчук с. Луки не мав.** Ця друга кара відноситься до другого Ковальчука, теж Івана, але сина Миколи, який з виселеним Іваном Ковальчуком не має нічого спільного. На це є свідки.

Думаємо, що обовязком компетентних кол є повторити справу виселення Івана Ковальчука с. Луки і дозволити йому жити спокійно в своєму селі.

ЗАГІТНІ ЖІНКИ повинні запобігати нестравності, зокрема запорові, вживаючи склянку природної гіркої води **„Францішка Йосифа"**. Спитайте Вашого лікаря.

НЕДОСТАЧА РІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. У міністерстві праці відбулася конференція, яка ствердила, що цього року — як і давніше — не стає робучих сил у німецькому рільництві, тому прийдеться спровадити їх зі закордону.

—o—

ЖИДИ ТРАТЯТЬ РУМУНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.

ЧЕРНІВЦІ. ПАТ. У Ботошанах на 3.238 жидів втратило громадянство 2.673. 500 жидам признано громадянство, 65 справ ще не вирішено.

КАРА СМЕРТИ В ІРЛЯНДІЇ.

Ірляндський парлямент приняв у другім читанні 71 голосами проти 10-ох закон, що вводить кару смерти за державну зраду і шпигунство.

Матуся думала, що сукonка Христі біла...

...доки не порівняла її з випраним у Радіоні одягом товариша її забав!

Так, дійсно чисте білля стає тоді, коли усунемо з нього всілякий бруд. Всілякий, а саме не тільки поверховий, але і той, що осів глибоко у тканині.

Цього довершить тільки Радіон завдяки діланню дрібних міхурчиків кисня, що витворюються підчас варення білля в Радіоні. Вони проникають наскрізь тканину і усувають всілякий бруд, охороняючи теж і білля. Тимто білля пране в Радіоні має ту непорочну білину, якої не бачимо в тканинах, праних звичайними засобами.

RADION перебілля „наскрізь"

Німецька преса про українські справи.

(УПС — Берлін). З останніх голосів німецької преси на українські теми містить найцікавіші есенська **„Національ-Цайтунг"**. У числі з 16. II. пише „Н. Ц." у довшій нотатці про увільнення з вязниці відомого зрадника Бродія, яке газета вважає одним із дальших протиукраїнських маневрів Праги. Насвітливши минуле Бродія, який брав від мадярів гроші за свою провокаційну роботу, газета пише м. ін.: „Звільнення обосноване проголошеною в жовтні президентом держави амнестією. Та коли віродостойність цього аргументу піддають у сумнів, то це не дивно вже хоча б тому, що кидається в очі, що треба було аж 4 міс. для ствердження, чи можна в даному випадку пристосувати амнестію, чи ні. Тому інші, ймовірно засновані в чесько-українських відносинах моменти причинилися до звільнення. Бродій перебуває тепер у Празі. Про його поновне включення в українську політику не доводиться й думати, бо його особа не тільки не находить ніякого відгомону в батьківщині, але він не міг би навіть тішитися там тією великодушно подарованою йому волею, що її має в Чехії".

Цей самий часопис з 18. II. містить **інтервю з міп. Реваєм** п. н. „Повна національна одностайність!" В інтервю міністр заявив м. ін.: „Міністрами карпато-українського краєвого уряду може іменувати президент держави тільки такі особи, яких предложить сойм. **Чеський генерал Прхала не буде до них належати."**

Дальші статті про Карпатську Україну принесли такі часописи: **„Франкфуртер Фольксблят"** з 20. II. „Через Карпатську Україну" (з картою), **„Дер Фірер"**, Карльсруге з 17. II. „Поголос через потоки країни"; ця-ж газета з 16. II. — „Карпатська Україна" чи „Карпатська Росія?", **„Дрезднер Нахріхтен"** з 19. II. — „Блеск і нужда в країні русинів (?) — репортажі з Карпатської України", **„Дер Обершлезіше Вандерер"**, Гляйвіц з 16. II. — „З Праги в Карпатську Україну"; ця-ж газета з 17. II. — „Від села до столиці". **„Вестфаліше Ляндесцайтунг Роте Ерде"** з 17. II. видрукувала статтю „Карпатська Україна" і „Чи є багатства в Карпатах?". Дальші статті про економіку Карпатської України принесли: **„Кобленцер Національблят"** з 19. II. — „Казочні карпатські скарби" й **„Остдойтше Моргенпост"**, Бойтен з 19. II. — „Господарське майбутнє Карпатської України".

Коротші й довші нотатки принесли ріжні газети про відозву хустської ЦНРади в справі піввідсоткового податку, про участь Карпатської України у весняних липських торгах, про скорий приїзд 4.000 робітників з Карпатської України на працю до Німеччини й ін.

Починаючи від великих щоденників і кінчаючи на найменших провінціональних газетах вся німецька преса пише про останні дебати в польському соймі та про ріжні голоси польської преси на українські теми, зокрема про домагання „Газети Польскої" якнайскорше спольщувати українців у Польщі.

Ціла низка газет принесла знимки з післявиборчих маніфестацій у Хусті та з побуту карпато-українського населення. **(УПС.)**

Знищення кооперативи.

З 18. на 19. січня ц. р. в саме свято Йордану незнані справці вломились до кооперативи „Хлібороб" у Залавю та почали свою людину роботу, не даючи спокійно пересвяткувати нашого величавого Йордану. Коли на Йордан рано люди почали йти до церкви, завважили пороскидані деякі предмети з кооперативи, як пуделка, папери і т. п. і зараз повідомили управу кооперативи. Колиж прибули під кооперативну домівку, ствердили виломання дверей, а увійшовши досередини, побачили страшний вид: майже всі товари були в жахливий спосіб знищені. Нищення було плянове і виглядало так: за лядою висипано товари зі шаф, як перець, гвоздики, какао, нитки, цукор, мучку, цукорки, паперці, фарбу і т. д., все те вимішано і на це висипано яйця, які всі побито та з товарами вимішано так, що згаданих товарів не можна було вже ніяк урятувати. На другому місці, де стоїть нафта, висипано сіль, цукор грис, цукор кістку, синку і на те все вилято баньку машинової оливи. До бочки селедців вилято фляшку бензини. Було також до 15 сотн. збіжжа в мішках, мішки порізано, збіжжа висипано і вимішано, жито, ячмінь, гречку, кукурудзу і пшеницю все разом. На стінах висіли портрети наших визначних людей, які також знищено, побито шкла, а самі портрети подерто. Крім цього забрали тютюн і трохи цукру. Шкода, заподіяна нашій кооперативі дуже велика, бо сягає коло 800 зол. Деякі книжки, як „Правовий порадник" та 1 зшиток найдено в ріці. Про цей прикрий для нас випадок повідомлено поліцію, яка почала вести доходження, але до цієї пори безуспішно. Тому, що село Залавє невелике і до того небагате, знищена

Хто ще не прислав самочинно дару з нагоди Різдва Христового Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12 — той зробить це певне в лютім.

кооператива осмілюється просити кооперативи доброї волі, котрих ще таке нещастя не діткнуло, прийти знищеній кооперативі з поміччю хочби і малими датками. Жертви можна надсилати на адресу: Українбанк Каса „Поміч", Теребовля з допискою: Для кооп. „Хлібороб" у Залавю. — Інші часописи просимо передрукувати цей допис.

Управа.

(„Госп.-Кооп. Часопис").

Не буду бідити, бо люблю щадити

В ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ У ЛЬВОВІ

вул. Словацького 14. (Філія Банку: Станиславів, ул. Собіського 11.)

Мадярська національ-соціялістична партія розвязана

ЗА БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА СИНАГОГУ.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Мадярський уряд розвязав у пятницю національ-соціялістичну партію. Поліція окружила вранці партійні домівки в Будапешті й на провінції та опечатала їх після ревізії. Архіви перевезено до префектури. Як говорять, чимало національ-соціялістів, зокрема провідників, піде до концентраційних таборів.

Безпосередньою причиною розвязання партії був вислід слідства у справі замаху на синагогу: виявилося, що виконали його національ-соціялісти. Орган національ-соціялістів „Мадяршаг" припинений, провідник партії Саляші є у вязниці.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

MAGGIого **ЗУПИ в КІСТКАХ**

є випродуковані з найліпших сирівців, багатих у відживні складники... і тому найрадше набувають їх широкі кола Пань Дому

№ 318

Не даймо загинути народній культурі!

Розкопи та щасливі находи д-ра Я. Пастернака в колишньому княжому Галичі-Крилосі не тільки вивели на денне світло величаві памятки нашої історії і тим викликали ще більше, як досі, зацікавлення нашим історичним минулим, а то й повели на нові дороги історичні досліди в нас над княжою добою, але також викликали великий духовий підєм у народі. В неменшій мірі ті розкопи спопулярнизували також археольогію, а з тим і музейну справу.

Тому не від речі буде запізнати ближче громадянство з життям, ролею та значінням наших музеїв у теперішніх умовинах. Музейна справа поступила у нас за останні роки значно вперед: у краю по важніших осередках повстав цілий ряд обласних музеїв, що є якби підбудовою на центральних музеїв у Львові, а саме Національного Музею та природничого й Культ.-Істор. Музею при НТШ.

Хочу довше спинитися на цьому останньому. Культ.-Істор. Музей НТШ ділиться на 2 відділи: археольогічний та етнографічний. Археольогічний відділ збирає та зберігає памятки з доісторичних і вчасноісторичних часів (посуд, знаряддя, зброю, прикраси й т. і.), етнографічний відділ — предмети народньої культури.

Народня культура — це твори рук (матеріяльна культура) й духа (суспільна й духова культура) простого народу, головно селянства й нижчих менше освічених верств. В обсяг матеріяльної культури входять: хліборобське й господарське знаряддя, будівництво, їжа, ноша, посуд, знаряддя у звязку з ловецтвом, риболовлею, транспортом і комунікацією тощо; суспільна й духова культура обіймає народні звичаї, повіря, ворожби, пісні, прислівя, казки, музику й музичні інструменти, мистецькі вироби, танки, гру й т. ін.

Народня культура — це та багата, гарна й ріжноманітна творчість народн. духа, що витиснає прикметне для кожного народу пятно на своїх творах. Про багатство та красу української народньої культури хіба зайво багато говорити. Не менше від своїх захоплювались і захоплюються нею і досі численні чужинці.

Научно досліджує народню культуру етнографія, розмірно молода наука, що для пізнання культури й духа кожного народу має велике значіння. В західній Европі етнографія — популярна наука, вона вкслід оцінена та входить до шкільної програми як предмет навчання у школах. У нас вона мало доцінювана.

Коли археольогія є в тому щасливому положенні, що предмет її досліду, отже багато ще предметів доісторичних і вчасноісторичних культур, знаходиться під землею, якби збережені й законсервовані там і тільки чекають на відповідний момент і щасливого відкриття, щоб вийти на денне світло, то з етнографією та предметами — творами народньої культури справа стоїть куди гірше. Правда, що час нищить, але археольогія — це наука, що розростається, підсилювана щораз новими находами, наука, що має ще сказати багато нового. Зате етнографія досліджує в терені часто вже останки народньої культури і за короткий уже час буде здана виключно на музейні збірки й етнографічні записи.

Великі та глибокі переміни в житті народу майже на кожному кроці, що їх принесла зі собою світова війна, суспільні рухи, головно процес урбанізації, себто наплив сільського елементу до міст і поворотний відплив у село, дальше еміграція та ще більше імміграція і вкінці загальніша освіта спричинили те, що народня культура не тільки змінюється й занечищується чужими додатками, але взагалі поволі вигибає. Ми не можемо допустити до того, щоб ця багата й гарна народня культура, твори рук і духа народу, ці цінні докази глибокої та своєрідної культури нашого народу марно гинули та пропадали безслідно.

Тому крайня пора поробити енергійні заходи, щоб зберегти останки народньої культури, та забезпечити їм місце в музеї. Але музеї вчмагають великого грошевого вкладу. Коли в інших народів музеї удержує виключно держава, або самоуправа, у нас здані музеї на громадянську жертвенність.

Допомога громадянства для музею повинна бути двояка: збирати в терені та приносити до музею археольогічні й етнографічні (теж і всякі інші) предмети та грошева допомога.

Щоб налагодити і здобути від громадянства ощо грошеву допомогу та забезпечити істнування музею, повстало в кінцем щасливого находу в Крилосі 1937 р. при Культ.-Істор. Музею НТШ Т-во Прихильників того ж Музею. Т-во поставило собі як ціль: збирати до музею етнографічні й археольогічні предмети, порядкувати та консервувати музейні експонати, висилати в терен наукові етнографічні поїздки, переводити археольогічні розкопи в Крилосі та всіх інших важних історичних місцях, улаштовувати етнографічні виставки в музеї тощо. Словом — все для музею, бо добре поставлений музей — це для чужинця покажчик високої культури даного народу.

Музей і Т-во Прихильників Музею є в звязку з Етнограф. Комісією НТШ, що збирає етнографічні записи та науково опрацьовує їх. Т-во Прихильників Музею НТШ за один рік провело дуже живу діяльність, хочби згадати Етнографічну Виставу Полісся, розкопи на Золотому Тоці в Крилосі, кілька етнограф. поїздок у край, а п. р. з початком березня влаштовує Етнографічну Виставу Лемківщини. Далі восени виставу книжок памяток, крім цього буде фінансувати дальші розкопи на Зол. Тоці й ін. Але недавні загальні збори Т-ва Прихильників Музею виявили, що членів має Т-во тільки 440, з того ледви 350 львівських, що з уваги на великі завдання і високі цілі Т-ва трохи за мало. Т-во совісно виконує свою працю, тепер черга за громадянством.

Калістрат Добрянський.

—o—

Відкладаймо десятину...

Від ряду літ іде в нас пропаганда за раціональною ощадністю, але ощадність ще не стала засадою нашого загалу. На те складаються головно дві причини: одні кажуть, що не можуть щадити, другі — не знають, кілько щадити. Даємо тут пораду одним і другим. Передусім треба собі сказати, що щадити повинен кожний. І з найскромнішого прибутку треба відложити щось на гірші часи, коли скромний прибуток може замінитися в нулю. А кілько відкладати? Приймімо, що людина працює нормально від 25 до 55 року життя, а потім іще буде жити до 70 року. Значить, що заробляє 30 років, а потім жити мусить не працюючи — 15 років, себто половину робітних років. Виходило б, що хто відкладає 30 років половину прибутку на „потім", має забезпечену решту життя. Але так мусів би робити тільки той, хто складав би гроші дома. Хтож буде щадити раціонально, в Земельнім Банку Гіпотечнім, той потребує складати тільки всьому або навіть десяту частину прибутку, а житиме й потім так, як жив працюючи! Приклад: Хто складає в банку на нормальний відсоток щомісяця 30 золотих, наскладає за 30 років круго 10.000, але з відсотками матиме к. 30.000 золотих! Висновок: відкладаймо бодай 10% прибутку — але постійно — на ощадність у банку, — а майбутність наша забезпечена (Ю.)

—o—

КИТАЙЦІ НЕ БОРОНЯТЬ ГАЙНАНУ.

ТОКІО. ДОМЕІ. Японці обсадили пристань Тсінлян на східному побережжі Гайнану. Китайці цілком не боронилися.

—o—

НАСЛІДНИК ПЕРСЬКОГО ПРЕСТОЛУ ВИХАВ ДО ЄГИПТУ.

Наслідник перського престолу виїхав у пятницю до Єгипту з двома міністрами, предсідником парляменту та кількома вищими урядовцями. В дні 2-го березня відчалить він на яхті египетського короля з Бейруту.

Як відомо, перський наслідник престолу має одружитися зі сестрою египетського короля.

В час посту

споживайте

НАБІЛ

тільки

МАСЛОСОЮЗУ

Він повновартісний і завдяки відживній вартости зовсім заступає мясо

43/38

Зі студентського життя.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ У ВАРШАВІ.

Дня 18. II. ц. р. відбулися звичайні Загальні Збори Української Студентської Громади у Варшаві. Після вступних формальностей складали річні звіти члени управи і провідники секцій.

Звіт із діяльности секретаріяту склав секретар Любомир **Ортинський.** У звітовому році треба було заводити діловодство секретаріяту наново, бо в часі ревізії 28. V. 1938 р. поліція забрала все, що тільки було в секретаріяті. Всеж на початку академічного року заведено всі нові книги й наладнано діловодство якслід. В часі фізрій секретаріят давав інформації про студії у Варшаві (54 інформації), вів кореспонденцію з усіми українськими студентськими осередками в краю і деякими з заграниці. Реестр членів, студентів університету, виказує 75 осіб, з чого 34 з Галичини, 30 з Волині, 2 з Холмщини. 2 із С. У. З., 5 із Варшави.

В минулому академічному році вступило 29 нових студентів, скреслено 7. Треба згадати, що коло У. С. Г. гуртується ще коло 110 студентів інших високих шкіл. З цього числа 71 походить із Галичини, 21 з Волині, 3 із С. У. З., 3 із Холмщини, 1 із Полісся, 7 із Варшави. У звітовому році прибуло 50 нових постійних гостей студентів інших високих шкіл.

Скарбник студ. Ростислав **Сочинський** склав звіт із каси У. С. Г. По стороні приходів вписано 5.906 зол. Таку поважну суму здобуло Т-во власними силами із вкладок — 507 зол., бібліотечного абонаменту — 609 зол., імпрез — 986 зол. Поважну рубрику творять датки громадянства — 1.287 зол. Субвенції з університету зменшилися в цьому році до мінімум: всього 100 зол.! Львівна частина приходів йде на домівку (місячно 250 зол.). В цьому році зроблено великі інвестиції: ціле уладження домівки коштувало 550 зол. На бібліотеку видано 236 зол. Буджетовий рік замкнено сальдом 264 зол. 78 сот.

Як щороку, так і в цьому році працювала крамничка, що мала обороту 5.579 зол. Майно зросло до 1003 зол. Чистий дохід 340 зол. Всі товари куповано в українських фірмах і фабриках.

Допомогою незаможнім студентам займалася допомогова секція. Провідник Іван **Чернецький.** У звітовому році видано позичок на суму 880 зол., обідових бонів на суму 455 зол. Кількох товаришів дістало мешканеві субвенції. В першому триместрі видавано вечері.

Бібліотекарка Ангелина **Кабайда** подала у своєму звіті, що бібліотека має 905 позицій, у звітовому році прибуло 76 позицій. До У. С. Г. приходила вся українська преса й деякі чужі журнали.

Про духовий розвиток членів дбала видавничо-відчитова секція з студ. Любомиром **Пеленським** у проводі. Праця в трьох підсекціях: а) фільософічній, б) політично-актуальній, в) економічній. Секція дала 5 рефератів та влаштувала 5 імпрез. Улаштувала курс українознавства, в якому взяли участь між іншими проф. Огієнко, проф. Кубійович, д-р Андрусяк, м-р Коровицький.

Медичний гурток під проводом Ростислава **Сочинського** обединував 43 членів. Уладив 7 рефератів, його бібліотека збільшилася на 87 томів, придбано медичне приладдя за 500 зол., укаштовано піклунсько-санітарний курс із 25 учасниками. Дохід медичного гуртка 568 зол., сальдо 366 зол.

Секція Студенток обединювала 28 студенток. Улаштувала фотографічний курс, в якому взяло участь 25 осіб. Курс вели фахові сили. Кожного тижня секція мала сходини з рефератом. Провідниця Ксеня **Світлик.**

У підсумках голова Т-ва **Рогей** ствердив, що праця в Українській Студентській Громаді, як це вказують звіти, дала гарні висліди.

По звітах Рев. Комісії і Товариського Суду ухвалено дотеперішній Управі абсолюторію і вибрано нову Управу в такім складі: голова — Василь Рогей, студ. філ., заступник голови — Вадим Яровенко, студ. еван. теол., секретар — Любомир Ортинський, студ. прав, скарбник — Микола Богуславський, студ. філ., бібліотекарка — Ангелина Кабайда, студ. філ., заст. секретаря — Григорій Самчук, студ. філ., заст. скарбника — Кость Гаранчук, студ. філ. Контрольна Комісія: Володимир Данилевич, студ. філ., Іван Чернецький, студ. мед., Михайло Кокорудз, студ. еван. теол. Товариський Суд: Олег Штуль, студ. філ., Володимира Трильовська, студ. прав Теодор Гриців, студ. прав.

Письма до У. С. Г. слати на адресу: Варшава I, скр. п. 625. Домівка Т-ва при вул. Добрій ч. 53, м. 21.

ЗАГ. ЗБОРИ „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ" У ЛЬВОВІ.

Дня 12. ц. м. відбулися в будинку старого університету звичайні загальні збори Товариства українських студентів медицини й фармації „Медична Громада" у Львові. Члени уступаючого Виділу зложили звіт зі своєї діяльности за звітовий рік. Виділ дбав про матеріяльну й моральну сторінку членів Т-ва. Давав з фондів Т-ва членам позички, дбав про товариське співжиття. В тій цілі влаштовував ширші сходини членів. Уладжено вечірку для членів і впроваджених гостей. У порозумінні з виділами інших студентських товариств основано студентську харчівню при вул. Головінського 2, якої потребу в Личаківській дільниці відчували українські студенти від багатьох років. Культурно-освітньою працею кермувала К.-О. Комісія. Найбільшу вагу кладено на виголошування рефератів, при чому влаштовувано їх у Т-ві й поза Товариством. Найбільше рефератів виголошено на лікарсько-гігієнічні теми. Члени Т-ва виголосили від К.-О. К. та з власної ініціятиви 114 рефератів.

Загальні збори прихильно оцінили діяльність Виділу й на внесок Контрольної Комісії одноголосно признали уступаючому Виділові абсолюторію. Новий Виділ вибрано в складі: Фаріон Олександер — голова, Барвінський Степан — заст. голови, Цегельський Михайло — секретар, Юсько Стефанія — скарбник, Поліха Володимир — бібліотекар, Юркевич Евстахій — господар, Келеман Василь, Кассараба Володимир, Озеров Антін — Контрольна Комісія.

Загальними зборами проводив студ. Юрій Тершаковець.

Учасник.

найліпший цукорок підчас зими
ч. 14/43

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзіцких 1.I. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папері перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну згл. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Гарні осяги діяльности кооперативи „Архо".

Дня 15. лютого ц. р. відбулись загальні збори столярської кооперативи „Архо". Вони показали наглядно, що думка згуртувати українських столярів була щаслива, бо успіх діяльности „Архо" перейшов мабуть сподівання наших ініціяторів. Бо щойно рік тому вона почала свою працю і щойно 11. квітня м. р. відкрила свій склад меблів, що тепер міститься при вул. Корняктів 1.

При засновинах тієї ремісничої кооперативи була думка: поліпшити добробут своїх членів; засобами до того мали бути: власний склад меблів (готових) і власний склад столярського дерева, форнірів і дикти (щоб унезалежнитися від посередників, здебільша чужонаціональних»). Покищо кооператива відкрила свій склад меблів та створила безпосередній контакт між українською клієнтелею й українським продуцентом. Зиск посередника відпав, ремісники мають змогу продавати свій товар через кооперативу по вищій ціні, як передтим, хоча ціни меблів конкуренційні. Відкриваючи склад меблів кооператива мала 859 зол. капіталу. Білянсовий рік замкнула чистим зиском 2.308.64 зол. При цьому давала платну працю продавцеві і 2 членів управи теж мали платні. Слід зазначити, що кооператива працювала ввесь час тільки своїм капіталом, не користаючи з ніякого кредиту.

Кооператива має 71 членів, у тому 61 столярів і тапіцерів. Щодо місця замешкання членів, їх розподіл такий: Львів 37, Підберізці 12, Чижиків 6, Винники 3, Миклашів 2, Черепин 1. Не всі українські столярі згуртовані в кооп. і не всі члени однаково працюють з кооперативою. Причини: одна — брак великого льокалю, де можна було б виставити цілі кімнатні комплети — стилеві меблі, що переважно є спеціяльністю львівських столярів; а друга — це брак складу будівельного і столярського дерева, де члени могли б засоблятись у сирівець. В останньому часі управа кооперативи намагається усунути ці недомагання. Підшукує відповідний льокаль та ввійшла в порозуміння з ріжними українськими установами, щоб спільно відкрити власний склад дерева. Це був би перший український склад у Львові.

Про здорову господарку кооперативи свідчить відношення власних капіталів до чужих: 6.785.80 власних капіталів (6.250.80 уділи й 535 запасний фонд) і 5.711.32 чужих капіталів (4.700.32 товарові кредити, 1.011 зачети на векслі), себто 54.3% усіх капіталів були власні капітали, а лише 45.7% чужі. З чистого зиску загальні збори передали 2.200 зол. до запасного фонду, решту призначили на ріжні добродійні цілі.

Англія і Франція таки підіймаються посередничити

МІЖ БУРГОСОМ ТА МАДРИДОМ?

ЛЬОНДОН. ПАТ. Тутешня преса повідомляє, що Англія та Франція востанне пробують закінчити еспанську війну розємом, бо ген. Франко натякнув, що він буде куди лагідніший супроти своїх противників, якщо червоні скоро піддадуться і то без ніяких умовин.

Це посередництво відсуне справу визнання націоналної Еспанії до понеділка або вівтірка.

УРУГВАЙ ВИЗНАВ ЕСПАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УРЯД.

БУЕНОС АЙРЕС. ПАТ. Наспіла вістка, що уругвайський уряд визнав націоналну Еспанію та рішив увійти в дипльоматичні взаємини з нею.

СССР НЕ ПРИЙМЕ УТІКАЧІВ З ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

МОСКВА. ПАТ. Совітські півофіційні джерела заперечують поголоску про франко-совітські розмови у справі поселення 20—30.000 еспанських утікачів у СССР.

ТРИВКУ ОНДУЛЯЦІЮ
288 і наймодніші зачіски виконує гарно і дешево заведення
романа Секети ул. Рутовського 7 (в брамі)

На загальних зборах були присутні представники українських установ: Маслосоюзу, Центросоюзу, Центробанку, К. І. Р-у і Спілки Левинського, що також є членами кооперативи „Архо".

Перші, найважчі, початки пройдено. Висліди діяльности вказують, що кооператива виконує своє завдання, як ще одна важна станиця не тільки в нашому господарському, але й загально-національному житті. Другий рік буде поглибленням праці в кооперативі для дальшої її розбудови. Очевидно, що це у великій мірі залежить від підтримки, яку дасть кооперативі українське громадянство.

К.

НІМЦІ СИЛОМІЦЬ УСУНУЛИ ПОЛЯКІВ З ПОЛІТЕХНІКИ В ДАНЦІГУ.

Протест польського Генерального комісаря.

ДАНЦІГ. У звязку з конфліктом між польськими й німецькими студентами на тлі інциденту в одній кавярні, польські студенти скликали протестаційне віче.

Уважаючи резолюції того віча обидливими, **німецькі студенти силоміць усунули польських з викладових саль політехніки в Данцігу.**

Управа польської „Братньої помочі" запротестувала перед ректором та веде з ним переговори над ліквідацією інциденту.

Польський генеральний комісар зложив у сенаті Данцігу протест і домагання, щоб влада запевнила польським студентам безпеку та змогу студіювати. Сенат опротестував текст резолюції віча польських студентів.

—o—

РЕВІЗІЯ В ДОМІВЦІ ФНЄ У ЛЬВОВІ.

В пятницю 24. ц. м. рано перевела поліція основну ревізію в домівці Організації Фронту Національної Єдности. Того самого дня відбулася теж ревізія в домівці львівської области ФНЄ.

Причини й висліди ревізій невідомі.

—o—

УКРАЇНСЬКА АВДИЦІЯ.

Львівське Радіо передаватиме у вівторок 28. ц. м. в год. 18.15 в рямцях авдиції для села українську гутірку інж. Романа Панькова п. з. „Про весняні роботи в саді", якої напевно цікаво послухають всі аматори і власники, а в пятницю 3. березня в год. 14.10—14.30 українські пісні й музику з кружків, у які входить продукції хору „Бурма", на бандурі та орхестральні.

ЕСПАНСЬКА ВІЙНА ВИГАСАЄ.

Ройтер повідомляє, що громадянська війна в Еспанії вже вигасає і що червоні не будуть уже ставити дальшого опору. Як подають лондонські вістки, одинокий еспанський політик, який **є прихильником дальшої боротьби, д-р Негрін, находиться тепер в околицях Валенсії** та носиться з думкою покинути Еспанію.

—oo—

КОНФЕРЕНЦІЯ НІМЕЦЬКОГО АМБАСАДОРА З МІН. ГАЛІФАКСОМ.

БЕРЛІН. ПАТ. Німецький амбасадор у Льондоні фон Дірксен відбув розмову з міністром Галіфаксом і виїхав до Берліна, щоб там зложити звіт із переведених розмов.

—oo—

МАНДЖУРІЯ ПРИСТУПИЛА ДО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ.

В пятницю рано представники Німеччини, Італії, Японії та Манджурії підписали у Гсінкіні протокол, згідно з яким Манджурія приступила до протикомуністичного пакту.

—oo—

СТАЛІН ЗЛОЖИВ ПРИСЯГУ.

ТАСС повідомляє, що Сталін, як член найвищої воєнної ради СССР зложив військову присягу по новому змістові, у присутности членів тієї ради.

МАДЯРСЬКИЙ МІНІСТР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРИЇДЕ ДО ВАРШАВИ?

Як подає „Таймс", мін. Чакі приїде небавом до Варшави.

Спорт.

ФУТБОЛІСТИ УКРАЇНИ НА СТАРТІ.

УКРАЇНА І — УКРАЇНА ІІ.

В неділю 26. ц. м. Україна започатковує неофіційно цьогорічний футбольний сезон, а саме на площі Сокола-Батька, в год. 11. вполудне відбудуться футбольні змагання першої і другої дружини України. В цих змаганнях побачимо на грищі всіх змагунів репрезентаційної дружини та всіх молодших змагунів, які колись заступлять своїх старших товаришів.

Українська Парляментарна Репрезентація

голосувала проти буджету.

УКРАЇНСЬКІ ПОСТУЛЯТИ ДО МІН. СКАРБУ. — ЗНАМЕННА ЕНУНЦІЯЦІЯ ГОЛОВИ УПР. — УКРАЇНЦІ Й ЖИДИ ГОЛОСУЮТЬ ПРОТИ БУДЖЕТУ. — УКРАЇНСЬКІ ВОЛИНСЬКІ ПОСЛИ НЕ ПРИБУЛИ НА ЗАСІДАННЯ.

Варшава, 24. лютого.

(Вл. тел.) Керманич скарбового ресорту віцепремієр Квятковський, найвпливовіший міністр кабінету мав назагал легкий день. З помітним зацікавленим він вислухав між іншим промов двох українських послів, що забирали голос у дискусії над буджетом його ресорту. Перед обідом промовляв від УПР пос. **Вол. Целевич,** який у недовгій, а дуже добре аргументованій промові, яку раз-ураз переривали польські оклики, зясував незавидну ситуацію і долю українського господарського життя, гальмованого — всупереч дійсним інтересам держави — патріотичними шиканами адміністрації. Число українців на державній службі рівняється майже зерові, українські наукові товариства не користають із допомоги, державні банки не дають українцям кредитів, збіжевим кооперативам відібрано навіть доставу для війська. Що більше, навіть експорт і залізничий перевіз українського товару стрічає перешкоди. Держава не робить інвестицій на східних землях, а коли їх робить, то робить це під гаслом незрозумілої та неслушної економічної боротьби з українськими господарськими установами. В цьому місці промову посла Целевича перебивають. „Ви мусите бути льояльні" — кричить польський посол. „Ми льояльні — відповідає пос. Целевич — автім не ваша справа займатися кваліфікуванням лояльности". Коли промовець звертав увагу міністра й сойму на факт що там де, як напр. в Галичині, працюють побіч себе українські й польські установи, там нема нужди, а де є лиш самі польські, чи утраквістичні господарські установи, як напр. на Волині, там край, що міг би бути шпихлірем цілої держави, лежить відлогом, мов дикі поля, — саля реагує окликами, що зростають і кріпнуть ще більше, коли з трибуни падуть слова про промені смерти у прикордонній полосі.

Після обіду промовляв ще від УПР пос. **д-р П. Лисяк.** На його думку, роля польського міністра скарбу схожа з ролею приповідкового дядька з Америки, до якого можна ходити по гроші. **Це найбільша хиба політики державного скарбу.** Широкі маси населення голодують, господарські проблеми мусять бути сплетені з політикою, **держава повинна стати атракційним джерелом і тереном господарської** співпраці для всіх народів. Обі українські промови викликують **велике зацікавлення** на урядових лавах. Під кінець засідання атмосфера палати наелектризована. На маршалківському кріслі засідає голова УПР **В. Мудрий.** Пос. **Зомерштайн** від жидівського парляментарного кола піддає гострій критиці ситуацію жидівського населення в Польщі та заповідає, що **жиди голосуватимуть проти буджету.**

Згодом провід переймає знову маршал **Маковський** і **віддає слово голові В. Мудрому,** який при мовчанці салі твердим голосом, рішуче й спокійно відчитує таку заяву:

„Високий Сойме! За час від 1935 р. до сьогодні вже вчетверте ставимо перед важною проблемою нашого відношення до предложеного буд... .ового прелімінаря. В тому часі займали ми до нього позитивне становище, двічі голосували за буджетом, сподіючися, що український нарід матиме змогу нормального життя і розвитку в державі. Так не сталося. В минулому році були ми приневолені здержатися від голосування над буджетом, бо положення нашого народу значно погіршилося, не зважаючи на те, що наше населення належно виконувало і виконує всі свої громадянські зобовязання супроти держави.

Останній, пережитий нами рік, не тільки не приніс нам на неодним відтинку нашого національного життя поправи, але навпаки наше положення під кожним оглядом погіршилося. Довели на те навели ми підчас теперішньої сесії в ході буджетової дискусії.

Найвимовнішим хіба доказом негативного відношення до потреб українського народу є факт, що вимоги українського життя в самому буджетному прелімінарі не узгляднені ні одною поважною позицією по стороні видатків.

Відношення кожної парляментарної групи до буджету означає апробату, або брак довіря до системи політики, що її стосують до суспільности чи народу. Цієї політ. системи, яку стосують тепер до українського народу і його збірного життя в державі, апробувати не можемо. Навпаки мусимо її на парлям. терені рішуче поборювати. І то тим більше, що навіть в деяких енунціяціях висказаних підчас цієї сесії, в цім соймі маємо право робити висновки про перспективи не на покращання, але на погіршення нашого життя. **Тому від Української Парляментарної Репрезентації, як емanації УНДО-ви заявляю, що за предложеним прелімінарем буджету на 1939-40 р. голосувати не будемо".**

Українська заява викликала помітне вражіння в парляменті й політичних колах. Палата прийняла її поважно, впав лиш один голосний окрик: „Отже війна" — і замовк. На українських лавах оплески.

Після останнього слова пос. Сікорського, якому здається, що „посли Лисяк і Целевич шукали діри в цілому та віцемаршал Мудрий зажирував цю фальшиву, недоцільну й неслушну тактику" (саля, очевидно бе брава) — маршал Маковський переводить голосування над буджетним прелімінарем. Польська більшість встає, сидять лиш поруч себе жиди й українці. **Звертають увагу, що українські волинські посли, які що року голосували за буджетом, взагалі на засідання не зявилися.** Незалежний посол Скришпик виконував обовязки секретаря, отже не міг голосувати. Українська заява стала темою багатьох політичних коментарів.

КТВ.

Франко - еспанські переговори.

УРЯДОВИЙ КОМУНКАТ І ЗАЯВА СЕНАТОРА БЕРАРА.

БУРҐОС. ПАТ. Сенатор Берар розмовляв з міністром Хорданою дві іф три чверти години, опісля заявив журналістам: „Наша розмова була довга і дуже цікава, але ми не закінчили її. В 10. год. рано відбудеться мабуть остання розмова.

Комунікат національного уряду стверджує лише, що Берар продовжував розмови, перервані внаслідок виїзду мін. Хордани до Барселюни.

Авас насвітлює розмови Берара з Хорданою дуже оптимістично.

ДАЛЯДІЄ ДІСТАВ ДОВІРЯ В ЕСПАНСЬКІЙ СПРАВІ.

ПАРИЖ. ПАТ. Французькі ліві кола зорґанізували проти визнання нац. еспанського уряду „Парляментарний Комітет Французько-Еспанської Приязни", в який увійшли комуністи, соціялісти, республикансько - соціялістична унія і навіть деякі радикали. Той комітет зголосив на вчорашньому засіданні французького парляменту інтерпеляцію в справі визнання уряду ґен. Франка. Премієр Далядіє домагався від парляменту відложення тієї інтерпеляції без подання речинця і поставив при тому справу довіря. По короткій, ледви півгодинній дискусії інтерпеляцію лівиці палата відкинула на домагання премієра 323 голосами проти 261. Це означає, що крім лівиці, ніхто за внеском „комітету" не голосував.

РОЗМОВИ БЕРАРА З ХОРДАНОЮ ЗАКІНЧИЛИСЯ УСПІШНО.

БУРГОС. ПАТ. Розмови сен. Берара з міністром закордонних справ нац. Еспанії Хорданою довели в пятницю до порозуміння у справі визнання Францією еспанського національного уряду де юре.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ У БУРҐОСІ.

Еспанський національний уряд вислови зго-ду, щоб польським послом в Еспанії став дотеперішній польський дипльоматичний агент у Бургосі М. Шумляковський.

—o—

Літературна сторінка.

Повість про тверезого еміґранта.

(ВОЛОДИМИР БІРЧАК: „НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ").

Повість В. Бірчака візьме в руки з цікавістю неодин читач, почувши, що її дія проходить у Карпатській Україні. Напевне неодин і розчарується переконавшись, що ця дія не з останніх років, а з перших років після війни. Але не можна вимагати від повістярів, щоб вони йшли навипередки з репортерами. В. Бірчак і не думав про щось актуальне або сенсаційне; його зацікавила доля, що й досі нависла над неодним галицьким еміґрантом, який попав у Чехословаччину. Вибраний ним тип виразно протиставлений цілому рядові інших, що тільки промайнуть перед очима читача в одній картині.

Автор хотів протиставити тип тверезого реаліста фантастам, мрійникам, часто вітрогонам і неробам. Він виявив деяке зрозуміння для мрійницького ідеалізму, але ввесь свій сентимент вложив у душу зрівноваженого галицького вчителя Березівського. Якби тільки в душу — було б іще пів біди, але і в його уста. Оцей Березівський типовий кандидат на галицького бюрократа дуже дбайливо заходиться коло трьох справ: свого підданства, подружжя і хати. Ці три справи він уважає підставою свого дальшого існування та праці солідного громадянина. Він гордий своєю програмою та послідовністю, навіть не помічаючи, як багато він завдячує припадкові: підданство — заяцям, подружжя — рибам і хату — маминим грошам.

Усе, що чуємо з уст цього позитивного героя — розумне та передумане, як практична мудрість громадянина, що в кожній ситуації оглядається на задні колеса. Такі типи потрібні для суспільної будівлі як камінь або цегла при будові дому. І такі повісти як Бірчака потрібні, як муравлина щоденна праця тихих патріотів. Із погляду вищих літературних вимог автор зробив помилку, що до свого героя поставився занадто поважно, не глянувши на нього з гумором, бодай з таким, як на деяких фантастів, що сміялися із заходів Березівського, щоб придбати громадянство та хату або на деяких реформаторів правопису.

Поглядова лекція історії, яку ми бачили на власні очі, поглузувала собі з громадянина Ужгороду що вибудувавши там хату мусів покинути її. Якби В. Бірчак був закінчив свою повість такою главою як свій репортаж „З Ужгороду до Хусту" (друкований у „Ділі"), то міг би був надати повісти ширшу перспективу; ми бачили б, як тверезий громадянин, скінчивши хату, мусить нараз її покидати, але не пригноблений, а з новою вірою, що треба будувати нову на міцнішій землі. А так закінчення вийшло сіре, затіснило всі пориви.

Нехай наші читачі не дивуються, що той самий, хто приклав руку до видання повісти водночас її критикує. Правда, в нас завелась така поведенція, що видавництва дбають за добрі рецензії на власні видання і майже систематично дбають за те, щоб „нищити" або промовчувати книжки інших видавництв. Атім В. Бірчак має сам загострений критичний хист і напевно не лякається признатись до своїх промахів. Тепер серед нової великої праці він напевне дивиться вже взад на свою спробу повісти критичним оком.

„На нових землях" написана дуже совісно та ясно, може аж занадто совісно та ясно і то так, що в ній не залишилось місця на фантазію та поезію. Про головні постаті ми знаємо мало, ледви їх бачимо. Навіть дівчина, від якої закрутилась голова тверезому галичанинові, занадто прозаїчна, не вгорнена у серпанок мрій закоханого. Коли скаже хто, що в малій закутині, де був забитий світ дошками не було свіжішого подуву, то скаже подвійну неправду: і про дійсність і про вимоги літератури. Один погляд письменника оживляє найтемніші закутини. Ми можемо ще раз признати, що правда на боці тверезих міркувань Березівського, але домагаємось від героя, що ставить себе за зразок таки інших прикмет, ніж тверезої мудрости доброї на засідання шкільного комітету.

Чи треба ще раз виразніше сказати, що „На нових землях" може сповнити саме ту ролю, про яку автор думав, пишучи цю повість: виховну та патріотичну для ширшого загалу? Це прегарна лектура для читалень і для молоді.

м. р.

ПАРАСОЛІ моднi **ТОРБИНКИ**
ТЕЧКИ, ВАЛІЗКИ, ПУЛЯРЕСИ, ПОРТФЕЛІ І Т.П.
ДАРУНКИ
КУПУЄМО ТІЛЬКИ
в укр. магазинi шкіряної і подорожної галантерії

ТЕКА Богдан Гіриняк
Львів **Шайнохи ч. 3**
(між Сикстуською і Коперника)

Поетичні дебюти.

ІВАН ІРЛЯВСЬКИЙ: „ГОЛОС СРІБНОЇ ЗЕМЛІ". Збірка віршів І. Прага 1938. Книгозбірня „Пробоєм" ч. 3. ст. 32.

Іще одна збірка молодого карпатського поета з 25 поезіями, що добре свідчать про розвиток поетичної мови та форми дебютанта. Нема в ній нових думок, ні свіжих настроїв, ні нових формальних осягів, але є щире почування, легка строфа, запальний тон.

В душі солодкі муки втоми
з минулости, з безжурних літ,
а в серці народився спомин
про гарні дні, нежданий гомін
юнацтва міт.
Пригадую, як скарб я втратив
колись, як потім полюбив
слова, що полишила мати:
„Будь сину завсіди завзятим,
деб ти не жив".

Коли автор — молодий, то має ще перед собою неодну нагоду перевірити все те, що навіяне чужими впливами і виплекати в собі те, що пережите ним уперше зовсім інакше і висловлене інакше, ніж у відомих нам збірках.

Дмитро Свіченко: **„КВІТИ Й КОРАЛІ".** Збірка поезій. Львів 1939. Накл. В-ва „Пісня", ст. 32

Не менше приємну (ще більшу) несподіванку зробив нам автор галицької збірки, про якого з передмови від видавництва довідуємось, що це сільський хлопчина з Бойківщини. Цей хлопчина, що „співає, як птах у гаю" має не тільки музикальне вухо, але полишає враження, немов би читав наших сучасних поетів і зумів засвоїти собі від них деякі нові засоби поетичної форми. Він не йде за легкими звичайними римами і вміє творити настрій з коротких урваних акордів, як неодин інтелігент, що знає ролю пава і натяків.

Ось зразки двох коротких поезій:

НІ КНИЖКИ.

Ні книжки, ні газети,
Ні олівця, ані паперу —
Ніхто вже місяць не подав
Мені в мою камеру.

Одну обгортку із „Калини"
Я ношу при душі,
І крадьки вишкрябав на ньому (?)
Чотири віршики дрібні.

НА ВОЛЮ.

Кроки... Ключі... І двері
Виконали свій спів —
І слово коротке упало: „Дом'й!"

Ми три. Під ногами зелень
Над головою голубінь.
За чотири роки надиво
Вздріли знов рухому тінь.

Широкі, широкі простори,
Залиті сонцем золотим,
І знову загорілось серце
Полум'ям Прометеєвим!

Літературна хроніка.

НАГОРОДА „ФЕМІНИ": — ІСТОРІЯ ЗАКОХАНОЇ.

Після неприємної повісти Гонкурового лавреата Троая „Лярвень" добре освіжити себе повістю Фелікса де Шазурн, що дістала нагороду „Фемина". І заголовок: „Кароліна або виїзд на острови". Це історія нещасливого кохання одної дівчини, що закохалась раз, уперше, у товаристві своїх дитячих забав і мріє про його довгими роками. Кароліна має прийняти. Мішель Жофре провівши з нею вакації обіцяв, що вернеться і вона чекає на обіцяну зустріч. Минають роки, поки діти не повирастають. З малого хлопчини став уже старшина, що скінчив військову академію і мріє про найтяжчу службу в колоніях, де треба сміливости, здоровля і посвяти.

Цей вимріяний нареченій відвідає тоді Каролінку. Він оповідає вонкі історії, згадує дитячі дні, розказує свої проекти. По обіді, він складе відвідини на прохання Кароліни її хворій мамі, перед якою вона хоче похвалитись своїм вибранцем. Знову спомини, стиснені руки, поворот автом на двірець, бо вояк мусить відїжджати. „До побачення на найближчі вакації!"

Кілька днів пізніше Кароліна довідається разом з своїм братом про лист, який прийшов від їх батька. Цей батько — обходиквіт, що забув про свою родину живе десь серед моря Антилів в Санта Варвара, де має плянтацію бананів і власну хату. Він пише до дому на адресу свого повірника, якогось шотляндського чудака Карадоха, якого зустрів у Гватемалі і прийняв у свій дім як приятеля і виховника своїх дітей у своєму заступстві. Тепер батько хотів би на старість зажити родинної ідилії „вишумівшись" досхочу і жде на приїзд своєї родини із Франції.

Мати Кароліни довідавшись про цю новину, саме того вечора вмре. Вона і так роками догоряла, покинена своїм чоловіком. Кароліні важко було зважитись на подорож після такого удару, а ще тим більше тому, що вона лякалася втратити свого нареченого. Рештець подорожі пересунувся. За той час вибухла війна. Її наречений пішов на війну. 18 місяців живучи самотньо у своєму селі вона не мала ніякої звістки від нього. Одного дня їй привезли конверту. Від того часу закохані листувались. Потім прийшла знову перерва. А за якийсь час мати нареченого повідомила Каролінку, що він тяжко раненний і просить її провести з нею кілька днів при фронтовому шпиталі, куди вона виїжджає.

Кароліна шукає раненого серед безладдя прифронтової смуги, де йдуть бої. Приходять хвилини її найвищого щастя, коли вона може бачити його ввесь день і доглядати. За якийсь час видужавши наречений виїжджає на нове місце до Марока. Кароліна ще раз щаслива, що він поза небезпекою. Від того часу листи від нареченого стають щораз рідші. Його мати — горда та енергійна баронова рішила оженити сина із „кращою партією". Кароліна довідується після довгого вичікування, що її наречений таки женився з іншою. Тоді Кароліна виїжджає далеко на дикий острів до свого батька.

Вся ця повість, де інтрига грає мінімальну ролю і де те, що називаємо сюжетом ведене до дуже простої історії, написана у тоні солодкої меляхолії. Це ніжний образ мрій і сподівань закоханої дівчини, ввесь у нюансах, простий, а повний поезії.

ЩО ЛЮБИВ ЧИТАТИ ПІЙ XI?

Два улюблені автори покійного папи були Цицерон і Тома Кемпійський. З Цицерона любив головно „Тускуланські гутірки" з огляду на їх моральну вартість. „Наслідування Христа" — сказав папа французькому письменникові Анрі Бордо — повинен кожний священник і кожна людина знати напамять".

РУКОПИСИ ЙДУТЬ НА МІЛІОНИ.

Цими днями продадуть у Парижі на ліцитації майже всі рукописи великого правника та моралісти Монтескіє автора „Духа законів" і „Перських листів". Його нащадки тримали його 200 рукописів, поки „Дух законів" не окінчили більш як на пів мілюна чи мілюн. Великі бібліофіли з Льондону, Ню Йорку, Амстердаму вже зіхались. Головним кандидатом на рукописи великого письменника є „Національна Бібліотека", але й державний буджет не дозволяє на рисковну ліцитацію. Уряд міг би сконфіскувати рукописи, але небезпека була б на майбутнє, що власники рукописів будуть продавати рукописи на чужині. Спір за Монтескіє буде великий. Минулого року за рукописи Ламартіна та Альфреда Віні платили по 150 тисяч.

ПОЕЗІЯ І СТАТИСТИКА.

Коли англійський поет Альфред Теннісон видрукував свою славну поему, „Енох Арден", він дістав негайно лист від славного математика Ш. Баббага, який звернув його увагу на фразу у цій поемі: „Кожної хвилини хтось родиться і вмирає". Математик завважив, що либонь це було правде то населення на землі не змінилось би, а завсіди було те саме. У тих часах на одного покійника припадало один і одна десята новонародженого, отже поет повинен би змінити відповідно цю фразу.

Сторінка без політики.

Якого походження були папи, як довго панували, як повздались.

Багато папів походило з найнижчих суспільних верств. І так: 1) Св. Петро (33—67 р.) був бідним рибалкою в Галилеї. 2) Св. Діонисій (261—272 р.) син селянина. 3) Іван XIX. (1003—1009 р.) походив з дуже бідної родини. 4) Дамазій II. (1048 р.) теж з бідної родини. 5) Адріян IV. (1154—1159 р.) син монастирського слуги в одному монастирі в Англії; за молоду там служив. 6) Урбан IV. (1261—1264 р.) син шевця. 7) Микола IV. (1288—1292 р.) син селянина. 8) Св. Келестин (1294 р.) з дуже низького роду, перед вибором був пустельником. 9) Венедикт XI. (1303—1304 р.) син прачки. 10) Іван XXII. (1316—1334 р.) син денного заробника. 11) Венедикт XIV. (1740—1758 р.) син мельника, свого батька приймав тільки в одязі мельника. 12) Боніфатій IX. (1393—1404 р.) син дуже бідних родичів. 13) Олександер V. (1409 р.) з молодих своїх літ тямив хіба те, що ходив зі своєю мамою від хати до хати за милостинею. 14) Микола V. (1447—1455 р.) син перекупки, а батько його фельчер. 15) Сикст IV. (1471—1484 р.) син рибалки; змалку теж ловив рибу. 16) Адріян VI. (1522—1523 р.) син теслі. 17) Пій V. (1566—1572 р.) пас вівці, відтак вступив до Чина Домініканів. 18) Сикст V. (1585—1590 р.) син робітника, пас вівці, відтак вступив до францісканців; казав жартом про себе, що походить з „ясно освіченого дому", бо його родинний дім стояв під голим небом, без даху і з усіх сторін освічувало його сонце. 19) Пій X. (1903—1914 р.) був сином листаря, а він сам за молоду пас вівці. З життя його знана подія зі свята вручення йому кардинальського капелюха: Мати кардинала Сарта, яку він взяв зі собою до Риму і представив папі Львові XIII., хотіла убрати на процесію капелюх. Помітивши це кардинал, молив її, щоб йому не робила тієї прикрости, бо далеко більше любить її в хустці на голові, в якій завсіди ходить. Цей великий евхаристійний папа носив постійно ніклевий годинник на чорнім шнурочку. А коли раз дістав в дарунку золотий годинник, два дні його носив, а потім продав чи заставив, щоб добути гроші для своїх щоденних прошаків.

Ц. УЛЬРІХ засн. 1805 року. Годівля і склади насіння повідомляють, що вийшов з друку і висилається безплатно ГОЛОВНИЙ ЦІННИК **НАСІНЬ**
2—2
Централя: Warszawa, Ceglana 11.

Як довго папи панували?

А як довго папи панували? Вісім папів не правило Церквою ані одного цілого місяця! Сорок папів не правило й цілого року. Двадцять папів померло в другому році панування. Вісімнадцять папів правило Христовою Церквою від 15 до 20 літ.

Найдовше з усіх панував папа Пій IX., бо аж 31 літ. Папа Лев XIII. дожив віку св. Петра, тобто правив Христовою Церквою стільки саме, що св. апостол Петро, рівно 25 літ! Покійний папа Пій XI. правив Церквою повних 17 літ і дня 31. травня ц. р. був би скінчив 82 роки.

Деякі папи вступали на папський престіл дуже пізному віці. І так папа Пій IX. мав 54 роки; папа Григорій XVI 66 років; папа Пій VIII. 67; папа Лев VIII. 68; папа Лев XI. 63; папа Пій X. 68 літ; папа Пій XI. 65 років, і ще став титулярним епископом Лепанту щойно тоді, коли наш теперішній Митрополит Кир Андрей був уже 20 літ Митрополитом найбільшої на цілому світі Архиепархії.

Два контрасти: Лев XIII. і Пій X.

Перед кількома роками появилася в Римі цікава книжка: „Папи й кардинали у сучаснім Римі від 1870 р." Карло Праті, автор цієї книжки, знає закулісове життя Ватикану. Він змальовує папів при бюрку, в їдальні, вітальні, на проходах у ватиканських садах, на авдієнціях публичних і приватних.

Цікаві тут дві сильветки-антитези Льва XIII. і Пія X. Лев XIII. величний і зимний, попереджуваний завсіди старшинами і швайцарами своєї гвардії — Пій X. простий, скромний, входив до авдієнційної салі без авужу сурм і без численної асисти.

Лев XIII. був бистрим обсерватором. За кожним разом старався відгадати, до якої народности поодинокі групи належать. Коли казав: „Ось німці, ось бразилійці, це ірляндці" ніколи не помилився.

Одного дня помітив папа Лев XIII. високого, елеґантного прочанина з вусами і так до нього промовив:

— Ти француз, мій сину, правда?

— Так, Отче святий, маю честь ним бути! — була відповідь.

— Тихо, не так голосно — озвався папа, підносячи палець до гори — було б це страшне для тих, які це почули б, а цієї чести позбавлені.

Іншого дня помітив папа групу опасистих, присадкуватих гостей в окулярах.

— З якого міста німецького походите? — спитав папа.

— Ми вчені з Гайдельберґу — відповів провідник групи.

— І так вас мало, тільки дванацять?

— Отче святий — відповів професор — ми становимо лиш делеґацію.

— Сподіваюся — сказав Лев XIII. — а-вжеж усіх німецьких учених Ватикан навіть не помістив би.

Пія X., як тільки обняв управу у Ватикані, немило вразило те, що має сам сідати до обіду, бо звик був їсти в товаристві. Тому доручив, щоб накрито рівночасно і для його секретаря.

В кімнатах і коридорах Ватикану настало неабияке збентеження. Ніхто не памятає, щоб папа їв у товаристві. „Треба з тим щось зробити". „Треба св. Отцеві делікатно звернути увагу". Але як? Не так легко. Вкінці головний майстер церемоній зважився і висловив покірно свій сумнів.

Папа всміхнувся добродушно і лагідно. — „Чи ти певний, що св. Петро їв сам?" Збентежений майстер церемоній не вмів на це відповісти.

— А як було за Юлія II. і Льва X?

— О, це були часи відродження, папи видавали тоді величаві бенкети.

— Від колиж папи їдять самі?

Від часів Урбана VIII.

— Ну і гаразд! — відповів Пій X. — Попередник наш Урбан VIII. доручив, що папа має сам їсти. А ми повеліваємо, щоб о. секретар їв з нами.

О. Ст. Ковалів.

КІР
ЛЬВІВ, Усійського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

Закарлючки.

Нові ідеї як отрута: — ліком стають тільки в мінімальній дозі.

•

Частіше дивуємось, чому дурні живуть, ніж чому розумні вмирають.

•

Політики наче ясновидці: живуть з того, що передбачують чуже нещастя, а гинуть не передбачивши свого.

•

Ерудиція: — гляньте, кілько людина мусить прочитати, щоб їй не зашкодило!

•

Хто бачить дурноту власної жінки, той уважає себе за розумного, хто бачить дурноту чужої жінки, той уважає за дурня її чоловіка.

•

Ідеями як грішми найлекше розкидають ті, що їх раз-у-раз позичають від інших.

•

Не маємо багато довіря до осіб, що мають до себе за багато довіря.

•

У жінках, що знехтували нами віднаходимо скрізь хиби там, де раніше ми віднаходили їх принкмети.

•

Освіта жінок пішла сьогодні вже так далеко, що деякі соромляться її показувати.

•

Найповніше враження дійсности осягає письменник таксамо, як кожний з нас, коли нею захопився: її ілюзією.

•

Поправді знаємо точно тільки те, що ми пережили, а щораз менше знаємо, що варт переживати.

•

Одною з найбільших спонук продукції книжок є загально людське переконання, що кожний з нас має багато більше думок, ніж може їх висловити.

М. Рудницький.

Пригоди німецького студента.

Не всі німецькі студенти живуть мирно, солідно та вчаться. Ось такий медик ганноверського університету Ганс Штубендорф рівно 10 років тому волів поїхати до Африки на найстрашнішу військову службу „Чужинецького Легіону", ніж сидіти дома. Він прожив там 7 років і вернувся до Франції, де якийсь час прожив і знову затужив за Африкою, куди вернувся 17 лютого 1937 р., ще раз до „Чужинецького Легіону". Але по дорозі Штубендорф зустрівся з еспанцями, що шукали добровольців для громадянської війни і з ними виїхав до Еспанії. Еспанське посольство в Парижі видало йому посвідку лікаря. Разом з юрбою еспанських утікачів державної армії Штубендорф вернувся до Франції і в Метцу зголосився у поліції. Його передали військовому судові за те, що записавшись до „Чужинецького Легіону" не зголосився до служби.

Новий винахід фальшивомовець.

Ню-йорський інжинір Люіс Мак-Атір придумав новий апарат, що віддає великі послуги у щоденному житті. Всім відомо, що мікрофони та телефонічні апарати передають звук голосу точно тільки тоді, коли вони добре наставлені. Як тільки апарат нарушиться (напр. мембрана занадто далеко від електромагнесу), зараз голос псується. Згаданий інжинір придумав апарат, в якому можна свідомо змінити свій голос. Це має велике практичне значіння: коли хтось почувши неприємний чи небажаний для себе голос, може негайно іншим голосом відповісти: „Його нема дома". Цей апарат називається фальшивомовець. Тепер не можна вже буде підслухувати розмов, але і не можна буде стверднти, хто говорить, коли напевне не знаємо.

Що дивує туристів у чужих краях.

У Букарешті у бічній палаті короля Карла є крамниця, де кожний може купити собі добре вино, сир, овочі та масло. Крамниця є власністю короля. Харчі в ній походять з винниць, молочарень і садів короля, що не продає їх посередньо купцям, а безпосередньо кожному, хто хоче.

Хто їде совітськими заліницями може помітити, що в переділах спальних вагонів поруч місця дістають разом мужчини та жінки, зовсім чужі і так мусять спати.

У Сінґапурі та Банґкоку пасажирів перевозять на 3-колесах, де наперед на сідлі сидить візник — „кулі", що везе пасажира.

Двічі на рік японська поліція оглядає доми, одягнена в нові однострої та білі рукавички. Поліцаї заглядають у кожний куток, у кожну шафу. Господині за чистоту дістають нагороду. При цій нагоді поліція оглядає теж книжки, листи і всякі папери, щоб знати, чим громадяни займаються.

У французькій околиці Арль — на півдні Франції — існують ковбої таксамо, як на степах Техасу. Навіть їх одяги та звичаї подібні до американських. Кожної весни ці ковбої виступають у Ніці на змаганнях, дивуючи всіх сьоєю сміливістю та мистецтвом у верховій їзді.

Де і що читають перемиські українці.

КІЛЬКА ПОМІЧЕНЬ І ФАКТІВ.

Від кількох десяток літ існує в Перемишлі філія Т-ва наукових викладів ім. П. Могили, якої завданням є між іншим організувати виклади з ріжних ділянок знання та вдержувати випозичальню книжок. Виділ філії вивязується по своїй змозі якслід зі свого завдання. Кожної неділі і свята восени, в зимі і на весну дає виклади та вдержує дуже гарну бібліотеку, що має поверх 2.500 книжок. В шафах бібліотеки є твори нашої довоєнної і повоєнної літератури. Виділ філії пильно дбає за доповнення бібліотеки, не забуваючи і про переклади з чужої літератури. Яка тільки книжка появиться в книгарні, то вже мандрує до бібліотеки Т-ва ім. П. Могили. Минулого року Виділ філії подбав про значне поширення бібліотеки книжками чужих літератур, головно польської. Т-во дбає про те, щоб український читач міг у своїй рідній бібліотеці дістати справді добру книжку, щоб міг дістати все, що дає добрий, здоровий духовий корм.

Та на превеликий жаль, велика частина українського населення Перемишля (маємо на увазі тих, що більше чи менше цікавляться книжкою) не помагає цьому товариству ні матеріяльно, ні взагалі не цікавиться рідною книжкою. Маючи змогу в останніх чотирьох роках приглядатися змаганням Виділу філії Т-ва ім. П. Могили в Перемишлі в напрямі поширення бібліотеки, зацікавлення широких кол українського громадянства рідною книжкою та викресати любов до рідного друкованого слова, як теж маючи змогу приглянутися ближче рухові книжки в бібліотеці, я станув перед питанням: Де і що читає частина українців Перемишля, бо в бібліотеці ім. П. Могили **нема більше, як 60** читачів, у цьому більшість шкільної молоді. Де решта? Тут треба підкреслити, що в Перемишлі нема більше публичних українських бібліотек. Якийсь чужинець із закордону, заглянувши до списів бібліотеки ім. П. Могили, мав би повне право на підставі тих списів сказати, що кожний українець у Перемишлі або має свою власну, приватну бібліотеку, або українці — зовсім не читають. У першім випадку спитав би: Навіщож витрачувати гроші на вдержування публичної бібліотеки?

Та воно так не є. Власних, приватних бібліотек українці в Перемишлі, крім кількох одиниць — любителів книжки, не мають. Своїх книжок не читають. Зате читають чужі, але не зі своєї бібліотеки, тільки з чужої, в якій є книжка сумнівної вартости. Велика частина українців Перемишля віддає свій гріш чужим, жидівським бібліотекам і **за свої гроші кормиться в більшости книжками без найменшої літературної вартости.** Книжками, що деправують головно нашу молодь. На підставі обчислень за 7 місяців виходить, що **поверх 300 українських читачів позичає книжки у вісьмох жидівських бібліотеках,** при чому деякі з них позичають у кількох бібліотеках одночасно.

Тут на превеликий жаль та на стид треба підкреслити, що в чужих бібліотеках, в яких нема ніодної української книжки, сидить багато наших молодих пань, які часто говорять про патріотизм та про гасло „Свій до свого — по своє".

Місячний абонамент у тих бібліотеках від 0.75 до 1.— зол. Отже коли приймемо, що в тих чужих бібліотеках є поверх 300 українських читачів, то приблизно 300 зол. місячно опиняється в чужих кишенях. Якби тих 300 зол. від тих читачів вливало кожного місяця до каси бібліотеки ім. П. Могили в Перемишлі, **то ця бібліотека могла б купувати що місяця 50—70 нових книжок;** у додатку один український безробітний інтелігент чи інтелігентка, може навіть котрась із тих панночок, що позичають в жидівських бібліотеках, мав би (мала б) постійну і добре платну працю.

Ті панове і пані, що так пильно бігають кожного дня вечором до „Огніска", „Новосьці", „Культури" і т. п. та кожного місяця несуть туди свого одного золотого на абонамент, напевно не знають ніодного нашого сучасного письменства. Чи не соромно тим одиницям, що свій дорогий гріш віддають чужинцям чужої літературної гнилі? Виправдання тут нема. Було б виправдання, якби не було в Перемишлі своєї бібліотеки з повними шафами прекрасної української і чужої літератури. Кавція, врештою невеличка, яку треба зложити в бібліотеці ім. П. Могили, не може бути причиною, щоб з тієї бібліотеки не користати, як дехто вправдується.

К-к.

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"

ВОЛОДИМИР БІРЧАК

НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині. Дім на Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.

Ціна 2.50 зол.

Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

О. ГЕНРІ. 3

ВТЕЧА ЧОРНОГО БІЛА.

— Ні, — відповідає він, — ніхто не бачив його добре, бо мав на собі маску. Але вони знають, що то був славний залізничний опришок Чорний Біл, бо він усе працює сам і зрештою в одному з вагонів, він згубив хустинку зі своїм монограмом.

— Ол райт — кажу — похваляю відступ Чорного Біла до овечої ренчі, і думаю, що ніхто не відшукає його тут.

— Визначена тисячедолярова нагорода тому, хто віддасть його в руки поліції, або зрадить його сховище.

— Я не потребую таких грошей, відповідаю на те, не відвертаючи очей від обличчя пана овечого ренчера — ті дванацять долярів, що ви мені платите місячно вистачають мені вповні. Я потребую відпочинку і тут можу заощадити собі гроші на поворот до Тексаркана, де живе моя мати, вдова. Якщо чорний Біл — кажу і дивлюся на Обдена значучим поглядом, — Зявився тут — но, скажім, місяць тому, — купив собі малу ренчу...

— Гов! — кричить Обден і зривається на рівні ноги, з небезпечним блиском в очах. — Чи ви натякаєте?....

— Я зовсім не натякаю, а стверджую тільки гіподермічний випадок. Я тільки кажу, що якби Чорний Біл купив собі цю ренчу й наняв мене за няньку для своїх овець і поводився зі мною так дружньо як ви, він ніколи не мав би причини боятися, що я його видам. Людина є людиною, без огляду на всякі клопоти з вівцями чи залізничими грабунками. Тепер ви вже знаєте, на чому я стою.

За девять секунд Обден виглядає чорний як таборова кава, відтак вибухає сміхом.

— Добре, Сейнт Клейр, я задоволений з вас, якби я був Чорний Біл, я мав би до вас довіря. Заграймо собі ще, хіба, що ви не хочете грати в карти з бандитом?

— Я вже вам виявив свої сентименти, в них нема ніяких закарлючок.

Мішаючи карти, я спитав його, от так собі, звідки він походить.

— Я з долини Міссісіппі.

— Ага, то досить гарна околиця, але харч там не дуже смачний і постіль все вогка. Я родом з побережжа Пацифіку. Чи ви були там коли?

— За багато там продувів — каже Обден — Але як будете коли в середньо-західніх стейтах, згадайте тільки моє імя, а дістанете огрівачі на ноги і правдиву каву.

— Но, — кажу йому, — я не полював за числом вашого телефону, ані за другим іменем вашої тітки, що втекла з тим пресвитеріянським духовником. Це не важне. Я хочу тільки переконати вас, що ви безпечні під опікою свого пастиря. Тільки не хвилюйтеся.

Обден сміється. — Ви ще кракаєте? Будьте певні, що якби я був Чорний Біл і денервувався отим, що ви мене підозріваєте, я дуже скоро заспокоїв би своє роздратування кулькою з бравніна, вимірено у ваше серце, то значить, якби я мав які побоювання щодо вас.

— Думаю, що у вас побоювань таких нема. Людина, що має досить відваги, щоб самостійно ограбувати поїзд, не зробилаб такого підлого тріку. Я вже досить натовкся по світі і знаю, що такі люди вміють цінити приятелів. Це не значить, що я можу вважатися за вашого приятеля, містер Обден, будучи тільки вашим пастухом, але в інших обставинах ми могли б бути приятелями.

— Ах, забудьте на хвилину за вівці, прошу вас, — каже Обден — переложіть карти.

Може пять днів пізніше, коли мої вівці куняли над водою, а я був глибоко занятий обрядом варення кави, підіздить тихенько, підкрадаючися по траві, таємнича істота в одностроєю особи, яку він хотів собою представляти. Він мав на собі вбрання щось у роді детектива з Кензас Сіті, Боффало Біла і гиця з міста Батак Руж. Його очі та борода не мали войовничого виразу і я пізнав, що був це тільки поліційний скавт.

— Пасете вівці? — питає.

— Особа з вашими очевидними злібностями не могла б закинути мені, що я позолочую старовинні бронзи, або наолившою ровер — відповідаю йому.

— Ви не говорите, ані не виглядаєте, як пастух.

— Але ви говорите так, як виглядаєте.

Далі він питає мене для кого я працюю. Я показую йому Ранчо Шікіто, віддалену від нас на дві милі, у стіп невисокої гори. На те він мені каже, що він є шерифом.

— Десь тут має скриватися бандит Чорний Біл. Його слідили аж до Сан Антоніо, але він міг десь дальше сховатися. Чи ви бачили або чули про якого чужинця тут за останній місяць?

— Ні, хіба з мексиканської частини ренчі Люміса.

— Що ви знаєте про нього?

— Хіба те, що він має щойно три дні.

— Як виглядає ваш хліборобавець? — він дальше випитує мене. — Чи ця ренча дальше належить до старого Джорджа Рамей? Він тут годував вівці десять літ, але якось ніколи не мав доходу з того.

(Далі буде).

Перевози: МЕБЛІВ, ТОВАРІВ, МІЖМІСТОВІ ТРАНСПОРТИ САМОХОДАМИ, магазинування, інкасо. Фахова обслуга, МЕБЛЕВІ ВОЗИ. 3445—8

Спедиційно-перевозова кооператива
ГАРМА
Львів, Потоцького 11 а. Телеф.: 111-21.

Здоровий прояв.

XXV. виказ.

Крім постійних щомісячних датків зложили дальше **самочинно з нагоди Різдва Христового на колядну Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: **Місто Львів:** службовики Центросоюзу 52.05, м-р Михайло Терлецький 25, торговельна молодь при Союзі Українських Купців 16.65, Адермах Івця 1, Кр. Р. Ш. ім. О. Кобилянської Замарстинів 50, Кружок Р. Ш. ім. М. Шашкевича 32, Секція Прихильників Р. Ш. Богосл. Академії Централі 33.49, Секція Прихильників Р. Ш. Богосл. Академії — філії 7.50. **Львівський повіт:** Баторівка: Кр. Р. Ш. 20, Борщовичі: Кр. Р. Ш. з просфори 14.20, Бруховичі: Кр. Р. Ш. з просфори 13.36, Вовків церква 14, Гаї к. Львова: Кр. Р. Ш. 15, Грибовичі Великі: Кр. Р. Ш. 50, Кр. Р. Ш. з ялинки 11.10, церква 10.70, Грядз: Кр. Р. Ш. 25, Гуменець: церква 22, Добряни: церква 20, школярі 1.50, Жилятичі: церква 25, о. Григорій Отасишин 8, Жирівка: церква 41,84, Завадів: Кр. Р. Ш. 13.50, Загірє: Кр. Р. Ш. 5.50, Завитів: церква 25, Заяків: церква 85, Збиранка: Кр. Р. Ш. 1.40, Збойська: Кр. Р. Ш. 15, чит. Просвіти 20, Кожичі: Кр. Р. Ш. 11.70, Куликів: Кр. Р. Ш. 21.55, Лаки: Кр. Р. Ш. 10, Лисиничі: Кр. Р. Ш. 10, Лісковичі: Кр. Р. Ш. 20, з просфори 20,23, Ляшки Муровані: церква 50, Малехів: церква 38,40, чит. Просвіти 10, орхестра 5, Кр. Р. Ш. 3.75, Миклашів: Кр. Р. Ш. 48, Милошовичі: Кр. Р. Ш. 8.80, з просфори 10.73, молодь присілка Береги 10, Пикуловичі: читальня „Просвіти" (з просфори) 8.44, Підбірці: амат. гурток при чит. Просвіти 31.80, Кр. Р. Ш. з просфори 13.06, Піски: Кр. Р. Ш. 138.85, Полянка: церква 20, Кр. Р. Ш. 5, Поршна: Кр. Р. Ш. з просфори 5, Пустомити: уряд парохіяльний 15, Рісна Руська: церква 15.20, Рокитно: Т-во „Луг" 5, Рудно: Кр. Р. Ш.: 40, Сихів: церква 16.70, Скнилів: гр. кат. парох. уряд 55.79, Скнилівок: Кр. Р. Ш. 30.08, Скнилівок на Парищі: Кр. Р. Ш. 10, з просфори 5, Сороки Львівські: церква 100, Сороцькі: Кр. Р. Ш. 30, Сухоріче: Кр. Р. Ш. 8, Товпів: Кр. Р. Ш. 15, церква 15, з просфори 11, Франелівка: Кр. Р. Ш. 8, Черепин: Кр. Р. Ш. 13, Щирець: Кр. Р. Ш. з ялинки 18,61, Ярчів Новий: Кр. Р. Ш. з просфори 7.09. Всі повищі квоти з міста і повіту Львова, що вплинули до каси Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові призначив Повітовий Союз Кружків Р. Ш. за згодою Головної Управи Р. Ш. всенько на львівські школи Р. Ш. — Д-р Михайло Керничний з Рудок справляє, що 25 зол. прислав не від себе, тільки від Кружка Р. Ш. в Новосілках Гостинецьких. (Продовження буде).

НОВИНКИ

НЕДІЛЯ

26 Лютий

Ст. ст. 13. лютого 1939.
1. неділя посту Мартиніяна.
Лат. Вступна нед. посту. Віктора.
Сонце: схід — 6.17, захід — 16.58.
Місяць: схід — 9.51, захід — 0.29.

Завтра: 27. лютого. Понеділок.
Ст. ст. 14. лютого 1939.
Авксентія прп.
Лат. Олександра м.
Сонце: схід — 6.14, захід — 17.00.
Місяць: схід — 10.38, захід — 1.31
Перша чверть в год. 2.26.
Післязавтра: 28. лютого. Вівторок.
Ст. ст. 15. лютого 1939.
Онисима ап., Пафнутія.
Лат. Теофіля м.
Сонце: схід 6.12, захід — 17.02.
Місяць: схід — 11.34, захід — 2.34.

—o—

— **Марійське Т-во Молоді та Редакція Нашого Приятеля** перенесли свою домівку на вул. Коперника 19., партер ліворуч. 1—2

— **II.Філія Українського Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю** повідомляє, що 4. березня ц. р. в год. 19. відбудеться концерт у театральній салі Ріжнородностей, вул. Рутовського, при ласкавій співучасти Впов. Дарії Бандрівської і Галі Левицької, Нестора Нижанківського і хору бурсачок, під орудою Впов. Володимира Листопада. Дохід на жіночу Ремісничу Бурсу. 1—4

— **Вуголь—кокс—дерево** доставляє молоде українське підприємство Володимир Сидорак і м-р Семен Штабін. Замовляти: вул. Оборони Львова 14, давніше Сикстуська 48. 262 5—10

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорунжини 5, поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 2820 84-100

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І пов., телефон 254-46. 1200 146-0

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах.** Замовлення в ратах по зол. 5 (зол. 35), або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка", Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Найкращий дохід дає сад і город,** але тільки тоді, коли коло-них правильно працювати. Як працювати у саді та городі вчить часопис-місячник „Сад і Город", Львів, Руська 20, що коштує на рік тільки 2.50 зол. 257

— **Реколекції для світських** у церкві Премудрости Божої О0. Студитів на Чернечій Горі (за личаківським залізничим двірцем) виголошуватиме від неділі 26. лютого до неділі 5. березня ц. р. о. протоігумен Йосиф Де Вохт Ч. Н. Іяб. щоденно в год. 6. веч. В суботу 4. березня — сповідь, в неділю 5. березня в 8. год. рано — співана Служба Божа, остання проповідь і спільне св. Причастя.

— **І. Суспільний Тиждень з осередньою темою: „Націоналізм і Християнство",** що його організує Т. У. С. К. „Обнова" відбудеться від 27. II. до 8. III. ц. р. Виклади відбуватимуться в Народнім Домі, Рутовського 22. II. п. Початок викладів в год. 18.30.

— **„Атеїзм як релігія"** — це інавгураційний виклад о. д-ра Г. Костельника, заходом Богословського Наукового Товариства у Львові, що відбудеться уже в неділю 26. II. ц. р. в салі „Української Бесіди", Рутовського 22. І. п. Початок в год. 6. веч.

— **Стан української споживчої кооперації в містах** буде предметом рефератів інж. Юліяна **Павликовського** і рев. **Дм. Квасниці** в Товаристві Українських Кооператорів, Техніцька 1, дня 25. лютого в год. 6. вечором. По рефераті дискусія. Вступ вільний.

ГРИПА? ?
ШАДЕК ВАШИР
ТАБЛЕТКИ ASPIRIN
ч. 24/20 1—1

— **Літературний рік 1938** обговорить д-р Е. Ю. Пеленський у клюбі „Нової Хати" і „Труду". Гутірка відбудеться 27. ц. м. в год. 18-ій в домівці клюбу, Ринок ч. 39. Членам і гостям раді.

— **Поділля — II частина** відчиту проф. С. Левицького відбудеться в неділю 26. лютого в год. 18. в домівці т-ва „Плай", Чарнецького 26.

— **Комітет Вечірки „Червоної Калини" і ТОПІЖ-у** має за шану подякувати Всім, хто працею, датками чи участю причинився до успіху Вечірки. В першу чергу дякує: Вп. Панам за працю й уладження буфету. Вп. Панам Аранжерам за провід танців. Нашим П. Т. Централям: Центросоюзові, Маслосоюзові та Народній Торговлі і П. Т. Фірмам: Брістоль, Добротка, Клярі Вальдбавм, Ріц, Росер і Зайдель, Центральній Кавярні і Т-ву Львівських Броварів за щедрі датки до буфету. Окремо дякує Фірмі І. Хамула за визичення своїх килимів на прикрасу саль. — **Комітет Вечірки „Червоної Калини" і ТОПІЖ-у.**

— **Засуд за приналежність до ОУН.** На днях відбулася в Луцьку розправа проти Івана Олійника, Дамяна Чеха, Фотія Корися та Панталеймона Братуня за приналежність до ОУН і за поширювання нелєгальної літератури та проклямацій. Засуд луцького окружного суду такий: Івана Олійника покарали вязницею 5 років, Фотія Корися і П. Братуня вязницею 4 років кожного. Дамяна Чеха звільнили від вини і кари.

— **Прокураторське переслухання ректора університету проф. Булянди.** Вчора переслухував ректора львівського університету проф. Буляндy віцепрокуратор для політичних справ д-р Ольберек. Переслухання відбулося у приватному мешканні ректора, який є хворий і торкалося справи недавної блюкади львівського університету ендецькою молодю. Ректора переслухували в характері свідка. — При цій нагоді треба занотувати повідомлення „І. К. Ц.", що професорам львівської політехніки нічого не відомо про якусь ухвалу сенату політехніки, що мала б підкреслювати солідарність з виступом університетського сенату проти проф. Бартля за його промову в сенаті. Знову-ж „Слово Народове" пише про чутку з окруження проф. Бартля, яка каже, що хтось вкинув до мешкання проф. Бартля дві вонючі петарди.

— **Демонстрації перед жидівською гімназією у Львові.** Вчора група гімназійних учеників пробувала улаштувати демонстрацію перед жидівською гімназією. До більших авантур поліція не допустила. Притримано двох проводирів, яких після списання протоколу на комісаріяті поліції звільнено.

— **Перед оснуванням „Інституту Південно-Східних Земель".** На днях відбулись у Львові організаційні сходини, які мають підготовити оснування „Інституту Зем Полуднього-Всходніх". Мета того польського Інституту: досліджувати справи Східної Галичини. На організаційних сходинах були присутні всі три галицькі воєводи, генерали команданти галицьких корпусів, університетські професори: Ромер, Грабський, Буяк, Біго та Гальбан, редактори польської преси, наукових установ та інші. Предсідником організаційного комітету вибрано львівського шкільного куратора Купчиського.

— **„Союз приятелів костелів на кресах".** Під протекторатом римо-кат. архиепископа Твардовського повстало у Львові нове товариство під повищою назвою, яке поставило своїм зав

Що писало „Діло" 50 років тому.

Вівторок, 28. лютого 1889.

ПАЛАТА ПОСЛІВ АВСТРІЯСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ

(згідно з обчисленням з 18-го лютого ц. р.) мала 11 клюбів. З них; чеський клюб мав 56 членів, польське „коло" 55, клюб правого центра (Гогенварта) 33. клюб центра (Ліхтенштайна) 18 — ці чотири клюби разом творять 162 посли правиці. На лівицю складаються два клюби: злученої німецької лівиці з 87 членами і німецько-національний союз з 17 членами — разом 104 посли. Між правицею і лівицею, голосуючи то з одною то з другою, стоять клюби: ліберального центра (Кронінія) з 11 членами, молодо-чехів 8, русинів 4, трентинський клюб 7 і клюб антисемітів з 6 членами — 36 послів. Диких послів є 17, між ними Лінбахер, Целлінгер і нс. Айхгорн. Більшість, бо 10 диких голосує з правицею.

СВОБОДА ГОЛОСУВАННЯ.

Париж, 26. лютого. Палата послів ухвалила закон, що забезпечує свободу голосування; ухвала пройшла зовсім спокійно.

ВОВКИ ПІД МІСТОМ.

Вчителя черніївської школи Григорія Ільницького, що їхав минулого четверга вечором до Садагори, напало недалеко моста на Пруті, зараз під Чернівцями, шість вовків. Сполошені коні пігнали гальопом назад до Чернівців і учитель з візником спаслися від нехибної смерти.

ОВОЧІ
Центросоюз
РИНОК 39
гурт — детайль

ВОВНИ ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ
ШОВКИ — ПОЛОТНА
КОВДРИ — КОЦИ
купуємо в
„МАНУФАКТУРІ"
Львів, пл. Капітульна 3.
127 2—?

ПОЗІР ДРОГОБИЧ І ДРОГОБИЧЧИНА!

незрівняні українські

Радіоприймачі СЕЛЄКТОН

які зєднали собі вже загальне признання можна оглянути і випробувати

в ІНЖ. В. РУДНИЦЬКОГО, ДРОГОБИЧ, Собіського 110.

давням розвинути акцію допомоги в будові костелів та їх вивінуванні. До цеї цілі нове товариство змагатиме при помочі уличних збірок, улаштовування доходових імпрез і через притягнення якнайбільше членів.

— **Не „помічник", тільки промінчик.** У вчорашній передовій статті „Казус Скрипник", змінено помилково слово, яке робить незрозумілим речення. Має бути „покищо єдиним **промінчиком** (а не помічником, як видруковано) у волинській дійсности є заява солідарности послів Скрипника і Бури.

— **Цукор для пчіл.** Міністерство скарбу у порозумінні з міністерством рільництва устійнило кількість цукру, що його в 1939 р. мають приділити для пчіл. Річний континґент для кожного улия підвищено з 2 до 5 кг., при чому в тому році ця норма буде однакова для всіх воєвідств. Заінтересовані рільники можуть зголошуватись за посередництвом пасічничих та рільничих орґанізацій до відповідних скарбових урядів, які приділюватимуть згаданий цукор.

— **Шляхта ходачкова в Коломиї.** Минулого тижня у Коломиї зорганізовано Кружок Союзу ходачкової шляхти, до якого вписалося 180 членів з назвищами на „ські" та „цкі". Председником кружка вибрали адвоката д-ра Босаковського.

— **Новий почтовий уряд.** У місцевости Тарнавка повіт Сянік, буде з днем 4. березня урухомлена почтова аґенція під назвою „Тарнавка Саноцька", до якої належатимуть громади Тарнавка, Рудавка і присілок Гамри.

— **Самогубство листаря.** Учора вечором у бюрі почтової аґенції Туринка, пов. Жовква, доконав самогубства вистрілом зі службового револьвера 28-літній сільський листар Іван Данилишин з Солошина. Денат помер у часі перевоження його до шпиталю у Жовкві. Лишив жінку та двоє дітей.

— **Польські людовці та українська справа.** „Век Нови" з 25. ц. м. пише: „Довідуємося з добре поінформованих джерел, що Людова Партія у звязку з актуалізуванням української справи взялась опрацьовувати свою програму в цій справі. Ця справа дуже важна для людовців, бо майже всі кольоністи у східних воєвідствах зорганізовані в Людовій Партії і в деяких околицях до кружків партії зголошуються теж українські селяни (?). Тепер людові діячі у Східній Галичині збирають матеріяли в цій справі, щоб пізніше передати їх Начальній Раді Партії".

— **Проворний злодій.** На розі вулиць Скарбківської та Ґродзіцьких підійшов учора впополудне до вчительки Тереси Корнек порядно одягнений мужчина та заговорив до неї в українській мові. Коли учителька відповіла, що не вміє по українськи, згаданий мужчина перейшов на конверзацію в німецькій мові, розказуючи, що він еміґрант з Відня та йде до Києва. Вкінці просив показати йому, де саме Стрілецька Площа. Вчителька показала напрям, в якому „еміґрант з Відня" мав піти. У відповідь на це він промимрив якесь незрозуміле назвище і взявши скоро вчительку за руку, стягнув з пальця золотий перстень з квадратовим рубіном та миттю пігнав у напрямі Стрілецької Площі. Вчительку заскочила ця небувала пригода до тої міри, що в першій хвилині навіть не завважила крадежи. Коли вона нарешті очуняла і побачила крадіж, проворний злодюга пропав був уже з виднокруга.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Кляcової Льотерії впали такі вигри: 10.000 зол. на ч. 48755; 5.000 зол. на ч. 58842, 77113; 2.000 зол. на ч. 20470, 61594, 126821 162372; 1.000 зол. на ч. 67935 83752 112526 138069 164420; 50 зол. на ч. 10498 15831 23177 23616 28358 74086 78825 121417.

— **З львівської хроніки.** Студентів медицини Ст. Опелю і Евг. Орхелю, в яких найдено вибухові матеріяли, арештовано та проте опісля звільнено з вязниці, тепер знову арештували наслідком прокураторського відклику. — На розі вулиць Казимира Великого і Бернштайна зударились два самоходи. Наслідком цього зудару Йосиф Миськів зі Збоїськ Нових випав зі самоходу і сильно потовкся. — Біля вул. Вицечкової на Личакові невідомий злочинець вирвав Анні Васьковій торбинку з 20 зол. та двома золотими обручками, вартости 200 зол., і втік. — Невідомі злодії вломились учора до адвокатської канцелярії Емануїла Вассермана (Рутовського 16) і вкрали валізкову машину до писання „Ремінґтон" ч. 883676 та футро на загальну вартість 865 зол. — Функціонарі слідчого виділу притримали вчора Франца Вліала (Жовківська 107), якого окружний суд у Львові пошукував для відбуття кари півторарічної вязниці.

— **Арештування комуністів у Варшаві.** Вчора арештовано у Варшаві 30 осіб, яких підозрівають у комуністичній діяльности.

— **Індіяни пожерли дитину.** З Буенос Айрес повідомляють, що в місцевости Ляс Целіціяс де Сан Мігуель, у провінції Салота, індіяни вкрали кількалітнього хлопця, Вірджілія Комеза, у жорстокий спосіб його убили, опісля спекли та з'їли. Висланий в погоню за людоїдами відділ поліції стрінув на опір індіянських племен, що разом з людоїдами пробували зробити засідку. Поліція приневолена була зробити ужиток з пальної зброї. Давно вже ненотований випадок людоїдства викликав серед арґентинського населення потрясаюче враження.

—o—

ВІДГУКИ ДНЯ.

Обставини.

Не можна сказати, щоб нинішні наші дівчата жили в сприятливих обставинах. За якунебудь посаду тяжко, за жениха ще тяжче. Богослови з доручення своєї влади пішли на добровільний целібат, а решта молоді навіть не мріє про женячку. Університети для них майже замкнені, а нечисленні українські установи майже переповнені. Раз на рік трапляється приблизна можливість надії на старання за посадою, але на це є сто кандидатів, а між ними щонайменше половина з великою протекцією. Якже-ж тут женитися, чи тільки мріяти про женячку?!

Тому так рідко, так дуже ріденько можна подибати — колись буденну вістку в часописах: „Василь і Галя Татарські складають з нагоди свого вінчання 20 зол. на Рідну Школу, а 10 зол. на Інвалідів".

Жаль мені наших дівчат, бо — наскільки можу про те видавати осуд — направду і красою і розумом не стоять позаду їхніх мамів чи бабунь, що вже в 16. р. життя виходили замуж. І то після кількох гарбузів розділених невідповідним партнерам, менш-більш у такій формі:

— Панно Олю, чиї це подушки?

— Наші.

— А можеб вони були наші?!

— Не припускаю...

Нефортунний амант брав капелюх під одну паху, гарбуз під другу і хильцем виносився в лагідніше підсоння.

Правда, бували випадки, що панна перебирала женихів, перебирала, аж перебрала мірку і оставалася старою дівою. Тоді в вечірню годину, коли сумерки килимами слалися по хаті, а сумом по душі, сідала до **роялю** (цього слова вживаю від часу, як у нас завели піяніно та фортепіян!) і співала:

...„Через тії перебери,
Щом перебирала."

А все таки майже завжди виходила вкінці й вона замуж. Не скажу, що „робила партію", але маючи тоді 24 або й 25 років, не могла дуже химерувати.

Тому я великим дивом здивувався, коли вчора зайшов до мене давний, але багато від мене молодший знайомий, сів тяжко на крісло, зідхнув як міх ковальський і зробив міну твердо здецидованого самовбивника.

— Що сталося, молодий приятелю? — питаю.

Гемороїди
с причиною злого самопочування тощо. Треба усунути ті дошкульні терпіння. При гемороїдах уживаємо
Anusol
GOEDECKE
Дістанете в аптиках
12 чопків зол. 5.— 6 чопків зол. 3.—

Махнув рукою і ще тяжче зідхнув

— Смерть у родині?

Заперечив.

— Посаду втратив?

Заперечив.

— Щож такого?

— Тут!.. — показав рукою на груди в околиці серця.

— Болить?!

— Дуже!

— То йдіть до лікаря. З тим куснем мяса нема жартів.

— На те ніякий лікар не поможе.

— Ах, розумію... Кохання?!...

Потакнув і схилив голову під вагою невимовного смутку.

— В нинішніх часах?! Дивно! Ви хлопець як струк і становище гарне і знаю вас — характер... Дивно!

— Бачите. А я її так кохав, направду без міри... Спершу думав, може ще жалує за чоловіком. Але ні.

— То вона вдова?

— Тепер ні. Перший її чоловік давно помер. Але за другим. Вона розвелася.

— То це вже не першої молодости дама.

— Ну, ще досить молода. Два роки старша від мене. Колисьтут приходжу і щиро, без викрутів освідчаюся. А вона: „Nie wiem, ale zdaje się, że prędzej nie!"

— То вона?..

— Так, але зовсім не шовіністка!

Звісив голову ще нижче і нишком тер рукою очі.

Не можна сказати, щоб наші дівчата жили в дуже сприятливих обставинах...

Галактіон Чіпка.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА **„ТЕКСТИЛЬ"** В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8

виробляє:
ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ-САМОТКАНИ І НАЙРІЖНОРОДНІШІ ПОЛОТНА до вишивання.

З кіна.

КІНА „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": „ГІБРАЛЬТАР".

Французька кримінальна фільма з дією у найсильнішій твердині світа — Гібральтарі. Там, де зустрічаються спільні інтереси Англії та Франції, Німеччина хоче здобути інформації про розташування сил, переїзд кораблів, про таємну шифру, якою передають звістки. З місцевого гарнізону звертає на себе увагу поведінка легкодушного молодого старшийи, що грає в карти і має щораз більші довги. Він виїжджає теж кілька кільометрів поза станицю, де в містечку виступає в кабареті гарна еспанська танцюристка. Ця танцюристка працює спільно з великим німецьким шпигуном, що має за собою бурхливе минуле та величезний досвід. При його боці є співробітники теж з темним минулим, сміливі та безоглядні. Французького молодого старшину, що в останній хвилині, щоб рятувати свою честь навязав контакт із німецьким шпигуном, засуджують на 20 років вязниці. Після цього розвивається вже ціла низка сензаційних подій, що трамають глядача у напрузі. Закінчення фільми на жаль занадто поспішно розвязує накопичені конфлікти. Добрі артисти із Еріком Штрогаймом спеціялістом від „темних типів" у французьких фільмах.

—o—

З судової салі.

КАРА ЗА ЗНЕВАГУ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Станислава Ільницька, 28-літня послугачка (Св. Яцка 6), найшовшись у липні без праці, пішла до міського уряду V-ої дільниці з просьбою видати їй карту на безплатний хліб. Службовий Тадей Бжозович виявив петентці, що їй не прислуговує право до такої допомоги. Схвильована цією відповіддю Ільницька зареагувала образливими епітетами під адресою службовика, польського уряду та польської держави.

Вчора Ільницька станула перед окр. суддею Пясецьким, який у висліді розправи покарав обвинуваченку за зневагу уряду на 3 тижні арешту, за лайку на польську державу на 3 місяці арешту, отже на загальну кару 4 місяців арешту з припиненням на 3 роки.

—o—

✝ Посмертні згадки.

О. КАН. ІЛЯРІЙ ПАНЬКІВСЬКИЙ,

5. довголітній віцеректор Дух. Семинарії у Львові, радник Митроп. Консисторії, Ювилят, перох Більча пов. Дрогобич, член-основник й голова 6-ох місцевих культурно-економічних установ — упокоївся в Бозі 10. лютого ц. р. в Більчі — в 71. році життя й 45. р. священства.

Ілярій Паньківський уродився 26. червня 1868 р. в Ришковій Волі ярославського повіту, в священничій родині, як один з багатьох і дуже заслужених для нашого народу синів о. Теодора і Хризантини Паньківських. Вже як гімназійний учень і ще більше як студент теольогії та потім як молодий священник-народовець кидається у вир праці, жваво і активно цікавиться долею рідного народу. Вчений у 1894 р. довший час і по найдальших наших гірських закутинах жертвенно працює в Христовім винограднику як сотрудник чи адміністратор. Не вважаючи на родинну трагедію (рано відумирає йому дружина, потім двох вже дорослих синів: Степан і Теофіль), не паде духом, але завзято працює на всіх ділянках, жертвує все, щоб хоч дітям придбати кращу долю.

В 1906 р. задля великих його духовних прикмет покликують його на становище віцеректора Дух. Семинарії у Львові й на цьому відповідальному місці пробув бл. п. о. Паньківський повних 12 літ. Своєю висококультурною поведінкою, своїм батьківським серцем умів зєднати собі сотні й тисячі своїх вихованків-питомців, які нині з глибокою пошаною і просто дитинною любовю згадують свого дорогого отця віцеректора.

В 1918 р. — такому памятному в нашій історії — приходить бл. п. о. Паньківський до Більча на пароха. Радий, що здійснилися його мрії, бере живу участь в національно-громадянській праці того часу. Не минули його потім Бригідки, Берестя і Домбе... Вернувшись по році до Більча далі не падає духом, але з християнським оптимізмом стає у ряд плугаторів на народній ниві. Його заходами повстає в селі товариство за товариством, він стає звичайно першим головою і провідником. Більче в короткому часі вибивається на одно з кр[illegible] сіл повіту. Ні труду, ні гроша не жалів о. Паньківський, „щоб тільки — як казав — загріти свій нарід, за[illegible]е весняне сонце засвітить". Опікувався ві[illegible] зі дитячим садком і дорослим, дав роки фінансував диригента хору, заложив у своїм городі велику шкілку овочевих дерев, щоб молоді деревця потім десятками й сотнями роздати в село. Його великим бажанням було якнайшвидше здвигнути в Більчі Народній Дім і на ту ціль жертвував увесь однорічний дохід зі своєї 11 моргової сіножати. При всій тій праці і жертвенности о. Паньківський завжди залишався скромним і тихим, як тихою є закутина Більча, в якій довідилося йому 20 літ душпастирювати. (Скромно святкував минулої осени 70-ліття свого життя й 45-ліття священства). Глибокий жаль пройняв усіх, хто тільки знав його, на вістку про смерть. В сірі дні лютого відійшов від нас на завжди, полишаючи одну доньку Софію, замужню за о. проф. Ст. Венгриновичем, гімн. катехитом у Самоці. Для 13. II. п. р. відшели його вірні на вічний сон на більцькому цвинтарі, побіч 2-ох синів і 2-ох сестер. Численні делегації, вінці і прощальні промови: від Митроп Консисторії і Богосл. Академії зі Львова, від окружних й місцевих товариств, великі маси народу, що у зразковому порядку — чвірками — товаришили Покійному в його останній дорозі, свідчать про те, якою пошаною й любовю Він тішився. Вічна Йому Память!

—o—

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Вечір живого слова, пісні й танку А. Поліщука й О. Нижанківської, заповіджений величезними афішами з рекламовими рекомендаціями під іменами виконавців на день 18. п. м. в салі Щадничої Каси, відбувся. Зібрана доволі численно публика мала нагоду зазнайомитися з новими артистами львівських мистецьких осередків. П. Поліщук запрезентувався слухачам як деклямator („Святослав" Шурата і „Кавказ" Шевченка місцева влада чомусь заборонила) і як баритоніст низкою пісень, по дві в одній точці, лучених доволі випадково: арія з оп. „Тарас Бульба" Лисенка і „Отак" Решетина, „Мандрівник" Шуберта і „Два гренадери" Шумана, „Гетьмани" Шевченка-Лисенка і „Дон Жуан" — серенада (автора ми не зачули), „Минають дні" Лисенка й арія з оп. „Фавст" Гунода, арія з оп. „Весілля Фігаро" Моцарта і „Гопак" до слів Шевченка Мусоргського. Треба признати, що скала у співака широка, були форте і піяно, був і жест, але недоставало ще багато до того, чого вимагаємо від сценічного співака-артиста. Голос не монодійний, орудування ним не всюди задовільне, не бракувало й зайвих притисків на останньому тоні мельодійної фрази при форте. Дикція теж не зовсім виразна. Коломия, яка теж мала нагоду насолоджуватися артистами тої міри, що п. М. Голинський, С. Крушельницька, М. Сокіл, Ада Сарі й ін., добачила деяку диспропорцію між афішами й концертом... Маємо надію, що при дальшій поважній праці над собою п. Поліщук за кілька літ переконає нас, що природні вальори, які він без сумніву має і які в „Наталці Полтавці" виявилися зовсім гарно, знайшли своє вивінчення, кінче для сценічного співака. Також утемперуються жести і — своєрідний спосіб виявлювання контакту з салею... Також деклямація „Святослав" Шурата вимагає дещо вужчої модуляції голосу. Співні точки п. Поліщука йшли не переміну з танковими точками п. О. Нижанківської. Всі вони стояли на високому рівні танкового мистецтва, але не всі були однаково зрозумілі. Найкраще враження (з уваги на зміст та естетику) залишили „стилізований народній танок" з добре підібраною музичною ілюстрацією, „мельодія рухів" до не зовсім щасливо підібраної музики Бетовена і танкова гротеска „пастушка". „Бразилійське танго" й „танок із чінелями" вимагали б, як і всі стилізовані танки, короткого повстання, інакше вони залишаються для глядача з провінції (яка з танковою пластикою не має нагоди зазнайомитися) тільки малозрозумілими, а то й безмістовими рухами, з яких спеціяльна частина публики жадібно виловлює тільки „пікантні моменти" й по своєму на них реагує... Під цим оглядом танок „Карпатка" уважаємо менше щасливим. Відповідний народній стрій урятував би чимало з естетики того танку, а так вона при швидких оборотах розгубилася... При фортепіяні був п. З. Савицький. Його завдання було нелегке, бо інструмент ні трохи не нагадував концертового...

Влом до парохіяльної канцлярії в Коломиї. В ночі в неділі на понеділок 19-го п. м. довершено незвичайно сміливого влому до парохіяльної канцлярії, яка міститься в парохіяльному домі при Карпатській вулиці. Положений самітно між цвинтарем, полем та незабудованою долиною, був той дім уже кілька разів предметом наступу всяких темних типів та потерпів при тому менші й більші втрати. Є в нас справді якась нічна сторожа, але вартість її, виявляється, йде про безпеку майна, невелика. Свідчить про це згаданий влом. Невідомі злочинці відчинили собі найспокійніше двері від веранди, потім до канцлярії одні ключем, у других вирізали діру, через неї відчинили замок і закрутку і так дістались до середини. Тут перебушували два бюра, повитягали шуфляди, перемішували всякі папери, книги, документи (сильна при тім зашпехва, щойно пізніше дається бачити), перевернули згори до долину шафку з пультом, вибили шафу, дібралися до тайного сховку і забрали до 1.000 зол. готівкою (чужі довозити), золотий хрест із ланцюгом і перстень паперохи та інші дорогоцінности вартости тих 1.000 зол. і — найбільшого відійшли ніким невиявлені. Ярим на превічно щойно рано й повідомлено як стій поліція, яка вставила мінє ключину, спинала протокол та почала слідство. Замітне, що пси мовчали, а й слуга, який спав на дворі, нічого не чув... Достойний парох, котрий в останньому часі завдав стільки прикростей та ударів (у минулому тижні арештували і допитували його робітника сотрудника о. Михайла Кріпак), хвала тепер свіжий товар із рук нічних злочинців. Дай йому Боже, при його надірваному здоровлю щасливо ті всі удари перенести.

Прослава в „Сокілі" відбувався в неділю 12. п. м. після вечірні в салі Народнього Дому. Пов. гарно прибраних та скромно заставлених столах засіли члени й гості. На диво було їх чомусь мало й багато місць залишилося порожними до кінця — зі шкодою для товариства. Після посвячення прослави о. прелат Ол. Русин виголосив коротке привітальне слово. Вказавши згадавши велику втрату, якої зазнав католицький світ зі смертю папи Пія XI, взивав присутніх пошанувати память Покійника однохвилинною мовчанкою. Після колядки „Бог предвічний" гості засіли за столи й почалася щира гостина, переплітана колядами, двома дуже добрими і змістовими деклямаціями молодої мішаночки та короткими промовами (гол. „Сокіл" п. М. Мацкевича, п. Літинської, п. Гонтової, п. Візеркаюка). Бажана була б на будуче страва і дещо більше підготова таких імпрез, які дуже тими потрібні. Цим разом пані господині сповнили своє завдання задовільно.

Вечір колядок і щедрівок. Заходом Пов. Кр. „Р. Ш." й силами „Коломийського Бояна" відбувся 14. п. м. вечір колядок і щедрівок, попереджений викладом проф. д-ра А. Книжинського на тему „Народні пісні в світлі української психіки". Дуже цінний та гарно виголошений виклад, ілюстрований відповідними вилітками з колядок, насвітлив живі первні творчого аристократизму поетичної душі народу, а властиво невідомих нам вираників українського психічного генія та, підкресливши стихійний гін здорової народньої маси до автентичности, ладу й порядку у творчій праці, вказав їх культурну вищість від мас сусідніх народів. Виклад був вимітком із ширше закроєного циклю, через те й вичувалося в дечому фрагментарність. Опісля „Боян" відспівав низку колядок: 4 укладу Людкевича (Бог предвічний, Нова радість стала, Вся вселенна веселися, Радість нам явилася) і 2 Стеценка (Нова радість стала, Ідe звізда чудна), щедрівку і псальму М. Лисенка — твір дуже цікавий своєю будовою, вкінці кілька щедрівок (Стеценка — 4, Козицького: Ой гаю, гаю...) та Леонтовича: Щедрик. Про саме виконання скажемо, що не всі твори стояли на тій мистецькій висоті, до якої ми у виступах „Кол. Бояна" привикли: помічалося дещо зібіне зіспівання) виявлялося воно найбільше в октавах), неповне злиття поодиноких голосів, а в Лисенковій псальмі в фугових ходах були й заломання. Краще вийшли щедрівки, а найкраще остання „Ой там за горою". Замочи солідність диригента зам. Р. Отевинчого, мусимо згадані недоматнини почислити на рахунок за малої обовязковости боністів у відвідинах проб. Зраджувало ще й за голосне диктування диригентом хорові тексту підчас співу, що немило вражало... Кожну пісню попередило пояснення музичної будови, здійснене фаховою силою проф. Білінською і відмінне зрозумінним п. М. Витвицькою. На жаль, не було кому слухати, бо публика не виповнила навіть салі Народнього Дому.

СКОЛЄ.

Реферати. Заходом читальняної секції при філії „Просвіти" в Сколому відбуваються що тижня реферати, на яких буває пересічно 30 членів. По прозомаїні перших перешкод і байдужности усіх референтів дужчає і береться у них участь теж інтелігенти, які досі замикались у своїх хатах та вели балачки про „високу" політику, безсистемно маніпулюючи біля радіоприймачів — водночас утішаючи від життя громадського й товариського в місті. Вол. Тутковський, маляр, якого копія Іванівського „Віяду Хмельницького" на майже цілу стіну поширює домівку „Просвіти", дав два ду-

же цікаві реферати на актуальну тему п. н. „Українська раса“ (5. II. і 15. II.). Видне опанування матеріялу, влучні ілюстрації і приклади на расові теми з присутніх на салі зробили ці виклади дійсно цікавими й корисними. 12. лютого виголосив черговий реферат о. Д. Ковалюк на тему „До проблеми віри“. Доцільна тема (наше містечко має багато робітників, колись остоя комунізму), пластичність викладу й питомий патос референта — все це злożилося на своєрідний приклад, як треба реферувати, щоб слухача зацікавити й дати йому користь. Є надія, що й решта наших інтелігентів братиме участь у товариському житті і цим дасть доказ, що розуміє вагу співжиття та спільної праці, всупереч усяким заіскрам чужих і своїх приятелів.

Вісти з „Союзу Українок“. Скільська філія „Союзу Українок“, нещодавно реактивована, завдяки одиницям розгортає працю, не зважаючи на перепони й байдужість жіноцтва. Вже почалися такі дуже бажані виїзди на села, перебрано від „Просвіти“ дівочий доріст, почались читання часописів, улаштовано „Чайний вечір“. „Чайний вечір“ „Союзу Українок“, хоч скромний своєю формою, зібрав 18. п. м. к. 30 членинь, які при канапках і чаю могли поговорити на різні теми і що мали змогу вислухати цікавого, переткапого жахливими статистичними даними, реферату про алькоголь і циготу. „Жінка має змогу впливати на свого чоловіка й дітей та не допустити до того, що б молоді хлопці і навіть дівчата запивалися жахливою отрутою, як це у нас мало місце на Різдво на Гірці“ — така була провідна думка реферату п. Д. Рибчук-Бандрівської. Дискусія й опісля співи доповнили цей милий вечір.

„Молода Просвіта“. Дівочий гурток „Молодої Просвіти“ при сільській філії зорганізувався остаточно в половині січня і 22. І. відбулися перші сходини, на яких вибрано такий провід: Петруня Лясота — провідниця, Марійка Зеліско — писарка, Ірина Цогла — бібліотекарка. За час 22. І. до 19. II. п. р. гурток відбув 12 сходин, на яких членинці вчилися про „Просвіту“, нашу перину, Шевченка, Стефаника, Франка (і про їх твори), як теж самостійно окрацьовували всякі книжки, вичитували напамять вірші, пізнали дві гри „Кіма“ й „Памятеву“ і дві нові пісні: „Наше юнацтво“ й „Жовтоблакитний стяг“. За цей час прочитали 100 книжок — історичних повістей і творів Шевченка. 13-ті святочні сходини відбулися 19. II. у приміщенні дівочого філії „Просвіти“ й „Союзу Українок“, який переймив цей гурток. Провідниця п. Лясота відкрила сходини, відчитала програму й опісля заінтонувала „Гимн Просвіти“ Щурата, який підхопили всі. Звіти здавала секретарка М. Зеліско й бібліотекарка І. Цогла. По короткому слові опікуна гуртка п. М. Дольницького, приступлено до вибору нового проводу, в якого склад увійшли: Ст. Вітрук — провідниця, Ст. Бандурович — писарка, Наталка Бандурович — бібліотекарка. Найцікавішою точкою була роздача нагород за пильну працю й товариськість. І. місце здобула вірцева П. Лясота, два другі місця зайняли пильні О. Васаган і М. Фітель, III-тє місце: О. Фітель і М. Зеліско, четверте місце: В. Луцик і І. Цогла, пяте: От. Вітрук. В імені Виділу філії „Просвіти“ передав гурток філії „Союзу Українок“ п. М. Данилків; а переймила його заст. голови „С. У.“ п. М. Садовська. Цікаві й будучі сходини закінчила зазивом до дальшої праці п. Д. Зайцівна.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно

2 ФАБРИКИ ХЕМІЧНИХ ВИРОБІВ

„БЛИСК“

ЛЕВИЦЬКИЙ І С-КА

Станиславів, ул. Жулкевського 8

Театри.

Великий Театр.

Субота 25. II. год. 7.30 „Роксі та її дружина“ — оперетка.

Неділя 26. II. год. 3.30 попол. „Роксі та її дружина“ — оперетка. — Год. 7.30 веч. „Це більше як любов“.

Понеділок 27. II. год. 6. веч. „День без брехні“.

Вівторок 28. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов“.

Театр Різнородностей.

субота 25. II. год. 7.30 веч. „Пані Превесова“.

Неділя 26. II. год. 12. воп. Казки для дітей.

Понеділок 27. і вівторок 28. II. театр зачинений.

Український Театр ім. Котляревського.

ХОДОРІВ:

25. II. Шаріка.

26. II. Зоря над Почаєвом.

— З Ходорова їде театр до Рогатина. — Дня 1, 2, 3. і 4. IV. гратиме театр у Львові.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ВИННИКИ:

25. II. Чорноморці.

26. Гриць.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖОВКВА:

25. II. Пісня Бескиду.

26. II. Сорочинський Ярмарок.

27.III. Гетьман Полуботок.

28. II. Дай серцю волю.

1. III. Невольник.

МОСТИ ВЕЛИКІ:

2. III. Бетяланна.

3. III. Пісня Бескиду.

К І Н А.

АМІР: „Елізейські поля“ (Сама Гітрі).

АНОЛЬО: „Залога безбожних“.

АТЛЯНТИК: „Невільниця Шанхаю“.

БАЙКА: „Царський курєр“.

БАЛТИК: „Робін Гуд“.

ВАНДА: „Шлях до Ріо“, „Нові люди“.

ГРАЖИНА: „Бетялія безбожних“.

ЕВРОПА: „Пані і ковбой“ Гейрі Купер.

КАСИНО: „Рена“ („Справа 777“).

КОПЕРНИК: „Гібральтар“.

МАРУСЕНЬКА: „Гібральтар“.

МЕТРО: „Пані Валевська“

МІРАЖ: „Готель у Тиролі“

МУЗА: „Забута мелодія“.

ПАКС: „Олімпіяда“ обі частини разом.

ПАЛЯС: „Поворот на світанку“ (ва сем Вікі Баум) з Дайяною Дарбі

РАЙ: „Шукаю роман... Сама Гітрі.

РИАЛЬТО: „Нинішня любов“ зі Симоною Сімон.

РОКСІ: „Шлях у невідоме“ і кольоровий додаток.

СВІТ: „Вязень із Параменти“, „Кохана дівчина“.

СВЯТОВІД: „Товариші зброї“, „Королева передмістя“.

СТИЛЕВЕ: „Алібі“ та ревія.

ТОН: „Небезпечна погоня“, „Битва на Бродвею“.

УТІХА: „Смертельні вороги“ (Кен Мейнард) і ревія.

ХИМЕРА: „Кончук“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Мэйдан)
„Еспанія: Барсельона, Валенсія, Кордова, Мадрид“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 25. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо дітеньки, 11.25 Легка музика на органах Вірліпера, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: Оповідання, пісеньки, казки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Форт., співи, 17.45 Гутірка про вовну та бавовну, 17.55 Авдиція, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, як розвивається Варшава, Ліси, бджоли, пісеньки, 19.15 Опереткова музика, орх., хор, сопран, два форт., 20.40 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт із Будапешту: Циганська фантазія, орх., сол., 21.35 Година несподіванок, 22.35 Розр. концерт, 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 26. лютого 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній дениик, 8.15 Для села: Хл. газетка, огляд ринків рільних продуктів, музика, 8.45 Поздоров, На прогесні, Популярна музика з пл., коло год. 10.30 після богослужения: Музика з пл., 11.45 Огляд видань, 11.57 Сигнал. 12.03 Симф. поранок, орх., віол., 13.00 Виїмпятки з творів Пілсудського, 13.05 „Пісня над Поділлям“ гутірка, 13.15 Орх., 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Скубання пір'я, сільський образок, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Концерт вок. квартету Кодрова, 17.10 Дрібнички, оповідання, 17.30 „Гарна Галятея“ бурлеска-оперетка в одній дії Поні Генріона, муз. Супе, 18.30 Хвилина бюра студій, 18.40 Орх., 19.20 „С. Конарський“, у 100-ті роковини екзекуції, 19.25 Золота книга громад. 19.30 Програма на завтра, 19.35 Легка музика, орх., сопран. 20.10 Спортові вістки, 20.15 Збірні спортові вістки, полїт. огляд, веч. дениик, метеорольог. вістки, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Легка і танк. музика, 21.55 Весела авд., 22.30 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 27. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Як Барт. Гловінський здобував московські гармати“ авд. для молодших дітей, 11.20 Менуети з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авд., 13.00 Для купців і промисловців: Продавець чи продавчиня, Що читати, 13.20 „Опера“ муз. авд. для дітей, 14.000 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Авантура за Варварку“ на осн. Корн. Макушинського, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наукова хроніка, 11.35 Скрипка, форт., 17.00 Великі столиці Европи: Берлін, 17.15 Словномуз. авд., 17.50 Розвиток лет. комунікацій, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції; 18.05 Львівські нояк. виробництва: Наукове Т-во, 18.20 Актуальність, 18.30 Пісеньки з пл., 19.00 Розр. концерт, орх., Ордонівна, форт., 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки. спорт, програма на завтра, 21.00 Співочий реціталь Марії Береніта (Франція) в супр. форт., 21.40 Літер. новини, 22.00 Льокальні спорт. вістки, 22.05 Освітлення давнього та сьогоднішнього Львова, 22.20 Театр Уяви: „Вже третій“ В. Фішера, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 28. лютого 1939.

7.00 Ранішній дениик, 7.15 Музика з пл.,8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: І повітря щось важить, гутірка для старших дітей, 11.15 Глазунов: Чотири пори року, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полудньова авдиція, 14.00 „Море“ Дебісія, з пл., із поясненнями, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життя є всюди — і на пустині, гутірка для молоді, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дениик. 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Пісні з Долини св. Хреста (Місісіпі), сопран, форт., 16.55 Від Йордану до Ливану, враження з мандрівки, 17.00 Чвертьгодинна давньої музики у вик. Івана Раховського, віоля д'аморе, 17.25 Вовна, бавовна, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Програ. резерва, 18.15 Для села: Курятка-одподніжки, Кооперативна хвилина, 18.30 Авд. для робітників, 19.00 Концерт симф. орх., сопран, 20.35 Веч. дениик, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт давньої музики, 22.00 Атенські прогульки: Поворот із Акрополю, 22.25 Форт. твори Дебісія, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 25. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БЕРЛІН 15.15 Діточі забави та пісні, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Мельодії Легара та Кінеке, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Трансм. зі Саратова, 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 12.10 Форт., 17.10, 18.00 Цит. музика, 18.15 Орх., ВІДЕНЬ 12.00 13.15 14.10 Розр. музика, 15.10 Пісеньки, 18.00 Суеа Червоне Море—Джібуті, репортаж із подорожі, 18.15, 19.00 Нар. музика, 19.20 **Вістки в українській мові,** 20.10 Форт. сонати Бетовена, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Орх., співи, 19.15 Вес муз. авд., ЛЯГТІ 17.30 Легка музика, 20.05 Англ. музика, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 19.20 Розр. музика, 21.00 „Тригранчастий капелюх“ оп. Де Фалля, „Льо Страніеро“ оп. Шпетія, ПРАГА 15.30 16.05 Сальон. музика, 19.25 Діточий хор, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 18.25 Пісні, 19.15 Для наймолодших, 20.00 (після комунікату). Легка музика, 21.15 Скрипка, 22.10 Кабаре, РИМ 17.15 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 21.40 Концерт солістів, Анто Серато, СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 18.20 Вок. авд., 19.30 Співи, 20.00 Скрипка, 22.00 Легка і танк. музика, СТОКГОЛЬМ 22.15 Танк. музика, 22.45 Пісні, музика.

Неділя, 26. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Хор, БОРДО 15.00 „Трістан і Ізольда“, оп. Вагнера, БРЮСЕЛЬ ФЛЯМ. 21.00 „Поет і мужик“ оп. Супе, БУДАПЕШТ 12.30 Оп. орх., 18.30 Цит. музика, 19.30 Лістові твори, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.45 Відень грає, вес. муз., 18.00 Комедія, **19.20 Комунікат в українській мові,** 20.10 „Золотий черевичок“ оп. Чайковського, 22.30 Легка музика, КЕЛЬН 19.30 „Марта“ оп. Фльотова, ЛЯГТІ 16.00 17.25 Данські, шведські, норвезькі, фінські пісні, 20.00 Квартет, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, 22.30 Орх., ПРАГА 16.20 Сальон. музика, 17.55 Легка музика, 18.25 Військ. орх., 21.30 Джез. РАДІО ПАРІ 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.15 Пісні, 21.30 Фестіваль Месаджера, РИМ 17.00 Розр. програма, 19.10 Арабська музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 20.00 Співи, 20.55 Оперетові мельодії, САРБРІКЕН 20.10 „Цирульник із Багдаду“ оп. Корнеліюса, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 оп. Вердія.

Понеділок, 27. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 222.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, форт., 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Квінтет, 15.45 Орх., 17.40 Військ. орх., 19.20 Болгарський вечір, 20.50 Цит. музика, 23.00 Оп. орх, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Орх., 18.15 Пісні і форт. твори Й. Маркса, **19.20 Комунікат в українській мові,** ГАМБУРГ 15.25 Твори на скр. і форт., 22.40 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНД ЗЕНДЕР 15.15, 16.00 Музика, 18.00 Пісні, КОШИЦІ 15.25 Цит. пісні, ЛЯГТІ 18.40 Шопенові та Лістові твори, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30, 21.00 Розр. музика, 22.15 Квартет. ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 18.25 Військ. орх., ПАРІ ПТ 19.30 Орх., 21.30 Джез, РАДІО ПАРІ 18.15 Альтівка, 19.15 Форт., 19.30 21.15 Скрипка, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. програма, СОФІЯ 17.30 Фільм. мельодії, 18.00 Легка музика, 18.15 Пісеньки, 19.00, 20.00 Співи

Вівторок, 28. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 18.00 Вок. концерт, 20.00 Нар. пісні, 22.15 Співи. реціталь, БРЮСЛЯВ 19.15 Форт. сонати Бетовена, БУДАПЕШТ 12.10 Цит. музика, 18.15, 19.00 Пісні у супр. цит. орх., 19.45 Віол., 21.20 Орх., ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 18.15 Нар. музика, 18.50 Дрезденський квартет, **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 Вес. вечір, 22.35 Легка і танк. музика. ГАМБУРГ 19.00 Веч. музика, 22.30 Розр. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Діточі пісні, 16.00 Розр. музика, ДРОЙТВІЧ 18.20 Вок. концерт, ЛЯГТІ 18.15 Фінська музика, 19.40 Популярні фін. пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Оперетові мельодії, МІНХЕН 18.20 Шпіцерові пісні, 21.15 Концерт ес-дур на форт. і орх. Бетовена, ПРАГА 15.15 Орх., сол., 17.30 Квартет ес-дур Бетовена, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.30 Скрипка, 21.15 Камер. музика, РИМ 18.45 Арабська авд. і східня муз., 21.00—23.00 Вечір опер, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.00 Співи, 20.00 Концерт квартету 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

ШАФКОВІ КУФРИ
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірні, багажові паси по найнижчих цінах поручає — — — — —
робітня і склад гуртової продажі
Н. БАРЕР, ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА Ч. 2.
448 1—2

Біржа.

Львів, 24. лютого 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·00—89·47, Доляри америк. 5.26·50—5.29·00, Доляри канад.— 5.24·00—5.26·50. Фльор. гол 281·55—283·27, Франки франц. 13·99—14·09, Франки шв. 120·05—120·85. Фунти англ. 24·75—24·91 Сульд. данц. 99·75—100·25 Кор. датські— 110·40—111·18, Корони норв. 124·25 125·17 Корони шведські 1·7·40—12·32, Ліри іт. 16·10—16·64, Марки фінляндські 10·70— 10·99, Марки нім. срібні 71·50—74·50.

Акції.

Банк Польський 1·4·00: Цукор 38·50 — 38·90, Вугіль 42·50—43·75, Ліліпон 94·00— 95·00, Моджеїв 21·00—20·75, Остромець 78·00—77·00, Стараховичі 58·50—58·25, Жи вардія 67·25—67·00.

Папери.

4 і пів внутрішня 67·38—67·75. 3 інвест. 1 ем. 93·00, серія 96·75—97·00. 2ем. 94·00— серія 96·75—98·00, 5 конверсійна 1·50— 5 колійова 68·75—69·00, 4 преміал. 44·75 4 консоліданційна 68·00—68·00.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 24. лютого 1939.

1 кг. масла дес. більок. без оп. зол. 3.25
1 кг. масла бочк. вел. в опак. зол. 3.30
1 л. молока 17—18 сот.
1 кг. яєць зол. 0.90

Тенденція на всі продукти вдержана.

Подяка.

Д-рові Ярославові Гнилевичеві, спеціалістові внутрішніх недуг за безкорисне і сумлінне вилікування моєї жінки з майже невиліковної недуги, із глибини серця дякую.

В. Комаринський.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Представників Промбанку відбудуться в суботу 25. лютого 1939 р. в год. 18.30 в салі Т-ва „Бесіда" (Львів. Рутовського 22, II. п.). П. Т. Делегатів просимо прислати розіслані карти вступу, що уповажнюватимуть до голосування. Невибрані делегатами члени радо бачені на Зборах в характері гостей. 419 2-2

В СУБОТУ 25. II. улаштовує Т-во Молода Громада вечір народніх і оперових пісень. Співає оперовий співак п. Т. Юськів-Терен. При фортепіяні п. д-р Нижанківський Нестор. — Вступ для членів і впроваджених ними гостей — Початок год. 20. (8-ма вечором). 429 3—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПОТРІБНИЙ здібний агент до домашньої продажі порцеляни та алюмінієвого начиння. Оферти до Адміністрації під „Негайно". 448 1—1

ЗАСТУПНИКІВ І КОЛЬПОРТЕРІВ до продавання повного видання творів Лесі Українки шукаємо по всіх повітових осередках. Залучити марку на відповідь. В-во „Українська Книгоспілка" Львів, вул. Оборони Львова 14. 434 1-3

ШУКАЄМО здібних і відповідальних кольпортерів на місто і село за забезпеченням кавцією 150 зол. або певною заборукою до поширення артистичних відбитків і образів. Зголошення до дня 5. березня до Адміністрації „Діла" під „Кваліфікація". 438 1-2

РУТИНОВАНИЙ вполн. адвокатський з правом заступства з три і піврічною адвокатською практикою шукає патрона від зараз. Пише на машині. — Зголошення до Адмін. „Діла" під „Совісний". 441 1—3

КУПНО — ПРОДАЖ

ПРИ ВУЛИЦІ САПІГИ (в сусідстві Політехніки) продам двоповерхову, повно-комфортову кам'яницю, комірне 6.500 за 57.000 зол. (готівка 37.000 + 20.000 довг), може бути 5-кімнатне вільне мешкання. „Трансакція" — Львів, Длугоша ч. 1. 426 1—2

Шевські майстри і челядники

Ваші турботи скінчилися, бо появився

ПОВНИЙ КУРС ШЕВСЬКОГО КРОЮ

на підставі якого кожний шевський май стер і челядник зможе суперничати з найкращим кравцем.

Підручник писаний так приступно, а рисунки такі ясні; що для шевців відпадає потреба курсів.

Підручник написав **Яр. Булка** при по-мочі схв. Отудитів Єротея Дубика.

Ціна 10.— зол., з поштовою пересилкою 10.50 зол., за післяплатою 11.50 зол. висилає В-во „БАТЬКІВЩИНА", Львів Чарнецького ч. 8, І. 409 3—10

За 1 зол. 10

Знаменитих ножиків до голення **„САЛЬФЕРС"** що перевищують всі з тої ділянки тільки в перфумерії **С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.** Коперника 15 а і Галицька 16. Увага! За звиротом цего оголошення даємо гарний рекламовий дарунок

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 29-0

В НАЙБЛИЖЧОМУ сусідстві церкви св. Юрія — двоповерхова кам'яниця за 39.000 зол. (готівкою 28.000 + банк 11.000). — „Трансакція" — Львів, Длугоша ч. 1. 414

З ОЛІВЦЕМ У РУЦІ переконаємо Вас, що варто скористати з нашої пропагандивної продажі при знижці 15 і 25% з наших постійних цін. Фабрика білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 310 2-2

ВИКЛЮЧНА продажа дьят і формірів, дикт сухоклеєних „Ойкос" — фабрика М. Гамлер і Сини — Львів, ул. Джерельна ч. 3. — Тел. 271-14. 427 2—15

ОСОБА інтелігентна, зі священичого дому, середнього віку, прийме посаду господині до самітнього священика. Вимоги скромні. „Діло" для „Будучности". 422 2-2

ЗА СКРОМНОЮ винагородою шукаю лекції з обсягу нар. шкіл — опіки старших дітей, поміч у домашній господарці. Зголошення до Адміністрації „Діла" „Інтелігентна". 430 2-2

НАУКА

ІНСТРУКТОРСЬКИЙ, трикотарський двомісячний курс улаштує кооп. „Вовна" — Львів, Підвалля ч. 1, який почнеться 1-го березня п. р. Інформації та зголошення в кооперативі. 433 2—2

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ! Вчися німецького індивідуальною, приємною методою. Пиши до „Діла" під „Elegantes Deutsch".

МЕШКАННЯ

ЛЬОКАЛЬ на варстат, робітню, магазин до винайму вул. Лінінського ч. 23. 424

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизійніше направить українська фірма П. Карпинця у Львові вул. Домініканська ч. 7, 1930 95-0

ВИАРЕНДУЮ первпорядний пансіон „Віта" Живець Черче, що складається з 16 кімнат, їдальні, кухні і кімнати для служби, повний умебльований, з постіллю і білизною, кухонним начинням і столовим накриттям. Ближчі інформації: Львів 25. вул. Жирка 48 у К. Калецької. 380 -1

ДИТЯЧІ ВІЗКИ найновіших типів продає, направляє, міняє давна фірма Кім, Львів, Жовківська 17. — Ціни безконкурсійні. 444 1—10

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ДРОТЯНІ СІТКИ ДО ОГОРОЖІ ДУЖЕ ДЕШЕВО! Жадайте оферт!
СІТКОЦЕНТР
Львів, Красіцьких ч. 18. — Тел. 246-75.
429 1—5

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт: до Англії (Steinway & Sons-Londyn), Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. п.
Виключне заступництво:
С. Новацький
Львів, вул. Пілсудського 17.

це причина початку ріжних недуг. Воно відбирає апетит і спричинює злу переміну матерії. Тому треба дбати про нормальну працю шлунка через регулярне випорожнювання.

Зела з гір Гарцу
Д-ра ЛЯВЕРА
вживають при запорі, управильнюють травлення, прочищують лагідно і безболісно, протидіють товстінню, видільнюють гнильні субстанції, не призвичаюють до них. Уживаємо їх теж з успіхом при недугах печінки, нирок і міхура, жовчевих камінців, ревматизму, артретизму, гемороїдах і товстінні.

ЗЕЛА з ГІР ГАРЦУ
Д-ра ЛЯВЕРА.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ
ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша Сикстуська 56), Тел. 114-44.

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАВЕДЕННЯ ТЕХН. ДЕНТИСТИЧНЕ
М. КРЕМНІТЦЕРА — ЛЬВІВ
вул. Косцюшка ч. 4.
зуби в золоті, порцеляні та білому металі. Ціни низькі. Приймає до год. 20. (8 веч.). 440

Нововідкрита УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ виконує ЖІНОЧІ ПЛАЩІ І КОСТЮМІВ на підставі найновіших моделів
М. ШУЛЬЄР
бувш. крав. майстер ф-ми „Маргот"
ЛЬВІВ, УЛ. ЛИЧАКІВСЬКА 29.

Під увагу приїздним до Перемишля! Смачні снідання, обіди і вечері та добірні напитки і перекуски можна дістати лиш у РЕСТОРАНІ
Михайла Кузишина
ПЕРЕМИШЛЬ, ПЛ. НА БРАМІ 4.

поручає **МАРІЯН МЛЄКО**
давніше Коральницька
тепер **ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.**
тел. 237-72
(напроти катедри) ч. 264 12-15

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інжинір будови
ЛЬВІВ, МОНЧИНСЬКОГО 26, Тел. 270-27
виконує всі праці з обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури.
336 -1

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Тисяча книжок і нот по знижених цінах — знижка цін від 20-80%

від 27. лютого до 31. березня

ПОВІСТИ Й ОПОВІДАННЯ

	звич.	ЦІНА зниж.
Авдикович: Моя популярність	1.80	0.60
— опр.	3.80	1.50
Анонім Єронім: Шибеничний верх	0.90	0.60
Алихнович: 7 літ на Соловках	1.50	1.00
Арцибашев: Дикі, повість	2.00	1.00
Антонюк: Мала Нелі	1.20	0.80
Бабій О.: Дві сестри	0.95	0.65
— Останні	2.00	1.50
Бальзак: Утрачені ілюзії, два томи	4.00	3.40
Біч: Залізний шлях	3.00	1.50
Бирчак: Урвана пісня	0.70	0.30
Божко: Чабанський вік, оповід.	4.05	1.30
Брилянський: Сірі однострої	2.70	1.90
Будзиновський: Кожух не на мене	1.00	0.50
— Міщанка	3.00	2.00
— Небіщик ходить	1.80	1.20
— Не будь звіром	1.60	1.00
— Осаул Підкови	2.00	1.20
— Пластун	1.00	0.40
— Як чоловік зійшов на пана	2.50	2.00
— Шагін Герай	0.70	0.40
Бурж: Під гільотиною	1.50	0.90
Васильченко: Твори т. II. (оповідання)	7.85	2.50
— Твори т. III.	5.85	2.00
— На світанні	0.90	0.60
— Талант	0.90	0.45
Веретельник: Оповідання	0.60	0.40
Винниченко: Твори т. I—XI по	4.32	2.00
Віконська: Райська яблінка	5.00	3.00
Вовчок Маруся: Повість	1.80	1.20
Вільде: Химерне серце	1.50	1.00
Гайм: Новелі	2.00	0.80
Гайне: Фльорентійські ночі	1.20	0.60
— Подорож на Гарц	12.0	0.60
Галич: Друкарка	2.95	0.80
Гамсун: Віхторія, роман	0.80	0.40
— Мандрівні дні	0.90	0.40
— Під осінніми зорями	2.50	2.00
Гардінг: В країні вогняних птахів	2.70	1.50
Гашек: Пригоди доброго вояка Швейка I. т.	4.00	2.00
— — — — II. т.	4.00	2.00
— — — — III. т.	4.00	2.00
— — — — IV. т.	4.00	2.00
Гантюк: Варонський син в Америці	1.80	0.60
Головко: Пасинка степу	2.25	0.80
Голубець: Люди й блазни, два томи	6.00	2.00
— Жовті Води	3.50	2.50
Гомзин: Прокляті часи	0.50	0.30
Гоголь: Вій	0.50	0.35
Горобець Г.: Дикий виноград	1.00	0.40
Горський: Отаман Хмара	0.50	0.40
Гринюк: Весняні вечорі	0.90	0.50
Грінченко: Під тихими вербами	4.40	2.50
Грушевський: Бех-вль-джугур	0.15	0.10
Гуондер: Пімста монаха	1.20	0.80
Габоріо: Таємничий підпомагач	4.00	2.00
Гаєрштам: Мрії Каріни Бранд	1.60	0.60
— Вакації над морем	1.00	0.50
Дерет П.: Оповідання	1.50	0.50
— Карійська гребля	1.00	0.50
Геєман: Утеча	2.50	2.00
Дерхиця: В Млаках	2.00	1.00
— Композитор	2.00	0.70
— Марта	1.00	0.50
— Военний діднч	0.50	0.30
Досвітній: Алай	5.20	2.00
Дутко: Великий гетьман	5.80	3.90
Емонтс: Дух страху	1.20	0.80
Еверс: Індія і я	2.50	1.00
— Біснуваті	2.00	0.60
Єж: На світанку	1.50	1.20
Єндих: Прокляв кровн	0.80	0.60
Журба Г.:Революція йде, два томи	4.70	3.90
Журбенко: Філістер	3.20	1.50
Зеліґер: Злодій міліона	2.70	1.00
Зевр: Легенди	2.20	1.00
Зощенко: Останній пан	2.00	1.00
Зубенко: Зірка	2.00	1.50
— За кулісами життя	1.75	1.20
— Галина	1.20	1.00
— Княгиня Романова	2.00	1.50
— Фітум	1.20	1.00
— Квітка на багні	1.50	1.20
Іванов: Поворот Будди, повість	2.00	1.00
Катренко: Пан Природа	1.50	0.50
Келерман: Праведні душі	1.00	0.40
Керзух: З тавром убійника	3.00	1.00
Кіплінг: Котуко	0.45	0.20
— Брати Моуглі	4.32	1.90
Клайст: Маркіза О.	0.50	0.35
Кніт: Тремтіння душі	1.50	0.60
Кобилянська: Людина	1.80	1.00
— Оповідання	6.75	2.50
Коваленко: Жарти життя	2.20	1.00
Ковалів: Образки з галицької Каліфорнії	1.80	1.00
— Громадські промисловці, опр.	4.00	1.90
— Писанка	1.80	1.00
— В останній лавці	2.00	1.00
опр.	4.00	1.90
Колпачкевич: Золото	0.80	0.50
Колцунюк: Проти фель	1.00	0.50
Конський: Непримирена	2.00	1.50
Короленко: Сліпий музика	1.80	1.00
— Черкес:	0.90	0.60
— Серед лихих людей	0.90	0.50
Королева: Сон тіні	3.00	2.00
Косач: Клубок Аріядни	2.50	2.00
Косач Ю.: 13 чота	2.00	1.40
— Чад	2.20	2.00
— Чорна пані, оповід.	3.00	1.00
Костомарів: Кудеяр	4.50	2.50
опр.	6.50	4.00
Коцюбинський: Коні не винні	0.90	0.50
— Ціповяз	0.70	0.35
— В путах шейтана та інші оповідання в оправі	5.20	2.00
— Твори том V (з ненадрукованої спадщини, дитячі твори, статті, листи і т. д.)	6.75	2.50
Купрін: Собача доля	0.40	0.30
— Остання любов Соломона	1.00	0.40
Кузьма: Проти хвиль	1.80	0.80
Кротевич: Звільнення жінки	4.00	2.50
Крушельницький: Рубають ліс, опр.	10.80	5.00
Крушельницький А.: Буденний хліб	20.80	4.00
— Ірена Оленська	3.20	1.50
Куліш: Чорна рада (конф. знято)	2.00	1.50
— Оповідання	1.00	0.70
Левинський: Схід і Захід, нариси	3.00	1.50
Левицький Іван Нечуй: Біда баби Палажці	0.90	0.50
— Дві московки	0.90	0.50
— Поміж ворогами	3.00	2.10
— Микола Джеря	2.70	1.50
опр.	4.70	2.50
— Не той стан	2.70	1.50
опр.	4.70	2.50
Левицький М.: Дурисвіти	0.40	0.20
Лепкий Богдан: Мазепа, трильогія, 6 томів брош.	50.50	38.00
— Казка мойого життя (Крегулець)	1.00	0.70
— До Зарванниці	2.20	2.00
— Полтава, т. І. оригі. опр	8.50	4.50
— Три портрети	2.20	1.80
Леонтович: Оповідання	3.00	2.00
— Старе й нове	2.20	1.00
Лісовий: Нетри села	6.50	2.00
Ложкін: Віч на віч	1.60	0.50
Лондон: Мапуїв будинок	1.35	0.50
— Оповідання півд. моря	2.25	1.00
Лопушанський: Гомін душі	4.00	2.00
Лотоцький: За волю Ірляндії	4.00	2.00
— Кужіль і меч	4.00	2.00
Лукіянович Д.: Від кривди, в опр.	3.80	2.00
— Я з більшістю	1.80	1.30
Любченко: Буремна путь, оповід.	3.60	2.00
— Зима	0.70	0.25
Лягерлеф: Різдвяні рожі	0.50	0.30
Масютин: Два з одного, два томи	3.60	3.00
Маковей: Ярошенко	3.00	2.20
Мельник: На ріках вавилонських	0.50	0.20
Маєр: Амулет	1.30	0.80
Мартович: Народня вошя	0.50	0.25
Меріме: Кармен	2.50	1.00
— Коломба, в оправі	5.20	2.00
— Блакитна кімната	1.20	1.00
Мирний: Лови	0.10	0.05
Мопасан: Горлянка	1.30	0.80
опр.	3.30	1.70
— Дика пані, опр.	3.50	1.70
— Дім Телле	2.70	1.50
— Твори т. I. (Життя, роман)	9.00	3.00
— Твори т. IV. (оповідання)	10.10	3.50
— Твори т. VI. (оповідання)	10.10	3.50
Островський: За грошем	2.00	1.00
— Між двома революціями	1.80	1.20
Опільський: Іду на Вас	3.20	1.60
опр.	5.20	2.50
— В царстві золотої свободи	1.70	0.90
— Вовкулака	0.80	0.50
— Поцілунок Іштари	0.50	0.30
— Сумерк	4.00	3.00
— Тінь велитня	4.00	3.00
— Танечниця з Пібасту	0.75	0.30
— Гарміоне	0.75	0.30
— Золотий лев	0.90	0.45
— Ідоли падуть, два томи	4.00	3.40
Ординців: Запорожці в Сарагоссі	2.00	1.50
Панч: Голубі ешелони	8.55	3.00
— Соломинний дим	2.95	1.00
Петренко: Пригоди Юрка козака	2.00	1.60
Підляшецький: Кроки на горі	1.20	0.50
Пилипенко: Любовні пригоди	0.70	0.30
Поліщук: Гуляйпільський батько І. II.	4.00	2.50
— Жертва, оповідання	2.00	1.00
— Козуб—ягід, оповід.	4.50	1.50
— Манівцями	2.00	1.30
Понтопідан: Із хат	1.80	1.00
Рабле: Гаргантюа	3.60	2.00
Радзикевич: Шляхом туги	2.00	1.00
Рогова: Син гетьмана, іст. повість	5.00	3.50
Романович-Ткаченко: Несподіваний земле-трус	1.80	1.00
Роні: По огонь	4.50	2.00
Ромен: Атака автобусів	0.90	0.50
Рудницький: Нагоди й пригоди	3.00	1.50
Самчук: Розбита богиня	0.30	0.10
Светля: З наших боїв та змагань	2.00	0.80
Свидницький: Люборацькі, в опр.	6.05	3.00
Сенечільський: Марево війни	2.00	1.00
Слісаренко: Плянтації, оповід.	2.05	0.80
Смолич: Останній Ейджевуд	4.50	1.50
Сроковський: Оповідання	1.30	0.70
Старк: Незвичайний злодій, в опр.	4.00	2.00
Старицький: Перед бурею, 2 томи разом	12.00	8.00
— в опр. пол. (конф. знято рішенням Окр. Суду у Львові ч. VI. І. Пр. 325/38 з дня 13. IX. 1938)	18.00	12.00
Стендаль: Абатесса ді кастро	2.70	1.30
Стефаник: Синя книжечка	0.50	0.25
Стівензон: Острів зі закопаними скарбами	2.00	1.50
— Дивний випадок д-ра Екіла	1.30	0.80
Стороженко: Марко Проклятий	2.00	1.50
Твейн: Гроші	0.95	0.50
— Пригоди Тома Соєра	3.80	2.00
— Пригоди Гека Фіна	4.80	2.50
Тенета: Гармонія й свинушники	3.80	1.00
Терем, літер. збірник	3.00	0.80
Тесленко: Стрячене життя	0.50	0.30
Тисяча й одна ніч, арабські казки ч. IV.	2.00	1.50
Толстой: Відродження, 2 томи	10.00	7.50
Томпсон: Життепис сірого медведя	0.50	0.40
Трильовський: Царица Катерина II.	050	0.30
Туган-Барановський: Оповідання без назви	2.25	1.00
Тургенев: Муму	0.30	0.20
— Клара Міліч	0.50	0.30
Українка Л.: Жаль	1.80	1.20
— Над морем	0.90	0.50
— Приязнь. Розмова	1.80	1.20
Устіянович: Страсний четвер	1.60	1.00
Ф. С.: Бранець морського опришка	1.20	0.80
Фарер: Тайна віковічних людей	1.50	1.00
Филипчак І.: За Сян І. II.	1.50	0.90
Федорович: Австрія й Габсбурги	3.00	1.50
Фльобер: Іродіяда	0.30	0.20
Франк Л.: Різникова кухня	0.90	0.40
Фаріна: Любов сповита брехнею	2.50	2.00
Франко І.: Чума	1.10	0.50
— Борислав сміється, повість	3.90	1.80
— Великий шум	1.80	1.00
— Як Юра Шикманюк бряв Черемош	1.50	1.00
— Данте Аліґієрі, переклади	3.90	1.90
— Пригодн Дон Кіхота	2.50	1.50
— — — опр.	4.50	2.00
— Яць Зелепуга	1.10	0.50
— Оповідання. Цувакси та інші опов.	4.70	2.00
— Оповідання	2.00	1.20
— Петрій та Довбущуки	5.85	3.00
Франко П.: В пралісах Бразилії	0.50	0.30
— Махнівська попівна	0.50	0.30
Франс: Оповідання	3.15	1.00
— Таїс	4.05	1.50
— Злочинство Боннара	2.25	1.80
Ханенко: Царські тайни І. II.	1.20	0.80
Хвильовий: Вибрані твори	3.50	1.50
— Редактор Карк	0.25	0.20
Цегельська: Гануська іде до міста	2.50	2.00
Цвайг: Амок	2.00	1.00
— Лист незнайомої	2.00	1.00
Чайковський: Цар Дмитро Самозванець	1.00	0.60
— Три казки діда Охрима	1.80	0.50
Чайковський А.: Оповідання	0.80	0.60
— Відлічився	4.00	3.00
— За сестрою	1.50	1.20
Чайковський М.: За силу сонця	2.50	1.80
Черемшина: Вибрані твори	1.50	1.10
Черкасенко: Пригоди молодого лицаря, два томи	5.00	3.80
Чернява: Люди з чорним піднебінням	1.00	0.50
Черняхівський: Богові невідомому	2.00	1.00
— — — опр.	4.00	1.60
Чертенко-Копецька: Дівчина Віра	1.50	0.90
Шельдкрет: Крила холопа	1.00	0.40
Шіган: Мій новий сотрудник	4.00	2.00
Шумей: Нормани — Варяги	0.50	0.30
Шухевич: Гіркий то сміх	5.00	3.00
Яблонська С.: Чар Марока	2.50	1.20
Яків: Казка про перстень	1.20	0.70
— Блискавиці	1.00	0.50
— Плазом меча	0.50	0.30

ДРАМА

Анко: Аматорський театр	0.75	0.55
Андреєв: Чорні маски	0.75	0.40
Артемовський: Запорожець за Дунаєм	1.50	1.00
Бела: Діти Агасвера або гимн нужди	2.00	1.00
Бернзон: Ляберемус	0.70	0.50
Будзиновський: З живого медведя	1.80	1.20
Васильченко: Куди вітер віє	0.80	0.60
— На перші гулі	0.80	0.40
Велясовська: Бувальщина	1.00	0.70
Винниченко: Великий Молох. Мементо.	4.05	1.50
— Базар	2.70	1.20
— Брехня	2.70	1.20
— Твори т. XIV (Натусь, Базар, Брехня)	4.50	2.00
— Чужі люди. Базар	4.05	1.50
— Молода кров. Пригоджені	4.05	1.50
— Між двох сил	2.70	1.50
Водяний: Холодний Яр	2.50	1.25
Гоголь: Ревізор з Петербурга	2.00	1.20
— Одружіння	1.50	1.00
Горський: Клянемося могилами героїв	2.00	1.20
Грабовецький: Стара діва	0.80	0.40
Грінченко: Миротворці	0.70	0.30
— Нахмарило	1.60	1.20
— Ясні зорі	0.90	0.60
Гавптман: Візник Геншель	1.80	0.80
Гіба В.: Московські дурисвіти, пєса на 3 дії	1.50	1.00
Грільпарцер: Филі моря й любови	1.20	0.80
Гуцков: Уріель Ахоста	1.40	0.80
Ібсен: Пер Гінт	1.30	0.50
Зубенко: Ганджа Андибер	1.00	0.40
Іванко Б.: За сестрою, пєса на 5 дій з часів козаччини	1.20	0.80
Карпенко: Бурлака	1.10	0.60
— Підпанки	1.35	0.90
Квітка: Святання на Гончарівці	2.00	1.40
Кіщенко П.: Безбатченко, драма на 4 дії	2.50	1.50
Корнич: Січовий суд	1.50	1.20
Костенко: Батраки	2.00	1.40
Кирик: Де горілка була	2.00	1.20
Красславич: Блудні вогники	1.50	1.00
Крушельницький А.: Артистка	2.25	1.00
— Орли	1.80	0.50
— Іван: Спір за мадонну Сільвію, драм. поема	6.50	2.00
Кропивницький: Дай серцеві волю	1.60	1.20
— Пошились в дурні	1.50	1.00
Кухаренко-Старицький: Чорноморці	1.50	1.00
Лилик: Гапка Бушовичка	1.50	0.80
Лужницький-Лісевич: Мотря	1.50	0.75
— Муравлі	1.50	1.20
Мартинович: Трьох до вибору	1.50	0.80
Манько: Нещасне кохання	2.00	1.00
Материнк: Монна Ванна	1.50	0.75
Мельник Е.: Техніка театрального мистецтва, підручник для теат. ам. гурт.	3.00	2.00
Мійченко—Гай: Давно те діялось	1.60	0.80
Мюссе: Андреа дель сарто	1.80	1.00
Мова: Старе гніздо і молоді птахи	2.30	1.20
Мурський: Пан майстер Копитко	0.90	0.50
Невестюк: Кандидат	0.70	0.40
Павлусевич: Добродій людства	1.50	1.20
Пирятинський: Козацький рід	1.40	1.00
Писанецький В.: Запорозький скарб, комедія на 3 дії	0.70	0.40
Підгірянка: Вертеп	1.80	1.00
Подвисоцький: Сон під судний день	2.50	2.00
Пушкин: Драматичні твори	1.50	1.00
Ролян Р.: Дантон	1.50	1.00
Ростан: Романтичні	1.50	1.00
Рудий: Більше засоромився, як налюбився	0.80	0.40
— Русалка Бжілка	0.60	0.30
— Катерина, ісцен. поеми Шевченка	0.80	0.50
Скалозуб: Характеризація в аматор. театрі	5.00	3.00
Старицький: Облога Буші	1.60	0.75
— Ой не ходи Грицю	1.60	1.20
— Циганка Аза (Хата на селом)	1.60	1.20
Степун: Женіх	1.00	0.60
Суходольський: Хмара	2.50	1.70
Тобілевич: Сава Чалий	1.80	1.00
— Батькова казка	1.80	1.20
— Мартин Боруля	1.50	1.00

	ЦІНА звич.	зниж.
— Сербин	1.50	0.90
— Сто тисяч	1.50	1.00
— Чумаки	2.00	1.40
Товстовос: Скибині діти	0.90	0.50
— За друзі свої	1.50	1.00
Тогобічний: Борці за мрії	2.00	1.40
— Жидівка-вихрестка	1.50	1.00
Турінський: Раби	4.20	2.50
Українка Леся: Адвокат Мартіян	1.80	1.00
— Кассандра	1.80	1.00
— Кам'яний господар	1.80	1.00
— У пущі	1.80	1.00
— Блакитна троянда	0.90	0.50
— Бояриня	1.00	0.50
Устенко-Гарнаш: Майська ніч	0.75	0.50
Федькович: Так вам треба!	0.75	0.50
— Як козам роги		
Франко І.: Украдене щастя. Сон князя Святослава. Каменна душа. Учитель. Будка ч. 27. Майстер Чирняк. Рибіння	8.10	3.00
— Учитель, комедія	2.00	1.40
Хоткевич: Вони	0.70	0.40
— На залізниці	0.50	0.30
Цюк: Лебідка	1.20	0.60
Чайка Л.: Ковачка, пєса на 4 дії	1.20	0.80
Чайковський: Захотіла пані, втратила Івана	1.50	0.80
Шатковський: Кума Марта	2.00	1.00
Шевченко: Назар Стодоля	1.50	1.00
Шекспір: Антоній і Клеопатра	2.50	1.20
— Багато галасу	1.60	0.80
— Коріолян	2.00	1.00
— Сон літньої ночі	1.00	0.65
Шов: Цезар і Клеопатра	1.50	0.90
Черкасенко С.: Дон Хуан і Розіта	4.00	1.00
— Ціна крови	4.00	2.00

ДІТОЧІ КНИЖКИ

Амічіс: Добрий син	2.00	1.40
— Зі школи	2.00	1.40
Берт: Маленькі школярики 5 частей світа	2.00	1.60
Бехштайн: Казки	1.00	0.70
Біанкі: На великому морському шляху	2.00	0.70
Бонсельс: Пчола Мая та її пригоди	2.00	1.50
Будяк: Зозуля-регедзуля	1.25	0.50
— Лелека — здалека	1.25	0.50
— Мак та жито	1.25	0.50
— Маленьким діткам І.	0.75	0.40
— Маленьким діткам ІІ.	0.75	0.40
Гедін: Крізь пустині Азії, 4 томи	2.00	1.00
Гауф: Казки т. ІІ.	1.90	1.00
Грімм: Казки І.	1.50	1.00
— Збиточник Гумфрі	0.70	0.40
Герц: Пригоди качурика	0.70	0.50
Гаерштам: Вакації над морем	1.00	0.60
Евальд: Двоногий	1.00	0.70
Дефо: Робінзон Крузо, опр.	3.00	2.10
Женвре: Уличник	0.90	0.40
Записки недоброго хлопця	0.40	0.30
Дід і баба, казка	0.50	0.35
Доля: Золота рибка	0.80	0.55
Дудко: Дід Яків	0.70	0.50
Донченко: Півень у звіринці	2.00	0.80
І. Б.: Двоножий звір	0.30	0.15
Кабаровський: Тарас пестушок	0.50	0.30
Кіплінг: В джунглях	1.00	0.70
— Казки (о такі казки)	2.70	1.50
Кибальчич: З моїх спогадів	0.30	0.20
Левицький: Петрусів сон	0.60	0.40
Лепкий: Про діда, бабу й качечку	0.30	0.25
— Про дідову дочку Марусю й бабину Галюсю	0.30	0.25
— Про лиху мачуху	0.40	0.30
— Три казки	1.00	0.70
Лотоцький: Казка про змія і королівну	0.60	0.40
Лісовий цар Ох (і інші народні казки)	1.40	0.50
Корнієнко: Запорозький клад	0.50	0.35
Макарушка: Китиця жоржин	0.50	0.30
Малицька: Оповідання з життя звірят	0.50	0.40
Массе: Історія куска хліба	0.25	0.15
Михайловський - Гарін: Дитячі літа Томи	1.50	0.70
Модест: Лихо з вогнем	0.40	0.30
Онищук: Як незнайко став муравлем	0.40	0.30
Пачовський: Золота гвіздка	0.80	0.55
Петренко: Пригоди Юрка козака	2.00	1.60
Підгірянка: Гануся	0.80	0.50
— Матя-страдниця	0.86	0.55
Пшявський: Тайна 2 класи	0.20	0.10
Правда та неправда й інші укрї нар. казки	0.70	0.40
Радимиович: Весна	0.65	0.50
— Літо	0.65	0.50
— Осінь	0.65	0.50
— Зима	0.65	0.50
— Прилетіла зима біла	0.80	0.60
Седьмер: На далекій півночі	0.50	0.35
Сірий: До гір! до мбри!	1.60	1.00
Спілка: На чужині	0.25	0.15
Топеліюс: Дар морського царя	0.50	0.80
Українські нар. казки зб. Рудченка	3.15	2.00
Франко: Абу Касимові каці	1.20	0.80
Казки (Коли ще звірі говорили) 4 ч.	3.60	2.50
— Коваль Бассім	1.50	1.00
Хорівець: Довічне ярмо	0.40	0.30
Чайковський: Три казки діда Охріма	1.80	0.50
— За сестрою	1.50	1.20
Чернова-Дріт: Наша залізниця	1.25	1.00
Шарельман: Мізинчик	0.30	0.20
Шпітелєр: Вороги дівчат	1.00	0.70
Шухевич (Амічіс): Записки школяра	0.50	0.30
Шевченко: Кобзарик	0.25	0.15
Ярошинська: Заповіт	0.25	0.15

МОВА

Вернволя: Як стати по українському грамотним	0.80	0.50
Возняк: Український правопис зі слів.	5.00	2.50
Зілинський: Карта українських говорів	2.00	1.50
Калинович: Українсько-німецький словник	2.80	2.00
Кисілевська: Правописний словник	3.80	1.50
Грицяк: Українсько-польський словник опр. в пол.	12.00	8.00
— Польсько - український словник опр. в пол.	12.00	8.00
— Обо томи разом	24.00	15.00
Лев: Укр. переклад хроніки М. Бельського	2.00	1.50
Нім.-український словник	2.70	2.10
Пшепюрська: Надсянський говір	3.00	2.00
Рудницький: Українська мова та її говори	2.50	1.80
— Паростки — ще, иєько	2.00	1.50
Романчук: Український правопис	0.60	0.30
Стоцький: Українська мова	5.00	3.50
Сальоні: Нарис методики рідної мови	1.50	1.60
Русько-(укрїнськ)-розмовн зі словарцем	0.50	0.30

ІСТОРІЯ — СПОМИНИ — ПЕРЕПИСКА

Архів М. Драгоманова т. І.	15.00	7.50
Антонович: Коротка історія Козаччини	3.00	2.00
— Хмельниччина в повісті Г. Сенкевича	0.40	0.30
Барвінський: Образки з гром. і письм розвитку Русинів, два томи	9.00	6.00
Бачинський: Українська еміграція в Зедин. Держ. Півн. Америки, брош.	8.00	4.00
— — опр.	10.00	5.00
Борщак: Наполеон і Україна	2.50	2.00
Гердот: Скитія	0.90	0.60
Hancelman: Ukraińska polityka ks. A. Czartoryskiego	5.—	3.50
Герцен: Спомини з еміграції	0.90	0.20
Гнатюк: Національне відродження австро-угорських українців	1.50	0.70
Голубець: Зі української Львів	1.—	0.50
Грицак: З історії книжкового руху на Вел. Україні (1919—1922)	0.50	0.35
— Під червоною владою	1.00	0.70
Грушевський: Культурно-національний рух на Україні	5.40	2.00
— Від Куруківщини до Кумейщини (1626—1638) — історія України т. ІІІ. ч. 1.	11.30	3.50
— Історія релігійної думки на Україні	5.00	2.50
— Історія України для шкіл	3.00	1.50
— Всесвітня історія для шкіл 2 т.	7.50	2.50
— Про старі часи на Україні	2.00	1.00
— Хмельниччина в розквіті (1848—1650) в опр.	1270	6.00
— М. Драгоманів	7.00	4.50
— Початки громадянства	11.00	7.00
Гінтер: Історія географічних відкрить	1.60	0.80
Доценко: Зимовий похід	10.00	7.00
Драгоманів: Пропащий час	0.70	0.50
— Листи до Івана Франка ч. І—ІІ.	9.00	3.00
Заклинський: А ми тую стрілу славу ч. І. ч. ІІ.	1.00	0.80
Залізняк: Голосні федерації світа	1.80	1.00
— Оповідання з історії укр. землі	3.50	2.50
З минулого, збірник І	1.00	5.60
Журба: Революція йде т. І—ІІ	5.—	3.50
Кареєв: Умовний рух в XIX ст.	4.70	3.90
Конорудз: Спомини з Атен	1.80	1.00
Конистянський: Оповідання з історії австрійської держави	1.60	0.40
Кордуба: Північно-зах. Україна	4.00	0.50
Короленко: Як упала царська влада	1.00	0.30
Костомаров: Дві руські народности	0.50	0.30
— Книги Битія українського народу	1.80	1.00
— Руїна ч. ІІ. Многогрішний ч. ІІІ. Самійлович, в пол. опр.	0.40	0.20
Кревецький: Українська мемуаристика	10.00	5.50
Крезуб: Нарис історії укр.-поль. війни 1918-9	0.70	0.30
Крипякевич: Шляхами слави українських князів	3.50	2.00
— Оповідання з історії України	0.90	0.60
Крупницький: Гетьман Пилип Орлик	0.80	0.40
Круть: Записки: з рос.-турецької війни	7.00	5.00
Кузеля: З культурного життя України	1.00	1.00
— Історичний огляд життя в студ. укр. організаціях	1.40	1.00
Kuczyński: Ziemie czernihowsko-siwerskie	3.50	1.50
Лисовський: Генерал Тарнавський	10.—	7.—
Левицький К.: Українські політики, два т.	3.50	2.00
Левицький—Антонович: Розвідки про церков. відносини на Україні XVI—XVIII. в. — разом:	2.40	2.—
Линниченко: Суспільні верстви Гал. Руси XXIV—XV в. в пол. оправі	12.50	6.50
Липинський: Релігія й церква в історії України	2.00	1.30
Лотоцький: Автокефалія І.	6.00	4.00
— Автокефалія ІІ.	15.—	7.50
Мазепа збірник І.	5.—	3.50
Лозинський: Ті, що від нас відійшли	0.40	0.20
— Мкх. Павлик	0.40	0.20
Маковський: Гмінд	1.40	1.00
Масперо: Старинна історія східніх народів	1.90	0.80
Містраль: Спогади	2.25	1.20
Омельченко: Кухаренко	0.50	0.30
Орлик: Діярій	6.00	4.00
Охримович: Розвиток укр. нац. думки	1.50	1.00
Партицький: Скандинавщина: на Русі	1.20	0.70
Переписка М. Драгоманова з Павликом т. ІІ.—ІІІ.	30.00	10.00
— З З Окуневським	3.00	1.50
Подек: Життє Грехів за римлян	5.—	2.—
Посацький: Греція — успіх життя	3.—	2.50
Пристай: О. З Трускавця у світ химероде-		

РЕЛІГІЯ

Бартошевський: Проповіди празничні	4.00	2.50
— Проповіди о страстях	1.50	0.70
Грушевський: Історія релігійної думки на Україні	5.00	2.50
Гузар: Практичний провідник	4.00	2.00
— Розважання для дітей	0.90	0.40
— — для старших	1.00	0.50
Кравчук: Ісус Христос, життя наука, чуда й смерть	5.00	3.00
Шептицький: Божа сіяба	1.00	0.50

ВИДАННЯ ЛЮКСУСОВІ

Котляревський: Енеїда, вступ проф. Б. Лепкого, з 12 цілосторінковими кольоровими ілюстраціями, заставками Л. Штірси — Берлін великий великий формат 13.50 8.50

Сучасне українське мистецтво 5.00 3.00

Українські Січові Стрільці у 20-ліття виступу, примірники на спеціальному папері в полотняній оправі (наклад вичерпаний!) 50.— 28.—

ДЕШЕВІ БІБЛІОТЕКИ

Застерігаємо собі право в разі вичерпання якоїсь книжки замінити її іншою.

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА Ч. 1.

10 книжок замість зол. 1.50 лише 0.50

1. Наших найменших ч. 25.—
2. — — ч. 22
3. — — ч. 26
4. — — ч. 27
5. — — ч. 28
6. — — ч. 20
7. — — ч. 33
8. Лисецький: Зелена бабуся
9. Грінченко: Золотий черевичок
10. Билина: Про Ілію Муромця.

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА Ч. 2.

10 книжок замість зол. 2.55 лише 1.— зол.

1. Бернет: Сара Кру
2. Билина: Про Ілію Муромця
3. Наших найменших ч. 32.
4. Крушельницький: Лісовий цар Ох
5. Евальд: Двоножний звір
6. Наших найменших ч. 23.
7. — — ч. 18
8. — — ч. 19
9. Крушельницький: Правда та неправда
10. Ярошинська: Заповіт

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА Ч. 3.

15 книжок замість зол. 6. — лише 2.—

1. Бернет: Сара Кру
2. Евальд: Двоножний звір
3. Женвре: Уличник
4. Збиточник Гумфрі
5. Грінченко: Зозуля черевичок
6. Шевченко: Кобзарик
7. Наших найменших ч. 21.
8. — — ч. 24
9. — — ч. 15
10. — — ч. 22
11. — — ч. 28
12. — — ч. 19
13. — — ч. 18
14. Крушельницький: Правда та неправда
15. — Лісовий цар Ох.

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКАЧ. 4.

20 книжок замість зол. 8.— лише зол. 3.50

1. Бернет: Сара Кру
2. Массе: Історія куска хліба
3. Евальд: Двоножний звір
4. Женвре: Уличник
5. Збиточник Гумфрі
6. Грінченко: Сестриця Галя
7. — Підпія
8. — Хата
9. — Золотий черезичок
10. Ярошинська: Заповіт
11. Пятка: На прічках
12. Крушельницький: Правда та неправда
13. — Лісовий цар Ох
14. Наших найменших ч. 27
15. — — ч. 33
16. Спілка: На чужині
17. Лягерлеф: Різдвяна ніч
18. Билина: Про Ілію Муромця
19. Грінченко: Золотий черевичок
20. Гриневич: Легенди

ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА Ч. 5.

Кольорові книжочки з текстом

10 книжок замість зол. 11.50 лише зол. 3.50

1. Черпова: Наша залізниця
2. Будяк: Зозуля-регедзуля
3. — Лелека — з далека
4. — Мак та жито
5. — Маленьким діткам ч. І
6. — — — ч. ІІ.
7. Наших найменших 19
8. Дуров: Гуска - полохливість
9. Донченко: По губи
10. Півень у звіринці

БІБЛІОТЕКА ДЛЯ МОЛОДІ Ч. 1.

10 книжок замість зол. 7.— лише зол. 2.50

1. Бернет: Сара Кру
2. Грінченко: Хата
3. — Сестра Галя
4. Женвре: Уличник
5. Збиточник Гумфрі
6. Куліш: Оповідання
7. Шурат: Пісня про Роляида
8. — Слово про похід Ігоря
9. Левицький: Сто миль на колесі.
10. — —З дороги на північ

БІБЛІОТЕКА ДЛЯ МОЛОДІ Ч. 2.

Історичні повісти і пригоди

20 книжок замість зол. 38.— лише зол. 10.—

1. Будзиновський: Шагін Герай
2. — Кожух не на мене
3. Габоріо: Таємний підпомагач
4. Вертельняк: Шекспір — у повістках
5. Будзиновський: Небіщик ходить
6. Куліш: оповідання
7. Будзиновський: Опришок
8. Опільський Гармідер
9. — В царстві зол. свободи
10. Кіплінг: Котуко
11. Чайковський: Три казки
12. Шурат: Пісня про Роляида,
13. — Слово про поход Ігоря
14. Свен Гедін: Крізь пустині Азії І.
15. — — — — — ІІ.
16. — — — — — ІІІ.
17. — — — — — V.
18. Зелігер: В погоні за мільонами
19. Левицький: Сто миль на північ
20. — — З дороги на північ

БІБЛІОТЕКА: ІСТОРИЧНІ ПОВІСТИ й ОПОВІДАННЯ

10 книжок замість зол. 18. лише зол. 8.—

БІБЛІОТЕКА: ПОВІСТИ й ОПОВІДАННЯ

15 книжок замість зол. 18.— лише зол. 6.—

БІБЛІОТЕКА ПОПУЛЯРНО-НАУКОВА ІСТОРИЧНА

15 книжок за зол. 4.—

Сільсько-господарська бібліотека: 20 книжок. Замість 36.00 зл. — лише 10.00 зл.

Докладні списи бібліотек, висилаємо на бажання

Книжки по зниженних цінах продаємо **виключно за готівку.**

Замовлені книжки висилаємо за післяплатою, тоді кошта порта значні (при 10. — зол. 1.70 зол.) тому найкраще пересилати належність разом зі замовленням, а коли належність виносить більше, як **10.— зол.**, *порто оплачуємо самі.* Щоби кошта пересилки були малі, радимо вислати замовлення з одної місцевости збірно, а гроші переказом або на ПКО. 510764.

На замовленнях за попередним надісланням належитости *в сумі 100 зл.*, додаємо даром як премію до вибору, *велику карту України*, неподклеєну, вартости 12 зол. або **книжок вартости 20 зол. з дешевого катальогу.**

Заграницю умови продажі ті самі — лише дочислюємо різницю порта краєвого й заграничного (висота залежить від краю)

Книжки з поданого катальогу знижених цін продають крім Книгарні ШЕВЧЕНКА у Львові ще філії:

ЛУЦЬК — ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 95.

КРЕМЯНЕЦЬ — ШИРОКА 58.

КОВЕЛЬ, Українська Книгарня — ВАРШАВСЬКА 73. та всі українські книгарні в краю й заграницю.

КНИГАРНЯ Т-ВА ім. ШЕВЧЕНКА

У ЛЬВОВІ РИНОК 10. ПКО. 510764.

Wtorek 28 lutego 1939. N. 45.
Вівторок 28. лютого 1939. Ч. 45.

ДІЛО

DIŁO
Wychodzi codziennie rano

ЛЬВІВ
Ринок 10.
Телєфон 229—41.

На передодні перемоги Хорватів

(Передова стаття)

Перше засідання сойму Карп. України 2.III.

Припинили діяльність двох чит. „Просвіти"

Чехи в Німеччині німці в Чехії звільнені від військової служби

Із побуту мін. Чяно у Варшаві

Страшна катастрофа у Львові

Хроніка Совітської України

Японсько--совітська перестрілка

Умова між Францією та нац. Еспанією

Загальні Збори Пром-Банку

Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo". Lwów.

Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.

Nr. 45 (15.135).
Ч. 45 (15.135).

Lwów, wtorek 28. lutego 1939.
Львів, вівторок 28. лютого 1939.

Rok LX.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телєфон Редакції 246-40
Телєфон Адміністрації 229-41
Телєфон Друкарні 229-26
Адреса для телєгр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіонів Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
квартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Непромакальні плащі
з англійських і краєвих матеріялів
ул. Легіонів 1—3
поручає ФАБРИКА ОДЯГІВ
Рот і Рудерфер
Львів, Легіонів 3/1. (над кіном Паляс

Перше засідання сойму Карпатської України
відбудеться 2. березня.

ХУСТ. КУП. Добре поінформовані кола очікують, що президент чехо-словако-української федерації д-р Е. Гаха скличе перше засідання сойму Карпатської України на день 2. березня ц. р. Засідання мабуть відкриють в год. 17-ій, в руханковій салі хустської української державної гімназії.

ХУСТ ОЧІКУЄ ПЕРШОЇ СЕСІЇ СОЙМУ.

КУП. повідомляє з Хусту, що місто нетерпеливо очікує скликання сойму та робить відповідні приготування для приняття сподіваних гостей. В день першого засідання місто буде святочно прибране, на урядах і приватних домах повіватимуть українські національні прапори. Також „Карпатська Січ" робить приготування, щоб відповідно відсвяткувати день першого засідання карпато-українського сойму. В тому дні відбудуться по всіх містах і селах Карпатської України святочні обходи й академії.

Тому, що готелі в Хусті дістали вже багато телєграфічних замовлень з усіх земель республики і зза кордону, відділ преси і пропаганди уряду звертає увагу, щоби завчасу эголошувати приїзд і дати эмогу зарезервувати кімнат в готелях.

Виїзд мін. Ю. Ревая до Праги.

ХУСТ. КУП. повідомляє, що в неділю виїхав до Праги мін. Юлій Ревай в супроводі голови краєвої виборчої комісії Карпатської України д-р Петро Калинюка.

—o—

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ПРОСВІТИ" В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КУП. В неділю 26. ц. м. відбулись у Хусті надзвичайні загальні збори „Просвіти". Головну точку програми становила зміна статуту, який пристосовано до нового політичного стану й законодавства.

Промова през. Гахи.

ПРАГА. КУП. 18. березня ц. р. президент д-р Е. Гаха виголосить перед мікрофоном промову в англійській мові, призначену для заграниці. Цю промову передаватимуть найбільші англійські та американські радієві стації.

Національний фонд Карпатської України.

Преса К. У. приносить статтю на тему добровільного оподаткування на національний фонд.

Читаємо там: Громадянство приняло з вдоволенням вістку про добровільний податок на національний фонд Карпатської України. Треба вірити, що не знайдеться ні один син української землі, який не відкликнувся би на цей заклик, що в краю і на еміграції всі українці відчують його актуальність і всі до одного виконають національний обовязок супроти батьківщини. Побіч дрібних датків, заможніші повинні складати і більші пожертви. На відбудування держави треба великих капіталів, а їх тепер не легко дістати. У нашій землі є великі природні багатства, але їх треба щойно відшукати й вихіснувати. Карпатську Україну звуть українською Швайцарією, але в ній треба побудувати школи, фабрики, залізниці і т. д. На це треба грошей.

Німці у Чехословаччині та чехи в Німеччині
ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

Прага. ПАТ. У деннику законів та розпорядків появився декрет, що звільнює від військової служби чеських громадян німецької народности.

Берлін. ПАТ. „Національ Цайтунг" повідомляє, що чеський уряд уневажнив бранку німців, які мали відбути військову службу від 1 березня. Свідоцтва приналежности до нім. народности видаватимуть окружні експозитури німецького уряду праці згідно з деклярацією народности підчас конскрипції 1930 р.

Справу німців, які вже служать у чеському війську та чехів — німецьких громадян урегулюють дипльоматичним шляхом.

Комунікат нім. уряду праці стверджує, що чехів уже звільнено з німецького війська і домагається, щоб негайно звільнити німців з чеського.

ПРАВО ОПЦІЇ В СУДЕТАХ ПРОДОВЖЕНЕ.

Прага ПАТ. Берлінський уряд погодився на внесок праського продовжити до 29. червня термін опції, який був передбачений на 24. березня.

Мін. Чяно у Варшаві.

В суботу в год. 12.18. приїхав до Варшави мін. Чяно з жінкою, директорами двох департаментів свого ресорту (політичного і загального), шефом протоколу, заступником шефа пресового бюра, секретарями та 10-ма журналістами; разом з ним приїхав амб. Венява-Длугошевський. В Богуміні повитав мін. Чяна представник міністерства закорд. справ, у Катовицях італ. амбасадор, у Варшаві — мін. Бек, віцемін. Шембек, президент міста, командант корпусу і міста та вищі урядовці міністерства закорд. справ. З двірця мін. Чяно переїхав з жінкою до палати Блянки, де замешкають на час побуту у Варшаві.

В суботу в год. 13,30 мін. Чяно був на сніданку у італ амбасадора, в 16. год. зложив вінок на могилі невідомого вояка, опісля зложив візити мін. Бекові, прем. Складковському, та марш. Сьміглому-Ридзові. Підчас приняття у мін. Бека оба міністри виголосили тоасти, в яких підкреслили приязнь між обома народами.

В неділю перед полуднем мін. Чяно був на відкритті памятника полк. Нулля. Опісля в 13. год. президент Мосьціцький приняв його на авдієнції, опісля на сніданку. Вечором італійський амбасадор уладив у честь мін. Чяна приняття і равт. В год. 18.30 відвідав він інститут італійської культури. Голова союзу польських журналістів полк. Сьцежинський уладив приняття в честь італійських журналістів.

Місія сенатора Берара покінчена.

Офіційний комунікат еспанського національного уряду про вислід франко - еспанських переговорів.

БУРГОС. ПАТ. Міністерство закорд. справ оголосило комунікат такого змісту: Розмови між сен. Бераром і мін. Хорданою відбулися в атмосфері взаїмної куртуазії та дозволили задовільно розвязати низку питань, важних для обох урядів. По підписанні договорів сен. Берар попрощався з мін. Хорданою та виїхав до Франції, уважаючи, що його офіційна місія покінчена.

ПАРИЖ. ПАТ. В неділю в год. 9.30 сен. Берар приїхав до Парижа.

ДОГОВІР МІЖ ФРАНЦІЄЮ І НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕСПАНІЄЮ ПІДПИСАНО.

БУРГОС. ПАТ. Міністр Хордана і сенатор Берар підписали договір, зложений з трьох документів. Його зміст невідомий.

ЧИ АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ТАКИ ПРОБУЮТЬ ПОСЕРЕДНИЧИТИ?

Як говорять у Парижі, мадридський уряд приняв франко-британську пропозицію посередництва, що малоб на меті забезпечити провідникам червоної Еспанії свобідний виїзд з краю.

Французькі півофіційні кола заперечують ці поголоски. Франц. уряд не міг би брати на себе такого зобовязання, бо годі йому приймати на свою територію дальших еспанських емігрантів — а заангажованих політично є коло 10.000 осіб.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Напередодні перемоги хорватів.

Львів, 25. лютого 1939.

Від деякого часу діються в Югославії дивні річи. У виборах уряд Стоядіновича здобув дуже незначну більшість голосів, і вдержався лише завдяки виборчій ординації, яка дає дуже поважну премію тому, що здобуде хочаб і яку скромну більшість. Хто спричинив цю невдачу? Опозиційний бльок під проводом **хорватського** провідника Мачека. Та небавом уряд Стоядіновича, що був — як на югославянські умовини — досить тривкий, таки впав. Хто його повалив? Знову — **хорвати.**

Такий сильний вплив меншини на загально-державні справи це щось незвичайне у нинішніх часах — зокрема в державі, яка кілька літ тому здобула собі сумну славу дуже реакційної в національній політиці.

Доля хорватів викликувала в нас щире співчуття. Була вона тим трагічніша, що — як відомо — той нарід сам добровільно прилучився до держави, яка стала йому вязницею. Хорватія, що в середньовіччі становила незалежне королівство, найшлась під кінець XVIII. століття під владою Габсбургів — частинно як автономна одиниця, частинно під військовою адміністрацією. Загрожені мадярами, що своїм натиском у напрямі моря віддавна загрожували Хорватії, хорвати шукали підтримки з одного боку у Габсбургів, з другого боку — в інших південно-словянських народів. В 1848. р. хорвати помогли Австрії здавити мадярське повстання, щоб не дістати на півночі небезпечного сусіда; в новіших часах появився був проект південно-словянської держави під скиптром Габсбургів.

Та сильніші були серед хорватів тенденції до обеднання з іншими південними словянами; започаткував їх у першій половині минулого століття т. зв. іллірійський рух. Цей напрям скріпився, відколи серби визволились і взялися обеднувати південно-словянські землі, що були під турецьким володінням, а тимчасом Габсбурги перебудували свою державу на дуалістичну, віддаючи хорватів під мадярську владу. Хорватія зі Славонією зберегли титул королівств і автономію, але ця автономія постійно корчилась під натиском мадярського централізму. Напруження між хорватами і мадярами росло, — а рівночасно скріплювалась орієнтація на Сербію.

Прийшла світова війна. Держави й народи, які хотіли змінити своє положення, станули перед питанням: по чім боці?

У цій справі однозгідности між хорватами не було. Більш далекозорі політичні кола передбачили, як виглядатиме співжиття зі „сербським братом", тому в Хорватії можна було помітити протисербські настрої. Навпаки, серед еміграції, зокрема американської, перемогла орієнтація на Білгород. У Злучених Державах хорвати навіть зорганізували легіони та вислали їх до Европи, щоб боролись по боці Антанти. До порозуміння було тим легше дійти, що і сербський уряд мав тоді характер еміграцького політичного осередка, бо під ворожим натиском мусів покинути край та схоронився на Корфу. На тому острові, на чужій грецькій землі, дійшло 20. липня 1917. р. до відомого порозуміння, згідно з яким сербський уряд та представники південно-словянських меншин Австро-Угорщини рішили після перемоги Антанти утворити одну спільну державу.

Ця подія мала вирішний вплив на остаточне оформлення політичної лінії хорватів у краю. Хорватські посли обединялися зі сербськими та словінськими в одни „югословянський клюб", опісля майже всі південно-словянські партії склали „Народню раду словінців, хорватів і сербів".

Небавом прийшла нагода, щоб перевести це південно-словянське обединання на державну площину. Австро-Угорщина, розлетілась і 29. жовтня 1918. р. хорватський сойм рішив відібрати престіл Габсбургам та зірвати політичний звязок з Будапештом. Три тижні потім, 21. листопада, рішила „Народня рада південних словян" обединати південно-словянські землі Австро-Угорщини зі Сербією та Чорногорою в одно „королівство сербів, хорватів і словінців".

Як виходить зі самої назви, мала це бути спільна держава трьох рівноправних, свобідних народів. На жаль, вийшло інакше. Перший премієр нової держави, Пасіч, був завзятим ворогом федералізму. Він мусів, щоправда, уступити місце коаліційним урядам, зложеним із представників усіх трьох народів, але в 1920. р. знову вернувся до влади і 28. липня 1921. р. переформував наскрізь централістичну конституцію. Меншини — зокрема хорвати, чорногорці і босийські мусулмани — виступили з гострою опозицією, що викликало ще гостріший курс політики білгородського уряду. Хорватський провідник Радіч попав до вязниці, його партію розвязали. На якийсь час дійшло до компромісу, але згодом знову розгорілася боротьба; згинув у ній Степан Радіч та його брат Павло від стрілів сербського фанатика на трагічному засіданні скупщини у 1928. році. **Хорватська** опозиція після того не заломилася, а ще більше загострилась. До неї прилучилися серби з б. Австро-Угорщини. Лідером хорватів став пос. Мачек, який половину часу перебував — у вязниці.

Гордійський вузол ставав щораз більш заплутаний, король Олександер рішив перерізати його мечем. З початком 1929. р. розвязав він скупштину, уневажнив конституцію та віддав диктаторську владу генералові Жівковичеві. В 1931. р. проголошено нову конституцію, що ввела в Югославії авторитативний режім.

Тверда рука диктатури затяжіла над цілою державою, але особливо над меншинами. На місце триєдиного королівства сербів, хорватів і словінців прийшло унітарне югословянське королівство — у життєвій практиці — сербське. Меншинам відмовили не лиш політичних прав, але навіть національної окремішности, накидуючи фікцію одної „югословянської нації".

У таких умовинах хорвати вхопились за підпольну акцію, яку повели завзято, реагуючи на сербські насилля терором. Марсейський атентат на короля Олександра становив кульмінаційну точку цієї безпощадної боротьби. У Білгороді зясували собі, що годі зломити хорватського духа репресіями; у 1934. р. регент Павло положив край диктатурі, що її ввів і через неї згинув Олександер.

Приходить до влади Євтіч, Стоядінович, вкінці Цветкович. Кожна зміна приносить деяке злагіднення режіму, але все в рамах унітарної Югославії. Хорвати тим не вдоволюються, але вихісновують нові умовини, щоб із підпілля перейти до легальної боротьби за забезпеку національних прав у рамах спільної держави зі сербами та словінцями. Вони домагаються, щоб перевести зміну конституції, визнати хорватів окремою нацією та перебудувати Югославію на федерацію. Зразком мала б служити чесько-словацько-українська союзна держава, зрештою децентралізація була б посунена ще дальше.

Незалежницької програми партія д-ра Мачека не висуває бо незалежна Хорватія була б замала, щоб оборонитися перед мадярським та італійським імперіялізмом. Зрештою, навіть теперішні хорватські домагання, звернені не проти цілости держави, лише проти її централістичного устрою, стрічають у сербських централістів дуже поважний спротив. Як покінчиться боротьба хорватів за національні права — тепер ще важко передбачити. Можна стверднти лише, що д-р Мачек послідовно змагає до мети, спираючися на довірі хорватського народу, вихованого на західній культурі та політично свідомого й вишколеного. Та політична освіта хорватського загалу, його тугість і здисциплінованість дозволила колись Радічеві і потім Мачекові на всякі можливі політичні ходи, дозволила годитися з Білгородом, то знову шукати допомоги в Будапешті, ба навіть Москві („Зелений Інтернаціонал"), щоб знову навязувати примирні розмови, — ніколи не тратячи народнього довіря.

Якщо теперішньому урядові п. Цветковича вдасться перемогти шовіністів серед його сербських земляків та позитивно розвязати хорватську проблему — це буде його велика перемога. Коли ж хорвати здобудуть тепер належні їм права — то це буде чергова перемога національної ідеї. Тому ми, українці, з найбільшим зацікавленням стежимо за ходом цієї справи.

(гал.).

ЗЕЛА ПРОТИ ТЕРПІНЬ ЛЕГЕНІВ
загальне відомі их **Чай Пульмана**
втихомирюють напади. — Пачка вод. 1.65. Дістанете в аптиках і дрогеріях. 24/30 1—2

З польської преси.

Політична катастрофа Польщі в 1938 р.

У звязку з відвідинами італійського міністра закордонних справ гр. Чяно у Варшаві п. Цат-Мацкевич помістив під наведеним наголовком статтю у **„Слові"** (ч. 54 з 24-го лютого ц. р.). Ця стаття — це радше замітки на маргінесі статті Вл. Студніцького, що її з нагоди приїзду гр. Чяно п. Цат — як заповідає — помістить у найближчому числі свого часопису.

„Пан Владислав Студніцький — пише п. Цат — якого я радо називаю своїм учителем-мистцем, недоцінює того, що в р. 1938 польську заграничну політику стрінула **катастрофа**, підчас коли для нас ця катастрофа — це точка виходу для всіх наших політичних міркувань. Наше громадянство, навіть те, що ремствує на політику мін. Бека, не здає собі справи з розмірів тієї катастрофи. Тому я спробую пластично вияснити, на чому вона полягає.

„Уявім собі **неможливий** стан. Уявім собі, що велика війна в 1918. р. кінчиться так, як скінчилася, поразкою одного нашого сусіда, Німеччини і поразкою другого нашого сусіда, Росії, що внаслідок тих обох поразок повстали незалежні держави Естонія, Латвія, Литва, Україна... а Польща не здобула самостійности, лишилася в неволі. Якби тоді доля г[illegible] змінилася на краще, то все-ж говорили б, що нас стрінула **катастрофа**, коли по такій війні не здобули самостійности.

„Такий здогад неможливий, фантастичний. Так, але я вжив його тільки як порівняння, як доказ, що є в історії періоди, які створюють свого роду **тепер або ніколи** і що кажучи вульгарно проґавлення нагоди зробити щось у таких періодах, рівняється катастрофі.

„Отож в 1938. році відбулося в Европі щось таке **перекування границь**. Це не трапляється щодня ані щороку ані навіть що пять літ. Це трапляється дуже рідко. На цьому перекованні границь Німеччина скористала аж так багато, що сьогодні вона могутніша ніж була за часів Бісмарка."

П. Цат твердить, що одночасно з Німеччиною повинна була скріпити свої сили і Польща. Чому?

„Тому, що не пропорція сил Польщі до Італії, ані до Великобританії, ані до Злучених Держав рішатиме про самостійність нашої політики, про становище Польщі серед народів світу. Наша могутність, наше значіння, наша справжня самостійність залежить від відношення сили Польщі до сил її сусідів: Росії й Німеччини.

„Отже рівновага сил між Польщею і Німеччиною — це для нас основна проблема. Факт, що цю рівновагу в 1938. році так дуже нарушено на користь Німеччини, що Німеччина так дуже змогутніла, а ми залишилися тим, чим були — це для нас **катастрофа**! Незалежно від того, чи дивимося на

НОВА КНИЖКА
Бібліотека „ДІЛА"
ВОЛОДИМИР БІРЧАК
НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ"
— — повість — —
Доля емігранта у Чехословаччині. Діла в Карпатській Україні. Боротьба за право громадянства і нову землю.
Ціна 2.50 зол.
Дістанете у Видавництві „Діло" або у всіх книгарнях краю.

Німеччину як на ворога, чи як на союзника. Байдуже! Фронт Морж може бачити в Німеччині ворога і падькати, що маємо перед собою непобориу силу, — я бачу в Німеччині союзника до розчленування Совітської Росії, але така велика диспропорція сил між нами і Німеччиною, що витворилася в 1938. році, утруднює нам ролю союзника, спихає нас до нижчої в єрархії союзів категорії.

„Мадярська Русь! Це пробний камінь, це мірило польсько-німецьких взаємин і дипльоматичного хисту мін. Бека, так несправедливо перехваленого. Яку ціль має Німеччина втримуючи її при Чехо-Словаччині? — 1) Вимоглівити ближчу мадярсько-польську політично-військову співпрацю, 2) уможливити собі висунути українську справу не узгіднюючи її з Польщею. Обі ці справи для нас нечувано небезпечні."

В дальшій частині статті п. Цат робить мін. Бекові закид, що він поміг Німеччині при аншлюсі і знаючи, що після аншлюсу прийдуть Судети, не забезпечився якимсь німецько-польсько-мадярським договором, що Карпатська Україна перейде до Мадярщини. П. Цат нарікає, що не вважаючи на відвідини високих німецьких достойників у Польщі, не прийшло ніяке відпруження в німецько-польських взаєминах. Свідчить про те факт, що в часі цих відвідин уся польська преса пише про вивіску у Данціґу, де хтось написав на вікні: „Полякам і собакам вхід заборонений".

„Я є і був — пише п. Цат — завзятим противником узалежнювання взаємин між двома народами від якихсь витівок якоїсь одиниці. Те, що якийсь німець по пяному вилає Польщу, і якийсь поляк упившись ласть у хавку німцеві, не може впливати на взаємини, якими повинна кермувати державна рація, а не випадкові пяниці чи авантурники.

„Але з другого боку я більше радів би відвідинам німецьких гостей, якби я бачив, що відпруження польсько-німецьких взаємин не зводиться виключно до того, що п. Гімлер убє дика в Біловежі, або, що князь Гота випє філіжанку борщику на Королівському Замку, але охопить ширші сфери і вплине на зменшення подразнення в цілому громадянстві."

На закінчення статті п. Цат ще раз стверджує, що польська дипльоматія зробила Німеччині велику прислугу в 1938. році, але за те не добилась управильнення справи Данціґу ані Клайпеди ані Карпатської України і тому уважає, що „ті, які хвалять мін. Бека, зле служать батьківщині".

Підчас спортів і подорожі

найкращий товариш Яфська Помаранча,
Відсвіжує і підсилює.

Яфські

ПОМАРАНЧІ
і Грейпфрути

НАЙБІЛЬШ СОКОВИТІ

ч. 20/6 1—2

Палестинський овоч.

Парляментарний протест української Волині.

На бурхливому засіданні варшавського сойму 20 ц. м. у дебаті над буджетом міністерства освіти забрав — як ми вже подавали слово волинський український посол **Степан Скрипник,** що солідаризуючись із заявою **пос. Целевича від УПР,** відповів обширно на меншинну декларацію полк. Венди. З огляду на те, що становище пос. Скрипника акцептує сьогодні велика більшість українського громадянства Волині, передаємо цікавіші місця з промови того посла.

„Висока Палато — почав промовець — дня 16 ц. м. більшість цієї Палати устами свого найвизначнішого представника виявила своє відношення до української справи в Польщі. З цим становищем ОЗОН-у, який чейже творить більшість Високої Палати, на жаль не можемо погодитися, перш за все тому, що, — як ми глибоко переконані — цей погляд суперечить польській конституції. Звернув на це увагу пос. Целевич у своїй заяві з 16. лютого. **Становище пос. Целевича в цій справі — це становище всіх заступників українського населення в Польщі, що засідають у цій Високій Палаті.** Хіба не потребую пояснювати, чому так рішуче висказуємо наш спротив та протестуємо проти заповіді остаточного зіштовхнення кількох мілюнів українських громадян до ролі громадян другої кляси, до ролі засобу, що має приготовити землю під експерименти, які на нашу думку зашкодять у наслідках Річпосполитій, а які для українців — трагічні. Не можна реагувати ще й тому, що наша мовчанка викликала б погорду всіх українців і поляків, що єдиний шлях до кращого завтра українського і польського народу добачують у згідній співпраці всіх громадян держави. Дня 16. лютого закинули українським послам **демонстраційність їхніх промов у цій сесії. Такий підхід випливає хіба з протиукраїнської психози, що посилюється з дня на день і каже згори нехтувати все, що має звязок з українцями.** Звідси, як льогічний наслідок, випливає неохота навіть спокійно вислухати українські посольські промови. І тому годі сподіватись у такій атмосфері іншої реакції на них, а жаль, бо навіть з соймових звітів уважливий читач міг би відчути трагізм положення тої частини українського громадянства, яка не має сили пояснити сотням тисяч своїх людей, чому рука, що її простягнули українці Волині, зависнула в повітрі. Чому більшають факти, що вказують на постійне ділання деякої частини польського громадянства з метою екстермінації українства? Чому навіть державні установи інакше ставляться до українця, чому тих поляків, що проповідують ідею польсько-українського наближення, називають зрадниками? Чому з року на рік меншає число шкіл з українською викладовою мовою? Чому українські діти вачинають слухати релігії по польськи? Чому ще так недавно від найвищих представників Річпосполитої ми чули, що ми є співгосподарями держави — і чому тепер зіштовхують нас до ролі наймитів? Чому після смерти великого маршала так нагло все змінюється? Чому? — питають нас люди? А ми з цим питанням звертаємось до Вас, авторитетних представників польського народу, і як відповідь чуємо: — „Нема українського народу"!

Коли ми, представники української Волині, у почутті великої відповідальности остерігали польське громадянство перед небезпекою, що стануда там, над східнім кордоном держави, панове відповідали: „Не демонструйте"! Коли наша національна свідомість, честь і гордість постійно виставлені на послідовні явні й укриті напасти, що хочуть нас винародовити, знищити умовини культурного розвитку... отже коли ми наводили загально знані факти, які вказували, що міністерство освіти піддалося протиукраїнській психозі, що видно хочби зі систематичної ліквідації української мови у загальних школах, тоді з уст **пос. Хмелінського,** секретаря національної секції ОЗН-у, почули ми „спростування" наших доказів, мовляв, українські діти вчаться своєї мови в батьківській хаті, а в школі мають учитися першзавсе польської мови. Чи не є це доказ на намагання стримати культурний розвиток української Волині та винародовити її? Знаємо вагу озонових заяв, які апробує чейже влада клюбу, тому і привязуємо до них велике значіння, бо становище ОЗН-у має безпосередній вплив на поведінку адміністрації в терені. Нічого дивного, що після тих заяв українське громадянство з острахом споглядає у найближче завтра. Механічне нищення українського життя, що зростає з дня на день, народжує в українському громадянстві зрозумілий неспокій, а в серцях розпуку і біль. Та з тим ніхто вже не рахується. Ви замкнули духовну семинарію у Кремянці, замкнули там приватну українську гімназію... І якіж наслідки? Сотні українських дітей з Волині виїхали на науку до Львова, обтяжуючи буджети родичів і викликавши горяч у громадянстві. В цьому місці питаю: Чи то ми, представники української Волині, шукаємо інспірацій політичної атмосфери Галичини, чи хто інший звертає нашу увагу туди, і хто? Питаю тому, що такий запит поставили мені. Питаю ще, чи політика нехтування духових і культурних потреб волинських українців звяже їх з Річпосполитою?"

Промовець обговорював далі справу недопускання української молоді до високих шкіл і змалював картину ненормального релігійного життя на Волині. „Новий статут Православної Церкви — це односторонній акт тому, що не виконали декрету Президента з 30. травня 1930 р., не скликали заповідженого ним генерального Собору. 20 років безправства і подій, що мали місце напередодні декрету 1938. р., спричинили цілковиту організаційну руїну Православної Церкви. Новий декрет цілковито не признає національного моменту, що відіграє сьогодні таку велику ролю і через це згори копає пропасть між духовенством і ерархією та вірними, отже доведе до внутрішнього розладу. Події, що множаться вже після видачі декрету з 18. листопада мин. року, зачинають переконувати українську Волинь, що **Українську Церкву використають деякі чинники для протиукраїнської акції. Є на це докази, як заборона консисторіям видавати українські релігійні видання, заборона української Служби Божої, приневолювання духовенства викладати релігію у нерідній мові, виселювання українських священників, добрих громадян, поза межі Волині.** Чи маємо шукати відповіді у вислові п. Яньковського, що мин. тижня з цієї високої трибуни заявив: **„На Волині можуть бути тільки поляки".** Якщо сугерують нам, що вибір засобів до порозуміння з поляками залежить від нас, то прошу панів, у почутті глибокої відповідальности, в почутті великого значіння соймової присяги заявляю, що ми не маємо змоги вибирати засобів. Ми можемо лише протестувати проти тих намагань. (Оплески на українських лавах.)

Самоуправні вибори

Як жиди вийшли на виборчому компромісі з ОЗОН-ом у Городку.

Дня 18. грудня м. р. відбулися в Городку вибори до міської ради, в яких абсолютну перевагу (14 польських радних на 24) осягнули поляки. До цієї перемоги причинились у великій мірі жиди, заключивши з ОЗОН-ом компроміс на цій засаді, що дістануть 5 радних та одного лавника в управі, якого особу заздалегідь устійнили. Зразу здавалося, що польська сторона додержує умовин компромісу, бо в окрузі Жидівське Місто увійшло до ради без вибору 3 жидів, а в середмісті по уневажненні двох польських опозиційних лист та одної української вийшов зі спільної з ОЗОН-ом листи без вибору один жид. У той спосіб жиди злобули 4 радних без вибору; крім того одного радного вибрали також зі спільної листи в окрузі Заставське Передмістя. За це жиди підтримали своїми голосами польські листи в двох інших округах: на Черлянському та на Львівському Передмісті, хоч там зовсім не було жидівських кандидатів. Цей ніби успіх усеж був для жидів утратою одного мандату (передше було в раді 6 жидів радних та один лавник). Поляки завдяки підтримці жидів та дечому іншому здобули безоглядну більшість у міській раді, чого без того не булиб осягнули.

Та найцікавіше випали вибори на лавників, які відбулися 16. лютого ц. р. (Передше було в раді 3 лавників: поляк, жид, вкінці й українець). Коли прийшло до вибору, польська сторона не хотіла ніяк згодитися на пропонованого жидами та передше при компромісі устійненого кандидата. Одначе жиди не хотіли на іншого кандидата згодитись і демонстраційно покинули салю засідань ради. Українці, хоч пішли зорганізовано до виборів, посередньо також через компроміс жидів з поляками змогли здобути лиш 5 мандатів і не могли виставити окремої листи кандидатів на лавників, бо всі польські радні відмовились дати один підпис, що бракував до виставлення нашої листи. Тому, що на пропонованих українцями кандидатів поляки теж не хотіли погодитися, радні-українці покинули теж демонстраційно салю. Після цього поляки вибрали своїми голосами лавниками двох поляків і третього, але не жида, а „русского".

Вислід компромісу для жидів такий, що крім одного мандату радного втратили ще і традиційне місце лавника в городецькім магістраті.

З ПЕРЕДВИБОРЧОГО РУХУ У СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

У Станиславові і Станиславівщині підготовка до виборів іде повною парою. Над підготовою міста стежить комітет під проводом проф. Данниша, про околицю дбає комітет під проводом д-ра Биха.

В **Ямниці** розвязали виборчу комісію. Ямниця це — свідоме українське село. Причини розвязання невідомі.

В **Боднарові** назначили інж. Дяченка заступником голови виборчої комісі. Боднарів, як відомо, одно з сіл, де дуже розмножилася „шляхта загродова".

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТР ВНУТРІШНІХ СПРАВ БОЇТЬСЯ ІХАТИ ДО УЛЬСТЕРУ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Міністр Гор мав виїхати в пятницю до Бельфесту на щорічну конференцію ульстерських консерватистів, але зрезигнував з тої подорожі, бо ульстерська влада остерегла його, що ірляндські терористи приготовлюють замах на нього.

—o—

НІМЕЧЧИНА Є У ВОЄННОМУ СТАНІ З... ЛІХТЕНШТАЙНОМ.

Князь Ліхтенштайну Франц Йосиф II, що на запрошення Гітлєра приїде до Берліна, підпише мабуть мировий договір з Німеччиною. У договорі з 1866 р., який закінчив австрійсько-пруську війну, забули згадати про Ліхтенштайн, тому формально він до тепер є у стані війни з Прусією, отже з Німеччиною, з якою це маленьке князівство дістало спільний кордон після аншлюсу.

Німецький уряд мабуть домагається, щоб Ліхтенштайн зірвав митну унію зі Швайцарією та заключив з Німеччиною.

ПАРЛЯМЕНТ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА УКРІПЛЕННЯ ОСТРОВА ГУАМ.

ВАШИНГТОН, АТЕ. Палата послів відкинула урядовий проект, щоб укріпити острів Гуам на Тихому Океані; виходить, що в Америці скріпляються тенденції до політики ізоляції. З того можна вносити, що Рузвельтові зусилля, щоб змінити закон про невтральність та дістати спромогу помагати демократичним великодержавам, стрінуть поважні труднощі.

АНГЛІЙЦІ СФІНАНСУЮТЬ БУДОВУ РУМУНСЬКОЇ ВОЄННОЇ ПРИСТАНІ?

Британський віцеадмірал Осборн, що перебуває в Румунії, відвідав военну пристань Гезауль, що її будують над Чорним Морем; передтим відбув він розмову з румунським міністром летунства і маринарки. Британські капіталісти рогляда́ють проєкт фінансування будови пристані.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50'— у великім вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ ГВОТКІНА ЗАКІНЧЕНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Інформаційні розмови, що їх вів начальник господарського відділу Форін Офіс-у Гвоткін в Берліні та які мали бути підготовою до німецько - анґлійських господарських переговорів, вчора закінчилися. Гвоткін, який перебуває від понеділка в Берліні, złożив візиту німецькому мін. закордонних справ Р.бентропові, мін. господарки Функові і премієрові Герінгові.

ДАЛЬШІ БОЇ З ПОВСТАЦЯМИ В МЕКСИКУ.

Урядові кола не знають, що це за повстання?

У мексиканському стейті Сінальба дійшло до сутички між урядовими військами і повстанцями, яких зовсім розбито. Урядові війська втратили 6-ох вояків і кількох старшин, повстанці коло 30.

Урядові кола не привязують значіння до того руху, якого характер до тепер ще не вияснений.

ТУРЕЦЬКА ВАЛЮТА В ГАТАЮ.

АЛЕКСАНДРЕТА. АТЕ. Рада [illegible] турецький фунт як офіційну валюту на терені Гатаю.

Не тримайте безужиточно дома долярівок, інвестиційних позичок та цінних паперів.

Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Ґродзіцких 1.I. Тел. 292-15 і 200-15.

Охороните цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідаєтеся про виграну зга. в речинці заінкасують Вам відсотки.

Вісти з Карпатської України.

(ЗА К. У. П.)

РОЛЯ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ" У ЗАКРІПЛЕННІ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ.

Орґанізація Народньої Оборони „Карпатська Січ" у Карпатській Україні приняла назву, яка звязана з українською традицією Запорожської Січі.

Командантом „Карпатської Січі" є Дмитро Клемпуш, наймолодший з трьох ясінських братів, що підчас визвольних змагань „Гуцульської Республики" відіграли визначну ролю в будові Української Держави.

„Карпатська Січ" вже по віденському арбітражі, в перших початках свого істнування, виявила себе як зорганізоване і вповні відлане урядові Карпатської України обєднання. Члени „Січи" стояли на сторожі безпеки Карпатської України і боронили перед чужою аґітацією терен Карпатської України, переловлюючи мадярські летючки, що їх великими масами приносили підкуплені люди на територію Карпатської України.

„Карпатська Січ" збройно боронила прикордонні села Карпатської України від терористів населення. Члени „Січі" дуже працювали для додатнього перебігу виборів. Вони обїздили майже всі села і своєю пропаґандою підтримували уряд. „Карпатська Січ" є під сучасну пору сильним моральним чинником у політичному і громадському житті Карпатської України.

ПРИВІТ ПРЕМІЄРОВІ З АМЕРИКИ.

Премієр Карпатської України дістав таку телеґраму від ОДВУ й Комітету Оборони Карпатської України в Америці:

„В імени наших орґанізацій і Комітету Оборони Карпатської України в Америці висловлюємо Вам повне довіря та піддержку у Вашій боротьбі за Українську Державність. Боріться проти накидуваних українському народові режімів, за Вами цілий український нарід."

КАРРПАТСЬКА УКРАЇНА РОЗБУДОВУЄ ТЕЛЕҐРАФІЧНУ Й ТЕЛЕФОНІЧНУ МЕРЕЖУ.

По віденському арбітражі треба було присвятити чимало праці, щоб розбудувати і телеґрафічні та телефонічні лінії. Ця праця тривала вісім тижнів. Не була вона легка. З Ужгороду треба було провести нову лінію на віддаль 33 км. до теперішньої лінії на віддаль 21 км. З Мукачева треба було 20 км. нових ліній, а 24 км. до місцевої лінії. Тепер до Хусту веде 5 нових ліній, з того три для телефону, а дві для телеґрафу. Для цієї праці зужито телеґрафічного дроту вісім разів по 98 км., вартости 700 тисяч корон. Дальших 700 тисяч ч. к. видано на технічні потреби та платні робітникам.

НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЬ З ХУСТУ У СВАЛЯВІ.

ХУСТ. КУП. Німецький консуль з Хусту приїхав до Свалява і звидів місто та околицю. Він дуже цікавиться господарськими і політичним життям Карпатської України.

В УЖГОРОДІ БЕЗРОБІТТЯ І ЗАСТІЙ.

КУП подає з Хусту: Утікачі, які прийшли з Ужгороду, зайнятого мадярами, оповідають, що в Ужгороді дуже багато безробітних, внаслідок чого панує там велике невдоволення. Населення розібрало всі плоти й вирубує всі дерева з міського парку коло залізничої зупинки. Лічниці порожні, нема в них ні лікарів, ні обслуги, ні хорих, від яких управа лічниці вимагає заплати за 14 днів наперед. Також кавярні й ресторани порожні, бо власники мусять платити кожного дня по 30 пенго за дозвіл продовжити поліційні години.

В Ужгороді, в якому так недавно процвітало життя, сьогодні воно завмерло. По арбітражному присуді наче на знак зупинився той розквіт, який великим і швидким темпом зазначився був на всіх ділянках. Кавярні й винярні порожні. Всюди пустка. Обидва ужгородські кіна „Міське" і „Радіо", що колись грали кожного дня, тепер грають тільки раз у тижні і то перед порожньою салею. Люди не мають що їсти і тому не потребують забав. Вони хотять хліба. Сірé й важке життя веде українське населення на окупованій мадярами території.

Мадярська пограничня сторожа при росвигівському шляху проживає страшну кризу, душевну й матеріяльну. Їх вислали і приобіцяли, що за короткий час вони дістануться аж до Карпат і що покращає їх життя. Та так не сталося. І ця гранична сторожа зневірилася в обіцянках уряду. Свідоме українське населення покидає відступлену мадярам територію і втікає на Карпатську Україну. Мадярські граничари це бачать, хоч заборонити не можуть — вони самі найрадше покинули б Мадярщину, в якій панує нужда й голод. Свідки твердять, що граничари ломлять лавки, понаставлювані за добрих часів у парках, вирівають хрести на цвинтарях і вживають їх як паливо.

В Мукачеві не можна сходитися більше, як трьом особам. Поліція розганяє, бо боїться змови. Люди не сміють інакше думати тільки так, як подасть мадярська преса і радіо. Населення всіх національностей, без винятку, незадоволене мадярським режімом, зокрема не торкається мукачіяських мадяр. В січні багато людей відійшло з Мукачева до корінної Мадярщини за працею, але скоро вони повернулися назад, бо праці в Мадярщині зовсім не можна дістати через велике безробіття. Денно в Мукачеві робітник заробить 1 і пів пенґе. В Мукачеві велика дорожнеча, 1 кг. цукру коштує 9 корон, 1 літра молока 2 корони. Текстильних товарів не можна взагалі докупитися.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Які умовини поставив Ґен. Франко сенаторові Бераров?

ПАРИЖ, АТЕ. У розмовах з Бераром мін. Хордана поставив такі домагання:

1) Звернути нац. Еспанії золото з еспанського державного банку що його червоний уряд здепонував у Парижі, зброю каталонської армії та мистецькі твори.

2) Нац уряд готов принятн всіх добровольців та не наражувати їх на ріжні репресії; це не відноситься до політичних проступників

ЩО НА ТЕ ПАРИЖ?

Французькі політичні кола вдоволені тою заявою — вона поліпшить атмосферу переговорів. Утікачів, яким нац. уряд не дає гарантії, є не більше як 2.000. Зате складніша справа першої вимоги: Франція не хоче зокрема віддати зброї каталонської армії.

БРИТИЙСЬКА ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ВИЗНАННЯ ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН. АТЕ. Як твердить „Таймс", британська опозиція буде домагатись спеціяльної дебати в парляменті над визнанням еспанського нац. уряду та поставить питання довіря для уряду.

АРҐЕНТИНА ВИЗНАЛА НАЦ. ЕСПАНІЮ.

БУЕНОС АЙРЕС. З кол наближених до аргентинського уряду подають, що аргентинський уряд вже рішив визнати націоналыну Еспанію та вислати дипломатичного представника до Бургосу. У цій справі Аргентина порозуміваеться з іншими південно-американськими республіками.

ЛИТВА ХОЧЕ ЕКСПОРТУВАТИ НАБІЛ ДО ЕСПАНІЇ.

КОВНО. АТЕ. Як говорять у політичних колах Ковна, Литва у найближчих днях визнає націоналыну Еспанію. Литовські господарські кола ведуть переговори у справі вивозу до нац. Еспанії яєць, масла й молока.

Сталінська область не приготовляється до засіву.

„Правда" з 5. II. повідомляє з Сталіна: „Щоб затримати розвиток сільського господарства у Сталінській области, серці Донбасу, ворожий провід розвинув однобокість кажучи, що коли область промисловва, то сільське господарство тут ніякої ролі не відіграє. Цих настроїв не переможемо й тепер область зле готується до засіву. Направу тракторів проволікають, колхози не розпочали ще виміни насіння, більш 40% того, що є, не відповідає вимогам. Секретарі горкому і партії Харченко і Груц не прийшли на збори присвячені приготуванню до засіву. В Сталіно відбулись наради експертів горкомів і райкомів та директорів тракторних станцій, на які не явився ніодин секретар горкому і обкому партії. Найповажніших питань засіву не обговорено..."

(Офінор).

Припинили діяльність двох читалень „Просвіти".

ЯКИМЧИЦІ, ПОВ. РУДКИ.

На днях дістав виділ читальні „Просвіти" в Якимчицях оречення повітового староства в Рудках з дня 14. II. 1939, яке, покликуючись на ст 16. розпор. Президента Р. П. з 27. X. 1932 закону про товариства, припинило діяльність згаданої читальні з уваги на порядок, спокій і публ. безпеку з тим, що повище рішення негайно викональне.

У звязку з цим постерунковий держ. поліції з Комарна п. Маєвський замкнув льокаль читальні на колодку і заборонив вступ усім до нього, хоч громадяни йому вияснювали, що в тому льокалі поміщені також інші українські установи Якимчиць, як: кружок „Р. Ш.", кружок „Сільського Господаря" і „Сокіл".

Проти цього оречення повіт. староства в Рудках вніс виділ читальні „Просвіти" в Якимчицях відклик до Воєвідського Уряду у Львові. Крім того в цій справі інтервеніює також у Воєвідським Уряді у Львові Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові.

БАРТАТІВ, ПОВ. ГОРОДОК.

Староство в Городку рішенням з 18. II. припинило в діяльності читальню „Просвіти" в Бартатові та назначило куратора майна Товариства. Як причину цього заряджения староство подає напад членів читальні „Просвіти" на членів „Стшельца". У звязку з тими подіями в Бартатові арештовано 5 українців і відставлено їх до Городка. **Між арештованими за бійку зі стшельцами є також Олекса Мерцала з Бартатова, хоча він навіть не був того дня у Бартатові.** Треба надіятися, що судова розправа прояснить багато дечого з бартатівської історії.

XI. Зїзд Комсомолу України.

„Правда" повідомляє про зїзд комсомолу УССР в Киеві з участю 442 делегатів під проводом секретаря Хоменка. У своїм звіті він жалувався, що організації зробили ще дуже мало у напрямі пропаганди вивчення „Короткої історії КПб" та постанов ЦК. Подольський з Одеси гостро критикував часописи „Комсомол України" та „Сталінское Племя", які не розвивають належно пропаганди на своїх сторінках. Крім Бурмистенка та Михайлова був приявний на зїзді також і представник французького Комсомолу Ляторж."

(Офінор).

„Що ви знаєте про українську культуру?"

Найновіше число „До сили через радість" (роскішно ілюстров. журналу, що друкується в кількох мовах), містить велику статтю проф. д-ра Зенона Кузелі надруковану рівнобіжно німецькою, французькою й італійською мовою під наг. „Що ви знаєте про українську культуру?" Стаття дає нарис розвитку української культури від передісторичних часів до початку XIX. віку та її органічного звязку з европейськими культурами. Ця стаття українського автора, здавна відомого своєю інформаційною діяльністю в Німеччині, поміщена у виданні поширенім у цілій Европі, є дуже корисною для української справи та доброю відповідю на деякі писання ворожої преси.

(Офінор).

—o—

Хроніка Совітської України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

Роботи при будові памятника Шевченкові в Киеві наближаються до кінця. Вже закінчено будову гранітного постаменту памятника й обличковано його полірованим гранітом. У найближчих днях привезуть до Киева з заведения бронзового литва в Ленінграді величезну бронзову постать поета. Її поставлять на постаменті при допомозі особливих уладжень наприкінці лютого. Відкриття памятника передбачають на 6. березня.

У Харківщині створені по всіх районах области; у великих підприємствах Шевченківські ювилейні комітети ведуть велику працю: в самому тільки Харкові за останні три місяці уладжено 412 викладів, гутірок і читань творів Шевченка. У купянському районі силами вчителів, агрономів, лікарів уладжено декілька десятків прилюдних викладів і гутірок, таксамо і по інших районах. Харківські малярі закінчують випусл великого шевченківського альбому, в якому буде 34 гравюри. Драматичний театр ім. Шевченка й театр „Юного Глядача" ставлять песу „Назар Стодоля". Оперовий театр готовить постанову нової опери тієїж назви. Театр імени Комсомолу дасть песу Герасименка „Катерина". Харківські композитори написали низку творів до текстів Шевченка. За короткий час розкуплено 50 тисяч квитків до галерії картин Шевченка. Нечувано зріс попит на твори Шевченка, на його портрети, та на жаль, зазначають кореспонденти з Харкова, всього цього не дістати по крамницях.

Київські „Вісті" дали, на жаль, не дуже виразну репродукцію з памятника Шевченкові в Сумах. Поет сидить на фотелі, спершися непокритою головою на праву руку, ліва рука покладена на стіл.

Державне літературне видавництво й „Літературна Газета" влаштували конкурс на найкращу популярну біографію Шевченка. Першої премії нікому не присудили. Другу дістав Петро Альтман. Цей біографічний нарис державне літературне видавництво випустило тепер окремою брошурою, накладом 30.000 примірників (тільки всього). Вийшов також з дружу „Кобзар", ювилейне видання для масового читача під загальною редакцією Корнійчука, Тичини, Рильського, Редька й Копиці, накладом 125 тисяч примірників (стор. 396, ціна 6 карб.), тексти поезій перевірено з автографами та авторитетними редакціями.

У першій книжці „Радянської Літератури" вміщено велику статтю Трипільського „Співець боротьби з польською шляхтою". Зовсім не злий вірш Петра Дорошка „Шевченко в Седневі (березень р. 1847)".

На взгірї сад. Кремезні липи,
Кущі ясмину, вишняки.
Повітря аж пьянке — хоч випий
Пливе ізза Синви ріки.
Він вийшов. Він іде поволі
На край узгіря. Угорі
Шумлять задумливо тополі
А захід полумям горить.
Сідає сонце. Над водою
Шелеснуть, змовкнуть комиші...

Весна. Нема спокою для душі поета. Поза річкою убогі села. Він стоїть і марить... а надалі він тужно заспівав. Довкола

Вже не шумили комиші
І плив крізь ніч могутній голос
Його вселюдської душі.

В цій самій книжці вміщено, на нашу думку, дуже добре зроблені дві речі: „Горкий на Україні" Дмитра Косарика й „Дніпро", репортаж Вадима Охременка. Розуміється, зразу видно, що це твори радянської літератури, але в них головну увагу звернено на український давній і сучасний пейзажі, на українське населення... Трипілля, Ржищів, Трахтемирів, Переяслав, Канів, Черкаси, Чигирин... зворушливо. Читаючи про це ще живіше відчуваєш якийсь містичний звязок з рідною землею, з тими убогими рідними людьми, які незломно виборюють, утворюють українське життя, що, не дивлячися ні на що, не піддається асиміляції, винародовленню... І може в тих злиднях, що охопили український нарід, по недовгому щасті і криється незрозуміла, сувора історична льогіка — викувати душу народу, його національну дисципліну, його непоказну, не галасливу свідомість, що так незрозуміло, неочікувано для інших виявляються у відповідний час.

ЮВИЛЕЙ КОМПОЗИТОРА М. ВАСИЛЕВА.

Цими днями минає 60-ліття творчої діяльности композитора М. Василева, що працює тепер як диригент у чернигівському драматичному українському театрі імени Шевченка. Багато років він співпрацював з основоположниками українського театру Кропивницьким, Садовським, Саксаганським, Карпенком-Карим, Заньковецькою. Цеж він написав музику до лес „Ой не ходи Грицю", „Дай серцю волю заведе в неволю", „Наймичка" тощо. Чернигівська область ладиться урочисто відзначити ювилей.

ГРОБНИЦЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

В газетах зявилися вістки, ніби совітська влада в Киеві відкрила в підземеллях Софійського собору гробницю Ярослава Мудрого, в якій знайдено кістяк князя й багато ріжних дорогоцінностей. Нам здається, що в цьому є якесь непорозуміння. Киянам свого часу дуже добре була відома біла мармурова гробниця, що колись стояла в середній частині собору, а потім містилася у вівтарній атиці так званого Юріївського приділу (другий від головного вівтаря). Ця гробниця мала двоповерхову покрівлю, прикрашену з усіх боків вирізьбленими орнаментами у вигляді хрестів і рослин. Прекрасні суворі форми гробниці й чудесна техніка орнаментації свідчили про майстра великої мистецької школи. Гробниця була відома в Киеві під назвою гробниці Ярослава Мудрого (за легендою), але вона була зовсім порожня. Чи не звязані згадані вістки саме з цією гробницею.

Л.

Україніка.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Дайтше Рундшау" з 24. II. подає вістку про привернення залізничої сполуки між Польщею та Карпатською Україною через Ворохту; з 25. II. приносить за „Дзенніком Познанським" низку інформацій з Карпатської України, м. ін. про те, що карпато-український уряд не бажає собі допливу еміґрантів і буде їх видалювати.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Порунка Времії" з 21. II. приносить велику статтю д-ра О. Поповича п. н. „Румуни у Карпатській Україні", в якій підкреслено повну льояльність румунської меншини до Карпато-Української Держави.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража" з 22. II. мсітить вступну статтю „Положення церкви в державах Середущої Европи", в якій великий розділ присвячено греко-католицькій Церкві в Карпатській Україні.

Студентські справи.

ПРО СТУДІ У ГРАЦУ.

Українське Студентське Т-во „Січ" у Граду подає зацікавленим до відома, що вписи на літній семестр університету у Граду тривають до 15-го квітня ц. р. Кандидатів обовязують лікарські оглядини, тому їхня участь при вписах конечна. В тутешнім університеті є такі факультети: медичний (10 семестрів), фільософічний з фармацією (8 семестрів), правничий і теольогічний; крім того є також Висока Технічна Школа з відділами: машиновим, хемічним, мірничим, архітектури і будови літаків. У Леобені є Гірнича Академія. Місячне удержання від 90 нім. марок (180 зол.) вгору. Для тих, що студіюють у Німеччині, є змога дістати т. зв. регістер марки (Studienmarke) 100 нім. марок, себто 120 зол. Семестральна оплата є до 120 нім. марок, однак умовини студій для українців у тутешніх високих школах дуже догідні: при

відповідній пильності в праці можна дістати цілковите звільнення від оплати.

До вписів потрібні отсі документи: свідоцтво зрілости, метрика уродження, свідоцтво незаможности і 6 знимок; переклади документів, як також вписи переводить Т-во „Січ".

За інформаціями звертатись на адресу: Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Universität in Graz, Deutsches Reich.

На відповідь просимо залучувати міжнародні купони.

За Т-во „Січ" у Ґрацу.
Сененький Осип,
голова.

Ґенеральна буджетова дебата в сенатській буджетовій комісії.

Звітодавець інж. Скочиляс зреферував буджетовий прелімінар, висловлюючися проти поправок. У своїй промові він виступив проти державних підприємств, з яких деякі є мало рентовні.

Мін. Квятковський заявив, що уряд стоїть перед такими питаннями:

1. рівноваги буджету,
2. інвестиційної програми,
3. контролі ерархії державних видатків,
4. скріплення кон'юнктури шляхом піднесення рентовности господарки,
5. поправи долі урядовців,
6. розвитку внутрішнього грошевого ринку,
7. кредитів для рільництва,
8. господарського обеднання Шлеська з Польщею,
9. віддовження рільництва,
10. плянового розвитку сил у господарській ділянці.

У дискусії забрали голос сенатори: Пшедпельський, Бечкович та Пристор. Відповів їм віцеміністр Гродиньский.

—o—

Хто буде британським амбасадором в Еспанії.

ЛЬОНДОН. Кореспондент ПАТ-а довідується, що мін. Галіфакс рішив заіменувати амбасадором в Еспанії професійного дипльомата; бо то становище вимагає доброго знання дипльоматичної служби. Більш як певно це становище обійме сер Джордж Мависі, що як друг й заступник державного підсекретаря закорд. справ чів середземноморські справи і вважається добрим знавцем у цій ділянці. Він підтримував від довшого часу контакт з агентом нац. уряду і робив заходи, щоб Англія визнала цей уряд.

ХТО ФРАНЦУЗЬКИМ?

ПАРИЖ. ПАТ. Як загально припускають у політичних колах, першим французьким амбасадором буде сен. Берар. Якщоб він не прийняв того становища, амбасадором став би мабуть якийсь військовий: марш. Франше д'Еспре, або генерали: Катру, Жіро, Дюваль або Претля. З дипльоматів треба брати під увагу як кандидатів на це становище Перуттона і Делля Рокку.

Еспанським амбасадором у Парижі стане мабуть Хінонес де Леон або Карденас.

АРГЕНТИНА ВИЗНАЛА НАЦІОНАЛЬНУ ЕСПАНІЮ.

Міністр закорд. справ Аргентини зложив урядову декларацію про навязання дипльоматичних взаємин з нац. Еспанією.

Аргентинський уряд не дасть дозволу на приїзд утікачам з Еспанії ані аргентинським громадянам, які воювали в есп. червоній армії.

ПРЕДСТАВНИКИ ЕСПАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО УРЯДУ ПОКИНУЛИ ЖЕНЕВУ.

ЖЕНЕВА. Швайцарська Телеграфічна Агенція повідомляє, що члени постійної еспанської делеґації, при Лізі Націй виїхали поспішним поїздом до Парижа.

ПРЕЗИДЕНТ АЗАНЯ ОФІЦІЯЛЬНО ЗАПОВІВ, ЩО УСТУПАЄ.

ПАРИЖ. (ПАТ). През. Азаня відбув з кількома еспанськими дипльоматами конференцію, на якій заявив офіційно, що уступить зі становища президента. В найближчому часі він покине еспанську амбасаду в Парижі та поїде до Колльонж у Савої.

Бійки між польськими й німецькими студентами в Данціґу.

ПОЛІЦІЯ В ДАНЦІҐУ ЗВІЛЬНИЛА ТРЬОХ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

Данціг ПАТ. В суботу по полудні німецькі студенти підійшли під польський академічний дім коло Данціґу. Між німцями і поляками дійшло добійки, яку перервала поліція, що витиснула поляків на подвіря акад. дому, німців на вулицю. Польський ген. комісаріят інтервенював — сенат Данціґу запевнив, що запобіжить дальшим інцидентам.

Данціг ПАТ. На інтервенцію польського генерального комісаріяту поліція звільнила в неділю пізним вечором трьох польських студентів, яких притримала в суботу на переслухання у звязку зі студентськими інцидентами.

В неділю дійшло до успокоєння серед студентів політехніки у Данціґу; за цілий день не дійшло до ніяких інцидентів.

Страшна катастрофа у Львові.

В неділю 26. ц. м. коло год. 5-ої пополудні у Львові зударилась автодорожка з трамваєм ч. 2. на розі вул. Томіцького і Хшановської. Авто впало на хідник і перекинуло ліхтарню, що впала на 21-літню Ольгу Семчишин, жінку робітника, яка саме туди переходила у критичнім часі. Нещаслива жінка має поломані ноги і грудну клітку. В безнадійному стані відвезли її до шпиталю. Розбите авто примістили в ґаражі. Влада веде слідство, хто завинив у цій катастрофі

Загальні Збори Пром-Банку.

Минулої суботи відбулись у Львові Загальні Збори Пром-Банку. Були це перші збори, в яких не брав участи загал членів, лиш представники — вибрані на окремих сходинах на місцях — по одному на 10-ох членів.

Голова Надзірної Ради дир. Скопляк відкрив Збори, опісля відчитано звіт ревізора РСУК з ревізії. Дир. Скопляк ствердив, що всі побажання ревізора виконано.

На внесок інж. Онишкевича Збори вибрали комісію-матку (у складі: інж. Озаркевич, п. Ковак, і п. Конюх), якій поручено поставити кандидатів на членів Надзірної Ради на місце вильосованих.

Дир. Міляпич зложив **звіт з діяльности**, з якого виходить, що білянс за минулий рік замкнено квотою 1,117.200 зол. Коли з того відрахувати 85.000 ріжних чужих депозитів, дістанемо 1.092.000 оборотових фондів. З тієї квоти 158.000 себто 14,5% припадає на **власні фонди** (132.000 на уділи, 22.000 на запасні фонди, майже 4.000 на амортизаційні резерви), решта — себто 85,5% на **чужі фонди.** З тих останніх не цілих 90.000 припадає на **довгоречинцеві** зобовязання (30.000 іпотечного довгу на новокуплені каменици в Бориславі та майже 60.000 дрібних **ощадностей**), 591.000 **на середньоречинцеві** (до 10-ох місяців) та 240.000 на **короткоречинцеві** (до 3-ох місяців). Виходить, що 76% оборотових фондів банку становлять зобовязання на речинець нижче одного року. Зі середньоречинцевого кредиту припадає понад пів міліона на щадничі вклади, 80.000 на рееконт і 9.000 на кредит у інших банках. Короткоречинцеві чужі фонди походять виключно з біжучих рахунків, якими вміло оперує, зберігаючи постійно ліквідність.

Що робить банк з мілионовим оборотовим фондом, змобілізованим з таких джерел? Перш за все частину, а саме 13.6% (148.000) тримає в готівці та в цінних паперах, які негайно можна продати, як **поготівля.** 50.000 вложено в каменицю, 20.000 в ріжні **движимости**, 42.000 **в новоосновані підприємства** та в деякі кооперативні установи. Коли йде про кредитові активні операції, то на першому місці стоять **короткоречинцеві кредити,** а саме 339.000. Найбільше короткоречинцевого кредиту давав Банк у формі есконту, (183.000), дальше через біжучі рахунки (130.000), ледви 25.000 як зачети. 270.000 **осередньотермінових** позичок дав банк на векслі, так само як 170.000 **довгоречинцевих** позичок.

У рахунку страт і зисків бачимо по боці страт майже 3.000 на амортизацію та 63.000 **коштів завідування;** по боці зисків 70.000 з відсотків та провізій і 1.200 з нерухомостей. Білянс за 1938 рік замкнено 5-ма **тисячами чистого зиску.**

В минулому році — як і давніше — **обороти Банку виказали дальший зріст.** Коли порівняємо білянси за 1937 і 1938 рік, побачимо, що за минулий рік Банк збільшив поготівля себто припас готівки і вартісних паперів на 270%, уділовий капітал на 188%, запасні фонди на 145% обороти на 143%, чистий зиск на 75 проц.

Після звіту подав дир. Міляпич **напрямні** праці на майбутне, а саме:

1) дальше мобілізувати капітали розсіяні у нашій суспільности, зокрема у формі державних цінних паперів,

2) здобути постійну клієнтелю,

3) скріпити організацію та внутрішню працю.

Після звітів Надзірної Ради (інж. Онисько) та Контрольної Комісії (дир. Лазорко) почалася дискусія, на загал мало цікава. З гідних уваги дискутантів треба підмітити інж. Деревлянка (що підкреслив вагу пропаґанди і тіснішого контакту з відділами) та інж. Шепаровича (який висловив думку, що наші банки повинні скоординувати свої зусилля над мобілізацією капіталів та що Пром-Банкові слід залишити дрібно-ощадностеву акцію). Крім того порушено в дискусії справу відношення між дирекцією та членами, кас безвідсоткового кредиту, доцільности льокати банкових фондів у нерухомости, кредитової допомоги купецтву і ремісникові, коштів кредиту і ін. Відповідь дав дир. Міляпич.

Збори одноголосно приняли звіти, затвердили білянс та ухвалили абсолюторію, зате дозше спинилися над розділом білянсової надвишки, з якої провідні органи банку рішили виплатити 6-процентову дивіденду. Інж. Шепарович поставив внесок, щоб члени зреклися дивіденди на хосен котроїсь з наших культурних установ; підтримав його п. Фединський. Зате дир. Міляпич, дир. Ковалиско та інж. Деревлянко станули на становищі, що представники не мають повновласти від загалу членів, щоб зрікатися опроцентування капіталу, який члени вложили в уділи Банку, тому дивіденду можна відступати на національні цілі хіба індивідуально. Таке становище заняли Збори більшістю голосів.

Збори приняли зміну 35. параґрафу статуту (про представників на Загальні Збори) та на внесок комісії-матки вибрали до Надзірної Ради інж. Ониська, дир. Лазорка, п. Бойчука (яких вильосовано) та інж. Білинського, на заступника п. Бульбу. Дир. Яцишин зреферував буджет, дир. Мицик зясував напрямні, якими Банк буде кермуватися при уділюванні кредиту; коло години 22,45 дир. Скопляк замкнув Збори.

—o—

Спорт.

ПЕРШІ ВЕСНЯНІ ТРЕНІНҐОВІ ЗМАҐАННЯ. УКРАЇНА І. — УКРАЇНА ІІ. 6:0 (4:0).

Минулої неділі на площі Сокола Батька відбулися перші футбольні змагання, які мали наскріль тренінговий характер. На грище вийшли дві дружини України, перша в комплеті, друга з юніорами. Змагання тривали 2 рази по 30 хвилин і виявили взагалі добру форму обох дружин; видно, що руханка і заправа, яку змагуни відбувають у гімнастичній салі, не пропали без сліду. Деякі змагуни, як напр. Мікльош І. виявив відразу повну світлу форму, що найважніше продемонстрував взагалі вдатні біги з м'ячем, чого давніше у нього не бачили. Добру форму виявив теж Скоцень. В помочі дуже подобався Гошовський, зокрема його мудра співпраця з Нойманом. Воротарі Босий, Дицьо і Гнура на загал виявили теж не найгіршу форму. Найвідрадніщим явищем тренінгу є те, що майже всі змагуни знаменито витримали кондиційно тренінґ, який відбувався у доволі доброму темпі.

Друга дружина, не зважаючи на програму, подобалася, її напад доволі часто підїздив під ворота противника, але молоді змагуни не вміли використати під ворітних ситуацій.

Свого роду сенсіцією для кількадесятьох запалених „кібіців", був виступ Скоценя І.

Воротами поділялися: Скоцень ІІ. 4, Мікльош і Богурат — по 1.

КОПАНИЯ МЯЧ.

В неділю 26. ц. м. відбулись у Львові перші товариські мячеві змагання. Висліди цих змагань такі:

Погонь — Погонь І. Б 3:3 (2:1).
Сітезь — Гасмонея 8:1 (2:0).

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ П. З. П. Н.

Минулої неділі відбулись у Варшаві загальні збори П. З. П. Н. На зборах делеґати гостро критикували управу за нечувані відносини у тренінговім таборі для змагунів у Катовицях, що довели до програної Польші з французькою дружиною в Парижі. Збори рішили збільшити число дружин у державній лізі до 12 з тим, що цього року з Ліги „вилетить" одна дружина, а прийдуть три нові дружини.

Сторінка без політики.

Чи гроші дають щастя?

Паризький журнал „Анналь" зробив собі анкету на відвічне питання, настільки вічне, від коли люди придумали гроші. Воно мало трохи потішити ощадних французів, що як відомо складають щодня франки до панчіх, матраців та банків. Журнал каже, що надмірні податки та фінансові кріси щораз більше зміняють погляди людей на вартість гроша. Дехто навіть ставить собі питання: чи після того, як спекався великого майна не почав супокійніше жити. Анкету почав журнал від великого фінансіста-мільонера Октава Гомберга, якого криза зруйнувала і який не скриває зі своєю нуждою.

I.

МІЛЬОНЕР, ЩО ВТРАТИВ МАЙНО.

Репортер увійшов до сальону великого фінансіста повного книжок. О. Гомберг не маючи змоги збирати грошей, почав збирати книжки. На його „екслібріс" виписана по латині думка: „Нунк солюс кум деа Сапієнція лібріскве аміціс". (Тепер я сам з богинею Мудрости і книгами-приятелями). Господар зустрів журналіста з усміхом:

— Знаю вже, чого ви прийшли. Колись я мав забагато грошей і не знав, що з ними робити, а тепер маю їх менше, ніж хотів би. І тепер ви хотіли б знати мої думки та почування після такого повороту в бік Фортуни?

—Це не зовсім точна мета моїх відвідин, але майже так...

— Но, добре. Скажу вам, що я вважаю за своє нещастя факт, що колись розбагатів. Гроші можуть дати людині щастя тільки під умовиною, щоб вона не мала їх забагато. Добре кажуть, що гроші це добрий слуга, а поганий пан. Занадто велике багатство поневолює того, хто його має, пригнічує його та псує. Залишивши на боці скупарів, яких єдиною насолодою життя є призбирувати банкноти, землі та дорогоцінності, людина занадто багата, що хотілаб використати гроші якнайкраще попадає раз-у-раз у сумніви: що вибрати. До нього звертаються з ріжними просьбами, часом, правда: безкорисним і він вагається, чи має допомогти тим, що на це заслуговують, чи не дати себе ошукати. Побачивши, що йому заздрять і тупцюють коло нього, він мусить повсякчас займати оборонну позицію. Оце недовіря до людей, прикре і пригноблює людину!

Духові муки багатого.

„А в якому відокремленні живе власник великого майна! Він не може бути певний ніякої дружби. Його найкращі друзі, найшляхетніші, найбільше горді, покидають його по трохи, бо їх себелюбство терпить від того, що вони вічно залежні від нього. А ті приятелі, що залишились йому, розбуджують у ньому сумнів, чи стоять при ньому з вирахування, з інтересу. Коли пригадаю собі деякі хвилини з мого життя, на мене находить просто відраза.

— Але чи ви не вважаєте, що гроші розумно відмірені є цінним елементом нашого щастя?

— Годжуся, що „золота середина" у матеріяльному добробуті це те, що ще найбільше можна позаздрити людям. Вона дозволяє жити згідно зі своїм бажанням і допомагати довкола себе нещасливим. Така підстава дає забепеку, — ось чого мені бракує найбільше тепер. Крім того, що мені необхідне для теперішнього життя, я за нічим не жалію з минулого. Єдине, що мене потішає серед непевних думок про завтра (більше про членів моєї рідні, ніж про себе самого) і в гірких настроях після брутальної невдачі та несправедливого удару долі це тільки почування, що можна ставати ліпшим.

Ріжниці між людьми затираються.

— Чи ви не могли б мені сказати, чи гроші потрібні сьогодні більше до щастя, ніж колись?

— Я переконаний, що багато менше потрібні нині, як колись. Наш нарід демократизується, затираються межі між суспільними клясами, щезає багато пересудів, які ще недавно були звязані з маетками. Тепер вибагливе життя може здобути собі майже кожний.

— І ви вірите, що поступ піде в цьому напрямі?

— Я вірю в це і сподіваюсь. Приклад скандинавських країн, де всі суспільні верстви живуть більш-менше однаково є з цього погляду різким контрастом до Злучених Держав, де демократичний дух є тільки звичайною фразою. У ніякому краю гріш не є таким королем, як там. Безоглядність, з якою мені довелось там зустрітись, зробила на мені якнагірше враження.

II

У ФІЛЬМОВОЇ ЗІРКИ.

Від великого фінансіста репортер перейшов до фільмової артистки. Як відомо: фільмові артистки найчисленніші з тих сучасних, які несподівано за одну ніч доходять до мільонів. Неодин із наших читачів бачив на екрані Аннабелю, що в останніх роках переїхала з Парижа до Голівуду, де вже вивчила англійську мову і франки зі слабим курсом доповнила долярами. Аннабеля в Парижі займає гарне помешкання коло площі „Тріюмфального Луку". В її домі скрізь китиці квітів, які вона дістала після недавнього дебюту на сцені державної „Французької Комедії". Вона готовиться до повороту до Голівуду.

На запит репортера Аннабеля відповідає:

— Гроші без сумніву цінна річ і я тішусь, що мені пощастило до них дійти, але вони мене не гипнотизують ні трохи. Думка, що якась роля може принести мені високий гонорар, не може заохотити мене до неї, коли я нею не захоплююсь. Так дуже багато гроша і не треба людині. Навіть не знаю, чи це така велика приємність розкидати гроші. Добре мати авто для вигоди, але чи воно мусить бути аж люксусове, дороге, пишне? Хто не має меж у своїх бажаннях, той затрачує відчуття, що вони варті. Я маю велику приємність, коли замовляю собі дві або три гарні сукні, але якби я могла їх купити собі вдовіль, у необмеженій кількости, то я робила б це вже байдужно.

„Мені здається, що щастя в тому, щоб і при багатстві можна обійтись тільки необхідними речами, а деякі бажання залишити таки бажаннями.

— Чи на вашу думку гроші, що так нині обезцінились є ще підставою щастя?

— Направду, не знаю. Мені здається, що тепер гроші грають більшу ролю у щасті. Давніше люди ощаджували їх і не користали з них. А тепер навчені досвідом, з остраху, щоб одного дня капітал не щез, воліють ними розумно користуватись. Коли гроші є джерелом щастя тепер як і колись — то тільки в такій мірі, в якій хтось з них користає, їх витрачує. А що тепер багато більше людей видає гроші, то і лекше бути щасливим!

III.

ПИСЬМЕННИК, ЩО ЗРІКСЯ МІЛЬОНІВ.

Репортер „Анналів" після розмови з колишнім мільонером і свіжою мільонеркою пішов до письменника, що ніколи не мав грошей, а має завсіди вдоволений вигляд. Це поет Лео Ляргіє, що живе на 5 поверсі (без ліфту) в осередку Парижа. До репортера всміхається повне обличчя, спокійне, щасливе. У вигідному халаті, опасистий і добросердий, нагадує господар Бальзака.

На запит Ляргіє відповідає просто та ясно:

— Гроші не були для мене ніколи символом щастя, бо я їх не люблю. Я щасливий серед старих книжок, образів, предметів мистецтва. Головно тоді, коли я їх відкриваю...

— Але для цього таки треба грошей...

— Трохи треба. Гроші помагають до щастя, як духовні ризи черцеві, але не самі для себе. Це остання з тих речей, які я міг би збирати, хоч її збирають саме скупарі. Я бажав би собі мати до свого розпорядження якусь малу суму, щоб купити якесь давне видання або якийсь образ. Я почуваю себе щасливим, коли можу робити розшуки по старих крамницях.

Мільони висять на стінах.

Репортер стверджує, що у кімнаті довкола нього справді багато цінних зразків мистецтва, рідких книжок, на стінах образи Делякруа, Корота, Куріта, Курбета.

— А проте ви мусите бути досить багаті, коли можете дозволити собі на такі дорогоцінні образи...

— Ані трохи... це тільки щастя всунуло мені їх у руки. Я не бажаю собі ніколи того, чого не можу осягти. І з того, що маю, не хочу робити грошей. Я маю образи Сезана, що вартні два мільони. Я беріг їх, як і мої книжки, з яких можна б скласти малий мавток.

— Може ви лякаєтесь, що здобуті вами гроші втратять на своїй вартости?

— Ні, не це. Я ніколи не хотів будьщо продавати. Хоч правда, що гроші не мають давньої вартости. По мойому багатство є сьогодні слабшою підставою щастя, як давніше. Ми живемо у добі безладдя, коли майно стало хитке Мені здається, що у сфері матеріяльній найщасливіші тепер ті, що вміли зберегти принципи з передвоєної доби; зперед 3. серпня 1914 р. коли богами були — чесність, праця та ощадність.

—o—

Апарат, що промовляє до розуму.

Одна американська фабрика випустила у світ апарат, який назвала дуже по мудрому автотахометер, з грецька. Цей „швидкомір" має в собі грамофонову плиту, щоб остерігати підчас їзди шофера, коли він переходить означену межу швидкости дозволену законом. Після 60 кільометрів подорожник в авті чує голос: „Ви знаєте, що так скоро можна їхати тільки в полі, не в місті!" Після 75 кільометрів обзивається апарат: „Ви ще живете, але чи живуть ті, що на дорозі? Перевірте гальми!" Після 100 км. голос стає щораз поважніший, промовляє до сумління автомобіліста, а після 120 км. каже йому висповідатись перед смертю

Танок „Чемберлєн".

У Франції пускають тепер у світ новий танок, що має змінити популярний „лямбет-вок". Як він виглядає? Орхестра грає „он-степ". Серед пар у танці один молодець ходить по салі з парасолею перевішеною на руці. Він вибирає собі танцюристку, яка йому подобається, а щоб відобрати її від каваліра, вішає йому на руку парасолю. Не можна-ж тримати в руці водночас даму і парасолю. „Чемберлен з парасолею" знову ходить по салі шукаючи за парою, щоб позбутися парасолі.

Вперше затанцювали „чемберлена" на одному балю в Руан, а звідти він переїхав у Париж, де відразу здобув собі величезний успіх.

—o—

Є ще енергійні жінки!

У Спол. Державах поширений звичай, що хто йде дорогою пішки а зустрічає авто, прохає, щоб його підвезти. З цього звичаю користають теж бідаки, волоцюги та бандити. Недавно громадянка Оклагоми 63-літня пані Воррінґтон їхала швидко своїм автом до дому, коли її зупинив якийсь непевний тип із проханням узяти його з собою до міста. Чемна дама прийняла його. Коли авто їхало через ліс, її сусід зупинив сильно керму і почав гостро домагатись грошей та дорогоцінностів. У тій самій хвилині він дістав від 63-літньої жінки такий сильний удар у живіт, що впав непритомний. Власниця авта дотримала слова і доставила його до Оклагоми, але на поліцію.

ДОЛЯ АКРОБАТА.

В околицях Гельсінгфорса розтаборився цими днями мандрівний цирк. Його головною атракцією був „чоловік-стрільно" Іван Малик, може і наш який земляк. Він влізав у дуло гармати і звідти його „вистрілювали". Там були пружини, що викидали його, як мячик. Одного вечора, коли з гармати разом із вистрілом вийшов густий дим (який додавали для ефекту) чоловік не долетів до сітки, як звичайно — на 30 метрів, а впав по дорозі. Упав на публику, зломавши собі хребетний стрижень і згинув, поранивши кілька осіб. Причина: Гарматні пружини ослабли і не могли викинути Малика на означену віддаль.

Новий спосіб читати.

Другий рядок після цього читайте з права діворуч уже тепер ,взад читати вигідніше не чи ,перевірте і від ліва знову, напереміну. Американський проф. до дослідів підставі на дійшов Кларк Б. В. висновку, що око напружується багато менше, коли рядка бік другий на переносить потребує не від початку. Він перевірив це стверджуючи, що другої початок на переходить око коли лінії, тоді робить непотрібні скоки, від яких тільки подумав не Він ,томитьоя око кільки вдвоїту мали б автори та друкарі, які назад слова пи[illegible] читачів когди для хотіли б

—o—

Подяка.

Влов. П. Примаревi д-рові Гинилевичеві, Львів, Городенська 53 за врятування моєї жінки з неминучої смерти складаю щиру дорогою вимайщирше „Спасибі“ як також Влов. д-рові Крупці за дбайливу спіку з глибини серця дякую.

458 Владислав Комажинський.

Здоровий прояв.

XXVI. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (з золотих) отці ВП.: д-р Кучерський Ярослав Надвірна (від громадян) 145.15, Кружок Р. Ш. Бучач 80, Баданич Василь Станиславів 10, Мельник Евдичі Зарічні (Стрий) 7, Білецька Наталія Товмач (з вечерниць секції господинь) 5, Стемплівський Діонізій Томашів Мазовецький 2.50, Новицький Володимир Вибранівка 1, Трач Матій Гинлички 2, чит. „Просвіти“ Стінка (просфора) 2.73, Кунівль Степан Побужани 2, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Бібрка 50, Кружок Р. Ш. Старе Село (Бібрка) 10, гр.-кат. уряд парох. Збараж (уряд парох. Зарубинці 10, ур. пар. Збараж 112.83, уряд пар. Синячівка 5, уряд парох. Стрілківа 19.17), разом 147. Кохан Татіяна Сівка Калуська 1.20, Савчинський Осип Львів 5, Кружок Р. Ш. Лісько 62, гр.-кат. церква Іванівка (Скалат) 12.80, гр.-кат. церква Лука Мала 10, с. Жук Віктор Жужель (Скалат) 2.50, Білоцерковець Микола Переводів 1.55, Пилипчук Іван Злоцьке 10, Кружок Р. Ш. Костарівка (Синік) 10, Карбованик Юлій Синічок 1.20, Слобода Дмитро Репки 1.50, Мандрій Андрій Чемеринки 2, Пашко В. Церанів 6. Варшави 5, Пов. Союз Кружків Бібрка (від духовенства) 18, кооп. „Єдність“ Олешичі 80, Кружок Р. Ш. Олешичі 12.13 кооп. „Єдність“ Ласківці (Теребовля) 82.77, гр.-кат. уряд парох. Порохник 13.20, д-р Заришький Людомир Чучин 2, гості на весілі Івана і Богданки Лупьких Лука 6. Семібора 22. Окружний Відділ Т-ва св. Андрея Стрий 12, д-р Ваврик Микола Радехів 5, Граб Іван Злоцьке 5, Попович Мирослав Олешичі 2, с. Тимощук Володимир Річка 15, с. Кейван Микола Брустури 10, Марія Козак Лубники Нижні (хрестини і сходини) 3.55, Кружок Р. Ш. Пятикова (Добромиль) 5, с. Рудницький М. Раківці 20, гр.-кат. уряд парох. Літовище (просфора) 3, Кружок Р. Ш. Бодаків (гості на весілі у Текли Лебідь 2.22, Кружок Р. Ш. 3.08) разом 5.10. (Продовження буде).

НОВИНКИ

28 Лютий ВІВТОРОК

Ст. ст. 15. лютого 1939.
Онисима ап., Пафнутія.
Лат. Теофіли м.
Сонце: схід — 6.12, захід — 17.02.
Місяць: схід — 11.34, захід — 2.34.

Завтра: 1. березня. Середа.
Ст. ст. 16. лютого 1939
Памфила.
Лат. Альбіна еп.
Сонце: схід — 6.00, захід — 17.03.
Місяць: схід — 12.40, захід — 3.28

— **УСІМ, ЩО ДІСТАЛИ ЗРАЗКОВІ ЧИСЛА „ДІЛА“, звертаємо увагу, що кожний точний передплатник дістає щомісяця безплатно один гарно виданий том бібліотеки „Діла“ вартости від 2—4 зол. Бібліотека „Діла“ дає найкращі повісти оригінальні та перекладні.**

— **ТИХ НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, що ми їм стримали в останніх часах газету, просимо порозумітися щодо довгу з Адміністрацією, щоб ми могли її висилати наново.**

— **МАҐАЗИН БІЛЛЯ І ПОСТЕЛІ МИХАЙЛА ПРОЦЯ, ЛЬВІВ — РИНОК 14 поручає: КОВДРИ, МАТРАЦИ, готові подушки з пір'я, простирала, пошевки і всяке найвибагливіше жіноче і мужеське біллля. — Ціни дуже низькі — товар першорядний.** 442 1—30

— **Центральні збірні антени** інсталює згідно з обовязуючими приписами Городського Староства — Електротехнічна фірма „Е-комп“ — Львів, Сикстуська 29. 129 1—6

— **Марійське Т-во Молоді та Редакція Нашого Приятеля** перенесли свою домівку на вул. Коперника 19., партер ліворуч. 2-2

— **II.Філія Українського Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю** повідомляє, що 4. березня ц. р. в год. 19. відбудеться концерт у театральній салі Різнородностей, вул. Рутовського, при ласкавій співучасти Впов. Ларії Бандрівської і Галі Левицької, Нестора Нижанківського і хору бурсачок, під орудою Впов. Володимира Листопада. Дохід на жіночу Ремісничу Бурсу. 2—4

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах.** Замовлення в ратах по зол. 5 (зол. 35), або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка“, Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —7

— **З найкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3 I. пов., телефон 254-46. 1200 147-0

— **„Літературна творчість Карла Чапека“.** На цю тему відбудеться заходами „Академічного Славянського Товариства“ в понеділок 27. II. в год. 19-ій відчит д-ра В. Тадея Вислоцького.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 27. лютого 1889.

„КОБЗАРЯ“ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

вийшло нове видання в Києві накладом книгаря Йогансона з прилогою портрету поета на гарнім папері. Ціна 1 рубель.

АВАНСИ БІСМАРКІВ.

Берлін, 27. лютого. Цісар іменував гр. Герберта Бісмарка полковником і міністра Ґовлера і гр. Вільгельма Бісмарка майорами в німецькій армії.

КЛОПОТИ НІМЕЧЧИНИ З КОЛЬОНІЯМИ.

„Підчас парляментарного беннету, який кн. Бісмарк давав у себе минулої пятниці, став був німецький канцлер дуже балакучий і висловлював свої погляди на кольоніяльну справу і на монархічну засаду. Коли зійшла була мова на справу самоанських островів, жалувався кн. Бісмарк, що він має з „тих звісними“ кольоніями дуже багато клопоту. Головну причину всяких запутанин він приписував завадто великій ревности і незнайомости відносин кольоніяльних урядовців. Такий „консуль місову“ робить йому більше клопоту як який амбасадор або дипльоматичний урядовець. Але ці дрібниці не нарушають добрих взаємин з Америкою, яка споріднена з Німеччиною.“

ВТЕЧА ЧОРНОГО БІЛЯ.

О. ГЕНРІ

4

Тому місяць старушок відпродав ренчу іншому й поїхав далі на захід.

— А як виглядає теперішній власник?

— Гм, — кажу йому — він такий великий грубий голяндець, з довгими вусами і синіми окулярами. Він напевне не вміє відріжнити вівці від вивірки. Десь його добре обшахрував старий.

Скориставши з моїх блідих інформацій і двох третіх мого обіду, шериф відїздить.

Того вечора згадав я Обденові про відвідини.

— Смоктальця поліна затягаються щораз тісніше довкола Чорного Біла, кажу йому, оповідаючи про шерифа, як я описав Обдена шерифові і що він на те сказав.

— Ах! Не турбуймося клопотами Чорного Біля — відповідає Обден. — Принесіть з шафи бургунда, випемо за здоровля Чорного Біла. — Хіба що ви маєте якісь пересуди щодо опришків.

— Я випю за здоровля кожного, що є другом для друга, — кажу. — Я думаю, що такий є Чорний Біл. Отже, пю за здоровля Чорного Біла.

Ми оба пили.

За два тижні надходить час стриження овець. Вівці треба було пригнати до ренчі й кілька кучерявих мексиканців стригли їх спеціяльними ножицями. День раніше я попровадив свою отару через гори і доли до ренчі, замкнув їх у загороді та побажав їм доброї ночі.

Звідти я пішов до хати. Там на малому полегому ліжку спав містер Г. Обден. Маю враження, що він упав жертвою якоїсь безсонниці або сонноти, ця хвороба тісно звязана з годівлею овець. Його рот і камізолька були широко відкриті і він дихав як знищена роверова помпа. Я глядів на нього і в дусі позволив собі на кілька фільософічних завваг. „Божеський Цезар, у сні“, — я подумав, „може бодай замкнути рота, щоб вітер не завіяв“.

Людина у сні це дійсно вид, що може довести янголів до сліз. На що здався тоді цілий його розум, його мязні, його притомність ума, його зухвалість і родинні звязки? Тоді він є на ласці своїх ворогів, а ще гірше своїх приятелів. А гарний він такий, як фіякерська шкапа на постою коло Метрополітанської опери в Ню Йорку в год. 12.30 рано, що мріє про пасовиська Арабії. Сонна жінка, це знову щось інше, щоб не знати, як гарно вона виглядала, всеж знаєш, що так вона найбезпечніша.

Но, я напився бургунда за себе і за Обдена і розгостився. Він мав кілька книжок на незвичайні теми як нпр. Японія, каналізація і фізична культура, мав він іще тютюн, що збудив у мені більше зацікавлення як його книжки.

Коли я викурив кілька цигарок і налюбувався доволі музикальним хропінням містера Обдена, я припадково глянув крізь вікно понад будівлі, де була така собі дорога, а зз нею такий собі потічок. Пять озброєних їздців заїхало на подвіря. Між ними був знаний уже мені шериф.

Вони заїхали обережно, лавою один при другім.

— Добрий вечір, панове, — кажу їм, — може зсядете і привяжете своїх коней?

Провідир підїздить і наставляє свою рушницю просто на мене.

— Тільки не рухайте руками — каже — доки ми з вами не поговоримо собі так по товариськи.

— Я не є глухонімий і в розмові не потребую послуговатися руками, — відповідаю.

— Ми шукаємо за Чорним Білом, тим опришком, що ограбив поїзд у травні. Ми перешукуємо всі ренчі, і всіх, що в них находяться. Як ви називаєтеся і що тут робите?

— Капітане, — кажу йому. — Моє заняття є Персівал Сейнт-Клейр, а називаюся овечий пастух. Нині саме я пригнав сюди свою баранину до стриження.

— Де власник?

— Зараз, ще хвилинка, — маю враження, що за вказання цього чорного характеру поліція назначила якусь нагороду.

— Так, тисячу долярів. Але це тільки для того, що сам зловить його, про інформатора нічого не згадано.

Я глянув у кобальтове небо, зі змученим виразом на обличчі.

— Здається, матимемо дощ.

— Якщо ви знаєте щонебудь про околицю, де скривається Чорний Біл, — починає він гострим тоном, — ваша мовчанка є проти права!

— Я чув, як один ковбой згадував, що якийсь мексиканець сказав другому ковбоєві на імя Джек у крамниці Піджінса в Непес, що він чув, що Чорного Біла бачили на ренчі в Матаморас два тижні тому.

— Слухайте, Тісний Рате, якщо ви вкажете Чорного Біла, я вам сам заплачу зі своєї кишені — а наших кишень, — сто долярів!

— Готівка здолини, на руку? — питаю.

(Докінчення буде).

гр, кустоса Оссолінеум, у V. салі ім. І. Каспровича (новий будинок, вул. Маршалковська 1, I. п.) Вступ вільний. Гостям раді.

— **Труси й арештування в Бріщині.** З села Заболотець, повіт Броди, повідомляють нас, що поліційні органи переводять там від кількох днів труси й арештування серед обставин, які викликують здивування. Громадяни Заболотець відкликуються отим до вищої влади і звертають її увагу на ці події, що відбуваються саме в часі громадських виборів, коли виборці повинні у спокою виконати свій обовязок перед громадою та державою.

— **Відзначення львівської артистки.** Львівська артистка Йосифа Кратохвіля-Відимська, що дала ціду низку графік і деревориті з нашої Гуцульщини, куди часто виїжджає на студії, дістала у Парижі два відзначення: бронзову медалю за цикль акваформ „Старольвівські краєвиди“, що його виставила у Сальоні мистців Стршинської Академії і почесне вирізнення за серію монотипій квітів у „Сальоні Віоле“, де була єдиною чужинкою серед 100 французьких малярів.

— **Ще один театр у Львові.** У салі „Уля“ при вул. Оссолінських 10 відкривається 28-го ц. м. в год. 7.15 (друга вистава 9.30) ревіовий польський театр „Крива ліхтарня“ під мистецьким проводом Б. Жеготи. Перша програма „На сходках“, названа баристим видовищем, має між виконавцями відому артистку давнього „Гонга“ Ганку Руновецьку та балет.

— **Студентів-німців не пустили на виклади в Академії Закордонної Торговлі.** „Вєк Нова“ з 26. II. повідомляє: „У звязку з вчорашніми по-

ПОЗІР СТРИЯ І СТРИЙЩИНА!

Незрівняні українські

Радіоприймачі СЕЛЄКТОН

яка здобули собі вже загальне признання можна оглянути, випробувати і замовити в фірмі:

АТОМ. ІНЖ. ГОШОВСЬКИЙ, СТРИЙ КОСЦЮШКА 22.

137

діями на політехніці в Данціґу довідуємося, що сьогодні вранці в Академії Закордонної Торгівлі у Львові не впустили на виклади студентів німецької національности. Спокою не порушено.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Льотерії впали м. і. такі більші виграї: 15.000 зол. на ч. 98634; 10.000 зол. на ч. 7110 126377 10785 (постійна денна виграа); 5.000 зол. на ч. 43812 126044 135412; 1.000 зол. на ч. 16603 20429 53250 142825 153409; 500 зол. на ч. 30406 76908 77583 102905 102901 121271 123090 163884; 250 зол. на ч. 4540 8325 21988 22643 33842 38236 40608 45906 55215 55975 58881 67848 71684 75332 75612 76915 95669 99170 103553 109741 114493 115351 118419 118639 121484 123543 125031 125375 127225 135066 146542 153437 159872 163701.

— **За опір владі.** Окружний судля Пясецький засудив мулярського помічника Андрія Когута на рік вязниці з завішенням за те, що він ставляв опір поліційному функціонареві.

— **Продажа вкрадених книжок.** Поліційний службовик звернув увагу на факт, що на одній з бічних вулиць львівського Карцеляку якісь люди розпродують вартісні книжки. Він арештував одного з продавців, робітника Теодора Скальського і в часі переслухання вийшло наверх, що продавані книжки походять з крадежі, а саме з бібліотеки Агенора гр. Голуховського (вул. Красіцьких 11).

— **Сільські випадки.** До львівського загального шпиталю привезли в пятницю Марію Захарків, що в часі праці на фільварку у Братківцях, городецького повіту, дісталась під машину і є важко покалічена. — З Винник привезли до шпиталю Теодора Косика, що впав з воза, поранив себе в голову та має потрясення мозку.

— **Львівська хроніка.** В пятницю вечором вибухла пожежа в мешканні різника Володимира Базилевича (вул. Яворського 6). Згоріла ціла стеля. — При вул. Городецькій 49 власник овочарні Г. Бартош важко побив по голові Шарльоту Голендер на тлі дрібного непорозуміння. — Дуже тяжко покалічив кафляр Володимир Врубель (вул. Тарновського 18) Маріяна Зярковича. Брутального кафляра потягли до відповідальности. — З мешкання Станислави Кокшишької якийсь зручний злодій украв, дістався через вікно, золотий годинник, золоту бранзолетку, брошку та три перстені. — Марія Чехович (Новознесінська 103) вийшла з хати ще 16. ц. м. і досі не вернулась.

— **Нагла смерть.** У пятницю львівська хроніка занотувала цілу низку випадків наглої смерти. На вулиці Стрілецькій помер нагло мужчина неустійненого ще прізвища. Його вік оцінюють на 60 років. Причина: слабе серце. В три години пізніше нагло помер у своїм мешканні при вул. Торосевича 24 Станислав Семен, 60 років, по професії різник. Лікар ствердив смерть внаслідок внутрішньої кровотечі. Третій загально відомий випадок наглої смерти трапився в комісаріяті поліції. Аспірянт поліції Ярослав Домбковський, що недавно приїхав з Криниці до Львова і кермував Х-им комісаріятом, нагло занедужав і небавком помер наслідком серцевої недуги.

— **Кістяки шістьох вояків з великої війни** найшли лісові робітники на узбіччю гори біля Ворохти під грубою верствою моху. Це будуть мабуть мощі російських вояків, що впали у 1915. р. в часі наступу ген. Брусілова. На місце виїхала судово-лікарська комісія.

— **Жива дитина в трумні.** У трупарні шпиталю в Падуї зроблено на днях жахливе відкриття. В цій трупарні лежав якийсь старець, що помер нагло на вулиці. Його тіло зложили у трумні, яку опісля відчинено, щоб один зі своїх небіжчика міг його ідентифікувати. Якеж було здивування і який переляк охопив присутніх, коли поруч трупа найшли в трумні новороджену дитину, яка була вже напів удушена, бо мала заткані ватою уста. Лікареві, що його негайно покликали, вдалося, на щастя, відратувати дитину, вложену злочинною матірю до трумни на загибіль.

— **Винахід совітського вченого.** Совітські часописи повідомляють, що член совітської Академії Наук проф. Штерн винайшов спеціяльний лік, при помочі якого осягнув дуже добрі висліди при лікуванні нервового шоку. Винайдений лік впроваджують окремими приладами до мозку.

— **Ріжні вісти.** Біля Боулер (Кольорадо), у Злучених Державах Північної Америки, вилетів з шин поїзд-експрес. Число жертв досі невідоме. На місце катастрофи вислано численні амбулянси та лікарів. — У пятницю майже в цілій Англії (з виняткою Льондону) бачили полярну зорю.

(на фарбі) мгр. В. ПАЗЬДЗЕРСЬКОГО привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ ДАВНІЙ КОЛІР

в Mag Nr. 1 усуває парші і хоронить волосся перед випадом.

З судової салі.

ЗА НАКЛИКУВАННЯ ДО НЕПОСЛУХУ З АРТ. 163 і 156 К. К.

В дні 22. II. у Белзі на виїздній сесії окружного суду у Львові під проводом о. с. Цибульського відбулася розправа проти **Михайла Олійника**, рільника зі Себечева, **Гриця Кіселика, Володимира Борака, Степана Наконечного, Івана Кравчука, Данила Новосада і Василя Луцика** — всіх рільників з Цеблова. Акт обвинувачення закидав їм участь у прилюдному збіговищі і накликування до непослуху з арт. 163 і 156 кк. Провин тих по думці акту обвинувачення обвинувачені допустились тим, що в днях 12. II. і 13. II. 1937 р. взяли участь у збіговищі, яке погрозами побиття намагалося присилувати функціонарів поліції понехати охорону розкопаної стрілецької могили в Белзі при залізничому шляху і не допустити, щоб її поновно розкопали й усунули уставлений наново хрест, як також тим, що в Цеблові прилюдно накликували до непослуху зарядженням влади.

Ця розправа була епільогом розкопання у дні 12 II. 1937. на приказ влади могили стрільців УГА, що в боях під Белзом у 1919 р. лягли головами. Ця спільна могила, впоряджована й огороджена дубовими штахетами, з високим хрестом, від більше як 15 літ була під опікою громадянства Белзчини і філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Белзі, де щороку на Зелені Свята сходилися громадяни з процесією віддати поклін тіням поляглих. Дня 12. II. 1937 у свято Трьох Святителів цю могилу при охороні поліції розкопано і перевезено тлінні останки на воєнний цвинтар у Белзі. При розкопуванні зібралися люди, яких розігнала поліція, після чого почалося слідство, покінчене актом обвинувачення і розправою. Підсудних, крім двох: Гриця Кіселика і Володимира Борака, **засуджено на кари від 6 місяців до 1 року вязниці без припинення.** Боронили місцеві адвокати д-р Салагуб і д-р Козак.

ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО ОУН.

Перед окружним судом у Самборі почалась у четвер розправа, що звернула на себе загальну увагу тому, що обвинуваченими за політичний злочин є жінки. Згідно з актом обвинувачення органи безпеки арештували в Самборі у вересні 1938 р. **Марію Менцінську, Марію Нижник і Теофілю Яворську** під закидом приналежности до Організації Українських Націоналістів. У часі ревізії в мешканнях обвинувачених найдено — каже акт обвинувачення — нелеґальний пропаґандивний матеріял: летючки, вірші, реферати, що прославляють учинки Біласа, Данилишина, Коновальця. Обвинувачені Менцінська та Нижник належали до самбірського українського „Сокола", в якому начеб то існував від довшого часу „жіночий гурток" ОУН, головою якого була, по словам акту обвинувачення, Менцінська, кольпортеркою пропаґандивного матеріялу Яворська, а Нижник членицею без окремих функцій.

Вже першого дня розправи виявилась потреба покликати нових свідків, тому трибунал був приневолений відложити розправу на пізніше.

КІР

ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Нові книжки й журнали.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XII. Ч. 2. Лютий 1939. Львів. Зміст: На окраїнах днів. — П. Ольберг: Боротьба шведської кооперації з картелями. — І. Кокур: Блуди в керівництві та як їм запобігати. — О. Пісьмяченський: Кріза в Спол. Державах Америки. — С. Бородаєвський: Нова Чехо-Словаччина та її кооперація. — „Роля державної влади в господарській емансипації Польщі" (реф. От. Грабовського — подав Я. Ш.). — З польських господарських справ. — Господарська хроніка

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Понеділок 27. II. год. 6. веч. „День без ночі".

Вівторок 28. II. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Середа 1. III. год. 7.30 веч. „Утікла мені перекладчиця".

Четвер 2. III. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Пятниця 3. III. год. 7.30 веч. „Це більше як любов".

Театр Різнородностей.

Понеділок 27. і вівторок 28. II. театр неграючий.

Середа 1. III. год. 7.30 веч. „Хтось із нас збожеволів" — виступи театру „Варшавський Сирулик".

Четвер 2. III. год. 7.30 веч. „Хтось із нас збожеволів" — виступи театру „Варшавський Сирулик".

Пятниця 3. III. год. 7.30 веч. „Хтось із нас збожеволів" — виступи театру „Варшавський Сирулик"

Український Театр ім. І. Котляревського.

РОГАТИН:
27. II. Маруся Богуславка.
28. II. Найвірніший чоловік
1. III. Царівна Грузії.
2. III. Пригода в Черчі.
3. III. На полі крови.
Дня 4. і 5. III. гастролює театр у Пукові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖОВКВА:
27 III. Гетьман Полуботок.
28. II. Дай серцю волю.
1. III Невольник.

МОСТИ ВЕЛИКІ:
2. III. Вертеляння.
3. III. Пісня Бескиду.
4. III. Сорочинський ярмарок.
5. III. Гетьман Полуботок
6. III. Дай серцю волю.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

КІНА.

АМПІР: „Єлізейські поля" (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „Залога безбожників".
АТЛЯНТИК: „Невільниця Шанґаю".
БАЙКА: „Царський курєр"
БАЛТИК: „Робін Гуд".
ВАНДА: „Шлях до Ріо", „Нові люди".
ГРАЖИНА: „Баталія безбожних".
ЕВРОПА: „Пані і ковбой" і Гейрі Купер.
КАСІНО: „Рена" („Справа 777").
КОПЕРНИК: „Гібральтар".
МАРУСЯНЬКА: „Гібральтар".
МЕТРО: „Пані Валевська"
МІРАЖ: „Готель у Тиролі"
МУЗА: „Забута мельодія".
ПАКС: „Олімпіяда" — обі частини разом.
ПАЛЯС: „Поворот на світанку" (на сов. Віті Ваам) з Даніелем Даріє.
РАЙ: „Шулєрів роман" з Сашею Гітрі. нову Сімон.
РІЯЛЬТО: „Нинішня любов" зі Сімоне.
РОКСІ: „Шлях у пекло" і кольоровий додаток.
СВІТ: „Вязень із Парамати", „Кохана дівчина".
СВЯТОВІД: „Товариші зброї", „Королева передмістя".
СТИЛЕВЕ: „Алібі" та ревія.
ТОН: „Небезпечна погоня", „Битва на Бродвею".
УТІХА: „Смертельні вороги" (Кеп Мейнард) і ревія.
ХІМЕРА: „Кавчук".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Майдан)
„Еспанія: Барсельона, Валенсія, Кордова, Мадрид"

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 27. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Танк. музика з пл., 8.50 Ранішні вісти, 11.00 Для шкіл: „Як Барт. Гловацький здобував московські гармати" муз. для молодших дітей, 11.20 Мелодії з пл., 11.57 Сигнал.

Жіночі торбинки

торби лікарські, течки, портфелі, гамаші, велізи, нецесери поручає і направляє по найдешевших цінах **робітня і склад гуртової продажі**

Н. Барер,

ЛЬВІВ — вул. Сикстуська ч. 2.

448 1—?

12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Продавець чи продавчиня, Що читати, 13.30 „Опера“ муз. авд. для ліцеїв, 14.000 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Авантура за Варварку“ на осн. Корн. Малушинського, 15.80 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наукова хроніка, 11.35 Скрипка, форт., 17.00 Великі столиці Европи: Берлін, 17.15 Словацьк. муз. авд., 17.50 Розвиток лет. комунікації, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції; 18.05 Львівські вузк. варстати: Наукове Т-во, 18.20 Актуальність, 18.30 Пісеньки з пл., 19.00 Розр. концерт, орх., Ордонівна, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки. спорт, програма на завтра, 21.00 Співочий ресіталь Марії Береніта (Франція) в супр. форт., 21.40 Літер. новинки, 22.00 Льокальні спорт. вістки, 22.05 Освітлення давнього та сьогоднішнього Львова, 22.20 Театр Уяви: „Вже третій“ В. Фішера, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 28. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: І повітря щось валить, гутірка для старших дітей, 11.15 Глазунов: Чотири пори року, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 „Море“ Дебісія, з пл., із поясненнями, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життя є всюди — і на пустині, гутірка для молоді, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник. 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Пісні з Долини св. Хреста (Місісіпі), сопран, форт., 16.55 Від Йордану до Лівану, вражіння з мандрівки, 17.00 Чвертьгодина давньої музики у вик. Івана Раковського, віоля д'аморе, 17.25 Вовна, бавовна, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Прогр. резерва, 18.15 Для села: Курчатка-однодневки, Кооперативна хвилина, 18.30 Авд. для робітників, 19.00 Концерт симф. орх., сопран, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт давньої музики, 22.00 Атенські прогульки: Поворот із Акрополю, 22.25 Форт. твори Дебісія, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 1. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добрий день найменшим: Туруль король карпатської пущі, мельодії, пісеньки для дітей, 11.00 Для шкіл: Хто з нас найвідважніший, для молодших дітей, 11.15 Розривковий концерт, пл., 11.57 Сигнал. 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 15.00 Для молоді: концерт орх., Шлемівська співа, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа: Темні та маломовні діти, 16.35 Італійські нар. пісні у вик. капелі, 17.00 „На Середземнім Морі“ відчит, 17.15 Концерт солістів: сопран, альтівка, форт, 19.000 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном: запрошуємо на засідання, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Чи школа забирає дитину родині, 19.00 Розр. концерт: орх., бас, 12-літній віртуоз Аль. Ліпівський, 20.40 Веч. денник, метеорольог вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, форт., 21.00 Театр Уяви, 22.00 Спорт, 22.05 Карлович І Львів, відчит, 22.15 „Леговська епопея“ Карловича, 22.25 Поезії, проза, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАГРАНИЧНЕ РАДІО.

Понеділок, 27. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 222.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, форт., 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Квінтет, 15.45 Орх., 17.40 Військ. орх., 19.20 Болгарський вечір, 20.50 Циг. музика, 23.00 Оп. орх. ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Орх., 18.15 Пісні і форт. твори Й. Маркса, **19.20 Комунікат в українській мові,** ГАМБУРГ 15.25 Твори на скр. і форт., 22.40 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 16.00 Музика, 18.00 Пісні, КОШИЦІ 15.25 Циг. пісні, ЛЯГТІ 18.40 Шопенові та Лістові твори, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30, 21.00 Розр. музика, 22.15 Квартет. ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 18.25 Військ. орх., ПАРІ ПТ 19.30 Орх., 21.30 Джез, РАДІО ПАРІ 18.15 Альтівка, 19.15 Форт., 19.30 21.15 Скрипка, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. програма, СОФІЯ 17.30 Фільм. мельодії, 18.00 Легка музика, 18.15 Пісеньки, 19.00, 20.00 Співи.

Вівторок, 28. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 18.00 Вок. концерт, 20.00 Нар. пісні, 22.15 Співа. ресіталь, БРЕСЛЯВ 19.15 Форт. сонати Бетовена, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 18.15, 19.00 Пісні у супр. циг. орх., 19.45 Віол., 21.20 Орх., ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 18.15 Нар. музика, 18.50 Дрезденський квартет, **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 Вес. вечір, 22.35 Легка і танк. музика. ГАМБУРГ 19.00 Веч. музика, 22.30 Розр. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 16.00 Розр. музика, ДРОЙТВІЧ 18.20 Вок. концерт, ЛЯГТІ 18.15 Фінська музика, 19.40 Популярні фін. пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Оперетові мельодії, МІНХЕН 18.20 Пфіцнерові пісні, 21.15 Концерт ес-дур на форт. і орх. Бетовена, ПРАГА 15.15 Орх., сол., 17.30 Квартет ес-дур Бетовена, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.30 Скрипка, 21.15 Камер. музика, РИМ 18.45 Арабська авд. і східня муз., 21.00—23.00 Вечір опер, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.00 Співи, 20.00 Концерт квартету 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

Середа, 1. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 19.30, 21.00 Балкарський концерт, БУДАПЕШТ 17.10 Циг. музика, 18.45, 20.10, Орх., ВІДЕНЬ 12.00, 16.00, Розр. концерт, 19.00 Німці над Чорним Морем, **19.20 Вістки в українській мові.** 20.10 Концерт 22.30 „Музика з Відня“ розр. концерт, ДРОЙТВІЧ 21.15 Симф. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.10 Симфонія ч. 4, б-дур Бетовена, ЛЯГТІ 19.30 Швайцарський вечір, 20.00 Популярні шв. пісні, 20.15 Пісні Шека, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.50 Валійські мельодії. МІЛЯНО 21.00 „Федра“ оп. Пієтія, ПРАГА 15.15 Орх., 18.20 Сальон. орх., 19.30 „Чортівський млин“ оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 21.15 Пісні, РИМ 17.15 Вок. концерт, 18.45 Комунікат і араб. музика, 19.10 Арабська музика, 21.00, 22.00 Комедія, форт., СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 22.00 Танц. музика.

Радіокутик.

РАДІОВО-ОСВІТНІ АВДИЦІЇ.

Одна з англійських радіовисилень передає від кількох місяців що вівторка півгодинні авдиції для молоді, присвячені суспільним, літературним, моральним та мистецьким питанням. Спеціяльний відтинок цих авдицій „Трибуна“ дозволяє молоді свобідно висказуватися на різні теми. Ці авдиції викликали велике зацікавлення і тішаться успіхом не тільки у молоді, але також і між старшим громадянством.

ЗНОВА ЦІЛИЙ СВІТ СЛУХАВ ГІТЛЄРА.

Мову канцлєра Німеччини, виголошену в Райхстаґ в шості роковини плянування національ-соціялістичного устрою, транслювали всі европейські радіостації безпосередньо, або передавали не крім того 30-го січня ввечір, широко обговорюючи її зміст із коментарями. Агенція Функ-Експрес твердить, що комуністи у Франції та Еспанії намагалися перешкодити населенню вислухати слів Фірера, одначе на просторі Франції це їм не дуже вдалося.

ТАЙНА КОРСИКАНСЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

Францію хвилює тайна радіо-станція, що заінсталювала десь в околицях Корсики. Вона падає на хвилі довжини 31 м. Безогляду на великі зусилля французької поліції, досі ще не вдалося відкрити місця осідку радіостації. Припускають, що заінсталювано її на якомусь кораблі, який кружляє довкола побережжя острову. Ци радіостація веде пропаганду за самостійністю Корсики.

Б ржа.

Варшавська біржа.

Девізи: Бельгія 89.22, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 283.72, Копенгаген 111.38, Лондон 24.95, Ню Йорк 531 1/4, кабель 531 1/2, Осло 125.37, Париж 14.11, Прага 18.16, Стокгольм 128.47, Ціріх 120.75, Італія 27.94, Гельсінки 11.00, Монтреаль 529 1/2.

Тенденція сильніша.

Гроші: бельгійські бельги 89.22, амер. доляри 5.29, канад. дол. 5.26 1/2, голянд. фльор. 283.72, франц. франки 14.11, швайц. франки 120.75, англ. фунти 24.95, данц. гульд. 100.25, данські кор. 111.38, норв. кор. 125.37, шведські кор. 128.47, італ. ліри 16.60, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 74.50.

Папери: 4 і пів внутр. 67.50, 68, ост. сотки, 3 інвест. 1 ем. 95, серії 98.25, 2 ем. 94.75, 95, серії 98.50, 99.00, 5 конверс. 71.75, 5 залізн. 69, 4 прем. дол. 44.50, 4 консолід. 68.50.

Тенденція сильна.

Акції: Польский Банк 34, Торг. 60, Цукор 39 1/2. 41, Вугель 43. 43.75, 43.50, Лільпоп 95, Моджеїв 21, Островець 77.50, 78.50, Старахованні 58.75, 59.50, 59. 25, Жирардів 67 1/2.

Тенденція сильна.

Льондонська біржа.

Льондон, 24. 2. Н. Йорк 468.95, Париж 177.04. Бельгія 27.87 3/4, Ціріх 20.64 5/8, Амстердам 881 3/8, Осльо 19.90 3/8, Копенгаген 22.40, Стокгольм 19.42 1/4, Берлін 11.60.

Паризька біржа.

Париж, 24. 2. Н. Йорк 37.75, Льондон 177.08, Мілляно 191870, Брукселя 634 7/8, Ціріх 85725, Амстердам 2008, Берлін 1516 1/6.

Ціріхська біржа.

Ціріх, 24. 2. Н. Йорк 440 3/8, Льондон 2084 3/4, Париж 1166 3/4, Мілляно 2815, Брукселя 7407 1/2, Амстердам 2345, Осльо 19875. Копенгаген 9217 1/2, Стокгольм 10632 1/2, Прага 1505, Берлін 176 5/8.

Збіжева біржа.

Львів, 24. лютого.

Пшениця оборот 592 тон, тенд. спок., жито 511, тенд. спок., ячмінь 210, тенд. звищова, овес 115, тенд. спокійна.

Ячмінь бров. 20—21, на млино 17.25 до 17.50, наст. І. 16.50—16.75, наст. ІІ. 15.50 до 15.75.

Грошева біржа.

Обороти: 4 і пів проц. Пож. Внутр. 67.75, 4 і пів проц. Гіпот. Банку 65, Акції Польського Банку 135, Хеморія 93.50, Земні Гази 159.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 25. лютого 1939.

1 кг. масла дес. блюк. без оп. зол.	3.25
1 кг. масла бочк. вкл. з опак. зол.	3.20
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. яєць	зол. 0.90

Тенденція на всі продукти вдержана.

ОПОВІСТКА.

Жертви вложені в Адміністрації „Діла“: з нагоди вінчання складають Ірена та Михайло Житкевичі, Честохова зол. 5.— **на Рідну Школу,** зол. 5.— на **Інвалідів** і зол. 5.— на **Українську захоронку в Перемишлі;** з нагоди вінчання Л. Фрейнаха з П. Гураль, весільні гості зложили **на Рідну Школу** зол. 6.80.

РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, справа образів найдешевше — цінлярство. В. **Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-70. 245 14-15

ВИКОНУЮ перпорядні горсельти по 15 зол., Бляхарська 22. (передпе Валова ч. 14.). 1—1

КУП.СО — ПРОДАЖ

ОКАЗІЯ, з приводу родинного поділу продам каменицю двоповерхову нову, солідної будови, паріжну, комфортову, з городом, вільну від податків. — Вул. Грохівська. Дохід 9.600, ціна 112.000, позичка М. К. О. 45.000, вклад 67.000. — Відомість: Бюро Мушака, Львів, Янівська 72, тел. 244-17. 367 1—10

ВИКЛЮЧНА продажа лакт і фарбірія, лакт сухосленних „Ойкос“ — фабрика М. Гамлер і Син — Львів, ул. Джерельна ч. 3. — Тел. 271-14 427 1—15

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ЗАСТУПНИКІВ і КОЛЬПОРТЕРІВ до продавання повного видання творів Лесі Українки шукаємо по всіх повітових осередках. Залучити марку на відповідь. В-во „Українська Книгоспілка“ Львів, вул. Оборони Львова 14. 434 2-7

СТАРШИЙ горній емерит шукає жінки до управи домом на провінції. — Зголошення слати: **М. Маріяш, — Львів,** Петра ч. 3, І. пов. 452 1—3

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

РУТИНОВАНИЙ апл. адвокатський з правом заступства в три і півріччя адвокатською практикою шукає патрона від зараз. Пише на машині. — Зголошення до Адмін. „Діла“ під „Совісний“. 441 2—3

МОЛОДИЙ симпатичний хлопець шукає праці в гуртівні або в іншім підприємстві. Зголошення до Адміп. „Діла“ під „Малий“. 451 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри, Матраци, Постелеве білля

поручає **МАРІЯН МЛЄКО**

давніше Коральницька

тепер ПЛ. КАПІТУЛЬНА 2.

тел. 237-72

(напроти катедри ч. 264 15-15

Знаменитих ножиків до голення

„САЛЬФЕРС“

що перевищують всі а тої ділянки тільки в перфумерії

С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.

Коперника 15 а і Галицька 16.

Увага! За зворотом цего оголошення дасмо гарний рекламовий дарунок

Шевські майстри і челядники

Ваші турботи скінчилися, бо появився

повний курс шевського крою

на підставі якого кожний шевський майстер і челядник зможе суперничати з найкращим кравцем.

Підручник писаний так приступно, а рисунки такі ясні, що для **шевців відпадає потреба курсів.**

Підручник написав **Яр. Булка** при по-мочі схв. Студитів Ярослава **Дубика.**

Ціна 10.— зол., з поштовою пересилкою 10.50 зол., за післяплатою 11.50 зол. висилає В-во „БАТЬКІВЩИНА“, Львів Чарнецького ч. 8, І. 409 4-10

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук. Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів Ринок 10.